T073 Bộ Luật 3 - Luật Tứ Phần - số 1428tt (phần 1-tiếp theo)

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

LINH SÔN PHAÙP BAÛO ÑAÏI TAÏNG KINH TAÄP 73

LUAÄT TÖÙ PHAÀN SOÁ 1428 (PHAÀN 1 - TIEÁP THEO)

HOÄI VAÊN HOÙA GIAÙO DUÏC LINH SÔN ÑAØI BAÉC XUAÁT BAÛN

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

SOÁ 1428

LUAÄT TÖÙ PHAÀN Haùn dòch: Ñôøi Dieâu Taàn, Tam taïng Phaät Ñaø Da Xaù vaø Truùc Phaät Nieäm.

Phaàn 1: GIÔÙI PHAÙP CUÛA TYØ KHEO (Tieáp Theo)

CHÖÔNG V: NOÙI VEÀ 90 PHAÙP Ba-daät-ñeà

1. COÁ YÙ VOÏNG NGÖÕl A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Phaät ôû Thích-suùy-saáu2, trong vöôøn Ni-caâu-loaïi, nöôùc Ca- duy-la-veä. Baáy giôø trong doøng hoï Thích coù ngöôøi con trai nhaø hoï Thích teân laø Töôïng Löïc> coù taøi ñaøm luaän, thöôøng cuøng Phaïm chí ngoaïi ñaïo luaän baøn. Tröôøng hôïp bò thua, lieàn laät ngöôïc lôøi noùi tröôùc. Giöõa Taêng, khi hoûi ñeán vieäc aáy thì Töôïng Löïc cuõng ñaûo ngöôïc lôøi noùi tröôùc. ÔÛ giöõa chuùng, bieát nhöng oâng vaãn noùi doái. Caùc Phaïm chí thöôøng bieám nheõ: - Sa-moân Thích töû khoâng coù taøm quyù, thöôøng noùi lôøi voïng ngöõ,

l. Cf. Nguõ phaàn 6 (T22nl42l, tr.>7bl4); Taêng kyø l2 (T22nl425, tr.>24c07); Thaäp tuïng 7 (T2>nl4>5, tr.6>bl6); Caên baûn 25 (T2>nl442, tr.760bl6). Pali, Paøcittiya l. Muøsavaøda, Vin. iv. 2. 2. Cf. Nguõ phaàn 6 (T22nl42l, tr.>7bl4); Taêng kyø l2 (T22nl425, tr.>24c07); Thaäp tuïng 7 (T2>nl4>5, tr.6>bl6); Caên baûn 25 (T2>nl442, tr.760bl6). Pali, Pācittiya 1. Mūsavāda, Vin.iv. 2. >. Töôïng Löïc . Nguõ phaàn 6 (T22nl42l, tr.>7bl5), Tyø-kheo phaùp sö Sa-lan . Taêng kyø l2 (T22nl425, tr.>24c08): Tröôûng laõo Thi-lò-da-baø ; Thaäp tuïng 7 (T2>nl4>5, tr.6>b22): Tyø-kheo hoï Thích Ha-ña ; Caên baûn 25 (T2>nl442, tr.760bl7): Duyeân khôûi töø Toân giaû La-haàu-la (Cuï thoï La-hoã-la), nhöng chöa cheá giôùi; cho ñeán duyeân khôûi bôûi Tyø-kheo Phaùp Thuû môùi cheá giôùi. Pali: Hatthako Sakya- putto.

4 BOÄ LUAÄT >

maø töï xöng laø ta phuïng haønh chaùnh phaùp. Nhöng nay nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Luaän baøn khoâng hôn, lieàn laät ngöôïc lôøi noùi tröôùc. Khi ôû trong chuùng Taêng, ñöôïc hoûi ñeán thì cuõng laät ngöôïc lôøi noùi tröôùc. ÔÛ trong chuùng, bieát nhöng vaãn noùi doái. Trong soá caùc Tyø-kheo nghe ñoù, coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù quôû traùch Thích töû Töôïng Löïc: - Sao thaày cuøng Phaïm chí ngoaïi ñaïo luaän baøn, tröôøng hôïp bò

thua, lieàn laät ngöôïc lôøi noùi tröôùc. Giöõa Taêng, khi hoûi ñeán vieäc aáy thì cuõng ñaûo ngöôïc lôøi noùi tröôùc. ÔÛ giöõa chuùng, bieát nhöng vaãn noùi doái? Khi aáy caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. ÑöùcTheá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch Tyø-kheo Töôïng Löïc: - Vieäc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Tyø-kheo Töôïng Löïc, sao cuøng Phaïm chí ngoaïi ñaïo luaän baøn, tröôøng hôïp bò thua, lieàn laät ngöôïc lôøi noùi tröôùc? Giöõa Taêng, khi hoûi ñeán vieäc aáy thì cuõng ñaûo ngöôïc lôøi noùi tröôùc. ÔÛ giöõa chuùng, bieát nhöng vaãn noùi doái? Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Tyø-kheo Töôïng Löïc roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Ñaây laø ngöôøi si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, bieát maø noùi doái, Ba-daät-ñeà.4 B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Bieát maø noùi doái: Khoâng thaáy noùi thaáy, khoâng nghe noùi nghe, khoâng xuùc giaùc noùi xuùc giaùc, khoâng hay bieát noùi hay bieát,5 thaáy noùi khoâng thaáy, nghe noùi khoâng nghe, xuùc giaùc noùi khoâng xuùc giaùc, hay bieát noùi khoâng hay bieát.

4. Ba-daät-ñeà. Thaäp tuïng 7 (T2>nl4>5, tr.6>cl9): Ba-daï-ñeà toäi danh; coù nghóa laø thieâu ñoát, ngaên bít. Neáu khoâng saùm hoái, coù theå chöôùng ngaïi ñaïo. Pali: Paøcittiya. 5. Thaáy, nghe, xuùc, giaùc, hay bieát, Haùn: Kieán, vaên, xuùc, tri . Boán chöùc naêng nhaän thöùc, cuõng thöôøng noùi laø kieán, vaên, giaùc, tri. Taêng-kyø: Kieán vaên tri thöùc . Pali: Di ha, suta, muta, viññña.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) 5

Thaáy: Thaáy bôûi thöùc con maét. Nghe: Nghe bôûi thöùc cuûa tai. Xuùc: Xuùc giaùc bôûi ba thöùc: Muõi, löôõi vaø thaân. Hay bieát: Hay bieát bôûi yù thöùc. Khoâng thaáy: Tröø nhaõn thöùc ra, coøn laïi naêm thöùc kia. Khoâng nghe: Tröø nhó thöùc ra, coøn laïi naêm thöùc kia. Khoâng xuùc giaùc: Tröø ba thöùc ra, coøn laïi maét, tai vaø yù. Khoâng hay bieát: Tröø yù thöùc ra, coøn laïi naêm thöùc kia. Neáu ngöôøi naøo khoâng thaáy, khoâng nghe, khoâng xuùc giaùc, khoâng hay bieát maø noùi nhö vaày: Toâi thaáy, nghe, xuùc giaùc, hay bieát; bieát maø noùi doái, Ba-daät-ñeà. Neáu ngöôøi naøo khoâng thaáy, khoâng nghe, khoâng xuùc giaùc, khoâng hay bieát, maø trong ñoù coù töôûng thaáy, töôûng nghe, töôûng xuùc, töôûng bieát, maø laïi noùi, - Toâi khoâng thaáy, khoâng nghe, khoâng xuùc, khoâng bieát; bieát maø noùi doái, Ba-daät-ñeà. Neáu ngöôøi naøo khoâng thaáy, khoâng nghe, khoâng xuùc, khoâng bieát, maø trong yù sanh nghi nhöng laïi noùi nhö vaày, - Toâi khoâng coù nghi, roài noùi - Toâi thaáy, toâi nghe, toâi xuùc, toâi bieát; bieát maø noùi doái, Ba-daät-ñeà. Neáu ngöôøi khoâng thaáy, khoâng nghe, khoâng xuùc, khoâng bieát, maø trong yù coù nghi nhöng laïi noùi - Trong ñaây toâi khoâng nghi, roài noùi - Toâi khoâng thaáy, khoâng nghe, khoâng xuùc, khoâng bieát; bieát maø noùi doái, Ba- daät-ñeà. Neáu ngöôøi khoâng thaáy,

khoâng nghe, khoâng xuùc, khoâng bieát, maø trong yù laïi khoâng nghi, roài noùi, - Toâi coù nghi ngôø raèng toâi thaáy, toâi xuùc, toâi bieát; bieát maø noùi doái, Ba-daät-ñeà. Trong yù khoâng nghi ngôø raèng - Toâi khoâng thaáy, toâi khoâng nghe, toâi khoâng xuùc, toâi khoâng bieát, nhöng laïi noùi - Toâi coù nghi ngôø raèng toâi khoâng thaáy, khoâng nghe, khoâng xuùc, khoâng bieát; bieát maø noùi doái, Ba-daät-ñeà. Ñieàu naøy neân noùi roäng: Tröôùc ñoù khôûi yù nghó, - Ta seõ noùi doái. Khi noùi doái, töï bieát laø noùi doái; noùi doái roài, bieát laø noùi doái: Coá yù noùi doái, Ba- daät-ñeà. Tröôùc ñoù khôûi yù nghó, - Ta seõ noùi doái. Khi noùi doái, töï bieát laø noùi doái; noùi doái roài, khoâng töï nhôù laø ñaõ noùi doái: Coá yù noùi doái, phaïm Ba-daät- ñeà. Tröôùc ñoù khoâng khôûi yù nghó, - Ta seõ noùi doái. Khi noùi doái, bieát laø noùi doái; noùi doái roài, bieát laø noùi doái: Coá yù noùi doái, Ba-daät-ñeà. Tröôùc ñoù khoâng khôûi yù nghó noùi doái. Khi noùi doái, bieát laø noùi doái;

6 BOÄ LUAÄT >

noùi doái roài, khoâng nhôù laø noùi doái: Coá yù noùi doái, Ba-daät-ñeà. Caùi ñöôïc thaáy coù khaùc, caùi ñöôïc nhìn nhaän coù khaùc, caùi ñöôïc ham muoán coù khaùc, caùi ñöôïc xuùc coù khaùc, caùi ñöôïc töôûng coù khaùc, caùi ñöôïc taâm töôûng coù khaùc,6 nhöõng vieäc nhö vaäy ñeàu laø noùi doái. Giöõa ñaïi chuùng, bieát maø vaãn noùi doái, Ba-daät-ñeà. Noùi roõ raøng thì phaïm Ba-daät-ñeà; noùi khoâng roõ raøng, phaïm Ñoät-kieát-la. Khi thuyeát giôùi cho ñeán ba laàn hoûi, nhôù nghó mình coù toäi maø khoâng noùi, phaïm Ñoät-kieát- la. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Khoâng thaáy noùi khoâng thaáy; khoâng nghe noùi khoâng nghe; khoâng xuùc noùi khoâng xuùc, khoâng hay bieát noùi khoâng hay bieát; thaáy noùi thaáy; nghe noùi nghe; xuùc noùi xuùc, hay bieát noùi hay bieát; yù töôûng coù thaáy, noùi coù thaáy, thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 2. MAÉNG NHIEÁC A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo khi giaûi quyeát vieäc tranh caõi, maï nhuïc Tyø-kheo baèng gioáng loaøi.7 Tyø-kheo hoå theïn, queân tröôùc queân sau neân khoâng noùi ñöôïc. Trong caùc Tyø-kheo nghe ñoù, coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Sao nhoùm saùu Tyø-kheo giaûi quyeát vieäc tranh caõi laïi maï nhuïc Tyø- kheo baèng gioáng loaøi, khieán cho Tyø-kheo hoå theïn, queân tröôùc, queân sau khoâng noùi ñöôïc? Baáy giôø caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm

6. Cf. Pali, Vin.iv. 2, noùi doái vôùi baûy hình thöùc veà moät trong boán chöùc naêng nhaän thöùc: Tröôùc khi noùi doái, trong khi noùi doái, sau khi noùi doái ñeàu bieát roõ mình seõ, ñang vaø ñaõ noùi doái; (coá yù) dieãn taû sai laïc quan ñieåm, söï taùn thaønh, sôû thích vaø yù höôùng; (...) vinidhaya didhì, vinidhaøya khantì, vinidhaøya ruci, vinidhaøya bhaøva. 7. Chuûng loaïi maï . Xem giaûi thích nôi phaàn giôùi töôùng.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) 7

ñieàu khoâng neân laøm. Nhoùm saùu Tyø-kheo, sao giaûi quyeát vieäc tranh caõi laïi maï nhuïc Tyø-kheo baèng gioáng loaøi, khieán hoï hoå theïn queân tröôùc queân sau khoâng noùi ñöôïc? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø- kheo roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Thuôû xa xöa, taïi nöôùc Ñaéc-saùt-thi-la,8 coù ngöôøi Baø-la-moân nuoâi moät con boø,9 ngaøy ñeâm cho aên, vuoát ve, chaûi chuoát. Luùc aáy, cuõng taïi nöôùc Ñaéc-saùt-thi-la, coù oâng tröôûng giaûl0 ñi khaép hang cuøng ngoõ heûm lôùn tieáng rao: - Ai coù con boø naøo ñuû söùc maïnh, cuøng con boø cuûa toâi ñaáu söùc keùo moät traêm xe, toâi seõ caù moät ngaøn löôïng vaøng.ll - Con boø cuûa ngöôøi Baø-la-moân nghe rao nhö vaäy, töï nghó: "Ngöôøi Baø-la-moân naøy ngaøy ñeâm heát loøng nuoâi naáng ta, vuoát ve, chaûi chuoát ta. Nay ta neân ñem heát söùc mình ra keùo ñeå laáy moät ngaøn löôïng vaøng kia, ngoõ haàu traû ôn ngöôøi naøy." - Con boø nghó xong lieàn noùi vôùi ngöôøi Baø-la-moân: - OÂng chuû coù bieát chaêng? Trong nöôùc Ñaéc-saùt-thi-la coù oâng tröôûng giaû rao raèng, ai coù boø cuøng vôùi boø cuûa oâng ñaáu söùc keùo moät traêm xe, oâng chòu maát moät ngaøn löôïng vaøng. OÂng chuû coù theå ñeán nhaø oâng tröôûng giaû kia noùi, "Toâi coù con boø coù theå cuøng vôùi boø cuûa oâng ñaáu söùc keùo moät traêm xe, vôùi soá vaøng caù laø moät ngaøn löôïng." - Ngöôøi Baø-la-moân nghe xong lieàn ñeán nhaø oâng tröôûng giaû noùi, "Toâi coù con boø vôùi söùc maïnh coù theå cuøng vôùi con boø cuûa oâng ñaáu söùc keùo moät traêm xe, soá vaøng caù laø moät ngaøn löôïng." OÂng tröôûng giaû traû lôøi, "Nay chính laø luùc." Ngöôøi Baø-la-moân lieàn daét con boø cuûa mình ñem ñeán ñeå cuøng ñaáu söùc vôùi con boø cuûa oâng tröôûng giaû, keùo moät traêm xe ñeå laáy moät ngaøn löôïng vaøng. Khi aáy coù nhieàu ngöôøi ñöùng xem. Tröôùc ñaùm ñoâng, ngöôøi Baø-la-moân duøng lôøi maï nhuïc, goïi con boø baèng caùch keâu: - Moät Söøng,l2 keùo ñi! - Con boø cuûa ngöôøi Baø-la-moân nghe lôøi maï nhuïc lieàn xaáu hoå neân khoâng ra söùc keùo ñeå caïnh tranh cuøng ñoái thuû cuûa mình. Do ñoù, con boø

8. Ñaéc-saùt-thi-la . Pali: Takkasilaø, thuû phuû cuûa Gandhaâra, noåi tieáng veà giaùo duïc. Ñöôïc ñeà caäp raát nhieàu trong caùc chuyeän tieàn thaân. 9. Pali, con boø teân laø Nandivisaøla. l0. Pali, sedaøhi, nhaø phuù hoä, hay ñaïi thöông gia. ll. Pali, sahassena abbhuta karoti, ñaùnh cuoäc moät nghìn. Khoâng noùi - moät nghìn" caùi gì. Baûn dòch Anh phoûng ñònh: Kahaøpaha (tieàn vaøng). Nguõ phaàn 6 (T22nl42l, tr.>7c2l), 50 tieàn vaøng. Caên baûn l5 (T2>nl442, tr.765a22), 500 tieàn vaøng. l2. Haùn: Nhaát giaùc , teân goïi dieãu côït con boø. Pali: Kuøla, khoâng söøng; boø cuït söøng .

8 BOÄ LUAÄT >

cuûa oâng tröôûng giaû thaéng cuoäc, con boø cuûa ngöôøi Baø-la-moân baïi traän. Ngöôøi Baø-la-moân phaûi maát moät ngaøn löôïng vaøng. - Baáy giôø, ngöôøi Baø-la-moân noùi vôùi con boø cuûa oâng ta: - Ngaøy ñeâm ta nuoâi naáng, vuoát ve, chaûi chuoát, vôùi hy voïng ngöôi seõ vì ta ñem heát söùc löïc ñeå thaéng con boø cuûa oâng tröôûng giaû. Nhöng taïi sao söï vieäc hoâm nay ngöôïc laïi, khieán ta phaûi maát moät ngaøn löôïng vaøng? - Con boø lieàn noùi vôùi Baø-la-moân: - Tröôùc ñaùm ñoâng oâng nhuïc maï toâi, oâng baûo toâi laø “Moät Söøng, keùo ñi!” Toâi raát laáy laøm xaáu hoå ñoái vôùi moïi ngöôøi. Do ñoù, toâi khoâng theå duøng heát söùc ñeå cuøng caïnh tranh vôùi con boø kia ñöôïc. Neáu oâng coù theå thay ñoåi caùch goïi, ñöøng ñem teân goïi hình töôùng, maø nhuïc maï toâi, thì oâng cöù ñeán noùi vôùi oâng tröôûng giaû raèng, “Boø cuûa toâi coù theå cuøng boø cuûa oâng ñaáu söùc, keùo moät traêm xe vôùi giaù ñaáu gaáp ñoâi laø hai ngaøn löôïng vaøng.” - Ngöôøi Baø-la-moân nghe xong lieàn noùi vôùi con boø cuûa oâng: - Chôù ñeå ta maát theâm hai ngaøn löôïng vaøng nöõa. - Con boø traû lôøi vôùi ngöôøi ba-la-moân: - Tröôùc ñaùm ñoâng oâng ñöøng nhuïc maï toâi, goïi toâi laø “Moät Söøng, keùo ñi!” Maø tröôùc ñaùm ñoâng oâng neân khen ngôïi toâi, baûo toâi keùo cho gioûi; oâng goïi söøng toâi raát xinh ñeïp. Baáy giôø, ngöôøi Baø-la-moân ñeán nhaø oâng tröôûng giaû noùi: - Nay boø cuûa oâng coù theå cuøng boø cuûa toâi ñaáu söùc keùo moät traêm xe vôùi soá vaøng ñaùnh caù laø hai ngaøn löôïng, döôùi söï chöùng kieán cuûa nhieàu ngöôøi. - OÂng tröôûng giaû noùi: - Thaät ñuùng luùc. - Khi aáy, ngöôøi Baø-la-moân tröôùc ñaùm ñoâng khen ngôïi con boø cuûa oâng raèng, “Keùo raát gioûi! Caëp söøng raát ñeïp!” - Con boø nghe lôøi khen nhö vaäy lieàn ñem heát söùc mình ñeå ñaáu vôùi con boø kia, neân con boø cuûa ngöôøi Baø-la-moân thaéng cuoäc, con boø cuûa oâng tröôûng giaû thua traän. Ngöôøi Baø-la-moân thu ñöôïc hai ngaøn löôïng vaøng. Baáy giôø, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Phaøm ngöôøi ta khi muoán noùi phaûi noùi lôøi kheùo leùo, khoâng neân noùi lôøi xaáu aùc. Noùi lôøi kheùo leùo laø thieän. Noùi lôøi xaáu aùc laø töï gaây phieàn naõo cho mình. Bôûi vaäy cho neân, caùc Tyø-kheo, suùc sanh bò ngöôøi maï nhuïc, coøn töï xaáu hoå khoâng theå duøng heát söùc mình ñeå keùo xe, huoáng laø ñoái vôùi ngöôøi maø bò keû khaùc huûy nhuïc laøm sao khoâng hoå theïn! Nhoùm saùu Tyø- kheo naøy laø nhöõng ngöôøi si, khi giaûi quyeát vieäc tranh caõi laïi maï nhuïc

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) 9

caùc Tyø-kheo baèng gioáng loaøi, khieán cho hoï hoå theïn, queân tröôùc, queân sau khoâng noùi ñöôïc. Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø- kheo roài baûo caùc Tyø-kheo: - Ñaây laø ngöôøi si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, nhuïc maï baèng gioáng loaøi, Ba-daät-ñeà. A. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Nhuïc maï ngöôøi baèng gioáng loaøil>: nhö noùi, - Ngöôi sanh trong gia ñình doøng hoï thaáp heøn, haønh ngheà cuõng thaáp heøn, kyõ thuaät coâng xaûo cuõng thaáp heøn. Hoaëc noùi, - Ngöôi laø ngöôøi phaïm toäi; ngöôi laø ngöôøi nhieàu kieát söû; ngöôi laø

ngöôøi muø, ngöôi laø ngöôøi troïc muø... - Thaáp heøn: Laø doøng doõi chieân-ñaø-la, doøng doõi hoát raùc, doøng doõi thôï ñan,l4 doøng doõi thôï ñoùng xel5. - Hoï thaáp heøn: Chæ nhöõng hoï Caâu-taáu, Caâu-thi, Baø-toâ-truù, Ca-dieáp, A-ñeà-lò-daï, Baø-la-ñoïa.l6 Hoaëc chaúng phaûi hoï thaáp heøn maø taäp laøm theo kyõ thuaät thaáp heøn, töùc thaønh hoï thaáp heøn. - Ngheà nghieäp thaáp heøn: Töùc laø mua baùn heo, deâ, gieát boø, thaû chim öng, chim dieâu, thôï saên, chaøi löôùi, laøm giaëc, baét giaëc, thuû thaønh, coi nguïc. - Kyõ ngheä thaáp heøn: Nhö laøm ngheà thôï reøn, thôï moäc, thôï goám, thôï da, thôï hôùt toùc, thôï ñan nia.l7 - Phaïm toäi: Phaïm Ba-la-di, Taêng-giaø-baø-thi-sa, Ba-daät-ñeà, Ba-la- ñeà-ñeà-xaù-ni, Thaâu-lan-giaù, Ñoät-kieát-la, aùc thuyeát. - Keát: Töø saân nhueá cho ñeán naêm traêm keát söû.

l>. Haùn: Chuûng loaïi huyû tyû ngöõ . Taêng kyø l2 (T22nl425, tr.>25b28): Chuûng loaïi hình töôùng ngöõ ; coù 7 caùch: Chuûng taùnh, ngheà nghieäp, töôùng maïo, beänh taät, toäi, beänh, keát söû (oâ nhieãm). Pali (Vin.iv. 4): omasavaøda. Coù l0 caùch maéng nhieác: Baèng gia ñình (jaøtiyaø), teân tuoåi (naømena)), toäc hoï (gottena), ngheà nghieäp (kammena), coâng xaûo (sippena), chöùng (beänh) taät (baødhena), daáu hieäu (ligena), phieàn naõo (thoùi xaáu) (kilesena), toäi loãi (aøpat- tiyaø), vaø söï heøn haï (hìnena). l4. Truùc sö chuûng : Thôï laøm ñoà tre. Pali: Veajaøti. l5. Xa sö chuûng . Pali: rathakaørajaøti. l6. Caâu-taáu , Caâu-thi , Baø-toâ-truù , Ca-dieáp , A-ñeà-lò-daï , Baø-la- ñoïa . Pali, gioøng hoï coù thaáp vaø cao. Gioøng hoï thaáp: Kosiya, Bhaøradvaøja; gioøng hoï cao: Gotama, Moggallaøna, Kaccaøyana, Vaøsidha. l7. Haùn: Baù ki . Pali: Narakaøra, ngheà ñan/deät coùi.

l0 BOÄ LUAÄT >

- Muø loøa:l8 muø loøa, guø, queø quaët, caâm ñieác vaø caùc taät beänh khaùc. Hoaëc Tyø-kheo maéng nhieác caùc Tyø-kheo khaùc raèng, - Thaày sanh nôi nhaø ti tieän; haønh nghieäp thaáp heøn, kyõ thuaät thaáp heøn. Thaày phaïm toäi, thaày bò keát söû, thaày laø keû troïc ñaàu muø loøa... Maï nhuïc nhö vaäy. Hoaëc maï nhuïc ngay tröôùc maët, hoaëc möôïn lôøi duï ñeå maï nhuïc, hoaëc töï so saùnh ñeå maï nhuïc. - Maï nhuïc ngay tröôùc maët: Nhö noùi, - Ngöôi sanh trong nhaø Chieân- ñaø-la, sanh trong nhaø hoát raùc, sanh trong doøng thôï ñan, doøng thôï ñoùng xe, hoï Caâu-taáu, Caâu-thi, Baø-toâ-truù, Ca-dieáp, Ñeà-leâ-daï, Baø-la-ñoïa. Hoaëc laø voán khoâng phaûi doøng hoï thaáp heøn maø taäp laøm theo kyõ ngheä thaáp heøn töùc thaønh hoï thaáp heøn, nhö noùi, - Ngöôi laø ngöôøi mua baùn, ngöôøi gieát boø, heo, deâ. Ngöôi laø ngöôøi laøm ngheà aên troäm, baét keû troäm. Ngöôi laø ngöôøi giöõ thaønh, giöõ nguïc, laø ngöôøi thôï reøn, laøm ñoà moäc, laøm loø goám, laøm thôï giaøy, thôï hôùt toùc. Ngöôi laø ngöôøi phaïm Ba-la-di, Taêng-giaø-baø-thi- sa, Ba-daät-ñeà, Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni, Thaâu-lan-giaù, Ñoät-kieát-la, aùc thuyeát. Ngöôi laø ngöôøi töø keát söû saân nhueá, cho ñeán laø ngöôøi naêm traêm kieát söû. Ngöôi laø ngöôøi troïc ñaàu muø loøa, queø quaët, ñieác caâm vaø laø ngöôøi coù caùc beänh hoaïn khaùc... - Möôïn duï ñeå maï nhuïc: Nhö noùi, - Ngöôi tôï nhö Chieân-ñaø-la, tôï nhö doøng hoát phaân, tôï nhö doøng thôï ñan, tôï nhö doøng ñoùng xe. Ngöôi tôï nhö doøng hoï Caâu-taáu, tôï nhö doøng hoï Caâu-thi, Baø-toâ-truù, Ca-dieáp, Ñeà-leâ-daï, Baø-la-ñoïa.

Ngöôi tôï nhö ngöôøi mua baùn heo, deâ; tôï nhö ngöôøi gieát boø; tôï nhö ngöôøi thaû chim öng, chim dieâu; tôï nhö ngöôøi löôùi caù, thôï saên; tôï nhö keû troäm, nhö ngöôøi baét keû troäm, tôï nhö ngöôøi giöõ thaønh, giöõ nguïc; tôï nhö ngöôøi laøm ñoà goám, tôï nhö ngöôøi laøm giaøy deùp, tôï nhö ngöôøi thôï hôùt toùc; tôï nhö ngöôøi phaïm Ba-la-di, tôï nhö ngöôøi phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa, tôï nhö ngöôøi phaïm Ba-daät-ñeà, tôï nhö ngöôøi phaïm Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni, tôï nhö ngöôøi phaïm Thaâu-lan-giaù, tôï nhö ngöôøi phaïm Ñoät-kieát-la, tôï nhö ngöôøi phaïm aùc thuyeát, tôï nhö ngöôøi kieát söû, tôï nhö ngöôøi muø loøa, tôï nhö ngöôøi khoâng coù toùc, tôï nhö ngöôøi queø chaân, tôï nhö ngöôøi caâm ñieác... - Töï so saùnh ñeå maï nhuïc: Nhö noùi, - Toâi khoâng phaûi doøng Chieân- ñaø-la, toâi khoâng phaûi doøng hoát phaân, toâi khoâng phaûi doøng thôï ñan, toâi khoâng phaûi doøng ñoùng xe. Toâi khoâng phaûi doøng hoï Caâu-taáu, doøng hoï Caâu-thi, Baø-toâ-truù, Ca-dieáp, Ñeà-leâ-daï, Baø-la-ñoïa; cuõng khoâng phaûi ngöôøi mua baùn heo deâ, gieát boø, thaû chim öng, chim dieâu, löôùi caù, thôï

l8. Manh haït , chæ chung caùc khuyeát taät vaø caùc chöùng bònh.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l (Tieáp Theo) ll

saên, laøm giaëc, baét giaëc, giöõ thaønh, giöõ nguïc, thôï reøn, thôï moäc, thôï ñan, ñoùng xe, thôï loø goám, thôï giaøy, thôï caïo... Toâi khoâng phaûi laø ngöôøi phaïm Ba-la-di, phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa, phaïm Ba-daät-ñeà, phaïm Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni, phaïm Thaâu-lan-giaù, phaïm Ñoät-kieát-la, phaïm aùc thuyeát. Toâi chaúng phaûi bò kieát söû, toâi chaúng phaûi laø ngöôøi troïc ñaàu, muø loøa, queø quaët, ñieác caâm... Neáu Tyø-kheo ñem gioáng loaøi maø maï nhuïc, noùi nhö treân, phaïm Ba- daät-ñeà. Neáu ñem gioáng loaøi ñeå maï nhuïc, noùi roõ raøng phaïm Ba-daät-ñeà, khoâng roõ raøng phaïm Ñoät-kieát-la. Hoaëc laø noùi thieän phaùp ñeå maï nhuïc ngay tröôùc maët, hoaëc möôïn duï ñeå maï nhuïc, hoaëc töï so saùnh ñeå maï nhuïc. - Duøng thieän phaùp ñeå maï nhuïc: Nhö noùi, - Ngöôi laø ngöôøi A-lan- nhaõ, khaát thöïc, maëc y vaù, cho ñeán ngöôøi ngoài thieàn. - Duøng thieän phaùp maï nhuïc ngay tröôùc maët: Nhö noùi, - Ngöôi laø ngöôøi A-lan-nhaõ, khaát thöïc, maëc y vaù, cho ñeán ngöôøi ngoài thieàn. - Möôïn duï ñeå maï nhuïc: Nhö noùi, - Ngöôi tôï nhö ngöôøi A-lan-nhaõ, khaát thöïc, maëc y vaù, cho ñeán ngöôøi ngoài thieàn. - Töï so saùnh ñeå maï nhuïc: Nhö noùi, - Toâi chaúng phaûi laø ngöôøi ôû A- lan-nhaõ,... cho ñeán ngöôøi ngoài thieàn. Neáu Tyø-kheo duøng thieän phaùp maï nhuïc ngay tröôùc maët, möôïn duï ñeå maï nhuïc, töï so saùnh ñeå maï nhuïc; noùi maø roõ raøng phaïm Ñoät-kieát-la, khoâng roõ raøng cuõng phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Cuøng coù lôïi cho neân noùi, vì phaùp cho neân noùi, vì luaät cho neân noùi, vì giaùo thoï cho neân noùi, vì thaân haäu cho neân noùi, hoaëc vì vui chôi maø noùi, hoaëc vì noùi lôõ lôøi, hoaëc noùi moät mình, hoaëc noùi trong moäng, hoaëc muoán noùi vieäc naøy nhaèm noùi vieäc khaùc; taát caû khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 3. NOÙI LY GIAÙN A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn

Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo truyeàn rao lôøi noùi beân naøy beân kia; truyeàn lôøi noùi kín ñaùo cuûa ngöôøi naøy ñeán noùi ngöôøi kia; truyeàn lôøi noùi kín ñaùo cuûa ngöôøi kia ñeán noùi ngöôøi naøy. Hoï cöù laøm nhö vaäy maõi, ñöa ñeán tình traïng trong chuùng chöa coù

l2 BOÄ LUAÄT >

ñaáu tranh lieàn sanh ra söï ñaáu tranh naày, vaø ñaõ coù söï ñaáu tranh roài thì khoâng theå chaám döùt ñöôïc. Caùc Tyø-kheo ñeàu nghó: Do nhaân duyeân gì trong chuùng Taêng voán khoâng coù söï ñaáu tranh maø nay laïi coù söï ñaáu tranh naøy, vaø ñaõ coù söï ñaáu tranh roài thì sao khoâng chaám döùt ñöôïc? Caùc Tyø-kheo tìm bieát laø do nhoùm saùu Tyø-kheo naøy truyeàn rao lôøi noùi beân naøy beân kia, neân ñöa ñeán tình traïng trong chuùng Taêng coù söï ñaáu tranh, vieäc tranh caõi naøy voán tröôùc ñaây khoâng coù, nay laïi coù, vaø khi ñaõ coù söï ñaáu tranh roài thì khoâng theå chaám döùt ñöôïc. Khi aáy trong chuùng coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Sao caùc thaày truyeàn rao lôøi noùi beân naøy beân kia, ñöa ñeán tình traïng trong Taêng coù söï ñaáu tranh, vieäc tranh caõi naøy voán tröôùc ñaây khoâng coù nay laïi coù, vaø khi ñaõ coù söï ñaáu tranh roài thì khoâng chaám döùt ñöôïc? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Sao caùc oâng truyeàn rao lôøi noùi beân naøy beân kia, ñöa ñeán tình traïng trong chuùng Taêng tröôùc khoâng coù ñaáu tranh, nay laïi sanh ra ñaáu tranh, vaø khi ñaõ coù ñaáu tranh thì khoâng chaám döùt ñöôïc? Baáy giôø Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Caùc oâng neân laéng nghe! Xöa kia, coù hai con aùc thuù laøm baïn vôùi nhau, moät con sö töû teân laø Thieän Nha,l9 con thöù hai laø hoå teân Thieän Baùc20, ngaøy ñeâm cuøng rình baét caùc con nai. - Khi aáy, coù moät con Daõ can thöôøng ñi sau hai con thuù naøy, aên thòt dö coøn laïi cuûa chuùng ñeå soáng. Baáy giôø, con Daõ can kia leùn luùt suy nghó: “Nay ta khoâng theå cöù ñi theo sau maõi theá naøy. Baèng phöông tieän theá naøo ta phaûi laøm ñeå hai con aùc thuù naøy cuøng loaïn ñaáu vôùi nhau khieán cho chuùng khoâng coøn ñi vôùi nhau nöõa.” Nghó xong, Daõ can lieàn ñeán choã con sö töû Thieän Nha noùi nhö vaày: - Naøy Thieän Nha! Toâi nghe con coïp Thieän Baùc noùi raèng, “Choã sanh cuûa ta hôn heát; doøng hoï cuûa ta hôn heát; hình saéc cuûa ta hôn noù, theá

l9. Thieän Nha . Thaäp tuïng 9 (T 2>nl4>5, tr.66a27): Haûo Mao # A #-. 20. Thieän Baùc . Nguõ phaàn 6 (T22nl42l, tr.>8b05): Thieän Traûo . Thaäp tuïng 9 (T2>nl4>5, tr.66a27): Haûo Nha .

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l (Tieáp Theo) l>

löïc cuûa ta hôn noù. Taïi sao vaäy? Vì haøng ngaøy ta ñöôïc thöùc aên boå, ngon. Sö töû Thieän Nha ñi theo sau ta aên thöùc aên coøn dö laïi cuûa ta ñeå soáng.” Daõ can

lieàn noùi keä: Hình saéc vaø nôi sanh Söùc maïnh cuõng laïi hôn Thieän Nha khoâng saùnh kòp Thieän Baùc noùi nhö vaäy. Thieän Nha nghe xong hoûi Daõ can: - Do ñaâu maø ngöôi bieát ñöôïc? Daõ can traû lôøi: - Hai oâng cuøng taäp hôïp laïi moät choã, gaëp nhau thì seõ töï bieát roõ ñieàu naøy. Baáy giôø, con Daõ can leùn luùt noùi vôùi Thieän Nha xong, lieàn ñeán coïp Thieän Baùc noùi: - OÂng bieát chaêng! Sö töû Thieän Nha ñaõ noùi nhö vaày, “Hieän taïi chuûng taùnh vaø choã sanh cuûa ta, taát caû ñeàu hôn noù, theá löïc cuõng hôn. Taïi sao vaäy? Vì thöôøng ta aên thöùc aên ngon; coïp Thieän Baùc chæ aên thöùc aên dö coøn laïi cuûa ta ñeå soáng. Daõ can lieàn noùi keä: Hình saéc vaø nôi sanh Söùc maïnh cuõng laïi hôn Thieän Baùc khoâng saùnh kòp. Thieän Nha noùi nhö vaäy. Thieän Baùc nghe xong hoûi: - Taïi sao ngöôi bieát ñöôïc vieäc aáy? Daõ can traû lôøi: - Hai oâng cuøng taäp hôïp laïi moät choã, gaëp nhau thì seõ töï bieát roõ ñieàu naøy. Sau ñoù, hai con thuù cuøng taäp hoïp laïi moät choã, cuøng nhìn nhau vôùi caëp maét saân haän. Sö töû Thieän Nha lieàn nghó, “Ta khoâng theå khoâng hoûi tröôùc khi hai thuû coïp.” Baáy giôø, Sö töû Thieän Nha höôùng ñeán coïp Thieän Baùc noùi keä: Hình saéc vaø nôi sanh Söùc maïnh cuõng laïi hôn Thieän Nha khoâng baèng ta Thieän Baùc coù noùi khoâng? Thieän Baùc töï nghó raèng, “Chaéc laø do Daõ can gaây söï loaïn ñaáu giöõa chuùng ta.” Coïp Thieän Baùc noùi keä ñeå traû lôøi cho Sö töû Thieän Nha: Thieän Baùc khoâng noùi vaäy:

l4 BOÄ LUAÄT >

Hình saéc vaø nôi sanh Söùc maïnh cuõng laïi hôn Thieän Nha khoâng theå saùnh. Neáu nhaän lôøi voâ ích Tin theo lôøi bæ thöû Töï phaù hoaïi tình thaâm Beøn thaønh keû oan gia. Baèng leõ thaät ñeå bieát Phaûi dieät tröø saân naõo Ñaây laø lôøi thaønh thaät Khieán ta ñöôïc lôïi ích. Nay neân kheùo haøng phuïc Tröø dieät aùc tri thöùc Caàn gieát Daõ can naøy Chính noù gaây loaïn ñaáu. Sö töû Thieän Nha lieàn gieát Daõ can.2l Baáy giôø, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Hai con thuù naøy bò con Daõ can phaù, neân khi hoïp nhau moät choã, gaëp nhau maø khoâng vui, huoáng laø ñoái vôùi ngöôøi, bò ngöôøi khaùc phaù roái, laøm sao khoâng böïc loøng? Nhoùm saùu Tyø-kheo, sao gaây loaïn ñaáu beân naøy beân kia, vieäc tranh caõi naøy tröôùc ñaây khoâng sanh ra nay laïi sanh ra, vaø khi ñaõ coù vieäc tranh caõi roài thì khoâng theå chaám döùt? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyøkheo roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Ñaây laø ngöôøi si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, noùi hai löôõi,22 ba-daät ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Hai löôõi:2> gaây chuyeän cho Tyø-kheo loaïn ñaáu vôùi Tyø-kheo, Tyøkheo-ni, Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni ,Öu-baø-taéc, Öu-baø-di, Quoác

2l. Taêng kyø l2 (T22nl425, tr.>26bl9): Truyeän keå trong - Tam thuù baûn sanh kinh; khoâng neâu chi tieát. 22. Nguõ phaàn, nt.: Noùi hai löôõi khieán Tyø-kheo loaïn ñaáu. Pali: Bhikkhupesuññña, lôøi noùi ly giaùn Tyø-kheo. 2>. Pali, coù hai hình thaùi ly giaùn ngöõ (dvìhaøkaørehi pesunna hoti): Noùi vôùi muïc ñích gaây caûm tình, noùi vôùi

muïc ñích gaây chia reû.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) l5

vöông, Ñaïi thaàn, ngoaïi ñaïo, dò hoïc Sa-moân, Baø-la-moân. Tyø-kheo-ni laïi loaïn ñaáu vôùi Tyø-kheo-ni, Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Öu-baø-taéc, Öu-baø-di, Quoác vöông, Ñaïi thaàn, ngoaïi ñaïo, dò hoïc Sa-moân, Baø-la-moân, Tyø-kheo. Thöùc-xoa-ma-na laïi loaïn ñaáu vôùi Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di- ni, Öu-baø-taéc, Öu-baø-di, Quoác vöông, Ñaïi thaàn, ngoaïi ñaïo, dò hoïc Sa- moân, Baø-la-moân, Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni. Sa-di loaïn ñaáu vôùi Sa-di, Sa-di-ni, Öu-baø-taéc, Öu-baø-di, Quoác vöông, Ñaïi thaàn, ngoaïi ñaïo, dò hoïc Sa-moân, Baø-la-moân, Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni, Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni. Öu-baø-taéc laïi loaïn ñaáu vôùi Öu-baø-taéc, Öu-baø-di, Quoác vöông, Ñaïi thaàn, ngoaïi ñaïo, dò hoïc Sa-moân, Baø-la-moân, Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni, Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Öu-baø-taéc. Öu-baø-di laïi loaïn ñaáu vôùi Öu-baø-di, Quoác vöông, Ñaïi thaàn, ngoaïi ñaïo, dò hoïc Sa-moân, Baø-la-moân, Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni, Thöùc-xoa-ma- na, Sa-di, Sa-di-ni, Öu-baø-taéc. Quoác vöông laïi loaïn ñaáu vôùi Quoác vöông, Ñaïi thaàn, ngoaïi ñaïo, dò hoïc Sa-moân, Baø-la-moân, Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni, Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Öu-baø-taéc, Öu-baø-di. Ñaïi thaàn laïi loaïn ñaáu vôùi Ñaïi thaàn, ngoaïi ñaïo, dò hoïc Sa-moân, Baø- la-moân, Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni, Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Öu-baø- taéc, Öu-baø-di, quoác vöông. Taát caû ngoaïi ñaïo Sa-moân, Baø-la-moân laïi loaïn ñaáu vôùi taát caû ngoaïi ñaïo Sa-moân, Baø-la-moân, Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni, Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni Öu-baø-taéc, Öu-baø-di, Quoác vöông, Ñaïi thaàn. - Loaïn ñaáu:24 Nhö ngöôøi naøo ñoù noùi, - OÂng laø doøng doõi Chieân-ñaø- la, doøng doõi hoát phaân, doøng doõi thôï ñan, doøng doõi ñoùng xe, hoï Caâu-taáu, Caâu-thi, Baø-toâ-truù, Ca-dieáp, Ñeà-leâ-daï, Baø-la-ñoïa, mua baùn heo deâ, gieát boø, thaû chim öng, löôùi chim, thôï saên, laøm giaëc, baét giaëc, giöõ thaønh, giöõ nguïc, thôï reøn, thôï giaøy, thôï caïo; oâng phaïm Ba-la-di, Taêng-giaø-baø-thi- sa, Ba-daät-ñeà, Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni, Thaâu-lan-giaù, Ñoät-kieát-la, aùc thuyeát. - Noùi keát söû: Töø saân nhueá cho ñeán naêm traêm keát, troïc ñaàu, muø loøa, queø quaët, ñieác caâm. Tyø-kheo naøo phaù hoaïi ñeàu laø Tyø-kheo loaïn ñaáu. Noùi roõ raøng phaïm Ba-daät-ñeà, noùi khoâng roõ raøng phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la, ñoù goïi laø phaïm.

24. Töùc laø, thuaät laïi lôøi cuûa ngöôøi naøy cho ngöôøi kia. Pali, coù l0 loaïi noùi ly giaùn, nhö l0 loaïi noùi aùc khaåu maï lî: Töø chuyeän beâu xaáu doøng hoï, cho ñeán maéng chöôûi.

l6 BOÄ LUAÄT >

Söï khoâng phaïm: Vì phaù aùc tri thöùc, phaù aùc baïn ñaûng, phaù phöông tieän phaù hoaïi Taêng, phaù vieäc trôï giuùp ñeå phaù hoaïi Taêng, phaù hai ngöôøi ba ngöôøi taùc yeát-ma, phaù taùc yeát-ma phi phaùp, yeát-ma phi luaät; hoaëc vì ngöôøi phaù Taêng, phaù thaùp, phaù mieáu, phaù Hoøa thöôïng, ñoàng Hoøa thöôïng, phaù A-xaø-leâ, ñoàng A-xaø-leâ, phaù tri thöùc, phaù thaân höõu, phaù nhöõng ngöôøi noùi

nhieàu maø voâ nghóa, voâ lôïi, muoán duøng phöông tieän laøm vieäc voâ ng- hóa; phaù nhöõng ngöôøi nhö vaäy thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 4. NGUÛ CHUNG BUOÀNG NGÖÔØI NÖÕ25 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Toân giaû A-na-luaät töø nöôùc Xaù-veä ñeán nöôùc Caâu- taùt-la, giöõa ñöôøng, ñeán nôi thoân khoâng coù truù xöù cuûa Tyø-kheo, hoûi thaêm, - Coù ai cho toâi choã troï? Ñöôïc nghe nôi kia coù nhaø cuûa daâm nöõ thöôøng cho khaùch taïm truù ban ñeâm taïi nhaø. Baáy giôø, ngaøi A-na-luaät ñeán nhaø daâm nöõ, hoûi: - Thöa ñaïi tyû, toâi muoán xin troï laïi moät ñeâm, coù ñöôïc khoâng? Daâm nöõ noùi: - Ñöôïc! Nhaø roäng, Toân giaû cöù tuøy yù nghæ. Toân giaû A-na-luaät böôùc vaøo nhaø, traûi toïa cuï baèng coû, xeáp treùo chaân ngoài, nhaát taâm tö duy, buoäc nieäm tröôùc maët. Hoâm aáy, cuõng coù caùc tröôûng giaû ôû nöôùc Caâu-taùt-la coù vieäc caàn cuõng ñeán nôi thoân ñoù tìm nôi nghæ laïi ñeâm. Cuõng laïi ñöôïc nghe nhaø daâm nöõ kia thöôøng tieáp khaùch taïm truù. Caùc tröôûng giaû ñeán nhaø ñoù, hoûi: - Chuùng toâi caàn nghæ laïi moät ñeâm, coâ coù theå cho chuùng toâi taù tuùc ñöôïc khoâng? Daâm nöõ traû lôøi: - Tröôùc ñaây toâi ñaõ höùa cho moät Sa-moân ôû laïi. Caùc oâng hoûi vò Sa- moân aáy, coù theå ñöôïc cuøng nghæ thì caùc oâng cöù nghæ. Caùc tröôûng giaû ñeán choã Toân giaû A-na-luaät noùi: - Chuùng toâi ñaõ xin ngöôøi chuû nhaø ñöôïc ôû laïi moät ñeâm vaø ñaõ ñöôïc söï chaáp thuaän. Vaäy chuùng ta cuøng nghæ, khoâng coù gì trôû ngaïi? Toân giaû A-na-luaät traû lôøi: - Toâi ñaõ traûi neäm coû roài. Nhaø coøn roäng, caùc oâng cöù tuøy yù nghæ, chôù

25. Nguõ phaàn 8 (T22nl42l, tr.59b09), Ba-daät-ñeà 56; Taêng-kyø l9 (T22nl425, tr.>8lc28), Ba- daät-ñeà 69; Thaäp tuïng (T2>nl4>5, tr.ll2c22), Ba-daät-ñeà 65; Caên baûn 40 (T2>nl442, tr.849b25), Ba-daät-ñeà 65. Pali, Vin.iv. l7, Paøcittiya 6.

nghi ngaïi. Luùc aáy, caùc tröôûng giaû lieàn vaøo nhaø. Vì baïn beø caùc tröôûng giaû nhieàu neân ngoài quaù chaät. Baáy giôø, daâm nöõ thaáy vaäy sanh loøng thöông meán, trong loøng nghó raèng, - Vò A-na-luaät naøy laø con nhaø haøo quyù, töø laâu quen sung söôùng khoâng theå chòu khoå ñöôïc. Nay cuøng vôùi caùc tröôûng giaû chung nhaø quaù chaät. Nghó vaäy, beøn ñi ñeán choã A-na-luaät, noùi raèng, - Toân giaû töø laâu quen sung söôùng khoâng theå chòu khoå ñöôïc. Nay cuøng vôùi caùc tröôûng giaû chung nhaø quaù chaät. Toân giaû coù theå vaøo trong buoàng26 toâi nghæ ñöôïc khoâng? Toân giaû traû lôøi ñoàng yù. Baáy giôø, Toân giaû A-na-luaät vaøo trong buoàng, nôi choã ngoài ñoù, xeáp treùo chaân ngoài, buoäc nieäm tröôùc maët. Luùc aáy trong nhaø daâm nöõ, ñeøn thaép suoát ñeâm khoâng taét. Ñaàu ñeâm, daâm nöõ ñeán choã Toân giaû A-na-luaät noùi: - Gaàn ñaây coù caùc tröôûng giaû Baø-la-moân coù nhieàu cuûa caûi quyù baùu, ñeán noùi vôùi toâi, “Coâ coù theå laøm vôï toâi?” Toâi lieàn noùi vôùi caùc tröôûng giaû aáy raèng, “Caùc oâng xaáu xí laém. Toâi khoâng theå laøm vôï caùc oâng. Neáu laø ngöôøi xinh ñeïp, toâi seõ laøm vôï hoï.” Toâi xem Toân giaû töôùng maïo xinh ñeïp. Toân giaû coù theå laøm choàng toâi

ñöôïc khoâng? Luùc aáy, Toân giaû A-na-luaät tuy nghe nhöõng lôøi noùi aáy nhöng vaãn laëng thanh khoâng traû lôøi vaø cuõng khoâng nhìn ngoù. Taïi sao vaäy? Vì Toân giaû ñaõ chöùng ñaéc giaûi thoaùt voâ thöôïng goàm caû hai phaàn27. Ñeán cuoái ñeâm, luùc bình minh saép xuaát hieän, coâ ta laïi noùi vôùi A-na-luaät: - Caùc tröôûng giaû doøng Baø-la-moân coù nhieàu cuûa caûi quyù baùu noùi vôùi toâi: “Coâ vì toâi laøm vôï.” Toâi döùt khoaùt khoâng höùa khaû. Nhöng Toân giaû vôùi nhan maïo ñoan chaùnh, coù theå vì toâi laøm choàng ñöôïc khoâng? Toân giaû A-na-luaät cuõng laïi im laëng, khoâng traû lôøi vaø cuõng khoâng nhìn ngoù coâ ta. Taïi sao vaäy? Vì chính Toân giaû laø ngöôøi ñaõ chöùng ñaéc giaûi thoaùt voâ thöôïng goàm caû hai phaàn. Baáy giôø, daâm nöõ lieàn thoaùt y ñeán tröôùc maët vaø naém Toân giaû. Toân giaû lieàn duøng söùc thaàn tuùc vuït mình leân hö khoâng. Daâm nöõ thaáy vaäy heát söùc xaáu hoå, vì söï loõa hình cuûa mình, beøn ngoài xoåm xuoáng; roài voäi vaøng laáy aùo khoaùc laïi. Xong xuoâi, chaép tay ngöûa maët leân khoâng trung, höôùng veà Toân giaû A-na-luaät noùi: - Xin saùm hoái! Xin saùm hoái! Noùi nhö vaäy ba laàn. Roài, thænh nguyeän 26. Nguyeân Haùn: Xaù noäi ; chính xaùc, neân hieåu laø buoàng trong. Pali: Mañcaka abbhantara, giöôøng ôû buoàng trong. Xem cht. >2 döôùi. 27. Haùn: Nhò caâu giaûi thoaùt . Töùc vôùi taâm giaûi thoaùt vaø hueä giaûi thoaùt. A-la-haùn chöùng ñaéc dieät taän ñònh, goïi laø coù caâu (phaàn) giaûi thoaùt. Xem Caâu-xaù (T22nl558, tr.l>lb26). Pali: ubhatobhaøga-vimutta, cf. D.ii. 7l; M.i. 477; S.i. l9l.

l8 BOÄ LUAÄT >

Toân giaû trôû laïi choã ngoài. Toân giaû haï mình, ngoài trôû laïi choã ngoài nhö cuõ. Ngöôøi daâm nöõ naøy ñaûnh leã döôùi chaân Toân giaû xong, lui ngoài qua moät beân. Toân giaû vì coâ maø noùi caùc phaùp vi dieäu, nhö yù nghóa veà boá thí, veà trì giôùi, veà yù nghóa sanh thieân. Toân giaû cheâ traùch duïc laø baát tònh, laø thaáp heøn, laø höõu laäu, laø keát phöôïc28. Toân giaû khen ngôïi söï an laïc cuûa xuaát ly29, ích lôïi cuûa giaûi thoaùt. Luùc aáy, daâm nöõ lieàn töø choã ngoài döùt heát traàn caáu, ñöôïc söï trong saïch cuûa con maét phaùp. Khi daâm nöõ thaáy phaùp, ñaéc phaùp roài, thænh nguyeän, - Nguyeän xin Toân giaû chaáp thuaän con ñöôïc laøm ngöôøi Öu-baø- di, quy y Phaät, Phaùp, Taêng. Töø nay trôû ñi, suoát ñôøi khoâng saùt sanh cho ñeán khoâng uoáng röôïu. Ngaøy hoâm nay, xin Toân giaû nhaän lôøi thænh caàu thoï thöïc cuûa con. Toân giaû maëc nhieân chaáp thuaän. Ngöôøi daâm nöõ kia bieát Toân giaû ñaõ maëc nhieân chaáp nhaän lôøi thænh caàu roài, lieàn söûa soaïn ñoà aên thöùc uoáng ngon boå ñeå cuùng döôøng. Toân giaû thoï thöïc xong, coâ laáy moät chieác gheá nhoû ñeán ngoài tröôùc Toân giaû A-na-luaät. Toân giaû vì coâ maø noùi caùc phaùp, duøng nhieàu hình thöùc khuyeán duï, khieán cho loøng coâ sanh hoan hyû. Thuyeát phaùp xong, Toân giaû rôøi choà ngoài ra veà. Veà ñeán Taêng giaø- lam, ñem nhaân duyeân naøy noùi vôùi caùc Tyø-kheo moät caùch ñaày ñuû. Khi aáy, trong chuùng coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, cô hieàm A-na-luaät: - A-na-luaät, sao thaày cuøng vôùi phuï nöõ nguû chung buoàng?>0 Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân

Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo. Ngaøi bieát maø vaãn hoûi A-na-luaät: - Thaät söï oâng coù moät mình cuøng vôùi ngöôøi nöõ nguû chung buoàng hay khoâng? A-na-luaät thöa: - Thaät vaäy, baïch Ñöùc Theá Toân! Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän (6>8al) quôû traùch A-na- 28. Haùn: Duïc baát tònh ñoä höõu laäu phöôïc . Cf. Pali, Mahaâvagga, Vin. i. l6: Bhagavaø... anupubbi katha kathesi seyyathida daønakatha sìlakatha sagga-katha, kaømaøna aødìna- va okaøra sakilesa nekkhamme aønisasa, - ... roài Theá Toân tuaàn töï thuyeát phaùp, noùi veà boá thí, veà trì giôùi, veà sinh thieân, veà söï nguy hieåm, söï thaáp heøn, söï oâ nhieãm cuûa caùc duïc, vaø söï ích lôïi do thoaùt ly duïc. 29. Cf. A.i.80, dvemaøni ... sukhaøni... kaømasukhanca nekkhammasukhañca, coù hai söï khoaùi laïc: Khoaùi laïc do duïc voïng, vaø khoaùi laïc do thoaùt ly. >0. Nguyeân Haùn: Ñoàng thaát , chung nhaø. Chính xaùc, chung buoàng. Pali: Sahaseyya. Xem cht. >2 döôùi.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) l9

luaät: - Vieäc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. A-na-luaät sao laïi cuøng vôùi phuï nöõ nguû chung buoàng? Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch A-na- luaät roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Ñaây laø ngöôøi si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, cuøng vôùi phuï nöõ nguû moät nhaø, Ba-daät-ñeà. A. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Phuï nöõ: Ngöôøi nöõ coù hieåu bieát,>l maïng caên chöa ñoaïn. Nhaø:>2 xung quanh coù töôøng vaùch ngaên che, beân treân coù lôïp; hoaëc tröôùc troáng, khoâng coù böùc vaùch; hoaëc coù vaùch nhöng beân treân khoâng che lôïp; hoaëc tuy coù che nhöng khoâng giaùp heát; hoaëc tuy coù che khaép nhöng coù choã troáng. Ñoù goïi laø nhaø. Hoaëc Tyø-kheo ñaõ nguû tröôùc, phuï nöõ ñeán sau; hoaëc phuï nöõ ñeán tröôùc, Tyø-kheo ñeán sau; hoaëc hai ngöôøi cuøng ñeán. Neáu nghieâng mình maø naèm, hoâng dính chieáu, phaïm Ba-daät-ñeà. Moãi laàn trôû mình laø moät Ba-daät-ñeà. Neáu cuøng thieân nöõ, A-tu-la nöõ, Long nöõ, Daï-xoa nöõ, Ngaï quyû nöõ, chung nhaø maø nguû, Ñoät-kieát-la. Trong loaøi suùc sanh caùi, coù khaû naêng bieán hoùa hay khoâng coù khaû naêng bieán hoùa, nguû chung buoàng, Ñoät-kieát- la. Neáu cuøng vôùi ngöôøi huyønh moân, hai caên, nguû chung buoàng, Ñoät-kieát- la. Ban ngaøy, phuï nöõ ñöùng, Tyø-kheo naèm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà, Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la, ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Neáu Tyø-kheo khoâng bieát trong nhaø kia coù phuï nöõ maø nguû, hoaëc Tyø-kheo ñeán tröôùc, phuï nöõ ñeán sau, Tyø-kheo khoâng bieát; hoaëc nhaø coù lôïp maø chung quanh khoâng coù ngaên, hoaëc lôïp heát maø ngaên phaân nöõa, hoaëc lôïp heát maø ngaên moät ít, hoaëc ngaên heát maø khoâng lôïp, hoaëc ngaên heát maø lôïp moät ít, hoaëc nöûa lôïp, nöûa ngaên, hoaëc moät ít lôïp >l. Haùn: Höõu tri . Cf. ñònh nghóa cuûa Pali, Vin. iv. 20: (...) manussitthì na yakkhì na oetì na tiracchaønagataø... nöõ thuoäc loaøi

ngöôøi, khoâng phaûi yakkha, khoâng phaûi quyû, khoâng phaûi suùc sanh. >2. Haùn: Thaát . Pali: Seyya, buoàng nguû; ñònh nghóa: Hoaëc ñöôïc che lôïp kín; hoaëc ñöôïc bao che kín; hoaëc che lôïp moät phaàn; hoaëc bao quanh moät phaàn. Caùc baûn Haùn ñeàu dòch laø thaát.

20 BOÄ LUAÄT >

moät ít ngaên, hoaëc khoâng lôïp khoâng ngaên, nôi ñaát troáng thì khoâng phaïm. ÔÛ trong nhaø naøy, hoaëc ñi, hoaëc ngoài cuõng khoâng phaïm, hoaëc ñaàu bò choaùng vaùng teù xuoáng ñaát, hoaëc bò beänh maø naèm thì khoâng phaïm; hoaëc bò cöôøng löïc baét, hoaëc bò ngöôøi troùi, hoaëc maïng naïn, tònh haïnh naïn cuõng khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 5. NGUÛ CHUNG BUOÀNG VÔÙI NGÖÔØI CHÖA THOÏ CUÏ TUÙC>> A. DUYEÂN KHÔÛI 1. Söï kieän saùu Tyø-kheo Moät thôøi, Ñöùc Theá Toân ôû taïi thaønh Khoaùng daõ.>4 Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo cuøng vôùi caùc tröôûng giaû nguû nôi nhaø giaûng.>5 Luùc aáy, trong nhoùm saùu, coù moät vò khi nguû vôùi taâm taùn loaïn khoâng heà hay bieát, laên mình qua, hình theå loaõ loà. Luùc aáy coù Tyø-kheo laáy y tuû laïi. Sau ñoù laïi laên mình nöõa, loä hình nhö tröôùc. Moät Tyø-kheo khaùc cuõng laáy y tuû laïi. Vò aáy giaây laùt laïi laên maõi, döïng hình leân. Caùc tröôûng giaû thaáy lieàn sanh cô hieàm, cöôøi lôùn, cheá gieãu. Baáy giôø, vò Tyø-kheo nguû thöùc daäy, oâm loøng hoå theïn, saéc maët baïc nhôït. Caùc Tyø-kheo cuõng hoå theïn. Trong soá aáy coù vò thieåu duïc tri tuùc, bieát taøm quyù, soáng ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, hieàm traùch Tyø-kheo naøy raèng, - Saùu Tyø-kheo naøy sao laïi cuøng vôùi caùc tröôûng giaû nguû chung? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Naøy nhoùm saùu Tyø-kheo, sao caùc oâng cuøng vôùi caùc tröôûng giaû nguû chung? Luùc baáy, giôø Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo roài, baûo caùc Tyø-kheo:

>>. Nguõ phaàn 6, (T22nl42l, tr.40a07), Ba-daät-ñeà 7; Taêng kyø l7, (T22nl425, tr.>65b0>), Ba-daät- ñeà 42; Thaäp tuïng l5, (T2>nl4>5, tr.l05b09), Ba-daät-ñeà 54; Caên baûn >9, (T2>nl442, tr.8>8c07), Ba-daät-ñeà 54. Pali: Paâc. 5. Sahaseyya, Vin. iv.l5. >4. Khoaùng Daõ . Nguõ phaàn nt., A-traø-tì aáp . Taêng kyø nt., Khoaùng Daõ tinh xaù . Thaäp tuïng nt., A-la-tì quoác . Caên baûn nt., Phaät taïi Thaát-la-phieät (Xaù-veä). Pali, nt., aøvaviya viharati aggaøave cetiye, truù taïi aøvavi, trong ngoâi mieáu lôùn cuûa aøvavi. >5. Pali, navakaø bhikkhuø … upaøsakehi saddhi…, caùc taân Tyø-kheo… cuøng vôùi caùc cö só.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l (Tieáp Theo) 2l

- Saùu Tyø-kheo naøy laø nhöõng ngöôøi si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu, chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, cuøng nguû chung vôùi ngöôøi chöa thoï ñaïi giôùi, Ba- daät-ñeà. 2. Söï kieän La-haàu-la: Theá Toân vì Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû nöôùc Caâu-thieäm-tyø.>6 Caùc Tyø-kheo noùi nhö vaày, - Ñöùc Phaät khoâng cho pheùp chuùng ta cuøng nguû chung vôùi ngöôøi chöa thoï ñaïi giôùi. Vaäy baûo La-vaân>7 ñi choã khaùc. Luùc aáy, La-vaân khoâng coù nhaø ñeå nguû, phaûi ñeán nguû nôi nhaø veä sinh. Khi aáy Ñöùc Phaät bieát, lieàn ñeán nôi nhaø veä sinh, taèng haéng. La-vaân cuõng taèng haéng laïi. Ñöùc Theá Toân bieát maø vaãn coá hoûi: - Ai ôû trong naøy? La-vaân traû lôøi: - Con laø La-vaân. Laïi hoûi: - Con laøm gì ôû ñaây? Ñaùp: - Caùc Tyø-kheo noùi, khoâng ñöôïc cuøng vôùi ngöôøi chöa thoï cuï tuùc giôùi nguû chung, neân ñuoåi con ra. Ñöùc Theá Toân lieàn noùi: - Caùc Tyø-kheo naøy sao laïi ngu si, khoâng coù töø taâm, ñuoåi treû nít ra khoûi phoøng? Ñoù laø con cuûa Phaät, maø khoâng thaáu roõ ñöôïc yù Ta hay sao? Ñöùc Phaät lieàn ñöa ngoùn tay baûo La-vaân naém vaø daãn vaøo phoøng, cho nguû ñeâm ñoù. Saùng sôùm, taäp hôïp caùc Tyø-kheo, Ngaøi baûo: - Caùc oâng khoâng coù töø taâm, neân môùi ñuoåi con nít ñi. Ñaây laø con cuûa Phaät,>8 maø khoâng thaáu roõ ñöôïc yù Ta hay sao?>9 Töø nay veà sau, cho

36. Caâu-thieäm-tyø . Nguõ phaàn nt., taïi nöôùc Caâu-xaù-di, vöôøn Cuø-sö-la . Taêng kyø nt., nhaân duyeân taïi Ca-duy-la-veä. Thaäp tuïng nt., Phaät taïi Xaù-veä. Caên baûn nt., Phaät taïi Kieàu-thieåm-tì, trong vöôøn Dieäu aâm . Pali: Kosambì. >7. La-vaân: La-haàu-la (Raâhula). >8. Y noùi, Sa-di ñaõ xuaát gia, khoâng coøn nhaän cha meï ngoaøi ñôøi, maø laø con cuûa Phaät. Khoâng chæ rieâng La-haàu-la laø con Phaät. Xem cht. döôùi. 39. Nguõ phaàn nt. (T22nl42l, tr.40bl7): Sao baày caùo laïi ñuoåi sö töû? Thaäp tuïng nt. (T2>nl4>5, tr.l05cll): Sa-di naøy khoâng cha meï. Neáu caùc ngöôi khoâng thöông töôûng che chôû, laøm sao soáng noåi? Caên baûn nt. (T2>nl442, tr.8>9c02): Caùc caàu tòch (töùc Sa-di) khoâng coù cha meï. Duy chæ caùc ngöôi, nhöõng ngöôøi ñoàng phaïm haïnh, phaûi thöông yeâu che chôû .

22 BOÄ LUAÄT >

pheùp caùc Tyø-kheo cuøng ngöôøi chöa thoï ñaïi giôùi cuøng nguû hai ñeâm. Neáu ñeán ñeâm thöù ba khi daáu hieäu bình minh chöa xuaát hieän neân thöùc daäy traùnh ñi. Neáu ñeán ñeâm thöù tö, hoaëc töï mình ñi, hay baûo ngöôøi chöa thoï ñaïi giôùi ñi.40 Töø nay veà sau neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, nguû chung vôùi ngöôøi chöa thoï ñaïi giôùi, quaù hai ñeâm, ñeán ñeâm thöù ba,41 Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Ngöôøi chöa thoï (ñaïi) giôùi: Töø Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni, ngoaøi ra ñeàu laø ngöôøi chöa thoï ñaïi giôùi. Nguû chung buoàng: Nhö töôùc ñaõ noùi.42 Neáu Tyø-kheo ñeán töôùc, ngöôøi chöa thoï ñaïi giôùi ñeán sau; ngöôøi chöa thoï giôùi ñeán töôùc, Tyø-kheo ñeán sau; hoaëc caû hai ñeàu ñeán moät löôït, neáu hoâng chaám ñaát laø phaïm, nghieâng mình moät chuùt phaïm. Neáu nam coõi trôøi, nam A-tu-la, nam Caøn-thaùt-baøø, nam Daï-xoa, nam

Ngaï quyû vaø trong loaøi suùc sanh coù theå bieán hoùa hay khoâng theå bieán hoùa, cuøng nguû quaù hai ñeâm, ba ñeâm, phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà, Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Neáu Tyø-kheo tröôùc khoâng bieát ôû taïi aáy, maø ngöôøi chöa thoï giôùi ñeán sau; hoaëc ngöôøi chöa thoï giôùi ñeán tröôùc, maø Tyø-kheo ñeán sau; hoaëc nhaø coù lôïp maø boán phía khoâng ngaên che; hoaëc lôïp heát maø ngaên che moät nöõa, hoaëc ngaên che heát maø lôïp moät phaàn; hoaëc ngaên phaân nöûa lôïp phaân nöûa; hoaëc ngaên moät phaàn, lôïp moät phaàn; hoaëc choã ñaát troáng khoâng; hoaëc ngoài, hoaëc ñi kinh haønh; taát caû ñeàu khoâng phaïm. Hoaëc ñaàu bò choaùng vaùng teù xuoáng ñaát; hoaëc beänh naèm, hoaëc bò cöôøng löïc baét, hoaëc bò troùi nhoát, hoaëc maïng naïn, tònh haïnh naïn, thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch.

40. Taêng kyø nt. (T22nl425, tr.>65cll): ñöôïc pheùp nguû chung buoàng ba ñeâm; boán ñeâm thì neân bieät truù. 4l. Nguõ phaàn, Thaäp tuïng, Caên baûn, - quaù hai ñeâm, Ba-daät-ñeà. Taêng kyø: quaù ba ñeâm, Ba-daät-ñeà. Pali: uttaridirattatiratta, - quaù hai hoaëc ba ñeâm"; ñöôïc hieåu laø - töø hai ñeán ba ñeâm. Giaûi thích yù nghóa ñeå chaáp haønh, Pali, Vin.iv. l7, noùi: Neáu ñaõ traûi qua hai ñeâm, thì ñeán ñeâm thöù ba neân ra ñi tröôùc khi coù daáu hieäu bình minh. 42. Ñoàng thaát tuùc . Xem cht.>0. Ba-daät-ñeà 4 treân. Pali: Sahaseyya kappeyya.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l (Tieáp Theo) 2>

6. ÑOÏC KINH CHUNG 4> A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, ñöùc Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû thaønh Khoaùng daõ. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo cuøng caùc tröôûng giaû taäp hôïp taïi giaûng ñöôøng tuïng kinh Phaät, cao tieáng lôùn gioïng nhö aâm thanh Baø-la-moân ñoïc saùch khoâng khaùc, laøm loaïn taâm caùc vò toïa thieàn. Trong soá caùc Tyø-kheo ñaõ nghe coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, cô hieàm nhoùm saùu Tyø-kheo, - Sao laïi cuøng caùc tröôûng giaû taäp hôïp nôi giaûng ñöôøng tuïng kinh nhö aâm thanh Baø-la-moân ñoïc saùch? Luùc aáy, caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø- kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Sao caùc oâng laïi cuøng vôùi tröôûng giaû taäp hôïp nôi giaûng ñöôøng tuïng kinh, aâm thanh nhö Baø-la-moân khoâng khaùc? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø- kheo roài baûo caùc Tyø-kheo: - Ñaây laø nhöõng ngöôøi si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, tuïng ñoïc chung vôùi ngöôøi chöa thoï giôùi, Ba-daät- ñeà.44 B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Ngöôøi chöa thoï ñaïi giôùi: Nhö giôùi tröôùc (töùc ngoaøi Tyø-kheo vaø Tyø-kheo-ni ra). Cuù nghóa, phi cuù nghóa, cuù vò, phi cuù vò; töï nghóa, phi töï nghóa.45 - Cuù nghóa: Laø cuøng ngöôøi ñoïc tuïng, khoâng tröôùc, khoâng sau, nhö tuïng: Chôù laøm caùc vieäc aùc

Haõy laøm caùc ñieàu laønh

4>. Caùc boä, Ba-daät-ñeà 6. Pali, Paâc. 4 Padasodhammasikhaø. 44. Thaäp tuïng 6, “Ñem cuù phaùp daïy ngöôøi chöa thoï cuï tuùc...” 45. Nguõ phaàn 6, cuù phaùp: Cuù, vò vaø töï, töùc meänh ñeà, cuïm töø, vaø aâm tieát (vì tieáng Phaïn ña aâm tieát). Thaäp tuïng 6, cuù phaùp: Tuùc cuù (meänh ñeà troïn), baát tuùc cuù (meänh ñeà khoâng troïn); tuùc töï (töø ngöõ troïn, ña aâm tieát), baát tuùc töï (töø ngöõ khoâng troïn), tuùc vò (aâm tieát troïn), baát tuùc vò (aâm tieát khoâng troïn).

24 BOÄ LUAÄT >

Töï laéng saïch taâm yù Chö Phaät daïy nhö vaäy. - Phi cuù nghóa: Nhö moät ngöôøi noùi “Chôù laøm caùc vieäc aùc” chöa xong, ngöôøi thöù hai noùi laïi caâu “Chôù laøm caùc vieäc aùc.” - Cuù vò: Hai ngöôøi cuøng tuïng, khoâng tröôùc khoâng sau, nhö tuïng, - Maét voâ thöôøng. Tai voâ thöôøng. Cho ñeán, yù voâ thöôøng. - Phi cuù vò: Nhö moät ngöôøi chöa noùi xong - Maét voâ thöôøng..., ngöôøi thöù hai laäp laïi lôøi noùi tröôùc, - Maét voâ thöôøng... - Töï nghóa: Hai ngöôøi cuøng tuïng, khoâng tröôùc khoâng sau, nhö tuïng, “A-la-ba-giaù-na.” - Phi töï nghóa: Nhö moät ngöôøi chöa noùi xong aâm - A..., ngöôøi thöù hai laäp laïi aâm - A... tröôùc ñoù. - Cuù phaùp: Lôøi Phaät noùi, Thanh vaên noùi, Tieân nhaân noùi, Chö thieân noùi. Neáu Tyø-kheo cuøng ngöôøi chöa thoï ñaïi giôùi ñoàng tuïng moät lôøi noùi, hai lôøi noùi, ba lôøi noùi, hoaëc truyeàn trao baèng mieäng, hoaëc truyeàn trao baèng chöõ vieát, taát caû neáu roõ raøng, phaïm Ba-daät-ñeà; noùi khoâng roõ raøng, phaïm Ñoät-kieát-la. Cuøng thieân töû, A-tu-la töû, Daï-xoa töû, Long töû, Caøn-thaùt-baøø töû, Suùc sanh coù theå bieán hoùa, tuïng moät lôøi noùi, hai lôøi noùi, ba lôøi noùi, duø noùi roõ raøng hay khoâng roõ raøng ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu vò thaày khoâng daïy: Ñeå toâi noùi xong oâng seõ noùi, thì thaày phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la, ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Toâi noùi xong roài, oâng môùi noùi. Moät ngöôøi tuïng roài, moät ngöôøi cheùp. Hoaëc hai ngöôøi ñoàng nghieäp ñoàng tuïng; hoaëc noùi giôõn chôi, hoaëc noùi voäi vaøng, hoaëc noùi moät mình, hoaëc noùi trong moäng, hoaëc muoán noùi vieäc naøy laïi noùi vieäc khaùc. Taát caû khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 7. NOÙI THOÂ TOÄI 46 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong nuùi Kyø-xaø-quaät. Baáy giôø, taïi thaønh La- duyeät coù Tyø-kheo ñang haønh Ba-lôïi-baø-sa, Ma-na-ñoûa, neân ngoài döôùi heát. Nhoùm saùu Tyø-kheo hoûi caùc baïch y: - Caùc ngöôøi coù bieát taïi sao ngöôøi ñoù laïi ngoài döôùi choùt khoâng?

46. Nguõ phaàn 6, Ba-daät-ñeà 9; Taêng kyø l4, Ba-daät-ñeà 8; Thaäp tuïng l0, Ba-daät-ñeà 8. Caên baûn 27, Ba-daät-ñeà 7. Pali, Paâc. 9 Dullhullaørocana.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) 25

Caùc baïch y thöa: - Chuùng con khoâng bieát. Nhoùm saùu Tyø-kheo noùi: - Ngöôøi aáy phaïm toäi nhö vaäy. Do phaïm toäi nhö vaäy neân chuùng Taêng phaït khieán ngoài döôùi heát. Vò Tyø-kheo coù loãi nghe, laáy laøm hoå theïn, vaø caùc Tyø-kheo

khaùc khi nghe nhöõng lôøi naøy cuõng hoå theïn. Trong soá ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, cô hieàm nhoùm saùu Tyø-kheo: Sao laïi ñem vieäc Tyø-kheo phaïm toäi thoâ aùc noùi vôùi ngöôøi baïch y? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Sao caùc oâng laïi ñem vieäc Tyø-kheo phaïm toäi thoâ aùc noùi vôùi ngöôøi baïch y? Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Ñaây laø nhöõng ngöôøi si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày : Tyø-kheo naøo, coù Tyø-kheo phaïm toäi thoâ aùc, ñem noùi vôùi ngöôøi chöa thoï ñaïi giôùi, Ba-daät-ñeà. Khi Ñöùc Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy roài, baáy giôø coù Tyø-kheo hoaëc khoâng bieát thoâ aùc, hay khoâng thoâ aùc, sau môùi bieát laø thoâ aùc; hoaëc coù ngöôøi ñaõ taùc phaùp saùm hoái Ba-daät-ñeà, hoaëc coù ngöôøi lo sôï. Ñöùc Phaät daïy: Khoâng bieát thì khoâng phaïm. Töø nay veà sau neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, bieát Tyø-kheo phaïm toäi thoâ aùc, ñem noùi vôùi ngöôøi chöa thoï ñaïi giôùi, Ba-daät-ñeà. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Baáy giôø, Toân giaû Xaù-lôïi-phaát ñöôïc Taêng sai ñeán giöõa trieàu thaàn cuûa vua vaø trong nhaân daân keå roõ toäi loãi cuûa Ñieàu-ñaït,47 raèng nhöõng gì Ñieàu-ñaït laøm, ñöøng noùi ñoù laø Phaät, Phaùp, Taêng, neân bieát ñoù laø vieäc laøm cuûa Ñieàu-ñaït. Toân giaû Xaù-lôïi-phaát nghe xong lieàn sanh loøng caån thaän vaø lo sôï.48 Caùc Tyø-kheo bieát nhö vaäy, neân ñeán baïch Ñöùc Theá Toân. Ñöùc

47. Xem Ch.ii, Taêng-giaø-baø-thi-sa x. 48. Haùn: uyù thaän .

Theá Toân daïy: - Chuùng Taêng sai thì khoâng phaïm. Töø nay veà sau neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, bieát Tyø-kheo khaùc coù toäi thoâ aùc, ñem noùi vôùi ngöôøi chöa thoï ñaïi giôùi, tröø taêng yeát-ma, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Chöa thoï ñaïi giôùi: (ngoaøi Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni ra) nhö giôùi tröôùc. Toäi thoâ aùc: Ba-la-di, Taêng-giaø-baø-thi-sa. Taêng: Ñoàng nhaát yeát-ma, ñoàng nhaát thuyeát giôùi. Neáu Tyø-kheo bieát vò khaùc coù toäi thoâ aùc, ñeán noùi vôùi ngöôøi chöa thoï ñaïi giôùi, tröø Taêng yeát-ma, Ba-daät-ñeà. Noùi roõ raøng, Ba-daät-ñeà; khoâng roõ raøng, Ñoät-kieát-la. Ngoaøi toäi thoâ aùc ra, ñem caùc toäi khaùc noùi vôùi ngöôøi chöa thoï ñaïi giôùi, Ñoät-kieát-la. Töï mình phaïm toäi thoâ aùc ñem noùi vôùi ngöôøi chöa thoï ñaïi giôùi, Ñoät- kieát-la. Tröø Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni, ñem toäi thoâ aùc cuûa ngöôøi khaùc noùi vôùi ngöôøi chöa thoï ñaïi giôùi, Ñoät-kieát-la. Toäi thoâ aùc töôûng laø toäi thoâ aùc, Ba-daät-ñeà. Toäi thoâ aùc maø nghi, Ñoät- kieát-la. Chaúng phaûi toäi thoâ aùc maø töôûng laø toäi thoâ aùc, Ñoät-kieát-la. Chaúng phaûi toäi thoâ aùc maø nghi, Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà, Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï

khoâng phaïm: Neáu khoâng bieát, hoaëc Taêng sai. Thoâ aùc maø töôûng chaúng phaûi thoâ aùc, hoaëc baïch y tröôùc ñoù ñaõ bieát toäi thoâ aùc naøy roài, thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 8. NOÙI PHAÙP THÖÔÏNG NHAÂN 49 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû tònh xaù Laàu caùc, beân bôø ao Di haàu, taïi Tyø-xaù-ly. Baáy giôø Tyø-kheo nôi vöôøn Baø caàu, ñoái vôùi ngöôøi chöa thoï ñaïi giôùi maø töï noùi mình chöùng ngoä phaùp thöôïng nhaân. Vì nhaân duyeân naøy Phaät taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, bieát maø coá hoûi Tyø-kheo nôi vöôøn Baø caàu: - Coù thaät nhö vaäy khoâng? Thöa:

49. Taêng kyø l>, Thaäp tuïng l0, Ba-daät-ñeà 7; Nguõ phaàn 6, Caên baûn 27, Ba-daät-ñeà 8. Pali, Paâc.8 Bhuøta-rocanasikhaø. Tham chieáu Ch.i Ba-la-di iv.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) 27

- Kính baïch Ñöùc Theá Toân, coù thaät nhö vaäy. Ñöùc Phaät quôû: - Caùc oâng laø ngöôøi si. Neáu laø thaät ñi nöõa coøn khoâng ñem noùi vôùi ngöôøi, huoáng chi laø khoâng thaät. Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch caùc Tyø-kheo nôi vöôøn Baø Caàu, roài baûo caùc Tyø-kheo: - Ñaây laø ngöôøi si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, ñoái vôùi ngöôøi chöa thoï ñaïi giôùi maø töï noùi mình chöùng ngoä phaùp thöôïng nhaân, noùi raèng, “Toâi thaáy ñieàu naøy, toâi bieát ñieàu naøy.” Neáu ñaây laø söï thaät, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Chöa thoï ñaïi giôùi: Nhö giôùi tröôùc. Phaùp veà con ngöôøi:50 giôùi cuûa con ngöôøi, aám cuûa con ngöôøi, nhaäp cuûa con ngöôøi. 5l Phaùp thöôïng nhaân:52 chæ cho caùc phaùp xuaát yeáu. Töï mình noùi: Noùi mình ñaéc thaân nieäm, thieän tö duy, coù giôùi, coù duïc, coù khoâng phoùng daät, coù tinh taán, coù ñònh, coù chaùnh ñònh, coù ñaïo, coù tu haønh, coù trí tueä, coù kieán, coù ñaéc, coù quaû. Neáu vò aáy thaät söï coù ñieàu naøy, maø ñeán ngöôøi chöa thoï ñaïi giôùi noùi roõ raøng, phaïm Ba-daät-ñeà; noùi khoâng roõ raøng Ñoät-kieát-la. Neáu duøng daáu tay, chöõ vieát, hoaëc ra hieäu khieán cho ngöôøi bieát roõ raøng, Ba-daät-ñeà, khoâng roõ raøng, Ñoät-kieát-la. Neáu höôùng ñeán caùc trôøi, A-tu-la, Daï-xoa, Caøn-thaùt-baø, roàng, Ngaï- quæ, Suùc sanh coù theå bieán hoùa maø noùi phaùp thöôïng nhaân, duø roõ raøng hay khoâng roõ raøng ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu thaät söï ñaõ ñaït ñöôïc phaùp thöôïng nhaân, laïi höôùng ñeán ngöôøi ñaõ thoï ñaïi giôùi, nhöng hoï chaúng ñoàng yù maø noùi thì phaïm Ñoät-kieát-la; hoaëc töï xöng laø - Toâi ñaõ ñaït ñöôïc caên, löïc, giaùc, ñaïo, thieàn ñònh, giaûi thoaùt, nhaäp tam muoäi.” höôùng ñeán ngöôøi maø noùi thì phaïm Ba-daät-ñeà. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà, Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- 50. Haùn: Nhaân phaùp, trong quaù nhaân phaùp (thöôïng nhaân phaùp) Pl. uttarimanussa-dham- ma). Xem giaûi thích, Ch.i Ba-la-di 4 5l. Giôùi , aám , nhaäp , hay giôùi (Pl. dhaøtu), uaån (khandha), xöù (aøyatana): Caùc toå hôïp caáu thaønh nhaân caùch. 52. Nguyeân Haùn: Quaù nhaân phaùp .

kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Neáu laø Taêng thöôïng maïn; hoaëc töï noùi laø do nghieäp baùo chöù khoâng noùi laø do mình tu maø ñöôïc; hoaëc thaät söï ñaõ ñaït ñöôïc phaùp thöôïng nhaân, ñeán Tyø-kheo ñoàng yù maø noùi; hoaëc noùi caên, löïc, giaùc, ñaïo, giaûi thoaùt, nhaäp tam muoäi, maø khoâng noùi vôùi ngöôøi laø: Toâi chöùng ñaéc; hoaëc noùi ñuøa giôõn, noùi moät mình, noùi trong moäng, muoán noùi vieäc naøy laïi noùi vieäc khaùc. Taát caû ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 9. THUYEÁT PHAÙP QUAÙ NAÊM LÔØI 53 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Toân giaû Ca-löu-ñaø-di, vaøo luùc thích hôïp, khoaùc y, böng baùt, ñeán nhaø moät tröôûng giaû. Tröôùc maët baø meï choàng, oâng gheù beân tai noùi phaùp cho con daâu. Baø meï choàng thaáy vaäy lieàn hoûi coâ daâu: - Vöøa roài Tyø-kheo noùi gì vaäy? Coâ daâu traû lôøi: - Tyø-kheo noùi phaùp cho con nghe. Baø meï choàng noùi vôùi coâ daâu: - Neáu noùi phaùp thì phaûi noùi lôùn cho chuùng ta cuøng nghe. Sao laïi gheù beân tai noùi cho moät mình coâ nghe thoâi? Coâ daâu noùi: - Vöøa roài Tyø-kheo noùi nhö chuyeän anh em khoâng coù gì khaùc. Ñaâu coù ñieàu gì laø loãi! Luùc aáy, Tyø-kheo khaát thöïc nghe ñöôïc, lieàn quôû traùch Ca-löu-ñaø-di, - Sao Toân giaû laïi gheù tai noùi phaùp cho coâ daâu tröôùc maët baø meï choàng? Khi aáy, Tyø-kheo khaát thöïc xong trôû veà trong Taêng-giaø-lam, ñem nhaân duyeân naøy noùi ñaày ñuû cho caùc Tyø-kheo nghe, trong soá ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, cô hieàm Ca-löu-ñaø-di: Sao laïi gheù tai noùi phaùp cho coâ daâu tröôùc maët baø meï choàng? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, bieát maø ngaøi coá yù hoûi Ca-löu-ñaø-di: - Thaät söï oâng coù gheù tai noùi phaùp cho coâ daâu tröôùc maët baø meï

5>. Nguõ phaàn 6, Ba-daät-ñeà 4; Taêng kyø l>, Thaäp tuïng, Caên baûn, Ba-daät-ñeà 5; Pali, Paâc. 7 Dham- madesanasikhaø.

choàng? Thöa: - Coù thaät nhö vaäy. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Ca-löu- ñaø-di: - Vieäc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Sao laïi gheù tai noùi phaùp cho coâ daâu tröôùc maët baø meï choàng? Baáy giôø Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Ca-löu- ñaø-di roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Ca-löu-ñaø-di naøy laø ngöôøi si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, noùi phaùp cho ngöôøi nöõ, Ba-daät-ñeà. Theá Toân vì Tyø-kheo kieát giôùi nhö

vaäy. Baáy giôø, coù ngöôøi nöõ thænh caàu caùc vò Tyø-kheo: - Cuùi xin chö toân vì chuùng con noùi phaùp. Luùc aáy caùc Tyø-kheo ñeàu coù taâm deø daët veà vieäc Theá Toân cheá giôùi, Tyø-kheo khoâng ñöôïc noùi phaùp cho ngöôøi nöõ. Caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân baûo: - Töø nay trôû ñi, cho pheùp caùc Tyø-kheo noùi phaùp cho ngöôøi nöõ naêm, saùu lôøi. Töø nay veà sau neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, noùi phaùp cho ngöôøi nöõ nghe quaù naêm, saùu lôøi, Ba- daät-ñeà. Theá Toân vì Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Tyø-kheo laïi coù taâm deø daët, vì khoâng coù maët ngöôøi nam coù hieåu bieát neân thoâi, khoâng noùi phaùp cho ngöôøi nöõ. Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Töø nay veà sau, neáu coù maët ngöôøi nam coù trí, cho pheùp noùi phaùp cho ngöôøi nöõ quaù naêm, saùu lôøi. Töø nay veà sau neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, noùi phaùp cho ngöôøi nöõ quaù naêm, saùu lôøi, tröø coù maët ngöôøi nam coù hieåu bieát, Ba-daät-ñeà. Khi aáy coù caùc ngöôøi nöõ thænh caùc Tyø-kheo: - Baïch ñaïi ñöùc, xin ngaøi trao naêm giôùi cho con.

>0 BOÄ LUAÄT >

Caùc Tyø-kheo coù taâm deø daët vì khoâng coù maët ngöôøi nam coù hieåu bieát, neân khoâng trao naêm giôùi cho ngöôøi nöõ. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau cho pheùp khoâng coù maët ngöôøi nam coù hieåu bieát vaãn ñöôïc trao naêm giôùi cho ngöôøi nöõ. Baáy giôø, coù ngöôøi nöõ thænh caùc Tyø-kheo: - Ñaïi ñöùc vì con noùi phaùp naêm giôùi. Baáy giôø, khoâng coù maët ngöôøi nam coù hieåu bieát, Tyø-kheo coù taâm deø daët, khoâng noùi phaùp naêm giôùi cho ngöôøi nöõ. Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø- kheo: - Töø nay veà sau, cho pheùp caùc Tyø-kheo, khoâng coù maët ngöôøi nam coù hieåu bieát, ñöôïc noùi phaùp naêm giôùi cho ngöôøi nöõ. Khi aáy, caùc ngöôøi nöõ muoán thoï phaùp baùt quan trai, caùc Tyø-kheo coù taâm deø daët, vì khoâng coù maët ngöôøi nam coù hieåu bieát, neân khoâng daùm cho thoï thöïc phaùp. Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Töø nay veà sau cho pheùp caùc Tyø-kheo khoâng coù maët ngöôøi nam coù hieåu bieát, ñöôïc trao phaùp baùt quan trai cho ngöôøi nöõ. Khi aáy, caùc ngöôøi nöõ thænh caùc Tyø-kheo: - Ñaïi ñöùc vì con noùi phaùp baùt quan trai. Khi aáy khoâng coù maët ngöôøi nam coù hieåu bieát, Tyø-kheo coù taâm deø daët, khoâng noùi phaùp baùt quan trai. Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Töø nay veà sau cho pheùp caùc Tyø-kheo, khoâng coù maët ngöôøi nam coù hieåu bieát, ñöôïc noùi phaùp baùt quan trai cho ngöôøi nöõ. Luùc aáy caùc ngöôøi nöõ baïch caùc Tyø-kheo: - Ñaïi ñöùc, chuùng con nghe phaùp baùt thaùnh ñaïo. Khi aáy khoâng coù maët ngöôøi nam coù hieåu bieát, Tyø-kheo coù taâm deø daët, khoâng noùi phaùp baùt thaùnh ñaïo. Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Töø nay veà sau cho pheùp caùc Tyø-kheo, khoâng coù maët ngöôøi nam coù hieåu bieát, ñöôïc noùi phaùp baùt thaùnh ñaïo cho ngöôøi nöõ. Khi aáy coù caùc ngöôøi nöõ baïch vôùi caùc Tyø-kheo: - Ñaïi ñöùc, xin ngaøi vì con noùi möôøi phaùp baát thieän. Khi aáy khoâng coù maët ngöôøi nam coù hieåu bieát, Tyø-kheo coù taâm deø daët, khoâng noùi phaùp möôøi baát thieän. Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Töø nay veà sau cho pheùp caùc Tyø-kheo, khoâng coù maët ngöôøi nam coù hieåu bieát, ñöôïc noùi phaùp möôøi baát thieän cho ngöôøi nöõ. Khi aáy coù caùc ngöôøi nöõ baïch caùc Tyø-kheo: -

Ñaïi ñöùc, vì chuùng con noùi möôøi phaùp thieän. Khi aáy khoâng coù maët ngöôøi nam coù hieåu bieát, Tyø-kheo coù taâm deø daët, khoâng noùi möôøi phaùp thieän. Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo:

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l (Tieáp Theo) >l

- Töø nay veà sau cho pheùp caùc Tyø-kheo, khoâng coù maët ngöôøi nam coù hieåu bieát, ñöôïc noùi möôøi phaùp thieän cho ngöôøi nöõ. Khi aáy coù nhöõng ngöôøi nöõ ñeán vaán nghóa caùc Tyø-kheo. Tyø-kheo coù taâm deø daët, khoâng noùi phaùp möôøi baát thieän. Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø- kheo: - Töø nay veà sau cho pheùp caùc Tyø-kheo, khoâng coù maët ngöôøi nam coù hieåu bieát, caùc Tyø-kheo ñöôïc traû lôøi söï vaán nghóa cuûa ngöôøi nöõ. Neáu hoï khoâng hieåu neân vì hoï noùi roäng ra. Töø nay veà sau, muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, noùi phaùp cho ngöôøi nöõ quaù naêm, saùu lôøi, tröø coù maët ngöôøi nam coù hieåu bieát, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Ngöôøi nöõ: Nghóa cuõng nhö treân Naêm lôøi: Saéc voâ ngaõ; thoï, töôûng, haønh, thöùc voâ ngaõ. Saùu lôøi: Maét voâ thöôøng; tai, muõi, löôõi, thaân, yù voâ thöôøng. Ngöôøi nam coù hieåu bieát: Hieåu roõ vieäc thoâ aùc hay khoâng thoâ aùc. Tyø-kheo noùi phaùp cho ngöôøi nöõ quaù naêm saùu lôøi, tröø coù maët ngöôøi nam coù trí, noùi roõ raøng phaïm Ba-daät-ñeà, khoâng roõ raøng phaïm Ñoät-kieát- la. Ñoái vôùi thieáu nöõ, A-tu-la nöõ, long nöõ, Daï-xoa nöõ, Caøn-thaùt-baø nöõ, Ngaï quyû nöõ, Suùc sanh caùi coù theå bieán hoùa, vì chuùng noùi phaùp quaù naêm saùu lôøi, roõ raøng hay khoâng ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Trong loaøi suùc sanh, loaøi khoâng theå bieán hoùa, vì chuùng noù noùi quaù naêm saùu lôøi ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Thöùc xoa ma na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Chæ noùi naêm saùu lôøi, neáu noùi quaù maø coù maët ngöôøi nam coù hieåu bieát. Khoâng coù maët ngöôøi nam coù hieåu bieát maø trao naêm giôùi cho Öu-baø-di, noùi phaùp naêm giôùi, trao phaùp baùt quan trai, noùi phaùp baùt quan trai, noùi baùt chaùnh ñaïo, noùi phaùp thaäp baát thieän, vaø ngöôøi nöõ vaán nghóa, khoâng coù maët ngöôøi nam coù hieåu bieát vaãn ñöôïc traû lôøi. Neáu hoï khoâng hieåu ñöôïc, vì hoï noùi roäng ra. Hoaëc noùi ñuøa giôõn, noùi voäi vaøng, noùi moät mình, noùi trong moäng, muoán noùi vieäc naøy laïi noùi vieäc khaùc. Taát caû ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch.

>2 BOÄ LUAÄT >

10. ÑAØO PHAÙ ÑAÁT 54 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû thaønh Khoaùng daõ. Baáy giôø nhoùm saùu Tyø- kheo vì Ñöùc Phaät söûa chöõa giaûng ñöôøng, ñaøo ñaát xung quanh giaûng ñöôøng55. Caùc cö só thaáy cheâ bai: Sa-moân Thích töû khoâng bieát xaáu hoå, ñoaïn maïng soáng cuûa keû khaùc; beân ngoaøi töï xöng laø ta bieát chaùnh phaùp, cöù xem vieäc hoâm nay, coù gì laø chaùnh phaùp? Töï mình ñaøo ñaát, ñoaïn maïng soáng cuûa caùc loaøi khaùc! Caùc Tyø-kheo nghe, trong soá ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, khieån traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: Sao vì Ñöùc Phaät söûa chöõa giaûng

ñöôøng maø laïi töï tay ñaøo ñaát ñeå caùc tröôûng giaû cô hieàm? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Sao laïi töï mình ñaøo ñaát, khieán cho caùc tröôûng giaû cô hieàm? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø- kheo, roài baûo caùc Tyø-kheo: - Ñaây laø ngöôøi si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, töï tay ñaøo ñaát, Ba-daät-ñeà. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo söûa chöõa giaûng ñöôøng, chæ sai ngöôøi ñaøo ñaát, baûo: Ñaøo choã naøy, boû choã naøy. Caùc tröôûng giaû thaáy roài cô hieàm: Sao Sa-moân Thích töû khoâng bieát hoå theïn, baûo ngöôøi ñaøo ñaát ñoaïn maïng soáng cuûa loaøi khaùc, khoâng coù töø taâm. Beân ngoaøi töï xöng laø ta bieát chaùnh phaùp, cöù xem vieäc hoâm nay, coù gì laø chaùnh phaùp? Baáy giôø, caùc Tyø-kheo nghe, trong soá ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, khieån traùch nhoùm saùu Tyø-

54. Pali, Paâc. l0 Pathavìkhanana. Nguõ phaàn 8, Ba-daät-ñeà 59; Taêng kyø l9, Ba-daät-ñeà 7>; Thaäp tuïng l6, Caên baûn 4l, Ba-daät-ñeà 7>. 55. Nguõ phaàn, nt.: Phaät töø Caâu-taùt-la ñeán aáp A-traø-tyø. Caùc Tyø-kheo söûa chöõa nhaø cöûa ñeå ñoùn Phaät. Taêng kyø, nt: Doanh söï Tyø-kheo.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l (Tieáp Theo) >>

kheo: Taïi sao söûa chöõa giaûng ñöôøng cuûa Phaät, laïi chæ sai ngöôøi ñaøo ñaát, baûo: “Ñaøo choã naøy, boû choã naøy;” khieán cho caùc tröôûng giaû cô hieàm? Quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo roài, vò thieåu duïc ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn taäp hôïp Taêng Tyø- kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Sao söûa chöõa giaûng ñöôøng laïi chæ sai ngöôøi ñaøo ñaát, baûo: “Ñaøo choã naøy, boû choã naøy;” khieán cho caùc tröôûng giaû cô hieàm? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø- kheo, roài baûo caùc Tyø-kheo: - Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi: Tyø-kheo naøo, töï tay ñaøo ñaát, hoaëc sai ngöôøi ñaøo,56 Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Ñaát: Ñaát ñaõ ñaøo hay ñaát chöa ñaøo57. Neáu ñaát ñaøo roài traûi qua boán thaùng möa thaám trôû laïi nhö cuõ, hoaëc laáy böøa böøa, hoaëc duøng xuoảng ñaøo, hoaëc duøng voà ñaäp, hoaëc duøng lieàm, dao caét; cho ñeán duøng moùng tay baám laøm cho ñaát bò toån thöông, taát caû ñeàu phaïm Ba-daät-ñeà. Laáy noïc ñoùng vaøo ñaát, Ba-daät-ñeà. Ñoát löûa treân ñaát,

Ba-daät-ñeà. Ñaát hay coù yù töôûng laø ñaát, Ba-daät-ñeà. Neáu khoâng daïy: Xem caùi naøy, bieát caùi naøy!58 phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Thöùc xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Neáu coù noùi, - xem caùi naøy, bieát caùi naøy! Hoaëc keùo caây, keùo tre, hoaëc raøo ngaõ ñôõ leân; hoaëc laät ñaù ñeå laáy phaân; hoaëc bôø ñaát bò saäp; hoaëc laáy ñaát oå chuoät; hoaëc doïn ñaát nôi choã ñi kinh haønh; hoaëc doïn ñaát trong nhaø; hoaëc doïn choã tôùi lui kinh haønh; hoaëc queùt ñaát; hoaëc caây tích tröôïng choáng xuoáng ñaát; hoaëc khoâng coá yù ñaøo. Taát caû ñeàu

56. Nguõ phaàn 8 (T22nl425, tr.60c22): sai ngöôøi ñaøo, hoaëc baûo, ñaøo choã naøy. Taêng kyø l9 (T22nl425, tr.>84c): Sai ngöôøi ñaøo, hoaëc chæ ñieåm choã ñaøo. Thaäp tuïng: Chæ daïy ngöôøi khaùc ñaøo, baûo, “Ngöôi haõy ñaøo choã naøy.” 57. Taêng kyø nt., hai loaïi ñaát: Sanh , chæ ñaát töï nhieân; taùc : Ñaát neàn ñeå canh taùc. Thaäp tuïng nt., hai loaïi ñaát: Sinh ñòa , ñaát sinh saûn vaøo thaùng 8 ôû nhöõng nöôùc coù möa nhieàu; ôû nöôùc möa ít, thaùng 4 ñaát sinh saûn. Baát sinh ñòa , ngoaøi sinh ñòa ra. Pali, Vi n. iv. >>: jaøtaø ca pathavì ajaøtaø ca pathavì. 58. Nguõ phaàn nt.: Haõy bieát caùi naøy, haõy xem caùi naøy. Toâi caàn caùi naøy. Cho toâi caùi naøy. Cf. Pali: ima jaøna, ima dehi, ima aøhara, iminaø attha, ima kappa karohi, - Haõy nhaän roõ caùi naøy; haõy cho ñi caùi naøy; haõy mang ñi caùi naøy; toâi caàn caùi naøy; haõy laøm cho caùi naøy hôïp thöùc.

>4 BOÄ LUAÄT >

khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch.59 11. PHAÙ HOAÏI THÖÏC VAÄT60 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû thaønh Khoaùng daõ. Theá Toân vì nhaân duyeân treân taäp hôïp caùc Taêng Tyø-kheo, baûo: - Coù moät Tyø-kheo ôû nôi Khoaùng daõ, khi söûa chöõa phoøng oác, coá yù töï tay mình chaët caây phaûi khoâng? Thöa: - Baïch Ñöùc Theá Toân, thaät vaäy, coù chaët. Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch: - Vieäc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Taïi sao söûa chöõa phoøng oác laïi töï tay chaët caây? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài baûo caùc Tyø- kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, phaù hoaïi maàm gioáng thöïc vaät61, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Thöïc vaät (quyû): Khoâng phaûi loaøi ngöôøi. Maàm gioáng (thoân): Chæ chung cho taát caû coû caây. Chaët ñoán cho noù ngaõ xuoáng neân goïi laø phaù hoaïi. Maàm gioáng (thoân) coù naêm loaïi: Cuû, nhaùnh, loùng, phuù la, haït.62

59. Baûn Haùn, heát quyeån ll. 60. Pali, Paâc. ll. bhuøtagaøma. 6l. Nguyeân Haùn: Quyû thaàn thoân ; do dòch nghóa ñen. Pali, bhuøtagaøma, chuûng loaïi (haït gioáng) coù maàm soáng; Vin.A., (iv.76l) giaûi thích: jaøyanti vanmhanti jaøtaø vanmhitaø caøti

attho, chuùng sinh saûn, taêng tröôûng, vaø nhöõng caùi ñaõ sinh saûn, ñaõ taêng tröôûng. Nguõ phaàn 6, saùt sinh thaûo moäc . Taêng kyø l4: Hoaïi chuûng töû phaù quyû thoân . Thaäp tuïng: Chöôùc baït quyû thoân chuûng töû . Caên baûn 27: Hoaïi chuûng töû höõu tình thoân . Pali: Bhuøtagaømapaøtavyataøya. 62. Haùn, naêm loaïi gioáng: Caên chuûng, chi chuûng, tieát chuûng, phuù la chuûng, chuûng töû chuûng. . Nguõ phaàn nt, boán loaïi: Töø reã, töø coïng, loùng, quaû . Taêng kyø nt, naêm loaïi: Töø reã, töø coïng, ruoät, loùng, quaû . Thaäp tuïng l2, naêm loaïi: Töø reã, töø coïng, loùng, töï ruïng, töø quaû .

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) >5

- Cuû: Nhö loaïi ha-leâ-ñaø, cuû göøng, öu-thi-la, maäu-tha-trí-tra, lö- kieän-ñaø-laâu vaø caùc loaïi cuû khaùc coù theå sanh ra maàm caây.6> - Nhaùnh: Nhö loaïi lieãu, xaù-ma-la, baø-heâ-tha64 vaø caùc loaïi nhaùnh khaùc coù theå sanh ra caây con. - Loùng: Nhö loaïi hoa toâ-man-na, toâ-la-baø, boà-heâ-na, la-laëc-lieäu65 vaø caùc loaøi töø loùng khaùc coù khaû naêng sanh ra caây. - Phuù la66: nhö loaïi caây mía, tre, lau, cuû ngoù67 vaø caùc loaïi phuù-la khaùc coù theå sanh ra caây. - Haït: Nhö caùc loaïi hoät sinh ra caây. Caùc loaøi ñang coù söï soáng hay töôûng ñang coù söï soáng, töï mình caét ñöùt söï soáng, hoaëc sai ngöôøi khaùc chaët ñöùt söï soáng, hoaëc töï tay sao, hoaëc sai ngöôøi sao, hoaëc töï tay naáu, hoaëc sai ngöôøi naáu, Ba-daät-ñeà. Neáu nghi ñang coù söï soáng, töï tay chaët ñöùt, sai ngöôøi chaët ñöùt söï soáng; töï mình sao, sai ngöôøi sao, töï tay naáu, sai ngöôøi naáu, Ñoät-kieát-la. Ñang coù söï soáng töôûng laø chaúng coù söï soáng, töï tay chaët ñöùt, sai ngöôøi chaët ñöùt söï soáng, cho ñeán naáu, Ñoät-kieát-la. Chaúng coù söï soáng töôûng laø coù söï soáng, töï tay chaët ñöùt, sai ngöôøi chaët ñöùt söï soáng, cho ñeán naáu, cuõng phaïm Ñoät-kieát-la. Chaúng coù söï soáng maø nghi, töï tay chaët ñöùt, sai ngöôøi chaët ñöùt söï soáng, cho ñeán naáu, cuõng phaïm Ñoät-kieát-la. Coû caây baûy thöù saéc: Xanh, vaøng, ñoû, traéng, ñen, xanh nhaït, tía. Caây coû ñang töôi soáng khôûi yù nghó caây coû töôi soáng, töï tay chaët ñöùt, sai ngöôøi chaët ñöùt, cho ñeán naáu, Ba-daät-ñeà. Nghi laø caây coû ñang töôi soáng, töï tay chaët, sai ngöôøi chaët, cho ñeán naáu, Ba-daät-ñeà. Caây coû ñang töôi soáng töôûng chaúng phaûi caây coû töôi soáng, töï tay chaët, sai ngöôøi chaët, cho ñeán naáu, Ñoät-kieát-la. Chaúng phaûi caây coû ñang töôi soáng töôûng laø caây coû töôi soáng, töï mình chaët, sai ngöôøi chaët, cho ñeán naáu, Ñoät-kieát-la. Nghi laø chaúng phaûi caây coû ñang töôi soáng, töï tay chaët, sai ngöôøi 6>. Ha-leâ-ñaø (Pali: Haliddi: Cuû ngheä), öu-thi-la (Pali: us ra: Höông caên), ha-tha-trí-tra ?) (Skt. ativiā, Pali: ativis , maïch ñoâng?), lö-kieän-ñaø-laâu (?).. 64. lieãu , xaù-ma-la , baø-la-heâ-tha (?). Thaäp tuïng nt, gioáng töø coïng: Thaïch löïu , boà-ñaøo (nho), döông lieãu , sa- . Pali: assattho nỉgrodho pilako udumbaro kacchako kapithano. 65. Toâ-man-na (Skt. sumanas; Pali: Sumanā, toá höông, nhuïc quan hoa, töông tôï hoa moàng gaø), toâ-la-baø (Phieân phaïn ngöõ, T54n2l>0, tr.l049al6: Dòch laø haûo ñaéc , Skt. sulabha?), boà-heâ-na (?), la-laëc-lieäu (?). 66. Phuù la . Pali: Phaub īja: ucchu, veu, nāno, mía, tre vaø lau. 67. Cam giaù (mía), truùc vó (tre vaø lau) ngaãu caên (ngoù sen).

>6 BOÄ LUAÄT >

chaët, cho ñeán naáu, Ñoät-kieát-la. Ñoùng noïc treân caây Ba-daät-ñeà. Duøng löûa ñoát treân caây coû ñang töôi soáng, Ba-daät-ñeà. Chaët caây coû ña phaàn ñang töôi soáng, Ba-daät-ñeà. Chaët caây coû phaân nöûa khoâ, phaân nöûa ñang töôi soáng, Ñoät-kieát-la. Neáu khoâng noùi: “Xem caùi naøy, bieát caùi naøy!” Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Coù noùi, “Xem ñaây, bieát ñaây!” neáu chaët caây coû khoâ heùo vì doïn raøo daäu, deïp ñaù gaïch neân keùo caønh tre, caøy treân coû caây töôi soáng; hoaëc vì laáy phaân, hoaëc coû boø laáp ñöôøng duøng gaäy veït cho troáng ñeå ñi; hoaëc duøng gaïch ñaù laøm truï maø thöông toån ñeán caây coû; hoaëc doïn ñaát ñi kinh haønh; hoaëc queùt choã thöôøng ñi tôùi ñi lui; hoaëc nhaàm coû caây soáng maø chaët, hoaëc duøng caây gaäy choáng xuoáng ñaát maø caây coû bò ñöùt taát caû ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 12. NOÙI QUANH68 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Theá Toân ôû vöôøn Cuø-sö-la, taïi Caâu-thieåm-tyø. Baáy giôø, Toân giaû Tyø-kheo Xieån-ñaø69 phaïm toäi. Caùc Tyø-kheo hoûi: - Thaày coù töï bieát laø mình phaïm toäi khoâng? Xieån-ñaø ñem nhöõng vieäc khaùc ñeå traû lôøi vôùi caùc Tyø-kheo: - Thaày noùi vôùi ai vaäy? Noùi chuyeän gì? Luaän baøn veà lyù leõ gì? Noùi vôùi toâi hay noùi vôùi ai? Ai phaïm toäi vaäy? Toäi do ñaâu sanh? Toâi khoâng thaáy toäi. Sao noùi toâi coù toäi? Caùc Tyø-kheo nghe. Luùc aáy, trong soá ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, cô hieàm Tyø-kheo Xieån-ñaø: - Taïi sao thaày töï bieát phaïm toäi, maø khi caùc Tyø-kheo hoûi, laïi ñem caùc vieäc khaùc ñeå traû lôøi vôùi caùc Tyø-kheo: “Thaày noùi vôùi ai vaäy? Noùi chuyeän gì? Luaän baøn veà lyù leõ gì? Noùi vôùi toâi hay noùi vôùi ai? Ai phaïm toäi vaäy? Toäi do ñaâu sanh? Toâi khoâng thaáy toäi. Sao noùi toâi coù toäi?” Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch Tyø-kheo Xieån-ñaø: 68. Thaäp tuïng l2, Caên baûn 28: Ba-daät-ñeà l>. Caùc boä khaùc: Ba-daät-ñeà l2. Pali, Pāc. l2 aññavādaka. 69. Xieån-ñaø Tyø-kheo . Xem ch.ii, Taêng-giaø-baø-thi-sa xiii. Nguõ phaàn: Nhoùm saùu Tyø-kheo phaïm toäi.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) >7

- Vieäc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Naøy Xieån-ñaø Tyø-kheo, taïi sao oâng phaïm toäi, khi caùc Tyø-kheo hoûi: “Thaày töï bieát coù toäi khoâng?” OÂng laïi ñem nhöõng vieäc khaùc ñeå traû lôøi vôùi caùc Tyø-kheo: “Thaày noùi vôùi ai vaäy? Noùi chuyeän gì? Luaän baøn veà lyù leõ gì? Noùi vôùi toâi hay noùi vôùi ai? Ai phaïm toäi vaäy? Toäi do ñaâu sanh? Toâi khoâng thaáy toäi, sao noùi toâi coù toäi?” Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Xieån-ñaø Tyø-kheo roài, baûo caùc Tyø-kheo: Töø nay veà sau cho pheùp Taêng taùc baïch roài neân goïi ñöông söï laøm phaùp dö ngöõ70. Neân taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo Xieån-ñaø naøy phaïm toäi. Caùc Tyø-kheo hoûi, “thaày coù töï bieát laø mình phaïm toäi khoâng?”

Xieån-ñaø ñem nhöõng vieäc khaùc ñeå traû lôøi vôùi caùc Tyø-kheo, “Thaày noùi vôùi ai vaäy? Noùi chuyeän gì? Luaän baøn veà lyù leõ gì? Noùi vôùi toâi hay noùi vôùi ai? Ai phaïm toäi vaäy? Toäi do ñaâu sanh? Toâi khoâng thaáy toäi, sao noùi toâi coù toäi?” Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän seõ goïi Xieån-ñaø Tyø-kheo ñeán laøm phaùp dö ngöõ. Ñaây laø lôøi taùc baïch7l. - Taùc baïch nhö vaäy goïi laø phaùp dö ngöõ. - Töø nay veà sau Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, noùi dö ngöõ, Ba-daät-ñeà. Theá Toân vì Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Baáy giôø Toân giaû Tyø-kheo Xieån-ñaø bò chuùng Taêng caám cheá khoâng ñöôïc noùi dö ngöõ, sau ñoù laïi gaây phieàn nhieãu chuùng Taêng baèng caùch keâu ñeán thì khoâng ñeán, khoâng keâu laïi ñeán; neân ñöùng leân thì khoâng ñöùng leân, khoâng neân ñöùng leân laïi ñöùng leân; neân noùi thì khoâng noùi, khoâng neân noùi laïi noùi. Caùc Tyø-kheo nghe vaäy, trong soá ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, cô hieàm Xieån-ñaø Tyø-kheo: Taïi sao sau khi chuùng Taêng taùc phaùp dö ngöõ roài laïi coá yù gaây phieàn nhieãu chuùng Taêng baèng caùch keâu ñeán thì khoâng ñeán, khoâng keâu laïi ñeán; neân ñöùng leân thì khoâng ñöùng leân, khoâng neân ñöùng leân laïi ñöùng leân; neân noùi

70. (T22nl428, tr.642bl0): Ñöông danh taùc dö ngöõ . Thaäp tuïng l2 (T2>nl4>5, tr.76bl4), öùc thöùc phaùp . Caên baûn 28 (T2>nl442, tr.77 8b7), taùc yeát-ma ha traùch . Pali (Vin.iv. >5): aññavādaka ropetu, khieån traùch söï noùi laõng. 7l. Thaäp tuïng, Caên baûn, Pali, ñeàu noùi yeát-ma baïch nhò.

thì khoâng noùi, khoâng neân noùi laïi noùi? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch Tyø-kheo Xieån Ñaø: - Vieäc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Naøy Xieån-ñaø Tyø-kheo, taïi sao sau khi chuùng Taêng cheá caám taùc phaùp dö ngöõ, roài laïi coá yù gaây phieàn nhieãu chuùng Taêng baèng caùch keâu ñeán thì khoâng ñeán, khoâng keâu laïi ñeán; neân ñöùng leân thì khoâng ñöùng leân, khoâng neân ñöùng leân laïi ñöùng leân; neân noùi thì khoâng noùi, khoâng neân noùi laïi noùi? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Xieån-ñaø Tyø-kheo roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Töø nay veà sau, baïch roài, goïi Tyø-kheo Xieån-ñaø ñeán taùc phaùp xuùc naõo72 nhö sau: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo Xieån-ñaø, Taêng goïi ñeán taùc phaùp dö ngöõ roài laïi xuùc naõo chuùng Taêng baèng caùch keâu ñeán khoâng ñeán, khoâng keâu laïi ñeán; neân ñöùng leân khoâng ñöùng leân, khoâng neân ñöùng leân laïi ñöùng leân; neân noùi khoâng noùi, khoâng neân noùi laïi noùi. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, cheá caám Tyø-kheo Xieån-ñaø goïi laø taùc phaùp xuùc naõo. Ñaây laø lôøi taùc baïch.

- Baïch nhö vaäy roài, goïi laø taùc phaùp xuùc naõo. Töø nay veà sau neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, noùi dö ngöõ vaø gaây phieàn nhieãu ngöôøi khaùc, Ba-daät-ñeà. A. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Dö ngöõ7>: Taêng chöa taùc baïch maø noùi laõng, nhö noùi, - Thaày noùi vôùi ai? Noùi chuyeän gì? Baøn luaän chuyeän gì? Noùi vôùi toâi hay noùi vôùi ai? Toâi khoâng thaáy toäi naøy. Noùi nhö vaäy ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu taùc baïch roài maø noùi nhö vaäy, taát caû ñeàu phaïm Ba-daät-ñeà. Gaây phieàn nhieãu74: Neáu tröôùc khi taùc baïch, goïi ñeán thì khoâng ñeán, khoâng goïi maø ñeán; neân ñöùng leân thì khoâng ñöùng leân, khoâng neân ñöùng

72. Xuùc naõo . Pali, nt.: Vihesaka ropetu, khieån traùch söï gaây naõo loaïn 7>. Dö ngöõ . Trong giôùi vaên, dò ngöõ . Pali: aññavādaka,, söï noùi laõng, noùi quanh ñeå choái toäi. 74. Haùn: Xuùc naõo . Pali: Vihesako, söï gaây roái

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) >9

leân laïi ñöùng leân; neân noùi thì khoâng noùi, khoâng neân noùi laïi noùi; taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu baïch roài maø noùi nhö vaäy, taát caû ñeàu phaïm Ba- daät-ñeà. Neáu Thöôïng toïa keâu ñeán maø khoâng ñeán, phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Nghe laïi lôøi noùi tröôùc khoâng hieåu vì coù söï maäp môø, cho neân hoûi laïi: Thaày noùi vôùi ai?.. Cho ñeán, Toâi khoâng thaáy toäi naøy. Neáu vì söï taùc yeát-ma phi phaùp, yeát-ma phi tyø-ni; hoaëc Taêng, hoaëc chuøa thaùp, hoaëc Hoøa thöôïng, ñoàng Hoøa thöôïng, hoaëc A-xaø-leâ, ñoàng A- xaø-leâ, hoaëc tri thöùc quen bieát cuõ, muoán laøm yeát-ma khoâng lôïi ích, khoâng ñem laïi söï hoøa hôïp, khi aáy goïi ñeán maø khoâng ñeán, thì khoâng phaïm. Neáu vì söï taùc yeát-ma phi phaùp, yeát-ma phi tyø-ni; hoaëc Taêng, hoaëc chuøa thaùp, hoaëc Hoøa thöôïng, ñoàng Hoøa thöôïng, hoaëc A-xaø-leâ, ñoàng A- xaø-leâ, hoaëc tri thöùc quen bieát cuõ, muoán laøm yeát-ma khoâng lôïi ích, khi aáy muoán bieát lôøi daïy, tuy baûo ñöøng ñeán, mình laïi ñeán, maø khoâng phaïm. Hoaëc nhaát toïa thöïc, hoaëc khoâng taùc phaùp dö thöïc maø aên, hoaëc beänh, tuy ñöôïc baûo ñöùng leân maø khoâng ñöùng leân, vaãn khoâng phaïm. Hoaëc nhaø bò saäp ñoå, hoaëc bò chaùy, hoaëc raén ñoäc vaøo nhaø, hoaëc gaëp giaëc, hoaëc hoả lang, sö töû, hoaëc bò cöôøng löïc baét daãn ñi, hoaëc bò ngöôøi khaùc troùi, hoaëc maïng naïn, hoaëc phaïm haïnh naïn; tuy baûo ñöøng ñöùng leân maø ñöùng leân, thì khoâng phaïm. Hoaëc ñöôïc ngöôøi hoûi vôùi aùc taâm, hoaëc hoûi phaùp thöôïng nhaân, baûo, Thaày haõy noùi ñieàu nay; khi aáy khoâng noùi maø khoâng phaïm. Hoaëc khi taùc yeát-ma phi phaùp, yeát-ma phi tyø-ni; hoaëc Taêng, hoaëc chuøa thaùp, hoaëc Hoøa thöôïng, ñoàng Hoøa thöôïng, hoaëc A-xaø-leâ, ñoàng A- xaø-leâ, hoaëc tri thöùc quen bieát cuõ, muoán laøm yeát-ma khoâng lôïi ích; khi aáy baûo ñöøng noùi maø noùi, khoâng phaïm. Hoaëc noùi nhoû, hoaëc noùi voäi vaøng, hoaëc noùi trong moäng, hoaëc noùi moät mình, hoaëc muoán noùi vieäc naøy nhaàm noùi vieäc kia thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 13. NOÙI XAÁU TAÊNG SAI 75 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät

thôøi, Ñöùc Theá Toân ôû trong nuùi Kyø-xaø-quaät, taïi thaønh La- duyeät.

75. Pali. Paâc. l> ujjhāpanaka. Thaäp tuïng, Caên baûn: Ba-daät-ñeà l2.

40 BOÄ LUAÄT >

Baáy giôø, toân giaû Ñaïp-baø-ma-la Töû76 ñöôïc Taêng sai phuï traùch vieäc phaân phoái ngoïa cuï cho Taêng vaø thænh Taêng ñi thoï thöïc. Khi aáy, caùc Tyø- kheo Töø vaø Ñòa77, ñöùng nôi khoaûng caùch Toân giaû trong taàm maét thaáy maø tai khoâng nghe, cuøng nhau baøn noùi: Ñaïp-baø-ma-la Töû coù thieân vò, coù giaän hôøn, coù sôï haõi, coù baát minh. Caùc Tyø-kheo noùi: - Ñaïp-baø-ma-la Töû naøy ñöôïc chuùng giao phuï traùch vieäc phaân phoái ngoïa cuï cho Taêng vaø môøi Taêng ñi thoï thöïc. Caùc thaày chôù neân noùi toân giaû laø ngöôøi coù thieân vò, coù giaän hôøn, coù sôï haõi, coù baát minh. Tyø-kheo Töø vaø Ñòa traû lôøi: - Chuùng toâi khoâng noùi tröôùc maët maø cô hieàm nôi choã khaát kín78. Caùc Tyø-kheo nghe, trong soá ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch Tyø-kheo Töø, Ñòa: - Toân giaû Ñaïp-baø-ma-la Töû naøy ñöôïc chuùng giao phuï traùch vieäc phaân phoái ngoïa cuï cho Taêng vaø môøi Taêng ñi thoï thöïc. Sao caùc thaày laïi noùi Toân giaû laø ngöôøi coù thieân vò, coù giaän hôøn, coù sôï haõi, coù baát minh? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch Tyø-kheo Töø, Ñòa: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Theá naøo, Tyø-kheo Töø, Ñòa! Ñaïp-baø-ma-la Töû naøy ñöôïc chuùng giao phuï traùch vieäc phaân phoái ngoïa cuï cho Taêng vaø môøi Taêng ñi thoï thöïc; sao caùc ngöôi laïi noùi oâng aáy laø ngöôøi coù thieân vò, coù giaän hôøn, coù sôï haõi, coù baát minh. Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Tyø-kheo Töø, Ñòa roài baûo caùc Tyø-kheo: - Tyø-kheo Töø, Ñòa naøy laø ngöôøi ngu si, troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laàn ñaàu tieân phaïm giôùi naøy79. Töø nay trôû ñi, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, taäp möôøi cuù nghóa, cho ñeán, chaùnh phaùp cöûu truù. Muoán noùi giôùi, neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo bieám nheõ, Ba-daät-ñeà. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo Töø, Ñòa

76. Xem Ch.ii, Taêng-giaø-baø-thi-sa viii & ix. 77. Xem cht. 8>, Ch.ii, Taêng-giaø-baø-thi-sa viii. Taêng kyø l4: Öu-ba-nan-ñaø. Caên baûn 28: Hai Tyø- kheo Höõu vaø Ñòa cuøng baøn chuyeän vôùi OÂ-ba-nan-ñaø. 78. Caên baûn, nt. ñoái dieän noùi xaáu. 79. Caên baûn nt., Phaät khieán Taêng taùc yeát-ma ha traùch cho Töø, Ñòa, sau ñoù môùi cheá giôùi.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l (Tieáp Theo) 4l

sau ñoù laïi taïo phöông tieän khaùc. ÔÛ choã Ñaïp-baø-ma-la Töû maø nghe nhöng khoâng thaáy, hoï noùi vôùi nhau: Ñaïp-baø-ma-la Töû naøy laø ngöôøi coù thieân vò, coù giaän hôøn, coù sôï haõi, coù baát minh. Caùc Tyø-kheo noùi vôùi Töø, Ñòa: - Phaät

haù ñaõ khoâng cheá giôùi raèng, bieám nheõ80 laø phaïm Ba-daät-ñeà hay sao? Tyø-kheo Töø, Ñòa traû lôøi: - Chuùng toâi khoâng bieám nheõ, maø laø maï lò8l. Caùc Tyø-kheo nghe, trong soá ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, chæ trích Tyø-kheo Töø, Ñòa: - Toân giaû Ñaïp-baø-ma-la Töû naøy ñöôïc chuùng giao phuï traùch vieäc phaân phoái ngoïa cuï cho Taêng vaø môøi Taêng ñi thoï thöïc, sao caùc thaày laïi maï lò toân giaû? Caùc Tyø-kheo quôû traùch roài, ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp caùc Taêng Tyø-kheo, quôû traùch Tyø-kheo Töø, Ñòa: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Ñaïp-baø-ma-la Töû naøy ñöôïc chuùng giao phuï traùch vieäc phaân phoái ngoïa cuï cho Taêng vaø môøi Taêng ñi thoï thöïc, sao caùc oâng laïi maï lò. Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Tyø-kheo Töø, Ñòa roài baûo caùc Tyø-kheo: - Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi: Tyø-kheo naøo, bieám nheõ vaø maéng chöûi, Ba-daät-ñeà82. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Hoaëc bieám nheõ tröôùc maët, hoaëc maï lò sau löng. - Bieám nheõ tröôùc maët: Laø ñöùng nôi ñòa ñieåm coù theå thaáy maø khoâng nghe, maø noùi - coù thieân vò, coù giaän hôøn, coù sôï haõi, coù baát minh. - Maï lò sau löng: Laø ñöùng nôi choã tai coù theå nghe, maét khoâng thaáy, maø noùi - coù thieân vò, coù giaän hôøn, coù sôï haõi, coù baát minh. Tyø-kheo cheâ

80. Haùn: Cô hieàm . ÔÛ ñaây, noùi xaáu sau löng. Nguõ phaàn, vu thuyeát ; noùi xaáu. Taêng kyø, hieàm traùch . Thaäp tuïng, saân cô , giaän hôøn maø chæ trích. Caên baûn, hieàm huûy . Pali: ujjhāpanaka, söï beâu xaáu hay noùi xaáu; giaûi thích (Vin.iv. >8): Muoán laøm cho ngöôøi ñoù xaáu hoã, maát danh döï; gaây khoù khaên cho ngöôøi ñoù. 8l. Caên baûn nt., ñoái dieän nhöng khoâng goïi thaúng teân maø giaû thaùc söï kieän khaùc. 82. Thaäp tuïng: Saân cô sai hoäi nhaân , giaän hôøn maø noùi xaáu ngöôøi ñöôïc Taêng sai, hay chöùc söï Taêng. Neáu khoâng phaûi laø chöùc söï Taêng sai, phaïm Ñoät-kieát-la.

bai vaø maéng chöûi Tyø-kheo, noùi roõ raøng phaïm Ba-daät-ñeà, noùi khoâng roõ raøng Ñoät-kieát-la. Neáu Thöôïng toïa baûo ngöôøi cheâ bai vaø maéng chöûi, neáu nhaän lôøi cheâ bai vaø maéng chöûi, thì phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Ngöôøi kia thaät coù vieäc nhö vaäy, töùc laø coù thieân vò, coù giaän hôøn, coù sôï haõi, coù baát minh. Sôï sau ñoù coù söï hoái haän neân noùi ñeå khieán nhö phaùp maø phaùt loà; khi aáy noùi, - coù thieân vò, coù giaän hôøn, coù sôï haõi, coù baát minh, thì khoâng phaïm. Hoaëc noùi vui chôi, noùi moät mình, noùi trong moäng, muoán noùi vieäc naøy laïi nhaàm noùi vieäc khaùc thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 14. TRAÛI TOAÏ CUÏ TAÊNG KHOÂNG CAÁT8> A. DUYEÂN

KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, trong thaønh Xaù-veä coù moät tröôûng giaû muoán thænh chuùng Taêng duøng côm. Trong thôøi gian chôø ñôïi cho ñeán giôø aên, luùc aáy coù nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo mang toïa cuï cuûa Taêng ñem traûi nôi ñaát troáng, roài kinh haønh, chôø ñeán giôø aên. Khi ñeán giôø, khoâng thu doïn toïa cuï cuûa Taêng, lieàn ñeán choã môøi aên, neân toïa cuï cuûa Taêng bò gioù thoåi, buïi ñaát phuû leân, truøng chim caén phaù hö haïi, nhô nhôùp khoâng saïch. Caùc Tyø-kheo thoï thöïc xong trôû veà trong Taêng-giaø-lam, thaáy toïa cuï cuûa Taêng bò gioù thoåi, buïi ñaát phuû leân, truøng chim caén phaù hö haïi, oâ ueá khoâng saïch, lieàn hoûi: - Ai ñaõ traûi toïa cuï cuûa Taêng maø boû ñi khoâng thu doïn, khieán gioù thoåi, buïi ñaát phuû leân, truøng chim caén phaù hö haïi, nhô nhôùp khoâng saïch? Chö Taêng noùi: - Nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo traûi ñoù. Trong soá caùc Tyø-kheo nghe ñoù, trong soá ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, cô hieàm nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo: - Sao caùc oâng traûi toïa cuï cuûa Taêng maø boû ñi khoâng thu doïn, ñeå gioù thoåi, buïi ñaát phuû leân, truøng chim caén phaù hö haïi, nhô nhôùp khoâng saïch theá naøy? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài

8>. Caùc boä khaùc, nhö Töù phaàn.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l (Tieáp Theo) 4>

ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Taïi sao caùc oâng mang toïa cuï cuûa Taêng traûi maø boû ñi khoâng thu doïn, gioù thoåi, buïi ñaát phuû leân, truøng chim caén phaù hö haïi, nhô nhôùp khoâng saïch? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo roài baûo caùc Tyø-kheo: - Ñaây laø nhöõng ngöôøi si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, mang giöôøng giaây, giöôøng caây, hoaëc ngoïa cuï, ñeäm ngoài84 cuûa Taêng, baøy nôi ñaát troáng hoaëc baûo ngöôøi baøy, khi boû ñi khoâng töï mình doïn caát, khoâng sai ngöôøi doïn caát, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Vaät cuûa chuùng Taêng, daønh cho Taêng, thuoäc veà Taêng. - Vaät cuûa Taêng: Vaät ñaõ xaû cho Taêng. - Vaät daønh cho Taêng: Vaät vì Taêng maø laøm nhöng chöa xaû cho Taêng. - Vaät thuoäc veà Taêng: Vaät ñaõ nhaäp vaøo Taêng, ñaõ xaû cho Taêng. Giöôøng daây85: coù naêm loaïi, giöôøng naèm chaân xoay, giöôøng naèm chaân thaúng, giöôøng naèm chaân cong, giöôøng naèm raùp moäng, giöôøng naèm khoâng coù chaân. Giöôøng caây86: cuõng nhö vaäy. Ngoïa cuï: Hoaëc duøng ñeå ngoài, hoaëc duøng ñeå naèm. Ñeäm: Duøng ñeå ngoài. Neáu Tyø-kheo ñem giöôøng naèm, gheá ngoài, ngoïa cuï, neäm ngoài cuûa Taêng baøy nôi

ñaát troáng, hoaëc baûo ngöôøi baøy; khi ñi, neáu ôû ñoù coù cöïu

84. Thaèng saøng, moäc saøng, ngoïa cuï, toïa nhuïc . Taêng kyø: Ngoïa saøng toïa saøng, nhuïc, chaåm Giöôøng naèm, giöôøng ngoài, ñeäm, goái. 85. Thaèng saøng . Chæ caùc loaïi giöôøng naèm. Taêng kyø: Ngoïa saøng . Thaäp tuïng: Teá thaèng saøng . Pali: Mañca, giaûi raèng coù boán loaïi: Mas āraka, tröôøng kyû; bundikābaddha, giöôøng traûi vaït; kuīrapādaka, giöôøng chaân cong (chaân quyø); āhaccapādaka, giöôøng chaân raùp (thaùo gôõ ñöôïc). 86. Moäc saøng . Taêng kyø: Toïa saøng . Thaäp tuïng: Thoâ thaèng saøng . Pali: Pīha.

44 BOÄ LUAÄT >

truù Tyø-kheo hoaëc Ma-ma-ñeá87, hoaëc ngöôøi quaûn söï88, neân noùi, - Nay toâi giao cho oâng. OÂng coi soùc giöõ gìn cho. Neáu khoâng coù ngöôøi naøo thì phaûi doïn caát nôi choã vaéng roài ñi. Neáu khoâng coù choã vaéng, maø töï bieát choã ñoù khoâng bò phaù hoaïi, ñöôïc an oån, thì laáy caùi thoâ (xaáu) phuû leân treân caùi toát roài ñi. Neáu ñi roài veà laïi lieàn thì ñi. Neáu möa gaáp veà gaáp, toïa cuï khoâng bò hö hoaïi thì neân ñi. Neáu möa vöøa, vöøa veà laïi kòp thì neân ñi. Neáu möa laâm raâm ñi moät chuùt veà kòp thì neân ñi. Vò Tyø-kheo kia neân tuaàn töï laøm theo phöông tieän nhö vaäy roài ñi. Khoâng theo phöông tieän nhö vaäy maø ñi; khi baét ñaàu ra khoûi cöûa, Ba-daät-ñeà. Neáu moät chaân trong cöûa, moät chaân ngoaøi cöûa, yù muoán ñi maø khoâng ñi laïi hoái haän, taát caû ñeàu Ñoät-kieát-la. Neáu hai ngöôøi cuøng ngoài treân giöôøng naèm, gheá ngoài, vò haï toïa phaûi thu doïn roài ñi. Haï toïa neáu coù yù nghó laø ñeå Thöôïng toïa doïn caát, nhöng cuoái cuøng Thöôïng toïa khoâng doïn caát thì haï toïa phaïm Ba-daät-ñeà vaø coøn traùi vôùi oai nghi neân phaïm theâm Ñoät-kieát-la. Thöôïng toïa coù yù nghó laø ñeå haï toïa doïn caát, haï toïa khoâng doïn caát thì Thöôïng toïa phaïm Ba-daät-ñeà. Neáu hai ngöôøi ñoàng ñi moät löôït, khoâng ai tröôùc ai sau maø khoâng doïn caát thì caû hai ñeàu phaïm Ba-daät-ñeà. Ngoaøi ra cho ñeán giöôøng giaây, giöôøng naèm, gheá ngoài, gheá döïa ñeå taém, hoaëc lôùp trong hay lôùp ngoaøi cuûa ngoïa cuï, hoaëc ñoà traûi ñaát, hoaëc laáy daây buoäc baèng loâng hay daây gai boû nôi ñaát khoâng thu doïn maø boû ñi, taát caû phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu traûi ngoïa cuï cuûa Taêng nôi ñaát, khoâng thu doïn maø vaøo phoøng ngoài tö duy cuõng phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la, ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Neáu laáy giöôøng giaây, giöôøng caây, gheá ngoài hoaëc gheá döïa, ngoïa cuï, neäm ngoài cuûa Taêng, töï mình baøy nôi ñaát, hoaëc sai ngöôøi baøy, khi ñi coù noùi vôùi vò cöïu truù, hoaëc Ma-ma-ñeá, ngöôøi quaûn söï, giöõ gìn vaät naøy thu doïn giuùp. Neáu khoâng coù ai thì thu xeáp nôi choã vaéng roài ñi. Neáu khoâng coù choã vaéng an toaøn maø töï mình bieát choã naøo ñoù khoâng bò queân maát, khoâng sôï hö naùt thì duøng vaät thoâ phuû leân treân vaät teá maø ñi. Neáu ñi roài trôû veà lieàn, hoaëc gaëp möa to gioù lôùn, ñi gaáp veà gaáp ñöôïc, hoaëc möa vöøa vöøa, vöøa ñi vöøa trôû veà, hoaëc möa laâm raâm ñi thong thaû trôû veà kòp, theo thöù töï phöông tieän roài ñi thì khoâng phaïm. Hoaëc bò theá löïc troùi, hoaëc maïng naïn, phaïm haïnh naïn, khoâng laøm 87. Ma-ma-ñeá ; Taêng söû löôïc (T54n2l26,

tr.244cl8): Chuøa laäp ba gieàng moái... Tieáng Phaïn noùi, Ma-ma-ñeá , Taát-theá-na , Kieát-ma-ñaø-na ; Hoa noùi laø Töï chuû , Thöôïng toïa , Duyeät chuùng ... Theo ñoù, Ma-ma-ñeá coù theå phieân aâm khoâng chænh cuûa (vihāra-) svāmin: Chuû Tinh-xaù, hay töï chuû. 88. Kinh doanh nhaân , hay doanh söï Tyø-kheo, töùc vò tri söï cuûa Taêng, Skt. karma-d āna.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) 45

theo thöù töï nhö vaäy, thì khoâng phaïm. Hoaëc hai ngöôøi cuøng ngoài treân moät giöôøng giaây, vò haï toïa thu doïn. Ngoaøi ra cho ñeán caùc loaïi giöôøng khoâng khaùc nhö giöôøng caây, giöôøng daây, gheá ngoài, gheá döïa, gheá ngoài taém, hoaëc lôùp trong hay lôùp ngoaøi cuûa ngoïa cuï, hoaëc ñoà traûi ñaát, daây buoäc loâng mòn, boû nôi ñaát thu doïn maø ñi. Hoaëc nôi ñaát troáng traûi toïa cuï cuûa Taêng, thu doïn roài vaøo phoøng tö duy thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 15. TRAÛI NGOÏA CUÏ TRONG PHOØNG TAÊNG 89 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø coù vò Tyø-kheo khaùch noùi vôùi caùc vò Tyø-kheo cöïu truù: - Toâi traûi ngoïa cuï trong phoøng cuûa Taêng keá beân ñeå nghæ. Sau ñoù, khoâng noùi vôùi vò Tyø-kheo cöïu truù maø ñi. Ngoïa cuï cuûa Taêng bò hö muïc, truøng kieán caén bieán saéc. Trong nhöõng luùc tieåu thöïc, ñaïi thöïc, noùi phaùp ban ñeâm, noùi giôùi, vò cöïu truù Tyø-kheo khoâng thaáy vò khaùch Tyø-kheo coù maët, neân vò Tyø-kheo cöïu truù nghó: Sao khoâng thaáy vò Tyø-kheo khaùch? Phaûi chaêng vò aáy qua ñôøi, hoaëc ñi xa, hoaëc traû laïi giôùi ñeå laøm baïch y, hoaëc bò cöôùp baét, hoaëc bò aùc thuù aên, hoaëc bò nöôùc troâi? Vò cöïu truù lieàn ñeán phoøng ñoù, thaáy ngoïa cuï cuûa chuùng Taêng bò hö muïc, truøng kieán caén bieán saéc. Thaáy nhö vaäy roài, vò cöïu truù hieàm traùch vò Tyø- kheo khaùch kia: - Sao Tyø-kheo khaùch noùi vôùi toâi laø duøng ngoïa cuï cuûa chuùng Taêng traûi trong phoøng keá beân ñeå nguû, khi ra ñi laïi khoâng noùi vôùi toâi, khieán cho toïa cuï cuûa chuùng Taêng bò truøng kieán caén phaù bieán saéc hö muïc? Trong soá caùc Tyø-kheo nghe, coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, cô hieàm Tyø-kheo khaùch kia: - Sao khaùch Tyø-kheo noùi vôùi cöïu truù Tyø-kheo laø laáy ngoïa cuï cuûa chuùng Taêng traûi trong phoøng keá beân ñeå nguû, khi ra ñi laïi khoâng noùi vôùi toâi, khieán cho toïa cuï cuûa chuùng Taêng bò truøng kieán caén phaù bieán saéc hö muïc? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch Tyø-kheo khaùch: - Vieäc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp

89. Caùc boä nhö nhau.

46 BOÄ LUAÄT >

Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Sao oâng ta baøy ngoïa cuï cuûa chuùng Taêng traûi trong phoøng keá beân ñeå nguû, khi ra ñi laïi khoâng noùi vôùi cöïu truù Tyø-kheo, khieán cho toïa cuï cuûa chuùng Taêng bò truøng kieán caén phaù bieán saéc hö muïc? Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Tyø-kheo khaùch, roài baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, ôû trong phoøng cuûa Taêng, traûi ngoïa cuï cuûa Taêng, hoaëc töï mình traûi, hoaëc baûo ngöôøi traûi, hoaëc ngoài, hoaëc naèm, khi ñi khoâng töï doïn caát, khoâng baûo ngöôøi doïn caát, Ba-daät-ñeà. A. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Vaät cuûa chuùng Taêng: Nhö tröôùc ñaõ noùi. Ngoïa cuï, giöôøng naèm, gheá ngoài, ñeäm naèm, toïa cuï, goái, ñoà traûi döôùi ñaát, cho ñeán ñoà naèm baèng loâng, maø Tyø-kheo kia neáu muoán traûi ngoïa cuï cuûa chuùng Taêng trong phoøng cuûa Taêng, hoaëc töï mình traûi, baûo ngöôøi traûi, hoaëc ngoài, hoaëc naèm, khi ñi khoâng töï doïn caát, khoâng sai ngöôøi doïn caát. Trong ñoù, neáu coù cöïu truù Tyø-kheo, coù ngöôøi kinh doanh, hoaëc Ma-ma-ñeá, neân noùi, doïn caát giuøm toâi. Trong tröôøng hôïp khoâng coù ngöôøi ñeå giao phoù maø khoâng sôï maát, neân di chuyeån giöôøng ra caùch vaùch, keâ chaân giöôøng leân cao, ñem goái, neäm, ngoïa cuï ñeå beân trong, roài laáy ngoïa cuï khaùc phuû leân treân maø ñi. Neáu sôï bò hö hoaïi thì neân laáy ngoïa cuï, neäm keát loâng, goái, maùng, leân treân giaù moùc aùo, döïng ñöùng giöôøng leân maø ñi. Tyø-kheo kia neân laøm nhö vaäy roài môùi ñi. Neáu khoâng laøm nhö vaäy maø ñi, ra ngoaøi giôùi, phaïm Ba-daät-ñeà. Moät chaân ngoaøi giôùi, moät chaân trong giôùi, roài aên naên khoâng ñi, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu tính ñi maø khoâng ñi, Ñoät-kieát-la. Neáu ñi roài veà lieàn, hoaëc hai ñeâm ôû ngoaøi giôùi, ñeán ñeâm thöù ba, bình minh chöa xuaát hieän, hoaëc töï mình veà trong phoøng, hoaëc sai ngöôøi ñeán, hoaëc noùi vôùi Ma-ma-ñeá, hoaëc vò tri söï raèng, thaày coi chöøng vaät naøy. Neáu Tyø- kheo ñi ra, nguû ngoaøi giôùi hai ñeâm, ñeán ñeâm thöù ba khi bình minh chöa xuaát hieän, khoâng töï mình veà trong phoøng, khoâng sai ngöôøi noùi: Thaày coi chöøng vaät naøy, phaïm Ba-daät-ñeà. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) 47

Söï khoâng phaïm: Neáu töï tay traûi ngoïa cuï cuûa chuùng Taêng, hoaëc sai ngöôøi traûi ñeå ngoài hoaëc naèm. Khi ñi nôi ñoù coù cöïu truù Tyø-kheo hoaëc Ma- ma-ñeá, hoaëc vò tri söï, noùi: Thaày coi chöøng vaät naøy; ôû trong ñaây maø laøm Ma-ma-ñeá. Neáu khoâng coù ngöôøi ñeå giao phoù maø ñoaùn bieát khoâng bò hö haïi thì dôøi giöôøng caùch vaùch, ñem ngoïa cuï goái, neäm ñeå leân treân giöôøng, phuû hai lôùp roài ñi. Neáu sôï bò hö hoaïi thì neân ñem ngoïa cuï maùng treân giaù y, döïng ñöùng giöôøng leân roài ñi, laøm nhö vaäy roài ñi thì khoâng phaïm. Neáu phoøng xaù bò saäp ñoå, löûa chaùy, raén ñoäc ôû beân trong, troäm cöôùp, hoå lang, sö töû, keû coù cöôøng löïc baét, hoaëc bò troùi, hoaëc maïng naïn, phaïm haïnh naïn,

hoaëc khoâng laâu seõ trôû ngaïi, hoaëc nguû ngoaøi giôùi hai ñeâm, ñeán ñeâm thöù ba, bình minh chöa xuaát hieän, töï mình veà hoaëc sai ngöôøi noùi vôùi cöïu truù Tyø-kheo, - Thaày coi chöøng vaät naøy maø laøm Ma-ma-ñeá. Hoaëc bò thuûy ñaïo trôû ngaïi, hoaëc treân tuyeán ñöôøng coù giaëc cöôùp, hoå lang, sö töû, hoaëc nöôùc luït, bò keû theá löïc caàm giöõ, hoaëc bò troùi, hoaëc maïng naïn, phaïm haïnh naïn, maø hai ñeâm ôû ngoaøi giôùi, ñeán ñeâm thöù ba, bình minh ñaõ xuaát hieän töï mình khoâng ñeán ñöôïc, khoâng theå sai ngöôøi ñeán noùi: Thaày coi chöøng vaät naøy maø laøm Ma-ma-ñeá giuøm toâi." Taát caû khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 16. CHEN LAÁN CHOÃ NGUÛ90 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo9l vaø nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo ôû taïi nöôùc Caâu-taùt-la, treân tuyeán ñöôøng ñi ñeán nôi tuï laïc khaùc, nôi ñoù khoâng coù truù xöù cuûa Tyø-kheo. Luùc naøy, nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo noùi vôùi nhoùm saùu Tyø-kheo: - Caùc thaày haõy ñi tröôùc tìm choã nghæ ngôi. Nhoùm saùu Tyø-kheo noùi: - Caùc oâng töï ñi tìm. Chuùng toâi dính gì ñeán vieäc caùc oâng? Nhoùm saùu Tyø-kheo laø baäc Thöôïng toïa cuûa nhoùm möôøi baûy Tyø- kheo, neân nhoùm möôøi baûy môùi thöa vôùi nhoùm saùu Tyø-kheo nhö vaày: - Caùc thaày laø Thöôïng toïa ñoái vôùi chuùng con. Thöôïng toïa neân tìm nôi nghæ tröôùc. Chuùng con seõ tìm sau. Nhoùm saùu Tyø-kheo baûo: - Caùc oâng haõy ñi. Chuùng toâi khoâng caàn tìm choã nghæ.

90. Töù phaàn & Pali, gioáng nhau: Ba-daät-ñeà l7. Nguõ phaàn, Taêng kyø, Thaäp tuïng, Caên baûn: Ba- daät-ñeà l7. 9l. Thaäp tuïng, nguyeân nhaân do Ca-löu-ñaø-di

48 BOÄ LUAÄT >

Luùc aáy, nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo lieàn ñi tìm nôi ñeå nghæ. Tìm xong, töï traûi ngoïa cuï nghæ ngôi. Nhoùm saùu Tyø-kheo bieát nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo ñaõ tìm ra ñöôïc choã nghæ vaø ñaõ traûi ngoïa cuï roài, ñeán baûo: - Caùc oâng ñöùng leân. Phaûi theo thöù töï lôùn nhoû maø nghæ ngôi. Nhoùm möôøi baûy noùi: - Chuùng con khoâng theå ñöùng leân ñeå nhöôøng cho caùc thaày ñöôïc. Nhoùm saùu hoûi: - Caùc oâng nay bao nhieâu tuoåi? Nhoùm möôøi baûy thöa: - Caùc tröôûng laõo thaät söï laø baäc Thöôïng toïa cuûa chuùng con. Tröôùc ñaây, chuùng con ñaõ thöa vôùi caùc tröôûng laõo laø ñi tìm nôi nghæ ngôi tröôùc. Sau ñoù, chuùng con seõ tìm choã nghæ ngôi. Nay chuùng con tìm roài, khoâng theå naøo dôøi ñi ñöôïc. Khi aáy nhoùm saùu Tyø-kheo cöôõng böùc, traûi toïa cuï vaøo giöõa ñeå nguû. Nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo lôùn tieáng la: - Chö toân ñöøng laøm vaäy! Chö toân ñöøng laøm vaäy! Luùc aáy, caùc Tyø-kheo nghe ñöôïc. Trong soá caùc Tyø-kheo nghe ñoù, coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, cô hieàm nhoùm saùu Tyø-kheo: - Naøy nhoùm saùu Tyø-kheo, sao nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo tìm choã nghæ tröôùc, caùc thaày ñeán sau laïi cöôõng böùc traûi ngoïa cuï vaøo giöõa ñeå nguû? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû

traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Naøy nhoùm saùu Tyø-kheo, sao nhoùm möôøi baûy Tyø- kheo tìm choã nghæ tröôùc, caùc thaày ñeán sau laïi cöôõng böùc traûi ngoïa cuï vaøo giöõa ñeå nguû? Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu, chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, nôi choã nghæ cuûa Tyø-kheo ñaõ ñeán tröôùc, mình ñeán

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) 49

sau coá chen vaøo khoaûng giöõa traûi ngoïa cuï ñeå nghæ, vôùi yù nghó: “Ngöôøi kia neáu hieàm chaät thì töï traùnh ñi nôi khaùc;” haønh ñoäng vôùi nhaân duyeân nhö vaäy chöù khoâng gì khaùc, chaúng phaûi oai nghi, Ba-daät-ñeà. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Baáy giôø caùc Tyø-kheo khoâng bieát tröôùc ñoù choã naøy ñaõ coù vò naøo tìm nghæ hay chöa tìm nghæ, sau ñoù môùi bieát laø coù ngöôøi tìm tröôùc, neân taùc phaùp saùm hoái Ba-daät-ñeà, hoaëc coù yù deø daët. Phaät daïy: - Khoâng bieát thì khoâng phaïm. Töø nay veà sau neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, ñaõ bieát ñoù laø choã nghæ tröôùc cuûa Tyø-kheo, mình ñeán sau coá chen vaøo khoaûng giöõa traûi ngoïa cuï ñeå nghæ, vôùi yù nghó: “Ngöôøi kia neáu hieàm chaät thì töï traùnh ñi nôi khaùc;” haønh ñoäng vôùi nhaân duyeân nhö vaäy chöù khoâng gì khaùc, chaúng phaûi oai nghi, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Khoaûng giöõa: Töùc moät beân ñaàu, moät beân chaân hay moät beân cuûa hai beân hoâng. Ngoïa cuï: Traûi coû, traûi laù leân maët ñaát, traûi giaï ñeå naèm. Tyø-kheo naøo ñaõ bieát Tyø-kheo khaùc choïn choã nghæ roài, mình ñeán sau coá chen vaøo giöõa traûi ngoïa cuï ñeå nghæ; tuøy theo moãi laàn trôû mình, hoâng dính giöôøng, phaïm Ba-daät-ñeà. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la, ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Tröôùc khoâng bieát, hoaëc noùi vôùi ngöôøi naèm tröôùc, hoaëc cöûa môû, hoaëc nôi roäng raõi khoâng trôû ngaïi, hoaëc coù ngöôøi thaân cuõ. Ngöôøi thaân cuõ noùi: Cöù traûi beân trong nguû ñi. Toâi seõ noùi vôùi ngöôøi chuû cho. Hoaëc bò teù xuoáng ñaát, hoaëc bò beänh xoay chuyeån ngaõ leân treân. Hoaëc bò theá löïc baét, hoaëc bò troùi nhoát, hoaëc maïng naïn, phaïm haïnh naïn taát caû khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 17. ÑUOÅI TYØ KHEO RA NGOAØI 92 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo vaø nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo töø thò traán Khoaùng daõ nöôùc Caâu-taùt-la, treân ñöôøng ñi ñeán moät truù xöù nhoû9>.

92. Nguõ phaàn, Taêng kyø, Thaäp tuïng, Caên baûn: Ba-daät-ñeà l6. Pali, nhö Töù phaàn. 9>. Pali, Vin.iv. 4>: Caùc Tyø-kheo naøy doïn tinh xaù lôùn gaàn Kyø hoaøn ñeå an cö.

50 BOÄ LUAÄT >

Luùc aáy, nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo noùi vôùi nhoùm saùu Tyø-kheo: - Quyù tröôûng laõo tìm nôi traûi ngoïa cuï tröôùc ñi. Nhoùm saùu baûo: - Caùc oâng cöù töï ñi! Chuùng toâi dính gì ñeán vieäc caùc oâng? Nhoùm saùu Tyø-kheo laø baäc Thöôïng toïa ñoái vôùi nhoùm möôøi baûy Tyø- kheo, do vaäy nhoùm möôøi baûy thöa: - Quyù tröôûng laõo laø baäc Thöôïng toïa cuûa chuùng con. Quyù ngaøi neân ñi traûi ngoïa cuï tröôùc, chuùng con seõ traûi sau. Nhoùm saùu noùi: - Caùc oâng cöù ñi. Chuùng toâi khoâng traûi. Nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo thích saïch seõ, vaøo chuøa queùt phoøng xaù cho saïch, traûi ngoïa cuï toát, nguû nghæ ôû ñoù. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo bieát nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo ñaõ vaøo chuøa queùt doïn phoøng xaù saïch seõ, traûi ngoïa cuï toát roài, lieàn vaøo phoøng noùi: - Tröôûng laõo, haõy ñöùng daäy. Theo thöù töï maø ngoài. Nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo thöa: - Chuùng con khoâng daäy. Nhoùm saùu Tyø-kheo lieàn hoûi: - Caùc oâng nay bao nhieâu tuoåi? Nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo thöa: - Quyù tröôûng laõo thaät söï laø baäc Thöôïng toïa ñoái vôùi chuùng con. Nhöng tröôùc ñaây chuùng con ñaõ thöa, chö Thöôïng toïa haõy traûi ngoïa cuï tröôùc. Chuùng con theo thöù lôùp seõ traûi sau. Nay chuùng con ñaõ ngoài roài; khoâng theå daäy ñöôïc. Luùc naøy trôøi ñaõ toái roài, taát caû neân cuøng nguû ñi. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo vôùi yù giaän, khoâng vui, duøng söùc maïnh xoâ keùo nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo, ñuoåi hoï ra khoûi phoøng. Nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo cao gioïng keâu la: - Chö hieàn, ñöøng laøm vaäy! Chö hieàn, ñöøng laøm vaäy! Luùc aáy, coù Tyø-kheo phoøng gaàn nghe, lieàn hoûi: - Caùc thaày côù gì keâu to tieáng nhö vaäy? Nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo trình baøy ñaày ñuû söï vieäc. Trong soá ngöôøi nghe ñoù, coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: Sao caùc ngaøi giaän, khoâng vui, duøng söùc maïnh xoâ keùo nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo, ñuoåi hoï ra khoûi phoøng cuûa Taêng? Baáy giôø, caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l (Tieáp Theo) 5l

Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Naøy nhoùm saùu Tyø-kheo, taïi sao caùc oâng giaän, khoâng vui, duøng söùc maïnh xoâ keùo nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo, ñuoåi hoï ra khoûi phoøng cuûa Taêng? Baáy giôø Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, giaän Tyø-kheo khaùc, khoâng vui, töï mình keùo ra hay baûo ngöôøi khaùc keùo Tyø-kheo aáy ra khoûi taêng phoøng94, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI

TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Taêng phoøng: Cuõng nhö tröôùc. Tyø-kheo naøo giaän Tyø-kheo khaùc, khoâng vui, töï mình keùo hoaëc baûo ngöôøi keùo Tyø-kheo aáy ra khoûi phoøng Taêng, tuøy theo söï loâi keùo nhieàu hay ít, tuøy thuoäc vaøo vieäc ra khoûi phoøng, Ba-daät-ñeà. Hoaëc keùo nhieàu ngöôøi ra khoûi nhieàu cöûa, phaïm nhieàu Ba-daät-ñeà. Hoaëc keùo nhieàu ngöôøi ra moät cöûa, phaïm nhieàu Ba-daät-ñeà. Hoaëc keùo moät ngöôøi ra nhieàu cöûa, phaïm nhieàu Ba-daät-ñeà. Hoaëc keùo moät ngöôøi ra khoûi moät cöûa, phaïm moät Ba-daät-ñeà. Neáu caàm ñoà cuûa ngöôøi khaùc ra ngoaøi, phaïm Ñoät-kieát-la. Hoaëc caàm ñoà cuûa ngöôøi khaùc quaêng ra ngoaøi cöûa, phaïm Ñoät-kieát-la. Hoaëc ñoùng cöûa ñeå ngöôøi ôû ngoaøi, phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la, ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Khoâng coù taâm giaän hôøn, ñi ra theo thöù töï; hoaëc cuøng nguû hai ñeâm, ñeán ñeâm thöù ba baûo ngöôøi chöa thoï giôùi ñi ra; hoaëc vì ngöôøi phaù giôùi, phaù kieán, phaù oai nghi, hoaëc vì ngöôøi bò cöû toäi, hoaëc vì ngöôøi bò taån, hoaëc ñang bò taån, vì nhöõng nhaân duyeân nhö vaäy, hay coù maïng naïn, phaïm haïnh naïn, ñuoåi haïng ngöôøi nhö vaäy thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng,

94. Taêng kyø theâm chi tieát: ...cho ñeán, baûo Tyø-kheo: OÂng haõy ñi ra! Thaäp tuïng cuõng theâm: ...Ñi ra, si nhaân! Khoâng neân ôû ñaây. Caên baûn theâm: Tröø duyeân côù khaùc... Pali: Saghikā vihārā, (keùo) ra khoûi tinh xaù cuûa Taêng.

52 BOÄ LUAÄT >

loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 18. GHEÁ NGOÀI KHOÂNG VÖÕNG95 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, coù caùc Tyø-kheo ôû treân laàu gaùc96, ngoài treân giöôøng chaân raùp97, khoâng ñöôïc an toaøn laém, phía döôùi gaùc coù Tyø-kheo ñang nguû. Vì saøn gaùc moûng neân chaân giöôøng bò suùt, rôùt xuoáng truùng Tyø-kheo beân döôùi bò thöông ñeán chaûy maùu. Tyø-kheo beân döôùi ngöûa maët leân giaän döõ maéng: - Tyø-kheo gì maø ôû taàng gaùc treân, ngoài treân giöôøng chaân raùp khoâng an toaøn khieán cho giöôøng suùt chaân, ñaû thöông thaân toâi ñeán noãi chaûy maùu? Caùc Tyø-kheo nghe ñöôïc. Trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch Tyø-kheo kia, - Sao Tyø-kheo ôû treân taàng gaùc, ngoài treân giöôøng chaân raùp khoâng an toaøn khieán chaân giöôøng suùt ra, rôùt truùng thaân hình cuûa Tyø-kheo kia laøm bò thöông ñeán chaûy maùu? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch Tyø-kheo kia: - Vieäc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Sao Tyø-kheo ôû treân taàng gaùc, ngoài treân giöôøng chaân raùp khoâng an toaøn khieán chaân giöôøng suùt ra, rôùt truùng thaân hình cuûa Tyø- kheo kia laøm bò thöông ñeán chaûy maùu? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Tyø-kheo kia roài, baûo caùc Tyø-kheo:

- Keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày:

95. Caùc boä nhö nhau. 96. Truøng caùc . Pali: upari-veh āsa-kuī, nghóa khoâng roõ, coù leõ chæ taàng treân cuûa gaùc cao, hay gaùc löõng; Nguõ phaàn: Truøng caùc oác ; nhaø coù gaùc cao. Thaäp tuïng ll (T2>nl4>5, tr.79a22): Moät ngöôøi ñöôïc choã treân gaùc; moät ngöôøi ñöôïc choã döôùi gaùc. Cf. Nam Truyeàn, Luaät taïng 2: Moät Tyø-kheo ôû treân laàu, moät Tyø-kheo ôû döôùi laàu 97. Thoaùt cöôùc saøng . Pali: āhaccapādaka mañca, giöôøng coù chaân thaùo gôõ ñöôïc. Nguõ phaàn 6 (T22nl42l, tr.44bl8): Tieâm cöôùc saøng , giöôøng chaân nhoïn.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l (Tieáp Theo) 5>

Tyø-kheo naøo, hoaëc trong phoøng, hoaëc treân taàng gaùc, naèm hay ngoài treân giöôøng, gheá baèng chaân raùp, ba-daät ñeà. 98

A. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Nhaø99: chæ cho phoøng Taêng hay phoøng rieâng. Taàng gaùcl00: ngöôøi ñöùng döôùi khoâng ñuïng ñaàu. Giöôøng chaân raùp: Loaïi giöôøng chaân giaùp vaøo loã moäng. Tyø-kheo ôû treân taàng gaùc, hoaëc ngoài hay naèm treân giöôøng chaân raùp, tuøy thuoäc vaøo hoâng dính nôi giöôøng, hay tuøy theo söï trôû mình, phaïm Ba-daät-ñeà. Tröø giöôøng chaân raùp ra, hoaëc giöôøng ñoäc toïal0l, hoaëc giöôøng moät taám vaùn, hoaëc giöôøng taéml02, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la, ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Neáu ngoài giöôøng chaân xoay, giöôøng chaân thaúng, giöôøng chaân cong, giöôøng khoâng chaân, hoaëc giöôøng chaân lôùn, hoaëc giöôøng chaân raùp maø coù coät caån thaän, hoaëc treân taàng gaùc coù vaùn loùt, hoaëc caây chaïm hoa ñeå che, hoaëc phuû daøy, hoaëc laät ngöûa giöôøng maø ngoài hay thaùo chaân giöôøng maø ngoài, taát caû khoâng phaïm, Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm ñaàu tieân khi chöa kieát giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 19. DUØNG NÖÔÙC COÙ TRUØNGl0> A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Theá Toân ôû taïi nöôùc Caâu-thieåm-dil04. Baáy giôø coù Tyø-kheo Xieån-ñaøl05 xaây caát nhaø lôùnl06, töï mình laáy nöôùc coù truøng hoøa vaøo buøn, vaø baûo ngöôøi hoøa. Caùc tröôûng giaû thaáy theá hieàm traùch raèng, Sa-moân Thích töû khoâng bieát taøm quyù, khoâng coù töø taâm, haïi maïng chuùng sanh. Beân ngoaøi töï noùi, ta tu chaùnh phaùp, neáu nhìn vaøo vieäc hieän taïi thì ñoù coù chi goïi laø chaùnh phaùp? Duøng nöôùc coù truøng hoøa vaøo buøn, vaø baûo

98. Nguõ phaàn theâm: Duïng löïc toaï ngoaï , duøng söùc ngoài hay naèm. Caên baûn: Phoùng thaân toïa ngoïa buoâng ngöôøi ngoài hay naèm. 99. Haùn: Xaù ; trong giôùi vaên noùi laø phoøng l00. Truøng caùc . Pali: Veh āsakunī, giaûi thích: Majhimassa purisassa īsaghattā, (gaùc cao) maø moät ngöôøi cao trung bình khoâng ñuïng ñaàu. Caên baûn: Truøng phoøng , giaûi thích: taàng gaùc cao nguy hieåm, huû muïc. l0l. Ñoäc toïa saøng . Coù leû chæ moät loaïi gheá ngoài cho moät ngöôøi. l02. Duïc saøng .

Gheá nhoû, ñeå ngoài maø taém. l0>. Nguõ phaàn, Ba-daät-ñeà 20. Pali, Paâc. 20 Sappānaka. Caùc boä khaùc, nhö Töù phaàn. l04. Pali: Phaät taïi Ānavī (Khoaùng daõ) l05. Xem Ch.ii. Taêng-giaø-baø-thi-sa xiii. Taêng kyø, doanh söï Tyø-kheo l06. Ñaïi oác . Nguõ phaàn: Ñaïi phoøng xaù .

54 BOÄ LUAÄT >

ngöôøi hoøa, haïi maïng chuùng sanh. Trong caùc Tyø-kheo nghe ñoù, coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch Xieån-ñaø: Sao xaây caát phoøng oác, laáy nöôùc coù truøng hoøa vaøo buøn, hay baûo ngöôøi hoøa, haïi maïng chuùng sanh? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch Xieån-ñaø: - Vieäc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Naøy Xieån-ñaø! Sao xaây caát phoøng oác, laáy nöôùc coù truøng hoøa vaøo buøn, hay baûo ngöôøi hoøa, haïi maïng chuùng sanh? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Xieån-ñaø roài baûo caùc Tyø-kheo: - Keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, töï mình duøng nöôùc coù truøng hoøa vaøo buøn, hoaëc sai ngöôøi hoøa, ba-daät ñeà. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo tröôùc ñoù chöa bieát nöôùc coù truøng hay nöôùc khoâng coù truøng, sau ñoù môùi bieát laø nöôùc coù truøng, neân coù vò laøm phaùp saùm Ba-daät-ñeà, hoaëc coù vò vì deø daët. Phaät daïy: Khoâng bieát, khoâng phaïm. Töø nay veà sau neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, bieát nöôùc coù truøng, maø töï mình röôùi leân buøn107 hoaëc coû, hoaëc baûo ngöôøi röôùi, ba-daät ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Neáu bieát nöôùc coù truøng, maø duøng coû hay ñaát neùm vaøo trong ñoù, Ba-daät-ñeà. Ngoaøi nöôùc ra, neáu nöôùc töông, nöôùc töông trongl08, trong daám, trong nöôùc ngaâm gaïo maø coù truøng, töï mình hoaëc baûo ngöôøi töôùi leân buøn hoaëc coû, Ba-daät-ñeà. Neáu töï mình hoaëc baûo ngöôøi duøng ñaát hoaëc coû boû vaøo nöôùc töông,

l07. Nguõ phaàn theâm: hoaëc uoáng, hoaëc duøng vaøo caùc vieäc khaùc... Caên baûn theâm, ...hoaëc hoøa vôùi phaân boø. l08. Laïc töông vaø thanh laïc töông .

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) 55

nöôùc töông trong, daám, nöôùc ngaâm gaïo maø coù truøng, Ba-daät-ñeà. Neáu nöôùc coù truøng, töôûng laø nöôùc coù truøng, Ba-daät-ñeà. Nöôùc coù truøng maø nghi, Ñoät-kieát-la. Nöôùc khoâng coù truøng, töôûng laø nöôùc coù truøng, Ñoät-kieát-la. Nöôùc khoâng coù truøng maø nghi, Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm:

Khoâng bieát laø coù truøng; nghó raèng khoâng coù truøng; hoaëc laø truøng lôùn, duøng tay khua ñoäng khieán cho noù traùnh ñi; hoaëc laø nöôùc ñaõ loïc töôùi ñaát, hoaëc sai ngöôøi töôùi; taát caû ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 20. CAÁT NHAØ LÔÙNl09 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Cuø-sö-la, nöôùc Caâu-thieåm-tyø. Baáy giôø, Toân giaû Xieån-ñaø Tyø-kheo xaây caát phoøng xaù lôùnll0, coû lôïp coøn dö, lôïp theâm, lôïp ñeán lôùp thöù ba roài maø vaãn coøn dö. Khi aáy Xieån-ñaø coù yù nghó: Ta khoâng theå thöôøng xuyeân ñeán nôi ñaøn-vieät caàu xin coû. Beøn tieáp tuïc lôïp maõi, cho ñeán luùc (khoâng chòu ñöôïc noåi), nhaø bò saäp. Caùc cö só thaáy theá cheâ traùch: Sa-moân Thích töû khoâng bieát taøm quyù neân caàu xin khoâng chaùn. Beân ngoaøi töï xöng raèng, ta bieát chaùnh phaùp. Nhö nay xem ra thì coù gì laø chaùnh phaùp? Laøm phoøng xaù lôùn, lôïp maõi khoâng thoâi, ñeán noãi nhaø bò saäp. Duø ñaøn-vieät muoán cho, nhöng ngöôøi nhaän phaûi bieát ñuû chöù! Trong caùc Tyø-kheo nghe ñoù, coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch Xieån-ñaø: Sao caát phoøng xaù lôùn, lôïp maõi khoâng thoâi khieán cho nhaø bò saäp ñoå? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch Tyø-kheo Xieån-ñaø: - Vieäc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Naøy Xieån Ñaø! Sao caát phoøng xaù lôùn, lôïp maõi khoâng thoâi khieán cho nhaø bò saäp ñoå? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Xieån-ñaø Tyø-kheo

l09. Pali, Pāc. l9: Mahallaka-vihāra. Taêng kyø, Thaäp tuïng, Caên baûn: Ba-daät-ñeà l9. Cf. Ch.ii, Taêng-giaø-baø-thi-sa vii. ll0. Nguõ phaàn: Coù thí chuû caát cho. Taêng kyø, Xieån-ñaø ñi khuyeán hoaù ñeå caát phoøng.

roài baûo caùc Tyø-kheo: - Xieån-ñaø Tyø-kheo, keû ngu si naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, laøm phoøng xaù lôùn, caùnh cöûa, khung cöûa soå vaø caùc thöù trang trí111, chæ daãn lôïp112 tranh ngang baèng hai, ba lôùp113; neáu lôïp quaù, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Phoøng xaù lôùnll4: laø nhaø duøng nhieàu vaät lieäu. Caùc thöù trang trí khaùc: Töùc laø chaïm troå, veõ vôøi. Lôïp: Coù hai loaïi, lôïp beà doïc, lôïp beà ngang. Tyø-kheo kia chæ daãn lôïp hai lôùp roài, khi lôùp thöù ba chöa xong, neân ñi ñeán choã maét khoâng thaáy, tai khoâng nghe. Neáu lôïp hai lôùp roài, lôùp thöù ba chöa xong maø Tyø-kheo khoâng ñi ñeán choã maét khoâng thaáy, tai khoâng nghe, khi lôùp thöù ba lôïp xong, phaïm Ba-daät-ñeà. Neáu boû choã tai nghe, ñeán choã maét thaáy, boû choã maét thaáy ñeán choã tai nghe, taát caû ñeàu phaïm

Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Chæ baûo lôïp lôùp thöù hai xong, lôùp thöù ba lôïp chöa xong beøn ñi ñeán choã maét khoâng thaáy tai khoâng nghe. Neáu ñöôøng boä, ñöôøng thuûy bò ñöùt ñoaïn, naïn giaëc, naïn aùc thuù, nöôùc luït, hoaëc bò theá löïc baét, hoaëc bò troùi, hoaëc maïng naïn, phaïm haïnh naïn; chæ baûo lôïp xong lôùp thöù hai ñeán lôùp thöù ba chöa xong, khi aáy khoâng ñi ñeán choã maét khoâng thaáy tai khoâng nghe; taát caû ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 21. GIAÙO GIÔÙI NI KHOÂNG ÑÖÔÏC TAÊNG SAIll5

lll. Nguõ phaàn: …töø ñaát baèng, ñaép leân ñeán choã chöøa cöûa soå, khieán cho heát söùc beàn chaéc... ll2. Haùn: Chæ thoï phuù , chæ daãn ngöôøi khaùc lôïp. Pali: adhihātabba, ñöôïc lôïp theo quy ñònh. ll>. Taêng kyø theâm - …neân laøm (truï) nôi choã ñaát ít coû... Pali: appaharite hitena, - döïng treân choã ít coû töôi. Caên baûn: …ôû hai beân khung cöûa neân ñaët ngaïch ngang, vaø caùc cöûa soå, ñoàng thôøi ñaët loã thoaùt nöôùc; khi döïng töôøng, neáu laø buøn sình, ñaép hai, ba lôùp, ngang ñeán choã ngaïch ngang thì thoâi.. ll4. Ñaïi xaù . Trong giôùi vaên: Ñaïi phoøng xaù. Taêng kyø, Thaäp tuïng: Ñaïi phoøng . Caên baûn: Ñaïi truù xöù Pali: Mahallaka…vihāra, tinh xaù cõõ lôùn ll5. Caùc boä gioáng nhau

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) 57

A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Theá Toân ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø, nöôùc Xaù-veä cuøng vôùi söï tuï hoäi cuûa chuùng ñaïi Tyø-kheo goàm naêm traêm vò. Caùc ngaøi haï an cö ôû ñoù. Hoï ñeàu laø nhöõng vò noåi tieáng nhö Toân giaû Xaù-lôïi-phaát, Toân giaû Ñaïi Muïc-kieàn-lieân, Toân giaû Ñaïi Ca-dieáp, Toân giaû Ñaïi Ca-chieân-dieân, Toân giaû Kieáp-taân-na, Toân giaû Ma-ha Caâu-hy-la, Toân giaû Ma-ha Chaâu-na, Toân giaû A-na-luaät, Toân giaû Ly-vieät, Toân giaû A-nan, Toân giaû Nan-ñaø, Toân giaû Na-ñeà cuøng vôùi naêm traêm vò nhö vaäy. Baáy giôø, Tyø-kheo-ni Ñaïi AÙi Ñaïo, Tyø-kheo-ni Sai-ma, Tyø-kheo-ni Lieân Hoa Saéc, Tyø-kheo-ni Ñeà-xaù Cuø-ñaøm-di, Tyø-kheo-ni Ba-leâ-giaù-la- di, Tyø-kheo-ni Toá-di, Tyø-kheo-ni Soå-na, Tyø-kheo-ni Toâ-la, Tyø-kheo-ni Giaù-la-di, Tyø-kheo-ni Baø-giaù-la, Tyø-kheo-ni Thi-la-baø-giaù-na, Tyø-kheo- ni A-la-baø, Tyø-kheo-ni Ma-la-tyø, Tyø-kheo-ni Chaâu-neå, Tyø-kheo-ni Baø- neå. Cuøng naêm traêm Tyø-kheo-ni nhö vaäy; Ñaïi AÙi Ñaïo laø vò ñöùng ñaàu. Taát caû ñeàu an cö trong vöôøn vuall6, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Ñaïi AÙi Ñaïo ñi ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân. Sau khi ngoài, Ñaïi AÙi Ñaïo baïch Ñöùc Theá Toân: - Cuùi xin Ñöùc Theá Toân cho pheùp caùc Tyø-kheo thuyeát phaùp giaùo giôùi cho chuùng Tyø-kheo-ni. Ñöùc Phaät baûo Ñaïi AÙi Ñaïo Cuø-ñaøm-di: - Töø nay cho pheùp caùc Tyø-kheo thuyeát phaùp giaùo giôùi cho Tyø-kheo-ni. Ñaïi AÙi Ñaïo ñaûnh leã döôùi chaân Phaät roài caùo lui. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân baûo A-nan: - Töø nay trôû ñi, Ta cho pheùp theo thöù lôùp maø sai Thöôïng toïa ñaïi Tyø-kheo giaùo giôùi cho Tyø-kheo-ni vaø thuyeát phaùp cho hoï. Baáy giôø, Toân giaû A-nan nghe Ñöùc Phaät daïy roài, lieàn ñeán choã Tyø- kheo Ban-ñaøll7

thöa: - Tröôûng laõo, ngaøi ñi giaùo giôùi vaø thuyeát phaùp cho Tyø-kheo-ni. Ban-ñaø baûo A-nan: - Toâi chæ tuïng ñöôïc moät baøi keä. Laøm sao giaùo giôùi Tyø-kheo-ni? Laøm sao thuyeát phaùp? Toân giaû A-nan laïi noùi vôùi Ban-ñaø: - Tröôûng laõo, ngaøi ñi giaùo giôùi vaø thuyeát phaùp cho Tyø-kheo-ni.

ll6. Vöông Vieân . Pali: Rājakārāma, khu vöôøn gaàn Jetavana do vua Pasenadi laäp, phía ñoâng nam Xaù-veä. Pali khoâng noùi chi tieát naøy. ll7. Pali: Cūna-Panthaka (Chaâu-lôïi Baøn-ñaø-giaø).

Ban-ñaø laïi baûo A-nan: - Toâi chæ tuïng ñöôïc moät baøi keä. Laøm sao giaùo giôùi Tyø-kheo-ni? Laøm sao thuyeát phaùp? Laàn thöù ba, Toân giaû A-nan laïi thöa vôùi Ban-ñaø: - Ñöùc Theá Toân coù daïy, sai Tyø-kheo baäc Thöôïng toïa giaùo giôùi Tyø-kheo-ni vaø thuyeát phaùp cho hoï. Vaäy tröôûng laõo neân giaùo giôùi Tyø-kheo- ni vaø thuyeát phaùp cho hoï. Luùc aáy, Toân giaû Ban-ñaø im laëng vaâng lôøi Phaät. Nhoùm saùu Tyø-kheo-ni khi nghe tin Toân giaû Ban-ñaø Tyø-kheo theo thöù töï ngaøy mai seõ ñeán giaùo thoï; hoï noùi vôùi nhau, Ban-ñaø ngu aùm naøy, chæ tuïng ñöôïc moät baøi keä. Tuïng xong chaéc chaén seõ nín thanh. Coøn gì ñeå noùi nöõa? Saùng sôùm hoâm ñoù, Toân giaû Ban-ñaø khoaùc y, böng baùt, vaøo thaønh Xaù-veä khaát thöïc; roài trôû veà trong Taêng-giaø-lam, söûa laïi y phuïc, daãn theo moät Tyø-kheo, ñeán choã Tyø-kheo-ni an cö trong vöôøn vua. Caùc Tyø-kheo- ni töø xa troâng thaáy Toân giaû Ban-ñaø ñeán, taát caû ñeàu ra tröôùc ñoùn röôùc, coù vò phuûi buïi y phuïc, coù vò böng baùt, traûi toïa cuï, coù vò chuaån bò nöôùc saïch vaø ñoà röûa chaân. Toân giaû Ban-ñaø lieàn ñeán choã ngoài an toïa. Caùc Tyø-kheo- ni ñeàu saép haøng ñaûnh leã döôùi chaân ngaøi, roài ngoài qua moät beân. Baáy giôø Ñaïi AÙi Ñaïo baïch vôùi Toân giaû Ban-ñaø: - Baây giôø chính laø luùc thích hôïp. Xin ngaøi giaùo giôùi vaø thuyeát phaùp cho caùc Tyø-kheo-ni. Toân giaû Ban-ñaø lieàn noùi baøi keä: Ngöôøi chöùng tòch tònh thì hoan hyû Thaáy phaùp, ñöôïc an vui Theá gian khoâng saân, toái hoan laïc Khoâng toån haïi chuùng sanh. Theá gian voâ duïc, toái an laïc Ra khoûi caùc aùi duïc Neáu ñieàu phuïc ngaõ maïn AÁy laø laïc ñeä nhaát! Toân giaû Ban-ñaø noùi baøi keä naøy xong lieàn vaøo ñeä töù thieàn. Luùc aáy, nhoùm saùu Tyø-kheo-ni cuøng nhau treâu côït: - Tröôùc ñaây toâi ñaõ noùi lôøi naøy: “Ban-ñaø Tyø-kheo laø ngöôøi si, chæ tuïng ñöôïc moät baøi keä. Neáu ñeán noùi cho chuùng ta, thì khi noùi xong baøi keä aáy roài, coù gì ñeå noùi nöõa?” Quaû nhö lôøi noùi, hieän taïi ngaøi aáy ñang im laëng. Khi aáy, caùc Tyø-kheo-ni La-haùn nghe Ban-ñaø noùi xong, taát caû raát

vui möøng, vì bieát Ban-ñaø coù ñaïi thaàn löïc. Roài Ñaïi AÙi Ñaïo laïi thænh Toân giaû Ban-ñaø giaùo giôùi, thuyeát phaùp cho caùc Tyø-kheo-ni. Ban-ñaø Tyø-kheo laïi cuõng ñoïc laïi baøi keä ñaõ ñoïc roài vaøo ñeä töù thieàn trôû laïi, ngoài im laëng. Luùc aáy, nhoùm saùu Tyø-kheo-ni laïi cuøng nhau baøn taùn: Toân giaû Ban- ñaø laø ngöôøi aùm ñoän, chæ tuïng ñöôïc moät baøi keä. Neáu ñeán noùi cho chuùng ta, thì

khi noùi xong baøi keä aáy roài, coù gì ñeå noùi nöõa? Quaû nhö lôøi noùi, hieän taïi ngaøi aáy ñang im laëng. ÔÛ ñaây chæ coù caùc Tyø-kheo-ni La-haùn môùi bieát Ban-ñaø laø vò A- la-haùn coù ñaïi thaàn löïc. Baáy giôø, Toân giaû Ban-ñaø khôûi yù nghó: Nay ta neân quan saùt taâm nieäm cuûa moãi ngöôøi khi nghe ta noùi coù hoan hyû hay khoâng? Sau khi quan saùt, Toân giaû thaáy taâm nieäm cuûa caùc Tyø-kheo-ni hoaëc coù ngöôøi hoan hyû, hoaëc khoâng coù ngöôøi hoan hyû. Toân giaû lieàn nghó laïi: Nay ta neân laøm cho hoï toû daáu hieäu hoái haän. Toân giaû lieàn thaêng leân hö khoâng, hoaëc hieän thaân noùi phaùp, hoaëc aån hình noùi phaùp, hoaëc hieän nöûa thaân noùi phaùp, hoaëc khoâng hieän nöûa thaân noùi phaùp, hoaëc töø thaân tuoân ra khoùi löûa, hoaëc khoâng hieän nhö vaäy. Toân giaû Ban-ñaø ôû trong hö khoâng vì caùc Tyø-kheo-ni hieän caùc thaàn bieán ñeå noùi phaùp roài, lieàn töø hö khoâng maø ñi. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo sai ngöôøi tin caäy ñeán noùi vôùi nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: - Theo thöù töï, chuùng toâi seõ giaùo giôùi thuyeát phaùp cho caùc Tyø-kheo- ni. Nhoùm saùu Tyø-kheo-ni lieàn baïch vôùi Taêng Tyø-kheo-ni: Theo thöù töï nhoùm saùu Tyø-kheo seõ ñeán giaùo giôùi, thuyeát phaùp. Ñeâm ñaõ qua, saùng sôùm hoâm ñoù, nhoùm saùu Tyø-kheo khoaùc y, böng baùt, vaøo thaønh Xaù-veä khaát thöïc. Khaát thöïc xong veà laïi trong Taêng-giaø- lam, söûa soaïn y phuïc, nhieáp trì oai nghi, ñeán choã caùc Tyø-kheo-ni an cö trong vöôøn nhaø vua, an toïa nôi toøa. Khi aáy caùc Tyø-kheo-ni kính leã döôùi chaân roài, taát caû ñeàu veà choã maø ngoài. Khi nhoùm saùu Tyø-kheo giaùo giôùi Tyø-kheo-ni, laïi ñem bao nhieâu vieäc khaùc maø noùi, khoâng luaän baøn ñeán giôùi, ñònh, trí tueä, giaûi thoaùt, giaûi thoaùt tri kieán; khoâng luaän baøn ñeán thieåu duïc tri tuùc, söï xuaát yeáu, söï taán tu, xaû ly, höôùng ñeán phaùp thieän, khoâng ôû choán naùo nhieät, luaän möôøi hai nhaân duyeân; maø chæ luaän baøn caâu chuyeän veà vua chuùa, veà nhaân daân, veà quaân maõ, luaän veà ñaáu tranh, chuyeän veà Ñaïi thaàn, chuyeän côõi ngöïa, chuyeän phuï nöõ, chuyeän traøng hoa, chuyeän tieäc röôïu, chuyeän daâm nöõ, chuyeän giöôøng naèm, chuyeän y phuïc, chuyeän aên uoáng ngon boå, chuyeän

taém goäi vui chôi, chuyeän choøm xoùm, chuyeän linh tinh, chuyeän tö duy theá söï, chuyeän vaøo bieån caûll8. Trong khi luaän baøn nhöõng vaán ñeà nhö vaäy, hoaëc giöõn cöôøi, hoaëc muùa haùt, hoaëc ñaùnh troáng, khaûy ñaøn, thoåi tuø vaø, hoaëc laøm tieáng keâu chim khoång töôùc, chim haïc, hoaëc cuøng chaïy, hoaëc ñi moät chaân, ñi caø nhoùt, hoaëc ñaùnh traän giaû. Nhoùm saùu Tyø-kheo-ni nghe thaáy nhöõng vieäc nhö vaäy raát laø hoan hyû, noùi: Nhoùm saùu Tyø-kheo giaùo thoï nhö vaäy laø heát söùc thích hôïp. Caùc vò Tyø-kheo-ni La-haùn vì loøng cung kính neân im laëng khoâng noùi. Roài thì, Ñaïi AÙi Ñaïo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, ñöùng qua moät beân. Trong giaây laùt, baïch Ñöùc Theá Toân: - Theo thöù töï, nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán giaùo thoï Tyø-kheo-ni laïi ñem bao nhieâu vieäc khaùc ra maø noùi, khoâng noùi giôùi, khoâng luaän veà ñònh... cho ñeán khoâng noùi traùnh choã oàn aøo, vaø khoâng luaän baøn veà möôøi hai nhaân duyeân, maø chæ luaän baøn caâu chuyeän veà vua chuùa, cho ñeán chuyeän tö duy theá söï,

chuyeän vaøo bieån caû. Roài laïi cöôøi giôõn ca muùa... cho ñeán vieäc ñi moät chaân, ñi caø nhoùt, cuøng ñaùnh traän giaû. Baáy giôø, Ñaïi AÙi Ñaïo baïch Ñöùc Theá Toân roõ raøng moïi vieäc roài, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät vaø caùo lui. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, bieát maø ngaøi vaãn hoûi nhoùm saùu Tyø-kheo: - Coù thaät söï caùc oâng giaùo giôùi Tyø-kheo-ni nhö vaäy chaêng? Nhoùm saùu Tyø-kheo thöa: - Baïch Ñöùc Theá Toân, thaät coù nhö vaäy. Ñöùc Theá Toân quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Sao caùc oâng laïi giaùo thoï Tyø-kheo-ni nhö vaäy? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø- kheo roài baûo caùc Tyø-kheo: - Töø nay veà sau ôû trong chuùng Taêng neân sai ngöôøi giaùo thoï Tyø- kheo-ni baèng caùch baïch nhò yeát-ma. Neân sai vò coù khaû naêng yeát-ma, döïa vaøo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän sai Tyø-kheo teân laø..., giaùo thoï Tyø-kheo-ni. Ñaây laø lôøi taùc baïch.

ll8. Caùc ñeà taøi ñöôïc goïi laø taïp luaän hay suùc sinh luaän, Pali: Tiracchāna-kathā, cf. D.i. 7, l78, l79, lieät keâ 28 loaïi. Cf. Haùn, Tl, tr.896b.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l (Tieáp Theo) 6l

- Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Taêng sai Tyø-kheo naøy teân laø..., giaùo thoï Tyø-kheo-ni. Caùc tröôûng laõo naøo chaáp thuaän Taêng sai Tyø-kheo teân laø..., giaùo thoï Tyø-kheo-ni thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän sai Tyø-kheo teân laø..., giaùo thoï Tyø-kheo-ni roài. Taêng ñoàng yù neân im laëng. Ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Khi aáy nhoùm saùu Tyø-kheo noùi: - Taêng khoâng sai chuùng ta giaùo thoï Tyø-kheo-ni. Roài hoï ra ngoaøi giôùi, cuøng taùc phaùp sai laãn nhau ñi giaùo thoï Tyø- kheo-ni. Sau ñoù, hoï sai ngöôøi ñeán noùi vôùi nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: - Haõy vì chuùng toâi thöa vôùi ni Taêng raèng, Nhoùm saùu Tyø-kheo ñöôïc Taêng sai seõ ñeán giaùo giôùi Tyø-kheo-ni. Caùc Tyø-kheo nghe ñöôïc, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Taêng khoâng sai caùc thaày giaùo thoï Tyø-kheo-ni. Sao ra ngoaøi giôùi cuøng nhau sai giaùo giôùi Tyø-kheo-ni, roài sai ngöôøi noùi vôùi Tyø-kheo-ni raèng, Taêng ñaõ sai chuùng toâi giaùo giôùi Tyø-kheo-ni? Luùc aáy, nhoùm saùu Tyø-kheo-ni vì nhoùm saùu Tyø-kheo maø baïch vôùi Taêng Tyø-kheo-ni: - Chuùng Taêng ñaõ sai nhoùm saùu Tyø-kheo giaùo giôùi Tyø-kheo-ni. Khi aáy, Ñaïi AÙi Ñaïo nghe noùi nhö vaäy, lieàn ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät; ñöùng qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân, roài ñaûnh leã vaø caùo lui. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø- kheo, Ngaøi bieát maø vaãn hoûi nhoùm saùu Tyø-kheo: - Caùc oâng thaät söï coù ra ngoaøi giôùi cuøng sai laãn nhau giaùo thoï Taêng Tyø-kheo-ni khoâng? Nhoùm saùu thöa: - Kính baïch Ñöùc

Theá Toân, thaät nhö vaäy. Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø- kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Thaät laø nhöõng ngöôøi si. Taêng khoâng sai giaùo thoï Tyø-kheo-ni maø sao laïi ra ngoaøi giôùi cuøng sai laãn nhau giaùo thoï Tyø-kheo- ni, roài laïi sai ngöôøi noùi vôùi nhoùm saùu Tyø-kheo-ni raèng, “Vì chuùng toâi thöa vôùi ni Taêng, Taêng sai chuùng toâi giaùo thoï Tyø-kheo-ni, nay chuùng toâi

seõ ñeán giaùo thoï Tyø-kheo-ni?” Ñöùc Theá Toân quôû traùch roài baûo caùc Tyø-kheo: - Töø nay veà sau, neáu coù Tyø-kheo thaønh töïu möôøi phaùpll9, nhieân haäu môùi ñöôïc giaùo thoï Tyø-kheo-ni. Möôøi phaùp laø: Giôùi luaät ñaày ñuû; ña vaên, tuïng thuoäc luaät cuûa hai boä; quyeát ñoaùn khoâng nghi; kheùo thuyeát phaùp; toäc taùnh xuaát gia; nhan maïo ñoan chaùnh, chuùng Tyø-kheo-ni thaáy lieàn sanh taâm hoan hyû; ñuû khaû naêng vì chuùng Tyø-kheo-ni noùi phaùp khuyeân baûo khieán hoï hoan hyû; khoâng vì Phaät xuaát gia maëc phaùp phuïc maø phaïm troïng phaùp; ñuû hai möôi tuoåi, hoaëc hôn hai möôi tuoåi. Ñuû nhöõng ñieàu kieän nhö vaäy môùi cho giaùo giôùi Tyø-kheo-ni. - Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, khoâng ñöôïc Taêng sai maø giaùo giôùi Tyø-kheo-ni, Ba- daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: Nghóa nhö treân. Taêng: Cuøng moät thuyeát giôùi, cuøng moät yeát-ma. Sai: Trong Taêng ñöôïc sai baèng baïch nhò yeát-ma. Giaùo thoï: Daïy taùm ñieàu khoâng theå vöôït qual20. Taùm ñieàu aáy laø: l. Tyø-kheo-ni duø moät traêm tuoåi haï, khi thaáy Tyø-kheo môùi thoï giôùi cuõng phaûi ñöùng daäy ñoùn chaøo, leã baùi, môøi ngoài. Phaùp naøy neân toân troïng cung kính taùn thaùn; troïn ñôøi khoâng ñöôïc traùi phaïm. 2. Tyø-kheo-ni khoâng ñöôïc maéng Tyø-kheo, khoâng ñöôïc phæ baùng noùi phaù giôùi, phaù kieán, phaù oai nghi. Ñaây laø phaùp neân toân troïng, cung kính, taùn thaùn; troïn ñôøi khoâng ñöôïc traùi phaïm. >. Tyø-kheo-ni khoâng ñöôïc cöû toäi Tyø-kheo noùi, - Vieäc thaày ñaõ laøm nhö vaäy, vieäc thaày ñaõ laøm khoâng phaûi vaäy. Khoâng ñöôïc taùc phaùp töï ngoân, khoâng ñöôïc ngaên ngöôøi khaùc taùc phaùp mích toäil2l. Khoâng ñöôïc ngaên Tyø-kheo thuyeát giôùi, töï töù. Tyø-kheo-ni khoâng ñöôïc noùi loãi laàm cuûa Tyø-kheo. Tyø-kheo ñöôïc noùi loãi laàm cuûa Tyø-kheo-ni. Ñaây laø phaùp neân toân troïng, cung kính, taùn thaùn; troïn ñôøi khoâng ñöôïc traùi phaïm. 4. Thöùc-xoa-ma-na ñaõ hoïc nhöõng ñieàu caàn hoïc roài, phaûi ñeán chuùng Taêng caàu thoï ñaïi giôùi. Ñaây laø phaùp neân toân troïng, cung kính, taùn thaùn; troïn ñôøi khoâng ñöôïc traùi phaïm.

ll9. Pali: 8 ñöùc tính l20. Baùt baát khaû vi phaùp ; töùc 8 kænh phaùp. l2l. Töï ngoân vaø mích toäi: 2 trong 2 dieät traùnh.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l (Tieáp Theo) 6>

5. Neáu Tyø-kheo-ni phaïm troïng phaùp, phaûi nöûa thaùng ñeán trong hai boä Taêng haønh phaùp Ma-na-ñoûa. Ñaây laø phaùp neân toân troïng, cung kính, taùn thaùn; troïn ñôøi khoâng ñöôïc traùi phaïm. 6. Tyø-kheo-ni moãi nöûa thaùng phaûi ñeán trong chuùng Taêng caàu thænh vò giaùo thoï. Ñaây laø phaùp neân toân troïng, cung kính, taùn thaùn; troïn ñôøi khoâng ñöôïc traùi phaïm. 7. Tyø-kheo-ni khoâng neân an cö nôi khoâng coù Tyø-kheo. Ñaây laø phaùp neân toân troïng, cung kính, taùn thaùn; troïn ñôøi khoâng ñöôïc traùi phaïm. 8. Tyø-kheo-ni haï an cö xong phaûi ñeán trong chuùng Taêng caàu ba vieäc töï töù laø thaáy, nghe vaø nghi. Ñaây laø phaùp neân toân troïng, cung kính, taùn thaùn; troïn ñôøi khoâng ñöôïc traùi phaïm. Khi thuyeát giôùi, Thöôïng toïa neân hoûi: - Chuùng Tyø-kheo-ni coù sai vò naøo ñeán thænh giaùo thoï khoâng? Neáu coù, lieàn ñöùng daäy baïch vôùi Taêng: - Tyø-kheo-ni Taêng hoøa hôïp, xin leã döôùi chaân Taêng Tyø-kheo, caàu thænh ngöôøi giaùo giôùi. Khi thuyeát giôùi, Thöôïng toïa neân hoûi: - Coù vò naøo ñi giaùo giôùi Tyø-kheo-ni? Neáu coù ngöôøi thì neân sai. Neáu ngöôøi giaùo giôùi Tyø-kheo-ni nhieàu, thì neân hoûi vò söù giaû cuûa Taêng Tyø-kheo-ni: - Trong chuùng Taêng coù nhieàu vò giaùo giôùi Tyø-kheo-ni, vaäy coâ thænh vò naøo? Hoaëc ni kia thöa: - Con xin thænh thaày gì ñoù. Hoaëc vò söù giaû cuûa ni noùi: - Con xin tuøy theo xöû phaân cuûa Taêng. Nhö vaäy thì Taêng neân theo thöù töï, sai caùc vò ñaõ thöôøng giaùo thoï Tyø-kheo-ni ñi giaùo thoï. Vò ñöôïc sai ñuùng giôø heïn maø ñeán. Tyø-kheo-ni cuõng phaûi ñuùng giôø heïn maø nghinh ñoùn. Neáu Tyø-kheo ñuùng giôø heïn maø khoâng ñeán thì phaïm Ñoät-kieát-la. Ñeán giôø heïn maø Tyø-kheo-ni khoâng ñoùn cuõng phaïm Ñoät-kieát-la. Khi nghe vò giaùo thoï ñeán, Tyø-kheo-ni phaûi ra nöûa do tuaàn ñeå ñoùn, cung caáp nhöõng thöù caàn duøng, coù ñuû ñoà ñeå röûa; naáu chaùo, caùc thöùc aên uoáng. Neáu ni khoâng söûa soaïn ñaày ñuû nhö vaäy thì phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu khoâng ñöôïc Taêng sai, hoaëc chaúng phaûi ngaøy giaùo thoï maø ñeán, vì ni noùi Taùm phaùp khoâng theå vöôït qua, phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu khoâng ñöôïc Taêng sai maø ñeán noùi phaùp, thì phaïm Ba-daät-ñeà. Neáu Taêng Tyø-kheo beänh, (Tyø-kheo-ni) neân sai ngöôøi ñeán hoûi

64 BOÄ LUAÄT >

thaêm. Neáu Tyø-kheo khoâng hoøa hôïp, chuùng khoâng ñuû töùc soá, (Tyø-kheo- ni) cuõng neân sai ngöôøi ñeán leã baùi thaêm hoûi. Neáu khoâng laøm nhö vaäy, phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu Tyø-kheo-ni Taêng beänh, (Tyø-kheo) cuõng neân sai ngöôøi ñeán laøm leã thaêm hoûi. Neáu chuùng Tyø-kheo-ni khoâng hoøa hôïp, khoâng ñuû tuùc soá, (Tyø-kheo) cuõng neân sai ngöôøi ñeán laøm leã thaêm hoûi. Khoâng laøm nhö vaäy phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Chuùng Taêng sai giaùo thoï Tyø-kheo-ni; khi thuyeát giôùi Thöôïng toïa hoûi: Coù ai sai Tyø-kheo-ni ñeán (thænh giaùo giôùi) khoâng? Neáu coù, vò aáy ñöùng daäy baïch Taêng: Taêng Tyø-kheo-ni hoøa hôïp, leã döôùi chaân Taêng Tyø-kheo, caàu xin ngöôøi giaùo thoï Tyø-kheo-ni. Thöôïng toïa neân hoûi Taêng: Vò naøo coù theå giaùo hoái Tyø-kheo-ni? Neáu coù thì neân sai vò aáy ñeán giaùo thoï. Neáu coù nhieàu ngöôøi coù theå ñeán giaùo thoï, thì Thöôïng toïa neân hoûi ni: Muoán thænh vò giaùo thoï naøo? Neáu Tyø-kheo-ni thöa:

Chuùng con xin ñöôïc thænh vò Taêng coù teân nhö vaäy. Taêng neân theo söï yeâu caàu maø sai. Hoaëc Tyø-kheo-ni thöa, - Chuùng con nhaát trí theo söï phaân ñònh cuûa Taêng. Baáy giôø, Taêng neân theo thöù töï sai trong soá nhöõng vò thöôøng ñaõ giaùo thoï ni. Chuùng Taêng neân aán ñònh thì giôø ñeå ñeán. Tyø-kheo-ni theo giôø aán ñònh maø nghinh ñoùn. Khi vò giaùo thoï Tyø-kheo-ni ñeán, ni chuùng phaûi ra nöûa do tuaàn ñeå nghinh ñoùn; an trí choã ngoài, söûa soaïn ñoà ñeå röûa, naáu chaùo, ñoà aên thöùc uoáng. Hoaëc ñöôïc Taêng sai, ñeán ngaøy hoäi hoïp vì noùi taùm phaùp, khoâng traùi phaïm. Neân theo thöù töï ñeán noùi phaùp. Hoaëc chuùng Taêng beänh, Tyø-kheo-ni sai ngöôøi tin caäy ñeán leã baùi chuùng Taêng. Chuùng Taêng khoâng ñuû tuùc soá, phaân boä khoâng hoøa hôïp, neân sai ngöôøi ñeán leã baùi. Hoaëc Tyø-kheo-ni beänh, hoaëc chuùng khoâng ñuû tuùc soá, khoâng hoøa hôïp, (Tyø-kheo) cuõng sai ngöôøi tin caäy ñeán leã baøi hoûi chaøo chuùng Taêng. Hoaëc ñöôøng thuûy bò trôû ngaïi, ñöôøng boä bò hieåm naïn, giaëc cöôùp, hoå lang, sö töû, nöôùc lôùn, bò theá löïc baét, bò troùi nhoát, maïng naïn, phaïm haïnh naïn, khoâng theå cho ngöôøi tin caäy ñeán leã baùi hoûi chaøo, nhöõng tröôøng hôïp treân ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùchl22. 22. GIAÙO THOÏ NI SAU MAËT TRÔØI LAËN A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Toân giaû Nan-ñaø ñöôïc chuùng Taêng sai giaùo thoï

l22. Baûn Haùn, heát quyeån l2

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) 65

Tyø-kheo-ni. Giaùo thoï Tyø-kheo-ni xong, Toân giaû ngoài im laëng. Baáy giôø Ñaïi AÙi Ñaïo thöa: - Toân giaû Nan-ñaø, chuùng con muoán ñöôïc nghe phaùp. Xin Toân giaû vì chuùng con maø noùi theâm nöõa. Toân giaû Nan-ñaø noùi phaùp cho hoï xong, cuõng ngoài im laëng. Ñaïi AÙi Ñaïo laïi thöa thænh laàn nöõa: - Chuùng con muoán ñöôïc nghe phaùp. Xin Toân giaû vì chuùng con maø noùi. Toân giaû Nan-ñaø thuyeát phaùp cho hoï vôùi aâm thanh toát neân thính giaû thích nghe. Vì vaäy maõi ñeán maët trôøi laën môùi thoâi. Khi Tyø-kheo-ni ra khoûi tònh xaù Kyø-hoaøn ñeå veà thaønh Xaù-veä thì cöûa thaønh ñaõ ñoùng, khoâng vaøo ñöôïc, phaûi döïa vaøo haøo ôû ngoaøi cöûa thaønh maø nghæ ñeâm. Saùng sôùm, cöûa thaønh vöøa môû thì caùc coâ ni vaøo tröôùc. Caùc tröôûng giaû thaáy theá, ñeàu noùi, Sa-moân Thích töû khoâng coù taøm quyù, khoâng coù haïnh thanh tònh. Töï xöng raèng ta tu chaùnh phaùp. Nhö vaäy thì coù gì laø chaùnh phaùp? Caùc oâng xem nhöõng Tyø-kheo-ni naøy, suoát ñeâm cuøng nguû vôùi Tyø-kheo, saùng ngaøy hoï môùi cho ra veà. Caùc Tyø-kheo nghe ñöôïc, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch Nan-ñaø raèng, Sao thaày thuyeát phaùp cho Tyø-kheo-ni maõi cho ñeán maêt trôøi laën, khieán cho caùc tröôûng giaû cheâ traùch? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo. Ngaøi

bieát maø vaãn hoûi Toân giaû Nan-ñaø: - Thaät söï oâng coù giaùo giôùi cho Tyø-kheo-ni ñeán maët trôøi laën hay khoâng? Toân giaû thöa: - Baïch Ñöùc Theá Toân, coù thaät nhö vaäy. Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Toân giaû Nan-ñaø: - Vieäc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Naøy Nan-ñaø, sao oâng thuyeát phaùp giaùo giôùi cho Tyø-kheo-ni maõi ñeán maët trôøi laën? Quôû traùch roài, Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Nan-ñaø keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu, chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi.

66 BOÄ LUAÄT >

Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, tuy ñöôïc Taêng sai, nhöng giaùo thoï Tyø-kheo-ni cho ñeán maët trôøi laën123, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Taêng: Nhö giôùi tröôùc. Giaùo thoï: Trong chuùng taêng, ñöôïc sai baèng phaùp baïch nhò yeát-ma. Vò Tyø-kheo ñöôïc Taêng sai giaùo thoï Tyø-kheo-ni neân trôû veà tröôùc khi maët trôøi laën. Neáu Tyø-kheo naøo giaùo thoï Tyø-kheo-ni cho ñeán maët trôøi laën, Ba-daät-ñeà. Tröø giaùo thoï ra, neáu daïy kinh, tuïng kinh hoaëc tham vaán bao nhieâu vieäc khaùc cho ñeán maët trôøi, Ñoät-kieát-la. Tröø Tyø-kheo-ni ra, neáu vì caùc phuï nöõ khaùc tuïng kinh, daïy kinh, tham vaán vieäc khaùc ñeán maët trôøi laën, Ñoät-kieát-la. Saùng laën töôûng laø saùng laën, Ba-daät-ñeà. Nghi laø maët trôøi laën, Ñoät- kieát-la. Maët trôøi laën töôûng laø maët trôøi chöa laën, Ñoät-kieát-la. Maët trôøi chöa laën töôûng laø maët trôøi laën, Ñoät-kieát-la. Nghi laø maët trôøi chöa laën, Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Giaùo thoï Tyø-kheo-ni, maët trôøi chöa laën lieàn döøng. Tröø phuï nöõ ra, neáu vì ngöôøi khaùc daïy tuïng kinh, thoï kinh, hoaëc tham vaán vieäc khaùc, khoâng phaïm. Neáu noùi phaùp treân thuyeàn ñoø, Tyø-kheo-ni nghe cuøng vôùi khaùch laùi buoân ñoàng haønh ban ñeâm; hoaëc ñeán trong chuøa Tyø-kheo-ni noùi phaùp; hoaëc ñeán ngaøy thuyeát giôùi, ni ñeán trong Taêng thænh vò giaùo thoï, gaëp khi noùi phaùp ni lieàn nghe; taát caû ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 23. GIAÙO THOÏ NI VÌ LÔÏI DÖÔÕNGl24 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø coù Tyø-kheo-ni nghe vò giaùo thoï sö ñeán, nghinh ñoùn caùch nöûa do tuaàn, saép ñaët phoøng xaù, chuaån bò côm, chaùo, ñoà aên, thöùc uoáng, giöôøng, toïa cuï, nôi taém röûa. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo nghó raèng, - Caùc Tyø-kheo kia khoâng

l2>. Taêng kyø l5: … töø sau maët trôøi laën cho ñeán tröôùc khi bình minh xuaát hieän... l24. Nguõ phaàn, Taêng kyø: Ba-daät-ñeà 24; Thaäp tuïng, Caên baûn: Ba-daät-ñeà 2>. Pali, Paêc. 24 Āmisa

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) 67

sai chuùng ta ñi giaùo thoï Tyø-kheo-ni. Roài sanh taâm ganh gheùt, noùi raèng, Caùc Tyø-kheo kia giaùo thoï Tyø-kheo-ni khoâng phaûi vôùi taâm chaân thaät, maø chæ vì ñoà aên, thöùc uoáng, neân giaùo thoï Tyø-kheo-ni tuïng kinh, thoï kinh tham vaán. Baáy giôø, trong soá caùc Tyø-kheo nghe ñoù, coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø- kheo, Sao laïi noùi nhö vaäy, raèng, “Caùc Tyø-kheo kia khoâng sai chuùng ta ñi giaùo thoï Tyø-kheo-ni”. Roài sanh taâm ganh gheùt, noùi raèng: “Caùc Tyø-kheo kia giaùo thoï Tyø-kheo-ni khoâng phaûi vôùi taâm chaân thaät. Maø chæ vì ñoà aên, thöùc uoáng, neân giaùo thoï Tyø-kheo-ni tuïng kinh, thoï kinh tham vaán.”? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Nhoùm saùu Tyø-kheo, sao caùc oâng laïi noùi raèng, “Caùc Tyø-kheo kia khoâng sai chuùng ta ñi giaùo thoï Tyø-kheo-ni.” Roài sanh taâm ganh gheùt, noùi raèng, “Caùc Tyø-kheo kia giaùo thoï Tyø-kheo-ni khoâng phaûi vôùi taâm chaân thaät. Maø chæ vì ñoà aên, thöùc uoáng, neân giaùo thoï Tyø-kheo-ni tuïng kinh, thoï kinh tham vaán.”? Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, noùi vôùi caùc Tyø-kheo nhö vaày: “Tyø-kheo vì söï aên uoáng125 maø giaùo thoï Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: Nghóa nhö treân. Tyø-kheo kia noùi nhö vaày: Caùc Tyø-kheo vì söï aên uoáng neân giaùo thoï Tyø-kheo-ni. Vì söï aên uoáng neân daïy tuïng kinh, tham vaán. Noùi roõ raøng phaïm Ba-daät-ñeà; khoâng roõ raøng phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Vieäc kia söï thaät laø nhö vaäy, vì söï aên uoáng neân

l25. Nguõ phaàn: vì lôïi döôõng. Thaäp tuïng: vì taøi lôïi. Pali: āmisahetu, - vì lôïi loäc vaät chaát

giaùo thoï Tyø-kheo-ni, vì söï cuùng döôøng aên uoáng neân daïy tuïng kinh, thoï kinh, tham vaán. Hoaëc noùi ñuøa giôõn, noùi moät mình, noùi trong moäng, muoán noùi vieäc naøy nhaàm noùi vieäc khaùc; taát caû khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 24. CHO Y CHO TYØ KHEO NIl26 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, coù moät Tyø-kheo khaát thöïc, oai nghi ñaày ñuû. Luùc aáy, coù moät Tyø-kheo-ni gaëp oâng, lieàn sanh thieän taâm, nhieàu laàn thænh vò Tyø- kheo kia, nhöng vò Tyø-kheo kia

khoâng nhaän lôøi. Moät thôøi gian sau, chuùng Taêng Kyø-hoaøn chia y vaät. Tyø-kheo kia ñem phaàn y cuûa mình ra khoûi cöûa ngoõ Kyø-hoaøn thì laïi gaëp Tyø-kheo-ni naøy vöøa môùi ñeán. Tyø-kheo kia nghó: Tyø-kheo-ni naøy nhieàu laàn môøi ta maø ta khoâng nhaän lôøi. Nay ta neân ñem phaàn y naøy traû leã söï môøi thænh kia. Nhöng chaéc coâ khoâng nhaän. Vieäc naøy cuõng ñuû ñaùp traû nhau. Nghó xong, Tyø-kheo kia noùi vôùi Tyø-kheo-ni: - Ñaïi muoäi, ñaây laø phaàn y cuûa toâi. Ñaïi muoäi caàn thì coù theå laáy duøng. Tyø-kheo-ni lieàn nhaän. Tyø-kheo kia hieàm traùch Tyø-kheo-ni naøy raèng, - Ta ñaõ nhieàu laàn noùi vôùi ngöôøi khaùc raèng, “Tyø-kheo-ni naøy nhieàu laàn thænh toâi. Ñem phaàn aên cuûa coâ ñeå daønh cho toâi, toâi khoâng nhaän. Do ñoù toâi nghó raèng, Tyø-kheo-ni naøy nhieàu laàn thænh toâi. Ñem phaàn aên cuûa coâ ñeå daønh cho toâi, toâi khoâng nhaän; nay toâi ñem phaàn y naøy bieáu cho Tyø-kheo-ni naøy vôùi yù nghó raèng, coâ cuõng khoâng nhaän, ñuû ñeå ñaùp traû nhau. Nhöng coâ laïi nhaän.” Baáy giôø, caùc Tyø-kheo nghe ñöôïc, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch Tyø-kheo kia: Sao Tyø-kheo ñem y cho Tyø-kheo-ni maø taâm khoâng xaû, laïi ñi noùi vôùi ngöôøi khaùc? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch Tyø-kheo kia: - Vieäc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp

l26. Nguõ phaàn, Thaäp tuïng: Ba-daät-ñeà 26; Taêng kyø: Ba-daät-ñeà 28; Caên baûn: Ba-daät-ñeà 24. Pali, Paâc. 25. cīvaradāna

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) 69

Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Sao Tyø-kheo cho y ñeán Tyø-kheo-ni maø taâm khoâng xaû, laïi ñi noùi vôùi ngöôøi khaùc? Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu, chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, cho y ñeán Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Theá Toân vì Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Trong soá Tyø-kheo coù vò deø daët, khoâng daùm cho y ñeán Tyø-kheo-ni thaân lyù, baïch Phaät. Phaät daïy: - Töø nay veà sau ñöôïc pheùp cho y Tyø-kheo-ni thaân lyù, neáu cho y Tyø-kheo-ni khoâng thaân lyù, Ba-daät-ñeà. Theá Toân vì Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Baáy giôø trong Kyø-hoaøn, hai boä Taêng cuøng phaân chia y vaät, phaàn y cuûa Tyø-kheo thì Tyø-kheo-ni nhaän ñöôïc; phaàn y cuûa Tyø-kheo-ni thì Tyø-kheo nhaän ñöôïc. Luùc Tyø-kheo-ni nhaän loän phaàn y ñoù beøn mang ñeán trong Taêng- giaø-lam baïch caùc Tyø-kheo: - Ñaïi ñöùc, ñem y naøy trao ñoåi ñöôïc khoâng? Tyø-kheo traû lôøi: - Naøy caùc coâ, chuùng toâi khoâng ñöôïc pheùp cho y ñeán Tyø-kheo-ni chaúng phaûi thaân quyeán. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Phaät daïy: - Töø nay veà sau, neáu laø trao ñoåi, cho pheùp cho y ñeán Tyø-kheo-ni chaúng phaûi thaân quyeán. Töø

nay veà sau neân noùi giôùi naøy nhö vaày: Tyø-kheo naøo, cho y ñeán Tyø-kheo-ni chaúng phaûi thaân quyeán, töø trao ñoåi, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Thaân quyeán, chaúng phaûi thaân quyeán: Nhö ñaõ giaûi tröôùcl27. Y: Coù möôøi loaïi nhö tröôùc ñaõ noùil28. Trao ñoåi: Ñem y ñoåi y, ñem y ñoåi phi y, ñem phi y ñoåi y, ñem kim ñoåi dao hoaëc chæ may, cho ñeán moät ngoïn coû thuoác.

l27. Xem Ch.iv. Ni-taùt-kyø iv, cht. 4l. l28. Xem Ch.iv. Ni-taùt-kyø i. Nguõ phaàn, Thaäp tuïng: Ba-daät-ñeà 27. Taêng kyø: Ba-daät-ñeà 29. Caên baûn: Ba-daät-ñeà 25. Pali, Paâc. 6 cīvarasibbana.

70 BOÄ LUAÄT >

Neáu Tyø-kheo cho y cho Tyø-kheo-ni chaúng phaûi thaân quyeán, töø trao ñoåi, Ba-daät-ñeà. Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoätkieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Cho y cho thaân quyeán, cuøng nhau trao ñoåi, hoaëc cho thaùp, cho Phaät, cho Taêng; taát caû khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 25. MAY Y CHO TYØ KHEO NIl29 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, coù Tyø-kheo-nil>0 muoán may Taêng-giaø-leâ; vì caàn may y neân ñeán trong Taêng-giaø-lam, thöa vôùi Toân giaû Ca-löu-ñaø-dil>l: - Thöa Ñaïi ñöùc, con ñem vaûi may yl>2 naøy ñeán, muoán may Taênggiaø-leâ. Xin Toân giaû may cho con. Ca-löu-ñaø-di noùi: - Toâi khoâng theå may ñöôïc. Coâ ni hoûi: - Taïi sao Ñaïi ñöùc khoâng may cho con? Ca-löu-ñaø-di noùi: - Caùc coâ öa ñeán hoái thuùc neân toâi khoâng may. Tyø-kheo-ni thöa: - Con khoâng ñeán hoái. Khi naøo Ñaïi ñöùc may xong cuõng ñöôïc. Ca-löu-ñaø-di traû lôøi: - Ñöôïc. Tyø-kheo-ni trao vaûi y cho Ca-löu-ñaø-di roài veà. Ca-löu-ñaø-di coù tay ngheà cao veà phaùp may y, lieàn caét may. Calöu-ñaø-di veõ hình nam nöõ giao hôïp may vaøo y. Khi coâ ni ñeán trong Taêng-giaø-lam, hoûi Ca-löu-ñaø-di: - Thöa Ñaïi ñöùc, phaùp y cuûa con may xong chöa? Ca-löu noùi: - Xong roài. Tyø-kheo-ni thöa:

l29. Nguõ phaàn, Thaäp tuïng: Ba-daät-ñeà 27. Taêng kyø: Ba-daät-ñeà 29. Caên baûn: Ba-daät-ñeà 25. Pali, Paâc. 6 cīvarasibbana. l>0. Taêng kyø: Tyø-kheo-ni Thieän Sinh , vôï cuõ cuûa Öu-ñaø-di. Thaäp tuïng: Quaät-ña Tyø- kheo-ni , quen bieát cuõ vôùi Ca-löu-ñaø-di. Caên baûn: Caáp-ña bí-xoâ-ni . l>l. Nguõ phaàn: Öu-ñaø-di . Pali: Ud āyin, kheùo may y. l>2. Y taøi, baûn Cao-li: ; Toâng-Nguyeân-Minh: .

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l (Tieáp Theo) 7l

- Neáu xong, cho con nhaän. Ca-löu-ñaø-di xeáp y laïi cho coâ ni, vaø daën: - Naøy coâ, y naøy khoâng ñöôïc töï tieän môû ra xem; cuõng khoâng ñöôïc ñöa cho ngöôøi xem. Khi ñöôïc baùo giôøl>> môùi ñem ra maëc, vaø khi ñi phaûi ñi sau Tyø-kheo-ni Taêng. Tyø-kheo-ni y theo lôøi daën, khoâng môû ra xem, cuõng khoâng noùi cho ai bieát. Moät thôøi gian sau, khi ñi nghe giaùo giôùi, coâ ni lieàn maëc y naøy vaø ñi sau Taêng Tyø-kheo-ni. Caùc cö só thaáy taát caû ñeàu cô hieàm, cöôøi cheâ, hoaëc voã tay chæ troû, hoaëc goõ caây, hoaëc huyùt gioù, hoaëc lôùn tieáng cöôøi to, noùi: - Moïi ngöôøi

haõy xem y maø Tyø-kheo-ni naøy khoaùc! Moïi ngöôøi haõy xem y maø Tyø-kheo-ni naøy khoaùc! Khi aáy, Tyø-kheo-ni Ma-ha Ba-xaø-ba-ñeàl>4 thaáy vaäy roài, lieàn baûo Tyø-kheo-ni naøy: - Haõy côûi chieác y aáy vaø xeáp laïi gaáp! Coâ ni lieàn côûi vaø xeáp, vaét treân vai maø ñi, sau khi thoï thöïc xong, veà laïi trong Taêng-giaø-lam, Tyø-kheo-ni Ma-ha Ba-xaø-ba-ñeà baûo Tyø-kheo- ni naøy: - Laáy chieác y maø coâ vöøa maëc khi naõy ñem cho toâi xem! Coâ ni kia lieàn ñem chieác y aáy ra trình. Baø hoûi: - Ai may y naøy cho coâ? - Thöa, ngaøi Ca-löu-ñaø-di may. - Sao coâ khoâng môû ra xem hay ñöa cho ñoàng baïn coi thöû may coù toát, coù beàn chaéc hay khoâng? Luùc aáy Tyø-kheo-ni môùi ñem lôøi daën cuûa Ca-löu-ñaø-di thöa laïi ñaày ñuû. Khi aáy, trong chuùng Tyø-kheo-ni coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch Ca-löu-ñaø-di: Taïi sao may y cho Tyø-kheo-ni laïi may nhö vaäy? Baáy giôø, Tyø-kheo-ni baïch laïi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo lieàn ñeán baïch Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø- kheo, bieát maø Phaät vaãn hoûi Ca-löu-ñaø-di: - Thaät söï oâng coù may y cho Tyø-kheo-ni nhö vaäy khoâng? Ca-löu-ñaø-di thöa:

l>>. Haùn: Baïch thôøi ñaùo . Ñöôïc baùo ñaõ ñeán giôø ñi thoï thöïc. Pali: yadā bhikkhuni-sagho ovāda āgacchati, khi naøo chuùng Tyø-kheo-ni ñi nghe giaùo giôùi. Coù leõ, ovāda (giaùo giôùi), baûn Haùn hieåu laø söï coâng boá (giôø thoï thöïc)? l>4. Ma-ha Ba-xaø-ba-ñeà ; treân kia noùi laø Ñaïi AÙi Ñaïo .

72 BOÄ LUAÄT >

- Kính baïch Ñöùc Theá Toân, thaät nhö vaäy. Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Ca-löu-ñaø-di: - Vieäc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Taïi sao may y cho Tyø-kheo-ni laïi may nhö vaäy? Quôû traùch Ca-löu-ñaø-di roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, may y cho Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Theá Toân ñaõ vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo deø daët khoâng daùm may y cho Tyø-kheo-ni thaân quyeán, ñeán baïch Phaät. Phaät daïy: - Töø nay veà sau cho pheùp Tyø-kheo may y cho Tyø-kheo-ni thaân quyeán. Töø nay neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, may y135 cho Tyø-kheo-ni khoâng phaûi thaân quyeán, Ba- daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Chaúng phaûi thaân quyeán, thaân quyeán: Nhö treân ñaõ noùi. Y: Coù möôøi loaïi nhö ñaõ giaûi ôû tröôùc. Neáu Tyø-kheo kia may y cho Tyø-kheo-ni khoâng phaûi thaân quyeán, tuøy theo dao caét roïc nhieàu hay ít, phaïm Ba-daät-ñeà. Cöù moät laàn may, moãi muõi kim laø moät phaïm Ba-daät-ñeà. Hoaëc maëc thöû ñeå xem, hoaëc keùo ra uûi cho thaúng, hoaëc duøng tay vuoát, hoaëc keùo goùc cho ngay, hoaëc keát, hoaëc vieàn, hoaëc coät chæ, hoaëc noái chæ; taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: May y cho Tyø-kheo-ni

thaân quyeán; may cho Taêng, may cho thaùp; hoaëc möôïn maëc roài giaët, nhuoäm traû laïi cho chuû, thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch.

l>5. Pali: Sibbeyya vā sibbāpeya vā, may vaø khieán (ngöôøi khaùc) may.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l (Tieáp Theo) 7>

26. NGOÀI VÔÙI TYØ KHEO NI ÔÛ CHOÃ KHUAÁTl>6 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Theá Toân ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, coù Toân giaû Ca-löu-ñaø-di töôùng maïo ñoan chaùnh vaø Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø cuõng coù dung nhan xinh ñeïp khaùc ngöôøi. Caû Ca-löu-ñaø-di vaø Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø ñeàu coù duïc yù vôùi nhau. Moät buoåi saùng noï, Ca-löu-ñaø-di khoaùc y, böng baùt, ñeán choã Thaâu- la-nan-ñaø. Caû hai ngöôøi cuøng ngoài moät choã ôû ngoaøi cöûa. Caùc cö só thaáy theá, cuøng nhau cô hieàm, noùi vôùi nhau: Moïi ngöôøi xem. Hai ngöôøi naøy cuøng ngoài vôùi nhau gioáng nhö ñoâi vôï choàng; cuõng nhö caëp uyeân öông. Baáy giôø caùc Tyø-kheo nghe, trong soá ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch Ca-löu-ñaø-di: Sao laïi cuøng vôùi Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø ngoài chung moät choã ôû beân ngoaøi cöûa? Baáy giôø, caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo. Phaät bieát maø vaãn hoûi Ca-löu-ñaø-di: - Thaät söï oâng coù cuøng vôùi Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø ngoài chung moät choã ôû beân ngoaøi cöûa hay khoâng? Ca-löu-ñaø-di thöa: - Kính baïch Ñöùc Theá Toân, coù thaät nhö vaäy. Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Ca-löu-ñaø-di: - Vieäc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Sao laïi cuøng vôùi Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø ngoài chung moät choã ôû beân ngoaøi cöûa? Quôû traùch Ca-löu-ñaø-di roài, Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, moät mình cuøng vôùi moät Tyø-kheo-ni ngoài choã khuaát kín, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG

l>6. Nguõ phaàn, Taêng kyø: Ba-daät-ñeà 25; Thaäp tuïng: Ba-daät-ñeà 28; Caên baûn: Ba-daät-ñeà 29. Pali, Paâc. >0. rahonisajja.

74 BOÄ LUAÄT >

Tyø-kheo-ni: Nghóa nhö treân. Moät choãl>7: choã chæ coù moät Tyø-kheo vaø moät Tyø-kheo-ni. Choã khuaát kínl>8: Chöôùng ngaïi khuaát kín ñoái vôùi söï thaáy, khuaát kín ñoái vôùi söï nghe. Khuaát kín ñoái vôùi söï thaáy laø bò buïi, bò söông, hoaëc khoùi, maây hay boùng toái laøm khoâng thaáy. Khuaát kín ñoái vôùi söï nghe laø choã cho ñeán caû tieáng noùi vôùi gioïng bình thöôøng vaãn khoâng nghe ñöôïc.

Ngaên chel>9: hoaëc do caây, do töôøng, do bôø raøo, maøn vaûi hay do caùc vaät khaùc laøm chöôùng ngaïi khoâng thaáy ñöôïc. Neáu Tyø-kheo moät mình ôû choã khuaát kín, cuøng ngoài vôùi moät Tyø- kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Hoaëc muø maø khoâng ñieác, ñieác maø khoâng muø, phaïm Ñoät-kieát-la. Cuøng ñöùng, phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Neáu khi aáy Tyø-kheo coù baïn, hoaëc coù ngöôøi trí, phaûi coù caû hai ñieàu naøy: Khoâng muø, khoâng ñieác, hay khoâng ñieác khoâng muø; hoaëc treân loä trình ñi qua maø bò xæu teù, hoaëc bò beänh ngaõ xuoáng, hoaëc bò theá löïc baét, hoaëc bò troùi nhoát, hay maïng naïn, phaïm haïnh naïn, taát caû ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 27. HEÏN ÑI CHUNG ÑÖÔØNG VÔÙI TYØ KHEO NIl40 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Theá Toân ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo cuøng vôùi nhoùm saùu Tyø-kheo- ni ôû taïi Caâu-taùt-la du haønh trong nhaân gianl4l. Caùc cö só thaáy cuøng nhau cô hieàm, - Sa-moân Thích töû khoâng coù taøm quyù, khoâng tu phaïm haïnh. Beân ngoaøi töï xöng, “Ta tu theo Chaùnh phaùp.” Nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Trong khi cuøng vôùi Tyø-kheo-ni du haønh trong nhaân gian, neáu khi ham muoán noåi leân, thì xuoáng ngay beân ñöôøng chöù gì? Caùc Tyø-kheo nghe ñöôïc, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo:

l>7. Nhaát xöù ; khoâng coù trong giôùi vaên. Pali: eko ekāya, moät ngöôøi vôùi moät ngöôøi. l>8. Bình chöôùng xöù , trong giôùi vaên: Bình xöù . l>9. Chöôùng ; töø ñöôïc giaûi khoâng coù trong giôùi vaên l40. Nguõ phaàn, Ba-daät-ñeà 28; Taêng kyø, Ba-daät-ñeà 26; Thaâp tuïng, Ba-daät-ñeà 24; Caên baûn, Ba- daät-ñeà 26. Pali, Paâc. 27 savidhāna. l4l. Nguõ phaàn 7 (T22nl42l, tr.48b24) caùc Tyø-kheo vaø Tyø-kheo-ni ôû Ma-kieät-ñaø.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) 75

Sao laïi cuøng du haønh trong nhaân gian vôùi nhoùm saùu Tyø-kheo-ni? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch khaùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Sao laïi cuøng du haønh trong nhaân gian vôùi nhoùm saùu Tyø-kheo-ni? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø- kheo roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu, chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, cuøng ñi vôùi Tyø-kheo-ni khoaûng caùch töø moät thoân ñeán moät thoân, ba-daàt-ñeà. Theá Toân vì Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo khoâng cuøng heïn

tröôùc vôùi Tyø-kheo-ni, maø tình côø gaëp giöõa ñöôøng, vì e sôï, khoâng daùm cuøng ñi. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng heïn tröôùc thì khoâng phaïm. Töø nay veà sau neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, cuøng heïn vaø cuøng ñi vôùi Tyø-kheo-ni khoaûng caùch töø moät thoân ñeán moät thoân, Ba-daät-ñeà. Theá Toân vì Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Baáy giôø coù soá ñoâng Tyø- kheo ôû nöôùc Xaù-veä muoán ñeán Tyø-xaù-ly. Trong luùc ñoù cuõng coù soá ñoâng Tyø-kheo-ni ôû nöôùc Xaù-veä cuõng muoán ñeán Tyø-xaù-ly, neân caùc Tyø-kheo-ni thöa hoûi caùc Tyø-kheo: - Ñaïi ñöùc muoán ñi ñaâu? Caùc Tyø-kheo noùi: - Chuùng toâi muoán ñeán Tyø-xaù-ly. Tyø-kheo-ni thöa: - Chuùng con cuõng muoán ñeán ñoù. Caùc Tyø-kheo baûo: - Naøy caùc coâ, neáu caùc coâ muoán ñeán ñoù thì, moät laø caùc coâ ñi tröôùc, chuùng toâi ñi sau; hai laø caùc coâ ñi sau, chuùng toâi ñi tröôùc. Taïi sao vaäy? Vì Ñöùc Theá Toân ñaõ cheá giôùi, chuùng toâi khoâng ñöôïc cuøng ñi moät ñöôøng

vôùi Tyø-kheo-ni. Caùc Tyø-kheo-ni lieàn thöa: - Nhö vaäy chö Ñaïi ñöùc laø baäc toân kính ñoái vôùi chuùng con. Xin caùc Ngaøi ñi tröôùc, chuùng con seõ ñi sau. Caùc Tyø-kheo-ni ñi sau, bò giaëc cöôùp ñoaït heát y baùt. Caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân daïy: - Töø nay veà sau, hoaëc cuøng ñi vôùi khaùch buoân, hoaëc neáu nôi nghi ngôø coù sôï haõi, cuøng ñi khoâng phaïm. Töø nay neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, cuøng heïn vaø cuøng ñi chung ñöôøng vôùi Tyø-kheo-ni töø moät thoân ñeán moät thoân, tröø tröôøng hôïp khaùc, Ba-daät-ñeà. Tröôøng hôïp khaùc laø, cuøng ñi vôùi khaùch buoân; hoaëc khi coù nghi ngôø, coù sôï haõi. Ñoù goïi laø tröôøng hôïp khaùc. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Heïn: Cuøng baûo nhau ñi ñeán thoân ñoù, thaønh ñoù, quoác ñoä coù. Choã coù nghi ngôøl42: nghi coù giaëc cöôùp. Sôï haõi: Laø choã coù giaëc cöôùp. Ñöôøng: Laø khoaûng caùch giöõa hai thoân coù ranh giôùi cho loái ñil4>. Neáu Tyø-kheo heïn vaø cuøng ñi moät ñöôøng vôùi Tyø-kheo-ni cho ñeán ranh giôùi giöõa hai thoân, tuøy theo soá chuùng nhieàu vaø phaân giôùi nhieàu hay ít, moãi moãi ñeàu phaïm Ba-daät-ñeà. Chaúng phaûi thoân maø ñi choã ñoàng khoâng, cho ñeán möôøi daëm, phaïm Ba-daät-ñeà.l44 Chöa ñeán moät thoân hay ít hôn möôøi daëm, phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu ñi trong phaïm vi moät phaân giôùi chung cho nhieàu thoân, phaïm Ñoät-kieát-la. Phöông tieän muoán ñi, cuøng heïn chuaån bò haønh lyù, taát caû phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Khoâng cuøng heïn; coù nhieàu baïn cuøng ñi; choã coù sôï haõi, coù nghi ngôø; hoaëc ñeán nôi ñoù ñöôïc an oån; hoaëc bò theá löïc baét, hoaëc bò troùi, hoaëc maïng naïn, phaïm haïnh naïn; taát caû khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. l42. Haùn: Höõu nghi xöù . Cuïm töø khoâng coù trong giôùi vaên. Giôùi vaên noùi: Nhöôïc nghi . Pali: S āsakasammato. l4>. Taêng kyø l5 (T22nl425, tr.>48c7): Ñöôøng, tính töø l caâu-loâ-xaù ñeán > do-dieân (do tuaàn). l44. Taêng kyø nt, Thaäp tuïng ll: Ñoaïn ñöôøng khoâng coù thoân xoùm, ñi heát l caâu-loâ-xaù laø l Ba- daät-ñeà.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) 77

28. ÑI CHUNG THUYEÀN VÔÙI TYØ KHEO NIl45 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo vaø nhoùm saùu Tyø-kheo-nil46 ñi chung treân moät thuyeàn xuoâi ngöôïc doøng nöôùc. Caùc cö só thaáy cô hieàm, cuøng nhau hoï baøn taùn: Sa-moân Thích töû khoâng bieát taøm quyù, khoâng tu phaïm haïnh. Beân ngoaøi töï xöng, ta tu chaùnh phaùp, nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Trong khi cuøng Tyø-kheo-ni ñi chung treân moät thuyeàn xuoâi ngöôïc doøng nöôùc, neáu khi ham muoán noåi leân thì döøng thuyeàn beân caïnh bôø soâng maø tuyø yù chöù gì? Baáy giôø, caùc Tyø-kheo nghe ñöôïc, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø- kheo: Sao laïi cuøng vôùi nhoùm saùu Tyø-kheo-ni ñi chung treân moät thuyeàn xuoâi ngöôïc doøng nöôùc? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Sao laïi cuøng vôùi nhoùm saùu Tyø-kheo-ni ñi chung treân moät thuyeàn xuoâi ngöôïc doøng nöôùc? Ñöùc Theá Toân quôû traùch roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu, chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, ñi chung thuyeàn vôùi Tyø-kheo-ni, ngöôïc doøng nöôùc hay xuoâi doøng nöôùc, Ba-daät-ñeà. Theá Toân vì Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo vì khoâng heïn maø gaëp, neân e sôï. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng heïn thì khoâng phaïm. Töø nay veà sau neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, cuøng heïn vaø cuøng ñi chung thuyeàn vôùi Tyø-kheo-ni, ngöôïc doøng nöôùc hay xuoâi doøng nöôùc, Ba-daät-ñeà. Theá Toân vì Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Luùc aáy coù soá ñoâng Tyø-kheo

l45. Thaäp tuïng l2, Ba-daät-ñeà 25; Caên baûn 2>, Ba-daät-ñeà 27. l46. Thaäp tuïng l2: Caùc Tyø-kheo-ni ñoàng boïn cuûa Ñeà-baø-ñaït-ña.

78 BOÄ LUAÄT >

muoán töø bôø beân naøy vöôït qua bôø beân kia soâng haèng. Vaøo thôøi ñieåm aáy, coù soá ñoâng Tyø-kheo-ni cuõng muoán töø bôø beân naøy vöôït qua bôø beân kia soâng haèng, neân caùc Tyø-kheo-ni ñeán thöa: - Chö Ñaïi ñöùc muoán ñi ñaâu? Tyø-kheo noùi: - Chuùng toâi muoán qua soâng Haèng. Tyø-kheo-ni thöa hoûi: - Chuùng con coù theå cuøng qua ñöôïc khoâng? Caùc Tyø-kheo noùi: - Caùc coâ qua tröôùc, chuùng toâi qua sau. Neáu khoâng thì caùc coâ qua sau, chuùng toâi qua tröôùc. Taïi sao vaäy? Vì Ñöùc Theá Toân cheá giôùi, khoâng ñöôïc ñi chung moät thuyeàn vôùi Tyø-kheo-ni qua soâng. Cho neân khoâng ñöôïc. Tyø-kheo-ni thöa: - Chö Ñaïi ñöùc laø baäc toân kính cuûa chuùng con. Thænh caùc ngaøi qua tröôùc, chuùng

con seõ qua sau. Luùc aáy, vaøo muøa haï, möa lôùn, nöôùc lôùn, thuyeàn ñeán bôø beân kia, trong khi chöa trôû laïi thì trôøi ñaõ saãm toái. Caùc Tyø-kheo-ni phaûi nguû laïi bôø beân naøy, ñeâm aáy gaëp phaûi giaëc cöôùp. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch vôùi Ñöùc Phaät, Phaät daïy: - Cuøng qua ngang thì khoâng phaïm. Töø nay veà sau ta seõ kieát giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, cuøng heïn vaø cuøng ñi chung thuyeàn vôùi Tyø-kheo-ni, ngöôïc doøng nöôùc hay xuoâi doøng nöôùc147, tröø sang ngang, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: Nghóa nhö treân. Cuøng heïn: Cuõng nhö treân. Thuyeàn: Nhö tröôùc ñaõ giaûi treânl48. Neáu Tyø-kheo naøo heïn vaø ñi chung thuyeàn vôùi Tyø-kheo-ni, ñi ngöôïc doøng hay xuoâi doøng nöôùc, tröø qua ngang, neáu vaøo trong thuyeàn, Ba-daät-ñeà. Moät chaân trong thuyeàn, moät chaân ngoaøi ñaát, hoaëc phöông tieän muoán vaøo maø khoâng vaøo, hoaëc cuøng heïn chuaån bò haønh trang, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la, ñoù goïi laø phaïm.

l47. Caên baûn: Hoaëc duyeân ba , hoaëc toá löu . Giaûi thích: Duyeân ba, ñi xuoâi doøng; toá löu, ñi ngöôïc doøng. l48. Caùc ñoaïn treân, khoâng thaáy ñònh nghóa lieân heä.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) 79

Söï khoâng phaïm: Khoâng heïn, hoaëc ngang qua ñeán bôø beân kia (ñoø ngang); hoaëc vaøo trong thuyeàn, thuyeàn sö laïc höôùng phaûi ñi ngöôïc doøng hay ñi xuoâi doøng nöôùc; hoaëc ñeán bôø beân kia ñöôïc an oån; hoaëc bò theá löïc baét, hoaëc bò troùi, maïng naïn, phaïm haïnh naïn, taát caû khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 29. THÖÙC AÊN DO TYØ KHEO NI KHUYEÁN HOAÙl49 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Theá Toân ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, trong thaønh Xaù-veä coù moät cö só thænh ngaøi Xaù-lôïi-phaát vaø Muïc-lieân thoï thöïc. Ñeâm aáy, cö só chuaån bò ñaày ñuû caùc thöùc aên ngon, saùng ngaøy traûi toïa cuï toát, söûa soaïn choã ngoài, cho ñeán luùc ñi baùo giôøl50. Baáy giôø, Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø tröôùc ñoù coù thaân quen vôùi nhaø cö só. Saùng hoâm ñoù, Thaâu-la-nan-ñaø khoaùc y, böng baùt, ñeán nhaø cö só kia; thaáy cö só ñaõ traûi nhieàu toïa cuï toát nôi ñaát troáng roài, lieàn hoûi cö só: - Traûi nhieàu toïa cuï nhö theá naøy laø muoán thænh caùc Tyø-kheo phaûi khoâng? Cö só traû lôøi: - Ñuùng nhö vaäy. Coâ hoûi: - Thænh nhöõng Tyø-kheo naøo? - Thöa, toâi thænh ngaøi Xaù-lôïi-phaát vaø Muïc-lieân. Tyø-kheo-ni noùi: - Nhöõng vò ñöôïc thænh ñoù ñeàu laø nhöõng ngöôøi heøn moïn. Tröôùc kia, neáu hoûi toâi thì toâi seõ vì cö só thænh nhöõng vò roàng trong loaøi roàng. Cö só hoûi: - Roàng trong loaøi roàng laø nhöõng vò naøo? Tyø-kheo-ni traû lôøi: - Nhö Toân giaû Ñeà-baø-ñaït, Tam-vaên-ñaø-la-ñaït, Khieân-ñaø-la-ñaït- baø, Cuø-baø-ly, Ca-löu-la-ñeà-xaù...l5l Trong khi coâ ñang noùi thì ngaøi Xaù-lôïi-phaát vaø Muïc-lieân vöøa ñeán nôi. Tyø-kheo-ni vöøa thaáy lieàn trôû lôøi, noùi vôùi cö só: l49. Caùc boä, Ba-daät-ñeà >0. l50. Baïch thôøi ñaùo . Pali: Kāla āroceti. l5l. Ñeà-baø-ñaït , Tam-vaên-ñaø-la-ñaït , Khieân-ñaø-la-ñaït-baø , Cuø- baø-ly , Ca-löu-la-ñeà-xaù . Xem Ch.ii. Taêng-giaø-baø-thi-sa x & cht.l2>, Ñeà-baø- ñaït-ña vaø

ñoàng boïn.

80 BOÄ LUAÄT >

- Roàng trong loaøi roàng ñaõ ñeán. Cö só lieàn hoûi Tyø-kheo-ni: - Vöøa roài coâ noùi laø haïng ngöôøi heøn moïn, sao baây giôø coâ laïi noùi laø roàng trong loaøi roàng? Töø nay veà sau coâ ñöøng ñeán nhaø toâi nöõa. Baáy giôø cö só thænh hai ngaøi ngoài. Hai ngaøi ñeán choã ngoài an toïa. Cö só ñem nhöõng ñoà aên, thöùc uoáng ngon ngoït, boå döôõng cuùng döôøng. Hai ngaøi thoï thöïc xong, thu doïn cheùn baùt roài, thí chuû ñaûnh leã döôùi chaân, laáy caùi gheá nhoû ngoài qua moät beân, baïch: - Con muoán ñöôïc nghe phaùp. Hai ngaøi vì gia chuû noùi caùc phaùp vi dieäu, khuyeán khích khieán cho hoï hoan hyû. Vì thí chuû noùi phaùp roài, hai ngaøi töø toøa caùo lui, veà laïi trong Taêng-giaø-lam. Ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân. Ñöùc Theá Toân bieát maø vaãn hoûi toân giaû Xaù-lôïi-phaát vaø Muïc- lieân: - Hoâm nay hai Thaày thoï thöïc coù ñöôïc ñaày ñuû khoâng? Toân giaû Xaù-lôïi-phaát vaø Muïc-lieân baïch Phaät: - Thöùc aên tuy ñaày ñuû nhöng khi chuùng con ôû nhaø cö só thì vöøa laø haïng ngöôøi heøn moïn, vöøa laø roàng trong loaøi roàng. Ñöùc Phaät hoûi: - Vì sao coù vieäc nhö vaäy? Hai Toân giaû ñem nhaân duyeân treân baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Phaät: - Ñoù laø Ñeà-baø-ñaït khieán Tyø-kheo-ni beø ñaûng khuyeán hoùa söï cuùng döôøng ñeå ñöôïc nhaän aåm thöïc. ÑöùcTheá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, bieát maø Ngaøi vaãn hoûi Tyø-kheo beø ñaûng cuûa Ñeà-baø-ñaït: - Thaät söï caùc oâng coù sai Tyø-kheo-ni ñeán nhaø ñaøn-vieät khen ngôïi caùc oâng ñeå khuyeán hoùa thöùc aên hay khoâng? Caùc Tyø-kheo beø ñaûng thöa: - Kính baïch Ñöùc Theá Toân, coù thaät nhö vaäy. Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Tyø-kheo beø ñaûng Ñeà-baø-ñaït: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Sao caùc oâng sai Tyø-kheo-ni khuyeán hoùa ñaøn-vieät ñeå nhaän thöùc aên cuûa hoï? Quôû traùch Tyø-kheo beø ñaûng cuûa Ñeà-baø-ñaït-ña roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l (Tieáp Theo) 8l

phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, sai Tyø-kheo-ni khuyeán hoùa, nhaän ñöôïc thöùc aên, Ba- daät-ñeà. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Baáy giôø caùc Tyø-kheo khoâng bieát coù khuyeán hoùa hay khoâng khuyeán hoùa, sau ñoù môùi bieát neân hoaëc coù vò taùc phaùp saùm Ba-daät-ñeà, hoaëc coù vò nghi ngôø. Ñöùc Phaät daïy: - Tröôùc ñoù khoâng bieát thì khoâng phaïm. Töø nay veà sau neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, ñaõ bieát Tyø-kheo-ni giaùo hoùa152, nhaän ñöôïc thöùc aên, Ba-daät-ñeà. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Baáy giôø, trong thaønh La-duyeät coù ñaïi tröôûng giaû laø thaân höõu tri thöùc cuûa Leâ-sö-ñaïtl5>, noùi: - Neáu Ñaïi ñöùc Leâ-sö-ñaït ñeán thaønh La-duyeät thì chuùng ta

seõ vì vieäc môùi ñeán cuûa Leâ-sö-ñaït maø cuùng döôøng chuùng Taêng. Tyø-kheo-ni, ngöôøi trong nhaø cuûa tröôûng giaû nghe lôøi noùi aáy, im laëng ñeå buïng. Sau ñoù, khi Toân giaû Leâ-sö-ñaït ñeán thaønh La-duyeät. Tyø-kheo-ni nghe Toân giaû Leâ-sö-ñaït ñeán, lieàn ñeán noùi vôùi tröôûng giaû: Tröôûng giaû muoán bieát khoâng? Leâ-sö-ñaït ñaõ ñeán thaønh La-duyeät. OÂng tröôûng giaû lieàn sai ngöôøi tin caäy ñeán trong Taêng-giaø-lam thænh Toân giaû vaø chuùng Taêng nhaän böõa côm cuùng döôøng saùng ngaøy mai. Trong ñeâm ñoù tröôûng giaû söûa soaïn ñaày ñuû caùc thöù ñoà aên thöùc uoáng ngon ngoït boå döôõng, saùng sôùm, khi ñeán giôø, môøi caùc ngaøi thoï thöïc. Luùc aáy, caùc Tyø-kheo khoaùc y, böng baùt, ñeán nhaø oâng tröôûng giaû an toïa nôi choã ngoài. OÂng tröôûng giaû ñeán choã Leâ-sö-ñaït noùi: - Chính vì Toân giaû neân toâi cuùng döôøng chuùng Taêng böõa trai hoâm nay. Leâ-sö-ñaït hoûi oâng tröôûng giaû: - Taïi sao bieát toâi ñeán ñaây? OÂng tröôûng giaû traû lôøi: - Tyø-kheo-ni ñöôïc gia ñình toâi cuùng döôøng baùo cho bieát. Leâ-sö-ñaït noùi vôùi oâng tröôûng giaû: - Neáu thaät nhö vaäy thì toâi khoâng theå aên thöùc aên naøy. OÂng tröôûng giaû thöa:

l52. Giaùo hoaù , treân kia noùi laø khuyeán hoaù . l5>. Leâ-sö-ñaït .

82 BOÄ LUAÄT >

- Khoâng phaûi do coâ Tyø-kheo-ni naøy noùi neân toâi thieát laäp böõa aên hoâm nay, maø chính tröôùc ñaây toâi coù theä nguyeän, neáu Toân giaû ñeán thì toâi thieát trai cuùng döôøng cho chuùng Taêng. Leâ-sö-ñaït noùi vôùi oâng tröôûng giaû: - Tuy oâng coù nguyeän nhö vaäy nhöng toâi cuõng khoâng theå nhaän aên böõa aên hoâm nay ñöôïc. Leâ-sö-ñaït lieàn thoâi khoâng aên. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Phaät moät caùch ñaày ñuû, Ñöùc Phaät baûo: - Neáu tröôùc ñoù ñaøn-vieät ñaõ coù yù thì khoâng phaïm. Töø nay veà sau neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, aên thöùc aên ñöôïc bieát laø do Tyø-kheo-ni khen ngôïi giaùo hoùa, töø ñaøn-vieät coù chuû yù tröôùc154, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Giaùo hoùa:l55 Nhö noùi, - Vò naøy soáng A-luyeän-nhaõ, soáng vôùi haïnh khaát thöïc, maëc y phaán taûo, taùc phaùp dö thöïcl56 roài khoâng aên, nhaát toïa thöïc,l57 nhaát ñoaøn thöïc,l58 ôû nôi goø maõ, ngoài nôi ñaát troáng, ngoài döôùi goác caây, thöôøng ngoài khoâng naèm,l59 trì ba y, taùn thaùn keä, ña vaên phaùp sö, trì luaät, toïa thieàn... Thöùc aên: Ñoà aên nhaän ñöôïc khoaûng töø saùng ñeán tröa. Tyø-kheo kia aên thöùc aên ñöôïc bieát laø do Tyø-kheo-ni giaùo hoùa, moãi mieáng nuoát laø phaïm moät Ba-daät-ñeà. Töø thöùc aên baèng côm ra, caùc thöù khaùc ñöôïc bieát do khuyeán hoaù maø ñöôïc, nhö aùo loùt, ñeøn daàu, daàu thoa chaân, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Bieát laø giaùo hoùa, töôûng giaùo hoùa, Ba-daät-ñeà. Giaùo hoùa maø nghi, Ñoät-kieát-la. Khoâng giaùo hoùa töôûng giaùo hoùa, Ñoät-kieát-la. Khoâng giaùo hoùa maø nghi, Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Hoaëc khoâng bieát, hoaëc ñaøn-vieät coù yù tröôùc; hoaëc giaùo hoùa maø töôûng laø khoâng giaùo hoùa; hoaëc Tyø-kheo-ni töï laøm, ñaøn-vieät

l54. Taêng kyø: Tröø cöïu ñaøn-vieät . l55. Trong giôùi vaên, taùn thaùn giaùo hoaù ; caùc boä: Taùn thaùn Pali: Bhikkhunī- paripācita, gaây aûnh höôûng bôûi Tyø-kheo-ni. l56. Dö thöïc phaùp ; xem Ba-daät-ñeà >6. l57. Nhaát toïa thöïc, aên chæ moät laàn ngoài, töùc aên moät böõa. Cf. Trung A-haøm 50 (Tl, tr.744bll); cf. Ba-daät-ñeà >7. Pali, ekāsana-bhojana, M.i.l24 l58. Nhaát ñoaøn thöïc , moãi laàn aên moät vaét côm. l59. Thöôøng toïa tuøy toïa

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l (Tieáp Theo) 8>

khieán Tyø-kheo-ni phuï traùch, khoâng coá yù giaùo hoùa maø khaát thöïc ñöôïc; taát caû khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 30. ÑI CHUNG ÑÖÔØNG VÔÙI NGÖÔØI NÖÕl60 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, coù ngöôøi Tyø-xaù-ly gaû con gaùi cho ngöôøi nöôùc Xaùveä. Sau ñoù, naøng daâu cuøng meï choàng caõi loän, neân coâ trôû veà boån quoác. Ngay luùc aáy, Toân giaû A-na-luaät cuõng töø nöôùc Xaù-veä muoán ñeán nöôùc Tyø-xaù-ly. Luùc aáy, ngöôøi phuï nöõ kia hoûi toân giaû A-na-luaät: - Toân giaû muoán ñeán ñaâu? Toân giaû traû lôøi: - Toâi muoán ñeán Tyø-xaù-ly. Ngöôøi phuï nöõ lieàn thöa: - Cho con ñi theo ñöôïc khoâng? Toân giaû chaáp thuaän. Baáy giôø, Toân giaû A-na-luaät cuøng ngöôøi phuï nöõ naøy ñi chung moät ñöôøng. Luùc ngöôøi phuï nöõ ra ñi thì tröôùc ñoù phu chuû cuûa coâ ñaõ khoâng coù ôû nhaø. Ngaøy hoâm sau trôû veà nhaø, khoâng thaáy vôï mình ñaâu, lieàn hoûi baø meï: - Vôï cuûa con laøm gì? ôû ñaâu? Baø meï oâng traû lôøi ? - Noù caõi loän vôùi ta, boû nhaø troán ñi roài. Khoâng bieát hieän ôû ñaâu! Baáy giôø ngöôøi phu chuû voäi vaõ ñuoåi theo. Treân ñöôøng ñi baét gaëp ñöôïc vôï. OÂng choàng ñeán hoûi Toân giaû A-na-luaät: - Taïi sao oâng daãn vôï cuûa toâi chaïy troán? Luùc aáy A-na-luaät lieàn noùi: - Thoâi! Thoâi! Ñöøng noùi vaäy. Chuùng toâi khoâng coù vaäy ñaâu! OÂng tröôûng giaû noùi: - Taïi sao noùi khoâng nhö vaäy? Hieän taïi oâng cuøng ñi chung vôùi vôï toâi! Vôï oâng noùi vôùi choàng: - Em cuøng Toân giaû naøy ñi, cuõng nhö anh em cuøng ñi. Khoâng coù gì laø toäi loãi.

l60. Nguõ phaàn, Ba-daät-ñeà 67, Taêng kyø, Ba-daät-ñeà 68; Thaäp tuïng, Ba-daät-ñeà 70; Caên baûn, Ba- daät-ñeà 70; Pali. Paâc. 67.

84 BOÄ LUAÄT >

Ngöôøi choàng noùi: - Hoâm nay ngöôøi naøy daãn maøy chaïy troán cho neân môùi noùi nhö vaäy. Ngöôøi ñaøn oâng aáy vöøa noùi xong lieàn ñaùnh Toân giaû A-na-luaät gaàn cheát. Luùc aáy, Toân giaû A-na-luaät lieàn böôùc xuoáng ñöôøng, vaøo nôi choã vaéng veû, kieát giaø phu toïa, thaúng mình chaùnh yù, buoäc nieäm tröôùc maët, nhaäp hoûa quang tam-muoäi. Luùc aáy tröôûng giaû thaáy vaäy lieàn khôûi thieän taâm, oâng nghó: Neáu Toân giaû A-na-luaät naøy töø nôi tam-muoäi xuaát, thì toâi seõ leã baùi saùm hoái. Khi aáy Toân giaû A-na-luaät töø tam-muoäi xuaát, oâng tröôûng giaû beøn thöa ñeå saùm hoái: - Cuùi xin Ñaïi ñöùc nhaän söï saùm hoái cuûa con. Toân giaû A-na-luaät chaáp nhaän söï saùm hoái cuûa oâng. Luùc

aáy tröôûng giaû kính leã döôùi chaân Toân giaû xong, ngoài qua moät beân. Toân giaû vì tröôûng giaû noùi caùc phaùp vi dieäu khieán oâng ta phaùt taâm hoan hyû. Noùi phaùp xong, Toân giaõ töø choã ngoài ñöùng daäy ñi. Baáy giôø, Toân giaû A-na-luaät thoï thöïc xong, ñeán trong Taêng-giaø- lam, ñem nhaân duyeân naøy keå ñaày ñuû laïi cho caùc Tyø-kheo. Trong soá caùc Tyø-kheo nghe ñoù, coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch A-na-luaät: Sao ngaøi A-na- luaät laïi moät mình ñi chung moät ñöôøng cuøng vôùi ngöôøi phuï nöõ? Baáy giôø, caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø- kheo, bieát maø Ngaøi vaãn hoûi A-na-luaät: - Thaät söï oâng coù ñi chung moät ñöôøng vôùi ngöôøi phuï nöõ hay khoâng? Toân giaû thöa: - Kính baïch Ñöùc Theá Toân, coù thaät nhö vaäy. » Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch A-na-luaät: - Vieäc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Sao oâng ñi chung moät ñöôøng cuøng vôùi ngöôøi nöõ? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch A-na-luaät roài, baûo caùc Tyø-kheo: - A-na-luaät naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi ban ñaàu. Töø nay veà sau Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa,

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) 85

cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, ñi chung ñöôøng vôùi ngöôøi nöõ, nhaãn ñeán trong khoaûng giöõa hai thoân, Ba-daät-ñeà. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Luùc aáy coù caùc Tyø-kheo khoâng heïn nhöng giöõa ñöôøng tình côø gaëp, vì e sôï, khoâng daùm ñi chung. Ñöùc Phaät daïy: Khoâng heïn thì khoâng phaïm. Töø nay veà sau neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, cuøng heïn vaø ñi chung ñöôøng vôùi ngöôøi nöõ, nhaãn ñeán trong khoaûng giöõa hai thoân161, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Ngöôøi nöõ: Nhö treân ñaõ noùi. Cuøng heïn: Cuõng nhö ñaõ noùi treân.l62 Ñöôøng: Nhö tröôùc ñaõ giaûil6>. Neáu Tyø-kheo heïn vaø ñi chung ñöôøng vôùi ngöôøi phuï nöõ, nhaãn ñeán khoaûng giöõa hai thoân, tuøy theo giôùi vöùc hoaëc nhieàu hay ít, moãi moãi ñeàu phaïm Ba-daät-ñeà. Neáu trong khoaûng ñoàng troáng khoâng coù thoân maø ñi khoaûng möôøi daëm, phaïm Ba-daät-ñeà. Neáu ñi chöa tôùi moät thoân, hay chöa tôùi möôøi daëm, phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu ñi chung trong phaàn giôùi cuûa thoân, phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu phöông tieän muoán ñi maø khoâng ñi, hoaëc heïn chuaån bò maø khoâng ñi, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, ñoät kieát la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Hoaëc tröôùc ñoù khoâng cuøng heïn; hoaëc vieäc caàn ñeán ñoù ñöôïc an oån, hoaëc bò cöôøng löïc baét, hoaëc bò troùi, hoaëc maïng naïn, phaïm haïnh naïn, taát caû khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 31. LÖÕ QUAÙN MOÄT BÖÕA AÊNl64 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi Ñöùc

Theá Toân ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø nöôùc Caâu-taùt-la coù thoân khoâng coù truù xöùl65, neân coù

l6l. Haùn: Naõi chí thoân gian . Pali: antamaso āmantarampi. l62. Xem Ba-daät-ñeà 27. l6>. ibid. l64. Nguõ phaàn, Ba-daät-ñeà >>; Taêng kyø, Ba-daät-ñeà >l; Thaäp tuïng, Ba-daät-ñeà >2; Caên baûn, Ba- daät-ñeà >2. Pali Paâc. >l āvasathapia. l65. Töùc khoâng coù tinh xaù cuûa Taêng.

cö só xaây caát truù xöùl66 cho Tyø-kheo, thöôøng cung caáp ñoà aên, thöùc uoáng. Neáu truï nôi truù xöù naøy seõ ñöôïc nhaän söï cuùng döôøng moät böõa aên. Baáy giôø coù nhoùm saùu Tyø-kheo muoán ñeán thoân khoâng coù truù xöù nöôùc Caâu-taùt-la. Khi ñeán truù xöù kia traûi qua moät ñeâm. Nhoùm saùu Tyø- kheo nhaän ñöôïc ñoà aên thöùc uoáng ngon ngoït boå döôõng. Laïi qua ñeâm thöù hai cuõng nhaän ñöôïc ñoà aên thöùc uoáng ngon ngoït boå döôõng, neân nhoùm saùu Tyø-kheo khôûi yù nghó: Sôõ dó chuùng ta du haønh laø vì thöùc aên. Nay thì ñaõ ñöôïc. Roài hoï thöôøng xuyeân aên ôû truù xöù naøy. Baáy giôø, caùc cö só ñeàu cuøng cô hieàm, - Sa-moân Thích töû naøy khoâng bieát chaùn, khoâng bieát ñuû, khoâng bieát taøm quyù. Beân ngoaøi töï xöng ta bieát chaùnh phaùp. Nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Hoï thöôøng xuyeân ñeán nhaän thöùc aên ôû nôi truù xöù naøy. Laøm nhö chuùng ta phaûi thöôøng xuyeân cung caáp thöùc aên cho Sa-moân Thích töû naøy. Baûn nguyeän cuûa chuùng ta laø cung caáp cho nhöõng vò taïm truù moät ñeâm maø thoâi. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo nghe ñöôïc; trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø- kheo: Nhoùm saùu Tyø-kheo, sao caùc Thaày cöù ôû nôi truù xöù naøy ñeå nhaän thöùc aên hoaøi vaäy? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Sao caùc oâng cöù ôû nôi truù xöù naøy ñeå nhaän thöùc aên hoaøi vaäy? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø- kheo roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, nôi truù xöù cuùng moät böõa, chæ neân nhaän moät böõa; neáu nhaän quaù moät böõa, Ba-daät-ñeà. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Baáy giôø, Toân giaû Xaù-

l66. Thaäp tuïng l2: Phöôùc ñöùc xaù (nhaø töø thieän), vôùi phuï chuù (T2>nl4>5, tr.89c25): Chính xaùc, goïi laø nhaát tuùc xöù (choã nguû troï moät ñeâm).. Pali: āvasahapia, löõ xaù coù boá thí thöùc aên.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) 87

lôïi-phaát ôû nöôùc Caâu-taùt-la du haønh cuõng ñeán nôi thoân khoâng coù truù xöù aáy, truï laïi moät ñeâm, saùng ngaøy nhaän ñöôïc thöùc aên ngon. Hoâm aáy, Toân giaû laâm beänh nhöng nghó, Ñöùc Theá Toân ñaõ cheá giôùi, Tyø-kheo nôi nguû troï moät ñeâm chæ nhaän moät böõa aên, neáu nhaän quaù, Ba- daät-ñeà. Vì vaäy, duø bò beänh, Toân giaû vaãn dôøi ñi choã khaùc. Do vaäy beänh tình caøng nguy kòch. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau cho pheùp Tyø-kheo beänh nhaän quaù moät böõa aên. Töø nay veà sau neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, nôi truù xöù cuùng moät böõa, Tyø-kheo khoâng beänh chæ neân nhaän moät böõa; neáu nhaän quaù moät böõa, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Truù xöù: Nôi ñoù ñöôïc ôû moät ñeâm. Böõa aên: Nhaãn ñeán böõa aên ñuùng thôøi. Beänh: rôøi khoûi thoân ñoù thì beänh bò taêng. Neáu Tyø-kheo khoâng beänh, ñoái vôùi nôi nghæ taïm moät ñeâm ñoù, maø nhaän quaù böõa aên, moãi mieáng aên phaïm moät Ba-daät-ñeà. Ngoaøi thöùc aên ra, nhaän caùc thöù aùo loùt, daàu thaép ñeøn, daàu thoa chaân, taát caû phaïm Ñoät- kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Nghæ moät ñeâm nhaän moät böõa aên; beänh thì ñöôïc nhaän hôn moät böõa aên. Neáu cö só môøi: Môøi Ñaïi ñöùc ôû laïi. Con seõ cuùng thöùc aên. Chuùng con vì Sa-moân Thích töû cho neân thieát laäp nôi nghæ ñeâm naøy vaø cung caáp ñoà aên thöùc uoáng. Neáu khoâng coù Sa-moân Thích töû thì cuõng seõ cuùng cho ngöôøi khaùc vaäy. Hoaëc ñaøn-vieät theo thöù töï môøi thoï thöïc, hoaëc caùc caäu, caùc coâ, caùc chò, caùc baø theo thöù töï môøi thoï thöïc thì khoâng phaïm. Hoaëc hoâm nay thoï cuûa ngöôøi naøy, ngaøy mai thoï cuûa ngöôøi khaùc. Hoaëc bò nöôùc luït, ñaïo loä gaëp nguy hieåm; hoaëc coù giaëc cöôùp, hoå lang sö töû, hoaëc bò theá löïc baét, hoaëc bò troùi nhoát, hoaëc maïng naïn, phaïm haïnh naïn, nhaän quaù böõa aên khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 32. TRIEÅN CHUYEÅN THÖÏCl67

l67. AÊn nhieàu laàn. Nguõ phaàn, Thaäp tuïng, Caên baûn, Ba-daät-ñeà >l; Taêng kyø, Ba-daät-ñeà >2; Pali, Paâc. >l paramparabhojana, aên töø choã naøy ñeán choã khaùc.

88 BOÄ LUAÄT >

A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Theá Toân ôû trong vöôøn Truùc khu Ca-lan-ñaø, thaønh La-duyeät-kyø. Töø thaønh La-duyeät Ñöùc Theá Toân cuøng vôùi chuùng ñaïi Tyø- kheo moät ngaøn hai traêm naêm möôi vò du haønh trong nhaân gian. Vaøo luùc ñoù, trong nöôùc muøa maøng khoâng thu hoaïch ñöôïc, giaù luùa gaïo taêng cao, khaát thöïc khoù ñöôïc, Ngöôøi ngöôøi coù saéc dieän ñoùi. Baáy giôø, coù naêm traêm haønh khaát ñi theo sau Ñöùc Theá Toân. Luùc aáy, coù ngöôøi Baø-la-moân teân laø Sa-naäul68 vaän chuyeån naêm traêm coã xe chôû ñaày ñoà aên thöùc uoáng ñi theo sau Ñöùc Theá Toân, heát muøa ñoâng ñeán muøa haï, chôø ngaøy naøo khoâng coù ai cuùng thì thieát trai cuùng döôøng Phaät vaø Taêng. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân, töø nöôùc Ma-kieät-ñaø, tuaàn töï giaùo hoùa ñeán quoác giôùi cuûa A-na-taàn-ñaàul69. Nhaân daân trong nöôùc kia tranh nhau cuùng döôøng thöùc aên cho Phaät vaø Taêng

Tyø-kheo, khoâng coù ngaøy naøo thieáu vaéng. Ngöôøi Baø-la-moân chôø maõi khoâng coù ngaøy troáng naøo ñeå thieát trai cuùng döôøng, lieàn ñeán choã Toân giaû A-nan thöa vôùi Toân giaû: - Toâi laø Sa-naäu coù chôû ñaày ñoà aên thöùc uoáng trong naêm traêm coã xe. Ñaõ traûi qua caû muøa ñoâng sang muøa haï, theo sau Ñöùc Theá Toân, chôø ngaøy naøo khoâng coù ngöôøi cuùng thì thieát trai cuùng döôøng. Song ñeán nay toâi vaãn khoâng ñöôïc cuùng döôøng, vì khoâng coù ngaøy naøo maø khoâng coù ngöôøi cuùng. Chuùng toâi laø ngöôøi theá tuïc, coù nhieàu vieäc khoù khaên; hoaëc phaûi phuïc dòch theo leänh nhaø quan, cho ñeán ñoái vôùi ngaøy ñoaùn söï phaûi coù maët, laïi phaûi lo lieäu lyù veà gia nghieäp, vaø phaûi cung caáp cuûa caûi gaïo thoùc cho nhaø quan. Maõi chaïy theo nhöõng coâng vieäc coâng coù tö coù neân khoâng heà coù thôøi gian döøng nghæ. Cuùi xin Toân giaû vì toâi baïch leân Ñöùc Phaät. Ñöùc Phaät daïy theá naøo chuùng toâi seõ phuïng haønh theá ñoù. Neáu Ñöùc Phaät vaø Taêng khoâng theå nhaän phaåm vaät cuùng döôøng cuûa chuùng toâi, thì chuùng toâi seõ duøng thöùc aên hieän ôû treân naêm traêm chieác xe naøy, traûi treân ñöôøng ñi. Caàu Phaät vaø Taêng böôùc leân treân maø ñi qua, töùc laø nhaän söï cuùng döôøng cuûa chuùng toâi roài vaäy. Toân giaû A-nan baûo: - Chôø moät chuùt. Toâi vaøo baïch Ñöùc Theá Toân ngay baây giôø. Baáy giôø Toân giaû ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ñöùng qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân:

l68. Sa-naäu . Nguõ phaàn 7: Nhaân duyeân töø moät ngöôøi laøm möôùn ngheøo khoù. Thaäp tuïng l2: Moät tieåu nhi moà coâi laøm thueâ. Pali (Vin.iv. 75): aññatarassa daliddassa kammakārassa. l69. A-na-taàn-ñaàu . Cf. Mah āvagga 6, Vin.i. 220: Andhakavindha, moät thò traán trong Vöông quoác Magadha.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) 89

- Kính baïch Ñöùc Theá Toân, coù Baø-la-moân Sa-naäu vöøa ñeán choã con thöa nhö vaày, “Toâi coù chôû ñaày ñoà aên thöùc uoáng trong naêm traêm coã xe. Ñaõ traûi qua caû muøa ñoâng sang muøa haï, theo sau Ñöùc Theá Toân, chôø ngaøy naøo khoâng coù ngöôøi cuùng thì thieát trai cuùng döôøng. Song ñeán nay toâi vaãn khoâng ñöôïc cuùng döôøng, vì khoâng coù ngaøy naøo maø khoâng coù ngöôøi cuùng. Chuùng toâi laø ngöôøi theá tuïc, coù nhieàu vieäc khoù khaên; hoaëc phaûi phuïc dòch theo leänh nhaø quan, cho ñeán ñoái vôùi ngaøy ñoaùn söï phaûi coù maët, laïi phaûi lo lieäu lyù veà gia nghieäp, vaø phaûi cung caáp cuûa caûi gaïo thoùc cho nhaø quan. Maõi chaïy theo nhöõng coâng vieäc coâng coù tö coù neân khoâng heà coù thôøi gian döøng nghæ. Cuùi xin Toân giaû vì toâi baïch leân Ñöùc Phaät. Ñöùc Phaät daïy theá naøo chuùng toâi seõ phuïng haønh theá ñoù. Neáu Ñöùc Phaät vaø Taêng khoâng theå nhaän phaåm vaät cuùng döôøng cuûa chuùng toâi, thì chuùng toâi seõ duøng thöùc aên hieän ôû treân naêm traêm chieác xe naøy, traûi treân ñöôøng ñi. Caàu Phaät vaø Taêng böôùc leân treân maø ñi qua, töùc laø nhaän söï cuùng döôøng cuûa chuùng toâi roài vaäy.” Con coù noùi vôùi ngöôøi Baø-la-moân Sa-naäu raèng, “Chôø toâi moät chuùt. Toâi vaøo baïch Ñöùc Phaät.” Cho neân con ñeán thöa, xin toân yù Ñöùc Theá Toân. Baáy giôø, Ñöùc Phaät baûo Toân giaû A-nan: - OÂng coù theå

ñeán noùi vôùi ngöôøi Baø-la-moân, saùng mai ñem ñoà aên aåm thöïc ñoù naáu thaønh chaùo cuùng caùc Tyø-kheo aên tröôùc khi thoï böõa aên chính. Baáy giôø, Toân giaû A-nan vaâng lôøi Phaät daïy, lieàn ñeán choã ngöôøi Baø-la-moân noùi: - OÂng coù theå duøng nhöõng thöùc aên aáy naáu chaùo cuùng caùc Tyø-kheo aên tröôùc khi thoï böõa aên chính. Baáy giôø ngöôøi Baø-la-moân quan saùt thaáy trong nhöõng thöù ñaõ ñöôïc cuùng döôøng khoâng heà coù baùnh, neân trong ñeâm aáy söûa soaïn caùc loaïi myõ vò nhö: Daàu bô, haït vöøng, söõa töôi, nöôùc saïch, göøng, tieâu, taát baùtl70 ñeå naáu caùc loaïi chaùo vaø laøm caùc thöù baùnhl7l. Ñeâm ñaõ qua, Sa-naäu ñem chaùo cuùng döôøng Phaät vaø Taêng Tyø-kheo. Song caùc Tyø-kheo khoâng daùm thoï nhaän, vaø noùi vôùi Baø-la-moân: Ñöùc Theá Toân chöa cho pheùp Tyø-kheo nhaän bô daàu cho ñeán ba moùn thuoácl72 maø naáu thaønh chaùo. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Phaät moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Töø nay veà sau cho pheùp caùc Tyø-kheo nhaän daàu bô cho ñeán ba

l70. Taát baït , loaïi coû coù boâng traéng troå vaøo muøa xuaân, duøng laøm thuoác. Khoâng roõ Pali. l7l. Pali, nt., yāguñca madhugoakañca, chaùo (söõa chaùo) vaø keïo maät (maät vieân). l72. Töùc göøng, tieâu vaø coû taát baùt.

moùn thuoác naáu thaønh chaùo ñeå aên. AÊn chaùo coù naêm ñieàu laønh: Tröø ñoùi, tröø khaùt, laøm tieâu thöùc aên qua ñeâm, ñieàu hoøa tieåu tieän vaø tröø beänh phong. AÊn chaùo coù naêm vieäc hay nhö vaäy. Baáy giôø, ngöôøi Baø-la-moân ñem baùnhl7> daâng. Caùc Tyø-kheo khoâng daùm nhaän vaø baûo ngöôøi Baø-la-moân: - Ñöùc Theá Toân chöa cho pheùp Tyø-kheo nhaän baùnh. Caùc Tyø-kheo lieàn ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay cho pheùp caùc Tyø-kheo nhaän baùnh ñeå aên. Baáy giôø, caùc cö só ôû nöôùc A-na-taân-ñaàu nghe Ñöùc Theá Toân cho pheùp nhaän baùnh vaø chaùo ñeå aên, ñeàu heát söùc vui möøng, hoï noùi vôùi nhau: - Chuùng ta coù cô hoäi ñöôïc laøm phöôùc cuùng döôøng. Hoï cuùng döôøng xong laïi coù moät vò Ñaïi thaàn maø tín taâm noâng caïn, thaáy Ñöùc Phaät vaø chö Taêng nhaän ñöôïc nhieàu phaåm vaät cuùng döôøng, beøn noùi nhö vaày: - Ñaây khoâng phaûi laø thöûa ruoäng ít phöôùc. Trong luùc gaïo khan hieám maø Ñöùc Phaät vaø Taêng Tyø-kheo nhaän ñöôïc phaåm vaät cuùng döôøng nhieàu ñeán möùc nhö theá naøy. Nay ta neân saém söûa caùc loaïi ñoà aên thöùc uoáng ngon boå cuùng döôøng moãi vò moät toâ thòt. Baáy giôø, vò Ñaïi thaàn lieàn sai ngöôøi ñeán trong Taêng-giaø-lam thöa: - Baïch ñaïi ñöùc Taêng! Cuùi xin quyù ngaøi ngaøy mai nhaän laõnh böõa cuùng döôøng cuûa toâi. Ñeâm aáy Ñaïi thaàn cho söûa soaïn caùc loaïi ñoà aên thöùc uoáng ngon ngoït boå döôõng vaø saùng ngaøy ñi baùo ñaõ ñeán giôø. Hoâm ñoù, Ñöùc Theá Toân ôû laïi Taêng-giaø-lam; sai ngöôøi nhaän phaàn aênl74. Baáy giôø, coù caùc cö só nôi nöôùc A-na-taân-ñaàu tröôùc ñoù ñaõ nghe Ñöùc Phaät cho pheùp caùc Tyø-kheo aên chaùo, neân trong ñeâm ñoù cuõng söûa soaïn caùc thöù chaùo nhö treân ñaày ñuû, saùng sôùm ñem ñeán trong Taêng-giaø-lam daâng cuùng caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo tröôùc ñoù cuõng ñaõ nhaän söï môøi aên cuûa ngöôøi

khaùc, vaø laïi aên loaïi chaùo ñaëc naøy, sau môùi ñeán nhaø vò Ñaïi thaàn. Khi aáy vò Ñaïi thaàn tín taâm moûng aáy daâng caùc loaïi ñoà aên thöùc uoáng leân caùc Tyø-kheo, caùc Tyø-kheo noùi: - Thoâi, thoâi, sôùt moät ít thoâi! Vò Ñaïi thaàn thöa caùc Tyø-kheo: - Toâi vì caùc Tyø-kheo neân saém söûa caùc thöù ñoà aên thöùc uoáng ngon boå

l7>. Khoâng roõ loaïi baùnh gì. Pali, nt. madhugoaka, maät hoaøn. l74. Thænh thöïc .

daâng cuùng, moãi vò moät toâ thòt. Caùc Ñaïi ñöùc chôù neân nghó raèng loøng tin moûng maø khoâng duøng cho no. Quyù ngaøi cöù aên. Toâi cuõng coù tín taâm vaäy. Caùc Tyø-kheo baûo: - Khoâng phaûi vì vaäy maø chuùng toâi duøng ít ñaâu. Vì nhaân daân trong thaønh nghe tin Ñöùc Phaät cho pheùp caùc Tyø-kheo aên chaùo vaø baùnh, neân ñeâm vöøa roài hoï ñaõ saém söûa ñaày ñuû caùc thöù daàu bô, haït vöøng, söõa töôi, nöôùc saïch, göøng, tieâu, taát baùt ñeå naáu chaùo. Saùng ngaøy ñaõ ñem ñeán trong Taêng-giaø-lam daâng cuùng caùc Tyø-kheo. Chuùng toâi ñaõ aên chaùo tröôùc roài neân baây giôø khoâng theå aên nhieàu ñöôïc. Ñaïi thaàn chôù neân ngaïi nhö vaäy. Baáy giôø, vò Ñaïi thaàn tín taâm noâng caïn lieàn cô hieàm: - Toâi coá taâm vì chuùng Taêng laøm caùc thöù ñoà aên thöùc uoáng ngon boå cuùng döôøng moãi vò moät toâ thòt vôùi yù nghó, mong muoán chuùng Taêng duøng heát. Sao chö Taêng laïi aên chaùo ñaëc tröôùc khi ñeán thoï thöïc chuùng toâi? Baáy giôø, vò Ñaïi thaàn saân haän, lieàn caát ñi caùc thöù baùnh thòt, nhöõng thöù myõ vò; chæ boá thí côm canh maø thoâi. Roài vò Ñaïi thaàn lieàn ñi ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, baïch Phaät: - Vöøa roài con thieát trai cuùng döôøng; ñöôïc phöôùc nhieàu hay toäi nhieàu? Ñöùc Phaät baûo vò Ñaïi thaàn: - Söï cuùng döôøng maø oâng söûa soaïn mang laïi phöôùc raát nhieàu. Chính ñoù laø nhaân laønh ñeå sanh thieân. Caùc Tyø-kheo duø chæ nhaän moät vaét côm cuûa oâng ñi nöõa, nhöng phöôùc ñöùc aáy cuõng voâ löôïng. Roài Ñöùc Theá Toân tuaàn töï noùi caùc phaùp boá thí, trì giôùi, sanh thieân. Ngaøi quôû traùch duïc laø tai haïi, laø oâ ueá;l75 khen ngôïi ích lôïi thieát thöïc cuûa söï xuaát ly, vaø giaûi thoaùt. Ñöùc Phaät vì Ñaïi thaàn noùi caùc phaùp naøy roài, ngay nôi choã ngoài, vò Ñaïi thaàn ñoaïn tröø caùc traàn caáu, ñaëng söï trong saïch cuûa con maét phaùp, thaáy phaùp, ñaéc phaùp, ôû trong chaùnh phaùp maø ñöôïc taêng thöôïng quaûl76. OÂng baïch Phaät: - Töø nay veà sau con xin quy y Phaät, Phaùp, Taêng. Xin nhaän con laøm ngöôøi Öu-baø-taéc; troïn ñôøi khoâng saùt sinh, cho ñeán khoâng uoáng röôïu. Sau böõa aên, Ñöùc Phaät vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp caùc Taêng Tyø- kheo. Phaät bieát maø vaãn hoûi caùc Tyø-kheo: - Saùng sôùm hoâm nay caùc oâng aên chaùo ñaëc cuûa ngöôøi khaùc roài, sau

l75. Haùn: Thöôïng höõu laäu . Cf. Pali: Kāmāna ādīnava okāra sakilesa, söï tai haïi, thaùp heøn vaø oâ nhieãm cuûa caùc duïc l76. Taêng thöôïng quaû ; chæ quaû Thaùnh. Ñaây chæ quaû Tu-ñaø-hoaøn. Chính xaùc, neân hieåu: ôû trong Chaùnh phaùp maø ñaït ñöôïc söï voâ uyù.

ñoù môùi thoï thöïc do vò Ñaïi thaàn daâng cuùng phaûi khoâng? Ñaùp: - Kính baïch Ñöùc Theá Toân, thaät nhö vaäy. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân môùi duøng voâ soá phöông tieän, quôû traùch caùc Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Caùc ngöôi ngu si, sao laïi aên chaùo ñaëc tröôùc roài môùi nhaän söï cuùng döôøng? Khoâng ñöôïc, ñaõ nhaän lôøi thænh tröôùc maø coøn aên chaùo ñaëcl77. Chaùo ñaëc laø chaùo laáy coïng coû keû ngang qua maø noù khoâng hieäp laïi. Chaùo nhö vaäy khoâng ñöôïc aên, neáu aên thì trò nhö phaùp. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân töø nöôùc A-na-taàn-ñaàu du haønh trong nhaân gian cuøng vôùi chuùng Tyø-kheo moät ngaøn hai traêm naêm möôi vò. Baáy giôø trong nöôùc gaëp luùc luùa thoùc khan hieám, khaát thöïc khoù ñöôïc. Ngöôøi ngöôøi coù saéc dieän ñoùi. Nhöng laïi coù naêm traêm haønh khaát thöôøng ñi sau Ñöùc Theá Toân. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân tuaàn töï du haønh trong nöôùc Ma-kieät-ñaø, trôû veà thaønh La-duyeät. Treân ñöôøng ñi Ñöùc Phaät vaø chuùng Taêng nhaän ñöôïc nhieàu söï cuùng döôøng. Trong thaønh La-duyeät coù moät vò nhaïc sö tín taâm noâng caïn, thaáy Ñöùc Phaät vaø Taêng Tyø-kheo nhaän ñöôïc nhieàu söï cuùng döôøng lieàn nghó: Ñaây khoâng phaûi laø thöûa ruoäng ít phöôùc. Trong khi luùa gaïo khan hieám theá naøy maø Phaät vaø Taêng Tyø-kheo nhaän ñöôïc quaù nhieàu phaåm vaät cuùng döôøng. Hoâm nay ta haõy duøng vaät sôû höõu trong moät naêm, saém söûa caùc ñoà aên thöùc uoáng beùo boå ñeå cuùng döôøng Phaät vaø Taêng Tyø- kheo, rieâng moãi vò moät toâ thòt. Nghó xong lieàn ñeán trong Taêng-giaø-lam baïch vôùi caùc Tyø-kheo: - Saùng mai toâi xin ñöôïc cuùng döôøng moät böõa aên. Roài trong ñeâm ñoù, oâng saém söûa moïi thöùc aên ngon boå xong, saùng ngaøy nhaïc sö ñeán baùo caùc ngaøi ñaõ ñuùng giôø aên. Baáy giôø, trong thaønh La- duyeät nhaèm ngaøy tieát hoäi, caùc cö só tranh nhau ñem côm, baùnh boät,l78 côm khoâ, caù vaø thòt ñeán trong Taêng-giaø-lam ñeå daâng cuùng caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo nhaän ñöôïc thöùc aên vaø aên, xong sau ñoù môùi ñeán thoï thænh nôi nhaø nhaïc sö. Baáy giôø nhaïc sö ñích thaân tieáp caùc ñoà aên thöùc uoáng ñeå cuùng döôøng. Caùc Tyø-kheo noùi: - Thoâi, thoâi, cö só ñöøng sôùt nhieàu thöùc aên quaù!" Vò nhaïc sö noùi:

l77. Truø chuùc ; treân noùi laø nuøng chuùc . l78. Haùn: Xieáu , maïch yeán maøi naùt vuïn (Khang hy). Hoaëc ñoïc laø khöùu , löông khoâ (Thieàu Chöõu).

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l (Tieáp Theo) 9>

- Toâi tích luõy vaät sôû höõu moät naêm, coá taâm vì Taêng Tyø-kheo saém söûa nhöõng thöùc aên ngon boå ñeå daâng cuùng moãi vò moät toâ thòt. Xin quyù vò ñöøng nghó raèng tín taâm cuûa toâi moûng, sôï sanh loøng baát tín maø khoâng aên nhieàu. Xin caùc ngaøi cöù thaät tình thoï duïng. Toâi coù loøng tin öa thaät söï. Caùc Tyø-kheo traû lôøi vò nhaïc söï: - Chuùng toâi khoâng phaûi nghó nhö vaäy neân khoâng aên nhieàu. Maø vì vöøa roài chuùng toâi ñaõ nhaän thöùc aên cuûa caùc ngöôøi trong thaønh Vöông-xaù, cho neân baây giôø chæ aên ít thoâi. Ngoaøi ra

khoâng coù yù gì. OÂng chôù nghi ngaïi nhö vaäy. Khi vò nhaïc söï tín taâm moûng nghe nhöõng lôøi nhö vaäy, lieàn sanh cô hieàm: “Sao, toâi duøng taát caû nhöõng vaät sôû höõu trong moät naêm, moät loøng vì chuùng Taêng saém söûa caùc thöùc aên ngon boå cuùng döôøng moãi vò moät toâ thòt, maø caùc Tyø-kheo laïi ñi nhaän côm, baùnh boät, côm khoâ, thòt vaø caù cuûa ngöôøi khaùc tröôùc khi ñeán thoï thöùc aên cuûa toâi?” Vì vaäy vò nhaïc sö hôøn giaän, lieàn doïn caát heát caùc thöùc aên beùo boå, chæ ñeå laïi côm canh maø thoâi. Sau ñoù, vò nhaïc sö ñi ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân. Sau khi ngoài xong, lieàn thöa hoûi Ñöùc Phaät: - Vöøa roài con thieát trai cuùng döôøng, phöôùc nhieàu hay toäi nhieàu? Ñöùc Phaät baûo: - Söï daâng cuùng cuûa oâng vöøa roài laø nhaân laønh seõ ñöôïc sanh thieân. Caùc Tyø-kheo duø chæ nhaän moät vaét côm ñi nöõa, thì phöôùc ñöùc cuõng ñaõ laø voâ löôïng, huoáng laø oâng daâng cuùng nhö vaäy, phöôùc naøy khoâng theå löôøng ñöôïc. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân vì nhaïc sö noùi dieäu phaùp: Boá thí, trì giôùi, sanh thieân. Ñöùc Phaät chæ trích duïc laø tai haïi, laø oâ ueá. Nhaïc sö nghe Phaät noùi phaùp roài lieàn töø choã ngoài caùc traàn caáu ñeàu heát saïch, ñaëng söï trong saïch cuûa con maét phaùp, thaáy phaùp, ñaéc phaùp, ôû trong chaùnh phaùp ñaëng quaû taêng thöôïng, lieàn baïch Ñöùc Phaät: - Töø nay veà sau con nguyeän ñöôïc laøm ngöôøi Öu-baø-taéc, troïn ñôøi khoâng saùt sinh cho ñeán khoâng uoáng röôïu. Baáy giôø, Ñöùc Phaät vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp caùc Taêng Tyø-kheo. Ñöùc Phaät bieát maø vaãn hoûi caùc Tyø-kheo: - Coù thaät caùc oâng nhaän vaø aên naêm loaïi thöùc aênl79 cuûa ngöôøi khaùc roài sau môùi thoï söï thænh môøi cuûa ngöôøi ñaõ thænh tröôùc hay khoâng? Caùc Tyø-kheo thöa: - Kính baïch Ñöùc Theá Toân, coù thaät nhö vaäy. Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch caùc Tyø-kheo:

l79. Naêm loaïi thöùc aên: Xem ñònh nghóa ñoaïn sau; xem cht.l82; cf. xem Ba-daät-ñeà >5.

94 BOÄ LUAÄT >

- Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Caùc ngöôi ngu si, sao laïi thoï naêm loaïi thöùc aên cuûa ngöôøi khaùc roài sau môùi ñeán thoï thænh cuûa ngöôøi ñaõ thænh tröôùc? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch caùc Tyø-kheo roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Khoâng neân nhaän naêm loaïi aên cuûa ngöôøi khaùc maø aên, roài sau môùi ñeán nhaän lôøi môøi cuûa ngöôøi thænh tröôùc. Töø nay veà sau Ta vì caùc Tyø- kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, aên nhieàu laàn, Ba-daät-ñeà. Theá Toân vì Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Baáy giôø, coù Tyø-kheo beänh, nôi môøi thoï thöïc khoâng coù thöùc aên cho ngöôøi beänh, khoâng coù thuoác cho caên beänh. Hoaëc coù thöùc aên thích hôïp ñoái vôùi beänh, coù thöù thuoác ñuùng caên beänh, nhöng caùc Tyø-kheo e sôï khoâng daùm duøng, sôï phaïm toäi aên nhieàu laàn. Caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà

sau cho pheùp caùc Tyø-kheo beänh aên nhieàu laàn. Töø nay neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, aên nhieàu laàn, töø tröôøng hôïp ñaëc bieät, Ba-daät-ñeà. Tröôøng hôïp ñaëc bieät laø khi bò beänh. Theá Toân vì Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Baáy giôø coù moät cö só thænh Phaät vaø Taêng Tyø-kheo thoï thöïc. Laïi cuõng coù moät cö só khaùc cuõng thænh Phaät vaø Taêng Tyø-kheo thieát trai cuùng döôøng, vaø daâng y. Cö só aáy ñeán trong Taêng-giaø-lam thöa vôùi caùc Tyø-kheo: - Toâi muoán thænh Phaät vaø Taêng Tyø-kheo cuùng döôøng thöùc aên. Tyø-kheo traû lôøi: - Chuùng toâi ñaõ nhaän lôøi môøi cuûa cö só khaùc roài! Cö só thöa: - Baïch Ñaïi ñöùc, toâi muoán daâng cuùng thöùc aên vaø y. Cuùi xin chuùng Taêng nhaän söï môøi thænh cuûa toâi. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo e sôï, lieàn ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân daïy: - Töø nay veà sau cho pheùp caùc Tyø-kheo, tröôøng hôïp coù ngöôøi daâng cuùng y thì ñöôïc pheùp laàn löôït aên. Töø nay neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, aên nhieàu laàn, töø tröôøng hôïp ñaëc bieät, Ba-daät-ñeà.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) 95

Tröôøng hôïp ñaëc bieät laø khi bò beänh, khi thí y. Ñoù goïi laø tröôøng hôïp ñaëc bieät. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. AÊn nhieàu laànl80: ñöôïc môøi aên. Môøi coù hai caùch: Thænh theo thöù töï cuûa Taêng, vaø thænh rieâng. Thöùc aên: Côm, löông khoâ, côm khoâ, caù vaø thòtl8l. Beänh: Khoâng theå ngaøy aên moät böõa maø ñuû no ñöôïc. Thí y: Töï töù roài, khoâng thoï y Ca-thi-na laø moät thaùng, coù thoï y Ca- thi-na thì naêm thaùng. Neáu coù nhieàu choã môøi thoï thöïc vaø daâng y, nhö hoâm nay nhaän ñöôïc nhieàu choã thænh, thì mình neân nhaän moät choã, coøn caùc choã kia mình nhöôøng laïi cho caùc vò khaùc. Noùi nhö theá naøy ñeå nhöôøng: Thöa tröôûng laõo, leõ ra toâi phaûi ñeán ñoù nhöng xin cuùng döôøng cho ngaøi. Neáu Tyø-kheo khoâng xaû choã môøi tröôùc maø nhaän choã môøi sau thì moãi moät mieáng aên phaïm moät Ba-daät-ñeà. Khoâng xaû choã môøi sau maø nhaän choã thænh tröôùc thì moãi moät mieáng aên phaïm moät Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di ni cuõng Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Khi beänh, khi thí y. Neáu trong moät ngaøy maø coù nhieàu choã thænh, mình chæ nhaän moät choã, coøn caùc nôi khaùc nhöôøng laïi cho caùc vò khaùc; hoaëc thænh chaúng phaûi duøng thöùc aên, hoaëc aên khoâng ñuû, hoaëc khoâng thænh aên, hoaëc aên xong laïi nhaän ñöôïc thöùc aên, hoaëc moät choã goàm caû böõa aên tröôùc vaø böõa aên sau thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùchl82. 33. BIEÄT CHUÙNG THÖÏC l8> A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong nuùi Kyø-xaø-quaät, taïi La-duyeät-kyø. Baáy giôø, Ñeà-baø-ñaït-ña ñaõ sai ngöôøi haïi Phaät, laïi xuùi giuïc A-xaø-theá gieát cha, l80. Trieån chuyeån thöïc : aên luaân phieân. Nguõ phaàn, Thaäp tuïng: Saùc saùc thöïc . Taêng kyø: Xöù xöù thöïc ; aên nhieàu choã. Pali: Paraparabhojana l8l. Naêm loaïi thöùc aên, Haùn: Phaïn, khöùu, can phaïn, ngö, caäp nhuïc . Pali: odana (côm chín), kummāsa (baùnh boät, hay chaùo chua), sattu (baùnh khoâ), maccha (caù), masa (thòt). Cf. Caên baûn (T2>nl442, tr.82lb24), 5 loaïi thöïc phaåm boà-thieän-ni thöïc : Côm, ñaäu maïch, löông khoâ, thòt, baùnh l82. Heát quyeån l>. l8>. Nguõ phaàn 7, Ba-daät-ñeà >2; Taêng kyø, Ba-daät-ñeà

40, lôøi chuù (T22nl425, tr.>62b24) noùi: Baûn Phaïn löu trong tinh xaù Kyø-hoaøn bò moït aên maát ñieàu 40 bieät chuùng thöïc; Thaäp tuïng, ba daät-ñeà >6; Caên baûn, Ba-daät-ñeà >6. Pali, Paâc. >2 Gaabhojana.

96 BOÄ LUAÄT >

tieáng aùc lan truyeàn, neân lôïi döôõng bò caét ñöùtl84. Luùc aáy, Ñeà-baø-ñaït-ña cuøng vôùi naêm Tyø-kheo ñi khaát thöïc töøng nhaø. Naêm Tyø-kheo naøy teân laø: Tam-vaên-ñaø-la-ñaït, Khieân-ñaø-la-ñaït-baø, Cuø-baø-ly, Ca-löu-la-ñeà-xaù...l85 Caùc Tyø-kheo nghe Ñeà-baø-ñaït-ña sai ngöôøi haïi Phaät, xuùi giuïc A- xaø-theá gieát cha, tieáng aùc lan truyeàn, neân lôïi döôõng bò ñoaïn tuyeät, ñaõ cuøng vôùi naêm Tyø-kheo ñi khaát thöïc töøng nhaø moätl86. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo. Ngaøi bieát maø vaãn hoûi Ñeà-baø-ñaït-ña: - Coù thaät oâng cuøng vôùi naêm Tyø-kheo ñeán töøng nhaø khaát thöïc hay khoâng? Ñeà-baø ñaùp lôøi: - Coù thaät nhö vaäy. Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Ñeà-baø-ñaït-ña: - Vieäc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Ñeà-baø-ñaït-ña, sao oâng cuøng vôùi naêm Tyø-kheo ñi ñeán töøng nhaø khaát thöïc? Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Ñeà-baø ñaït-ña roài baûo caùc Tyø-kheo: - Ñeà-baø-ñaït-ña ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo aên chuùng rieâng187, Ba-daät-ñeà. Theá Toân vì Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo beänh coù nôi thænh thoï thöïc khoâng coù nhöõng thöùc aên vaø moùn thuoác theo chöùng beänh, vaø coù nôi coù caùc thöùc aên toát cuøng caùc loaïi thuoác theo chöùng beänh, nhöng hoï e sôï khoâng daùm thoï nhaän vì sôï phaïm ñieàu aên theo chuùng rieâng. Ñöùc Theá Toân bieát neân baûo caùc Tyø-kheo: - Töø nay veà sau cho pheùp Tyø-kheo beänh ñöôïc aên chuùng rieâng. Töø nay veà sau neân noùi giôùi nhö vaày: l84. Xem Ch. ii. Taêng-giaø-baø-thi-sa l0. l85. Ñeà-baø-ñaït Tam-vaên-ñaø-la-ñaït , Khieân-ñaø-la-ñaït-baø , Cuø- baø-ly , Ca-löu-la-ñeà-xaù . Xem Ch.ii. Taêng-giaø-baø-thi-sa x & cht.l2>, Ñeà-baø- ñaït-ña vaø ñoàng boïn. l86. Boán Tyø-kheo trôû leân, khi chöa ñuû yeáu toá ñeå thaønh Taêng (Pl. Sangha), thì goïi laø bieät chuùng (gana) l87. Bieät chuùng thöïc . Xem giaûi thích ñoaïn sau. Nguõ phaàn 7 (T22nl42l, tr.50c24): Bieät thænh chuùng thöïc .

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) 97

Tyø-kheo naøo aên chuùng rieâng, töø tröôøng hôïp ñaëc bieät, Ba-daät-ñeà. Töø tröôøng hôïp ñaëc bieät, laø khi beänh. Theá Toân vì Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Baáy giôø caùc Tyø-kheo ñaõ töï töù; trong thaùng Ca-ñeà,l88 laø thôøi gian may y. Caùc Öu-baø-taéc khôûi yù nghó, “Caùc Tyø-kheo naøy töï töù roài, ñang may y trong thaùng Ca-ñeà. Ta neân laøm thöùc aên cuùng döôøng chuùng Taêng. Taïi sao vaäy? Vì sôï caùc Tyø-kheo naøy may y vaát vaû neân khoâng theå aên ñöôïc.” Caùc vò Öu-baø-taéc aáy ñeán trong Taêng-giaø-lam, baïch vôùi caùc Tyø-kheo: - Saùng mai,

chuùng con cuùng döôøng côm. Xin chö toân nhaän lôøi cho. Caùc Tyø-kheo traû lôøi: - Chæ môøi ñöôïc ba vòl89 aên chöù chuùng toâi khoâng ñöôïc pheùp aên thaønh chuùng rieâng. Caùc Öu-baø-taéc thöa vôùi caùc Tyø-kheo: - Boïn chuùng toâi ñeàu coù yù nghó raèng, chö toân töï töù roài, ñang may y trong thaùng Ca-ñeà. Sôï caùc Tyø-kheo vaát vaû khoâng theå aên ñöôïc cho neân môøi chö toân thoï thöïc. Caùc Tyø-kheo laïi noùi, chæ môøi ñöôïc ba vò, vì khoâng ñöôïc pheùp aên chuùng rieâng. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Töø nay veà sau, cho pheùp khi may y ñöôïc aên chuùng rieâng. Töø nay trôû ñi neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, aên chuùng rieâng, tröø caùc tröôøng hôïp khaùc, Ba-daät- ñeà. Caùc tröôøng hôïp khaùc laø khi beänh, thôøi may y. Ñoù laø caùc tröôøng hôïp khaùc. Theá Toân vì Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Baáy giôø coù caùc cö só muoán cuùng thöùc aên vaø y, laïi ñeán trong Taêng-giaø-lam, baïch vôùi caùc Tyø-kheo: - Saùng mai toâi muoán cuùng ñoà aên. Xin chuùng Taêng nhaän lôøi. Caùc Tyø-kheo traû lôøi: - Chæ môøi ñöôïc ba vò aên chöù chuùng toâi khoâng ñöôïc pheùp aên thaønh chuùng rieâng. Cö só thöa: - Ñaïi ñöùc, toâi muoán cuùng thöùc aên vaø y. Xin quyù ngaøi nhaän lôøi môøi cho. Nhöng vò Tyø-kheo kia noùi, - Chæ môøi ñöôïc ba vò aên vì khoâng ñöôïc pheùp aên thaønh chuùng rieâng. Baáy giôø caùc Tyø-kheo ñeán baïch vôùi Ñöùc Phaät. Ñöùc Phaät daïy:

l88. Ca-ñeà nguyeät ; Xem cht.l77, Ch.iv, Ni-taùt-kyø 29. l89. Xem cht.l87 treân.

- Töø nay veà sau cho pheùp caùc Tyø-kheo khi thoï söï daâng y ñöôïc aên rieâng chuùng. Töø nay trôû ñi neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, aên chuùng rieâng, tröø caùc tröôøng hôïp khaùc, Ba-daät- ñeà. Caùc tröôøng hôïp khaùc laø khi beänh, thôøi may y, thôøi thí y. Ñoù laø caùc tröôøng hôïp khaùc. Theá Toân vì Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Baáy giôø coù soá ñoâng Tyø- kheo vaø caùc cö só ñi cuøng ñöôøng ñeán nöôùc Caâu-taùt-la. Giôø khaát thöïc ñeán, caùc Tyø-kheo noùi vôùi cö só: - Chuùng toâi muoán vaøo xoùm khaát thöïc. Xin chôø moät chuùt, chuùng toâi seõ trôû laïi, roài cuøng nhau ñi. Caùc cö só traû lôøi: - Haõy ñi theo chuùng toâi. Chuùng toâi seã cung caáp ñoà aên thöùc uoáng. Caùc Tyø-kheo noùi: - Chæ ñöôïc trao thöùc aên cho ba vò thoâi. Chuùng toâi khoâng ñöôïc pheùp aên chuùng rieâng. Caùc cö só thöa: - Ñaïi ñöùc, ñöôøng naøy nguy hieåm coù söï nghi ngôø khuûng boá. Haõy ñeán ñaây! Chuùng toâi seõ cung caáp ñoà aên thöùc uoáng cho. Chôù neân ñi sau vì quyù thaày ít ngöôøi quaù. Caùc Tyø-kheo noùi: - Chæ ñöôïc trao thöùc aên cho ba vò thoâi. Chuùng toâi khoâng ñöôïc pheùp aên chuùng rieâng. Roài caùc Tyø-kheo lieàn vaøo trong thoân khaát thöïc. Caùc cö só ñi tröôùc; Tyø-kheo ñi sau, theo khoâng kòp, bò giaëc cöôùp ñoaït y phuïc. Caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: - Töø nay veà sau treân ñöôøng coù nguy hieåm, cho pheùp Tyø-kheo ñöôïc aên chuùng rieâng. Töø nay trôû ñi, neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, aên chuùng rieâng, tröø caùc tröôøng hôïp khaùc, Ba-daät-ñeà. Caùc tröôøng hôïp khaùc laø khi beänh, thôøi may y, thôøi thí y, khi ñi ñöôøng. Ñoù laø caùc tröôøng hôïp khaùc. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö

vaäy. Baáy giôø coù soá ñoâng Tyø- kheo cuøng caùc cö só ñi treân thuyeàn xuoâi theo doøng nöôùc. Giôø khaát thöïc ñeán, noùi vôùi caùc cö só: - Cho thuyeàn döøng laïi thôøi gian ngaén. Chuùng toâi caàn vaøo trong thoân khaát thöïc, vaø seõ trôû laïi cuøng ñi.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) 99

Caùc cö só noùi: - Chôù ñi! Chuùng toâi seõ cung caáp ñoà aên thöùc uoáng cho. Tyø-kheo noùi: - Chæ ñöôïc cung caáp ba vò maø thoâi. Chuùng toâi khoâng ñöôïc pheùp aên chuùng rieâng. Caùc cö só noùi: - Nôi khoaûng bôø soâng naøy coù nhieàu giaëc cöôùp, nôi coù nghi ngôø khuûng boá. Caùc thaày ít ngöôøi, khoâng neân ñi sau, seõ bò giaëc cöôùp ñoaït. Caùc thaày chôù ñi! Chuùng toâi seõ cung caáp ñoà aên thöùc uoáng cho. Caùc Tyø-kheo noùi: - Chæ ñöôïc cung caáp ba vò maø thoâi. Chuùng toâi khoâng ñöôïc pheùp aên chuùng rieâng. Roài caùc Tyø-kheo vaãn leân bôø ñeå khaát thöïc. Baïn ñoàng thuyeàn ñi tröôùc; caùc Tyø-kheo ñi sau, bò giaëc cöôùp ñoaït y phuïc. Caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Phaät. Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø- kheo: - Töø nay veà sau cho pheùp caùc Tyø-kheo khi ñi thuyeàn ñöôïc aên chuùng rieâng. Töø ñaây trôû ñi neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, aên chuùng rieâng, tröø caùc tröôøng hôïp khaùc, Ba-daät-ñeà. Caùc tröôøng hôïp khaùc laø khi beänh, thôøi may y, thôøi thí y, khi ñi ñöôøng, khi ñi thuyeàn. Ñoù laø caùc tröôøng hôïp khaùc. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Baáy giôø coù soá ñoâng Tyø-kheo töø nöôùc Caâu-taùt-la du haønh ñeán moät thoân nhoû. Caùc cö só nghó raèng, - Chuùng Taêng thì laïi nhieàu maø thoân xoùm thì laïi nhoû. Chuùng ta haõy laøm thöùc aên cho chuùng Taêng duøng, ñöøng ñeå cho chuùng Taêng vaát vaû, khoå cöïcl90. Hoï lieàn ñeán trong Taêng-giaø-lam thöa vôùi caùc Tyø-kheo: - Baïch chö Ñaïi ñöùc, ngaøy mai xin nhaän thöùc aên cuûa chuùng toâi. Caùc Tyø-kheo noùi: - Chæ ñöôïc môøi ba vò maø thoâi. Chuùng toâi khoâng ñöôïc pheùp aên chuùng rieâng. Caùc cö só noùi: - Chuùng toâi nghó raèng chuùng Taêng thì nhieàu maø thoân xoùm laïi nhoû. Chæ sôï khoâng ñuû thöùc aên khieán chuùng Taêng phaûi vaát vaû thoâi. Tyø-kheo laïi noùi: - Chæ ñöôïc môøi ba vò maø thoâi. Chuùng toâi khoâng ñöôïc pheùp aên chuùng rieâng. Baáy giôøi caùc Tyø-kheo ñeán baïch Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo:

l90. Taêng chia laøm nhieàu chuùng rieâng. Moãi chuùng thoï thöïc taïi moãi nôi khaùc nhau.

l00 BOÄ LUAÄT >

- Töø nay veà sau cho pheùp caùc Tyø-kheo, khi ñaïi chuùng taäp hôïp ñoâng, ñöôïc aên chuùng rieâng. Töø nay trôû ñi neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, aên chuùng rieâng, tröø caùc tröôøng hôïp khaùc, Ba-daät-ñeà. Caùc tröôøng hôïp khaùc laø khi beänh, thôøi may y, thôøi thí y, khi ñi ñöôøng, khi ñi thuyeàn, khi ñaïi chuùng taäp hôïp. Ñoù laø caùc tröôøng hôïp khaùc. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Baáy giôø coù ngöôøi con cuûa chò vua Bình-sal9l teân laø Ca-lal92 daâng thöùc aên cho caùc Sa-moân, tröôùc khi xuaát gia trong phaùi dò hoïc ngoaïi ñaïo,

ñeán choã vua Bình-sa thöa: - Toâi ñaõ vì caùc Sa-moân thieát trai cuùng döôøng roài. Nay muoán xuaát gia. Vua Bình-sa hoûi: - Muoán xuaát gia nôi naøo? Ñaùp: - Muoán xuaát gia trong phaùi Ni-kieàn Töû. Nhaø vua laïi hoûi: - Coù laøm thöùc aên cuùng döôøng Sa-moân cuûa ta khoâng? Ca-la baûo: - Taâu Ñaïi vöông, ñoù laø haïng Sa-moân naøo? Nhaø vua baûo: - Ñoù chính laø Sa-moân hoï Thích. Ca-la noùi: - Toâi chöa laøm thöùc aên cuùng döôøng caùc vò ñoù. Nhaø vua noùi: - Ngöôi nay neân doïn ñoà aên cuùng döôøng Sa-moân Thích töû. Ca-la lieàn ñeán trong Taêng-giaø-lam thöa vôùi caùc Tyø-kheo: - Nay toâi muoán laøm ñoà aên cuùng döôøng Taêng Tyø-kheo. Xin quyù ngaøi nhaän lôøi môøi cuûa toâi. Caùc Tyø-kheo noùi: - Chæ ñöôïc cuùng cho ba vò. Chuùng toâi khoâng ñöôïc aên chuùng rieâng. Baáy giôø, Ca-la noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Toâi laøm ñoà cuùng döôøng caùc Sa-moân tröôùc khi xuaát gia trong phaùi ngoaïi ñaïo. Roài toâi ñeán choã vua Bình-sa thöa, “Toâi ñaõ laøm ñoà cuùng döôøng caùc Sa-moân. Nay toâi muoán xuaát gia.” vua hoûi toâi, “Muoán xuaát l9l. Bình-sa vöông Xem cht. ll>, Ch.i Ba-la-di 2; cht. 98, Ch.ii Taêng-giaø-baø-thi-sa l0. l92. Ca-la . Nguõ phaàn 7 (T22nl42l, tr.50c27): em trai cuûa vua teân laø Ca-löu . Thaäp tuïng l> (T2>nl4>5, tr.94c25), Caên baûn >6 (T2>nl442, tr.824a0l): Caäu cuûa vua. Pali, Vin.iv.747, moät ngöôøi thaân toäc cuûa vua Seniya Bimbisāra xuaát gia theo nhoùm loõa hình taø maïng (Ājīvaka); khoâng noùi teân.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l (Tieáp Theo) l0l

gia nôi naøo?” Toâi traû lôøi, “Muoán xuaát gia trong phaùi Ni-kieàn Töû.” Nhaø vua laïi hoûi toâi, “Ñaõ laøm ñoà aên cuùng döôøng Sa-moân cuûa ta chöa?” Baáy giôø toâi hoûi, “Ñoù laø haïng Sa-moân naøo?” vua noùi vôùi toâi, “Ñoù chính laø Sa-moân Thích töû.” vua baûo toâi, “Ngöôi haõy ñeán ñoù laøm ñoà aên cuùng döôøng Sa-moân Thích töû, sau ñoù môùi xuaát gia.” Vì lyù do aáy cho neân toâi deán trong Taêng-giaø-lam môøi caùc Ñaïi ñöùc. Cuùi mong caùc vò nhaän thænh lôøi môøi cuûa toâi. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo nghe keå nhö vaäy lieàn ñeán baïch Ñöùc Theá Toân. Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Töø nay veà sau cho pheùp caùc Tyø-kheo khi coù Sa-moân thí thöïcl9> thì ñöôïc pheùp aên chuùng rieâng. Töø nay trôû ñi neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, aên chuùng rieâng, tröø caùc tröôøng hôïp khaùc, Ba-daät-ñeà. Caùc tröôøng hôïp khaùc laø khi beänh, thôøi may y, thôøi thí y, khi ñi ñöôøng, khi ñi thuyeàn, khi ñaïi chuùng taäp hôïp, khi Sa-moân thí thöïc. Ñoù laø caùc tröôøng hôïp khaùc. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. AÊn chuùng rieâng: Hoaëc boán ngöôøi hay hôn boán ngöôøi. Thöùc aên: Chæ cho côm, löông khoâ, côm khoâ, caù vaø thòt.l94 Beänh: Cho ñeán caùi goùt chaân bò treïo. Thôøi may y: Sau khi töï töù roài, neáu khoâng thoï y Ca-thi-na thì khoaûng moät thaùng; neáu coù thoï y Ca-thi-na thì khoaûng naêm thaùng, cho ñeán treân y chæ may moät ñöôøng nhö raêng con ngöïa. Thôøi thí y: Sau khi töï töù roài, neáu khoâng thoï y Ca-thi-na thì khoaûng moät thaùng; neáu coù thoï y Ca-thi-na thì khoaûng naêm thaùng; vaø caùc tröôøng hôïp thí thöïc vaø y khaùc. Khi ñi ñöôøng: Cho ñeán chæ ñi trong nöûa do tuaàn goàm caû ñi tôùi vaø ñi lui. Khi ñi thuyeàn: Cho ñeán nöông treân thuyeàn xuoâi hay ngöôïc doøng nöôùc trong voøng nöûa do tuaàn. Khi ñaïi chuùng taäp hôïpl95: thöùc aên ñuû cho boán ngöôøi maø dö moät ngöôøi laø coù söï khoán ñoán. Naêm

ngöôøi, möôøi ngöôøi, cho ñeán traêm ngöôøi maø dö moät ngöôøi laø khoán ñoán.

l9>. Töùc chuùng Tyø-kheo ñöôïc tu só ñaïo khaùc môøi aên l94. Naêm loaïi thöùc aên, xem cht.l82, Ba-daät-ñeà >2 treân. l95. Pali: Mahāsamayo, baûn Anh hieåu laø söï khan hieám cöïc kyø, do Pali samaya coù nghóa: Thôøi tieát, cô hoäi. Trong Skt., samaya coøn coù nghóa - taäp hoäi.

l2 BOÄ LUAÄT >

Sa-moân thí thöïcl96: ñaây chæ cho nhöõng ngöôøi xuaát gia theo ngoaïi ñaïo beân ngoaøi Sa-moân Thích töû. Neáu Tyø-kheo khoâng coù lyù do aên chuùng rieâng, Tyø-kheo aáy neân ñöùng daäy thöa: Toâi khoâng coù nhaân duyeân gì trong böõa aên chuùng rieâng naøy. Toâi muoán ra khoûi chuùng. Ñöùc Phaät noùi: - Cho pheùp ra. Neáu nhöõng ngöôøi naøo khoâng coù lyù do cuõng ñöôïc pheùp cho ra khoûi chuùng. Neáu hai ngöôøi, ba ngöôøi, thì tuøy yù thoï thöïc. Neáu boán ngöôøi hay hôn boán ngöôøi thì neân chia ra laøm hai boä, thay nhau vaøo aên. Neáu Tyø-kheo coù nhaân duyeân ñeå aên theo chuùng rieâng maø muoán vaøo, thì haõy ñöùng daäy thöa: Toâi coù nhaân duyeân aên rieâng chuùng. Toâi muoán vaøo. Ñöùc Phaät daïy: - Neân chaáp thuaän. Tuøy theo thöù töï Thöôïng toïa maø ngoài vaøo. Neáu Tyø-kheo naøo aên rieâng chuùng, moãi mieáng aên phaïm moät Ba- daät-ñeà. Neáu coù lyù do maø khoâng noùi, phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Khoâng phaïm: Khi beänh, thôøi gian may y, thôøi gian thí y, khi ñi ñöôøng, khi ñi thuyeàn, khi ñaïi chuùng taäp hoïp, khi Sa-moân thí, hoaëc ba ngöôøi, boán ngöôøi ñoåi nhau aên, hoaëc ñi coù nhaân duyeân; taát caû khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 34. NHAÄN QUAÙ BA BAÙTl97 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, coù moät ngöôøi nöõ teân Giaø-nhaõ-nal98, tröôùc ñoù ôû nôi ñaïi thoân, sau laáy choàng ngöôøi nöôùc Uaát-thieàn. Qua vaøi thaùng thì coù mang, neân trôû veà nhaø cha meï ôû. Luùc aáy coù caùc Tyø-kheo ñeán nhaø ñoù khaát thöïc; coâ ñích thaân daâng thöùc aên, traùi caây cho caùc Tyø-kheo. Sau ñoù moät thôøi gian, ngöôøi choàng sai ngöôøi ñeán keâu veà. Coâ noùi vôùi söù giaû:

l96. Pali: Samanabhattasamayo, ñöôïc giaûi thích: böõa aên cuûa Sa-moân, nghóa laø böõa aên ñöôïc laøm bôûi Sa-moân. (Vi. iv. 475). l97. Taêng kyø, Ba-daät-ñeà >8; Thaäp tuïng, Caên baûn, Ba-daät-ñeà >>. Pali, Paâc. >4. l98. Giaø-nhaõ-na . Taêng kyø: Haït Nhaõn . Thaäp tuïng: Lai Nhaõn ; vì maét leù. Pali: Kānamātā.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l (Tieáp Theo) l0>

- Haõy ôû laïi ñaây chôø moät chuùt! Ñeå toâi söûa soaïn ñaày ñuû ñoà aên thöùc uoáng vaø trang ñieåm y phuïc roài sau ñoù cuøng ñi. Luùc aáy coù caùc Tyø-kheo ñeán nhaø naøy khaát thöïc, ngöôøi nöõ thaáy, neân ñem ñoà aên thöùc uoáng vöøa söûa soaïn, cuùng heát cho caùc Tyø-kheo vaø thöa: - Ñaïi ñöùc coù theå nhaän thöùc aên naøy. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo nhaän heát thöùc aên, khoâng ñeå laïi chuùt naøo. Sau ñoù, coâ phaûi söûa soaïn vaø trang ñieåm trôû laïi xong môùi ra ñil99. Trong khi

coâ chöa kòp trôû laïi ñoù, thì choàng coâ ñaõ laáy vôï khaùc vaø sai söù giaû noùi vôùi coâ raèng, - Nay toâi ñaõ laáy vôï khaùc roài, veà hay khoâng veà tuøy yù. Cha cuûa Giaø-nhaõ-na nghe nhö vaäy, ñeán trong Taêng-giaø-lam. Caùc Tyø-kheo thaáy lieàn noùi: - Giaø-nhaõ-na, con gaùi cuûa oâng coù tín taâm beàn chaët vaø öa boá thí. Cha cuûa coâ noùi: - Nhö toân giaû noùi, con cuûa toâi thaät coù tín taâm beàn chaët. Nhöng cuõng vì theá maø ngaøy nay noù gaëp phaûi ñieàu maø phuï nöõ khoâng vui. Caùc Tyø-kheo hoûi: - Gaëp chuyeän gì? Cha cuûa Giaø-nhaõ-na noùi: - Choàng cuûa noù ñaõ laáy vôï khaùc roài. Khi aáy, ngoaøi cöûa thaønh Ba-la-naïi coù nhieàu ñoaøn khaùch thöông ñang nghæ ñeâm cuøng vôùi xe coä. Hoâm ñoù coù moät Tyø-kheo khaát thöïc, ñeán giôø maëc y böng baùt vaøo trong doanh traïi cuûa ñoaøn thöông khaùch naøy khaát thöïc. Tyø-kheo kia theo thöù töï ñi xin, vaø ñeán ñöùng im laëng tröôùc maët thöông chuû coù loøng tin saâu ñaäm. Thöông chuû thaáy vaäy, hoûi: - Ngaøi ñöùng nôi ñaây coù vieäc gì? Tyø-kheo traû lôøi: - Toâi khaát thöïc. Thöông chuû lieàn noùi: - Ngaøi ñöa bình baùt ñaây. Tyø-kheo trao bình baùt cho. Thöông chuû laáy thöùc aên ngon cho vaøo ñaày caû bình baùt. Tyø-kheo khaát thöïc mang thöùc aên ra khoûi traïi. Caùch ñoù khoâng xa, laïi coù moät Tyø-kheo khaát thöïc cuõng muoán vaøo trong doanh traïi khaát thöïc, neân hoûi vò Tyø-kheo vöøa nhaän ñöôïc thöùc aên: - Xin thöùc aên ñöôïc khoâng?

l99. Pali: Ba laàn coâ chuaån bò löông thöïc ñi ñöôøng ñeàu laàn löôït boá thí heát cho ba Tyø-kheo, neân treã chuyeän veà nhaø choàng. Caùc boä khaùc cuõng vaäy.

l4 BOÄ LUAÄT >

Ñaùp: Ñöôïc. Laïi hoûi: Nhaän ñöôïc töø ngöôøi naøo? Ñaùp: Nhaän ñöôïc töø thöông chuû noï. Baáy giôø, vò Tyø-kheo khaát thöïc lieàn ñeán ñöùng yeân laëng tröôùc thöông chuû noï. Thöông khaùch hoûi: - Ngaøi ñöùng ñaây laøm gì? Tyø-kheo ñaùp raèng: Toâi khaát thöïc. Thöông khaùch noùi: Ñöa bình baùt cuûa ngaøi ñaây. Tyø-kheo lieàn trao baùt cho. Thöông chuû laáy thöùc aên ngon cho vaøo ñaày caû baùt roài trao laïi cho Tyø-kheo. Tyø-kheo nhaän ñöôïc thöùc aên vöøa mang ra khoûi traïi. Ñi khoûi traïi khoâng xa, laïi gaëp moät Tyø-kheo cuõng muoán vaøo nôi doanh traïi khaát thöïc, neân hoûi: - Xin thöùc aên ñöôïc khoâng? Ñaùp: Ñöôïc. Laïi hoûi: Nhaän ñöôïc töø ngöôøi naøo? Ñaùp: Nhaän ñöôïc töø thöông chuû noï. Caùc Tyø-kheo khaát thöïc thoâng tin cho nhau nhö vaäy, ñaõ khieán cho thöông chuû heát caû löông thöïc ñi ñöôøng. Baáy giôø, thöông chuû phaûi vaøo trong thaønh Ba-la-naïi saém laïi löông thöïc. Trong khi ñoù caùc ñoàng baïn ñaõ ñi. Thöông chuû phaûi ñi sau, neân khoâng theo kòp, doïc ñöôøng bò giaëc cöôùp. Caùc Tyø-kheo nghe ñöôïc, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch caùc Tyø-kheo: Sao Tyø-kheo laïi aên heát thöùc aên cuûa ngöôøi ñaøn baø ñem veà nhaø choàng vaø löông thöïc ñi ñöôøng cuûa thöông khaùch? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch caùc Tyø-kheo ñoù: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng

phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Sao Tyø-kheo laïi aên heát thöùc aên cuûa ngöôøi ñaøn baø ñem veà nhaø choàng vaø löông thöïc ñi ñöôøng cuûa khaùch buoân? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch caùc Tyø-kheo aáy roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu, chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) l5

Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, ñeán nhaø baïch y ñöôïc môøi cuùng thöùc aên nhö baùnh, hoaëc löông khoâ,200 neáu caàn Tyø-kheo neân nhaän hai, ba baùt; nhaän hai, ba baùt roài veà trong Taêng-giaø-lam neân phaân cho caùc Tyø-kheo khaùc duøng; neáu nhaän quaù hai, ba baùt veà ñeán trong Taêng-giaø-lam khoâng chia cho caùc Tyø-kheo khaùc duøng, Ba-daät-ñeà. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Baáy giôø coù caùc Tyø- kheo beänh, e sôï khoâng daùm nhaän thöùc aên quaù möùc, ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau cho pheùp caùc Tyø-kheo beänh ñöôïc nhaän thöùc aên quaù möùc ñaõ aán ñònh. Töø nay trôû ñi neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, ñeán nhaø baïch y ñöôïc môøi cuùng thöùc aên nhö baùnh, hoaëc löông khoâ, neáu caàn Tyø-kheo neân nhaän hai, ba baùt; nhaän hai, ba baùt roài veà trong Taêng-giaø-lam neân phaân cho caùc Tyø-kheo khaùc duøng; neáu Tyø-kheo khoâng beänh nhaän quaù hai, ba baùt veà ñeán trong Taêng-giaø- lam khoâng chia cho caùc Tyø-kheo khaùc duøng, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Nhaø baïch y: Nhaø coù nam, coù nöõ. Beänh: Khoâng theå aên moät böõa maø no ñuû. Neáu Tyø-kheo ñeán nhaø baïch y, ñöôïc môøi cuùng thöùc aên nhö baùnh, hoaëc löông khoâ, neân hoûi ngöôøi chuû raèng, - Coù phaûi laø thöùc aên ngöôøi phuï nöõ ñem veà nhaø choàng, hay löông thöïc ñi ñöôøng cuûa khaùch buoân? Neáu hoï noùi laø thöùc aên ngöôøi phuï nöõ ñem veà nhaø choàng vaø löông thöïc ñi ñöôøng cuûa khaùch buoân, thì neân aên xong roài ra veà. Veà laïi trong Taêng-giaø-lam, baïch vôùi caùc Tyø-kheo, - Nôi nhaø kia coù thöùc aên cuûa ngöôøi phuï nöõ ñem veà nhaø choàng, hay löông thöïc ñi ñöôøng cuûa khaùch buoân. Neáu muoán aên, haõy aên xong roài ra veà. Neáu muoán mang thöùc aên veà, thì mang hai, ba baùt20l. Coøn toâi hieän giôø khoâng mang thöùc aên veà. Neáu muoán mang veà moät baùt aên, khi veà ñeán trong Taêng-giaø-lam phaûi phaân chia cho caùc Tyø-kheo cuøng aên. Neân noùi vôùi Tyø-kheo khaùc raèng, - Nôi nhaø kia coù thöùc aên cuûa ngöôøi phuï nöõ ñem veà nhaø choàng, hay löông thöïc ñi ñöôøng cuûa khaùch buoân. Neáu coù ai muoán ñeán ñoù, aên taïi ñoù.

200. Haùn: Bính, khöùu . Pali: Pūvehi vā manthehi, giaûi thích, pūva, baùnh ñeå laøm quaø; mantha, löông khoâ ñeå ñi ñöôøng. 20l. Tyø-kheo naøy khoâng mang veà baùt naøo, nhaéc Tyø-kheo khaùc bieát coù theå mang veà hai hoaëc ba baùt.

l6 BOÄ LUAÄT >

Neáu muoán mang thöùc aên veà, thì mang hai baùt202. Coøn toâi hieän giôø mang veà moät baùt. Neáu mang hai baùt thöùc aên veà trong Taêng-giaø-lam, phaûi phaân chia cho caùc Tyø-kheo cuøng aên. Roài laïi noùi vôùi caùc Tyø-kheo khaùc raèng, - Nôi nhaø kia coù thöùc aên cuûa ngöôøi phuï nöõ ñem veà nhaø choàng, hay löông thöïc ñi ñöôøng cuûa khaùch buoân. Neáu coù ai muoán ñeán ñoù, aên taïi ñoù. Neáu muoán mang thöùc aên veà, thì mang moät baùt20>. Coøn toâi hieän giôø mang veà hai baùt. Neáu mang heát ba baùt veà phaân chia cho caùc Tyø-kheo khaùc duøng thì noùi vôùi caùc Tyø-kheo khaùc raèng, - Nôi nhaø kia coù thöùc aên cuûa ngöôøi phuï nöõ ñem veà nhaø choàng, hay löông thöïc ñi ñöôøng cuûa khaùch buoân. Neáu coù ai muoán ñeán ñoù, aên taïi ñoù. Neáu muoán mang thöùc aên veà, thì caån thaän chôù mang veà204. Vì toâi hieän giôø mang veà ñuû ba baùt roài. Neáu Tyø-kheo khoâng coù beänh, nhaän thöùc aên quaù hai ba baùt nôi nhaø ñoù mang veà, ra khoûi cöûa phaïm Ba-daät-ñeà. Moät chaân trong cöûa, moät chaân ngoaøi cöûa, phöông tieän muoán ñi maø ñöùng laïi, taát caû ñeàu phaïm Ñoät- kieát-la. Neáu mang veà trong Taêng-giaø-lam khoâng chia cho caùc Tyø-kheo khaùc duøng maø aên moät mình, phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu khoâng noùi vôùi caùc Tyø-kheo khaùc, phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Khoâng phaïm: Nhaän hai, ba baùt; vì beänh maø nhaän quaù; coù hoûi ñeå bieát laø thöùc aên cuûa ngöôøi phuï nöõ ñem veà nhaø choàng hay löông thöïc ñi ñöôøng cuûa khaùch buoân; mang veà trong Taêng-giaø-lam chia cho caùc Tyø- kheo khaùc duøng; baïch vôùi caùc Tyø-kheo khaùc bieát nôi choán nhö vaäy. Hoaëc töï hoï ñöa ñeán trong Taêng-giaø-lam thì ñöôïc pheùp nhaän. Hoaëc hoï ñöa ñeán trong chuøa cuûa Tyø-kheo-ni, nhaän thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 35. DÖ THÖÏC PHAÙP205 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø,

202. Tyø-kheo naøy ñaõ mang veà moät baùt, nhaéc Tyø-kheo keá tieáp bieát chæ ñöôïc mang veà toái ña hai baùt. 20>. Tyø-kheo naøy ñaõ mang veà hai baùt, nhaéc Tyø-kheo keá tieáp bieát chæ ñöôïc mang veà moät baùt nöõa thoâi 204. Xem caùc cht. treân. 205. Nguõ phaàn, Ba-daät-ñeà >5; Taêng kyø, Ba-daät-ñeà >>; Thaäp tuïng, Caên baûn, Ba-daät-ñeà >4. Pali, Paêc. >5.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) l7

nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân vì caùc Tyø-kheo daïy veà phaùp aên moät laàn206, khen ngôïi phaùp aên moät laàn. Khi caùc Tyø-kheo nghe Ñöùc Theá Toân daïy veà phaùp aên moät laàn, khen ngôïi phaùp aên moät laàn, neân caùc Tyø-kheo aên thöùc aên khö-xaø-ni207, hoaëc aên naêm loaïi chaùnh thöïc208, hoaëc uoáng nöôùc traùi caây, hoaëc uoáng thuoác, doàn laïi aên uoáng moät laàn khoâng daùm aên laïi, khieán cho hình theå gaày coøm, nhan saéc tieàu tuïy. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân bieát maø vaãn coá hoûi A-nan: - Caùc Tyø-kheo naøy taïi sao hình theå gaày coøm, nhan saéc tieàu tuïy? Toân giaû A-nan baïch Phaät: - Ñöùc Theá Toân ñaõ duøng voâ soá phöông tieän vì caùc Tyø-kheo daïy veà phaùp aên moät böõa, khen ngôïi

phaùp aên moät böõa. Caùc Tyø-kheo nghe roài, taïi moät choã ngoài aên thöùc aên khö-xaø-ni, hoaëc aên naêm loaïi thöùc aên, hoaëc uoáng nöôùc traùi caây, hoaëc uoáng thuoác, doàn laïi aên moät laàn, roài khoâng daùm aên laïi nöõa. Do vaäy hình theå gaày coøm, nhan saéc tieàu tuïy. Ñöùc Phaät baûo toân giaû A-nan: - Töø nay veà sau cho pheùp caùc Tyø-kheo taïi moät choã ngoài aên cho thaät no. Caùc Tyø-kheo nghe Ñöùc Phaät cho pheùp taïi moät choã ngoài cöù aên cho ñeán khi naøo thaät no. Khi aáy caùc Tyø-kheo hoaëc aên thöùc aên khö-xaø-ni, hoaëc aên naêm loaïi thöùc aên, hoaëc uoáng nöôùc traùi caây, hoaëc uoáng thuoác, doàn laïi aên moät laàn, roài khoâng daùm aên laïi nöõa. Do vaäy hình theå gaày coøm, nhan saéc tieàu tuïy. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân bieát maø vaãn hoûi toân giaû A-nan: - Caùc Tyø-kheo naøy taïi sao hình theå khoâ heùo, nhan saéc tieàu tuïy? Toân giaû A-nan baïch Phaät: - Caùc Tyø-kheo nghe Ñöùc Theá Toân cho pheùp caùc Tyø-kheo taïi moät choã ngoài cöù aên cho ñeán khi naøo ñaày ñuû; hoaëc aên thöùc aên khö-xaø-ni, hoaëc aên naêm loaïi thöùc aên, hoaëc uoáng nöôùc traùi caây, hoaëc uoáng thuoác, doàn laïi aên moät laàn, roài khoâng daùm aên laïi nöõa. Do vaäy hình theå gaày coøm, nhan saéc tieàu tuïy. Ñöùc Theá Toân baûo toân giaû A-nan: - Töø nay veà sau cho pheùp caùc Tyø-kheo aên naêm loaïi thöùc aên hoaëc

206. Nhaát thöïc phaùp hay nhaát toïa thöïc, ngaøy aên moät böõa. Pali: ekāsana/ ekabhatta. Baûn Haùn ñoïc laø eka-asana: Moät laàn aên, nhaát thöïc. Caùc baûn khaùc ñoïc eka-āsana, moät choã ngoài, nhaát toïa (thöïc). Cf. M.i. 4>7 207. Khö-xaø-ni . Pali: Khādanīya, thöùc aên loaïi cöùng (caàn phaûi caén). Xem giaûi thích ñoaïn giôùi töôùng, vaø cht.l82. 208. Chaùnh thöïc . Pali: Bhojanīya, thöùc aên loaïi meàm. Xem cht.l82, Ba-daät-ñeà >2.

côm, hoaëc baùnh in, hoaëc côm khoâ, caù vaø thòt, khieán cho thaät no. Ñoái vôùi trong naêm moùn aên naøy, seõ tuøy thuoäc vaøo thöù naøo ñaõ nhaän ñöôïc theo ñoù aên cho thaät no. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo beänh, tuy ñaõ nhaän ñöôïc thöùc aên ngon nhö, côm, baùnh boät, côm khoâ, caù vaø thòt, maø khoâng ñuû söùc khoûe ñeå ngoài aên luoân moät laàn cho neân hình theå bò gaày coøm, nhan saéc tieàu tuïy. Ñöùc Theá Toân bieát maø vaãn hoûi toân giaû A-nan: - Taïi sao caùc Tyø-kheo beänh hình theå gaày coøm, nhan saéc tieàu tuïy? Toân giaû A-nan baïch Phaät: - Tyø-kheo beänh naøy tuy nhaän ñöôïc naêm moùn aên ngon, nhöng khoâng ñuû söùc khoûe ngoài aên moät laàn cho ñuû no neân hình theå gaày coøm, nhan saéc tieàu tuïy. Ñöùc Phaät baûo A-nan: - Töø nay veà sau cho pheùp caùc Tyø-kheo beänh aên nhieàu laàn209. Ngöôøi beänh khoâng caàn coù pheùp tuùc thöïc. 2l0 Luùc aáy caùc Tyø-kheo beänh nhaän ñöôïc thöùc aên ngon boå khoâng theå aên heát, cho ngöôøi nuoâi beänh. Ngöôøi nuoâi beänh aên ñuû roài khoâng daùm aên beøn ñem boû. Caùc loaøi chim tranh nhau ñeán, giaønh aên keâu la inh oûi. Ñöùc Theá Toân bieát maø vaãn hoûi toân giaû A-nan: - Taïi sao caùc loaøi chim keâu la inh oûi theá? Toân giaû A-nan baïch Phaät: - Caùc Tyø-kheo beänh naøy nhaän ñöôïc thöùc aên ngon boå aên khoâng heát, coøn dö ñem cho ngöôøi nuoâi beänh. Ngöôøi nuoâi beänh aên ñuû roài khoâng daùm

aên, ñem boû. Cho neân caùc loaøi chim giaønh nhau aên keâu la inh oûi nhö theá. Ñöùc Phaät baûo toân giaû A-nan: - Töø nay veà sau cho pheùp ngöôøi nuoâi beänh ñöôïc aên thöùc aên dö cuûa ngöôøi beänh, khoûi phaûi laøm phaùp dö thöïc. Baáy giôø caùc Tyø-kheo saùng sôùm nhaän ñöôïc thöùc aên, ñem caát; roài vaøo thoân khaát thöïc. AÊn xong, trôû veà laáy thöùc aên caát cho caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo aên ñuû roài, khoâng daùm aên nöõa, ñem boû caùc loaøi chim tranh nhau aên keâu la. Ñöùc Theá Toân bieát maø vaãn hoûi toân giaû A-nan: - Taïi sao caùc loaøi chim keâu la nhö theá? Toân giaû A-nan baïch Phaät: - Caùc Tyø-kheo saùng sôùm nhaän ñöôïc thöùc aên, ñem caát; roài vaøo thoân khaát thöïc. AÊn xong, trôû veà laáy thöùc aên caát cho caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-

209. Saùc saùc thöïc . 2l0. Tuùc thöïc phaùp . Xem cht.l84 ñoaïn sau.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) l9

kheo aên ñuû roài khoâng daùm aên nöõa, ñem boû cho neân caùc loaøi chim tranh nhau aên keâu la nhö vaäy. Ñöùc Phaät baûo A-nan: - Töø nay veà sau cho pheùp caùc Tyø-kheo laáy thöùc aên nhaän ñöôïc laøm phaùp dö thöïc roài aên. Taùc phaùp dö thöïc baèng caùch ñem thöùc aên aáy ñeán tröôùc moät Ñaïi ñöùc aên chöa xong noùi, “Thöa ñaïi ñöùc, toâi ñaõ aên ñuû roài, bieát cho, xem cho.” Ñaây laø taùc phaùp dö thöïc. Vò Tyø-kheo kia neân laáy moät ít ñeå aên, roài noùi vôùi vò taùc phaùp raèng, “Thaày tuøy yù laáy aên.” Neân taùc phaùp dö thöïc nhö vaäy roài môùi aên. Veà sau, coù moät tröôûng laõo, voán laø Tyø-kheo ñöôïc nhieàu ngöôøi bieát, vaøo trong thoân khaát thöïc, ñöôïc nhieàu thöùc aên, taäp trung laïi moät choã cuøng aên. AÊn xong, ñem thöùc aên dö veà trong Taêng-giaø-lam cho caùc vò Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo aên ñuû roài khoâng daùm aên, ñem boû. Caùc loaøi chim tranh nhau aên, keâu la inh oûi. Ñöùc Theá Toân bieát maø vaãn hoûi A-nan: - Taïi sao caùc loaøi chim keâu la nhö theá? Toân giaû A-nan baïch: Coù moät tröôûng laõo, voán laø Tyø-kheo ñöôïc nhieàu ngöôøi bieát, vaøo trong thoân khaát thöïc, ñöôïc nhieàu thöùc aên, taäp trung laïi moät choã cuøng aên. AÊn xong, ñem thöùc aên dö veà trong Taêng-giaø-lam cho caùc vò Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo aên ñuû roài khoâng daùm aên, ñem boû. Caùc loaøi chim tranh nhau aên, keâu la nhö vaäy. Ñöùc Phaät baûo A-nan: - Töø nay veà sau cho pheùp caùc Tyø-kheo, thöùc aên töø nôi khaùc ñem veà neân laøm phaùp dö thöïc ñeå aên. Taùc phaùp dö thöïc baèng caùch ñem thöùc aên aáy ñeán tröôùc moät Ñaïi ñöùc aên chöa xong noùi, “Thöa ñaïi ñöùc, toâi ñaõ aên ñuû roài, bieát cho, xem cho.” Ñaây laø taùc phaùp dö thöïc. Vò Tyø-kheo kia neân laáy moät ít ñeå aên, roài noùi vôùi vò taùc phaùp raèng, “Thaày tuøy yù laáy aên.” Vò Tyø-kheo kia neân taùc phaùp dö thöïc nhö vaäy roài môùi aên. Khi aáy trong nöôùc Xaù-veä coù moät Tyø-kheo tham aên, khoâng bieát aên ñuû laø theá naøo, aên khoâng ñuû laø theá naøo; khoâng bieát phaùp dö thöïc, hay khoâng dö thöïc; nhaän ñöôïc thöùc aên laø aên. Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch Tyø-kheo kia, “Sao laïi tham aên, khoâng bieát theá naøo laø aên ñuû, theá naøo laø khoâng aên ñuû, khoâng bieát dö thöïc, hay khoâng dö thöïc; nhaän ñöôïc thöùc aên laø aên?” Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã

döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo. Ngaøi

ll0 BOÄ LUAÄT >

bieát maø vaãn hoûi Tyø-kheo kia: - Thaät söï oâng coù tham aên, khoâng bieát theá naøo laø aên ñuû, theá naøo laø khoâng aên ñuû; khoâng bieát dö thöïc, hay khoâng dö thöïc; nhaän ñöôïc thöùc aên laø aên? Tyø-kheo kia thöa: - Baïch Ñöùc Theá Toân, thaät vaäy. - Vieäc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Tyø-kheo, sao laïi tham aên nhö vaäy? Ñöùc Theá Toân quôû traùch xong, baûo caùc Tyø-kheo: - Töø nay veà sau Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu, chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, aên ñaõ ñuû, hoaëc khi thoï thænh211, khoâng laøm phaùp dö thöïc212 maø aên nöõa, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Thöùc aên: Goàm naêm thöù: Côm, baùnh boät, côm khoâ, caù vaø thòt. Ñoái vôùi trong naêm thöùc aên naøy, baát cöù aên moät thöù naøo, hoaëc côm, hoaëc baùnh boät, hoaëc côm khoâ, hoaëc caù vaø thòt khieán cho no ñuû. Coù naêm loaïi aên ñuû:2l> bieát laø côm, bieát ñöôïc ñem ñeán, bieát ngaên, bieát oai nghi, bieát xaû oai nghi. AÊn ñuû roài, ñaõ xaû oai nghi, khoâng laøm phaùp dö thöïc maø nhaän ñöôïc vaø aên, moãi mieáng aên phaïm moät Ba-daät-ñeà. Baáy giôø, toân giaû Öu-ba-ly lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy, troáng vai beân höõu, quyø goái chaám ñaát, chaép tay baïch Phaät: - Tyø-kheo ñang ñi, coù bao nhieâu choã ñöôïc xem laø tuùc thöïc? Ñöùc Phaät baûo Öu-ba-ly: - Coù naêm choã ñöôïc xem tuùc thöïc. Theá naøo laø naêm? Öu-ba-ly, Tyø- kheo bieát mình ñang ñi, bieát thöùc aên laø côm, bieát ñaõ ñöôïc ñem ñeán, bieát ngaên, bieát oai nghi, bieát xaû oai nghi. Bieát tuùc thöïc roài, ñaõ xaû oai nghi,2l4 khoâng taùc phaùp taøn thöïc, nhaän ñöôïc thöùc aên maø aên, moãi mieáng aên phaïm

2ll. Taêng kyø: ... aên ñaõ ñuû, ñaõ rôøi choã ngoài... Pali: Bhuttāvī pavārito, aên ñaõ xong, vaø ñaõ no. Baûn Haùn hieåu pavārito laø - ñöôïc yeâu caàu 2l2. Dö thöïc phaùp . Nguõ phaàn, vaø caùc boä khaùc: Taøn thöïc phaùp . 2l>. Cf. Nguõ phaàn 7 (T22nl42l, tr.52cl>), moãi loaïi thöc aên coù 5 söï ñöôïc noùi laø tuùc thöïc: Coù thöùc aên, ñaõ trao cho, ñaõ nhaän vaø ñaõ nhai vaø nuoát, aên ñaõ xong, ñaõ rôøi khoûi choã ngoài, goïi laø tuùc thöïc (aên ñaõ ñuû). Pali, Vin. iv. 82, 5 yeáu toá ñeå thaønh tuùc thöïc: l. ñöôïc bieát laø ñang aên (asana paññāyati), 2. ñöôïc bieát laø coù thöùc aên (bhojana paññāyati), >. ñöùng gaàn trong taàm tay (hatthapāse hito), 4. mang ñeán cho (abhiharati), 5. ñöôïc bieát laø ñaõ töø choái, vì ñaõ aên no (panikkhepo paññāyati). 2l4. Nghóa laø, khoâng coøn - ñang ñi nöõa.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l (Tieáp Theo) lll

moät Ba-daät-ñeà. - Trong ñoù,2l5 Öu-ba-ly, Tyø-kheo bieát mình ñang ñi, bieát baùnh boät, bieát côm khoâ, caù vaø thòt, bieát söï mang ñeán, bieát ngaên, bieát oai nghi,

bieát xaû oai nghi. Tuùc thöïc roài, ñaõ xaû oai nghi, khoâng laøm phaùp dö thöïc, nhaän ñöôïc thöùc aên maø aên, moãi mieáng aên phaïm moät Ba-daät-ñeà. - Trong ñoù, Öu-ba-ly, trong khi aáy, Tyø-kheo bieát khi ñi, bieát thöùc aên laø baùnh boät, bieát ngöôøi mang ñeán, bieát ngaên, bieát oai nghi, bieát xaû oai nghi. Tuùc thöïc roài ñaõ xaû oai nghi, khoâng laøm phaùp dö thöïc, nhaän ñöôïc thöùc aên maø aên, moãi mieáng aên phaïm moät Ba-daät-ñeà. - Trong ñoù, Öu-ba-ly, trong khi aáy, Tyø-kheo bieát khi ñi, bieát côm khoâ, bieát caù vaø thòt, côm, baùnh boät, bieát ngöôøi mang ñeán, bieát ngaên, bieát oai nghi, bieát xaû oai nghi. Tuùc thöïc roài ñaõ xaû oai nghi, khoâng laøm phaùp dö thöïc, nhaän ñöôïc thöùc aên maø aên, moãi mieáng aên phaïm moät Ba- daät-ñeà. - Trong ñoù, Öu-ba-ly, Tyø-kheo bieát khi ñi, bieát thöùc aên laø côm khoâ, bieát ngöôøi mang ñeán, bieát ngaên, bieát oai nghi, bieát xaû oai nghi. Tuùc thöïc roài ñaõ xaû oai nghi, khoâng laøm phaùp dö thöïc, nhaän ñöôïc thöùc aên maø aên, moãi mieáng aên phaïm moät Ba-daät-ñeà. - Trong ñoù, Öu-ba-ly, Tyø-kheo bieát khi ñi, bieát caù vaø thòt, côm, baùnh boät, bieát ngöôøi mang ñeán, bieát ngaên, bieát oai nghi, bieát xaû oai nghi. Tuùc thöïc roài ñaõ xaû oai nghi, khoâng laøm phaùp dö thöïc, nhaän ñöôïc thöùc aên maø aên, moãi mieáng aên phaïm moät Ba-daät-ñeà. - Trong ñoù, Öu-ba-ly, Tyø-kheo bieát khi ñi, bieát thöùc aên laø caù, bieát ngöôøi mang ñeán, bieát ngaên, bieát oai nghi, bieát xaû oai nghi. Tuùc thöïc roài ñaõ xaû oai nghi, khoâng laøm phaùp dö thöïc, nhaän ñöôïc thöùc aên maø aên, moãi mieáng aên phaïm moät Ba-daät-ñeà. - Trong ñoù, Öu-ba-ly, Tyø-kheo bieát khi ñi, bieát thòt, côm, baùnh boät, côm khoâ, bieát ngöôøi ñem ñeán, bieát ngaên, bieát oai nghi, bieát xaû oai nghi. Tuùc thöïc roài ñaõ xaû oai nghi, khoâng laøm phaùp dö thöïc, nhaän ñöôïc thöùc aên maø aên, moãi mieáng aên phaïm moät Ba-daät-ñeà. - Trong ñoù, Öu-ba-ly, Tyø-kheo bieát khi ñi, bieát thöùc aên laø thòt, bieát ngöôøi mang ñeán, bieát ngaên, bieát oai nghi, bieát xaû oai nghi. Tuùc thöïc roài ñaõ xaû oai nghi, khoâng laøm phaùp dö thöïc, nhaän ñöôïc thöùc aên maø aên, moãi mieáng aên phaïm moät Ba-daät-ñeà. - Trong ñoù, Öu-ba-ly, Tyø-kheo bieát khi ñi, bieát côm, baùnh boät, côm khoâ, caù vaø thòt bieát ngöôøi mang ñeán, bieát ngaên, bieát oai nghi, bieát xaû oai nghi. Tuùc thöïc roài ñaõ xaû oai nghi, khoâng laøm phaùp dö thöïc, nhaän ñöôïc

2l5. Noäi dung caùc ñoaïn laëp chæ khaùc nhau veà thöùc aên.

ll2 BOÄ LUAÄT >

thöùc aên maø aên, moãi mieáng aên phaïm moät Ba-daät-ñeà. - Öu-ba-ly, nhö vaäy goïi laø naêm choã tuùc thöïc cuûa Tyø-kheo trong khi ñang ñi. Ñöùng, ngoài, naèm cuõng nhö vaäy. Thöùc aên khö-xaø-ni,2l6 goàm coù thöùc aên khö-xaø-ni cuû, thöùc aên nhaùnh, laù, hoa, traùi khö-xaø-ni, thöùc aên daàu, meø, ñöôøng mía, (thöùc aên) nghieàn naùt2l7. Tyø-kheo naøo tuùc thöïc roài, khoâng taùc phaùp dö thöïc, nhaän ñöôïc thöùc aên maø aên, moãi mieáng phaïm moät Ba-daät-ñeà. Neáu tuùc thöïc roài vì ngöôøi khaùc laøm phaùp dö thöïc maø khoâng thaønh phaùp dö thöïc, phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu bieát ngöôøi khaùc tuùc thöïc roài, taùc phaùp dö thöïc maø khoâng thaønh phaùp dö thöïc, phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu Tyø-kheo töï tay caàm thöùc aên, taùc phaùp dö thöïc maø khoâng thaønh phaùp dö thöïc, Ñoät-kieát-la. Neáu caàm

thöùc aên ñeå döôùi ñaát, taùc phaùp dö thöïc khoâng thaønh phaùp dö thöïc, phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu Tyø-kheo khieán tònh nhaân caàm thöùc aên, taùc phaùp dö thöïc khoâng thaønh phaùp dö thöïc, phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu Tyø-kheo taùc phaùp dö thöïc tröôùc tònh nhaân, phaïm Ñoät-kieát-la. Laáy thöùc aên khoâng ngon phuû leân treân thöùc aên ngon, taùc phaùp dö thöïc khoâng thaønh phaùp dö thöïc, phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu Tyø-kheo nhaän phaùp dö thöïc cuûa ngöôøi khaùc ñem heát ñi, khoâng thaønh phaùp dö thöïc, phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu tuùc thöïc töôûng laø tuùc thöïc, Ba-daät-ñeà. Neáu tuùc thöïc maø nghi, Ñoät-kieát-la. Neáu Tyø-kheo khoâng tuùc thöïc töôûng laø tuùc thöïc, phaïm Ñoät- kieát-la. Khoâng tuùc thöïc maø nghi, Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Khoâng phaïm: Thöùc aên maø töôûng chaúng phaûi thöùc aên, khoâng nhaän taùc phaùp dö thöïc; chaúng phaûi thöùc aên, khoâng taùc phaùp dö thöïc; töï tay giöõ laáy, laøm phaùp dö thöïc; khoâng ñeå döôùi ñaát taùc phaùp dö thöïc; cho ñeán tay rôø ñuïng ñoà ñöïng thöùc aên; hoaëc vì ngöôøi, ngöôøi vì mình, taùc phaùp dö thöïc; hoaëc bò beänh khoâng taùc phaùp dö thöïc; thöùc aên dö cuûa ngöôøi beänh,

2l6. Pali: Khādanīya, thöùc aên loaïi cöùng (caàn phaûi caén), ñöôïc giaûi thích (Vin. iv. 8>): Tröø 5 loaïi thöùc aên chính (bhojanīya, loaïi meàm), tröø thöïc phaåm loaïi ñeå qua ñeâm, 7 ngaøy, vaø suoát ñôøi, coøn laïi ñeàu laø thöùc aên loaïi cöùng. Thaäp tuïng (T2>nl4>5, tr.9lbll), 5 loaïi khö-ñaø-ni : reã, coïng, laù, maøi, quaû . Caên baûn (T2>nl442, tr.82lb22): reã, coïng, laù, hoa, quaû . Nguõ phaàn 7 (T22nl42l, tr.52cl2): Phaïn (côm), can phaïn (côm khoâ), bính xieáu (baùnh boät), ngö (caù), nhuïc (thòt) 2l7. Ma teá maït . Ñoaïn sau, noùi laø teá maït thöïc .

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l (Tieáp Theo) ll>

khoâng taùc phaùp dö thöïc; hoaëc ñaõ taùc phaùp dö thöïc. Taát caû khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 36. MÔØI NGÖÔØI TUÙC THÖÏC2l8 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø trong nöôùc Xaù-veä coù hai anh em ñeàu laøm Tyø-kheo. Moät ngöôøi ham thích aên uoáng, khoâng bieát tuùc thöïc hay khoâng tuùc thöïc; dö thöïc hay khoâng dö thöïc; nhaän ñöôïc thöùc aên laø aên. Coù vò Tyø-kheo khaùc noùi: Chöa töøng coù moät ngöôøi naøo nhö thaày, ham thích aên uoáng, khoâng bieát tuùc thöïc, khoâng tuùc thöïc; dö thöïc, khoâng dö thöïc; nhaän ñöôïc thöùc aên laø aên lieàn. Tyø-kheo kia nghe caâu noùi nhö vaäy, oâm loøng thuø haän. Sau ñoù, moät thôøi gian, thaáy vò Tyø-kheo naøy aên roài khoâng laøm phaùp dö thöïc lieàn aân caàn môøi aên. Tyø-kheo naøy aên. Tyø-kheo tham aên kia noùi: - Chöa töøng thaáy coù thaày naøo ham thích thöùc aên nhö thaày, khoâng bieát tuùc thöïc hay khoâng tuùc thöïc; khoâng bieát dö thöïc hay khoâng dö thöïc; nhaän ñöôïc thöùc aên laø aên, khoâng bieát nhaøm chaùn, khoâng bieát ñuû. Tyø-kheo naøy noùi: Tuy toâi ñaõ aên nhöng chöa ñuû. Tyø-kheo kia noùi: Thaày tröôùc ñoù ñaõ aên no ñuû roài. Tyø-kheo naøy noùi: Thaày ñaõ bieát toâi aên ñuû roài phaûi khoâng? Ñaùp: Vaâng, toâi bieát.

Tyø-kheo naøy hoûi: Thaày bieát toâi nhö vaäy maø coá môøi toâi aên phaûi khoâng? Ñaùp: Vaâng, toâi bieát. Khi aáy Tyø-kheo naøy hieàm traùch Tyø-kheo kia: - Taïi sao bieát Tyø-kheo khaùc ñaõ aên ñuû roài maø aân caàn môøi aên, muoán cho ngöôøi khaùc phaïm giôùi? Baáy giôø caùc Tyø-kheo nghe vieäc naøy, trong soá ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch Tyø-kheo kia: Taïi sao bieát ngöôøi khaùc ñaõ aên ñuû roài maø aân caàn môøi aên, muoán khieán cho hoï phaïm toäi? Baáy giôø caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø- kheo. Bieát maø Phaät vaãn hoûi Tyø-kheo kia:

2l8. Nguõ phaàn, Ba-daät-ñeà >6; Taêng kyø, Ba-daät-ñeà >4; Thaäp tuïng, Caên baûn, Ba-daät-ñeà >5. Pali, Paâc, >6.

ll4 BOÄ LUAÄT >

- Coù thaät oâng bieát ngöôøi kia ñaõ aên ñuû roài maø aân caàn môøi aên, muoán cho ngöôøi kia phaïm giôùi hay khoâng? Vò Tyø-kheo kia thöa: - Kính baïch Ñöùc Theá Toân, coù thaät nhö vaäy. Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch vò Tyø-kheo kia: - Vieäc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Taïi sao bieát ngöôøi khaùc ñaõ aên ñuû roài laïi aân caàn môøi aên, muoán cho hoï phaïm giôùi? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Tyø-kheo kia roài baûo caùc Tyø-kheo: - Keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu, chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, bieát Tyø-kheo khaùc ñaõ aên ñuû, aân caàn môøi aên, noùi raèng, “Tröôûng laõo haõy duøng moùn aên naøy!” Chæ vì muïc ñích muoán cho ngöôøi khaùc phaïm giôùi chöù khoâng gì khaùc, ba-daät ñeà. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Luùc aáy caùc Tyø-kheo chöa bieát ñaõ aên hay chöa aên, khoâng bieát ñaõ aên ñuû hay chöa aên ñuû, sau ñoù môùi bieát laø ñaõ aên ñuû, hoaëc taùc phaùp saùm Ba-daät-ñeà, hoaëc coù vò e sôï. Ñöùc Phaät baûo: - Khoâng bieát thì khoâng phaïm. Töø nay veà sau neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, bieát Tyø-kheo khaùc ñaõ aên ñuû, hoaëc thoï thænh219, maø aân caàn môøi aên, noùi raèng, “Tröôûng laõo haõy duøng moùn aên naøy!” chæ vì muïc ñích muoán cho ngöôøi khaùc phaïm giôùi chöù khoâng gì khaùc, ba-daät ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Thöùc aên: Coù naêm thöù nhö tröôùc ñaõ giaûi. Môøi: Cuõng coù naêm caùch nhö ñaõ noùi treân220. Tyø-kheo kia bieát Tyø-kheo khaùc ñaõ aên ñuû, khoâng laøm phaùp dö thöïc, maø aân caàn môøi aên, noùi raèng, - Tröôûng laõo, haõy duøng moùn aên naøy. Vò kia

2l9. Xem cht.2l2, Ba-daät-ñeà >5. 220. Thænh . Caùc baûn khaùc: Thuyeát thænh. Giaûi thích töø - thoï thænh» trong giôùi vaên, nhöng ñoaïn treân khoâng coù giaûi thích. Chính xaùc, ñaây giaûi yù nghóa - tuùc thöïc» (Pali: Pavārita) maø baûn Haùn hieåu laø - thoï thænh (ñöôïc yeâu caàu). Xem cht.2l2, Ba-daät-ñeà >5 treân.

nhaän aên, moãi mieáng, caû hai ñeàu phaïm Ba-daät-ñeà. Neáu môøi aên, Tyø-kheo ñöôïc môøi khoâng aên, ñem boû, thì ngöôøi môøi phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu Tyø- kheo môøi aên, ngöôøi kia nhaän maø khoâng aên, ñem caát thì keû môøi phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu Tyø-kheo môøi, ngöôøi kia nhaän roài chuyeån cho ngöôøi khaùc, thì ngöôøi môøi phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo khoâng taùc phaùp dö thöïc, ñem cho ngöôøi. Ngöôøi aáy taùc phaùp dö thöïc roài aên. Ngöôøi cho phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu ñem thöùc aên ngöôøi beänh cho, muoán ngöôøi khaùc phaïm. Ngöôøi cho phaïm Ñoät-kieát-la. Ñem thöùc aên dö cuûa ngöôøi beänh cho ngöôøi khaùc, muoán ngöôøi khaùc phaïm thì ngöôøi cho phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu taùc phaùp dö thöïc roài, ñem cho ngöôøi khaùc muoán cho ngöôøi khaùc phaïm, thì ngöôøi cho phaïm Ñoät-kieát-la. AÊn ñuû töôûng laø aên ñuû, Ba-daät-ñeà. Ñuû maø nghi, Ñoät-kieát-la. Khoâng aên ñuû töôûng laø aên ñuû, Ñoät-kieát-la. Khoâng aên ñuû maø nghi, Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Khoâng phaïm: Neáu tröôùc khoâng bieát; hoaëc aên ñuû töôûng laø khoâng aên ñuû; hoaëc cho ñeå boû maø aên; hoaëc cho ñeå caát maø aên; hoaëc baûo ñem cho ngöôøi maø laáy aên; hoaëc chöa laøm phaùp dö thöïc maø cho; baûo laøm phaùp dö thöïc maø aên; ngöôøi kia khoâng laøm phaùp dö thöïc maø aên; hoaëc ñem thöùc aên dö cuûa ngöôøi beänh maø cho, khoâng khieán cho ngöôøi khaùc phaïm; taát caû khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 37. PHI THÔØI THÖÏC22l A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong nuùi Kyø-xaø-quaät, thaønh La-duyeät. Baáy giôø nhaân daân trong thaønh La-duyeät laøm leã tieát hoäi, toå chöùc kyõ nhaïc. Khi aáy, hai Thích töû Nan-ñaø, Baït-nan-ñaø ñeán xem kyõ nhaïc. Thích töû Nan-ñaø, Baït-nan-ñaø vì töôùng maïo ñoan chaùnh neân moïi ngöôøi ñeàu muoán ngaém nhìn. Khi aáy coù moät ngöôøi trong ñaùm ñoâng noùi: - Quyù vò chæ ngaém suoâng Sa-moân Thích töû. Sao khoâng cung caáp thöùc aên? Phaûi cuùng döôøng, sau ñoù môùi ngaém! Luùc aáy, moïi ngöôøi ñeàu cho thöùc aên. Hai Thích töû Nan-ñaø, Baït-nan-ñaø aên xong, tieáp tuïc coi ca nhaïc maõi cho ñeán chieàu toái môùi veà ñeán nuùi Kyø-xaø-quaät. Caùc Tyø-kheo thaáy, hoûi: - Caùc thaày sao laïi ñi vaøo luùc toái mòt theá?

22l. Nguõ phaàn, Ba-daät-ñeà >8; Taêng kyø, Ba-daät-ñeà >6; Thaäp tuïng, Caên baûn, Ba-daät-ñeà >7. Pali, Paâc. >7.

ll6 BOÄ LUAÄT >

Nan-ñaø, Baït-nan-ñaø ñem nhaân duyeân aáy thuaät laïi caùc Tyø-kheo. Cuõng trong khi saåm toái aáy, Ca-löu-ñaø-di222 khoaùc y, böng baùt vaøo thaønh La-duyeät khaát thöïc. Trong luùc trôøi ñang nhaù nhem toái, Ca-löu-ñaø- di laïi ñeán khaát thöïc nhaèm nhaø ngöôøi ñaøn baø ñang mang thai. Ngöôøi ñaøn baø aáy mang thöùc aên ra cöûa ngoõ, gaëp luùc trôøi chôùp, chôït thaáy saéc dieän cuûa Ca-löu-ñaø-di,22> hoaûng sôï heùt to: “Quyû! quyû!” Do ñoù truïy thai. Ca- löu-ñaø-di noùi: - Ñaïi muoäi, toâi chaúng phaûi laø quyû maø laø Sa-moân Thích töû. Ngöôøi ñaøn baø noåi giaän

noùi: - Sa-moân Thích töû, haõy loøi ruoät ra ñi, chöù ñöøng ñi khaát thöïc ban ñeâm! Ca-löu-ñaø-di nghe caâu noùi aáy, trôû veà ñeán trong Taêng-giaø-lam, ñem nhaân duyeân naøy keå laïi cho caùc Tyø-kheo nghe. Trong soá ñoù, coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch vieäc laøm Nan-ñaø, Baït-nan-ñaø thích töû, cuøng Ca-löu-ñaø-di: Naøy Nan-ñaø, Baït-nan-ñaø vaø Ca-löu-ñaø-di, sao caùc thaày laïi ñi khaát thöïc vaøo luùc phi thôøi cuøng xem ca nhaïc? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Nan-ñaø, Baït-nan-ñaø Thích töû, cuøng Ca-löu- ñaø-di: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Nan-ñaø, Baït Nan-ñaø, Ca-löu-ñaø-di, sao caùc oâng laïi khaát thöïc luùc phi thôøi, cuøng xem ca nhaïc? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Nan-ñaø, Baït-nan- ñaø Thích töû, cuøng Ca-löu-ñaø-di roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Töø nay veà sau, khoâng ñöôïc xem kyõ nhaïc. Xem kyõ nhaïc phaïm Ñoät-kieát-la. - Töø nay veà sau Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu, chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, nhaän thöùc aên224 phi thôøi vaø aên, Ba-daät-ñeà. 222. Ca-löu-ñaø-di . Cf. M.i. 4>7 (Bhaddālisutta): Chuyeän toân giaû Bhaddaâli. Xem Trung A-haøm 5l, kinh l94 Baït-ñaø-hoøa-lôïi, Tl, tr.746. 223. Pali, Kāludāyi (Skt. Kālodāyin): Kāla + Udāyī, nghóa laø, Udāyī ñen, vì nöôùc da oâng ngaêm ñen. 224. Pali: Thöùc aên loaïi cöùng (khādānīya) vaø loaïi meàm (bhojanīya).

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) ll7

B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Thôøi: Töø khi saùng xuaát hieän cho ñeán giöõa ngaøy. Ñaây laø thôøi giôø ñuùng phaùp ñeå aên. Boán chaâu thieân haï cuõng aên nhö vaäy. Phi thôøi: Töø giöõa ngaøy cho ñeán khi bình minh chöa xuaát hieän. Thöùc aên: Coù hai loaïi: Khö-xaø-ni vaø boà-xaø-ni225, moãi thöù coù naêm loaïi nhö treân. Neáu Tyø-kheo naøo nhaän ñöôïc thöùc aên phi thôøi vaø aên, moãi mieáng phaïm moät Ba-daät-ñeà. Neáu phi thôøi, quaù phi thôøi, Ba-daät-ñeà. Baûy ngaøy226, maø ñeå quaù baûy ngaøy, Ba-daät-ñeà. Thuoác troïn ñôøi,227 khoâng nhaân duyeân maø duøng, Ñoät-kieát-la. Phi thôøi töôûng laø phi thôøi, Ba-daät-ñeà. Phi thôøi maø nghi, Ñoät-kieát-la. Phi thôøi töôûng laø thôøi Ñoät-kieát-la. Thôøi töôûng laø phi thôøi Ñoät-kieát-la. Thôøi maø nghi, Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Khoâng phaïm: Baáy giôø, coù Tyø-kheo khaát thöïc thaáy ngöôøi ta laøm ñöôøng ñen,228 trong ñoù coù chaát keá-ni,229 vì e sôï neân caån thaän khoâng daùm duøng phi thôøi. Ñöùc Phaät daïy, - Cho pheùp duøng, khoâng phaïm. Phöông phaùp cheá bieán phaûi nhö vaäy. Baáy giôø, coù Tyø-kheo beänh uoáng thuoác xoå. Tyø-kheo naáu chaùo. Thôøi gian chôø chaùo chín quaù giôø. Neân naáu luùa maïch, ñöøng cho noù beå voû, loïc laáy nöôùc maø duøng thì khoâng phaïm. Thöùc aên trong coå oùi ra, maø nuoát vaøo khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa

cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 38. THÖÙC AÊN CAÙCH ÑEÂM2>0 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong nuùi Kyø-xaø-quaät, taïi thaønh La-duyeät. Baáy giôø, toân giaû Ca-la2>l cuõng ñang toïa thieàn tö duy ôû trong ñoù. Haèng ngaøy, ñeán giôø Toân giaû khoaùc y, böng baùt, vaøo thaønh La-duyeät, khaát thöïc.

225. Xem caùc ñoaïn treân, vaø cht. lieân heä. 226. Loaïi thöùc aên (xem laø thuoác) ñöôïc pheùp ñeå duøng trong thôøi haïn baûy ngaøy. 227. Thuoác (thöùc aên) caát duøng khoâng keå thôøi haïn. 228. Haéc thaïch maät , loaïi ñöôøng caùt chöa tinh luyeän. 229. Pali: Kikla, chaát gaây men. 2>0. Nguõ phaàn, Ba-daät-ñeà >9; Taêng kyø, Ba-daät-ñeà >7; Thaäp tuïng, Caên baûn, Ba-daät-ñeà >8. 2>l. Ca-la . Thaäp tuïng l>, Tyø-kheo Thöôïng Thaéng . Caên baûn >6, Cuï thoï Ca-la . Pali: Bela hasīsa, Hoaø thöôïng cuûa A-nan (ānandassa upajjhāyo).

ll8 BOÄ LUAÄT >

Baáy giôø, trong thaønh La-duyeät khaát thöïc deã daøng, neân Ca-la khôûi yù nghó: Phieàn gì haèng ngaøy ta phaûi vaøo thaønh khaát thöïc cho vaát vaû. Ta haõy aên nhöõng thöùc aên ñöôïc tröôùc; thöùc aên ñang ñöôïc thì mang veà. Sau ñoù, laøm theo nhö ñieàu suy nghó.2>2 Toân giaû lieàn thöïc hieän theo yù nghó aáy. Baáy giôø caùc Tyø-kheo khoâng thaáy Ca-la vaøo giôø tieåu thöïc, vaø ñaïi thöïc, neân caùc cuøng nhau baøn taùn, - Chuùng ta khoâng thaáy Ca-la vaøo tieåu thöïc, vaø ñaïi thöïc. Phaûi chaêng thaày aáy ñaõ qua ñôøi, hay ñi xa, hoaëc thoâi tu, hay bò giaëc gieát, bò aùc thuù haïi, cuõng coù theå bò nöôùc cuoán troâi laém! Sau ñoù moät thôøi gian laïi thaáy Ca-la xuaát hieän. Caùc Tyø-kheo hoûi: - Maáy hoâm nay thaày ñi ñaâu maø vaøo giôø tieåu thöïc, vaø ñaïi thöïc khoâng thaáy thaày? Chuùng toâi töôûng thaày ñaõ qua ñôøi hay ñi xa, hoaëc bò aùc thuù haïi, hay laø thoâi tu, hoaëc bò aùc thuù haïi. Baáy giôø, Ca-la ñem söï vieäc treân keå laïi cho caùc Tyø-kheo nghe. Trong soá ñoù, coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch Ca-la: Sao laïi chöùa caát thöùc aên caùch ñeâm maø aên? Baáy giôø caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø- kheo. Bieát maø ngaøi vaãn hoûi Ca-la: - Thaät söï oâng coù caát thöùc aên caùch ñeâm ñeå aên hay chaêng? Ca-la thöa: - Thaät nhö vaäy. Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Ca-la: - Vieäc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Ca-la, sao oâng laïi caát ñoà aên caùch ñeâm maø aên? YÙ nghó cuûa oâng tuy laø thieåu duïc tri tuùc, nhöng chuùng sanh ñôøi sau seõ baét chöôùc laøm theo. Ñöùc Theá Toân quôû traùch Ca-la roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu, chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày:

2>2. Vaên Haùn ñoaïn naøy hôi toái. Cf. Caên baûn >6 (T2>nl442, tr.824c24): Neáu khaát thöïc ñöôïc thöùc aên öôùt, laáy baùt maø nhaän roài aên ngay. Neáu laø thöùc aên khoâ, laáy khaên goùi laïi mang veà caát. Hoâm naøo trôøi möa khoâng ñi khaát thöïc ñöôïc, laáy ra aên. Cf. Pali, Vin. iv. 86: Belahasiha ñeå daønh côm, phôi khoâ. Khi caàn aên, mang ra röôùi nöôùc vaøo roài aên.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) ll9

Tyø-kheo naøo, aên thöùc aên caùch ñeâm,233 Ba-daät-ñeà. A. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Thöùc aên caùch ñeâm:2>4 nhaän ñöôïc hoâm nay ñeå ñeán ngaøy mai. Taát caû Sa-moân Thích töû, ñaõ thoï ñaïi giôùi, maø aên thöùc aên nhö vaäy, ñeàu khoâng thanh tònh. Thöùc aên coù hai loaïi: Thöùc aên chaùnh vaø thöùc aên phi chaùnh2>5. Thöùc aên phi chaùnh laø thöùc aên baèng cuû, cho ñeán thöùc aên ñöôïc nghieàn vuïn2>6. Thöùc aên chính laø thòt, caù, côm khoâ, löông khoâ vaø côm. Tyø-kheo aên thöùc aên caùch ñeâm, moãi mieáng phaïm moät Ba-daät-ñeà. Thöùc aên phi thôøi, quaù phi thôøi aên, Ba-daät-ñeà. Nhaän thuoác baûy ngaøy, quaù baûy ngaøy duøng, Ba-daät-ñeà. Thuoác duøng suoát ñôøi, khoâng coù lyù do beänh maø duøng, Ñoät-kieát-la. Caùch ñeâm khôûi yù töôûng caùch ñeâm, Ba-daät-ñeà. Caùch ñeâm maø nghi, Ñoät-kieát-la. Chaúng phaûi caùch ñeâm maø töôûng laø caùch ñeâm, Ñoät-kieát-la. Chaúng phaûi caùch ñeâm maø nghi, Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Khoâng phaïm: Thöùc aên nhaän ñöôïc dö caùch ñeâm, coøn dö ñem cho cha meï. Hay cho ngöôøi laøm thaùp, ngöôøi laøm phoøng xaù, tính giaù coâng baèng thöùc aên; sau ñoù, Tyø-kheo khaát thöïc nôi ngöôøi laøm aáy maø ñöôïc laïi thöùc aên. Nôi baùt coù loã nöùt, thöùc aên nheùt vaøo, khi röûa caïy sôï beå thì neân caån thaän nhö phaùp maø röûa, neáu noù khoâng ra thì khoâng phaïm. Neáu ban ñeâm nhaän söõa, daàu, bô, môõ duøng ñeå nheåu vaøo loã muõi; neáu khi nheåu vaøo söõa daàu chaûy ra laïi neân boû. Taát caû khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch2>7. 39. BOÛ VAØO MIEÄNG VAÄT KHOÂNG ÑÖÔÏC CHO2>8 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø,

2>>. Taøn tuùc thöïc . Caên baûn >6: Taêng xuùc thöïc . Pali: Sannidhik āra khādānīya vā bhojanīya vā khādeyya vā bhuñjeyya vā, aên caùc thöùc aên ñöôïc tích tröõ. 2>4. Haùn: Tuùc thöïc , trong giôùi vaên: Taøn tuùc thöïc . Pali: Sannidhika rāna khādanīya vā bhojanīya vā, tích tröõ caùc loaïi thöùc aên cöùng vaø meàm 2>5. Chaùnh thöïc vaø phi chaùnh thöïc ; töùc boà-xaø-ni (loaïi meàm) vaø khö-ñaø-ni (loaïi cöùng). Xem giaûi thích caùc ñoaïn treân. 2>6. Xem cht.2l8 treân. 2>7. Heát quyeån l4. 2>8. Nguõ phaàn 7, Ba-daät-ñeà >9; Taêng kyø l6, Ba-daät-ñeà >5; Thaäp tuïng l>, Caên baûn >6, Ba-daät-ñeà >8. Pali, Paâc.40 dantapona.

l20 BOÄ LUAÄT >

nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø trong thaønh Xaù-veä coù moät Tyø-kheo2>9 nghó raèng, Ta neân thöôøng ñi khaát thöïc vôùi chieác y phaán taûo240. Vaø vò aáy lieàn thöïc haønh

theo yù nghó. Baáy giôø, coù caùc cö só trong thaønh Xaù-veä, vì cha meï, anh em, chò em, hay choàng vôi, con trai con gaùi cuûa hoï qua ñôøi, laøm ñoà aên thöùc uoáng thieát leã cuùng teá ôû ngaû tö ñöôøng, hoaëc nôi cöûa ngoõ, hoaëc beân bôø soâng, döôùi goác caây, hoaëc beân hoøn ñaù, hoaëc trong mieáu thôø. Baáy giôø, vò Tyø-kheo khaát thöïc kia töï laáy phaåm vaät hoï cuùng ñoù aên. Caùc cö só thaáy vaäy ñeàu cô hieàm, Sa-moân Thích töû khoâng bieát hoå theïn; phaïm ñieàu laáy vaät khoâng cho. Beân ngoaøi töï xöng raèng ta tu chaùnh phaùp. Nhö vaäy thì coù chaùnh phaùp gì? Chuùng ta vì cha meï, anh em, chò em... qua ñôøi, saém ñoà aên thöùc uoáng teá töï cuùng döôøng, maø hoï laïi laáy aên. Hình nhö chuùng ta vì hoï laøm ñoà aên thöùc uoáng, ñaët nôi ñoù, ñeå cuùng döôøng cho hoï vaäy! Söï thaät, chuùng ta vì cha meï, cho ñeán anh chò em cuûa chuùng ta qua ñôøi cho neân môùi thieát laäp thöùc aên naøy ñeå teá töï, maø hoï laïi töï yù laáy aên. Khi aáy, caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch Tyø-kheo khaát thöïc: - Tyø-kheo khaát thöïc, sao caùc cö só trong thaønh Xaù-veä, vì cha meï, cho ñeán anh chò em cuûa hoï qua ñôøi; hoï söûa soaïn thöùc aên ñeå teá töï cuùng döôøng, maø thaày laïi töï tieän laáy aên? Baáy giôø caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Tyø-kheo kia: - Vieäc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Tyø-kheo khaát thöïc, sao oâng töï tieän laáy thöùc aên cuùng teá cuûa caùc cö só trong thaønh Xaù-veä maø aên? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch caùc Tyø-kheo khaát thöïc kia roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Tyø-kheo khaát thöïc ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu,

2>9. Nguõ Phaàn 7 (T22nl42l, tr.5>a20): Ñaïi Ca-dieáp löôïm vaø aên ñoà aên ngöôøi ta boû ñoáng raùc; bò cheâ laø aên ñoà dô. Taêng kyø l6 (T22nl425, tr.>57a05): A-na-luaät soáng hoaøn toaøn baèng phaán taûo: Löôïm gieû raùch laøm y, nhaët côm ñoáng raùc maø aên; bò chæ trích tranh aên vôùi chim choùc. Thaäp tuïng l> (T2>nl4>5, tr.95c25): Tyø-kheo Ma-ha Ca-la; Caên baûn >6 (T2>nl442, tr.825a27), cuï thoï Ca-la; nhaân duyeân töông tôi nhö caùc boä, chæ khaùc nhaân vaät. Pali, Vin. iv. 89: aññataro bhikkhu sabbapasukūliko susāne viharati, moät Tyø-kheo noï, laø vò trì phaán taûo toaøn dieän, soáng trong khu moä. 240. Pali: adinna... āhāra, thöùc aên khoâng ñöôïc ngöôøi khaùc trao cho.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l (Tieáp Theo) l2l

laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, cho vaøo mieäng thöùc aên, hoaëc thuoác khoâng ñöôïc trao nhaän,24l Ba-daät-ñeà. Theá Toân vì Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo ñoái trong vaán ñeà aáy coù nghi, khoâng daùm töï tay laáy taêm xæa raêng vaø nöôùc uoáng. Ñöùc Phaät baûo: - Tyø-kheo töï tay laáy taêm xæa

raêng vaø nöôùc uoáng, khoâng phaïm. Töø nay trôû ñi, neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, cho vaøo mieäng thöùc aên, hoaëc thuoác khoâng ñöôïc trao nhaän,242 tröø nöôùc vaø taêm xæa raêng,243 Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Khoâng ñöôïc cho:244 töùc laø chöa ñöôïc trao nhaän. Nhaän: Coù naêm caùch nhaän. Tay trao tay maø nhaän; hoaëc tay trao duøng vaät maø nhaän; duøng vaät trao tay maø nhaän; duøng vaät trao duøng vaät nhaän, töø xa duøng vaät trao cho ngöôøi nhaän laáy, giöõa ngöôøi trao vaø ngöôøi nhaän ñeàu bieát coù khoaûng caùch khoâng xuùc ngaïi; vaät cho ñöôïc rôi vaøo trong tay. Ñoù goïi laø naêm caùch nhaän. Laïi coù naêm caùch nhaän thöùc aên: Cho qua thaân vaø nhaän qua thaân, cho qua y (aùo, vaûi) vaø nhaän qua y; caùnh tay naøy co laïi ñeå trao, caùnh tay kia co laïi ñeå nhaän; duøng vaät ñöïng ñeå cho, duøng vaät ñöïng ñeå nhaän; hoaëc coù nhaân duyeân ñeå döôùi ñaát cho. Ñoù goïi laø naêm caùch nhaän thöùc aên245. Thöùc aên khö-xaø-ni: Thöùc aên töø reã, cho ñeán thöùc aên ñöôïc nghieàn nhoû mòn. Thöùc aên:246 goàm coù côm, baùnh boät, côm khoâ, thòt vaø caù. Thöùc aên xaø-da-ni: Goàm coù toâ, du, sanh toâ, maät, thaïch maät247. Tyø-kheo naøo, thöùc aên khoâng ñöôïc trao maø töï tay laáy boû vaøo mieäng,

24l. Pali: adinna... āhāra, thöùc aên khoâng ñöôïc ngöôøi khaùc trao cho. 242. Baát thoï . Trong giaûi thích, noùi laø baát döõ ; xem cht.245 döôùi. Thaäp tuïng: Baát thoï , khoâng nhaän töø ngöôøi khaùc. Taêng kyø: Baát döõ thuû . Pali: adinna, (vaät) khoâng ñöôïc cho; giaûi thích: appaiggahitaka, (vaät) chöa ñöôïc nhaän laáy, hay chöa ñöôïc tieáp nhaän. 24>. Nguõ phaàn theâm: tröø thöùc neám (thöôøng thöïc .). Caên baûn: boû vaøo mieäng roài nhai, nuoát. Pali: aññatra udakadantapolkā, baûn Anh hieåu laø - nöôùc suùc mieäng 244. Baát döõ . Trong giôùi vaên noùi baát thoï . Pali: adinna. Xem cht.24> treân. 245. Cf. Nguõ phaàn7 (T22nl42l, tr.5>c20) coù boán caùch nhaän. Trao vaø baèng thaân vôùi thaân; trao vaø nhaän qua moät vaät; trao vaø nhaän qua tay vôùi tay; baûo caàm laáy maø nhaän. 246. Chæ chaùnh thöïc hay boà-xaø-ni, xem cht.209 treân. 247. Toâ, du, sanh toâ, maät, thaïch maät

l22 BOÄ LUAÄT >

tröø nöôùc vaø taêm xæa raêng, moãi mieáng phaïm moät Ba-daät-ñeà. Phi thôøi, quaù phi thôøi aên, Ba-daät-ñeà. Nhaän thuoác baûy ngaøy, quaù baûy ngaøy duøng, Ba-daät-ñeà. Thuoác duøng suoát ñôøi, khoâng coù nhaân duyeân, khoâng ñöôïc trao cho nhaän maø duøng, Ñoät-kieát-la. Khoâng ñöôïc trao cho nhaän, töôûng khoâng ñöôïc trao cho nhaän, Ba-daät-ñeà. Khoâng ñöôïc trao cho nhaän maø nghi, Ñoät-kieát-la. Nhaän maø khôûi yù töôûng khoâng nhaän, Ñoät-kieát-la. Nhaän maø coù nghi, Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Laáy nöôùc vaø taêm xæa raêng; hoaëc söõa, daàu, môõ khoâng ñöôïc trao nhaän maø nheåu vaøo muõi; chaûy vaøo mieäng roài nhoå ra heát, coøn dö,248 khoâng phaïm. Hoaëc Tyø-kheo khaát thöïc, chim ngaäm thöùc aên bay rôi vaøo baùt, hay gioù thoåi rôùt vaøo baùt, muoán tröø boû thöùc aên aáy, cho ñeán chæ baèng moät moùng tay cuõng coù theå tröø boû, coøn dö, khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng,

loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 40. YEÂU SAÙCH MYÕ THÖÏC249 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Baït-nan-ñaø Thích töû coù moät thöông chuû laø ñaøn-vieät. Ñeán giôø khaát thöïc, Baït-nan-ñaø Thích töû khoaùc y, böng baùt, ñeán nôi nhaø thöông chuû ñoù, noùi nhö vaày: - Nay toâi muoán coù ñöôïc thöùc aên myõ dieäu.250 Thöông chuû hoûi: - Nay, Ñaïi ñöùc coù beänh gì maø phaûi nghó ñeán thöùc aên aáy? Ñaùp: - Toâi khoâng coù beänh hoaïn gì caû. Maø muoán ñöôïc thöùc aên nhö vaäy thoâi. Thöông chuû thöa: - Chuùng con laø nhaø buoân, buoân baùn ñeå sinh soáng, coøn khoâng theå coù ñöôïc thöùc aên nhö vaäy, huoáng laø ngöôøi xuaát gia. Baáy giôø, coù Tyø-kheo khaát thöïc nghe nhöõng lôøi naøy, hieàm traùch Baït-nan-ñaø Thích töû: - Taïi sao thaày chæ vì töï thaân maø caàu xin thöùc aên myõ dieäu25l nhö

248. Vì khoâng theå nhoå saïch hoaøn toaøn. 249. Nguõ phaàn 8, Ba-daät-ñeà 4l; Taêng kyø l6, >9. Thaäp tuïng l>, Caên baûn >6: 40. Pali, Paêc. >9. 250. Taïp thöïc . Giôùi vaên noùi laø myõ thöïc . Xem giaûi thích sau. 25l. Trong baûn: Myõ thöïc. Treân, noùi laø taïp thöïc. Pali: Panītabhojāni, thöùc aên myõ vò.

theá? Khi Tyø-kheo khaát thöïc thoï thöïc roài, trôû veà trong Taêng-giaø-lam, ñem nhaân duyeân naøy noùi laïi cho caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch Baït-nan-ñaø Thích töû: - Taïi sao Thaày chæ vì töï thaân maø caàu xin thöùc aên myõ dieäu nhö vaäy? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Baït-nan-ñaø Thích töû: - Vieäc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Baït-nan-ñaø, sao chæ vì töï thaân maø caàu xin thöùc aên myõ dieäu nhö vaäy? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Baït-nan-ñaø roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Baït-nan-ñaø ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu, chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Neáu coù caùc thöùc aên myõ dieäu nhö söõa, bô, caù vaø thòt, Tyø-kheo naøo, vôùi thöùc aên ngon nhö vaäy, chæ vì töï thaân, ñoøi hoûi ñeå ñöôïc aên, Ba-daät- ñeà. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Baáy giôø caùc Tyø-kheo beänh nghe vaäy, vì e sôï khoâng daùm xin, khoâng daùm vì Tyø-kheo beänh xin, nhaän ñöôïc khoâng daùm aên. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau cho pheùp Tyø-kheo beänh ñöôïc xin; ngöôøi kia vì Tyø- kheo beänh ñöôïc xin. Xin ñöôïc roài, cho pheùp aên. Töø nay trôû ñi neân noùi giôùi nhö vaày: Neáu coù252 caùc thöùc aên myõ dieäu253 nhö söõa, bô, caù vaø thòt, Tyø-kheo naøo khoâng bònh, vôùi thöùc aên254 ngon nhö vaäy, chæ vì töï thaân, ñoøi hoûi ñeå

252. Trong baûn: Ñaéc . Thaäp tuïng: …coù trong nhaø baïch y. Nguõ phaàn:… coù trong caùc gia ñình. 25>. Caên baûn. - loaïi aåm thöïc maø Theá Toân noùi laø myõ dieäu. Pali: Pālitabhojanāni, lieät keâ: Sappi, söõa chua hay ñeà hoà, navanīta. bô trong hay sanh toâ, tela, daàu meø, madhu, maät ong, phālita, ñöôøng mía hay ñöôøng caùt, maccha, caù, masa, thòt, khīra, söõa, dadhi, söõa ñaëc. 254. Trong baûn: aåm thöïc; caùc ñoaïn treân khoâng coù chöõ aåm .

l24 BOÄ LUAÄT >

ñöôïc aên, Ba-daät-ñeà. A. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Thöùc aên myõ dieäu: Söõa, bô, caù vaø thòt. Beänh: Cho ñeán khoâng ñuû söùc ngoài ñeå aên xong moät böõa255. Tyø-kheo naøo khoâng beänh, vì töï thaân, xin thöùc aên myõ dieäu naøy maø aên, moãi mieáng aên phaïm moät Ba-daät-ñeà. Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoätkieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Ngöôøi beänh töï xin; vì ngöôøi beänh xin; khaát thöïc ñöôïc maø aên; hoaëc mình vì ngöôøi, ngöôøi vì mình xin; hoaëc khoâng xin maø ñöôïc, thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 41. CHO NGOAÏI ÑAÏO AÊN256 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi Ñöùc Phaät daãn moät ngaøn hai traêm naêm möôi ñeä töû töø nöôùc Caâu-taùt-la du haønh ñeán nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, coù caùc ñaøn-vieät cuùng döôøng Phaät vaø chuùng Taêng raát nhieàu baùnh. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân baûo Toân giaû A-nan: - OÂng ñem baùnh naøy chia cho chuùng Taêng. Toân giaû vaâng lôøi Phaät daïy ñem chia. Chia xong coøn dö. Ñöùc Phaät baûo toân giaû ñem cho ngöôøi ñi xin. Toân giaû vaâng lôøi daïy cuûa Phaät ñem cho moãi ngöôøi moät caùi. Trong soá ngöôøi haønh khaát kia coù moät ngöôøi nöõ ngoaïi ñaïo loõa theå,257 nhan maïo xinh ñeïp. Khi toân giaû A-nan phaân phoái baùnh, baùnh dính vaøo nhau töôûng laø moät, phaùt cho coâ ta. Coâ ta hoûi ngöôøi ñöùng gaàn: - Baø ñöôïc maáy caùi? Ngöôøi kia traû lôøi: - Toâi ñöôïc moät caùi. Traû lôøi xong baø aáy laïi hoûi coâ ta: - Coâ ñöôïc maáy caùi? Coâ ta noùi:

255. Nhaát toïa gian ; chính xaùc, hieåu laø khoâng theå aên ngaøy moät böõa maø no ñuû. Ñònh nghóa cuûa Pali: Ngöôøi bònh (gilāno), laø ngöôøi caàn thöùc aên myõ dieäu môùi thaáy khoeû khoaén. 256. Nguõ phaàn, Ba-daät-ñeà 40; Taêng kyø: 52; Thaäp tuïng, Caên baûn, 44. Pali. Paâc.4l. 257. Haùn: Loõa hình ngoaïi ñaïo (xuaát) gia nöõ . Baûn Haùn coù söï cheùp nhaàm. Chính xaùc, ngoaïi ñaïo xuaát gia nöõ (Pali: Paribbājikā). Trong giôùi vaên Pali, loaõ hình acelakassa (Skt. acelakāya) thuoäc nam taùnh. Khoâng coù nöõ loõa hình ngoaïi ñaïo.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) l25

- Toâi ñöôïc hai caùi. Ngöôøi ñaøn baø kia lieàn noùi vôùi coâ: - Tyø-kheo ñoù cuøng coâ tö thoâng, cho neân coâ môùi ñöôïc hai caùi. Baáy giôø toân giaû A-nan nghe nhöõng lôøi naày, lieàn oâm loøng öu saàu. Caùc Tyø-kheo nghe cuõng khoâng vui. Trong soá nhöõng ngöôøi tuï hoäi kia, coù moät Phaïm chí,258 nhaän thöùc aên naøy xong, laïi treân ñöôøng ñeán Caâu-taùt-la. Treân ñöôøng ñi gaëp moät ngöôøi

Baø-la-moân chí tín, laøm ngheà xem töôùng, hoûi: - OÂng töø ñaâu ñeán? Phaïm chí traû lôøi: - Toâi töø Xaù-veä ñeán. Baø-la-moân hoûi: - Sao, trong nöôùc Xaù-veä khaát caàu thöùc aên deã daøng laém khoâng? Coù theå coøn thöøa mang theo khoâng? Phaïm chí noùi: - Coù theå xin ñöôïc. Baø-la-moân hoûi: - Xin nôi ai maø deã ñöôïc vaäy? Phaïm chí traû lôøi: - Xin töø cö só troïc ñaàu. Ngöôøi Baø-la-moân laïi hoûi: - Cö só troïc ñaàu laø ai? Phaïm chí noùi: - Chính laø Sa-moân Cuø-ñaøm. Ngöôøi Baø-la-moân baát bình noùi: - OÂng laø ngöôøi gì maø aên cuûa ngöôøi ta laïi noùi lôøi aùc nhö vaäy? Ngöôøi Baø-la-moân kia ñeán trong Taêng-giaø-lam, ñem söï vieäc ñaõ nghe keå laïi cho caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo naøy ñem nhaân duyeân naày baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân treân taäp hôïp Taêng Tyø-kheo baûo: - Töø nay veà sau Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, cho thöùc aên ñeán loõa hình ngoaïi ñaïo nam hoaëc nöõ, Ba-daät-ñeà. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Caùc ngoaïi ñaïo ñeàu coù

258. Trong Luaät Pali, chuyeän keå nam loaõ hình ngoaïi ñaïo (acelaka).

l26 BOÄ LUAÄT >

lôøi oaùn traùch: - Moät ngöôøi, hai ngöôøi ngoaïi ñaïo coù loãi, chôù chuùng toâi ñaâu coù toäi gì maø khoâng cho thöùc aên? Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Phaät daïy: - Töø nay veà sau, caùc Tyø-kheo naøo muoán cho thöùc aên, neân ñeå döôùi ñaát maø cho, hoaëc sai ngöôøi cho. Töø nay trôû ñi neân noùi giôùi nhö vaày. Tyø-kheo naøo, töï tay cho thöùc aên ñeán loõa hình ngoaïi ñaïo nam hoaëc nöõ,259 Ba-daät-ñeà. A. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Ngoaïi ñaïo: Chæ cho ngöôøi loõa hình dò hoïc260. Ba-tö-ba-la-xaø:26l laø ngöôøi xuaát gia trong chuùng ngoaïi ñaïo aáy. Thöùc aên khö-xaø-ni: Thöùc aên baèng reã cuû, cho ñeán thöùc aên baèng quaû, thöùc aên baèng daàu cho ñeán thöùc aên ñöôïc nghieàn naùt. Thöùc aên:262 côm, baùnh boät, côm khoâ, caù vaø thòt. Neáu Tyø-kheo töï tay cho thöùc aên ñeán loõa hình, nam nöõ ngoaïi ñaïo, Ba-daät-ñeà. Neáu cho maø hoï nhaän phaïm Ba-daät-ñeà; hoï khoâng nhaän phaïm Ñoät-kieát-la. Phöông tieän muoán cho maø khoâng cho, hoái haän, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Neáu ñeå döôùi ñaát maø cho; hoaëc sai ngöôøi cho; hoaëc bieáu cho cha meï; cho thôï laøm thaùp, ngöôøi thôï laøm phoøng, tính theo giaù trò maø traû coâng; hoaëc bò theá löïc cöôõng böùc thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 42. TRÖÔÙC SAU BÖÕA AÊN ÑI ÑEÁN NHAØ KHAÙC KHOÂNG BAÙO 26>

259. Trong baûn Haùn cheùp thieáu hai chöõ loõa hình ñaõ ñöôïc neâu trong vaên keát giôùi laàn ñaàu. Pali: acelakassa vā paribbājakassa vā paribbājikāya vā, cho caùc loaõ hình (nam), hay xuaát gia (ngoaïi ñaïo) nam hay xuaát gia (ngoaïi ñaïo) nöõ. Taêng kyø: Voâ y ngoaïi ñaïo vaø xuaát gia nam, nöõ. Caên baûn: Voâ y ngoaïi ñaïo, vaø caùc nam, nöõ ngoaïi ñaïo khaùc. 260. Chính xaùc, giaûi thích töø loõa hình trong giôùi

vaên. Coù leõ do ngöôøi cheùp nhaàm neân ñaûo ngöôïc thaønh giaûi thích töø ngoaïi ñaïo. 26l. Ba-tö-ba-la-xaø . phieân aâm khoâng chuaån cuûa töø Skt. parivrāja (nam), parivrājikā (nöõ); hoaëc Pali, paribbāja (paribbājikā): Ngöôøi xuaát gia, chæ caùc du syõ (nam, nöõ) ngoaïi ñaïo. Giaûi thích töø ngoaïi ñaïo trong giôùi vaên 262. Ñaây chæ chaùnh thöïc hay boà-xaø-ni. 26>. Nguõ phaàn 9: Ba-daät-ñeà 82; Taêng kyø 20, Thaäp tuïng l7, Caên baûn 4>: 8l. Pali, Paâc. 46.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) l27

A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, trong thaønh Xaù-veä coù moät tröôûng giaû haøo toäc laø baïn thaân höõu tröôùc kia cuûa Baït-nan-ñaø Thích töû, nghó: Neáu Baït-nan-ñaø Thích töû ñeán thaønh naøy, ta seõ vì Baït-nan-ñaø thieát trai cuùng döôøng chuùng Taêng. Sau ñoù, Baït-nan-ñaø Thích töû vaøo ñeán thaønh. Tröôûng giaû bieát, lieàn sai ngöôøi ñeán trong Taêng-giaø-lam môøi caùc Tyø-kheo saùng ngaøy mai thoï thöïc. Trong ñeâm aáy, tröôûng giaû söûa soaïn ñaày ñuû caùc ñoà aên thöùc uoáng ngon boå, saùng ngaøy ñeán baùo ñaõ ñeán giôø. Caùc Tyø-kheo khoaùc y, böng baùt, ñeán nhaø oâng tröôûng giaû an toïa nôi choã ngoài. Caùc Tyø-kheo baûo oâng tröôûng giaû: - Chuùng Taêng ñaõ taäp hoïp roài. Ñoà aên thöùc uoáng ñaõ söûa soaïn xong, haõy doïn ra. OÂng tröôûng giaû thöa: - Xin chö toân chôø moät laùt. Ñôïi Thích töû Baït-nan-ñaø ñeán. Caùc Tyø-kheo baûo: - Chuùng Taêng ñaõ taäp hoïp roài. Ñoà aên thöùc uoáng neáu ñaõ söûa soaïn xong, thì cöù doïn ra. Sao laïi phaûi ñôïi? Maët trôøi gaàn xeá roài. E raèng caùc Tyø-kheo thoï thöïc khoâng kòp no. Khi aáy, oâng tröôûng giaû thöa vôùi caùc Tyø-kheo: - Tröôùc ñaây, toâi coù lôøi nguyeän, neáu Thích töû Baït-nan-ñaø ñeán thaønh naày, toâi seõ vì Baït-nan-ñaø Thích töû thieát côm cuùng döôøng chuùng taêng. Vaäy xin chö toân chôø moät chuùt, ñôïi Baït-nan-ñaø. Hoâm aáy, Baït-nan-ñaø vaøo giôø tieåu thöïc laïi ñeán nhaø khaùc, maõi gaàn giöõa ngaøy môùi laïi. Khi aáy, caùc Tyø-kheo thaáy gaàn quaù giöõa ngaøy, tuy ñöôïc aên uoáng nhöng khoâng ñöôïc no laém. Trong soá caùc Tyø-kheo coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch Baït-nan-ñaø Thích töû: - Baït-nan-ñaø thích töû, sao giôø tieåu thöïc thaày laïi ñeán nhaø khaùc, gaàn giöõa tröa môùi ñeán, khieán cho caùc Tyø-kheo thoï thöïc khoâng ñöôïc ñaày ñuû? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Baït-nan-ñaø Thích töû: - Vieäc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp

l28 BOÄ LUAÄT >

Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Baït-nan-ñaø thích töû, taïi sao giôø tieåu thöïc, oâng laïi ñeán caùc nhaø khaùc, gaàn quaù giöõa ngaøy môùi ñeán, khieán cho caùc Tyø-kheo thoï thöïc khoâng ñöôïc ñaày ñuû? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Baït-nan-ñaø roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng

höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu, chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, tröôùc ñaõ nhaän lôøi môøi, vaøo giôø tieåu thöïc264 laïi ñeán nhaø khaùc, Ba-daät-ñeà. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Khi aáy, trong thaønh La-duyeät coù moät Ñaïi thaàn laø baïn thaân quen tröôùc kia cuûa Thích töû Baït- nan-ñaø. Moät hoâm vò Ñaïi thaàn kia coù ñöôïc moät soá quaû ngoït,265 lieàn sai moät ngöôøi vaø daën: - Baït-nan-ñaø Thích töû laø baïn thaân quen tröôùc kia cuûa ta. Ngöôi mang quaû naày ñeán trong Taêng-giaø-lam cho oâng aáy thaáy roài noùi roõ raèng, “Toâi vôùi oâng laø baïn cuõ. Nhôø oâng mang soá quaû naày phaân chia trong chuùng Taêng.” Ngöôøi söù kia vaâng lôøi, mang cam ñeán trong Taêng-giaø-lam, thöa vôùi caùc Tyø-kheo: - Thöa chö Ñaïi ñöùc, ñaây laø traùi caây môùi, cho Taêng. Caùc Tyø-kheo baûo: - Neáu cuùng cho chuùng Taêng thì neân chia lieàn ñi. Ngöôøi kia thöa: - Vò Ñaïi thaàn trong thaønh La-duyeät sai toâi raèng, “Ngöôi mang soá quaû naày ñeán trong Taêng-giaø-lam nhôø Thích töû Baït-nan-ñaø chia cho Taêng.” Baây giôø, caàn phaûi chôø Thích töû Baït-nan-ñaø ñeán roài seõ chia cho Taêng. Baáy giôø, Baït-nan-ñaø sau böõa aên ñaõ ñeán nhaø khaùc roài. Khi trôû veà thì ñaõ quaù giôø, khieán chuùng Taêng khoâng duøng ñöôïc soá quaû töôi aáy. Caùc Tyø-kheo nghe bieát, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch Baït-nan-ñaø: - Taïi sao sau böõa aên, laïi ñeán nhaø khaùc, quaù giôø môùi trôû laïi, khieán

264. Caùc ñoaïn sau noùi thöïc tieàn, tröôùc böõa aên. 265. Cam quaû . Nguõ phaàn: Thuïc thöïc , thöùc aên chín (traùi caây). Pali: Kh ādānīya, thöùc aên loaïi cöùng.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) l29

cho caùc Tyø-kheo duøng khoâng ñöôïc soá quaû môùi nhö vaäy? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch Baït-nan-ñaø Thích töû: - Vieäc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Thích töû Baït-nan-ñaø, taïi sao sau khi aên xong, oâng laïi ñeán nhaø khaùc, quaù giôø môùi trôû laïi, khieán cho caùc Tyø-kheo duøng khoâng ñöôïc soá quaû môùi? Töø nay veà sau, neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, tröôùc ñaõ nhaän lôøi môøi, tröôùc böõa aên hay sau böõa aên laïi ñeán nhaø khaùc, Ba-daät-ñeà. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Baáy giôø, trong thaønh La-duyeät coù nhieàu choã thænh Taêng, nhöng caùc Tyø-kheo e sôï, khoâng daùm nhaän lôøi thænh vaøo thaønh. Baïch Phaät. Phaät daïy: - Töø nay veà sau cho pheùp caùc Tyø-kheo baùo cho nhau ñeå vaøo thaønh. Tyø-kheo khoâng bieát neân baùo cho ai. Phaät daïy: - Neân baùo cho Tyø-kheo. Neáu ôû moät mình trong phoøng thì baùo cho vò Tyø-kheo phoøng gaàn. Töø nay veà sau, neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, tröôùc ñaõ nhaän lôøi môøi, tröôùc böõa aên hay sau böõa aên laïi ñeán nhaø khaùc maø khoâng

baùo, Ba-daät-ñeà. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Baáy giôø, coù Tyø-kheo beänh, tröôùc ñoù baûo nhaø ñaøn-vieät naáu canh, naáu chaùo, naáu côm; vò aáy e sôï, khoâng daùm vaøo thaønh, ngaïi phaïm sau böõa aên maø ñeán nhaø khaùc. Baïch Phaät, Phaät daïy: - Cho pheùp Tyø-kheo beänh, khoâng baùo, ñöôïc vaøo thaønh. Töø nay, neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, tröôùc ñaõ nhaän lôøi môøi, tröôùc böõa aên hay sau böõa aên laïi ñeán nhaø khaùc maø khoâng baùo cho Tyø-kheo khaùc, tröø tröôøng hôïp ñaëc bieät, Ba-daät-ñeà. Tröø tröôøng hôïp ñaëc bieät laø khi beänh. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Baáy giôø, thôøi gian may y ñaõ ñeán. Caùc Tyø-kheo caàn nhöõng thöù nhö noài lôùn, noài nhoû, bình, thìa, baùt, buùa, cheùn, chaäu, baùt nhoû, aám, giaây phôi, ñoà treo y, y-ni-dieân-ñaø, vaûi loâng. Caùc Tyø-kheo vì e sôï, neân khoâng daùm vaøo thaønh, ngaïi phaïm khoâng baùo maø vaøo thoân. Ñöùc Phaät daïy:

l>0 BOÄ LUAÄT >

- Töø nay veà sau cho pheùp caùc Tyø-kheo khi may y, khoâng baùo ñöôïc vaøo thoân. Töø nay trôû ñi neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, tröôùc ñaõ nhaän lôøi môøi, tröôùc böõa aên hay sau böõa aên laïi ñeán nhaø khaùc maø khoâng baùo cho Tyø-kheo khaùc, tröø tröôøng hôïp ñaëc bieät, Ba-daät-ñeà. Tröø tröôøng hôïp ñaëc bieät laø khi beänh, thôøi gian may y. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Baáy giôø, thôøi gian thí y ñaõ ñeán. Hoaëc coù choã ñaõ ñöôïc thí y, coù choã ñang tìm caàu. Caùc Tyø-kheo kia e sôï khoâng daùm vaøo thaønh, lo ngaïi phaïm khoâng baùo maø vaøo thaønh. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau, thôøi gian thí y cho pheùp caùc Tyø-kheo khoâng baùo vaãn ñöôïc pheùp vaøo thaønh. Töø nay trôû ñi neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, tröôùc ñaõ nhaän lôøi môøi, tröôùc böõa aên hay sau böõa aên laïi ñeán nhaø khaùc maø khoâng baùo cho Tyø-kheo khaùc,266 tröø tröôøng hôïp ñaëc bieät, Ba-daät-ñeà. Tröø tröôøng hôïp ñaëc bieät laø khi beänh, thôøi gian may y. Ñoù laø nhöõng tröôøng hôïp ñaëc bieät. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Tröôùc böõa aên: Töø bình minh xuaát hieän, ñeán khi aên. Sau böõa aên: Töø khi aên cho ñeán giöõa ngaøy267. Nhaø: Nôi coù nam nöõ cö truù. Caùc Tyø-kheo khaùc: Nhöõng ngöôøi soáng chung ñoàng trong moät cöông giôùi. Beänh: Nhö treân ñaõ noùi. Thôøi gian may y: Sau töï töù, khoâng thoï y Ca-thi-na thì moät thaùng, coù thoï y Ca-thi-na thì naêm thaùng. Ngoaøi ra nhöõng khi khuyeán hoùa cuùng thöùc aên keå caû thí y, cuõng thuoäc veà thôøi gian thí y. Neáu Tyø-kheo naøo baùo ñeán thoân maø giöõa ñöôøng trôû laïi, thôøi lôøi baùo tröôùc khoâng coøn giaù trò; neáu muoán ñi nöõa, thì phaûi baùo trôû laïi. Neáu Tyø-kheo naøo baùo ñeán trong thoân maø khoâng ñeán choã ñaõ baùo ñoù, laïi ñeán nhaø khaùc, thì lôøi baùo tröôùc khoâng coøn giaù trò; neáu muoán ñeán ñoù thì phaûi baùo trôû laïi môùi ñöôïc ñi. Neáu baùo ñeán nhaø baïch y maø laïi ñeán nôi nhaø kho vaø tuï laïc hay

266. Nguõ phaàn: Khoâng baùo cho Tyø-kheo ôû gaàn. Neáu khoâng coù Tyø-kheo gaàn ñoù ñeå baùo, khoâng phaïm 267. Thöïc haäu . Taêng kyø: aên xong roài, vaãn coøn sôùm, goïi laø thöïc haäu. Thaäp tuïng: Trung tieàn trung haäu , tröôùc vaø sau giöõa tröa.

phoøng bieân;268 hoaëc ñeán Taêng-giaø-lam cuûa Tyø-kheo-ni hay ñeán nhaø baïch y roài veà lieàn cuõng maát ñi lôøi baùo tröôùc; phaûi baùo trôû laïi môùi ñöôïc ñi. Neáu Tyø-kheo ñaõ nhaän lôøi môøi roài tröôùc böõa aên hay sau böõa aên ñeán nhaø khaùc, maø khoâng baùo cho Tyø-kheo ñeå vaøo thoân, tröø tröôøng hôïp ñaëc bieät, Ba-daät-ñeà. Moät chaân trong cöûa, moät chaân ngoaøi cöûa, phöông tieän trang nghieâm, muoán ñi maø khoâng ñi, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Khi beänh, thôøi gian may y, thôøi gian thí y, ñaõ baùo cho Tyø-kheo khaùc; hoaëc khoâng coù Tyø-kheo, khoâng baùo;269 ñeán nôi nhaø kho, tuï laïc, phoøng bieân; hoaëc ñeán Taêng-giaø-lam cuûa Tyø-kheo, ñeán daën nhaø baïch y ñöôïc daën baùo; hoaëc nôi nhieàu nhaø, traûi toïa cuï, thænh Tyø-kheo; hoaëc bò theá löïc eùp buoäc; hoaëc maïng naïn, phaïm haïnh naïn, thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 43. NGOÀI TRONG NHAØ ÑANG COÙ AÊN270 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Toân giaû Ca-löu-ñaø-di, khi coøn ôû ñôøi quen thaân vôùi ngöôøi vôï cuûa oâng baïn baïch y. Baø aáy teân laø Trai, coù nhan saéc ñeïp xinh ñeïp. Ca-löu-ñaø-di cuõng coù töôùng maïo ñeïp ñeõ. Khi aáy Ca-löu-ñaø-di ñeå yù ñeán Trai öu-baø-tö. Trai öu-baø-tö cuõng ñeå yù ñeán Ca-löu-ñaø-di. Hoâm aáy ñeán giôø khaát thöïc Ca-löu-ñaø-di khoaùc y, böng baùt, ñeán nhaø Trai öu-baø-tö, an toïa nôi choã ngoài. Trong luùc aáy, Trai öu-baø-tö taém röûa trang ñieåm thaân hình, phu chuû heát loøng yeâu kính, neân khoâng bao giôø rôøi nhau. Phu chuû hoûi Ca-löu-ñaø-di: - OÂng caàn gì? Ca-löu-ñaø-di traû lôøi: - Toâi caàn thöùc aên. Ngöôøi choàng lieàn baûo vôï ñem thöùc aên cho. Nhö lôøi noùi cuûa choàng, baø vôï ñem thöùc aên trao cho Ca-löu-ñaø-di. Ca-löu-ñaø-di aên xong, vaãn ngoài moät choã khoâng ñi. Ngöôøi choàng hoûi Ca-löu-ñaø-di: - Vöøa roài oâng noùi caàn thöùc aên. Ñaõ aên roài, sao khoâng ñi?

268. Bieân phoøng . Thaäp tuïng: Taêng phöôøng . 269. Cf. Nguõ phaàn. 270. Nguõ phaàn: Khoâng coù. Taêng kyø, Ba-daät-ñeà 54; Thaäp tuïng, Caên baûn: 42. Pali, Paêc. 4>.

l>2 BOÄ LUAÄT >

Khi aáy,Trai öu-baø-tö ra daáu hieäu khieán Ca-löu-ñaø-di ñöøng ñi. Phu chuû cuûa baø noåi giaän noùi vôùi Ca-löu-ñaø-di: - Tyø-kheo laøm trôû ngaïi vieäc cuûa ta.27l Noùi caàn aên, cho aên roài, sao khoâng ñi. Laïi muoán laøm gì ñaây? Toâi giao nhaø cho oâng maø ñi. ÔÛ laïi ñoù, muoán laøm gì thì laøm! Ngöôøi choàng giaän, noùi nhö vaäy, roài boû nhaø ra ñi. Vaøo Baáy giôø, coù Tyø-kheo khaát thöïc vöøa ñeán nhaø ñoù, nghe nhö vaäy, hieàm traùch Ca-löu-ñaø-di: - Taïi sao thaày laïi ngoài lì taïi nhaø ñang coù thöùc aên ? Tyø-kheo khaát thöïc ra khoûi thaønh Xaù-veä, veà ñeán trong Taêng-giaø- lam, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû vôùi caùc Tyø-kheo. Trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch Ca-löu-ñaø-di: - Taïi sao thaày laïi ngoài lì taïi nhaø ñang coù thöùc

aên?272 Baáy giôø, caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo. Bieát maø Ngaøi vaãn hoûi Ca-löu-ñaø-di: - Thaät söï oâng coù ngoài yeân taïi nhaø ñang coù thöùc aên? Ca-löu-ñaø-di thöa: - Baïch Ñöùc Theá Toân, coù thaät nhö vaäy. Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Ca-löu-ñaø-di: - Vieäc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Taïi sao oâng laïi ngoài yeân nôi nhaø cho aên coù cuûa quyù? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Ca-löu-ñaø-di roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, taïi nhaø coù thöùc aên273

27l. Duyeân khôûi theo Thaäp tuïng vaø Caên baûn: Ngöôøi choàng ñang coù duïc taâm vôùi vôï nhöng bò Tyø-kheo ngoài lì gaây trôû ngaïi. Chi tieát naøy giaûi thích töø höõu thöïc gia: Gia ñình ñang höôûng thoï duïc laïc. 272. Thöïc gia ; xem giaûi thích sau. 27>. Thöïc gia . Thaäp tuïng: Höõu thöïc gia ; giaûi thích: Ngöôøi nöõ laø thöùc aên cuûa ngöôøi nam. Caên baûn: Tri höõu thöïc gia , bieát trong nhaø nam nöõ ñang coù duïc taâm vôùi nhau. Pali: Sabhojana, giaûi thích: Nhaø coù nam vaø nöõ; nam nöõ ñang coù duïc taâm vôùi nhau (ubho avītarāgā).

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l (Tieáp Theo) l>>

coù vaät baùu274, maø coá naùn ngoài, Ba-daät-ñeà. A. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Thöùc aên: Nam duøng nöõ laøm thöùc aên, nöõ duøng nam laøm thöùc aên, cho neân goïi laø thöùc aên. Nhaø: Nhö treân ñaõ noùi. Vaät baùu: Xa cöø, maõ naõo, chaân chaâu, hoå phaùch, kim ngaân. Neáu Tyø-kheo taïi nhaø coù thöùc aên, coù vaät baùu, duoãi caùnh tay maø ñuïng caùnh cöûa thì ñöôïc ngoài. Neáu Tyø-kheo nôi nhaø coù thöùc aên coù vaät baùu maø coá naùn ngoài, Ba-daät-ñeà. Muø maø khoâng ñieác, Ñoät-kieát-la. Ñieác maø khoâng muø, cuõng Ñoät-kieát-la. Ñöùng maø khoâng ngoài, Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Thöùc xoa ma ni, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Neáu vaøo trong nhaø aên coù vaät baùu, ngoài duoãi caùnh tay ra ñuïng cöûa; hoaëc coù hai Tyø-kheo laøm baïn; hoaëc coù ngöôøi quen; hoaëc coù ngöôøi khaùch ôû choã ñoù maø khoâng muø khoâng ñieác, khoâng ñieác khoâng muø; hoaëc ñi ngang qua maø khoâng ñöùng laïi; hoaëc baát ngôø beänh phaùt teù xuoáng ñaát; hoaëc bò theá löïc baét; hoaëc bò troùi nhoát; hoaëc maïng naïn, phaïm haïnh naïn; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 44. NGOÀI VÔÙI NGÖÔØI NÖÕ ÔÛ CHOÃ KHUAÁT275 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, toân giaû Ca-löu-ñaø-di, khi coøn laø ngöôøi theá tuïc, coù quen thaân vôùi ngöôøi vôï cuûa oâng baïn baïch y. Baø aáy teân laø

Trai, coù nhan saéc xinh ñeïp. Ca-löu-ñaø-di cuõng coù töôùng maïo ñeïp ñeõ. Ca-löu-ñaø-di ñeå yù Trai öu-baø-tö. Trai öu-baø-tö cuõng ñeå yù Ca-löu-ñaø-di. Ñeán giôø khaát thöïc, Ca-löu-ñaø-di khoaùc y, böng baùt, ñeán nhaø cuûa Trai öu-baø-tö, töï nghó raèng, - Ñöùc Theá Toân caám trong nhaø coù aên coù vaät baùu khoâng ñöôïc ngoài vaø ñöôïc ngoài choã naøo duoãi caùnh tay ra ñuïng cöûa. Neân oâng ngoài phía sau caùnh cöûa. Khi Ca-löu-ñaø-di cuøng vôùi Trai öu-baø-tö ñang noùi chuyeän, thì coù Tyø-kheo khaát thöïc ñeán, nghe coù tieáng Ca-löu-ñaø-di ñang noùi, maø khoâng thaáy Ca-löu-ñaø-di ôû choã naøo, beøn hieàm traùch Ca-löu-ñaø-di:

274. Vaät baùu: Caùc boä khaùc khoâng coù yeáu toá naøy. Coù theå baûn Haùn hieåu sabhojana (coù thöùc aên) ñoàng nghóa vôùi sabhoga (coù tö cuï hay taøi baûo). 275. Nguõ phaàn: Ba-daät-ñeà 42; Taêng kyø: 70; Thaäp tuïng, Caên baûn: 42.

l>4 BOÄ LUAÄT >

- Taïi sao, trong nhaø coù aên coù cuûa baùu maø laïi ngoài choã khuaát khieán cho chuùng toâi khoâng bieát ñang laøm gì? Khaát thöïc Tyø-kheo ra khoûi thaønh Xaù-veä, trôû veà ñeán trong Taêng- giaø-lam, ñem nhaân duyeân naøy keå laïi cho caùc Tyø-kheo nghe. Trong soá ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch Ca-löu-ñaø-di: - Taïi sao, trong nhaø ñang aên coù vaät baùu, laïi ngoài choã khuaát? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo. Bieát maø Ngaøi vaãn hoûi Ca-löu-ñaø-di: - Coù thaät, trong nhaø ñang aên coù vaät baùu, maø oâng ngoài choã khuaát hay khoâng? Ca-löu-ñaø-di thöa: - Kính baïch Ñöùc Theá Toân, coù ñuùng nhö vaäy. Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Ca-löu-ñaø-di: - Vieäc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Taïi sao, trong phoøng aên coù vaät baùu, laïi ngoài choã khuaát? Quôû traùch Ca-löu-ñaø-di roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, trong nhaø aên coù vaät baùu276 maø ngoài nôi khuaát, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Thöùc aên: Nöõ laø thöùc aên cuûa nam, nam laø thöùc aên cuûa nöõ. Vaät baùu: Xaø cöø, maõ naõo, chaân chaâu, hoå phaùch, kim ngaân. Choã khuaát: Hoaëc caây, töôøng, vaùch, raøo daäu, hoaëc y, caùc vaät khaùc che ngaên. Tyø-kheo vaøo trong phoøng aên coù vaät baùu, ngoài nôi choã khuaát, duoãi tay ñuïng cöûa, khieán Tyø-kheo khaát thöïc thaáy. Tyø-kheo naøo trong phoøng aên coù vaät baùu, maø ngoài nôi choã khuaát, Ba-daät-ñeà. Ñui maø khoâng ñieác, Ñoät-kieát-la. Ñieác maø khoâng ñui, ñöùng maø khoâng ngoài, Ñoät-kieát-la.

276. Xem cht.275. Taêng kyø khoâng coù chi tieát naøy.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) l>5

Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la, ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Neáu nôi nhaø coù aên coù vaät baùu maø ngoài choã duoãi caùnh tay ñuïng cöûa, khieán Tyø-kheo khaát thöïc thaáy; hoaëc coù hai Tyø-kheo laøm baïn; hoaëc coù ngöôøi quen bieát gaàn beân; hoaëc cuøng moät choã vôùi ngöôøi khaùch maø khoâng ñui khoâng ñieác; hoaëc ñi ngang qua chöù khoâng ñöùng laïi; hoaëc baát ngôø bò beänh teù xæu hay bò theá löïc baét; hoaëc bò troùi nhoát; hoaëc maïng naïn; phaïm haïnh naïn; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 45. NGOÀI MOÄT MÌNH VÔÙI NGÖÔØI NÖÕ TAÏI CHOÃ TROÁNG277 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, toân giaû Ca-löu-ñaø-di, khi chöa xuaát gia, coù thaân quen vôùi ngöôøi vôï cuûa oâng baïn baïch y. Ngöôøi ñaøn baø aáy teân laø Trai,278 coù nhan saéc xinh ñeïp. Ca-löu-ñaø-di cuõng coù töôùng maïo ñeïp ñeõ. Ca-löu- ñaø-di ñeå yù Trai öu-baø-tö. Trai öu-baø-tö cuõng ñeå yù Ca-löu-ñaø-di279. Ñaõ ñeán giôø khaát thöïc, Ca-löu-ñaø-di khoaùc y, böng baùt, ñeán nhaø cuûa Trai öu-baø-tö, ngoài choã troáng cuøng nhau noùi chuyeän. Moät Tyø-kheo khaát thöïc ñeán, thaáy Ca-löu-ñaø-di cuøng Trai öu-baø-tö ngoài moät choã noùi chuyeän, lieàn hieàm traùch Ca-löu-ñaø-di: Sao thaày laïi cuøng vôùi Trai öu-baø- tö ngoài taïi choã troáng cuøng nhau noùi chuyeän? Tyø-kheo khaát thöïc xong, veà laïi trong Taêng-giaø-lam, ñem nhaân duyeân naøy keå laïi cho caùc Tyø-kheo nghe. Trong soá ñoù, coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch Ca-löu- ñaø-di: - Sao thaày laïi cuøng vôùi Trai öu-baø-tö ngoài taïi choã troáng cuøng nhau noùi chuyeän? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo. Ngaøi bieát maø vaãn hoûi Ca-löu-ñaø-di: - Thaät söï oâng coù cuøng vôùi Trai öu-baø-tö ngoài moät choã troáng noùi chuyeän hay khoâng?

277. Nguõ phaàn: Ba-daät-ñeà 44; Taêng kyø, khoâng coù. Caên baûn, khoâng coù. Thaäp tuïng: 29. Pali, Paâc.45. 278. Thaäp tuïng: Tyø-kheo-ni Quaät-ña , quen thaân cuõ. 279. Cf. ñieàu >> & >4 treân, vaø caùc cht. lieân heä.

l>6 BOÄ LUAÄT >

Ca-löu-ñaø-di thöa: - Kính baïch Ñöùc Theá Toân, ñuùng nhö vaäy. Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Ca-löu-ñaø-di: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Ca-löu-ñaø-di, sao oâng laïi cuøng vôùi Trai öu-baø-tö choã troáng noùi chuyeän? Quôû traùch Ca-löu-ñaø-di roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, moät mình ngoài

vôùi ngöôøi nöõ taïi choã troáng, Ba-daät- ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Ngöôøi nöõ: Ngöôøi coù trí, maïng caên khoâng ñoaïn. Moät mình: Moät ngöôøi nöõ, moät Tyø-kheo. Choã khuaát:280 khuaát ñoái vôùi thaáy, khuaát ñoái vôùi nghe. - Khuaát ñoái vôùi thaáy: Do buïi, söông, boùng toái, maø khoâng thaáy maët. - Khuaát ñoái vôùi nghe: Khoâng nghe ñöôïc tieáng noùi bình thöôøng. Tyø-kheo naøo moät mình ngoài vôùi ngöôøi nöõ taïi choã troáng, Ba-daät- ñeà. Neáu ñui maø khoâng ñieác, Ñoät-kieát-la. Ñieác maø khoâng ñui, Ñoät-kieát- la. Ñöùng maø khoâng ngoài, Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Coù hai Tyø-kheo laøm baïn, hoaëc coù ngöôøi quen bieát gaàn beân, hoaëc coù ngöôøi khaùch nôi ñoù maø khoâng ñui khoâng ñieác, khoâng ñieác khoâng ñui, hoaëc ñi ngang qua chöù khoâng ñöùng laïi, hoaëc baát ngôø bò beänh teù xuoáng hay bò theá löïc baét buoäc, hoaëc bò troùi nhoát, hoaëc maïng naïn, phaïm haïnh naïn, thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 46. ÑUOÅI ÑI KHOÂNG CHO THÖÙC AÊN28l

280. Bình xöù . Nhöng, giôùi vaên: Loä ñòa . Pali: eko ek āya raho, hai ngöôøi ôû choã khuaát vaéng. 28l. Nguõ phaàn: Ba-daät-ñeà 76; Taêng kyø: 44; Thaäp tuïng, Caên baûn: 5l. Pali Paâc. 42.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) l>7

A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Baït-nan-ñaø Thích töû cuøng vôùi caùc Tyø-kheo khaùc282 caõi nhau, baét phaûi saùm hoái. Baït-nan-ñaø oâm haän trong loøng. Sau ñoù, Baït-nan-ñaø Thích töû noùi vôùi vò Tyø-kheo: - Thaày ñi theo toâi vaøo trong thoân. Toâi seõ cho thaày thöùc aên. Tyø-kheo kia ñoàng yù. Giôø khaát thöïc ñeán, Baït-nan-ñaø khoaùc y, böng baùt, cuøng vôùi Tyø- kheo kia vaøo thaønh Xaù-veä. Daãn ñeán vuøng khoâng coù thöùc aên. Baït-nan-ñaø ñi voøng quanh khaép nôi. Maõi ñeán khi gaàn quaù giöõa ngaøy, Baït-nan-ñaø toan tính: - Neáu Tyø-kheo naày ra khoûi thaønh Xaù-veä, veà ñeán trong Kyø-hoaøn thì ñaõ quaù ngoï. Baït-nan-ñaø beøn noùi vôùi Tyø-kheo kia: - Chöa töøng coù ngöôøi naøo ñaïi aùc nhö thaày! Tyø-kheo kia hoûi: - Toâi ñaõ taïo ra nhöõng toäi gì? Baït-nan-ñaø traû lôøi: - Hoâm nay, thaày ñaõ laøm cho toâi khoâng nhaän ñöôïc thöùc aên. Tröôûng laõo haõy ñi ñeán choã khaùc nhanh leân. Toâi maø ngoài hay noùi chuyeän vôùi thaày thì bò baát haïnh. Toâi ngoài moät mình, noùi chuyeän moät mình laïi an laïc. Baït-nan-ñaø noùi vôùi Tyø-kheo naøy nhö vaäy roài, vaøo choã coù thöùc aên trong thaønh Xaù-veä nhaän aên. Trong khi Tyø-kheo kia ra khoûi thaønh Xaù- veä veà ñeán Kyø-hoaøn thì ñaõ quaù giöõa ngaøy, neân khoâng theå aên ñöôïc, phaûi nhòn ñoùi. Caùc Tyø-kheo nghe bieát. Trong soá ñoù, coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch Baït-nan-ñaø Thích töû: - Sao Thaày baûo Tyø-kheo kia cuøng ñi vôùi thaày vaøo tuï laïc, thaày seõ cho thöùc aên. Cuoái cuøng thaày khoâng cho thöùc aên cho Tyø-kheo kia laïi noùi raèng, “Tröôûng laõo haõy ñi ñeán choã khaùc nhanh leân. Toâi maø ngoài hay noùi chuyeän vôùi thaày thì bò baát

haïnh. Toâi ngoài moät mình, noùi chuyeän moät mình laïi an laïc.” Ñuoåi Tyø-kheo kia trôû laïi trong Kyø-hoaøn. Ñaõ quaù giöõa ngaøy, (668al) cuoái cuøng phaûi nhòn ñoùi? Baáy giôø, caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc

282. Nguõ phaàn: Tyø-kheo Ñaït-ma .

l>8 BOÄ LUAÄT >

Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch Baït-nan-ñaø Thích töû: - Vieäc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Sao laïi baûo Tyø-kheo kia cuøng ñi vôùi thaày vaøo tuï laïc, thaày seõ cho thöùc aên. Cuoái cuøng thaày khoâng cho thöùc aên cho Tyø-kheo kia laïi noùi raèng, “Tröôûng laõo haõy ñi ñeán choã khaùc nhanh leân! Toâi maø ngoài hay noùi chuyeän vôùi thaày thì bò baát haïnh. Toâi ngoài moät mình, noùi chuyeän moät mình laïi an laïc.” Ñuoåi Tyø-kheo kia trôû laïi trong Kyø-hoaøn. Ñaõ quaù giöõa ngaøy, cuoái cuøng phaûi nhòn ñoùi? Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Baït-nan- ñaø Thích töû roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, noùi vôùi Tyø-kheo khaùc nhö vaày, “Ñaïi ñöùc, haõy cuøng toâi vaøo tuï laïc, toâi seõ cho Ñaïi ñöùc aên.” Tyø-kheo aáy cuoái cuøng khoâng cho Tyø-kheo kia thöùc aên, noùi: “Tröôûng laõo haõy ñi ñeán choã khaùc nhanh leân! Toâi maø ngoài hay noùi chuyeän vôùi thaày thì bò baát haïnh. Toâi ngoài moät mình, noùi chuyeän moät mình laïi an laïc.” Chæ vôùi muïc ñích aáy chöù khoâng gì khaùc, laø coá tình ñuoåi ñi, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Thoân:28> coù boán loaïi nhö ñaõ noùi ôû treân. Thöïc: Thôøi thöïc, (aên ñuùng luùc) Tyø-kheo kia noùi vôùi Tyø-kheo naøy raèng, - Vaøo tuï laïc, toâi seõ cho thaày thöùc aên. Cuoái cuøng Tyø-kheo kia khoâng cho thöùc aên cho Tyø-kheo naày, laïi noùi, - Tröôûng laõo haõy ñi ñeán choã khaùc nhanh leân! Toâi maø ngoài hay noùi chuyeän vôùi thaày thì bò baát haïnh. Toâi ngoài moät mình, noùi chuyeän moät mình laïi an laïc. Tyø-kheo kia phöông tieän ñuoåi ñi ñeán choã khoâng thaáy nghe, phaïm Ba-daät-ñeà; ñeán choã khoâng thaáy maø nghe, phaïm Ñoät- kieát-la; ñeán choã khoâng nghe maø thaáy, phaïm Ñoät-kieát-la. Phöông tieän ñuoåi ñi, töï boû choã thaáy nghe, phaïm Ba-daät-ñeà; boû choã thaáy ñeán choã nghe; boû choã nghe ñeán choã thaáy, phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm.

28>. Thoân . Giôùi vaên: Tuï laïc .

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) l>9

Söï khoâng phaïm: Trao cho thöùc aên roài baûo ñi; hoaëc beänh, hoaëc khoâng coù oai nghi, ngöôøi thaáy khoâng vui neân noùi, “Thaày ñi! Toâi seõ ñöa thöùc aên ñeán

trong Taêng-giaø-lam.” Hoaëc vò kia phaù giôùi, phaù kieán, phaù oai nghi, hoaëc trong chuùng cöû toäi, hay bò taån, hoaëc ñaùng bò taãn, hoaëc maïng naïn, phaïm haïnh naïn, phöông tieän baûo ñi, khoâng vì thuø haän maø khieán ñi, thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 47. THUOÁC BOÁN THAÙNG284 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Ni-caâu-luaät, Ca-duy-la-veä, taïi Thích-suyù-saáu285. Baáy giôø, Ma-ha-nam gioøng hoï Thích phaùt nguyeän cung caáp thuoác cho chuùng Taêng. Thí chuû cung kính caùc Thöôïng toïa, neân cuùng döôøng thöù toát, duø hoï caàn hay khoâng caàn cuõng cuùng. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo cuøng baûo nhau raèng,- Ma-ha-nam Thích töû naøy, nguyeän cung caáp thuoác cho chuùng Taêng, cung kính baäc Thöôïng toïa, cuùng döôøng thöù toát. Ñoái vôùi chuùng ta, khoâng coù loøng cung kính, neân duøng thöù xaáu ñeå cho chuùng ta. Khi yeâu caàu coøn khoâng cho; huoáng chi luùc khoâng yeâu caàu. Roài baûo nhau: Chuùng ta haõy ñeán nhaø ñoù yeâu caàu thöù khoù kieám, vaø loaïi thuoác khoâng theå coù286. Baøn xong hoï lieàn ñeán nhaø cuûa Ma-ha-nam noùi: - Chuùng toâi caàn thöù thuoác nhö vaäy, nhö vaäy. Ma-ha-nam noùi: - Neáu trong nhaø toâi coù thì seõ cuùng döôøng. Neáu khoâng, toâi seõ ra chôï mua ñeå cung caáp. Nhoùm saùu Tyø-kheo noùi: - Trong nhaø oâng, khoâng theå coù thöù thuoác nhö vaäy, nhö vaäy hay sao? Ma-ha-nam noùi: - Trong nhaø coù thì cuùng lieàn. Neáu khoâng, seõ ra chôï mua ñeå cuùng. Khi aáy, nhoùm saùu Tyø-kheo laïi noùi: - OÂng nguyeän cuùng döôøng thuoác cho chuùng Taêng. Maø oâng cung kính baäc Thöôïng toïa, neân oâng cuùng thöù toát. Duø hoï caàn hay khoâng caàn oâng cuõng cuùng. Coøn ñoái vôùi Haï toïa, oâng khoâng aân caàn cung kính, neân cho thöù xaáu. Coù yeâu caàu coøn khoâng ñöôïc; huoáng chi khoâng yeâu caàu?

284. Nguõ phaàn: Ba-daät-ñeà 62; Taêng kyø, Thaäp tuïng, Caên baûn: 74. Pali, Paâc. 47. 285. Thích-suyù-saáu . Pali: Sakkesu, giöõa nhöõng ngöôøi hoï Thích. 286. Pali: Hoï tìm caùch laøm maát tieáng Mahānāma.

l40 BOÄ LUAÄT >

Trong nhaø oâng khoâng coù thuoác, taïi sao oâng laïi nguyeän cuùng thuoác cho chuùng Taêng? OÂng laø ngöôøi coù thieân vò, laïi voïng ngöõ nöõa. Ma-ha-nam noùi: - Tröôùc ñaây, toâi coù nguyeän cung caáp cho chuùng Taêng thuoác maø trong nhaø coù. Neáu trong nhaø khoâng coù, seõ ra chôï mua cho. Taïi caùc thaày laïi noùi toâi laø ngöôøi thieân vò vaø laïi voïng ngöõ, khoâng coù loøng chí thaønh? Tröôûng laõo haõy ñi ñi! Töø nay trôû ñi toâi khoâng cung caáp thuoác cho chuùng Taêng nöõa. Luùc aáy, caùc Tyø-kheo nghe vieäc naøy, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: Ma-ha-nam Thích töû öa cung kính, thích boá thí, thöôøng cung caáp thuoác cho chuùng Taêng, taïi sao caùc thaày laïi maï nhuïc, noùi oâng aáy coù thieân vò vaø voïng ngöõ, khieán cho oâng khoâng cung caáp thuoác cho chuùng Taêng nöõa? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá

Toân lieàn vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Taïi sao Ma-ha-nam Thích töû coù tín taâm, öa boá thí, thöôøng cung caáp thuoác cho chuùng Taêng, maø caùc oâng maï nhuïc, noùi oâng aáy coù thieân vò vaø voïng ngöõ, khieán cho oâng ta khoâng cung caáp thuoác cho chuùng Taêng nöõa? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø- kheo roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, coù nhaân duyeân ñöôïc thænh caàu cuùng döôøng thuoác boán thaùng287 thì coù theå nhaän, neáu nhaän quaù, Ba-daät-ñeà. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Baáy giôø, coù caùc Tyø- kheo bò beänh coù taâm e sôï khoâng daùm nhaän thuoác quaù, neân baïch Phaät. 287. Töù nguyeät (thænh) nhaân duyeân thænh döõ döôïc . trong naøy dö chöõ thænh ñaàu.Töø nhaân duyeân töùc Pali paccaya, duyeân; ñaây chæ moät trong boán duyeân hay boán nhu yeáu cuûa Tyø-kheo laø thuoác. Nguõ phaàn: Töù nguyeät töï töù thænh . Taêng kyø: Töù nguyeät bieät töï töù thænh . Thaäp tuïng: Töù nguyeät töï töù thænh . Pali: Cātumāsapaccaya- pavāraā, ñöôïc yeâu caàu tuyø yù ñoái vôùi caùc nhu yeáu trong boán thaùng.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l (Tieáp Theo) l4l

Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay trôû ñi cho pheùp caùc Tyø-kheo beänh ñöôïc nhaän thuoác quaù boán thaùng. Töø nay veà sau neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, khoâng beänh, ñöôïc nhaän thuoác thænh caàu cuùng döôøng boán thaùng, neáu nhaän quaù, Ba-daät-ñeà. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Baáy giôø, coù caùc cö só thöôøng thænh cung caáp thuoác cho caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo coù taâm e sôï khoâng daùm nhaän söï thöôøng thænh cung caáp thuoác aáy, baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay trôû ñi cho pheùp caùc Tyø-kheo nhaän söï thöôøng thænh cung caáp thuoác. Töø nay veà sau neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, khoâng beänh, ñöôïc nhaän thuoác thænh caàu cuùng döôøng boán thaùng, neáu nhaän quaù, Ba-daät-ñeà. Tröø thöôøng thænh. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Baáy giôø, Ma-ha-nam Thích töû laïi nghó, - Nay, ta khoâng theå vì moät hay hai ngöôøi maø chaám döùt söï cung caáp thuoác cho chuùng Taêng. Nay, ta neân thænh chuùng Taêng cung caáp thuoác trôû laïi. Nghó nhö vaäy roài, Ma-ha-nam lieàn trong Taêng-giaø-lam thöa vôùi caùc Tyø-kheo: - Nguyeän xin chö Ñaïi ñöùc Taêng nhaän laïi söï cung caáp thuoác cuûa toâi. Caùc Tyø-kheo vì caån thaän neân sôï, khoâng daùm nhaän söï cung caáp thuoác trôû laïi. Baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay trôû ñi cho pheùp caùc Tyø-kheo nhaän thuoác ñöôïc thænh caàu cung caáp trôû laïi. Caùc Tyø-kheo tính coïng laïi nhöõng ngaøy tröôùc. Baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân tính laïi nhöõng ngaøy tröôùc. Neân tính keå töø ngaøy cung caáp trôû laïi. Töø nay veà sau neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, khoâng beänh, ñöôïc nhaän thuoác thænh caàu cuùng döôøng boán thaùng, neáu nhaän quaù, Ba-daät-ñeà. Tröø

thöôøng thænh, thænh trôû laïi. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Baáy giôø, coù caùc cö só thænh Tyø-kheo nhaän thuoác chia phaàn. Caùc Tyø-kheo vì sôï neân caån thaän khoâng daùm nhaän, baïch Phaät, Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau cho pheùp caùc Tyø-kheo ñöôïc nhaän thuoác chia phaàn. Töø nay trôû ñi neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, khoâng beänh, ñöôïc nhaän thuoác thænh caàu cuùng döôøng

l42 BOÄ LUAÄT >

boán thaùng, neáu nhaän quaù, Ba-daät-ñeà. Tröø thöôøng thænh, thænh trôû laïi, thænh chia phaàn. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Baáy giôø, coù caùc cö só thænh Tyø-kheo cung caáp thuoác troïn ñôøi. Caùc Tyø-kheo vì sôï neân caån thaän khoâng daùm nhaän thuoác troïn ñôøi, baïch Phaät, Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay trôû ñi cho pheùp caùc Tyø-kheo ñöôïc nhaän thuoác troïn ñôøi. Töø nay veà sau vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, khoâng beänh, ñöôïc nhaän thuoác thænh caàu cuùng döôøng boán thaùng, neáu nhaän quaù, Ba-daät-ñeà. Tröø thöôøng thænh, thænh trôû laïi, thænh chia phaàn, thænh troïn ñôøi288. B. GIÔÙI TÖÔNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Boán thaùng: Laø boán thaùng muøa haï. Nhaân duyeân:289 nguyeän cung caáp thuoác. Beänh: Thaày thuoác baûo uoáng thöù thuoác ñoù. Thöôøng thænh: Thí chuû thöa, Toâi nguyeän thöôøng xuyeân cuùng thuoác. Thænh trôû laïi: Chaám döùt roài, thænh trôû laïi. Thænh chia phaàn: Thí chuû ñem thuoác ñeán Taêng-giaø-lam cuùng roài phaân chia. Thænh troïn ñôøi: Thí chuû thöa, Toâi seõ cuùng thuoác troïn ñôøi. Thænh: Coù boán caùch. Coù giôùi haïn ngaøy maø khoâng giôùi haïn thuoác; coù giôùi haïn thuoác, ngaøy cuõng coù giôùi haïn; coù giôùi haïn thuoác, khoâng coù giôùi haïn ngaøy; ngaøy khoâng giôùi haïn thuoác cuõng khoâng giôùi haïn. Theá naøo goïi laø coù giôùi haïn ngaøy maø khoâng giôùi haïn thuoác? Thí chuû coù quy ñònh thôøi gian maø khoâng aán ñònh soá thuoác. Nhö noùi, Toâi nguyeän cuùng thuoác vôùi chöøng ñoù ngaøy. Ñoù goïi laø thænh coù giôùi haïn ngaøy maø khoâng giôùi haïn thuoác. Theá naøo goïi laø coù giôùi haïn thuoác, khoâng giôùi haïn ngaøy? Thí chuû xin cuùng moät soá thuoác, nhöng khoâng giôùi haïn thôøi gian. Noùi nhö vaày, - Toâi cuùng loaïi thuoác nhö vaäy. Ñoù goïi laø thænh thuoác coù giôùi haïn maø thôøi gian khoâng giôùi haïn. Theá naøo goïi laø coù giôùi haïn thuoác, ngaøy cuõng coù giôùi haïn? Thí chuû

288. Caên baûn, boán ngoaïi tröø: Bieät thænh, caùnh thænh, aân caàn thænh, thöôøng thænh. Thaäp tuïng, tröø ba: Thöôøng thænh, saùc saùc thænh, bieät thænh. Nguõ phaàn, tröø ba: Caùnh thænh, töï toáng thænh, tröôøng thænh. Taêng kyø, tröø hai: Caùnh thænh vaø tröôøng thænh. Pali, tröø hai: yeâu caàu theâm nöõa (punapavārana) vaø yeâu caàu thöôøng xuyeân (niccapavārana). 289. Töø ñöôïc duøng trong vaên keát giôùi laàn ñaàu. Caùc laàn sau, baûn Haùn löôïc boû. Pali: Paccaya, duyeân; ñaây chæ thuoác laø moät trong boán duyeân cuûa Tyø-kheo.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l (Tieáp Theo) l4>

nguyeän cuùng moät soá thuoác trong thôøi gian ñaõ ñöôïc aán ñònh. Noùi nhö vaày, Toâi höùa cuùng thuoác nhö vaäy trong khoaûng thôøi gian nhö vaäy. Ñoù laø thuoác vaø thôøi gian ñöôïc aán ñònh. Theá naøo goïi laø khoâng giôùi haïn thuoác, khoâng giôùi haïn ngaøy. Thí chuû xin cuùng thuoác, chöù khoâng noùi soá thuoác bao nhieâu vaø thôøi gian bao laâu. Noùi nhö vaày, Toâi xin cuùng thuoác cho thaày. Ñoù goïi laø thænh thuoác vaø thôøi gian khoâng haïn ñònh. Trong boán caùch thænh treân, thôøi gian coù haïn ñònh, thuoác khoâng haïn ñònh, vaø thôøi gian coù haïn ñònh, thuoác coù haïn ñònh, töùc laø thoï thænh boán thaùng muøa haï. Trong boán caùch thænh treân, thuoác coù haïn ñònh, thôøi gian khoâng haïn ñònh. Thôøi gian khoâng haïn ñònh, thuoác cuõng khoâng haïn ñònh, tuøy theo thôøi gian daâng cuùng maø nhaän. Tyø-kheo kia khoâng coù beänh, neân nhaän söï cung caáp thuoác trong boán thaùng muøa haï. Neáu nhaän quaù, tröø thöôøng thænh, thænh laïi, thænh phaân chia, thænh troïn ñôøi, moãi laàn nuoát laø phaïm moät Ba-daät-ñeà. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Nhaän söï cung caáp thuoác trong boán thaùng; coù beänh neân nhaän quaù; thöôøng thænh, thænh laïi, thænh phaân chia, thænh troïn ñôøi; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 48. XEM QUAÂN TRAÄN290 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, coù moät vuøng trong nöôùc vua Ba-tö-naëc,29l ngöôøi daân phaûn loaïn, nhaø vua phaûi ñích thaân thoáng laõnh luïc quaân ñeå chinh phaït. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán ñoù xem coi quaân traän. Vua Ba- tö-naëc hoûi: - Chö toân coù maët giöõa ba quaân naày muoán laøm vieäc gì? Luïc quaàn traû lôøi: - Chuùng toâi khoâng coù vieäc gì caû. Chæ ñeán xem coi maø thoâi. vua Ba-tö-naëc nghe noùi nhö vaäy loøng khoâng vui. Nhaø vua laïi hoûi: - Muoán ñi ñaâu?

290. Nguõ phaàn: Ba-daät-ñeà 45; Taêng kyø: 55; Thaäp tuïng, Caên baûn: 45. Pali, Paâc. 48. 29l. Ba-tö-naëc . Pali: Pasenadi, vua nöôùc Kosala.

l44 BOÄ LUAÄT >

Luïc quaàn noùi: - Chuùng toâi seõ ñeán nöôùc Xaù-veä yeát kieán Ñöùc Theá Toân. Nhaø vua noùi: - Neáu quyù Ñaïi ñöùc ñeán nöôùc Xaù-veä, xin nhaân danh toâi leã baùi, thaêm hoûi Ñöùc Theá Toân, raèng naèm ngoài coù khinh an khoâng? Ñi ñöùng ñöôïc maïnh khoûe chaêng? Giaùo hoùa coù nhoïc nhaèn laém khoâng? Toâi xin gôûi goùi ñöôøng pheøn naøy daâng cuùng Ñöùc Theá Toân, vaø quyù Ñaïi ñöùc ñem nhaân duyeân naày baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo lieàn ñeán Tònh xaù Kyø-hoaøn ôû nöôùc Xaù-veä, kính leã döôùi chaân Ñöùc Theá Toân, roài ngoài qua moät beân, nhaân danh vua Ba-tö-naëc leã baùi vaán taán Ñöùc Theá Toân: naèm ngoài coù khinh an khoâng? Ñi ñöùng ñöôïc maïnh khoûe chaêng? Giaùo hoùa coù nhoïc meät laém khoâng? Daâng goùi ñöôøng pheøn leân Ñöùc Theá Toân, vaø ñem nhaân duyeân treân baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi

phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Caùc oâng thaät laø ngöôøi ngu si, sao laïi xem coi theá löïc quaân traän cuûa nhaø vua? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø- kheo roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, ñi xem quaân traän, Ba-daät-ñeà. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Baây giôø, coù moät vuøng trong nöôùc vua Ba-tö-naëc, nhaân daân phaûn loaïn, nhaø vua sai hai vò Ñaïi thaàn, laø anh em vôùi nhau, ngöôøi anh teân laø Lò-sö-ñaït-ña, ngöôøi em teân laø Phuù-la-na,292 caàm quaân ñi chinh phaït. Hai vò Ñaïi thaàn naøy khaùt ngöôõng, muoán dieän kieán Tyø-kheo neân sai söù ñeán thænh caùc Ñaïi ñöùc Tyø-kheo ñeán ñeå hai vò gaëp. Caùc Tyø-kheo vì coù taâm caån thaän sôï neân baûo, Ñöùc Theá Toân ñaõ cheá giôùi: Neáu Tyø-kheo naøo ñi xem quaân traän, Ba-daät-ñeà. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo ñeán baïch Ñöùc Theá Toân. Phaät baûo: - Neáu caàn coù söï caùo baïch hay ñöôïc môøi goïi, thì cho pheùp ñeán. Töø nay trôû ñi neân noùi giôùi nhö vaày:

292. Lò-sö-ñaït-ña vaø Phuù-la-na .

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) l45

Tyø-kheo naøo, ñi xem quaân traän,293 Ba-daät-ñeà. Tröø nhaân duyeân hôïp thôøi. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Traän: Hoaëc chieán, hoaëc ñaáu. Quaân: Hoaëc moät quaân, hai quaân, ba quaân, boán quaân. - Moät quaân: Moät quaân voi, moät quaân ngöïa, moät quaân xe, moät quaân boä. Hoaëc toaøn laø quaân ngöïa, quaân voi, quaân boä, quaân xe. - Hai quaân: Hai voi, hai ngöïa, hai xe, hai boä, hoaëc goàm coù voi vaø ngöïa, hoaëc voi vaø xe, hoaëc voi vaø boä, hoaëc ngöïa vaø xe, hoaëc ngöïa vaø boä, hoaëc xe vaø boä. - Ba quaân: Ba voi, ba ngöïa, ba xe, ba boä, hoaëc voi, ngöïa vaø xe, hoaëc voi, ngöïa vaø boä, hoaëc ngöïa, xe vaø boä. - Boán quaân: Boán voi, boán ngöïa, boán xe, boán boä, hoaëc voi, ngöïa, xe vaø boä. Tyø-kheo kia ñeán xem quaân traän, töø ñöôøng naày ñeán ñöôøng kia, töø ñöôøng ñeán chaúng phaûi ñöôøng, töø chaúng phaûi ñöôøng ñeán ñöôøng; töø thaáp ñeán cao, töø cao ñeán thaáp, ñeán maø thaáy thì phaïm Ba-daät-ñeà. Ñeán maø khoâng thaáy, phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu phöông tieän chuaån bò, muoán xem maø khoâng ñi, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu Tyø-kheo ñi nôi ñöôøng tröôùc, quaân traän môùi ñeán sau, Tyø-kheo neân traùnh qua beân leà ñöôøng, khoâng traùnh phaïm Ñoät-kieát- la. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Tyø-kheo coù vieäc caàn ñeán; hoaëc ñöôïc môøi ñi; hoaëc bò theá löïc baét; hoaëc ñi phía tröôùc quaân traän ñeán sau, coù traùnh qua beân leà ñöôøng; hoaëc ñöôøng nöôùc, ñöôøng boä bò ñöùt ñoaïn, naïn giaëc, naïn aùc thuù, nöôùc luït, hoaëc bò theá löïc troùi daãn ñi, hoaëc maïng naïn, phaïm haïnh naïn, khoâng traùnh beân leà ñöôøng thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 49.

NGUÛ LAÏI TRONG QUAÂN294 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo coù nhaân duyeân ñeán trong quaân

29>. Nguõ phaàn: Quaùn quaân phaùt haønh , xem quaân ñoäi xuaát traän. 294. Nguõ phaàn: Ba-daät-ñeà 46; Taêng kyø: 56; Thaäp tuïng, Caên baûn: 46. Pali, Paâc. 49.

l46 BOÄ LUAÄT >

traïi vaø nguû laïi. Caùc cö só thaáy, beøn noùi vôùi nhau: Chuùng ta vì aân aùi neân nguû ñeâm nôi ñaây. Coøn caùc Sa-moân naày, ôû laïi ñaây coù vieäc gì? Caùc Tyø-kheo nghe vieäc naøy, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo, Ñöùc Theá Toân cheá giôùi, khi coù duyeân söï môùi ñeán trong quaân traïi. Sao caùc thaày laïi nguû ñeâm trong quaân traïi? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Nhoùm saùu Tyø-kheo, coù nhaân duyeân môùi ñöôïc vaøo trong quaân traïi. Caùc oâng khoâng coù vieäc gì sao laïi nguû laïi trong quaân traïi? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø- kheo roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, coù nhaân duyeân ñöôïc pheùp ñeán trong quaân traïi, nguû laïi hai, ba ñeâm; neáu quaù, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Tyø-kheo naøo coù nhaân duyeân muoán ñeán trong quaân traïi, ñöôïc pheùp nguû laïi hai ñeâm; cho ñeán ñeâm thöù ba, khi bình minh chöa xuaát hieän, neân ñi ñeán choã khoâng thaáy khoâng nghe. Tyø-kheo kia ôû trong quaân traän ñuû hai ñeâm roài; ñeán ñeâm thöù ba, khi bình minh chöa xuaát hieän, khoâng lìa khoûi choã tai nghe, maét thaáy, luùc bình minh xuaát hieän, phaïm Ba-daät-ñeà. Neáu lìa khoûi choã maét thaáy maø ñeán choã tai nghe, phaïm Ñoät-kieát-la. Lìa choã tai nghe, ñeán choã maét thaáy, phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Hai ñeâm roài, ñeán ñeâm thöù ba, khi bình minh chöa xuaát hieän, lìa khoûi choã tai nghe, maét thaáy; hoaëc ñöôøng thuûy, ñöôøng boä bò ñöùt ñoaïn; hoaëc naïn aùc thuù, hoaëc ñaïo taëc, nöôùc luït, hoaëc bò theá löïc baét ôû laïi, hoaëc bò troùi nhoát, hoaëc maïng naïn, phaïm haïnh naïn; thaûy ñeàu ñöôïc

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) l47

nguû hai ñeâm trong quaân ñoäi; ñeán ñeâm thöù ba, khi bình minh xuaát hieän, khoâng lìa khoûi choã thaáy nghe, khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn

ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch295. 50. XEM QUAÂN ÑOÄI CHIEÁN ÑAÁU296 A. DUYEÂN KHÔÛI Khi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo nghe Ñöùc Theá Toân cheá giôùi cho pheùp Tyø-kheo, coù nhaân duyeân ñöôïc ôû trong quaân ñoäi hai ñeán ba ñeâm. Hoï laïi ôû trong quaân ñoäi ñeå xem quaân traän chieán ñaáu, xem voi, ngöïa cuûa caùc beân. Trong nhoùm saùu naøy coù ngöôøi do xem coi quaân traän chieán ñaáu maø bò teân baén truùng. Caùc Tyø-kheo ñoàng baïn lieàn duøng y baêng boù khieâng veà. Caùc cö só thaáy theá, hoûi Tyø-kheo: - Vò naày beänh hoaïn gì? Caùc Tyø-kheo traû lôøi: - Khoâng beänh hoaïn gì caû. Vöøa roài ñi xem quaân traän chieán ñaáu neân bò truùng teân. Baáy giôø, caùc cö só cuøng nhau cô hieàm: - Chuùng toâi vì aân aùi cho neân môùi dieãn taäp quaân traän naøy. Caùc thaày laø ngöôøi xuaát gia, ñeán trong quaân ñoäi coù vieäc gì? Caùc Tyø-kheo nghe qua, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo, - Ñöùc Theá Toân cheá giôùi cho pheùp caùc Tyø-kheo coù nhaân duyeân ñeán trong quaân traïi, nguû laïi hai ñeán ba ñeâm. Caùc thaày ñaõ nguû trong quaân traïi hai, ba ñeâm roài. Sao caùc Thaày laïi coøn ñi xem quaân traän chieán ñaáu, ñeå phaûi bò thöông? Baáy giôø, caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Nhoùm saùu Tyø-kheo, taïi sao Theá Toân chæ cho pheùp caùc Tyø-kheo, coù nhaân duyeân môùi ñöôïc ñeán trong quaân traïi nguû laïi hai, ba ñeâm. Maø caùc oâng nguû laïi trong quaân ñoäi hai, ba ñeâm roài, laïi coøn ñi xem quaân traän chieán ñaáu, ñeå phaûi bò thöông?

295. Baûn Haùn, heát quyeån l5. 296. Nguõ phaàn: Ba-daät-ñeà 47; Taêng kyø: 57; Thaäp tuïng, Caên baûn: 47; Pali, Paâc. 50.

l48 BOÄ LUAÄT >

Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, ôû trong quaân traïi hai, ba ñeâm, hoaëc khi xem quaân ñoäi chieán ñaáu, hoaëc xem theá löïc quaân boä, quaân voi, quaân ngöïa,297 Ba- daät-ñeà. A. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Ñaáu: Chieán ñaáu giaû, hay chieán ñaáu thaät. Quaân: Töø moät binh chuûng cho ñeán boán binh chuûng. Hoaëc coù quaân cuûa vua, quaân cuûa giaëc, quaân cuûa cö só. Theá löïc: Söùc cuûa voi haïng nhaát, söùc cuûa ngöïa haïng nhaát, söùc cuûa xe haïng nhaát, söùc cuûa boä binh haïng nhaát. Traän:298 coù traän ñoà hình vuoâng, coù traän ñoà hình troøn, coù traän ñoà hình baùn nguyeät, coù traän ñoà

hình ngoùi lôïp,299 coù traän ñoà hình giaûm töôùng>00, traän cuûa töôïng vöông, maõ vöông, nhaân vöông. Tyø-kheo naøo ñeán xem quaân ñoäi chieán ñaáu, theá löïc cuûa voi ngöïa. Töø ñöôøng naøy ñeán ñöôøng kia, töø ñöôøng ñeán chaúng phaûi ñöôøng, töø chaúng phaûi ñöôøng ñeán ñöôøng, töø cao xuoáng thaáp, töø thaáp leân cao, ñeán xem maø thaáy, phaïm Ba-daät-ñeà. Xem maø khoâng thaáy, phaïm Ñoät-kieát-la. Phöông tieän chuaån bò, muoán ñeán maø khoâng ñeán, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu Tyø-kheo ñi tröôùc treân ñöôøng, quaân ñoäi ñeán sau thì neân traùnh, khoâng traùnh thì phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, phaïm Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Coù nhaân duyeân, hoaëc coù ngöôøi môøi, ngöôøi thænh; hoaëc bò theá löïc baét daãn ñi, hoaëc maïng naïn, phaïm haïnh naïn; hoaëc ñi tröôùc, quaân ñoäi ñeán sau, traùnh beân leà ñöôøng; hoaëc ñöôøng boä, ñöôøng thuyû bò ñöùt ñoaïn, ñaïo taëc, aùc thuù, nöôùc luït; hoaëc bò cöôõng böùc baét troùi, maïng

297. Thaäp tuïng: Xem duïng binh khí, tuø vaø, côø xí, hai beân giao chieán. Caên baûn: Xem chænh trang quaân ñoäi, côø xí, boá traän. 298. Thaäp tuïng l4 (T2>nl4>5, tr.l02a04), boán theá traän: Traän hình caùnh cung, traän hình baùn nguyeät, traän hình saùng, traän hình muõi nhoïn. Caên baûn >7 (T2>nl442, tr.8>2cl>), boán theá traän: Theá muõi nhoïn, theá goïng xe, theá baùn nguyeät, theá caùnh ñaïi baøng. 299. Haùn: Tröông chaân . >00. Haùn: Giaûm töông (töôùng?) traän , khoâng roõ nghóa.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) l49

naïn, tònh haïnh naïn; taát caû khoâng traùnh beân leà ñöôøng thaûy khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 51. UOÁNG RÖÔÏU>0l A. DUYEÂN KHÔÛI Khi ñöùc, Ñöùc Phaät ôû nöôùc Chi-ñaø,>02 cuøng vôùi chuùng ñaïi Tyø-kheo moät ngaøn hai traêm naêm möôi vò. Baáy giôø, toân giaû Sa-giaø-ñaø>0> vì Ñöùc Phaät laøm ngöôøi cuùng döôøng>04 cuûa Phaät. Baáy giôø, Sa-giaø-ñaø gheù ñeán choã ôû cuûa Phaïm chí beän toùc, noùi vôùi Phaïm chí: - Toâi muoán taïm nghæ ôû ñaây moät ñeâm, taïi phoøng baäc nhaát,>05 nôi truù xöù cuûa oâng. OÂng coù thuaän yù hay chaêng? Phaïm chí traû lôøi: - Khoâng coù gì trôû ngaïi ñoái vôùi toâi. Song trong phoøng aáy coù con ñoäc long. Sôï noù laøm toån haïi oâng thoâi. Tyø-kheo noùi: - Mieãn laø oâng cho pheùp nghæ. Coù theå noù khoâng haïi toâi. Phaïm chí beän toùc noùi: - Phoøng aáy roäng raõi laém. Tuøy yù oâng cöù ôû. Baáy giôø, tröôûng laõo Sa-giaø-ñaø vaøo phoøng ñoù, töï traûi coû laøm neäm, ngoài kieát giaø, coät nieäm tröôùc maët. Con ñoäc long kia thaáy Sa-giaø-ñaø ngoài kieát giaø, lieàn phoùng khoùi löûa ra. Sa-giaø-ñaø cuõng phoùng khoùi löûa. Ñoäc long giaän, tuoân löûa ra nôi thaân. Sa-giaø-ñaø cuõng tuoân löûa ra nôi thaân. Baáy giôø, phoøng kia gioáng nhö moät traän chaùy lôùn vaäy. Sa-giaø-ñaø töï nghó: Nay ta coù neân daäp taét löûa nôi con roàng naày, maø khoâng laøm toån thöông ñeán thaân noù chaêng? Nghó xong, Sa-giaø-ñaø lieàn daäp taét löûa nôi con roàng maø khoâng thöông toån noù. Baáy giôø, hoûa quang cuûa ñoäc long khoâng coù maøu saéc. Coøn hoûa quang cuûa Sa-giaø-ñaø thì chuyeån ñoåi ñuû thöù maøu saéc xanh, vaøng, ñoû, traéng, luïc bích,

pha leâ. Trong ñeâm aáy, Sa-giaø-ñaø haøng phuïc con ñoäc long naøy, ñöïng vaøo trong bình baùt. Saùng sôùm tinh söông, ñem ñeán cho Phaïm chí beän toùc,

>0l. Nguõ phaàn: Ba-daät-ñeà 57; Taêng kyø: 76; Thaäp tuïng, Caên baûn: 79. Pali, Paâc. 5l. >02. Chi-ñaø . Pali, Vin.iv. l08: Cetiyesu...bhaddavatikā. Nguõ phaàn 8 (T22nl42l, tr.59c26): Taïi Caâu-xaù-di . Thaäp tuïng l7 (T2>nl4>5, tr.l20b29): Phaät taïi nöôùc Chi-ñeà, aáp Baït-ñaø-la-baø-ñeà >0>. Sa-giaø-ñaø . Nguõ phaàn: Sa-kieät-ñaø Caên baûn: Thieän Lai . Pali: Sāgata. >04. Töùc thò giaû cuûa Phaät. >05. Ñeä nhaát . Pali: agyāgāra, caên nhaø thôø löûa; baûn Haùn ñoïc laø aggāra.

l50 BOÄ LUAÄT >

noùi: - Con ñoäc long ñaõ bò toâi haøng phuïc vaø hieän ñang ñöïng ôû trong bình baùt. Ñem cho oâng xem ñaây. Trong luùc ñoù, oâng chuû Caâu-thieåm-di>06 cuõng ñang nguû taïi nhaø Phaïm chí beän toùc, nghó raèng, - Thaät laø ñieàu chöa töøng coù! Ñeä töû cuûa Ñöùc Theá Toân maø coøn coù ñaïi thaàn löïc nhö vaäy, huoáng laø Nhö Lai. OÂng lieàn thöa vôùi Sa-giaø-ñaø: - Khi naøo Ñöùc Theá Toân ñeán nôi Caâu-thieåm-di, xin ngaøi cho toâi bieát. Toâi muoán kính leã ñöùc Nhö Lai. Sa-giaø-ñaø noùi: - Toát laém! Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân töø nöôùc Chi-ñaø, du haønh trong nhaân gian, ñeán nöôùc Caâu-thieåm-di. Vò quoác chuû cuûa nöôùc nghe Ñöùc Theá Toân höôùng daãn moät ngaøn hai traêm naêm möôi ñeä töû ñeán nôi ñoù, lieàn côõi xe ñeán nghinh ñoùn Ñöùc Theá Toân. Töø xa, thaáy Ñöùc Theá Toân, nhan saéc ñoan chaùnh, caùc caên tònh ñònh, taâm cuûa Ngaøi vaéng laëng, ñaït möùc toái thöôïng ñieàu phuïc cao nhaát, nhö con voi chuùa ñaõ ñöôïc ñieàu phuïc, gioáng nhö vöïc saâu trong vaét. Thaáy vaäy, taâm sanh chí tín. Vôùi taâm cung kính, vò Quoác chuû lieàn xuoáng xe, ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ñöùng qua moät beân. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän noùi phaùp, khuyeán hoùa, khieán quoác chuû ñöôïc hoan hyû. Khi aáy, quoác chuû Caâu-thieåm-di nghe Ñöùc Phaät noùi phaùp khuyeán hoùa, taâm ñaïi hoan hyû roài, xoay laïi nhìn chuùng Taêng, khoâng thaáy toân giaû Sa-giaø-ñaø, lieàn hoûi caùc Tyø-kheo: - Sa-giaø-ñaø hieän ñang ôû ñaâu? Caùc Tyø-kheo traû lôøi: - Sa-giaø-ñaø ñi sau. Seõ ñeán baây giôø. Khi aáy, Sa-giaø-ñaø cuøng vôùi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán sau. Quoác chuû Caâu-thieåm-di thaáy Sa-giaø-ñaø ñeán, lieàn ra nghinh tieáp, ñaûnh leã döôùi chaân, roài ñöùng qua moät beân. Sa giaø-ñaø laïi duøng taát caû phöông tieän noùi phaùp khuyeán hoùa, khieán taâm quoác chuû hoan hyû. Quoác chuû Caâu-thieåm-di nghe Sa-giaø-ñaø duøng moïi phöông tieän noùi phaùp khuyeán hoaù, ñöôïc hoan hyû roài, baïch vôùi toân giaû: - Ngaøi caàn gì xin cho toâi ñöôïc bieát. Toân giaû Sa-giaø-ñaø traû lôøi: - Thoâi, ñöôïc roài! Nhö theá töùc laø (672al) cuùng döôøng toâi roài ñoù.

>06. Caâu-thieåm-di chuû . Coù leõ laø quoác chuû, nhö keå ôû ñoaïn sau.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l (Tieáp Theo) l5l

Quoác chuû laïi thöa: - Nguyeän xin ñöôïc bieát, ngaøi caàn thöù gì. Nhoùm saùu Tyø-kheo noùi vôùi quoác chuû: - OÂng bieát chaêng? Y, baùt, ni-sö-ñaøn, oáng ñöïng

kim, ñoái vôùi Tyø- kheo laø vaät deã coù ñöôïc. Coøn coù vaät ñoái vôùi Tyø-kheo raát khoù ñöôïc, oâng neân cho. Quoác chuû lieàn thöa: - Ñoái vôùi Tyø-kheo, vaät gì laø vaät khoù coù ñöôïc? Nhoùm saùu Tyø-kheo traû lôøi: - Vaät caàn muoán coù laø röôïu ñen>07. Quoác chuû noùi: - Caàn thöù ñoù thì saùng mai ñeán nhaän, nhieàu hay ít tuøy yù. Baáy giôø, quoác chuû kính leã Sa-giaø-ñaø, ñi nhieãu quanh roài caùo lui. Saùng sôùm hoâm sau, Sa-giaø-ñaø maëc y, böng baùt ñeán nhaø cuûa quoác chuû Caâu-thieåm-di, an toïa nôi choã ngoài. Khi aáy quoác chuû ñem caùc thöùc aên ngon boå, trong ñoù coù caû röôïu ñen ñeå daâng cuùng, khieán cho ñöôïc no ñuû. Sa-giaø-ñaø aên uoáng no ñuû roài, töø choã ngoài ñöùng daäy ra veà. Giöõa ñöôøng, bò röôïu laøm cho say neân teù xuoáng ñaát vaø oùi thöùc aên ra. Caùc loaøi chim tranh aên keâu la. Ñöùc Theá Toân bieát maø vaãn hoûi Toân giaû A-nan: - Taïi sao caùc loaøi chim keâu la nhö theá? Toân giaû A-nan baïch Phaät: - Ñaïi ñöùc Sa-giaø-ñaø nhaän söï môøi thænh cuûa quoác chuû Caâu-thieåm- di, aên uoáng caùc thöù, trong ñoù coù röôïu ñen, bò say naèm beân ñöôøng vaø oùi möûa ra, cho neân caùc loaøi chim tranh aên keâu la. Ñöùc Phaät baûo toân giaû A-nan: - Tyø-kheo Sa-giaø-ñaø ngöôøi si naày, ngay luùc naøy khoâng theå haøng phuïc ñöôïc con roàng nhoû, huoáng laø haøng phuïc con roàng lôùn! Ñöùc Phaät baûo A-nan: - Ngöôøi uoáng röôïu coù möôøi ñieàu tai haïi:l. Nhan saéc xaáu xí; 2. Keùm söùc khoûe; >. Maét nhìn khoâng toû; 4. Hieän töôùng hung döõ; 5. Phaù hoûng taøi saûn, gia nghieäp; 6. Taêng theâm beänh hoaïn; 7. Theâm ñaáu tranh kieän tuïng; 8. Khoâng ai khen, tieáng xaáu truyeàn khaép; 9. Trí tueä giaûm thieåu; l0.Thaân hoaïi maïng chung ñoïa vaøo ba ñöôøng aùc. - A-nan, ñoù goïi laø möôøi ñieàu tai haïi cuûa vieäc uoáng röôïu. Ñöùc Phaät baûo A-nan:

>07. Haéc töûu . Taêng kyø: Thaïch maät töûu , röôïu mía. Pali: Kāpotikā, loaïi röôïu quyù, coù leõ maøu traéng hay xaùm tro nhö maøu loâng chim boà-caâu neân goïi nhö theá.

l52 BOÄ LUAÄT >

- Töø nay veà sau, ngöôøi naøo ñaõ toân giaùo phaùp cuûa Ta laøm thaày thì cho duø chæ duøng ñaàu ngoïn coû thaám röôïu roài ñeå vaøo mieäng cuõng khoâng ñöôïc. Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Tyø-kheo Sa-giaø- ñaø roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Sa-giaø-ñaø ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, uoáng röôïu, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Röôïu: röôïu naáu baèng caây>08, röôïu naáu baèng luùa, röôïu naáu baèng gaïo, chæ chung cho taát caû caùc loaïi röôïu baèng gaïo, baèng ñaïi maïch, hoaëc caùc phöông phaùp bieán cheá röôïu khaùc. - Röôïu naáu baèng caây: Nhö röôïu nöôùc quaû leâ, röôïu quaû dieâm phuø, röôïu mía, röôïu quaû xaù-laâu giaø,>09 röôïu nöôùc quaû uy nhuy>l0, röôïu nho. - Röôïu nöôùc quaû leâ: Duøng maät hay ñöôøng mía troän vaøo ñeå laøm. Cho ñeán röôïu nho cuõng pha cheá nhö vaäy. Röôïu: Coù saéc röôïu, höông röôïu, vò röôïu, ñeàu khoâng neân uoáng. Hoaëc coù loaïi

röôïu chaúng coù saéc röôïu maø coù höông vò röôïu, thì khoâng neân uoáng. Hoaëc coù thöù röôïu chaúng coù saéc röôïu, chaúng coù höông röôïu, maø coù vò röôïu, thì khoâng neân uoáng. Hoaëc coù thöù röôïu chaúng coù saéc röôïu, chaúng coù höông röôïu, chaúng coù vò röôïu, cuõng khoâng neân uoáng. Chaúng phaûi röôïu maø coù saéc röôïu, höông vò röôïu thì ñöôïc uoáng. Chaúng phaûi röôïu, chaúng coù saéc röôïu maø coù höông röôïu, vò röôïu, thì ñöôïc uoáng. Chaúng phaûi röôïu, chaúng coù saéc röôïu, chaúng coù höông röôïu, maø coù vò röôïu thì ñöôïc uoáng. Chaúng phaûi röôïu, chaúng coù höông röôïu chaúng coù vò röôïu, thì ñöôïc uoáng. Tyø-kheo naøo uoáng röôïu, naáu röôïu, hoøa röôïu, hoaëc aên, hoaëc uoáng, Ba-daät-ñeà. Neáu uoáng röôïu coù vò ngoït,>ll Ñoät-kieát-la. Neáu uoáng röôïu coù vò chua, phaïm Ñoät-kieát-la. AÊn men röôïu, heøm röôïu, Ñoät-kieát-la>l2.

>08. Moäc töûu ; röôïu cheá bieán töø traùi caây. >09. Xaù-laâu giaø . Pali: S ālūka, reã hay cuû sen >l0. Nhuy traáp . Uy-nhuy, moät loaïi döôïc thaûo, hoa maøu xanh (Khang hy). >ll. Chính xaùc, nöôùc ngoït coù vò röôïu. Thaäp tuïng, Tyø-kheo uoáng röôïu ngoït (ñieàm töûu) vaø röôïu chua (thoá töûu) ñeàu phaïm Ba-daät-ñeà >l2. Caên baûn: uoáng nhöõng thöù khi uoáng vaøo cho say, Ba-daät-ñeà; nhöng thöù khoâng laøm cho say, Ñoät-kieát-la.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l (Tieáp Theo) l5>

Röôïu, khôûi yù töôûng laø röôïu, Ba-daät-ñeà. Röôïu maø nghi, Ba-daät-ñeà. Röôïu maø khoâng coù yù töôûng laø röôïu, Ba-daät-ñeà. Khoâng phaûi röôïu maø coù yù töôûng laø röôïu, Ñoät-kieát-la. Khoâng phaûi röôïu maø nghi, Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Neáu coù beänh nhö vaäy, nhö vaäy; trò caùc thöù thuoác khaùc khoâng laønh, duøng röôïu ñeå laøm thuoác; hoaëc duøng röôïu thoa nôi muït gheû; taát caû ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 52. ÑUØA GIÔÕN TRONG NÖÔÙC>l> A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo ñang ñuøa giôõn trong soâng A-kyø-la- baø-ñeà;>l4 töø bôø beân naøy, ñeán bôø beân kia, hoaëc thuaän doøng hoaëc nghòch doøng, hoaëc laën nôi naøy, troài leân nôi kia, hoaëc khoa tay veõ treân nöôùc, hoaëc taït nöôùc qua laïi vôùi nhau. Vöøa luùc ñoù, vua Ba-tö-naëc cuøng vôùi Maït-lôïi phu nhaân>l5 ôû treân laàu cao, töø xa troâng thaáy nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo ñuøa giôõn trong ao kia; töø bôø beân naøy ñeán bôø beân kia, hoaëc thuaän doøng, hoaëc nghòch doøng, hoaëc laën choã naøy, troài leân choã kia, hoaëc khoa tay veõ treân nöôùc, hoaëc taït nöôùc qua laïi vôùi nhau. Thaáy vaäy, nhaø vua noùi vôùi Maït-lôïi phu nhaân: - Khanh xem, nhöõng ngöôøi maø khanh thôø kính kia kìa. Luùc aáy Maït-lôïi phu nhaân lieàn traû lôøi vôùi nhaø vua: - Caùc Tyø-kheo ñoù tuoåi coøn nhoû, môùi xuaát gia, ôû trong Phaät Phaùp chöa bao laâu. Hoaëc laø lôùn tuoåi nhöng thieáu söï hieåu bieát. Roài Maït-lôïi phu nhaân voäi vaøng xuoáng laàu baûo Baø-la-moân Na- laêng-ca>l6: Ngöôøi nhaân danh ta, ñeán trong Kyø-hoaøn thaêm hoûi Ñöùc Theá Toân, ñi ñöùng ñöôïc khoeû maïnh khoâng?

Giaùo hoùa coù nhoïc nhaèn khoâng? Ñem goùi thaïch maät naày daâng cuùng Ñöùc Theá Toân, vaø ñem nhaân duyeân naày trình >l>. Nguõ phaàn 8: Ba-daät-ñeà 55; Taêng kyø l9: 66; Thaäp tuïng l6, Caên baûn 40: 64. Pali, Paâc. 5>. >l4. A-kyø-la-baø-ñeà . Nguõ phaàn: A-di-la haø . Thaäp tuïng: A-chæ-la haø . Caên baûn: A-thò-la-baït-ñeå . Pali: Aciravat ī. >l5. Maït-lôïi phu nhaân (Mallikā-devī) chaùnh cung cuûa vua Ba-tö-naëc (Pl. Pasenadi). Caên baûn: Thaéng Man phu nhaân . >l6. Na-laêng-ca . Nguõ phaàn: Na-laân-giaø . Coù leõ Pali: N ānijangha, ngöôøi Baø-la- moân maø Phu nhaân thöôøng sai ñeán Phaät thænh yù kieán; cf. M. ii. l08" Caùc boä khaùc khoâng ñeà caäp. Luaät Pali: Vua Pasenadi nhôø caùc Tyø-kheo naøy mang veà cho Phaät moät thoûi ñöôøng. Phaät bieát yù vua, khieån traùch caùc Tyø-kheo nghòch phaù.

l54 BOÄ LUAÄT >

leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ngöôøi Baø-la-moân kia lieàn nhaän lôøi cuûa phu nhaân, ñeán choã Ñöùc Theá Toân; thaêm hoûi roài, ngoài qua moät beân, baïch Ñöùc Theá Toân: - Maït-lôïi phu nhaân sai con ñeán thaêm hoûi Ñöùc Theá Toân, "Ñi ñöùng coù vöõng vaøng khoâng? Neáp soáng ñöôïc khinh an khoâng? giaùo hoùa coù nhoïc nhaèn khoâng? Phu nhaân gôûi goùi ñöôøng pheøn naày daâng cuùng Theá Toân." Vaø trình söï vieäc leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naày taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo, taïi sao caùc oâng ñuøa giôõn trong nöôùc, nôi soâng A-kyø-baø-ñeà. Töø bôø beân naày ñeán bôø beân kia, hoaëc thuaän doøng, hoaëc nghòch doøng, hoaëc laën choã naøy troài leân choã kia, hoaëc khoa tay veõ treân nöôùc, hoaëc taùt nöôùc qua laïi vôùi nhau? Ñöùc Theá Toân quôû traùch nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo roài, baûo caùc Tyø- kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, ñuøa giôõn trong nöôùc, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Giôõn trong nöôùc: Buoâng lung theo yù muoán, töø bôø naày bôi qua bôø beân kia, hoaëc thuaän doøng, hoaëc ngöôïc doøng, hoaëc laën choã naøy, noåi leân choã kia, hoaëc khoa tay veõ treân nöôùc, hoaëc taït nöôùc qua laïi vôùi nhau, cho ñeán duøng bình baùt ñöïng nöôùc, ñuøa giôõn baèng moïi caùch ñeàu phaïm Ba- daät-ñeà. Ngoaøi nöôùc ra, nöôùc traùi caây, nöôùc söõa trong, hoaëc röôïu ñaéng, nöôùc vo gaïo, ñöïng trong ñoà ñeå ñuøa giôõn thì cuõng phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Treân ñöôøng ñi phaûi loäi qua soâng, töø bôø beân naày ñeán bôø beân kia; hoaëc keùo caây goã trong nöôùc; hoaëc keùo tre, keùo nöùa, leân xuoáng doøng nöôùc; hoaëc laáy ñaù, laáy caùt; hoaëc maát vaät gì laën xuoáng ñaùy nöôùc ñeå tìm, laën xuoáng noãi leân; hoaëc muoán hoïc bôi, neân phaûi duøng tay quaït nöôùc, taát caû ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng,

loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 53. THOÏC CUØ NOÂN>l7 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, caây Kyø-ñaø nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, coù moät vò trong nhoùm saùu Tyø-kheo cuø noân moät vò trong nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo, ñeán noãi khieán cho hoï maïng chung>l8. Caùc Tyø-kheo nghe vieäc naøy trong soá ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo raèng, - Taïi sao cuø noân nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo cho ñeán boû maïng? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Nhoùm saùu Tyø-kheo! Taïi sao caùc oâng cuø noân nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo cho ñeán phaûi cheát? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài baûo caùc Tyø- kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, duøng ngoùn tay cuø noân nhau, Ba-daät-ñeà B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Ngoùn tay: Tay coù möôøi ngoùn, chaân coù möôøi ngoùn. Neáu Tyø-kheo naøo duøng ngoùn tay, ngoùn chaân thoïc leùt nhau, Ba-daät- ñeà.>l9 Ngoaøi ngoùn tay ngoùn chaân ra duøng caây gaäy, choát cöûa, phaát traàn vaø taát caû caùc vaät khaùc ñeå thoïc leùt nhau, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, ca-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Neáu khoâng coá yù cuø noân; hoaëc ñang nguû, caàn xuùc chaïm ñeå keâu daäy; hoaëc ra vaøo tôùi lui, hay queùt ñaát ñuïng nhaèm; hoaëc laáy

>l7. Nguõ phaàn: Ba-daät-ñeà 54; Taêng kyø: 67; Thaäp tuïng, Caên baûn: 6>. Pali, Paâc. 52. >l8. Phaàn lôùn caùc boä gioáng nhau. Thaäp tuïng theâm: Caùc Tyø-kheo nghi phaïm Ba-la-di, baïch Phaät. Phaät noùi, khoâng coù yù saùt, khoâng phaïm. Taêng kyø l9: Caùc Tyø-kheo treû laáy ngoùn tay thoïc nhau ñuøa giôõn, khoâng coù aùn maïng. >l9. Taêng kyø: Thuïi baèng naém ñaám, Thaâu-lan-giaù.

caây gaäy vöôùng phaûi; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 54. BAÁT KÍNH>20 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Cuø-sö-la nöôùc Caâu-thieåm-tyø. Baáy giôø, coù Xieån-ñaø>2l suyùt phaïm giôùi. Caùc Tyø-kheo can giaùn raèng, - Thaày chôù coù nghó nhö vaäy. Ñoù laø ñieàu khoâng neân. Xieån-ñaø khoâng nghe lôøi caùc Tyø-kheo can giaùn, lieàn phaïm giôùi. Caùc Tyø-kheo nghe vieäc naøy, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch Xieån-ñaø raèng, - Naày Xieån-ñaø!

Taïi sao, khi thaày saép phaïm giôùi, caùc Tyø-kheo can giaùn maø khoâng nghe, ñeå cho phaïm? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch Xieån-ñaø: - Vieäc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Xieån-ñaø! Taïi sao caùc Tyø-kheo can giaùn maø oâng khoâng nghe theo, ñeå cho phaïm giôùi? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Xieån-ñaø roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, khoâng nhaän lôøi can giaùn,322 Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Khoâng nhaän lôøi can giaùn: Ngöôøi khaùc can, baûo ñöøng laøm nhö vaäy maø cöù laøm, vì vaäy cho neân phaïm caên baûn baát tuøng ngöõ (khoâng nghe lôøi), Ñoät-kieát-la. Neáu töï bieát mình laøm nhö vaäy laø sai, song coá laøm, phaïm caên baûn baát tuøng ngöõ, Ba-daät-ñeà.

>20. Nguõ phaàn: Ba-daät-ñeà 58; Taêng kyø: 77; Thaäp tuïng, Caên baûn: 78. Pali, Paâc. 54. >2l. Xem Ch.ii. Taêng-giaø-baø-thi-sa l2, vaø cht. lieân heä. >22. Nguõ phaàn: Khinh sö ; baát kính ñoái vôùi Hoaø thöôïn g, A-xaø-leâ. Taêng kyø: Khinh tha ; coi thöôøng caùc Tyø-kheo, khi Taêng goïi thì khoâng ñeán. Thaäp tuïng, Caên baûn: Baát cung kính ; coi thöôøng ñaïi chuùng Tyø-kheo. Pali: an ādariye, baát kính.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) l57

Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà, Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Ngöôøi voâ trí ñeán can, neân noùi: OÂng caàn hoûi thaày Hoøa thöôïng cuûa oâng ñeå hoïc vaán, tuïng kinh, maø bieát phaùp can giaùn, sau ñoù môùi coù theå can giaùn. Khi aáy, toâi môùi nghe theo. Hoaëc noùi giôõn chôi, noùi moät mình, noùi trong moäng, muoán noùi vieäc naày laïi nhaèm noùi vieäc khaùc; taát caû ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 55. DOÏA NHAÙT TYØ KHEO>2> A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, ñöùc Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû nöôùc Ba-la-leâ-tyø.>24 Baáy giôø toân giaû Na-ca-ba-la>25 Tyø-kheo laøm thò giaû Ñöùc Theá Toân, cung caáp caùc thöù caàn duøng. Phaät baûo Na-ca-ba-la: - OÂng laáy caùi aùo möa ñem ñaây. Ta muoán ñeán choã kinh haønh ñeå ñi kinh haønh. Toân giaû vaâng lôøi, laáy aùo möa ñem ñeán cho Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân mang aùo möa, ñeán choã kinh haønh ñeå ñi kinh haønh. Baáy giôø, Thích-ñeà-hoaøn-nhaân bieán hoùa laøm nhaø kinh haønh baèng vaøng, roài chaép tay ñöùng tröôùc Ñöùc Theá Toân thöa: >26

- Ñöùc Theá Toân cuûa con ñi kinh haønh! Ñöùc Thieän Theä cuûa con ñi kinh haønh! Phaùp thöôøng cuûa chö Phaät, khi kinh haønh, ngöôøi cuùng döôøng ñöùng ñaàu con ñöôøng kinh haønh. Khi aáy, Tyø-kheo Na-ca-ba-la ñöùng nôi ñaàu ñöôøng ñi kinh

haønh, bieát phaàn ñaàu cuûa ñeâm ñaõ qua, baïch Ñöùc Theá Toân: - Ñaàu hoâm ñaõ qua, thænh Theá Toân vaøo phoøng. Theá Toân im laëng. Giöõa ñeâm, cuoái ñeâm ñaõ qua, bình minh ñaõ xuaát hieän, caùc loaøi chim baét ñaàu thöùc daäy. Khi trôøi ñaõ saùng toû, laïi baïch Ñöùc Theá Toân: - Ñaàu ñeâm, giöõa ñeâm, cuoái ñeâm ñaõ qua, bình minh xuaát hieän, caùc loaøi chim baét ñaàu thöùc daäy, trôøi ñaõ saùng toû. Cung thænh Ñöùc Theá Toân trôû laïi phoøng. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân vaãn im laëng. >2>. Nguõ phaàn: Ba-daät-ñeà 7>; Taêng kyø: 65; Thaäp tuïng, Caên baûn: 66. Pali. Paêc. 55. >24. Ba-la-leâ-tyø . Thaäp tuïng: Phaät taïi Duy-da-li , trong nuùi Ma-caâu-la . >25. Na-ca-ba-la . Thaäp tuïng: Tyø-kheo thò giaû baáy giôø laø Töôïng Thuû (Nāgapāla?). Cf. Taïp A-haøm 49 (Kinh l>20). Cf. Pali, Udāna l.7. Pādalī. >26. Kim kinh haønh ñöôøng . Thaäp tuïng: Hoaù thaønh hang löu ly .

l58 BOÄ LUAÄT >

Khi aáy, Na-ca-ba-la nghó: Nay ta coù neân doïa Phaät, ñeå khieán cho Ñöùc Phaät vaøo phoøng nghæ hay khoâng? Töùc thì, Na-ca-ba-la lieàn laät ngöôïc chieác y truøm leân treân ñaàu, ñeán choã Ñöùc Phaät giaû laøm tieáng phi nhaân khuûng boá, Sa-moân! Ta laø quyû ñaây. Ñöùc Theá Toân baûo: - Ta bieát, ñaây laø taâm cuûa ngöôøi ngu, cuõng laø ngöôøi aùc. Baáy giôø, Thích Ñeà-hoaøn baïch Phaät: - Trong chuùng cuõng coù haïng ngöôøi nhö vaäy hay sao? Ñöùc Phaät baûo Thích-ñeà-hoaøn-nhaân: - Ngöôøi naøy ôû trong ñôøi naày seõ ñöôïc phaùp thanh tònh.>27 Baáy giôø, Thích-ñeà-hoaøn-nhaân noùi keä khen Phaät: Thaùnh ñoäc haønh khoâng phoùng daät Ai khen cheâ khoâng dao ñoäng Sö töû roáng nghe khoâng sôï Nhö gioù qua coû khoâng ngaïi Daãn ñaïo taát caû caùc chuùng Quyeát ñònh taát caû trôøi ngöôøi. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân cuõng duøng keä traû lôøi: Thieân ñeá nghó ta sôï, Neân noùi lôøi naøy chaêng! Baáy giôø, Thích-ñeà-hoaøn-nhaân kính leã döôùi chaân Phaät, roài aån hình lui ñi. Ñeâm aáy troâi qua, bình minh vöøa loù daïng, Ñöùc Theá Toân taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, ñem nhaân duyeân naày keå laïi cho caùc Tyø-kheo nghe vaø noùi: - Na-ca-ba-la naày laø ngöôøi si, laïi muoán doïa cho Ta sôï! Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Tyø-kheo Na-caba-la roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, doïa Tyø-kheo khaùc, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Doïa:>28 töùc laø duøng saéc, tieáng, höông, vò, xuùc vaø phaùp ñeå doïa ngöôøi sôï.

>27. Thaäp tuïng: Sau naøy seõ laäu taän, ñaéc quaû A-la-haùn. >28. Khuûng boá . Pali: Bhi sāpeyya.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) l59

- Theá naøo goïi laø duøng saéc khuûng boá? Hoaëc laøm thaønh hình con voi, hình con ngöïa, hoaëc laøm thaønh hình con quyû, hình caàm thuù. Duøng nhöõng hình saéc nhö vaäy ñeå khuûng boá ngöôøi, khieán cho ngöôøi thaáy, duø sôï seät hay

khoâng sôï seät ñeàu phaïm Ba-daät-ñeà. Duøng nhöõng hình saéc nhö vaäy ñeå khuûng boá ngöôøi maø ngöôøi aáy khoâng thaáy, phaïm Ñoät-kieát-la. - Theá naøo goïi laø duøng tieáng ñeå khuûng boá ngöôøi? Hoaëc duøng tieáng tuø vaø, tieáng troáng, tieáng ba-la,>29 tieáng voi, tieáng ngöïa, tieáng laïc ñaø keâu roáng. Duøng nhöõng aâm thanh nhö vaäy ñeå khuûng boá, khieán cho ngöôøi kia nghe, duø hoï sôï seät hay khoâng sôï seät ñeàu phaïm Ba-daät-ñeà. Neáu duøng aâm thanh nhö vaäy ñeå khuûng boá maø ngöôøi kia khoâng nghe, phaïm Ñoät-kieát- la. - Theá naøo goïi laø duøng höông ñeå khuûng boá ngöôøi? Hoaëc duøng höông cuûa reã caây, höông cuûa caây taùt-la,>>0 höông cuûa nhöïa caây, höông cuûa voû caây, höông cuûa bì phu, höông laù, höông boâng, höông quaû, hoaëc laø muøi thôm hoaëc laø muøi thoái. Neáu duøng caùc loaïi höông naày ñeå khuûng boá ngöôøi, ngöôøi kia ngöûi muøi hoaëc sôï hoaëc khoâng sôï ñeàu phaïm Ba-daät-ñeà. Neáu duøng caùc loaïi höông nhö vaäy ñeå khuûng boá ngöôøi, ngöôøi aáy khoâng ngöûi, phaïm Ñoät-kieát-la. - Theá naøo goïi laø duøng vò khuûng boá ngöôøi? Nghóa laø duøng vò trao cho ngöôøi, nhö vò chua, vò ngoït, vò ñaéng, vò chaùt, vò maën, vò ca-sa. Duøng nhöõng vò nhö vaäy ñeå khuûng boá ngöôøi, khieán cho hoï neám vò aáy, duø hoï sôï hay khoâng ñeàu phaïm Ba-daät-ñeà. Neáu ñem nhöõng vò aáy ñeå khuûng boá ngöôøi maø hoï khoâng thöôûng thöùc, phaïm Ñoät-kieát-la. - Theá naøo goïi laø duøng söï xuùc chaïm ñeå khuûng boá ngöôøi? Nhö duøng söùc noùng, söùc laïnh, söùc nheï, söùc naëng, hoaëc mòn, hoaëc thoâ, hoaëc trôn, hoaëc rít, hoaëc meàm, hoaëc cöùng. Duøng caùc vaät nhö vaäy ñeå chaïm xuùc, khuûng boá ngöôøi, khieán cho ngöôøi kia xuùc chaïm, duø hoï sôï hay khoâng ñeàu phaïm Ba-daät-ñeà. Duøng nhöõng vaät xuùc chaïm nhö vaäy ñeå khuûng boá, maø ngöôøi khoâng xuùc chaïm, phaïm Ñoät-kieát-la. - Theá naøo goïi laø duøng phaùp ñeå khuûng boá ngöôøi? Noùi vôùi ngöôøi tröôùc, - Toâi thaáy töôùng thaày nhö vaäy; hoaëc thaáy moäng nhö vaäy, thaày seõ cheát, hoaëc maát y baùt, hoaëc thoâi tu. Hoøa thöôïng vaø A-xaø-leâ cuûa thaày cuõng seõ cheát, hoaëc maát y baùt, hoaëc thoâi tu, hoaëc cha meï thaày laâm beänh naëng, hoaëc qua ñôøi. Duøng nhöõng phaùp nhö vaäy khuûng boá ngöôøi, khieán hoï bieát, duø sôï hay khoâng sôï ñeàu phaïm Ba-daät-ñeà. Neáu duøng nhöõng phaùp nhö vaäy ñeå khuûng boá ngöôøi, maø ngöôøi aáy khoâng bieát, Ñoät-kieát-la.

>29. Ba-la thanh ; chöa roõ tieáng gì. >>0. Taùt-la thoï ; coù leõ Pali: Saêla.

l60 BOÄ LUAÄT >

Neáu Tyø-kheo duøng saéc, thanh, höông, vò, xuùc, phaùp ñeå khuûng boá ngöôøi, noùi roõ raøng, phaïm Ba-daät-ñeà. Noùi khoâng roõ raøng, phaïm Ñoät-kieát- la. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Hoaëc ngoài choã toái, khoâng ñeøn khoâng löûa; hoaëc nôi nhaø ñaïi tieåu tieän. Nhìn töø xa baûo laø voi laø giaëc, hoaëc aùc thuù ñaâm ra sôï seät, cho ñeán trong nhaø toái choã khoâng ñeøn, khoâng löûa, nôi ñaïi tieåu tieän nghe tieáng ngöôøi ñi; hoaëc tieáng ñoäng chaïm cuûa caây coû, hoaëc tieáng taèng haéng taïo ra sôï seät; hoaëc duøng saéc chæ cho ngöôøi, khoâng taïo ra söï sôï seät; hoaëc duøng thanh, höông, vò, xuùc trao cho ngöôøi, khoâng coù yù taïo cho hoï sôï;

hoaëc thaät coù vieäc nhö vaäy, hoaëc thaáy töôùng nhö vaäy, hoaëc thaáy trong moäng; hoaëc (thaày) seõ cheát, maát y baùt thoâi tu; hoaëc cha meï beänh naëng seõ cheát, lieàn noùi nhö vaày, - Toâi thaáy thaày coù caùc bieán töôùng nhö vaäy;» hoaëc noùi ñuøa, hoaëc noùi gaáp voäi, hoaëc noùi moät mình, noùi trong moäng, muoán noùi vieäc naày laïi noùi vieäc khaùc; taát caû ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 56. NÖÛA THAÙNG TAÉM>>l A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Truùc, khu Ca-lan-ñaø, thaønh La- duyeät-kyø, nôi ñoù coù moät caùi ao.>>2 Baáy giôø vua Bình-sa nöôùc Ma-kieät>>> cho pheùp caùc Tyø-kheo ñöôïc vaøo taém giaët trong ao. Moät hoâm, vaøo luùc cuoái ñeâm khi bình minh chöa xuaát hieän, nhoùm saùu Tyø-kheo vaøo taém giaët trong ao. Cuõng vaøo luùc ñoù, khi bình minh chöa xuaát hieän, vua Bình-sa cuøng vôùi caùc theå nöõ muoán ñeán nôi ao ñeå taém röûa. Khi nhìn, nhaø vua nghe tieáng nhoùm saùu Tyø-kheo ñang taém röûa nôi ao, lieàn hoûi quaân haàu caän hai beân: - Ai ñang taém trong ao? Taâu: - Ñoù laø caùc Tyø-kheo. Nhaø vua ra leänh: - Khoâng neân khua ñoäng lôùn tieáng. Ñöøng ñeå cho caùc Tyø-kheo khoâng kòp taém phaûi ra veà. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo duøng caùc loaïi thuoác boät mòn, thoa taém

>>l. Nguõ phaàn: Ba-daät-ñeà 70; Taêng kyø: 50; Thaäp tuïng, Caên baûn: 60. Pali, Paâc. 57. >>2. Pali: Hoà nöôùc Tapodaâ. >>>. Xem Ch.i. Ba-la-di 2 & cht. 64.

vôùi nhau, cho ñeán khi maët trôøi moïc maø chöa taém xong. Roát cuoäc nhaø vua khoâng taém ñöôïc phaûi hoài cung. Caùc Ñaïi thaàn ñeàu giaän vaø cô hieàm. Hoï noùi vôùi nhau: - Nhöõng Sa-moân hoï Thích naøy khoâng bieát taøm quyù. Beân ngoaøi töï xöng laø ta tu chaùnh phaùp. Nhöng nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Cuoái ñeâm daãn nhau vaøo ao nöôùc, duøng caùc loaïi thuoác boät mòn taém röûa nhau, maõi cho ñeán khi aùnh saùng xuaát hieän. Cuoái cuøng khieán nhaø vua khoâng taém röûa ñöôïc phaûi hoài cung. Caùc Tyø-kheo nghe vieäc naøy, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: Sao vaøo trong ao nöôùc luùc cuoái ñeâm, laïi duøng caùc thöù thuoác boät mòn taém röûa cho nhau, maõi ñeán khi aùnh saùng xuaát hieän, khieán nhaø vua khoâng taém ñöôïc? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Taïi sao caùc oâng vaøo trong ao taém luùc cuoái ñeâm, laïi duøng thuoác boät mòn taém röûa cho nhau, maõi ñeán trôøi saùng, khieán cho nhaø vua khoâng taém ñöôïc phaûi veà? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø- kheo roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì

caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo, nöûa thaùng neân taém moät laàn; neáu quaù, Ba-daät-ñeà. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo luùc trôøi noùng böùc, thaân theå bò moïc nhoït, moà hoâi tieát ra hoâi haùm, e sôï khoâng daùm taém, ngaïi vi phaïm giôùi quaù nöûa thaùng taém. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät cho pheùp caùc Tyø-kheo luùc trôøi noùng böùc ñöôïc taém röûa thöôøng xuyeân. Töø nay neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo, nöûa thaùng neân taém moät laàn; neáu quaù, Ba-daät-ñeà. Tröø tröôøng hôïp ñaëc bieät laø thôøi gian noùng böùc. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Trong soá caùc Tyø-kheo beänh, thaân theå bò muïn nhoït, moà hoâi tieát ra hoâi haùm, hoaëc khi ñaïi tieåu

l62 BOÄ LUAÄT >

tieän, ñoå ñoà baát tònh, e sôï khoâng daùm taém, lo ngaïi phaïm quaù nöûa thaùng taém röûa. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät, Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp caùc Tyø-kheo beänh ñöôïc taém röûa theo nhu caàu. Töø nay, neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo, nöûa thaùng neân taém moät laàn; neáu quaù, Ba-daät-ñeà. Tröø tröôøng hôïp ñaëc bieät laø thôøi gian noùng böùc, khi beänh. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo khi laøm vieäc, thaân theå bò moà hoâi tieát ra hoâi haùm, caùc Tyø-kheo coù taâm e sôï, khoâng daùm taém, baïch Phaät. Phaät cho pheùp caùc Tyø-kheo luùc laøm vieäc ñöôïc taém röûa theo yeâu caàu. Töø nay neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo, nöûa thaùng neân taém moät laàn; neáu quaù, Ba-daät-ñeà. Tröø tröôøng hôïp ñaëc bieät laø thôøi gian noùng böùc, khi beänh, luùc laøm vieäc. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Baáy giôø, coù caùc Tyø- kheo ñi trong côn möa gioù, thaân hình bò moïc nhoït, moà hoâi ra nhôùp nhuùa, ñaát buïi khoâng saïch, vì caån thaän sôï khoâng daùm taém, baïch Phaät. Phaät cho pheùp Tyø-kheo khi möa gioù ñöôïc taém röûa theo yeâu caàu. Töø nay neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo, nöûa thaùng neân taém moät laàn; neáu quaù, Ba-daät-ñeà. Tröø tröôøng hôïp ñaëc bieät laø thôøi gian noùng böùc, khi beänh, luùc laøm vieäc, khi möa gioù. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo ñi ñöôøng bò noùng, sanh gheû, moà hoâi ñoå nhôùp ñaày buïi oâ ueá, khoâng saïch, sôï vaø caån thaän khoâng daùm taém, baïch Phaät. Phaät daïy,- Cho pheùp caùc Tyø- kheo khi ñi ñöôøng ñöôïc taém röûa theo yeâu caàu. Töø nay neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo, nöûa thaùng neân taém moät laàn; neáu quaù, Ba-daät-ñeà. Tröø tröôøng hôïp ñaëc bieät laø thôøi gian noùng böùc, khi beänh, luùc laøm vieäc, khi möa gioù, luùc ñi ñöôøng, ñoù laø nhöõng tröôøng hôïp ñaëc bieät. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Thôøi gian noùng: Boán möôi laêm ngaøy cuoái muøa xuaân vaø thaùng ñaàu muøa haï laø thôøi gian noùng böùc. Beänh: Cho ñeán thaân theå bò xuù ueá, nhö vaäy goïi laø beänh. Laøm vieäc: Cho ñeán nhö vieäc queùt ñaát phía tröôùc phoøng. Khi möa gioù: Cho ñeán moät traän gioù loác, moät gioït möa rôùt treân thaân. Luùc ñi ñöôøng: Cho ñeán chæ ñi trong voøng nöûa do tuaàn, keå caû ñi tôùi

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l (Tieáp Theo) l6>

vaø ñi lui. Neáu Tyø-kheo nöûa thaùng taém moät laàn, tröø tröôøng hôïp ñaëc bieät; neáu quaù, keå caû chæ doäi nöôùc öôùt khaép thaân, Ba-daät-ñeà; hoaëc nöôùc doäi chæ öôùt nöûa thaân cuõng phaïm Ba-daät-ñeà, hoaëc chuaån bò phöông tieän muoán taém maø khoâng taém; taát caû ñeà phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Nöûa thaùng taém moät laàn; luùc noùng, luùc beänh, luùc laøm vieäc, luùc gioù, luùc möa, luùc ñi ñöôøng, neân taém röûa thöôøng xuyeân; hoaëc bò theá löïc baét, cöôõng böùc baûo taém thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 57. ÑOÁT LÖÛA>>4 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû taïi thaønh Khoaùng daõ>>5. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo baûo nhau, - Tröôùc maët Thöôïng toïa, chuùng ta noùi naêng khoâng ñöôïc töï do. Hoï lieàn cuøng nhau ra ngoaøi phoøng, nôi ñaát troáng, taäp trung caây coû döôùi goác ñaïi thoï, ñoát löûa ñeå söôûi aám. Baáy giôø, trong goác caây coù moät con raén ñoäc, bò hôi löûa xoâng noùng, töø trong boäng caây chaïy ra. Caùc Tyø-kheo thaáy ñeàu hoaûng sôï, la heùt, - Raén ñoäc! Raén ñoäc! Roài laáy cuûi ñang chaùy quaêng lung tung. Löûa vaêng, chaùy giaûng ñöôøng cuûa Phaät. Caùc Tyø-kheo nghe thaáy vieäc naøy, trong ñoù coù vò thieåu duïc, tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø- kheo raèng, - Sao caùc Thaày cuøng baûo nhau raèng, tröôùc maët Thöôïng toïa chuùng ta noùi naêng khoâng ñöôïc töï do. Roài caùc Thaày ra ngoaøi phoøng taäp trung caây coû, nôi ñaát troáng, döôùi goác ñaïi thoï, ñoát löûa ñeå söôûi aám, khieán cho raén ñoäc ôû trong boäng caây chaïy ra, caùc thaày hoaûng sôï, laáy cuûi ñang chaùy quaêng töù tung, löûa vaêng, ñoát chaùy giaûng ñöôøng cuûa Ñöùc Phaät? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Nhoùm saùu Tyø-kheo, sao caùc oâng cuøng baûo nhau raèng, tröôùc maët Thöôïng toïa chuùng ta noùi naêng khoâng ñöôïc töï do. Roài

>>4. Taêng kyø: 4l; Thaäp tuïng, Caên baûn: 52; Pali, Paêc. 56. >>5. Xem Ch. ii. Taêng-giaø-baø-thi-sa 6 & cht. 5>.

caùc thaày ra ngoaøi phoøng taäp trung caây coû, nôi ñaát troáng, döôùi goác ñaïi thoï, ñoát löûa ñeå söôûi aám, khieán cho raén ñoäc ôû trong boäng caây chaïy ra, caùc thaày hoaûng sôï, laáy cuûi ñang chaùy quaêng töù tung, löûa vaêng, ñoát chaùy giaûng ñöôøng cuûa Phaät? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø- kheo roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, vì mình töï

nhoùm löûa nôi ñaát troáng, hoaëc sai ngöôøi nhoùm, Ba-daät-ñeà. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Baáy giôø, coù Tyø-kheo beänh, caån thaän sôï khoâng daùm töï nhoùm löûa, khoâng nhôø ngöôøi nhoùm. Tyø- kheo baïch Phaät, Phaät daïy: - Cho pheùp Tyø-kheo beänh ñöôïc töï nhoùm löûa nôi ñaát troáng hay nhôø ngöôøi nhoùm. Töø nay trôû ñi neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, khoâng beänh, vì mình töï nhoùm löûa nôi ñaát troáng, hoaëc sai ngöôøi nhoùm, Ba-daät-ñeà. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Baáy giôø, coù caùc Tyø- kheo muoán naáu chaùo cho Tyø-kheo beänh, hoaëc naáu canh, naáu côm, hoaëc nôi nhaø aám,>>6 nôi nhaø truø, nôi nhaø taém, hoaëc xoâng baùt, nhuoäm y, hoaëc thaép ñeøn, thaép höông; caùc Tyø-kheo ñeàu caån thaän sôï khoâng daùm laøm. Ñöùc Phaät daïy: - Nhöõng vieäc treân cho pheùp ñöôïc nhoùm löûa. Töø nay trôû ñi neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, khoâng beänh, vì mình töï nhoùm löûa nôi ñaát troáng, hoaëc sai ngöôøi nhoùm, Ba-daät-ñeà. Tröø coù nhaân duyeân. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Beänh: Caàn löûa ñeå söôûi aám. Neáu Tyø-kheo khoâng beänh, vì mình töï nhoùm löûa nôi ñaát troáng, hoaëc ñoát coû caây nhaùnh laù, gai, caây gai, soâ ma hoaëc phaân boø, traáu... ñoát baát cöù thöù gì cuõng ñeàu phaïm Ba-daät-ñeà. Neáu laáy löûa ñeå treân coû caây nhaùnh laù, gai, caây gai, phaân boø, traáu... neáu chaùy ñeàu phaïm Ba-daät-ñeà.

>>6. OÂn thaát ; nhaø taém coù nöôùc noùng. Pali: jantāghara.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) l65

Neáu laáy caây bò ñoát phaân nöûa quaêng vaøo trong löûa, Ñoät-kieát-la; ñoát than Ñoät-kieát-la. Neáu khoâng noùi vôùi ngöôøi ñoái dieän, - Ngöôøi xem cho, bieát cho! Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Thöùc xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Noùi vôùi ngöôøi ñoái dieän, - Xem cho! Hoaëc ngöôøi beänh töï nhoùm löûa, hay nhôø ngöôøi nhoùm löûa, coù nhaân duyeân chaêm soùc ngöôøi beänh, vì ngöôøi beänh naáu chaùo, naáu canh, naáu côm, hoaëc ôû nôi nhaø truø, nôi nhaø aám, nôi nhaø taém; hay xoâng baùt, hoaëc naáu thuoác nhuoäm y, ñoát ñeøn, ñoát höông, taát caû ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 58. GIAÁU VAÄT DUÏNG CUÛA TYØ KHEO>>7 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, ñöùc Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, coù cö só thænh chuùng Taêng thoï thöïc vaøo saùng ngaøy mai. Lieàn trong ñeâm ñoù saém söûa caùc thöù ñoà aên thöùc uoáng ngon boå, sang raïng ngaøy hoâm sau ñeán baùo tin giôø thoï thöïc. Baáy giôø, nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo mang y baùt, toïa cuï, oáng ñöïng kim ñeán ñeå moät beân roài thong thaû kinh haønh, chôø giôø aên ñeán. Nhoùm saùu Tyø-kheo rình luùc nhoùm möôøi baûy ñi kinh haønh quay löïng laïi choã ñeå ñoà, lieàn laáy y baùt, toïa cuï, oáng kim cuûa hoï giaáu. Khi nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo nghe baùo tin giôø thoï thöïc ñaõ ñeán, thì phaùt hieän, neân hoûi: - Y baùt, toïa cuï, oáng kim cuûa chuùng toâi ñeå taïi ñaây, ai ñem ñi ñaâu? Caùc Tyø-kheo khaùc hoûi: - Caùc oâng ôû ñaâu ñeán? Nhoùm möôøi baûy traû lôøi: - Chuùng toâi ôû ñaây. Mang y baùt, toïa cuï, oáng ñöïng kim ñeå moät beân, roài ñi

kinh haønh, chôø ñeán giôø aên. Trong khi ñoù, nhoùm saùu Tyø-kheo ñang ñuøa giôõn ôû tröôùc. Caùc Tyø- kheo khaùc quan saùt, thaáy nhoùm saùu ñang ñuøa giôõn, khaúng ñònh nhöõng ngöôøi naøy laáy y baùt ñi giaáu. Caùc Tyø-kheo nghe bieát, trong soá ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo, - Sao caùc thaày laáy y, baùt, toïa cuï, oáng kim cuûa nhoùm möôøi baûy giaáu ñi? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài

>>7. Nguõ phaàn: Ba-daät-ñeà 78; Taêng kyø: 64; Thaäp tuïng, Caên baûn: 67. Pali, Paâc. 60.

l66 BOÄ LUAÄT >

ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Nhoùm saùu Tyø-kheo, sao caùc oâng rình luùc nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo ñi kinh haønh quay löng laïi, laáy y baùt toïa cuï oáng kim cuûa hoï giaáu ñi? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø- kheo roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, giaáu y, baùt, toïa cuï, oáng ñöïng kim cuûa Tyø-kheo khaùc, töï mình giaáu hoaëc baûo ngöôøi giaáu, cho ñeán giôõn chôi, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Tyø-kheo giaáu y baùt toïa cuï oáng ñöïng kim cuûa Tyø-kheo khaùc, hoaëc sai ngöôøi giaáu, keå caû giôõn chôi, Ba-daät-ñeà. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Thöùc xoa-ma na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Neáu thaät bieát roõ vaät cuûa ngöôøi kia, theå taát cho nhau maø laáy caát; hoaëc ñeå nôi ñaát troáng, bò möa gioù laøm toån hoaïi neân laáy caát; hoaëc ngöôøi chuû cuûa vaät taùnh böøa baõi, boû y baùt toïa cuï oáng kim moät caùch lung tung, nhaèm muïc ñích caûnh giôùi hoï neân laáy caát; hoaëc möôïn y cuûa ngöôøi kia maëc maø ngöôøi kia khoâng thu xeáp, sôï maát neân laáy caát; hoaëc vì y baùt caùc vaät naày maø ñöa ñeán maïng naïn, phaïm haïnh naïn neân laáy caát; taát caû ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 59. TÖÏ TIEÄN DUØNG Y KHOÂNG HOÛI CHUÛ>>8 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo chaân thaät thí>>9 y cho Tyø-kheo thaân haäu; sau ñoù, khoâng noùi vôùi chuû maø laáy maëc.

>>8. Nguõ phaàn: Ba-daät-ñeà 8l; Taêng kyø: 6>; Thaäp tuïng, Caên baûn: 68. Pali, Paâc. 59. >>9. Xem cht. l4, Ch.iv, Ni-taùt-kyø l.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) l67

Caùc Tyø-kheo nghe bieát, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng phaïm haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: Taïi sao tröôùc ñaây, caùc thaày ñaõ ñem y thí cho Tyø-kheo thaân haäu, sau khoâng noùi vôùi chuû maø laáy maëc? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Nhoùm saùu Tyø-kheo, sao caùc oâng, tröôùc ñaõ ñem y thí cho Tyø-kheo thaân haäu roài, sau khoâng noùi vôùi chuû maø laáy maëc? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø- kheo roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, ñaõ cho y ñeán Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni, Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, veà sau khoâng noùi vôùi chuû maø laáy maëc,340 ba-daät- ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Y: Coù möôøi loaïi nhö tröôùc ñaõ noùi. Cho y: Töùc laø tònh thí y. Tònh thí y coù hai caùch: Chaân thaät tònh thí vaø trieån chuyeån tònh thí. - Chaân thaät tònh thí: Ngöôøi cho noùi, - Ñaây laø y dö cuûa toâi chöa taùc tònh. Nay vì ñeå tònh, toâi cho tröôûng laõo, ñeå laøm chaân thaät tònh thí.>4l - Trieån chuyeån tònh thí: Ngöôøi cho noùi, - Ñaây laø y dö cuûa toâi chöa taùc tònh. Nay vì ñeå tònh, toâi cho tröôûng laõo. Vò ñöôïc cho neân noùi nhö vaày, - Tröôûng laõo nghe cho. Tröôûng laõo coù y dö nhö vaäy, chöa taùc tònh. Nay cho toâi ñeå ñöôïc tònh, toâi xin nhaän. Nhaän roài neân hoûi, - Tröôûng laõo muoán cho ai? Ngöôøi cho neân noùi, - Cho vò coù teân nhö vaäy. Vò kia neân noùi, - Tröôûng laõo coù caùi y dö naày, chöa taùc tònh. Nay cho toâi ñeå ñöôïc tònh, neân toâi nhaän. Nhaän roài toâi chuyeån cho Tyø-kheo coù teân nhö vaäy. Nhö vaäy y naày laø sôû höõu cuûa Tyø-kheo coù teân nhö vaäy. Tröôûng laõo vì Tyø-kheo coù

>40. Taêng kyø: khoâng xaû maø thoï duïng. Thaäp tuïng: Ngöôøi khaùc khoâng traû maø cöôõng ñoaït laáy. Caên baûn: nhaän y ngöôøi khaùc gôûi, töï tieän duøng maø khoâng hoûi chuû. >4l. Pali: Sammukhāvikappanā, taùc tònh hieän tieàn (tröïc tieáp); cf. Vin. iv. l22.

l68 BOÄ LUAÄT >

teân nhö vaäy caát giöõ hoä trì, tuøy yù xöû duïng>42. Chaân thaät tònh thí thì phaûi hoûi chuû, sau ñoù môùi laáy duøng. Coøn trieån chuyeån tònh thí thì noùi hay khoâng noùi, tuøy yù laáy duøng. Neáu Tyø-kheo y ñaõ chaân thaät tònh thí, khoâng noùi vôùi chuû maø laáy duøng, phaïm Ba-daät-ñeà. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Noùi vôùi chuû roài môùi laáy duøng, neáu chaân thaät tònh thí. Noùi hay khoâng noùi tröôùc khi laáy duøng, neáu laø trieån chuyeån tònh thí. Ngöôøi khoâng phaïm:

Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 60. HOAÏI SAÉC Y MÔÙI>4> A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Theá Toân ôû taïi vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo maëc y maøu traéng maø ñi. Caùc cö só ñeàu cô hieàm, - Sa-moân Thích töû naày khoâng bieát taøm quyù. Thu nhaän thoï duïng khoâng bieát nhaøm chaùn. Beân ngoaøi töï xöng, toâi tu chaùnh phaùp. Nhöng nhö vaäy, coù gì laø chaùnh phaùp? Taïi sao maëc ñoà môùi maøu traéng maø ñi, gioáng nhö nhaø vua, hay Ñaïi thaàn cuûa vua? Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo, - Sao caùc thaày maëc y môùi maøu traéng maø ñi? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Nhoùm saùu Tyø-kheo, sao caùc oâng maëc aùo maøu traéng maø ñi? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø- kheo roài baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, nhaän ñöôïc y môùi, tuøy yù söû duïng moät trong ba maøu

>42. Pali: Paramukhāvikappanā, taùc tònh vaéng maët ngöôøi nhaän. cf. Vin.iv. l22. >4>. Nguõ phaàn: Ba-daät-ñeà 77; Taêng kyø: 48; Thaäp tuïng, 59. Caên baûn: 58. Pali, Paâc. 58.

hoaëc laø xanh, hoaëc ñen, hoaëc moäc lan laøm cho hoaïi saéc; neáu khoâng laøm cho hoaïi saéc baèng ba thöù hoaëc xanh, hoaëc ñen, hoaëc lam344 maø maëc nguyeân y môùi, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Môùi: Laø y môùi, hoaëc môùi nhaän ñöôïc töø ngöôøi, ñeàu goïi laø y môùi. Y: Coù möôøi loaïi nhö ñaõ noùi tröôùc. Hoaïi saéc: Nhuoäm thaønh maøu xanh, ñen, moäc lan. Tyø-kheo kia nhaän ñöôïc y (vaûi) môùi khoâng nhuoäm laøm thaønh ba hoaïi saéc xanh, ñen, moäc lan. Tyø-kheo ñöôïc y môùi, khoâng nhuoäm ba maøu xanh, ñen, moäc lan, maø maëc y môùi vôùi maøu khaùc, Ba-daät-ñeà. Neáu coù y keùp khoâng taùc tònh maø caát chöùa, phaïm Ñoät-kieát-la. Y ñôn khoâng taùc tònh phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu chaúng phaûi y, ñaõy ñöïng y baùt, ñaõy ñöïng guoác deùp, ñaõy ñöïng kim chæ, giaây ngoài thieàn, giaây löng, maõo, bít taát, nhieáp, khaên lau, khaên goùi giaøy deùp, khoâng taùc tònh maø chöùa caát ñeàu phaïm Ñoät- kieát-la. Neáu ñem y chöùa nhuoäm maø gôûi nhaø baïch y, phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Neáu nhaän ñöôïc y maøu traéng, duøng ba maøu xanh, ñen vaø moäc lan ñeå nhuoäm. Y keùp, y ñôn taùc tònh roài môùi chöùa. Neáu chaúng phaûi ñaõy ñöïng y baùt, cho ñeán khaên

goùi giaøy deùp, ñeàu taùc tònh roài môùi chöùa caát; hoaëc y nhuoäm roài môùi ñem gôûi nhaø baïch y; hoaëc y ñaõ phai maøu nhuoäm laïi, ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 61. ÑOAÏN SINH MAÏNG>45 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû taïi vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø nöôùc Xaù-Veä. Baáy giôø, toân giaû Ca-löu-ñaø-di khoâng thích thaáy quaï, neân laøm cung baèng tre ñeå baén quaï, baén maõi khoâng thoâi, ñaõ saùt haïi raát nhieàu quaï, chaát thaønh ñoáng trong Taêng-giaø-lam. Baáy giôø, caùc cö só ñeán trong Taêng-giaø-lam leã baùi, thaáy ñoáng quaï cheát lôùn naøy, moïi ngöôøi ñeàu cuøng nhau cô hieàm baøn vôùi nhau raèng, - Sa-moân Thích töû khoâng bieát xaáu hoå, khoâng coù loøng thöông, gieát maïng

>44. Nguõ phaàn 9 (T22nl42l, tr.68a25) xanh, ñen, moäc lan. Thaäp tuïng l5 (T2>nl4>5, tr.l09bll) maøu xanh, maøu buøn, naâu ñoû (thanh) (neâ) (thieán). Caên baûn>9 (T2>nl442, tr.845al4) maøu xanh, maøu buøn, maøu ñoû . Pali: Nīla (xanh laù caây), kaddama (buøn), kāsasāmaka (maøu ñen, hay gaàn ñen) >45. Nguõ phaàn: Ba-daät-ñeà 5l; Taêng kyø: 6l; Thaäp tuïng, Caên baûn: 6l. Pali, Paâc. 6l.

l70 BOÄ LUAÄT >

chuùng sanh. Beân ngoaøi töï xöng laø ta tu chaùnh phaùp. Nhö vaäy, coù gì laø chaùnh phaùp? Baén gieát loaøi quaï cho ñeán chaát ñoáng. Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch Ca-löu-ñaø-di raèng, - Sao thaày baén gieát loaøi quaï, nhieàu ñeán noãi doàn thaønh ñoáng to? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Tyø-kheo. Bieát maø Ngaøi coá hoûi Ca-löu-ñaø-di: - Coù thaät söï oâng khoâng öa thaáy loaøi quaï, neân laøm cung baèng tre ñeå baén chuùng, nhieàu ñeán noãi doàn thaønh ñoáng to hay khoâng? Ca-löu-ñaø-di thöa: - Söï thaät nhö vaäy! Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Ca-löu-ñaø-di: - Vieäc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Ca-löu-ñaø-di, sao laïi baén gieát caùc loaøi quaï, chaát thaønh ñoáng nhö vaäy? Quôû traùch Ca-löu-ñaø-di roài, Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, ñoaïn maïng soáng loaøi vaät, Ba-daät-ñeà. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Baáy giôø caùc Tyø-kheo khi ñöùng, khi ngoài, ñi tôùí ñi lui, phaàn nhieàu gieát cheát nhieàu loaïi tieåu truøng, neân coù vò taùc phaùp saùm Ba-daät-ñeà, coù vò e sôï. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Ñöùc Theá Toân. Theá Toân daïy: - Khoâng bieát thì khoâng phaïm. Töø nay trôû ñi neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, coá yù ñoaïn maïng soáng loaøi vaät, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Loaøi vaät: Chæ cho loaøi

khoâng theå bieán hoùa maø ñoaïn maïng soáng cuûa noù; hoaëc töï mình ñoaïn>46, hay sai ngöôøi ñoaïn, hoaëc sai söù gieát, hoaëc sai ngöôøi ñi vaø veà maø gieát, hoaëc truøng söù maø gieát, hoaëc sai söù luaân chuyeån gieát, hoaëc töï mình tìm ñeå sai, hoaëc sai ngöôøi tìm ñeå sai, hoaëc töï

>46. Xem Ch.i Ba-la-di >, phaàn thích nghóa.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l (Tieáp Theo) l7l

tìm ngöôøi caàm dao, sai ngöôøi tìm caàm dao, hoaëc duøng thaân ra daáu hieäu, hoaëc duøng mieäng noùi, hoaëc duøng thaân vaø mieäng, hoaëc khieán ngöôøi daïy, hoaëc khieán ngöôøi vieát thö, hoaëc sai khieán ngöôøi vieát thö, hoaëc ñaøo haàm ñeå saäp cheát, hoaëc ñaët dao nôi choã thöôøng tôùi lui, hoaëc thuoác ñoäc, hoaëc an trí duïng cuï gieát ôû tröôùc, laøm taát caû phöông tieän nhö vaäy, hoaëc caùc caùch khaùc, vôùi duïng taâm gieát suùc sanh, do ñoù maø noù cheát, Ba-daät-ñeà. Phöông tieän muoán gieát maø khoâng gieát, Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Khoâng coù yù gieát; hoaëc duøng ngoùi, ñaù, dao, gaäy, quaêng neùm choã khaùc maø truùng nhaàm ñoaïn maïng cuûa chuùng; hoaëc Tyø- kheo coù boån phaän xaây caát nhaø phoøng lôõ tay rôùt gaïch ñaù truùng noù phaûi cheát, hoaëc ngoùi goã, caây gaäy, hoaëc truï coät, rui meø, keøo... caàm nhöõng thöù nhö vaäy, suùt tay rôùt xuoáng, noù bò cheát. Hoaëc dìu ngöôøi beänh ñöùng daäy maø hoï bò cheát, hoaëc naèm trôû laïi maø hoï cheát, hoaëc khi taém röûa bò cheát, hoaëc khi uoáng thuoác maø cheát, khi ñôõ vaøo phoøng cheát, khi ra phoøng cheát, hoaëc khi giöõa ngaøy ngoài maø cheát, hoaëc nôi choã raâm maø cheát, ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 62. UOÁNG NÖÔÙC COÙ TRUØNG>47 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Theá Toân ôû taïi vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo laáy nöôùc coù taïp truøng duøng uoáng. Caùc cö só thaáy, ñeàu cô hieàm, - Nhöõng Sa-moân Thích töû naày khoâng coù töø taâm, saùt haïi maïng loaøi truøng. Beân ngoaøi töï xöng laø ta tu chaùnh phaùp. Nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Duøng nöôùc coù taïp truøng. Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo, - Taïi sao caùc thaày khoâng coù töø taâm, uoáng nöôùc coù truøng, haïi maïng soáng? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Taïi sao uoáng vaø duøng nöôùc coù taïp truøng, haïi maïng

>47. Xem Ba-daät-ñeà l9

l72 BOÄ LUAÄT >

soáng? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, uoáng nöôùc hoaëc duøng nöôùc coù taïp truøng, Ba-daät- ñeà. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo khoâng bieát nöôùc coù truøng hay khoâng coù, sau môùi bieát laø coù, neân taùc phaùp saùm Ba-daät-ñeà, hoaëc coù vò e sôï neân baïch Phaät. Phaät daïy: - Khoâng bieát thì khoâng phaïm. Töø nay trôû ñi neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, bieát nöôùc coù taïp truøng maø uoáng nöôùc hoaëc duøng, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Tyø-kheo kia bieát nöôùc coù taïp truøng maø uoáng hoaëc duøng, phaïm Ba- daät-ñeà. Ngoaøi nöôùc ra, taïp truøng trong nöôùc gaïo, trong chaát ñaéng, chaát röôïu, trong söõa trong, trong nöôùc luùa maïch maø uoáng hoaëc duøng, ñeàu phaïm Ba-daät-ñeà. Nöôùc coù truøng, töôûng laø coù truøng maø duøng, Ba-daät-ñeà. Nöôùc coù truøng maø nghi, Ñoät-kieát-la. Nöôùc khoâng truøng, töôûng laø nöôùc coù truøng, Ñoät-kieát-la. Nöôùc khoâng truøng maø nghi, Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Tröôùc khoâng bieát coù truøng; töôûng laø khoâng truøng, hoaëc coù loaøi truøng lôùn, khua ñoäng nöôùc noù traùnh ñi; hoaëc nöôùc loïc roài môùi uoáng thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch>48. 63. COÁ GIEO NGHI HOÁI>49 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo ñeán hoûi nhoùm saùu Tyø-kheo:

>48. Baûn Haùn, heát quyeån l6. >49. Nguõ phaàn: Ba-daät-ñeà 52; Taêng kyø: 62; Thaïp tuïng, Caên baûn: 62. Pali, Paâc. 77.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l (Tieáp Theo) l7>

- Kính thöa tröôûng laõo! Theá naøo laø vaøo sô thieàn? Ñeä nhò, ñeä tam, ñeä töù thieàn? Theá naøo laø vaøo khoâng, voâ töôùng, voâ nguyeän? Theá naøo laø ñaéc quaû Tu-ñaø-hoaøn? Quaû Tö-ñaø-haøm, quaû A-na-haøm, quaû A-la-haùn? Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo baûo: - Nhö nhöõng ñieàu caùc oâng ñaõ hoûi, thôøi caùc oâng ñaõ phaïm phaùp Ba- la-di, chaúng phaûi laø Tyø-kheo>50. Baáy giôø, nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo lieàn ñeán choã vò Tyø-kheo Thöôïng toïa, hoûi: - Neáu coù caùc Tyø-kheo hoûi nhö vaày, “Theá naøo laø vaøo sô thieàn? Ñeä nhò, ñeä tam, ñeä töù thieán? Theá naøo laø vaøo khoâng, voâ töôùng, voâ nguyeän? Theá naøo laø ñaéc quaû Tu-ñaø-hoaøn? Quaû Tö-ñaø-haøm, quaû A-na-haøm, quaû A-la-haùn?” Thì bò phaïm toäi gì? Vò Thöôïng toïa baûo: - Hoûi nhö vaäy khoâng phaïm toäi gì caû. Nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo noùi: - Chuùng con coù ñeán nhoùm saùu Tyø-kheo hoûi, “Theá naøo laø vaøo sô thieàn? Ñeä nhò, ñeä tam, ñeä töù thieán? Theá naøo laø vaøo khoâng, voâ töôùng, voâ nguyeän? Theá naøo laø ñaéc quaû Tu-ñaø-hoaøn? Quaû Tö-ñaø-haøm, quaû A-na- haøm, quaû A-la-haùn?” Caùc thaày nhoùm saùu Tyø-kheo

laïi noùi, “Caùc oâng töï xöng ñöôïc phaùp thöôïng nhaân,>5l phaïm Ba-la-di, chaúng phaûi Tyø-kheo!” Vò Thöôïng toïa Tyø-kheo kia quaùn saùt, bieát nhoùm saùu Tyø-kheo muoán gieo nghi ngôø hoang mang cho nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo nghe bieát, trong soá ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo, - Taïi sao caùc thaày gieo nghi ngôø hoang mang cho nhoùm möôøi baûy Tyø- kheo? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Taïi sao caùc oâng laïi gieo nghi ngôø hoang mang cho nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän khieån traùch nhoùm saùu Tyø-

>50. Caùc boä ñeàu noùi, gieo nghi ngôø l7 Tyø-kheo naøy khoâng ñaéc giôùi cuï tuùc vì thoï khoâng nhö phaùp. >5l. Ñoaïn treân, khoâng neâu toäi danh naøy.

l74 BOÄ LUAÄT >

kheo roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, gieo nghi ngôø hoang mang cho ngöôøi khaùc, Ba-daät- ñeà. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Baáy giôø, coù soá ñoâng Tyø-kheo taäp hoïp laïi moät choã, cuøng baøn luaän veà phaùp luaät, nhöng coù moät Tyø-kheo boû ñi. Sau khi ra ñi, vò aáy khôûi taâm nghi noùi raèng, - Caùc Tyø- kheo kia coù cho laø ta ñaõ gieo nghi ngôø cho hoï hay khoâng? Caùc Tyø-kheo baïch Phaät, Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng coá taâm laøm thì khoâng phaïm. Töø nay veà sau neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, coá yù gieo nghi ngôø hoang mang cho ngöôøi khaùc, khieán cho khoâng an taâm, duø chæ trong choác laùt,352 Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Nghi ngôø:>5> laøm cho nghi ngôø veà söï sanh, tuoåi taùc, thoï giôùi, yeát- ma, phaïm toäi, caùc phaùp>54. - Laøm cho nghi ngôø veà söï sanh: Nhö hoûi, - Thaày sanh bao laâu roài? Ngöôøi aáy traû lôøi, - Toâi sanh vaøo luùc aáy. Laïi noùi, - Thaày khoâng sanh vaøo luùc ñoù ñaâu. So vôùi thôøi gian sanh cuûa ngöôøi khaùc, thaày chaúng phaûi sanh luùc ñoù. Ñoù goïi laø gieo nghi ngôø veà söï sanh. - Theá naøo goïi laø gieo nghi ngôø khi hoûi ñeán tuoåi taùc? Nhö hoûi, Thaày bao nhieâu tuoåi? Vò aáy traû lôøi: Toâi ñöôïc chöøng aáy tuoåi. Laïi noùi, Thaày chaúng phaûi tuoåi ñoù ñaâu. So vôùi ngöôøi khaùc thoï giôùi, thaày chöa tôùi tuoåi ñoù. Ñoù goïi laø hoûi veà tuoåi taùc ñeå gieo nghi ngôø cho ngöôøi. - Theá naøo goïi laø hoûi ñeå gieo nghi ngôø veà vieäc thoï giôùi? Nhö hoûi, Khi thaày thoï giôùi, chöa ñuû hai möôi tuoåi. Laïi nöõa, trong cöông giôùi bieät chuùng. Ñoù goïi laø gieo nghi ngôø khi thoï giôùi. - Theá naøo goïi laø gieo nghi ngôø veà yeát-ma? Nhö hoûi, Khi thaày thoï giôùi, taùc baïch baát thaønh, yeát-ma baát

thaønh, phi phaùp bieät chuùng? Ñoù goïi laø hoûi ñeå gieo nghi ngôø khi taùc phaùp yeát-ma. >52. Thaäp tuïng l6 (T2>nl4>5, tr.lllbl7) - Chæ vôùi muïc ñích aáy chöù khoâng gì khaùc. >5>. Nghi naõo . Nguõ phaàn, Taêng kyø, Thaäp tuïng: Nghi hoái . Caên baûn: Naõo . Pali: Sañcicca kukkucca upadaheyya, coá yù khôi daäy söï hoang mang (hoái tieác). >54. Taêng kyø: Tröng daãn gaây nghi ngôø veà söï ñaéc giôùi: Sanh hay tuoåi taùc; yeát-ma, hình töôùng, beänh, toäi, maï lî, keát söû.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) l75

- Theá naøo goïi laø gieo nghi ngôø veà toäi phaïm? Nhö noùi, Thaày phaïm Ba-la-di, Taêng-giaø-baø-thi-sa, Ba-daät-ñeà, Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni, Thaâu-lan- giaù, Ñoät-kieát-la, aùc thuyeát. Ñoù goïi laø gieo nghi ngôø veà toäi phaïm. - Theá naøo goïi laø gieo nghi ngôø veà caùc phaùp? Nhö noùi, Thaày hoûi phaùp nhö vaäy, töùc phaïm Ba-la-di, chaúng phaûi Tyø-kheo. Ñoù goïi laø gieo nghi ngôø ñoái vôùi phaùp. Neáu Tyø-kheo naøo coá yù laøm cho Tyø-kheo khaùc nghi; hoaëc baèng söï sanh, hoaëc veà tuoåi taùc, cho ñeán gieo nghi ngôø ñoái vôùi phaùp, noùi roõ raøng thì phaïm Ba-daät-ñeà; noùi khoâng roõ raøng phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Söï thaät laø nhö vaäy, khoâng coá yù taïo neân. Ngöôøi kia khoâng phaûi sanh luùc ñoù; sôï sau naøy hoï nghi hoái, voâ côù maø ñeå cho hoï thoï söï cuùng döôøng cuûa ngöôøi, nhaän söï kính leã cuûa ñaïi Tyø-kheo, neân noùi - Thaày chaúng phaûi sanh vaøo luùc aáy. So vôùi thôøi gian sanh cuûa nhöõng ngöôøi khaùc, neân bieát thaày chaúng phaûi sanh vaøo thôøi gian ñoù. Söï thaät laø nhö vaäy, ngöôøi kia khoâng phaûi vôùi soá tuoåi ñoù; sôï sau naøy hoï coù söï nghi hoái, voâ côù maø hoï thoï söï lôïi döôõng cuûa ngöôøi, nhaän söï kính leã cuûa ñaïi Tyø-kheo, cho neân noùi: Thaày khoâng phaûi vôùi soá tuoåi taùc ñoù. Nhö tuoåi cuûa caùc Tyø-kheo khaùc, thì thaày chöa phaûi laø soá tuoåi ñoù. Söï thaät laø nhö vaäy, neáu tuoåi khoâng ñuû hai möôi, trong cöông giôùi bieät chuùng; sôï sau hoï coù söï nghi hoái, voâ côù maø hoï nhaän lôïi döôõng cuûa ngöôøi, thoï söï kính leã cuûa ñaïi Tyø-kheo, khieán cho hoï bieát ñeå trôû veà tröôøng hôïp cuõ, seõ thoï giôùi laïi, neân noùi: Thaày chöa ñuû hai möôi tuoåi, trong cöông giôùi bieät chuùng. Söï thaät laø nhö vaäy, baïch khoâng thaønh, yeát-ma khoâng thaønh, phi phaùp bieät chuùng; sôï sau naøy hoï coù söï nghi hoái, voâ côù maø thoï lôïi döôõng cuûa ngöôøi, nhaän kính leã cuûa ñaïi Tyø-kheo, neân noùi ñeå cho hoï bieát, trôû veà laïi vò trí cuõ, roài thoï giôùi laïi, neân noùi: Thaày baïch khoâng thaønh, yeát-ma khoâng thaønh töïu, phi phaùp bieät chuùng. Söï thaät laø nhö vaäy, phaïm Ba-la-di, Taêng-giaø-baø-thi-sa, Ba-daät-ñeà, Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni, Thaâu-lan-giaù, Ñoät-kieát-la, aùc thuyeát; sôï sau hoï coù söï nghi hoái, voâ côù hoï thoï lôïi döôõng cuûa ngöôøi, nhaän söï kính leã cuûa Tyø- kheo trì giôùi, muoán khieán cho hoï bieát ñeå nhö phaùp saùm hoái, neân môùi noùi - Thaày phaïm Ba-la-di cho ñeán aùc thuyeát. Laïi nöõa, neáu ngöôøi kia taùnh caïn côït, khoâng bieát caùch noùi naêng, cho neân môùi noùi - Thaày noùi nhö vaäy töùc laø töï xöng phaùp thöôïng nhaân, phaïm Ba-la-di, chaúng phaûi haïnh cuûa Tyø-kheo.

l76 BOÄ LUAÄT >

Hoaëc noùi ñuøa giôõn, noùi gaáp gaùp, noùi moät mình, noùi trong moäng, hoaëc muoán noùi vieäc naày nhaèm noùi vieäc khaùc. Taát caû treân, khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 64. CHE GIAÁU THOÂ TOÄI>55 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, Baït-nan-ñaø Thích töû quen thaân cuøng moät Tyø-kheo. Song Baït-nan-ñaø Thích töû thöôøng hay phaïm toäi, neân ñeán noùi vôùi Tyø-kheo kia, Tröôûng laõo! Toâi thaät coù phaïm toäi nhö vaäy, nhö vaäy. Ngaøi chôù neân noùi vôùi ngöôøi. Tyø-kheo kia thuaän yù. Sau ñoù moät thôøi gian, Baït-nan-ñaø Thích töû cuøng vôùi Tyø-kheo kia maâu thuaãn nhau. Baáy giôø, Tyø-kheo kia ñeán noùi vôùi caùc Tyø-kheo khaùc: - Baït-nan-ñaø Thích töû phaïm toäi nhö vaäy, nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo hoûi Tyø-kheo kia: - Sao thaày bieát? Tyø-kheo kia noùi: - Chính Baït-nan-ñaø Thích töû ñaõ noùi vôùi toâi. Caùc Tyø-kheo noùi: - Sao thaày khoâng cho caùc Tyø-kheo khaùc bieát? Vò Tyø-kheo kia noùi: - Tröôùc ñaây toâi thuaän tình vôùi Baït-nan-ñaø neân khoâng noùi. Nay toâi khoâng thuaän tình neân noùi. Caùc Tyø-kheo nghe bieát, trong soá ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, cheâ traùch Tyø-kheo kia: Taïi sao thaày che daáu toäi cuûa Baït-nan-ñaø Thích töû? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch Tyø-kheo kia: - Vieäc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Tyø-kheo, sao laïi che daáu toäi cuûa Baït-nan-ñaø Thích töû? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Tyø-kheo kia roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù

>55. Nguõ phaàn: Ba-daät-ñeà 74; Taêng kyø: 60; Thaäp tuïng, Caên baûn: 50; Pali, Paâc. 64.

nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, che giaáu thoâ toäi cuûa Tyø-kheo khaùc, Ba-daät-ñeà. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Baáy giôø, coù Tyø-kheo kia khoâng bieát coù phaïm toäi thoâ hay khoâng phaïm toäi thoâ, sau môùi bieát laø coù phaïm toäi thoâ, neân coù vò taùc phaùp saùm Ba-daät-ñeà. Coù vò nghi hoûi. Phaät daïy: - Khoâng bieát thì khoâng phaïm. Töø nay trôû ñi neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, ñaõ bieát Tyø-kheo khaùc phaïm thoâ toäi maø che giaáu,356 Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Toäi thoâ: Laø boán toäi Ba-la-di, Taêng-giaø-baø-thi-sa. Tyø-kheo kia bieát Tyø-kheo khaùc phaïm toäi thoâ; bieát luùc tieåu thöïc, aên xong môùi noùi, phaïm Ñoät-kieát-la. Sau böõa tröa bieát, ñeán phaàn ñaàu cuûa nöûa ñeâm môùi noùi, phaïm Ñoät-kieát-la. Phaàn ñaàu cuûa ñeâm bieát,

giöõa ñeâm noùi, phaïm Ñoät-kieát-la. Giöõa ñeâm bieát, ñeán sau ñeâm muoán noùi maø chöa noùi, khi bình minh xuaát hieän, phaïm Ba-daät-ñeà. Tröø toäi thoâ, che daáu caùc toäi khaùc, phaïm Ñoät-kieát-la. Töï mình che giaáu toäi thoâ, phaïm Ñoät-kieát-la. Tröø Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni, che giaáu toäi thoâ cuûa ngöôøi khaùc, phaïm Ñoät-kieát-la. Toäi thoâ, töôûng toäi thoâ, Ba-daät-ñeà. Toäi thoâ maø nghi, Ñoät-kieát-la. Chaúng phaûi toäi thoâ, töôûng toäi thoâ, Ñoät-kieát-la; chaúng phaûi toäi thoâ maø nghi, Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Tröôùc khoâng bieát laø toäi thoâ, töôûng laø khoâng toäi thoâ, hoaëc cho ngöôøi khaùc bieát, hoaëc khoâng coù ngöôøi ñeå noùi; taâm nieäm raèng “toâi seõ noùi,” trong thôøi gian chöa noùi, bình minh xuaát hieän, hoaëc noùi seõ ñöa ñeán maïng naïn, phaïm haïnh naïn, neân khoâng noùi; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch.

>56. Nguõ phaàn: che giaáu qua moät ñeâm. Thaäp tuïng: che giaáu nhaãn ñeán moät ñeâm.

l78 BOÄ LUAÄT >

65. TRUYEÀN CUÏ TUÙC, NGÖÔØI CHÖA ÑUÛ HAI MÖÔI TUOÅI>57 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Theá Toân ôû taïi vöôøn Truùc, khu Ca-lan-ñaø, thaønh La-duyeät. Baáy giôø, trong thaønh La duyeät coù möôøi baûy ñoàng töû,>58 tröôùc laø baïn thaân vôùi nhau. Lôùn nhaát möôøi baûy tuoåi, nhoû nhaát möôøi hai tuoåi. Nhaø giaøu nhaát laø taùm möôi traêm ngaøn;>59 ngheøo nhaát taùm möôi ngaøn. Trong soá ñoù, coù moät ñoàng töû teân laø Öu-ba-li>60. Cha meï noù chæ sanh coù moät mình noù, vì vaäy raát thöông yeâu, khoâng khi naøo muoán noù vaéng maët. Cha meï noù nghó, Chuùng ta neân cho ñöùa con naøy hoïc kyõ thuaät gì, ñeå sau naøy khi chuùng ta qua ñôøi, noù seõ coù ñöôïc cuoäc soáng baûo ñaûm, khoûi phaûi thieáu thoán, khoâng phaûi lao löïc? Roài laïi nghó, Neân cho hoïc vieát chöõ>6l tröôùc. Sau naøy khi chuùng ta qua ñôøi, noù seõ coù ñöôïc cuoäc soáng baûo ñaûm, khoûi phaûi thieáu thoán, khoâng phaûi lao löïc. Cha meï noù laïi nghó, - Cho con hoïc vieát chöõ, cuõng laøm cho thaân söùc meät nhoïc>62. Neân cho noù hoïc kyõ thuaät gì, ñeå sau naøy khi chuùng ta qua ñôøi, noù seõ coù ñöôïc cuoäc soáng baûo ñaûm, khoûi phaûi thieáu thoán, khoâng phaûi lao löïc? Laïi suy nghó, - Nay, neân cho con hoïc kyõ thuaät toaùn soá. Sau naøy khi chuùng ta qua ñôøi, noù seõ coù ñöôïc cuoäc soáng baûo ñaûm, khoûi phaûi thieáu thoán, khoâng phaûi lao löïc. Roài cha meï noù laïi nghó, Nay, cho hoïc toaùn soá, cuõng laøm cho thaân söùc meät nhoïc>6>. Neân cho noù hoïc kyõ thuaät gì, ñeå sau naøy khi chuùng ta qua ñôøi, noù seõ coù ñöôïc cuoäc soáng baûo ñaûm, khoûi phaûi thieáu thoán, khoâng phaûi lao löïc? Neân cho con hoïc kyõ thuaät hoïa töôïng. Sau naøy khi chuùng ta qua ñôøi, noù seõ coù ñöôïc cuoäc soáng baûo ñaûm, khoûi phaûi thieáu thoán, khoâng phaûi lao löïc. Sau ñoù, laïi nghó, - Nay ta cho hoïc hoïa, sôï meät nhoïc cho con maét cuûa noù. Neân cho noù hoïc kyõ thuaät gì, ñeå sau naøy khi chuùng ta qua ñôøi, noù seõ coù ñöôïc cuoäc soáng baûo ñaûm, khoûi phaûi thieáu thoán, khoâng meät nhoïc cho con maét? Laïi nghó, Sa-moân Thích

töû kheùo töï nuoâi thaân, an laïc, khoâng coù caùc khoå naõo. Ta neân cho con ta xuaát gia tu ñaïo trong phaùp cuûa Sa-moân Thích töû. Sau naøy khi chuùng ta qua ñôøi, noù seõ coù ñöôïc cuoäc soáng baûo ñaûm, khoûi phaûi thieáu thoán, thaân khoâng khoå nhoïc.

>57. Nguõ phaàn: Ba-daät-ñeà 6l; Taêng kyø: 7l; Thaäp tuïng, Caên baûn: 72. Pali, Paâc.65. >58. Taêng kyø l9 (T22nl425, tr.>8>al4): Nhaân duyeân bôûi - thaäp luïc quaàn Tyø-kheo, vaø cha con Ma-ha-la. >59. Töùc 8.000.000 (tieàn vaøng). >60. Cf. Vin.i. 77 Upāli(dāraka). >6l. Haùn: Hoïc thö . Pali nt.: Lekha sikkheyya. >62. Pali nt.: Lekha sikkhissati aguliyo dukkhā bhavissanti, - neáu noù hoïc vieát, seõ khoå cho caùc ngoùn tay >6>. Pali, nt.: Gana sikkhissati urassa dukkho bhavissati, - hoïc toaùn soá, seõ khoå cho caùi ngöïc.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) l79

Sau ñoù moät thôøi gian, nhoùm möôøi baûy caäu beù>64 noùi vôùi ñoàng töû Öu-ba-li: - Baïn coù theå theo tuïi mình ñi xuaát gia laøm ñaïo? Ñoàng töû Öu-ba-li traû lôøi: - Mình xuaát gia laøm gì? Baïn cöù xuaát gia ñi. Baïn thöù hai, baïn thöù ba, trong boïn möôøi baûy ñoàng töû,>65 baûo ñoàng töû Öu-ba-li: - Haõy cuøng nhau xuaát gia laøm ñaïo. Vì sao? Nhö baây giôø chuùng ta cuøng vui ñuøa vôùi nhau. Khi aáy, chuùng ta cuõng seõ vui chôi noâ ñuøa vôùi nhau nhö baây giôø. Khi aáy, ñoàng töû Öu-ba-li noùi vôùi caùc ñoàng töû kia: - Caùc baïn ñôïi mình moät chuùt. Mình phaûi thöa vôùi cha meï mình ñaõ. Ñoàng töû Öu-ba-li lieàn ñeán choã cha meï thöa: - Nay con muoán xuaát gia laøm ñaïo. Xin ba maù cho pheùp con. Cha meï Öu-ba-li lieàn traû lôøi: - Ba maù chæ sanh moät mình con. Loøng raát thöông yeâu. Cho ñeán, duø cheát coøn khoâng muoán rôøi, ñaâu theå soáng maø xa caùch>66. Ñoàng töû Öu-ba-li xin cha meï ba laàn nhö vaäy: - Xin ba maù cho pheùp con ñöôïc xuaát gia. Cha meï cuûa Öu-ba-li cuõng traû lôøi nhö vaäy ba laàn: - Ba maù chæ sanh moät mình con. Loøng raát thöông yeâu. Cho ñeán, duø cheát coøn khoâng muoán rôøi, ñaâu theå soàng maø xa caùch. Baáy giôø, cha meï nghe Öu-ba-li ba laàn aân caàn caàu xin xuaát gia, hai oâng baø lieàn nghó, - Tröôùc ñaây chuùng ta cuõng ñaõ coù yù naày, “Neân cho con cuûa ta hoïc kyõ thuaät naøo ñeå sau khi chuùng ta qua ñôøi, khieán noù ñöôïc söï soáng ñaûm baûo, khoûi bò thieáu huït, khoâng khoå cöïc thaân xaùc?” Chuùng ta ñònh cho noù hoïc vieát chöõ cho ñeán hoïc hoïa ñeå sau khi chuùng ta maát ñi noù coù cuoäc soáng baûo ñaûm, khoâng thieáu huït, thaân noù khoâng vaát vaû. Nhöng laïi lo ngaïi cho con maét vaø thaân theå phaûi khoå nhoïc. Chuùng ta ñaõ nghó, chæ coù Sa-moân Thích töû môùi kheùo töï nuoâi thaân, khoâng coù caùc khoå naõo. Neáu cho con cuûa chuùng ta xuaát gia trong ñoù, quyeát ñònh noù seõ ñöôïc cuoäc soáng baûo ñaûm khoâng coù caùc khoå naõo. Baáy giôø, cha meï baûo con mình: >64. Nguyeân Haùn: Thaäp thaát quaàn ñoàng töû , tính dö moät caäu. Pali: Upaâli ñeán ruû boïn nhoû kia. >65. Xem cht. treân. >66. Ñoaïn ñoái thoaïi naøy maâu thuaãn vôùi töôøng thuaät treân. Coù söï nhaàm laãn naøo ñoù trong baûn Haùn.

l80 BOÄ LUAÄT >

- Nay ñaõ ñuùng luùc, cha meï cho pheùp con ñi xuaát gia. Baáy giôø, ñoàng töû Öu-ba-li trôû laïi choã möôøi baûy ñoàng töû* noùi: - Cha meï mình ñaõ cho mình ñi xuaát gia, neáu caùc baïn muoán, thì nay ñaõ ñuùng luùc. Caùc ñoàng töû lieàn ñeán trong Taêng-giaø-lam, thöa vôùi caùc Tyø-kheo: - Baïch chö Ñaïi ñöùc! Chuùng con muoán xuaát gia hoïc ñaïo. Xin chö toân ñoä cho chuùng con ñöôïc laøm ñaïo. Caùc Tyø-kheo lieàn ñoä cho xuaát gia, thoï ñaïi giôùi. Baáy giôø, caùc ñoàng töû vì tröôùc kia ñaõ quen soáng sung söôùng, khoâng kham ngaøy aên moät böõa. Nöûa ñeâm ñoùi buïng, lôùn tieáng keâu khoùc: - Cho côm toâi vôùi! Cho côm toâi vôùi. Caùc Tyø-kheo baûo: - Treû con, haõy ñôïi trôøi saùng, neáu chuùng Taêng coù thöùc aên seõ cuøng aên. Neáu khoâng coù, seõ cuøng ñi xin. Taïi sao vaäy? Nôi ñaây, töø tröôùc ñeán nay hoaøn toaøn khoâng coù choã naáu aên. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân ngoài tö duy nôi choã vaéng trong ñeâm, nghe tieáng treû nít khoùc. Bieát maø Ngaøi vaãn cöù hoûi toân giaû A-nan: - Treû con ôû ñaâu maø nöûa ñeâm coù tieáng khoùc? Baáy giôø, toân giaû A-nan ñem nhaân duyeân treân baïch Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân baûo toân giaû A-nan: - Khoâng neân trao ñaïi giôùi cho ngöôøi chöa ñuû hai möôi tuoåi. Taïi sao vaäy? Ngöôøi chöa ñuû hai möôi tuoåi, khoâng kham noåi söï noùng, laïnh, ñoùi khaùt, gioù möa, moøng muoãi, ñoäc truøng vaø caùc lôøi hung döõ. Neáu thaân coù caùc khoå ñau thì khoâng theå chòu ñöôïc. Laïi nöõa, khoâng kham trì giôùi; khoâng kham aên moät böõa. A-nan, neân bieát, tuoåi ñuû hai möôi môùi kham noåi nhöõng vieäc nhö treân. Baáy giôø, ñeâm ñaõ qua, Ñöùc Theá Toân taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, do nhaân duyeân naøy, baûo caùc Tyø-kheo: - Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa,cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, ngöôøi ñuû hai möôi tuoåi môùi cho thoï ñaïi giôùi; neáu ngöôøi chöa ñuû hai möôi tuoåi maø cho thoï ñaïi giôùi, thì ngöôøi naøy khoâng ñaéc giôùi, Tyø-kheo kia bò quôû traùch laø ngöôøi si, phaïm Ba-daät-ñeà. Ñöùc Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Coù Tyø-kheo kia khoâng bieát ngöôøi kia ñuû hai möôi tuoåi hay khoâng ñuû hai möôi. Sau môùi bieát laø khoâng ñuû hai möôi, neân hoaëc taùc phaùp saùm Ba-daät-ñeà, hoaëc coù söï nghi. Ñöùc Phaät daïy: Khoâng bieát thì khoâng phaïm.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l (Tieáp Theo) l8l

Töø nay veà sau neân kieát giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, ngöôøi ñuû hai möôi tuoåi môùi cho thoï ñaïi giôùi; neáu bieát ngöôøi chöa ñuû hai möôi tuoåi maø cho thoï ñaïi giôùi, thì ngöôøi naøy khoâng ñaéc giôùi, Tyø-kheo kia bò quôû traùch laø ngöôøi si,367 phaïm Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Ngöôøi thoï giôùi kia, chöa ñuû hai möôi tuoåi. Hoøa thöôïng bieát khoâng ñuû hai möôi tuoåi. Chuùng Taêng vaø ngöôøi thoï giôùi cuõng bieát khoâng ñuû hai möôi. Khi hoûi tröôùc chuùng, - Ngöôi tuoåi ñuû hai möôi? Ngöôøi chöa thoï giôùi traû lôøi: Hoaëc ñuû hai möôi, hoaëc khoâng ñuû hai möôi, hoaëc nghi, hoaëc khoâng bieát roõ soá naêm, hoaëc nín thanh. Hoaëc chuùng Taêng khoâng hoûi. Hoøa thöôïng phaïm Ba-daät-ñeà. Chuùng Taêng phaïm Ñoät-kieát-la. Ngöôøi thoï giôùi kia, tuoåi chöa ñuû hai möôi. Hoøa thöôïng bieát tuoåi chöa ñuû hai möôi. Chuùng Taêng vaø ngöôøi thoï giôùi baûo tuoåi ñuû hai möôi. Khi hoûi giöõa chuùng, Ngöôi tuoåi ñuû hai möôi chöa? Ngöôøi

chöa thoï giôùi traû lôøi: Hoaëc ñuû hai möôi, hoaëc chöa ñuû, hoaëc nghi, hoaëc khoâng bieát, hoaëc nín thanh. Hoaëc Taêng khoâng hoûi. Hoøa thöôïng phaïm Ba-daät-ñeà. Chuùng Taêng khoâng phaïm. Ngöôøi thoï giôùi kia, tuoåi chöa ñuû hai möôi. Hoøa thöôïng bieát tuoåi chöa ñuû hai möôi. Chuùng Taêng vaø ngöôøi thoï giôùi nghi. Khi hoûi giöõa chuùng: Ngöôi tuoåi ñuû hai möôi chöa? Ngöôøi chöa thoï giôùi traû lôøi: Hoaëc ñuû hai möôi, hoaëc chöa ñuû, hoaëc nghi, hoaëc khoâng bieát, hoaëc nín thanh. Hoaëc Taêng khoâng hoûi. Hoøa thöôïng phaïm Ba-daät-ñeà. Chuùng Taêng phaïm Ñoät-kieát-la. Ngöôøi thoï giôùi kia, tuoåi chöa ñuû hai möôi. Hoøa thöôïng cuõng bieát tuoåi chöa ñuû hai möôi. Chuùng Taêng vaø ngöôøi thoï giôùi khoâng bieát. Khi hoûi giöõa chuùng: Ngöôi tuoåi ñuû hai möôi chöa? Ngöôøi chöa thoï giôùi traû lôøi: Hoaëc ñuû hai möôi, hoaëc chöa ñuû, hoaëc nghi, hoaëc khoâng bieát, hoaëc nín thanh. Hoaëc Taêng khoâng hoûi. Hoøa thöôïng phaïm Ba-daät-ñeà. Chuùng Taêng khoâng phaïm. Ngöôøi thoï giôùi kia, tuoåi chöa ñuû hai möôi. Hoøa thöôïng baûo tuoåi ñuû hai möôi. Chuùng Taêng vaø ngöôøi thoï giôùi bieát tuoåi chöa ñuû hai möôi. Khi hoûi giöõa chuùng: Ngöôi tuoåi ñuû hai möôi chöa? Ngöôøi chöa thoï giôùi traû lôøi: Hoaëc ñuû hai möôi, hoaëc chöa ñuû, hoaëc nghi, hoaëc khoâng bieát, hoaëc

>67. Si coá . Taêng kyø l9, khoâng noùi. Nguõ phaàn 8, thay baèng - phaùp aáy phaûi nhö vaäy . Thaäp tuïng l6: söï vieäc aáy phaûi nhö vaäy . Pali: Te ca bhikkh ū gārayhā, ida tasmi pācittiyan'ti, - caùc Tyø-kheo aáy ñang bò khieån traùch; caùi naøy trong ñaây Ba-daät-ñeà. Baûn Skt. aya tatra samaya, - trong ñaây söï vieäc naøy laø hôïp thöùc.

l82 BOÄ LUAÄT >

nín thanh. Hoaëc Taêng khoâng hoûi. Hoøa thöôïng khoâng phaïm. Chuùng Taêng phaïm Ñoät-kieát-la. Ngöôøi thoï giôùi, tuoåi chöa ñuû hai möôi. Hoøa thöôïng baûo tuoåi ñuû hai möôi. Chuùng Taêng vaø ngöôøi thoï giôùi baûo tuoåi ñuû hai möôi. Khi hoûi giöõa chuùng: Ngöôi tuoåi ñuû hai möôi chöa? Ngöôøi chöa thoï giôùi traû lôøi: Hoaëc ñuû hai möôi, hoaëc chöa ñuû, hoaëc nghi, hoaëc khoâng bieát, hoaëc nín thanh. Hoaëc Taêng khoâng hoûi. Hoøa thöôïng khoâng phaïm. Chuùng Taêng cuõng khoâng phaïm. Ngöôøi thoï giôùi kia, tuoåi chöa ñuû hai möôi. Hoøa thöôïng baûo tuoåi ñuû hai möôi. Chuùng Taêng vaø ngöôøi thoï giôùi nghi. Khi hoûi giöõa chuùng: Ngöôi tuoåi ñuû hai möôi chöa? Ngöôøi chöa thoï giôùi traû lôøi: Hoaëc ñuû hai möôi, hoaëc chöa ñuû, hoaëc nghi, hoaëc khoâng bieát, hoaëc nín thanh. Hoaëc Taêng khoâng hoûi. Hoøa thöôïng khoâng phaïm. Chuùng Taêng phaïm Ñoät-kieát-la. Ngöôøi thoï giôùi kia, tuoåi chöa ñuû hai möôi. Hoøa thöôïng baûo tuoåi ñuû hai möôi. Chuùng Taêng vaø ngöôøi thoï giôùi khoâng bieát. Trong chuùng khi hoûi: Ngöôi tuoåi ñuû hai möôi chöa? Ngöôøi chöa thoï giôùi traû lôøi: Hoaëc ñuû hai möôi, hoaëc chöa ñuû, hoaëc nghi, hoaëc khoâng bieát, hoaëc nín thanh. Hoaëc Taêng khoâng hoûi. Hoøa thöôïng khoâng phaïm. Chuùng Taêng cuõng khoâng phaïm. Ngöôøi chöa thoï giôùi kia, tuoåi chöa ñuû hai möôi. Hoøa thöôïng nghi. Chuùng Taêng vaø ngöôøi thoï giôùi bieát khoâng ñuû hai möôi. Trong chuùng khi hoûi: Ngöôi tuoåi ñuû hai möôi chöa? Ngöôøi chöa thoï giôùi traû lôøi: Hoaëc ñuû hai möôi, hoaëc chöa ñuû, hoaëc nghi,

hoaëc khoâng bieát, hoaëc nín thanh. Hoaëc Taêng khoâng hoûi. Hoøa thöôïng phaïm Ba-daät-ñeà. Chuùng Taêng phaïm Ñoät-kieát-la. Ngöôøi thoï giôùi kia, tuoåi chöa ñuû hai möôi. Hoøa thöôïng nghi. Chuùng Taêng vaø ngöôøi thoï giôùi baûo tuoåi ñuû hai möôi. Trong chuùng khi hoûi: Ngöôi tuoåi ñuû hai möôi chöa? Ngöôøi chöa thoï giôùi traû lôøi: Hoaëc ñuû hai möôi, hoaëc chöa ñuû, hoaëc nghi, hoaëc khoâng bieát, hoaëc nín thanh. Hoaëc Taêng khoâng hoûi. Hoøa thöôïng phaïm Ba-daät-ñeà. Chuùng Taêng khoâng phaïm. Ngöôøi thoï giôùi kia, tuoåi chöa ñuû hai möôi. Hoøa thöôïng nghi. Chuùng Taêng vaø ngöôøi thoï giôùi cuõng nghi. Trong chuùng khi hoûi: Ngöôi tuoåi ñuû hai möôi chöa? Ngöôøi chöa thoï giôùi traû lôøi: Hoaëc ñuû hai möôi, hoaëc chöa ñuû, hoaëc nghi, hoaëc khoâng bieát, hoaëc nín thanh. Hoaëc Taêng khoâng hoûi. Hoøa thöôïng phaïm Ba-daät-ñeà. Chuùng Taêng phaïm Ñoät-kieát-la. Ngöôøi thoï giôùi kia, tuoåi chöa ñuû hai möôi. Hoøa thöôïng nghi. Chuùng Taêng vaø ngöôøi thoï giôùi khoâng bieát. Trong chuùng khi hoûi: Ngöôi tuoåi ñuû hai möôi chöa? Ngöôøi chöa thoï giôùi traû lôøi: Hoaëc ñuû hai möôi, hoaëc chöa

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l (Tieáp Theo) l8>

ñuû, hoaëc nghi, hoaëc khoâng bieát, hoaëc nín thanh. Hoaëc Taêng khoâng hoûi. Hoøa thöôïng phaïm Ba-daät-ñeà. Chuùng Taêng khoâng phaïm. Ngöôøi thoï giôùi kia, tuoåi chöa ñuû hai möôi. Hoøa thöôïng khoâng bieát. Chuùng Taêng vaø ngöôøi thoï giôùi bieát tuoåi chöa ñuû hai möôi. Trong chuùng khi hoûi: Ngöôi tuoåi ñuû hai möôi chöa? Ngöôøi chöa thoï giôùi traû lôøi: Hoaëc ñuû hai möôi, hoaëc chöa ñuû, hoaëc nghi, hoaëc khoâng bieát, hoaëc nín thanh. Hoaëc Taêng khoâng hoûi. Hoøa thöôïng khoâng phaïm. Chuùng Taêng phaïm Ñoät-kieát-la. Ngöôøi thoï giôùi kia, tuoåi chöa ñuû hai möôi. Hoøa thöôïng khoâng bieát. Chuùng Taêng vaø ngöôøi thoï giôùi baûo tuoåi ñuû hai möôi. Trong chuùng khi hoûi: Ngöôi tuoåi ñuû hai möôi chöa? Ngöôøi chöa thoï giôùi traû lôøi: Hoaëc ñuû hai möôi, hoaëc chöa ñuû, hoaëc nghi, hoaëc khoâng bieát, hoaëc nín thanh. Hoaëc Taêng khoâng hoûi. Hoøa thöôïng vaø chuùng Taêng khoâng phaïm. Ngöôøi thoï giôùi kia, tuoåi chöa ñuû hai möôi. Hoøa thöôïng khoâng bieát. Chuùng Taêng vaø ngöôøi thoï giôùi nghi. Trong chuùng khi hoûi: Ngöôi tuoåi ñuû hai möôi chöa? Ngöôøi chöa thoï giôùi traû lôøi: Hoaëc ñuû hai möôi, hoaëc chöa ñuû, hoaëc nghi, hoaëc khoâng bieát, hoaëc nín thanh. Hoaëc Taêng khoâng hoûi. Hoøa thöôïng khoâng phaïm. Chuùng Taêng phaïm Ñoät-kieát-la. Ngöôøi thoï giôùi kia, tuoåi khoâng ñuû hai möôi. Hoøa thöôïng khoâng bieát. Chuùng Taêng vaø ngöôøi thoï giôùi cuõng khoâng bieát. Trong chuùng khi hoûi: Ngöôi tuoåi ñuû hai möôi chöa? Ngöôøi chöa thoï giôùi traû lôøi: Hoaëc ñuû hai möôi, hoaëc chöa ñuû, hoaëc nghi, hoaëc khoâng bieát, hoaëc nín thanh. Hoaëc Taêng khoâng hoûi. Hoøa thöôïng vaø chuùng Taêng khoâng phaïm. Tyø-kheo kia bieát ngöôøi chöa ñuû hai möôi tuoåi, maø trao ñaïi giôùi. Ba laàn yeát-ma xong, Hoøa thöôïng phaïm Ba-daät-ñeà. Baïch roài, hai yeát-ma xong, Hoøa thöôïng phaïm ba Ñoät-kieát-la. Baïch roài, moät yeát-ma xong, Hoøa thöôïng phaïm hai Ñoät-kieát-la. Baïch xong, Hoøa thöôïng phaïm moät Ñoät-kieát-la. Baïch chöa xong, Hoøa thöôïng phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu chöa baïch, taùc phöông tieän, hoaëc caïo toùc, hoaëc muoán taäp chuùng Hoøa thöôïng vaø taát caû ñeàu Ñoät-kieát-la. Hoaëc chuùng taêng taäp hoïp, Hoøa thöôïng Ñoät- kieát-la.

Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Tröôùc khoâng bieát; tin ngöôøi thoï giôùi noùi; hoaëc ngöôøi gaàn xaùc chöùng; hoaëc tin lôøi cha meï; hoaëc thoï giôùi roài nghi. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp tính naêm thaùng trong thai, tính thaùng nhuaàn, hoaëc tính

taát caû möôøi boán ngaøy thuyeát giôùi ñeå laøm nieân>68 soá thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 66. KHÔI LAÏI TRAÙNH SÖÏ>69 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, caây Kyø-ñaø nöôùc Xaù-veä. Luùc aáy, nhoùm saùu Tyø-kheo khôi daäy laïi söï tranh chaáp sau khi ñaõ ñöôïc chaám döùt nhö phaùp roài; noùi: Thaày khoâng kheùo quaùn saùt, neân khoâng thaønh quaùn saùt; khoâng kheùo giaûi quyeát, neân khoâng thaønh giaûi quyeát, khoâng kheùo chaám döùt, neân khoâng thaønh chaám döùt. Do vaäy, khieán cho trong Taêng chöa coù söï tranh caõi thì gaây neân söï tranh caõi. Söï tranh caõi ñaõ coù roài thì khoâng tröø dieät ñöôïc.” Baáy giôø, caùc Tyø-kheo nghó: Taïi sao trong Taêng chöa coù söï tranh caõi, laïi gaây neân söï tranh caõi. Söï tranh caõi ñaõ coù thì khoâng tröø dieät ñöôïc? Caùc Tyø-kheo quaùn saùt bieát do nhoùm saùu Tyø-kheo khôi daäy laïi söï tranh chaáp sau khi ñaõ ñöôïc chaám döùt nhö phaùp roài, noùi: Thaày khoâng kheùo quaùn saùt, neân khoâng thaønh quaùn saùt; khoâng kheùo giaûi quyeát, neân khoâng thaønh giaûi quyeát; khoâng kheùo chaám döùt, neân khoâng thaønh chaám döùt. Do vaäy, khieán cho trong Taêng chöa coù söï tranh caõi thì gaây neân söï tranh caõi. Söï tranh caõi ñaõ coù roài thì khoâng tröø dieät ñöôïc. Caùc Tyø-kheo nghe bieát, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Sao caùc thaày khôi daäy laïi söï tranh chaáp sau khi ñaõ ñöôïc chaám döùt nhö phaùp roài; noùi: “Thaày khoâng kheùo quaùn saùt, neân khoâng thaønh quaùn saùt; khoâng kheùo giaûi quyeát, neân khoâng thaønh giaûi quyeát; khoâng kheùo chaám döùt, neân khoâng thaønh chaám döùt. Do vaäy, khieán cho trong Taêng chöa coù söï tranh caõi thì gaây neân söï tranh caõi. Söï tranh caõi ñaõ coù roài thì khoâng tröø dieät ñöôïc.”? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Sao caùc ngöôi khôi daäy laïi söï tranh chaáp sau khi

>68. Tính taát caû caùc thaùng aâm lòch thieáu. >69. Nguõ phaàn 6: Ba-daät-ñeà 5; Taêng kyø l2: 4; Thaäp tuïng, Caên baûn 26: 4. Pali, Pc. 6>.

ñaõ ñöôïc chaám döùt nhö phaùp roài; noùi: “Thaày khoâng kheùo quaùn saùt, neân khoâng thaønh quaùn saùt; khoâng kheùo giaûi quyeát, neân khoâng thaønh giaûi

quyeát; khoâng kheùo chaám döùt, neân khoâng thaønh chaám döùt. Do vaäy, khieán cho trong Taêng chöa coù söï tranh caõi thì gaây neân söï tranh caõi. Söï tranh caõi ñaõ coù roài thì khoâng tröø dieät ñöôïc.”? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø- kheo roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, ñaáu tranh ñaõ ñöôïc daäp taét nhö phaùp roài, sau ñoù laïi khôi daäy, Ba-daät-ñeà. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo khoâng bieát vieäc ñaáu tranh ñaõ ñöôïc daäp taét nhö phaùp hay khoâng nhö phaùp, sau ñoù môùi bieát laø ñaõ ñöôïc daäp taét nhö phaùp roài, neân coù vò taùc phaùp saùm Ba-daät-ñeà, hoaëc coù vò nghi. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng bieát thì khoâng phaïm. Töø nay veà sau neân kieát giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, bieát traùnh söï ñaõ ñöôïc daäp taét nhö phaùp roài,370 sau ñoù laïi khôi daäy,371 Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Nhö phaùp: Töùc laø nhö phaùp, nhö luaät, nhö lôøi Phaät daïy. Traùnh: Coù boán thöù: Ngoân traùnh, mích traùnh, phaïm traùnh vaø söï traùnh>72. Tyø-kheo kia bieát traùnh söï ñaõ nhö phaùp dieät roài, sau ñoù khôûi daäy, noùi nhö vaày: Khoâng kheùo quaùn saùt, neân khoâng thaønh quaùn saùt. Khoâng kheùo giaûi quyeát, neân khoâng thaønh giaûi quyeát. Khoâng kheùo chaám döùt, neân khoâng thaønh chaám döùt. Noùi roõ raøng, phaïm Ba-daät-ñeà; noùi khoâng roõ raøng, phaïm Ñoät-kieát-la. Tröø vieäc ñaáu tranh naøy, neáu gôïi laïi veà sau caùc vieäc ñaáu tranh maéng nhieác khaùc, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu töï khôi laïi vieäc ñaáu tranh cuûa mình, phaïm Ñoät-kieát-la. Ngoaøi Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni ra, neáu cuøng vôùi caùc ngöôøi khaùc ñaáu

>70. Giôùi vaên trong baûn: ñaõ ñöôïc saùm hoái nhö phaùp. Nguõ phaàn: Söï vieäc ñaõ ñöôïc Taêng xöû ñoaùn nhö phaùp. >7l. Taêng kyø theâm: … noùi raèng, yeát-ma naøy baát thaønh. Haõy taùc phaùp laïi vôùi nhaân duyeân nhö vaäy, khoâng khaùc... >72. Xem Ch. viii. Dieät traùnh.

tranh maéng nhieác nhau, sau ñoù khôi laïi, Ñoät-kieát-la. Quaùn saùt, khôûi töôûng quaùn saùt, Ba-daät-ñeà. Quaùn saùt maø nghi, Ñoät- kieát-la. Khoâng thaønh quaùn saùt, töôûng coù quaùn saùt, Ñoät-kieát-la. Khoâng thaønh quaùn saùt maø nghi, Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Neáu tröôùc khoâng bieát; hoaëc quaùn saùt, töôûng khoâng quaùn saùt. Hoaëc söï thaät laø khoâng kheùo quaùn saùt, neân khoâng thaønh quaùn saùt; khoâng kheùo giaûi quyeát, neân khoâng thaønh giaûi quyeát; khoâng kheùo chaám döùt, neân khoâng thaønh chaám döùt; beøn noùi: Khoâng kheùo quaùn saùt, cho ñeán khoâng thaønh chaám döùt. Hoaëc noùi vui ñuøa, hoaëc noùi voäi gaáp, noùi trong moäng, muoán noùi vieäc naøy nhaàm noùi vieäc kia. Taát caû khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 67. ÑI CHUNG VÔÙI

CÖÔÙP>7> A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, coù soá ñoâng Tyø-kheo töø nöôùc Xaù-veä muoán ñeán Tyø-xaù-ly. Luùc aáy, coù ñoaøn con buoân cuøng ñi>74. Ñoaøn con buoân naøy muoán tìm caùch leùn qua aûi troán thueá vua. Ñoaøn buoân hoûi caùc Tyø-kheo: - Chö Ñaïi ñöùc muoán ñi ñaâu? Caùc Tyø-kheo traû lôøi: - Chuùng toâi muoán ñeán Tyø-xaù-ly. Boïn khaùch buoân noùi: - Chuùng toâi coù theå cuøng ñi chung vôùi caùc ngaøi ñöôïc khoâng? Caùc Tyø-kheo noùi: Ñöôïc. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo cuøng boïn khaùch buoân ñi chung ñöôøng leùn qua aûi. Nhöng ngöôøi giöõ aûi baét ñöôïc, beøn aùp giaûi ñeán vua Ba-tö-naëc, vaø taâu: - Nhöõng ngöôøi naày muoán leùn qua aûi ñeå ñoùng thueá. Nhaø vua hoûi: - Boïn khaùch buoân naày muoán leùn qua aûi maø troán thueá. Coøn caùc Sa- moân naøy laïi coù vieäc gì?

>7>. Nguõ phaàn 9: Ba-daät-ñeà 66; Taêng kyø l9: 72; Thaäp tuïng l6, Caên baûn 4l: 7l. Pali, Paâc. 66. >74. Nguõ phaàn (T22nl42l, tr.6>b22): Bieân giôùi hai nöôùc khoâng an ninh, Tyø-kheo thaùp tuøng boïn cöôùp ñeå ñöôïc baûo veä. Taêng kyø (T22nl425, tr.>84a0l): Tyø-kheo thaùp tuøng boïn cöôùp ñeå khoâng laïc ñöôøng.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) l87

Nhaân vieân quan thueá thöa: - Hoï cuøng ñi chung vôùi boïn ngöôøi naøy. Nhaø vua hoûi caùc Tyø-kheo: - Thaät söï caùc Ñaïi ñöùc coù cuøng boïn khaùch buoân naøy ñi chung hay khoâng? Caùc Tyø-kheo traû lôøi: - Thaät söï coù nhö vaäy. Nhaø vua laïi hoûi: - Caùc ngaøi coù bieát boïn con buoân naøy troán thueá khoâng? Caùc Tyø-kheo noùi: Coù bieát. Nhaø vua phaùn: - Neáu thaät söï coù bieát, theo phaùp luaät thì ñaùng toäi cheát. Baáy giôø, nhaø vua laïi töï nghó: Ta laø vua Quaùn ñaûnh, ñaâu neân saùt haïi Sa-moân Thích töû! Nhaø vua duøng voâ soá phöông tieän khieån traùch caùc Tyø-kheo roài, tröôùc moïi ngöôøi, ra leänh thaû caùc Tyø-kheo. Vaâng leänh vua, hoï lieàn phoùng thích caùc Tyø-kheo. Baáy giôø, trong ñaùm thaàn thuoäc cuûa vua ñeàu lôùn tieáng noùi: - Sa-moân Thích töû phaïm troïng phaùp cuûa nhaø vua, toäi ñaùng cheát, song nhaø vua chæ la raày sô sô roài thaû! Caùc Tyø-kheo nghe bieát, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, cheâ traùch nhoùm saùu Tyø-kheo>75: Taïi sao caùc Thaày cuøng ñi chung vôùi boïn khaùch buoân? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch caùc Tyø-kheo: - Taïi sao caùc oâng cuøng ñi vôùi boïn con buoân? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch caùc Tyø-kheo roài, Ngaøi baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, keát baïn vôùi boïn giaëc cöôùp cuøng ñi chung ñöôøng, cho ñeán khoaûng caùch giöõa hai thoân, Ba-daät-ñeà. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát hoï laø ñoàng boïn giaëc cöôùp hay khoâng, sau ñoù môùi bieát hoï laø ñoàng

>75. Ñoaïn treân noùi - soá ñoâng caùc Tyø-kheo.

l88 BOÄ LUAÄT >

boïn cöôùp, neân coù vò taùc phaùp saùm Ba-daät-ñeà, coù vò nghi. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng bieát thì khoâng phaïm. Töø nay neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, bieát ñoù laø ñoàng boïn giaëc cöôùp maø cuøng ñi chung ñöôøng, cho ñeán khoaûng caùch giöõa hai thoân, Ba-daät-ñeà. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Coù Tyø-kheo khoâng giao heïn maø cuøng ñi neân nghi. Phaät daïy: - Khoâng giao heïn thì khoâng phaïm. Töø nay neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, bieát ñoù laø ñoàng boïn giaëc cöôùp maø giao heïn cuøng ñi chung ñöôøng, cho ñeán khoaûng caùch giöõa hai thoân376, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Boïn giaëc: Hoaëc ñi laøm giaëc roài trôû veà, hay môùi baét ñaàu ñi. Giao heïn: Cuøng höùa nhau ñeán nôi thaønh naøo ñoù, hoaëc thoân naøo ñoù. Ñöôøng: Caùc con ñöôøng ñi trong khoaûng giöõa hai thoân. Neáu Tyø-kheo bieát laø boïn giaëc, cuøng giao heïn ñoàng ñi chung treân moät ñöôøng, khoaûng giöõa khoaûng caùch cuûa thoân, trong caùc neûo ñöôøng ñoù, moãi ñöôøng phaïm moät Ba-daät-ñeà. Nôi khoâng coù thoân, choã khoaûng ñoàng khoâng, khoâng coù ranh giôùi cuûa thoân, ñi ñeán möôøi lyù>77 thì phaïm Ba-daät-ñeà. Neáu giao heïn cuøng ñi chung nöûa ñöôøng khoaûng giöõa hai thoân, phaïm Ñoät-kieát-la; döôùi möôøi lyù, phaïm Ñoät-kieát-la. Ñi trong phaïm vi cuûa moät thoân, phaïm Ñoät-kieát-la. Phöông tieän muoán ñi maø khoâng ñi, cuøng giao heïn maø khoâng ñi, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Neáu tröôùc khoâng bieát; khoâng cuøng giao heïn ñoàng ñi; vì söï an oån maø ñeán ñoù. Hoaëc bò theá löïc baét, hoaëc bò troùi daãn ñi, hoaëc vì maïng naïn, phaïm haïnh naïn; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 68. KIEÂN TRÌ AÙC KIEÁN>78 A. DUYEÂN KHÔÛI

>76. Nhaát thoân gian . Nguõ phaàn: töø tuï laïc naøy ñeán tuï laïc kia... >77. Thaäp tuïng (T2>nl4>5, tr.ll6b04): Moät caâu-loâ-xaù. >78. Nguõ phaàn: Ba-daät-ñeà 48; Taêng kyø: 45; Thaäp tuïng, Caên baûn: 55. Pali, Paêc. 68.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) l89

Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, coù Tyø-kheo töï laø A-leâ-tra>79, sanh aùc kieán nhö vaày: Toâi hieåu phaùp maø Ñöùc Theá Toân noùi phaùp, trong ñoù coù choã noùi phaïm daâm duïc chaúng phaûi laø phaùp chöôùng ñaïo>80. Khi aáy, caùc Tyø-kheo nghe Tyø-kheo A-leâ-tra khôûi sanh aùc kieán raèng, Toâi hieåu phaùp do Ñöùc Theá Toân noùi, phaïm daâm duïc chaúng phaûi laø phaùp chöôùng ñaïo. Caùc Tyø-kheo nghe ñoù, muoán tröø boû aùc kieán aáy cuûa Tyø-kheo A-leâ-tra, neân lieàn ñeán choã A-leâ-tra, cung kính chaøo hoûi xong, ngoài qua moät beân. Caùc Tyø-kheo noùi vôùi Tyø-kheo A-leâ-tra: - Coù thaät thaày hieåu phaùp do Ñöùc Theá Toân noùi, phaïm daâm duïc chaúng phaûi laø phaùp chöôùng ñaïo khoâng? A-leâ-tra traû lôøi: - Thaät söï toâi

hieåu phaùp do Ñöùc Theá Toân noùi phaïm daâm duïc chaúng phaûi laø phaùp chöôùng ñaïo. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo muoán tröø boû aùc kieán aáy cuûa A-leâ-tra, neân aân caàn noùi: - Naày A-leâ-tra, chôù noùi lôøi nhö vaäy. Chôù xuyeân taïc Ñöùc Theá Toân. Xuyeân taïc Ñöùc Theá Toân laø khoâng toát. Ñöùc Theá Toân khoâng noùi nhö vaäy. A-leâ-tra, Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän noùi phaùp, daïy baûo ñoaïn aùi duïc, bieát duïc töôûng, daïy tröø aùi duïc, ñoaïn aùi duïc töôûng; tröø söï thieâu ñoát do aùi duïc, vöôït qua söï raøng buoäc bôûi aùi. Ñöùc Theá Toân ñaõ duøng voâ soá phöông tieän noùi: “Duïc nhö haàm löûa lôùn, duïc nhö caây ñuoác, cuõng nhö traùi chín, duïc nhö vaät vay möôïn, duïc nhö xöông khoâ, duïc nhö mieáng thòt, nhö caûnh thaáy trong moäng, duïc nhö dao beùn, duïc nhö ñoà goám môùi naën ñöïng nöôùc ñeå giöõa naéng, duïc nhö ñaàu raén ñoäc, duïc nhö naém löôõi göôm beùn, duïc nhö caây kích nhoïn.” Ñöùc Theá Toân noùi veà duïc nhö vaäy. - A-leâ-tra, phaùp maø Ñöùc Theá Toân kheùo noùi laø nhö vaày: Ñoaïn tröø duïc, khoâng coøn duïc, tröø caùu baån, khoâng caùu baån, ñieàu phuïc khaùt aùi, dieät tröø hang oå,>8l thoaùt ly taát caû caùc söï troùi buoäc, aùi taän Nieát-baøn. Phaùp maø Ñöùc Phaät noùi laø nhö vaäy. Sao thaày laïi noùi, phaïm daâm duïc chaúng phaûi laø phaùp chöôùng ñaïo? Caùc Tyø-kheo aân caàn khuyeân noùi vôùi A-leâ-tra nhö vaäy. Tyø-kheo A- leâ-tra vaãn kieân trì aùc kieán, laïi noùi moät caùch quaû quyeát khaúng ñònh: Ñaây laø ñieàu chaân thaät, ngoaøi ra ñeàu laø hö voïng.

>79. A-leâ-tra . Caên baûn >9: Voâ Töôùng . Pali: Arittha, Vin. iv. l>>; M.i. l>0; S.v. >l4. >80. Cf. Trung A-haøm 54, kinh 200 - A-leâ-tra, (Tl, tr.76>b). M. i. l>0-2. Nguõ phaàn: Phaùp chöôùng ñaïo maø Phaät noùi, thaät söï khoâng chöôùng ngaïi ñaïo. >8l. Haùn: Saøo quaät (= khoát) ; Pali: ālaya (= a-laïi-da) xem ñoaïn sau, quyeån >2 (T22nl428, tr.787a0>), - Thoï giôùi kieàn ñoä.

l90 BOÄ LUAÄT >

Baáy giôø, caùc Tyø-kheo khoâng theå tröø boû aùc kieán ñoù cuûa Tyø-kheo A-leâ-tra, neân ñeán choã Ñöùc Theá Toân ñaûnh leã döôùi chaân, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naày baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân baûo moät Tyø-kheo: - Ngöôi thöøa leänh cuûa Ta, ñi goïi Tyø-kheo A-leâ-tra ñeán ñaây. Tyø-kheo kia vaâng lôøi daïy, lieàn ñeán choã Tyø-kheo A-leâ-tra noùi: - Ñöùc Theá Toân sai goïi thaày. Baáy giôø, Tyø-kheo A-leâ-tra nghe Phaät goïi lieàn ñi ñeán choã Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân, roài ngoài qua moät beân. Phaät hoûi Tyø-kheo A-leâ-tra: - Thaät söï oâng coù noùi, “Toâi bieát phaùp do Phaät noùi, haønh daâm duïc chaúng phaûi laø phaùp chöôùng ñaïo” hay khoâng? A-leâ-tra traû lôøi: - Kính baïch Ñaïi ñöùc! Söï thaät con coù noùi nhö vaäy. Ñöùc Phaät baûo A-leâ-tra: - Sao oâng laïi hieåu phaùp Ta noùi laø nhö vaäy? Ta ñaõ duøng voâ soá phöông tieän noùi ñoaïn duïc aùi... nhö treân ñaõ noùi. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch A-leâ-tra roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Cho pheùp chuùng Taêng vì Tyø-kheo A-leâ-tra taùc phaùp can giaùn cho boû vieäc naày, baèng baïch töù yeát-ma ha giaùn>82. Neân ha giaùn nhö vaày: Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng laøm yeát-ma, nhö treân maø taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin

laéng nghe! Tyø-kheo A-leâ-tra naøy, noùi nhö vaày: “Toâi bieát phaùp do Ñöùc Phaät noùi, haønh daâm duïc chaúng phaûi laø phaùp chöôùng ñaïo”. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, nay Taêng ñoái vôùi Tyø-kheo A-leâ-tra maø taùc phaùp ha giaùn, cho boû vieäc naøy. Raèng, “Naày A-leâ-tra, ngöôi chôù neân noùi nhö vaäy. Chôù neân xuyeân taïc Ñöùc Theá Toân. Xuyeân taïc Ñöùc Theá Toân laø khoâng toát. Ñöùc Theá Toân khoâng noùi nhö vaäy. Ñöùc Theá Toân ñaõ duøng voâ soá phöông tieän noùi daâm duïc laø phaùp chöôùng ñaïo. Neáu phaïm daâm duïc laø phaùp chöôùng ñaïo.” Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo A-leâ-tra naày noùi nhö vaày: “Toâi bieát phaùp do Ñöùc Phaät noùi, haønh daâm duïc chaúng phaûi laø phaùp

>82. Ha giaùn yeát ma . Xem theâm ñieàu 69 döôùi: Can giaùn khoâng boû, Taêng taùc cöû yeát-ma. Thaäp tuïng l5 (T2>nl4>5, tr.l06a20): Taêng taùc yeát-ma öôùc saéc . Neáu vaãn khoâng boû, taùc taån yeát-ma phaùp . Caên baûn >9 (T2>nl442, tr.840b25, T2>nl442, tr.840c26): yeát-ma can giaùn (bieät giaùn söï) maø khoâng boû, taêng taùc yeát-ma xaû trí . Taêng kyø l8 (T22nl425, tr.>67bl>): Taùc cöû yeát-ma . Vin.ii. 25: ukkhepaniya-kamma, yeát-ma xaû trí.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l (Tieáp Theo) l9l

chöôùng ñaïo”. Nay Taêng taùc phaùp can giaùn, ñeå boû vieäc naøy. Raèng, “Naày A-leâ-tra, Thaày chôù noùi nhö vaäy, chôù xuyeân taïc Ñöùc Theá Toân, xuyeân taïc Ñöùc Theá Toân laø khoâng toát. Ñöùc Theá Toân khoâng noùi nhö vaäy. Ñöùc Theá Toân ñaõ duøng voâ soá phöông tieän noùi daâm duïc laø phaùp chöôùng ñaïo, neáu phaïm daâm duïc töùc laø phaùp chöôùng ñaïo.” Caùc tröôûng laõo naøo chaáp thuaän, Taêng vì Tyø-kheo A-leâ-tra taùc phaùp can giaùn cho boû vieäc naøy, thì im laëng, vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn thöù nhaát. (laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy). - Taêng ñaõ vì Tyø-kheo A-leâ-tra taùc phaùp can giaùn roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naày ghi nhaän nhö vaäy. Neân taùc phaùp khieån traùch Tyø-kheo A-leâ-tra nhö vaäy ñeå boû vieäc aáy, baèng baïch töù yeát-ma. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät>8>. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu coù Tyø-kheo khaùc maø cuõng noùi nhö vaäy, “Toâi bieát phaùp do Ñöùc Phaät noùi, haønh daâm duïc chaúng phaûi laø phaùp chöôùng ñaïo;” thì chuùng Taêng cuõng can giaùn baèng phaùp baïch töù yeát-ma nhö vaäy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, noùi nhö vaày: “Toâi bieát, theo phaùp do Ñöùc Phaät noùi, söï haønh daâm duïc chaúng phaûi laø phaùp chöôùng ñaïo.” Caùc Tyø-kheo kia neân can giaùn Tyø-kheo naøy: “Ñaïi ñöùc, chôù noùi nhö vaäy; chôù xuyeân taïc Ñöùc Theá Toân; xuyeân taïc Ñöùc Theá Toân laø khoâng toát. Ñöùc Theá Toân khoâng noùi nhö vaäy. Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän noùi raèng söï haønh daâm duïc laø phaùp chöôùng ñao.” Khi caùc Tyø-kheo kia can giaùn Tyø-kheo naøy maø Tyø-kheo naøy khoâng boû, thì caùc Tyø-kheo kia neân can giaùn ba laàn cho boû söï naøy. Neáu can giaùn ba laàn, boû thì toát, khoâng boû, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Tyø-kheo kia noùi nhö

vaày: “Toâi bieát phaùp do Phaät noùi, haønh daâm duïc chaúng phaûi laø phaùp chöôùng ñaïo”. Tyø-kheo kia can giaùn Tyø-kheo naày: Thaày chôù neân noùi nhö vaäy, chôù xuyeân taïc Ñöùc Theá Toân, xuyeân taïc Ñöùc Theá Toân laø khoâng toát! Ñöùc Theá Toân khoâng noùi nhö vaäy. Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän noùi raèng, söï haønh daâm duïc laø phaùp chöôùng ñaïo. Nay, thaày neân boû vieäc naøy, ñöøng ñeå Taêng quôû traùch maø phaïm toäi. Neáu vò aáy nghe theo lôøi can giaùn thì toát; baèng khoâng, neân taùc baïch. Baïch roài neân noùi: Toâi ñaõ taùc baïch xong. Coøn coù caùc yeát-ma nöõa. Thaày neân boû vieäc naày, ñöøng ñeå Taêng quôû traùch maø phaïm toäi.

>8>. Trong baûn coù theå nhaûy soùt

l92 BOÄ LUAÄT >

Vò aáy nghe theo lôøi can thì toát. Baèng khoâng, neân taùc phaùp sô yeát- ma. Taùc phaùp sô yeát-ma roài neân noùi: Toâi ñaõ taùc phaùp sô yeát-ma roài. Coøn hai phaùp yeát-ma nöõa. Thaày neân boû vieäc naøy, ñöøng ñeå Taêng phaûi quôû traùch maø phaïm toäi. Neáu nghe theo lôøi thì toát. Baèng khoâng thì neân taùc phaùp yeát-ma laàn thöù hai. Taùc yeát-ma laàn thöù hai roài neân noùi: Ñaõ taùc yeát-ma laàn thöù hai roài. Coøn laïi moät phaùp yeát-ma nöõa. Thaày neân boû vieäc naøy, ñöøng ñeå chuùng Taêng quôû traùch maø phaïm toäi. Neáu nghe lôøi can caøng toát. Baèng khoâng, xöôùng yeát-ma laàn thöù ba xong, vò aáy phaïm Ba-daät-ñeà>84. Taùc baïch roài, yeát-ma laàn thöù hai xong maø boû thì phaïm ba Ñoät- kieát-la. Taùc baïch roài, yeát-ma laàn thöù nhaát xong maø boû thì phaïm hai Ñoät-kieát-la. Taùc baïch roài maø boû, phaïm moät Ñoät-kieát-la. Neáu taùc baïch chöa xong maø boû, phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu chöa taùc baïch maø noùi: Toâi bieát phaùp do Ñöùc Phaät noùi, haønh daâm duïc chaúng phaûi laø phaùp chöôùng ñaïo, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Khi Tyø-kheo kia can giaùn Tyø-kheo naøy, coù Tyø-kheo khaùc ngaên, hoaëc Tyø-kheo-ni ngaên, hay laø keû khaùc ngaên: Thaày ñöøng boû vieäc aáy. Chuùng Taêng can giaùn, duøng caùch khoâng can giaùn ñeå ngaên, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Khi môùi baét ñeàu noùi lieàn boû; hoaëc laø can giaùn phi phaùp bieät chuùng, hay can giaùn phi phaùp hoøa hôïp, phaùp bieät chuùng, phaùp töông tôï bieät chuùng, phaùp töông tôï hoøa hôïp, phi phaùp, phi tyø-ni, phi Phaät sôû thuyeát; hoaëc khoâng can giaùn; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 69. HOÃ TRÔÏ TYØ-KHEO BÒ XAÛ TRÍ >85 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, ñöùc Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Tyø-kheo A-leâ-tra sanh aùc kieán, chuùng Taêng can giaùn maø coá khoâng boû. Caùc Tyø-kheo nghe, trong soá ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch Tyø-kheo A-leâ-tra: Taïi sao thaày phaùt sanh aùc kieán, chuùng Taêng can giaùn, maø thaày khoâng boû?

>84. Xem cht. >85 treân. >85. Nguõ phaàn: Ba-daät-ñeà 49; Taêng kyø: 46; Thaäp tuïng, Caên baûn: 56. Pali, Paâc. 69.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l (Tieáp Theo) l9>

Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch Tyø-kheo A-leâ-tra: - Vieäc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. A-leâ-tra! Taïi sao oâng phaùt sanh aùc kieán, chuùng Taêng can giaùn maø oâng coá khoâng boû? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Tyø-kheo A-leâ-tra roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Töø nay veà sau, chuùng Taêng ñoái vôùi Tyø-kheo A-leâ-tra taùc cöû vì khoâng boû aùc kieán>86, baèng baïch töù yeát-ma. Chuùng Taêng neân vì Tyø-kheo A-leâ-tra taùc cöû. Taùc cöû toäi roài taùc öùc nieäm. Taùc öùc nieäm nhö vaäy roài döõ toäi>87. Trong chuùng neân cöû moät vò coù khaû naêng taùc phaùp yeát-ma, nhö treân maø taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe. A-leâ-tra naøy phaùt sanh aùc kieán. Chuùng Taêng ha giaùn maø coá yù khoâng boû. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän. Nay Taêng ñoái vôùi A-leâ-tra taùc phaùp Yeát-ma khoâng boû aùc kieán. Ñaây laø lôøi taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe. Tyø-kheo A-leâ-tra naøy sanh aùc kieán. Chuùng Taêng can giaùn maø coá taâm khoâng boû. Nay Taêng vì Tyø-kheo A-leâ- tra taùc phaùp yeát-ma khoâng boû aùc kieán. Caùc tröôûng laõo naøo chaáp thuaän, Taêng vì Tyø-kheo A-leâ-tra taùc phaùp yeát-ma khoâng boû aùc kieán, thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn thöù nhaát. (laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy). - Taêng ñaõ chaáp thuaän taùc phaùp yeát-ma khoâng boû aùc kieán cho Tyø- kheo A-leâ-tra roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Khi Taêng taùc phaùp yeát-ma khoâng boû aùc kieán cho Tyø-kheo A-leâ- tra, nhoùm saùu Tyø-kheo laïi cung caáp nhöõng thöù caàn duøng, cuøng chung yeát-ma, cuøng nguû, cuøng noùi chuyeän. Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: Tyø-kheo A-leâ-tra bò Taêng cho phaùp cöû yeát-ma vì khoâng boû aùc kieán. Taïi sao caùc thaày

>86. Yeát-ma - aùc kieán baát xaû . Xem cht. >85 ñieàu 68 treân. Pali, Vin.ii. 28: P āpikāya ditthiyā appaninissagge ukkhepanīyakamma >87. Dieãn tieán taùc phaùp: Taùc cöû , neâu toäi danh; taùc öùc nieäm , khieán cho töï thuù nhaän; döõ toäi , phaùn quyeát coù toäi. Pali: Codetv ā...sāretvā āpatti āropetabbo.

l94 BOÄ LUAÄT >

laïi cung caáp nhöõng thöù caàn duøng, cuøng nguû, cuøng noùi chuyeän? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu

Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Nhoùm saùu Tyø-kheo, Tyø-kheo A-leâ-tra bò Taêng cho phaùp cöû yeát-ma vì khoâng boû aùc kieán, taïi sao caùc oâng cung caáp caùc thöù caàn duøng, cuøng nguû, cuøng noùi chuyeän? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch noùm saùu Tyø-kheo roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu, chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, cuøng vôùi ngöôøi chöa ñöôïc taùc phaùp (giaûi),>88 coù aùc kieán nhö vaäy maø chöa boû,>89 laïi cung caáp nhöõng thöù caàn duøng, cuøng yeát- ma, cuøng nguû, cuøng noùi chuyeän, Ba-daät-ñeà. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy roài. Khi aáy caùc Tyø-kheo khoâng bieát coù noùi nhö vaäy hay khoâng noùi nhö vaäy, sau môùi bieát laø coù noùi nhö vaäy, neân coù vò taùc phaùp saùm Ba-daät-ñeà, hoaëc coù vò nghi. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng bieát thì khoâng phaïm. Töø nay veà sau neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, bieát ngöôøi noùi lôøi nhö vaäy, chöa ñöôïc taùc phaùp (giaûi), coù taø kieán nhö vaäy maø chöa boû, laïi cung caáp nhöõng thöù caàn duøng, cuøng yeát-ma, cuøng nguû, cuøng noùi chuyeän, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Noùi lôøi nhö vaäy: Laø nhö noùi: Toâi nghe Ñöùc Theá Toân noùi phaùp, haønh daâm duïc chaúng phaûi laø phaùp chöôùng ñaïo Chöa taùc phaùp giaûi: Neáu bò cöû, maø chöa ñöôïc giaûi. Thaáy nhö vaäy: Nhö hieåu bieát raèng phaùp do Ñöùc Theá Toân noùi chaúng phaûi phaùp chöôùng ñaïo.

>88. Nguõ phaàn: khoâng nhö phaùp hoái. Taêng kyø: ñaõ bò taêng taùc cöû yeát-ma maø chöa nhö phaùp giaûi >89. Caên baûn: Chö tuøy thuaän phaùp khoâng boû aùc kieán.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) l95

Khoâng boû aùc kieán: Chuùng Taêng can giaùn maø khoâng boû aùc kieán. Cung caáp nhöõng thöù caàn duøng: Coù hai thöù laø phaùp vaø taøi. - Phaùp: Daïy tu taäp taêng thöôïng giôùi, taêng thöôïng yù, taêng thöôïng trí, hoïc vaán, tuïng kinh. - Taøi: Cung caáp y phuïc, aåm thöïc, giöôøng, ngoïa cuï, thuoác thang chöõa beänh. Ñoàng yeát-ma: Töùc ñoàng thuyeát giôùi. Cuøng nguû: Nhaø coù boán vaùch, lôïp taát caû vaø ngaên che taát caû; hoaëc lôïp taát caû hoaëc lôïp taát caû maø khoâng ngaên taát caû; hoaëc taát caû coù ngaên maø khoâng lôïp taát caû; hoaëc khoâng lôïp heát, khoâng ngaên heát. Neáu Tyø-kheo vaøo trong nhaø tröôùc, sau ñoù coù ngöôøi noùi nhö vaäy môùi ñeán; hay laø ngöôøi noùi nhö vaäy vaøo tröôùc, Tyø-kheo ñeán sau; hoaëc hai ngöôøi ñeàu vaøo nguû, tuøy theo hoâng dính chieáu taát caû ñeàu phaïm Ba-daät-ñeà. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm Söï khoâng phaïm: Tyø-kheo khoâng bieát neân vaøo nguû; Tyø-kheo ôû trong nhaø tröôùc, ngöôøi noùi nhö vaäy ñeán sau, vaøo nhaø Tyø-kheo khoâng bieát; hoaëc laø nhaø coù lôïp taát caû maø khoâng ngaên boán beân; hoaëc lôïp taát caû maø

ngaên phaân nöûa; hoaëc lôïp taát caû maø ngaên moät ít thoâi; hoaëc ngaên taát caû maø khoâng lôïp; hoaëc ngaên taát caû maø lôïp moät phaàn hai, hoaëc ngaên taát caû maø lôïp moät ít thoâi; hoaëc lôïp moät phaàn hai, ngaên moät phaàn hai, hoaëc lôïp moät ít; hoaëc khoâng lôïp khoâng ngaên, hoaëc ñaát troáng, taát caû nhöõng tröôøng hôïp nhö vaäy maø khoâng bieát; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Hoaëc bò beänh teù xuoáng ñaát; hoaëc bò beänh chuyeån mình; hoaëc bò theá löïc baét; hoaëc bò troùi nhoát; hoaëc bò maïng naïn; phaïm haïnh naïn thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 70. BAO CHE SA-DI BÒ ÑUOÅI>90 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, caây Kyø-ñaø nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Baït-nan-ñaø Thích töû coù hai oâng Sa-di, moät oâng teân laø Yeát-na>9l, oâng thöù hai teân laø Ma-haàu-ca. Hai ngöôøi naøy khoâng bieát hoå theïn, cuøng nhau laøm vieäc baát tònh. Chuùng töï noùi vôùi nhau: Chuùng toâi nghe phaùp töø Phaät noùi, raèng haønh daâm duïc chaúng phaûi laø phaùp chöôùng ñaïo.

>90. Nguõ phaàn: Ba-daät-ñeâ 50; Taêng kyø: 57; Thaäp tuïng, Caên baûn: 57. Pali, Paâc. 70. >9l. Yeát-na ; vaø Ma-haàu-ca . Caên baûn: Hai Sa-di teân Lôïi Thích vaø Tröôøng Ñaïi . Taêng kyø: Ñeä töû cuûa A-leâ-tra laø Sa-di Phaùp Döõ . Thaäp tuïng, coù (moät) Sa-di teân Ma-ca . Pali: Sa-di Ka llaka.

l96 BOÄ LUAÄT >

Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch hai Sa-di: - Sao hai ngöôi laïi noùi vôùi nhau raèng, “Phaùp toâi nghe töø Ñöùc Phaät, haønh daâm duïc chaúng phaûi laø phaùp chöôùng ñaïo”? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch hai Sa-di: - Vieäc caùc ngöôi laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Sao caùc ngöôi noùi vôùi nhau raèng, phaùp maø caùc ngöôi nghe töø Ñöùc Theá Toân, trong ñoù haønh daâm duïc chaúng phaûi laø phaùp chöôùng ñaïo? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch hai Sa-di roài, baûo caùc Tyø-kheo: Töø nay veà sau, cho hai Sa-di naày phaùp ha giaùn>92 cho boû vieäc naày, baèng baïch töù yeát-ma, taùc phaùp ha giaùn nhö sau: Baûo hai Sa-di ñöùng tröôùc chuùng Taêng, nôi maét thaáy maø tai khoâng nghe. Trong chuùng sai moät vò coù khaû naêng taùc phaùp yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe. Hai Sa-di kia cuøng nhau noùi: “Toâi nghe phaùp töø Ñöùc Phaät noùi, haønh daâm duïc chaúng phaûi laø phaùp chöôùng ñaïo” Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, quôû traùch hai Sa-di kia cho boû vieäc naøy. Raèng, “Naày, Sa-di! Chôù noùi nhö vaäy. Chôù xuyeân taïc Theá Toân. Xuyeân taïc Theá Toân laø khoâng toát. Ñöùc Theá Toân khoâng noùi nhö vaäy. Naày Sa-di, Ñöùc Theá Toân ñaõ duøng voâ soá phöông tieän noùi, haønh daâm duïc laø phaùp chöôùng ñaïo.” Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Hai

Sa-di kia cuøng noùi vôùi nhau raèng, “Phaùp toâi nghe töø Ñöùc Theá Toân, haønh daâm duïc chaúng phaûi laø phaùp chöôùng ñaïo.” Nay, Taêng taùc phaùp can giaùn quôû traùch hai Sa-di kia cho hoï boû vieäc naøy, raèng, “Naày, Sa-di! Chôù noùi nhö vaäy. Chôù xuyeân taïc Theá Toân. Xuyeân taïc Theá Toân laø khoâng toát. Ñöùc Theá Toân khoâng noùi nhö vaäy. Naày Sa-di, Ñöùc Theá Toân ñaõ duøng voâ soá phöông tieän noùi, haønh daâm duïc laø phaùp chöôùng ñaïo.” Caùc tröôûng laõo naøo chaáp thuaän, nay Taêng quôû traùch hai Sa-di kia khieán cho hoï boû vieäc naày thì im laëng. Ai khoâng ñoàng yù xin noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn thöù nhaát. (Laàn thöù hai vaø thöù ba cuõng noùi nhö vaäy). - Taêng ñaõ chaáp thuaän quôû traùch hai Sa-di naày roài. Taêng chaáp thuaän

>92. Nguõ phaàn, vaø caùc boä: Taêng khuyeân daïy ba laàn cho boû; khoâng coù vaên yeát-ma ha giaùn.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) l97

neân im laëng. Ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Hai Sa-di kia, ñaõ bò chuùng Taêng quôû traùch, nhöng coá taâm khoâng boû vieäc naày. Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, quôû traùch hai Sa-di: Taïi sao caùc ngöôi ñaõ ñöôïc Taêng quôû traùch maø vaãn coá taâm khoâng boû aùc kieán? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch hai Sa-di: - Vieäc caùc ngöôi laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Naøy hai Sa-di! Taïi sao ñaõ bò chuùng Taêng quôû traùch maø caùc ngöôi khoâng chòu boû aùc kieán? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch hai Sa-di roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Chuùng Taêng neân cho hai Sa-di phaùp dieät taãn>9> vì khoâng boû aùc kieán, baèng baïch töù yeát-ma, dieãn tieán nhö sau: - Ñem hai Sa-di ñeán tröôùc chuùng, baûo hoï ñöùng choã thaáy maø khoâng nghe. Trong chuùng sai moät vò coù khaû naêng taùc phaùp yeát-ma, theo söï vieäc treân taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe. Hai Sa-di naày, ñaõ bò chuùng Taêng quôû traùch maø vaãn coá taâm khoâng boû aùc kieán. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, nay Taêng taùc phaùp dieät taãn hai Sa-di naøy vì khoâng boû aùc kieán. Töø nay veà sau hai Sa-di naøy khoâng neân noùi: “Ñöùc Phaät laø Theá Toân cuûa toâi.” Khoâng ñöôïc ñi theo caùc Tyø-kheo. Nhö caùc Sa- di khaùc, ñöôïc pheùp cuøng caùc Tyø-kheo nguû hai, ba ñeâm, caùc oâng khoâng ñöôïc ñieàu ñoù. Caùc oâng phaûi ñi cho khuaát, khoâng neân ôû nôi ñaây. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe. Hai Sa-di naày ñaõ bò chuùng Taêng quôû traùch, maø vaãn coá taâm khoâng boû aùc kieán, nay chuùng Taêng trao phaùp yeát-ma dieät taãn hai Sa-di naøy, vì khoâng boû aùc kieán. Töø nay veà sau, hai Sa-di naày khoâng ñöôïc noùi: “Ñöùc Phaät laø Theá Toân cuûa toâi.” Khoâng ñöôïc ñi theo caùc Tyø-kheo. Nhö caùc Sa-di khaùc ñöôïc pheùp cuøng caùc Tyø-kheo nguû hai, ba ñeâm, nay hai oâng khoâng ñöôïc ñieàu ñoù. Caùc

oâng phaûi ñi khoûi choã naøy, khoâng ñöôïc ôû nôi ñaây. Caùc tröôûng laõo naøo ñoàng yù, Taêng taùc

>9>. AÙc kieán baát xaû dieät taãn yeát ma . Pali, Vin.iv. l>8: Taêng ñuoåi Sa-di Ka l-laka, sangho kallaka samauddesa nāsetu, khoâng coù vaên yeát ma.

l98 BOÄ LUAÄT >

phaùp dieät taãn ñoái vôùi hai Sa-di naøy vì khoâng boû aùc kieán, thì im laëng, vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi: Ñaây laø yeát-ma laàn thöù nhaát (Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy). - Taêng ñaõ ñoàng yù taùc phaùp dieät taãn ñoái vôùi hai Sa-di vì khoâng chòu boû aùc kieán roài. Taêng ñoàng yù neân im laëng. Ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Khi aáy, nhoùm saùu Tyø-kheo bieát Taêng ñaõ taùc phaùp yeát-ma dieät taãn cho hai Sa-di naøy vì khoâng chòu boû aùc kieán, nhöng hoï vaãn duï daãn ñem veà nuoâi döôõng, cuøng nguû ñeâm. Caùc Tyø-kheo nghe, trong soá ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: Taïi sao caùc thaày bieát Taêng ñaõ taùc phaùp yeát-ma dieät taãn hai Sa-di naøy vì khoâng xaû boû aùc kieán, maø vaãn duï daãn ñem veà nuoâi döôõng, cuøng nguû vôùi chuùng? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Taïi sao caùc oâng bieát Taêng ñaõ taùc phaùp yeát-ma dieät taãn hai Sa-di naøy vì khoâng boû aùc kieán, maø laïi duï daãn ñem veà nuoâi döôõng, cuøng nguû chung? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø- kheo roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Sa-di naøo, noùi nhö vaày: “Toâi nghe phaùp töø Ñöùc Theá Toân, noùi raèng haønh daâm duïc chaúng phaûi laø phaùp chöôùng ñaïo”. Caùc Tyø-kheo neân can giaùn Sa-di naøy nhö vaày: OÂng chôù noùi nhö vaäy, chôù xuyeân taïc Ñöùc Theá Toân, xuyeân taïc Ñöùc Theá Toân laø khoâng toát! Ñöùc Theá Toân khoâng noùi nhö vaäy, Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän noùi raèng haønh daâm duïc laø phaùp chöôùng ñao.” Khi Tyø-kheo kia can giaùn nhö vaäy, Sa-di naøy vaãn kieân trì khoâng boû. Tyø-kheo kia neân can giaùn ñeán ba laàn, khieán cho boû vieäc aáy. Can giaùn ba laàn, boû thì toát; khoâng boû, Tyø-kheo kia neân noùi vôùi Sa-di aáy: “Töø nay veà sau, oâng khoâng ñöôïc noùi: “Ñöùc Phaät laø Theá Toân cuûa toâi.” khoâng ñöôïc ñi theo caùc Tyø-kheo khaùc. Caùc Sa-di khaùc ñöôïc cuøng Tyø-kheo nguû hai ba ñeâm; nhöng oâng khoâng ñöôïc vieäc aáy nöõa. OÂng

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) l99

phaûi ra khoûi nôi naøy, khoâng neân ôû ñaây nöõa.” Neáu Tyø-kheo bieát Sa-di ñaõ bò taãn ôû trong chuùng nhö vaäy, maø vaãn ñem veà nuoâi döôõng, cuøng nguû chung, Ba-daät-ñeà. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Hai Sa-di kia bò taãn xuaát khoûi thaønh, lieàn ra ngoaøi thoân xoùm ñeå xin ôû, nhöng ngoaøi thaønh cuõng bò taãn xuaát neân laïi vaøo trong thaønh xin ôû. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát ngöôøi aáy bò taãn xuaát hay khoâng bò taãn xuaát, sau ñoù môùi bieát laø hoï bò taãn xuaát, hoaëc taùc phaùp saùm Ba-daät-ñeà, hoaëc coù söï nghi. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng bieát thì khoâng phaïm. Töø nay neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, bieát Sa-di noùi nhö vaày: “Toâi nghe phaùp töø Ñöùc Phaät, noùi: “haønh daâm duïc chaúng phaûi laø phaùp chöôùng ñaïo’. Caùc Tyø-kheo neân can giaùn Sa-di naøy nhö vaày: “OÂng ñöøng xuyeân taïc Ñöùc Theá Toân, xuyeân taïc Ñöùc Theá Toân laø khoâng toát. Ñöùc Theá Toân khoâng noùi nhö vaäy. Naøy Sa-di, Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän noùi raèng haønh daâm duïc laø phaùp chöôùng ñaïo.” Khi caùc Tyø-kheo kia can giaùn Sa-di naøy maø vaãn kieân trì khoâng boû. Caùc Tyø-kheo neân can giaùn cho ñeán ba laàn, khieán cho Sa-di boû vieäc naøy. Cho ñeán ba laàn can giaùn, boû thì toát; neáu khoâng boû, caùc Tyø-kheo neân noùi vôùi Sa-di aáy: “Töø nay veà sau, oâng khoâng ñöôïc noù: “Ñöùc Phaät laø Theá Toân cuûa toâi.” Khoâng ñöôïc ñi theo caùc Tyø-kheo khaùc. Caùc Sa-di khaùc ñöôïc pheùp cuøng nguû hai, ba ñeâm vôùi Tyø-kheo, nhöng nay oâng khoâng ñöôïc pheùp ñoù. OÂng phaûi ra khoûi nôi naøy, khoâng neân ôû ñaây nöõa”. Neáu Tyø-kheo bieát Sa-di ñaõ bò taãn ôû trong chuùng nhö vaäy, maø vaãn duï ñem veà nuoâi döôõng, cuøng nguû chung, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Dieät taãn: Taêng taùc phaùp baïch töù yeát-ma ñeå ñuoåi. Nuoâi döôõng: Hoaëc töï mình nuoâi, hoaëc cho ngöôøi nuoâi. Duï: Hoaëc töï mình duï hoaëc sai ngöôøi duï. Cuøng nguû chung: Nhö ñaõ noùi ôû tröôùc. Neáu Tyø-kheo vaøo nguû tröôùc, ngöôøi bò dieät taãn ñeán sau; hoaëc ngöôøi bò dieät taãn vaøo tröôùc, Tyø-kheo ñeán sau; hoaëc caû hai ngöôøi cuøng ñeán, tuøy theo hoâng dính xuoáng chieáu, chuyeån mình, Ba-daät-ñeà. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Tröôùc khoâng bieát; hoaëc Tyø-kheo ñeán tröôùc, ngöôøi bò dieät taãn ñeán sau, Tyø-kheo khoâng bieát. Hoaëc phoøng ôû boán beân, khoâng ngaên, treân coù lôïp… (nt) nôi ñaát troáng thì khoâng phaïm. Hoaëc côn ñaûo loän

phaùt sanh teù xuoáng ñaát, hoaëc beänh ñoäng chuyeån, hoaëc bò theá löïc baét, troùi, maïng naïn, phaïm haïnh naïn thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch>94. 71. KHOÂNG CHÒU HOÏC GIÔÙI>95 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Cuø-sö-la taïi nöôùc Caâu-thieåm-tyø. Luùc aáy, Tyø-kheo Xieån-ñaø>96 ñöôïc caùc Tyø-kheo khaùc nhö phaùp can giaùn, maø laïi noùi: Nay toâi khoâng hoïc giôùi naøy. Toâi seõ hoûi caùc Tyø-kheo trì luaät coù trí tueä khaùc ñaõ. Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch Tyø-kheo Xieån-ñaø: Taïi sao caùc Tyø-kheo nhö phaùp can giaùn, thaày laïi noùi raèng, “Nay toâi khoâng hoïc giôùi naøy, toâi

phaûi hoûi caùc Tyø-kheo trì luaät coù trí tueä khaùc ñaõ.”? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch Tyø-kheo Xieån-ñaø: - Vieäc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Tyø-kheo Xieån-ñaø, taïi sao caùc Tyø-kheo nhö phaùp can giaùn, oâng laïi noùi, “Nay toâi khoâng hoïc giôùi naøy, toâi phaûi hoûi caùc Tyø-kheo trì luaät coù trí tueä khaùc ñaõ.”? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Tyø-kheo Xieån-ñaø roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo,397 khi ñöôïc caùc Tyø-kheo khaùc nhö phaùp can giaùn laïi noùi nhö vaày: “Toâi nay khoâng hoïc giôùi naøy, toâi seõ naïn vaán caùc Tyø-kheo trì luaät coù trí tueä khaùc ñaõ”, Ba-daät-ñeà. Neáu vì muoán bieát hay vì muoán hoïc thì môùi neân naïn vaán. B. GIÔÙI TÖÔÙNG

>94. Baûn Haùn, heát quyeån l7. >95. Nguõ phaàn: Ba-daät-ñeà 6>; Taêng kyø, Thaâp tuïng, Caên baûn: 75; Pali, Paâc. 7l. >96. Xem Ch. ii Taêng-giaø-baø-thi-sa l2. Nguõ phaàn, nguyeân nhaân, Nhoùm saùu Tyø-kheo. >97. Nguõ phaàn: Tyø-kheo thöôøng xuyeân phaïm toäi... Thaäp tuïng: Tyø-kheo, khi thuyeát giôùi, noùi raèng...

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l (Tieáp Theo) 20l

Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Nhö phaùp: Laø nhö phaùp, nhö luaät, nhö lôøi Phaät daïy. Tyø-kheo kia nhö phaùp can giaùn Tyø-kheo naøy, Tyø-kheo naøy noùi: Nay toâi khoâng hoïc giôùi naøy. Toâi seõ naïn vaán caùc Tyø-kheo trì luaät coù trí tueä khaùc. Neáu noùi roõ raøng thì phaïm Ba-daät-ñeà, noùi khoâng roõ raøng phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Tyø-kheo can giaùn kia ngu si, khoâng hieåu roõ; Tyø- kheo naøy neân noùi: Thaày trôû veà hoûi Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ cuûa thaày ñaõ. Thaày phaûi hoïc hoûi theâm, tuïng kinh theâm. Hoaëc laø söï thaät ñuùng nhö vaäy. Hoaëc noùi vui ñuøa, noùi gaáp voäi, noùi moät mình, noùi trong moäng, hoaëc muoán noùi vieäc naøy nhaàm noùi vieäc khaùc. Thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 72. KHINH CHEÂ HOÏC GIÔÙI>98 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, ñöùc Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø nöôùc Xaù-veä. Luùc aáy, coù soá ñoâng Tyø-kheo taäp hôïp laïi moät choã tuïng chaùnh phaùp, tuïng tyø-ni.>99 Nhoùm saùu Tyø-kheo cuøng baûo nhau: Caùc Tyø-kheo naøy taäp hoïp moät choã tuïng chaùnh phaùp, tuïng tyø-ni. Caùc Tyø-kheo kia tuïng luaät thoâng suoát, taát seõ thöôøng xuyeân cöû toäi ta. Nay, ta neân ñeán nôi choã caùc Tyø-kheo kia noùi raèng, “Tröôûng laõo, tuïng caùc giôùi vuïn vaët400 naøy laøm gì? Neáu muoán tuïng thì neân tuïng boán söï. Neáu quyeát muoán tuïng nöõa thì tuïng boán söï vaø möôøi ba söï. Coøn laïi, khoâng neân tuïng. Taïi sao vaäy? Neáu

caùc tröôûng laõo tuïng nhöõng giôùi naøy thì khieán cho ngöôøi hoaøi nghi, öu naõo.” Roài Luïc quaàn beøn ñeán noùi vôùi Tyø-kheo kia: - Tröôûng laõo, tuïng caùc giôùi vuïn vaët naøy laøm gì? Neáu muoán tuïng thì neân tuïng boán söï. Neáu quyeát muoán tuïng nöõa thì tuïng boán söï vaø möôøi ba söï. Coøn laïi, khoâng neân tuïng. Taïi sao vaäy? Neáu caùc tröôûng laõo tuïng nhöõng giôùi naøy thì khieán cho ngöôøi hoaøi nghi, öu naõo.

>98. Caùc boä: Ba-daät-ñeà l0. Pali, Paâc. 72. >99. Thaäp tuïng, Caên baûn: Tyø-kheo tuïng giôùi boá taùt moãi nöûa thaùng. Luïc quaàn choáng vieäc caùc tieåu giôùi. 400. Taïp toaùi giôùi . Pali: Khuddānukhuddaka sikkhāpada. Cf. Cullavagga, Vin. ii. 287: Taïi keát taäp, Taêng thaûo luaän caùc giôùi nhoû maø Phaät cho pheùp boû. Hoaëc cho raèng, tröø boán Ba-la-di, coøn laïi laø giôùi nhoû. Hoaëc duy chæ 92 Ba-daät-ñeà laø giôùi nhoû. Xem Töù phaàn 54, ñoaïn sau, veà keát taäp laàn thöù nhaát, (T22, tr.967b).

202 BOÄ LUAÄT >

Caùc Tyø-kheo quan saùt lieàn bieát, nhoùm saùu Tyø-kheo naøy muoán dieät phaùp neân noùi nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: Sao, caùc thaày muoán dieät phaùp, neân noùi nhö vaäy phaûi khoâng? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Sao, caùc ngöôi muoán dieät phaùp, neân noùi nhö vaäy phaûi khoâng? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, khi thuyeát giôùi,401 noùi nhö vaày: “Ñaïi ñöùc, thuyeát nhöõng giôùi vuïn vaët nhö vaäy ñeå laøm gì? Khi noùi caùc giôùi aáy, khieán cho ngöôøi sanh ra hoaøi nghi, phieàn muoän xaáu hoå;” vì khinh cheâ giôùi, Ba- daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Tyø-kheo kia, khi töï mình noùi giôùi hay ngöôøi khaùc noùi giôùi, hoaëc khi tuïng giôùi maø noùi nhö vaày: Tröôûng laõo, tuïng nhöõng giôùi vuïn vaët naøy ñeå laøm gì? Neáu muoán tuïng neân tuïng boán vieäc; neáu quyeát tuïng nöõa thì chæ neân tuïng boán vieäc vaø möôøi ba vieäc. Taïi sao vaäy? Vì khi tuïng caùc giôùi naøy thì khieán cho ngöôøi sanh loøng hoaøi nghi, phieàn naõo xaáu hoå. Noùi nhö vaäy maø roõ raøng, thì phaïm Ba-daät-ñeà, khoâng roõ raøng phaïm Ñoät-kieát-la. Cheâ bai tyø-ni Ba-daät-ñeà. Cheâ bai A-tyø-ñaøm, Ñoät-kieát-la, cheâ bai caùc thöù kheá kinh khaùc, Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm.

40l. Taêng kyø: khi tuïng ba-la-ñeà-moäc-xoa moãi nöûa thaùng maø noùi nhö vaày... Nguõ phaàn: Khoâng coù chi tieát - thuyeát giôùi. Pali: uddissamāne, trong khi ñang thuyeát giôùi; sôù giaûi, VA. 876: ācariyena antevāsikassa uddissamāne, - trong khi thaày ñang thuyeát cho ñeä töû.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l (Tieáp Theo) 20>

Söï khoâng phaïm: Neáu noùi tröôùc tuïng A-tyø-ñaøm, sau ñoù môùi tuïng luaät, tröôùc tuïng caùc kheá kinh, sau môùi tuïng luaät. Hoaëc coù beänh, ñôïi cho laønh, sau ñoù môùi tuïng luaät. Ñoái trong Phaät phaùp phaûi caàn caàu phöông tieän, ñaéc boán quaû A-la-haùn, sau ñoù seõ tuïng luaät. Noùi lôøi noùi coá taâm khoâng cho chaùnh phaùp bò tieâu dieät, hoaëc noùi vui giôõn, hoaëc noùi gaáp voäi, noùi trong moäng, noùi moät mình, muoán noùi vieäc naøy nhaàm noùi vieäc khaùc thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 73. VOÂ TRI HOÏC GIÔÙI402 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, ñöùc Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây kyø- ñaø nöôùc Xaù-veä. Coù moät Tyø-kheo trong nhoùm luïc quaàn, khi ñang nghe giôùi, phaïm toäi vaø töï bieát mình phaïm toäi, sôï Tyø-kheo thanh tònh phaùt giaùc neâu leân, beøn ñeán tröôùc vò thanh tònh Tyø-kheo noùi: - Nay toâi môùi bieát, phaùp naøy cheùp trong giôùi kinh, moãi nöûa thaùng, nöûa thaùng noùi moät laàn, ruùt ra töø giôùi kinh. Caùc Tyø-kheo xeùt bieát, ñaây laø khi ñang thuyeát giôùi nhoùm saùu Tyø- kheo phaïm toäi, töï mình bieát roõ toäi chöôùng, sôï Tyø-kheo thanh tònh phaùt giaùc neâu toäi neân töï ñeán tröôùc Tyø-kheo thanh tònh noùi: Nay toâi môùi bieát, phaùp naøy cheùp trong giôùi kinh, moãi nöûa thaùng, nöûa thaùng noùi moät laàn, ruùt ra töø giôùi kinh. Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: Sao, caùc thaày, khi ñang thuyeát giôùi, phaïm toäi, töï mình bieåt roõ toäi chöôùng, sôï Tyø- kheo thanh tònh phaùt giaùc neâu toäi neân töï ñeán tröôùc Tyø-kheo thanh tònh noùi: “Nay toâi môùi bieát, phaùp naøy cheùp trong giôùi kinh, moãi nöûa thaùng, nöûa thaùng noùi moät laàn, ruùt ra töø giôùi kinh.”? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Taïi sao khi noùi giôùi, töï bieát coù phaïm toäi, sôï Tyø- kheo thanh tònh phaùt giaùc neâu toäi neân töï ñeán tröôùc Tyø-kheo thanh tònh noùi: “Nay toâi môùi bieát, phaùp naøy cheùp trong giôùi kinh, moãi nöûa thaùng,

402. Nguõ phaàn: Ba-daät-ñeà 64; Taêng kyø: 92; Thaäp tuïng, Caên baûn: 9>.

nöûa thaùng noùi moät laàn, ruùt ra töø giôùi kinh.”? Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch moät vò trong nhoùm saùu Tyø-kheo roài,

baûo caùc Tyø-kheo: - Keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, khi thuyeát giôùi, noùi nhö vaày: "Nay toâi môùi bieát, phaùp naøy ghi trong giôùi kinh moãi nöûa thaùng tuïng moät laàn, xuaát töø trong giôùi kinh." Caùc Tyø-kheo khaùc bieát Tyø-kheo naøy khoâng nhöõng hai, ba laàn maø nhieàu laàn coù ngoài trong choã thuyeát giôùi. Tyø-kheo kia, khoâng phaûi do vì khoâng roõ.403 Neáu coù phaïm toäi thì neân xöû trò nhö phaùp, laïi choàng theâm toäi voâ tri,404 baûo: "Tröôûng laõo, thaät khoâng ích lôïi, khoâng coù sôû ñaéc toát ñeïp naøo cho ngaøi, vì khi tuïng giôùi ngaøi khoâng duïng taâm suy nghó, khoâng moät loøng nhieáp nieäm ñeå nghe phaùp. Vò kia, laø keû voâ tri,405 Ba- daät-ñeà406. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Tyø-kheo kia: Khi chính mình thuyeát giôùi, hay ngöôøi khaùc thuyeát giôùi, hoaëc khi tuïng giôùi, noùi nhö vaày: Naøy, tröôûng laõo! Nay toâi môùi bieát phaùp naøy coù ghi trong giôùi kinh, moãi nöûa thaùng tuïng moät laàn xuaát töø trong giôùi kinh." Caùc Tyø-kheo bieát Tyø-kheo naøy khoâng nhöõng hai, ba laàn maø laø nhieàu laàn döï Boá-taùt. Tyø-kheo kia khoâng phaûi do vì khoâng bieát roõ, maø tuyø theo choã phaïm toäi maø xöû trò nhö phaùp, laïi taêng theâm toäi voâ tri, raèng,407 Tröôûng laõo! Thaät khoâng lôïi, khoâng coù sôû ñaéc toát ñeïp naøo cho ngaøi, vì khi tuïng giôùi ngaøi khoâng kheùo duïng yù tö duy, khoâng moät loøng nghe phaùp. Vì voâ tri cho neân bò taùc phaùp choàng theâm, Ba-daät-ñeà. Neáu khoâng taùc phaùp, Tyø-kheo ñoù phaïm Ñoät-kieát-la. 40>. Voâ nhö voâ giaûi . Nguõ phaàn: Baát dó baát tri coá ñaéc thoaùt : Tyø-kheo aáy khoâng phaûi do vì khoâng bieát maø thoaùt khoûi toäi. Caùc boä cuõng ñoàng. Pali: Na ca tassa bhik- khuno añ̃ñakena mutti atthi, nghóa nhö caùc baûn Haùn. 404. Taêng kyø: caàn khieån traùch raèng... Nghóa laø, caàn taùc yeát-ma ha traùch 405. Pali: ida tasmi mohanake pācittiya, - ñaây laø Ba-daät-ñeà, vì coù söï voâ tri aáy. Nghóa laø, do coù yeát-ma voâ tri. Xem cht. treân. Skt. āyuman tatra kauktyāt pāyantikā, - Tröôûng laõo, trong ñaây, vì coù söï hoái quaù, phaïm Ba-daät-ñeà. Töùc sau khi coù yeát-ma hoái quaù. 406. Taêng kyø: Tyø-kheo..., sau khi bò khieån traùch, Ba-daät-ñeà. 407. Truøng taêng voâ tri toäi ; caùc Tyø-kheo taùc phaùp yeát-ma voâ tri ñeå khieån traùch loãi khoâng chuù taâm nghe thuyeát giôùi. Baûn Skt. uttara ca kauktyam āropayitavya, - theâm nöõa, caàn phaûi baét hoái quaù. Pali: uttariñc' assa moho āropetabbo, - theâm nöõa, caàn phaûi aùp ñaët söï voâ tri cho Tyø-kheo aáy. Luaät Pali, yeát-ma baïch nhò, khieån traùch söï voâ tri. Neáu khoâng coù yeát-ma voâ tri, ngöôøi aáy chæ phaïm Ñoät-kieát-la.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) 205

Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Vò aáy chöa töøng nghe noùi giôùi, nay môùi nghe; hoaëc chöa töøng nghe noùi roäng, nay môùi nghe; hoaëc noùi vui ñuøa, noùi gaáp voäi, noùi moät mình, noùi trong moäng; muoán noùi vieäc naøy nhaàm noùi vieäc khaùc; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch, böùc baùch. 74. PHUÛ NHAÄN

YEÁT-MA408 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong nuùi Kyø-xaø-quaät, taïi thaønh La-duyeät. Luùc aáy, toân giaû Tyø-kheo Ñaïp-baø-ma-la Töû ñöôïc chuùng Taêng sai phuï traùch giöôøng naèm, choã ngoài, ngoïa cuï cuûa chuùng Taêng, vaø phaân phoái aåm thöïc. Toân giaû baän lo vieäc cuûa Taêng, vieäc cuûa thaùp, neân nhöõng leã hoäi boá thí cuûa caùc gia chuû beân ngoaøi, nhaân xaây caát chuøa môùi, xaây caát phoøng môùi, ñaøo ao môùi, ñaøo gieáng môùi, Toân giaû khoâng raûnh ñeå ñeán döï. Do vaäy, y phuïc cuûa toân giaû bò raùch naùt, caùu baån, khoâng saïch seõ. Moät hoâm, coù ngöôøi daâng cho chuùng Taêng moät chieác y quyù giaù. Chuùng Taêng cuøng baûo nhau raèng, Toân giaû Tyø-kheo Ñaïp-baø-ma-la Töû ñöôïc chuùng Taêng sai phuï traùch giöôøng naèm, choã ngoài, ngoïa cuï cuûa chuùng Taêng, vaø phaân phoái aåm thöïc. Toân giaû baän lo vieäc cuûa Taêng, vieäc cuûa thaùp, neân nhöõng leã hoäi boá thí cuûa caùc gia chuû beân ngoaøi, nhaân xaây caát chuøa môùi, xaây caát phoøng môùi, ñaøo ao môùi, ñaøo gieáng môùi, Toân giaû khoâng raûnh ñeå ñeán döï. Do vaäy, y phuïc cuûa toân giaû bò raùch naùt, caùu baån, khoâng saïch seõ. Chuùng ta neân ñem y naøy trao cho toân giaû. Roài chuùng Taêng, sau khi taùc baïch nhò Yeát-ma, ñem y trao cho Toân giaû. Trong luùc baïch yeát-ma, nhoùm saùu Tyø-kheo cuõng coù maët trong chuùng. Khi trao y cho toân giaû roài, nhoùm saùu Tyø-kheo laïi noùi: - Caùc Tyø-kheo naøy, theo choã quen thaân cuûa mình, maø laáy y cuûa chuùng ñem cho. Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Sao, caùc thaày cuøng coù maët trong chuùng khi taùc yeát-ma trao y cho vò kia; sau laïi noùi, “Caùc Tyø-kheo, theo choã quen bieát rieâng cuûa mình, laáy y cuûa chuùng taêng ñem cho.”? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài

408. Nguõ phaàn: Ba-daät-ñeà 80; Taêng kyø, Thaäp tuïng, Caên baûn: 9. Pali, Paêc.8l.

ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Sao caùc oâng cuøng taäp hôïp moät choã taùc baïch yeát- ma ñem y trao cho vò kia. Sau khi y ñaõ ñöôïc trao, caùc oâng laïi noùi, “Caùc Tyø-kheo, theo choã quen bieát rieâng cuûa mình, laáy y cuûa chuùng taêng ñem cho.”? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø- kheo roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, sau khi cuøng chung yeát-ma roài, laïi noùi nhö vaày: “Caùc Tyø-kheo theo choã thaân haäu maø laáy vaät cuûa chuùng Taêng ñem cho,” Ba-daät-ñeà. A. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Thaân haäu: Ñoàng Hoøa thöôïng, ñoàng A-xaø-leâ; cuøng aên, ôû, chuyeän troø,

gaàn guõi vôùi nhau. Vaät cuûa Taêng: Nhö treân ñaõ noùi. Vaät: Y, baùt, oáng ñöïng kim, ni-sö-ñaøn, cho ñeán ñoà uoáng nöôùc. Tyø-kheo kia, tröôùc cuøng chuùng Taêng yeát-ma roài, sau hoái haän, noùi: Caùc Tyø-kheo, theo choã thaân haäu, laáy y vaät cuûa Taêng cho ngöôøi thaân haäu cuûa mình. Noùi roõ raøng, phaïm Ba-daät-ñeà, khoâng roõ raøng phaïm Ñoät-kieát- la. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Söï vieäc thaät nhö vaày: Laáy vaät cuûa Taêng ñem cho ngöôøi quen bieát cuûa mình, thì noùi maø khoâng phaïm. Hoaëc laø noùi vui ñuøa, noùi gaáp voäi, noùi moät mình, noùi trong moäng, hoaëc muoán noùi vieäc naøy nhaàm noùi vieäc kia, taát caû ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 75. KHOÂNG DÖÕ DUÏC409

409. Nguõ phaàn: Ba-daät-ñeà 5>; Taêng kyø: 79; Thaäp tuïng, Caên baûn: 77. Pali, Paêc. 80.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) 207

A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø nöôùc Xaù- veä. Luùc aáy, coù soá ñoâng Tyø-kheo taäp hôïp laïi moät choã cuøng nhau luaän baøn phaùp Tì-ni. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo noùi vôùi nhau: Haõy xem caùc Tyø-kheo naøy cuøng nhau taäp hôïp laïi moät choã, hình nhö muoán vì chuùng ta taùc yeát- ma. Töùc thì, nhoùm saùu ngöôøi lieàn ñöùng daäy boû ra ñi. Caùc Tyø-kheo noùi: - Caùc Thaày ôû laïi, chôù neân ñi. Chuùng Taêng höõu söï, maø laïi coá yù boû ñi, khoâng chòu ôû laïi. Trong soá caùc Tyø-kheo, coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: Chuùng Taêng ñang taäp hôïp, muoán luaän phaùp söï. Sao caùc thaày laïi ñöùng daäy boû ñi? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Taïi sao, chuùng Taêng taäp hôïp muoán luaän phaùp söï, caùc oâng laïi ñöùng daäy boû ñi? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch luïc quaàn xong, baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, khi Taêng ñoaùn söï chöa xong, ñöùng daäy boû ñi, Ba- daät-ñeà. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo, hoaëc coù vò baän vieäc cuûa Taêng, hoaëc baän vieäc cuûa thaùp, hoaëc baän vieäc chaêm soùc Tyø-kheo beänh, nghi. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay cho pheùp döõ duïc. Töø nay noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, khi taêng ñoaùn söï chöa xong, khoâng döõ duïc maø boû ñi,410 Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG

4l0. Taêng kyø: khoâng baïch Tyø-kheo. Caên baûn: maëc nhieân ñöùng daäy (boû ñi), khoâng chuùc thoï

208 BOÄ LUAÄT >

Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Taêng: Cuøng moät thuyeát giôùi, cuøng moät yeát-ma. Söï: Coù möôøi taùm söï phaù Taêng: Phaùp, phi phaùp... cho ñeán thuyeát, phi thuyeát.4ll Neáu Tyø-kheo ñoaùn söï chöa xong maø boû ñöùng daäy ñi ra, chaân böôùc ra khoûi cöûa, Ba-daät-ñeà; moät chaân ngoaøi cöûa, moät chaân trong cöûa, phöông tieän muoán ñi maø khoâng ñi; heïn ñi maø khoâng ñi, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la, Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Coù baän vieäc Taêng, vieäc thaùp, vieäc chuøa chaêm soùc ngöôøi beänh, döõ duïc thì khoâng phaïm. Hoaëc bò caâm khoâng noùi döõ duïc ñöôïc4l2. Hoaëc yeát-ma phi phaùp, yeát-ma phi tì-ni. Hoaëc ñang phöông tieän taùc yeát-ma khoâng truï xöù, toån giaûm, khoâng lôïi, lieân heä söï vieäc Taêng, söï vieäc chuøa Thaùp; nhaém ñeán Hoøa thöôïng, ñoàng Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ, ñoàng A-xaø-leâ, tri thöùc thaân haäu4l>; caùc tröôøng hôïp nhö vaäy, khoâng döõ duïc maø boû ñi, khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 76. DÖÕ DUÏC ROÀI HOÁI414 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø nöôùc Xaù- veä. Khi aáy, trong nhoùm saùu Tyø-kheo coù söï vi phaïm, sôï chuùng Taêng cöû toäi, neân saùu ngöôøi cöù ñi chung vôùi nhau. Trong giôø ñaïi thöïc, tieåu thöïc, khi chuùng Taêng taäp hôïp thuyeát phaùp, hoaëc luùc noùi giôùi, saùu ngöôøi khoâng xa rôøi nhau, khieán cho caùc Tyø-kheo khoâng do ñaâu ñeå taùc phaùp yeát-ma ñöôïc. Sau ñoù moät thôøi gian, vaøo luùc nhoùm saùu Tyø-kheo may y. Caùc Tyø- kheo cuøng baûo nhau, - Nhoùm saùu Tyø-kheo hieän ñang ôû ñaây may y. Neáu caàn taùc phaùp yeát-ma thì nay chính laø luùc. Caùc Tyø-kheo lieàn sai moät vò ñeán keâu:

4ll. Xem ch.ii. Taêng-giaø-baø-thi-sa x. 4l2. Caùc loaïi yeát-ma ñöôïc thöïc hieän khoâng vì ích lôïi cuûa ñoái töôïng; xem Töù phaàn, phaàn ba, ch.xi, (T22, tr.906al7) 4l>. Tham chieáu Luaät Pali, Vin. iv. l5>: Khoâng döõ duïc, boû ñi maø khoâng phaïm neáu nghó raèng, seõ coù söï tranh chaáp giöõa Taêng, seõ coù söï phaù taêng; hay yeát-ma phi phaùp, bieät chuùng; hay yeát-ma choáng laïi ñoái töôïng khoâng nhö phaùp; hoaëc coù vieäc caàn laøm cho ngöôøi beänh; hoaëc ñi giaûi; hoaëc khoâng muoán phaûi ngaên yeát-ma. 4l4. Nguõ phaàn: Ba-daät-ñeà 79; Taêng kyø: 4>; Thaäp tuïng, Caên baûn: 5>. Pali, Paêc. 79.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) 209

- Chuùng Taêng höõu söï. Môøi caùc thaày ñeán. Nhoùm saùu Tyø-kheo hoûi: - Taêng coù vieäc gì? Chuùng toâi khoâng theå ngöng vieäc may y ñeå ñeán ñöôïc. Taêng traû lôøi: - Neáu caùc thaày khoâng theå ñeán ñöôïc, thì cöû moät hai vò mang duïc ñeán. Nhoùm saùu Tyø-kheo lieàn sai moät Tyø-kheo nhaän duïc mang ñeán. Chuùng Taêng taùc phaùp yeát-ma cho moät Tyø-kheo naøy. Taùc phaùp yeát-ma xong, Tyø-kheo aáy

lieàn trôû veà choã nhoùm saùu Tyø-kheo. Luïc quaàn hoûi: - Chuùng Taêng laøm vieäc gì? Tyø-kheo naøy ñaùp: - Baát lôïi cho baûn thaân toâi. Luïc quaàn hoûi: - Chuyeän gì maø baát lôïi cho baûn thaân thaày? Vò aáy noùi: - Chuùng Taêng taùc yeát-ma nhaém ñeán toâi. Nhoùm saùu Tyø-kheo, tröôùc ñoù döõ duïc roài, sau laïi hoái haän, noùi: - Chuùng Taêng taùc yeát-ma nhö vaäy, chaúng phaûi laø yeát-ma. Yeát-ma khoâng thaønh. Chuùng toâi döõ duïc vieäc kia chöù khoâng döõ duïc vieäc naøy. Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Taïi sao caùc thaày döõ duïc roài, sau laïi aên naên noùi: Chuùng toâi döõ duïc vieäc kia, chöù khoâng döõ duïc vieäc naøy? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Taïi sao caùc oâng tröôùc ñaõ döõ duïc sau laïi aên naên noùi: Toâi döõ duïc vieäc naøy chöù khoâng döõ duïc vieäc kia? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø- kheo roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày:

2l0 BOÄ LUAÄT >

Tyø-kheo naøo, döõ duïc roài, sau laïi hoái haän, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Neáu Tyø-kheo döõ duïc roài sau aên naên noùi: Caùc thaày taùc yeát-ma, phi yeát-ma, yeát-ma khoâng thaønh. Toâi döõ duïc vieäc kia chöù khoâng döõ duïc vieäc naøy; noùi roõ raøng, Ba-daät-ñeà; noùi khoâng roõ, phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Söï thaät laø nhö vaäy, phi yeát-ma, yeát-ma khoâng thaønh cho neân noùi nhö theá. Phi yeát-ma khoâng thaønh thì khoâng phaïm. Hoaëc noùi giôõn chôi, noùi gaáp voäi noùi moät mình, noùi trong moäng, muoán noùi vieäc naøy, nhaàm noùi vieäc kia, taát caû ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 77. NGHE LEÙN ÑAÁU TRANH4l5 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, ñöùc Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø nöôùc Xaù-veä. Khi aáy, nhoùm saùu Tyø-kheo nghe nhöõng lôøi ñaáu tranh cuûa caùc Tyø-kheo roài ñem ñeán noùi vôùi ngöôøi kia, khieán cho Taêng chöa coù vieäc tranh caõi thì khôûi leân vieäc tranh caõi, ñaõ coù vieäc tranh caõi thì khoâng töø dieät ñöôïc. Caùc Tyø-kheo nghó nhö vaäy: Vì nguyeân nhaân naøo khieán cho Taêng chöa coù vieäc tranh caõi thì phaùt khôûi vieäc tranh caõi; ñaõ coù vieäc tranh caõi thì khoâng töø dieät ñöôïc? Caùc Tyø-kheo quaùn saùt, lieàn bieát ñieàu ñoù laø do nhoùm saùu Tyø-kheo nghe nhöõng lôøi ñaáu tranh cuûa caùc Tyø-kheo, roài ñem ñeán noùi vôùi ngöôøi kia, cho neân nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo nghe vieäc naøy, trong soá ñoù coù vò thieåu duïc, tri

tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø- kheo: - Taïi sao caùc Thaày nghe nhöõng lôøi ñaáu tranh cuûa caùc Tyø-kheo, roài ñem ñeán noùi vôùi ngöôì kia, khieán cho Taêng chöa coù vieäc tranh caõi thì phaùt khôûi vieäc tranh caõi; ñaõ coù vieäc tranh caõi, thì khoâng tröø dieät ñöôïc? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi

4l5. Nguõ phaàn: Ba-daät-ñeà 60; Taêng kyø: 78; Thaäp tuïng, Caên baûn: 76. Pali, Paâc. 78.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l (Tieáp Theo) 2ll

phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Taïi sao caùc oâng nghe nhöõng lôøi ñaáu tranh cuûa caùc Tyø-kheo, roài ñem vieäc aáy ñeán noùi vôùi ngöôøi kia, khieán cho Taêng chöa coù söï tranh caõi, khôûi leân söï tranh caõi; ñaõ coù söï tranh caõi thì khoâng tröø dieät ñöôïc? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Ñaây laø nhöõng ngöôøi ngu si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ban ñaàu phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo cheá giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, sau khi caùc Tyø-kheo cuøng tranh caõi nhau, nghe416 lôøi ngöôøi naøy ñem qua noùi vôùi ngöôøi kia, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Ñaáu tranh: Coù boán loaïi. Ñoù laø ngoân traùnh, mích traùnh, phaïm traùnh vaø söï traùnh. Nghe: Leùn nghe ngöôøi kia noùi. Neáu Tyø-kheo naøo ñeán nghe nhöõng lôøi tranh caõi cuûa Tyø-kheo khaùc, töø ñöôøng naøy ñeán ñöôøng kia; töø ñaïo ñeán phi ñaïo; töø phi ñaïo ñeán ñaïo; töø cao ñeán thaáp, töø thaáp ñeán cao, ñeán maø coù nghe, phaïm Ba-daät-ñeà, khoâng nghe phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu phöông tieän muoán ñi maø khoâng ñi, hoaëc heïn ñi maø khoâng ñi, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Hoaëc hai ngöôøi noùi chuyeän ôû choã toái; neân buùng ngoùn tay hay taèng haéng ñeå caûnh giaùc hoï, khoâng laøm vaäy thì phaïm Ñoät-kieát-la. Hoaëc hai ngöôøi ôû choã kín noùi, cuõng phaûi khaûy moùng tay hay taèng haéng, khoâng laøm nhö vaäy thì phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Neáu hai ngöôøi noùi chuyeän vôùi nhau ôû choã toái taèng haéng hay buùng ngoùn tay, hoaëc hai ngöôøi ôû choã kín noùi chuyeän, buùng ngoùn tay, taèng haéng. Treân ñöôøng ñi, hai ngöôøi ñi tröôùc cuøng noùi chuyeän, mình töø sau ñi ñeán, taèng haéng, buùng ngoùn tay. Hoaëc muoán taùc yeát-ma phi phaùp, yeát-ma phi tì-ni, caùc yeát-ma khoâng truï xöù, toån giaûm, khoâng lôïi lieân heä chuùng Taêng, lieân heä thaùp, lieân heä Hoøa thöôïng, ñoàng Hoøa thöôïng hoaëc A-xaø-leâ, ñoàng A-xaø-leâ, thaân haäu tri thöùc. Ñoái vôùi caùc yeát-ma nhö vaäy, muoán ñöôïc bieát neân ñeán nghe thì khoâng phaïm.

4l6. Nguõ phaàn: Nghe leùn trong choã khuaát .

2l2 BOÄ LUAÄT >

Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 78. SAÂN ÑAÙNH TYØ KHEO4l7 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, trong nhoùm saùu Tyø-kheo coù moät vò vì saân nhueá ñaùnh (ngöôøi) nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo. Ngöôøi bò ñaùnh lôùn gioïng keâu: - Thoâi, thoâi, ñöøng ñaùnh toâi! Luùc aáy Tyø-kheo ôû phoøng gaàn nghe hoûi: - Chuyeän gì maø la to theá? Tyø-kheo bò ñaùnh noùi: - Vöøa roài toâi bò Tyø-kheo kia ñaùnh. Baáy giôø, coù caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch ngöôøi nhoùm saùu Tyø-kheo: Sao laïi saân nhueá ñaùnh ñaäp (ngöôøi) nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Taïi sao caùc oâng laïi ñaùnh (ngöôøi) nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø- kheo roài, baûo caùc Tyø-kheo. - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, vì noùng giaän, khoâng hoan hæ, ñaùnh Tyø-kheo, Ba- daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Ñaùnh: Hoaëc duøng tay, ñaù hay gaäy. Tyø-kheo duøng tay, ñaù hay gaäy ñaùnh Tyø-kheo, taát caû ñeàu phaïm Ba- daät-ñeà.4l8 Ngoaøi caây, tay, ñaù ra, duøng caùc thöù khaùc nhö chìa khoùa cöûa,

4l7. Nguõ phaàn: Ba-daät-ñeà 7l; Taêng kyø: 58; Thaäp tuïng, Caên baûn: 48. 4l8. Nguõ phaàn: Neáu khoâng vì saân maø ñaùnh, khoâng phaïm Ba-daät-ñeà.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l (Tieáp Theo) 2l>

moùc caâu, caùn phuû phaát, caùn thuû lö, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Hoaëc coù beänh caàn ñaám boùp; hoaëc aên bò ngheïn caàn vuoát cho xuoáng; hoaëc noùi khoâng nghe caàn ñuïng vaøo ngöôøi, khieán cho hoï nghe; hoaëc luùc nguû maø ñuïng phaûi; hoaëc khi ñi kinh haønh tôùi lui maø ñuïng nhau; hoaëc khi queùt ñaát, ñaàu caùn choåi daøi ñuïng nhaàm phaûi; taát caû ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 79. NHAÙ ÑAÙNH TYØ KHEO4l9 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø nöôùc Xaù- veä. Khi aáy, nhoùm saùu Tyø-kheo duøng tay taùt nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo. Vò bò taùt,420 lôùn tieáng la: - Thoâi, thoâi ñöøng laøm vaäy! Tyø-kheo ôû phoøng gaàn nghe, lieàn hoûi: - Vì sao keâu la lôùn tieáng nhö theá? Nhoùm möôøi

baûy noùi: - Tyø-kheo naøy khoa tay ñaùnh toâi, neân toâi phaûi la lôùn. Caùc Tyø-kheo nghe, trong soá ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch vò nhoùm saùu Tyø-kheo: Taïi sao thaày khoa tay ñaùnh nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Taïi sao caùc oâng duøng tay ñaùnh nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø- kheo roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû

4l9. Nguõ phaàn: Ba-daät-ñeà 72; Taêng kyø: 59; Thaäp tuïng, Caên baûn: 49. Pali, Paâc. 75. 420. Haùn: Baùc , ñaùnh hay taùt. Nguõ phaàn: Nghæ nhö ñaû töôùng , laøm boä nhö ñaùnh. Taêng-kyø: Traéc chöôûng ñao nghæ , nghieâng baøn tay laøm boä dao cheùm. Pali: Talasattika uggireyya, ñöa loøng tay leân,» nghóa laø, doaï ñaùnh.

2l4 BOÄ LUAÄT >

phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, vì giaän hôøn khoâng vui, duøng tay (nhaù) ñaùnh421 Tyø- kheo, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Tay: Chæ cho hai baøn tay. Tyø-kheo kia vì giaän hôøn laáy tay ñaùnh Tyø-kheo khaùc Ba-daät-ñeà. Tröø tay ra, neáu duøng then cöûa, phaát traàn, thuû höông, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Ngöôøi khaùc muoán ñaùnh, ñöa tay chaän laïi. Hoaëc voi ñeán, giaëc cöôùp ñeán, aùc thuù ñeán, keû caàm gai nhoïn ñeán, laáy tay ngaên chaän laïi thì khoâng phaïm. Hoaëc muoán qua soâng; hoaëc muoán vöôït qua choã buøn laày, nöôùc ñoïng, gaàn nhau ñöa tay ngoaét Tyø-kheo khaùc ñeán, chaïm truùng hoï thì khoâng phaïm. Hoaëc ngöôøi kia khoâng nghe, mình duøng tay ra hieäu khieán cho hoï nghe; hoaëc khi nguû; hoaëc khi tôùi lui qua laïi, hay queùt ñaát; hoaëc quô caây gaäy ñuïng nhaàm, chôù khoâng coá yù laøm, taát caû ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 80. VU KHOÁNG TAÊNG TAØN422 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø nöôùc Xaù Veä. Khi aáy, nhoùm saùu Tyø-kheo vì giaän hôøn, vu khoáng nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo baèng phaùp Taêng-giaø-baø-thi-sa khoâng caên cöù 42>. Khi aáy, caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo, - Taïi sao caùc thaày vì giaän hôøn, vu khoáng nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo baèng phaùp Taêng-giaø-baø-thi-sa khoâng caên cöù? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy

baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch

42l. Dó thuû baùc ; xem cht. treân. 422. Nguõ phaàn: Ba-daät-ñeà 75; Taêng kyø: 90; Thaäp tuïng, Caên baûn: 69. Pali, Paâc. 76. 42>. Xem Ch. ii. Taêng-giaø-baø-thi-sa 8& 9.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) 2l5

nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Taïi sao caùc oâng vì giaän hôøn laïi duøng Taêng-giaø-baø- thi-sa voâ caên cöù ñeå huûy baùng nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø- kheo roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, vì giaän hôøn, vu khoáng (Tyø-kheo khaùc) baèng phaùp Taêng-giaø-baø-thi-sa khoâng caên cöù, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Caên cöù: Coù ba: Chöùng cöù do thaáy, do nghe, do nghi. - Chöùng cöù do thaáy: Thaät thaáy vò aáy loäng aâm xuaát tinh, hoaëc thaáy cuøng phuï nöõ thaân xuùc chaïm nhau, hoaëc thaáy cuøng phuï nöõ noùi thoâ aùc, hoaëc thaáy ñoái tröôùc ngöôøi phuï nöõ töï khen thaân mình, hoaëc thaáy khi ñang cuøng nhau laøm moâi giaù. Hoaëc laø ngöôøi khaùc thaáy, roài nghe töø ngöôøi ñoù. Ñoù goïi laø chöùng cöù do thaáy. - Chöùng cöù do nghe: Nghe vò aáy loäng aâm xuaát tinh, hoaëc cuøng phuï nöõ thaân gaàn guõi nhau, hoaëc nghe cuøng phuï nöõ noùi thoâ aùc, hoaëc nghe ñoái tröôùc ngöôøi phuï nöõ töï khen thaân mình, hoaëc nghe cuøng nhau moâi giaù. Hoaëc laø ngöôøi khaùc nghe, töø ngöôøi ñoù maø nghe. Ñoù goïi laø chöùng cöù do nghe. - Chöùng cöù do nghe nghi: Coù hai nhaân duyeân sanh nghi: Do thaáy sanh nghi, vaø do nghe sanh nghi. * Theá naøo laø thaáy sanh nghi? Thaáy ngöôøi kia cuøng ngöôøi phuï nöõ, khi töø trong röøng ñi ra, hay khi vaøo trong röøng, hoaëc traàn truoàng khoâng coù y, ñoà baát tònh tieát ra nhôùp thaân; hoaëc thaáy cuøng aùc tri thöùc haønh söï, hoaëc cuøng vui ñuøa. Ñoù goïi laø do thaáy sanh nghi. * Theá naøo laø nghe sanh nghi? Hoaëc nghe nôi choã ñoù, nghe tieáng ñoäng nôi giöôøng, nghe tieáng neäm coû, nghe tieáng thôû maïnh, nghe tieáng noùi, nghe tieáng giao hoäi; hoaëc nghe ngöôøi kia töï noùi: Toâi phaïm xuaát tinh. Toâi cuøng ngöôøi nöõ thaân chaïm nhau. Toâi cuøng ngöôøi nöõ noùi lôøi thoâ aùc. Toâi ñoái tröôùc ngöôøi nöõ töï khen thaân mình. Toâi laøm mai moâi nam nöõ. Trong khi nghe nhöõng vieäc nhö vaäy maø sanh nghi.

2l6 BOÄ LUAÄT >

Ngoaøi ba caên ra, duøng caùc vieäc khaùc vu khoáng. Ñoù goïi laø khoâng caên cöù. Tyø-kheo naøo, vì giaän hôøn, vu khoáng baèng phaùp Taêng-giaø-baø-thi- sa khoâng caên cöù, noùi roõ raøng phaïm Ba-daät-ñeà; noùi khoâng roõ raøng phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la.

Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Coù thaáy, coù nghe, coù nghi, noùi ñuùng söï thaät, muoán khieán cho ngöôøi kia aên naên maø khoâng vu khoáng; hoaëc noùi vui, noùi gaáp voäi, noùi moät mình, noùi trong moäng, hoaëc muoán noùi vieäc naøy nhaàm noùi vieäc khaùc thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 81. THAÂM NHAÄP VÖÔNG CUNG424 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø nöôùc Xaù- veä. Khi aáy, trong thaønh Xaù-veä coù moät Baø-la-moân thuoäc doøng hoï lôùn, teân laø Da-nhaõ-ñaït,425 coù nhieàu cuûa caûi quyù baùu, sanh nghieäp khoâng löôøng, ruoäng ñaát, gaïo luùa khoâng theå keå xieát, vaøng baïc, xa cöø, maõ naõo chaân chaâu, hoå phaùch thuûy tinh, löu ly, voi ngöïa, toâi tôù, kho taøng ñaày ñuû dö daät; oai töôùng ñaày ñuû. Da-nhaõ-ñaït coù moät tôù gaùi teân laø Hoaøng Ñaàu,426 thöôøng troâng coi vöôøn Maït-lôïi427. Ñöùa tôù gaùi kia thöôøng öu saàu noùi: Ñeán khi naøo ta môùi thoaùt khoûi kieáp soáng toâi tôù? Moät sôùm mai noï, ñöùa tôù gaùi kia nhaän phaàn côm khoâ cuûa mình, mang vaøo trong vöôøn. Vaøo luùc ñoù, giôø khaát thöïc ñaõ ñeán, Ñöùc Theá Toân maëc y böng baùt vaøo thaønh khaát thöïc. Ngöôøi tôù gaùi Hoaøng Ñaàu töø xa troâng thaáy ñöùc Nhö Lai, taâm töï nghó: Nay ta neân ñem phaàn côm khoâ naøy daâng cuùng cho Sa-moân kia, may ra, ta coù theå thoaùt khoûi kieáp toâi ñoøi. Nghó xong, Hoaøng Ñaàu lieàn ñem phaàn côm daâng cuùng ñöùc Nhö Lai. Ñöùc Theá Toân duõ loøng thöông nhaän söï cuùng döôøng roài trôû veà tònh xaù. Ngöôøi tôù gaùi Hoaøng Ñaàu tieáp tuïc treân ñöôøng ñeán vöôøn Maït-lôïi. Baáy giôø, vua Ba-tö-naëc, ñieåm boán binh chuûng du ngoaïn saên baén.

424. Nguõ phaàn: Ba-daät-ñeà 65; Taêng kyø: 82; Thaäp tuïng, Caên baûn: 82. Pali, Paêc. 8>. 425. Da-nhaõ-ñaït (Pali: Yaññadatta, nhöng khoâng coù chuyeän keå lieân heä trong caùc tö lieäu Pali). Nhaân duyeân cuûa Maït-lî phu nhaân, khoâng ñöôïc keå trong caùc boä. Taêng kyø giôùi thieäu ñoïc trong Trung A-haøm. 426. Hoaøng Ñaàu . Taøi lieäu Pali noùi baø laø con gaùi cuûa moät ngöôøi laøm traøng hoa ôû Kosala. 427. Mat-lò vieân . Pali: Mallikārāma, khu vöôøn trong thaønh Xaù-veä, vì cuûa Maït-lò Phu nhaân neân ñöôïc goïi teân nhö vaäy. Truyeän keå ôû ñaây, teân cuûa Phu nhaân ñöôïc goïi nhö vaäy vì nguyeân laø coâ gaùi giöõ vöôøn hoa mallikā.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) 2l7

Ñoaøn tuøy tuøng phaân taùn ra ñuoåi theo baày höôu. Luùc naøy thôøi tieát ñang noùng böùc, nhaø vua meät moûi. Töø xa vua troâng thaáy vöôøn Maït-lôïi gaàn ñoù, lieàn cho leänh quay xe ñeán. Ñeå xe beân ngoaøi, nhaø vua ñi boä vaøo trong vöôøn. Baáy giôø, Hoaøng Ñaàu töø xa thaáy vua Ba-tö-naëc ñeán, lieàn khôûi sanh yù nghó: Ngöôøi ñang tieán ñeán vôùi daùng boä cöû chæ, chaúng phaûi laø ngöôøi thöôøng. Lieàn tieán ñeán tröôùc maët ñeå nghinh ñoùn, vôùi lôøi kính caån chaøo hoûi: - Chaøo Ñaïi nhaân môùi ñeán! Môøi ngaøi ñeán ngoài treân choã ngoài naøy. Hoaøng Ñaàu lieàn côûi aùo traûi ra, môøi nhaø vua ngoài. Hoaøng Ñaàu thöa hoûi: - Ngaøi caàn nöôùc röûa chaân hay khoâng? Nhaø vua noùi: - Caàn. Hoaøng Ñaàu lieàn laáy laù sen muùc nöôùc ñem ñeán cho nhaø vua. Nhaø vua töï duøng nöôùc röûa. Hoaøng

Ñaàu chaø, kyø chaân cho nhaø vua vaø thöa: - Ngaøi coù caàn nöôùc ñeå röûa maët khoâng? Nhaø vua noùi: - Caàn. Hoaøng Ñaàu laïi laáy laù sen muùc ñaày nöôùc ñem ñeán ñeå nhaø vua röûa maët. Hoaøng Ñaàu thöa tieáp: - Ngaøi caàn nöôùc ñeå uoáng hay khoâng? Nha vua noùi: - Muoán uoáng. Hoaøng Ñaàu lieàn ñeán nôi ao; röûa tay saïch seõ, roài laáy laù sen toát, muùc ñaày nöôùc ñem ñeán cho nhaø vua uoáng. Hoaøng Ñaàu laïi thöa vua: - Khoâng bieát, Ngaøi coù caàn nghæ moät chuùt hay khoâng? Nhaø vua noùi: - Caàn yeân nghæ moät chuùt. Hoaøng Ñaàu laïi lieàn côûi moät chieác aùo traûi ra, môøi vua naèm nghæ. Khi nhaø vua naèm xong, Hoaøng Ñaàu ñeán moät beân quyø thaúng goái xoa boùp cô theå ñeå giaûi toûa moûi meät cho nhaø vua. Thaân cuûa Hoaøng Ñaàu meàm maïi dòu daøng nhö thaân cuûa thieân nöõ. Khi nhaø vua ñöôïc xoa boùp eâm dòu, khôûi yù nghó: Chöa töøng coù moät ngöôøi nöõ naøo thoâng minh nhö theá naøy. Ta khoâng baûo maø laøm taát caû vieäc theo yù muoán cuûa ta. Nhaø vua lieàn hoûi: - Ngöôøi laø con gaùi nhaø ai? Hoaøng Ñaàu traû lôøi:

2l8 BOÄ LUAÄT >

- Toâi laø ngöôøi ôû cuûa gia ñình Da-nhaõ-ñaït. Chuû toâi sai toâi giöõ vöôøn Maït-lôïi naøy. Trong khi nhaø vua hoûi Hoaøng Ñaàu nhö vaäy thì Ñaïi thaàn cuûa vua Ba-tö-naëc tìm theo daáu veát cuûa xe, ñeán nôi vöôøn Maït-lôïi, quyø laïy döôùi chaân vua xong, ñöùng qua moät beân. Nhaø vua ra leänh cho moät ngöôøi: - Ngöôøi haõy ñeán keâu Baø-la-moân Da-nhaõ-ñaït ñeán choã vua. Ngöôøi nhaän leänh nhaø vua lieàn ñeán keâu Baø-la-moân. Baø-la-moân ñeán quyø laïy döôùi chaân nhaø vua xong, ñöùng qua moät beân. Nhaø vua hoûi: - Ngöôøi nöõ naøy laø toâi tôù cuûa ngöôi phaûi khoâng? Baø-la-moân traû lôøi: - Ñuùng nhö vaäy. Nhaø vua noùi: - Nay ta muoán laáy ngöôøi naøy laøm vôï, yù ngöôi theá naøo? Ngöôøi Baø-la-moân taâu: - Ngöôøi naøy laø toâi ñoøi, laøm sao laøm vôï cuûa nhaø vua ñöôïc? Nhaø vua khaúng ñònh: - Ñieàu ñoù khoâng can gì. Ngöôi chæ cho bieát laø phaûi traû giaù bao nhieâu maø thoâi. Ngöôøi Baø-la-moân taâu: - Duø laø giaù ñaùng traêm ngaøn löôïng vaøng; toâi ñaâu daùm nhaän. Toâi xin daâng hieán leân Ñaïi vöông. Nhaø vua noùi: - Khoâng theå ñöôïc. Nay ta laáy laøm vôï, taïi sao laïi khoâng tính giaù? Nhaø vua lieàn ra leänh xuaát traêm ngaøn löôïng vaøng giao cho ngöôøi Baø-la-moân. Giao xong, nhaø vua lieàn sai ngöôøi veà cung, laáy caùc thöù anh laïc, aùo xieâm ñoà phuïc söùc. Sau khi taém goäi, trang ñieåm thaân mình, roài ngoài chung xe vôùi vua trôû veà cung, cuøng vôùi caùc Ñaïi thaàn hoä veä thaùp tuøng. Baáy giôø, Hoaøng Ñaàu môùi nghó: Ngöôøi naøy khoâng phaûi laø ai khaùc maø chính laø vua Ba-tö-naëc. Hoaøng Ñaàu ñöôïc ñöa vaøo ôû trong cung, taäp hoïc caùc thöù kyõ thuaät thô toaùn, in, hoïa caùc thöù hình töôïng, ca vuõ hyù nhaïc, khoâng boä moân naøo khoâng bieát. Vì töø trong vöôøn Maït-lôïi ñem veà, neân baø ñöôïc ñaët teân Maït-lôïi phu nhaân. Cho ñeán khi tuoåi lôùn, vua caøng aùi kính. Sau ñoù moät thôøi gian, trong soá naêm traêm ngöôøi nöõ, Maït-lôïi ñöôïc nhaø vua laäp laøm Ñeä nhaát Phu nhaân. Khi ôû treân ñieän cao, Maït-lôïi Phu nhaân töï nghó: Do nhaân duyeân nghieäp baùo gì maø ta ñöôïc thoaùt khoûi kieáp toâi ñoøi, nay ñöôïc soáng khoaùi

laïc theá naøy? Roài nghó tieáp: Phaûi chaêng, do tröôùc ñaây ta ñaõ duøng phaàn aên cuûa ta laø côm khoâ troän vôùi maät, daâng cuùng Sa-moân; vì nhaân duyeân aáy maø nay ta ñöôïc thoaùt khoûi thaân toâi ñoøi, thoï söï khoaùi laïc theá naøy? Maït-lôïi phu nhaân lieàn hoûi ngöôøi haàu caän: - Trong thaønh Xaù-veä coù Sa-moân hình maïo nhö vaäy chaêng? Ngöôøi haàu caän thöa: - Coù. Ñoù chính laø ñöùc Nhö Lai Voâ sôû tröôùc, Chí chaân Ñaúng chaùnh giaùc. Phu nhaân nghe roài, laáy laøm hoan hyû, lieàn muoán ñeán choã Ñöùc Phaät, neân ñeán thöa vôùi vua Ba-tö-naëc: - Taâu ñaïi vöông! Toâi muoán ñeán yeát kieán vaø leã baùi thaêm hoûi Ñöùc Phaät. Nhaø vua noùi: - Neân bieát laø ñuùng thôøi. Maït-lôïi phu nhaân lieàn söûa soaïn xe ngöïa ñeán naêm traêm chieác, cuøng naêm traêm theå nöõ thò tuøng, ra khoûi thaønh Xaù-veä, ñi ñeán tònh xaù Kyø-hoaøn. Ñeán nôi, Maït-lôïi xuoáng xe, ñi boä vaøo. Töø xa thaáy ñöùc Nhö Lai töôùng maïo ñoan chaùnh, caùc caên tònh ñònh, thaønh töïu voâ thöôïng ñieàu phuïc, nhö voi chuùa ñaõ ñöôïc ñieàu phuïc, nhö hoá thaúm trong laëng, thanh tònh khoâng nhôùp. Phu nhaân thaáy vaäy lieàn sanh hoan hyû, ñeán choã Ñöùc Phaät, ñaûnh leã döôùi chaân, roài ngoài qua moät beân, baïch Phaät: - Do nhaân duyeân naøo, thoï thaân ngöôøi nöõ, nhan saéc xaáu xí, ngöôøi thaáy khoâng öa, cuûa caûi thieáu thoán, khoâng coù oai löïc? Do nhaân duyeân naøo nhan saéc xaáu xí, ngöôøi thaáy khoâng öa, cuûa caûi khoâng thieáu, khoâng coù oai löïc lôùn? Do nhaân duyeân naøo nhan saéc xaáu xí, ngöôøi thaáy khoâng öa, cuûa caûi khoâng thieáu, coù oai löïc lôùn? Do nhaân duyeân naøo, nhan saéc xinh ñeïp, ngöôøi thaáy hoan hyû, cuûa caûi khoâng thieáu, coù oai löïc lôùn? Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân môùi giaûng cho Maït-lôïi phu nhaân nghe: - Hoaëc coù ngöôøi nöõ, loøng nhieàu saân nhueá, ñoái vôùi ngöôøi öa gaây naõo haïi cho ngöôøi. Hoaëc vì ít lôøi maø noåi thònh noä. Hoaëc vì nhieàu lôøi neân saân nhueá cuõng nhieàu. Cuõng khoâng boá thí cho Sa-moân, Baø-la-moân, ngöôøi giaø coâ quaû baàn cuøng, moãi khi hoï ñeán caàu xin, y phuïc, aåm thöïc voi ngöïa xe coä, höông hoa anh laïc, phoøng xaù ngoïa cuï, ñeøn ñuoác. Taát caû ñeàu khoâng boá thí. Thaáy ngöôøi khaùc ñöôïc lôïi döôõng sanh taâm taät ñoá. Cho neân, naøy Maït-lôïi nöõ nhaân, do nhieàu saân nhueá neân töôùng maïo xaáu xí, ngöôøi thaáy khoâng öa. Do khoâng boá thí neân cuûa caûi thieáu thoán. Do thaáy ngöôøi ñöôïc lôïi döôõng sanh taâm taät ñoá, neân khoâng coù oai löïc. - Naøy Maït-lôïi Phu nhaân! Ngöôøi nöõ maø taâm nhieàu saân nhueá, ñoái vôùi

220 BOÄ LUAÄT >

ngöôøi öa gaây phieàn naõo. Hoaëc vì ít lôøi maø noåi thònh noä. Hoaëc vì nhieàu lôøi neân saân nhueá cuõng nhieàu. Nhöng hay boá thí cho Sa-moân, Baø-la-moân, ngöôøi giaø coâ quaû, baàn cuøng, moãi khi hoï ñeán caàu xin, y phuïc aåm thöïc, voi ngöïa xe coä, höông hoa anh laïc, phoøng xaù ngoïa cuï ñeàu cung caáp cho hoï. Nhöng thaáy ngöôøi khaùc ñöôïc lôïi döôõng sanh taâm taät ñoá. Cho neân, ngöôøi nöõ ñoù, do nhieàu saân nhueá maø töôùng maïo xaáu xí; nhôø boá thí neân cuûa caûi khoâng thieáu; vaø do taâm taät ñoá neân khoâng coù oai löïc. - Naøy Maït-lôïi Phu nhaân! Ngöôøi nöõ maø taâm nhieàu saân nhueá, öa gaây naõo haïi cho ngöôøi, noùi ít hieän

saân nhueá nhieàu, noùi nhieàu cuõng hieän saân nhueá nhieàu, maø hay boá thí cho Sa-moân, Baø-la-moân, ngöôøi giaø coâ ñôn, baàn cuøng, khi hoï ñeán caàu xin, y phuïc, aåm thöïc, hoa höông anh laïc, cho ñeán phoøng xaù ngoïa cuï, ñeøn ñuoác, ñeàu cung caáp cho hoï; thaáy ngöôøi ñöôïc lôïi döôõng, taâm khoâng sanh taät ñoá. Cho neân, ngöôøi nöõ naøy, do saân nhueá neân töôùng maïo xaáu xí; nhôø boá thí neân cuûa caûi khoâng thieáu, vaø do thaáy ngöôøi ñöôïc taøi lôïi khoâng sanh taät ñoá neân coù oai löïc lôùn. - Naøy Maït-lôïi! Ngöôøi nöõ maø khoâng coù saân nhueá, khoâng gaây naõo haïi chi ngöôøi; noùi ít, noùi nhieàu cuõng khoâng hieän saân nhueá; hay boá thí Sa-moân, Baø-la-moân, ngöôøi coâ quaû, giaø nua, baàn cuøng, khi hoï ñeán xin voi ngöïa xe coä, y phuïc aåm thöïc, cho ñeán ñeøn ñuoác ñeàu cung caáp cho hoï; thaáy ngöôøi ñöôïc lôïi döôõng khoâng sanh taät ñoá. Naøy, Maït-lôïi nöõa nhaân! Vì khoâng saân nhueá neân nhan saéc ñoan chaùnh, vì boá thí neân cuûa caûi khoâng thieáu vaø vì khoâng taät ñoá neân coù oai löïc lôùn. - Naøy Maït-lôïi! Do nhöõng nhaân duyeân naøy cho neân ngöôøi nöõ töôùng maïo xaáu xí, cuûa caûi thieáu thoán, khoâng coù oai löïc. Do nhöõng nhaân duyeân naøy, ngöôøi nöõ töôùng maïo xaáu xí; nhöng cuûa caûi khoâng thieáu, maø laïi khoâng coù oai löïc. Do nhöõng nhaân duyeân naøy, ngöôøi nöõ töôùng maïo xaáu xí; nhöng cuûa caûi khoâng thieáu, coù oai löïc lôùn. Do nhaân duyeân naøy, ngöôøi nöõ töôùng maïo ñoan chaùnh, cuûa caûi khoâng thieáu, coù oai löïc lôùn. Baáy giôø, Maït-lôïi phu nhaân, laïi baïch Ñöùc Phaät: - Kính baïch Ñaïi ñöùc! Ñôøi tröôùc con nhieàu saân nhueá, öa gaây naõo haïi cho ngöôøi, noùi ít maø hieän nhieàu saân nhueá, noùi nhieàu cuõng hieän nhieàu saân nhueá. Taïi sao vaäy? Vì ñôøi naøy, con thoï thaân hình xaáu xí, ngöôøi khoâng öa thích. Nhôø vaäy cho neân bieát ñöôïc. - Baïch Ñaïi ñöùc! Ñôøi tröôùc con hay laøm vieäc boá thí cho Sa-moân, Baø-la-moân, ngöôøi giaø coâ ñôn baàn cuøng. Khi hoï ñeán caàu xin, y phuïc aåm thöïc, cho ñeán ñeøn ñuoác, ñeàu cung caáp cho hoï, cho neân ngaøy nay cuûa caûi khoâng thieáu. - Baïch Ñaïi Ñöùc! Ñôøi tröôùc con thaáy ngöôøi khaùc ñöôïc lôïi döôõng,

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l (Tieáp Theo) 22l

khoâng sanh taâm taät ñoá, cho neân ngaøy nay coù oai löïc lôùn. Trong cung cuûa vua Ba-tö-naëc coù naêm traêm ngöôøi nöõ, ñeàu laø doøng hoï Saùt-lôïi, maø con laø ngöôøi ñöôïc toân quyù töï taïi trong ñoù. - Kính baïch Ñaïi ñöùc! Töø nay veà sau, con khoâng saân nhueá, khoâng gaây naõo haïi cho ngöôøi, khoâng döïa vaøo noùi ít noùi nhieàu maø hieän saân nhueá; thöôøng boá thí Sa-moân, Baø-la-moân, ngöôøi giaø coâ quaû baàn cuøng; khi hoï ñeán caàu xin y phuïc, voi ngöïa, xe coä, cho ñeán ñeøn ñuoác, con ñeàu cung caáp cho hoï. Neáu thaáy ngöôøi ñöôïc lôïi döôõng thì taâm con khoâng sanh taät ñoá. - Kính baïch Ñöùc Theá Toân! Töø nay veà sau, troïn ñôøi con nguyeän quy y Phaät Phaùp, Taêng, laøm ngöôøi öu-baø-tö. Töø nay veà sau, con nguyeän thoï trì khoâng saùt sanh, cho ñeán khoâng uoáng röôïu. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân vì Maït-lôïi phu nhaân duøng voâ soá phöông tieän noùi phaùp khai hoùa, khieán ñöôïc hoan hyû. Nhöõng phaùp aáy laø boá thí, trì giôùi, vaø sanh thieân. Noùi duïc laø toäi loãi, duïc laø baát tònh, laø höõu laäu oâ nhieãm, laø troùi buoäc. Khen ngôïi söï ích lôïi cuûa xuaát ly, giaûi thoaùt. Maït-lôïi lieàn töø nôi choã ngoài maø

saïch heát caùc traàn caáu, ñöôïc söï thanh tònh cuûa con maét, thaáy phaùp, ñaéc phaùp, ñöôïc chöùng quaû. Roài Phu nhaân laïi baïch Ñöùc Phaät: - Nay con, laàn thöù hai, laàn thöù ba, quy y Phaät, Phaùp, Taêng laøm ngöôøi öu-baø-tö, töø nay veà sau troïn ñôøi con khoâng saùt sanh, cho ñeán khoâng uoáng röôïu. Maït-lôïi lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy, ñaûnh kính leã döôùi chaân Ñöùc Phaät, nhieãu Phaät ba voøng roài caùo lui. Khi veà ñeán cung, Maït-lôïi khuyeán duï vua Ba-tö-naëc, khieán nhaø vua tin öa Phaät phaùp. Sau khi vua ñaõ coù tín taâm, vua cho pheùp caùc Tyø- kheo ra vaøo trong cung, caùc, khoâng trôû ngaïi. Baáy giôø, Ca-löu-ñaø-di, ñeán giôø, maëc y, böng baùt vaøo hoaøng cung cuûa vua Ba-tö-naëc. Trong luùc aáy, nhaø vua vaø phu nhaân coøn ñang nguû ngaøy. Phu nhaân töø xa thaáy Ca-löu-ñaø-di ñeán, lieàn ñöùng daäy maëc aùo vaøo. Roài laáy chieác aùo raát quyù lau choã ngoài ñeå môøi Ca-löu ngoài. Phu nhaân ñeå tuoät y, rôùt xuoáng ñaát, loä hình, neân xaáu hoå, ngoài xuoáng. Ca-löu-ñaø-di thaáy, xoay mình ra khoûi hoaøng cung. Nhaø vua lieàn hoûi phu nhaân: - Vöøa roài, Tyø-kheo thaáy hình cuûa khanh? Phu nhaân thöa vôùi nhaø vua: - Tuy thaáy, nhöng nhö anh chò em chöù khoâng chi khaùc. Vieäc aáy khoâng baän taâm. Baáy giôø, Ca-löu-ñaø-di trôû veà laïi trong Taêng-giaø-lam; roài ñem noùi vôùi Tyø-kheo: Ñeä nhaát baûo cuûa vua Ba-tö-naëc, nay toâi ñöôïc thaáy roõ.

222 BOÄ LUAÄT >

Tyø-kheo hoûi: - Thaày ñöôïc thaáy baûo vaät gì? Ca-löu-ñaø-di noùi: - Toâi thaáy Maït-lôïi phu nhaân loä hình. Toâi thaáy taát caû! Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch Ca-löu-ñaø-di: Sao laïi vaøo trong cung, ñeán choã ôû cuûa theå nöõ? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, bieát maø Ngaøi coá hoûi Ca-löu-ñaø-di: - Söï thaät oâng coù vaøo trong vöông cung, ñeán choã ôû cuûa theå nöõ khoâng? Ca-löu-ñaø-di thöa: - Kính baïch Ñöùc Theá Toân, söï thaät coù nhö vaäy. Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän, quôû traùch Ca-löu-ñaø-di: - Vieäc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Taïi sao oâng vaøo trong cung noäi, choã ôû cuûa theå nöõ? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Ca-löu-ñaø-di roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, khi nhaø vua quaùn ñaûnh doøng Saùt-ñeá-lôïi428 chöa ra khoûi, baûo vaät chöa ñöôïc thu caát maø vaøo; neáu quaù khoûi ngaïch cöûa cung, phaïm Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Vua quaùn ñaûnh doøng Saùt-ñeá-lôïi:429 laáy nöôùc trong boán ñaïi haûi, laáy caùi söøng beân höõu con boø traéng, thu thaäp taát caû haït gioáng, ñöïng ñaày beân trong, ñeå treân chieác xe cuûa nhaø vua, khieán caùc Tieåu vöông khieâng. Nhaø vua cuøng Ñeä nhaát Phu nhaân ngoài treân xe. Ñaïi Baø-la-moân duøng nöôùc röôùi

428. Nguõ phaàn: Khoâng coù chi tieát vua Quaùn ñænh. Taêng kyø: Vua nhöng khoâng phaûi doøng Saùt-lôïi; hoaëc Saùt-lôïi nhöng khoâng phaûi quaùn ñaûnh; ñeàu khoâng phaïm. 429. Haùn: Saùt-lôïi thuyû nghieâu ñaàu chuûng . Taêng kyø: Saùt-ñeá-lôïi Quaùn ñaûnh vöông .

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l (Tieáp Theo) 22>

treân ñaûnh cuûa vua. Neáu laø doøng Saùt-lôïi, khi laøm pheùp röôùi nöôùc treân ñaàu töùc laø laäp vöông vò. Do vaäy, goïi laø vua quaùn ñaûnh doøng Saùt-lôïi. Neáu laø doøng Baø-la-moân, tyø-xaù, thuû-ñaø-la ñöôïc laøm pheùp laáy nöôùc röôùi leân ñaàu ñeå laäp vöông vò, nhaø vua aáy cuõng goïi laø vua quaùn ñaûnh doøng Saùt-lôïi. Chöa ra khoûi: Töùc laø nhaø vua chöa ra khoûi, theå nöõ chöa trôû veà choã cuõ. Chöa giaáu baûo vaät: Vaøng baïc chaân chaâu, xa cöø maõ naõo, thuûy tinh löu ly, boái ngoïc4>0. Taát caû caùc vaät baùu anh laïc chöa ñem caát. Tyø-kheo naøo, khi doøng vua Saùt-lôïi quaùn ñaûnh, chöa ra khoûi, chöa caát cuûa quyù, maø vaøo ngaïch cöûa cuûa vöông cung, Ba-daät-ñeà. Moät chaân ngoaøi, moät chaân trong, ùy muoán ñi, hoaëc cuøng heïn maø khoâng ñi, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tröø doøng vua Saùt-lôïi, neáu vaøo caùc nhaø Tuùc taùn tieåu vöông4>l, tröôûng giaû haøo quyù, böôùc qua ngaïch cöûa ñeàu phaïm Ñoät- kieát-la. Tyø-kheo-ni, Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Nhaø vua ñaõ ra khoûi, theå nöõ veà choã cuõ; baûo vaät, anh laïc ñaõ caát; hoaëc coù vieäc caàn ñeán taâu vôùi nhaø vua; hoaëc bò goïi ñeán, hoaëc bò theá löïc baét ñi; hoaëc maïng naïn; phaïm haïnh naïn; taát caû ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 82. CAÀM NAÉM BAÛO VAÄT4>2 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø nöôùc Xaù- veä. Luùc aáy, coù cö só ñeä töû cuûa ngoaïi ñaïo, ôû nöôùc Caâu-taùt-la, treân ñöôøng ñi, gheù nghæ moät beân ñöôøng, boû queân moät caùi ñaõy, trong ñoù ñöïng moät ngaøn löôïng vaøng. Baáy giôø, coù soá ñoâng Tyø-kheo cuõng ñi treân ñöôøng naøy, sau ñoù cuõng döøng nghæ beân ñöôøng, nôi choã ngöôøi cö só nghæ. Caùc Tyø- kheo thaáy chieác ñaõy ñöïng vaøng ñeå nôi ñaát, cuøng baûo nhau: Ta neân mang ñi. Neáu coù ngöôøi chuû naøo bieát, seõ traû laïi cho hoï. Noùi xong, lieàn mang ñi theo. Ngöôøi cö só queân goùi vaøng kia ñi chöøng vaøi daëm, nhôù laïi, lieàn gaáp gaùp ñi trôû lui.

4>0. Nguõ phaàn: Vaät quyù troïng, vaø nöõ saéc, ñeàu ñöôïc goïi laø baûo vaät. Taêng kyø: Baûo vaät, chæ cho Vöông Phu nhaân. 4>l. Tuùc taùn tieåu vöông . Tieåu vöông (nhieàu nhö thoùc ñöôïc raûi) cai trò moät tieåu quoác, phuï thuoäc Quaùn ñaûnh vöông. 4>2. Nguõ phaàn: Ba-daät-ñeà 69; Taêng kyø: 49; Thaäp tuïng, Caên baûn: 58. Pali, Paâc. 84.

224 BOÄ LUAÄT >

Caùc Tyø-kheo töø xa thaáy, noùi vôùi nhau: - Ngöôøi voäi vaøng ñi ngöôïc chieàu ñoù chaéc laø ngöôøi chuû vaøng. Khi ñeán, caùc Tyø-kheo hoûi: - OÂng muoán ñi ñaâu? Ngöôøi cö só noùi: - Caùc oâng cöù ñi. Chuyeän gì phaûi hoûi vieäc cuûa toâi? Caùc

Tyø-kheo noùi: - Chuùng toâi muoán oâng khoûi phaûi phieàn ñeán choã ñoù. Ngöôøi cö só ngaïc nhieân noùi: - Toâi vöøa nghæ nôi choã ñoù, boû queân tuùi vaøng, neân baây giôø trôû laïi ñeå laáy. Caùc Tyø-kheo lieàn laáy tuùi vaøng ñöa ra vaø hoûi: - Vaät naøy khoâng phaûi cuûa oâng aø? Ngöôøi cö só noùi: - Chính laø ñaõy cuûa toâi ñaây. Maø sao vaät ñöïng beân trong thieáu? Caùc Tyø-kheo noùi: - Thaät söï chuùng toâi chæ löôïm ñöôïc caùi goùi nhö vaäy maø thoâi. Ngöôøi cö só lieàn ñeán nhaø quan khieáu naïi. Khi aáy, vua Ba-tö-naëc ñích thaân ngoài gheá ñoaùn söï. Nhaø vua cho môøi caùc Tyø-kheo ñeán hoûi: - Naøy Ñaïi ñöùc! Vieäc naøy theá naøo? Theo lôøi ngöôøi kia noùi nhö vaäy coù ñuùng hay khoâng? Caùc Tyø-kheo thöa vôùi nhaø vua: - Chuùng toâi chæ löôïm ñöôïc caùi tuùi nhö vaäy thoâi chöù khoâng thaáy gì khaùc. Ngöôøi cö só noùi: - Soá vaøng cuûa toâi chöøng aáy löôïng. Nhaø vua lieàn sai ngöôøi mang ñuû soá vaøng nhö ngöôøi cö só noùi vaø baûo ngöôøi aáy boû vaøo caùi ñaõy ñoù, nhöng caùi ñaõy laïi chöùa khoâng heát. Nhaø vua lieàn noùi vôùi ngöôøi cö só: - Nhö vaäy, ñaây khoâng phaûi laø vaät cuûa ngöôi, ngöôi ñi tìm nôi khaùc. Nhaø vua lieàn trò toäi vu khoáng vaø tòch bieân taøi saûn, taát caû soá vaøng ñeàu nhaäp vaøo kho nhaø quan. Baáy giôø, coù caùc Tyø-kheo nghe, trong soá ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch caùc Tyø-kheo: - Sao töï tay caàm laáy vaøng baïc ñeå khieán cho cö só phaûi bò nhaø quan trò toäi, laïi bò tòch bieân taøi saûn, taát caû söï nghieäp ñeàu vaøo kho nhaø quan?

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) 225

Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch caùc Tyø-kheo aáy: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Sao caùc oâng töï tay caàm vaøng baïc, khieán cho nhaø vua trò phaït cö só, tòch bieân taøi saûn? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch caùc Tyø-kheo roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, hoaëc vaät baùu, hoaëc caàm ñoà trang söùc quyù baùu töï tay caàm naém, hay sai ngöôøi caàm naém, Ba-daät-ñeà. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Baáy giôø trong thaønh Xaù-veä, theo phaùp thöôøng cuûa theá tuïc, ngaøy leã hoäi cuûa phuï nöõ, Tyø-xaù- khö Maãu4>> töï trang ñieåm anh laïc, ñi ngang qua tònh xaù Kyø-hoaøn. Loøng kính tin cuûa baø phaùt khôûi, baø nghó: Ta caàn gì ñeán nôi leã hoäi cuûa ngöôøi nöõ. Nay ta neân ñeán choã Ñöùc Theá Toân ñeå leã baùi thaêm hoûi Ngaøi. Tyø-xaù-khö Maãu lieàn quay trôû laïi, vaøo tònh xaù Kyø-hoaøn. Baø laïi töï nghó: Ta khoâng neân mang nhöõng ñoà trang söùc baèng anh laïc naøy ñeán gaëp Ñöùc Theá Toân. Nay ta neân côûi ra, sau ñoù môùi ñeán leã baùi Ngaøi. Baáy giôø, baø ñem ñeán nôi goác caây côûi y baùu vaø chuoåi anh laïc, gom laïi thaønh moät ñoáng lôùn. Roài baø ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân, vaø ñöùng

qua moät beân. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân phöông tieän noùi phaùp, khai hoùa hoan hyû. Tyø-xaù-khö Maãu nghe ñöùc Nhö Lai noùi phaùp roài sanh loøng hoan hyû kính leã döôùi chaân Phaät, roài nhieãu quanh vaø caùo lui. Baáy giôø, taâm baø coøn ñeå nôi phaùp, ñi thaúng ra khoûi cöûa Kyø-hoaøn, queân ñeán laáy nhöõng ñoà trang söùc y baùu vaø chuoãi anh laïc. Veà ñeán nhaø, baø môùi nhôù, beøn nghó: Neáu ta sai ngöôøi ñeán laáy, sôï khoâng coù thì coù theå laøm nhuïc caùc Tyø-kheo. Do vaäy baø khoâng sai söù ñeán laáy. Coù moät Tyø-kheo thaáy Tyø-xaù-khö Maãu khi vaøo Kyø-hoaøn thì ñeán nôi goác caây, nhöng khi baø ra veà thì khoâng ñeán nôi choã ñoù. Vò Tyø-kheo kia lieàn ñeán choã goác caây, thaáy nhöõng ñoà trang söùc, chuoãi anh laïc, y baùu taäp trung moät choã, taâm sanh nghi, khoâng daùm laáy, beøn nghó: Ñöùc Theá

4>>. Tyø-xaù-khö Maãu . Pali: Visākā Migāramātā .

226 BOÄ LUAÄT >

Toân cheá giôùi: Tyø-kheo naøo töï caàm naém vaät baùu, hoaëc ñoà trang söùc quyù baùu, hay baûo ngöôøi khaùc caàm naém, Ba-daät-ñeà. Tyø-kheo kia ñeán baïch Phaät, Ñöùc Phaät baûo: - Töø naøy veà sau, cho pheùp trong Taêng-giaø-lam, thaáy coù vaät boû queân, ñeå khoûi maát, phaûi laáy caát. Töø nay neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, töï caàm naém kim baûo, hoaëc ñoà trang söùc quyù baùu,434 hay baûo ngöôøi caàm naém, Ba-daät-ñeà. Tröø trong taêng-giaø-lam. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Khi aáy, coù soá ñoâng Tyø- kheo töø nöôùc Caâu-taùt-la, treân ñöôøng ñi, gheù vaøo moät thoân khoâng coù truù xöù, hoûi thaêm: - Nôi ñaây choã naøo coù phoøng xaù troáng, coù theå taïm nghæ laïi ñeâm? Nhöõng ngöôøi ôû ñoù noùi: - Nôi ñaây coù nhaø ngöôøi thôï kim hoaøn,4>5 coù phoøng xaù troáng. Coù theå ñeán ñoù nghæ ñöôïc. Caùc Tyø-kheo ñeán nôi nhaø thôï kim hoaøn, noùi: - Chuùng toâi muoán xin nghæ nhôø moät ñeâm, coù ñöôïc khoâng? Thôï kim hoaøn traû lôøi: - Ñöôïc. Caùc Tyø-kheo vaøo nhaø traûi neäm coû an toïa, chaùnh thaân, chaùnh yù, buoäc nieäm tröôùc maët. Hoâm aáy, ngöôøi thôï kim hoaøn coù nhöõng thöù vaøng ñaõ cheá bieán, coù vaøng chöa cheá bieán, coù thöù ñoà vaøng môùi cheá bieán moät phaàn; coù ñoà baèng baïc ñaõ cheá bieán, coù thöù baïc chöa cheá bieán, coù ñoà baïc cheá bieán chöa thaønh, ñeå trong nhaø ñoù. Toái ñoù, caùc Tyø-kheo vì baûo veä nhöõng thöù ñoù neân suoát ñeâm khoâng nguû, vì sôï keû troäm ñeán laáy. Saùng ngaøy, thôï kim hoaøn ñi vaøo nhaø, hoûi thaêm caùc Tyø-kheo: - Thöa quyù Ngaøi, ñeâm qua, nguû coù ñöôïc ngon giaác khoâng? Caùc Tyø-kheo traû lôøi: - Nguû khoâng ñöôïc. OÂng thôï vaøng lieàn hoûi: - Sao nguû khoâng ñöôïc? Caùc Tyø-kheo traû lôøi: - OÂng ñeå moät soá vaät quyù ôû trong nhaø. Chuùng toâi suoát ñeâm lo giöõ hoä neân khoâng nguû ñöôïc. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy baïch, Ñöùc Theá Toân

4>4. Thaäp tuïng: hoaëc baûo, hoaëc tôï baûo. Giaûi thích, baûo: Tieàn, vaøng baïc...; tôï baûo: Ñoàng, thieác, baïch laïp, chì,... Pali: ratana vā ratanasamma, baûo vaät hay vaät töông ñoàng baûo vaät. 4>5. Nguyeân Haùn: Xaûo sö .

baûo: - Töø nay veà sau, cho pheùp caùc Tyø-kheo, khi taïm nghæ ñeâm nôi nhaø ngöôøi khaùc, trong nhaø ñoù, neáu coù vaät quyù, ñeå khoûi maát, neân laáy caát. Töø nay neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, töï mình caàm laáy baûo vaät, hay ñoà trang söùc baèng baûo vaät, hoaëc baûo ngöôøi khaùc caàm naém, Ba-daät-ñeà. Tröø trong taêng-giaø-lam, hay choã kyù tuùc. Neáu trong taêng-giaø-lam, hoaëc choã kyù tuùc, maø töï mình caàm naém baûo vaät, hay ñoà trang söùc baèng baûo vaät, hoaëc baûo ngöôøi khaùc caàm, neân nghó nhö vaày: “Neáu sôû höõu chuû nhaän ra, seõ nhaän laïi.” Chæ vôùi nhaân duyeân nhö vaäy chöù khoâng gì khaùc. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Vaät vaùu: Vaøng, baïc, chaân chaâu hoã phaùch, xa cöø, maõ naõo, löu ly, boái ngoïc sanh töôïng. Trang söùc, baèng baûo vaät: Ñoàng, saét, chì, thieác, baïch laïp; duøng caùc vaät quí baùu laøm ñoà trang söùc. Neáu Tyø-kheo ôû trong Taêng-giaø-lam, hoaëc trong nhaø, ñoái vôùi nhöõng vaät baùu, ñoà trang söùc baèng vaät baùu, töï tay mình caàm hay baûo ngöôøi khaùc caàm, neân phaûi bieát töôùng traïng cuûa caùi ñaõy, neân bieát töôùng traïng cuûa maët trong, neân bieát töôùng cuûa caùch coät, neân môû ñaõy ra xem, ñeå bieát bao nhieâu caùi dính lieàn vôùi nhau, bao nhieâu caùi rôøi ra, bao nhieâu caùi vuoâng, bao nhieâu caùi troøn, bao nhieâu caùi cuõ, bao nhieâu caùi môùi. Neáu coù ngöôøi tìm hoûi thì neân hoûi hoï: Vaät cuûa ngöôi gioáng nhö caùi gì? Neáu hoï noùi ñuùng thì traû lôøi cho hoï. Neáu hoï noùi khoâng ñuùng thì neân noùi vôùi hoï: Toâi khoâng thaáy caùi vaät nhö vaäy. Neáu coù hai ngöôøi ñeàu ñeán tìm hoûi thì neân hoûi: Vaät cuûa oâng hình traïng cuûa noù nhö theá naøo? Neáu hoï noùi ñuùng thì neân traû laïi. Neáu hoï noùi khoâng ñuùng thì neân noùi vôùi hoï: Toâi khoâng thaáy vaät nhö vaäy. Neáu caû hai ngöôøi ñeàu noùi ñuùng thì ñem vaät aáy ra tröôùc maët hoï vaø noùi: Ñaây laø vaät cuûa caùc ngöôøi. Laáy ñi. Neáu Tyø-kheo ôû trong Taêng-giaø-lam hoaëc trong nhaø, ñoái vôùi vaät baùu, hay ñoà trang söùc baèng vaät baùu töï tay mình caàm, hay baûo ngöôøi khaùc caàm, hoaëc khoâng bieát hình töôùng cuûa caùi ñaõy, hình töôùng cuûa caùi goùi, hình töôùng caùch coät, thì phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu khoâng môû ra xem ñeå bieát bao nhieâu caùi dính lieàn nhau, bao nhieâu caùi khoâng dính chuøm vôùi nhau, bao nhieâu caùi vuoâng, bao nhieâu caùi troøn, bao nhieâu caùi môùi, bao nhieâu caùi cuõ, thì taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm.

228 BOÄ LUAÄT >

Söï khoâng phaïm: Neáu ñeán trong Taêng-giaø-lam, hoaëc choã nghæ ñeâm, ñoái vôùi vaät baùu, ñoà trang söùc baèng vaät baùu, töï tay mình caàm, hay baûo ngöôøi khaùc caàm; bieát töôùng cuûa caùi ñaõy, töôùng cuûa maët trong, töôùng cuûa caùch coät, môû goùi ra xem, bieát bao nhieâu caùi dính lieàn vôùi nhau bao nhieâu caùi chöa dính lieàn vôùi nhau, bao nhieâu caùi vuoâng, bao nhieâu caùi troøn, bao nhieâu caùi môùi, bao nhieâu caùi cuõ. Neáu hai ngöôøi ñeàu ñeán hoûi, thì neân hoûi: Vaät cuûa ngöôøi tình traïng theá naøo? Hoï noùi ñuùng traû laïi. Neáu hoï noùi khoâng ñuùng,

noùi vôùi hoï: Toâi khoâng thaáy vaät nhö vaäy. Neáu hai ngöôøi ñeàu noùi ñuùng, ñem vaät aáy ra tröôùc hoï, noùi: Vaät cuûa caùc ngöôøi ñoù. Laáy ñi. Neáu ñoù laø caùc phaåm vaät trang nghieâm cuùng döôøng thaùp, chuøa, ñeå giöõ laâu beàn, neân thu caát. Thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch4>6. 83. PHI THÔØI VAØO XOÙM4>7 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây kyø-ñaø nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, Baït-nan-ñaø Thích Töû vaøo thoân luùc phi thôøi, cuøng caùc cö só ñaùnh côø.4>8 Tyø-kheo thaéng, caùc cö só thua neân khoâng baèng loøng, gheùt noùi: - Tyø-kheo buoåi saùng vaøo thoân vì khaát thöïc. Coøn phi thôøi vaøo thoân, coù vieäc gì? Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch Baït-nan-ñaø Thích Töû: Sao laïi vaøo thoân luùc phi thôøi, cuøng ñaùnh côø chôi vôùi caùc cö só ? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch Baït-nan-ñaø Thích Töû: - Vieäc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Baït-nan-ñaø Thích Töû, sao oâng laïi vaøo thoân luùc phi thôøi, cuøng ñaùnh côø chôi vôùi caùc cö só? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Baït-nan-ñaø Thích töû roài baûo caùc Tyø-kheo:

4>6. Baûn Haùn, heát quyeån l8. 4>7. Nguõ phaàn 9: Ba-daät-ñeà 8>; Taêng kyø 20, Thaäp tuïng l7, Caên baûn 42: 80. Pali, Vin.iv. l64, Paâc. 85. 4>8. Xu boà . Nguõ phaàn, nt.: Baøn chuyeän theá söï vôùi caùc baïch y. Pali: Sabh āya nisīditvā aneka- vihita tiracchānakatha kathenti, ngoài ôû hoäi tröôøng, baøn ñuû caùc ñeà taøi suùc sinh luaän

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) 229

- Keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, vaøo thoân luùc phi thôøi, Ba-daät-ñeà. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Coù Tyø-kheo hoaëc vì vieäc cuûa Taêng, hoaëc vì vieäc cuûa thaùp, cuûa chuøa, hoaëc vì nuoâi beänh, khoâng bieát phaûi laøm sao? Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau cho pheùp caùc Tyø-kheo coù duyeân söï thì phaûi daën laïi roài vaøo tuï laïc. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát daën laïi ai. Ñöùc Phaät daïy: - Neân daën laïi Tyø-kheo. Neáu ôû rieâng moät phoøng thì daën laïi Tyø- kheo ôû phoøng gaàn. Töø nay veà sau noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo,439 phi thôøi vaøo tuï laïc maø khoâng baùo cho Tyø-kheo khaùc, Ba-daät-ñeà. 440

B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Thôøi: Luùc bình minh xuaát hieän cho ñeán giöõa tröa. Phi thôøi: Töø quaù giöõa tröa cho ñeán luùc bình minh hoâm sau chöa xuaát hieän. Thoân tuï laïc44l: coù boán loaïi thoân nhö ñaõ noùi treân. Coù Tyø-kheo: Ngöôøi ñoàng ôû hay khaùch môùi ñeán. Neáu Tyø-kheo vaøo xoùm luùc

phi thôøi, coù Tyø-kheo maø khoâng baùo laïi, baét ñaàu böôùc chaân vaøo cöûa ngoõ thoân, phaïm Ba-daät-ñeà. Moät chaân trong cöûa thoân, moät chaân ngoaøi cöûa thoân, phöông tieän muoán ñi maø khoâng ñi, hoaëc heïn maø khoâng ñi, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Tyø-kheo lo vieäc cuûa chuùng Taêng, vieäc chuøa thaùp, vieäc nuoâi beänh, coù baùo laïi Tyø-kheo khaùc; hoaëc treân ñöôøng ñi qua thoân; hoaëc coù vieäc caàn noùi; hoaëc bò goïi; hoaëc bò theá löïc baét; hoaëc bò troùi buoäc daãn ñi; hoaëc maïng naïn, phaïm haïnh naïn; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng,

4>9. Taêng kyø: Tyø-kheo A-lan-nhaõ. Ñieàu luaät aùp duïng cho Tyø-kheo soáng trong röøng. 440. Nguõ phaàn: tröø coù nhaân duyeân. Vaø giaûi thích: Nhaân duyeân, töùc khi coù tai naïn. Taêng kyø: tröø dö thôøi. Giaûi thích: Dö thôøi, nhöõng luùc coù vieäc khaån caáp (nhö coù ngöôøi bò raén ñoäc caén). Pali: añña tra tathārūpā accāyikā karaīyā, tröø coù söï vieäc khaån caáp naøo ñoù. 44l. Trong giôùi vaên khoâng coù töø thoân .

2>0 BOÄ LUAÄT >

loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 84. GIÖÔØNG CAO QUAÙ LÖÔÏNG442 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø nöôùc Xaù- veä. Baây giôø, toân giaû Ca-löu-ñaø-di ñoaùn bieát Ñöùc Theá Toân seõ ñi qua con ñöôøng naøy44>, lieàn traûi doïn giöôøng choõng cao ñeïp ngay giöõa ñöôøng. Ca-löu-ñaø-di töø xa troâng thaáy Ñöùc Theá Toân ñeán, baïch Phaät: - Theá Toân xem giöôøng choõng cuûa con ñaây! Thieän Theä xem giöôøng choõng cuûa con ñaây! Ñöùc Theá Toân daïy: - Neân bieát, keû ngu si naøy trong loøng chöùa ñaày ñieàu xaáu aùc. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, baûo caùc Tyø-kheo: - Ca-löu-ñaø-di ngu si naøy traûi doïn giöôøng cao roäng lôùn chæ vì mình. Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Ca-löu-ñaø-di roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, laøm giöôøng daây hay giöôøng goã, chaân giöôøng chæ cao baèng taùm ngoùn tay cuûa ñöùc Nhö lai,444 ñaõ tröø phaàn töø loã moäng ñeå raùp thanh giöôøng trôû leân. Neáu quaù, Ba-daät-ñeà, phaûi caét boû. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Giöôøng: Coù naêm thöù giöôøng nhö treân ñaõ noùi445. Neáu Tyø-kheo töï laøm giöôøng daây, giöôøng caây, beà cao cuûa chaân giöôøng caét roài baèng taùm ngoùn tay cuûa ñöùc Nhö Lai, neáu quaù, Ba-daät-ñeà. Laøm maø khoâng thaønh phaïm Ñoät-kieát-la. Sai ngöôøi laøm, caét xong quaù taùm ngoùn tay, Ba-daät-ñeà, laøm maø khoâng thaønh phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu

442. Nguõ phaàn, vaø caùc boä: Ba-daät-ñeà 85. Pali, Paâc. 87 44>. Pali, Vin.iv. l68: Bhagavā ... senāsanacāraka āhianto, Theá Toân ñi xem xeùt choã naèm cuûa caùc Tyø-kheo. Nguõ phaàn 9 (T22nl42l, tr.70bl5): Thoâng leä, moãi naêm ngaøy Theá Toân

ñi tuaàn phoøng caùc Tyø-kheo moät laàn. 444 Nguõ phaàn: Cuûa tu-giaø-ñaø . Taêng kyø: Cuûa tu-giaø-ñaø, vaø giaûi thích: Cuûa Phaät. Caên baûn: Cuûa Phaät; vaø giaûi thích: 8 ngoùn tay (chæ) cuûa Phaät daøi baèng l khuyûu (chaåu cuûa ngöôøi trung bình. Pali: Sugatagula: Ngoùn tay cuûa Sugata (Thieän Theä). Cöôùc chuù cuûa baûn dòch Anh: Sugata ñaây coù nghóa laø - tieâu chuaån ñöôïc chaáp nhaän (khoâng phaûi chæ cho ngoùn tay cuûa Phaät). 445. Xem Ch.iv, Ba-daät-ñeà l4 & cht. 86.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l (Tieáp Theo) 2>l

vì ngöôøi khaùc laøm, thaønh khoâng thaønh, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Laøm vôùi chieàu cao baèng taùm ngoùn tay hoaëc thaáp hôn taùm ngoùn tay; ngöôøi khaùc laøm thaønh ñem cho; caét boû khuùc dö roài duøng; hoaëc thaùo chaân boû thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 85. ÑEÄM BOÂNG446 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo ñem neäm lôùn, neäm nhoû giöôøng caây, giöôøng daây, ñoän ñaâu-la-mieân447 vaøo trong. Caùc cö só thaáy ñeàu cuøng nhau cô hieàm, noùi: Sa-moân Thích töû naøy khoâng bieát xaáu hoå, khoâng coù loøng thöông, ñoaïn maïng soáng cuûa chuùng sanh. Beân ngoaøi töï xöng raèng toâi tu chaùnh phaùp maø ñoän ñaâu-la-mieân vaøo trong giöôøng caây, giöôøng daây, neäm lôùn, neäm nhoû, gioáng nhö quoác vöông, nhö Ñaïi thaàn. Nhö vaäy coù gì laø Chaùnh phaùp? Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm taùch nhoùm saùu Tyø-kheo: Sao ñoän ñaâu-la-mieân vaøo trong giöôøng daây, giöôøng caây, neäm lôùn, neäm nhoû? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Sao ñoän ñaâu-la-mieân vaøo trong giöôøng daây, giöôøng caây, neäm lôùn, neäm nhoû, khieán cho cö só cô hieàm? Quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, duøng boâng ñaâu-la, doàn laøm ñeäm lôùn, ñeäm nhoû,

446. Nguõ phaàn: Ba-daät-ñeà 84; Taêng kyø, Thaäp tuïng, Caên baûn: 86. Pali, Paêc. 88.
447. Ñaâu-la-mieân . Xem giaûi thích ñoaïn sau. Pali: Tūla, boâng goøn.

2>2 BOÄ LUAÄT >

giöôøng daây, giöôøng caây, ñaõ doàn thaønh, Ba-daät-ñeà448. A. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Ñaâu-la: Boâng caây baïch döông, boâng caây döông lieãu,

boâng boà ñaøi. Giöôøng caây: Coù naêm thöù nhö treân. Giöôøng daây: Cuõng coù naêm thöù nhö ñaõ giaûi ôû tröôùc. Neäm lôùn: Duøng ñeå naèm. Neäm nhoû: Duøng ñeå ngoài. Neáu Tyø-kheo duøng ñaâu-la-mieân doàn vaøo trong giöôøng caây, giöôøng daây, neäm lôùn, neäm nhoû, töï mình laøm maø thaønh Ba-daät-ñeà; khoâng thaønh, phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu baûo ngöôøi laøm maø thaønh thì phaïm Ba-daät-ñeà, khoâng thaønh phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu vì ngöôøi khaùc laøm, thaønh hay khoâng thaønh ñeàu phaïm ñoât-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Hoaëc coû cöu-la-da, coû vaên nhaõ, coû ta-baø449 hoaëc duøng loâng chim, kieáp boái, gieû raùch caùc thöù, hoaëc duøng laøm vaät loùt vai, laøm goái ñeå treân xe thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 86. OÁNG ÑÖÏNG KIM450 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong nuùi Kyø-xaø-quaät thaønh La-duyeät. Baáy giôø, coù ngöôøi thôï45l tin öa Phaät phaùp. Vì laøm oáng ñöïng kim cho Tyø-kheo baèng caùc loaïi xöông, raêng, söøng… khieán cho ngöôøi thôï naøy boû pheá coâng aên vieäc laøm cuûa nhaø, cuûa caûi bò khaùnh taän, khoâng ñuû côm aên aùo maëc. Baáy giôø, ngöôøi ñôøi ñeàu noùi: Ngöôøi thôï naøy khi chöa cuùng döôøng Sa-moân Thích töû thì cuûa caûi doài daøo. Töø khi cuùng döôøng Sa-moân Thích töû ñeán nay, nhaø bò ngheøo khoán, côm khoâng coù ñeå aên. Sôû dó cuùng döôøng, hy voïng laø ñöôïc phöôùc, maø laïi gaëp phaûi tai öông! Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch caùc Tyø-kheo: Sao caùc thaày khieán oâng thôï laøm oáng ñöïng kim baèng xöông, ngaø, söøng, ñeán ñoä hoï boû

448. Taêng kyø 20 (T22nl425, tr.>92a28):... sau khi ñaõ moùc ra, ba daät-ñeà. Pali:... uddālanaka pācittiya, (phaïm) Ba-daät-ñeà, phaûi xeù boû (moùc boâng goøn ra boû). 449. Cöu-la-da, vaên nhaõ, sa-baø 450. Nguõ phaàn: Ba-daät-ñeà 86; Taêng kyø: 8>; Thaäp tuïng, Caên baûn: 84. Pali, Paâc. 86. 45l. Coâng sö . Nguõ phaàn: Nha giaùc sö thôï cheá bieán raêng thuù vaø söøng. Thaäp tuïng: Trò giaùc sö ; thôï cheá bieán söøng. Caên baûn: Coâng nhaân . Pali: Dantak āra, thôï cheá bieán ngaø voi.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l (Tieáp Theo) 2>>

coâng vieäc laøm, cuûa caûi bò khaùnh taän? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch caùc Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Naøy caùc Tyø-kheo, sao caùc oâng laïi khieán ngöôøi thôï coâng nghieäp laøm oáng ñöïng kim baèng xöông, ngaø, söøng, ñeán ñoä taøi saûn cuûa hoï khaùnh taän? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch caùc Tyø-kheo roài baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ñaàu tieân. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù

nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, duøng xöông, raêng,452 söøng, laøm oáng ñöïng kim, ñuïc khoeùt, vaø laøm thaønh, phaïm Ba-daät-ñeà453. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Neáu Tyø-kheo töï mình ñuïc khoeùt xöông, ngaø, söøng ñeå laøm oáng ñöïng kim maø thaønh, phaïm Ba-daät-ñeà; khoâng thaønh phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu daïy ngöôøi khaùc laøm maø thaønh, Ba-daät-ñeà; khoâng thaønh, Ñoät-kieát- la. Neáu vì ngöôøi khaùc laøm, thaønh hay khoâng thaønh ñeàu phaïm Ñoät-kieát- la. Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Neáu laøm baèng saét, baèng ñoàng, baèng chì, baèng thieác, baïch laïp, tre, caây, truùc hoaëc coû xaù-la… thì khoâng phaïm. Hoaëc laøm choùp bòt ñaàu tích tröôïng, hoaëc laøm choùp bòt caùn loïng, hoaëc laøm choùp bòt caùn vaù, hoaëc laøm moùc ñeå moùc, hoaëc laøm dao caïo baån, laøm caùi nhö yù, laøm khoen nuùt, thìa, caùn gaùo, caâu moùc y, ñoà ñeå nhoû thuoác con maét, ñoà naïo löôõi, caây xæa raêng, ñoà moùc tai, thieàn traán454, oáng xoâng loã muõi. Laøm

452. Nha . Thaäp tuïng: Nha xæ ; giaûi thích: Nha, chæ ngaø voi, raêng nanh cuûa ngöïa, raêng nanh heo; xæ, chæ raêng voi, raêng ngöïa, raêng heo. Pali: Danta, giaûi thích: Danto nāma hatthidanto vuccati, raêng, laø noùi raêng cuûa voi (ngaø voi). 45>. Taêng kyø 20: ... sau khi ñaäp vôõ, Ba-daät-ñeà. Pali: Bhedanaka pācittiya, Ba-daät-ñeà, caàn ñaäp vôõ (oáng ñöïng baèng ngaø). 454. Thieàn traán , khoâng roõ caùi gì.

caùc vaät duïng linh tinh treân ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 87. NI-SÖ-ÑAØN QUAÙ LÖÔÏNG455 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø nöôùc Xaù- veä. Ngaøy hoâm aáy, Ñöùc Theá Toân khoâng ñi thoï thænh, ñaøn-vieät ñem thöùc aên ñeán daâng. Nhö thöôøng phaùp cuûa chö Phaät, ngaøy naøo khoâng ñi thoï thænh Phaät ñi xem caùc phoøng xaù. Hoâm aáy, Ñöùc Phaät ñeán caùc phoøng xaù, thaáy nhieàu choã khaùc nhau ngoïa cuï cuûa chuùng Taêng traûi treân ñaát bò dính dô bôûi baát tònh. Luùc aáy, trôøi saép möa lôùn. Ñöùc Theá Toân lieàn duøng thaàn löïc khieán cho caùc ngoïa cuï cuûa chuùng Taêng khoûi bò thaám öôùt bôûi nöôùc möa. Khi caùc Tyø-kheo trôû veà, Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp caùc Taêng Tyø-kheo, noùi: - Vöøa roài, Ta coù ñi xem caùc phoøng xaù, thaáy nhieàu choã khaùc nhau, ngoaï cuï cuûa chuùng Taêng traûi treân ñaát bò dính dô bôûi söï baát tònh. Luùc aáy trôøi saép möa, Ta duøng thaàn löïc khieán cho ngoïa cuï khoûi bò thaám öôùt bôûi nöôùc möa. Caùc oâng neân bieát, söï nhô nhôùp naøy laø cuûa ngöôøi coù duïc, chaúng phaûi laø ngöôøi khoâng coù duïc; laø ngöôøi saân nhueá, chaúng phaûi laø keû khoâng saân nhueá, laø ngöôøi si, chaúng phaûi laø ngöôøi khoâng si. Nhöõng ngöôøi ly duïc, tieân nhaân ngoaïi ñaïo ly duïc coøn khoâng coù vieäc naøy, huoáng chi laø A-la-haùn. Neáu Tyø-kheo chaùnh nieäm khoâng taùn loaïn thì nguû cuõng khoâng coù vieäc naøy, huoáng chi laø A-la-haùn. Töø nay veà sau cho pheùp caùc Tyø-kheo, vì ñeå ngaên che thaân, ngaên che y, ngaên che ngoïa cuï, cho saém ni-sö-ñaøn. Khi Ñöùc Theá Toân cho

pheùp saém ni-sö-ñaøn, nhoùm saùu Tyø-kheo lieàn saém nhieàu ni-sö-ñaøn, vöøa roäng, vöøa daøi. Caùc Tyø-kheo thaáy hoûi: - Ñöùc Theá Toân cheá giôùi cho pheùp chöùa ba y, khoâng ñöôïc dö, ñaây laø y cuûa ai? Nhoùm saùu Tyø-kheo noùi: - Ñoù laø ni-sö-ñaøn cuûa chuùng toâi. Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: Sao caùc thaày laïi saém nhieàu ni-sö-ñaøn, vöøa roäng vöøa daøi? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân.

455. Caùc boä, Ba-daät-ñeà 87; Thaäp tuïng: 89. Pali, Paêc. 89.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) 2>5

Ñöùc Theá Toân lieàn vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Sao caùc oâng may ni-sö-ñaøn vöøa roäng vöøa lôùn? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo xong, baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, laøm ni-sö-ñaøn, caàn phaûi laøm ñuùng löôïng. Trong ñaây ñuùng löôïng laø daøi hai gang tay, vaø roäng moät gang tay röôõi cuûa Phaät. Neáu quaù, Ba-daät-ñeà, phaûi caét boû. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Khi aáy toân giaû Ca-löu- ñaø-di thaân hình thì lôùn, ni-sö-ñaøn laïi nhoû; khoâng ñuû ñeå ngoài. Toân giaû bieát Ñöùc Theá Toân seõ ñi qua con ñöôøng ñoù, beøn ñöùng beân ñöôøng, laáy tay keùo ni-sö-ñaøn ra, muoán cho noù daøi roäng theâm. Ñöùc Theá Toân thaáy Ca- löu-ñaø-di laáy tay keùo ni-sö-ñaøn ra; bieát maø Phaät vaãn coá hoûi: - Vì sao keùo ni-sö-ñaøn nhö vaäy. Toân giaû thöa: - Con muoán khieán cho noù daøi roäng theâm, cho neân keùo nhö vaäy. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân nhaân vieäc naøy, vì caùc Tyø-kheo tuøy thuaän noùi phaùp, khen ngôïi haïnh ñaàu ñaø, thieåu duïc tri tuùc, an laïc cuûa söï xuaát ly, vaø baûo caùc Tyø-kheo: - Töø nay veà sau cho pheùp caùc Tyø-kheo may ni-sö-ñaøn daøi roäng theâm, moãi beân nöûa gang tay. Töø nay trôû ñi neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, laøm ni-sö-ñaøn, caàn phaûi laøm cho ñuùng löôïng. Trong ñaây ñuùng löôïng laø daøi hai gang, roäng moät gang tay röôõi Phaät456; laïi theâm moät beân nöûa gang tay nöõa laøm leà. Neáu quaù, Ba-daät-ñeà, phaûi caét boû. A. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Ni-sö-ñaøn457: ñoà traûi xuoáng ñeå ngoài. Neáu Tyø-kheo laøm ni-sö-ñaøn, 456. Phaät traùch thuû . Nguõ phaàn: Tu-giaø-ñaø traùch thuû # Caên baûn: Phaät tröông thuû ; giaûi thích: l gang tay Phaät baèng ba gang tay ngöôøi trung bình. Pali: Sugatavidatthiyā, gang tay (tieâu chuaån) ñöôïc chaáp nhaän (theo baûn Anh); xem cht. 447 treân. 457. Pali: Nisīdana nāma sadasa vuccati, noùi ni-sö-ñaøn, laø caùi coù vieàn. Caên baûn: Ni-sö-ñaùn-na laø ñoà traûi loùt (phu cuï).

chieàu daøi quaù möùc ñònh, chieàu roäng khoâng quaù; hoaëc chieàu roäng quaù, chieàu daøi khoâng quaù; hay laø chieàu roäng cuõng nhö chieàu daøi ñeàu quaù, töï mình may maø thaønh, Ba-daät-ñeà. Khoâng thaønh, phaïm Ñoät-kieát-la. Baûo ngöôøi khaùc may maø thaønh, Ba-daät-ñeà; khoâng thaønh, Ñoät-kieát-la. Vì ngöôøi khaùc may, thaønh hay khoâng thaønh ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: May ñuùng löôïng, hoaëc giaûm hôn; hoaëc töø ngöôøi khaùc nhaän ñöôïc vaät ñaõ laøm thaønh, caét boû ñuùng möùc ñònh; hoaëc may xaáp laïi thaønh hai lôùp thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 88. PHUÙ SANG Y458 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, coù caùc Tyø-kheo bò beänh gheû nhoït. Caùc loaïi gheû phaùt sinh, maùu muû chaûy ra nhôùp thaân, nhôùp y, nhôùp ngoïa cuï. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau cho pheùp caùc Tyø-kheo chöùa y che gheû.459 Caùc Tyø-kheo saém y che gheû baèng loaïi vaûi thoâ, neân nhieàu loâng dính vaøo muït gheû, luùc gôõ ra bò ñau. Tyø-kheo baïch Phaät, Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau cho pheùp caùc Tyø-kheo duøng thöù vaûi cao giaù, meàm mòn, laøm y che gheû; roài khoaùc nieát-baøn-taêng leân460. Neáu khi ñeán nhaø baïch y, ñöôïc môøi ngoài, thì noùi: Toâi coù nhoït. Neáu ngöôøi chuû noùi: Thaày cöù ngoài. Thì veùn nieát-baøn-taêng leân, duøng y naøy phuû leân treân muït gheû roài ngoài. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo nghe Ñöùc Theá Toân cho pheùp may y che gheû beøn may nhieàu y che gheû, vöøa daøi vöøa roäng. Caùc Tyø-kheo thaáy, hoûi: - Ñöùc Theá Toân cheá giôùi, chæ cho chöùa ba y, khoâng ñöôïc quaù. Vaäy y naøy cuûa ai? Nhoùm saùu Tyø-kheo noùi: - Y che gheû cuûa chuùng toâi ñaáy! Caùc Tyø-kheo nghe, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: Sao caùc thaày may nhieàu y che gheû, vöøa daøi vöøa roäng theá?

458. Taêng kyø: Ba-daät-ñeà 87; caùc boä khaùc: 88. Pali, Paâc. 90. 459. Phuù sang y . Pali: Kattupanicchādi. 460. Nieát-baøn-taêng . Pali: Niv āsana, noäi y.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) 2>7

Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Taïi sao caùc oâng may nhieàu y che gheû, vöøa daøi vöøa roäng? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø- kheo roài baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, laøm y che gheû,

caàn phaûi laøm ñuùng löôïng. Trong ñaây ñuùng löôïng laø daøi boán gang, roäng hai gang tay Phaät, sau khi ñaõ caét. Neáu quaù, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Y che gheû: y duøng phuû leân thaân khi coù caùc loaïi gheû. Neáu chieàu daøi ñuùng löôïng, chieàu roäng khoâng ñuùng löôïng; hay chieàu daøi khoâng ñuùng löôïng, chieàu roäng ñuùng löôïng; hoaëc caû chieàu daøi vaø chieàu roäng ñeàu khoâng ñuùng löôïng, töï mình may maø thaønh, Ba-daät- ñeà; khoâng thaønh Ñoät-kieát-la. Baûo ngöôøi may maø thaønh, phaïm Ba-daät- ñeà; khoâng thaønh Ñoät-kieát-la. Neáu vì ngöôøi maø (may) thaønh khoâng hay thaønh ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: May ñuùng löôïng hoaëc giaûm hôn; hoaëc nhaän ñöôïc töø ngöôøi khaùc maø caét may ñuùng löôïng; hay may xaáp thaønh hai lôùp; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 89. AÙO TAÉM MÖA46l A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø nöôùc Xaù-

46l. Nguõ phaàn, Caên baûn: Ba-daät-ñeà 89; Thaäp tuïng, Taêng ky: 87. Pali, Paâc. 9l.

veä. Baáy giôø, Tyø-xaù-khö Maãu462 nghe ñöùc Nhö Lai cho pheùp caùc Tyø-kheo may aùo taém möa46>, lieàn may moät soá aùo taém möa raát nhieàu, sai ngöôøi mang ñeán trong Taêng-giaø-lam cuùng cho caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo nhaän xong lieàn ñem phaân chia. Ñöùc Phaät daïy: - Loaïi y naøy khoâng neân phaân chia nhö vaäy. Töø nay veà sau, neáu nhaän ñöôïc y taém möa, theo thöù baäc Thöôïng toïa maø trao. Neáu khoâng ñuû thì ghi nhôù. Khi nhaän ñöôïc laàn keá tieáp, theo thöù töï ñoù maø trao cho ñuû. Sau ñoù, ñöôïc y quyù giaù, theo thöù töï trao. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân nhö vaäy. Neân ñoåi cho baäc Thöôïng toïa. Roài laáy y maø Thöôïng toïa ñaõ nhaän tröôùc kia, chuyeån ñeán vò thöù toïa. Neáu khoâng ñuû heát, thì neân laáy y vaät coù theå phaân cuûa Taêng, ñem trao cho ñuû heát. Luùc aáy, nhoùm saùu Tyø-kheo nghe ñöùc Nhö Lai cheá giôùi cho pheùp caùc Tyø-kheo may y taém möa, lieàn töï mình may nhieàu y taém möa, vöøa daøi vöøa roäng. Caùc Tyø-kheo thaáy, hoûi: Ñöùc Nhö Lai cheá giôùi, cho pheùp Tyø-kheo chöùa ba y, khoâng ñöôïc quaù. Vaäy y naøy laø y cuûa ai? Nhoùm saùu Tyø-kheo noùi: - Ñoù laø y taém möa cuûa chuùng toâi. Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: Sao caùc thaày laïi may nhieàu taém möa vöøa daøi vöøa roäng theá? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Taïi sao caùc oâng may nhieàu y taém möa vöøa daøi vöøa roäng? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo:

- Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, may aùo taém möa phaûi may ñuùng löôïng. Trong ñaây

462. Xem cht.4>4, Ba-daät-ñeà 82. Xem Ch.iv, Ni-taùt-kyø 27 & cht.l55 46>. Vuõ duïc y . Xem Ch.iv Ni-taùt-kyø 27 & cht.l6>

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) 2>9

ñuùng löôïng laø daøi saùu gang roäng hai gang röôõi tay Phaät, sau khi ñaõ caét. Neáu quaù, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. AÙo taém möa: aùo duøng ñeå caùc Tyø-kheo maëc taém khi trôøi möa. Neáu Tyø-kheo may aùo taém möa beà daøi khoâng ñuùng löôïng, beà roäng ñuùng löôïng, hoaëc beà roäng khoâng ñuùng löôïng, beà daøi ñuùng löôïng; hay caû beà daøi vaø beà roäng ñeàu khoâng ñuùng löôïng, töï tay mình may maø thaønh, Ba-daät-ñeà; khoâng thaønh, phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu baûo ngöôøi may maø thaønh, Ba-daät-ñeà, khoâng thaønh Ñoät-kieát-la. Neáu vì ngöôøi may, thaønh khoâng thaønh ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: May ñuùng löôïng hoaëc giaûm hôn; hay laø nhaän ñöôïc töø ngöôøi khaùc, caét may ñuùng nhö phaùp; hoaëc may xaáp laïi thaønh hai lôùp; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 90. LÖÔÏNG Y NHÖ LAI464 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Ni-caâu-loaïi, Thích-suùy-saáu465. Baáy giôø, chieàu cao cuûa Toân giaû Nan-ñaø thaáp hôn Ñöùc Phaät chæ boán ngoùn tay. Caùc Tyø-kheo töø xa thaáy Nan-ñaø ñeán ñeàu töôûng nhaàm laø Ñöùc Phaät ñeán, neân lieàn ñöùng daäy ñeå nghinh ñoùn. Khi ñeán nôi môùi bieát laø Nan- ñaø466. Caùc Tyø-kheo ñeàu oâm loøng xaáu hoå, Nan-ñaø cuõng xaáu hoå. Caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Phaät. Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Töø nay veà sau, quy ñònh Tyø-kheo Nan-ñaø maëc y maøu ñen467. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo may y baèng hay quaù vôùi möùc löôïng cuûa Ñöùc Phaät. Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: Sao caùc

464. Taêng kyø: Ba-daät-ñeà 89; caùc boä: 90. Pali, Paâc. 92. 465. Xem cht.92, ch.iv. Ni-taùt-kyø l7. 466. Thaäp tuïng: Tröôûng laõo Nan-ñaø, em trai cuûa Phaât, con cuûa baø dì; thaân hình gaàn gioáng Phaät, coù >0 töôùng, thaáp hôn Phaät 4 ngoùn tay; laïi khoaùc y gioáng Phaät, neân caùc Tyø-kheo nhaàm. Taêng kyø: Toân-ñaø-la Nan-ñaø , con cuûa Di maãu cuûa Phaät. Keå theâm nhaân duyeân A-la-quaân-traø khoaùc y gioáng nhö Phaät. 467. Haéc y ; baûn Haùn coù theå nhaàm.

240 BOÄ LUAÄT >

thaày may y baèng cuûa y Ñöùc Phaät hay quaù möùc löôïng? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem

nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Nhoùm saùu Tyø-kheo, sao caùc oâng may y baèng hay quaù möùc löôïng y cuûa Nhö Lai? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, may baèng löôïng y cuûa Nhö Lai, hoaëc may quaù löôïng ñoù, Ba-daät-ñeà. Trong ñaây löôïng y cuûa Nhö Lai laø daøi möôøi gang vaø roäng saùu gang tay Phaät. Ñoù goïi laø löôïng y cuûa Nhö Lai. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Y: Coù möôøi loaïi nhö ñaõ noùi ôû treân. Neáu Tyø-kheo may y, baèng löôïng y cuûa ñöùc Nhö Lai, trong ñoù daøi khoâng ñuùng löôïng, roäng ñuùng löôïng, hoaëc roäng khoâng ñuùng löôïng, daøi laïi ñuùng löôïng, hay laø caû daøi vaø roäng ñeàu khoâng ñuùng löôïng, töï mình may maø thaønh, phaïm Ba-daät-ñeà; khoâng thaønh Ñoät-kieát-la. Neáu baûo ngöôøi may maø thaønh thì phaïm Ba-daät-ñeà; khoâng thaønh Ñoät-kieát-la. Neáu vì ngöôøi khaùc may, thaønh hay khoâng thaønh cuõng phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Nhaän töø ngöôøi khaùc, vaät ñaõ may thaønh; caét may nhö phaùp. Hoaëc khoâng caét boû maø xaáp laïi may thaønh hai lôùp. Thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l (Tieáp Theo) 24l

Phaàn 1: GIÔÙI PHAÙP CUÛA TYØ KHEO Chöông VI: NOÙI VEÀ 4 PHAÙP ÑEÀ-XAÙ-NI468

1. NHAÄN THÖÙC AÊN PHI THAÂN LYÙ NI NÔI TUÏC GIA469 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø luùa gaïo kham hieám, nhaân daân ñoùi keùm, ngöôøi cheát voâ soá, khaát thöïc khoù ñöôïc. Baáy giôø, Tyø-kheo-ni Lieân Hoa Saéc470 ñeán giôø khaát thöïc ñaép y böng baùt vaøo thaønh Xaù-veä khaát thöïc. Ngaøy ñaàu nhaän ñöôïc thöùc aên, mang ñeán cho Tyø-kheo. Ngaøy thöù hai, ngaøy thöù ba nhaän ñöôïc thöùc aên, Lieân Hoa saéc cuõng mang ñeán cho Tyø-kheo. Sau ñoù moät thôøi gian, Tyø-kheo-ni Lieân Hoa Saéc maëc y böng baùt vaøo thaønh Xaù-veä khaát thöïc. Luùc aáy coù moät oâng tröôûng giaû ñi xe cuøng ñoaøn tuyø tuøng ñeán yeát kieán vua Ba-tö-naëc. Ñaùm tuyø tuøng xua ñuoåi ngöôøi deïp ñöôøng ñeå ñoaøn xe oâng tröôûng giaû ñi. Tyø-kheo-ni Lieân Hoa Saéc traùnh qua beân leà ñöôøng, bò suïp chaân vaøo choã buøn, teù uùp maët xuoáng ñaát. OÂng tröôûng giaû thaáy, ñoäng loøng thöông lieàn döøng xe, baûo ngöôøi haàu caän oâng xuoáng ñôõ Lieân Hoa Saéc ñöùng daäy vaø dìu ra khoûi choã buøn. OÂng tröôûng giaû hoûi: - Dì bò beänh gì maø teù ngaõ nhö theá? Lieân Hoa saéc

traû lôøi: - Toâi khoâng coù beänh hoaïn gì caû, Chæ vì ñoùi neân nhö vaäy. OÂng tröôûng giaû hoûi: - Vì sao maø ñoùi, khaát thöïc khoù ñöôïc hay chaêng? Lieân hoa saéc traû lôøi:

468. Töùc Ba-la-ñeà ñeà-xaù-ni . Trong giôùi vaên, dòch laø hoái quaù . Nguõ phaàn l0 (T22nl42l, tr.7lc06): Hoái quaù phaùp . Taêng kyø 2l (T22nl425, tr.>96bl6): Ñeà-xaù-ni . Thaäp tuïng l9 (T2>nl4>5, tr.l>la05): Ba-la-ñeà-xaù-ni phaùp . Caên baûn 49 (T2>nl442, tr.897al8): Ba-la-ñeå ñeà-xaù-ni phaùp . Pali, Vin.iv. l75: Cattāro pāidesanīyā 469. Taêng kyø: Ñeà-xaù-ni 2 470. Lieân Hoa Saéc - . Xem Ch. iv Ni-taùt-kyø 4 & cht.>6

242 BOÄ LUAÄT >

- Khaát thöïc deã ñöôïc. Nhöng ngaøy thöù nhaát toâi xin ñöôïc, ñem veà cho Tyø-kheo. Ngaøy thöù hai, thöù ba, thöùc aên toâi xin ñöôïc cuõng ñem cho Tyø-kheo. Cho neân ñoùi. OÂng tröôûng giaû hieàm traùch, noùi: - Sa-moân Thích töû thoï nhaän khoâng bieát ñuû, khoâng nhaøm chaùn, khoâng bieát hoå theïn. Beân ngoaøi töï xöng toâi bieát chaùnh phaùp. Nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Nhaän thöùc aên cuûa Tyø-kheo-ni khoâng bieát chuùt nhöôøng nhòn. Ngöôøi cho tuy khoâng nhaøm chaùn nhöng ngöôøi nhaän phaûi bieát ñuû chöù! OÂng tröôûng giaû lieàn daãn Tyø-kheo-ni naøy veà nhaø. Cho taém röûa. Giaët y phuïc. Baûo ngöôøi naáu chaùo cho aên. Cung caáp vaät caàn duøng; roài noùi: Töø nay veà sau, coâ cöù ñeán nhaø toâi maø aên. Khoûi phaûi ñi daâu. Neáu coù nhaän ñöôïc theâm nôi naøo khaùc, thì tuyø yù cho ngöôøi. Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch nhöõng Tyø-kheo kia: Sao caùc thaày nhaän thöùc aên nôi Tyø-kheo-ni? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch caùc Tyø-kheo kia: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Taïi sao caùc oâng laïi nhaän thöùc aên töø Tyø-kheo-ni Lieân Hoa Saéc kia maø khoâng bieát vöøa phaûi? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch caùc Tyø-kheo kia roài Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, vaøo thoân xoùm, töï mình nhaän thöùc aên töø Tyø-kheo-ni ñeå aên, Tyø-kheo aáy caàn phaûi ñoái tröôùc Tyø-kheo khaùc phaùt loà:47l “Ñaïi ñöùc, toâi phaïm phaùp ñaùng khieån traùch, laøm ñieàu khoâng ñaùng laøm. Nay ñoái tröôùc Ñaïi ñöùc xin phaùt loà saùm hoái.” Ñaây laø phaùp hoái quaù.

47l. Nguyeân Haùn: Höôùng dö Tyø-kheo thuyeát . Nguõ phaàn: öng höôùng chö Tyø-kheo hoái quaù . Taêng kyø: öng dö Tyø-kheo bieân hoái quaù . Thaäp tuïng: öng höôùng dö Tyø-kheo thuyeát thò toäi . Caên baûn: Ngheä chö bí-xoâ sôû caùc bieät caùo ngoân Pali: Patīdesetabba tena bhikkhunā.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l (Tieáp Theo) 24>

Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo nghi, khoâng daùm nhaän thöùc aên nôi Tyø-kheo-ni baø con. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau cho pheùp caùc Tyø-kheo ñöôïc nhaän thöùc aên töø Tyø- kheo-ni baø con. Caùc Tyø-kheo beänh laïi coù söï nghi, khoâng daùm nhaän thöùc aên töø Tyø- kheo-ni khoâng phaûi baø con. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau cho pheùp Tyø-kheo beänh ñöôïc nhaän thöùc aên töø Tyø- kheo-ni chaúng phaûi baø con. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo laïi coù söï nghi, neân khi Tyø-kheo-ni chaúng phaûi baø con ñem thöùc aên ñeå döôùi ñaát, khoâng daùm nhaän, hoaëc khieán ngöôøi trao cho cuõng khoâng daùm nhaän, Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau, cho pheùp caùc Tyø-kheo ñöôïc nhaän thöùc aên nhö vaäy. Töø nay veà sau neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, vaøo thoân xoùm,472 neáu khoâng beänh473 maø töï tay nhaän thöùc aên töø Tyø-kheo-ni khoâng phaûi thaân quyeán maø aên, Tyø-kheo aáy caàn phaûi ñoái tröôùc Tyø-kheo khaùc474 phaùt loà: “Ñaïi ñöùc475, toâi phaïm phaùp ñaùng khieån traùch, laøm ñieàu khoâng ñaùng laøm. Nay ñoái tröôùc Ñaïi ñöùc xin phaùt loà saùm hoái.” Ñaây laø phaùp hoái quaù.476 B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Baø con vaø chaúng phaûi baø con: Nhö treân ñaõ giaûi. Beänh: Cuõng nhö treân. Thöùc aên: Coù hai loaïi nhö treân ñaõ giaûi. Tyø-kheo kia vaøo trong thoân xoùm, ñeán Tyø-kheo-ni chaúng phaûi baø con, neáu khoâng coù beänh maø töï tay nhaän thöùc aên ñeå aên. AÊn nhö vaäy, moãi mieáng phaïm moät ba-la-ñeà ñeà-xaù-ni. Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm.

472. Caên baûn: ö thoân loä trung , - ôû ñöôøng trong thoân xoùm. Nguõ phaàn: taïi caùc con ñöôøng... Taêng kyø: trong nhaø baïch y... Pali: antaraghara pavihāya, sau khi ñaõ ñi vaøo nhaø trong; vaø giaûi: Nhaø (gharam) ôû ñaây cuõng chæ luoân ñöôøng xe ñi, ñöôøng heûm, ñöôøng chöõ thaäp... 47>. Pali, hatthato, töø tay (cuûa Tyø-kheo-ni) thay vì ñeå xuoáng ñaát maø nhaän; khoâng noùi ñeán yeáu toá - töø bònh. 474. Nguõ phaàn, Caên baûn: tröôùc caùc Tyø-kheo khaùc. 475. Taêng kyø: Tröôûng laõo . Nguõ phaàn: Chö Ñaïi ñöùc . Pali: āvuso, töø hoâ khôûi, soá nhieàu. Vì saùm hoái tröôùc nhieàu Tyø-kheo, chöù khoâng phaûi moät nhö Ba-daät-ñeà. 476. Töùc Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni phaùp , dòch laø Hoái quaù phaùp Pali: Pāidesanīya dhamma (Skt. pratideśanīya dharma). Taêng kyø (T22nl425, tr.>96c25): Ba-la-ñeà- ñeà-xaù-ni, vì toäi naøy höôùng ñeán ngöôøi (Tyø-kheo) maø phaùt loà, khoâng che daáu.

244 BOÄ LUAÄT >

Söï khoâng phaïm: Nhaän thöùc aên töø Tyø-kheo-ni baø con; hoaëc coù beänh; hay ñeå döôùi ñaát maø cho; hoaëc khieán ngöôøi trao; hoaëc cho trong Taêng-giaø-lam; hoaëc cho ngoaøi thoân xoùm; hay laø cho trong chuøa ni. Trao nhö vaäy, nhaän ñeå aên thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 2. THOÏ THÖÏC DO NI CHÆ DAÃN477 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø nöôùc Xaù- veä, Khi aáy, coù soá ñoâng Tyø-kheo vaø nhoùm saùu

Tyø-kheo cuøng ngoài aên ôû trong nhaø baïch y478. Nhoùm saùu Tyø-kheo-ni ñoøi côm canh cho nhoùm saùu Tyø-kheo, noùi: Ñem canh nôi vò naøy! Ñem côm nôi vò kia. Coøn thì boû qua caùc vò khaùc ôû trung gian maø chæ ñem thöùc aên cho saùu Tyø-kheo naøy thoâi. Caùc Tyø-kheo nghe, trong soá ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: Sao caùc thaày laïi aên thöùc aên do nhoùm saùu Tyø-kheo-ni yeâu saùch? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Taïi sao caùc oâng aên thöùc aên do Tyø-kheo-ni yeâu saùch, trong khi caùc Tyø-kheo khaùc khoâng ñöôïc? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, khi aên trong nhaø baïch y, trong ñoù coù Tyø-kheo-ni, chæ baûo: “Ñem canh cho vò naøy, daâng côm cho vi kia.” Tyø-kheo neân noùi vôùi Tyø-kheo-ni aáy: “Naøy coâ, haõy thoâi ñi! Haõy ñeå yeân cho caùc Tyø-kheo aên xong!” Neáu khoâng coù moät Tyø-kheo naøo noùi vôùi Tyø-kheo-ni kia: “Naøy coâ, haõy thoâi ñi! Haõy ñeå yeân cho caùc Tyø-kheo aên xong!” Tyø-kheo caàn ñoái tröôùc Tyø-kheo khaùc maø phaùt loà: “Baïch Ñaïi ñöùc, toâi phaïm phaùp ñaùng

477. Taêng kyø: Ñeà-xaù-ni >. 478. Nguõ phaàn, Thaäp tuïng: Coù thí chuû thænh thöïc hai boä taêng.

khieån traùch, laøm ñieàu khoâng ñaùng laøm. Nay toâi ñoái tröôùc Ñaïi ñöùc xin phaùt loà saùm hoái.” Ñaây goïi laø phaùp hoái quaù. A. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Trong nhaø: Nôi coù nam nöõ ôû. Thöùc aên: Nhö treân ñaõ noùi. Tyø-kheo kia thoï thöïc nôi nhaø baïch y, trong ñoù coù Tyø-kheo-ni chæ baûo: Ñem canh cho vò naøy! Ñem côm cho vò kia. Tyø-kheo kia neân noùi: Naøy coâ, haõy thoâi ñi! Ñeå yeân cho caùc Tyø-kheo aên xong. Neáu khoâng coù moät Tyø-kheo naøo noùi nhö vaäy: Naøy coâ, haõy thoâi ñi! Ñeå yeân cho caùc Tyø- kheo aên xong; moãi mieáng aên phaïm moät Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni. Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Neáu coù noùi: Naøy coâ, haõy thoâi ñi! Ñeå yeân cho caùc Tyø-kheo aên xong. Neáu Tyø-kheo-ni töï mình laø ñaøn-vieät hoaëc ñaøn-vieät thieát trai nhôø Tyø-kheo-ni chieáu lieäu; hoaëc khoâng coù taâm thieân leäch ñoái vôùi caùc Tyø-kheo, nhö vaäy thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 3. THOÏ THÖÏC TÖØ HOÏC GIA479 A. DUYEÂN KHÔÛI 1. Ñeä töû kieán ñeá: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong nuùi

Kyø-xaø-quaät taïi thaønh La-duyeät. Khi aáy, coù gia ñình cö só, vôï choàng ñeàu coù loøng tin, laøm ngöôøi ñeä töû Ñöùc Phaät. Thöôøng phaùp cuûa ngöôøi ñeä töû chö Phaät ñaõ kieán ñeá,480 ñoái vôùi caùc Tyø-kheo khoâng coù caùi gì tieác nuoái, keå caû thòt trong thaân mình. Moãi khi caùc Tyø-kheo ñeán nhaø thì luoân duøng thöùc aên vaø caùc vaät duïng cuùng döôøng. Cuùng döôøng nhö vaäy cho ñeán noãi ngheøo khoå, côm aùo ñeàu thieáu thoán. Nhöõng ngöôøi haøng xoùm ñeàu noùi nhö vaày: Gia ñình kia tröôùc ñaây raát giaøu coù, cuûa caûi dö daät. Töø khi cuùng döôøng Sa-moân Thích töû ñeán nay, cuûa caûi khoâ caïn, baàn cuøng ñeán theá. Nhö vaäy vieäc cung kính cuùng döôøng chæ ñem laïi söï ngheøo khoå! Caùc Tyø-kheo nghe bieát, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch caùc Tyø-kheo: Sao caùc thaày 479. Taêng kyø: Ñeà-xaù-ni 4. 480. Kieán ñeá : Ñaõ thaáy boán Thaùnh ñeá, chöùng ñaéc Tu-ñaø-hoaøn. Nguõ phaàn: Tröôûng giaû Cuø- sö-la tin öa Phaät phaùp, thaáy phaùp, ñaéc quaû. Taêng kyø: Ñaïi thaàn Tyø-xaø boá thí thaùi quaù, gia saûn khaùnh taän. Taêng taùc yeát-ma hoïc gia. Thaäp tuïng: Töôïng sö Thuû-la, thaáy Boán ñeá, ñaéc Sô ñaïo. Caên baûn: Tröôûng giaû Sö Töû, ñaéc Sô quaû.

ñeán maõi nôi cö só ñeå nhaän thöùc aên vaø ñoà cuùng döôøng, khoâng bieát ñuû, ñeán noãi khieán cho cuûa caûi gia ñình hoï phaûi caïn kieät nhö theá? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch caùc Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Sao caùc oâng laïi ñeán maõi nôi nhaø cö só ñeå nhaän thöùc aên cuùng döôøng, ñeán noãi khieán gia ñình hoï ngheøo tuùng nhö vaäy? 2. Yeát-ma hoïc gia: Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch caùc Tyø-kheo roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Töø nay veà sau cho pheùp Taêng taùc phaùp hoïc gia cho gia ñình kia, baèng phaùp baïch nhò yeát-ma. Taùc phaùp nhö vaày: Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc phaùp yeát-ma, nhö treân maø taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc taêng xin laéng nghe. Trong thaønh La-duyeät naøy coù moät gia ñình cö só, caû vôï laãn choàng ñeàu ñaéc tònh tín, laøm ñeä töû cuûa Phaät. Gia taøi hoï bò caïn kieät. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, nay Taêng taùc phaùp yeát-ma hoïc gia, caùc Tyø-kheo khoâng ñöôïc ñeán gia ñình kia nhaän thöùc aên maø aên. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe. Trong thaønh La-duyeät naøy coù moät gia ñình cö só, caû vôï laãn choàng ñeàu ñaéc tònh tín, laøm ñeä töû cuûa Phaät. Gia taøi hoï bò khoâ kieät. Nay Taêng trao cho phaùp yeát-ma hoïc gia, caùc Tyø-kheo khoâng ñöôïc ñeán nhaø ñoù ñeå nhaän thöùc aên maø aên. Caùc tröôûng laõo naøo ñoàng yù Taêng trao cho cö só kia phaùp yeát-ma hoïc gia thì im laëng. Vò naøo khoâng chaáp thuaän xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän trao cho cö só kia phaùp yeát-ma hoïc gia roài, Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. - Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi

cuù nghóa,cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày. Tyø-kheo naøo, ñaõ bieát laø nhaø hoïc gia, Taêng ñaõ cho phaùp yeát-ma hoïc gia roài, maø ñeán nhaø aáy nhaän thöùc aên ñeå aên, phaûi ñoái tröôùc caùc Tyø- kheo khaùc phaùt loà: “Thöa Ñaïi ñöùc, toâi phaïm phaùp ñaùng khieån traùch, nay ñoái tröôùc Ñaïi ñöùc xin phaùt loà saùm hoái.” Ñaây laø phaùp hoái quaù. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Trong ñoù coù Tyø-kheo tröôùc coù nhaän söï thænh cuûa gia ñình, coù söï nghi khoâng daùm ñeán. Ñöùc

Phaät daïy: - Coù thænh tröôùc thì cho pheùp ñeán. Baáy giôø, coù Tyø-kheo beänh khoâng daùm nhaän thöùc aên cuûa hoïc gia, Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau cho pheùp caùc Tyø-kheo beänh ñöôïc nhaän thöùc aên nôi hoïc gia ñeå aên. Khi aáy caùc Tyø-kheo thaáy ngöôøi cho thöùc aên ñeå thöùc aên xuoáng ñaát maø cho, nghi khoâng daùm nhaän. Hoaëc khieán ngöôøi mang cho; cuõng khoâng daùm nhaän. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp nhaän. Töø nay veà sau neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, neáu tröôùc ñoù ñaõ taùc yeát-ma hoïc gia, ñoái vôùi hoïc gia ñoù, khoâng coù söï thænh tröôùc, khoâng beänh, töï tay nhaän thöùc aên vaø aên. Tyø-kheo aáy caàn ñoái tröôùc Tyø-kheo khaùc phaùt loà: “Toâi phaïm phaùp ñaùng khieån traùch, laøm ñieàu khoâng ñaùng laøm. Nay toâi ñoái tröôùc Ñaïi ñöùc, xin phaùt loà saùm hoái”. Ñaây laø phaùp hoái quaù. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Hoïc gia48l: laø Taêng trao cho phaùp baïch nhò yeát-ma. Nhaø cö só: Nhö treân ñaõ noùi. Beänh: Cuõng ñaõ noùi ôû treân. Tyø-kheo naøo, hoïc gia nhö vaäy, tröôùc ñoù Taêng ñaõ trao cho phaùp yeát-ma cho hoï roài maø Tyø-kheo khoâng ñöôïc thænh tröôùc laïi khoâng beänh. Ñoái vôùi trong nhaø hoïc gia nhö vaäy maø nhaän thöùc aên ñeå aên, thì moãi mieáng aên phaïm Ba-la-ñeà-xaù-ni. Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Neáu ñaõ ñöôïc thænh tröôùc; hoaëc coù beänh; hoaëc ñeå xuoáng ñaát maø cho; hoaëc nhaän töø nôi ngöôøi khaùc; hoaëc hoïc gia sau khi daâng cuùng taøi saûn vaãn coøn nhieàu. Thaûy ñeàu thì khoâng phaïm. 3. Giaûi Yeát-ma hoïc gia Hoïc gia kia, taøi saûn coù laïi doài daøo, ñeán trong Taêng xin giaûi yeát-ma Hoïc gia. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu taøi saûn cuûa hoïc gia coù laïi doài daøo, hoï ñeán giöõa Taêng, xin giaûi phaùp yeát-ma hoïc gia thì Taêng neân taùc phaùp baïch nhò yeát-ma, giaûi

48l. Hoïc gia . Thaäp tuïng: Chæ gia ñình ñaõ ñaéc Sô quaû. Pali: Sekkhasammatāni kulni, nhöõng gia ñình ñaõ ñöôïc xaùc nhaän laø höõu hoïc; giaûi thích: Ñoù laø gia ñình taêng tröôûng vôùi tín, nhöng toån giaûm vôùi taøi saûn.

cho hoï. Trong chuùng neân sai moät ngöôøi coù khaû naêng taùc phaùp yeát-ma, nhö treân maø taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe. Trong thaønh La-duyeät naøy coù moät gia ñình cö só, caû vôï laãn choàng ñeàu ñaéc tònh tín, laøm ñeä töû Phaät, öa thích cuùng döôøng neân cuûa caûi bò khaùnh kieät. Tröôùc ñaây

Taêng ñaõ cho phaùp yeát- ma hoïc gia. Nay cuûa caûi coù laïi doài daøo, hoï ñeán tröôùc Taêng caàu xin giaûi yeát-ma hoïc gia. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, nay Taêng giaûi phaùp yeát-ma hoïc gia. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe. Trong thaønh La-duyeät naøy coù moät gia ñình cö só, caû vôï laãn choàng ñeàu ñaéc tònh tín, laøm ñeä töû Phaät, öa thích cuùng döôøng neân cuûa caûi bò khaùnh kieät. Tröôùc ñaây Taêng ñaõ cho phaùp yeát- ma hoïc gia. Nay cuûa caûi coù laïi doài daøo, hoï ñeán tröôùc Taêng caàu xin giaûi yeát-ma hoïc gia. Caùc tröôûng laõo naøo ñoàng yù Taêng vì cö só kia giaûi phaùp yeát-ma hoïc gia thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän vì cö só kia giaûi phaùp yeát-ma hoïc gia roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Khi aáy caùc Tyø-kheo ñeàu nghi khoâng daùm nhaän thöùc aên töø cö só ñaõ ñöôïc giaûi yeát-ma hoïc gia, baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau cho pheùp caùc Tyø-kheo ñöôïc nhaän thöùc aên nôi nhaø ñoù. Nhaän nhö vaäy khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 4. THOÏ THÖÏC NGOAØI TRUÙ XÖÙ A-LAN- NHAÕ 482 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Ni-caâu-loaïi, Ca-duy-la-veä, Thích- suyù-saáu. Caùc phuï nöõ trong thaønh Xaù-di48> vaø caùc phuï nöõ Caâu-leâ484 cuøng nhau mang thöùc aên ñeán trong Taêng-giaø-lam, cuùng döôøng. Baáy giôø boïn giaëc485 bieát ñöôïc, chaän ñöôøng nhieãu haïi486. Caùc Tyø- kheo nghe, ñeán baïch Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân daïy.

482. Taêng kyø: Ñeà-xaù-ni l. 48>. Xaù-di thaønh trung chö phuï nöõ . Xaù-di, chæ caùc Thích nöõ (Xem Töù phaàn ñoaïn sau, phaàn ba, Ch. xiv, T22, tr. 922c8). Nguõ phaàn, Thaäp tuïng: Chö Thích phuï nöõ Caên baûn: Thích ca nöõ . Pali: S ākiyāniyo. 484. Caâu-leâ chö nöõ nhaân . Khoâng roõ. Nguõ phaàn: Chö noâ . Pali: S ākiyadāsakā, nhöõng ngöôøi noâ leä cuûa hoï Thích. 485. Pali: Tena kho pana samayena sākiyadāsakā avaruddhā honti, vaøo luùc ñoù, caùc noâ leä cuûa doøng hoï Sakka noåi loaïn. Nguõ phaàn: Caùc noâ leä cuûa doøng hoï Thích ñoùn ñöôøng caùc Thích nöõ ñeå cöôùp. 486. Pali: Caùc Tyø-kheo bieát coù giaëc chaën ñöôøng, nhöng khoâng baùo cho caùc phuï nöõ hoï Thích bieát ñeå ñöøng ñi.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) 249

- Töø nay veà sau, caùc Tyø-kheo neân noùi vôùi caùc phuï nöõ, “Ñöøng ñi ra. Ñöôøng coù boïn giaëc cöôùp khuûng boá.” Neáu hoï ñaõ ra ngoaøi thaønh thì neân noùi: “Ñöøng ñeán Taêng-giaø-lam vì doïc ñöôøng coù giaëc khuûng boá.” Töø nay veà sau Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, soáng taïi A-lan-nhaõ, choã ôû ñaùng nghi ngôø, coù sôï haõi, khoâng nhaän thöùc aên beân ngoaøi Taêng-giaø-lam, maø chæ beân trong Taêng- giaø-lam nhaän thöùc aên ñeå aên487, caàn ñoái tröôùc Tyø-kheo khaùc maø phaùt loà: “Ñaïi ñöùc, toâi phaïm phaùp ñaùng khieån traùch, nay toâi ñoái tröôùc Ñaïi ñöùc xin phaùt loà saùm hoái.” Ñaây laø phaùp hoái quaù. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Baáy giôø, caùc

ñaøn-vieät bieát tröôùc laø coù söï khuûng boá maø coá mang thöùc aên ñeán. Caùc Tyø-kheo nghi khoâng daùm nhaän ñeå aên. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau cho pheùp caùc Tyø-kheo ñöôïc nhaän thöùc aên nhö vaäy. Khi aáy, caùc Tyø-kheo beänh cuõng nghi khoâng daùm nhaän thöùc aên nhö vaäy. Ñöùc Phaät baûo: - Töø nay cho pheùp caùc Tyø-kheo beänh ñöôïc nhaän thöùc aên nhö vaäy. Baáy giôø, coù thí chuû cuùng döôøng baèng caùch ñem thöùc aên ñeå döôùi ñaát, hoaëc baûo ngöôøi trao, caùc Tyø-kheo nghi khoâng daùm nhaän. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay cho pheùp caùc Tyø-kheo ñöôïc nhaän thöùc aên nhö vaäy. Töø nay trôû ñi neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, soáng nôi A-lan-nhaõ, xa xoâi heûo laùnh, choã ñaùng nghi, coù sôï haõi. Tyø-kheo soáng taïi truù xöù A-lan-nhaõ nhö vaäy, tröôùc khoâng noùi cho ñaøn-vieät bieát,488 khoâng thoï nhaän thöùc aên beân ngoaøi Taêng-giaø-lam. Traùi laïi, khoâng beänh maø ôû beân trong Taêng-giaø-lam, töï tay nhaän thöùc aên ñeå aên, Tyø-kheo aáy caàn phaûi ñeán ñoái tröôùc Tyø-kheo khaùc maø phaùt loà: “Ñaïi ñöùc, toâi phaïm phaùp ñaùng khieån traùch. Nay toâi ñoái tröôùc Ñaïi ñöùc xin phaùt loà saùm hoái.” Ñaây laø phaùp hoái quaù. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Choã A-lan-nhaõ: Laø nôi caùch thoân naêm traêm cung. Cung laø caùch ño

487. Vì boïn cöôùp aån nuùp trong phaïm vi Taêng-giaø-lam neân Tyø-kheo phaûi ra khoûi phaïm vi aáy maø nhaän thöùc aên. 488. Pali: Pubbe appatíavidita, khoâng baùo cho bieát tröôùc (raèng trong phaïm vi Taêng giaø lam coù giaëc cöôùp).

cuûa nöôùc Giaù-ma-la. Nghi coù söï khuûng boá: Laø nghi coù giaëc troäm cöôùp, khuûng boá. Beänh: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu Tyø-kheo A-lan-nhaõ ôû choã xa vaéng nhö vaäy, tröôùc khoâng noùi vôùi ñaøn-vieät, khoâng nhaän thöùc aên ngoaøi Taêng-giaø-lam maø nhaän trong Taêng-giaø-lam, khoâng beänh, töï tay nhaän laáy thöùc aên ñeå aên; moãi mieáng aên phaïm Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni. Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Tröôùc coù noùi vôùi ñaøn-vieät; hoaëc coù beänh; hoaëc ñeå döôùi ñaát maø trao; hoaëc baûo ngöôøi trao; hoaëc khi ñeán thoï giaùo saéc, luùc thính phaùp, Tyø-kheo töï coù thöùc aên rieâng nay trao cho; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l (Tieáp Theo) 25l

Phaàn 1: GIÔÙI PHAÙP CUÛA TYØ KHEO Chöông VII: NOÙI VEÀ 100 PHAÙP THÖÙC-XOA-CA-LA-NI489

Ñieàu 1490 Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo maëc Nieát-baøn-taêng49l, coù luùc maëc thaáp, coù luùc maëc cao492, hoaëc laøm nhö voøi con voi, hoaëc nhö laù caây ña-la, hoaëc coù luùc xeáp nhoû laïi. Caùc cö só thaáy, cô hieàm: Sa-moân Thích töû naøy khoâng bieát xaáu hoå. Beân ngoaøi töï xöng laø toâi bieát chaùnh phaùp. Nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Sao laïi baän nieát-baøn-taêng khi thì thaáp, khi thì cao,

khi thì laøm nhö voøi con voi, khi thì laøm nhö laù caây ña-la, khi thì xeáp nhoû laïi, gioáng nhö quoác vöông, tröôûng giaû, Ñaïi thaàn, cö só; gioáng nhö nhöõng ngaøy tieát hoäi, ngöôøi trong phöôøng cheøo maëc y ñeå laøm troø? Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: Sao caùc thaày laïi baän nieát-baøn-taêng khi thì thaáp, khi thì cao, khi thì laøm nhö voøi con voi, khi thì laøm nhö laù caây ña-la, khi thì xeáp nhoû laïi? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm

489. Lôøi chua nhoû trong baûn Haùn: Tieáng cuûa ngöôøi Hoà (chæ AÁn ñoä) chính xaùc phaûi noùi laø Thöùc-xoa-ca-la-ni. Nhöõng choã naøo ñoïc vaø vieát, neân theo töø naøy. Vì khoâng theå nhaát nhaát ñeàu theo vaên maø söûa, do ñoù maø cöù ñeå nguyeân nhö vaäy. Ñan baûn goïi Traêm phaùp Chuùng hoïc. - Thöùc- xoa-ca-la-ni, phieân aâm Phaïn: śikā karatīyā, - ñieàu caàn phaûi hoïc. Caên baûn: Chuùng ña hoïc phaùp . Caùc boä khaùc: Chuùng hoïc phaùp . Pali: Sekhiy ā dhammā (sikkhā karaīyā). Baûn Skt. sabahulā śaikā dharmā (śikā karatīyā). Cf. Nguõ phaàn l0 (T22nl42l, tr.7>c27); Taêng kyø 2l (T22nl425, tr.>99b07); Thaäp tuïng l9 (T2>nl4>5, tr.l>>bl4); Caên baûn 50 (T2>nl442, tr.90lbl7). Pali, Vin. iv. l85. 490. Taêng kyø, ñieàu l; Thaäp tuïng, ñieàu l2. 49l. Xem Ch.v, Ba-daät-ñeà 88 & cht.46l. 492. Pali: Puratopi pacchatopi olambentā, quaán noäi y ñeå phía tröôùc, phía sau thoøng xuoáng.

252 BOÄ LUAÄT >

ñieàu khoâng neân laøm. Sao caùc oâng laïi baän nieát-baøn-taêng khi thì thaáp, khi thì cao, khi thì laøm nhö voøi con voi, khi thì laøm nhö laù caây ña-la, khi thì xeáp nhoû laïi? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo roài Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Phaûi baän nieát-baøn-taêng cho teà chænh,493 thöùc-xoa-ca-la-ni494. Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Trong ñoù, baän khoâng teà chænh, coù nghóa laø khi baän thaáp, khi baän cao, hoaëc laøm nhö voøi con voi, hoaëc laøm nhö laù caây ña-la, hoaëc xeáp nhoû laïi. - Baän thaáp: Coät daây löng döôùi roán, cao laø treân ñaàu goái. - Voøi con voi: Phía tröôùc thoøng xuoáng moät goùc. - Laù caây ña-la: Phía tröôùc thoøng xuoáng hai goùc. - Xeáp nhoû laïi: Xeáp nhoû quaán quanh eo löng nhaên nhoù. Tyø-kheo baän nieát-baøn-taêng cao hay thaáp hoaëc laøm nhö caùi voøi con voi, hoaëc laøm nhö laù caây ña-la, hoaëc xeáp nhoû laïi. Coá yù laøm, phaïm Ñoät-kieát-la caàn phaûi saùm495. Do coá yù laøm cho neân phaïm phi oai nghi Ñoät-kieát-la496. Neáu khoâng coá yù laøm thì chæ phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-

kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Hoaëc coù khi beänh nhö vaäy, trong roán sanh gheû nhoït neân phaûi maëc thaáp, nôi oáng chaân coù gheû neân phaûi maëc cao, hoaëc trong Taêng-giaø-lam, hoaëc beân ngoaøi thoân xoùm, hoaëc luùc laøm vieäc, hoaëc khi ñi ñöôøng thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch.

49>. Pali, Sik. l: Parimalala nivāsessāmi, toâi seõ quaán noäi y troøn tròa. 494. Thöùc-xoa-ca-la-ni . Töù phaàn Tyø-kheo giôùi baûn (No l429) vaø Töù phaàn Taêng giôùi baûn (No l4>0) ñeàu noùi - öng ñöông hoïc . Pali: Sikhkā karaīyā. 495. Haùn: öng saùm Ñoät-kieát-la . Töù phaàn phaân bieät hai loaïi Ñoät-kieát-la: Neáu coá yù, phaïm Ñoät-kieát-la caàn phaûi saùm hoái. Neáu khoâng coá yù, phaïm Ñoät-kieát-la chæ phaûi töï traùch taâm. Xem theâm cht. 8 döôùi. 496. Nguõ phaàn (T22nl42l, tr.74al>): Neáu khoâng hieåu, khoâng hoûi maø laøm nhö vaäy, phaïm Ñoät- kieát-la. Hieåu, nhöng khoâng caån thaän, laøm nhö vaäy phaïm Ñoät-kieát-la. Hieåu, nhöng khinh giôùi, khinh ngöôøi maø laøm nhö vaäy, phaïm Ba-daät-ñeà. Taêng kyø: Vieät hoïc phaùp , khoâng phaân bieät hieåu hay khoâng hieåu, coá yù hay khoâng coá yù. Pali: anādariya paicca ...āpatti dukkaassa. anāpatti asañcicca, ...vì thieáu cung kính, phaïm Ñoät-kieát-la. Khoâng coá yù, khoâng phaïm.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l (Tieáp Theo) 25>

Ñieàu 2497 Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo quaán y498, hoaëc quaán cao, hoaëc quaán thaáp, hay laøm nhö voøi con voi, hoaëc laøm nhö laù caây ña-la, hoaëc xeáp nhoû laïi. Caùc cö só thaáy, cô hieàm: Sa-moân Thích töû naøy khoâng bieát xaáu hoå. Beân ngoaøi töï xöng laø toâi bieát chaùnh phaùp. Nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Sao laïi quaán y khi thì thaáp, khi thì cao, khi thì laøm nhö voøi con voi, khi thì laøm nhö laù caây ña-la, khi thì xeáp nhoû laïi, gioáng nhö Quoác vöông, tröôûng giaû, Ñaïi thaàn, cö só? Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: Sao caùc thaày quaán ba y khi cao, khi thaáp, hoaëc laøm nhö voøi con voi, hoaëc laøm nhö laø caây ña-la, hoaëc coù khi xeáp nhoû laïi? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Taïi sao caùc oâng quaán y khi cao, khi thaáp, hoaëc laøm nhö voøi con voi, hoaëc laøm nhö laù caây ña-la, hay coù luùc xeáp nhoû laïi? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Phaûi quaán ba y cho teà chænh499, thöùc-xoa-ca-la-ni. Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Trong ñaây,

khoâng teà chænh: Coù nghóa laø khi quaán cao, khi maëc thaáp, hoaëc laøm nhö voøi con voi, hoaëc laøm nhö laù caây ña-la, hoaëc coù luùc xeáp nhoû laïi. Quaán thaáp: Thoøng xuoáng quaù khuûy tay, troáng beân hoâng. Quaán cao: Quaán cao quaù oáng chaân.

497. Taêng kyø, ñieàu 2. Thaäp tuïng, ñieàu l6; Caên baûn, ñieàu 8. Pali, Sikkhā 2. 498. Haùn: Tröôùc y . Pali: Pārupanti, quaán (thöôïng) y, phaân bieät vôùi nivāsenti, quaán noäi y. 499. Pali, Sikkhā. 2: Parimalala pārupissāmi, toâi seõ quaán (thöôïng) y cho troøn tròa. Thaäp tuïng (T2>nl4>5, tr.l>4a2>): Chaâu teà bò y öng ñöông hoïc

254 BOÄ LUAÄT >

Laøm nhö voøi con voi: Thoøng xuoáng moät goùc. Nhö laø caây ña-la: Beân tröôùc thoøng xuoáng hai goùc, beân sau veùn cao leân. Xeáp nhoû laïi: Laø xeáp nhoû laøm thaønh vieàn cuûa y. Neáu Tyø-kheo coá yù quaán cao, quaán thaáp, laøm thaønh voøi con voi, laøm thaønh laø caây ña-la, hoaëc coù khi xeáp nhoû laïi, coá yù laøm thì neân saùm Ñoät-kieát-la. Do coá yù laøm neân phaïm phi oai nghi Ñoät-kieát-la. Neáu khoâng coá yù laøm thì chæ phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Hoaëc bò beänh nhö vaäy, hoaëc nôi vai, nôi caùnh tay coù gheû phaûi maëc thaáp, hay nôi oáng chaân coù gheû neân phaûi maëc cao, hoaëc ôû trong Taêng-giaø-lam, hay beân ngoaøi thoân xoùm, hoaëc treân ñöôøng ñi, hay luùc lao taùc... thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. Ñieàu 3 500 Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo vaét ngöôïc ba y maø ñi vaøo nhaø baïch y.50l Caùc cö só thaáy, cô hieàm: Sa-moân Thích töû naøy khoâng bieát taøm quyù. Beân ngoaøi töï xöng laø toâi bieát chaùnh phaùp. Nhö theá coù gì laø chaùnh phaùp? Taïi sao vaét ngöôïc y ñi vaøo nhaø baïch y, gioáng nhö quoác vöông, Ñaïi thaàn, tröôûng giaû, cö só? Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: Sao caùc thaày vaét ngöôïc y ñi vaøo nhaø baïch y? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Taïi sao caùc oâng vaét ngöôïc y ñi vaøo nhaø baïch y?

500. Nguõ phaàn, ñieàu l5; Taêng kyø, ñieàu 8; Thaäp tuïng, ñieàu 4l; Caên baûn, ñieàu l6. 50l. Pali, Sikkhā. 9, ukkhittakāya antaraghare gacchati veùn y leân maø ñi vaøo nhaø theá tuïc. Sôù giaûi, VA 89l: ekato vā ubhato vā ukkhittacīvaro hutvā ti attho, y ñöôïc veùn leân ôû moät beân, hay caû hai beân. Cf. Nguõ phaàn (T22nl42l, tr.74a22): ...hoaëc vaét ngöôïc y leân vai phaûi... hoaëc vaét ngöôïc y leân vai traùi... hoaëc vaét ngöôïc y leân caû hai vai... Thaäp tuïng (T2>nl4>5, tr.l>6b04): Laáy y truøm vai phaûi vaét caû leân vai traùi.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) 255

Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Khoâng vaét ngöôïc y ñi vaøo nhaø baïch y, thöùc-xoa-ca-la-ni.502 Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Nhaø baïch y: Chæ cho thoân xoùm. Vaét ngöôïc y: Hoaëc vaét ngöôïc y hai beân taû vaø höõu leân treân vai. Neáu Tyø-kheo coá yù vaét ngöôïc y beân taû vaø beân höõu leân treân vai ñi vaøo nhaø baïch y, coá yù laøm neân saùm Ñoät-kieát-la. Do vì coá yù laøm neân phaïm phi oai nghi Ñoät-kieát-la. Neáu khoâng coá yù laøm thì chæ phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Hoaëc coù beänh nhö vaäy, hoaëc beân hoâng coù gheû, hoaëc ôû trong Taêng-giaø-lam, hoaëc ngoaøi thoân xoùm, hoaëc treân ñöôøng ñi, hay luùc laøm vieäc thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. Ñieàu 4 Khoâng vaét ngöôïc y khi ngoài trong nhaø baïch y, thöùc-xoa-ca-la-ni. (nhö treân)50> Ñieàu 5 Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo laáy y quaán coå vaøo nhaø baïch y, caùc cö só thaáy, cô hieàm: Sa-moân Thích töû naøy khoâng bieát hoå theïn môùi laáy y quaán coå ñi vaøo nhaø baïch y, nhö quoác vöông, Ñaïi thaàn, tröôûng giaû, cö só. Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: Sao caùc thaày quaán y nôi coå vaøo nhaø baïch y? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo:

502. Cf. Thaäp tuïng, ñieàu >7->8: Taû höõu phaûn sao y , vaét ngöôïc y hai beân; ñieàu >9- 40: Thieân sao y , vaét ngöôïc y moät beân. 503. Pali, Sikkhā 10

256 BOÄ LUAÄT >

- Caùc oâng laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuyø thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Taïi sao caùc oâng laáy y quaán nôi coå vaøo nhaø baïch y? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Khoâng quaán y nôi coå khi ñi vaøo nhaø baïch y, thöùc-xoa-ca-la-ni. Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Quaán vaøo coå: Naém hai cheùo y quaán treân vai taû. Coá yù laáy y quaán vaøo coå ñi vaøo nhaø baïch y, phaïm toäi neân saùm Ñoät- kieát-la. Do coá yù laøm neân phaïm toäi phi oai nghi Ñoät-kieát-la.

Neáu khoâng coá yù laøm thì chæ phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Hoaëc laø bò beänh nhö vaäy, coù gheû treân vai, hoaëc ôû trong Taêng-giaø-lam hay ngoaøi xoùm laøng, hoaëc khi laøm vieäc hay luùc ñi ñöôøng thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. Ñieàu 6 Khoâng quaán y nôi coå khi ngoài nhaø baïch y, thöùc-xoa-ca-la-ni. (Nhö treân) Ñieàu 7504 Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo laáy y truøm leân ñaàu, vaøo nhaø baïch y. Caùc cö só thaáy, cô hieàm: Sa-moân Thích töû naøy khoâng bieát hoå theïn. Beân ngoaøi töï xöng toâi bieát chaùnh phaùp. Nhö vaäy coù gì goïi laø chaùnh phaùp? Taïi sao laáy y truøm ñaàu ñi nhö keû troäm. Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: Sao caùc thaày laáy y truøm leân ñaàu vaøo nhaø baïch y? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân, roài ngoài

504. Nguõ phaàn, ñieàu 4>; Taêng kyø, ñieàu 7; Thaäp tuïng, ñieàu >0; Caên baûn, ñieàul5. Pali, Sikkhā 2>.

qua moät beân ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp caùc Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Taïi sao caùc oâng laáy y truøm leân ñaàu vaøo nhaø baïch y? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo roài, Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Khoâng truøm ñaàu khi ñi vaøo nhaø baïch y, thöùc-xoa-ca-la-ni505. Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Nhaø baïch y: Laø thoân xoùm. Truøm ñaàu: Hoaëc laáy laù caây, (699al) hay duøng vaät xeù thaønh maûnh, hoaëc duøng y truøm treân ñaàu ñi vaøo nhaø baïch y. Coá yù phaïm neân saùm Ñoät-kieát-la. Do coá yù laøm neân phaïm phi oai nghi Ñoät-kieát-la. Neáu khoâng coá yù laøm thì chæ phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Hoaëc bò beänh nhö vaäy, hoaëc bò laïnh treân ñaàu, hoaëc coù gheû treân ñaàu, hay maïng naïn, phaïm haïnh naïn phaûi truøm ñaàu ñeå chaïy thì khoâng phaïm, Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. Ñieàu 8 Khoâng truøm ñaàu khi vaøo nhaø baïch y maø ngoài, thöùc-xoa-ca-la-ni. (nhö treân)506 Ñieàu 9 Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo nhuùn nhaûy507 ñi vaøo nhaø baïch y. Caùc cö só thaáy, cô hieàm: Sa-moân Thích töû

naøy khoâng bieát hoå theïn. Thoï nhaän khoâng bieát nhaøm chaùn. Beân ngoaøi töï xöng laø toâi bieát chaùnh phaùp. Nhö

505. Thaäp tuïng ñieàu 29->0: Phuù ñaàu ; ñieàu >l->2: Boäc ñaàu . 506. Pali, Sikkhā24, Baûn Haùn, heát quyeån l9. 507. Khieâu haønh .

vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Nhuùn nhaûy ñi vaøo nhaø nhö con chim seû? Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: Sao caùc thaày nhuùn nhaûy nhaûy vaøo nhaø baïch y? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Sao caùc oâng laïi nhuùn nhaûy nhaûy vaøo nhaø baïch y? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Khoâng nhaûy nhoùt508 khi ñi vaøo nhaø baïch y, thöùc-xoa-ca-la-ni. Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Nhaø baïch y: Cuõng nhö treân. Nhaûy nhoùt ñi: Hai chaân nhaûy. Tyø-kheo coá yù nhaûy nhoùt ñi vaøo nhaø baïch y, phaïm Ñoät-kieát-la caàn phaûi saùm. Do bôûi coá yù laøm neân phaïm phi oai nghi Ñoät-kieát-la. Neáu khoâng coá yù laøm thì chæ phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Hoaëc maéc beänh nhö vaäy; hoaëc bò ngöôøi ñaùnh; hoaëc coù giaëc, hoaëc coù aùc thuù, hoaëc bò choâng gai, hoaëc loäi qua raûnh, qua haàm, qua choã buøn laày phaûi nhaûy ñi; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. Ñieàu 10 Khoâng nhaûy nhoùt vaøo nhaø baïch y ngoài, thöùc-xoa-ca-la-ni. (nhö treân) Ñieàu 11 Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, coù cö só thænh chuùng Taêng saùng ngaøy mai veà nhaø thoï thöïc.

508. Khieâu haønh . Cf. Caên baûn 50 (T2>nl442, tr.902all).

Ñeâm aáy cö só chuaån bò ñaày ñuû thöùc aên ngon boå. Saùng sôùm ñeán baùo giôø ñaõ ñeán. Baáy giôø caùc Tyø-kheo ñaép y böng baùt ñeán nhaø cö só, an toïa nôi choã ngoài. Nhoùm saùu Tyø-kheo ngoài choàm hoãm taïi nhaø baïch y. Tyø-kheo ngoài gaàn duøng tay ñuïng vaøo ngöôøi, nhoùm saùu Tyø-kheo teù ngöõa loä hình. Caùc cö só thaáy, cô hieàm: Sa-moân Thích töû naøy khoâng bieát hoå theïn. Thoï nhaän khoâng bieát nhaøm chaùn. Beân ngoaøi töï xöng laø toâi bieát chaùnh phaùp. Nhö

vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Ngoài choàm hoãm trong nhaø gioáng nhö Baø-la-moân loõa hình. Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: Sao caùc thaày laïi ngoài choàm hoãm trong nhaø baïch y? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Taïi sao caùc oâng ngoài choàm hoãm trong nhaø baïch y? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø- kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Khoâng ngoài choàm hoãm trong nhaø baïch y, thöùc-xoa-ca-la-ni509. Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Nhaø baïch y: Cuõng nhö treân. Ngoài choàm hoãm: ôû treân ñaát hay ôû treân giöôøng maø moâng khoâng chaïm ñaát. Tyø-kheo coá yù ngoài choàm hoãm trong nhaø baïch y, phaïm Ñoät-kieát-la caàn phaûi saùm. Do bôûi coá yù laøm neân phaïm phi oai nghi Ñoät-kieát-la. Neáu khoâng coá yù laøm thì chæ phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm.

509. Nguõ phaàn l0 (T22nl42l, tr.74b0l), ñieàu 40: Toán haønh , ñi choàm hoãm (?). Cf. Caûn baûn 50 (T2>nl442, tr.902a06). Thaäp tuïng (T2>nl4>5, tr.l>5bl6), ñieàu 27. Pali: ukkunikāya

Söï khoâng phaïm: Hoaëc coù beänh nhö vaäy; hoaëc beân moâng coù gheû; hoaëc coù ñöa vaät gì, hoaëc leã baùi, saùm hoái, hoaëc thoï giaùo giôùi; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. Ñieàu 125l0 Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo choáng naïnh tay ñi vaøo nhaø baïch y. Caùc cö só thaáy, cô hieàm: Sa-moân Thích töû naøy khoâng bieát hoå theïn. Thoï nhaän khoâng bieát nhaøm chaùn. Beân ngoaøi töï xöng laø toâi bieát chaùnh phaùp. Nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Veânh vaùo ñaéc chí gioáng nhö ngöôøi ñôøi môùi cöôùi vôï!" Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: "Sao caùc thaày choáng naïnh tay ñi vaøo nhaø baïch y?" Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp caùc Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh

tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Taïi sao caùc oâng choáng naïnh tay ñi vaøo nhaø baïch y? Baáy giôø Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Khoâng choáng naïnh khi ñi vaøo nhaø baïch y, thöùc-xoa-ca-la-ni. Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Nhaø baïch y: Nhö ñaõ noùi ôû treân. Choáng naïnh: Laáy tay choáng leân hoâng thaønh goùc vuoâng. Neáu Tyø-kheo coá yù choáng naïnh ñi vaøo nhaø baïch y, phaïm Ñoät-kieát- la caàn phaûi saùm. Do bôûi coá yù laøm neân phaïm phi oai nghi Ñoät-kieát-la.

5l0. Nguõ phaàn l0 (T22nl42l, tr.74a26), ñieàu 29. Taêng kyø 2l (T22nl425, tr.40lal4), ñieàu l0. Thaäp tuïng l9 (T2>nl4>5, tr.l>6a0l), ñieàu >5. Caên baûn 50 (T2>nl442, tr.90lc28), ñieàul8. Pali, Sikkhā 2l.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l (Tieáp Theo) 26l

Neáu khoâng coá yù laøm thì chæ phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Hoaëc coù beänh nhö vaäy; hay döôùi hoâng coù sanh gheû; hoaëc ôû trong Taêng-giaø-lam hay ngoaøi xoùm laøng; hoaëc luùc laøm vieäc, hay treân ñöôøng ñi; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. Ñieàu 13 Khoâng choáng naïnh khi ngoài trong nhaø baïch y, thöùc-xoa-ca-la- ni. Tay choáng leân hoâng, khuyû tay thaønh goùc vuoâng, khi ngoài trong nhaø baïch y, trôû ngaïi ngöôøi ngoài keá, cuõng nhö vaäy. Ñieàu 145ll Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo ñi laéc lö5l2 khi vaøo nhaø baïch y. Caùc cö só thaáy, cô hieàm noùi: Sa-moân Thích töû naøy khoâng bieát hoå theïn. Thoï nhaän khoâng bieát nhaøm chaùn. Beân ngoaøi töï xöng laø toâi bieát chaùnh phaùp. Nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? ñi laéc lö khi vaøo nhaø baïch y, gioáng nhö Quoác vöông, Ñaïi thaàn! Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: Taïi sao caùc thaày laéc lö thaân mình ñi vaøo nhaø baïch y? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Taïi sao caùc oâng ñi laéc lö khi vaøo nhaø baïch y? Baáy giôø Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi.

5ll. Nguõ phaàn, ñieàu l9; Taêng kyø, ñieàull; Caên baûn, ñieàu 25; Thaäp tuïng, ñieàu 5>. Pali, Sikkhā l5 5l2. Dao thaân haønh . Pali: K āyappacālaka, dao ñoäng thaân.

262 BOÄ LUAÄT >

Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Khoâng laéc lö thaân mình khi vaøo nhaø baïch y, thöùc-xoa-ca-la-ni. Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Nhaø baïch y: Cuõng nghóa nhö treân. Ñi laéc lö: Thaân nghieâng beân taû, beân höõu khi raûo böôùc. Neáu Tyø-kheo coá laøm cho thaân laéc lö, nghieâng beân taû beân höõu, raûo böôùc vaøo nhaø baïch y, phaïm Ñoät-kieát-la caàn phaûi saùm. Do bôûi coá taâm laøm neân phaïm phi oai nghi Ñoät-kieát-la. Neáu khoâng coá taâm laøm thì chæ phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Hoaëc vì bò chöùng beänh nhö vaäy; hoaëc bò ngöôøi ñaùnh phaûi nghieâng mình ñeå traùnh; hoaëc voi döõ ñeán; hoaëc bò giaëc, sö töû, aùc thuù taán coâng, hoaëc gaëp ngöôøi vaùc gai. Nhöõng tröôøng hôïp nhö vaäy phaûi nghieâng mình ñeå traùnh. Hoaëc loäi qua haàm, qua möông, qua vuõng buøn, caàn nghieâng thaân ñeå löôùt qua. Hoaëc khi maëc y, xoay nghieâng mình ñeå nhìn xem y coù teà chænh khoâng, coù cao thaáp khoâng, coù nhö caùi voøi con voi khoâng, coù nhö laù caây ña-la khoâng, coù xeáp nhoû laïi hay khoâng. Vì vaäy maø phaûi xoay mình ñeå xem. Thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. Ñieàu 15 Khoâng laéc lö thaân mình khi ngoài trong nhaø baïch y, thöùc-xoa-ca- la-ni. (nhö treân) Ñieàu 165l> Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo vung caùnh tay5l4 khi ñi vaøo nhaø baïch y. Caùc cö só thaáy, cô hieàm noùi: Sa-moân Thích töû naøy khoâng bieát hoå theïn. Thoï nhaän khoâng bieát nhaøm chaùn. Beân ngoaøi töï xöng laø toâi bieát chaùnh phaùp. Nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Ñi ñaùnh ñoøng xa khi vaøo nhaø baïch y gioáng nhö quoác vöông, Ñaïi thaàn, tröôûng giaû. Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: Sao caùc thaày ñi ñaùnh ñoøng xa khi vaøo nhaø baïch y? Quôû traùch roài, Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân,

5l>. Pali, Sikkhaâ l7; Nguõ phaàn, ñieàu >>; Taêng kyø, ñieàu l>; Thaäp tuïng, ñieàu 47; Caên baûn, ñieàu 26. 5l4. Traïo tyù haønh ; vöøa ñi vöøa vung tay, ñaùnh ñoøng xa. Pali: B āhuppacalakam.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l (Tieáp Theo) 26>

roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp caùc Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Taïi sao caùc oâng khoaùc tay khi ñi vaøo nhaø baïch y? Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû

traùch roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Khoâng vung caùnh tay khi ñi vaøo nhaø baïch y, thöùc-xoa-ca-la-ni. Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Vung caùnh tay: Thoøng caùnh tay ñöa ra tröôùc böôùc ñi. Neáu Tyø-kheo coá ñaùnh ñoøng xa ñi vaøo nhaø baïch y, phaïm Ñoät-kieát- la caàn phaûi saùm. Do bôûi coá yù laøm neân phaïm phi oai nghi Ñoät-kieát-la. Neáu khoâng coá taâm thì chæ phaïm Ñoät-kieát-la maø thoâi. Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Hoaëc bò chöùng beänh naøo ñoù; hoaëc bò ngöôøi ñaùnh ñöa tay chaän laïi; hoaëc gaëp voi döõ ñeán, hoaëc sö töû, aùc thuù, troäm cöôùp, ngöôøi vaùc gai chaïy laïi neân phaûi ñöa tay chaän laïi. Hoaëc loäi qua soâng, nhaûy qua haàm nöôùc, vuõng buøn, hoaëc baïn cuøng ñi khoâng kòp, laáy tay ngoaét keâu. Thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. Ñieàu 17 ...ngoài. (cuõng nhö treân) Ñieàu 185l5 Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo khoâng kheùo che kín thaân ñi vaøo nhaø baïch y. Caùc cö só thaáy cô hieàm noùi: Sa-moân Thích töû naøy khoâng bieát hoå theïn. Thoï nhaän khoâng bieát nhaøm chaùn. Beân ngoaøi töï xöng laø toâi bieát chaùnh phaùp. Nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Maëc y phuïc khoâng kheùo che kín thaân ñi vaøo nhaø baïch y, gioáng nhö Baø-la-moân.

5l5. Pali: Sikkhā >; Nguõ phaàn, ñieàu ll; Taêng kyø, ñieàu >; Thaäp tuïng, ñieàu l7; Caên baûn, ñieàu l2.

264 BOÄ LUAÄT >

Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: Sao caùc thaày khoâng kheùo che kín thaân ñi vaøo nhaø baïch y? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp caùc Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Taïi sao caùc oâng maëc y khoâng kheùo che thaân, ñi vaøo nhaø baïch y? Baáy giôø Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Phaûi che kín thaân theå khi ñi vaøo nhaø baïch y, thöùc-xoa-ca-la-ni. Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Nhaø baïch y: Töùc xoùm laøng. Khoâng kheùo che kín thaân: Laø troáng tröôùc troáng sau. Neáu Tyø-kheo coá taâm khoâng kheùo che thaân, ñi vaøo nhaø baïch y, phaïm Ñoät-kieát-la caàn phaûi saùm. Do bôûi coá taâm

laøm neân phaïm phi oai nghi Ñoät-kieát-la. Neáu coá taâm laøm thì chæ phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Hoaëc maéc beänh nhö vaäy; hoaëc bò troùi hay bò gioù thoåi bay y lìa thaân thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. Ñieàu 19 ...ngoài, (cuõng nhö treân). Ñieàu 205l6 Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo lieác ngoù hai beân khi ñi vaøo nhaø baïch y, caùc cö só thaáy, cô hieàm noùi: Sa-moân Thích töû naøy khoâng bieát hoå theïn. Thoï nhaän khoâng bieát nhaøm chaùn. Beân ngoaøi töï xöng laø toâi bieát chaùnh

5l6. Pali, Sikkhā 7; Nguõ phaàn ñieàu >7; Taêng kyø, ñieàu 4; Thaäp tuïng, ñieàu 2l

phaùp. Nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Nhö keû troäm rình ngöôøi, lieác ngoù hai beân khi ñi vaøo nhaø baïch y. Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: Sao caùc thaày lieác ngoù hai beân khi ñi vaøo nhaø baïch y? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp caùc Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Taïi sao caùc oâng lieác ngoù hai beân khi ñi vaøo nhaø baïch y? Baáy giôø Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Khoâng lieác ngoù hai beân khi ñi vaøo nhaø baïch y, thöùc-xoa-ca-la-ni. Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Nhaø baïch y: Nôi xoùm laøng. Lieác ngoù hai beân: Nhìn quanh nhìn quaát. Neáu Tyø-kheo coá yù lieác ngoù hai beân, ñi vaøo nhaø baïch y phaïm Ñoät- kieát-la caàn phaûi saùm. Do bôûi coá yù laøm neân phaïm phi oai nghi Ñoät-kieát- la. Neáu khoâng coá yù, phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Hoaëc bò beänh nhö vaäy; hay vì ngöôøc maët xem thôøi tieát; hoaëc maïng naïn, phaïm haïnh naïn phaûi ngoù moïi höôùng ñeå tìm caùch thoaùt thaân; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. Ñieàu 21 ...ngoài, (cuõng nhö treân). Ñieàu 225l7

5l7. Nguõ phaàn, ñieàu 47; Taêng kyø, ñieàu 5; Caên baûn, ñieàu l>; Thaäp tuïng, ñieàu 27; Pali, Sikkhā l>.

Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo lôùn tieáng keâu reùo, khi ñi vaøo nhaø baïch y. Caùc cö só nghe thaáy cô hieàm noùi: Sa-moân Thích töû naøy khoâng bieát hoå theïn. Thoï nhaän khoâng bieát nhaøm chaùn. Beân ngoaøi töï xöng laø toâi bieát chaùnh phaùp. Nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Keâu la lôùn tieáng gioáng nhö chuùng Baø-la-moân! Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: Sao caùc thaày keâu la lôùn tieáng khi vaøo nhaø baïch y? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp caùc Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Taïi sao caùc oâng lôùn tieáng cao gioïng khi vaøo nhaø baïch y? Luùc baáy, giôø Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Phaûi yeân laëng518 khi ñi vaøo nhaø baïch y, thöùc-xoa-ca-la-ni. Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Trong ñaây, khoâng yeân laëng, laø lôùn tieáng cao gioïng. Hoaëc daën doø, hoaëc lôùn tieáng thí thöïc. Neáu Tyø-kheo coá yù cao tieáng lôùn gioïng, phaïm Ñoät-kieát-la caàn phaûi saùm. Do bôûi coá yù laøm neân phaïm phi oai nghi Ñoät-kieát-la. Neáu khoâng coá yù laøm, phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Hoaëc maéc phaûi chöùng beänh nhö vaäy; hoaëc ñieác khoâng nghe tieáng noùi phaûi lôùn tieáng keâu, hoaëc cao tieáng daën doø, hoaëc cao tieáng thí thöïc, hoaëc maïng naïn, phaïm haïnh naïn, cao gioïng ñeå taåu thoaùt thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch.

5l8. Haùn: Tónh maëc .

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) 267

Ñieàu 23 ... ngoài, (cuõng nhö treân). Ñieàu 245l9 Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo cöôøi giôõn khi ñi vaøo nhaø baïch y. Caùc cö só thaáy, cô hieàm noùi: Sa-moân Thích töû naøy khoâng bieát hoå theïn. Thoï nhaän khoâng bieát nhaøm chaùn. Beân ngoaøi töï xöng laø toâi bieát chaùnh phaùp. Nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Vöøa ñi, vöøa cöôøi giôõn khi vaøo nhaø baïch y, gioáng nhö con khæ ñoät! Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: Taïi sao caùc Thaày vöøa ñi vöøa cöôøi giôõn khi vaøo nhaø baïch y? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân

Ñöùc Theá Toân, Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp caùc Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Taïi sao caùc oâng vöøa ñi vöøa cöôøi giôõn khi vaøo nhaø baïch y? Baáy giôø Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Khoâng ñöôïc cöôøi giôõn khi vaøo nhaø baïch y, thöùc-xoa-ca-la-ni. Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Cöôøi côït: Cöôøi ñeå loä raêng. Neáu Tyø-kheo coá yù cöôøi côït khi ñi vaøo nhaø baïch y thì phaïm neân saùm Ñoät-kieát-la. Do bôûi coá yù laøm neân phaïm oai nghi Ñoät-kieát-la. Neáu khoâng coá yù laøm thì phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Hoaëc maéc phaûi chöùng beänh nhö vaäy; hoaëc moâi bò ñau khoâng phuû ñöôïc raêng; hoaëc nghó ñeán phaùp, hoan hyû maø cöôøi; thaûy

519. Pali. Sikkhā 11.

ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. Ñieàu 25 ... ngoài, (cuõng nhö treân). Ñieàu 26520 Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, coù cö só môøi chuùng Taêng saùng mai thoï thöïc. Ñeâm aáy, cö só chuaån bò ñuû caùc thöùc aên ngon boå, saùng ngaøy ñeán thænh chuùng taêng thoï thöïc. Ñeán giôø, caùc Tyø-kheo maëc y böng baùt ñeán nhaø cö só, an toïa nôi choã ngoài. Chính tay cö só sôùt thöùc aên ñeán chö Taêng. Nhoùm saùu Tyø-kheo khoâng chuù yù khi nhaän thöùc aên, neân côm canh bò rôi rôùt. Cö só thaáy vaäy, cuøng nhau baøn noùi: Sa-moân Thích töû naøy khoâng bieát hoå theïn. Thoï nhaän khoâng bieát nhaøm chaùn. Beân ngoaøi töï xöng laø toâi bieát chaùnh phaùp. Nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Sao laïi khoâng chuù yù khi nhaän thöùc aên, nhaän nhieàu vôùi taâm tham, nhö thôøi ñoùi keùm! Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: Taïi sao caùc thaày khoâng ñeå yù khi nhaän thöùc aên? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp caùc Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Taïi sao caùc oâng khoâng chuù yù khi nhaän thöùc aên, ñeå côm canh bò rôi rôùt? Baáy giôø Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc

Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Phaûi duïng yù khi nhaän thöùc aên, thöùc-xoa-ca-la-ni. Tyø-kheo: Nghóa nhö treân.

520. Pali, Sikkhā 27; Nguõ phaàn, ñieàu 5l; Taêng kyø, ñieàu 24; Thaäp tuïng, ñieàu 62; Caên baûn, ñieàu 4>.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) 269

Tyø-kheo kia khoâng duïng yù nhaän thöùc aên, ñeå thöùc aên bò rôi rôùt, neáu coá taâm khoâng ñeå yù khi nhaän thöùc aên, phaïm Ñoät-kieát-la caàn phaûi saùm. Do bôûi coá taâm laøm neân phaïm phi oai nghi Ñoät-kieát-la. Neáu khoâng coá taâm thì phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Hoaëc maéc phaûi chöùng beänh nhö vaäy; hoaëc baùt nhoû neân khi nhaän aên rôi rôùt; hoaëc rôùt treân baøn; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. Ñieàu 2752l Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, coù cö só môøi chuùng Taêng saùng ngaøy thoï thöïc. Trong ñeâm chuaån bò caùc thöùc aên ñaày ñuû, saùng sôùm ñeán thænh chuùng Taêng ñi thoï thöïc. Ñeán giôø, caùc Tyø-kheo ñaép y, böng baùt ñeán nhaø cö só, an toïa nôi choã ngoài. Chính tay cö só sôùt côm canh ñeán chö Taêng. Nhoùm saùu Tyø- kheo nhaän thöùc aên ñaày traøn caû baùt, laøm ñoå côm canh. Cö só thaáy, cô hieàm noùi: Sa-moân Thích töû naøy khoâng bieát hoå theïn. Thoï nhaän khoâng bieát nhaøm chaùn. Beân ngoaøi töï xöng laø toâi bieát chaùnh phaùp. Nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Nhaän thöùc aên ñaày traøn caû baùt, gioáng nhö nhöõng ngöôøi ñoùi ham nhieàu. Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: Sao caùc thaày nhaän thöùc aên ñaày traøn caû baùt, laøm ñoå côm canh? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp caùc Taêng Tyø-kheo, quôû raùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Taïi sao caùc oâng nhaän thöùc aên ñaày traøn caû baùt, laøm ñoå côm canh? Baáy giôø Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm

52l. Pali, Sikkhā >0; Nguõ phaàn, ñieàu 52; Caên baûn, ñieàu 40; Thaäp tuïng, dieàu 64.

270 BOÄ LUAÄT >

möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Thoï nhaän thöùc aên vöøa ngang baùt, thöùc-xoa-ca-la-ni. Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Khoâng ngang baèng bình baùt: Coù nghóa laø ñaày traøn.

Neáu Tyø-kheo coá yù nhaän thöùc aên khoâng ngang baèng bình baùt, phaïm Ñoät-kieát-la caàn phaûi saùm. Do bôûi coá yù neân phaïm phi oai nghi Ñoät-kieát- la. Neáu khoâng coá yù laøm, phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Ban ñaàu chöa cheá giôùi, si cuoàng loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch; hay coù beänh, hoaëc baùt nhoû, hoaëc thöùc aên rôi treân baøn. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. Ñieàu 28522 Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, coù cö só thænh chuùng Taêng saùng ngaøy thoï thöïc. Trong ñeâm saém söûa ñaày ñuû caùc thöùc aên, saùng sôùm ñeán baùo chö Taêng giôø thoï thöïc. Ñeán giôø, caùc Tyø-kheo maëc y böng baùt ñeán nhaø cö só, an toïa nôi choã ngoài. Chính tay cuûa cö só sôùt thöùc aên ñeán chö Taêng. Nhoùm saùu Tyø-kheo nhaän côm quaù nhieàu, khoâng coøn choã ñeå chöùa canh, cö só thaáy vaäy, cô hieàm noùi: Sa-moân Thích töû naøy khoâng bieát hoå theïn. Thoï nhaän khoâng bieát nhaøm chaùn. Beân ngoaøi töï xöng laø toâi bieát chaùnh phaùp. Nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Nhaän thöùc aên quaù nhieàu khoâng coøn choã ñeå nhaän canh, gioáng nhö ngöôøi ñoùi khaùt tham aên! Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: Sao caùc thaày nhaän côm quaù nhieàu, khoâng coøn choã ñeå nhaän canh? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo. - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Taïi sao caùc oâng nhaän côm quaù nhieàu ñeán noãi khoâng coøn choã ñeå chöùa canh? Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, baûo

522. Pali, Sikkhā 29. Thaäp tuïng, ñieàu 60.

caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Thoï nhaän canh vöøa ngang baùt523, thöùc-xoa-ca-la-ni. Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Tyø-kheo coá yù nhaän canh khoâng ngang baèng vôùi bình baùt, phaïm Ñoät-kieát-la caàn phaûi saùm. Do bôûi coá yù laøm neân phaïm phi oai nghi Ñoätkieát-la. Neáu khoâng coá yù, phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoätkieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Hoaëc vì coù chöùng beänh nhö vaäy, hoaëc laø caùi baùt nhoû neân ñoå thöùc aên treân baøn, hoaëc thoï ngang baèng vôùi baùt thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. Ñieàu 29524 Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû vöôøn

Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø nöôùc Xaùveä. Baáy giôø, coù cö só môøi chuùng Taêng thoï thöïc vaøo saùng ngaøy mai. Trong ñeâm chuaån bò caùc thöùc aên ngon boå, saùng sôùm ñeán baùo chö taêng giôø thoï thöïc. Ñeán giôø, caùc Tyø-kheo maëc y, böng baùt ñeán nhaø cö só, an toïa nôi choã ngoài. Chính tay cö só sôùt thöùc aên, côm vaø canh ñeán chö Taêng. Khi cö só sôùt côm xong, vaøo trong nhaø böng canh. Canh böng ñeán thì coù Tyøkheo ñaõ aên heát côm. Cö só hoûi: - Côm ñaâu roài? Tyø-kheo traû lôøi: - Toâi aên heát roài. Cö só sôùt canh roài, laïi vaøo nhaø böng côm. Côm böng ra thì canh ñaõ aên heát. Cö só hoûi: - Canh ñaâu roài? Tyø-kheo traû lôøi: - Toâi aên heát roài.

52>. Pali, samaspaka piapāta, nhaän phaàn canh vöøa phaûi. 524. Pali, Sikkhā >4; Nguõ phaàn, ñieàu 5>; Taêng kyø, ñieàu 25; Thaäp tuïng, ñieàu 6l.

Cö só beøn cô hieàm, noùi: Sa-moân Thích töû naøy khoâng bieát hoå theïn. Thoï nhaän khoâng bieát nhaøm chaùn. Beân ngoaøi töï xöng laø toâi bieát chaùnh phaùp. Nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Côm ñeán, canh chöa ñeán; ñaõ aên heát côm. Canh ñeán, côm chöa heát ñaõ aên heát canh. Gioáng nhö ngöôøi ñoùi khaùt! Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: Sao caùc thaày nhaän thöùc aên, canh chöa ñeán côm ñaõ aên heát; canh ñeán côm chöa ñeán, canh ñaõ aên heát? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Phaät, ñaûnh leã döôùi chaân, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Taïi sao caùc oâng nhaän côm, canh chöa ñeán côm aên ñaõ heát; canh ñeán, côm chöa ñeán, canh ñaõ aên heát? Baáy giôø Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: AÊn côm vaø canh ñoàng ñeàu, thöùc-xoa-ca-la-ni. Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Khoâng baèng nhau coù nghóa laø côm ñeán, canh chöa ñeán, côm ñaõ heát. Canh ñeán, côm chöa ñeán, canh ñaõ heát. Tyø-kheo coá yù aên côm canh khoâng ñeàu nhau, phaïm Ñoät-kieát-la caàn phaûi saùm. Do bôûi coá yù laøm neân phaïm phi oai nghi Ñoät-kieát-la. Neáu khoâng coá yù laøm thì phaïm Ñoät-kieát- la. Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di ni. Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Hoaëc maéc phaûi chöùng beänh nhö vaäy; hoaëc luùc caàn côm khoâng caàn canh, hay laø caàn canh khoâng caàn côm. Hoaëc gaàn quaù giöõa ngaøy, hoaëc maïng naïn, phaïm haïnh naïn caàn aên mau. Thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l (Tieáp Theo) 27>

Ñieàu 30525 Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, coù cö só môøi chuùng Taêng saùng ngaøy mai thoï thöïc. Trong ñeâm söûa soaïn ñaày ñuû caùc thöùc aên ngon boå, saùng sôùm ñeán baùo chö Taêng giôø thoï thöïc. Ñeán giôø, caùc Tyø-kheo ñaép y böng baùt ñeán nhaø cö só, an toïa nôi choã ngoài. Töï tay cö só sôùt thöùc aên ñeán chö Taêng. Nhoùm saùu Tyø-kheo khoâng theo thöù töï laáy thöùc aên ñeå aên526. Caùc cö só thaáy cô hieàm: Sa-moân Thích töû naøy khoâng bieát hoå theïn. Thoï nhaän khoâng bieát nhaøm chaùn. Beân ngoaøi töï xöng laø toâi bieát chaùnh phaùp. Nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Khoâng theo thöù töï nhaän thöùc aên ñeå aên; aên gioáng nhö heo, choù; aên gioáng nhö löøa, boø, chim, quaï. Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: “Sao caùc thaày khoâng theo thöù töï laáy thöùc aên ñeå aên?” Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Taïi sao caùc oâng khoâng theo thöù töï ñeå laáy thöùc aên? Baáy giôø Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa,cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Theo thöù töï maø aên,527 thöùc-xoa-ca-la-ni. Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Khoâng theo thöù töï coù nghóa laø trong baùt choã naøo cuõng moi ñeå laáy thöùc aên. Tyø-kheo kia coá yù laøm, khoâng theo thöù töï laáy thöùc aên ñeå aên, phaïm Ñoät-kieát-la caàn phaûi saùm. Do bôûi coá yù laøm neân phaïm phi oai nghi

525. Pali, Sikkhā >>. Thaäp tuïng, ñieàu 8>. 526. Pali: Taha taha omasitvā piapāta bhuñjanti, thoïc choã naøy choã kia maø aên. 527. Pali, sapadāna piapāta bhuñjissāmi. Giaûi thích: Sapadānanti tattha tattha odhi akatvā anupipāiya, theo thöù lôùp, khoâng phaân bieät löïa choïn choã naøy, choã kia.

274 BOÄ LUAÄT >

Ñoät-kieát-la. Neáu khoâng coá yù laøm, phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di ni. Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Hoaëc maéc phaûi chöùng beänh nhö vaäy, hoaëc sôï noùng neân moi laáy choã nguoäi ñeå aên, hoaëc saép quaù giöõa tröa, hoaëc maïng naïn, phaïm haïnh naïn neân caàn aên voäi; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. Ñieàu 31528 Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, coù cö só thænh chuùng Taêng saùng ngaøy mai cuùng

döôøng caùc thöùc aên ngon. Trong ñeâm chuaån bò ñaày ñuû, saùng sôùm ñeán môøi chö Taêng ñi thoï thöïc. Ñeán giôø, caùc Tyø-kheo ñaép y mang baùt ñeán nhaø cö só, an toïa nôi choã ngoài. Chính tay cö só sôùt thöùc aên ñeán chö Taêng. Nhoùm saùu Tyø-kheo nhaän thöùc aên baèng caùch moi troáng giöõa bình baùt. Cö só thaáy cô hieàm noùi: Sa-moân Thích töû naøy khoâng bieát hoå theïn. Thoï nhaän khoâng bieát nhaøm chaùn. Beân ngoaøi töï xöng laø toâi bieát chaùnh phaùp. Nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Nhaän thöùc aên gioáng nhö boø, löøa, laïc ñaø, heo, choù, chim quaï khoâng khaùc! Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: Sao caùc Thaày laïi moi troáng giöõa baùt ñeå aên? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Phaät moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Taïi sao caùc oâng thoï thöïc laïi moi moät loã troáng giöõa baùt ñeå aên? Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày:

528. Pali, Sikkhā 35.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) 275

Khoâng neân moi giöõa baùt529 maø aên, thöùc-xoa-ca-la-ni. Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Moi giöõa baùt maø aên: Nghóa laø ñeå chöøa xung quanh maø khoeùt chính giöõa baùt xuoáng tôùi ñaùy. Tyø-kheo kia coá yù moi giöõa baùt ñeå aên, phaïm Ñoät-kieát-la caàn phaûi saùm. Do bôûi coá yù laøm neân phaïm phi oai nghi Ñoät-kieát-la. Neáu khoâng coá yù, phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Hoaëc maéc phaûi chöùng beänh nhö vaäy, hoaëc sôï noùng neân moi chính giöõa cho nguoäi, hoaëc quaù giöõa tröa, hoaëc maïng naïn, phaïm haïnh naïn, caàn aên gaáp neân khoeùt giöõa ñeå aên thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. Ñieàu 325>0 Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, coù cö só môøi chuùng Taêng saùng ngaøy mai cuùng döôøng caùc thöùc aên toát. Trong ñeâm söûa soaïn ñuû roài, saùng sôùm ñeán thænh chö Taêng thoï thöïc. Ñeán giôø, caùc Tyø-kheo maëc y böng baùt tôùi nhaø cö só, an toïa nôi choã ngoài. Chính tay cö só sôùt thöùc aên ngon ñeán chö Taêng. Nhoùm saùu Tyø- kheo töï mình yeâu saùch thöùc aên nhö keû ñoùi khaùt. Cö só thaáy, cô hieàm noùi: Sa-moân Thích töû naøy khoâng bieát hoå theïn. Thoï nhaän khoâng bieát nhaøm chaùn. Beân ngoaøi töï xöng laø toâi bieát chaùnh phaùp. Nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc

giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: Sao caùc Thaày yeâu saùch thöùc aên cho mình? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân, Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Taïi sao caùc oâng yeâu saùch thöùc aên cho mình?

529. Pali: Thūpakato omaditvā, moi treân choùp (baùt). Sôù giaûi: Thūpakatoti matthakato vemajj- hato ti attho, moi choùp baùt, töùc moi giöõa baùt. 5>0. Pali, Sikkhā >7; Nguõ phaàn, ñieàu 79; Taêng kyø, ñieàu 44; Thaäp tuïng, ñieàu 84

276 BOÄ LUAÄT >

Baáy giôø Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Khoâng ñöôïc yeâu saùch thöùc aên cho mình, thöùc-xoa-ca-la-ni. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Baáy giôø, coù caùc Tyø- kheo beänh, nghi khoâng daùm vì mình yeâu caàu thöùc aên, cuõng khoâng daùm vì ngöôøi khaùc yeâu caàu thöùc aên; ngöôøi khaùc yeâu caàu thöùc aên ñem cho cuõng khoâng daùm aên. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau cho pheùp caùc Tyø-kheo beänh ñöôïc vì mình yeâu caàu thöùc aên, vì ngöôøi khaùc yeâu caàu, hoaëc ngöôøi khaùc vì mình yeâu caàu, thì ñöôïc aên. Töø nay veà sau neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, khoâng beänh, khoâng ñöôïc vì mình yeâu saùch côm canh, thöùc-xoa-ca-la-ni. Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Tyø-kheo kia khoâng beänh, coá yù töï mình ñoøi hoûi côm, canh, phaïm Ñoät-kieát-la caàn phaûi saùm. Do bôûi coá yù laøm neân phaïm phi oai nghi Ñoät- kieát-la. Neáu khoâng coá yù laøm, phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Vì beänh neân töï ñoøi, hoaëc vì ngöôøi khaùc hay ngöôøi khaùc vì mình maø ñoøi, hoaëc khoâng ñoøi hoûi maø töï ñöôïc thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. Ñieàu 335>l Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, coù cö só thænh chuùng Taêng cuùng döôøng caùc thöù côm canh vaøo ngaøy mai. Toái ñoù söûa soaïn ñuû moïi thöù, saùng ngaøy ñeán môøi chö taêng ñi thoï thöïc. Ñeán giôø, caùc Tyø-kheo maëc y böng baùt tôùi nhaø cö só, an toïa nôi choã ngoài. Cö só ñích thaân töï tay sôùt côm canh ñeán chö Taêng. Khi aáy cö só ñem canh ñeán sôùt vaøo baùt cho moät Tyø-kheo trong nhoùm saùu Tyø-kheo roài, ghi nhôù theo thöù töï ñeå laáy canh sôùt tieáp. Sau ñoù Tyø-kheo naøy laáy côm phuû leân treân canh. Khi trôû laïi, cö só hoûi: Canh ñaâu roài? Tyø-kheo nín thanh.

5>l. Pali, Sikkhā >6; Nguõ phaàn, ñieàu 79; Taêng kyø, ñieàu 44; Thaäp tuïng, ñieàu 80.

Cö só lieàn cô hieàm, noùi: Sa-moân Thích töû naøy khoâng bieát hoå theïn. Thoï nhaän khoâng bieát nhaøm chaùn. Beân ngoaøi töï xöng laø toâi bieát chaùnh phaùp. (705al) Nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Laáy côm phuû leân treân canh, gioáng nhö ngöôøi ñoùi khaùt! Caùc Tyø-kheo nghe roài ñeàu hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: Sao caùc thaày thoï thöïc laïi laáy côm phuû leân canh, mong ñöôïc nhaän canh theâm? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân, ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Taïi sao caùc oâng laáy côm phuû leân canh ñeå mong nhaän theâm canh? Baáy giôø Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Khoâng ñöôïc duøng côm che laáp canh, thöùc-xoa-ca-la-ni. Theá Toân vì Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Coù Tyø-kheo ñöôïc môøi aên, canh laøm nhôùp tay, nhôùp baùt, nhôùp khaên tay. Neân coù söï nghi, khoâng daùm duøng côm phuû leân canh. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau cho pheùp khi ñöôïc môøi aên thì khoâng phaïm. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Khoâng ñöôïc duøng côm che laáp canh ñeå mong ñöôïc theâm,532 thöùc-xoa-ca-la-ni. Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Tyø-kheo coá yù duøng côm phuû leân canh, mong nhaän ñöôïc theâm canh, phaïm Ñoät-kieát-la caàn phaûi saùm. Do bôûi coá taâm laøm neân phaïm phi oai nghi Ñoät-kieát-la. Neáu khoâng coá yù laøm, phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Hoaëc maéc phaûi chöùng beänh nhö vaäy, hoaëc ñöôïc môøi aên; hoaëc khi chæ caàn canh hay chæ caàn côm; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng,

5>2. Pali: Sūpa vā vyañjana vā ... bhiyyokamyata upādāyāti, ñeå nhaän theâm canh hay gia vò.

278 BOÄ LUAÄT >

loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. Ñieàu 345>> Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, coù cö só môøi caùc Tyø-kheo saùng mai cuùng döôøng côm canh vaø caùc thöùc aên ngon. Trong ñeâm söûa soaïn ñaày ñuû, saùng sôùm ñeán thænh chö Taêng ñeán thoï thöïc. Caùc Tyø-kheo maëc y mang baùt ñeán nhaø cö só, an toïa nôi choã ngoài. Cö só ñích thaân töï tay sôùt côm canh vaø caùc thöùc aên ngon ñeán chö Taêng. Trong nhoùm saùu Tyø-kheo coù moät vò nhaän ñöôïc phaàn aên ít, thaáy vò ngoài gaàn nhaän ñöôïc nhieàu, lieàn noùi vôùi cö só: - Nay oâng thænh Taêng ñeán thoï thöïc, tuyø yù oâng

muoán sôùt ai nhieàu thì sôùt, muoán sôùt ai ít thì sôùt phaûi khoâng? OÂng laø moät cö só coù thieân vò. Cö só traû lôøi: - Toâi sôùt thöùc aên vôùi taâm nieäm bình ñaúng, taïi sao noùi toâi coù thieân vò? Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: Sao caùc thaày lieác hai beân nhìn vaøo baùt cuûa ngöôøi ngoài caïnh? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Taïi sao caùc oâng lieác hai beân nhìn vaøo baùt ngöôøi ngoài caïnh ñeå bieát nhieàu hay ít? Baáy giôø Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Khoâng lieác nhìn vaøo trong baùt ngöôøi ngoài beân caïnh sanh taâm tî hieàm534, thöùc-xoa-ca-la-ni. Tyø-kheo: Nghóa nhö treân.

5>>. Pali, Sikkhā >8; Nguõ phaàn, ñieàu 80; Taêng kyø, ñieàu 42; Caên baûn, ñieàu 65; Thaäp tuïng, ñieàu 8l. 5>4. ujjhānasaññī paresa patta olokessāmi, lieác nhìn vaøo baùt ngöôøi khaùc vôùi taâm töôûng baát maõn.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) 279

Trong ñaây, lieác nhìn vaøo baùt ngöôøi ngoài caïnh laø ñeå bieát ai nhieàu ai ít. Tyø-kheo coá yù lieác nhìn vaøo trong baùt ngöôøi ngoài caïnh ñeå bieát nhieàu ít, phaïm Ñoät-kieát-la caàn phaûi saùm. Do bôûi coá yù laøm neân phaïm phi oai nghi Ñoät-kieát-la. Neáu khoâng coá yù laøm, phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di ni Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Hoaëc maéc beänh nhö vaäy, hoaëc Tyø-kheo ngoài gaàn bò beänh, hoaëc maét bò môø, ngoù ñeå bieát hoï nhaän ñöôïc thöùc aên hay chöa, tònh hay baát tònh, thoï hay chöa thoï, nhö vaäy thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. Ñieàu 355>5 Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, coù cö só thænh Taêng Tyø-kheo saùng ngaøy mai cuùng döôøng caùc thöùc aên ngon. Trong ñeâm aáy söûa soaïn ñaày ñuû, saùng sôùm ñeán môøi chö Taêng ñi thoï thöïc. Caùc Tyø-kheo maëc y mang baùt ñeán nhaø cö só, an toïa nôi choã ngoài. Cö só ñích thaân töï tay sôùt thöùc aên ñeán chö Taêng. Coù vò Tyø-kheo trong nhoùm saùu Tyø-kheo nhaän côm canh roài, nhìn ngoù chung quanh. Baát ngôø Tyø-kheo ngoài caïnh laáy phaàn canh cuûa vò aáy daáu. Vò Tyø-kheo nhìn laïi khoâng thaáy canh, hoûi: - Phaàn canh toâi vöøa nhaän ñaâu roài? Vò Tyø-kheo ngoài gaàn noùi: - Thaày ñi ñaâu môùi laïi hay sao? Vò kia traû lôøi: - Toâi ngoài ñaây, ñeå canh tröôùc maët, maét nhìn ngoù hai beân thì phaàn canh ñaâu maát! Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò

thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: Sao thaày nhaän canh roài laïi nhìn ngoù hai beân? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm

5>5. Pali, Sikkhā >2; Nguõ phaàn, ñieàu 58; Taêng kyø, ñieàu 4>; Caên baûn, ñieàu 64; Thaäp tuïng, ñieàu 82.

ñieàu khoâng neân laøm. Sao oâng nhaän côm canh roài, nhìn ngoù hai beân? Baáy giôø Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Phaûi chuù taâm vaøo baùt maø aên, thöùc-xoa-ca-la-ni. Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Khoâng chuù taâm nôi bình baùt, coù nghóa laø nhìn ngoù hai beân. Tyø- kheo coá yù khoâng chuù taâm nôi baùt, phaïm Ñoät-kieát-la caàn phaûi saùm. Do bôûi coá yù neân phaïm phi oai nghi Ñoät-kieát-la. Neáu khoâng coá yù laøm, phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Hoaëc maéc beänh nhö vaäy; hoaëc Tyø-kheo ngoài caïnh bò beänh; hoaëc maét bò môø; vì ñeå nhaän thöùc aên maø xem ngoù, tònh baát tònh, ñöôïc chöa ñöôïc, thoï chöa thoï; hay xem coi thôøi giôø; hoaëc maïng naïn, phaïm haïnh naïn caàn xem ngoù hai beân ñeå troán thoaùt; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. Ñieàu 365>6 Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, coù cö só thænh caùc Tyø-kheo saùng ngaøy mai cuùng döôøng thöùc aên ngon boå. Trong ñeâm aáy, chuaån bò ñaày ñuû, saùng sôùm ñeán môøi chö Taêng thoï thöïc. Caùc Tyø-kheo maëc y böng baùt ñeán nhaø cö só an toïa nôi choã ngoài. Cö só ñích thaân töï tay sôùt thöùc aên ñeán chö Taêng. Nhoùm saùu Tyø-kheo vaét naém côm lôùn, mieäng khoâng ñuû chöùa. Cö só thaáy cô hieàm noùi: Sa-moân Thích töû naøy khoâng bieát hoå theïn, thoï nhaän khoâng bieát nhaøm chaùn. AÊn gioáng nhö heo, choù, laïc ñaø, löøa, boø, chim, quaï. Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: Sao laïi vaét naém côm lôùn nhö theá? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân, roài ngoài

5>6. Pali, Sikkhā >9; Nguõ phaàn, ñieàu 64; Taêng kyø, ñieàu 29; Caên baûn, ñieàu 45; Thaäp tuïng, ñieàu 64.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l (Tieáp Theo) 28l

qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Taïi sao caùc oâng vaét naêm côm lôùn nhö theá? Baáy giôø Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Khoâng ñöôïc aên vaét côm lôùn, thöùc-xoa-ca-la-ni. Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Vaét lôùn: Töùc laø mieäng khoâng chöùa heát. Tyø-kheo coá yù vaét côm lôùn, phaïm Ñoät-kieát-la caàn phaûi saùm. Do bôûi coá yù laøm neân phaïm phi oai nghi Ñoät-kieát-la. Neáu khoâng coá yù laøm, phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni cho ñeán Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Hoaëc maéc chöùng beänh nhö vaäy, hoaëc thôøi giôø muoán quaù giöõa ngaøy, hoaëc maïng naïn, phaïm haïnh naïn, caàn aên gaáp; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. Ñieàu 375>7 Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, coù cö só thænh caùc Tyø-kheo thoï thöïc vaøo saùng mai vôùi nhöõng thöùc aên ngon. Trong ñeâm, söûa soaïn ñaày ñuû, saùng sôùm ñeán môøi caùc Tyø- kheo thoï thöïc. Caùc Tyø-kheo maëc y mang baùt ñeán nhaø cö só, an toïa nôi choã ngoài. Cö só ñích thaân töï tay sôùt thöùc aên ñeán chö Taêng. Nhoùm saùu Tyø-kheo nhaän thöùc aên ñeå aên. Trong khi thöùc aên chöa vaøo mieäng ñaõ haû lôùn mieäng ñeå ñôïi. Cö só thaáy vaäy cô hieàm, noùi: Sa-moân Thích töû naøy khoâng bieát hoå theïn. Thoï nhaän khoâng bieát nhaøm chaùn. Taïi sao thöùc aên chöa ñeán maø ñaõ haû lôùn mieäng ñeå chôø? AÊn gioáng nhö heo, choù, laïc ñaø, boø, löøa, chim, quaï!

5>7. Pali, Sikkhā 4l; Nguõ phaàn, ñieàu 66; Taêng kyø, ñieàu>0; Caên baûn, ñieàu 47; Thaäp tuïng, ñieàu 66.

282 BOÄ LUAÄT >

Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: Taïi sao caùc thaày haû lôùn mieäng ñeå ñôïi aên? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Taïi sao caùc oâng haû lôùn mieäng chôø thöùc aên? Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì

caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Khoâng haù mieäng lôùn ñôïi côm maø aên, thöùc-xoa-ca-la-ni. Haû lôùn mieäng: Vaét côm chöa ñeán maø ñaõ haû lôùn mieäng tröôùc ñeå ñôïi. Tyø-kheo coá yù haû lôùn mieäng ñôïi vaét côm, phaïm Ñoät-kieát-la caàn phaûi saùm. Do bôûi coá yù laøm neân phaïm phi oai nghi Ñoät-kieát-la. Neáu khoâng coá yù laøm, phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, cho ñeán Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Hoaëc maéc chöùng beänh naøo ñoù; hoaëc thôøi giôø saép quaù giöõa ngaøy; hoaëc maïng naïn, phaïm haïnh naïn, caàn aên voäi; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. Ñieàu 385>8 Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, coù cö só thænh chuùng taêng cuùng döôøng côm canh, caùc thöùc aên toát vaøo saùng ngaøy mai. Trong ñeâm lo chuaån bò ñaày ñuû, saùng sôùm ñeán môøi chö Taêng thoï thöïc. Caùc Tyø-kheo maëc y böng baùt ñeán nhaø cö só, an toïa nôi choã ngoài. Cö só ñích thaân töï tay sôùt thöùc aên ñeå cuùng döôøng. Nhoùm saùu Tyø-kheo vöøa ngaäm thöùc aên vöøa noùi chuyeän. Caùc cö só cô hieàm: Sa-moân Thích töû

5>8. Pali, Sikkhā 4>; Nguõ phaàn, ñieàu 68; Taêng kyø, ñieàu >>; Caên baûn, ñieàu 48; Thaäp tuïng, ñieàu 67.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l (Tieáp Theo) 28>

naøy khoâng bieát xaáu hoå, thoï nhaän khoâng nhaøm chaùn. Taïi sao vöøa ngaäm thöùc aên vöøa noùi chuyeän? AÊn tuoàng nhö heo, choù, laïc ñaø, chim, quaï! Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: Taïi sao caùc Thaày vöøa ngaäm thöùc aên vöøa noùi chuyeän? Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Ñöùc Theá Toân, Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Taïi sao caùc oâng ngaäm thöùc aên noùi chuyeän? Baáy giôø Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Khoâng ñöôïc ngaäm côm maø noùi, thöùc-xoa-ca-la-ni. Ngaäm thöùc aên noùi chuyeän: Thöùc aên ôû trong mieäng thì lôøi noùi khoâng roõ, ngöôøi nghe khoâng hieåu. Neáu Tyø-kheo coá yù ngaäm thöùc aên noùi chuyeän, phaïm Ñoät-kieát-la caàn phaûi saùm. Do bôûi coá yù laøm neân phaïm phi oai nghi Ñoät-kieát-la. Khoâng coá yù, phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, cho ñeán Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Hoaëc coù chöùng beänh nhö vaäy; hoaëc bò ngheïn, keâu nöôùc; hoaëc maïng naïn, phaïm haïnh naïn maø leân tieáng khi ñang aên; khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân

khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. Ñieàu 395>9 Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, coù cö só thænh caùc Tyø-kheo cuùng döôøng côm canh vaø caùc thöùc aên toát vaøo saùng ngaøy mai. Trong ñeâm, söûa soaïn ñaày ñuû, saùng sôùm ñeán môøi chö Taêng thoï thöïc. Caùc Tyø-kheo maëc y mang baùt ñeán nhaø cö só, an toïa nôi choã ngoài. Cö só ñích thaân töï tay sôùt thöùc aên ñeán chö Taêng. Nhoùm saùu Tyø-kheo caàm vaét côm töø xa thaûy vaøo mieäng. Cö só thaáy, cô hieàm noùi: Sa-moân Thích töû naøy khoâng bieát xaáu hoå, thoï nhaän khoâng nhaøm chaùn. Gioáng nhö nhaø aûo thuaät!

539. Pali, Sikkhā 44.

Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch... (nhö treân) roài ñeán choã Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp caùc Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo... (nhö treân), cho ñeán: - Töø nay veà sau Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Khoâng vaét côm thaûy vaøo mieäng, thöùc-xoa-ca-la-ni. Tyø-kheo coá yù vaét côm töø xa thaûy vaøo mieäng, phaïm Ñoät-kieát-la caàn phaûi saùm. Do bôûi coá yù laøm neân phaïm phi oai nghi Ñoät-kieát-la. neáu khoâng coá yù laøm, phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni cho ñeán Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Hoaëc maéc chöùng beänh nhö vaäy; hoaëc bò coät troùi, quaêng thöùc aên vaøo mieäng khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. Ñieàu 40540 Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng caây Kyø-ñaø nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, coù cö só thænh caùc Tyø-kheo thoï thöïc vôùi caùc thöùc aên ngon boå vaøo saùng ngaøy mai. Trong ñeâm chuaån bò ñaày ñuû xong, saùng sôùm ñeán môøi chö Taêng thoï thöïc. Caùc Tyø-kheo maëc y böng baùt ñeán nhaø cö só, an toïa nôi choã ngoài. Cö só ñích thaân töï tay sôùt thöùc aên ñeán chö Taêng. Nhoùm saùu Tyø-kheo thoï thöùc aên khoâng nhö phaùp, tay caàm vaét côm, caén phaân nöõa ñeå aên54l. Cö só thaáy, cô hieàm noùi: Sa-moân Thích töû naøy khoâng bieát xaáu hoå, thoï nhaän khoâng nhaøm chaùn, khoâng bieát ñuû. AÊn gioáng nhö heo, choù, laïc ñaø, löøa, boø, chim, quaï! Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duï tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch roài ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo (nhö treân) cho ñeán caâu

540. Pali, Sikkhā 48; Nguõ phaàn, ñieàu 59; Taêng kyø, ñieàu 40; Caên baûn, ñieàu 55. Thaäp tuïng, ñieàu 67. 54l. Trong giôùi vaên: Laøm rôi vaûi côm. Xem cht. 54 döôùi.

ñaàu tieân phaïm giôùi naøy, roài baûo caùc Tyø-kheo: - Töø nay veà sau Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Khoâng neân ñeå côm rôi vaûi khi aên, thöùc-xoa-ca-la-ni. Trong ñaây, rôi vaûi,542 nghóa laø phaân nöõa vaøo mieäng, phaân nöõa ôû nôi tay. Tyø-kheo coá yù laáy tay caàm vaét côm, aên phaân nöõa, ñeå laïi phaân nöõa, phaïm Ñoät-kieát-la caàn phaûi saùm. Do bôûi coá yù laøm neân phaïm phi oai nghi Ñoät-kieát-la. Neáu khoâng coá yù laøm thì phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni cho ñeán Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Hoaëc coù chöùng beänh nhö vaäy; hoaëc aên baùnh traùng, hoaëc aên thòt, hay aên döa, aên mía, aên rau traùi, nhö traùi am-baø-la, traùi dieâm-baëc, traùi nho, tim, laù, nhuïy cuûa thaûo moäc; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch54>. Ñieàu 41544 Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, coù cö só thænh chö Taêng cuùng döôøng côm vaøo ngaøy mai. Trong ñeâm söûa soaïn ñaày ñuû, saùng sôùm ñeán môøi chö Taêng ñeán thoï thöïc. Caùc Tyø-kheo maëc y böng baùt ñeán nhaø cö só, an toïa nôi choã ngoài. Cö só ñích thaân töï tay sôùt thöùc aên ñeán chö Taêng. Nhoùm saùu Tyø-kheo phoàng maù maø aên,545 cö só thaáy, cô hieàm noùi: Sa-moân Thích töû naøy khoâng bieát xaáu hoå, aên gioáng nhö con khæ. Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch roài ñeán choã Ñöùc Theá Toân ñaûnh leã döôùi chaân, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Taêng Tyø-kheo nhö treân, cho ñeán: - Töø nay veà sau Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa,

542. Haùn: Di . Pali: Sitth āvakāraka, laøm rôi vaûi haït côm. Giaûi thích: Sittha avakiritvā avakiritvā, laøm rôi haït côm choã naøy choã kia. Cf. Thaäp tuïng (T2>nl4>5, tr.l>8al8): Baùn giaûo thöïc , - caén moät nöõa (vaét côm) maø aên 54>. Baûn Haùn, heát quyeån 20. 544. Pali, Sikkhā 46; Nguõ phaàn, ñieàu 69; Taêng kyø, ñieàu 27; Caên baûn, ñieàu 56; Thaäp tuïng, ñieàu 7l. 545. Thaäp tuïng (T2>nl4>5, tr.l>8bl>): Boû côm ñaày mieäng roài môùi nuoát.

cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Khoâng phoàng maù maø aên, thöùc-xoa-ca-la-ni546. Trong ñaây, aên phoàng maù töùc laø ñöa thöùc aên vaøo khieán cho hai maù phoàng leân, gioáng nhö töôùng traïng cuûa con khæ. Neáu coá yù laøm cho ñaày mieäng baèng thöùc aên, khieán cho hai maù phoàng leân, phaïm Ñoät-kieát-la caàn phaûi saùm. Do bôûi coá yù laøm neân phaïm oai nghi Ñoät-kieát-la. Neáu khoâng coá yù laøm, phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni cho ñeán Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Hoaëc maéc phaûi chöùng beänh theá naøo ñoù; hoaëc gaàn qua giöõa ngaøy,

hoaëc maïng naïn, phaïm haïnh naïn neân phaûi aên voäi thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. Ñieàu 42547 Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, coù cö só môøi caùc Tyø-kheo cuùng döôøng caùc thöùc aên ngon boå, vaøo saùng ngaøy mai. Trong ñeâm söûa soaïn ñuû taát caû, saùng sôùm ñeán thænh chö Taêng ñeán thoï trai. Caùc Tyø-kheo ñaép y mang baùt ñeán nhaø cö só, an toïa nôi choã ngoài. Cö só ñích thaân töï tay sôùt thöùc aên. Nhoùm saùu Tyø-kheo nhai côm coù tieáng, cö só cô hieàm, noùi: Sa-moân Thích töû naøy khoâng bieát hoå theïn. Thoï nhaän khoâng bieát nhaøm chaùn. Beân ngoaøi töï xöng laø toâi bieát chaùnh phaùp. Nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? AÊn gioáng nhö heo, choù, laïc ñaø, löøa, chim, quaï! Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu (706al) duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: Sao nhai thöùc aên coù tieáng? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo... nhö tröôùc, cho ñeán caâu - Töø nay veà sau ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày:

546. Trong baûn Haùn: Thi-xoa-keá-laïi-ni . Caùc ñoaïn sau ñeàu gioáng nhö vaäy. 547. Pali, Sikkhā 50 (cf. 5l); Nguõ phaàn, ñieàu 62; Taêng kyø, ñieàu >7; Caên baûn, ñieàu 5l; Thaäp tuïng, ñieàu 70.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) 287

Khoâng nhai thöùc aên coù tieáng,548 Thöùc-xoa-ca-la-ni*. Tyø-kheo coá yù nhai thöùc aên coù tieáng, phaïm Ñoät-kieát-la caàn phaûi saùm. Do bôûi coá taâm laøm neân phaïm phi oai nghi Ñoät-kieát-la. Neáu khoâng coá taâm laøm, phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Hoaëc coù chöùng beänh theá naøo ñoù; hay aên côm khoâ, côm chaùy, mía, döa, xoaøi, traùi dieâm-baëc, boà ñaøo, hoà ñaøo, ty ñaøo leâ, phong leâ... thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. Ñieàu 43549 Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, coù cö só môøi caùc Tyø-kheo cuùng döôøng caùc thöùc aên ngon. Trong ñeâm söûa soaïn ñaày ñuû, saùng sôùm ñeán thænh caùc Tyø-kheo ñeán thoï trai. Caùc Tyø-kheo ñaép y mang baùt ñeán nhaø cö só, an toïa nôi choã ngoài. Cö só ñích thaân töï tay sôùt thöùc aên. Nhoùm saùu Tyø-kheo lua huùp côm canh coù tieáng550. Cö só cô hieàm noùi: Sa-moân Thích töû naøy khoâng coù taøm quyù... cho ñeán caâu aên nhö heo, choù, laïc ñaø, boø, löøa, chim, quaï! Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo roài ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy taäp hôïp ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá

Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng tyø-(708al) kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø- kheo... nhö tröôùc, cho ñeán caâu - Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Khoâng neân huùp thöùc aên coù tieáng maø aên, Thöùc-xoa-ca-la-ni*. Trong ñaây, huùp thöùc aên coù nghóa laø tröông mieäng lôùn töø xa huùp thöùc aên vaøo. Neáu Tyø-kheo coá yù huùp thöùc aên coù tieáng phaïm Ñoät-kieát-la caàn phaûi saùm. Do bôûi coá yù laøm neân phaïm phi oai nghi Ñoät-kieát-la. Neáu khoâng coá yù laøm, phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni cho ñeán Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm.

548. Pali, Sikkhā 50: Capucapukāraka, nhai coù tieàng - chaùp chaùp 549. Pali, Sikkhā 51, cf. 50. 550. Haùn: Ñaïi haáp phaïn thöïc . Pali, Sikkh ā 5l: Surusurukāraka khīra pivanti, huùp söõa thaønh tieáng - xu-ru-xu-ru

Söï khoâng phaïm: Hoaëc thôøi coù maéc chöùng beänh theá naøo ñoù; hay mieäng bò ñau, hoaëc aên canh, aên laïc, laïc töông, toâ-tyø-la töông, hay röôïu ñaéng; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. Ñieàu 4455l Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, coù cö só môøi caùc Tyø-kheo cuùng döôøng caùc thöùc aên ngon vaøo ngaøy mai. Trong ñeâm chuaån bò ñaày ñuû, saùng sôùm ñeán thænh chö Taêng ñeán thoï trai. Caùc Tyø-kheo maëc y, böng baùt ñeán nhaø cö só, an toïa nôi choã ngoài. Cö só ñích thaân töï tay sôùt thöùc aên ñeán caùc ngaøi. Nhoùm saùu Tyø-kheo le löôõi ra lieám thöùc aên. Cö só cô hieàm noùi: Sa-moân Thích töû naøy khoâng coù taøm quyù... cho ñeán aên nhö heo, choù, laïc ñaø, boø, löøa, chim, quaï! Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo (...) roài, ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo... nhö treân, cho ñeán caâu - Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Khoâng neân laáy löôõi lieám thöùc aên,552 Thöùc-xoa-ca-la-ni*. Laáy löôõi lieám: Töùc laø duøng löôõi ñöa ra ñeå thu laáy thöùc aên. Neáu Tyø-kheo coá yù le löôõi lieám thöùc aên, phaïm Ñoät-kieát-la caàn phaûi saùm. Do bôûi coá yù laøm neân phaïm phi oai nghi Ñoät-kieát-la. Neáu khoâng coá yù, phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni cho ñeán Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Hoaëc vì maéc beänh nhö vaäy, hoaëc bò troùi, hoaëc tay bò buøn, hay ñaát nhôùp, moà hoâi tay neân laáy löôõi lieám thöùc aên; khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch.

55l. Pali, Sikkhā 52; Nguõ phaàn ñieàu 6>; Taêng kyø, ñieàu >5; Caên baûn, ñieàu 6l; Thaäp tuïng, ñieàu 74. 552. Thaäp tuïng: Ñeå thuû thöïc , lieám tay maø aên. Pali,

Sikkhā 52: Hatthanillehaka, lieám tay. Cf. Sikkhā 49: jivhānicchāraka, le löôõi. Sikkhā 5>: Pattanillehaka, lieám baùt.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) 289

Ñieàu 4555> Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, coù cö só thænh caùc Tyø-kheo cuùng döôøng caùc thöùc aên ngon vaøo ngaøy mai. Trong ñeâm söûa soaïn ñaày ñuû, saùng sôùm ñeán môøi chö Taêng ñeán thoï trai. Caùc Tyø-kheo maëc y, böng baùt ñeán nhaø cö só, an toïa nôi choã ngoài. Cö só ñích thaân sôùt thöùc aên ñeán caùc ngaøi. Khi aáy coù vò trong nhoùm saùu Tyø-kheo raûy tay554 khi aên. Cö só thaáy cô hieàm noùi: Sa-moân Thích töû naøy khoâng coù hoå theïn... cho ñeán aên nhö nhaø vua, nhö Ñaïi thaàn cuûa vua! Baáy giôø caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch roài ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo... cho ñeán caâu - Töø nay veà sau Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Khoâng neân raûy tay khi aên, thöùc-xoa-ca-la-ni. Tyø-kheo coá yù raûy tay phaïm Ñoät-kieát-la caàn phaûi saùm. Do bôûi coá yù laøm neân phaïm phi oai nghi Ñoät-kieát-la. Neáu khoâng coá yù laøm, phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni cho ñeán Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Hoaëc coù beänh theá naøo ñoù, hoaëc trong thöùc aên coù coû, coù truøng, hoaëc trong tay coù baát tònh muoán raûy boû ñi, hoaëc luùc chöa aên tay xuùc chaïm vaät khoâng saïch caàn raûy; khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. Ñieàu 46 Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, coù cö só thænh caùc Tyø-kheo cuùng döôøng caùc thöùc aên ngon vaøo ngaøy mai. Trong ñeâm chuaån bò ñaày ñuû, saùng sôùm ñeán môøi chö Taêng ñeán thoï trai. Caùc Tyø-kheo maëc y böng baùt ñeán nhaø cö só, an toïa nôi choã ngoài. Cö só ñích thaân sôùt thöùc aên ñeán caùc Tyø-kheo. Khi aáy coù nhoùm saùu Tyø- kheo löôïm thöùc aên rôi maø aên. Cö só thaáy, cô hieàm noùi: Sa-moân Thích töû

55>. Pali, Sikkhā 47; Nguõ phaàn, ñieàu 72; Taêng kyø, ñieàu 4l; Caên baûn, ñieàu 62; Thaäp tuïng, ñieàu 76. 554. Chaán thuû . Thaäp tuïng (T 2>nl4>5, tr.l>8c02): Thöùc aên dính tay, raûy cho rôi.

290 BOÄ LUAÄT >

naøy khoâng coù taøm quyù,... aên nhö gaø, nhö chim, quaï. Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch (...) roài ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm

saùu Tyø-kheo... nhö tröôùc, cho ñeán caâu - Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Khoâng neân tay nhaët thöùc aên rôi maø aên, Thöùc-xoa-ca-la-ni*. Côm rôi: Laø côm ñaõ rôùt döôùi ñaát. Neáu Tyø-kheo coá yù löôïm côm rôi aên, phaïm Ñoät-kieát-la caàn phaûi saùm. Do bôûi coá yù laøm, phaïm phi oai nghi Ñoät-kieát-la. Neáu khoâng coá yù laøm, phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni cho ñeán Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Hoaëc maéc chöùng beänh nhö vaäy, hoaëc khi aên coù coû, coù truøng, hoaëc coù vaät gì baát tònh, hoaëc luùc chöa aên coù caùi gì caàn boû, khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. Ñieàu 47555 Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø coù cö só thænh caùc Tyø-kheo cuùng döôøng caùc thöùc aên ngon vaøo saùng ngaøy mai. Trong ñeâm chuaån bò ñaày ñuû, saùng sôùm ñeán môøi chö Taêng phoù trai. Caùc Tyø-kheo maëc y böng baùt ñeán nhaø cö só, an toïa nôi choã ngoài. Cö só ñích thaân sôùt thöùc aên ñeán caùc ngaøi. Khi aáy coù nhoùm saùu Tyø-kheo laáy tay khoâng saïch böng ñoà ñöïng nöôùc uoáng. Cö só thaáy, cô hieàm noùi: Sa-moân Thích töû naøy khoâng coù xaáu hoå... cho ñeán duøng tay khoâng saïch caàm ñoà ñöïng nöôùc uoáng, gioáng nhö vua, Ñaïi thaàn cuûa vua. Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch roài ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû

555. Pali, Sikkhā 55; Nguõ phaàn, ñieàu 60; Taêng kyø, ñieàu 46; Caên baûn, ñieàu 66; Thaäp tuïng, ñieàu 78.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l (Tieáp Theo) 29l

traùch nhoùm saùu Tyø-kheo... nhö treân, cho ñeán caâu - Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tay dô khoâng neân caàm ñoà ñöïng nöôùc uoáng, (709a1) Thöùc-xoa-ca- la-ni*. Trong ñaây, tay dô coù nghóa laø coù côm dính nôi tay. Neáu Tyø-kheo coá yù duøng tay dô caàm ñoà ñöïng thöùc aên, phaïm Ñoät- kieát-la caàn phaûi saùm. Do bôûi coá yù laøm neân phaïm phi oai nghi Ñoät-kieát- la. Neáu khoâng coá yù laøm, phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, cho ñeán Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Hoaëc laø maéc phaûi chöùng beänh nhö vaäy, hoaëc nhaän thöùc aên treân coû, treân laù thì röûa tay nhaän; khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. Ñieàu 48556 Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, coù nhoùm saùu Tyø-kheo taïi nhaø cö só aên xong röûa baùt, ñoå nöôùc röûa baùt, coù caû thöùc aên dö, böøa baõi ra ñaát. Cö só thaáy vaäy cô hieàm noùi: Sa-moân Thích töû khoâng coù xaáu hoå... (cho ñeán) nhaän nhieàu thöùc aên nhö keû

ñoùi khaùt, ñeå roài vaát boû böøa baõi nhö Ñaïi thaàn cuûa vua! Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch (...) roài ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo... nhö treân, cho ñeán caâu - Töø nay veà sau ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Khoâng neân ñoå nöôùc röûa baùt557 trong nhaø baïch y, thöùc-xoa-ca-la- ni. Nöôùc röûa baùt: ôû ñaây coù nghóa laø nöôùc coù laån côm vaø nhöõng thöùc aên coøn thöøa. Neáu Tyø-kheo coá yù ñoå nöôùc röûa baùt trong nhaø baïch y, phaïm Ñoät-

556. Pali, Sikkhā 56; Nguõ phaàn, ñieàu 76; Taêng kyø ñieàu 47; Caên baûn, ñieàu 67; Thaäp tuïng, ñieàu 84. 557. Pali: Nöôùc röûa baùt coù laån haït côm. Thaäp tuïng (T2>nl4>5, tr.l>9a20): Phaûi gia chuû choã ñoå.

292 BOÄ LUAÄT >

kieát-la caàn phaûi saùm. Do bôûi coá yù laøm neân phaïm phi oai nghi Ñoät-kieát- la. Neáu khoâng coá y laøm, phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni cho ñeán Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Hoaëc coù chöùng beänh theá naøo ñoù, hoaëc laø röûa maâm, baøn, roài höùng laáy nöôùc aáy ñem ñoå ra ngoaøi; khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. Ñieàu 49558 Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo ñaïi tieåu tieän vaø khaïc nhoå treân rau caûi vaø coû töôi. Cö só thaáy, cô hieàm noùi: Sa-moân Thích töû khoâng coù hoå theïn, beân ngoaøi töï xöng laø ta bieát chaùnh phaùp. Nhö vaäy coù gì laø Chaùnh phaùp? Ñaïi tieåu tieän vaø khaïc nhoå treân rau caûi vaø coû töôi, gioáng nhö heo, choù, laïc ñaø, boø, löøa. Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch roài ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo... nhö tröôùc, cho ñeán caâu - Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaäy: Khoâng ñöôïc ñaïi tieåu tieän, khaïc nhoå treân rau caûi vaø coû töôi, Thöùc- xoa-ca-la-ni*. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Coù Tyø-kheo beänh, meät nhoïc khoâng theå traùnh choã rau caûi vaø coû töôi ñöôïc. Ñöùc Phaät daïy: - Tyø-kheo beänh, khoâng phaïm. Töø nay trôû ñi neân noùi giôùi nhö vaày: Khoâng ñöôïc ñaïi tieåu tieän, khaïc nhoå treân rau caûi vaø coû töôi, tröø beänh, Thöùc-xoa-ca-la-ni*. Neáu Tyø-kheo khoâng beänh coá yù ñaïi tieåu tieän vaø khaïc nhoå treân rau caûi vaø coû töôi, phaïm Ñoät-kieát-la caàn phaûi saùm. Do bôûi coá taâm laøm neân phaïm phi oai nghi Ñoät-kieát-la. Neáu khoâng coá taâm laøm, phaïm Ñoät-kieát- la. Tyø-kheo-ni cho ñeán

Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm.

558. Pali, Sikkhā 74; Nguõ phaàn, ñieàu 8>; Taêng kyø, ñieàu 64; Caên baûn, ñieàu 96; Thaäp tuïng, ñieàu l04.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l (Tieáp Theo) 29>

Söï khoâng phaïm: Hoaëc coù chöùng beänh theá naøo ñoù, hoaëc ñaïi tieåu tieän nôi choã khoâng coù rau caûi vaø coû töôi maø nöôùc chaûy ñeán nôi ñoù, hay gioù thoåi, chim ngaäm rôùt nôi coù rau caûi hay coû töôi; khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. Ñieàu 50559 Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo ñaïi tieåu tieän vaø khaïc nhoå trong nöôùc. Cö só thaáy cô hieàm noùi: Sa-moân Thích töû naøy khoâng bieát hoå theïn, beân ngoaøi töï xöng laø toâi bieát chaùnh phaùp. Nhö vaäy coù gì laø Chaùnh phaùp? Ñaïi tieåu tieän trong nöôùc gioáng nhö heo, choù, boø, laïc ñaø, löøa. Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo (...) roài ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo... nhö treân, cho ñeán caâu - Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Khoâng ñöôïc ñaïi tieåu tieän, khaïc nhoå trong nöôùc, thöùc-xoa-ca-la-ni. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Luùc aáy coù Tyø-kheo beänh, neáu traùnh choã coù nöôùc ñeå ñaïi tieåu tieän vaø khaïc nhoå thì hôi khoù nhoïc. Ñöùc Phaät daïy: - Ngöôøi beänh khoâng phaïm. Töø nay veà sau neân noùi giôùi nhö vaày: Khoâng ñöôïc ñaïi tieåu tieän, khaïc nhoå trong nöôùc, tröø beänh, thöùc-xoa-ca-la-ni. Neáu Tyø-kheo coá yù ñaïi tieåu tieän, khaïc nhoå trong nöôùc, phaïm Ñoät- kieát-la caàn phaûi saùm. Do bôûi coá yù laøm neân phaïm phi oai nghi Ñoät-kieát- la. Neáu khoâng coá yù, phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni cho ñeán Sa-di, Sa-di ni Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Hoaëc coù chöùng beänh nhö vaäy, hoaëc laø ñaïi tieåu tieän treân bôø soâng roài rôi vaøo doøng nöôùc, hoaëc bò gioù thoåi, chim ngaäm bay ñi rôi rôùt vaøo trong nöôùc; khoâng phaïm.

559. Pali, Sikkhā 75; Nguõ phaàn, ñieàu 82; Taêng kyø, ñieàu 65; Caên baûn, ñieàu 97; Thaäp tuïng, ñieàu l05.

294 BOÄ LUAÄT >

Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. Ñieàu 51560 Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo ñöùng ñaïi tieåu tieän. Cö só thaáy, cô hieàm noùi: Sa-moân Thích töû naøy khoâng bieát hoå theïn. Beân ngoaøi töï xöng laø toâi bieát chaùnh phaùp. Nhö vaäy coù gì laø Chaùnh phaùp? Ñaïi tieåu tieän maø ñöùng, gioáng nhö boø, ngöïa, heo, deâ,

laïc ñaø. Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo (...) roài, ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo... nhö tröôùc, cho ñeán caâu - Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Khoâng ñöôïc ñöùng ñaïi tieåu tieän, Thöùc-xoa-ca-la-ni*. Theá Toân vì Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Baáy giôø coù Tyø-kheo beänh, khoâng theå ngoài ñeå ñaïi tieåu tieän vì meät nhoïc. Ñöùc Phaät daïy: - Ngöôøi beänh thì khoâng phaïm. Töø nay trôû veà sau neân noùi giôùi nhö vaày: Khoâng ñöôïc ñöùng ñaïi tieåu tieän, tröø beänh, Thöùc-xoa-ca-la-ni*. Neáu Tyø-kheo coá yù ñöùng ñaïi tieåu tieän, phaïm Ñoät-kieát-la caàn phaûi saùm. Do bôûi coá yù laøm neân phaïm oai nghi Ñoät-kieát-la. Neáu khoâng coá yù, (7l0al) phaïm Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Hoaëc coù chöùng beänh nhö vaäy, hoaëc bò troùi buoäc, hoaëc nôi choã ñöùng bò nhôùp, buøn nhô; khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. Ñieàu 5256l Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, coù nhoùm saùu Tyø-kheo noùi phaùp cho ngöôøi veùn ngöôïc y khoâng cung kính. Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu

560. Pali, Sikkhā 7>; Nguõ phaàn, ñieàu 8l; Taêng kyø, ñieàu 66; Caên baûn, ñieàu 95; Thaäp tuïng, ñieàu l06. 56l. Nguõ phaàn, ñieàu 9>; Caên baûn, ñieàu 97; Thaäp tuïng, ñieàu 95, 96, 97.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) 295

ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo roài, ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo... nhö tröôùc, cho ñeán caâu - Töø nay veà sau ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Khoâng ñöôïc noùi phaùp cho ngöôøi veùn ngöôïc y khoâng cung kính, Thöùc-xoa-ca-la-ni*. Baáy giôø caùc Tyø-kheo nghi khoâng daùm noùi phaùp cho ngöôøi beänh maø hoï veùn ngöôïc y. Ñöùc Phaät daïy: - Ngöôøi beänh thì khoâng phaïm. Töø nay trôû ñi neân noùi giôùi nhö vaày: Khoâng ñöôïc noùi phaùp cho ngöôøi veùn ngöôïc y khoâng cung kính, tröø ngöôøi beänh, Thöùc-xoa-ca-la-ni*. Tyø-kheo coá yù noùi phaùp cho ngöôøi laät ngöôïc y khoâng cung kính, khoâng beänh, phaïm Ñoät-kieát-la caàn phaûi saùm. Do bôûi coá yù laøm neân phaïm phi oai nghi Ñoät-kieát-la. Neáu khoâng coá yù laøm, phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni cho ñeán Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la, ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Hoaëc bò chöùng beänh theá naøo ñoù, hoaëc vì nhaø vua hay Ñaïi thaàn cuûa nhaø vua maø

noùi thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. Ñieàu 53 Khoâng ñöôïc noùi phaùp cho ngöôøi quaán y nôi coå, tröø ngöôøi beänh, Thöùc-xoa-ca-la-ni*. (nhö treân) Ñieàu 54 562 Khoâng ñöôïc noùi phaùp cho ngöôøi truøm ñaàu563, tröø ngöôøi beänh, thöùc-xoa-ca-la-ni *. (nhö treân) Ñieàu 55564

562. Thaäp tuïng, ñieàu 9l. Taêng kyø, ñieàu 5>; Caên baûn, ñieàu 78. Pali, Sikkhā 67. 56>. Haùn: Phuù ñaàu . Pali: ogu hitasīso nāma sasīsa pāruto vuccati,truøm ñaàu, nghóa laø laáy vaït aùo truøm kín ñaàu. 564. Pali, Sikkhā 66; Taêng kyø, ñieàu 54; Caên baûn, ñieàu 92; Thaäp tuïng, ñieàu 92.

296 BOÄ LUAÄT >

Khoâng ñöôïc noùi phaùp cho ngöôøi quaán ñaàu565, tröø ngöôøi beänh, Thöùc-xoa-ca-la-ni*. (nhö treân) Ñieàu 56 566 Khoâng ñöôïc noùi phaùp cho ngöôøi choáng naïnh, tröø ngöôøi beänh, Thöùc-xoa-ca-la-ni*. (nhö treân) Ñieàu 57567 Khoâng ñöôïc noùi phaùp cho ngöôøi mang deùp da,568 tröø ngöôøi beänh, Thöùc-xoa-ca-la-ni*. (nhö treân) Ñieàu 58569 Khoâng ñöôïc noùi phaùp cho ngöôøi mang guoác goã,570 tröø ngöôøi beänh, Thöùc-xoa-ca-la-ni*. (nhö treân) Ñieàu 5957l Khoâng ñöôïc noùi phaùp cho ngöôøi côûi xe coä,572 tröø ngöôøi beänh, Thöùc-xoa-ca-la-ni*. (nhö treân) Ñieàu 60 Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø coù nhoùm saùu Tyø-kheo nguû nghæ trong thaùp Phaät. Caùc Tyø-kheo thaáy, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: Sao nguû nghæ trong thaùp Phaät? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû 565. Haùn: Lyù ñaàu . Pali: Vehitasīso nāma kesanta na dassapetvā vehito hoti, quaán ñaàu, nghóa laø quaán khaên khoâng ñeå cho thaáy chaân toùc. 566. Thaäp tuïng, ñieàu 94; Caên baûn, ñieàu 8l. 567. Pali, Sikkhā 62; Nguõ phaàn, ñieàu 85; Taêng kyø, ñieàu 5l; Caên baûn, ñieàu 88; Thaäp tuïng, ñieàu 98. 568. Haùn: Caùch tyû . Pali: up āhana, giaøy hay deùp (thöôøng laøm baèng da). Pali, Sikkhā 6l; Nguõ phaàn, ñieàu 84; Taêng kyø, ñieàu 65; Caên baûn, ñieàu 87; Thaäp tuïng, ñieàu 99. 569. Pali, Sikkhā 6l; Nguõ phaàn, ñieàu 84; Taêng kyø, ñieàu 65; Caên baûn, ñieàu 87; Thaäp tuïng, ñieàu 99. 570. Haùn: Moäc kòch . Thaäp tuïng: Kòch . Pali: Pādukā . 57l. Pali, Sikkhā 6>; Nguõ phaàn, ñieàu 96; Taêng kyø, ñieàu 62; Caên baûn, ñieàu 84; Thaäp tuïng, ñieàu 85. 572. Haùn: Kî thöøa (thaëng) . Pali: yāna nāma vayha ratho sakaa sandamānikā sivikā pāakī, xe coä: Coä (caùng), xe ngöïa keùo, xe chôû haøng, chieán xa, kieäu, gheá khieâng.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) 297

traùch nhoùm saùu Tyø-kheo… nhö tröôùc, cho ñeán caâu - Töø nay veà sau Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Khoâng ñöôc nguû nghæ trong thaùp

Phaät, Thöùc-xoa-ca-la-ni*. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy, coù Tyø-kheo nghi, vì ñeå giöõ thaùp vaãn khoâng daùm nguû trong thaùp Phaät. Ñöùc Phaät daïy: Vì baûo veä thaùp thì khoâng phaïm. Töø nay veà sau neân noùi giôùi nhö vaày: Khoâng ñöôïc nguû nghæ trong thaùp Phaät, tröø vì canh giöõ, Thöùc-xoa-ca-la-ni*. Neáu Tyø-kheo coá yù nguû nghæ trong thaùp Phaät, phaïm Ñoät-kieát-la caàn phaûi saùm. Do bôûi coá yù laøm neân phaïm phi oai nghi Ñoät-kieát-la, Neáu khoâng coá yù laøm, phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni cho ñeán Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Hoaëc vì maéc chöùng beänh theá naøo ñoù, hoaëc vì baûo veä maø nguû nghæ, hoaëc vì söùc maïnh baét, hoaëc vì maïng naïn, phaïm haïnh naïn neân phaûi nguû nghæ; khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. Ñieàu 61 Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, coù nhoùm saùu Tyø-kheo caát daáu taøi vaät trong thaùp Phaät. Caùc Tyø-kheo bieát, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo roài ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo… nhö treân, cho ñeán caâu - Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaäy: Khoâng ñöôïc caát daáu taøi vaät cuûa caûi trong thaùp Phaät, Thöùc-xoa- ca-la-ni*. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Baáy giôø coù Tyø-kheo nghi, vì ñeå beàn chaéc vaãn khoâng daùm chöùa caát cuûa caûi trong thaùp Phaät. Ñöùc Phaät daïy:

- Vì baûo ñaûm thì khoâng phaïm. Töø nay veà sau neân noùi giôùi nhö vaày: Khoâng ñöôïc choân daáu taøi vaät trong thaùp Phaät, tröø ñeå cho beàn chaéc, Thöùc-xoa-ca-la-ni*. Tyø-kheo coá yù ñem cuûa choân daáu trong thaùp Phaät, tröø vì muoán chaéc chaén, phaïm Ñoät-kieát-la caàn phaûi saùm. Do bôûi coá yù laøm neân phaïm phi oai nghi Ñoät-kieát-la. Neáu khoâng coá yù laøm, phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni cho ñeán Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Hoaëc maéc phaûi chöùng beänh theá naøo ñoù, hay vì baûo ñaûm chaéc chaén neân ñem cuûa caûi choân caát trong thaùp Phaät, hoaëc vì cöôøng löïc baét, hoaëc maïng naïn, phaïm haïnh naïn; khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. Ñieàu 62 Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo mang guoác deùp vaøo trong thaùp Phaät. Caùc Tyø-kheo thaáy, trong ñoù coù vò thieåu döc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: Taïi sao caùc thaày mang guoác deùp vaøo trong thaùp Phaät? Caùc Tyø-kheo quôû traùch roài, ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân

duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo… nhö treân, cho ñeán caâu - Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Khoâng ñöôïc mang deùp da vaøo trong thaùp Phaät, Thöùc-xoa-ca-la- ni*. Tyø-kheo coá yù mang deùp da vaøo trong thaùp Phaät, phaïm Ñoät-kieát-la caàn phaûi saùm. Do bôûi coá yù laøm neân phaïm phi oai nghi Ñoät-kieát-la. Neáu khoâng coá yù laøm, phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni cho ñeán Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Hoaëc maéc phaûi chöùng beänh theá naøo ñoù. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. Ñieàu 63

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) 299

Khoâng ñöôïc tay caàm giaøy deùp da vaøo trong thaùp Phaät, Thöùc-xoaca-la-ni*. (nhö treân) Ñieàu 64 Khoâng ñöôïc mang giaøy deùp da ñi quanh thaùp Phaät, Thöùc-xoa-cala-ni*. (nhö treân) Ñieàu 65 Khoâng ñöôïc mang giaøy phuù-la573 vaøo trong thaùp Phaät, Thöùc-xoaca-la-ni*. (nhö treân) Ñieàu 66 Khoâng ñöôïc xaùch giaøy phuù la vaøo trong thaùp Phaät, Thöùc-xoa-cala-ni*. (nhö treân) Ñieàu 67 Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo ngoài aên döôùi thaùp, aên xong löu laïi thöùc aên thöøa vaø coû raùc, laøm dô ñaát, roài boû ñi. Caùc Tyø-kheo thaáy, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo roài ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo… nhö tröôùc, cho ñeán caâu - Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Khoâng ñöôïc ngoài aên döôùi thaùp, Thöùc-xoa-ca-la-ni*. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Baáy giôø caùc Tyø-kheo laøm thaùp roài thí thöïc, laøm phoøng roài thí thöïc, hoaëc thí ao gieáng, nhieàu ngöôøi taäp hôïp, choã ngoài chaät heïp khoâng daùm ngoài döôùi thaùp aên vì chöa ñöôïc Ñöùc Phaät cho pheùp, ñeán baïch. Phaät daïy: - Cho pheùp ngoài aên, nhöng khoâng ñöôïc boû coû raùc, vaø thöùc aên dö laøm dô ñaát. Baáy giôø coù moät Tyø-kheo nhaát toïa thöïc, hoaëc Tyø-kheo taùc phaùp

57>. Phuù-la; Phieân phaïm ngöõ (T54n2l>0, tr.987bl>): Phuù-la, dòch laø maõn (daãn Thaäp tuïng 9, T2>nl4>5, tr.65al5: Duøng da thuoäc khaâu laïi laøm giaøy phuù-la).

>00 BOÄ LUAÄT >

dö thöïc khoâng aên, hay coù Tyø-kheo beänh khoâng daùm löu laïi thöùc aên dö vaø coû laøm dô ñaát, Ñöùc Phaät cho pheùp doàn laïi moät beân chaân roài ñem ra ngoaøi boû. Phaät daïy: Töø nay veà sau neân noùi giôùi nhö vaày: Khoâng ñöôïc ngoài aên döôùi thaùp löu laïi coû vaø thöùc aên dö laøm dô ñaát, Thöùc-xoa-ca-la-ni*. Neáu Tyø-kheo coá yù ngoài döôùi thaùp aên, roài boû laïi ñoà aên dö laøm dô ñaát, phaïm

Ñoät-kieát-la caàn phaûi saùm. Do bôûi coá yù laøm neân phaïm phi oai nghi Ñoät-kieát-la. Neáu khoâng coá yù laøm, phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni cho ñeán Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Hoaëc coù chöùng beänh theá naøo ñoù, hoaëc gom laïi moät choã roài ñem ra ngoaøi boû thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. Ñieàu 68 Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo khieâng töû thi ñi qua döôùi thaùp laøm cho thaàn baûo veä thaùp giaän. Caùc Tyø-kheo bieát, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: Taïi sao caùc thaày khieâng töû thi ñi qua döôùi thaùp Phaät? Quôû traùch roài, Tyø-kheo thieåu duïc ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo… nhö tröôùc, cho ñeán caâu - Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Khoâng ñöôïc khieâng töû thi ñi qua döôùi thaùp, Thöùc-xoa-ca-la-ni*. Neáu Tyø-kheo coá taâm khieâng töû thi ñi qua döôùi thaùp, phaïm Ñoät- kieát-la caàn phaûi saùm. Do bôûi coá taâm laøm neân phaïm phi oai nghi Ñoät- kieát-la. Neáu khoâng coá taâm laøm, phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni cho ñeán Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Hoaëc coù chöùng beänh theá naøo ñoù, hoaëc khi caàn phaûi ñi qua con ñöôøng naøy, hoaëc bò cöôøng löïc daãn ñi thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l (Tieáp Theo) >0l

Ñieàu 69. Khoâng ñöôïc choân töû thi döôùi thaùp, Thöùc-xoa-ca-la-ni*. (nhö treân) Ñieàu 70 Khoâng ñöôïc thieâu töû thi döôùi thaùp, Thöùc-xoa-ca-la-ni*. (nhö treân) Ñieàu 71 Khoâng ñöôïc ñoái dieän thaùp thieâu töû thi, Thöùc-xoa-ca-la-ni*. (nhö treân) Ñieàu 72 Khoâng ñöôïc thieâu töû thi quanh boán phía thaùp, laøm muøi hoâi xoâng vaøo, Thöùc-xoa-ca-la-ni*. (nhö treân) Ñieàu 73 Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo mang aùo vaø giöôøng cuûa ngöôøi cheát ñi qua döôùi thaùp, laøm cho vò thaàn nôi truù xöù ñoù giaän. Caùc Tyø-kheo bieát, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch, roài ñeán choã Ñöùc Theá Toân ñaûnh leã döôùi chaân, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo… nhö tröôùc, cho ñeán caâu - Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Khoâng ñöôïc mang aùo vaø giöôøng cuûa töû thi ñi qua döôùi thaùp, Thöùc- xoa-ca-la-ni*. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Baáy giôø, coù caùc Tyø- kheo maëc y phaán taûo, nghi khoâng daùm mang loaïi y nhö vaäy

ñi ngang qua döôùi thaùp. Tyø-kheo baïch Phaät, Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp giaët, nhuoäm, xoâng muøi höông roài mang qua. Töø nay veà sau neân noùi giôùi nhö vaày: Khoâng ñöôïc mang aùo vaø giöôøng cuûa ngöôøi cheát ñi ngang qua döôùi thaùp, tröø khi ñaõ giaët, nhuoäm vaø xoâng höông, thöùc-xoa-ca-la-ni. Neáu Tyø-kheo coá yù mang y phaán taûo cuûa ngöôøi cheát, khoâng giaët, khoâng nhuoäm, khoâng xoâng höông, ñi ngang qua döôùi thaùp, phaïm Ñoät- kieát-la caàn phaûi saùm. Do bôûi coá taâm laøm neân phaïm phi oai nghi Ñoät-

>2 BOÄ LUAÄT >

kieát-la. Neáu khoâng coá taâm laøm, phaïm Ñoät-kieát-la.

Tyø-kheo-ni cho ñeán Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm.

Söï khoâng phaïm: Hoaëc laø coù chöùng beänh theá naøo ñoù, hoaëc ñaõ giaët nhuoäm xong thì khoâng phaïm.

Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch.

Ñieàu 74

Khoâng ñöôïc ñaïi tieåu tieän döôùi thaùp Phaät, Thöùc-xoa-ca-la-ni*.

(nhö treân)

Ñieàu 75

Khoâng ñöôïc ñaïi tieåu tieän tröôùc thaùp Phaät, Thöùc-xoa-ca-la-ni*.

(nhö treân)

Ñieàu 76

Khoâng ñöôïc ñaïi tieåu tieän quanh boán phía thaùp Phaät khieán muøi hoâi xoâng vaøo, Thöùc-xoa-ca-la-ni*.

(nhö treân)

Ñieàu 77

Khoâng ñöôïc ñem töôïng Phaät ñeán choã ñaïi tieåu tieän, Thöùc-xoa-cala-ni*.

(nhö treân)

Coù > tröôøng hôïp söï khoâng phaïm: Hoaëc maéc phaûi chöùng beänh theá naøo ñoù, hoaëc treân ñöôøng phaûi (7l2al) ñi ngang qua ñoù, hay bò cöôøng löïc baét ñi; khoâng phaïm.

Ñieàu 78

Khoâng ñöôïc nhaêm nhaønh döông574 döôùi thaùp Phaät, Thöùc-xoa-cala-ni*.

(nhö treân)

Ñieàu 79

Khoâng ñöôïc nhaêm nhaønh döông döôùi thaùp Phaät, thöùc-xoa-ca-lani.

(nhö treân)

Ñieàu 80

Khoâng ñöôïc nhaêm nhaønh döông xung quanh boán phía thaùp Phaät,

Thöùc-xoa-ca-la-ni*.

(nhö treân)

Ñieàu 81

Khoâng ñöôïc khaïc nhoå döôùi thaùp Phaät, Thöùc-xoa-ca-la-ni*.

574. Töùc ñaùnh (xæa) raêng, suùc mieäng.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l (Tieáp Theo) >0>

(nhö treân) Ñieàu 82 Khoâng ñöôïc khaïc nhoå tröôùc thaùp Phaät, Thöùc-xoa-ca-la-ni*. Ñieàu 83 Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo khaïc nhoå xung quanh boán phía thaùp Phaät. Caùc Tyø-kheo thaáy, cô hieàm: Taïi sao caùc thaày khaïc nhoå xung quanh boán phía thaùp? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo... cho ñeán caâu - Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø- kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Khoâng ñöôïc khaïc nhoå quanh boán phía thaùp, Thöùc-xoa-ca-la-ni*. Neáu Tyø-kheo coá yù khaïc nhoå xung quanh boán phía thaùp, phaïm Ñoät- kieát-la caàn phaûi saùm. Do bôûi coá yù laøm neân phaïm phi oai nghi Ñoät-kieát- la. Neáu khoâng coá yù laøm, phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni cho ñeán Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Hoaëc maéc phaûi chöùng beänh theá naøo ñoù, hoaëc do chim quaï ngaäm ñeán beân thaùp, hoaëc laø gioù thoåi ñeán thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. Ñieàu 84 Moät thôøi, ñöùc Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo ngoài duoãi chaân veà phía thaùp. Caùc Tyø-kheo thaáy, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch, lieàn ñeán choã Ñöùc Theá Toân ñaûnh leã döôùi chaân, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo... cho ñeán caâu - Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø- kheo kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày:

>4 BOÄ LUAÄT >

Khoâng ñöôïc ngoài duoãi chaân veà phía thaùp, Thöùc-xoa-ca-la-ni*. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Coù Tyø-kheo nghi, caùch xa thaùp khoâng daùm ngoài duoãi chaân, Ñöùc Phaät daïy: - Trung gian coù khoaûng caùch thì cho pheùp. Töø nay veà sau neân noùi giôùi nhö vaày: Khoâng ñöôïc ngoài duoãi chaân veà phía thaùp, tröø coù khoaûng caùch, Thöùc-xoa-ca-la-ni*. Neáu Tyø-kheo coá yù ngoài duoãi chaân veà phía thaùp, phaïm Ñoät-kieát-la caàn phaûi saùm. Do bôûi coá yù laøm neân phaïm phi oai nghi Ñoät-kieát-la. neáu khoâng coá yù laøm, phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni cho ñeán Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Hoaëc maéc phaûi chöùng beänh theá naøo ñoù, hoaëc trung gian coù khoaûng caùch, hay bò cöôøng löïc baét thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn

ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. Ñieàu 85 Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû nöôùc Caâu-taùt-la, treân ñöôøng du haønh ñeán thoân Ñoâ töû Baø-la-moân. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo an trí thaùp Phaät nôi phoøng döôùi, mình ôû phoøng treân. Caùc Tyø-kheo bieát, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo roài, ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo… cho ñeán caâu - Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø- kheo kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Khoâng ñöôïc an trí thaùp Phaät nôi taàng döôùi, mình ôû taàng treân, Thöùc-xoa-ca-la-ni*. Tyø-kheo coá yù ñeå thaùp Phaät nôi taàng döôùi, mình ôû taàng treân, phaïm Ñoät-kieát-la caàn phaûi saùm. Do bôûi coá yù laøm neân phaïm phi oai nghi Ñoät- kieát-la. Neáu khoâng coá yù laøm, phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni cho ñeán Sa-di, Sa-di ni Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Hoaëc maéc phaûi chöùng beänh theá naøo ñoù. Hoaëc vì maïng naïn, phaïm haïnh naïn, thænh thaùp Phaät ñeå nôi phoøng döôùi, mình ôû nôi phoøng treân thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng,

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) >5

loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. Ñieàu 86575 Khoâng ñöôïc noùi phaùp cho ngöôøi ngoài mình ñöùng, Thöùc-xoa-cala-ni*. (nhö treân)576 Coù ngöôøi nghi khoâng daùm vì ngöôøi beänh noùi phaùp. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau neân noùi giôùi nhö vaày: Khoâng ñöôïc noùi phaùp cho ngöôøi ngoài maø mình ñöùng, töø ngöôøi beänh, Thöùc-xoa-ca-la-ni*. Tyø-kheo naøo ngöôøi ngoài mình ñöùng, coá yù vì hoï noùi phaùp phaïm Ñoät-kieát-la caàn phaûi saùm. Do bôûi coá yù laøm neân phaïm phi oai nghi, Ñoätkieát-la. Neáu khoâng coá yù laøm, phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni cho ñeán Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Hoaëc maéc chöùng beänh theá naøo ñoù, hoaëc vua, Ñaïi thaàn cuûa vua baét noùi thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. Ñieàu 87577 Khoâng ñöôïc noùi phaùp cho ngöôøi naèm maø mình ngoài, töø ngöôøi beänh, thöùc-xoa-ca-la-ni. (nhö treân) Ñieàu 88 Khoâng ñöôïc noùi phaùp cho ngöôøi ngoài chính giöõa, coøn mình ngoài moät beân, töø ngöôøi beänh, thöùc-xoa-ca-la-ni. (nhö treân) Ñieàu 89578 Khoâng ñöôïc noùi phaùp cho ngöôøi ngoài choã cao, coøn mình ngoài choã thaáp, töø ngöôøi beänh, thöùc-xoa-ca-la-ni. (nhö treân) Ñieàu 90579 Khoâng ñöôïc noùi phaùp cho ngöôøi ñi tröôùc, coøn mình ñi phía sau,

575. Pali, Sikkhā 70; Nguõ phaàn, ñieàu 87; Taêng kyø, ñieàu 48; Caên baûn, ñieàu 7>; Thaäp tuïng, ñieàu 88. 576. Töø ñieàu 86-92, xem caùc ñieàu 52-59 treân. Coù söï saép xeáp laãn loän trong baûn Haùn. 577. Pali, Sikkhā 64; Nguõ phaàn, ñieàu 89; Taêng kyø, ñieàu 49; Caên baûn, ñieàu 74; Thaäp tuïng, ñieàu 90. 578. Pali, Sikkhā 69; Nguõ phaàn, ñieàu 88; Taêng kyø, ñieàu 50; Caên baûn, ñieàu 75; Thaäp tuïng, ñieàu 89. 579.

Pali, Sikkhā 7l; Nguõ phaàn, ñieàu 90; Taêng kyø, ñieàu 6l; Caên baûn, ñieàu 76; Thaäp tuïng, ñieàu 86

>6 BOÄ LUAÄT >

tröø ngöôøi beänh, thöùc-xoa-ca-la-ni. (nhö treân) Ñieàu 91580 Khoâng ñöôïc noùi phaùp cho ngöôøi ôû choã kinh haønh cao, coøn mình ôû choã kinh haønh thaáp, tröø ngöôøi beänh, thöùc-xoa-ca-la-ni. (nhö treân) Ñieàu 9258l Khoâng ñöôïc noùi phaùp cho ngöôøi ôû giöõa ñöôøng, coøn mình ôû beân ñöôøng, tröø ngöôøi beänh, thöùc-xoa-ca-la-ni. (nhö treân) Ñieàu 93 Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo naém tay nhau ñi ngoaøi ñöôøng, hoaëc ngaên chaän nhöõng nam nöõ khaùc. Caùc cö só thaáy, cô hieàm noùi: Sa-moân Thích töû khoâng bieát taøm quyù, beân ngoaøi töï xöng laø toâi bieát chaùnh phaùp, maø ñi ngoaøi loä naém tay nhau nhö nhaø vua, Ñaïi thaàn cuûa vua, haøo quyù tröôûng giaû. Nhö vaäy coù gì laø Chaùnh phaùp? Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo roài, ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo... cho ñeán caâu - Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø- kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Khoâng neân naém tay nhau khi ñi ñöôøng, thöùc-xoa-ca-la-ni. Tyø-kheo coá yù laøm, phaïm Ñoät-kieát-la caàn phaûi saùm. Do bôûi coá yù laøm neân phaïm phi oai nghi Ñoät-kieát-la. Neáu khoâng coá yù laøm, phaïm Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Tyø-kheo-ni cho ñeán Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Söï khoâng phaïm: Hoaëc maéc chöùng beänh theá naøo ñoù, hoaëc coù vò Tyø- kheo maét bò môø, caàn dìu ñeå ñi thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch.

580. Thaäp tuïng, ñieàu 89. 58l. Pali, Sikkhā 92; Nguõ phaàn, ñieàu 9l; Taêng kyø, ñieàu 6>; Caên baûn, ñieàu 77; Thaäp tuïng, ñieàu 87.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) >7

Ñieàu 94582 Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, coù moät Tyø-kheo nhaäp haï an cö ôû treân moät caây ñaïi thoï. Töø treân caây ñaïi thoï ñaïi tieåu tieän xuoáng, khieán vò thoï thaàn noåi giaän, muoán ñoaïn maïng caên vò Tyø-kheo kia. Caùc Tyø-kheo nghe, hieàm traùch roài ñeán baïch Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch vò Tyø- kheo naøy: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Taïi sao laïi töø treân caây ñaïi tieåu tieän xuoáng? Quôû traùch roài, Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Töø nay veà sau, khoâng ñöôïc an cö treân caây. Khoâng ñöôïc ñaïi tieåu

tieän xung quanh caây. Neáu choã ñaõ coù saün thì ñaïi tieåu tieän khoâng phaïm. Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø- kheo: - Keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ñaàu tieân. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Khoâng ñöôïc leo leân caây cao quaù ñaàu ngöôøi, thöùc-xoa-ca-la-ni. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Baáy giôø coù caùc Tyø-kheo töø nöôùc Caâu-taùt-la du haønh, treân ñöôøng ñi gaëp phaûi aùc thuù khuûng boá, leo cao leân caây ngang ngöôøi vôùi yù nghó: Ñöùc Theá Toân cheá giôùi khoâng ñöôïc leo caây cao quaù ñaàu ngöôøi. Do ñoù khoâng daùm leo leân, neân hoï bò aùc thuù haïi. Caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy baïch Phaät, Phaät daïy: - Töø nay veà sau cho pheùp caùc Tyø-kheo vì maïng naïn, phaïm haïnh naïn, ñöôïc pheùp leo leân caây cao quaù ñaàu ngöôøi. Töø nay veà sau neân noùi giôùi nhö vaày: Khoâng ñöôïc leo leân caây cao quaù ñaàu ngöôøi, tröø khi coù nhaân duyeân, Thöùc-xoa-ca-la-ni*. Tyø-kheo coá yù leo leân caây cao quaù ñaàu ngöôøi, phaïm Ñoät-kieát-la caàn phaûi saùm. Do bôûi coá taâm laøm neân phaïm phi oai nghi Ñoät-kieát-la. Neáu khoâng coá yù laøm, phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni cho ñeán Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Hoaëc coù chöùng beänh nhö theá naøo ñoù, hay vì maïng

582. Nguõ phaàn, ñieàu 84; Caên baûn, ñieàu 98; Thaäp tuïng, ñieàu l07.

naïn, phaïm haïnh naïn, leo leân caây cao quaù ñaàu ngöôøi thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. Ñieàu 95 Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Baït-nan-ñaø boû bình baùt vaøo trong ñaõy, xoû vaøo ñaàu gaäy vaùc treân vai maø ñi. Caùc Cö só thaáy, töôûng laø ngöôøi cuûa nhaø quan, ñöùng traùnh beân ñöôøng, tìm choã vaéng nuùp ñeå xem. Thì ra, khi ñeán môùi bieát ñoù laø Baït-nan-ñaø. Caùc cö só cô hieàm: Sa-moân Thích töû naøy khoâng bieát hoå theïn, taïi sao boû bình baùt vaøo ñaõy, xoû vaøo gaäy, vaùc treân vai maø ñi gioáng nhö ngöôøi cuûa nhaø quan khieán chuùng ta phaûi traùnh beân leà ñöôøng? Caùc Tyø-kheo nghe, quôû traùch roài ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân, Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch Baït- nan-ñaø: - Vieäc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Taïi sao oâng boû bình baùt vaøo trong ñaõy, xoû vaøo ñaàu gaäy, vaùc treân vai ñi, khieán cho caùc cö só phaûi traùnh beân leà ñöôøng? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Khoâng ñöôïc boû bình baùt vaøo ñaõy, xoû vaøo ñaàu gaäy quaåy treân vai

maø ñi, Thöùc-xoa-ca-la-ni*. Neáu Tyø-kheo coá yù laøm phaïm Ñoät-kieát-la caàn phaûi saùm. Do bôûi coá yù laøm neân phaïm phi oai nghi Ñoät-kieát-la. Neáu khoâng coá yù laøm, phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni cho ñeán Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Hoaëc maéc phaûi chöùng beänh nhö theá naøo ñoù, hoaëc bò cöôøng löïc baét eùp hoaëc bò troùi, hay vì maïng naïn, phaïm haïnh naïn thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. Ñieàu 9658> Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø taïi

58>. Pali, Sikkhā 58; Nguõ phaàn, ñieàu 97; Taêng kyø, ñieàu 59; Thaäp tuïng, ñieàu l00.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l(Tieáp Theo) >9

nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø coù vò trong nhoùm saùu Tyø-kheo vì ngöôøi caàm gaäy, khoâng cung kính maø noùi phaùp. Caùc Tyø-kheo bieát, quôû traùch nhö treân roài, ñeán baïch Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân cuõng quôû traùch... nhö treân, cho ñeán caâu - Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Khoâng ñöôïc noùi phaùp cho ngöôøi caàm gaäy, Thöùc-xoa-ca-la-ni*. Coù vò nghi, khoâng daùm vì ngöôøi beänh caàm gaäy noùi phaùp, Ñöùc Phaät daïy: Vì ngöôøi beänh thì khoâng phaïm. Töø nay veà sau ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi: Khoâng ñöôïc noùi phaùp cho ngöôì caàm gaäy, khoâng cung kính, töø ngöôøi beänh, Thöùc-xoa-ca-la-ni*. Tyø-kheo naøo coá yù vì ngöôøi caàm gaäy maø noùi phaùp, phaïm Ñoät-kieátla caàn phaûi saùm. Do bôûi coá yù laøm neân phaïm phi oai nghi Ñoät-kieát-la. Neáu khoâng coá yù laøm, phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni cho ñeán Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Hoaëc bò chöùng beänh theá naøo ñoù, hay vì nhaø vua, Ñaïi thaàn cuûa vua noùi thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. Ñieàu 97584 Khoâng ñöôïc noùi phaùp cho ngöôøi caàm kieám, töø ngöôøi beänh, Thöùcxoa-ca-la-ni*. (nhö treân) Ñieàu 98585 Khoâng ñöôïc noùi phaùp cho ngöôøi caàm maâu586, töø ngöôøi beänh, Thöùc-xoa-ca-la-ni*. (nhö treân) Ñieàu 99587 Khoâng ñöôïc noùi phaùp cho ngöôøi caàm dao, töø ngöôøi beänh, Thöùcxoa-ca-la-ni*. (nhö treân)

584. Thaäp tuïng, ñieàu l02. 585. Pali, Sikkhā 60; Nguõ phaàn, ñieàu 99; Taêng kyø, ñieàu 64; Caên baûn, ñieàu 96; Thaäp tuïng, ñieàu l0>. 586. Pali: āvudhapāi, caàm vuõ khí. Thaäp tuïng: Caàm thuaãn, caàm cung teân

>l0 BOÄ LUAÄT >

Ñieàu 100588 Khoâng ñöôïc noùi phaùp cho ngöôøi caàm duø, töø ngöôøi beänh, Thöùcxoa-ca-la-ni*. (nhö treân)

588. Pali, Sikkhā 57; Nguõ phaàn, ñieàu 95; Taêng kyø, ñieàu 60; Caên baûn, ñieàu 94; Thaäp tuïng, ñieàu l0l.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l (Tieáp Theo) >ll

Phaàn 1: GIÔÙI PHAÙP CUÛA TYØ KHEO Chöông VIII: NOÙI VEÀ 7 PHAÙP DIEÄT TRAÙNH589

Baûy phaùp hoái quaù nhö vaäy nöûa thaùng, nöûa thaùng tuïng moät laàn, cheùp ra töø trong giôùi kinh. Neáu coù vieäc tranh caõi khôûi leân, lieàn phaûi tröø dieät. Ñieàu 1 Neân söû duïng phaùp hieän tieàn tyø-ni thì söû duïng phaùp hieän tieàn tyøni. Ñieàu 2 Neân söû duïng phaùp öùc nieäm tyø-ni thì söû duïng phaùp öùc nieäm tì-ni. Ñieàu 3 Neân söû duïng phaùp baát si tyø-ni thì söû duïng phaùp baát si tyø-ni. Ñieàu 4 Neân söû duïng phaùp töï ngoân trò thì söû duïng phaùp tö ngoân trò. Ñieàu 5 Neân söû duïng phaùp mích toäi töôùng thì söû duïng phaùp ña mích toäi töôùng. Ñieàu 6 Neân söû duïng phaùp ña nhaân mích toäi thì söû duïng phaùp ña nhaân mích toäi. Ñieàu 7 Neân söû duïng phaùp nhö thaûo phuù ñòa thì söû duïng phaùp nhö thaûo phuù ñòa.590

589. Nguõ phaàn l0 (T22nl42l, tr.77b06); Thaäp tuïng 20 (T2>nl4>5, tr.l4lbl2); Caên baûn 50 (T2>nl442, tr.904b5). Pali: adhikaraasamathā, Vin. iv. 207. 590. Baûn Haùn, heát quyeån 2l.

LINH SÔN PHAÙP BAÛO ÑAÏI TAÏNG KINH TAÄP 73

LUAÄT TÖÙ PHAÀN SOÁ 1428 (PHAÀN 2)

HOÄI VAÊN HOÙA GIAÙO DUÏC LINH SÔN ÑAØI BAÉC XUAÁT BAÛN

SOÁ 1428

LUAÄT TÖÙ PHAÀN Haùn dòch: Ñôøi Dieâu Taàn, Tam taïng Phaät Ñaø Da Xaù vaø Truùc Phaät Nieäm

Phaàn 2: GIÔÙI PHAÙP CUÛA TYØ KHEO NI

Phuï Chuù: Phaàn III trong baûn Haùn goàm 8 chöông. Boán chöông ñaàu, giôùi phaùp Tyø-kheo-ni. Boán chöông sau: 5. Kieàn-ñoä thoï giôùi. 6. Kieàn-ñoä thuyeát giôùi. 7. Kieàn-ñoä an cö. 8. Kieàn-ñoä töï töù, phaàn treân. Söï chia phaàn nhö vaäy chæ caên cöù theo hình thöùc. Baûn dòch Vieät taùch giôùi phaùp Tyø-kheo-ni thaønh moät phaàn rieâng bieät. Caùc chöông coøn laïi ñöa xuoáng Phaàn III. Söï chia phaàn naøy, veà hình thöùc khoâng caân ñoái, nhöng vì ñeå tieän lôïi cho vieäc nghieân cöùu.

>l6 BOÄ LUAÄT >

SOÁ 1428

LUAÄT TÖÙ PHAÀN Phaàn 2: GIÔÙI PHAÙP CUÛA TYØ KHEO NI

Chöông I: NOÙI VEÀ 8 PHAÙP Ba-la-di591

A. THOÂNG GIÔÙI
1. BAÁT TÒNH HAÏNH*592
Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû taïi giaûng ñöôøng Laâu caùc59>, beân soâng Di haàu,

Tyø-xaù-ly. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy594 taäp hôïp caùc Taêng Tyø-kheo, noùi:

- Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, taäp hôïp möôøi cuù nghóa:

l. Nhieáp thuû ñoái vôùi Taêng.

2. Khieán cho Taêng hoan hyû.

>. Khieán cho Taêng an laïc.

4. Khieán cho ngöôøi chöa tín thì coù tín.

5. Ngöôøi ñaõ coù tín khieán taêng tröôûng.

6. Ñeå ñieàu phuïc ngöôøi chöa ñöôïc ñieàu phuïc.

59l. Baûn Haùn, quyeån 22 (T22nl428, tr.7l4al). Nguõ phaàn ll (T22nl42l, tr.77b27): Phaàn II. Ni luaät. Taêng kyø >6 (T22nl425, tr.5l4a25). Thaäp tuïng 42 (T2>nl4>5, tr.>02cl5): Ni luaät. Caên baûn Thuyeát nhaát thieát höõu boä Bí-soâ-ni tyø naïi da (vt. Caên-baûn ni) l (T2>nl44>, tr.907al). Pali: Bhik- khunìvibhaøga, Vin. iv. 206. Caùc boä ñeàu coù 8 ñieàu. Trong ñoù, 4 ñieàu thuoäc thoâng giôùi. Nhöõng hoïc xöù, tuy duyeân khôûi töø Tyø-kheo, chung cho caû hai boä. Duyeân khôûi, giôùi töôùng, giaûi thích töø ngöõ, cuûa nhöõng hoïc xöù naøy ñaïi theå gioáng nhau. Xem Phaàn I, caùc ñieàu lieân heä. Caùc thoâng giôùi seõ ñöôïc ñaùnh daáu hoa thò (*). 592. Thoâng giôùi. Caùc boä trong Haùn taïng ñeàu coù nguyeân nhaân keát, vaø giôùi vaên cuûa 4 thoâng giôùi. Thaäp tuïng vaø Luaät Pali khoâng coù giôùi vaên cuûa 4 thoâng giôùi naøy 593. Laâu caùc giaûng ñöôøng . Ngoâi nhaø saøn duøng laøm nhaø hoäi. Treân kia, coù choã (tr. 577bl>) dòch laø Cao caùc giaûng ñöôøng . 594. Xem Phaàn I, Ch.i Ba-la-di l, do nguyeân nhaân Tu-ñeà-na, Phaät keát giôùi cho Tyø-kheo. Nhaân ñoù, keát giôùi luoân cho Tyø-kheo-ni. Coù 4 Ba-la-di laø thoâng giôùi, chung cho caû hai boä. Boán ñieàu rieâng bieät cho Tyø-kheo-ni goïi laø - baát coäng giôùi

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 >l7

7. Ngöôøi coù taøm quyù ñöôïc an laïc. 8. Ñoaïn höõu laäu hieän taïi. 9. Ñoaïn höõu laäu ñôøi vò lai. l0. Chaùnh phaùp ñöôïc cöûu truï. 595 Muoán noùi giôùi neân noùi nhö sau:596 Tyø-kheo-ni naøo, haønh phaùp daâm duïc, phaïm baát tònh haïnh, cho ñeán cuøng vôùi loaøi suùc sinh, Tyø-kheo-ni aáy laø keû Ba-la-di, khoâng ñöôïc soáng chung. Tyø-kheo-ni: coù Tyø-kheo-ni danh töï, Tyø-kheo-ni töông töï, Tyø- kheo-ni töï xöng, Tyø-kheo-ni thieän lai597, Tyø-kheo-ni khaát caàu, Tyø-kheo- ni maëc aùo caét roïc, Tyø-kheo-ni phaù kieát söû, Tyø-kheo-ni thoï ñaïi giôùi baïch töù yeát-ma nhö phaùp thaønh töïu ñuùng caùch. Tyø-kheo-ni noùi ôû ñaây laø Tyø- kheo-ni thoï ñaïi giôùi, baïch töù yeát-ma nhö phaùp, thaønh töïu nhö phaùp, soáng trong phaùp Tyø-kheo-ni. Ñoù goïi laø nghóa Tyø-kheo-ni. Haønh phaùp daâm duïc, phaïm baát tònh haïnh, cho ñeán cuøng vôùi loaøi suùc sinh: ñoù laø chæ choã coù theå haønh daâm. Ba-la-di: ví nhö ngöôøi bò chaët ñaàu, khoâng theå soáng trôû laïi ñöôïc. Tyø-kheo-ni cuõng nhö vaäy, phaïm Ba-la-di roài, khoâng thaønh Tyø-kheo-ni ñöôïc nöõa, neân goïi laø Ba-la-di. Theá naøo goïi laø khoâng ñöôïc soáng chung? Khoâng ñöôïc soáng chung vôùi hai vieäc: cuøng moät yeát-ma, cuøng moät thuyeát giôùi.

Tyø-kheo-ni kia khoâng ñöôïc cuøng sinh hoaït trong hai vieäc naøy. Cho neân goïi laø khoâng ñöôïc soáng chung. Coù ba ñoái töôïng haønh daâm thaønh Ba-la-di. Loaøi ngöôøi, phi nhaân vaø suùc sinh. Cuøng haønh daâm vôùi ba ñoái töôïng naày thì phaïm Ba-la-di. Laïi nöõa, haønh daâm vôùi ba ñoái töôïng nam phaïm Ba-la-di: nam loaøi ngöôøì, nam phi nhaân, suùc sinh ñöïc. Haønh daâm vôùi ba ñoái töôïng naøy thì phaïm Ba-la-di. Haønh daâm vôùi ba ñoái töôïng coù hai hình598, phaïm Ba-la-di: loaøi ngöôøi coù hai hình, loaøi phi nhaân coù hai hình, suùc sinh hai hình. Ñoái vôùi ba ñoái töôïng hai hình naøy cuøng haønh daâm, phaïm Ba-la-di.

595. Xem cht. >l, Phaàn I, Ch.i Ba-la-di l 596. Nguõ phaàn, Öu-ba-li hoûi Phaät: Theá Toân ñaõ keát giôùi cho Tyø-kheo… Ñöôïc aùp duïng cho moät, hay caû hai boä Taêng? Phaät ñaùp: “Cho caû hai boä… Tyø-kheo-ni, cuøng vôùi caùc Tyø-kheo-ni ñoàng giôùi… phaïm baát tònh haïnh…” (xem Phaàn Moät, Ch.i Ba-la-di l). 597. Thieän lai Tyø-kheo-ni . Pali (Vin. iv. 2l4): ehi bhikkhunì. Trong caùc nguyeân nhaân ñaéc giôùi, khoâng coù tröôøng hôïp Tyø-kheo-ni thieän lai. Xem Phaàn III, Chöông i. Thoï giôùi 598. Xem cht. 5l, Phaàn I, Ch. i Ba-la-di l.

>l8 BOÄ LUAÄT >

Haønh daâm vôùi ba ñoái töôïng huyønh moân599, phaïm Ba-la-di: nhaân huyønh moân, phi nhaân huyønh moân, suùc sinh huyønh moân. Ñoái vôùi ba ñoái töôïng naøy haønh daâm phaïm Ba-la-di. Tyø-kheo-ni vôùi taâm daâm duïc, naém nam caên cuûa ngöôøi ñeå vaøo ba choã ñaïi, tieåu tieän, vaø mieäng, vaøo thì phaïm, khoâng vaøo thì khoâng phaïm. Coù ngaên caùch vôùi coù ngaên caùch; coù ngaên caùch vôùi khoâng ngaên caùch; khoâng ngaên caùch vôùi coù ngaên caùch; khoâng ngaên caùch vôùi khoâng ngaên caùch; thaûy ñeàu phaïm Ba-la-di. Ñoái vôùi phi nhaân nam, suùc sinh ñöïc, nhò hình nam, huyønh moân cuõng nhö vaäy. Tyø-kheo-ni vôùi taâm daâm duïc, naém nam caên cuûa nam töû ñang nguû, cuûa ngöôøi cheát maø thaân chöa hö hoaïi hay hö hoaïi moät ít, maø ñeå vaøo ba choã, vaøo thì phaïm; khoâng vaøo thì khoâng phaïm. Coù ngaên caùch vôùi coù ngaên caùch; coù ngaên caùch vôùi khoâng ngaên caùch; khoâng ngaên caùch vôùi coù ngaên caùch; khoâng ngaên caùch vôùi khoâng ngaên caùch; ñeàu Ba-la-di. Phi nhaân nam, suùc sinh ñöïc, nhò hình nhaân nam, huyønh moân cuõng nhö vaäy. Tyø-kheo-ni naøo bò giaëc baét ñem ñeán choã ngöôøi nam, giaëc caàm nam caên ñeå vaøo ba choã. Khi môùi vaøo, (Tyø-kheo-ni) caûm thaáy thoï laïc; vaøo roài thaáy thoï laïc; khi laáy ra thaáy thoï laïc, phaïm Ba-la-di. Khi môùi vaøo, (Tyø-kheo-ni) thaáy thoï laïc; vaøo roài thaáy thoï laïc; khi laáy ra khoâng thaáy thoï laïc, phaïm Ba-la-di. Khi môùi vaøo thaáy thoï laïc, vaøo roài khoâng thaáy thoï laïc, khi laáy ra thaáy thoï laïc, phaïm Ba-la-di. Khi môùi vaøo thaáy thoï laïc, vaøo roài khoâng thaáy thoï laïc, laáy ra khoâng thaáy thoï laïc, phaïm Ba-la-di. Khi môùi vaøo khoâng thaáy thoï laïc, vaøo roài khoâng thaáy thoï laïc, laáy ra thaáy thoï laïc, phaïm Ba-la-di. Khi vaøo, khoâng thaáy thoï laïc; vaøo roài thaáy thoï laïc, laáy ra khoâng thaáy thoï laïc, phaïm Ba-la-di. Khi môùi vaøo khoâng thaáy thoï laïc, vaøo roài thaáy thoï laïc, laáy ra thaáy thoï laïc, phaïm Ba-la-di. Tröôøng hôïp thöù saùu naøy600, coù ngaên caùch cho ñeán, khoâng ngaên caùch vôùi khoâng ngaên

caùch, cuõng nhö treân. Phi nhaân nam, suùc sinh ñöïc, nhò hình nam, huyønh moân, coù ngaên caùch cho ñeán, khoâng ngaên caùch vôùi khoâng ngaên caùch, cuõng nhö treân. Tyø-kheo-ni bò giaëc baét ñem ñeán choã nam töû ñang nguû, ngöôøi cheát thaân chöa hö hoaïi hay hö hoaïi moät ít, duøng nam caên cuûa hoï ñeå vaøo ba choã. Khi môùi ñeå vaøo, (Tyø-kheo-ni) caûm thaáy thoï laïc; vaøo roài, thoï laïc. Cho ñeán, môùi ñeå vaøo khoâng thoï laïc, vaøo roài khoâng thoï laïc, laáy ra thoï laïc, cuõng nhö treân. Coù ngaên caùch vôùi khoâng ngaên caùch, cho ñeán khoâng

599. Xem cht. 52, ibid. 600. Ñeä luïc cuù. Toå hôïp > giai ñoaïn haønh daâm cuøng vôùi caûm thoï hay khoâng caûm thoï laïc, thaønh 6 tröôøng hôïp phaân bieät.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 >l9

ngaên caùch vôùi khoâng ngaên caùch, cuõng nhö treân. Cho ñeán huyønh moân cuõng nhö treân, coù ngaên caùch vôùi coù ngaên caùch, cho ñeán khoâng ngaên caùch vôùi khoâng ngaên caùch, cuõng nhö treân. Tyø-kheo-ni naøo bò giaëc baét, haønh daâm nôi ba choã. Khi môùi ñeå vaøo, (Tyø-kheo-ni) caûm thaáy thoï laïc; vaøo roài thoï laïc, laáy ra thoï laïc, cho ñeán khi môùi ñeå vaøo khoâng thoï laïc, vaøo roài khoâng thoï laïc, laáy ra thoï laïc, cuõng nhö treân. Coù ngaên caùch vôùi coù ngaên caùch, cho ñeán khoâng ngaên caùch vôùi khoâng ngaên caùch, cuõng nhö treân. Tyø-kheo-ni naøo, phöông tieän muoán haønh baát tònh, laøm thì phaïm Ba-la-di, khoâng laøm phaïm Thaâu-lan-giaù. Tyø-kheo phöông tieän daïy Tyø-kheo-ni phaïm daâm, (Tyø-kheo-ni) laøm theo, (Tyø-kheo daïy kia) phaïm Thaâu-lan-giaù. (Tyø-kheo-ni) khoâng laøm, (Tyø-kheo) phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni60l daïy Tyø-kheo-ni phaïm daâm, (Tyø-kheo-ni) laøm theo, (Tyø-kheo-ni daïy kia) phaïm Thaâu-lan-giaù. (Tyø-kheo-ni) khoâng laøm, (Tyø-kheo-ni daïy kia) phaïm Ñoät-kieát-la. Daïy ngöôøi khaùc, tröø Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni; ngöôøi aáy laøm hay khoâng laøm, (Tyø-kheo-ni daïy) phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo, Ba-la-di. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la dieät taän. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: nguû khoâng hay bieát, khoâng thoï laïc, taát caû khoâng coù duïc taâm; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: ngöôøi phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa kieát giôùi; ngöôøi si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo böùc baùch. 2. BAÁT DÖÕ THUÛ* Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong nuùi Kyø-xaø-quaät, thaønh La-duyeät. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy602 taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, baûo: - Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, nôi thoân xoùm hay choã troáng vaéng, vôùi taâm troäm caép, laáy vaät khoâng ñöôïc cho. Tuøy theo vaät khoâng ñöôïc cho maø laáy, hoaëc bò vua hay ñaïi thaàn cuûa vua baét, hoaëc gieát, hoaëc troùi, hoaëc ñuoåi ra khoûi nöôùc, raèng “Ngöôi laø giaëc, ngöôi ngu si, ngöôi khoâng bieát gì;” Tyø- kheo-ni aáy laø keû Ba-la-di, khoâng ñöôïc soáng chung603. 3. ÑOAÏN NHAÂN MAÏNG*

60l. Caùc baûn Toáng Nguyeân Minh khoâng coù töø ni. 602. Nguyeân nhaân bôûi Tyø-kheo Ñaøn-ni-ca; xem Phaàn I, Ch.i Ba-la-di 2 & cht. 59 60>. Thoâng giôùi cho caû hai boä. Xem Phaàn I, Ch.i Ba-la-di 2.

>20 BOÄ LUAÄT >

Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû taïi Tyø-xaù-ly, vì nhaân duyeân naøy604 taäp hôïp caùc Taêng Tyø-kheo, baûo caùc Tyø-kheo: Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, coá yù töï tay döùt sinh maïng ngöôøi, caàm dao ñöa ngöôøi, khen ngôïi söï cheát, khuyeán khích cho cheát, noùi: “Naøy baïn, soáng cuoäc soáng xaáu aùc naøy laøm gì, thaø cheát coøn hôn!” Vôùi taâm tö duy nhö vaäy, baèng moïi phöông tieän khen ngôïi söï cheát, khuyeán khích cho cheát; Tyø-kheo-ni aáy laø keû Ba-la-di, khoâng ñöôïc soáng chung. 4. ÑAÏI VOÏNG NGÖÕ* Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû treân nhaø laàu caùc, beân soâng Di haàu, Tyø-xaù-ly, duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp caùc Taêng Tyø-kheo, baûo caùc Tyø-kheo: - Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày:605 Tyø-kheo-ni naøo, thaät khoâng sôû tri maø töï xöng: “Toâi chöùng ñaéc phaùp thöôïng nhaân, toâi bieát nhö vaäy, toâi thaáy nhö vaäy.” Vaøo luùc khaùc, Tyø-kheo-ni aáy hoaëc bò ngöôøi caät vaán, hoaëc khoâng ngöôøi caät vaán, muoán töï thanh tònh neân noùi nhö vaày: “Toâi thaät khoâng bieát, khoâng thaáy, maø noùi coù bieát coù thaáy, noùi lôøi hö doái voïng ngöõ.” Tröø taêng thöôïng maïn. Tyø-kheo-ni aáy laø keû Ba-la-di, khoâng ñöôïc soáng chung. B. BAÁT COÄNG GIÔÙI 5. MA XUÙC 606 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, coù tröôûng giaû ñaïi haøo quyù teân laø Ñaïi Thieän Loäc Laïc607, töôùng maïo ñoan chaùnh. Thaâu-la-nan-ñaø608 Tyø-kheo-ni nhan saéc cuõng xinh ñeïp. OÂng tröôûng giaû Loäc Laïc ñeå yù Thaâu-la-nan-ñaø, Thaâu-la-

604. Thoâng giôùi cho caû hai boä, xem Phaàn I, Ch.i Ba-la-di >. 605. Thoâng giôùi, xem Phaàn I, Ch.i Ba-la-di 4. 606. Nguõ phaàn ll (T22nl42l, tr.78a>). Taêng kyø >6 (T22nl425, tr.5l5al7). Thaäp tuïng 42 (T2>nl4>5, tr.>02cl6). Caên baûn ni 5 (T2>nl44>, tr.929a29). 607. Ñaïi Thieän Loäc Laïc . Nguõ phaàn: Thi-lò-baït , chaùu ngoaïi cuûa baø Tyø-xaù-khö. Thaäp tuïng: Loäc Töû cö syõ nhi con trai oâng Loäc Töû. Pali: S ho Migaøranatta, chaùu cuûa baø Migaøra. Töù phaàn ñoïc laø S dhu Mig raratta. 608. Thaâu-la-nan-ñaø . Taêng kyø: Laïi-tra Tyø-kheo-ni daïy kinh cho moät thieáu nieân hoï Thích. Thaäp tuïng: Chaâu-na-nan-ñaø . Pali: Thullanand . Cf. Vin. iv. 2l2, boán chò em xuaát gia: Nand , Nandavat , Sundar nandā, Thullanand . Trong ñoù, chuyeän xaûy ra giöõa Thullanand ha.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 >2l

nan-ñaø cuõng ñeå yù tröôûng giaû Loäc Laïc. Sau ñoù moät thôøi gian, oâng tröôûng giaû vì Thaâu-la-nan-ñaø neân thænh caùc Tyø-kheo-ni vaø Thaâu-la-nan-ñaø ñeán nhaø duøng côm. Ñeâm aáy chuaån bò ñaày ñuû caùc thöùc aên, saùng sôùm, ñi baùo giôø. Thaâu-la-nan-ñaø bieát tröôûng giaû vì mình neân thænh Taêng, beøn ôû laïi chuøa khoâng ñi. Ñeán giôø, caùc Tyø-kheo-ni khoaùc y, böng baùt, ñeán nhaø oâng tröôûng giaû. Ñeán nôi, ngoài vaøo choã ngoài. Khi aáy, oâng tröôûng giaû nhìn khaép ni chuùng, khoâng thaáy Thaâu-la-nan-ñaø, lieàn hoûi: - Thaâu-la-nan-ñaø ôû ñaâu

khoâng thaáy ñeán? Chö ni ñaùp: - Coâ aáy ôû laïi chuøa, khoâng ñeán. OÂng tröôûng giaû voäi vaøng sôùt thöùc aên xong, lieàn ñeán chuøa, nôi Thaâu-la-nan-ñaø ôû. Thaâu-la-nan-ñaø töø xa thaáy oâng tröôûng giaû ñeán, lieàn naèm treân giöôøng. OÂng tröôûng giaû hoûi: - A-di609 beänh khoå theá naøo? Thaâu-la-nan-ñaø traû lôøi: - Khoâng coù beänh khoå chi caû, chæ coù nhöõng ñieàu toâi muoán maø oâng khoâng muoán thoâi. OÂng tröôûng giaû noùi: - Toâi muoán chöù chaúng phaûi khoâng muoán. Baáy giôø, oâng tröôûng giaû lieàn oâm choaøng phía tröôùc, ñaët naèm xuoáng, rôø, moø, hoân hít. Xong tröôûng giaû ngoài laïi, hoûi: - A-di caàn thöù gì? Thaâu-la-nan-ñaø noùi: - Toâi muoán ñöôïc taùo chua. OÂng tröôûng giaû noùi: - Muoán coù thöù aáy, saùng mai toâi seõ ñem ñeán. Baáy giôø, coù coâ Sa-di-ni nhoû giöõ phoøng, thaáy söï vieäc nhö vaäy. Chö ni thoï thöïc veà, coâ keå laïi ñaày ñuû. Chuùng Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch Tyø-kheo-ni Thaâu-la- nan-ñaø: Sao coâ laïi laøm vieäc nhö vaäy vôùi oâng tröôûng giaû? Caùc Tyø-kheo-ni baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch leân Phaät. Ñöùc Phaät lieàn vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø: - Vieäc coâ laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp

609. A-di . Pali: ayye, töø xöng hoâ ñoái vôùi ngöôøi treân.

>22 BOÄ LUAÄT >

Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Thaâu-la-nan-ñaø, sao laïi cuøng vôùi oâng tröôûng giaû laøm vieäc nhö vaäy? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, baûo caùc Tyø- kheo: - Keû ngu si Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaøn naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, vôùi taâm nhieãm oâ, cuøng ngöôøi nam coù taâm nhieãm oâ, thaân xuùc chaïm nhau töø naùch trôû xuoáng, töø ñaàu goái trôû leân;610 hoaëc naém, hoaëc vuoát ve, hoaëc keùo, hoaëc ñaåy, hoaëc vuoát leân, hoaëc vuoát xuoáng, hoaëc naâng leân, hoaëc ñeå xuoáng, hoaëc naén, hoaëc boùp; Tyø-kheo-ni aáy laø keû Ba-la-di, khoâng ñöôïc soáng chung. Vì thaân xuùc chaïm nhau vaäy.611 B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Taâm oâ nhieãm:6l2 taâm nhieãm ñaém nhau. Ngöôøi nam coù taâm nhieãm oâ, cuõng nhö vaäy. Töø naùch trôû xuoáng: Phaàn thaân beân döôùi naùch. Töø ñaàu goái trôû leân: Phaàn thaân beân treân ñaàu goái. Thaân: laø töø ngoùn chaân cho ñeán toùc treân ñaàu. Thaân xuùc chaïm nhau: hai thaân naém vuoát nhau, hoaëc keùo, hoaëc xoâ, hoaëc vuoát ngöôïc, hoaëc vuoát xuoâi, hoaëc naâng leân, hoaëc ñeå xuoáng, hoaëc hoaëc boùp, hoaëc naén.6l> - Naém vuoát:6l4 duøng tay vuoát ve phía tröôùc hay phía sau thaân. - Keùo: laø keùo ra phía tröôùc. - Ñaåy: laø xoâ ra phía sau. - Vuoát ngöôïc: Töø döôùi rôø leân. - Vuoát xuoâi: töø treân rôø xuoáng.

6l0. Nguõ phaàn, Thaäp tuïng: töø chaân toùc trôû xuoáng, töø ñaàu goái trôû leân. Taêng kyø: töø bôø vai (giaûi thích: töø vuù) trôû xuoáng, töø ñaàu goái trôû leân (giaûi thích: ñeán roán). Caên baûn: töø con maét trôû xuoáng, töø ñaàu goái trôû leân. Pali: adhakkhaka ubbhajnuma alam, töø xöông coå (xöông ñoøn gaùnh) trôû xuoáng, ñaàu goái trôû leân. 6ll. Pali: ubbhajaønumandalikaø ti, - vì xuùc chaïm töø ñaàu goái trôû leân. 6l2. Nguõ phaàn: duïc thaïnh bieán taâm . Xem cht. l8, Phaàn I, Ch. ii Taêng-giaø-baø-thi-sa 2. Thaäp tuïng: laäu taâm . 6l3. Haùn: troùc ma , khieân , thoâi , nghòch ma , thuaän ma , cöû , haï , naïi 6l4. Troùc ma

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 >2>

- Naâng: laø aúm leân. - Ñeå xuoáng: aúm ñeå xuoáng, ngoài hay ñöùng. - Naém: naém phía tröôùc, phía sau, nôi baép veá, nôi ngöïc. - Naén boùp:6l5 naén phía tröôùc, phía sau, nôi baép veá, nôi ngöïc.6l6 Nam töû, töôûng laø nam töû; nam töû duøng tay sôø thaân coâ ni, hai thaân xuùc chaïm nhau, vôùi duïc taâm nhieãm ñaém, thoï laïc bôûi xuùc chaïm, (Tyø- kheo-ni) phaïm Ba-la-di. Nam töû, töôûng laø nam töû, nam töû duøng tay xoa thaân coâ ni, ñoäng thaân vôùi duïc taâm nhieãm ñaém, thoï laïc bôûi xuùc chaïm, phaïm Ba-la-di. Cho ñeán naén, boùp cuõng nhö vaäy. Laø nam töû maø nghi, phaïm Thaâu-lan-giaù. Hoaëc laø nam, khôûi töôûng nam. Ni duøng thaân xuùc chaïm y cuûa ngöôøi kia, ñoà trang söùc baèng anh laïc, vôùi duïc taâm nhieãm ñaém, thoï laïc bôûi xuùc chaïm, phaïm Thaâu-lan-giaù. Hoaëc nam, khôûi töôûng nam. Ni duøng thaân xuùc chaïm y phuïc, ñoà trang söùc anh laïc cuûa ngöôøi kia, vôùi taâm duïc nhieãm ñaém, khoâng thoï laïc; khi xuùc chaïm, phaïm Thaâu-lan-giaù. Hoaëc laø nam, khôûi töôûng nam. Nam duøng trang cuï baèng anh laïc, y nôi thaân, xuùc chaïm thaân cuûa coâ ni. Ni vôùi duïc taâm nhieãm ñaém, thoï laïc bôûi söï xuùc chaïm, phaïm Thaâu-lan-giaù. Hoaëc laø nam khôûi töôûng nam. Nam duøng trang cuï baèng anh laïc, y phuïc nôi thaân, xuùc chaïm thaân coâ ni. Ni coù duïc taâm nhieãm tröôùc, nhöng khoâng thoï laïc khi xuùc chaïm, phaïm Thaâu-lan-giaù. Nam, khôûi töôûng nam. Ni duøng thaân xuùc chaïm trang cuï baèng anh laïc, y phuïc nôi thaân nam, vôùi duïc taâm nhieãm tröôùc, ñoäng thaân, khoâng thoï laïc khi xuùc chaïm, phaïm Thaâu-lan-giaù. Hoaëc laø nam, khôûi töôûng nam. Ni duøng thaân xuùc chaïm trang cuï baèng anh laïc, y phuïc nôi thaân nam, vôùi duïc taâm nhieãm tröôùc, khoâng ñoäng thaân, thoï laïc khi xuùc chaïm, phaïm Thaâu-lan-giaù. Hoaëc laø nam, khôûi töôûng nam. Nam duøng trang cuï baèng anh laïc, y nôi thaân, xuùc chaïm thaân coâ ni. Ni coù duïc taâm nhieãm tröôùc, ñoäng thaân, khoâng thoï laïc khi xuùc chaïm, phaïm Thaâu-lan-giaù. Nam, khôûi töôûng nam. Nam duøng trang cuï baèng anh laïc, y phuïc nôi thaân, xuùc chaïm thaân coâ ni. Ni coù duïc taâm nhieãm tröôùc, thoï laïc khi xuùc chaïm, khoâng ñoäng thaân, phaïm Thaâu-lan-giaù. Hoaëc laø nam, khôûi töôûng nam, thaân xuùc chaïm nhau. Ni coù duïc taâm

6l5. Naïi , laáy ngoùn tay ñeø, aán xuoáng 6l6. Cf. Pali adhakkhakam ubhajaønumandalam aømasanam vaø paraømasanam vaø gahanamchupanam vaø patipìlanam vaø saødiyeyyaøti, ... thuaän tình cho vuoát ngöôïc, vuoát xuoâi, oâm ghì, sôø moù hay eùp saùt, töø xöông coå trôû xuoáng vaø töø ñaàu goái trôû leân... Xem

theâm, Phaàn I, Ch.ii Taêng-giaø-baø-thi-sa & cht. 20-25.

>24 BOÄ LUAÄT >

nhieãm tröôùc, khoâng thoï laïc khi xuùc chaïm, ñoäng thaân, phaïm Thaâu-lan- giaù. Nam, khôûi töôûng nam, thaân xuùc chaïm nhau. Ni coù duïc taâm nhieãm tröôùc, thoï laïc khi xuùc chaïm, khoâng ñoäng thaân, phaïm Thaâu-lan-giaù. Cuõng vaäy, töø vuoát ve cho ñeán sôø naén, taát caû ñeàu phaïm Thaâu-lan- giaù. Nghi laø nam, phaïm Ñoät-kieát-la. Nam khôûi töôûng nam. Ni duøng y phuïc nôi thaân xuùc chaïm y phuïc, trang söùc baèng anh laïc nôi thaân ngöôøi nam. Ni vôùi duïc taâm nhieãm tröôùc, khi xuùc chaïm thoï laïc, Ñoät-kieát-la. Nam khôûi töôûng nam. Ni duøng y nôi thaân xuùc chaïm y phuïc, trang söùc baèng anh laïc ngöôøi nam, vôùi duïc taâm nhieãm tröôùc, khoâng thoï laïc khi xuùc chaïm, Ñoät-kieát-la. Nam, khôûi töôûng nam. Ni duøng y phuïc nôi thaân xuùc chaïm y phuïc, trang cuï baèng anh laïc nôi thaân ngöôøi nam, vôùi duïc taâm nhieãm truôùc, khoâng thoï laïc khi xuùc chaïm, ñoäng thaân, Ñoät-kieát-la. Nam, khôûi töôûng nam. Ni duøng y phuïc nôi thaân xuùc chaïm y phuïc, trang cuï baèng anh laïc nôi thaân ngöôøi nam, vôùi duïc taâm nhieãm tröôùc thoï laïc khi xuùc chaïm, khoâng ñoäng thaân, Ñoät-kieát-la. Nam, khôûi töôûng nam. Ni duøng y phuïc nôi thaân xuùc chaïm y phuïc, trang cuï baèng anh laïc nôi thaân ngöôøi nam, vôùi duïc taâm nhieãm tröôùc, khoâng thoï laïc khi xuùc chaïm, khoâng ñoäng thaân, Ñoät-kieát-la. Nam, khôûi töôûng nam. Ni duøng y phuïc nôi thaân xuùc chaïm y phuïc, trang cuï baèng anh laïc nôi thaân ngöôøi nam, vôùi duïc taâm nhieãm truôùc, thoï laïc khi xuùc chaïm, ñoäng thaân, Ñoät-kieát-la. Cuõng vaäy, cho ñeán naém, ñaåy, taát caû ñeàu Ñoät-kieát-la. Ñoù laø nam maø nghi, Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni cuøng vôùi nam töû, hai thaân xuùc chaïm nhau; moãi xuùc chaïm laø phaïm moät Ba-la-di. Tuøy theo söï xuùc chaïm nhieàu hay ít, taát caû ñeàu phaïm Ba-la-di. Neáu laø nam cuûa loaøi trôøi, nam cuûa A-tu-la, cho ñeán gioáng ñöïc cuûa suùc sinh coù theå bieán hình, hai thaân xuùc chaïm nhau, ñeàu phaïm Thaâu-lan- giaù. Vôùi suùc sinh khoâng theå bieán hình, hai thaân xuùc chaïm nhau, Ñoät- kieát-la. Neáu cuøng vôùi ngöôøi nöõ, hai thaân xuùc chaïm nhau, Ñoät-kieát-la. Neáu cuøng vôùi haïng hai hình, hai thaân xuùc chaïm nhau Thaâu-lan- giaù.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 >25

Neáu nam nöõ taùc leã, maø naém baøn chaân; neáu ni coù caûm giaùc thoï laïc khi xuùc, khoâng ñoäng thaân, Ñoät-kieát-la. Neáu Tyø-kheo-ni vôùi duïc taâm maø xuùc chaïm y, baùt, ni-sö-ñaøn, oáng ñöïng kim, giaøy deùp, cho ñeán töï xuùc chaïm thaân cuûa chính mình, taát caû ñeàu Ñoät-kieát-la. Nam loaøi ngöôøi töôûng laø nam loaøi ngöôøi, Ba-la-di. Nghi laø nam loaøi ngöôøi, Thaâu-lan-giaù. Nam loaøi ngöôøi, töôûng nam loaøi phi nhaân, Thaâu-lan-giaù. Nam loaøi phi nhaân, khôûi töôûng laø nam loaøi ngöôøi, Thaâu- lan-giaù. Nam loaøi phi nhaân maø sinh nghi, Thaâu-lan-giaù. Tyø-kheo, Taêng-giaø-baø-thi-sa.6l7 Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Neáu khi ñöa hay nhaän vaät gì, xuùc chaïm thaân; hoaëc khi giôõn chôi maø xuùc chaïm; hoaëc khi ñeå cöùu giaûi maø coù söï xuùc chaïm. Taát caû neáu khoâng coù taâm duïc, ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng

phaïm: ngöôøi phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; ngöôøi si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo böùc baùch. 6. BAÙT SÖÏ A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Theá Toân ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, trong thaønh Xaù-veä, coù oâng tröôûng giaû teân laø Sa-laâu Loäc Laïc,6l8 töôùng maïo ñeïp ñeõ. Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø cuõng coù nhan saéc xinh ñeïp. Tröôûng giaû Loäc Laïc ñeå taâm nôi Thaâu-la-nan-ñaø, Thaâu-la-nan-ñaø cuõng ñeå taâm nôi Loäc Laïc. Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø, vôùi duïc taâm, baèng loøng ñeå cho tröôûng giaû naém tay, naém aùo, cuøng vaøo choã vaéng, cuøng ñöùng, cuøng noùi, cuøng ñi, hai thaân döïa nhau, cuøng heïn hoø. Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong soá ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch Tyø-kheo-ni Thaâu- la-nan-ñaø: Sao coâ vôùi duïc taâm baèng loøng ñeå cho tröôûng giaû naém tay, naém aùo, cuøng vaøo choã vaéng, cuøng ñöùng, cuøng noùi, cuøng ñi, hai thaân döïa nhau, cuøng heïn hoø? Caùc Tyø-kheo-ni baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp caùc Taêng Tyø- kheo, quôû traùch Thaâu-la-nan-ñaø: - Vieäc coâ laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp

6l7. Xem Phaàn I, Ch. ii Taêng-giaø-baø-thi-sa 2, - Ma xuùc giôùi. 6l8. Sa-laâu Loäc Laïc . Cuøng nhaân vaät nhö treân, Ñaïi Thieän Loäc Laïc, nhöng aâm nghóa coù khaùc. Pali: S ha Mig ranatta; Haùn ñoïc laø S dhu Mig raratta.

>26 BOÄ LUAÄT >

Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø, sao coâ vôùi duïc taâm baèng loøng ñeå cho tröôûng giaû naém tay, naém aùo, cuøng vaøo choã vaéng, cuøng ñöùng, cuøng noùi, cuøng ñi, hai thaân döïa nhau, cuøng heïn hoø? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Thaâu-la nan-ñaø roài baûo caùc Tyø-kheo: - Thaâu-la-nan-ñaø naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goám möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, vôùi taâm nhieãm oâ, bieát ngöôøi nam coù taâm nhieãm oâ, baèng loøng ñeå cho naém tay naém aùo, vaøo choã vaéng, cuøng ñöùng, cuøng noùi,619 cuøng ñi, thaân döïa keà nhau, heïn nhau. Tyø-kheo-ni aáy laø keû Ba-la- di, khoâng ñöôïc soáng chung. Vì phaïm taùm söï vaäy620. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Taâm nhieãm oâ: taâm coù nhieãm tröôùc. Ngöôøi nam coù taâm nhieãm oâ, cuõng coù nhieãm tröôùc. Naém tay: naém baøn tay cho ñeán coå tay.62l Naém aùo: naém laáy aùo treân thaân. Vaøo choã vaéng: xa choã khoâng ngöôøi thaáy khoâng nghe. Cuøng ñöùng choã vaéng: ñöùng choã khoâng ngöôøi thaáy, khoâng nghe. Cuøng noùi: cuõng ôû choã khoâng ngöôøi thaáy khoâng nghe. Cuøng ñi: cuõng ôû choã khoâng ngöôøi thaáy nghe. Thaân döïa nhau: thaân naøy nöông vaøo thaân kia. Heïn nhau: heïn ñeán choã coù theå haønh daâm.622 Tyø-kheo-ni vôùi taâm nhieãm oâ baèng loøng cho nam töû coù taâm nhieãm

6l9. Taêng kyø: cuøng ñöùng noùi chuîeân trong taàm tay vôùi. 620. Pali: atthavatthukaø, - vì phaïm taùm söï. Taêng kyø, khoâng coù caâu naøy. Thaäp tuïng: Bieåu loä töôùng tham tröôùc baèng taùm vieäc naøy. Caên baûn ni: Cuøng nhau laõnh thoï taùm vieäc nhö vaäy 62l. Nguõ phaàn: naém tay, naém töø cuøi choõ veà tröôùc 622. Taùm söï, theo Nguõ phaàn (T22nl428, tr.7l6a28): naém tay, naém aùo, cuøng ñi, cuøng ñöùng, cuøng noùi, cuøng ngoài moät choã, thaân theå coï saùt nhau. Thaäp tuïng (T2>nl4>5, tr.>0>c20): cho naém tay; cho naém aùo; cuøng ñöùng; cuùng noùi; cuøng heïn; vaøo choã khuaát; chôø ñaøn oâng ñeán; trao thaân nhö nöõ baïch y. Caên baûn ni (T2>nl44>, tr.9>0cl>): l. traïo cöû; 2. ñuøa giôõn; >. cöôøi côït; 4. chæ ñònh choã; 5. heïn giôø; 6. öôùc tín hieäu; 7. ñi ñeán choã ñaøn oâng; 8. cuøng ôû choã coù theå haønh söï. Pali: hatthaggahanam, cho naém tay, sanghti-kannaggahanam, cho naém vaït aùo Taêng-giaø-leâ, santit- theyya (…purissa hatthapaøse), ñöùng (trong taàm tay vôùi cuûa ñaøn oâng), sallapeyya (…purissa hat- thapa2se), noùi chuyeän (trong taàm tay vôùi…), sanketam vaø gaccheyya, ñi ñeán choã heïn, purissa vaø abbhaøgamanam, cho ñaøn oâng ñeán gaàn, channam vaø anupavíseyya, ñi theo vaøo choã khuaát, kaøyam vaø tadatthaøya upasamhareyya, trao thaân cho muïc ñích aáy.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 >27

oâ naém tay, phaïm Thaâu-lan-giaù. Naém aùo, Thaâu-lan-giaù. Vaøo choã vaéng cuøng ñöùng, choã vaéng cuøng noùi, choã vaéng cuøng ñi, laáy ñoù laøm söï vui thích, ñeå thaân nöông döïa nhau. Moãi moãi ñeàu phaïm Thaâu-lan-giaù. Phaïm trong baûy söï naøy, neáu khoâng phaùt loà saùm hoái, toäi chöa tröø, maø phaïm ñeán vieäc thöù taùm thì phaïm Ba-la-di62>. Vôùi con cuûa trôøi, con cuûa roàng, con cuûa A-tu-la, con cuûa Daï-xoa, ngaï quyû, suùc sinh coù theå bieán hình, phaïm baûy söï, moãi moãi ñeàu Ñoät-kieát- la; phaïm ñeán söï thöù taùm thì Thaâu-lan-giaù. Vôùi suùc sinh khoâng theå bieán hình, phaïm ñeán vieäc thöù taùm, Ñoät-kieát-la. Cuøng ngöôøi nöõ coù taâm nhieãm oâ, phaïm vieäc thöù taùm, Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo, tuøy theo choã giôùi624. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: neáu khi coù caùi caàn trao hay nhaän, khi aáy tay chaïm nhau; hoaëc vui giôõn. Hoaëc ñeå giaûi cöùu neân phaûi naém aùo. Hoaëc coù söï daâng cuùng, hoaëc leã baùi, hoaëc saùm hoái, hoaëc thoï phaùp vaøo choã vaéng cuøng chung moät choã. Hoaëc coù söï daâng cuùng, hoaëc leã baùi, hoaëc saùm hoái, hoaëc thoï phaùp vaøo choã vaéng cuøng ñöùng. Hoaëc coù söï daâng cuùng, hoaëc leã baùi, hoaëc saùm hoái, hoaëc thoï phaùp, vaøo choã vaéng cuøng noùi. Hoaëc coù söï daâng cuùng, hoaëc leã baùi, hoaëc saùm hoái, hoaëc thoï phaùp, vaøo choã vaéng cuøng ñi625. Hoaëc bò ngöôøi ñaùnh; hoaëc coù giaëc ñeán; hoaëc coù voi ñeán, aùc thuù ñeán; hay gaëp phaûi gai nhoïn, neân xoay mình ñeå traùnh; hoaëc ñeán caàu giaùo thoï, hoaëc nghe phaùp, hoaëc thoï thænh, hoaëc ñeán trong chuøa; hoaëc cuøng heïn nôi khoâng theå laøm vieäc aùc. Taát caû ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: ngöôøi phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; ngöôøi si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo böùc baùch. 7. PHUÙ TAØNG TROÏNG TOÄI626 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû taïi vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, caây Kyø-ñaø nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, coù em gaùi cuûa Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø,627 teân laø Ñeå-

xaù-nan-ñaø628 cuõng xuaát gia, maø phaïm phaùp Ba-la-di. Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø, bieát maø nghó: Ñeå-xaù-nan-ñaø laø em cuûa ta, nay phaïm phaùp ba

62>. Nguõ phaàn (T22nl42l, tr.78b20): moãi vieäc rieâng bieät, phaïm Thaâu-lan-giaù. Phaïm baûy vieäc, duø ñaõ saùm hoái tuøy moãi vieäc; khi phaïm ñeán vieäc thöù taùm, ñuû caû taùm vieäc, Ba-la-di. 624. Tuøy tröôøng hôïp: hoaëc Taêng-giaø-baø-thi-sa, hoaëc Ba-daät-ñeà. 625. Gioáng nhau caùc caâu treân; chæ khaùc: cuøng chung choã, cuøng ñöùng, cuøng noùi, cuøng ñi. 626. Nguõ phaàn (T22nl42l, tr.79al), Ba-la-di thöù taùm. 627. Xem cht. l2 treân. 628. Ñeå-xaù-nan-ñaø . Pali: Sundar īnandā; xem cht. l2 treân. Thaäp tuïng: hai chò em, Tyø- kheo-ni Di-ña-la phaïm giôùi daâm; em gaùi laø Tyø-kheo-ni Di-ñeá-leä , thanh tònh, bieát nhöng daáu toäi cho chò.

>28 BOÄ LUAÄT >

la di, chính ta muoán noùi vôùi ngöôøi, nhöng sôï em ta mang tieáng xaáu. Neáu em ta mang tieáng xaáu thì ñoái vôùi ta ñaâu toát laønh gì. Beøn im laëng khoâng noùi. Sau ñoù moät thôøi gian, Tyø-kheo-ni Ñeå-xaù-nan-ñaø boû ñaïo. Caùc Tyø- kheo-ni bieát, hoûi Thaâu-la-nan-ñaø: - Coâ coù bieát em cuûa coâ thoâi tu hay khoâng? Thaâu-la-nan-ñaø noùi: - Em cuûa toâi laøm nhö vaäy laø ñuùng chöù khoâng phaûi khoâng ñuùng. Caùc Tyø-kheo-ni hoûi: - Laøm nhö vaäy laø ñuùng, nghóa laø sao? Thaâu-la-nan-ñaø cho bieát: - Tröôùc ñaây toâi bieát em toâi laøm vieäc nhö vaäy, nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo-ni noùi: - Neáu tröôùc ñaây coâ coù bieát, taïi sao coâ khoâng noùi vôùi caùc Tyø-kheo- ni? Thaâu-la-nan-ñaø noùi: - Ñeå-xaù laø em cuûa toâi, phaïm phaùp Ba-la-di, chính toâi muoán noùi vôùi ngöôøi khaùc. Nhöng sôï em toâi mang tieáng xaáu. Neáu em toâi mang tieáng xaáu thì xaáu laây tôùi toâi. Do ñoù toâi khoâng noùi vôùi ai. Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, quôû traùch Thaâu-la-nan-ñaø: Sao coâ che daáu troïng toäi cuûa Ñeå-xaù? Caùc Tyø-kheo-ni baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp caùc Taêng Tyø- kheo, quôû traùch Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø: - Vieäc coâ laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Thaâu-la-nan-ñaø sao coâ che daáu troïng toäi cuûa Tyø-kheo- ni Ñeà xaù? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Tyø-kheo-ni Thaâu- la-nan-ñaø roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, bieát ngöôøi khaùc phaïm Ba-la-di, khoâng töï mình cöû toäi, khoâng baïch vôùi Taêng, khoâng noùi cho ngöôøi bieát. Thôøi gian khaùc, Tyø-kheo-ni kia, hoaëc thoâi tu, hoaëc bò dieät taãn, hoaëc chuùng Taêng ngaên629,

629. Taêng giaù ; giôùi vaên laàn sau khoâng coù.

hoaëc theo ngoaïi ñaïo. Sau ñoù laïi noùi: Toâi tröôùc ñaây ñaõ bieát coâ aáy coù toäi nhö vaäy, nhö vaäy. Tyø-kheo-ni aáy laø keû Ba-la-di, khoâng ñöôïc soáng chung. Vì che daáu troïng toäi. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo-ni cheá giôùi nhö vaäy. Coù ngöôøi phaïm Ba- la-di ôû trong thaønh, ra ngoaøi thoân xoùm ñeå soáng; coù ngöôøi phaïm Ba-la-di nôi thoân xoùm vaøo trong thaønh ñeå ôû. Caùc Tyø-kheo-ni khoâng bieát hoï coù phaïm Ba-la-di hay khoâng, sau môùi bieát laø hoï coù phaïm Ba-la-di. Do ñoù noùi mình ñaõ phaïm Ba-la-di, hoaëc nghi. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng bieát thì khoâng phaïm. Töø nay veà sau, neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, bieát Tyø-kheo-ni phaïm Ba-la-di, khoâng töï mình phaùt loà,630 khoâng noùi cho moïi ngöôøi, khoâng baïch vôùi ñaïi chuùng. Thôøi gian khaùc, Tyø-kheo-ni kia, hoaëc qua ñôøi,631 hoaëc bò chuùng cöû toäi, hoaëc thoâi tu, hoaëc theo ngoaïi ñaïo,632 sau ñoù môùi noùi: Toâi tröôùc ñaây ñaõ bieát coâ aáy coù toäi nhö vaäy, nhö vaäy. Tyø-kheo-ni naøy laø keû Ba-la-di, khoâng ñöôïc soáng chung. Vì che daáu troïng toäi. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Bieát: laø noùi toâi bieát phaïm toäi nhö vaäy, nhö vaäy. Taêng: cuøng moät yeát-ma, cuøng moät thuyeát giôùi. Ñaïi chuùng: hoaëc boán ngöôøi, hay hôn boán ngöôøi6>>. Thoâi tu: ra khoûi phaùp naøy. Dieät taãn: Taêng trao cho phaùp baïch töù yeát-ma ñuoåi ñi. Ngaên6>4: Khi trong chuùng quyeát ñoaùn toäi traïng, ngaên chaän khoâng cho nhaäp chuùng. Ngoaïi ñaïo: thoï giaùo cuûa ngoaïi ñaïo. Troïng toäi: Taùm Ba-la-di. Trong taùm phaùp naøy phaïm baát cöù phaùp naøo. Tyø-kheo-ni kia bieát Tyø-kheo-ni naøy phaïm Ba-la-di tröôùc böõa aên, sau böõa aên môùi noùi, phaïm Thaâu-lan-giaù; sau böõa aên bieát, ñaàu ñeâm noùi, phaïm Thaâu-lan-giaù; ñaàu ñeâm bieát giöõa ñeâm noùi, phaïm Thaâu-lan-giaù;

6>0. Baát töï phaùt loà , treân kia: baát töï cöû . Pali: nevattan ā paicodeyya, chính mình ñaõ khoâng buoäc toäi. 6>l. Giôùi vaên treân kia khoâng coù. Pali: sā ithā vā assa cutā vā, coâ aáy vaãn toàn taïi, hay ñaõ cheát; giaûi thích: hitā (truï, hay toàn taïi), nghóa laø vaãn nguyeân giôùi tính (sallige hitā vuccati). Cf. Nguõ phaàn: nhöôïc taïi . Thaäp tuïng: nhöôïc truï , giaûi thích: truï trong phaùp baïch y (hoaøn tuïc). 6>2. Coù söï baát nhaát trong baûn dòch Haùn, hai ñoaïn vaên trong hai laàn keát giôùi khoâng ñoàng nhaát.- Nguõ phaàn, theâm caùc yeáu toá: nhöôïc taïi , vaãn coøn ñoù; nhöôïc vieãn haønh , ñi xa; vaø nhöôïc hình bieán , thay ñoåi giôùi tính (khi ñoù maát giôùi Tyø-kheo-ni). 6>>. Ñaïi chuùng, nhoùm ngöôøi, ñoâng nhöng khoâng thaønh Taêng. Pali: gana. 6>4. Töø ngöõ ñöôïc giaûi thích khoâng coù trong giôùi vaên laàn hai; coù trong laàn ñaàu.

>>0 BOÄ LUAÄT >

giöõa ñeâm bieát, sau ñeâm noùi, phaïm Thaâu-lan-giaù; sau ñeâm bieát khoâng noùi, ñeán töôùng saùng xuaát hieän phaïm Ba-la-di. Tröø taùm phaùp Ba-la-di, che daáu caùc toäi khaùc khoâng noùi, tuøy theo toäi phaïm maø xöû lyù. Töï che daáu troïng toäi phaïm Thaâu-lan-giaù. Che daáu toäi ngöôøi khaùc tröø Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo, Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la.

Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: neáu khoâng bieát, hoaëc noùi vôùi ngöôøi, hoaëc khoâng coù ngöôøi ñeå noùi, yù muoán noùi maø chöa noùi, töôùng saùng xuaát hieän; hoaëc noùi seõ bò maïng naïn, phaïm haïnh naïn neân khoâng noùi, thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa kieát giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo böùc baùch. 8. TUØY THUAÄN BÒ XÖÛ6>5 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Theá Toân ôû trong vöôøn Cuø-sö-la, taïi Caâu-thieåm-di. Baáy giôø, Toân giaû Xieån-ñaø Tyø-kheo bò Taêng cöû toäi,6>6 ñuùng phaùp ñuùng luaät ñuùng lôøi Phaät daïy maø khoâng thuaän tuøng, khoâng saùm hoái, Taêng chöa taùc phaùp cho ôû chung. Baáy giôø, coù Tyø-kheo-ni teân laø UÙy-thöù,6>7 tôùi lui phuïc vuï Tyø-kheo Xieån-ñaø. Caùc Tyø-kheo-ni noùi: - Tyø-kheo Xieån-ñaø bò Taêng cöû toäi nhö phaùp, nhö luaät, nhö lôøi Phaät daïy, maø khoâng thuaän tuøy, khoâng saùm hoái, Taêng chöa taùc phaùp cho ôû chung, coâ ñöøng neân thuaän tuøng. UÙy-thöù traû lôøi: - Thöa caùc ñaïi tyû, Xieån-ñaø laø anh cuûa toâi. Nay khoâng cuùng döôøng thì ñôïi ñeán khi naøo. Roài vaãn nhö cuõ, UÙy-thöù khoâng chòu chaám döùt tuøy thuaän. Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch Tyø-kheo-ni UÙy-thöù: Tyø-kheo Xieån-ñaø bò Taêng cöû toäi, nhö phaùp, nhö luaät, nhö lôøi Phaät daïy, maø

6>5. Nguõ phaàn, ba la di thöù 7. 6>6. Cf. Phaàn I, Ch.ii Taêng-giaø-baø-thi-sa l>.- Nguõ phaàn: Xieån-ñaø bò Taêng taùc yeát-ma baát kieán toäi (ngoan coá khoâng chòu nhaän toäi, bò Taêng xaû trí). Taêng kyø: baát kieán toäi cöû yeát-ma . Thaäp tuïng: Ca-löu-la Ñeà-xaù bò Taêng taùc yeát-ma baát kieán taãn . Pali: Tyø-kheo Ariha bò Taêng xaû trí (samaggena saghena ukkhitta). Cf. Phaàn I, Ch.v Ba-daät-ñeà 68; Pali, Paâc. lxix. 6>7. UÙy-thöù . Nguõ phaàn: Xieån-ñaø coù em gaùi laø Tyø-kheo-ni Öu-ta . Taêng kyø: Xieån-ñaø coù meï laø Tyø-kheo-ni beânh vöïc choáng laïi Taêng. Thaäp tuïng: Tyø-kheo Ca-löu-la Ñeà-xaù bò Taêng taùc yeát-ma baát kieán taãn (bò xaû trí, vì khoâng nhaän toäi); coù 7 coâ em gaùi ñeàu laø Tyø-kheo-ni tuøy thuaän choáng laïi Taêng.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 >>l

khoâng thuaän tuøng, khoâng saùm hoái, Taêng chöa taùc phaùp cho ôû chung, taïi sao nay coâ vaãn coá yù thuaän tuøng nhö vaäy? Caùc Tyø-kheo-ni thöa vôùi caùc Tyø-kheo, caùc Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp caùc Taêng Tyø-kheo, quôû traùch Tyø-kheo-ni UÙy-thöù: - Vieäc coâ laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Tyø-kheo Xieån-ñaø ñaõ bò Taêng cöû toäi, nhö phaùp, nhö luaät nhö lôøi Phaät daïy, maø khoâng thuaän tuøng, khoâng saùm hoái, Taêng chöa taùc phaùp cho ôû chung, taïi sao coâ thuaän tuøng? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Phaät baûo caùc Tyø-kheo: Cho pheùp Taêng trao cho Tyø-kheo-ni UÙy-thöù phaùp baïch töù yeát-ma quôû traùch, neân quôû traùch nhö vaày: Trong ni chuùng, neân sai moät vò coù khaû naêng, hoaëc thöôïng toïa, hoaëc thöù toïa, hoaëc ngöôøi tuïng luaät hay khoâng tuïng luaät ñöôïc, maø coù theå taùc phaùp yeát-ma, taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi tyû Taêng,

xin laéng nghe! Tyø-kheo-ni UÙy-thöù naøy ñaõ bieát Tyø- kheo Xieån-ñaø bò Taêng cöû toäi, nhö phaùp nhö luaät, nhö lôøi Phaät daïy maø khoâng thuaän tuøng, khoâng saùm hoái, Taêng chöa taùc phaùp cho ôû chung; nhöng coâ thuaän tuøng Tyø-kheo Xieån-ñaø. Caùc Tyø-kheo-ni neân noùi: “Tyø- kheo Xieån-ñaø ñaõ bò Taêng cöû toäi nhö phaùp, nhö luaät, nhö lôøi Phaät daïy, maø khoâng thuaän tuøng, khoâng saùm hoái, Taêng chöa taùc phaùp cho ôû chung; coâ khoâng ñöôïc thuaän tuøng. Nhöng coâ laïi coá yù thuaän tuøng.” Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, nay Taêng trao cho Tyø-kheo-ni UÙy-thöù phaùp quôû traùch, ñeå boû vieäc naøy. Noùi: “Ñaïi tyû, Tyø-kheo Xieån- ñaø ñaõ bò Taêng cöû toäi nhö phaùp, nhö luaät, nhö lôøi Phaät daïy, maø khoâng thuaän tuøng, khoâng saùm hoái, Taêng chöa taùc phaùp cho ôû chung; coâ chôù tuøy thuaän.” Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi tyû Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo-ni UÙy-thöù ñaõ bieát Tyø-kheo Xieån-ñaø bò Taêng cöû toäi, nhö phaùp, nhö luaät, nhö lôøi Phaät daïy, maø khoâng thuaän tuøng, khoâng saùm hoái, Taêng chöa taùc phaùp cho ôû chung, maø coâ vaãn thuaän tuøng Tyø-kheo Xieån-ñaø. Caùc Tyø-kheo-ni neân noùi: “Tyø-kheo Xieån- ñaø ñaõ bò Taêng cöû toäi, nhö phaùp, nhö luaät, nhö lôøi Phaät daïy, maø khoâng thuaän tuøng; nhöng coâ vaãn coá yù tuøy thuaän. Nay Taêng trao cho Tyø-kheo-ni UÙy-thöù phaùp quôû traùch ñeå boû vieäc naøy. Tyø-kheo Xieån-ñaø bò taêng cöû toäi, nhö phaùp, nhö luaät, nhö lôøi Phaät daïy, maø khoâng thuaän tuøng, khoâng saùm hoái, Taêng chöa taùc phaùp cho ôû chung, coâ chôù tuøy thuaän.” Caùc ñaïi tyû, ai

>>2 BOÄ LUAÄT >

chaáp thuaän Taêng trao cho Tyø-kheo-ni UÙy-thöù phaùp quôû traùch cho boû vieäc naøy thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. Ñaây laø Yeát-ma laàn thöù nhaát. (laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy). - Taêng ñaõ chaáp thuaän trao cho Tyø-kheo-ni UÙy-thöù phaùp quôû traùch ñeå boû vieäc naøy roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Neân taùc phaùp quôû traùch Tyø-kheo-ni UÙy-thöù nhö vaäy. Taêng ñaõ trao cho phaùp baïch töù yeát-ma roài, neân baïch caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu coù Tyø-kheo-ni naøo thuaän tuøng Tyø-kheo bò Taêng cöû toäi nhö vaäy thì Taêng cuõng trao cho phaùp baïch töù yeát-ma quôû traùch nhö vaäy. Töø nay veà sau, Ta vì Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, ñaõ bieát Tyø-kheo bò Taêng cöû toäi, nhö phaùp, nhö luaät, nhö lôøi Phaät daïy, nhöng khoâng thuaän theo, khoâng saùm hoái, Taêng chöa taùc phaùp ôû chung; maø thuaän theo, thì caùc Tyø-kheo-ni neân noùi: “Ñaïi tyû, Tyø-kheo naøy ñaõ bò Taêng cöû toäi, nhö phaùp, nhö luaät, nhö lôøi Phaät daïy, maø khoâng thuaän theo, khoâng saùm hoái, Taêng chöa cho taùc phaùp ôû chung, coâ khoâng neân thuaän theo. Khi Tyø-kheo-ni can giaùn Tyø-kheo-ni kia nhö vaäy maø coâ aáy kieân trì khoâng boû vieäc naøy. Tyø-kheo-ni neân can giaùn laàn thöù hai, laàn thöù ba cho boû vieäc naøy. Cho ñeán ba phen can giaùn boû thì toát, khoâng boû, Tyø-kheo-ni kia phaïm Ba-la-di, khoâng ñöôïc soáng chung. Vì tuøy thuaän bò cöû.6>8 B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Taêng: nhö treân. Cöû toäi: bò Taêng cöû toäi, baïch töù yeát-ma. Phaùp:

nhö phaùp nhö luaät nhö lôøi Phaät daïy. Khoâng thuaän theo: khoâng thuaän theo phaùp trò toäi. Khoâng saùm hoái: chöa chòu saùm hoái toäi phaïm cho thanh tònh. Taêng chöa cho taùc phaùp ôû chung:6>9 Taêng chöa taùc phaùp yeát-ma giaûi toäi. Tuøy thuaän: coù hai thöù; moät laø phaùp, hai laø y thöïc. - Phaùp tuøy thuaän: daïy taêng thöôïng giôùi, taêng thöôïng taâm, taêng thöôïng hueä, daïy hoïc vaán, tuïng kinh. - Y thöïc: cung caáp aên uoáng, y phuïc, giöôøng naèm, toïa cuï thuoác chöõa

6>8. Pali: ukkhittānuvattikā, ñi theo ngöôøi bò Taêng xaû trí 6>9. Nguõ phaàn: baát coäng truù, baát coäng söï, baát coäng ngöõ

beänh. Tyø-kheo-ni ñaõ bieát Tyø-kheo bò Taêng cöû toäi, nhö phaùp, nhö luaät, nhö lôøi Phaät daïy, nhöng khoâng tuøy thuaän, khoâng saùm hoái, Taêng chöa cho taùc phaùp ôû chung maø thuaän theo. Caùc Tyø-kheo-ni neân noùi: Tyø-kheo naøy ñaõ bò Taêng cöû toäi nhö phaùp, nhö luaät, nhö lôøi Phaät daïy, nhöng khoâng thuaän theo, khoâng saùm hoái, Taêng chöa cho taùc phaùp ôû chung; coâ ñöøng thuaän theo. Coâ neân boû vieäc naøy, ñöøng ñeå Taêng phaûi cöû toäi lieàn thaønh troïng toäi. Neáu nghe lôøi thì toát; baèng khoâng, neân taùc baïch; taùc baïch roài neân noùi: Coâ neân bieát, toâi ñaõ baïch xong, coøn taùc phaùp yeát-ma. Coâ neân boû vieäc naøy, ñöøng ñeå Taêng phaûi cöû toäi lieàn thaønh troïng toäi. Neáu nghe lôøi thì toát. Baèng khoâng neân taùc phaùp sô yeát-ma. Taùc phaùp sô yeát-ma roài neân noùi: Naøy coâ, toâi ñaõ taùc baïch vaø taùc sô yeát-ma roài, coøn hai phaùp yeát-ma nöõa. Coâ neân boû vieäc naøy, ñöøng ñeå Taêng phaûi cöû toäi, lieàn thaønh troïng toäi. Neáu nghe lôøi thì toát; baèng khoâng, neân taùc phaùp yeát-ma laàn thöù hai. Taùc yeát-ma laàn thöù hai xong, cuõng phaûi noùi: Coâ neân bieát, toâi ñaõ taùc baïch vaø taùc phaùp yeát-ma laàn thöù hai roài, coøn moät phaùp yeát-ma nöõa. Coâ neân boû vieäc naøy, ñöøng ñeå Taêng phaûi cöû toäi, lieàn thaønh troïng toäi. Neáu nghe theo lôøi thì toát. Baèng khoâng, taùc phaùp yeát-ma laàn thöù ba xong, phaïm Ba-la-di. Baïch nhò yeát-ma xong, maø boû thì phaïm ba Thaâu-lan-giaù. Baïch nhaát yeát-ma xong maø boû, phaïm hai Thaâu-lan-giaù. Taùc baïch xong maø boû phaïm moät Thaâu-lan-giaù. Neáu taùc baïch chöa xong maø boû, phaïm Ñoät- kieát-la. Tröôùc khi chöa baïch, tuøy thuaän Tyø-kheo bò cöû taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la640. Neáu khi Taêng taùc phaùp quôû traùch Tyø-kheo-ni maø coù Tyø-kheo noùi: Coâ ñöøng boû! Neáu Taêng ñaõ taùc phaùp quôû traùch, Tyø-kheo aáy phaïm Thaâu- lan-giaù. Neáu Taêng chöa taùc phaùp quôû traùch thì phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu, Tyø-kheo-ni baûo: Ñöøng boû! Tröôøng hôïp Taêng ñaõ taùc phaùp quôû traùch, Tyø-kheo-ni aáy phaïm Thaâu-lan-giaù. Taêng chöa taùc phaùp quôû traùch, cuõng phaïm Ñoät-kieát-la. Tröø Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni, ngöôøi khaùc baûo: Ñöøng boû! Taêng ñaõ quôû traùch hay chöa quôû traùch ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo, Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, tuøy cöû thì phaïm Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm.

640. Thaäp tuïng: ñoái vôùi Tyø-kheo bò Taêng xaû trí, Taêng Tyø-kheo-ni taùc yeát-ma khoâng cung kính: Tyø-kheo seõ khoâng leã baùi, khoâng cuùng döôøng, khoâng noùi chuyeän vôùi Tyø-kheo aáy.

>>4 BOÄ LUAÄT >

Söï khoâng phaïm: khi baét ñaàu can giaùn lieàn boû; phi phaùp bieät chuùng, phi phaùp hoøa hôïp chuùng, phaùp bieät chuùng, tôï phaùp bieät chuùng, tôï phaùp hoøa hôïp chuùng, khaùc vôùi phaùp, khaùc vôùi tyø-ni, khaùc vôùi lôøi Phaät daïy; taát caû tröôùc khi chöa taùc phaùp quôû traùch. Thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo böùc baùch.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 >>5

Phaàn 2: GIÔÙI PHAÙP CUÛA TYØ KHEO NI Chöông II: NOÙI VEÀ 17 PHAÙP TAÊNG-GIAØ-BAØ-THI-SA641

1. MAI MOÁI* Moät thôøi, Ñöùc Theá Toân ôû trong nuùi Kyø-xaø-quaät, taïi thaønh La- duyeät. Baáy giôø, Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy642 taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, baûo caùc Tyø-kheo: - Töø nay veà sau, Ta vì Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, laøm mai moái ñem lôøi ngöôøi nam noùi vôùi ngöôøi nöõ; ñem lôøi ngöôøi nöõ noùi vôùi ngöôøi nam; hoaëc ñeå thaønh vieäc vôï choàng, hoaëc vì vieäc tö thoâng, cho ñeán chæ trong choác laùt. Tyø-kheo-ni naøy phaïm phaùp laàn ñaàu, neân xaû, Taêng-giaø-baø-thi-sa643. 2. VOÂ CAÊN BAÙNG* Moät thôøi, Ñöùc Theá Toân ôû trong nuùi Kyø-xaø-quaät, taïi thaønh La- duyeät. Baáy giôø, Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy644 taäp hôïp Taêng Tyø- kheo, baûo caùc Tyø-kheo: - Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày:

64l. Töù phaàn, Nguõ phaàn, Thaäp tuïng: l7 ñieàu, trong ñoù, 7 thoâng giôùi. Taêng kyø: l9 ñieàu, 6 thoâng giôùi. Caên baûn: 20 ñieàu. Pali, l7 ñieàu, trong ñoù 7 thoâng giôùi. Khoâng coù giôùi vaên cuûa caùc thoâng giôùi. 642. Thoâng giôùi, duyeân khôûi, xem Phaàn I, Chöông ii Taêng-giaø-baø-thi-sa 5. 64>. Haùn: phaïm sô phaùp öng xaû Taêng-giaø-baø-thi-sa . Nguõ phaàn: sô phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa khaû hoái quaù . Taêng kyø: thò phaùp sô toäi Taêng- giaø-baø-thi-sa . Thaäp tuïng: thò phaùp sô phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa khaû hoái quaù . Pali, Vin. i.224: aya bhikkhunī pahamāpattika dhamma āpannā nissāranīya saghādisesam, - Tyø-kheo-ni naøy phaïm phaùp laàn thöù nhaát, Taêng-giaø-baø- thi-sa, caàn phaûi xaû ly. Nghóa laø, ngay khi vi phaïm laàn ñaàu, töùc thaønh Taêng-giaø-baø-thi-sa vôùi hình phaït laø bò caùch ly vôùi Taêng maø khoâng kinh qua söï khuyeán caùo asama-nubhāsanāya) 644. Duyeân khôûi, xem Phaàn I, Ch. ii Taêng-giaø-baø-thi-sa 8.

>>6 BOÄ LUAÄT >

Tyø-kheo-ni naøo, vì giaän hôøn, khoâng hoan hyû,645 vu khoáng baèng phaùp Ba-la-di khoâng caên cöù, muoán huûy hoaïi ñôøi soáng thanh tònh cuûa vò kia. Veà sau, duø bò caät vaán hay khoâng bò caät vaán, söï vieäc aáy ñöôïc bieát laø khoâng caên cöù, Tyø-kheo-ni naøy noùi: “Toâi vì thuø haän neân noùi nhö vaäy.” Tyø-kheo-ni naøy phaïm phaùp laàn ñaàu, Taêng-giaø-baø-thi-sa, phaûi bò xaû trí. 3. GIAÛ CAÊN

BAÙNG* Moät thôøi, Ñöùc Theá Toân ôû trong nuùi Kyø-xaø-quaät, taïi thaønh La-duyeät. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy646 taäp hôïp Taêng Tyø- kheo baûo caùc Tyø-kheo: - Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, vì giaän hôøn, khoâng hoan hyû, döïa vaøo tieåu tieát trong phaàn söï khaùc, ñoái vôùi Tyø-kheo-ni khoâng phaûi laø Ba-la-di, maø vu khoáng baèng phaùp Ba-la-di khoâng coù caên cöù, muoán huûy hoaïi ñôøi soáng thanh tònh cuûa vò aáy, veà sau, duø bò caät vaán hay khoâng bò caät vaán, söï vieäc aáy ñöôïc bieát laø döïa laáy tieåu tieát trong phaàn söï khaùc, Tyø-kheo-ni naøy töï noùi: “Toâi vì thuø haän neân noùi nhö vaäy.” Tyø-kheo-ni naøy phaïm phaùp laàn ñaàu, Taêng-giaø-baø-thi-sa, phaûi bò xaû trí. 4. TOÁ TUÏNG647 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Theá Toân ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, coù Tyø-kheo-ni soáng ôû nôi A-lan-nhaõ. Nôi ñoù, coù moät cö só caát tinh xaù, cuùng döôøng cho Taêng Tyø-kheo-ni ôû. Sau ñoù moät thôøi gian, coù vieäc xaáu xaûy ra cho Tyø-kheo-ni nôi truù xöù A-lan-nhaõ. Caùc Tyø-kheo-ni boû tònh xaù naøy ñi. Khi cö só qua ñôøi, ngöôøi con cuûa cö só ñeán caøy ñaát nôi tònh xaù. Caùc Tyø-kheo-ni thaáy, noùi: - Ñaát naøy cuûa chuùng Taêng, ñöøng caøy. Con cuûa cö só traû lôøi: - Ñuùng vaäy! Khi cha toâi coøn sinh tieàn, laøm tònh xaù naøy cuùng cho Taêng Tyø-kheo-ni. Taêng Tyø-kheo-ni boû ñi. Cha toâi qua ñôøi. Nay toâi caøy ñeå troàng troït, chöù ñeå boû ñaát khoâng hay sao? Con cuûa cö só noùi nhö vaäy roài cöù tieáp tuïc caøy. Tyø-kheo-ni ñeán quan ñoaùn söï thöa kieän.

645. Neân theâm vaên: ñoái vôùi Tyø-kheo-ni khoâng phaïm Ba-la-di maø (vu khoáng). Xem giôùi vaên trong thoâng giôùi tyø kheo. 646. Duyeân khôûi, xem Phaàn I, Ch.ii Taêng-giaø-baø-thi-sa 9. 647. Nguõ phaàn, taêng-gìa-baø-thi-sa 7. Pali, bieät giôùi l. Taêng kyø: 4.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 >>7

Baáy giôø, caùc quan ñoaùn söï lieàn keâu con cuûa cö só ñeán. Y theo phaùp luaät quyeát ñoaùn, tòch thaâu taøi saûn cuûa con cö só nhaäp vaøo nhaø quan. Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch Tyø-kheo-ni kia: Tyø-kheo- ni sao laïi ñeán nhaø quan thöa kieän con cuûa cö só, khieán cho nhaø quan tòch thaâu taøi saûn cuûa hoï? Caùc Tyø-kheo-ni baïch vôùi caùc Tyø-kheo, caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Phaät. Ñöùc Phaät duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch Tyø-kheo-ni kia: - Vieäc coâ laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Tyø-kheo-ni sao laïi ñeán cöûa quan kieän thöa? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Tyø-kheo-ni kia roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, thöa kieän ngöôøi, hoaëc cö só, con cö só, hoaëc keû toâi tôù,

ngöôøi laøm thueâ, hoaëc ngaøy, hoaëc ñeâm, hay trong moät nieäm, trong khaûy moùng tay, hay trong choác laùt. Tyø-kheo-ni naøy phaïm phaùp laàn ñaàu, Taêng-giaø-baø-thi-sa, phaûi bò xaû trí. Theá Toân, vì Tyø-kheo-ni kieát giôùi nhö vaäy. Baáy giôø, coù ngöôøi vôï nhoû cuûa vua Ba-tö-naëc nöôùc Caâu-taùt-la, laøm moät tinh xaù cuùng cho Tyø- kheo-ni. Tyø-kheo-ni kia nhaän roài ôû moät thôøi gian, sau ñoù boû ñi du haønh trong nhaân gian. Vôï nhoû cuûa vua, nghe Tyø-kheo-ni boû tònh xaù, du haønh trong nhaân gian, voäi ñem tònh xaù naøy chuyeån cuùng cho nöõ Phaïm chí. Tyø- kheo-ni kia nghe nghó: Ta vöøa ñi vaéng, voäi ñem tònh xaù cuûa ta cuùng cho ngöôøi khaùc. Tyø-kheo-ni lieàn trôû veà laïi tònh xaù, noùi vôùi nöõ Phaïm chí: - Coâ doïn ñi! Taïi sao ôû tònh xaù cuûa toâi? Nöõ Phaïm chí kia noùi: - Tinh xaù naøy voán laø cuûa coâ thaät! Thí chuû ñaõ xaây caát cho coâ, nhöng coâ boû ñi du haønh trong nhaân gian, thí chuû ñoù ñaõ ñem cuùng cho toâi roài. Baây giôø toâi khoâng theå boû ñi. Tyø-kheo-ni kia giaän, xoâ keùo, baûo nöõ Phaïm chí ra. Baáy giôø, nöõ Phaïm chí ñeán quan ñoaùn söï thöa. Caùc quan ñoaùn söï keâu Tyø-kheo-ni ñeán. Tyø-kheo-ni nghi, khoâng daùm ñeán, töï nghó: Theá Toân cheá giôùi, khoâng ñöôïc ñeán cöûa quan kieän tuïng.

>>8 BOÄ LUAÄT >

Caùc Tyø-kheo-ni baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch vôùi Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: - Töø nay veà sau, neáu coù quan keâu thì phaûi ñeán. Tyø-kheo-ni lieàn ñeán choã quan ñoaùn söï. Caùc quan ñoaùn söï hoûi: - A-di! Söï vieäc aáy theá naøo? Cöù noùi roõ raøng. Tyø-kheo-ni kia traû lôøi: - Taát caû ñaát ñai ñeàu thuoäc veà nhaø vua. Gia söï thuoäc veà cö só. Phoøng xaù thuoäc thí chuû. Giöôøng gheá, ngoïa cuï cuõng vaäy. Söûa sang phoøng xaù laøm choã cô ngôi cho chuùng Taêng ñöôïc nhieàu phöôùc. Taïi sao vaäy? Do thí chuû cuùng, toâi ñöôïc cö truù. Caùc quan ñoaùn söï vaën noùi: - Nhö A-di noùi, “Taát caû ñaát ñai ñeàu thuoäc veà nhaø vua. Gia söï thuoäc veà cö só. Phoøng xaù thuoäc thí chuû. Giöôøng gheá, ngoïa cuï cuõng vaäy. Söûa sang phoøng xaù laøm choã cô ngôi cho chuùng Taêng ñöôïc nhieàu phöôùc. Taïi sao vaäy? Do thí chuû cuùng, toâi ñöôïc cö truù.” Nay tònh xaù naøy neân giao cho nöõ Phaïm chí ôû. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch vôùi Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: - Tyø-kheo-ni naøy khoâng kheùo noùi. Quan ñoaùn söï cuõng khoâng kheùo giaûi quyeát. Taïi sao vaäy? Laàn thí tröôùc laø nhö phaùp, laàn thí sau laø phi phaùp. Vua Ba-tö-naëc nghe Tyø-kheo-ni noùi nhö vaäy, caùc quan ñoaùn söï giaûi quyeát nhö vaäy, Ñöùc Theá Toân giaûng nhö vaäy. Nhaø vua phaït, tòch thu taát caû taøi saûn nhaäp cuûa quan ñoaùn söï vaøo nhaø coâng khoá. Caùc Tyø-kheo nghe, ñeán baïch Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: Töø nay veà sau, neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, ñeán quan thöa kieän cö só, con cö só, keû toâi tôù, ngöôøi laøm thueâ,648 hoaëc ngaøy hoaëc ñeâm, hay trong khoaûnh khaéc, trong caùi buùng ngoùn tay, hay trong choác laùt649. Tyø-kheo-ni naøy phaïm phaùp laàn ñaàu, Taêng-giaø-baø-thi-sa, phaûi bò xaû trí. A. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Kieän tuïng nhau:650 Ñeán cöûa quan cuøng nhau tranh caõi ngay, gian. Cö só: laø ngöôøi khoâng xuaát gia. Con: laø do cö só sinh ra.

648. Pali, theâm: antamaso sama aparibbājakenāpi, cho ñeán Sa-moân du syõ (xuaát gia ngoaïi ñaïo). 649. Hoaëc ngaøy, hoaëc ñeâm.. caùc boä khoâng coù caùc chi tieát thôøi gian naøy. 650. Haùn: töông ngoân . Nguõ phaàn: ngoân nhaân . Pali: ussaya-ādika, kieän caùo.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 >>9

Toâi tôù: hoaëc thueâ möôùn hay do trong nhaø sinh ra. Ngöôøi laøm thueâ: traû tieàn baûo hoï laøm. Nöõ Phaïm chí: Keû nöõ xuaát gia ngoaøi phaùp naøy. Neáu Tyø-kheo-ni kieän thöa ngöôøi khaùc, hoaëc cö só, hoaëc con cö só, hoaëc toâi tôù, hoaëc ngöôøi laøm thueâ, hoaëc ngaøy ñeâm, hoaëc trong khoaûnh khaéc, hay trong caùi buùng ngoùn tay, hoaëc trong choác laùt. Nhö nöõ Phaïm chí ñeán cöûa quan trình baøy söï vieäc naøy. Quan ñoaùn söï haï thuû pheâ aùn, ni phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa. Chæ noùi mieäng maø khoâng ghi thaønh danh töï, ni phaïm Thaâu-lan-giaù. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: hoaëc bò keâu; hoaëc coù vieäc caàn ñeán taâu; hoaëc bò cöôøng löïc baét ñi, hoaëc bò coät daãn ñeán, hoaëc maïng naïn, phaïm haïnh naïn; tuy mieäng noùi maø khoâng baùo caùo vôùi quan thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: ngöôøi phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; ngöôøi si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo böùc baùch. 5. ÑOÄ NÖÕ TAËC651 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Theá Toân ôû treân laàu caùc beân soâng Di haàu taïi Tyø-xaù- ly. Baáy giôø, nhöõng ngöôøi phuï nöõ doøng Ly-xa ra ngoaøi daïo chôi. Trong ñaùm ñoâng ñoù coù nöõ taëc traø troän cuøng ñi; ñôïi luùc vui ñuøa, troäm laáy cuûa caûi roài taåu thoaùt. Baáy giôø, caùc phuï nöõ sai ngöôøi ñeán baùo caùo vôùi Ly-xa, ôû ñaây coù boïn taëc nöõ laáy cuûa caûi cuûa chuùng toâi ñaøo thoùat, yeâu caàu vì chuùng toâi taàm naõ. Caùc Ly-xa sai ngöôøi taàm naõ, neáu baét ñöôïc thì gieát lieàn. Baáy giôø, taëc nöõ nghe tin sai ngöôøi tìm ñöôïc thì gieát lieàn, neân lieàn boû Tyø-xaù-ly troán thoaùt ñeán thaønh Vöông-xaù, vaøo trong Taêng-giaø-lam nôi ni chuùng ôû, thöa vôùi caùc ni: - Con coù loøng tin, muoán xuaát gia. Chö ni nghe vaäy, lieàn ñoä cho xuaát gia, thoï giôùi cuï tuùc. Baáy giôø, caùc Ly-xa nghe taëc nöõ troán thoaùt ñeán thaønh Vöông-xaù, lieàn ñeán baùo caùo vôùi Bình-Sa vöông nöôùc Ma-kieät: - Coù taëc nöõ laáy cuûa caûi cuûa phuï nöõ toâi troán thoaùt ñeán ñaây, yeâu caàu vua vì toâi taàm naõ cho. Baáy giôø, Bình-sa vöông lieàn ra leänh cho taû höõu truy naõ bao vaây tìm kieám. Caùc quan taû höõu taâu vôùi nhaø vua: - Coù moät taëc nöõ ñang ôû trong Taêng-giaø-lam cuûa ni, xuaát gia hoïc

65l. Nguõ phaàn, Taêng-giaø-baø-thi-sa 5. Taêng kyø: 8. Pali, bieät giôùi 2.

>40 BOÄ LUAÄT >

ñaïo. Khi Bình-sa vöông nghe, coù moät taëc nöõ ñeán ñaây, vaø Tyø-kheo-ni ñaõ ñoä cho xuaát gia hoïc ñaïo, lieàn sai ngöôøi tin cho Ly-xa: - Toâi nghe coù moät nöõ taëc ñang ôû trong Taêng-giaø-lam cuûa ni, nhöng ñaõ xuaát gia hoïc ñaïo. Toâi khoâng theå noùi ñöôïc. Baáy giôø, caùc Ly-xa cuøng nhau cô hieàm: Caùc Tyø-kheo-ni khoâng bieát hoå theïn. Hoï ñeàu laø taëc nöõ. Beân ngoaøi töï xöng, toâi bieát chaùnh phaùp.

Taïi sao taëc nöõ, coù toäi ñaùng cheát, moïi ngöôøi ñeàu bieát, maø hoï cho xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc. Nhö vaäy coù gì laø Chaùnh phaùp? Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch Tyø-kheo-ni kia: Taïi sao coâ ñoä taëc nöõ xuaát gia haønh ñaïo? Caùc Tyø-kheo-ni baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp caùc Taêng Tyø- kheo, quôû traùch Tyø-kheo-ni kia: - Vieäc coâ laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Taïi sao bieát laø taëc nöõ maø ñoä cho xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Tyø-kheo-ni kia roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo ni naøo, nöõ gian taëc phaïm toäi ñaùng cheát, moïi ngöôøi ñeàu bieát, maø ñoä cho xuaát gia, thoï giôùi cuï tuùc; Tyø-kheo-ni phaïm phaùp naøy laàn ñaàu, Taêng-giaø-baø-thi-sa, phaûi bò xaû trí. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi nhö vaäy. Coù ngöôøi laøm giaëc trong thaønh roài ra ngoaøi thoân. Ngoaøi thoân laøm giaëc roài vaøo trong thaønh. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo-ni khoâng bieát hoï laø giaëc hay khoâng phaûi giaëc, toäi ñaùng cheát hay khoâng ñaùng cheát, ngöôøi bieát hay khoâng bieát. Sau môùi bieát hoï laø giaëc phaïm toäi ñaùng cheát, coù ngöôøi bieát, neân noùi laø phaïm Taêng-giaø- baø-thi-sa, hoaëc nghi. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng bieát thì khoâng phaïm. Töø nay veà sau neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, ñaõ bieát laø gaùi gian taëc, toäi ñaùng cheát nhieàu ngöôøi

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 >4l

bieát,652 maø khoâng hoûi ñaïi thaàn cuûa vua, khoâng hoûi doøng hoï,653 laïi ñoä cho xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc. Tyø-kheo-ni phaïm phaùp naøy laàn ñaàu, Taêng-giaø- baø-thi-sa, phaûi bò xaû trí. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Giaëc (cöôùp)654: troäm naêm tieàn hoaëc treân naêm tieàn. Ñaùng cheát: töùc bò xöû vaøo toäi cheát. Nhieàu ngöôøi bieát:655 Vua bieát, ñaïi thaàn bieát, nhaân daân bieát. Vua: khoâng nöông vaøo ngöôøi ñeå coù aên. Ñaïi thaàn: Nhaän ñòa vò quan troïng cuûa nhaø vua, giuùp quaûn lyù vieäc nöôùc. Doøng hoï:656 Xaù-di, Caâu-ly-di-ninh, Baït-kyø, Maõn-la, Toâ-ma. Tyø-kheo-ni kia bieát taëc nöõ, toäi ñaùng cheát, nhieàu ngöôøi bieát, khoâng hoûi657 ñaïi thaàn cuûa vua, hoï haøng lieàn ñoä cho hoïc ñaïo, ba phen yeát-ma xong, Hoøa-thöôïng ni phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa; hai phen yeát-ma xong, phaïm ba Thaâu-lan-giaù; yeát-ma laàn ñaàu xong, phaïm hai Thaâu-lan-giaù; baïch xong, phaïm moät Thaâu-lan-giaù; neáu baïch chöa xong, phaïm Ñoät- kieát-la. Tröôùc khi chöa baïch, neáu coù caïo toùc, hoaëc cho xuaát gia, cho thoï giôùi, taäp hôïp chuùng Taêng, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la, ñuû chuùng cuõng phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo, phaïm Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, (720al) Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Neáu khoâng bieát; hoaëc coù taâu vôùi vua, ñaïi thaàn, hoï haøng. Hoaëc toäi ñaùng cheát, vua cho xuaát gia. Hoaëc coù toäi, cho xuaát gia. Hoaëc trong tröôøng hôïp giam caàm roài phoùng thích

cho ñi xuaát gia. Hoaëc caàu cöùu khieán ñöôïc thoaùt khoûi. Thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo böùc baùch.

652. Pali: corim vajjham viditam. 65>. Pali, Vin. 226, - Chöa ñöôïc pheùp cuûa Vua, cuûa Taêng (sangha), cuûa chuùng (gana), cuûa hoäi ñoaøn (seni), , tröø phi hôïp phaùp (kappa). 654. Pali: cori, nöõ taëc. Phaân bieät aên troäm (adinnadana: baát döõ thuû), laáy troäm vaät döôùi 5 masaka), vaø troäm cöôùp (cora), troäm vaät coù giaù treân 5 masaka. 655. Pali: viditā: aññehi manussehi ñātā hoti, esā vajjhā" ti, toäi cheát ñaõ ñöôïc coâng boá, moïi ngöôøi ñeàu bieát - Ngöôøi naøy ñaùng bò gieát. 656. Pali, chi tieát: (ñöôïc höùa khaû bôûi) Taêng töùc Tyø-kheo-ni Taêng (sangho nama bhikkhuni-sangho vuccati); bôûi coäng ñoàng (gano: chuùng hay chuùng hoäi); bôûi hoäi ñoaøn (pugo: ñoaøn theå), taäp ñoaøn (seni); vaø chöa ñöôïc mieãn toäi (aññatra kappā) 657. Khoâng hoûi: khoâng xin pheùp. Pali: apaloketabbo, chöa ñöôïc söï höùa khaû (cuûa...); baûn Haùn hieåu laø do ñoäng töø apucchati: hoûi xin pheùp.

>42 BOÄ LUAÄT >

6. TÖÏ YÙ GIAÛI TOÄI658 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Theá Toân ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Tyø-kheo-ni Uyû-thöù659 bò Taêng cöû toäi, nhö phaùp, nhö luaät, nhö lôøi Phaät daïy, maø coâ aáy khoâng thuaän theo, coù toäi maø khoâng saùm hoái, Taêng chöa taùc phaùp cho coïng truù, maø Tyø-kheo-ni Thaâu- la-nan-ñaø khoâng baïch vôùi ni Taêng, ni Taêng khoâng sai khieán, voäi töï yù ra ngoaøi giôùi taùc phaùp yeát-ma giaûi toäi cho Uyû-thöù. Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, quôû traùch Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø: Taïi sao, ni Taêng nhö phaùp, nhö luaät, nhö lôøi Phaät daïy, cöû toäi Tyø-kheo-ni Uyû-thöù, maø coâ khoâng thuaän theo, coù toäi khoâng saùm hoái, Taêng chöa taùc phaùp coïng truù, ni Taêng khoâng sai khieán, maø coâ voäi töï yù ra ngoaøi cöông giôùi, giaûi toäi cho coâ aáy? Caùc Tyø-kheo-ni baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp caùc Tyø-kheo, quôû traùch Thaâu-la-nan-ñaø: - Vieäc coâ laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Thaâu-la-nan-ñaø, taïi sao, ni Taêng nhö phaùp, nhö luaät, nhö lôøi Phaät daïy cöû toäi Tyø-kheo-ni Uyû-thöù, coâ aáy khoâng thuaän theo, coù toäi khoâng saùm hoái, Taêng chöa taùc phaùp cho pheùp coïng truù; ni Taêng khoâng sai khieán, maø coâ voäi töï yù ra ngoaøi cöông giôùi taùc phaùp yeát-ma giaûi toäi cho coâ aáy? Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: - Thaâu-la-nan-ñaø laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, bieát Tyø-kheo-ni kia bò Taêng cöû toäi,660 nhö phaùp, nhö luaät, nhö lôøi Phaät daïy, maø khoâng thuaän theo, chöa saùm hoái, Taêng

658. Nguõ phaàn, Taêng-giaø-baø-thi-sa 6. Taêng kyø: 8. Thaäp tuïng: l0. Pali, bieät giôùi 4. 659. Xem Ch. i Ba-la-di 8 & cht. 47. Thaäp tuïng 4> (T2>nl4>5, tr.>l0bl9): Tyø-kheo-ni Xieån-ñeà , em gaùi cuûa Xa-naëc, tính ngang ngöôïc, bò caùc Tyø-kheo-ni taùc yeát-ma baát kieán taãn (bò xaû trí vì ngoan coá khoâng nhaän toäi). Meï laø Tyø-kheo-ni Öu-baø-hoøa , voán laø ngöôøi ñoaùn söï cuûa Taêng, töï yù ra ngoaøi giôùi taùc phaùp giaûi toäi. Pali, Vin.iv. 2>l: Tyø-kheo-ni Candaklī bò caùc Tyø-kheo xaû trí vì khoâng nhaän toäi (apattiya adassane ukkhipi). Tyø-kheo-ni Thullanandaâ töï yù taäp hôïp Tyø- kheo-ni giaûi toäi cho Candakali 660. Pali: sanghena ukkhittam, bò Taêng xaû trí.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 >4>

chöa cho taùc phaùp yeát ma ôû chung; vì thöông nhau,661 khoâng hoûi Taêng, Taêng khoâng sai baûo, ra ngoaøi giôùi taùc yeát ma giaûi toäi. Tyø-kheo-ni phaïm phaùp naøy laàn ñaàu, Taêng-giaø-baø-thi-sa, phaûi bò xaû trí. A. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Taêng: nghóa cuõng nhö treân. Cöû toäi: Taêng baïch töù yeát-ma ñeå cöû. Phaùp: nhö phaùp, nhö luaät, nhö lôøi Phaät daïy. Khoâng thuaän tuøng: khoâng tuaân haønh theo phaùp trò toäi do Phaät cheá. Khoâng saùm hoái: coù toäi maø khoâng höôùng ñeán ngöôøi noùi leân söï aên naên. Chöa taùc phaùp cho pheùp coïng truù: bò Taêng cöû toäi, chöa ñöôïc giaûi toäi. Vì thöông nhau neân khoâng hoûi Taêng, Taêng khoâng sai khieán, ra ngoaøi giôùi taùc yeát-ma giaûi toäi, ba phen yeát-ma xong, Taêng-giaø-baø-thi- sa; baïch nhò yeát-ma xong, ba Thaâu-lan-giaù; baïch nhaát yeát-ma xong, hai Thaâu-lan-giaù; baïch xong, moät Thaâu-lan-giaù; baïch chöa xong, Ñoät-kieát- la; tröôùc khi chöa baïch, taäp chuùng, ñuû chuùng, taát caû ñeàu Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: coù baïch vôùi chuùng Taêng, hoaëc ñöôïc Taêng sai khieán; hoaëc phaïm nhaân haï yù saùm boån toäi. Hoaëc Taêng vì giaän hôøn neân khoâng giaûi toäi cho ngöôøi kia, thì giaûi maø khoâng phaïm. Hoaëc tröôùc ñoù Taêng taùc phaùp yeát-ma roài, Taêng naøy di chuyeån, hoaëc cheát, ñi xa, thoâi tu, hay bò giaëc baét daãn ñi, hoaëc bò nöôùc cuoán troâi; baáy giôø giaûi toäi cho, khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo böùc baùch. 7. ÑOÄC HAØNH662 A. DUYEÂN KHÔÛI l. Moät thôøi, Ñöùc Theá Toân ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, coù Tyø-kheo-ni moät mình veùn cao y loäi qua soâng, töø bôø beân naøy ñeán bôø beân kia. Tyø-kheo-ni naøy laïi coù nhan saéc xinh ñeïp. Baáy giôø, coù moät keû giaëc ñeå yù, chôø coâ ni kia loäi qua soâng xong,

66l. Vò aùi coá . Caùc boä khoâng coù chi tieát naøy. 662. Pali, Taêng taøn bieät giôùi >.

>44 BOÄ LUAÄT >

lieàn oâm laáy vaø quaáy roái. Caùc cö só thaáy, cuøng nhau cô hieàm: Tyø-kheo-ni naøy khoâng bieát taøm quyù, haønh phaùp baát tònh. Beân ngoaøi töï xöng, toâi bieát chaùnh phaùp. Moät mình veùn y cao, loäi qua soâng nhö daâm nöõ khoâng khaùc.

Nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? 2. Baáy giôø, Tyø-kheo-ni Sai-ma coù nhieàu ñeä töû. Caùch Taêng-giaø-lam khoâng xa, coù moät thoân xoùm quen bieát. Vì vieäc caàn, neân boû chuùng, moät mình vaøo thoân. Caùc cö só thaáy, baûo nhau: Tyø-kheo-ni Sai-ma naøy moät mình ñi vaøo thoân laø muoán kieám ñaøn oâng. >. Tyø-kheo-ni kia moät mình nghæ ñeâm laïi nôi thoân, khoâng trôû veà. Caùc cö só laïi noùi: Sôû dó coâ ni nguû laïi thoân moät mình, chính laø caàn ñaøn oâng. 4. Baáy giôø, coù nhoùm saùu Tyø-kheo-ni vaø Thaâu-la-nan-ñaø cuøng soá ñoâng Tyø-kheo-ni treân con ñöôøng giöõa Caâu-taùt-la vaø Khoaùng daõ. Nhoùm saùu Tyø-kheo-ni vaø Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø thöôøng moät mình ñi sau choùt. Caùc Tyø-kheo-ni thaáy noùi: - Naøy caùc coâ! Taïi sao caùc coâ khoâng cuøng vôùi chuùng toâi ñi, maø cöù ñi sau. Nhoùm saùu ni traû lôøi: - Caùc coâ cöù ñi theo ñöôøng cuûa caùc coâ. Chuyeän gì caùc coâ can döï ñeán vieäc cuûa chuùng toâi? Ni chuùng lieàn noùi: - Caùc coâ khoâng nghe Ñöùc Phaät kieát giôùi, neân cuøng baïn ñoàng ñi hay chaêng? Nhoùm saùu Tyø-kheo-ni vaø Thaâu-la-nan-ñaø traû lôøi: - Caùc coâ khoâng bieát toâi chaêng? Chö ni noùi: - Khoâng bieát. Thaâu-la-nan-ñaø noùi: - Sôû dó, chuùng toâi ñi sau laø muoán gaëp ñaøn oâng. Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch nhöõng Tyø-kheo-ni kia: Sao Tyø-kheo-ni laïi veùn cao y moät mình loäi qua soâng? Vaøo trong thoân moät mình? Nguû laïi ñeâm moät mình? Cuøng vôùi baïn ñi maø laïi moät mình ñi sau? Caùc Tyø-kheo-ni baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhöõng Tyø-kheo-ni kia: - Vieäc caùc coâ laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 >45

ñieàu khoâng neân laøm. Sao Tyø-kheo-ni laïi moät mình veùn cao y loäi qua soâng? Moät mình ñi vaøo thoân xoùm? Moät mình nguû laïi ñeâm? Cuøng vôùi baïn ñi sau moät mình? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhöõng Tyø-kheo-ni kia roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Caùc Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, loäi qua nöôùc moät mình, vaøo xoùm moät mình, nguû ñeâm moät mình, ñi sau moät mình.663 Tyø-kheo-ni phaïm phaùp naøy laàn ñaàu, Taêng-giaø-baø-thi-sa, phaûi bò xaû trí. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Nöôùc: nöôùc soâng, moät mình khoâng neân loäi qua. l. Tyø-kheo-ni kia neân tìm Tyø-kheo-ni cuøng loäi. Tyø-kheo-ni neân töø töø veùn y khi vaøo nöôùc, ñöïi baïn. Tyø-kheo-ni ñi tröôùc voäi vaøng vaøo trong nöôùc, khieán cho baïn khoâng ñi kòp, Taêng-giaø-baø-thi-sa. Khi xuoáng nöôùc, tuøy theo möùc nöôùc saâu caïn maø veùn y leân, ñöïi baïn ñi sau. Neáu voäi vaøng xuoáng nöôùc, khoâng ñöïi baïn ñi sau, phaïm Thaâu-lan-giaù. Ñeán bôø beân kia, töø töø xoå y xuoáng, ñöïi baïn ñi sau; neáu voäi vaøng ñi, khoâng töø töø xoå y xuoáng; leân bôø khoâng ñöïi baïn ñi sau, phaïm Thaâu-lan-giaù. 2. Tyø-kheo-ni kia neân tìm moät

Tyø-kheo-ni cuøng ñi vaøo xoùm. Neáu Tyø-kheo-ni moät mình ñi vaøo xoùm, tuøy theo choã ñeán, phaïm Taêng-giaø- baø-thi-sa. Neáu ñi qua vuøng ñoàng troáng moät mình, quaù moät khoaûng caùch, ñaùnh moät tieáng troáng khoâng nghe, phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa. Moät mình, ñi chöa ñeán nôi xoùm, phaïm Thaâu-lan-giaù. Döôùi taàm khoâng nghe moät tieáng troáng, phaïm Thaâu-lan-giaù. Moät mình ñi vaøo trong xoùm, cuøng moät cöông giôùi, phaïm Ñoät-kieát-la. Tìm phöông tieän muoán ñi maø khoâng ñi; hoaëc keát baïn muoán ñi maø khoâng ñi; taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. >. Tyø-kheo-ni kia cuøng nguû, neân naèm trong taàm tay duoãi ra ñuïng nhau. Tyø-kheo-ni kia nguû moät mình, khi hoâng chaïm ñaát phaïm Taêng-giaø- baø-thi-sa. Moãi laàn nghieâng mình qua laïi, phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa. Tyø- kheo-ni cuøng ôû trong xoùm khi naèm nguû, phaûi naèm trong taàm duoãi caùnh tay ñuïng nhau. Neáu duoãi caùnh tay khoâng ñuïng nhau, moãi laàn nghieâng mình laø phaïm moät Taêng-giaø-baø-thi-sa.

66>. Boán ñoäc, boán tröôøng hôïp Tyø-kheo-ni khoâng ñöôïc pheùp ñôn ñoäc: ñoäc ñoä, ñoäc vaõng, ñoäc tuùc, ñoäc löu.

>46 BOÄ LUAÄT >

4. Tyø-kheo-ni kia cuøng ñi treân moät ñöôøng, khoâng ñöôïc caùch xa (ñoàng baïn) nôi thaáy nghe. Neáu Tyø-kheo-ni cuøng ñi treân moät ñöôøng maø ôû ngoaøi taàm nghe vaø thaáy (cuûa ñoàng baïn), phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa. Ngoaøi choã thaáy maø khoâng ngoaøi taàm nghe, phaïm Thaâu-lan-giaù. Caùch choã nghe, khoâng caùch choã thaáy, phaïm Thaâu-lan-giaù. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: l. Hai Tyø-kheo-ni cuøng loäi qua nöôùc, khi xuoáng nöôùc, tuøy theo möùc nöôùc saâu caïn maø töø töø veùn y, ñôïi baïn ñi sau; khi vaøo nöôùc khoâng ñi nhanh, ñôïi baïn, khi leân bôø töø töø xoå y, ñôïi baïn; hoaëc vöôït qua baèng thaàn tuùc, baèng xe coä, hay baèng thuyeàn, baèng caàu. Hoaëc Tyø-kheo-ni ñoàng haønh qua ñôøi, hay thoâi tu, ñi sau, hoaëc bò giaëc daãn ñi, maïng naïn, phaïm haïnh naïn, naïn aùc thuù. Hoaëc bò cöôøng löïc baét, bò troùi daãn ñi. Hoaëc bò nöôùc cuoán troâi. Thaûy ñeàu khoâng phaïm. 2. Neáu, hai Tyø-kheo-ni vaøo xoùm, maø khi ñang ôû trong xoùm coù moät Tyø-kheo-ni ñoàng baïn qua ñôøi, hoaëc thoâi tu, hoaëc ñi xa, hoaëc bò giaëc daãn ñi, cho ñeán bò nöôùc cuoán troâi, nhö treân, thì khoâng phaïm. >. Neáu cuøng hai Tyø-kheo-ni nguû laïi ñeâm, duoãi caùnh tay ra phaûi ñuïng nhau; hoaëc moät Tyø-kheo-ni ñi ra ngoaøi ñaïi tieåu tieän, hoaëc thoï kinh, tuïng kinh; hoaëc öa ôû choã vaéng moät mình khi ñi kinh haønh; hoaëc vì Tyø-kheo-ni bò beänh, naáu canh, chaùo, côm; hoaëc qua ñôøi, thoâi tu, ñi xa, hoaëc bò giaëc daãn ñi, cho ñeán bò nöôùc cuoán troâi cuõng nhö treân, thì khoâng phaïm. 4. Hai Tyø-kheo-ni cuøng ñi khoâng caùch nhau choã thaáy choã nghe thì khoâng phaïm; hoaëc moät Tyø-kheo-ni ñi ra ngoaøi ñaïi tieåu tieän, hoaëc maïng chung, thoâi tu, hoaëc bò giaëc baét daãn ñi, cho ñeán bò nöôùc cuoán troâi, nhö treân, thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch664. 8. NHAÄN CUÛA NAM NHIEÃM TAÂM 665 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø,

giaù luùa gaïo nhaûy voït leân, trôû thaønh kham hieám, khaát thöïc khoù ñöôïc. Coù Tyø-kheo-ni vaøo thaønh khaát thöïc, mang baùt veà khoâng. Cuøng luùc aáy, Tyø-kheo-ni Ñeà-xaù Nan-ñaø ñeán giôø, ñaép y böng baùt, vaøo thaønh khaát thöïc, tuaàn töï ñeán nhaø

664. Baûn Haùn, heát quyeån 22. 665. Pali, bieät giôùi 5.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 >47

moät ngöôøi buoân, ñöùng im laëng. Tyø-kheo-ni Ñeà-xaù laø ngöôøi coù nhan saéc xinh ñeïp, neân ngöôøi buoân thaáy, lieàn ñeå yù coâ, vaø ñeán tröôùc maët hoûi: - A-di caàn gì? Ñeà-xaù traû lôøi: - Toâi muoán khaát thöïc. Nhaø buoân baûo: - Coâ ñöa baùt ñaây. Ñeà-xaù trao baùt. Nhaø buoân laáy côm canh ñöïng ñaày baùt, roài trao laïi cho Tyø-kheo-ni Ñeà-xaù. Sau ñoù, thöôøng xuyeân Ñeà-xaù cuõng maëc y böng baùt ñeán ñoù, im laëng ñöùng. Nhaø buoân cuõng laïi hoûi: - A-di caàn thöù gì? - Toâi caàn khaát thöïc. Nhaø buoân cuõng laïi laáy baùt ñöïng ñaày côm canh roài trao laïi cho Ñeàxaù. Caùc Tyø-kheo-ni thaáy vaäy hoûi: - Hieän nay nguõ coác khan hieám, khaát thöïc khoù ñöôïc. Haàu heát chuùng toâi mang baùt vaøo thaønh khaát thöïc, trôû veà baùt khoâng. Haèng ngaøy coâ ñi khaát thöïc, khi trôû veà ñeàu ñöôïc ñaày baùt. Lyù do naøo coâ ñöôïc nhö vaäy? Ñeà-xaù traû lôøi: - Caùc coâ khaát, cuõng coù theå ñöôïc vaäy. Laïi moät ngaøy khaùc, Tyø-kheo-ni Ñeà-xaù cuõng maëc y böng baùt ñeán nhaø ngöôøi buoân ñoù. Ngöôøi kia töø xa troâng thaáy Tyø-kheo-ni ñeán, lieàn töï tính nhaåm: Töø tröôùc ñeán nay ta ñaõ cho coâ ni naøy aên, tính theo giaù coù theå ñuû naêm traêm tieàn vaøng, baèng vôùi giaù mua moät ngöôøi nöõ. Vöøa nghó nhö vaäy xong, oâng ta lieàn ñeán tröôùc oâm coâ Tyø-kheo-ni, muoán haønh daâm. Tyø-kheo-ni kia lieàn keâu la: - Ñöøng laøm vaäy, ñöøng laøm vaäy! Ngöôøi laân caän lieàn hoûi: - Vöøa roài, sao coâ la lôùn theá? Ñeà-xaù traû lôøi: - Ngöôøi naøy baét toâi. Ngöôøi kia hoûi: - Sao oâng baét Tyø-kheo-ni? Ñaùp: - Toâi tröôùc sau cho Tyø-kheo-ni naøy aên, tính ra giaù trò baèng naêm traêm tieàn vaøng. Ñuû ñeå mua moät coâ gaùi. Neáu Tyø-kheo-ni naøy khoâng ham thích toâi, sao laïi nhaän ñoà aên cuûa toâi.

>48 BOÄ LUAÄT >

Ngöôøi kia hoûi: - Coù thaät vaäy khoâng coâ? Coâ traû lôøi: - Coù thaät vaäy. Ngöôøi kia hoûi: - Coâ bieát yù ngöôøi ta cho coâ aên khoâng? Ñaùp: Bieát. Ngöôøi kia noùi: - Coâ ñaõ bieát roài. Sao coøn keâu la? Baáy giôø, caùc Tyø-kheo-ni nghe bieát. Trong ñoù coù ngöôøi thieåu duïc, tri tuùc, bieát taøm quyù, hieàm traùch Tyø-kheo-ni Ñeà-xaù Nan-ñaø: Taïi sao Tyø- kheo-ni vôùi taâm nhieãm oâ nhaän thöùc aên cuûa ngöôøi cho coù taâm nhieãm oâ? Caùc Tyø-kheo-ni baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp caùc Taêng Tyø- kheo, quôû traùch Tyø-kheo-ni Ñeà-xaù Nan-ñaø: - Vieäc coâ laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Taïi sao ñem taâm nhieãm oâ thoï nhaän thöùc aên cuûa ngöôøi coù taâm nhieãm oâ? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Phaät baûo caùc Tyø-kheo: -

Tyø-kheo-ni Ñeà-xaù Nan-ñaø naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, coù taâm nhieãm oâ,666 ñeán ngöôøi nam cuõng coù taâm nhieãm oâ nhaän, thöù coù theå aên, thöùc aên vaø caùc vaät khaùc. Tyø-kheo-ni phaïm phaùp naøy laàn ñaàu, Taêng-giaø-baø-thi-sa, phaûi bò xaû trí. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo-ni khoâng bieát ngöôøi aáy coù taâm nhieãm oâ hay khoâng, sau môùi bieát hoï coù taâm nhieãm oâ, neân noùi mình phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa, hoaëc nghi. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng bieát thì khoâng phaïm. Töø nay veà sau neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, vôùi taâm nhieõm oâ, bieát ngöôøi nam coù taâm nhieãm oâ667 maø ñeán ngöôøi aáy nhaän, thöù coù theå aên, thöùc aên vaø caùc vaät khaùc. Tyø- 666. Taêng kyø: laäu taâm . Pali: avassut ā: sārattā apekkhavatī patibaddhacittā, taâm nhieãm duïc, töùc laø taâm tham luyeán, troâng chôø, ñaém nhieãm. 667. Taêng kyø: Tyø-kheo-ni khoâng coù laäu taâm; töø ngöôøi nam coù laäu taâm. Pali: bhikkhunī avassutā avassutass purisapugalassa hatthato, Tyø-kheo-ni coù taâm oâ nhieãm, (nhaän) töø tay ñaøn oâng coù taâm oâ nhieãm.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 >49

kheo-ni phaïm phaùp naøy laàn ñaàu, Taêng-giaø-baø-thi-sa, phaûi bò xaû trí. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Taâm nhieãm oâ: taâm nhieãm tröôùc duïc. Ngöôøi nam coù taâm nhieãm oâ: nam töû coù taâm nhieãm ñaém tröôùc duïc. Thöù coù theå aên: Thöùc aên baèng goác (cuû), thöùc aên baèng coïng, thöùc aên baèng laù, thöùc aên baèng boâng, thöùc aên baèng traùi, thöùc aên baèng daàu, thöùc aên baèng hoà ma, thöùc aên baèng haéc thaïch maät, thöùc aên baèng teá maït668. Thöùc aên: côm, baùnh boät, côm khoâ, caù vaø thòt669. Caùc vaät khaùc: vaøng, baïc, traân, baûo, ma ni, chaân chaâu, tyø löu ly, kha boái, bích ngoïc, san hoâ, hoaëc tieàn sinh töôïng kim. Tyø-kheo-ni vôùi taâm nhieãm oâ, bieát ngöôøi nam coù taâm nhieãm oâ, ñeán ngöôøi ñoù nhaän vaät coù theå aên vaø thöùc aên, cuøng caùc vaät duïng khaùc. Ngöôøi (nam) kia ñöa; (Tyø-kheo-ni) naøy nhaän, phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa. Ngöôøi (nam) naøy ñöa; (Tyø-kheo-ni) khoâng nhaän, Thaâu-lan-giaù. Phöông tieän muoán cho maø khoâng cho, hoaëc cuøng heïn, hoaëc (Tyø-kheo-ni) aên naên roài traû laïi; taát caû ñeàu Thaâu-lan-giaù. Con trai cuûa chö Thieân, con trai cuûa A-tu-la, con trai Caøn-thaùt-baø, con trai Daï-xoa, con trai Ngaï-quæ, suùc sinh ñöïc coù theå bieán hình; (Tyø- kheo-ni) ñeán nôi chuùng maø nhaän vaät coù theå aên vaø thöùc aên, cuøng caùc vaät khaùc; keû kia ñöa, (Tyø-kheo-ni) naøy nhaän, Thaâu-lan-giaù. Vôùi loaøi khoâng theå bieán hình, (Tyø-kheo-ni) phaïm Ñoät-kieát-la. Ñeán nôi ngöôøi nöõ coù taâm nhieãm nhaän vaät coù theå aên vaø thöùc aên, cuøng caùc vaät khaùc, Ñoät-kieát-la. Taâm nhieãm oâ töôûng laø taâm nhieãm oâ, Taêng-giaø-baø-thi-sa. Taâm nhieãm oâ, Thaâu-lan-giaù. Taâm khoâng nhieãm oâ, töôûng laø taâm nhieåm oâ, Thaâu-lan-giaù. Taâm khoâng nhieãm oâ, nghi, Thaâu-lan-giaù. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Tröôùc khoâng bieát, hoaëc mình khoâng coù taâm nhieãm oâ, ngöôøi

kia cuõng khoâng coù taâm nhieãm oâ, thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo böùc baùch.

668. Ñaây chæ loaïi thöùc aên cöùng khö-ñaø-ni, xem Phaàn I, cht. l88, Ch.v Ba-daät-ñeà >5. Pali: khādanīyam. 669. Ñaây chæ loaïi thöùc aên meàm, hay chaùnh thöïc, hay boà-xaø-ni; xem Phaàn I, cht. l80, Ch.v Ba- daät-ñeà >5. Pali: bhojanīyam

>50 BOÄ LUAÄT >

9. TAÙN TRÔÏ NI KHAÁT THÖÏC BAÁT CHÍNH670 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, giaù luùa gaïo nhaûy voït, khaát caàu khoù ñöôïc, caùc Tyø-kheo-ni vaøo thaønh khaát thöïc, mang baùt khoâng veà. Tyø-kheo-ni Ñeà-xaù Nan-ñaø vaøo thaønh khaát thöïc cuõng mang baùt khoâng veà. Caùc Tyø-kheo-ni hoûi Tyø-kheo-ni Ñeà-xaù Nan-ñaø: - Thöôøng khi coâ khaát thöïc mang veà ñaày baùt, taïi sao nay mang baùt khoâng veà, khaát thöïc khoù ñöôïc chaêng? Ñeà-xaù traû lôøi: - Thaät vaäy. Chö ni hoûi: - Taïi sao vaäy? Ñeà-xaù noùi: - Naøy, caùc coâ! Tröôùc ñaây toâi thöôøng ñeán nôi nhaø ngöôøi thöông gia xin, neân deã daøng ñöôïc. Nay toâi khoâng ñeán ñoù, neân xin khoù ñöôïc. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo-ni, Thaâu-la-nan-ñaø vaø meï cuûa Tyø- kheo-ni Ñeà-xaù noùi vôùi Tyø-kheo-ni Ñeà-xaù: - Daàu cho ngöôøi kia coù taâm nhieãm oâ hay khoâng coù taâm nhieãm oâ, can heä gì ñeán coâ? Mieãn coâ, töï mình khoâng coù taâm nhieãm oâ, thì khi nhaän ñöôïc thöùc aên, cöù thanh tònh maø nhaän, coù sao ñaâu? Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni, Thaâu-la-nan-ñaø vaø meï cuûa ni Ñeà-xaù: Sao caùc coâ noùi vôùi ni Ñeà-xaù, “Daàu cho ngöôøi kia coù taâm nhieãm oâ hay khoâng coù taâm nhieãm oâ, can heä gì ñeán coâ? Mieãn coâ, töï mình khoâng coù taâm nhieãm oâ, thì khi nhaän ñöôïc thöùc aên, cöù thanh tònh maø nhaän, coù sao ñaâu?” Caùc Tyø-kheo-ni baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch luïc quaàn, Thaâu-la-nan-ñaø vaø meï cuûa Tyø-kheo-ni Ñeà-xaù. - Vieäc caùc coâ laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Sao caùc coâ noùi vôùi ni Ñeà-xaù, “Daàu cho ngöôøi kia coù taâm nhieãm oâ hay khoâng coù taâm nhieãm oâ, can heä gì ñeán coâ? Mieãn coâ, töï mình khoâng coù taâm nhieãm oâ, thì khi nhaän ñöôïc thöùc aên, cöù thanh tònh maø nhaän, coù sao ñaâu?”

670. Pali, bieät giôùi 8.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 >5l

Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch luïc quaàn, Thaâu-la-nan-ñaø vaø meï cuûa ni Ñeà-xaù roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng Tyø-kheo-ni naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu

chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, daïy Tyø-kheo-ni noùi nhö vaày: “Ñaïi tyû, ngöôøi kia coù taâm nhieãm oâ hay khoâng coù taâm nhieãm oâ, can heä gì ñeán coâ? Mieãn coâ, töï mình khoâng coù taâm nhieãm oâ, thì khi nhaän ñöôïc thöùc aên, cöù thanh tònh maø nhaän.” Tyø-kheo-ni phaïm phaùp naøy laàn ñaàu, Taêng-giaø-baø-thi-sa, phaûi bò xaû trí67l. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Tyø-kheo-ni kia noùi vôùi Tyø-kheo-ni: Ñaïi tyû, ngöôøi kia coù taâm nhieãm oâ hay khoâng coù taâm nhieãm oâ, can heä gì ñeán coâ? Mieãn coâ, töï mình khoâng coù taâm nhieãm oâ, thì khi nhaän ñöôïc thöùc aên, cöù thanh tònh maø nhaän. Noùi roõ raøng, phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa. Noùi khoâng roõ raøng, phaïm Thaâu-lan- giaù. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: hoaëc noùi vui chôi, noùi gaáp voäi, noùi moät mình, noùi trong moäng, hay muoán noùi vieäc naøy nhaàm noùi vieäc khaùc thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 10. PHAÙ HOAØ HIEÄP TAÊNG* Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong nuùi Kyø-xaø-quaät, taïi thaønh La-duyeät. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy672 taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, baûo caùc Tyø-kheo: - Töø nay veà sau, ta vì Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, muoán phaù hoaïi hoøa hôïp taêng, tieán haønh phaù hoaïi hoøa hôïp taêng, chaáp chaët phaùp phaù hoøa hôïp taêng, kieân trì khoâng boû. Caùc Tyø-kheo-ni kia neân can giaùn Tyø-kheo naøy: “Ñaïi tyû chôù phaù hoøa

67l. Caùc boä gioáng nhau. Rieâng Taêng kyø (T22nl425, tr.52lc5): Tyø-kheo-ni (noùi nhö vaäy), sau ba laàn ñöôïc can giaùn maø khoâng boû, Taêng-giaø-baø-thi-sa 672. Thoâng giôùi, duyeân khôûi, xem Phaàn I, Ch. ii Taêng-giaø-baø-thi-sa l0.

>52 BOÄ LUAÄT >

hôïp Taêng, chôù tieán haønh phaù hoaïi hoøa hieäp taêng, chôù chaáp chaët phaù hoaïi hoøa hôïp Taêng kieân trì khoâng boû. Ñaïi tyû, neân cuøng Taêng hoøa hôïp, vì cuøng Taêng hoøa hôïp, hoan hyû khoâng tranh chaáp, ñoàng moät thaày hoïc, hoøa hôïp nhö nöôùc vôùi söõa thì ôû trong Phaät phaùp môùi coù söï taêng ích, soáng an laïc.” Tyø-kheo-ni aáy khi ñöôïc can giaùn nhö vaäy ba laàn cho boû vieäc aáy. Cho ñeán ba laàn can giaùn, boû thì toát, neáu khoâng boû, Tyø-kheo-ni naøy phaïm ba phaùp Taêng-giaø-baø-thi-sa, caàn xaû trí.67> 11. TUØY THUAÄN PHAÙ TAÊNG* Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong nuùi Kyø-xaø-quaät, taïi thaønh La-duyeät. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy674 taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, baûo caùc Tyø-kheo: - Töø nay veà sau, ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, coù beø ñaûng töø moät, hoaëc hai, hoaëc ba, cho ñeán voâ soá. Caùc Tyø-kheo-ni beø ñaûng aáy noùi vôùi caùc Tyø-kheo-ni: “Ñaïi tyû, chôù can giaùn Tyø-kheo-ni aáy. Tyø-kheo-ni aáy laø Tyø-kheo-ni noùi nhö phaùp. Tyø-kheo-ni aáy laø Tyø-kheo-ni noùi nhö luaät. Nhöõng ñieàu Tyø-kheo-ni aáy noùi, chuùng toâi öa thích.

Nhöõng ñieàu Tyø-kheo-ni aáy noùi chuùng toâi chaáp nhaän.” Chuùng Tyø-kheo-ni neân noùi vôùi Tyø-kheo-ni beø ñaûng aáy: “Ñaïi tyû chôù noùi nhö vaày: “Tyø-kheo-ni aáy laø Tyø-kheo-ni noùi nhö phaùp. Tyø-kheo- ni aáy laø Tyø-kheo-ni noùi nhö luaät. Nhöõng ñieàu Tyø-kheo-ni aáy noùi chuùng toâi öa thích. Nhöõng ñieàu Tyø-kheo-ni aáy noùi laø chuùng toâi chaáp nhaän.” Taïi sao vaäy? Nhöõng ñieàu Tyø-kheo-ni aáy noùi laø phi phaùp, laø phi luaät. Ñaïi tyû, chôù phaù hoaïi hoøa hôïp Taêng. Caùc coâ neân hoan hyû hoøa hôïp Taêng. Ñaïi tyû cuøng Taêng hoøa hôïp, hoan hyû, khoâng tranh chaáp, ñoàng hoïc moät thaày, hoøa hôïp nhö nöôùc vôùi söõa, ôû trong Phaät phaùp môùi coù taêng ích an laïc.” Caùc Tyø-kheo-ni beø ñaûng ñöôïc can giaùn nhö vaäy maø kieân trì khoâng boû. Chuùng Tyø-kheo-ni kia neân can giaùn ba laàn cho boû vieäc naøy. Cho ñeán ba laàn can giaùn, boû thì toát. Neáu khoâng boû, Tyø-kheo-ni naøy phaïm ba phaùp Taêng-giaø-baø-thi-sa, caàn xaû trí. 12. OÂ THA GIA* Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi

67>. Haùn: phaïm tam phaùp öng xaû Taêng-giaø-baø-thi-sa Nguõ phaàn: tam giaùn phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa khaû hoái quaù . Pali, khoâng coù giôùi vaên cho thoâng giôùi naøy. Tham khaûo bieät giôùi 7 (Vin.iv. 2>6): yāvatatiyakam dhammam āpannā nissaraaīyan sanghādisesam, phaïm phaùp naày, (ñöôïc can giaùn) cho ñeán laàn thöù ba, Taêng-giaø- baø-thi-sa caàn xaû trí 674. Thoâng giôùi, duyeân khôûi, xem Phaàn I, Ch.ii Taêng-giaø-baø-thi-sa ll

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 >5>

nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy675 taäp hôïp Taêng Tyø-kheo baûo caùc Tyø-kheo: - Töø nay veà sau, ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, nöông töïa nôi laøng xoùm hoaëc nôi thaønh aáp maø laøm hoen oá nhaø ngöôøi, coù haønh vi xaáu. Söï laøm hoen oá nhaø ngöôøi moïi ngöôøi ñeàu thaáy ñeàu nghe; haønh vi xaáu moïi ngöôøi ñeàu thaáy ñeàu nghe. Tyø- kheo-ni naøy neân can giaùn Tyø-kheo-ni kia: “Ñaïi tyû, coâ laøm hoen oâ nhaø ngöôøi, coù haønh vi xaáu, söï laøm hoen oá nhaø ngöôøi moïi ngöôøi ñeàu thaáy ñeàu nghe; haønh vi xaáu moïi ngöôøi ñeàu thaáy ñeàu nghe. Ñaïi tyû, coâ laøm hoen oá nhaø ngöôøi, coù haønh vi xaáu, nay neân xa lìa xoùm laøng naøy, khoâng neân ôû nôi ñaây nöõa.” Tyø-kheo-ni aáy noùi vôùi Tyø-kheo-ni kia: “Ñaïi tyû, caùc Tyø-kheo-ni coù thieân vò, coù thuø nghòch, coù sôï haõi, coù baát minh. Vì coù Tyø-kheo-ni ñoàng toäi nhö vaäy maø coù ngöôøi bò ñuoåi coù ngöôøi khoâng bò ñuoåi.” Caùc Tyø-kheo-ni neân traû lôøi Tyø-kheo-ni aáy: “Ñaïi tyû, coâ chôù noùi: “Caùc Tyø-kheo-ni coù thieân vi, coù thuø nghòch, coù sôï haõi, coù baát minh. Vì coù Tyø-kheo-ni ñoàng toäi nhö vaäy maø coù ngöôøi bò ñuoåi coù ngöôøi khoâng bò ñuoåi. Taïi sao vaäy? Caùc Tyø-kheo-ni khoâng coù thieân vò, khoâng coù thuø nghòch, khoâng coù sôï haõi, khoâng coù baát minh. Tyø-kheo-ni ñoàng toäi nhö vaäy, khoâng coù ngöôøi bò ñuoåi, khoâng coù ngöôøi khoâng bò ñuoåi, maø vì ñaïi tyû, laø ngöôøi laøm hoen oá nhaø ngöôøi, coù haønh vi xaáu. Söï laøm hoen oá nhaø ngöôøi moïi ngöôøi ñeàu thaáy ñeàu nghe.” Khi caùc Tyø-kheo-ni naøy can giaùn maø Tyø-kheo-ni kia kieân trì khoâng boû,

caùc Tyø-kheo-ni naøy neân can giaùn ba laàn cho boû vieäc naøy. Cho ñeán ba laàn can giaùn, boû thì toát; khoâng boû, Tyø-kheo-ni naøy phaïm ba phaùp Taêng-giaø-baø-thi-sa, caàn xaû trí. 13. AÙC TAÙNH BAÁT THOÏ GIAÙN NGÖÕ* Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Cuø-sö-la, taïi Caâu-thieåm-di. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy676 taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, baûo caùc Tyø-kheo: - Töø nay veà sau, ta vì Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, coù taùnh ngoan coá khoâng nghe lôøi ngöôøi khuyeân, ñaõ ñöôïc caùc Tyø-kheo-ni khuyeân can nhö phaùp veà nhöõng ñieàu trong hoïc

675. Thoâng giôùi, duyeân khôûi, xem Phaàn I, Ch.ii Taêng-giaø-baø-thi-sa l2 676. Thoâng giôùi, duyeân khôûi, xem Phaàn I Ch.ii Taêng-giaø-baø-thi-sa l>

>54 BOÄ LUAÄT >

giôùi, töï thaân khoâng nhaän lôøi can giaùn, laïi noùi: “Caùc ñaïi tyû, chôù noùi vôùi toâi ñieàu gì hoaëc toát, hoaëc xaáu, toâi cuõng khoâng noùi vôùi caùc ñaïi tyû ñieàu gì hoaëc toát hoaëc xaáu. Caùc ñaïi tyû haõy thoâi, chôù can giaùn toâi.” Caùc Tyø-kheo-ni naøy neân can giaùn Tyø-kheo-ni kia: “Ñaïi tyû, coâ chôù töï thaân khoâng nhaän lôøi can giaùn. Ñaïi tyû, haõy töï thaân nhaän lôøi can giaùn. Ñaïi tyû nhö phaùp can giaùn caùc Tyø-kheo-ni. Caùc Tyø-kheo-ni cuõng seõ nhö phaùp can giaùn ñaïi tyû. Nhö vaäy, chuùng ñeä töû Phaät ñöôïc taêng ích laàn löôït can giaùn laãn nhau, laàn löôït chæ baûo cho nhau, laàn löôït phaùt loà vôùi nhau.” Khi Tyø-kheo-ni naøy ñöôïc can giaùn nhö vaäy, kieân trì khoâng boû, caùc Tyø- kheo-ni neân can giaùn ba laàn cho boû vieäc naøy. Cho ñeán ba laàn can giaùn, boû thì toát; khoâng boû, Tyø-kheo-ni naøy phaïm ba phaùp Taêng-giaø-baø-thi-sa, caàn xaû trí. 14. TÖÔNG THAÂN TÖÔNG TRÔÏ AÙC HAØNH677 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, coù hai Tyø-kheo-ni, moät teân laø Toâ-ma, moät teân laø Baø-phaû-di, cuøng soáng gaàn guõi vôùi nhau, cuøng laøm vieäc aùc, tieáng xaáu ñoàn khaép, hoã töông cuøng che daáu toäi loãi cho nhau. Caùc Tyø-kheo-ni noùi: - Ñaïi tyû, hai vò chôù neân gaàn guõi nhau, cuøng nhau laøm vieäc aùc, tieáng xaáu ñoàn vang, laàn löôït cuøng che daáu toäi loãi cho nhau. Hai vò, neáu khoâng gaàn guõi aên ôû vôùi nhau, laøm caùc vieäc aùc, tieáng xaáu ñoàn khaép, laàn löôït che daáu toäi loãi cho nhau, thì ôû trong Phaät phaùp môùi coù taêng ích, soáng an laïc. Nhöng hoï vaãn coá chaáp, khoâng chòu caûi hoái. Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù cô hieàm Tyø-kheo-ni Toâ-ma vaø Baø-phaû-di: Taïi sao hai coâ cuøng nhau gaàn guõi, cuøng laøm vieäc aùc, tieáng xaáu ñoàn khaép, laàn löôït cuøng che daáu toäi loãi cho nhau? Caùc Tyø-kheo-ni ñaõ khuyeân raèng, “Ñaïi tyû, hai vò chôù neân gaàn guõi nhau, cuøng nhau laøm vieäc aùc, tieáng xaáu ñoàn vang, laàn löôït cuøng che daáu toäi loãi cho nhau. Hai vò, neáu khoâng gaàn guõi aên ôû vôùi nhau, laøm caùc vieäc aùc, tieáng xaáu ñoàn khaép, laàn löôït che daáu toäi loãi cho nhau, thì ôû trong Phaät phaùp môùi coù taêng ích, soáng an laïc.” Nhöng caùc vò vaãn coá chaáp khoâng chòu caûi hoái! Caùc

Tyø-kheo-ni baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Phaät. Ñöùc Phaät vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp caùc Tyø-kheo, quôû traùch Tyø-kheo-ni Toâ-ma vaø Baø-phaû-di: - Vieäc caùc coâ laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm

677. Pali, bieät giôùi 9.

ñieàu khoâng neân laøm. Taïi sao hai coâ cuøng nhau gaàn guõi, cuøng laøm vieäc aùc, tieáng xaáu ñoàn khaép, laàn löôït cuøng che daáu toäi loãi cho nhau? Caùc Tyø-kheo-ni ñaõ khuyeân raèng, “Ñaïi tyû, hai coâ chôù neân gaàn guõi nhau, cuøng laøm ñieàu aùc, tieáng xaáu ñoàn khaép, laàn löôït che daáu toäi loãi cho nhau. Neáu, hai coâ khoâng gaàn guõi nhau, cuøng laøm vieäc aùc, tieáng xaáu ñoàn vang, cuøng nhau che daáu toäi loãi nhau thì ôû trong Phaät phaùp coù taêng ích, soáng an laïc.” Nhöng caû hai vaãn coá chaáp khoâng chòu caûi hoái. Theá laø sao? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, baûo caùc Tyø- kheo: - Cho pheùp Taêng trao cho Tyø-kheo-ni Toâ-ma vaø Baø-phaû-di phaùp can giaùn cho boû vieäc naøy, baèng baïch töù yeát-ma. Neân can giaùn nhö vaày: Trong ni chuùng, sai moät vò coù theå taùc phaùp yeát-ma, theo söï vieäc treân taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi tyû Taêng, xin laéng nghe. Tyø-kheo-ni Toâ-ma vaø Baø-phaû-di naày soáng gaàn guõi nhau, cuøng nhau laøm vieäc xaáu, tieáng xaáu ñoàn khaép, hoã töông che daáu toäi loãi cho nhau. Caùc Tyø-kheo-ni khaùc ñaõ can giaùn: “Ñaïi tyû, hai coâ chôù neân soáng gaàn guõi nhau, cuøng nhau laøm vieäc xaáu, tieáng xaáu ñoàn khaép; ñöøng hoã töông che daáu toäi loãi cho nhau. Neáu, hai coâ khoâng cuøng nhau gaàn guõi, cuøng nhau laøm xaáu, tieáng xaáu ñoàn khaép, thì ôû trong Phaät phaùp coù söï taêng ích, soáng an laïc.” Nhöng hoï vaãn coá chaáp khoâng chòu caûi hoái. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän trao cho Tyø-kheo-ni Toâ-ma vaø Baø-phaû-di phaùp can giaùn cho boû vieäc naøy, noùi: “Ñaïi tyû, hai coâ chôù neân soáng gaàn guõi nhau, cuøng nhau laøm vieäc xaáu, tieáng xaáu ñoàn khaép; ñöøng hoã töông che daáu toäi loãi cho nhau. Neáu, hai coâ khoâng cuøng nhau gaàn guõi, cuøng nhau laøm xaáu, tieáng xaáu ñoàn khaép, thì ôû trong Phaät phaùp coù söï taêng ích, soáng an laïc.” Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi tyû Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo-ni Toâ-ma vaø Baø-phaû-di naøy cuøng nhau gaàn guõi cuøng nhau laøm xaáu, tieáng xaáu ñoàn khaép, laàn löôït cuøng nhau che daáu toäi loãi. Caùc Tyø-kheo-ni khaùc ñaõ noùi: “Ñaïi tyû, hai coâ chôù neân soáng gaàn guõi nhau, cuøng nhau laøm vieäc xaáu, tieáng xaáu ñoàn khaép; ñöøng hoã töông che daáu toäi loãi cho nhau. Neáu, hai coâ khoâng cuøng nhau gaàn guõi, cuøng nhau laøm xaáu, tieáng xaáu ñoàn khaép, thì ôû trong Phaät phaùp coù söï taêng ích, soáng an laïc.” Nhöng hoï vaãn coá chaáp khoâng chòu caûi hoái. Nay, Taêng trao cho Tyø-kheo-ni Toâ-ma vaø Baø-phaû-di phaùp can giaùn cho boû vieäc naøy, noùi: “Ñaïi tyû, hai coâ chôù neân soáng gaàn guõi nhau, cuøng nhau laøm vieäc xaáu, tieáng xaáu ñoàn khaép; ñöøng hoã töông che daáu toäi loãi cho nhau. Neáu, hai coâ khoâng cuøng nhau gaàn guõi, cuøng nhau laøm xaáu,

tieáng xaáu ñoàn khaép, thì ôû trong Phaät phaùp coù söï taêng ích, soáng an laïc.”

>56 BOÄ LUAÄT >

Caùc ñaïi tyû naøo chaáp thuaän Taêng trao cho Tyø-kheo-ni Toâ-ma vaø Baø-phaû- di phaùp can ngaên cho boû vieäc naøy, thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn thöù nhaát. (Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy). - Taêng ñaõ chaáp thuaän trao cho Tyø-kheo-ni Toâ-ma vaø Baø-phaû-di phaùp can giaùn cho boû vieäc naøy roài. Taêng chaáp nhaän neân im laëng. Ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Taêng taùc phaùp can giaùn baïch töù yeát-ma roài, caùc Tyø-kheo-ni baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo, ñeán baïch leân Ñöùc Phaät. Ñöùc Phaät daïy: Neáu coù Tyø-kheo-ni naøo nhö caùc Tyø-kheo-ni naøy thì Taêng Tyø-kheo- ni cuõng seõ trao cho phaùp quôû traùch can giaùn baïch töù yeát-ma nhö vaäy. - Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, gaàn guõi soáng chung, cuøng nhau laøm haïnh aùc, tieáng xaáu ñoàn khaép, laàn löôït che giaáu toäi loãi cho nhau. Caùc Tyø-kheo- ni naøy neân can giaùn Tyø-kheo-ni kia: “Ñaïi tyû, caùc coâ chôù gaàn guõi soáng chung, cuøng nhau laøm haïnh aùc, tieáng aùc ñoàn khaép, cuøng nhau che toäi. Neáu caùc coâ khoâng gaàn guõi soáng chung thì trong Phaät phaùp ñöôïc taêng ích, soáng an laïc.” Khi Tyø-kheo-ni naøy can giaùn, Tyø-kheo-ni kia, kieân trì khoâng boû. Tyø-kheo-ni naøy neân can giaùn ba laàn cho boû vieäc aáy. Cho ñeán ba laàn can giaùn, boû thì toát; neáu khoâng boû, Tyø-kheo-ni kia phaïm ba phaùp Taêng-giaø-baø-thi-sa, caàn xaû trí. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Gaàn guõi: thöôøng cuøng nhau vui ñuøa, thöôøng cuøng nhau giöõn côït, thöôøng cuøng nhau noùi chuyeän. Haïnh aùc: töï mình troàng boâng, troàng caây, daïy ngöôøi troàng. Töï mình töôùi nöôùc, daïy ngöôøi töôùi. Töï mình haùi hoa, daïy ngöôøi haùi hoa. Töï mình laøm traøng hoa, daïy ngöôøi laøm. Töï mình duøng chæ xaâu, daïy ngöôøi xaâu. Töï mình mang ñi, daïy ngöôøi mang ñi. Töï mình caàm traøng hoa ñi, daïy ngöôøi caàm ñi. Töï mình laáy chæ xaâu caàm ñi, daïy ngöôøi laáy chæ xaâu caàm ñi. Hoaëc ôû trong thoân cuøng ngöôøi, cuøng nam töû ñöùng ngoài chung chaï, aên uoáng chung moät ñoà ñöïng, noùi cöôøi, vui ñuøa, töï mình ca muùa haùt xöôùng, hoaëc ngöôøi khaùc laøm mình xöôùng hoïa, hoaëc noùi loái, hoaëc ñaùnh troáng, thoåi oáng tieâu, laøm tieáng keâu cuûa con chim töôùc, hay caùc loaøi chim, hoaëc nhaûy, hoaëc ñi khaäp kheånh, hoaëc thoåi ñòch, hoaëc töï uoán eùo thaân hình, hoaëc thoï nhaän söï ngaém nghía giöõn chôi…

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 >57

Tieáng aùc: töùc lôøi noùi xaáu ñoàn khaép boán phöông, khoâng choã naøo khoâng nghe. Toäi: che daáu caùc toäi khaùc, tröø taùm phaùp Ba-la-di. Neáu Tyø-kheo-ni cuøng nhau gaàn guõi, cuøng nhau laøm aùc, tieáng aùc ñoàn khaép, cuøng nhau che toäi loãi. Caùc Tyø-kheo-ni khaùc neân can giaùn Tyø-kheo-ni naøy: Caùc ñaïi tyû! Caùc coâ chôù neân cuøng nhau gaàn guõi, cuøng nhau laøm aùc, tieáng aùc vang khaép, cuøng nhau che toäi cho nhau. Neáu, caùc coâ khoâng cuøng nhau gaàn guõi cuøng nhau laøm aùc, tieáng aùc ñoàn khaép, thì ôû trong Phaät phaùp ñöôïc taêng

ích, soáng an laïc. Caùc coâ neân chaám döùt vieäc naøy, ñöøng ñeå cho Taêng phaûi quôû traùch can giaùn maø phaïm toäi troïng. Neáu hoï nghe lôøi thì toát, baèng khoâng nghe lôøi thì neân taùc baïch. Taùc baïch roài neân noùi: Naøy coâ, toâi ñaõ taùc baïch roài, coøn caùc phaùp yeát-ma nöõa. Coâ neân boû vieäc naøy, ñöøng ñeå Taêng phaûi quôû traùch can giaùn maø phaïm troïng toäi. Neáu nghe theo lôøi thì toát, baèng khoâng nghe theo lôøi thì neân taùc phaùp sô yeát-ma. Taùc phaùp sô yeát-ma roài, neân noùi laïi: Naày coâ, toâi ñaõ taùc baïch vaø sô yeát-ma roài, coøn hai yeát-ma nöõa. Coâ neân boû vieäc naøy, ñöøng ñeå Taêng phaûi quôû traùch can giaùn, maø phaïm troïng toäi. Neáu nghe theo lôøi thì toát, baèng khoâng nghe theo thì taùc yeát-ma laàn thöù hai. Taùc yeát-ma laàn thöù hai roài, laïi neân noùi: Naày coâ, toâi ñaõ taùc baïch vaø yeát-ma hai laàn roài, coøn laïi moät phaùp yeát-ma nöõa. Coâ neân boû vieäc naøy, ñöøng ñeå Taêng phaûi quôû traùch can giaùn maø phaïm troïng toäi. Neáu hoï nghe theo thôøi toát, baèng khoâng nghe theo, yeát-ma laàn thöù ba xong, phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa. Taùc baïch xong, hai yeát-ma, roài boû thì phaïm ba Thaâu-lan-giaù. Baïch xong, moät yeát-ma roài boû phaïm hai Thaâu-lan-giaù. Baïch xong roài boû, phaïm moät Thaâu-lan-giaù. Chöa baïch xong, boû thì phaïm Ñoät-kieát-la. Tröôùc khi chöa baïch cuøng nhau gaàn guõi, cuøng nhau laøm haïnh aùc, tieáng aùc ñoàn ñaõi, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo tuøy theo ñoù maø phaïm. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: khi môùi baét ñaàu noùi lieàn boû; hoaëc taùc phaùp quôû traùch phi phaùp bieät chuùng, phi phaùp hoøa hôïp chuùng, phaùp bieät chuùng, tôï phaùp bieät chuùng, tôï phaùp hoøa hôïp chuùng, phi phaùp phi luaät phi Phaät daïy baûo maø quôû traùch, hoaëc taát caû khoâng quôû traùch can giaùn. Thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo böùc baùch.

>58 BOÄ LUAÄT >

15. TAÙN TRÔÏ AÙC HAØNH678 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, hai Tyø-kheo-ni Toâ-ma vaø Baø-phaû-di bò Taêng quôû traùch can giaùn roài, nhoùm saùu Tyø-kheo-ni, Tyø-kheo-ni Thaâu-lan-nan-ñaø baûo hoï: Hai coâ neân cuøng soáng vôùi nhau. Taïi sao vaäy? Vì toâi cuõng thaáy caùc Tyø-kheo-ni khaùc cuøng soáng vôùi nhau, gaàn guõi nhau, cuøng laøm haïnh aùc, tieáng aùc ñoàn khaép, che toäi cho nhau. Chuùng Taêng vì thuø haän neân baûo caùc coâ soáng rieâng. Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni vaø Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø: Taêng ñaõ trao cho Tyø-kheo-ni Toâ-ma vaø Baø-phaû-di phaùp quôû traùch can giaùn roài, taïi sao caùc coâ baûo hoï: “Caùc coâ neân cuøng ôû vôùi nhau. Taïi sao vaäy? Vì toâi cuõng thaáy caùc Tyø-kheo-ni khaùc cuøng ôû vôùi nhau, gaàn guõi nhau, cuøng laøm haïnh aùc, tieáng aùc ñoàn khaép, che toäi cho nhau. Chuùng Taêng vì thuø haän neân baûo caùc coâ soáng rieâng.” Caùc Tyø-kheo-ni baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch luïc quaàn vaø Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø: -

Taêng ñaõ vì Tyø-kheo-ni Toâ-ma vaø Baø-phaû-di taùc phaùp quôû traùch can giaùn, taïi sao caùc coâ laïi baûo hoï: “Caùc coâ neân cuøng ôû vôùi nhau. Taïi sao vaäy? Vì toâi cuõng thaáy caùc Tyø-kheo-ni khaùc cuøng ôû vôùi nhau, gaàn guõi nhau, cuøng laøm haïnh aùc, tieáng aùc ñoàn khaép, che toäi cho nhau. Chuùng Taêng vì thuø haän neân baûo caùc coâ soáng rieâng.”? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø- kheo-ni vaø Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø roài baûo caùc Tyø-kheo: Cho pheùp Taêng Tyø-kheo-ni trao cho nhoùm saùu Tyø-kheo-ni vaø Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø phaùp quôû traùch baèng baïch töù yeát-ma. Neân can giaùn nhö vaày: Trong ni chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc phaùp yeát-ma, theo söï vieäc treân tac baïch: - Ñaïi tyû taêng, xin laéng nghe! Nhoùm saùu Tyø-kheo-ni vaø Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø naøy, Taêng ñaõ trao cho Tyø-kheo-ni Toâ-ma vaø Baø-phaû- di phaùp can giaùn quôû traùch maø hoï laïi baûo: “Caùc coâ neân cuøng soáng vôùi nhau. Taïi sao vaäy? Vì toâi cuõng thaáy caùc Tyø-kheo-ni khaùc cuøng soáng vôùi nhau, gaàn guõi nhau, cuøng laøm haïnh aùc, tieáng aùc ñoàn khaép, che toäi cho nhau. Chuùng Taêng vì thuø haän neân baûo caùc coâ soáng rieâng.” Neáu

678. Pali, bieät giôùi l0.

thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, trao cho nhoùm saùu Tyø-kheo-ni vaø Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø phaùp quôû traùch, cho boû vieäc naøy, noùi: “Caùc coâ ñöøng noùi nhö vaày: “Caùc coâ ñöøng soáng rieâng, neân soáng chung.” Cuõng ñöøng noùi: “Toâi cuõng thaáy caùc Tyø-kheo-ni khaùc cuøng soáng vôùi nhau, gaàn guõi nhau, cuøng laøm haïnh aùc, tieáng aùc ñoàn khaép, che toäi cho nhau. Chuùng Taêng vì thuø haän neân baûo caùc coâ soáng rieâng.” Nhöng chæ coù hai Tyø-kheo-ni naøy cuøng nhau gaàn guõi, laøm haïnh aùc, tieáng xaáu ñoàn khaép, che toäi cho nhau chöù khoâng coù coâ naøo nöõa. Neáu, Tyø-kheo-ni khoâng gaàn guõi nhau, cuøng laøm haïnh aùc, tieáng xaáu ñoàn khaép thì ôû trong Phaät phaùp môùi coù taêng ích, soáng an laïc. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi tyû Taêng, xin laéng nghe! Nhoùm saùu Tyø-kheo-ni vaø Tyø-kheo- ni Thaâu-la-nan-ñaø naøy, Taêng ñaõ trao cho Tyø-kheo-ni Toâ-ma vaø Baø-phaû- di pheùp can giaùn maø hoï laïi baûo: “Caùc coâ neân cuøng soáng vôùi nhau. Taïi sao vaäy? Vì toâi cuõng thaáy caùc Tyø-kheo-ni khaùc cuøng soáng vôùi nhau, gaàn guõi nhau, cuøng laøm haïnh aùc, tieáng aùc ñoàn khaép, che toäi cho nhau. Chuùng Taêng vì thuø haän neân baûo caùc coâ soáng rieâng.” Nay Taêng trao cho nhoùm saùu Tyø-kheo-ni vaø Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø phaùp quôû traùch cho boû vieäc naøy, baûo: “Caùc coâ ñöøng noùi nhö vaày: “Caùc coâ ñöøng soáng rieâng, neân soáng chung.” Cuõng ñöøng noùi: “Toâi cuõng thaáy caùc Tyø-kheo-ni khaùc cuøng soáng vôùi nhau, gaàn guõi nhau, cuøng laøm haïnh aùc, tieáng aùc ñoàn khaép, che toäi cho nhau. Chuùng Taêng vì thuø haän neân baûo caùc coâ soáng rieâng.” Nhöng chæ coù hai Tyø-kheo-ni naøy cuøng nhau gaàn guõi, laøm haïnh aùc, tieáng xaáu ñoàn khaép, che toäi cho nhau chöù khoâng coù coâ naøo nöõa. Neáu Tyø-kheo-ni khoâng gaàn guõi nhau, cuøng laøm haïnh aùc,

tieáng xaáu ñoàn khaép thì ôû trong Phaät phaùp coù Taêng ích, soáng an laïc.” - Caùc ñaïi tyû naøo chaáp thuaän Taêng vì nhoùm saùu Tyø-kheo-ni vaø Tyø- kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø taùc phaùp quôû traùch can giaùn cho boû vieäc naøy thì im laëng, vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn ñaàu. (Yeát-ma laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy). - Taêng ñaõ chaáp thuaän quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni vaø Tyø-kheo- ni Thaâu-la-nan-ñaø khieán cho boû vieäc naøy roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Taêng ñaõ vì nhoùm saùu Tyø-kheo-ni vaø Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø taùc phaùp can giaùn quôû traùch baèng phaùp baïch töù yeát-ma roài, caùc Tyø-kheo ñeán baïch Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân daïy: - Neáu coù Tyø-kheo-ni naøo nhö vaäy, Taêng cuõng seõ taùc phaùp quôû traùch cho boû vieäc aáy baèng baïch töù yeát-ma nhö vaäy. - Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm cuù nghóa, cho

ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, khi Taêng Tyø-kheo-ni vì hoï taùc phaùp quôû traùch, maø Tyø-kheo-ni khaùc daïy hoï nhö vaày: “Caùc coâ ñöøng soáng rieâng, neân soáng chung vôùi nhau. Toâi cuõng thaáy coù caùc Tyø-kheo-ni khaùc khoâng soáng rieâng; cuøng soáng vôùi nhau, cuøng laøm caùc haïnh aùc, tieáng xaáu ñoàn khaép, che daáu toäi cho nhau. Taêng vì khoâng baèng loøng caùc coâ neân baûo caùc coâ soáng rieâng.” Caùc Tyø-kheo-ni neân can giaùn Tyø-kheo-ni kia: “Ñaïi tyû, coâ ñöøng baûo caùc Tyø-kheo-ni khaùc: “Caùc coâ ñöøng soáng rieâng. Toâi cuõng thaáy coù caùc Tyø-kheo-ni soáng vôùi nhau laøm caùc haïnh aùc, tieáng xaáu ñoàn khaép, che daáu toäi cho nhau. Taêng vì khoâng baèng loøng caùc coâ neân baûo caùc coâ soáng rieâng.” Nay chæ coù hai Tyø-kheo-ni naøy, cuøng soáng vôùi nhau, cuøng laøm caùc haïnh aùc, tieáng xaáu ñoàn khaép, che daáu toäi cho nhau, chôù khoâng coù coâ naøo nöõa. Neáu caùc Tyø-kheo-ni naøy soáng rieâng thì ôû trong Phaät phaùp môùi taêng ích, soáng an laïc.” Khi caùc Tyø-kheo-ni naøy can giaùn Tyø-kheo-ni kia, kieân trì khoâng boû, thì caùc Tyø-kheo-ni neân ba laàn can giaùn, khieán cho boû vieäc naøy. Cho ñeán ba laàn can giaùn, boû thì toát; khoâng boû, Tyø-kheo-ni naøy phaïm ba phaùp Taêng-giaø-baø-thi-sa, caàn xaû trí. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Taêng: cuõng nhö treân. Khi Tyø-kheo-ni naøo bò Taêng taùc phaùp quôû traùch, caùc Tyø-kheo-ni khaùc baûo: Caùc coâ ñöøng ôû rieâng, neân ôû chung. Toâi cuõng thaáy caùc Tyø- kheo-ni cuøng nhau gaàn guõi, cuøng nhau laøm haïnh aùc, tieáng aùc ñoàn khaép che toäi cho nhau. Taêng vì khoâng baèng loøng caùc coâ neân baûo caùc coâ ôû rieâng. Tyø-kheo-ni naøy neân can giaùn Tyø-kheo-ni kia: Ñaïi tyû! Coâ ñöøng baûo caùc Tyø-kheo-ni: “Caùc coâ ñöøng ôû rieâng neân ôû chung. Toâi cuõng thaáy caùc Tyø-kheo-ni cuøng nhau gaàn guõi cuøng laøm haïnh aùc, tieáng aùc ñoàn khaép che toäi cho nhau. Taêng vì khoâng baèng loøng caùc coâ neân baûo caùc coâ ôû rieâng.” Nay, chæ coù hai Tyø-kheo-ni naøy chôù khoâng coù coâ naøo nöõa. Caùc coâ cuøng nhau gaàn guõi, cuøng laøm haïnh aùc, tieáng aùc ñoàn khaép, che toäi cho nhau. Neáu Tyø-kheo-ni naøy ôû rieâng thì coù taêng ích, soáng an laïc trong Phaät phaùp. Nay, caùc coâ neân boû vieäc naøy, ñöøng ñeå taêng phaûi quôû traùch

maø phaïm troïng toäi. Neáu nghe theo thì toát, baèng khoâng neân taùc baïch. Taùc baïch roài neân noùi: Ñaïi tyû! Toâi ñaõ taùc baïch roài. Coøn coù caùc yeát-ma nöõa. Coâ neân boû vieäc naøy.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 >6l

Neáu nghe lôøi thì toát; baèng khoâng, neân taùc phaùp yeát-ma laàn ñaàu. Taùc phaùp yeát-ma laàn ñaàu neân noùi: Toâi ñaõ taùc baïch vaø taùc phaùp yeát-ma laàn ñaàu roài, coøn hai phaùp yeát-ma nöõa. Coâ neân boû vieäc naøy, ñöøng ñeå Taêng phaûi quôû traùch, laïi phaïm troïng toäi. Neáu nghe theo lôøi thì toát; baèng khoâng, thì taùc phaùp yeát-ma laàn thöù hai. Taùc phaùp yeát-ma laàn thöù hai xong, neân noùi: Naøy coâ! Toâi ñaõ taùc baïch yeát-ma laàn thöù hai roài, chæ coøn moät phaùp yeát-ma nöõa. Coâ neân boû vieäc naøy, ñöøng ñeå cho Taêng quôû traùch maø phaïm troïng toäi. Neáu nghe theo lôøi thì toát; baèng khoâng, taùc baïch yeát-ma laàn thöù ba xong, phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa. Taùc yeát-ma laàn thöù hai xong maø boû, phaïm ba Thaâu-lan-giaù. Yeát-ma laàn thöù nhaát xong maø boû phaïm hai Thaâu-lan-giaù. Taùc baïch xong maø boû, phaïm moät Thaâu-lan-giaù. Baïch chöa xong maø boû, phaïm Ñoät-kieát-la. Tröôùc khi chöa baïch, daïy: Caùc coâ ñöøng ôû rieâng. Toâi cuõng thaáy Tyø-kheo-ni khaùc cuøng ôû chung, cuøng laøm haïnh aùc, tieáng aùc ñoàn khaép, cuøng che toäi cho nhau. Taêng vì khoâng baèng loøng caùc coâ neân baûo caùc coâ ôû rieâng. Taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu coù Tyø-kheo-ni naøo nhö vaäy, khi Taêng trao phaùp can giaùn. Coù Tyø-kheo baûo: Ñöøng boû! Luùc quôû traùch, phaïm Thaâu-lan-giaù; luùc chöa quôû traùch, phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu Tyø-kheo-ni baûo: Ñöøng boû! Khi quôû traùch, phaïm Thaâu-lan-giaù; chöa quôû traùch, phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: khi môùi noùi lieàn boû; hoaëc taùc phaùp quôû traùch phi phaùp bieät chuùng, phi phaùp hoøa hôïp chuùng, phaùp bieät chuùng, tôï phaùp bieät chuùng, tôï phaùp hoøa hôïp chuùng, phi phaùp phi luaät, phi Phaät daïy baûo maø quôû traùch; taát caû khoâng thaønh quôû traùch. Thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 16. DOÏA BOÛ ÑAÏO679 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo-ni, chæ vì moät vieäc nhoû giaän hôøn khoâng vui, lieàn noùi nhö vaày: Toâi boû Phaät, boû Phaùp, boû Taêng. Khoâng phaûi chæ coù Sa-moân Thích töû maø coøn coù Sa-moân Baø-la-moân khaùc tu phaïm haïnh. Chuùng toâi cuõng coù theå ñeán ñoù tu phaïm haïnh. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-

679. Pali, bieät giôùi 7.

kheo-ni: Taïi sao caùc coâ chæ vì moät vieäc nhoû, giaän hôøn khoâng vui lieàn noùi: “Toâi boû Phaät, boû Phaùp, boû Taêng. Khoâng phaûi chæ rieâng coù Sa-moân Thích töû, maø coøn coù caùc Sa-moân Baø-la-moân khaùc tu phaïm haïnh. Chuùng toâi cuõng coù theå ñeán ñoù tu phaïm haïnh.”? Caùc Tyø-kheo-ni baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp caùc Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: - Taïi sao caùc coâ chæ vì moät vieäc nhoû, giaän hôøn khoâng vui lieàn noùi: “Toâi boû Phaät, boû Phaùp, boû Taêng. Khoâng phaûi chæ rieâng coù Sa-moân Thích töû, maø coøn coù caùc Sa-moân Baø-la-moân khaùc tu phaïm haïnh. Chuùng toâi cuõng coù theå ñeán ñoù tu phaïm haïnh.”? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø- kheo-ni roài, baûo caùc Tyø-kheo: Cho pheùp Taêng trao cho nhoùm saùu Tyø-kheo-ni phaùp quôû traùch, cho boû vieäc naøy, baèng baïch töù yeát-ma. Neân quôû traùch nhö vaày: Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc phaùp yeát-ma, theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi tyû Taêng, xin laéng nghe! Nhoùm saùu Tyø-kheo-ni naøy, chæ vì moät vieäc nhoû, giaän hôøn khoâng vui, lieàn voäi noùi: “Toâi boû Phaät, boû Phaùp, boû Taêng. Khoâng phaûi chæ rieâng coù Sa-moân Thích töû, maø coøn coù caùc Sa- moân Baø-la-moân khaùc tu phaïm haïnh, chuùng toâi cuõng coù theå ñeán ñoù tu phaïm haïnh.” Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, nay Taêng trao cho nhoùm saùu Tyø-kheo-ni phaùp quôû traùch, boû vieäc naøy, neân noùi: “Naøy coâ! Chôù neân vì moät vieäc nhoû giaän hôøn khoâng vui, lieàn noùi “Toâi boû Phaät, boû Phaùp, boû Taêng. Khoâng phaûi chæ coù Sa-moân Thích töû, maø coøn coù Sa-moân Baø-la-moân khaùc cuõng tu phaïm haïnh, chuùng toâi coù theå ñeán ñoù tu phaïm haïnh.” Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi tyû Taêng, xin laéng nghe! Nhoùm saùu Tyø-kheo-ni naøy chæ vì moät vieäc nhoû, giaän hôøn khoâng vui lieàn voäi noùi: “Toâi boû Phaät, boû Phaùp, boû Taêng. Khoâng phaûi chæ rieâng coù Sa-moân Thích töû, maø coøn coù caùc Sa- moân cuûa Baø-la-moân khaùc tu phaïm haïnh, chuùng toâi cuõng coù theå ñeán ñoù tu phaïm haïnh.” Nay Taêng trao cho nhoùm saùu Tyø-kheo-ni naøy phaùp quôû traùch, boû vieäc aáy. Noùi raèng, “Ñaïi tyû, chôù neân vì moät vieäc nhoû, giaän hôøn khoâng vui, lieàn voäi noùi: “Toâi boû Phaät, boû Phaùp, boû Taêng. Khoâng phaûi chæ rieâng coù Sa-moân Thích töû, maø coøn coù caùc Sa-moân cuûa Baø-la-moân khaùc tu phaïm haïnh, chuùng toâi cuõng coù theå ñeán ñoù tu phaïm haïnh.” Caùc ñaïi tyû naøo chaáp thuaän Taêng taùc phaùp quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni, cho boû vieäc naøy, thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 >6>

thöù nhaát. (Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy). - Taêng ñaõ chaáp thuaän trao cho nhoùm saùu Tyø-kheo-ni phaùp quôû traùch, cho boû vieäc naøy roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Taêng taùc phaùp quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni cho boû vieäc naøy, baèng baïch töù yeát-ma nhö vaäy roài, baïch caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: - Neáu coù Tyø-kheo-ni naøo nhö vaäy.

Taêng cuõng seõ trao cho phaùp quôû traùch baèng baïch töù yeát-ma nhö vaäy. - Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, chæ vì moät vieäc nhoû, giaän hôøn khoâng vui, beøn voäi noùi: "Toâi boû Phaät, boû Phaùp, boû Taêng. Khoâng phaûi chæ rieâng coù Sa-moân Thích töû maø thoâi, coøn coù caùc Sa-moân Baø-la-moân khaùc tu phaïm haïnh. Chuùng toâi cuõng coù theå ñeán ñoù tu phaïm haïnh." Caùc Tyø-kheo-ni neân can giaùn Tyø-kheo-ni kia: "Ñaïi tyû, ñöøng chæ vì moät vieäc nhoû, giaän hôøn khoâng vui, beøn voäi noùi: "Toâi boû Phaät, boû Phaùp, boû Taêng. Khoâng phaûi chæ rieâng coù Sa-moân Thích töû maø thoâi, coøn coù caùc Sa-moân Baø-la-moân khaùc tu phaïm haïnh. Chuùng toâi cuõng coù theå ñeán ñoù tu phaïm haïnh." Caùc Tyø-kheo-ni khi can giaùn maø Tyø-kheo-ni kia kieân trì khoâng boû; caùc Tyø-kheo-ni neân can giaùn ba laàn cho boû vieäc aáy. Cho ñeán ba laàn can giaùn, boû thì toát. Neáu khoâng boû, Tyø-kheo-ni phaïm ba phaùp Taêng-giaø- baø-thi-sa, caàn xaû trí. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Neáu Tyø-kheo-ni chæ vì moät vieäc nhoû, giaän hôøn khoâng vui beøn voäi noùi: "Toâi boû Phaät, boû Phaùp, boû Taêng. Khoâng phaûi chæ rieâng coù Sa-moân Thích töû maø thoâi, coøn coù caùc Sa-moân cuûa Baø-la-moân khaùc tu phaïm haïnh, chuùng toâi cuõng coù theå ñeán ñoù tu phaïm haïnh." Tyø-kheo-ni naøy can giaùn Tyø-kheo-ni kia: Ñaïi tyû! Coâ ñöøng vì moät vieäc nhoû giaän hôøn khoâng vui, voäi noùi: "Toâi boû Phaät, boû Phaùp, boû Taêng. Khoâng phaûi chæ rieâng coù Sa-moân Thích töû maø thoâi, coøn coù caùc Sa-moân cuûa Baø-la-moân khaùc cuõng tu phaïm haïnh, chuùng toâi coù theå ñeán ñoù tu phaïm haïnh." Coâ neân boû vieäc naøy ñöøng ñeå Taêng quôû traùch maø phaïm troïng toäi. Neáu nghe lôøi thì toát. Baèng khoâng, neân taùc baïch. Taùc baïch roài, neân noùi: Toâi ñaõ baïch roài, coøn caùc phaùp yeát-ma nöõa, coâ neân boû vieäc naøy, ñöøng ñeå Taêng phaûi quôû traùch, maø phaïm troïng toäi.

>64 BOÄ LUAÄT >

Neáu nghe theo thì toát; baèng khoâng, neân taùc phaùp yeát-ma thöù nhaát. Taùc phaùp yeát-ma laàn thöù nhaát roài, neân noùi: Toâi ñaõ taùc baïch vaø taùc yeát- ma laàn thöù nhaát roài, coøn hai phaùp yeát-ma nöõa. Coâ neân boû vieäc naøy, ñöøng ñeå Taêng phaûi quôû traùch maø phaïm troïng toäi. Neáu nghe lôøi thì toát; baèng khoâng, neân taùc yeát-ma laàn thöù hai. Taùc yeát-ma laàn thöù hai roài, cuõng neân noùi: Toâi ñaõ taùc baïch vaø taùc hai phaùp yeát-ma roài, coøn moät phaùp yeát-ma nöõa. Coâ neân boû vieäc naøy, ñöøng ñeå Taêng phaûi quôû traùch, laïi phaïm troïng toäi. Neáu nghe lôøi thì toát; baèng khoâng, taùc yeát-ma laàn thöù ba xong, phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa. Taùc phaùp yeát-ma laàn thöù hai xong maø boû, phaïm ba Thaâu-lan-giaù. Taùc yeát-ma laàn thöù nhaát xong maø boû, phaïm hai Thaâu-lan-giaù. Taùc baïch xong maø boû, phaïm moät Thaâu-lan-giaù. Baïch chöa xong, Ñoät-kieát-la. Tröôùc khi chöa baïch, vì moät vieäc nhoû giaän hôøn, khoâng vui, beøn voäi noùi: Toâi boû Phaät, boû Phaùp, boû Taêng. Khoâng phaûi chæ rieâng coù Sa-moân Thích töû maø thoâi, coøn coù caùc Sa-moân cuûa Baø-la-moân khaùc tu phaïm haïnh. Chuùng toâi cuõng coù theå ñeán ñoù tu phaïm haïnh; taát caû ñeàu

phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: khi môùi noùi lieàn boû. Hoaëc phi phaùp bieät chuùng quôû traùch, phi phaùp hoøa hôïp chuùng, phaùp bieät chuùng, tôï phaùp bieät chuùng, tôï phaùp hoøa hôïp chuùng quôû traùch. Phi luaät phi Phaät daïy baûo quôû traùch. Hoaëc taát caû khoâng taùc phaùp quôû traùch. Thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 17. VU TAÊNG THIEÂN VÒ 680 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Cuø-sö-la, taïi Caâu-thieäm-di. Baáy giôø, coù Tyø-kheo-ni teân Haéc,68l öa gaây goå. Sau khi khoâng kheùo ghi nhôù traùnh söï,682 beøn giaän hôøn noùi: Taêng coù thieân vò, coù giaän hôøn, coù sôï haõi, coù baát minh. Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch Tyø-kheo-ni Haéc: Taïi sao coâ öa gaây goå; khi khoâng kheùo ghi nhôù traùnh söï, beøn giaän hôøn noùi: “Taêng 680. Pali, bieät giôùi 8. 68l. Haéc , Pali: Candakali. 682. Baát thieän öùc trì traùnh söï. Nghóa laø, bò ñuoái lyù, moãi khi coù söï gaây goå. Pali: adhikarane paccākatā, bò cöï tuyeät trong khi coù traùnh söï. Giaûi thích: paccākatā nāma parājitā vuccati, bò cöï tuyeät, nghóa laø bò thua.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 >65

coù thieân vò, coù giaän hôøn, coù sôï haõi, coù baát minh.”? Caùc Tyø-kheo-ni ñeán baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø- kheo, quôû traùch Tyø-kheo-ni Haéc: - Vieäc coâ laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Taïi sao coâ öa gaây goå; khi khoâng kheùo ghi nhôù traùnh söï, beøn giaän hôøn noùi: “Taêng coù thieân vò, coù giaän hôøn, coù sôï haõi, coù baát minh.”? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Töø nay veà sau, cho pheùp Taêng vì Tyø-kheo-ni Haéc taùc phaùp quôû traùch cho boû vieäc naøy, baèng baïch töù yeát-ma. Theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi tyû Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo-ni Haéc naøy, öa gaây goå, khoâng kheùo ghi nhôù traùnh söï, sau ñoù beøn giaän hôøn noùi: “Taêng coù thieân vò, coù giaän hôøn, coù sôï haõi, coù baát minh.” Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän nay Taêng trao cho Tyø-kheo-ni (Haéc)… phaùp quôû traùch cho boû vieäc naøy. Noùi raèng, “Ñaïi tyû! Coâ ñöøng öa gaây goå, khoâng kheùo ghi nhôù traùnh söï, sau ñoù beøn giaän hôøn noùi: “Taêng coù thieân vò, coù giaän hôøn, coù sôï haõi, coù baát minh.” Chính nôi coâ coù thieân vò, coù giaän hôøn, coù sôï haõi, coù baát minh.” Ñaây laø lôøi taùc baïch: - Ñaïi tyû Taêng nghe cho! Tyø-kheo-ni Haéc naøy öa gaây goå, khoâng kheùo ghi nhôù traùnh söï, sau ñoù beøn giaän hôøn noùi: “Taêng coù thieân vò, coù giaän hôøn, coù sôï haõi, coù baát minh.” Nay Taêng trao cho Tyø-kheo-ni (Haéc)… phaùp quôû traùch cho boû vieäc naøy. “Naøy coâ! Coâ ñöøng öa gaây goå, khoâng kheùo ghi nhôù traùnh söï, sau ñoù beøn giaän hôøn noùi: “Taêng coù thieân vò, coù giaän hôøn, coù sôï haõi, coù baát minh.” Chính nôi coâ coù thieân vò, coù giaän hôøn, coù sôï haõi, coù baát minh.” Caùc ñaïi tyû naøo chaáp nhaän

Taêng trao cho Tyø-kheo-ni phaùp quôû traùch cho boû vieäc naøy thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn thöù nhaát. (laàn thöù hia, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy). - Taêng ñaõ ñoàng yù trao cho Tyø-kheo-ni Haéc phaùp quôû traùch cho boû vieäc naøy roài. Taêng ñoàng yù neân im laëng. Vieäc naøy toâi ghi nhaän nhö vaäy. Taêng trao cho Tyø-kheo-ni Haéc phaùp quôû traùch, baèng phaùp baïch töù yeát-ma roài, baïch vôùi caùc Tyø-kheo, caùc Tyø-kheo duøng nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Phaät, Ñöùc Phaät daïy: - Neáu coù Tyø-kheo-ni naøo nhö theá naøy, Taêng Tyø-kheo ni cuõng seõ trao cho phaùp baïch töù yeát-ma quôû traùch nhö vaäy.

>66 BOÄ LUAÄT >

- Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö sau: Tyø-kheo-ni naøo, öa gaây goå, khoâng kheùo ghi nhôù traùnh söï, sau ñoù beøn giaän hôøn noùi: “Taêng coù thieân vò, coù giaän hôøn, coù sôï haõi, coù baát minh.” Caùc Tyø-kheo-ni neân can giaùn Tyø-kheo-ni kia: “Naøy coâ! Coâ ñöøng öa gaây goå, khoâng kheùo ghi nhôù traùnh söï, sau ñoù beøn giaän hôøn noùi: “Taêng coù thieân vò, coù giaän hôøn, coù sôï haõi, coù baát minh.” Chính nôi coâ coù thieân vò, coù giaän hôøn, coù sôï haõi, coù baát minh.” Khi caùc Tyø-kheo-ni can giaùn maø Tyø-kheo-ni kia kieân trì khoâng boû, caùc Tyø-kheo-ni neân ba laàn can giaùn, boû thì toát. Neáu khoâng boû, Tyø-kheo- ni aáy phaïm ba phaùp Taêng-giaø-baø-thi-sa, caàn xaû trí. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Gaây goå:68> coù boán loaïi: Ngoân traùnh, mích traùnh, phaïm traùnh, vaø söï traùnh. Taêng: ñoàng nhaát yeát-ma, ñoàng nhaát thuyeát giôùi. Tyø-kheo-ni öa gaây goå, khoâng kheùo ghi nhôù, gaây goå xong laïi giaän hôøn noùi: Taêng coù aùi coù nhueá coù boá coù si. Caùc Tyø-kheo-ni neân can giaùn Tyø-kheo-ni kia: Ñaïi tyû! Coâ chôù neân öa gaây goå, khoâng kheùo ghi nhôù traùnh söï, sau ñoù beøn giaän hôøn, noùi “Taêng coù thieân vò, coù thuø nghòch, coù sôï haõi, coù baát minh.” Maø söï thaät, Taêng khoâng coù thieân vò, khoâng coù thuø nghòch, khoâng coù sôï haõi, khoâng coù baát minh. Naøy coâ, neân boû vieäc naøy, ñöøng ñeå taêng phaûi quôû traùch maø phaïm troïng toäi. Coâ aáy nghe theo thì toát. Baèng khoâng, neân taùc baïch. Taùc baïch xong, neân noùi: Toâi ñaõ taùc baïch xong, coøn caùc phaùp yeát-ma nöõa. Coâ neân boû vieäc naøy, ñöøng ñeå Taêng phaûi quôû traùch, maø phaïm troïng toäi. Coâ aáy nghe theo thì toát. Baèng khoâng, neân taùc phaùp yeát-ma laàn thöù nhaát. Yeát-ma laàn thöù nhaát xong, neân noùi: Toâi ñaõ taùc yeát-ma laàn thöù nhaát roài, coøn hai phaùp yeát-ma nöõa. Coâ neân boû vieäc naøy, ñöøng ñeå taêng phaûi quôû traùch, maø phaïm troïng toäi. Neáu coâ aáy nghe theo thì toát. Baèng khoâng, neân taùc yeát-ma laàn thöù hai. Taùc yeát-ma laàn thöù hai xong, cuõng phaûi noùi: Toâi ñaõ taùc phaùp yeát-ma laàn thöù hai roài, coøn laïi moät phaùp yeát-ma nöõa. Coâ neân boû vieäc naøy, ñöøng ñeå Taêng phaûi quôû traùch, maø phaïm troïng toäi. Coâ aáy nghe theo thì toát. Baèng khoâng, taùc yeát-ma laàn thöù ba xong, phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa. Yeát-ma laàn thöù hai xong maø boû, phaïm ba

68>. Haùn: ñaáu traùnh . Pali: adhikara na, traùnh söï, coù 4.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 >67

Thaâu-lan-giaù. Yeát-ma laàn thöù nhaát xong maø boû, phaïm hai Thaâu-lan- giaù. Baïch xong maø boû, phaïm moät Thaâu-lan-giaù. Baïch chöa xong maø boû, phaïm Ñoät-kieát-la. Tröôùc khi chöa baïch, öa gaây goå, khoâng kheùo ghi nhôù traùnh söï, sau ñoù laïi giaän hôøn, noùi: “Taêng coù aùi coù nhueá coù boá coù si,” taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu Tyø-kheo-ni öa ñaáu tranh, khi Taêng trao cho phaùp yeát-ma quôû traùch, Tyø-kheo baûo: “Ñöøng boû!” Neáu Taêng ñaõ taùc phaùp quôû traùch, (Tyø- kheo aáy) phaïm Thaâu-lan-giaù; chöa quôû traùch, phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu Tyø-kheo-ni baûo: ñöøng boû! Taêng quôû traùch roài, (Tyø-kheo-ni aáy) phaïm Thaâu-lan-giaù; chöa quôû traùch phaïm Ñoät-kieát-la. Tröø Tyø-kheo, Tyø-kheo- ni, daïy ngöôøi khaùc baûo: ñöøng boû! Taát caû ñeàu Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Khi môùi noùi lieàn boû. Hoaëc quôû traùch phi phaùp bieät chuùng, phi phaùp hoøa hôïp chuùng, phaùp bieät chuùng, tôï phaùp bieät chuùng, phi phaùp hoøa hôïp chuùng, phaùp bieät chuùng, tôï phaùp bieät chuùng, tôï phaùp hoøa hieäp chuùng, phi phaùp phi luaät phi Phaät daïy baûo. Hoaëc taát caû khoâng taùc phaùp quôû traùch thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: ngöôøi phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; ngöôøi si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch.

>68 BOÄ LUAÄT >

PHAÀN 2: GIÔÙI PHAÙP CUÛA TYØ KHEO NI

Chöông III: NOÙI VEÀ 30 PHAÙP NI-TAÙT-KYØ Ba-daät-ñeà684

A. THOÂNG GIÔÙI685 Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân ñem nhöõng nhaân duyeân naøy686 taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, baûo caùc Tyø-kheo: - Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: ÑIEÀU 1 Tyø-kheo-ni naøo, y ñaõ xong, y ca-thi-na ñaõ xaû, caát chöùa y dö trong möôøi ngaøy khoâng tònh thí ñöôïc pheùp chöùa. Neáu quaù, Ni-taùt-kyø Ba-daät- ñeà.* 687 ÑIEÀU 2 Tyø-kheo-ni naøo, y ñaõ xong, y ca-thi-na ñaõ xaû, lìa moät trong naêm y nguû ñeâm choã khaùc, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Tröø taêng yeát-ma.*688 ÑIEÀU 3 Tyø-kheo-ni naøo, y ñaõ xong, y ca-thi-na ñaõ xaû, neáu ñöôïc vaûi phi thôøi, caàn thì nhaän. Nhaän xong nhanh choùng may thaønh y. Ñuû thì toát; khoâng ñuû thì ñöôïc pheùp chöùa moät thaùng. Vì chôø cho ñuû vaäy. Neáu chöùa quaù haïn, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà.* 689

684. Baûn Haùn: T22nl428, tr.727b29. Nguõ phaàn l2: T22nl42l, tr.8>al>. Taêng kyø >7: T22nl425, tr.524b04. Thaäp tuïng 4>: T2>nl4>5, tr.>l>b05. Pali, Vin.iv. 24>. 685. Töù phaàn: >0 ñieàu, l8 thoâng giôùi. Duyeân khôûi, giôùi töôùng, vaø caùc giaûi thích, xem caùc ñieàu lieân heä trong Phaàn I, Ch. iv Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà.- Nhöõng ñieàu thuoäc thoâng giôùi coù ñaùnh daáu hoa thò (*). - Nguõ phaàn, Taêng kyø, Thaäp tuïng: >0 ñieàu. Caên baûn: >> ñieàu. Pali, >0 ñieàu, l8 thoâng giôùi 686. Duyeân khôûi

caùc thoâng giôùi, nhö Tyø-kheo. 687. Phaàn I, Ch. iv Ni-taùt-kyø l 688. nt. Ni-taùt-kyø 2 689. nt. Ni-taùt-kyø >

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 >69

ÑIEÀU 4 Tyø-kheo-ni naøo, xin y töø cö só hay vôï cö só khoâng phaûi thaân quyeán, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Tröø tröôøng hôïp ñaëc bieät laø y bò cöôùp, y bò maát, y bò chaùy, y bò nöôùc cuoán. Ñaây goïi laø tröôøng hôïp ñaëc bieät.* 690 ÑIEÀU 5 Tyø-kheo-ni naøo, y bò cöôùp, y bò maát, bò chaùy, y bò nöôùc cuoán troâi. Neáu cö só hay vôï cö só khoâng phaûi baø con thaân quyeán ñem cho nhieàu y, yeâu caàu tuøy yù nhaän, Tyø-kheo-ni aáy neân bieát ñuû ñeå nhaän y. Neáu nhaän quaù, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà.*69l ÑIEÀU 6 Tyø-kheo-ni naøo, coù cö só hay vôï cö só vì Tyø-kheo-ni ñeå daønh tieàn saém y, nghó: “Mua y nhö theá cho Tyø-kheo-ni coù teân nhö theá.” Tyø-kheo- ni aáy tröôùc khoâng ñöôïc yeâu caàu tuøy yù maø ñeán nhaø cö só, noùi nhö vaày: “Laønh thay cö só, neân vì toâi ñeå daønh soá tieàn thì saém y nhö vaäy, nhö vaäy cho toâi.” Vì muoán ñeïp. Neáu nhaän ñöôïc y, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà.* 692 ÑIEÀU 7 Tyø-kheo-ni naøo, neáu coù hai nhaø cö só, hay vôï cö só ñeå daønh tieàn saém y cho Tyø-kheo-ni, noùi raèng, “Chuùng ta ñeå daønh tieàn saém y nhö theá cho Tyø-kheo-ni coù teân nhö theá.” Tyø-kheo-ni aáy, tröôùc chöa nhaän ñöôïc söï yeâu caàu tuøy yù maø ñeán hai nhaø cö só, noùi nhö vaày: “Laønh thay cö só, ñaõ ñeå daønh tieàn saém y nhö theá nhö theá cho toâi, haõy chung laïi laøm thaønh moät y.” Vì muoán ñeïp. Neáu nhaän ñöôïc y, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà.* 69> ÑIEÀU 8 Tyø-kheo-ni naøo, hoaëc vua, hoaëc ñaïi thaàn, hoaëc Baø-la-moân, hoaëc cö só hay vôï cö só, sai söù mang tieàn saém y ñeán Tyø-kheo-ni, baûo: “Haõy mang soá tieàn saém y nhö theá cho Tyø-kheo-ni coù teân nhö theá.” ngöôøi söù aáy ñeán choã Tyø-kheo-ni noùi: “A-di, nay tieàn saém y naøy ñöôïc gôûi ñeán coâ. Coâ haõy nhaän.” Tyø-kheo-ni aáy neân noùi vôùi söù giaû: “Toâi khoâng ñöôïc pheùp nhaän tieàn may y naøy. Khi naøo caàn y hôïp thôøi vaø thanh tònh, toâi seõ nhaän.” Ngöôøi söù naøy coù theå hoûi Tyø-kheo-ni: “A-di coù ngöôøi chaáp söï khoâng?”Tyø-kheo-ni caàn y neân noùi: “Coù”, vaø chæ moät tònh nhaân Taêng- giaø-lam, hay moät öu-baø-di, noùi: “Ñoù laø ngöôøi chaáp söï cuûa Tyø-kheo-ni, thöôøng chaáp söï cho Tyø-kheo-ni.” Baây giôø, söù giaû ñi ñeán choã ngöôøi chaáp

690. nt. Ni-taùt-kyø 6 69l. nt. Ni-taùt-kyø 7 692. nt. Ni-taùt-kyø 8. 693. nt. Ni-taùt-kyø 9.

>70 BOÄ LUAÄT >

söï trao soá tieàn saém y, roài trôû laïi choã Tyø-kheo-ni, noùi nhö vaày: “A-di, toâi ñaõ trao tieàn saém y cho ngöôøi chaáp söï maø coâ ñaõ chæ. A-di, khi naøo caàn haõy ñeán ngöôøi aáy, seõ ñöôïc y.” Tyø-kheo-ni khi caàn y, seõ ñeán choã ngöôøi chaáp söï, hoaëc hai laàn, hoaëc ba laàn khieán cho nhôù laïi, baèng caùch noùi: “Toâi caàn y.” Hoaëc hai laàn, hoaëc ba laàn nhö vaäy, khieán cho nhôù laïi. Neáu nhaän ñöôïc y thì toát; baèng khoâng, thì boán laàn, naêm laàn, saùu laàn ñöùng im laëng tröôùc ngöôøi aáy. Neáu boán laàn, naêm laàn, saùu laàn ñöùng im laëng tröôùc ngöôøi aáy maø ñöôïc y thì toát. Baèng khoâng ñöôïc y, maø coá caàu quaù thôøi haïn aáy, neáu ñöôïc

y, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Neáu khoâng ñöôïc y, töï mình hoaëc sai ngöôøi ñeán choã, ngöôøi xuaát tieàn saém y, noùi: “Ngaøi tröôùc kia ñaõ sai söù mang tieàn saém y cho Tyø- kheo-ni teân nhö vaäy. Nhöng cuoái cuøng Tyø-kheo-ni aáy khoâng nhaän ñöôïc y. Ngaøi neân ñeán laáy laïi tieàn, ñöøng ñeå maát.” Nhö vaäy laø hôïp thöùc.* 694 ÑIEÀU 9 Tyø-kheo-ni naøo, töï mình nhaän laáy vaøng baïc hoaëc tieàn hay daïy ngöôøi laáy, hoaëc duøng mieäng ñeå nhaän, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà.* 695 ÑIEÀU 10 Tyø-kheo-ni naøo, kinh doanh taøi baûo döôùi moïi hình thöùc, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà.* 696 ÑIEÀU 11 Tyø-kheo-ni naøo, kinh doanh maäu dòch döôùi moïi hình thöùc, Ni-taùt- kyø Ba-daät-ñeà.* 697 ÑIEÀU 12 Tyø-kheo-ni naøo, Tyø-kheo naøo, chöùa baùt traùm döôùi naêm choã khoâng chaûy ræ, maø tìm xin baùt môùi, vì muoán ñeïp, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Tyø-kheo-ni kia neân ñeán trong Taêng ñeå xaû, laàn löôït cho ñeán laáy caùi baùt toái haï trao cho Tyø-kheo-ni naøy, noùi raèng, “Coâ haõy thoï trì baùt naøy cho ñeán khi vôõ.” Ñoù laø ñieàu hôïp thöùc.* 698 ÑIEÀU 13 Tyø-kheo-ni naøo, töï mình xin chæ sôïi, khieán thôï deät khoâng phaûi thaân quyeán deät y, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà.* 699

694. nt. Ni-taùt-kyø l0.

695. nt. Ni-taùt-kyø l8.

696. nt. Ni-taùt-kyø l9

697. nt. Ni-taùt-kyø 20.

698. nt. Ni-taùt-kyø 22

699. nt. Ni-taùt-kyø 2>

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 >7l

ÑIEÀU 14 Tyø-kheo-ni naøo, coù cö só hay vôï cö só khieán thôï deät vì Tyø-kheo-ni deät y. Tyø-kheo-ni naøy, tröôùc chöa ñöôïc yeâu caàu tuøy yù lieàn ñeán choã thôï deät noùi: “Y naøy voán laøm cho toâi. Haõy deät cho toâi thaät heát söùc kheùo, khieán cho roäng, daøi, beàn chaéc, teà chænh ñeïp, toâi seõ traû coâng cho ít nhieàu.” Tyø-kheo-ni aáy traû coâng, duø chæ ñaùng giaù moät böõa aên, neáu ñöôïc y, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà.*700 ÑIEÀU 15 Tyø-kheo-ni naøo, tröôùc ñaõ cho y cho Tyø-kheo-ni roài, sau vì giaän hôøn, töï mình ñoaït laïi, hoaëc baûo ngöôøi ñoaït laïi, noùi: “Haõy traû y laïi toâi. Toâi khoâng cho coâ.” Neáu Tyø-kheo-ni kia traû y laïi, Tyø-kheo-ni naøy nhaän laáy y, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà.* 70l ÑIEÀU 16 Tyø-kheo-ni naøo, coù beänh, caùc loaïi thuoác dö taøn nhö toâ, du, sanh toâ, maät, thaïch maät. Trong thôøi gian baûy ngaøy ñöôïc pheùp duøng, neáu quaù baûy ngaøy coøn duøng Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. ÑIEÀU 17 Tyø-kheo-ni naøo, coøn möôøi ngaøy nöõa môùi maõn ba thaùng haï, neáu nhaän ñöôïc y caáp thí, Tyø-kheo-ni bieát ñoù laø y caáp thí thì neân thoï. thoï roài, chæ chöùa cho ñeán thôøi cuûa y. Neáu chöùa quaù, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà.* 702 ÑIEÀU 18 Tyø-kheo-ni naøo, bieát vaät cuûa Taêng maø xoay veà cho mình, Ni-taùt- kyø Ba-daät-ñeà.* 70> ,704 B. BAÁT COÄNG GIÔÙI ÑIEÀU 19 705 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø coù ñaøn-vieät. Saùng sôùm, coâ ñaép y mang baùt ñeán nhaø ngöôøi ñaøn-vieät, noùi: -

Toâi caàn vaùng söõa706. Ngöôøi ñaøn-vieät noùi:

700. nt. Ni-taùt-kyø 24.

70l. nt. Ni-taùt-kyø 25.

702. nt. Ni-taùt-kyø 28.

703. nt. Ni-taùt-kyø >0.

704. Baûn Haùn, heát quyeån 2>

705. Pali, Niss. 4, Vin.iv 248; Cf. Niss. 5, Vin.iv 249. Nguõ phaàn: ñieàu l8. Thaäp tuïng: ñieàu 25.

706. Haùn: toâ tô . Pali, Thullanand ā bònh, caàn thuïc toâ töùc bô loûng (sappina).

- Ñöôïc! Vaø lieàn mua vaùng söõa veà cho. Luùc mua vaùng söõa ñem veà coâ ni laïi noùi: - Toâi khoâng caàn vaùng söõa maø caàn daàu. Ñaøn-vieät noùi: - Cuõng ñöôïc! Ñaøn-vieät lieàn ñeán nhaø baùn vaùng söõa noùi: - Toâi khoâng caàn vaùng söõa maø caàn daàu. Nhaø buoân noùi: - Toâi phaûi baøy ra pheùp mua vaùng söõa ñeå nhaän vaùng söõa cuûa oâng. Roài baøy ra pheùp mua daàu ñeå laáy daàu cho oâng. Vì vaäy, ngöôøi ñaøn-vieät cô hieàm noùi: - Tyø-kheo-ni khoâng bieát nhaøm chaùn, khoâng bieát ñuû, khoâng bieát hoå theïn. Beân ngoaøi töï xöng laø toâi bieát chaùnh phaùp. Caàn daàu laïi ñoøi söõa, caàn söõa laïi ñoøi daàu. Nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Neáu caàn söõa cöù noùi caàn söõa, caàn daàu cöù noùi daàu. Neáu caàn caùi gì thì cöù noùi caùi ñoù chöù! Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, quôû traùch Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan- ñaø: Sao coâ caàn vaùng söõa laïi ñoøi daàu, caàn daàu laïi ñoøi vaùng söõa? Caùc Tyø-kheo-ni baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Ñöùc Phaät. Ñöùc Phaät vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø: - Vieäc coâ laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Sao coâ caàn söõa laïi ñoøi daàu, caàn daàu laïi ñoøi söõa? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Tyø-kheo-ni Thaâu- la-nan-ñaø roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo- ni kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, caàn vaät naøy laïi ñoøi vaät kia,707 Ni-taùt-kyø Ba-daät- ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Caàn vaät naøy laïi ñoøi vaät kia: xin vaùng söõa roài laïi xin daàu; ñoøi daàu

707. Nguõ phaàn: … xin ñöôïc vaät naøy roài, khoâng duøng. Laïi xin vaät khaùc. Thaäp tuïng: … ñaõ xin ñöôïc caùi naøy roài, laïi xin theâm caùi khaùc.

roài laïi ñoøi vaùng söõa. Hoaëc caàu vaät khaùc cuõng nhö vaäy. Tyø-kheo-ni muoán vaät naøy laïi ñoøi vaät kia, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Ni-taùt-kyø naøy neân xaû cho ni

Taêng, hoaëc nhieàu ngöôøi, hoaëc moät ngöôøi, khoâng ñöôïc xaû bieät chuùng. Xaû khoâng thaønh xaû, phaïm Ñoät-kieát- la. Khi xaû, phaûi ñeán trong Taêng, troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, kính leã döôùi chaân Taêng roài, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay baïch: - Ñaïi tyû Taêng, xin nghe cho! Toâi Tyø-kheo-ni teân laø..., caàn vaät naøy laïi xin vaät kia, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Xaû roài neân saùm hoái. Ngöôøi nhaän saùm phaûi taùc baïch tröôùc khi nhaän. Vaên baïch: - Ñaïi tyû Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo-ni teân laø..., ñoøi vaät naøy roài laïi ñoøi vaät khaùc, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän toâi nhaän söï saùm hoái cuûa Tyø-kheo-ni naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Taùc baïch roài, khi nhaän söï saùm hoái cuûa ñöôïng söï neân noùi: - Coâ neân töï traùch taâm mình. Ñöông söï traû lôøi: - Xin vaâng. Tyø-kheo-ni Taêng neân hoaøn laïi vaät xaû cuûa Tyø-kheo-ni naøy lieàn, baèng phaùp baïch nhò yeát-ma, theo dieãn tieán nhö vaày: Trong Taêng neân sai moät vò coù khaû naêng yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi tæ Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo-ni naøy teân laø..., ñoøi vaät naøy roài laïi ñoøi vaät khaùc, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, ñem vaät xaû cuûa Tyø-kheo-ni naøy hoaøn laïi cho Tyø-kheo-ni coù teân... Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi tæ Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo-ni naøy coù teân laø..., ñoøi vaät naøy roài laïi ñoøi vaät khaùc, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Taêng ñem vaät xaû naøy traû laïi cho Tyø-kheo-ni coù teân... Caùc ñaïi tæ naøo ñoàng yù Taêng traû laïi vaät xaû cho Tyø-kheo-ni coù teân... thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän traû laïi vaät xaû cho Tyø-kheo-ni teân laø... roài. Taêng ñoàng yù neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Vaät xaû roài khoâng traû laïi, phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu khi traû laïi, coù ngöôøi baûo "Ñöøng traû," ngöôøi aáy phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu khoâng traû laïi maø chuyeån laøm tònh thí, hoaëc sai cho ngöôøi,708 hoaëc coá laøm cho hö hoaïi,

708. Pali (Cf. Vin.iv 24>): vissajjati, ñem gôûi taëng (cho ngöôøi khaùc).

hoaëc ñem ñoát, hoaëc laøm phi vaät duïng, hoaëc duøng thöôøng xuyeân709, taát caû phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieátla. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: neáu caàn söõa noùi söõa, caàn daàu noùi daàu; caàn vaät gì noùi vaät aáy; hoaëc töø nôi baø con maø yeâu caàu, töø nôi ngöôøi xuaát gia maø yeâu caàu, hoaëc mình vì ngöôøi khaùc, ngöôøi khaùc vì mình maø yeâu caàu, hay khoâng ñoøi maø ñöôïc, thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 20 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, coù soá ñoâng Tyø-kheo-ni thuyeát giôùi giöõa ñaát troáng, coù moät cö só thaáy hoûi: - Thöa A-di, taïi sao thuyeát giôùi nôi ñaát troáng? Khoâng coù nhaø thuyeát giôùi hay sao? Chö ni traû lôøi: - Khoâng. Cö só thöa: - Neáu coù cung caáp phöông tieän, coù theå caát nhaø thuyeát giôùi ñöôïc khoâng? Chö ni noùi: - Ñöôïc. Cö só lieàn cung caáp vaät

duïng ñeå xaây nhaø thuyeát giôùi. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo-ni beøn khôûi yù nghó: Chuùng ta gaëp ngaøy thuyeát giôùi coù theå tìm choã ngoài ñeå thuyeát giôùi, chöù y phuïc khoù coù theå coù ñöôïc ñaày ñuû naêm y. Nay ta neân ñem vaät naøy ñoåi laáy y, cuøng chia cho nhau thì hôn. Hoï lieàn ñem ñoåi laáy y chia cho nhau. Sau ñoù, caùc Tyø-kheo-ni vaãn thuyeát giôùi nôi ñaát troáng, cö só thaáy hoûi: - Taïi sao caùc coâ vaãn thuyeát giôùi nôi ñaát troáng? Khoâng coù nhaø thuyeát giôùi sao? Chö ni noùi: - Khoâng coù. Cö só hoûi: - Tröôùc ñaây, toâi ñaõ cuùng vaät lieäu ñeå caát nhaø thuyeát giôùi roài. Caùc

709. Vì muoán cho hö nhanh

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 >75

coâ ñem laøm gì? Caùc Tyø-kheo-ni noùi: - Chuùng toâi nghó, ñeán ngaøy thuyeát giôùi chuùng toâi tìm choã ngoài thuyeát cuõng ñöôïc. Coøn y phuïc, khoù coù ñuû naêm y, neân chuùng toâi ñem vaät lieäu ñoåi laáy y. Chuùng toâi ñaõ ñem vaät lieäu ñi ñoåi laáy y, roài chia cho nhau. Cö só cô hieàm noùi: - Tyø-kheo-ni naøy khoâng bieát taøm quyù, thoï nhaän khoâng nhaøm chaùn. Beân ngoaøi töï xöng laø toâi bieát chaùnh phaùp. Nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Ñem vaät lieäu toâi cuùng ñeå caát nhaø thuyeát giôùi ñoåi laáy y chia cho nhau. Laøm nhö toâi khoâng bieát y phuïc khoù coù ñuû naêm y. Ñöùc Phaät daïy, phöôùc ñieàn thöù nhaát laø xaây caát phoøng xaù cuùng döôøng cho töù phöông Taêng kia maø! Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch Tyø-kheo-ni kia: Sao cö só cuùng vaät lieäu ñeå caát nhaø thuyeát giôùi, caùc coâ laïi ñem ñoåi laáy y chia cho nhau? Caùc Tyø-kheo-ni baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø- kheo, quôû traùch Tyø-kheo-ni kia: - Vieäc coâ laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Caùc Tyø-kheo-ni, sao cö só cuùng vaät lieäu ñeå xaây caát nhaø thuyeát giôùi, caùc coâ laïi ñem ñoåi laáy y chia cho nhau? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Tyø-kheo-ni kia roài baûo caùc Tyø-kheo: - Caùc Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, bieát vaät ñöôïc ñaøn-vieät cuùng Taêng ñeå laøm vieäc naøy, ñem laøm vieäc kia710, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Duøng vaät thí cho Taêng maø laøm vieäc khaùc: vaät thí ñeå laøm nhaø thuyeát giôùi laïi ñem may y; vaät thí may y laïi ñem laøm nhaø thuyeát giôùi; vaät cuùng

7l0. Cf. Nguõ phaàn, Ni-taùt-kyø 25: …vì Taêng… xin töø moät cö syõ… Thaäp tuïng: …vì Taêng, xin ñeå laøm vieâc naøy, ñem duøng vaøo vieäc khaùc

>76 BOÄ LUAÄT >

choã naøy ñem duøng choã khaùc. Vaät cuûa Taêng, vaät vì Taêng, vaät thuoäc Taêng: - Vaät cuûa taêng: vaät ñaõ höùa cho Taêng. - Vaät vì Taêng: vaät vì Taêng laøm maø chöa höùa cho Taêng. - Vaät thuoäc Taêng: vaät ñaõ höùa cho Taêng, ñaõ xaû cho Taêng. Tyø-kheo-ni bieát ñaøn-vieät cuùng cho Taêng ñeå laøm vieäc naøy, ñem duøng vaøo vieäc khaùc, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Ni-taùt-kyø naøy neân xaû cho Taêng, hoaëc nhieàu ngöôøi, hoaëc moät ngöôøi, khoâng ñöôïc xaû bieät chuùng. Neáu xaû khoâng thaønh xaû, phaïm Ñoät-kieát-la. Khi xaû cho Taêng, ñöông söï phaûi ñeán giöõa Taêng, troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, kính leã saùt chaân Thöôïng toïa, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay thöa: - Ñaïi tæ Taêng xin laéng nghe! toâi, Tyø-kheo-ni teân laø..., ñem vaät cuùng cho Taêng ñeå laøm vieäc naøy, duøng vaøo vieäc khaùc, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho taêng. Xaû roài phaûi saùm hoái. Ngöôøi thoï saùm phaûi taùc baïch tröôùc, sau ñoù môùi thoï. Vaên baïch nhö sau: - Ñaïi tæ Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo-ni naøy teân laø..., vaät cuùng cho Taêng ñeå laøm vieäc naøy laïi ñem duøng vaøo vieäc khaùc, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, nay toâi nhaän söï saùm hoái cuûa Tyø-kheo-ni coù teân... Ñaây laø lôøi taùc baïch. Baïch nhö vaäy roài, sau ñoù môùi nhaän söï saùm hoái. Khi nhaän söï saùm hoái neân noùi vôùi ngöôøi kia: - Coâ haõy töï traùch taâm mình. Ngöôøi kia thöa: - Xin vaâng. Taêng neân traû laïi y cho Tyø-kheo-ni naøy lieàn, baèng phaùp baïch nhò yeát-ma nhö vaày: Trong taêng neân sai moät vò coù theå taùc phaùp yeát-ma, theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi tæ Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo-ni naøy teân laø..., ñem vaät cuùng cho Taêng ñeå laøm vieäc naøy laïi duøng vaøo vieäc khaùc, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, traû laïi y cho Tyø-kheo-ni coù teân... naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi tæ Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo-ni coù teân... naøy ñem vaät cuùng cho Taêng ñeå laøm vieäc naøy laïi duøng vaøo vieäc khaùc, phaïm xaû ñoïa, nay xaû cho Taêng. Caùc ñaïi tæ naøo chaáp thuaän Taêng traû y laïi cho Tyø-kheo-ni coù teân... naøy thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän traû y laïi cho Tyø-kheo-ni coù teân... naøy roài.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 >77

Taêng ñoàng yù neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Y ñaõ ñöôïc xaû giöõa Taêng roài, Taêng khoâng traû y laïi phaïm Ñoät-kieát- la. Khi traû y laïi coù ngöôøi baûo “ñöøng traû!” ngöôøi aáy phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu nhaän ñeå laøm naêm y, hoaëc chuyeån laøm tònh thí, hoaëc duøng vaøo vieäc khaùc, hoaëc sai cho ngöôøi, hoaëc coá yù laøm cho hö hoaïi, hoaëc ñem ñoát, hoaëc laøm phi y, hoaëc maëc thöôøng xuyeân, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: hoaëc hoûi chuû roài duøng; tuøy theo söï phaân phoái maø duøng; hoaëc khi cuùng, ngöôøi chuû noùi: “Tuøy yù cöù xöû duïng;” thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 217ll A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Tyø-kheo-ni An

AÅn7l2 muoán ñeán nöôùc Xaù-veä. Vò Tyø-kheo-ni cöïu truù nghe tin Tyø-kheo-ni An AÅn seõ ñeán, beøn ñi töø nhaø naøy ñeán nhaø khaùc khaát caàu vaø nhaän ñöôïc moät soá taøi vaät aåm thöïc, raát nhieàu. Ñeán kyø haïn, Tyø-kheo-ni An AÅn khoâng ñeán. Caùc cöïu truù Tyø-kheo- ni cuøng nhau baøn tính: Tyø-kheo-ni An AÅn heïn cuøng chuùng ta ñeán nöôùc Xaù-veä. Nhöng coâ aáy laïi khoâng ñeán. Y phuïc cuûa Tyø-kheo-ni raát khoù kieám. Nhöng caàn phaûi ñuû naêm y. Chuùng ta coù theå laáy caùc taøi vaät naøy ñoåi laáy y, cuøng chia cho nhau. Roài hoï ñoåi laáy naêm y vaø chia nhau. Sau ñoù, Tyø-kheo-ni An AÅn ñeán nöôùc Xaù-veä. Saùng ngaøy hoâm sau, ñeán giôø, maëc y mang baùt vaøo thaønh khaát thöïc, caùc cö só thaáy, hoûi: - Naøy A-di, coâ caàn gì? Coâ ñaùp: - Toâi khaát thöïc. Laïi hoûi: - Chuùng Taêng khoâng coù thöùc aên sao? An AÅn traû lôøi: - Khoâng coù. Sau ñoù maáy ngaøy, cö só ñeán choã caùc cöïu truù Tyø-kheo-ni hoûi: - Tröôùc ñaây chuùng toâi ñeàu coù xuaát taøi vaät cung caáp ñeå laøm thöùc aên

711. Cf. Pali, Niss.7. 7l2. An AÅn ; nôi khaùc, phieân aâm Sai-ma. Xem treân, Taêng-giaø-baø-thi-sa 7.a

cho Tyø-kheo-ni An AÅn. Caùc coâ coù laøm thöùc aên khoâng? Traû lôøi: - Khoâng. Laïi hoûi: - Vì sao khoâng laøm? Caùc coâ ñaùp: - Tröôùc ñaây Tyø-kheo-ni An AÅn heïn vôùi chuùng toâi seõ ñeán nöôùc Xaù- veä. Nhöng roài coâ An AÅn khoâng ñeán. Do ñoù chuùng toâi nghó: “Tyø-kheo-ni An AÅn heïn cuøng chuùng ta ñeán nöôùc Xaù-veä. Nhöng coâ aáy laïi khoâng ñeán. Y phuïc cuûa Tyø-kheo-ni raát khoù kieám. Nhöng caàn phaûi ñuû naêm y. Chuùng ta coù theå laáy caùc taøi vaät naøy ñoåi laáy y, cuøng chia cho nhau.” Roài chuùng toâi ñoåi y, chia nhau. Caùc cö só ñeàu cô hieàm, noùi: - Caùc Tyø-kheo-ni naøy khoâng bieát hoå theïn, thoï nhaän khoâng bieát nhaøm chaùn. Beân ngoaøi töï xöng toâi bieát chaùnh phaùp. Nhöng maø tröôùc ñaây chuùng toâi vì Tyø-kheo-ni An AÅn cuùng taøi vaät ñeå laøm thöùc aên, sau ñoù hoï ñem ñoåi laáy y chia cho nhau. Nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Chuùng toâi ñaâu khoâng bieát raèng y phuïc cuûa Tyø-kheo-ni khoù kieám cho ñuû naêm y. Nhöng chuùng toâi sôû dó cung caáp, chính laø ñeå laøm thöùc aên Tyø-kheo-ni An AÅn töø xa ñeán. Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, quôû traùch caùc Tyø-kheo-ni kia: - Taïi sao cö só cung caáp taøi vaät ñeå saém thöùc aên cho Tyø-kheo-ni An AÅn maø caùc coâ laïi ñem ñoåi laáy y chia cho nhau? Tyø-kheo-ni ñeán baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch caùc Tyø-kheo-ni kia: - Vieäc caùc coâ laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Caùc Tyø-kheo-ni, sao cö só cung caáp taøi vaät ñeå laøm thöùc aên cho Tyø- kheo-ni An AÅn maø caùc coâ laïi ñem ñoåi laáy y chia cho nhau? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Tyø-kheo-ni roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Caùc Tyø-kheo-ni kia laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta

vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày:

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 >79

Tyø-kheo-ni naøo, vaät ñöôïc boá thí cho vieäc khaùc do töï mình xin, xoay duøng vieäc khaùc cho Taêng,713 Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Vaät ñöôïc boá thí cho vieäc khaùc: vì thöùc aên neân xin maø ñem may y; vì y neân xin maø ñem duøng laøm thöùc aên; hoaëc vì caùc vieäc khaùc neân xin maø ñem laøm caùc vieäc khaùc nöõa. Töï mình xin: chính mình ñi khaát caàu. Taêng vaät:7l4 nhö tröôùc ñaõ giaûi. Tyø-kheo-ni töï mình nhaân danh chuùng Taêng ñi khaát caàu roài ñem duøng vaøo vieäc khaùc, phaïm Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Ni-taùt-kyø naøy neân xaû cho Taêng, nhö giôùi tröôùc, roài saùm hoái cuõng nhö giôùi tröôùc. Taêng neân traû y xaû naøy laïi cho Tyø-kheo-ni kia baèng phaùp baïch nhò yeát-ma, cuõng nhö giôùi tröôùc. Neáu khoâng traû laïi, ñem laøm naêm y, cho ñeán laøm phi y hay maëc thöôøng xuyeân, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la, nhö tröôùc. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni Ñoät-kieátla. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: noùi vôùi cö só roài môùi duøng, hoaëc khi cö só cung caáp vaät coù noùi: Tuøy yù xöû duïng, nhö vaäy khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: ngöôøi phaïm ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; ngöôøi si cuoàng, loïan taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 22 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø7l5 ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Tyø-kheo-ni An AÅn coù moät cö só kia laø ñaøn-vieät. Ñeán giôø, coâ khoaùc y, böng baùt, ñeán nhaø ñaøn-vieät, traûi choã ngoài roài ngoài leân. Baáy giôø, cö só thöa thaêm hoûi: - Coâ coù ñöôïc an laïc khoâng? Tyø-kheo-ni An AÅn noùi: - Khoâng ñöôïc an laïc. Cö só hoûi: - Vì sao khoâng ñöôïc an laïc?

7l>. Nguõ phaàn, Ni-taùt-kyø 28: … töï mình vì Taêng… xin töø nhieàu cö syõ 7l4. Thích töø khoâng coù trong giôùi vaên 7l5. Baø-giaø-baø , trong baûn Haùn, töùc Theá Toân. Pali: bhagav ā.

>80 BOÄ LUAÄT >

An AÅn noùi:
- Choã oàn aøo neân khoâng ñöôïc an laïc.
Cö só hoûi:
- Coâ khoâng coù phoøng rieâng hay sao?
An aån noùi:
- Khoâng coù.
Cö só noùi:
- Toâi cuùng phöông tieän, coâ coù theå caát ñöôïc khoâng?
An AÅn noùi:
- Ñöôïc.
Cö só lieàn cung caáp phöông tieän cho. Tyø-kheo-ni kia lieàn nghó:

Ta maø xaây caát phoøng xaù laïi theâm laém chuyeän. Trong khi y phuïc cuûa Tyø-kheo-ni, khoù kieám ñuû naêm y. Nay ta neân ñem phöông tieän xaây caát phoøng xaù naøy ñoåi laáy y. Roài coâ ñi ñoåi laáy y.

Sau ñoù moät thôøi gian, Tyø-kheo-ni An AÅn khoaùc y, böng baùt, ñeán nhaø cö só, ngoài nôi choã ngoài.

Cö só chaøo hoûi:

- Thöa A-di, neáp soáng ñöôïc an laïc chaêng?

Ñaùp:

- Neáp soáng khoâng ñöôïc an laïc.

Cö só hoûi:

- Taïi sao khoâng an laïc?

Coâ ni noùi:

- Vì choã ôû oàn aøo neân khoâng ñöôïc an laïc.

Cö só laïi hoûi:

- Sö coâ khoâng coù phoøng rieâng hay sao?

Coâ ni noùi:

- Khoâng coù.

Cö só vaën hoûi:

- Tröôùc kia toâi ñaõ ñöa coâ tieàn ñeå coâ laøm nhaø, maø coâ khoâng laøm haû?

Coâ ni noùi:

- Toâi khoâng laøm.

Laïi hoûi:

- Vì sao khoâng laøm?

Traû lôøi:

- Toâi töï nghó, ta maø ñem ñoà naøy ñi xaây caát phoøng xaù laïi theâm laém chuyeän. Trong khi y phuïc cuûa Tyø-kheo-ni khoù kieám ñuû naêm y. Nay ta

neân ñem phöông tieän xaây caát phoøng xaù naøy ñoåi laáy y. Cö só cô hieàm noùi: - Tyø-kheo-ni naøy thoï nhaän khoâng bieát nhaøm chaùn, khoâng bieát ñuû. Beân ngoaøi töï xöng toâi bieát chaùnh phaùp. Nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Toâi cho tieàn laøm nhaø, laïi ñem ñi ñoåi laáy y. Toâi haù khoâng bieát y phuïc Tyø-kheo-ni khoù khaên laém môùi coù ñuû naêm y. Nhöng chuùng toâi nghe Ñöùc Theá Toân daïy, phöôùc ñieàn ñöùng vaøo haøng thöù nhaát laø xaây caát phoøng xaù cuùng döôøng cho töù phöông Taêng. Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, quôû traùch An AÅn: Ñaøn-vieät cho vaät duïng ñeå xaây caát phoøng xaù, sao coâ laïi ñem ñoåi laáy y? Caùc Tyø-kheo-ni baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø- kheo, quôû traùch Tyø-kheo-ni An AÅn: - Vieäc coâ laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy

thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Ñaøn-vieät cho vaät duïng ñeå xaây caát phoøng xaù, sao coâ laïi ñem ñoåi laáy y? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, baûo caùc Tyø- kheo: - Tyø-kheo-ni An AÅn laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, vaät duïng ñaøn-vieät cuùng cho ñeå laøm vieäc naøy, xoay laøm vieäc khaùc,716 ni taùt kyø ba daät ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Vaät thí cho vieäc khaùc: cuùng ñeå xaây phoøng xaù laïi ñem may y; cuùng ñeå may y laïi ñem xaây phoøng xaù; cuùng laøm caùc vieäc naøy laïi ñem laøm caùc vieäc kia; phaïm Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Ni-taùt-kyø naøy phaûi xaû cho Taêng nhö tröôùc. Caùch xaû, saùm hoái cuõng nhö tröôùc. Taêng phaûi traû laïi y xaû naøy baèng phaùp baïch nhò yeát-ma, cuõng nhö tröôùc. Neáu khoâng traû laïi thoï laøm naêm y, cho ñeán laøm phi y, hoaëc maëc thöôøng xuyeân, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-

7l6. Nguõ phaàn, Ni-taùt-kyø 27: … töï mình (vì caù nhaân)… xin töø moät cö só

>82 BOÄ LUAÄT >

la, Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: hoûi ñaøn-vieät, tuøy theo yù cuûa ñaøn-vieät xöû duïng, hoaëc khi cuùng ñaøn-vieät noùi: Cöù xöû duïng theo yù muoán; hoaëc ngöôøi baø con noùi: Cöù duøng nhö yù muoán, toâi seõ noùi vôùi thí chuû cho, thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 23 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø7l7 ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, coù soá ñoâng Tyø-kheo-ni caàn laøm phoøng xaù neân ñi khaép trong nhaân gian caàu xin thöù naøy vaät kia. Keát quaû thu ñöôïc soá taøi vaät raát nhieàu. Sau ñoù caùc Tyø-kheo-ni laïi töï nghó: Neáu ta duøng vaät lieäu naøy xaây caát phoøng xaù thì theâm nhieàu chuyeän. Trong khi ñoù y phuïc cuûa Tyø-kheo- ni raát khoù coù ñuû naêm y. Nay ta coù theå duøng taøi vaät naøy ñeå ñoåi laáy y chia cho nhau. Nghó nhö vaäy xong, hoï lieàn ñoåi laáy y cuøng chia. Sau ñoù moät thôøi gian caùc cö só hoûi: - Tröôùc ñaây chuùng toâi cuùng taøi vaät ñeå xaây phoøng xaù. Cuoái cuøng coù xaây caát hay khoâng? Caùc coâ ni noùi: - Khoâng xaây caát. Caùc cö só hoûi: - Taïi sao khoâng xaây caát? Caùc coâ traû lôøi: - Chuùng toâi töï nghó, caát phoøng xaù thì theâm chuyeän. Trong khi ñoù y phuïc cuûa Tyø-kheo-ni khoù ñuû ñöôïc naêm y. Neân chuùng toâi ñem taøi vaät ñoù ñoåi laáy y vaø chia cho nhau. Nghó xong, chuùng toâi lieàn ñoåi laáy y chia cho nhau. Khi aáy caùc cö só nghe, ñeàu cô hieàm noùi: - Caùc Tyø-kheo-ni naøy thoï nhaän khoâng bieát nhaøm chaùn. Beân ngoaøi töï xöng toâi bieát chaùnh phaùp. Nhö vaäy thì coù gì laø chaùnh phaùp? Ñem tieàn chuùng toâi cuùng ñeå caát phoøng xaù, ñoåi laáy y chia cho nhau. Ñaâu phaûi chuùng toâi khoâng bieát y phuïc cuûa Tyø-kheo-ni khoù ñuû naêm y! Nhöng chuùng toâi nghe Ñöùc Theá Toân daïy, phöôùc ñieàn ñeä nhaát hôn heát laø xaây caát phoøng xaù cuùng döôøng cho töù phöông Taêng. Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò

thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, quôû traùch Tyø-kheo-ni kia: Sao caùc coâ

7l7. Xem cht. l0 ñieàu 22

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 >8>

ñem tieàn cho ñeå laøm nhaø ñi doåi laáy y chia nhau? Caùc Tyø-kheo-ni ñeán baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø- kheo, quôû traùch caùc Tyø-kheo-ni: - Vieäc caùc coâ laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Sao caùc coâ ñem tieàn cho ñeå laøm nhaø ñi ñoåi laáy y chia nhau? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch caùc Tyø-kheo-ni roài, Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Caùc Tyø-kheo-ni kia laø nhöõng ngöôøi ngu si, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, vaät ñaøn vieät cuùng ñeå laøm vieäc naøy do töï mình ñaõ tìm caàu cho Taêng, xoay duøng qua vieäc khaùc,718 Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Vaät cuùng ñeå laøm vieäc naøy: cuùng laøm phoøng Taêng ñem may y, cuùng may y ñem laøm phoøng Taêng, cuùng laøm caùc vieäc naøy ñem laøm caùc vieäc kia. Töï mình tìm caàu: töï mình ñích thaân ñeán caùc nôi xin. Vaät vì Taêng: töùc laø vaät cuûa Taêng, nhö treân ñaõ noùi. Tyø-kheo-ni ñem vaät cuûa thí chuû cuùng cho Taêng, laøm vieäc khaùc, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Ni-taùt-kyø naøy neân xaû cho Taêng. Phöông thöùc xaû, xaû roài phaûi saùm hoái, nhö treân ñaõ noùi. Taêng neân traû y xaû kia laïi baèng baïch nhò yeát-ma cuõng nhö tröôùc ñaõ noùi. Neáu khoâng traû laïi, thoï laøm naêm y, cho ñeán laøm phi y, hay maëc thöôøng xuyeân, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la, nhö treân. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: neáu hoûi ngöôøi chuû, xöû duïng theo yù nguyeän cuûa hoï, hoaëc khi cuùng hoï noùi: Cöù xöû duïng theo yù muoán, hoaëc ngöôøi baø con noùi: Cöù xöû duïng theo yù chö Taêng, toâi seõ noùi laïi vôùi chuû cho, nhö vaäy thì khoâng phaïm.

7l8. Nguõ phaân, Ni-taùt-kyø 26: … töï mình vì Taêng… xin töø nhieàu cö só

>84 BOÄ LUAÄT >

Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 247l9 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo-ni thoï trì baùt coù maøu saéc toát; coøn caùi cuõ thì caát ñi. Hoï chöùa nhieàu baùt maø khoâng röûa, khoâng vaù. Soá baùt chöùa ñeå nhö vaäy raát nhieàu. Caùc cö só ñeán thaêm chuøa, thaáy vaäy, cô hieàm noùi: Tyø-kheo-ni naøy thoï nhaän khoâng bieát nhaøm chaùn. Beân ngoaøi töï xöng toâi bieát chaùnh phaùp. Nhö vaäy laøm gì coù chaùnh phaùp? Chöùa nhieàu baùt, caùi

naøo maøu saéc toát thì duøng, caùi naøo cuõ thì boû böøa baõi nôi ñaát; gioáng nhö cöûa haøng baùn ñoà goám. Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: Sao caùc coâ caát chöùa nhieàu baùt, caùi toát duøng, caùi cuõ khoâng röûa, khoâng tu boå, boû böøa baõi döôùi ñaát? Caùc Tyø-kheo-ni ñeán baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø- kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: - Vieäc caùc coâ laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Nhoùm saùu Tyø-kheo-ni, sao caùc coâ thoï trì baùt coù maøu môùi toát, coøn nhöõng caùi cuõ khoâng röûa, khoâng vaù, boû böøa baõi döôùi ñaát? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø- kheo-ni roài baûo caùc Tyø-kheo: - Nhoùm saùu Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, chöùa baùt dö,720 Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG

7l9. Cf. Pali, Niss. l, Vin. iv 24>. Nguõ phaàn: ñieàu >0; Taêng kyø: ñieàu l4, cf. ñieàu 2l; Thaäp tuïng: ñieàu l9; Caên baûn: ñieàu 20. 720. Suùc tröôûng baùt . Nguõ phaàn: ña tích tuï baùt, chaát chöùa nhieàu baùt. Taêng kyø: ñieàu l4: chöùa baùt dö...; ñieàu 2l: ...baùt dö ñöôïc pheùp chöùa l0 ngaøy... Thaäp tuïng: chöùa baùt dö cho ñeán moät ñeâm. Caên baûn: ñöôïc chöùa baùt dö qua moät ñeâm. Pali: pattasannicayam, tích chöùa baùt. Giaûi thích, Vin. iv. 24>: nissaggiyo hotīti saha arunuggamana nissaggiyo hoti, (caát chöùa qua moät ñeâm), khi maët trôøi moïc, phaïm Ni-taùt-kyø.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 >85

Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Tyø-kheo-ni kia ngaøy naøo nhaän ñöôïc baùt, ngay trong ngaøy hoâm aáy neân thoï trì moät baùt, coøn bao nhieâu caùi khaùc neân tònh thí, hoaëc sai cho ngöôøi khaùc. Neáu Tyø-kheo-ni chöùa baùt dö, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Ni-taùt-kyø naøy neân xaû cho Taêng. Phaùp xaû, phaùp saùm hoái, sau khi xaû nhö treân. Taêng neân traû laïi chieác baùt xaû naøy baèng baïch nhò yeát-ma, nhö treân. Neáu khoâng traû laïi (...) cho ñeán caâu: duøng nhö phi baùt, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la, nhö treân. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: trong ngaøy nhaän ñöôïc baùt lieàn thoï trì moät baùt, coøn nhöõng caùi kia tònh thí; hoaëc sai cho ngöôøi;72l hoaëc töôûng bò cöôùp, töôûng bò maát, töôûng bò vôõ, töôûng bò nöôùc cuoán maø khoâng tònh thí, khoâng sai cho ngöôøi thì khoâng phaïm. Neáu baùt bò cöôùp, baùt bò maát, baùt bò vôõ, baùt bò cuoán troâi, hoaëc töï laáy duøng, hoaëc ngöôøi khaùc cho duøng thì khoâng phaïm. Hoaëc ngöôøi gôûi baùt qua ñôøi, hoaëc ñi xa, hoaëc thoâi tu, hoaëc bò cöôùp baét daãn ñi, hoaëc gaëp aùc thuù, hoaëc bò nöôùc cuoán troâi khoâng taùc tònh thí, khoâng sai cho ngöôøi thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm,

thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 25722 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo-ni caát chöùa nhieàu ñoà duøng vôùi maøu saéc toát ñeïp; nhöõng caùi xaáu vaát boû böøa baõi döôùi ñaát khoâng söûa chöõa, khoâng röûa, khoâng saép xeáp. Luùc aáy coù soá ñoâng cö só ñeán chuøa thaêm, nhìn thaáy, cô hieàm noùi: Nhoùm saùu Tyø-kheo-ni naøy, thoï nhaän khoâng bieát nhaøm chaùn, khoâng bieát hoå theïn. Beân ngoaøi töï xöng toâi bieát chaùnh phaùp. Nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Chöùa nhieàu ñoà duøng, boû böøa baõi döôùi ñaát nhö cöûa haøng baùn ñoà goám. Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, coù taøm quyù, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: Sao caùc coâ chöùa nhieàu ñoà duøng, boû böøa baõi döôùi ñaát?

72l. Pali, vissajjati, xem cht. 4, Ni-taùt-kyø l9 treân. 722. Nguõ phaàn, ñieàu 29.

>86 BOÄ LUAÄT >

Caùc Tyø-kheo-ni ñeán baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø- kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: - Vieäc caùc coâ laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Nhoùm saùu Tyø-kheo-ni, sao caùc coâ chöùa nhieàu ñoà duøng, boû böøa baûi döôùi ñaát? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø- kheo-ni roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Nhoùm saùu Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo- ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, chöùa nhieàu ñoà duøng723 coù maøu saéc ñeïp, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Tyø-kheo-ni ngaøy naøo nhaän ñöôïc ñoà duøng, trong ngaøy nhaän ñöôïc neân thoï trì ngay, ñöôïc tính vaøo möôøi saùu thöù caàn duøng. Ngoaøi ra neân tònh thí hoaëc sai cho ngöôøi. Möôøi saùu thöù laø: choõ lôùn, naép choõ, baùt lôùn, thìa lôùn, huû nhoû, naép huû, baùt nhoû, thìa, bình nöôùc uoáng, naép bình, baùt lôùn chöùa nöôùc uoáng, thìa nhoû, bình ñöïng nöôùc röûa, naép bình, baùt uoáng nöôùc, ly uoáng nöôùc. Tyø-kheo-ni naøo, chöùa nhieàu ñoà duøng, Ni-taùt-kyø Ba- daät-ñeà. Ni-taùt-kyø naøy phaûi xaû giöõa Taêng, nhö tröôùc. Xaû roài phaûi saùm hoái. Phaùp saùm hoái cuõng nhö tröôùc. Taêng phaûi traû laïi vaät xaû naøy baèng phaùp baïch nhò yeát-ma, nhö treân. Neáu Taêng khoâng traû laïi, cho ñeán, thöôøng xuyeân duøng, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la, nhö treân. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: ngaøy naøo nhaän ñöôïc ñoà duøng thoï trì ñöôïc tính vaøo möôøi saùu thöù caàn duøng nhö treân, ngoaøi ra tònh thí hay sai cho ngöôøi; hoaëc töôûng bò cöôùp, töôûng bò maát, töôûng bò phaù vôõ, töôûng bò cuoán troâi maø khoâng taùc tònh, khoâng sai cho ngöôøi; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Neáu ñoà bò

72>. Haùn: suùc ña khí . Nguõ phaàn: taøng tích khí vaät ; giaûi thích (T22nl42l, tr.85a25): Khí vaät, chæ ñoà ñöïng nhu yeáu sinh hoaït (tö sinh khí vaät). Chæ cho pheùp chöùa bình ñöïng söõa, daàu, maät, höông döôïc, töông laïc. Moãi thöù moät caùi.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 >87

cöôùp, bò maát, bò vôõ, bò nöôùc cuoán troâi, hoaëc caàn laáy ñeå duøng, hoaëc ngöôøi khaùc cho xöû duïng, hoaëc Tyø-kheo-ni gôûi ñoà bò quaù vaõng, hoaëc thoâi tu, hoaëc ñi xa, hoaëc giaëc baét daãn ñi, hoaëc bò naïn aùc thuù, nöôùc troâi neân khoâng taùc tònh, khoâng sai cho ngöôøi; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 26724 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo-ni ñeán ngaøy nguyeät kyø, y vaø ngoïa cuï bò laøm baån725. Caùc Tyø-kheo-ni baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân cho pheùp maëc y ngaên nguyeät kyø726. Neáu bò tuoät, cho pheùp laøm daây ñai. Nguyeät thuûy vaãn töø hai beân tieát ra, laøm baån y, Phaät laïi cho pheùp may beänh y maëc choàng leân, beân ngoaøi maëc nieát-baøn-taêng. Khi ñeán nhaø baïch y, hoï môøi ngoài, neân noùi: Toâi coù beänh. Neáu hoï noùi: “Cöù ngoài, khoâng sao. Tyø-kheo-ni neân veùn nieát-baøn-taêng, roài laáy y beänh che thaân maø ngoài. Baáy giôø, coù Tyø-kheo-ni Chieân-ñaøn-thaâu-na thöôøng töï noùi mình khoâng coù duïc töôûng, vaø baûo taát caû caùc Tyø-kheo-ni khaùc: Khi naøo coù nguyeät kyø thì ñeán toâi laáy y naøy maø duøng. Caùc coâ ñaùp: Ñöôïc. Caùc Tyø-kheo-ni thöôøng troâng vaøo y ñoù neân khoâng may y khaùc. Sau ñoù Tyø-kheo- ni Chieân-ñaøn-thaâu-na laïi coù nguyeät kyø. Ñoàng thôøi Tyø-kheo-ni khaùc cuõng coù nguyeät kyø. Caùc Tyø-kheo-ni khaùc sai ngöôøi ñeán Tyø-kheo-ni Chieân-ñaøn-thaâu-na noùi: - Tröôùc ñaây coâ höùa cho toâi beänh y, nay xin ñöôïc nhaän. Tyø-kheo-ni Chieân-ñaøn-thaâu-na noùi: - Nay toâi cuõng coù nguyeät kyø, khoâng theå cho ñöôïc. Tyø-kheo-ni hieàm traùch: - Tröôùc ñaây coâ baûo toâi, khi coù nguyeät kyø ñeán coâ laáy beänh y. Toâi tin töôûng möôïn ñöôïc neân khoâng saém beänh y. Nay toâi nhôø ngöôøi ñeán hoûi, taïi sao khoâng ñöa? Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh

724. Pali, Paâc. 47. Caên baûn: Ba-daät-ñeà, ñieàu l4> & l44 725. Cf. Nguõ phaàn, Ni-taùt-kyø 22, T22nl42l, tr.84a26. 726. Giaø nguyeät kyø y . Nguõ phaàn: giaø nguyeät thuûy y . Pali: āvasathacīvara: y nghæ nhaø, giaûi thích (Vin.iv >0>): ñeå Tyø-kheo-ni duøng khi coù kinh (utuniyo bhikkhuniyo pa- ribhuñjantu).

>88 BOÄ LUAÄT >

ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch Tyø-kheo-ni Chieân-ñaøn-thaâu-na: - Coâ ñaõ höùa cho Tyø-kheo-ni kia möôïn beänh y, neân khoâng saém. Nay sai ngöôøi ñeán laáy, sao coâ laïi khoâng ñöa? Caùc Tyø-kheo-ni ñeán baïch chö Taêng Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng

nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch Tyø-kheo-ni Chieân-ñaøn-thaâu-na: - Vieäc coâ laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Tyø-kheo-ni Chieân-ñaøn-thaâu-na, Coâ ñaõ höùa cho Tyø- kheo-ni kia möôïn beänh y, neân khoâng saém. Nay sai ngöôøi ñeán laáy, sao coâ laïi khoâng ñöa? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Tyø-kheo-ni Chieân-ñaøn-thaâu-na roài, Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Tyø-kheo-ni Chieân-ñaøn-thaâu-na naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau Ta vì Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, höùa cho Tyø-kheo-ni khaùc y beänh,727 sau khoâng cho,728 Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: Nghóa nhö treân. Y beänh: khi nguyeät thuûy xuaát, maëc ñeå ngaên thaân trong, beân ngoaøi maëc nieát-baøn-taêng. Y: Coù möôøi loaïi nhö treân ñaõ giaûi. Tyø-kheo-ni höùa cho y beänh maø khoâng trao, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Ngoaøi y beänh, höùa cho caùc y khaùc maø khoâng cho, maéc Ñoät-kieát-la. Ngoaøi y, höùa cho caùc vaät duïng khaùc maø khoâng cho ñeàu maéc Ñoät-kieát-la. Neáu Tyø-kheo-ni höùa cho y beänh cho Tyø-kheo-ni roài sau khoâng cho, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Ni-taùt-kyø naøy phaûi xaû cho Taêng, nhö treân. Xaû roài phaûi saùm hoái cuõng nhö treân. Taêng neân traû vaät xaû naøy laïi lieàn cuõng nhö tröôùc. Neáu khoâng traû laïi, thoï laøm naêm y, cho ñeán caâu thöôøng xuyeân duøng, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la.

727. Haùn: bònh y . 728. Nguõ phaàân: ... baûo Tyø-kheo-ni khaùc haõy duøng giaø nguyeät thuûy y, mình khoâng duøng; nhöng laâm thôøi laïi duøng tröôùc... Pali, Pāc. 47: anissajjitvā paribhuñjeyya, khoâng xaû maø tieáp tuïc duøng; giaûi thích: Ñaõ söû duïng qua hai hoaëc ba ngaøy; ñeán ngaøy thöù tö, ñem giaët roài duøng maø khoâng xaû cho caùc Tyø-kheo-ni khaùc...

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 >89

Tyø-kheo (?)729 Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Höùa cho y beänh roài cho. Neáu khoâng coù y beänh; hoaëc y beänh ñang ñöôïc may, giaët, nhuoäm, ñaäp, caát nôi baûo ñaûm khoâng tìm ñöôïc; khoâng phaïm. Hoaëc Tyø-kheo-ni kia phaù giôùi, phaù kieán, phaù oai nghi, hoaëc bò cöû toäi, hoaëc bò dieät taãn, hoaëc ñaùng dieät taãn, hoaëc do nhaân duyeân naøy ñöa ñeán maïng naïn, phaïm haïnh naïn, neân höùa cho y beänh maø khoâng cho thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 277>0 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo-ni duøng y phi thôøi thoï laøm thôøi y7>l. Caùc Tyø-kheo-ni thaáy, noùi: - Ñöùc Theá Toân cho pheùp Tyø-kheo-ni ñöôïc chöùa naêm y, y naøy laø y cuûa ai? Nhoùm saùu Tyø-kheo-ni noùi: - Thôøi y cuûa chuùng toâi ñoù. Chö ni hoûi: - Naøy caùc coâ, hieän taïi laø thôøi, hay laø phi thôøi ñoái vôùi y? Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc,

soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: - Sao caùc coâ duøng phi thôøi y thoï laøm thôøi y? Caùc Tyø-kheo-ni baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø- kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: - Caùc coâ laøm ñieàu phi phaùp, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Nhoùm saùu Tyø-kheo-ni, sao caùc coâ duøng phi thôøi y thoï laøm thôøi y?

729. Y theo baûn Haùn. 7>0. Pali, Niss. 2, Vin. iv 245. Nguõ phaàn: ñieàu l9. Thaäp tuïng: ñieàu 20, ñieàu 2l. 7>l. Nguõ phaàn, ñieàu l9: Vì vaäy, Tyø-kheo-ni khaùch khoâng theå ñöôïc y. Pali, Niss.2: Sau an cö, cö só cuùng cho caùc Tyø-kheo-ni y phi thôøi (akālacīvarā) cho caùc Tyø-kheo-ni coù y raùch. Tyø-kheo-ni Thullanandaâ noùi ñoù laø thôøi y (kālacīvaran ti), beøn ñem phaân phoái trong Taêng; do ñoù. caùc Tyø-kheo-ni coù y raùch khoâng nhaän ñöôïc y môùi.

>90 BOÄ LUAÄT >

Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø- kheo-ni roài baûo caùc Tyø-kheo: - Nhoùm saùu Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo- ni kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, duøng y phi thôøi, söû duïng laøm y ñuùng thôøi732, Ni- taùt-kyø Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Thôøi y: y ñuùng thôøi, an cö xong khoâng thoï y ca-thi-na, trong voøng moät thaùng, coù thoï y ca-thi-na trong voøng naêm thaùng. Y phi thôøi: ngoaøi thôøi gian noùi treân, ñöôïc y maø caát chöùa. Y: coù möôøi loaïi nhö treân. Neáu Tyø-kheo-ni duøng y phi thôøi naøy söû duïng laøm y ñuùng thôøi, Ni- taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Ni-taùt-kyø naøy neân xaû cho Taêng, nhö treân. Xaû roài phaûi saùm hoái, nhö treân. Taêng neân traû laïi y vaät ñaõ xaû baèng phaùp baïch nhò yeát-ma, cuõng nhö treân. Neáu khoâng traû laïi, thoï laøm naêm y... cho ñeán caâu: thöôøng xuyeân duøng, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la, nhö treân. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Y phi thôøi söû duïng laøm y phi thôøi; y ñuùng thôøi söû duïng laøm y ñuùng thôøi thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 287>> A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø cuøng vôùi Tyø- kheo-ni khaùc ñoåi y. Sau vì giaän hôøn ñoaït laáy laïi, noùi: Traû y laïi cho toâi. Toâi khoâng ñoåi cho coâ. Y cuûa coâ thuoäc veà coâ. Y cuûa toâi thuoäc veà toâi. Coâ

7>2. Thaäp tuïng, ñieàu 20: ... laáy thôøi y laøm phi thôøi y roài phaân chia. (thôøi y chæ chia cho cöïu truï Tyø-kheo-ni taïi truù xöù an cö; phi thôøi y, chia caû cöïu vaø khaùch). Ñieàu 2l, ngöôïc laïi: ...laáy y phi thôøi y laøm thôøi y roài phaân chia... (ñeå khoûi phaûi chia cho khaùch ni). Pali: akālacīvaram kālacīvaran ti aditthahitvā

bhājāpeyya, nhö Thaäp tuïng. 7>>. Pali, Niss.>, Vin. iv. 246. Nguõ phaàn: ñieàu 20. Taêng kyø: ñieàu 24. Thaäp tuïng: ñieàu 22. Caên baûn: ñieàu l7.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 >9l

töï laáy y cuûa coâ. Toâi töï laáy y cuûa toâi. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø: Sao coâ cuøng vôùi Tyø-kheo-ni ñoåi y, sau vì giaän hôøn ñoaït laáy laïi vaø noùi, “Traû y laïi cho toâi. Toâi khoâng ñoåi cho coâ. Y cuûa coâ thuoäc veà coâ. Y cuûa toâi thuoäc veà toâi. Coâ töï laáy y cuûa coâ. Toâi töï laáy y cuûa toâi.”? Khi aáy caùc Tyø-kheo-ni ñeán baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø: - Vieäc coâ laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø, sao coâ cuøng vôùi Tyø-kheo- ni khaùc ñoåi y, sau vì giaän hôøn ñoaït laáy laïi? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø roài, Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo- ni kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, cuøng vôùi Tyø-kheo-ni khaùc trao ñoåi y, sau giaän hôøn ñoaït laáy laïi, hoaëc baùo ngöôøi ñoaït laáy, noùi: “Coâ traû y toâi laïi. Toâi khoâng ñoåi cho coâ. Y coâ thuoäc veà coâ. Y toâi traû laïi toâi”; Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: Nghóa nhö treân. Y: coù möôøi loaïi, nhö treân. Trao ñoåi: Duøng y ñoåi y; duøng y ñoåi phi y; duøng phi y ñoåi y; hoaëc duøng phi y ñoåi phi y. Hoaëc duøng kim, dao, chæ, taïp vaät ñoåi laãn nhau; cho ñeán duøng moät vieân thuoác ñeå ñoåi. Tyø-kheo-ni cuøng vôùi Tyø-kheo-ni khaùc trao ñoåi y, sau vì giaän hôøn ñoaït laïi, hoaëc baûo ngöôøi ñoaït, laáy ñem caát, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Ñoaït maø khoâng laáy ñem caát, Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni kia ñöôïc y ñem treo treân caây, treân töôøng, treân raøo, treân truï coät, treân ngaø voi, treân giaù moùc y, treân giöôøng daây, giöôøng caây, treân neäm lôùn, neäm nhoû, hoaëc traûi treân ñaát, neáu laáy khoûi choã, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Laáy khoâng khoûi choã, Ñoät-kieát-la. Ni-taùt-kyø naøy phaûi xaû cho Taêng, nhö tröôùc. Xaû roài phaûi saùm hoái nhö tröôùc. Taêng phaûi traû laïi y kia baèng baïch nhò yeát-ma cuõng nhö tröôùc. Neáu

>92 BOÄ LUAÄT >

khoâng traû laïi, thoï laøm naêm y, cho ñeán duøng maëc maõi, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la, cuõng nhö treân. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Duøng lôøi hoøa nhaõ, khuyeán duï noùi: Naøy coâ, toâi hoái haän. Coâ traû laïi y cuûa toâi. Coâ kia bieát coù söï hoái haän, traû laïi y. Hoaëc coù Tyø-kheo-ni khaùc noùi: Tyø-kheo-ni naøy muoán ñoåi laïi. Coâ neân traû y laïi cho coâ aáy. Hoaëc coâ kia möôïn maëc moät caùch khoâng ñaïo lyù, cho neân phaûi ñoøi laïi. Hoaëc döï bieát seõ bò maát, hoaëc sôï hö

hoaïi, hoaëc ngöôøi kia phaù giôùi, phaù kieán, phaù oai nghi, hoaëc bò cöû toäi, hoaëc dieät taãn, hoaëc ñaùng bò dieät taãn, hoaëc söï vieäc naøy seõ ñöa ñeán maïng naïn, phaïm haïnh naïn, ñoaït laïi maø khoâng ñem caát. Thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 297>4 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû treân giaûng ñöôøng Cao caùc7>5, beân soâng Di haàu taïi Tyø-xaù-ly. Baáy giôø, Leâ-xa Tyø-xaù-ly coù nhaân duyeân caàn nhaän taøi vaät töø moät cö só noï. Khi aáy coù Tyø-kheo-ni teân laø Ca-la thöôøng lui tôùi nhaø cö só naøy, xem nhö laø moät ñaøn-vieät. Leâ-xa noùi vôùi Ca-la: - A-di, toâi muoán ñeán sö coâ nhôø chuùt vieäc veà taøi vaät. Ca-la noùi: - Coù theå ñöôïc. Roài coâ giuùp laøm xong vieäc aáy. Leâ-xa ñöôïc taøi vaät vui veû, hoûi: - Sö coâ caàn vaät gì, baûo cho toâi bieát. Ca-la noùi: - Thoâi, nhö theá ñaõ laø cuùng döôøng cho toâi roài. Leâ-xa laïi hoûi: - Sö coâ caàn gì, xin cöù noùi. Ca-la noùi: - Thoâi, noùi laøm gì. Giaû söû toâi coù caàn gì ñi nöõa, thì oâng cuõng khoâng theå cho. Cö só laïi noùi: - Sö coâ cöù noùi caàn caùi gì, toâi seõ cuùng cho.

734. Pali, Nis. 11. 7>5. Cao caùc giaûng ñöôøng . Nhöõng choã khaùc, hoaëc noùi laø Truøng caùc giaûng ñöôøng; hoaëc noùi laø Laâu caùc giaûng ñöôøng.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 >9>

Tyø-kheo-ni Ca-la lieàn chæ moät chieác y trò giaù moät ngaøn tröông ñieäp vaø noùi: - Toâi caàn taám y nhö vaäy. Baáy giôø, caùc cö só cuøng nhau cô hieàm: Tyø-kheo-ni naøy thoï nhaän khoâng bieát nhaøm chaùn. Beân ngoaøi töï xöng toâi bieát chaùnh phaùp. Nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Sao laïi yeâu saùch y trò giaù moät ngaøn tröông ñieäp? Giaû söû ñaøn-vieät coù cho, thì mình cuõng phaûi bieát vöøa ñuû. Cö só lieàn ñem y trao cho Ca-la, laïi noùi: - Vöøa roài neáu toâi töï thu xeáp coâng vieäc thì ñaâu coù phaûi maát chieác y naøy! Baáy giôø, laïi coù Tyø-kheo-ni Baït-ñaø Ca-tyø-la cuõng ñeán nhaø baø con, an toïa nôi choã ngoài. Caùc cö só hoûi: - A-di caàn thöù gì? Coâ ni noùi: - Thoâi, nhö theá cuõng laø cuùng döôøng cho toâi roài. Ngöôøi cö só laïi noùi: - Caàn thöù gì xin cöù noùi. Coâ ni noùi: - Thoâi, noùi laøm gì. Giaû söû toâi coù caàn gì ñi nöõa, thì oâng cuõng khoâng theå cho. Cö só noùi: - Toâi seõ cho chöù khoâng phaûi khoâng cho. Nhöng cöù noùi muoán caàn caùi gì. Khi aáy, coâ ni chæ taám y (vaûi) trò giaù moät ngaøn tröông ñieäp vaø noùi: Toâi caàn taám y ñaây. Baáy giôø, caùc cö só cuøng nhau cô hieàm: Tyø-kheo-ni naøy thoï nhaän khoâng bieát nhaøm chaùn. Beân ngoaøi töï xöng toâi bieát chaùnh phaùp. Nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Sao laïi yeâu saùch y trò giaù moät ngaøn tröông ñieäp? Giaû söû ñaøn-vieät coù cho, thì mình cuûng phai bieát vöøa ñuû. Cö só ñöa taám y (vaûi) roài, noùi: - Tyø-kheo-ni duøng chieác y quyù giaù naøy ñeå laøm gì? Baáy giôø caùc Tyø-kheo-ni nghe nhöõng vieäc naøy, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi bieát taøm quyù, hieàm traùch Tyø- kheo-ni Baït-ñaø-ca-tyø-la: Sao Tyø-kheo-ni laïi ñeán nôi cö só ñoøi hoûi chieác y trò giaù moät ngaøn tröông ñieäp?” Caùc Tyø-kheo-ni ñeán baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp

hôïp caùc Taêng Tyø-kheo, quôû traùch Tyø-kheo-ni Ca-la vaø Baït-ñaø Ca-tyø-la:

>94 BOÄ LUAÄT >

- Vieäc caùc coâ laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Sao laïi ñeán cö só ñoøi hoûi chieác y trò giaù moät ngaøn tröông ñieäp? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài baûo caùc Tyø-kheo: - Hai Tyø-kheo-ni Ca-la vaø Baït-ñaø Ca-tyø-la naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, xin y naëng736, toái ña baèng giaù boán lôùp tröông ñieäp ; neáu quaù, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. 737

B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Y naëng (y daøy): y choáng laïnh. Y: coù möôøi loaïi nhö treân. Khi Tyø-kheo-ni mong caàu y daøy, nhieàu nhaát laø möôøi saùu ñieàu. Neáu Tyø-kheo-ni mong caàu y daøy, trò giaù quaù boán tröông ñieäp, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Ni-taùt-kyø naøy neân xaû cho Taêng, nhö treân. Xaû y roài phaûi saùm hoái, cuõng nhö treân. Taêng phaûi traû y laïi cho Tyø-kheo-ni kia baèng phaùp baïch nhò yeát- ma, nhö treân. Neáu Taêng khoâng traû laïi, hoaëc thoï laøm naêm y, cho ñeán thöôøng xuyeân duøng, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la, nhö treân. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Ñoøi hoûi y baèng boán tröông ñieäp, hoaëc ít hôn; hoaëc xin nôi ngöôøi xuaát gia; hoaëc ngöôøi kia vì mình xin, mình vì ngöôøi kia xin; hoaëc khoâng xin maø ñöôïc; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng,

7>6. Troïng y (y daøy), traùi vôùi khinh y (y nheï) ñöôïc noùi ôû ñieàu sau. Pali, Niss.ll, Vin.iv. 255): garupāvurana, giaûi thích: yam kiñci sītakāle pāvuranam, loaïi aùo choaøng ngoaøi vaøo muøa laïnh. 7>7. Tröông ñieäp . Nguõ phaàn (ñieàu 2>): ... y naëng vôùi giaù tieàn lôùn (töù ñaïi tieàn . Taêng kyø (ñieàu l9): ...mua y naëng quaù 4 yeát-lò-sa-baøn ... Thaäp tuïng (ñieàu 29): ...xin y naëng, neân xin y vôùi giaù 4 tieàn, khoâng ñöôïc quaù... Pali, ibid., catukamsaparamam, 4 tieàn ñoàng. Kamsa, tieàn ñuùc baèng ñoàng thau hay ñoàng la. l kamsa baèng 4 kahāpana. Khoâng coù yù kieán thoáng nhaát veà giaù trò caùc ñôn vò tieàn teä naøy.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 >95

loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 307>8 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû taïi Tyø-xaù-ly. Baáy giôø, Leâ-xa Tyø-xaù-ly coù nhaân duyeân caàn laáy taøi vaät töø moät cö só noï. Coù moät Tyø-kheo-ni teân laø Ca-la thöôøng tôùi lui nhaø naøy, xem nhö moät ñaøn-vieät. Leâ-xa noùi vôùi Tyø-kheo-ni Ca-la: - A-di, coâ coù theå vì toâi thu xeáp chuyeän taøi vaät naøy ñöôïc khoâng? Coâ ni traû lôøi: - Ñöôïc. Sau khi thu xeáp taøi vaät xong, nhaän ñöôïc taøi vaät roài, Leâ-xa vui veû noùi: - A-di, coâ caàn thöù gì? Coâ ni noùi: - Thoâi, nhö theá laø cuùng döôøng toâi roài! Leâ-xa laïi noùi: - Caàn gì, sö coâ cöù noùi. Coâ ni noùi: - Thoâi, giaû söû toâi coù

caàn ñi nöõa, oâng cuõng khoâng theå cho. Leâ-xa laïi noùi: - Toâi seõ cho chöù khoâng phaûi khoâng cho. Coâ cöù noùi. Coâ ni lieàn chæ nôi chieác y nheï (moûng) trò giaù naêm traêm tröông ñieäp noùi: - Toâi caàn taám y (vaûi) nhö vaäy. Cö só ñeàu cô hieàm, noùi: - Tyø-kheo-ni naøy thoï nhaän khoâng bieát nhaøm chaùn. Beân ngoaøi töï xöng laø toâi bieát chaùnh phaùp. Nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Sao laïi ñoøi y moûng vôùi giaù naêm traêm tröông ñieäp? Duø ñaøn-vieät coù cuùng cuõng phaûi bieát ñuû chöù! Leâ-xa ñem chieác y trao cho coâ ni vaø noùi nhö vaày: - Vöøa roài, neáu toâi töï thu xeáp coâng vieäc thì ñaâu coù maát chieác y naøy! Baáy giôø, laïi coù Tyø-kheo-ni Baït-ñaø Ca-tyø-la cuõng ñeán nhaø baø con, an toïa nôi choã ngoài. Caùc cö só hoûi: - A-di caàn thöù gì? Coâ ni noùi: - Thoâi, nhö theá cuõng laø cuùng döôøng cho toâi roài.

738. Pali, Niss. 12

>96 BOÄ LUAÄT >

Ngöôøi cö só laïi noùi: - Caàn thöù gì xin cöù noùi. Coâ ni noùi: - Thoâi, noùi laøm gì. Giaû söû toâi coù caàn gì ñi nöõa, thì oâng cuõng khoâng theå cho. Cö só noùi: - Toâi seõ cho chöù khoâng phaûi khoâng cho. Nhöng cöù noùi muoán caàn caùi gì. Coâ ni lieàn chæ nôi chieác y moûng, trò giaù naêm traêm tröông ñieäp vaø noùi: - Toâi caàn chieác y naøy. Cö só kia cô hieàm noùi: - Tyø-kheo-ni naøy thoï nhaän khoâng bieát nhaøm chaùn. Beân ngoaøi töï xöng laø toâi bieát chaùnh phaùp. Nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Sao laïi ñoøi y moûng vôùi giaù naêm traêm tröông ñieäp? Duø ñaøn-vieät coù cuùng cuõng phaûi bieát ñuû chöù! Cö só ñem chieác y trao vaø noùi: - Tyø-kheo-ni naøy duøng chieác y quyù giaù naøy ñeå laøm gì? Baáy giôø, coù caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch hai Tyø-kheo-ni Ca-la vaø Baït-ñaø Ca-tyø-la: “Sao caùc coâ laïi ñeán cö só ñoøi chieác y moûng trò giaù naêm traêm tröông ñieäp?” Baáy giôø caùc Tyø-kheo-ni ñeán baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch Tyø-kheo-ni Ca-la vaø Baït-ñaø Ca-tyø-la: - Vieäc caùc coâ laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Sao hai coâ laïi ñeán cö só ñoøi chieác y moûng trò giaù naêm traêm tröông ñieäp? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài baûo caùc Tyø- kheo: - Hai Tyø-kheo-ni Ca-la vaø Baït-ñaø Ca-tyø-la naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, muoán xin y nheï (moûng),739 giaù toái ña laø hai tröông

7>9. Khinh y , y (vaûi) nheï hay moûng; traùi vôùi troïng y, xem treân. Pali, Paâc. l2, Vin. iv 256:

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 >97

ñieäp röôõi740; neáu quaù, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Y nheï (moûng): y choáng noùng. Y: coù möôøi loaïi nhö treân. Neáu Tyø-kheo-ni xin y moûng, nhieàu nhaát laø möôøi ñieàu. Neáu Tyø- kheo-ni xin y moûng quaù 2,5 tröông ñieäp, Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Ni-taùt-kyø naøy phaûi xaû cho Taêng, nhö treân. Xaû roài phaûi saùm hoái cuõng nhö treân. Taêng phaûi traû y xaû naøy laïi cho vò kia baèng phaùp baïch nhò yeát-ma, nhö tröôùc. Neáu Taêng khoâng traû laïi, thoï laøm naêm y,... cho ñeán laøm phi y, hay duøng maëc maõi, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la, nhö treân. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni Ñoät-kieát- la, nhö vaäy goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Xin y moûng vôùi möùc 2,5 tröông ñieäp, hoaëc döôùi 2,5 tröông ñieäp; hoaëc ñeán ngöôøi xuaát gia xin; hoaëc mình vì ngöôøi xin, ngöôøi vì mình xin, hay khoâng xin maø ñöôïc; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch.

lahupāranam, aùo choaøng nheï maëc trong muøa noùng (unhakāle pāvuranam). 740. Tröông ñieäp, xem cht. >4 treân. Nguõ phaàn (ñieàu 24): ... y nheï, giaù 2 tieàn lôùn röôõi... Taêng kyø (ñieàu 20): ... y nheï, ... quaù 2 yeát-lò-sa-baøn röôõi... Thaäp tuïng: ... y nheï... 2 tieàn röôõi

>98 BOÄ LUAÄT >

PHAÀN 2: GIÔÙI PHAÙP CUÛA TYØ KHEO NI

Chöông IV: NOÙI VEÀ 178 PHAÙP BA DAÄT ÑEÀ

A. THOÂNG GIÔÙI74l Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Ni-caâu-luaät, Thích-suùy-saáu, nöôùc Ca-duy-la-veä. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân duøng nhöõng nhaân duyeân naøy (nhö Taêng) taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, baûo: - Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: ÑIEÀU 1 Tyø-kheo-ni naøo, coá yù noùi doái, Ba-daät-ñeà.* 742 ÑIEÀU 2 Tyø-kheo-ni naøo, noùi lôøi maï nhuïc, Ba-daät-ñeà.* 74> ÑIEÀU 3 Tyø-kheo-ni naøo, noùi lôøi hai löôõi, (ly giaùn), Ba-daät-ñeà.* 744 ÑIEÀU 4 Tyø-kheo-ni naøo, nguû ñeâm chung nhaø vôùi ngöôøi nam, Ba-daätñeà.*745 ÑIEÀU 5 Tyø-kheo-ni naøo, nguû ñeâm chung nhaø vôùi ngöôøi nöõ chöa thoï ñaïi giôùi, quaù ba ñeâm, Ba-daät-ñeà.* 746

74l. Töù phaàn: l78 ñieàu, coù 69 thoâng giôùi, laø nhöõng ñieàu hoïc chung cho caû hai boä. Duyeân khôûi, töø caùc Tyø-kheo. Xem Phaàn I ch. vi.- Nhöõng ñieàu thuoäc thoâng giôùi coù ñaùnh daáu hoa thò (*). – Nguõ phaàn: 2l0 Ba-daät-ñeà . Taêng kyø: l40 Ba-daï-ñeà . Thaäp tuïng: l78 Ba-daï-ñeà . Caên baûn ni: l80 Ba-daät-ñeå-ca Pali, pācittiyā, l66 ñieàu; trong ñoù, 70 ñieàu thuoäc thoâng giôùi. 742. Xem Phaàn I, Ch. v Ba-daät-ñeà l. 74>. nt. Ba-daät-ñeà 2. 744. nt. Ba-daät-ñeà >. 745. nt. Ba-daät-ñeà 4. 746. nt. Ba-daät-ñeà 5.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 >99

ÑIEÀU 6 Tyø-kheo-ni naøo, cuøng tuïng phaùp vôùi ngöôøi chöa thoï giôùi, Ba-daätñeà.* 747 ÑIEÀU 7 Tyø-kheo-ni naøo, bieát ngöôøi khaùc coù toäi thoâ aùc, ñem noùi vôùi ngöôøi chöa thoï ñaïi giôùi, Ba-daät-ñeà, tröø taêng yeát-ma.* 748, 749 ÑIEÀU 8 Tyø-kheo-ni naøo, ñoái vôùi ngöôøi chöa thoï ñaïi giôùi, maø töï noùi raèng chöùng ngoä phaùp thöôïng nhaân: “toâi bieát ñieàu aáy, toâi thaáy ñieàu aáy,” duø laø söï thaät, Ba-daät-ñeà.* 750 ÑIEÀU 9 Tyø-kheo-ni naøo, noùi phaùp cho ngöôøi nam quaù naêm, saùu lôøi, Badaät-ñeà. Tröø coù maët ngöôøi nöõ coù trí.* 75l ÑIEÀU 10 Tyø-kheo-ni naøo, töï tay ñaøo ñaát hay baûo ngöôøi ñaøo, Ba-daät-ñeà.*752 ÑIEÀU 11 Tyø-kheo-ni naøo, phaù hoaïi maàm soáng caây coû, Ba-daät-ñeà.* 75> ÑIEÀU 12 Tyø-kheo-ni naøo, coá yù noùi quanh vaø gaây phieàn vò khaùc, Ba-daätñeà.* 754

ÑIEÀU 13 Tyø-kheo-ni naøo, cheâ bai vaø noùi xaáu “tri söï Taêng” Ba-daät-ñeà.* 755 ÑIEÀU 14 Tyø-kheo-ni naøo, mang giöôøng naèm, gheá ngoài, hoaëc ngoïa cuï, neäm ngoài cuûa Taêng baøy ra giöõa ñaát troáng, hoaëc sai ngöôøi baøy. khi boû ñi khoâng töï mình doïn caát, khoâng baûo ngöôøi doïn caát, Ba-daät-ñeà.* 756 ÑIEÀU 15 Tyø-kheo-ni naøo, ôû trong Taêng phoøng, töï mình hoaëc baûo ngöôøi,

747. nt. Ba-daät-ñeà 6

748. nt. Ba-daät-ñeà 7

749. Baûn Haùn, heát quyeån 22.

750. nt. Ba-daät-ñeà 8.

75l. nt. Ba-daät-ñeà 9.

752. nt. Ba-daät-ñeà l0.

753. nt. Ba-daät-ñeà ll

754. nt. Ba-daät-ñeà l2.

755. nt. Ba-daät-ñeà l>.

756. nt. Ba-daät-ñeà l4.

traûi ngoïa cuï cuûa Taêng ñeå ngoài, hoaëc naèm. khi ñi khoâng töï mình doïn caát, Ba-daät-ñeà.*757 ÑIEÀU 16 Tyø-kheo-ni naøo, ñaõ bieát ñoù laø choã nghæ cuûa Tyø-kheo-ni khaùc, mình ñeán sau coá chen vaøo giöõa traûi ngoïa cuï ñeå nguû nghæ, vôùi yù nghó: “Ngöôøi kia neáu hieàm chaät thì seõ töï traùnh ñi choã khaùc.” haønh ñoäng vì nhaân duyeân aáy chöù khoâng gì khaùc, chaúng phaûi oai nghi, Ba-daät-ñeà.* 758 ÑIEÀU 17 Tyø-kheo-ni naøo, giaän hôøn, khoâng öa Tyø-kheo-ni khaùc, töï mình loâi keùo hoï ra khoûi Taêng phoøng, hay baûo ngöôøi khaùc loâi ra, Ba-daät-ñeà.* 759 ÑIEÀU 18 Tyø-kheo-ni naøo, ôû treân taàng gaùc, naèm hay ngoài treân giöôøng, gheá baèng chaân raùp bò suùt ra, Ba-daät-ñeà.* 760 76l ÑIEÀU 19 Tyø-kheo-ni naøo, bieát nöôùc coù truøng, maø töï mình duøng hoaëc baûo ngöôøi töôùi leân buøn hoaëc coû, Ba-daät-ñeà.*762 ÑIEÀU 20 Tyø-kheo-ni naøo, laøm phoøng xaù lôùn, caùnh cöûa, khung cöûa soå, vaø caùc ñoà trang trí khaùc, chæ baûo ngöôøi lôïp tranh, ngang baèng hai, ba lôùp. Neáu quaù, Ba-daät-ñeà.* 76> ÑIEÀU 21 Tyø-kheo-ni naøo, taïi truù xöù chæ cuùng moät böõa aên, Tyø-kheo-ni khoâng beänh

neân aên moät böõa, neáu thoï nhaän quaù, Ba-daät-ñeà.* 764 ÑIEÀU 22 Tyø-kheo-ni naøo, aên rieâng chuùng, Ba-daät-ñeà. Tröø caùc tröôøng hôïp khaùc laø khi beänh, thôøi gian may y, thôøi gian thí y, khi ñi ñöôøng, khi ñi thuyeàn, khi ñaïi hoäi, khi Sa-moân thí thöïc. Ñoù laø caùc tröôøng hôïp khaùc.*765 ÑIEÀU 23

757. nt. Ba-daät-ñeà l5.

758. nt. Ba-daät-ñeà l6.

759. nt. Ba-daät-ñeà l7.

760. nt. Ba-daät-ñeà l8.

76l. Baûn Haùn, heát quyeån 2>.

762. nt. Ba-daät-ñeà l9

763. nt. Ba-daät-ñeà 20

764. nt. Ba-daät-ñeà >l

765. nt. Ba-daät-ñeà >>

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 40l

Tyø-kheo-ni naøo, ñeán nhaø ñaøn-vieät, ñöôïc aân caàn cuùng thöùc aên, baùnh, boät. Tyø-kheo-ni caàn thì nhaän hai ba baùt, mang veà trong chuøa, neân chia cho caùc Tyø-kheo-ni khaùc cuøng aên. Neáu Tyø-kheo-ni khoâng beänh, nhaän quaù ba baùt ñem veà trong chuøa, khoâng chia cho caùc Tyø-kheo-ni khaùc aên, Ba-daät-ñeà.*766 ÑIEÀU 24 Tyø-kheo-ni naøo, aên phi thôøi, Ba-daät-ñeà.* 767 ÑIEÀU 25 Tyø-kheo-ni naøo, aên thöùc aên thöøa caùch ñeâm, Ba-daät-ñeà.* 768 ÑIEÀU 26 Tyø-kheo-ni naøo, khoâng thoï nhaän thöùc aên vaø thuoác maø ñöa vaøo mieäng, Ba-daät-ñeà. tröø nöôùc vaø taêm.* 769 ÑIEÀU 27 Tyø-kheo-ni naøo, tröôùc ñaõ nhaän lôøi môøi roài, nhöng tröôùc hay sau böõa aên ñi ñeán nhaø ngöôøi khaùc maø khoâng daën laïi Tyø-kheo-ni khaùc, Badaät-ñeà. Tröø tröôøng hôïp ñaëc bieät laø khi beänh, thôøi gian may y, thôøi gian thí y. Ñoù laø tröôøng hôïp ñaëc bieät.* 770 ÑIEÀU 28 Tyø-kheo-ni naøo, trong nhaø aên, coù vaät quyù maø coá ngoài naùn, Ba-daätñeà.* 77l ÑIEÀU 29 Tyø-kheo-ni naøo, trong nhaø aên, coù vaät quyù maø ngoài choã khuaát, Badaät-ñeà.* 772 ÑIEÀU 30 Tyø-kheo-ni naøo, moät mình ngoài vôùi ngöôøi nam taïi choã troáng, Badaät-ñeà.* 77> ÑIEÀU 31 Tyø-kheo-ni naøo, noùi vôùi Tyø-kheo-ni khaùc nhö vaày: “Ñaïi tyû, haõy cuøng toâi vaøo xoùm laøng, toâi seõ cung caáp thöùc aên cho coâ.” Tyø-kheo-ni kia

766. nt. Ba-daät-ñeà >4

767. nt. Ba-daät-ñeà >7

768. nt. Ba-daät-ñeà >8

769. nt. Ba-daät-ñeà >9

770. nt. Ba-daät-ñeà 42 77l. nt. Ba-daät-ñeà 4>

772. nt. Ba-daät-ñeà 44

773. nt. Ba-daät-ñeà 45

402 BOÄ LUAÄT >

cuoái cuøng, khoâng nhôø ai cung caáp cho Tyø-kheo-ni naøy, laïi noùi nhö vaày: “Ñaïi tyû haõy ñi choã khaùc, toâi khoâng thích noùi chuyeän hay ngoài cuøng choã vôùi coâ. Toâi thích ngoài moät mình, noùi chuyeän moät mình.” Chæ vôùi muïc ñích aáy chöù khoâng gì khaùc, laø coá tình ñuoåi ñi, Ba-daät-ñeà.* 774 ÑIEÀU 32 Tyø-kheo-ni naøo, ñöôïc thænh caàu thoï nhaän thuoác boán thaùng, Tyøkheo-ni khoâng beänh neân thoï. Neáu quaù haïn maø nhaän, Ba-daät-ñeà. tröø tröôøng hôïp thænh thöôøng xuyeân, thænh tieáp tuïc, thænh chia phaàn, thænh suoát ñôøi.* 775 ÑIEÀU 33 Tyø-kheo-ni naøo, ñi xem quaân traän, Ba-daät-ñeà. Tröø coù nhaân duyeân hôïp thôøi.* 776 ÑIEÀU 34 Tyø-kheo-ni naøo, coù nhaân duyeân ñöôïc pheùp ñeán trong quaân traïi, nguû laïi hai, ba ñeâm. neáu quaù, Ba-daät-ñeà.* 777 ÑIEÀU 35 Tyø-kheo-ni naøo, nguû trong quaân traïi hai, ba ñeâm, hoaëc khi xem quaân ñoäi dieãn taäp, hoaëc xem theá löïc quaân ñoäi, quaân voi, quaân ngöïa, Ba-daät-ñeà.* 778 ÑIEÀU 36 Tyø-kheo-ni naøo, uoáng röôïu, Ba-daät-ñeà.* 779 ÑIEÀU 37 Tyø-kheo-ni naøo, ñuøa giôõn trong nöôùc, Ba-daät-ñeà.* 780 ÑIEÀU 38 Tyø-kheo-ni naøo, duøng ngoùn tay thoïc leùt Tyø-kheo-ni khaùc, Ba-daätñeà.* 78l ÑIEÀU 39 Tyø-kheo-ni naøo, khoâng nhaän lôøi can giaùn, Ba-daät-ñeà.* 782

774. nt. Ba-daät-ñeà 46

775. nt. Ba-daät-ñeà 47

776. nt. Ba-daät-ñeà 48

777. nt. Ba-daät-ñeà 49

778. nt. Ba-daät-ñeà 50

779. nt. Ba-daät-ñeà 5l

780. nt. Ba-daät-ñeà 52 78l. nt. Ba-daät-ñeà 5>

782. nt. Ba-daät-ñeà 54

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 40>

ÑIEÀU 40 Tyø-kheo-ni naøo, doïa naït Tyø-kheo-ni khaùc, Ba-daät-ñeà.* 78> ÑIEÀU 41 Tyø-kheo-ni moãi nöûa thaùng taém moät laàn, Tyø-kheo-ni khoâng beänh neân thoï trì. Neáu quaù, Ba-daät-ñeà. Tröø tröôøng hôïp ñaëc bieät laø thôøi gian noùng, khi beänh, khi laøm vieäc, khi gioù lôùn vaø möa, khi ñi xa veà. Ñoù laø tröôøng hôïp ñaëc bieät.* 784 ÑIEÀU 42 Tyø-kheo-ni naøo, khoâng beänh maø coá yù nhoùm löûa nôi ñaát troáng ñeå söôûi aám, hoaëc baûo ngöôøi nhoùm, Ba-daät-ñeà. Tröø tröôøng hôïp ñaëc bieät.*785 ÑIEÀU 43 Tyø-kheo-ni naøo, daáu y baùt, toïa cuï, oáng ñöïng kim cuûa Tyø-kheo-ni khaùc; töï mình daáu, hoaëc baûo ngöôøi daáu, duø chæ giôõn chôi, Ba-daät-ñeà.* 786 787

ÑIEÀU 44 Tyø-kheo-ni naøo, ñaõ tònh thí y cho Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni, Thöùc-xoama-na, Sa-di, Sa-di-ni, veà sau khoâng hoûi chuû maø laáy laïi duøng, Ba-daätñeà.* 788 ÑIEÀU 45 Tyø-kheo-ni naøo, nhaän ñöôïc y môùi neân duøng moät trong ba maøu xanh, ñen, möïc ñeå laøm cho hoaïi saéc. Neáu Tyø-kheo nhaän ñöôïc y môùi khoâng duøng ba maøu hoaëc xanh, hoaëc ñen, hoaëc möïc ñeå laøm cho hoaïi saéc maø maëc nguyeân y môùi, Ba-daät-ñeà.* 789 ÑIEÀU 46 Tyø-kheo-ni naøo, coá yù gieát cheát maïng soáng loaøi vaät, Ba-daätñeà.*790 ÑIEÀU 47 Tyø-kheo-ni naøo, bieát

nöôùc coù truøng maø vaãn uoáng, Ba-daät-ñeà.* 79l

783. nt. Ba-daät-ñeà 55

784. nt. Ba-daät-ñeà 56

785. nt. Ba-daät-ñeà 57.

786. nt. Ba-daät-ñeà 58.

787. Baûn Haùn, heát quyeån 24.

788. nt. Ba-daät-ñeà 59

789. nt. Ba-daät-ñeà 60

790. nt. Ba-daät-ñeà 6l 79l. nt. Ba-daät-ñeà 62

404 BOÄ LUAÄT >

ÑIEÀU 48 Tyø-kheo-ni naøo, coá yù khuaáy raày Tyø-kheo-ni khaùc, duø chæ trong choác laùt khieán cho hoï khoâng vui, Ba-daät-ñeà.* 792 ÑIEÀU 49 Tyø-kheo-ni naøo, bieát Tyø-kheo-ni khaùc phaïm thoâ toäi maø che daáu, Ba-daät-ñeà.* 79> ÑIEÀU 50 Tyø-kheo-ni naøo, bieát vieäc tranh caõi ñaõ nhö phaùp saùm hoái roài, sau ñoù laïi khôi daäy, Ba-daät-ñeà.* 794 ÑIEÀU 51 Tyø-kheo-ni naøo, bieát laø giaëc cöôùp maø laøm baïn cuøng ñi moät ñöôøng, duø chæ trong khoaûng moät xoùm, Ba-daät-ñeà.* 795 ÑIEÀU 52 Tyø-kheo-ni naøo noùi nhö vaày: “Toâi bieát theo phaùp Phaät daïy, söï haønh daâm duïc khoâng phaûi laø phaùp chöôùng ñaïo.” Caùc Tyø-kheo-ni kia neân can giaùn Tyø-kheo-ni naøy: “Ñaïi tyû, chôù noùi nhö vaäy, ñöøng xuyeân taïc Ñöùc Theá Toân, xuyeân taïc Ñöùc Theá Toân laø khoâng toát, Ñöùc Theá Toân khoâng noùi nhö vaäy! Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän noùi raèng daâm duïc laø phaùp chöôùng ñaïo, phaïm daâm laø phaùp chöôùng ñaïo.” Khi ñöôïc caùc Tyø-kheo-ni kia can giaùn, maø Tyø-kheo-ni naøy kieân trì khoâng boû. Caùc Tyø-kheo-ni neân can giaùn ba laàn cho boû vieäc aáy. Neáu ñeán ba laàn can giaùn, boû thì toát, khoâng boû, Ba-daät-ñeà.* 796 ÑIEÀU 53 Tyø-kheo-ni naøo, bieát ngöôøi noùi nhö vaäy maø chöa ñöôïc taùc phaùp (giaûi) taø kieán nhö theá khoâng boû, laïi cung caáp caùc nhu yeáu, cuøng moät yeát- ma, cuøng moät choã ôû, Ba-daät-ñeà.* 797 ÑIEÀU 54 Tyø-kheo-ni naøo, bieát Sa-di-ni noùi nhö vaày: “Toâi bieát theo phaùp Phaät daïy, söï haønh daâm duïc khoâng phaûi laø phaùp chöôùng ñaïo.” Caùc Tyø- kheo-ni kia can giaùn Sa-di-ni naøy: “Ngöôi chôù noùi nhö vaäy, ñöøng xuyeân taïc Ñöùc Theá Toân, xuyeân taïc Ñöùc Theá Toân laø khoâng toát. Ñöùc Theá Toân

792. nt. Ba-daät-ñeà 6>

793. nt. Ba-daät-ñeà 64

794. nt. Ba-daät-ñeà 66

795. nt. Ba-daät-ñeà 67

796. nt. Ba-daät-ñeà 68

797. nt. Ba-daät-ñeà 69

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 405

khoâng noùi nhö vaäy.” Naøy Sa-di-ni, Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän noùi: “Daâm duïc laø phaùp chöôùng ñaïo, phaïm daâm duïc laø phaùp chöôùng ñaïo.”

Khi ñöôïc caùc Tyø-kheo-ni kia can giaùn, Sa-di-ni naøy kieân trì khoâng boû, caùc Tyø-kheo-ni kia neân can giaùn ba laàn cho boû vieäc naøy. Cho ñeán ba laàn can giaùn, boû thì toát, khoâng boû thì caùc Tyø-kheo-ni kia neân noùi vôùi Sa-di-ni naøy: “Töø nay veà sau coâ khoâng phaûi laø ñeä töû cuûa Phaät, khoâng ñöôïc ñi theo caùc Tyø-kheo-ni khaùc. Nhö caùc Sa-di-ni khaùc, ñöôïc pheùp cuøng vôùi Tyø-kheo-ni nguû hai ñeâm, nhöng nay ngöôi khoâng coù söï kieän aáy, ngöôi haõy ñi ra khoûi choã naøy, khoâng ñöôïc soáng ôû ñaây nöõa!” Neáu Tyø- kheo-ni bieát Sa-di-ni ñaõ bò ñuoåi nhö vaäy, maø ñem veà nuoâi, cuøng chung nguû nghæ, Ba-daät-ñeà.* 798 ÑIEÀU 55 Tyø-kheo-ni naøo, khi ñöôïc can giaùn nhö phaùp, laïi noùi: “Nay toâi khoâng hoïc ñieàu giôùi naøy, cho ñeán khi naøo toâi naïn vaán ngöôøi trì giôùi coù trí tueä, Ba-daät-ñeà. Neáu vì söï hieåu bieát thì neân naïn vaán.* 799 ÑIEÀU 56 Tyø-kheo-ni naøo, khi tuïng giôùi noùi nhö vaày: “Ñaïi tyû, tuïng nhöõng giôùi vuïn vaët naøy coù ích lôïi gì? Khi tuïng caùc giôùi naøy chæ khieán cho ngöôøi tu phieàn muoän, xaáu hoå, hoaøi nghi.” vì khinh cheâ giôùi, Ba-daät-ñeà.* 800 ÑIEÀU 57 Tyø-kheo-ni naøo, khi nghe tuïng giôùi, noùi nhö vaày: “Ñaïi tyû, nay toâi môùi bieát giôùi naøy ruùt töø giôùi kinh, moãi nöûa thaùng tuïng moät laàn.” Caùc Tyø- kheo-ni khaùc bieát Tyø-kheo-ni naøy ñaõ töøng ngoài döï tuïng giôùi, hoaëc hai, hoaëc ba laàn, huoáng nöõa laø nhieàu laàn. Tyø-kheo-ni naøy khoâng phaûi do vì khoâng bieát, khoâng hieåu, maø hoûi toäi. Neáu coù phaïm toäi, neân nhö phaùp xöû trò, roài coäng theâm toäi khoâng bieát phaùp, baûo: “Ñaïi tyû, thaät khoâng lôïi ích gì cho coâ, khoâng coù sôû ñaéc toát ñeïp naøo cho coâ, vì trong khi tuïng giôùi coâ khoâng duïng taâm, khoâng nhaát nieäm, khoâng laéng nghe phaùp. Vò aáy laø keû voâ tri, Ba-daät-ñeà.* 80l ÑIEÀU 58 Tyø-kheo-ni naøo, sau khi ñaõ cuøng chung yeát-ma roài, sau ñoù laïi noùi nhö vaày: “Caùc Tyø-kheo-ni theo choã quen bieát rieâng, laáy vaät cuûa chuùng

798. nt. Ba-daät-ñeà 70 799. nt. Ba-daät-ñeà 7l 800. nt. Ba-daät-ñeà 72 80l. nt. Ba-daät-ñeà 7>

406 BOÄ LUAÄT >

Taêng cho,” Ba-daät-ñeà.* 802 ÑIEÀU 59 Tyø-kheo-ni naøo, khi Taêng ñoaùn söï chöa xong, khoâng giöõ duïc maø ñöùng daäy ñi ra, Ba-daät-ñeà.* 80> ÑIEÀU 60 Tyø-kheo-ni naøo, ñaõ giöõ duïc roài, sau ñoù toû söï baát bình, Ba-daätñeà.*804 ÑIEÀU 61 Tyø-kheo-ni naøo, sau khi nghe nhöõng lôøi tranh caõi cuûa caùc Tyøkheo-ni, ñem ñeán noùi cho ngöôøi kia, Ba-daät-ñeà.* 805 ÑIEÀU 62 Tyø-kheo-ni naøo, vì giaän hôøn khoâng hoan hyû, ñaùnh Tyø-kheo-ni khaùc, Ba-daät-ñeà.* 806 ÑIEÀU 63 Tyø-kheo-ni naøo, vì giaän hôøn khoâng hoan hyû, duøng tay taùt Tyø-kheo khaùc, Ba-daät-ñeà.* 807 ÑIEÀU 64 Tyø-kheo-ni naøo, vì giaän hôøn khoâng hoan hyû vu khoáng (Tyø-kheo-ni khaùc) baèng phaùp Taêng-giaø-baø-thi-sa khoâng caên cöù, Ba-daät-ñeà.* 808 ÑIEÀU 65 Tyø-kheo-ni naøo, khi nhaø vua doøng saùt-ñeá-lôïi thuûy nghieâu ñaàu (quaùn ñaûnh) chöa ra khoûi cung, vaät baùu chöa thu caát maø vaøo cung vua, böôùc qua khoûi ngaïch cöûa, Ba-daät-ñeà.* 809 ÑIEÀU 66 Tyø-kheo-ni naøo, töï mình caàm laáy vaät baùu, hay ñoà trang söùc baèng vaät baùu, hoaëc baûo ngöôøi

khaùc caèm naém, Ba-daät-ñeà. Tröø trong Taêng-giaølam, hay nôi kyù tuùc (nghæ ñeâm). Neáu ôû trong Taêng-giaø-lam hoaëc nôi kyù tuùc (nghæ ñeâm) maø töï mình caàm naém hay baûo ngöôøi caàm vaät baùu, hay ñoà trang söùc baèng vaät baùu neân nghó nhö vaày: “Neáu ngöôøi chuû nhaän ra seõ

802. nt. Ba-daät-ñeà 74
803. nt. Ba-daät-ñeà 75
804. nt. Ba-daät-ñeà 76
805. nt. Ba-daät-ñeà 77
806. nt. Ba-daät-ñeà 78
807. nt. Ba-daät-ñeà 79
808. nt. Ba-daät-ñeà 80
809. nt. Ba-daät-ñeà 8l
SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 407

hoaøn laïi,” vì nhaân duyeân nhö vaäy chöù khoâng chi khaùc.* 8l0 ÑIEÀU 67 Tyø-kheo-ni naøo, vaøo xoùm laøng phi thôøi maø khoâng baùo cho Tyøkheo-ni khaùc, Ba-daät-ñeà.* 8ll ÑIEÀU 68 Tyø-kheo-ni naøo, laøm giöôøng daây, giöôøng goã, chaân chæ neân cao baèng taùm ngoùn tay cuûa Nhö Lai, ñaõ tröø loã moäng, ñeå raùp trôû leân. Neáu quaù, Ba-daät-ñeà, phaûi hôùt boû.*8l2 ÑIEÀU 69 Tyø-kheo-ni naøo, duøng boâng ñaâu-la mieân ñoän laøm giöôøng daây, giöôøng caây, ngoïa cuï, toïa cuï, Ba-daät-ñeà.* 8l> B. BAÁT COÄNG GIÔÙI ÑIEÀU 708l4 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, ñöùc Ba-giaø-baø ôû treân giaûng ñöôøng Cao caùc, beân soâng Di haàu, taïi Tyø-xaù-ly. Baáy giôø, taïi moät vuøng ñaát noï coù khu vöôøn troàng toûi. Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø ñi ngang qua vöôøn toûi khoâng xa. Ngöôøi chuû vöôøn hoûi: - A-di, caàn toûi khoâng? Coâ noùi: - Caàn. Ngöôøi chuû vöôøn lieàn ñem toûi cho coâ. Nhaän ñöôïc toûi, veà sau thöôøng xuyeân, coâ ni cuõng laïi ñi caùch vöôøn toûi khoâng xa. Moãi laàn thaáy ngöôøi chuû vöôøn ñeàu hoûi: - A-di laïi caàn toûi nöõa phaûi khoâng? Coâ noùi: - Caàn. Coù toûi toâi aên ñöôïc côm. Chuû vöôøn ñem toûi cuùng döôøng vaø ra leänh cho ngöôøi giöõ vöôøn raèng, - Töø nay, haèng ngaøy caáp cho Tyø-kheo-ni moãi vò naêm cuû toûi. Sau ñoù ngöôøi chuû vöôøn ñeå ngöôøi giöõ vöôøn ôû nhaø, coøn mình thì ñem toûi vaøo Tyø-xaù-ly baùn. Baáy giôø, Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø veà ñeán trong Taêng-giaø-lam

8l0. nt. Ba-daät-ñeà 82 8ll. nt. Ba-daät-ñeà 8> 8l2. nt. Ba-daät-ñeà 84 8l3. nt. Ba-daät-ñeà 85 8l4. Pali, Paâc. l. Nguõ phaàn: ñieàu 69; Taêng kyø: ñieàu 80; Thaäp tuïng: ñieàu 72; Caên baûn ni: ñieàu 7>

408 BOÄ LUAÄT >

noùi vôùi caùc Tyø-kheo-ni: - Caùc coâ bieát khoâng, nôi vöôøn toûi taïi choã noï coù ñaøn-vieät teân noï haèng ngaøy caáp cho Tyø-kheo-ni moãi ngöôøi naêm cuû toûi. Caùc coâ coù theå ñeán ñoù nhaän. Baáy giôø, Thaâu-la-nan-ñaø daãn Sa-di-ni, Thöùc-xoa-ma-na, ñeán nôi vöôøn toûi, hoûi ngöôøi giöõ vöôøn: - Chuû vöôøn ôû ñaâu? Ngöôøi giöõ vöôøn traû lôøi: - Chuû vöôøn chôû toûi vaøo Tyø-xaù-ly ñeå baùn. Caùc

coâ hoûi coù chuyeän gì? Thaâu-la-nan-ñaø noùi: - Chuû vöôøn höùa cung caáp cho Tyø-kheo-ni haèng ngaøy moãi vò naêm cuû toûi. Nay chuùng toâi ñeán nhaän. Ngöôøi giöõ vöôøn noùi: - Chôø chuû vöôøn veà chöù toâi khoâng daùm töï quyeàn. Toâi chæ coi ngoù maø thoâi. Tyø-kheo-ni noùi: - Chuû vöôøn thì cuùng maø toâi tôù khoâng chòu ñöa. Thaâu-la-nan-ñaø lieàn baûo Sa-di-ni nhoå toûi, kieåm soá vaø phaân phoái: ñaây laø phaàn cuûa Thöôïng toïa, ñaây laø phaàn cuûa thöù toïa, ñaây laø phaàn cuûa Hoøa thöôïng A-xaø-leâ, ñaây laø phaàn cuûa ñoàng Hoøa thöôïng ñoàng A-xaø-leâ, ñaây laø phaàn cuûa baø con quen bieát, ñaây laø phaàn aên ngaøy nay, ñaây laø phaàn aên ngaøy mai, ñaây laø phaàn ngaøy moát. Töùc thôøi, vöôøn toûi bò nhoå saïch. Chuû vöôøn khi veà thaáy vöôøn toûi heát, hoûi ngöôøi giöõ vöôøn: - Toûi ñaâu heát? Ngöôøi giöõ vöôøn baùo caùo: - Tröôùc ñaây do chuû suøng ñaïo neân haèng ngaøy cung caáp cho Tyø- kheo-ni moãi ngöôøi naêm cuû toûi. Vöøa roài coù Sa-di-ni, Thöùc-xoa-ma-na ñeán hoûi toâi: “Hoâm nay chuû vöôøn coù ôû nhaø khoâng?” Toâi noùi, “Chuû vöôøn vaøo Tyø-xaù-ly baùn toûi. Caùc coâ hoûi coù vieäc gì?” Caùc coâ ni noùi: “Chuû vöôøn höùa haèng ngaøy caáp cho Tyø-kheo-ni moãi vò naêm cuû toûi, nay chuùng toâi ñeán nhaän.” Toâi noùi: “Chôø chuû veà. Toâi chæ bieát coi ngoù thoâi chöù khoâng troïn quyeàn.” Tyø-kheo-ni noùi: “Chuû vöôøn cho, ñaày tôù khoâng chòu ñöa.” Caùc coâ noùi nhö vaäy roài baûo Sa-di-ni nhoå toûi, ñeám vaø phaân phoái: Ñaây laø phaàn cuûa Thöôïng toïa, ñaây laø phaàn cuûa thöù toïa, Ñaây laø phaàn cuûa Hoøa thöôïng, ñaây laø phaàn cuûa A-xaø-leâ, ñaây laø phaàn cuûa ñoàng Hoøa thöôïng, ñaây laø phaàn cuûa ñoàng A-xaø-leâ, ñaây laø phaàn cuûa baø con quen bieát, ñaây laø phaàn aên ngaøy nay, ñaây laø phaàn aên ngaøy mai, ñaây laø phaàn aên ngaøy moát. Taát caû

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 409

ñeàu coù phaàn aên, cho neân vöôøn toûi bò nhoå heát. Ngöôøi chuû vöôøn lieàn cô hieàm, noùi: - Tyø-kheo-ni naøy khoâng coù taøm quyù. Thoï nhaän khoâng nhaøm chaùn, khoâng bieát ñuû. Beân ngoaøi töï xöng toâi bieát chaùnh phaùp. Nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Daàu ñaøn-vieät coù cho, coøn phaûi bieát ñuû, huoáng laø khoâng coù chuû ôû nhaø, maø nhoå heát toûi cuûa ngöôøi ta! Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan- ñaø: Sao caùc coâ nhoå heát toûi cuûa ngöôøi ta aên vaø mang ñi heát khoâng ñeå laïi moät cuû naøo? Caùc Tyø-kheo-ni ñeán baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø: - Vieäc coâ laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Khoâng coù chuû, sao laïi nhoå heát toûi cuûa ngöôøi ta? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài keå cho caùc Tyø-kheo nghe: - Xöa kia, coù moät Baø-la-moân hai möôi tuoåi, hình theå oám gaày. Vôï cuûa ngöôøi Baø-la-moân naøy xinh ñeïp khoâng ai saùnh kòp, sinh nhieàu con trai con gaùi. Ngöôøi Baø-la-moân naøy luyeán aùi vôï vaø caùc con, khoâng bao giôø muoán xaû ly. Do söï luyeán aùi cao ñoä naøy neân khi maïng chung sinh trong loaøi chim

nhaïn, loâng treân mình ñeàu toaøn baèng vaøng. Do nhaân duyeân tu phöôùc ñôøi tröôùc neân töï bieát tuùc maïng cuûa mình, beøn suy nghó: Baèng moïi phöông tieän ta phaûi giuùp ñôõ söï soáng cho nhöõng ñöùa con cuûa ta, ñeå chuùng noù khoûi ngheøo khoå. Haèng ngaøy con chim nhaïn bay ñeán nhaø cuõ cuûa mình, cho rôi xuoáng moät chieác loâng baèng vaøng roài bay ñi, nhöõng ñöùa con löôïm ñöôïc loâng chim baèng vaøng laïi suy nghó: Do nhaân duyeân naøo maø con nhaïn chuùa naøy haèng ngaøy bay ñeán laøm rôi xuoáng moät caùi loâng baèng vaøng cho ta roài bay ñi? Chuùng ta haõy chôø khi noù ñeán, rình baét, nhoå heát loâng vaøng cuûa noù. Roài chuùng baét vaø laáy loâng vaøng. Nhoå laáy roài, noù moïc laïi baèng loâng traéng. Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Ngöôøi Baø-la-moân thuôû aáy, sau khi cheát ñaàu thai thaønh con nhaïn, ñaâu phaûi ai khaùc, maø laø ngöôøi chuû vöôøn. Ngöôøi vôï xinh ñeïp cuûa oâng ta sinh nhieàu con töùc laø Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø. Con trai con gaùi cuûa vôï choàng ngöôøi Baø-la-moân chính laø Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di-ni... aáy vaäy. Do bôûi tham aùi neân khieán cho loâng chim baèng vaøng heát, loâng traéng sinh. Nay laïi do tham aùi neân nhoå heát toûi, phaûi baàn cuøng.

4l0 BOÄ LUAÄT >

Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø roài baûo caùc Tyø-kheo: - Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo aên toûi, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Tyø-kheo-ni naøo, aên toûi soáng, toûi chín, toûi vuïn, moãi mieáng phaïm moät Ba-daät-ñeà. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: hoaëc maéc chöùng beänh theá naøo ñoù phaûi duøng baùnh goùi toûi maø aên ñeå chöõa; hoaëc caùc thöù thuoác khaùc trò khoâng heát phaûi duøng toûi ñeå trò; hay duøng toûi ñeå trò beänh gheû nhoït; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 718l5 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø caïo loâng ba choã, ñeán nhaø ñaøn-vieät, an toïa nôi choã ngoài, tröôùc ngöôøi phuï nöõ, khoâng töï kheùo che thaân, hình theå bò loä. Phuï nöõ thaáy, roài noùi: - Sö coâ cuøng chuùng toâi taém. Coâ ni töø choái. Phuï nöõ cung caáp thöùc aên roài laïi môøi coâ ni taém. Coâ ni vaãn choái töø khoâng cuøng taém. Baáy giôø, caùc phuï nöõ beøn cöôõng böùc côõi y. Thaáy coâ ni caïo loâng, lieàn noùi: - Naøy sö coâ, ngöôøi ñôøi vì vaán ñeà daâm duïc maø caïo loâng; chöù sö coâ caïo loâng ñeå laøm gì? Thaâu-la-nan-ñaø noùi: - Töø khi toâi ôû theá tuïc ñaõ quen laøm vieäc naøy chöù chaúng phaûi môùi baây giôø. Caùc phuï nöõ cö só cô hieàm, noùi: - Tyø-kheo-ni naøy, khoâng bieát taøm quyù, quen laøm baát tònh haïnh. Beân ngoaøi töï xöng toâi bieát chaùnh phaùp. Nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Sao laïi caïo loâng ba choã nhö daâm nöõ, taëc nöõ?

8l5. Pali, Paâc. 2. Nguõ phaàn: ñieàu 74, cf. ñieàu l80; Thaäp tuïng: ñieàu 7>; Caên baûn ni: ñieàu 74.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 4ll

Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch Thaâu-la-nan-ñaø: Sao laïi caïo loâng ba choã? Caùc Tyø-kheo-ni ñeán baïch caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch Thaâu-la-nan-ñaø: - Vieäc coâ laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Thaâu-la-nan-ñaø, taïi sao laïi caïo loâng ba choã? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, caïo loâng ba choã,816 Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Loâng ba choã: choã ñaïi, tieåu tieän vaø döôùi naùch. Tyø-kheo-ni naøo caïo loâng ba choã, moãi laàn ñoäng dao laø phaïm Ba- daät-ñeà. Neáu nhoå baèng nhíp hay ñoát, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo, Thaâu-lan-giaù. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: hoaëc maéc phaûi chöùng beänh theá naøo ñoù; hay bò gheû caàn caïo ñeå thoa thuoác; hoaëc bò cöôøng löïc baét buoäc; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo böùc baùch. ÑIEÀU 728l7 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Ni-caâu-luaät, Ca-duy-la-

8l6. Pali: sambāde lomam samhārapeyya, baûn Anh (Horner) hieåu laø - döôõng loâng choã kín (let the hair of the body grow); do ñoäng töø samharāpeti ñöôïc hieåu laø söu taäp (to cause to collect, PTS). Nhöng Luaät sôù Pali (iv. 920) noùi: kattariyā vā sandasakena vā khurena vā yena kenaci ekapayogena vā nānāpayogena vā ekam vā bahūni vā samharāpentiyā, ...hoaëc baèng dao nhoû, hoaëc baèng nhíp nhoå, hoaëc baèng dao caïo, baát cöù baèng moät hay nhieàu phöông tieän khaùc nhau naøo... moät hay nhieàu (sôïi loâng) Theo ñaây, samharāpeti neân ñöôïc hieåu laø - caïo» nhö trong caùc baûn Haùn. Nguõ phaàn, ñieàu 74: caïo loâng döôùi naùch vaø choã kín; ñieàu l80: ñoát loâng choã kín. 8l7. Pali, Paâc. 5. Nguõ phaàn: ñieàu 72; Thaäp tuïng: ñieàu 74; Caên baûn ni: ñieàu 75.

4l2 BOÄ LUAÄT >

veä, Thích-suùy-saáu. Baáy giôø, Tyø-kheo-ni Ma-ha Ba-xaø-ba-ñeà8l8 ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaàu dieän ñaûnh leã saùt chaân Ngaøi roài ñöùng qua moät beân, baïch Phaät: - Theá Toân, thaân ngöôøi nöõ hoâi haùm, baát tònh. Thöa nhö vaäy roài, leã saùt chaân Phaät, nhieãu ba voøng vaø caùo lui. Luùc baáy giôø Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, baûo caùc Tyø-kheo: - Töø nay

veà sau ta cho pheùp caùc Tyø-kheo-ni duøng nöôùc taùc tònh8l9. Thaâu-la-nan-ñaø nghe Ñöùc Phaät cho pheùp taùc tònh roài lieàn duøng nöôùc ñeå taùc tònh. Khi taùc tònh, duïc taâm khôûi, ñöa ngoùn tay vaøo saâu beân trong thuûy ñaïo, bò moùng tay laøm toån thöông, maùu chaûy ra, laøm baån y vaø ngoïa cuï. Caùc Tyø-kheo-ni thaáy, hoûi: - Coâ bò beänh khoå gì vaäy? Thaâu-la-nan-ñaø noùi roõ nhaân duyeân. Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong soá ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch Tyø-kheo-ni Thaâu- la-nan-ñaø: Taïi sao khi coâ duøng nöôùc taùc tònh laïi ñöa ngoùn tay vaøo saâu theo ñöôøng thuûy ñaïo, khieán cho moùng tay laøm thöông toån chaûy maùu, laøm baån y vaø ngoïa cuï? Caùc Tyø-kheo-ni ñeán baïch caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Phaät. Ñöùc Phaät duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø: - Vieäc coâ laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Taïi sao khi duøng nöôùc taùc tònh, coâ laïi khôûi duïc taâm, ñöa ngoùn tay vaøo saâu beân trong, khieán cho moùng tay gaây thöông toån, chaûy maùu ra laøm baån y vaø ngoïa cuï? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Thaâu-la-nan-ñaø roài baûo caùc Tyø-kheo: - Thaâu-la-nan-ñaø naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, duøng nöôùc taùc tònh, neân söû duïng hai ngoùn tay, moãi ngoùn moät ñoát, neáu quaù, Ba-daät-ñeà.

8l8. Ma-ha Ba-xaø-ba-ñeà ; choã khaùc goïi laø Ñaïi AÙi Ñaïo. 8l9. Taùc tònh . Caên baûn ni: taåy tònh . Pali: udaka-suddhika m, röûa saïch baèng nöôùc.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 4l>

B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Taùc tònh: duøng nöôùc röûa beân trong aâm hoä. Tyø-kheo-ni duøng nöôùc röûa beân trong neân duøng hai ngoùn tay, moãi ngoùn moät ñoát, neáu quaù Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Chæ söû duïng hai ngoùn tay, moãi ngoùn moät ñoát hay döôùi moät ñoát; hoaëc coù beänh theá naøo ñoù; hay beân trong coù coû, coù truøng caàn keùo ra ngoaøi; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo böùc baùch. ÑIEÀU 73820 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo-ni duïc taâm höøng haãy, nhan saéc tieàu tuïy, thaân theå gaày coøm. Khi hoï vaøo trong vöông cung cuûa vua Ba-tö-naëc, caùc phuï nöõ trong cung thaáy vaäy hoûi: - A-di coù beänh hoaïn gì? Luïc quaàn ni noùi: - Toâi khoâng coù beänh hoaïn, chæ vì beänh saéc. Phuï nöõ hoûi tieáp: - Beänh saéc naøo? Coâ ni noùi: - Duïc taâm cuûa toâi höøng haãy. Caùc phuï nöõ noùi: - Chuùng toâi ôû trong cung, luùc naøo cuõng coù ñaøn oâng. Khi khoâng coù ñaøn oâng, thì duøng hoà giao82l laøm nam caên, ñeå vaøo trong nöõ caên, vöøa ñöôïc thích yù, laïi khoâng

phaûi laø haønh daâm. Caùc coâ coù theå laøm nhö vaäy, vöøa ñöôïc thích yù, khoâng phaïm haønh daâm. Khi aáy hai trong nhoùm saùu Tyø-kheo-ni laøm nam caên nhö vaäy, cuøng laøm vieäc daâm duïc. Tyø-kheo-ni khaùc thaáy, töôûng laø cuøng ñaøn oâng haønh daâm. Khi ñöùng daäy môùi bieát chaúng phaûi ñaøn oâng. Caùc Tyø-kheo-ni nghe bieát, trong soá ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo- ni: Sao caùc coâ laïi duøng hoà giao laøm nam caên ñeå cuøng nhau haønh daâm? Caùc Tyø-kheo-ni ñeán baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch

820. Pali, Paâc. 4. Nguõ phaàn: ñieàu 7l. Thaäp tuïng: ñieàu 85. Caên baûn ni: ñieàu 9>. 82l. Hoà giao ; nhöïa, hay cao su. Caên baûn ni: thoï giao .

4l4 BOÄ LUAÄT >

leân Ñöùc Phaät. Ñöùc Phaät duøng nhaân duyeân naày taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: - Vieäc caùc coâ laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Nhoùm saùu Tyø-kheo-ni, sao laïi duøng hoà giao laøm nam caên ñeå cuøng nhau haønh daâm? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø- kheo-ni roài baûo caùc Tyø-kheo: - Nhoùm saùu Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo- ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, duøng hoà giao laøm nam caên, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Laøm nam caên: duøng caùc vaät ñeå laøm nhö hoà giao, côm nhaõo, boät, saùp ong. Tyø-kheo-ni naøo duøng caùc vaät naøy laøm nam caên ñeå vaøo nöõ caên, taát caû ñeàu phaïm Ba-daät-ñeà. Neáu khoâng coï xaùt vaøo nöõ caên, phaïm Ñoät-kieát- la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: hoaëc maéc phaûi caên beänh theá naøo ñoù, phaûi duøng cuïc thuoác hình troøn hay vieân thuoác ñaët vaøo ñeå chöõa; hoaëc y ngaên chaän nguyeät thuûy; hoaëc bò cöôõng löïc baét eùp laøm; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo böùc baùch. ÑIEÀU 74 822 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo-ni vì duïc taâm höøng haãy, nhan saéc tieàu tuïy, hình theå oám gaày. Vaøo trong cung cuûa vua Ba-tö-naëc, caùc phuï nöõ trong cung thaáy vaäy hoûi: - A-di beänh gì? Chö ni noùi: - Chæ vì khoâng thoaû maõn. Caùc phuï nöõ hoûi: - Khoâng thoûa maõn caùi gì?

822. Pali, Paâc. >. Nguõ phaàn: ñieàu 7l. Thaäp tuïng: ñieàu 75. Caên baûn ni: ñieàu 76.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 4l5

Chö ni noùi: - Duïc taâm cuûa chuùng toâi höøng höïc. Caùc phuï nöõ noùi: - Chuùng toâi ôû trong cung, thöôøng coù ñaøn oâng. Luùc khoâng coù ñaøn oâng thì duøng hoà giao taïp vaät laøm nam caên ñeå vaøo nöõ caên, vöøa thoõa maõn ñöôïc loøng daâm,

maø khoâng goïi laø haønh daâm. Sao chö toân khoâng laøm nhö vaäy? Caùc Tyø-kheo-ni traû lôøi: - Naøy caùc chò, Ñöùc Theá Toân cheá giôùi khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Caùc phuï nöõ laïi noùi: - Naøy caùc coâ, chuùng toâi ôû trong cung khi coù ñaøn oâng thì thoâi; luùc khoâng coù ñaøn oâng thì cuøng nhau voã, vöøa ñöôïc khoaùi laïc maø khoâng goïi laø haønh daâm. Caùc coâ laøm sao khoâng laøm nhö vaäy? Baáy giôø, hai trong nhoùm saùu Tyø-kheo-ni cuøng nhau voã. Caùc Tyø-kheo-ni khaùc thaáy, töôûng laø cuøng ñaøn oâng haønh daâm. Luùc ñöùng daäy môùi bieát khoâng phaûi ñaøn oâng. Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: Sao caùc coâ cuøng nhau voã. Caùc Tyø-kheo-ni ñeán baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Phaät. Ñöùc Phaät duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: - Vieäc caùc coâ laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Taïi sao caùc coâ cuøng nhau voã. Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø- kheo-ni roài baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, cuøng voã cho nhau, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Voã: laáy baøn tay hay goùt chaân ñaäp vaøo, hoaëc nöõ caên vôùi nöõ caên voã nhau. Tyø-kheo-ni cuøng voã vôùi nhau, ngöôøi voã phaïm Ñoät-kieát-la, ngöôøi thoï nhaän voã phaïm Ba-daät-ñeà. Neáu hai nöõ caên cuøng nhau voã, caû hai ñeàu

4l6 BOÄ LUAÄT >

phaïm Ba-daät-ñeà. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la, Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Hoaëc maéc phaûi chöùng beänh theá naøo ñoù, hoaëc tôùi lui, ñi ñöùng, hoaëc queùt ñaát vöôùng phaûi chöù khoâng coá taâm, hay khi taém röûa ñuïng phaûi thì khoâng phaïm, Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo böùc baùch. ÑIEÀU 75 82> A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, ñöùc Ba-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, coù moät tröôûng giaû cuøng vôï xuaát gia laøm ñaïo. Ñeán giôø, oâng vaøo thoân khaát thöïc, ñöôïc thöùc aên roài, ñem ñeán trong Taêng-giaø-lam cuûa ni ngoài aên. Ngöôøi vôï cuõ, hieän laø Tyø-kheo-ni, ñem nöôùc ñeán, ñöùng phía tröôùc laáy quaït quaït. Tyø-kheo baûo: - Ñöùng traùnh ra moät chuùt, chöù toâi maéc côû vôùi ngöôøi ta. Ñöøng ñöùng tröôùc maët toâi! Tyø-kheo-ni noùi: - Ñaïi ñöùc, sao laïi maéc côû vôùi toâi? Vò Tyø-kheo laïi noùi: - Sao khoâng traùnh mau ra? Toâi maéc côû vôùi Tyø-kheo-ni. Tyø-kheo-ni noùi: - Toâi ñöùng tröôùc maët, noùi maéc côû. Vaäy tröôùc kia laøm vieäc nhö vaäy sao khoâng maéc côû? Baø vôï laø Tyø-kheo-ni noùi xong noåi giaän, laáy caùn quaït ñaùnh, laáy nöôùc roùt treân ñaàu Tyø-kheo, roài boû ñi vaøo phoøng. Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø,

öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch Tyø-kheo-ni naøy: Sao coâ laïi saân si ñaùnh Tyø-kheo? Caùc Tyø-kheo-ni ñeán baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Phaät. Ñöùc Phaät duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch Tyø-kheo-ni naøy: - Vieäc coâ laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Tyø-kheo-ni sao laïi ñaùnh Tyø-kheo? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Tyø-kheo-ni naøy roài, baûo caùc Tyø-kheo:

82>. Pali, Paâc. 6. Nguõ phaàn: ñieàu l4>. Taêng kyø: ñieàu 79. Thaäp tuïng: ñieàu 77

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 4l7

- Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, khi Tyø-kheo aên, cung caáp nöôùc, duøng quaït quaït, Ba-daät-ñeà.824 Theá Toân vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi nhö vaäy. Coù caùc Tyø-kheo- ni nghi khoâng daùm chaêm soùc Tyø-kheo beänh, khoâng coù ngöôøi cung caáp nöôùc, cuõng khoâng daùm hoûi. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp caùc Tyø-kheo-ni nuoâi caùc Tyø-kheo beänh, khoâng ai cung caáp nöôùc ñöôïc pheùp hoûi. Töø nay veà sau neân kieát giôùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, Tyø-kheo khoâng beänh, khi aên cung caáp nöôùc, ñöùng tröôùc maët duøng quaït quaït, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Tyø-kheo-ni naøo, Tyø-kheo khoâng beänh ñang aên, cung caáp nöôùc, ñöùng tröôùc maët, duøng quaït quaït, phaïm Ba-daät-ñeà. Tyø-kheo Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: chaêm soùc Tyø-kheo beänh, khoâng ai cung caáp nöôùc, hoûi, khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 76 825 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo-ni ñi xin luùa soáng,826 meø, gaïo, ñaäu lôùn, ñaäu nhoû, ñaïi maïch, tieåu maïch soáng. Caùc cö só thaáy, cô hieàm noùi: Caùc Tyø-kheo-ni naøy khaát caàu khoâng nhaøm chaùn, khoâng bieát xaáu hoå. Beân ngoaøi töï xöng laø toâi bieát chaùnh phaùp. Nhö vaäy thì coù gì laø chaùnh phaùp? Sao laïi xin caùc loaïi nguõ coác soáng nhö daâm nöõ, taëc nöõ? Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: Taïi

824. Nguõ phaàn: ...caàm bình nöôùc vaø quaït, ñöùng tröôùc maët... Taêng kyø: ... cung caáp nöôùc vaø quaït... 825. Pali, Paêc. 7. 826. Haùn: sinh coác #. Pali: āmakadhaññam, gaïo soáng (chöa naáu), ñöôïc giaûi thích goàm luoân caùc thöù: sāli (gaïo traéng), vīhi (thoùc), yavo (ñaïi maïch), godhūmo (tieåu maïch, hay luùa mì), kangu (haït keâ), varako (caùc loaïi ñaäu), kudrusako (luùa maïch ñen).

4l8 BOÄ LUAÄT >

sao caùc coâ xin caùc loaïi nguõ coác soáng nhö vaäy? Caùc Tyø-kheo-ni ñeán baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø- kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: - Vieäc caùc coâ laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Sao caùc coâ laïi xin caùc loaïi nguõ coác soáng? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø- kheo-ni roài baûo caùc Tyø-kheo: - Nhoùm saùu Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo- ni kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, xin827 nguõ coác soáng, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Tyø-kheo-ni naøo xin luùa soáng cho ñeán ñaïi, tieåu maïch, taát caû ñeàu phaïm Ba-daät-ñeà. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la, Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: ñeán xin nôi ngöôøi baø con, hay ngöôøi xuaát gia; mình vì ngöôøi, ngöôøi vì mình xin; hoaëc khoâng xin maø ñöôïc; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 77 828 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä, caùch tònh xaù cuûa Tyø-kheo-ni khoâng xa coù moät vuøng coû keát luõ829 töôi toát, caùc cö só thöôøng ñeán ñoù ngoài naèm, vui chôi, ca haùt, muùa nhaûy, hoaëc coù luùc than vaõn. Nhöõng aâm thanh naøy laøm loaïn ñoäng caùc Tyø-kheo-ni toïa thieàn neân caùc Tyø-kheo-ni böïc mình.

827. Pali: viññatvā…bhajjitvā…kottetvā…pacitvā: (töï mình hay nhôø ngöôøi) hoûi xin, rang, giaõ, naáu. 828. Pali, Paâc. 9. Nguõ phaàn: ñieàu l>7. Taêng kyø: ñieàu l>9. Thaäp tuïng: ñieàu l74. Caên baûn ni: ñieàu 79 829. Keát luõ thaûo (?). Caùc baûn Toáng Nguyeân Minh: giaø laâu thaûo , coû laâu (?, Thieàu Chöõu). Pali: harita, rau coû, caùc thöù xanh töôi; ñöôïc giaûi thích laø troàng ñeå laøm thöùc aên cho con ngöôøi.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 4l9

Sau khi cö só ñi, caùc coâ duøng ñoà baån nhö nöôùc tieåu, phaån, ñem ñoå leân treân coû. Sau ñoù, caùc cö só trôû laïi nôi aáy ñeå vui ñuøa thì bò laøm baån caû ngöôøi vaø y phuïc do bôûi ñoà baát tònh, vaø vuøng coû cuõng bò cheát khoâ daàn. Do vieäc laøm aáy, caùc cö só ñeàu cô hieàm, noùi: Caùc Tyø-kheo-ni naøy thoï nhaän khoâng bieát xaáu hoå. Beân ngoaøi töï xöng laø toâi bieát chaùnh phaùp. Nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Vuøng coû töôi toát nôi chuùng ta thöôøng ñeán ca muùa vui chôi, caùc coâ duøng ñoà baát tònh, ñaïi tieåu tieän ñoå treân ñoù laøm laøm baån caû ngöôøi vaø y phuïc chuùng ta, vaø vuõng coû cuõng bò hö hoaïi. Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, quôû traùch caùc Tyø-kheo-ni: Choã caùc cö só ñeán vui chôi, sao caùc coâ ñem ñoà baát tònh ñaïi tieåu tieän ñoå leân treân coû laøm cho thaân vaø y cuûa hoï bò laøm baån maø coû cuõng bò khoâ heùo, hö hoaïi? Caùc Tyø-kheo-ni ñeán baïch

caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch caùc Tyø-kheo-ni naøy: - Vieäc caùc coâ laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Tyø-kheo-ni sao laïi ñem vaät baát tònh nhö ñaïi tieåu tieän ñoå treân choã caùc cö só thöôøng ñeán vui ñuøa, laøm cho hoï bò laøm baån caû thaân vaø y phuïc? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch caùc Tyø-kheo-ni naøy roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Caùc Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, ñaïi tieåu tieän830 treân coû töôi, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân Tyø-kheo-ni ñaïi tieåu tieän treân coû xanh töôi, phaïm Ba-daät-ñeà. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: hoaëc maéc phaûi chöùng beänh theá naøo ñoù; hoaëc ñaïi tieåu tieän nôi choã khoâng coù coû roài nöôùc chaûy ñeán choã coù coû; hoaëc gioù thoåi, hoaëc chim ngaäm bay rôùt treân coû; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng,

8>0. Caên baûn ni: ñaïi tieåu tieän vaø khaïc nhoå. Pali: ñoå nöôùc tieåu, phaân, raùc röôûi, thöùc aên thöøa, treân coû xanh.

loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 78 8>l A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong nuùi Kyø-xaø-quaät, La-duyeät-kyø. Baáy giôø, coù moät nhoùm saùu Tyø-kheo-ni ban ñeâm ñaïi tieåu tieän trong boâ, saùng sôùm ñoå ra beân ngoaøi töôøng maø khoâng xem tröôùc. Cuõng vaøo luùc ñoù coù vò ñaïi thaàn khoâng tin öa Tam baûo, saùng sôùm côûi xe ñi chaàu vua Bình- sa, ñi ngang qua beân ngoaøi töôøng cuûa tinh xaù Tyø-kheo-ni, thì bò ñoà baát tònh ñoå treân ñaàu, laøm baån caû y phuïc. Vò ñaïi thaàn aáy noùi: - Toâi seõ ñeán quan ñoaùn söï thöa kieän vieäc naøy!8>2 Baáy giôø, coù vò Baø-la-moân chí tín bieát xem töôùng, hoûi: - Ñaïi thaàn muoán ñi ñaâu? Ñaïi thaàn noùi: - Tyø-kheo-ni duøng ñoà ñaïi tieän baát tònh ñoå laøm oâ nhuïc ngöôøi toâi. Toâi muoán ñeán quan ñoaùn söï thöa kieän vieäc naøy. Vò tri-töôùng Baø-la-moân, can noùi: - Thoâi, ñöøng neân ñeán kieän thöa laøm gì. Laém khi khoâng ñöôïc kieän maø laïi maéc toäi nöõa8>>. Vò Ñaïi thaàn nghe theo lôøi can, khoâng kieän, trôû veà. Vò Baø-la-moân xem töôùng kia lieàn ñeán tònh xaù Tyø-kheo-ni, hoûi: - Tyø-kheo-ni naøo ban ñeâm ñaïi tieåu tieän trong boâ, saùng ngaøy ñoå beân ngoaøi töôøng maø khoâng xem tröôùc nhö theá? Chö ni traû lôøi: - Chuùng toâi khoâng bieát. Nhöng taïi sao oâng laïi hoûi nhö vaäy? Vò Baø-la-moân noùi roõ nhaân duyeân, vaø noùi tieáp: - Toâi ñaõ can khoâng cho ñaïi thaàn ñoù thöa kieän. Vaäy, töø nay caùc coâ khoâng neân ñoå nhö vaäy nöõa. Chö ni tìm hieåu xem ai laøm vieäc aáy. Lieàn bieát moät coâ trong nhoùm saùu Tyø-kheo-ni ñaõ ñoå nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo-ni quôû traùch nhoùm saùu Tyø- kheo-ni: Sao coâ laïi ñem ñoà ñöïng

ñaïi tieåu tieän vaøo cuoái ñeâm, saùng ra ñoå beân ngoaøi töôøng maø khoâng xem tröôùc? Caùc Tyø-kheo-ni ñeán baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: - Vieäc coâ laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp

8>l. Pali, Paâc. 8. Nguõ phaàn: ñieàu l>5, l>6. Taêng kyø: Thaäp tuïng: ñieàu 78. Caên baûn: ñieàu 80 8>2. Pali: oâng chaâm löûa, ñoøi ñoát chuøa. 8>>. Cö só naøy noùi: Ñieàm toát ñaáy!

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 42l

Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Nhoùm saùu Tyø-kheo-ni, sao laïi ñem ñoà ñöïng ñaïi tieåu tieän cuoái ñeâm ñem ñoå beân ngoaøi töôøng maø khoâng xem tröôùc? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø- kheo-ni roài baûo caùc Tyø-kheo: - Nhoùm saùu Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ban ñaàu phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì Tyø-kheo-ni kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, sau ñeâm ñaïi tieåu tieän trong boâ,834 saùng ngaøy ñem ñoå beân ngoaøi töôøng maø khoâng xem tröôùc,835 Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Tyø-kheo-ni kia ban ñeâm ñaïi tieåu tieän trong boâ, saùng ngaøy phaûi xem ngoaøi töôøng thaønh tröôùc, sau ñoù môùi ñoå. Sau khi thöùc daäy, phaûi buùng ngoùn tay hay taèng haéng. Neáu Tyø-kheo-ni cuoái ñeâm, ñaïi tieåu tieän trong boâ, saùng ngaøy khoâng xem tröôùc beân ngoaøi töôøng maø ñoå, Ba-daät- ñeà. Neáu ban ñeâm khoâng khaûy moùng tay hay khoâng taèng haéng maø ñoå, Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: ban ñeâm ñaïi tieåu tieän trong boâ, saùng ngaøy xem ngoaøi thaønh roài môùi ñoå; hoaëc ban ñeâm thì buùng ngoùn tay hay taèng haéng; hoaëc tröôùc coù gaïch ñaù, goác caây, coù gai, nôi ñoå caùc ñoà baát tònh; hoaëc coù nöôùc saâu, bôø soâng, hay ñoáng raùc thì ñoå, khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 79 8>6 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong nuùi Kyø-xaø-quaät, taïi La-duyeät-kyø. Baáy giôø, nhaân daân trong nöôùc coù tieát hoäi, kyõ nhaïc vui ñuøa. Nhoùm saùu Tyø-kheo-ni ñeán xem coi, caùc cö só thaáy, cô hieàm: Caùc Tyø-kheo-ni naøy khoâng bieát xaáu hoå. Beân ngoaøi töï xöng toâi bieát chaùnh phaùp, maø cuøng nhau xem coi caùc troø vui ñuøa nhö daâm nöõ, taëc nöõ khoâng khaùc. Nhö vaäy

8>4. Pali: ñoå phaân, nöôùc tieåu, raùc, côm dö beân ngoaøi töôøng. Nguõ phaàn, ñieàu l>5: ñoå phaân, nöôùc tieåu, ra ngoaøi töôøng daäu; ñieàu l>6: lieäng raùc, thöùc aên thöøa 8>5. Nghóa laø, ñöùng beân trong töôøng maø lieäng ra ngoaøi, khoâng xem tröôùc. Pali: ñoå hay sai ngöôøi ñoå (=neùm hay lieäng) qua töôøng hay pheân daäu 8>6. Pali, Paâc. l0. Caên baûn ni: l72-l74

coù gì laø chaùnh phaùp? Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: Sao caùc coâ cuøng nhau ñeán xem nghe caùc troø vui ñuøa? Caùc Tyø-kheo-ni ñeán baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø- kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: - Vieäc caùc coâ laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Sao caùc coâ laïi ñi xem nghe caùc troø vui ñuøa? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni roài baûo caùc Tyø-kheo: - Nhoùm saùu Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo- ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, ñi xem nghe kyõ nhaïc,837 Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Xem nghe: thöôûng thöùc caùc troø vui ñuøa. Tyø-kheo-ni töø ñöôøng chính ñeán ñöôøng chính, töø ñöôøng chính ñeán ñöôøng phuï, töø ñöôøng phuï ñeán ñöôøng chính; töø choã cao ñeán choã thaáp, töø choã thaáp ñeán choã cao ñeå xem nghe kyõ nhaïc; nhìn thaáy thì phaïm Ba-daät- ñeà; khoâng thaáy, phaïm Ñoät-kieát-la. Khôûi yù muoán ñi maø khoâng ñi, hoaëc heïn ñi roài nöûa chöøng trôû laïi, thaûy ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: hoaëc coù söï khaûi thænh; hoaëc ñöôïc keâu; hoaëc treân loä trình phaûi qua ôû moät beân; hoaëc choã taïm nghó ñeâm, hay bò cöôøng löïc daãn ñi, hoaëc bò troùi daãn ñi, hoaëc maïng naïn, phaïm haïnh naïn; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 80 8>8

8>7. Pali: naccam vā gītam vā vāditam vā dassanāya gaccheyya, ñi xem muùa, haùt vaø taáu nhaïc. 8>8. Pali, Paêc. l2. Caên baûn ni, ñieàu 8l-82.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 42>

A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo-ni vaøo trong xoùm, nôi choã vaéng ñöùng cuøng nam töû noùi chuyeän. Caùc cö só thaáy cô hieàm: Tyø- kheo-ni naøy khoâng bieát hoå theïn, phaïm baát tònh haïnh. Beân ngoaøi töï xöng toâi bieát chaùnh phaùp, maø vaøo trong xoùm cuøng ñöùng vôùi nam töû nôi choã vaéng noùi chuyeän, khoâng khaùc daâm nöõ, taëc nöõ. Nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: Sao caùc coâ vaøo trong xoùm, nôi choã vaéng cuøng ñöùng vôùi nam töû noùi chuyeän? Caùc Tyø-kheo-ni ñeán baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: - Vieäc caùc coâ laøm laø sai quaáy,

chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Sao caùc coâ vaøo trong xoùm cuøng nam töû ñöùng nôi choã vaéng noùi chuyeän? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø- kheo-ni roài baûo caùc Tyø-kheo: - Nhoùm saùu Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo- ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, vaøo beân trong xoùm839 cuøng ngöôøi nam ñöùng choã vaéng noùi chuyeän, Ba-daät-ñeà.840 B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Xoùm: nôi coù nhaø baïch y. Choã vaéng: choã khoâng thaáy, khoâng nghe. Choã khoâng thaáy: do khoùi, maây, buïi, söông, boùng toái. Choã khoâng nghe: ngoaøi taàm nghe ñöôïc tieáng noùi vôùi gioïng bình thöôøng.

8>9. Pali, Paâc. l2 khoâng coù chi tieát - trong xoùm. Caên baûn ni, ñieàu 8l: ñöùng vôùi ñaøn oâng ôû choã khuaát kín, ñieàu 82: ñöùng vôùi Tyø-kheo ôû choã khuaát kín 840. Caên baûn, ñieàu 8>: …ñöùng vôùi ñaøn oâng ôû choã troáng…; ñieàu 84:…ñöùng vôùi Tyø-kheo ôû choã troáng…

Tyø-kheo-ni vaøo beân trong xoùm, cuøng nam töû ñöùng nôi choã vaéng noùi chuyeän, Ba-daät-ñeà. Neáu coù ñoàng baïn muø maø khoâng ñieác, Ñoät-kieát-la; ñieác maø khoâng muø, cuõng Ñoät-kieát-la. Ñöùng maø khoâng noùi, cuõng phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: coù hai Tyø-kheo-ni laøm baïn; coù ngöôøi quen bieát laøm baïn, coù nhieàu ngöôøi nöõ cuøng ñöùng, khoâng muø, khoâng ñieác, hoaëc ñi chöù khoâng ñöùng, hoaëc beänh bò xæu, hoaëc bò cöôøng löïc baét, hoaëc bò troùi daãn ñi, hoaëc maïng naïn, phaïm haïnh naïn; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 8184l A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo-ni cuøng ngöôøi nam vaøo choã khuaát vaéng. Caùc cö só thaáy cô hieàm: “Tyø-kheo-ni naøy khoâng bieát hoå theïn, phaïm baát tònh haïnh, beân ngoaøi töï xöng toâi bieát chaùnh phaùp. Nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Sao Tyø-kheo-ni laïi cuøng ngöôøi nam vaøo choã khuaát vaéng, nhö daâm nöõ, taëc nöõ khoâng khaùc!” Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: “Sao caùc coâ cuøng ngöôøi nam vaøo choã khuaát vaéng?” Caùc Tyø-kheo-ni ñeán baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø- kheo quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: - Caùc coâ laøm ñieàu sai traùi, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Nhoùm saùu Tyø-kheo-ni, sao laïi cuøng ngöôøi nam vaøo choã khuaát vaéng? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän

quôû traùch nhoùm saùu Tyø- kheo-ni roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Nhoùm saùu Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo- ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày:

84l. Tham chieáu, Pali, Paâc. l2; Caên baûn: ñieàu 8l & 82.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 425

Tyø-kheo-ni naøo, cuøng ngöôøi nam ñi842 vaøo choã khuaát vaéng, Ba- daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Choã khuaát vaéng: choã coù caây, coù vaùch, coù raøo, coù vaûi hay caùc thöù khaùc ngaên che. Tyø-kheo-ni cuøng ngöôøi nam ñi vaøo choã khuaát vaéng phaïm Ba-daät- ñeà. Neáu coù ñoàng baïn muø maø khoâng ñieác, Ñoät-kieát-la. Ñieác maø khoâng muø, cuõng phaïm Ñoät-kieát-la. Ñöùng laïi,84> cuõng phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: neáu coù hai Tyø-kheo-ni laøm baïn, hoaëc coù ngöôøi quen bieát laøm baïn, hoaëc coù ngöôøi nöõ khaùc laøm baïn, khoâng muø, khoâng ñieác, hoaëc ñi chöù khoâng ñöùng844, hoaëc bò beänh xæu, hoaëc bò cöôøng löïc baét daãn ñi, hoaëc bò troùi, hay maïng naïn, phaïm haïnh naïn; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo böùc baùch. ÑIEÀU 82 845 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo-ni, nôi ñöôøng heûm beân trong xoùm, choã vaéng, cuøng ngöôøi nam ñöùng noùi chuyeän, hoaëc baûo baïn ñi caùch xa, ñeå moät mình cuøng ngöôøi nam noùi chuyeän thì thaàm. Caùc cö só thaáy, cô hieàm: Tyø-kheo-ni naøy khoâng bieát taøm quyù, vi phaïm phaïm haïnh maø beân ngoaøi töï xöng toâi bieát chaùnh phaùp. Nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Tyø-kheo-ni sao laïi ñöùng noùi chuyeän vôùi ngöôøi nam nôi ñöôøng heûm choã vaéng beân trong xoùm; hoaëc baûo baïn ñi caùch xa, ñeå moät mình cuøng ngöôøi nam noùi chuyeän thì thaàm, nhö daâm nöõ, taëc nöõ khoâng khaùc! Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: Sao caùc coâ noùi chuyeän thì thaàm vôùi ngöôøi nam nôi ñöôøng heûm, choã vaéng, beân trong xoùm? Caùc Tyø-kheo-ni ñeán baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch 842. Haùn: laäp truï . Phaân bieät, ñieàu 80: cuøng ñöùng, ñieàu 8l: cuøng ñi vaøo. 84>. Phaân bieät, ñieàu 80: cuøng ñöùng, ba-ñaät-ñeà. 844. Haùn: haønh baát truï , gioáng nhö trong ñieàu 80. Coù leõ neân ñaûo laïi: truï baát haønh. 845. Pali, Paâc. l4. Cf. Caên baûn ni, ñieàu 8>: cuøng ñaøn oâng ñöùng choã troáng; ñieàu 84: cuøng Tyø-kheo ñöùng choã troáng.; ñieàu 86-87: thì thaàm vôùi ñaøn oâng; ñieàu 88-89: thì thaàm vôùi Tyø-kheo.

426 BOÄ LUAÄT >

leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch thoùm saùu Tyø-kheo-ni: - Caùc coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Tyø-kheo-ni sao laïi noùi chuyeän thì thaàm vôùi ngöôøi nam nôi ñöôøng heûm, choã vaéng, beân trong xoùm? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø- kheo-ni, roài baûo caùc Tyø-kheo: - Nhoùm saùu Tyø-kheo-ni naày laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo- ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, vaøo ñöôøng heûm beân trong xoùm, baûo baïn ñi traùnh xa, taïi choã khuaát vaéng cuøng nam töû ñöùng, noùi chuyeän thì thaàm, Ba-daät- ñeà. 846 B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Xoùm: laø choã nhaø cuûa baïch y. Ñöôøng heûm choã khuaát vaéng: choã khuaát vaéng ñoái vôùi thaáy vaø choã khuaát vaéng ñoái vôùi nghe. - Choã khuaát vaéng ñoái vôùi thaáy: do khoùi, maây, söông, buïi traàn, boùng toái cho neân khoâng thaáy. - Choã khuaát vaéng ñoái vôùi nghe: khoaûng caùch khoâng nghe ñöôïc tieáng noùi vôùi gioïng bình thöôøng. Noùi chuyeän thì thaàm: keà mieäng vaøo tai maø noùi. Tyø-kheo-ni vaøo nôi ñöôøng heûm, beân trong xoùm, baûo baïn ñeán choã khoâng thaáy, khoâng nghe, nôi choã vaéng cuøng nam töû cuøng ñöùng noùi nhoû vôùi nhau, Ba-daät-ñeà. Ñeán choã khoâng thaáy maø coù nghe, phaïm Ñoät-kieát- la. Ñeán choã khoâng nghe maø coù thaáy cuõng phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: coù hai Tyø-kheo-ni laøm baïn; hoaëc coù ngöôøi nöõ quen bieát laøm baïn; hay coù ngöôøi khaùc laøm baïn; hoaëc coù baïn khoâng muø, khoâng ñieác; hoaëc bò beänh xæu, hoaëc bò cöôøng löïc baét, hoaëc bò troùi daãn ñi, hoaëc maïng naïn, phaïm haïnh naïn, hoaëc coù vieäc caàn phaûi baûo baïn ñi xa, hoaëc baïn bò beänh, hoaëc vì baïn aáy thieáu oai nghi neân phaûi noùi: Coâ ñi nôi

846. Cf. Caên baûn ni, ñieàu 86: …noùi thì thaàm vôùi ñaøn oâng…; ñieàu 87: … nghe ñaøn oâng noùi thì thaàm…; ñieàu 88: …noùi thì thaàm vôùi Tyø-kheo…; ñieàu 89: … nghe Tyø-kheo noùi thì thaàm

khaùc, toâi seõ mang thöùc aên ñeán cho coâ, hoaëc baïn aáy phaù giôùi, phaù kieán, phaù oai nghi, hoaëc bò cöû toäi, hoaëc dieät taãn, hay ñaùng dieät taãn; hoaëc do vieäc naøy ñöa ñeán maïng naïn, phaïm haïnh naïn; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 83 847 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, coù Tyø-kheo-ni, ñeán giôø, maëc y böng baùt ñeán nhaø moät cö só. Vôï cö só doïn moät caùi giöôøng ñôn,848 môøi Tyø-kheo-ni ngoài; roài vaøo nhaø trong. Tyø-kheo-ni ngoài choác laùt, khoâng noùi vôùi chuû nhaø, ñöùng daäy ñi. Coâ vöøa ra khoûi cöûa, coù moät ma-naïp849 ñeán. Y vaøo nhaø, nhìn xung quanh khoâng coù

ngöôøi, lieàn nghó: Caùi giöôøng ngoài coù ích cho ta. Nghó xong, ma-naïp lieàn laáy giöôøng mang ñi.850 Sau ñoù vôï cö só trôû ra, khoâng thaáy Tyø-kheo-ni, cuõng khoâng thaáy giöôøng ñôn, lieàn baûo ngöôøi tin caäy ñeán hoûi Tyø-kheo-ni: Caùi giöôøng ñôn ñeå ñaâu? Tyø-kheo-ni traû lôøi: - Toâi khoâng bieát. Khi toâi vöøa ra coù moät ma-naïp vaøo nhaø baø. Coù theå y laáy ñi. Neân kieám y maø tìm. Sau khi truy tìm, laáy laïi ñöôïc caùi giöôøng ngoài. Caùc cö só cô hieàm: Tyø-kheo-ni naøy khoâng bieát hoå theïn. Beân ngoaøi töï xöng laø toâi bieát chaùnh phaùp. Nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Taïi sao ngoài nôi giöôøng ngoài cuûa chuû nhaø; roài boû ñi maø khoâng noùi, nhö daâm nöõ, taëc nöõ khoâng khaùc! Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, khoå haïnh, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, quôû traùch Tyø-kheo-ni naøy: Tyø-kheo-ni sao ngoài nôi giöôøng ngoài cuûa chuû, boû ñi maø khoâng noùi? Caùc Tyø-kheo-ni ñeán baïch vôùi chö Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø- kheo, quôû traùch Tyø-kheo-ni naøy: - Coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa- moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Tyø-kheo-ni sao ngoài nôi toøa cuûa ngöôøi, khi ñi khoâng noùi cho hoï bieát?

847. Pali, Paâc. l5.Caên baûn ni: ñieàu 96. 848. Ñoäc toïa saøng . Töùc caùi ñoøn (gheá nhoû) ñeå ngoài. Caên baûn: ngoïa cuï . Pali: āsana, vaät ñeå ngoài; ñöôïc giaûi thích: ñeå ngoài keát giaø. Coù leõ laø taám thaûm hay moät loaïi chieáu, ñeäm ngoài. 849. Ma-naïp Thieáu nieân, thanh nieân hay moät hoïc sinh Baø-la-moân. Pl., Skt. mānava. 850. Pali (Vin.iv. 272): nöõ tyø ra lau nhaø, thaáy beøn xeáp caát vaøo trong moät caùi chaäu (bhājantarikāya).

Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Tyø-kheo-ni naøy roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo,851 vaøo ngoài852 trong nhaø baïch y, khoâng noùi vôùi chuû nhaø maø boû ñi, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Tyø-kheo-ni vaøo ngoài trong nhaø baïch y, khoâng noùi vôùi chuû boû ñi, ra khoûi cöûa ngoõ phaïm Ba-daät-ñeà. Moät chaân trong cöûa ngoõ, moät chaân ngoaøi cöûa ngoõ, phöông tieän muoán ñi maø khoâng ñi, cuøng heïn ñi maø khoâng ñi, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: noùi vôùi chuû roài môùi ñi; hoaëc treân choã ngoài ñoù coù ngöôøi cuøng ngoài; hoaëc coù daën ngöôøi ngoài gaàn roài ñi; hay ngöôøi ngoài gaàn noùi: Cöù ñi. Khoâng can gì. Hoaëc ngoài treân ñaù, treân giöôøng baèng goã, treân töôøng, treân coû traûi ra, treân buïc ñaát;85> hoaëc nhaø muoán saäp, hay bò chaùy, hoaëc coù raén ñoäc, thuù döõ, troäm cöôùp, hay bò cöôøng löïc baét, hoaëc bò troùi, hay maïng naïn, phaïm haïnh naïn; khoâng noùi vôùi chuû maø ñi; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn

ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 84 854 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong nuùi Kyø-xaø-quaät taïi thaønh La- duyeät. Baáy giôø trong thaønh La-duyeät coù moät Ñaïi thaàn khoâng tin öa tam baûo. Vò ñaïi thaàn coù moät caùi giöôøng ngoài caù nhaân855, khoâng ai daùm ngoài. Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø thöôøng tôùi lui nhaø naøy xem nhö moät ñaøn- vieät. Thaâu-la-nan-ñaø ñeán giôø khaát thöïc, maëc y mang baùt ñeán ñoù, khoâng

85l. Pali, theâm yeáu toá: tröôùc giôø aên tröa (purebhattam). 852. Pali, theâm yeáu toá: ngoài treân choã ngoài, giaûi thích: āsanam nāma pallankassa okāso hoti, choã ngoài laø khoaûng troáng ñeå ngoài keát giaø. 85>. Chæ nhöõng vaät ngoài maø caù nhaán khoâng töï tieän di chuyeån 854. Pali, Paâc. l6. Nguõ phaàn, ñieàu l29. Caên baûn ni: ñieàu 96. 855. Ñoäc toïa saøng ; xem cht. treân. Pali, Pāc. āsana, xem cht. l>6 treân.

hoûi ai maø laïi ngoài treân giöôøng ngoài caù nhaân cuûa vò ñaïi thaàn. Vò ñaïi thaàn thaáy vaäy, beøn noùi: Ai baûo Tyø-kheo-ni naøy ngoài treân giöôøng caù nhaân cuûa toâi? Coâ ni noùi: - Khoâng ai baûo caû. Toâi töï ñeán ngoài. Vò ñaïi thaàn cô hieàm noùi: Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø khoâng bieát hoå theïn. Beân ngoaøi töï xöng laø toâi bieát chaùnh phaùp. Nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Tyø-kheo-ni sao khoâng hoûi chuû maø töï tieän ngoài treân giöôøng ngoài cuûa ngöôøi ta, nhö daâm nöõ, taëc nöõ khoâng khaùc? Vaøo luùc aáy Thaâu-la-nan-ñaø coù nguyeät thuûy neân laøm baån neäm giöôøng, roài laïi boû ñi. Vò ñaïi thaàn thaáy vaäy, noåi giaän noùi: Tyø-kheo-ni naøy thaät khoâng bieát xaáu hoå. Beân ngoaøi töï xöng laø toâi bieát chaùnh phaùp. Nhöng khoâng hoûi chuû, töï yù ngoài treân giöôøng cuûa ngöôøi ta, gioáng nhö daâm nöõ, taëc nöõ. Nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu- ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø: Tyø-kheo-ni sao khoâng hoûi chuû maø voäi ngoài treân giöôøng cuûa ngöôøi ta? Caùc Tyø-kheo-ni ñeán baïch vôùi chö Tyø-kheo. Chö Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø- kheo, quôû traùch Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø: - Coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa- moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø, sao coâ khoâng noùi vôùi chuû maø voäi ngoài treân giöôøng cuûa ngöôøi? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Tyø-kheo-ni Thaâu- la-nan-ñaø roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo,856 vaøo trong nhaø baïch y, khoâng hoûi chuû nhaø, lieàn ngoài treân giöôøng857, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Tyø-kheo-ni vaøo trong nhaø baïch y, khoâng hoûi chuû nhaø maø voäi ngoài

treân giöôøng, Ba-daät-ñeà.

856. Tham chieáu, Pali, Paâc. l6, theâm chi tieát: sau böõa aên tröa (pacchābhattam). 857. Pali, nt.: ngoài hoaëc naèm.

4>0 BOÄ LUAÄT >

Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: noùi vôùi chuû roài môùi ngoài; hoaëc coù choã ngoài thöôøng; hoaëc laø baø con, hoaëc coù ngöôøi baø con noùi: Coâ cöù ngoài, chôù ngaïi. Toâi seõ noùi vôùi chuû cho. Hoaëc ngoài treân ñaù, treân giöôøng caây, treân buïc ñaát, treân neäm coû,858 hoaëc bò beänh teù xæu xuoáng ñaát, hoaëc bò cöôøng löïc baét ñi, hoaëc maïng naïn, phaïm haïnh naïn; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 85859 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, coù soá ñoâng Tyø-kheo-ni treân ñöôøng ñi ñeán nöôùc Caâu-taùt-la, tôùi moät thoân khoâng coù truù xöù,860 khoâng noùi vôùi ngöôøi chuû,86l töï tieän traûi toïa cuï ñeå nguû. Caùc cö só thaáy, hoûi: - Ai saép xeáp cho caùc Tyø-kheo-ni nghæ nôi ñaây? Caùc coâ noùi: - Khoâng ai saép xeáp caû. Chuùng toâi töï saép xeáp choã nôi ñeå nghæ maø thoâi. Caùc cö só cô hieàm: Tyø-kheo-ni naøy khoâng bieát hoå theïn. Beân ngoaøi töï xöng laø toâi bieát chaùnh phaùp. Nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Taïi sao Tyø-kheo-ni khoâng noùi vôùi chuû laïi töï tieän vaøo nhaø ngöôøi ta nghæ ngôi, coù khaùc gì daâm nuõ, taëc nöõ? Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch caùc Tyø-kheo-ni: Taïi sao Tyø-kheo-ni khoâng noùi vôùi chuû maø töï tieän vaøo nhaø ngöôøi naèm ngoài? Caùc Tyø-kheo-ni ñeán baïch vôùi Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch Tyø-kheo-ni naøy: - Caùc coâ laøm ñieàu sai traùi, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Taïi sao Tyø-kheo-ni khoâng noùi vôùi chuû nhaø, vaøo nhaø ngöôøi töï tieän naèm ngoài, nghæ ngôi?

858. Xem ñieàu l5 treân. 859. Pali, Paêc. l7. Nguõ phaàn: ñieàu l64. Thaäp tuïng: ñieàu l05. Caên baûn: ñieàu 97. 860. Khoâng coù chuøa hay tinh xaù. Baûn Haùn coù theå nhaûy soùt. Neân theâm: vaøo moät nhaø noï. Tham chieáu Pali: ñeán xin nghæ ñeâm taïi nhaø moät ngöôøi Baø-la-moân. 86l. Pali, chi tieát: chuû nhaân ñi vaéng. Ngöôøi vôï baûo chôø oâng veà

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 4>l

Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch caùc Tyø-kheo-ni naøy roài baûo chö Tyø-kheo: - Caùc Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, vaøo nhaø baïch y,862

khoâng hoûi chuû, töï tieän traûi86> choã ngoài nghæ ngôi, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Traûi choã ngoài: hoaëc traûi baèng coû hay baèng laù caây, cho ñeán baèng giaï. Tyø-kheo-ni naøo, vaøo nhaø baïch y, khoâng hoûi chuû, töï tieän traûi ngoïa cuï ñeå nguû, löng chaïm ñaát, moãi laàn trôû mình laø phaïm moät Ba-daät-ñeà. Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la, Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: noùi vôùi chuû roài môùi nghæ; hoaëc laø nhaø khoâng ngöôøi ôû; hoaëc laø phöôùc xaù; hoaëc laø quen bieát, hay laø baø con noùi: Coâ cöù nghæ, toâi seõ noùi vôùi chuû cho; hoaëc bò cöôøng löïc baét, hay bò troùi, hoaëc maïng naïn, phaïm haïnh naïn; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 86 864 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo-ni cuøng ngöôøi nam vaøo trong buoàng toái865. Caùc cö só thaáy cô hieàm, noùi: Tyø-kheo-ni naøy khoâng bieát taøm quyù, phaïm baát tònh haïnh. Beân ngoaøi töï xöng laø toâi bieát chaùnh phaùp. Nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Taïi sao Tyø-kheo-ni laïi cuøng ngöôøi nam vaøo trong buoàng toái nhö daâm nöõ, taëc nöõ khoâng khaùc! Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: “Sao caùc coâ cuøng ngöôøi nam vaøo trong nhaø toái?” Caùc Tyø-kheo-ni ñeán baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch

862. Pali, nt.: ñeán nhaø baïch y luùc phi thôøi (vikāle kulāni upasamkamitvā). Giaûi thích: phi thôøi, chæ thôøi gian töø sau khi maët trôøi laën ñeán khi maët trôøi moïc. 86>. Pali: traûi hay khieán ngöôøi traûi. 864. Pali, Paâc. ll. Nguõ phaàn, ñieàu l28. 865. AÙm thaát . Pali: rattandhak āre appadīpe, trong boùng toái ban ñeâm khoâng ñeøn.

leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: - Caùc coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Nhoùm saùu Tyø-kheo-ni, taïi sao caùc coâ cuøng ngöôøi nam vaøo trong nhaø toái? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch (74>al) nhoùm saùu Tyø-kheo-ni roài baûo caùc Tyø-kheo: - Nhoùm saùu Tyø-kheo-ni naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo- ni kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, cuøng ngöôøi nam vaøo trong nhaø toái,866 Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Toái: laø khoâng coù ñeøn, löûa, khoâng coù cöûa soå nôi töôøng, khoâng coù aùnh saùng. Tyø-kheo-ni cuøng nam töû vaøo trong nhaø toái, Ba-daät-ñeà. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: coù ñeøn, löûa, töôøng coù cöûa soå, aùnh saùng; hoaëc bò cöôøng löïc baét daãn vaøo, hoaëc maïng naïn, phaïm haïnh naïn; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng

phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 867 ÑIEÀU 87 868 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø coù Tyø-kheo-ni Ñeà-xaù Nan-ñaø laø ñeä töû cuûa Tyø-kheo-ni Saùm-ma. Thaày baûo coâ laáy y baùt, ni-sö-ñaøn, oáng ñöïng kim ñem ñeán. Khi Tyø-kheo-ni Ñeà-xaù nghe lôøi thaày daïy nhöng nghe khoâng roõ, laïi noùi vôùi caùc Tyø-kheo-ni khaùc: Thaày baûo toâi troäm laáy y baùt, ni-sö- ñaøn, oáng ñöïng kim. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo-ni nghe noùi nhö vaäy, lieàn hoûi Tyø-kheo-ni

866. Pali, Paêc.ll: Moät mình cuøng ngöôøi nam ñöùng hay noùi chuyeän trong ñeâm toái khoâng ñeøn ñuoác. 867. Baûn Haùn, heát quyeån 25. 868. Pali, Paâc. l8. Nguõ phaàn, ñieàu l>>. Caên baûn ni, Ba-daät-ñeà 92.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 4>>

Saùm-ma: Thaät söï coâ coù baûo ñeä töû cuûa coâ troäm laáy y baùt, ni-sö-ñaøn, oáng ñöïng kim hay khoâng? Saùm-ma noùi: - Caùc coâ, toâi laøm sao coù yù nghó ñoù, baûo ñeä töû troäm laáy y baùt, ni-sö- ñaøn, oáng ñöïng kim? Toâi chæ baûo, laáy y baùt, ni-sö-ñaøn, oáng ñöïng kim ñem ñeán ñaây, chöù toâi ñaâu coù baûo troäm laáy! Baáy giôø coù caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch Tyø-kheo-ni Ñeà-xaù-nan-ñaø: Sao coâ khoâng nghe roõ lôøi baûo cuûa thaày maø laïi ñeán noùi vôùi caùc Tyø-kheo-ni: “Thaày baûo toâi troäm laáy y baùt, ni-sö-ñaøn, oáng ñöïng kim.”? Baáy giôø, caùc Tyø-kheo-ni ñeán baïch vôùi chö Tyø-kheo. Chö Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch Tyø-kheo-ni Ñeà-xaù-nan-ñaø: - Coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa- moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Taïi sao nghe khoâng roõ lôøi thaày noùi maø noùi vôùi caùc Tyø-kheo-ni: “Thaày baûo toâi troäm laáy y baùt, ni-sö-ñaøn, oáng ñöïng kim.”? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Tyø-kheo-ni Ñeà- xaù-nan-ñaø roài baûo caùc Tyø-kheo: - Tyø-kheo-ni Ñeà-xaù-nan-ñaø laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, nghe khoâng roõ maø ñem noùi vôùi ngöôøi, Ba-daät- ñeà.869 B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Tyø-kheo-ni naøo, nghe khoâng roõ maø ñem noùi vôùi caùc Tyø-kheo-ni: Thaày baûo toâi troäm laáy y baùt, ni-sö-ñaøn, oáng ñöïng kim, noùi roõ raøng, phaïm Ba-daät-ñeà; noùi khoâng roõ raøng, phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: söï thaät laø nhö vaäy, nhö noùi: Coâ ñeán troäm laáy y baùt, ni-sö-ñaøn, oáng ñöïng kim ñem ñeán ñaây. Ñeä töû ñeán caùc Tyø-kheo-ni noùi: Thaày toâi baûo toâi troäm laáy y baùt, ni-sö-ñaøn, oáng ñöïng kim ñem ñeán.

869. Caên baûn ni:...khoâng xeùt kyõ maø laïi caät vaán... Pali: dug-gahitena dūpadhāritena para ujjhāpeyya, do khoâng hieåu roõ, do hieåu nhaàm, khieán ngöôøi khaùc bò hieàm traùch

4>4 BOÄ LUAÄT >

Hoaëc noùi ñuøa giôõn, noùi gaáp gaùp, noùi moät mình, noùi trong moäng hay muoán noùi vieäc naøy nhaàm noùi vieäc khaùc; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 88 870 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo-ni vì moät vieäc nhoû, cuøng nhau giaän döõ, theà thoát, seõ ñoïa vaøo ba ñöôøng döõ, khoâng sinh trong Phaät phaùp, noùi: Neáu toâi laøm vieäc naøy thì toâi seõ ñoïa vaøo ba ñöôøng döõ, khoâng sinh trong Phaät phaùp. Neáu coâ laøm vieäc naøy coâ cuõng seõ ñoïa vaøo ba ñöôøng döõ, khoâng sinh trong Phaät phaùp! Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: Sao caùc coâ chæ vì moät vieäc nhoû, giaän döõ nguyeàn theà seõ ñoïa ba ñöôøng döõ, khoâng sinh trong Phaät phaùp, noùi: “Neáu toâi noùi vieäc naøy thì toâi seõ ñoïa vaøo ba ñöôøng döõ, khoâng sinh vaøo trong Phaät phaùp. Neáu coâ coù laøm vieäc naày cuõng seõ ñoïa vaøo ba ñöôøng aùc, khoâng sinh trong Phaät phaùp!”? Caùc Tyø-kheo-ni ñeán baïch vôùi chö Tyø-kheo. Chö Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø- kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: - Caùc coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Nhoùm saùu Tyø-kheo-ni, sao caùc coâ chæ vì moät vieäc nhoû giaän döõ nhau, theà seõ ñoïa ba ñöôøng aùc, khoâng sinh trong Phaät phaùp, maø noùi: “Neáu toâi coù vieäc naøy thì toâi seõ ñoïa trong ba ñöôøng döõ, khoâng sinh trong Phaät phaùp; neáu coâ coù vieäc naøy coâ seõ ñoïa vaøo ba ñöôøng döõ, khoâng sinh trong Phaät phaùp!”? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø- kheo-ni roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Nhoùm saùu Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo- ni kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, chæ vì moät nhaân duyeân nhoû maø theà thoát seõ ñoïa vaøo ba ñöôøng aùc, khoâng sinh trong Phaät phaùp, maø noùi: “Neáu toâi coù vieäc naøy thì toâi seõ ñoïa vaøo ba ñöôøng aùc, khoâng sinh trong Phaät phaùp. Neáu

870. Pali, Paâc. l9. Nguõ phaàn, ñieàu l>4. Caên baûn ni: ñieàu 9l.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 4>5

coâ coù vieäc naøy coâ cuõng seõ ñoïa vaøo ba ñöôøng aùc, khoâng sinh trong Phaät phaùp;”871 Ba-daät-ñeà. 872 B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Ñöùc

Phaät daïy, töø nay veà sau cho pheùp xöng - Nam moâ Phaät, noùi: Neáu toâi coù vieäc naøy thì “Nam moâ Phaät.” Neáu coâ coù vieäc naøy thì cuõng “Nam moâ Phaät.” Tyø-kheo-ni chæ vì moät vieäc nhoû maø theà thoát seõ ñoïa ba ñöôøng döõ, khoâng sinh trong Phaät phaùp, maø noùi: Neáu toâi coù vieäc naøy thì seõ ñoïa trong ba ñöôøng aùc, khoâng sinh trong Phaät phaùp. Neáu coâ coù nhö vaäy cuõng seõ ñoïa vaøo ba ñöôøng döõ, khoâng sinh trong Phaät phaùp. Noùi roõ raøng, phaïm Ba-daät-ñeà; noùi khoâng roõ raøng phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: neáu noùi: Nam moâ Phaät, hoaëc noùi ñuøa, noùi gaáp gaùp, noùi moät mình, noùi trong moäng hay muoán noùi vieäc naøy nhaàm noùi vieäc khaùc, thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo böùc baùch. ÑIEÀU 89 87> A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Theá Toân ôû Caâu-thieåm-di, trong vöôøn Cuø-sö-la. Baáy giôø, coù Tyø-kheo-ni Ca-la caõi coï874 vôùi ngöôøi khaùc, khoâng kheùo ghi nhôù traùnh söï,875 laáy tay ñaäp vaøo ngöïc khoùc la. Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, quôû traùch Tyø-kheo-ni Ca-la: Sao coâ caõi loän vôùi ngöôøi khaùc roài laáy tay ñaám vaøo ngöïc khoùc la? Caùc Tyø-kheo-ni ñeán baïch vôùi chö Tyø-kheo. Chö Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø- kheo, quôû traùch Tyø-kheo-ni Ca-la: - Coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa- moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Tyø-kheo-ni Ca-la, sao coâ caõi loän vôùi ngöôøi khaùc roài laáy tay

87l. Nguõ phaàn: Tyø-kheo-ni, töï theá thoát, nhöng thaät söï nguyeàn ruûa ngöôøi khaùc... 872. Caên baûn ni: ...ñem phaïm haïnh ra maø theà thoát... Pali: nira-yena brahmacariyena vā abhisap- eyya, nguyeàn ruûa baèng ñòa nguïc hay phaïm haïnh. 87>. Pali, Paêc. 20, Vin. iv.77. Nguõ phaàn, ñieàu l>2. Caên baûn ni, ñieàu 90. 874. Ñaáu traùnh . Pali: bha nditvā, tranh luaän. 875. Xem cht. 42, Ni luaät, Taêng-giaø-baø-thi-sa l7.

4>6 BOÄ LUAÄT >

ñaám vaøo ngöïc khoùc la? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Tyø-kheo-ni Ca-la roài baûo caùc Tyø-kheo: - Tyø-kheo-ni Ca-la naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, cuøng ñaáu tranh, khoâng kheùo ghi nhôù traùnh söï876, ñaám ngöïc la khoùc877, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Tyø-kheo-ni cuøng ngöôøi khaùc ñaáu tranh: coù boán loaïi ñaáu tranh nhö tröôùc ñaõ noùi. Neáu Tyø-kheo-ni cuøng nhau ñaáu tranh, khoâng kheùo ghi nhôù caùc traùnh söï, ñaám ngöïc la khoùc, moãi laàn ñaám ngöïc laø phaïm moät Ba-daät-ñeà; rôi moät gioït nöôùc maét, phaïm moät Ba-daät-ñeà.878 Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-

la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: hoaëc maéc phaûi chöùng beänh theá naøo ñoù; hoaëc khi aên bò ngheïn neân phaûi töï ñaám; hoaëc vì ñaïi tieåu tieän maø chaûy nöôùc maét; hoaëc nhaân bôûi gioù, laïnh, noùng maø chaûy nöôùc maét; hoaëc do khoùi xoâng maø chaûy nöôùc maét; hoaëc nhaân nghe phaùp taâm sinh nhaøm chaùn mong caàu xa lìa maø rôi nöôùc maét; hoaëc nhoû thuoác ñau maét nöôùc maét chaûy; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo böùc baùch. ÑIEÀU 90 879 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû nöôùc Baø-kyø-ñaø.880 Baáy giôø coù nhoùm saùu Tyø-kheo-ni, hai ngöôøi ñoàng naèm moät giöôøng. Caùc Tyø-kheo-ni thaáy, töôûng laø naèm chung vôùi ñaøn oâng. Khi hoï ñöùng daäy, môùi bieát chaúng phaûi laø ñaøn oâng.

876. Pali: khoâng coù caùc chi tieát naøy. 877. Caên baûn ni: ...vì giaän hôøn maø töï ñaám ngöïc... Pali: vadhitā vadhitā rodheyya, töï ñaám mình lieân hoài, roài khoùc. 878. Pali: phaûi ñuû caû hai yeáu toá, töï ñaám vaø khoùc. Töï ñaám maø khoâng khoùc, hay chæ khoùc maø khoâng töï ñaám, phaïm Ñoät-kieát-la. 879. Pali, Paâc. >l. Caên baûn ni: ñieàu l00. 880. Baø-kyø-ñaø . Pali, Phaät taïi S āvatthi.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 4>7

Baáy giôø coù moät ñaïi töôùng, duõng kieän, nhieàu trí, ñuû caùc thuaät, gioûi chieán ñaáu. Vöøa cöôùi vôï chöa bao laâu thì ñöôïc leänh ñi chinh phaït, beøn nghó: Nay ta phaûi vieãn chinh. Neân gôûi vôï laïi cho ai? Neáu gôûi cho cö só thì nhaø coù nhieàu caùc ñaøn oâng, khoâng theå ñöôïc. Tröôùc ñoù, ñaïi töôùng coù quen bieát vôùi Tyø-kheo-ni Baït-ñeà Ca-tì- la88l, neân nghó: Nay ta coù theå ñem vôï giao phoù cho Tyø-kheo-ni Ca-tì-la tröôùc khi xuaát chinh. Lieàn ñem ñeán ñoù gôûi. Tyø-kheo-ni Ca-tì-la nhaän ngöôøi vôï ñöôïc gôûi. Vì ñeå troâng nom, neân hai ngöôøi cuøng nguû moät giöôøng. Thaân theå Tyø-kheo-ni Ca-tì-la meàm maïi, neân ngöôøi ñaøn baø kia khi xuùc chaïm, sinh taâm nhieãm aùi. Sau khi ñaïi töôùng chinh phaït xong trôû veà, ñeán ñoùn vôï veà nhaø. Nhöng ngöôøi vôï do luyeán aùi thaân theå meàm maïi cuûa Tyø-kheo-ni neân troán ñaïi töôùng, trôû laïi ôû vôùi coâ ni. Baáy giôø, ñaïi töôùng nghó: Ta muoán laøm toát laïi hoùa ra xaáu. Taïi sao vôï ta nay khoâng yeâu ta nöõa maø laïi luyeán aùi Tyø-kheo-ni, troán ta ñeán ôû vôùi coâ ni? Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni vaø Tyø-kheo-ni Baït-ñeà Ca-tì-la: Sao caùc coâ, hai ngöôøi cuøng naèm moät giöôøng? Caùc Tyø-kheo-ni ñeán baïch vôùi chö Tyø-kheo. Chö Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø- kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni vaø Tyø-kheo-ni Ca-tì-la: - Caùc coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Taïi sao caùc coâ, hai ngöôøi cuøng naèm moät giöôøng? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch luïc quaàn vaø Tyø- kheo-ni Ca-tì-la roài baûo caùc Tyø-kheo: - Luïc quaàn vaø Tyø-kheo-ni Ca-tì-la naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm

giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, hai ngöôøi naèm chung moät giöôøng, Ba-daät-ñeà. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi nhö vaäy. Baáy giôø, coù vò vì söï nghi, khoâng daùm cuøng naèm moät giöôøng vôùi Tyø-kheo-ni beänh, cuõng khoâng daùm thay nhau cuøng ngoài, thay nhau cuøng naèm. Ñöùc Phaät daïy:

88l. Baït-ñeà Ca-tì-la . Pali: Bhaddā Kāpilāni

4>8 BOÄ LUAÄT >

- Cho pheùp cuøng ngöôøi beänh ñoàng naèm moät giöôøng; cho pheùp luaân phieân ngoài, luaân phieân naèm. Töø nay veà sau neân kieát giôùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, khoâng beänh maø hai ngöôøi cuøng naèm moät giöôøng, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Giöôøng: coù naêm loaïi nhö treân ñaõ noùi. Tyø-kheo-ni khoâng beänh, hai ngöôøi ñoàng naèm moät giöôøng, tuøy theo hoâng dính chieáu traûi treân giöôøng, moãi moãi ñeàu phaïm Ba-daät-ñeà; tuøy theo moãi laàn trôû mình phaïm moät Ba-daät-ñeà. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: cuøng naèm moät giöôøng vôùi ngöôøi beänh; hoaëc luaân phieân ngoài, luaân phieân naèm; hay bò beänh xæu; hoaëc bò cöôøng löïc baét, hoaëc bò troùi hay vì maïng naïn, phaïm haïnh naïn; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 91882 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû nöôùc Baø-kyø-ñaø. Baáy giôø, trong nhoùm saùu Tyø-kheo-ni, hai ngöôøi naèm chung moät neäm, chung moät chaên. Caùc Tyø-kheo-ni thaáy, töôûng naèm chung vôùi ñaøn oâng. Khi ñöùng daäy môùi bieát chaúng phaûi ñaøn oâng. Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: Sao caùc coâ hai ngöôøi naèm chung moät neäm, chung moät chaên? Caùc Tyø-kheo-ni ñeán baïch chö Tyø-kheo. Chö Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: - Caùc coâ laøm ñieàu sai traùi, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Taïi sao caùc coâ hai ngöôøi naèm chung moät neäm, chung moät chaên? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø- kheo-ni roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Nhoùm saùu Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø

882. Pali, Paêc. >2.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 4>9

nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo- ni kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, hai ngöôøi naèm chung moät neäm, chung moät meàn, Ba-daät-ñeà. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi nhö vaäy.

Coù Tyø-kheo-ni kia chæ coù moät ñoà traûi hoaëc laø baèng rôm coû, hoaëc baèng laù caây, caùc Tyø-kheo- ni nghi khoâng daùm cuøng naèm, Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp Tyø-kheo-ni duøng rieâng ñoà traûi, ngoïa cuï, chaên. Neáu khi laïnh maø chæ coù moät caùi chaên, cho pheùp cuøng ñaép, nhöng beân trong moãi ngöôøi phaûi maëc aùo loùt khi naèm. Töø nay veà sau neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, naèm cuøng moät neäm, cuøng moät chaên, Ba-daät-ñeà. Tröø tröôøng hôïp ñaëc bieät. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Tyø-kheo-ni hai ngöôøi naèm cuøng moät neäm, cuøng moät chaên, tuøy theo hoâng dính nôi giöôøng, phaïm Ba-daät-ñeà; moãi laàn trôû mình phaïm moät Ba- daät-ñeà. Neáu cuøng moät neäm maø khaùc chaên, Ñoät-kieát-la. Neáu cuøng moät chaên maø khaùc neäm, Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: chæ coù moät ñoà traûi baèng coû, baèng laù, rieâng moãi ngöôøi coù ñoà traûi baèng giaï; hoaëc khi trôøi laïnh naèm cuøng moät caùi chaên, moãi ngöôøi ñeàu maëc aùo loùt; hoaëc bò beänh xæu; hoaëc bò cöôøng löïc baét, hoaëc maïng naïn, phaïm haïnh naïn; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 92 88> A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo-ni vì muoán quaáy nhieãu ngöôøi neân, hoaëc (mình) ôû tröôùc vôùi (ngöôøi) ñeán sau, hoaëc (mình) ñeán

88>. Pali, Paâc. >>. Thaäp tuïng: ñieàu l00 & l0l.

sau vôùi (ngöôøi) ôû tröôùc;884 tröôùc maët tuïng kinh, hoûi nghóa, giaùo thoï885. Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: Taïi sao caùc coâ coá yù gaây phieàn phöùc, ôû tröôùc ñeán sau, ñeán sau ôû tröôùc; tröôùc maët tuïng kinh, hoûi nghóa, giaùo thoï? Caùc Tyø-kheo-ni ñeán baïch vôùi chö Tyø-kheo. Chö Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø- kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: - Taïi sao caùc coâ coá yù gaây phieàn phöùc, ôû tröôùc ñeán sau, ñeán sau ôû tröôùc; tröôùc maët tuïng kinh vaán nghóa, giaùo thoï? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø- kheo-ni roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Nhoùm saùu Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo- ni kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, coá yù gaây phieàn phöùc ôû tröôùc ñeán sau, ñeán sau ôû tröôùc; tröôùc maët tuïng kinh hoûi nghóa, giaùo thoï,886 Ba-daät-ñeà. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi nhö vaäy. Coù Tyø-kheo-ni khoâng bieát ai ôû tröôùc hay chaúng phaûi ôû tröôùc, ai ñeán sau hay chaúng phaûi ñeán sau, sau ñoù môùi bieát neân trong soá ñoù coù vò taùc phaùp saùm Ba-daät-ñeà, hoaëc laø nghi. Phaät daïy: - Khoâng bieát thì khoâng phaïm. Töø nay veà sau neân noùi giôùi nhö vaày:

Tyø-kheo-ni naøo, bieát ôû tröôùc ñeán sau, bieát ñeán sau ôû tröôùc vì coá yù gaây phieàn phöùc, tröôùc maët tuïng kinh, hoûi nghóa, giaùo thoï, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Tyø-kheo-ni bieát ôû tröôùc ñeán sau, ñeán sau ôû tröôùc, vì coá yù gaây phieàn phöùc, tröôùc maët tuïng kinh, hoûi nghóa, giaùo thoï; noùi roõ raøng, phaïm Ba-daät-ñeà; khoâng roõ raøng, phaïm Ñoät-kieát-la. 884. Haùn: tieân truï haäu chí, haäu chí tieân truï , ñöôïc hieåu: vôùi ngöôøi ôû tröôùc maø mình ñeán sau, hoaëc ngöôøi ñeán sau maø mình ôû tröôùc…. Thaäp tuïng, ñieàu l00: Ngöôøi ôû tröôùc quaáy nhieãu ngöôøi ôû sau ; ñieàu l0l: Ngöôøi ôû sau quaáy nhieåu ngöôøi ôû tröôùc . Xem cht. l45 döôùi. So saùnh ñieàu l7> sau. 885. Thaäp tuïng: … ñaàu hoâm, khaùch toïa thieàn…, coâ nguû. Giöõa ñeâm, khaùch nguû, coâ toïa thieàn, tuïng kinh… khaùch maát nguû… Pali, Vin.iv. 290: Thullanandā quaáy nhieãu Bhaddā Kāpilāni baèng caùch, ban ñeâm, ñi tôùi, ñi lui, ñöùng leân, ngoài xuoáng…, ñoïc kinh, baûo ngöôøi ñoïc kinh…(phaù khoâng cho coâ naøy nguû, vì ghen töùc) 886. Pali, bhikkhuniyā sañcicca aphāsum kareyya, coá yù gaây baát an cho Tyø-kheo-ni khaùc.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 44l

Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: neáu khoâng bieát; hoaëc ñöôïc cho pheùp; hoaëc baø con, hoaëc ngöôøi baø con noùi: Sö coâ cöù giaùo thoï. Toâi seõ vì sö coâ noùi cho. Hoaëc ngöôøi ôû tröôùc ñeán thoï kinh vôùi ngöôøi ñeán sau, hay ngöôøi ñeán sau ñeán thoï tuïng vôùi ngöôøi ôû tröôùc. Hoaëc caû hai ngöôøi ñeàu ñeán ngöôøi khaùc thoï. Hoaëc ngöôøi kia hoûi ngöôøi naøy ñaùp. Hoaëc cuøng nhau tuïng; hoaëc noùi vui ñuøa, noùi gaáp gaùp, noùi trong moäng; hay muoán noùi vieäc naøy nhaàm noùi vieäc khaùc. Thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo böùc baùch. ÑIEÀU 93 887 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø cuøng soáng chung vôùi Tyø-kheo-ni khaùc bò beänh maø khoâng chaêm soùc. Caùc Tyø-kheo- ni hoûi raèng, Tyø-kheo-ni cuøng soáng chung vôùi coâ bò beänh, sao khoâng chòu chaêm soùc? Thaâu-la-nan-ñaø vaãn coá tình khoâng chaêm soùc. Do khoâng chaêm soùc neân coâ ni kia qua ñôøi. Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan- ñaø: Taïi sao coâ khoâng chaêm soùc Tyø-kheo-ni bò beänh cuøng soáng chung vôùi coâ? Caùc Tyø-kheo-ni coù nhaéc nhôû khuyeân baûo coâ maø coâ vaãn khoâng nghe lôøi chaêm soùc, ñeå cho coâ aáy cheát. Caùc Tyø-kheo-ni ñeán baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân naøy taäp hôïp Taêng Tyø- kheo, quôû traùch Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø: - Coâ laøm ñieàu sai traùi, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa- moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø, taïi sao Tyø-kheo-ni cuøng soáng chung vôùi coâ bò beänh maø coâ khoâng chaêm soùc? Caùc Tyø-kheo-ni nhaéc nhôû khuyeân coâ neân chaêm soùc, coâ vaãn khoâng chaêm soùc, ñeå cho coâ kia cheát? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Tyø-kheo-ni Thaâu-

la-nan-ñaø roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo- ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï.

887. Pali, Paâc. >4. Nguõ phaàn: ñieàu l2>; Thaäp tuïng: ñieàu l02. Caên baûn ni: ñieàu 99.

Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, Tyø-kheo-ni cuøng soáng chung bò beänh maø khoâng chaêm soùc, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Cuøng soáng chung:888 laø hai Tyø-kheo-ni cuøng soáng vaø laøm vieäc vôùi nhau. Tyø-kheo-ni khoâng chaêm soùc Tyø-kheo-ni cuøng soáng chung bò beänh phaïm Ba-daät-ñeà. Tröø ngöôøi cuøng soáng chung bò beänh ra, caùc Tyø-kheo-ni khaùc hoaëc Hoøa thöôïng A-xaø-leâ, hoaëc ñoàng A-xaø-leâ, hoaëc ñeä töû, baø con quen bieát bò beänh maø khoâng chaêm soùc, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: ngöôøi cuøng soáng chung bò beänh coù chaêm soùc; hoaëc töï thaân mình coù beänh khoâng theå chaêm soùc ñöôïc. Hoaëc do vieäc aáy ñöa ñeán maïng naïn, phaïm haïnh naïn; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 94 889 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø vaøo an cö, ban ñaàu cho pheùp Tyø-kheo-ni khaùc traûi giöôøng trong phoøng. Nhöng khi an cö giöõa chöøng, vì giaän hôøn, keùo giöôøng ñuoåi hoï ra ngoaøi. Tyø-kheo-ni bò ñuoåi xaáu hoå, sôï maát ñeâm890 neân boû tu. Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch Tyø-kheo-ni Thaâu-la- nan-ñaø: Taïi sao vaøo an cö, ban ñaàu coâ cho pheùp Tyø-kheo-ni khaùc baøy giöôøng trong phoøng; an cö giöõa chöøng, vì giaän hôøn, coâ keùo giöôøng ñuoåi ngöôøi ta ra khieán cho hoï xaáu hoå, phaûi boû tu? Khi aáy caùc Tyø-kheo-ni ñeán baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo quôû traùch Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø: - Coâ laøm ñieàu sai traùi, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa- 888. Ñoàng hoaït . Nguõ phaàn: ñoàng hoïc . Caên baûn ni: thaân ñeä töû y chæ ñeä töû . Pali: sahaj īvitam, soáng chung; giaûi thích: saddhivihārinī, cuøng ôû chung (moät choã) 889. Pali, Paâc. >5. Cf. Nguõ phaàn: ñieàu l>6. 890. Thaát tuùc . Cuõng noùi laø thaát tueá , hay maát tuoåi haï; xem ñoaïn sau, T22nl428, tr.8>5a08.

moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø, sao vaøo an cö ban ñaàu coâ cho pheùp Tyø-kheo-ni khaùc baøy giöôøng trong phoøng; an cö giöõa chöøng, vì giaän hôøn, coâ

keùo giöôøng ñuoåi hoï ra, khieán cho hoï xaáu hoå boû tu? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Tyø-kheo-ni Thaâu- la-nan-ñaø roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, ñaàu an cö,891cho pheùp Tyø-kheo-ni khaùc baøy giöôøng trong phoøng ñeå an cö, sau vì giaän hôøn ñuoåi ra,892 Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Trong an cö: töùc thoï an cö roài. Giöôøng: coù naêm loaïi nhö treân ñaõ giaûi. Tyø-kheo-ni, an cö ban ñaàu cho pheùp Tyø-kheo-ni khaùc ñeå giöôøng trong phoøng, sau giaän hôøn ñuoåi ra, tuøy theo phöông tieän, tuøy theo moãi laàn (ngöôøi bò ñuoåi) böôùc ra khoûi cöûa, (ngöôøi ñuoåi) phaïm moät Ba-daät- ñeà. Neáu phöông tieän ñuoåi nhieàu ngöôøi ra nhieàu cöûa thì phaïm nhieàu Ba-daät-ñeà. Neáu phöông tieän ñuoåi nhieàu ngöôøi ra moät cöûa, phaïm nhieàu Ba-daät-ñeà. Neáu phöông tieän ñuoåi moät ngöôøi ra nhieàu cöûa, phaïm nhieàu Ba-daät-ñeà. Neáu phöông tieän ñuoåi moät ngöôøi ra moät cöûa, phaïm moät Ba- daät-ñeà. Neáu quaêng caùc y vaät khaùc ra, phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu ñoùng cöûa khoâng cho ngöôøi ta vaøo, phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: khoâng do saân nhueá maø tuøy theo caáp böïc Thöôïng toïa ñuoåi haï toïa ra; ngöôøi chöa thoï giôùi nguû quaù hai ñeâm; ñeán ñeâm thöù ba, ñuoåi ra; khieán ngöôøi beänh ra nôi ñaïi tieåu tieän ñeå tieän lôïi; hoaëc ñoái vôùi keû phaù giôùi, phaù kieán, phaù oai nghi, bò cöû toäi, bò dieät taãn, ñaùng bò dieät taãn; hoaëc do vieäc naøy ñöa ñeán maïng naïn, phaïm haïnh naïn... vì taát caû caùc vieäc treân neân ñuoåi ra, thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch.

89l. Pali, Paêc. >5, khoâng coù chi tieát an cö. 892. Pali theâm chi tieát, - hoaëc baûo ñuoåi ra.

444 BOÄ LUAÄT >

ÑIEÀU 9589> A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø, ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo-ni, traûi qua ba muøa xuaân, haï vaø ñoâng luùc naøo cuõng du haønh trong nhaân gian. Gaëp nhöõng luùc möa to gioù lôùn, nöôùc soâng traøn ngaäp, cuoán troâi y baùt, ni-sö-ñaøn, oáng ñöïng kim, vaø ñaïp cheát coû soáng. Caùc cö só thaáy cô hieàm: Tyø-kheo-ni naøy khoâng bieát hoå theïn, ñoaïn maïng soáng cuûa chuùng sinh. Beân ngoaøi töï xöng, toâi bieát chaùnh phaùp. Nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Tyø-kheo-ni sao luùc naøo cuõng ñi du haønh trong nhaân gian, traûi suoát ba muøa. Gaëp luùc möa lôùn, nöôùc soâng traøn ngaäp, cuoán troâi vaät duïng, laïi ñaïp cheát coû soáng, ñoaïn maïng chuùng sinh? Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: Sao caùc coâ luùc naøo cuõng du haønh trong nhaân gian, traûi suoát ba muøa xuaân, haï, ñoâng? Gaëp luùc möa lôùn, nöôùc soâng traøn ngaäp,

cuoán troâi y vaät, laïi ñaïp cheát coû soáng; khieán caùc cö só cô hieàm. Caùc Tyø-kheo-ni ñeán baïch vôùi chö Tyø-kheo. Chö Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Phaät. Ñöùc Phaät duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: - Caùc coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Nhoùm saùu Tyø-kheo-ni, sao luùc naøo cuõng du haønh trong nhaân gian, suoát caû ba muøa xuaân, haï, ñoâng. Gaëp luùc möa to, nöôùc soâng traøn ngaäp, cuoán troâi y vaät, laïi ñaïp cheát coû soáng, khieán cho caùc cö só cô hieàm? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø- kheo-ni roài baûo caùc Tyø-kheo: - Nhoùm saùu Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo- ni kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, suoát caû xuaân-haï-ñoâng ñeàu du haønh trong nhaân gian, Ba-daät-ñeà. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi nhö vaäy. Coù Tyø-kheo-ni vì vieäc Phaät, vieäc Phaùp, vieäc Taêng, vieäc Tyø-kheo-ni beänh. Phaät daïy:

89>. Pali, Paâc. >9. Nguõ phaàn: ñieàu 92; tham chieáu, ñieàu 89: khoâng an cö..., ñieàu 90 ... khoâng y chæ chuùng Tyø-kheo ñeå an cö... Taêng kyø: ñieàu l>4; Thaäp tuïng: ñieàu 95. Caên baûn ni: ñieàu l0l.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 445

- Cho pheùp ñi ra ngoaøi giôùi ñöôïc thoï phaùp baûy ngaøy. Töø nay veà sau neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, suoát caû xuaân,-haï-ñoâng, ñeàu du haønh trong nhaân gian,894 phaïm Ba-daät-ñeà, tröø nhaân duyeân khaùc. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Tyø-kheo-ni naøo, trong suoát caû xuaân haï ñoâng, ñeàu du haønh trong nhaân gian, tuøy theo moãi laàn vaøo beân trong cöông giôùi cuûa moät thoân, moãi moãi phaïm Ba-daät-ñeà. Neáu nôi khoâng coù thoân, nôi khoâng coù cöông giôùi, thì du haønh trong khoaûng möôøi lyù,895 phaïm Ba-daät-ñeà. Döôùi moät thoân hay döôùi möôøi lyù phaïm Ñoät-kieát-la. Trong khoaûng moät thoân, ñi trong moät cöông giôùi, phaïm Ñoät-kieát-la. Phöông tieän muoán ñi maø khoâng ñi, hoaëc heïn ñi maø khoâng ñi, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: vì vieäc Phaät, Phaùp, Taêng, vieäc Tyø-kheo-ni beänh, ñi ra ngoaøi giôùi ñöôïc thoï phaùp baûy ngaøy. Hoaëc bò cöôøng löïc baét hay bò troùi daãn ñi, hoaëc maïng naïn, phaïm haïnh naïn thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 96 896 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø coù caùc cö só ôû Xaù-veä thænh Tyø-kheo-ni Saùm- ma cuøng nhau laäp ñieàu kieän: Chuùng toâi cuùng döôøng chuùng Taêng cho ñeán an cö xong. Nhöng an cö xong, Tyø-kheo-ni Saùm-ma vaãn ôû, khoâng ñi. Caùc cö só cô hieàm: Tröôùc ñaây chuùng toâi coù giao öôùc, thænh Tyø-kheo- ni Saùm-ma ñeán an cö, cuøng cuùng

döôøng chuùng Taêng cho ñeán an cö xong. Nay an cö xong, Tyø-kheo-ni Saùm-ma ôû khoâng chòu ñi! Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch Tyø-kheo-ni Saùm-ma: Caùc cö só cuøng nhau laäp ñieàu kieän thænh Saùm-ma ñeán, cuøng cuùng döôøng chuùng taêng cho ñeán an cö xong. Nay an cö xong taïi sao ôû luoân khoâng

894. Pali, Paâc. >9, Vin.iv. 296: … antovassam cārikam careyya, du haønh trong muøa möa 895. Pali (Vin.iv. 297): beân trong thoân coù nhaø saùt nhau, ñi ñeán trong moãi thoân phaïm moät Ba-daät- ñeà. Trong khoaûng troáng khoâng nhaø, ñi qua nöûa do-tuaàn, phaïm moät Ba-daät-ñeà. 896. Pali, Paâc. 40; Nguõ phaàn: ñieàu 94; Taêng kyø: ñieàu l>5; Thaäp tuïng: ñieàu 96. Caên baûn: ñieàu l02.

chòu ñi? Caùc Tyø-kheo-ni ñeán baïch vôùi chö Tyø-kheo. Chö Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch Tyø-kheo-ni Saùm-ma: - Coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa- moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Cö só cuùng döôøng an cö. Nay an cö xong, sao coá ôû laïi khoâng ñi, khieán cho caùc cö só cô hieàm? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Tyø-kheo-ni Saùm- ma roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, haï an cö xong khoâng ñi,897 Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Tyø-kheo-ni an cö xong neân xuaát haønh, cho ñeán chæ moät ñeâm. Neáu Tyø-kheo-ni naøo, an cö roài khoâng xuaát haønh, Ba-daät-ñeà. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: an cö roài ñi; neáu cö só kia môøi ôû laïi, noùi: Toâi seõ cuùng döôøng laïi; hoaëc caùc nhaø thay nhau môøi thoï thöïc; hoaëc baø con nam nöõ môøi thoï thöïc ngaøy aáy hay ngaøy mai; hoaëc vì beänh, khoâng coù baïn chaêm soùc; hoaëc bò naïn nöôùc, naïn thuù döõ, naïn giaëc cöôùp, naïn nöôùc traøn ngaäp; hoaëc bò cöôøng löïc baét, hoaëc bò troùi, hoaëc maïng naïn, phaïm haïnh naïn, gaëp nhöõng naïn nhö vaäy, haï an cö xong khoâng xuaát haønh, khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 97 898 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø nhaân daân nôi bieân giôùi899 cuûa vua Ba-tö-naëc

897. Nguõ phaàn, ñieàu 94: … qua moät ñeâm maø khoâng ñi… Pali: Neáu khoâng ra ñi du haønh naêm hay saùu do tuaàn… 898. Pali, Paâc. >8. Nguõ phaàn: ñieàu 96; Thaäp tuïng: ñieàu 98. Caên baûn ni: ñieàu l0>. 899. Caên baûn ni l7 (T2>nl44>, tr.l00>c05): Vua Vò Sinh Oaùn (A-xaø-theá) chuaån bò chinh phaït thaønh Quaûng nghieâm (thaønh Xaù-veä, nöôùc Caâu-taùt-la). Thaäp tuïng 98 (T2>nl4>5, tr.>2>b0>): A-

laøm phaûn nghòch. Nhoùm saùu Tyø-kheo-ni du haønh ñeán nôi coù söï nghi ngôø khuûng boá nhö theá. Boïn giaëc thaáy, noùi: Nhoùm saùu Tyø-kheo-ni naøy ñeàu laø ngöôøi ñöôïc vua Ba-tö-naëc cuùng döôøng. Chuùng ta haõy quaáy nhieãu. Caùc cö só thaáy, cô hieàm: Caùc Tyø-kheo-ni naøy khoâng bieát hoå theïn, ñeàu phaïm phaïm haïnh. Beân ngoaøi töï xöng toâi tu chaùnh phaùp. Nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Taïi sao du haønh nhaân gian nôi bieân giôùi, ñeán choã coù söï khuûng boá; gioáng nhö boïn daâm nöõ, taëc nöõ khoâng khaùc! Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: Taïi sao caùc coâ du haønh trong nhaân gian, ñeán nôi coù söï khuûng boá? Caùc Tyø-kheo-ni ñeán baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät, Ñöùc Phaät duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: - Caùc coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Taïi sao caùc coâ du haønh trong nhaân gian ñeán nôi coù söï khuûng boá nhö vaäy? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài baûo caùc Tyø-kheo: - Caùc Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, du haønh900 nhaân gian ñeán bieân giôùi901 nôi coù söï nghi ngôø khuûng boá, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Bieân giôùi: caùch xa thaønh thò. Coù söï nghi: nghi coù giaëc cöôùp. Khuûng boá: giaëc cöôùp khuûng boá. Tyø-kheo-ni naøo du haønh ñeán nôi bieân giôùi, choã coù söï khuûng boá, tuøy theo söï ñi vaøo thoân, moãi cöông giôùi phaïm moät Ba-daät-ñeà. Nôi troáng vaéng khoâng thoân, ñi möôøi lyù phaïm moät Ba-daät-ñeà; ñi döôùi moät thoân hay döôùi möôøi lyù phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu trong thoân, moät cöông giôùi, phaïm moät Ñoät-kieát-la.

xaø-theá ñang ñaùnh nhau vôùi moät tieåu quoác ôû bieân caûnh. 900. Pali: asatthā cārikam careyya, du haønh maø khoâng vuõ khí; nghóa laø khoâng ai baûo veä. Nguõ phaàn: xuaát quoác caûnh... voâ sôû y hoã . 90l. Pali, Paêc. >8: ... tiroratthe, beân ngoaøi laõnh thoå. Nguõ phaàn: quoác caûnh . Thaäp tuïng: quoác giôùi bieân . Cf. Caên baûn ni, ñieàu l0>: vöông quoác trung .

Phöông tieän muoán ñi, cuøng heïn ñi maø khoâng ñi, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: hoaëc bò keâu hay ñöôïc môøi, hoaëc coù vieäc caàn ñeán, hoaëc bò cöôøng löïc baét, hoaëc bò troùi, hoaëc maïng naïn, phaïm haïnh naïn, hoaëc mình ñeán tröôùc roài sau môùi coù söï nghi khuûng boá phaùt khôûi; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 98 902 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-

ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, nhaân daân beân trong quoác giôùi cuûa vua Ba-tö-naëc noåi leân laøm phaûn.90> Baáy giôø, beân trong quoác giôùi taïi nôi coù phaûn loaïn aáy coù söï nghi ngôø khuûng boá, nhöng nhoùm saùu Tyø-kheo-ni vaãn du haønh. Boïn giaëc thaáy, noùi: Nhoùm saùu Tyø-kheo-ni naøy ñeàu do nhaø vua Ba-tö-naëc cung caáp cuùng döôøng. Chuùng ta neân khuaáy nhieãu. Caùc cö só thaáy ñeàu cô hieàm, noùi: Caùc Tyø-kheo-ni naøy khoâng coù hoå theïn, thaûy ñeàu vi phaïm phaïm haïnh. Beân ngoaøi töi xöng toâi tu chaùnh phaùp. Nhöng nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Sao laïi du haønh ñeán choã coù söï sôï haõi, beân trong quoác giôùi, gioáng nhö boïn taëc nöõ, daâm nöõ khoâng khaùc! Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: Sao caùc coâ laïi du haønh trong nhaân gian nôi coù söï sôï haõi? Chö ni ñeán baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: - Caùc coâ laøm ñieàu sai traùi, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Sao caùc coâ laïi du haønh nhaân gian beân trong quoác giôùi nôi coù söï sôï haõi? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài baûo caùc Tyø- kheo:

902. Pali, Paâc. >7. Nguõ phaàn: ñieàu 95. Thaäp tuïng: ñieàu 97; Cf. ñieàu l99. Tham chieáu Caên baûn ni: ñieàu l04. 90>. Quoác vöông Ba-tö-naëc nöôùc Kieâu (Caâu)-taùt-la ñaùnh nhau vôùi moät tieåu quoác.

- Nhoùm saùu Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo- ni kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, du haønh904 nôi coù söï khuûng boá beân trong quoác giôùi905, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Beân trong quoác giôùi: coù boán maët thaønh bao quanh906. Coù söï nghi: nghi coù giaëc cöôùp. Nôi khuûng boá: choã coù boïn giaëc cöôùp. Tyø-kheo-ni naøo du haønh nhaân gian nôi coù söï nghi ngôø khuûng boá beân trong quoác giôùi, tuøy theo moãi laàn vaøo thoân, ñi moãi cöông giôùi, phaïm moät Ba-daät-ñeà. Ñi nôi troáng vaéng khoâng coù thoân, möôøi lyù phaïm moät Ba-daät-ñeà. Döôùi moät thoân hay döôùi möôøi lyù phaïm Ñoät-kieát-la. Ñi trong thoân, moät cöông giôùi, phaïm moät Ñoät-kieát-la. Neáu phöông tieän muoán ñi maø khoâng ñi, cuøng heïn maø khoâng ñi, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: neáu coù vieäc caàn thöa; hoaëc bò keâu, hay ñöôïc môøi; hoaëc bò cöôøng löïc baét, hay bò troùi; hoaëc maïng naïn, phaïm haïnh naïn; hoaëc ñeán ñoù tröôùc, söï nghi ngôø coù khuûng boá xaûy ra sau; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 99 907 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø, ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng

caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø coù Tyø-kheo-ni gaàn guõi soáng chung908 vôùi cö só, con trai cö só, laøm haïnh khoâng tuøy thuaän. Caùc Tyø-kheo-ni can giaùn: Naøy coâ, khoâng neân gaàn guõi cö só, con trai cö só, laøm haïnh khoâng

904. Xem cht. l60 treân. 905. Pali: antoratthe, beân trong laõnh thoå. 906. Ñaây hieåu laø thaønh bang, töùc quoác gia theo cheá ñoä Nhaø Nöôùc thaønh thò, moãi thaønh thò laø moät quoác giôùi. Pali, Vin.iv. 295: yassa vijite viharati, tassa ratthe, trong phaïm vi maø ngöôøi aáy ñang soáng, ñoù laø trong quoác giôùi cuûa noù. 907. Pali, Paêc. >6. 908. Thaân caän coäng truù . Pali: sa msatthā vihareya, soáng chung chaï.

tuøy thuaän. Coâ haõy soáng rieâng ra.909 Neáu coâ soáng rieâng thì coù söï taêng ích soáng an laïc ôû trong Phaät phaùp. Nhöng coâ kia vaãn coá khoâng ôû rieâng. Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch Tyø-kheo-ni kia: Sao coâ gaàn guõi cö só, con cö só, soáng chung, laøm haïnh khoâng tuøy thuaän? Caùc Tyø-kheo-ni ñeán baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Phaät. Ñöùc Phaät duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch Tyø-kheo-ni kia: - Coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa- moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Sao coâ ôû chung cuøng vôùi cö só, con cö só gaàn guõi, laøm haïnh khoâng tuøy thuaän? Quôû traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: Töø nay veà sau ta cho pheùp Taêng vì Tyø-kheo-ni kia taùc phaùp quôû traùch cho boû vieäc naøy baèng phaùp baïch töù yeát-ma. Khieån traùch nhö vaày ñeå boû vieäc naøy: Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc phaùp yeát- ma, theo söï vieäc taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi tyû Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo-ni coù teân..., ñaõ ôû chung gaàn guõi cö só, con cö só, laøm haïnh khoâng tuøy thuaän. Tyø-kheo-ni khaùc can giaùn noùi: “Coâ chôù gaàn guõi cö só, con trai cö só, laøm haïnh khoâng tuøy thuaän. Coâ haõy soáng rieâng ra. Neáu coâ soáng rieâng thì môùi coù söï taêng ích soáng an laïc ôû trong Phaät phaùp.” Nhöng Tyø-kheo-ni kia vaãn nhö cuõ khoâng soáng rieâng ra. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän nay Taêng trao cho Tyø-kheo-ni kia phaùp quôû traùch, khieán boû vieäc naøy, noùi: “Coâ chôù gaàn guõi cö só, con cö só, laøm haïnh khoâng tuøy thuaän. Coâ haõy soáng rieâng ra. Neáu coâ soáng rieâng thì môùi coù söï taêng ích soáng an laïc ôû trong Phaät phaùp.” Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi tyû Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo-ni naøy teân laø..., ñaõ gaàn guõi soáng chung vôùi cö só, con cö só, laøm haïnh khoâng tuøy thuaän. Caùc Tyø- kheo-ni khaùc can giaùn raèng, “Coâ chôù gaàn guõi cö só, con cö só, laøm haïnh khoâng tuøy thuaän. Coâ haõy soáng rieâng ra. Neáu coâ soáng rieâng thì môùi coù söï taêng ích soáng an laïc ôû trong Phaät phaùp.” Nhöng Tyø-kheo-ni kia vaãn coá yù khoâng thay ñoåi. Nay Taêng trao cho Tyø-kheo-ni teân... phaùp quôû traùch cho boû vieäc naøy, noùi: “Coâ chôù gaàn guõi cö só, con cö só, laøm haïnh khoâng tuøy thuaän. Coâ haõy soáng rieâng ra. Neáu coâ soáng rieâng thì môùi coù söï taêng ích soáng an laïc ôû trong Phaät phaùp.” Caùc ñaïi tyû naøo chaáp thuaän Taêng trao cho Tyø-kheo-ni teân laø... phaùp quôû

traùch cho boû vieäc naøy thì im laëng. Ai

909. Bieät truù . Pali: vivicc āyye, haõy xa laùnh.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 45l

khoâng ñoàng yù xin noùi. (Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy). - Taêng ñaõ chaáp thuaän trao cho Tyø-kheo-ni teân... phaùp quôû traùch cho boû vieäc naøy roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Neân quôû traùch nhö vaäy. Chuùng Taêng vì Tyø-kheo-ni kia taùc phaùp quôû traùch baèng baïch töù yeát-ma nhö vaäy ñeå boû vieäc naøy roài, caùc Tyø-kheo-ni ñeán baïch caùc Tyø- kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Phaät. Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Neáu coù Tyø-kheo-ni naøo nhö vaäy, thì Taêng cuõng seõ taùc phaùp baïch töù yeát-ma nhö vaäy ñeå boû vieäc naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, gaàn guõi soáng chung vôùi cö só, con trai cö só, laøm haïnh khoâng tuøy thuaän, Tyø-kheo-ni khaùc neân can giaùn Tyø-kheo-ni naøy: “Coâ chôù gaàn guõi cö só, con trai cö só, laøm haïnh khoâng tuøy thuaän. Coâ haõy soáng rieâng ra. Neáu coâ soáng rieâng thì môùi coù söï taêng ích soáng an laïc ôû trong Phaät phaùp.” Khi Tyø-kheo-ni kia can giaùn, Tyø-kheo-ni naøy vaãn kieân trì khoâng boû. Tyø-kheo-ni kia neân ba laàn can giaùn cho boû vieäc naøy. Cho ñeán laàn thöù ba can giaùn, boû thì toát; khoâng boû, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Gaàn guõi: thöôøng xuyeân noùi chuyeän, thöôøng xuyeân cöôøi giôõn, thöôøng xuyeân vui ñuøa vôùi nhau.9l0 Con trai cö só: con trai cuûa ngöôøi chöa xuaát gia. Tyø-kheo-ni kia gaàn guõi chung soáng vôùi cö só, con trai cö só kia, laøm haïnh khoâng tuøy thuaän, Tyø-kheo-ni neân can giaùn Tyø-kheo-ni kia: Coâ chôù gaàn guõi cö só, con trai cö só, laøm haïnh khoâng tuøy thuaän. Coâ haõy soáng rieâng ra. Neáu coâ soáng rieâng thì môùi coù söï taêng ích soáng an laïc ôû trong Phaät phaùp. Nay coâ neân boû vieäc naøy, ñöøng ñeå cho Taêng phaûi quôû traùch maø phaïm troïng toäi. Neáu coâ aáy nghe theo thì toát. Baèng khoâng, neân taùc baïch. Taùc baïch xong, neân noùi: Naøy coâ, toâi ñaõ baïch xong coøn caùc phaùp yeát-ma nöõa. Coâ neân boû vieäc naøy ñöøng ñeå Taêng phaûi quôû traùch maø phaïm troïng toäi. Neáu nghe theo thì toát. Baèng khoâng, neân taùc baïch yeát-ma laàn ñaàu. Taùc yeát-ma laàn ñaàu xong neân noùi: Naøy coâ, toâi ñaõ taùc baïch vaø taùc yeát-ma laàn ñaàu xong, coøn hai phaùp yeát-ma nöõa. Coâ neân boû vieäc naøy, ñöøng ñeå

9l0. Pali: ananulomikena kāyikavācasikena samsatthā, giao tieáp vôùi nhau (thaân caän) vôùi thaân vaø ngöõ khoâng chaân chính (baát tuøy thuaän)

452 BOÄ LUAÄT >

Taêng phaûi quôû traùch maø phaïm troïng toäi. Neáu nghe theo lôøi thì toát. Baèng khoâng, taùc yeát-ma laàn thöù hai. Taùc yeát-ma laàn thöù hai roài neân noùi: Toâi ñaõ taùc yeát-ma laàn thöù hai xong, coøn moät phaùp yeát-ma nöõa. Coâ neân boû vieäc naøy, ñöøng ñeå Taêng quôû traùch maø phaïm troïng toäi. Neáu nghe theo lôøi

thì toát. Baèng khoâng, taùc yeát-ma laàn thöù ba xong, phaïm Ba-daät-ñeà. Taùc yeát-ma laàn thöù hai xong môùi boû, phaïm ba Ñoät- kieát-la. Taùc yeát-ma laàn thöù nhaát môùi boû, phaïm hai Ñoät-kieát-la. Baïch xong thì phaïm moät Ñoät-kieát-la. Baïch chöa xong, tröôùc khi chöa baïch, gaàn guõi cö só, con cö só, laøm haïnh khoâng tuøy thuaän, taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: khi môùi noùi lieàn boû; phi phaùp bieät chuùng quôû traùch, phi phaùp hoøa hôïp chuùng, phaùp bieät chuùng, tôï phaùp bieät chuùng, tôï phaùp hoøa hôïp, phi phaùp, phi luaät, phi Phaät daïy baûo. Hoaëc taát caû khoâng taùc phaùp quôû traùch. Thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 100 9ll A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo-ni ñeán cung vua xem coi nhaø veõ,9l2 vöôøn, röøng, hoà taém. Caùc cö só thaáy cô hieàm: Tyø-kheo-ni naøy khoâng bieát hoå theïn, vi phaïm phaïm haïnh. Beân ngoaøi töï xöng ta bieát chaùnh phaùp. Nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Ñeán cung vua xem coi nhaø veõ, vöôøn, röøng, hoà taém, gioáng nhö boïn daâm nöõ, taëc nöõ! Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: Sao caùc coâ laïi ñi ñeán cung vua xem coi nhaø veõ, vöôøn, röøng, hoà taém? Caùc Tyø-kheo-ni ñeán baïch vôùi Tyø-kheo. Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Phaät. Ñöùc Phaät duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: - Caùc coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc

9ll. Pali, Paâc. 4l 9l2. Hoïa ñöôøng . Pali: uyy āne cittāgare patibhānacittam, tranh veõ tuyeät taùc (ñöôïc chöng baøy) trong nhaø trang trí hoïa trong laïc vieân (cuûa Vua).

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 45>

khoâng neân laøm. Nhoùm saùu Tyø-kheo-ni, sao caùc coâ ñeán xem cung vua, nhaø veõ, vöôøn, röøng, hoà taém? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø- kheo-ni roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Caùc Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, ñeán cung vua,913 xem coi nhaø veõ,914 vöôøn, röøng915, hoà taém,916 Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Tyø-kheo-ni naøo ñeán cung vua, xem coi nhaø veõ, vöôøn, röøng, hoà taém. Töø ñöôøng chính ñeán ñöôøng chính, töø ñöôøng chính ñeán chaúng phaûi ñöôøng chính, töø chaúng phaûi ñöôøng chính ñeán ñöôøng chính; töø cao ñeán thaáp, töø thaáp ñeán cao, ñi ñeán maø thaáy, Ba-daät-ñeà; khoâng thaáy, Ñoät-kieát-la. Phöông tieän muoán ñi maø khoâng ñi; heïn ñi maø khoâng ñi; taát caû ñeàu Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm:

neáu vaøo trong cung vua ñeå taâu vieäc gì; hoaëc bò keâu hay ñöôïc thænh; hoaëc treân ñöôøng ñi ngang qua ñoù; hoaëc nôi nghæ taïm laïi ñeâm; hoaëc bò cöôøng löïc baét, hoaëc bò troùi daãn ñi, hoaëc maïng naïn, phaïm haïnh naïn; hoaëc vì vieäc Taêng, vieäc thaùp ñeán xem caùch veõ ñeå laáy kieåu; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Hoaëc ñeán trong Taêng-giaø-lam giaùo thoï, nghe phaùp; hoaëc bò môøi treân ñöôøng ñi ngang qua ñoù; hoaëc nôi nghæ ñeâm, hoaëc bò cöôøng löïc baét, hoaëc bò troùi daãn ñi, hoaëc vì vieäc Taêng, vieäc thaùp ñeán xem vöôøn röøng, hoà taém ñeå laáy kieåu; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 1019l7 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- 9l>. Pali: rājāgaram, laàu caùc cuûa vua. 9l4. Vaên söùc hoïa ñöôøng . Pal: citt āgāram, nhaø ñöôïc trang trí veõ vôøi. 9l5. Vieân laâm . Pali: ārāmam vā uyyānam, coâng vieân vaø laïc vieân. 9l6. Duïc trì . Pali: pokkharanim, hoà sen. 9l7. Pali, Paêc. 2l. Nguõ phaàn: ñieàu 8l. Thaäp tuïng: l59.

454 BOÄ LUAÄT >

ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø nhoùm saùu Tyø-kheo-ni loä hình taém nôi soâng, hoà, laïch nöôùc. Coù daâm nöõ, taëc nöõ, ñeán noùi vôùi caùc Tyø-kheo-ni: Caùc coâ tuoåi coøn nhoû, döôùi naùch chöa moïc loâng maø laïi xuaát gia hoïc ñaïo, tu phaïm haïnh sao? Luùc tuoåi coøn treû trung ta coù theå thoï höôûng aùi duïc. Khi giaø nua seõ tu phaïm haïnh. Nhö vaäy caû hai ñeàu ñöôïc lôïi! Trong ñoù coù vò tuoåi coøn nhoû nghe noùi nhö vaäy sinh loøng khoâng vui. Baáy giôø, caùc cö só thaáy ñeàu cô hieàm: Caùc Tyø-kheo-ni naøy khoâng bieát hoå theïn, beân ngoaøi töï xöng laø toâi bieát chaùnh phaùp. Nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? ÔÛ truoàng maø taém nôi soâng, ao, hoà, laïch nöôùc, gioáng nhö boïn daâm nöõ, taëc nöõ khoâng khaùc! Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: Sao caùc coâ taém loä hình nôi soâng, suoái, ao, hoà, laïch nöôùc? Caùc Tyø-kheo-ni baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Phaät. Ñöùc Phaät duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: - Caùc coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, (749al) laøm vieäc khoâng neân laøm. Naøy Tyø-kheo-ni, sao caùc coâ loä hình taém nôi soâng, suoái, ao, hoà, laïch nöôùc? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø- kheo-ni roài baûo caùc Tyø-kheo: - Nhoùm saùu Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo- ni kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, loä hình taém trong nöôùc soâng, nöôùc suoái, nöôùc ngoøi,918 nöôùc ao,919 Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Tyø-kheo-ni neân duøng boán caùch ñeå che hình khi taém: nôi khuùc quanh bôø soâng cuûa doøng nöôùc; nôi coù boùng caây che; hoaëc laø nöôùc che khuaát; hoaëc duøng y che thaân. Vôùi Ba caùch treân khoâng ñöôïc laáy vaø trao vaät duïng cho nhau920. Duøng y che thaân, ñöôïc pheùp

laøm taát caû söï vieäc nhö phaùp. Tyø-kheo-ni naøo loõa hình taém nôi soâng, suoái, ao, hoà, laïch nöôùc maø

9l8. Trong baûn: thaâm thuyû , nöôùc saâu. Toáng Nguyeân Minh: cöø thuyû 9l9….taém trong …nöôùc ao, Pali khoâng coù chi tieát naøy. Thaäp tuïng: Taém khoûa thaân taïi choã troáng. 920. Baát ñaéc töông thuû döõ khí vaät . Baûn Cung, khoâng coù chöõ baát.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 455

nöôùc thaám heát thaân, Ba-daät-ñeà; nöôùc thaám khoâng heát thaân, Ñoät-kieát- la. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: choã khuùc quanh cuûa bôø soâng, choã coù boùng caây che, nôi ngaên che bôûi nöôùc; hoaëc duøng y ngaên che thaân, hoaëc bò cöôøng löïc baét; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 10292l A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân cho pheùp Tyø-kheo-ni saém y taém. Nhoùm saùu Tyø-kheo-ni nghe Ñöùc Theá Toân cho pheùp Tyø-kheo-ni saém y taém, lieàn saém nhieàu y taém vöøa roäng vöøa lôùn. Tyø-kheo-ni thaáy hoûi: - Ñöùc Phaät cho pheùp caùc Tyø-kheo-ni chöùa naêm y. Ñaây laø y gì? Luïc quaàn ni noùi: - Ñaây laø y taém cuûa chuùng toâi. Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: Ñöùc Theá Toân cho pheùp chöùa y taém. Sao laïi saém nhieàu y taém vöøa roäng vöøa lôùn? Caùc Tyø-kheo-ni baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø- kheo quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: - Caùc coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Taïi sao Tyø-kheo-ni laïi saém y taém vöøa roäng vöøa lôùn? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø- kheo-ni roài baûo caùc Tyø-kheo: - Nhoùm saùu Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo- ni kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, saém y taém phaûi saém cho ñuùng löôïng. Trong ñaây ñuùng löôïng laø, beà daøi saùu922 gang tay Phaät, roäng hai gang röôõi. Neáu

92l. Pali, Paâc. 22. Thaäp tuïng: ñieàu l28. 922. Pali: daøi 4 gang, roäng 2 gang. Thaäp tuïng (T2>nl4>5, tr. >>5a20): daøi 5 gang, roäng 2 gang röôõi.

456 BOÄ LUAÄT >

quaù923, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Y taém: y duøng che thaân khi taém. Tyø-kheo-ni naøo saém y taém beà daøi quaù löôïng, beà roäng ñuùng; beà daøi ñuùng, beà roäng quaù löôïng; hay caû hai ñeàu quaù löôïng,

töï caét roïc laøm thaønh, Ba-daät-ñeà; khoâng thaønh Ñoät-kieát-la. Neáu baûo ngöôøi khaùc laøm, caét roïc thaønh thì Ba-daät-ñeà; khoâng thaønh, Ñoät-kieát-la. Neáu vì ngöôøi khaùc laøm, thaønh hay khoâng thaønh, thaûy ñeàu Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo, Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di-ni, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: laøm ñuùng löôïng hay döôùi möùc quy ñònh; hoaëc ñöôïc vaät ñaõ thaønh, caét boû cho ñuùng phaùp; hoaëc choàng lôùp; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 103 924 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, coù moät Tyø-kheo-ni muoán caét may Taêng- giaø-leâ.925 Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø noùi: Coâ em ñem ñeán ñaây toâi may cho. Coâ ni lieàn ñem vaûi y ñeán. Coâ ni kia laø ngöôøi thoâng minh, nhieàu ngöôøi quen bieát, kheùo hay giaùo hoùa, neân Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø coù yù nghó muoán cho Tyø-kheo-ni kia cuùng döôøng mình laâu daøi, neân caét xong ñeå ñoù, khoâng chòu may. Baáy giôø, tinh xaù maø Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø ôû bò phaùt hoûa, vaûi y bò chaùy, gioù thoåi bay töù taûn. Cö só thaáy cô hieàm: Tyø-kheo-ni naøy khoâng bieát hoå theïn. Beân ngoaøi töï xöng toâi tu chaùnh phaùp. Nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Tyø-kheo-ni caét y cuûa ngöôøi ta roài, sao khoâng may cho xong, ñeå bò löûa chaùy, gioù thoåi bay lung tung? Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø: Sao coâ caét y cuûa ngöôøi ta roài khoâng may ñeå bò chaùy, gioù thoåi bay töù tung?

92>. Pali, theâm, phaûi caét boû (Pali: chedanakam). 924. Cf. Pali, Paâc. 2>. Thaäp tuïng: ñieàu l>0. Tham chieáu, Taêng kyø, Ni-taùt-kyø l7. 925. Pali: coâ naøy may xaáu, caàn thaùo ra ñeå may laïi. Thaäp tuïng, ñieàu l>0: Thí-vieät-sa , ñeä töû cuûa Thaâu-la-nan-ñaø, thaùo y ra roài may laïi khoâng ñöôïc.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 457

Caùc Tyø-kheo-ni baïch vôùi chö Tyø-kheo. Chö Tyø-kheo baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø- kheo, quôû traùch Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø: - Coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp cuûa Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Sao Tyø-kheo-ni caét y maø khoâng may lieàn ñeå bò chaùy, gioù thoåi bay töù taùn? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài baûo caùc Tyø-kheo: - Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau Ta vì Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, may Taêng-giaø-leâ quaù naêm ngaøy, Ba-daät-ñeà. Khi Ñöùc Theá Toân vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi nhö vaäy roài, coù Tyø- kheo-ni tìm caàu Taêng-giaø-leâ, xuaát y ca-thi-na, saùu vieäc naïn khôûi, sinh nghi, Ñöùc Phaät daïy: - Coù nhöõng vieäc nhö vaäy thì khoâng phaïm. Töø nay veà sau neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, may

Taêng-giaø-leâ926 quaù naêm ngaøy, Ba-daät-ñeà. Tröø khi tìm caàu Taêng-giaø-leâ, xuaát ca-thi-na y, saùu vieäc naïn phaùt sinh. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Tyø-kheo,927 Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: tìm caàu Taêng-giaø-leâ; xuaát y coâng ñöùc; naêm ngaøy may xong; saùu vieäc naïn khôûi; hoaëc khi may, khi lieäu lyù, hoaëc khoâng coù dao, khoâng coù kim, khoâng coù chæ, thieáu vaûi khoâng ñuû; hoaëc ngöôøi chuû cuûa y phaù giôùi, phaù kieán, phaù oai nghi; hoaëc bò cöû, hoaëc dieät taãn; hoaëc ñaùng dieät taãn; hoaëc do vieäc naøy ñöa ñeán maïng naïn, phaïm haïnh naïn neân khoâng may thaønh thì quaù naêm ngaøy khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 104928 A. DUYEÂN KHÔÛI

926. Pali: cīvaram visibbetvā … neva sibbeyya, - sau khi thaùo y ra… khoâng khaâu laïi… Khoâng xaùc ñònh phaûi laø Taêng-giaø-leâ. 927. Baûn Haùn bò caét ngang vaø nhaûy soùt. Theo nhö caùc ñieàu maø saép laïi. 928. Pali, Paâc 24. Thaäp tuïng: ñieàu l>l.

Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû treân giaûng ñöôøng Cao caùc, beân bôø soâng Di haàu, taïi nöôùc Tyø-xaù-ly. Baáy giôø chuùng Taêng nhaän ñöôïc nhieàu söï cuùng döôøng. Coù Tyø-kheo-ni ñeå Taêng-giaø-leâ trong phoøng khoâng troâng coi, khoâng hong phôi, bò truøng moái gaëm, laøm hoaïi saéc. Veà sau, söï cuùng döôøng chuùng Taêng bò giaùn ñoaïn, vò Tyø-kheo-ni aáy khoâng xem laïi Taêng- giaø-leâ tröôùc khi mang vaøo thoân, khi laáy duøng môùi thaáy Taêng-giaø-leâ bò truøng moái laøm hoaïi saéc. Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch Tyø-kheo-ni naøy: Taïi sao ñeå Taêng-giaø-leâ trong phoøng khoâng troâng coi, khoâng hong phôi, ñeå truøng moái gaëm laøm hoaïi saéc? Caùc Tyø-kheo-ni ñeán baïch chö Tyø-kheo. Chö Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch Tyø-kheo-ni naøy: - Coâ laøm ñieàu sai quaáy chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa- moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Taïi sao ñeå Taêng-giaø-leâ trong phoøng khoâng troâng coi, khoâng hong phôi, ñeå truøng moái laøm hoaïi saéc? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài baûo caùc Tyø- kheo: - Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, quaù naêm ngaøy khoâng xem929 Taêng-giaø-leâ, Ba- daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Tyø-kheo-ni naøo ñeå Taêng-giaø-leâ trong phoøng, moãi naêm ngaøy phaûi ñeán xem, khoâng xem Ba-daät-ñeà. Ngoaøi Taêng-giaø-leâ, caùc y khaùc moãi naêm ngaøy khoâng xem coi, Ñoät-kieát-la. Ngoaøi caùc loaïi y ra, caùc vaät duïng khaùc, moãi naêm ngaøy khoâng xem coi, khieán cho maát, truøng moái laøm hoaïi saéc, Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la.

Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: ñeå Taêng-giaø-leâ trong phoøng moãi naêm ngaøy ñeán

929. Nguõ nhaät baát khaùn ; Thaäp tuïng: nguõ daï baát khaùn nguõ y . Pali: quaù naêm ngaøy khoâng khoaùc Taêng-giaø-leâ.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 459

xem coi; hoaëc caát nôi kieân coá; hoaëc gôûi cho ngöôøi, ngöôøi nhaän caát noùi: Coâ cöù yeân taâm, toâi seõ vì coâ coi ngoù cho; hay vò kia vì sôï maát neân khoâng nhaát thieát moãi naêm ngaøy khoâng xem coi; thaûy khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch9>0. ÑIEÀU 105 9>l A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø coù quen bieát ngöôøi ñaøn-vieät töø laâu, muoán doïn côm vaø daâng y cho Taêng. Thaâu-la- nan-ñaø nghe lieàn ñeán hoûi: “Toâi nghe oâng muoán doïn côm vaø daâng y cho Taêng, coù ñuùng khoâng?” Ngöôøi ñaøn-vieät traû lôøi, “Ñuùng.” Thaâu-la-nan- ñaø noùi: “Chuùng Taêng coâng ñöùc lôùn, oai thaàn lôùn, nhieàu ñaøn-vieät daâng cuùng. OÂng coøn nhieàu choã ñeå cuùng. Nay chæ neân cuùng côm; khoûi phaûi daâng y.” Ngöôøi ñaøn-vieät thuaän theo lôøi neân khoâng saém y, trong ñeâm chæ chuaån bò thöùc aên ñeå cuùng. Saùng sôùm, ngöôøi ñaøn-vieät ñeán thænh ni Taêng thoï thöïc. Caùc Tyø-kheo-ni maëc y böng baùt ñeán nhaø thí chuû, ngoài yeân nôi choã ngoài. Baáy giôø, ngöôøi ñaøn-vieät quan saùt caùc Tyø-kheo-ni, oai nghi roõ neùt, phaùp phuïc teà chænh, töï aên naên thoát leân lôøi: “Chuùng Taêng toát ñeïp theá naøy, taïi sao ngaên caûn khoâng ñeå cho toâi ñöôïc daâng y cuùng döôøng?” Caùc Tyø-kheo-ni nghe noùi nhö vaäy, môùi hoûi ngöôøi ñaøn-vieät: “Vì nhaân duyeân naøo maø thoát leân nhöõng lôøi noùi nhö vaäy?” Ngöôøi ñaøn-vieät trình baøy ñaày ñuû nhaân duyeân. Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu- ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø: “Taïi sao coâ ngaên caûn vieäc cuùng y cho chuùng Taêng?” Caùc Tyø-kheo-ni baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Phaät. Ñöùc Phaät duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo quôû traùch Thaâu-la-nan-ñaø: - Coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa- moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Taïi sao coâ ngaên caûn vieäc cuùng y cho chuùng Taêng? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø- kheo:

9>0. Baûn Haùn, heát quyeån 26. 9>l. Pali, Paêc. 26.

460 BOÄ LUAÄT >

- Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo- ni kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, caûn trôû vieäc cuùng y cho chuùng

Taêng,932 Ba-daät- ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Chuùng: cuõng nhö treân. Y: coù möôøi loaïi nhö tröôùc. Tyø-kheo-ni gaây trôû ngaïi vieäc cuùng y cho chuùng Taêng Ba-daät-ñeà. Ngoaøi chuùng Taêng, gaây trôû ngaïi vôùi ngöôøi khaùc, Ñoät-kieát-la. Ngoaøi y ra, gaây trôû ngaïi ñoái vôùi caùc vaät khaùc Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: ngöôøi ta cuùng ít, khuyeân cuùng nhieàu; muoán cuùng ít ngöôøi, khuyeân cuùng nhieàu ngöôøi; muoán cuùng thöù thoâ, khuyeân cuùng thöù teá; hoaëc noùi vui chôi, noùi choã vaéng, noùi gaáp gaùp, noùi trong moäng, muoán noùi vieäc naøy nhaàm noùi vieäc khaùc; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 106 9>> A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø coù Tyø-kheo-ni maëc y Taêng-giaø-leâ cuûa ngöôøi khaùc maø khoâng noùi vôùi chuû, vaøo thoân khaát thöïc. Ngöôøi chuû khoâng bieát, nghó laø y mình ñaõ bò maát, sau ñoù tìm kieám thì thaáy Tyø-kheo-ni kia maëc ñi, lieàn noùi: - Coâ phaïm toäi aên troäm. Coâ ni kia noùi: - Toâi khoâng aên troäm y cuûa coâ. Toâi laáy maëc vôùi yù nghó laø cuûa ngöôøi quen thaân. Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, quôû traùch Tyø-kheo-ni kia: Taïi sao coâ khoâng noùi vôùi chuû maø troäm laáy y cuûa ngöôøi ta maëc, khieán cho hoï töôûng

9>2. Pali: ganassa cīvaralābham, söï nhaän y cuûa chuùng (gana: moät nhoùm, khoâng phaûi Taêng: sangha) 9>>. Pali, Paêc. 25. Taêng kyø: ñieàu 7l.

laø y cuûa hoï ñaõ bò maát? Tyø-kheo-ni lieàn ñeán baïch vôùi chö Tyø-kheo. Chö Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø- kheo, quôû traùch Tyø-kheo-ni kia: - Coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa- moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Taïi sao Tyø-kheo-ni troäm y maëc maø khoâng noùi vôùi chuû, khieán ngöôøi töôûng laø y ñaõ maát maø ñi tìm kieám? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài baûo caùc Tyø- kheo: - Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì Tyø-kheo-ni kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, laáy y cuûa ngöôøi khaùc maëc maø khoâng hoûi chuû, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Tyø-kheo-ni naøo laáy y cuûa ngöôøi khaùc maëc, khoâng noùi vôùi chuû, maø ñi vaøo trong thoân khaát thöïc, Ba-daät-ñeà. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: coù noùi vôùi chuû; hay laø quen thaân, hoaëc ngöôøi quen thaân noùi: Coâ cöù maëc ñi, toâi seõ vì coâ noùi vôùi chuû cho, thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 107 9>4 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc

Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø Baït-nan-ñaø Thích töû coù sai hai Sa-di, moät ngöôøi teân laø Nhó ngöôøi kia teân laø Maät. Moät ngöôøi thoâi tu, moät ngöôøi maëc aùo ca-sa gia nhaäp chuùng ngoaïi ñaïo. Nhoùm saùu Tyø-kheo-ni laáy aùo cuûa Sa-moân ñem cho ngöôøi thoâi tu, vaø cho ngöôøi gia nhaäp (75lal) ngoaïi ñaïo kia. Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: Taïi

9>4. Pali, Paêc. 28. Cf. Thaäp tuïng: ñieàu l>2. Taêng kyø: ñieàu 72. Nguõ phaàn: ñieàu 87. Caên baûn: ñieàu l42.

462 BOÄ LUAÄT >

sao caùc coâ ñem aùo cuûa Sa-moân cho ngöôøi thoâi tu vaø cho ngöôøi nhaäp ngoaïi ñaïo! Caùc Tyø-kheo-ni ñeán baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Phaät. Ñöùc Phaät duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: - Caùc coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Taïi sao caùc coâ ñem aùo cuûa Sa-moân cho ngöôøi thoâi tu vaø cho ngöôøi nhaäp ngoaïi ñaïo? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø- kheo-ni roài baûo caùc Tyø-kheo: - Caùc Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, ñem aùo Sa-moân935 cho ngöôøi ngoaïi ñaïo, baïch y, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: nghóa nhö treân. Baïch y: ngöôøi taïi gia. Ngoaïi ñaïo: ngöôøi xuaát gia ngoaøi giaùo phaùp cuûa Ñöùc Phaät. AÙo Sa-moân: aùo hoaïi saéc9>6. Tyø-kheo-ni naøo duøng aùo cuûa Sa-moân cho, ngöôøi kia nhaän, Ba-daät- ñeà. Ngöôøi naøy cho maø ngöôøi kia khoâng nhaän, Ñoät-kieát-la. Phöông tieän muoán cho maø khoâng cho, höùa heïn seõ cho maø khoâng cho, taát caû ñeàu Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: cho cha meï; cho thôï laøm thaùp, cho thôï laøm giaûng ñöôøng, phoøng oác, tính töông ñöông giaù trò thöùc aên maø cho; hoaëc bò cöôøng löïc ñoaït; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 108 9>7 A. DUYEÂN KHÔÛI

9>5. Nguõ phaàn: y Tyø-kheo-ni. 9>6. Pali. Vin. iv. 286: samanacīvaram…kappakatam, y cuûa Sa-moân, y ñaõ ñöôïc taùc tònh. 9>7. Pali, Paêc. 27. Nguõ phaàn: ñieàu 84. Thaïp tuïng: ñieàu l>7. Caên baûn: ñieàu l47.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 46>

Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, ni chuùng nhaän ñöôïc y cuùng döôøng nhö phaùp muoán ñem chia. Thaâu-la-nan-ñaø coù nhieàu ñeä töû, luùc ñoù ñi vaéng.

Thaâu-la-nan-ñaø coù yù nghó muoán ngaên caûn vieäc phaân y nhö phaùp, vì sôï ñeä töû cuûa mình khoâng nhaän ñöôïc phaàn. Caùc Tyø-kheo-ni bieát yù nghó ñoù, trong soá caùc Tyø-kheo-ni bieát, coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch Thaâu-la-nan-ñaø: Taïi sao coâ coù yù nghó ngaên caûn vieäc phaân y nhö phaùp cuûa chuùng Taêng, vì sôï ñeä töû cuûa coâ khoâng nhaän ñöôïc phaàn? Caùc Tyø-kheo-ni ñeán baïch vôùi chö Tyø-kheo. Chö Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo quôû traùch Thaâu-la-nan-ñaø: - Coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa- moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Taïi sao coâ laïi coù yù nghó ngaên vieäc phaân y nhö phaùp cuûa chuùng Taêng, chæ vì sôï ñeä töû cuûa coâ khoâng nhaän ñöôïc phaàn? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Thaâu-la-nan-ñaø roài baûo caùc Tyø-kheo: - Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, coù yù nghó, “Chuùng Taêng phaân y nhö phaùp,” beøn ngaên caûn khoâng cho phaân, chæ vì sôï ñeä töû khoâng nhaän ñöôïc phaàn,938 Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Chuùng Taêng: cuõng nhö tröôùc ñaõ giaûi. Phaùp: nhö phaùp, nhö luaät, nhö lôøi Phaät daïy. Y: coù möôøi loaïi nhö treân. Tyø-kheo-ni naøo coù yù nghó ngaên caûn vieäc phaân y nhö phaùp cuûa chuùng Taêng, vì sôï ñeä töû cuûa mình khoâng nhaän ñöôïc phaàn, Ba-daät-ñeà. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: hoaëc chia luùc phi thôøi, phi phaùp bieät chuùng, phi phaùp hoøa hôïp chuùng, phaùp bieät chuùng, tôï phaùp bieät chuùng, tôï phaùp hoøa hôïp chuùng, phi phaùp, phi luaät, phi Phaät daïy. Neáu khi saép chia maø sôï maát,

9>8. Chæ vì sôï... Pali khoâng coù chi tieát naøy. Thaäp tuïng: khi Taêng chia y, maø khoâng tuøy thuaän...

464 BOÄ LUAÄT >

sôï hö hoûng, ngaên thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 109 9>9 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Taêng chuùng Tyø-kheo-ni nhö phaùp xuaát y ca-thi-na940. Nhoùm saùu Tyø-kheo-ni coù yù nghó, - Mong chuùng Taêng hoâm nay khoâng xuaát y ca-thi-na, maø sau naøy seõ xuaát, ñeå cho naêm söï ñöôïc buoâng xaû keùo daøi94l. Caùc Tyø-kheo-ni bieát nhoùm saùu Tyø-kheo-ni coù yù nghó, - Mong chuùng Taêng hoâm nay khoâng xuaát y ca-thi-na, maø sau naøy seõ xuaát, ñeå cho naêm söï ñöôïc buoâng xaû keùo daøi. Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: Taïi sao caùc coâ coù yù nghó, mong chuùng Taêng hoâm nay khoâng xuaát y ca-thi-na, maø sau naøy seõ xuaát, ñeå cho naêm söï

ñöôïc buoâng xaû keùo daøi? Caùc Tyø-kheo-ni baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp caùc Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: - Caùc coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Taïi sao caùc coâ coù yù nghó, mong chuùng Taêng hoâm nay khoâng xuaát y ca-thi-na, maø sau naøy seõ xuaát, ñeå cho naêm söï ñöôïc buoâng xaû keùo daøi? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch xong, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø- kheo: - Nhoùm saùu Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo- ni kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, coù yù nghó, “Mong chuùng Taêng khoâng xuaát y ca-

9>9. Pali, cf. Paêc. 29. Tham chieáu, Nguõ phaàn (tr.96a29), ñieàu l84: ngaên caûn thoï y ca-thi-na. Thaäp tuïng 46 (T2>nl4>5, tr.>>6bl4), Ba-daät-ñeà l>5: Thaâu-lan-nan-ñaø hy voïng y maø chöa nhaän ñöôïc neân khoâng thuaän theo Taêng xaû y ca-thi-na. Xem Ni-taùt-kyø > (thoâng giôùi). 940. Xuaát Ca-thi-na y, xaû töï nhieân do heát thôøi hieäu, hay do taùc phaùp xaû. Duyeân khôûi ñieàu hoïc naøy, Luaät Pali (Vin.iv. 287) noùi, do moät cö só, nhaân leã laïc thaønh tinh xaù maø oâng döïng ñeå cuùng Taêng, yeâu caàu Taêng taùc phaùp xaû y ca-thi-na ñeå oâng ñöôïc cuùng döôøng y phi thôøi cho caû hai boä. Neáu ca-thi-na chöa xaû, y chæ ñöôïc phaân chia cho caùc vò ñaõ an cö trong truù xöù thoâi. 94l. Naêm ñieàu lôïi trong thôøi gian cuûa y ca-thi-na; töùc 5 ñieàu luaät (Ba-daät-ñeà l, 2, >2, >>, 42) ñöôïc nôùi loûng (phoùng xaû). Xem Phaàn iii Ch. v, ôû sau.

thi-na hoâm nay, sau seõ xaû, ñeå naêm vieäc phoùng xaû ñöôïc keùo daøi,” 942 Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Taêng: cuõng nhö treân. Phaùp: nhö phaùp, nhö luaät, nhö lôøi Phaät daïy baûo. Tyø-kheo-ni naøo coù yù nghó ñònh hoaõn vieäc xaû y ca-thi-na nhö phaùp cuûa chuùng Taêng, vì muoán cho naêm söï ñöôïc buoâng xaû keùo daøi, Ba-daät- ñeà. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: neáu xuaát chaúng phaûi thôøi; phi phaùp bieät chuùng, phi phaùp hoøa hôïp chuùng, phaùp bieät chuùng, tôï phaùp bieät chuùng, tôï phaùp hoøa hôïp chuùng, phi phaùp, phi luaät, phi lôøi Phaät daïy baûo. Hoaëc khi xuaát maø sôï maát, hö hoûng, neân ngaên khieán khoâng xuaát thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 110 94> A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø Taêng Tyø-kheo-ni muoán xuaát y ca-thi-na944. Nhoùm saùu Tyø-kheo-ni coù yù nghó: Nay Taêng Tyø-kheo-ni nhö phaùp xuaát y ca-thi-na, ta neân ngaên ñöøng xuaát, ñeå naêm söï ñöôïc buoâng xaû keùo daøi. Caùc Tyø-kheo-ni bieát yù cuûa nhoùm saùu Tyø-kheo-ni muoán ngaên Taêng Tyø- kheo-ni nhö phaùp xaû y coâng ñöùc ñeå naêm söï ñöôïc

buoâng xaû keùo daøi. Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: Taïi sao caùc coâ coù yù nghó ngaên Taêng Tyø-kheo-ni nhö phaùp xuaát y ca-thi- na vì muoán naêm söï ñöôïc buoâng xaû keùo daøi? Tyø-kheo-ni ñeán baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Phaät. Ñöùc Phaät duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: - Caùc coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc

942. Tham chieáu Pali, Paêc. 29: dubbalacīvarapaccāsāya cīvarakālasamaya atikkāmeyya, pācittiyan ti, ñaët hy voïng nôi y khoâng chaéc chaén, neáu quaù thôøi cuûa y, Ba-daät-ñeà. Cf. Thaäp tuïng: Hy voïng ñöôïc y yeáu, maø thoï ca-thi-na, Ba-daät-ñeà. 94>. Thaäp tuïng: ñieàu l>6. Caên baûn: ñieàu l46 944. Xem ñieàu l09 treân.

khoâng neân laøm. Tyø-kheo-ni chuùng muoán nhö phaùp xuaát y ca-thi-na, taïi sao caùc coâ ngaên khoâng xuaát, vì muoán naêm söï ñöôïc buoâng xaû keùo daøi? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø- kheo: - Caùc Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì Tyø-kheo-ni kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, coù yù ngaên Taêng Tyø-kheo-ni xuaát y ca-thi-na, vì muoán naêm söï ñöôïc buoâng xaû keùo daøi, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Taêng: cuõng nghóa nhö treân. Phaùp: nhö phaùp, nhö luaät, nhö lôøi Phaät daïy baûo. Tyø-kheo-ni naøo coù yù nghó ngaên Tyø-kheo-ni Taêng nhö phaùp xuaát y ca-thi-na, vì muoán khieán cho naêm ñieàu ñöôïc buoâng xaû laâu; noùi roõ raøng Ba-daät-ñeà; noùi khoâng roõ raøng Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: xuaát y ca-thi-na phi thôøi, phi phaùp bieät chuùng, phi phaùp hoøa hôïp chuùng, phaùp bieät chuùng, tôï phaùp bieät chuùng, tôï phaùp hoøa hôïp chuùng, phi phaùp, phi luaät, phi lôøi Phaät daïy. Hoaëc khi xuaát y, sôï maát hay hö hoûng, cho neân ngaên thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 111 945 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, coù Tyø-kheo-ni tranh caõi, ñeán Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø noùi: Yeâu caàu coâ vì toâi giaûi quyeát söï tranh caõi naøy. Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø laø ngöôøi thoâng minh trí tueä, laø ngöôøi coù khaû naêng chaám döùt nhöõng vieäc caõi coï xaûy ra. Nhöng cuoái cuøng coâ ñaõ khoâng tìm caùch daäp taét traùnh söï naøy. Tyø-kheo-ni kia vì cuoäc tranh caõi naøy maø khoâng ñöôïc hoøa hôïp, saàu öu, neân thoâi tu. Chuùng Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch Thaâu-la-nan-ñaø: Tyø- kheo-ni ñöôïc yeâu caàu giaûi quyeát söï tranh caõi, sao cuoái

cuøng khoâng duøng

945. Pali, Paâc. 45. Caên baûn: ñieàu l48.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 467

phöông tieän ñeå daäp taét traùnh söï naøy, khieán Tyø-kheo-ni kia do söï tranh caõi naøy khoâng ñöôïc hoøa giaûi maø phaûi boû tu? Tyø-kheo-ni ñeán baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø- kheo, quôû traùch Thaâu-la-nan-ñaø: - Coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa- moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Taïi sao coâ khoâng vì Tyø-kheo-ni kia hoøa giaûi söï tranh caõi khieán cho coâ ni kia phaûi thoâi tu? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, baûo caùc Tyø- kheo: - Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì Tyø-kheo-ni kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, ñöôïc Tyø-kheo-ni khaùc yeâu caàu: “Coâ vì toâi daäp taét traùnh söï naøy” maø khoâng tìm caùch ñeå daäp taét,946 Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Traùnh söï: coù boán loaïi nhö tröôùc ñaõ giaûi. Tyø-kheo-ni kia noùi vôùi caùc Tyø-kheo-ni khaùc: Coâ vì toâi daäp taét traùnh söï naøy maø Tyø-kheo-ni aáy khoâng tìm caùch daäp taét traùnh söï ñoù, Ba- daät-ñeà. Tröø caùc traùnh söï ra, neáu coù caùc vieäc caõi coï nhoû khaùc, khoâng tìm caùch ñeå daäp taét, Ñoät-kieát-la. Neáu baûn thaân coù traùnh söï maø khoâng tìm phöông tieän giaûi quyeát, Ñoät-kieát-la. Tröø Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni, ngöôøi khaùc coù traùnh söï maø khoâng taïo phöông tieän ñeå giaûi quyeát, Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: neáu chaám döùt; hoaëc vì hoï taïo phöông tieän; hoaëc bò beänh, hoaëc noùi khoâng ñöôïc; hoaëc ngöôøi kia phaù giôùi, phaù kieán, phaù oai nghi, hoaëc bò cöû toäi, hoaëc dieät taãn, hoaëc ñaùng dieät taãn, hoaëc töø vieäc naøy ñöa ñeán maïng naïn, phaïm haïnh naïn neân khoâng tìm caùch chaám döùt thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch.

946. Pali: sādhūti sā panisutitvā pacchā anantarayikinī neva vūpasameyya..., Coâ ni aáy ñaõ nhaän lôøi, nhöng sau ñoù maëc duø khoâng coù bò trôû ngaïi gì maø khoâng coá daäp taét...

468 BOÄ LUAÄT >

ÑIEÀU 112 947 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Baït-nan-ñaø Thích töû coù hai Sa-di, moät ngöôøi teân laø Nhó, moät ngöôøi teân Maät948. Moät ngöôøi boû ñaïo, moät ngöôøi mang aùo ca-sa gia nhaäp trong chuùng ngoaïi ñaïo. Nhoùm saùu Tyø-kheo-ni ñem thöùc aên cho baïch y vaø ngöôøi gia nhaäp ngoaïi ñaïo949. Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø,

öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: Taïi sao caùc coâ ñem thöùc aên cho baïch y gia nhaäp ngoaïi ñaïo? Caùc Tyø-kheo-ni baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: - Caùc coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Taïi sao caùc coâ ñem thöùc aên cho baïch y gia nhaäp ngoaïi ñaïo? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø- kheo: - Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, ñem thöùc aên cho baïch y vaø ngöôøi gia nhaäp ngoaïi ñaïo thöùc aên coù theå aên,951 Ba-daät-ñeà. 950

Theá Toân vì Tyø-kheo-ni kieát giôùi nhö vaäy, thì coù vò nghi khoâng daùm ñeå döôùi ñaát cho, khoâng daùm sai ngöôøi cho, Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp sai ngöôøi cho hoaëc ñeå döôùi ñaát cho. Töø nay veà sau neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, töï tay caàm thöùc aên cho baïch y vaø ngöôøi gia nhaäp

947. Pali, Paâc. 46; tham chieáu, Paâc. 28. Taêng kyø: ñieàu 8l 948. Xem ñieàu l07 treân. 949. Duyeân khôûi, Pali, Vin.iv >02: Thullanandā töï tay ñöa thöùc aên cöùng vaø meàm cho vuõ coâng vaø ca kyõ, nhö Paâc 28, thay - y Sa-moân (samancīvaram) baèng - thöùc aên cöùng vaø meàm (khādanīyam vā bhojanīyam vā). 950. Haùn: baïch y nhaäp ngoaïi ñaïo giaû . Pali: Pali: ag ārikassa vā paribbājakassa vā paribbajikāya vā, - cho ngöôøi taïi gia hay nam nöõ xuaát gia (ngoaïi ñaïo). Tham chieáu Paêc. 28. 95l. Haùn: khaû ñaïm thöïc giaû . Trong giôùi vaên keát laàn sau, khoâng coù chi tieát naøy. Pali: cho thöùc aên cöùng vaø meàm (khādanīyam vā bhojanīyam vā)

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 469

ngoaïi ñaïo aên,952 Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Baïch y: ngöôøi chöa xuaát gia. Ngoaïi ñaïo: ngöôøi xuaát gia ngoaøi Phaùp cuûa Ñöùc Phaät. Thöùc aên nhai95>: nhö tröôùc ñaõ giaûi. Tyø-kheo-ni naøo, töï ñem thöùc aên cho baïch y vaø ngöôøi gia nhaäp ngoaïi ñaïo; ngöôøi naøy cho, ngöôøi kia nhaän; (ngöôøi cho) Ba-daät-ñeà; ngöôøi kia khoâng nhaän, (ngöôøi cho) Ñoät-kieát-la. Phöông tieän muoán cho maø khoâng cho, heïn seõ cho roài aên naên khoâng cho; taát caû ñeàu Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: hoaëc ñeå döôùi ñaát cho, hoaëc sai ngöôøi cho; hoaëc cho cha meï, cho thôï laøm thaùp, hoaëc bò cöôøng löïc ñoaït; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 113 954 A. DUYEÂN KHÔÛI Moât thôøi, Ñöùc Theá Toân ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø nhoùm saùu Tyø-kheo-ni ñaûm ñöông vieäc nhaø, xay luùa, giaõ gaïo, naáu côm, rang thoùc, naáu thöùc aên, hoaëc traûi giöôøng, choã ngoài, ngoïa cuï; hoaëc queùt ñaát, muùc nöôùc, nhaän söï sai khieán cuûa ngöôøi.

Caùc cö só thaáy ñeàu bóu moâi cöôøi nhaïo, noùi: Gioáng nhö vôi toâi ñaûm ñöông vieäc nhaø, naøo laø xay luùa, giaõ gaïo, naáu côm... cho ñeán nhaän söï sai khieán cuûa ngöôøi. Nhoùm saùu Tyø-kheo-ni naøy ñaâu coù khaùc gì? Vì vaäy, caùc cö só sinh taâm khinh maïn, khoâng cung kính. Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: Taïi sao caùc coâ ñaûm ñöông vieäc nhaø, naøo laø xay luùa, giaõ gaïo... cho ñeán nhaän söï sai khieán cuûa ngöôøi, khoâng khaùc vôùi ngöôøi ñôøi nhö vaäy? Caùc Tyø-kheo-ni ñeán baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch leân Ñöùc Phaät. Ñöùc Phaät duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp caùc Taêng Tyø-kheo 952. Xem cht. 2l2 treân. 95>. Thöïc ñaïm ; trong giôùi vaên chæ noùi thöïc . Ñaây chæ moät trong hai loaïi thöùc aên, cöùng vaø meàm. Xem cht. 2l2 treân. 954. Pali, Paêc. 44. Caên baûn: ñieàu l5>. Cf. Nguõ phaàn: ñieàu l48. Taêng kyø: ñieàu 84. Thaäp tuïng: ñieàu l42

470 BOÄ LUAÄT >

quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: - Caùc coâ laøm ñieàu sai traùi, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Taïi sao caùc coâ ñaûm ñöông vieäc nhaø, naøo laø xay luùa, giaõ gaïo... cho ñeán ñeå ngöôøi sai, nhö ngöôøi ñôøi khoâng khaùc? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Caùc Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi goàm möôøi cuù coù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, laøm ngöôøi sai khieán cho baïch y955, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Laøm ngöôøi sai khieán cho baïch y: töùc nhö treân, xay luùa, giaõ gaïo... cho ñeán nhaän söï sai khieán cuûa ngöôøi. Tyø-kheo-ni kinh doanh gia nghieäp, naøo xay luùa, giaõ gaïo cho ñeán nhaän laøm söù giaû cho ngöôøi, taát caû ñeàu Ba- daät-ñeà. Tyø-kheo, tuøy theo vieäc laøm maø ñònh toäi. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: neáu vì cha meï beänh hoaëc bò troùi coät, maø traûi giöôøng, ngoïa cuï, queùt ñaát, muùc nöôùc, cung caáp nhöõng vaät caàn duøng, chòu söï sai khieán; hoaëc vì ngöôøi öu-baø-di coù tín taâm bò beänh, hoaêc bò troùi buoäc, maø traûi giöôøng, ngoïa cuï, queùt ñaát, muùc nöôùc, giuùp ñôõ hoï; hoaëc bò cöôøng löïc baét buoäc; taát caû ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 114 956 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø nhoùm saùu Tyø-kheo-ni töï tay quay sôïi. Caùc cö só thaáy ñeàu bóu moâi cöôøi, - Y nhö vôi toâi quay sôïi. Tyø-kheo-ni cuõng vaäy, ñaâu coù khaùc gì! Caùc cö só sinh taâm khinh maïn, khoâng cung kính. Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni:

955. Pali: gihiveyyāvaccam kareyya, chaáp taùc coâng vieäc gia ñình, phuïc dòch ngöôøi taïi gia. Cf. Nguõ phaàn, ñieàu l48: …vì aåm thöïc maø chaáp taùc vieäc nhaø cuûa baïch y. 956. Pali, Paâc. 4>. Caên baûn: ñieàu l56 (& l55). Nguõ phaàn: ñieàu l6> (cf. ñieàu l97). Thaäp tuïng: ñieàu l46.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 47l

Sao caùc coâ töï quay sôïi? Tyø-kheo-ni baïch vôùi chö Tyø-kheo. Chö Tyø-kheo baïch leân Ñöùc Phaät. Ñöùc Phaät duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp caùc Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: - Caùc coâ laøm ñieàu sai traùi, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Taïi sao caùc coâ töï quay sôïi, khoâng khaùc ngöôøi ñôøi? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø- kheo: - Caùc Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi goàm möôøi cuù coù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, töï tay quay sôïi, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Sôïi: coù möôøi loaïi nhö treân957. Tyø-kheo-ni naøo töï tay quay sôïi, moät voøng laø phaïm moät Ba-daät- ñeà. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: neáu töï mình taùch sôïi, vaø se sôïi958; hoaëc bò cöôøng löïc baét buoäc thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 115 959 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø ñeán giôø, maëc y, böng baùt, ñeán nhaø cö só, traûi choã ngoài maø ngoài. Ngöôøi vôï cuûa só luùc aáy côûi y phuïc anh laïc, vaøo vöôøn sau taém goäi. Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø voäi laáy y phuïc anh laïc cuûa baø ta maëc vaøo roài naèm treân giöôøng cuûa cö só. Tröôùc ñoù oâng choàng ñi vaéng. Khi trôû veà, vaøo trong nhaø chôït thaáy

957. Ñoaïn treân, chöa thaáy ôû ñaâu. Coù theå chæ l0 loaïi sôïi ñeå deät möôøi loaïi vaûi (y). Xem Phaàn I, ch. iii, Ni-taùt-kyø l, cht. 9. Pali: coù 6 loaïi chæ sôïi (suttam): khomam (gai), kappāsikam (goøn), koseyyam (luïa), kambalam(loâng thuù), sānam (gai thoâ), bhangam (gai lôùn ñeå may boá). 958. Saùch tuyeán hôïp tuyeán . 959. Pali, Paêc. 42.

472 BOÄ LUAÄT >

Thaâu-la-nan-ñaø naèm, töôûng laø vôï cuûa mình, lieàn ñeán naèm, choaøng tay sôø vaø hoân. Khi rôø phaûi ñaàu troïc, hoûi: - Coâ laø ai? Thaâu-la-ñaø traû lôøi: - Toâi laø Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø. OÂng cö só noùi: - Taïi sao coâ maëc y phuïc anh laïc cuûa vôï toâi, naèm treân giöôøng toâi, khieán toâi töôûng laø vôï toâi? Coâ ñi ra mau, töø nay coâ ñöøng ñeán nhaø naøy nöõa!960 Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch Thaâu-la-nan-ñaø: Taïi sao coâ laïi maëc y phuïc anh laïc cuûa vôï ngöôøi ta, naèm

treân giöôøng cuûa hoï? Tyø-kheo-ni ñeán baïch vôùi chö Tyø-kheo. Chö Tyø-kheo baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch Thaâu-la-nan-ñaø: - Coâ laøm ñieàu sai traùi, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa- moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Taïi sao coâ laïi vaøo nhaø cö só, maëc y phuïc anh laïc cuûa vôï ngöôøi ta, naèm treân giöôøng cuûa hoï, khieán cho choàng hoï cô hieàm quaùi laï nhö theá? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø- kheo: - Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi goàm möôøi cuù coù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, vaøo trong nhaø baïch y,961 hoaëc ngoài hoaëc naèm, treân giöôøng nhoû, giöôøng lôùn962, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Nhaø baïch y: laø thoân xoùm. Giöôøng nhoû: giöôøng ñeå ngoài. Giöôøng lôùn: giöôøng ñeå naèm. Tyø-kheo-ni naøo vaøo trong nhaø baïch y, hoaëc ngoài hoaëc naèm nôi

960. Pali khoâng coù chi tieát nhö vaäy. Chæ noùi, caùc Tyø-kheo-ni duøng gheá daøi (āsandī) hay vaùn ngöïa (ñi-vaêng, Pali: pallanka) 96l. Pali, khoâng coù chi tieát naøy 962. Tieåu saøng, ñaïi saøng . Pali: āsandim vā pallankam vā paribhuñjeyya, thoï duïng tröôøng kyû hay gheá ñôn (thaûm ñeå ngoài keát giaø). Xem giaûi thích ñoaïn döôùi. Cf. D. i. 7: Sa-moân Gotama khoâng ngoài naèm treân caùc loaïi giöôøng nhö āsandī (gheá baønh?), pallanka

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 47>

giöôøng nhoû, giöôøng lôùn; hoâng dính nôi giöôøng, moät laàn trôû mình phaïm moät Ba-daät-ñeà. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: hoaëc maéc phaûi beänh theá naøo ñoù; hoaëc nôi giöôøng ngoài moät mình; hoaëc vì chuùng Tyø-kheo-ni ñoâng ngöôøi; hoaëc bò beänh teù xæu, hoaëc bò cöôøng löïc baét, hoaëc bò troùi buoäc, hoaëc maïng naïn; phaïm haïnh naïn; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 11696> A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø coù soá ñoâng Tyø-kheo-ni, ñeán nöôùc Caâu-taùt- la. Treân ñöôøng ñi ñeán moät thoân khoâng coù truù xöù. Caùc coâ noùi vôùi ngöôøi chuû nhaø noï, xin traûi toïa cuï trong nhaø nghæ laïi moät ñeâm. Saùng ngaøy ñi maø khoâng töø bieät chuû nhaø. Sau ñoù thoân bò phaùt hoûa, nhaø bò chaùy. Khi löûa chaùy, ngöôøi cö só nghó raèng trong nhaø coù ngöôøi neân khoâng chaïy ñeán ñeå chöõa chaùy, vì vaäy nhaø bò chaùy saïch. Cö só hoûi: Tyø-kheo-ni ñaâu? Coù ngöôøi cho bieát, hoï ñi heát roài. Caùc cö só cô hieàm, noùi: Caùc Tyø-kheo-ni naøy khoâng bieát taøm quyù. Beân ngoaøi töï xöng toâi tu chaùnh phaùp. Nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Taïi sao xin chuû nghæ ñeâm laïi trong nhaø, saùng ngaøy khoâng töø bieät chuû nhaø maø boû ñi? Chuùng toâi töôûng laø trong nhaø coù ngöôøi neân khoâng chöûa chaùy, khieán cho nhaø bò chaùy saïch!

Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc trí tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch caùc Tyø-kheo-ni: Taïi sao caùc coâ noùi vôùi chuû nhaø xin ôû laïi ñeâm; khi ñi khoâng töø bieät chuû, khieán cho löûa chaùy heát nhaø ngöôøi ta? Tyø-kheo-ni ñeán baïch vôùi chö Tyø-kheo. Chö Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Phaät. Ñöùc Phaät duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch caùc Tyø-kheo-ni: - Taïi sao caùc coâ xin chuû nghæ ñeâm laïi trong nhaø ngöôøi ta, khi ñi khoâng töø bieät chuû, khieán cho nhaø ngöôøi ta bò chaùy heát? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Caùc Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng

96>. Pali, khoâng roõ töông ñöông.

ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, ñeán nhaø baïch y, xin chuû doïn choã nghæ ñeâm, saùng ngaøy boû ñi maø khoâng töø bieät chuû, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Nhaø baïch y: laø thoân xoùm. Nghæ ñeâm: nôi nguû laïi ñeâm. Doïn choã: hoaëc traûi baèng coû, baèng laù, cho ñeán töï traûi baèng ngoïa cuï giaï. Tyø-kheo-ni naøo ñeán trong nhaø baïch y, xin chuû cho doïn choã nguû ñeâm, saùng ngaøy ñi maø khoâng töø bieät; ra khoûi cöûa ngoõ, Ba-daät-ñeà. Moät chaân beân trong, moät chaân beân ngoaøi, phöông tieän muoán ñi maø khoâng ñi, heïn ñi maø khoâng ñi, taát caû ñeàu Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: coù töø bieät chuû tröôùc khi ñi; hoaëc tröôùc coù ngöôøi ôû trong nhaø roài; hoaëc nhaø khoâng chuû; hoaëc laø phöôùc xaù; hoaëc laø thaân haäu; hay thaân haäu noùi: Coâ cöù ñi, toâi seõ noùi vôùi chuû cho. Hoaëc nhaø bò saäp ñoå, hay bò löûa chaùy, hoaëc trong nhaø coù raén ñoäc, thuù döõ, hoaëc boïn giaëc xaâm nhaäp; hoaëc bò cöôøng löïc baét, hoaëc bò coät troùi, hoaëc maïng naïn, phaïm haïnh naïn; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 117 964 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø coù nhoùm saùu Tyø-kheo-ni tuïng caùc loaïi taïp chuù thuaät965, nhö chuù chi tieát, chuù Saùt-lôïi, chuù quyû, chuù kieát hung; hoaëc hoïc taäp caùch boùi quay baùnh xe höôu;966 hoaëc hoïc taäp ñeå hieåu bieát aâm thanh.

964. Pali, Paâc. 49. Nguõ phaàn: ñieàu l90 (tuïng vaø daïy ngöôøi tuïng). Thaäp tuïng: ñieàu l40. Caên baûn: ñieàu l50 965. Taïp chuù thuaät , caùc moân hoïc (chuù thuaät) taïp nhaïp voâ ích. Xem, Tröôøng A-haøm l>, kinh - A-ma-truù, Tl, tr.84cl. Xem, Pali, D. 9, lieät keâ caùc loaïi chuù thuaät (tiracchāna-vijjā: khoa hoïc suùc sinh): anga-vijjā (chi tieát chuù), khoa xem töôùng tay chaân; khattiya-vijj ā (saùt-lò chuù , khoa xem töôùng cho vua chuùa 966. chuyeån loäc luaân . Pali: miga-cakka.

Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: Taïi sao caùc coâ hoïc taäp tuïng caùc loaïi chuù nhö chi tieát, cho ñeán hieåu roõ caùc aâm thanh? Quôû traùch roài, chö ni ñeán baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Phaät. Ñöùc Phaät duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø- kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: - Caùc coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Taïi sao caùc coâ taäp tuïng caùc loaïi chuù thuaät, cho ñeán hieåu bieát aâm thanh? Quôû traùch xong, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Caùc Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau Ta vì Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, taäp tuïng chuù thuaät cuûa theá tuïc,967 Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Chuù thuaät cuûa theá tuïc: nhö chuù chi tieát, cho ñeán tìm hieåu, giaûi thích aâm thanh... Tyø-kheo-ni naøo, taäp tuïng chuù thuaät cuûa theá tuïc... cho ñeán aâm thanh, hoaëc khaåu thoï, hoaëc chaáp vaên tuïng; noùi roõ raøng, Ba-daät-ñeà. Noùi khoâng roõ raøng, Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: hoaëc tuïng chuù ñeå trò beänh truøng trong ruoät; hoaëc tuïng chuù ñeå trò aên ban ñeâm khoâng tieâu; hoaëc hoïc saùch vôû, hoaëc tuïng chuù theá tuïc haøng phuïc ngoaïi ñaïo; hoaëc tuïng chuù ñeå trò ñoäc; hoaëc duøng ñeå hoä thaân; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 118968 Tyø-kheo-ni naøo, daïy ngöôøi tuïng taäp chuù thuaät, Ba-daät-ñeà.

967. Pali: tiracchānavijjā(suùc sinh minh), ñöôïc giaûi thích laø caùc hoïc thuaät cuûa theá gian, khoâng lieân heä Thaùnh ñaïo. Caùc moân hoïc naøy ñöôïc coi laø baét nguoàn töø Veä ñaø (thaàn bí), neân cuõng thöôøng hieåu laø minh chuù. Trong ñieàu luaät naøy, quy ñònh Tyø-kheo-ni khoâng ñöôïc hoïc caùc moân hoïc theá tuïc, chöù khoâng phaûi chæ caám hoïc buøa chuù. 968. Nhö ñieàu luaät treân. ÔÛ ñaây caám daïy. Pali, Paêc. 50. Thaäp tuïng: ñieàu l4l. Caên baûn: ñieàu l5l

476 BOÄ LUAÄT >

ÑIEÀU 119 969 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø coù moät Tyø-kheo-ni teân laø Baø-la, ñoä ngöôøi nöõ coù thai xuaát gia, thoï giôùi cuï tuùc. Sau ñoù, ngöôøi aáy sinh moät ñöùa con trai, boàng vaøo thoân xoùm khaát thöïc. Caùc cö só thaáy cô hieàm: Tyø-kheo-ni naøy khoâng bieát taøm quyù, phaïm baát tònh haïnh. Beân ngoaøi töï xöng toâi tu chaùnh phaùp. Nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Haõy xem ngöôøi xuaát gia naøy môùi sinh con! Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, quôû traùch Tyø-kheo-ni Baø-la naøy: Taïi sao coâ ñoä ngöôøi nöõ coù thai? Tyø-kheo-ni ñeán baïch vôùi chö Tyø-kheo. Chö Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät duøng nhaân duyeân

naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch Tyø-kheo-ni Baø-la naøy: - Coâ laøm ñieàu sai traùi, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa- moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Taïi sao ñoä ngöôøi coù thai? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø- kheo: - Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, ñoä ngöôøi nöõ coù thai thoï giôùi cuï tuùc, Ba-daät-ñeà. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo-ni khoâng bieát hoï coù thai hay khoâng coù thai, sau môùi bieát; neân trong soá ñoù coù vò taùc phaùp saùm Ba-daät-ñeà, hoaëc nghi. Phaät daïy: - Khoâng bieát thì khoâng phaïm. Töø nay veà sau neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, bieát ngöôøi nöõ coù thai maø ñoä cho thoï giôùi cuï tuùc, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Neáu Tyø-kheo-ni naøo bieát ngöôøi nöõ coù thai, ñoä cho thoï giôùi cuï tuùc; taùc phaùp yeát-ma ba laàn xong, Hoøa thöôïng ni Ba-daät-ñeà. Taùc phaùp yeát- ma laàn thöù hai xong, phaïm ba Ñoät-kieát-la. Taùc phaùp yeát-ma laàn thöù nhaát

969. Pali, Paêc. 6l. Nguõ phaàn: ñieàu ll5. Caên baûn: ñieàu lll.

xong, phaïm hai Ñoät-kieát-la. Baïch xong, moät Ñoät-kieát-la. Baïch chöa xong, Ñoät-kieát-la. Tröôùc khi chöa baïch, cho caïo ñaàu, maëc aùo, chuaån bò thoï giôùi cuï tuùc, hoaëc taäp hôïp ñaõ ñuû chuùng, taát caû ñeàu Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Neáu khoâng bieát; hoaëc tin lôøi noùi cuûa ngöôøi kia; hoaëc tin lôøi ngöôøi ñaùng tin; hoaëc tin cha meï hoï noùi, trao giôùi cuï tuùc roài, sau sinh con, khoâng phaïm. Sau khi sinh roài nghi khoâng daùm boàng aúm, Phaät daïy: Neáu ñöùa beù chöa coù theå rôøi meï thì Tyø-kheo-ni töï mình phaûi nuoâi döôõng, cho pheùp laøm taát caû vieäc laøm cuûa baø meï: cho buù söõa, suù côm, nuoâi naáng. Sau ñoù coù söï nghi khoâng daùm cuøng nguû vôùi con trai naøy trong moät nhaø. Phaät daïy: Neáu con trai chöa theå rôøi meï ñöôïc thì ñöôïc pheùp cuøng nguû moät choã, khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 120 970 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø coù moät Tyø-kheo-ni ñoä ngöôøi phuï nöõ ñang coøn cho con buù xuaát gia, ñeå con ôû nhaø. Sau ñoù, ngöôøi nhaø ñem con ñeán giao. Coâ ni boàng con vaøo xoùm khaát thöïc, caùc cö só thaáy cô hieàm noùi: Tyø-kheo-ni naøy khoâng bieát hoå theïn, phaïm baát tònh haïnh. Beân ngoaøi töï xöng toâi tu chaùnh phaùp. Nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Haõy xem ngöôøi xuaát gia naøy sinh con roài boàng con ñi khaát thöïc! Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, quôû traùch Tyø-kheo-ni kia: Taïi sao coâ laïi ñoä ngöôøi phuï nöõ coøn ñang cho con buù xuaát gia, khieán caùc cö só cô hieàm? Tyø-kheo-ni ñeán baïch vôùi chö Tyø-kheo. Chö Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Phaät. Ñöùc Phaät duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng

Tyø-kheo, quôû traùch Tyø-kheo-ni kia: - Coâ laøm ñieàu sai traùi, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa- moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Taïi sao coâ ñoä ngöôøi phuï nöõ coøn cho con buù xuaát gia? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø- kheo: - Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm

970. Pali, Paêc. 62. Nguõ phaàn: ñieàu ll6.

möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, ñoä ngöôøi phuï nöõ coøn cho con buù, thoï giôùi cuï tuùc, Ba-daät-ñeà. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi nhö vaäy. Baáy giôø caùc Tyø-kheo-ni khoâng bieát ngöôøi nöõ aáy coøn coù con ñang buù hay khoâng; sau môùi bieát. Phaät daïy: - Khoâng bieát thì khoâng phaïm. Töø nay veà sau neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, bieát phuï nöõ coøn cho con buù,971 maø trao cho giôùi cuï tuùc, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Neáu Tyø-kheo-ni naøo, bieát phuï nöõ coøn cho con buù maø ñoä xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc; taùc phaùp yeát-ma ba laàn xong, Hoøa thöôïng ni, Ba-daät-ñeà. Taùc yeát-ma hai laàn xong, ba Ñoät-kieát-la. Taùc yeát-ma laàn thöù nhaát xong, phaïm hai Ñoät-kieát-la. Baïch xong, moät Ñoät-kieát-la. Baïch chöa xong, Ñoät-kieát-la. Tröôùc khi chöa baïch, cho caïo ñaàu, cho xuaát gia, cho maëc y, cho thoï giôùi hoaëc hoïp chuùng ñuû, taát caû ñeàu Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Neáu khoâng bieát, hoaëc tin lôøi noùi cuûa ngöôøi kia, hoaëc tin lôøi ngöôøi ñaùng tin, hoaëc tin lôøi cha meï hoï, ñoä xuaát gia trao giôùi cuï tuùc roài, sau môùi ñem con ñeán thì khoâng phaïm. Baø meï nghi, khoâng daùm boàng con nuoâi döôõng, Ñöùc Phaät daïy: Neáu ñöùa beù chöa coù theå töï soáng, cho pheùp laøm taát caû nhöõng vieäc cuûa baø meï nuoâi con cho ñeán khi döùt söõa. Sau ñoù, baø meï cuøng ñöùa nhoû nguû moät choã, coù söï nghi, Phaät daïy: Chöa heát buù thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 121972 A. DUYEÂN KHÔÛI 1. Ñoä thieáu nöõ Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø coù caùc Tyø-kheo-ni nghe Phaät cheá giôùi ñöôïc pheùp ñoä ngöôøi, voäi ñoä ñoàng nöõ nhoû tuoåi, khoâng bieát hoï coù taâm duïc hay khoâng coù taâm duïc. Sau ñoù hoï cuøng nam töû coù taâm nhieãm oâ cuøng ñöùng cuøng noùi

97l. Nguõ phaàn: taân saûn phuï , ñaøn baø môùi sinh con 972. Pali, Paêc. 7l. Taêng kyø: ñieàu 96. Thaäp tuïng: ñieàu ll6. Caên baûn: ll5.

chuyeän ñuøa giôõn. Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch caùc Tyø-kheo-ni: Ñöùc Theá Toân cheá giôùi cho pheùp ñoä ngöôøi, taïi sao caùc coâ laïi ñoä ñoàng nöõ

nhoû tuoåi? Chuùng cuøng nam nöõ coù taâm nhieãm oâ, cuøng ñöùng cuøng noùi chuyeän ñuøa giôõn? Tyø-kheo-ni baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Phaät. Ñöùc Phaät duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch caùc Tyø-kheo-ni: - Coâ laøm ñieàu sai traùi, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa- moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Taïi sao caùc coâ ñoä ñoàng nöõ nhoû tuoåi, khoâng bieát hoï coù taâm nhieãm oâ hay khoâng coù taâm nhieãm oâ. Sau ñoù hoï cuøng vôùi nam töû coù taâm nhieãm oâ cuøng ñöùng cuøng noùi chuyeän ñuøa giôõn? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Tyø-kheo-ni roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo-ni: 2. Theá phaùt - Caùc coâ laéng nghe, neáu muoán caïo toùc cho ngöôøi ñöôïc ñoä ôû trong chuøa, thì phaûi noùi cho taát caû ni Taêng bieát. Hoaëc taùc baïch roài, sau ñoù môùi caïo toùc. Vaên taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi tæ Taêng xin laéng nghe! Ñoàng nöõ naøy teân laø... ñeán caàu caïo toùc vôùi Tyø-kheo-ni teân... Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, cho ñoàng nöõ teân... caïo toùc. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Taùc baïch nhö vaäy roài môùi cho caïo toùc. Neáu muoán cho xuaát gia ôû trong chuøa phaûi noùi cho taát caû ni Taêng bieát. Neáu taùc baïch roài môùi cho xuaát gia, thì vaên taùc baïch nhö sau: - Ñaïi tyû Taêng xin laéng nghe! Ngöôøi nöõ naøy teân laø... ñeán caàu xuaát gia vôùi... Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän cho ngöôøi nöõ treân... xuaát gia. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Taùc baïch nhö vaäy roài môùi cho xuaát gia. 3. Truyeàn giôùi Sa-di-ni Taùc baïch cho xuaát gia nhö vaäy, cho caïo toùc, maëc aùo ca-sa roài, baûo hoï quyø goái, chaép tay, baïch nhö vaày: - Con teân laø... quy y Phaät, quy y Phaùp, quy y Taêng. Con ôû trong giaùo phaùp cuûa Ñöùc Nhö Lai, caàu xin xuaát gia theo Hoøa thöôïng ni teân laø... Ñöùc Nhö Lai Chí chaân, Ñaúng chaùnh giaùc laø Theá Toân cuûa con. (Laàn thöù hai, thöù ba cuõng baïch nhö vaäy). - Con teân laø... ñaõ quy y Phaät roài, ñaõ quy y Phaùp roài, ñaõ quy y Taêng

roài. Con ôû trong giaùo phaùp cuûa Ñöùc Nhö Lai, caàu xin xuaát gia theo Hoøa thöôïng ni teân... Ñöùc Nhö Lai Chí chaân, Ñaúng chaùnh giaùc laø Theá Toân cuûa con. (Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng baïch nhö vaäy). Tieáp theo cho thoï giôùi: - Suoát ñôøi khoâng saùt sinh laø giôùi cuûa Sa-di-ni. Ngöôi coù theå giöõ ñöôïc khoâng? Neáu giöõ ñöôïc thì traû lôøi: Ñöôïc. - Suoát ñôøi khoâng aên troäm laø giôùi cuûa Sa-di-ni. Ngöôi coù theå giöõ ñöôïc khoâng? Neáu giöõ ñöôïc thì traû lôøi: Ñöôïc. - Suoát ñôøi khoâng daâm duïc laø giôùi cuûa Sa-di-ni. Ngöôi coù theå giöõ ñöôïc khoâng? Neáu giöõ ñöôïc thì traû lôøi: Ñöôïc. - Suoát ñôøi khoâng noùi doái laø giôùi cuûa Sa-di-ni. Ngöôi coù theå giöõ ñöôïc khoâng? Neáu giöõ ñöôïc thì traû lôøi: Ñöôïc. - Suoát ñôøi khoâng uoáng röôïu laø giôùi cuûa Sa-di-ni. Ngöôi coù theå giöõ ñöôïc khoâng? Neáu giöõ ñöôïc thì traû lôøi: Ñöôïc. - Suoát ñôøi khoâng ñeo höông hoa anh laïc laø giôùi cuûa Sa-di-ni. Ngöôi coù theå giöõ ñöôïc khoâng? Neáu giöõ ñöôïc thì traû lôøi: Ñöôïc. - Suoát ñôøi khoâng ca muùa, kyõ nhaïc, khoâng ñöôïc xem, nghe laø giôùi cuûa Sa-di-ni. Ngöôi coù theå giöõ ñöôïc khoâng? Neáu giöõ ñöôïc thì traû lôøi: Ñöôïc. - Suoát ñôøi khoâng ngoài treân giöôøng cao roäng lôùn laø giôùi cuûa Sa-dini. Ngöôi coù theå

giöõ ñöôïc khoâng? Neáu giöõ ñöôïc thì traû lôøi: Ñöôïc. - Suoát ñôøi khoâng aên phi thôøi laø giôùi cuûa Sa-di-ni. Ngöôi coù theå giöõ ñöôïc khoâng? Neáu giöõ ñöôïc thì traû lôøi: Ñöôïc. - Suoát ñôøi khoâng caàm vaøng baïc, tieàn laø giôùi cuûa Sa-di-ni. Ngöôi coù theå giöõ ñöôïc khoâng? Neáu giöõ ñöôïc thì traû lôøi: Ñöôïc. - Möôøi giôùi nhö vaäy cuûa Sa-di-ni. Ngöôi coù theå giöõ ñöôïc khoâng? Neáu giöõ ñöôïc thì traû lôøi: Ñöôïc. 4. Thoï hoïc giôùi Töø nay veà sau cho pheùp ñoàng nöõ möôøi taùm tuoåi, hai naêm hoïc giôùi,

tuoåi ñuû hai möôi ñöôïc trao cho giôùi cuï tuùc baèng phaùp baïch töù yeát-ma. Neân noùi giôùi nhö vaày: Sa-di-ni phaûi ñeán giöõa Taêng, troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, kính leã saùt chaân chuùng Tyø-kheo-ni Taêng, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay noùi lôøi taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi tæ Taêng xin laéng nghe! Con Sa-di-ni teân laø..., nay ñeán giöõa Taêng xin hai naêm hoïc giôùi. Tyø-kheo-ni teân... laøm Hoøa thöôïng. Xin Taêng cho con hai naêm hoïc giôùi, töø maãn coá. (Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng baïch nhö vaäy). Roài Sa-di-ni phaûi ñeán choã maét thaáy maø tai khoâng nghe. Trong chuùng Tyø-kheo-ni sai moät vò coù khaû naêng taùc phaùp yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi tæ Taêng xin laéng nghe! Sa-di-ni kia teân laø..., nay ñeán giöõa Taêng xin hai naêm hoïc giôùi. Tyø-kheo-ni teân laø... laøm Hoøa thöôïng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, cho Sa-di-ni teân laø... hai naêm hoïc giôùi, Tyø-kheo-ni... laøm hoøa thöôïng. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi tæ Taêng xin laéng nghe! Sa-di-ni kia teân laø..., ñeán tröôùc Taêng xin hai naêm hoïc giôùi. Tyø-kheo-ni... laøm Hoøa thöôïng. Nay Taêng cho Sa-di-ni teân laø... hai naêm hoïc giôùi. Tyø-kheo-ni... laøm hoøa thöôïng. Caùc ñaïi tæ naøo chaáp thuaän, Taêng cho Sa-di-ni teân laø... kia hai naêm hoïc giôùi. Tyø-kheo-ni... laøm Hoøa thöôïng thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. Ñaây laø lôøi yeát-ma laàn thöù nhaát. (Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy). - Taêng ñaõ chaáp thuaän cho Sa-di-ni teân laø... hai naêm hoïc giôùi. Tyø- kheo-ni... laøm Hoøa thöôïng. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Thöùc-xoa-ma-na kia caàn phaûi hoïc taát caû giôùi, töø ñieàu - töï tay laáy thöùc aên, trao thöùc aên cho ngöôøi. Ñöông söï hoïc giôùi hai naêm roài, tuoåi ñuû hai möôi, neân trao cho giôùi cuï tuùc baèng phaùp baïch töù yeát-ma. - Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, ñoàng nöõ tuoåi möôøi taùm, cho hai naêm hoïc giôùi, hai möôi tuoåi, môùi cho thoï giôùi cuï tuùc. Tyø-kheo-ni naøo ngöôøi nöõ khoâng ñuû hai möôi tuoåi maø cho thoï giôùi cuï tuùc, Ba-daät-ñeà. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi nhö vaäy. Baáy giôø caùc Tyø- kheo-ni khoâng bieát ngöôøi nöõ ñuû hai möôi tuoåi hay khoâng, sau môùi bieát laø khoâng ñuû neân coù vò taùc phaùp saùm Ba-daät-ñeà, hoaëc nghi. Phaät daïy:

- Khoâng bieát thì khoâng phaïm. Töø nay veà sau neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, bieát khoâng ñuû hai möôi tuoåi973 maø cho thoï giôùi cuï tuùc, Ba-daät-ñeà. 974 B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân Tyø-kheo-ni bieát ngöôøi khoâng ñuû hai möôi tuoåi maø trao cho thoï giôùi cuï tuùc, ba laàn yeát-ma xong, Hoøa thöôïng ni, Ba-daät-ñeà. Hai laàn yeát- ma xong, ba Ñoät-kieát-la. Moät laàn yeát-ma xong, hai Ñoät-kieát-la. Baïch xong, phaïm moät Ñoät-kieát-la. Baïch chöa xong, moät Ñoät-kieát-la. Tröôùc khi chöa baïch, taäp chuùng, chuùng ñuû, taát caû ñeàu Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: ñöông söï tuoåi ñuû möôøi taùm, cho hai naêm hoïc giôùi, ñuû hai möôi tuoåi, trao cho thoï giôùi cuï tuùc; hoaëc khoâng bieát hay ñöông söï töï noùi ñuû hai möôi tuoåi; hoaëc tin lôøi ngöôøi ñaùng tin, hay tin cha meï hoï noùi. Neáu sau khi thoï giôùi roài nghi, neân tính luoân thaùng trong thai, tính thaùng nhuaän, tính moãi möôøi boán ngaøy thuyeát giôùi cho ñuû thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 122 975 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø caùc Tyø-kheo-ni nghe Ñöùc Theá Toân cheá giôùi cho pheùp ñoä ngöôøi möôøi taùm tuoåi cho hai naêm hoïc giôùi, ñuû tuoåi hai möôi trao cho giôùi cuï tuùc. Ngöôøi kia khoâng phaûi laø möôøi taùm tuoåi, khoâng coù hai naêm hoïc giôùi, cöù ñuû tuoåi hai möôi cho thoï giôùi cuï tuùc. Nhöng vì thieáu hai naêm hoïc giôùi neân sau khi thoï giôùi cuï tuùc roài maø khoâng bieát neân hoïc nhöõng giôùi naøo. Caùc Tyø-kheo-ni nghe bieát; trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, quôû traùch caùc Tyø-kheo-ni: Ñöùc Theá Toân cheá giôùi cho pheùp ñoä ngöôøi möôøi taùm tuoåi cho hai naêm hoïc giôùi, ñuû hai möôi tuoåi cho thoï cuï tuùc. Taïi sao caùc coâ vôùi ngöôøi nöõ chaúng phaûi tuoåi möôøi taùm khoâng coù hai naêm hoïc giôùi, cöù tuoåi hai möôi beøn cho

973. Pali: ūnavīsativassam kumāribhūtam, - thieáu nöõ döôùi hai möôi tuoåi 974. Baûn Haùn, giôùi vaên laàn thöù hai coù choã nhaûy soùt. Ñaây vaãn giöõ nguyeân theo Haùn. 975. Pali, Paâc. 72 (nhaäp 2 ñieàu: l22 & l2> laøm moät). Taêng kyø: ñieàu 97. Cf. Nguõ phaàn: ñieàu l06. Caên baûn: ñieàu ll6.

thoï giôùi cuï tuùc; nhöng vì thieáu hai naêm hoïc giôùi neân hoï khoâng bieát neân hoïc giôùi naøo?" Caùc Tyø-kheo-ni ñeán baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø- kheo, quôû traùch caùc Tyø-kheo-ni: - Caùc coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Ñöùc Theá Toân cheá giôùi cho pheùp ñoä ngöôøi möôøi taùm tuoåi cho hai naêm hoïc giôùi, ñuû hai möôi tuoåi cho thoï cuï tuùc. Taïi sao caùc coâ vôùi ngöôøi nöõ chaúng phaûi tuoåi möôøi taùm khoâng coù hai naêm hoïc giôùi, cöù tuoåi hai möôi beøn cho thoï giôùi cuï tuùc; nhöng vì thieáu hai naêm hoïc giôùi neân hoï khoâng bieát neân hoïc giôùi naøo? Ñöùc

Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch caùc Tyø-kheo-ni roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, ñoàng nöõ möôøi taùm tuoåi maø khoâng cho hai naêm hoïc giôùi, tuoåi ñuû hai möôi lieàn cho thoï giôùi cuï tuùc976, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân Tyø-kheo-ni naøo ñoái vôùi ñoàng nöõ möôøi taùm tuoåi chöa cho hai naêm hoïc giôùi maø trao cho giôùi cuï tuùc977, xöôùng ba yeát-ma xong, Hoøa thöôïng ni Ba-daät-ñeà. Hai yeát-ma xong, ba Ñoät-kieát-la. Moät yeát-ma xong, phaïm hai Ñoät-kieát-la. Baïch xong, moät Ñoät-kieát-la. Baïch chöa xong, Ñoät-kieát- la. Tröôùc khi chöa baïch, taäp chuùng, chuùng ñuû, taát caû ñeàu Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: ñoàng nöõ möôøi taùm tuoåi coù hai naêm hoïc giôùi, khi tuoåi ñuû hai möôi, trao cho giôùi cuï tuùc, khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 123 978

976. Pali: paripunnavīsativassam kumāribhūtam dve vassāni chasu dhammesu asikhita- sikkham vutthāpeyya, - cho thoï cuï tuùc thieáu ñaõ ñuû hai möôi tuoåi nhöng chöa coù hai naêm hoïc saùu phaùp. Cf. Nguõ phaàn (l06): ...ñoàng nöõ chöa ñuû möôøi taùm tuoåi maø cho hoïc giôùi... 977. Vaên Haùn coù theå nhaûy soùt. Phaûi noùi ñuû: tuoåi möôøi taùm maø khoâng cho hai naêm hoïc giôùi, khi tuoåi ñuû 20 lieàn cho thoï cuï tuùc. 978. Pali, Paâc. 72. Cf. Taêng kyø: ñieàu 98. Caên baûn: ñieàu ll9.

484 BOÄ LUAÄT >

A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø caùc Tyø-kheo-ni nghe Ñöùc Theá Toân cheá giôùi cho pheùp ñoä ñoàng nöõ möôøi taùm tuoåi cho hai naêm hoïc giôùi, cho saùu phaùp, ñuû hai möôi tuoåi cho thoï giôùi cuï tuùc. Tyø-kheo-ni khoâng cho saùu phaùp laïi cho thoï giôùi cuï tuùc. Ngöôøi kia khi hoïc giôùi, laøm baát tònh haïnh, troäm laáy naêm tieàn, ñoaïn maïng ngöôøi, töï xöng ñaéc phaùp thöôïng nhaân, aên quaù giôø ngoï, uoáng röôïu. Caùc Tyø-kheo-ni nghe bieát; trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch caùc Tyø-kheo-ni: Ñöùc Theá Toân cheá giôùi cho pheùp ñoàng nöõ möôøi taùm tuoåi cho hai naêm hoïc giôùi, cho saùu phaùp, ñuû hai möôi tuoåi cho thoï giôùi cuï tuùc. Taïi sao caùc coâ khoâng daïy saùu phaùp cho hoï maø cho giôùi cuï tuùc neân hoï phaïm vaøo phaïm haïnh, troäm naêm tieàn, cho ñeán uoáng röôïu? Chö ni baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch caùc Tyø-kheo-ni: - Caùc coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Tyø-kheo-ni, caùc coâ ñoái vôùi ñoàng nöõ möôøi taùm tuoåi neân cho hai naêm hoïc giôùi, cho saùu phaùp, ñuû hai möôi tuoåi cho thoï giôùi cuï tuùc. Taïi sao khoâng

cho saùu phaùp khieán cho hoï phaïm daâm... cho ñeán uoáng röôïu? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø- kheo: - Caùc Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, ñoàng nöõ möôøi taùm tuoåi, cho hai naêm hoïc giôùi nhöng khoâng cho saùu phaùp, lieàn cho thoï giôùi cuï tuùc, Ba-daät-ñeà.979 B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân Neáu Thöùc-xoa-ma-na phaïm daâm thì phaûi dieät taän. Neáu coù taâm nhieãm oâ cuøng vôùi nam töû coù taâm nhieãm oâ, hai thaân xuùc chaïm töùc laø khuyeát giôùi, phaûi thoï laïi. Neáu troäm naêm tieàn, treân naêm tieàn phaûi dieät taän. Neáu laáy döôùi naêm tieàn töùc laø khuyeát giôùi, phaûi thoï laïi. Neáu ñoaïn

979. Taêng kyø (ñieàu 98): ... hoïc chöa hoïc ñaày ñuû hoïc giôùi

maïng ngöôøi phaûi dieät taän. Neáu ñoaïn maïng suùc sinh töùc laø khuyeát giôùi, phaûi thoï laïi. Neáu töï noùi ñöôïc phaùp thöôïng nhaân, phaûi dieät taän. Neáu coá noùi voïng ngöõ trong chuùng töùc laø khuyeát giôùi, phaûi thoï laïi. Neáu aên phi thôøi töùc laø khuyeát giôùi, phaûi thoï laïi. Neáu uoáng röôïu laø khuyeát giôùi, phaûi thoï laïi. Tyø-kheo-ni naøo, ñoàng nöõ möôøi taùm tuoåi cho hai naêm hoïc giôùi nhöng khoâng cho saùu phaùp, tuoåi ñuû hai möôi cho thoï giôùi cuï tuùc, xöôùng ba yeát-ma xong, Hoøa thöôïng ni Ba-daät-ñeà. Xöôùng hai yeát-ma xong, ba Ñoät-kieát-la. Xöôùng moät yeát-ma xong, hai Ñoät-kieát-la. Baïch xong, moät Ñoät-kieát-la. Baïch chöa xong, moät Ñoät-kieát-la. Tröôùc khi chöa baïch, taäp chuùng, ñuû chuùng, taát caû ñeàu Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: ñoàng nöõ möôøi taùm tuoåi, hoïc giôùi hai naêm, cho saùu phaùp roài cho thoï giôùi cuï tuùc thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. 980 ÑIEÀU 124 98l A. DUYEÂN KHÔÛI 1. Truyeàn thoï cuï tuùc Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø thuoäc nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø caùc Tyø-kheo-ni nghe Ñöùc Theá Toân cheá giôùi: ñoàng nöõ möôøi taùm tuoåi cho hai naêm hoïc giôùi, cho saùu phaùp, ñuû hai möôi tuoåi, trao giôùi cuï tuùc. Caùc Tyø-kheo-ni ñoä ngöôøi muø loøa, chaân ñi khaäp khieång, ñieác, caâm, ngoïng, vaø caùc beänh khaùc, khieán Taêng bò cheâ baïi khi deã. Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch caùc Tyø-kheo-ni: Ñöùc Theá Toân cheá giôùi cho pheùp ñoàng nöõ möôøi taùm tuoåi, cho hai naêm hoïc giôùi, cho saùu phaùp, ñuû hai möôi tuoåi, trao cho giôùi cuï tuùc. Taïi sao caùc coâ laïi ñoä ngöôøi muø loøa, vaø coù caùc beänh khaùc, khieán Taêng bò cheâ baïi khi deã? Caùc Tyø-kheo-ni baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø- kheo, quôû traùch caùc Tyø-kheo-ni: - Caùc coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh

haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Tyø-kheo-ni ñoái vôùi ñoàng nöõ möôøi taùm tuoåi, neân cho hai

980. Baûn Haùn, heát quyeån 27 98l. Pali, Paâc. 7>. Nguõ phaàn: ñieàu l07. Taêng kyø: ñieàu 99.

naêm hoïc giôùi, (cho saùu phaùp), ñuû hai möôi tuoåi, trao giôùi cuï tuùc. Taïi sao caùc coâ laïi ñoä ngöôøi muø loøa vaø ngöôøi coù caùc beänh khaùc? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø- kheo: - Töø nay veà sau, Ta cheá laäp giôùi cuï tuùc baèng phaùp baïch töù yeát-ma cho Tyø-kheo-ni. 2. Giaùo thoï giaø naïn Neân trao cho nhö vaày: ñeå ngöôøi thoï giôùi ñöùng choã maét thaáy maø tai khoâng nghe. Trong giôùi sö neân taùc baïch sai vò giaùo thoï sö. Neân taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi tæ Taêng xin laéng nghe! Ngöôøi kia teân laø..., theo Hoøa thöôïng ni teân laø..., caàu thoï giôùi cuï tuùc. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän Tyø-kheo-ni teân laø... laøm Giaùo thoï sö. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Vò giaùo thoï sö ñeán choã ngöôøi xin thoï giôùi noùi: - Naøy coâ, ñaây laø An-ñaø-hoäi, ñaây laø Uaát-ña-la-taêng, ñaây laø Taêng- giaø-leâ, ñaây laø Taêng-kyø-chi, ñaây laø Phuù kieân y,982 ñaây laø baùt. Y baùt naøy laø cuûa coâ phaûi khoâng? Coâ haõy laéng nghe. Ñaây laø luùc caàn noùi thaät vôùi loøng chaân thaønh. Nay toâi hoûi coâ, thaät thì coâ noùi thaät, khoâng thaät thì coâ noùi khoâng thaät:98> - Teân chöõ cuûa coâ laø gì? - Hoøa thöôïng cuûa coâ hieäu gì? - Coâ ñuû hai möôi tuoåi chöa? - Y baùt coù ñuû khoâng? - Cha meï coù cho pheùp coâ tu khoâng? - Phu chuû coù cho pheùp coâ tu khoâng? - Coâ coù maéc nôï khoâng? - Coâ coù phaûi laø toâi tôù khoâng? - Coâ laø ngöôøi nöõ phaûi khoâng? - Ngöôøi nöõ coù nhöõng beänh nhö huûi, ung thö, huûi traéng, khoâ da, ñieân cuoàng, hai hình, hai ñöôøng hieäp laïi, tieåu tieän thöôøng ræ chaûy, ñaïi tieåu

982. Tyø-kheo-ni phaûi ñuû 5 y. Ba y, nhö Tyø-kheo. Tyø-kheo-ni coù theâm taêng-kì-chi (taêng-khöôùc- kyø; vaø phuù kieân y. Pali (Vin.ii. 272): sankacchika (Taêng-kyø-chi hay phuù kieân y, hay yeám che ngöïc), udakasātika (quyeát-tu-la, thuûy duïc y, quaàn hay vaùy ñeå taém möa). Trong baûn Haùn, taêng- khöôùc-kyø vaø phuù kieân y khaùc nhau. Coù theå nhaàm. Thaäp tuïng 46 (T2>nl4>5, tr.>>lc05): phuù kieân y vaø quyeát-tu-la . Nguõ phaàn 29 (T22nl42l, tr.l87c20): phuù kieân y , thuûy duïc y . Taêng kyø >0 (T22nl425, tr.472b22): phuù kieân y, vuõ y 98>. Luaät Pali, coù 24 giaø naïn (Pali: catuvīsati antarayike dhamme pucchī, Vin.ii. 272): ll tröôøng hôïp dò daïng, 5 beänh truyeàn nhieãm; coøn laïi töông töï vôùi Tyø-kheo.

tieän ñaøm daõi chaûy maõi. Coâ coù caùc beänh nhö treân khoâng? Neáu ngöôøi xin thoï giôùi traû lôøi laø - khoâng thì neân baûo: - Nhö nhöõng vieäc toâi vöøa hoûi coâ, giöõa chuùng Taêng cuõng seõ hoûi nhö vaäy. Coâ ñaõ traû lôøi vôùi toâi nhö theá naøo thì giöõa chuùng coâ cuõng traû lôøi nhö vaäy. Vò giaùo thoï sö hoûi roài, vôùi oai nghi nhö thöôøng leä, trôû laïi trong chuùng, ñöùng choã ngang taàm caùnh tay

ñöa ra ñuïng,984 thöa: - Ñaïi tæ Taêng xin laéng nghe! Ngöôøi nöõ teân laø..., theo Hoøa thöôïng ni teân laø..., xin thoï giôùi cuï tuùc. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, toâi ñaõ giaùo thoï roài, cho pheùp keâu ngöôøi aáy vaøo. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Vò giaùo thoï baûo: - Coâ haõy vaøo! 3. Baûn boä yeát-ma Vaøo roài, vò giaùo thoï neân caàm y baùt cho, baûo kænh leã saùt chaân ni Taêng; roài baûo quyø goái tröôùc maët giôùi sö, chaép tay. Vò giaùo thoï daïy baïch nhö sau: - Ñaïi tæ Taêng xin laéng nghe! Con teân laø..., theo Hoøa thöôïng ni teân laø..., caàu thoï giôùi cuï tuùc. Con teân laø... nay ñeán giöõa Taêng xin thoï giôùi cuï tuùc, Tyø-kheo-ni teân laø... laøm Hoøa thöôïng. Chuùng Taêng duõ loøng thöông cöùu vôùt con. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy. Giôùi sö taùc baïch: - Ñaïi tæ Taêng xin laéng nghe! Ngöôøi nöõ naøy teân laø..., theo Hoøa thöôïng ni teân laø..., caàu thoï giôùi cuï tuùc. Nay ngöôøi nöõ naøy ñeán giöõa Taêng xin thoï giôùi cuï tuùc, Tyø-kheo-ni teân laø..., laøm Hoøa thöôïng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, toâi hoûi caùc naïn söï. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Vò giôùi sö noùi: - Coâ haõy laéng nghe! Nay laø luùc phaûi chaân thaønh. Toâi hoûi coâ, thaät thì coâ noùi thaät. Khoâng thaät thì coâ noùi khoâng thaät: - Teân chöõ cuûa coâ laø gì? - Hoøa thöôïng cuûa coâ hieäu gì? - Coâ ñuû hai möôi tuoåi chöa? - Y baùt cuûa coâ coù ñuû khoâng? - Cha meï coâ coù cho pheùp coâ tu khoâng? - Phu chuû coâ coù cho pheùp coâ tu khoâng? - Coâ coù maéc nôï ai khoâng?

984. Haùn: thö thuû töông caäp , chæ khoaûng caùch giöõa caùc Tyø-kheo khi taùc yeát-ma.

- Coâ coù phaûi laø toâi tôù khoâng? - Coâ laø ngöôøi nöõ phaûi khoâng? - Ngöôøi nöõ coù nhöõng beänh nhö huûi, ung thö, huûi traéng, khoâ da, ñieân cuoàng, hai hình, hai ñöôøng hieäp laïi, tieåu tieän thöôøng ræ chaûy, ñaïi tieåu tieän ñaøm daõi chaûy maõi. Coâ coù caùc beänh nhö treân khoâng? Ngöôøi thoï giôùi ñaùp: - Khoâng. Giôùi sö taùc baïch: - Ñaïi tæ Taêng xin laéng nghe! Ngöôøi nöõ naøy teân laø..., theo Hoøa thöôïng ni teân laø..., caàu thoï giôùi cuï tuùc. Nay ngöôøi nöõ teân laø... naøy ñeán giöõa chuùng Taêng xin thoï giôùi cuï tuùc, tyø- kheo-ni teân laø... laøm Hoøa thöôïng. Ngöôøi nöõ teân laø... töï noùi thanh tònh, khoâng coù caùc naïn söï, hai möôi tuoåi, y baùt ñaày ñuû. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän trao cho ngöôøi nöõ teân laø... giôùi cuï tuùc, Tyø-kheo-ni teân laø... laøm Hoøa thöôïng, Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi tæ Taêng xin laéng nghe! Ngöôøi nöõ teân laø... theo Hoøa thöôïng ni teân laø... caàu thoï giôùi cuï tuùc. Nay ngöôøi nöõ teân laø... naøy theo chuùng Taêng xin thoï giôùi cuï tuùc, Tyø-kheo-ni teân laø... laøm Hoøa thöôïng. Ngöôøi nöõ teân laø... töï noùi thanh tònh, khoâng coù caùc naïn söï, hai möôi tuoåi, y baùt ñaày ñuû. Nay Taêng trao cho ngöôøi nöõ teân laø... giôùi cuï tuùc, Tyø-kheo-ni teân laø... laøm Hoøa thöôïng. Caùc ñaïi tæ naøo chaáp thuaän Taêng trao cho ngöôøi nöõ teân laø... giôùi cuï tuùc, Tyø-kheo-ni teân laø... laøm Hoøa thöôïng thì im laëng, vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn thöù nhaát. (Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy). - Taêng ñaõ chaáp thuaän Taêng trao cho ngöôøi

nöõ teân laø... giôùi cuï tuùc, Tyø-kheo-ni teân laø... laøm Hoøa thöôïng roài. Taêng ñaõ chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy985. 4. Chaùnh phaùp yeát-ma Caùc Tyø-kheo-ni Taêng neân daãn ngöôøi thoï giôùi ñeán giöõa Taêng Tyø- kheo, troáng vai beân höõu, kính leã saùt chaân Taêng, roài ñaàu goái beân höõu 986

chaám ñaát, chaáp tay, thöa: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Con teân laø... theo Hoøa thöôïng ni teân laø... caàu thoï giôùi cuï tuùc. Nay con teân laø... ñeán giöõa chuùng Taêng xin thoï giôùi cuï tuùc, Tyø-kheo-ni teân laø... laøm Hoøa thöôïng. Xin Chuùng Taêng duõ loøng thöông cöùu vôùt con. (Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy). Giôùi sö neân hoûi:

985. Heát quyeån 27. 986. Xem Ba-daät-ñeà l>9.

- Teân chöõ cuûa ngöôi laø gì? - Hoøa thöôïng cuûa ngöôi hieäu gì?... Cho ñeán caâu: Ñaøm daõi thöôøng chaûy ra... nhö tröôùc. Roài hoûi tieáp: - Ngöôi ñaõ hoïc giôùi thanh tònh chöa? Neáu coâ aáy noùi: Hoïc giôùi ñaõ thanh tònh, thì laïi hoûi caùc Tyø-kheo-ni: - Ngöôøi naøy ñaõ hoïc giôùi thanh tònh chöa? Neáu caùc coâ ni noùi: - Hoïc giôùi thanh tònh. Giôùi sö neân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Ngöôøi naày teân laø... theo Hoøa thöôïng ni teân laø... caàu thoï giôùi cuï tuùc. Nay ngöôøi naày teân laø... ñeán giöõa chuùng Taêng xin thoï giôùi cuï tuùc, Tyø-kheo-ni teân laø... laøm Hoøa thöôïng. Ngöôøi naày teân laø... ñaõ hoïc giôùi thanh tònh. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän trao cho ngöôøi nöõ teân laø... giôùi cuï tuùc, Tyø- kheo-ni teân laø... laøm Hoøa thöôïng. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Ngöôøi naøy teân laø... theo Hoøa thöôïng ni teân laø... caàu thoï giôùi cuï tuùc. Nay, ngöôøi naày teân laø... theo chuùng Taêng xin thoï giôùi cuï tuùc, Tyø-kheo-ni teân laø... laøm Hoøa thöôïng. Ngöôøi naøy teân laø... ñaõ hoïc giôùi thanh tònh. Nay, Taêng trao cho ngöôøi coù teân... naày giôùi cuï tuùc, Tyø-kheo-ni teân laø... laøm Hoøa thöôïng. Caùc tröôûng laõo naøo chaáp thuaän, Taêng trao cho coâ coù teân... giôùi cuï tuùc, Tyø-kheo-ni teân laø... laøm Hoøa thöôïng thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn thöù nhaát. (Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng baïch nhö vaäy). - Chuùng Taêng ñaõ chaáp thuaän cho coâ coù teân laø... thoï giôùi cuï tuùc, Tyø- kheo-ni teân... laøm Hoøa thöôïng roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy toâi ghi nhaän nhö vaäy. 5. Thuyeát Ba-la-di-phaùp - Naøy Thieän nöõ, haõy laéng nghe! Taùm phaùp Ba-la-di sau ñaây do Ñöùc Nhö Lai, Voâ sôû tröôùc, Ñaúng chaùnh giaùc noùi ra. Ngöôøi naøo phaïm, chaúng phaûi laø Tyø-kheo-ni, chaúng phaûi ngöôøi nöõ doøng hoï Thích: l. Khoâng ñöôïc haønh baát tònh haïnh, haønh phaùp daâm duïc. Neáu Tyø-kheo-ni coù yù thích haønh baát tònh haïnh, haønh phaùp daâm duïc, cho ñeán cuøng vôùi loaøi suùc sinh, thì ngöôøi naøy chaúng phaûi laø Tyø-kheo-ni, chaúng phaûi ngöôøi nöõ doøng hoï Thích. Trong ñaây troïn ñôøi khoâng ñöôïc laøm. Ngöôi coù theå giöõ ñöôïc khoâng? Neáu giöõ ñöôïc thì traû lôøi: Ñöôïc. 2. Khoâng ñöôïc troäm caép, cho ñeán moät laù caây, coïng coû. Neáu Tyø-kheo-ni aên troäm cuûa ngöôøi naêm tieàn, hoaëc hôn naêm

tieàn, töï mình

490 BOÄ LUAÄT >

laáy hay daïy ngöôøi laáy; töï mình beû hay daïy ngöôøi beû; töï mình chaët hay daïy ngöôøi chaët; töï mình phaù hay daïy ngöôøi phaù; hoaëc ñoát; hoaëc choân; hoaëc laøm hoaïi saéc, thì ngöôøi naøy chaúng phaûi laø Tyø-kheo-ni, chaúng phaûi ngöôøi nöõ doøng hoï Thích. Trong ñaây troïn ñôøi khoâng ñöôïc laøm. Ngöôi coù theå giöõ ñöôïc khoâng? Neáu giöõ ñöôïc thì traû lôøi: Ñöôïc. >. Khoâng ñöôïc coá yù ñoaïn maïng chuùng sinh, cho ñeán loaøi kieán. Neáu Tyø-kheo-ni, töï tay mình coá yù ñoaïn maïng ngöôøi, hoaëc caàm dao trao cho ngöôøi, hoaëc baûo neân cheát, khuyeán khích cheát, hoaëc cho ngöôøi uoáng thuoác ñoäc, hoaëc laøm cho ñoïa thai, hoaëc nguyeàn ruûa ñoäc chuù cho cheát, hoaëc mình töï laøm hay daïy ngöôøi laøm, thì ngöôøi naøy chaúng phaûi laø Tyø- kheo-ni, chaúng phaûi ngöôøi nöõ doøng hoï Thích. Trong ñaây troïn ñôøi khoâng ñöôïc laøm. Ngöôi coù theå giöõ ñöôïc khoâng? Neáu giöõ ñöôïc thì traû lôøi: Ñöôïc. 4. Khoâng ñöôïc noùi doái, cho ñeán noùi giôõn. Neáu Tyø-kheo-ni khoâng chaân thaät, chaúng phaûi laø mình coù maø töï xöng laø toâi ñöôïc phaùp thöôïng nhaân, toâi ñaéc thieàn, ñaéc giaûi thoaùt, ñöôïc tam-muoäi chaùnh thoï, ñaéc quaû Tu-ñaø-hoaøn, quaû Tö-ñaø-haøm, quaû A-na-haøm, quaû A-la-haùn; noùi, “Coù Trôøi ñeán, roàng ñeán, quyû thaàn ñeán cuùng döôøng toâi,” thì ngöôøi naøy chaúng phaûi laø Tyø-kheo-ni, chaúng phaûi ngöôøi nöõ doøng hoï Thích. Trong ñaây troïn ñôøi khoâng ñöôïc laøm. Ngöôi coù theå giöõ ñöôïc khoâng? Neáu giöõ ñöôïc thì traû lôøi: Ñöôïc. 5. Khoâng ñöôïc thaân chaïm nhau, cho ñeán cuøng vôùi suùc sinh, Neáu Tyø-kheo-ni vôùi taâm nhieãm oâ cuøng nam töû coù taâm nhieãm oâ, hai thaân xuùc chaïm nhau, töø naùch trôû xuoáng, töø goái trôû leân, hoaëc naém, hoaëc sôø, hoaëc keùo, hoaëc ñaåy, vuoát ngöôïc, vuoát xuoâi, naâng leân, ñeå xuoáng, hoaëc naém, hoaëc naén boùp, thì ngöôøi naøy chaúng phaûi laø Tyø-kheo-ni, chaúng phaûi ngöôøi nöõ doøng hoï Thích. Trong ñaây troïn ñôøi khoâng ñöôïc laøm. Ngöôi coù theå giöõ ñöôïc khoâng? Neáu giöõ ñöôïc thì traû lôøi: Ñöôïc. 6. Khoâng ñöôïc phaïm taùm söï, cho ñeán cuøng vôùi suùc sinh. Neáu Tyø-kheo-ni vôùi taâm nhieãm oâ baèng loøng cho ngöôøi nam coù taâm nhieãm oâ naém tay, naém y, vaøo choã vaéng, choã vaéng cuøng ñöùng, cuøng noùi chuyeän, cuøng ñi, thaân gaàn guõi nhau, cuøng heïn nhau; phaïm taùm söï naøy, ngöôøi naøy chaúng phaûi laø Tyø-kheo-ni, chaúng phaûi ngöôøi nöõ doøng hoï Thích. Vì phaïm taùm söï. Trong ñaây troïn ñôøi khoâng ñöôïc laøm. Ngöôi coù theå giöõ ñöôïc khoâng? Neáu giöõ ñöôïc thì traû lôøi: Ñöôïc.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 49l

7. Khoâng ñöôïc che daáu toäi cuûa ngöôøi, cho ñeán toäi Ñoät-kieát-la, aùc thuyeát. Neáu Tyø-kheo-ni bieát Tyø-kheo-ni khaùc phaïm toäi Ba-la-di, maø khoâng töï cöû toäi, khoâng baïch vôùi Taêng, khoâng baùo vôùi nhieàu ngöôøi. Thôøi gian sau, Tyø-kheo-ni naøy thoâi tu, hay bò dieät taãn, hoaëc bò ngaên khoâng cho döï Taêng söï, hoaëc theo ngoaïi ñaïo, khi aáy môùi noùi, “Tröôùc ñaây toâi bieát vieäc nhö vaäy nhö vaäy,” thì ngöôøi noùi chaúng phaûi laø Tyø-kheo-ni, chaúng phaûi ngöôøi nöõ doøng hoï Thích. Vì che daáu troïng toäi. Trong ñaây troïn ñôøi khoâng ñöôïc laøm. Ngöôi coù

theå giöõ ñöôïc khoâng? Neáu giöõ ñöôïc thì traû lôøi: Ñöôïc. 8. Khoâng ñöôïc tuøy thuaän Tyø-kheo bò cöû toäi, cho ñeán ngöôøi giöõ vöôøn vaø Sa-di. Neáu Tyø-kheo-ni bieát Tyø-kheo kia bò Taêng cöû toäi, nhö phaùp, nhö luaät, nhö lôøi Phaät daïy maø Tyø-kheo aáy khoâng phuïc tuøng, khoâng saùm hoái. Taêng chöa taùc phaùp cho Tyø-kheo aáy soáng chung, maø tuøy thuaän vôùi Tyø-kheo aáy; Tyø-kheo-ni khaùc neân can giaùn Tyø-kheo-ni naày: "Naày coâ, coâ coù bieát chaêng? Taêng ñaõ cöû toäi Tyø-kheo naøy nhö phaùp, nhö luaät, nhö lôøi Phaät daïy maø Tyø-kheo aáy khoâng phuïc tuøng, khoâng saùm hoái. Taêng chöa taùc phaùp cho Tyø-kheo aáy soáng chung, coâ ñöøng tuøy thuaän." Khi Tyø- kheo-ni khaùc can giaùn maø Tyø-kheo-ni naøy kieân trì khoâng boû. Tyø-kheo- ni neân can giaùn ba laàn, cho boû vieäc aáy. Cho ñeán ba laàn can giaùn, boû thì toát; khoâng boû thì Tyø-kheo-ni naøy khoâng phaûi laø Tyø-kheo-ni, khoâng phaûi ngöôøi nöõ doøng hoï Thích. Vì tuøy thuaän theo ngöôøi bò cöû. Trong ñaây troïn ñôøi khoâng ñöôïc laøm. Ngöôi coù theå giöõ ñöôïc khoâng? Neáu giöõ ñöôïc thì traû lôøi: Ñöôïc. 6. Truyeàn phaùp töù y - Naøy thieän nöõ, haõy laéng nghe! Ñöùc Nhö Lai, Voâ sôû tröôùc, Ñaúng chaùnh giaùc, noùi phaùp töù y987. Tyø-kheo-ni nöông nôi ñoù ñöôïc xuaát gia, thoï giôùi cuï tuùc, thaønh Tyø-kheo-ni. l. Nöông theo y phaán taûo ñaëng xuaát gia, thoï cuï tuùc giôùi, thaønh phaùp Tyø-kheo-ni. Trong ñaây ngöôi troïn ñôøi giöõ ñöôïc khoâng? Giöõ ñöôïc thì noùi: Ñöôïc. - Neáu ñöôïc cuûa lôïi dö, ñaøn-vieät thí y, loaïi y caét roïc, thì ñöôïc thoï. 2. Nöông theo söï khaát thöïc maø ñöôïc xuaát gia, thoï cuï tuùc giôùi, thaønh phaùp Tyø-kheo-ni. Trong ñaây ngöôi troïn ñôøi giöõ ñöôïc khoâng? Giöõ ñöôïc thì noùi: Ñöôïc. - Neáu ñöôïc cuûa lôïi dö, hoaëc Taêng sai ñi thoï thöïc, ñaøn-vieät ñem

987. Luaät Pali, chæ truyeàn ba y (tasso nissaye). Vì Tyø-kheo-ni troïn ñôøi khoâng ñöôïc soáng taïi truù xöù A-lan-nhaõ. Neáu soáng taïi ñoù, phaïm Ñoät-kieát-la (Vin.ii. 278: na bhikkhuniyā arañña vatthab- bam. yā vaseyya āpatti dukkatassā ti.). Xem Töù phaàn 49 (T22nl428, tr.928al7)

thöùc aên ñeán, thöùc aên ngaøy moàng taùm, ngaøy möôøi boán, ngaøy möôøi laêm hay moàng moät trong thaùng, hoaëc thöôøng thöïc cuûa chuùng Taêng, hay ñaøn-vieät môøi thoï thöïc thì coù theå thoï. >. Nöông nôi goác caây maø ngoài, ñaëng xuaát gia thoï cuï tuùc giôùi, thaønh phaùp cuûa Tyø-kheo-ni. Trong ñaây ngöôi troïn ñôøi giöõ ñöôïc khoâng? Giöõ ñöôïc thì noùi: Ñöôïc. - Neáu ñöôïc cuûa lôïi dö, phoøng rieâng, nhaø noùc nhoïn, phoøng nhoû, nhaø baèng ñaù, hai phoøng coù moät cöûa thì neân thoï. 4. Nöông nôi thuoác huû laïn988, maø ñöôïc xuaát gia thoï cuï tuùc giôùi, thaønh phaùp Tyø-kheo-ni. Trong ñaây ngöôi troïn ñôøi giöõ ñöôïc khoâng? Giöõ ñöôïc thì noùi: Ñöôïc. - Neáu ñöôïc cuûa lôïi dö nhö söõa, daàu, söõa soáng, maät, ñöôøng pheøn thì neân thoï. 7. Giaùo giôùi - Ngöôi ñaõ thoï giôùi cuï tuùc roài; baïch töù yeát-ma nhö phaùp, thaønh töïu ñuùng caùch, Hoøa thöôïng nhö phaùp, A-xaø-leâ nhö phaùp, hai boä Taêng nhö phaùp ñaày ñuû. Ngöôi neân kheùo thoï giaùo phaùp, neân khuyeán hoùa laøm vieäc phöôùc, tu boå thaùp, cuùng döôøng chuùng Taêng. Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ, nhöõng gì caùc ngaøi daïy nhö phaùp, ngöôi khoâng ñöôïc choáng

traùi. Ngöôi neân hoïc vaán tuïng kinh, sieâng caàu phöông tieän, ñeå ôû trong phaùp cuûa Phaät, chöùng ñöôïc quaû Tu-ñaø-hoaøn, Tö-ñaø-haøm, A-na-haøm, A-la-haùn. Coù nhö vaäy, coâng ñöùc sô phaùt taâm xuaát gia cuûa ngöôi, khoâng bò uoång phí, quaû baùo khoâng ñoaïn tuyeät. Ngoaøi ra nhöõng gì chöa bieát, ngöôi neân hoûi Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ. Xong roài, khieán ngöôøi môùi thoï giôùi ñi tröôùc, chö ni ñi sau. - Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï.

988. Huû laïn döôïc , ñöôïc hieåu theo nghóa ñen laø - thuoác muïc naùt» truyeàn thoáng Pali hieåu noù laø - nöôùc ñaùi quyû. Xem Trung boä kinh I, >l5b – töùc Pali goïi laø pūti-mutta (ñònh nghóa cuûa PTS Pali-English Dictionary: nöôùc tieåu coù muøi raát hoâi; thöôøng laø nöôùc tieåu cuûa traâu boø ñöôïc duøng laøm thuoác cho Tyø-kheo.) Trong ñoù, mutta, neáu hieåu töông ñöông vôùi mukta thì coù nghóa laø - caùi ñöôïc trích ra. Coøn pūti, tieáng Phaïn cuõng vaäy; coù ba goác ñoäng töø khaùc nhau. Hoaëc töø pūy: boác thoåi, hoaëc töø pū: tinh loïc; hoaëc töø pā: uoáng. Neáu hieåu töø keùp Pali pūti-mutta goàm coù pūti do ñoäng töø caên pūy vaø mutta töùc laø mūtra, nhö vaäy seõ coù nghóa nöôùc ñaùi ñoäc thoái, hoaëc nöôùc ñaùi quyû hoaëc huû laïn döôïc nhö Haùn dòch, coù leõ khoâng chính xaùc, vaø ñieàu naøy phaûn laïi nguyeân lyù y hoïc thöôøng ñöôïc thaáy trong caùc kinh ñieån, theo ñoù, tuøy bònh cho thuoác. Coù leõ neân hieåu töø keùp naøy do ñoäng töø caên pū vaø mukta, noù seõ coù nghóa loaïi thuoác ñöôïc ruùt ra töø tinh daàu hoaëc tinh coát cuûa caùc loaïi thaûo moäc. Ñieàu naøy phuø hôïp vôùi ñieåm ñöôïc qui ñònh trong luaät: Tyø-kheo khoâng ñöôïc duøng caùc loaïi caây, rau coû ñang soáng vaø töôi laøm thöùc aên, tröø tröôøng hôïp ñaõ taùc tònh. Veà dòch ngöõ khaùc töông ñöông huû laïn döôïc do Nghóa Tònh laø traàn khí döôïc coù theå gaàn saùt yù nghóa vöøa noùi. Daãn Yeát-ma-yeáu chæ, Ch. iii, cht. 9l.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 49>

Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, ñoàng nöõ möôøi taùm tuoåi, cho hoïc giôùi hai naêm, cho saùu phaùp, ñuû hai möôi tuoåi, chuùng Taêng khoâng chaáp thuaän989 maø cho thoï giôùi cuï tuùc, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Taêng: cuõng nhö treân. Tyø-kheo-ni naøo ñoái vôùi ngöôøi nöõ hai möôi tuoåi, coù hai naêm hoïc giôùi, ñaõ cho saùu phaùp, nhöng chuùng Taêng khoâng cho pheùp maø cho thoï giôùi cuï tuùc; yeát-ma xong ba laàn, Hoøa thöôïng ni, Ba-daät-ñeà; yeát-ma hai laàn xong, ba Ñoät-kieát-la; yeát-ma moät laàn xong, hai Ñoät-kieát-la; baïch xong, moät Ñoät-kieát-la; baïch chöa xong, Ñoät-kieát-la; tröôùc khi chöa baïch, taäp chuùng, chuùng ñuû, taát caû ñeàu Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: ñuû hai möôi tuoåi, coù hai naêm hoïc giôùi, (cho saùu phaùp), chuùng Taêng cho pheùp thoï giôùi cuï tuùc thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 125990 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo-ni nghe Ñöùc Theá Toân

cheá giôùi cho pheùp Tyø-kheo-ni trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi. Chö ni ñoä phuï nöõ nhoû tuoåi99l cho thoï giôùi cuï tuùc. Thoï giôùi roài, khoâng bieát nam töû coù taâm nhieãm oâ hay khoâng coù taâm nhieãm oâ, cuøng vôùi nam töû coù taâm nhieãm oâ cuøng ñöùng, cuøng noùi chuyeän, cuøng nhau ñuøa giôõn. Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch caùc Tyø-kheo-ni: Ñöùc Theá Toân cheá giôùi cho pheùp Tyø-kheo-ni ñoä ngöôøi khaùc thoï giôùi cuï tuùc. Sao caùc coâ laïi ñoä ngöôøi phuï nöõ nhoû tuoåi ñaõ töøng coù choàng,992 thoï giôùi cuï

989. Pali (Vin. iv. >29): sanghena asammatam, Taêng chöa höùa khaû; giaûi thích...ñattidutiyena kammena vutthānasamutti na dinnā hoti, khoâng ñöôïc cho pheùp baèng baïch nhò yeát-ma. Cf. Paâc. 64: Thöùc-xoa-ma-na ñuû 2 naêm hoïc giôùi, thænh caàu Taêng truyeàn cuï tuùc. Taêng taùc phaùp baïch nhò chaáp nhaän thænh caàu. Sau ñoù tieán haønh thuû tuïc truyeàn thoï cuï tuùc. 990. Pali, Paâc. 65 & 66. Nguõ phaàn: ñieàu l04. Taêng kyø: ñieàu l00 & l0l & l02. Thaäp tuïng: ñieàu l08. Caên baûn: l08 99l. Thieáu nieân phuï nöõ ; baûn Haùn dòch soùt yù. Neân hieåu: Thieáu nöõ nhoû tuoåi ñaõ coù choàng. Xem ñoaïn döôùi. 992. Haùn: thieáu nieân taèng giaù phuï nöõ . Pali (Vin. iv. >2l): ūnadvādasa-vassamgihi- tam, nöõ chöa ñaày möôøi hai tuoåi nhöng ñaõ coù choàng (tuïc taûo hoân).

tuùc? Thoï giôùi roài, khoâng bieát nam töû coù taâm nhieãm oâ hay khoâng coù taâm nhieãm oâ, maø cuøng vôùi nam töû coù taâm nhieãm oâ, cuøng ñöùng, cuøng noùi chuyeän, cuøng nhau giôõn ñuøa. Chö ni baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch caùc Tyø-kheo-ni: - Caùc coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Taïi sao caùc coâ laïi ñoä ngöôøi phuï nöõ nhoû tuoåi ñaõ töøng coù choàng, thoï giôùi cuï tuùc? Thoï giôùi roài, khoâng bieát nam töû coù taâm nhieãm oâ hay khoâng coù taâm nhieãm oâ, maø cuøng vôùi nam töû coù taâm nhieãm oâ, cuøng ñöùng, cuøng noùi chuyeän, cuøng nhau giôõn ñuøa. Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Töø nay veà sau, muoán ñoä ngöôøi, trao giôùi cuï tuùc, tröôùc phaûi baïch chuùng Taêng, roài môùi caïo ñaàu, cho ñeán trao cho möôøi giôùi nhö treân. - Töø nay veà sau, cho pheùp ñoä ngöôøi nöõ möôøi tuoåi ñaõ töøng coù choàng, cho hai naêm hoïc giôùi, khi ñuû möôøi hai tuoåi, cho thoï giôùi cuï tuùc, baèng phaùp baïch töù yeát-ma nhö treân. - Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù ng- hóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, ñoä phuï nöõ möôøi tuoåi ñaõ töøng coù choàng993, cho hai naêm hoïc giôùi, ñuû möôøi hai tuoåi môùi cho thoï giôùi cuï tuùc; neáu döôùi möôøi hai tuoåi maø cho thoï giôùi cuï tuùc, Ba-daät-ñeà.994 B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Tyø-kheo-ni bieát ngöôøi döôùi möôøi hai tuoåi maø cho thoï giôùi cuï tuùc, ba laàn yeát-ma xong, Hoøa thöôïng ni Ba-daät-ñeà; hai laàn

yeát-ma xong, phaïm ba Ñoät-kieát-la; moät laàn yeát-ma xong, hai Ñoät-kieát-la; baïch roài, moät Ñoät-kieát-la; baïch chöa xong, Ñoät-kieát-la; tröôùc khi chöa baïch, taäp chuùng, chuùng ñuû, taát caû ñeàu Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: ñoä khi möôøi tuoåi, cho hai naêm hoïc giôùi, ñeán möôøi hai tuoåi cho thoï giôùi cuï tuùc, thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng,

99>. Thaäp tueá taèng giaù 994. Nguõ phaàn: ...thaäp nhò tueá dó giaù nöõ ... Taêng kyø: ... thích tha phuï giaûm thaäp nhò vuõ ... Pali: xem cht. 25> treân.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 495

loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 126995 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, coù caùc Tyø-kheo-ni nghe Ñöùc Theá Toân cheá giôùi, ñöôïc ñoä ngöôøi nöõ möôøi tuoåi ñaõ töøng coù choàng, cho hai naêm hoïc giôùi, ñeán ñuû möôøi hai tuoåi, cho thoï giôùi cuï tuùc. Chö ni ñoä ngöôøi muø loøa, chaân khaäp kheånh, ñieác vaø coù caùc beänh khaùc, khieán chuùng Taêng bò cheâ ba, bieám nheû996. Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, quôû traùch caùc Tyø-kheo-ni: Ñöùc Theá Toân cheá giôùi, cho ñoä phuï nöõ möôøi tuoåi ñaõ töøng coù choàng, cho hai naêm hoïc giôùi, ñuû möôøi hai tuoåi cho thoï giôùi cuï tuùc. Sao caùc coâ laïi ñoä ngöôøi muø loøa, ñieác vaø coù caùc beänh khaùc, khieán chuùng Taêng bò bieám nheû? Caùc Tyø-kheo-ni ñeán baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø- kheo, quôû traùch caùc Tyø-kheo-ni: - Caùc coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Theá Toân cheá giôùi, cho pheùp Tyø-kheo-ni ñoä phuï nöõ möôøi tuoåi ñaõ töøng coù choàng, cho hai naêm hoïc giôùi, ñuû möôøi hai tuoåi cho thoï giôùi cuï tuùc. Sao caùc coâ laïi ñoä ngöôøi muø loøa, ñieác vaø coù caùc beänh khaùc, khieán chuùng Taêng bò bieám nheû? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Töø nay veà sau, cho pheùp thoï giôùi cuï tuùc, baèng baïch töù yeát-ma, neân trao cho nhö vaày: Daãn ngöôøi thoï giôùi ñeán choã maét thaáy, tai khoâng nghe... cho ñeán caâu: - Toâi ñaõ giaùo thoï xong. Cho pheùp keâu vaøo cuõng nhö treân997. Khi ñaõ ñeán trong Taêng, Giôùi sö taùc baïch hoûi naïn söï cho ñeán baïch töù yeát-ma nhö treân, vaø ñeán giöõa ñaïi Taêng cho thoï giôùi. Taát caû ñeàu nhö treân, ñoàng vôùi phaùp cuûa ñoàng nöõ möôøi taùm tuoåi. - Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày:

995. Pali, Paêc. 67. Nguõ phaàn: ñieàu l05. Taêng kyø: ñieàu l0>. Thaäp tuïng: ñieàu l09 996. Xem Ba-daät-ñeà l24 treân. 997. Xem Ba-daät-ñeà l24 treân.

496 BOÄ LUAÄT >

Tyø-kheo-ni naøo, ñoä phuï nöõ tuoåi nhoû ñaõ töøng coù choàng, cho hai naêm hoïc giôùi, ñuû möôøi hai tuoåi khoâng baïch vôùi chuùng Taêng998 maø cho thoï giôùi cuï tuùc, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Tyø-kheo-ni naøo, ñoä ngöôøi phuï nöõ tuoåi nhoû ñaõ töøng coù choàng, cho hai naêm hoïc giôùi, tuoåi ñuû möôøi hai khoâng baïch vôùi chuùng Taêng maø cho thoï giôùi cuï tuùc, ba yeát-ma xong, Hoøa thöôïng ni Ba-daät-ñeà; hai yeát- ma xong, ba Ñoät-kieát-la; moät yeát-ma xong, hai Ñoät-kieát-la; baïch xong, moät Ñoät-kieát-la; baïch chöa xong, Ñoät-kieát-la; tröôùc khi chöa baïch, taäp chuùng, chuùng ñuû, taát caû ñeàu Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: ñoä phuï nöõ möôøi hai tuoåi ñaõ töøng coù choàng, baïch chuùng Taêng tröôùc khi thoï giôùi cuï tuùc thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 127999 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, coù caùc Tyø-kheo-ni ñoä daâm nöõ, cho thoï giôùi cuï tuùc. Nhöõng ngöôøi nöõ quen thaân vôùi hoï thaáy vaäy cuøng nhau baøn, noùi: Daâm nöõ naøy tröôùc kia cuøng chuùng toâi laøm nhöõng vieäc nhö vaäy nhö vaäy. Tyø-kheo-ni vöøa ñöôïc ñoä vaø caùc Tyø-kheo-ni khaùc nghe, ñeàu xaáu hoå. Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch caùc Tyø-kheo-ni: Sao caùc coâ laïi ñoä daâm nöõ cho thoï giôùi cuï tuùc? Chö ni baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch caùc Tyø-kheo-ni: - Caùc coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Taïi sao caùc coâ laïi ñoä daâm nöõ, cho thoï giôùi cuï tuùc? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, baûo caùc Tyø- kheo: - Caùc Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát

998. Chöa ñöôïc Taêng chaáp thuaän, xem cht. 250, Ba-daät-ñeà l24 treân. 999. Cf. Pali, Paêc. 70. Thaäp tuïng: ñieàu ll5. Nguõ phaàn: ñieàu ll2. Caên baûn: ñieàu l60 & ll4.

giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, cho ngöôøi nhö vaäyl000 thoï giôùi cuï tuùc, Ba-daät-ñeà. Ñöùc Theá Toân vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo-ni khoâng bieát laø ngöôøi nhö vaäy hay chaúng phaûi laø ngöôøi nhö vaäy, sau môùi bieát, neân caùc vò taùc phaùp Ba-daät-ñeà, coù vò nghi. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng bieát thì khoâng phaïm. Töø nay veà sau, neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, bieát ngöôøi nhö vaäy maø cho thoï giôùi cuï tuùc,1001 Ba- daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Ngöôøi nhö vaäy:l002 chæ cho daâm nöõ. Ngöôøi aáy, hoaëc coù phu chuû, hoaëc coù anh em cuûa phu chuû, cho ñeán ngöôøi tö thoâng cuõ. Tyø-kheo-ni cho ngöôøi nhö vaäy thoï giôùi cuï tuùc thì neân

daãn hoï ñi xa caùch naêm, saùu do-dieân (do-tuaàn)l00>. Neáu khoâng ñi ñöôïc, cho laùnh vaøo choã thaâm kín. Tyø-kheo-ni ñoä ngöôøi nhö vaäy xuaát gia, thoï giôùi cuï tuùc roài, khoâng daãn hoï ñi xa caùch naêm, saùu do tuaàn, hay laùnh mình vaøo choã thaâm kín, Ba-daät-ñeà.l004 Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: tröôùc khoâng bieát laø ngöôøi nhö vaäy lieàn cho thoï giôùi cuï tuùc; hoaëc daãn ngöôøi aáy ñi xa caùch naêm, saùu do tuaàn; hoaëc baûo ngöôøi daãn ñeán choã xa naêm, saùu do dieân, hay ôû choã laùnh mình thaâm kín. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch.

l000. Haùn: nhö thò nhaân . Nguõ phaàn: daâm nöõ . Thaäp tuïng: Nuoâi daâm nöõ laøm ñeä töû maø khoâng ñöa xa khoûi baûn xöù 5, 6 do-tuaàn. l00l. Cf. Thaäp tuïng: … ñoä daâm nöõ maø khoâng ra ngoaøi baûn xöù naêm, saùu do tuaàn… l002. Nhö thò nhaân . l00>. Giaûi thích naøy gaàn gioáng söï vieäc ñöôïc neâu trong Pali, Paêc. 70: sahajīvinim vutthāpetvā neva vūpakāseyya na vūpakāsāpeyya antamaso chappañcayojanānipi, … cho ngöôøi cuøng sinh hoaït thoï cuï tuùc maø khoâng töï mình hay nhôø ngöôøi ñöa ñi aån cho ñeán naêm hay saùu do-tuaàn… Trong ñoù, -ngöôøi cuøng sinh hoaït (sahajivinī: ñoàng hoaït, coäng hoaït)» ñöôïc giaûi thích -ngöôøi cuøng soáng chung (saddhivihāranī) maø thöôøng chæ ngöôøi cuøng soáng chung moät truù xöù, töùc chæ cho ñeä töû. Ñieàu luaät töông tôï, Nguõ phaàn, ñieàu l22: … ñoä ñeä töû, khoâng töï mình hay nhôø ngöôøi ñöa ñi khoûi baûn xöù naêm hay saùu do-tuaàn…; ñöôïc giaûi thích (T22nl42l, tr.92cl2): sau khi coâ naøy xuaát gia, boïn ñaøn oâng quen bieát cuõ tìm ñeán choïc gheïo, neân phaûi ñöa ñi khoûi baûn xöù. Cf. Nguõ phaàn, ñieàu ll2 & cht. l7l döôùi. l004. Nguõ phaàn ñieàu ll2 (T22nl42l, tr.92a05): Ñoä ngöôøi nöõ ñaõ nhaøm chaùn thaân nöõ, khoâng phaïm.

498 BOÄ LUAÄT >

ÑIEÀU 128l005 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, coù Tyø-kheo-ni An AÅnl006 ñoä nhieàu ñeä töû, maø khoâng daïy baûo. Do khoâng ñöôïc daïy baûo neân hoï khoâng xeùt theo oai nghi, maëc y khoâng teà chænh, khaát thöïc khoâng nhö phaùp, thoï baát tònh thöïc khaép nôi,l007 hoaëc thoï thöïc vôùi baùt baát tònh. Khi tieåu thöïc ñaïi thöïc lôùn tieáng keâu la, y nhö phaùp tuï hoäi cuûa Baø-la-moân. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo-ni thaáy vaäy, baûo: - Naày, coâ em! Taïi sao caùc coâ khoâng xeùt bieát oai nghi, maëc y khoâng teà chænh, khaát thöïc khoâng nhö phaùp, thoï baát tònh thöïc khaép nôi, hoaëc thoï thöïc vôùi baùt baát tònh? Khi tieåu thöïc ñaïi thöïc lôùn tieáng keâu la, nhö phaùp tuï hoäi cuûa Baø-la-moân! Caùc Tyø-kheo-ni aáy thöa: - Chuùng con laø ñeä töû cuûa Tyø-kheo-ni An AÅn. Thaày con nuoâi ñeä töû nhieàu nhöng khoâng giaùo giôùi chuùng con. Do khoâng ñöôïc giaùo giôùi neân nhö vaäy! Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu- ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch caùc Tyø-kheo-ni An AÅn: Sao coâ nuoâi nhieàu ñeä töû maø khoâng daïy baûo? Do khoâng daïy baûo neân coù nhieàu vieäc laøm khoâng nhö phaùp. Quôû traùch roài Tyø-kheo-ni ñeán baïch vôùi caùc

Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Phaät. Ñöùc Phaät duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch Tyø-kheo-ni An AÅn: - Coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa- moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Taïi sao coâ nuoâi nhieàu ñeä töû maø khoâng daïy baûo ñeå chuùng khoâng xeùt bieát oai nghi, maëc y khoâng teà chænh, khaát thöïc khoâng nhö phaùp, thoï baát tònh thöïc khaép nôi, hoaëc thoï thöïc vôùi baùt baát tònh; khi tieåu thöïc ñaïi thöïc lôùn tieáng keâu la, nhö phaùp tuï hoäi cuûa Baø-la-moân? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï.

l005. Pali, Paâc. 68. Cf. Nguõ phaàn: ñieàu l2l. Taêng kyø: ñieàu l04. Thaäp tuïng: ñieàu ll4. Caên baûn: ñieàu ll2 & ll>. l006. An AÅn, hoaëc phieân aâm Sai-ma; cuøng chæ moät ngöôøi. Pali: Thullanandā. l007. Pali: na jānanti kappiyam vā akappiyam vā, - khoâng bieát laø hôïp thöùc hay khoâng hôïp thöùc.

Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, ñoä nhieàu ñeä töû, maø trong hai naêm khoâng daïy hoïc giôùi, khoâng chaêm soùc baèng hai phaùp,1008 Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Hai phaùp: moät laø phaùp, hai laø y vaø thöïc. - Chaêm soùc baèng phaùp:l009 daïy taêng thöôïng giôùi, taêng thöôïng taâm, taêng thöôïng hueä, hoïc vaán, tuïng kinh. - Chaêm soùc baèng y vaø thöïc: cho y thöïc, giöôøng naèm, ngoïa cuï, thuoác men, tuøy theo khaû naêng maø cung caáp caùc thöù caàn duøng. Tyø-kheo-ni naøo, nuoâi nhieàu ñeä töû cho thoï giôùi cuï tuùc, maø trong hai naêm khoâng daïy hoïc giôùi, khoâng nhieáp hoùa baèng hai phaùp, Ba-daät-ñeà. Tyø-kheo-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: neáu ñaõ ñoä maø coù cho hoïc giôùi trong hai naêm, duøng hai vieäc nhieáp hoùa, moät laø phaùp, hai laø y thöïc. Hoaëc hoï thoï giôùi cuï tuùc, roài boû Hoøa thöôïng ñi, hoaëc phaù giôùi, phaù kieán, phaù oai nghi; hoaëc bò cöû, hoaëc dieät taãn, hoaëc ñaùng dieät taãn, hoaëc do vieäc naøy ñöa ñeán maïng naïn, phaïm haïnh naïn. Thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 129 l0l0 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø coù Tyø-kheo-ni ñoä nhieàu ñeä töû. Khi ñöôïc ñoä roài, boû Hoøa thöôïng ñi, neân khoâng nhaän ñöôïc moïi söï daïy doã, khoâng xeùt bieát oai nghi, maëc y khoâng teà chænh, khaát thöïc khoâng nhö phaùp, thoï baát tònh thöïc khaép nôi, hoaëc thoï thöïc vôùi baùt baát tònh. Khi tieåu thöïc ñaïi thöïc lôùn tieáng keâu la, nhö phaùp tuï hoäi cuûa Baø-la-moân. Caùc Tyø-kheo-ni thaáy vaäy hoûi: - Naày, caùc coâ em! Taïi sao caùc coâ khoâng xeùt bieát oai nghi, maëc y khoâng teà chænh, khaát thöïc khoâng nhö phaùp, thoï baát tònh thöïc khaép nôi, hoaëc thoï baùt baát tònh thöïc; khi tieåu thöïc ñaïi thöïc lôùn tieáng keâu la, nhö

phaùp tuï hoäi cuûa Baø-la-moân?

l008. Pali: dve vassāni neva anuganheyya na anugganhāpeyya, trong hai naêm, khoâng chaêm soùc, cuõng khoâng nhôø ngöôøi chaêm soùc. Nguõ phaàn: ... trong saùu naêm, khoâng chính mình chaêm soùc , khoâng nhôø ngöôøi chaêm soùc... Taêng kyø: ... caàn phaûi giaùo giôùi trong hai naêm... Thaäp tuïng: ...nuoâi ñeä töû maø khoâng cung caáp taøi vaø phaùp... l009. Phaùp nhieáp thuû . l0l0. Pali, Paêc. 69. Nguõ phaàn: ñieàu ll9.Taêng kyø: ñieàu l05. Thaäp tuïng: ñieàu ll>.

500 BOÄ LUAÄT >

Caùc Tyø-kheo-ni aáy thöa: - Chuùng con thoï giôùi cuï tuùc roài, boû Hoøa thöôïng ñi, khoâng nhaän ñöôïc söï giaùo duïc neân nhö theá! Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu- ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch caùc Tyø-kheo-ni: - Taïi sao caùc coâ em thoï giôùi roài, boû Hoøa thöôïng ñi, ñeå khoâng nhaän ñöôïc söï giaùo duïc, khoâng xeùt bieát oai nghi, maëc y khoâng teà chænh, khaát thöïc khoâng nhö phaùp, thoï baát tònh thöïc khaép nôi, hoaëc thoï thöïc vôùi baùt baát tònh? Khi tieåu thöïc ñaïi thöïc lôùn tieáng keâu la, nhö phaùp tuï hoäi cuûa Baø-la-moân? Caùc Tyø-kheo-ni quôû traùch roài, ñeán baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø- kheo ñeán baïch leân Ñöùc Phaät. Ñöùc Phaät duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch caùc Tyø-kheo-ni. - Caùc coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Taïi sao thoï giôùi cuï tuùc roài, caùc coâ laïi lìa boû Hoøa thöôïng ñi, neân khoâng ñöôïc söï giaùo duïc, khoâng xeùt bieát oai nghi, maëc y khoâng teà chænh, khaát thöïc khoâng nhö phaùp, thoï baát tònh thöïc khaép nôi, hoaëc thoï thöïc vôùi baùt baát tònh? Khi tieåu thöïc ñaïi thöïc lôùn tieáng keâu la, nhö phaùp tuï hoäi cuûa Baø-la-moân? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Caùc Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, khoâng coù hai naêm theo Hoøa thöôïng ni,1011 Ba- daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Tyø-kheo-ni khoâng coù hai naêm theo Hoøa thöôïng ni, Ba-daät-ñeà. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: thoï giôùi cuï tuùc roài, hai naêm theo Hoøa thöôïng ni; hoaëc Hoøa thöôïng cho pheùp ñi thì ñöôïc ñi; hoaëc Hoøa thöôïng phaù giôùi, phaù kieán, phaù oai nghi; hoaëc bò cöû, hoaëc dieät taãn, hoaëc ñaùng dieät taãn, hoaëc do vieäc naøy ñöa ñeán maïng naïn, phaïm haïnh naïn, trong hai naêm

l0ll. Nguõ phaàn: ... môùi thoï giôùi... khoâng nöông thôø Hoaø thöôïng trong saùu naêm... Taêng kyø: ... sau khi thoï cuï tuùc, phaûi ñi theo haàu haï Hoaø thöôïng trong hai naêm...

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 50l

phaûi xa lìa; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 130 l0l2 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân cheá giôùi, cho pheùp ñoä ngöôøi thoï giôùi cuï tuùc. Caùc Tyø-kheo-ni ngu si ñoä ngöôøi maø khoâng bieát giaùo duïc. Do khoâng ñöôïc giaùo duïc neân hoï khoâng xeùt bieát oai nghi, maëc y khoâng teà chænh, khaát thöïc khoâng nhö phaùp, thoï baát tònh thöïc khaép nôi, hoaëc thoï thöïc vôùi baùt baát tònh. Khi tieåu thöïc ñaïi thöïc thì cao tieáng keâu la, nhö phaùp tuï hoäi cuûa Baø-la-moân. Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, quôû traùch caùc Tyø-kheo-ni: Ñöùc Theá Toân cheá giôùi, cho pheùp ñoä ngöôøi. Taïi sao caùc coâ laø ngöôøi ngu si cuõng voäi ñoä ngöôøi maø khoâng bieát giaùo duïc. Do khoâng ñöôïc giaùo duïc neân hoï khoâng xeùt bieát oai nghi, cho ñeán khi tieåu thöïc ñaïi thöïc lôùn tieáng keâu la, nhö phaùp tuï hoäi cuûa Baø-la-moân. Chö ni baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân ÑöùcTheá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch caùc Tyø-kheo-ni: - Caùc coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Taïi sao Ñöùc Theá Toân cheá giôùi, tuy cho pheùp ñoä ngöôøi, nhöng caùc coâ haïng ngu si, cuõng voäi ñoä ngöôøi maø khoâng bieát giaùo duïc. Do khoâng giaùo duïc, neân hoï khoâng xeùt bieát oai nghi, khaát thöïc khoâng nhö phaùp, thoï baát tònh thöïc khaép nôi, hoaëc thoï baùt baát tònh thöïc. Khi tieåu thöïc ñaïi thöïc thì lôùn tieáng keâu la, nhö phaùp tuï hoäi cuûa Baø-la-moân. Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, baûo caùc Tyø- kheo: Yeát-ma suùc chuùng Töø nay veà sau, cho pheùp Taêng baïch nhò yeát-ma ñeå cho pheùp ngöôøi muoán trao giôùi cuï tuùc cho keû khaùc. Ngöôøi aáy ñeán giöõa Taêng caàu xin, neân caàu nhö vaày: ñeán trong chuùng Tyø-kheo-ni, troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, kính leã saùt chaân caùc Tyø-kheo-ni, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaáp tay, baïch:

l0l2. Cf. Pali, Paêc. 75. Caên baûn: ñieàu l07.

502 BOÄ LUAÄT >

- Ñaïi tæ Taêng, xin laéng nghe. Toâi Tyø-kheo-ni teân laø...,l0l> caàu xin chuùng Taêng cho pheùp ñoä ngöôøi thoï giôùi cuï tuùc. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy. Tyø-kheo-ni Taêng neân xem xeùt ngöôøi aáy, neáu ñuû khaû naêng giaùo duïc, cho hoïc giôùi trong hai naêm, chaêm soùc baèng hai söï, moät laø phaùp, hai laø y thöïc, thì thuaän cho. Neáu khoâng ñuû khaû naêng giaùo duïc, khoâng theå cho hoïc giôùi trong hai naêm, chaêm soùc baèng hai söï, thì neân noùi: - Naày coâ, thoâi ñi! Ñöøng neân ñoä ngöôøi. Neáu coâ aáy coù trí tueä, coù khaû naêng giaùo duïc, cho hoïc giôùi trong hai naêm, chaêm soùc baèng hai söï, thì ni chuùng neân sai moät vò coù theå yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi tæ Taêng, xin laéng nghe. Tyø-kheo-ni naøy teân laø...l0l4, nay ñeán giöõa chuùng Taêng caàu xin phaùp trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng,

Taêng chaáp thuaän cho pheùp Tyø-kheo-ni teân laø..., trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi tæ Taêng, xin laéng nghe. Tyø-kheo-ni naøy teân laø..., nay ñeán giöõa chuùng Taêng caàu xin pheùp trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi. Nay, Taêng trao cho Tyø-kheo-ni teân laø..., phaùp trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi. Caùc ñaïi tæ naøo chaáp thuaän Taêng trao cho Tyø-kheo-ni teân laø..., phaùp trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän cho Tyø-kheo-ni teân laø..., phaùp trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. - Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo1015, Taêng khoâng cho pheùp maø trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Cho pheùp: chuùng Taêng baïch nhò yeát-ma, cho pheùp Tyø-kheo-ni kia. Neáu Taêng khoâng cho pheùp maø trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi, Ba-daät- ñeà. Chuùng Taêng khoâng cho pheùp beøn cho ngöôøi y chæ, hoaëc nuoâi Sa-di- ni, Thöùc-xoa-ma-na, Ñoät-kieát-la.

l0l>. Pali: ...Tyø-kheo-ni ñaõ ñuû 20 haï. l0l4. Pali: ...Tyø-kheo-ni ñaõ ñuû 20 haï naøy, teân laø... l0l5. Pali: ... ñaõ ñuû 20 haï...

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 50>

Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Chuùng Taêng cho pheùp trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi, nhaän Tyø-kheo-ni y chæ vaø nuoâi Sa-di-ni, Thöùc-xoa-ma-na. Ñoù goïi laø khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 131 l0l6 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Theá Toân ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo-ni nghe Ñöùc Theá Toân cheá giôùi, cho pheùp Tyø-kheo-ni ñeán giöõa chuùng Taêng xin pheùp trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi. Tyø-kheo-ni taân hoïc thieáu nieân cuõng ñeán chuùng Taêng xin pheùp trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi, roài khoâng theå giaùo duïc. Do khoâng ñöôïc giaùo duïc cho neân hoï khoâng xeùt bieát oai nghi, maëc y khoâng teà chænh, khaát thöïc khoâng nhö phaùp, thoï baát tònh thöïc khaép nôi, hoaëc thoï thöïc baùt baát tònh. Khi tieåu thöïc ñaïi thöïc thì lôùn tieáng keâu la, nhö phaùp tuï hoäi cuûa Baø-la-moân! Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch caùc Tyø-kheo-ni: Caùc coâ nghe Ñöùc Theá Toân cheá giôùi cho pheùp ñoä ngöôøi. Taïi sao caùc coâ khoâng bieát mình laø taân hoïc nieân thieáu, maø cuõng xin pheùp trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi, roài khoâng theå giaùo duïc. Do khoâng ñöôïc giaùo duïc neân hoï khoâng xeùt bieát oai nghi, maëc y khoâng teà chænh... cho ñeán tieåu thöïc ñaïi thöïc thì lôùn tieáng keâu la, nhö phaùp tuï hoäi cuûa Baø-la-moân? Caùc Tyø-kheo-ni quôû traùch roài thöa vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch caùc Tyø-kheo-ni naày: - Caùc coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän,

laøm vieäc khoâng neân laøm. Taïi sao caùc coâ laø taân hoïc nieân thieáu maø xin pheùp trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi, ñeå roài khoâng theå giaùo duïc ñöôïc. Do khoâng ñöôïc giaùo duïc neân hoï khoâng xeùt bieát oai nghi, maëc y khoâng teà chænh, khaát thöïc khoâng nhö phaùp, thoï baát tònh thöïc khaép nôi, hoaëc thoï thöïc baùt baát tònh. Khi tieåu thöïc ñaïi thöïc thì lôùn tieáng keâu la, nhö phaùp tuï hoäi cuûa Baø- la-moân? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch caùc Tyø-kheo-ni

l0l6. Pali, Paêc. l>l. Nguõ phaàn: ñieàu l02. Taêng kyø: ñieàu 92. Thaäp tuïng: ñieàu l06. Caên baûn: ñieàu l06.

naày roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Caùc Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, tuoåi chöa ñuû möôøi hai, trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Neáu Tyø-kheo-ni tuoåi (haï) döôùi möôøi hai, trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi, Ba-daät-ñeà; hoaëc döôùi möôøi hai, cho ngöôøi y chæ, hay nuoâi Thöùc-xoa-ma- na, Sa-di-ni; taát caû ñeàu Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Söï khoâng phaïm: tuoåi (haï) ñuû möôøi hai trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi; hoaëc cho ngöôøi y chæ; hay nuoâi Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di-ni; thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 132l0l7 Moät thôøi, Ñöùc Theá Toân ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo-ni nghe, Ñöùc Theá Toân cheá giôùi cho pheùp ni möôøi hai tuoåi haï ñöôïc trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi, ñeàu töï xöng raèng, mình ñaõ ñuû möôøi hai haï. Maëc daàu laø ngu si, voäi trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi, maø khoâng bieát giaùo duïc. Do khoâng ñöôïc giaùo duïc neân hoï khoâng xeùt bieát oai nghi, maëc y khoâng teà chænh, khaát thöïc khoâng nhö phaùp, thoï baát tònh thöïc khaép nôi, hoaëc thoï baùt baát tònh. Khi tieåu thöïc ñaïi thöïc keâu la lôùn tieáng, nhö phaùp tuï hoäi cuûa Baø-la-moân. Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch caùc Tyø-kheo-ni naày: Sao caùc coâ nghe Ñöùc Theá Toân cheá giôùi, cho pheùp ni ñuû möôøi hai haï ñöôïc trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi, caùc coâ töï xöng laø mình ñuû möôøi hai haï, caàu xin trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi? Trong khi ñoù caùc coâ laø ngöôøi ngu si khoâng bieát giaùo duïc. Do khoâng ñöôïc giaùo duïc neân ngöôøi ñöôïc ñoä hoï khoâng bieát oai nghi, maëc y khoâng teà chænh, khaát thöïc khoâng nhö phaùp... cho ñeán nhö phaùp tuï hoäi cuûa Baø-la-moân. Caùc Tyø-kheo-ni ñeán baïch vôùi chö Tyø-kheo. Chö Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-

l0l7. Pali, Paêc. 75. Nguõ phaàn: ñieàu l0>. Cf. Taêng kyø: ñieàu 9> & 94. Thaäp tuïng: ñieàu l07.

kheo, quôû traùch caùc Tyø-kheo-ni naày: - Caùc coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Taïi sao caùc coâ töï xöng laø mình ñuû möôøi hai tuoåi haï, caàu xin trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi. Trong khi ñoù caùc coâ laø ngöôøi ngu si khoâng bieát giaùo duïc. Do khoâng ñöôïc söï giaùo duïc neân ngöôøi ñöôïc ñoä khoâng bieát oai nghi, maëc y khoâng teà chænh, khaát thöïc khoâng nhö phaùp... cho ñeán nhö phaùp tuï hoäi cuûa Baø-la-moân? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch caùc Tyø-kheo-ni naày roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Caùc Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, ñuû möôøi hai haï, chuùng Taêng khoâng cho pheùp, maø trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi,1018 Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Tyø-kheo-ni naøo ñuû möôøi hai haï chuùng Taêng khoâng cho pheùp maø trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi, Ba-daät-ñeà. Chuùng Taêng khoâng cho pheùp maø nhaän ngöôøi y chæ vaø nuoâi Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di-ni, taát caû ñeàu Ñoät- kieát-la. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: tuoåi ñuû möôøi hai, chuùng Taêng cho pheùp trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi vaø cho ngöôøi y chæ, nuoâi Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di-ni thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 133l0l9 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø coù Tyø-kheo-ni ngu si,l020 khoâng theå giaùo duïc ñöôïc ñeán chuùng Taêng caàu xin trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi. Caùc Tyø-kheo- ni can giaùn:

l0l8. Cf. Taêng kyø, ñieàu 9>: ...ñuû möôøi hai haï nhöng chöa ñuû möôøi phaùp...; ñieàu 94: ...ñuû möôøi phaùp nhöng chöa ñöôïc yeát-ma l0l9. Pali, Paêc. 76. Nguõ phaàn: ñieàu l09. Taêng kyø: ñieàu l09. Thaäp tuïng: ñieàu ll0. 1020. Pali: Tyø-kheo-ni Candkālī.

506 BOÄ LUAÄT >

- Naøy coâ em, Thoâi ñi! Ñöøng ñeán chuùng Taêng caàu xin trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi. Coâ ni ñeán xin Taêng cho trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi, khoâng ñöôïc Taêng chaáp thuaän, beøn noùi: - Caùc Tyø-kheo-ni coù thieân vò, coù giaän hôøn, coù sôï haõi, coù baát minh. Thöông ai thì cho, ai khoâng thöông thì khoâng cho. Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch caùc Tyø-kheo-ni: Sao, caùc coâ laø ngöôøi ngu si, laïi ñeán Taêng xin trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi. Caùc coâ laïi noùi: “Caùc Tyø-kheo-ni coù thieân vò, coù giaän hôøn, coù sôï haõi, coù baát minh, thöông ai thì cho, ai khoâng thöông thì khoâng cho.” Chö ni ñeán baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch caùc Tyø-kheo-ni: - Caùc coâ laøm ñieàu sai quaáy,

chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Caùc coâ laø ngöôøi ngu si, sao laïi ñeán Taêng xin trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi? Caùc Tyø-kheo-ni can giaùn: “Naøy coâ em, thoâi ñi! Ñöøng ñeán chuùng Taêng caàu xin trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi.” Caùc coâ laïi noùi: “Caùc Tyø-kheo-ni coù thieân vò, coù giaän hôøn, coù sôï haõi, coù baát minh, thöông ai thì cho, ai khoâng thöông thì khoâng cho.” Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, baûo caùc Tyø- kheo: - Caùc Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, Taêng khoâng cho pheùp trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi, maø noùi: “Chuùng Taêng coù thieân vò, coù giaän hôøn, coù sôï haõi, coù baát minh, muoán cho ai thì cho, khoâng muoán cho ai thì khoâng cho1021” Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Taêng: nghóa cuõng nhö treân. Khoâng cho pheùp: chuùng Taêng noùi, - Coâ em, thoâi ñi! Ñöøng xin trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi. Coâ ni kia khoâng ñöôïc Taêng cho pheùp trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi, maø noùi: Caùc Tyø-kheo-ni coù thieân vò, coù giaän hôøn, coù sôï

1021. Pali: sādhū” ti patissutvā pacchā khīyanadhammam āpajeyya, ñaõ ñoàng thuaän nhöng sau ñoù laïi baát bình.

haõi, coù baát minh. Ngöôøi thöông thì cho, ngöôøi khoâng thöông thì khoâng cho; noùi roõ raøng thì Ba-daät-ñeà. Noùi khoâng roõ raøng, Ñoät-kieát-la, Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: söï vieäc kia, söï thaät laø coù thieân vò, coù giaän hôøn, coù sôï haõi, coù baát minh, thöông ai thì cho, khoâng thöông thì khoâng cho; hoaëc noùi vui ñuøa, noùi gaáp gaùp, noùi choã vaéng, noùi moät mình, noùi trong moäng, muoán noùi vieäc naøy nhaàm noùi vieäc kia; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 134l022 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø coù Tyø-kheo-ni khi nghe Ñöùc Theá Toân cheá giôùi cho pheùp ñoä ngöôøi thoï giôùi cuï tuùc, thì voäi ñoä cho thoï giôùi cuï tuùc nhöõng ngöôøi maø cha meï hay phu chuû chöa cho pheùp. Sau khi thoï giôùi cuï tuùc roài, cha meï hay phu chuû hoï ñeán daãn veà. Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch noùi: Sao caùc coâ khi nghe Ñöùc Theá Toân cheá giôùi, cho pheùp ñoä ngöôøi, thì voäi ñoä nhöõng ngöôøi maø cha meï hay phu chuû khoâng cho, khieán cho cha meï hay phu chuû hoï ñeán daãn veà? Caùc Tyø-kheo-ni ñeán baïch vôùi chö Tyø-kheo. Chö Tyø-kheo baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø- kheo, quôû traùch caùc Tyø-kheo-ni: - Caùc coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Taïi sao Theá Toân

cheá giôùi cho pheùp ñoä ngöôøi, thì voäi ñoä nhöõng ngöôøi maø cha meï hay phu chuû khoâng cho; ñeå roài, sau ñoù, cha meï hay phu chuû hoï ñeán daãn veà? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Caùc Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi1023 maø cha meï hay phu

l022. Pali, Paêc. 80. Nguõ phaàn: ñieàu l26. Thaäp tuïng: ñieàu l24. Caên baûn: ñieàu l2l. 1023. Pali: mātāpitūhi ... sikkhamānam vutthāpeyya, ... thoï cuï tuùc cho Thöùc-xoa-ma-na maø cha

chuû khoâng ñoàng yù, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Tyø-kheo-ni naøo, neáu trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi maø cha meï hay phu chuû hoï khoâng cho pheùp, ba phen yeát-ma xong, Hoøa thöôïng Ba-daät- ñeà; hai phen yeát-ma xong, ba Ñoät-kieát-la; moät phen yeát-ma xong, hai Ñoät-kieát-la; baïch xong, moät Ñoät-kieát-la; baïch chöa xong, moät Ñoät-kieát- la; tröôùc khi chöa baïch, phöông tieän Taêng baïch, cho caïo toùc, taäp chuùng, ñuû chuùng, taát caû ñeàu Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: ngöôøi ñoù ñöôïc cha meï hay phu chuû cho pheùp, hoaëc khoâng coù cha meï hay phu chuû thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 135 l024 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø coù Tyø-kheo-ni khi nghe Ñöùc Theá Toân cheá giôùi ñöôïc ñoä ngöôøi. Caùc Tyø-kheo-ni beøn ñoä cho thoï giôùi cuï tuùc ngöôøi nöõl025õ ñang luyeán aùi ñaøn oâng, con trai, hay saàu öu, deã möøng, deã giaän. Thoï giôùi cuï tuùc roài, coâ aáy vì nhôù nghó ñeán ñaøn oâng neân saàu öu, deã noåi noùng giaän, cuøng gaây söï vôùi caùc Tyø-kheo-ni. Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch caùc Tyø-kheo-ni: Ñöùc Theá Toân cheá giôùi ñöôïc ñoä ngöôøi. Sao caùc coâ laïi ñoä cho thoï giôùi cuï tuùc ngöôøi nöõ ñang luyeán aùi ñaøn oâng, con trai, hay saàu öu, deã möøng, deã giaän? Thoï giôùi cuï tuùc roài, coâ aáy vì nhôù nghó ñeán ñaøn oâng neân saàu öu, deã noåi noùng giaän, cuøng gaây söï vôùi caùc Tyø-kheo-ni? Chö ni baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch caùc Tyø-kheo-ni: - Caùc coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Taïi sao caùc coâ laïi ñoä cho thoï giôùi cuï tuùc ngöôøi nöõ ñang

meï... l024. Pali, Paâc.79. Caên baûn: ñieàu ll8. l025. Pali, Vin. iv. >>>: thoï cuï tuùc Thöùc-xoa-ma-na (sikkhamāna) ñang thaân caän vôùi nhöõng ngöôøi ñaøn oâng, thieáu nieân; coâ aáy laø ngöôøi hung döõ, laø ngöôøi ña öu saàu (sokāvasa).

luyeán aùi ñaøn oâng, con trai, hay saàu öu, deã möøng, deã giaän? Thoï giôùi cuï tuùc roài, coâ aáy vì nhôù nghó ñeán ñaøn oâng neân saàu öu, deã noåi noùng giaän, cuøng gaây söï vôùi caùc Tyø-kheo-ni. Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Caùc Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, ñoä cho xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc ngöôøi nöõ ñang luyeán aùi ñaøn oâng, con trai, hay saàu öu, hay saân haän, Ba-daät-ñeà. Ñöùc Theá Toân vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi nhö vaäy. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo-ni khoâng bieát ngöôøi aáy coù hay khoâng ñang luyeán aùi ñaøn oâng, con trai, hay saàu öu, hay saân haän, sau môùi bieát coâ aáy ñang luyeán aùi ñaøn oâng, con trai, neân coù vò taùc phaùp saùm ba-daät-deà, coù vò nghi. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng bieát thì khoâng phaïm. Töø nay veà sau neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, bieát ngöôøi nöõ ñang luyeán aùi ñaøn oâng, con trai, hay saàu öu, hay saân haän, maø ñoä cho xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Ngöôøi nöõ ñang luyeán aùi ñaøn oâng con trai, tö thoâng nhau; coâ aáy hay saàu öu, hay saân nhueá; sau khi thoï giôùi cuï tuùc roài, do nhôù töôûng ñaøn oâng neân hay gaây goã vôùi Tyø-kheo-ni. Tyø-kheo-ni bieát ngöôøi nöõ ñang luyeân aùi ñaøn oâng con trai, tö thoâng nhau; coâ aáy hay saàu öu, hay saân nhueá; maø cho thoï giôùi cuï tuùc, yeát-ma laàn thöù ba xong, Hoøa thöôïng ni phaïm Ba-daät-ñeà. Yeát-ma laàn thöù hai xong, phaïm ba Ñoät-kieát-la. Yeát-ma laàn ñaàu xong, hai Ñoät-kieát-la. Baïch roài, moät Ñoät-kieát-la. Baïch chöa xong, Ñoät-kieát-la. Tröôùc khi chöa baïch, maø cho caïo toùc, cho thoï giôùi, taäp ñuû chuùng, taát caû ñeàu Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: tröôùc khoâng bieát; hoaëc tin lôøi cuûa ngöôøi ñaùng tin; hoaëc tin lôøi cuûa cha meï hoï; hoaëc thoï giôùi cuï tuùc roài beänh aáy môùi sinh; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 136 l026

l026. Pali, Paêc. 78. Nguõ phaàn: ñieàu lll. Taêng kyø: ñieàu ll0. Thaäp tuïng: ñieàu l25.

5l0 BOÄ LUAÄT >

A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø noùi vôùi Thöùc- xoa-ma-na: Coâ hoïc vieäc naøy, coâ boû vieäc naøy; toâi seõ trao giôùi cuï tuùc cho coâ.l027 Thöùc-xoa-ma-na baèng loøng. Thöùc-xoa-ma-na naøy laø ngöôøi thoâng minh trí tueä, coù khaû naêng khuyeán hoùa, neân Thaâu-la-nan-ñaø coù yù nghó, muoán khieán cho Thöùc-xoa-ma-na khuyeán hoùa laâu daøi ñeå cuùng döôøng mình. Do vaäy, khoâng taïo phöông tieän saép xeáp ñeå trao giôùi cuï tuùc cho Thöùc-xoa-ma-na. Thöùc-xoa-ma-na hieàm traùch Thaâu-la-nan-ñaø nhö vaày: Coâ baûo con boû vieäc naøy, hoïc vieäc naøy; coâ seõ trao giôùi cuï tuùc. Taïi sao ñeán nay, coâ khoâng taïo phöông tieän ñeå trao giôùi cuï tuùc cho con? Caùc Tyø-kheo-ni

nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch Thaâu-la-nan-ñaø: Sao coâ noùi vôùi Thöùc-xoa-ma-na: “Boû vieäc naøy. Hoïc vieäc naøy. Toâi seõ trao giôùi cuï tuùc.” Maø laïi khoâng trao giôùi cuï tuùc cho coâ aáy? Tyø-kheo-ni lieàn ñeán baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø- kheo, quôû traùch Thaâu-la-nan-ñaø: - Sao coâ noùi vôùi Thöùc-xoa-ma-na: “Boû vieäc naøy, hoïc vieäc naøy; toâi seõ trao giôùi cuï tuùc.” Maø laïi khoâng trao giôùi cuï tuùc cho coâ aáy? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø- kheo: - Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, noùi vôùi Thöùc-xoa-ma-na: “Coâ em, boû vieäc naøy, hoïc vieäc naøy, toâi seõ trao giôùi cuï tuùc cho.” Neáu khoâng taïo phöông tieän ñeå trao giôùi cuï tuùc, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Tyø-kheo-ni kia noùi Thöùc-xoa-ma-na: Naøy coâ em, coâ boû vieäc naøy, hoïc vieäc naøy, toâi seõ trao giôùi cuï tuùc cho coâ. Sau, khoâng taïo phöôïng tieän ñeå trao giôùi cuï tuùc cho coâ aáy, Ba-daät-ñeà. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: neáu höùa trao giôùi cuï tuùc, roài trao giôùi cuï tuùc; hoaëc bò beänh, hoaëc khoâng cuøng sinh hoaït; hoaëc khoâng coù naêm y; hoaëc khoâng

l027. Pali, Vin. iv. >>>: Neáu coâ ñi theo toâi hai naêm, toâi seõ cho thoï cuï tuùc.

ñuû chuùng möôøi vò; hoaëc khuyeát giôùi, hoaëc phaù giôùi, phaù kieán, phaù oai nghi, hoaëc bò cöû toäi, hoaëc bò dieät taãn, hoaëc ñaùng dieät taãn, hoaëc do vieäc aáy ñöa ñeán maïng naïn, phaïm haïnh naïn neân khoâng taïo phöông tieän ñeå trao giôùi cuï tuùc; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 137l028 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, coù Thöùc-xoa-ma-na mang chieác y ñeán trong Taêng-giaø-lam, choã ôû cuûa caùc Tyø-kheo-ni, thöa: Cho con giôùi cuï tuùc, con seõ bieáu chieác y naøy. Khi aáy Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø noùi: Naøy coâ em, coâ ñöa chieác y cho toâi, toâi seõ trao giôùi cuï tuùc cho. Thöùc-xoa-ma-na lieàn ñem chieác y ñöa cho Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø. Thaâu-la-nan-ñaø nhaän y roài, khoâng taïo phöông tieän trao giôùi cuï tuùc cho Thöùc-xoa-ma-na. Thöùc-xoa-ma-na cô hieàm noùi: Coâ noùi vôùi con, ñöa chieác y cho coâ, coâ seõ trao giôùi cuï tuùc cho. Coâ nhaän y roài, sao khoâng trao giôùi cuï tuùc cho con? Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch Thaâu-la-nan-ñaø: Coâ noùi vôùi Thöùc-xoa-ma-na: “Naøy coâ em, coâ ñöa chieác y cho toâi, toâi seõ trao giôùi cuï tuùc cho.” Coâ ñaõ nhaän y roài, sao khoâng trao giôùi cuï tuùc cho? Quôû traùch xong, chö ni baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo,

quôû traùch Thaâu-la-nan-ñaø: - Coâ laøm ñieàu sai traùi, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa- moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Coâ noùi vôùi Thöùc-xoa-ma-na: “Naøy coâ em, coâ ñöa chieác y cho toâi, toâi seõ trao giôùi cuï tuùc cho.” Coâ ñaõ nhaän y roài, sao khoâng trao giôùi cuï tuùc cho? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø- kheo: - Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, noùi vôùi Thöùc-xoa-ma-na:1029 “Coâ ñöa y cho toâi,

l028. Pali, Paêc. 77. Nguõ phaàn: ñieàu l08. Thaäp tuïng: ñieàu l2>. Caên baûn: ñieàu l22. l029. Nguõ phaàn: baïch y quy nöõ

toâi seõ trao giôùi cuï tuùc cho;” maø khoâng taïo phöông tieän trao giôùi cuï tuùc cho, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Y: coù möôøi loaïi, cuõng nhö treân. Tyø-kheo-ni naøo noùi vôùi Thöùc-xoa-ma-na: Coâ ñöa y cho toâi, toâi seõ trao cho coâ giôùi cuï tuùc. Nhaän y roài, khoâng taïo phöông tieän trao giôùi cuï tuùc, Ba-daät-ñeà. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: höùa cho thoï giôùi cuï tuùc roài trao cho giôùi cuï tuùc; hoaëc bò beänh; hoaëc khoâng cuøng sinh hoaït vôùi nhau nöõa; hoaëc khoâng coù naêm y; hoaëc khoâng ñuû chuùng möôøi vò; hoaëc bò khuyeát giôùi, hoaëc bò phaù giôùi, phaù kieán, phaù oai nghi, hoaëc bò cöû, hoaëc bò dieät taãn, hoaëc ñaùng dieät taãn, hoaëc do vieäc aáy ñöa ñeán maïng naïn, phaïm haïnh naïn neân khoâng taïo phöông tieän ñeå trao giôùi cuï tuùc thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 138 l0>0 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Tyø-kheo-ni An AÅn nhieàu ñeä töû, trao cho giôùi cuï tuùc maø khoâng theå giaùo duïc cho chu ñaùo. Do khoâng ñöôïc giaùo duïc cho neân hoï khoâng xeùt bieát oai nghi, maëc y khoâng teà chænh, khaát thöïc khoâng nhö phaùp, thoï baát tònh thöïc khaép nôi, hoaëc thoï thöïc baùt baát tònh. Khi tieåu thöïc ñaïi thöïc thì lôùn tieáng keâu la, nhö phaùp tuï hoäi cuûa Baø-la-moân. Caùc Tyø-kheo-ni nghe roài hoûi: - Sao caùc coâ khoâng xeùt bieát oai nghi, maëc y khoâng teà chænh, khaát thöïc khoâng nhö phaùp, thoï baát tònh thöïc khaép nôi, hoaëc thoï thöïc baùt baát tònh? Khi tieåu thöïc ñaïi thöïc thì lôùn tieáng keâu la, nhö phaùp hoäi hoïp cuûa Baø-la-moân? Caùc coâ lieàn traû lôøi: - Chuùng con laø ñeä töû cuûa Tyø-kheo-ni An AÅn. Thaày chuùng con khoâng daïy neân chuùng toâi khoâng bieát! Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong soá ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch Tyø-kheo-ni An AÅn: Coâ ñoä nhieàu ñeä töû, khoâng giaùo duïc ñöôïc heát. Do khoâng ñöôïc giaùo duïc cho neân

l0>0. Pali, Paêc. 82 & 8>. Nguõ phaàn: ñieàu ll7 (cf. ñieàu l92). Taêng kyø: ñieàu l06. Thaäp tuïng: ñieàu l26. Caên baûn: ñieàu l24

hoï khoâng xeùt bieát oai nghi, maëc y khoâng teà chænh, khaát thöïc khoâng nhö phaùp, thoï baát tònh thöïc khaép nôi, hoaëc thoï thöïc baùt baát tònh. Khi tieåu thöïc ñaïi thöïc thì lôùn tieáng keâu la, nhö phaùp tuï hoäi cuûa Baø-la-moân. Caùc Tyø-kheo-ni baïch vôùi chö Tyø-kheo. Chö Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø- kheo, quôû traùch Tyø-kheo-ni An AÅn: - Coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa- moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Coâ ñoä nhieàu ñeä töû, khoâng giaùo duïc ñöôïc heát. Do khoâng ñöôïc giaùo duïc cho neân hoï khoâng xeùt bieát oai nghi, maëc y khoâng teà chænh, khaát thöïc khoâng nhö phaùp, thoï baát tònh thöïc khaép nôi, hoaëc thoï thöïc baùt baát tònh. Khi tieåu thöïc ñaïi thöïc thì lôùn tieáng keâu la, nhö phaùp tuï hoäi cuûa Baø-la-moân. Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø- kheo: - Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, chöa ñaày möôøi hai thaùng, trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi nöõa1031, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Tyø-kheo-ni ñuû möôøi hai thaùng ñöôïc trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi nöõa; ñuû möôøi hai thaùng ñöôïc cho ngöôøi nöõa y chæ; ñuû möôøi hai thaùng ñöôïc trao giôùi Thöùc-xoa-ma-na, cho hai naêm hoïc giôùi; ñuû möôøi hai thaùng ñöôïc ñoä Sa-di-ni. Tyø-kheo-ni naøo chöa ñaày möôøi hai thaùng trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi nöõa, Ba-daät-ñeà; chöa ñaày möôøi hai thaùng cho ngöôøi y chæ, ñoä Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: ñuû möôøi hai thaùng trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi, ñuû möôøi hai thaùng cho ngöôøi y chæ, trao giôùi Thöùc-xoa-ma-na, hai naêm hoïc giôùi. Ñoä Sa-di-ni thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 139 l0>2

1031. Pali: ekam vassam dve vutthāpeyya, trong moät naêm, truyeàn cuï tuùc cho hai ngöôøi. l0>2. Nguõ phaàn: ñieàu ll8 (cf. ñieàu l95). Taêng kyø: ñieàu l07. Thaäp tuïng: ñieàu l27.

5l4 BOÄ LUAÄT >

A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo-ni khi nghe Ñöùc Theá Toân cheá giôùi cho pheùp trao cho ngöôøi giôùi cuï tuùc. Hoï beøn ôû trong ni chuùng trao giôùi cuï tuùc; roài ñeå caùch ñeâm môùi ñeán trong Taêng Tyø-kheo ñeå caàu nhaän giôùi cuï tuùcl0>>. Trong khoaûng thôøi gian ñoù, ngöôøi taân thoï giôùi hoaëc bò muø loøa, ñieác hay chaân ñi khaäp kheånh vaø caùc chöùng beänh khaùc, ñem laïi söï huûy nhuïc cho chuùng Taêng. Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong soá ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, quôû traùch caùc Tyø-kheo-ni: Ñöùc Theá Toân cheá giôùi ñöôïc ñoä ngöôøi. Sao caùc coâ

ñoä ngöôøi muø loøa, ngu si, ñieác, chaân ñi khaäp kheånh vaø caùc loaïi beänh khaùc, ñem laïi söï huûy nhuïc cho chuùng Taêng? Quôû traùch roài, chö ni baïch caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch Tyø-kheo-ni: - Caùc coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Sao caùc coâ ñoä ngöôøi muø loøa, ngu si, ñieác, chaân ñi khaäp kheånh vaø caùc loaïi beänh khaùc, ñem laïi söï huûy nhuïc cho chuùng Taêng? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø- kheo: - Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, cho ngöôøi thoï giôùi cuï tuùc, ñeå caùch ñeâm môùi daãn ñeán trong Tyø-kheo taêng xin nhaän giôùi cuï tuùc, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Tyø-kheo-ni neân ngay trong ngaøy thoï giôùi cuï tuùc, lieàn daãn ñeán trong Taêng Tyø-kheo xin nhaän giôùi cuï tuùc. Tyø-kheo-ni naøo, cho thoï giôùi cuï tuùc, ñeå caùch ñeâm môùi daãn ñeán trong Taêng Tyø-kheo xin nhaän giôùi cuï tuùc, Ba-daät-ñeà. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: ngay trong ngaøy thoï giôùi cuï tuùc, lieàn daãn ñeán trong Taêng Tyø-kheo xin nhaän giôùi cuï tuùc. Hoaëc muoán daãn ñeán ñeå xin

l0>>. Sau khi haønh baûn boä yeát-ma (xem Ba-daät-ñeà l24 treân), ñeå caùch ñeâm, ngaøy hoâm sau môùi daãn giôùi töû ñeán Tyø-kheo Taêng haønh chaùnh phaùp yeát-ma.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 5l5

giôùi cuï tuùc, ngöôøi vöøa thoï giôùi bò beänh, hay bò ñöôøng saù trôû ngaïi, hoaëc coù naïn thuù döõ, hay naïn giaëc, naïn nöôùc lôùn, hoaëc bò cöôøng löïc baét, hoaëc bò troùi nhoát, hoaëc bò maïng naïn, phaïm haïnh naïn, khoâng theå trong ngaøy ñoù daãn ñeán trong chuùng Tyø-kheo ñöôïc, thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch.l0>4 ÑIEÀU 140l0>5 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø taïi nöôùc Xaù-veäl0>6. Baáy giôø, ngaøy giaùo thoï, caùc Tyø-kheo-ni khoâng ñeán caàu giaùo thoï. Caùc Tyø-kheo-ni nghe bieát; trong soá ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, quôû traùch caùc Tyø-kheo-ni: Ngaøy giaùo thoï, sao caùc coâ khoâng ñi caàu giaùo thoï? Tyø-kheo-ni ñeán baïch vôùi chö Tyø-kheo. Chö Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø- kheo, quôû traùch Tyø-kheo-ni: - Caùc coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Ngaøy giaùo thoï, sao caùc coâ khoâng ñeán trong Taêng caàu giaùo thoï? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø- kheo: - Caùc Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta

vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, ngaøy giaùo thoï khoâng ñeán caàu giaùo thoï,1037 Ba- daät-ñeà. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi nhö vaäy. Khi aáy, caùc Tyø- kheo-ni coù Phaät söï, Phaùp söï, Taêng söï, hoaëc vieäc nuoâi beänh. Phaät daïy:

l0>4. Baûn Haùn, heát quyeån 28. l0>5. Pali, Paâc. 58. Nguõ phaàn: ñieàu ll0. Taêng kyø: ñieàu l>2. Thaäp tuïng: ñieàu l52. l0>6. Vin. iv. >l4: sakkesu viharati kapilavatthusmim nigrodhā “rāme, giöõa nhöõng ngöôøi hoï Thích, trong röøng Ni-caâu-loaïi, Ca-tì-la-veä. l0>7. Pali: ovādāya vā samvāsāya na gaccheyya, khoâng ñi döï nghe giaùo giôùi, vaø sinh hoaït chung (coïng truù). Giaûi thích: nghe giaùo giôùi (ovādāya), nghe taùm phaùp toân troïng (baùt kænh phaùp). Nguõ phaàn: …khoâng döï nghe giaùo giôùi vaø yeát-ma… Taêng kyø: … nöûa thaùng, Taêng giaùo giôùi, khoâng cung kính, khoâng ñeán döï…

5l6 BOÄ LUAÄT >

- Cho pheùp gôûi lôøi laïil0>8. Töø nay neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, khoâng beänh, maø khoâng ñeán caàu giaùo thoï, Ba-daät- ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Tyø-kheo-ni khoâng ñeán caàu giaùo thoï, Ba-daät-ñeà. Töø tröôøng hôïp ñaëc bieät. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: ngaøy giaùo thoï ñeán caàu giaùo thoï; hoaëc bò baän vieäc Phaät-Phaùp-Taêng, vaø ngöôøi nuoâi beänh neân gôûi lôøi laïi thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 141l0>9 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo-ni khi nghe Ñöùc Theá Toân cheá giôùi cho pheùp caùc Tyø-kheo-ni Taêng nöûa thaùng ñeán Taêng Tyø-kheo caàu giaùo thoï, maø Tyø-kheo-ni kia khoâng ñeán caàu giaùo thoï. Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong soá ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch caùc Tyø-kheo-ni: Ñöùc Theá Toân cheá giôùi, cho pheùp caùc Tyø-kheo-ni Taêng nöûa thaùng ñeán Taêng Tyø- kheo caàu giaùo thoï. Sao caùc coâ khoâng ñeán caàu giaùo thoï? Tyø-kheo-ni baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch Tyø-kheo-ni: - Caùc coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Sao caùc coâ khoâng ñeán trong Taêng Tyø-kheo caàu giaùo thoï? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø- kheo: - Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï.

l0>8. Chuùc thoï . Caùc boä khoâng coù chi tieát naøy. Pali, töø caùc tröôøng hôïp khoâng phaïm: coù chöôùng naïn, khoâng coù ñoàng baïn cuøng ñi, bònh, söï coá;

nhöng khoâng quy ñònh trong giôùi vaên. l0>9. Pali, Paêc. 59. Nguõ phaàn: ñieàu l00. Thaäp tuïng: l5l. Caên baûn: l26.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 5l7

Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, moãi nöõa thaùng khoâng ñeán trong taêng caàu giaùo thoï, Ba-daät-ñeàl040. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Ñöùc Theá Toân coù daïy nhö vaày: Tyø-kheo-ni moãi nöûa thaùng phaûi ñeán trong Taêng Tyø-kheo caàu giaùo thoï. Taát caû ni ñeàu ñeán caàu. Do ñoâng ngöôøi neân taïo söï oàn aøo. Ñöùc Phaät daïy: Khoâng neân ñeán taát caû, maø neân baïch nhò yeát-ma sai moät Tyø-kheo-ni vì Taêng Tyø-kheo-ni nöûa thaùng ñeán trong Taêng Tyø-kheo caàu giaùo thoï. 1. Yeát ma sai thænh giaùo thoï Neân sai nhö vaày: Trong chuùng neân sai moät vò coù theå taùc phaùp yeát- ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch. - Ñaïi tæ Taêng, xin laéng nghe. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän sai Tyø-kheo-ni teân laø..., vì Taêng Tyø-kheo-ni, nöûa thaùng ñeán trong Taêng Tyø-kheo caàu giaùo thoï. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi tæ Taêng, xin laéng nghe. Nay Taêng sai Tyø-kheo-ni teân..., vì Taêng Tyø-kheo-ni, nöûa thaùng ñeán trong Taêng Tyø-kheo caàu giaùo thoï. Ñaïi tyû naøo chaáp thuaän, Taêng sai Tyø-kheo-ni teân..., vì Taêng Tyø-kheo-ni, nöûa thaùng ñeán trong Taêng Tyø-kheo caàu giaùo thoï thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän, sai Tyø-kheo-ni teân..., vì Taêng Tyø-kheo-ni, nöûa thaùng ñeán trong Taêng Tyø-kheo caàu giaùo thoï roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. 2. Pheùp thænh giaùo thoï Tyø-kheo-ni ñeán trong Taêng moät mình khoâng coù ngöôøi baûo hoä. Vì söï baûo hoä, cho pheùp sai hai, ba Tyø-kheo-ni cuøng ñi. Caùc Tyø-kheo-ni kia neân ñeán trong ñaïi Taêng, kính leã saùt chaân Taêng, roài cuùi ñaàu chaáp tay neùp mình, baïch: - Tyø-kheo-ni Taêng hoøa hôïp kính leã döôùi chaân Taêng Tyø-kheo caàu giaùo thoï. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy. Baáy giôø, Tyø-kheo-ni ñôïi Taêng noùi giôùi xong, thôøi gian quaù laâu, ñöùng chôø meät moûi, Ñöùc Phaät daïy: Khoâng neân chôø nhö vaäy. Cho pheùp thöa thænh laïil04l moät ñaïi Tyø-kheo roài veà.

l040. Cf. Pali, Paêc.59: Moãi nöûa thaùng, Tyø-kheo-ni phaûi caàu Tyø-kheo Taêng hai vieäc: hoûi ngaøy boá-taùt, vaø thænh giaùo giôùi l04l. Chuùc thoï .

5l8 BOÄ LUAÄT >

Ñöùc Theá Toân ñaõ cho pheùp nhôø thöa thænh laïi. Coâ kia beøn nhôø Tyø- kheo khaùch thöa thænh laïi. Ñöùc Phaät daïy: Khoâng neân nhôø thöa thænh laïi nhö vaäy. Chö ni nhôø ngöôøi ñi xa thöa thænh laïi. Phaät daïy: Khoâng neân nhôø thöa thænh laïi nhö vaäy. Chö ni nhôø ngöôøi beänh thöa thænh laïi. Ñöùc Phaät daïy: Khoâng neân nhôø thöa thænh laïi nhö vaäy. Chö ni nhôø ngöôøi khoâng coù trí tueä thöa thænh laïi. Phaät daïy: Khoâng neân nhôø thöa thænh laïi nhö vaäy. Chö ni nhôø thöa thænh laïi roài, saùng ngaøy khoâng ñeán hoûi, Ñöùc Phaät daïy: Phaûi ñeán hoûi xem coù ñöôïc chö Taêng chaáp thuaän giaùo thoï hay khoâng. Tyø-kheo neân quy ñònh ngaøy giôø ñeán. Tyø-kheo-ni phaûi theo söï quy ñònh ñoù maø nghinh ñoùn.

Tyø-kheo quy ñònh ngaøy giôø ñeán giaùo thoï maø khoâng ñeán, Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni khoâng nghinh ñoùn, theo thôøi giôø ñaõ quy ñònh, Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni nghe vò giaùo thoï ñeán phaûi ra nöûa do tuaàn ñeå nghinh ñoùn. Vò giaùo thoï vaøo ñeán chuøa phaûi cung caáp caùc thöù caàn duøng, phöông tieän taém röûa, naáu côm, chaùo, canh, traùi caây ñeå cuùng döôøng. Neáu khoâng cuùng döôøng nhö vaäy, Ñoät-kieát-la. Tröôøng hôïp Taêng Tyø-kheo bò beänh heát thì ni sai ngöôøi tín caản ñeán kính leã thaêm hoûi. Neáu bò bieät chuùng hay chuùng khoâng hoøa hôïp, hoaëc khoâng ñuû chuùng, (Tyø-kheo-ni) cuõng neân sai ngöôøi tín caản ñeán leã baùi thaêm hoûi. Neáu Taêng Tyø-kheo-ni bò beänh heát, (Tyø-kheo-ni) cuõng phaûi sai ngöôøi tín caản ñeán leã baùi thaêm hoûi. Neáu bieät chuùng hay ni chuùng khoâng hoøa hôïp, hoaëc khoâng ñuû chuùng, Tyø-kheo-nil042 cuõng neân sai ngöôøi tín caản ñeán leã baùi thaêm hoûi. Neáu khoâng ñeán kính leã thaêm hoûi, Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: nöûa thaùng ñeán trong Taêng caàu giaùo thoï. Ngaøy nay chuùc thoï saùng ngaøy mai ñeán hoûi. Tyø-kheo ñeán ñuùng haïn, Tyø-kheo-ni ñeán ñuùng kyø. Tyø-kheo-ni nghe vò giaùo thoï ñeán, ra nöûa do tuaàn nghinh ñoùn. Vò giaùo thoï ñeán chuøa neân cung caáp nöôùc vaø ñoà ñeå röûa taém, thöùc aên, canh, chaùo, traùi caây, cuùng döôøng ñaày ñuû. Neáu ñaïi Taêng coù beänh, (Tyø-kheo-ni) neân sai ngöôøi tin caản ñeán leã baùi thaêm hoûi. Neáu bieät chuùng, chuùng khoâng hoøa hôïp, chuùng khoâng ñuû, (Tyø-kheo-ni) cuõng neân sai ngöôøi tín caản ñeán leã baùi thaêm hoûi. Neáu Taêng Tyø-kheo-ni beänh, hoaëc bieät chuùng, chuùng khoâng hoøa hôïp, hay chuùng khoâng ñuû, (Tyø-kheo-ni) cuõng phaûi sai ngöôøi

l042. Vaên trong baûn Haùn, thieáu chuû töø. Xem ñoaïn sau, ñieàu l42 (T22nl428, tr.766a28).

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 5l9

tín caản ñeán leã baùi thaêm hoûi. Neáu ñöôøng xaù bò trôû ngaïi, naïn giaëc cöôùp, aùc thuù hay nöôùc luït traøn ngaäp, hoaëc bò cöôøng löïc baét, hoaëc bò troùi nhoát, maïng naïn, phaïm haïnh naïn. Gaëp caùc naïn nhö vaäy, (Tyø-kheo-ni) khoâng sai ngöôøi tín caản ñeán thaêm hoûi thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 142l04> A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo-ni nghe Ñöùc Theá Toân cheá giôùi, cho pheùp Tyø-kheo-ni an cö muøa haï xong, phaûi ñeán trong Taêng Tyø- kheo noùi ba vieäc töï töù: thaáy, nghe, nghi. Song caùc Tyø-kheo-ni naøy khoâng ñeán trong ñaïi Taêng, noùi ba vieäc töï töù: thaáy, nghe, nghi. Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, quôû traùch caùc Tyø-kheo-ni: Ñöùc Theá Toân cheá giôùi, cho pheùp Tyø-kheo-ni haï an cö xong, phaûi ñeán trong ñaïi Taêng noùi ba vieäc töï töù: thaáy, nghe, nghi. Sao caùc coâ khoâng ñeán noùi vieäc töï töù ? Tyø-kheo-ni lieàn ñeán baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø- kheo, quôû

traùch caùc Tyø-kheo-ni: - Caùc coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Tyø-kheo-ni haï an cö xong, phaûi ñeán trong ñaïi Taêng noùi ba vieäc töï töù: thaáy, nghe, nghi. Sao caùc coâ khoâng ñeán noùi? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø- kheo: - Caùc Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy.Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Taêng Tyø-kheo-ni, haï an cö xong phaûi ñeán trong Taêng Tyø-kheo1044 noùi ba vieäc töï töù: thaáy, nghe vaø nghi. Neáu khoâng nhö vaäy, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân.

l04>. Pali, Paêc. 57. Nguõ phaàn: ñieàu 9>. Thaäp tuïng: ñieàu l50. Caên baûn: ñieàu l29. 1044. Pali: ubhatosanghe tīhi thānehi …pāvareyya,- …töï töù ba vieäc tröôùc hai boä Taêng… Thaäp tuïng giöõa hai boä Taêng, caàu ba söï töï töù…

Khi Ñöùc Theá Toân ñaõ cho pheùp Tyø-kheo-ni haï an cö xong, phaûi ñeán trong ñaïi Taêng noùi ba vieäc töï töù: thaáy, nghe vaø nghi; caùc Tyø-kheo- ni ñeán heát trong ñaïi Taêng ñeå noùi töï töù neân gaây söï oàn aøo. Ñöùc Phaät daïy: 1. Yeát-ma Taêng sai caàu töï töù - Khoâng neân ñeán heát nhö vaäy. Töø nay veà sau cho pheùp sai moät Tyø-kheo-ni vì Taêng Tyø-kheo-ni haï an cö xong, phaûi ñeán trong ñaïi Taêng noùi ba vieäc töï töù: thaáy, nghe vaø nghi, baèng phaùp baïch nhò yeát-ma. Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng yeát-ma, döïa vaøo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi tæ Taêng, xin laéng nghe! Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, nay Taêng sai Tyø-kheo-ni teân laø..., vì Taêng Tyø-kheo-ni ñeán trong ñaïi Taêng noùi ba vieäc töï töù: thaáy, nghe vaø nghi. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi tæ Taêng, xin laéng nghe! Nay Taêng sai Tyø-kheo-ni teân laø..., vì Taêng Tyø-kheo-ni ñeán trong ñaïi Taêng noùi ba vieäc töï töù: thaáy, nghe vaø nghi. Ñaïi tyû naøo chaáp thuaän Taêng sai Tyø-kheo-ni teân laø..., vì Taêng Tyø- kheo-ni ñeán trong ñaïi Taêng noùi ba vieäc töï töù: thaáy, nghe vaø nghi, thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Chuùng Taêng ñaõ chaáp thuaän sai Tyø-kheo-ni teân laø..., vì Taêng Tyø- kheo-ni ñeán trong ñaïi Taêng noùi ba vieäc töï töù roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhan nhö vaäy. 2. Noùi ba söï töï töù Tyø-kheo-ni ñi moät mình khoâng coù ngöôøi baûo hoä. Vì söï baûo hoä, Ñöùc Phaät saïy, neân sai hai, ba Tyø-kheo-ni laøm baïn cuøng ñi. Khi ñeán trong ñaïi Taêng kính leã döôùi chaân Taêng, cuùi ñaàu, chaáp tay, kheùp mình baïch: - Taêng Tyø-kheo-ni haï an cö xong. Taêng Tyø-kheo haï an cö xong. Taêng Tyø-kheo-ni muoán noùi ba vieäc töï töù: thaáy, nghe vaø nghi. Xin Ñaïi ñöùc duõ loøng thöông chæ baûo con. Neáu con thaáy coù toäi seõ nhö phaùp saùm hoái. (Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy.) 3. Ñònh ngaøy töï töù Tyø-kheo-ni töï töù cuøng moät ngaøy vôùi Taêng Tyø-kheo. Hai boä Taêng ñeàu cöïc nhoïc. Ñöùc Phaät daïy: Khoâng neân töï töù nhö vaäy. Taêng Tyø-kheo töï töù ngaøy möôøi boán thì Tyø-kheo-ni Taêng töï töù

ngaøy möôøi laêm. Neáu, ñaïi Taêng bò beänh, hoaëc bieät chuùng, hay chuùng khoâng hoøa hôïp, hoaëc khoâng ñuû chuùng, Tyø-kheo-ni neân sai ngöôøi tín caån ñeán leã baùi thaêm hoûi. Neáu chuùng Tyø-kheo-ni bò beänh, hoaëc bieät chuùng, hay chuùng khoâng hoøa hôïp, hoaëc khoâng ñuû chuùng, Tyø-kheo-ni cuõng phaûi sai ngöôøi tín caån ñeán leã baùi thaêm hoûi. Khoâng laøm nhö vaäy, Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 52l

Söï khoâng phaïm: Taêng Tyø-kheo-ni haï an cö xong, Taêng Tyø-kheo haï an cö xong, Tyø-kheo-ni noùi ba vieäc töï töù: thaáy, nghe vaø nghi. Tyø-kheo töï töù ngaøy möôøi boán, Tyø-kheo-ni töï töù ngaøy möôøi laêm. Taêng Tyø-kheo beänh, hoaëc bieät chuùng, chuùng khoâng hoøa hôïp, hay khoâng ñuû chuùng, Tyø- kheo-ni neân sai ngöôøi tín caån ñeán leã baùi, thaêm hoûi. Chuùng Tyø-kheo-ni beänh, cho ñeán chuùng khoâng ñuû, cuõng phaûi sai ngöôøi tín caån ñeán leã baùi, thaêm hoûi Taêng Tyø-kheo. Neáu ñöôøng boä ñöôøng nöôùc bò trôû ngaïi, naïn giaëc cöôùp, aùc thuù hay nöôùc luït traøn ngaäp, hoaëc bò cöôøng löïc baét, hoaëc bò troùi nhoát, maïng naïn, phaïm haïnh naïn. Gaëp caùc naïn nhö vaäy khoâng sai ngöôøi tín caån ñeán thaêm hoûi thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 143l045 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo-ni haï an cö nôi khoâng coù Tyø-kheo. Ñeán ngaøy giaùo thoï, khoâng coù choã ñeå caàu giaùo thoï. Coù söï nghi ngôø, khoâng coù ngöôøi ñeå hoûi. Caùc Tyø-kheo-ni nghe bieát; trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, quôû traùch caùc Tyø-kheo-ni: Sao caùc coâ laïi haï an cö nôi khoâng coù Tyø-kheo, ñeán ngaøy giaùo thoï khoâng coù choã ñeå caàu giaùo thoï, coù söï nghi ngôø khoâng coù ai ñeå hoûi? Tyø-kheo-ni baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch caùc Tyø-kheo-ni: - Caùc coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Sao caùc coâ laïi haï an cö nôi khoâng coù Tyø-kheo, cho ñeán coù söï nghi ngôø khoâng coù ai ñeå hoûi? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø- kheo: - Caùc Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, haï an cö nôi khoâng coù Tyø-kheo, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG

l045. Pali, Paêc. 56. Nguõ phaàn: ñieàu 9l. Thaäp tuïng: ñieàu l49. Caên baûn: ñieàu l28 &l27.

Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Tyø-kheo-ni naøo, haï an cö nôi khoâng coù Tyø-kheo, phaïm Ba-daät- ñeà. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Haï an cö choã coù Tyø-kheo. Neáu ni y nôi Taêng Tyø- kheo an cö, trong thôøi gian ñoù Tyø-kheo qua ñôøi, hoaëc ñi xa, hay thoâi tu, hoaëc bò giaëc baét daãn ñi, hoaëc bò thuù döõ haïi, hoaëc bò nöôùc cuoán troâi, thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 144l046 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, trong thaønh Xaù-veä moät Tyø-kheo-ni ñöôïc nhieàu ngöôøi bieát ñeán qua ñôøi. Caùc Tyø-kheo-ni laïi xaây thaùp trong phaïm vi chuøa cuûa Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo-ni thöôøng ñeán chuøa tuï hôïp, noùi cöôøi, ñoïc tuïng, than khoùc; hoaëc töï trang nghieâm thaân hình, laøm loaïn ñoäng caùc Tyø-kheo toïa thieàn. Tröôûng laõo Ca-tyø-lal047 thöôøng öa toïa thieàn. Sau khi caùc Tyø-kheo- ni ra veà, Tröôûng laõo lieàn ñeán ñaäp phaù thaùp, doïn boû heát beân ngoaøi Taêng- giaø-lam. Caùc Tyø-kheo-ni nghe Ca-tyø-la ñaäp phaù thaùp, deïp boû ra ngoaøi chuøa, beøn caàm dao gaäy ñeán ñaùnh, gaïch ñaù ñeán choïi Tröôûng laõo. Tröôûng laõo duøng thaàn tuùc bay leân hö khoâng. Caùc Tyø-kheo-ni nghe vieäc naøy, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, quôû traùch caùc Tyø-kheo- ni: Sao caùc coâ laïi caàm dao gaäy ñeán ñaùnh, gaïch ñaù ñeán choïi Tröôûng laõo Ca-tyø-la?l048 Chö ni baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch caùc Tyø-kheo-ni:

l046. Pali, Paêc. 5l. Taêng kyø: ñieàu ll6. Thaäp tuïng: ñieàu l5>. l047. Xem duyeân khôûi cuûa Ba-daät-ñeà l45. l048. Caâu chuyeän naøy ñöôïc keå laø duyeân khôûi cuûa Ba-daät-ñeà 52, luaät Pali, xem Töù phaàn, Ba- daät-ñeà l45 ñoaïn sau. Duyeân khôûi theo Pali veà ñieàu luaät naøy: caùc Tyø-kheo ñang khaâu vaù y neân chæ khoaùc moät y. Luùc aáy coù Tyø-kheo-ni ñeán, khoâng hoûi xin pheùp maø töï tieän ñi vaøo. Caên cöù theo duyeân khôûi naøy, Töù phaàn hieåu muïc ñích cuûa hoïc xöù naøy khaùc haún caùch hieåu cuûa Pali. Theo ñoù, Tyø-kheo-ni vaøo Taêng-giaø-lam cuûa Tyø-kheo ñöôøng ñoät khoâng baùo tröôùc, khieán Tyø-kheo boái roái vì thieáu oai nghi tröôùc Tyø-kheo-ni.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 52>

- Caùc coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Taïi sao caùc coâ laïi caàm dao gaäy gaïch ñaù muoán haønh hung Tyø-kheo? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø- kheo: Caùc Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, vaøo trong Taêng-giaø-lam cuûa Tyø-kheo, Ba-daät- ñeà. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo-ni nghi, khoâng daùm

vaøo nôi giaø lam khoâng coù Taêng Tyø-kheo, Ñöùc Phaät daïy: Giaø-lam khoâng coù Taêng cho pheùp vaøo. Töø nay neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, vaøo trong Taêng-giaø-lam coù Tyø-kheo, Ba-daät-ñeà. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi nhö vaäy. Khi aáy, caùc Tyø- kheo-ni khoâng bieát giaø-lam coù Tyø-kheo hay khoâng coù, sau môùi bieát laø giaø-lam coù Tyø-kheo neân coù vò taùc phaùp saùm Ba-daät-ñeà, coù vò nghi. Ñöùc Phaät daïy: Khoâng bieát thì khoâng phaïm. Töø nay veà sau neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, bieát chuøa1049 coù Tyø-kheo maø vaøo, Ba-daät-ñeà. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi nhö vaäy. Coù Tyø-kheo-ni muoán caàu giaùo thoï, khoâng bieát caàu ôû ñaâu; coù ñieàu nghi ngôø muoán hoûi khoâng bieát hoûi ai. Khoâng daùm vaøo chuøa Taêng. Ñöùc Phaät daïy: Töø nay veà sau, cho pheùp baïch roài môùi vaøo chuøa. Tyø-kheo-ni muoán leã thaùp cuûa Phaät, thaùp cuûa Thanh vaên, Phaät daïy: Muoán leã thaùp Phaät, thaùp cuûa Thanh vaên, thì ñöôïc vaøo; ngoaøi ra, phaûi baïch roài môùi vaøo. Töø nay trôû ñi neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, bieát Taêng-giaø-lam coù Tyø-kheo, khoâng baïch maø vaøo, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Tyø-kheo-ni naøo bieát Taêng-giaø-lam coù Tyø-kheo, khoâng baïch maø vaøo cöûa ngoõ, Ba-daät-ñeà. Moät chaân trong cöûa ngoõ, moät chaân ngoaøi cöûa

l049. Nguyeân Haùn: töï . Trong caùc giôùi vaên treân: Taêng-giaø-lam lam .

524 BOÄ LUAÄT >

ngoõ, phöông tieän muoán vaøo, hoaëc heïn vaøo maø khoâng vaøo, taát caû ñeàu, Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: neáu tröôùc khoâng bieát; hoaëc khoâng coù Tyø-kheo maø vaøo; hoaëc leã baùi thaùp Phaät, thaùp Thanh vaên ngoaøi cöûa, thöa baïch xin pheùp roài môùi vaøo. Neáu ñeán nhaän giaùo thoï, hoaëc muoán hoûi phaùp, hoaëc ñöôïc môøi, hoaëc treân ñöôøng ñi ngang qua, hoaëc taïm nghæ laïi ñeâm, hoaëc bò cöôøng löïc baét daãn ñi, hoaëc bò troùi nhoát daãn ñi, hoaëc maïng naïn, phaïm haïnh naïn; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 145l050 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø thuoäc nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, tröôûng laõo Tyø-kheo Ca-tyø-lal05l, ñeâm ñaõ qua, saùng sôùm, maëc y böng baùt vaøo thaønh Xaù-veä khaát thöïc. Caùc Tyø- kheo-ni thaáy Ca-tyø-la lieàn nhuïc maï:l052 - OÂng laø quaân teä aùc, doøng haï tieän, chuûng toäc coâng söl05>. OÂng ñaõ phaù hoaïi thaùp cuûa chuùng toâi, ñem vaát boû beân ngoaøi Taêng-giaø-lam. Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch: “Taïi sao caùc coâ laïi chöôi ruûa Tröôûng laõo Ca-tyø-la?” Quôû traùch roài chö ni ñeán baïch noùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Phaät. Ñöùc Phaät duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø- kheo, quôû traùch caùc Tyø-kheo-ni: - Caùc coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Taïi sao caùc coâ maï lò Ca-tyø-la? Duøng voâ

soá phöông tieän quôû traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø- kheo: l050. Pali, Paêc. 52. Taêng kyø: ñieàu 9l. l05l. Ca-tyø-la . Pali, Paêc. 52: tröôûng laõo Kappitaka, voán laø Hoaø thöôïng cuûa Toân giaû Öu-ba-li (upālissa āyasmato upajjhāyo). Truyeän keå gaàn gioáng Töù phaàn trong duyeân khôûi cuûa Ba-daät-ñeà l44. l052. Truyeän keå cuûa Pali: Kappitaka phaù thaùp cuûa Tyø-kheo-ni. Caùc ni ñeä töû thöông nghò muoán haïi Kappitaka. Coù Tyø-kheo-ni baùo cho Upāli: bieát. Toân giaû noùi laïi cho Kappitaka bieát ñeå Hoaø thöôïng troán ñi. Vì vaäy, caùc ni coâ khoâng haïi ñöôïc Kappitaka, neân hoï maéng nhieác Upāli: Gaõ thôï hôùt toùc, töø chuûng toäc ti tieän... l05>. Coâng sö chuûng , töùc thuû-ñaø-la, thaáp nhaát trong boán giai caáp

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 525

- Caùc Tyø-kheo-ni naøy laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, maï lò1054 Tyø-kheo, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Maï lò: nhö noùi doøng haï tieän, hoï haï tieän, ngheà haï tieän, nghieäp haï tieän, hoaëc noùi phaïm toäi, hoaëc noùi oâng coù kieát söû nhö vaäy nhö vaäy; hoaëc xuùc phaïm ñeán teân huùy cuûa ngöôøi. Tyø-kheo-ni naøo, maï lò Tyø-kheo baèng doøng gioángl055, cho ñeán xuùc phaïm ñeán teân huùy, noùi roõ raèng Ba-daät-ñeà; noùi khoâng roõ raøng, Ñoät-kieát- la. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: hoaëc noùi vui chôi, hoaëc noùi gaáp gaùp, hoaëc noùi moät mình, noùi trong moäng, muoán noùi vieäc naøy nhaàm noùi vieäc khaùc; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 146l056 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, coù Tyø-kheo-ni Ca-lal057 öa gaây goå, khoâng kheùo ghi nhôù caùc traùnh söï,l058 sau ñoù giaän hôøn, hieàm traùch ni chuùng. Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch Tyø-kheo-ni Ca-la: Sao coâ öa hay öa gaây goå; chuyeän xong roài, qua ñeâm coøn oâm loøng thuø haän, hieàm traùch ni chuùng? Chö ni baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ngaøi duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch Ca-la. - Coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-

l054. Pali: akoseyya vā paribhāseyya vā, nhuïc maï hay chöûi bôùi hung döõ. Giaûi thích: nhuïc maï baèng l0 caùch. Chöûi bôùi hung döõ, khieán cho ngöôøi khaùc nghe maø sôï. l055. Xem Phaàn I, Ch. v Ba-daät-ñeà 2. l056. Pali, Paâc. 5>. Caên baûn: ñieàu l>0 & l>l. l057. Ca-la . Pali: Candakālī. Ñoaïn treân, coù choã dòch nghóa laø Haéc. l058. Xem, Ni luaät, cht. 42, Taêng-giaø-baø-thi-sa l7; cht. l>6, Ba-daät-ñeà 89.

526 BOÄ LUAÄT >

moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Sao coâ öa hay öa gaây goå; chuyeän xong roài, qua ñeâm coøn oâm loøng thuø haän, hieàm traùch ni chuùng? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø- kheo: - Tyø-kheo-ni naày laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, öa gaây goå, khoâng kheùo ghi nhôù caùc traùnh söï, sau ñoù giaän hôøn, khoâng hoan hæ, maéng chöûi chuùng Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Traùnh: coù boán thöù nhö treân. Chuùng: boán ngöôøi hay hôn boán ngöôøi. Tyø-kheo-ni öa gaây goã, ñaõ qua ñeâm, sau ñoù coøn maéng chöûi chuùng Tyø-kheo-ni, noùi roõ raøng, Ba-daät-ñeà; noùi khoâng roõ raøng, Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: noùi vui ñuøa, hoaëc noùi gaáp voäi, noùi moät mình, noùi trong moäng, hay muoán noùi vieäc naøy laïi nhaàm noùi vieäc kia; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 147 l059 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Ni-caâu-luaät taïi Thích-suùy- söul060, nöôùc Ca-tyø-la. Baáy giôø, Tyø-kheo-ni Baït-ñaø-la Ca-tyø-la, thaân hình bò sinh ung nhoït, nhôø ñaøn oâng moå naën. Thaân theå cuûa Tyø-kheo-ni naày mòn maøng nhö thaân cuûa thieân nöõ khoâng khaùc. Khi tay ngöôøi ñaøn oâng xuùc chaïm vaøo thaân theå mòn maøng cuûa coâ ni, taâm sinh ñaém nhieãm, beøn oâm; muoán phaù hoaïi phaïm haïnh cuûa ni coâ. Coâ lieàn lôùn tieáng keâu la: Ñöøng laøm vaäy! Ñöøng laøm vaäy! Caùc Tyø-kheo-ni ôû gaàn nghe, ñeàu ñeán hoûi: Chuyeän gì coâ la theá? Coâ ni keå roõ ñaàu ñuoâi.

l059. Pali, Paêc. 60. Nguõ phaàn: ñieàu l68. Taêng kyø: ñieàu l>>. Thaäp tuïng: ñieàu l62. Caên baûn: ñieàu l59. l060. Thích-suùy-söu Töùc Pali: sakkesu, giöõa nhöõng ngöôøi hoï Thích. Nhöng ôû ñaây, nhaân duyeân theo Pali, Phaät taïi Xaù-veä.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 527

Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch: Baït-ñaø-la Ca-tyø-la: Tyø- kheo-ni sao laïi nhôø ñaøn oâng moå naën muït nhoït? Tyø-kheo-ni baïch vôùi chö Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch Baït-ñaø-la Ca-tyø-la: - Coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa- moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Tyø-kheo-ni sao laïi nhôø ñaøn oâng moå naën muït nhoït? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø- kheo: - Tyø-kheo-ni naày laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, thaân theå coù ung

nhoït, vaø caùc loaïi gheû, khoâng thöa vôùi chuùng hay ngöôøi khaùc1061 maø voäi nhôø ñaøn oâng moå naën, hoaëc baêng boù, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Taêng: cuõng nhö treân. Tyø-kheo-ni naøo, thaân theå sinh ung nhoït, caùc thöù gheû khaùc, khoâng thöa baïch vôùi chuùng, maø nhôø nam töû moå, moät laàn haï dao xuoáng laø moät Ba-daät-ñeà. Neáu baêng boù, thì moãi nuoäc daây laø moät Ba-daät-ñeà. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: baïch vôùi chuùng Taêng roài môùi nhôø ñaøn oâng moå ung nhoït hay gheû; hoaëc bò cöôøng löïc baét. Thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 148 l062 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, coù moät cö só thænh Taêng chuùng Tyø-kheo-ni saùng ngaøy thoï thöïc. Trong ñeâm, oâng söûa soaïn caùc moùn aên ngon boå. Saùng hoâm sau, ñeán môøi ni chuùng ñeán thoï thöïc.

l06l. Pali: chöa xin pheùp Taêng hay chuùng höùa khaû. l062. Pali, Paêc. 54.

528 BOÄ LUAÄT >

Hoâm ñoù gaëp ngaøy tieát hoäi trong thaønh Xaù-veä, caùc cö só ñeàu mang thöùc aên caù, thòt, côm, côm khoâ, baùnh boät, cuùng cho Tyø-kheo-ni. Caùc Tyø-kheo-ni nhaän thöùc aên naøy vaø aên. Sau ñoù môùi ñeán nhaø cö só ñeå aên. Baáy giôø, cö só töï tay cheá bieán thöùc aên côm canh cuùng döôøng cho caùc Tyø- kheo-ni. Caùc Tyø-kheo-ni noùi: - Thoâi! Thoâi! Cö só ñöøng sôùt nhieàu. Cö só thöa: - Con saém söûa ñaày ñuû caùc thöùc aên ngon boå, moãi vò moät toâ thòt laø chæ vì chö ni. Chö ni ñöøng nghó, con khoâng coù tín taâm maø khoâng duøng. Caùc vò cöù vieäc duøng, con thaät coù tín taâm. Tyø-kheo-ni noùi: - Chuùng toâi khoâng nghó nhö vaäy ñaâu! Vì hoâm nay laø ngaøy tieát hoäi, caùc cö só ñeàu mang thöùc aên nhö caù, thòt, côm, côm khoâ, baùnh boät, caùc thöùc aên ngon boå ñeán trong Taêng-giaø-lam cuùng cho caùc Tyø-kheo-ni. Chuùng toâi aên xong roài môùi ñeán ñaây. Cho neân duøng ít maø thoâi! Cö só nghe ñeàu cô hieàm: Caùc Tyø-kheo-ni naày khoâng bieát nhaøm chaùn, khoâng tri tuùc. Beân ngoaøi töï xöng toâi bieát chaùnh phaùp. Nhöng nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Ñaõ nhaän lôøi môøi cuûa toâi tröôùc, sao laïi nhaän caùc thöùc aên cuûa ngöôøi khaùc aên, roài môùi ñeán thoï thöïc nôi nhaø toâi? Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch caùc Tyø-kheo-ni: Ñaõ nhaän lôøi môøi cuûa cö só roài; sau ñoù sao laïi nhaän thöùc aên khaùc? Tyø-kheo-ni baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ngaøi duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch caùc Tyø-kheo-ni: - Caùc coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Ñaõ nhaän lôøi môøi cuûa cö só roài; sau ñoù sao laïi nhaän thöùc aên khaùc? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø- kheo: - Caùc Tyø-kheo-ni naày laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà

sau, Ta vì Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, tröôùc ñaõ nhaän lôøi môøi, hoaëc ñaõ aên no roài, sau laïi aên côm, côm khoâ, baùnh boät, caù vaø thòt,1063 Ba-daät-ñeà.

l06>. Pali: aên theâm thöùc aên loaïi cöùng (kh ya) hay loaïi meàm (bhojan ya)

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 529

B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Tyø-kheo-ni naøo ñaõ nhaän lôøi môøi tröôùc, hay aên ñuû no roài, sau laïi aên côm, côm khoâ, baùnh boät, caù vaø thòt cuûa ngöôøi khaùc; moãi mieáng aên laø moät Ba-daät-ñeà. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: nhaän lôøi môøi aên chaúng phaûi thöùc aên chaùnh thöïcl064; hoaëc môøi aên khoâng ñuû no; hoaëc khoâng ñöôïc môøi tröôùc; hay ngay khi aên nhaän ñöôïc thöùc aên theâm; hoaëc taïi nhaø ñoù nhaân caû böõa aên truôùc böõa aên sau. Thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 149 l065 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Tyø-kheo-ni Ñeà-xaù laø ñeä töû cuûa Tyø-kheo-ni An AÅn. Coâ coù moät nhaø ñaøn-vieät quen thaân töø laâu. An AÅn baûo Ñeà-xaù: - Coâ coù theå cuøng toâi ñeán nhaø ñaøn-vieät ñoù ñöôïc khoâng? Ñeà-xaù traû lôøi: - Muoán ñeán thì cuõng ñöôïc. Hai ngöôøi cuøng ñi. Tyø-kheo-ni An AÅn y phuïc chænh teà, khoâng maát oai nghi. Ñaøn-vieät thaáy, taâm sinh hoan hyû, beøn cuùng döôøng. An AÅn thoï thöïc xong, veà laïi chuøa, noùi vôùi Ñeà-xaù: - Ñaøn-vieät aáy thuaàn thaønh. Hoan hyû öa cuùng döôøng. Ñeà-xaù sinh taâm ganh tò, beøn noùi: - Ñaøn-vieät aáy thuaàn thaønh, vì öa cuùng döôøng coâ aáy maø!l066 Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, quôû traùch Tyø-kheo-ni Ñeà-xaù: Sao coâ sinh taâm ganh tò, maø noùi: “Ñaøn-vieät aáy thuaàn thaønh, vì öa cuùng döôøng coâ aáy maø!”? Tyø-kheo-ni baïch vôùi chö Tyø-kheo. Chö Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Phaät. Ñöùc Phaät duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch Tyø-kheo-ni Ñeà-xaù:

l064. Chaùnh thöïc ; xem Phaàn I, Ch.v Ba-daät-ñeà >2 & cht. l5>. l065. Pali, Paêc. 55. Taêng kyø: ñieàu 90. Thaäp tuïng: ñieàu l50. Caên baûn: ñieàu l>> (& l>2). l066. Duyeân khôûi Pali: moät Tyø-kheo-ni khoâng muoán caùc Tyø-kheo-ni khaùc ñeán gia ñình cö só nhaän cuùng döôøng, beøn noùi vôùi caùc coâ: Nhaø ñoù coù choù döõ, coù boø hung tôïn. Caùc coâ chôù ñeán.

5>0 BOÄ LUAÄT >

- Coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa- moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Sao coâ sinh taâm ganh tò, maø noùi: “Ñaøn-vieät aáy thuaàn thaønh, vì öa cuùng döôøng coâ aáy maø!”? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø- kheo: - Tyø-kheo-ni naày laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu,

laø ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, sinh taâm taät ñoá veà gia ñình1067, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Tyø-kheo-ni naøo ñoái vôùi nhaø ngöôøi sinh taâm taät ñoá noùi: Ñaøn-vieät aáy thuaàn thaønh, vì hoan hyû öa cuùng döôøng coâ aáy maø! Noùi roõ raøng, Ba-daät- ñeà, noùi khoâng roõ raøng Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: söï thaät laø nhö vaäy, ngöôøi ñaøn-vieät kia, chæ coù taâm toát ñoái vôùi coâ ni kia neân coâ aáy noùi: Ñaøn-vieät aáy thuaàn thaønh, vì hoan hyû öa cuùng döôøng coâ aáy maø! Hoaëc noùi vui chôi, noùi voäi gaáp, noùi moät mình, noùi trong moäng, muoán noùi vieäc naøy laïi nhaàm noùi vieäc khaùc. Thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 150 l068 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo-ni duøng boät höông thoa vaøo mình. Caùc cö só thaáy ñeàu cô hieàm: Caùc Tyø-kheo-ni naày khoâng bieát taøm quyù, phaïm baát tònh haïnh. Beân ngoaøi töï xöng toâi bieát chaùnh phaùp. Nhöng nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Duøng boät höông thoa vaøo mình, gioáng nhö boïn daâm nöõ, taëc nöõ khoâng khaùc! Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh

l067. Pali: kulamaccharin, - buûn xæn veà gia ñình; giaûi thích (vin. iv. >l2): noùi xaáu moät gia ñình tröôùc caùc Tyø-kheo-ni ñeå caùc coâ naøy khoâng ai ñeán ñoù. Taêng kyø: Vôùi taâm buûn xæn, giöõ gia ñình ngöôøi rieâng cho mình. Thaäp tuïng: hoä tích tha gia . l068. Pali, Paêc. 88. Nguõ phaàn: ñieàu l5>. Thaäp tuïng: ñieàu l64. Caên baûn: ñieàu l66 & l67.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 5>l

ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: Sao caùc coâ duøng caùc loaïi boät höông thoa vaøo mình? Tyø-kheo-ni lieàn baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Phaät. Ñöùc Phaät duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: - Coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa- moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Sao caùc coâ duøng caùc loaïi boät höông thoa vaøo mình? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø- kheo: - Nhoùm saùu Tyø-kheo-ni naày laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo- ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, duøng boät höông1069 thoa vaøo mình, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Tyø-kheo-ni naøo, duøng höông boät thoa vaøo mình, Ba-daät-ñeà Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Hoaëc vì coù chöùng beänh theá naøo ñoù,

hoaëc bò cöôøng löïc. Thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo böùc baùch. ÑIEÀU 151l070 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo-ni duøng caën vöøng (meø)l07l boâi thoa vaøo thaân. Caùc cö só thaáy ñeàu cô hieàm: Caùc Tyø-kheo-ni naày khoâng bieát taøm quyù, phaïm baát tònh haïnh. Beân ngoaøi töï xöng toâi bieát chaùnh phaùp. Nhöng nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Laáy caën vöøng (meø) boâi thoa vaøo thaân, nhö boïn taëc nöõ, daâm nöõ! Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: Sao

l069. Pali: gandhavanneka nahāyeyya, - taém baèng höong lieäu vaø phaåm maøu. l070. Pali, Paâc. 89. Thaäp tuïng: ñieàu l64; cf. ñieàu l50 treân. Caên baûn: ñieàu l68. l07l. Hoà ma chæ . Pali: piññāka, nöôùc caën vöøng, boät vöøng, töùc vöøng ñöôïc nghieàn naùt thaønh boät.

5>2 BOÄ LUAÄT >

caùc coâ duøng caën vöøng (meø) boâi thoa vaøo thaân? Tyø-kheo-ni baïch caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: - Caùc coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Tyø-kheo-ni sao caùc coâ duøng caën vöøng (meø) boâi thoa vaøo thaân? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø- kheo: - Caùc Tyø-kheo-ni naày laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, duøng caën vöøng (meø) thoa chaø vaøo thaân1072, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Tyø-kheo-ni naøo, duøng caën daàu meø thoa chaø trong thaân, Ba-daät- ñeà Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: vì coù beänh nhö theá naøo ñoù; hoaëc bò cöôøng löïc baét. Thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo böùc baùch. ÑIEÀU 152 l07> A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo-ni sai caùc Tyø-kheo-ni thoa boùp thaân mình. Caùc cö só thaáy ñeàu cô hieàm: Caùc Tyø-kheo-ni naày khoâng bieát taøm quyù, phaïm baát tònh haïnh. Beân ngoaøi töï xöng toâi bieát chaùnh phaùp. Nhöng nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Sai caùc Tyø-kheo-ni thoa boùp thaân mình, nhö boïn daâm nöõ, taëc nöõ! Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh

l072. Pali: vāsitena piññākena nahāyeyya, taém baèng nöôùc öôùp vöøng. l07>. Pali, Paêc. 90. Taêng kyø: ñeàu l27. Thaäp tuïng: ñieàu l65 (cf. ñieàu l5> & l54 döôùi). Caên

baûn: ñieàu l6l.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 5>>

ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: Sao caùc coâ laïi sai caùc Tyø-kheo-ni xoa boùp thaân mình? Tyø-kheo-ni lieàn baïch chö Tyø-kheo. Chö Tyø-kheo ñeán baïch vôùi Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø- kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: - Caùc coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Sao caùc coâ laïi sai caùc Tyø-kheo-ni xoa boùp thaân mình? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø- kheo: - Caùc Tyø-kheo-ni naày laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, sai Tyø-kheo-ni thoa boùp thaân mình1074, Ba-daät- ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Tyø-kheo-ni naøo, sai Tyø-kheo-ni thoa boùp thaân mình, Ba-daät-ñeà Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: hoaëc maéc chöùng beänh theá naøo ñoù, hoaëc bò cöôøng löïc baét thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 153l075 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo-ni sai Thöùc-xoa-ma-na thoa chaø thaân. Caùc cö só thaáy ñeàu cô hieàm: Caùc Tyø-kheo-ni naày khoâng bieát taøm quyù, phaïm baát tònh haïnh. Beân ngoaøi töï xöng toâi bieát chaùnh phaùp. Nhöng nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Sai Thöùc-xoa-ma-na thoa chaø trong thaân, nhö boïn daâm nöõ, taëc nöõ khoâng khaùc! Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni:

l074. Khaûi ma . Pali: ummadd āpeyya parimaddāpeyya, töï mình chaø xaùt (chaø daàu) vaø nhôø ngöôøi khaùc chaø xaùt. l075. Pali, Paêc. 9l. Taêng kyø: ñieàu l29. Thaäp tuïng: ñieàu l65. Caên baûn: l62.

5>4 BOÄ LUAÄT >

Sao caùc coâ laïi sai Thöùc-xoa-ma-na thoa boùp thaân? Tyø-kheo-ni lieàn baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naày taäp hôïp Taêng Tyø- kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: - Caùc coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Sao caùc coâ laïi sai Thöùc-xoa-ma-na thoa boùp thaân? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø- kheo: - Caùc Tyø-kheo-ni naày laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi

cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, sai Thöùc-xoa-ma-na thoa boùp thaân theå, Ba-daät- ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Tyø-kheo-ni naøo, sai Thöùc-xoa-ma-na thoa chaø thaân theå, Ba-daät- ñeà Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: hoaëc maéc beänh theá naøo ñoù, hoaëc bò cöôøng löïc baét thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 154l076 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo-ni sai Sa-di-ni xoa chaø thaân theå. Caùc cö só thaáy ñeàu cô hieàm: Caùc Tyø-kheo-ni naày khoâng bieát taøm quyù, phaïm baát tònh haïnh. Beân ngoaøi töï xöng toâi bieát chaùnh phaùp. Nhöng nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Sai Sa-di-ni xoa chaø trong thaân theå gioáng nhö boïn daâm nöõ taëc nöõ khoâng khaùc! Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, cheâ traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: Sao caùc coâ laïi sai Sa-di-ni xoa chaø thaân theå? Tyø-kheo-ni baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc

l076. Pali, Paêc. 92. Nguõ phaàn: ñieàu l28. Thaäp tuïng: ñieàu l65.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 5>5

Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naày taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: - Caùc coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Sao caùc coâ laïi sai Sa-di-ni xoa chaø thaân theå? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Caùc Tyø-kheo-ni naày laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naøy. Töø nay veà sau, Ta vì Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, sai Sa-di-ni xoa chaø thaân theå, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Tyø-kheo-ni naøo, sai Sa-di-ni xoa chaø thaân theå, Ba-daät-ñeà Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: hoaëc maéc beänh theá naøo ñoù, hay bò cöôøng löïc baét thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 155 l077 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo-ni sai phuï nöõ baïch y xoa chaø thaân theå. Caùc cö só thaáy ñeàu cô hieàm: Caùc Tyø-kheo-ni naày khoâng bieát taøm quyù, phaïm baát tònh haïnh. Beân ngoaøi töï xöng toâi bieát chaùnh phaùp. Nhöng nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Sai phuï nöõ baïch y thoa chaø trong thaân theå, gioáng nhö boïn daâm nöõ taëc nöõ! Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, cheâ traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: Sao caùc coâ laïi sai phuï

nöõ baïch y xoa chaø nôi thaân theå? Tyø-kheo-ni baïch vôùi chö Tyø-kheo. Chö Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naày taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: - Caùc coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc

l077. Pali, Paêc. 9>. Taêng kyø: ñieàu l26 (cf. ñieàu l>0).

khoâng neân laøm. Tyø-kheo-ni sao caùc coâ laïi sai phuï nöõ baïch y xoa chaø nôi thaân theå? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Caùc Tyø-kheo-ni naày laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naày. Töø nay veà sau, Ta vì Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, sai phuï nöõ baïch y xoa chaø thaân theå, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Tyø-kheo-ni naøo, sai phuï nöõ baïch y xoa chaø thaân theå, Ba-daät-ñeà Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la, Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: hoaëc maéc phaûi chöùng beänh theá naøo ñoù, hay bò cöôøng löïc baét thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 156l078 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø coù yù nghó, maëc vaùy loùtl079 cho mình phoàng leânl080. Caùc cö só thaáy ñeàu cô hieàm: Caùc Tyø- kheo-ni naày khoâng bieát taøm quyù, phaïm baát tònh haïnh. Beân ngoaøi töï xöng toâi bieát chaùnh phaùp. Nhöng nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Maëc vaùy loùt cho mình phoàng leân, gioáng nhö boïn daâm nöõ taëc nöõ! Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, quôû traùch Thaâu-la-nan-ñaø: Taïi sao coâ laïi coù yù nghó maëc y ñoän boâng, khieán cho mình phoàng leân? Tyø-kheo-ni lieàn baïch vôùi chö Tyø-kheo. Chö Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naày taäp hôïp Taêng Tyø- kheo, quôû traùch Thaâu-la-nan-ñaø: - Caùc coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc l078. Pali, Paêc. 86. Cf. Nguõ phaàn: ñieàu 205 & 206. l079. Tröõ khoûa y (, quaàn cheõn boù ñuøi. Pali: sanghāni vaùy hay quaàn ñuøi. l080. Duyeân khôûi Pali (Vin.iv. >>9): moät nöõ tín chuû nhôø moät ni coâ mang moät caùi vaùy loùt ñeán cho ngöôøi khaùc. Coâ ni vì khoâng tieän boû vaùy vaøo baùt, neân maëc vaøo ngöôøi. Giöõa ñöôøng, giaây löng ñöùt, vaùy bò tuoät. Moïi ngöôøi cheâ cöôøi.

khoâng neân laøm. Taïi sao Tyø-kheo-ni laïi coù yù nghó maëc vaùy loùt, khieán cho mình phoàng leân? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Ñöùc Phaät baûo

caùc Tyø- kheo: - Tyø-kheo-ni naày laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naày. Töø nay veà sau, Ta vì Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, maëc vaùy loùt1081, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Quaàn loùt: duøng loâng mòn, hoaëc vaûi kieáp-boái, hoaëc caâu-giaù-la, hoaëc coû nhuõ hieäp, hoaëc soâ-ma, hoaëc baèng tô taèm, taát caû ñeàu Ba-daät-ñeà Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: hoaëc coù beänh theá naøo ñoù, beân trong maëc y beänh, ngoaøi maëc nieát-baøn-taêng, keá ñoù maëc ca-sa; hoaëc bò cöôøng löïc. Thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 157l082 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo-ni chöùa nhöõng thöù cuûa phuï nöõ duøng, ñeå trang ñieåm thaân, nhö voøng, xuyeán vaø nhöõng thöù söû duïng cho choã kín. Caùc cö só thaáy ñeàu cô hieàm: Caùc Tyø-kheo-ni naày khoâng bieát taøm quyù, phaïm baát tònh haïnh. Beân ngoaøi töï xöng toâi bieát chaùnh phaùp. Nhöng nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Chöùa caùc ñoà trang söùc cuûa phuï nöõ nhö voøng, nhö xuyeán vaø nhöõng ñoà söû duïng cho choã kín, gioáng nhö boïn daâm nöõ, taëc nöõ! Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: Sao caùc coâ laïi chöùa nhöõng ñoà trang söùc cuûa phuï nöõ nhö voøng, nhö xuyeán vaø nhöõng ñoà söû duïng cho choã kín?

l08l. Cf. Nguõ phaàn, ñieàu 205: … maëc y theo caùch kyõ nöõ…, ñieàu 206: … maëc y theo caùch phuï nöõ baïch y… l082. Pali, Paêc. 87. Nguõ phaàn: ñieàu l58 (cf. ñieàu l6l & l62). Thaäp tuïng: ñieàu l60. Caên baûn: ñieàu l70.

5>8 BOÄ LUAÄT >

Caùc Tyø-kheo-ni lieàn baïch vôùi chö Tyø-kheo. Chö Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naày taäp hôïp Taêng Tyø- kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: - Caùc coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Tyø-kheo-ni sao laïi chöùa nhöõng ñoà trang söùc cuûa phuï nöõ nhö voøng, nhö xuyeán vaø nhöõng ñoà söû duïng cho choã kín? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø- kheo: - Caùc Tyø-kheo-ni naày laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naày. Töø nay veà sau, ta vì Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, chöùa nhöõng ñoà trang söùc cuûa phuï nöõ, Ba-daät-ñeà. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi nhö vaäy. Baáy giôø, caùc Tyø- kheo-ni gaëp phaûi maïng naïn, phaïm haïnh naïn, nghi khoâng daùm maëc nhöõng ñoà trang söùc nhö vaäy ñeå chaïy. Phaät daïy: - Töø nay veà sau, neáu gaëp maïng naïn, phaïm haïnh naïn, cho pheùp maëc nhöõng ñoà trang söùc ñeå taåu thoaùt. Töø nay veà sau

neân kieát giôùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, chöùa1083 nhöõng ñoà trang söùc cuûa phuï nöõ, Ba-daät- ñeà. Tröø tröôøng hôïp ñaëc bieät. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Tyø-kheo-ni naøo, chöùa ñoà trang söùc cuûa phuï nöõ nhö voøng, xuyeán, caùc thöù duøng ñeå söû duïng cho nhöõng nôi kín, cho ñeán duøng voû caây laøm toùc, taát caû ñeàu Ba-daät-ñeà. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: hoaëc coù beänh nhö theá naøo ñoù, hoaëc maïng naïn, phaïm haïnh naïn, maëc ñeå chaïy, hoaëc bò cöôøng löïc baét. Thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 158l084

l08>. Pali, Paêc. 87: itthālankāram dhāreyya, mang (ñeo) ñoà trang söùc phuï nöõ. l084. Pali, Paêc. 84. Nguõ phaàn: ñieàu l42. Thaäp tuïng: ñieàu l48. Taêng kyø: ñieàu ll2. Caên baûn:

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 5>9

A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo-ni mang deùp dal085, caàm duø ñi ñöôøng. Caùc cö só thaáy ñeàu cô hieàm: Caùc Tyø-kheo-ni naày khoâng bieát taøm quyù, phaïm baát tònh haïnh. Beân ngoaøi töï xöng toâi bieát chaùnh phaùp. Nhöng nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Mang deùp da, caàm duø ñi ñöôøng, gioáng nhö boïn daâm nöõ, taëc nöõ! Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: Sao caùc coâ mang deùp da, caàm duø ñi ñöôøng? Tyø-kheo-ni lieàn baïch caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naày taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: - Caùc coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Sao caùc coâ mang deùp da, caàm duø ñi ñöôøng? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Caùc Tyø-kheo-ni naày laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naày. Töø nay veà sau, Ta vì Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, mang deùp da, caàm duø ñi ngoaøi ñöôøng, Ba-daät- ñeà. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi nhö vaäy. Baáy giôø, coù caùc Tyø- kheo-ni ôû choã tieåu thöïc, ñaïi thöïc, hoaëc taäp hôïp vaøo ban ñeâm, hoaëc khi thuyeát giôùi. Treân ñöôøng ñi, gaëp luùc trôøi möa thaám öôùt, laøm hö hoaïi saéc y môùi nhuoäm. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau, vì hoä thaân, hoä y, hoä ngoïa cuï, cho pheùp laøm duø baèng voû caây, baèng laù, baèng tre ñeå che trong Taêng-giaø-lam. Baáy giôø coù caùc Tyø-kheo-ni gaëp luùc trôøi möa ñi chaân khoâng, bò buøn laøm laøm baån chaân, laøm baån y, laøm baån toïa cuï. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau, vì hoä thaân, hoä y, hoä toïa cuï cho pheùp laøm guoác ñeå mang trong Taêng-giaø-lam. Caùc Tyø-kheo-ni tuy laøm guoác ñeå mang, nhöng vaãn cöù laøm baån y, laøm baån chaân, laøm baån toïa cuï. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau

cho pheùp beân döôùi mang baèng voû caây. Voû caây bò ñieàu l57 & l58. l085. Caùch tæ . Pali: upāhana, giaøy deùp (chung caùc thöù).

rôùt thì duøng daây buoäc laïi. Neáu bò ñöùt, cho pheùp duøng cöôùc, hoaëc loâng hoaëc voû caây boù dính nôi chaân. Töø nay veà sau neân kieát giôùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, mang deùp da, caàm duø ñi, Ba-daät-ñeà. Tröø nhöõng tröôøng hôïp ñaëc bieät. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Tyø-kheo-ni naøo, mang giaøy deùp, caàm duø ñi, Ba-daät-ñeà. Tröø nhöõng tröôøng hôïp ñaëc bieät. Tyø-kheo-ni mang giaøy deùp, tuøy theo ñi trong phaïm vi moät thoân, moãi moãi thoân ñeàu Ba-daät-ñeà. Nôi khoâng coù thoân, vuøng A-lan-nhaõ, ñi möôøi lyù thì moät Ba-daät-ñeà. Ñi döôùi moät thoân, Ñoät-kieát-la. Döôùi möôøi lyù, Ñoät-kieát-la. Ñi trong phaïm vi moät giôùi, Ñoät-kieát-la. Phöông tieän muoán ñi maø khoâng ñi, hoaëc heïn ñi maø khoâng ñi, taát caû ñeàu Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: hoaëc maéc beänh nhö theá naøo ñoù; hoaëc vì hoä thaân, hoä y, hoä ngoïa cuï; ôû trong Taêng-giaø-lam; laøm duø baèng voû caây, baèng laù, baèng tre, duøng ñeå che maø ñi. Hoaëc vì hoä thaân, hoä y, hoä ngoïa cuï neân laøm guoác deùp ñeå ñi trong Taêng-giaø-lam thì khoâng phaïm. Hoaëc bò cöôøng löïc baét, hoaëc bò troùi nhoát, hoaëc maïng naïn, phaïm haïnh naïn, mang guoác deùp, caàm duø ñi. Thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùchl086. ÑIEÀU 159l087 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo-ni, ñaùnh xe ñi treân ñöôøng. Caùc cö só thaáy ñeàu cô hieàm: Caùc Tyø-kheo-ni naày khoâng bieát taøm quyù, phaïm baát tònh haïnh. Beân ngoaøi töï xöng toâi bieát chaùnh phaùp. Nhöng nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Ñaùnh xe ñi ngoaøi ñöôøng nhö boïn daâm nöõ, taëc nöõ! Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: Sao caùc coâ ñaùnh xe ñi treân ñöôøng?

l086. Baûn Haùn, heát quyeån 29. l087. Pali, Paêc. 85. Nguõ phaàn: ñieàu l4l. Thaâp tuïng: ñieàu l45. Taêng kyø: ñieàu lll.

Tyø-kheo-ni lieàn baïch vôùi chö Tyø-kheo. Chö Tyø-kheo baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naày taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: - Caùc coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Sao caùc coâ ñaùnh xe ñi treân ñöôøng? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø- kheo: - Caùc Tyø-kheo-ni naày laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naày. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm

möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, ngoài xe coä ñi ñöôøng, Ba-daät-ñeà. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi nhö vaäy. Baáy giôø, coù caùc Tyø- kheo-ni giaø yeáu, suy nhöôïc, bò beänh, khí löïc oám gaày, khoâng theå ñi töø truù xöù naøy ñeán truù xöù kia ñöôïc. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau, cho pheùp ñi baèng xe keùo boä,l088 taát caû xe ngöôøi nöõl089. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo-ni coù naïn söï, hoaëc maïng naïn, phaïm haïnh naïn, nghi khoâng daùm ngoài xe chaïy. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau gaëp phaûi caùc naïn nhö vaäy, cho pheùp ngoài xe maø chaïy. Töø nay neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, khoâng beänh, ngoài xe coä maø ñi, Ba-daät-ñeà. Tröø tröôøng hôïp ñaëc bieät. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Xe coäl090: coù boán loaïi: coä baèng voi, coä baèng ngöïa, coä baèng xe, coä do ngöôøi ñi boä. Tyø-kheo-ni naøo khoâng beänh, côõi moät trong caùc loaïi xe ñi, tuøy theo cöông giôùi cuûa thoân ñaõ ñi, moãi thoân, moät Ba-daät-ñeà. Neáu A-lan-nhaõ khoâng coù thoân, ñi möôøi lyù, moät Ba-daät-ñeà; döôùi moät thoân hay döôùi möôøi

l088. Haùn: boä vaõn thaëng (thöøa) . l089. Haùn: nhaát thieát nöõ thaëng . Coù leõ loaïi xe chæ daønh cho phuï nöõ. Caùc boä khoâng thaáy ñeà caäp loaïi xe naøy. Ñoaïn döôïc, noùi laø chuûng chuûng nöõ thaëng (Ñeå baûn: an ; Toáng- Nguyeân-Minh: nöõ) l090. Thöøa (hay thaëng) , chæ chung caùc phöông tieän chuyeân chôû: xe, coä, kieäu, caùng. Pali: yāna, ñònh nghóa: vayhā, kieäu ñi nuùi, ratha, xe do con vaät keùo, sakata, xe taûi, sandamānikā, chieán xa, sivikā, caùng, pātankī, kieäu.

lyù, Ñoät-kieát-la. Neáu ñi trong giôùi vöùc moät gia ñình, Ñoät-kieát-la. Phöông tieän muoán ñi maø khoâng ñi, heïn maø khoâng ñi, taát caû ñeàu Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: hoaëc coù beänh theá naøo ñoù, ñi xe caùc loaïi cho ngöôøi nöõ;l09l hoaëc maïng naïn côõi xe ñeå chaïy, hoaëc bò cöôøng löïc baét daãn. Thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 160 l092 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo-ni khoâng maëc taêng-kyø- chil09> ñi vaøo trong thoân neân ñeå loä ngöïc, naùch, vuù, eo löng. Caùc cö só thaáy ñeàu cô hieàm: Caùc Tyø-kheo-ni naày khoâng bieát taøm quyù, phaïm baát tònh haïnh. Beân ngoaøi töï xöng toâi bieát chaùnh phaùp. Nhöng nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Khoâng maëc taêng-kyø-chi maø vaøo trong thoân, gioáng nhö taëc nöõ, daâm nöõ! Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: Sao caùc coâ ñi vaøo thoân maø khoâng maëc taêng-kyø-chi, ñeå loä ngöïc, naùch, vuù, eo löng nhö vaäy? Tyø-kheo-ni lieàn baïch vôùi chö Tyø-kheo. Chö Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naày taäp hôïp Taêng Tyø- kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: - Caùc coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh

tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Sao caùc coâ ñi vaøo thoân maø khoâng maëc taêng-kyø-chi, ñeå loä ngöïc, naùch, vuù, eo löng nhö vaäy? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø- kheo: - Nhoùm saùu Tyø-kheo-ni naày laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naày. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo- ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï.

l09l. Xem cht. >50 treân. l092. Pali, Paâc. 96. Nguõ phaàn: ñieàu l8l. l09>. Taêng-kyø-chi . Caên baûn: taêng-khöôùc-kyø. Pali: s ankicchā (yeám), ñònh nghóa (Vin. iv. >45): aùo che ngöïc, phaàn töø xöông coå xuoáng, roán trôû leân.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 54>

Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, ñi vaøo trong thoân maø khoâng maëc-taêng-kyø chi, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Thoân: nhö tröôùc ñaõ giaûi. Tyø-kheo-ni naøo, khoâng maëc taêng-kyø-chi maø vaøo trong cöûa ngoõ thoân, Ba-daät-ñeà. Moät chaân ngoaøi cöûa moät chaân trong cöûa, phöông tieän maø khoâng vaøo, heïn vaøo maø khoâng vaøo, taát caû ñeàu ñoät-kieát-la. Tyø-kheo (?), Ñoät-kieát-lal094. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di (?), Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: hoaëc maéc phaûi chöùng beänh theá naøo ñoù; hoaëc döôùi naùch coù gheû; hoaëc khoâng coù taêng-kyø-chi; hoaëc giaët nhuoäm chöa khoâ; hoaëc bò maát; hoaëc caát choã quaù kieân coá; hoaëc bò cöôøng löïc baét; hoaëc maïng naïn, phaïm haïnh. Thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 161 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø, xaåm toái roài coøn ñeán nhaø cö só, tìm choã ngoài maø ngoài. Ngoài trong giaây laùt, khoâng noùi vôùi chuû maø môû cöûa ra ñi. Tröôùc ñoù coù boïn troäm ñaõ ñeå taâm muoán troäm laáy cuûa nhaø cö só naøy, gaëp luùc cöûa môû, khoâng ngöôøi, lieàn vaøo toùm thaâu taøi vaät mang ñi. Baáy giôø, cö só hoûi: - Khi xaåm toái, ai ñaõ môû cöûa ra ñi? Ñaùp: - Tyø-kheo-ni Thaâu-la-nan-ñaø. Cö só lieàn cô hieàm noùi: Tyø-kheo-ni naày khoâng bieát taøm quyù, phaïm baát tònh haïnh. Beân ngoaøi töï xöng toâi bieát chaùnh phaùp. Nhöng nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Cuøng vôùi keû troäm ñoàng möu laáy troäm taøi vaät cuûa toâi; gioáng nhö taëc nöõ, daâm nöõ! Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, quôû traùch Thaâu-la-nan-ñaø: Sao luùc xaåm toái coâ laïi ñeán nhaø cö só? Tyø-kheo-ni lieàn baïch vôùi chö Tyø-kheo. Chö Tyø-kheo ñeán baïch leân

l094. Ngöôøi dòch do quaùn tính thuoäc loøng, neân noùi nhö vaäy.

544 BOÄ LUAÄT >

Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naày taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch Thaâu-la-nan-ñaø: - Coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa- moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh

tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Sao luùc xaåm toái coâ laïi ñeán nhaø cö só? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø- kheo: - Tyø-kheo-ni naày laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naày. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, xaåm toái ñeán nhaø cö só, Ba-daät-ñeà. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi nhö vaäy. Baáy giôø coù Tyø- kheo-ni muoán laøm vieäc Phaät, Phaùp, Taêng, hoaëc coù vò caàn nuoâi beänh, hoaëc ñöôïc ñaøn-vieät môøi, nghi khoâng daùm ñeán. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau, neáu coù ngöôøi môøi thì cho pheùp ñeán. Töø nay neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, xaåm toái ñeán nhaø baïch y, maø khoâng ñöôïc goïi tröôùc, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Tyø-kheo-ni naøo, xaåm toái ñeán nhaø baïch y, tröôùc khoâng ñöôïc goïi, böôùc vaøo cöûa, Ba-daät-ñeà. Moät chaân ngoaøi cöûa, moät chaân trong cöûa, phöông tieän muoán ñi maø khoâng ñi, heïn ñi maø khoâng ñi, taát caû ñeàu Ñoät- kieát-la. Tyø-kheo-ni ñeán nhaø baïch y, ôû laïi moät thôøi gian ngaén, khoâng noùi vôùi chuû maø boû ñi ra cöûa, Ba-daät-ñeà. Phöông tieän muoán ñi maø khoâng ñi, heïn maø khoâng ñi, taát caû ñeàu Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: hoaëc vì vieäc Phaät, Phaùp, Taêng, hay vieäc nuoâi beänh, hoaëc ñöôïc môøi ñi, hoaëc bò cöôøng löïc baét, hay bò troùi daãn ñi, hoaëc maïng naïn, phaïm haïnh naïn, tröôùc khoâng ñöôïc keâu maø ñi; ñeán nhaø kia, trong moät giaây laùt, tröôùc khi ñi noùi vôùi chuû; hoaëc nhaø kia bò hoûa hoaïn neân saäp ngaõ; hoaëc coù raén ñoäc, coù giaëc cöôùp, coù thuù döõ, hay bò söùc maïnh cöôõng baét; hoaëc bò troùi daãn ra, hoaëc maïng naïn, phaïm haïnh naïn, khoâng noùi vôùi chuû maø ñi ra. Thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng,

loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 162 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø coù moät vò trong nhoùm saùu Tyø-kheo-ni, vaøo luùc xaåm toái, khoâng noùi vôùi ai maø môû cöûa Taêng-giaø-lam boû ñi. Keû troäm thaáy, lieàn khôûi yù nghó: Ta seõ cöôùp laáy taøi vaät cuûa giaø-lam naày. Nghó xong chuùng lieàn vaøo cöûa ñoaït cöôùp heát taøi vaät. Baáy giôø caùc Tyø-kheo-ni cuøng hoûi nhau: - Luùc xaåm toái, ai môû cöûa boû ñi maø khoâng noùi? Lieàn sau ñoù ñöôïc bieát, moät trong nhöõng vò cuûa nhoùm saùu Tyø-kheo-ni môû cöûa ñi ra. Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: Luùc xaåm toái, sao coâ môû cöûa boû ñi maø khoâng noùi vôùi ai heát? Tyø-kheo-ni lieàn thöa vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naày taäp hôïp Taêng Tyø- kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: - Coâ laøm ñieàu sai traùi, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa- moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Taïi sao Tyø-kheo-ni

luùc xaåm toái môû cöûa boû ñi maø khoâng noùi vôùi ai? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø- kheo: - Tyø-kheo-ni naày laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naày. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, môû cöûa Taêng-giaø-lam maø ñi ra luùc xaåm toái, Ba- daät-ñeà. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo-ni coù vieäc Phaät, Phaùp, Taêng, hoaëc nuoâi beänh, nghi khoâng daùm môû cöûa ñi. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay cho pheùp chuùc thoï. Töø nay, noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, môû cöûa Taêng-giaø-lam ñi ra luùc xaåm toái, maø khoâng daën laïi caùc Tyø-kheo-ni khaùc, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân.

546 BOÄ LUAÄT >

Tyø-kheo-ni naøo môû cöûa Taêng-giaø-lam ra ñi luùc xaåm toái, maø khoâng daën doø laïi, Ba-daät-ñeà. Moät chaân beân trong, moät chaân beân ngoaøi, phöông tieän muoán ñi maø khoâng ñi, hay heïn maø khoâng ñi, taát caû ñeàu Ñoät-kieát- la. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: hoaëc vì vieäc Phaät, Phaùp, Taêng, hay vieäc nuoâi beänh, daën doø roài ñi; hoaëc Taêng-giaø-lam bò phaù hoaïi, hoaëc bò raén ñoäc, hoaëc giaëc cöôùp, aùc thuù, hoaëc bò cöôøng löïc baét, hay bò coät troùi daãn ñi, hoaëc maïng naïn, phaïm haïnh naïn, khoâng daën doø maø ñi. Thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 163l095 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø coù moät vò trong nhoùm saùu Tyø-kheo-ni môû cöûa Taêng-giaø-lam ra ñi luùc maët trôøi laën, maø khoâng daën ai. Vaøo luùc aáy, coù moät teân tuø vöôït nguïc, töø xa thaáy Taêng-giaø-lam môû cöûa beøn chaïy vaøo troán. Caùc ngöôøi giöõ nguïc truy taàm, ñeán hoûi caùc Tyø-kheo-ni: - Coù thaáy teân tuø hình daùng nhö vaäy chaïy ñeán ñaây hay khoâng? Vì khoâng thaáy neân caùc Tyø-kheo-ni traû lôøi: - Khoâng thaáy. Ngöôøi giöõ nguïc tìm kieám khaép nôi trong Taêng-giaø-lam, baét ñöôïc teân tuø vöôït nguïc. Caùc cö só thaáy cô hieàm: Caùc Tyø-kheo-ni naày noùi laùo khoâng bieát hoå theïn. Beân ngoaøi töï xöng toâi bieát chaùnh phaùp. Nhöng nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp naøo? Thaáy giaëc cöôùp maø noùi khoâng thaáy! Caùc Tyø-kheo-ni hoûi nhau, xem ai ñaõ môû cöûa boû ñi luùc maët trôøi laën. Sau ñoù, ñöôïc bieát laø moät vò trong nhoùm saùu Tyø-kheo-ni luùc maët trôøi laën ñaõ môû cöûa Taêng-giaø-lam maø ñi ra. Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, quôû traùch moät vò trong nhoùm saùu Tyø- kheo-ni: Sao coâ môû cöûa ñi ra luùc maët trôøi laën maø khoâng daën ai? Tyø-kheo-ni lieàn thöa vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naày taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch moät vò trong nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: - Coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-

l095. Nguõ phaàn: ñieàu l69.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 547

moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Taïi sao Tyø-kheo-ni, sao coâ môû cöûa boû ñi vaøo luùc maët trôøi laën maø khoâng daën ai? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø- kheo: - Tyø-kheo-ni naày laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naày. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, môû cöûa Taêng-giaø-lam ñi ra luùc maët trôøi laën, Ba-daät-ñeà. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo-ni vì vieäc Phaät, Phaùp, Taêng, hay vieäc nuoâi beänh, nghi khoâng daùm ñi. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau, cho pheùp “Daën laïi” roài ñi. Töø nay neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, môû cöûa Taêng-giaø-lam ñi ra luùc maët trôøi laën maø khoâng daën laïi, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Tyø-kheo-ni naøo, môû cöûa Taêng-giaø-lam ñi ra luùc maët trôøi laën maø khoâng daën laïi, Ba-daät-ñeà. Moät chaân ôû trong, moät chaân ôû ngoaøi, phöông tieän muoán ñi maø khoâng ñi, heïn ñi maø khoâng ñi, taát caû ñeàu Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Vì vieäc Phaät, Phaùp, Taêng, vieäc nuoâi beänh, chuùc thoï roài môùi ñi. Hoaëc Taêng-giaø-lam bò hoaïi, hay bò phaùt hoûa, hoaëc coù giaëc cöôùp, coù thuù döõ, coù raén ñoäc ôû trong, hoaëc bò cöôøng löïc baét, hay bò coät troùi daãn ñi, hoaëc maïng naïn, phaïm haïnh naïn, khoâng daën doø maø ñi thì khoâng phaïm. Thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 164 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, coù Tyø-kheo-ni khoâng haï an cö. Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, quôû traùch caùc Tyø-kheo-ni: Sao caùc coâ

548 BOÄ LUAÄT >

khoâng haï an cö? Tyø-kheo-ni lieàn baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naày taäp hôïp Taêng Tyø- kheo, quôû traùch Thaâu-la-nan-ñaø: - Coâ laøm ñieàu sai traùi, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa- moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Tyø-kheo-ni sao laïi khoâng haï an cö? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Tyø-kheo-ni naày laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naày. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, khoâng haï an cö, Ba-daät-ñeà. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi nhö vaäy. Baáy giôø coù Tyø- kheo-ni vì vieäc Phaät, Phaùp, Taêng, hay nuoâi beänh, an cö khoâng kòp, nghi, Phaät daïy: - Töø nay veà sau, coù

nhöõng nhaân duyeân nhö vaäy thì haäu an cö. Töø nay neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, khoâng tieàn an cö, khoâng haäu an cö, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Tyø-kheo-ni naøo khoâng tieàn an cö Ñoät-kieát-la; khoâng haäu an cö Ba-daät-ñeà. Söï khoâng phaïm: tieàn an cö; hoaëc vì vieäc Phaät, Phaùp, Taêng, hay nuoâi beänh thoï haäu an cö. Thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 165 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, coù caùc Tyø-kheo-ni nghe Ñöùc Theá Toân cheá giôùi, ñöôïc ñoä ngöôøi thoï giôùi cuï tuùc, beøn ñoä ngöôøi ñöôøng ñaïi tieän, tieåu tieän thöôøng soùn; ñaøm daõi thöôøng ræ chaûy, cho thoï giôùi cuï tuùc. Ngöôøi ñöôïc ñoä thaân bò laøm baån, y bò laøm baån, ngoïa cuï bò laøm baån. Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, quôû traùch caùc Tyø-kheo-ni: Sao caùc coâ ñoä ngöôøi, ñöôøng ñaïi tieän, tieåu tieän thöôøng soùn; ñaøm daõi thöôøng ræ chaûy,

khieán bò laøm baån thaân, laøm baån y, laøm baån ngoïa cuï, chaên? Caùc Tyø-kheo-ni lieàn baïch vôùi chö Tyø-kheo. Chö Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naày taäp hôïp Taêng Tyø- kheo, quôû traùch caùc Tyø-kheo-ni: - Caùc coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Tyø-kheo-ni sao laïi ñoä ngöôøi, ñöôøng ñaïi tieän, tieåu tieän thöôøng soùn; ñaøm daõi thöôøng ræ chaûy, khieán bò laøm baån thaân, laøm baån y, laøm baån ngoïa cuï, chaên? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø- kheo: - Caùc Tyø-kheo-ni naày laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naày. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, ñoä ngöôøi coù ñöôøng ñaïi tieåu tieän, ñaøm daõi thöôøng ræ chaûy, cho thoï giôùi cuï tuùc, Ba-daät-ñeà. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi nhö vaäy. Coù caùc Tyø-kheo-ni khoâng bieát hoï coù ñöôøng ñaïi tieän, tieåu tieän, ñaøm daõi, coù ræ chaûy, hay khoâng ræ chaûy. Sau môùi bieát, neân coù vò taùc phaùp saùm Ba-daät-ñeà, hoaëc nghi. Phaät daïy: - Khoâng bieát thì khoâng phaïm. Töø nay neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, bieát ngöôøi nöõ ñöôøng ñaïi tieåu tieän thöôøng ræ chaûy, ñaøm daõi tieát ra maõi, maø trao cho thoï giôùi cuï tuùc, Ba-daät-ñeà1096. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Tyø-kheo-ni naøo bieát ngöôøi maø ñöôøng ñaïi tieän tieåu tieän thöôøng ræ chaûy, vaø ñaøm daõi tieát ra, maø ñoä cho thoï giôùi cuï tuùc; ba laàn yeát-ma xong, Hoøa thöôïng ni Ba-daät-ñeà; hai laàn yeát-ma xong, ba Ñoät-kieát-la; moät laàn yeát-ma xong, hai Ñoät-kieát-la; baïch roài, Ñoät-kieát-la; baïch chöa xong, Ñoät-kieát-la; tröôùc khi chöa baïch, caïo ñaàu, cho thoï giôùi, taäp chuùng ñuû chuùng, taát caû ñeàu Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Tröôùc khoâng bieát, hoaëc tin lôøi ngöôøi ñaùng tin, hay

tin lôøi cuûa cha meï, cho thoï giôùi cuï tuùc roài, sau ñoù môùi sinh beänh. Thaûy ñeàu khoâng phaïm.

l096. Cf. Nguõ phaàn, ñieàu l78: … ngöôøi nöõ kinh nguyeät ra maõi

550 BOÄ LUAÄT >

Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 166 l097 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, coù Tyø-kheo-ni ñoä ngöôøi hai hình, luùc ñaïi tieåu tieän coù Tyø-kheo-ni thaáy, baïch vôùi chö Tyø-kheo-ni. Chö Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch caùc Tyø-kheo-ni: Sao caùc coâ ñoä ngöôøi hai hình? Tyø-kheo-ni baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naày taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch caùc Tyø-kheo-ni: - Caùc coâ laøm ñieàu sai traùi, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Taïi sao Tyø-kheo-ni laïi ñoä ngöôøi hai hình? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø- kheo: - Caùc Tyø-kheo-ni naày laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naày. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, ñoä ngöôøi hai hình thoï giôùi cuï tuùc, Ba-daät-ñeà. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi nhö vaäy. Coù caùc Tyø-kheo-ni khoâng bieát hoï coù hai hình hay khoâng hai hình. Sau môùi bieát hoï coù hai hình, neân taùc phaùp saùm Ba-daät-ñeà, hoaëc nghi. Phaät daïy: - Khoâng bieát thì khoâng phaïm. Töø nay neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, bieát ngöôøi hai hình maø trao cho giôùi cuï tuùc, Ba- daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Hai hình l098: hình nam vaø hình nöõ. Tyø-kheo-ni naøo bieát ngöôøi hai hình maø cho hoï thoï giôùi cuï tuùc, yeát-ma xong ba laàn, Hoøa thöôïng ni Ba-daät-ñeà; hai laàn yeát-ma xong, ba Ñoät-kieát-la; moät laàn yeát-ma xong, hai Ñoät-kieát-la; baïch xong moät Ñoät-

l097. Nguõ phaàn: ñieàu l76. l098. Nhò hình . Nguõ phaàn: nhò caên Ngöôøi coù hai sinh thöïc khí.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 55l

kieát-la; baïch chöa xong Ñoät-kieát-la; tröôùc khi chöa baïch, caïo ñaàu cho thoï giôùi, taäp chuùng, chuùng ñuû, taát caû ñeàu Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Tröôùc khoâng bieát, hoaëc tin lôøi noùi cuûa ngöôøi kia, hoaëc tin lôøi ngöôøi ñaùng tin, hay tin lôøi cha me hoï, cho thoï giôùi cuï tuùc roài, sau ñoù môùi bieán thaønh hai hình thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 167l099 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, coù caùc

Tyø-kheo-ni ñoä ngöôøi hai ñöôøng hieäp laïi thoï giôùi cuï tuùc, luùc ñaïi tieän tieåu tieän caùc Tyø-kheo-ni thaáy. Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch caùc Tyø-kheo-ni: Taïi sao caùc coâ laïi ñoä ngöôøi hai ñöôøng hieäp laïi cho thoï giôùi cuï tuùc? Tyø-kheo-ni lieàn baïch vôùi chö Tyø-kheo. Chö Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naày taäp hôïp Taêng Tyø- kheo, quôû traùch caùc Tyø-kheo-ni: - Caùc coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Taïi sao Tyø-kheo-ni laïi ñoä ngöôøi hai ñöôøng hieäp laïi cho thoï giôùi cuï tuùc? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø- kheo: - Caùc Tyø-kheo-ni naày laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naày. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, ñoä ngöôøi hai ñöôøng hieäp laïi, cho thoï giôùi cuï tuùc, Ba-daät-ñeà. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi nhö vaäy. Khi aáy, caùc Tyø- kheo-ni khoâng bieát hoï coù hai ñöôøng hieäp laïi hay khoâng, sau môùi bieát, neân coù vò taùc phaùp saùm Ba-daät-ñeà, hoaëc coù vò nghi. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng bieát thì khoâng phaïm. Töø nay neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, bieát ngöôøi hai ñöôøng hieäp laïi, cho thoï giôùi cuï tuùc,

l099. Nguõ phaàn: ñieàu l77.

552 BOÄ LUAÄT >

Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Hai ñöôøng hieäp laïi: ñöôøng ñaïi tieåu tieän khoâng taùch rieâng ra. Tyø-kheo-ni naøo bieát ngöôøi hai ñöôøng hieäp laïi, maø ñoä cho thoï giôùi cuï tuùc, taùc phaùp yeát-ma laàn thöù ba xong, Hoøa thöôïng ni Ba-daät-ñeà; yeát- ma xong laàn thöù hai, ba Ñoät-kieát-la; yeát-ma laàn thöù nhaát, hai Ñoät-kieát- la; baïch xong, moät Ñoät-kieát-la; baïch chöa xong, Ñoät-kieát-la; tröôùc khi chöa baïch, caïo ñaàu, cho thoï giôùi, taäp chuùng, ñuû chuùng, taát caû ñeàu Ñoät- kieát-la. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Tröôùc khoâng bieát, hoaëc tin lôøi noùi cuûa hoï, hoaëc tin lôøi ngöôøi ñaùng tin, hay tin lôøi cuûa cha meï hoï, cho thoï giôùi roài sau hai ñöôøng môùi hieäp. Thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 168 ll00 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, coù caùc Tyø-kheo-ni nghe Ñöùc Theá Toân cheá giôùi cho ñoä ñeä töû, beøn ñoä ngöôøi maéc nôï vaø caùc ngöôøi coù beänh cho thoï giôùi cuï tuùc. Thoï roài, chuû nôï ñeán baét ñem veà, coøn ngöôøi beänh thì caàn ngöôøi chaêm soùc khoâng theå caùch xa ñöôïc. Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch caùc Tyø-kheo-ni: Ñöùc Theá Toân cheá giôùi cho pheùp ñoä ngöôøi. Sao caùc coâ laïi ñoä ngöôøi maéc nôï cho chuû nôï ñeán baét veà; coøn ngöôøi beänh thì phaûi caàn ngöôøi chaêm soùc, khoâng theå lìa xa ñöôïc? Tyø-kheo-ni baïch vôùi caùc

Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naày taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch caùc Tyø-kheo-ni: - Caùc coâ laøm ñieàu sai traùi, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Taïi sao Tyø-kheo-ni laïi ñoä ngöôøi maéc nôï cho chuû nôï ñeán baét veà; coøn ngöôøi beänh thì phaûi caàn ngöôøi chaêm soùc, khoâng theå lìa xa ñöôïc? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-

ll00. Nguõ phaàn: ñieàu l25 & l27

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 55>

kheo: - Tyø-kheo-ni naày laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naày. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, ñoä ngöôøi maéc nôï vaø coù beänh, trao cho giôùi cuï tuùc, Ba-daät-ñeà. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo-ni khoâng bieát hoï coù maéc nôï hay khoâng, coù beänh hay khoâng, sau môùi bieát laø hoï coù maéc nôï vaø coù beänh, neân coù vò taùc phaùp saùm Ba-daät-ñeà, hoaëc nghi. Phaät daïy: - Khoâng bieát thì khoâng phaïm. Töø nay neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, bieát ngöôøi coù maéc nôï vaø coù beänh maø cho thoï giôùi cuï tuùc, Ba-daät-ñeà1101. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Maéc nôï: cho ñeán chæ maéc moät tieàn, laø l phaàn trong l6 phaàn. Beänh: cho ñeán thöôøng bò beänh ñaàu thoáng. Tyø-kheo-ni naøo bieát ngöôøi maéc nôï vaø ngöôøi coù beänh maø ñoä cho thoï giôùi cuï tuùc, ba laàn yeát-ma xong, Hoøa thöôïng ni Ba-daät-ñeà; hai laàn yeát-ma xong, ba Ñoät-kieát-la; moät laàn yeát-ma xong, hai Ñoät-kieát-la; baïch xong, moät Ñoät-kieát-la; baïch chöa xong, Ñoät-kieát-la; tröôùc khi chöa baïch, cho caïo toùc, cho thoï giôùi, taäp chuùng, chuùng ñuû, taát caû ñeàu Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Tröôùc khoâng bieát, hoaëc tin lôøi noùi cuûa ngöôøi aáy, hoaëc tin lôøi ngöôøi ñaùng tin, hay tin lôøi cha me hoï, hoaëc cho thoï giôùi cuï tuùc roài, môùi maéc nôï hay beänh. Thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 169ll02 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo-ni hoïc taäp chuù thuaät ñeå töï nuoâi soáng. Chuù thuaät goàm coù chuù chi tieát, chuù saùt-lôïi, hoaëc chuù khôûi thi quyû, hoaëc hoïc bieát töôùng cheát, bieát boùi chuyeån caàm thuù luaän, bieát aâm

ll0l. Nguõ phaàn, ñieàu l25: …ngöôøi nöõ bònh thöôøng xuyeân…; ñieàu l27: … ngöôøi nöõ maéc nôï… ll02. Taêng kyø: ñieàu 82.

554 BOÄ LUAÄT >

thanh cuûa caùc loaøi chim. Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch caùc

Tyø-kheo-ni: Taïi sao caùc coâ laïi hoïc taäp caùc kyõ thuaät nhö vaäy, cho ñeán bieát aâm thanh cuûa caùc loaøi chim? Tyø-kheo-ni baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naày taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: - Caùc coâ laøm ñieàu sai traùi, chaúng phaûi oai nghi, (775al) chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Taïi sao Tyø-kheo-ni laïi hoïc taäp caùc kyõ thuaät nhö vaäy, cho ñeán bieát aâm thanh cuûa caùc loaøi chim? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø- kheo: - Caùc Tyø-kheo-ni naày laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naày. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, hoïc kyõ thuaät cuûa theá tuïc ñeå nuoâi soáng, Ba-daät- ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Kyõ thuaät: cuõng nhö tröôùc ñaõ noùi. Tyø-kheo-ni naøo, hoïc taäp caùc kyõ thuaät, cho ñeán bieát aâm thanh cuûa caùc loaøi chim noùi roõ raøng Ba-daät-ñeà, noùi khoâng roõ Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Neáu hoïc chuù ñeå trò beänh truøng ôû trong buïng, hoaëc trò aên khoâng tieâu, hoïc thô, hoïc tuïng; hoïc lyù luaän cuûa ñôøi ñeå haøng phuïc ngoaïi ñaïo; hoaëc hoïc chuù ñoäc vì hoä thaân, khoâng vì söï nuoâi soáng thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 170ll0> A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo-ni duøng kyõ thuaät theá

ll0>. Taêng kyø: ñieàu 8>.

tuïc daïy cho caùc baïch y, noùi: Caùc ngöôi chôù neân höôùng veà maët trôøi, maët traêng vaø mieãu thôø thaàn kyø maø ñaïi tieåu tieän. Cuõng ñöøng höôùng veà maët trôøi, maët traêng, nôi thôø thaàn, ñoå raùc röôùi vaø nhöõng nöôùc baån röûa ñoà ñaïc. Ñöøng höôùng ñeán maët trôøi maët traêng, nôi thôø cuùng thaàn mieáu maø duoãi chaân. Hoaëc muoán xaây caát phoøng nhaø, caøy caáy gieo troàng neân höôùng veà maët trôøi maët traêng, nôi thôø thaàn mieáu. Laïi noùi: - Ngaøy nay truùng sao ñoù laø toát neân caøy caáy, neân caát nhaø, neân thueâ ngöôøi laøm, neân caïo ñaàu con nít, neân ñeå toùc, neân caïo raâu toùc, neân caát chöùa cuûa caûi, neân ñi xa. Caùc Tyø-kheo-ni nghe bieát; trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo- ni: Sao caùc coâ laïi ñem kyõ thuaät nhö vaäy ñeå daïy cho baïch y, noùi: “Caùc ngöôi bieát chaêng? Caùc ngöôøi ñöøng neân höôùng veà maët trôøi maët traêng, nôi mieáu thôø cuùng thaàn maø ñaïi tieåu tieän, cho ñeán, neân ñi xa?” Tyø-kheo-ni lieàn baïch vôùi chö Tyø-kheo. Chö Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naày taäp hôïp Taêng Tyø- kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: - Caùc coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân,

chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Nhoùm saùu Tyø-kheo-ni, sao caùc coâ laïi ñem kyõ thuaät daïy caùc nhaø tröôûng giaû, noùi: “Ngöôøi bieát chaêng? ñöøng höôùng ñeán maët trôøi, maët traêng maø ñaïi tieåu tieän, cho ñeán, neân xuaát haønh ñi xa.” Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø- kheo: - Caùc Tyø-kheo-ni naày laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naày. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, duøng chuù thuaät cuûa theá tuïc maø daïy baïch y, Ba- daät-ñeàll04. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Kyõ thuaät: nhö ñaõ giaûi tröôùc. Neáu caàn noùi thì neân noùi vôùi ngöôøi kia: Ñöøng neân höôùng ñeán thaùp cuûa Nhö Lai vaø thaùp cuûa Thanh vaên maø ñaïi tieåu tieän vaø vaát ñoå nhöõng thöù khoâng saïch; cuõng ñöøng neân höôùng ñeán thaùp cuûa Nhö Lai vaø thaùp

ll04. Taêng kyø, ibid.: … daïy ngheà thuoác…

cuûa Thanh vaên maø duoãi chaân ngoài. Neáu muoán caát phoøng xaù vaø caøy böøa gieo troàng neân höôùng ñeán thaùp cuûa Nhö Lai vaø thaùp cuûa Thanh vaên. Laïi khoâng ñöôïc noùi ngaøy nay truùng sao ñoù laø toát, neân caát nhaø, neân gieo gioáng, neân thueâ ngöôøi laøm, neân caïo toùc cho con nít, neân caïo toùc, neân ñeå toùc. Maø neân noùi raèng, neân vaøo trong chuøa thaùp, cuùng döôøng Taêng Tyø-kheo thoï thöïc; moàng taùm, möôøi boán, möôøi laêm laø nhöõng ngaøy hieän bieán hoùall05. Tyø-kheo-ni kia ñem nhöõng kyõ thuaät cuûa theá tuïc ñeå daïy cho baïch y nhö vaäy, cho ñeán neân xuaát haønh ñi xa, noùi roõ raøng Ba-daät-ñeà, noùi khoâng roõ raøng, Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Neáu noùi, ñöøng höôùng ñeán thaùp cuûa Nhö Lai vaø Thanh vaên, ñaïi tieåu tieän, ñoå caùc ñoà raùc baån; cuõng ñöøng höôùng ñeán thaùp cuûa Nhö Lai vaø Thanh vaên duoãi chaân ngoài. Neáu muoán caøy caáy gieo troàng, xaây caát phoøng nhaø neân höôùng ñeán thaùp cuûa Nhö Lai, cho ñeán phaùp thoï thöïc, hoaëc noùi vui ñuøa noùi gaáp voäi, noùi moät mình, noùi trong moäng, muoán noùi vieäc naøy laïi noùi vieäc khaùc. Thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 171ll06 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû nöôùc Chaâu-na-hy-la. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo-ni bò ñuoåi maø khoâng ñi. Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: Taïi sao caùc coâ bò ñuoåi maø khoâng ñi? Tyø-kheo-ni baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naày taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: - Caùc coâ laøm ñieàu sai traùi, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Taïi sao coâ bò ñuoåi maø khoâng ñi? Duøng voâ soá phöông

tieän quôû traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø- kheo: - Tyø-kheo-ni naày laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naày. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi,

ll05. Nôi khaùc, goïi laø ngaøy - thaàn bieán ll06. Nguõ phaàn: ñieàu l72.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 557

goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, bò ñuoåi maø khoâng ñi, Ba-daät-ñeàll07. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Neáu Tyø-kheo-ni naøo bò ñuoåi maø khoâng ñi, Ba-daät-ñeà. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Bò ñuoåi ñi lieàn; hoaëc tuøy thuaän khoâng choáng traùi, haï yù saùm hoái, caàu giaûi yeát-ma ñuoåi; hoaëc bò beänh; hoaëc khoâng coù baïn ñeå cuøng ñi; hoaëc ñöôøng saù bò trôû ngaïi; hoaëc bò naïn giaëc, hoaëc thuù döõ, hoaëc nöôùc luït, hoaëc bò cöôøng löïc baét, hoaëc bò nhoát troùi, hoaëc maïng naïn, phaïm haïnh naïn, neân bò ñuoåi maø khoâng ñi. Thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 172ll08 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi. Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, coù Tyø-kheo-ni An AÅn, ñaïi trí tueä, hoûi nghóa caùc Tyø-kheo. Caùc vò Tyø-kheo bò hoûi, khoâng theå traû lôøi ñöôïc neân hoå theïn. Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch Tyø-kheo-ni An AÅn: Sao coâ yû coù trí tueä nhieàu, hoûi nghóa caùc Tyø-kheo, khieán quí vò khoâng theå traû lôøi ñöôïc, neân hoå theïn? Tyø-kheo-ni baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naày taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch Tyø-kheo-ni An AÅn: - Coâ laøm ñieàu sai traùi, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa- moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Sao coâ yû coù trí tueä nhieàu, hoûi nghóa caùc Tyø-kheo, khieán quí vò khoâng theå traû lôøi ñöôïc, neân hoå theïn? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø- kheo: - Tyø-kheo-ni naày laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naày. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi,

ll07. Nguõ phaàn, ibid, - … bò yeát-ma khu xuaát… ll08. Pali, Paêc. 95. Nguõ phaàn: ñieàu l86. Thaäp tuïng: ñieàu l58. Caên baûn: ñieàu l69.

558 BOÄ LUAÄT >

goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, hoûi nghóa kinh caùc Tyø-kheo, Ba-daät-ñeà. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo-ni ñeán ngaøy giaùo thoï khoâng bieát ñeán ai ñeå caàu giaùo thoï; nghi, khoâng bieát ñeán nôi naøo ñeå hoûi nghóa? Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau, muoán hoûi nghóa phaûi xin pheùp tröôùc, sau ñoù môùi hoûi. Töø nay neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni

naøo, muoán hoûi nghóa vôùi Tyø-kheo, khoâng xin pheùp tröôùc maø hoûi1109, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Tyø-kheo-ni naøo hoûi nghóa vôùi Tyø-kheo, khoâng xin pheùp maø hoûi; noùi roõ raøng, Ba-daät-ñeà. Noùi khoâng roõ raøng Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Tröôùc xin pheùp sau môùi hoûi; hoaëc ñaõ thöôøng hoûi; hoaëc quen thaân; hoaëc ngöôøi thaân haäu noùi: Coâ cöù hoûi ñi, toâi seõ xin pheùp giuøm coâ; hoaëc vò kia thoï giaùo vôùi vò naøy; hoaëc hai ngöôøi ñeàu ñeán thoï giaùo nôi ngöôøi khaùc; hoaëc ngöôøi kia hoûi ngöôøi naøy traû lôøi; hay hai ngöôøi cuøng tuïng hoaëc noùi cho vui, noùi voäi, noùi choã vaéng, noùi trong moäng, hay muoán noùi vieäc naày, nhaàm noùi vieäc khaùc. Thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 173 lll0 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo-ni, ngöôøi ôû tröôùc keû ñeán sau, ngöôøi ñeán sau keû ôû tröôùcllll. Muoán gaây phieàn phöùc ngöôøi kia, neân ñi kinh haønh, ñöùng, ngoài, naèm tröôùc maët ngöôøi kia. Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: Taïi sao, caùc coâ ngöôøi ôû tröôùc keû ñeán sau, tröôùc maët Tyø-kheo-ni muoán gaây

ll09. Thaäp tuïng: … chöa ñöôïc cho pheùp, maø hoûi Kinh, Luaät, Tì-ñaøm… lll0. Xem ñieàu 92 treân. llll. Tieân truï haäu chí, haäu chí tieân truï : mình ôû tröôùc, ngöôøi ñeán sau; hoaëc mình ñeán sau, ngöôøi ôû tröôùc (taïi moät truù xöù). Xem ñieàu 92 & cht. l44 & l45.

phieàn phöùc baèng caùch kinh haønh, ñöùng, ngoài, naèm? Tyø-kheo-ni baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naày taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: - Caùc coâ laøm ñieàu sai traùi, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Taïi sao, caùc coâ keû ôû tröôùc ngöôøi ñeán sau, tröôùc maët Tyø-kheo-ni khaùc muoán gaây phieàn phöùc baèng caùch ñi kinh haønh, ñöùng, ngoài, naèm? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø- kheo: - Tyø-kheo-ni naày laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naày. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, keû ôû tröôùc ngöôøi ñeán sau, ngöôøi ñeán sau keû ôû tröôùc, vì muoán gaây phieàn phöùc ngöôøi kia, ñi kinh haønh, ñöùng, ngoài, naèm tröôùc maët ngöôøi aáy, Ba-daät-ñeà. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi nhö vaäy. Coù Tyø-kheo-ni kia khoâng bieát (hoï) ôû tröôùc hay khoâng phaûi ôû tröôùc, (hoï) ñeán sau hay khoâng phaûi ñeán sau; sau môùi bieát, neân taùc saùm Ba-daät-ñeà, hoaëc nghi. Phaät daïy: - Khoâng bieát thì khoâng phaïm.

Töø nay trôû ñi neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, bieát keû ôû tröôùc ngöôøi ñeán sau, ngöôøi ñeán sau keû ôû tröôùc, vì muoán gaây phieàn phöùc vò kia, beøn ñi kinh haønh, ñöùng, ngoài, naèm tröôùc maët, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Tyø-kheo-ni naøo bieát keû ôû tröôùc ngöôøi ñeán sau, ngöôøi ñeán sau keû ôû tröôùc, vì muoán gaây phieàn vò kia, neân kinh haønh, ñöùng, ngoài, naèm tröôùc maët hoï, Ba-daät-ñeà. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Tröôùc khoâng bieát, hoaëc coù hoûi, hoaëc cho pheùp kinh haønh; hoaëc laø baäc Thöôïng toïa, hoaëc xem nhau kinh haønh, hoaëc muoán kinh haønh, hoaëc laø quen bieát, hoaëc ngöôøi quen bieát noùi: Coâ cöù kinh haønh. Toâi seõ noùi giuøm cho coâ; hoaëc bò beänh teù xuoáng, hoaëc bò

cöôøng löïc baét, hoaëc bò troùi coät, hoaëc maïng naïn, phaïm haïnh naïn. Thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 174 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, trong thaønh Xaù-veä coù moät vò Tyø-kheo-ni, noåi tieáng ñöôïc nhieàu ngöôøi bieát, qua ñôøi. Caùc Tyø-kheo-ni xaây thaùp trong Taêng-giaø-lam cuûa Tyø-kheo. Chö ni taäp trung nhöõng hoøn ñaù röûa chaân ôû moïi nôi cuûa ñaïi Taêng ñaäp ra ñeå xaây thaùp. Coù khaùch Tyø-kheo ñeán, vì khoâng bieát laø thaùp cuûa Tyø-kheo-ni, neân leã baùi. Caùc Tyø-kheo-ni nghe bieát, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, quôû traùch caùc Tyø-kheo-ni: Sao caùc coâ laïi xaây thaùp trong Taêng-giaø-lam cuûa ñaïi Taêng, khieán cho khaùch Tyø-kheo ñeán khoâng bieát neân leã baùi? Tyø-kheo-ni baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naày taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: - Caùc coâ laøm ñieàu sai traùi, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Taïi sao Tyø-kheo-ni laïi xaây thaùp trong Taêng-giaø-lam cuûa ñaïi Taêng, khieán cho khaùch Tyø-kheo khoâng bieát neân leã baùi? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø- kheo: - Tyø-kheo-ni naày laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naày. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, xaây thaùp trong Taêng-giaø-lam cuûa Tyø-kheo, Ba-daät-ñeà. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi nhö vaäy. Baáy giôø caùc Tyø-kheo-ni ñoái vôùi trong Taêng-giaø-lam cuõ, khoâng coù Tyø-kheo, neân hö haïi, muoán xaây thaùp, nhöng nghi. Phaät daïy: - Khoâng phaïm. Töø nay veà sau, neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, xaây thaùp trong Taêng-giaø-lam coù Tyø-kheo, Ba- daät-ñeà.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 56l

Caùc Tyø-kheo-ni laïi khoâng bieát coù Tyø-kheo hay khoâng coù Tyø-kheo neân hoaëc saùm Ba-daät-ñeà, hoaëc nghi. Phaät noùi: - Khoâng bieát thì khoâng phaïm. Töø nay, giôùi naøy neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, bieát Taêng-giaø-lam coù Tyø-kheo, maø xaây thaùp, Ba- daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Tyø-kheo-ni bieát coù Tyø-kheo trong Taêng-giaø-lam maø xaây thaùp, cöù theo moãi vieäc laáy ñaù röûa chaân, gaïch ngoùi, nhöõng loïn coû nhieàu hay ít; moãi moät thöù laø moät Ba-daät-ñeà. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Neáu tröôùc khoâng bieát, hoaëc Taêng-giaø-lam cuõ bò hö haïi; hay xaây thaùp tröôùc, Taêng-giaø-lam laäp sau thì khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 175lll2 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân cheá giôùi, khieán Tyø-kheo-ni duø laø moät traêm tuoåi maø thaáy Tyø-kheo môùi thoï giôùi, cuõng phaûi ñöùng daäy nghinh ñoùn, leã baùi, cung kính, hoûi chaøo, traûi toïa cuï môøi ngoài. Song coù caùc Tyø-kheo-ni kia khoâng ñöùng daäy nghinh ñoùn leã baùi, cung kính, hoûi chaøo. Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch caùc Tyø-kheo-ni: Ñöùc Theá Toân cheá giôùi, khieán Tyø-kheo-ni duø laø moät traêm tuoåi, nhöng khi thaáy Tyø- kheo môùi thoï giôùi, cuõng phaûi ñöùng daäy nghinh ñoùn cung kính, leã baùi, hoûi chaøo, traûi toïa cuï môøi ngoài. Sao caùc coâ khoâng ñöùng daäy nghinh ñoùn? Tyø-kheo-ni baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naày taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch caùc Tyø-kheo-ni: - Caùc coâ laøm ñieàu sai traùi, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Taïi sao caùc coâ thaáy Tyø-kheo môùi thoï giôùi khoâng ñöùng daäy nghinh ñoùn, leã baùi, cung kính, hoûi chaøo, traûi toïa cuï môøi ngoài, cho

lll2. Nguõ phaàn: ñieàu l79.

duø ñaõ moät traêm tuoåi? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø- kheo: - Tyø-kheo-ni naày laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naày. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, duø moät traêm tuoåi, thaáy Tyø-kheo môùi thoï giôùi maø khoâng ñöùng daäy nghinh ñoùn, cung kính leã baùi, hoûi chaøo, Ba-daät-ñeà. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi nhö vaäy. Coù vò nhaát toïa thöïc, khoâng aên thöùc aên laøm phaùp dö thöïclll>, hoaëc coù beänh, hay aên chöa ñuû no neân khoâng ñöùng daäy chaøo, nghi. Phaät daïy: - Töø nay veà sau cho pheùp noùi: “Saùm hoái Ñaïi ñöùc. Con coù nhaân duyeân nhö vaäy, nhö vaäy neân khoâng ñöùng daäy nghinh ñoùn Ñaïi ñöùc.” Töø nay neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, thaáy Tyø-kheo môùi thoï giôùi phaûi ñöùng daäy nghinh ñoùn,

cung kính leã baùi, hoûi chaøo môøi ngoài. Neáu khoâng laøm vaäy, töø coù nhaân duyeân, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Tyø-kheo-ni naøo thaáy Tyø-kheo khoâng ñöùng daäy, Ba-daät-ñeà. Töø nhaân duyeân. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Neáu ñöùng daäy nghinh ñoùn; hoaëc nhaát toïa thöïc, hoaëc khoâng aên thöùc aên laøm phaùp dö thöïc, hoaëc bò beänh, hay vì aên chöa ñuû no, noùi: Saùm hoái Ñaïi ñöùc, con coù nhaân duyeân nhö vaäy, nhö vaäy, neân khoâng ñöùng daäy nghinh ñoùn. Hoaëc bò beänh teù xuoáng ñaát, hoaëc bò cöôøng löïc baét, hoaëc maïng naïn, phaïm haïnh naïn. Thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 176 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo-ni maëc y uoán eùo thaân hình ñi, vì laøm ñeïp. Caùc cö só thaáy, cô hieàm: Caùc Tyø-kheo-ni naøy khoâng

lll>. Moät laàn ngoài aên, ñöùng daäy roài, khoâng aên laïi nöõa. Duø coù laøm pheùp dö thöïc. Xem Phaàn I, Ch. v. Ba-daät-ñeà >5.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 56>

bieát hoå theïn, phaïm vaøo phaïm haïnh. Beân ngoaøi töï xöng toâi bieát chaùnh phaùp. Nhöng nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Vì muoán laøm ñeïp, vöøa ñi, vöøa uoán eùo thaân hình nhö boïn daâm nöõ, taëc nöõ vaäy! Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: Sao caùc coâ vì muoán laøm ñeïp, vöøa ñi, vöøa uoán eùo thaân hình, gioáng nhö boïn daâm nöõ, taëc nöõ vaäy? Tyø-kheo-ni baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naày taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: - Caùc coâ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Taïi sao Tyø-kheo-ni, maø vì muoán laøm ñeïp, vöøa ñi, vöøa uoán eùo thaân hình? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø- kheo: - Tyø-kheo-ni naày laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naày. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, vì muoán laøm ñeïp maø vöøa ñi vöøa uoán eùo thaân hình, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Tyø-kheo-ni naøo, vì muoán laøm duyeân ñeïp, vöøa ñi, vöøa uoán eùo thaân hình, Ba-daät-ñeà. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Vì maéc phaûi chöùng beänh naøo ñoù, hoaëc vì bò ngöôøi ñaùnh phaûi traùnh neù, hoaëc bò voi döõ xoâng ñeán, hoaëc gaëp giaëc, hoaëc gaëp thuù döõ, hoaëc bò gai goác phaûi laáy tay ñôõ; hoaëc loäi qua nöôùc soâng, hay möông raõnh, vuõng buøn; hoaëc muoán cho y ñöôïc teà chænh, khoûi bò cao thaáp so le nhö voøi con voi hay laù caây ña-la; hoaëc xeáp thaønh laèn nhoû

nhaên nhoù neân phaûi xoay mình ngoù beân taû beân höõu. Thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 177 A. DUYEÂN KHÔÛI

564 BOÄ LUAÄT >

Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø thuoäc nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo-ni töï mình trang söùc chaûi toùc,lll4 thoa höông thôm vaøo mình, caùc cö só thaáy, cheâ cöôøi noùi: Chuùng ta laø phuï nöõ töï trang söùc thaân hình, chaûi toùc, thoa höông thôm vaøo ngöôøi. Caùc Tyø-kheo-ni naày maø cuõng laïi laøm nhö vaäy! Do ñoù, hoï sinh taâm khinh maïn khoâng cung kính. Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: Caùc coâ ñaõ xuaát gia, sao laïi trang söùc thaân hình nhö vaäy? Tyø-kheo-ni baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naày taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: - Caùc coâ laøm ñieàu sai traùi, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Nhoùm saùu Tyø-kheo-ni, caùc coâ ñaõ xuaát gia, sao laïi trang söùc thaân hình? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Caùc Tyø-kheo-ni naày laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naày. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, trang ñieåm, thoa höông thôm nhö phuï nöõ, Ba- daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Tyø-kheo-ni naøo, trang ñieåm thoa höông thôm vaøo mình nhö phuï nöõ, cöù tính moät chaám laø moät Ba-daät-ñeà. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Hoaëc coù chöùng beänh theá naøo ñoù; hoaëc cha meï maéc beänh, hay bò troùi nhoát, mình phaûi taém röûa chaûi toùc; hoaëc ngöôøi öu- baø-di tín taâm bò beänh, hay bò nhoát troùi, vì hoï taém röûa; hoaëc bò cöôøng löïc. Thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch.

lll4. Thaäp tuïng, caùc ñieàu l67-l72: töï mình vaø nhôø ngöôøi chaø ñaàu; töï mình vaø nhôø ngöôøi chaûi toùc; töï mình vaø nhôø ngöôøi beän toùc. Nguõ phaàn, ñieàu 20>: laøm eo nhoû; ñieàu 204: caùc hình thöùc trau chuoát thaân hình; ñieàu 207: ngaém nghía thaân mình; ñieàu 208: soi kieáng.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 565

ÑIEÀU 178 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, coù Tyø-kheo-ni Giaø-ca-chieân-ñaø-thaâu-na laø chò ruoät cuûa moät nöõ tu ngoaïi ñaïo. Tyø-kheo-ni kia sai em mình laø ngoaïi ñaïo xoa chaø höông thôm vaøo mình. Caùc cö só thaáy

cheâ cöôøi, noùi: Tyø-kheo-ni naày khoâng bieát hoå theïn, phaïm vaøo phaïm haïnh. Beân ngoaøi töï xöng toâi bieát chaùnh phaùp. Nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Sai em mình laø ngoaïi ñaïo xoa chaø höông thôm vaøo mình, gioáng nhö boïn daâm nöõ, taëc nöõ! Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, quôû traùch Tyø-kheo-ni Giaø-ca-chieân-ñaø-thaâu-na: Sao coâ laïi baûo em gaùi coâ laø ngoaïi ñaïo xoa chaø höông thôm vaøo mình? Tyø-kheo-ni baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naày taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch Tyø-kheo-ni Giaø-ca-chieân-ñaø-thaâu-na: - Coâ laøm ñieàu sai traùi, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa- moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm.Taïi sao Tyø-kheo-ni laïi baûo em gaùi mình laø ngoaïi ñaïo xoa chaø höông thôm vaøo mình? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø- kheo: - Caùc Tyø-kheo-ni naày laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naày. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp (778al) cöûu truï. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, sai nöõ ngoaïi ñaïo xoa chaø höông thôm vaøo mình, Ba-daät-ñeà. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Tyø-kheo-ni naøo, sai nöõ ngoaïi ñaïo thoa chaø höông thôm vaøo thaân, Ba-daät-ñeà. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Hoaëc maéc beänh theá naøo ñoù, hoaëc bò cöôøng löïc baét; thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch.

566 BOÄ LUAÄT >

PHAÀN 2: GIÔÙI PHAÙP CUÛA TYØ KHEO NI

Chöông V: NOÙI VEÀ 8 PHAÙP BA-LA-ÑEÀ ÑEÀ-XAÙ-NIlll5

ÑIEÀU 1 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø- ñaø taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo-ni xin vaùng söõalll6 ñeå aên. Caùc cö só thaáy, cô hieàm, noùi: Tyø-kheo naày khoâng bieát hoå theïn, caàu xin khoâng nhaøm chaùn. Beân ngoaøi töï xöng laø toâi bieát chaùnh phaùp. Nhöng Nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Xin vaùng söõa ñeå aên, nhö boïn taëc nöõ daâm nöõ khoâng khaùc! Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: Sao caùc coâ laïi xin vaùng söõa ñeå aên? Quôû traùch roài, Tyø-kheo-ni thieåu duïc lieàn baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naày taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo-ni: - Caùc coâ laøm ñieàu sai traùi, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Taïi sao Tyø-kheo-ni laïi xin vaùng söõa ñeå aên? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø- kheo: - Caùc Tyø-kheo-ni naày laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu,

laø nhöõng ngöôøi ñaàu tieân phaïm giôùi naày. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp cöûu truï.

lll5. Baûn Haùn khoâng ghi chöông. Chæ ghi chuù nhoû ôû cuoái thieân ba-daät ñeà: Ñaõ noùi xong l78 phaùp Ba-daät-ñeà. Baûn Vieät ñaët thaønh chöông rieâng bieät ñeå thoáng nhaát hình thöùc vôùi luaät tyø kheo. Thieân naøy coù 8 ñieàu, taát caû ñeàu bieät giôùi. Nguõ phaàn l4 (T22nl42l, tr.l00al6), phaàn ii, thieân thöù 5, - Ni luaät hoái quaù phaùp, 8 phaùp ba-la-ñeà ñeà-xaù-ni. Taêng kyø 40 (T22nl425, tr.544a08): taùm phaùp ñeà-xaù-ni. Thaäp tuïng 47 (T2>nl4>5, tr.>45a2>). Caên baûn ni 20 (T2>nl44>, tr.l0l6a27): Ñeä töù boä ba-la-ñeà ñeà-xaù-ni phaùp. Pali, Vin.iv. >46, Bhikkhunīvibhanga, - 5. Pātidesanīyakam. lll6. Haùn: toâ . Pali: sappi, thuïc toâ, toâ nhuõ, hay ñeà hoà. Giaûi thích: caùc loaïi toâ laøm töø söõa boø, söõa sôn döông, hay söõa traâu.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn 2 567

Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, xin vaùng söõa ñeå aên, phaïm phaùp ñaùng cheâ traùch phaûi saùm hoái. Neân ñeán caùc Tyø-kheo-ni khaùc noùi: “Thöa ñaïi tæ, toâi phaïm phaùp ñaùng cheâ traùch, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Nay ñeán ñaïi tæ xin saùm hoái.1117 “Ñaây goïi laø phaùp hoái quaù. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo-ni kieát giôùi nhö vaäy roài, coù vò nghi, khoâng daùm vì ngöôøi beänh xin, chính mình beänh cuõng khoâng daùm xin, ngöôøi khaùc vì mình xin cuõng khoâng daùm duøng. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau cho pheùp, mình beänh ñöôïc xin, vì ngöôøi beänh ñöôïc xin, ngöôøi khaùc vì mình xin ñöôïc duøng. Töø nay neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo-ni naøo, khoâng beänh maø xin vaùng söõa ñeå aên, phaïm phaùp ñaùng cheâ traùch phaûi saùm hoái. Neân ñeán caùc Tyø-kheo-ni khaùc noùi: “Thöa ñaïi tæ, toâi phaïm phaùp ñaùng cheâ traùch, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Nay toâi ñeán ñaïi tæ saùm hoái.” Goïi laø phaùp hoái quaù. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo-ni: nghóa nhö treân. Tyø-kheo-ni naøo, khoâng beänh maø xin vaùng söõa ñeå aên, moät mieáng nuoát laø moät ba-la-ñeà ñeà-xaù-ni. Tyø-kheo, Ñoät-kieát-la. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät-kieát- la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Vì mình coù beänh, vì ngöôøi beänh maø xin, hoaëc ngöôøi khaùc vì mình xin, hay mình vì ngöôøi khaùc xin, hoaëc khoâng xin maø ñöôïc. Thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi; si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch. ÑIEÀU 2 ÑIEÀU 8 2. Xin daàu, >. Xin maät, 4. Xin ñöôøng mía, 5. Xin söõa, 6. Xin söõa ñaëc, 7. Xin caù, 8. Xin thòt; cuõng nhö xin vaùng söõa khoâng khaùclll8. Boán giôùi treân cuûa Tyø-kheo, Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Boán giôùi döôùi, Tyø-kheo Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa- di-ni, Ñoät-kieát-la. ----------

lll7. Pali: gārayham dhammam āpajjim asappāyam pātidesanīyam, phaïm phaùp ñaùng bò cheâ traùch, khoâng thích ñaùng, caàn phaûi phaùt loà. lll8. Xin 8 thöù, Töù phaàn, Nguõ phaàn, Taêng kyø: toâ, du, maät, thaïch maät, nhuõ, laïc, ngö, nhuïc . Thaäp tuïng: nhuõ, laïc sinh toâ, thuïc toâ, du, ngö, nhuïc boâ Pali: sappi, dadhi, tela,

madhu, phānita, maccha, mamsa, khīra.

CHÖÔNG VI: NOÙI VEÀ 100 PHAÙP CHUÙNG HOÏC

CHÖÔNG VII: NOÙI VEÀ 7 PHAÙP DIEÄT TRAÙNH Chuùng hoïc giôùi, cuøng ñaïi Taêng khoâng khaùc. Neân khoâng cheùp ra.lll9

lll9. Heát quyeån >0.

LINH SÔN PHAÙP BAÛO ÑAÏI TAÏNG KINH TAÄP 73

LUAÄT TÖÙ PHAÀN SOÁ 1428 (PHAÀN 3)

HOÄI VAÊN HOÙA GIAÙO DUÏC LINH SÔN ÑAØI BAÉC XUAÁT BAÛN

LUAÄT TÖÙ PHAÀN PHAÀN 3: NEÂU DAÃN CAÙC VIEÄC: THOÏ GIÔÙI, THUYEÁT GIÔÙI, AN CÖ, TÖÏ TÖÙ, DA THUOÄC, Y, THUOÁC v.v…

Chöông I: THOÏ GIÔÙIll20

I. THÍCH THÒ THEÁ PHOÅ Toâi töøng nghe chuyeän ñöôïc keå nhö vaày: Töø xa xöa veà tröôùc, coù vò Vua ñaàu tieân xuaát hieän trong ñôøi, teân laø Ñaïi Nhaân, ñöôïc ñaïi chuùng suy cöû.ll2l Nhaø Vua coù thaùi töû teân laø Thieän Vöông. Thieän Vöông coù thaùi töû teân laø Laâu-di. Vua Laâu-di coù con teân laø Traill22. Trai vöông coù con teân laø Ñaûnh Sinhll2>. Vua Ñaûnh Sinh coù con teân laø Giaù-la. Vua Giaù-la coù con teân laø Baït-giaù-la. Vua Baït-giaù-la coù con teân laø Vi. Vua Vi coù con teân laø Vi-laân-ñaø-la. Vua Vi-laân-ñaø-la coù con teân laø Beà-heâ-leâ-töù. Vua Beà-heâ-leâ-töù coù con teân laø Xaù-ca-ñaø. Vua Xaù-ca-ñaø coù con teân laø Laâu-chi. Vua Laâu-chi coù con teân laø Tu-laâu-chi. Vua Tu-laâu-chi coù con teân laø Ba-la-na. Vua Ba-la-na coù con teân laø Ma-

ll20. Trong baûn Haùn, Chöông V cuûa phaàn II. ll2l. Tröôøng A-haøm 6, kinh soá 5 “Tieåu duyeân” (T0ln0l tr.>8b2l): “Baáy giôø ñaïi chuùng suy cöû moät ngöôøi, ñeå giaûi quyeát nhöõng tranh chaáp; goïi laø Bình ñaúng chuû .” Cf. Trung A-haøm >9, kinh l54 “Baø-la-baø-ñöôøng”. Paêli, D. 27. Aggañña (D.iii.92): nhaân daân suy cöû moät ngöôøi phaân xöû, goïi laø Mahāsammato. Hoï goïi ngöôøi naøy laø raâjaâ (vua). Ñoù laø vò Vua toái sô xuaát hieän trong theá gian. ll22. Caùc baûn ñeàu ñoïc laø Teà . Nhöng nguyeân teân tieáng Phaïn laø Upoadha, neân phaûi ñoïc laø Trai . ll2>. Danh saùch caùc vò Vua ñaàu, keå theo Mahāvastu (tr.289): Vua Mahaâsammata (Ñaïi Nhaân), Kaly āna (Thieän), Upoadha (Trai), M āndhāta (Ñaûnh Sinh). Keå xuoáng xa nöõa, Vua Ikśvāku (YÙ-sö-ma). Ik śvāku (Pali: Okkāka) laø oâng toå cuûa gioøng hoï Thích. Xuoáng nöõa, laø Sihahanu (Sö Töû Giaùp). OÂng naøy coù boán ngöôøi con trai. Caû laø Śuddhodana (Duyeät-ñaàu-ñaøn) sinh Boà-taùt sau thaønh Phaät.

572 BOÄ LUAÄT >

ha-ba-la-na. Vua Ma-ha- ba-la-na coù con teân laø Quyù-xaù. Vua Quyù-xaù coù con teân laø Ma-ha-quyù-xaù. Vua Ma-ha-quyù-xaù coù con teân laø Thieän Hieän. Vua Thieän Hieän coù con teân laø Ñaïi Thieän Hieän. Vua Ñaïi Thieän Hieän coù con teân laø Voâ Öu.ll24 Vua Voâ Öu coù con teân laø Quang Minh. Vua Quang Minh coù con

teân laø Leâ-na. Vua Leâ-na coù con teân laø Di-la. Vua Di-la coù con teân laø Maït-la. Vua Maït-la coù con teân laø Tinh Taán Löïc. Vua Tinh Taán Löïc coù con teân laø Lao-xa. Vua Lao-xa coù con teân laø Thaäp Xa. Vua Thaäp Xa coù con teân laø Baùch Xa. Vua Baùch Xa coù con teân laø Kieân Cung. Vua Kieân Cung coù con teân laø Thaäp Cung. Vua Thaäp Cung coù con teân laø Baùch Cung. Vua Baùch Cung coù con teân laø Naêng Sö Töû. Vua Naêng Sö Töû coù con teân laø Chaân-xaø. Töø Vua Chaân-xaø theo thöù töï veà sau coù möôøi chuûng toäc Chuyeån luaân thaùnh vöông: l. Giaø-naâu-chi. 2. Ña-laâu-tyø-ñeá. >. A-thaáp-tyø. 4. Caøn-ñaø-la. 5. Giaø-laêng-ca. 6. Chieâm-tyø. 7. Caâu-la-baø. 8. Baùt-xaø-la. 9. Di-taát-leâ. l0. YÙ-sö-ma. Giaø-naâu-chi theo thöù töï töông thöøa coù naêm Vua. Ña-laâu-tyø-ñeá theo thöù töï coù naêm Vua. A-thaáp-tyø coù baûy Vua. Caøn-ñaø-la coù taùm Vua. Giaø-laêng-ca coù chín Vua. Chieâm-tyø coù möôøi boán Vua. Caâu-la-baø coù ba möôi moát Vua. Baùt-xaø-la coù ba möôi hai Vua. Di-taát-leâ, theo thöù töï coù taùm möôi boán ngaøn Vua. Vua YÙ-sö-ma, theo thöù töï coù moät traêm Vua. Töø Vua YÙ-sö-ma veà sau coù nhaø Vua teân laø Ñaïi Thieän Sinh. Vua Ñaïi Thieän Sinh coù con teân laø YÙ-sö-ma. Vua YÙ-sö-ma coù con teân laø Öu-la-ñaø. Öu-la-ñaø coù con teân laø Cuø-la. Cuø-la coù con teân laø Ni-phuø-la. Ni-phuø-la coù con teân laø Sö Töû Giaùpll25. Sö Töû Giaùp coù con teân laø Duyeät-ñaàu-ñaøn. Duyeät-ñaàu-ñaøn coù con teân laø Boà-taùt. Boà-taùt coù con teân laø La-haàu-la. II. TRUYEÄN ÑÖÙC THÍCH TOÂN 1. Xuaát gia vaø thaønh ñaïo i. Vöông töû hoï Thích Boà-taùt laø con nhaø hoï Thích, beân caïnh Tuyeát sôn, quoác giôùi phía baéc; thuoäc doøng doõi haøo quyù, cha meï chaân chaùnh, caùc töôùng ñaày ñuû. Khi vöøa môùi sinh, caùc thaày töôùng Baø-la-moân ñeàu ñeán xem töôùng. Hoï luaän ñoaùn: Ñaïi vöông, haøi nhi ñaây coù ñaày ñuû ba möôi hai töôùng cuûa ñaïi nhaân. Ngöôøi coù töôùng naøy seõ höôùng ñeán hai con ñöôøng, chaéc chaén khoâng sai. Moät laø, neáu khoâng xuaát gia, seõ laø Vua Saùt-lôïi Quaùn ñaûnhll26 Chuyeån

1124. Vöông thoáng töø Vua Ñaûnh Sinh trôû xuoáng, keå theo tö lieäu Pāli (Mhv. ii): Mandhātā, Cara- ka, Upacara, Cetīya, Mucala, Mahāmucala, Mucalinda, Sāgara, Sāgaradeva, Bharata, Angīrasa, Ruci, Suruci, Patāpa, Mahāpatāpa, Panāda, Mahāpanāda, Sudassana, Neru. 1125. Pali: Sīhahanu; Mhv. ii. 15, Dpv. ii. 44, con trai cuûa Jayasena. ll26. Nguyeân Haùn: Saùt-lôïi thuyû nghieâu ñaûnh , vua doøng Saùt-lôïi ñöôïc truyeàn ngoâi. Sau ñoù, neáu baûy baùu xuaát hieän vaø chinh phuïc ñöôïc caû boán chaâu thieân haï, baáy giôø thaønh Chuyeån luaân

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 57>

luaân thaùnh vöông, coù khaû naêng chinh phuïc taát caû, laøm chuû boán thieân haï, ñöôïc goïi laø Phaùp vöôngll27, vì chuùng sinh maø laøm vò Töï taïill28, ñaày ñuû baûy moùn baùu. Baûy moùn baùu laø: l. Luaân baûo, 2. Töôïng baûo, >. Maõ baûo, 4. Chaâu baûo, 5. Ngoïc nöõ baûo, 6. Chuû taøng thaàn baûo, 7. Ñieån binh baûo. Thaùi töû coù ñaày ñuû moät ngaøn ngöôøi con huøng maõnh, duõng kieän coù khaû naêng ñaåy lui taát caû quaân ñòch treân laõnh thoå, khoâng caàn duøng ñao tröôïng, töï xöû duïng söùc cuûa mình, baèng chaùnh phaùp cai trò giaùo hoùa, khoâng heà coù söï sôï haõi khi haønh vöông söï. Nhaø Vua thi haønh moïi vieäc moät caùch töï taïi, khoâng heà

khieáp nhöôïc. Hai laø, neáu Thaùi töû xuaát gia, soáng khoâng gia ñình, thì seõ thaønh baäc Voâ thöôïng Chaùnh chaân, Ñaúng chaùnh giaùc, Minh haïnh tuùc, Thieän Theä, Theá gian giaûi, Voâ thöôïng só, Ñieàu ngöï tröôïng phu, Thieân nhaân sö, Phaät, Theá Toân. Ngaøi, ôû giöõa caùc chuùng hoäi cuûa Ma, cuûa Phaïm, cuûa Sa-moân, Baø-la-moân, chuùng hoäi chö thieân vaø loaøi ngöôøi, ñaõ töï thaân chöùng ngoä, töï thaân an laïc, roài vì chuùng sinh noùi phaùp; phaùp aáy, khoaûng ñaàu, khoaûng giöõa vaø khoaûng cuoái ñeàu thieän xaûo, coù ñuû nghóa vaø vò, vôùi phaïm haïnh ñöôïc hieån hieän. Baáy giôø, Vua nöôùc Ma-kieät laø Bình-sall29 lo ngaïi caùc nöôùc ôû bieân giôùi; sai ngöôøi thaùm saùt khaép nôi. Nhaø Vua nghe quaân thaùm saùt taâu raèng, döôùi chaân Tuyeát sôn, quoác giôùi phía baéc, coù moät ngöôøi con trai doøng hoï Thích, doøng doõi haøo quyù, cha meï chaân chaùnh, coù ñuû ba möôi hai töôùng ñaïi nhaân. Caùc thaày xem töôùng noùi nhö treân. Baáy giôø, quaân thaùm saùt ñeán taâu vôùi Vua: - Ñaïi vöông neân bieát, döôùi chaân Tuyeát sôn, quoác giôùi phía baéc, coù moät ngöôøi con trai doøng hoï Thích, doøng doõi haøo quyù, cha meï chaân chaùnh, coù ñuû ba möôi hai töôùng ñaïi nhaân, nhö treân ñaõ noùi. Nay nhaø Vua neân tìm caùch tröø khöû ngöôøi kia ñi. Neáu khoâng, sôï sau naøy seõ gaây haïi cho Vua. Vieäc maát nöôùc, maát ñaát, seõ do töø ñaây phaùt sinh. Vua noùi: - Laøm theá naøo maø tröø khöû ñöôïc! Neáu vò kia khoâng xuaát gia, seõ laø vua Saùt-lôïi quaùn ñaûnh, laøm Chuyeån luaân thaùnh vöông, coù ñuû baûy baùu, thoáng laõnh boán thieân haï, laø baäc Töï taïi, khoâng heà khieáp nhöôïc. Ta seõ laø thaàn thuoäc phuïc meänh. Neáu vò aáy xuaát gia hoïc Ñaïo, chaéc thaønh baäc Voâ thöôïng Chí chaân, Ñaúng chaùnh giaùc, noùi phaùp cho moïi ngöôøi; phaùp aáy, vöông. Xem Tröôøng A-haøm 7, kinh 6 “Chuyeån luaân vöông tu haønh”; Trung A-haøm l5, kinh 70 “Chuyeån luaân vöông”; Paâli, D. 26. Cakkavatti. ll27. Phaùp Vöông , vì “Sau khi chinh phuïc, Vua cai trò baèng Phaùp, khoâng baèng ñao kieám” (adattena asatthena dhammena abhivijiya ajjhāvasi; D. 26, iii. 59). ll28. Töï Taïi . Pali: Issara (Skt. Īśvara), oâng chuû, hay vò Chuùa teå. Thöôøng duøng ñeå goïi Thöôïng ñeá, töùc Thieân Chuùa. ll29. Ma-kieät vöông Bình-sa ; Pāli: rājā Māgadho Seniyo Bimbisāro

574 BOÄ LUAÄT >

khoaûng ñaàu, khoaûng giöõa vaø khoaûng cuoái, ñeàu thieän xaûo. Ta seõ laøm ñeä töû cuûa vò aáy. Theo thôøi gian Boà-taùt khoân lôùn, caùc caên ñaày ñuû. Töø choã nhaøn tònh, Ngaøi suy nghó: Nay, Ta xeùt thaáy theá gian naøy thaät laø khoå naõo. Coù sinh, coù giaø, coù beänh, coù cheát. Cheát ñaây sinh kia. Do thaân naøy maø bieân teá cuûa khoå khoâng ñöôïc chaám döùt. Laøm theá naøo ñeå chaám döùt caùi thaân khoå naøy? ii. Xuaát gia taàm ñaïo Baáy giôø, Boà-taùt vöøa tuoåi thanh xuaân, ñaàu toùc ñen möôùt, töôùng maïo thuø ñaëc, ñang thôøi thònh traùng, maø taâm khoâng ham muoán duïc laïc. Cha meï saàu öu khoùc loùc, khoâng muoán ñeå Boà-taùt xuaát gia hoïc ñaïo. Roài thì, Boà-taùt cöôõng yù cha meï, töï mình caïo boû raâu toùc, khoaùc aùo ca-sa, töø boû gia ñình ñeå soáng khoâng gia ñình. Boà-taùt du haønh, daàn daø ñi töø bieân giôùi nöôùc Ma-kieät ñeán thaønh La-duyeät.ll>0 Nghæ ñeâm taïi nuùi kiall>l. Saùng sôùm tinh söông, Ngaøi khoaùc ca-sa, böng baùt, vaøo thaønh La- duyeät khaát thöïc. Töôùng maïo cöïc kyø ñeïp ñeõ. Co duoãi, cuùi ngöôùc,

böôùc ñi ung dung, nhìn thaúng tröôùc maø ñi tôùi, khoâng lieác ngoù hai beân. Khi aáy, Vua Ma-kieät ôû treân laàu cao, caùc ñaïi thaàn vaây quanh tröôùc sau. Vua töø xa nhìn thaáy Boà-taùt vaøo thaønh khaát thöïc. Co duoãi, cuùi ngöôùc, böôùc ñi ung dung, nhìn thaúng tröôùc maø ñi tôùi, khoâng lieác ngoù hai beân. Thaáy vaäy, nhaø Vua noùi baøi keä khen ngôïi cho caùc ñaïi thaàn nghe: Caùc ngöôi xem ngöôøi kia Cöû chæ Thaùnh tuyeät vôøi Töôùng haûo thaät trang nghieâm Chaúng phaûi haøng haï tieän. Nhìn thaúng, khoâng lieác ngoù Tröïc chæ tieán böôùc leân Vua lieàn sai ngöôøi hoûi Tyø-kheo muoán ñi ñaâu? Ngöôøi söù ñöôïc Vua sai Theo sau chaân Tyø-kheo Xem Tyø-kheo ñeán ñaâu Nghæ ñeâm ôû choã naøo? Xin xong khaép moïi nhaø Caùc caên ñònh, traàm tónh Baùt côm nhanh choùng ñaày

ll>0. La-duyeät thaønh , thuû phuû nöôùc Ma-kieät-ñaø. ll>l. Baûn Cao ly: chæ tuùc . Toáng-Nguyeân-Minh: sôn tuùc

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 575

YÙ chí thöôøng vui töôi.
Sau khi khaát thöïc xong
Thaùnh lieàn ra khoûi thaønh
Treân nuùi Ban-traø-baø1132
Seõ taïm nghæ nôi ñaây.
Bieát choã Tyø-kheo nghæ
Moät ngöôøi ôû laïi ñoù
Moät ngöôøi trôû veà taâu
Ñeå nhaø Vua bieát roõ.
Tyø-kheo hieän nghæ ñeâm
Taïi nuùi Ban-traø-baø
Naèm ngoài nhö sö töû
Nhö coïp taïi röøng saâu.
Vua nghe söù thaàn taâu
Leänh trang hoaøng coã voi
Cuøng quaân haàu tuøy tuøng
Ñoàng ñeán leã Boà-taùt.
Khi ñeán hoûi chaøo xong
Roài ngoài qua moät beân
Sau khi chaøo hoûi roài
Vua laïi noùi nhö sau:
- Xem Ngaøi ñang traùng thònh
Caùc haønh raát thanh tònh
Leõ ñaùng ngöï ñaïi xa
Quaàn thaàn haàu giaù nghieâm
Töôùng maïo raát ñoan chaùnh

Taát sinh doøng Saùt-lôïi?
- Nay toâi traû lôøi ngaøi
Xin noùi queâ höông mình
Nay phía Baéc nuùi Tuyeát
Coù nöôùc Ñaïi vöông trò.
Nay ôû Baéc tuyeát sôn
Hoï cha goïi laø Nhaät 1133
Sinh xöù laø Thích-ca
ll>2. Ban-traø-baø . P āli: Pattava, ngoïn ñoài gaàn thaønh Rājagaha (Vöông-xaù hay La-duyeät). ll>>. Nhaät . Pāli: Ādicca. Teân chæ hoï cuûa boä toäc Thích ca. Do ñoù, Phaät cuõng ñöôïc goïi laø ñaáng Nhaät Toân, hay Nhaät Thaân, baø con cuûa Maët Trôøi (Pāli: Ādiccabanhddhu).

576 BOÄ LUAÄT >

Taøi baûo, kyõ thuaät ñuû. Cha meï ñeàu chaân chaùnh Boû nhaø, taàm hoïc ñaïo Khoâng öa choán nguõ duïc Xem duïc nhieàu khoå naõo. Ly duïc thöôøng an oån Tìm caàu choã dieät duïc Laø taâm yù cuûa toâi. Baáy giôø, nhaø Vua noùi vôùi Thaùi töû: - Nay ngaøi haõy ôû laïi ñaây. Toâi seõ chia cho phaân nöûa nöôùc. Boà-taùt traû lôøi: - Toâi khoâng theå nghe theo lôøi ñoù ñöôïc. Nhaø Vua laïi noùi: - Ngaøi coù theå laøm Ñaïi vöông. Nay toâi cho ngaøi troïn nöôùc vaø taát caû nhöõng sôû höõu. Toâi dôû luoân caû vöông mieän baùu naøy taëng ngaøi. Ngaøi ôû ngoâi vöông vò ñeå trò vì. Toâi seõ laøm thaàn haï. Boà-taùt traû lôøi: - Toâi boû ngoâi vò Chuyeån luaân vöông ñeå xuaát gia hoïc ñaïo, ñaâu coù theå ham ngoâi vò Vua nôi bieân quoác maø soáng ôû theá tuïc. Naøy Vua neân bieát, cuõng nhö coù ngöôøi ñaõ töøng thaáy nöôùc trong ñaïi haûi, sau thaáy nöôùc trong vuõng chaân traâu, ñaâu coù theå sinh taâm nhieãm tröôùc. Vieäc naøy cuõng nhö vaäy. Toâi haù laïi boû ngoâi Chuyeån luaân vöông ñeå nhaän ngoâi vò tieåu vöông chö haàull>4. Vieäc naøy khoâng thaønh vaäy! Baáy giôø, nhaø Vua thöa: - Neáu ngöôøi thaønh Voâ thöôïng ñaïo, thì ñeán thaønh La-duyeät naøy tröôùc, ñeå toâi ñöôïc thaêm. Boà-taùt traû lôøi: - Ñöôïc. Nhaø Vua lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy kính leã saùt chaân Boà-taùt, nhieãu ba voøng, roài caùo lui. Baáy giôø, coù ngöôøi teân laø A-lam-ca-lamll>5 laø baäc thaày trong moïi ngöôøi, daïy cho caùc ñeä töû moân thieàn ñònh voâ sôû höõu xöùll>6. Boà-taùt ñeán choã cuûa A-lam-ca-lam thöa hoûi: - Ngaøi daïy caùc ñeä töû baèng nhöõng phaùp gì, khieán cho hoï chöùng ll>4. Tuùc taùn tieåu vöông (vua raûi thoùc), chæ vua nhoû, chö haàu. 1135. A-lam-ca- Pāli: Ānāra-Kālāma. ll>6. Nguyeân trong baûn: baát duïng xöù ñònh . Baäc thöù ba trong boán Voâ saéc ñònh. Xem, Trung A-haøm 56, kinh 204 “La-ma” (T0ln26 tr.776b08). (Pāli: ākiñcaññāyatana) Cf. Pāli, M. 64. Ariyapariyesana (i. l60).

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 577

ñaéc? A-lam-ca-lam traû lôøi: - Naøy Cuø-ñaøm, toâi noùi cho caùc ñeä töû veà ñònh voâ sôû höõu, khieán cho hoï chöùng ñaéc. Baáy giôø, Boà-taùt lieàn nghó: Ñaâu phaûi chæ coù A-lam-ca-lam coù loøng tin, maø nay Ta cuõng coù loøng tin. Ñaâu phaûi chæ

coù A-lam-ca-lam coù tinh taán, maø Ta cuõng coù tinh taán. Ñaâu phaûi chæ coù A-lam-ca-lam coù trí tueä, maø nay Ta cuõng coù trí tueä. Nay, A-lam-ca-lam baèng phaùp naøy maø chöùng ñaéc, Ta haù khoâng tònh toïa tö duy, baèng trí tueä, maø chöùng ñaéc. Nay, Ta caàn sieâng naêng tinh taán ñeå chöùng phaùp naøy. Boà-taùt lieàn noå löïc tinh taán, khoâng bao laâu, chöùng ñaéc phaùp naøy. Khi Boà-taùt chöùng ñaéc roài, ñeán choã A-lam-ca-lam noùi: - Ngaøi chæ chöùng phaùp voâ sôû höõu ñònh naøy vaø noùi cho ngöôøi phaûi khoâng? A-lam-ca-lam traû lôøi: - Toâi chæ coù phaùp naøy. Ngoaøi ra khoâng coù phaùp naøo nöõa. Boà-taùt noùi: - Toâi cuõng ñaõ chöùng phaùp voâ sôû höõu ñònh naøy. Nhöng khoâng noùi cho ngöôøi khaùc. A-lam-ca-lam hoûi: - Cuø-ñaøm, thaät söï ngöôøi ñaõ chöùng voâ sôû höõu ñònh naøy nhöng khoâng noùi cho ngöôøi chaêng? Toâi cuõng chöùng voâ sôû höõu ñònh naøy nhöng toâi maø noùi cho ngöôøi khaùc. Cuø-ñaøm, nhöõng gì toâi bieát thì ngöôøi cuõng bieát. Nhöõng gì ngöôøi bieát thì toâi cuõng bieát. Ngöôøi nhö toâi. Toâi nhö ngöôøi. Naøy Cuø-ñaøm, ngöôøi coù theå cuøng toâi lo Taêng söïll>7 chaêng? Baáy giôø, A-lam-ca-lam sinh loøng hoan hæ, cung kính thöøa söï Boà- taùt, coi ngang haøng vôùi mình. Roài thì, Boà-taùt laïi nghó: Loaïi thieàn ñònh voâ sôû höõu naøy khoâng phaûi laø phaùp tòch dieät, khoâng ly duïc, chaúng phaûi laø dieät taän, chaúng phaûi laø tòch tónh, chaúng theå thaønh Ñaúng chaùnh giaùc, chaúng phaûi laø Sa-moân, chaúng phaûi laø nôi chöùng ñaéc Nieát-baøn. Ta khoâng thích phaùp naøy. Boà-taùt beøn boû A-lam-ca-lam ra ñi ñeå caàu phaùp cao sieâu hôn. Baáy giôø, coù Uaát-ñaàu-lam Töûll>8 laø böïc thaày ñöùng ñaàu ôû trong ñaïi chuùng. Vò naøy sau khi thaày maïng chung, daïy caùc ñeä töû cuûa thaày veà loaïi

ll>7. Taêng, ñaây chæ chuùng ñeä töû cuûa A-lam-ca-lam. ll>8. Uaát-ñaàu-lam Töû . Xem Trung A-haøm 56, ibd. T0ln26 tr.776c06. P āli: Udako Rāmaputto,, M. 26, ibid.

578 BOÄ LUAÄT >

thieàn ñònh phi töôûng phi phi töôûng xöù.ll>9 Boà-taùt ñeán choã Uaát-ñaàu-lam Töû thöa hoûi: - Thaày cuûa Ngaøi daïy ñeä töû baèng nhöõng phaùp gì? Uaát-ñaàu-lam Töû traû lôøi: - Thaày cuûa toâi daïy caùc ñeä töû moân thieàn ñònh phi töôûng phi phi töôûng xöù. Boà-taùt nghó: Ñaâu phaûi chæ Uaát-ñaàu-lam Töû coù loøng tin maø ta cuõng coù loøng tin. Ñaâu phaûi chæ Uaát-ñaàu-lam Töû coù tinh taán maø ta cuõng coù tinh taán. Ñaâu phaûi chæ Uaát-ñaàu-lam Töû coù trí tueä maø ta cuõng coù trí tueä. Ñaâu phaûi chæ Uaát-ñaàu-lam Töû chöùng phaùp naøy maø vì ngöôøi noùi. Ta haù khoâng theå chöùng phaùp naøy. Nay Ta coù theå noå löïc tinh taán ñeå chöùng phaùp naøy. Boà-taùt lieàn noå löïc tinh taán, khoâng bao laâu chöùng ñöôïc phaùp naøy. Baáy giôø, Boà-taùt ñeán choã Uaát-ñaàu-lam Töû hoûi: - Ngaøi chæ coù moân thieàn ñònh phi töôûng phi phi töôûng xöù naøy, hay coøn coù phaùp naøo nöõa? Uaát-ñaàu-lam Töû traû lôøi: - Cuø-ñaøm, toâi chæ coù phaùp naøy. Ngoaøi ra khoâng coù phaùp naøo nöõa. Boà-taùt hoûi: - Nay, toâi cuõng ñaõ chöùng ñònh phi töôûng phi phi töôûng xöù naøy. Uaát-ñaàu-lam Töû noùi: - Ngöôøi thaät söï coù ñònh phi töôûng phi phi töôûng naày roài chaêng? Thaày cuûa Uaát-ñaàu-lam Töû toâi cuõng ñaõ chöùng nghieäm ñònh phi töôûng phi phi töôûng xöù naøy. Nhöõng gì Thaày cuûa toâi

bieát thì nay ngöôøi cuõng bieát. Nhöõng gì ngöôøi bieát thì Uaát-ñaàu-lam Töû cuõng bieát. Ngöôøi gioáng nhö Uaát-ñaàu-lam Töû, Uaát-ñaàu-lam Töû cuõng gioáng nhö ngöôøi. Naày Cuø-ñaøm, nay ngöôøi haõy cuøng toâi troâng coi Taêng söï naøy. Baáy giôø, Uaát-ñaàu-lam Töû phaùt taâm hoan hyû, thöøa söï Boà-taùt, toân leân baäc Thaày ñeå thôø kính. Baáy giôø, Boà-taùt laïi nghó: Ta quaùn saùt ñònh phi töôûng phi phi töôûng xöù naøy chaúng phaûi laø phaùp tòch dieät, khoâng ly duïc, chaúng phaûi laø dieät taän, chaúng phaûi laø tòch tónh, chaúng theå thaønh Ñaúng chaùnh giaùc, chaúng phaûi laø Sa-moân, chaúng phaûi laø nôi chöùng ñaéc Nieát- baøn. Ta khoâng thích phaùp naøy. Boà-taùt boû Uaát-ñaàu-lam Töû ra ñi ñeå tìm caàu phaùp cao sieâu hôn. Phaùp thuø thaéng maø Boà-taùt tìm caàu, ñoù laø phaùp tòch tónh toái thöôïngll40.

ll>9. Trong baûn: höõu töôûng voâ töôûng . Baäc thöù tö trong boán Voâ saéc ñònh. Pali: Nevasaññānāsaññāyatana ll40. Haùn: voâ thöôïng höu töùc phaùp . Xem, Trung A-haøm 56, ñaõ daãn: voâ thöôïng an

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 579

iii. Saùu naêm khoå haïnh Boà-taùt töø ranh giôùi Ma-kieät du hoùa veà phöông nam, ñeán nuùi Töôïng ñaàu , trong thoân Ñaïi töôùng, ôû Uaát-tì-lall42. Nôi ñoù, coù moät vuøng ñaát ll4l

saïch seõ, baèng phaúng, xinh ñeïp, khaû aùi; coû xanh non meàm maïi ñeàu xoay veà phía höõu; ao taém trong maùt meû, nöôùc saïch seõ; vöôøn röøng raäm raïp bao quanh; thoân xoùm daân cö ôû xung quanh ñoâng ñaûo. Thaáy vaäy, Boà-taùt nghó: Thieän nam töû naøo muoán tìm caàu nôi ñoaïn tröø keát söû, ñaây laø choã toát. Nay ta tìm caàu nôi ñoaïn tröø keát söû, ñaây chính laø choã ta muoán. Nay ta coù theå ngoài nôi ñaây ñeå ñoaïn keát söû. Baáy giôø coù naêm ngöôøi ñi theo Boà-taùt töï nghó: Neáu Boà-taùt thaønh ñaïo thì seõ noùi phaùp cho chuùng ta. Baáy giôø, Uaát-beà-la coù boán ngöôøi con gaùi: moät teân laø Baø-la, hai teân laø Uaát-baø-la, ba teân laø Toân-ñaø-la, boán teân laø Kim-baø-giaø-la ñeàu ñeå yù vaøo Boà-taùt, töï nghó: Neáu Boà-taùt xuaát gia hoïc ñaïo chuùng ta seõ laøm ñeä töû. Neáu Boà-taùt khoâng xuaát gia hoïc ñaïo, ôû taïi gia theo theá tuïc thì chuùng ta seõ laø theâ thieáp. ÔÛ ñaây, Boà-taùt khoå haïnh saùu naêm, nhöng vaãn khoâng chöùng ñöôïc phaùp thuø thaéng cuûa Thaùnh trí taêng thöôïng. Roài Boà-taùt nhôù laïi. Xöa kia, nôi bôø ruoäng, choã phuï vöông haï ñieàn, ngaøi ngoài döôùi boùng caây Dieâm- phuø, vôùi söï ly duïc, ly phaùp aùc baát thieän, coù giaùc coù quaùn, coù hyû laïc phaùt sinh do vieãn lyll4>, ngaøi chöùng nghieäm vaø an truù Sô thieàn. Boà-taùt laïi nghó: Coù con ñöôøng naøo ñeå töø ñoù ñaït ñöôïc döùt saïch nguoàn goác khoå? Laïi nghó tieáp, - Con ñöôøng naøy seõ daãn ñeán choã döùt saïch nguoàn goác khoå. Roài Boà-taùt lieàn noå löïc tinh taán tu taäp trí naøy; töø con ñöôøng naøy, seõ döùt saïch ñöôïc nguoàn goác khoå. Boà-taùt laïi nghó: Coù hay chaêng, nhaân bôûi phaùp baát thieän, aùi duïc, maø ñaït ñöôïc phaùp an laïc? Roài laïi nghó: Khoâng theå do bôûi phaùp baát thieän, aùi duïc, maø ñaït ñöôïc phaùp an laïc. Ngaøi laïi nghó, - Coù phaûi chaêng, do taäp haønh voâ duïc, xaû phaùp baát thieän, maø ñaït ñöôïc phaùp an laïc? Nhöng Ta

khoâng do bôûi söï töï haønh khoå thaân naøy maø ñaït ñöôïc phaùp an laïc. Nay, Ta coù neân aên moät ít côm, baùnh boät, ñeå coù ñöôïc söùc khoeû trôû laïi chaêng? Sau ñoù Boà-taùt baét ñaàu aên moät ít côm khoâll44 ñeå coù ñöôïc söùc khoûe.

oån Nieát-baøn . P āli: anuttara yogakkhema nibbāna pariyesamāno. ll4l. Töôïng ñaàu sôn . P āli: Gayāsīsa, nuùi ñaàu voi, ngoïn ñoài gaàn thò traán Gayaâ.a ll42. Uaát-tì-la Ñaïi töôùng thoân . Trung A-haøm 56 (T0ln26, tr.777a6): thoân Tö-na . Ñoaïn sau, phieân aâm laø Uaát-beà-la .P āli: Uruvelā, Senā-nigama. ll4>. Nguyeân Haùn: hæ laïc nhaát taâm . Haùn dòch khoâng chính xaùc. Caàn söûa laïi theo ñònh cuù veà Sô thieàn. ll44. Phaïn khöùu .

580 BOÄ LUAÄT >

Khi Boà-taùt aên moät ít thöùc aên ñoù, naêm ngöôøi ñi theo ñeàu thaát voïng vaø töø boû Boà-taùt ra ñi, noùi vôùi nhau: Sa-moân Cuø-ñaøm cuoàng meâ maát ñaïo. Ñaâu coøn coù ñaïo chaân thaät nöõa. iv. Thaønh Ñaúng chaùnh giaùc Baáy giôø, Boà-taùt ñaõ phuïc hoài söùc löïc roài, lieàn ñeán nôi doøng nöôùc soâng Ni-lieân-thieànll45 taém röûa thaân theå. Sau ñoù, leân bôø, ñeán döôùi boùng caây Boà-ñeà. Khi aáy, caùch goác caây khoâng xa coù moät ngöôøi caét coû teân laø Caùt Anll46, Boà-taùt ñeán tröôùc ngöôøi naøy noùi: - Toâi caàn coû. OÂng laøm ôn cho toâi moät ít. Caùt An thöa: - Ñöôïc, toát laém! Khoâng chuùt luyeán tieác, Caùt An trao coû cho Boà-taùt. Boà-taùt ñem coû ñeán döôùi boùng caây Caùt töôøngll47, traûi coû ngoài thaúng ngöôøi, chaùnh yù, buoäc nieäm tröôùc maët. Boà-taùt tröø duïc aùi, tröø phaùp aùc baát thieän, coù giaùc coù quaùn, coù hyû laïc phaùt sinh do söï vieãn lyll48, chöùng vaø an truù Sô thieàn. Ñoù goïi laø Boà-taùt ñaït ñöôïc phaùp thieän thuø thaéng ñaàu tieân. Taïi sao vaäy? Vì nhôø buoäc yù chuyeân nieäm, khoâng phoùng daät. Baáy giôø, Boà-taùt laïi tröø boû giaùc, quaùnll49, ñaït ñöôïc noäi tín,ll50 coù hyû laïc do ñònh sinhll5l, vôùi khoâng giaùc quaùn, chöùng vaø an truù Nhò thieàn. Ñoù laø Boà-taùt ñaït ñöôïc phaùp thieän thuø thaéng thöù hai. Taïi sao vaäy? Vì buoäc yù, chuyeân nieäm, khoâng phoùng daät. Roài Boà-taùt tröø boû hyû,ll52 an truù xaû, chaùnh nieäm chaùnh tri, thaân caûm giaùc laïc, maø baäc Thaùnh noùi laø xaû, nieäm, an truï laïc,ll5> chöùng vaø an truù Tam thieàn. Ñoù laø Boà-taùt ñaït ñöôïc thaéng phaùp thöù ba. Taïi sao vaäy? Vì

ll45. Ni-lieân-thieàn Pāli: Nerañjarā. ll46. Caùt An . Pāli: Sotthiya. ll47. Caùt töôøng thoï . Coù leõ, Paâli, caây assattha, veà sau ñöôïc goïi laø caây Boà-ñeà. ll48. Xem cht. 25 treân. Do ñoù, Sô thieàn cuõng ñöôïc goïi laø “Ly sinh hyû laïc ñòa” (traïng thaùi hyû vaø laïc phaùt sinh do söï vieãn ly). ll49. Giaùc vaø quaùn, hay cuõng goïi laø taàm vaø töù, laø hai yeáu toá quan troïng khi chöùng Sô thieàn. Sang Nhò thieàn, hai yeáu toá naøy bò vöôït qua, goïi laø traïng thaùi “voâ taàm voâ töù.” (khoâng giaùc, khoâng quaùn). ll50. Noäi tín ; Huyeàn Trang dòch laø noäi ñaúng tònh : traïng thaùi trong suoát quaân bình cuûa noäi taâm khi chöùng Nhò thieàn. ll5l. Do ñoù, Nhò thieàn cuõng ñöôïc goïi laø “ñònh sinh hyû laïc ñòa” (traïng thaùi hyû vaø laïc phaùt sinh do ñònh hay nhaát taâm. ll52. Hyû, yeáu toá chính trong Nhò thieàn; khi nhaäp Tam thieàn, noù bò vöôït qua. Do ñoù, Tam thieàn cuõng ñöôïc goïi laø “Ly hyû dieäu laïc

ñòa” (traïng thaùi laïc vi dieäu do khoâng coøn hyû). ll5>. Nguyeân Haùn: Thaùnh trí sôû kieán hoä nieäm laïc . Baûn Haùn hieåu P āli upekkha (Skt. upeka: xaû) laø hoä. Phaùp uaån tuùc luaän 6 (T26nl5>7 tr.482b05): Thaùnh thuyeát öng xaû. Pali yam tam ariyā ācikkhanti uppekkhako satimā sukkhavihārī, “ñieàu maø Thaùnh giaû noùi laø xaû, an truù laïc vôùi chaùnh nieäm.”

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 58l

nhôø buoäc yù, chuyeân nieäm, khoâng phoùng daät. Roài Boà-taùt xaû khoå laïc, döùt öu hyû ñaõ caûm thoï töø tröôùc, khoâng khoå khoâng laïc, vôùi xaû, nieäm thanh tònh,ll54 chöùng vaø an truù Töù thieàn. Ñoù goïi laø Boà-taùt ñaït ñöôïc thaéng phaùp thöù tö naøy. Taïi sao vaäy? Vì nhôø buoäc yù, chuyeân nieäm, khoâng phoùng daät. Baáy giôø, vôùi taâm ñònh tónh nhö vaäy,ll55 Boà-taùt tröø saïch caùc keát söû, thanh tònh khoâng coøn tyø veát, ñöôïc söû duïng moät caùch nhuaàn nhuyeãn,ll56 an truï kieân coá, chöùng trí tuùc maïng, nhôù bieát moät ñôøi, hai ñôøi, ba ñôøi, boán ñôøi, naêm ñôøi, möôøi ñôøi, hai chuïc ñôøi, ba chuïc ñôøi, boán chuïc ñôøi, naêm chuïc ñôøi, moät traêm ñôøi, moät ngaøn ñôøi, moät traêm ngaøn ñôøi, voâ soá traêm ñôøi, voâ soá ngaøn ñôøi, voâ soá traêm ngaøn ñôøi; kieáp thaønh, kieáp baïi, voâ soá kieáp thaønh, voâ soá kieáp baïi, voâ soá kieáp thaønh baïi, - Ta ñaõ töøng sinh nôi kia, coù teân nhö vaäy, hoï nhö vaäy, sinh nhö vaäy, thöùc aên nhö vaäy, thoï maïng nhö vaäy, giôùi haïn thoï maïng nhö vaäy, soáng ôû ñôøi daøi vaén nhö vaäy, caûm thoï khoå laïc nhö vaäy; töø nôi naøy cheát, taùi sinh nôi kia; töø nôi kia cheát, taùi sinh nôi naøy, vôùi töôùng maïo nhö vaäy. Ngaøi nhôù bieát voâ soá vieäc cuûa maïng soáng ñôøi tröôùc. Baáy giôø, Boà-taùt luùc ñaàu ñeâm ñaït ñöôïc minh ban ñaàu naøy, voâ minh dieät vaø minh phaùt sinh, boùng toái heát aùnh saùng xuaát hieän. Ñoù goïi laø söï chöùng tuùc maïng thoâng. Taïi sao vaäy? Vì nhôø tinh taán, khoâng phoùng daät. Laïi vôùi taâm ñònh tónh cuûa tam-muoäi, thanh tònh khoâng tyø veát, khoâng keát söû, caùc caáu baån ñaõ saïch, ñöôïc söû duïng nhuaàn nhuyeãn, an truï kieân coá, Boà-taùt bieát söï soáng, söï cheát cuûa chuùng sinh. Baèng thieân nhaõn thanh tònh, Ngaøi xem thaáy söï soáng söï cheát cuûa chuùng sinh,ll57 vôùi hình saéc ñeïp, hình saéc xaáu, ñöôøng laønh, ñöôøng döõ; hoaëc sang hoaëc heøn, tuøy thuoäc vaøo haønh ñoäng cuûa chuùng sinh, taát caû ñeàu bieát roõ. Boà-taùt töï quaùn saùt bieát chuùng sinh naøy, do thaân haønh aùc, mieäng haønh aùc, yù haønh aùc, taø kieán, huûy baùng hieàn thaùnh, taïo nghieäp baùo taø kieán; thaân hoaïi maïng chung ñoïa vaøo ñòa nguïc, suùc sinh, ngaï quyû. Boà-taùt laïi quaùn saùt chuùng sinh, do thaân haønh thieän, mieäng haønh thieän, yù haønh thieän; chaùnh kieán, khoâng huûy baùng hieàn thaùnh, taïo nghieäp baùo chaùnh kieán; thaân hoaïi maïng chung sinh trong thieân thöôïng, nhaân gian. Baèng thieân nhaõn thanh tònh nhö vaäy, Ngaøi quaùn saùt thaáy söï soáng, cheát cuûa chuùng sinh tuøy theo nghieäp maø chuùng ñaõ laøm. Ñoù

ll54. Nguyeân Haùn: hoä nieäm thanh tònh . Xem cht. >> treân. Xem giaûi thích, Phaùp uaån 7 (T26nl5>7 tr.485a09): “Baáy giôø, xaû vaø nieäm thaûy ñeàu thanh tònh.” Pāli: upekkhā sati pārisuddha. ll55. Haùn: ñònh yù . Pāli: samāhite citte.. ll56. Trong baûn:

sôû haønh nhu nhuyeán . Pāli: mudubhūte kammaniye. ll57. Ngaøi höôùng taâm ñeán “sinh töû trí” (Pāli: cūtapapāta-ñānā).

582 BOÄ LUAÄT >

goïi laø, vaøo luùc nöûa ñeâm, Boà-taùt ñaït ñöôïc minh thöù hai naøy, voâ minh heát, minh phaùt sinh, boùng toái heát, aùnh saùng xuaát hieän. Töùc laø trí thieân nhaõn nhìn thaáy chuùng sinh. Taïi sao vaäy? Vì nhôø tinh taán, khoâng phoùng daät. Laïi vôùi taâm ñònh tónh cuûa tam-muoäi, thanh tònh khoâng tyø veát, khoâng keát söû, caùc caáu baån ñaõ saïch, ñöôïc söû duïng nhuaàn nhuyeãn, an truï kieân coá, Boà-taùt ñaït ñöôïc laäu taän trí hieän tieàn. Vôùi taâm duyeân trí laäu taän, Ngaøi bieát nhö thaät raèng, “Ñaây laø khoå”, “Ñaây laø taäp”, “Ñaây laø khoå dieät”, - Ñaây laø con ñöôøng ñöa ñeán khoå dieät. Do Boà-taùt bieát nhö vaäy, quaùn nhö vaäy, taâm giaûi thoaùt khoûi duïc laäu, taâm giaûi thoaùt khoûi höõu laäu, taâm giaûi thoaùt khoûi voâ minh laäu. Ñaõ giaûi thoaùt, bieát roõ laø ñaõ giaûi thoaùt, bieát raèng, söï sinh ñaõ döùt, phaïm haïnh ñaõ vöõng, vieäc laøm ñaõ xong, khoâng coøn taùi sinh nöõa. Ñoù laø, vaøo luùc cuoái ñeâm, Boà-taùt ñaït ñöôïc minh thöù ba naøy, voâ minh dieät, minh phaùt sinh, boùng toái heát, aùnh saùng phaùt sinh. Ñoù laø trí laäu taän. Taïi sao? Vì nhôø Nhö lai, Chí chaân, Ñaúng chaùnh giaùc, phaùt khôûi trí naøy, ñaït ñöôïc voâ ngaïi giaûi thoaùt. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân ôû choã naøy ñoaïn taän taát caû caùc laäu, tröø taát caû keát söû. Döôùi boùng caây Boà-ñeà, ngoài keát giaø baûy ngaøy, baát ñoäng, höôûng thoï an laïc cuûa giaûi thoaùt. v. Hai ngöôøi khaùch thöông Qua baûy ngaøy, Theá Toân xuaát khoûi ñònh taâm. Trong baûy ngaøy chöa aên thöù gì. Baáy giôø, coù hai anh em laùi buoân, moät ngöôøi teân laø Traûo, moät ngöôøi teân laø Öu-ba-ly,ll58 ñieàu khieån naêm traêm chieác xe chôû taøi baûo ñi ngang qua caùch caây Boà-ñeà khoâng xa. Baáy giôø coù vò thaàn caây chí tín ñoái vôùi Ñöùc Phaät, laø tri thöùc quen bieát töø laâu ñoái vôùi hai khaùch buoân naøy. Muoán khieán cho hai ngöôøi khaùch buoân ñöôïc Phaät ñoä, oâng ñeán choã hai ngöôøi, noùi: - Caùc oâng bieát chaêng? Ñöùc Thích-ca Vaênll59 Phaät, Nhö Lai, Ñaúng chaùnh giaùc, trong baûy ngaøy ñaõ thaønh töïu taát caû caùc phaùp. Trong baûy ngaøy aáy cuõng chöa aên thöù gì. Caùc oâng coù theå ñem maät ong, côm khoâ phuïng hieán Nhö lai, ñeå caùc oâng ñöôïc lôïi ích, an oån, khoaùi laïc laâu daøi. Hai anh em ngöôøi laùi buoân nghe vò thaàn caây noùi nhö vaäy, hoan hyû; lieàn ñem maät ong vaø côm khoâll60 ñeán caây Boà-ñeà ñeå phuïng hieán. Töø xa troâng thaáy Ñöùc Nhö Lai töôùng maïo khaùc thöôøng, caùc caên tòch ñònh, vôùi söï ñieàu phuïc toái thöôïng, nhö con voi ñöôïc ñieàu phuïc thuaàn thuïc khoâng

ll58. Traûo (Nakha?); Öu-ba-li (Upāli?). Pāli: hai anh em thöông khaùch: Tapussa vaø Bhallika. ll59. Vaên ; phieân aâm töø Muni. ll60. Maät khöùu . Pāli: manthañca madhupittikañca, chaùo luùa maïch vaø maät ong.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 58>

coøn hung haêng, nhö nöôùc ñöôïc loùng trong khoâng coù buïi nhô. Thaáy vaäy, hoï phaùt taâm hoan hyû ñoái vôùi Ñöùc Nhö Lai. Hoï ñeán tröôùc Ñöùc Nhö Lai, ñaûnh

leã roài, ñöùng qua moät beân, hai ngöôøi laùi buoân baïch Ñöùc Theá Toân: - Chuùng con xin phuïng hieán maät ong vaø côm khoâ. Ngaøi thöông xoùt thaâu nhaän cho. Ñöùc Theá Toân laïi nghó nhö vaày: Maät ong vaø côm khoâ do hai ngöôøi naøy daâng cuùng; laáy thöù gì ñöïng ñaây? Ñöùc Theá Toân laïi nghó tieáp: Quaù khöù, chö Phaät Nhö Lai, Chí chaân, Ñaúng chaùnh giaùc, duøng vaät gì ñeå ñöïng thöùc aên? Chö Phaät Theá Toân khoâng duøng tay ñeå nhaän thöùc aên. Baáy giôø, Töù Thieân vöông ñöùng hai beân, bieát Ñöùc Phaät nghó nhö vaäy, lieàn ñeán boán phöông, moãi vò laáy moät bình baùt baèng ñaù ñem ñeán daâng leân Ñöùc Theá Toân vaø baïch: - Cuùi xin Ngaøi laáy bình baùt naøy ñeå nhaän maät ong vaø côm khoâ cuûa ngöôøi laùi buoân. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân vôùi loøng töø maãn, lieàn nhaän boán chieác baùt cuûa Töù Thieân vöông, roài hieäp laïi thaønh moät caùi ñeå nhaän maät ong vaø côm khoâ cuûa ngöôøi laùi buoân. Nhaän thöùc aên baèng löông khoâ troän vôùi maät cuûa ngöôøi laùi buoân roài, nhaân cô hoäi naøy Ñöùc Phaät khai hoùa hoï baèng lôøi chuù nguyeän: Ai sôû haønh boá thí Chaéc chaén ñöôïc lôïi ích Ai vì laïc boá thí Sau taát ñöôïc an laïc. - Naøy Thöông khaùch, nay caùc ngöôøi haõy quy y Phaät, quy y Phaùp. Hai ngöôøi laùi buoân lieàn nhaän lôøi daïy cuûa Ñöùc Phaät thöa: - Baïch ñaïi ñöùc! Nay con xin quy y Phaät, quy y Phaùp. Ñoù laø, trong nhöõng ngöôøi Öu-baø-taéc ñaàu tieân nhaän laõnh hai quy y, chính laø hai anh em ngöôøi laùi buoân naøy. Baáy giôø, hai ngöôøi laùi buoân baïch vôùi Ñöùc Phaät: - Nay chuùng con muoán veà laïi queâ nhaø. Neáu khi veà ñeán nôi roài, muoán laøm phöôùc thì laøm theá naøo? Muoán leã kính cuùng döôøng thì leã kính caùi gì? Ñöùc Theá Toân bieát yù muoán cuûa hoï, Ngaøi lieàn ñem moùng tay vaø toùc cho vaø noùi: - Caùc ngöôi ñem vaät naøy veà ñoù, laøm phöôùc, leã baùi, cung kính cuùng döôøng. Baáy giôø, hai ngöôøi laùi buoân tuy nhaän toùc vaø moùng tay, nhöng khoâng theå chí taâm cuùng döôøng vì nghó: Toùc vaø moùng tay laø nhöõng vaät maø ngöôøi

ñôøi coi reû, vaát boû. Sao Ñöùc Theá Toân laïi baûo chuùng ta cuùng döôøng! Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân bieát trong taâm cuûa ngöôøi laùi buoân nghó nhö vaäy, neân Ngaøi lieàn noùi vôùi hai ngöôøi laùi buoân: - Caùc ngöôi chôù neân coù taâm nieäm coi thöôøng toùc vaø moùng tay cuûa Nhö Lai nhö theá, cuõng ñöøng noùi, taïi sao vaät ngöôøi ñôøi vaát boû maø Nhö Lai baûo chuùng ta cuùng döôøng. Caùc ngöôøi neân bieát, khaép caû theá giôùi bao goàm caû Ma chuùng, Phaïm chuùng, Sa-moân, Baø-la-moân chuùng, trôøi vaø ngöôøi, ñoái vôùi toùc cuõng nhö moùng tay cuûa Nhö Lai ñeàu cung kính cuùng döôøng, khieán cho taát caû bao goàm caû Ma chuùng, Phaïm chuùng, Sa-moân, Baø-la- moân chuùng, ñeàu ñöôïc coâng ñöùc khoâng theå keå xieát. Ngöôøi laùi buoân baïch Phaät: - Söï cuùng döôøng toùc vaø moùng tay naøy coù nhöõng chöùng nghieäm gì? Ñöùc Phaät daïy ngöôøi laùi buoân: vi. Nhaân duyeân quaù khöù - Naøy khaùch thöông, thuôû quaù khöù xa xöa, coù moät nhaø Vua teân laø Thaéng Oaùn, thoáng laõnh coõi Dieâm-phuø-ñeà. Baáy giôø, trong coõi Dieâm-phuø- ñeà, luùa gaïo ñaày ñuû, nhaân daân höng thaïnh, cuoäc soáng raát laø vui söôùng. Coõi nöôùc coù taùm möôi boán ngaøn thaønh quaùch, naêm möôi laêm öùc thoân xoùm, saùu vaïn quoác thoå nhoû. Cung thaønh Vua Thaéng Oaùn ôû teân

laø Lieân hoa, töø ñoâng sang taây möôøi hai do-tuaàn, töø nam qua baéc baûy do-tuaàn. Ñaát ñai phì nhieâu, luùa gaïo ñaày ñuû, nhaân daân höng thaïnh, coõi nöôùc an laïc, vöôøn röøng sum seâ, thaønh quaùch kieân coá, ao nöôùc maùt meû, moïi thöù ñaày ñuû, ñöôøng saù hanh thoâng. - Khaùch thöông, caùc ngöôi neân bieát, baáy giôø Vua Thaéng Oaùn coù ngöôøi Baø-la-moân laøm ñaïi thaàn teân laø Söll6l-dieâm-phuø-baø-ñeà. Ngöôøi naøy, luùc Vua coøn beù nhoû, cuøng nhau vui ñuøa raát thaân haäu. Sau khi laøm ñaïi thaàn, nhaø Vua chia cho phaân nöûa nöôùc. Vò ñaïi thaàn nhaän ñöôïc phaân nöûa nöôùc roài, lieàn xaây döïng thaønh quaùch cho quoác gia mình töø ñoâng sang taây daøi möôøi hai do tuaàn, töø nam ñeán baéc roäng baûy do tuaàn, luùa gaïo dö daät, nhaân daân höng thaïnh, quoác ñoä an laïc, vöôøn röøng sum seâ, thaønh quaùch kieân coá, nöôùc ao maùt meû, moïi thöù ñaày ñuû, ñöôøng saù hanh thoâng. Ñoâ thaønh teân laø Ñeà-baø-baït-ñeà, ñeïp ñeõ hôn ñoâ thaønh Lieân hoa. - Khaùch thöông neân bieát, Vua khoâng coù ngöôøi keá thöøa, neân ñi ñeán caùc mieáu thôø thaàn, caùc thaàn suoái, thaàn soâng, thaàn nuùi, thaàn haø thuûy, thaàn ao hoà, maõn thieän thaàn, baûo thieän thaàn, maët trôøi, maët traêng, Ñeá Thích, Phaïm thieân, hoûa thaàn, phong thaàn, thuûy thaàn, Ma-heâ-thuû-la thaàn, thaàn vöôøn, thaàn röøng, thaàn chôï, thaàn ngaû tö, thaàn thaønh, quæ töû maãu, mieåu thôø

ll6l. Ñeå baûn: ñeà . Toáng-Nguyeân-Minh: sö .

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 585

Trôøi, mieåu thôø phöôùc thaàn, ñeàu caàu khaåu, cho ñöôïc sinh con trai. Sau ñoù, ñeä nhaát phu nhaân coù thai. Ngöôøi phuï nöõ coù ba thöù trí tueä nhö thaät khoâng hö doái: moät laø bieát mình coù thai, hai laø bieát töø ñaâu coù thai, ba laø bieát ñaøn oâng coù aùi duïc ñoái vôùi mình. Baáy giôø phu nhaân ñeán thöa vôùi nhaø Vua: “Thöa ñaïi vöông, toâi vöøa coù thai.” Nhaø Vua noùi: “Toát laém, toát laém!” Vua lieàn ra leänh cho caùc quan taû höõu cung caáp cung phuïng nhieàu thöùc aên, y phuïc, ngoïa cuï, taát caû nhöõng nhu caàu cho phu nhaân ñeàu laø nhöõng thöù toát nhaát. Möôøi thaùng troâi qua, phu nhaân hai sinh moät haøi nhi nam, xinh ñeïp cöïc kyø, hy höõu trong ñôøi. Vöøa môùi sinh, khoâng ai ñôõ maø haøi nhi töï mình ñöùng daäy, ñi baûy böôùc vaø noùi: “Trong thieân thöôïng theá gian, toâi laø baäc toái toân toái thaéng. Toâi seõ ñoä taát caû chuùng sinh khoûi khoå sinh-laõo- beänh-töû.” Töùc thì ñöôïc hieäu laø Ñònh Quang Boà-taùt. - Khaùch thöông neân bieát, baáy giôø quoác vöông lieàn ñoøi caùc thaày töôùng gioûi trong doøng Baø-la-moân ñeán noùi: “Caùc ngöôøi neân bieát, phu nhaân cuûa ta vöøa sinh ra, sinh moät nam haøi nhi, töôùng maïo xinh ñeïp, hieám coù treân ñôøi. Vöøa môùi sinh khoâng ai ñôõ maø töï mình ñöùng daäy ñi baûy böôùc vaø noùi: “Trong thieân thöôïng theá gian, toâi laø baäc toái toân toái thaéng. Toâi seõ ñoä taát caû chuùng sinh khoûi khoå sinh-laõo-beänh-töû.” Caùc ngöôøi raønh ngheà töôùng soá, xem töôùng haøi nhi cho ta.” Caùc thaày töôùng taâu nhaø Vua: “Xin Ñaïi vöông cho boàng haøi nhi ra ñeå chuùng toâi xem.” Nhaø Vua lieàn ñích thaân vaøo cung boàng haøi nhi ra ñeå cho caùc thaày töôùng xem. Caùc thaày töôùng xem xong, taâu vôùi Vua: “Ñaïi vöông sinh haøi nhi naøy, coù ñaïi thaàn

löïc, coù ñaïi phöôùc coâng ñöùc, sôû nguyeän ñeàu ñaày ñuû. Neáu Vöông töû naøy ôû taïi gia seõ laø vua Saùt-lôïi quaùn ñaûnh, laøm vò Chuyeån luaân vöông baûy baùu ñaày ñuû, thoáng laõnh boán thieân haï, coù ngaøn ngöôøi con, duõng kieän, huøng maõnh, coù theå ñaùnh baïi caùc ñòch thuû, duøng phaùp trò maø khoâng caàn ñeán ñao tröôïng. Neáu xuaát gia, thì seõ thaønh Nhö lai, Chí chaân, Ñaúng chaùnh giaùc, Minh haïnh tuùc, baäc Thieän Theä, Theá gian giaûi, Voâ thöôïng só, Ñieàu ngöï tröôïng phu, Thieân nhaân sö, Phaät, Theá Toân. ÔÛ giöõa caùc chuùng hoäi cuûa chö thieân vaø loaøi ngöôøi, giöõa caùc chuùng Ma thieân, Phaïm thieân, Baø-la-moân, Ngaøi töï thaân taùc chöùng, töï thaønh töïu roài noùi phaùp; phaùp aáy thöôïng-trung-haï ñeàu thieän, coù nghóa coù vò, vôùi phaïm haïnh ñöôïc hieån hieän.” - Khaùch thöông neân bieát, baáy giôø Vua khen thöôûng cho Baø-la-moân roài, sai boán baø vuù nuoâi, boàng aüm, chaêm soùc Boà-taùt Ñònh Quang. Baø thöù nhaát boàng aüm, baø thöù hai taém röûa, baø thöù ba cho buù, baø thöù tö daãn ñi chôi. Baø vuù boàng aüm coù phaän söï boàng aüm, xoa boùp, khieán cho taát caû boä phaän trong cô theå ñeàu ñöôïc ngay thaúng. Baø vuù taém röûa coù phaän söï taém

röûa, giaët giuõ aùo quaàn. Baø vuù cho buù coù phaän söï tuøy thôøi cho buù. Baø vuù daãn ñi chôi coù boån phaän cuøng caùc coâng töû taäp côõi voi, côõi ngöïa, côõi xe, ñi kieäu vaø caùc thöù taïp baûo, nhaïc khí, caùc loaïi maùy moùc. Vôùi taát caû caùc thöù ñaày ñuû nhö vaäy ñeå phuïc vuï cho Boà-taùt Ñònh Quang vui chôi. Moãi khi ñi, coù ngöôøi caàm loïng baùu hình con coâng ñi theo. - Khaùch thöông neân bieát, Boà-taùt Ñònh Quang khi vöøa taùm tuoåi, möôøi tuoåi, ñöôïc daïy caùc thöù kyõ thuaät, kinh saùch, toaùn soá, aán, hoïa, ca vuõ, troáng, ñaøn, caùch côõi ngöïa, côõi voi, côõi xe, baén cung, giaùc ñaáu. Taát caû caùc kyõ thuaät, khoâng moät thöù naøo Boà-taùt khoâng tinh luyeän. - Khaùch thöông neân bieát, khi Ñònh Quang tuoåi ñöôïc möôøi laêm, möôøi saùu, Vua lieàn cho xaây caát ba cung ñieän muøa, cho ñoâng, haï vaø xuaân; caáp hai vaïn theá nöõ ñeå vui chôi. Taïo vöôøn ao doïc ngang möôøi hai do tuaàn. Taát caû loaïi caây hoa, caây aên traùi, caây toûa höông, taát caû caây kì laï toaøn coõi Dieâm-phuø-ñeà ñeàu ñem veà troàng nôi vöôøn ñoù. - Khaùch thöông neân bieát, vò trôøi Thuû-ñaø-hoäill62 haèng ngaøy ñeán haàu haï, hoä veä. Vò trôøi aáy nghó: “Nay Boà-taùt ôû taïi gia ñaõ laâu roài, ta neân laøm cho Boà-taùt sinh yeám ly. Boà taùt sau khi ñaõ yeám ly, seõ sôùm xuaát gia, caïo boû raâu toùc khoaùc aùo ca-sa, tu ñaïo voâ thöôïng.” Chôø khi Boà-taùt vaøo phía sau vöôøn, vò trôøi lieàn hoùa thaønh boán ngöôøi, moät ngöôøi giaø, moät ngöôøi beänh, moät ngöôøi cheát vaø moät ngöôøi Sa-moân xuaát gia. Boà-taùt thaáy boán ngöôøi nhö vaäy roài, loøng sinh öu saàu, nhaøm chaùn söï khoå cuûa cuoäc ñôøi: “Xem ñôøi nhö vaäy roài, coù gì ñeå tham luyeán?” - Khaùch thöông neân bieát, Boà-taùt nhaøm chaùn roài, ngay ngaøy aáy xuaát gia, noäi nhaät thaønh ñaïo voâ thöôïng. - Khaùch thöông neân bieát, Ñöùc Nhö Lai Ñònh Quang, Chí nhaân, Chaùnh ñaúng chaùnh giaùc, quan saùt khaép taát caû chöa coù ngöôøi naøo thích hôïp, ñeå vì hoï chuyeån Phaùp luaân voâ thöôïng hoùa ñoä. Baáy giôø, caùch thaønh Ñeà-baø-baït-ñeà khoâng xa, Ñònh Quang Nhö Lai hoùa laøm moät thaønh lôùn, cao roäng, toát ñeïp, treo traøng phan baûo caùi, khaép

nôi chaïm troå hình töôïng caùc loaøi chim hay caùc loaøi thuù; ao hoà; vöôøn caây traùi; trong saïch nhieäm maøu hôn haún thaønh Ñeà-baø-baït-ñeà. Nhö Lai hoùa laøm daân, töôùng maïo hình saéc cuõng hôn nhaân daân cuûa nöôùc kia, khieán nhaân daân cuûa nöôùc mình cuøng nhau tôùi lui giao tieáp thaân höõu. - Khaùch thöông neân bieát, Ñöùc Ñònh Quang Nhö Lai quaùn saùt nhaân daân trong thaønh Ñeà-baø-baït-ñeà, thaáy caùc caên ñaõ thuaàn thuïc, lieàn khieán caùi thaønh hoùa boãng nhieân phaùt hoûa. Nhaân daân trong thaønh Ñeà-baø-baït-

ll62. Thuû-ñaø-hoäi . Pali: Suddhāvāsa. Töùc trôøi Tònh cö, cao nhaát trong trôøi Voâ saéc giôùi, Töù thieàn; choã caùc Thaùnh A-na-haøm nhaäp Nieát-baøn.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 587

ñeà thaáy söï vieäc nhö vaäy loøng oâm saàu öu, sinh taâm yeåm ly. Ñöùc Nhö Lai Ñònh Quang trong baûy ngaøy ñoä saùu möôi saùu na-do tha ngöôøi, naêm möôi laêm öùc Thanh vaên. - Khaùch thöông neân bieát, baáy giôø Ñöùc Nhö Lai Ñònh Quang noåi tieáng vang löøng, giaùp khaép möôøi phöông, moïi ngöôøi ñeàu nghe bieát. Taát caû ñeàu xöng tuïng raèng, “Ñònh Quang Nhö Lai, laø baäc Chí chaân, Ñaúng chaùnh giaùc, Minh haïnh tuùc, Thieän Theä, Theá gian giaûi, Voâ thöôïng só, Ñieàu ngöï tröôïng phu, Thieân nhaân sö, Phaät, Theá Toân. Ngaøi, ôû giöõa taát caû theá giôùi, bao goàm Ma, hoaëc Ma thieân, Phaïm chuùng, Sa-moân, Baø-la- moân, trôøi vaø ngöôøi, ñaõ töï thaân taùc chöùng, vaø an truù, roài thuyeát phaùp cho ngöôøi; phaùp aáy, khoaûng ñaàu, chaëng giöõa vaø ñoaïn sau thaûy ñeàu thieän, coù nghóa coù vò, vôùi phaïm haïnh ñöôïc hieån hieän.” - Khaùch thöông neân bieát, Ñöùc Ñònh Quang Nhö Lai, bình thöôøng, töø thaân phaùt ra aùnh saùng chieáu traêm do-tuaàn. Theo thöôøng phaùp cuûa chö Phaät Theá Toân, aùnh saùng chieáu voâ löôïng, khi nhieáp thu aùnh saùng laïi thì aùnh saùng coøn baûy thöôùc. - Khaùch thöông neân bieát, khi Vua Thaéng Oaùn nghe trong cung cuûa Vua Ñeà-dieâm-baø-ñeà sinh moät Thaùi töû, phöôùc ñöùc oai thaàn, caùc töôùng ñaày ñuû, ngay trong ngaøy xuaát gia lieàn thaønh baäc Voâ thöôïng Chaùnh chaân, Ñaúng chaùnh giaùc, tieáng ñoàn vang khaép, moïi ngöôøi ñeàu xöng tuïng, “Ñöùc Nhö Lai Ñònh Quang laø baäc Chí chaân, Ñaúng chaùnh giaùc... cho ñeán phaïm haïnh ñöôïc hieån hieän.” Vua Thaéng Oaùn lieàn sai söù ñeán nôi Vua Ñeà- dieâm-baø-ñeà noùi: “Ta bieát khanh sinh Thaùi töû phöôùc ñöùc oai thaàn, ñaày ñuû caùc töôùng, ngay trong ngaøy xuaát gia lieàn thaønh ñaïo quaû... cho ñeán phaïm haïnh hieån hieän, danh xöng vang löøng, ñoàn khaép möôøi phöông. Nay ta muoán ñöôïc xem Thaùi töû. Neáu khanh khoâng cho Thaùi töû ñeán thì ta seõ töï thaân ñeán ñoù.” Baáy giôø, vua Ñeà-dieâm-baø-ñeà nghe nhö vaäy, oâm loøng saàu öu, taäp trung quaàn thaàn baøn thaûo: “Caùc ngöôi haõy suy nghó, chuùng ta neân traû lôøi nhö theá naøo? Vaø laøm theá naøo ñeå vöøa yù Vua kia?” Quaàn thaàn ñeà nghò: “Neân ñeán hoûi Nhö Lai Ñònh Quang. Tuøy theo lôøi Phaät daïy theá naøo thì chuùng ta laøm theá aáy.” - Baáy giôø Vua Ñeà-dieâm-baø-ñeà cuøng caùc quaàn thaàn ñeán choã Phaät Ñònh Quang, ñaûnh leã saùt chaân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo Vua: “Vua thoâi chôù saàu öu. Ta seõ töï thaân ñeán ñoù.” - Khaùch thöông

neân bieát, baáy giôø, Vua Ñeà-dieâm-baø-ñeà taïi quoác noäi suoát baûy ngaøy cuùng döôøng y phuïc, aåm thöïc, giöôøng naèm, ngoïa cuï, thuoác chöõa beänh cho Ñöùc Nhö Lai Ñònh Quang vaø Taêng Tyø-kheo, khoâng

588 BOÄ LUAÄT >

thieáu moät thöù gì. - Khaùch thöông neân bieát, Ñöùc Nhö Lai Ñònh Quang sau baûy ngaøy cuøng caùc Tyø-kheo du haønh trong nhaân gian, ñeán beân ao cuûa Long vöông Döôïc Sôn. - Khaùch thöông neân bieát, cung cuûa Long vöông naøy, doïc ngang naêm traêm do tuaàn. Ñònh Quang Nhö Lai vaø Taêng Tyø-kheo truï nôi nuùi kia. Baáy giôø, Ñònh Quang Nhö Lai phoùng ñaïi quang minh khaép soi ba ngaøn ñaïi thieân coõi nöôùc, saùng choùi khoâng phaân bieät ngaøy ñeâm. Khi caùc loaïi hoa, nhö hoa öu-baùt, baùt-ñaåu-ma, cöu-vaät-ñaåu, phaân-ñaø-lôïi, ñeàu buùp laïi; vaø khi caùc loaøi chim khoâng hoùt, thì bieát ñoù laø ñeâm. Khi caùc loaøi hoa nhö hoa öu-baùt v.v... nôû vaø caùc loaøi chim hoùt, bieát ñoù laø ngaøy. Nhö vaäy traûi qua möôøi hai naêm, khoâng phaân bieät ñöôïc ban ngaøy ban ñeâm. Baáy giôø, Vua Thaéng Oaùn lieàn taäp hôïp caùc ñaïi thaàn noùi: “Ta nhôù xöa kia coù ngaøy coù ñeâm. Sao nay khoâng coù ngaøy, khoâng coù ñeâm. Khi caùc loaøi hoa öu-baùt nôû, vaø caùc loaøi chim hoùt thì bieát laø ngaøy. Neáu hoa buùp, chim khoâng keâu, bieát laø ñeâm. Vì ta coù laøm ñieàu gì laàm loãi hay trong theá gian naøy coù ñieàu phi phaùp, hoaëc laø caùc khanh coù ñieàu gì toäi loãi chaêng? Caùc ngöôøi cöù thaønh thaät cho ta bieát.” Chö thaàn taâu: “Vua cuõng khoâng coù ñieàu gì laàm loãi. Nöôùc cuõng khoâng coù ñieàu chi phi phaùp. Chuùng toâi cuõng khoâng coù ñieàu chi toäi loãi. Maø hieän nay Ñònh Quang Nhö Lai ôû treân nuùi Ha-leâ-ñaø, beân cung Long vöông, phoùng ñaïi haøo quang, khaép soi ba ngaøn ñaïi thieân coõi nöôùc. Do oai thaàn ñoù, khieán ngaøy ñeâm khoâng phaân bieät ñöôïc. Muoán bieát ngaøy ñeâm phaûi döïa vaøo hoa buùp, chim khoâng keâu laø ñeâm; hoa nôû, chim keâu laø ngaøy. Vua khoâng coù laàm loãi. Nöôùc khoâng coù phi phaùp. Chuùng toâi cuõng khoâng coù toäi loãi gì. Ñaây laø oai thaàn cuûa Ñònh Quang Nhö Lai. Chuùng ta khoâng neân lo sôï.” Vua hoûi chö thaàn taû höõu: - Cung Long vöông, nuùi Ha-leâ-ñaø, caùch ñaây xa gaàn? Chö thaàn taâu: - Caùch ñaây khoâng xa, ñoä chöøng ba möôi lí thoâi. - Vua truyeàn leänh cho caùc quan taû höõu nghieâm chænh coã xe coù gaén loâng chim, noùi: - Nay ta muoán ñeán ñoù ñeå leã baùi Ñònh Quang Nhö Lai. - Caùc quan taû höõu tuaân leänh, lieàn nghieâm chænh coã xe coù gaén loâng chim, roài ñeán taâu vôùi nhaø Vua: - Xa giaù ñaõ chuaån bò xong. Taâu ñaïi vöông bieát cho. - Khaùch thöông neân bieát, Vua lieàn leân xe. Quaàn thaàn thò tuøng, cuøng ñeán cung Long vöông treân nuùi Ha-leâ-ñaø. Ñoaøn xe ñi ñeán choã xe khoâng ñi ñöôïc, Vua vaø ñoaøn tuøy tuøng xuoáng ñi boä ñeán cung Long vöông.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 589

- Khaùch thöông neân bieát, baáy giôø, Vua töø xa troâng thaáy Ñònh Quang Nhö Lai töôùng maïo ñoan chaùnh, caùc caên tòch ñònh. Thaáy vaäy Vua phaùt taâm hoan hyû, lieàn ñeán tröôùc Ñöùc Phaät Ñònh Quang, ñaûnh leã saùt chaân Ngaøi, roài ngoài qua moät beân. Ñöùc Theá Toân tuaàn töï vì nhaø Vua noùi phaùp vi dieäu

khuyeán hoùa, khieán hoan hyû. Nhaø Vua nghe Phaät noùi dieäu phaùp khuyeán hoùa hoan hyû roài, baïch Phaät: - Nay ñaõ ñuùng luùc, cung thænh Ñöùc Nhö Lai vaøo thaønh Lieân Hoa. - Ñònh Quang Nhö Lai im laëng nhaän lôøi Vua cung thænh. Vua Thaéng Oaùn bieát Ñöùc Phaät nhaän lôøi môøi baèng caùch im laëng roài, beøn töø choã ngoài ñöùng daäy ñaûnh leã saùt chaân Phaät vaø caùo lui. - Trôû veà laïi quoác noäi, ra leänh cho nhaân daân: - Caùc ngöôi, ñaøo ñaát ñaép ñöôøng thaät kieân coá, töø thaønh Lieân hoa ñeán Döôïc sôn, haõy ñaøo ñaát ngaäp ñaàu goái, roài laáy chaøy neän cho chaët cöùng. Duøng nöôùc thôm röôùi treân ñaát. Hai beân ñöôøng, troàng caùc loaïi caây hoa. Leà ñöôøng laøm lan can. Ñoát ñeøn daàu toát ñeå leân treân. Laøm loø höông baèng boán moùn baùu, laø kim, ngaân, löu ly, pha leâ. - Nhaân daân nhaän leänh cuûa Vua nhö treân. Roài Vua lieàn taäp hôïp caùc ñaïi thaàn baûo: - Caùc khanh phaûi trang hoaøng ñaïi thaønh Lieân hoa naøy. Doïn deïp taát caû caùc raùc röôùi, ñaát caùt, soûi ñaù baån nhôùp. Duøng buøn ñaát toát mòn treùt leân treân maët ñaát. Treo traøng phan, baûo caùi. Xoâng caùc loaïi höông ñaëc bieät. Duøng caùc loaïi neäm deät baèng loâng ñeå traûi. Duøng caùc loaïi hoa toát raûi treân maët ñaát. - Quaàn thaàn vaâng leänh Vua maø trang trí. Vua Thaéng Oaùn laïi baûo caùc ñaïi thaàn: - Nhaân daân trong quoác ñoä, caám khoâng cho ngöôøi baùn höông hoa. Neáu coù ngöôøi naøo baùn thì khoâng ñöôïc mua. Ai mua baùn seõ bò tröøng phaït. Taïi sao vaäy? Vì Traãm muoán cuùng döôøng Ñònh Quang Nhö lai, Chí chaân, Ñaúng chaùnh giaùc. - Baáy giôø, coù vò ñaïi thaàn Baø-la-moân teân laø Töï Thí, coù nhieàu taøi baûo chaân chaâu, hoå phaùch, xa cöø, maõ naõo, thuûy tinh, kim, ngaân, löu ly, traân kyø dò baûo, khoâng theå keå xieát. Baø-la-moân kia trong möôøi hai naêm teá töï, caàu raèng, “Trong nhaân gian, neáu coù ngöôøi naøo coù nhieàu trí tueä ñeä nhaát, ta seõ ñem cho bình baùt baèng vaøng ñöïng ñaày thoùc luùa baèng baïc; hoaëc baùt baèng baïc ñöïng ñaày thoùc luùa baèng vaøng; vaø caû caùi thau röûa cuõng baèng vaøng; baûo caùi, guoác deùp toát ñeïp laï thöôøng; coøn hai taám thaûm ñeïp, caùc loaïi taïp baûo laøm song giöôøng, luoân caû moät coâ gaùi trang nghieâm xinh ñeïp teân laø Toâ-la-baø-ñeà; taát caû ñeå bieáu taëng cho vò aáy.”

590 BOÄ LUAÄT >

- Luùc aáy, trong chuùng hoäi teá töï, coù moät ñaïi Baø-la-moân ñeä nhaát thöôïng toïa, laø ñaïi thaàn cuûa nhaø Vua, coù möôøi hai töôùng xaáu xí: choät, guø, gaày, böôùu coå, da vaøng ñaàu vaøng, maét xanh, raêng löôõi cöa, raêng ñen, tay chaân kheøo, thaân cong, luøn, loøi xöông ñaàu goái. - Khaùch thöông neân bieát, Baø-la-moân Töï Thí kia nghó: “Nay, treân choã ngoài cao nhaát naøy, ngöôøi ngoài coù möôøi hai caùi xaáu, laø ñaïi thaàn cuûa Vua, laøm theá naøo duøng nhöõng vaät quyù baùu vaø ngöôøi nöõ cuûa ta trao cho ngöôøi aáy ñöôïc? Ta haõy keùo daøi ngaøy teá töï ñeå thaät söï coù ngöôøi Baø-la- moân thoâng minh trí tueä, dung maïo ñeïp ñeõ, ta seõ daâng cho.” - Khaùch thöông neân bieát, phía nam Tuyeát sôn coù moät Tieân nhaân, teân laø Traân Baûo, thieåu duïc, öa nhaøn tònh, khoâng coù loøng tham, tu taäp thieàn ñònh, ñaëng naêm thaàn thoâng, daïy naêm traêm phaïm chí khieán cho tuïng taäp. Tieân nhaân naêm thaàn thoâng coù moät ngöôøi ñeä töû, teân laø Di Khöôùc, cha meï chaân chaùnh, baûy ñôøi thanh tònh, cuõng laïi daïy cho naêm traêm

ñeä töû. - Khaùch thöông neân bieát, baáy giôø, ñeä töû Di Khöôùc ñeán choã Traân Baûo Tieân nhaân thöa: “Nay hoïc vaán cuûa con ñaõ xong. Neân hoïc theâm thöù gì?” Traân Baûo Tieân nhaân lieàn tröôùc taùc kinh thô, maø taát caû Baø-la-moân khoâng coù. Tröôùc taùc xong, baûo ñeä töû: “Ngöôøi coù theå hoïc taäp tuïng ñoïc saùch naøy. Saùch naøy, caùc Baø-la-moân khoâng coù. Hoïc taäp ñoïc tuïng xong, ñoái vôùi caùc Baø-la-moân, ngöôi coù theå laø ñeä nhaát toái thaéng.” - Khaùch thöông neân bieát, baáy giôø ngöôøi ñeä töû kia lieàn hoïc taäp saùch aáy moät caùch thoâng suoát. Hoïc xong, ñeán choã Traân Baûo Tieân nhaân thöa: “Con hoïc xong saùch naøy roài. Coøn hoïc thöù gì nöõa?” Vò thaày noùi: - Neáu, ngöôi hoïc xong saùch aáy roài, thì phaøm ngöôøi ñeä töû neân traû ôn thaày. Nay, con neân traû ôn! - Ngöôøi ñeä töû thöa: - Con phaûi traû ôn thaày baèng caùch naøo? - Vò thaày noùi: - Caàn coù naêm traêm ñoàng tieàn vaøng. - Di Khöôùc nghe thaày noùi roài, lieàn daãn naêm traêm ñeä töû ñeán phía nam Tuyeát sôn, du haønh trong nhaân gian. Töø nöôùc naøy ñeán nöôùc kia; töø thoân kia ñeán thoân noï; laàn hoài, ñeán thaønh Lieân hoa. Nghe moïi ngöôøi noùi: “Baø-la-moân Da-nhaõ-ñaït,ll6> trong möôøi hai naêm teá töï thieân thaàn, khaán raèng, neáu coù ngöôøi thoâng minh ñeä nhaát, seõ duøng bình baùt baèng vaøng ñöïng thoùc luùa baèng baïc, baùt baèng baïc ñöïng thoùc luùa baèng vaøng, bình röûa baèng vaøng, baûo caùi toát, neäm raát toát, caùc ñoà duøng baèng baûy baùu trang nghieâm vaø Toâ-la-baø-ñeà ngöôøi nöõ ñoan chaùnh ñeïp ñeõ ñeå hieán daâng.”

ll6>. Da-nhaõ-ñaït ; phieân aâm töø Skt. Yajñadatta, treân kia dòch laø Töï Thí.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 59l

Beøn nghó, “Nay ta haõy vaøo trong chuùng kia, hoaëc giaû coù theå ñöôïc naêm traêm ñoàng tieàn vaøng.” - Khaùch thöông neân bieát, Di Khöôùc lieàn vaøo trong teá ñaøn. Ngay khi vöøa môùi vaøo, coù ñaïi oai thaàn, saùng choùi. Baáy giôø, Baø-la-moân Da-nhaõ-ñaït nghó: “Ngöôøi naøy vaøo teá ñaøn, maø coù ñaïi oai thaàn, choùi saùng. Nay, ta neân dôøi vò Thöôïng toïa kia ñi, ñeå laáy choã cho Ma-naïp naøy ngoài. Neáu, Ma-naïp naøy ngoài nôi choã Thöôïng toïa roài, caùc ngöôøi seõ cuøng ta cao gioïng xöng hoâ: Laønh thay! roài troåi nhaïc, raûi hoa, ñoát höông, cung kính leã baùi.” Baáy giôø, moïi ngöôøi ñeàu vaâng lôøi, noùi: - Neân nhö vaäy. Chuùng toâi seõ theo lôøi daïy maø laøm. - Baáy giôø, khi Ma-naïp Di Khöôùc vaøo trong chuùng kia roài, beøn ñöùng döôùi maø hoûi beân treân: - Caùc oâng tuïng nhöõng thöù kinh gì? Tuïng ñöôïc bao nhieâu thöù? Tuïng nhieàu ít? - Traû lôøi: - Toâi tuïng ñöôïc nhöõng kinh nhö vaäy; chöøng aáy. - So saùnh, nhöõng kinh Ma-naïp tuïng ñöôïc nhieàu gaáp traêm vaïn öùc laàn, khoâng theå so saùnh ñöôïc. Ma-naïp laïi hoûi hai, ba ngöôøi cho ñeán traêm ngaøn ngöôøi: “Caùc oâng tuïng nhöõng thöù kinh gì? Tuïng ñöôïc bao nhieâu thöù? Tuïng nhieàu ít?” Hoï traû lôøi: “Chuùng toâi tuïng ñöôïc nhöõng thöù kinh ñoù; chöøng aáy.” So saùnh, nhöõng kinh Ma-naïp tuïng ñöôïc nhieàu gaáp traêm vaïn öùc laàn, khoâng theå so saùnh ñöôïc. Keá ñeán hoûi vò thöôïng toïa ñeä nhaát: “Ngaøi bieát ñöôïc nhöõng thöù kinh gì? Tuïng ñöôïc nhöõng thöù kinh gì?” Vò aáy traû lôøi, “Toâi tuïng ñoïc nhö vaäy; chöøng aáy.” Ma-naïp Di Khöôùc laïi cuõng vöôït hôn vò naøy. - Baáy giôø, Ma-naïp Di Khöôùc noùi: - Nhöõng thöù kinh maø toâi tuïng ñöôïc

nhieàu hôn ngaøi! Ma-naïp noùi tieáp, - Ngaøi neân nhöôøng toøa cho toâi ngoài! - Vò Thöôïng toïa noùi: - Neáu ngaøi khoâng baûo toâi dôøi choã, thì nhöõng vaät cuùng döôøng vaø kim baûo toâi thu ñöôïc ôû ñaây seõ chia cho ngaøi. - Ma-naïp Di Khöôùc traû lôøi: - Duø cho toâi baûy baùu ñaày coõi Dieâm-phuø-ñeà, toâi cuõng khoâng nhaän. Chæ coù vieäc laø oâng dôøi ñi choã khaùc. Taïi sao vaäy? Vì toâi coù phaùp naøy, phaûi ngoài vaøo choã ngoài naøy. - Khaùch thöông neân bieát, baáy giôø Ma-naïp Di Khöôùc dôøi vò Thöôïng toïa aáy ñi, roài ngoài leân choã ñoù. Khi Ma-naïp Di Khöôùc ngoài leân toøa, töùc

thì ñaát rung ñoäng saùu caùch, lieàn coù tieáng xöng hoâ lôùn: Laønh thay! vaø aâm nhaïc troåi, höông hoa cuùng döôøng. - Khaùch thöông neân bieát, Da-nhaõ-ñaït raát hoan hyû, vui möøng voâ löôïng; duøng baùt baèng vaøng, ñöïng thoùc luùa baèng baïc; baùt baèng baïc ñöïng thoùc luùa baèng vaøng, baûo caùi baèng vaøng baûy baùu trang nghieâm; aâu röûa cuõng baèng vaøng baïc raát laø ñeïp ñeõ; neäm baèng loâng toát kyø laï ñeå trang trí vaø daãn ngöôøi nöõ trang nghieâm xinh ñeïp ñeán tröôùc Ma-naïp Di Khöôùc thöa: - Cuùi xin ngaøi thoï nhaän caùc baûo vaät naøy vaø, ngöôøi nöõ trang nghieâm xinh ñeïp naøy. - Di Khöôùc traû lôøi: - Toâi khoâng caàn nhöõng thöù ñoù. - Da-nhaõ-ñaït lieàn hoûi: - Vaäy, ngaøi caàn thöù gì? - Traû lôøi: - Toâi caàn naêm traêm ñoàng tieàn vaøng. - Da-nhaõ-ñaït lieàn ñem naêm traêm ñoàng tieàn vaøng ñeán trao. - Khaùch thöông neân bieát, baáy giôø, Ma-naïp Di Khöôùc nhaän naêm traêm ñoàng tieàn vaøng roài, töø choã ngoài ñöùng daäy caùo lui. Baáy giôø, ngöôøi nöõ Toâ-la-baø-ñeà cuõng ñi theo. Ma-naïp Di khöôùc quay laïi noùi: - Taïi sao coâ ñi theo toâi? - Ngöôøi nöõ traû lôøi: - Cha meï em baûo em ñi theo anh ñeå laøm vôï. - Ma-naïp Di Khöôùc döùt khoaùt noùi: - Toâi tu phaïm haïnh ñaâu caàn ñeán coâ. Ai coù aùi duïc thì môùi caàn ñeán coâ. Ngöôøi nöõ kia ñaønh phaûi trôû veà, vaøo trong vöôøn cuûa cha. Trong vöôøn coù caùi ao taém trong saïch. Trong ao coù baûy caønh boâng sen. Naêm boâng cuøng vôùi moät caønh, muøi thôm ngaøo ngaït maøu saéc ñaëc bieät. Laïi coù hai boâng cuøng vôùi moät caønh, höông saéc thuø dieäu. Thaáy vaäy ngöôøi nöõ nghó, “Ta thaáy hoa sen naøy thaät laø vi dieäu tuyeät haûo. Nay ta neân haùi hoa naøy ñeå taëng cho Ma-naïp Di Khöôùc, khieán cho ngöôøi ñöôïc vui thích.” Nghó xong lieàn haùi hoa, caém vaøo trong bình nöôùc, ra khoûi vöôøn, ñi khaép nôi tìm Ma-naïp Di Khöôùc. - Baáy giôø, Ma-naïp Di Khöôùc trôû laïi ñaïi quoác Baùt-ma,ll64 thaáy nhaân daân trong nöôùc queùt doïn ñöôøng saù, tröø boû taát caû caùc thöù dô baån, tu boå söûa chöõa baèng phaúng, duøng hoa traûi treân ñaát, röôùi nöôùc höông, treo traøng phang baûo caùi, traûi ñeäm deät baèng loâng... Thaáy vaäy, Di Khöôùc lieàn hoûi

ll64. Baùt-ma phieân aâm töø Skt. Padma (Pali: Paduma), treân kia ñaõ dòch laø Lieân hoa.

ngöôøi trong thaønh: - Nay, trong thaønh tu boå trang trí ñeïp ñeõ nhö theá naøy laø ñeå phuïc vuï cho ngaøy tieát hoäi hay laø duøng vaøo ngaøy tinh tuù toát? - Ngöôøi trong thaønh traû lôøi: - Phaät Ñònh Quang seõ ñeán thaønh naøy, cho neân môùi trang trí ñeïp ñeõ nhö theá... - Ma-naïp Di Khöôùc taâm nieäm: "Nay ta neân duøng naêm traêm ñoàng tieàn vaøng naøy ñeå mua traøng hoa toát ñeïp, höông thôm, kyõ nhaïc ñaëc bieät traøng phan baûo caùi quyù baùu, tröôùc laø ñeå cuùng döôøng Ñònh Quang Nhö Lai, sau seõ vì thaày caàu taøi." Di Khöôùc lieàn ñi khaép nöôùc Baùt-ma ñeå mua maø khoâng coù. Taïi sao vaäy? Vì Vua Thaéng Oaùn ñaõ ra lònh caám vieäc mua baùn. - Baáy giôø, ngöôøi nöõ Toâ-la-baø-ñeà, töø xa thaáy Ma-naïp Di Khöôùc ñeán lieàn hoûi: - Naøy ngöôøi Nieân thieáu,ll65 vì sao böôùc ñi voäi vaõ nhö theá? Anh caàn gì? Ma-naïp Di Khöôùc traû lôøi: - Toâi caàn hoa toát. Ngöôøi nöõ hoûi: - Anh duøng hoa laøm gì? Ñaùp: - Toâi muoán caém reã voâ thöôïng ñeå laøm haït gioáng Phaät. - Ngöôøi nöõ hoûi: - Hoa naøy ñaõ khoâ heùo roài, maøu saéc ñaõ bieán ñoåi, khoâng theå troàng laïi ñöôïc, laøm sao coù theå duøng noù ñeå caém reã voâ thöôïng laøm haït gioáng Phaät? - Ma-naïp noùi vôùi ngöôøi nöõ: - Ruoäng naøy raát toát phì nhieâu. Duø cho hoa naøy ñaõ khoâ heùo, bieán saéc, haït gioáng bò hö naùt, vaün coù theå soáng laïi. - Ngöôøi nöõ lieàn noùi: - Vaäy oâng coù theå laáy hoa naøy ñeå caém reã voâ thöôïng ñeå laøm haït gioáng Phaät ñi! - Ma-naïp hoûi: - Coâ baùn vôùi giaù bao nhieâu, toâi seõ laáy cho? - Ngöôøi nöõ lieàn noùi: - Tieác gì taøi vaät cuûa toâi? Cha toâi teân laø Da-nhaõ-ñaït, taøi baûo raát nhieàu. Ma-naïp muoán mua hoa naøy chæ caàn cuøng toâi theà öôùc, laø baát cöù sinh ôû nôi ñaâu, luoân luoân laøm choàng toâi. Ma-naïp ñaùp: - Toâi thaät haønh ñaïo Boà-taùt; taát caû khoâng coù gì thöông tieác caû. Neáu coù ngöôøi xin, keå caû xöông thòt, toâi cuõng khoâng luyeán tieác. Chæ tröø cha,

ll65. Nieân thieáu, dòch nghóa cuûa töø Ma-naïp (Skt., Pl: mānava) treân

meï. Nhöng chæ sôï raèng coâ laøm trôû ngaïi cho toâi. - Ngöôøi nöõ noùi. - Choã naøo OÂng sinh ra, nôi ñoù taát coù ñaïi oai thaàn, toâi cuõng theo ñoù maø coù oai thaàn. Muoán ñem toâi ñeå boá thí thì tuøy yù oâng cöù boá thí. - Baáy giôø, Ma-naïp duøng naêm traêm ñoàng tieàn vaøng mua naêm caønh hoa, hai caønh coøn laïi, ngöôøi nöõ trao cho Ma-naïp Di Khöôùc vaø noùi: - Ñaây laø hoa cuûa toâi gôûi cho oâng, ñeå daâng cuùng Ñònh Quang Nhö Lai. Taïi sao vaäy? Toâi nguyeän cuøng oâng sinh baát cöù nôi naøo, thöôøng khoâng xa nhau. - Khaùch thöông neân bieát, baáy giôø Ma-naïp Di Khöôùc ñöôïc baûy caønh hoa sen naøy roài, heát söùc vui möøng, khoâng theå keå xieát, lieàn ñeán cöûa ñoâng thaønh. Vaøo luùc ñoù, soá ngöôøi nhieàu khoâng tính heát, taát caû ñeàu caàm höông hoa, traøng phan baûo caùi, troåi nhaïc ñôïi röôùc Ñònh Quang Nhö Lai. Ma- naïp Di Khöôùc muoán ñeán tröôùc ñeå raûi hoa, maø khoâng ñeán ñöôïc, lieàn trôû laïi hoûi Vua Thaéng Oaùn: - Vì lyù do naøo maø Ngaøi tu söûa thaønh noäi khang trang theá naøy? Ngaøy tieát hoäi hay ngaøy tinh tuù toát? - Nhaø Vua traû lôøi: - Nay coù Ñònh Quang Nhö Lai ñeán nôi thaønh naày neân môùi trang hoaøng ñeïp ñeõ nhö vaäy. - Ma-naïp hoûi Vua: - Laøm sao bieát ñöôïc ba möôi

hai töôùng cuûa Nhö Lai? - Nhaø Vua noùi: - Caùc saùch saám kyù cuûa Baø-la-moân cho bieát. - Ma-naïp thöa: - Neáu thaät nhö vaäy thì toâi coù tuïng saùch naøy seõ chöùng bieát ñöôïc vieäc aáy. - Nhaø Vua noùi: - Neáu oâng coù khaû naêng bieát ñieàu ñoù, thì oâng ñeán tröôùc ñeå xem coù ba möôi hai töôùng khoâng, sau ñoù, toâi seõ ñeán dieän kieán. - Khaùch thöông neân bieát, baáy giôø, Ma-naïp nghe Vua noùi roài, vui möøng khoâng xieát keå, lieàn ñeán beân ngoaøi cöûa thaønh phía ñoâng. - Baáy giôø, daân chuùng thaáy Ma-naïp ñeán thì vui möøng, ñeàu töï traùnh ñöôøng cho Ma-naïp ñi. Taïi sao vaäy? Vì vaâng theo leänh cuûa Vua. - Khaùch thöông neân bieát, Ma-naïp töø xa thaáy Ñöùc Nhö Lai, trong taâm hoan hyû, lieàn duøng baûy caønh hoa raûi treân Ñöùc Phaät Ñònh Quang Nhö Lai. Do oai thaàn cuûa Phaät, töø treân hö khoâng hoa kia bieán thaønh baûo caùi baèng hoa, roäng möôøi hai do tuaàn, caønh boâng ôû phía treân, laù ôû phía döôùi,

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 595

muøi thôm ngaøo ngaït, che khaép nöôùc kia, khoâng choã naøo khoâng ñöôïc che, nhìn khoâng bieát chaùn. Ñöùc Phaät ñi ñeán ñaâu baûo caùi baèng hoa che ñeán ñoù. Nhaân daân nam nöõ trong thaønh ñeàu côûi aùo môùi cuûa mình, duøng ñeå traûi döôùi ñaát. - Baáy giôø, Ma-naïp maëc hai chieác aùo baèng da nai, lieàn côûi moät caùi traûi döôùi ñaát. Nhaân daân trong thaønh laáy chieác aùo aáy quaêng ñi. Ma-naïp töï nghó: "Ñònh Quang Nhö Lai khoâng thöông töôûng." Ñònh Quang Nhö Lai bieát yù nghó oâng kia, lieàn hoùa ñaát thaønh buøn, khieán cho khoâng moät ngöôøi naøo traûi aùo leân treân ñöôïc. - Khaùch thöông neân bieát, Ma-naïp laïi nghó: Ngöôøi trong thaønh ngu si, khoâng coù söï phaân bieät, choã neân traûi laïi khoâng traûi. Ma-naïp lieàn laáy chieác aùo da nai traûi vaøo choã buøn. Song khoâng che heát buøn. - Khaùch thöông neân bieát, toùc cuûa Ma-naïp naêm traêm naêm thöôøng buùi laïi, chöa töøng môû ra. Ma-naïp lieàn thöa hoûi Ñöùc Nhö Lai, xem Theá Toân coù theå böôùc qua treân toùc cuûa mình ñi qua ñöôïc khoâng? Ñöôïc Ñöùc Theá Toân thuaän yù. Ma-naïp lieàn xoå ñaàu toùc ra, traûi leân treân choã buøn, taâm phaùt nguyeän: Neáu Ñònh Quang Nhö Lai khoâng thoï kyù rieâng, thì ta ôû choã buøn naøy duø hình khoâ maïng chung, quyeát khoâng ñöùng daäy. Ñònh Quang Nhö Lai bieát ñöôïc loøng chí thaønh cuûa Ma-naïp, ñôøi tröôùc coù troàng caên laønh, caùc ñöùc ñaày ñuû, neân Ngaøi duøng chaân beân taû böôùc qua treân toùc vaø noùi: - Ma-naïp, ñöùng daäy! Ñôøi vò lai, voâ soá a-taêng-kyø kieáp, ngöôi seõ thaønh Phaät, hieäu laø Thích-ca Vaên Nhö Lai, Chí nhaân, Ñaúng chaùnh giaùc, Minh haïnh tuùc, Thieän Theä, Theá gian giaûi, Voâ thöôïng só, Ñieàu ngöï tröôïng phu, Thieân nhaân sö , Phaät, Theá Toân. - Nghe lôøi bieät kyù roài, Ma-naïp lieàn vuït bay leân khoâng trung, caùch maët ñaát baûy caây ña-la maø toùc vaãn coøn traûi nôi ñaát cuõ. - Khaùch thöông neân bieát, baáy giôø, Ñònh Quang Nhö Lai, Chí nhaân, Ñaúng chaùnh giaùc, xoay qua beân höõu, nhö con ñaïi töôïng vöông, baûo caùc Tyø-kheo: "Caùc oâng chôù neân böôùc leân treân toùc cuûa Ma-naïp. Taïi sao vaäy? Ñaây laø toùc cuûa Boà-taùt. Taát caû Thanh vaên, Bích chi Phaät ñeàu khoâng ñöôïc böôùc leân treân." - Baáy giôø, traêm ngaøn vaïn öùc ngöôøi, ñeàu raûi hoa ñoát höông cuùng döôøng toùc kia. Ngöôøi laùi buoân neân bieát, baáy giôø, vò ñaïi thaàn cuûa Vua Thaéng Oaùn, coù

möôøi hai taät xaáu aáy, nghe Ñònh Quang Nhö Lai thoï kyù cho Ma-naïp lieàn ñeán nôi Vua Thaéng Oaùn taâu: “Toâi coù khaû naêng trong voøng hai vaïn naêm cuùng döôøng Ñònh Quang Nhö Lai vaø chuùng Taêng y phuïc, aåm thöïc, giöôøng naèm, ngoaï cuï, thuoác chöõa beänh.” Vua noùi vôùi

596 BOÄ LUAÄT >

Baø-la-moân: “YÙ oâng raát hay. OÂng haõy bieát thôøi.” Baø-la-moân naøy, trong voøng hai vaïn naêm cuùng döôøng Ñònh Quang Nhö Lai vaø chuùng Taêng y phuïc, aåm thöïc, giöôøng naèm, ngoaï cuï, thuoác chöõa beänh roài phaùt nguyeän: “Trong voøng hai vaïn naêm toâi cuùng döôøng Ñònh Quang Nhö Lai vaø chuùng Taêng y phuïc, aåm thöïc, giöôøng naèm, ngoaï cuï, thuoác chöõa beänh. Song, ñoái vôùi Ma-naïp, ngöôøi ñaõ dôøi choã ngoài cuûa toâi, ñoaït söï cuùng döôøng cuûa toâi, huûy baùng danh döï cuûa toâi; duyeân vaøo phöôùc baùo nhaân duyeân naøy, ngöôøi naøy baát cöù sinh choã naøo, toâi luoân luoân huûy nhuïc keû aáy, cho ñeán khi y thaønh ñaïo, cuõng khoâng xaû ly.” - Khaùch thöông neân bieát, Baø-la-moân Da-nhaõ-ñaït thuôû aáy, ñaâu phaûi ai khaùc, maø nay laø Chaáp Tröôïng Thích chuûng.ll66 Ngöôøi nöõ Toâ-ma-baø- ñeà, nay chính laø Thích nöõ Cuø-di.ll67 Ñaïi thaàn cuûa Vua Thaéng Oaùn, coù möôøi hai taät xaáu, Baø-la-moân aáy, nay chính laø thaân cuûa Ñeà-baø-ñaït. Traân Baûo Tieân nhaân, ñaâu phaûi ai khaùc maø laø Boà-taùt Di-laëc. Ma-naïp Di Khöôùc chính laø Ta vaäy. - Khaùch thöông neân bieát, hoïc ñaïo Boà-taùt, ngöôøi coù theå cuùng döôøng moùng tay vaø toùc, chaéc chaén thaønh voâ thöôïng ñaïo. Baèng con maét cuûa Phaät maø nhìn trong thieân haï khoâng moät ai khoâng vaøo Voâ dö Nieát-baøn giôùi ñeå Baùt-nieát-baøn. Huoáng chi laø ngöôøi khoâng duïc, khoâng saân, khoâng nhueá, khoâng si. Boá thí cho vò aáy laø baäc nhaát trong caùc boá thí, laø phöôùc toái toân. Baäc nhaát trong caùc ngöôøi thoï nhaän, laïi khoâng baùo öùng sao? Baáy giôø, hai anh em ngöôøi laùi buoân lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy ra ñi. Ñöùc Theá Toân aên côm khoâ troän vôùi maät cuûa ngöôøi laùi buoân roài, lieàn ngoài keát giaø baûy ngaøy baát ñoäng döôùi boùng goác caây Boà-ñeà, an truù tam- muoäi giaûi thoaùt maø töï thoï duïng an laïc. vii. Hai quy y Qua baûy ngaøy, Ngaøi töø tam-muoäi xuaát. Do aên côm khoâ troän vôùi maät neân gioù trong thaân di ñoäng. Sôû dó goïi laø ñaát Dieâm-phuø-ñeà vì coù caây laø Dieâm-phuø.ll68 Caùch ñoù khoâng xa coù caây Ha-leâ-laëc.ll69 Vò Thoï thaàn cuûa caây aáy coù loøng tin saâu ñaäm ñoái vôùi Phaät, lieàn haùi traùi ha-leâ-laëc ñeán daâng cuùng döôøng Ñöùc Theá Toân. Vò Thoï thaàn ñaûnh leã roài, ñöùng qua moät

ll66. Chaáp Tröôïng Thích chuûng . Pali: Dattapānī. Taøi lieäu Pali (Mhv.ii. l8,l9) noùi oâng laø anh cuûa Māyā va Pajāpatī. Truyeàn thuyeát phöông Baéc noùi oâng laø boá vôï cuûa Thaùi töû Siddhārtha. ll67. Cuø-di . Pali: Gotamī; thöôøng ñeå goïi Di maãu cuûa Phaät. Nhöng ñaây chæ Da-du-ñaø-la. ll68. Trong baûn: dieâm-phuø-ñeà . Coù theå ngöôøi cheùp, cheùp dö chöõ ñeà. Phieâm aâm töø jam- bu-dvipa, hoøn ñaûo cuûa nhöõng röøng caây jambu. Ñeà laø phieân aâm taét cuûa dvipa. ll69. Ha-leâ-laëc . Pali: harīnaka.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 597

beân baïch Phaät: - Kính baïch Ñöùc Theá Toân, do aên côm khoâ troän vôùi maät neân gioù trong thaân Ngaøi di ñoäng. Nay xin Ngaøi duøng traùi caây naøy ñeå laøm vò thuoác tröø beänh noäi phong. Ñöùc Theá Toân töø maãn neân thoï nhaän lieàn vaø baûo: - Nay oâng neân quy y Phaät, quy y Phaùp. Vò thaàn aáy lieàn quy y Phaät, quy y Phaùp. Caùc vò thaàn quy y Phaät, Phaùp tröôùc nhaát laø thoï thaàn Ha-leâ-laëc. Ñöùc Theá Toân aên traùi ha-leâ-laëc roài, ngoài keát giaø döôùi goác caây baûy ngaøy, tö duy baát ñoäng, an truù giaûi thoaùt tam-muoäi maø töï thoï duïng an laïc. Sau baûy ngaøy, töø tam-muoäi daäy, ñeán giôø, khoaùc y, böng baùt, vaøo thoân Uaát-beà-la khaát thöïc. Ngaøi ñi laàn ñeán nhaø Baø-la-moân thoân Uaát-beà-la, ñöùng laëng im tröôùc saân. Baø-la-moân thaáy Ñöùc Theá Toân im laëng ñöùng tröôùc saân, phaùt taâm hoan hyû, lieàn ñem thöùc aên ra cuùng Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân töø maãn thoï nhaän thöùc aên vaø noùi: - Nay oâng neân quy y Phaät, quy y Phaùp. Baø-la-moân lieàn thöa: - Nay con quy y Phaät, quy y Phaùp. Ñöùc Theá Toân nhaän thöùc aên cuûa Baø-la-moân naày, aên xong, lieàn ñeán döôùi goác caây ly-baø-na,ll70 ngoài keát giaø baûy ngaøy, tö duy baát ñoäng, an truù giaûi thoaùt tam-muoäi maø töï thoï duïng an laïc. Sau baûy ngaøy Ñöùc Theá Toân töø tam-muoäi ñöùng daäy, ñeán giôø, khoaùc y böng baùt vaøo thoân Uaát-beà-la khaát thöïc, theo thöù töï ñeán nhaø Baø-la-moân, im laëng ñöùng tröôùc saân, vôi cuûa ngöôøi Baø-la-moân kia laø con gaùi cuûa ñaïi töôùng teân Toâ-xaø-lall7l, thaáy Ñöùc Nhö Lai im laëng ñöùng tröôùc saân, lieàn phaùt taâm hoan hyû ñem thöùc aên ra cuùng döôøng Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân töø maãn ñoái vôùi thí chuû neân nhaän thöùc aên, aên roài vaø baûo: - Nay, ngöôøi neân quy y Phaät, quy y Phaùp. Vôi Baø-la-moân lieàn thöa: - Nay con quy y Phaät, quy y Phaùp. Nhö vaäy trong chuùng Öu-baø-di quy y Phaät, quy y phaùp, thì Toâ-xaø- la con gaùi cuûa ñaïi töôùng, vôi cuûa Uaát-beà-la laø Öu-baø-di ñaàu tieân. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân aên thöùc aên aáy, lieàn trôû laïi caây ly-baø-na, ngoài keát giaø döôùi goác caây baûy ngaøy, tö duy baát ñoäng, an truù giaûi thoaùt tam- muoäi maø töï thoï duïng an laïc.

ll70. Ly-baø-na khoâng roõ. ll7l. Toâ-xaø-la Pali: Sujāta, con gái của Senānī (Töôùng quaân) ôû thò traán Senaânigaâm.

598 BOÄ LUAÄT >

Sau baûy ngaøy, ñeán giôø khaát thöïc, Ñöùc Theá Toân khoaùc y böng baùt vaøo thoân Uaát-beà-la khaát thöïc, theo thöù töï ñeán trong saân nhaø Baø-la-moân Uaát-beà-la, ñöùng im laëng. Baáy giôø con trai, con gaùi cuûa Baø-la-moân Uaát-beà-la thaáy Ñöùc Nhö Lai roài, phaùt taâm hoan hyû, lieàn ñem thöùc aên ra daâng cuùng döôøng Nhö Lai. Ñöùc Nhö Lai duõ loøng thöông ñoái vôùi hoï, nhaän thöùc aên, aên roài baûo: - Nay, caùc con neân quy y Phaät, quy y Phaùp. Caùc nam nöõ con cuûa Baø-la-moân thöa: - Nay, chuùng con xin quy y Phaät, quy y Phaùp. viii. Long vöông Muïc-chaân-laân-ñaø Ñöùc Theá Toân aên xong, lieàn ñeán caây Vaên-laân,ll72 beân bôø soâng Vaên- laân,ll7> cung ñieän cuûa Long vöông Vaên-laân. Khi ñeán nôi, ngoài keát giaø suoát baûy ngaøy tö duy baát ñoäng, an truù giaûi thoaùt tam-muoäi maø töï thoï duïng an laïc. Vaøo luùc aáy, trôøi möa to gioù raát laïnh, suoát baûy

ngaøy Long vöông töï ra khoûi cung ñeán choã Phaät ngoài, duøng thaân hình cuûa mình quaán xung quanh Ñöùc Phaät, ñaàu che treân ñænh Ñöùc Phaät, baïch Phaät: - Ngaøi khoâng bò laïnh, khoâng bò noùng, khoâng bò gioù, khoâng bò naéng, khoâng bò muoãi moøng gaây baát an chaêng? Sau baûy ngaøy, côn möa to gioù lôùn chaám döùt, baàu trôøi quang ñaõng, Long vöông töï thaùo mình ra, khoâng quaán xung quanh Ñöùc Phaät nöõa, vaø bieán hoùa laøm moät thieáu nieân Baø-la-moân, ñeán tröôùc Ñöùc Nhö Lai, chaáp tay, quyø goái, kính leã saùt chaân Nhö Lai. Sau baûy ngaøy Ñöùc Theá Toân töø tam-muoäi döùng daäy, lieàn duøng baøi keä naøy taùn thaùn: Ly duïc, coù hyû laïc Quan saùt phaùp, cuõng laïc Trong ñôøi, khoâng saân, laïc Khoâng nhieãu haïi chuùng sinh. Ñôøi voâ duïc, laø laïc Vöôït khoûi coõi duïc giôùi Cheá phuïc taùnh ngaõ maïn Ñaáy laø ñeä nhaát laïc1174. Baáy giôø, Long vöông Vaên-laân ñeán tröôùc Ñöùc Phaät thöa: - Sôû dó con duøng thaân hình con quaán quanh Ñöùc Nhö Lai, ñaàu che treân ñænh Ñöùc Nhö Lai, vì khoâng muoán Ñöùc Nhö Lai bò quaáy raày bôûi ll72. Vaên laân thoï . Teân caây, Pali: Mucalinda (aâm khaùc: Muïc-chaân-laân-ñaø), gaàn caây baøng Ajapāla-nigrodha ở Uruvelā. Chính caây naøy laø cung ñieän cuûa Long vöông Mucalinda. ll7>. Trong baûn: Vaên-laân thuyû ; coù leõ chæ hoà Mucalinda (Pali), Nhöng hoà naøy ôû treân nuùi Himavā ll74. Baøi keä töông ñöông Pali, xem Mahāvagga Vin. i. >.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 599

laïnh noùng gioù möa, muoãi moøng, cho neân con môùi laøm nhö vaäy. Ñöùc Phaät baûo Long vöông: - Nay ngöôi neân quy y Phaät, quy y Phaùp. Long vöông noùi: - Nay con xin quy y Phaät, quy y Phaùp. Nhö vaäy trong haøng suùc sinh, nhaän hai quy y, Long vöông laø ñaàu tieân. ix. Phaïm thieân khuyeán thænh Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân sau thôøi gian an truù döôùi goác caây Vaên-laân Long vöông, lieàn ñeán döôùi goác caây A-du-ba-la ni-caâu-luaätll75, traûi toïa cuï, ngoài keát giaø vaø nghó: - Nay Ta ñaõ ñaëng phaùp naøy, naøy raát saâu kín, raát khoù hieåu, raát khoù bieát, vónh vieãn tòch tónh, an chæ, vi dieäu, toái thöôïng, chæ ngöôøi trí môùi coù theå bieát, chaúng phaûi ñieàu maø keû ngu coù theå thaân caän. Chuùng sinh coù kieán chaáp khaùc nhau, tín nhaãn khaùc nhau, xu höôùng khaùc nhau, maïng khaùc nhau. Y treân nhöõng kieán chaáp dò bieät naøy maø yeâu thích hang oåll76. Do vì chuùng sinh yeâu thích hang oå, cho neân ñoái vôùi phaùp duyeân sinh saâu thaúm naøy, khoù coù theå hieåu. Laïi coøn coù caùi saâu thaúm khoù hieåu hôn nöõa, ñoù laø Nieát-baøn vôùi söï daäp taét caùc duïc, dieät taän khaùt aùi. Ñaây cuõng laø choã khoù hieåu. Nay, Ta muoán noùi Phaùp maø moïi ngöôøi khoâng bieát, khoâng hieåu, thì ñoái vôùi ta coù nhoïc coâng voâ ích chaêng? Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân noùi hai baøi keä, maø tröôùc ñaây chöa ai ñöôïc nghe, cuõng chöa töøng noùi: Ñaïo Ta chöùng, khoù hieåu Noùi cho keû trong hang Ngöôøi tham, nhueá, ngu si Khoâng theå vaøo phaùp naøy. Loäi ngöôïc doøng sinh töû Saâu kín, raát khoù hieåu Tham duïc khoâng thaáy ñöôïc Vì ngu toái che laáp. 1177* Theá Toân tö duy nhö vaäy roài, im laëng khoâng noùi phaùp. Baáy giôø, ll75. A-du-ba-la ni-caâu-luaät . Pali: Ajapāla-nỉgodha, moät loaïi caây baøng. ll76. Haùn: saøo quaät . Pali (Skt.) ālaya, chæ vaät ñöôïc yeâu thích, ñöôïc caát giöõ; chæ taát caû sôû y vaø ñoái töôïng cuûa aùi duïc; cuõng chæ

vaät maø sinh vaät töïa vaøo laøm choã che chôû an toaøn cho ñôøi soâng, nhö nhaø cöûa caùc thöù. Haùn dòch ôû ñaây theo nghóa thöù hai. Töø Phaïn naøy, trong Duy thöùc dòch aâm laø A-laïi-da. Ñoaïn töông ñöông, daãn trong Nhieáp Ñaïi thöøa luaän thích (T>l, tr.>85cl9), Huyeàn Trang dòch: "Theá gian chuùng sinh aùi a-laïi-da, laïc a-laïi-da, haân a-laïi-da, hyû a-laïi-da." Pali töông ñöông (M. i. l67): ālayarāmā kho panāyam pajā ālayaratā ālayasammuditā. ll77. Baøi keä töông ñöông Pali, xem Mahāvagga, Vin.i. 5; M.i. l68, D. ii. >8, S. i. l>6. * Heát quyeån >l.

600 BOÄ LUAÄT >

Phaïm thieân vöông,ll78 töø xa treân coõi Phaïm thieân, bieát ñöôïc taâm nieäm cuûa Ñöùc Nhö Lai, töï nghó: Theá gian hoaøn toaøn suïp ñoå. Nhö Lai nay ñaëng phaùp nhieäm maàu naøy, sao im laëng khoâng tuyeân thuyeát, khieán cho theá gian khoâng ñöôïc nghe phaùp? Baáy giôø, Phaïm thieân, khoaûnh khaéc nhö löïc só co duoãi caùnh tay, töø coõi kia hieän ñeán tröôùc Ñöùc Nhö Lai, ñaûnh leã roài, ñöùng qua moät beân, baïch Ñöùc Theá Toân: - Cuùi xin Ñöùc Nhö Lai noùi phaùp! Cuùi xin ñöùc Thieän Theä noùi phaùp! Chuùng sinh trong theá gian cuõng coù keû trí tueä vôùi lôùp buïi dô moûng, thoâng minh, deã ñoä, coù khaû naêng dieät taän phaùp baát thieän, thaønh töïu thieän phaùp. Ñöùc Theá Toân baûo Phaïm thieân vöông: - Ñuùng nhö vaäy, ñuùng nhö vaäy, nhö lôøi oâng noùi. Vöøa roài Ta ôû nôi nhaøn tònh coù yù nghó: "Nay Ta ñaõ ñaëng phaùp naøy. Phaùp naøy raát saâu kín, raát khoù hieåu, raát khoù bieát, vónh vieãn tòch tónh, an chæ, vi dieäu, toái thöôïng, chæ ngöôøi trí môùi coù theå bieát, chaúng phaûi ñieàu maø keû ngu coù theå thaân caän. Chuùng sinh coù kieán chaáp khaùc nhau, tín nhaãn khaùc nhau, xu höôùng khaùc nhau, maïng khaùc nhau. Y treân nhöõng kieán chaáp dò bieät naøy maø yeâu thích hang oå. Do vì chuùng sinh yeâu thích hang oå, cho neân ñoái vôùi phaùp duyeân sinh saâu thaúm naøy, khoù coù theå hieåu. Laïi coøn coù caùi saâu thaúm khoù hieåu hôn nöõa, ñoù laø Nieát-baøn vôùi söï daäp taét caùc duïc, dieät taän khaùt aùi. Ñaây cuõng laø choã khoù hieåu. Nay, Ta muoán noùi Phaùp maø moïi ngöôøi khoâng bieát, khoâng hieåu, thì ñoái vôùi Ta coù nhoïc coâng voâ ích chaêng?" Baáy giôø, Theá Toân noùi hai baøi keä maø tröôùc ñaây chöa ai töøng ñöôïc thaáy, töøng ñöôïc nghe, vaø cuõng chöa töøng noùi: Ñaïo Ta chöùng, khoù hieåu Noùi cho keû trong hang Ngöôøi tham, nhueá, ngu si Khoâng theå vaøo phaùp naøy. Loäi ngöôïc doøng sinh töû Saâu kín, raát khoù hieåu Tham duïc khoâng thaáy ñöôïc Vì ngu toái che laáp. - Naøy Phaïm thieân! Vì vaäy Ta im laëng, khoâng noùi phaùp cho ngöôøi ñôøi. Baáy giôø, Phaïm thieân laïi baïch Phaät: - Theá gian hoaøn toaøn suïp ñoå. Nhö Lai nay ñaëng phaùp nhieäm maàu naøy, sao im laëng khoâng tuyeân thuyeát, khieán cho theá gian khoâng ñöôïc

ll78. Vin. i.5: Phaïm thieân Sahampati, Sa-baø theá giôùi chuû.

nghe phaùp? Cuùi xin Ñöùc Theá Toân neân dieãn noùi chaùnh phaùp ñeå löu boá trong ñôøi. Chuùng sinh trong theá gian cuõng coù keû trí tueä vôùi lôùp buïi dô moûng, thoâng minh, deã ñoä, coù khaû naêng dieät taän phaùp baát thieän, thaønh

töïu thieän phaùp. Phaïm thieân noùi roài, laïi noùi keä: Ma-kieät, nôi caáu ueá 1179 Phaät töø ñoù sinh ra Nguyeän môû cöûa cam loà Vì chuùng sinh noùi phaùp. Ñöùc Theá Toân sau khi nhaän lôøi khuyeán thænh cuûa Phaïm thieân, baèng con maét Phaät, quan saùt chuùng sinh trong theá gian: Sinh ra trong theá gian, lôùn leân trong theá gian, coù ngöôøi ít traàn caáu, coù ngöôøi nhieàu traàn caáu, coù lôïi caên, coù ñoän caên, coù deã ñoä, coù khoù ñoä; coù keû sôï toäi ñôøi sau, coù theå dieät taän phaùp baát thieän, thaønh töïu thieän phaùp. Cuõng nhö trong ao öu-baùt, ao baùt-ñaàu, ao caâu-maâu-ñaàu, ao phaân-ñaø-lôïi coù hoa öu-baùt, hoa baùt-ñaàu, hoa caâu-maâu-ñaàu, hoa phaân-ñaø-lôïi; coù caùi môùi ra khoûi buøn maø chöa leân khoûi nöôùc; hoaëc coù caùi ñaõ ra khoûi buøn maø ngang maët nöôùc; hoaëc coù caùi leân khoûi nöôùc maø khoâng bò buïi traàn nôi nöôùc thaám vaøo. Ñöùc Nhö Lai cuõng nhö vaäy, baèng Phaät nhaõn quaùn chuùng sinh trong theá gian: “Sinh ra trong theá gian, lôùn leân trong theá gian, coù ngöôøi ít traàn caáu, coù ngöôøi nhieàu traàn caáu, coù lôïi caên, coù ñoän caên, coù deã ñoä, coù khoù ñoä; coù keû sôï toäi ñôøi sau, coù theå dieät taän phaùp baát thieän, thaønh töïu thieän phaùp.” Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân vì Phaïm thieân noùi keä: Phaïm Thieân! Ta baûo oâng: Nay môû cöûa cam loà Cho ngöôøi nghe tin nhaän Vì nhieãu loaïn, khoâng noùi 1180 Phaïm Thieân, phaùp vi dieäu Phaùp Maâu-ni chöùng ñöôïc. Baáy giôø, Phaïm thieân bieát Ñöùc Theá Toân nhaän lôøi khuyeán thænh roài, ñaûnh leã saùt chaân Ñöùc Theá Toân, ñi nhieãu beân höõu ba voøng, caùo lui, aån

ll79. Cf. Vin.i. 6: paâturahosi magadhesu pubbe, dhammo asuddho samalehi cintito, “Tröôùc ñaây, giöõa nhöõng ngöôøi Magadha, xuaát hieän phaùp baát tònh ñöôïc tö duy vôùi söï caáu ueá.” Sôù giaûi noùi, caáu ueá ôû ñaây chæ nhoùm Luïc sö Ngoaïi ñaïo. ll80. Baát vi nhieãu coá thuyeát . Theo vaên cuù thoâng thöôøng maø hieåu: “Khoâng vì nhieãu loaïn maø thuyeát.” Nhöng ñaây vaên dòch ñaûo trang, neân phaûi hieåu laø: vi nhieãu coá baát thuyeát...vi dieäu phaùp, vì nhieõu loaïn (=meät nhoïc), neân Ta khoâng noùi phaùp vi dieäu.” Tham chieáu Pali, Vin. i. 7 (Cf. D.ii. >9, M. i. l69): vihisasaññī pagunan na bhāsin dhamman panītam... vì coù aán töôïng naõo haïi, Ta ñaõ khoâng giaûng thuyeát phaùp vi dieäu.

602 BOÄ LUAÄT >

mình, khoâng thaáy nöõa. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân laïi nghó: “Nay Ta neân thuyeát phaùp cho ai tröôùc, maø ngöôøi aáy coù theå vöøa nghe lieàn hieåu ñöôïc?” Ngaøi lieàn nghó, “A-lan-ca-lanll8l traàn caáu ít, lôïi caên, thoâng minh coù trí. Nay Ta coù theå noùi phaùp cho oâng aáy.” Töùc thì trí kieán khôûi leân nôi Ngaøi, “A-lan-ca-lan qua ñôøi ñaõ baûy ngaøy roài.” Chö thieân cuõng ñeán cho bieát: “A-lan-ca-lan qua ñôøi ñaõ baûy ngaøy roài.” Ñöùc Phaät nghó: “Khoå thay, oâng maát ñieàu lôïi. Phaùp cöïc kyø vi dieäu naøy, sao khoâng ñöôïc nghe? Neáu ñöôïc nghe, oâng aáy seõ hieåu nhanh choùng.” Ñöùc Theá Toân laïi nghó: “Nay Ta neân thuyeát phaùp cho ai tröôùc, maø ngöôøi aáy coù theå vöøa nghe lieàn hieåu ñöôïc?” Ngaøi lieàn nghó, “Uaát-ñaàu-lam Töû, ngöôøi naøy coù traàn caáu moûng, lôïi caên, thoâng minh coù trí. Nay ta neân noùi phaùp cho oâng aáy nghe tröôùc.” Töùc thì trí kieán khôûi leân nôi Ngaøi,

“Uaát-ñaàu-lam Töû ñaõ qua ñôøi ngaøy hoâm qua.” Chö thieân cuõng ñeán thöa: “Uaát-ñaàu-lam Töû ñaõ qua ñôøi ngaøy hoâm qua.” Ñöùc Phaät noùi: “Khoå thay, oâng maát ñieàu lôïi. Phaùp cöïc kyø vi dieäu naøy, sao khoâng ñöôïc nghe? Neáu ñöôïc nghe, oâng aáy seõ hieåu nhanh choùng.” Ñöùc Theá Toân laïi nghó: “Nay Ta neân thuyeát phaùp cho ai tröôùc, maø ngöôøi aáy coù theå vöøa nghe lieàn hieåu ñöôïc?” Ngaøi lieàn nghó, “Naêm Tyø- kheo ñaõ töøng phuïc vuï Ta khoå nhoïc, khoâng ngaïi söï laïnh noùng, haàu haï, hoä veä, cuùng döôøng Ta. Nay Ta coù neân noùi phaùp cho hoï tröôùc hay chaêng?” Ñöùc Theá Toân laïi nghó: “Naêm vò Tyø-kheo naøy hieän nay ôû ñaâu?” Ngaøi lieàn duøng thieân nhaõn thanh tònh quaùn saùt trong nhaân thieân, thaáy naêm vò Tyø-kheo ôû taïi nöôùc Ba-la-naïi, trong vöôøn Nai Tieân nhaân. Thaáy vaäy roài, Ngaøi lieàn ñeán ñoù. Treân ñöôøng ñi, Ngaøi gaëp phaïm chí Öu-ñaø-da.ll82 Töø xa thaáy Ñöùc Theá Toân, Phaïm chí ñeán tröôùc maët thöa vôùi Ñöùc Phaät: - Cuø-ñaøm, caùc caên tòch tònh nhan saéc vui ñeïp. Vaäy thaày cuûa Ngaøi laø ai? Ngaøi theo hoïc vôùi ai? Ngaøi hoïc phaùp gì? Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân duøng keä traû lôøi: Nhaát thieát trí, treân heát Môû moïi guùt aùi duïc Töï nhieân ñöôïc ngoä giaûi Naøo coù theo ai hoïc. Ta cuõng khoâng coù thaày Beø baïn cuõng laïi khoâng

ll8l. A-lan-ca-lan . Caùc ñoaïn treân, aâm laø A-lam-ca-lam. ll82. Öu-ñaø-da phaïm-chí . Pali: Upaka ājīvaka, taø maïng ngoaïi ñaïo Upaka.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 60>

Theá gian chæ moät Phaät
Traàm laëng, thöôøng an oån.
Ta khoâng bò ñôøi nhieãm
Ta vöôït treân theá gian
Chö thieân vaø ngöôøi ñôøi
Khoâng ai saùnh baèng Ta.
Ta ñeán Ba-la-naïi
Chuyeån voâ thöôïng phaùp luaân
Theá gian ñeàu taêm toái
Ta ñaùnh troáng cam loà.1183
Phaïm chí hoûi:
- Vöøa roài Cuø-ñaøm noùi: Ta laø ngöôøi khoâng nhieãm tröôùc, toái thaéngll84.
Toâi muoán ñöôïc nghe yù nghóa naày.
Ñöùc Phaät duøng keä traû lôøi:
Ta môû taát caû guùt
Ta heát taát caû laäu
Ta thaéng caùc phaùp aùc
Öu-ñaø, Ta toái thaéng1185.
Baáy giôø, Phaïm chí im laëng. Ñöùc Theá Toân lieàn boû ñi, nhaém ñeán
Tieân nhaân Loäc uyeån.

2. Sô chuyeån phaùp luaân i. Trung ñaïo

Naêm vò Tyø-kheo, töø xa trong thaáy Ñöùc Theá Toân ñeán, daën baûo nhau:

- Sa moân Cuø-ñaøm naøy ñaõ ñi laïc ñöôøng, meâ môø, maát chí höôùng. Neáu ñeán ñaây, chuùng ta ñöøng noùi naêng gì vôùi oâng ta. Cuõng ñöøng kính leã. Chæ neân cho moät choã ngoài nhoû, baûo ngoài maø thoâi.

Theá Toân töø töø ñi ñeán choã naêm vò Tyø-kheo. Baáy giôø, naêm vò Tyøkheo boãng nhieân ñöùng daäy nghinh ñoùn, leã kính. Ngöôøi thì traûi choã ngoài. Ngöôøi thì röôùc y baùt. Ngöôøi laáy nöôùc röûa chaân. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân nghó: "Nhöõng ngöôøi ngu si naøy ñaõ khoâng coá giöõ ñöôïc yù chí cuûa mình. Ñaõ cuøng nhau giao öôùc, roài laïi phaù boû. Taïi sao vaäy? Vì khoâng theå naøo cöôõng laïi oai löïc cuûa Phaät. Nay Ta neân ñeán choã ngoài maø an toïa." Naêm Tyø-kheo thaáy Nhö Lai ñeán ngoài nôi choã ngoài roài, beøn goïi teân Nhö lai, vaø ll8>. Cam loä coå . Pali: amatadundubhi, troáng baát töû. ll84. Baûn Pali (Vin, i. 8), Upaka noùi: arahosi anantajino'ti, "Ngaøi xöùng ñaùng laø vò Chieán Thaéng voâ cuøng taän." ll85. Baûn Pali: jitā me, "Ta, ngöôøi ñaõ chieán thaéng."

goïi Ngaøi baèng "OÂng baïn" ll86. Baáy giôø Ñöùc Phaät baûo naêm vò Tyø-kheo: - Caùc oâng chôù neân goïi teân Nhö lai, vaø goïi Ngaøi baèng "OÂng baïn." Nhö Lai, laø baäc Chí chaân, Ñaúng chaùnh giaùc, oai thaàn toái thaéng voâ löôïng. Neáu caùc ngöôøi goïi teân Nhö lai, vaø goïi Ngaøi baèng "OÂng baïn" thì thoï khoå voâ löôïng vaø laâu daøi. Naêm ngöôøi noùi: - Naøy Cuø-ñaøm, ngaøi tröôùc kia vôùi cuoäc soáng khoå haïnh, chaáp trì oai nghi, coøn khoâng theå ñaït ñöôïc thaàn thoâng, trí kieán cuûa phaùp thöôïng nhaân, ñeå coù theå töï mình chöùng nghieäm lôïi ích toái thöôïng. Huoáng chi laø nay khoâng ñi ñuùng ñöôøng, ñaõ laïc loái, meâ môø, maát chí höôùng? Ñöùc Phaät baûo naêm ngöôøi: - Caùc ngöôøi ñaõ töøng nghe, coù khi naøo, Ta noùi hai lôøi maâu thuaãn nhau hay chaêng? Naêm Tyø-kheo noùi: - Xöa kia, chuùng toâi khoâng nghe ngöôøi noùi hai lôøi. Ñöùc Phaät noùi: - Caùc ngöôi, haõy ñeán ñaây! Nay ta ñaõ ñaëng cam loà. Ta seõ chæ daïy cho caùc oâng. Caùc oâng coù khaû naêng tieáp nhaän lôøi noùi cuûa Ta, khoâng bao laâu, caùc oâng seõ coù sôû ñaéc; ñaït ñöôïc muïc ñích maø vì ñoù thieän nam töû vôùi loøng tin kieân coá, töø boû gia ñinh, soáng khoâng gia ñình, haønh ñaïo, tu voâ thöôïng phaïm haïnh, ôû ngay trong ñôøi hieän taïi, töï thaân taùc chöùng, töï mình an truù an laïc, bieát raèng, "Söï sinh ñaõ döùt, phaïm haïnh ñaõ vöõng, vieäc laøm ñaõ xong, khoâng coøn taùi sinh nöõa." - Naøy Tyø-kheo, keû xuaát gia khoâng ñöôïc thaân caän hai cöïc ñoan,ll87 öa höôûng thuï aùi duïc hoaëc töï khoå haïnh. Ñoù khoâng phaûi laø phaùp cuûa Hieàn thaùnh. Haønh haï thaân xaùc khoâng thaønh töïu ñöôïc gì. Tyø-kheo töø boû hai cöïc ñoan naøy, laïi coù con ñöôøng giöõa, coù söï saùng cuûa con maét, coù söï saùng cuûa trí tueä, vónh vieãn tòch tónh, an oån, thaønh töïu thaàn thoâng, ñaëng Ñaúng chaùnh giaùc, taùc thaønh Sa-moân, daãn ñeán Nieát-baønll88. - Theá naøo goïi laø con ñöôøng giöõa, coù söï saùng cuûa con maét, coù söï saùng cuûa trí tueä, vónh vieãn

tòch tónh, an oån, thaønh töïu thaàn thoângll89, ñaëng Ñaúng chaùnh giaùc, taùc thaønh Sa-moân, daãn ñeán Nieát-baøn? Ñoù laø con ñöôøng taùm chaùnhll90 cuûa caùc baäc Thaùnh goàm coù: Chaùnh kieán, chaùnh

ll86. Nguyeân Haùn: xöng danh nhöõ Nhö lai . Pali (Vin. i. 9): nämena ca ävusovädena samudäcaranti. Goïi (Phaät) baèng teân vaø baèng töø “oâng baïn (hieàn giaû).” ll87. Nhò bieân ; chæ hai cöïc ñoan. ll88. Nieát-baøn haønh #uø#„ ; Pali (Vin. i. l0): nibbänäya savattati, vaän chuyeån ñeán Nieát-baøn ll89. Pali: abhiññäya, chöùng thaéng trí. ll90. Baùt chaùnh ñaïo, khoâng neân hieåu laø taùm con ñöooøng chaùnh, maø neân hieåu laø con ñöôøng goàm

nghieäp, chaùnh ngöõ, chaùnh haønh, chaùnh maïng, chaùnh phöông tieän, chaùnh nieäm vaø chaùnh ñònhll9l. Ñoù töùc laø con ñöôøng giöõa, coù söï saùng cuûa con maét, coù söï saùng cuûa trí tueïâ, vónh vieãn tòch tónh, an oån, thaønh töïu thaàn thoâng, ñaëng Ñaúng chaùnh giaùc, taùc thaønh Sa-moân, daãn ñeán Nieát-baøn. ii. Chuyeån phaùp luaân kinh - Boán Thaùnh ñeá.ll92 Theá naøo goïi laø Thaùnh ñeá? Laø Khoå Thaùnh ñeá, Khoå taäp Thaùnh ñeá, Khoå taän Thaùnh ñeá, Khoå xuaát yeáu Thaùnh ñeá. - Nhöõng gì goïi laø Khoå Thaùnh ñeá? Sinh khoå, giaø khoå, beänh khoå, cheát khoå, thuø gheùt tuï hoäi khoå, aùi bieät ly khoå, muoán ñieàu gì khoâng ñöôïc laø khoå. Noùi moät caùch goïn, laø naêm thaïnh aám laø khoå.ll9> Ñoù goïi laø Khoå Thaùnh ñeá. Laïi nöõa, Khoå Thaùnh ñeá caàn ñöôïc bieát thì Ta ñaõ bieát. Ñaây neân tu ñaïo taùm chaùnh: Chaùnh kieán, chaùnh nghieäp, chaùnh ngöõ, chaùnh haønh, chaùnh maïng, chaùnh phöông tieän, chaùnh nieäm vaø chaùnh ñònh. - Nhöõng gì laø Khoå taäp Thaùnh ñeá? AÙi laïc voán ñöôïc phaùt sinh töø tröôùc do duyeân nôi aùi,ll94 vaø töông öng vôùi duïcll95. Ñoù laø Khoå taäp Thaùnh ñeá. Laïi nöõa, Khoå taäp Thaùnh ñeá caàn dieät thì Ta ñaõ dieät vaø taùc chöùng, neân tu taùm chaùnh ñaïo: Chaùnh kieán, chaùnh nghieäp, chaùnh ngöõ, chaùnh haønh, chaùnh maïng, chaùnh phöông tieän, chaùnh nieäm vaø chaùnh ñònh. - Nhöõng gì laø Khoå taän Thaùnh ñeá? AÙi kia ñaõ vónh vieãn ñoaïn taän, voâ duïc, tòch dieät, xaû, xuaát ly, giaûi thoaùt, vónh vieãn dieät taän, tónh chæ,ll96 khoâng coøn hang oå.ll97 Ñoù goïi laø Khoå taän Thaùnh ñeá. Laïi nöõa, Khoå taän Thaùnh ñeá caàn ñöôïc chöùng ñaéc, Ta ñaõ taùc chöùng, neân tu taùm chaùnh ñaïo: Chaùnh kieán, chaùnh nghieäp, chaùnh ngöõ, chaùnh haïnh, chaùnh maïng, chaùnh phöông tieän, chaùnh nieäm vaø chaùnh ñònh. - Nhöõng gì laø Khoå xuaát yeáu Thaùnh ñeá ? Con ñöôøng cuûa Hieàn thaùnh

taùm söï chaân chaùnh. Pali: atthangiko maggo, con ñöôøng coù taùm chi; ariyo atthangiko maggo, Thaùnh ñaïo taùm chi. ll9l. Baûn Haùn naøy khoâng coù “chaùnh tö duy” maø thay baèng “chaùnh haønh.” ll92. Vaên Haùn thieáu ñoaïn trung chuyeån. ll9>. Nguõ thaïnh aám khoå . Pali: pañcupädänakkhandä dukkhä, naêm thuû uaån laø khoå. ll94. Duyeân aùi baûn sôû sinh . Tanhä ponobhavikä, aùi vôùi khaùt voïng söï höõu töông lai. Nhöng baûn Haùn ñoïc (nhaàm) laø: tanhä pubbabhavikä, aùi lieân heä vôùi höõu coù töø tröôùc. Tuy vaäy, baûn Vieät taïm thôøi dòch saùt y theo Haùn.

ll95. Pali: : nandīrāgasahagatā tatratatrabhinandinī, (aùi) caâu haønh vôùi hæ tham, öôùc voïng (taùi sinh) nôi naøy hay nôi kia. Pali, noùi theâm: (...) seyyathidam kāmatanhā bhavatanhā vibhavatanhā, ñoù laø duïc aùi, höõu aùi vaø phi höõu aùi. ll96. Voâ duïc, dieät, xaû, xuaát yeáu, giaûi thoaùt, vónh taän, höu töùc: taát caû caùc töø naøy ñoàng nghóa vôùi aùi dieät. So saùnh Pali: asesavirāganirodho, cāgo, paninissago, mutti,..., hoaøn toaøn ly duïc vaø dieät taän (ñoái vôùi aùi), xaû boû vaø thoaùt ly vaø giaûi thoaùt (khoûi aùi). ll97. Haùn: voâ höõu saøo quaät . Pali: anālayo, khoâng coøn söï chaáp chöùa. Xem cht. 46 treân

606 BOÄ LUAÄT >

coù taùm chaùnh naøy, chaùnh kieán, chaùnh nghieäp, chaùnh ngöõ, chaùnh haønh, chaùnh maïng, chaùnh phöông tieän, chaùnh nieäm vaø chaùnh ñònh. Ñoù laø Khoå xuaát yeáu thaùnh ñeá. Laïi nöõa, Khoå xuaát yeáu Thaùnh ñeá naøy caàn ñöôïc tu taäp thì Ta ñaõ tu taäp. - Khoå thaùnh ñeá naøy, ñoái vôùi phaùp tröôùc ñaây chöa töøng ñöôïc nghe, laøm phaùt sinh con maét, phaùt sinh trí, phaùt sinh giaùc, phaùt sinh minh, phaùt sinh thoâng, phaùt sinh hueä, ñaéc chöùngll98. Laïi nöõa, neân bieát Khoå Thaùnh ñeá naøy maø, ñoái vôùi phaùp tröôùc ñaây chöa töøng ñöôïc nghe, laøm phaùt sinh con maét, cho ñeán phaùt sinh hueä. Laïi nöõa, Ta ñaõ bieát Khoå Thaùnh ñeá maø, ñoái vôùi phaùp tröôùc ñaây chöa töøng ñöôïc nghe, laøm phaùt sinh con maét, phaùt sinh trí, phaùt sinh giaùc, phaùt sinh minh, phaùt sinh thoâng, phaùt sinh hueä. Ñoù goïi laø Khoå Thaùnh ñeá. - Khoå taäp Thaùnh ñeá, ñoái vôùi phaùp tröôùc ñaây chöa töøng ñöôïc nghe, laøm phaùt sinh con maét, phaùt sinh trí, phaùt sinh giaùc, phaùt sinh minh, phaùt sinh thoâng, phaùt sinh hueä. Laïi nöõa, neân dieät Khoå taäp Thaùnh ñeá naøy maø, ñoái vôùi phaùp tröôùc ñaây chöa töøng ñöôïc nghe, laøm phaùt sinh con maét, cho ñeán phaùt sinh hueä. Laïi nöõa Ta ñaõ dieät Khoå taäp Thaùnh ñeá naày maø, ñoái vôùi phaùp tröôùc ñaây chöa töøng ñöôïc nghe, laøm phaùt sinh con maét, cho ñeán phaùt sinh hueä. Ñoù goïi laø Khoå taäp Thaùnh ñeá. - Khoå taän Thaùnh ñeá, ñoái vôùi phaùp tröôùc ñaây chöa töøng ñöôïc nghe, laøm phaùt sinh con maét, cho ñeán phaùt sinh hueä. Laïi nöõa, neân taùc chöùng Khoå taän Thaùnh ñeá naày, ñoái vôùi phaùp tröôùc ñay chöa töøng ñöôïc nghe, laøm phaùt sinh con maét, cho ñeán phaùt sinh hueä. Laïi nöõa, ta ñaõ taùc chöùng, Khoå taän Thaùnh ñeá naøy, ñoái vôùi phaùp tröôùc ñaây chöa töøng ñöôïc nghe, laøm phaùt sinh con maét, cho ñeán phaùt sinh hueä. - Khoå xuaát yeáu Thaùnh ñeá naøy, ñoái vôùi phaùp tröôùc ñaây chöa töøng ñöôïc nghe, laøm phaùt sinh con maét, cho ñeán phaùt sinh hueä. Laïi nöõa, neân tu Khoå xuaát yeáu thaùnh ñeá, ñoái vôùi phaùp tröôùc ñaây chöa töøng ñöôïc nghe, laøm phaùt sinh con maét, cho ñeán phaùt sinh hueä. Laïi nöõa, Ta ñaõ tu Khoå xuaát yeáu Thaùnh ñeá, ñoái vôùi phaùp tröôùc ñaây chöa töøng ñöôïc nghe, laøm phaùt sinh con maét, cho ñeán phaùt sinh hueä. - Ñoù laø boán Thaùnh ñeá. Neáu Ta khoâng tu boán Thaùnh ñeá naày, vôùi ba laàn chuyeån thaønh möôøi hai haønh töôùng, maø khoâng bieát nhö thaät, thì nay Ta khoâng thaønh ñaïo Voâ thöôïng chaùnh chaân. Song ta ñoái vôùi boán Thaùnh

ll98. Tham chieáu Pali: ...pubbe ananussutesu dhammesu cakkhu udapādi, ñānam..., paññā..., vijjā..., āloko udapādi, (Thaùnh ñeá) ñaõ laøm phaùt sinh con maét (ñeå thaáy) Phaùp chöa töøng ñöôïc nghe töø tröôùc; laøm phaùt sinh trí, phaùt sinh hueä, phaùt sinh minh, phaùt sinh aùnh saùng (ñeå soi) treân caùc phaùp voán chöa töøng ñöôïc nghe töø tröôùc.

ñeá, vôùi ba laàn chuyeån thaønh möôøi hai haønh töôùng, nhö thaät ñaõ bieát, neân nay Ta thaønh ñaïo Voâ thöôïng chaùnh chaân, khoâng coøn gì nghi ngôø. - Nhö Lai noùi boán Thaùnh ñeá naøy maø trong chuùng khoâng coù ngöôøi giaùc ngoä thì Nhö Lai khoâng chuyeån phaùp luaân. Neáu Nhö Lai noùi boán Thaùnh ñeá naày, maø trong chuùng coù ngöôøi giaùc ngoä thì Nhö Lai vì hoï chuyeån phaùp luaân, laø baùnh xe maø Sa-moân, Baø-la-moân, Ma hoaëc Thieân ma, trôøi vaø ngöôøi trong theá gian, ñeàu khoâng theå vaän chuyeån ñöôïc. Cho neân, haõy noã löïc tinh taán tu boán Thaùnh ñeá: Khoå Thaùnh ñeá, Khoå taäp Thaùnh ñeá, Khoå dieät Thaùnh ñeá, Khoå xuaát yeáu Thaùnh ñeá. Haõy neân hoïc nhö vaäy. Khi Ñöùc Theá Toân noùi phaùp naøy, naêm Tyø-kheo A-nhaõ Kieàu-traàn- nhö döùt saïch caùc traàn caáu, phaùp nhaõn ñöôïc sinhll99. Ñöùc Theá Toân bieát sôû ñaéc trong taâm A-nhaõ Kieàu-traàn-nhö, lieàn khen: - A-nhaõ Kieàu-traàn-nhö, ñaõ bieát! A-nhaõ Kieàu-traàn-nhö, ñaõ bieát!l200 Töø ñoù veà sau goïi laø A-nhaõ Kieàu-traàn-nhö. Baáy giôø, caùc vò Ñòa thaàn ñaõ nghe nhöõng gì Ñöùc Nhö Lai ñaõ noùi, beøn cuøng baûo vôùi nhau: - Nay, Ñöùc Nhö Lai, baäc Chí chaân, Ñaúng chaùnh giaùc, ñang ôû taïi vöôøn Nai, truù xöù cuûa Tieân nhaân ôû taïi Ba-la-naïi, ñang chuyeån phaùp luaân voâ thöôïng, maø xöa nay voán chöa töøng ñöôïc chuyeån, maø Sa-moân Baø-la- moân, Ma hoaëc Thieân ma, trôøi vaø ngöôøi ñeàu khoâng theå chuyeån ñöôïc. Tieáng cuûa Ñòa thaàn xöôùng leân nhö vaäy, ñöôïc nghe laàn leân Töù Thieân vöông, Ñao-lôïi thieân, Dieäm-ma thieân, Ñaâu-thuaät-ñaø thieân, Hoùa laïc thieân, Tha hoaù thieân, laàn löôït cuøng noùi vôùi nhau: - Nay, Ñöùc Nhö Lai, baäc Chí chaân, Ñaúng chaùnh giaùc, ñang ôû taïi vöôøn Nai, truù xöù cuûa Tieân nhaân ôû taïi Ba-la-naïi, ñang chuyeån phaùp luaân voâ thöôïng, maø xöa nay voán chöa töøng ñöôïc chuyeån, maø Sa-moân Baø-la- moân, Ma hoaëc Thieân ma, trôøi vaø ngöôøi ñeàu khoâng theå chuyeån ñöôïc. Chæ trong khoaûnh nieäm, aâm thanh aáy ñaõ leân ñeán trôøi Phaïm thieân. Baáy giôø, Toân giaû A-nhaõ Kieàu-traàn-nhö thaáy phaùp, ñaéc phaùp, thaønh töïu caùc phaùp, ñaõ ñaït quaû chöùng, baïch Phaät: - Nay, con ôû trong giaùo phaùp cuûa Ñöùc Nhö Lai tu phaïm haïnh. Phaät noùi:

ll99. Coù nghóa laø chöùng ñaéc Sô quaû Döï löu. l200. Kieàu-traàn-nhö (Pali: Kottañña; Skt. Kauttinya) laø teân thaät. A-nhaõ , laø phieân aâm töø añña (Pali) hay ajña (Skt.), do bôûi Phaät khen (Pali, Vin.i. l2): aññasi vata, bho kottañño, aññasi vata, bho kottañño, “Thaät söï, ngöôi ñaõ bieát, Kottañña.”

- Haõy ñeán ñaây, Tyø-kheo!l20l Haõy ôû trong phaùp cuûa Ta, töï chöùng nghieäm, tu phaïm haïnh, ñeå ñoaïn taän nguoàn khoå. Toân giaû A-nhaõ Kieàu-traàn-nhö lieàn xuaát gia, thoï giôùi cuï tuùc. Nhö vaäy, trong haøng Tyø-kheo, ngöôøi ñaàu tieân thoï giôùi cuï tuùc laø A-nhaõ Kieàu- traàn-nhö. Baáy giôø, Toân giaû A-nhaõ Kieàu-traàn-nhö thöa vôùi Ñöùc Theá Toân: - Nay con muoán vaøo thaønh Ba-la-naïi khaát thöïc. Xin Theá Toân cho pheùp. Ñöùc Phaät daïy: - Tyø-kheo, neân bieát ñuùng luùc. Toân giaû A-nhaõ Kieàu-traàn-nhö töø choã ngoài ñöùng daäy, ñaûnh leã Ñöùc Theá Toân roài, khoaùc y böng baùt vaøo thaønh Ba-la-naïi khaát thöïc. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân noùi phaùp cho caùc Toân giaû A-thaáp-ti, Tyø- kheo Ma-ha-ma-nam, khuyeán khích, khieán cho hoan hyû. Ngaøi noùi phaùp veà boá thí, veà trì giôùi, veà sinh thieânl202. Ngaøi cheâ traùch duïc laø baát tònh, laø höõu laäu, laø troùi buoäc. Ngaøi taùn thaùn tònh laïc cuûa söï xuaát ly. Caùc Toân giaû ngay treân choã ngoài saïch caùc traàn caáu, ñöôïc söï thanh tònh cuûa con maét phaùp, thaáy phaùp ñaéc phaùp, ñaït ñöôïc quaû chöùng; roài thöa vôùi Ñöùc Nhö Lai: - Chuùng con muoán ôû trong phaùp Nhö Lai xuaát gia tu phaïm haïnh. Ñöùc Phaät noùi: - Haõy ñeán ñaây, Tyø-kheo! Haõy ôû trong phaùp cuûa Ta, töï chöùng nghieäm, tu phaïm haïnh, ñeå ñoaïn taän nguoàn khoå. Toân giaû lieàn xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc. Tyø-kheo A-thaáp-ti, Ma-ha- ma-nam baïch Phaät: - Chuùng con muoán vaøo thaønh Ba-la-naïi khaát thöïc. Ñöùc Phaät daïy: - Tyø-kheo, neân bieát ñuùng luùc. Caùc Toân giaû lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy, ñaûnh leã saùt chaân Ñöùc Theá Toân, roài khoaùc y böng baùt vaøo thaønh Ba-la-naïi khaát thöïc. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân noùi phaùp cho Baø-ñeà, Baø-phu, khuyeán khích, khieán cho hoan hyû. Ngaøi noùi phaùp veà boá thí, veà trì giôùi, veà sinh thieân. Ngaøi cheâ traùch duïc laø baát tònh, laø höõu laäu, laø troùi buoäc. Ngaøi taùn thaùn tònh laïc cuûa söï l20l. Lai, Tyø-kheo (Pali: ehi bhikkhu); Luaät taïng noùi ñaây laø söï truyeàn cuï tuùc, ñaéc phaùp Tyø-kheo ñaàu tieân. Caùc Tyø-kheo ñöôïc Phaät tröïc tieáp truyeàn cuï tuùc goïi laø ñaéc phaùp baèng “Thieän lai, Tyø-kheo.” (ehi-bhikkhu-upasampada). l202. Boá thí, trì giôùi, sinh thieân, laø ba phaùp tu chính cuûa ngöôøi taïi gia, tröôùc khi tu boán Thaùnh ñeá. Theâm nieäm Phaät, Phaùp, Taêng, thaønh phaùp Saùu nieäm cuûa ngöôøi taïi gia.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 609

xuaát ly. Caùc Toân giaû ngay treân choã ngoài saïch caùc traàn caáu, (789al) ñöôïc söï thanh tònh cuûa con maét phaùp, thaáy phaùp ñaéc phaùp, ñaït ñöôïc quaû chöùng; roài thöa vôùi Ñöùc Nhö Lai: - Chuùng con muoán ôû trong phaùp Nhö Lai xuaát gia tu phaïm haïnh. Ñöùc Phaät Noùi: - Haõy ñeán ñaây, Tyø-kheo! Haõy ôû trong phaùp cuûa Ta, töï chöùng nghieäm, tu phaïm haïnh, ñeå ñoaïn taän nguoàn khoå. Toân giaû lieàn xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc, roài hai vò Baø-ñeà, Baø-phu baïch Phaät: - Chuùng con muoán vaøo thaønh Ba-la-naïi khaát thöïc. Ñöùc Phaät daïy: - Tyø-kheo, neân bieát ñuùng luùc. Caùc Toân giaû Baø-ñeà, Baø-phu lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy ñaûnh leã saùt chaân Ñöùc Theá Toân roài, khoaùc y böng baùt vaøo thaønh Ba-la-naïi khaát thöïc. Khi Ñöùc Theá Toân noùi phaùp cho ba ngöôøi, thì hai ngöôøi ñi khaát thöïc; hai ngöôøi khaát thöïc ñuû cho saùu ngöôøi cuøng aên. Neáu Ñöùc Theá Toân noùi phaùp cho hai ngöôøi trong naêm ngöôøi, thì ba ngöôøi khaát thöïc; ba ngöôøi khaát thöïc

ñuû cho saùu ngöôøi cuøng aên. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân khuyeán hoùa naêm Tyø-kheo, tuaàn töï daïy doã, khieán cho taâm hoï hoan hyû. iii. Voâ ngaõ töôùng kinh Sau böõa aên Ñöùc Theá Toân baûo naêm Tyø-kheo: - Saéc laø voâ ngaõ. Neáu saéc laø ngaõ, thì saéc khoâng suy laõol20> ñeå cho ngaõ thoï khoå. Neáu saéc laø ngaõ thì phaûi ñöôïc töï taïi maø muoán raèng “Saéc phaûi laø nhö vaäy”, hay “Saéc khoâng neân laø nhö vaäy”. Vì saéc voâ ngaõ neân saéc taêng tröôûng, khieán cho thoï caùc khoå, vaø cuõng khoâng theå tuøy yù muoán maø ñöôïc raèng, “Saéc phaûi laø nhö vaäy”, hay “Saéc khoâng neân laø nhö vaäy”. - Thoï töôûng, haønh, thöùc cuõng laïi nhö vaäy. - Theá naøo, caùc Tyø-kheo, saéc laø thöôøng hay saéc laø voâ thöôøng? Caùc Tyø-kheo baïch Phaät: - Kính baïch Ñöùc Theá Toân! Saéc laø voâ thöôøng. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu saéc laø voâ thöôøng vaäy saéc laø khoå hay laø laïc?

l20>. Nguyeân Haùn: baát taêng ích ; caùc ñoaïn döôøi: (baát) taêng tröôûng . Tham chieáu Pali: (...) nayidam rūpam ābādhāya sanvatteyya, “(Neáu...) Saéc naøy seõ khoâng ñöa ñeán bònh khoå.” Coù leõ baûn Haùn hieåu sanvatteyya (Skt. sanarteya) laø taêng thònh, thay vì daãn khôûi hay daãn ñeán. Ñaây coá dòch saùt baûn Haùn.

6l0 BOÄ LUAÄT >

Caùc Tyø-kheo baïch Phaät: - Baïch Ñöùc Theá Toân, saéc laø khoå. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu saéc laø voâ thöôøng, khoå thì noù laø phaùp bieán dòch. Caùc ngöôi nghó sao, coù phaûi saéc laø ta, laø caùi kia, laø caùi kia; ta laø saéc, laø caùi kia, laø caùi kia chaêng?l204 Thöa: - Chaúng phaûi nhö vaäy. - Thoï töôûng haønh thöùc cuõng laïi nhö vaäy. - Cho neân, caùc Tyø-kheo, taát caû saéc, saéc quaù khöù, vò lai, hieän taïi, taát caû saéc hoaëc ôû trong hoaëc ôû ngoaøi, hoaëc teá hoaëc thoâ, hoaëc toát hoaëc xaáu, hoaëc xa hoaëc gaàn. Taát caû saéc chaúng phaûi laø ta, laø caùi kia, chaúng phaûi sôû höõu cuûa caùi kia, chaúng phaûi sôû höõu cuûa ta. Haõy duøng trí tueä maø chaùnh quaùn nhö thöïc nhö vaäy. - Thoï töôûng haønh thöùc laïi cuõng nhö vaäy. - Naøy caùc Tyø-kheo, Thaùnh ñeä töû quaùn nhö vaäy roài, nhaøm tôûm saéc. Khi ñaõ nhaøm chaùn thì khoâng ñaém tröôùc. Khoâng ñaém tröôùc thì ñöôïc giaûi thoaùt. Khi ñaõ giaûi thoaùt roài, thì bieát laø ñaõ giaûi thoaùt; bieát raèng “Söï sinh ñaõ döùt; phaïm haïnh ñaõ vöõng; ñieàu caàn laøm ñaõ laøm xong; khoâng coøn taùi sinh ñôøi sau nöõa.” - Thoï töôûng haønh thöùc laïi cuõng nhö vaäy. Khi Ñöùc Theá Toân noùi phaùp naøy, naêm Tyø-kheo, taâm giaûi thoaùt khoûi taát caû höõu laäu, ñöôïc voâ ngaïi giaûi thoaùt, chaùnh trí phaùt sinh. Baáy giôø, trong theá gian coù saùu vò A-la-haùn. Naêm vò ñeä töû, vaø Ñöùc Nhö Lai, Chí chaân ñaúng chaùnh giaùc laø saùu. 3. Da-xaù i. Thieän lai Tyø-kheo Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân du hoùa taïi nöôùc Ba-la-naïi. Taïi ñaây, coù ngöôøi con doøng hoï toäc taùnh, teân laø Da-thaâu-giaø.l205 Cha meï chæ coù moät ngöôøi con cho neân raát thöông yeâu quí meán, chaêm soùc troâng nom, khoâng bao giôø khoâng ñeå yù ñeán. Cha meï cho xaây caát ba cung ñieän muøa, ñeå cho Da-thaâu-giaø ôû theo thôøi tieát ba muøa, xuaân haï vaø ñoâng, khieán cho con mình vui chôi theo naêm thöù duïc laïc. Caäu con trai say ñaém mình trong naêm thöù duïc laïc ñeán cöïc ñoä, quaù l204. Haùn toái nghóa: saéc thò ngaõ thò bæ thò bæ saéc thò ngaõ thò bæ thò bæ Tham chieáu Pali, ibid., etam mama esohamasmi eso me attā,

“caùi naøy laø cuûa toâi; toâi laø caùi naøy; caùi naøy laø töï ngaõ cuûa toâi.” l205. Da-thaâu-giaø ; hay Da-xaù. Pali: Yasa, con trai moät thöông gia raát giaøu coù. Vin. i. l5ff.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 6ll

meät moûi neân nguû. Khi thöùc daäy, caäu thaáy ôû cung ñieän thöù nhaát caùc nhaïc cuï maø caùc kyõ nöõ ñaõ caàm boû doïc ngang, böøa baõi; boïn chuùng goái ñaàu leân nhau, toùc roái bôøi, naèm loaïn xaï; ngaùy, nghieán raêng, noùi môù. Thaáy vaäy, caäu hoaûng sôï, loâng trong ngöôøi döïng ngöôïc leân, sinh taâm nhaøm tôûm, khoâng coøn moät chuùt yù muoán tuï hoäi, töï than: Khoå thay! Coù gì ñaùng ham muoán ôû ñaây? Caäu lieàn boû cung ñieän naøy, ñeán nôi cung ñieän giöõa. Taïi ñaây, caäu nhìn thaáy ñieän ñaøi, cuøng caùc kyõ nöõ, gioáng nhö choã kia khoâng khaùc. Caäu laïi hoaûng sôï gaáp boäi, loâng trong ngöôøi döïng ñöùng leân, sinh taâm nhaøm tôûm, xa laùnh, khoâng muoán tuï hoäi. Caäu töï than: Khoå thay! Coù gì ñaùng ñeå ham muoán? Caäu lieàn boû ñi, ñeán cung ñieän thöù ba, laïi cuõng nhö treân, hoaûng sôï gaáp boäi laàn, loâng trong ngöôøi döïng ñöùng leân, sinh taâm nhaøm tôûm, xa laùnh, khoâng muoán tuï hoäi, cuõng nhö treân. Coâng töû lieàn ra khoûi cung ñieän, ñeán coång thaønh Thi-khö.l206 Baáy giôø, vò thaàn giöõ cöûa thaønh Thi-khö, töø xa troâng thaáy caäu ñeán, beøn nghó: Coâng töû naøy ñeán, chaéc muoán yeát kieán Ñöùc Nhö Lai, chöù khoâng coù ñöôøng naøo khaùc. Ta neân môû cöûa cho ñi. Nghó xong vò thaàn lieàn môû cöûa thaønh. Caäu ra khoûi thaønh, ñeán beân bôø soâng Baø-la. Khi ñeán treân bôø soâng, caäu côûi boû guoác baèng vaøng, loäi qua soâng Baø-la, ñeán vöôøn Nai choã Tieân nhaân ôû. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân ñang ñi kinh haønh nôi ñaát troáng, töø xa thaáy caäu ñeán, lieàn traûi choã ngoài maø ngoài. Nhö thöôøng phaùp cuûa chö Phaät, coù aùnh saùng troøn ñaày chieáu khaép. Da-thaâu-giaø töø xa troâng thaáy Ñöùc Nhö Lai, töôùng maïo ñoan chaùnh, sinh taâm vui kính, tieán ñeán tröôùc Theá Toân baïch: - Nay con khoán khoå, khoâng coù nôi nöông töïa. Cuùi xin ngaøi cöùu vôùt giuùp con. Ñöùc Phaät baûo caäu ñoàng töû: - Haõy ñeán ñaây! Choã naøy laø voâ vi. Choã naøy laø nôi khoâng nguy khoán. Choã naøy laø nôi an oån; laø nôi duïc voïng ñaõ ñöôïc ñoaïn taän, vónh vieãn tónh chæ, voâ vi; laø choã aùi khoâng coøn, dieät taän, laø Nieát-baøn. Baáy giôø, caäu Da-thaâu-giaø, ñaûnh leã Ñöùc Theá Toân roài noài qua moät beân. Ñöùc Theá Toân noùi phaùp khuyeân daïy, khieán phaùt taâm hoan hyû. Ngaøi noùi veà phaùp boá thí, phaùp trì giôùi, vaø phaùp sinh thieân. Ngaøi chæ trích duïc laø baát tònh. Ngaøi khen ngôïi tònh laïc cuûa xuaát ly. Caäu lieàn töø treân choã ngoài döùt saïch caùc traàn caáu, ñaéc phaùp nhaõn tònh, thaáy phaùp, ñaéc phaùp, thaønh töïu caùc phaùp, töï thaân ñaït ñöôïc quaû chöùng, roài baïch Phaät:

l206. Thi-khö thaønh . Coù leõ Skt. śikhi-diś, goùc thaønh ñoâng nam

6l2 BOÄ LUAÄT >

- Con muoán tu phaïm haïnh trong phaùp cuûa Ñöùc Nhö Lai. Ñöùc Phaät daïy: - Haõy ñeán ñaây, Tyø-kheo! Haõy ôû trong phaùp cuûa Ta, töï chöùng nghieäm, tu phaïm

haïnh, ñeå ñoaïn taän nguoàn khoå. Ngay luùc aáy, Da-thaâu- giaø lieàn thoï giôùi cuï tuùc. Baáy giôø, cung nhaân vaø kyõ nöõ trong cung ñieän thöù nhaát thöùc daäy, tìm Da-thaâu-giaø khoâng thaáy. Ñeán cung ñieän giöõa ñeå tìm, cuõng khoâng coù. Chuùng laïi ñeán tìm nôi cung ñieän thöù ba, cuõng khoâng coù. Baáy giôø, cung nhaân vaø kyõ nöõ ñeán choã baø meï caäu baùo caùo: - Thöa ñaïi gia! Da-thaâu-giaø hieän nay khoâng bieát ñi ñaâu! Baø meï ñöôïc tin baùo caùo lieàn töùc toác ñeán tin cho cha caäu: - Hieän khoâng bieát ñöùa con cöng cuûa mình ôû ñaâu? Luùc aáy ngöôøi cha ñang taém goäi trong cung ñieän giöõa. Nghe tin lieàn voäi vaøng chaûi toùc, caáp toác ra leänh cho ngöôøi hai beân: - Chaän taát caû caùc neûo ñöôøng nôi nöôùc Ba-la-naïi. Töï thaân oâng ñi ra cöûa thaønh Thi-khö, ñeán soâng Baø-la, baét gaëp ñoâi guoác baèng vaøng cuûa caäu con trai boû beân bôø soâng. Ngöôøi cha lieàn nghó: Con ta chaéc ñaõ qua soâng. OÂng lieàn tìm theo daáu qua soâng, ñeán maõi trong vöôøn Nai cuûa Tieân nhaân. ii. Ba quy y Baáy giôø, Ñöùc Nhö Lai töø xa troâng thaáy cha cuûa Da-thaâu-giaø ñeán, lieàn duøng thaàn löïc khieán cho cha cuûa Da-thaâu-giaø thaáy Phaät maø khoâng thaáy con cuûa mình. OÂng ta ñeán choã Phaät, thöa: - Thöa Ñaïi Sa-moân! Ngaøi coù gaëp ñöùa con cuûa toâi teân laø Da-thaâu- giaø khoâng? Ñöùc Phaät noùi: - Baây giôø oâng haõy ngoài xuoáng, khoâng chöøng seõ thaáy con cuûa oâng. Cha cuûa Da-thaâu-giaø nghó: Ñaïi Sa-moân naày raát laø kyø laï, neân môùi coù lôøi an uûi môøi ta nhö vaäy. Baáy giôø, cha cuûa Da-thaâu-giaø ñaûnh leã saùt chaân Phaät roài, ngoài qua moät beân. Ñöùc Theá Toân tuaàn töï noùi phaùp, khieán oâng ta phaùt taâm hoan hyû. Ngaøi cheâ traùch duïc laø baát tònh, khen ngôïi söï xuaát yeáu laø an laïc. Cha cuûa Da-thaâu-giaø lieàn töø choã ngoài döùt saïch caùc traàn caáu, ñaéc phaùp nhaõn tònh, thaáy phaùp, ñaéc phaùp, thaønh töïu caùc phaùp, töï xeùtl207 ñaõ ñaït ñöôïc quaû chöùng roài, baïch Phaät: Nay con xin quy y Phaät, quy y Phaùp, quy y Taêng. Cuùi xin Ñöùc Theá Toân nhaän con laøm Öu-baø-taéc. Töø nay veà sau troïn ñôøi khoâng saùt sinh, cho ñeán khoâng uoáng röôïu. Nhö vaäy cha cuûa Da-thaâu-giaø

l207. Töï thaåm ; coù söï nhaàm laãn trong baûn Haùn. Coù leõ: töï tri Xem cht. 95 ñoaïn döôùi

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 6l>

laø vò öu-ba-taéc ñaàu tieân thoï ba quy y. Khi Ñöùc Theá Toân vì cha Da-thaâu-giaø noùi phaùp, baáy giôø, Da-thaâu- giaø caùc laäu ñaõ ñoaïn taän, yù môû, ñaëng trí voâ ngaïi, giaûi thoaùt. Hieän nay trong theá gian coù baûy vò A-la-haùn, goàm saùu vò ñeä töû vaø Phaät laø baûy. Ñöùc Theá Toân lieàn thaâu nhieáp thaàn tuùc, khieán cho cha cuûa Da-thaâu-giaø thaáy con mình, ñang ngoài caùch Phaät khoâng xa. OÂng lieàn ñeán choã Da-thaâu-giaø noùi: - Meï con ñang chôø. Maát con, khoâng bieát con ñi daâu, baø heát söùc saàu öu, muoán töï töû. Con neân veà thaêm meï. Chôù ñeå meï con töï haïi. Baáy giôø, Da-thaâu-giaø nhìn leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo cha cuûa Da-thaâu-giaø: - Thieän gia nam töû hoïc trí, hoïc ñaïo, ñaõ saïch heát traàn caáu, ñöôïc phaùp nhaõn tònh, sau khi ñaõ quaùn nhö vaäy roài taâm giaûi thoaùt khoûi höõu laäu. Theá naøo, tröôûng giaû, khi ngöôøi ñaõ boû duïc, laïi coù theå thaân

caän duïc trôû laïi ñöôïc chaêng? Traû lôøi: - Thöa, khoâng. Ñuùng vaäy, Thieän gia nam töû Da-thaâu-giaø naøy ñaõ hoïc trí, hoïc ñaïo, ñaõ saïch heát traàn caáu, ñöôïc phaùp nhaõn tònh, sau khi ñaõ quaùn nhö vaäy roài taâm giaûi thoaùt khoûi höõu laäu, khoâng bao giôø thaân caän duïc trôû laïi nhö tröôùc khi coøn ôû theá tuc. Nay, Thieän gia nam töû Da-thaâu- giaø naøy ñaõ kheùo ñaït ñöôïc lôïi lôùn, hoïc trí, hoïc ñaïo ñöôïc taâm giaûi thoaùt voâ laäu, döùt saïch caùc traàn caáu, ñaëng söï trong saïch cuûa con maét phaùp. Sau khi quaùn nhö vaäy, taâm giaûi thoaùt khoûi höõu laäu. Cuùi xin Theá Toân nhaän lôøi thænh cuûa con; cuøng vôùi Da-thaâu-giaø vaø Tyø-kheo thò giaû. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân im laëng nhaän lôøi. Nhöng Da-thaâu-giaø khoâng nhaän thoï bieät thænh vì chöa ñöôïc Ñöùc Theá Toân cho pheùp thoï bieät thænh. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau, cho pheùp thoï bieät thænh. Thænh coù hai caùch: thænh Taêng roài Taêng sai ñi vaø thænh rieângl208. Baáy giôø, cha cuûa Da-thaâu-giaø bieát Ñöùc Nhö Lai nhaän lôøi baèng caùch im laëng roài, lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy, ñaûnh leã saùt chaân Ñöùc Phaät, roài caùo lui. Veà ñeán nhaø, noùi vôùi meï cuûa Da-thaâu-giaø vaø vôï cuûa con mình: - Caùc ngöôøi nay coù bieát chaêng? Da-thaâu-giaø hieän ôû taïi choã Ñaïi Sa-moân, tu phaïm haïnh. Hoâm nay ta thænh Ñaïi Sa-moân vaø Da-thaâu-giaø, cuøng vò thò giaû ñeán thoï thöïc. Caùc ngöôøi haõy bieát thôøi, söûa soaïn taát caû moïi thöù caàn duøng.

l208. Taêng thöù thænh , vaø bieät thænh .

6l4 BOÄ LUAÄT >

Meï vaø vôï cuûa Da-thaâu-giaø lieàn saém söûa ñuû caùc thöù caàn duøng vaø thöùc aên roài, ñeán môøi Ñöùc Phaät quang laâm thoï thöïc. Baáy giôø ñaõ ñeán giôø, Ñöùc Theá Toân khoaùc y, böng baùt, Da-thaâu-giaø theo haàu, ñoàng ñeán nhaø cuûa cha Da-thaâu-giaø, an toïa treân choã ngoài doïn saün. Meï vaø vôï cuûa Da-thaâu-giaø daâng thöùc aên vaø caùc thöù caàn duøng leân Ñöùc Theá Toân. Ngaøi thoï thöïc xong, doïn baùt roài, hai ngöôøi doïn choã ngoài nhoû, ngoài tröôùc Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Phaät vì hoï tuaàn töï noùi phaùp vi dieäu, khieán hoï phaùt taâm hoan hyû, lieàn töø treân choã ngoài döùt saïch caùc traàn caáu, ñaëng söï trong saïch con maét phaùp, thaáy phaùp, ñaéc phaùp, thaønh töïu caùc phaùp, beøn baïch Ñöùc Phaät: - Kính baïch Ñöùc Theá Toân, töø nay veà sau, con xin quy y Phaät, Phaùp, Taêng. Xin nhaän con laøm ngöôøi Öu-baø-di. Töø nay veà sau troïn ñôøi con khoâng saùt sinh, cho ñeán khoâng uoáng röôïu. Nhö vaäy, ngöôøi thoï ba töï quy, laøm ngöôøi Öu-baø-di ñaàu tieân laø meï vaø vôï cuûa Da-thaâu-giaø. Ñöùc Theá Toân vì meï vaø vôï cuûa Da-thaâu-giaø noùi phaùp roài rôøi choã ngoài ra veà. iii. Nhöõng ngöôøi baïn Moät thôøi, Ñöùc Theá Toân du hoùa nöôùc Ba-la-naïi. Nôi ñaây coù boán ngöôøi baïn luùc nhoû cuûa Da-thaâu-giaø. Moät ngöôøi teân laø Voâ Caáu. Ngöôøi thöù hai teân laø Thieän Tyù. Ngöôøi thöù ba teân laø Maõn Nguyeän. Ngöôøi thöù tö teân laø Giaø-phaïm-baø-ñeà.l209 Nghe Da-thaâu-giaø tu phaïm haïnh taïi choã Ñaïi Sa-moân, moãi ngöôøi töï nghó: Giôùi ñöùc naày chaéc chaén khoâng hö doái. Phaùp tu phaïm haïnh cuûa Sa-moân cuõng khoâng hö doái. Taïi sao vaäy? Vì noù ñaõ khieán cho con nhaø

toäc taùnh naøy chaáp nhaän tu vaø hoïc phaïm haïnh theo noù. Con nhaø toäc taùnh kia ñaõ ñoái vôùi giôùi ñöùc kia tu phaïm haïnh, thì chuùng ta neân ñeán choã Ñaïi Sa-moân tu phaïm haïnh. Roài boán ngöôøi baïn lieàn ñeán choã Da-thaâu-giaø noùi: - Söï tu phaïm haïnh cuûa baïn nôi Ñaïi Sa-moân coù phaûi laø raát ñaëc bieät? Da-thaâu-giaø traû lôøi: - Söï tu phaïm haïnh cuûa nôi Ñaïi Sa-moân thaät laø raát vi dieäu. Boán ngöôøi baïn noùi vôùi Da-thaâu-giaø: - Chuùng toâi cuõng muoán xuaát gia tu phaïm haïnh nôi Ñaïi Sa-moân. Da-thaâu-giaø lieàn daãn ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân Ngaøi, roài ngoài qua moät beân, baïch: - Ñaây laø boán ngöôøi baïn cuûa con, ôû Ba-la-naïi, nay muoán xuaát gia tu

l209. Boán ngöôøi baïn cuûa Da-xaù: Voâ Caáu , Thieän Tyù , Maõn Nguyeän Giaø-phaïm- baø-ñeà . Pali: Vimala, Subāhu, Puttaji, Gavampati.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 6l5

phaïm haïnh trong giaùo phaùp cuûa Nhö Lai. Cuùi xin Ngaøi duõ loøng thöông cho pheùp caùc baïn cuûa con xuaát gia tu phaïm haïnh. Ñöùc Theá Toân thuaän yù vaø tuaàn töï giaûng cho hoï phaùp thuø thaéng. Phaùp thuø thaéng laø boá thí, trì giôùi, sinh thieân; cheâ traùch duïc laø baát tònh, laø höõu laäu, laø troùi buoäc. Ngaøi taùn thaùn tònh laïc cuûa söï xuaát ly. Töùc thì, ngay treân choã ngoài saïch caùc traàn caáu, ñöôïc söï thanh tònh cuûa con maét phaùp, thaáy phaùp ñaéc phaùp, ñaït ñöôïc quaû chöùng, hoï lieàn baïch Phaät: - Chuùng con muoán tu phaïm haïnh trong giaùo phaùp Nhö Lai. Ñöùc Phaät noùi: - Haõy ñeán ñaây, Tyø-kheo! Haõy ôû trong phaùp cuûa Ta, töï chöùng nghieäm, tu phaïm haïnh, ñeå ñoaïn taän nguoàn khoå. Ñoù goïi laø xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc. Nhö nhöõng gì ñaõ thaáy, boán ngöôøi quaùn saùt trôû laïi, lieàn ñoaïn taän höõu laäu, taâm ñaëng giaûi thoaùt, vaø phaùt sinh trí voâ ngaïi giaûi thoaùt. Baáy giôø, trong theá gian coù möôøi vò A-la-haùn; caùc ñeä töû vaø Ñöùc Nhö Lai laø möôøi moät. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân du hoùa nôi nöôùc Ba-la-naïi. Khi aáy, coù naêm möôi ngöôøi baïn thieáu thôøi cuûa Da-thaâu-giaø cö truù beân ngoaøi thaønh, nghe Da-thaâu-giaø tu phaïm haïnh trong phaùp cuûa Ñaïi Sa-moân ñeàu nghó: Tu phaïm haïnh trong giôùi naøy khoâng hö doái. Taïi sao vaäy? Bôûi vì con nhaø toäc taùnh ñaõ tu phaïm haïnh trong phaùp cuûa Ñaïi Sa-moân naày. Con nhaø toäc taùnh ñaõ tu phaïm haïnh, nay chuùng ta neân ñeán choã Sa-moân ñeå tu phaïm haïnh ñöôïc chaêng? Baáy giôø, naêm möôi ngöôøi ñoàng baïn ñeàu ñeán choã Da-thaâu-giaø hoûi: - Choã naøy toái thaéng chaêng? Tu phaïm haïnh tuyeät dieäu khoâng? Da-thaâu-giaø traû lôøi: - Ñaây laø choã toái thaéng vaø tu phaïm haïnh cuõng tuyeät dieäu. Naêm möôi ngöôøi naày ñeàu noùi vôùi Da-thaâu-giaø: - Chuùng toâi cuõng muoán xuaát gia tu phaïm haïnh trong phaùp cuûa Ñaïi Sa-moân. Da-thaâu-giaø daãn hoï ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân Ngaøi, roài ngoài qua moät beân, baïch: - Kính baïch Ñöùc Theá Toân, naêm möôi ngöôøi ñoàng baïn cuûa con ñaây, cö truù beân ngoaøi thaønh Ba-la-naïi, nay nuoán xuaát gia tu phaïm haïnh trong giaùo phaùp cuûa Ñöùc Nhö Lai. Cuùi xin Ñöùc Theá Toân duõ loøng thöông cho pheùp hoï xuaát gia tu phaïm haïnh. Ñöùc Theá Toân lieàn cho pheùp vaø tuaàn töï vì hoï noùi phaùp thuø thaéng.

6l6 BOÄ LUAÄT >

Ngaøi noùi phaùp veà boá thí, veà trì giôùi, veà sinh thieân. Ngaøi cheâ traùch duïc laø baát tònh, laø höõu laäu, laø troùi buoäc. Ngaøi taùn thaùn tònh laïc cuûa söï xuaát ly. Töùc thì, ngay treân choã ngoài saïch caùc traàn caáu, ñöôïc söï thanh tònh cuûa con maét phaùp, thaáy phaùp ñaéc phaùp, ñaït ñöôïc quaû chöùng, hoï lieàn thöa: - Kính baïch Ñöùc Theá Toân, chuùng con muoán xuaát gia tu phaïm haïnh trong phaùp cuûa Nhö Lai. Ñöùc Phaät daïy: - Haõy ñeán ñaây, Tyø-kheo! Haõy ôû trong phaùp cuûa Ta, töï chöùng nghieäm, tu phaïm haïnh, ñeå ñoaïn taän nguoàn khoå. Ñoù goïi laø thoï giôùi cuï tuùc. Nhö nhöõng gì ñaõ thaáy, quaùn saùt trôû laïi, lieàn ñoaïn taän höõu laäu, taâm ñaëng giaûi thoaùt, vaø phaùt sinh trí voâ ngaïi giaûi thoaùt. Baáy giôø, trong theá gian coù saùu möôi vò A-la-haùn ñeä töû vaø Ñöùc Nhö Lai laø saùu möôi moát. Baáy giôø Theá Toân du hoùa nôi nöôùc Ba-la-naïi. Khi aáy coù nhoùm naêm möôi ngöôøi ñoàng baïn ñeán nöôùc Ba-la-naïi, thaønh hoân nhaân taïi nöôùc Ba-la-naïi. Hoï ñi du ngoaïn khaép nôi ngoaøi thaønh, laàn hoài ñeán choã vöôøn Nai cuûa Tieân nhaân. Naêm möôi ngöôøi töø xa troâng thaáy Ñöùc Theá Toân töôùng maïo ñoan chaùnh, ñaëc bieät, lieàn phaùt taâm hoan hyû, ñeán choã Ngaøi, ñaûnh leã saùt chaân, roài ngoài qua moät beân. Ñöùc Theá Toân vì hoï noùi phaùp toái thaéng, khieán hoï phaùt taâm hoan hyû. Phaùp toái thaéng ñöôïc Ngaøi daïy laø boá thí, trì giôùi, phöôùc baùo sinh thieân. Ngaøi cheâ traùch duïc laø baát tònh, laø höõu laäu, laø troùi buoäc. Ngaøi taùn thaùn tònh laïc cuûa söï xuaát ly. Töùc thì, ngay treân choã ngoài saïch caùc traàn caáu, ñöôïc söï thanh tònh cuûa con maét phaùp, thaáy phaùp ñaéc phaùp, ñaït ñöôïc quaû chöùng, hoï lieàn thöa: - Kính baïch Ñöùc Theá Toân, chuùng con muoán xuaát gia tu phaïm haïnh trong giaùo phaùp cuûa Nhö Lai. Ñöùc Phaät daïy: - Haõy ñeán ñaây, Tyø-kheo! Haõy ôû trong phaùp cuûa Ta, töï chöùng nghieäm, tu phaïm haïnh, ñeå ñoaïn taän nguoàn khoå. Ñoù goïi laø thoï giôùi cuï tuùc. Nhö nhöõng gì ñaõ thaáy, quaùn saùt trôû laïi, lieàn ñoaïn taän höõu laäu, taâm ñaëng giaûi thoaùt, vaø phaùt sinh trí voâ ngaïi giaûi thoaùt. Baáy giôø, trong theá gian coù moät traêm möôøi vò A-la-haùn; caùc ñeä töû, vaø Ñöùc Phaät laø moät traêm möôøi moät. 4. Long vöông Y-la-baùt-la Baáy giôø, Theá Toân du hoùa taïi nöôùc Ba-la-naïi. Khi aáy coù Long

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 6l7

vöông Y-la-baùt-la,l2l0 vaøo nhöõng ngaøy moàng taùm, möôøi boán vaø raèm,l2ll töï ra khoûi cung ñieän cuûa mình nôi soâng Haèng, tay böng baùt baèng vaøng ñöïng ñaày thoùc baèng baïc, baùt baèng baïc ñöïng ñaày thoùc baèng vaøng, daãn caùc long nöõ ñi theo, noùi baøi keä nhö sau: Vua gì vua lôùn nhaát? Caùi nhieãm cuøng nhieãm baèng Laøm sao ñöôïc voâ caáu? Theá naøo laø ngöôøi ngu? Ngöôøi naøo bò nöôùc cuoán? Ñöôïc gì goïi laø trí? Taïi sao doøng khoâng chaûy? Maø goïi laø giaûi thoaùt? Long vöông noùi tieáp: - Ngöôøi naøo giaûi baøy ñöôïc nghóa baøi keä naøy, ta seõ ñem baùt baèng vaøng ñöïng ñaày thoùc baïc, baùt baèng baïc ñöïng ñaày thoùc baèng vaøng vaø daãn caùc long nöõ taëng thöôûng ngöôøi aáy. Ta caàu tìm Ñöùc Nhö Lai, Ñaúng chaùnh giaùc. Baáy giôø, moïi ngöôøi tuï taäp thaønh ñaùm ñoâng raát lôùn.

Coù ngöôøi ñeán ñeå xem baùt vaøng thoùc baïc, baùt baïc thoùc vaøng; coù ngöôøi ñeán ñeå xem long nöõ; coù ngöôøi muoán ñeán ñeå cuøng Long vöông phaân bieät nghóa cuûa baøi keä. Luùc ñoù, coù moät Phaïm chí teân laø Na-la-ñaø ôû beân caïnh thaønh Bala-naïi, ít caáu baãn, lôïi caên, nhieàu trí thoâng minh. Na-la-ñaø ra khoûi thaønh Ba-la-naïi, ñeán choã Long vöông, noùi: - Toâi muoán giaûi nghóa baøi keä ñoù. Long vöông Y-la-baùt-la höôùng veà Na-la-ñaø noùi laïi baøi keä: Vua gì vua lôùn nhaát? Caùi nhieãm cuøng nhieãm baèng; Laøm sao ñöôïc voâ caáu? Theá naøo laø ngöôøi ngu? Ngöôøi naøo bò nöôùc cuoán? Ñöôïc gì goïi laø trí? Taïi sao doøng khoâng chaûy? Maø goïi laø giaûi thoaùt?

l2l0. Y-la-baùt-la Long vöông . Skt.: Elāpatra (Pali: Erāpatha).. Ñaïi trí ñoä T2525nl509 tr.242cl8.): Y-la-baùt-ña-la Long vöông . Truyeän keå chi tieát, Caên baûn Taïp söï 2l (T24nl45l tr.>0>a06): Heâ-la-baùt long l2ll. Ñaây keå thaùng l5 ngaøy. Neáu keå thaùng >0 ngaøy, theâm caùc ngaøy 2>, l9 vaø >0.

6l8 BOÄ LUAÄT >

Long vöông noùi: - Ngöôøi naøo giaûi baøy ñöôïc nghóa baøi keä naøy, ta seõ ñem baùt baèng vaøng ñöïng ñaày luùa baïc, baùt baèng baïc ñöïng ñaày luùa baèng vaøng vaø daãn long nöõ taëng thöôûng ngöôøi aáy. Ta caàu tìm Ñöùc Nhö Lai, ñaúng chaùnh giaùc. Phaïm chí Na-la-ñaø noùi vôùi Long vöông Y-la-baùt-la: - Sau ñaây baûy ngaøy toâi seõ giaûi baøy nghóa baøi keä naøy. Phaïm chí Na-la-ñaø ñoïc tuïng thuoäc loøng baøi keä naøy roài trôû laïi thaønh Ba-la-naïi. Laïi nghó: ÔÛ ñaây Sa-moân, Baø-la-moân naøo taøi cao ñöùc caû, ñeå ta hoûi nghóa cuûa baøi keä naøy? Phaïm-chí laïi nghó: Baát-lan Ca-dieápl2l2 laø ngöôøi tröôûng thöôïng trong moïi ngöôøi, laø baäc thaày cuûa ngöôøi, moïi ngöôøi ñeàu toân ngöôõng, danh tieáng khaép nôi. Sôû tri cuûa oâng nhö bieån, ñöôïc nhieàu ngöôøi cuùng döôøng. Nay ta neân hoûi vò aáy nghóa cuûa baøi keä naøy ñöôïc chaêng? Baáy giôø, Phaïm chí Na-la-ñaø ñeán choã Ca-dieáp hoûi nghóa baøi keä. Baát-lan Ca-dieáp nghe baøi keä xong, thaät söï khoâng bieát nghóa cuûa noù, neân khoâng traû lôøi ñöôïc, lieàn cau maøy, trôïn maét, gioïng noùi hung döõ, noåi gaân coå, côn giaän böøng böøng. Phaïm chí lieàn boû ñi vaø nghó: Ta seõ ñeán ñaâu ñeå tìm Sa-moân, Baø-la-moân naøo ñeå hoûi nghóa cuûa baøi keä naøy. Ñi giöõa ñöôøng Phaïm chí laïi nghó: Maït-khö-leâ-cuø-xa-li, A-di-ñaàu-sí-saù-khaâm- baø-la, Maâu-ñeà-xæ-baø-höu-ca-chieân-dieân, San-nhaõ-tyø-la-tra-töû, Ni-kieàn Töû, hieän laø baäc thaày ôû trong moïi ngöôøi ñöôïc moïi ngöôøi ñeàu toân ngöôõng, xa gaàn ai cuõng bieát, sôû tri nhö bieån, nhieàu ngöôøi cuùng döôøng. Nay ta neân ñeán ñoù ñeå hoûi nghóa baøi keä naày. Baáy giôø, Phaïm chí Na-la-ñaø ñeán nôi Maït-khö-leâ-cuø-xa-li, cho ñeán, Ni-kieàn Töû. Ñem baøi keä naøy noùi cho hoï nghe. Nghe xong, vò aáy thaät söï khoâng bieát nghóa cuûa noù, neân khoâng traû lôøi ñöôïc, lieàn cau maøy, trôïn maét, gioïng noùi hung döõ, noåi gaân coå, côn giaän böøng böøng. Phaïm chí lieàn boû ñi vaø nghó: Ta seõ ñeán ñaâu ñeå tìm Sa-moân, Baø-la-moân naøo ñeå hoûi nghóa cuûa baøi keä naøy. Phaïm-chí nghó tieáp: Ñaïi Sa-moân Cuø-ñaøm laø baäc thaày trong ñaïi chuùng, ñöôïc moïi ngöôøi toân ngöôõng, tieáng ñoàn khaép nôi. Sôû tri roäng nhö bieån, ñöôïc nhieàu

ngöôøi cuùng döôøng. Nay ta neân ñeán ñoù ñeå hoûi nghóa baøi keä naøy. Nhöng roài Phaïm chí laïi nghó: Nhöõng vò Sa-moân, Baø- la-moân kia lôùn tuoåi, xuaát gia ñaõ laâu, coøn khoâng theå giaûi thích ñöôïc baøi l2l2. Saùu toân sö ngoaïi ñaïo: Baát-lan Ca-dieáp (Pali: Pūrano Kassapo), Maït-khö-leâ-cuø- xa-li (Pali: Makkhali-Gosāla), A-di-ñaàu-sí-saù-khaâm-baø-la (Pali: Ajito Kesa-kambalo), Maâu-ñeà-xæ Baø-höu-ca-chieân-dieân (Pali: Pak- udho Kaccāyano), San-nhaõ-tyø-la-tra-töû (Pali: Sañjayo Belatthi-putto), Ni-kiền Tử (Pali: Nigattho Nāta-putto).

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 6l9

keä naøy, huoáng laø Sa-moân Cuø-ñaøm tuoåi coøn non treû, laïi môùi xuaát gia, laøm sao giaûi thích ñöôïc? Tuy nhieân, Phaïm-chí nghó laïi: Tuy tuoåi nhoû aáu tró, nhöng khoâng theå khinh. Cuõng coù ngöôøi xuaát gia tuoåi nhoû, hoïc ñaïo ñaéc A-la-haùn, thaàn tuùc töï taïi. Nay ta neân ñeán ñoù ñeå hoûi nghóa baøi keä naøy. Baáy giôø, Phaïm chí Na-la-ñaø ra khoûi thaønh Ba-la-naïi, ñeán choã vöôøn nai nôi ôû Tieân nhaân, ñöa tay chaøo Ñöùc Nhö Lai. Hai beân thaêm hoûi xong, ngoài qua moät beân thöa Ñöùc Theá Toân: - Toâi coù ñieàu muoán hoûi. Sa-moân Cuø-ñaøm cho pheùp toâi ñöôïc hoûi hay khoâng? Ñöùc Phaät noùi: - Naày Phaïm-chí! OÂng muoán hoûi ñieàu chi cöù tuøy yù hoûi. Baáy giôø Na-la-ñaø nghó: Caùc Sa-moân, Baø-la-moân kia khoâng coù ñöôïc nhan saéc nhö vaäy. Khoâng côûi môû cho ta. Khoâng noùi raèng, “Tuøy yù cöù hoûi.” Vò Sa-moân Cuø-ñaøm naøy raát laø kyø laï, hy höõu. Phaïm chí lieàn ñoïc baøi keä: Vua gì vua lôùn nhaát? Caùi nhieãm cuøng nhieãm baèng Laøm sao ñöôïc voâ caáu? Theá naøo laø ngöôøi ngu? Ngöôøi naøo bò nöôùc cuoán? Ñöôïc gì goïi laø trí? Taïi sao doøng khoâng chaûy? Maø goïi laø giaûi thoaùt? Ñöùc Theá Toân duøng keä traû lôøi cho Phaïm chí Na-la-ñaø: Thöù saùu1213 vua lôùn nhaát. Caùi nhieãm cuøng nhieãm baèng. Khoâng nhieãm thì voâ caáu. Ngöôøi nhieãm laø ngöôøi ngu. Ngöôøi ngu bò nöôùc cuoán. Ngöôøi hay dieät laø trí. Hay xaû taát caû gioøng. Trôøi cho ñeán theá gian. Khoâng cuøng gioøng töông öng. Khoâng bò cheát meâ hoaëc. Hay laáy nieäm laøm chuû. Caùc gioøng ñeàu giaûi thoaùt. Baáy giôø Na-la-ñaø nghe Ñöùc Nhö Lai noùi baøi keä naøy roài, ñoïc tuïng

l2l>. Ñeä luïc ; chæ yù thöùc.

620 BOÄ LUAÄT >

thuoäc loøng xong, lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy, kính leã saùt chaân Ñöùc Theá Toân, nhieãu ba voøng, trôû veà thaønh Ba-la-naïi. Sau baûy ngaøy, Y-la-baùt-la Long vöông ra khoûi long cung, daãn caùc long nöõ, ñem baùt vaøng ñöïng ñaày luùa baïc, baùt baïc ñöïng ñaày luùa vaøng ñeán noùi keä: Vua gì vua lôùn nhaát? Caùi nhieãm cuøng nhieãm baèng1214; Laøm sao ñöôïc voâ caáu? Theá naøo laø ngöôøi ngu? Ngöôøi naøo bò nöôùc cuoán? Ñöôïc gì goïi laø trí? Taïi sao doøng khoâng chaûy? Maø goïi laø giaûi thoaùt? Long vöông noùi: - Ai coù theå dieãn noùi nghóa cuûa baøi keä naøy, toâi seõ duøng baùt baèng vaøng ñöïng ñaày luùa baïc, baùt baèng baïc ñöïng ñaày luùa baèng vaøng vaø ñem caùc long nöõ taëng thöôûng vò aáy. Vì muoán caàu

tìm Voâ thöôïng, Chaùnh chaân, Ñaúng chaùnh giaùc. Baáy giôø, coù nhieàu ngöôøi taäp hôïp, hoaëc ñeå xem baùt vaøng ñöïng luùa baïc, hay baùt baïc ñöïng luùa vaøng; hoaëc coù ngöôøi ñeán ñeå xem long nöõ; hoaëc coù ngöôøi ñeán ñeå nghe Phaïm chí Na-la-ñaø giaûi thích nghóa cuûa baøi keä. Phaïm chí Na-la-ñaø ra khoûi thaønh Ba-la-naïi, ñeán choã Long cung cuûa Long vöông Y-la-baùt, noùi vôùi Long vöông: - Toâi seõ vì ngöôøi phaân bieät luaän giaûi töøng caâu moät cuûa baøi keä aáy. Long vöông lieàn höôùng veà Na-la-ñaø noùi keä: Vua gì vua lôùn nhaát? Caùi nhieãm cuøng nhieãm baèng; Laøm sao ñöôïc voâ caáu? Theá naøo laø ngöôøi ngu? Ngöôøi naøo bò nöôùc cuoán? Ñöôïc gì goïi laø trí? Taïi sao doøng khoâng chaûy? Maø goïi laø giaûi thoaùt? Na-la-ñaø duøng baøi keä traû lôøi Long vöông: Thöù saùu, vua lôùn nhaát. Caùi nhieãm cuøng nhieãm baèng.

l2l4. Caên baûn taïp söï, ñaõ daãn: “Nôi choã nhieãm oâ maø sinh dính tröôùc.”

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 62l

Khoâng nhieãm thì voâ caáu. Ngöôøi nhieãm laø ngöôøi ngu. Ngöôøi ngu bò nöôùc cuoán. Ngöôøi hay dieät laø trí. Hay xaû taát caû gioøng. Trôøi cho ñeán theá gian. Khoâng cuøng gioøng töông öng. Khoâng bò cheát meâ hoaëc. Hay laáy nieäm laøm chuû. Caùc gioøng ñeàu giaûi thoaùt. Baáy giôø, Long vöông Y-la-baùt hoûi Phaïm chí: - Töï oâng coù ñuû trí ñeå noùi baøi keä naøy hay laø oâng ñöôïc nghe töø Sa- moân, Baø-la-moân naøo roài noùi laïi? Phaïm chí traû lôøi Long vöông: - Toâi khoâng ñuû trí ñeå noùi; maø laø ñöôïc nghe töø Sa-moân Cuø-ñaøm Thích töû, xuaát gia hoïc ñaïo thaønh Voâ thöôïng Chaùnh chaân, Chaùnh ñaúng giaùc, roài noùi laïi maø thoâi. Long vöông lieàn nghó: Thích-ca Vaên Nhö Lai, Chí chaân, Chaùnh ñaúng giaùc ñaõ xuaát hieän ôû ñôøi chaêng? Ñaõ xuaát hieän ôû ñôøi chaêng? Long vöông lieàn hoûi Phaïm chí: - Hieän nay Ñöùc Nhö Lai ôû choã naøo? Phaïm chí noùi: - Hieän nay Ngaøi ñang ôû gaàn taïi vöôøn Nai cuûa Tieân nhaân. Long vöông noùi vôùi Na-la-ñaø: - Haõy cuøng toâi ñeán ñoù ñeå kính leã Ñöùc Nhö Lai, Chí chaân, Ñaúng chaùnh giaùc? Baáy giôø, Na-la-ñaø vaø Long vöông daãn theo taùm vaïn boán ngaøn ñoà chuùng, ñeán vöôøn Nai Tieân nhaân vaây quanh tröôùc sau choã Ñöùc Theá Toân, kính leã saùt chaân Ngaøi, roài ñöùng qua moät beân. Na-la-ñaø cuøng chaøo hoûi, roài ngoài qua moät beân. Trong taùm vaïn boán ngaøn ñoà chuùng, coù ngöôøi kính leã saùt chaân Ñöùc Nhö Lai, roài ñöùng qua moät beân; coù ngöôøi ñöa cao naém tay leân, cuøng chaøo hoûi, roài ngoài xuoáng moät beân; coù ngöôøi höôùng veà Ñöùc Nhö Lai töï xöng danh taùnh, roài ngoài xuoáng moät beân; coù ngöôøi chaép tay nhìn Ñöùc Nhö Lai, roài ngoài xuoáng moät beân; coù ngöôøi ngoài laëng leõ khoâng noùi, ngoài xuoáng moät beân. Taùm vaïn boán ngaøn ñoà chuùng oån ñònh choã ngoài roài, Ñöùc Theá Toân tuaàn töï vì hoï noùi phaùp toái thaéng, khieán hoï phaùt taâm hoan hyû. Ngaøi noùi

622 BOÄ LUAÄT >

phaùp veà boá thí, veà trì giôùi, veà sinh thieân. Ngaøi cheâ traùch duïc laø baát tònh, laø höõu laäu, laø troùi buoäc. Ngaøi taùn thaùn tònh laïc cuûa söï xuaát ly. Baáy giôø

Na-la-ñaø vaø taùm vaïn boán ngaøn ñoà chuùng ngay treân choã ngoài saïch caùc traàn caáu, ñöôïc söï thanh tònh cuûa con maét phaùp, thaáy phaùp ñaéc phaùp, ñaït ñöôïc quaû chöùng; roài ñeán tröôùc baïch Phaät: - Chuùng con töø nay veà sau, xin quy y Phaät, Phaùp, Taêng, cuùi xin Ñöùc Theá Toân cho pheùp chuùng con laøm ngöôøi Öu-baø-taéc troïn ñôøi khoâng saùt sinh, cho ñeán khoâng uoáng röôïu. Baáy giôø Long vöông Y-la-baùt buoàn khoùc, khoâng theå ngaên ñöôïc nöôùc maét. Roài laïi vui möøng phaán khôûi. Na-la-ñaø hoûi Long vöông: - Taïi sao buoàn khoùc? Vì tieác baùt vaøng ñöïng luùa baïc, baùt baïc ñöïng luùa vaøng vaø long nöõ caùc thöù maø khoùc phaûi khoâng? Long vöông noùi: - Toâi khoâng phaûi vì nhöõng vaät aáy maø buoàn khoùc ñaâu. Na-la-ñaø neân bieát, nay oâng caàn laáy baùt vaøng ñöïng luùa baïc, baùt baïc ñöïng luùa vaøng thì cöù laáy, chôù coù ngaïi. Neáu oâng caàn ngöôøi nöõ Saùt-lôïi, ngöôøi nöõ Baø- la-moân, ngöôøi nöõ cö só, ngöôøi nöõ coâng ngheä trong thaønh Ba-la-naïi, toâi cuõng khieán hoï trao taëng cho oâng. Taïi sao vaäy? Naøy Na-la-ñaø, vì oâng khoâng theå cuøng vôùi long nöõ chung hoäi ñöôïc. Na-la-ñaø traû lôøi Long vöông: - Baùt vaøng ñöïng luùa baïc, baùt baïc ñöïng luùa vaøng, toâi khoâng caàn. Long nöõ, toâi cuõng khoâng caàn. Nay toâi chæ muoán tu phaïm haïnh trong giaùo phaùp cuûa Nhö Lai. Phaïm chí Na-la-ñaø ñaõ thaáy phaùp, ñaéc phaùp, thaønh töïu caùc phaùp, töï bieát ñaëng quaû chöùng, lieàn baïch Phaät: l2l5

- Baïch Theá Toân, nay con muoán xuaát gia tu phaïm haïnh trong giaùo phaùp Nhö Lai. Phaät baûo: - Haõy ñeán ñaây, Tyø-kheo! Haõy ôû trong phaùp cuûa Ta, töï chöùng nghieäm, tu phaïm haïnh, ñeå ñoaïn taän nguoàn khoå. Ñoù goïi laø thoï giôùi cuï tuùc. Nhö tröôùc ñaõ thaáy, sau khi quaùn saùt laïi nöõa, taâm giaûi thoaùt khoûi höõu laäu, phaùt sinh trí voâ ngaïi giaûi thoaùt. Baáy giôø trong theá gian, coù moät traêm möôøi moät vò A-la-haùn. Vôùi Phaät nöõa, laø moät traêm möôøi hai vò. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân hoûi Long vöông: - Vì sao ngöôi buoàn khoùc khoâng theå töï ngaên chaän ñöôïc?

l2l5. Töï tri . Ngöôøi chöùng quaû Döï löu, khoâng theå töï bieát; maø caàn ñöôïc Phaät thoï kyù. Baûn Haùn coù theå nhaàm. Hoaëc quan ñieåm cuûa Ñaøm-voâ-ñöùc nhö vaäy chaêng?

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 62>

Long vöông baïch Phaät: - Kính baïch Ñöùc Theá Toân, con nghó xöa kia, khi Ñöùc Phaät Ca-dieáp ra ñôøi, con tu phaïm haïnh maø phaïm giôùi, phaù hoaïi laù caây y-la-baùtl2l6 neân maéc phaûi quaû baùo theá naøy. Baïch Ñöùc Theá Toân, do nghieäp baùo naøy neân con sinh trong loaøi roàng tröôøng thoï. Sau khi Ñöùc Nhö Lai nhaäp Nieátbaøn, chaùnh phaùp dieät taän, con môùi chuyeån ñöôïc thaân loaøi roàng naøy. Con bò maát caû hai ñieàu lôïi; khoâng ñöôïc tu phaïm haïnh. Cho neân con buoàn khoùc, khoâng theå ngaên chaän ñöôïc. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân laïi hoûi Long vöông: - Vì lyù do gì ngöôi laïi vui möøng? Long vöông thöa: - Chính con ñöôïc nghe Ñöùc Phaät Ca-dieáp noùi, “Sau naøy seõ coù Ñöùc Phaät Thích-ca Maâu-ni xuaát hieän trong ñôøi, laø Nhö Lai, Chí nhaân, Ñaúng chaùnh giaùc.” Nhöõng ñieàu con

thaáy hoâm nay laø ñuùng nhö thaät khoâng heà sai khaùc. Con nghó, “Ñaây laø ñieàu chöa töøng coù. Sôû kieán, tueä cuûa Nhö Lai, laø nhö thaät, khoâng hai.” Vì ñieàu ñoù, cho neân con vui möøng phaán khôûi, khoâng töï ngaên ñöôïc. Ñöùc Phaät baûo Long vöông: - Nay, ngöôi haõy quy y Phaät, Phaùp, Taêng. Long vöông thöa: - Nay con xin quy y Phaät, Phaùp, Taêng. Nhö vaäy, trong haøng suùc sinh, laàn ñaàu tieân thoï ba töï quy y tröôùc nhaát laø Long vöông Y-la-baùt. Ñöùc Theá Toân duøng baøi keä baûo caùc Tyø- kheo: Ta böùt moïi löôùi buõa, Treân trôøi vaø trong ñôøi; Ngöôi cuõng böùt taát caû Treân trôøi vaø trong ñôøi1217. Baáy giôø, ma Ba-tuaàn duøng baøi keä höôùng veà Theá Toân noùi: OÂng bò caùc löôùi troùi, Treân trôøi vaø trong ñôøi; Troùi bôûi moïi thöù löôùi, Sa-moân, khoâng theå thoaùt. Ñöùc Theá Toân cuõng duøng baøi keä ñeå traû lôøi Ba-tuaàn: Ta ñaõ thoaùt taát caû, Treân trôøi vaø trong ñôøi.

l2l6. Y-la-baùt Skt. elā-pattra, laù caây elaâ, moät loaïi tieåu ñaäu khaáu, hay hoaéc höông. l2l7. Loaït caùc baøi keä, Pali, Vin.i. 2l.

Thoaùt taát caû caùc löôùi; Ta nay chieán thaéng ngöôi. Ba-tuaàn laïi duøng baøi keä ñeå traû lôøi Phaät: Trong oâng coù keát phöôïc; Taâm haønh ôû trong ñoù. Vì vaäy noù theo oâng; Sa-moân, khoâng theå thoaùt. Ñöùc Theá Toân laïi cuõng duøng keä ñeå traû lôøi: Theá gian coù naêm duïc. YÙ thöùc laø thöù saùu. Ta ôû trong khoâng duïc. Ta ñaõ chieán thaéng ngöôøi. Baáy giôø, ma Ba-tuaàn töï nghó: Nhö Lai ñaõ thaáu suoát yù nghó cuûa ta; ñaõ bieát taát caû. Do vaäy, noù oâm loøng saàu öu khoâng vui, aån mình maø trôû veà baûn xöù. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân noùi vôùi caùc Tyø-kheo baøi keä naøy: Ta nay böùt moïi löôùi, Treân trôøi vaø trong ñôøi. Caùc ngöôi cuõng böùt caû, Treân trôøi vaø trong ñôøi. Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Caùc oâng haõy du haønh trong theá gian. Khoâng neân hai ngöôøi cuøng ñi. Nay Ta muoán ñeán thoân ñaïi töôùng ôû Öu-löu-taàn-loa ñeå thuyeát phaùp. Caùc Tyø-kheo ñaùp: - Kính vaâng, baïch Theá Toân. III. TAÊNG PHAÙP THOÏ GIÔÙI 1. Sô cheá Phaùp i. Tam ngöõ ñaéc giôùi Caùc Tyø-kheo vaâng lôøi Ñöùc Theá Toân daïy, du hoùa trong nhaân gian thuyeát phaùp. Baáy giôø coù ngöôøi nghe phaùp sinh loøng tin, muoán thoï giôùi cuï tuùc. Caùc Tyø-kheo daãn ngöôøi muoán thoï cuï tuùc veà choã Ñöùc Nhö Lai. Khi chöa ñeán nôi, giöõa ñöôøng, hoï maát loøng tin, neân khoâng ñöôïc thoï giôùi cuï tuùc. Caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy baïch leân Ñöùc Phaät, Phaät daïy: - Töø nay veà sau, cho pheùp caùc oâng tröïc tieáp cho ngöôøi xuaát gia, thoï giôùi cuï tuùc. Neân daïy baûo ngöôøi muoán thoï giôùi cuï tuùc nhö vaày: baûo caïo boû raâu toùc, khoaùc aùo ca-sa, côûi boû daøy deùp, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaáp tay. Daïy noùi nhö vaày: - Con teân laø... quy y Phaät, quy y Phaùp, quy y Taêng. Con xin xuaát

gia trong giaùo phaùp cuûa Ñöùc Nhö Lai. Ñöùc Nhö Lai, baäc Chí chaân, Ñaúng chaùnh giaùc, laø Theá Toân cuûa con. Laàn thöù hai, thöù ba cuõng noùi nhö vaäy. Roài, noùi tieáp: - Con teân laø..., ñaõ quy y Phaät, quy y Phaùp, quy y Taêng. Con xin

xuaát gia trong giaùo phaùp cuûa Ñöùc Nhö Lai. Ñöùc Nhö Lai, baäc Chí chaân, Ñaúng chaùnh giaùc, laø Theá Toân cuûa con. Laàn thöù hai, thöù ba cuõng noùi nhö vaäy. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau, cho pheùp noùi ba caâul2l8 nhö vaäy töùc laø thoï giôùi cuï tuùc. ii. Baït-ñaø-la-baït-ñeà Moät thôøi, Ñöùc Theá Toân truù trong vöôøn Kieáp-bal2l9 taïi Uaát-beà-la. Baáy giôø coù Uaát-beà-la Baït-ñaø-la-baït-ñeà,l220 goàm coù naêm möôi ngöôøi ñoàng baïn, daãn caùc phuï nöõ ñeán nôi vöôøn naøy, cuøng nhau vui chôi. Trong soá ñoàng baïn ñoù, coù moät ngöôøi khoâng coù vôï, thueâ moät daâm nöõ daãn ñeán vui chôi. Daâm nöõ naøy troäm laáy cuûa caûi cuûa ngöôøi aáy, roài boû troán; khoâng bieát ôû ñaâu. Ñoàng boïn bieát baïn cuûa mình bò maát cuûa, lieàn raûo khaép vöôøn ñeå tìm ngöôøi daâm nöõ. Töø xa thaáy Ñöùc Nhö Lai töôùng maïo ñoan chaùnh, caùc caên tòch ñònh, hoï beøn phaùt taâm hoan hyû, ñeán tröôùc Ñöùc Theá Toân thöa hoûi: - Ñaïi Sa-moân coù thaáy moät ngöôøi ñaøn baø ñeán ñaây hay khoâng? Ñöùc Phaät noùi: - Caùc caäu laø coâng töû nhaø ai? Ñi tìm ngöôøi ñaøn baø naøo? Caùc caäu noùi: - Ñaïi Sa-moân neân bieát, Uaát-beà-la Baït-ñaø-la-baït-ñeà, vaø ñoàng baïn goàm naêm möôi ngöôøi, cuøng caùc phuï nöõ vui chôi trong vöôøn naày. Moät ngöôøi trong soá ñoàng baïn khoâng coù vôï, neân duøng tieàn thueâ moät daâm nöõ daãn ñeán cuøng vui chôi. Daâm nöõ aáy troäm laáy cuûa caûi cuûa anh ta roài boû troán; khoâng bieát ôû ñaâu. Nay, chuùng toâi vì laø ñoàng baïn ñeán ñaây ñeå tìm daâm nöõ kia. Ñöùc Phaät noùi:

l2l8. Haùn: tam ngöõ; chæ ba quy y. Pali, Mahāvagga, Vin. i. 22: anujānāmi, bhikkhave, imehi tīhi saranagamanehi pabbajjam upasampadan ti, “Caùc Tyø-kheo, Ta cho pheùp xuaát gia thoï cuï tuùc baèng quy y naøy.” Haùn dòch ba quy khoâng ñuû ba caâu ñuùng theo coâng thöùc. Khieán cho yù nghóa “tam ngöõ” mô hoà. Trong vaên Pali, moãi quy y laø moät caâu noùi. l2l9. Kieáp-ba vieân . Mahāvagga, Vin.i. 2>: aññataro vanasatto, moät khu röøng daøy noï; vaø ñöôïc giaûi thích (Jātaka i. 82) laø röøng kappāsiya, röøng caây goøn. l220. Baït-ñaø-la-baït-ñeà . Pali: Bhaddavaggiy ā; khoâng phaûi teân rieâng moät ngöôøi, maø chæ moät nhoùm ngöôøi. Nhoùm naøy, Mahāvagga, Vin. i. 2>, goàm >0 ngöôøi ñaøn oâng laø nhöõng vöông toân coâng töû, 29 baø vôï vaø moät kyõ nöõ.

626 BOÄ LUAÄT >

- Sao caùc coâng töû, neân töï tìm chính mình,l22l hay neân tìm ngöôøi phuï nöõ? Caùc caäu traû lôøi: - Neân tìm chính mình, hôn laø tìm ngöôøi phuï nöõ. Ñöùc Phaät baûo caùc caäu: - Caùc caäu coâng töû haõy ngoài laïi ñaây. Ta seõ noùi phaùp cho caùc coâng töû. Baáy giôø, caùc coâng töû kính leã saùt chaân Ñöùc Theá Toân, roài ngoài qua moät beân. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân vì caùc caäu noùi phaùp toái thaéng, khieán hoï phaùt taâm hoan hyû. Ngaøi noùi phaùp veà boá thí, veà trì giôùi, veà sinh thieân. Ngaøi cheâ traùch duïc laø baát tònh, laø höõu laäu, laø troùi buoäc. Ngaøi taùn thaùn tònh laïc cuûa söï xuaát ly. Caùc coâng töû ngay treân choã ngoài saïch caùc traàn caáu, ñöôïc söï thanh tònh cuûa con maét phaùp, thaáy phaùp ñaéc phaùp, ñaït ñöôïc quaû chöùng; roài ñeán tröôùc baïch Phaät: - Baïch Theá Toân, nay con muoán xuaát gia tu phaïm haïnh trong giaùo phaùp Nhö Lai. Phaät baûo: - Haõy ñeán ñaây,

Tyø-kheo! Haõy ôû trong phaùp cuûa Ta, töï chöùng nghieäm, tu phaïm haïnh, ñeå ñoaïn taän nguoàn khoå. Ñoù goïi laø thoï giôùi cuï tuùc. iii. Uaát-beà-la Ca-dieäp Moät thôøi Ñöùc Theá Toân du hoùa taïi Uaát-beà-la. Nôi Uaát-beà-lal222 coù Phaïm chí teân laø Uaát-beà-la Ca-dieáp,l22> ñang cö truù taïi ñoù. OÂng laø baäc thaày cao caû ñoái vôùi naêm traêm Phaïm chí beän toùc.l224 Ngöôøi trong nöôùc Öông-giaøl225 vaø Ma-kieät ñeàu xöng laø A-la-haùn. Ñöùc Theá Toân ñeán choã Uaát-beà-la Ca-dieáp, noùi: - Toâi muoán nghæ laïi moät ñeâm trong nhaø naøy,l226 ñöôïc khoâng? Uaát-beà-la Ca-dieáp traû lôøi: - Ñöôïc thoâi. Khoâng coù gì trôû ngaïi. Chæ coù ñieàu, trong nhaø ñoù coù con ñoäc long cöïc aùc. Sôï noù laøm haïi oâng chaêng? Ñöùc Phaät noùi: l22l. Vin.i. 2>: … yam vā attānam gaveseyyātha, hay laø neân tìm töï ngaõ? l222. Trong baûn: Uaát-beä-la-baø giôùi . Pali: Uruvel ā, ñòa danh ñaõ gaëp treân, choã Phaät thaønh ñaïo. l22>. Uaát-beà-la Ca-dieáp . Pali: Uruvela-Kassapa. l224. Loa keá Phaïm chí ; Phaïm chí buùi toùc hình con soø. Pali: ja nila, moät phaùi tu khoå haïnh, beän toùc (khoâng bao giôø caét). l225. Öông-giaø ; Pali: A nga. Moät trong l6 ñaïi quoác thôøi Phaät, phía ñoâng Ma-kieät. Hai nöôùc baáy giôø thaân thieän, neân daân chuùng coi nhö moät. 1226. Pali: agyāgāre, trong caên nhaø thôø löûa.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 627

- Khoâng can chi. Mieãn oâng ñoàng yù. Ñoäc long khoâng haïi toâi ñaâu. Ca-dieáp traû lôøi: - Nhaø naøy roäng raõi. Tuøy yù oâng cöù nghæ. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân vaøo trong thaïch thaát, töï traûi toïa cuï, ngoài keát giaø, thaúng mình chaùnh yù. Con ñoäc long thaáy Ñöùc Nhö Lai ngoài im laëng roài, lieàn khaïc ra khoùi muø. Ñöùc Nhö Lai cuõng phoùng ra khoùi muø. Con roàng thaáy Ñöùc Nhö Lai phoùng ra khoùi muø, noù laïi khaïc ra löûa. Nhö Lai cuõng phoùng ra löûa. Baáy giôø, trong thaïch thaát boác khoùi löûa. Ca-dieáp töø xa thaáy löûa vaø khoùi nôi thaïch thaát, beøn nghó: Sa-moân Cuø-ñaøm raát xinh ñeïp. Ñaùng tieác laø bò ñoäc long laøm haïi roài. Khoâng coøn nghi ngôø gì nöõa. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân nghó: Nay Ta haõy baét con ñoäc long naøy, khoâng neân gaây thöông toån thaân noù, maø haøng phuïc noù. Nhö Lai lieàn duøng thaàn löïc haøng phuïc ñoäc long, khoâng laøm thöông toån ñeán thaân con ñoäc long. Khoùi vaø löûa töø thaân cuûa ñoäc long phoùng ra, töø töø yeáu daàn. Trong thaân Nhö Lai phoùng ra voâ soá aùnh saùng xanh, vaøng, ñoû, traéng, löu ly, pha leâ. Ñöùc Nhö Lai haøng phuïc con ñoäc long roài, ñöïng noù trong bình baùt. Saùng sôùm, ñem ñeán choã Uaát-beà-la Ca-dieáp vaø noùi: - OÂng muoán bieát khoâng? Con ñoäc long maø oâng noùi ñoù, toâi ñaõ haøng phuïc. Hieän ñöïng trong baùt naøy. Ca-dieáp nghó: Sa-moân Cuø-ñaøm coù ñaïi oai ñöùc, thaàn tuùc töï taïi, neân môùi coù theå haøng phuïc ñöôïc con ñoäc long naøy, maø khoâng bò noù laøm haïi. Sa-moân Cuø-ñaøm naøy, tuy ñaït thaàn tuùc töï taïi, nhöng söï chöùng ñaéc A-la-haùn cuûa oâng khoâng baèng söï chöùng ñaéc A-la-haùn cuûa tal227. Ca-dieáp noùi: - Ñaïi Sa-moân coù theå nghæ ñeâm nôi ñaây, toâi seõ cung caáp thöùc aên. Ñöùc Phaät baûo Ca-dieáp: - Neáu oâng töï thaân baùo giôø ñaõ ñeán, toâi seõ nhaän lôøi môøi cuûa oâng. Ca-dieáp baïch: - Ñaïi Sa-moân taïm nghæ ñeâm nôi ñaây. Toâi seõ ñeán baùo giôø. Ñöùc Nhö Lai sau khi thoï thöïc choã oâng Ca-dieáp roài, trôû veà nghæ ñeâm taïi thaïch thaát. Ñeâm hoâm aáy tónh mòch, Ñöùc Theá Toân nhaäp hoûa

quang tam-muoäi, laøm cho thaïch thaát kia saùng röïc leân. Trong ñeâm, Ca- dieáp thöùc daäy, thaáy thaïch thaát toûa aùnh saùng cuûa löûa röïc chieáu, lieàn nghó: Ngaøi Ñaïi Sa-moân naøy cöïc kyø xinh ñeïp, nay nghæ ñeâm nôi thaïch thaát naøy, bò löûa thieâu maát. Ca-dieáp lieàn daãn ñoà chuùng ñeán ñöùng vaây xung quanh

l227. Mahāvagga, ibid.: na tveva ca kho arahā yathā ahan ti, “Nhöng oâng chöa phaûi laø vò A- la-haùn nhö ta.”

thaïch thaát. Saùng ngaøy, Ca-dieáp baïch Phaät: - Giôø ñaõ ñeán. Xin môøi ñeán aên côml228. Laïi hoûi: - Ñaïi Sa-moân, ñeâm qua vì sao coù aùnh löûa saùng lôùn vaäy? Ñöùc Phaät noùi: - Ñeâm vöøa roài, toâi nhaäp hoûa quang tam-muoäi neân thaïch thaát toûa aùnh saùng chieáu röïc. Ca-dieáp nghó: Ñaïi Sa-moân naøy coù ñaïi oai thaàn. Trong ñeâm tòch tónh, nhaäp hoûa quang tam-muoäi chieáu saùng thaïch thaát. Sa moân Cuø-ñaøm tuy ñaõ chöùng ñaéc A-la-haùn, nhöng khoâng baèng söï chöùng ñaéc A-la-haùn cuûa ta. Sau khi Ñöùc Theá Toân thoï thöïc choã oâng Ca-dieáp roài, ñeán moät khu röøng, nghæ ñeâm nôi ñoù. Saùng ngaøy, oâng Ca-dieáp ñeán choã Ñöùc Theá Toân thöa: - Giôø ñaõ ñeán. Xin môøi ñeán aên côm. Ñöùc Phaät noùi: - OÂng veà tröôùc. Toâi seõ ñeán sau. Ñöùc Theá Toân baûo oâng Ca-dieáp veà tröôùc, roài Ngaøi ñeán caây dieâm- phuø-ñeà. Goïi laø Dieâm-phuø-ñeà vì nôi ñoù coù caây dieâm-phuø-ñeà.l229 Ñöùc Nhö Lai ñeán ñoù laáy traùi dieâm-phuø,l2>0 roài ñeán choã Ca-dieáp tröôùc, ngoài treân choã ngoài doïn saün. Ca-dieáp veà ñeán sau, thaáy Phaät ñaõ ngoài tröôùc ôû ñoù, beøn hoûi: - Ñaïi Sa-moân baûo toâi veà tröôùc, sao Ñaïi Sa-moân laïi ñeán tröôùc toâi? Phaät noùi vôùi Ca-dieáp: - Toâi baûo oâng veà tröôùc, roài toâi ñi ñeán Dieâm-phuø-ñeà laáy traùi dieâm- phuø, veà ñaây tröôùc vaø ngoài ôû ñaây. Traùi dieâm-phuø naøy, saéc ñeïp, thôm, ngon. OÂng coù theå duøng ñi. OÂng Ca-dieáp noùi: - Thoâi, thoâi, Ñaïi Sa-moân! Nhö theá ñaõ laø cuùng döôøng toâi roài. Ñaïi Sa-moân töï duøng ñi. Ñaây laø traùi maø ñaïi Sa-moân neân duøng. Ca-dieáp nghó: Ñaïi Sa-moân naøy coù thaàn tuùc töï taïi. Nhöng khoâng chöùng ñaéc A-la-haùn nhö ta ñaéc A-la-haùn. Ñöùc Theá Toân thoï thöïc choã oâng Ca-dieáp roài, trôû veà truù taïi khu röøng cuõ. Saùng ngaøy, Ca-dieáp ñeán choã Ñöùc Phaät thöa:

l228. Pali noùi: Kālo, mahāsamannda, ninmham bhattam, thöa Ñaïi Sa-moân, ñaõ ñeán giôø, côm ñaõ doïn xong. Ñaây laø ñònh cuù môøi thoï thöïc trong vaên Pali l229. Dòch saùt Haùn, nhöng yù nghóa laån quaån. Coù theå hieåu: “Phaät ñeán coõi Dieâm-phuø-ñeà. Goïi laø Dieâm-phu-ñeà, vì ôû ñoù coù nhieàu caây dieâm-phuø. Roài Ngaøi haùi quaû dieâm-phuø…” l2>0. Dieâm-phuø quaû . Skt: jambu, quaû ñaøo ñoû.

- Giôø ñaõ ñeán, xin môøi Ngaøi thoï thöïc. Phaät baûo: - Ca-dieáp, OÂng veà tröôùc. Toâi seõ ñeán sau. Ñöùc Theá Toân noùi vôùi oâng Ca-dieáp nhö vaäy roài, Ngaøi ñeán Dieâm- phuø-ñeà. Caùch ñoù khoâng xa, coù caây ha-leâ-laëc. Ngaøi haùi laáy traùi ha-leâ-laëc, roài ñeán choã Ca-dieáp tröôùc, ngoài treân choã ngoài doïn saün. Ca-dieáp veà ñeán sau, thaáy Phaät ñaõ ngoài tröôùc ôû ñoù, beøn hoûi: - Ñaïi Sa-moân

baûo toâi veà tröôùc, sao Ñaïi Sa-moân laïi ñeán tröôùc toâi? Phaät noùi vôùi Ca-dieáp: - Toâi baûo oâng veà tröôùc, roài toâi ñi ñeán Dieâm-phuø-ñeà. Caùch ñoù khoâng xa, coù caây ha-leâ-laëc. Toâi ñeán laáy traùi ha-leâ-laëc, roài môùi ñeán ñaây. Traùi ha-leâ-laëc naøy saéc ñeïp, thôm ngon, oâng coù theå duøng ñi. Ca-dieáp noùi: - Thoâi, thoâi, Ñaïi Sa-moân! Nhö theá ñaõ laø cuùng döôøng toâi roài. Ñaïi Sa-moân töï duøng ñi. Ñaây laø traùi maø ñaïi Sa-moân neân duøng. Ca-dieáp nghó: Ñaïi Sa-moân naøy coù thaàn tuùc töï taïi. Nhöng khoâng chöùng ñaéc A-la-haùn nhö ta ñaéc A-la-haùn. Ñöùc Theá Toân thoï thöïc choã oâng Ca-dieáp roài, trôû veà truù taïi khu röøng cuõ. Saùng ngaøy, Ca-dieáp ñeán choã Ñöùc Phaät thöa: - Giôø ñaõ ñeán, xin môøi Ngaøi thoï thöïc. Phaät baûo: - Ca-dieáp, OÂng veà tröôùc. Toâi seõ ñeán sau. Ñöùc Theá Toân noùi vôùi oâng Ca-dieáp nhö vaäy roài, Ngaøi ñi leân phöông baéc, ñeán Uaát-ñôn-vieät,l2>l laáy luùa taùm töï nhieân,l2>2 roài ñeán choã Ca-dieáp tröôùc, ngoài treân choã ngoài doïn saün. Ca-dieáp veà ñeán sau, thaáy Phaät ñaõ ngoài tröôùc ôû ñoù, beøn hoûi: - Ñaïi Sa-moân baûo toâi veà tröôùc, sao Ñaïi Sa-moân laïi ñeán tröôùc toâi? Phaät noùi vôùi Ca-dieáp: - Toâi baûo oâng veà tröôùc, roài toâi ñi leân phöông baéc, ñeán Uaát-ñôn- vieät, laáy luùa taùm caùnh töï nhieân, roài môùi laïi ngoài ñaây. Gaïo naøy saéc ñeïp thôm ngon, oâng coù theå laáy duøng. Ca-dieáp noùi: - Thoâi, thoâi, Ñaïi Sa-moân! Nhö theá ñaõ laø cuùng döôøng toâi roài. Ñaïi

l2>l. Uaát-ñan-vieät ; Pali: Uttarakuru-dīpa (Skt. Uttara-dvipa), chaâu luïc phía baéc Tu-di. Xem Tröôøng A-haøm l8, kinh >0 “Theá kyù” phaåm Uaát-ñan-vieát, T0l, tr. ll7tt.

l2>2. Töï nhieân canh meã . Pali: aka nmhapākasāli, luùa töï chín, khoâng caàn gieo troàng. Thöù luùa cuûa loaøi ngöôøi thôøi nguyeân thuyû, vaø cuûa chuùng sinh Baéc Caâu-loâ chaâu. Töï nhieân moïc vaø chín saün ngoaøi ñoàng. Xem Tröôøng A-haøm 6 (T0l, tr. >8al), Trung A-haøm >9 (T0l, tr. 675al9). Pali, D.iii. 87.

6>0 BOÄ LUAÄT >

Sa-moân töï duøng ñi. Ñaây laø gaïo maø ñaïi Sa-moân neân duøng. Ca-dieáp nghó: Ñaïi Sa-moân naøy coù thaàn tuùc töï taïi. Nhöng khoâng chöùng ñaéc A-la-haùn nhö ta ñaéc A-la-haùn. Ñöùc Theá Toân thoï thöïc choã oâng Ca-dieáp roài, trôû veà truù taïi khu röøng cuõ. Saùng ngaøy, Ca-dieáp ñeán choã Ñöùc Phaät thöa: - Giôø ñaõ ñeán, xin môøi Ngaøi thoï thöïc. Phaät baûo: - Ca-dieáp, oâng veà tröôùc. Toâi seõ ñeán sau. Ñöùc Theá Toân noùi vôùi oâng Ca-dieáp nhö vaäy roài, Ngaøi ñi leân trôøi Ñao-lôïi laáy hoa maïn-ñaø-la, roài ñeán choã Ca-dieáp tröôùc, ngoài treân choã ngoài doïn saün. Ca-dieáp veà ñeán sau, thaáy Phaät ñaõ ngoài tröôùc ôû ñoù, beøn hoûi: - Ñaïi Sa-moân baûo toâi veà tröôùc, sao Ñaïi Sa-moân laïi ñeán tröôùc toâi? Phaät noùi vôùi Ca-dieáp: - Toâi baûo oâng veà tröôùc, roài toâi ñi leân trôøi Ñao-lôïi, laáy hoa maïn-ñaø-la,l2>> roài môùi laïi ngoài ñaây. Hoa naày saéc ñeïp, muøi thôm söïc nöùc. OÂng caàn coù theå laáy duøng. Ca-dieáp noùi: - Thoâi, thoâi, Ñaïi Sa-moân! Nhö theá ñaõ laø cuùng döôøng toâi roài. Ñaïi Sa-moân töï duøng ñi. Ca-dieáp nghó: Ñaïi Sa-moân naøy coù thaàn tuùc töï taïi. Nhöng khoâng chöùng ñaéc A-la-haùn nhö ta ñaéc A-la-haùn. Ñöùc Theá Toân thoï thöïc choã oâng Ca-dieáp roài, trôû veà khu röøng cuõ nghæ ñeâm. Trong ñeâm aáy Töù Thieân Vöông mang phaåm vaät cuùng döôøng ñeán choã

Ñöùc Theá Toân ñeå cuùng döôøng vaø nghe phaùp. Trong ñeâm toái, hoï toaû aùnh saùng chieáu soi boán phöông, gioáng nhö moät voøm löûa lôùn, chaáp tay kính leã saùt chaân Ñöùc Theá Toân, roài ñöùng phía tröôùc. Baáy giôø Ca-dieáp thöùc daäy, thaáy trong khu röøng coù aùnh saùng lôùn, chieáu soi boán phöông, gioáng nhö moät voøm löûa to. Saùng ngaøy, ñeán choã Ñöùc Theá Toân thöa: - Giôø ñaõ ñeán. Xin môøi ñi aên côm. Roài oâng hoûi: - Ñaïi Sa-moân, ñeâm vöøa roài sao coù aùnh saùng lôùn naøy, chieáu soi boán phöông, gioáng nhö moät voøm löûa röïc chaùy? Ñöùc Phaät noùi vôùi oâng Ca-dieáp: - Ñeâm qua, Töù Thieân Vöông ñem phaåm vaät cuùng döôøng ñeán choã toâi ñeå cuùng döôøng vaø nghe phaùp. Hoï toaû aùnh saùng chieáu soi boán phöông,

l2>>. Maïn-ñaø-la hoa . Skt. mand āra-pumpa (pali: mandārava-puppha), thieân dieäu hoa; hoa caây san-hoâ.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 6>l

chöù chaúng phaûi laø löûa. Ca-dieáp nghó: Thaät laø kyø dieäu! Thaät laø hy höõu! Ñaïi Sa-moân naày coù ñaïi thaàn löïc, khieán cho Töù Thieân Vöông ñeán nghe phaùp. Ñaïi Sa-moân coù ñaïi thaàn tuùc töï taïi. Nhöng khoâng chöùng ñaéc A-la-haùn nhö ta ñaéc A- la-haùn. Ñöùc Theá Toân thoï thöïc choã oâng Ca-dieáp xong, trôû veà laïi khu röøng cuõ. Baáy giôø, Thích-ñeà-hoaøn-nhaânl2>4 ñem phaåm vaät ñeán cuùng döôøng vaø muoán nghe phaùp; toaû aùnh saùng lôùn trong ñeâm toái, chieáu boán phöông, nhö voøm löûa lôùn röïc chaùy, vöôït hôn aùnh saùng tröôùc, thanh tònh khoâng tyø veát; chaáp tay kính leã Ñöùc Nhö Lai, roài ñöùng phía tröôùc ñeå nghe phaùp. Ca-dieáp trong ñeâm thöùc daäy, thaáy aùnh saùng chieáu boán phöông, hôn caû aùnh saùng hoâm tröôùc, trong saïch khoâng tyø veát. Saùng ngaøy, ñeán choã Ñöùc Theá Toân thöa: - Giôø ñaõ ñeán. Xin môøi ñi aên côm. Roài oâng hoûi: - Ñaïi Sa-moân, ñeâm vöøa roài sao coù aùnh saùng chieáu soi boán phöông nhö voøm löûa to röïc chaùy, hôn caû so vôùi aùnh saùng hoâm tröôùc, thanh tònh khoâng tyø veát. AÙnh saùng ñoù töø ñaâu maø coù? l2>5 Ñöùc Phaät noùi vôùi oâng Ca-dieáp: - Ñeâm vöøa qua, Thích-ñeà-hoaøn-nhaân mang phaåm vaät ñeán cuùng döôøng toâi vaø nghe phaùp neân coù aùnh saùng ñoù. Ca-dieáp nghó: Thaät laø kyø dieäu! Thaät laø hy höõu! Ñaïi Sa-moân naày coù ñaïi thaàn löïc, khieán cho Thích-ñeà-hoaøn-nhaân mang phaåm vaät ñeán cuùng döôøng nghe phaùp. Ñaïi Sa-moân coù ñaïi thaàn tuùc töï taïi. Nhöng khoâng chöùng ñaéc A-la-haùn nhö ta ñaéc A-la-haùn. Ñöùc Theá Toân thoï thöïc roài trôû veà röøng cuõ. Baáy giôø, Phaïm Thieân vöông muoán daâng phaåm vaät cuùng döôøng leân Ñöùc Nhö Lai, toûa aùnh saùng soi khaép boán phöông trong ñeâm toái, nhö moät vöøng löûa lôùn, hôn aùnh saùng tröôùc, trong saïch khoâng tyø veát. OÂng chaáp tay kính leã Ñöùc Nhö Lai roài ñöùng phía tröôùc. Trong ñeâm oâng Ca-dieáp thöùc daäy thaáy trong khu röøng coù aùnh saùng chieáu soi boán phöông nhö moät vöøng löûa lôùn, trong saïch khoâng tyø veát, hôn aùnh saùng tröôùc. Saùng ngaøy, ñeán choã Ñöùc Theá Toân thöa: - Giôø ñaõ ñeán. Xin môøi ñi aên côm. Roài oâng hoûi:

l2>4. Thích-ñeà-hoaøn-nhaân . Pali: Sakko dev ānam Indo (Skt. śakro devendram), Sakka (Thích-ca), Vua cuûa chö thieân. Cuõng thöôøng goïi laø Thieân ñeá Thích. l2>5. Baûn Haùn, heát quyeån >2.

6>2 BOÄ LUAÄT >

- Ñeâm vöøa roài coù aùng saùng lôùn hôn so vôùi aùnh saùng tröôùc, aùnh saùng aáy do ñaâu maø coù? Ñöùc Phaät noùi vôùi oâng Ca-dieáp: - Ñeâm vöøa roài Phaïm Thieân vöông ñeán nghe phaùp, cho neân coù aùnh saùng ñoù. Ca-dieáp nghó: Thaät laø kyø dieäu! Thaät laø hy höõu! Ñaïi Sa-moân naày coù ñaïi thaàn löïc neân môùi khieán Phaïm Thieân vöông ñeán nghe phaùp. Ñaïi Sa-moân coù ñaïi thaàn tuùc töï taïi. Nhöng khoâng chöùng ñaéc A-la-haùn nhö ta ñaéc A-la-haùn. Ñöùc Theá Toân thoï thöïc choã oâng Ca-dieáp roài trôû veà laïi khu röøng kia. Baáy giôø, Ca-dieáp toå chöùc moät cuoäc teá leã lôùn. Daân chuùng trong nöôùc Ma-kieät taäp hôïp ñoâng. OÂng nghó: Trong cuoäc teá leã naøy cuûa ta, daân chuùng taäp hôïp ñoâng. Ñaïi Sa-moân khoâng ñeán chaúng laø ñieàu toát sao? Taïi sao vaäy? Vì nay trong teá leã naøy cuûa ta, daân chuùng trong nöôùc Ma-kieät taäp hôïp ñoâng. Neáu Ñaïi Sa-moân coù maët, vôùi töôùng maïo ñoan chaùnh treân ñôøi raát ít coù cuûa Sa-moân, daân chuùng thaáy aét seõ boû ta, thôø cuùng Sa-moân laøm thaày, khoâng thôø kính ta nöõa. Ñöùc Theá Toân bieát Ca-dieáp nghó nhö vaäy neân Ngaøi ñi leân Uaát-ñôn-vieätl2>6 laáy gaïo luùa taùm töï nhieân,l2>7 vaø ngoài nghæ ban ngaøy taïi suoái lôùn A-naäul2>8. Ca-dieáp laïi nghó: Hoâm nay Ñaïi Sa-moân sao khoâng ñeán thoï thöïc. Ta coù leã cuùng lôùn, nhaân daân trong nöôùc Ma-kieät taäp hôïp ñoâng. Ta neân ñeå phaàn cho Sa-moân chaêng? Nghó xong, Ca-dieáp lieàn baûo ngöôøi ñeå phaàn. Saùng ngaøy, ñeán choã Ñöùc Theá Toân thöa: - Giôø ñaõ ñeán. Xin môøi ñi aên côm. Roài oâng hoûi: - Ñaïi Sa-moân, sao ngaøy hoâm qua khoâng ñeán? Ngaøy hoâm qua toâi coù leã cuùng lôùn, nhieàu ngöôøi taäp hôïp. Toâi coù nghó: “Hoâm nay Ñaïi Sa-moân khoâng ñeán. Ta neân ñeå phaàn cho Sa-moân chaêng?” Vaø toâi coù ñeå phaàn. Ñöùc Phaät noùi vôùi oâng Ca-dieáp: - Toâi cuõng bieát tröôùc yù oâng nghó. OÂng nghó raèng, “Hoâm nay ñaïi Sa-moân khoâng ñeán thì ñaïi teá ñaøn cuûa ta thaønh töïu. Taïi sao vaäy? Vì trong ñaïi teá ñaøn cuûa ta hoâm nay, daân chuùng trong nöôùc Ma-kieät taäp hôïp ñoâng.

l2>6. Xem cht. 92 treân. l2>7. Xem cht. 9> treân. l2>8. A-naäu ñaïi tuyeàn . Skt. Anavatapta; Pali: Anottata, moät trong 7 hoà lôùn treân Ñaïi Tuyeát sôn. Cf. Mahāvagga, Vin. i. 28: Phaät leân Uttarakuru, khaát thöïc vaø aên beân hoà Anottata, roài nghæ ngay taïi ñoù

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 6>>

Ñaïi Sa-moân vôùi töôùng maïo ñoan chaùnh, moïi ngöôøi thaáy, hoï seõ boû ta thôø kính Sa-moân laøm thaày, khoâng thôø kính ta nöõa.” Toâi bieát trong taâm oâng nghó nhö vaäy neân toâi ñeán Uaát-ñôn-vieät laáy gaïo luùa taùm töï nhieân vaø ngoài nghæ ngaøy beân suoái lôùn A-naäu. Ca-dieáp nghó: Ñaïi Sa-moân naày thaät laø kyø dieäu, thaät laø hy höõu, coù ñaïi thaàn löïc, bieát nhöõng ñieàu trong taâm ta ñaõ

nghó neân ñeán Uaát-ñôn-vieät laáy gaïo luùa taùm töï nhieân vaø ngoài nghæ ngaøy beân suoái lôùn A-naäu. Ñaïi Sa- moân tuy coù ñaïi thaàn tuùc töï taïi. Nhöng khoâng chöùng ñaéc A-la-haùn nhö ta ñaéc A-la-haùn. Ñöùc Theá Toân thoï thöïc choã oâng Ca-dieáp roài trôû veà laïi khu röøng cuõ. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân nhaän ñöôïc moät chieác y phaán taûo quyù giaùl2>9, lieàn nghó: “Laøm sao coù nöôùc ñeå giaët chieác y naøy?” Khi aáy Thích-ñeà- hoaøn-nhaân bieát Ñöùc Phaät nghó nhö vaäy, lieàn ñeán tröôùc Nhö Lai, duøng ngoùn tay chæ xuoáng ñaát, moät caùi ao lôùn lieàn hieän ra, nöôùc raát trong khoâng coù bôïn nhô. Thích-ñeà-hoaøn-nhaân thöa: - Cuùi xin Ñöùc Theá Toân duøng nöôùc naøy ñeå giaët chieác y. Ñöùc Theá Toân laïi nghó: Neân giaët y treân caùi gì ñaây? Thích-ñeà-hoaøn- nhaân bieát Ñöùc Nhö Lai nghó nhö vaäy, lieàn ñeán nuùi Ma-ñaàu-cöu-la laáy moät hoøn ñaù lôùn vuoâng vöùc ñeå tröôùc Ñöùc Theá Toân vaø thöa: - Cuùi xin ngaøi giaët y treân hoøn ñaù naøy. Ñöùc Theá Toân laïi nghó: Giaët roài laïi phôi ôû ñaâu? Thích-ñeà-hoaøn- nhaân laïi cuõng bieát Ñöùc Nhö Lai ñang nghó nhö vaäy, neân laïi ñeán nuùi Ma- ñaàu-cöu-la laáy theâm moät hoøn ñaù vuoâng vöùc ñeå tröôùc Ñöùc Phaät vaø thöa: - Xin Theá Toân phôi y treân taûng ñaù naøy. Ñöùc Theá Toân giaët vaø phôi y roài laïi nghó: Baây giôø Ta haõy xuoáng ao Chæ ñaátl240 naøy taém. Ngaøi lieàn côûi y xuoáng taém. Taém xong Ñöùc Theá Toân nghó: Baây giôø Ta vin caùi gì ñeå leân khoûi ao? Khi aáy, beân bôø ao coù moät caây ca-höul24l lôùn, tröôùc ñoù noù nghieâng mình ra phía ngoaøi. Nhöng khi Ñöùc Theá Toân nghó nhö vaäy roài, noù lieàn xoay trôû laïi, nghieâng mình vaøo phía trong. Ñöùc Theá Toân vòn vaøo noù ñeå leân khoûi ao. Saùng ngaøy, Ca-dieáp ñeán choã Ñöùc Theá Toân thöa: - Giôø ñaõ ñeán. Xin môøi ñi aên côm.

l2>9. Quyù giaù phaån taûo . Y phaån taûo (Pali: pa nsukūla; Skt. pānśukūla) laø vaûi löôïm töø caùc ñoáng raùc vaø trong baõi tha ma. Cf. Vin.i. 28: bhagavato pansukūlam uppapannam hoti, “Theá Toân nhaän ñöôïc moät taám y phaån taûo.” Khoâng coù töø phaåm ñònh “quyù giaù.” l240. Chæ ñòa trì . l24l. Ca-höu thoï . Pali: atha kho kakudhe adhivatthā devatā, khi aáy vò thaàn nguï treân caây kakudha, caây moàng gaø (?).

6>4 BOÄ LUAÄT >

Roài oâng hoûi: - Ñaïi Sa-moân, sao nay coù caùi ao ñeïp theá naøy, maø tröôùc ñaây khoâng thaáy coù? Ñöùc Phaät noùi vôùi Ca-dieáp: - Gaàn ñaây toâi nhaän ñöôïc moät chieác y phaán taûo quyù giaù, lieàn nghó: “Laøm sao coù nöôùc ñeå giaët chieác y naøy?” Khi aáy Thích-ñeà-hoaøn-nhaân bieát toâi nghó nhö vaäy, lieàn duøng ngoùn tay chæ xuoáng ñaát, moät caùi ao lôùn lieàn hieän ra, nöôùc raát trong khoâng coù bôïn nhô, roài thöa: “Cuùi xin Ñöùc Theá Toân duøng nöôùc naøy ñeå giaët chieác y.” - Ca-dieáp neân bieát, ao naøy goïi laø “Ao Chæ ñaát”, cuõng nhö mieãu thaàn khoâng khaùc. Ca-dieáp laïi hoûi: - Do ñaâu maø coù hoøn ñaù vuoâng vöùc lôùn nhö theá naøy, tröôùc ñaây khoâng coù? Ñöùc Phaät noùi: - Toâi laïi nghó: “Neân giaët y treân caùi gì ñaây?” Thích-ñeà-hoaøn-nhaân bieát Toâi nghó nhö vaäy, lieàn ñeán nuùi Ma-ñaàu-cöu-la laáy moät hoøn ñaù lôùn vuoâng vöùc ñeå tröôùc Ñöùc Theá Toân vaø thöa: “Cuùi xin ngaøi giaët y treân hoøn ñaù naøy.” Ca-dieáp laïi hoûi: - Hoøn ñaù thöù hai do ñaâu maø coù, tröôùc ñaây cuõng khoâng thaáy? Ñöùc Phaät noùi: - Toâi giaët y

roài, nghó: “Giaët roài laïi phôi ôû ñaâu?” Thích-ñeà-hoaøn- nhaân laïi cuõng bieát Toâi ñang nghó nhö vaäy, neân laïi ñeán nuùi Ma-ñaàu-cöu- la laáy theâm moät hoøn ñaù vuoâng vöùc ñeán thöa vôùi Toâi raèng, “Xin Theá Toân phôi y treân taûng ñaù naøy.” Ca-dieáp hoûi tieáp: - Ñaïi thoï treân bôø ao naøy, tröôùc kia nghieâng xa phía ngoaøi, taïi sao nay laïi nghieâng vaøo phía trong? Phaät noùi vôùi Ca-dieáp: - Toâi giaët vaø phôi y roài laïi nghó: “Baây giôø Ta haõy xuoáng ao naøy taém.” Toâi lieàn côûi y xuoáng taém. Taém xong, Toâi nghó: “Baây giôø Ta vin caùi gì ñeå leân khoûi ao?” Khi aáy, beân bôø ao coù moät caây ca-höu lôùn, tröôùc ñoù noù nghieâng ra phía ngoaøi. Nhöng khi Toâi nghó nhö vaäy roài, noù lieàn xoay trôû laïi, nghieâng mình vaøo phía trong. Toâi vòn vaøo noù ñeå leân khoûi ao. Roài Ngaøi noùi vôùi Ca-dieáp: - Neân bieát, gioáng nhö caây thaàn khoâng khaùc.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 6>5

Khi aáy, Ca-dieáp nghó: Ñaïi Sa-moân naøy thaät laø kyø dieäu! thaät laø kyø dieäu! Coù ñaïi thaàn löïc neân Thích-ñeà-hoaøn-nhaân môùi cung caáp nhöõng thöù caàn duøng vaø môùi khieán caùc vaät voâ tình theo yù muoán cuûa Sa-moân. Ca- dieáp noùi, - Ñaïi Sa-moân naøy thaàn tuùc töï taïi ñaõ ñaéc A-la-haùn. Tuy nhieân khoâng nhö ta ñaéc A-la-haùn. Ñöùc Theá Toân thoï thöïc choã oâng Ca-dieáp xong trôû veà laïi khu röøng cuõ. Baáy giôø oâng Ca-dieáp laïi nghó: Neáu coù ngöôøi ñeán ñaây ta seõ môøi aên côm. Ñöùc Theá Toân bieát yù nghó ñoù, lieàn hoùa naêm traêm vò Tyø-kheo, khoaùc y böng baùt, töø xa ñi ñeán. Ca-dieáp töø xa thaáy naêm traêm vò Tyø-kheo khoaùc y böng baùt ñi ñeán, laïi nghó: Than oâi, caùc Tyø-kheo töø ñaâu ñeán? Ta laøm sao ñuû thöùc aên ñeå môøi. Ñöùc Theá Toân lieàn thaâu thaàn tuùc, khieán naêm traêm vò Tyø-kheo naøy bieán maát. Ca-dieáp nghó: Ñaây laø do thaàn löïc cuûa Ñaïi Sa-moân bieán hieän theá naøy. Sau ñoù Ca-dieáp laïi nghó: Neáu coù ngöôøi ñeán ñaây ta seõ môøi côm. Ñöùc Theá Toân duøng thaàn löïc hoùa thaønh naêm traêm vò Phaïm chí beän toùc, tay xaùch bình taém, töø xa ñi ñeán. Ca-dieáp töø xa thaáy naêm traêm vò Phaïm chí buùi toùc, tay xaùch bình taém ñi ñeán, lieàn nghó: Than oâi, naêm traêm Phaïm chí ñeán, thöùc aên ôû ñaâu ñuû ñeå môøi. Ñöùc Theá Toân lieàn nhieáp thaàn tuùc khieán naêm traêm vò Phaïm chí bieán maát. Ca-dieáp nghó: Ñaây laø do Ñaïi Sa-moân bieán hoùa. Ca-dieáp laïi nghó: Neáu coù ngöôøi ñeán ñaây ta seõ môøi côm. Ñöùc Theá Toân laïi hoùa naêm traêm vò Phaïm chí thôø löûa, caùch thaïch thaát khoâng xa, ñeàu cuøng nhau kính leã thaàn löûa. Ca-dieáp thaáy vaäy, nghó: Than oâi, hoï ôû ñaâu ñeán? Thöùc aên laøm sao coù ñuû ñeå môøi. Ñöùc Theá Toân lieàn nhieáp thaàn tuùc khieán naêm traêm vò Phaïm chí bieán maát. Ca-dieáp nghó: Ñaây laø do Ñaïi Sa-moân bieán hoùa. Baáy giôø, caùc Phaïm chí ñeä töû oâng Ca-dieáp moãi ngaøy ba laàn xuoáng nöôùc ñeå taém. Nhöng quaù laïnh khoâng theå chòu noåi, hoï reùt run. Baáy giôø Ñöùc Phaät lieàn hoùa naêm traêm loø söôûi maø khoâng coù löûa khoùi vaø baûo caùc Phaïm chí töï mình söôûi aám. Caùc Phaïm chí nghó: Ñaây laø do Ñaïi Sa-moân bieán hoùa. Caùc Phaïm chí ñeàu muoán böûa cuûi maø khoâng theå böûa ñöôïc. Caùc phaïm chí nghó: Ñaây laø do ñaïi löïc cuûa Ñaïi Sa-moân laøm neân. Sau ñoù (796al) böûa ñöôïc. Hoï laïi nghó: Do thaàn löïc cuûa Ñaïi Sa-moân laøm neân. Hoï muoán ñöa buùa leân, maø khoâng theå ñöa ñöôïc;

hoï nghó: Do thaàn löïc cuûa Ñaïi Sa-moân laøm neân. Sau ñoù laïi ñöa buùa leân ñöôïc, hoï cuõng nghó, do Ñaïi Sa-moân laøm ra. Caùc Phaïm chí muoán haï buùa xuoáng khoâng theå haï ñöôïc, hoï noùi laø do Ñaïi Sa-moân laøm neân. Sau ñoù laïi haï buùa ñöôïc, hoï cuõng noùi, do Ñaïi Sa-moân laøm neân. Caùc Phaïm chí muoán nhen löûa khoâng theå nhen ñöôïc, nghó: do Ñaïi Sa-moân laøm neân. Sau ñoù laïi nhen ñöôïc, hoï

6>6 BOÄ LUAÄT >

cuõng noùi, do Ñaïi Sa-moân laøm neân. Hoï muoán taét löûa, khoâng theå taét ñöôïc, noùi laø do Ñaïi Sa-moân laøm neân. Sau ñoù laïi taét ñöôïc, hoï cuõng nghó laø do Ñaïi Sa-moân laøm neân. Hoï xaùch bình taém muoán ñoå nöôùc ra maø khoâng ñoå ñöôïc, hoï nghó laø do Ñaïi Sa-moân laøm ra. Sau ñoù laïi ñoå ñöôïc, hoï cuõng nghó do Ñaïi Sa-moân laøm ra. Caùc Phaïm chí muoán thoâi khoâng truùt nöôùc vaøo bình taém nöõa, vaãn khoâng thoâi ñöôïc, hoï nghó laø do Ñaïi Sa-moân laøm neân. Sau ñoù laïi thoâi ñöôïc, hoï cuõng nghó laø do Ñaïi Sa-moân laøm neân. Baáy giôø, boán phía coù ñaùm maây ñen keùo ñeán, trôøi möa lôùn nhö truùt nöôùc xuoáng, nöôùc luït leân ñeán ngang löng, Ca-dieáp nghó: Ñaïi Sa-moân naøy cöïc kyø xinh ñeïp, baäc nhaát trong loaøi ngöôøi naøy, coù leõ bò nöôùc cuoán maát. Ca-dieáp lieàn daãn ñoà chuùng ñi treân moät chieác thuyeàn baèng moät caây ñaïi thoï, ñeán ñeå cöùu Ñöùc Theá Toân. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân ñang kinh haønh nôi vuøng ñaát khoâ raùo beân ngoaøi, nhö maáy böõa tröôùc. Ca-dieáp thaáy Ñöùc Phaät ñi kinh haønh nôi vuøng ñaát khoâ raùo nhö tröôùc, nhö trong nhaø, beøn nghó: Ñaïi Sa-moân naøy thaät laø kyø dieäu, thaät laø kyø dieäu, neân môùi khieán nhöõng vaät voâ tình vaãn xoay theo yù muoán cuûa mình. Ñaïi Sa-moân naøy thaàn tuùc töï taïi ñaõ ñöôïc A-la-haùn. Tuy nhieân vaãn khoâng nhö ta ñaéc A-la-haùn. Qua moät ngaøy khaùc, oâng Ca-dieáp laïi ñeán choã Ñöùc Theá Toân môøi ngaøi thoï thöïc. Phaät baûo Ca-dieáp veà tröôùc, Ngaøi seõ ñeán sau. Sau khi baûo Ca-dieáp veà, trong khoaûnh khaéc nhö löïc só co duoãi tay, Ngaøi bieán maát khoûi choã ñang ñi kinh haønh, xuyeân qua ñaùy thuyeàn cuûa Ca-dieáp maø xuaát hieän. Thaáy vaäy, Ca-dieáp noùi: - Ñaïi Sa-moân naøy coù ñaïi thaàn ñöùc, baûo ta veà tröôùc roài seõ ñeán sau, maø nay laïi coù maët nôi thuyeàn ta tröôùc. Ñöùc Phaät noùi vôùi Ca-dieáp: - Toâi baûo oâng veà tröôùc, sau ñoù trong khoaûnh khaéc nhö löïc só co du- oãi tay, toâi bieán maát khoûi choã ñang ñi kinh haønh, xuyeân qua ñaùy thuyeàn cuûa oâng maø xuaát hieän. Ca-dieáp nghó vaø noùi: - Ñaïi Sa-moân naøy coù ñaïi thaàn löïc neân baûo ta veà tröôùc roài seõ ñeán sau, maø roài chæ trong khoaûnh khaéc ñaõ coù maët treân thuyeàn. Ñaïi Sa-moân naøy coù thaàn löïc, ñaõ ñaït A-la-haùn. Tuy nhieân khoâng nhö ñaïo chaân thaät cuûa ta. Ñöùc Theá Toân bieát trong taâm Ca-dieáp nghó nhö vaäy, lieàn noùi: - OÂng thöôøng xöng raèng “Ñaïi Sa-moân tuy ñaõ ñaït A-la-haùn nhöng khoâng nhö ta ñaëng A-la-haùn. Nay Toâi quaùn saùt, thaáy oâng chaúng phaûi laø A-la-haùn, cuõng chaúng phaûi laø höôùng A-la-haùn ñaïo. Ca-dieáp nghó vaø noùi:

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 6>7

- Ñaïi Sa-moân naøy coù ñaïi oai thaàn neân bieát ñieàu ta nghó trong taâm. Ñaïi Sa-moân naøy coù thaàn tuùc lôùn töï taïi, chöùng ñaéc A-la-haùn. Nay ta haõy theo ñaïi Sa-moân ñeå tu phaïm haïnh. Ca-dieáp lieàn ñeán tröôùc Ñöùc Phaät thöa: - Kính baïch Ñöùc Theá Toân, nay con muoán theo Ñöùc Nhö Lai ñeå tu phaïm haïnh. Ñöùc Phaät noùi vôùi oâng Ca-dieáp: - OÂng coù naêm traêm ngöôøi ñeä töû theo oâng hoïc phaïm haïnh. OÂng neân noùi cho hoï bieát. Neáu hoï coù yù vui theo thì tuøy sôû thích maø tu haønh. Ca-dieáp lieàn ñeán choã ñeä töû, noùi: - Caùc ngöôi bieát chaêng? Nay thaày muoán theo Sa-moân Cuø-ñaøm ñeå tu phaïm haïnh. Neáu taâm caùc ngöôi muoán thì tuøy yù caùc ngöôi. Caùc ngöôøi ñeä töû thöa: - Töø laâu chuùng con ñaõ coù loøng tin ñoái vôùi ñaïi Sa-moân, chæ chôø ñôïi yù cuûa thaày maø thoâi. Baáy giôø naêm traêm ngöôøi ñeä töû lieàn ñem duïng cuï thôø löûa cuûa Beän toùc nhö tònh y, bình taém, neùm xuoáng doøng nöôùc soâng Ni-lieân-thieàn,l242 roài ñeán choã Ñöùc Nhö Lai, ñaûnh leã saùt chaân Ngaøi, ngoài qua moät beân. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân vì naêm traêm ngöôøi tuaàn töï noùi phaùp toái thaéng khieán hoï phaùt taâm hoan hyû. Ngaøi noùi phaùp veà boá thí, veà trì giôùi, veà sinh thieân. Ngaøi cheâ traùch duïc laø baát tònh, laø höõu laäu, laø troùi buoäc. Ngaøi taùn thaùn tònh laïc cuûa söï xuaát ly. Naêm traêm ngöôøi lieàn ngay treân choã ngoài saïch caùc traàn caáu, ñöôïc söï thanh tinh cuûa con maét phaùp, thaáy phaùp ñaéc phaùp, ñaït ñöôïc quaû chöùng; roài ñeán tröôùc baïch Phaät: - Baïch Theá Toân, nay con muoán xuaát gia tu phaïm haïnh trong giaùo phaùp Nhö Lai. Phaät baûo: - Haõy ñeán ñaây, Tyø-kheo! Haõy ôû trong phaùp cuûa Ta, töï chöùng nghieäm, tu phaïm haïnh, ñeå ñoaïn taän nguoàn khoå. Ñoù goïi laø thoï giôùi cuï tuùc. Baáy giôø, ngöôøi em giöõa cuûa oâng Ca-dieáp teân laø Na-ñeà Ca-dieápl24>, cö truù beân döôùi doøng soâng Ni-lieân-thieàn coù ba traêm ñeä töû. Ngöôøi em aáy ñöôïc trong chuùng toân troïng, laø baäc thaày cuûa hoï. Ngay luùc aáy, trong chuùng coù moät vò ñeä töû ñeán doøng soâng Ni-lieân-thieàn, boãng thaáy trong doøng nöôùc coù duïng cuï thôø löûa, toùc beän, bình taém, tònh y, troâi treân doøng

l242. Ni-lieân-thieàn . Pali: Nerañjarā (Skt. Nairañjanā). l24>. Na-ñeà Ca-dieáp Nadī-kassapa, “Ca-dieáp Soâng”, vì soáng beân bôø soâng. Vin. i. >>.

nöôùc. Thaáy vaäy, ngöôøi ñeä töû voäi vaõ chaïy ñeán choã Na-ñeà Ca-dieáp baùo: - Thöa thaày, hieän treân doøng soâng Ni-lieân-thieàn coù duïng cuï thôø löûa, toùc, tònh y, bình taém, troâi treân doøng nöôùc. Khoâng bieát Ñaïi sö ôû treân ñoù coù bò keû aùc haõm haïi hay chaêng? Na-ñeà Ca-dieáp baûo moät ngöôøi ñeä töû: - Ngöôi ñeán gaáp nuùi Töôïng ñaàul244 baùo vôùi Giaø-da Ca-dieáp:l245 “Hieän nay treân doøng soâng Ni-lieân-thieàn coù duïng cuï thôø löûa ñuû taát caû thöù ñang troâi boàng beành treân ñoù. OÂng phaûi ñeán mau ñeå cuøng vôùi anh cuûa oâng ñeán xem coù theå ñaïi huynh ñaõ bò keû aùc haõm haïi roài chaêng? Giaø-da Ca-dieáp laø ngöôøi em nhoû cuûa Uaát-beà-la Ca-dieáp ñang cö truù trong nuùi Töôïng ñaàu, coù hai traêm ngöôøi ñeä töû, oâng laø baäc thaày ôû trong chuùng. Ngöôøi ñeä töû vaâng lôøi Na-ñeà Ca-dieáp, lieàn ñeán choã Tieåu sö Giaø-da Ca-dieáp thöa: - Tieåu sö coù

bieát chaêng, thaày cuûa con noùi hieän treân doøng soâng Ni- lieân-thieàn coù bình taém, tònh y, toùc, caùc duïng cuï thôø löûa ñang troâi. Tieåu sö phaûi ñeán ñoù ñeå thaêm ñaïi huynh phaûi chaêng ñaõ coù keû aùc haõm haïi? Tieåu sö nghe noùi roài lieàn daãn hai traêm ñeä töû ñeán choã ôû Na-ñeà Ca- dieáp. Khi ñeán nôi, Na-ñeà Ca-dieáp vaø Giaø-da Ca-dieáp laïi noùi vôùi moät ngöôøi ñeä töû: - Ngöôi phaûi mau mau ñeán choã ñaïi huynh ñeå thaêm, phaûi chaêng ñaõ coù keû aùc haõm haïi Ñaïi huynh? Baáy giôø ngöôøi ñeä töû vaâng lôøi hai vò thaày lieàn ñeán choã ñaïi huynh. Khi ñeán nôi, thöa xong vaø hoûi: - Sao, Ñaïi sö theo Ñaïi Sa-moân naøy tu hoïc phaïm haïnh coù toát hôn chaêng? Ca-dieáp traû lôøi: - Caùc ngöôi neân bieát, ta theo Ñöùc Theá Toân xuaát gia hoïc ñaïo, thaät laø cöïc kyø thaéng dieäu. Ngöôøi ñeä töû kia trôû veà choã hai vò thaày baùo: - Hai Toân sö neân bieát, Ñaïi sö cuûa con ñaõ daãn caùc ñeä töû ñeán choã Ñaïi Sa-moân xuaát gia tu phaïm haïnh roài! Baáy giôø hai vò thaày nghó: Töø boû nhaø ñeán choã khoâng phaûi nhaø ñeå tu phaïm haïnh, ñieàu aáy chaéc chaén laø khoâng hö doái! Taïi sao vaäy? Anh cuûa ta thoâng minh, ít traàn caáu, coù nhieàu trí tueä maø daãn caùc ñeä töû ñeán thoï hoïc nôi kia, chaéc chaén coù söï suy nghó kyõ. Chuùng ta khoâng theå khoâng ñeán ñoù ñeå thoï hoïc.

l244. Xem cht. l9 treân l245. Giaø-da Ca-dieáp . Pali: Gayā-Kassapa, Vin.i. >4. Veà Gayaâ, xem cht. l9 treân.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 6>9

Baáy giôø Na-ñeà Ca-dieáp vaø Giaø-da Ca-dieáp ñeàu daãn caùc ñeä töû ñeán choã ñaïi huynh. Ñeán nôi, hoï thöa hoûi ngöôøi anh: - Ñaïi huynh, choã naøy toát ñeïp hôn chaêng? OÂng Ca-dieáp traû lôøi vôùi hai ngöôøi em: - Nôi ñaây laø choã raát toát. Töø boû nhaø ñeán choã khoâng phaûi nhaø, theo Ñaïi Sa-moân tu phaïm haïnh, thaät laø cöïc kyø thaéng dieäu. Hai ngöôøi em thöa vôùi oâng anh: - Chuùng em cuõng muoán theo Ñaïi Sa-moân tu hoïc phaïm haïnh. Baáy giôø, Uaát-beà-la Ca-dieáp daãn hai ngöôøi em vaø ñeä töû cuûa hoï goàm naêm traêm ngöôøi ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân Ngaøi, roài ngoài qua moät beân, Uaát-beà-la Ca-dieáp ñeán tröôùc Ñöùc Phaät thöa: - Kính baïch Ñöùc Theá Toân, con coù ngöôøi em giöõa teân laø Na-ñeà Ca- dieáp, cö truù beân soâng Ni-lieân-thieàn, thöôøng giaùo thoï ba traêm ñeä töû, laø vò thaày ñöùng ñaàu. Ngöôøi em thöù ba cuûa con cö truù taïi nuùi Töôïng ñaàu, giaùo thoï hai traêm ngöôøi ñeä töû, laø vò thaày ñöùng ñaàu. Nay hai em cuûa con ñeàu muoán ñeán caàu tu hoïc phaïm haïnh trong giaùo phaùp cuûa Theá Toân. Cuùi xin Ñöùc Theá Toân cho pheùp hoï xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc, tu phaïm haïnh. Ñöùc Theá Toân nhaän lôøi, vaø tuaàn töï vì hoï noùi phaùp toái thaéng. Ngaøi noùi phaùp veà boá thí, veà trì giôùi, veà sinh thieân. Ngaøi cheâ traùch duïc laø baát tònh, laø höõu laäu, laø troùi buoäc. Ngaøi taùn thaùn tònh laïc cuûa söï xuaát ly. Hoï lieàn ngay treân choã ngoài saïch caùc traàn caáu, ñöôïc söï thanh tònh cuûa con maét phaùp, thaáy phaùp ñaéc phaùp, ñaït ñöôïc quaû chöùng; roài ñeán tröôùc baïch Phaät: - Baïch Theá Toân, nay con muoán xuaát gia tu phaïm haïnh trong giaùo phaùp Nhö Lai. Phaät baûo: - Haõy ñeán ñaây, Tyø-kheo! Haõy ôû trong phaùp cuûa Ta, töï chöùng nghieäm, tu phaïm haïnh, ñeå ñoaïn taän nguoàn khoå. Ñoù goïi laø thoï giôùi

cuï tuùc. Ñöùc Theá Toân ñoä moät ngaøn Phaïm chí naøy thoï giôùi cuï tuùc roài, daãn ñeán trong nuùi Töôïng ñaàu. ÔÛ ñaây hieän coù moät ngaøn Taêng Tyø-kheo, Ngaøi duøng ba vieäc ñeå giaùo hoùal246. Moät laø giaùo hoùa thaàn tuùc, hai laø giaùo hoùa öùc nieäm, ba laø giaùo hoùa thuyeát phaùp. Giaùo hoùa baèng thaàn tuùcl247 laø moät hoùa thaønh voâ soá, hoaëc voâ soá trôû

l246. Xem Tröôøng A-haøm l6, kinh 24 “Kieân coá” (T0l, tr.l0lc8), coù ba thaàn tuùc: thaàn tuùc thaàn tuùc, quaùn saùt tha taâm thaàn tuùc, giaùo giôùi thaàn tuùc. Xem Taäp dò moân 6 (T26, tr.>89bl7), ba thò ñaïo: thaàn bieán thò ñaïo, kyù taâm thò ñaïo, giaùo giôùi thò ñaïo. Cf. Pali, , Sangīti, D. iii. 222: tīni pānihāriyāni, iddhi-pānihāriyam, ādesanā-pānihāriyam, anusāsani-pānihāriyam. l247. Thaàn tuùc giaùo hoaù ; hay thaàn bieán thò ñaïo, duøng thaàn thoâng ñeå daãn ngöôøi vaøo ñaïo.

640 BOÄ LUAÄT >

laïi thaønh moät; trong ngoaøi thoâng suoát, vaùch ñaù ñeàu xuyeân qua ñöôïc, nhö ñi giöõa hö khoâng, khoâng coù gì trôû ngaïi; ngoài kieát giaø giöõa hö khoâng, cuõng nhö con chim bay qua laïi khaép nôi; vaøo ñaát nhö xuoáng nöôùc, chìm noåi töï taïi; ñi treân nöôùc nhö ñi treân ñaát maø khoâng bò chìm; thaân boác khoùi löûa, nhö vöøng löûa lôùn; maët trôøi, maët traêng kia coù thaàn ñöùc lôùn, khoâng choã naøo khoâng chieáu soi, maø coù theå duøng tay sôø ñeán; thaân cao ñeán trôøi Phaïm Thieân, tôùi lui khoâng trôû ngaïi. Ñoù goïi laø Ñöùc Theá Toân duøng thaàn tuùc ñeå giaùo hoaù moät ngaøn vò Tyø-kheo. Giaùo hoùa baèng öùc nieäml248 laø noùi raèng, - Ngöôi neânl249 suy nghó ñieàu naøy. Ngöôi chôù suy nghó ñieàu naøy. Ngöôi neân nieäm töôûng ñieàu naøy. Ngöôøi chôù nieäm töôûng ñieàu naøy. Haõy dieät caùi naøy. Haõy thaønh töïu caùi naøy. Ñoù goïi laø Ñöùc Nhö Lai duøng söï öùc nieäm ñeå giaùo hoùa cho moät ngaøn vò Tyø-kheo. Giaùo hoùa baèng söï thuyeát phaùpl250 laø daïy raèng, - Taát caû ñang bò boác chaùy. Caùi gì maø noùi laø taát caû ñang bò boác chaùy? Maét ñang bò boác chaùy. Saéc ñang bò boác chaùy. Thöùc cuûa maét ñang bò boác chaùy. Xuùc cuûa maét ñang bò boác chaùy. Caùc caûm thoï khoå, laïc, phi khoå phi laïc phaùt sinh do nhaân duyeân xuùc cuûa maét, ñang bò boác chaùy. Bò boác chaùy bôûi caùi gì? Bôûi löûa duïc, löûa nhueá, löûa si. Sao goïi laø ñang boác chaùy? Ñang boác chaùy vì sinh, giaø, beänh, cheát, saàu öu, khoå naõo ñeàu ñang boác chaùy. Ta noùi ñaây laø choã sinh ra khoå. - Cho ñeán yù cuõng vaäyl25l. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân duøng ba vieäc naøy ñeå giaùo thoï moät ngaøn Tyø- kheo. Moät ngaøn Tyø-kheo nhôø söï giaùo thoï baèng ba vieäc naøy roài, lieàn ñaït ñöôïc taâm voâ laäu giaûi thoaùt, phaùt sinh trí voâ ngaïi giaûi thoaùt. iv. Vua Bình-sa Ñöùc Theá Toân sau khi giaùo hoùa moät ngaøn vò Tyø-kheo naøy roài lieàn nghó: Tröôùc ñaây Ta coù nhaän lôøi môøi cuûa Vua Bình-sal252 vaø coù höùa, neáu khi thaønh Phaät, ñaéc nhaát thieát trí, thì tröôùc heát ta seõ ñeán thaønh La-duyeät.

l248. ÖÙc nieäm giaùo hoaù ; hay kyù taâm thò ñaïo, höôùng daãn baèng caùch ñoïc bieát taâm yù cuûa ngöôøi. Truyeän keå treân, Phaät nhieàu laàn noùi leân yù nghó cuûa Ca-dieáp, khieán oâng cuoái cuøng quy phuïc. l249. Haùn: nhöõ ñöông… maïc…, “ngöôi neân…chôù…” Coù theå baûn Haùn hieåu sai veà thò ñaïo naøy. Cf. Pali,

Kevaddha-sutta, D. i/ 2l>: …bhikkhu para-sattānam…cittampi ādisati…evampi te mano itthampi te mano itipi te cittam, “Tyø-kheo noùi leân taâm tö cuûa caùc chuùng sinh khaùc…”Nhö vaäy laø yù cuûa ngöôi, theá naøy laø yù cuûa ngöôi, taâm ngöôi nghó raèng…” l250. Thuyeát phaùp giaùo hoaù ; hay giaùo giôùi thò ñaïo, höôùng daãn baèng söï khuyeân raên daïy baûo. l25l. Tónh löôïc: “Tai…, tieáng…, thöùc cuûa tai…, cho ñeán yù…, phaùp…” l252. Xem cht. 7 treân.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 64l

Nay Ta haõy ñeán ñoù ñeå thaêm Vua Bình-sa. Nghó xong, Ñöùc Phaät lieàn söûa y phuïc, daãn moät ngaøn vò ñaïi Tyø- kheo, ñeàu laø cöïu hoïc cuûa caùc Phaïm chí beän toùc. Taát caû, ñaõ ñaéc ñònh, nhuaàn nhuyeãn, vónh vieãn ñöôïc giaûi thoaùt. Töø quoác giôùi nöôùc Ma-kieät, Ñöùc Phaät du hoùa tuaàn töï ñeán Tröôïng laâm.l25> Nôi ñaây, Ñöùc Theá Toân nghæ döôùi caây baøng chuùa Ni-caâu-luaät Thieän truï.l254 Vua Bình-sa nghe, Sa-moân Cuø-ñaøm xuaát thaân töø doøng hoï Thích, xuaát gia hoïc ñaïo, daãn moät ngaøn ñeä töû du hoùa ñeán nöôùc Ma-kieät. Hoï laø cöïu hoïc cuûa caùc Phaïm chí beän toùc, ñaõ ñaéc ñònh, nhuaàn nhuyeãn, vónh vieãn ñöôïc giaûi thoaùt; töø quoác giôùi nöôùc Ma-kieät, du haønh tuaàn töï ñeán Tröôïng laâm, nghæ döôùi caây baøng chuùa Ni-caâu-luaät Thieän truï. Sa- moân Cuø-ñaøm coù tieáng taêm raát lôùn, khoâng ai khoâng nghe bieát. Tieáng ñoàn raèng, Ngaøi laø Nhö Lai, Chí chaân, Ñaúng chaùnh giaùc, Minh haïnh tuùc, Thieän Theä, Theá gian giaûi, Voâ thöôïng só, Ñieàu ngöï tröôïng phu, Thieân nhaân sö, Phaät, Theá Toân. ÔÛ giöõa chö thieân vaø theá gian, giöõa caùc chuùng Ma hoaëc Thieân ma vaø Phaïm thieân chuùng, Sa-moân, Baø-la-moân chuùng, maø töï mình chöùng bieát, ñaéc thaàn thoâng trí chöùng, töï mình an truù, roài noùi phaùp cho ngöôøi; phaùp aáy, khôûi ñaàu, khoaûng giöõa, vaø ñoaïn cuoái ñeàu thieän xaûo; coù nghóa vò saâu xa, ñöôïc trình baøy ñaày ñuû, vôùi caùc phaïm haïnh ñöôïc tu taäp.l255 Toát ñeïp thay, neáu ñöôïc gaëp vò A-la-haùn nhö vaäy. Nay ta haõy töï thaân ñeán ñoù ñeå kính thaêm Ñaïi Sa-moân Cuø-ñaøm. Baáy giôø, Vua Bình-sa chuaån bò moät vaïn hai ngaøn coä xe, daãn theo taùm vaïn boán ngaøn ngöôøi hoä giaù tröôùc sau, vôùi oai theá cuûa Vöông quyeàn, ra khoûi thaønh La-duyeät ñeå ñeán vieáng thaêm Ñöùc Theá Toân. Vua Bình-sa ñeán trong Tröôïng laâm, ñeán choã xe coù theå ñeán, töùc thì xuoáng xe, ñi boä vaøo röøng. Töø xa troâng thaáy töôùng maïo thuø thaéng tuyeät dieäu cuûa Ñöùc Theá Toân, gioáng nhö saéc vaøng tía, Vua sinh taâm hoan hyû, ñeán tröôùc Ñöùc Nhö Lai, ñaûnh leã saùt chaân Ngaøi roài ngoài qua moät beân. Baáy giôø, ngöôøi trong nöôùc Ma-kieät, hoaëc kính leã saùt chaân Ngaøi roài ngoài, hoaëc coù ngöôøi ñöa tay leân chaøo hoûi roài ngoài, hoaëc coù ngöôøi töï xöng danh taùnh roài ngoài, hoaëc coù ngöôøi voøng tay, chaép tay höôùng veà Ñöùc Nhö Lai roài ngoài, hoaëc coù ngöôøi im laëng maø ngoài xuoáng. Baáy giôø, ngöôøi trong nöôùc Ma-kieät suy nghó, - Khoâng bieát Ñaïi Sa- moân hoïc phaïm haïnh cuûa Uaát-beà-la Ca-dieáp, hay laø Uaát-beà-la Ca-dieáp

l25>. Tröôïng laâm . Pali: la ndhivane, trong röøng caây coï l254. Thieän truï Ni-caâu-luaät thoï vöông . Pali: …suppati ndhite cetiye, nghæ trong mieáu Sup-

patindhita (Thieän truï) l255. Pali kevala-paripunnam parisuddham brahmacariyam pakāseti, “Ngaøi thuyeát minh phaïm haïnh; phaïm haïnh aáy tuyeät ñoái vieân maõn, thanh tònh.”

642 BOÄ LUAÄT >

vaø ñeä töû hoïc phaïm haïnh cuûa ñaïi Sa-moân Cuø-ñaøm? Baáy giôø Ñöùc Theá Toân bieát yù nghó ngöôøi trong nöôùc nhö vaäy, lieàn duøng baøi keä noùi vôùi Uaátbeà-la Ca-dieáp: Caùc oâng thaáy söï gì, maø boû vieäc thôø löûa? Nay Ta hoûi Ca-dieáp: Sao boû ñoà thôø löûa? Ca-dieáp laïi duøng baøi keä ñeå traû lôøi Ñöùc Theá Toân: AÅm thöïc, caùc myõ vò, AÙi duïc, nöõ, teá töï. 1256 Toâi thaáy laø caáu baån; Neân boû ñoà thôø löûa. Ñöùc Theá Toân laïi duøng baøi keä hoûi oâng Ca-dieáp: AÅm thöïc, caùc myõ vò, Trong ñoù khoâng coù laïc; Treân trôøi vaø theá gian, Haõy noùi, choã naøo laïc? Ca-dieáp laïi cuõng duøng baøi keä ñeå traû lôøi Ñöùc Theá Toân: Toâi thaáy daáu tòch tónh, Ba coõi khoâng trôû ngaïi;1257 Khoâng khaùc khoâng theå khaùc,1258 Neân khoâng öa thôø löûa. Baáy giôø ngöôøi trong nöôùc Ma-kieät laïi nghó: - Ñaïi Sa-moân noùi hai baøi keä, Uaát-beà-la Ca-dieáp cuõng noùi hai baøi keä. Chuùng ta cuõng chöa phaân bieät ñöôïc laø Ñaïi Sa-moân thoï hoïc nôi Cadieáp hay laø Ca-dieáp vaø ñeä töû thoï hoïc nôi Ñaïi Sa-moân? Ñöùc Theá Toân bieát hoï nghó nhö vaäy, neân baûo oâng Ca-dieáp: - OÂng ñöùng daäy. Haõy quaït sau löng Ta! Ca-dieáp vaâng lôøi Phaät daïy, lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy bay leân treân hö khoâng roài haï xuoáng, kính leã saùt chaân Ñöùc Phaät, laáy tay xoa boùp chaân Nhö Lai, hoân chaân Ngaøi roài töï xöng teân hoï vaø noùi: - Ñöùc Theá Toân laø Thaày cuûa con. Con laø ñeä töû. Noùi xong, Ca-dieáp laáy quaït, ñöùng phía sau Ñöùc Nhö Lai haàu quaït. Baáy giôø ngöôøi trong nöôùc Ma-kieät noùi vôùi nhau:

l256. Cf. Pali, Vin.i. >5: rūpe ca sadde ca atho rase ca/ kāmitthiyo cābhivadanti yaññā, “Caùc teá töï ca ngôïi saéc, thanh, vò, duïc vaø nöõ.” l257. Pali. ibid.: disvā padam santam anūpadhīkam, akiñcanam kāmabhave assattam, sau khi thaáy con ñöôøng an tónh, khoâng vöôùng maéc; con ñöôøng khoâng vöôùng gì caû, khoâng toàn taïi trong coõi duïc. l258. Baát dò, baát khaû dò . Pali: anaññath ,(con ñöôøng) khoâng ñoåi khaùc, khoâng laïc höôùng

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 64>

- Khoâng phaûi Ñaïi Sa-moân Cuø-ñaøm ñeán hoïc phaïm haïnh nôi Ca- dieáp; maø laø Ca-dieáp vaø chuùng ñeä töû ñeán hoïc phaïm haïnh nôi Ñaïi Sa-moân Cuø-ñaøm. Ñöùc Theá Toân bieát ngöôøi trong nöôùc Ma-kieät khoâng coøn nghi ngôø nöõa, tuaàn töï vì hoï noùi phaùp, khieán cho hoï phaùt taâm hoan hyû. Ngaøi noùi phaùp veà boá thí, veà trì giôùi, veà sinh thieân. Ngaøi cheâ traùch duïc laø baát tònh, laø höõu laäu, laø troùi buoäc. Ngaøi taùn thaùn tònh laïc cuûa söï xuaát ly. Baáy giôø ngöôøi trong nöôùc Ma-kieät, Vua Bình-sa ñöùng ñaàu, goàm taùm vaïn boán ngaøn ngöôøi, möôøi hai na-do-tha loaøi trôøi ñeàu döùt saïch caùc traàn caáu, ñöôïc söï thanh tònh cuûa con maét phaùp, thaáy phaùp ñaéc phaùp, ñaït ñöôïc quaû chöùng; roài ñeán tröôùc baïch Phaät: - Chuùng con töø nay veà sau, xin quy y Phaät, Phaùp,

Taêng. Cuùi xin Ñöùc Theá Toân nhaän chuùng con laøm ngöôøi Öu-baø-taéc troïn ñôøi khoâng saùt sinh, cho ñeán khoâng uoáng röôïu. Vua Bình-sa thaáy phaùp, ñaëng phaùp, ñeán tröôùc Ñöùc Phaät baïch: - Kính baïch Ñöùc Theá Toân, xöa kia khi coøn laø Thaùi töû, trong loøng con coù saùu öôùc nguyeänl259: l. Khi thaân phuï maõn phaàn, con leân ngoâi laøm Vua. 2. Khi con ñang trò nöôùc, nguyeän Phaät ra ñôøi. >. Cho con ñöôïc gaëp Ñöùc Theá Toân. 4. Ñöôïc thaáy Ñöùc Nhö Lai roài, sinh taâm hoan hyû ñoái vôùi Ñöùc Nhö Lai. 5. Phaùt taâm hoan hyû roài ñöôïc nghe chaùnh phaùp. 6. Nghe phaùp roài töùc thì ñöôïc söï tín giaûi. - Nay phuï vöông cuûa con ñaõ maïng chung. Con ñöôïc leân ngoâi Vua, ñang trò vì maø gaëp Phaät ra ñôøi, chính mình thaáy ñöôïc Phaät. Thaáy Phaät roài phaùt taâm hoan hyû, ôû choã Ñöùc Phaät ñaõ phaùt taâm hoan hyû roài lieàn ñöôïc nghe phaùp. Nghe phaùp roài lieàn ñöôïc tín giaûi. Kính baïch Ñöùc Theá Toân, nay chính laø luùc, cuùi xin cung thænh Ngaøi vaøo thaønh La-duyeät. Khi aáy, Ñöùc Theá Toân im laëng nhaän lôøi thænh cuûa vua Bình-sa. Roài Ñöùc Theá Toân lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy, khoaùc y, duøng oai thaàn cuûa mình daãn moät ngaøn Tyø-kheo laø cöïu hoïc Phaïm chí beän toùc, ñaõ ñaït ñöôïc ñònh, ñaõ nhuaàn nhuyeãn, vónh vieãn ñöôïc giaûi thoaùt; cuøng vôùi moät vaïn hai ngaøn chieác xe, taùm vaïn boán ngaøn daân chuùng tröôùc sau hoä giaù; thaûy ñeàu nöông oai thaàn cuûa Phaät maø vaøo thaønh La-duyeät. Vaøo luùc aáy, gaëp khi trôøi möa, nhöng phía tröôùc, phía sau vaø ngay choã Ñöùc Theá Toân ñi thì voøm trôøi trong saùng, beân treân coù maây che. Ñöùc Theá Toân hieän söï bieán hoùa naøy ñeå vaøo thaønh La-duyeät. Baáy giôø, Thích-ñeà-hoaøn-nhaân hoùa laøm moät ngöôøi Baø-la-moân tay caàm gaäy baèng vaøng, bình taém baèng vaøng, caây quaït caùn baèng vaøng, thaân

l259. Pali: naêm öôùc nguyeän. Khoâng coù nguyeän thöù 4 cuûa baûn Haùn.

taïi khoâng trung, caùch maët ñaát boán ngoùn tay, daãn ñöôøng ñi tröôùc Ñöùc Nhö Lai, vaø duøng voâ soá phöông tieän taùn thaùn Phaät, Phaùp, Taêng.

Baáy giôø, ngöôøi trong nöôùc Ma-kieät ñeàu nghó, - Ñaây laø oai thaàn cuûa ai maø hoùa laøm ngöôøi Baø-la-moân caàm gaäy vaøng, bình taém baèng vaøng, caây quaït caùn baèng vaøng, thaân ôû khoâng trung, caùch ñaát boán ngoùn tay, ñi tröôùc Ñöùc Nhö Lai ñeå daãn ñöôøng vaø deïp ñöôøng, laïi duøng voâ soá phöông tieän taùn thaùn Phaät, Phaùp, Taêng? Nhaân daân nöôùc Ma-kieät noùi vôùi Thíchñeà-hoaøn-nhaân baèng baøi tuïng:

Ai hoùa laøm Phaïm chí,
Hieän ôû tröôùc chuùng Taêng;
Khen tuïng coâng ñöùc Phaät,
OÂng ñang thöøa söï ai?

Thích-ñeà-hoaøn-nhaân duøng keä traû lôøi cho nhaân daân nöôùc Ma-kieät:

Ñaáng Doõng maõnh, giaûi heát1260
AÙi duïc vaø aåm thöïc;
Hoå theïn, nieäm, bieát ñuû.

Toâi ñeä töû vò aáy.
Trong ñôøi khoâng ai baèng,
Khoâng thaáy ai nhö vaäy;
Chí chaân, Phaät Nhö Lai,
Toâi haàu haï vò aáy.
Dieät duïc vaø saân nhueá,
Voâ minh ñaõ döùt saïch;
A-la-haùn laäu taän,
Toâi haàu haï vò aáy.
Nhö ngöôøi vôùt keû troâi,
Cuø-ñaøm laø thuyeàn phaùp;
Chieán thaéng, qua bôø kia,
Toâi haàu haï vò aáy.
Ñaõ vöôït boán doøng thaùc, 1261
Hay noùi phaùp baát töû;
Phaùp toái thaéng voâ ngaïi,
Toâi haàu haï vò aáy.
Baáy giôø vua Bình-sa nöôùc Ma-kieät laïi nghó: Neáu Ñöùc Theá Toân daãn
l260. Nhaát thieát giaûi , theo nghóa laø “thaáu hieåu taát ca û.” Tham chieáu Pali: sabbadhi danto, ñöôïc cheá ngöï trong moïi tröôøng hôïp; töùc caùc caên hoaøn toaøn ñöôïc nhieáp phuïc. Trong baûn Haùn, sabbadhi (moïi tröôøng hôïp) ñöôïc ñoïc laø sabbadhī: thaáu hieåu taát caû. l26l. Chæ boán boäc löu: duïc, höõu, kieán vaø voâ minh. Xem Taäp dò moân 8 (T26, tr. >99b29)

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 645

caùc ñeä töû vaøo thaønh La-duyeät, Ngaøi vaøo vöôøn naøo tröôùc, ta seõ ñem khu vöôøn naøy daâng cuùng ñeå laäp tònh xaù. Baáy giôø, caùc khu vöôøn trong thaønh La-duyeät chæ coù Truùc vieân khu Ca-lan-ñaøl262 laø hôn heát. Ñöùc Theá Toân bieát trong taâm cuûa vua Ma-kieät nghó nhö vaäy. Ngaøi lieàn daãn ñaïi chuùng ñeán Truùc vieân. Vua lieàn xuoáng voi, töï tay xeáp yeân voi thaønh boán lôùp, traûi treân maët ñaát, môøi Phaät an toaï. Ñöùc Theá Toân lieàn ñeán ngoài. Vua Bình-sa böng bình taém baèng vaøng ñöïng nöôùc daâng Ñöùc Nhö Lai ñeå Ngaøi röûa saïchl26> vaø baïch Phaät: - Caùc khu vöôøn trong thaønh La-duyeät naøy, Truùc vieân naøy laø hôn heát. Nay con xin daâng cuùng Ñöùc Nhö Lai. Mong Ngaøi thoï nhaän cho. Ñöùc Phaät baûo nhaø Vua: - Nay Vua neân ñem Truùc vieân naøy daâng cuùng cho Phaät vaø boán phöông Taêng. Taïi sao vaäy? Vì neáu Nhö Lai coù rieâng vöôøn vaø saûn vaät cuûa vöôøn; phoøng xaù vaø vaät duïng trong phoøng xaù; y baùt, ni-sö-ñaøn, oáng ñöïng kim, thì chö thieân, ngöôøi ñôøi, Ma hoaëc Ma thieân, Sa-moân, Baø-la- moân khoâng theå söû duïng ñöôïc. Vua thöa: - Nay con xin ñem Truùc vieân naøy daâng cuùng cho Phaät vaø boán phöông Taêng. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân duõ loøng thöông xoùt thoï nhaän Truùc vieân, roài noùi lôøi chuù nguyeän: Gieo troàng caùc caây

vöôøn, Laøm caàu, thuyeàn qua soâng, Quaû vöôøn, caùc ao taém, Vaø choã ôû cho ngöôøi: Nhöõng ngöôøi laøm vieäc aáy, Ngaøy ñeâm phöôùc theâm lôùn. Trì giôùi, theo chaùnh phaùp; Ngöôøi kia ñöôïc sinh thieân. Baáy giôø, Vua Bình-sa kính leã saùt chaân Phaät roài laáy moät chieác gheá nhoûl264 ngoài phía tröôùc Ngaøi ñeå nghe phaùp. Ñöùc Theá Toân tuaàn töï vì nhaø Vua noùi phaùp khuyeán hoùa khieán taâm ñöôïc hoan hyû. Phaùt taâm hoan hyû roài, nhaø Vua lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy kính leã Ñöùc Phaät vaø caùo lui.

l262. Ca-lan-ñaø Truùc vieân . Pali: Kalandakaniv āpa-Venuvana choã nuoâi soùc trong khu röøng Truùc. Truùc laâm, hay röøng Truùc (Venuvana) laø laïc vieân (uyyāna) cuûa Vua Bimbisāra. Kalandaka, hay Ca-lan-ñaø, laø moät khu trong röøng Truùc; khoâng phaûi laø vöôøn Truùc coù teân laø Ca- lan-ña nhö thöôøng hieåu theo vaên Haùn. l26>. Nghi leã tieáp nhaän khu Röøng l264. Nguyeân Haùn: tieåu saøng , caùi giöôøng nhoû.

646 BOÄ LUAÄT >

v. Xaù-lôïi-phaát vaø Muïc-kieàn-lieân Khi Ñöùc Theá Toân ôû taïi thaønh La-duyeät, trong thaønh naøy coù moät Phaïm chí teân laø San-nhaõl265 vôùi hai traêm naêm möôi ngöôøi ñeä töû, maø Öu- baø-ñeà-xaù Caâu-luaät-ñaøl266 laø baäc thöôïng thuû. Baáy giôø Toân giaû A-thaáp- til267 haàu Ñöùc Nhö Lai. Ñeán giôø, Toân giaû khoaùc y böng baùt vaøo thaønh khaát thöïc, nhan saéc an laïc, caùc caên tòch ñònh, y phuïc teà chænh, böôùc ñi khoan thai, khoâng nhìn ngoù hai beân, oai nghi ñónh ñaïc. Baáy giôø Öu-baø- ñeà-xaù vaøo vöôøn xem coi, thaáy oai nghi cuûa Toân giaû A-thaáp-ti nhö vaäy beøn sinh yù nghó: Tyø-kheo naøy oai nghi ñaày ñuû, nay ta coù theå ñeán hoûi ñaïo lyù. Nhöng roài laïi nghó: Tyø-kheo naøy ñang ñi khaát thöïc. Khoâng phaûi giôø ñeå ta hoûi ñaïo lyù. Ta neân ñôïi vò naøy khaát thöïc xong roài seõ hoûi. Öu-baø-ñeà-xaù ñi theo sau ñeå chôø. Tyø-kheo A-thaáp-ti vaøo thaønh La-duyeät khaát thöïc roài, ñeå bình baùt xuoáng ñaát, xeáp y Taêng-giaø-leâ. Öu-baø-ñeà-xaù nghó: Tyø- kheo naøy khaát thöïc ñaõ xong. Nay chính laø luùc ta coù theå hoûi ñöôïc. Nghó nhö vaäy xong, lieàn ñeán hoûi: - OÂng laø ai ? Ai laø thaày cuûa oâng? OÂng hoïc phaùp gì? Toân giaû traû lôøi: - Thaày toâi laø Ñaïi Sa-moân. Ngaøi laø Theá Toân cuûa toâi. Toâi theo hoïc nôi Ngaøi. Öu-baø-ñeà-xaù laïi hoûi: - Thaày Ñaïi Sa-moân cuûa oâng noùi nhöõng phaùp gì? Toân giaû traû lôøi: - Toâi tuoåi coøn non treû,l268 môùi xuaát gia, chöa coù theå trình baøy ñöôïc nhöõng nghóa lyù saâu xa. Nay toâi chæ löôïc noùi nhöõng nghóa thieát yeáu. Öu-ba-ñeà-xaù noùi: - Toâi chæ thích nghe ñieàu thieát yeáu, khoûi phieàn noùi roäng. Toân giaû A-thaáp-ti noùi: - OÂng neân bieát, Ñöùc Nhö Lai noùi veà nhaân duyeân caùc phaùp sinh, cuõng noùi nhaân duyeân phaùp dieät. Neáu phaùp do nhaân naøo maø sinh, Ñöùc Nhö Lai noùi nhaân ñoù. Neáu phaùp do nhaân naøo dieät, Ñaïi Sa-moân cuõng noùi nghóa naày. Ñaây laø nhöõng lôøi daïy cuûa Thaày toâil269. l265. San-nhaõ phaïm chí . Pali (Vin. i.>9): Sañco paribbjako; thöôøng ñöôïc ñoàng nhaát vôùi Sañjaya-Belandhiputta, moät trong saùu toân sö ngoaïi ñaïo ñöông thôøi Phaät. l266. Öu-baø-ñeà-xaù Caâu-luaät-ñaø . Öu-ba-ñeà-xaù (Pali: Upatissa) laø teân khaùc cuûa Xaù-lôïi-phaát (Sāriputta). Caâu-luaät-ñaø (Pali:

Kolita) laø teân khaùc cuûa Muïc-kieàn-lieân (Moggallāna). l267. A-thaáp-ti . Pali: Assaji, moät trong naêm Tyø-kheo ñaàu tieân. l268. Nieân aáu træ . Haùn noùi theo saùo ngöõ; hoaëc nuoán noùi tuoåi ñaïo con non treû. Pali: ...navo acirapabbajito, ngöôøi môùi (thoï Tyø-kheo), xuaát gia chöa bao laâu. l269. Pali (Vin.i. 40): ye dhammā hetuppabhavā, tesam hetum tathāgato āha/ tesañca yo niro

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 647

Öu-ba-ñeà-xaù nghe roài lieàn heát caùc traàn caáu, ñaït ñöôïc söï trong saïch cuûa con maét phaùp. Öu-ba-ñeà-xaù nghó: Chæ chöøng aáy phaùp cuõng ñaõ ñöa ñeán choã voâ öu, maø voâ soá öùc traêm ngaøn na-do-tha kieáp voán chöa töøng ñöôïc thaáy. Öu-ba-ñeà-xaù vôùi Caâu-luaät-ñaø tröôùc ñaây coù lôøi cam keát: Neáu ai ñaëng phaùp maàu tröôùc seõ noùi cho nhau. Baáy giôø Öu-ba-ñeà-xaù lieàn ñeán choã Caâu-luaät-ñaø. Caâu-luaät-ñaø thaáy Öu-ba-ñeà-xaù ñeán beøn noùi nhö vaày: - Nay nhan saéc cuûa baïn an laïc, caùc caên tòch ñònh, nhö coù sôû ñaéc caùi gì. Baïn thaáy ñöôïc phaùp chaêng? Öu-ba-ñeà-xaù traû lôøi: - Ñuùng nhö lôøi cuûa baïn noùi. Caâu-luaät-ñaø noùi: - Baïn ñöôïc nhöõng phaùp gì? Öu-ba-ñeà-xaù noùi: - Ñöùc Nhö Lai kia noùi veà nhaân duyeân phaùp sinh; cuõng noùi veà nhaân duyeân phaùp dieät. Neáu phaùp sinh do bôûi nhaân gì, Ñöùc Nhö Lai noùi nhaân. Neáu phaùp dieät do bôûi nhaân gì, Ñaïi Sa-moân cuõng noùi nghóa aáy. Khi Caâu-luaät-ñaø nghe noùi nhö vaäy roài lieàn döùt saïch caùc traàn caáu, ñaëng con maét phaùp trong saïch. Caâu-luaät-ñaø nghó: Chæ baèng chöøng aáy phaùp ñaõ ñöa ñeán choã voâ öu, maø voâ soá öùc ngaøn na-do-tha kieáp chöa heà ñöôïc thaáy." Caâu-luaät-ñaø hoûi: - Khoâng bieát hieän nay Ñöùc Theá Toân ôû choã naøo? Öu-ba-ñeà-xaù noùi: - Nhö Lai hieän ôû taïi Ca-lan-ñaø trong Truùc vieân. Caâu-luaät-ñaø noùi vôùi Öu-ba-ñeà-xaù: - Hoâm nay chuùng ta coù theå cuøng ñeán choã Ñöùc Nhö Lai kính leã, hoûi chaøo vaø noùi raèng, Ngaøi laø thaày cuûa chuùng ta. Öu-ba-ñeà-xaù noùi: - Tröôùc chuùng ta coù hai traêm naêm möôi ñeä töû theo ta tu phaïm haïnh. Ta neân cho hoï bieát vieäc naøy roài tuøy yù hoï muoán. Baáy giôø, Öu-ba-ñeà-xaù cuøng Caâu-luaät-ñaø ñeán choã caùc ñeä töû noùi: - Caùc ngöôi neân bieát, hai ngöôøi chuùng toâi muoán theo Ñaïi Sa-moân hoïc phaïm haïnh. Tuøy yù caùc ngöôi muoán theá naøo thì muoán. Caùc ñeä töû ñeàu noùi: - Boïn chuùng con töø tröôùc theo Thaày thoï hoïc. Nay ñaïi sö coøn theo

do, evanvādi mahāsamamo, "Nhöõng phaùp gì sinh khôûi do nhaân, Nhö lai noùi nhaân cuûa caùc phaùp ñoù, vaø cuõng noùi söï dieät taän cuûa chuùng. Ñoù laø lôøi daïy cuûa Ñaïi Sa-moân."

648 BOÄ LUAÄT >

Ñaïi Sa-moân caàu hoïc, huoáng laø chuùng con ñaâu khoâng theo hoïc. Nhöõng gì Thaày ñaõ chöùng ñaéc, chuùng con cuõng seõ chöùng ñaéc. Baáy giôø, Öu-ba-ñeà-xaù vaø Caâu-luaät-ñaø cuøng caùc ñeä töû daãn nhau ñeán Truùc vieân. Vaøo luùc aáy, Ñöùc Theá Toân ñang vì voâ soá traêm ngaøn chuùng noùi phaùp. Töø xa thaáy Öu-ba-ñeà-xaù vaø Caâu-luaät-ñaø cuøng caùc ñeä töû ñeán, Ngaøi baûo caùc

Tyø-kheo: - Hai ngöôøi ñang ñeán töø xa aáy, moät ngöôøi teân laø Öu-ba-ñeà-xaù, ngöôøi thöù hai teân laø Caâu-luaät-ñaø. Trong haøng ñeä töû cuûa Ta, hai ngöôøi naøy laø baäc toái thöôïng thuû, trí tueä voâ löôïng, voâ thöôïng, seõ ñaït ñöôïc hai giaûi thoaùt.l270 Tröôùc khi chöa ñeán Truùc vieân, hai ngöôøi cuøng laø baïn ñaõ ñöôïc Nhö lai thoï kyù. Hai ngöôøi cuøng caùc ñeä töû ñeán choã Ñöùc Nhö Lai ñaûnh leã saùt chaân Ngaøi, ngoài qua moät beân. Ñöùc Theá Toân tuaàn töï noùi thaéng phaùp khieán hoï phaùt taâm hoan hyû. Ngaøi noùi phaùp veà boá thí, veà trì giôùi, veà sinh thieân. Ngaøi cheâ traùch duïc laø baát tònh, laø höõu laäu, laø troùi buoäc. Ngaøi taùn thaùn tònh laïc cuûa söï xuaát ly. Hoï lieàn ngay treân choã ngoài, saïch caùc traàn caáu, ñöôïc söï thanh tònh cuûa con maét phaùp, thaáy phaùp ñaéc phaùp, ñaït ñöôïc quaû chöùng; roài ñeán tröôùc baïch Phaät: - Baïch Theá Toân, nay con muoán xuaát gia tu phaïm haïnh trong giaùo phaùp Nhö Lai. Phaät baûo: - Haõy ñeán ñaây, Tyø-kheo! Haõy ôû trong phaùp cuûa Ta, töï chöùng nghieäm, tu phaïm haïnh, ñeå ñoaïn taän nguoàn khoå. Ñoù goïi laø thoï giôùi cuï tuùc. Baáy giôø Theá Toân ñang döøng chaân taïi thaønh La-duyeät. Khi aáy Toân giaû Uaát-beà-la Ca-dieáp cuøng caùc ñeä töû xuaát gia hoïc ñaïo, laïi coù hai traêm naêm möôi phaïm chí töø San-nhaõ cuõng xuaát gia hoïc ñaïo. Caùc con nhaø haøo quyù toäc taùnh trong thaønh La-duyeät cuõng xuaát gia hoïc ñaïo. Baáy giôø, caùc tröôûng giaû trong thaønh La-duyeät töï caûnh giaùc vôùi nhau: Caùc ngöôøi coù con neân töï giöõ gìn caån thaän. Vôï thì coù phu chuû cuõng phaûi giöõ gìn caån thaän. Hieän nay, coù Ñaïi Sa-moân, töø quoác giôùi nöôùc Ma-kieät ñaõ ñoä caùc phaïm chí. Roài hoï ñi theo, nay ñaõ ñeán ñaây. Coi chöøng hoï seõ daãn ngöôøi ôû ñaây ñi nöõa. Caùc Tyø-kheo khaát thöïc nghe ngöôøi ta noùi: Ñaïi Sa-moân naøy daãn caùc phaïm chí töï nguyeän ñi theo ñeán ñaây. Nay laïi daãn ngöôøi ôû ñaây

l270. Hai giaûi thoaùt, chæ hueä giaûi thoaùt vaø caâu (phaàn) giaûi thoaùt. A-la-haùn khoâng chöùng dieät taän ñònh, goïi laø hueä giaûi thoaùt, töùc chæ do hueä kieán maø giaûi thoaùt caùc phieàn naõo. Chöùng dieät taän ñònh, ñöôïc goïi laø caâu giaûi thoaùt, töùc laø do caû naêng löïc cuûa hueä vaø ñònh maø giaûi thoaùt phieàn naõo, vaø giaûi thoaùt caùc chöôùng; quaû A-la-haùn cao nhaát. Xem Caâu xaù 25 (T29, tr.l>lcll). Pali, Vin.i. 42: sāvakayugam... aggam bhaddayugam, moät ñoâi thöôïng tuùc ñeä töû; moät ñoâi hieàn trieát.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 649

ñi nöõa. Caùc Tyø-kheo nghe ñeàu oâm loøng hoå theïn, ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñem nhaân duyeân naøy trình baøy ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: - Khi caùc oâng vaøo trong thaønh La-duyeät khaát thöïc, nghe caùc tröôûng giaû noùi raèng, “Ñaïi Sa-moân, töø quoác giôùi nöôùc Ma-kieät ñaõ ñoä caùc phaïm chí, roài daãn hoï theo. Nay hoï seõ ñoä nhöõng ngöôøi ôû ñaây daãn ñi nöõa”, caùc oâng neân duøng baøi keä naøy traû lôøi vôùi hoï: Nhö Lai ñaïi theá löïc, Daãn ñi baèng Chaùnh phaùp. Ñöôïc daãn baèng Chaùnh phaùp, Caùc ngöôøi lo sôï gì? Caùc Tyø-kheo vaâng lôøi Phaät daïy, vaøo thaønh La-duyeät khaát thöïc, nghe caùc oâng tröôûng giaû noùi nhö vaäy, lieàn duøng keä naøy traû lôøi: Nhö Lai ñaïi theá

löïc, Daãn ñi baèng Chaùnh phaùp. Ñöôïc daãn baèng Chaùnh phaùp, Caùc ngöôøi lo sôï gì? Caùc oâng tröôûng giaû nghó: Nhö chuùng ta nghe, ñaïi Sa-moân daãn ngöôøi ñi baèng Chaùnh phaùp, ñaâu phaûi laø baèng phi phaùp. 2. Hoøa Thöôïng phaùp i. Hoøa thöôïng truyeàn giôùi Baáy giôø Toân giaû Uaát-beà-la Ca-dieáp daãn caùc ñeä töû xuaát gia hoïc ñaïo. Ñeä töûl27l cuûa San-nhaõ phaïm chí daãn hai traêm naêm möôi ñeä töû xuaát gia hoïc ñaïo. Con caùc haøo toäc trong thaønh La-duyeät cuõng xuaát gia hoïc ñaïo. Ñaïi chuùng taäp trung vaø soáng nôi thaønh La-duyeät. Baáy giôø nhöõng ngöôøi chöa ñöôïc giaùo giôùi khoâng xeùt bieát oai nghi cuûa mình, khoaùc y khoâng teà chænh, khaát thöïc khoâng nhö phaùp, nhaän thöùc aên baát tònh choã naøy choã kia, hoaëc nhaän thöùc aên vôùi baùt baát tònhl272. Luùc tieåu thöïc, ñaïi thöïc lôùn tieáng keâu la, nhö phaùp Baø-la-moân nhoùm hoïp. Baáy giôø coù moät Tyø-kheo beänh, khoâng coù ñeä töû, khoâng ai chaêm soùc, phaûi maïng chung. Caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân, Ñöùc Theá Toân daïy: - Töø nay veà sau cho pheùp caàu thænh Hoøa thöôïngl27>. Hoøa thöôïng

l27l. Xaù-lôïi-phaát vaø Muïc-kieàn-lieân nguyeân laø ñeä töû cuûa San-nhaõ. Xem ñoaïn keå treân. l272. Baát tònh thöïc vaø baát tònh baùt , nhaän thöùc aên khoâng nhö phaùp, vaø duøng bình baùt khoâng ñuùng quy ñònh. Tham chieáu Pali, Vin. i. 44: Khi moïi ngöôøi ñang aên, hoï ñöa baùt ngay treân thöùc aên, treân gia vò, treân thöùc uoáng ñeå nhaän phaàn dö. l27>. Hoøa-thöôïng . Pali (Vin. i. 45): upajjh āya (Skt. upādhyāya), hoaëc aâm laø OÂ-ba-ñaø-da ; dòch laø thaân giaùo sö .

650 BOÄ LUAÄT >

chaêm soùc ñeä töûl274 vôùi taâm yù ñoù laø con. Ñeä töû chaêm soùc Hoøa thöôïng vôùi taâm yù ñoù laø chal275. Treân döôùi kính troïng laãn nhau, chaêm soùc cho nhau. Coù nhö vaäy chaùnh phaùp môùi ñöôïc laâu beàn, môùi ñöôïc lôïi ích roäng lôùn. Phaùp thænh Hoøa thöôïng nhö sau: Haõy daïy ñeå troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay thöa: - Con teân laø..., nay thænh Ñaïi ñöùc laøm Hoøa thöôïng. Cuùi xin Ñaïi ñöùc vì con laøm Hoøa thöôïng. Con nöông theo Ñaïi ñöùc ñöôïc thoï giôùi cuï tuùc. Laàn thöù hai, thöù ba cuõng thöa nhö vaäy. Hoøa thöôïng neân traû lôøi, - Ñöôïc. Hoaëc noùi, - Nhö vaäy. Hoaëc noùi: Seõ daïy baûo ngöôi. Hoaëc noùi: Thanh tònh chôù buoâng lung. Phaät daïy: - Töø nay veà sau neân boû phaùp thoï giôùi cuï tuùc baèng tam ngöõ. Töø nay veà sau cho pheùp phaûi ñuû möôøi vò môùi trao cho giôùi cuï tuùc baèng phaùp baïch töù yeát-ma. Pheùp thoï cuï tuùc nhö sau: Ngöôøi muoán thoï giôùi cuï tuùc phaûi ñeán giöõa Taêng, troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay thöa: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe. Con teân laø..., theo Tyø-kheo teân laø..., caàu thoï giôùi cuï tuùc. Con teân... nay ñeán giöõa Taêng caàu thoï giôùi cuï tuùc, Tyø-kheo teân... laøm Hoøa thöôïng. Cuùi xin Taêng vì loøng thöông töôûng teá ñoä con. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng thöa nhö vaäy. Trong chuùng neân sai moät ngöôøi coù khaû naêng taùc phaùp yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe. Ngöôøi naøy teân laø..., theo Tyø-kheo teân laø... caàu thoï giôùi cuï tuùc. Ngöôøi coù teân... naøy, nay ñeán giöõa Taêng caàu xin thoï giôùi

cuï tuùc, Tyø-kheo teân... laøm Hoøa thöôïng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp nhaän cho pheùp ngöôøi coù teân... thoï giôùi cuï tuùc, Tyø-kheo teân... laøm Hoøa thöôïng. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe. Ngöôøi naøy teân..., theo Tyø-kheo teân... caàu thoï giôùi cuï tuùc. Nay ngöôøi coù teân... ñeán giöõa Taêng caàu xin thoï giôùi cuï tuùc, Tyø-kheo teân... laøm Hoøa thöôïng. Vaäy, tröôûng laõo naøo chaáp thuaän, Taêng cho pheùp ngöôøi coù teân... thoï giôùi cuï tuùc, Tyø-kheo teân... laøm Hoøa thöôïng, thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. Ñaây laø yeát-ma l274. Ñeä töû . Pali: saddhivihārika, chæ ñeä töû laø ngöôøi ñang soáng chung trong cuøng moät truù xöù. Phaân bieät vôùi ñeä töû thò giaû, luoân luoân ñi theo haàu thaày, Pali goïi laø antevāsika (Skt. antevāsa). Vaø ñeä töû chæ ñeán thoï giaùo thoâi, goïi laø sāvaka (Skt. śrāvaka; dòch laø Thanh vaên). l275. Haùn: nhi yù , vaø phuï yù . Pali: puttacitta (taâm cuûa ngöôøi con), pitucitta (taâm cuûa ngöôøi cha).

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 65l

laàn thöù nhaát. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy. - Taêng ñaõ ñoàng yù cho ngöôøi coù teân... thoï giôùi cuï tuùc, Tyø-kheo teân... laøm Hoøa thöôïng roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy toâi nhi nhaän nhö vaäy. ii. Tuoåi haï cuûa Hoøa thöôïng Baáy giôø caùc Tyø-kheo bieát Ñöùc Theá Toân cheá giôùi cho pheùp trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi. Tyø-kheo môùi thoï giôùi voäi trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi, maø khoâng ñuû khaû naêng giaùo thoï. Vì khoâng ñuû khaû naêng giaùo thoï neân hoï khoâng xeùt bieát oai nghi, khoaùc y khoâng teà chænh, khaát thöïc khoâng nhö phaùp, nhaän thöùc aên baát tònh choã naøy choã kia, hoaëc nhaän thöùc aên vôùi baùt baát tònh; luùc tieåu thöïc, ñaïi thöïc lôùn tieáng keâu la nhö Baø-la-moân nhoùm hoïp. Caùc Tyø-kheo nghe, trong soá ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn hieàm traùch Tyø-kheo kia: Ñöùc Theá Toân cheá giôùi, cho pheùp trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi. Nhöng caùc oâng môùi thoï giôùi Tyø-kheo, sao laïi voäi trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi ñeå roài khoâng theå giaùo thoï cho hoï ñöôïc. Vì khoâng ñöôïc giaùo thoï neân hoï khoâng xeùt bieát oai nghi, khoaùc y khoâng teà chænh, khaát thöïc khoâng nhö phaùp, nhaän thöùc aên baát tònh choã naøy choã kia, hoaëc nhaän thöùc aên vôùi baùt baát tònh; luùc tieåu thöïc, ñaïi thöïc lôùn tieáng keâu la nhö Baø-la-moân nhoùm hoïp.” Baáy giôø Toân giaû Hoøa-tieânl276 môùi hai tuoåi maø daãn ñeä töû moät tuoåi ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân roài ngoài qua moät beân. Ñöùc Theá Toân bieát maø vaãn coá hoûi: - Ñaây laø Tyø-kheo naøo? Toân giaû thöa: - Ñoù laø ñeä töû cuûa con. Ñöùc Phaät hoûi: - Nay oâng bao nhieâu tuoåi? Toân giaû thöa: - Baïch Theá Toân, con hai tuoåi. Ñöùc Phaät laïi hoûi: - Ñeä töû cuûa oâng maáy tuoåi? Toân giaû thöa: - Moät tuoåi. Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch:

l276. Toáng-Nguyeân-Minh: Hoøa-tieân ; baûn Cao-li: Baø-tieân . Pali (Vin.i. 59): Upasena (Vangataputta); ñöôïc noùi laø em ngaøi Xaù-lôïi-phaát.

652 BOÄ LUAÄT >

- OÂng laøm vieäc chaúng phaûi phaùp, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Hoøa-tieân, ngöôi töï thaân chöa heát buù söõa maø ñaõ nhaän giaùo thoï ngöôøi; laøm sao giaùo thoï cho ngöôøi ñöôïc? Vaøo luùc ñoù coù caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân Ngaøi roài ngoài qua moät beân, cuõng ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân noùi: - Vöøa roài coù Tyø-kheo Hoøa-tieân môùi hai tuoåi maø daãn ñeä töû moät tuoåi ñeán Ta, ñaûnh leã saùt chaân roài ngoài qua moät beân. Ta bieát maø vaãn coá hoûi: "Tyø-kheo naøy laø ai?" Hoøa-tieân noùi, "Ñeä töû cuûa con." Ta hoûi, "OÂng bao nhieâu tuoåi?" Hoøa-tieân thöa, "Con hai tuoåi." Ta hoûi, "Ñeä töû cuûa oâng maáy tuoåi?" Hoøa-tieân thöa, "Moät tuoåi." Ta lieàn duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch: "OÂng laøm vieäc chaúng phaûi phaùp, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Hoøa-tieân, ngöôi töï thaân chöa heát buù söõa maø ñaõ nhaän giaùo thoï ngöôøi, laøm sao giaùo thoï cho ngöôøi ñöôïc?" Nhö Lai cho pheùp trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi, nhöng ngöôi môùi thoï giôùi Tyø-kheo laïi voäi trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi, neân khoâng bieát giaùo thoï. Vì khoâng ñöôïc giaùo thoï neân hoï khoâng xeùt bieát oai nghi, khoaùc y khoâng teà chænh, khaát thöïc khoâng nhö phaùp, nhaän thöùc aên baát tònh choã naøy choã kia, hoaëc nhaän thöùc aên vôùi baùt baát tònh; luùc tieåu thöïc ñaïi thöïc lôùn tieáng keâu la nhö Baø-la-moân nhoùm hoïp. Baáy giôø Phaät duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch, roài baûo caùc Tyø- kheo: - Töø nay veà sau cho pheùp Tyø-kheo möôøi tuoåi môùi ñöôïc trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi. Baáy giôø caùc Tyø-kheo nghe Ñöùc Theá Toân cheá giôùi cho pheùp Tyø- kheo möôøi tuoåi môùi ñöôïc trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi. Coù Tyø-kheo möôøi tuoåi maø ngu si, voäi trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi, neân khoâng bieát giaùo thoï. Vì khoâng ñöôïc giaùo thoï neân hoï khoâng bieát xeùt oai nghi, khoaùc y khoâng teà chænh, khaát thöïc khoâng nhö phaùp, nhaän thöùc aên baát tònh choã naøy choã kia, hoaëc nhaän thöùc aên vôùi baùt baát tònh; luùc tieåu thöïc ñaïi thöïc lôùn tieáng keâu la nhö phaùp nhoùm hoïp cuûa Baø-la-moân. Caùc Tyø-kheo, nghe trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, quôû traùch Tyø-kheo naøy: Ñöùc Theá Toân cheá giôùi cho pheùp Tyø-kheo möôøi tuoåi ñöôïc trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi. Thaày duø laø Tyø-kheo möôøi tuoåi nhöng ngu si sao laïi voäi trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi, neân khoâng bieát giaùo thoï. Vì khoâng ñöôïc giaùo thoï neân hoï khoâng

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 65>

bieát xeùt oai nghi, khoaùc y khoâng teà chænh, khaát thöïc khoâng nhö phaùp, nhaän thöùc aên baát tònh choã naøy choã kia, hoaëc nhaän thöùc aên vôùi baùt baát tònh; luùc tieåu thöïc ñaïi thöïc lôùn tieáng keâu la nhö Baø-la-moân nhoùm hoïp. Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân Phaät roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp caùc Taêng Tyø-kheo, duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Tyø-kheo kia: - OÂng laøm ñieàu sai traùi, chaúng phaûi oai nghi,

chaúng phaûi Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Nhö Lai cheá giôùi cho pheùp Tyø-kheo möôøi tuoåi coù trí tueä ñöôïc trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi. OÂng duø laø Tyø-kheo möôøi tuoåi nhöng ngu si, sao laïi voäi trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi, khoâng bieát giaùo thoï? Vì khoâng ñöôïc giaùo thoï neân hoï khoâng xeùt bieát oai nghi, khoaùc y khoâng teà chænh, khaát thöïc khoâng nhö phaùp, nhaän thöùc aên baát tònh choã naøy choã kia, hoaëc nhaän thöùc aên vôùi baùt baát tònh; luùc tieåu thöïc ñaïi thöïc lôùn tieáng keâu la nhö phaùp nhoùm hoïp cuûa Baø-la-moân. Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài baûo caùc Tyø- kheo: - Töø nay veà sau cho pheùp Tyø-kheo möôøi tuoåi coù trí tueä môùi trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi. Caùc Tyø-kheo khi nghe Ñöùc Theá Toân cheá giôùi cho pheùp Tyø-kheo möôøi tuoåi coù trí tueä môùi ñöôïc trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi, beøn töï noùi laø: Toâi ñuû möôøi tuoåi, coù trí tueä, ñöôïc pheùp trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi. Roài voäi trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi maø khoâng bieát giaùo thoï. Vì khoâng ñöôïc giaùo thoï neân hoï khoâng xeùt bieát oai nghi, khoaùc y khoâng teà chænh, khaát thöïc khoâng nhö phaùp, nhaän thöùc aên baát tònh choã naøy choã kia, hoaëc nhaän thöùc aên vôùi baùt baát tònh; luùc tieåu thöïc ñaïi thöïc lôùn tieáng keâu la nhö Baø- la-moân nhoùm hoïp. Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng khoå haïnh, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn quôû traùch Tyø-kheo kia, noùi: Ñöùc Theá Toân cheá giôùi cho pheùp Tyø-kheo möôøi tuoåi coù trí tueä môùi ñöôïc trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi. Taïi sao thaày laïi töï noùi laø coù trí tueä, voäi trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi maø khoâng giaùo thoï? Vì khoâng ñöôïc giaùo thoï neân hoï khoâng xeùt bieát oai nghi, khoaùc y khoâng teà chænh, khaát thöïc khoâng nhö phaùp, nhaän thöùc aên baát tònh choã naøy choã kia, hoaëc nhaän thöùc aên vôùi baùt baát tònh; luùc tieåu thöïc ñaïi thöïc lôùn tieáng keâu la nhö Baø-la-moân nhoùm hoïp. Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân, ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá

Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïpTaêng Tyø-kheo, quôû traùch Tyø-kheo kia: - OÂng laøm ñieàu sai traùi, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi sa moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Nhö Lai cheá giôùi cho pheùp Tyø-kheo möôøi tuoåi coù trí tueä ñöôïc trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi. Taïi sao caùc thaày töï noùi mình coù trí tueä, ñeå roài trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi maø khoâng giaùo thoï ñöôïc? Vì khoâng ñöôïc giaùo thoï neân hoï khoâng xeùt bieát oai nghi, khoaùc y khoâng teà chænh, khaát thöïc khoâng nhö phaùp, nhaän thöùc aên baát tònh choã naøy choã kia, hoaëc nhaän thöùc aên vôùi baùt baát tònh; luùc tieåu thöïc ñaïi thöïc lôùn tieáng keâu la nhö Baø-la-moân nhoùm hoïp. iii. Phaän söï cuûa Hoøa thöôïng Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch, roài baûo caùc Tyø- kheo: - Töø nay veà sau phaûi cheá phaùp taéc cuûa Hoøa thöôïng, baét buoäc phaûi laøm theo phaùp Hoøa thöôïng. Hoøa thöôïng ñoái vôùi ñeä töû phaûi coù phaän söï nhö vaày, neân thöïc haønh phaùp nhö vaày: - Neáu ñeä töû bò chuùng Taêng taùc phaùp yeát-ma, taùc phaùp ha traùch, taùc phaùp taãn

xuaát, taùc phaùp y chæ, taùc phaùp ngaên khoâng cho ñeán nhaø baïch y, taùc phaùp cöû toäi; thì Hoøa thöôïng neân nhö phaùp lieäu lyù, khieán cho Taêng ñoái vôùi ñeä töû aáy khoâng taùc phaùp yeát-ma. Neáu tröôøng hôïp phaûi taùc phaùp, thì khieán cho ñuùng phaùp. Neáu Taêng ñoái vôùi ñeä töû aáy taùc phaùp yeát- ma, taùc phaùp ha traùch, taùc phaùp taãn xuaát, taùc phaùp y chæ, taùc phaùp ngaên khoâng cho ñeán nhaø baïch y, taùc phaùp cöû toäi; thì Hoøa thöôïng neân lieäu lyù nhö phaùp, khieán ñeä töû thuaän tuøng Taêng khoâng traùi nghòch, caàn caàu, tröø boû toäi loãi, khieán cho Taêng sôùm vì ñeä töû giaûi phaùp yeát-ma. - Tröôøng hôïp ñeä töû phaïm taêng taøn, Hoøa thöôïng neân lieäu lyù nhö phaùp. Caàn cho ba-lôïi-baø-sa thì cho ba-lôïi-baø-sa. Caàn cho boån nhaät trò thì cho boån nhaät trò. Caàn cho Ma-na-ñoûa thì cho Ma-na-ñoûa. Caàn xuaát toäi thì neân xuaát toäi. - Neáu ñeä töû bò beänh, Hoøa thöôïng neân chaêm soùc, hoaëc nhôø ngöôøi khaùc chaêm soùc cho ñeán khi laønh hay maïng chung. Neáu ñeä töû khoâng thích soáng nôi truù xöù naøy, neân töï mình ñöa ñi hay nhôø ngöôøi ñöa ñi ñeán truù xöù khaùc. - Neáu ñeä töû coù ñieàu nghi, neân ñem phaùp, ñem luaät, ñem lôøi Phaät daïy giaùo duïc ñuùng nhö phaùp ñeå tröø nghi. Neáu ñeä töû sinh aùc kieán, neân giaùo thoï khieán cho boû aùc kieán, an truï nôi thieän kieán. Neân duøng hai phaùp ñeå nhieáp hoä, töùc laø phaùp vaø y thöïc. Duøng phaùp nhieáp hoä laø daïy taêng

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 655

thöôïng giôùi, taêng thöôïng taâm, taêng thöôïng hueä, daïy hoïc vaán, tuïng kinh. Duøng y thöïc nhieáp hoä laø cho y thöïc, giöôøng, ngoïa cuï, thuoác chöõa beänh theo khaû naêng coù theå. - Töø nay veà sau cheá phaùp taéc cho Hoøa thöôïng nhö vaäy. Hoøa thöôïng neân laøm nhö vaäy. Neáu Hoøa thöôïng khoâng laøm thì nhö phaùp trò. iv. Phaän söï cuûa ñeä töû Baáy giôø coù Hoøa thöôïng ñoái vôùi ñeä töû thì thi haønh ñuùng phaùp cuûa Hoøa thöôïng, maø ñeä töû ñoái vôùi Hoøa thöôïng khoâng phuïng haønh ñuùng phaùp cuûa ñeä töû. Hoï khoâng baïch vôùi Hoøa thöôïngl277 khi vaøo thoân, ñeán nhaø baïch y; hoaëc ñi theo caùc Tyø-kheo khaùc, hoaëc laøm baïn vôùi caùc Tyø-kheo khaùc, hoaëc cho, hoaëc nhaän, hoaëc giuùp ñôõ caùc vieäc, hoaëc nhaän söï giuùp ñôõ cuûa ngöôøi khaùc, hoaëc caïo ñaàu cho ngöôøi, hoaëc nhôø ngöôøi khaùc caïo ñaàu. Khoâng baïch vôùi Hoøa thöôïng vaøo phoøng taém; hoaëc xoa kyø thaân cho ngöôøi, hoaëc nhôø ngöôøi xoa kyø thaân mình. Hoaëc khoâng baïch vôùi Hoøa thöôïng maø ban ngaøy ñeán caùc phoøng khaùc trong truù xöù, hoaëc ñeán nôi goø maû, hoaëc ra ngoaøi giôùi, hoaëc ñeán phöông khaùc. Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng khoå haïnh, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch caùc Tyø-kheo kia, noùi: Taïi sao Hoøa thöôïng ñoái vôùi ñeä töû thi haønh ñuùng phaùp cuûa Hoøa thöôïng, maø ñeå ñeä töû ñoái vôùi Hoøa thöôïng laïi khoâng phuïng haønh phaùp cuûa ñeä töû? Khoâng baïch vôùi Hoøa thöôïng maø vaøo thoân, ñeán nhaø baïch y, cho ñeán, (khoâng baïch maø) ñeán phöông khaùc? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân, ngoài qua moät beân ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp caùc Taêng Tyø-kheo quôû traùch Tyø-kheo kia: - OÂng laøm ñieàu sai traùi, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi

sa moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Taïi sao Hoøa thöôïng ñoái vôùi ñeä töû thi haønh ñuùng phaùp cuûa Hoøa thöôïng, maø ñeå ñeä töû ñoái vôùi Hoøa thöôïng laïi khoâng phuïng haønh phaùp cuûa ñeä töû? Khoâng baïch vôùi Hoøa thöôïng maø vaøo thoân, ñeán nhaø baïch y, cho ñeán, (khoâng baïch maø) ñeán phöông khaùc? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Tyø-kheo kia roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Töø nay veà sau neân cheá phaùp cuûa ñeä töû. Ñeä töû phuïng haønh phaùp gì, khieán cho ñeä töû ñoái vôùi Hoøa thöôïng phaûi phuïng haønh phaùp ñeä töû.

l277. Töø “khoâng baïch Hoøa thöôïng” naøy ñoïc thoâng xuoáng caùc ñoaïn döôùi. Nghóa laø, ñeä töû khoâng hoûi xin pheùp Hoøa thöôïng, maø töï yù laøm.

656 BOÄ LUAÄT >

Phaùp cuûa ñeä töû laø: - Neáu Hoøa thöôïng bò chuùng Taêng taùc phaùp yeát-ma, taùc phaùp quôû traùch, taùc phaùp taãn xuaát, taùc phaùp y chæ, taùc phaùp ngaên khoâng cho ñeán nhaø baïch y, taùc phaùp cöû toäi, thì ñeä töû phaûi neân nhö phaùp lieäu lyù, khieán cho Taêng ñöøng vì Hoøa thöôïng taùc phaùp yeát-ma. Neáu phaûi taùc phaùp thì khieán cho nheï bôùt. Neáu Taêng vì Hoøa thöôïng taùc phaùp yeát-ma, taùc phaùp quôû traùch, taùc phaùp taãn xuaát, taùc phaùp y chæ, taùc phaùp ngaên khoâng cho ñeán nhaø baïch y, taùc phaùp cöû toäi, thì ñeä töû neân lieäu lyù nhö phaùp, khieán Hoøa thöôïng thuaän tuøng Taêng, khoâng traùi nghòch. Caàn caàu, tröø toäi, khieán Taêng mau giaûi yeát-ma. - Tröôøng hôïp Hoøa thöôïng phaïm taêng taøn, ñeä töû neân lieäu lyù nhö phaùp. Caàn haønh ba-lôïi-baø-sa thì cho ba-lôïi-baø-sa. Caàn trao boản nhaät trò thì trao boản nhaät trò. Caàn trao Ma-na-ñoûa thì trao Ma-na-ñoûa. Caàn xuaát toäi thì neân xuaát toäi. - Neáu Hoøa thöôïng bò beänh, ñeä töû phaûi chaêm soùc hoaëc nhôø ngöôøi chaêm soùc cho ñeán khi maïnh khoeû hay maïng chung. Neáu yù cuûa Hoøa thöôïng khoâng muoán ôû truù xöù naøy thì neân töï dôøi hay nhôø ngöôøi khaùc dôøi. - Neáu Hoøa thöôïng coù ñieàu gì nghi ngôø thì neân ñem phaùp, ñem luaät, ñem lôøi Phaät daïy giaûi quyeát nhö phaùp. Neáu Hoøa thöôïng sinh aùc kieán thì khuyeân khieán cho boû aùc kieán, truï nôi thieän kieán. Neân duøng hai vieäc ñeå nhieáp hoä, töùc laø phaùp vaø y thöïc. Duøng phaùp nhieáp hoä: laø khuyeân khieán cho taêng giôùi, taêng taâm, taêng hueä, hoïc vaán, tuïng kinh. Y thöïc nhieáp hoä: laø phaûi cuùng döôøng y thöïc, giöôøng neäm, ngoïa cuï, thuoác chöõa beänh, vaät caàn duøng theo khaû naêng cuûa mình coù theå.l278 - Töø nay veà sau neân cheá phaùp cho ñeä töû. Phaùp cuûa ñeä töû laø nhö vaäy, neân phuïng haønh, neáu khoâng phuïng haønh thì nhö phaùp trò. - Ñeä töû ñoái vôùi Hoøa thöôïng khoâng phuïng haønh phaùp cuûa ñeä töû.l279 Ñeä töû khoâng thöa vôùi Hoøa thöôïng thì khoâng ñöôïc vaøo thoân, khoâng ñöôïc ñeán nhaø ngöôøi, khoâng ñöôïc theo caùc Tyø-kheo khaùc, hoaëc laøm baïn vôùi caùc Tyø-kheo khaùc; khoâng ñöôïc cho, khoâng ñöôïc nhaän, khoâng ñöôïc giuùp ñôõ caùc vieäc, khoâng ñöôïc caïo ñaàu cho ngöôøi khaùc, khoâng ñöôïc nhôø ngöôøi khaùc caïo ñaàu, khoâng ñöôïc vaøo nhaø taém ñeå taém, khoâng ñöôïc xoa kyø thaân cho ngöôøi, khoâng ñöôïc nhôø ngöôøi xoa kyø thaân, khoâng ñöôïc ban ngaøy ñeán phoøng

(khaùc) cuûa truù xöù, khoâng ñöôïc ñeán nôi goø maû, khoâng ñöôïc ra

l278. Ñoaïn vaên naøy, baûn Haùn theo quaùn tính neân sao nguyeân phaùp Hoøa thöôïng vaøo phaùp ñeä töû. l279. Trong baûn Haùn, nguyeân caâu naøy dö.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 657

ngoaøi giôùi, khoâng ñöôïc ñeán phöông khaùc. - Ñeä töû neân moãi saùng sôùm vaøo phoøng Hoøa thöôïng thoï phaùp, tuïng kinh hoûi nghóa; neân ñem ñoå ñoà tieåu tieän, neân baïch giôø côm; cung caáp thaùo ñaäu hoaëc phaân boø, tro ñeå röûa tay. - Neáu coù thöùc aên gì thì neân nhaän phaàn cuûa Hoøa thöôïng. Neáu trong Taêng coù lôïi döôõng, neân nhaän cho Hoøa thöôïng. Neân ñem thaùo ñaäu, taêm xæa raêng trao cho Hoøa thöôïng ñeå Hoøa thöôïng röûa tay, suùc mieäng. Coù thöùc aên daâng cho Hoøa thöôïng. Trong Taêng coù lôïi döôõng neân baïch vôùi Hoøa thöôïng, “Coù phaåm vaät nhö vaäy laø phaàn cuûa Hoøa thöôïng.” - Ñeä töû muoán xin pheùp Hoøa thöôïng vaøo thoân, noùi: “Con xin pheùp vaøo thoân, baïch Hoøa thöôïng, ñöôïc khoâng?” Neáu Hoøa thöôïng noùi: “Khoâng ñöôïc vaøo”, thì hoûi: “Vaäy laáy thöùc aên ôû ñaâu?” Neáu Hoøa thöôïng noùi: “Laáy thöùc aên taïi choã naøo ñoù”, thì neân nhö lôøi daïy, ñeán ñoù ñeå laáy. Neáu Hoøa thöôïng traû lôøi: “Toâi vaøo thoân”, ñeä töû neân röûa tay, nheï nhaøng laáy y töø treân giaù, ñöøng cho nhaàm loän; laáy An-ñaø-hoäi tröông ra ñaäp giuõ, xem xeùt coù caùc loaøi aùc truøng nhö raén, ong khoâng; keá ñoù laáy daây buoäc, laáy taêng-kyø-chi,l280 Uaát-ña-la-taêng tröông ra ñaäp giuõ, xem xeùt coù caùc loaøi aùc truøng nhö raén, boï caïp, ong khoâng, trao cho Hoøa thöôïng. Neân xeáp Taêng-giaø-leâ maùng treân ñaàu hay treân vai. Keá ñoù laáy bình baùt, duøng thaùo ñaäu, tro, phaân boø, röûa cho saïch, ñöïng vaøo trong ñaõy löôùi, hoaëc laáy khaên tay goùi laïi, hoaëc ñeå trong ñaõy ñöïng baùt, roài mang ñi. Neân laáy aùo loùt cho Hoøa thöôïng. Laïi laáy nhöõng vaät röûa chaân, taám daï ñeå naèm, chaên, trao cho Hoøa thöôïng. - Khi Hoøa thöôïng xuaát haønh, neân laáy ñoâi guoác ñi ñöôøng cuûa Hoøa thöôïng ra ngoaøi phoøng. Khi ra khoûi phoøng xaù neân coi laïi cöûa, laáy tay xoâ thöû caùnh cöûa coù chaéc hay khoâng. Neáu khoâng chaéc, phaûi ñoùng laïi. Neáu chaéc roài thì boû sôïi daây vaøo trong. Xem khaép boán beân, caát chìa khoùa choã kín. Neáu sôï ngöôøi thaáy hay sôï khoâng chaéc, bò ngöôøi thaáy, thì neân ñem theo, hoaëc dôøi choã khaùc kín vaø chaéc. Môøi Hoøa thöôïng ñi tröôùc. Treân ñöôøng ñi gaëp ngöôøi quen bieát, neân kheùo lôøi chaøo hoûi vôùi thieän taâm ghi nhôù. Khi ñi, neân traùnh ngöôøi ñi ñöôøng. - Khi thaày muoán vaøo thoân, neân taïm döøng laïi beân ñöôøng, ñeå baùt xuoáng moät beân, laáy y Taêng-giaø-leâ töø treân ñaàu hay treân vai xuoáng, tröông ra xem coi coù raén, boï caïp, loaøi aùc truøng hay khoâng, roài môùi trao cho Hoøa thöôïng. Neáu beân ngoaøi thoân coù khaùch xaù hay quaùn baùn haøng hay phöôøng hoäi, thì neân ñem ñoâi guoác ñi ñöôøng gôûi trong ñoù, roài hoûi Hoøa

l280. Taêng-kyø-chi , yeám cuûa Tyø-kheo-ni. Xem Phaàn II, Ni luaät, Ba-ñaït-ñeà l60 & cht. >l6. Trong ñoaïn vaên naøy, taêng-kyø chi hieåu laø phuù kieân y, töùc y ñeå truøm vai. Pali: sankacchika

thöôïng: “Thöa thaày, con coù ñi theo hay khoâng?” Neáu thaày noùi ñi thì ñi. Neáu noùi khoâng caàn ñi, thaày baûo chôø choã naøo ñoù, thì chôø. - Neáu Hoøa thöôïng vaøo thoân maø trôû ra khoâng ñuùng giôø, thì neân nghó nhö sau, “Vaøo thoân khaát thöïc, ñaây laø phaàn daønh Hoøa thöôïng, ñaây laø phaàn thuoäc veà mình.” - Khi thaày ra khoûi thoân, neân ñeán choã gôûi ñoâi guoác ñi ñöôøng laáy laïi, roài gheù beân ñöôøng, ñeå bình baùt xuoáng ñaát, xeáp Taêng-giaø-leâ, maùng laïi treân ñaàu hay treân vai. Giöõa ñöôøng gaëp ngöôøi quen bieát neân vôùi thieän yù hoûi chaøo. - Neáu Hoøa thöôïng duøng côm choã naøo thì neân queùt doïn cho sa- ïch, traûi toïa cuï, bình nöôùc saïch ñaày ñuû, ñoà taém röûa, ñoà ñöïng thöùc aên. Neân trao cho Hoøa thöôïng gheá ngoài taém, hoøn ñaù röûa chaân, khaên lau chaân. - Töø xa thaáy Hoøa thöôïng ñeán, lieàn ñöùng daäy nghinh ñoùn, röôùc bình baùt nôi tay, daët treân ñeá ñeå baùtl28l hay treân daøn ñeå baùt,l282 hoaëc treo nôi ñaàu voõng; laáy Taêng-giaø-leâ treân ñaàu hay treân vai, tröông ra xem coù moà hoâi, ñaát baån hay khoâng, hoaëc bò buøn nhô hay phaân chim v.v... Neáu coù caùc thöù baån aáy thì ñem giaët cho saïch, vaét raùo nöôùc, tröông ra phôi treân giöôøng caây hay giöôøng daây. Laïi neân traûi choã ngoài cho Hoøa thöôïng; mang guoác deùp, ñaù röûa chaân, khaên lau chaân, ñoà ñöïng nöôùc cho Hoøa thöôïng. Ñaäp ñoâi guoác roài neân ñeå beân taû, choã ñaát khoâng aåm thaáp. Neáu choã ñaát bò aåm thaáp thì neân dôøi choã khaùc. Hoøa thöôïng röûa chaân roài neân ñoå nöôùc, ñem hoøn ñaù röûa chaân, khaên lau chaân ñeå laïi choã cuõ, roài röûa tay mình cho saïch, trao nöôùc saïch cho Hoøa thöôïng röûa tay. - Mình coù thöùc aên gì neân ñem daâng leân Hoøa thöôïng vaø thöa: “Ñaây laø phaàn aên cuûa con, môøi Hoøa thöôïng duøng.” Neáu Hoøa thöôïng duøng thì phaûi ñöùng haàu, cung caáp caùc thöù caàn duøng. Sau böõa aên, coù söõa, nöôùc naáu cao, nöôùc muoái chua, nöôùc ñaïi maïch, rau hay cuû, neân daâng cho thaày. Neáu noùng thì quaäy cho nguoäi, caàn nöôùc thì daâng nöôùc. Neáu gaàn quaù nöûa ngaøy thì neân cuøng thaày ñoàng aên. Hoøa thöôïng duøng roài neân röôùc bình baùt nôi tay ñem röûa. Mình aên roài, coøn thöùc aên dö, neân cho ngöôøi hoaëc phi nhaân, hay ñoå nôi choã ñaát saïch khoâng coù coû, hoaëc choã nöôùc saïch khoâng coù quaêng. Laáy ñoà ñöïng thöùc aên röûa saïch ñeå laïi choã cuõ. Laáy toïa cuï, ñoà röûa chaân, bình tònh thuûy, bình suùc mieäng ñeå trôû laïi choã cuõ; ñem deïp saïch seõ choã aên. Coù ngöôøi duøng bình baùt ñöïng thöùc aên dö ñem ñoå. Caùc Tyø-kheo thaáy ñeàu nhôøm gôùm. Ñöùc Phaät daïy:

l28l. Baùt chi (Toáng-Nguyeân-Minh). l282. Baùt saøng

- Töø nay veà sau khoâng ñöôïc duøng bình baùt ñöïng thöùc aên dö ñem ñoå; maø neân duøng ñoà ñeå ñöïng thöùc aên dö rieâng, nhö ñoà beå hay ñoà cuõ, soït baèng tre, hoaëc duøng choåi queùt cho saïch. Bình baùt duøng ñeå aên phaûi laø thöù toát vaø tinh-khieát môùi thoï trì. - Khi vaøo phoøng Hoøa thöôïng, neân ñeå yù xem coù buïi ñaát hay khoâng; neáu coù phaûi lau queùt. Giöôøng daây, giöôøng caây, toïa cuï, neäm lôùn meän nhoû, goái, chaên, meàn, chaân giöôøng,l28> ñoà traûi döôùi ñaát,

neân ghi nhôù choã ñeå cuûa noù, roài ñem ra ngoaøi hong phôi. Khi lau queùt, doïn deïp trong phoøng neân ñeå yù, neáu coù oáng ñöïng kim chæ, dao, hoaëc vaûi y raùch cuõ, cho ñeán moät vaøi vieân thuoác cuõng phaûi ñeå choã deã thaáy, ñeå ngöôøi chuû thaáy laáy. - Neân lau queùt treân caùc caây moùc y, treân coïc, hoaëc treân moùc long nha, v.v... Neáu trong phoøng bò hö muïc, hay bò chuoät laøm oå, thì phaûi l284

tu boå söûa sang laïi; caàn treùt thì treùt, caàn neän thì neän, caàn laøm cho baèng thì laøm cho baèng, caàn duøng nöôùc buøn röôùi leân treân cho saïch seõ thì neân duøng nöôùc buøn röôùi leân cho saïch, neân duøng ñaát traûi leân treân cho khoâ raùo thì laøm cho khoâ raùo. Trong phoøng, thaûm ngoài neáu khoâng ñöôïc traûi ngay thaúng thì söûa laïi cho ngay thaúng. Neáu ñaõ ngay thaúng roài thì phaûi ñeå nhö cuõ. Tröôùc heát lau chaân giöôøng, xeáp giöôøng daây, chaân giöôøng daây ñem ñeå trong phoøng. Treân giöôøng, laáy meäm lôùn meäm nhoû, goái, chaên, y ñeå trong phoøng. Traûi neäm lôùn tröôùc, traûi neäm nhoû sau, chaên goái ñeå ngay beân treân. Coù ngöôøi laáy y thöôøng maëc vaø y khoâng thöôøng maëc ñeå chung moät choã, baáy giôø bò laãn loän. Phaät daïy: - Töø nay veà sau khoâng neân ñem y thöôøng maëc ñeå chung moät choã vôùi y khoâng thöôøng maëc. Moãi thöù neân ñeå rieâng moät choã. Coù ngöôøi laáy ñaõy ñöïng bình baùt, ñaõy ñöïng giaøy guoác, oáng ñöïng kim, ñoà ñöïng daàu ñeå chung moät choã. Caùc Tyø-kheo thaáy nhôøm gôùm. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Töø nay veà sau, ñaõy döïng bình baùt, oáng ñöïng kim ñeå moät choã; ñaõy ñöïng guoác deùp, ñoà ñöïng daàu ñeå moät choã. - Neân ôû trong phoøng maø ñaët caây gaøi cöûa caån thaän, ñöøng cao quaù, thaáp quaù. Ra ngoaøi phoøng, caàn xem laïi ngöôõng cöûa. Tröôùc saân coù ñaát buïi khoâng saïch, phaûi queùt cho saïch. Neân laáy bình nöôùc saïch röûa cho saïch, roài laáy ñaày bình nöôùc ñeå laïi choã cuõ. - Laïi neân trao cho Hoøa thöôïng bình ñaày nöôùc, bình taém röûa, ñoà

l28>. Saøng chi (Toáng-Nguyeân-Minh:). l284. Long nha , raêng roàng hay ngaø voi, hay caùc vaät töông töï duøng laøm ñinh moùc ñoùng treân vaùch töôøng ñeå maùng aùo chaên caùc thöù; moät loaïi gaïc nai. Pali: nāgadantaka; cf. Vin.ii. l52

660 BOÄ LUAÄT >

ñöïng côm nöôùc. - Ñeán giôø taém, neân ñeán thöa vôùi Hoøa thöôïng xem ngaøi coù muoán taém khoâng. Neáu ngaøi caàn taém neân vaøo trong nhaø taém tröôùc, xem döôùi ñaát coù baån thì phaûi queùt doïn cho saïch. Caàn röôùi nöôùc thì röôùi nöôùc. Caàn queùt thì queùt. Coù nöôùc khoâng saïch, caàn ñoå thì ñoå. Caàn ñem nöôùc vaøo thì ñem. Caàn ñem cuûi vaøo thì ñem. Caàn böûa cuûi thì böûa. Caàn ñem beáp vaøo thì ñem vaøo. Neân vì Hoøa thöôïng trao ñaày ñuû phöông tieän nôi nhaø taém,l285 nhö bình vaø gheá nhoû ngoài, duïng cuï caïo ñaát, ñoà ñöïng nöôùc, ñoà ñöïng buøn ñaát, thaùo ñaäu, caùc duïng cuï taém röûa. Vò aáy neân thöa vôùi Hoøa thöôïng tröôùc khi nhen löûa. Nhen löûa roài phaûi thöa thaày bieát ñeå thaày vaøo taém. Neáu Hoøa thöôïng beänh yeáu hay quaù giaø, mình neân dìu Hoøa thöôïng vaøo, hay môøi Hoøa thöôïng ngoài treân giöôøng caây, giöôøng daây, hay duøng y khieâng Hoøa

thöôïng vaøo. Khi vaøo trong nhaø taém, neân röôùc y nôi tay Hoøa thöôïng. Trong nhaø taém coù moùc aùo, hoaëc moùc long nha, hay giaù y thì ñem y maùng nôi ñoù. Neáu coù daàu thì ñem daàu thoa mình Hoøa thöôïng. Ñoà ñöïng daàu neân ñeå döôùi ñaát, laáy sôïi daây coät leân caây truï hay moùc long nha. Neáu Hoøa thöôïng giaø yeáu beänh hoaïn, neân dìu Hoøa thöôïng vaøo nhaø taém. Khi ñeán, neân laáy gheá ngoài taém, bình taém, dao caïo moà hoâi, ñoà ñöïng nöôùc, ñoà ñöïng buøn, thaùo ñaäu, caùc duïng cuï ñeå taém. Neáu coù khoùi xoâng vaøo maët Hoøa thöôïng, phaûi laáy khaên ngaên khoùi. Neáu ñaàu vaø löng Hoøa thöôïng bò noùng thì laáy khaên che laïi. - Vò aáy neân baïch vôùi Hoøa thöôïng, sau môùi vaøo nhaø taém. Neáu Hoøa thöôïng ñaõ vaøo tröôùc, sôï trong nhaø taém oàn khoâng daùm vaøo neân khôûi yù nghó: “Nay ta khoâng vì mình, maø vaøo vì Hoøa thöôïng taém röûa.” Coù theå nghó nhö theá roài vaøo. Vaøo roài, neân xoa chaø thaân theå cho Hoøa thöôïng. Neân ñöùng sau Hoøa thöôïng. Neáu muoán xoa chaø thaân theå ngöôøi khaùc hay nhôø ngöôøi khaùc xoa chaø thaân theå thì neân baïch vôùi Hoøa thöôïng, sau ñoù môùi xoa chaø hay nhôø xoa chaø. Vò aáy neân röûa cho Hoøa thöôïng roài môùi röûa cho mình. Neáu Hoøa thöôïng quaù giaø beänh hoaïn, oám yeáu thì neân dìu Hoøa thöôïng ra khoûi phoøng taém, laáy gheá môøi Hoøa thöôïng ngoài, laáy khaên lau thaân theå, laáy khaên lau maët, laáy khaên lau maét trao cho Hoøa thöôïng roài neân ñeå cuïc ñaù röûa chaân, laáy nöôùc röûa chaân, laáy khaên lau chaân, trao xong neân laáy nöôùc röûa chaân, ñaäp giuõ hay lau guoác deùp trao cho Hoøa thöôïng. Keá ñeán laáy y tröông ra xem, ñaäp giuõ trao cho Hoøa thöôïng. Neáu coù thuoác nhoû con maét hoaëc boät thôm, trao cho Hoøa thöôïng. Hoaëc coù nöôùc cam, nöôùc maät, röûa tay roài trao cho Hoøa thöôïng. Neáu Hoøa thöôïng giaø yeáu bò

l285. Haùn: oân thaát ; nhaø aám; töùc nhaø taém coù nöôùc noùng. Thöôøng chæ chung nhaø taém. Pali: jantāghara.

beänh gaày oám, thì neân laáy giöôøng daây, giöôøng caây môøi Hoøa thöôïng ngoài leân treân, hoaëc duøng y khieâng Hoøa thöôïng trôû vaøo trong phoøng. Khi vaøo trong phoøng roài, laáy tay söûa soaïn choã naèm, xem xeùt traûi ngoïa cuï, môøi Hoøa thöôïng naèm. Tröôùc heát trao aùo loùt cho Hoøa thöôïng, sau ñoù laáy y hay chaên phuû leân mình Hoøa thöôïng. Khi ra khoûi phoøng, nhôù ñoùng cöûa phoøng, roài ñeán nhaø taém xem xeùt laïi bình nöôùc, bình taåy duïc, dao caïo moà hoâi, gheá ngoài taém, bình ñöïng nöôùc, ñoà ñöïng buøn ñaát, thuoác boät, thaùo ñaäu, caùc vaät duøng ñeå taém, phaûi ñeå laïi vò trí cuõ cuûa noù. Neáu trong nhaø taém coù chöùa nöôùc khoâng saïch, phaûi ñoå ñi. Neân taét löûa thì taét, neân vuøi löûa thì vuøi, neân ñoùng cöûa thì ñoùng, neân ñem khoùa cöûa ñi thì ñem ñi. - Ñeä töû moãi ngaøy ba laàn neân ñeán thaêm hoûi Hoøa thöôïng. Ñeä töû neân vì Hoøa thöôïng laøm hai vieäc nhoïc nhaèn khoâng ñöôïc töø khöôùc: moät laø söûa soaïn phoøng xaù, hai laø may vaù vaø giaët y phuïc. Hoøa thöôïng nhö phaùp daïy veõ ñieàu gì, ñeä töû phaûi phuïng haønh. Neáu Hoøa thöôïng sai ñi ñaâu, laøm vieäc gì thì khoâng ñöôïc töø nan, vieän côù khoâng ñi. Neáu töø nan thì seõ nhö phaùp trò. Töø nay veà sau quy

ñònh ngöôøi ñeä töû tu theo phaùp cuûa ñeä töû ñoái vôùi Hoøa thöôïng. Neáu ñeä töû khoâng phuïng haønh phaùp cuûa ñeä töû seõ nhö phaùp trò.l286 v. A-xaø-leâ Baáy giôø caùc Tyø-kheo môùi thoï giôùi, Hoøa thöôïng maïng chung, khoâng bieát ai giaùo thoï. Do khoâng ñöôïc giaùo thoï neân khoâng xeùt bieát oai nghi, khoaùc y khoâng teà chænh, khaát thöïc khoâng nhö phaùp, nhaän baát tònh thöïc choã naøy choã kia, hoaëc nhaän thöùc aên vôùi baùt baát tònh; trong böõa ñaïi thöïc, tieåu thöïc, lôùn tieáng keâu la nhö Baø-la-moân nhoùm hoïp khoâng khaùc. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân daïy: - Töø nay veà sau cho pheùp coù phaùp cuûa A-xaø-leâl287 vaø phaùp cuûa ñeä töû. A-xaø-leâ ñoái vôùi ñeä töû nhö con, ñeä töû ñoái vôùi A-xaø-leâ töôûng nhö l288

cha, treân döôùi daïy baûo nhau, treân döôùi phuïng söï nhau. Coù nhö vaäy ôû trong Phaät phaùp môùi theâm söï lôïi ích, môùi löu truyeàn roäng raõi. Phaùp thöùc thænh A-xaø-leâ nhö sau: ngöôøi thænh ñeå troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay thöa: - Ñaïi ñöùc moät loøng thöông töôûng, con teân laø..., nay caàu Ñaïi ñöùc laøm vò y chæ, nguyeän Ñaïi ñöùc vì con laøm y chæ, con y chæ nôi Ñaïi ñöùc maø an truù. Laàn thöù hai, thöù ba cuõng noùi nhö vaäy.

l286. Heát quyeån >>. l287. A-xaø-leâ , giaùo sö, quyõ phaïm sö. Pali (Vin.i. 60): ācariya (Skt. ācā rya). l288. Ñeä töû, ôû ñaây Pali: antevāsika; xem cht. l54 treân.

662 BOÄ LUAÄT >

Vò Ñaïi ñöùc neân noùi: - Ñöôïc, toâi cho oâng y chæ. OÂng chôù buoâng lung. Caùc Tyø-kheo nghe Ñöùc Theá Toân cheá giôùi cho pheùp taùc phaùp y chæ. Tyø-kheo môùi thoï giôùi cho ngöôøi y chæ, khoâng bieát giaùo thoï. Vì khoâng ñöôïc giaùo thoï neân khoâng xeùt bieát oai nghi, khoaùc y khoâng teà chænh, khaát thöïc khoâng nhö phaùp, nhaän baát tònh thöïc choã naøy choã kia, hoaëc nhaän thöùc aên vôùi baùt baát tònh; trong böõa aên chính aên phuï lôùn tieáng keâu la nhö Baø-la-moân nhoùm hoïp. Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng khoå haïnh öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn quôû traùch Tyø-kheo kia: Ñöùc Theá Toân cheá giôùi cho pheùp nhaän ngöôøi y chæ, maø caùc thaày laø Tyø-kheo môùi thoï giôùi taïi sao nhaän ngöôøi y chæ ñeå khoâng bieát giaùo thoï. Vì khoâng ñöôïc giaùo thoï neân khoâng xeùt bieát oai nghi, khoaùc y khoâng teà chænh, khaát thöïc khoâng nhö phaùp, nhaän baát tònh thöïc choã naøy choã kia, hoaëc nhaän thöùc aên vôùi baùt baát tònh, trong böõa ñaïi thöïc, tieåu thöïc, lôùn tieáng keâu la, nhö Baø-la-moân nhoùm hoïp. Caùc Tyø-kheo quôû traùch roài ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân Phaät roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch Tyø-kheo kia: - OÂng laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu chaúng neân laøm. Naøy Tyø-kheo, taïi sao Ñöùc Theá Toân cheá giôùi cho pheùp nhaän ngöôøi y chæ maø caùc oâng laø Tyø-kheo môùi thoï giôùi, laïi nhaän ngöôøi khaùc y chæ, khoâng bieát giaùo thoï. Vì khoâng ñöôïc giaùo thoï neân hoï khoâng xeùt bieát oai nghi, khoaùc y khoâng teà chænh, khaát thöïc khoâng nhö

phaùp, nhaän baát tònh thöïc choã naøy choã kia, hoaëc nhaän thöùc aên vôùi baùt baát tònh; trong böõa ñaïi thöïc, tieåu thöïc, keâu la lôùn tieáng nhö phaùp cuûa Baø-la-moân nhoùm hoïp. Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài baûo caùc Tyø- kheo: - Töø nay veà sau, cho pheùp Tyø-kheo möôøi tuoåi cho ngöôøi y chæ. Khi caùc Tyø-kheo kia nghe Ñöùc Theá Toân cheá giôùi cho pheùp Tyø-kheo möôøi tuoåi cho ngöôøi y chæ, thì coù Tyø-kheo möôøi tuoåi kia ngu si, khoâng trí tueä, cho ngöôøi y chæ, khoâng bieát giaùo thoï. Vì khoâng ñöôïc giaùo thoï neân hoï khoâng xeùt bieát oai nghi, khoaùc y khoâng teà chænh, khaát thöïc khoâng nhö phaùp, nhaän baát tònh thöïc choã naøy choã kia, hoaëc nhaän thöùc aên vôùi baùt baát tònh; trong böõa ñaïi thöïc, tieåu thöïc, keâu la lôùn tieáng nhö phaùp

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 66>

cuûa Baø-la-moân nhoùm hoïp. Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng khoå haïnh, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch Tyø-kheo kia: Theá Toân cheá giôùi cho pheùp Tyø-kheo möôøi tuoåi ñöôïc cho ngöôøi y chæ. Maø caùc thaày tuy möôøi tuoåi, nhöng ngu si, laïi cho ngöôøi y chæ, khoâng bieát giaùo thoï. Vì khoâng ñöôïc giaùo thoï neân hoï khoâng xeùt bieát oai nghi, khoaùc y khoâng teà chænh, khaát thöïc khoâng nhö phaùp, nhaän baát tònh thöïc choã naøy choã kia, hoaëc nhaän thöùc aên vôùi baùt baát tònh; trong böõa ñaïi thöïc, tieåu thöïc, keâu la lôùn tieáng nhö phaùp cuûa Baø-la-moân nhoùm hoïp. Tyø-kheo quôû traùch roài, ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch Tyø-kheo kia: - Caùc oâng laøm ñieàu sai traùi, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp sa moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc chaúng neân laøm. Ta cheá giôùi cho pheùp Tyø-kheo möôøi tuoåi ñöôïc cho ngöôøi y chæ. Caùc oâng tuy möôøi tuoåi maø ngu si laïi cho ngöôøi y chæ, ñeå roài khoâng bieát giaùo thoï. Vì khoâng ñöôïc giaùo thoï neân hoï khoâng xeùt bieát oai nghi, khoaùc y khoâng teà chænh... cho ñeán nhö phaùp cuûa Baø-la-moân nhoùm hoïp. Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài baûo caùc Tyø- kheo: - Töø nay veà sau cho pheùp Tyø-kheo möôøi tuoåi coù trí tueä cho ngöôøi y chæ. Khi caùc Tyø-kheo nghe Ñöùc Theá Toân cheá giôùi cho pheùp Tyø-kheo möôøi tuoåi coù trí tueä cho ngöôøi y chæ. Coù Tyø-kheo kia töï xöng raèng, toâi möôøi tuoåi coù trí tueä, beøn cho ngöôøi y chæ. Song vò kia cho ngöôøi y chæ roài khoâng bieát giaùo thoï. Vì khoâng ñöôïc giaùo thoï neân hoï khoaùc y khoâng teà chænh, khaát thöïc khoâng nhö phaùp, nhaän baát tònh thöïc choã naøy choã kia, hoaëc nhaän thöùc aên vôùi baùt baát tònh; trong böõa ñaïi thöïc, tieåu thöïc, keâu la lôùn tieáng nhö phaùp cuûa Baø-la-moân nhoùm hoïp. Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng khoå haïnh, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, quôû traùch Tyø-kheo kia: Theá Toân cheá giôùi cho pheùp Tyø-kheo möôøi tuoåi coù trí tueä cho ngöôøi y chæ. Maø thaày töï noùi, toâi coù trí tueä, beøn cho ngöôøi y chæ. Cho roài maø khoâng bieát giaùo thoï. Vì khoâng ñöôïc giaùo thoï neân hoï khoâng xeùt bieát oai nghi, khoaùc y khoâng teà chænh, khaát thöïc khoâng nhö phaùp, nhaän baát tònh thöïc choã naøy choã kia, hoaëc nhaän thöùc aên vôùi baùt baát tònh; trong böõa ñaïi thöïc, tieåu thöïc, lôùn tieáng keâu la nhö Baø-la-moân nhoùm hoïp. Caùc

Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû.

664 BOÄ LUAÄT >

Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch Tyø-kheo kia: - Caùc oâng laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Ta cheá giôùi cho pheùp Tyø-kheo möôøi tuoåi coù trí tueä cho ngöôøi y chæ. Maø oâng töï noùi coù trí tueä, ñeå cho ngöôøi y chæ, cho y chæ roài, khoâng bieát giaùo thoï. Vì khoâng ñöôïc giaùo thoï neân hoï khoâng xeùt bieát oai nghi, khoaùc y khoâng teà chænh, khaát thöïc khoâng nhö phaùp, nhaän baát tònh thöïc choã naøy choã kia, hoaëc nhaän thöùc aên vôùi baùt baát tònh; trong ñaïi thöïc, tieåu thöïc, keâu la lôùn tieáng nhö phaùp cuûa Baø-la-moân nhoùm hoïp? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch roài baûo caùc Tyø- kheo: Töø nay veà sau neân cheá phaùp A-xaø-leâ, khieán cho haønh phaùp A-xaø- leâ. A-xaø-leâ ñoái vôùi ñeä töû neân taùc phaùp nhö vaày, neân phuïng haønh phaùp nhö vaày: (A-Xaø-leâ ñoái vôùi ñeä töû phaûi laøm nhö theá naøo, taát caû ñeàu gioáng nhö phaùp cuûa Hoøa thöôïng ñoái vôùi ñeä töû. Ñeä töû ñoái vôùi A-xaø-leâ phaûi laøm nhö theá naøo, taát caû ñeàu gioáng nhö phaùp cuûa ñeä töû ñoái vôùi Hoøa thöôïng. Vaên ñoàng neân khoâng cheùp ra). l289 vi. Y chæ vaø döùt y chæ Baáy giôø caùc ñeä töû khoâng thöøa söï cung kính Hoøa thöôïng, cuõng khoâng thuaän phaùp cuûa ñeä töû. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch vôùi Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân daïy: - Töø nay veà sau neân cho taùc phaùp khieån traùch.l290 Caùc Tyø-kheo khoâng bieát khieån traùch nhö theá naøo. Ñöùc Phaät daïy: Cho pheùp khieån traùch baèng naêm caùch. Hoøa thöôïng noùi nhö sau: - Nay ta quôû traùch ngöôi: “Ngöôi ñi ñi!”, “Ngöôi ñöøng vaøo phoøng ta.”, “Ngöôi ñöøng laøm vieäc gì cho ta.”, “Ngöôi cuõng ñöøng ñeán choã ta.”, “Ta khoâng noùi chuyeän vôùi ngöôi.” Ñoù goïi laø naêm vieäc Hoøa thöôïng quôû traùch ñeä töû. A-xaø-leâ quôû traùch ñeä töû cuõng coù naêm caùch, noùi: - Nay ta quôû traùch ngöôi: “Ngöôi ñi ñi!”, “Ngöôi ñöøng vaøo phoøng ta.”, “Ngöôi ñöøng laøm vieäc gì cho ta.”, “Ngöôi cuõng ñöøng ñeán choã ta.”, “Ta khoâng noùi chuyeän vôùi ngöôi.” Ñoù goïi laø naêm vieäc A-xaø-leâ quôû traùch ñeä töû.

l289. Tieåu chuù trong nguyeân baûn. l290. Ha traùch . Caûnh caùo hay ñuoåi caûnh caùo. Ñaây muoán noùi laø döùt y chæ. Pali (Vin.i. 5>): panāmita: ñuoåi (ñeä töû).

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 665

Ñöùc Theá Toân cho pheùp khieån traùch. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát neân khieån traùch vì chuyeän gì. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch vôùi Ñöùc Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Ñeä töû coù naêm vieäc, Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ neân khieån traùch ñeä töû: Khoâng bieát xaáu, khoâng bieát hoå, khoâng nghe lôøi daïy, laøm ñieàu phi oai nghi, khoâng cung kính. Ñeä töû coù naêm vieäc nhö vaäy Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ caàn phaûi quôû traùch. - Laïi coù naêm vieäc: Khoâng bieát xaáu, khoâng bieát hoå, khoù daïy, laøm baïn cuøng keû aùc, öa ñeán nhaø daâm nöõ. - Laïi coù naêm vieäc: Khoâng bieát xaáu,

khoâng bieát hoå, khoù daïy, cuøng ngöôøi aùc laøm baïn, öa ñeán nhaø phuï nöõ.l29l - Laïi coù naêm vieäc: Khoâng bieát xaáu, khoâng bieát hoå, khoù daïy, laøm baïn cuøng keû aùc, öa ñeán nhaø ñoàng nöõ lôùn.l292 - Laïi coù naêm vieäc: Khoâng bieát xaáu, khoâng bieát hoå, khoù daïy, laøm baïn cuøng keû aùc, öa ñeán nhaø huyønh moân. - Laïi coù naêm vieäc: Khoâng bieát xaáu, khoâng bieát hoå, khoù daïy, laøm baïn cuøng keû aùc, öa ñeán tinh xaù cuûa Tyø-kheo-ni. - Laïi coù naêm vieäc: Khoâng bieát xaáu, khoâng bieát hoå, khoù daïy, cuøng ngöôøi aùc laøm baïn, öa ñeán tinh xaù cuûa Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di-ni. - Laïi coù naêm vieäc: Khoâng bieát xaáu, khoâng bieát hoå, khoù daïy, laøm baïn cuøng keû aùc, öa xem baét ba ba, ruøa. - Ñeä töû coù naêm vieäc nhö vaäy thì Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ neân taùc phaùp quôû traùch. Ñöùc Theá Toân cho pheùp khieån traùch ñeä töû. Caùc Tyø-kheo laïi khieån traùch suoát ñôøi. Ñöùc Phaät daïy: Khoâng ñöôïc khieån traùch suoát ñôøi. Vò aáy khieån traùch suoát muøa an cö. Ñöùc Phaät daïy: Khoâng ñöôïc nhö vaäy. Vò kia khieån traùch ngöôøi beänh. Trong khi Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ khoâng troâng noâm ngöôøi beänh, Tyø-kheo khaùc cuõng khoâng troâng noâm khieán cho ngöôøi beänh khoán ñoán. Ñöùc Phaät daïy: Khoâng ñöôïc khieån traùch ngöôøi beänh. Vò kia khieån traùch ngöôøi vaéng maët. Caùc Tyø-kheo noùi: Ngöôi bò khieån traùch. Ñöông söï noùi: Con khoâng bò khieån traùch. Ñöùc Phaät daïy: Khoâng neân quôû traùch ngöôøi vaéng maët. Vò kia khoâng noùi roõ toäi loãi maø quôû traùch, caùc ñeä töû noùi: Con phaïm

l29l. Phuï nöõ ; ñaây chæ ñaøn baø ñaõ coù choàng l292. Ñaïi ñoàng nöõ ; con gaùi lôùn tuoåi nhöng chöa choàng.

toäi gì maø bò quôû traùch? Ñöùc Phaät daïy: Khoâng neân khoâng noùi roõ toäi traïng maø khieån traùch. Neân noùi roõ toäi traïng nhö vaày: “Ngöôi phaïm toäi nhö vaäy, nhö vaäy.” Ngöôøi bò khieån traùch roài laïi cung caáp vaät duïng vaø chòu sai khieán. Ñöùc Phaät daïy: Khoâng neân nhö vaäy. Vò kia ñaõ taùc phaùp quôû traùch roài vaãn nhaän söï cung caáp vaø sai khieán ngöôøi aáy. Ñöùc Phaät daïy: Khoâng neân nhö vaäy. Ngöooøi khieån traùch roài maø vaãn ôû ñoù y chæ. Ñöùc Phaät daïy: Khoâng ñöôïc nhö vaäy. Vò kia ñaõ taùc phaùp khieån traùch roài maø vaãn cho ngöôøi aáy y chæ. Ñöùc Phaät daïy: Khoâng ñöôïc nhö vaäy. Ngöôøi bò quôû traùch roài khoâng saùm hoái Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ, beøn ñi. Ñöùc Phaät daïy: Khoâng neân nhö vaäy. Ngöôøi bò quôû traùch roài beøn ôû beân caùc Tyø-kheo khaùc, khoâng chaáp söï cho Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ, maø cuõng khoâng chaáp söï caùc Tyø-kheo khaùc. Ñöùc Phaät daïy: Khoâng neân nhö vaäy. Ngöôøi bò quôû traùch roài khoâng coù ngöôøi höôùng daãn vieäc tuøy thuaän neân boû ñi xa hoaëc thoâi tu, hoaëc khoâng tin öa Phaät phaùp. Ñöùc Phaät daïy: Nhöõng vò khaùc neân vôùi yù nghó vì Hoøa thöôïng, A-xaø- leâ cuûa vò aáy khuyeân hoï saùm hoái ñeå thaày troø hoøa hôïp. Baáy giôø nhoùm saùu Tyø-kheo duï daãn ñeä töû ngöôøi khaùc ñi. Caùc Tyø- kheo ñeán baïch Ñöùc Phaät. Ñöùc Phaät daïy: Khoâng ñöôïc duï daãn ñeä töû ngöôøi khaùc ñi. Neáu duï daãn ñi thì neân nhö phaùp trò. Vò Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ kia hoaëc phaù giôùi, phaù kieán, phaù oai nghi, hoaëc bò cöû, hoaëc dieät taãn, hoaëc

ñaùng dieät taãn, ñoái vôùi phaùp Sa-moân khoâng lôïi ích. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Phaät daïy: Cho pheùp duï daãn ñi, vôùi yù nghó khuyeân baûo ñeå cho vò aáy ñöôïc theâm lôùn söï lôïi ích ñoái vôùi phaùp Sa-moân. Ngöôøi bò quôû traùch roài, khoâng chòu ñeán Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ ñeå saùm hoái. Ñöùc Phaät daïy: Bò quôû traùch roài, neân ñeán Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ saùm hoái. Phaùp thöùc saùm hoái: ngöôøi saùm troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay thöa: - Baïch ñaïi ñöùc. Nay con xin saùm hoái. Con khoâng daùm taùi phaïm. Neáu thaày cho pheùp saùm hoái thì toát, baèng khoâng cho pheùp thì moãi ngaøy ba laàn, saùng, tröa, chieàu xin ñöôïc saùm hoái. Neáu thaày cho pheùp saùm

hoái thì toát, baèng khoâng thì phaûi haï yù tuøy thuaän,l29> caàu phöông tieän ñeå giaûi baøy toäi phaïm kia. Ngöôøi aáy haï yù tuøy thuaän khoâng traùi nghòch, caàu giaûi baøy toäi loãi thì vò thaày neân nhaän söï saùm hoái. Neáu khoâng nhaän söï saùm hoái seõ nhö phaùp trò. Baáy giôø, coù Tyø-kheo môùi thoï giôùi, öa nhaøn tònh, nhöng coøn caàn y chæ. Quan saùt phoøng xaù, thaáy choã A-lan-nhaõ coù moät caùi hang, lieàn coù yù nghó: Neáu ñöôïc söï y chæ seõ ôû nôi ñaây. Vò aáy ñem vieäc naøy noùi vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau, Tyø-kheo môùi thoï giôùi, öa nhaøn tònh, nhöng coøn caàn phaûi y chæ cho pheùp y chæ choã khaùc, neáu noäi trong ngaøy trôû veà laïi ñöôïc. Neáu khoâng ñöôïc, thì Tyø-kheo môùi thoï giôùi maø öa ôû choã nhaøn tònh, ñöôïc cho pheùp soáng khoâng y chæ. Baáy giôø Tyø-kheo cöïu truùl294 môùi thoï giôùi caàn y chæ, nghó: Ñöùc Theá Toân cheá giôùi khoâng ñöôïc soáng khoâng y chæ. Vò kia beøn boû truù xöù ñi,l295 truù xöù bò hö hoaïi.l296 Caùc Tyø-kheo ñem vaán ñeà naøy ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau, tröôøng hôïp Tyø-kheo cöïu truù maø môùi thoï giôùi caàn y chæ, cho pheùp soáng khoâng y chæ. Vì thuû hoä truù xöù. Coù Tyø-kheo nghó quyeát ñònh ra ngoaøi giôùi roài ñi luoân. Nhöng khi ra ngoaøi giôùi, trong ngaøy aáy laïi trôû veà. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät, tröôøng hôïp nhö vaäy coù maát y chæ hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: - Tröôøng hôïp ñoù maát y chæ. Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ coù yù nghó quyeát ñònh ra ngoaøi giôùi vaø ñi luoân, khoâng trôû laïi. Nhöng trong ngaøy laïi trôû laïi. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät tröôøng hôïp naøy coù maát y chæ hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: - Maát y chæ. Coù Tyø-kheo baïch vôùi Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ, taïm thôøi ra ngoaøi giôùi. Sau khi ra ngoaøi giôùi, trong ngaøy trôû veà laïi. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät coù maát y chæ hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng maát y chæ. Coù Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ, nghó raèng taïm thôøi ta ra ngoaøi giôùi, trong ngaøy, vò aáy trôû veà. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät coù maát y chæ hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng maát y chæ.

l29>. Thuaän yù Thaày, ñeå cho bò ñuoåi. l294. Cöïu truù ; thöôøng truù taïi moät truù xöù. l295. Vì choã cuõ khoâng coù thaày ñeå y chæ. l296. Khoâng coù ngöôøi thöôøng truù coi, neân chuøa bò saäp.

Coù caùc Tyø-kheo daãn ngöôøi thoï giôùi ra ngoaøi giôùi, môøi nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán trao giôùi cho hoï. Nhoùm saùu Tyø-kheo khoâng ñeán neân khoâng ñöôïc thoï giôùi. Caùc Tyø-kheo ñem vaán ñeà naøy baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau, neáu ngöôøi taùc phaùp ba-lôïi-baø-sa, boån nhaät trò, Ma-na-ñoûa, a-phuø-ha-na, taùc yeát-ma, hoaëc laäp cheá, hoaëc thoï giôùi, hoaëc ngöôøi ñöôïc chuùng sai, hoaëc coù vieäc caàn giaûi baøy, nhöõng vieäc nhö vaäy, keâu ñeán maø khoâng ñeán thì phaûi nhö phaùp trò. Caùc Tyø-kheo daãn ngöôøi muoán thoï giôùi ra ngoaøi giôùi, thöa vôùi Thöôïng toïa, taùc yeát-ma. Thöôïng toïa noùi: Toâi khoâng tuïng. Tyø-kheo laïi thöa vôùi trung toïa, haï toïa taùc baïch, caùc vò cuõng laïi noùi: Toâi khoâng tuïng. Vì vaäy bò trôû ngaïi, khoâng ñöôïc thoï giôùi. Caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy baïch Phaät. Phaät daïy: - Töø nay veà sau, Tyø-kheo naêm tuoåi phaûi tuïng baïch yeát-ma. Neáu khoâng seõ nhö phaùp trò. Coù Tyø-kheo daãn ngöôøi muoán thoï giôùi, ra ngoaøi giôùi, thöa vôùi Thöôïng toïa, taùc baïch. Thöôïng toïa noùi: “Toâi töøng tuïng; nhöng nay khoâng thuoäc.” Tyø-kheo laïi thöa vôùi trung toïa, haï toïa taùc baïch, quyù vò cuõng noùi: “Toâi töøng tuïng; nhöng nay khoâng thuoäc.” Neân khoâng ñöôïc thoï giôùi. Caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân, Ñöùc Theá Toân daïy: - Töø nay veà sau, cho pheùp Tyø-kheo naêm tuoåi phaûi baïch yeát-ma cho thuoäc loøng. Neáu khoâng thuoäc seõ nhö phaùp trò. Coù Tyø-kheo daãn ngöôøi muoán thoï giôùi, ra ngoaøi giôùi, nghe coù giaëc ñeán; taát caû ñeàu sôï seät, töø choã ngoài ñöùng daäy boû ñi, khoâng ñöôïc thoï giôùi. Caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy baïch Phaät, Phaät daïy: - Töø nay veà sau, coù taùm vieäc naïn vaø caùc duyeân khaùc cho pheùp moät laàn taùc phaùp yeát-ma cho hai, ba ngöôøi; chöù khoâng ñöôïc quaù. Naïn xöù laø: Moät, naïn Vua; hai, naïn giaëc cöôùp; ba, naïn nöôùc; boán, naïn löûa; naêm, beänh; saùu, nhaân söï; baûy, phi nhaân; taùm, saâu thaát-leâ-sa truøng.l297 Caùc nhaân duyeân khaùc laø: Chuùng hoïp nhieàu, toïa cuï ít, hoaëc nhieàu ngöôøi beänh; cho pheùp moät laàn taùc phaùp yeát-ma cho hai, ba ngöôøi. Hoaëc chuùng taäp ñoâng maø phoøng xaù ít; hoaëc trôøi möa doät, thì cho pheùp moät laàn taùc phaùp yeát-ma cho hai, ba vò. Baáy giôø Toân giaû Öu-ba-ly lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy, troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay baïch Phaät: - Neáu coù caùc vieäc quan troïng, coù ñöôïc pheùp moät laàn coù theå taùc phaùp yeát-ma cho hôn hai, ba vò hay khoâng?

l297. Thaát-leâ-sa truøng Pali (Cf. Mahāvagga ii, Vin.i. ll>): sirīsapa, loaøi boø saùt (raén, reát caùc thöù)

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 669

Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc quaù. Coù vò nhôø ngöôøi nhaän y chæ. Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Coù vò nhôø ngöôøi trao y chæ, Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ ñi ra ngoaøi giôùi, ñeä töû nghó: Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ ñi khoâng laâu seõ trôû veà, ta vaãn soáng theo y chæ cuõ. Do ñoù, hieän soáng maø khoâng coù y chæ. Caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy baïch Phaät, Phaät daïy: - Töø nay veà sau cho pheùp, khi Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ ñi ra ngoaøi giôùi, ngay trong ngaøy ñoù phaûi xin y chæ khaùc, neáu khoâng nhaän seõ

nhö phaùp trò. Caùc ñeä töû ñi xa ra ngoaøi giôùi, nghó raèng chuùng ta ñi khoâng laâu seõ trôû veà, neân vaãn soáng vôùi y chæ nôi Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ nhö cuõ; cho neân, trong thôøi gian ñoù, soáng khoâng coù y chæ. Caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy baïch Phaät, Phaät daïy: - Töø nay veà sau cho pheùp Tyø-kheo khaùch môùi thoï giôùi phaûi xin y chæ. Nhöng khoâng ñöôïc röûa chaân tröôùc, khoâng ñöôïc uoáng nöôùc tröôùc, tröôùc khi caàu y chæ. Tyø-kheo khaùch môùi thoï giôùi phaûi y chæ, caùc vò aáy nghó: Ñöùc Theá Toân cheá giôùi, Tyø-kheo khaùch môùi thoï giôùi phaûi y chæ; khoâng ñöôïc röûa chaân tröôùc, khoâng ñöôïc uoáng nöôùc tröôùc, tröôùc heát phaûi thoï y chæ ñaõ. Vì meät moûi neân ngay khi thoï y chæ, bò teù xæu, bò baát tænh, khieán ngaû beänh. Caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy baïch Ñöùc Theá Toân. Theá Toân daïy: - Töø nay veà sau, cho pheùp Tyø-kheo khaùch môùi thoï giôùi phaûi xin y chæ, ñöôïc pheùp röûa chaân tröôùc, uoáng nöôùc tröôùc, nghæ khoûe moät chuùt roài môùi caàu thoï y chæ. Coù vò khoâng löïa choïn ngöôøi ñeå nhaän y chæ, truùng oâng thaày phaù giôùi, phaù kieán, phaù oai nghi, hoaëc bò taùc phaùp quôû traùch, ñaõ taùc phaùp y chæ, bò taùc phaùp taãn, bò taùc phaùp ngaên khoâng cho ñeán nhaø baïch y, hoaëc bò cöû toäi, khoâng coù ñieàu lôïi ích ñoái vôùi haïnh cuûa Sa-moân. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau, khoâng ñöôïc khoâng löïa choïn vò thaày ñeå nhaän y chæ. Coù thaày khoâng löïa choïn ngöôøi maø cho y chæ, truùng ngöôøi ñeä töû phaù giôùi, phaù kieán, phaù oai nghi, hoaëc bò taùc phaùp quôû traùch, hoaëc bò taãn, ñaõ taùc y chæ, bò taùc phaùp ngaên khoâng cho ñeán nhaø baïch y, bò taùc phaùp cöû toäi. Ñöùc Phaät daïy:

- Khoâng ñöôïc khoâng löïa choïn ngöôøi maø cho y chæ. Baáy giôø coù Tyø-kheo môùi thoï giôùi, caàn phaûi y chæ, nhöng bò beänh neân coù yù nghó, - Theá Toân cheá giôùi, khoâng ñöôïc soáng vôùi söï khoâng coù y chæ. Vì vaäy, vò aáy lieàn boû truù xöù ñi, neân beänh tình traàm troïng. Caùc Tyø- kheo ñem vieäc naøy baïch Phaät. Phaät daïy: - Töø nay veà sau, Tyø-kheo môùi thoï giôùi caàn phaûi y chæ. Neáu bò beänh, ñöôïc pheùp soáng khoâng y chæ. Coù Tyø-kheo môùi thoï giôùi caàn y chæ. Nhöng vì nuoâi beänh, neân coù yù nghó, - Theá Toân cheá giôùi, khoâng ñöôïc soáng vôùi söï khoâng coù y chæ. Vò kia lieàn boû ngöôøi beänh ñi. Ngöôøi beänh phaûi maïng chung. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Phaät, Phaät daïy: - Töø nay veà sau, cho pheùp Tyø-kheo môùi thoï giôùi neáu nuoâi beänh ñöôïc soáng khoâng y chæ. Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ cuûa caùc Tyø-kheo bò chuùng Taêng trao phaùp taùc yeát-ma, trao phaùp quôû traùch, trao phaùp taãn, taùc y chæ, taùc phaùp ngaên khoâng cho ñeán nhaø baïch y, taùc phaùp cöû toäi. Caùc Tyø-kheo nghó nhö vaäy coù maát y chæ hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng maát y chæ. Caùc ñeä töû kia bò chuùng Taêng trao cho taùc phaùp yeát-ma, taùc phaùp quôû traùch, cho ñeán taùc phaùp ngaên khoâng cho ñeán nhaø baïch y, taùc phaùp cöû yeát-ma. Caùc Tyø-kheo nghó nhö vaäy coù maát phaùp y chæ khoâng? Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng maát y chæ. Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ bò chuùng Taêng taùc yeát-ma dieät taãn. Caùc Tyø- kheo nghó nhö vaäy coù maát phaùp y chæ khoâng? Ñöùc Phaät daïy: - Maát y chæ. Caùc ñeä töû kia bò chuùng Taêng taùc phaùp yeát-ma dieät taãn. Caùc Tyø- kheo nghó nhö vaäy coù maát phaùp y

chæ khoâng? Ñöùc Phaät daïy: - Maát y chæ. Theá Toân du hoùa ñeán thaønh La-duyeät. Baáy giôø, Uaát-beà-la Ca-dieáp daãn caùc ñoà chuùng boû nhaø hoïc ñaïo. Ñeä töû cuûa San-nhaõ daãn hai traêm naêm möôi ñeä töû boû nhaø hoïc ñaïo. Con cuûa ñaïi phuù haøo quyù trong thaønh La-duyeät, cuõng xuaát gia hoïc ñaïo. Ñaïi chuùng ñoâng nhö vaäy ñang truï taïi thaønh La-duyeät. Caùc ñaïi thaàn noùi vôùi nhau: Nay caùc ngoaïi ñaïo xuaát gia hoïc ñaïo, xuaân-thu-ñoâng-haï thöôøng du haønh trong nhaân gian. (806al) Sa-moân Thích töû naøy taäp trung ôû nôi ñaây, khoâng du haønh nôi khaùc. Coù leõ vì nôi ñaây laø toái thaéng vaäy. Caùc Tyø-kheo nghe, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân, Ñöùc Theá Toân baûo oâng A-Nan:

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 67l

- OÂng ñeán töøng phoøng, rao noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Nay Ñöùc Theá Toân muoán ñeán phöông nam du hoùa trong nhaân gian. Vò naøo muoán tuøy tuøng thì tuøy yù.” Toân giaû A-nan vaâng lôøi daïy Ñöùc Phaät, ñeán töøng phoøng noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Nay Ñöùc Theá Toân muoán du hoùa phöông nam. Caùc Tyø-kheo naøo muoán thaùp tuøng thì tuøy yù.” Baáy giôø caùc vò taân Tyø-kheo vôùi loøng tin saâu ñaäm, thöa Toân giaû A-nan: - Neáu Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ cuûa chuùng con ñi thì chuùng con seõ ñi. Neáu quyù ngaøi khoâng ñi thì chuùng con cuõng khoâng ñi. Taïi sao vaäy? Chuùng con laø Tyø-kheo môùi thoï giôùi, ñi thì caàn phaûi caàu y chæ khaùc, khi trôû veà phaûi thoï laïi. Ngöôøi ta seõ baûo laø chuùng con boäp choäp khoâng coù quyeát chí. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân daãn moät soá ít Tyø-kheo du haønh phöông nam. Sau khi trôû veà thaønh Vöông-xaù, Ñöùc Theá Toân quan saùt soá Tyø-kheo du haønh ít, bieát maø Ngaøi vaãn hoûi Toân giaû A-nan: - Vì lyù do gì caùc Tyø-kheo ñi ít nhö vaäy? Toân giaû A-nan trình baøy ñaày söï vieäc leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo vaø baûo: - Töø nay veà sau cho pheùp Tyø-kheo naêm tuoåi coù trí tueä ñoái vôùi Tyø-kheo möôøi tuoåi coù trí tueä; Tyø-kheo naêm tuoåi neân thoï y chæ vôùi Tyø-kheo möôøi tuoåi. Neáu ngu si khoâng coù trí tueä thì phaûi y chæ troïn ñôøi. - Coù naêm phaùp bò maát y chæ:l298 l. Thaày khieån traùch; 2. Boû ñi; >. Thoâi tu. 4; Khoâng cuøng ôû vôùi vò y chæ; 5. Vaøo trong giôùi tröôøng. - Laïi coù naêm phaùp: l. Cheát; 2. Boû ñi; >. Thoâi tu; 4. Khoâng cuøng ôû vôùi vò y chæ; 5. Naêm tuoåi hay quaù naêm tuoåi. - Laïi coù naêm phaùp: hoaëc cheát, boû ñi, thoâi tu, khoâng cuøng ôû vôùi vò y chæ , hoaëc gaëp Hoøa thöôïng cuõ. - Laïi coù naêm phaùp: cheát, boû ñi, thoâi tu, khoâng cuøng ôû vôùi vò y chæ, gaëp Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ thoâi tu. - Laïi coù naêm phaùp: cheát, boû ñi, thoâi tu, khoâng cuøng ôû vôùi vò y chæ, hoaëc ñeä töû thoâi tu. - Laïi coù naêm phaùp: hoaëc cheát, boû ñi, thoâi tu, khoâng cuøng ôû vôùi vò y chæ, hoaëc Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ maïng chung. - Laïi coù naêm phaùp: cheát, boû ñi, thoâi tu, khoâng cuøng ôû vôùi vò y chæ, hoaëc ñeä töû maïng chung. - Laïi coù naêm phaùp: cheát, boû ñi, thoâi tu, khoâng cuøng ôû vôùi vò y chæ,

l298. Cf. Mahāvagga, Vin.i. 6l, nissayapanippassadhika.

trôû laïi ôû ngay choã Hoøa thöôïng. Ñoù goïi laø naêm phaùp maát y chæ. vii. Phaåm chaát Hoøa thöôïng - Coù naêm phaùp khoâng thaønh töïu thì khoâng ñöôïc trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi: giôùi khoâng thaønh töïu, ñònh khoâng thaønh töïu, trí tueä khoâng thaønh töïu, giaûi thoaùt khoâng thaønh töïu, giaûi thoaùt tri kieán khoâng thaønh töïu. Naêm phaùp naøy khoâng thaønh töïu thì khoâng ñöôïc trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi. - Neáu thaønh töïu naêm phaùp naøy thì ñöôïc trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi (ngöôïc laïi vôùi nghóa treân). - Laïi coù naêm phaùp naøy thaønh töïu thì khoâng ñöôïc trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi: Töï thaân giôùi khoâng thaønh töïu, khoâng theå daïy ngöôøi kieân truï nôi giôùi. Töï thaân ñònh, trí tueä, giaûi thoaùt, giaûi thoaùt tri kieán khoâng thaønh töïu, khoâng theå daïy ngöôøi kieân truï ñoái vôùi ñònh, trí tueä, giaûi thoaùt, giaûi thoaùt tri kieán. Neáu naêm phaùp naøy thaønh töïu thì khoâng ñöôïc trao giôùi cuï tuùc. - Ngöôïc laïi vôùi söï thaønh töïu naêm phaùp treân thì ñöôïc trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi. - Laïi nöõa, neáu naêm phaùp naøy thaønh töïu thì khoâng ñöôïc trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi: Khoâng tín, khoâng taøm, khoâng quí, bieáng nhaùc, queân nhieàu. Naêm phaùp treân thaønh töïu thì khoâng ñöôïc trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi. - Ngöôïc laïi, vôùi söï thaønh töïu naêm phaùp treân thì ñöôïc trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi. - Laïi nöõa, coù naêm phaùp naøy thaønh töïu thì khoâng ñöôïc trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi: phaù taêng thöôïng giôùi, phaù taêng thöôïng kieán, phaù taêng thöôïng oai nghi, ít hoïc, khoâng trí tueä. Naêm phaùp naøy thaønh töïu thì khoâng ñöôïc trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi. - Ngöôïc laïi vôùi söï thaønh töïu naêm phaùp treân thì ñöôïc trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi. - Laïi coù naêm phaùp naøy neáu thaønh töïu thì khoâng ñöôïc trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi: Khoâng chaêm soùc beänh cho ñeä töû, khoâng theå nhôø ngöôøi chaêm soùc cho ñeán khi laønh hay qua ñôøi; ñeä töû khoâng thích soáng truù xöù naøy maø khoâng theå phöông tieän gôûi ñi choã khaùc; ñeä töû coù ñieàu nghi khoâng theå giaûi quyeát ñöôïc nhö phaùp, nhö luaät, nhö lôøi Phaät daïy; khoâng theå giaùo thoï ñeå boû aùc kieán, truï nôi thieän kieán; hoaëc döôùi möôøi tuoåi. Naêm phaùp naøy thaønh töïu thì khoâng ñöôïc trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi. - Ngöôïc laïi vôùi söï thaønh töïu naêm phaùp treân thì ñöôïc trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi. - Laïi coù naêm phaùp naøy thaønh töïu thì khoâng ñöôïc trao giôùi cuï tuùc

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 67>

cho ngöôøi: Khoâng bieát ñieàu gì phaïm, khoâng bieát ñieàu gì khoâng phaïm, khoâng bieát ñieàu gì khinh, khoâng bieát ñieàu gì troïng, döôùi möôøi tuoåi. Naêm phaùp naøy thaønh töïu thì khoâng ñöôïc trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi. - Ngöôïc laïi vôùi söï thaønh töïu naêm phaùp treân thì ñöôïc trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi. - Laïi coù naêm phaùp naøy thaønh töïu thì khoâng ñöôïc trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi: Khoâng bieát giaùo thoï ñeä töû taêng thöôïng oai nghi,l299 taêng thöôïng tònh haïnh,l>00 taêng thöôïng Ba-la-ñeà-moäc-xoa, baïch vaø yeát-mal>0l. Naêm phaùp naøy thaønh töïu thì khoâng ñöôïc trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi. - Ngöôïc laïi vôùi söï thaønh töïu naêm phaùp treân thì ñöôïc trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi. - Laïi coù naêm phaùp naøy thaønh töïu thì khoâng ñöôïc trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi: Khoâng bieát taêng giôùi, taêng taâm, taêng trí tueä, khoâng bieát baïch, khoâng bieát yeát-ma. Naêm phaùp

naøy thaønh töïu thì khoâng ñöôïc trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi. - Naêm phaùp sau ñaây neáu thaønh töïu thì ñöôïc trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi: bieát taêng giôùi, taêng taâm, taêng trí tueä, bieát baïch, bieát yeát-ma. Naêm phaùp naøy neáu thaønh töïu thì ñöôïc pheùp trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi. - Cuõng nhö vaäy khoâng ñöôïc cho y chæ vaø ñöôïc cho y chæ, khoâng ñöôïc nuoâi Sa-di vaø ñöôïc nuoâi Sa-di, ñeàu nhö treân. viii. Ngoaïi ñaïo xuaát gia Khi Ñöùc Phaät ôû taïi thaønh La-duyeät, thì baáy giôø trong thaønh coù loõa theå ngoaïi ñaïo teân laø Boá-taùt,l>02 coù khaû naêng luaän nghò, thöôøng töï tuyeân boá: Taïi ñaây coù Sa-moân Thích töû naøo coù theå cuøng ta bieän luaän thì môøi ñeán. Toân giaû Xaù-lôïi-phaát noùi: - Toâi coù theå cuøng oâng bieän luaän. Caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy baïch ñeán Ñöùc Phaät. Phaät daïy: - Luaän coù boán loaïi: Nghóa roát raùo, vaên khoâng roát raùo. Vaên roát raùo, nghóa khoâng roát raùo. Vaên, nghóa ñeàu roát raùo. Vaên, nghóa ñeàu khoâng roát raùo. Bieän coù boán: l>0> phaùp bieän, nghóa bieän, lieãu lieãu bieän vaø töø bieän. l299. Taêng thöôïng oai nghi . Pali (Vin. i. 64): abisam ācārikā, taêng thöôïng haønh nghi, oai nghi teá haïnh, oai nghi leã tieát. l>00. Taêng thöôïng tònh haïnh . Pali, ibid., ādibrahma- cāriyikā, caên baûn phaïm haïnh, nhöõng nguyeân taéc caên baûn cho ñôøi soáng tònh tu. Baûn Haùn ñoïc adhi- (taêng thöôïng), thay vì ādi- (toái sô, caên baûn). l>0l. Ñoïc baïch vaø yeát-ma rieâng cho ñuû naêm phaùp. l>02. Boá-taùt . Pali (Vin. i. 69): yo so aññatitthiyapubbo, moät ngöôøi nguyeân tröôùc kia laø ngoaïi ñaïo. l>0>. Töù bieän Xem Caâu-xaù 27 (T29, tr.l42a22), coù 4 voâ ngaïi giaûi

674 BOÄ LUAÄT >

Neáu luaän sö coù boán bieän taøi naøy maø noùi vaên nghóa ñeàu bò cuït, ñieàu naøy khoâng xaûy ra. Nay, Xaù-lôïi-phaát thaønh töïu boán moùn bieän taøi naøy, maø noùi vaên nghóa ñeàu bò cuït; ñieàu naøy khoâng theå coù. Loõa hình kia lieàn vaán nghóa Xaù-lôïi-phaát. Xaù-lôïi-phaát traû lôøi laïi. Loõa hình lieàn duøng naêm traêm böùc naïn ñeå naïn vaán Xaù-lôïi-phaát. Xaù-lôïi- phaát lieàn töông öùng vôùi naêm traêm böùc naïn ñeå traû lôøi, roài duøng nghóa saâu saéc ñeå naïn vaán laïi. Loõa hình bò naïn vaán khoâng theå giaûi thích ñöôïc, Loõa hình kia lieàn khôûi yù nghó: Thaät laø kyø dieäu! Thaät laø hy höõu! Sa-moân Thích töû trí tueä thoâng minh. Nay ta haõy theo xuaát gia hoïc ñaïo. OÂng ñeán trong Taêng-giaø-lam. Töø xa troâng thaáy Baït-nan-ñaø Thích töû, lieàn nghó: Sa-moân Thích töû, ít ngöôøi bieát ñeán maø coøn coù trí tueä nhö vaäy, huoáng laø ngöôøi ñöôïc bieát ñeán nhieàu, ñaâu coù theå khoâng gioûi hôn. Loõa hình ñeán choã Baït-nan-ñaø thöa: Toâi muoán xuaát gia hoïc ñaïo. Baït- nan-ñaø lieàn ñoä cho laøm ñeä töû, trao giôùi cuï tuùc. Sau ñoù, loõa hình hoûi Baït- nan-ñaø veà nghóa lyù, Baït-nan-ñaø khoâng theå traû lôøi ñöôïc. Loõa hình laïi sinh yù nghó naøy: Sa moân Thích töû ngu aùm. Khoâng hieåu bieát gì. Ta haõy thoâi tu. Loõa hình lieàn khoaùc aùo ca-sa maø qua chuùng ngoaïi ñaïo. Caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau, cho pheùp ngoaïi ñaïo coù boán thaùng coäng truùl>04 ôû trong Taêng, baèng phaùp baïch nhò yeát-ma. Neân taùc phaùp cho nhö vaày: Tröôùc heát cho hoï caïo toùc, maëc aùo ca- sa, côûi boû giaøy deùp, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay, daïy taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Con voán laø ngoaïi ñaïo, teân... , quy y Phaät,

quy y Phaùp, quy y Taêng. Con caàu xuaát gia haønh ñaïo trong giaùo phaùp Ñöùc Theá Toân. Nhö Lai, Chí nhaân, Ñaúng chaùnh giaùc laø Theá Toân laø cuûa con. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng thöa nhö vaäy. - Con voán laø ngoaïi ñaïo, teân... , ñaõ quy y Phaät, Phaùp, Taêng roài. Con xin theo Ñöùc Nhö Lai xuaát gia hoïc ñaïo. Nhö Lai, Chí nhaân, Ñaúng chaùnh giaùc laø Theá Toân laø cuûa con. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy. Neân daïy thoï giôùi: troïn ñôøi khoâng saùt sinh laø giôùi cuûa Sa-di, cho ñeán troïn ñôøi khoâng chöùa vaøng baïc vaät baùu laø giôùi cuûa Sa-di. Möôøi giôùi Sa-di naøy troïn ñôøi khoâng ñöôïc phaïm. Ngoaïi ñaïo kia tröôùc heát neân ñeán

Skt. catasram pratisamvidam; Pali: catasso panisambhidā): phaùp (Skt. dharma), nghóa (Skt. artha), töø (Skt. nirukti), bieän (Skt. pratibhāna). l>04. Coäng truù . Pali (Vin. i. 67): pariv āsa; töø naøy cuõng duøng trong taêng-giaø-baø-thi-sa; nhöng phieân aâm laø ba-lôïi-baø-sa, hoaëc dòch laø bieät truù.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 675

trong chuùng Taêng, troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, kính leã saùt chaân Taêng, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay, daïy ngoaïi ñaïo aáy thöa: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe. Con voán laø ngoaïi ñaïo, teân ..., theo chuùng Taêng xin boán thaùng coïng truù. Nguyeän chuùng Taêng duõ loøng thöông cho con boán thaùng coäng truù . Laàn thöù hai, laàn thöù ba thöa nhö vaäy. Roài baûo ngoaïi ñaïo kia ñöùng choã maét thaáy maø tai khoâng nghe. Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe. Ngöôøi voán laø ngoaïi ñaïo teân laø... kia, nay ñeán xin chuùng Taêng boán thaùng coïng truù. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän cho ngoaïi ñaïo teân... kia boán thaùng coïng truù. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Ngöôøi voán laø ngoaïi ñaïo teân laø... kia theo chuùng Taêng xin boán thaùng coïng truù. Nay Taêng cho ngoaïi ñaïo kia boán thaùng coïng truù. Tröôûng laõo naøo chaáp nhaän cho ngöôøi aáy boán thaùng coïng truù thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Chuùng Taêng ñaõ chaáp thuaän cho ngoaïi ñaïo kia boán thaùng coäng truù roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy toâi ghi nhaän nhö vaäy. Ngoaïi ñaïo kia haønh phaùp coïng truù roài, khieán taâm caùc Tyø-kheo vui veû, sau ñoù môùi ñeán trong Taêng thoï giôùi cuï tuùc baèng phaùp baïch töù yeát- ma. Theá naøo goïi laø ngoaïi ñaïo khoâng theå khieán cho taâm caùc Tyø-kheo hoan hyû? Ngoaïi ñaïo kia taâm coá chaáp trì theo phaùp cuûa ngoaïi ñaïo baïch y, khoâng gaàn guõi Tyø-kheo maø gaàn guõi ngoaïi ñaïo, khoâng tuøy thuaän Tyø- kheo maø taäp tuïng dò luaän, hoaëc khi nghe ngöôøi noùi vieäc khoâng toát cuûa ngoaïi ñaïo, beøn giaän döõ, hoaëc nghe ngöôøi cheâ bai thaày daïy, ngoaïi ñaïo cuõng sinh loøng giaän döõ; nghe noùi vieäc phi phaùp cuûa Phaät, Phaùp, Taêng thì vui möømg hôùn hôû. Hoaëc coù ngoaïi ñaïo khaùc ñeán khen ngôïi vieäc toát cuûa ngoaïi ñaïo thì vui möøng hôùn hôû; hoaëc coù thaày cuûa ngoaïi ñaïo ñeán nghe khen ngôïi vieäc cuûa ngoaïi ñaïo cuõng vui möøng hôùn hôû; hay nghe noùi vieäc phi phaùp cuûa Phaät, Phaùp,Taêng cuõng vui möøng hôùn hôû. Ñoù goïi laø ngoaïi ñaïo

khoâng theå khieán cho caùc Tyø-kheo hoan hyû. Theá naøo goïi laø ngoaïi ñaïo khieán cho caùc Tyø-kheo hoan hyû? Nghóa laø ngöôïc laïi vôùi caùc ñieàu treân. Ñoù goïi laø ngoaïi ñaïo coäng truù taâm yù ñieàu hoøa khieán caùc Tyø-kheo hoan hyû. Baáy giôø coù moät ngoaïi ñaïo, chuùng Taêng cho boán thaùng coïng truù. Khi coïng truù thì coù taâm chaùnh quyeát ñònh. Caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân

676 BOÄ LUAÄT >

naøy baïch leân Ñöùc Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu ñaõ coù taâm chaùnh quyeát ñònh chaùnh thì neân baïch töù yeát-ma cho thoï giôùi cuï tuùc.l>05 ix. Caùc giaø naïn (l) l. Baáy giôø, Loõa hình Boá-taùt nghe nhöõng lôøi naøy lieàn nghó, - Sa- moân Thích töû trí tueä thoâng minh. Nay ta neân trôû laïi xuaát gia hoïc ñaïo. Boá-taùt lieàn ñeán trong Taêng-giaø-lam thöa vôùi caùc Tyø-kheo: Toâi muoán xuaát gia hoïc ñaïo. Caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy baïch leân Ñöùc Phaät, Phaät daïy: - Ñaây laø keû phaù hoaïi noäi ngoaïi ñaïo, ôû trong phaùp cuûa Ta khoâng theå tröôûng ích. Neáu chöa thoï giôùi cuï tuùc thì khoâng neân cho thoï giôùi cuï tuùc. Ñaõ thoï giôùi cuï tuùc thì neân dieät taän. 2. Theá Toân du hoùa taïi thaønh La-duyeät. Baáy giôø Vua Bình-sa nöôùc Ma-kieät baûo ngöôøi trong nöôùc: Ai muoán xuaát gia hoïc ñaïo trong Sa-moân Thích töû thì ñöôïc pheùp ôû trong phaùp cuûa Nhö Lai ñeå tu phaïm haïnh, ñeå dieät taän goác khoå. Baáy giôø coù moät ngöôøi ñaày tôù ñeán trong Taêng-giaø-lam thöa vôùi caùc Tyø-kheo: Con muoán xuaát gia laøm Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo lieàn cho xuaát gia laøm ñaïo. Sau ñoù laàn löôït ñi khaát thöïc trong nhaân gian, bò ngöôøi chuû cuõ baét. Vò naøy keâu la: - Ñöøng baét toâi! Ñöøng baét toâi! Caùc cö só ôû gaàn hoûi: - Taïi sao ngöôi keâu la lôùn tieáng nhö vaäy? Ñaùp: - Ngöôøi naøy baét toâi. Caùc cö só hoûi ngöôøi kia: - Taïi sao baét ngöôøi ta? Ngöôøi kia noùi: - Ngöôøi aáy laø gia noâ cuûa toâi. Cö só noùi: - OÂng neân thaû ra, chöù khoâng ñöôïc baét. Ngöôøi khoâng theå naøo baét ñöôïc ñaâu, coù theå seõ bò nhaø quan phaït. Taïi sao vaäy? Ngöôøi neân bieát, Vua Bình-sa nöôùc Ma-kieät tröôùc ñaây coù ra leänh baát cöù ai coù khaû naêng ôû trong haøng Sa-moân Thích töû xuaát gia hoïc ñaïo, ñöôïc pheùp ôû trong giaùo phaùp cuûa Ñöùc Nhö Lai kheùo tu phaïm haïnh, ñeå dieät taän goác khoå. Vì vaäy ngöôøi ñöøng neân gaây trôû ngaïi.

l>05. Pali (Vin.i. 7l), coù hai tröôøng hôïp voán ngoaïi ñaïo nhöng khoâng caàn boán thaùng coïng truù: l. Caùc nhaø khoå haïnh beän toùc thôø löûa; 2. Nhöõng ngöôøi goác hoï Thích-ca.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 677

Ngöôøi chuû kia lieàn thaû Tyø-kheo aáy ra. Nhöng giaän döõ, la lôùn: - Thaät laø tai hoïa! Ñaày tôù cuûa toâi maø toâi khoâng ñöôïc töï do baét. Xem theá thì Sa-moân Thích töû ñeàu laø boïn ñaày tôù tuï hoïp. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy ñeán baïch leân Ñöùc Phaät. Phaät baûo: - Töø nay veà sau khoâng ñöôïc ñoä ñaày tôù. Neáu ñoä seõ nhö phaùp trò. >. Baáy giôø coù moät teân giaëc cöôùp ôû tuø vöôït nguïc, chaïy ñeán trong vöôøn Taêng, thöa vôùi caùc Tyø-kheo: Con muoán xuaát gia hoïc ñaïo. Caùc Tyø- kheo lieàn ñoä cho xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc. Quan giaùm nguïc

kieåm tra danh boä tuø nhaân, hoûi ngöôøi coi tuø: - Keû troäm ôû tuø teân naøy nay ôû ñaâu? Ngöôøi coi tuø traû lôøi: - Keû troäm ôû tuø, teân naøy vöôït nguïc; theo Sa-moân Thích töû xin xuaát gia roài. Quan giaùm nguïc cô hieàm: - Sa-moân Thích töû khoâng bieát hoå theïn. Beân ngoaøi töï xöng laø toâi bieát chaùnh phaùp. Nhöng nhö vaäy, coù gì laø chaùnh phaùp? Xem theá thì Sa- moân Thích töû ñeàu laø boïn giaëc taäp trung. Caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau khoâng ñöôïc ñoä keû giaëc. Neáu ñoä seõ nhö phaùp trò. 4. Baáy giôø coù ngöôøi maéc nôï, troán traùnh chuû nôï, ñeán trong vöôøn thöa vôùi caùc Tyø-kheo: - Xin quyù thaày ñoä con xuaát gia laøm ñaïo. Caùc Tyø-kheo lieàn cho xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc. Vò aáy khaát thöïc trong nhaân gian, bò ngöôøi chuû nôï baét, lieàn lôùn tieáng keâu: - Ñöøng baét toâi! Ñöøng baét toâi! Caùc cö só ôû gaàn nghe lieàn hoûi: - Taïi sao thaày keâu la lôùn tieáng vaäy? Vò naøy noùi: - Ngöôøi naøy baét toâi. Caùc cö só hoûi ngöôøi kia: - Taïi sao oâng baét ngöôøi naøy? Ngöôøi kia traû lôøi: - Ngöôøi naøy maéc nôï toâi. Caùc cö só noùi vôùi ngöôøi kia: - OÂng neân thaû chöù khoâng ñöôïc baét. Coù theå oâng baét thì khoâng ñoøi ñöôïc nôï maø laïi bò quan phaït. Taïi sao vaäy? Vì Vua Bình-sa nöôùc Ma-kieät

tröôùc ñaây coù ra leänh “Neáu ai coù khaû naêng coù theå xuaát gia hoïc ñaïo thì ñöôïc pheùp theo yù muoán tu phaïm haïnh, ñeå döùt saïch nguoàn goác khoå.” Vì vaäy oâng ñöøng neân gaây trôû ngaïi. Ngöôøi chuû nôï nghe xong lieàn thaû vò tyø kheo vaø giaän döõ noùi: - Maéc nôï toâi maø toâi khoâng ñöôïc quyeàn ñoøi! Cöù theo vieäc naøy suy ra thì Sa-moân Thích töû ñeàu laø boïn troán nôï. Caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân, Ñöùc Theá Toân daïy: - Töø nay veà sau khoâng ñöôïc ñoä ngöôøi maéc nôï. Neáu ñoä seõ nhö phaùp trò. 5. Moät thôøi Ñöùc Phaät du hoùa taïi Ca-lan-ñaø Truùc vieân thaønh La- duyeät. Baáy giôø coù möôøi baûy caäu beù laø baïn quen thaân vôùi nhaul>06. Lôùn nhaát laø möôøi baûy tuoåi, nhoû nhaát laø möôøi hai tuoåi. Giaøu nhaát laø taùm traêm ngaøn, ngheøo nhaát laø taùm möôi ngaøn. Trong ñoù coù moät caäu teân laø Öu-ba- ly,l>07 cha meï chæ coù moät ñöùa con neân raát thöông yeâu, chöa bao giôø xa caùch, duø chæ trong khoaûnh khaéc. Cha meï nghó: Ta neân cho con ta hoïc ngheà gì ñeå sau khi ta qua ñôøi, noù coù theå soáng ñöôïc thoaûi maùi, khoâng bò thieáu thoán? Hai oâng baø töï nghó vaø noùi: Ta neân cho noù hoïc vieát chöõ.l>08 Sau khi ta qua ñôøi noù seõ coù theå soáng thoaûi maùi, khoâng thieáu thoán, khoûi phaûi vaát vaû thaân xaùc. Hai oâng baø laïi nghó: Neáu cho noù hoïc vieát chöõ thì cuõng vaát vaû thaân xaùc.l>09 Vaäy neân cho hoïc ngheà gì ñeå sau khi ta qua ñôøi, noù coù theå soáng ñöôïc thoaûi maùi, khoâng bò thieáu thoán? Nghó nhö vaäy xong, hai oâng baø noùi: Neân cho noù hoïc toaùn soá, sau khi ta qua ñôøi noù seõ coù theå soáng thoaûi maùi, khoâng thieáu thoán, khoûi phaûi vaát vaû thaân xaùc. Roài laïi nghó: Hoïc toaùn cuõng vaát vaû thaân xaùc. Vaäy neân cho hoïc ngheà gì ñeå sau khi ta qua ñôøi, noù coù theå soáng ñöôïc thoaûi maùi, khoâng bò thieáu thoán? Ta neân cho noù hoïc ngheà hoïa töôïng, sau khi ta qua ñôøi noù seõ coù theå soáng thoaûi maùi, khoâng thieáu thoán, khoûi phaûi vaát vaû thaân xaùc. Roài laïi nghó: Ngheà hoïa töôïng sôï meät nhoïc con maét cuûa con ta. Vaäy

neân cho hoïc ngheà gì ñeå sau khi ta qua ñôøi, noù coù theå soáng ñöôïc thoaûi maùi, khoâng bò thieáu thoán, khoâng meät nhoïc con maét? Roài laïi nghó: Sa-moân Thích töû kheùo töï nuoâi thaân, an laïc, khoâng heà coù caùc khoå naõo. Ta neân cho con ta xuaát gia haønh ñaïo trong phaùp cuûa Sa-moân Thích töû, sau khi ta qua ñôøi noù seõ coù theå soáng thoaûi maùi, khoâng thieáu thoán, khoûi phaûi vaát vaû thaân xaùc. Moät

l>06. Thaäp thaát quaàn ñoàng töû . Xem Phaàn I, Ch.v. Ba-daät-ñeà 65. l>07. Öu-ba-li . Pali (Vin.i. 77): Up āli l>08. Pali: lekham sikhassati. l>09. Pali: hoïc vieát thì ñau ngoùn tay.

thôøi gian sau, nhoùm ñoàng töû möôøi baûy ngöôøi noùi vôùi caäu Öu-ba-ly: - Baïn coù theå cuøng chuùng toâi xuaát gia laøm ñaïo? Öu-ba-ly noùi: - Toâi ñaâu xuaát gia laøm gì? Caùc baïn töï mình xuaát gia ñi. Nhoùm caùc caäu möôøi baûy ngöôøi, laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy vôùi Öu-ba-ly: - Baïn coù theå cuøng chuùng toâi xuaát gia laøm ñaïo. Taïi sao vaäy? Nay chuùng ta cuøng nhau vui ñuøa, khi ñeán ñoù chuùng ta cuõng ñuøa giôõn vui chôi vôùi nhau. Öu-ba-ly noùi vôùi caùc caäu beù: - Caùc baïn chôø toâi moät chuùt. Toâi phaûi xin pheùp cha meï toâi ñaõ. Öu-ba-ly lieàn ñeán choã cha meï thöa: - Thöa ba maù, nay con muoán xuaát gia laøm ñaïo. Ba maù cho pheùp con. Cha meï Öu-ba-ly noùi: - Ba maù chæ coù moät mình con laø con, loøng ba maù luoân raát thöông yeâu, cho ñeán duø khi cheát cuõng khoâng muoán xa nhau, huoáng laø coøn soáng maø phaûi caùch bieät! Öu-ba-ly thöa nhö vaäy ba laàn ñeå xin cha meï ñöôïc xuaát gia. Hai oâng baø cuõng traû lôøi: - Ba maù chæ coù moät mình con laø con, loøng ba maù luoân raát thöông yeâu, cho ñeán duø khi cheát cuõng khoâng muoán xa nhau, huoáng laø coøn soáng maø phaûi caùch bieät! Baáy giôø hai oâng baø ñöôïc Öu-ba-ly ba laàn aân caàn thöa xin, beøn nhôù laïi, - Tröôùc ñaây chuùng ta coù yù naøy: Chuùng ta neân cho con mình hoïc ngheà gì ñeå sau khi ta qua ñôøi noù seõ coù theå soáng thoaûi maùi, khoâng thieáu thoán, khoûi phaûi vaát vaû thaân xaùc. Sau ñoù chuùng ta ñònh cho con mình hoïc kinh thô, cho ñeán hoïa töôïng, ñeå sau khi chuùng ta qua ñôøi, con cuûa chuùng ta coù noù seõ coù theå soáng thoaûi maùi, khoâng thieáu thoán, khoûi phaûi vaát vaû thaân xaùc. Nhöng roài chuùng ta vaãn lo sôï nhaõn löïc cuûa con chuùng ta bò lao nhoïc. Cuoái cuøng chuùng ta suy nghó: Duy chæ coù Sa-moân Thích töû laø kheùo töï nuoâi thaân, khoâng coù caùc khoå naõo. Neáu nhö con cuûa chuùng ta xuaát gia trong ñoù chaéc chaén coù theå soáng thoaûi maùi, khoâng coù caùc khoå naõo. Baáy giôø hai oâng baø noùi vôùi Öu-ba-ly: - Nay thaät ñuùng luùc ba maù cho con xuaát gia. Baáy giôø Öu-ba-ly ñeán choã nhoùm caùc caäu möôøi baûy ngöôøi noùi: - Ba maù toâi ñaõ cho toâi xuaát gia. Caùc baïn muoán xuaát gia thì nay laø ñuùng luùc. Caùc caäu lieàn ñeán trong Taêng-giaø-lam thöa vôùi caùc Tyø-kheo:

- Baïch Ñaïi ñöùc, chuùng con muoán xuaát gia hoïc ñaïo. Xin caùc Ñaïi ñöùc cho pheùp chuùng con xuaát gia laøm ñaïo. Caùc Tyø-kheo lieàn cho xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc. Caùc caäu coøn nhoû, môùi ñaây ñaõ quen soáng vui ñuøa, aên moät böõa khoâng chòu noåi, neân ñeán giöõa ñeâm bò ñoùi, lôùn tieáng ñoøi aên, keâu la: - Cho toâi aên! Cho toâi aên! Caùc Tyø-kheo noùi: - Caùc ngöôi chôø moät chuùt. Ñôïi saùng, chuùng Taêng coù thöùc aên gì seõ cho caùc ngöôi aên. Neáu khoâng coù seõ cuøng caùc ngöôi khaát thöïc. Taïi sao vaäy? Vì trong ñaây khoâng coù choã ñeå naáu aên. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân trong ñeâm tö duy nôi yeân tònh nghe tieáng treû khoùc la, bieát maø vaãn coá hoûi Toân giaû A-nan: - Taïi sao trong ñeâm coù tieáng khoùc la cuûa treû nhoû? Toân giaû A-nan ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Phaät, Ñöùc Phaät baûo Toân giaû A-nan: - Khoâng ñöôïc trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi chöa ñuû tuoåi hai möôi. Taïi sao vaäy? Tuoåi chöa ñuû hai möôi khoâng theå nhaãn chòu ñöôïc caùc thöù laïnh noùng, ñoùi khaùt, gioù möa, muoãi moøng, ñoäc truøng; khoâng nhaãn nhòn ñöôïc tieáng aùc; hoaëc trong thaân coù caùc khoå thoáng khoâng theå chòu ñöïng ñöôïc; laïi khoâng theå giöõ ñöôïc giôùi moät ngaøy aên moät böõa. Neáu ai ñoä cho xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc, thì seõ nhö phaùp trò. Phaät baûo: - A-nan neân bieát, ngöôøi ñuû hai möôi tuoåi môùi kham nhaãn ñöôïc caùc vieäc nhö treân. 6. Baáy giôø, trong cöông giôùi nöôùc Ma-kieät xuaát hieän naêm loaïi beänh: moät laø beänh huûi, hai laø beänh ung thö, ba laø beänh huûi traéng, boán laø beänh caøn tieâu,l>l0 naêm laø beänh ñieân cuoàng.l>ll Ngöôøi trong nöôùc kia bò caùc chöùng beänh naøy, beøn ñeán nôi Kyø-baø Ñoàng töûl>l2 noùi: - Yeâu caàu oâng chöõa beänh cho chuùng toâi, toâi seõ taëng oâng taøi vaät nhö vaäy... nhö vaäy... Kyø-baø Ñoàng töû noùi:

l>l0. Caøn tieâu ; khoâng roõ bònh gì. Töø nguyeân noùi: tieâu, bònh ñaàu thoáng. Coù leõ laø bònh lao. Xem cht. l9l döôùi. l>ll. Laïi , ung , baïch laïi , caøn tieâu „ ñieân cuoàng . Pali, Vin. i. 72, naêm chöùng bònh: Kundham (phung huûi), gando (ung nhoït), kilāso (chaøm vaûy), soso (lao phoåi), apammro (ñoäng kinh). l>l2. Kyø-baø Ñoàng töû . Pali, J īvaka-komārabhacca, vò y syõ trò bònh nhi ñoàng teân laø Jīvaka. Baûn Haùn ñoïc laø -kumāra: ñoàng töû hay vöông töû, thay vì -komārabhacca: y só nhi ñoàng, hay y syõ cuûa vöông töû.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 68l

- Toâi khoâng theå trò beänh cho caùc ngöôøi ñöôïc. Caùc ngöôøi beänh laïi noùi: - Xin oâng cöùu giuùp cho. Chuùng toâi seõ ñem taát caû gia taøi söï nghieäp vaø vôï con ñeå cung caáp cho oâng sai khieán. Kyø-baø Ñoàng töû traû lôøi: - Toâi khoâng theå chöõa beänh cho caùc ngöôøi ñöôïc. Caùc beänh nhaân noùi vôùi nhau: Chuû yù cuûa ngöôøi naøy khoâng chòu chöõa beänh cho chuùng ta. Chuùng ta neân ñeán choã chöõa beänh kia. Baáy giôø caùc ngöôøi beänh ñeán trong Taêng-giaø-lam thöa vôùi caùc Tyø- kheo: - Chuùng con muoán xuaát gia hoïc ñaïo. Caùc Tyø-kheo lieàn ñoä cho xuaát gia. Kyø-baø Ñoàng töû chöõa beänh cho Phaät vaø Taêng Tyø-kheo, cung caáp thuoác tieâu xoå, hoaëc caàn canh thì caáp canh, thöù naøo caàn kieâng cöû thì kieâng cöû. Hoaëc cung caáp loaïi canh baèng thòt chim ñoàng, tuøy theo beänh maø cung

caáp thöïc ñôn ñeå cho caên beänh ñöôïc laønh. Laønh roài hoï khoâng tu nöõa. Kyø-baø Ñoàng töû treân ñöôøng ñi gaëp hoï, hoûi: - Hình nhö oâng tröôùc ñaây coù xuaát gia phaûi khoâng? Hoï traû lôøi: - Toâi ñaõ töøng xuaát gia. Kyø-baø Ñoàng töû hoûi: - Taïi sao oâng thoâi tu? Hoï traû lôøi: - Tröôùc ñaây toâi maéc beänh ñeán nhôø oâng chöõa, toâi noùi: "OÂng chöõa, toâi seõ ñem taøi vaät nhö vaäy, nhö vaäy ñeå traû ôn cho oâng." OÂng noùi: "Toâi khoâng theå chöõa." Toâi yeâu caàu laàn thöù hai, toâi noùi: "Toâi seõ ñem heát gia taøi söï nghieäp vaø baûn thaân toâi nhö vôï con toâi cung caáp cho oâng sai söû," oâng cuõng vaãn khoâng chòu chöõa. Chuùng toâi töï noùi vôùi nhau: "Chuû yù cuûa ngöôøi naøy khoâng chòu chöõa beänh cho chuùng ta. Chuùng ta neân ñeán nôi phoøng chöõa beänh kia ñeå chöõa. Nôi ñoù ngöôøi naøy seõ vì ta maø chöõa." Chuùng toâi vì chöõa beänh neân ñeán trong Taêng-giaø-lam quyeàn bieán thöa xin xuaát gia ñeå chöõa beänh chöù baûn thaân chuùng toâi khoâng coù loøng tin ñoái vôùi Phaät phaùp vaø chuùng Taêng maø xuaát gia. Kyø-baø Ñoàng töû nghe nhö vaäy roài, khoâng vui, lieàn ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân roài ngoài qua moät beân, baïch vôùi Ñöùc Theá Toân: - Tröôùc kia con vì chöõa beänh cho chuùng Taêng neân boû vieäc nhaø Vua, maø caùc Tyø-kheo ñoä nhöõng ngöôøi coù naêm chöùng beänh nhö huûi, ung thö, huûi traéng, caøn tieâu vaø ñieân cuoàng. Cuùi xin Ñöùc Theá Toân duõ loøng

thöông ra leänh caùc Tyø-kheo töø nay veà sau ñöøng ñoä nhöõng ngöôøi coù naêm chöùng beänh naøy xuaát gia laøm ñaïo nöõa. Ñöùc Theá Toân nhaän lôøi baèng caùch im laëng. Kyø-baø Ñoàng töû bieát Ñöùc Theá Toân nhaän lôøi roài, lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy, ñaûnh leã saùt chaân, ñi quanh ba voøng roài caùo lui. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, baûo caùc Tyø-kheo: - Caùc oâng neân bieát, Kyø-baø Ñoàng töû tröôùc kia vì chöõa beänh cho chuùng Taêng neân boû coâng vieäc cuûa nhaø Vua, maø caùc Tyø-kheo laïi ñoä nhöõng ngöôøi coù naêm chöùng beänh nhö vaäy. Töø nay veà sau khoâng ñöôïc ñoä nhöõng ngöôøi coù naêm chöùng beänh nhö vaäy maø trao giôùi cuï tuùc. Neáu ai ñoä, seõ nhö phaùp trò. x. Döõ hoïc giôùi Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû taïi thaønh La-duyeät. Trong thaønh naøy coù moät Tyø-kheo töï laø Nan-ñeà,l>l> thöôøng öa toïa thieàn, ñöôïc ñònh cuûa theá tuïc, taâm giaûi thoaùt. Moät luùc noï, töø Töù thieàn xuaát ñònh, thì coù ma nöõ ñeán ñöùng tröôùc maët. Tyø-kheo kia naém laáy, muoán phaïm giôùi. Ma nöõ lieàn ra ngoaøi. Tyø- kheo cuõng theo ra ngoaøi. Ma nöõ ra ngoaøi lan can nhaø. Tyø-kheo cuõng theo ra ngoaøi lan can nhaø. Ma nöõ kia ra giöõa saân. Tyø-kheo cuõng ñeán giöõa saân. Ma laïi ra ngoaøi chuøa. Tyø-kheo cuõng ra ngoaøi chuøa. Beân ngoaøi chuøa coù moät con ngöïa môùi cheát. Baáy giôø ma ñeán nôi con ngöïa cheát lieàn bieát maát, thaân trôøi khoâng thaáy nöõa. Baáy giôø Tyø-kheo Nan-ñeà haønh baát tònh haïnh vôùi con ngöïa cheát. Haønh baát tònh haïnh roài, Nan-ñeà hoaøn toaøn khoâng coù taâm che daáu, lieàn nghó: Ñöùc Theá Toân vì Tyø-kheo cheá giôùi: Neáu Tyø-kheo laøm baát tònh haïnh, phaïm Ba-la-di, khoâng ñöôïc soáng chung. Nay ta phaïm baát tònh haïnh, khoâng coù taâm che daáu, seõ khoâng phaïm Ba-la-di chaêng? Nay ta neân theá naøo ñaây? Nan-ñeà lieàn noùi vôùi Tyø- kheo quen thaân: - Ñöùc

Theá Toân vì Tyø-kheo cheá giôùi, ngöôøi naøo laøm baát tònh haïnh, phaïm Ba-la-di, khoâng ñöôïc soáng chung. Nay ta phaïm daâm, baát tònh haïnh, hoaøn toaøn khoâng coù taâm che daáu. Toâi seõ khoâng phaïm Ba-la-di chaêng? Laønh thay, tröôûng laõo vì toâi ñeán baïch vôùi Ñöùc Theá Toân. Ngaøi daïy nhö theá naøo toâi seõ phuïng haønh nhö theá aáy. Caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo vaø baûo:

l>l>. Nguõ phaàn 28 (T22n242l, tr.l82cl0): moät Tyø-kheo toïa thieàn, khoâng noùi teân. Taêng kyø 26 (T22nl425, tr.44la28): Tyø-kheo Thieàn Nan-ñeà, phaân bieät vôùi caùc Nan-ñeà cuøng teân khaùc. Thaäp tuïng 57 (T2>nl4>5 tr.425al4): Tyø-kheo khaát thöïc teân laø Nan-ñeà.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 68>

- Nay Taêng trao cho Tyø-kheo Nan-ñeà giôùi Ba-la-di baèng phaùp baïch töù yeát-ma nhö vaày: baûo Tyø-kheo Nan-ñeà ñeán giöõa Taêng, troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, kính leã saùt chaân taêng, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaáp tay thöa: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Toâi laø Tyø-kheo Nan-ñeà phaïm baát tònh haïnh, hoaøn toaøn khoâng coù taâm che daáu. Nay ñeán xin Taêng cho giôùi Ba-la-di. Cuùi xin Taêng cho toâi giôùi Ba-la-di. Töø maãn coá. Laàn thöù hai,laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy. Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc phaùp yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo Nan-ñeà naøy phaïm baát tònh haïnh, hoaøn toaøn khoâng coù taâm che daáu. Nay ñeán giöõa Taêng xin giôùi Ba- la-di. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän. Nay Taêng cho Tyø-kheo Nan-ñeà giôùi Ba-la-di. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo Nan-ñeà naøy phaïm baát tònh haïnh, khoâng coù taâm che daáu. Nay ñeán giöõa Taêng xin giôùi Ba-la-di. Nay Taêng cho Tyø-kheo Nan-ñeà giôùi Ba-la-di. Ñaïi ñöùc naøo chaáp thuaän Taêng cho Tyø-kheo Nan-ñeà giôùi Ba-la-di thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn thöù nhaát. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy. - Taêng ñaõ ñoàng yù cho Tyø-kheo Nan-ñeà giôùi Ba-la-di roài. Taêng ñoàng yù neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Cho giôùi Ba-la-di roài, moãi vieäc, moãi vieäc phaûi tuøy thuaän phuïng haønh. Phaùp tuøy thuaän phuïng haønh laø: Khoâng ñöôïc trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi; khoâng ñöôïc cho ngöôøi y chæ; khoâng ñöôïc nuoâi Sa-di; neáu sai giaùo thoï Tyø-kheo-ni thì khoâng ñöôïc nhaän, duø ñaõ sai cuõng khoâng ñöôïc ñeán giaùo thoï; khoâng ñöôïc thuyeát giôùi cho Taêng; khoâng ñöôïc hoûi ñaùp Tyø-ni trong Taêng; khoâng ñöôïc nhaän laøm ngöôøi tri söï cho Taêng; khoâng ñöôïc nhaän laøm ngöôøi xöû ñoaùn cho Taêng; khoâng ñöôïc nhaän laøm ngöôøi söù maïng cho Taêng; khoâng ñöôïc saùng sôùm vaøo tuï laïc xaåm toái môùi veà. Phaûi gaàn guõi Tyø-kheo, khoâng ñöôïc gaàn guõi ngoaïi ñaïo baïch y; phaûi thuaän tuøng phaùp cuûa Tyø-kheo; khoâng ñöôïc noùi vieäc cuûa theá tuïc; khoâng ñöôïc tuïng luaät trong chuùng, neáu khoâng coù ngöôøi tuïng thì ñöôïc pheùp; khoâng ñöôïc taùi phaïm toäi naøy hay caùc toäi khaùc, hoaëc toäi töông tôï hay tuøng sinh,

hoaëc naëng hôn; khoâng ñöôïc phi Taêng yeát-ma vaø taùc yeát-ma; khoâng ñöôïc nhaän söï traûi choã ngoài, nöôùc röûa chaân, lau guoác deùp, xoa chaø nôi thaân vaø leã baùi, nghinh ñoùn, thaêm hoûi cuûa Tyø-kheo thanh tònh; khoâng ñöôïc nhaän söï caàm naém y baùt cuûa Tyø-kheo thanh tònh; khoâng ñöôïc cöû toäi Tyø-

kheo thanh tònh, taùc öùc nieäm, taùc töï ngoân trò; khoâng ñöôïc laøm chöùng cho ngöôøi chaân chaùnh; khoâng ñöôïc ngaên Tyø-kheo thanh tònh thuyeát giôùi, töï töù; khoâng ñöôïc cuøng Tyø-kheo thanh tònh tranh luaän. Tyø-kheo ñöôïc trao giôùi Ba-la-di roài, khi Taêng thuyeát giôùi yeát-ma, ñeán hay khoâng ñeán, Taêng khoâng phaïm. Caùc Tyø-kheo noùi nhö sau: Neáu Tyø-kheo ñöôïc cho giôùi Ba-la-di roài, vò aáy laïi phaïm daâm baát tònh haïnh thì coù cho laïi giôùi Ba-la-di laàn thöù hai khoâng? Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng cho, maø phaûi dieät taän. xi. Sa-di xuaát gia l. Baáy giôø Ñöùc Phaät ôû taïi vöôøn Ni-caâu-luaät, Ca-duy-la-veä, giöõa nhöõng ngöôøi hoï Thích.l>l4 Ñeán giôø, Ngaøi khoaùc y böng baùt vaøo thaønh Ca-duy-la-veä khaát thöïc. Khaát thöïc xong, ra khoûi thaønh. Vaøo luùc ñoù meï cuûa La-haàu-lal>l5 cuøng La-haàu-la ôû treân laàu cao, thaáy Ñöùc Phaät ñi ñeán, noùi vôùi La-haàu-la: - Ngöôøi ñang ñi ñeán laø cha cuûa con. La-haàu-la lieàn voäi vaøng xuoáng laàu, ñeán choã Ñöùc Nhö Lai, ñaûnh leã saùt chaân Ngaøi, roài ñöùng qua moät beân. Ñöùc Theá Toân ñöa tay sôø leân ñaàu La-haàu-la. La-haàu-la töï nghó: Töø nhoû ñeán nay mình chöa töøng coù ñöôïc caûm giaùc sung söôùng naøo cöïc kyø dòu daøng nhö theá naøy. Ñöùc Phaät hoûi: - Con coù theå xuaát gia hoïc ñaïo hay chaêng? La-haàu-la thöa: - Con coù theå xuaát gial>l6. Ñöùc Phaät ñöa moät ngoùn tay cho La-haàu-la vaø daãn veà trong Taêng- giaø-lam, baûo Toân giaû Xaù-lôïi-phaát: - OÂng ñoä caäu beù La-haàu-la naøy nhö phaùp sau ñaây: cho caïo toùc, daïy maëc ca-sa, ñeå troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaáp tay thöa: - Con laø La-haàu-la, quy y Phaät, quy y Phaùp, quy Taêng Tyø-kheo. Con ôû trong phaùp cuûa Nhö Lai xuaát gia hoïc ñaïo. Ñöùc Nhö Lai laø baäc Chí chaân Ñaúng chaùnh giaùc cuûa con!l>l7

l>l4. Haùn: Thích-suùy-saáu ; phieân aâm caùch soá 6 (ö caùch), soá nhieàu, , śakyenu (Skt.) hay sakkesu (Pali). l>l5. La-haàu-la maãu . Pali: Rahulamātā. l>l6. Pali, Vin.i. 82 keå nhö sau: Rāhula ñöùng tröôùc Phaät noùi: “Caùi boùng cuûa Sa-moân maùt quaù.” Roài ñi theo sau Phaät, noùi: “Baïch Sa-moân, cho con di saûn.” (dāyajjam me, samana, dehi) Phaät lieàn daãn veà tinh xaù. l>l7. Ñoïc ñuùng, neân ñoïc: “Nhö Lai, Chí chaân... laø Theá Toân cuûa con.” Xem muïc “Tam ngöõ ñaéc

Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy. - Con laø La-haàu-la, ñaõ quy y Phaät, Phaùp, Taêng. Con xuaát gia hoïc ñaïo trong giaùo phaùp cuûa Ñöùc Nhö Lai. Ñöùc Nhö Lai laø baäc Chí chaân, Ñaúng chaùnh giaùc cuûa con ! Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy. Neân daïy thoï giôùi, noùi: Troïn ñôøi khoâng ñöôïc gieát haïi laø giôùi cuûa Sa-di, cho ñeán khoâng caàm vaøng baïc, vaät baùu, laø giôùi cuûa

Sa-di. Möôøi giôùi naøy cuûa Sa-di troïn ñôøi khoâng ñöôïc phaïm. Toân giaû Xaù-lôïi-phaát vaâng lôøi daïy cuûa Ñöùc Nhö Lai, ñoä ñoàng töû La-haàu-la, roài daãn ñeán choã Ñöùc Theá Toân; ñaûnh leã saùt chaân xong, ñöùng qua moät beân. Toân giaû Xaù-lôïi-phaát baïch Ñöùc Theá Toân: - Con ñaõ ñoä La-haàu-la xong. Vieäc phaân phoøng xaù, ngoïa cuï cho Sa-di nhö theá naøo? Ñöùc Phaät daïy: Töø nay veà sau, töø ñaïi Tyø-kheo trôû xuoáng, theo thöù töï phaân chia. Baáy giôø caùc Sa-di nhoû ñaïi tieåu tieän, khaïc nhoå, laøm baån giöôøng daây deät,l>l8 toïa cuï, ngoïa cuï. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau khoâng ñöôïc cho Sa-di ngoài, naèm treân giöôøng daây deät. Neáu coù theå giöõ gìn saïch seõ, khoâng laøm baån, thì môùi cho naèm ngoài. Toân giaû Xaù-lôïi-phaát baïch Phaät: - Neáu khi chuùng Taêng ñöôïc phaåm vaät cuùng döôøng, thì phaân cho Sa-di nhö theá naøo? Phaät baûo Toân giaû: - Neáu chuùng Taêng hoøa hôïp thì neân chia ñeàu. Neáu khoâng hoøa hôïp thì neân cho phaân nöûa. Neáu khoâng hoøa hôïp nöõa thì cho moät phaàn ba. Neáu khoâng nhö vaäy thì chuùng Taêng khoâng ñöôïc chia. Neáu chia, seõ nhö phaùp trò. Toân giaû Xaù-lôïi-phaát baïch Phaät: - Böõa ñaïi thöïc, tieåu thöïc, chia cho Sa-di nhö theá naøo? Ñöùc Phaät daïy: - Tuøy ñaïi Taêng, chia theo thöù töï. Baáy giôø Vua Thaâu-ñaàu-ñaøn-nal>l9 nghe Ñöùc Phaät ñoä La-haàu-la xuaát gia, buoàn khoùc, ñeán trong Taêng-giaø-lam, choã Ñöùc Phaät Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân, ngoài qua moät beân, baïch Ñöùc Theá Toân: - Theá Toân xuaát gia, toâi coøn moät chuùt hy voïng nôi Ñoàng töû Nan-ñaø, seõ keá thöøa gia nghieäp. Nhöng roài Theá Toân laïi ñoä cho xuaát gia. Nan-ñaø giôùi” ôû treân. l>l8. Chöùc thaèng saøng . l>l9. Thaâu-ñaàu-ñaøn-na . Treân kia, aâm laø Duyeät-ñaàu-ñaøn. Xem ñoaïn I. Thích thò theá phoå & cht. >. Pali, Vin. i. 82, Suddhodana.

686 BOÄ LUAÄT >

xuaát gia roài, toâi vaãn coøn moät chuùt hy voïng nôi La-haàu-la, seõ keá thöøa söï nghieäp, khoâng bò tuyeät töï. Nay Theá Toân laïi ñoä La-haàu-la xuaát gia. Cha meï mang laïi cho con nhieàu ñieàu lôïi ích, nuoâi naáng buù môùm, chaêm soùc, troâng ngaøy tröôûng thaønh. Quan nieäm cuûa ngöôøi ñôøi laø theá. Nhöng cha meï khoâng cho, maø caùc Tyø-kheo vaãn ñoä xuaát gia. Cuùi xin Ñöùc Theá Toân töø nay veà sau baûo caùc Tyø-kheo khoâng ñöôïc ñoä xuaát gia nhöõng ngöôøi con maø cha meï khoâng ñoàng yù. Ñöùc Theá Toân im laëng chaáp thuaän thænh caàu Vua. Vua bieát Ñöùc Theá Toân nhaän lôøi yeâu caàu cuûa mình baèng caùch im laëng roài, lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy, ñaàu maët ñaûnh leã saùt chaân Phaät, nhieãu ba voøng, caùo lui. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo vaø baûo caùc Tyø-kheo: - Cha meï mang laïi cho con nhieàu ñieàu lôïi ích, nuoâi naáng buù môùm, chaêm soùc, troâng ngaøy tröôûng thaønh. Quan nieäm cuûa ngöôøi ñôøi laø theá. Nhöng cha meï khoâng ñoàng yù, maø caùc Tyø-kheo vaãn ñoä xuaát gia. Töø nay veà sau, cha meï hoï khoâng cho pheùp thì khoâng ñöôïc ñoä xuaát gia. Neáu ai ñoä, seõ nhö phaùp trò. 2. Phaät du hoùa taïi vöôøn Cuø-sö-la, Caâu-thieåm-tyø. Baáy giôø coù con cuûa ngöôøi thôï coâng xaûol>20 ñeán trong Taêng-giaø-lam yeâu caàu caùc Tyø- kheo cho xuaát gia haønh ñaïo. Caùc Tyø-kheo lieàn cho xuaát gia haønh ñaïo. Cha meï cuûa noù ñeán trong Taêng-giaø-lam khoùc than vaø hoûi caùc Tyø-kheo: Coù

thaáy ñöùa nhoû hình daùng nhö vaäy, nhö vaäy ñeán ñaây khoâng? Tyø-kheo khoâng thaáy neân traû lôøi khoâng thaáy. Cha meï noù lieàn ñeán caùc phoøng tìm, thaáy ñöôïc con hoï, neân cô hieàm noùi: - Sa moân Thích töû khoâng bieát theïn, noùi laùo. Beân ngoaøi töï xöng toâi tu chaùnh phaùp. Coù chaùnh phaùp naøo nhö vaäy? Ñoä con nít cuûa toâi xuaát gia maø noùi khoâng coù? Caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy ñeán baïch Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân daïy: - Caùc oâng kheùo nghe, töø nay veà sau, neáu muoán caïo toùc ñeå ñoä ngöôøi taïi trong Taêng-giaø-lam thì phaûi baïch taát caû Taêng. Neáu taäp hôïp khoâng ñöôïc thì ñeán töøng phoøng ñeå thöa cho bieát, roài sau môùi caïo toùc. Neáu Taêng taäp hôïp ñöôïc thì phaûi taùc baïch roài sau môùi cho caïo toùc. Vaên taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc taêng xin laéng nghe! Ngöôøi coù teân laø... naày muoán caàu Tyø- kheo hieäu... caïo toùc. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän cho ngöôøi coù teân... naày caïo toùc. Ñaây laø lôøi taùc baïch.

l>20. Xaûo sö . Pali (Vin.i. 76): Kammārabhandu, ngöôøi thôï reøn ñaàu troïc.

Neáu muoán ñoä cho xuaát gia trong Taêng-giaø-lam neân baïch taát caû Taêng. Baïch roài môùi ñöôïc pheùp xuaát gia. Vaø taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc taêng xin laéng nghe! Ngöôøi coù teân laø..., naày muoán caàu Tyø-kheo hieäu..., cho xuaát gia. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän cho ngöôøi coù teân... xuaát gia. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Baïch nhö vaäy roài sau môùi cho xuaát gia. Höôùng daãn ngöôøi xuaát gia maëc aùo ca-sa, troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, baûo hoï chaép tay thöa: - Con teân laø... quy y Phaät, Phaùp, Taêng, theo Ñöùc Nhö Lai xuaát gia, Tyø-kheo hieäu... laøm Hoøa thöôïng. Ñöùc Nhö Lai baäc Chí chaân, Ñaúng chaùnh giaùc laø Theá Toân cuûa con. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng thöa nhö vaäy. - Con teân laø...ñaõ quy y Phaät, Phaùp, Taêng, theo Ñöùc Nhö Lai xuaát gia, Tyø-kheo hieäu... laøm Hoøa thöôïng. Ñöùc Nhö Lai baäc Chí chaân, Ñaúng chaùnh giaùc laø Theá Toân cuûa con. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng thöa nhö vaäy. Trao giôùi cho hoï nhö vaày: l. Troïn ñôøi khoâng saùt sinh laø giôùi cuûa Sa-di, ngöôi giöõ ñöôïc khoâng? Neáu giöõ ñöôïc thì traû lôøi: Ñöôïc. 2. Troïn ñôøi khoâng aên troäm laø giôùi cuûa Sa-di, ngöôi giöõ ñöôïc khoâng? Neáu giöõ ñöôïc thì traû lôøi: Ñöôïc. >. Troïn ñôøi khoâng daâm duïc laø giôùi cuûa Sa-di, ngöôi giöõ ñöôïc khoâng? Neáu giöõ ñöôïc thì traû lôøi: Ñöôïc. 4. Troïn ñôøi khoâng noùi doái laø giôùi cuûa Sa-di, ngöôi giöõ ñöôïc khoâng? Neáu giöõ ñöôïc thì traû lôøi: Ñöôïc. 5. Troïn ñôøi khoâng uoáng röôïu laø giôùi cuûa Sa-di, ngöôi giöõ ñöôïc khoâng? Neáu giöõ ñöôïc thì traû lôøi: Ñöôïc. 6. Troïn ñôøi khoâng ñöôïc ñeo traøng hoa, thoa ñoà thôm vaøo mình laø giôùi cuûa Sa-di, ngöôi giöõ ñöôïc khoâng? Neáu giöõ ñöôïc thì traû lôøi: Ñöôïc. 7. Troïn ñôøi khoâng ca muùa, xöôùng haùt vaø coá yù xem nghe laø giôùi cuûa Sa-di, ngöôi giöõ ñöôïc khoâng? Neáu giöõ ñöôïc thì traû lôøi: Ñöôïc. 8. Troïn ñôøi khoâng naèm ngoài treân giöôøng cao roäng lôùn laø giôùi cuûa Sa-di, ngöôi giöõ ñöôïc khoâng? Neáu giöõ ñöôïc thì traû lôøi: Ñöôïc. 9. Troïn ñôøi khoâng aên phi thôøi laø giôùi cuûa Sa-di, ngöôi giöõ ñöôïc khoâng? Neáu giöõ ñöôïc thì traû lôøi: Ñöôïc. l0.

Troïn ñôøi khoâng caàm naém sinh töôïng vaøng baïc, vaät baùu, laø giôùi cuûa Sa-di, ngöôi giöõ ñöôïc khoâng? Neáu giöõ ñöôïc thì traû lôøi: Ñöôïc. Ñaây laø möôøi giôùi cuûa Sa-di, troïn ñôøi khoâng ñöôïc phaïm. Neáu giöõ

ñöôïc thì traû lôøi: Ñöôïc. >. Baáy giôø, coù moät Sa-di nhoû. Chuùng Taêng khoâng cho pheùp vaøo ôû trong chuøa gaàn xoùm,l>2l vaø choã A-lan-nhaõ, neân Sa-di noï bò con beo laøm haïi. Caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy ñeán baïch Ñöùc Theá Toân, Ñöùc Theá Toân daïy: - Khoâng ñöôïc ngaên caû hai ñöôøng bieânl>22 ñoái vôùi Sa-di nhoû. Tröôøng hôïp chuøa ôû treân bieân cuûa thoân maø khoâng phaûi A-lan-nhaõ, laïi ngaên oâng Sa-di. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc nhö vaäy. Tröôøng hôïp choã A-lan-nhaõ maø khoâng coù chuøa ôû bieân thoân, vò kia laïi ngaên oâng Sa-di. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc nhö vaäy. Vò kia laïi ngaên oâng Sa-di khoâng cho pheùp ñeán choã nhieàu ngöôøi, nôi nhaø taém, nhaø aên, nhaø kinh haønh, oâng Sa-di khoâng coù choã ñeå nghæ ñeâm. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc ngaên vaøo choã nhieàu ngöôøi, cho ñeán choã nhaø kinh haønh. Neáu treân taàng gaùc choã nhieàu ngöôøi nguû, döôùi taàng gaùc choã nhieàu ngöôøi ñi, döôùi taàng gaùc choã nhieàu ngöôøi nguû, treân taàng gaùc choã nhieàu ngöôøi ñi thì cho pheùp noùi: Ñöøng vaøo choã toâi nguû. Baáy giôø coù Sa-di khoâng haàu haï Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ, cuõng khoâng haàu haï caùc vò khaùc, neân ngaên khoâng cho Sa-di nhaän vaät lôïi döôõng trong Taêng. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc ngaên; vì ñaây laø vaät cuûa thí chuû. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau neân noùi vôùi oâng Sa-di: Ngöôi neân nhö phaùp haàu haï Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ vaø chuùng Taêng. Neáu Taêng phaân coâng theo thöù töï thì neân laøm. 4. Baáy giôø coù Tyø-kheo tröôûng laõo daãn moät ñöùa treû nít xuaát gia, vaøo thoân khaát thöïc, ñeán choã chôï quaùn, noù thaáy baùnh vaø côm, chìa tay ra vaø noùi: Cho toâi baùnh. Cho toâi côm. Caùc tröôûng giaû thaáy, ñeàu cô hieàm: Sa-moân Thích töû khoâng bieát hoå theïn, vi phaïm phaïm haïnh. Beân ngoaøi töï xöng toâi bieát chaùnh phaùp. Nhö vaäy thì coù gì laø Chaùnh phaùp? Xuaát gia maø coøn coù con, daãn ñi theo!”

l>2l. Vin. i. 8>: caùc Sa-di phaïm luaät, caùc Tyø-kheo khoâng bieát trò phaùp nhö theá naøo; Phaät daïy: cho pheùp caám chæ (anujāmi, bhikkave, āvaranam kātun ti). Caùc Tyø-kheo beøn caám Sa-di vaøo Taêng vieân... l>22. Löôõng bieân ; chæ ñöôøng bieân cuûa thoân xoùm, vaø bìa röøng. Röøng khoâng coù thuù döõ goïi laø A-lan-nhaõ.

Caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy ñeán baïch Ñöùc Theá Toân, Ñöùc Theá Toân daïy: - Töø nay veà sau khoâng ñöôïc ñoä treû nít döôùi möôøi hai tuoåi.l>2> Baáy giôø Toân giaû A-nan gaëp phaûi tröôøng hôïp coù moät ñöùa treû nhoû con cuûa nhaø ñaøn-vieät, maø gia ñình ñeàu cheát heát. Toân giaû daãn noù ñeán choã Ñöùc Phaät, ñaûnh leã saùt chaân, roài ngoài qua moät beân, Ñöùc Phaät bieát maø coá vaãn hoûi: - Ñöùa nhoû naøy laø con ai? Toân giaû A-nan ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân, Ñöùc Theá Toân hoûi: - Taïi sao khoâng ñoä cho noù xuaát

gia? Toân giaû thöa: - Tröôùc ñaây Ñöùc Theá Toân coù cheá giôùi khoâng ñöôïc ñoä ngöôøi döôùi möôøi hai tuoåi, cho con neân khoâng ñoä. Ñöùc Phaät hoûi Toân giaû A-nan: - Ñöùa treû naøy coù theå ñuoåi quaï, coù theå trì giôùi, coù theå aên moät böõa ñöôïc khoâng? Neáu coù theå thì cho pheùp ñoä noù xuaát gia. 5. Baáy giôø Baït-nan-ñaø coù nuoâi hai Sa-di, moät teân laø Keá-na, thöù hai teân laø Ma-khö,l>24 khoâng bieát hoå theïn, phaïm baát tònh haïnh vôùi nhau. Caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân, Ñöùc Theá Toân daïy: - Töø nay veà sau khoâng ñöôïc nuoâi hai Sa-di. Baáy giôø, coù moät ñöùa nhoû ñeán trong Taêng-giaø-lam chôi. Moät Tyø- kheo noùi phaùp cho noù nhö vaày: - Con neân bieát, ñòa nguïc laø khoå, suùc sinh laø khoå, ngaï quyû laø khoå. Phaät ra ñôøi laø ñieàu khoù gaëp, nhö hoa Öu-ñaøm-baùt laâu naêm môùi nôû moät laàn. Taïi sao con khoâng xuaát gia laøm ñaïo? Thieáu nhi thöa: - Neáu Ñaïi ñöùc laøm Hoøa thöôïng thì con seõ xuaát gia. Tyø-kheo kia vì ñaõ coù nuoâi moät Sa-di roài neân nghó: Theá Toân cheá giôùi khoâng ñöôïc nuoâi hai Sa-di. Vò aáy nghi, neân khoâng daùm nuoâi hai Sa-di. Caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu coù khaû naêng daïy cho noù trì giôùi, taêng taâm, taêng hueä, hoïc vaán, phuùng tuïng thì cho pheùp nuoâi.

l>2>. Pali, Vin.i. 79, khoâng ñöôïc ñoä con nít döôùi l5 tuoåi (na ūnapannarasavasso dārako pabbājetabbo). l>24. Keá-na vaø Ma-khö . Pali: Kandaka vaø Mahaka.

690 BOÄ LUAÄT >

Baáy giôø coù vò tuoåi chöa ñuû hai möôi maø thoï giôùi cuï tuùc, sau ñoù sinh nghi. Caùc Tyø-kheo ñeán thöa hoûi Ñöùc Phaät, Ñöùc Phaät Noùi: - Töø nay veà sau, neáu thoï giôùi cuï tuùc roài, coù söï nghi ngôø nhö vaäy, cho pheùp tính theâm thaùng ôû trong thai, hoaëc tính thaùng nhuaàn, hoaëc tính moãi laàn thuyeát giôùi möôøi boán ngaøy cho ñuû. Neáu ñaït ñöôïc A-la-haùn töùc laø ñaõ xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc vaäy. 3. Nhaân vaø Söï Nhö phaùp i. Keát vaø giaûi tieåu giôùi Baáy giôø coù ngöôøi muoán thoï giôùi, neân ra ngoaøi cöông giôùi. Nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán ngaên vieäc thoï giôùi. Caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy ñeán baïch Ñöùc Phaät, Phaät daïy: - Caùc oâng kheùo nghe ñaây! Töø nay veà sau, neáu ngöôøi khoâng ñoàng yù chöa ra ngoaøi cöông giôùi; thì ôû ngoaøi cöông giôùi neân nhanh choùng taäp hôïp laïi moät choã, keát tieåu giôùi baèng baïch nhò yeát-ma roài trao giôùi. Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc phaùp yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Taêng taäp hôïp moät choã keát tieåu giôùi. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän keát tieåu giôùi. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Nay Taêng taäp hôïp laïi moät choã keát tieåu giôùi. Caùc tröôûng laõo naøo ñoàng yù Taêng taäp hôïp laïi moät choã ñeå keát tieåu giôùi thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän keát tieåu giôùi roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Neáu ngöôøi naøo khoâng ñoàng yù, ôû ngoaøi cöông giôùi maø ngaên; khoâng thaønh ngaên. Caùc vò kia khoâng giaûi giôùi maø ñi. Caùc Tyø-kheo nghe, baïch Phaät. Phaät daïy: - Töø nay veà sau, neân giaûi giôùi roài môùi ñi. Neân

giaûi giôùi baèng baïch nhò yeát-ma roài ñi. Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc phaùp yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Nay Taêng taäp hôïp ñeå giaûi giôùi. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän giaûi giôùi. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Nay Taêng taäp hôïp ñeå giaûi giôùi. Caùc tröôûng laõo chaáp naøo thuaän chuùng Taêng giaûi giôùi thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng chaáp thuaän giaûi giôùi roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 69l

Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. ii. Hoøa Thöôïng nhö phaùp Tröôøng hôïp khoâng coù Hoøa thöôïng maø thoï giôùi cuï tuùc. Ñöùc Phaät daïy: Khoâng ñöôïc. Khi thoï giôùi, coù hai Hoøa thöôïng, ñöôïc hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: Khoâng ñöôïc. Vôùi ba Hoøa thöôïng, ñöôïc thoï giôùi hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: Khoâng ñöôïc. Thoï giôùi cuï tuùc vôùi soá ñoâng Hoøa thöôïng, ñöôïc thoï giôùi hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc thoï giôùi cuï tuùc. Thoï giôùi vôùi Hoøa thöôïng chín tuoåi, ñöôïc goïi laø thoï giôùi cuï tuùc; nhöng Chuùng Taêng coù toäi. iii. Truyeàn töù y l. Phaät du hoùa taïi nöôùc Ba-la-naïi. Baáy giôø, trong nöôùc maát muøa, côm gaïo khan hieám, khaát thöïc khoù ñöôïc, nhaân daân bò ñoùi. Vaøo luùc ñoù, Ñöùc Phaät vaø chuùng Taêng nhaän ñöôïc nhieàu phaåm vaät cuùng döôøng. Coù moät thieáu nieân ngoaïi ñaïo thaáy Phaät vaø chuùng Taêng nhaän ñöôïc nhieàu phaåm vaät cuùng döôøng, beøn töï caïo toùc, maëc aùo ca-sa, xuaát gia thoï giôùi. Sau ñoù, phaåm vaät cuùng döôøng cho chuùng Taêng khoâng ñöôïc nhaän nöõa. Caùc Tyø-kheo noùi vôùi thieáu nieân: - OÂng vaøo trong thoân khaát thöïc. Thieáu nieân hoûi: - Chuùng Taêng khoâng coù thöùc aên sao? Caùc Tyø-kheo noùi: - Khoâng. Thieáu nieân noùi: - Toâi seõ phaûi laøm sao ñaây! Caùc Tyø-kheo noùi: - OÂng phaûi ñi khaát thöïc. Thieáu nieân noùi: - Neáu phaûi khaát thöïc thì ôû ñaây khaát thöïc, beân kia cuõng khaát thöïc, toâi seõ trôû veà laïi beân kia ñeå khaát thöïc. Thieáu nieân kia lieàn thoâi tu. Caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy ñeán baïch Ñöùc Phaät, Phaät daïy: - Töø nay veà sau cho pheùp trao töù yl>25 tröôùc. 2. Baáy giôø laïi coù moät thieáu nieân ngoaïi ñaïo ñeán trong Taêng-giaølam thöa vôùi caùc Tyø-kheo, - Con muoán xuaát gia. Caùc Tyø-kheo lieàn cho

l>25. Töù y ; xem giaûi thích ñoaïn sau. Pali, Vin. i. 58, cattāro nissayā.

692 BOÄ LUAÄT >

xuaát gia vaø tröôùc heát trao phaùp töù y. Ngoaïi ñaïo kia noùi: - Thöa Ñaïi ñöùc, toâi coù theå thoï hai y laø y khaát thöïc vaø y thoï haï toïa. Toâi coù khaû naêng thoï trì hai y naøy. Coøn naïp y vaø huû laïn döôïc, toâi khoâng theå thoï trì hai y naøy. Taïi sao vaäy? Ai maø coù theå ñuïng chaïm ñeán hai thöù naøy. Do vaäy, thieáu nieân lieàn thoâi tu khoâng xuaát gia. Caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy ñeán baïch Ñöùc Phaät. Phaät daïy: - Ngoaïi ñaïo naøy khoâng xuaát gia, coù ñieàu maát maùt. Neáu xuaát gia, seõ chöùng ñöôïc ñaïo. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau, tröôùc heát thoï giôùi roài sau môùi thoï töù y. iv. Caùc giaø naïn (2)l>26 7. Phaät ôû taïi vöôøn

Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø coù moät ñaïi töôùng duõng kieän ñeán trong Taêng-giaø-lam, noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Toâi muoán xuaát gia laøm ñaïo. Caùc Tyø-kheo lieàn cho xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc. Sau ñoù, trong nöôùc cuûa Vua Ba-tö-naëc, nhaân daân noåi loaïn,l>27 caàn phaûi duøng binh löïc ñeå chinh phaït. Xuaát quaân laàn ñaàu bò quaân cuûa boïn phaûn loaïn ñaùnh baïi. Laàn thöù hai cuõng bò ñaùnh baïi. Nhaø Vua lieàn hoûi: - Kieän töôùng cuûa ta hieän nay ôû ñaâu? Caùc quan taû höõu taâu: - OÂng aáy xuaát gia laøm ñaïo trong Sa-moân Thích töû roài! Nhaø Vua lieàn cô hieàm: - Sa moân Thích töû khoâng bieát hoå theïn,l>28 nhieàu ham muoán, khoâng nhaøm chaùn. Beân ngoaøi töï xöng toâi bieát chaùnh phaùp, maø ñoä vò ñaïi töôùng duõng kieän cuûa Ta xuaát gia laøm ñaïo. Nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Cöù theo tröôøng hôïp naøy maø suy seùt thì Sa-moân Thích töû ñeàu laø caùc nhaø quan. Caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy ñeán baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Phaät, Phaät daïy: - Töø nay veà sau khoâng ñöôïc ñoä caùc quan, neáu ñoä seõ nhö phaùp trò.

l>26. Tieáp theo nhaân duyeân giaø naïn thöù 6 ôû treân. l>27. Vin. i. 7>: quoác caûnh cuûa Ma-kieät-ñaø, döôùi thôøi vua Bimbisāra coù loaïn. Nhöng phaàn lôùn quaân só ñaõ xuaát gia, neân quaân soá thieáu. l>28. Ngöôøi bieân taäp thuaät söï theo quaùn tính, neân gaùn cho Vua Ba-tö-naëc (Pasenadi) noùi ñieàu chæ trích Taêng nhö vaäy. Tham chieáu, Pali, ibid., tröôùc khi xuaát quaân, Vua (Bimbisāra) taäp hôïp töôùng laõnh, thaáy thieáu maáy vieân duõng töôùng, neân hoûi vaø ñöôïc taâu trình. Vua lieàn töï thaân ñeán haàu Phaät. Thænh nguyeän, khoâng xuaát gia cho quan vieân chöa ñöôïc Vua cho pheùp. Bôûi vì, coù nhöõng vua chuùa khoâng tin Phaät, nhaân söï vieäc naøy seõ chæ trích. Vua khoâng choáng ñoái vieäc caùc töôùng taù xuaát gia.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 69>

8. Tyø-kheo cho ngöôøi khoâng coù y baùt xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc. Caùc Tyø-kheo noùi vôùi vò aáy: - Thaày vaøo thaønh khaát thöïc. Vò aáy traû lôøi: - Toâi khoâng coù y baùt. Caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy ñeán baïch Ñöùc Phaät, Phaät daïy: - Töø nay veà sau, keû khoâng coù y baùt khoâng ñöôïc thoï giôùi cuï tuùc. Coù nhieàu ngöôøi möôïn y baùt cuûa ngöôøi khaùc thoï giôùi cuï tuùc. Thoï giôùi roài, ngöôøi chuû ñoøi laïi. Vò aáy bò loaõ hình, ngoài xoåm, hoå theïn. Caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy ñeán baïch Ñöùc Phaät, Phaät daïy: - Töø nay veà sau khoâng ñöôïc möôïn y baùt ñeå thoï giôùi cuï tuùc. Ngöôøi cho möôïn y neân baûo hoï xin roài cho. Neáu khoâng cho, thì phaûi traû ñuùng giaù. 9. Baáy giôø, coù soá ñoâng Tyø-kheo töø nöôùc Caâu-taùt-la, treân ñöôøng ñi ñeán beân soâng Haéc aùm, trong soá ñoù coù moät Tyø-kheo noùi: - Trong soá naøy, ñaõ töøng coù baïch y cuøng vôùi ngöôøi maëc aùo ca-sa haønh daâm. Moïi ngöôøi hoûi: - Taïi sao thaày bieát? Vò aáy noùi: - Toâi laø moät ngöôøi trong soá ñoù. Caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy ñeán baïch Ñöùc Phaät. Phaät daïy: - Neáu ngöôøi phaïm ñeán Tyø-kheo-ni thì ôû trong phaùp luaät cuûa ta khoâng coù tröôûng ích, khoâng ñöôïc cho xuaát gia thoï ñaïi giôùi. Neáu ñaõ xuaát gia thoï ñaïi giôùi roài thì neân dieät taãn. l0. Phaät ôû taïi nöôùc Ba-la-naïi. Baáy giôø trong nöôùc luùa gaïo khan hieám, khaát thöïc khoù ñöôïc, moïi ngöôøi ñeàu bò

ñoùi. Vaøo luùc ñoù, Ñöùc Phaät vaø Taêng Tyø-kheo laïi nhaän ñöôïc nhieàu moùn cuùng döôøng. Baáy giôø coù moät thieáu nieân ngoaïi ñaïo thaáy Phaät vaø Taêng nhaän ñöôïc nhieàu phaåm vaät cuùng döôøng, (8l2al) beøn nghó: Neân laøm caùch naøo ñeå ñöôïc thöùc aên naøy maø khoûi phaûi xuaát gia? Thieáu nieân kia lieàn töï caïo toùc maëc aùo ca-sa, tay böng bình baùt, vaøo trong chuùng aên. Caùc Tyø-kheo hoûi: Thaày bao nhieâu tuoåi? Vò kia khoâng bieát. Laïi hoûi: Thaày thoï giôùi luùc naøo? Vò kia traû lôøi khoâng bieát. Caùc Tyø-kheo hoûi tieáp: Hoøa thöôïng cuûa thaày laø ai? - A-xaø-leâ thaày laø ai?

694 BOÄ LUAÄT >

Vò kia cuõng noùi: Khoâng bieát. Caùc Tyø-kheo laïi hoûi: Thaày laø ai? Vò kia noùi: Toâi laø ngoaïi ñaïo teân nhö vaäy. Vì thaáy Phaät vaø Taêng nhaän ñöôïc nhieàu vaät cuùng döôøng beøn nghó: “Baèng caùch naøo ñeå ñöôïc thöùc aên naøy maø khoûi phaûi xuaát gia.” Toâi beøn töï caïo raâu toùc, maëc aùo ca- sa vaøo trong chuùng ñeå tìm caàu thöùc aên. Caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Phaät. Phaät daïy: - Töø nay veà sau, ngöôøi vaøo ñaïo vôùi taëc taâm thì ôû trong giaùo phaùp cuûa ta khoâng coù lôïi ích naøo. Khoâng ñöôïc cho xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc. Neáu ñaõ xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc thì neân dieät taãn. Trong ñaây, ngöôøi vaøo ñaïo vôùi taâm giaëc laø, hoaëc ñeán choã moät Tyø- kheo, hai Tyø-kheo, ba Tyø-kheo, choã chuùng Taêng,l>29 cuøng yeát-ma thuyeát giôùi; hoaëc ñeán choã moät Tyø-kheo, hai Tyø-kheo, ba Tyø-kheo, choã chuùng Taêng, cuøng yeát-ma maø khoâng thuyeát giôùi; hoaëc ñeán choã moät Tyø-kheo, hai Tyø-kheo, ba Tyø-kheo, choã chuùng Taêng, khoâng cuøng yeát-ma nhöng thuyeát giôùi. Hoaëc ñeán choã moät Tyø-kheo, hai Tyø-kheo, ba Tyø-kheo, maø khoâng ñeán choã chuùng Taêng, khoâng cuøng yeát-ma nhöng thuyeát giôùi;l>>0 hoaëc ñeán choã moät Tyø-kheo, hai Tyø-kheo maø khoâng ñeán choã ba Tyø- kheo, hay choã chuùng Taêng, khoâng cuøng yeát-ma thuyeát giôùi; hoaëc ñeán choã moät Tyø-kheo maø khoâng ñeán choã hai Tyø-kheo, hay ba Tyø-kheo, choã chuùng Taêng, khoâng cuøng yeát-ma thuyeát giôùi.l>>l Trong ñaây,l>>2 ngöôøi vaøo ñaïo vôùi taâm giaëc laø, ñeán choã moät Tyø- kheo, maø khoâng ñeán choã hai Tyø-kheo, ba Tyø-kheo, hay choã chuùng Taêng, khoâng cuøng yeát-ma thuyeát giôùi. Ngöôøi nhö vaäy, neáu chöa xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc thì khoâng ñöôïc cho xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc. Neáu ñaõ cho xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc thì ñöôïc pheùp goïi laø xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc.l>>> Trong ñaây, ngöôøi vaøo ñaïo vôùi taâm giaëc laø, ñeán choã moät Tyø-kheo, hai Tyø-kheo, maø khoâng ñeán choã ba Tyø-kheo hay choã chuùng Taêng, khoâng cuøng yeát-ma thuyeát giôùi. Neáu ngöôøi aáy chöa xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc thì khoâng ñöôïc cho xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc. Neáu ñaõ cho xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc thì ñöôïc pheùp goïi laø xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc.

l>29. Ñeán choã coù töø boán Tyø-kheo trôû leân, goïi laø ñeán choã Taêng. l>>0. Ñeán choã coù ba Tyø-kheo trôû xuoáng, vì khoâng tuùc soá, neân chæ coù theå thuyeát giôùi maø khoâng theá laøm caùc yeát-ma. l>>l. Trôû leân, neâu caùc tröôøng hôïp ñöôïc goïi laø taëc taâm xuaát gia l>>2. Töø ñaây trôû xuoáng, phaân bieät caùc

tröôøng hôïp taëc taâm nhöng khoâng bò dieät taän l>>>. Chæ döï nghe thuyeát giôùi, chöù khoâng döï taùc phaùp yeát-ma chung vôùi Taêng, neân tuy taëc taâm, nhöng khoâng bò dieät taän. Caùc tröôøng hôïp tieáp theo cuõng vaäy.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 695

Trong ñaây, ngöôøi vaøo ñaïo vôùi taâm giaëc laø, ñeán choã moät Tyø-kheo, hai Tyø-kheo, ba Tyø-kheo, khoâng ñeán choã chuùng Taêng, khoâng cuøng yeát- ma thuyeát giôùi, neáu chöa xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc thì khoâng ñöôïc cho xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc. Neáu ñaõ cho xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc thì cho pheùp goïi laø xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc. Trong ñaây, ngöôøi vaøo ñaïo vôùi taâm giaëc laø, ñeán choã moät Tyø-kheo, hai Tyø-kheo, ba Tyø-kheo hoaëc Taêng, khoâng cuøng yeát-ma thuyeát giôùi; neáu chöa xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc thì khoâng ñöôïc cho xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc. Neáu ñaõ xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc thì cho pheùp goïi laø xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc. Trong ñaây, ngöôøi vaøo ñaïo vôùi taâm giaëc laø, ñeán choã moät Tyø-kheo, hai Tyø-kheo, ba Tyø-kheo, chuùng Taêng, yeát-ma maø khoâng cuøng thuyeát giôùi; neáu chöa xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc thì khoâng cho xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc. Neáu ñaõ cho xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc thì neân dieät taän.l>>4 Trong soá ngöôøi vaøo ñaïo vôùi taâm giaëc, ñeán choã moät Tyø-kheo, hai Tyø-kheo, ba Tyø-kheo, chuùng Taêng cuøng yeát-ma thuyeát giôùi; neáu chöa xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc thì khoâng cho xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc. Neáu ñaõ cho xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc thì neân dieät taän. l>>5 ll. Baáy giôø, coù keû huyønh moânl>>6 ñeán trong Taêng-giaø-lam thöa vôùi caùc Tyø-kheo, - Toâi muoán xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc. Caùc Tyø-kheo lieàn cho xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc. Thoï giôùi cuï tuùc roài, vò aáy noùi vôùi caùc Tyø-kheo: Haõy cuøng toâi laøm vieäc nhö vaäy, nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo noùi: Ngöôi ñi ñi! Ngöôi dieät ñi! Ai caàn ngöôi? Vò kia laïi ñeán nôi ngöôøi giöõ vöôøn vaø Sa-di noùi: Haõy cuøng toâi laøm vieäc nhö vaäy, nhö vaäy. Ngöôøi giöõ vöôøn vaø Sa-di noùi: Ngöôi ñi ñi! Ngöôi dieät ñi! Ai caàn ngöôi? Keû huyønh moân kia ra ngoaøi chuøa cuøng ngöôøi chaên boø chaên deâ laøm vieäc daâm duïc. Caùc cö só thaáy cô hieàm noùi: Sa-moân Thích töû ñeàu laø huyønh moân, trong ñoù coù ñaøn oâng laøm vieäc daâm duïc vôùi nhau. Caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy baïch Phaät. Phaät daïy: - Huyønh moân ôû trong phaùp cuûa ta khoâng coù ñieàu tröôûng ích, khoâng ñöôïc cho xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc. Neáu ñaõ xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc thì

l>>4. Tröôøng hôïp khoâng döï nghe thuyeát giôùi, nhöng ñaõ döï taùc phaùp yeát-ma chung vôùi Taêng, neân phaûi bò deät taän. l>>5. Heát quyeån >4. l>>6. Huyønh moân . Pali, Vin.i. 85 pandaka, ngöôøi bò thieán.

696 BOÄ LUAÄT >

phaûi dieät taän. Trong ñaây, huyønh moân coù huyønh moân do baåm sinh (sinh), huyønh moân do thieán (kieàn), huyønh moân do ghen (ñoá), huyønh moân do ñoåi (bieán), vaø huyønh moân nöûa thaùng (baùn nguyeät)l>>7. Sinh: Khi sinh lieàn thaønh huyønh moân. Kieän: Sau khi sinh, caét boû heát ñeå laøm huyønh moân. Ñoá:

Thaáy ngöôøi khaùc haønh daâm, mình khôûi taâm daâm. Bieán: Khi cuøng vôùi ngöôøi khaùc haønh daâm, naêm caên maát, bieán laøm huyønh moân. Nöûa thaùng: nöûa thaùng coù khaû naêng cuûa ngöôøi nam, nöûa thaùng khoâng coù khaû naêng cuûa ngöôøi nam. l2. Phaät du hoùa nöôùc Ba-la-naïi. Baáy giôø Thieän Hieän Long vöôngl>>8 thoï maïng raát laâu, sinh taâm nhaøm tôûm thaân roàng (raén), beøn nghó: Ñôøi nay sinh trong loaøi roàng tröôøng thoï naøy, khoâng bieát khi naøo thoaùt khoûi ñöôïc thaân naøy? Long vöông laïi nghó: Sa moân Thích töû naøy tu haïnh thanh tònh. Nay ta haõy ñeán ñoù caàu xuaát gia laøm ñaïo, coù theå lìa khoûi thaân hình roàng naày. Long vöông nghó xong, lieàn bieán laøm moät thaân hình thieáu nieân ngoaïi ñaïo, ñeán trong Taêng-giaø-lam thöa vôùi caùc Tyø-kheo: Toâi muoán xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc. Caùc Tyø-kheo khoâng quaùn saùt boån nguyeân, voäi cho xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc vaø cho ôû cuøng phoøng vôùi moät Tyø-kheo. Khi Tyø-kheo kia coù vieäc ra ngoaøi, Thieän Hieän Long vöông buoâng mình xuoáng nguû. Theo thöôøng phaùp cuûa loaøi roàng, coù hai tröôøng hôïp khoâng lìa ñöôïc nguyeân hình; moät laø khi nguû, hai laø khi haønh daâm. Baáy giôø, thaân cuûa Long vöông tröông ra ñaày caû phoøng, loøi ra caû ngoaøi cöûa soå nôi loã troáng. Tyø-kheo kia khi trôû laïi, laáy tay ñaåy caùnh cöûa, chaïm phaûi thaân con roàng, hoát hoaûng, bieát beân trong phoøng coù gì khaùc, beøn lôùn tieáng keâu: - Raén! raén! Tyø-kheo ôû phoøng gaàn nghe tieáng keâu lôùn, lieàn hoûi: - Chuyeän gì la lôùn vaäy? Vò kia trình baøy ñaày ñuû söï vieäc. Long vöông cuõng nghe tieáng Tyø- kheo keâu neân thöùc daäy, ngoài keát giaø, thaúng mình chaùnh yù, buoäc yù nieäm tröôùc maët. Tyø-kheo lieàn vaøo hoûi: l>>7. Naêm huyønh moân: sinh huyønh moân , kieàn huyønh moân , ñoá huyønh moân, bieán huyønh moân , baùn nguyeät huyønh moân . Pali, Sôù giaûi, v.l0l6: āsitta-pamndako usūyapandako opakkamika-pandako pakkhâp ako nupunsapanako ti pañca pandakā. l>>8. Thieän Hieän Long vöông . Pali, Vin. i. añ̃nataro n āgo, moät con raén (thaàn) noï. Caùc töø “long” trong Haùn dòch, thöôøng chæ loaïi raén thaàn cuûa AÁn ñoä.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 697

- Ngöôi laø ai? Ngöôøi ngoài keát giaø traû lôøi: - Toâi laø Thieän Hieän Long vöông. Toâi sinh tröôûng trong loaøi roàng, vì chaùn thaân naøy, neân nghó: “khoâng bieát bao giôø ta môùi thoaùt khoûi thaân roàng naøy?” Toâi laïi nghó: “Sa moân Thích töû tu haïnh thanh tònh, nay ta coù theå ñeán ñoù xin xuaát gia laøm ñaïo, ngoõ haàu thoaùt khoûi thaân hình roàng naày.” Caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy ñeán baïch leân Ñöùc Phaät. Phaät daïy: - Loaøi suùc sinh ôû trong phaùp cuûa ta khoâng coù tröôûng ích gì. Neáu chöa xuaát gia thì khoâng ñöôïc cho xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc. Neáu ñaõ cho xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc thì neân dieät taän. l>.l. Baáy giôø, coù moät thieáu nieân ngoaïi ñaïo coá yù gieát meï. Gieát xong thöôøng oâm loøng saàu öu, luoân nghó: Ai coù theå tröø noãi öu saàu cho ta? Thieáu nieân laïi nghó: Sa-moân Thích töû tu nhieàu thieän phaùp. Nay ta haõy ñeán ñoù xin xuaát gia hoïc ñaïo, ngoõ haàu tieâu dieät toäi naày. Nghó xong, thieáu nieân lieàn ñeán trong Taêng-giaø-lam thöa vôùi caùc Tyø-kheo: - Toâi muoán xuaát gia hoïc ñaïo. Caùc Tyø-kheo thaáy vaäy, töôûng laø Thieän Hieän Long vöông, neân hoûi: - Ngöôøi laø giôùi naøo? Thieáu nieân

traû lôøi: - Toâi laø ngoaïi ñaïo teân nhö vaäy. Toâi coá taâm gieát meï toâi. Gieát xong, thöôøng oâm loøng öu saàu, nghó: “Ai coù theå tröø noãi öu saàu cho ta?” Toâi laïi nghó: “Sa moân Thích töû tu nhieàu thieän phaùp. Nay ta haõy ñeán ñoù xin xuaát gia hoïc ñaïo, ngoõ haàu tieâu dieät toäi naày.” Cho neân toâi ñeán ñaây caàu xin xuaát gia. Caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy ñeán baïch leân Ñöùc Phaät. Phaät daïy: - Keû gieát meï ôû trong phaùp cuûa Ta khoâng coù tröôûng ích gì. Neáu chöa xuaát gia thì khoâng ñöôïc cho xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc. Neáu ñaõ cho xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc thì neân dieät taãn. l>.2. Baáy giôø, coù moät ngoaïi ñaïo coá yù gieát cha. Gieát xong thöôøng oâm loøng saàu öu, luoân nghó: Ai coù theå tröø noãi öu saàu cho ta? Thieáu nieân laïi nghó: Sa-moân Thích töû tu nhieàu thieän phaùp. Nay ta haõy ñeán ñoù xin xuaát gia hoïc ñaïo, ngoõ haàu tieâu dieät toäi naày. Nghó xong, thieáu nieân lieàn ñeán trong Taêng-giaø-lam thöa vôùi caùc Tyø-kheo: - Toâi muoán xuaát gia hoïc ñaïo.

698 BOÄ LUAÄT >

Caùc Tyø-kheo töôûng laø Thieän Hieän Long vöông, neân hoûi: - Toâi laø ngoaïi ñaïo teân nhö vaäy. Toâi coá taâm gieát cha toâi. Gieát xong, thöôøng oâm loøng öu saàu, nghó: “Ai coù theå tröø noãi öu saàu cho ta?” Toâi laïi nghó: “Sa-moân Thích töû tu nhieàu thieän phaùp. Nay ta haõy ñeán ñoù xin xuaát gia hoïc ñaïo, ngoõ haàu tieâu dieät toäi naày.” Cho neân toâi ñeán ñaây caàu xin xuaát gia. Caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy ñeán baïch leân Ñöùc Phaät. Phaät daïy: - Keû gieát cha ôû trong phaùp cuûa Ta khoâng coù tröôûng ích gì. Neáu chöa xuaát gia thì khoâng ñöôïc cho xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc. Neáu ñaõ cho xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc thì neân dieät taãn. l>.>. Baáy giôø coù soá ñoâng Tyø-kheo töø nöôùc Caâu-taùt-la, treân ñöôøng ñi, gaëp choã coù A-lan-nhaõ, cuøng nhau baøn noùi: A-lan-nhaõ naøy teân nhö vaäy. Nôi ñaây coù A-la-haùn bò gieát. Trong soá ñoù coù ngöôøi noùi: - Vò aáy thaät laø A-la-haùn. Coù ngöôøi hoûi: - Taïi sao bieát? Ñaùp: - Vì trong luùc bò gieát, taâm khoâng thay ñoåi. Coù ngöôøi hoûi: - Taïi sao thaày bieát? Vò aáy noùi: - Toâi laø moät trong soá ngöôøi gieát aáy. Caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Phaät. Ñöùc Phaät daïy - Ngöôøi gieát A-la-haùn ôû trong phaùp cuûa ta khoâng coù lôïi ích gì, neáu chöa xuaát gia thì khoâng ñöôïc cho xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc. Neáu ñaõ cho xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc thì neân dieät taãn. l>.4. Baáy giôø, Toân giaû Öu-ba-ly töø choã ngoài ñöùng daäy, troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaáp tay thöa: - Kính baïch Ñöùc Theá Toân, neáu coù ngöôøi phaù hoaïi Taêng, thì neân theá naøo? Ñöùc Phaät daïy: - Haïng ngöôøi nhö Ñeà-baø-ñaït. Neáu chöa xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc, thì khoâng ñöôïc cho xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc. Neáu ñaõ cho xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc thì phaûi dieät taãn. l>.5. Öu-ba-ly laïi hoûi: - Keû aùc taâm laøm thaân Phaät chaûy maùu thì neân theá naøo? Ñöùc Phaät daïy:

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 699

- Haïng ngöôøi nhö Ñeà-baø-ñaït, neáu chöa xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc, thì khoâng ñöôïc cho xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc. Neáu ñaõ cho xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc thì

phaûi dieät taän. v. Caùc lieân heä giaø naïn l. Baáy giôø coù moät Tyø-kheo bieán ñoåi gioáng thaønh ngöôøi nöõ. Caùc Tyø-kheo nghó: Neân dieät taän chaêng? Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc dieät taän. Cho pheùp ñem luoân caû naêm vaø tuoåi thoï giôùi cuï tuùc tröôùc ñaây cuûa Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ chuyeån sang cho ôû beân chuùng cuûa Tyø-kheo-ni. 2. Coù moät Tyø-kheo-ni bieán thaønh hình nam töû. Caùc Tyø-kheo-ni nghó: Neân dieät taän chaêng? Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc dieät taän. Cho pheùp ñem luoân caû naêm vaø tuoåi thoï giôùi cuï tuùc tröôùc ñaây cuûa Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ chuyeån sang cho ôû beân chuùng cuûa Tyø-kheo. >. Coù moät Tyø-kheo bieán thaønh nam nöõ hai hình. Caùc Tyø-kheo nghó: Neân dieät taän chaêng? Ñöùc Phaät daïy: - Neân dieät taän. Coù moät Tyø-kheo-ni bieán laøm nam nöõ hai hình. Caùc Tyø-kheo-ni nghó: Neân taän xuaát chaêng? Ñöùc Phaät daïy: - Neân taän xuaát. 4. Coù Tyø-kheo bò giaëc chaët ñöùt nam caên vaø luoân caû hai tröùng. Caùc Tyø-kheo nghó: Neân dieät taän chaêng? Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân dieät taän. Coù Tyø-kheo vì oan gia caét nam caên vaø luoân caû hai caùi tröùng. Caùc Tyø-kheo nghó: Neân dieät taän chaêng? Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc dieät taän. Coù Tyø-kheo bò thuù döõ caén ñöùt nam caên vaø tröùng. Caùc Tyø-kheo nghó: Neân dieät taän chaêng? Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc dieät taän. Coù Tyø-kheo vì nghieäp baùo nhaân duyeân nam caên töï ruïng. Caùc Tyø- kheo nghó: Neân dieät taän chaêng? Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc dieät taän. Coù Tyø-kheo töï caét nam caên. Caùc Tyø-kheo nghó: Neân dieät taän chaêng? Ñöùc Phaät daïy: - Neân dieät taän. 5. Coù vò muoán thoï giôùi cuï tuùc, ñöôïc daãn ra ngoaøi giôùi. Caùc Tyø- kheo hoûi: Ngöôi laø ai? Ngöôøi aáy khoâng chòu xöng danh. Laïi hoûi: Hoøa thöôïng cuûa ngöôi laø ai? Laïi cuõng khoâng noùi teân cuûa Hoøa thöôïng. Ñöôïc

höôùng daãn baûo caàu xin giôùi, cuõng khoâng chòu xin. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Coù ba haïng ngöôøi khoâng ñöôïc thoï giôùi cuï tuùc: Khoâng töï xöng teân mình, khoâng chòu xöng teân Hoøa thöôïng, daïy xin giôùi khoâng chòu xin. Ba haïng ngöôøi nhö vaäy khoâng ñöôïc thoï giôùi cuï tuùc. 6. Coù ngöôøi khoaùc y phuïc cuûa baïch y thoï giôùi cuï tuùc. Thoï giôùi roài lieàn maëc vaøo thoân khaát thöïc. Caùc cö só thaáy hoûi: - OÂng laø ai? Vò aáy traû lôøi: - Toâi laø Sa-moân Thích töû. Cö só noùi: - Sa moân Thích töû khoâng phaûi nhö vaäy. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc khoaùc y phuïc cuûa baïch y thoï giôùi cuï tuùc. Laïi coù ngöôøi khoaùc y cuûa ngoaïi ñaïo thoï giôùi cuï tuùc. Thoï giôùi roài lieàn maëc vaøo thoân khaát thöïc. Caùc cö só thaáy hoûi: - OÂng laø haïng ngöôøi naøo? Vò aáy traû lôøi: - Toâi laø Sa-moân Thích töû. Cö só noùi: - Sa-moân Thích töû khoâng phaûi nhö vaäy. Ñöùc Phaät daïy: - Ngöôøi khoaùc y phuïc ngoaïi ñaïo khoâng ñöôïc trao giôùi cuï tuùc. Coù ngöôøi mang caùc ñoà trang söùc thaân mình maø thoï giôùi cuï tuùc. Thoï giôùi cuï tuùc roài vaøo thoân khaát thöïc. Caùc cö só thaáy hoûi: - OÂng laø haïng ngöôøi naøo? Vò aáy traû lôøi: - Toâi laø Sa-moân Thích töû. Cö só noùi: - Sa-moân Thích töû khoâng phaûi nhö vaäy. Ñöùc Phaät daïy: - Ngöôøi mang caùc ñoà trang söùc thaân mình khoâng ñöôïc cho thoï giôùi cuï tuùc. Coù ba haïng ngöôøi khoâng ñöôïc goïi laø thoï giôùi cuï tuùc: maëc ñoà theá tuïc, maëc ñoà ngoaïi ñaïo, mang ñoà trang söùc thaân mình. Ba haïng

ngöôøi naøy thoï giôùi cuï tuùc khoâng thaønh. 7. Coù vò trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi nguû. Khi thöùc daäy, ngöôøi aáy trôû veà nhaø. Caùc Tyø-kheo noùi:

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 70l

- Ñöøng veà nhaø! OÂng ñaõ thoï giôùi cuï tuùc roài. Vò kia traû lôøi: - Toâi khoâng thoï giôùi cuï tuùc. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi ñang nguû. 8. Coù vò trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi say röôïu. Khi thöùc daäy, ngöôøi aáy trôû veà nhaø. Caùc Tyø-kheo noùi: - Ñöøng veà nhaø! OÂng ñaõ thoï giôùi cuï tuùc roài. Vò kia traû lôøi: - Toâi khoâng thoï giôùi cuï tuùc. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi ñang say röôïu. 9. Coù vò trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi cuoàng. Khi heát cuoàng, ngöôøi aáy trôû veà nhaø. Caùc Tyø-kheo noùi: - Ñöøng veà nhaø! OÂng ñaõ thoï giôùi cuï tuùc roài. Vò kia traû lôøi: - Toâi khoâng thoï giôùi cuï tuùc. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi cuoàng. Ba haïng ngöôøi khoâng ñöôïc thoï giôùi cuï tuùc: ngöôøi nguû, ngöôøi say, ngöôøi cuoàng. Ñoù goïi laø ba haïng ngöôøi khoâng ñöôïc thoï (truyeàn) giôùi cuï tuùc. l0. Coù vò trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi loõa hình. Khi ñöôïc y phuïc roài, ngöôøi aáy trôû veà nhaø. Caùc Tyø-kheo noùi: - Ñöøng veà nhaø! OÂng ñaõ thoï giôùi cuï tuùc roài. Vò kia traû lôøi: - Toâi khoâng thoï giôùi cuï tuùc. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi loõa hình. Coù vò trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi ñang saân nhueá. Khi heát saân nhueá, ngöôøi aáy trôû veà nhaø. Caùc Tyø-kheo noùi: - Ñöøng veà nhaø! OÂng ñaõ thoï giôùi cuï tuùc roài. Vò kia traû lôøi: - Toâi khoâng thoï giôùi cuï tuùc. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi ñang saân nhueá. Coù vò trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi bò eùp thoï. Sau ñoù, ngöôøi aáy beøn troán chaïy veà nhaø. Caùc Tyø-kheo noùi:

702 BOÄ LUAÄT >

- Ñöøng veà nhaø! OÂng ñaõ thoï giôùi cuï tuùc roài. Vò kia traû lôøi: - Toâi khoâng thoï giôùi cuï tuùc. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi bò cöôõng eùp. Ba haïng ngöôøi khoâng ñöôïc thoï giôùi cuï tuùc: ngöôøi loõa hình, ngöôøi ñang saân nhueá, ngöôøi bò cöôõng eùp. Ñoù goïi laø ba haïng ngöôøi khoâng ñöôïc thoï giôùi cuï tuùc. Cuõng nhö vaäy, bò chaët tay, bò chaët chaân, bò chaët caû tay chaân; bò xeûo tai, bò xeûo muõi, bò xeûo tai muõi; bò caét nam caên, bò thieán tröùng, bò caét nam caên vaø thieán tröùng; bò chaët tay, bò chaët khuûy tay, bò chaët ngoùn tay, thöôøng bò gheû nhoït, hieän töôùng cheát, thaân bò böôùu, thaân nhö thaân ngöôøi nöõ, coù danh tòch troán thueá nhaø quan, ung thö, thaân caù giao, ñaàu nhoïn, caùnh tay beân taû hö hoaïi, caùnh tay beân höõu hö hoaïi, raêng cöa, thaân truøng, ñaàu truøng, toùc treân ñaàu bò beänh teâ, ngoùn tay bò cong, saùu ngoùn, ngoùn tay khoâng coù ñoát, chæ coù moät tröùng, khoâng coù tröùng, beänh ñoài, beân trong cong beân ngoaøi cong, caû trong laãn ngoaøi cong, beänh thöôïng khí, beänh böôùu nhoû, beänh oùi nöôùc boït, v.v... hoaëc bò caùc khoå naõo, hoaëc beänh nam caên, hoaëc maét xanh, maét vaøng, maét ñoû, maét thoái,

hoaëc coù hoàng nhaõn, maét coù maøng ñoû, maét coù maøng xanh, maét coù maøng vaøng, maét coù maøng traéng, maét coù thuûy tinh, maét quaù saâu, hoaëc maét ba goùc, maét khæ caùi, maét to böï, maét loài, hoaëc moät maét, maét lieác, maét môø, maét nhoïn, maét taø, maét saân noä, maét doøm ngoù, hoaëc maét coù gheû nhoït, hoaëc bò lang loã, hoaëc thaân bò gheû tanh hoâi, thaân bò nhoït xaâm daâm, hoaëc caâm, ñieác hay ñieác caâm, hoaëc ngoùn chaân cuoáng laïi, hoaëc chaân kieång, chaân cong, hoaëc moät tay, moät chaân, moät tai, hoaëc khoâng tay, khoâng chaân, khoâng tai, hoaëc khoâng toùc, khoâng loâng, khoâng raêng, hoaëc toùc xanh, toùc vaøng, toùc traéng, cao quaù, thaáp quaù, goùt chaân phuï nöõ, con trôøi, con A-tu-la, con kieàn-thaùt-baø, hoaëc ñaàu voi, ñaàu ngöïa, ñaàu laïc ñaø, hoaëc ñaàu boø, ñaàu löøa, ñaàu choù, ñaàu deâ ñen, ñaàu deâ traéng, ñaàu nai, ñaàu raén, ñaàu caù, ñaàu chim, hoaëc hai ñaàu, ba ñaàu, nhieàu ñaàu, taát caû xanh, taát caû vaøng, taát caû ñen, taát caû ñoû, taát caû traéng, taát caû gioáng nhö saéc con khæ caùi, hoaëc beänh phong, beänh nhieät, beänh ñaøm aám, beänh do cuïc trong buïng, hoaëc yeát haàu cong, hoaëc thieáu maët traêng, hoaëc khoâng coù löôõi, hoaëc caét löôõi, hoaëc khoâng bieát toát xaáu, hoaëc tröôùc thaân loài ra, hoaëc phía sau loài ra, hoaëc caû tröôùc laãn sau ñeàu loài, hoaëc beänh trong, beänh beân ngoaøi, hay trong ngoaøi ñeàu beänh, hoaëc coù beänh nghieân, beänh thöôøng naèm khoâng chuyeån ñoäng, hoaëc quaù giaø, hoaëc coù beänh caøn tieâu, hoaëc maát oai nghi ñi ñöùng.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 70>

Taát caû nhöõng tröôøng hôïp nhö treân, ñöa ñeán söï xaáu cho chuùng Taêng. Nhöõng ngöôøi nhö vaäy khoâng ñöôïc ñoä thoï giôùi cuï tuùc. ll. Baáy giôø, coù ngöôøi coù thaàn tuùc, ôû treân hö khoâng thoï giôùi cuï tuùc. Ñöùc Phaät daïy: - Nhö vaäy khoâng goïi laø thoï giôùi cuï tuùc. Hoøa thöôïng ôû treân hö khoâng cho ngöôøi ôû döôùi thoï giôùi cuï tuùc. Ñöùc Phaät daïy: - Nhö vaäy khoâng goïi laø thoï giôùi cuï tuùc. Duøng thaàn tuùc ôû treân hö khoâng, ñuû tuùc soá, thoï giôùi cuï tuùc. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng goïi laø thoï giôùi cuï tuùc. Coù ngöôøi aån hình khoâng xuaát hieän maø thoï giôùi cuï tuùc. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng goïi laø thoï giôùi cuï tuùc. Hoøa thöôïng aån hình truyeànl>>9 giôùi cuï tuùc. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng goïi laø thoï giôùi cuï tuùc. Tuùc soá, Tyø-kheo aån hình truyeàn thoï giôùi cuï tuùc. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng goïi laø thoï giôùi cuï tuùc. Coù ngöôøi lìa choã thaáy nghe thoï giôùi cuï tuùc. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng goïi laø thoï giôùi cuï tuùc. Hoøa thöôïng lìa choã thaáy nghe truyeàn thoï giôùi cuï tuùc. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng goïi laø thoï giôùi cuï tuùc. Ñuû soá ngöôøi, maø lìa choã thaáy nghe thoï giôùi cuï tuùc. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng goïi laø thoï giôùi cuï tuùc. Coù ngöôøi ôû ngoaøi giôùi thoï giôùi cuï tuùc. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng goïi laø thoï giôùi cuï tuùc. Hoøa thöôïng ôû ngoaøi giôùi truyeàn thoï giôùi cuï tuùc. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng goïi laø thoï giôùi cuï tuùc. Ñuû soá ngöôøi maø ôû ngoaøi giôùi thoï giôùi cuï tuùc. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng goïi laø thoï giôùi cuï tuùc. Coù vò khoâng ñöôïc trao giôùi Sa-di maø trao giôùi cuï tuùc. Ñöùc Phaät daïy: - Vò aáy ñaéc cuï tuùc giôùi, maø chuùng Taêng maéc toäi. Ñöùc Theá Toân cuõng daïy nhö vaày: - Taát caû nhöõng ngöôøi laøm xaáu chuùng Taêng, khoâng ñöôïc thoï giôùi cuï tuùc.

l>>9. Trong baûn, cheùp nhaàm chöõ thoï laø nhaän

704 BOÄ LUAÄT >

4. Phaùp thöùc truyeàn thoï cuï tuùc i. Giaùo thoï giôùi töû Baáy giôø, coù ngöôøi muoán thoï giôùi. Vò kia daãn ñeán choã ngoaøi giôùi, côûi y phuïc ñeå khaùm. Ngöôøi thoï giôùi hoå theïn. Vieäc thoï giôùi bò ñình laïi. Caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy ñeán baïch leân Ñöùc Phaät, Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc loä hình nhö vaäy ñeå khaùm roài truyeàn thoï giôùi. Töø nay veà sau, cho pheùp hoûi möôøi ba naïn söï, sau ñoù môùi trao giôùi cuï tuùc, baèng baïch töù yeát-ma. Neân hoûi nhö vaày: - Ngöôi khoâng phaïm bieân toäi chaêng? Ngöôi khoâng xuùc phaïm Tyø- kheo-ni chaêng? Ngöôi khoâng phaûi laø ngöôøi vaøo ñaïo vôùi taâm giaëc chaêng? Ngöôi chaúng phaûi laø ngöôøi phaù hoaïi noäi vaø ngoaïi ñaïo chaêng? Ngöôi chaúng phaûi laø huyønh moân chaêng? Ngöôi chaúng phaûi laø ngöôøi gieát cha, gieát meï chaêng? Ngöôi chaúng phaûi laø ngöôøi gieát A-la-haùn chaêng? Ngöôi chaúng phaûi laø ngöôøi phaù Taêng chaêng? Ngöôi chaúng phaûi laø ngöôøi vôùi aùc taâm laøm cho thaân Phaät chaûy maùu chaêng? Ngöôi chaúng phaûi laø phi nhaân chaêng? Ngöôi chaúng phaûi laø suùc sinh chaêng? Ngöôi chaúng phaûi laø ngöôøi coù hai hình chaêng? Ñöùc Phaät daïy: Töø nay veà sau, cho pheùp tröôùc hoûi möôøi ba naïn söï, sau ñoù môùi cho thoï giôùi cuï tuùc. Neân taùc phaùp yeát-ma nhö sau ñeå thoï giôùi cuï tuùc. Baáy giôø baûo ngöôøi muoán thoï giôùi ñöùng choã maét thaáy maø tai khoâng nghe. Giôùi sö taùc baïch yeát-ma nhö sau: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Vò kia teân laø..., theo Tyø-kheo hieäu..., caàu thoï giôùi cuï tuùc. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän sai Tyø-kheo hieäu... laøm giaùo thoï sö. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Baáy giôø, thaày giaùo thoï ñeán choã ngöôøi kia, noùi: - Ñaây laø An-ñaø-hoäi, ñaây laø uaát-ñaø-la-taêng, ñaây laø Taêng-giaø-leâ, ñaây laø baùt. Y baùt naøy laø cuûa ngöôi phaûi khoâng? Vò kia traû lôøi: - Vaâng, laø cuûa con. Thaày giaùo thoï noùi: - Thieän nam töû, laéng nghe! Nay chính laø luùc caàn söï chí thaønh. Toâi seõ hoûi oâng. Theo lôøi hoûi cuûa toâi, oâng cöù traû lôøi ñuùng nhö söï thaät. Ñieàu naøo thaät oâng cöù noùi thaät. Ñieàu naøo khoâng thaät oâng cöù noùi khoâng thaät. Teân oâng laø gì? Hoøa thöôïng oâng laø ai? OÂng ñuû hai möôi tuoåi chöa? Y baùt cuûa oâng ñaày ñuû khoâng? Cha meï oâng coù cho pheùp khoâng? OÂng khoâng phaûi laø ngöôøi maéc nôï chaêng? OÂng khoâng phaûi laø ñaày tôù chaêng? OÂng khoâng phaûi laø quan chöùc chaêng? OÂng coù phaûi laø ñaøn oâng khoâng? Ñaøn

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 705

oâng, coù nhöõng chöùng beänh nhö huûi, ung thö,(8l5al) huûi traéng, caøn tieâu, ñieân cuoàng. Hieän taïi oâng coù caùc chöùng beänh ñoù khoâng? Neáu ngöôøi thoï giôùi noùi khoâng, thì thaày giaùo thoï noùi: - Nhö toâi vöøa hoûi oâng, laùt nöõa giöõa Taêng cuõng seõ ñöôïc hoûi nhö vaäy. Vöøa roài oâng traû lôøi vôùi toâi nhö theá naøo thì giöõa Taêng oâng cuõng traû lôøi nhö vaäy. Vò giaùo thoï noùi nhö vaäy roài, trôû vaøo trong chuùng, vôùi oai nghi nhö thöôøng leä, ñöùng choã vöøa taàm tay ñoái vôùi chuùng,l>40 taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Ngöôøi naøy teân laø... theo Tyø-kheo hieäu... caàu thoï giôùi cuï tuùc. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng,

Taêng chaáp thuaän, toâi ñaõ hoûi xong, cho pheùp ngöôøi aáy vaøo. Ñaây laø lôøi taùc baïch. ii. Giôùi töû baïch Taêng Ngöôøi thoï giôùi vaøo roài, thaày giaùo thoï caàm hoä y baùt, baûo ngöôøi aáy kính leã döôùi chaân Taêng, roài daïy, tröôùc giôùi sö, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay, höôùng daãn hoï taùc baïch ñeå xin giôùi nhö sau: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Con teân laø... theo Tyø-kheo hieäu... caàu thoï giôùi cuï tuùc. Con teân laø... nay ñeán trong chuùng Taêng xin thoï giôùi cuï tuùc, Tyø-kheo hieäu... laøm Hoøa thöôïng. Xin chuùng Taêng duõ loøng thöông cöùu vôùt con. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng thöa nhö vaäy. Baáy giôø vò giôùi sö neân taùc phaùp yeát-ma nhö sau: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Ngöôøi naøy teân laø... theo Tyø-kheo hieäu... caàu thoï giôùi cuï tuùc. Nay ngöôøi naøy teân laø... theo chuùng Taêng xin thoï giôùi cuï tuùc, Tyø-kheo hieäu... laøm Hoøa thöôïng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän cho pheùp toâi hoûi caùc naïn söï. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Thieän nam töû, laéng nghe! Nay chính laø luùc caàn söï chí thaønh, luùc noùi thaät. Nay toâi seõ hoûi oâng. OÂng neân theo söï thaät maø traû lôøi. OÂng teân laø gì? Hoøa thöôïng oâng laø ai? OÂng ñuû hai möôi tuoåi chöa? Ba phaùp y vaø baùt coù ñuû khoâng? Cha meï oâng coù cho pheùp oâng khoâng? OÂng coù maéc nôï ai khoâng? OÂng coù phaûi laø ñaày tôù khoâng? OÂng coù phaûi laø ngöôøi cuûa nhaø quan khoâng? OÂng coù phaûi laø ñaøn oâng khoâng? Ñaøn oâng coù nhöõng chöùng beänh huûi, ung thö, huûi traéng, caøn khoâ, ñieân cuoàng. Hieän taïi oâng coù nhöõng chöùng beänh nhö vaäy khoâng? Neáu ngöôøi aáy noùi khoâng, thì baïch töù yeát-ma nhö sau: iii. Baïch töù yeát-ma

l>40. Khoaûng caùch giöõa giaùo thoï vôùi caùc Tyø-kheo khaùc trong giôùi tröôøng.

706 BOÄ LUAÄT >

- Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Ngöôøi naøy teân laø... theo Tyø-kheo hieäu... caàu thoï giôùi cuï tuùc. Ngöôøi naøy teân laø..., nay ñeán giöõa Taêng xin thoï giôùi cuï tuùc, Tyø-kheo hieäu... laøm Hoøa thöôïng. Ngöôøi naøy teân laø..., töï noùi thanh tònh, khoâng coù caùc naïn söï, tuoåi ñuû hai möôi, ba y vaø baùt ñaày ñuû. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, nay Taêng trao cho ngöôøi teân laø... giôùi cuï tuùc, Tyø-kheo hieäu... laøm Hoøa thöôïng. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Ngöôøi naøy teân laø..., theo Tyø-kheo hieäu... caàu thoï giôùi cuï tuùc. Nay ngöôøi naøy teân laø... ñeán xin Taêng thoï giôùi cuï tuùc, Tyø-kheo hieäu... laøm Hoøa thöôïng. Ngöôøi naøy teân laø..., töï noùi thanh tònh, khoâng coù caùc naïn söï, tuoåi ñuû hai möôi, ba y vaø baùt ñaày ñuû. Nay Taêng trao cho ngöôøi teân laø... naày giôùi cuï tuùc, Tyø-kheo hieäu... laøm Hoøa thöôïng. Tröôûng laõo naøo chaáp thuaän Taêng trao cho ngöôøi teân... giôùi cuï tuùc, Tyø-kheo hieäu... laøm Hoøa thöôïng, thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. Ñaây laø yeát-ma thöù nhaát. Laàn thöù hai, thöù ba cuõng noùi nhö vaäy. - Taêng ñaõ chaáp thuaän cho ngöôøi teân laø... thoï giôùi cuï tuùc, Tyø-kheo hieäu... laøm Hoøa thöôïng roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. iv. Truyeàn phaùp töù khí vaø töù y Baáy giôø, coù Tyø-kheo thoï giôùi cuï tuùc roài, Chuùng Taêng ñeàu veà laïi truù xöù. Vôï cuõ cuûa vò aáy ôû caùch choã thoï giôùi khoâng xa, ñeán hoûi: -

Vöøa roài oâng laøm gì? Vò aáy traû lôøi: - Toâi thoï giôùi cuï tuùc. Vôï cuõ noùi: - Baây giôø oâng coù theå laøm chuyeän nhö vaäy, nhö vaäy, goïi laø laàn cuoái cuøng khoâng? Ngöôøi thoï giôùi cuï tuùc aáy lieàn laøm vieäc baát tònh nhö vaäy nhö vaäy roài, sau ñoù môùi veà laïi truù xöù. Caùc Tyø-kheo hoûi: - Thaày laøm gì maø veà sau? Vò kia lieàn ñem nhaân duyeân treân trình baøy ñaày ñuû laïi vôùi caùc Tyø- kheo. Caùc Tyø-kheo noùi: - Ngöôi haõy dieät nhanh ñi! Ngöôi haõy bieán maát nhanh ñi! Ngöôi ñaõ laøm vieäc nhö vaäy, khoâng ñöôïc ôû laïi ñaây nöõa. Ngöôøi kia noùi: - Vieäc toâi laøm ñoù laø vieäc khoâng neân laøm sao? Caùc Tyø-kheo noùi:

- Dó nhieân laø ñieàu khoâng ñöôïc laøm. Vò aáy noùi: - Taïi sao khoâng noùi tröôùc vôùi toâi, ñeå toâi traùnh khoâng laøm ñieàu ñoù? Caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân daïy: a. Töù khí Töø nay veà sau, taùc phaùp yeát-ma roài neân noùi tröôùc boán phaùp Ba- la-di. - Thieän nam töû laéng nghe! Ñöùc Nhö Lai, baäc Chí chaân, Ñaúng chaùnh giaùc noùi boán phaùp Ba-la-di. Neáu Tyø-kheo naøo phaïm moãi moät trong boán thì chaúng phaûi laø Sa-moân, chaúng phaûi laø Thích töû. l. Tuyeät ñoái, oâng khoâng ñöôïc phaïm daâm, laøm baát tònh haïnh. Neáu Tyø-kheo phaïm baát tònh haïnh, haønh phaùp daâm duïc, cho ñeán cuøng loaøi suùc sinh, thì chaúng phaûi Sa-moân, chaúng phaûi Thích töû. Ñöùc Theá Toân noùi thí duï: Nhö ngöôøi bò chaët ñaàu khoâng theå soáng trôû laïi. Tyø-kheo cuõng nhö vaäy, phaïm phaùp Ba-la-di roài, khoâng theå trôû laïi thaønh Tyø-kheo haïnh. Ñaây laø ñieàu maø troïn ñôøi oâng khoâng ñöôïc laøm, oâng coù theå giöõ ñöôïc khoâng? Traû lôøi laø ñöôïc. 2. Tuyeät ñoái, oâng khoâng ñöôïc troäm caép, cho ñeán moät laù caây, coïng coû. Neáu Tyø-kheo aên troäm cuûa ngöôøi naêm tieàn trôû leân, töï mình laáy, daïy ngöôøi laáy, töï mình phaù, daïy ngöôøi phaù, töï mình chaët, daïy ngöôøi chaët, hoaëc ñoát, hoaëc choân, hoaëc laøm cho hoaïi saéc. Vò aáy chaúng phaûi laø Sa- moân, chaúng phaûi laø Thích töû. Thí nhö caây ña-la bò moi ruoät, khoâng theå sinh tröôûng. Tyø-kheo phaïm Ba-la-di cuõng vaäy, khoâng theå trôû laïi thaønh Tyø-kheo haïnh. Trong ñieàu naøy, troïn ñôøi oâng khoâng ñöôïc laøm, oâng coù theå giöõ ñöôïc khoâng? Traû lôøi laø ñöôïc. >. Tuyeät ñoái, oâng khoâng ñöôïc ñoaïn maïng soáng cuûa chuùng sinh, cho ñeán loaøi kieán. Neáu Tyø-kheo coá yù töï tay mình ñoaïn maïng ngöôøi, tìm dao trao cho ngöôøi, daïy baûo caùch cheát, khen söï cheát, khuyeân cho cheát, trao cho ngöôøi phi döôïc, hoaëc laøm ñoïa thai, nguyeàn ruûa cho cheát, töï mình taïo phöông tieän, daïy ngöôøi taïo phöông tieän, thì chaúng phaûi Sa- moân, chaúng phaûi Thích töû. Thí nhö caây kim bò söùt ñít khoâng theå duøng ñöôïc nöõa. Tyø-kheo cuõng vaäy, neáu Tyø-kheo phaïm Ba-la-di, khoâng theå trôû laïi thaønh Tyø-kheo haïnh nöõa. Trong ñieàu naøy, troïn ñôøi oâng khoâng ñöôïc laøm, oâng coù theå giöõ ñöôïc khoâng? Traû lôøi laø ñöôïc. 4. Tuyeät ñoái, oâng khoâng ñöôïc noùi doái, cho ñeán noùi giôõn chôi. Neáu Tyø-kheo chaúng phaûi chaân thaät, chaúng phaûi mình töï coù maø töï noùi: “Toâi

ñöôïc phaùp thöôïng nhaân, ñöôïc thieàn, ñöôïc giaûi thoaùt, ñöôïc ñònh, ñöôïc boán khoâng ñònh, ñöôïc quaû Tu-ñaø-hoaøn, quaû Tö-ñaø-haøm, quaû A-na-haøm, quaû A-la-haùn, trôøi ñeán, roàng ñeán, quyû thaàn ñeán," thì chaúng phaûi Sa- moân, chaúng phaûi Thích töû. Thí nhö hoøn ñaù lôùn bò vôõ laøm hai khoâng theå hieäp laïi ñöôïc. Tyø-kheo cuõng vaäy, phaïm phaùp Ba-la-di, khoâng theå trôû thaønh Tyø-kheo haïnh. Trong ñieàu naøy, troïn ñôøi oâng khoâng ñöôïc laøm, oâng coù theå giöõ ñöôïc khoâng? Traû lôøi laø ñöôïc. b. Töù y - Thieän nam töû laéng nghe! Ñöùc Nhö Lai laø baäc Chí chaân, Ñaúng chaùnh giaùc, noùi phaùp töù y. Tyø-kheo y nôi ñaây ñöôïc xuaát gia, thoï giôùi cuï tuùc, thaønh phaùp cuûa Tyø-kheo. l. Tyø-kheo y nôi y phaán taûo, nöông nôi ñaây ñaëng xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc, thaønh phaùp cuûa Tyø-kheo. Trong ñaây, troïn ñôøi oâng coù theå giöõ ñöôïc khoâng? Traû lôøi laø ñöôïc. - Neáu ñöôïc cuûa lôïi do ñaøn-vieät thí y, y caét roïc hö hoaïi, thì ñöôïc nhaän. 2. Tyø-kheo y nôi khaát thöïc. Tyø-kheo nöông vaøo ñaây ñöôïc xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc, thaønh phaùp Tyø-kheo. Trong ñaây, troïn ñôøi oâng coù theå giöõ ñöôïc khoâng? Traû lôøi laø ñöôïc. - Neáu ñöôïc cuûa lôïi, hoaëc Taêng sai ñi thoï thöïc hay ñaøn-vieät daâng thöùc aên vaøo nhöõng ngaøy moàng taùm, raèm, moàng moät, hoaëc thöôøng thöïc cuûa Taêng, ñaøn-vieät môøi, thì ñöôïc nhaän. >. Tyø-kheo nöông döôùi boùng caây ñöôïc xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc, thaønh phaùp cuûa Tyø-kheo. Trong ñaây, troïn ñôøi oâng coù theå giöõ ñöôïc khoâng? Traû lôøi laø ñöôïc. - Neáu ñöôïc cuûa lôïi hoaëc phoøng rieâng, nhaø noùc nhoïn, phoøng nhoû, hang ñaù, hai phoøng moät cöûa, thì ñöôïc nhaän. 4. (8l6al)- Tyø-kheo nöông nôi thuoác huû laïn naøy ñöôïc xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc, thaønh phaùp Tyø-kheo. Ñaây laø ñieàu troïn ñôøi khoâng ñöôïc phaïm, oâng coù theå giöõ ñöôïc khoâng? Traû lôøi laø ñöôïc. - Neáu ñöôïc cuûa lôïi nhö söõa, daàu, sinh toâ, maät, thaïch maät thì ñöôïc thoï. vi. Giaùo giôùi vaø ñaéc giôùi - OÂng nay ñaõ thoï giôùi roài. Baïch töù yeát-ma nhö phaùp, thaønh töïu ñuùng quy caùch. Hoøa thöôïng nhö phaùp, A-xaø-leâ nhö phaùp, chuùng Taêng ñuùng soá ñaày ñuû. OÂng neân kheùo thoï nhaän giaùo phaùp, neân sieâng naêng giaùo hoùa, laøm vieäc phöôùc ñöùc, tu boå thaùp, cuùng döôøng Phaät, Phaùp, Chuùng Taêng, Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ. Nhöõng gì caùc Ngaøi daïy nhö phaùp, khoâng

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 709

ñöôïc choáng traùi. Neân hoûi veà tuïng kinh, sieâng naêng caàn caàu phöông tieän, ñeå ôû trong Phaät phaùp maø ñaéc quaû Tu-ñaø-hoaøn, Tö-ñaø-ñaøm, A-na-haøm, A-la-haùn. Coù nhö vaäy môùi khoûi uoång coâng ban ñaàu phaùt taâm xuaát gia, quaû baùo cuûa noù seõ khoâng cuøng taän. Ngoaøi ra nhöõng gì chöa bieát, neân thöa hoûi Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ. Töø nay veà sau, neân baûo ngöôøi thoï cuï tuùc neân ñi tröôùc roài giaûi taùn. l. Baáy giôø coù Tyø-kheo bò chuùng cöû toäi lieàn thoâi tu. Sau ñoù ñeán trong Taêng-giaø-lam thöa vôùi caùc Tyø-kheo: - Toâi muoán xuaát gia trôû laïi. Caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy ñeán baïch leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Phaät daïy: - Neân hoûi ngöôøi kia: "OÂng coù töï thaáy toäi hay khoâng?" Neáu ngöôøi aáy traû lôøi: "Toâi khoâng thaáy toäi", thì khoâng ñöôïc cho xuaát gia. Neáu noùi, "Toâi thaáy toäi", thì cho xuaát gia. Sau ñoù laïi hoûi: "OÂng coù thaáy toäi hay khoâng?" Neáu traû lôøi "Khoâng thaáy toäi", thì khoâng ñöôïc cho thoï giôùi cuï tuùc.

Neáu noùi “Thaáy toäi” thì neân cho thoï giôùi cuï tuùc. Cho thoï giôùi cuï tuùc roài neân noùi: “OÂng coù thuaän saùm hoái khoâng?” Neáu noùi “Khoâng thuaän saùm hoái”, thì khoâng ñöôïc giaûi yeát-ma. Neáu noùi “Coù theå thuaän saùm hoái”, thì neân giaûi yeát-ma. Giaûi yeát-ma roài baûo: “OÂng haõy saùm hoái.” Neáu ngöôøi aáy phaûi saùm hoái, thì toát. Neáu khoâng vaäy, chuùng Taêng hoøa hôïp thì laïi trao cho phaùp cöû toäi. Neáu chuùng Taêng khoâng hoøa hôïp thì cuøng chung soáng, khoâng phaïm. 2. Baáy giôø Toân giaû Xaù-lôïi-phaát töø choã ngoài ñöùng daäy. Troáng vai beân höõu, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay, thöa: - Baïch Ñöùc Theá Toân! Ngöôøi chöa ñuû hai möôi tuoåi maø thoï giôùi cuï tuùc, ñöôïc goïi laø ngöôøi thoï giôùi cuï tuùc hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: - Ñöôïc goïi laø ngöôøi thoï giôùi cuï tuùc. Laïi hoûi: - Ngöôøi trao giôùi cuï tuùc nhö vaäy coù phaûi laø ngöôøi trao ñuùng hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: - Laø ngöôøi trao ñuùng. - Ngöôøi yeát-ma nhö vaäy laø ngöôøi laøm yeát-ma ñuùng hay chaêng? Ñöùc Phaät daïy: - Laø ngöôøi laøm yeát-ma ñuùng. Töø khi ñaõ cheá giôùi roài, neáu thoï giôùi cuï tuùc nhö vaäy, khoâng goïi laø

thoï giôùi cuï tuùc ñuùng.

>. Laïi hoûi:

- Tam ngöõ thoï giôùi cuï tuùc, coù phaûi laø thoï giôùi cuï tuùc hay chaêng?

Ñöùc Phaät daïy:

- Laø thoï giôùi cuï tuùc.

- Ngöôøi trao giôùi cuï tuùc laø ngöôøi trao ñuùng hay chaêng?

Ñöùc Phaät daïy:

- Laø ngöôøi trao ñuùng.

- Ngöôøi laøm yeát-ma laø ngöôøi laøm yeát-ma ñuùng hay chaêng?

Ñöùc Phaät daïy:

- Laø ngöôøi laøm yeát-ma ñuùng.

Töø khi ñaõ cheá giôùi roài, neáu thoï giôùi cuï tuùc nhö vaäy, khoâng goïi laø thoï giôùi cuï tuùc.

4. Khoâng hoûi möôøi ba naïn söï maø thoï giôùi cuï tuùc nhö vaäy coù goïi laø thoï giôùi cuï tuùc chaêng?

Ñöùc Phaät daïy:

- Laø thoï giôùi cuï tuùc.

- Ngöôøi ñöôïc thoï giôùi cuï tuùc nhö vaäy laø thoï giôùi cuï tuùc ñuùng hay chaêng?

Ñöùc Phaät daïy:

- Laø thoï giôùi cuï tuùc ñuùng.

Hoûi:

- Ngöôøi laøm yeát-ma nhö vaäy ñöôïc goïi laø taùc yeát-ma ñuùng hay chaêng?

Ñöùc Phaät daïy:

- Laø laøm yeát-ma ñuùng.

Töø khi ñaõ cheá giôùi roài, neáu thoï giôùi cuï tuùc nhö vaäy khoâng goïi laø thoï giôùi cuï tuùc.

5. Baáy giôø Toân giaû A-nan lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy, troáng vai beân höõu, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaáp tay baïch Phaät:

- Neáu Hoøa thöôïng coù moät trong möôøi ba naïn söï, maø trao giôùi cuï tuùc cho ñeä töû, nhö vaäy coù goïi laø thoï cuï tuùc ñuùng hay chaêng?

Ñöùc Phaät daïy:

- Laø thoï giôùi cuï tuùc ñuùng.

Laïi hoûi:

- Ngöôøi ñöôïc thoï giôùi cuï tuùc coù goïi laø thoï giôùi cuï tuùc ñuùng hay chaêng?

Phaät daïy:

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 7ll

- Laø thoï ñuùng. - Ngöôøi laøm yeát-ma nhö vaäy laø laøm yeát-ma ñuùng hay chaêng? Ñöùc Phaät daïy: - Laø laøm yeát-ma ñuùng. Töø khi ñaõ cheá giôùi roài, neáu trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi nhö vaäy, chuùng Taêng coù toäi. 6. Baáy giôø, coù ngöôøi theo Hoøa thöôïng khoâng trì giôùi caàu thoï giôùi cuï tuùc, sau ñoù coù söï nghi ngôø. Ñöùc Phaät hoûi: - OÂng coù bieát vò Hoøa thöôïng aáy khoâng trì giôùi hay khoâng? Vò aáy thöa: Khoâng bieát. Ñöùc Phaät daïy: Nhö vaäy ñöôïc goïi laø thoï giôùi cuï tuùc. Laïi coù ngöôøi theo Hoøa thöôïng khoâng trì giôùi thoï giôùi cuï tuùc, sau ñoù laïi coù söï nghi ngôø. Ñöùc Phaät hoûi: - OÂng coù bieát Hoøa thöôïng aáy khoâng trì giôùi hay khoâng? Vò aáy traû lôøi: bieát. Ñöùc Phaät baûo: - OÂng coù bieát laø khoâng ñöôïc theo ngöôøi nhö vaäy thoï giôùi cuï tuùc hay khoâng? Vò aáy traû lôøi: khoâng bieát. Ñöùc Phaät daïy: - Tröôøng hôïp naøy ñöôïc goïi laø thoï giôùi cuï tuùc. Laïi coù vò theo Hoøa thöôïng khoâng trì giôùi thoï giôùi cuï tuùc, sau ñoù coù söï nghi. Ñöùc Phaät hoûi: - OÂng coù bieát Hoøa thöôïng khoâng giöõ giôùi chaêng? Vò aáy traû lôøi: bieát. Ñöùc Phaät baûo: OÂng coù bieát ngöôøi nhö vaäy thì khoâng ñöôïc theo thoï giôùi cuï tuùc hay khoâng? Vò aáy traû lôøi: bieát. Ñöùc Phaät baûo: OÂng coù bieát, ngöôøi nhö vaäy theo thoï giôùi cuï tuùc thì khoâng ñaéc giôùi cuï tuùc hay khoâng? Ñaùp: Khoâng bieát. Ñöùc Phaät daïy: - Tröôøng hôïp naøy ñöôïc goïi laø thoï giôùi cuï tuùc. Baáy giôø, laïi coù vò theo Hoøa thöôïng khoâng trì giôùi thoï giôùi cuï tuùc, sau ñoù coù söï nghi. Phaät hoûi: - OÂng coù bieát Hoøa thöôïng khoâng giöõ giôùi chaêng? Vò aáy traû lôøi: bieát.

7l2 BOÄ LUAÄT >

Ñöùc Phaät daïy:

- OÂng coù bieát ngöôøi nhö vaäy thì khoâng ñöôïc theo thoï giôùi cuï tuùc hay khoâng?

Vò aáy traû lôøi: bieát.

Phaät hoûi:

- OÂng coù bieát, theo ngöôøi nhö vaäy thoï giôùi cuï tuùc thì khoâng thaønh thoï giôùi cuï tuùc hay khoâng?

Vò aáy traû lôøi: bieát.

Ñöùc Phaät daïy:

- Khoâng goïi laø thoï giôùi cuï tuùc.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 7l>

PHAÀN 3: NEÂU DAÃN CAÙC VIEÄC: THOÏ GIÔÙI, THUYEÁT GIÔÙI, AN CÖ, TÖÏ TÖÙ, DA THUOÄC, Y, THUOÁC V.V...

Chöông II: THUYEÁT GIÔÙIl>4l

I. PHAÙP THÖÙC THUYEÁT GIÔÙI 1. Boá-taùt Phaät ôû taïi thaønh La-duyeät. Baáy giôø trong thaønh, caùc Phaïm chí ngoaïi ñaïo moãi (nöõa) thaùng ba laàn taäp hoäi vaøo caùc ngaøy moàng taùm, möôøi boán, möôøi laêml>42. Moïi ngöôøi tuï taäp ñoâng ñaûo, lui tôùi giao höõu vôùi nhau, cung caáp thöùc aên thöùc uoáng, cuùng döôøng suoát ngaøy, raát laø thaân thieát. Baáy giôø Vua Bình-sa ôû treân laàu cao, töø xa nhìn thaáy quaàn chuùng ñeán tuï hoäi choã Phaïm chí, beøn hoûi caùc quan taû höõu: - Hoâm nay nhöõng ngöôøi naøy hoï muoán ñi ñaâu maø ñoâng theá? Caùc quan taâu vôùi Vua: - Ñaïi Vöông neân bieát, trong thaønh naøy, caùc Phaïm chí moãi (nöõa) thaùng ba laàn taäp hoäi vaøo caùc ngaøy moàng taùm, möôøi boán, möôøi laêm. Moïi ngöôøi tuï taäp ñoâng ñaûo, lui tôùi giao höõu vôùi nhau, cung caáp thöùc aên thöùc uoáng, cuùng döôøng suoát ngaøy, raát laø thaân thieát. Vì vaäy, moïi ngöôøi ñang ñi ñeán choã caùc Phaïm chí ñang taäp hoäi. Vua Bình-sa nghe xong, lieàn xuoáng laàu, ñi ñeán choã Ñöùc Theá Toân; ñaûnh leã saùt chaân, roài ngoài qua moät beân, baïch Phaät: - Hieän nay trong thaønh La-duyeät, caùc Phaïm chí moãi (nöõa) thaùng ba laàn taäp hoäi vaøo caùc ngaøy moàng taùm, möôøi boán, möôøi laêm. Moïi ngöôøi tuï taäp ñoâng ñaûo, lui tôùi giao höõu vôùi nhau, cung caáp thöùc aên thöùc uoáng, cuùng döôøng suoát ngaøy, raát laø thaân thieát. Laønh thay! Ñöùc Theá Toân daïy cho caùc Tyø-kheo moãi (nöõa) thaùng ba laàn taäp hoäi vaøo caùc ngaøy taùm, möôøi boán vaø möôøi laêm, ñeå moïi ngöôøi caùc nôi tôùi lui, cuøng giao höõu, cung caáp ñoà aên thöùc uoáng. Toâi vaø quaàn thaàn cuõng seõ ñeán taäp hoäi.

l>4l. Trong baûn Haùn, Chöông VI cuûa phaàn II. l>42. Tính theo thaùng l5 ngaøy. Neáu tính theo thaùng >0 ngaøy, thì moãi thaùng coù saùu laàn hoäi, vaøo caùc naøy: taùm, möôøi boán, möôøi laêm, 2>, 29, >0.

7l4 BOÄ LUAÄT >

Ñöùc Theá Toân im laëng nhaän lôøi. Vua Bình-sa bieát Ñöùc Theá Toân nhaän lôøi baèng caùch im laëng roài, lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy, ñaûnh leã saùt chaân Phaät, nhieãu ba voøng caùo lui. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø- kheo vaø baûo: - Hieän nay trong thaønh La-duyeät, caùc Phaïm chí moãi thaùng (nöõa) taäp hôïp ba ngaøy moàng taùm, möôøi boán vaø möôøi laêm, moïi ngöôøi ôû khaép nôi tôùi lui ñoâng ñaûo, giao höõu vôùi nhau, cung caáp ñoà aên thöùc uoáng. Caùc oâng cuõng neân moãi thaùng (nöõa) taäp hoäi ba ngaøy moàng taùm, möôøi boán vaø möôøi laêm, ñeå moïi ngöôøi ôû caùc nôi tôùi lui cuøng nhau giao höõu, cung caáp ñoà aên thöùc uoáng. Vua Bình-sa vaø quaàn thaàn cuõng

seõ ñeán taäp hoäi. Caùc Tyø-kheo thöa: - Chuùng con seõ phuïng haønh nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo phuïng haønh lôøi daïy cuûa Ñöùc Theá Toân roài, moãi (nöõa) thaùng taäp hoäi ba laàn, vaøo caùc ngaøy moàng taùm, möôøi boán vaø möôøi laêm. Moïi ngöôøi caùc nôi tôùi lui, cuøng nhau giao höõu, cung caáp ñoà aên thöùc uoáng. Vua Bình-sa cuõng daãn caùc quaàn thaàn ñeán taäp hoäi. Caùc Tyø-kheo ñeán taäp hoäi ñeàu ngoài im laëng. Caùc tröôûng giaû thöa vôùi caùc Tyø-kheo: - Chuùng con muoán nghe noùi phaùp. Caùc Tyø-kheo khoâng daùm noùi. Ñem nhaân duyeân naøy baïch Phaät. Phaät daïy: - Cho pheùp caùc oâng noùi phaùp. Ñaõ ñöôïc pheùp noùi phaùp roài, caùc Tyø-kheo laïi khoâng bieát noùi phaùp gì. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau cho pheùp noùi kheá kinh. Caùc Tyø-kheo muoán phaân bieät thuyeát nghóal>4>. Trong khi thuyeát nghóa, khoâng noùi ñuû vaên cuù. Caùc vò ñeàu sinh nghi. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp thuyeát nghóa, khoûi phaûi noùi ñuû vaên cuùl>44. 2. Thuyeát phaùp Coù hai Tyø-kheo cuøng moät toøa caol>45 noùi phaùp. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc nhö vaäy. Coù hai Tyø-kheo coù chung moät toøa cao ñeå thuyeát phaùp, neân tranh caõi nhau. l>4>. Thuyeát nghóa , moät loaïi theå taøi vaên hoïc, Skt. upade śa (öu-ba-ñeà-xaù), cuõng dòch laø luaän nghò, giaûng giaûi yù nghóa kinh maø Phaät ñaõ noùi toùm taét. l>44. Khoâng caàn phaûi daãn chaùnh vaên. l>45. Phaùp chuùng hoïc, ñieàu 89: Tyø-kheo khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi ngoài choã cao hôn mình

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 7l5

Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc nhö vaäy. Caùc vò aáy cuøng traûi toøa cao gaàn nhau ñeå thuyeát nghóa, moi moùc sôû tröôøng, sôû ñoaûn cuûa nhau. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc nhö vaäy. Caùc vò kia nhaân vieäc thuyeát nghóa maø böùc baùch nhau. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc nhö vaäy. Baáy giôø, hai Tyø-kheo ñoàng thanh ngaâm ngal>46. Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc nhö vaäy. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo muoán thuyeát phaùp vôùi gioïng ca vònh. Ñöùc Phaät noùi: - Cho pheùp. Coù moät Tyø-kheo, ôû caùch Ñöùc Theá Toân khoâng xa, noùi phaùp baèng aâm thanh ca vònh quaù du döônggl>47. Ñöùc Phaät nghe, lieàn baûo Tyø-kheo naøy: - Ngöôi khoâng ñöôïc noùi phaùp vôùi aâm thanh nhö vaäy. Ngöôi neân noùi phaùp gioáng Nhö Lai, ñöøng nhö ngöôøi phaøm theá. Muoán noùi phaùp neân bình ñaúng nhö Xaù-lôïi-phaát, Muïc-kieàn-lieân maø noùi phaùp, ñöøng noùi nhö ngöôøi phaøm tuïc. - Naøy caùc Tyø-kheo! Neáu noùi phaùp vôùi gioïng ca vònh quaù du döông, coù naêm ñieàu loãi: Neáu Tyø-kheo noùi phaùp vôùi gioïng ca vònh thaùi quaù thì töï mình seõ sinh tham ñaém yeâu thích aâm thanh. Neáu Tyø-kheo noùi phaùp vôùi gioïng ca vònh thaùi quaù thì ngöôøi nghe seõ sinh tham ñaém yeâu thích aâm thanh kia. Neáu Tyø-kheo noùi phaùp vôùi gioïng ca vònh thaùi quaù seõ khieán cho ngöôøi nghe ham muoán hoïc taäp theo. Neáu Tyø-kheo noùi phaùp vôùi gioïng ca vònh thaùi quaù, thì caùc tröôûng giaû nghe seõ cô hieàm: “Chuùng ta hoïc taäp ca vònh, Tyø-kheo noùi phaùp cuõng nhö vaäy.” Hoï beøn sinh taâm khinh thöôøng, khoâng cung kính. Neáu Tyø-kheo thuyeát phaùp vôùi gioïng ca vònh thaùi quaù, thì caùc vò tö duy nôi tòch tònh seõ duyeân nôi aâm thanh, loaïn thieàn ñònh. Ñoù goïi laø naêm ñieàu loãi laàm do noùi phaùp vôùi gioïng ca vònh thaùi quaù. Baáy giôø coù caùc Tyø-kheo muoán

taäp hoäi laïi moät choã vaøo ban ñeâm ñeå noùi phaùp. Phaät noùi: Cho pheùp. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát taäp hoäi vaøo ngaøy naøo. Ñöùc Phaät noùi:

l>46. Hieäp boái . Boái, hay phaïn boái, phieân aâm töø Skt. bh ānaka. Cuõng aâm laø boái naëc. Chæ söï tuïng ñoïc kinh ñieån (tieáng Phaïn) vôùi gioïng ngaâm vònh. l>47. Nguyeân Haùn: quaù sai .

7l6 BOÄ LUAÄT >

- Cho pheùp ngaøy raèm, möôøi boán, möôøi ba, moàng möôøi, moàng chín, moàng taùm, moàng naêm, moàng ba vaø moàng hai; hoaëc moãi moãi ngaøy noùi cuõng ñöôïc. Neáu ngöôøi thuyeát phaùp ít, thì theo thöù töï thænh ñeå noùi. Coù vò khoâng chòu noùi. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc nhö vaäy. Duø chæ noùi moät baøi keä, cuõng phaûi noùi. Moät baøi keä laø: Caùc ñieàu aùc chôù laøm Ñieàu thieän phaûi phuïng haønh Giöõ taâm yù thanh tònh Laø lôøi chö Phaät daïy. Neáu khoâng chòu noùi seõ nhö phaùp trò. Caùc Tyø-kheo ban ñeâm taäp hôïp muoán noùi phaùp, choã ngoài thaápl>48, sinh nghi. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu ban ñeâm taäp hôïp noùi phaùp, choã ngoài cao hay thaáp khoâng ngaïi gì. Caùc Tyø-kheo ban ñeâm taäp hôïp, muoán ngoài thieàn, Phaät daïy: Ñöôïc pheùp ngoài. Caùc Tyø-kheo nguû gaät. Phaät daïy: - Tyø-kheo ngoài gaàn phaûi ñaùnh thöùc hoï. Hoaëc baèng tay; neáu tay vôùi khoâng ñeán thì caàm caây gaøi cöûa, hay caùn caây phaát traàn ñeå ñaùnh thöùc. Neáu nhö hoï ñoàng yù thì coù theå laáy guoác deùp quaêng ñeán hoï. Neáu hoï vaãn cöù nguû, neân caàm caây thieàn tröôïng ñeå caûnh giaùc. Coù vò bò caûnh giaùc baèng thieàn tröôïng; khi tænh, beøn phaûn ñoái. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc nhö vaäy. Neáu khoâng thuaän, maø coøn phaûn ñoái, thì nhö phaùp trò. Coù vò vaãn cöù nguû, Ñöùc Phaät noùi: - Cho pheùp duøng nöôùc raûy. Ai bò raûy nöôùc, maø phaûn ñoái khoâng chòu, thì cuõng neân nhö phaùp trò. Neáu vaãn coá nguû trôû laïi. Ñöùc Phaät baûo: - Neân duïi con maét, hoaëc duøng nöôùc röûa maët. Coù vò vaãn cöù nguû. Ñöùc Phaät noùi: - Neân töï veùo tai hay muõi; hoaëc chaø saùt nôi traùn. Neáu laïi cöù nguû thì neân veùn keùo uaát-ña-la taêng roài laáy tay xoa chaø mình; hoaëc neân ñöùng daäy ñi ra ngoaøi cöûa xem ngaém boán phöông, ngöûa maët nhìn tinh tuù; hoaëc ñeán choã kinh haønh, thuû nhieáp caùc caên, khieán taâm khoâng taùn loaïn.

l>48. Xem cht. 5 treân.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 7l7

3. Ba-la-ñeà-moäc-xoa Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân ôû choã nhaøn tònh, tö duy: Ta vì caùc Tyø-kheo keát giôùi, thuyeát ba-la-ñeà-moäc-xoa. Trong ñoù coù Tyø-kheo coù tín taâm, môùi thoï giôùi, chöa ñöôïc nghe, khoâng bieát laøm sao ñeå hoïc giôùi. Nay Ta neân cho pheùp caùc Tyø-kheo taäp trung laïi moät choã ñeå thuyeát giôùi ba-la-ñeà-moäc-xoa. Ñöùc Theá Toân töø choã tòch tònh ra, duøng nhaân duyeân taäp hôïp caùc Tyø-kheo vaø baûo: - Vöøa roài Nhö Lai töø choã yeân tònh tö duy, suy nghó: “Ta vì caùc Tyø- kheo keát giôùi, thuyeát ba-la-ñeà-moäc-xoa. Trong ñoù coù Tyø-kheo coù tín taâm, môùi thoï giôùi, chöa ñöôïc nghe, khoâng bieát laøm sao ñeå hoïc giôùi.” Ta laïi suy nghó tieáp: “Nay Ta neân cho pheùp caùc Tyø-kheo taäp trung laïi moät choã

ñeå thuyeát giôùi ba-la-ñeà-moäc-xoa.” Vì vaäy, caùc Tyø-kheo neân cuøng nhau taäp hôïp laïi moät choã, thuyeát giôùi ba-la-ñeà-moäc-xoa. Thuyeát giôùi nhö vaày: - Caùc ñaïi ñöùc! Nay toâi muoán thuyeát giôùi ba-la-ñeà-moäc-xoa. Caùc thaày laéng nghe, kheùo taâm nieäm kyõ. Neáu töï mình bieát coù phaïm, neân töï mình saùm hoáil>49. Khoâng phaïm thì im laëng. Do söï im laëng, toâi bieát caùc Ñaïi ñöùc thanh tònh. Cuõng nhö ñöôïc ngöôøi khaùc hoûi, nhö söï thöïc maø traû lôøi. Cuõng vaäy, Tyø-kheo naøo ôû trong chuùng cho ñeán ba laàn hoûi, nhôù nghó coù toäi maø khoâng saùm hoái, maéc toäi coá yù voïng ngöõ. Ñöùc Phaät daïy, coá yù voïng ngöõ laø phaùp chöôùng ñaïo. Neáu Tyø-kheo kia nhôù nghó coù toäi, muoán caàu thanh tònh, neân saùm hoái. Saùm hoái seõ ñöôïc an laïc. Ba-la-ñeà-moäc-xoa: laø giôùi vaäy. Ñoù laø söï töï mình nhieáp trì oai nghi, truù xöù, haønh vi; laø goác reã, laø maët, laø ñaàu, taäp hôïp caùc phaùp laønh, thaønh töïu tam-muoäil>50. Toâi seõ noùi: nghóa laø, seõ keát, seõ phaùt khôûi, dieãn giaûi, toû baøy, phaân bieät laäp ñi laäp laïi. Thöa caùc ñaïi ñöùc, nay toâi seõ thuyeát giôùi, cuøng taäp hôïp laïi moät choã:l>5l nghóa laø, ñoàng yeát-ma taäp hôïp laïi moät choã. Caàn döõ duïc, thì ngöôøi nhaän ñem duïc ñeán. Ngöôøi hieän dieän ñaùng quôû traùch thì khoâng quôû

l>49. Saùm hoái ; töùc phaùt loà, hay thuyeát toäi. Vin.i. l0>: So āvikareyya, giaûi thích: “phaùt loà laø, ôû giöõa Taêng, hoaëc tröôùc nhieàu ngöôøi, hoaëc tröôùc moät ngöôøi, maø caùo baïch, thuyeát minh, giaûi baøy, neâu roõ (ñieàu ñaõ vi phaïm).” l>50. Ñònh nghóa töø Ba-la-ñeà-moäc-xoa. Xem Pali, Vin. i. l0>: pātimokkhan’ti ādimetam mukhametam pamukhametam kusalānam dhammānam. “Ba-la-ñeà-moäc-xoa, ñaây laø khôûi ñieåm (caên baûn), laø maët, laø ñaàu cuûa heát thaûy phaùp thieän.” Xem Nguõ phaàn l8 (T22nl42l tr.l22al5): “Noùi laø ba-la-ñeà-moäc-xoa, vì do giôùi naøy maø phoøng hoä caùc caên, taêng tröôûng thieän phaùp. Ñoái vôùi caùc thieän phaùp, ñaây laø caùnh cöûa ñaàu tieân vaäy.” l>5l. Giaûi thích caùc caâu trong phaàn môû ñaàu thuyeát giôùi neâu treân. Nhöng baûn Haùn thöôøng khoâng nhaéc laïi ñuùng nguyeân vaên nhö ñaõ neâu.

7l8 BOÄ LUAÄT >

traùchl>52. Cho neân noùi neân taäp hôïp laïi moät choã. Laéng nghe, kheùo taâm nieäm kyõ: gom yù chuyeân taâm nghe phaùp, cho neân goïi laø laéng nghe kheùo taâm nieäm. Coù phaïm: coù traùi phaïm maø chöa saùm hoái. Khoâng phaïm: Khoâng traùi phaïm, hay phaïm maø ñaõ saùm hoái. Cuõng nhö ñöôïc ngöôøi khaùc hoûi, nhö söï thöïc maø traû lôøi: nghóa laø, gioáng nhö töøng Tyø-kheo cuøng hoûi vaø traû lôøi nhau. Ñöùc Phaät noùi, coá yù voïng ngöõ laø phaùp chöôùng ñaïol>5>: töùc laø chöôùng ngaïi sô thieàn, nhò thieàn, tam thieàn, töù thieàn, khoâng, voâ töôùng, voâ nguyeän; chöôùng ngaïi quaû Tu-ñaø-hoaøn, cho ñeán quaû A-la-haùn. Saùm hoái thì an laïc: ñöôïc nhöõng gì laø an laïc? Laø ñaït ñöôïc sô thieàn, cho ñeán töù thieàn, khoâng, voâ töôùng, voâ nguyeän; laø ñaéc quaû Tu-ñaø-hoaøn, cho ñeán quaû A-la-haùn. Cho neân saùm hoái thì ñöôïc an laïc. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo muoán thuyeát giôùi vôùi gioïng ca vònh. Ñöùc Phaät baûo: - Cho pheùp thuyeát giôùi baèng gioïng ca vònh. Caùc Tyø-kheo ngaøy naøo cuõng thuyeát giôùi, neân moûi meät. Phaät

daïy: - Khoâng ñöôïc thuyeát giôùi haèng ngaøy. Töø nay veà sau, cho pheùp thuyeát giôùi vaøo ngaøy Boá-taùt. 4. Lòch phaùp Coù tröôûng giaû hoûi Tyø-kheo: - Hoâm nay laø ngaøy maáy? Tyø-kheo khoâng bieát neân hoå theïn. Caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy baïch Phaät, Phaät daïy: Töø nay veà sau neân ñeám soá ngaøy. Ñeám ngaøy maø phaàn nhieàu queân. Phaät daïy: - Neân ghi soá ñeáml>54. Caùc Tyø-kheo duøng vaät baùu ñeå ghi soá ñeám. Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc nhö vaäy. Cho pheùp duøng xöông, ngaø, söøng, hoaëc ñoàng, thieát, chì, keõm, baïch laïp, ñaù, buøn vieân laïi ñeå ghi. Caùc Tyø-kheo lo ngaïi soá ñeám ñöôïc ghi bò laïc maát. Phaät daïy: - Cho pheùp laøm caùi loã, duøng daây xaâu laïi, treo choã ñaïi thöïc, tieåu thöïc cuûa Taêng, hoaëc choã ban ñeâm taäp hôïp ñeå thuyeát giôùi; hoaëc moùc treân caây truï, treân moùc long nha.

l>52. Neáu coù Tyø-kheo phaïm giôùi, ñaõ phaùt loà, caàn taùc yeát-ma ha traùch (caûnh caùo) thì hoaõn laïi ñeå sau khi thuyeát giôùi seõ taùc phaùp rieâng. Xem caùc ñoaïn sau, muïc iii.4 “Saùm hoái”. l>5>. Chöôùng ñaïo phaùp . Pali: antarayiko dhammo, phaùp gaây trôû ngaïi. l>54. Töùc laøm lòch.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 7l9

Moät hoâm coù caùc tröôûng giaû ñeán hoûi Tyø-kheo: - Nay laø haéc nguyeät hay laø baïch nguyeät?l>55 Caùc Tyø-kheo khoâng bieát, neân oâm loøng hoå theïn, ñem vieäc naøy ñeán baïch Ñöùc Phaät. Phaät daïy: - Cho pheùp laøm ba möôi con soá ñeám. Möôøi laêm con soá thuoäc haéc nguyeät, möôøi laêm con soá thuoäc baïch nguyeät. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo duøng soá ñeám laãn loän. Con soá ghi haéc nguyeät rôi qua beân soá ghi baïch nguyeät. Con soá ghi baïch nguyeät rôi qua soá ghi haéc nguyeät. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau, con soá ghi haéc nguyeät nhuoäm maøu ñen. Con soá ghi baïch nguyeät nhuoäm maøu traéng. Neáu lo ngaïi con soá chaïm nhau bò vôõ, Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp khoaûng chính giöõa duøng vaät caùch ly. Caùc Tyø-kheo muoán thuyeát giôùi vaøo ngaøy thöù möôøi boán hoaëc ngaøy thöù möôøi laêml>56. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu Vua ñoåi ngaøy, thì theo ngaøy maø Vua ñònhl>57. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát hoâm nay thuyeát giôùi hay saùng mai thuyeát giôùi. Ñeán baïch Phaät. Phaät daïy: - Ngaøy boá-taùt, vò Thöôïng toïa neân xöôùng: “Hoâm nay chuùng taêng thuyeát giôùi.” Caùc Tyø-kheo khoâng bieát noùi vaøo luùc naøo. Ñöùc Phaät daïy: Cho pheùp ño boùng ñeå ñònh giôø. Roài baùo hieäu baèng goõ theû tre, hay ñaäp xuoáng ñaát, hoaëc ñoát khoùi, hoaëc thoåi tuø vaø, hoaëc ñaùnh troáng, hoaëc ñaùnh kieàn chuøy, hay rao baûo nhau: Thöa caùc Ñaïi ñöùc, giôø boá-taùt thuyeát giôùi ñaõ ñeán. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo nghe Ñöùc Theá Toân cho pheùp thuyeát giôùi, beøn ôû trong vöôøn hay phoøng rieâng, cuøng Hoøa thöôïng A-xaø-leâ, ñoàng Hoøa thöôïng ñoàng A-xaø-leâ, tri thöùc thaân haäu töông thuaän, thuyeát giôùi rieâng boä.l>58 Caùc Tyø-kheo nghe bieát. Trong soá coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quí, hieàm traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: Nghe Ñöùc Theá Toân cho pheùp thuyeát giôùi, sao laïi töï tieän ôû trong vöôøn hoaëc phoøng rieâng, cuøng Hoøa thöôïng A-xaø-leâ, ñoàng Hoøa thöôïng, ñoàng A-xaø-

l>55. Haéc nguyeät , baïch nguîeât . Moät thaùng chia laøm hai phaàn: l5 ngaøy traêng toái (haéc nguyeät) vaø l5 ngaøy traêng saùng (baïch nguyeät). l>56. Töùc nghi ngôø veà thaùng thieáu hay thaùng ñuû. l>57. Nghóa laø, thaùng thieáu hay ñuû, y theo lòch rieâng cuûa moãi nöôùc. l>58. Bieät boä thuyeát giôùi , thuyeát giôùi theo nhoùm, khoâng theo toaøn theå Taêng trong truù xöù.

720 BOÄ LUAÄT >

leâ, tri thöùc thaân haäu thuyeát giôùi rieâng boä? Baáy giôø, Toân giaû Ñaïi Ca-taân-naäul>59 ôû taïi truù xöù Tieân nhaân, beân nuùi Haéc thaïchl>60, choã yeân tònh tö duy vôùi yù nieäm: Nay ta coù ñeán hay khoâng ñeán döï thuyeát giôùi, Ta vaãn thöôøng thanh tònh baäc nhaát. Ñöùc Theá Toân, bieát trong taâm tröôûng laõo Ñaïi Ca-taân-naäu nghó nhö theá. Trong khoaûnh khaéc nhö löïc só co duoãi caùnh tay, thoaït nhieân bieán maát khoûi nuùi Kyø-xaø-quaät, Theá Toân hieän ñeán truù xöù Tieân nhaân, beân nuùi Haéc thaïch, tröôùc maët Ñaïi Ca-taân-naäu, traûi toøa ngoài. Ñaïi Ca-taân-naäu kính leã saùt chaân Ñöùc Theá Toân, roài ngoài qua moät beân. Ñöùc Theá Toân bieát vaãn coá hoûi: - Vöøa roài nôi choã nhaøn tònh, oâng tö duy vôùi yù nghó: “Nay ta coù ñeán hay khoâng ñeán döï thuyeát giôùi, Ta vaãn thöôøng thanh tònh baäc nhaát.” Coù phaûi nhö vaäy khoâng? Tröôûng laõo thöa: Vaâng! Ñöùc Phaät daïy: - Nhö vaäy, ñuùng nhö vaäy Ca-taân-naäu! Nhö lôøi oâng noùi, OÂng coù ñeán hay khoâng ñeán döï thuyeát giôùi, oâng vaãn thöôøng thanh tònh baäc nhaát. Song, naøy Ca-taân-naäu! Phaùp thuyeát giôùi caàn phaûi ñöôïc cung kính, toân troïng, thöøa söï. Neáu oâng khoâng cung kính boá-taùt, khoâng toân troïng thöøa söï, thì ai cung kính, toân troïng, thöøa söï? Cho neân oâng phaûi ñeán döï thuyeát giôùi, khoâng ñöôïc khoâng ñi. Nhöng neân ñi boä, khoâng neân duøng thaàn tuùc maø ñi. Ta cuõng seõ ñeán. Ca-taân-naäu maëc nhieân vaâng lôøi Phaät daïy. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy daïy baûo Ca-taân-naäu roài, trong khoaûnh khaéc nhö löïc só co duoãi tay ra, lieàn bieán khoûi truù xöù Tieân nhaân, beân nuùi Haéc thaïch, trôû laïi nuùi Kyø-xaø-quaät, an toïa nôi choã ngoài. II. KEÁT GIÔÙI 1. Giôùi tröôøng Baáy giôø, coù caùc Tyø-kheo ñeán choã Phaät, ñaûnh leã saùt chaân, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch Phaät. Ñöùc Phaät thuaät laïi ñaày ñuû söï vieäc treân vaø baûo caùc Tyø-kheo: - Ta cho pheùp caùc Tyø-kheo taïi moät truù xöù hoøa hôïp thuyeát giôùi. “Taïi sao caùc oâng cuøng Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ, ñoàng Hoøa thöôïng, ñoàng A- xaø-leâ, tri thöùc thaân haäu thuyeát giôùi rieâng boä? Neáu cuøng moät truù xöù maø

l>59. Ñaïi Ca-taân-naäu , cuõng phieân aâm laø Ma-ha Kieáp-taân-na. Pali, Mahāvagga ii, Vin. i. l05, Mahā-Kappinna. l>60. Tieân nhaân truù xöù Haéc thaïch sôn . Pali: taïi Maddakucchi, trong vöôøn Nai.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 72l

khoâng hoøa hôïp thuyeát giôùi, maéc toäi ñoät-keát-la.” Töø nay veà sau cho pheùp taäp hôïp laïi moät choã ñeå thuyeát giôùi. Caùc Tyø-kheo bieát Ñöùc Theá Toân cho pheùp thuyeát giôùi moät choã, neân cuøng ñôïi nhau. Hoaëc cuøng ñôïi nhau taïi nuùi

Haéc thaïch, Tieân nhaân truù xöù. Hoaëc ñôïi nhau taïi hang Thaát dieäp trong nuùi Tyø-ha-laëc. Hoaëc cuøng ñôïi nôi goø maû. Hoaëc cuøng ñôïi nhau beân suoái nöôùc; ñôïi nhau taïi khu Ca-lan- ñaø trong Truùc vieân; ñôïi nhau taïi nuùi Kyø-xaø-quaät; hoaëc cuøng ñôïi nôi coù nhaø lôùn, nhaø aên, nhaø kinh haønh, döôùi boùng caây, nôi baõi coû. Khieán moûi meät. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Phaät daïy: - Töø nay veà sau, tuøy theo ngöôøi ôû nhieàu hay ít taïi moät truù xöù, cuøng taäp trung laïi moät choã ñeå thuyeát giôùi. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát neân thuyeát giôùi choã naøo. Ñöùc Phaät daïy: Cho pheùp laøm thuyeát giôùi ñöôøng, baèng phaùp baïch nhò yeát-ma ñeå laøm. Taùc baïch nhö vaày: neân xöng teân cuûa ñòa ñieåm, nhö ñaïi ñöôøng, treân nhaø gaùc, nhaø kinh haønh, beân meù soâng, döôùi boùng caây, beân hoøn ñaù, hoaëc choã baõi coû.v.v... Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, laøm thuyeát giôùi ñöôøng taïi ñòa ñieåm... Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Nay Taêng duøng ñòa ñieåm taïi... laøm thuyeát giôùi ñöôøng. Tröôûng laõo naøo chaáp thuaän, Taêng duøng ñòa ñieåm taïi... laøm thuyeát giôùi ñöôøng thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän duøng ñòa ñieåm... laøm thuyeát giôùi ñöôøng roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Baáy giôø, tröôùc ñoù ñaõ laäp thuyeát giôùi ñöôøng trong nuùi Kyø-xaø-quaät. Sau ñoù laïi muoán laäp thuyeát giôùi ñöôøng taïi Ca-lan-ñaø Truùc vieân. Caùc Tyø- kheo ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: Töø nay veà sau, cho pheùp giaûi thuyeát giôùi ñöôøng tröôùc, baèng baïch nhò yeát-ma ñeå giaûi. Sau ñoù keát laïi thuyeát giôùi ñöôøng. Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc phaùp yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän giaûi thuyeát giôùi ñöôøng taïi ñòa ñieåm... Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Nay giaûi thuyeát giôùi ñöôøng taïi ñòa ñieåm... Tröôûng laõo naøo chaáp thuaän Taêng giaûi thuyeát giôùi ñöôøng taïi ñòa ñieåm... thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi.

722 BOÄ LUAÄT >

- Taêng ñaõ chaáp thuaän giaûi thuyeát giôùi ñöôøng taïi ñòa ñieåm... roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Baáy giôø, coù truù xöù laøm hai thuyeát giôùi ñöôøng. Hai vò doanh söï cuøng caïnh tranh nhau. Hai ngöôøi ñeàu noùi chuùng Taêng neân ñeán nôi thuyeát giôùi ñöôøng cuûa toâi tröôùc. Caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy ñeán baïch Phaät. Phaät daïy: - Töø nay veà sau cho pheùp hai vò thay nhau, baét ñaàu töø vò Thöôïng toïa . l>6l

Coù truù xöù, ñeán ngaøy boá-taùt, chuùng taäp hôïp ñeå thuyeát giôùi ñoâng maø nhaø thuyeát laïi nhoû, khoâng ñuû ñeå chöùa. Caùc Tyø-kheo nghó: Ñöùc Theá Toân ñaõ cheá giôùi, neáu khoâng keát thuyeát giôùi ñöôøng, khoâng ñöôïc thuyeát giôùi. Nay neân laøm theá naøo? Caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy ñeán baïch leân Ñöùc Phaät. Phaät daïy: - Taêng ñöôïc töï taïi. Keát hay khoâng keát, ñeàu ñöôïc

thuyeát giôùi.l>62 Coù vò Tyø-kheo thöôïng toïa ñeán nôi thuyeát giôùi ñöôøng tröôùc; lau queùt, traûi toïa cuï, muùc bình tònh thuûy, bình röûa chaân, ñoát ñeøn, saép theû xaù-la, neân quaù moûi meät. Caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy ñeán baïch Phaät. Phaät daïy: - Töø nay veà sau Tyø-kheo nhoû tuoåi neân laøm caùc vieäc aáy. Ñeán ngaøy boá-taùt Tyø-kheo nhoû tuoåi neân ñeán thuyeát giôùi ñöôøng lau queùt, traûi toïa cuï, muùc bình tònh thuûy, bình röûa chaân, ñoát ñeøn, saép theû xaù-la. Neáu Tyø-kheo nhoû tuoåi khoâng bieát thì thöôïng toïa neân daïy. Neáu thöôïng toïa khoâng daïy thì phaïm ñoät-keát-la. Neáu Tyø-kheo nhoû tuoåi khoâng nghe theo lôøi thöôïng toïa daïy cuõng phaïm ñoät-keát-la. Coù khi thöôïng toïa thuyeát giôùi roài, phaûi ôû laïi sau, töï mình doïn deïp saøng toøa, bình tònh thuûy, bình röûa chaân, taét ñeøn löûa, xaù-la, v.v... ñeå moïi thöù laïi choã cuõ, neân quaù meät moûi. Caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy ñeán baïch Phaät. Phaät daïy: - Töø nay veà sau, thuyeát giôùi roài, Tyø-kheo nhoû tuoåi phaûi doïn deïp bình tònh thuûy, bình röûa chaân, ñeøn löûa, xaù-la, ñeå laïi choã cuõ. Neáu Tyø- kheo nhoû tuoåi khoâng bieát thì thöôïng toïa neân daïy. Thöôïng toïa khoâng daïy phaïm ñoät-keát-la. Baáy giôø, ñeán ngaøy thuyeát giôùi, nhoùm saùu Tyø-kheo laøm caùc vieäc nhö chaøo hoûi vaø noùi chuyeän vôùi baïch y, taùc yeát-ma thuyeát giôùi, thuyeát

l>6l. Pali, Vin. i. l07: Phaät quy ñònh: trong moät truù xöù khoâng ñöôïc coù hai thuyeát giôùi ñöôøng (uposathāgāra). Ai laøm theá, phaïm ñoät-kieát-la. l>62. Pali, Vin.i. l08: neáu ngoài treân maët ñaát maø nghe giôùi ñöôïc, keát hay khoâng keát, ñeàu ñöôïc thuyeát giôùi. Sôù giaûi: ngoài trong phaïm vi duoãi tay chaïm nhau (hatthapāse nisinno)

phaùpl>6>. Caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy ñeán baïch Ñöùc Theá Toân, Theá Toân daïy: - Ñaây laø vieäc laøm cuûa vò thöôïng toïa. Coù moät truù xöù, Si Hoøa-tieân laø haøng Thöôïng toïa, nhöng khoâng coù khaû naêng laøm caùc vieäc trong ngaøy thuyeát giôùi nhö chaøo hoûi vaø noùi chuyeän vôùi baïch y, taùc yeát-ma thuyeát giôùi, thuyeát phaùp. Caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy ñeán baïch Ñöùc Phaät. Ñöùc Phaät daïy: Cho pheùp thænh vò coù khaû naêng ñeå taùc phaùp thay thöôïng toïa. Neáu thöôïng toïa khoâng thænh ngöôøi coù khaû naêng, thì phaïm ñoät-keát-la. Neáu vò coù khaû naêng maø khoâng nhaän lôøi thænh cuûa thöôïng toïa cuõng phaïm ñoät- keát-la. Baáy giôø, caùc baïch y hoûi Tyø-kheo, khi thuyeát giôùi coù bao nhieâu vò. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát soá löôïng neân hoå theïn. Ñeán baïch Ñöùc Phaät. Phaät daïy: - Cho pheùp ñeám soá Tyø-kheo. Tuy ñeám roài vaãn queân. Ñöùc Phaät daïy: - Neân ñeám xaù-lal>64. Coù vò duøng vaät baùu laøm xaù-la. Phaät daïy: Khoâng ñöôïc duøng vaät baùu laøm xaù-la maø neân duøng xöông, ngaø, söøng, ñoàng, thieát, baïch laïp, chì, keõm, tre, truùc, caây ñeå laøm. Sôï laïc maát. Phaät daïy: - Neân duøng daây buoäc laïi. Tuy buoäc, vaãn coøn thaát laïc. Phaät daïy: - Neân laøm caùi hoäp ñeå ñöïng. Vò aáy laïi duøng vaät baùu ñeå laøm. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc nhö vaäy. Neân duøng xöông, ngaø, söøng, ñoàng, thieát, baïch laïp, chì, keõm, tre, truùc, caây ñeå laøm. Neáu ñöïng trong hoäp bò ñoå ra, Phaät daïy: - Neân laøm caùi naép

ñeå ñaäy laïi. Vò aáy laïi duøng vaät baùu ñeå laøm caùi naép. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc nhö vaäy. Neân duøng xöông, ngaø, söøng, ñoàng, thieát, baïch laïp, chì, keõm, tre, truùc, caây ñeå laøm. Caùc vò khoâng bieát ñeå caùi hoäp aáy vaøo choã naøo. Phaät daïy: - Neân ñeå döôùi giöôøng daây hoaëc giöôøng caây, treân caây truï, hoaëc treân caây long nha, treân moùc aùo.

l>6>. Mahāvagga ii. Vin.i. ll>ff, phaän söï Thöôïng toïa trong ngaøy thuyeát giôùi: thuyeát phaùp, vaán ñaùp luaät giöõa Taêng, vaø thuyeát giôùi. l>64. Xaù-la , theû hay thaêm, hay phieáu. Pali (Vin.i. ll7): salāka.

724 BOÄ LUAÄT >

2. Ñaïi giôùi coïng truù Caùc Tyø-kheo nghe Ñöùc Phaät cho pheùp caùc Tyø-kheo ñeán thaønh La- duyeät thuyeát giôùi. Caùc nôi xa nghe, nhöng phaûi ñeán taäp hôïp ñeå thuyeát giôùi neân moûi meät. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Phaät daïy: Töø nay veà sau, thuyeát giôùi tuøy theo töøng truù xöù, trong phaïm vi hoaëc thoân hoaëc aáp. Cho pheùp keát giôùi baèng phaùp baïch nhò yeát-ma, nhö sau: Xöôùng tieâu töôùng cöông giôùi cuûa moãi phöông: hoaëc khoaûng khoâng, hoaëc caây, hoaëc nuùi, hoaëc hang ñaù, hoaëc hang nuùi cao, hoaëc ñaát troáng, hoaëc ñuïn coû, hoaëc gaàn beân vöôøn, hoaëc goø maû, hoaëc meù nöôùc, hoaëc ñoáng ñaù, hoaëc nôi choøm caây, beân ñoáng gai, nôi vöïc saâu, beân ngoøi keânh, hoaëc nôi ñoáng phaân, hoaëc thoân, cöông giôùi cuûa thoân... laøm tieâu töôùng. Moät vò xöôùng töôùng boán phöông roài, trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng yeát-ma, döïa theo söï vieäc taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Nhö tieâu töôùng cöông giôùi ñaõ coâng boá, neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän nôi ñaây keát giôùi cho ñoàng nhaát truù xöù, ñoàng nhaát thuyeát giôùi. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Nhö tieâu töôùng cöông giôùi ñaõ coâng boá, nay Taêng keát giôùi nôi ñaây cho ñoàng nhaát truù xöù, ñoàng nhaát thuyeát giôùi. Caùc tröôûng laõo naøo chaáp thuaän, Taêng keát giôùi nôi ñaây cho ñoàng nhaát truù xöù, ñoàng nhaát thuyeát giôùi thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Chuùng Taêng ñaõ chaáp thuaän keát giôùi nôi ñaây cho ñoàng nhaát truù xöù, ñoàng nhaát thuyeát giôùi roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Ñöùc Phaät daïy tieáp: Töø nay veà sau cho pheùp keát giôùi theo phaùp thöùc nhö vaày: Neân traûi toøa, ñaùnh kieàn chuøy, taát caû ñeàu taäp trung laïi moät choã, khoâng cho pheùp nhaän duïc. Trong chuùng vò naøo laø Tyø-kheo cöïu truù neân xöôùng tieâu töôùng boán phöông cuûa ñaïi giôùi: phöông ñoâng coù nuùi thì laáy nuùi laøm tieâu töôùng; hoaëc thoân, hoaëc thaønh, hoaëc bôø, hoaëc ruoäng, hoaëc vöôøn, hoaëc röøng, hoaëc ao, hoaëc caây, hoaëc ñaù, hoaëc töôøng, hoaëc mieãu thaàn, hoaëc nhaø... Nhö tieâu töôùng cuûa phöông ñoâng, caùc phöông kia cuõng vaäy. Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo trong truù xöù naøy ñaõ xöôùng tieâu töôùng boán phöông cuûa ñaïi giôùi. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, nay Taêng döïa vaøo noäi töôùng boán phöông naøy

keát laøm ñaïi giôùi ñoàng nhaát truù xöù, ñoàng nhaát thuyeát giôùi. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo nôi truù xöù naøy ñaõ xöôùng tieâu töôùng boán phöông cuûa ñaïi giôùi. Nay Taêng döïa vaøo beân trong tieâu töôùng boán phöông keát laøm ñaïi giôùi ñoàng nhaát truù xöù, ñoàng nhaát thuyeát giôùi. Caùc tröôûng laõo naøo chaáp thuaän, nay Taêng döïa vaøo beân trong tieâu töôùng boán phöông naøy keát laøm ñaïi giôùi ñoàng nhaát truù xöù, ñoàng nhaát thuyeát giôùi thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Chuùng Taêng ñaõ chaáp thuaän beân trong tieâu töôùng boán phöông naøy keát laøm ñaïi giôùi cho ñoàng nhaát truù xöù, ñoàng nhaát thuyeát giôùi roài. Taêng ñoàng yù neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Baáy giôø coù tröôøng hôïp caùc Tyø-kheo chæ caàn chuùng boán ngöôøi ñeå taùc yeát-ma; hoaëc chuùng Tyø-kheo naêm ngöôøi, chuùng Tyø-kheo möôøi ngöôøi, chuùng Tyø-kheo hai möôi ngöôøi, ñeå taùc yeát-ma. Trong khi ñoù, taäp hôïp caû ñaïi chuùng raát moûi meät. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: Cho pheùp keát giôùi tröôøng, baèng phaùp baïch nhò yeát-ma nhö vaày: Xöôùng giôùi töôùng boán phöông: hoaëc ñoùng noïc ñeå laøm tieâu töôùng, hoaëc ñaù, hoaëc bôø ruoäng... qui ñònh ngang vôùi möùc naøo ñoù. Roài trong chuùng sai moät vò coù khaû naêng taùc phaùp yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo trong truù xöù naøy xöôùng töôùng boán phöông cuûa tieåu giôùi. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, döïa vaøo beân trong tieâu töôùng boán phöông cuûa tieåu giôùi keát laøm giôùi tröôøng. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo nôi truù xöù naøy xöôùng töôùng boán phöông cuûa tieåu giôùi. Nay Taêng döïa vaøo beân trong tieâu töôùng boán phöông cuûa tieåu giôùi keát laøm giôùi tröôøng. Caùc tröôûng laõo naøo chaáp thuaän, Taêng döïa vaøo beân trong tieâu töôùng boán phöông naøy keát laøm giôùi tröôøng thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Chuùng taêng ñaõ chaáp thuaän beân trong tieâu töôùng boán phöông naøy keát laøm giôùi tröôøng roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Baáy giôø. Caùc Tyø-kheo coù yù muoán môû roäng giôùi, hoaëc thu heïp giôùi laïi. Ñöùc Phaät daïy: Töø nay veà sau, neáu muoán thay ñoåi tieâu töôùng cuûa giôùi thì tröôùc heát phaûi giaûi cöông giôùi cuûa giôùi cuõ, sau ñoù môùi nôùi roäng ra hay thu heïp laïi tuøy yù. Giaûi cuõng baèng phaùp baïch nhò yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïnh nhö vaày:

- Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Nay ñaây laø truù xöù ñoàng moät truù xöù, ñoàng moät thuyeát giôùi cuûa Tyø-kheo. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän giaûi giôùi. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Ñaây laø truù xöù ñoàng moät truù xöù, ñoàng moät thuyeát giôùi cuûa Tyø-kheo. Nay giaûi giôùi. Caùc tröôûng laõo naøo chaáp thuaän, ñaây laø truù xöù ñoàng moät truù xöù, ñoàng moät thuyeát giôùi cuûa Tyø- kheo, nay Taêng giaûi giôùi, thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Chuùng taêng ñaõ chaáp thuaän, ñaây laø truù xöù

ñoàng moät truù xöù, ñoàng moät thuyeát giôùi cuûa Tyø-kheo, nay Taêng giaûi giôùi. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. 3. Thaát y giôùi Baáy giôø, coù moät Tyø-kheo yeåm ly, thaáy nôi A-lan-nhaõ coù moät caùi hang lyù töôûng, töï nghó: Neáu ta ñöôïc lìa y ñeå nguû ñeâml>65, thì ta seõ ôû hang naøy. Caùc Tyø-kheo ñem vaán ñeà naøy ñeán baïch leân Ñöùc Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau, neân keát giôùi khoâng maát y, baèng phaùp baïch nhò yeát-ma. Trong chuùng neân sai moät vò coù theå taùc yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Ñaây laø truù xöù ñoàng nhaát truù xöù, ñoàng nhaát thuyeát giôùi. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän keát giôùi khoâng maát y. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Ñaây laø truù xöù ñoàng nhaát truù xöù, ñoàng nhaát thuyeát giôùi, nay Taêng keát giôùi khoâng maát y. Caùc tröôûng laõo naøo chaáp thuaän, nôi ñaây ñoàng nhaát truù xöù, ñoàng nhaát thuyeát giôùi, Taêng keát giôùi khoâng maát y, thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän, nôi ñaây ñoàng moät truù xöù, ñoàng moät thuyeát giôùi, keát giôùi khoâng maát y roài. Taêng ñaõ chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo thay y ñeå nhaø cö só. Trong khi thay y, loaõ hình. Caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau, cho pheùp caùc Tyø-kheo keát giôùi khoâng maát y tröø thoân vaø ranh giôùi ngoaøi cuûa thoân, baèng phaùp baïch nhò yeát-ma. Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc phaùp yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Ñaây laø truù xöù ñoàng moät truù xöù, ñoàng moät thuyeát giôùi. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp

l>65. Xem Phaàn I, Ch. iv. ni-taùt-kyø 2.

thuaän keát giôùi khoâng maát y, tröø thoân vaø cöông giôùi ngoaøi cuûa thoân ra. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Ñaây laø truù xöù ñoàng moät truù xöù ñoàng moät thuyeát giôùi. Nay Taêng keát giôùi khoâng maát y, tröø thoân vaø cöông giôùi ngoaøi cuûa thoân ra. Caùc tröôûng laõo naøo chaáp thuaän, Taêng ôû truù xöù naøy ñoàng moät truù xöù, ñoàng moät thuyeát giôùi naøy, keát giôùi khoâng maát y, tröø thoân vaø cöông giôùi ngoaøi thoân ra, thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän nôi ñaây ñoàng moät truù xöù, ñoàng moät thuyeát giôùi, keát giôùi khoâng maát y, tröø thoân vaø cöông giôùi ngoaøi thoân ra roài. Taêng ñaõ chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo keát hai giôùi tieáp nhau. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc nhö vaäy. Caàn phaûi coù tieâu töôùng. Hai cöông giôùi choàng leân nhau. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc nhö vaäy. Caàn phaûi coù khoaûng troáng giöõa hai giôùi. Coù caùc Tyø-kheo noï giaûi ñaïi giôùi tröôùc roài giaûi giôùi khoâng maát y. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc nhö vaäy. Tröôùc phaûi giaûi giôùi khoâng maát y, roài môùi giaûi ñaïi giôùi. Tröôøng hôïp keát giôùi khoâng maát y caùch doøng nöôùc chaûy maïnh, khi Tyø-kheo ñeán laáy y, bò nöôùc cuoán troâi. Caùc Tyø-kheo ñeán

baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau, khoâng ñöôïc keát giôùi khoâng maát y caùch bôûi doøng nöôùc chaûy maïnh, töø coù caàu ñi qua laïi. 4. Ñaïi giôùi lieân keát Tröôøng hôïp hai truù xöù lôïi döôõng rieâng, thuyeát giôùi rieâng. Caùc Tyø-kheo muoán keát chung laïi thaønh ñoàng nhaát thuyeát giôùi, ñoàng nhaát lôïi döôõng. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: Töø nay veà sau, cho pheùp giaûi giôùi; roài sau ñoù môùi keát, baèng phaùp baïch nhò yeát-ma. Hai truù xöù ñeàu töï giaûi giôùi, roài taäp trung heát laïi moät choã; khoâng ñöôïc nhaän duïc. Neân xöôùng töôùng cuûa cöông giôùi boán phöông hoaëc choã A-lan-nhaõ, nôi goác caây, choã ñaát troáng, hoaëc nuùi, hoaëc hang, hoaëc hang nuùi, coû, vöôøn, röøng, goø, maû, beân soâng, hoaëc ñaù, goác caây chaët truïi, hoaëc choøm gai, hoaëc haøo, keânh, ao, ñoáng phaân, hoaëc thoân, cöông giôùi cuûa thoân... xöôùng cöông giôùi ngang baèng choã naøo roài, trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc phaùp yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân neân taùc baïch nhö vaày:

- Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Nhö giôùi töôùng ñaõ coâng boá, neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, nôi truù xöù naøy vaø truù xöù kia keát ñoàng nhaát lôïi döôõng, ñoàng nhaát thuyeát giôùi. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Nhö giôùi töôùng ñaõ coâng boá, nay Taêng ñoái vôùi truù xöù naøy vaø truù xöù kia keát ñoàng nhaát thuyeát giôùi, ñoàng nhaát lôïi döôõng. Caùc tröôûng laõo naøo ñoàng yù, Taêng ñoái vôùi truù xöù naøy vaø truù xöù kia keát ñoàng nhaát thuyeát giôùi, ñoàng nhaát lôïi döôõng, thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän nôi truù xöù naøy vaø truù xöù kia keát ñoàng nhaát lôïi döôõng, ñoàng nhaát thuyeát giôùi roài. Taêng ñaõ chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Tröôøng hôïp coù hai truù xöù thuyeát giôùi rieâng, lôïi döôõng rieâng. YÙ caùc Tyø-kheo muoán keát thaønh ñoàng moät thuyeát giôùi nhöng lôïi döôõng rieâng. Ñöùc Phaät daïy:Töø nay veà sau, cho pheùp giaûi giôùi, sau ñoù keát laïi baèng baïch nhò yeát-ma. Hai beân ñeàu töï giaûi roài, taäp trung laïi moät choã, khoâng ñöôïc nhaän duïc. Neân xöôùng töôùng ôû cöông giôùi hoaëc A-lan-nhaõ, hoaëc choã troáng khoâng... cho ñeán cöông giôùi cuûa thoân nhö tröôùc. Xöng teân cuûa hai truù xöù. Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Nhö cöông giôùi boán phöông ñaõ coâng boá. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, nôi ñaây keát ñoàng moät thuyeát giôùi, nhöng rieâng lôïi döôõng. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Nhö cöông giôùi boán phöông ñaõ coâng boá. Nay Taêng nôi truù xöù naøy keát ñoàng moät thuyeát giôùi, nhöng lôïi döôõng rieâng. Caùc tröôûng laõo naøo ñoàng yù, trong phaïm vi cöông giôùi boán phöông, Taêng keát ñoàng moät thuyeát giôùi, nhöng rieâng lôïi döôõng, thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ ñoàng yù trong cöông giôùi boán phöông naày keát ñoàng moät thuyeát giôùi nhöng rieâng lôïi döôõng roài. Taêng ñaõ chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Tröôøng hôïp coù hai truù xöù thuyeát giôùi rieâng, lôïi döôõng rieâng. Caùc Tyø-kheo muoán thuyeát giôùi rieâng nhöng ñoàng moät lôïi

döôõng, lyù do laø ñeå giöõ gìn truù xöù. Ñöùc Phaät daïy: Cho pheùp taäp Taêng giaûi giôùi, roài baïch nhò yeát-ma keát. Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, nôi hai truù xöù naøy keát thuyeát giôùi rieâng, nhöng

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 729

ñoàng moät lôïi döôõng vì ñeå giöõ gìn truù xöù vaäy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Nay Taêng nôi hai truù xöù naøy keát thuyeát giôùi rieâng, nhöng ñoàng moät lôïi döôõng vì muoán giöõ gìn truù xöù. Caùc tröôûng laõo naøo ñoàng yù, Taêng ñoái vôùi hai truù xöù naøy keát thuyeát giôùi rieâng, nhöng ñoàng moät lôïi döôõng, vì ñeå giöõ gìn truù xöù, thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ ñoàng yù ñoái vôùi hai truù xöù naøy keát thuyeát giôùi rieâng, nhöng ñoàng moät lôïi döôõng, vì ñeå giöõ gìn truù xöù roài. Taêng ñaõ chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Tröôøng hôïp coù hai truù xöù ñoàng moät thuyeát giôùi, ñoàng moät lôïi döôõng. Caùc Tyø-kheo muoán ñöôïc thuyeát giôùi rieâng, lôïi döôõng rieâng. Ñöùc Phaät daïy: Töø nay veà sau cho pheùp taäp trung moät choã ñeå giaûi giôùi, roài tuøy theo truù xöù kia, moãi beân ñeàu töï keát giôùi. Baáy giôø coù hai truù xöù caùch xa nhau, ñoàng moät thuyeát giôùi, ñoàng moät lôïi döôõng. Truù xöù kia nhaän ñöôïc moät ít ñoà aên thöùc uoáng cuùng döôøng ñeàu ñem ñeán truù xöù naøy, ñeán nôi thì giôø aên ñaõ qua. Truù xöù naøy nhaän ñöôïc moät ít ñoà aên thöùc uoáng cuùng döôøng ñeàu mang ñeán truù xöù kia, ñeán nôi thì giôø aên ñaõ qua. Caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: Khoâng ñöôïc hai truù xöù caùch xa nhau maø ñoàng moät thuyeát giôùi, ñoàng moät lôïi döôõng. Töø nay veà sau cho pheùp noùi lôøi nhö vaày: neáu truù xöù naøy ñaëng moät ít ñoà aên thöùc uoáng cuùng döôøng thì chæ caàn phaân chia nôi truù xöù naøy. Truù xöù kia ñöôïc moät ít ñoà cuùng döôøng thì chæ caàn phaân chia nôi truù xöù kia maø thoâi. 5. Tieåu giôùi Baáy giôø gaëp ngaøy boá-taùt, coù soá ñoâng Tyø-kheo, treân ñöôøng kinh qua khoaûng troáng, khoâng thoân xoùm, taâm töï nghó: Ñöùc Theá Toân cheá giôùi, phaûi taäp hôïp laïi moät choã hoøa hôïp ñeå thuyeát giôùi. Chuùng ta neân laøm sao ñaây? Caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy ñeán baïch leân Ñöùc Phaät. Phaät daïy: - Caùc Tyø-kheo laéng nghe! Neáu ngaøy boá-taùt maø ñang ñi nôi khoaûng troáng, khoâng coù thoân xoùm, chuùng Taêng neân hoøa hôïp, taäp trung laïi moät choã ñeå cuøng nhau thuyeát giôùi. Neáu Taêng hoøa hôïp khoâng ñöôïc thì tuøy theo ñoàng Hoøa thöôïng, ñoàng yeát-ma, thieän höõu tri thöùc, cuøng nhau döøng beân ñöôøng, taäp hôïp laïi moät choã, keát tieåu giôùi ñeå thuyeát giôùi, baèng phaùp baïch nhò yeát-ma, nhö vaày: Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch:

7>0 BOÄ LUAÄT >

- Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Nay chöøng naøy Tyø-kheo goàm... vò taäp hôïp. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän keát tieåu giôùi. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Nay coù chöøng naøy Tyø-kheo

taäp hôïp keát tieåu giôùi. Caùc tröôûng laõo naøo chaáp thuaän nay chöøng naøy Tyø-kheo taäp hôïp keát tieåu giôùi thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän, chöøng naøy Tyø-kheo taäp hôïp keát tieåu giôùi roài. Taêng ñaõ ñoàng yù neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo keát giôùi roài, nhöng khoâng giaûi giôùi maø boû ñi, moïi ngöôøi cô hieàm; ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: Khoâng ñöôïc khoâng giaûi giôùi maø boû ñi. Neân baïch nhò yeát-ma ñeå giaûi nhö vaày: Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Nay soá chöøng naøy Tyø-kheo taäp hôïp. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän giaûi tieåu giôùi nôi ñaây. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Nay soá chöøng naøy Tyø-kheo taäp hôïp ñeå giaûi tieåu giôùi naøy. Caùc tröôûng laõo naøo ñoàng yù Taêng giaûi tieåu giôùi nôi ñaây thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ ñoàng yù giaûi tieåu giôùi naøy roài. Taêng ñaõ ñoàng yù neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Baáy giôø, trôøi möa nöôùc soâng lôùn. Caùc Tyø-kheo laïi keát giôùi caùch moät con soâng maø ñoàng moät truù xöù, ñoàng moät thuyeát giôùi. Ngaøy möôøi laêm, muoán qua beân kia soâng thuyeát giôùi maø khoâng theå loäi qua ñöôïc, neân khoâng thaønh töïu ñöôïc vieäc thuyeát giôùi. Caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät daïy: Khoâng ñöôïc caùch hai beân doøng soâng maø keát ñoàng moät thuyeát giôùi, tröø coù thuyeàn, caàu qua laïi. Tröôøng hôïp coù hai truù xöù caùch xa nhau, keát ñoàng moät thuyeát giôùi. Ñeán ngaøy möôøi laêm, caùc Tyø-kheo muoán ñeán tuï hôïp ñeå thuyeát giôùi maø noäi trong ngaøy khoâng ñeán kòp neân khoâng thaønh töïu vieäc keát giôùi. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: Khoâng ñöôïc hai truù xöù caùch xa nhau maø keát chung moät thuyeát giôùi. Neáu truù xöù caùch doøng soâng quaù xa maø ñoàng moät truù xöù ñoàng moät thuyeát giôùi thì caùc Tyø-kheo ngaøy möôøi laêm thuyeát giôùi, ngaøy möôøi boán phaûi ñeán tröôùc; ngaøy möôøi boán thuyeát giôùi, ngaøy möôøi ba phaûi ñeán tröôùc. Khoâng ñöôïc nhaän duïc.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 7>l

III. TAÄP TAÊNG 1. Baïch Taêng l. Tröôøng hôïp coù truù xöù noï, ñeán ngaøy thuyeát giôùi, coù moät Tyø-kheo vaøo phoøng ñoùng cöûa nguû. Caùc Tyø-kheo thuyeát giôùi roài, vöøa ñöùng daäy ñeå giaûi taùn, vò Tyø-kheo nguû kia nghe tieáng khua ñoäng thöùc daäy hoûi caùc Tyø-kheo: - Caùc Ñaïi ñöùc! muoán ñi ñaâu, khoâng thuyeát giôùi sao? Caùc Tyø-kheo traû lôøi: - Chuùng toâi ñaõ thuyeát giôùi roài. Vaäy naõy giôø thaày ñi ñaâu? Vò kia noùi: - Saùng giôø toâi ôû nhaø ñoùng cöûa phoøng nguû chöù ñi ñaâu. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: Ngaøy thuyeát giôùi, khoâng ñöôïc ñoùng cöûa phoøng maø nguû. Töø nay veà sau, cho pheùp vò ngoài gaàn kieåm tra ñeå bieát ngöôøi naøo ñeán, ngöôøi naøo khoâng ñeán. Töø nay cho pheùp baïch tröôùc, sau ñoù môùi thuyeát giôùi. Vaên baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Nay laø ngaøy möôøi laêm, chuùng Taêng thuyeát giôùi. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän hoøa hôïp thuyeát giôùi. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Taùc baïch nhö vaäy roài sau ñoù môùi thuyeát giôùil>66. 2. Baáy giôø, ñeán ngaøy thuyeát giôùi, coù Tyø-kheo ôû moät mình taïi moät truù xöù, töï nghó: Ñöùc

Phaät cheá phaùp, neân hoøa hôïp taäp trung laïi moät choã ñeå thuyeát giôùi. Nay ta neân theá naøo ñaây? Vò aáy lieàn noùi vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: Caùc oâng neân laéng nghe kyõ: Neáu ñeán ngaøy thuyeát giôùi, Tyø-kheo ôû moät mình, Tyø-kheo aáy neân ñeán nôi thuyeát giôùi ñöôøng, lau queùt saïch seõ, traûi toïa cuï, muùc bình nöôùc suùc mieäng vaø röûa chaân, thaép ñeøn, saép xaù-la. Neáu coù khaùch Tyø-kheo ñeán, boán vò hay hôn boán vò thì taùc baïch roài môùi thuyeát giôùi. Neáu coù ba vò thì moãi vò höôùng vaøo nhau noùi: “Hoâm nay laø ngaøy möôøi laêm, Taêng thuyeát giôùi, toâi Tyø-kheo... thanh tònh.”l>67 Noùi nhö vaäy ba laàn. Neáu coù hai vò cuõng höôùng vaøo nhau noùi: “Hoâm nay laø ngaøy möôøi laêm, Taêng thuyeát giôùi, toâi teân laø... thanh tònh.” Noùi nhö vaäy ba laàn. Neáu coù moät vò thì neân taâm nghó mieäng noùi: “Hoâm nay laø ngaøy möôøi laêm chuùng Taêng thuyeát giôùi, toâi Tyø-kheo teân laø... thanh tònh.” Noùi nhö vaäy

l>66. Heát quyeån >5. l>67. Pali, Vin.i. l24: tröôøng hôïp taùc phaùp chæ coù ba Tyø-kheo, ñöôïc goïi laø thanh tònh boá-taùt (pārisuddhi-uposatha).

ba laàn. Neáu ba ngöôøi thì khoâng ñöôïc nhaän duïc thanh tònh cuûa ngöôøi thöù tö, vaø baïch thuyeát giôùi. Hai ngöôøi thì khoâng ñöôïc nhaän duïc thanh tònh cuûa ngöôøi thöù ba, maø moãi ngöôøi neân noùi ba lôøi. Moät ngöôøi thì khoâng ñöôïc nhaän duïc thanh tònh cuûa ngöôøi thöù hai, neân taâm nieäm noùi ba laàn. >. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo phi phaùp bieät chuùng yeát-ma thuyeát giôùi, phi phaùp hoøa hôïp chuùng, phaùp bieät chuùng yeát-ma thuyeát giôùi. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Ñöùc Theá Toân. Ngaøi daïy: Khoâng ñöôïc phi phaùp bieät chuùng yeát-ma thuyeát giôùi, phi phaùp hoøa hôïp chuùng. Khoâng ñöôïc duøng phaùp bieät chuùng yeát-ma thuyeát giôùi. Thuyeát giôùi coù boán caùch: Baáy giôø, caùc Tyø-kheo phi phaùp bieät chuùng, phi phaùp hoøa hôïp chuùng, nhö phaùp bieät chuùng, nhö phaùp hoøa hôïp chuùng yeát-ma thuyeát giôùi. Neáu Tyø-kheo kia phi phaùp bieät chuùng yeát-ma thuyeát giôùi thì vò kia khoâng thaønh thuyeát giôùi. Neáu phi phaùp hoøa hôïp chuùng, nhö phaùp bieät chuùng yeát-ma thuyeát giôùi, thì khoâng thaønh thuyeát giôùi. Chæ coù nhö phaùp hoøa hôïp chuùng yeát-ma thuyeát giôùi, goïi laø thuyeát giôùi. Neân thuyeát giôùi nhö vaäy, ñoù laø phaùp cuûa Ta. 2. Döõ duïc l. Baáy giôø, ñeán ngaøy thuyeát giôùi, Taêng taäp hôïp vì coù Taêng söï. Ñöùc Theá Toân baûo: - Nay coù vieäc cuûa Taêng, caùc Tyø-kheo tónh laëngl>68. Coù Tyø-kheo ñeán baïch Phaät: - Baïch Ñaïi ñöùc! Coù Tyø-kheo beänh khoâng ñeán ñöôïc. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau, cho pheùp döõ duïc.l>69 Ngöôøi nhaän duïc neân ñem duïc ñeán. Vò kia neân gôûi duïc nhö vaày: Neân noùi, “Toâi gôûi duïc nôi Ñaïi ñöùc”, hay noùi, “Toâi thuyeát duïc”, hay noùi, “Nhôù thuyeát duïc duøm toâi”, hoaëc ra daáu ñeå döõ duïc; taát caû ñeàu thaønh döõ duïc. Hoaëc noùi ñaày ñuû ñeå döõ duïc thì thaønh döõ duïc. Neáu khoâng hieän thaân töôùng, mieäng khoâng thuyeát duïc thì khoâng thaønh döõ duïc, caàn phaûi döõ duïc trôû laïi. Neáu Tyø-kheo nhaän duïc ñeán choã Tyø-kheo beänh ñeå nhaän duïc; nhaän duïc roài qua ñôøi, hoaëc ñi choã khaùc, hoaëc

thoâi tu, hoaëc vaøo trong ngoaïi

l>68. Nguõ phaàn l8 (T22nl42l tr.l26a05): “Theá Toân… ngaøy thuyeát giôùi… baûo caùc Tyø-kheo, caùc ngöôi haõy tónh laëng. Nay seõ boá-taùt thuyeát giôùi.” Lieàn ñoù, Tyø-kheo baùo: coù Tyø-kheo bònh. Phaät daïy: cho gôûi duïc thanh tònh…” Cf. Pali, Vin.i. l2>: (…) santi sanghassa karanīyan, cho gôûi duïc vaø thuyeát tònh, vì coù Taêng söï caàn phaûi laøm. l>69. Döõ duïc . Pali, Vin. l2l, chandan dātum, gôûi cho söï thuaän tình, töùc gôûi phieáu thuaän (chaáp thuaän Taêng taùc phaùp).

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 7>>

ñaïo, hoaëc vaøo nôi boä chuùng khaùc, hoaëc ñeán treân giôùi tröôøng, hoaëc minh töôùng xuaát hieän, hoaëc töï noùi phaïm bieân toäi, hoaëc phaïm Tyø-kheo-ni, hoaëc taëc taâm laøm Sa-moân, hoaëc phaù noäi ngoaïi ñaïo, hoaëc huyønh moân, hoaëc saùt phuï maãu, saùt A-la-haùn, hoaëc ñaáu loaïn chuùng Taêng, hoaëc vôùi aùc taâm laøm thaân Phaät ra maùu, hoaëc phi nhaân, hoaëc suùc sinh, hoaëc hai hình, hoaëc bò cöû, hoaëc dieät taãn, hoaëc ñaùng dieät taãn, hoaëc nöông thaàn tuùc ôû treân khoâng, hoaëc lìa choã thaáy nghe; taát caû khoâng thaønh döõ duïc, phaûi gôûi duïc cho ngöôøi khaùc. Tröôøng hôïp ñeán giöõa ñöôøng hay ñeán trong Taêng cuõng nhö vaäy. Neáu ngöôøi nhaän duïc nguû, hoaëc nhaäp ñònh hay queân; khoâng coá yù laøm nhö vaäy thì thaønh döõ duïc. Neáu coá yù khoâng noùi thì phaïm ñoät- keát-la. Neáu beänh nhaân coù theå laøm ñöôïc nhö vaäy thì toát, baèng khoâng thì dìu Tyø-kheo beänh ñeán, hay ñeå treân giöôøng caây, giöôøng daây khieâng ñeán trong Taêng. Neáu sôï khua ñoäng Tyø-kheo beänh aûnh höôûng ñeán caên beänh coù theå bò cheát, thì taát caû chuùng Taêng neân ñeán xung quanh choã Tyø-kheo beänh ñeå taùc yeát-ma. Neáu soá Tyø-kheo beänh ñoâng maø taäp trung ñöôïc laïi moät choã thì toát, baèng khoâng thì caùc Tyø-kheo phaûi ra ngoaøi giôùi taùc yeát- ma. Khoâng coù caùch naøo ñöôïc pheùp bieät chuùng taùc yeát-ma. 2. Baáy giôø, ñeán ngaøy thuyeát giôùi, chuùng Taêng taäp hôïp laïi moät choã ñeå thuyeát giôùi, Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: - Ñaõ ñeán giôø thuyeát giôùi caùc oâng neân tónh laëng. Baáy giôø coù Tyø-kheo noï baïch Ñöùc Theá Toân: - Hieän coù Tyø-kheo beänh khoâng ñeán ñöôïc. Ñöùc Phaät daïy: Töø nay veà sau cho pheùp gôûi söï thanh tònh,l>70 cho pheùp Tyø-kheo ñeán nhaän söï thanh tònh. Tyø-kheo kia neân gôûi nhö sau: Noùi Toâi thanh tònh töùc thaønh gôûi söï thanh tònh, cho ñeán, noùi ñaày ñuû ñeå gôûi söï thanh tònh nhö phaùp döõ duïc treân, thì thaønh gôûi söï thanh tònh. Neáu thaân khoâng hieän töôùng, mieäng khoâng noùi leân söï thanh tònh thì khoâng thaønh gôûi söï thanh tònh. Cuõng nhö phaùp gôûi duïc treân kia, phaùp gôûi söï thanh tònh cuõng vaäy. Neáu ngöôøi nhaän thanh tònh ñeán choã Tyø-kheo beänh nhaän söï thanh tònh; khi nhaän söï thanh tònh roài thì maïng chung hay ñi nôi khaùc, hoaëc thoâi tu, hoaëc gia nhaäp chuùng cuûa ngoaïi ñaïo, hoaëc vaøo boä chuùng khaùc, hoaëc ñeán treân giôùi tröôøng, hoaëc töôùng bình minh xuaát hieän, hoaëc töï noùi phaïm bieân toäi, hoaëc phaïm Tyø-kheo-ni, hoaëc taëc taâm laøm Sa-moân, hoaëc phaù noäi ngoaïi ñaïo, hoaëc huyønh moân, hoaëc saùt cha meï, saùt A-la-haùn, hoaëc ñaáu loaïn chuùng Taêng, hoaëc vôùi aùc taâm laøm thaân Phaät ra maùu, hoaëc phi nhaân,

l>70. Döõ thanh tònh . Pali (Vin.i. l20): p ārisuddhin dātum. Gôûi thanh tònh, trong tröôøng hôïp yeát-ma thuyeát giôùi.

7>4 BOÄ LUAÄT >

hoaëc suùc sinh, hoaëc hai hình, hoaëc bò cöû, hoaëc dieät taãn, hoaëc ñaùng dieät taãn, hoaëc nöông thaàn tuùc ôû treân khoâng, hoaëc lìa choã thaáy nghe; thaûy ñeàu khoâng thaønh gôûi söï thanh tònh, caàn gôûi cho ngöôøi khaùc. Tröôøng hôïp ñeán giöõa ñöôøng hoaëc ñeán trong chuùng cuõng nhö vaäy. Ngöôøi nhaän söï thanh tònh hoaëc nguû, hoaëc nhaäp ñònh hoaëc queân, maø khoâng coá yù laøm nhö vaäy thì thaønh gôûi söï thanh tònh. Neáu vò aáy coá yù khoâng noùi thì phaïm ñoät-keát-la. Neáu Tyø-kheo beänh coù theå laøm nhö vaäy ñöôïc caøng hay, baèng khoâng theå laøm ñöôïc thì neân dìu ngöôøi beänh ñeán hay ñeå treân giöôøng daây, giöôøng caây khieâng ñeán trong Taêng. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo nghó: Neáu khieâng Tyø-kheo beänh ñeán sôï beänh tình taêng theâm, hoaëc ñöa ñeán maïng chung, chuùng Taêng neân ñeán ñoù taùc yeát-ma thuyeát giôùi. Neáu coù soá ñoâng Tyø-kheo beänh thì taäp hôïp laïi moät choã ñöôïc thì caøng hay, neáu khoâng thì caùc Tyø-kheo neân ra ngoaøi giôùi ñeå taùc yeát-ma thuyeát giôùi. Neáu khoâng ra ngoaøi giôùi thì khoâng ñöôïc bieät chuùng taùc yeát-ma thuyeát giôùi, khoâng coù caùch naøo cho pheùp bieät chuùng yeát-ma thuyeát giôùi. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo gôûi duïc maø khoâng gôûi thanh tònh, trong Taêng coù söï vieäc khôûi leân, khoâng thuyeát giôùi ñöôïc. Baáy giôø, Tyø- kheo mang duïc ñeán noùi: - Toâi ñem duïc ñeán chöù khoâng ñem ñöôïc söï thanh tònh. Vieäc yeát- ma thuyeát giôùi ñöôïc ñình laïi, khieán caùc Tyø-kheo moûi meät, neân ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: Töø nay veà sau, khi gôûi duïc neân gôûi thanh tònh. Neân noùi nhö sau: Toâi gôûi duïc vaø thanh tònh cho thaày. Nhoùm saùu Tyø-kheo döïa theo söï vieäc, noùi: - Toâi gôûi duïc vaø thanh tònh cho thaày theo söï vieäc naøy. Trong taêng coù nhieàu vieäc khaùc khôûi leân, baáy giôø Tyø-kheo ñem duïc ñeán noùi: - Toâi ñem duïc vaø thanh tònh cho söï vieäc naøy chöù khoâng ñem duïc vaø thanh tònh cho vieäc khaùc. Do vaäy, coâng vieäc bò ñình laïi. Caùc Tyø-kheo ñeàu bò moûi meät, ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc theo töøng söï vieäc maø gôûi duïc vaø thanh tònh. Cho pheùp gôûi duïc vaø thanh tònh cho Taêng söï nhö phaùp. Tröôøng hôïp Tyø-kheo nhaän duïc thanh tònh hoaëc qua ñôøi, hoaëc thoâi tu, hoaëc vaøo trong chuùng cuûa ngoaïi ñaïo, hoaëc vaøo boä chuùng khaùc, hoaëc ñeán treân giôùi tröôøng, hoaëc daáu hieäu bình minh xuaát hieän. Caùc Tyø-kheo nghó, - Gôûi duïc vaø thanh tònh nhö vaäy bò maát hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy:

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 7>5

- Bò maát. Tröôøng hôïp Tyø-kheo nhaän duïc vaø thanh tònh treân ñöôøng ñi bò caùch trôû, hay naïn giaëc, naïn thuù döõ, hoaëc nöôùc luït, khoâng theå ñeán nôi ñöôïc, l>7l

beøn töø ngoaøi cöông giôùil>72 maø ñeán trong Taêng-giaø-lam gôûi duïc thanh tònh. Caùc Tyø-kheo nghó, coù bò maát duïc vaø thanh tònh chaêng ? Ñöùc Phaät daïy: -

Khoâng maát. Töø nay veà sau cho pheùp Tyø-kheo gôûi duïc vaø thanh tònh gaëp maïng naïn, phaïm haïnh naïn, hoaëc trong giôùi maø khoâng ñeán ñöôïc trong Taêng, cho pheùp töø ngoaøi cöông giôùi maø ñeán trong Taêng gôûi duïc vaø thanh tònh, nhö vaäy khoâng bò maát duïc. Gôûi duïc thanh tònh nhö vaäy laø ñuùng lôøi Ta daïy. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo nhaän döõ duïc thanh tònh moät ngöôøi roài, nghi khoâng daùm nhaän duïc thanh tònh ngöôøi thöù hai. Ñöùc Phaät daïy: Cho pheùp nhaän. Vò kia nhaän duïc thanh tònh hai ngöôøi roài, laïi nghi khoâng daùm nhaän duïc thanh tònh ngöôøi thöù ba. Ñöùc Phaät daïy: Cho pheùp nhaän. Vò kia nhaän duïc thanh tònh ba ngöôøi roài, laïi nghi khoâng daùm nhaän duïc thanh tònh ngöôøi thöù tö. Ñöùc Phaät daïy: Cho pheùp nhaän. Ñöùc Phaät daïy tieáp: Neáu coù theå nhôù teân bao nhieâu thì tuøy theo ñoù nhaän nhieàu hay ít. Neáu khoâng theå nhôù teân thì noùi hoï, khoâng theå nhôù hoï thì noùi töôùng maïo. Khoâng nhôù töôùng maïo thì noùi soá ñoâng Tyø-kheo nhö phaùp Taêng söï döõ duïc thanh tònh. 3. Thuyeát giôùi l. Baáy giôø, coù moät nôi, ñeán ngaøy thuyeát giôùi, ñaïi chuùng taäp hôïp thuyeát giôùi, nhöng aâm thanh nhoû, ñaïi chuùng khoâng nghe ñöôïc. Caùc Tyø- kheo ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau, cho pheùp ñöùng giöõa chuùng ñeå thuyeát giôùi. Neáu ñöùng noùi maø vaãn khoâng nghe thì neân laäp toøa raát cao giöõa chuùng ñeå ngoài noùi. Neáu vaãn khoâng nghe thì neân laøm toøa cao chuyeån luaânl>7> ñöùng ngang taàm tay vôùi, töø nôi ñoù thuyeát giôùi. - Khi tuïng bò queân hay loän thì Tyø-kheo ngoài gaàn neân nhaéc. Neáu vaãn queân thì vò Tyø-kheo thöù hai neân thay theá ñeå noùi. Neân noùi tieáp theo chöù khoâng ñöôïc noùi trôû laïi. 2. Tröôøng hôïp coù vieäc xaûy ra cho Tyø-kheo ñem duïc thanh tònh,

l>7l. Ñöôøng ñi trong phaïm vi truù xöù. l>72. Ñi voøng ra khoûi phaïm vi truù xöù. l>7>. Chuyeån luaân cao toøa ; khoâng hieåu laøm nhö theá naøo

7>6 BOÄ LUAÄT >

nhö vieäc Taêng, vieäc Phaät, vieäc Phaùp, vieäc Tyø-kheo beänh. Caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: Töø nay veà sau, cho pheùp chuyeån trao duïc thanh tònh cho caùc Tyø- kheo khaùc. Neân noùi nhö sau: “Toâi nhaän duïc thanh tònh cho soá ñoâng Tyø- kheo. Vò kia vaø baûn thaân toâi, Taêng söï nhö phaùp, gôûi duïc thanh tònh.” >. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo noùi ñeán teân Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ. Caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc goïi teân Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ. Caùc Tyø-kheo hoûi vôùi nhau, Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ cuûa thaày teân laø gì? Vò kia khoâng daùm traû lôøi. Caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu coù ngöôøi hoûi thì cho pheùp xöng teân cuûa Hoøa thöôïng, A-xaø- leâ. Tröôøng hôïp Tyø-kheo haønh ba-lôïi-baø-sa, boån nhaät trò, Ma-na-ñoûa, a-phuø-ha-na, hoaëc khi yeát-ma laäp cheá, hoaëc khi thoï giôùi, hoaëc khi sai ngöôøi, hoaëc khi giaûi (yeát-ma) thì neân xöng teân Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ. Khi Tyø-kheo coù nhaân duyeân neân xöng teân Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ maø khoâng daùm xöng. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: Neáu coù nhaân duyeân thì cho pheùp xöng danh töï Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ. Neáu Tyø-kheo baän vieäc neân döõ duïc thanh tònh, döõ duïc roài, coâng

vieäc xong, sinh nghi khoâng daùm ñeán choã thuyeát giôùi. Caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu coâng vieäc xong neân ñeán, khoâng ñeán neân nhö phaùp trò. Nhoùm saùu Tyø-kheo coù yù nghó khoâng ñeán choã thuyeát giôùi do sôï Tyø- kheo khaùc vì mình taùc yeát-ma ngaên khoâng cho thuyeát giôùi. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc nhö vaäy. Vò kia laïi nghó khoâng ñeán choã thuyeát giôùi sôï vì thaân höõu tri thöùc cuûa ta taùc yeát-ma hoaëc ngaên vieäc thuyeát giôùi. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc nhö vaäy. Vò kia laïi nghó, ta ñeán choã thuyeát giôùi khoâng ngoài, sôï caùc Tyø-kheo khaùc vì ta taùc yeát-ma, hoaëc ngaên thuyeát giôùi. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc nhö vaäy. Neáu vì thaân haäu tri thöùc maø ñeán choã thuyeát giôùi khoâng ngoài, cuõng nhö vaäy. 4. Baáy giôø, coù truù xöù, ñeán ngaøy thuyeát giôùi, chuùng Taêng taäp hôïp ñoâng. Khi saép thuyeát giôùi, nghe coù giaëc ñeán, thaûy ñeáu sôï haõi neân rôøi choã ngoài boû ñi, khoâng thaønh thuyeát giôùi. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Ñöùc

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 7>7

Phaät daïy: - Töø nay veà sau, khi taùm naïn söï khôûi, hoaëc coù caùc duyeân, cho pheùp thuyeát giôùi löôïc. Taùm naïn söï laø: Vua, giaëc cöôùp, löûa, nöôùc, beänh, nhaân, phi nhaân, aùc truøng. Caùc duyeân khaùc laø: ñaïi chuùng taäp hôïp ñoâng maø choã ngoài ít, hoaëc phaàn ñoâng trong chuùng bò beänh, thì cho pheùp thuyeát giôùi löôïc. - Tröôøng hôïp ñaïi chuùng taäp hôïp ñoâng maø treân choã ngoài che khoâng heát, hoaëc trôøi möa thì cho thuyeát giôùi löôïc. Hoaëc boá-taùt nhieàu,l>74 ñeâm ñaõ khuya, hoaëc coù tranh caõi, hoaëc luaän bieän A-tyø-ñaøm, Tyø-ny, hoaëc noùi phaùp quaù khuya. Töø nay veà sau, cho pheùp taát caû chuùng chöa ñöùng daäy, khi daáu hieäu bình minh chöa xuaát hieän neân taùc yeát-ma thuyeát giôùi, chöù khoâng coù caùch naøo coù theå ñöôïc pheùp thoï duïc vaø thanh tònh caùch ñeâml>75 yeát-ma thuyeát giôùi. Tyø-kheo noï coù yù nghó, vì naïn duyeân cho pheùp thuyeát giôùi löôïc, naïn duyeân chöa ñeán gaáp, chuùng ta coù theå thuyeát giôùi ñaày ñuû. Tyø-kheo kia neân thuyeát giôùi ñaày ñuû; khoâng thuyeát giôùi ñaày ñuû, seõ nhö phaùp trò. Tyø-kheo noï coù yù nghó, naïn duyeân naøy ñaõ ñeán gaàn, chuùng ta khoâng theå thuyeát giôùi ñaày ñuû, chæ coù theå noùi ñeán chín möôi vieäc. Vò Tyø-kheo noï neân noùi chín möôi vieäc; khoâng noùi seõ nhö phaùp trò. Caùc Tyø-kheo coù yù nghó, naïn söï ñaõ ñeán gaàn, chuùng ta khoâng theå thuyeát giôùi ñaày ñuû ñeán chín möôi vieäc, maø chæ coù theå noùi ñeán ba möôi vieäc thì neân noùi ñaày ñuû ba möôi vieäc; khoâng noùi seõ nhö phaùp trò. Caùc Tyø-kheo nghó, naïn söï naøy gaàn, chuùng ta noùi ñaày ñuû ba möôi vieäc khoâng ñöôïc, chæ coù theå noùi ñeán hai phaùp baát ñònh. Tyø-kheo neân noùi ñeán hai phaùp baát ñònh; khoâng noùi seõ nhö phaùp trò. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo khôûi nghó, naïn söï gaàn quaù, chuùng ta khoâng theå noùi ñaày ñuû ñeán hai phaùp baát ñònh, coù theå noùi ñeán möôøi ba vieäc. Vò kia phaûi noùi ñeán möôøi ba vieäc, khoâng noùi seõ nhö phaùp trò. Caùc Tyø-kheo kia nghó, naïn söï naøy gaàn, khoâng theå noùi ñeán möôøi ba vieäc, coù theå noùi ñeán boán vieäc. Tyø-kheo kia neân noùi boán vieäc; khoâng noùi seõ nhö phaùp trò. Tyø-kheo kia nghó, naïn söï naøy, chuùng ta noùi boán vieäc khoâng ñöôïc, chæ coù theå noùi baøi töïa cuûa giôùi. Vò kia phaûi noùi ñeán

baøi töïa cuûa giôùi; khoâng noùi seõ nhö phaùp trò.

l>74. Coù leõ muoán noùi laø quaù ñoâng ngöôøi. l>75. Theo caùch tính cuûa Luaät, khi aùnh saùng ban mai xuaát hieän môùi tính laø sang ngaøy khaùc, chöù khoâng keå baát ñaàu töø giöõa khuya. Thoï duïc vaø thanh tònh tröôùc khi aùnh saùng ban mai xuaát hieän, nhöng laïi thuyeát giôùi sau khi noù ñaõ xuaát hieän, goïi laø thuyeát giôùi vôùi thoï duïc vaø thanh tònh caùch ñeâm.

7>8 BOÄ LUAÄT >

Baáy giôø, caùc Tyø-kheo nghó, naïn söï naøy ñeán roài, chuùng ta noùi baøi töïa cuûa giôùi khoâng ñöôïc. Do nhaân duyeân cuûa naïn söï naøy, caùc Tyø-kheo phaûi töø choã ngoài ñöùng daäy ñi lieàn. Naêm caùch noùi phaùp: Noùi baøi töïa roài, coøn laïi neân noùi “Nhö Taêng thöôøng nghe.” Noùi baøi töïa vaø boán vieäc roài, coøn laïi neân noùi “Nhö Taêng thöôøng nghe.” Noùi baøi töïa, boán vieäc vaø möôøi ba vieäc roài, coøn laïi neân noùi “Nhö Taêng thöôøng nghe.” Noùi baøi töïa, boán vieäc, möôøi ba vieäc, vaø hai vieäc roài, coøn laïi neân noùi “Nhö Taêng thöôøng nghe.” Noùi ñaày ñuû laø thöù naêm. Nhö vaäy goïi laø naêm caùch thuyeát giôùi. Laïi coù naêm caùch noùi: Noùi baøi töïa vaø boán vieäc roài, coøn laïi neân noùi “Nhö Taêng thöôøng nghe.” Noùi baøi töïa, boán vieäc vaø möôøi ba vieäc roài, coøn laïi neân noùi “Nhö Taêng thöôøng nghe.” Noùi baøi töïa, boán vieäc, möôøi ba vieäc vaø hai vieäc roài, coøn laïi neân noùi “Nhö Taêng thöôøng nghe.” Noùi baøi töïa, möôøi ba vieäc, hai vieäc vaø ba möôi vieäc roài, coøn laïi neân noùi “Nhö Taêng thöôøng nghe.” Noùi ñaày ñuû laø thöù naêm. Laïi coù naêm caùch noùi: Noùi baøi töïa, boán vieäc, vaø möôøi ba vieäc roài, coøn laïi neân noùi “Nhö Taêng thöôøng nghe.” Noùi baøi töïa, boán vieäc, möôøi ba vieäc, hai vieäc, vaø hai vieäc roài, coøn laïi neân noùi “Nhö Taêng thöôøng nghe.” Noùi baøi töïa, boán vieäc, möôøi ba vieäc, hai vieäc, vaø ba möôi vieäc roài, coøn laïi neân noùi “Nhö Taêng thöôøng nghe.” Noùi baøi töïa, boán vieäc, möôøi ba vieäc, hai vieäc, ba möôi vieäc, chín möôi vieäc roài, coøn laïi neân noùi “Nhö Taêng thöôøng nghe.” Noùi ñaày ñuû laø caùch thöù naêm. Nhö vaäy goïi laø naêm caùch thuyeát giôùi. 5. Theá Toân ôû taïi thaønh La-duyeät, trong nuùi Kyø-xaø-quaät. Baáy giôø coù moät Tyø-kheo teân laø Na-na-dol>76 taâm loaïn cuoàng si, coù khi nhôù ngaøy thuyeát giôùi, coù khi khoâng nhôù, coù khi ñeán coù khi khoâng ñeán. Caùc Tyø- kheo ñem vieäc naøy ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: Töø nay veà sau, trao cho Tyø-kheo Na-na-do phaùp baïch nhò yeát-ma taâm loaïn cuoàng si, theo phöông thöùc nhö sau: Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo Na-na-do naày taâm loaïn cuoàng si, coù khi nhôù ngaøy thuyeát giôùi, coù khi khoâng nhôù; coù khi ñeán, coù khi khoâng ñeán. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, trao cho Tyø-kheo naøy yeát-ma taâm loaïn cuoàng si, hoaëc nhôù, hoaëc khoâng nhôù, hoaëc ñeán, hoaëc khoâng ñeán ñoái vôùi vieäc Taêng taùc yeát-ma thuyeát

l>76. Na-na-do . Caùc ñoaïn döôùi ñeàu goïi laø tyø kheo Na-na-do; coù theå dö töø “do” vì aûnh höôûng cuûa söï ngaét töø sai ôû ñaây. Nguõ phaàn l8 (T22nl42l tr.l25cl0):

Giaø-giaø ; Thaäp tuïng 22 (T2>nl4>5 tr.l6la29): Thi-vieät . Pali, Vin. i. l2>, Gagga.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 7>9

giôùi. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo Na-na-do naày taâm loaïn cuoàng si, hoaëc nhôù ngaøy thuyeát giôùi, hoaëc khoâng nhôù, hoaëc ñeán, hoaëc khoâng ñeán. Nay Taêng trao cho Tyø-kheo Na-na-do yeát-ma taâm loaïn cuoàng si, hoaëc nhôù, hoaëc khoâng nhôù, hoaëc ñeán, hoaëc khoâng ñeán ñoái vôùi vieäc yeát-ma thuyeát giôùi. Caùc tröôûng laõo naøo chaáp thuaän, Taêng trao cho Na-na-do naøy phaùp cuoàng si taâm loaïn, nhôù khoâng nhôù, ñeán khoâng ñeán ñoái vôùi vieäc yeát-ma thuyeát giôùi thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän, trao cho Tyø-kheo Na-na-do yeát-ma cuoàng si taâm loaïn, nhôù khoâng nhôù, ñeán khoâng ñeán roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Coù ba loaïi cuoàng si: Moät laø khi thuyeát giôùi, nhôù khoâng nhôù, ñeán khoâng ñeán. Hai laø loaïi cuoàng si nhôù thuyeát giôùi maø khoâng ñeán. Ba laø loaïi cuoàng si khoâng nhôù thuyeát giôùi, khoâng ñeán. Trong ba loaïi cuoàng si naøy, loaïi coù nhôù thuyeát giôùi, khoâng nhôù thuyeát giôùi, coù ñeán khoâng ñeán, Tyø-kheo nhö vaäy chuùng Taêng neân trao cho yeát-ma cuoàng si. Vò kia nhôù thuyeát giôùi maø khoâng ñeán, chuùng Taêng khoâng neân trao yeát-ma cuoàng si. Vò cuoàng si khoâng nhôù thuyeát giôùi cuõng khoâng ñeán, khoâng ñöôïc trao yeát-ma cuoàng si. Tyø-kheo kia, Taêng trao yeát-ma roài, sau ñoù beänh cuoàng si chaám döùt, khôûi nghó, - Nay ta neân laøm theá naøo? Vò aáy lieàn thöa vôùi caùc Tyø- kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: Neáu ngöôøi cuoàng si ñöôïc trao yeát-ma roài, sau ñoù beänh cuoàng si heát, neân baïch nhò yeát-ma ñeå giaûi, theo phaùp thöùc nhö sau: Tyø-kheo Na- na-do neân ñeán giöõa chuùng Taêng, troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaáp tay thöa: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Toâi laø Tyø-kheo Na-na-do, tröôùc ñaây maéc beänh cuoàng si. Khi thuyeát giôùi, hoaëc nhôù hoaëc khoâng nhôù, hoaëc ñeán, hoaëc khoâng ñeán, Taêng ñaõ cho toâi yeát-ma beänh cuoàng si. Nay toâi trôû laïi ñöôïc chaùnh nieäm, caàu giaûi yeát-ma cuoàng si. Caàu xin nhö vaäy ba laàn. Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo Na-na-do naày, tröôùc ñaây maéc beänh cuoàng si. Khi thuyeát giôùi, hoaëc nhôù hoaëc khoâng nhôù, hoaëc ñeán hoaëc khoâng ñeán, chuùng Taêng ñaõ trao cho yeát-ma cuoàng si, sau ñoù beänh cuoàng si heát, nay Tyø-kheo naøy caàn caàu giaûi yeát-ma beänh cuoàng si. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän cho pheùp giaûi yeát-ma

740 BOÄ LUAÄT >

beänh cuoàng si. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Tyø-kheo Na-na-do naày, tröôùc kia maéc beänh cuoàng si. Khi thuyeát giôùi hoaëc nhôù hoaëc khoâng nhôù, hoaëc ñeán hoaëc khoâng ñeán, Taêng ñaõ trao cho phaùp yeát-ma beänh cuoàng si, sau khi trao yeát-ma roài, beänh cuoàng si chaáp döùt, nay Tyø-kheo naøy caàn caàu chuùng Taêng giaûi yeát-ma cuoàng si. Caùc tröôûng laõo naøo ñoàng yù Taêng giaûi yeát-ma cuoàng si cho Tyø-kheo Na-na-do thì im laëng, vò naøo khoâng

ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän giaûi yeát-ma beänh cuoàng si cho Tyø-kheo Na- na-do roài. Taêng ñoàng yù neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo ñeàu nghó, ngöôøi ñöôïc trao cho phaùp yeát-ma cuoàng si roài, sau ñoù beänh laønh, ñöôïc giaûi yeát-ma beänh cuoàng si; thôøi gian sau, beänh cuoàng si laïi trôû laïi, coù ñöôïc trao phaùp yeát-ma laïi hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau, tuøy theo beänh cuoàng si phaùt khôûi thì trao phaùp yeát-ma, khi beänh cuoàng si heát thì giaûi. 6. Khi Ñöùc Theá Toân ôû nöôùc Chieâm-baø, beân bôø soâng Giaø-giaø, vaøo ngaøy thöù möôøi laêm thuyeát giôùi, thì baáy giôø, Ngaøi ngoài nôi ñaát troáng, chuùng Taêng ngoài vaây xung quanh. Phaàn ñaàu cuûa ñeâm ñaõ qua, böôùc sang phaàn giöõa cuûa ñeâm, Toân giaû A-nan töø choã ngoài ñöùng daäy, troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay thöa vôùi Ñöùc Phaät: - Ñaàu ñeâm ñaõ qua, cuùi xin Ñöùc Theá Toân thuyeát giôùi. Ñöùc Theá Toân im laëng. Toân giaû A-nan thaáy Ñöùc Phaät im laëng, lieàn trôû veà choã ngoài. Ñaàu ñeâm, giöõa ñeâm ñaõ qua, Toân giaû A-nan laïi töø choã ngoài ñöùng daäy, troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay baïch Phaät: - Ñaàu ñeâm, giöõa ñeâm ñaõ qua, cuùi xin Ñöùc Theá Toân thuyeát giôùi. Ñöùc Theá Toân vaãn im laëng. Toân giaû thaáy Ñöùc Theá Toân im laëng, lieàn trôû veà choã ngoài. Ñaàu ñeâm giöõa ñeâm cuoái ñeâm ñeàu ñaõ qua, daáu hieäu bình minh ñaõ xuaát hieän, caùc loaøi chim baét ñaàu keâu. Toân giaû lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy, troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay baïch Phaät: - Ñaàu ñeâm giöõa ñeâm vaø cuoái ñeâm ñeàu ñaõ qua, daáu hieäu bình minh ñaõ xuaát hieän, caùc loaøi chim ñaõ baét ñaàu keâu, chuùng Taêng ngoài ñaõ laâu, cuùi xin Ñöùc Theá Toân thuyeát giôùi. Ñöùc Phaät baûo A-nan: - Trong chuùng coù ngöôøi baát tònh. Neáu trong chuùng coù ngöôøi baát

tònh maø muoán cho Nhö Lai thuyeát giôùi vôùi moät chuùng nhö vaäy, khoâng coù lyù ñoù. Baáy giôø, Toân giaû A-nan im laëng veà laïi choã ngoài. Toân giaû Ñaïi Muïc-kieàn-lieân nghó, trong chuùng naøy coù ai baát tònh neân Ñöùc Nhö Lai môùi noùi, “Neáu trong chuùng coù ngöôøi baát tònh maø muoán cho Nhö Lai thuyeát giôùi vôùi moät chuùng nhö vaäy, khoâng coù lyù ñoù.” Toân giaû Ñaïi Muïc-kieàn-lieân lieàn quaùn saùt nhaân taâm cuûa chuùng, lieàn thaáy coù moät vò baát tònh, ngoài caùch Ñöùc Nhö Lai khoâng xa, chaúng phaûi Sa-moân maø xöng laø Sa-moân, chaúng phaûi phaïm haïnh maø noùi laø phaïm haïnh, phaïm giôùi, phaïm aùc phaùp, baát tònh oâ ueá, taø kieán, che daáu aùc nghieäp, beân trong oâm aáp söï huû muïc, gioáng nhö boäng caây khoâng khaùc. Thaáy nhö vaäy roài, Toân giaû lieàn nghó chính do ngöôøi naøy maø Ñöùc Phaät noùi vôùi Toân giaû A-nan, “Neáu trong chuùng coù ngöôøi baát tònh maø muoán cho Nhö Lai thuyeát giôùi vôùi moät chuùng nhö vaäy, khoâng coù lyù ñoù.” Toân giaû Ñaïi Muïc-kieàn-lieân ñeán choã ngöôøi kia noùi: - Ngöôi ñöùng daäy! Ñöùc Nhö Lai ñaõ thaáy ngöôi roài, ñaõ bieát ngöôi roài. Ngöôi phaûi mau mau ñöùng daäy, ra khoûi choã naøy, khoâng ñöôïc ôû nôi ñaây. Baáy giôø, Toân giaû Muïc-lieân naém tay vò aáy keùo ra ngoaøi cöûa, roài trôû vaøo, ñeán choã Ñöùc Theá

Toân, ñaûnh leã saùt chaân vaø baïch Phaät: - Trong chuùng ñaõ thanh tònh, cuùi xin Ñöùc Theá Toân thuyeát giôùi. Ñöùc Phaät noùi vôùi Toân giaû Muïc-lieân: - Hieän taïi, oâng khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy, vaø sau naøy cuõng khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Naøy Muïc-lieân! Töø nay veà sau cho pheùp taùc töï ngoân trò. Neáu khoâng töï ngoân thì khoâng ñöôïc trò. Töø nay veà sau, caùc oâng töï taùc yeát-ma thuyeát giôùi. Ñöùc Phaät baûo Toân giaû Muïc-lieân: - Ñaây laø laàn thuyeát giôùi cuoái cuøng cuûa Nhö Lai. Taïi sao vaäy? Ngöôøi coù phaïm khoâng ñöôïc döï thuyeát giôùi. Ngöôøi coù phaïm khoâng ñöôïc nghe giôùi. Khoâng ñöôïc höôùng ñeán ngöôøi phaïm giaûi toäi. Ngöôøi coù toäi khoâng ñöôïc giaûi toäi cho ngöôøi khaùc. Ñöùc Phaät baûo Toân giaû Muïc-lieân: - Nöôùc bieån coù taùm ñieàu hy höõu, cho neân A-tu-la thích soáng nôi ñoù. Taùm ñieàu aáy laø: - Taát caû caùc doøng soâng ñeàu chaûy doàn veà nôi ñoù. Ñoù laø moät kyø ñaëc, A-tu-la thích vui soáng. - Laïi nöõa, naày Muïc-lieân, nöôùc bieån thöôøng coøn, khoâng maát quy luaät soùng bieån cuûa noù. Ñoù laø kyø ñaëc thöù hai cuûa nöôùc bieån maø A-tu-la thích vui soáng.

742 BOÄ LUAÄT >

- Laïi nöõa, Muïc-lieân, naêm doøng soâng lôùn nhö soâng Haèng, soâng Dieâm-ma, Na-taùt-la, A-di-la-baø-ñeà-ma, khi ñaõ chaûy nhaäp vaøo bieån thì caùi teân cuõ cuûa noù ñeàu maát. Ñoù laø ñaëc kyø thöù ba cuûa bieån maø A-tu-la thích vui soáng. - Laïi nöõa, naày Muïc-lieân, nöôùc naêm doøng soâng lôùn naày vaø nöôùc möa ñeàu chaûy veà bieån maø nöôùc bieån khoâng taêng giaûm. Ñaây laø kyø ñaëc thöù tö maø A-tu-la thích vui soáng. - Laïi nöõa, toaøn boä nöôùc bieån ñeàu cuøng moät vò laø maën. Ñoù laø kyø ñaëc thöù naêm cuûa bieån maø A-tu-la thích vui soáng. - Laïi nöõa, naày Muïc-lieân, nöôùc bieån khoâng chaáp nhaän thaây cheát. Daàu coù thaây cheát thì gioù bieån cuõng ñöa noù vaøo bôø. Ñaây laø kyø ñaëc thöù saùu cuûa bieån maø A-tu-la thích vui soáng. - Laïi nöõa, naøy Muïc-lieân, nöôùc bieån saûn xuaát nhieàu traân baûo ñaëc bieät maø nôi luïc ñòa khoâng coù. Caùc loaïi traân baûo aáy nhö vaøng baïc, chaân chaâu, löu ly, san hoâ, xa cöø, maõ naõo. Ñoù laø kyø ñaëc thöù baûy cuûa bieån maø A-tu-la thích vui soáng. - Laïi nöõa, naày Muïc-lieân, nôi ñaïi haûi, loaøi sinh vaät coù thaân hình lôùn cö truù nôi ñoù. Loaøi sinh vaät coù thaân hình lôùn beà daøi ñeán caû moät traêm do tuaàn, hai traêm do tuaàn, ba traêm do tuaàn cho ñeán baûy traêm do tuaàn. Ñaây laø kyø ñaëc thöù taùm cuûa bieån maø A-tu-la thích vui soáng. - Do taùm ñaëc taùnh naøy cuûa bieån caû maø A-tu-la thích vui soáng nôi ñoù. Cuõng nhö vaäy, naày Muïc-lieân, trong giaùo phaùp cuûa Ta cuõng coù taùm ñaëc taùnh, khieán cho caùc ñeä töû sau khi thaáy roài ñeàu töï mình thích vui soáng trong ñoù. Taùm ñaëc taùnh aáy laø: - Nhö nöôùc bieån lôùn ñeàu do taát caû moïi doøng soâng chaûy veà, cuõng vaäy, Muïc-lieân, caùc ñeä töû cuûa Ta laàn löôït hoïc giôùi cuõng ñeàu trôû veà giaùo phaùp cuûa Ta, ôû trong ñoù hoïc caùc phaùp laønh. Nhö vaäy, naøy Muïc-lieân, ñaây laø moät kyø ñaëc khieán caùc ñeä töû thaáy roài töï mình thích vui soáng. - Naøy Muïc-lieân, cuõng nöôùc bieån thöôøng coøn, khoâng maát quy luaät soùng bieån cuûa noù; caùc ñeä töû cuûa Ta truï ôû trong giôùi cho ñeán troïn ñôøi khoâng phaïm. Ñoù laø kyø ñaëc thöù hai khieán caùc ñeä töû thaáy roài töï mình thích vui soáng. - Naøy Muïc-lieân, nhö nöôùc naêm doøng

soâng lôùn khi chaûy veà bieån caû thì teân cuõ cuûa noù ñeàu maát, chæ coøn goïi laø bieån; cuõng nhö vaäy, Muïc- lieân, trong giaùo phaùp cuûa Ta boán chuûng taùnh Saùt-lôïi, Baø-la-moân, Tyø-xaù, Thuû-ñaø, vôùi ñöùc tin kieân coá töø boû gia ñình xuaát gia hoïc ñaïo thì caùi teân cuõ khoâng coøn ñöôïc goïi maø chæ xöng laø Sa-moân Thích töû. Ñoù laø ñaëc taùnh thöù ba cuûa giaùo phaùp Ta, khieán caùc ñeä töû thaáy roài töï mình thích vui soáng.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 74>

- Naøy Muïc-lieân, cuõng nhö nöôùc naêm doøng soâng lôùn vaø nöôùc möa ñeàu chaûy veà bieån maø nöôùc bieån khoâng taêng giaûm; cuõng nhö vaäy, Muïc- lieân, trong giaùo phaùp cuûa Ta caùc toäc taùnh, vôùi loøng tin kieân coá töø boû gia ñình xuaát gia hoïc ñaïo vaøo caûnh giôùi voâ dö Nieát-baøn maø caûnh giôùi voâ dö Nieát-baøn khoâng taêng khoâng giaûm. Ñoù laø ñaëc tính thöù tö trong giaùo phaùp cuûa Ta, khieán caùc ñeä töû thaáy roài töï mình thích vui soáng. - Muïc-lieân, cuõng nhö nöôùc trong bieån caû ñoàng moät vò maën; giaùo phaùp cuûa Ta ñoàng moät vò giaûi thoaùt. Naøy Muïc-lieân, Ñaây laø ñaëc taùnh thöù naêm trong giaùo phaùp cuûa Ta, khieán caùc ñeä töû thaáy roài töï mình thích vui soáng. - Muïc-lieân, cuõng nhö bieån caû khoâng chaáp nhaän thaây cheát. Daàu coù thaây cheát thì gioù bieån cuõng ñöa vaøo bôø. Trong giaùo phaùp cuûa ta cuõng nhö vaäy, khoâng chaáp nhaän thaây cheát. Thaây cheát laø chaúng phaûi Sa-moân maø töï xöng laø Sa-moân, chaúng phaûi phaïm haïnh maø töï xöng laø phaïm haïnh, phaïm giôùi, aùc phaùp, baát tònh oâ ueá, taø kieán, che daáu nghieäp baát thieän, beân trong oâm aáp söï hö muïc gioáng nhö caây bò thuùi trong ruoät, tuy ngoài ôû trong chuùng maø thöôøng xa lìa chuùng Taêng, chuùng Taêng cuõng khoâng gaàn hoï. Muïc-lieân, ñaây laø ñaëc taùnh thöù saùu trong giaùo phaùp cuûa Ta, khieán caùc ñeä töû thaáy roài töï mình thích vui soáng. - Muïc-lieân, cuõng nhö nöôùc bieån caû saûn xuaát nhieàu traân baûo khaùc laï, nôi luïc ñòa khoâng theå coù nhö vaøng, baïc, chaân chaâu, löu ly, san hoâ, xa cöø, maõ naõo. Trong giaùo phaùp cuûa Ta cuõng saûn xuaát nhieàu traân baûo, nhö töù nieäm xöù, töù chaùnh caàn, töù nhö yù tuùc, töù thieàn, nguõ caên, nguõ löïc, thaát giaùc yù, baùt hieàn Thaùnh ñaïo. Nhö vaäy, naøy Muïc-lieân, ñoù laø kyø ñaëc thöù baûy trong giaùo phaùp cuûa Ta, khieán caùc ñeä töû thaáy roài töï mình thích vui soáng. - Naøy, Muïc-lieân, cuõng nhö nöôùc trong bieån caû laø nôi cö truù cuûa nhieàu loaøi vaät coù thaân hình lôùn haèng traêm do tuaàn, cho ñeán baûy traêm do tuaàn. Cuõng nhö vaäy, naøy Muïc-lieân, trong giaùo phaùp cuûa Ta cuõng dung chöùa caùc ñaïi hình, nhö trong chuùng Taêng nhöõng vò höôùng ñeán Tu- ñaø-hoaøn, ñaëng quaû Tö-ñaø-haøm, cho ñeán nhöõng vò höôùng ñeán A-la-haùn, ñaëng quaû A-la-haùn. Naøy, Muïc-lieân, ñaây laø kyø ñaëc thöù taùm ôû trong giaùo phaùp cuûa Ta, khieán caùc ñeä töû thaáy roài töï mình thích vui soáng. 7. Tröôøng hôïp moät truù xöù ñeán ngaøy thuyeát giôùi, coù soá ñoâng Tyø- kheo ngu si taäp trung laïi moät choã, môøi vò Thöôïng toïa thuyeát giôùi. Vò Thöôïng toïa noùi: - Tröôùc ñaây toâi khoâng tuïng giôùi. Keá ñoù, môøi Trung toïa, Haï toïa thuyeát giôùi. Caùc vò cuõng ñeàu traû

lôøi: - Khoâng tuïng. Do vaäy khoâng thaønh thuyeát giôùi. Caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Soá ñoâng Tyø-kheo ngu si khoâng neân taäp trung ôû moät choã, ñeå roài khoâng bieát giôùi, laïi khoâng bieát thuyeát giôùi, khoâng bieát boá-taùt, khoâng bieát yeát-ma boá-taùt. Töø nay veà sau cheá ñònh, Tyø-kheo naêm tuoåi phaûi yeát-ma tuïng giôùi. Neáu khoâng yeát-ma tuïng giôùi thì seõ nhö phaùp trò. Baáy giôø, coù soá ñoâng Tyø-kheo ngu si, taäp trung ôû moät choã, môøi caùc Thöôïng toïa thuyeát giôùi. Caùc Thöôïng toïa noùi: - Tröôùc ñaây chuùng toâi coù tuïng, nhöng nay queân roài. Keá ñoù, môøi Trung toïa, Haï toïa thuyeát giôùi. Caùc vò cuõng ñeàu traû lôøi: - Tröôùc ñaây coù tuïng, nhöng nay queân heát roài. Do ñoù khoâng thaønh thuyeát giôùi. Caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Soá ñoâng Tyø-kheo ngu si khoâng ñöôïc taäp trung ôû moät choã, ñeå roài khoâng bieát giôùi, laïi khoâng bieát thuyeát giôùi, khoâng bieát boá-taùt, khoâng bieát yeát-ma boá-taùt. Töø nay veà sau cheá ñònh, Tyø-kheo naêm tuoåi phaûi tuïng giôùi, tuïng yeát-ma cho thoâng suoát. Neáu khoâng thuoäc seõ nhö phaùp trò. Töø nay veà sau cho pheùp nöông nôi Tyø-kheo coù khaû naêng tuïng giôùi ñeå haï an cö. Baáy giôø, coù Tyø-kheo nöông nôi vò tuïng giôùi haï an cö. Trong thôøi gian an cö vò tuïng giôùi maïng chung. Caùc Tyø-kheo nghó, chuùng ta laøm theá naøo ñaây? Caùc Tyø-kheo lieàn ñeán baïch leân Ñöùc Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Caùc oâng laéng nghe! Neáu coù Tyø-kheo nöông theo Tyø-kheo tuïng giôùi haï an cö; trong khi an cö, vò tuïng giôùi maïng chung, hoaëc ñi xa hoaëc thoâi tu, hoaëc gia nhaäp chuùng ngoaïi ñaïo, hoaëc ñeán trong boä chuùng khaùc, hoaëc phaïm bieân toäi, hoaëc phaïm Tyø-kheo-ni, hoaëc laøm Sa-moân vôùi taâm giaëc, hoaëc phaù noäi ngoaïi ñaïo, hoaëc huyønh moân, hoaëc saùt phuï maãu, saùt A-la-haùn, hoaëc ñaáu loaïn chuùng Taêng, hoaëc vôùi aùc taâm laøm thaân Phaät ra maùu, hoaëc phi nhaân, hoaëc suùc sinh, hoaëc hai hình. Neáu chöa ñeán thôøi kyø haäu an cö thì neân ñeán nôi truù xöù gaàn ñoù keát haäu an cö. Neáu khoâng ñöôïc thì neân môøi vò ôû gaàn, coù khaû naêng tuïng luaät ñeán ñeå an cö. Neáu ñaõ haäu an cö roài, caùc Tyø-kheo neân ñeán nôi truù xöù gaàn hoïc tuïng. Coù vò hoïc ñöôïc baøi töïa, hay tuïng boán vieäc, hoaëc tuïng möôøi ba vieäc, hoaëc hai baát ñònh, hoaëc ba möôi vieäc, chín möôi vieäc, hoaëc tuïng phaùp dö taøn. Vò kia tuïng ñöôïc bao nhieâu thì trôû veà laïi truù xöù daïy laïi cho moät ngöôøi tuïng. Neáu

moät ngöôøi khoâng theå tuïng heát thì tuøy theo ngöôøi tröôùc ngöôøi sau noái tieáp nhau tuïng, chöù khoâng ñöôïc tuïng trôû laïi. Neáu ñöôïc nhö vaäy thì toát, baèng khoâng thì chæ neân thuyeát phaùp, tuïng kinh roài giaûi taùn. Baáy giôø, Nan-ñaø coù ngöôøi ñeä töû thoâng minh, coù khaû naêng lieäu vieäc. Baït-nan-ñaø noùi vôùi ngöôøi aáy: - OÂng cuøng toâi du haønh trong nhaân gian. Ngöôøi kia noùi: - Chôø toâi moät chuùt ñeå toâi veà xin pheùp Hoøa thöôïng toâi ñaõ. Ngöôøi kia ñeán choã Nan-ñaø thöa: - Xin Hoøa thöôïng cho pheùp con cuøng Baït-nan-ñaø du haønh trong nhaân gian. Nan-ñaø traû lôøi: Tuøy yù oâng. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo nghe, trong

ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng khoå haïnh, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch Nan-ñaø: - Taïi sao thaày laïi cho ñeä töû cuûa mình theo Baït-nan-ñaø du haønh trong nhaân gian? Trong khi Baït-nan-ñaø laø ngöôøi si, khoâng bieát giôùi, khoâng bieát thuyeát giôùi, khoâng bieát boá-taùt, khoâng bieát yeát-ma boá-taùt. Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Phaät, ñaûnh leã saùt chaân, ngoài qua moät beân, ñem söï vieäc naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Phaät. Ñöùc Phaät duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, bieát maø Ngaøi vaãn coá hoûi Nan-ñaø: - OÂng coù thuaän cho ñeä töû cuøng vôùi Baït-nan-ñaø du haønh trong nhaân gian hay khoâng? Trong khi Baït-nan-ñaø laø ngöôøi si, khoâng bieát giôùi, khoâng bieát thuyeát giôùi, khoâng bieát boá-taùt, khoâng bieát yeát-ma boá-taùt. Nan-ñaø thöa: - Baïch Ñöùc Theá Toân, ñuùng nhö vaäy. Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Nan-ñaø: - OÂng laøm vieäc sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp sa moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Nan-ñaø, sao oâng laïi khieán ñeä töû cuøng Baït-nan-ñaø du haønh trong nhaân gian; trong khi oâng aáy laø ngöôøi si, khoâng bieát giôùi, khoâng bieát thuyeát giôùi, khoâng bieát boá-taùt, khoâng bieát yeát-ma boá-taùt? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Nan-ñaø roài baûo caùc Tyø-kheo: - Caùc oâng laéng nghe! Neáu coù ñeä töû xin pheùp Hoøa thöôïng ñeå ñi xa thì Hoøa thöôïng neân hoûi ñeä töû, oâng ñi vì muïc ñích gì? Ai laø baïn ñoàng ñi vôùi oâng? OÂng ñeán choã naøo? Neáu vieäc kinh dinhl>77 laø sai quaáy, hoaëc

l>77. Doanh söï , thöôøng chæ söï xaây döïng tinh xaù, tu boå phoøng oác, hay lieäu lyù söï vieâc trong tinh xaù cho Taêng. Pali, Cf. Vin.ii.ll9, l59; iii.8l: navakamma.

baïn ñoàng haønh sai quaáy, nhaân vaät ôû choã seõ ñeán laø sai quaáy thì neân ngaên ñöøng cho ñi. Neáu vieäc kinh dinh laø sai quaáy, nhaân vaät ôû choã seõ ñeán cuõng sai quaáy, maø baïn ñoàng haønh tuy coù toát thì cuõng neân ngaên ñöøng cho ñi. Neáu vieäc kinh dinh laø sai quaáy, choã seõ ñeán laø toát, baïn ñoàng haønh baát thieän, thì cuõng neân ngaên ñöøng cho ñi. Neáu vieäc kinh dinh laø sai quaáy, choã seõ ñeán thì toát, baïn ñoàng haønh laø keû thieän, cuõng neân ngaên ñöøng cho ñi. Neáu vieäc kinh dinh laø toát, choã seõ ñeán khoâng toát, baïn ñoàng haønh cuõng khoâng toát, neân ngaên khieán ñöøng ñi. Vieäc kinh dinh laø toát, choã seõ ñeán toát, baïn ñoàng haønh khoâng toát, cuõng neân ngaên ñöøng cho ñi. Vieäc kinh dinh laø toát, choã seõ ñeán toát, baïn ñoàng haønh cuõng toát, thì neân cho pheùp ñi. 8. Coù truù xöù noï, nhieàu Tyø-kheo ngu si taäp trung ôû vôùi nhau. Baáy giôø, Toân giaû Öu-ba-ly laø Tyø-kheo khaùch ñeán truù xöù naøy. Caùc Tyø-kheo ngu si ôû trong chuùng naày ñeàu khoâng nghinh tieáp, ñoùn röôùc, thöøa söï. Do khoâng coù söï nghinh tieáp thöøa söï ñuùng leã neân trong ngaøy aáy Öu-ba-ly lìa khoûi truù xöù naøy. Caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Caùc oâng laéng nghe! Truù xöù naøo coù nhieàu Tyø-kheo ngu si taäp trung ôû moät choã, maø coù khaùch Tyø-kheo coù khaû naêng noùi phaùp, trì luaät, trì ma-di,l>78 coù theå noùi nghóa kheá kinh ñeán; caùc Tyø-kheo ôû ñoù khi nghe, phaûi ra ngoaøi truù xöù

nöûa do tuaàn ñoùn röôùc, thöøa söï nghinh tieáp, cung caáp nöôùc taém röûa, caùc thöù caàn duøng, thöùc aên thöùc uoáng. Neáu khoâng vaäy seõ nhö phaùp trò. 4. Saùm hoái Tröôøng hôïp truù xöù chæ coù moät Tyø-kheo ôû, ngay ngaøy thuyeát giôùi phaïm toäi, töï taâm suy nghó,- Ñöùc Theá Toân cheá giôùi, ngöôøi phaïm toäi khoâng ñöôïc thuyeát giôùi, khoâng ñöôïc nghe giôùi, khoâng ñöôïc höôùng tôùi ngöôøi phaïm toäi saùm hoái, ngöôøi phaïm toäi khoâng ñöôïc nhaän ngöôøi khaùc saùm hoái, nay ta neân laøm theá naøo? Vò aáy lieàn noùi vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Caùc oâng laéng nghe! Neáu ngaøy thuyeát giôùi coù Tyø-kheo phaïm toäi, suy nghó raèng, Ñöùc Theá Toân cheá giôùi, ngöôøi phaïm toäi khoâng ñöôïc thuyeát giôùi, khoâng ñöôïc nghe giôùi, khoâng ñöôïc höôùng tôùi ngöôøi phaïm toäi saùm hoái, ngöôøi phaïm toäi khoâng ñöôïc nhaän söï saùm hoái cuûa ngöôøi khaùc. Tyø-kheo kia neân ñeán choã Tyø-kheo thanh tònh, ñeå troáng vai beân

l>78. Ma-di ; cuõng phieân aâm laø Ma-ñaéc-laëc-giaø ; dòch nghóa: Luaän maãu , Trí maãu hay Baûn maãu . Luaän taïng vaø Luaät taïng ñeàu coù theâm boä phaän naøy ñeå toùm taét tinh nghóa. Trong Luaät taïng, phaàn naøy ñöôïc dòch nghóa laø Tyø-ni maàu: cöông yeáu, hay tinh nghóa cuûa Luaät. Pali: Mātikā (Skt. Mātikā).

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 747

höõu, côûi boû giaøy deùp, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaáp tay. Vò Tyø-kheo thanh tònh kia laø baäc Thöôïng toïa thì neân kính leã saùt chaân, töï xöng teân toäi ñaõ phaïm, taùc baïch: - Ñaïi ñöùc nhôù cho, toâi Tyø-kheo teân laø... phaïm toäi... nay ñeán tröôùc Ñaïi ñöùc saùm hoái, khoâng daùm che daáu. Saùm hoái thì an vui, khoâng saùm hoái khoâng an vui. Toâi nhôù nghó coù phaïm toäi, phaùt loà, bieát maø khoâng che daáu. Nguyeän tröôûng laõo nhôù cho, toâi thanh tònh, giôùi thaân ñaày ñuû thanh tònh boá-taùt. Thöa nhö vaäy ba laàn. Vò kia neân noùi: - Ngöôi neân sinh taâm yeåm ly. Tyø-kheo traû lôøi: - Vaâng. Taùc phaùp nhö vaäy roài môùi ñöôïc pheùp nghe thuyeát giôùi. Baáy giôø, ñeán ngaøy thuyeát giôùi coù moät Tyø-kheo ñoái vôùi vaán ñeà phaïm toäi coù söï nghi ngôø, töï nghó raèng, - Ñöùc Theá Toân cheá giôùi, ngöôøi phaïm toäi khoâng ñöôïc thuyeát giôùi, khoâng ñöôïc nghe giôùi, khoâng ñöôïc höôùng ñeán ngöôøi phaïm toäi saùm hoái, ngöôøi phaïm toäi khoâng ñöôïc nhaän söï saùm hoái cuûa ngöôøi khaùc. Nay ta neân laøm theá naøo? Vò aáy lieàn thöa vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Caùc oâng laéng nghe! Ngaøy thuyeát giôùi, coù Tyø-kheo ñoái vôùi toäi phaïm sinh nghi, töï nghó, Ñöùc Theá Toân cheá giôùi, ngöôøi phaïm toäi khoâng ñöôïc thuyeát giôùi, khoâng ñöôïc nghe giôùi, khoâng ñöôïc höôùng ñeán ngöôøi phaïm saùm hoái, ngöôøi phaïm khoâng ñöôïc nhaän söï saùm hoái cuûa ngöôøi khaùc. Tyø-kheo kia neân ñeán tröôùc Tyø-kheo thanh tònh, ñeå troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaáp tay. Neáu vò aáy laø baäc Thöôïng toïa thì neân kính leã saùt chaân, töï xöng teân toäi ñaõ phaïm, taùc baïch nhö sau: - Toâi teân laø... ñoái vôùi vieäc phaïm toäi sinh nghi, nay höôùng ñeán Ñaïi ñöùc töï noùi leân ñieàu ñoù. Sau naøy, khi khoâng coøn söï nghi ngôø nöõa, toâi seõ saùm hoái nhö

phaùp. Thöa nhö vaäy roài môùi ñöôïc pheùp nghe giôùi. Baáy giôø, ñeán ngaøy thuyeát giôùi, chuùng Taêng taäp hôïp laïi moät choã, muoán thuyeát giôùi. Ngay khi saép thuyeát giôùi, coù Tyø-kheo phaïm toäi töï nghó, - Ñöùc Theá Toân cheá giôùi, ngöôøi phaïm toäi khoâng ñöôïc thuyeát giôùi, khoâng ñöôïc nghe giôùi, khoâng ñöôïc höôùng ñeán ngöôøi phaïm toäi saùm hoái, ngöôøi phaïm toäi khoâng ñöôïc nhaän söï saùm hoái cuûa ngöôøi khaùc. Nay ta neân laøm theá naøo? Vò aáy noùi vôùi vò thuyeát giôùi: Ngöng moät chuùt! khoan thuyeát giôùi! Toâi phaïm toäi. Toâi muoán ñeán tröôûng laõo ñeå saùm hoái.

748 BOÄ LUAÄT >

Trong khi vò aáy noùi nhö vaäy, caû chuùng oàn aøo. Caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Caùc oâng neân laéng nghe ! Neáu coù truù xöù naøo, chuùng Taêng taäp hôïp laïi moät choã, muoán thuyeát giôùi. Ngay khi thuyeát giôùi, coù Tyø-kheo phaïm toäi. Tyø-kheo aáy bò ngöôøi cöû toäi hay khoâng, hoaëc taùc öùc nieäm, hoaëc khoâng taùc öùc nieäm, töï nhôù toäi maø phaùt loà, töï bieát coù toäi nhö vaäy, neân noùi vôùi ngöôøi moät beân: “Toâi phaïm toäi... nay höôùng ñeán tröôûng laõo saùm hoái.” Vò aáy nghó, daàu chæ noùi vôùi ngöôøi beân caïnh cuõng sôï oàn aøo, chuùng Taêng khoâng thaønh thuyeát giôùi, Tyø-kheo kia neân taâm nieäm ñôïi khi giaûi taùn roài seõ nhö phaùp saùm hoái. Vôùi taâm nieäm nhö vaäy roài, môùi ñöôïc pheùp nghe thuyeát giôùi. Baáy giôø, chuùng Taêng taäp hôïp laïi moät choã muoán thuyeát giôùi. Ngay khi saép thuyeát giôùi, coù Tyø-kheo ñoái vôùi toäi sinh nghi, beøn nghó, “Ñöùc Theá Toân cheá giôùi, ngöôøi phaïm toäi khoâng ñöôïc thuyeát giôùi, khoâng ñöôïc nghe giôùi, khoâng ñöôïc höôùng ñeán ngöôøi phaïm saùm hoái, ngöôøi phaïm toäi khoâng ñöôïc nhaän söï saùm hoái cuûa ngöôøi khaùc. Nay ta neân laøm theá naøo? Vò aáy lieàn noùi vôùi ngöôøi thuyeát giôùi: Thaày ngöng moät chuùt. Toâi nghi coù phaïm toäi... muoán ñeán tröôûng laõo noùi leân ñieàu ñoù. Trong khi vò aáy noùi nhö vaäy, caû chuùng oàn aøo. Caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Caùc oâng neân laéng nghe! Neáu chuùng Taêng taäp hôïp taïi moät choã muoán thuyeát giôùi, ngay khi thuyeát giôùi coù Tyø-kheo ñoái vôùi toäi sinh nghi. Tyø-kheo kia coù bò cöû toäi hay khoâng, coù taùc öùc nieäm hay khoâng, vò kia nhôù laáy ñieàu toäi loãi, neân noùi vôùi vò ngoài gaàn: “Toâi ñoái vôùi toäi coù sinh nghi, nay höôùng ñeán tröôûng laõo noùi leân ñieàu ñoù, ñôïi giaûi taùn roài, luùc khoâng coøn nghi nöõa, seõ nhö phaùp saùm hoái.” - Vò aáy laïi nghó, ta höôùng ñeán vò ngoài gaàn noùi nhö vaäy, sôï oàn aøo trôû ngaïi vieäc thuyeát giôùi chuùng Taêng, thì vò kia neân taâm nieäm: ñôïi giaûi taùn roài, khi khoâng coøn nghi nöõa, seõ nhö phaùp saùm hoái. Vôùi taâm nieäm nhö vaäy roài, ñöôïc pheùp nghe thuyeát giôùi. Baáy giôø, ñeán ngaøy thuyeát giôùi, coù truù xöù noï taát caû Taêng ñeàu phaïm toäi neân nghó, - Ñöùc Theá Toân cheá giôùi, ngöôøi phaïm toäi khoâng ñöôïc thuyeát giôùi, khoâng ñöôïc nghe giôùi, khoâng ñöôïc ñeán ngöôøi phaïm toäi saùm hoái, ngöôøi phaïm toäi khoâng ñöôïc nhaän söï saùm hoái cuûa ngöôøi khaùc. Chuùng ta neân laøm theá naøo? Nhöõng Tyø-kheo naøy lieàn thöa vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Caùc oâng laéng nghe! Neáu coù truù xöù naøo, taát caû Taêng ñeàu phaïm toäi, neân nghó

raèng, Ñöùc Theá Toân cheá giôùi, ngöôøi phaïm toäi khoâng ñöôïc

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 749

thuyeát giôùi, khoâng ñöôïc nghe giôùi, khoâng ñöôïc ñeán ngöôøi phaïm toäi saùm hoái, ngöôøi phaïm toäi khoâng ñöôïc nhaän söï saùm hoái cuûa ngöôøi khaùc. Tröôøng hôïp nhö vaäy, neáu coù khaùch Tyø-kheo thanh tònh khoâng phaïm toäi ñeán thì neân tôùi choã vò aáy, ñeå troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaáp tay, neáu laø baäc thöôïng toïa thì neân kính leã saùt chaân roài töï xöng toäi phaïm cuûa mình, baèng vaên baïch nhö sau: - Toâi teân laø... phaïm toäi.... nay höôùng ñeán Ñaïi ñöùc ñeå noùi leân ñieàu ñoù. Vò nhaän saùm neân noùi: - Ngöôi neân sinh taâm nhaøm chaùn. Tyø-kheo thöa: - Xin vaâng. Neáu khoâng coù khaùch Tyø-kheo ñeán thì neân sai hai, ba vò ñeán nôi chuùng Tyø-kheo thanh tònh ôû gaàn, ñeå troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaáp tay, töï xöng toäi phaïm cuûa mình, baèng lôøi taùc baïch nhö sau: - Toâi phaïm toäi... nay höôùng ñeán caùc Ñaïi ñöùc ñeå noùi leân ñieàu ñoù. Vò nhaän saùm neân noùi: - Ngöôi neân sinh taâm nhaøm chaùn. Phaïm nhaân thöa: - Xin vaâng. Tyø-kheo naøy neân trôû veà laïi truù xöù. Tyø-kheo nôi truù xöù ñoù neân höôùng ñeán vò Tyø-kheo naøy ñeå noùi leân toäi phaïm cuûa mình roài seõ thuyeát giôùi. Baáy giôø, coù truù xöù noï, taát caû Taêng ñeàu nghi mình coù toäi vaø ñeàu nghó, - Ñöùc Theá Toân cheá giôùi, ngöôøi phaïm toäi khoâng ñöôïc thuyeát giôùi, khoâng ñöôïc nghe giôùi, khoâng ñöôïc ñeán ngöôøi phaïm toäi saùm hoái, ngöôøi phaïm toäi khoâng ñöôïc nhaän söï saùm hoái cuûa ngöôøi khaùc. Chuùng ta neân laøm theá naøo? Caùc vò lieàn thöa vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Caùc oâng haõy laéng nghe! Neáu truù xöù naøo ñoù, taát caû ñoái vôùi toäi sinh nghi, do ñoù nghó, Ñöùc Theá Toân cheá giôùi, ngöôøi phaïm toäi khoâng ñöôïc thuyeát giôùi, khoâng ñöôïc nghe giôùi, khoâng ñöôïc ñeán ngöôøi phaïm toäi saùm hoái, ngöôøi phaïm toäi khoâng ñöôïc nhaän söï saùm hoái cuûa ngöôøi khaùc. Tröôøng hôïp naøy, neáu coù khaùch Tyø-kheo thanh tònh khoâng phaïm ñeán, thì neân tôùi choã vò aáy, ñeå troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, neáu laø baäc Thöôïng toïa thì neân kính leã saùt chaân roài, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaáp tay töï xöng toäi phaïm cuûa mình, baèng vaên baïch nhö sau:

750 BOÄ LUAÄT >

- Toâi ñoái vôùi toäi sinh nghi, nay höôùng ñeán Ñaïi ñöùc ñeå noùi leân ñieàu ñoù, ñôïi sau naøy, khi khoâng coøn nghi nöõa, seõ nhö phaùp saùm hoái. Neáu khoâng coù khaùch Tyø-kheo ñeán thì neân sai hai, ba vò Tyø-kheo ñeán nôi chuùng Tyø-kheo thanh tònh ôû gaàn, ñeå troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaáp tay. Neáu laø baäc Thöôïng toïa thì neân kính leã saùt chaân roài, töï xöng toäi phaïm cuûa mình, baèng lôøi taùc baïch: - Toâi ñoái vôùi toäi sinh nghi, nay höôùng ñeán Ñaïi ñöùc ñeå noùi leân ñieàu ñoù, ñôïi sau naøy khoâng coøn nghi, seõ nhö phaùp saùm hoái. Tyø-kheo kia trôû veà truù xöù cuõ. Caùc Tyø-kheo neân höôùng ñeán Tyø- kheo naøy noùi leân toäi phaïm cuûa mình roài, sau ñoù môùi thuyeát giôùi. Baáy giôø, chuùng Taêng taäp hôïp laïi moät choã muoán thuyeát giôùi.

Ngay khi thuyeát giôùi, taát caû chuùng Taêng ñeàu phaïm toäi, neân nghó, - Ñöùc Theá Toân cheá giôùi, ngöôøi phaïm toäi khoâng ñöôïc thuyeát giôùi, khoâng ñöôïc nghe giôùi, khoâng ñöôïc höôùng ñeán ngöôøi phaïm toäi saùm hoái, ngöôøi phaïm toäi khoâng ñöôïc nhaän söï saùm hoái cuûa ngöôøi khaùc. Chuùng ta neân laøm theá naøo? Hoï lieàn thöa vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Caùc oâng neân laéng nghe! Chuùng Taêng taäp hôïp laïi moät choã muoán thuyeát giôùi. Ngay khi thuyeát giôùi, taát caû chuùng Taêng ñeàu phaïm toäi, neân moïi ngöôøi töï nghó, "Ñöùc Theá Toân cheá giôùi, ngöôøi phaïm toäi khoâng ñöôïc thuyeát giôùi, khoâng ñöôïc nghe giôùi, khoâng ñöôïc höôùng ñeán ngöôøi phaïm toäi saùm hoái, ngöôøi phaïm giôùi khoâng ñöôïc nhaän söï saùm hoái cuûa ngöôøi khaùc." Caùc Tyø-kheo kia taùc baïch roài môùi saùm hoái, baèng lôøi vaên nhö sau: - Ñaïi ñöùc taêng xin laéng nghe! Taát caû Chuùng Taêng naày ñeàu phaïm toäi. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän taát caû Taêng xin saùm hoái. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Baïch nhö vaäy roài sau ñoù môùi thuyeát giôùi. Baáy giôø, chuùng Taêng taäp hôïp laïi moät choã muoán thuyeát giôùi. Ngay khi thuyeát giôùi, taát caû chuùng Taêng ñoái vôùi toäi coù ñieàu nghi, neân moïi ngöôøi töï nghó, - Ñöùc Theá Toân cheá giôùi, ngöôøi phaïm toäi khoâng ñöôïc thuyeát giôùi, khoâng ñöôïc nghe giôùi, khoâng ñöôïc höôùng ñeán ngöôøi phaïm toäi saùm hoái, ngöôøi phaïm toäi khoâng ñöôïc nhaän söï saùm hoái cuûa ngöôøi khaùc. Chuùng ta neân laøm theá naøo? Hoï lieàn thöa vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Caùc oâng laéng nghe! Neáu chuùng Taêng taäp hôïp laïi moät choã muoán thuyeát giôùi. Ngay khi thuyeát giôùi taát caû Taêng ñoái vôùi toäi sinh nghi, neân

nghó, "Ñöùc Theá Toân cheá giôùi, ngöôøi phaïm toäi khoâng ñöôïc thuyeát giôùi, khoâng ñöôïc nghe giôùi, khoâng ñöôïc höôùng ñeán ngöôøi phaïm toäi saùm hoái, ngöôøi phaïm toäi khoâng ñöôïc nhaän söï saùm hoái cuûa ngöôøi khaùc." Taát caû Taêng ñoù neân taùc baïch roài, môùi noùi toäi phaïm, baèng lôøi vaên nhö sau: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Taát caû Taêng ôû ñaây ñoái vôùi toäi coù ñieàu nghi. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, chuùng Taêng ôû ñaây töï noùi leân toäi cuûa mình. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Taùc baïch roài, sau ñoù môùi thuyeát giôùi. Baáy giôø, ñeán ngaøy thuyeát giôùi, taát caû Taêng ñeàu phaïm toäi, song khoâng bieát teân toäi ñaõ phaïm, khoâng bieát töôùng cuûa toäi. Caùc Tyø-kheo töï nghó, - Chuùng ta neân laøm theá naøo? Hoï lieàn thöa vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Caùc oâng laéng nghe! Ngaøy thuyeát giôùi, taát caû Taêng ñeàu phaïm toäi maø khoâng bieát teân toäi, khoâng bieát toäi töôùng. Tröôøng hôïp naøy, neáu coù khaùch Tyø-kheo trì Phaùp, trì Luaät, trì Ma-di ñeán, neân tôùi choã vò ñoù, ñeå troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaáp tay thöa: - Baïch ñaïi ñöùc! Coù Tyø-kheo laøm nhö vaäy, nhö vaäy, thì thuoäc veà toäi phaïm gì? Vò trì Luaät kia traû lôøi, laøm nhö vaäy thuoäc veà toäi v.v... Khaùch Tyø-kheo bieát Tyø-kheo kia deã daøng nhaän söï daïy baûo thì daãn ñeán choã vaéng. Khieán caùc Tyø-kheo ñöùng choã maét thaáy tai khoâng nghe, sai vò aáy saùm hoái nhö phaùp. Saùm hoái roài, vò

aáy trôû veà choã caùc Tyø-kheo kia. Caùc Tyø-kheo noùi nhö vaày: - Tyø-kheo naøy phaïm toäi, nay ñaõ saùm hoái. Caùc Tyø-kheo khaùc coøn laïi tin Tyø-kheo aáy ñaõ saùm hoái nhö vaäy laø toát, baèng khoâng tin söï saùm hoái cuûa vò aáy thì caùc Tyø-kheo coøn laïi aáy khoâng ñöôïc cöôõng böùc khieán saùm hoái. 5. Haïn kyø Baáy giôø, ñeán ngaøy thuyeát giôùi, coù khaùch Tyø-kheo tôùi. Khaùch Tyø- kheo thuyeát giôùi ngaøy möôøi boán, cöïu truù Tyø-kheo thuyeát giôùi ngaøy möôøi laêm. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát neân nhö theá naøo, lieàn thöa vôùi caùc Tyø- kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Caùc oâng laéng nghe! Neáu coù truù xöù, vaøo ngaøy thuyeát giôùi coù khaùch Tyø-kheo tôùi vôùi soá ít. Khaùch thuyeát giôùi ngaøy möôøi boán, cöïu Tyø-kheo ngaøy möôøi laêm. Khaùch Tyø-kheo ít, neân theo cöïu Tyø-kheo. Neáu khoâng nhö vaäy seõ nhö phaùp trò. Baáy giôø, coù truù xöù, ngaøy thuyeát giôùi ñeán, coù khaùch Tyø-kheo tôùi, soá löôïng baèng vôùi cöïu Tyø-kheo. Khaùch Tyø-kheo thuyeát giôùi ngaøy möôøi

752 BOÄ LUAÄT >

boán, cöïu Tyø-kheo thuyeát giôùi ngaøy möôøi laêm. Khaùch Tyø-kheo baèng vôùi cöïu Tyø-kheo thì neân theo cöïu Tyø-kheo. Neáu khoâng theo seõ nhö phaùp trò. Neáu ngaøy thuyeát giôùi ñeán, coù khaùch Tyø-kheo tôùi vôùi soá ñoâng. Khaùch Tyø-kheo thuyeát giôùi ngaøy möôøi boán, cöïu Tyø-kheo thuyeát giôùi ngaøy möôøi laêm. Cöïu Tyø-kheo ít neân theo khaùch Tyø-kheo ñeå caàn söï hoøa hôïp. Neáu hoøa hôïp ñöôïc thì toát. Baèng khoâng, cöïu Tyø-kheo neân ra ngoaøi giôùi ñeå thuyeát giôùi. Ngaøy thuyeát giôùi ñeán, coù truù xöù noï, khaùch Tyø-kheo tôùi vôùi soá ít. Khaùch Tyø-kheo thuyeát giôùi ngaøy möôøi laêm, cöïu Tyø-kheo thuyeát giôùi ngaøy möôøi boán. Khaùch Tyø-kheo ít neân theo cöïu Tyø-kheo ñeå caàu söï hoøa hôïp. Neáu cuøng hoøa hôïp ñöôïc thì toát. Baèng khoâng, khaùch Tyø-kheo neân ra ngoaøi giôùi thuyeát giôùi. Ngaøy thuyeát giôùi ñeán, coù khaùch Tyø-kheo truù xöù khaùc tôùi baèng vôùi soá löôïng cöïu Tyø-kheo. Khaùch Tyø-kheo thuyeát giôùi ngaøy möôøi laêm, cöïu Tyø-kheo thuyeát giôùi ngaøy möôøi boán. Khaùch Tyø-kheo baèng, neân theo cöïu Tyø-kheo ñeå caàu söï hoøa hôïp. Neáu hoøa hôïp ñöôïc thì toát. Baèng khoâng, khaùch Tyø-kheo neân ra ngoaøi giôùi ñeå thuyeát giôùi. Ngaøy thuyeát giôùi ñeán, coù khaùch Tyø-kheo truù xöù khaùc tôùi vôùi soá ñoâng. Khaùch Tyø-kheo thuyeát giôùi ngaøy möôøi laêm, cöïu Tyø-kheo thuyeát giôùi ngaøy möôøi boán. Cöïu Tyø-kheo ít, neân theo khaùch Tyø-kheo ñeå caàu söï hoøa hôïp. Neáu theo ñöôïc thì toát. Baèng khoâng, seõ nhö phaùp trò. Ngay ngaøy thuyeát giôùi khaùch Tyø-kheo ñeán vôùi soá löôïng ít. Khaùch Tyø-kheo thuyeát giôùi ngaøy möôøi saùu,l>79 cöïu Tyø-kheo thuyeát giôùi ngaøy möôøi laêm cuõng nhö vaäy. Ngaøy thuyeát giôùi coù truù xöù, cöïu Tyø-kheo taäp hôïp muoán thuyeát giôùi. Khi ñang thuyeát giôùi, khaùch Tyø-kheo ñeán vôùi soá ít. Caùc vò aáy nghó, - Chuùng ta neân laøm theá naøo? Hoï lieàn thöa caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu ngaøy thuyeát giôùi, coù truù xöù maø cöïu Tyø-kheo taäp hôïp muoán thuyeát giôùi; khi ñang thuyeát giôùi, khaùch Tyø-kheo ñeán vôùi soá löôïng ít. Cöïu Tyø-kheo neáu ñaõ thuyeát töïa giôùi xong thì khaùch Tyø-kheo neân baïch thanh tònh, roài tieáp tuïc nghe. Neáu thuyeát giôùi xong, caû chuùng chöa ñöùng daäy, hoaëc soá ñoâng chöa

ñöùng daäy, hoaëc ñeàu ñaõ ñöùng daäy, khaùch Tyø- kheo ít, neân baùo thanh tònh. Khoâng baùo thanh tònh, seõ nhö phaùp trò. Ngaøy thuyeát giôùi cöïu Tyø-kheo saép söûa thuyeát giôùi. Khaùch Tyø- kheo ñeán vôùi soá löôïng baèng. Cöïu Tyø-kheo neân cuøng thuyeát giôùi. Khoâng

l>79. Hoaëc ngaøy moàng l, neáu tính thaùng >0 ngaøy.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 75>

thuyeát, seõ nhö phaùp trò. Neáu thuyeát giôùi ñaõ xong roài, nhöng caû chuùng chöa ñöùng daäy, hoaëc phaàn ñoâng chöa ñöùng daäy; hoaëc ñeàu ñaõ ñöùng daäy; khaùch Tyø-kheo ñeán vôùi soá löôïng baèng, cöïu Tyø-kheo neân cuøng thuyeát giôùi trôû laïi. Khoâng vaäy, seõ nhö phaùp trò. Baáy giôø, ñeán ngaøy thuyeát giôùi, coù truù xöù, cöïu Tyø-kheo taäp hôïp muoán thuyeát giôùi. Luùc aáy, coù khaùch Tyø-kheo ñeán vôùi soá löôïng ñoâng, cöïu Tyø-kheo neân cuøng thuyeát giôùi, khoâng vaäy seõ nhö phaùp trò. Neáu thuyeát giôùi roài caû chuùng chöa ñöùng daäy, hoaëc phaàn ñoâng chöa ñöùng daäy, hoaëc ñeàu ñaõ ñöùng daäy, khaùch Tyø-kheo ñeán vôùi soá ñoâng, cöïu Tyø-kheo neân cuøng thuyeát giôùi trôû laïil>80. Khoâng vaäy seõ trò nhö phaùp. Baáy giôø, coù truù xöù, ñeán ngaøy thuyeát giôùi, khaùch Tyø-kheo ñaõ ngoài, saép söûa thuyeát giôùi, cöïu Tyø-kheo ñeán vôùi soá löôïng ít. Neáu khaùch Tyø- kheo ñaõ noùi xong baøi töïa cuûa giôùi thì cöïu Tyø-kheo neân caùo baïch thanh tònh, roài tieáp tuïc nghe. Neáu thuyeát giôùi roài caû chuùng chöa ñöùng daäy, hoaëc phaàn ñoâng chöa ñöùng daäy; hoaëc ñeàu ñaõ ñöùng daäy, cöïu Tyø-kheo ñeán vôùi soá löôïng ít thì neân caùo baïch thanh tònh, baèng khoâng seõ nhö phaùp trò. Baáy giôø, coù truù xöù, ñeán ngaøy thuyeát giôùi, khaùch Tyø-kheo ñaõ ngoài, muoán thuyeát giôùi, cöïu Tyø-kheo ñeán vôùi soá löôïng baèng. Khaùch Tyø-kheo neân cuøng thuyeát giôùi, khoâng vaäy, seõ nhö phaùp trò. Neáu thuyeát giôùi ñaõ xong roài, caû chuùng chöa ñöùng daäy, hoaëc phaàn ñoâng chöa ñöùng daäy; hoaëc ñeàu ñaõ ñöùng daäy. Cöïu Tyø-kheo ñeán vôùi soá löôïng baèng, khaùch Tyø-kheo neân cuøng thuyeát giôùi trôû laïi. Khoâng vaäy, seõ nhö phaùp trò. Baáy giôø, coù truù xöù ñeán ngaøy thuyeát giôùi, khaùch Tyø-kheo ñaõ ngoài muoán thuyeát giôùi. Cöïu Tyø-kheo ñeán vôùi soá ñoâng, khaùch Tyø-kheo neân cuøng thuyeát giôùi, khoâng vaäy seõ nhö phaùp trò. Neáu thuyeát giôùi roài caû chuùng chöa ñöùng daäy, hoaëc phaàn ñoâng chöa ñöùng daäy, hoaëc ñeàu ñaõ ñöùng daäy, cöïu Tyø-kheo ñeán vôùi soá ñoâng, khaùch Tyø-kheo neân cuøng thuyeát giôùi trôû laïi. Khoâng vaäy seõ nhö phaùp trò. Cöïu Tyø-kheo thuyeát giôùi, cöïu Tyø-kheo ñeán cuõng nhö vaäy. Khaùch Tyø-kheo thuyeát giôùi, khaùch Tyø-kheo ñeán cuõng nhö vaäy. Baáy giôø, coù truù xöù noï, ñeán ngaøy thuyeát giôùi, coù khaùch Tyø-kheo ñeán, bieát cöïu Tyø-kheo chöa ñeán, beøn noùi: Neáu chuùng ta coù boán ngöôøi, hoaëc hôn boán ngöôøi, coù theå taùc yeát-ma thuyeát giôùi. Hoï beøn taùc yeát-ma thuyeát giôùi. Khi taùc yeát-ma thuyeát giôùi, cöïu Tyø-kheo ñeán, khaùch Tyø- l>80. Öng caùnh döõ thuyeát giôùi . Cf. Mah āvagga ii, Vin. i. l>0: Taêng vöøa thuyeát giôùi xong (chöa giaûi taùn); coù Tyø-kheo choã khaùc ñeán vôùi soá löôïng ñoâng hôn. Phaûi thuyeát giôùi trôû laïi cho caùc Tyø-kheo naøy (tehi bhikkhūhi puna pātimokkham uddisitabbam).. Neáu ñaõ thuyeát

giôùi xong, taát caû ñaõ ñöùng daäy; Tyø-kheo khaùch soá löông ñoâng naøy phaûi thuyeát tònh. Khoâng thuyeát giôùi trôû laïi (udditthaṃ su-udditthaṃ, tesaṇ santike pārisuddhi ārocetabbā).

754 BOÄ LUAÄT >

kheo nghó, - Chuùng ta neân giaûi quyeát theá naøo? Hoï lieàn baùo caùo vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Caùc oâng laéng nghe! Neáu ngaøy thuyeát giôùi, truù xöù kia coù khaùch Tyø-kheo ñeán, bieát cöïu Tyø-kheo chöa ñeán, neân noùi, “Chuùng ta coù boán ngöôøi, hoaëc hôn boán ngöôøi, coù theå taùc yeát-ma thuyeát giôùi.” Hoï lieàn taùc yeát-ma thuyeát giôùi. Khi taùc yeát-ma thuyeát giôùi, cöïu Tyø-kheo ñeán vôùi soá löôïng ít hôn. Neáu ñaõ noùi xong baøi töïa cuûa giôùi thì neân baùo thanh tònh, roài tieáp tuïc nghe. Neáu thuyeát giôùi xong, caû chuùng chöa ñöùng daäy, hoaëc phaàn ñoâng chöa ñöùng daäy, hoaëc ñeàu ñaõ ñöùng daäy, cöïu Tyø-kheo ñeán vôùi soá löôïng ít hôn thì neân baùo thanh tònh. Khoâng vaäy, seõ nhö phaùp trò. Baáy giôø, coù truù xöù, ñeán ngaøy thuyeát giôùi, coù khaùch Tyø-kheo ñeán, bieát cöïu Tyø-kheo chöa ñeán, hoï noùi chuùng ta coù boán ngöôøi, hoaëc hôn boán ngöôøi, coù theå taùc yeát-ma thuyeát giôùi. Hoï lieàn taùc yeát-ma thuyeát giôùi. Khi taùc yeát-ma thuyeát giôùi, cöïu Tyø-kheo ñeán vôùi soá löôïng ngang baèng, khaùch Tyø-kheo neân thuyeát giôùi laïi, neáu khoâng seõ nhö phaùp trò. Neáu thuyeát giôùi roài, caû chuùng chöa ñöùng daäy, cöïu Tyø-kheo ñeán vôùi soá löôïng ngang baèng, khaùch Tyø-kheo neân thuyeát giôùi laïi, khoâng vaäy seõ nhö phaùp trò. Coù truù xöù ñeán ngaøy thuyeát giôùi, khaùch Tyø-kheo tôùi bieát cöïu Tyø- kheo chöa ñeán, hoï noùi chuùng ta coù boán ngöôøi, hoaëc hôn boán ngöôøi, coù theå taùc yeát-ma thuyeát giôùi. Hoï lieàn taùc yeát-ma thuyeát giôùi. Khi taùc yeát-ma thuyeát giôùi, cöïu Tyø-kheo ñeán vôùi soá löôïng ñoâng hôn, khaùch Tyø- kheo neân thuyeát giôùi laïi. Khoâng vaäy, seõ nhö phaùp trò. Neáu thuyeát giôùi roài, caû chuùng chöa ñöùng daäy, hoaëc phaàn ñoâng chöa ñöùng daäy, hoaëc ñeàu ñaõ ñöùng daäy, cöïu Tyø-kheo ñeán vôùi soá löôïng ñoâng, khaùch Tyø-kheo neân thuyeát giôùi laïi, khoâng vaäy seõ nhö phaùp trò. 6. Phaù yeát-ma Coù truù xöù, ñeán ngaøy thuyeát giôùi cöïu Tyø-kheo ñeán, bieát khaùch Tyø- kheo chöa ñeán, hoaëc ít, hoaëc baèng hay nhieàu hôn cuõng vaäy. Khaùch Tyø-kheo thuyeát giôùi, khaùch Tyø-kheo ñeán cuõng nhö vaäy. Cöïu Tyø-kheo thuyeát giôùi, cöïu Tyø-kheo ñeán cuõng nhö vaäy. l. Hoaëc noùi, neân thuyeát giôùi. Hoaëc noùi, khoâng neân thuyeát giôùi. Hoaëc ngöôøi khoâng ñeán,l>8l beøn noùi - Haõy bieán maát ñi! Haõy dieät maát ñi!

l>8l. Bieát coù Tyø-kheo (khaùch) ñeán trong truù xöù, khoâng chòu tìm vaø goïi, maø vaãn tieán haønh yeát- ma thuyeát giôùi. Tham chieáu Pali, Vin.i. l>>: nghi beøn tìm nhöng khoâng thaáy; beøn yeát-ma thuyeát giôùi: voâ toäi. Tim thaáy, cuøng hoøa hieäp boá-taùt: voâ toäi. Tìm thaáy, nhöng bieät haønh boá-taùt: phaïm ñoät-kieát-la.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 755

Muoán laøm moïi caùch ñeå phaù hoaïi ngöôøi khaùc, beøn taùc yeát-ma thuyeát giôùi. Kia taùc yeát-ma thuyeát giôùi khoâng thaønh, maéc toäi Thaâu-lan-giaù.l>82 Baáy giôø, ñeán ngaøy thuyeát giôùi, coù khaùch Tyø-kheo tôùi, thaáy phoøng xaù truù xöù cöïu Tyø-kheo coù daáu hieäu traûi giöôøng daây, giöôøng caây, toïa cuï, chaên, meàn, goái, ñaù röûa chaân, tònh thuûy, bình tònh thuûy; thaáy daáu hieäu nhö vaäy maø khoâng tìm kieám, beøn taùc yeát-ma thuyeát giôùi. Khi taùc yeát-ma thuyeát giôùi thì cöïu Tyø-kheo ñeán. Khaùch Tyø-kheo lieàn nghó, - Chuùng ta neân laøm theá naøo? Hoï lieàn baùo caùo caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Caùc oâng neân laéng nghe! Neáu truù xöù naøo, ngaøy thuyeát giôùi, coù khaùch Tyø-kheo ñeán thaáy cöïu truù Tyø-kheo coù daáu hieäu traûi giöôøng daây, giöôøng caây, toïa cuï, chaên, meàn, goái, hoøn ñaù röûa chaân, tònh thuûy, bình tònh thuûy; thaáy daáu hieäu nhö vaäy maø khoâng tìm kieám, beøn taùc yeát-ma thuyeát giôùi, thì khoâng thaønh yeát-ma thuyeát giôùi maø laïi coù toäil>8>. Thaáy daáu hieäu roài lieàn tìm kieám. Tìm kieám maø khoâng ñöôïc, lieàn keâu. Neáu khoâng keâu, lieàn taùc yeát-ma thuyeát giôùi, thì khoâng thaønh yeát-ma thuyeát giôùi maø laïi maéc toäi. Thaáy daáu hieäu roài lieàn tìm kieám, tìm kieám maø khoâng ñöôïc, noùi - Haõy bieán maát ñi! Haõy dieät maát ñi! Laøm moïi phöông tieän muoán cho ngöôøi kia bò phaù hoaïi, lieàn taùc yeát-ma thuyeát giôùi. Caùc Tyø-kheo kia yeát- ma khoâng thaønh, laïi phaïm toäi Thaâu-lan-giaùl>84. Thaáy daáu hieäu roài lieàn tìm kieám. Tìm kieám maø khoâng ñöôïc, beøn goïi. Goïi roài taùc yeát-ma thuyeát giôùi. Caùc Tyø-kheo kia yeát-ma khoâng thaønh nhöng khoâng phaïm. Thaáy daáu hieäu roài lieàn tìm kieám. Tìm kieám ñöôïc, hoøa hôïp taùc yeát- ma thuyeát giôùi, thaønh yeát-ma thuyeát giôùi, khoâng phaïm. Thaáy vaø nghi cuõng nhö vaäy. 2. Baáy giôø, coù truù xöù, cöïu Tyø-kheo ñeán thaáy daáu hieäu cuûa khaùch Tyø-kheo, nhö y baùt, oáng ñöïng kim, ni-sö-ñaøn, choã röûa chaân. Thaáy roài khoâng tìm kieám, lieàn taùc yeát-ma thuyeát giôùi. Tyø-kheo kia taùc yeát-ma thuyeát giôùi khoâng thaønh, laïi coù toäi. Neáu thaáy daáu hieäu lieàn tìm kieám. Tìm kieám khoâng ñöôïc, neân goïi. Neáu khoâng goïi maø taùc yeát-ma thuyeát giôùi, thì khoâng thaønh yeát-ma

l>82. Bieát coù Tyø-kheo (khaùch) ñeán trong truù xöù, khoâng chòu tìm vaø goïi, maø vaãn tieán haønh yeát- ma thuyeát giôùi. Tham chieáu Pali, Vin.i. l>>: nghi beøn tìm nhöng khoâng thaáy; beøn yeát-ma thuyeát giôùi: voâ toäi. Tim thaáy, cuøng hoøa hieäp boá-taùt: voâ toäi. Tìm thaáy, nhöng bieät haønh boá-taùt: phaïm ñoät-kieát-la. l>8>. Pali, Vin.i. l>>, phaïm ñoät-kieát-la. l>84. Xem ñoaïn treân & cht. 42 treân.

thuyeát giôùi laïi coù toäi. Thaáy daáu hieäu lieàn tìm kieám. Tìm kieám khoâng ñöôïc, lieàn noùi, - Haõy bieán maát ñi! Haõy dieät maát ñi! Duøng nhieàu phöông tieän muoán ngöôøi kia bò phaù hoaïi, beøn taùc yeát-ma thuyeát giôùi. Tyø-kheo kia yeát-ma thuyeát giôùi khoâng thaønh, laïi phaïm Thaâu-lan-giaù. Thaáy daáu hieäu roài lieàn tìm kieám. Tìm kieám khoâng ñöôïc, beøn goïi. Goïi roài, taùc yeát-ma thuyeát giôùi. Tyø-kheo kia yeát-ma thuyeát giôùi tuy khoâng thaønh nhöng khoâng phaïm. Thaáy daáu hieäu roài lieàn tìm kieám. Tìm ñöôïc, hoøa hôïp taùc yeát-ma

thuyeát giôùi. Tyø-kheo kia yeát-ma thuyeát giôùi thaønh töïu vaø khoâng phaïm Thaáy nhöng nghi cuõng nhö vaäy. >. Baáy giôø, ñeán ngaøy thuyeát giôùi, moät truù xöù noï, khaùch Tyø-kheo ñeán nghe tieáng cöïu Tyø-kheo kinh haønh, tieáng taèng haéng, tieáng tuïng kinh, tieáng noùi phaùp; nghe roài khoâng tìm kieám, lieàn taùc yeát-ma thuyeát giôùi. Khi taùc yeát-ma thuyeát giôùi thì cöïu Tyø-kheo ñeán. Hoï khoâng bieát laøm theá naøo, lieàn baùo caùo caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Caùc oâng laéng nghe! Neáu ngaøy thuyeát giôùi, truù xöù coù khaùch Tyø- kheo ñeán nghe tieáng cöïu Tyø-kheo kinh haønh, tieáng taèng haéng, tieáng tuïng kinh, tieáng noùi phaùp, nghe roài khoâng tìm kieám, lieàn taùc yeát-ma thuyeát giôùi, thì Tyø-kheo kia yeát-ma thuyeát giôùi khoâng thaønh töïu maø laïi maéc toäi. Neáu nghe roài tìm kieám. Tìm khoâng ñöôïc, khoâng goïi. Taùc yeát-ma thuyeát giôùi. Caùc Tyø-kheo kia yeát-ma thuyeát giôùi khoâng thaønh töïu laïi maéc toäi. Neáu nghe roài tìm kieám. Tìm khoâng ñöôïc maø laïi khoâng goïi, beøn noùi - Haõy bieán maát ñi! Haõy dieät maát ñi! Laøm moïi phöông tieän muoán cho ngöôøi kia phaù hoaïi, lieàn taùc yeát-ma thuyeát giôùi. Tyø-kheo kia yeát-ma khoâng thaønh, laïi phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Neáu nghe roài tìm kieám. Kieám khoâng ñöôïc, beøn goïi, roài taùc yeát-ma thuyeát giôùi. Tuy yeát-ma cuûa Tyø-kheo kia khoâng thaønh, nhöng khoâng toäi. Nghe roài tìm kieám. Tìm ñöôïc, hoøa hôïp cuøng taùc yeát-ma thuyeát giôùi, thì yeát-ma thuyeát giôùi Tyø-kheo kia thaønh töïu, vaø khoâng toäi. Nghe nhöng nghi cuõng nhö vaäy. 4. Baáy giôø, coù truù xöù, ñeán ngaøy thuyeát giôùi, cöïu Tyø-kheo ñeán, nghe tieáng cuûa khaùch Tyø-kheo ñi kinh haønh, tieáng taèng haéng, tuïng kinh, noùi phaùp, ñaäp, duõ y. Nghe roài khoâng tìm kieám laïi taùc yeát-ma thuyeát giôùi,

thì söï yeát-ma thuyeát giôùi cuûa Tyø-kheo kia khoâng thaønh, laïi coù toäi. Nghe roài, tìm kieám. Tìm khoâng ñöôïc, maø khoâng goïi, beøn taùc yeát- ma thuyeát giôùi, thì söï yeát-ma thuyeát giôùi cuûa Tyø-kheo kia khoâng thaønh, laïi coù toäi. Nghe roài, tìm kieám. Tìm khoâng ñöôïc, maø khoâng goïi, laïi noùi - Haõy bieán maát ñi! Haõy dieät maát ñi! Laøm moïi phöông tieän muoán cho ngöôøi kia bò phaù hoaïi, lieàn taùc yeát-ma thuyeát giôùi. Tyø-kheo kia yeát-ma khoâng thaønh, laïi phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Nghe roài tìm. Tìm khoâng ñöôïc, beøn goïi. Goïi roài taùc yeát-ma thuyeát giôùi. Tuy söï yeát-ma thuyeát giôùi cuûa Tyø-kheo kia khoâng thaønh, nhöng khoâng toäi. Nghe roài tìm. Tìm ñöôïc, hoøa hôïp cuøng taùc yeát-ma thuyeát giôùi, thì söï yeát-ma thuyeát giôùi cuûa Tyø-kheo kia thaønh, vaø khoâng toäi. Nghe nhöng nghi cuõng nhö vaäy. 5. Baáy giôø, coù truù xöù noï, ñeán ngaøy thuyeát giôùi, khaùch Tyø-kheo ñeán thaáy cöïu Tyø-kheo ôû treân giôùi tröôøng.l>85 Thaáy maø khoâng tìm, beøn taùc yeát-ma thuyeát giôùi. Caùc Tyø-kheo nghó, - Chuùng ta neân laøm theá naøo? Hoï lieàn baùo caùo vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Caùc oâng laéng nghe! Coù truù xöù, ñeán ngaøy thuyeát giôùi, khaùch Tyø- kheo ñeán thaáy cöïu Tyø-kheo ôû treân giôùi tröôøng, thaáy maø khoâng tìm, lieàn taùc yeát-ma thuyeát giôùi, thì söï yeát-ma thuyeát giôùi cuûa Tyø-kheo kia thaønh töïu, nhöng coù toäi. Neáu thaáy roài lieàn tìm. Tìm maø khoâng ñöôïc, nhöng

khoâng goïi, taùc yeát-ma thuyeát giôùi, thì söï yeát-ma thuyeát giôùi cuûa Tyø-kheo kia thaønh töïu, nhöng coù toäi. Thaáy roài tìm, tìm roài goïi. Goïi roài taùc yeát-ma thuyeát giôùi, thì söï yeát- ma thuyeát giôùi cuûa Tyø-kheo kia thaønh töïu, khoâng toäi. Thaáy nhöng nghi cuõng nhö vaäy. 6. Baáy giôø, coù truù xöù, ñeán ngaøy thuyeát giôùi, cöïu Tyø-kheo ñeán thaáy khaùch Tyø-kheo ôû treân giôùi tröôøng. Thaáy maø khoâng tìm, lieàn taùc yeát-ma thuyeát giôùi, thì söï yeát-ma thuyeát giôùi cuûa Tyø-kheo kia thaønh töïu, nhöng coù toäi. Neáu thaáy roài lieàn tìm, tìm khoâng ñöôïc maø khoâng goïi, beøn taùc yeát- ma thuyeát giôùi, thì söï yeát-ma thuyeát giôùi cuûa Tyø-kheo kia thaønh töïu, nhöng coù toäi.

l>85. Ñeå baûn: giôùi tröôøng , chæ trong phaïm vi truù xöù. Toáng-Nguyeân-Minh: , chæ trong phaïm vi nhaø thuyeát giôùi.

758 BOÄ LUAÄT >

Thaáy roài tìm, tìm roài goïi. Goïi roài taùc yeát-ma thuyeát giôùi, thì söï yeát- ma thuyeát giôùi cuûa Tyø-kheo kia thaønh töïu, vaø khoâng toäi. Thaáy nhöng nghi cuõng nhö vaäy. 7. Baáy giôø, coù truù xöù noï, ñeán ngaøy thuyeát giôùi, khaùch Tyø-kheo ñeán nghe cöïu Tyø-kheo ôû treân giôùi tröôøng. Nghe roài khoâng tìm, lieàn taùc yeát-ma thuyeát giôùi, thì söï yeát-ma thuyeát giôùi cuûa Tyø-kheo kia thaønh töïu, nhöng coù toäi. Nghe roài tìm. Tìm roài khoâng keâu, maø taùc yeát-ma thuyeát giôùi, thì söï yeát-ma thuyeát giôùi cuûa Tyø-kheo kia thaønh töïu, nhöng coù toäi. Nghe roài tìm, tìm roài goïi. Goïi roài taùc yeát-ma thuyeát giôùi, thì söï yeát-ma thuyeát giôùi cuûa Tyø-kheo kia thaønh töïu, vaø khoâng toäi. Nghe nhöng nghi cuõng nhö vaäy. Cöïu Tyø-kheo ñeán, nghe khaùch Tyø-kheo ôû treân giôùi tröôøng cuõng nhö vaäy. Nghe nhöng nghi cuõng nhö vaäy. 8. Baáy giôø, coù truù xöù noï, ñeán ngaøy thuyeát giôùi, khaùch Tyø-kheo ñeán, thaáy cöïu Tyø-kheo ôû trong giôùi. Thaáy maø khoâng tìm, lieàn taùc yeát- ma thuyeát giôùi. Khi taùc yeát-ma thuyeát giôùi, cöïu Tyø-kheo ñeán, hoï nghó, - Chuùng ta neân laøm theá naøo? Hoï lieàn baùo caùo vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø- kheo ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Caùc oâng laéng nghe! Neáu coù truù xöù, ñeán ngaøy thuyeát giôùi, khaùch Tyø-kheo ñeán, thaáy cöïu Tyø-kheo ôû trong giôùi; thaáy maø khoâng tìm, lieàn taùc yeát-ma thuyeát giôùi, thì söï yeát-ma thuyeát giôùi cuûa Tyø-kheo kia khoâng thaønh töïu, maø coù toäi. - Thaáy maø tìm. Tìm nhöng khoâng goïi, beøn taùc yeát-ma thuyeát giôùi, thì söï yeát-ma thuyeát giôùi khoâng thaønh töïu, laïi coù toäi. Thaáy daáu hieäu lieàn tìm, tìm roài goïi, goïi roài hoøa hôïp taùc yeát-ma thuyeát giôùi, thì söï yeát-ma thuyeát giôùi cuûa Tyø-kheo kia thaønh töïu, khoâng toäi. Thaáy nhöng nghi cuõng nhö vaäy. 9. Coù truù xöù, ñeán ngaøy thuyeát giôùi, cöïu Tyø-kheo ñeán, thaáy khaùch Tyø-kheo ôû trong giôùi cuõng nhö vaäy. Thaáy nhöng nghi cuõng nhö vaäy. Khaùch Tyø-kheo nghe cöïu Tyø-kheo ôû trong giôùi cuõng nhö vaäy. Nghe-nghi cuõng nhö vaäy. Cöïu Tyø-kheo nghe khaùch Tyø-kheo ôû trong giôùi cuõng vaäy. Nghe nhöng nghi cuõng nhö vaäy. 7. Chuyeån truù xöù Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo nghó raèng, - Chuùng ta haõy ñi töø nôi coù truù xöù, coù Tyø-kheo, ñeán choã coù truù xöù maø khoâng Tyø-kheo,l>86 ñeå traùnh

l>86. Cf. Vin. i. l>4: vaøo ngaøy boá-taùt, Tyø-kheo khoâng ñöôïc ñi töø truù xöù coù Tyø-kheo ñeán truù xöù khoâng coù Tyø-kheo, tröø phi (ñi vôùi tuùc soá ñeå taïi ñoù) coù Taêng; hoaëc tröø phi coù naïn söï (phaûi boû ñi).

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 759

caùc Tyø-kheo khaùc taùc yeát-ma choáng laïi chuùng ta, hoaëc ngaên thuyeát giôùi. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân coù yù nghó, ñi töø nôi coù truù xöù, coù Tyø-kheo, ñeán choã coù truù xöù, khoâng Tyø-kheo. Vì sôï caùc Tyø-kheo khaùc vì mình taùc yeát-ma, hoaëc ngaên thuyeát giôùi. Tyø-kheo kia nghó, ñi töø nôi coù truù xöù, coù Tyø-kheo ñeán choã khoâng truù xöù, khoâng Tyø-kheo. Vì sôï caùc Tyø-kheo khaùc vì hoï taùc yeát-ma hoaëc ngaên thuyeát giôùi. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân coù yù nghó, ñi töø nôi coù truù xöù, coù Tyø-kheo ñeán choã khoâng truù xöù, khoâng Tyø-kheo, vì sôï caùc Tyø-kheo khaùc vì mình taùc yeát- ma, hoaëc ngaên thuyeát giôùi. Tyø-kheo kia nghó, ta haõy ñi töø nôi coù truù xöù coù Tyø-kheo ñeán choã khoâng Tyø-kheo, coù truù xöù, khoâng truù xöù, hoaëc ñeán Tyø-kheo treân giôùi tröôøng. Vì sôï caùc Tyø-kheo khaùc vì hoï taùc yeát-ma hoaëc ngaên thuyeát giôùi. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân coù yù nghó, ñi töø nôi coù Tyø-kheo coù truù xöù ñeán choã khoâng Tyø-kheo, coù truù xöù, khoâng truù xöù, hoaëc ñeán Tyø-kheo treân giôùi tröôøng, vì sôï caùc Tyø-kheo khaùc vì mình taùc yeát-ma, hoaëc ngaên thuyeát giôùi. - Neáu khoâng coù Taêng cuøng ñi, hoaëc khoâng coù naïn söï maø ñi,l>87 phaïm ñoät-keát-la. Töø nôi coù Tyø-kheo khoâng truù xöù ñeán choã khoâng Tyø-kheo coù truù xöù cuõng nhö vaäy. Töø choã coù Tyø-kheo khoâng truù xöù ñeán nôi khoâng Tyø-kheo khoâng truù xöù cuõng vaäy. Töø choã coù Tyø-kheo khoâng truù xöù ñeán choã khoâng Tyø-kheo coù truù xöù, khoâng truù xöù cuõng nhö vaäy. Töø choã coù Tyø-kheo coù truù xöù, khoâng truù xöù ñeán choã khoâng Tyø-kheo coù truù xöù cuõng nhö vaäy. Töø choã coù Tyø-kheo coù truù xöù, khoâng truù xöù ñeán choã khoâng Tyø-kheo khoâng truù xöù cuõng nhö vaäy. Vôùi yù nieäm töø choã coù Tyø-kheo coù truù xöù khoâng truù xöù ñeán choã khoâng Tyø-kheo coù truù xöù, khoâng truù xöù cuõng nhö vaäy. Hoaëc vì thaân haäu tri thöùc cuõng nhö vaäy. 8. Hoøa hieäp thuyeát giôùi l. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo-ni coù yù nghó neân ñeán trong chuøa (Taêng) ngaên caùc Tyø-kheo khaùc raèng, - Chôù taùc yeát-ma ngaên thuyeát giôùi ñoái vôùi nhoùm saùu Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy ñeán baïch Ñöùc

l>87. Xem cht. 46 treân.

760 BOÄ LUAÄT >

Theá Toân. Ñöùc Theá Toân daïy: - Tyø-kheo-ni khoâng ñöôïc coù yù nghó ñeán trong chuøa ngaên caùc Tyø- kheo raèng, “Chôù taùc yeát-ma ngaên thuyeát giôùi ñoái vôùi nhoùm saùu Tyø- kheo.” Cuõng khoâng ñöôïc tröôùc Tyø-kheo-ni maø taùc yeát-ma hoaëc ngaên thuyeát giôùi.l>88 Baáy giôø. Caùc Tyø-kheo-ni sai Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di ni ñeán trong chuøa, ngaên caùc Tyø-kheo khaùc - Chôù taùc yeát-ma ngaên thuyeát giôùi ñoái vôùi nhoùm saùu Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Phaät.

Ñöùc Phaät daïy: - Tyø-kheo-ni khoâng ñöôïc coù yù nghó sai Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni ñeán trong chuøa ngaên caùc Tyø-kheo khaùc “Chôù taùc yeát-ma ngaên thuyeát giôùi ñoái vôùi nhoùm saùu Tyø-kheo.” Cuõng khoâng ñöôïc tröôùc Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di ni, maø taùc yeát-ma hoaëc ngaên thuyeát giôùi. Caùc Tyø-kheo-ni kia, laïi coù yù nghó sai baïch y tri thöùc ñeán trong chuøa ngaên caùc Tyø-kheo khaùc ñöøng taùc yeát-ma hoaëc ngaên thuyeát giôùi ñoái vôùi nhoùm saùu Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Tyø-kheo-ni khoâng ñöôïc coù yù nghó sai baïch y tri thöùc ñeán trong chuøa ngaên caùc Tyø-kheo ñöøng taùc yeát-ma hoaëc ngaên thuyeát giôùi ñoái vôùi nhoùm saùu Tyø-kheo. Khoâng ñöôïc ñoái tröôùc baïch y taùc yeát-ma hoaëc ngaên thuyeát giôùi. 2. Baáy giôø, Vua Bình-sa nöôùc Ma-kieät vì Ñöùc Phaät vaø chuùng Taêng neân sai caùc vò töôùng ñeán baûo veä Taêng-giaø-lam. Caùc Tyø-kheo noùi vôùi caùc vò töôùng: - Quyù vò neân ra ngoaøi, chuùng toâi muoán taùc yeát-ma thuyeát giôùi. Caùc vò töôùng traû lôøi: - Vua Bình-sa sai chuùng toâi ñeán ñaây ñeå baûo veä Ñöùc Phaät vaø chuùng Taêng. YÙ cuûa nhaø Vua, chuùng toâi khoâng daùm sai phaïm. Chuùng toâi khoâng theå ra ngoaøi. Caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy ñeán baïch vôùi Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neân hoøa nhaõ kheùo leùo noùi ñeå cho hoï ra ngoaøi ñöôïc caøng toát. Baèng khoâng, caùc oâng neân töï baûo nhau ra ngoaøi, ñeán choã khoâng thaáy khoâng nghe, taùc yeát-ma cuøng thuyeát giôùi. Khoâng ñöôïc ôû tröôùc ngöôøi chöa thoï ñaïi giôùi taùc yeát-ma thuyeát giôùi. >. Baáy giôø, coù thieân long quyû thaàn ñeán nghe thuyeát giôùi. Tyø-kheo coù thieân nhaõn thaáy, vôùi taâm sôï haõi, nghó raèng, - Ñöùc Theá Toân cheá giôùi khoâng cho chuùng ta ñoái dieän vôùi ngöôøi chöa thoï ñaïi giôùi taùc yeát-ma

l>88. Cf. Vin. i. l>5: Khoâng ñöôïc thuyeát ba-la-ñeà-moäc-xoa tröôùc Tyø-kheo-ni, Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni,

thuyeát giôùi. Caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy ñeán baïch Ñöùc Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau cho pheùp tröø ôû tröôùc (loaøi) ngöôøi chöa thoï ñaïi giôùi, ngoaøi ra ñöôïc pheùp taùc yeát-ma thuyeát giôùi. 4. Baáy giôø, chuùng Taêng ôû Caâu-thieåm-di bò phaù laøm hai boä. Caùc Tyø-kheo muoán ñeán Xaù-veä ñeå hoøa hôïp. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau cho pheùp baïch roài, sau ñoù môùi hoøa hôïp. Vaên baïch nhö sau: - Ñaïi ñöùc taêng, xin laéng nghe! Vì söï tranh caõi ñaõ khieán Taêng ñaáu tranh, hai beân khoâng hoøa hôïp. Ngöôøi phaïm toäi kia ñaõ ñöôïc cöû toäi, trôû laïi giaûi toäi, traàn caáu cuûa Taêng ñaõ chaám döùt. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng hoøa hôïp. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Neân taùc baïch nhö vaäy, roài taùc phaùp hoøa hôïp. Baáy giôø, Toân giaû Öu-ba-ly töø choã ngoài ñöùng daäy, troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaáp tay baïch Phaät: - Kính baïch Ñöùc Theá Toân! Nhaân vieäc chuùng Taêng ñaáu tranh, khoâng hoøa hôïp, chuùng Taêng bò phaù vôõ, khieán Taêng bò traàn caáu, Taêng chia reõ phaân laøm hai boä. Nhöng söï vieäc naøy chöa quyeát ñoaùn tröø dieät, chuùng Taêng coù thaønh hoøa hôïp nhö phaùp hay khoâng? Ñöùc Phaät

baûo Toân giaû Öu-ba-ly: - Neáu vì lyù do naøo chuùng Taêng ñaáu tranh, khoâng hoøa hôïp, chuùng Taêng bò phaù vôõ, Taêng bò traàn caáu, khieán Taêng chia reõ, phaân laøm hai boä. Neáu trong ñoù coù theå caûi hoái khoâng neâu toäi laãn nhau, thì ñaây ñöôïc goïi laø chuùng Taêng y theo phaùp hoøa hôïp. Töø nay veà sau, cho pheùp baïch tröôùc nhö vaäy, roài sau ñoù thuyeát giôùi: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Chuùng Taêng vì tranh caõi, neân Taêng ñaáu tranh, khoâng hoøa hôïp, chuùng Taêng bò phaù vôõ, khieán Taêng bò caùu baån, Taêng chia reõ phaân laøm hai boä. Ngöôøi kia töï bieát phaïm toäi, nay ñaõ caûi hoái tröø dieät traàn caáu cuûa Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng hoøa hôïp thuyeát giôùi. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Baïch nhö vaäy roài, sau ñoù hoøa hôïp thuyeát giôùi.l>89

l>89. Heát quyeån >6

762 BOÄ LUAÄT >

PHAÀN 3: NEÂU DAÃN CAÙC VIEÄC: THOÏ GIÔÙI, THUYEÁT GIÔÙI, AN CÖ, TÖÏ TÖÙ, DA THUOÄC, Y, THUOÁC V.V...

Chöông III: AN CÖ

1. Keát giôùi An cö l. Phaät ôû taïi vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng Kyø-ñaø, nöôùc Xaù-veä. Baáy giô, nhoùm saùu Tyø-kheo trong ba muøa xuaân, haï vaø ñoâng ñeàu du haønh trong nhaân gian. Gaëp thaùng muøa haï, trôøi möa, nöôùc lôùn troâi maát y baùt, toïa cuï, oáng ñöïng kim, ñaïp cheát coû non. Caùc cö só cô hieàm: Sa-moân Thích töû khoâng bieát hoå theïn, ñaïp cheát coû non. Beân ngoaøi töï noùi toâi bieát chaùnh phaùp. Nhö vaäy coù gì goïi laø chaùnh phaùp? Trong ba muøa xuaân, haï vaø ñoâng du haønh trong nhaân gian. Muøa haï trôøi möa nöôùc lôùn, troâi maát y baùt, toïa cuï, oáng ñöïng kim, ñaïp cheát coû non, ñoaïn maïng soáng cuûa caùc loaøi khaùc. Phaùp cuûa caùc ngoaïi ñaïo coøn an cö ba thaùng, maø caùc Thích töû naøy trong ba muøa xuaân, haï vaø ñoâng ñeàu du haønh trong nhaân gian, trôøi möa nöôùc lôùn troâi maát y baùt, toïa cuï, oáng ñöïng kim, ñaïp cheát coû non, ñoaïn maïng soáng cuûa caùc loaøi khaùc. Cho ñeán nhö caùc loaøi chim, coân truøng, coøn coù hang toå laø truù xöù nghæ ngôi cuûa chuùng! Sa-moân Thích töû ba muøa xuaân, haï vaø ñoâng, du haønh trong nhaân gian, trôøi möa nöôùc lôùn troâi maát y baùt, toïa cuï, oáng ñöïng kim, ñaïp cheát coû non, ñoaïn maïng soáng cuûa caùc loaøi khaùc! Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, bieát hoå theïn, soáng khoå haïnh, öa hoïc giôùi, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: Sao caùc thaày du haønh trong nhaân gian suoát caû ba muøa xuaân, haï, ñoâng? Muøa haï, trôøi möa, nöôùc lôùn troâi maát y baùt, toïa cuï, oáng ñöïng kim, ñaïp cheát coû non. Caùc cö só tin töôûng caây coû coù maïng soángl>90 ñeàu cô hieàm, Caùc Thaày coù maéc toäi hay chaêng? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân Phaät roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày

l>90. Pali (Vin. i. l>7), ekindriyan jīvam, loaøi coù söï soáng vôùi moät caên; chæ moät caên duy nhaát laø maïng caên.

ñuû. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo: - Caùc oâng laøm ñeàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Nhoùm saùu Tyø-kheo, sao caùc oâng du haønh trong nhaân gian suoát caû ba muøa xuaân, haï, ñoâng? Muøa haï, trôøi möa, nöôùc lôùn troâi maát y baùt, toïa cuï, oáng ñöïng kim, ñaïp cheát coû non. Caùc cö só tin töôûng caây coû coù maïng soáng ñeàu cô hieàm, “Caùc Thaày coù maéc toäi hay chaêng?” Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Caùc oâng khoâng ñöôïc du haønh nhaân gian suoát caû ba muøa xuaân, haï, ñoâng. Töø nay veà sau, cho pheùp caùc Tyø-kheo an cö ba thaùng muøa haï, baïch vôùi ngöôøi choã mình ñang soáng: “Toâi haï an cö nôi truù xöù naøy.” Hoaëc thöa: “Tröôûng laõo moät loøng nghó ñeán cho. Toâi Tyø-kheo teân laø... nöông töïa nôi tuï laïc... hay Taêng-giaø-lam... hoaëc nôi phoøng... an cö ba thaùng tröôùc cuûa muøa haï. Phoøng xaù bò hö hoûng caàn phaûi söûa chöõa.” Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng thöa nhö vaäy. Phaùp an cö ba thaùng sau cuûa muøa haï cuõng nhö vaäy. 2. Caùc Tyø-kheo ôû trong moät truù xöù khoâng coù ngöôøi ñeå nöông töïa, khoâng bieát baïch vôùi ai. Caùc Tyø-kheo nghi khoâng bieát thaønh an cö hay khoâng, lieàn baïch Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân daïy: - Phaùt khôûi yù vì an cö lieàn thaønh an cö. Töø nay veà sau, cho pheùp caùc Tyø-kheo, neáu khoâng coù ngöôøi ñeå nöông töïa thì taâm nieäm an cö. Tyø-kheo ôû trong truù xöù muoán an cö maø khoâng coù ngöôøi ñeå nöông töïa, khoâng baïch choã an cö, queân khoâng taâm nieäm an cö, nghi khoâng bieát thaønh an cö hay khoâng ñeán baïch Phaät. Phaät daïy: - Neáu vì an cö maø ñeán, lieàn thaønh an cö. >. Caùc Tyø-kheo ñeán choã an cö, muoán an cö, vaøo trong cöông giôùi, töôùng bình minh xuaát hieän,l>9l nghi khoâng bieát coù thaønh an cö hay khoâng, lieàn ñeán baïch Ñöùc Theá Toân. Phaät daïy: - Neáu vì an cö maø ñeán lieàn thaønh an cö. Tyø-kheo ôû choã an cö, muoán an cö, vaøo trong vöôøn cuûa Taêng, töôùng bình minh xuaát hieän, nghi khoâng bieát thaønh an cö hay khoâng, lieàn ñeán baïch Ñöùc Theá Toân, Ñöùc Theá Toân daïy: - Neáu vì an cö maø ñeán töùc thaønh an cö. Tyø-kheo ñeán choã an cö, muoán an cö, moät chaân vaøo trong cöông giôùi, moät chaân ngoaøi cöông giôùi, töôùng bình minh xuaát hieän, nghi khoâng

l>9l. Bình minh cuûa ngaøy l6, thaùng tieàn an cö.

764 BOÄ LUAÄT >

bieát thaønh an cö hay khoâng, beøn baïch Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân daïy: - Neáu vì an cö maø ñeán lieàn thaønh an cö. Tyø-kheo ñeán choã an cö, muoán an cö, moät chaân vaøo trong vöôøn cuûa Taêng, moät chaân ngoaøi vöôøn cuûa Taêng, töôùng bình minh xuaát hieän, nghi khoâng bieát thaønh an cö hay khoâng, lieàn baïch Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân daïy: - Neáu vì an cö maø ñeán lieàn thaønh an cö. Neáu an cö xong roài, khaùch Tyø-kheo ñeán dôøi choã cuûa cöïu Tyø-kheo. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc dôøi. Cuõng khoâng ñöôïc ñi. 2. Phaân Phoøng Xaù l. Taïi

moät truù xöù, caùc Tyø-kheo khoâng xem kyõ phoøng xaù ngoïa cuï, lieàn nhaän phaûi phoøng khoâng toát, ngoïa cuï xaáu, neân noåi saân, noùi vôùi cöïu Tyø-kheo: - Taâm thaày khoâng bình ñaúng. Ngöôøi naøo thaày öa thì thaày trao cho phoøng toát, ngoïa cuï toát; ngöôøi naøo thaày khoâng öa, thaày trao cho phoøng xaáu, ngoaï cuï xaáu. Thaày khoâng öa toâi, neân thaày trao cho toâi phoøng xaáu, ngoïc cuï xaáu! Caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: - Neáu Tyø-kheo muoán an cö nôi truù xöù naøo thì töï mình neân ñeán tröôùc xem coi phoøng xaù, ngoïa cuï, sau ñoù môùi nhaän phoøng. Töø nay veà sau cho pheùp phaân phoøng xaù, phaân ngoïa cuï. Neân sai ngöôøi phaân phoøng xaù, phaân ngoïa cuï baèng baïch nhò yeát-ma. Ngöôøi coù naêm phaùp sau ñaây khoâng neân sai phaân chia phoøng xaù, ngoïa cuï: thieân vò, hay giaän, nhaùt sôï, ngu si, khoâng bieát neân chia hay khoâng neân chia. Ngöôøi coù naêm phaùp sau ñaây neân sai phaân chia phoøng xaù, ngoïa cuï: Khoâng thieân vò, khoâng hay giaän, khoâng sôï, khoâng si, bieát neân chia hay khoâng neân chia. Taêng neân sai moät vò coù khaû naêng yeát-ma, hoaëc laø baäc Thöôïng toïa hay thöù toïa, tuïng (thuoäc) luaät ñöôïc hay khoâng tuïng (thuoäc) luaät ñöôïc, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän sai Tyø-kheo teân... chia ngoïa cuï, phoøng xaù. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc taêng xin laéng nghe! Taêng sai Tyø-kheo... chia phoøng xaù,

ngoïa cuï. Caùc tröôûng laõo naøo chaáp thuaän Taêng sai Tyø-kheo... chia phoøng xaù, ngoïa cuï thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng thì xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän sai Tyø-kheo... chia phoøng xaù, ngoïa cuï roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. 2. Sai ngöôøi phaân chia phoøng xaù, ngoïa cuï roài, neân ñeám soá Tyø- kheo, ñeám soá phoøng xaù, soá ngoïa cuï. Vò kia neân hoûi bao nhieâu phoøng coù ngöôøi ôû, bao nhieâu phoøng troáng, bao nhieâu phoøng coù ngoïa cuï, bao nhieâu phoøng khoâng coù ngoïa cuï, bao nhieâu phoøng coù chaên, bao nhieâu phoøng khoâng coù chaên, bao nhieâu phoøng coù lôïi döôõng, bao nhieâu phoøng khoâng coù lôïi döôõng, bao nhieâu phoøng coù ñoà vaät, bao nhieâu phoøng khoâng coù vaät duïng, bao nhieâu phoøng coù ñaøn-vieät thí y, bao nhieâu phoøng khoâng coù ñaøn-vieät thí y, bao nhieâu phoøng coù phöôùc nhieâu,l>92 bao nhieâu phoøng khoâng coù phöôùc nhieâu, ai laø ngöôøi kinh dinh phoøng chuû,l>9> neáu coù ngöôøi kinh dinh thì neân hoûi, “Tröôûng laõo muoán truï nôi phoøng naøo? Khoâng truï nôi phoøng naøo?”l>94 Vò kia bieát roõ soá löôïng phoøng xaù, ngoïa cuï roài, ñeán tröôùc Thöôïng toïa thöa: - Ñaïi ñöùc Thöôïng toïa! Phoøng xaù nhö vaäy, ngoïa cuï nhö vaäy, tuøy yù Thöôïng toïa nhaän laáy phoøng xaù naøo? Trao phoøng cho Thöôïng toïa roài, keá ñeán vò Thöôïng toïa thöù hai, thöù ba, thöù töï cho ñeán vò haï toïa cuoái cuøng. Neáu coù dö phoøng hay ngoïa cuï thì neân töø Thöôïng toïa phaân laïi. Coù dö nöõa thì cuõng töø Thöôïng toïa phaân laïi. Neáu coù dö nhieàu thì neân ñeå daønh phaàn cho khaùch Tyø-kheo ñeán. Coù khaùch Tyø-kheo ñeán thì neân phaân. AÙc Tyø-kheo ñeán thì khoâng neân phaân. Thieän Tyø-kheo ñeán thì

neân phaân. Neáu coù dö thì ñeå daønh. Tröôøng hôïp ñeå daønh phoøng thì khoâng ñöôïc ngaên. Ai ngaên seõ nhö phaùp trò. Baáy giôø, coù Tyø-kheo nhaän phaûi phoøng hö muïc, coù yù nghó: Phoøng naøy phaûi tu söûa, ta khoâng neân nhaän. Caùc Tyø-kheo lieàn baïch Ñöùc Theá Toân, Ñöùc Theá Toân daïy: - Neân nhaän, roài theo khaû naêng tu söûa laïi. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo phaân chia nhaø hoäi cuûa Taêng,l>95 hoaëc nhaø taém noùng,l>96 hoaëc haï ñöôøng,l>97 hoaëc nhaø kinh haønh, khaùch Tyø-kheo l>92. Phöôùc nhieâu . Khoâng roõ vaät gì. Xem cht. l ch. xviii phaàn iv. l>9>. Chæ Tyø-kheo giaùm söï, quaûn lyù phoøng oác cuûa tinh xaù. l>94. Tyø-kheo giaùm söï ñöôïc öu tieân töï choïn phoøng. Xem phaàn iv, ch. i “Phoøng xaù”, muïc l6 “Tyø-kheo tri söï.” l>95. Taêng taäp xöù ; coù leõ töông ñöông Pali: upandhānasālā, phoøng hoïp cuûa Taêng, ñoàng thôøi laø nhaø cuûa thò giaû, hay cuùng döôøng thaát. l>96. OÂn thaát ; nhaø taém noùng. Cuõng chæ chung nhaø taém. l>97. Haï ñöôøng ; nhaø muøa möa (?). Coù leõ töông ñöông Pali: vaccaku ti, nhaø caàu, nhöng baûn Haùn ñoïc laø vassa-kuti, nhaø muøa Haï.

766 BOÄ LUAÄT >

ñeán khoâng coù phoøng ôû. Caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân phaân chia nhaø hoäi cuûa Taêng, hay nhaø taém noùng, hoaëc haï ñöôøng, hoaëc nhaø kinh haønh. Hoaëc gaùc döôùi laø choã Taêng taäp hôïp thì gaùc treân neân chia cho Taêng ôû. Neáu gaùc treân laø choã Taêng taäp hôïp thì nhaø gaùc döôùi neân chia cho Taêng ôû. >. Caùc Tyø-kheo ñi xem khaép phoøng xaù, thaáy moät caùi hang nôi A- lan-nhaõ, beøn nghó: Ta seõ an cö nôi hang naøy. Sau ñoù laïi coù caùc Tyø-kheo khaùc thaáy caùi hang A-lan-nhaõ naøy, cuõng laïi nghó: Ta neân an cö nôi ñaây. Trong voøng möôøi saùu ngaøy ñaàu ñaõ coù soá ñoâng Tyø-kheo cuøng taäp hôïp ôû nôi hang naøy, vì chaät heïp neân sinh nhieàu taät beänh. Caùc Tyø-kheo baïch Ñöùc Theá Toân. Ngaøi daïy: - Neáu Tyø-kheo muoán an cö moät choã nhö vaäy, vò naøo ñeán ñoù tröôùc, phaûi laøm daáu, hoaëc laøm daáu baèng tay, hoaëc veõ voøng troøn, hoaëc töôïng Ma-heâ-ñaø-la,l>98 hoaëc hình löôïn soùng, hoaëc hình daây nho, hoaëc laøm caùi hoa, hoaëc veõ naêm saéc, hoaëc vieát teân mình... laø muoán an cö nôi ñaây. Ñöùc Phaät cho pheùp ai laøm daáu baùo hieäu nhö vaäy tröôùc thì ngöôøi ñoù ôû. Tyø-kheo truï nôi ñaây, khi ñi khoâng xoùa teân, hay daáu hieäu; caùc Tyø-kheo khaùc thaáy, ñaõ coù ngöôøi chieám tröôùc roài neân khoâng daùm ôû. Caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân khoâng xoaù teân hay daáu hieäu maø boû ñi. 3. Phaân Ngoïa Cuï l. Baáy giôø nhaân daân vuøng bieân quoác laøm phaûn, Vua Ba-tö-naëc ñích thaân caàm quaân ñeán chinh phaït. Caùc Tyø-kheo ñeán vuøng bieân quoác, nôi ñoù phoøng xaù chaät heïp, khoâng ñuû dung chöùa. Caùc Tyø-kheo noùi nhö vaày: Phaûi chi Ñöùc Phaät daïy chuùng ta neân phaân chia ngoïa cuï. Caùc Tyø- kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp phaân chia baèng giöôøng naèm. Neáu khoâng ñuû thì chia ñeàu giöôøng daây. Neáu vaãn khoâng ñuû thì chia ñeàu choã ngoài. Tyø-kheo kia di chuyeån giöôøng coá ñònh, chaên meàn, ngoïa cuï nôi phoøng naøy ñeán caùc phoøng khaùc. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc di chuyeån. Coù phoøng nhieàu ngoïa cuï, coù phoøng ít ngoïa cuï. Caùc Tyø-kheo ñem nhaân

duyeân naøy baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp caùc Tyø-kheo noùi vôùi vò cöïu truù, hoaëc vò chuû phaät-ñoà,l>99

l>98. Ma-heâ-ñaø-la . Skt. Mah īdhara (?): trì ñòa (moät bieät hieäu cuûa Vidnu). l>99. Phaät-ñoà chuû . Töùc thaùp chuû

hoaëc nhôø ngöôøi tri söï. Tröôøng hôïp ba thaùng an cö nhaän ñöôïc phoøng nhö vaäy thì neân noùi vôùi caùc vò treân roài, sau ñoù môùi di chuyeån. Caùc Tyø-kheo khoâng hoaøn ngoïa cuï laïi nôi phoøng cuõ, boû ñi. Tyø- kheo ñeán sau, töôûng laø ngoïa cuï cuûa phoøng naøy beøn xöû duïng. Caùc Tyø- kheo ñem nhaân duyeân naøy ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân khoâng hoaøn ngoïa cuï laïi nôi phoøng cuõ maø boû ñi. Phaûi hoaøn laïi ngoïa cuï cho phoøng cuõ tröôùc khi ñi. Khoâng vaäy, seõ nhö phaùp trò. Baáy giôø coù phoøng xaù bò hö hoaïi. Caùc Tyø-kheo e sôï, vì Ñöùc Phaät khoâng cho pheùp di chuyeån ngoïa cuï töø phoøng naøy ñeán phoøng khaùc. Caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy baïch Ñöùc Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu phoøng xaù bò hö hoaïi thì cho pheùp dôøi ngoïa cuï phoøng naøy qua caùc phoøng khaùc. Ngoïa cuï ñöôïc dôøi maø khoâng duøng neân bò truøng phaù hö naùt. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neân xöû duïng ngoïa cuï aáy. Khi Ñöùc Phaät cho pheùp xöû duïng, coù vò laïi khoâng duøng röûa chaân, khoâng duøng lau chaân, maø duøng laøm aùo loùt thaân. Caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neân duøng röûa chaân, lau chaân vaø khoâng neân laøm aùo loùt. Caùc Tyø-kheo e ngaïi vì Ñöùc Phaät daïy khoâng ñöôïc laøm aùo loùt neân khoâng daùm xuùc phaïm baèng tay chaân. Caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Töø ñaàu goái trôû leân, töø naùch trôû xuoáng khoâng ñöôïc loùt thaân, chöù tay chaân xuùc chaïm khoâng sao. Baáy giôø caùc ñaøn-vieät boá thí aùo loùt cho caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo caån thaän khoâng daùm nhaän, vì Ñöùc Phaät khoâng cho pheùp duøng aùo loùt thaân. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Ñaøn-vieät daâng cuùng, cho pheùp tuøy yù nhaän. Coù vò söûa chöõa phoøng xaù roài, khoâng ñem ngoïa cuï cuûa phoøng naøy traû laïi choã cuõ. Caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Söûa chöõa phoøng xaù roài neân traû ngoïa cuï tröôùc ñoù di chuyeån ñeán phoøng khaùc trôû veà laïi choã cuõ. Khoâng vaäy, seõ nhö phaùp trò. Coù Tyø-kheo di chuyeån ngoïa cuï nôi chuøa naøy ñem ñeán caùc chuøa khaùc. Caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc di chuyeån ngoïa cuï chuøa naøy ñem ñeán caùc chuøa khaùc. Tröôøng hôïp vì söï khuûng boá hoaëc oan gia, hoaëc nhaân daân phaûn loaïn, hoaëc quoác aáp bò phaù hoaïi, nhaân daân bò phaù taùn, truù xöù cuõng hö

hoaïi; caùc Tyø-kheo e ngaïi vì Ñöùc Phaät khoâng cho pheùp dôøi ngoïa cuï coá ñònh nôi chuøa naøy ñeán chuøa khaùc. Caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu coù söï khuûng boá, oan gia, hoaëc quoác aáp phaûn loaïn, nhaân daân phaù taùn, truù xöù cuõng hö hoaïi, thì cho pheùp di chuyeån ngoaï

cuï ñeán nôùi khaùc. Khi dôøi ngoïa cuï, caùc Tyø-kheo e ngaïi vì Ñöùc Phaät daïy khoâng cho pheùp duøng ngoïa cuï cuûa Taêng loùt thaân neân khoâng caát giöõ toát. Caùc Tyø- kheo ñem nhaân duyeân naøy baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Tuøy nghi caát daáu vaø di chuyeån. Neáu coù caùc Tyø-kheo naøo khaùc ñeán hoûi möôïn thì khoâng neân trao cho, tröø tröôøng hôïp coù theå tin, sau naøy hoï coù theå traû laïi thì neân ñöa. Tröôøng hôïp sau khi quoác aáp trôû laïi yeân bình, nhaân daân trôû veà laïi, nhaø chuøa phuïc hoài maø ngoïa cuï khoâng ñöôïc traû laïi. Caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu quoác aáp trôû laïi yeân bình, nhaân daân trôû veà laïi, nhaø chuøa phuïc hoài, thì neân traû laïi ngoïa cuï cho chuøa. Khoâng traû, seõ nhö phaùp trò. Baáy giôø coù truù xöù chuùng Taêng boán phöôngl400 nhaän ñöôïc nhieàu loaïi ngoïa cuï baát ñònh, giöôøng daây, giöôøng caây, loaïi toát, loaïi xaáu, chaên meàn, goái caùc loaïi deät baèng loâng, caùc thöù traûi treân ñaát, bình taém, gaäy, quaït. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát neân phaân chia nhö theá naøo, ñem thöa hoûi Ñöùc Phaät. Phaät daïy: - Cho pheùp trao cho caùc phoøng khoâng coù ngoïa cuï. Neáu coøn dö thì töø Thöôïng toïa chia xuoáng. 4. Tieàn Haäu An Cö Baáy giôø Toân giaû Xaù-lôïi-phaát vôùi Muïc-lieân muoán cuøng Ñöùc Theá Toân an cö. Ngaøy möôøi laêm, töø truù xöù ñi, ngaøy möôøi baûy môùi ñeán nôi. Khoâng bieát neân theá naøo,l40l lieàn baïch caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp haäu an cö. Coù hai caùch an cö: tieàn an cö vaø haäu an cö.l402 Neáu tieàn an cö thì ôû vaøo ba thaùng tröôùc, haäu an cö thì ôû vaøo ba thaùng sau.

l400. Töù phöôngTaêng , hay chieâu-ñeà Taêng, phaân bieät vôùi Taêng thöôøng truù. l40l. Vì treã haïn nhaäp an cö moät ngaøy. l402. Cf. Mahāvagga iii, Vin. i. l>7: dvemā vassūpanāyikā, purimikā pacchimikā, “coù hai haïn khôûi ñaàu muøa möa: haïn ñaàu vaø haïn sau. Muøa haï, theo lòch AÁn ñoä, coù boán thaùng. Tieàn kyø haï baét ñau töø ngaøy traêng troøn thaùng Āsānhī (thaùng 6-7, DL). Haäu kyø haï, ngaøy traêng troøn moät thaùng sau ñoù.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 769

Caùc vò tieàn an cö töï töù. Caùc vò haäu an cö khoâng bieát coù ñöôïc pheùp töï töù hay khoâng. Caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp thoï töï töù nhöng phaûi ôû cho ñuû ngaøy. Ngöôøi tieàn an cö töï töù roài tính tuoåi. Caùc vò haäu an cö khoâng bieát coù ñöôïc tính tuoåi hay khoâng. Caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân chöa ñuû ba thaùng maø tính tuoåi. Caùc vò tieàn an cö töï töù xong ñuoåi caùc vò haäu an cö. Caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc xua ñuoåi. Cuõng khoâng neân ñi. Caùc vò tieàn an cö töï töù roài phaân chia caùc phaåm vaät nhaän ñöôïc trong muøa haï. Caùc vò haäu an cö e ngaïi khoâng daùm nhaän vì Phaät khoâng cho pheùp hoï chöa ñuû ba thaùng maø khaát caàu vaø nhaän phaåm vaät. Caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp Tyø-kheo thoï. Nhöng soá ngaøy coøn thieáu, neân ôû laïi cho ñuû. Caùc vò tieàn an cö töï töù roài phaân chia ngoïa cuï. Caùc vò haäu an cö e ngaïi khoâng daùm thoï vì ba thaùng chöa ñuû. Caùc

Tyø-kheo ñem vieäc naøy baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp thoï, xeùt theo chuaån vò lai. 5. Truù xöù An cö Baáy giôø caùc Tyø-kheo an cö nôi choã ñaát troáng, bò naéng gioù suoát ngaøy, hình theå ñen ñuùa, da bò troùc, nöùt neû, ñeán choã Ñöùc Phaät, ñaûnh leã saùt chaân roài ngoài lui qua moät beân. Theá Toân bieát maø vaãn coá hoûi: - Taïi sao hình theå caùc oâng bò ñen ñuùa, da bò troùc, nöùt neû, nhö vaäy? Caùc Tyø-kheo baïch Phaät: - Vì an cö nôi ñaát troáng cho neân nhö vaäy. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân an cö nôi ñaát troáng. Töø nay veà sau, cho pheùp caùc Tyø- kheo an cö choã coù che beân treân. Caùc Tyø-kheo an cö treân caây. Töø treân caây ñaïi tieåu tieän xuoáng. Vò thoï thaàn noåi giaän, cheâ traùch vaø chôø Tyø-kheo sô hôû seõ ñoaïn maïng caên. Caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau, khoâng cho pheùp Tyø-kheo an cö treân caây; cuõng khoâng cho leo leân caây quaù ñaàu ngöôøi. Khoâng ñöôïc ñaïi tieåu tieän xung quanh laøm cho baån nhuùal40>.

l40>. Xem Phaàn i, Ch. vii. Chuùng hoïc, ñieàu 94.

770 BOÄ LUAÄT >

Baáy giôø caùc Tyø-kheo ôû nöôùc Caâu-taùt-la du haønh trong nhaân gian, treân ñöôøng ñi gaëp phaûi thuù döõ. Caùc Tyø-kheo leo leân caây quaù ñaàu ngöôøi, e ngaïi laïi leo xuoáng, vì nghó: “Phaät khoâng cho pheùp chuùng ta leo leân caây cao quaù ñaàu ngöôøi,” neân bò aùc thuù laøm haïi. Caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau, tröôøng hôïp vì maïng naïn, tònh haïnh naïn, ñöôïc pheùp leo leân caây cao quaù ñaàu ngöôøi. Caùc Tyø-kheo muoán laáy cuûi khoâ treân caây. Ñöùc Phaät cho pheùp laøm caùi moùc moùc laáy, hay laøm caùi thang ñeå laáy, hoaëc duøng daây coät keùo xuoáng ñeå laáy. Sau ñoù caùc Tyø-kheo e ngaïi khoâng daùm leo leân caây khoâ. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu caû thaân caây ñeàu khoâ heát thì cho pheùp leo. Caùc Tyø-kheo muoán an cö döôùi boùng caây, baïch Phaät, Phaät daïy: - Töø nay veà sau cho pheùp an cö döôùi boùng caây, neáu caây aáy cao quaù ñaàu ngöôøi vaø nhaùnh laù che ñuû maùt moät choã ngoài. Nhoùm saùu Tyø-kheo duøng saùp ongl404 treùt leân treân caùi böùc maøn roài ngoài trong ñoù an cö, nghó: Ban ñeâm chuùng ta nguû trong ñoù. Saùng ngaøy ñem daáu heát. Neáu coù ngöôøi thaáy, hoï seõ goïi chuùng ta laø ngöôøi ñöôïc thaàn thoâng. Caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau khoâng cho pheùp duøng saùp ong treùt leân treân maøn roài an cö trong ñoù. Cuõng khoâng ñöôïc vì nguïy trang thaân theå maø thay ñoåi oai nghi thöôøng. Baáy giôø, Tyø-kheo muoán an cö trong moät caùi nhaø nhoû, ñeán baïch Phaät. Phaät daïy: - Töø nay veà sau, cho pheùp caùc Tyø-kheo an cö trong caùi nhaø nhoû, mieãn laø ñöùng daäy khoâng ñuïng ñaàu vaø ñuû moät choã ngoài, ñuû ñeå che möa. Caùc Tyø-kheo muoán an cö trong hang nuùi, ñeán baïch Phaät. Phaät daïy: - Töø nay veà sau, cho pheùp an cö trong hang nuùi, mieãn nôi ñoù ñöùng daäy khoâng ñuïng ñaàu, ñuû dung moät choã ngoài, ñuû ñeå che möa. Caùc Tyø-kheo muoán an cö trong hang nuùi töï nhieân, ñeán baïch Phaät. Phaät daïy: - Töø nay veà sau cho pheùp caùc Tyø-kheo an cö trong hang nuùi töï nhieân, mieãn laø ñöùng daäy khoâng ñuïng ñaàu, ñuû moät choã ngoài, ñuû ñeå möa.

Caùc Tyø-kheo muoán an cö trong hoác caây, ñeán baïch Phaät. Phaät daïy:

l404. Laïp maät .

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 77l

- Töø nay veà sau cho pheùp caùc Tyø-kheo an cö trong hoác caây, mieãn laø ñöùng daäy khoâng ñuïng ñaàu, ñuû moät choã ngoài, ñuû ñeå che möa. Tyø-kheo muoán y nôi ngöôøi chaên boø ñeå an cö,l405 ñeán baïch Phaät. Phaät daïy: - Töø nay veà sau, cho pheùp y nôi ngöôøi chaên boø ñeå an cö. Trong khi an cö tuøy theo söï di chuyeån cuûa ngöôøi chaên boø maø di chuyeån theo. Caùc Tyø-kheo muoán nöông nôi ngöôøi eùp daàul406 ñeå an cö, ñeán baïch Phaät. Phaät daïy: - Töø nay veà sau, cho pheùp nöông nôi ngöôøi eùp daàu ñeå an cö. Trong khi an cö, tuøy theo söï di chuyeån cuûa ngöôøi eùp daàu maø di chuyeån. Caùc Tyø-kheo muoán an cö treân thuyeàn, ñeán baïch Ñöùc Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau, cho pheùp caùc Tyø-kheo an cö treân thuyeàn. Trong khi an cö, tuøy theo söï di chuyeån cuûa thuyeàn maø di chuyeån. Tyø-kheo muoán nöông nôi ngöôøi thôï ñoán goã ñeå an cö, ñeán baïch Phaät. Phaät daïy: - Töø nay veà sau cho pheùp caùc Tyø-kheo nöông nôi ngöôøi thôï ñoán goã ñeå an cö. Trong khi an cö, tuøy theo söï di chuyeån cuûa hoï maø di chuyeån. Caùc Tyø-kheo muoán nöông nôi xoùm laøng ñeå an cö, ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau, cho pheùp caùc Tyø-kheo nöông nôi xoùm laøng ñeå an cö. Trong khi ñang an cö, neáu xoùm laøng chia laøm hai phaàn, tuøy theo söï cung caáp nhöõng vaät caàn duøng, nôi naøo ñaày ñuû thì di chuyeån theo nôi ñoù ñeå an cö. 6. Xuaát Giôùi Baáy giôø coù ñaøn-vieät thöa thænh Tyø-kheo: Con muoán cuùng döôøng vaät thöïc vaø phoøng xaù. Tyø-kheo kia töï nghó: Choã ñoù xa, khoâng theå trong ngaøy trôû veà kòp. Ñöùc Phaät chöa cho pheùp nhaân duyeân nhö vaäy ñöôïc ñi. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau cho pheùp thoï phaùp baûy ngaøy ñeå ra ñi. Nhöng khoâng neân chæ vì vaán ñeà aên uoáng maø thoï phaùp baûy ngaøy ñeå ra ñi, töø khi coù nhaân duyeân khaùc. Neáu ñi vì y baùt, toïa cuï, oáng ñöïng kim cho ñeán thuoác men, maõn ngaøy thöù baûy neân trôû veà. Baáy giôø caùc Tyø-kheo thöa thænh caùc tröôûng laõo Tyø-kheo khaùc: Chuùng toâi maéc toäi taêng taøn, vì chuùng toâi trò phaùp phuù taøng, boån nhaät trò,

l405. Muïc ngöu giaû . Pali: vaja, chuoàng boø (hay nhaø cuûa ngöôøi chaên boø). l406. AÙp du nhaân (?) Xem Vin. i. l52: sattha, thöông ñoaøn. Phaät cho pheùp y thöông ñoaøn maø an cö; vaø di chuyeån theo thöông ñoaøn. Nguõ phaàn: y coå khaùch (laùi buoân) an cö.

772 BOÄ LUAÄT >

Ma-na-ñoûa, xuaát toäi. Caùc vò töï nghó: Nôi ñoù xa khoâng theå veà kòp trong ngaøy. Ñöùc Phaät chöa cho pheùp coù nhaân duyeân nhö vaäy ñöôïc ñi. Caùc Tyø- kheo ñem nhaân duyeân naøy baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khi coù söï vieäc nhö vaäy, cho pheùp thoï phaùp baûy ngaøy ñeå ra ñi. Ñuû baûy ngaøy trôû laïi. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo-ni thöa thænh caùc tröôûng laõo Tyø-kheo: Chuùng con maéc toäi taêng taøn,

xin vì chuùng con taùc phaùp Ma-na-ñoâa, xuaát toäi. Caùc vò töï nghó: Nôi ñoù xa khoâng theå veà kòp trong ngaøy. Ñöùc Phaät chöa cho pheùp coù nhaân duyeân nhö vaäy ñöôïc ñi. Caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau, cho pheùp, coù vieäc nhö vaäy, thoï phaùp baûy ngaøy ñeå ra ñi. Ñuû baûy ngaøy trôû laïi. Coù Thöùc-xoa-ma-na thænh Tyø-kheo tröôûng laõo, thöa: Chuùng con phaïm giôùi. Cho chuùng con saùm hoái, hoaëc thoï giôùi laïi. Hay thoï ñaïi giôùi. Caùc vò töï nghó: Nôi ñoù xa khoâng theå veà kòp trong ngaøy. Ñöùc Phaät chöa cho pheùp coù nhaân duyeân nhö vaäy ñöôïc ñi. Caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau, cho pheùp, coù vieäc nhö vaäy, thoï phaùp baûy ngaøy ñeå ra ñi. Ñuû baûy ngaøy trôû laïi. Caùc Sa-di môøi tröôûng laõo Tyø-kheo ñeán ñeå thoï giôùi. Caùc vò töï nghó: Nôi ñoù xa khoâng theå veà kòp trong ngaøy. Ñöùc Phaät chöa cho pheùp coù nhaân duyeân nhö vaäy ñöôïc ñi. Caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau, cho pheùp, coù vieäc nhö vaäy, thoï phaùp baûy ngaøy ñeå ra ñi. Ñuû baûy ngaøy trôû laïi. Coù Sa-di-ni môøi caùc Ñaïi ñöùc Tyø-kheo ñeán ñeå thoï saùu phaùp. Caùc vò töï nghó: Nôi ñoù xa khoâng theå veà kòp trong ngaøy. Ñöùc Phaät chöa cho pheùp coù nhaân duyeân nhö vaäy ñöôïc ñi. Caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau, cho pheùp, coù vieäc nhö vaäy, thoï phaùp baûy ngaøy ñeå ra ñi. Ñuû baûy ngaøy trôû laïi. Baáy giôø coù vò ñaïi thaàn khoâng coù tín taâm, môøi Ñaïi ñöùc Tyø-kheo ñeán, - Toâi muoán gaëp. Tyø-kheo nghó, - Nôi ñoù xa khoâng theå veà kòp trong ngaøy. Ñöùc Phaät chöa cho pheùp coù nhaân duyeân nhö vaäy ñöôïc ñi. Caùc Tyø- kheo ñem nhaân duyeân naøy baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau, cho pheùp, coù vieäc nhö vaäy, thoï phaùp baûy ngaøy ñeå ra ñi. Neáu höõu ích, chöù khoâng phaûi voâ ích. Ñuû baûy ngaøy trôû laïi. Coù vò ñaïi thaàn coù tín taâm, môøi Ñaïi ñöùc Tyø-kheo, - Toâi muoán gaëp.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 77>

Tyø-kheo nghó, - Nôi ñoù xa khoâng theå veà kòp trong ngaøy. Ñöùc Phaät chöa cho pheùp coù nhaân duyeân nhö vaäy ñöôïc ñi. Caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau, cho pheùp, coù vieäc nhö vaäy, thoï phaùp baûy ngaøy ñeå ra ñi. Vì ngöôøi Öu-baø-taéc coù tín taâm naøy hoaëc beänh hay coù caùc vieäc lo buoàn, hoaëc vì lôïi döôõng. Ñuû baûy ngaøy neân trôû veà laïi. Baáy giôø, coù cha meï khoâng coù tín taâm môøi Ñaïi ñöùc Tyø-kheo, - Toâi muoán gaëp. Tyø-kheo nghó, - Nôi ñoù xa khoâng theå veà kòp trong ngaøy. Ñöùc Phaät chöa cho pheùp coù nhaân duyeân nhö vaäy ñöôïc ñi. Caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau, cho pheùp, coù vieäc nhö vaäy, thoï phaùp baûy ngaøy ñeå ra ñi. Vì ñeå giaùo hoaù khieán cho ngöôøi khoâng coù tín taâm kia sinh tín taâm; coù aùc giôùi khieán cho trì giôùi; coù xan tham khieán cho hoï boá thí; voâ trí khieán cho coù trí. Ñuû baûy ngaøy trôû veà laïi. Coù tröôøng hôïp cha meï coù tín taâm sai ngöôøi ñeán thænh Ñaïi ñöùc Tyø- kheo, - Toâi muoán gaëp. Tyø-kheo nghó, - Nôi ñoù xa khoâng theå veà kòp trong ngaøy. Ñöùc Phaät chöa cho pheùp coù nhaân duyeân nhö vaäy ñöôïc ñi. Caùc Tyø- kheo ñem nhaân duyeân naøy baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau, cho pheùp, coù vieäc nhö vaäy, thoï phaùp

baûy ngaøy ñeå ra ñi. Neáu Vì cha meï coù tín taâm bò beänh hoaëc coù caùc vieäc lo buoàn, hoaëc coù vieäc lôïi ích. Ñuû baûy ngaøy trôû laïi. Tröôøng hôïp coù baø meï thænh Ñaïi ñöùc Tyø-kheo, - Toâi muoán gaëp. Tyø- kheo nghó, - Nôi ñoù xa khoâng theå veà kòp trong ngaøy. Ñöùc Phaät chöa cho pheùp coù nhaân duyeân nhö vaäy ñöôïc ñi. Caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau, cho pheùp, coù vieäc nhö vaäy, thoï phaùp baûy ngaøy ñeå ra ñi. Ñuû baûy ngaøy neân trôû laïi. Tröôøng hôïp coù ngöôøi cha thænh Tyø-kheo cuõng nhö vaäy; anh em, chò em caùc thaân lyù tri thöùc cuõng nhö vaäy.l407 Tröôøng hôïp coù Tyø-kheo tuïng saùu möôi thöù kinh,l408 nhö kinh - Phaïm ñoäng,l409 vì tìm caàu ngöôøi ñoàng tuïng neân muoán du haønh trong nhaân gian. Tyø-kheo nghó, - Nôi ñoù xa khoâng theå veà kòp trong ngaøy. Ñöùc Phaät chöa cho pheùp coù nhaân duyeân nhö vaäy ñöôïc ñi. Caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy:

l407. Cf. Mahāvagga iii (Vin.i. l>9): coù baûy haïng ngöôøi, khi coù vieäc caàn vaø hoï yeâu caàu, Tyø- kheo ñöôïc ñi trong voøng baûy ngay: Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni, Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Öu- baø-taéc, Öu-baø-di. l408. Thaäp tuïng 24 (T2>nl4>5 tr.l74bl8) lieät keâ l7 kinh. l409. Tröôøng A-haøm l, kinh soá 2l; cf. Pali, Dīgha-kāya 1. Brahmajāla.

774 BOÄ LUAÄT >

- Töø nay veà sau, cho pheùp, coù vieäc nhö vaäy, thoï phaùp baûy ngaøy ñeå ra ñi. Ñuû baûy ngaøy neân trôû laïi. Baáy giôø, coù Tyø-kheo tri söï coù coâng vieäc caàn ñeán trong röøng caâyl4l0 moät thôøi gian, töï nghó: Nôi ñoù xa khoâng theå veà kòp trong ngaøy. Ñöùc Phaät chöa cho pheùp coù nhaân duyeân nhö vaäy ñöôïc ñi. Caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau, cho pheùp, coù vieäc nhö vaäy, thoï phaùp baûy ngaøy ñeå ra ñi. Ñuû baûy ngaøy neân trôû laïi. Baáy giôø nhaân daân vuøng bieån quoác noåi loaïn, Vua Ba-tö-naëc töï caàm quaân ñeán ñeå chinh phaït. Nhaø Vua cuùng döôøng Phaät vaø chuùng Taêng y, chaên meàn, thöùc aên vaø vaät duïng caàn duøng. Vò ñaïi thaàn khoâng coù tín taâm beøn ñoaït, khoâng trao cho caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo muoán ñeán baùo cho nhaø Vua bieát nhöng laïi nghó: Nôi ñoù xa khoâng theå veà kòp trong ngaøy. Ñöùc Phaät chöa cho pheùp coù nhaân duyeân nhö vaäy ñöôïc ñi. Caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau, cho pheùp, coù vieäc nhö vaäy, thoï phaùp baûy ngaøy ñeå ra ñi. Ñuû baûy ngaøy neân trôû laïi. Baáy giôø, Vua Ba-tö-naëc töï caàm quaân chinh phaït soá nhaân daân noåi loaïn nôi bieân giôùi, vò ñaïi thaàn khoâng coù tín taâm, vôùi aùc taâm ñoá kò, muoán ñaøo moät con keânh thoâng qua Kyø-hoaønl4ll. Tyø-kheo muoán ñeán baùo caùo vôùi nhaø Vua nhöng laïi nghó: Nôi ñoù xa khoâng theå veà kòp trong ngaøy. Ñöùc Phaät chöa cho pheùp coù nhaân duyeân nhö vaäy ñöôïc ñi. Caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau, cho pheùp, coù vieäc nhö vaäy, thoï phaùp baûy ngaøy ñeå ra ñi. Ñuû baûy ngaøy neân trôû laïi. Baáy giôø coù ñaøn-vieät sai ngöôøi ñeán thænh Ñaïi ñöùc Tyø-kheo ñeán ñeå cuùng döôøng thöùc aên vaø phoøng xaù,

Tyø-kheo töi nghó: Nôi ñoù xa khoâng theå veà kòp trong ngaøy. Ñöùc Phaät chöa cho pheùp coù nhaân duyeân nhö vaäy ñöôïc ñi. Caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau, cho pheùp, coù vieäc nhö vaäy, cho pheùp thoï phaùp quaù baûy ngaøy, hoaëc möôøi laêm ngaøy, hay moät thaùng, baèng phaùp baïch nhò yeát-ma ñeå ñi. Chuùng Taêng sai moät vò coù khaû naêng taùc yeát-ma, hoaëc Thöôïng toïa, thöù toïa, tuïng luaät ñöôïc hay khoâng tuïng luaät ñöôïc maø coù theå taùc phaùp yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch:

l4l0. Cf. Vin. i. l48: Chuøa bò hö. Coù cö só cung caáp cho Taêng moät soá vaät lieäu ñaõ ñoán ôû trong röøng. Tyø-kheo vaøo röøng ñeå vaän chuyeån veà l4ll. Xem Phaàn I, Ch. v. Ba-daät-ñeà, ñieàu 49 (muïc Duyeân khôûi).

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 775

- Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän cho Tyø-kheo teân laø... thoï phaùp quaù baûy ngaøy, hoaëc möôøi laêm ngaøy, hay moät thaùng, ñeå ra ngoaøi giôùi vì coâng vieäc nhö vaäy, nhö vaäy... Xong vieäc seõ trôû veà trong giôùi ñeå an cö. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo teân laø... thoï phaùp quaù baûy ngaøy, hay möôøi laêm ngaøy, hoaëc moät thaùng, ra ngoaøi giôùi vì coâng vieäc nhö vaäy... Xong vieäc seõ trôû veà trong giôùi ñeå an cö. Caùc tröôûng laõo naøo ñoàng yù Taêng cho pheùp Tyø-kheo teân laø... thoï phaùp quaù baûy ngaøy, hoaëc möôøi laêm ngaøy, hay moät thaùng, thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ ñoàng yù cho Tyø-kheo teân laø... thoï phaùp quaù baûy ngaøy, hoaëc möôøi laêm ngaøy, hay moät thaùng, ñeå ra ngoaøi giôùi laøm coâng vieäc nhö vaäy. Xong vieäc seõ trôû veà ñaây an cö roài. Taêng ñoàng yù neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Tyø-kheo khieán ngöôøi tin caäy thænh Tyø-kheo, thoï yeát-ma quaù baûy ngaøy cuõng nhö vaäy. Tyø-kheo-ni thænh Tyø-kheo, thoï yeát-ma cuõng nhö vaäy. Sa-di thænh Tyø-kheo, thoï giôùi cuõng nhö vaäy. Sa-di-ni thænh Tyø- kheo, thoï yeát-ma quaù baûy ngaøy cuõng nhö vaäy. Ñaïi thaàn baát tín thænh Tyø-kheo, thoï phaùp yeát-ma quaù baûy ngaøy cuõng nhö vaäy. Ñaïi thaàn coù loøng tin, yeát-ma cuõng nhö vaäy. Cha meï khoâng tin, cha meï tin, anh em, chò em, caùc thaân lyù tri thöùc, Tyø-kheo tuïng saùu möôi loaïi kinh, Tyø-kheo kinh dinh, ñaïi thaàn khoâng tín taâm ñoaït vaät cuùng döôøng, ñaøo keânh xuyeân qua,l4l2 cuõng nhö vaäy. Taát caû phaùp thoï yeát-ma quaù baûy ngaøy ñeàu ñoàng nhö treân. 7. Phaù Haï Theá Toân ôû taïi nöôùc Caâu-thieåm-di. Coù ñaïi thaàn duõng kieän, ñaùnh giaëc gioûi, ñeán choã Ñöùc Phaät vôùi loøng tin xuaát gia laøm ñaïo. Baáy giôø, Vua Öu-ñieàn baûo: - Taïi sao oâng khoâng boû ñaïo, ñeå cuøng vôï oâng taïo ra nhaø cöûa, ruoäng vöôøn, cuûa caûi, vaät baùu? Tyø-kheo töi nghó: - An cö taïi ñaây coù theå nguy hieåm cho tònh haïnh cuûa ta. Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu coù naïn söï nhö vaäy thì neân boû ñi. Baáy giôø, coù Tyø-kheo ñang an cö taïi moät truù xöù noï, coù ñaøn baø chöa choàng ñeán caùm doã Tyø-kheo, noùi: Sao thaày khoâng thoâi tu? Toâi seõ laøm

l4l2. Nhö caùc nhaân duyeân thoï phaùp baûy ngaøy keå treân.

vôï thaày. Tyø-kheo töï nghó: An cö taïi ñaây coù theå nguy hieåm cho tònh haïnh cuûa ta. Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu coù naïn söï nhö vaäy thì neân boû ñi. Tyø-kheo an cö taïi moät truù xöù noï, coù daâm nöõ ñeán caùm doã Tyø-kheo, noùi: Sao thaày khoâng thoâi tu? Toâi seõ laøm vôï thaày. Hoaëc toâi gaû con gaùi cho thaày. Tyø-kheo töï nghó: - An cö taïi ñaây coù theå nguy hieåm cho tònh haïnh cuûa ta. Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu coù naïn söï nhö vaäy thì neân boû ñi. Baáy giôø, coù Tyø-kheo ñang an cö taïi truù xöù, coù huyønh moân vì tham aùi Tyø-kheo neân ñeán keâu goïi Tyø-kheo cuøng laøm chuyeân baát tònh haïnh. Tyø-kheo töï nghó: An cö taïi ñaây coù theå nguy hieåm cho tònh haïnh cuûa ta. Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu coù naïn söï nhö vaäy thì neân boû ñi. Coù Tyø-kheo ñang an cö taïi truù xöù, quyû thaàn noùi vôùi Tyø-kheo: Nôi ñaây coù kho taøng choân daáu. Tyø-kheo töï nghó: An cö taïi ñaây coù theå nguy hieåm cho tính maïng cuûa ta. Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu coù naïn söï nhö vaäy thì neân boû ñi. Baáy giôø, coù Tyø-kheo ñang an cö nôi truù xöù, quyû thaàn muoán ñoaïn maïng soáng Tyø-kheo neân rình chôø sô hôû. Tyø-kheo töï nghó: An cö taïi ñaây coù theå nguy hieåm cho tính maïng cuûa ta. Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu coù naïn söï nhö vaäy thì neân boû ñi. Coù Tyø-kheo ñang an cö nôi truù xöù, coù boïn giaëc muoán ñoaïn maïng soáng Tyø-kheo neân rình, chôø cô hoäi thuaän tieän. Tyø-kheo töï nghó: An cö taïi ñaây coù theå nguy hieåm cho tính maïng cuûa ta. Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu coù naïn söï nhö vaäy thì neân boû ñi. Coù Tyø-kheo an cö nôi truù xöù, raén ñoäc hung döõ, rình cô hoäi thuaän tieän seõ ñoaïn maïng soáng. Tyø-kheo töï nghó: An cö taïi ñaây coù theå nguy hieåm cho tính maïng cuûa ta. Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu coù naïn söï nhö vaäy thì neân boû ñi. Coù Tyø-kheo an cö nôi truù, caùc thuù döõ hung döõ, rình cô hoäi thuaän tieän ñeå ñoaïn maïng caên. Tyø-kheo töï nghó: An cö taïi ñaây coù theå nguy hieåm cho tính maïng cuûa ta. Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu coù naïn söï nhö vaäy thì neân boû ñi.

Coù Tyø-kheo an cö nôi truù xöù khoâng ñöôïc nhö yù ñoái vôùi vaán ñeà aên uoáng, thuoác men khoâng ñuû, ngöôøi giuùp vieäc khoâng nhö yù. Vò kia töï nghó: Ta neân laøm theá naøo ñaây? Tyø-kheo lieàn baïch caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu Tyø-kheo an cö choã maø aên uoáng khoâng ñöôïc nhö yù, thuoác men khoâng coù duøng, ngöôøi giuùp vieäc khoâng theo yù muoán, thì neân boû ñi. Tyø-kheo an cö nôi truù xöù, choã ñi kinh haønh coù nhieàu loaïi truøng ñoäc. Tyø-kheo kia coù taäp quaùn kinh haønh; vì kinh haønh thì cô theå khoûe maïnh, khoâng kinh haønh thì khoâng bình an. Tyø-kheo kia töï nghó: “Soáng ôû ñaây seõ tai haïi cho maïng caên.” Nghó xong ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu coù vieäc naïn söï nhö vaäy thì neân boû ñi. Baáy giôø coù Tyø-kheo an cö nôi truù xöù, thaáy coù Tyø-kheo ñang taïo phöông tieän phaù Taêng vò kia nghó: Phaù Taêng laø vieäc laøm raát xaáu aùc. Ta khoâng neân döï vaøo vieäc naøy. Ta neân laøm theá

naøo ñaây ? Vò aáy lieàn baïch caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu Tyø-kheo an cö nôi truù xöù, thaáy coù Tyø-kheo ñang vaän ñoäng phöông tieän phaù Taêng; vò kia nghó: “Taêng vôõ laø vieäc raát nghieâm troïng, raát xaáu aùc. Ta khoâng neân döï vaøo vieäc phaù taêng.” Tyø-kheo kia neân vì vieäc naøy maø boû ñi. Coù Tyø-kheo an cö nôi truù xöù, thaáy coù Tyø-kheo-ni ñang taïo phöông tieän phaù Taêng, vò kia nghó: “Phaù Taêng laø vieäc laøm raát xaáu aùc. Ta khoâng neân döï vaøo vieäc naøy.” Vò kia lieàn vì vieäc naøy maø boû ñi. Coù Tyø-kheo ñaõ an cö nôi truù xöù roài, nghe coù Tyø-kheo ñang vaän ñoäng phöông tieän phaù Taêng. Vò kia nghó: “Taêng vôõ laø vieäc raát nghieâm troïng, raát xaáu aùc. Ta chôù neân döï vaøo vieäc naøy.” Vò kia lieàn vì vieäc naøy maø boû ñi. Coù Tyø-kheo ñaõ an cö nôi truù xöù roài, nghe coù Tyø-kheo-ni ñang vaän ñoäng phöông tieän phaù Taêng. Vò kia nghó: “Taêng vôõ laø vieäc raát nghieâm troïng, raát xaáu aùc. Ta khoâng neân döï vaøo vieäc naøy.” Vò kia lieàn vì vieäc naøy boû ñi. Baáy giôø, coù Tyø-kheo an cö nôi truù xöù, nghe Tyø-kheo kia muoán phöông tieän phaù Taêng. Vò kia nghó: “Neáu ta ñeán can giaùn, la raày, chaéc hoï seõ nghe lôøi ta maø ñình chæ vieäc phaù Taêng.” Vò kia laïi nghó: “Neáu ta töï ñeán, coù theå hoï khoâng nghe lôøi ta chaám döùt vieäc phaù Taêng. Ta coù thaân höõu coù theå chaám döùt vieäc phaù Taêng kia. Neáu ta noùi, chaéc hoï seõ vì lôøi noùi cuûa ta maø chaám döùt vieäc phaù Taêng kia. Vaäy ta neân nhö theá naøo ñaây?” Vò aáy lieàn noùi vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät

daïy: - Neáu Tyø-kheo an cö nôi truù xöù, nghe coù Tyø-kheo muoán phöông tieän phaù Taêng, Tyø-kheo nghó: “Neáu ta ñeán can giaùn, la raày, chaéc hoï seõ nghe lôøi ta maø ñình chæ vieäc phaù Taêng.” Vò kia laïi nghó: “Neáu ta töï ñeán, coù theå hoï khoâng nghe lôøi ta chaám döùt vieäc phaù Taêng. Ta coù thaân höõu coù theå chaám döùt vieäc phaù Taêng kia. Neáu ta noùi, chaéc hoï seõ vì lôøi noùi cuûa ta maø chaám döùt vieäc phaù Taêng kia.” Ngay luùc ñoù, vò kia vì vieäc naøy ra ñi. Coù Tyø-kheo an cö nôi truù xöù, nghe kia coù Tyø-kheo-ni ñang vaän ñoäng phöông tieän phaù Taêng, Tyø-kheo nghó: “Neáu ta ñeán can giaùn, la raày, chaéc hoï seõ nghe lôøi ta maø ñình chæ vieäc phaù Taêng.” Vò kia laïi nghó: “Neáu ta töï ñeán, coù theå hoï khoâng nghe lôøi ta chaám döùt vieäc phaù Taêng. Ta coù thaân höõu coù theå chaám döùt vieäc phaù Taêng kia. Neáu ta noùi, chaéc hoï seõ vì lôøi noùi cuûa ta maø chaám döùt vieäc phaù Taêng kia.” Vò kia lieàn vì vieäc naøy ra ñi. - Coù Tyø-kheo trong khi an cö nghe Taêng kia bò vôõ lieàn nghó: “Neáu ta ñeán can giaùn, la raày, chaéc hoï seõ nghe lôøi ta maø ñình chæ vieäc phaù Taêng.” Vò kia laïi nghó: “Neáu ta töï ñeán, coù theå hoï khoâng nghe lôøi ta chaám döùt vieäc phaù Taêng. Ta coù thaân höõu coù theå chaám döùt vieäc phaù Taêng kia. Neáu ta noùi, chaéc hoï seõ vì lôøi noùi cuûa ta maø chaám döùt vieäc phaù Taêng kia.” Vò kia lieàn vì vieäc naøy ra ñi. Coù Tyø-kheo trong khi an cö nghe Tyø-kheo-ni Taêng kia bò vôõ, nghó: “Neáu ta ñeán can giaùn, la raày, chaéc hoï seõ nghe lôøi ta maø ñình chæ vieäc phaù Taêng.” Vò kia laïi nghó: “Neáu ta töï ñeán, coù theå hoï khoâng nghe lôøi ta chaám döùt vieäc phaù Taêng. Ta coù thaân höõu coù theå chaám döùt vieäc phaù Taêng kia. Neáu ta noùi, chaéc hoï seõ vì lôøi

noùi cuûa ta maø chaám döùt vieäc phaù Taêng kia.” Vò kia lieàn vì vieäc naøy ra ñi. Baáy giôø coù Tyø-kheo thoï phaùp baûy ngaøy ra ngoaøi cöông giôùi meï giöõ laïi, maëc duø vôùi yù muoán veà maø vaãn khoâng kòp. Vò aáy nghó: Nhö vaày ta coù bò maát haï hay khoâng? Vò aáy lieàn baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng maát tuoåi haï. Ñoái vôùi cha meï,l4l> anh em, chò em, vôï cuõ, hoaëc ngöôøi tröôùc kia tö thoâng, hoaëc naïn daï xoa quyû thaàn cuõng nhö vaäy. Coù Tyø-kheo thoï phaùp baûy ngaøy ra ngoaøi cöông giôùi bò ñöôøng boä, ñöôøng nöôùc khoâng thoâng, hoaëc bò naïn giaëc cöôùp, hoå lang, sö töû, beøn nghó: Ta coù bò maát tuoåi haï hay khoâng? Vò aáy lieàn baïch vôùi caùc Tyø-kheo.

l4l>. Cf. Vin. i. l48: Xuaát giôùi 7 ngaøy vì ngöôøi ñôøi duø hoï tin Phaät hay khoâng: meï, cha, anh em, chò em, thaân toäc (nātāka) vaø baïn cuõ (bhikkhugatika).

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 779

Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng maát tuoåi haï. 8. Öôùc ñònh An cö Phaät ôû vöôøn Cuø-sö-la, taïi nöôùc Caâu-thieåm-di. Baáy giôø Vua Öu-ñaø- dieân laø baïn thaân quen cuûa Baït-nan-ñaø Thích töû, môøi Baït-nan-ñaø haï an cö. Baït-nan-ñaø ñaõ keát an cö nôi nöôùc Caâu-thieåm-di. Nghe truù xöù khaùc nhaän ñöôïc nhieàu lôïi döôõng, nhieàu y vaät, lieàn ñeán nôi truù xöù ñoù moät thôøi gian ngaén roài trôû laïi Caâu-thieåm-di. Vua Öu-ñaø-dieân nghe roài cô hieàm noùi: - Baït-nan-ñaø Thích töû ñaõ nhaän lôøi môøi an cö cuûa toâi nôi ñaây. Sao nghe truù xöù khaùc nhaän ñöôïc nhieàu lôïi döôõng, nhieàu y vaät, lieàn ñeán nôi truù xöù kia ôû; roài laïi trôû veà nôi ñaây? Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng khoå haïnh bieát hoå theïn, öa hoïc giôùi, quôû traùch Baït-nan-ñaø Thích töû: Sao thaày haï an cö nôi kia, nghe truù xöù khaùc nhaän ñöôïc nhieàu lôïi döôõng, y vaät, laïi ñeán ñoù ôû moät thôøi gian ngaén; roài trôû veà nôi ñaây? Vò aáy ñeán choã Ñöùc Phaät, ñaûnh leã saùt chaân, ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Phaät ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Baït-nan-ñaø: - OÂng laø ngöôøi khoâng bieát gì, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Naøy Baït-nan-ñaø, sao oâng haï an cö nôi Caâu-thieåm-di; nghe truù xöù khaùc nhaän ñöôïc nhieàu lôïi döôõng, nhieàu y vaät, ñeán ñoù ôû; roài laïi trôû veà Caâu-thieåm-di? Quôû traùch roài, Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Neáu Tyø-kheo naøo thoï tieàn an cö nôi truù xöù naøy, nghe nôi truù xöù khaùc nhaän ñöôïc nhieàu lôïi döôõng, lieàn ñeán nôi kia; Tyø-kheo ñoù khoâng ñöôïc nhaän tuoåi haï cuûa tieàn an cö. Vì traùi vôùi ñieàu baïch tröôùc kia, maéc toäi. - Tyø-kheo naøo nhaän lôøi môøi cuûa ngöôøi tieàn an cö nôi ñaây, maø ñeán ngoaøi giôùi boá-taùt xong roài ñi ñeán choã khaùc,l4l4 Tyø-kheo naøy phaù tieàn an

l4l4. Tham chieáu Pali (Vin. i. l54): Tyø-kheo aáy ñang ñi ñeán truù xöù (tieàn an cö) naøy, beøn boá-taùt ngoaøi giôùi, roài ngaøy hoâm sau ñi ñeán truù xöù khaùc (cuõng ñeå nhaän tieàn an cö taïi ñaây). Taïi truù xöù naøy, Tyø-kheo nhaän phoøng xaù, v.v. roài ñi trong ngaøy, hay ôû laïi ñoù vaøi ngaøy, hay sau ñoù ñi cho coâng vieäc thôøi

haïn baûy ngaøy xuaát giôùi nhöng ñi quaù: taát caû ñeàu phaù tieàn an cö. Neáu ñi khoâng quaù baûy ngaøy, khoâng phaù tieàn an cö. Ñieàu luaät lieân heä Tyø-kheo keát an cö taïi hai truù xöù. Tyø-kheo an cö taïi truù xöù naøo, boá-taùt taïi truù xöù ñoù. Xem theâm Nguõ phaàn l9 (tr. l>0b): Thoï thænh tieàn an cö. Ñaõ boá-taùt. Sau qua truù xöù khaùc. Phaù tieàn an cö, ñoät-kieát-la. Xem theâm Thaäp tuïng 24 (tr. l77c): taïi truù xöù thænh tieàn an cö maø Tyø-kheo chöa qua boá-taùt, chöa nhaän phaân phoøng xaù, neáu xuaát giôùi, choã ñoù khoâng thaønh tieàn an cö.

780 BOÄ LUAÄT >

cö, traùi vôùi ñieàu taùc baïch tröôùc, maéc toäi. - Tyø-kheo naøo nhaän ngöôøi thænh tieàn an cö, maø ôû ngoaøi giôùi boá-taùt roài môùi ñeán choã thænh; trong ngaøy lieàn boû ñi, Tyø-kheo ñoù phaù tieàn an cö, traùi vôùi ñieàu taùc baïch tröôùc, maéc toäi. - Tyø-kheo naøo nhaän lôøi môøi tieàn an cö cuûa ngöôøi, maø boá-taùt ngoaøi giôùi roài môùi ñeán choã thænh, nhaän phoøng xaù, ngoïa cuï; khoâng coù duyeân söï gì laïi boû ñi,l4l5 vò ñoù phaù tieàn an cö, traùi vôùi ñieàu taùc baïch tröôùc, maéc toäi. - Tyø-kheo naøo nhaän lôøi tieàn an cö cuûa ngöôøi, maø boá-taùt ngoaøi giôùi roài môùi ñeán truù xöù, thoï phaùp baûy ngaøy ra ngoaøi giôùi vôùi yù muoán trôû laïi; quaù baûy ngaøy, Tyø-kheo ñoù phaù tieàn an cö, traùi vôùi ñieàu taùc baïch tröôùc, maéc toäi. - Tyø-kheo naøo nhaän lôøi môøi tieàn an cö cuûa ngöôøi, maø boá-taùt ôû ngoaøi giôùi, boá-taùt roài môùi ñeán truù xöù, thoï phaùp baûy ngaøy ra ngoaøi giôùi, ñuû baûy ngaøy trôû veà, Tyø-kheo ñoù thaønh tieàn an cö, khoâng traùi vôùi lôøi baïch tröôùc, khoâng toäi. - Tyø-kheo naøo nhaän lôøi môøi tieàn an cö cuûa ngöôøi, maø boá-taùt ôû ngoaøi giôùi, boá-taùt roài laïi ñeán truù xöù, haïn sau cuøng,l4l6 thoï phaùp baûy ngaøy ra ngoaøi giôùi, Tyø-kheo kia trôû laïi hay khoâng trôû laïi truù xöù cuõng thaønh tieàn an cö, khoâng traùi vôùi lôøi baïch tröôùc, khoâng toäi. - Tyø-kheo naøo nhaän lôøi môøi tieàn an cö cuûa ngöôøi, maø ñeán trong giôùi boá-taùtl4l7 roài môùi ñeán truù xöù,l4l8 trong ngaøy laïi boû ñi, Tyø-kheo kia phaù tieàn an cö, traùi vôùi lôøi baïch tröôùc, maéc toäi. - Tyø-kheo naøo nhaän lôøi môøi tieàn an cö cuûa ngöôøi, maø ñeán trong giôùi boá-taùt, boá-taùt roài ñeán truù xöù nhaän phoøng xaù, ngoïa cuï, khoâng lí do gì maø boû ñi, Tyø-kheo kia phaù tieàn an cö, traùi vôùi lôøi baïch tröôùc, maéc toäi. - Tyø-kheo naøo nhaän lôøi môøi tieàn an cö cuûa ngöôøi, maø ñeán trong giôùi boá-taùt, boá-taùt roài ñeán truù xöù (khaùc), nhaän phaùp baûy ngaøy ra ngoaøi giôùi,l4l9 vôùi yù muoán trôû laïi nhöng khoâng kòp baûy ngaøy, Tyø-kheo naøy phaù tieàn an cö, traùi vôùi lôøi baïch tröôùc, maéc toäi. - Tyø-kheo naøo nhaän lôøi môøi tieàn an cö cuûa ngöôøi, laïi ñeán boá-taùt trong giôùi roài ñeán truù xöù (khaùc), thoï phaùp baûy ngaøy ra ngoaøi giôùi, baûy

l4l5. Cf. Pali, ibid., … boá-taùt ngoaøi giôùi roài, ñeán truù xöù khaùc, (taïi ñoù) nhaän…, khoâng coù söï vieäc gì maø boû ñi, qua hai hoaëc ba ngaøy: phaù tieàn an cö. l4l6. Maït haäu , haïn cuûa muøa an cö, coøn khoâng quaù baûy ngaøy. Pali, ibid., ., pavāranāya sakaranīyo, tröôùc ngaøy töï töù, coù coâng vieäc. l4l7. Boá-taùt taïi truù xöù an cö. Thaønh tieàn an cö taïi ñaây l4l8. Ñeán truù xöù khaùc. l4l9. Nhaän taïi truù xöù tieàn an cö.

ngaøy trôû veà kòp, Tyø-kheo kia khoâng phaù tieàn an cö, khoâng traùi vôùi lôøi baïch tröôùc, khoâng toäi. - Tyø-kheo naøo nhaän lôøi môøi tieàn an cö cuûa ngöôøi, maø boá-taùt trong giôùi roài môùi ñeán truù xöù (khaùc), haïn cuoái cuøng, thoï phaùp baûy ngaøy ra ngoaøi giôùi, trôû laïi hay khoâng trôû laïi truù xöù vaãn khoâng phaù an cö, khoâng traùi vôùi lôøi baïch tröôùc, khoâng toäi. Haäu an cö cuõng vaäy. Baáy giôø coù Tyø-kheo nhaän lôøi môøi tieàn an cö cuûa ngöôøi, sau ñoù thaáy coù maïng naïn hoaëc tònh haïnh naïn, vò kia yù nghó, Ta neân laøm theá naøo ñaây? Vò aáy lieàn baùo caùo caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu Tyø-kheo ôû nôi truù xöù hoaëc thoï tieàn an cö, haäu an cö maø thaáy coù maïng naïn, tònh haïnh naïn, Tyø-kheo kia töï ñeán hoaëc sai ngöôøi tin caäy ñeán tin cho ñaøn-vieät bieát, yeâu caàu dôøi choã. Neáu hoï ñoàng yù thì toát. Baèng khoâng, vaãn cöù phaûi boû ñi.

PHAÀN 3: NEÂU DAÃN CAÙC SÖÏ VIEÄC: THOÏ GIÔÙI, THUYEÁT GIÔÙI, AN CÖ, TÖÏ TÖÙ, DA THUOÄC, Y, THUOÁC V.V...

Chöông IV: TÖÏ TÖÙ

1. AÙ Phaùp Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû taïi vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø coù soá ñoâng Tyø-kheo ôû nöôùc Caâu-taùt-la, haï an cö nôi truù xöù noï, suy nghó raèng, - Laøm caùch naøo chuùng ta soáng an laïc, khoâng vaát vaû vì söï aên uoáng? Roài hoï baûo nhau, - Chuùng ta neân laäp quy cheá. An cö, khoâng noùi chuyeän vôùi nhau. Khoâng leã baùi, hoûi chaøo nhau. Ai vaøo tuï laïc khaát thöïc tröôùc vaø veà tröôùc, thì doïn deïp choã ngoài aên, traûi toïa cuï, söûa soaïn ñoà ñöïng nöôùc, ñoà röûa chaân, ñoà ñöïng thöùc aên. Moãi ngöôøi töï ñem thöùc aên ñeán ñeå choã ngoài aên. Neáu ai nhaän ñöôïc thöùc aên nhieàu, tröôùc heát neân sôùt bôùt ñeå laïi, nhaän ñuû thì aên. AÊn xong, im laëng trôû veà phoøng. Ngöôøi keá tieáp vaøo tuï laïc khaát thöïc; nhaän ñöôïc thöùc aên roài trôû veà, ñem thöùc aên ñeán choã ngoài aên. Nhaän ñöôïc thöùc aên nhieàu thì tröôùc heát neân sôùt bôùt ñeå laïi, nhaän ñuû thì aên. Neáu nhaän ñöôïc khoâng ñuû thì laáy thöùc aên ngöôøi tröôùc ñeå laïi ñoù maø aên. AÊn xong, im laëng trôû veà phoøng. Ngöôøi sau cuøng vaøo xoùm khaát thöïc, ñöôïc thöùc aên mang veà, ñem ñeán choã ngoài aên. Neáu nhaän ñöôïc thöùc aên nhieàu thì tröôùc heát neân sôùt bôùt ñeå laïi. Neáu nhaän ñuû thì aên. Nhaän khoâng ñuû ñeå aên thì laáy thöùc aên cuûa ngöôøi tröôùc ñeå laïi ñoù maø aên. Thöùc aên dö thì cho ngöôøi haønh khaát hoaëc phi nhaân. Tröôøng hôïp khoâng coù ngöôøi ñeå cho thì ñem boû choã ñaát saïch, khoâng coù coû, hoaëc ñeå nôi vuõng nöôùc khoâng coù truøng. Vò aáy doïn deïp ñoà ñöïng thöùc aên ñeå laïi choã cuõ, vaø ngoïa cuï, ñoà ñöïng nöôùc, ñoà röûa chaân toïa cuï; taát caû ñeàu ñeå laïi choã cuõ. Doïn queùt choã ngoài aên. Neáu thaáy ñoà ñöïng nöôùc, ñoà röûa chaân troáng khoâng, thì ñi xaùch. Neáu töï mình coù theå khieâng trôû veà thì toát. Baèng khoâng, duøng tay ngoaét baïn ñeå cuøng khieâng veà choã cuõ. Roài im

laëng trôû veà phoøng. Chöù khoâng vì lí do naøo maø noùi baèng lôøi. Chuùng ta laäp quy cheá nhö vaäy, coù theå soáng an laïc, khoâng vì söï aên uoáng maø khoå sôû. Caùc Tyø-kheo aùp duïng quy cheá treân trong thôøi gian an cö. Töï töù

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 78>

xong, ñeán choã Ñöùc Phaät trong Kyø-hoaøn, nöôùc Xaù-veä, ñaûnh leã saùt chaân, roài ngoài qua moät beân. Ñöùc Theá Toân uûy laïo caùc Tyø-kheo: - Caùc oâng coù an laïc chaêng? Thöùc aên uoáng coù ñuû chaêng? Truï chæ coù ñöôïc hoøa hôïp chaêng? Khoâng vì thöùc aên maø vaát vaû chaêng? Caùc Tyø-kheo baïch Phaät: - Chuùng con truï chæ ñöôïc an laïc. Ñoà aên thöùc uoáng khoâng thieáu thoán. Chuùng con ñeàu hoøa hôïp. Khoâng vì ñoà aên thöùc uoáng maø phaûi khoå. Ñöùc Phaät hoûi caùc Tyø-kheo: - Nhôø phöông tieän naøo maø caùc oâng truï chæ ñöôïc an laïc, giöõa caùc oâng hoøa hôïp, khoâng vì ñoà aên thöùc uoáng maø phaûi khoå? Caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân treân baïch leân Ñöùc Phaät moät caùch ñaày ñuû, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Caùc oâng laø nhöõng ngöôøi si, töï cho ñoù laø vui maø thaät söï laø khoå. Caùc oâng laø nhöõng ngöôøi ngu si, töï cho ñoù laø ñieàu khoâng tai hoaïn, maø thaät söï laø ñaïi hoaïn. Caùc oâng laø nhöõng ngöôøi ngu si, cuøng ôû vôùi nhau nhö oan gia, nhö nhöõng con cöøu. Taïi sao vaäy? Ta ñaõ duøng voâ soá phöông tieän daïy baûo caùc Tyø-kheo, cuøng daïy baûo nhau, cuøng nhau trao ñoåi, giaùc ngoä cho nhau. Caùc oâng laø nhöõng ngöôøi ngu si, ñoàng nhö ngoaïi ñaïo thoï phaùp caâm. Caùc oâng khoâng ñöôïc laøm theo phaùp caâm nhö vaäy. Neáu laøm theo phaùp caâm, phaïm ñoät-keát-lal420. 2. Caàu Thính Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo noùi nhö vaày: Ñöùc Phaät daïy, “Caùc Tyø- kheo phaûi cuøng daïy baûo nhau, cuøng nhau trao ñoåi, giaùc ngoä cho nhau.” Hoï lieàn cöû toäi Tyø-kheo thanh tònh. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc voâ côù cöû toäi ngöôøi voâ toäi. Neáu muoán cöû toäi Tyø-kheo höõu söï thì tröôùc heát phaûi noùi cho bieát, ñeå vò aáy caàu thính,l42l sau ñoù môùi cöû. Nhoùm saùu Tyø-kheo nghe Phaät daïy: Tröôùc heát phaûi noùi cho bieát, ñeå vò aáy caàu thính, sau ñoù môùi cöû. Tyø-kheo thanh tònh tröôùc kia ñeán nhoùm saùu Tyø-kheo caàu thính, nhoùm saùu Tyø-kheo do hôøn giaän neân uùp. Nay ñeán nhaéc Tyø-kheo thanh tònh caàu thính trôû laïi. Caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Tyø-kheo thanh tònh tröôùc ñoù, khoâng ñöôïc ñeán nhoùm saùu Tyø-kheo

l420. Thaäp tuïng 2> (T2>nl4>5 tr.l65bll): Thaâu-lan-giaù. Nguõ phaàn (T22nl42l tr.l>la06): ñoät- kieát-la. l42l. Caàu thính : “xin ñöôïc nghe.” Cf. Nguõ phaàn l9 (T22nl42l tr.l>lal5), vaán thính : tröôùc heát phaûi hoûi vò aáy coù chòu nghe khoâng. Neáu chòu nghe thì môùi ñöôïc chæ ñieåm. Caàu thính hay vaán thính, ñoàng nghóa vôùi töï töù. Chæ coù khaùc, töï töù thöïc hieän bôûi Taêng.

784 BOÄ LUAÄT >

caàu thính. Nhoùm saùu Tyø-kheo khoâng ñöôïc vì hôøn maø laïi ñeán baûo Tyø- kheo thanh tònh caàu thính. Töø nay veà sau cho pheùp ngöôøi ñuû naêm phaùp sau môùi ñöôïc caàu thính: Bieát thôøi chöù khoâng phi thôøi; nhö thaät chöù khoâng hö doái;

coù lôïi chöù khoâng voâ ích; dòu daøng chöù khoâng thoâ loã; töø taâm chöù khoâng saân haän. Nhoùm saùu Tyø-kheo baûn thaân khoâng coù naêm phaùp. Caùc Tyø-kheo thanh tònh thì ñaày ñuû naêm phaùp. Caùc vò aáy ñeán nhoùm saùu Tyø-kheo baûo caàu thính, hoï khoâng chòu caàu thính. Caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp, khi Tyø-kheo ñaày ñuû naêm phaùp baûo caàu thính thì phaûi caàu thính. Nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán ngöôøi caàu thính roài boû ñi; hoaëc cho ngöôøi khaùc caàu thính roài laïi lìa truù xöù. Caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc caàu thính nôi ngöôøi ñöôïc thính roài laïi boû ñi, cuõng khoâng ñöôïc cho ngöôøi caàu thính roài laïi boû ñi. Töø nay veà sau, cho pheùp, ñaõ höùa heïn thì khoâng ñöôïc boû ñi. Nhoùm saùu Tyø-kheo höùa vôùi ngöôøi roài töï yù boû ñi, hoaëc nhaän lôøi höùa cuûa ngöôøi roài cuõng laïi boû ñi. Caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc höùa vôùi ngöôøi roài töï yù boû ñi. Khoâng ñöôïc nhaän lôøi höùa cuûa ngöôøi roài laïi töï yù boû ñi. Töø nay veà sau cho pheùp an cö roài töï töù.l422 Cho pheùp töï töù khoûi phaûi caàu thính. Taïi sao vaäy? Töï töù töùc laø thính. 3. Phaùp Thöùc Töï Töù l. Caùc Tyø-kheo nghó: “Phaät cho pheùp caùc Tyø-kheo töï töù.” Caùc Tyø- kheo ñoàng loaït töï töù gaây neân söï oàn aøo. Caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân ñoàng loaït töï töù. Töø nay veà sau cho pheùp töï töù töøng ngöôøi moät. Caùc Tyø-kheo khoâng theo thöù töï maø tuøy yù töï töù khieán Thöôïng toïa meät nhoïc. Caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc tuøy yù töï töù, maø phaûi töï töù töø nôi Thöôïng toïa. Cho pheùp sai ngöôøi thoï töï töù baèng baïch nhò yeát-ma. Ngöôøi coù naêm phaùp sau ñaây khoâng ñöôïc sai laøm ngöôøi thoï töï töù: coù aùi, coù nhueá, coù boá, coù si, khoâng bieát töï töù roài hay chöa. Ngöôøi coù naêm phaùp sau ñaây neân sai laøm

l422. Nguõ phaàn, ñaõ daãn: Caùc Tyø-kheo noùi, duy chæ A-la-haùn môùi xöùng ñaùng baûo caàu thính thoâi. Nhaân doù, Phaät daïy phaùp töï töù.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 785

ngöôøi thoï töï töù: Khoâng aùi, khoâng nhueá, khoâng boá, khoâng si, bieát ngöôøi töï töù roài hay chöa. Phaùp thöùc sai nhö sau: ngöôøi ñuû ñieàu kieän laø thöôïng toïa hoaëc thöù toïa, tuïng luaät ñöôïc hay khoâng tuïng luaät ñöôïc maø coù khaû naêng baïch nhò yeát-ma; döïa theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän sai Tyø-kheo coù teân... laøm ngöôøi thoï töï töù. Ñaây laø lôøi taùc baïch! - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Taêng sai Tyø-kheo coù teân... laøm ngöôøi thoï töï töù. Caùc tröôûng laõo naøo ñoàng yù Taêng sai Tyø-kheo coù teân... laøm ngöôøi thoï töï töù thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän sai Tyø-kheo coù teân... laøm ngöôøi thoï töï töù roài. Taêng ñoàng yù neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. 2. Coù caùc Tyø-kheo ngoài taïi choã töï töù. Caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy baïch vôùi Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc ngoài taïi choã maø töï töù. Phaûi rôøi choã ngoài, vaø quyø ñeå töï töù. Baáy giôø, Thöôïng toïa rôøi choã ngoài

ñeå töï töù. Taát caû Taêng laïi ngoài taïi choã maø töï töù. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu Thöôïng toïa rôøi choã ngoài vaø quyø thì taát caû Taêng cuõng phaûi rôøi choã ngoài vaø quyø. Thöôïng toïa töï töù roài vaãn quyø, chôø taát caû Taêng töï töù xong. Thöôïng toïa bò moûi meät. Caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Töï töù xong, cho pheùp tuøy yù ngoài. >. Nhoùm saùu Tyø-kheo nghó: Chuùng ta leùn noùi töï töù. Neáu khoâng, Tyø-kheo kia hoaëc coù theå vì taùc yeát-ma ngaên ta töï töù. Caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc coù yù nghó leùn noùi töï töù, sôï Tyø-kheo khaùc vì mình taùc yeát-ma hoaëc ngaên mình töï töù. Phaûi noùi töï töù moät caùch roõ raøng, ñaày ñuû, khieán cho ngöôøi khaùc nghe ñöôïc. Nhoùm saùu Tyø-kheo coù yù nghó: “Ta neân töï töù nhanh. Neáu khoâng, Tyø-kheo khaùc vì ta taùc yeát-ma ngaên töï töù.” Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc coù yù nghó, ta neân töï töù nhanh; neáu khoâng, Tyø-kheo khaùc vì ta taùc yeát-ma hoaëc ngaên ta töï töù. Töø nay veà sau cho pheùp an cö roài thong thaû töï töù. Nhoùm saùu Tyø-kheo coù yù nghó: “Ta neân noùi töï töù moät laàn. Neáu khoâng, Tyø-kheo khaùc vì ta taùc yeát-ma hoaëc ngaên töï töù.” Caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy:

- Khoâng ñöôïc coù yù nghó: Ta neân noùi töï töù moät laàn. Neáu khoâng, Tyø- kheo khaùc vì ta taùc yeát-ma hoaëc ngaên töï töù. Nhoùm saùu Tyø-kheo töï nghó: “Ta phaûi noùi laïi töï töù, sôï Tyø-kheo khaùc vì ta taùc yeát-ma hoaëc ngaên töï töù.” Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc coù yù nghó: ta phaûi noùi laïi töï töù, sôï Tyø-kheo khaùc vì ta taùc yeát-ma hoaëc ngaên töï töù. Töø nay veà sau cho pheùp Tyø-kheo noùi töï töù ba laàn. Nhoùm saùu Tyø-kheo laät ngöôïc y töï töù, quaán y nôi coå töï töù, truøm treân ñaàu töï töù, phuû caû hai vai töï töù, mang giaøy deùp töï töù, hoaëc ngoài nôi ñaát töï töù, hoaëc ngoài treân giöôøng töï töù. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc laät ngöôïc y, quaán y nôi coå, truøm treân ñaàu, phuû caû hai vai, mang giaøy deùp, ngoài nôi ñaát, ngoài treân giöôøng ñeå töï töù. Töø nay veà sau cho pheùp caùc Tyø-kheo troáng vai beân höõu, côû boû giaøy deùp, cuøng quyø chaép tay, taùc baïch nhö sau: - Hoâm nay Ñaïi ñöùc chuùng Taêng töï töù, toâi Tyø-kheo... cuõng töï töù. Neáu thaáy, nghe, nghi toâi coù toäi, xin Ñaïi ñöùc Tröôûng laõo thöông xoùt chæ baûo toâi. Neáu toâi thaáy coù toäi seõ nhö phaùp saùm hoái. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng thöa nhö vaäy. Baáy giôø, coù Tyø-kheo beänh, troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, quyø goái, chaáp tay trong thôøi gian laâu neân caên beänh taêng theâm. Caùc Tyø- kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau cho pheùp Tyø-kheo beänh vôùi baát cöù hình thöùc naøo maø thaân ñöôïc an, thì thoï töï töù. 4. Baáy giôø coù truù xöù noï, Tyø-kheo töï töù, coù Tyø-kheo ôû ngoaøi thuyeát giôùi ñöôøng. Caùc Tyø-kheo töï töù roài ñi ra ngoaøi, Tyø-kheo aáy hoûi: - Caùc tröôûng laõo ñi ñaâu? Khoâng töï töù hay chaêng? Caùc Tyø-kheo kia traû lôøi: - Toâi töï töù roài. Thaày töø ñaâu ñeán? Vò kia noùi: - Toâi ôû ngoaøi thuyeát giôùi ñöôøng. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau, khi töï töù khoâng ñöôïc ôû ngoaøi thuyeát giôùi ñöôøng. Tyø-kheo ngoài gaàn neân bieát vò aáy coù ñeán hay khoâng. Taùc baïch tröôùc roài sau môùi

töi töù. Vaên taùc baïch: - Ñaïi ñöùc taêng, xin laéng nghe! Hoâm nay chuùng Taêng töi töù. Neáu

thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän hoøa hôïp töi töù. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Baïch nhö vaäy roài töi töù. Nhoùm saùu Tyø-kheo töi töù phi phaùp bieät chuùng, töi töù phi phaùp hoøa hôïp chuùng, töi töù phaùp bieät chuùng. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc töi töù phi phaùp bieät chuùng, töi töù phi phaùp hoøa hôïp chuùng, töi töù phaùp bieät chuùng. - Coù boán loaïi töi töù: Tyø-kheo töi töù phi phaùp bieät chuùng, töi töù phi phaùp hoøa hôïp, töi töù nhö phaùp bieät chuùng, töi töù nhö phaùp hoøa hôïp. Neáu Tyø-kheo töi töù phi phaùp bieät chuùng, töi töù phi phaùp hoøa hôïp, töi töù nhö phaùp bieät chuùng, nhö vaäy laø khoâng thaønh töi töù. Töi töù nhö phaùp hoøa hôïp laø ñuùng phaùp töi töù. Ñoù laø phaùp töi töù maø ta daïy. 5. Baáy giôø, khi töi töù, nôi truù xöù noï, ngöôøi tieàn an cö, haäu an cö ôû chung, khoâng bieát neân töi töù theo tieàn an cö hay haäu an cö. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Tuøy theo Thöôïng toïa ôû nôi ñoù maø töi töù. Thöôïng toïa coù tieàn an cö, coù haäu an cö thì neân theo vò cöïu truù maø töi töù. Vò cöïu truù cuõng coù tieàn an cö, coù haäu an cö thì neân theo soá ñoâng maø töi töù. Caùc Tyø-kheo muoán töi töù vaøo ngaøy möôøi boán hay raèm. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp töi töù nhö vaäy. Neáu nhaø Vua coù thay ñoåi ngaøy thì neân tuøy theo ñoù. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát neân töi töù ngaøy hoâm nay hay ñeå ngaøy mai. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau cho pheùp vaøo böõa ñaïi thöïc hay tieåu thöïc, Thöôïng toïa xöôùng: Hoâm nay chuùng Taêng töi töù. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát neân vaøo luùc naøo. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp baùo hieäu baèng caùch ñaùnh kieàn chuøy hay thoåi oác, ñaùnh troáng, hay un khoùi, hoaëc döïa theo boùng, xöôùng: Giôø töi töù ñeán! Nhoùm saùu Tyø-kheo nghe Phaät cho pheùp töi töù lieàn ôû trong phoøng rieâng cuøng nhöõng vò ñoàng Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ quen bieát, ñoàng hoïc vaø aên yù vôùi nhau, rieâng reõ taùc phaùp töi töù. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc ôû trong phoøng rieâng cuøng nhöõng vò ñoàng Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ quen bieát, ñoàng hoïc vaø aên yù vôùi nhau rieâng reû taùc phaùp bieät boä töi töù. Töø nay veà sau hoøa hôïp laïi moät choã ñeå töi töù. Caùc Tyø-kheo laïi khoâng bieát töi töù ôû choã naøo, baïch Phaät, Phaät daïy:

- Cho pheùp töi töù nôi thuyeát giôùi ñöôøng. 6. Baáy giôø coù soá ñoâng Tyø-kheo, ngaøy töi töù, nôi chaúng phaûi thoân, A-lan-nhaõ, choã chöa keát giôùi, ngay treân ñöôøng ñi, suy nieäm: “Ñöùc Phaät daïy chuùng ta hoøa hôïp töi töù. Baây giôø chuùng ta neân laøm theá naøo?” Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu coù soá ñoâng Tyø-kheo, ñeán ngaøy töi töù, nôi chaúng phaûi phaûi thoân, A-lan-nhaõ, choã chöa keát giôùi, ngay treân loä trình, neáu caùc Tyø-kheo hoøa hôïp ñöôïc töi töù laø toát, baèng khoâng theå hoøa hôïp ñöôïc, tuøy theo ñoàng Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ, quen bieát ñoàng yù vôùi nhau dôøi ñeán choã khaùc, keát tieåu giôùi ñeå taùc phaùp

töi töù, baèng phaùp baïch nhò yeát-ma. Phaùp keát tieåu giôùi nhö sau: Sai moät vò coù khaû naêng yeát-ma, hoaëc Thöôïng toïa hay thöù toïa, hoaëc tuïng luaät ñöôïc hay khoâng tuïng luaät ñöôïc, mieãn coù khaû naêng yeát-ma taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Choã ngoài caùc Tyø-kheo vöøa ñuû kín. Trong voøng choã caùc Tyø-kheo ngoài ñoù, neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, Taêng keát tieåu giôùi. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Choã ngoài caùc Tyø-kheo vöøa ñuû kín. Trong voøng choã caùc Tyø-kheo ngoài, Taêng keát tieåu giôùi nôi ñaây, caùc tröôûng laõo naøo ñoàng yù trong giôùi haïn choã caùc Tyø-kheo ngoài, Taêng keát tieåu giôùi nôi ñaây, thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ ñoàng yù trong giôùi haïn choã Tyø-kheo ngoài, keát tieåu giôùi roài, Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo boû ñi maø khoâng xaû giôùi. Caùc Tyø-kheo khoâng vui, lieàn ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc boû ñi maø khoâng xaû giôùi, neân xaû giôùi roài sau ñoù môùi ñi. Phaùp thöùc xaû baèng baïch Nhò yeát-ma nhö sau: sai moät vò coù khaû naêng hoaëc thöôïng toïa hay thöù toïa, hoaëc tuïng luaät ñöôïc hay khoâng, mieãn coù theå taùc yeát-ma, taùc baïch nhö sau: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Trong voøng choã caùc Tyø-kheo ngoài, neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng giaûi tieåu giôùi naøy, ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc taêng xin laéng nghe! Trong voøng choã caùc Tyø-kheo ngoài, Taêng giaûi tieåu giôùi nôi ñaây. Caùc truôûng laõo naøo ñoàng yù trong giôùi haïn choã caùc Tyø-kheo ngoài, Taêng giaûi tieåu giôùi, thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ ñoàng yù trong giôùi haïn choã caùc Tyø-kheo ngoài, giaûi tieåu

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 789

giôùi roài. Taêng ñaõ ñoàng yù neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy.l42> Baáy giôø, ñeán ngaøy töi töù, truù xöù chæ coù moät Tyø-kheo ôû. Vò aáy nghó: “Ñöùc Theá Toân daïy hoøa hôïp moät choã cuøng nhau töi töù. Nay ta neân laøm theá naøo?” Vò aáy lieàn baïch caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Ngaøy töi töù, truù xöù chæ coù moät Tyø-kheo ôû, vò kia neân ñeán choã thuyeát giôùi lau queùt, traûi toïa cuï, chuaån bò ñoà ñöïng nöôùc, ñoà röûa chaân, ñoát ñeøn, saép xaù-la, chôø khaùch Tyø-kheo ñeán. Neáu khaùch Tyø-kheo ñeán naêm ngöôøil424 hay hôn naêm ngöôøi thì neân taùc baïch yeát-ma, sai ngöôøi thoï töi töù. Neáu chæ boán ngöôøi, thì cuøng töi töù laãn nhau, noùi: “Hoâm nay chuùng Taêng töi töù, toâi Tyø-kheo teân laø... cuõng thanh tònh töi töù.” Laàn thöù hai, thöù ba cuõng noùi nhö vaäy. Neáu coù ba ngöôøi, hai ngöôøi cuõng töi töù nhö vaäy. Neáu coù moät ngöôøi thì taâm nieäm, mieäng noùi: “Hoâm nay chuùng Taêng töi töù, toâi Tyø-kheo teân laø... cuõng thanh tònh töi töù.” Laàn thöù hai, thöù ba cuõng noùi nhö vaäy. Neáu coù naêm ngöôøi, moät ngöôøi thoï duïc, thì khoâng ñöôïc baïch yeát- ma sai ngöôøi thoï töi töù. Neáu coù boán ngöôøi, khoâng ñöôïc nhaän duïc cuûa ngöôøi thöù naêm,l425 laïi cuøng töông hoã töi töù.l426 Neáu coù ba ngöôøi, khoâng ñöôïc nhaän duïc cuûa ngöôøi thöù tö,l427 laïi cuøng töông hoã töi töù. Neáu coù hai ngöôøi khoâng ñöôïc nhaän duïc cuûa ngöôøi thöù ba, ngoaøi ra hai ngöôøi laïi cuøng töông hoã töi töù. Neáu coù moät ngöôøi khoâng ñöôïc nhaän duïc cuûa ngöôøi thöù hai ñeå

taâm nieäm töi töù. 4. Chuùc Thoï Töi Töù Baáy giôø, ñeán ngaøy töi töù, chuùng Taêng taäp hôïp ñeå töi töù, Ñöùc Phaät baûo, - Caùc Tyø-kheo haõy tónh laëng, hoâm nay chuùng Taêng töi töù. Caùc Tyø- kheo khaùc baïch Phaät: Coù Tyø-kheo beänh khoâng ñeán ñöôïc. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp gôûi töi töù, cho pheùp chuùc thoï töi töù. Ngöôøi beänh gôûi duïc nhö sau: “Toâi gôûi töi töù cho thaày.” Hoaëc noùi: “Toâi xin noùi vôùi thaày töi töù.” Hoaëc noùi: “Xin thaày noùi töi töù giuøm toâi.”

l42>. Heát quyeån >7. l424. Naêm ngöôøi, keå luoân Tyø-kheo truù xöù. l425. Boán ngöôøi hieän dieän, khoâng ñöïôc nhaän duïc ñeå baùo coù ngöôøi thöù naêm nhöng vaéng maët. l426. Cf. Pali, Vin. i. l6>: ÔÛ ñoù coù 5 Tyø-kheo, khoâng ñöôïc nhaän töi töù duïc (ekassa pavāranamāharitvā) ñeå taùc Taêng phaùp töi töù (sanghe pavāretabbam). Coù boán, khoâng ñöôïc nhaän duïc moät ngöôøi ñeå taùc ñoái thuû töi töù. l427. Xem cht. 6 & 7 treân.

790 BOÄ LUAÄT >

Hoaëc duøng thaân cöû ñoäng ñeå ra daáu hieäu töi töù, hoaëc noùi ñaày ñuû vieäc töi töù. Nhö vaäy goïi laø gôûi töi töù. Neáu khoâng cöû ñoäng thaân hoaëc khoâng noùi baèng lôøi thì khoâng thaønh gôûi töi töù, neân gôûi töi töù laïi. Tyø-kheo chuùc thoï ñeán choã ngöôøi beänh roài maïng chung, hoaëc ra khoûi giôùi, hoaëc thoâi tu, ñeán nôi truù xöù ngoaïi ñaïo, hoaëc huøa vaøo vôùi ñoàng boïn phaù Taêng, hay ñeán treân giôùi tröôøng, hay khi daáu hieäu bình minh xuaát hieän, hoaëc töi noùi phaïm bieân toäi, hoaëc phaïm Tyø-kheo-ni, hoaëc vaøo ñaïo vôùi taëc taâm, hoaëc töø ngoaïi ñaïo trôû laïi, hoaëc huyønh moân, hoaëc gieát cha meï, hoaëc gieát A-la-haùn, hoaëc phaù Taêng, hoaëc vôùi aùc taâm laøm thaân Phaät ra maùu, hoaëc laø phi nhaân, hoaëc laø suùc sinh, hoaëc hai caên, hoaëc bò ngöôøi cöû, hoaëc dieät taãn, hoaëc ñaùng dieät taãn. Neáu gôûi cho nhöõng haïng ngöôøi nhö vaäy thì khoâng thaønh chuùc thoï töi töù, neân gôûi laïi ngöôøi khaùc. Hoaëc treân ñöôøng ñi, hoaëc ñeán trong Taêng coù söï vieäc nhö vaày phaùt sinh: bò Taêng taùc yeát-ma baát kieán toäi, hoaëc taùc yeát-ma khoâng saùm hoái toäi, hoaëc taùc yeát-ma khoâng xaû aùc kieán; thì khoâng thaønh chuùc thoï töi töù. Neân gôûi laïi cho ngöôøi khaùc. Neáu (ngöôøi nhaän chuùc thoï) vì nguû maø queân noùi; hoaëc nhaäp ñònh; hoaëc nhaàm laãn queân; hoaëc khoâng coá yù laøm; ñeán choã töi töù thì vaãn goïi laø vì chuùc thoï töi töù maø ñeán. Neáu (ngöôøi nhaän chuùc thoï) coá yù khoâng noùi, phaïm ñoät-keát-la. (Ñoái vôùi ngöôøi beänh) neáu coù theå laøm (nhöõng vieäc nhö treân) nhö vaäy thì toát, baèng khoâng theå laøm ñöôïc thì vò kia neân dìu ngöôøi beänh ñi, hay duøng giöôøng daây, giöôøng caây, hoaëc xeáp y laïi khieâng ñeán choã töi töù. Neáu Tyø-kheo kia nghó raèng, chuùng ta dìu ñeán sôï beänh caøng taêng, hoaëc coù theå ñöa ñeán söï cheát, thì chuùng Taêng neân ñeán heát nôi choã ngöôøi beänh ñeå taùc yeát-ma töi töù. Neáu coù nhieàu Tyø-kheo beänh taäp trung laïi moät choã thì toát, baèng khoâng thì caùc Tyø-kheo neân ra ngoaøi giôùi ñeå taùc yeát-ma töi töù, chöù khoâng ñöôïc bieät chuùng töi töù. Coù Tyø-kheo nhaän chuùc thoï töi töù roài maïng chung, hoaëc thoâi tu, hoaëc ñeán treân giôùi tröôøng, hoaëc khi daáu hieäu bình minh xuaát hieän. Caùc Tyø-kheo nghó: Nhö vaäy coù maát chuùc thoï töi töù hay

khoâng? Ñöùc Phaät daïy: Maát. Coù Tyø-kheo chuùc thoï töï töù roài, treân ñöôøng ñi bò trôû ngaïi, bò naïn giaëc, hoả lang, sö töû, nöôùc luït, trong cöông giôùi ñöôøng bò ñöùt khoâng theả ñeán, mang chuùc thoï töï töù ñeán ngoaøi giôùi. Caùc Tyø-kheo nghó: Coù maát chuùc thoï töï töù hay khoâng ? Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng maátl428.

l428. Xem Chöông Thuyeát giôùi, muïc "Döõ duïc."

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 79l

- Töø nay veà sau, Tyø-kheo nhaän chuùc thoï töï töù, gaëp phaûi maïng naïn, phaïm haïnh naïn, trong cöông giôùi khoâng coù ñöôøng ñi, cho pheùp töø ngoaøi giôùi mang chuùc thoï töï töù ñeán, tröôøng hôïp ñoù Ta noùi khoâng maát chuùc thoï. Caùc Tyø-kheo nhaän chuùc thoï töï töù cuûa moät ngöôøi, e ngaïi khoâng daùm nhaän chuùc thoï töï töù ngöôøi thöù hai, beøn ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp nhaän. Tyø-kheo nhaän hai ngöôøi chuùc thoï töï töù, e ngaïi khoâng daùm nhaän chuùc thoï töï töù ngöôøi thöù ba, beøn ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp nhaän. Tyø-kheo nhaän ba ngöôøi chuùc thoï töï töù, e ngaïi khoâng daùm nhaän boán ngöôøi chuùc thoï töï töù, lieàn baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp nhaän nhieàu hay ít theo khaû naêng coù theả nhôù ñöôïc teân. Neáu nhôù heát ñöôïc teân thì noùi teân, baèng khoâng nhôù heát teân thì noùi hoï, hoaëc noùi töôùng maïo, hoaëc noùi "Toâi nhaän moät soá ñoâng Tyø-kheo chuùc thoï töï töù, caùc vò aáy, Taêng söï nhö phaùp xin gôûi duïc noùi töï töù. Tyø-kheo tuoåi nhoû khoâng bieát töï töù, baùo caùo caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø- kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau, Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ neân daïy veû. Neáu daïy maø hoï öa queân khoâng nhôù, neân khieán ngöôøi thoï töï töù daïy. Neáu hoï vaãn queân, neân ñoïc töøng caâu moät. Tyø-kheo nhaän chuùc thoï töï töù roài, coù coâng vieäc xaûy ñeán. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau cho pheùp chuyeån duïc cho caùc ngöôøi khaùc nhö sau: "Toâi ñaõ nhaän chuùc thoï töï töù cho soá ñoâng Tyø-kheo. Nay toâi baän vieäc, toâi gôûi duïc cho caùc vò kia vaø toâi gôûi luoân duïc cuûa toâi. Taêng söï nhö phaùp gôûi duïc noùi töï töù." Tyø-kheo kia gôûi duïc roài, coâng vieäc xong, trôû veà. E ngaïi raèng, toâi ñaõ chuyeån chuùc thoï töï töù roài, khoâng bieát neân nhö theá naøo. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Vieäc xong neân ñeán. Khoâng ñeán, nhö phaùp trò. 5. Phaù Töï Töù Nhoùm saùu Tyø-kheo coù yù nghó: "Ta khoâng neân ñeán choã töï töù. Vì ta sôï bò taùc yeát-ma hoaëc ngaên töï töù."l429 Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc noùi coù yù nghó: "Ta khoâng neân ñeán choã töï töù, sôï caùc

l429. Cf. Vin. i. l70: Phaät quy ñònh taùc baïch ngaên khoâng cho Tyø-kheo phaïm toäi töï töù (pavāranam uhapetum).

792 BOÄ LUAÄT >

Tyø-kheo vì ta taùc yeát-ma hoaëc ngaên töï töù." Neáu vì tri thöùc thaân haäu khoâng ñeán choã töï töù cuõng nhö vaäy. Nhoùm saùu Tyø-kheo coù yù nghó: "Ta ñeán choã töï töù nhöng khoâng ngoài, sôï caùc Tyø-kheo vì ta taùc yeát-ma hoaëc ngaên töï töù." Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc noùi coù yù nghó:

ñeán choã töi töù nhöng khoâng ngoài, sôi caùc Tyø-kheo vì ta taùc yeát-ma hoaëc ngaên töi töù. Neáu vì tri thöùc quen bieát cuõng nhö vaäy. Coù vò töi nghó: “Neáu ta ñeán ñoù nhöng khoâng noùi töi töù, sôi caùc Tyø- kheo vì ta taùc yeát-ma hoaëc ngaên töi töù.” Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc noùi coù yù nghó: ta ñeán ñoù nhöng khoâng noùi töi töù, sôi caùc Tyø-kheo vì ta taùc yeát-ma hoaëc ngaên töi töù. Neáu vì tri thöùc thaân haäu cuõng nhö vaäy. Baáy giôø, ngaøy töi töù ñeán, coù truù xöù noï chuùng Taêng hoøa hôïp, chuaån bò töi töù, nghe coù giaëc ñeán; sôi haõi neân rôøi choã ngoài boû ñi, khoâng töi töù. Caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu coù taùm naïn vaø söi xaûy ñeán thì cho pheùp noùi löôïc töi töù. Trong ñoù, Taùm naïn laø: naïn Vua, naïn giaëc, naïn löûa, naïn nöôùc, naïn beänh, naïn ngöôøi, naïn phi nhaân, naïn ñoäc truøng. Trong ñoù, söi laø, chuùng Taêng ñoâng maø choã ngoài chaät heïp, hoaëc nhieàu vò bò beänh thì neân noùi löôïc töi töù. Neáu chuùng Taêng ñoâng maø phoøng xaù nhoû, hoaëc trôøi möa thì neân noùi löôïc töi töù. Hoaëc boá-taùt maø ñeâm ñi qua ñaõ laâu, hoaëc coù söï ñaáu tranh, hoaëc luaän baøn A-tyø-ñaøm, hay ñoaùn söi Tyø-ni, thuyeát phaùp, hoaëc ñaõ laâu chuùng Taêng chöa ñöùng daäy, töôùng bình minh chöa xuaát hieän thì neân yeát-ma töi töù. Nhaän söi chuùc thoï cuûa ngöôøi khaùc, khoâng ñöôïc ñeå ñeán töôùng bình minh xuaát hieän. Neáu ñeán khi töôùng bình minh xuaát hieän thì khoâng ñöôïc yeát-ma töi töù. Caùc Tyø-kheo coù yù nghó vaø noùi nhö vaày: “Vì naïn söi neân noùi löôïc töi töù.” Neáu naïn söi coøn xa, chuùng ta coù ñuû thì giôø ñeå noùi töi töù ñaày ñuû, thì caùc Tyø-kheo neân noùi töi töù ñaày ñuû. Neáu khoâng noùi töi töù ñaày ñuû thì seõ nhö phaùp trò. Caùc Tyø-kheo laïi noùi nhö vaày: “Vì naïn söi neân löôïc noùi töi töù.” Nay naïn söi khoâng coøn xa. Ta khoâng noùi ñuû tam ngöõ töi töù ñöôïc neân chæ noùi hai laàn töi töù, thì Tyø-kheo neân noùi hai laàn töi töù. Neáu khoâng taùi thuyeát töi töù thì seõ nhö phaùp trò. Caùc Tyø-kheo laïi noùi: “Vì naïn söi neân löôïc noùi töi töù.” Nay naïn söi

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 79>

ñaõ gaàn keà, khoâng ñuû thì giôø ñeå noùi hai laàn töi töù ñöôïc. Coù theå chæ noùi moät laàn töi töù, thì Tyø-kheo neân noùi moät laàn töi töù. Neáu khoâng noùi seõ nhö phaùp trò. Caùc Tyø-kheo laïi noùi: “Vì naïn söi neân löôïc noùi töi töù.” Naïn söi quaù gaàn, khoâng ñuû thì giôø noùi moät laàn töi töù. Chuùng ta coù theå ñuû thì giôø taát caû ñoàng loaït noùi tam ngöõ töi töù. Tröôøng hôïp naøy vaên taùc baïch nhö sau: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, nay Taêng ñoàng loaït noùi tam ngöõ töi töù. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Taùc baïch nhö vaäy roài ñoàng loaït noùi tam ngöõ töi töù. Noùi laïi; noùi moät laàn, cuõng vaäy. Caùc Tyø-kheo laïi noùi: “Vì naïn söi neân ñoàng loaït noùi tam ngöõ töi töù.” Naïn söi gaàn, khoâng theå noùi ñoàng loaït tam ngöõ töi töù, cuõng khoâng theå taùc baïch. Tyø-kheo vì naïn söi naøy neân ra ñi. 6. Giaø Töi Töù Baáy giôø coù truù xöù, Tyø-kheo phaïm taêng taøn, vò kia khoâng bieát neân laøm theá naøo, neân baùo vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu Tyø-kheo nôi truù xöù naøo ñoù coù phaïm taêng taøn, Tyø-kheo ñoù caàn ñöôïc cho phuù taøng thì phaûi trao phuù taøng. Trao yeát-ma phuù taøng roài môùi töi töù.

Caàn trao cho boån nhaät trò thì phaûi trao boån nhaät trò. Trao yeát- ma boån nhaät trò roài môùi töï töù. Caàn trao Ma-na-ñoûa thì phaûi trao Ma-na- ñoûa. Trao yeát-ma Ma-na-ñoûa roài môùi töï töù. Caàn trao phaùp xuaát toäi thì phaûi trao phaùp xuaát toäi. Trao yeát-ma xuaát toäi roài môùi töï töù. Baáy giôø, ñeán ngaøy töï töù, moät truù xöù noï coù Tyø-kheo phaïm Ba-daät- ñeà. Coù vò noùi phaïm Ba-daät-ñeà; coù vò noùi phaïm Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni. Caùc Tyø-kheo ôû ñoù noùi, “Chuùng ta neân nhö theá naøo?” Lieàn baùo caùo vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu ngaøy töï töù, truù xöù naøo ñoù coù Tyø-kheo phaïm Ba-daät-ñeà. Tyø- kheo nôi ñoù hoaëc noùi phaïm Ba-daät-ñeà, hoaëc noùi phaïm Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni. Neáu bieát vò aáy phaïm Ba-daät-ñeà thì neân ñöa ngöôøi naøy ñeán moät nôi, khieán ngöôøi noùi phaïm Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni ôû choã maét thaáy tai khoâng nghe, höôùng daãn Tyø-kheo phaïm saùm hoái. Roài ñeán choã Tyø-kheo noùi phaïm Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni noùi: “Tyø-kheo phaïm toäi, toâi ñaõ baûo saùm hoái roài.” Neân phöông tieän taùc phaùp nhö vaäy roài töï töù. Baáy giôø, ngaøy töï töù, truù xöù noï coù Tyø-kheo phaïm Thaâu-lan-giaù. Caùc Tyø-kheo, vò thì noùi phaïm Thaâu-lan-giaù, vò thì noùi phaïm Ba-la-di. Nhöõng vò noùi phaïm Thaâu-lan-giaù ñeàu laø haøng ña vaên, thoâng suoát A-haøm, A-

tyø-ñaøm, trì luaät, thuoäc haïng Tyø-kheo ñöôïc nhieàu ngöôøi bieát ñoái vôùi Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni, Öu-baø-taéc, Öu-baø-di, hoaëc Vua, hoaëc ñaïi thaàn, hoaëc caùc haøng ngoaïi ñaïo Sa-moân phaïm chí. Tyø-kheo noùi phaïm Ba-la-di cuõng laø haøng ña vaên, thoâng A-haøm, A-tyø-ñaøm, trì luaät, laïi cuõng thuoäc haïng nhieàu tri thöùc ñoái vôùi Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni... cho ñeán Sa-moân phaïm chí. Caùc Tyø-kheo noùi, “Neáu töï töù hoâm nay, coù theå chuùng Taêng coù söï tranh caõi. Coù theå Taêng bò vôõ. Hoaëc sinh ra traàn caáu oâ nhieãm cho Taêng, khieán chuùng Taêng chia reõ. Vaäy chuùng ta neân laøm theá naøo?” Hoï lieàn baùo vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu ngaøy töï töù, truù xöù naøo ñoù coù Tyø-kheo phaïm Thaâu-lan-giaù. Caùc Tyø-kheo, ngöôøi thì noùi phaïm Thaâu-lan-giaù, keû thì noùi phaïm Ba- la-di. Tyø-kheo noùi phaïm Thaâu-lan-giaù laø haïng ña vaên, thoâng A-haøm, A-tyø-ñaøm, trì luaät, ñöôïc nhieàu ngöôøi bieát ñoái vôùi Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni, Öu-baø-taéc, Öu-baø-di, hoaëc Vua, hoaëc ñaïi thaàn, hoaëc caùc haøng ngoaïi ñaïo Sa-moân, phaïm chí. Tyø-kheo noùi phaïm Ba-la-di cuõng thuoäc veà haøng ña vaên, thoâng A-haøm, A-tyø-ñaøm, trì luaät, nhieàu tri thöùc vôùi Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni... cho ñeán Sa-moân phaïm chí. Caùc Tyø-kheo noùi, “Neáu töï töù hoâm nay, coù theå chuùng Taêng coù söï tranh caõi. Coù theå Taêng bò vôõ. Hoaëc sinh ra traàn caáu oâ nhieãm cho Taêng, khieán chuùng Taêng chia reõ.” Neáu sôï Taêng bò vôõ thì khoâng neân töï töù lieàn ngaøy hoâm ñoù maø neân ñình laïi thôøi gian roài seõ töï töù. Khi töï töù, nhoùm saùu Tyø-kheo nghe Ñöùc Phaät cho pheùp ngaên töï töù, lieàn ngaên Tyø-kheo thanh tònh khoâng cho töï töù. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc ngaên Tyø-kheo thanh tònh töï töù. Neáu ngaên thì gioáng nhö khoâng ngaên. Neáu ngaên maø khoâng coù caên cöù, khoâng taùc nhaân,l4>0 ñoù goïi laø khoâng ngaên töï töù. Neáu ngaên coù caên cöù,

coù taùc nhaân, ñoù môùi goïi laø ngaên töï töù. Neáu ngaên khoâng caên cöù, khoâng taùc nhaân höõu dö,l4>l ñoù khoâng goïi laø ngaên töï töù. Neáu ngaên coù caên cöù, coù taùc nhaân höõu dö,l4>2 ñoù goïi laø ngaên töï töù. Neáu ngaên khoâng caên cöù, khoâng taùc nhaân voâ dö, ñoù khoâng goïi laø ngaên töï töù. Neáu ngaên coù caên cöù, coù taùc nhaân voâ dö, ñoù goïi laø ngaên töï töù. Neáu ngaên khi chöa noùi tam ngöõ töï töù, goïi laø khoâng ngaên töï töù. Noùi tam ngöõ töï töù roài maø ngaên töï töù, cuõng khoâng goïi laø ngaên töï töù. Ngay khi

l4>0. Voâ caên, baát taùc . Cf. Pali, Vin.i. l70: avatthusmim akārame, khoâng coù cô sôû (caên), khoâng coù lyù do (taùc). l4>l. Höõu dö baát taùc . Khoâng coù lyù do tuy chöa ñaày ñuû. l4>2. Höõu dö taùc . Coù lyù do tuy chöa ñaày ñuû.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 795

noùi tam ngöõ töï töù neáu ngaên töï töù môùi goïi laø ngaên töï töù. Noùi moät laàn, noùi hai laàn, cuõng nhö vaäy. Ngöôøi ngaên töï töù, neáu thaân nghieäp maø khoâng thanh tònh, khaåu khoâng thanh tònh, yù nghieäp khoâng thanh tònh, khoâng coù trí, khoâng phaân minh, khoâng bieát hoûi, khoâng bieát traû lôøi. Caùc Tyø-kheo neân noùi vôùi Tyø- kheo naøy: “Thoâi ñi, tröôûng laõo khoûi phaûi khôûi leân vieäc tranh caõi.” Roài khoâng nghe theo Tyø-kheo ñoù, maø neân töï töù. Neáu ngöôøi ngaên töï töù maø thaân nghieäp thanh tònh, nhöng khaåu, yù nghieäp khoâng thanh tònh, khoâng coù trí, khoâng phaân minh, khoâng bieát hoûi, khoâng bieát traû lôøi. Caùc Tyø-kheo neân noùi vôùi Tyø-kheo naøy: “Thoâi ñi, tröôûng laõo khoûi phaûi khôûi leân vieäc tranh caõi.” Roài khoâng nghe theo Tyø-kheo ñoù, maø neân töï töù. Neáu ngöôøi ngaên töï töù maø thaân, khuaåu nghieäp thanh tònh, nhöng yù nghieäp khoâng thanh tònh, khoâng coù trí, khoâng phaân minh, khoâng bieát hoûi, khoâng bieát traû lôøi, thì caùc Tyø-kheo neân noùi vôùi Tyø-kheo naøy: “Thoâi ñi, tröôûng laõo khoûi phaûi khôûi leân vieäc tranh caõi.” Roài khoâng nghe theo Tyø-kheo ñoù, maø neân töï töù. Neáu ngöôøi ngaên töï töù maø thaân, khaåu, yù nghieäp thanh tònh, coù trí, phaân minh, coù khaû naêng hoûi vaø traû lôøi, thì caùc Tyø-kheo neân hoûi Tyø-kheo naøy: “Vì sao maø thaày ngaên Tyø-kheo naøy töï töù? Vì phaïm giôùi neân thaày ngaên? Hay vì phaù kieán maø ngaên? Hay vì thaày naøy phaù oai nghi maø thaày ngaên?” Neáu vò kia traû lôøi: “Vì phaù giôùi cho neân ngaên” thì neân hoûi phaïm nhöõng giôùi naøo? Neáu noùi phaïm Ba-la-di, taêng taøn, Thaâu-lan-giaù, ñoù goïi laø phaïm giôùi. Neáu noùi khoâng vì phaù giôùi maø ngaên maø vì phaù kieán neân ngaên thì neân hoûi: “Phaù kieán naøo?” Neáu noùi saùu möôi hai kieán, caùc taø kieán, ñoù goïi laø phaù kieán. Neáu noùi khoâng vì phaù kieán maø ngaên, maø vì phaù oai nghi neân ngaên thì hoûi: “Phaù oai nghi naøo?” Neáu noùi phaïm Ba-daät-ñeà, Ba-la-ñeà-ñeà-xaù- ni, ñoät-keát-la, aùc thuyeát, ñoù goïi laø phaù oai nghi. Neân hoûi theâm: “Do söï l4>> gì maø ngaên ngöôøi khaùc töï töù ? Vì thaáy, nghe hay nghi maø ngaên?” Neáu traû lôøi vì thaáy thì neân hoûi: “Thaáy vieäc gì? Thaáy nhö theá naøo? Bôûi nguyeân nhaân naøo maø thaáy? Tyø-kheo kia laïi vì nguyeân nhaân gì khieán cho thaày thaáy? Thaày (840al) ôû taïi choã naøo? Thaày kia ôû taïi choã naøo? Thaáy vieäc gì maø noùi laø phaïm Ba-la-di, taêng taøn, Ba-daät-ñeà,

Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni, Thaâu-lan-giaù, Ñoät-keát-la, aùc thuyeát?" Neáu noùi khoâng thaáy, nhöng do nghe thì neân hoûi: "Nghe vieäc gì? Nghe nhö theá naøo? Nghe töø ai? Nghe töø Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni, Öu-baø-

l4>>. Söï , treân kia noùi laø caên (pali: vatthu) töùc cô sôû neâu toäi ñeå ngaên töï töù.

taéc, Öu-baø-di? Nghe phaïm vieäc gì: Ba-la-di, taêng taøn, cho ñeán aùc thuyeát chaêng?" Neáu noùi khoâng nghe maø do nghi, thì hoûi: "Nghi vieäc gì? Nghi nhö theá naøo? Nghe töø ai maø sinh nghi: töø Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni, Öu-baø-taéc, Öu-baø-di chaêng? Nghi vieäc gì: Ba-la-di, taêng taøn... cho ñeán aùc thuyeát chaêng?" Neáu ngöôøi ngaên töï töù khoâng theå traû lôøi. Neáu ngöôøi aáy coù trí maø duøng Ba-la-di ñeå ngaên thì phaûi trao cho ngöôøi aáy toäi taêng taøn,l4>4 roài Taêng môùi töï töù. Neáu vò duøng toäi taêng taøn ñeå ngaên, thì phaûi trao cho toäi Ba-daät-ñeà,l4>5 roài Taêng môùi töï töù. Neáu ngöôøi aáy duøng toäi Ba-daät-ñeà ñeå ngaên thì phaûi trao cho caùc toäi khaùc,l4>6 roài Taêng môùi töï töù. Neáu ngöôøi aáy duøng caùc toäi khaùc ñeå ngaên thì neân nhö phaùp trò, roài Taêng môùi töï töù. Neáu ngöôøi ngaên töï töù coù trí, coù theå traû lôøi. Neáu ngaên vì phaïm Ba- la-di thì neân dieät taãn,l4>7 roài Taêng töï töù. Neáu ngaên vì phaïm taêng taøn, thì neân trao cho ba-lôïi-baø-sa hay boån nhaät trò, hoaëc Ma-na-ñoûa, hay xuaát toäi, roài töï töù. Neáu ngaên vì phaïm Ba-daät-ñeà, thì cho saùm hoái, roài töï töù. Neáu duøng caùc vieäc khaùc ñeå ngaên thì neân nhö phaùp trò roài töï töù. l4>8 Baáy giôø, coù truù xöù, ñeán ngaøy töï töù, Tyø-kheo beänh ngaên Tyø-kheo beänh töï töù. Vò kia khoâng bieát laøm theá naøo, lieàn baùo caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu coù truù xöù naøo, ngaøy töï töù, Tyø-kheo beänh ngaên Tyø-kheo beänh töï töù, thì Tyø-kheo kia noùi vôùi Tyø-kheo naøy raèng, Ñöùc Phaät daïy nhö vaày: "Hieän ñang beänh, khoâng ñöôïc ngaên. Phaûi ñôïi beänh laønh ñaõ. Tröôûng laõo neân noùi nhö phaùp. Vò kia cuõng seõ noùi nhö phaùp." Taùc phaùp nhö vaäy roài sau ñoù töï töù. Baáy giôø, coù truù xöù, ñeán ngaøy töï töù, Tyø-kheo beänh ngaên Tyø-kheo khoâng beänh töï töù. Tyø-kheo kia neân noùi vôùi Tyø-kheo naøy: "Naøy tröôûng laõo, Ñöùc Phaät coù noùi nhö vaày: "Phaûi ñôïi beänh laønh ñaõ. Ngaøi neân noùi nhö phaùp. Vò kia cuõng noùi nhö phaùp." Taùc phaùp nhö vaäy roài, sau ñoù töï töù. Baáy giôø, coù truù xöù, ñeán ngaøy töï töù, Tyø-kheo khoâng beänh ngaên Tyø- kheo beänh töï töù. Tyø-kheo kia neân noùi vôùi Tyø-kheo naøy raèng,: Ñöùc Phaät daïy nhö vaày: "Phaûi ñôïi beänh laønh ñaõ. Tröôûng laõo neân noùi nhö phaùp. Vò kia cuõng noùi nhö phaùp." Taùc phaùp nhö vaäy roài, sau ñoù töï töù.

l4>4. Xem Phaàn I, Ch. ii. taêng-giaø-baø-thi-sa 8: voâ caên Ba-la-di baùng; vaø 9: giaû caên baùng l4>5. Xem Phaàn I, Ch. v. Ba-daät-ñeà 80: voâ caên taêng-giaø-baø-thi-sa phaùp baùng. l4>6. Ñoät-kieát-la hoaëc aùc thuyeát. l4>7. Ñoái vôùi Tyø-kheo phaïm toäi bò ngaên töï töù coù caên cöù. l4>8. Tuøy yù söï (No.l446, tr.l047bl5): neáu phaïm ba-la-thò-ca thì taãn xuaát. Neáu phaïm taêng giaø- phaït-thi-sa, thì taïm gaùc ñoù chôø töï töù xong seõ tri toäi. Caùc toäi khaùc, saùm hoái xong môùi töï töù.

7. Haïn Kyø Töï Töù l. Baáy giôø, coù truù xöù, coù soá ñoâng Tyø-kheo an cö tinh taán tu haønh chöùng ñaëng taêng thöôïng quaû, quyù vò khôûi yù nghó: Hoâm nay chuùng ta töï töù. Neáu di chuyeån ñeán caùc truù xöù khaùc, sôï khoâng ñöôïc phaùp laïc nhö vaày. Chuùng ta neân laøm theá naøo? Caùc vò lieàn baùo caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu truù xöù coù soá ñoâng Tyø-kheo an cö tinh taán tu haønh chöùng ñaëng taêng thöôïng quaû. Caùc Tyø-kheo coù yù nghó: “Hoâm nay chuùng ta töï töù. Neáu di chuyeån ñeán caùc truù xöù khaùc, sôï khoâng ñöôïc phaùp laïc nhö vaày.” Caùc Tyø-kheo neân taùc baïch taêng ích töï töù. Vaên taùc baïch nhö sau: - Ñaïi ñöùc taêng xin laéng nghe! Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän hoâm nay khoâng töï töù. Ñuû boán thaùng seõ töï töù. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Neân taùc baïch nhö vaäy roài sau ñoù ñuû boán thaùng môùi töï töù. 2. Baáy giôø coù truù xöù, coù soá ñoâng Tyø-kheo cuøng soáng vôùi nhau. Ngaøy töï töù, caùc Tyø-kheo nghe caùc Tyø-kheo nôi truù xöù kia ñaáu tranh khoâng hoøa hôïp, muoán ñeán nôi ñaây töï töùl4>9. Caùc vò khoâng bieát laøm theá naøo, lieàn baùo caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu truù xöù naøo coù soá ñoâng Tyø-kheo cuøng soáng vôùi nhau, ngaøy töï töù, nghe caùc Tyø-kheo truù xöù khaùc ñaáu tranh khoâng hoøa hôïp, muoán ñeán ñaây töï töù, thì Tyø-kheo kia neân töï töù tröôùc hai, ba ngaøy. Neáu töï töù vaøo ngaøy möôøi laêm thì neân töï töù ngaøy möôøi boán. Neáu ngaøy möôøi boán töï töù thì neân töï töù ngaøy möôøi ba. Neáu nghe hoï ñeán vaøo ngaøy hoâm nay thì neân taäp Taêng töï töù gaáp. Neáu nghe hoï ñaõ ñeán trong giôùi thì neân ra ngoaøi giôùi töï töù. Neáu nghe hoï ñaõ ñeán trong chuøa thì neân söûa soaïn nöôùc röûa, nöôùc taém, gheá ngoài taém, bình taém, duïng cuï caøo ñaát, ñoà ñöïng buøn, thaùo ñaäu, döôïc thaûo, roài baïch Thöôïng toïa nhen löûa, thænh Taêng vaøo nhaø ñeå taém. Caùc cöïu Taêng Tyø-kheo neân kín ñaùo töø nhaø taém moïi ngöôøi ra ngoaøi giôùi töï töù. Neáu khaùch Tyø-kheo keâu baûo töï töù thì neân traû lôøi: “Chuùng toâi töï töù roài.” Neáu cöïu Tyø-kheo töï töù roài, khaùch Tyø-kheo ngaên töï töù thì khoâng ñöôïc ngaên.l440 Khi khaùch Tyø-kheo ñang töï töù, cöïu Tyø-kheo ngaên thì ñöôïc ngaên. Neáu coù theå taïo phöông tieän nhö vaäy ñeå taùc phaùp thì toát, baèng khoâng Tyø-kheo kia neân taùc baïch taêng thöôïng töï töù.l44l Vaên baïch

l4>9. Nguõ phaàn l9 (T22nl42l tr.l>>c0>): sôï caùc Tyø-kheo kia, seõ ñeán ngaên truù xöù naøy töï töù. l440. Cf. Vin.i. khoâng ñöôïc ngaên (phuû nhaän) töï töù ñoái vôùi ngöôøi ñaõ töï töù (na…pavāritamapi pavāran ā ahapetabbā). l44l. Taêng thöôïng töï töù , choàng theâm ngaøy töï töù.

nhö sau: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän hoâm nay Taêng khoâng töï töù, ñeán ngaøy thöù möôøi laêm khoâng traêng seõ töï töù. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Neân taùc baïch taêng thöôïng töï töù nhö vaäy. Neáu khaùch Tyø-kheo ôû cho ñeán ngaøy thöù möôøi laêm khoâng traêng, cöïu Tyø-kheo neân taùc baïch taêng thöôïng töï töù laàn thöù hai. Vaên baïch

nhö sau: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän hoâm nay Taêng khoâng töï töù, ñeán ngaøy thöù möôøi laêm coù traêng sau seõ töï töù. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Neáu taùc baïch taêng thöôïng töï töù laàn thöù hai nhö vaäy maø khaùch Tyø- kheo khoâng ñi, cöïu Tyø-kheo neân nhö phaùp, nhö luaät cöôõng hoøa hôïp töï töù. >. Baáy giôø coù truù xöù, ñeán ngaøy töï töù, khi töï töù khoâng bieát toäi, khoâng bieát ngöôøi. Töï töù roài bieát toäi bieát ngöôøi. Caùc Tyø-kheo kia töï nghó, chuùng ta neân laøm theá naøo? Caùc vò lieàn baùo vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø- kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Truù xöù naøo, khi töï töù khoâng bieát toäi, khoâng bieát ngöôøi, töï töù roài bieát toäi bieát ngöôøi; neáu töï töù roài, khoâng ñöôïc ñem nhöõng vieäc ñaõ qua cuûa ngöôøi cöû toäi laïi. Truù xöù naøo, khi töï töù khoâng bieát toäi, bieát ngöôøi. Töï töù roài bieát toäi, bieát ngöôøi. Neáu töï töù roài, thì khoâng ñöôïc ñem nhöõng vieäc tröôùc cuûa ngöôøi maø cöû toäi laïi. - Truù xöù naøo, khi töï töù coù bieát toäi, khoâng bieát ngöôøi. Töï töù roài bieát toäi, bieát ngöôøi. Neáu töï töù roài thì khoâng ñöôïc ñem nhöõng vieäc tröôùc cuûa ngöôøi cöû toäi laïi. 4. Coù truù xöù, ngaøy töï töù cuûa khaùch Tyø-kheo ñeán laø ngaøy möôøi boán, coøn cöïu Tyø-kheo ngaøy möôøi laêm. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát neân theá naøo, neân baùo caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: Neáu coù truù xöù naøo, ngaøy töï töù, khaùch Tyø-kheo ñeán vôùi soá löôïng ít. Khaùch Tyø-kheo ngaøy möôøi boán (töï töù), cöïu Tyø-kheo ngaøy möôøi laêm. Khaùch Tyø-kheo neân tuøy theo. Khoâng theo, neân nhö phaùp trò. Coù truù xöù khi töï töù, khaùch Tyø-kheo ñeán vôùi soá löôïng baèng nhau cöïu Tyø-kheo. Khaùch Tyø-kheo ngaøy möôøi boán töï töù, cöïu Tyø-kheo ngaøy möôøi laêm. Khaùch Tyø-kheo baèng nhau ñoù neân theo cöïu Tyø-kheo. Khoâng theo, seõ nhö phaùp trò. Khi töï töù, coù truù xöù, khaùch Tyø-kheo ñeán ñoâng. Khaùch Tyø-kheo thì ngaøy möôøi boán töï töù, coøn cöïu Tyø-kheo ngaøy möôøi laêm. Cöïu Tyø-kheo ít,

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 799

neân cuøng khaùch Tyø-kheo caàu hoøa hôïp. Neáu cuøng hoøa hôïp thì toát. Baèng khoâng hoøa hôïp, cöïu Tyø-kheo neân ra ngoaøi giôùi töï töù. Ngaøy töï töù, coù truù xöù, khaùch Tyø-kheo ñeán ít. Khaùch Tyø-kheo ngaøy möôøi laêm, cöïu Tyø-kheo ngaøy möôøi boán. Khaùch Tyø-kheo ñeán ít neân theo cöïu Tyø-kheo caàu hoøa hôïp, neáu cuøng hoøa hôïp thì toát, baèng khoâng, khaùch Tyø-kheo neân ra ngoaøi giôùi töï töù. Ngaøy töï töù, coù truù xöù, khaùch Tyø-kheo ñeán soá löôïng baèng cöïu Tyø-kheo. Khaùch Tyø-kheo ngaøy möôøi laêm, cöïu Tyø-kheo ngaøy möôøi boán. Khaùch Tyø-kheo baèng neân theo cöïu Tyø-kheo caàu hoøa hôïp, cuøng hoøa hôïp thì toát, baèng khoâng, khaùch Tyø-kheo neân ra ngoaøi giôùi töï töù. Ngaøy töï töù, coù truù xöù, khaùch Tyø-kheo ñeán nhieàu. Khaùch Tyø-kheo ngaøy möôøi laêm, cöïu Tyø-kheo ngaøy möôøi boán. Cöïu Tyø-kheo ít neân theo khaùch Tyø-kheo caàu hoøa hôïp, theo ñöôïc thì toát, baèng khoâng, nhö phaùp trò. Khaùch Tyø-kheo ngaøy möôøi saùu, cöïu Tyø-kheo ngaøy möôøi laêm cuõng nhö vaäy. 5. Ngaøy töï töù, coù truù xöù cöïu Tyø-kheo taäp hôïp muoán töï töù. Khi töï töù, khaùch Tyø-kheo ñeán. Tyø-kheo kia nghó: chuùng ta neân laøm theá naøo? Hoï lieàn baùo caùc Tyø-kheo. Caùc

Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: Neáu ngaøy töï töù, truù xöù naøo cöïu Tyø-kheo taäp hôïp muoán töï töù. Khi töï töù, khaùch Tyø-kheo ñeán ít. Khaùch Tyø-kheo neáu laø caáp thöôïng toïa thì tuøy theo caáp thöôïng toïa maø thöù töï töï töù. Neáu caáp haï toïa thì theo caáp haï toïa maø thöù töï töï töù. Neáu ñaõ noùi töï töù xong, caû chuùng chöa ñöùng daäy, hay phaàn ñoâng chöa ñöùng daäy, hoaëc ñeàu ñaõ ñöùng daäy, khaùch Tyø-kheo ñeán vôùi soá ít, neân coâng boá söï thanh tònh. Neáu khoâng coâng boá thì seõ nhö phaùp trò. - Ngaøy töï töù, cöïu Tyø-kheo muoán töï töù. Coù khaùch Tyø-kheo ñeán vôùi soá löôïng ngang baèng, cöïu Tyø-kheo neân töï töù laïi. Neáu khoâng töï töù, seõ nhö phaùp trò. Töï töù ñaõ xong, caû chuùng chöa ñöùng daäy, hay haàu heát chöa ñöùng daäy, hoaëc ñeàu ñaõ ñöùng daäy, khaùch Tyø-kheo ñeán vôùi soá löôïng ngang baèng, cöïu Tyø-kheo neân töï töù laïi. Neáu khoâng, seõ nhö phaùp trò.l442 - Ngaøy töï töù, truù xöù cöïu Tyø-kheo saép söûa töï töù, khaùch Tyø-kheo ñeán vôùi soá nhieàu. Cöïu Tyø-kheo neân töï töù laïi, neáu khoâng töï töù seõ nhö phaùp trò. Neáu töï töù ñaõ xong, caû chuùng chöa ñöùng daäy, hoaëc soá ñoâng chöa ñöùng daäy, hay ñeàu ñaõ ñöùng daäy, khaùch Tyø-kheo ñeán vôùi soá löôïng nhieàu, cöïu

l442. Thaäp tuïng 2> (No.l4>5, tr.l67b7): “Caùc Tyø-kheo aáy neân töï töù laïi Tyø-kheo tröôùc ñoù ñaõ töï töù nhö vaäy, khoâng coù toäi.” Cf. Pali, Vin. i. l65: Trong khi ñang töï töù, khaùch Tyø-kheo ñeán, ñoâng hôn; caùc Tyø-kheo truù xöù töï töù laïi (tehi bhikkhūhi puna pavāretabba). Khaùch Tyø-kheo vôùi soá löôïng baèng, hay ít hôn, ai ñaõ töï töù laø töï töù toát. Ai chöa töï töù thì töï töù. (pavāritā suppavāritā, avasesehi pavāretabba). Nhöõng ngöôøi ñaõ töï töù, khoâng coù toäi (pavāritānam anāpatti).

800 BOÄ LUAÄT >

Tyø-kheo neân töï töù laïi. Neáu khoâng, seõ nhö phaùp trò. Truù xöù naøo ngaøy töï töù, khaùch Tyø-kheo ñang ngoài saép söûa töï töù, cöïu Tyø-kheo ñeán vôùi soá ít. Neáu cöïu Tyø-kheo laø haøng Thöôïng toïa thì theo choã haøng Thöôïng toïa töï töù. Neáu laø haï toïa theo choã cuûa haï toïa töï töù. Neáu töï töù ñaõ xong, caû chuùng chöa ñöùng daäy, hoaëc soá ñoâng chöa ñöùng daäy, hay ñeàu ñaõ ñöùng daäy, cöïu Tyø-kheo ñeán vôùi soá ít, neân noùi thanh tònh töï töù. Neáu khoâng noùi, seõ nhö phaùp trò. Truù xöù naøo ngaøy töï töù, khaùch Tyø-kheo ñang ngoài saép söûa töï töù, cöïu Tyø-kheo ñeán vôùi soá löôïng baèng nhau. Khaùch Tyø-kheo neân töï töù laïi. Neáu khoâng, seõ nhö phaùp trò. Neáu töï töù ñaõ xong, caû chuùng chöa ñöùng daäy, hay phaàn ñoâng chöa ñöùng daäy, hoaëc ñeàu ñaõ ñöùng daäy, cöïu Tyø-kheo ñeán vôùi soá löôïng baèng, khaùch Tyø-kheo neân töï töù laïi. Neáu khoâng, seõ nhö phaùp trò. Truù xöù naøo ngaøy töï töù, khaùch Tyø-kheo ñang ngoài saép töï töù, cöïu Tyø-kheo ñeán vôùi soá nhieàu. Khaùch Tyø-kheo neân töï töù laïi. Khoâng töï töù, seõ nhö phaùp trò. Neáu töï töù ñaõ xong, caû chuùng chöa ñöùng daäy, hoaëc soá ñoâng chöa ñöùng daäy, hay ñeàu ñaõ ñöùng daäy, cöïu Tyø-kheo ñeán vôùi soá nhieàu. Khaùch Tyø-kheo neân töï töù laïi. Khoâng vaäy, seõ nhö phaùp trò. Cöïu Tyø-kheo töï töù, cöïu Tyø-kheo ñeán cuõng nhö vaäy. Khaùch Tyø- kheo töï töù, khaùch Tyø-kheo ñeán cuõng nhö vaäy. 8. Khaùch Töï Töï l. Coù moät truù xöù, ngaøy töï töù, khaùch

Tyø-kheo ñeán. Khaùch Tyø-kheo bieát cöïu Tyø-kheo chöa ñeán, noùi: Chuùng ta coù naêm ngöôøi, hoaëc hôn naêm ngöôøi, coù theå taùc yeát-ma töï töù. Beøn taùc yeát-ma töï töù. Khi taùc yeát-ma töï töù, cöïu Tyø-kheo ñeán. Khaùch Tyø-kheo nghó: Ta neân laøm theá naøo? Hoï lieàn baùo vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu ngaøy töï töù truù xöù naøo coù khaùch Tyø-kheo ñeán. Khaùch Tyø-kheo bieát coù cöïu Tyø-kheo chöa ñeán, nhöng noùi: “Chuùng ta coù naêm ngöôøi, hay hôn naêm ngöôøi, coù theå taùc yeát-ma töï töù.” Vò aáy lieàn taùc yeát-ma töï töù. Khi taùc yeát-ma töï töù, cöïu Tyø-kheo ñeán vôùi soá ít. Cöïu Tyø-kheo laø haøng thöôïng toïa thì Tyø-kheo theo thöù töï cuûa thöôïng toïa töï töù. Haï toïa theo thöù töï cuûa haï toïa töï töù. Neáu töï töù ñaõ xong, caû chuùng chöa ñöùng daäy, hay haàu heát chöa ñöùng daäy, hoaëc ñeàu ñaõ ñöùng daäy, cöïu Tyø-kheo ñeán vôùi soá löôïng ít. Cöïu Tyø-kheo neân noùi thanh tònh töï töù. Neáu khoâng, seõ nhö phaùp trò. - Truù xöù naøo ngaøy töï töù khaùch Tyø-kheo ñeán, khaùch Tyø-kheo bieát cöïu Tyø-kheo chöa ñeán, nhöng noùi: “Chuùng ta coù naêm ngöôøi hay hôn naêm ngöôøi coù theå taùc yeát-ma töï töù.” Hoï lieàn taùc yeát-ma töï töù. Khi taùc

yeát-ma töï töù, cöïu Tyø-kheo ñeán vôùi soá löôïng ngang baèng. Khaùch Tyø- kheo neân töï töù laïi, neáu khoâng seõ nhö phaùp trò. Töï töù roài, caû chuùng chöa ñöùng daäy, hay phaàn ñoâng chöa ñöùng daäy, hoaëc ñeàu ñaõ ñöùng daäy, cöïu Tyø-kheo ñeán vôùi soá löôïng baèng, khaùch Tyø-kheo neân töï töù laïi, neáu khoâng seõ nhö phaùp trò. - Truù xöù naøo, ngaøy töï töù, khaùch Tyø-kheo ñeán. Khaùch Tyø-kheo bieát cöïu Tyø-kheo chöa ñeán, nhöng noùi: “Neáu chuùng ta coù naêm ngöôøi, hay hôn naêm ngöôøi, coù theå cuøng taùc yeát-ma töï töù.” Caùc vò aáy lieàn taùc yeát-ma töï töù. Khi taùc yeát-ma töï töù, cöïu Tyø-kheo ñeán vôùi soá löôïng nhieàu. Khaùch Tyø-kheo neân töï töù laïi. Baèng khoâng, seõ nhö phaùp trò. Neáu töï töù ñaõ xong, caû chuùng chöa ñöùng daäy, hoaëc haàu heát chöa ñöùng daäy, hay ñeàu ñaõ ñöùng daäy, cöïu Tyø-kheo ñeán vôùi soá ñoâng, khaùch Tyø-kheo neân töï töù laïi. Baèng khoâng, seõ nhö phaùp trò. - Truù xöù naøo, ngaøy töï töù, cöïu Tyø-kheo ñeán. Cöïu Tyø-kheo bieát khaùch Tyø-kheo chöa ñeán, nhöng noùi: “Neáu chuùng ta coù naêm ngöôøi hay hôn naêm ngöôøi coù theå taùc yeát-ma töï töù.” Khi taùc yeát-ma töï töù, khaùch Tyø- kheo ñeán vôùi soá löôïng ít. Khaùch Tyø-kheo caáp Thöôïng toïa thì theo caáp Thöôïng toïa maø töï töù, haï toïa thì theo thöù töï haï toïa töï töù. Neáu töï töù roài, caû chuùng chöa ñöùng daäy, hoaëc soá ñoâng chöa ñöùng daäy, hay ñeàu ñaõ ñöùng daäy, khaùch Tyø-kheo ñeán vôùi soá ít, neân noùi thanh tònh töï töù, neáu khoâng noùi seõ nhö phaùp trò. - Truù xöù naøo ngaøy töï töù, cöïu Tyø-kheo ñeán. Cöïu Tyø-kheo bieát khaùch Tyø-kheo chöa ñeán, nhöng noùi: “Neáu chuùng ta coù naêm ngöôøi, hay hôn naêm ngöôøi, coù theå taùc yeát-ma töï töù.” Khi taùc yeát-ma töï töù, khaùch Tyø-kheo ñeán vôùi soá löôïng baèng. Cöïu Tyø-kheo neân taùc phaùp töï töù laïi. Baèng khoâng, seõ nhö phaùp trò. Töï töù ñaõ xong, caû chuùng chöa ñöùng daäy, hay haàu heát chöa ñöùng daäy, hoaëc ñeàu ñaõ ñöùng daäy, cöïu Tyø-kheo neân töï töù laïi. Baèng khoâng, seõ nhö phaùp trò. - Truù xöù naøo ngaøy töï töù, cöïu Tyø-kheo ñeán. Cöïu Tyø-kheo bieát khaùch Tyø-kheo chöa ñeán, nhöng noùi:

“Neáu chuùng ta coù naêm ngöôøi, hay hôn naêm ngöôøi, coù theå taùc yeát-ma töï töù.” Khi taùc yeát-ma töï töù, khaùch Tyø- kheo ñeán vôùi soá löôïng ñoâng hôn, cöïu Tyø-kheo neân töï töù laïi. Baèng khoâng seõ nhö phaùp trò. Neáu töï töù roài, caû chuùng chöa ñöùng daäy, hay soá ñoâng chöa ñöùng daäy, hoaëc ñeàu ñaõ ñöùng daäy, khaùch Tyø-kheo ñeán vôùi soá löôïng nhieàu hôn, cöïu Tyø-kheo neân töï töù laïi. Neáu khoâng, seõ nhö phaùp trò. - Khaùch Tyø-kheo töï töù, khaùch Tyø-kheo ñeán cuõng nhö vaäy. Cöïu Tyø-kheo töï töù, cöïu Tyø-kheo ñeán cuõng nhö vaäy.

802 BOÄ LUAÄT >

2. Hoaëc noùi neân töï töù,l44> hoaëc noùi khoâng neân töï töù. Neáu coù ngöôøi khoâng ñeán, beøn noùi raèng, “Haõy bieán maát ñi! Haõy dieät maát ñi!” Muoán laøm moïi phöông tieän, ñeå phaù hoaïi ngöôøi khaùc, beøn taùc yeát-ma töï töù. Neáu kia taùc yeát-ma, Tyø-kheo kia khoâng thaønh töïu phaùp taùc yeát-ma, maéc toäi Thaâu-lan-giaù. Baáy giôø laø ngaøy töï töù, neáu khaùch Tyø-kheo ñeán thaáy daáu hieäu cuûa cöïu Tyø-kheo nhö treo giöôøng daây, traûi giöôøng caây, phu cuï, neäm loâng, goái, choã röûa chaân. Thaáy daáu hieäu roài, khoâng tìm kieám, beøn taùc yeát-ma töï töù. Khi taùc yeát-ma töï töù, cöïu Tyø-kheo ñeán. Khaùch Tyø-kheo töï nghó: “Ta neân laøm theá naøo?” Caùc vò aáy lieàn baùo caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu ngaøy töï töù, coù khaùch Tyø-kheo ñeán, thaáy coù daáu hieäu cuûa cöïu truù Tyø-kheo nhö treo giöôøng daây, traûi giöôøng caây, phu cuï, neäm loâng, goái, choã röûa chaân. Thaáy coù daáu hieäu maø khoâng tìm kieám lieàn taùc yeát-ma töï töù. Neáu taùc yeát-ma töï töù nhö vaäy, thì khoâng thaønh yeát-ma töï töù, laïi coù toäi. - Thaáy daáu hieäu roài tìm kieám. Tìm maø khoâng ñöôïc, neân keâu. Neáu khoâng keâu maø taùc yeát-ma töï töù, khoâng thaønh yeát-ma töï töù, laïi coù toäi. - Thaáy coù daáu hieäu roài lieàn tìm kieám. Tìm khoâng ñöôïc, beøn noùi: “Haõy bieán maát ñi! Haõy dieät maát ñi!” Duøng nhieàu phöông tieän muoán phaù hoaïi ngöôøi khaùc, beøn taùc yeát-ma töï töù. Söï yeát-ma töï töù cuûa Tyø-kheo kia khoâng thaønh töïu, maéc Thaâu-lan-giaù. - Thaáy daáu hieäu lieàn tìm. Tìm khoâng ñöôïc, beøn keâu. Keâu roài taùc yeát-ma töï töù. Söï yeát-ma cuûa Tyø-kheo kia tuy khoâng phaïm toäi nhöng khoâng thaønh töïu. - Thaáy roài lieàn tìm. Tìm ñöôïc, hoøa hôïp yeát-ma töï töù, thì söï yeát-ma töï töù cuûa Tyø-kheo kia thaønh töïu, vaø khoâng maéc toäi. - Thaáy nhöng nghi cuõng nhö vaäy. - Coù truù xöù, ngaøy töï töù, cöïu Tyø-kheo ñeán thaáy daáu hieäu khaùch Tyø-kheo nhö y baùt, toïa cuï, oáng ñöïng kim, choã röûa chaân, maø khoâng tìm kieám, beøn taùc yeát-ma töï töù, thì söï yeát-ma töï töù cuûa Tyø-kheo kia khoâng thaønh töïu, maéc toäi. - Thaáy daáu hieäu lieàn tìm. Tìm khoâng ñöôïc neân keâu. Neáu khoâng keâu maø taùc yeát-ma töï töù, thì söï yeát-ma töï töù khoâng thaønh töïu, laïi coù toäi. - Thaáy coù daáu hieäu roài lieàn tìm kieám. Tìm khoâng ñöôïc, beøn noùi: “Haõy bieán maát ñi! Haõy dieät maát ñi!” Duøng nhieàu phöông tieän muoán phaù

l44>. Xem Ch.ii. Boá taùt, muïc III.6. Phaù yeát-ma & cht. 2ll.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 80>

hoaïi ngöôøi khaùc, beøn taùc yeát-ma töï töù. Söï yeát-ma töï töù cuûa Tyø-kheo kia khoâng thaønh töïu, maéc Thaâu-lan-giaù. - Thaáy daáu hieäu roài lieàn tìm. Tìm khoâng ñöôïc, beøn keâu. Keâu roài, taùc yeát-ma töï töù. Yeát-ma cuûa Tyø-kheo kia tuy khoâng thaønh töïu, nhöng khoâng phaïm toäi. - Thaáy daáu hieäu roài tìm kieám. Tìm ñöôïc, hoøa hôïp yeát-ma töï töù. Yeát-ma töï töù cuûa Tyø-kheo kia thaønh töïu, vaø khoâng maéc toäi. - Thaáy nhöng nghi cuõng nhö vaäy. Ngaøy töï töù, coù truù xöù khaùch Tyø-kheo ñeán nghe tieáng cöïu Tyø-kheo kinh haønh, tieáng taèng haéng, tieáng tuïng kinh, tieáng baøn luaän. Nghe maø khoâng tìm kieám, lieàn taùc yeát-ma töï töù. Khi taùc yeát-ma töï töù, cöïu Tyø- kheo ñeán vò kia khoâng bieát neân nhö theá naøo, lieàn baùo caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu ngaøy töï töù, coù truù xöù naøo, khaùch Tyø-kheo ñeán nghe tieáng cöïu Tyø-kheo ñi kinh haønh, tieáng taèng haéng, tieáng tuïng kinh, tieáng baøn luaän. Nghe tieáng maø khoâng tìm caàu lieàn taùc yeát-ma töï töù, thì khoâng thaønh töïu maø maéc toäi. - Töø “Nghe roài tìm” cho ñeán “Hoøa hôïp töï töù“ cuõng nhö vaäy. - Nghe nhöng nghi cuõng nhö vaäy. - Coù truù xöù naøo, ngaøy töï töù, cöïu Tyø-kheo laïi, nghe tieáng khaùch Tyø-kheo ñeán, tieáng tuïng kinh, tieáng taèng haéng, tieáng kinh haønh, tieáng baøn luaän, tieáng ñaäp duõ y. Nghe roài maø khoâng tìm lieàn taùc yeát-ma töï töù, yeát-ma cuûa Tyø-kheo kia khoâng thaønh töïu, laïi coù toäi. - Töø “Nghe roài tìm” cho ñeán “Hoøa hôïp töï töù” cuõng nhö vaäy. - Nghe, nghi cuõng nhö vaäy. Coù truù xöù, ngaøy töï töù, khaùch Tyø-kheo ñeán, thaáy cöïu Tyø-kheo treân giôùi tröôøng maø khoâng tìm. Caùc Tyø-kheo lieàn taùc phaùp yeát-ma töï töù. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát theá naøo lieàn baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Truù xöù naøo, ngaøy töï töù, khaùch Tyø-kheo ñeán, thaáy cöïu Tyø-kheo ôû treân giôùi tröôøng maø khoâng tìm, lieàn taùc yeát-ma töï töù, yeát-ma cuûa Tyø- kheo kia tuy thaønh töïu nhöng coù toäi. - Neáu thaáy maø tìm. Tìm maø khoâng keâu beøn taùc yeát-ma töï töù. Yeát- ma töï töù cuûa Tyø-kheo kia tuy thaønh töïu nhöng coù toäi. - Neáu thaáy maø tìm caàu, tìm caàu roài keâu, taùc yeát-ma töï töù, Tyø-kheo kia khoâng phaù yeát-ma, khoâng toäi. - Thaáy nhöng nghi cuõng nhö vaäy. - Truù xöù naøo, ngaøy töï töù cöïu Tyø-kheo ñeán, thaáy khaùch Tyø-kheo ôû treân giôùi tröôøng, thaáy maø khoâng tìm caàu. Caùc Tyø-kheo lieàn taùc yeát-ma

töï töù, thì söï yeát-ma töï töù cuûa Tyø-kheo kia tuy thaønh töïu, nhöng coù toäi. - Neáu thaáy lieàn tìm caàu, tìm caàu khoâng ñöôïc maø khoâng keâu beøn taùc yeát-ma töï töù, thì söï yeát-ma töï töù cuûa Tyø-kheo kia tuy thaønh, nhöng coù toäi. - Neáu thaáy maø tìm caàu, tìm caàu roài keâu, taùc yeát-ma töï töù, thì söï yeát-ma cuûa Tyø-kheo kia thaønh töïu, vaø khoâng toäi. - Thaáy nhöng nghi cuõng nhö vaäy. - Khaùch Tyø-kheo nghe cöïu Tyø-kheo cuõng nhö vaäy. - Nghe nhöng nghi cuõng nhö vaäy. - Cöïu Tyø-kheo nghe khaùch Tyø-kheo cuõng nhö vaäy. - Nghe nhöng nghi cuõng nhö vaäy. Coù truù xöù ngaøy töï töù, khaùch Tyø-kheo ñeán, thaáy cöïu Tyø-kheo ôû trong cöông giôùi. Thaáy maø khoâng tìm caàu, lieàn taùc yeát-ma töï töù. Khi töï töù, thaáy cöïu Tyø-kheo ñeán, khoâng bieát laøm theá naøo, lieàn baùo caùc Tyø- kheo. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu coù truù xöù naøo ngaøy töï töù,

khaùch Tyø-kheo ñeán, thaáy cöïu Tyø- kheo ôû trong cöông giôùi, thaáy maø khoâng tìm caàu lieàn taùc yeát-ma töï töù, yeát-ma cuûa Tyø-kheo kia khoâng thaønh töïu, coù toäi. - Thaáy maø tìm caàu, tìm caàu roài khoâng keâu beøn taùc yeát-ma töï töù, thì söï yeát-ma cuûa Tyø-kheo kia khoâng thaønh töïu, vaø coù toäi. - Thaáy maø tìm caàu, tìm caàu roài keâu hoøa hôïp taùc yeát-ma töï töù, thì söï yeát-ma töï töù cuûa Tyø-kheo kia thaønh töïu, vaø khoâng toäi. - Thaáy nhöng nghi cuõng nhö vaäy. - Khaùch Tyø-kheo nghe cöïu Tyø-kheo cuõng nhö vaäy. - Nghe nhöng nghi cuõng nhö vaäy. - Cöïu Tyø-kheo nghe khaùch Tyø-kheo cuõng nhö vaäy. - Nghe nhöng nghi cuõng nhö vaäy. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo coù yù nghó: Chuùng ta haõy töø nôi coù truù xöù coù Tyø-kheo ñeán nôi coù truù xöù khoâng Tyø-kheo. Vì sôï caùc Tyø-kheo khaùc vì chuùng ta taùc yeát-ma, hoaëc ngaên töï töù.l444 Caùc Tyø-kheo lieàn baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân coù yù nghó nhö vaäy. Töø nôi coù truù xöù coù Tyø-kheo ñeán nôi coù truù xöù khoâng Tyø-kheo, vì sôï caùc Tyø-kheo khaùc vì hoï taùc yeát-ma, hoaëc ngaên töï töù. Vò kia nghó: “Ta haõy töø nôi coù truù xöù coù Tyø-kheo ñeán nôi khoâng truù xöù khoâng Tyø-kheo. Vì sôï caùc Tyø-kheo khaùc vì ta taùc yeát-ma, hoaëc ngaên töï töù.” Ñöùc Phaät daïy:

l444. Xem Ch. ii. Thuyeát giôùi, Muïc iii.9 Chuyeån truù xöù.

- Khoâng neân coù yù nghó nhö vaäy. Töø nôi coù truù xöù coù Tyø-kheo ñeán nôi khoâng truù xöù khoâng Tyø-kheo, vì sôï caùc Tyø-kheo khaùc vì hoï taùc yeát-ma, hoaëc ngaên töï töù. Vò kia coù yù nghó: “Ta haõy töø nôi coù Tyø-kheo coù truù xöù ñeán choã khoâng Tyø-kheo coù truù xöù, hay khoâng truù xöù, hoaëc ôû treân giôùi tröôøng. Vì sôï caùc Tyø-kheo khaùc vì ta taùc yeát-ma, hoaëc ngaên töï töù.” Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân coù yù nghó nhö vaäy. - Töø nôi coù Tyø-kheo coù truù xöù ñeán nôi khoâng Tyø-kheo coù truù xöù hay khoâng truù xöù, hoaëc ôû treân giôùi tröôøng vôùi Tyø-kheo, sôï caùc Tyø-kheo khaùc vì hoï taùc yeát-ma, hoaëc ngaên töï töù. Neáu khoâng coù Taêng cuøng ñi, khoâng naïn söï maø ñi thì maéc ñoät-keát-la. - Töø nôi coù Tyø-kheo khoâng truù xöù ñeán nôi khoâng Tyø-kheo coù truù xöù cuõng nhö vaäy. - Töø nôi coù Tyø-kheo khoâng truù xöù ñeán nôi khoâng Tyø-kheo khoâng truù xöù cuõng nhö vaäy. - Töø nôi coù Tyø-kheo coù truù xöù, khoâng truù xöù ñeán nôi khoâng Tyø- kheo coù truù xöù, khoâng truù xöù cuõng nhö vaäy. - Vì thaân höõu tri thöùc cuõng nhö vaäy. Baáy giôø nhoùm saùu Tyø-kheo-ni coù yù nhö vaày: Chuùng ta haõy ñeán trong chuøa ngaên caùc Tyø-kheo ñöøng taùc yeát-ma hoaëc ngaên töï töù ñoái vôùi nhoùm saùu Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: >. Tyø-kheo-ni khoâng ñöôïc coù yù nghó nhö vaày: “Ñeán trong chuøa ngaên caùc Tyø-kheo ñöøng taùc yeát-ma hoaëc ngaên töï töù ñoái vôùi nhoùm saùu Tyø-kheo.” Khoâng ñöôïc tröôùc Tyø-kheo-ni taùc yeát-ma hoaëc ngaên töï töù. Caùc Tyø-kheo-ni, sai Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di ni ñeán trong chuøa ngaên caùc Tyø-kheo khaùc, ñöøng taùc yeát-ma hoaëc ngaên töï töù ñoái vôùi nhoùm saùu Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Tyø-kheo-ni khoâng ñöôïc sai Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di-ni ñeán trong chuøa ngaên caùc Tyø-kheo khaùc, ñöøng taùc yeát-ma hoaëc

ngaên töï töù ñoái vôùi nhoùm saùu Tyø-kheo. Khoâng ñöôïc tröôùc Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di ni taùc yeát-ma hoaëc ngaên töï töù. Caùc Tyø-kheo-ni laïi coù yù nieäm sai baïch y thaân höõu ñeán trong chuøa ngaên caùc Tyø-kheo, ñöøng taùc yeát-ma hoaëc ngaên töï töù ñoái vôùi nhoùm saùu Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Tyø-kheo-ni khoâng neân coù yù nghó sai baïch y thaân höõu ñeán trong chuøa ngaên caùc Tyø-kheo khaùc, ñöøng taùc yeát-ma hoaëc ngaên töï töù ñoái vôùi nhoùm saùu Tyø-kheo. Khoâng ñöôïc tröôùc baïch y taùc yeát-ma hoaëc ngaên töï töù.

806 BOÄ LUAÄT >

Baáy giôø Vua Ba-tö-naëc sai quaân ñeán hoä veä cho chuùng Taêng. Caùc Tyø-kheo noùi vôùi caùc binh lính: - Quyù vò ñi ra ngoaøi moät chuùt, chuùng toâi muoán taùc yeát-ma töï töù. Quaân lính noùi: - Vua sai chuùng toâi ñeán ñaây ñeå hoä veä chuùng Taêng. Chuùng toâi khoâng daùm ñi choã khaùc. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neân noùi moät laàn nöõa, yeâu caàu hoï traùnh ñi choã khaùc. Neáu hoï ñi thì toát, baèng khoâng ñi töï mình neân ñi ñeán choã khoâng thaáy khoâng nghe taùc yeát-ma töï töù, chöù khoâng ñöôïc ôû tröôùc ngöôøi chöa thoï ñaïi giôùi taùc yeát-ma töï töù. Khi caùc loaïi troøi roàng, daï xoa ñeán nghe töï töù. Tyø-kheo coù thieân nhaõn thaáy, sinh taâm e ngaïi, vì Ñöùc Phaät khoâng cho pheùp Tyø-kheo tröôùc ngöôøi chöa thoï ñaïi giôùi töï töù, neân lieàn baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Tröø loaøi ngöôøi chöa thoï ñaïi giôùi, ngoaøi ra cho pheùp yeát-ma töï töù. Coù vò töï töù roài laïi thuyeát giôùi neân ngoài laâu moûi meät. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc töï töù roài laïi thuyeát giôùi. Töï töù töùc laø thuyeát giôùi. Ñöùc Phaät daïy nhö vaäy.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 807

PHAÀN 3: NEÂU DAÃN CAÙC VIEÄC: THOÏ GIÔÙI, THUYEÁT GIÔÙI, AN CÖ, TÖÏ TÖÙ, DA THUOÄC, Y, THUOÁC V.V...

Chöông V: DA THUOÄC

I. NHAÂN DUYEÂN THUÛ-LUNG-NA 1. Hai Baøn Chaân Moät thôøi, Ñöùc Theá Toân ôû taïi thaønh Vöông-xaù. Baáy giôø taïi thaønh Chieâm-bal445 coù con oâng ñaïi tröôûng giaû, töï laø Thuû-lung-na.l446 Cha meï cuûa Thuû-lung-na chæ sinh ñöôïc moät con neân raát thöông yeâu. Töø nhoû ñeán lôùn quen soáng vui söôùng, chaân chöa töøng daãm leân ñaát ñeå ñi, döôùi baøn chaân moïc loâng. Vua nöôùc Ma-kieätl447 nghe trong thaønh Chieâm-ba coù con oâng ñaïi tröôûng giaû, töï laø Thuû-lung-na. Cha meï cuûa Thuû-lung-na chæ sinh ñöôïc moät con neân raát thöông yeâu. Töø nhoû ñeán lôùn quen soáng vui söôùng, chaân chöa töøng daãm leân ñaát ñeå ñi, döôùi baøn chaân moïc loâng. Vua muoán ñöôïc thaáy, lieàn ra leänh cho oâng chuû thaønh Chieâm-bal448 baûo caùc tröôûng giaû ñeàu ñem con cuûa mình ñeán choã nhaø Vua. OÂng chuû thaønh Chieâm-ba ra lònh caùc oâng tröôûng giaû ñem con cuûa hoï ñeán choã Vua Ma- kieät. Khi ñeán nôi, hoï ñaûnh leã saùt chaân nhaø Vua, roài ñöùng qua moät beân, taâu vôùi Vua: - Ñaïi vöông muoán thaáy con cuûa caùc ñaïi tröôûng giaû trong thaønh Chieâm-ba. Ñaây laø moät ñöùa töø nhoû ñeán lôùn quen theo soáng

sung söôùng, cha meï raát thöông yeâu, chaân chöa töøng daãm leân ñaát ñeå ñi, döôùi baøn chaân moïc loâng. Xin Vua cho pheùp duøng vaûi traûi treân ñaát. Vua cho pheùp laáy vaûi traûi treân ñaát. Con oâng tröôûng giaû coù teân Thuû- lung-na lieàn duøng vaûi traûi treân ñaát, böôùc ñeán choã nhaø Vua, ñaàu maët kính

l445. Chieâm-baø . Pali: Camp ā, thuû phuû cuûa nöôùc Anga, laân bang thaân thieän vôùi Magadha. l446. Thuû-lung-na . Pali (Vin.i. l79): So no-Komiviso setthi-putto, Sona-Komivisa, con trai cuûa moät nhaø phuù hoä. 1447. Pali, ibid., rājā Magadho Seniyo Bimbíāro. l448. Thaønh chuû Chieâm-ba la vua nöôùc Öông-giaø, khoâng phaûi thaàn daân cuûa Vua nöôùc Ma-kieät. Nhöng Ma-kieät vaø Öông-giaø coù thôøi lieân keát. Vin. ibid., Bimbisāra cai trò 80 ngaøn thoân. Vua taäp toïp 80 ngaøn thoân tröôûng.

leã. Nhaø Vua thaáy döôùi baøn chaân moïc loâng. Loøng Vua raát hoan hyû, lieàn ban chol449 nhöõng lôïi ích trong ñôøi hieän taïi vaø noùi: - Ta ñaõ cho caùc ngöôi nhöõng lôïi ích trong ñôøi hieän taïi. Ñöùc Theá Toân hieän ôû trong nuùi Kyø-xaø-quaät, thaønh Vöông-xaù. Caùc ngöôi coù theå ñeán ñoù ñeå chieâm ngöôõng vaø leã baùi hoûi chaøo Ngaøi. Ngaøi seõ cho ngöôi nhöõng ñieàu coù lôïi ích cho ñôøi sau. Baáy giôø, chuû thaønh Chieâm-ba vaø caùc tröôûng giaû nghe Vua noùi, roài cuøng nhau ñeán trong nuùi Kyø-xaø-quaät. Luùc aáy Tröôûng laõo Ta-kieät-ñaø l450 laø thò giaû cuûa Phaät, ñang ngoài treân taûng ñaù lôùn ôû moät choã noï. OÂng chuû thaønh Chieâm-ba ñeán choã tröôûng laõo Ta-kieät-ñaø, hoûi: - Hieän nay Ñöùc Theá Toân ôû ñaâu? Chuùng toâi muoán dieän kieán Ñöùc Nhö Lai. Ta-kieät-ñaø baûo: - Chôø moät chuùt! Tröôûng giaû haõy ñeå toâi baïch Phaät. Tröôûng laõo Ta-kieät-ñaø lieàn bieán maát khoûi taûng ñaù, trong khoaûnh khaéc nhö ñaïi löïc só co duoãi caùnh tay, ñeán tröôùc Ñöùc Phaät, baïch: - Tröôûng giaû Chieâm-ba muoán dieän kieán Ñöùc Theá Toân. Phaät baûo: - OÂng ñeán nôi nhaø maùt traûi choã ngoài. Ta seõ ñeán ñoù. Ta-kieät-ñaø vaâng lôøi daïy, traûi choã ngoài xong, ñeán choã Phaät, ñaûnh leã saùt chaân, ñöùng qua moät beân baïch: - Con ñaõ traûi choã ngoài xong. Baây giôø laø phaûi thôøi. Ñöùc Theá Toân töø trong nhaø böôùc ra, ñeán ngoài vaøo choã ngoài ñaõ traûi saün, baûo Ta-kieät-ñaø: - Môøi tröôûng giaû Chieâm-ba ñeán! Tröôûng laõo Ta-kieät-ñaø lieàn bieán maát tröôùc Ñöùc Phaät, trong khoaûnh khaéc nhö keû löïc só co duoãi caùnh tay, ñaõ coù maët nôi taûng ñaù. OÂng tröôûng giaû thaáy lieàn khen: - Thaät chöa töøng coù! Ñeä töû Ñöùc Theá Toân thaàn tuùc coøn nhö theá, huoáng laø Ñöùc Nhö Lai. Ta-kieät-ñaø noùi: - Thöa Tröôûng giaû. Baây giôø laø phaûi thôøi. OÂng chuû thaønh Chieâm-ba ñeán choã Ñöùc Phaät, ñaàu maët kính leã roài lui ra ngoài moät beân. Ñöùc Theá Toân lieàn vì oâng chuû thaønh Chieâm-ba vaø caùc con tröôûng giaû phöông tieän noùi phaùp. Ngaøi noùi phaùp veà boá thí, veà

l449. Pali, cho 80 ngaøn thoân tröôûng. l450. Ta-kieät-ñaø . Pali: S āgata. Truyeän veà vò thò giaû naøy, xem Phaàn I, Ch. v, duyeân khôûi Ba-daät-ñeà 5l (Tyø-kheo uoáng röôïu).

trì giôùi, veà sinh thieân. Hoï lieàn ngay treân choã ngoài maø ñöôïc söï thanh tònh cuûa con maét phaùp, thaáy phaùp ñaéc phaùp, ñaït ñöôïc quaû chöùng, khoâng coøn thoái lui; baïch Phaät: - Ñaïi ñöùc, chuùng con töø nay veà sau, xin quy y Phaät, Phaùp, Taêng. Cuùi xin Ñöùc Theá Toân nhaän chuùng con laøm ngöôøi Öu-baø-taéc, troïn ñôøi khoâng saùt sinh, cho ñeán khoâng uoáng röôïu. Con oâng tröôûng giaû coù teân Thuû-lung-na ngoài trong ñaùm ñoâng, nghó: Ta nghe lôøi Phaät daïy, ôû taïi gia cuøng vôï con khoù tu haïnh thanh tònh. Nay ta neân theo Phaät, xin caïo boû raâu toùc, xuaát gia laøm ñaïo. Roài coù yù chôø moïi ngöôøi giaûi taùn. Baáy giôø chuû thaønh Chieâm-ba nghe Ñöùc Phaät phöông tieän noùi caùc phaùp, sinh taâm ñaïi hoan hyû, lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy laøm leã, nhieãu quanh Ñöùc Phaät vaø caùo lui. Con oâng tröôûng giaû teân laø Thuû-lung-na trôû laïi, ñeán choã Ñöùc Phaät, ñaàu maët laøm leã, roài lui ra ñöùng moät beân, baïch Ñöùc Theá Toân: - Con vöøa nghe Phaät noùi, neáu ôû taïi gia cuøng vôï con khoù coù theå tu haïnh thanh tònh. Nay con muoán theo Ñöùc Theá Toân, xin caïo boû raâu toùc, cho con xuaát gia laøm ñaïo. Ñöùc Phaät hoûi Thuû-lung-na. - Cha meï oâng ñaõ cho pheùp chöa? Thuû-lung-na thöa: - Theá Toân, cha meï con chöa cho pheùp. Ñöùc Phaât daïy: - Neáu cha meï con khoâng cho pheùp, Nhö Lai khoâng nhaän con xuaát gia. Thuû-lung-na thöa: - Con seõ tìm caùch ñeå cha meï con cho pheùp. Ñöùc Phaät daïy: - Nay phaûi thôøi. Baáy giôø Thuû-lung-na trôû laïi thaønh Chieâm-ba, ñeán choã cha meï thöa: - Con vöøa nghe Phaät noùi, soáng taïi gia cuøng vôï con khoâng theå tu haïnh thanh tònh ñöôïc. Nay con muoán theo Phaät caïo boû raâu toùc ñeå xuaát gia haønh ñaïo. Xin cha meï cho pheùp. Cha meï Thuû-lung-na noùi: - Pheùp xuaát gia quaù khoù. Laøm Sa-moân cuõng khoâng phaûi deã. Chi baèng con soáng taïi gia, vui vôùi aùi duïc, tuøy yù laøm vieäc phöôùc. Khoûi phaûi xuaát gia.

8l0 BOÄ LUAÄT >

Thuû-lung-na nghe cha meï noùi nhö vaäy, vaãn coá xin laàn thöù hai, laàn thöù ba nhö vaäy, chöù khoâng chòu thoâi. Thuû-lung-na ba laàn thöa xin cha meï nhö vaäy, cha meï vaãn khoâng cho. Baáy giôø, Thuû-lung-na lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy, roài ngoài xuoáng ñaát vaø noùi: - Töø nay trôû ñi, con khoâng taém röûa, khoâng thoa höông thôm, khoâng uoáng nöôùc, khoâng aên. Hoaëc cheát, hoaëc xuaát gia. Moät ngaøy khoâng aên, cho ñeán naêm ngaøy khoâng aên. Baø con, baïn beø cuûa Thuû-lung-na nghe Thuû-lung-na muoán theo Phaät caïo boû raâu toùc, xuaát gia laøm ñaïo maø cha meï khoâng cho, ñaõ khoâng aên cho ñeán naêm ngaøy. Caùc baø con thaân quen cuûa Thuû-lung-na beøn ñeán choã Thuû-lung-na, noùi: - Ñöùng daäy ñi, Thuû-lung-na. Haõy ñi taém, thoa höông thôm, aên uoáng, laøm vieäc phöôùc ñöùc theo yù muoán. Chöù xuaát gia khoâng phaûi deã. Laøm Sa-moân cuõng raát khoù. Thoâi ñi, ñöøng xuaát gia nöõa. Thuû-lung-na nghe caùc baø con thaân quen noùi nhö vaäy, vaãn giöõ nguyeân yù nguyeän. Baáy giôø caùc baïn cuûa Thuû-lung-na ñeán choã cha meï cuûa Thuû-lung-na noùi: - Haõy cho Thuû-lung-na xuaát gia laøm ñaïo. Neáu vui soáng xuaát gia thì coøn thöôøng gaëp. Neáu khoâng vui xuaát gia nöõa, seõ

trôû veà laïi. Chöù neáu ñeå Thuû-lung-na cheát thì laøm sao? Cha meï Thuû-lung-na nghe xong lieàn noùi: - Thoâi thì tuøy yù xuaát gia. Thuû-lung-na nghe cha meï cho pheùp roài, trong loøng töï nghó: Nay ta gaày yeáu theá naøy khoâng kham ngaøy aên moät böõa. Caàn phaûi boài döôõng moät chuùt. Khi Thuû-lung-na coù ít nhieàu söùc khoûe, lieàn ñeán choã cha meï thöa: - Nay con xin ñi xuaát gia. Cha meï noùi: - Nay hôïp thôøi. Thuû-lung-na lieàn ñeán choã Ñöùc Theá Toân trong nuùi Kyø-xaø-quaät, thaønh Vöông-xaù, ñaàu maët kính leã roài ñöùng qua moät beân, baïch Phaät: - Cha meï con ñaõ cho con xuaát gia laøm ñaïo. Cuùi xin Phaät ñoä cho con, ñöôïc thoï ñaïi giôùi. Ñöùc Phaät lieàn cho xuaát gia thoï ñaïi giôùi. Baáy giôø cha meï Thuû-lung-na, trong khoaûng caùch giöõa hai thaønh, thieát laäp baûy traïm ngöïa ñeå mang thöùc aên coøn noùng ñeán Thuû-lung-na cho kòp thôøi. Ñeán giôø, Thuû-lung-na ñem thöùc aên naøy cuùng döôøng caùc Thöôïng toïa, roài töï mình vaøo thaønh khaát thöïc. Cha meï Thuû-lung-na nghe con mình ñem thöùc aên naøy daâng cuùng cho caùc Tyø-kheo, roài töï mình khaát thöïc, neân töø ñoù veà sau khoâng ñöa thöùc aên nöõa.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 8ll

2. Giaây Ñaøn Caêng Baáy giôø, Thuû-lung-na ñeán ôû beân soâng OÂn thuûy, trong röøng Thiñaø , sieâng naêng tinh taán kinh haønh, ñeán ñoä baøn chaân ræ maùu, khieán choã l45l

kinh haønh ñaát dính ñaày maùu nhö choã loø saùt sinh. Thuû-lung-na ôû choã vaéng tö duy nhö vaày: Nay ta sieâng naêng tinh taán, trong haøng ñeä töû cuûa Ñöùc Phaät khoâng coù ai hôn. Taïi sao khoâng ñöôïc voâ laäu giaûi thoaùt? Gia ñình ta coù cuûa caûi, coù theå vui soáng, tuøy yù laøm vieäc phöôùc ñöùc. Hay laø ta xaû giôùi veà nhaø, khoâng tieáp tuïc laøm ñaïo nöõa. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân bieát taâm nieäm ñoù cuûa Thuû-lung-na neân trong khoaûnh khaéc nhö ngöôøi löïc só co duoãi tay, töø Kyø-xaø-quaät ñeán röøng Thi-ñaø, thaáy choã kinh haønh ñaát dính maùu nhö loø saùt sinh. Ngaøi bieát maø vaãn hoûi caùc Tyø-kheo: - Ai kinh haønh nôi ñaây maø ñaát dính maùu, nhö choã loø saùt sinh theá naøy? Caùc Tyø-kheo baïch Phaät: - Tyø-kheo Thuû-lung-na sieâng naêng tinh taán kinh haønh, baøn chaân ræ maùu, neân ñaát dính maùu nhö vaäy. Ñöùc Phaät baûo keâu Thuû-lung-na ñeán. Tyø-kheo vaâng lôøi daïy cuûa Ñöùc Phaät ñeán choã Thuû-lung-na noùi: - Ñöùc Theá Toân baûo keâu Thaày ñeán. Thuû-lung-na nghe Ñöùc Phaät keâu lieàn ñeán choã Phaät, ñaûnh leã saùt chaân Ngaøi roài lui ra ngoài moät beân. Ñöùc Phaät bieát maø vaãn coá hoûi: - Vöøa roài ôû nôi choã vaéng oâng nghó nhö vaày: “Nay ta sieâng naêng tinh taán, trong haøng ñeä töû cuûa Ñöùc Phaät khoâng coù ai hôn. Taïi sao khoâng ñöôïc voâ laäu giaûi thoaùt? Gia ñình ta coù cuûa caûi, coù theå vui soáng, tuøy yù laøm vieäc phöôùc ñöùc. Hay laø ta xaû giôùi veà nhaø, khoâng tieáp tuïc laøm ñaïo nöõa.” Coù thaät vaäy chaêng? - Kính baïch Ñöùc Theá Toân, coù thaät nhö vaäy. Ñöùc Theá Toân noùi: - Nay Ta hoûi oâng. Cöù tuøy yù maø traû lôøi. Khi oâng coøn ôû nhaø, coù hay chôi ñaøn khoâng? - Baïch Ñöùc Theá Toân, ñuùng nhö vaäy, luùc coøn ôû nhaø con hay chôi ñaøn. - Naøy Thuû-lung-na, khi daây ñaøn caêng quaù thì aâm thanh coù toát hay khoâng? - Baïch Ñöùc Theá Toân, khoâng.

l45l. Thi-ñaø laâm . Pali: Sītavana, baõi tha-ma ngoaïi thaønh Vöông-xaù. Choã thieâu vaát xaùc ngöôøi cheát.

8l2 BOÄ LUAÄT >

- Naøy Thuû-lung-na, khi daây ñaøn chuøng, aâm thanh coù toát hay khoâng? - Baïch Ñöùc Theá Toân, khoâng. - Naøy Thuû-lung-na, khi daây ñaøn khoâng chuøng khoâng caêng quaù, thì aâm thanh coù toát hay khoâng? - Kính baïch Ñöùc Theá Toân, aâm thanh toát. Ñöùc Theá Toân noùi: - Cuõng vaäy, naøy Thuû-lung-na, neáu tinh taán quaù thì bò chao ñoäng. Ít tinh taán thì sinh bieáng nhaùc. Neân tinh taán vöøa phaûi ñoái vôùi caùc caênl452. Thuû-lung-na nghe Ñöùc Phaät löôïc noùi giaùo giôùi roài, moät mình ôû nôi choã vaéng sieâng naêng tinh taán, taâm khoâng phoùng daät, ñaàu ñeâm, sau ñeâm kænh giaùc loøng mình, tu haønh phaùp trôï ñaïo, ñeå ñaït muïc ñích cuûa ngöôøi xuaát gia, khoâng bao laâu ñaéc quaû, ngay trong ñôøi naøy maø chöùng ñaéc voâ thöôïng tònh haïnh, bieát raèng, “Söï sinh ñaõ döùt; phaïm haïnh ñaõ vöõng; ñieàu caàn laøm ñaõ laøm xong; khoâng coøn taùi sinh ñôøi sau nöõa.” Thuû-lung-na ñaéc ñaïo A-la-haùn. 3. Saùu Tín Giaûi Khi Thuû-lung-na ñaéc ñaïo A-la-haùn roài, ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân, ñöùng qua moät beân baïch Phaät:l45> - Neáu coù Tyø-kheo ñaït ñöôïc A-la-haùn roài, döùt saïch caùc höõu laäu, vò aáy an laïc trong saùu tröôøng hôïp:l454 an laïc vôùi xuaát ly, an laïc nôi söï khoâng saân haän, an laïc nôi ñôøi soáng tòch tónh, an laïc nôi söï dieät taän aùi duïc, an laïc nôi söï dieät taän thuû uaån, an laïc nôi söï khoâng si. Neáu coù Tyø-kheo ñaït ñöôïc A-la-haùn, saïch caùc höõu laäu, vò aáy an laïc nôi saùu xöù naøy. Baïch Ñöùc Theá Toân, coù tröôøng hôïp naøo khoâng y nôi tín maø ñöôïc xuaát ly hay chaêng? - Khoâng neân coù yù nghó laø khoâng y treân tín maø coù an laïc nôi söï xuaát ly ñeå ñaït ñöôïc ñaïo A-la-haùn, döùt saïch höõu laäu, dieät taän duïc, voâ duïc, dieät taän nhueá, khoâng coøn nhueá, dieät taän si, voâ si.l455 - Baïch Ñöùc Theá Toân, coù tröôøng hôïp naøo, khoâng y vaøo trì giôùi maø

l452. Cf. Vin.i. 183: accāraddhavīriyam uddhaccāya sanvattati, atilīnavīriyam kosajjāya sanvattati…indriyānañca samatam panivijjha, “noã löïc tinh taán thaùi quaù ñöa ñeán loaïn ñoäng. Ít gaéng söùc tinh taán sinh ra daõ döôïi. Haõy giöõ caùc caên quaân bình.” l45>. Tham chieáu, Trung A-haøm 29 (T0l, tr.6llc), Taïp A-haøm 9 (T02, tr.62b), Taêng nhaát l> (T02, tr.l62). Pali, A. iii. >74 Sona-sutta. l454. Cf. Vin.ibid., chandhāni adhimutto, saùu thaéng giaûi hay tín giaûi (xaùc tín): nekkhamma, xuaát ly hay thoaùt ly gia ñình; paviveka, vieãn ly hay soáng aån daät; avyāpajja, khoâng thuø haän; upādānakkhata, ñaõ saïch caùc thuû (phieàn naõo); tanhakkhaya, aùi taän; asammoha, voâ si. l455. Tham chieáu, Pali, Vin.i.ibid., “Chôù coù quan ñieåm raèng, toân giaû naøy duy chæ y treân tín maø coù tín giaûi veà söï xuaát ly... Y treân söï dieät taän cuûa tham, do ly tham, coù tín giaûi veà xuaát ly. Y treân söï dieät taän saân, do voâ saân, maø coù tín giaûi xuaát ly…”

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 8l>

ñöôïc an laïc nôi söï khoâng saân nhueá hay chaêng?l456 - Khoâng neân coù yù nghó laø khoâng y vaøo trì giôùi maø coù an laïc nôi söï khoâng saân nhueá ñeå ñaït ñöôïc ñaïo A-la-haùn, döùt saïch höõu laäu, dieät taän duïc, voâ duïc, dieät taän nhueá, khoâng coøn nhueá, dieät taän si, voâ si. - Baïch Theá Toân, coù tröôøng hôïp naøo, khoâng ñoaïn caùc lôïi döôõng maø coù an laïc nôi söï tòch tónhl457 hay chaêng?l458 - Khoâng neân coù yù nghó laø khoâng ñoaïn lôïi döôõng maø coù an laïc söï tòch tónh ñeå ñaït ñöôïc ñaïo A-la-haùn, döùt saïch höõu laäu, dieät taän duïc, voâ duïc, dieät taän nhueá, khoâng coøn nhueá, dieät taän si, voâ si. - Vò kia do coù söï an laïc nôi aùi taän, an laïc nôi söï dieät taän thuû uaån, an laïc nôi voâ si maø ñaït ñöôïc ñaïo A-la-haùn, döùt saïch höõu laäu, dieät taän duïc, voâ duïc, dieät taän nhueá, khoâng coøn nhueá, dieät taän si, voâ si. - Tyø kheo nhö vaäy taâm giaûi thoaùt höõu laäu, ñoái vôùi saéc ñöôïc nhaän thöùc nhieàu bôûi con maét, hueä giaûi thoaùt, taâm giaûi thoaùt, caû hai ñeàu khoâng nhieãm oâ. Thöùc khoâng cuøng vôùi taïp saéc, truù thieàn thöù tö. Tai, muõi, löôõi, thaân, yù cuõng nhö vaäy. - Baïch Theá Toân, cuõng nhö nuùi ñaù lôùn nguyeân veïn, khoâng bò söùt, khoâng khoâng bò thuûng, khoâng keû nöùt. Neáu töø phöông ñoâng coù traän möa to gioù lôùn ñöa ñeán thì nuùi naøy khoâng bò di chuyeån, khoâng bò lay ñoäng. Töø phöông nam, taây, baéc cuõng nhö vaäy. Cuõng vaäy, baïch Ñöùc Theá Toân, neáu Tyø-kheo ñöôïc ñaïo A-la-haùn, taâm ñöôïc giaûi thoaùt, döùt saïch caùc höõu laäu, ñoái vôùi saéc ñöôïc nhaän thöùc nhieàu bôûi con maét, hueä giaûi thoaùt, taâm giaûi thoaùt, caû hai ñeàu khoâng nhieãm oâ, thöùc khoâng cuøng vôùi taïp saéc, truù thieàn thöù tö. Tai, muõi, löôõi, thaân, yù cuõng nhö vaäy. Noùi nhö vaäy roài noùi keä: Ngöôøi tin töôûng xuaát ly Tyø-kheo öa vaéng laëng Öa thích khoâng saân nhueá Vaø an laïc nôi aùi taän An laïc khoâng thuû uaån, Taâm khoâng coøn ngu si, Xeùt bieát khoâng khôûi nöõa; Töø ñaây ñöôïc giaûi thoaùt. Chính nhôø giaûi thoaùt naøy

l456. Tham chieáu Pali, ibid., “Ñöøng neân coù quan ñieåm raèng, toân giaû naøy tin giôùi caám thuû (sīlabbataparāmāsa) laø toái thaéng, do ñoù maø coù tín giaûi nôi söï khoâng naõo haïi.” l457. Tòch tónh; Pali: paviveka: vieãn ly, soáng xa laùnh, aån daät. l458. Tham chieáu Pali, ibid., “Ñöøng coù quan ñieåm raèng, toân giaû naøy vì tham tröôùc lôïi döôõng maø coù tín giaûi nôi söï vieãn ly.”

8l4 BOÄ LUAÄT >

Lieàn ñöôïc taâm tónh laëng. Ñaõ ñaït ñöôïc voâ quaùn, Khoâng coøn gì phaûi laøm. Thí nhö hoøn nuùi lôùn Gioù khoâng theå hoaïi ñöôïc. Saéc, thanh cuõng nhö vaäy, Cuøng höông, vò, xuùc, phaùp; Ñoái vôùi phaùp thieän aùc, Keû trí khoâng dao ñoäng Taâm an truï giaûi thoaùt, Maø quaùn söï dieät taän.1459 Thuû-lung-na sau khi noùi baøi keä nhö vaäy, ñöôïc Ñöùc Phaät aán chöùng, töø choã ngoài ñöùng daäy, ñeán tröôùc Ñöùc Phaät kính leã saùt chaân roài caùo lui. Thuû-lung-na ra ñi khoâng laâu, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Neân töï ghi nhaän nhö vaày veà söï ñaéc ñaïo. Chæ noùi veà nghóa, chöù khoâng noùi thaúng laø ñaõ ñaéc. Ñöøng neân nhö nhöõng Tyø-kheo ngu si kia hoan hyû töï ghi nhaän, roài sau khoâng coù sôû ñaéc, luoáng töï khoå nhoïc. Moät hoâm, Thuû-lung-na ñeán choã Ñöùc Phaät, ñaûnh leã saùt chaân

roài lui ngoài qua moät beân, Ñöùc Phaät baûo Thuû-lung-na: - Bình sinh cuûa oâng quen sung söôùng, khoâng quen ñi boä. Cho pheùp oâng ôû trong chuøa mang deùp moät lôùp. Thuû-lung-na lieàn baïch Phaät: - Con ñaõ xaû boû naêm coã voi chuùa, xuaát gia laøm ñaïo. Nay neáu con mang giaøy moät lôùp khoâng khoûi coù ngöôøi cöôøi raèng, Thuû-lung-na boû naêm coã voi chuùa, xuaát gia laøm ñaïo, laïi tham deùp moät lôùp. Neáu Ñöùc Theá Toân cho pheùp caùc Tyø-kheo duøng thì con môùi duøng. Ñöùc Phaät im laëng chaáp nhaän vaø do nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, vì caùc Tyø-kheo tuøy thuaän noùi phaùp, duøng voâ soá phöông tieän khen ngôïi haïnh ñaàu ñaø, thieåu duïc tri tuùc, öa xuaát ly, roài baûo caùc Tyø- kheo: - Vì hoä thaân, hoä y, hoä ngoïa cuï, cho pheùp khi ôû trong chuøa ñöôïc mang deùp moät lôùp. Baáy giôø caùc Tyø-kheo mang deùp moät lôùp, khoâng bao laâu bò luûng hö. Ñöùc Phaät cho duøng voû caây hoaëc da vaù laïi, duøng chæ ñeå may. Neáu bò ñöùt thì neân duøng gaân hay loâng may laïi. Baáy giôø caàn duøi ñeå duøi, Tyø-kheo

l459. Tham chieáu Pali, inid., ahitam cittam vippamuttam, vayañcas-sānupassatīti, Taâm ñaõ giaûi thoaùt, an truï; vò aáy quan saùt söï chìm xuoáng cuûa noù.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 8l5

baïch Phaät. Ñöùc Phaät cho pheùp söû duïng duøi ñeå duøi. l460 II. NHAÂN DUYEÂN ÖÙC NHÓ 1. Taêng giaø bieân ñòa Baáy giôø Ñaïi Ca-chieân-dieân ôû trong söôøn nuùi Caâu-löu Hoan hyûl46l taïi nöôùc A-baøn-ñeà,l462 cuøng vôùi ÖÙc Nhó Öu-baø-taéc,l46> coù caû ngöôøi sai khieán.l464 Baáy giôø, ÖÙc Nhó loøng töï nghó: - Nhö lôøi Phaät daïy, neáu ta soáng taïi gia cuøng vôùi vôï con, khoâng theå tu haïnh thanh tònh ñöôïc. Ta haõy caïo boû raâu toùc xuaát gia laøm ñaïo. ÖÙc Nhó lieàn ñeán choã Ñaïi Ca-chieân-dieân thöa: - Con nghe lôøi Phaät daïy, neáu soáng taïi gia cuøng vôùi vôï con, khoâng theå tu haïnh thanh tònh ñöôïc. Cuùi xin Ñaïi ñöùc cho con xuaát gia thoï ñaïi giôùi. Ca-chieân-dieân noùi: - Xuaát gia laø vieäc raát khoù. Laøm Sa-moân cuõng khoâng phaûi laø deã. OÂng neân soáng taïi gia, hoä trì Phaät giôùi, tuøy theo thôøi tu haønh theo lôøi Phaät daïy. ÖÙc Nhó thöa xin ba laàn. Ñaïi Ca-chieân-dieân thaáy ÖÙc Nhó aân caàn ba phen, beøn cho xuaát gia, nhöng ñeán ba naêm môùi ñöôïc thoï ñaïi giôùi. Taïi sao vaäy? Bôûi vì khoâng ñuû Taêng goàm möôøi vò. ÖÙc Nhó thoï giôùi chöa bao laâu lieàn ñaéc ñaïo A-la-haùn. Töï ghi nhaän söï ñaéc ñaïo nhö tröôùc ñaõ noùi. Baáy giôø ÖÙc Nhó nghe Ñöùc Phaät coù coâng ñöùc töôùng haûo trang nghieâm, caùc caên tòch tònh, voâ thöôïng ñieàu phuïc, nhö töôïng vöông, nhö vöïc suoái trong vaét, ngöôøi nghe ñeàu hoan hyû. ÖÙc Nhó muoán ñeán yeát kieán Ñöùc Phaät neân ñeán choã Ca-chieân-dieân thöa: - Con nghe coâng ñöùc cuûa Phaät nhö vaäy, muoán ñeán yeát kieán Nhö Lai, baäc Voâ sôû tröôùc, Ñaúng chaùnh giaùc. Ca-chieân-dieân noùi: - Coâng ñöùc cuûa Phaät nhö lôøi oâng noùi.

l460. Heát quyeån >8. l46l. Caâu-löu Hoan hyû sôn khuùc . Pali, Vin.i. l94: Kuraraghare papāte pabbate, treân söôøn nuùi Papāta, thò traán Kuraraghara. Nguõ phaàn 2l (T22nl42l, tr.l44al>): A-thaáp-ba A- vaân-ñaàu quoác Ba-laâu-ña sôn . l462. A-baøn-ñeà quoác, . Pali, Vin.i. l94, Avantī. l46>. ÖÙc Nhó Öu-baø-taéc . Nguõ phaàn 2l, ibid., cö só teân laø Sa-moân ÖÙc Nhó Pali, Vin.i. l94, Sona Kunikanma. l464. Haùn: söû nhaân

caâu . Cf. Pali, ibid., Sono upasako Kunikanmo āyasmato Mahā- Kaccānassa upanmhako hoti, Öu-baø-taéc Sona Kunikanma laø ngöôøi phuïc vuï cho Tröôûng laõo Ñaïi Ca-chieân-dieân. Baûn Haùn hieåu upanmhako, ngöôøi phuïc vuï, laø nhaân vaät thöù ba; khoâng phaûi laø töø ñoàng caùch.

8l6 BOÄ LUAÄT >

Ca-chieân-dieân noùi tieáp: - OÂng nhaân danh toâi ñeán choã Ñöùc Phaät, ñaûnh leã saùt chaân, thaêm hoûi Theá Toân: “Theá Toân ñi ñöùng khoûe maïnh khoâng? Ít bònh, an laïc khoâng?” Roài oâng ñem naêm vieäc sau ñaây ñeán baïch Ñöùc Theá Toân: l. Taïi nöôùc A-thaáp-baø A-baøn-ñeà ít Tyø-kheo, neân thoï ñaïi giôùi khoù khaên, ba naêm môùi toå chöùc ñöôïc.l465 Taïi sao nhö vaäy? Vì khoâng ñuû Taêng möôøi vò. Töø nay veà sau, cuùi xin Ñöùc Theá Toân phöông tieän khai cho theá naøo ñeå nöôùc A-thaáp-baø A-baøn-ñeà ñöôïc thoï ñaïi giôùi deã daøng. 2. A-thaáp-baø A-baøn-ñeà nhieàu choâng gai, soûi ñaù; giaøy deùp moät lôùp deã bò hö raùch. Cuùi xin Ñöùc Theá Toân cho pheùp mang giaøy deùp hai lôùp. >. A-thaáp-baø A-baøn-ñeà ngöôøi ñôøi öa taém. Cuùi xin Ñöùc Theá Toân cho pheùp Tyø-kheo thöôøng thöôøng taém röûa. 4. Nhö caùc phöông khaùc coù nhöõng loaïi ngoïa cuï toát nhö y-leâ-dieân-ñaø, maïo-la, maïo-maïo-la, cuø laâul466 nhö vaäy. Nöôùc A-thaáp-baø A-baøn-ñeà cuõng duøng da laøm ngoïa cuï nhö da sôn döông, da cöøu, da höôu.l467 Cuùi xin Ñöùc Theá Toân cho pheùp ñöôïc duøng ngoïa cuï baèng da. 5. Coù Tyø-kheo ñeán ñòa phöông khaùc. Sau ñoù, truù xöù cuõ ñöôïc yl468, khoâng daùm nhaän; vì sôï phaïm ni-taùt-kyø. Cuùi xin Ñöùc Theá Toân phöông tieän khai cho ñöôïc nhaän. Tyø-kheo ÖÙc Nhó nghe Ñaïi Ca-chieân-dieân noùi, im laëng thoï trì, töø choã ngoài ñöùng daäy, ñaàu maët kính leã, nhieãu quanh roài caùo lui. ÖÙc Nhó nghe Ñöùc Theá Toân ôû trong nuùi Kyø-xaø-quaät, thaønh Vöông-xaù. ÖÙc Nhó mang ñaày ñuû ba y vaø baùt ñeán choã Ñöùc Phaät, ñaûnh leã saùt chaân, roài ngoài qua moät beân, Ñöùc Phaät lieàn uûy laïo baèng caùch hoûi: - Truï chæ coù ñöôïc an laïc hay khoâng? Coù vaát vaû vì söï aên uoáng khoâng? ÖÙc Nhó baïch Phaät, truï chæ ñöôïc an laïc, khoâng bò vaát vaû bôûi thöùc aên. Ñöùc Phaät baûo Toân giaû A-nan: - Söûa soaïn choã cho caùc Tyø-kheo nghæ. Toân giaû A-nan töï bieát, theo thöôøng phaùp cuûa Ñöùc Theá Toân, laø muoán cho khaùch Tyø-kheo cuøng nghæ vôùi Ngaøi, neân môùi baûo A-nan söûa soaïn. Toân giaû vaâng lôøi Phaät daïy, vaøo trong phoøng nôi Ñöùc Phaät nghæ, söûa soaïn moät choã ngoài ñoái dieän vôùi choã ngoài cuûa Ngaøi. Roài trôû laïi choã

l465. Nguõ phaàn 2l, ibid., ÖÙc Nhó thoï Sa-di 6 naêm môùi thoï cuï tuùc. l466. Y-leâ-dieân-ñaø, maïo-la, maïo-maïo-la, cuø laâu . Pali (Vin.i. l95): eragu, moragu, majjhāru, jantu. Thaäp tuïng: ma nhuïc phuù (phuû ñeäm gai), mao nhuïc phuù (phuû ñeäm loâng), hoa y nhuïc phuù (phuû ñeäm aùo boâng) l467. Coå döông, baïch döông, loäc . Pali: e nakacamma, ajacamma, migacamma. l468. Y ñöôïc daønh cho Tyø-kheo vaéng maët taïi truù xöù cuõ.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 8l7

Phaät, ñaûnh leã saùt chaân, ñöùng qua moät beân, baïch Ñöùc Theá Toân: - Con ñaõ söûa soaïn choã cho khaùch Tyø-kheo nghæ xong. Con xin pheùp ñöôïc môøi khaùch vaøo. Ñöùc Theá Toân lieàn ñöùng daäy vaøo phoøng, ñeán choã ngoài. ÖÙc Nhó cuøng vaøo phoøng vôùi Ñöùc Phaät, ngoài vaøo choã ngoài ñoái dieän. Ñöùc Theá Toân ngoài tónh laëng trong giaây laùt, roài baûo ÖÙc Nhó: - OÂng coù theå noùi phaùp khoâng? ÖÙc Nhó nghe lôøi Phaät daïy, beøn ôû tröôùc Ñöùc Phaät, noùi Möôøi saùu cuù nghóa,l469 khoâng theâm, khoâng bôùt, khoâng hoaïi, aâm thanh trong treûo, chöông cuù thöù töï roõ raøng coù theå hieåu ñöôïc. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân nghó: “Hay thay, Tyø-kheo naøy noùi kinh phaùp möôøi saùu cuù nghóa, khoâng taêng, khoâng giaûm, khoâng hö hoaïi, aâm thanh trong treûo, thöù töï chöông cuù roõ raøng, coù theå hieåu ñöôïc.” Ñöùc Phaät hoûi ÖÙc Nhó: - Tröôùc ñaây oâng laøm gì? ÖÙc Nhó thöa: - Töø laâu, con thaáy duïc laø tai haïi. Nhöng thoï giôùi ñöôïc thì raát khoù. Phaûi ñôïi ñeán ba naêm. Vì sao vaây? Vì khoâng ñuû chuùng möôøi vò. ÖÙc Nhó nghó raèng nay ñaõ ñuùng luùc baïch leân Ñöùc Theá Toân naêm vieäc maø Hoøa thöôïng Ca-chieân-dieân daën. ÖÙc Nhó baïch Phaät: - Hoøa thöôïng Ca-chieân-dieân cuûa con daën con nhaân danh ngöôøi ñeâ ñaàu ñaûnh leã saùt chaân Ñöùc Theá Toân vaø xin ñöôïc vaán an söùc khoûe Theá Toân: “Theá Toân ñi ñöùng khoûe maïnh khoâng? Ít bònh, an laïc khoâng?” Roài ÖÙc Nhó trình baøy naêm vieäc nhö treân leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân chaáp thuaän baèng söï im laëng. Saùng sôùm hoâm sau, Ñöùc Phaät duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, vì caùc Tyø-kheo tuøy thuaän noùi phaùp, duøng voâ soá phöông tieän khen ngôïi haïnh ñaàu ñaø, oai nghi teà chænh, thieåu duïc tri tuùc, öa nôi khoâng nhaøn, vaø baûo caùc Tyø-kheo: - Cho pheùp nöôùc A-thaáp-baø A-baøn-ñeà coù ngöôøi thöù naêm laø ngöôøi trì luaätl470 thì ñöôïc thoï ñaïi giôùi. Caùc nôi khaùc gaëp tröôøng hôïp nhö vaäy cuõng cho pheùp. Nôi khaùc laø: phöông Ñoâng coù nöôùc teân laø Baïch moäc

l469. Thaäp luïc cuù nghóa . Nguõ phaàn, ibid., Thaäp luïc nghóa phaåm kinh . Thaäp tuïng 25 (T2>nl4>5, pl8lb25): Ba-la-dieân-taùt-giaù-ñaø-xaù-tu-ñoá-loä . Pali, Vin.i. l96, Anmhakavaggikāni, ñöôïc hieåu laø Nghóa phaåm, hay Baùt keä phaåm, goàm l6 kinh, 2l0 keä, Phaåm thöù tö thuoäc boä Suttanipaâta. l470. Trì luaät nguõ nhaân . Neân hieåu laø thöù naêm laø ngöôøi trì luaät. Taêng naêm ngöôøi, coù moät ngöôøi trì luaät. Khoâng ñoøi hoûi taát caû naêm vò ñeàu laø trì luaät. Do ñoù khoâng neân hieåu nhoùm töø Haùn naøy laø “Naêm ngöôøi trì luaät.” Thaäp tuïng 25 (T2>nl4>5 tr.l8lc29): trì luaät ñeä nguõ . Cf. Vin.i. l97: vinayadharapañcamena.

8l8 BOÄ LUAÄT >

ñieàu;l47l ngoaøi nöôùc aáy thì ñöôïc pheùp. Phöông Nam coù thaùp teân laø Tónh thieän,l472 ngoaøi thaùp ra thì ñöôïc pheùp. Phöông Taây coù Quoác sôn teân laø Nhaát-sö-leâ Tieân nhaân chuûng,l47> ngoaøi nuùi ra thì ñöôïc pheùp. Phöông Baéc coù nöôùc teân laø Truï,l474 ngoaøi ra thì ñöôïc pheùp. Ngoaøi caùc nôi nhö treân neáu coù ngöôøi thöù naêm laø ngöôøi trì luaät thì ñöôïc pheùp thoï giôùi. - Cho pheùp nöôùc A-thaáp-baø A-baøn-ñeà mang giaøy deùp hai lôùp. - Cho pheùp nöôùc A-thaáp-baø A-baøn-ñeà thöôøng xuyeân ñöôïc taém röûa. - Cho pheùp nöôùc ñoù

traûi da cuûa loaøi sôn döông, cöøu, da höôu laøm ngoïa cuï. - Cho pheùp caùc Tyø-kheo nhaän ñöôïc y ñuû möôøi ngaøy. Quaù haïn neân xaû. Xaû roài saùm hoái. 2. Nhöõng quy ñònh veà da thuoäc i. Quy ñònh chung veà giaøy deùp Baáy giôø, coù Tyø-kheo nhaän ñöôïc ñoâi deùp vaù baèng da; khi ôû caùch Phaät khoâng xa, beøn xeù loät ra cho hö hoaïi, vì sôï phaïm mang deùp hai lôùp. Ñöùc Theá Toân bieát maø vaãn hoûi Tyø-kheo aáy: - Sao oâng xeù ñoâi deùp cho hö hoaïi? Vò Tyø-kheo thöa: - Vì con sôï phaïm giôùi mang deùp hai lôùp. Ñöùc Phaät daïy: - Giaøy deùp bò luûng hö, ñöôïc pheùp vaù hai lôùp. Caùc Tyø-kheo nhaän ñöôïc loaïi da chöa thuoäc. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp thuoäc da cho meàm. Hoaëc töï mình laøm cho noù meàm, hoaëc nhôø ngöôøi laøm cho meàm roài môùi caét laøm giaøy deùp moät lôùp. Caàn dao, Phaät cho pheùp chöùa dao. Caàn vaùn, Phaät cho pheùp chöùa vaùn. Caàn gaân, caàn loâng, caàn chæ da... Ñöùc Phaät ñeàu cho pheùp chöùa. Caàn keùo, Ñöùc Phaät cho pheùp chöùa keùo. Dao luït, cho pheùp maøi, cho pheùp chöùa ñaù maøi. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo ñeå raûi raùc dao, duøi, gaân, loâng, chæ da, keùo,

l47l. Baïch moäc ñieàu . Haùn dòch naøy phuø hôïp Pali: Setakandika; nhöng Vin.i.l97 noùi thò traán naøy ôû veà phía nam, gaàn vôùi Thaäp tuïng, ibid., trung nam phöông, Baïch moäc tuï laïc . Laáy ñaây laøm moác. Qua khoûi ñaây, ñöôïc xem laø bieân ñòa. l472. Tónh thieän . Khoâng tìm thaáy töông ñöông trong Thaäp tuïng vaø Pali. Tham chieáu, Thaäp tuïng: phöông ñoâng coù tuï laïc Baø-la-moân teân laø Giaø-lang . Töông ñöông Pali: Kaja ngala, thò traán nhoû ôû veà phía ñoâng. l47>. Nhaát-sö-leâ Tieân nhaân chuûng . Coù leõ Thaäp tuïng no ùi laø Öu-thi-la sôn , ôû phöông baéc; Töông ñöông Pali: Us#raddhaja, veà phía baéc. l474. Truï . teân nöôùc. Thaäp tuïng: phöông taây coù tuï laïc Baø-la-moân teân laø Truï . Pali: veà phía taây coù ngoâi laøng Baø-la-moân teân laø Thūna, maø hai baûn Haùn ñeàu ñoïc laø Thāna.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 8l9

khoâng coù choã caát. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp laøm caùi tuùi ñeå ñöïng. Hoaëc laáy tre ñan thaønh loàng; hoaëc laáy voû caây laøm thaønh caùi loàng. Cho pheùp duøng ñaõy baèng loâng boïc beân ngoaøi. Coù theå duøng moät trong möôøi loaïi vaûi ñeå laøm caùi ñaõy. Caùc Tyø-kheo duøng da ñeå laøm. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc duøng da laøm. Caùc Tyø-kheo ñeå y môùi treân giaøy deùp roài ngoài, laøm baån y. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc ñeå y môùi leân treân giaøy deùp roài ngoài leân treân. Caùc Tyø-kheo cuõng khoâng ñöôïc ngoài treân da. Tröø nöôùc A-thaáp-baø A-baøn- ñeà. Caùc Tyø-kheo ñem giaøy deùp ñeå ôû tröôùc roài nguû, choù ngaäm ñem ñi. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc ñeå giaøy deùp ôû tröôùc roài nguû. Neân laáy coû phuû laïi. Hoaëc uùp hai ñeá laïi vôùi nhau roài ñeå döôùi ni-sö-ñaøn. Tyø-kheo ñem giaøy deùp ñeå moät beân roài nguû. Khi laên qua, naèm treân giaøy deùp, vôùi taâm caån thaän nghó, sôï phaïm toäi naèm nguû treân da. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng phaïm. Coù Tyø-kheo ñem giaøy deùp ñeå trong bình baùt mang ñi. Tyø-kheo khaùc thaáy, nhôøm gôùm. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân ñeå giaøy deùp trong bình baùt. Neân giöõ baùt cho saïch seõ. Coù Tyø-kheo moät tay caàm caû giaøy deùp vaø bình baùt. Tyø-kheo khaùc thaáy, nhôøm gôùm. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng

ñöôïc moät tay caàm caû giaøy deùp vaø bình baùt. Neân moät tay caàm bình baùt, moät tay xaùch giaøy deùp. Caùc Tyø-kheo loäi qua nöôùc buøn, veùn y khoâng ñöôïc. Y rôùt trong nöôùc buøn. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp duøng ngoùn tay moùc giaøy deùp. Bình baùt ñeå trong baøn tay. Moät tay veùn y. ii. Caùc loaïi da Caùc Tyø-kheo ôû nöôùc Caâu-taùt-la, du haønh trong nhaân gian. Ñeán nôi thoân khoâng coù truù xöù Tyø-kheo. Nghæ ñeâm taïi nhaø oâng thôï laøm ñoà goám, gaàn beân choã nhoài buøn coù da thuù. Tyø-kheo nguû beân treân, saùng ngaøy môùi thaáy, sôï phaïm nguû treân da. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng phaïm.

820 BOÄ LUAÄT >

Nhoùm saùu Tyø-kheo tích tröõ loaïi da lôùnl475 nhö sö töû, coïp, beo, raùi caù, meøo röøng, ca-la,l476 caùo. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chöùa taát caû da lôùn. Nhoùm saùu Tyø-kheo ngoài treân giöôøng cao lôùn, hoaëc ngoài moät mình treân giöôøng daây, giöôøng caây, giöôøng ngaø voi, traûi baèng da ngöïa, da voi; ñeäm boâng, ngoïa cuï taïp saéc, cuø laâu,l477 duøng caùc loaïi loâng con raùi caù ñoän laøm neäm. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc ngoài treân giöôøng cao lôùn, cho ñeán duøng loâng con raùi caù ñoän laøm neäm. Caùc Tyø-kheo ñeán nhaø baïch y. Hoï traûi giöôøng cao roäng toát ñeïp cho Tyø-kheo, môøi Tyø-kheo ngoài. Caùc Tyø-kheo noùi: - Ñöùc Phaät khoâng cho pheùp chuùng toâi ngoài treân giöôøng cao lôùn. Caùc baïch y thöa: - Chuùng con ñaâu coù caùi giöôøng naøo khaùc. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp ngoài. Tröø loaïi giöôøng baèng vaät baùu, ngoaøi ra, nôi nhaø baïch y, ñöôïc pheùp ñöôïc ngoài. Caùc Tyø-kheo ñeán nhaø baïch y. Hoï vì Tyø-kheo traûi giöôøng baèng da, giöôøng ñôn.l478 Caùc Tyø-kheo e ngaïi khoâng daùm ngoài, nghó: “Ñöùc Phaät khoâng cho chuùng ta ngoài treân da thuù, tröø taïi nöôùc A-thaáp-baø A-baøn-ñeà.“ Caùc baïch y thöa: - Chuùng con khoâng coù caùi giöôøng naøo khaùc. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp nôi nhaø baïch y ñöôïc ngoài. Caùc Tyø-kheo ñeán nhaø baïch y. Hoï traûi giöôøng daây, giöôøng caây daøi. Caùc Tyø-kheo e ngaïi khoâng daùm ngoài vì Phaät khoâng cho pheùp hoï vaø thöôïng toïa cuøng ngoài treân moät giöôøng. Caùc baïch y thöa: - Chuùng con khoâng ñuû choã cho moãi vò ngoài rieâng moät giöôøng. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp nôi nhaø baïch y ñöôïc ngoài chung. Caùc Tyø-kheo ñeán nhaø baïch y. Hoï traûi ñaõy baèng da. Tyø-kheo coù taâm e ngaïi, nghó: “Ñöùc Phaät khoâng cho pheùp ngoài treân da.”

l475. Ñaïi bì ; Cf. Thaäp tuïng 25 (tr.l82a 2>), da cuûa naêm loaïi thuù goïi laø da lôùn (kích côõ): sö töû, coïp, beo, raùi caù vaø choàn. l476. Ca-la . khoâng bieát con gì. Coù leõ Pali (Vin.i.l86): Kāmaka, con soùc (?). Hoaëc Skt. kālaka, moät loaïi raén nöôùc (Wogihara: haéc long) l477. Cuø-laâu; chöa roõ. Xem cht. >l Ch. vi: Y ôû sau. Tham chieáu Tröông A-haøm >, kinh soá 2. Du haønh, T0l, tr. 2>b. l478. Ñoäc toïa saøng . Xem Phaàn II, Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà 8> & cht. l42.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 82l

Caùc cö só thöa: - Chuùng con khoâng coù choã ngoài naøo khaùc. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp nôi nhaø baïch y ñöôïc ngoài. Baáy giôø, Baït-nan-ñaø Thích töû coù ñaøn-vieät laø moät ngöôøi chaên boø. Saùng sôùm, Baït-nan-ñaø khoaùc y ñeán nhaø ñaøn-vieät, traûi choã ngoài. Luùc ñoù, ngöôøi chaên boø ñeán ngoài nghe phaùp. Baït-nan-ñaø Thích töû kheùo leùo vì oâng noùi phaùp, duøng moïi phöông tieän khuyeán hoùa ngöôøi ñaøn-vieät khieán raát hoan hyû, neân hoûi: - Ñaïi ñöùc caàn gì? Baït-nan-ñaø noùi: - Thoâi. Toâi khoâng caàn gì. Nhö theá laø cuùng döôøng roài. Ngöôøi ñaøn-vieät laïi thöa: - Xin Thaày caàn gì cöù noùi. Baït-nan-ñaø noùi: - Thoâi, toâi khoâng caàn gì. Toâi coù noùi ra cuõng khoâng ñaùp öùng ñöôïc ñaâu! Ngöôøi ñaøn-vieät noùi: - Ñaïi ñöùc cöù noùi, con seõ daâng cuùng. Caùch ñoù khoâng xa coù moät con beâ khoang, Baït-nan-ñaø noùi: - Toâi caàn loaïi da ñoù. Ngöôøi ñaøn-vieät thöa: - Xin ngaøi ñôïi moät chuùt, ñeå con gieát noù ñaõ. Ngöôøi aáy lieàn gieát con beâ, loät da cuùng cho Baït-nan-ñaø. Baït-nanñaø nhaän ñöôïc da roài, töø choã ngoài ñöùng daäy mang ñi. Con boø meï roáng la thoáng thieát, ñi theo Baït-nan-ñaø ñeán cöûa Kyø-hoaøn. Caùc Tyø-kheo thaáy hoûi: - Con boø naøy taïi sao roáng la vaø ñi theo thaày? Baït-nan-ñaø noùi: - Ñaây laø da cuûa con noù. Toâi mang veà neân noù ñi theo. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc xin da soáng. Neáu xin, seõ nhö phaùp trò. iii. Caùc vaät duïng baèng da l. Caùc Tyø-kheo e ngaïi khoâng daùm ñeo phao noåi qua soâng. Ñöùc Phaät daïy: - Ñöôïc pheùp. Caùc Tyø-kheo naém ñuoâi traâu loäi qua soâng. Khi qua khoûi soâng môùi bieát laø traâu caùi neân e ngaïi. Ñöùc Phaät daïy:

- Khoâng phaïm. Tuy nhieân, töø nay veà sau, khoâng neân naém ñuoâi traâu caùi qua soâng. Caùc Tyø-kheo khoâng daùm ngoài treân thaûm baèng da ñeå qua soâng. Ñöùc Phaät daïy: - Ñöôïc pheùp ngoài. Caùc Tyø-kheo e ngaïi khoâng daùm ngoài treân thuyeàn baèng da ñeå qua soâng. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp ñöôïc ngoài treân thuyeàn baèng da ñeå qua soâng. Hoaëc ngoài hay naèm tuøy yù. 2. Caùc Tyø-kheo duøng da laøm ñaõy ñöïng dao, khoâng duøng vaät gì bao phuû dao laïi neân bò hö. Ñöùc Phaät daïy: - Neân duøng loâng mòn hoaëc kieáp-boái hay da lôùn bao phuû dao laïi. Caùc Tyø-kheo chöùa giaøy deùp da hai lôùp. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chöùa giaøy deùp da hai lôùp. Caùc Tyø-kheo chöùa giaøy deùp da ca-na-phuù-lal479. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chöùa giaøy deùp da ca-na-phuù-la. Tyø-kheo cuøng vôùi baïch y nöôùc Caâu-taùt-la cuøng ñi treân ñöôøng, bò vaät nhoïn ñaâm chaûy maùu döôùi chaân raát traàm troïng, khoâng theå ñi ñöôïc. Baïch y thaáy vaäy lieàn ñöa giaøy deùp mình mang cho Tyø-kheo. Tyø-kheo e ngaïi phaïm xöû duïng giaøy deùp da ca-na-phuù-la neân khoâng daùm nhaän. Ñöùc Phaät daïy: - Coù nhaân duyeân nhö vaäy thì cho pheùp thoï duïng. Nhoùm saùu Tyø-kheo chöùa giaøy deùp baèng söøng xoay.l480 Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chöùa giaøy deùp baèng söøng xoay. Caùc Tyø-kheo chöùa giaøy deùp baèng söøng nai. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chöùa giaøy deùp baèng söøng nai. Caùc Tyø-kheo chöùa giaøy deùp a-la-leâ.l48l Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chöùa nhö vaäy. Nhoùm saùu Tyø-kheo duøng da nhieàu maøu laøm daây coät giaøy deùp. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chöùa.

Nhoùm saùu Tyø-kheo duøng boá baèng luïa laøm daây coät giaøy deùp. Ñöùc Phaät daïy: l479. Ca-na-phuù-la . Xem döôùi. l480. Trieàn giaùc caùch tyû . Khoâng hieåu "söøng xoay" laø caùi gì. Ñoaïn töông ñöông trong Mahāvagga v (Vin.i.l86): mengavisāmavaddhika (coù moõm giaøy laøm baèng söøng con cöøu), ajavisāmavaddhika (coù moõm giaøy laøm baèng söøng höôu). l48l. A-la-leâ caùch tyû . (?)

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 82>

- Khoâng ñöôïc chöùa. Nhoùm saùu Tyø-kheo chöùa giaøy deùp phuù-la-baït-ñaø-la.l482 Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chöùa. Nhoùm saùu Tyø-kheo mang giaøy deùp chaân-theä-leâ.l48> Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chöùa. Nhoùm saùu Tyø-kheo mang giaøy deùp beän hai beânl484. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chöùa. Nhoùm saùu Tyø-kheo mang giaøy deùp coù nhieàu daây. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chöùa. Nhoùm saùu Tyø-kheo mang giaøy deùp hình cuoán.l485 Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chöùa. Nhoùm saùu Tyø-kheo mang giaøy deùp baèng da lôùn, da sö töû, da coïp, da beo, da raùi caù, da meøo röøng, da nhieàu maøu, da caùo. Ñöùc Phaät daïy: - Taát caû loaøi da ñoù khoâng ñöôïc chöùa. Nhoùm saùu Tyø-kheo duøng da lôùn vieàn giaøy deùp hoaëc duøng laøm daây, hoaëc duøng ñeå vaù. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc duøng ñeå vieàn hay laøm daây hoaëc vaù. Nhoùm saùu Tyø-kheo mang giaøy deùp maøu xanh. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chöùa. Nhoùm saùu Tyø-kheo duøng maøu xanh vieàn giaøy deùp, hoaëc duøng laøm daây hay vaù. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc duøng maøu xanh vieàn giaøy deùp, hoaëc laøm daây hay vaù. Nhoùm saùu Tyø-kheo mang giaøy deùp maøu vaøng. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc mang. Nhoùm saùu Tyø-kheo mang giaøy deùp vieàn maøu vaøng, hoaëc laøm daây coät hay vaù. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc duøng giaøy deùp, hoaëc daây coät vaù coù vieàn maøu vaøng. Nhoùm saùu Tyø-kheo mang giaøy deùp maøu ñoû. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc mang giaøy deùp maøu ñoû, daây coät vaø vaù cuõng nhö vaäy. Nhoùm saùu Tyø-kheo mang giaøy deùp maøu traéng. Ñöùc Phaät daïy: l482. Phuù-la-baït-ñaø-la . Pali, ibid., pu nabaddha, moät loaïi giaøy oáng, cao ñeán ñaàu goái l48>. Chaân-theä-leâ . Pali: tittirapattika (?), loaïi deùp coù hình caùnh chim chaù-coâ. l484. Bieân bieân caùch tyû . l485. Quyeån hình caùch tyû .

824 BOÄ LUAÄT >

- Khoâng ñöôïc mang giaøy deùp maøu traéng, daây coät vieàn, ñöôøng vaù vieàn cuõng nhö vaäy. Nhoùm saùu Tyø-kheo mang giaøy deùp gioáng nhö loâng coâng. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc nhö vaäy. Nhoùm saùu Tyø-kheo mang giaøy deùp maøu gaám.l486 Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc duøng nhö vaäy. Tyø-kheo kia nhaän ñöôïc giaøy deùp maøu gaám ñaõ laøm thaønh. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chöùa; neáu laøm maát maøu thì ñöôïc pheùp chöùa. Nhoùm saùu Tyø-kheo mang giaøy deùp ñoän baèng loaïi loâng mòn. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chöùa. Nhoùm saùu Tyø-kheo mang giaøy deùp ñoän baèng kieáp-boái.l487 Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chöùa. Nhoùm saùu Tyø-kheo duøng tô luïa ñoän giaøy deùp. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chöùa duøng. Nhoùm saùu Tyø-kheo duøng coû beï, coû

baø-sa, coû xaù-la, coû haùn-ñaø- la l488 ñoän giaøy deùp. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chöùa. - Naøy nhoùm saùu Tyø-kheo, caùc oâng laø nhöõng ngöôøi si. Ñieàu naøo Ta ngaên caám, laïi laøm caùc ñieàu khaùc. Töø nay veà sau, taát caû loaïi giaøy deùp coù ñoän ñeàu khoâng ñöôïc chöùa ñeå duøng. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo gaëp trôøi möa buøn baån chaân, baån toïa cuï, baån thaân ngoïa cuï. Ñöùc Phaät cho pheùp vì hoä thaân, hoä toïa cuï, trong Taêng-giaø- lam ñöôïc mang giaøy deùp baèng coû boà ñeå röûa chaân. Khi mang giaøy deùp baèng coû boà ñeå röûa chaân roài, nöôùc vaøo trong giaøy deùp baån chaân, baån toïa cuï, baån thaân, baån ngoïa cuï. Ñöùc Phaät cho pheùp duøng voû caây, hoaëc da ñoùng döôùi goùt. >. Baáy giôø, trong nöôùc Xaù-veä, nhoùm saùu Tyø-kheo mang guoác baèng khaâm-baø-la.l489 Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc duøng guoác baèng boán loaïi coû nhö vaäy vaø khoâng ñöôïc

l486. Caåm saéc ; neân hieåu laø “ñöôïc theâu maøu.” l487. Töùc boâng goøn. l488. Baø-sa , Pali (Vin.i. l89): pabbaja, moät loaïi coû lau (coû tim ñeøn). Haùn-ñaø-la ; Pali: hintāla, gioáng caây chaø-laø; moät loaïi caây coï. Xaù-la, . Chöa roõ loaïi coû naøy; hoaêc Pali: sara, coû lau. l489. Khaâm-baø-la , vaûi deät baèng loâng thuù. Pali (Vin. i. l90): Kambala.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 825

mang. Khi Ñöùc Phaät ôû taïi thaønh Vöông-xaù, thì baáy giôø nhoùm saùu Tyø- kheo loät voû caây ña-lal490 ñeå laøm guoác, neân caây bò khoâ heùo. Caùc cö só thaáy cuøng nhau cô hieàm: “Sa moân thích töû khoâng bieát hoå theïn, ñoaïn maïng soáng maø töï noùi toâi bieát chaùnh phaùp. Loät voû caây ña-la ñeå laøm guoác khieán cho caây bò khoâ cheát. Nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp?” Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc nhö vaäy. Khi Ñöùc Theá Toân ôû taïi nöôùc Caâu-thieåm-di, thì baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo mang guoác baèng goã ñi nhö ngöïa, aâm thanh roái loaïn caùc vò toïa thieàn. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc mang guoác goã. Caùc Tyø-kheo e ngaïi khoâng daùm mang guoác vaøo nhaø ñaïi tieåu tieän, khoâng daùm mang guoác ñeå röûa chaân. Ñöùc Phaät daïy: - Tröø mang ñi ñöôøng. Caùc tröôøng hôïp treân ñöôïc mang. Theá Toân ôû taïi nöôùc Ta-kieät-ñeà. Baáy giôø, Tyø-kheo Tyø-xaù-ly Baït- xaø Töûl49l mang guoác baèng vaøng, guoác baèng baïc. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc mang. OÂng ta laïi mang guoác baèng löu ly. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc duøng. OÂng ta töï laøm vaø mang guoác baèng vaät baùu. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc mang. Sau ñoù oâng laïi mang guoác goã quí. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc mang. Ñöùc Phaät daïy tieáp: - OÂng laø ngöôøi si. Ta caám thöù naøy, oâng laïi voäi saém caùc thöù khaùc ñeå mang. Töø nay veà sau, khoâng ñöôïc mang taát caû loaïi guoác. 4. Theá Toân ôû taïi nöôùc Tyø-xaù-ly. Baáy giôø nhoùm saùu Tyø-kheo cuøng Ñöùc Phaät ñi kinh haønh maø mang giaøy deùp. Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Ñeä töû thoï hoïc vôùi caùc coâng xaûo sö ôû beân ngoaøi coøn coù söï cung kính ñoái vôùi Thaày. Coøn nhoùm saùu Tyø-kheo naøy laø nhöõng ngöôøi ngu si, môùi mang giaøy deùp cuøng Phaät ñi kinh haønh. Ñöùc Phaät daïy tieáp: - Töø nay veà sau, khoâng ñöôïc mang taát caû moïi thöù giaøy

deùp nhö

l490. Ña-la . Pali (Vin.i. l89): tālataruna, tāla non hay choài caây taâla; loaïi caây laù hình quaït; loaïi caây coï. l49l. Tyø-xaù-ly Baït-xaø Töû . Ngöôøi hoï Baït-xaø (Pali: Vajjiputta) ôû Tyø-xaù-ly (Pali: Vesāli).

826 BOÄ LUAÄT >

vaäy. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo ñoái vôùi Hoøa thöôïng, ñoàng haøng Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ, ñoàng haøng A-xaø-leâ, maø kinh haønh nôi choã toát, coøn ñoàng haøng Hoøa thöôïng kinh haønh nôi choã xaáu. Mình kinh haønh nôi choã cao, coøn ñoàng haøng Hoøa thöôïng kinh haønh nôi choã thaáp. Mình ñi tröôùc, coøn ñoàng haøng Hoøa thöôïng ñi sau. Cuøng noùi vôùi ñoàng haøng Hoøa thöôïng, cuøng kinh haønh, laät ngöôïc y, y quaán coå, y truøm ñaàu, truøm hai vai, mang giaøy deùp. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc ñeå Hoøa thöôïng, ñoàng haøng Hoøa thöôïng, hoaëc A-xaø- leâ ñoàng haøng A-xaø-leâ kinh haønh nôi choã xaáu maø mình kinh haønh nôi choã toát, cho ñeán mang giaøy deùp, taát caû ñeàu khoâng ñöôïc. Nhoùm saùu Tyø-kheo ñoái vôùi Hoøa thöôïng, ñoàng haøng Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ ñoàng haøng A-xaø-leâ phuû y leân hai vai, mang giaøy deùp, hoaëc coù vieäc trao hay nhaän, khoâng troáng vai beân höõu, khoâng côûi boû giaøy deùp. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc nhö vaäy. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau, khi ñoái tröôùc Hoøa thöôïng ñoàng haøng Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ ñoàng haøng A-xaø-leâ phaûi troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, khi coù vieäc trao hay nhaän. Caùc Tyø-kheo ôû taïi nhaø baïch y ñoái vôùi Hoøa thöôïng ñoàng haøng Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ ñoàng haøng A-xaø-leâ, coù vieäc trao hay nhaän, troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, neân bò loä hình. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Taïi nhaø baïch y, ñoái tröôùc Hoøa thöôïng ñoàng haøng Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ ñoàng haøng A-xaø-leâ khoûi phaûi troáng vai beân höõu, khoûi phaûi côûi boû giaøy deùp, khi coù vieäc trao hay nhaän. Baáy giôø coù Tyø-kheo cuøng Tyø-kheo khaùc cuøng ñi treân ñöôøng. Moät Tyø-kheo ñeán Tyø-kheo khaùc xin nöôùc. Caùc Tyø-kheo nghó: “Ñöùc Phaät khoâng cho pheùp mang giaøy deùp khi coù vieäc trao hay nhaän.” Tyø-kheo kia lieàn côûi boû giaøy deùp ñeå laáy nöôùc, neân bò maát giaøy deùp. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp treân ñöôøng ñi, tuøy yù mang giaøy deùp khi coù vieäc trao hay nhaän. Coù Tyø-kheo, luùc xaåm toái, ñeán Tyø-kheo khaùc xin nöôùc. Vò kia nghó: “Ñöùc Phaät khoâng cho pheùp mang giaøy deùp khi coù vieäc trao hay nhaän.” Baáy giôø, truù xöù noï laïi caùch xa choã laáy nöôùc, tuy sôï ñoäc truøng, nhöng Tyø- kheo kia vaãn côûi boû giaøy deùp, ñeán ñoù ñeå laáy nöôùc, neân bò ñoäc truøng caén

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 827

chaân ñau nhöùc, khoâng vui. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Sau khi maët trôøi laën, phaûi ñi xa laáy nöôùc, vì sôï ñoäc truøng neân ñöôïc pheùp mang giaøy deùp, khi coù vieäc trao hay nhaän. Nhoùm saùu Tyø-kheo thaáy Hoøa thöôïng ñoàng haøng Hoøa thöôïng, A- xaø-leâ ñoàng haøng A-xaø-leâ khoâng ñöùng daäy

ñoùn röôùc. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neân ñöùng daäy chaøo tieáp. Tröø khi aên hoaëc khi laøm phaùp dö thöïc, hay khi beänh thì noùi: “Ñaïi ñöùc bieát cho, toâi vì nhaân duyeân nhö vaäy neân khoâng ñöùng daäy chaøo ñoùn ñöôïc.” Hoøa thöôïng laø ngöôøi trao giôùi cho mình. Ñoàng haøng Hoøa thöôïng laø nhöõng vò ñaõ ñuû möôøi haï. A-xaø-leâ coù naêm haïng: xuaát gia A-xaø-leâ, thoï giôùi A-xaø-leâ, giaùo thoï A-xaø-leâ, daïy kinh A-xaø-leâ, y chæ A-xaø-leâ. Xuaát gia A-xaø-leâ laø ngöôøi höôùng daãn mình xuaát gia. Thoï giôùi A-xaø-leâ laø vò laøm yeát-ma khi mình thoï giôùi. Giaùo thoï A-xaø-leâ laø vò daïy mình oai nghi. Daïy kinh A-xaø-leâ laø töø nôi vò ñoù mình ñöôïc hoïc kinh, ñoïc kinh, noi theo ñöôøng tu haønh, hoaëc thuyeát nghóa cho ñeán moät caâu trong boán caâu cuûa baøi keä. Y chæ A-xaø-leâ laø vò aáy mình nöông vaøo ñeå soáng, duø chæ trong moät ñeâm. Ñoàng haøng A-xaø-leâ laø nhöõng vò ñaõ ñuû naêm tuoåi. Tröø y chæ A-xaø- leâ.l492

5. Phoøng ôû cuûa Tyø-kheo naøy neân lau queùt. Lau queùt roài maø coøn buïi thì duøng nöôùc buøn treùt leân treân. Treùt buøn roài maø coøn baån thì laáy ñoà traûi leân. Ñoà traûi ñoù hoaëc laø y-leâ-dieân-ñaø, maïo-la, maïo-maïo-la, cuø-laâu, hoaëc moät trong möôøi loaïi y. Caùc Tyø-kheo khoâng röûa chaân maø ñi treân ñoà traûi. Ñöùc Phaät daïy: - Beân cöûa neân ñeå ñoà chuøi chaân. Neáu vaãn khoâng saïch, thì ngoaøi cöûa neân ñeå nöôùc röûa chaân. Tyø-kheo röûa chaân roài, khi chaân chöa khoâ, böôùc leân treân ñoà traûi, neân ñoà traûi bò hö muïc. Ñöùc Phaät daïy: - Chaân chöa khoâ, khoâng ñöôïc böôùc leân treân ñoà traûi. Neáu coù vieäc gaáp thì laáy chaân chuøi treân ñaàu goái, hoaëc chuøi nôi loøng baøn chaân, hoaëc laáy tay chuøi, hoaëc duøng vaät xaáu chuøi. Caùc Tyø-kheo vì Hoøa thöôïng, ñoàng haøng Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ, ñoàng haøng A-xaø-leâ trao hay nhaän ñieàu gì, phaûi röûa chaân maõi cöïc nhoïc,

l492. Chöa ñuû l0 tuoåi haï, khoâng ñöôïc laøm y chæ.

baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau, neáu vì Hoøa thöôïng, ñoàng haøng Hoøa thöôïng, A- xaø-leâ, ñoàng haøng A-xaø-leâ caàn trao hay nhaän ñieàu gì cho pheùp duøng caùi maâm ñoàng, caùi khay, caùi kyû. Taát caû vaät caàn duøng hay thöùc aên ñeàu ñeå heát leân treân ñoù, roài trao moät laàn. Coù Tyø-kheo döôùi chaân bò thuûng, gaëp luùc trôøi möa. Caùc Tyø-kheo dìu ñeán nôi nhaø veä sinh bò ngaõ, naèm treân buøn raát khoå sôû. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp vì hoä thaân, hoä y, hoä ngoïa cuï, trong Taêng-giaø-lam ñöôïc mang giaøy deùp moät lôùp. Caùc Tyø-kheo treân ñöôøng ñi vì Hoøa thöôïng, ñoàng haøng Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ, ñoàng haøng A-xaø-leâ coù vieäc trao hay nhaän, phaûi troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp meät nhoïc. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu treân ñöôøng ñi vì Hoøa thöôïng, ñoàng haøng Hoøa thöôïng, A-xaø- leâ, ñoàng haøng A-xaø-leâ coù vieäc trao hay nhaän, neân ñöa leân treân ñaàu hoaëc treân vai ñeå trao hay nhaän. 6. Phaät ôû nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø nhoùm saùu Tyø-kheo mang giaøy deùp vaøo tuï laïc. Caùc cö só thaáy ñeàu cô hieàm noùi: “Sa-moân Thích töû töï noùi mình bieát chaùnh phaùp. Nhöng vaøo tuï laïc maø mang

giaøy deùp, gioáng nhö Vua hay ñaïi thaàn cuûa Vua. Nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp?" Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc mang giaøy deùp vaøo tuï laïc. Caùc Tyø-kheo beänh, vôùi taâm e ngaïi khoâng daùm mang giaøy deùp vaøo tuï laïc. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp caùc Tyø-kheo beänh mang giaøy deùp vaøo tuï laïc. Nhoùm saùu Tyø-kheo möôïn côù beänh mang giaøy deùp vaøo tuï laïc. Caùc Tyø-kheo thaáy noùi: "Ñöùc Phaät ñaâu cho pheùp mang giaøy deùp vaøo tuï laïc?" Vò kia noùi: - Toâi bò beänh. Caùc Tyø-kheo hoûi: - Beänh gì? Vò kia noùi: - Thöa tröôûng laõo, Ñöùc Phaät haù khoâng noùi, neáu coù ngöôøi naøo ñoù chæ trong choát laùt maø khoâng vui, thì goïi laø beänh hay sao? Vì vaäy cho neân chuùng toâi möôïn côù bò beänh. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc möôïn côù beänh ñeå mang giaøy deùp vaøo tuï laïc.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 829

Baáy giôø, tröôûng laõo Taát-laêng-giaø-baø-ta goùt chaân bò ñau, caàn mang giaøy deùp truøm ngoaøi goùt chaân. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät, Ñöùc Phaät cho pheùp mang giaøy deùp truøm ngoaøi goùt chaân. Tröôûng laõo Taát-laêng-giaø-baø- ta treân ñöôøng ñi, maét bò môø, ngoùn chaân bò thöông tích bôûi ñaù soûi. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp mang giaøy deùp truøm ngoaøi ngoùn chaân. Taát-laêng-giaø-baø-ta coù nhieàu thaân höõu, treân ñöôøng cuøng ñi, nhaän ñöôïc nhieàu ñaïi maïch, tieåu maïch, ñaäu ban, gaïo luùa taùm. Caùc Tyø-kheo nghi khoâng daùm nhaän, baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp nhaän. Caùc Tyø-kheo nhaän roài khoâng bieát ñeå ñaâu, baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp ñöïng trong caùi ñaõy hay caùi khaên. Tröôûng laõo Taát-laêng-giaø-baø-ta, treân ñöôøng ñi, nhaän ñöôïc söõa, daàu, maät, ñöôøng caùt. Caùc Tyø-kheo khoâng daùm laáy baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp nhaän laáy. Nhaän laáy roài khoâng bieát ñeå ñaâu baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Duøng caùi baùt caïn cho vaøo trong caùi baùt nhoû hay caùi baùt vöøa ñeå nhaän. Caùi baùt caïn ñeå vaøo trong caùi baùt nhoû, caùi baùt nhoû ñeå vaøo caùi baùt vöøa, caùi baùt vöøa ñeå vaøo trong caùi baùt lôùn. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát caùi baùt caïn ñeå trong caùi baùt nhoû, caùi baùt nhoû ñeå vaøo trong caùi baùt vöøa, thì caùi baùt vöøa phaûi tònh thí hay khoângl49>, baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoûi phaûi tònh thí. 7. Tröôûng laõo Taát-laêng-giaø-baø-ta giaø yeáu khoâng theå ñi boä ñöôïc, baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp duøng caùi xe keùo boä hay caùi kieäu, hoaëc xe ngöïa. Nhöng khoâng ñöôïc keùo bôûi ngöôøi nöõ, traâu boø caùi, ngöïa caùi, khoâng ñöôïc xöû duïng. Taát-laêng-giaø-baø-ta, treân ñöôøng ñi coù ngöôøi cuùng loaïi xe keùol494, khoâng daùm nhaän, baïch Phaät. Phaät cho pheùp nhaän. Laïi coù ngöôøi cuùng loaïi xe keùo baèng da, khoâng daùm nhaän, baïch Phaät. Phaät cho pheùp nhaän, roài duøng moät trong möôøi loaïi y phuû leân treân choã da. Laïi coù ngöôøi cuùng loaïi xe keùo ñöôïc beän baèng da, khoâng daùm nhaän, baïch Phaät. Phaät cho pheùp nhaän, vôùi ñieàu laø boû loaïi daây baèng da, baèng

l49>. Taùc tònh, vì sôï phaïm suùc tröôûng baùt; ni-taùt-kyø 2l. l494. Lieãn ; xe do ngöôøi keùo

toùc, coøn caùc loaïi daây khaùc thì khoâng sao. Caùc Tyø-kheo caàn caùi caøng xe, baïch Phaät, Ñöùc Phaät cho pheùp laøm. Caùc Tyø-kheo caàn daây coät xe, baïch Phaät. Ñöùc Phaät cho pheùp laøm. Neáu daây thöøng bò ñöùt thì cho pheùp laøm baèng da. Neáu khieâng xe, vai bò ñau; cho pheùp laøm goái ñeå loùt. Neáu phía sau ñau, cuõng cho pheùp laøm caùi goái ñeå loùt. Baáy giôø khoâng bieát neân ñeå ai khieâng, baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: Cho pheùp Tyø-kheo, hoaëc ngöôøi giuùp vieäc trong Taêng-giaø-lam, hoaëc Öu-baø-taéc hay Sa-di. Neáu nhaän ñöôïc xe thì cuõng nhö vaäy. Neáu xe baèng da thì neân duøng moät trong möôøi loaïi y phuû choã da laïi roài duøng. Neáu ñöôïc xe beän baèng da thì töø loaïi daây baèng da, baèng toùc, ngoaøi ra ñöôïc duøng. Caùc vò khoâng bieát neân ñeå ai keùo, baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: Cho pheùp Tyø-kheo, hoaëc ngöôøi giuùp vieäc trong Taêng-giaø-lam, hoaëc Öu-baø-taéc hay Sa-di keùo. Tröôûng laõo Taát-laêng-giaø-baø-ta nhaän ñöôïc ngöôøi coi Taêng-giaø-lam. Ñöùc Phaät daïy: - Ñöôïc pheùp nuoâi. 8. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo laøm giöôøng baèng da, giöôøng ñôn baèng da. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chöùa. Hoï laïi laøm neäm da, goái da, ngoïa cuï da, ñoà traûi döôùi ñaát baèng da. Khi traûi döôùi ñaát bò sinh truøng, ñem vaøo phoøng, hoâi thoái. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chöùa. Baáy giôø, coù Baø-la-moân xuaát gia laøm ñaïo, ñem da y-söl495 laøm vaät chuøi chaân, ñeå trong cöûa. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp chöùa. Caùc Tyø-kheo xaùch nöôùc, daây xaùch nöôùc thöôøng bò ñöùt. Ñöùc Phaät daïy: Cho pheùp duøng da laøm daây ñeå xaùch. Neáu gaøu bò hö, Phaät cho pheùp duøng da ñeå laøm. Daây bò ñöùt, Phaät cho pheùp laøm baèng da. Daây cöûa ngoõ thöôøng bò ñöùt, Phaät cho pheùp laøm baèng da. Khi môû cöûa, ñoùng cöûa ñau tay, Phaät cho pheùp duøng mieáng da lôùn truøm leân. Choát cöûa khoâng xoay ñöôïc, Ñöùc Phaät cho pheùp ñeå mieáng da. Treân caùi choát bò hö Phaät cho pheùp duøng da xaâu laïi. Neáu bò keâu cuõng vaäy. Chaân giöôøng daây, giöôøng caây bò hö, Phaät cho pheùp duøng da xaâu

l495. Y-sö bì .

laïi. Coù caùc Tyø-kheo bò ñau chaân, Phaät cho pheùp duøng mieáng da lôùn phuû leân treân cho choã ñau laønh. Sau ñoù, boû ñi. Tyø-kheo duøng daây lôïp laïi nhaø bò ñöùt, Phaät cho pheùp duøng da laøm. Daây cöûa soå thöôøng bò ñöùt, Phaät cho pheùp duøng cöôùc hay loâng ñeå laøm. 9. Nhoùm saùu Tyø-kheo chöùa ñaõy ñöïng bình baùt, ñaõy ñöïng giaøy deùp, ñaõy ñöïng kim chæ baèng da. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chöùa nhö vaäy. Baáy giôø coù ngöôøi thôï moäc xuaát gia laøm Tyø-kheo, chöùa ñaõy da ñeå ñöïng ñoà ngheà. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chöùa. Thôï moäc xuaát gia laøm Tyø-kheo, taát caû ñoà ngheà khoâng ñöôïc caát chöùa. Chuùng taêng ñöôïc goã laøm ñoà duøng, baïch Phaät. Ñöùc Phaät cho pheùp chöùa. Khoâng bieát duøng ñöïng vaät gì. Ñöùc Phaät daïy: - Möôøi loaïi y, tuøy yù chöùa ñöïng. Bình ñöïng daàu, söõa cuûa Tyø-kheo ñeå khoâng kín ñaùo. Ñöùc Phaät daïy: Cho pheùp duøng da öôùt phuû leân. Neáu bò truøng caén luûng thì duøng

buøn treùt leân. Tyø-kheo nhaän ñöôïc ñoà ñöïng daàu baèng da coù hình hoa, e ngaïi khoâng daùm chöùa. Ñöùc Phaät cho pheùp chöùa. Tyø-kheo nhaän ñöôïc ñoà ñöïng daàu baèng söøng, e ngaïi khoâng daùm chöùa. Ñöùc Phaät cho pheùp chöùa. Neáu phía treân, phía döôùi hay beân hoâng bò luûng thì duøng da raøng laïi. l0. Khi Ñöùc Theá Toân ôû taïi thaønh Vöông-xaù, baáy giôø coù Tyø-kheo bò caây nhoïn ñaâm vaøo chaân bò thöông, caàn giaøy deùp meàm. Ñöùc Phaät cho pheùp xöû duïng. Baáy giôø, Ñöùc Phaät cuøng Toân giaû A-nan ñi ñeán röøng Thi-ñaø, caùch choã goø maû khoâng xa, thaáy coù ñoâi giaøy hai lôùp quyù giaù. Ñöùc Theá Toân bieát maø vaãn hoûi A-nan: - Taïi sao oâng khoâng laáy ñoâi giaøy aáy? Toân giaû A-nan thöa: - Sôï phaïm phaûi ñieàu duøng giaøy hai lôùp. Ñöùc Phaät daïy: - Xem ñoù nhö vaät phaán taûo thì ñöôïc laáy. Coù Tyø-kheo treân ñöôøng ñi, caùch choã goø maû khoâng xa, thaáy da ngöôøi cheát daøy, ñöôïc xaâu nôi caây goã, beøn loät laáy ñem veà phoøng caét laøm

8>2 BOÄ LUAÄT >

ñoâi giaøy moät lôùp. Trong phoøng coù muøi thoái. Caùc Tyø-kheo khaùc hoûi: - Taïi sao trong phoøng coù muøi hoâi thoái? Tyø-kheo kia trình baøy söï vieäc vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chöùa da ngöôøi. Neáu chöùa, phaïm Thaâu-lan-giaù. Ngoaøi ra, caùc thöù da baát tònh khaû oá khaùc cuõng khoâng ñöôïc chöùa, neáu chöùa phaïm ñoät-keát-la. ll. Baáy giôø, coù Tyø-kheo töø nöôùc giaù laïnhl496 ñeán, chaân bò nöùt, ñeán choã Ñöùc Phaät, ñaûnh leã saùt chaân roài ñöùng lui qua moät beân. Ñöùc Phaät bieát maø vaãn hoûi: - Taïi sao chaân oâng bò nöùt? Vò aáy baïch Phaät: - Con töø xöù laïnh ñeán neân bò nöùt. Ñöùc Phaät hoûi Tyø-kheo aáy: - Nöôùc ñoù hoï mang baèng thöù gì? Vò Tyø-kheo aáy thöa: - Mang deùp da phuù-la-am. l497 Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp mang nhö vaäy. Neáu caàn duøng taát thì cho pheùp duøng taát. Cho pheùp ñeán nôi cö só, vôï cö só chaúng phaûi baø con ñeå xin. Khoâng ñöôïc chöùa dö. Neáu chöùa dö, seõ nhö phaùp trò. Nhoùm saùu Tyø-kheo duøng da laøm daây löng. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc duøng da laøm daây löng, daây ngoài thieàn. Tyø-kheo chöùa ñoà baèng da. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chöùa. Tyø-kheo duøng da laøm maõo. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc duøng nhö vaäy. Tyø-kheo laøm khaån-thuø-thaùnl498 baèng da. Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc. Tyø-kheo khoâng lau chuøi giaøy deùp neân baån chaân, baån ngoïa cuï. Ñöùc Phaät daïy: l496. Haøn tuyeát quoác . l497. Phuù-la-am-ñeà . Cf. Bì caùch söï (T2>, tr.l059bl): taïi vuøng coù tuyeát laïnh, cho duøng giaøy phuù-la. Xem theâm Nguõ phaàn 2l (T22nl42l tr.l46c24) Coù leõ moät loaïi giaøy oáng. Wogihara, Skt. pūla: loaïi giaøy coù giaây ñai. Mahāvyutpatti, 272 (2l): pūlā, höõu ñaùi ngoa phuù-la Nhaát thieùt kinh aâm nghóa (T54n2l28 tr.740b07): phuùc-la , cuõng vieát laø ; hoaëc noùi laø phuù-la , chính xaùc noùi laø boá-la ; dòch laø ñoaûn aùo ngoa , loaïi giaøy oáng coå ngaén (?). Phieân dòch danh nghóa (T54n2l>l, tr.ll08bl7): phuù-la chính xaùc laø phuùc-la , dòch laø ñoaûn aùo ngoa . Khoâng roõ Pali töông ñöông. l498. Khaån-thuø-thaùn . Chöa roõ caùi gì.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 8>>

- Phaûi lau chuøi giaøy deùp. Tyø-kheo röûa chaân chöa khoâ mang giaøy deùp neân giaøy deùp bò hö muïc. Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc nhö vaäy. Tyø-kheo khoâng thöôøng giaët vaät lau chaân. Caùc Tyø-kheo thaáy baån gôùm. Ñöùc Phaät daïy: - Neân giaët. Vò aáy giaët roài khoâng vaét khoâng phôi, bò sinh truøng. Phaät daïy: - Neân giaët roài vaét, hong cho khoâ.

8>4 BOÄ LUAÄT >

PHAÀN 3: NEÂU DAÃN CAÙC SÖÏ VIEÄC: THOÏ GIÔÙI, THUYEÁT GIÔÙI, AN CÖ, TÖÏ TÖÙ, DA THUOÄC, Y, THUOÁC V.V...

Chöông VI: Y

I. Y PHAÁN TAÛO Moät thôøi Theá Toân ôû trong vöôøn Loäc daõ, nöôùc Ba-la-naïi. Baáy giôø coù naêm Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân roài ñöùng lui qua moät beân, baïch Phaät: - Chuùng con neân thoï trì loaïi y naøo? Ñöùc Phaät daïy: - Neân thoï trì y phaán taûol499 vaø möôøi loaïi y nhö:l500 caâu-xaù, kieáp-boái, khaâm-baït-la, soâ-ma, xoa-ma, xaù-naâu, ma, sí-di-la, caâu-nhieáp-la, thaån-la-baùt. Möôøi loaïi y nhö treân nhuoäm thaønh maøu saéc ca-sal50l ñeå thoï trì. Tyø-kheo ñöôïc y nôi goø maû, Ñöùc Phaät cho pheùp duøng. Tyø-kheo nhaän ñöôïc y nguyeän,l502 Ñöùc Phaät cho pheùp duøng. Tyø-kheo treân ñöôøng ñi caùch goø maû khoâng xa, thaáy y phaán taûo quyù giaù, e ngaïi khoâng daùm laáy, Ñöùc Phaät cho pheùp laáy. l50>

Theá Toân ôû nöôùc Xaù-veä. Coù moät ngöôøi con cuûa moät gioøng hoï lôùn

l499. Phaán taûo . Thaäp tuïng: baøn taåu y . Pali: pa nsukūla, (vaûi) löôïm töø ñoáng raùc. l500. Möôøi loaïi y hay möôøi loaïi vaûi: l. caâu-xaù , Pali: Koseyya (Skt. kau śeya), vaûi quyeán, luïa; 2. kieáp-boái , Pali: Kapp āsa (Skt. karpāsa), mieân boá, vaûi boâng; >. khaâm-baït-la , Pali: Kambala (Skt. nt.), mao boá, vaûi loâng, loâng thuù; 4. soâ-ma , Pali: Khoma (Skt. kmauma), ma boá, aù ma, vaûi lanh; 5. xoa-ma , Pali: ? 6. xaù-naâu , Pali: s āna (Skt. śāna), vaûi gai thoâ; 7. ma Pali: bhanga (Skt. ñoàng); 8. sí-di-la , Pali: (?); 9. caâu-nhieáp-la , Pali: (?); l0. thaån-la-baùt Pali: (?); . Phieân aâm ôû ñaây khoâng gioáng vôùi caùc chöông tröôùc. Xem Phaàn I, Ch. iv. Ni-taùt-kyø l & cht. 8. Cf. Mahāvagga viii, Vin.i. 28l: chæ quy ñònh saùu loaïi y hôïp phaùp: anujānāmi bhikkhave cha cīvarāni - khomam kappāsikam koseyyam kambalam sāmam bhamganti l50l. Ca-sa . Pali: Kāsāya (Skt. kānāya), haït saéc y, hoaïi saéc y, y maøu vaøng naâu l502. Nguyeän y , löôïm ñöôïc do ñöùng chôø ngöôøi vaát boû trong baõi tha ma (Pali: āgamenta: ñeán ñôïi), xem ñoaïn döôùi l50>. Quyù giaù phaán taûo y . Vaûi toát, quyù, nhöng ñöôïc vaát boû ñoáng raùc. Thöôøng vaûi boïc thaây ngöôøi cheát cuûa phuù gia. Xem ñoaïn döôùi.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 8>5

xuaát gia. Töø nhöõng nôi chôï buùa, nôi ñöôøng heûm ñi ñeán nghóa ñòa, choã boû ñoà raùc röôùi, oâng löôïm ñöôïc y xaáu cuõ ñem veà laøm y Taêng-giaø-leâ ñeå thoï trì. Phu nhaân Vua Ba-Tö-Naëc troâng thaáy, taâm töø nieäm phaùt sinh, lieàn laáy y

raát quyù giaù xeù ra, duøng ñoà baát tònh boâi roài ñem boû nôi ñoù ñeå Tyø-kheo löôïm. Tyø-kheo e ngaïi khoâng daùm laáy, baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu hoï vì Tyø-kheo thì neân laáy. Coù Tyø-kheo thuoäc gioøng hoï lôùn xuaát gia. OÂng löôïm nhöõng y cuõ xaáu nôi ñoáng raùc, nôi caàu tieâu, nôi ñöôøng heûm, nôi chôï buùa ñem veà laøm Taêng-giaø-leâ. Vò tröôûng giaû thaønh Xaù-veä thaáy, sinh taâm töø maãn, ñem nhieàu y toát boû nôi ñöôøng heûm, nôi caàu tieâu, vaø sai ngöôøi coi chöøng ñöøng cho ai laáy, ñeå cho Tyø-kheo laáy. Baáy giôø coù caùc Tyø-kheo ñi vaøo thoân xoùm, nhìn thaúng xuoáng tröôùc böôùc chaân maø ñi neân khoâng thaáy. Ngöôøi ñöôïc sai coi chöøng kia, thöa: - Sao ñaïi ñöùc khoâng nhìn qua nhìn laïi? Khi aáy Tyø-kheo thaáy, nhöng e ngaïi khoâng daùm laáy. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu hoï vì Tyø-kheo thì cho pheùp nhaän. Coù Tyø-kheo laáy aùo cuûa ngöôøi cheát ôû nôi hoá choân, e ngaïi, baïch Phaät, Ñöùc Phaät hoûi: - Vôùi taâm nieäm naøo khi oâng laáy chieác aùo aáy? Vò aáy thöa: - Vôùi taâm nieäm laø ñoà phaán taûo, chöù khoâng vôùi taâm troäm. Ñöùc Phaät daïy: - Nhö vaäy thì khoâng phaïm. Tuy nhieân, töø nay veà sau khoâng ñöôïc laáy aùo ngöôøi cheát nôi hoá choân ngöôøi. Coù cö só giaët y roài phôi nôi töôøng raøo. Caùc Tyø-kheo maëc naïp y, thaáy töôûng laø y phaán taûo neân laáy. Cö só thaáy, keâu noùi: - Y cuûa toâi ñoù, ñöøng laáy! Tyø-kheo noùi. - Toâi töôûng laø y phaán taûo neân laáy. Noùi xong, boû y laïi ñi. Tyø-kheo kia e ngaïi, baïch Phaät. Ñöùc Phaät hoûi: - Vôùi taâm nieäm gì khi oâng laáy y ñoù? Tyø-kheo kia thöa: - Vôùi yù nghó laø y phaán taûo cho neân laáy, chöù khoâng laáy coù taâm cuûa keû troäm. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng phaïm. Töø nay veà sau khoâng ñöôïc laáy y phaán taûo nôi

töôøng, nôi raøo. Baáy giôø, coù y moät ngöôøi cheát ôû tröôùc ñaïi quan ñoaùn söï. Tyø-kheo laáy y cuûa ngöôøi aáy. Sau ñoù quan ñoaùn söï sai Chieân-ñaø-la ñem xaùc cheát boû. Chieân-ñaø-la noùi: - Taïi sao khoâng baûo ngöôøi laáy y ñem xaùc cheát boû? Quan ñoaùn söï hoûi: - Ngöôøi naøo laáy y? Chieân-ñaø noùi: - Sa-moân Thích töû laáy. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân laáy y ngöôøi cheát, choã quan ñoaùn söï. Baáy giôø Tyø-kheo treân ñöôøng ñi, caùch goø maû khoâng xa, thaáy y cuûa ngöôøi cheát chöa raõ, lieàn laáy ñi. Ngöôøi cheát lieàn ñöùng daäy noùi: - Ñaïi ñöùc chôù laáy y cuûa toâi ñi! Tyø-kheo noùi: - Ngöôi laø ngöôøi cheát, laøm gì coù y! Noùi roài vaãn laáy y ñi, khoâng boû laïi. Ngöôøi cheát theo Tyø-kheo ñeán ngoaøi cöûa ngoõ Kyø-hoaøn, ngaõ xuoáng ñaát. Caùc Tyø-kheo khaùc thaáy hoûi Tyø-kheo naøy: - Ngöôøi aáy noùi gì vaäy? Tyø-kheo naøy traû lôøi: - Toâi töôûng ngöôøi aáy ñaõ cheát neân laáy y ñem veà ñaây. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân laáy y cuûa ngöôøi cheát chöa raõ. Coù ngöôøi chaên boø ñeå aùo treân ñaàu nguû. Tyø-kheo thoï trì y phaán taûo thaáy töôûng laø ngöôùi cheát, nhöng nghó: Ñöùc Theá Toân khoâng cho pheùp Tyøkheo laáy aùo cuûa ngöôøi cheát chöa raõ. Nghó nhö vaäy xong, lieàn laáy xöông tay cuûa ngöôøi cheát ñaùnh treân ñaàu cuûa ngöôøi chaên boø; khieán cho vôõ ñaàu. Ngöôøi chaên boø lieàn ñöùng daäy hoûi: - Taïi sao Ñaïi ñöùc ñaùnh toâi? Tyø-kheo noùi: - Toâi töôûng oâng cheát. Ngöôøi chaên boø noùi: - Thaày khoâng phaân bieät ñöôïc toâi soáng hay cheát

sao? Noùi xong lieàn ñaùnh Tyø-kheo gaàn cheát. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Ngöôøi cheát chöa raõ, khoâng ñöôïc ñaùnh.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 8>7

Nhoùm saùu Tyø-kheo söû duïng phi y laøm ñaõy ñöïng baùt, ñaõy ñöïng giaøy deùp, oáng ñöïng kim, vaø chöùa ngoïa cuï baèng gaám boâng, ñeäm baèng daï, neäm goái, da raùi caù. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc duøng phi y laøm ñaõy ñöïng baùt, cho ñeán ñöïng kim, khoâng ñöôïc chöùa ngoïa cuï baèng gaám boâng, ñeäm baèng daï, neäm goái, da raùi caù. Baáy giôø, coù Tyø-kheo baét gaëp ngoïa cuï baèng gaám boâng, ñeäm baèng daï, goái, nôi goø maû, e ngaïi khoâng daùm laáy, baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp laáy duøng. Coù Tyø-kheo baét gaëp y-leâ-dieân-ñaø, maïo-la, maïo-maïo-la, cuø-laâul504, nôi goø maû, e ngaïi khoâng daùm laáy, baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp laáy, nhöng loät boû da vaø coû; ngoaøi ra, ñöôïc pheùp chöùa laøm ñoà traûi ñaát. Coù Tyø-kheo baét gaëp giöôøng daây baèng da, giöôøng caây, giöôøng ñôn nôi goø maû, baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp laáy, nhöng loät boû da, roài choïn moät trong möôøi loaïi y bao laïi. Coù Tyø-kheo baét gaëp giöôøng daây, giöôøng caây, giöôøng ñôn nôi goø maû, e ngaïi khoâng daùm laáy, baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp laáy, tröø hai loaïi giöôøng laøm baèng daây da vaø toùc. Coù Tyø-kheo thaáy ñöôïc xe keùo, duø, xe keùo boä taïi goø maû, e ngaïi khoâng daùm laáy, baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp laáy. Coù Tyø-kheo thaáy ñöôïc bình ñöïng nöôùc röûa, gaäy, quaït taïi goø maû, e ngaïi khoâng daùm laáy, baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp laáy. Coù Tyø-kheo thaáy ñöôïc lieàm, löôõi dao, moùc taïi goø maû, e ngaïi khoâng daùm laáy; baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp laáy. Coù Tyø-kheo thaáy ñöôïc tieàn nôi goø maû, töï mình mang ñi. Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc laáy. Coù Tyø-kheo caàm laáy ñoàng, baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Phaûi ñaäp cho maát hình töôùng roài môùi ñöôïc mang ñi. Coù Tyø-kheo thaáy ñöôïc y bò traâu nhôi, baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp laáy duøng. Coù Tyø-kheo thaáy ñöôïc y chuoät gaëm, baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy:

l504. Xem cht. 22, Ch. v. Da thuoäc

8>8 BOÄ LUAÄT >

- Cho pheùp laáy duøng. Coù Tyø-kheo thaáy ñöôïc y bò chaùy, baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp laáy duøng. Y phaán taûo coù möôøi loaïi:l505 y bò traâu boø nhôi, y bò chuoät gaëm, y bò löûa chaùy, y kinh nguyeät, y saûn phuï, y trong mieáu thaàn hoaëc y bò chim tha ñi hay gioù bay rôi caùc nôi thì ñöôïc laáy, y goø maû, y nguyeän,l506 y thoï vöông chöùc, y vaõng hoaøn. Möôøi loaïi y treân goïi laø y phaán taûo. Baáy giôø, Vua Ba-tö-naëc nöôùc Caâu-taùt-la cuøng vôùi Vua A-xaø-theá nöôùc Ma-kieät-ñaø ñaùnh nhau, neân coù nhieàu ngöôøi cheát. Caùc Tyø-kheo muoán ñeán ñoù ñeå laáy y ngöôøi cheát, baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp ñeán ñoù. Neáu coù ngöôøi thì neân noùi roài môùi laáy. Khoâng coù ngöôøi thì môùi töï yù laáy. Baáy giôø Vua A-xaø-theá cuøng Tyø-leâ-xa ñaùnh nhau, coù nhieàu ngöôøi cheát.

Tyø-kheo muoán ñeán laáy y cuûa ngöôøi cheát, baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neân ñeán noùi roài môùi laáy. Neáu khoâng coù ngöôøi thì tuøy yù laáy. Tröôøng hôïp coù soá ñoâng cö só tuï hoïp nôi goø maû, côûi y boû moät ñoáng, ñeå choân ngöôøi cheát. Tyø-kheo trì phaán taûo thaáy, töôûng laø y phaán taûo, neân laáy ñi. Caùc cö só thaáy noùi: - Y cuûa chuùng toâi. Chôù laáy! Caùc Tyø-kheo noùi: - Chuùng toâi töôûng laø y phaán taûo. Noùi xong lieàn boû xuoáng ñaát roài ñi. Tyø-kheo e ngaïi, baïch Phaät. Ñöùc Phaät hoûi: - Caùc oâng laáy vôùi taâm nieäm theá naøo? Caùc Tyø-kheo thöa: - Chuùng con nghó laø y phaán taûo chöù khoâng laáy vôùi taâm troäm caép. Ñöùc Phaät daïy: - Nhö vaäy thì khoâng phaïm. Nhöng khoâng ñöôïc laáy y ñang ñeå thaønh ñoáng. Coù caùc cö só, ñoát ngöôøi cheát nôi goø maû. Caùc Tyø-kheo trì phaán taûo thaáy khoùi, keâu caùc Tyø-kheo khaùc ñeán ñeå laáy y phaán taûo. Caùc vò aáy noùi: - Vaâng.

l505. Thaäp tuïng 27 (T2>nl4>5 tr.l95a27), 4 loaïi phaán taûo: l. truõng gian y, boïc thaây ngöôøi cheát, vaát trong baõi tha ma; 2. xuaát lai y, löôïm trong baõi tha ma ñem veà cho Tyø-kheo; >. voâ chuû, boïc xaùc cheát voâ chuû; 4. thoå y, vaát trong caùc ñoáng raùc trong xoùm. l506. Caàu nguyeän y ; treân kia noùi laø nguyeän y. Vaûi löôïm töø baõi tha ma ñem veà chia giöõa caùc Tyø-kheo, do coù giao öôùc tröôùc. Thaäp tuïng goïi laø xuaát lai y; Pali: āgamenta: ñeán vaø ñôïi (pansukūlapariyesana, tìm caàu y phaán taûo)

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 8>9

Caùc Tyø-kheo lieàn ñeán, im laëng ñöùng moät choã. Baáy giôø coù cö só trao cho Tyø-kheo moät chieác y quyù giaù. Vò Tyø-kheo thöù hai noùi: - Haõy mang laïi ñaây. Toâi chia vôùi thaày. Vò Tyø-kheo kia noùi: - Chia cho ai? Ngöôøi cö só noùi cho toâi kia maø! Hai Tyø-kheo tranh nhau. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neân ñeán hoûi ngöôøi cö só y naøy cho ai, tuøy theo ngöôøi cö só traû lôøi maø quyeát ñònh. Neáu ngöôøi cö só noùi, “Khoâng bieát”, hoaëc noùi, “Cho caû hai” thì môùi phaân laøm hai phaàn. Baáy giôø, coù Tyø-kheo ñeán nôi goø maû laáy y phaán taûo. Töø xa troâng thaáy y phaán taûo, moät Tyø-kheo lieàn chæ vaø noùi: - Y ñoù cuûa toâi. Tyø-kheo thöù hai lieàn chaïy ñeán laáy. Hai vò tranh nhau, ñeàu noùi laø cuûa mình. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Y phaán taûo khoâng coù chuû, ai laáy tröôùc thì ñöôïc. Coù hai Tyø-kheo cuøng ñeán nôi goø maû ñeå laáy y phaán taûo. Hai vò töø xa thaáy y, ñeàu chæ tay, vaø noùi y aáy cuûa toâi. Vöøa noùi hai ngöôøi ñeàu chaïy ñeán ñeå laáy. Hai ngöôøi cuøng tranh nhau, ñeàu noùi cuûa mình. Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Y phaán taûo khoâng coù chuû. Hai ngöôøi ñoàng thôøi laáy thì chia laøm hai phaàn. Baáy giôø coù soá ñoâng cö só chôû ngöôøi cheát ñeán goø maû. Tyø-kheo trì y phaán taûo thaáy, lieàn noùi vôùi caùc Tyø-kheo khaùc: - Chuùng ta neân ñeán ñeå laáy y phaán taûo. Hoâm nay chaéc laáy ñöôïc nhieàu. Tyø-kheo kia noùi: - Caùc thaày ñi ñi. Toâi khoâng ñi ñöôïc. Caùc Tyø-kheo lieàn ñi, laáy ñöôïc nhieàu y phaán taûo, ñem veà trong Taêng-giaø-lam, giaët saïch, söûa sang laïi. Tyø-kheo kia thaáy, noùi Tyø-kheo naøy: - Thaày laøm gì maø khoâng cuøng toâi ñi laáy y? Toâi ñi laáy ñöôïc khaù nhieàu ñem veà ñaây. Tyø-kheo naøy

noùi: - Ñem ñeán ñaây chia cho toâi vôùi. Tyø-kheo kia noùi: - Thaày khoâng cuøng toâi ñi laáy, sao ñoøi chia? Hai vò tranh caõi nhau. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Thuoäc veà vò ñi laáy kia.

840 BOÄ LUAÄT >

Coù soá ñoâng Tyø-kheo trì y phaán taûo, heïn nhau ñeán goø maû laáy y phaán taûo. Coù hai Tyø-kheo ñöôïc y quyù giaù. Caùc Tyø-kheo kia noùi: - Chia cho chuùng toâi vôùi. Tyø-kheo kia traû lôøi: - Toâi ñöôïc y naøy, taïi sao baûo chia cho thaày? Nhieàu vò cuøng tranh, Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Tuøy theo söï cam keát tröôùc. Ñöôïc nhieàu ít neân cuøng chia cho nhau. Phaät ôû taïi nöôùc Xaù-veä. Coù caùc cö só, khi oâng baø hay cha meï cheát, duøng traøng phan baûo caùi, y vaät trang trí nôi moä cuûa oâng baø hay cha meï. Tyø-kheo trì y phaán taûo thaáy, beøn loät laáy ñi. Caùc cö só thaáy ñeàu cô hieàm: Sa-moân thích töû khoâng bieát hoå theïn, troäm laáy vaät cuûa ngöôøi maø töï noùi toâi bieát chaùnh phaùp. Xem theá thì coù gì laø chaùnh phaùp? Chuùng ta vì toå phuï maãu hay phuï maãu xaây moä phaàn, duøng traøng phan baûo caùi ñeå cuùng döôøng, sao hoï töï tieän loät laáy ñi. Laøm nhö chuùng ta vì Sa-moân Thích töû xaây moä phaàn cuùng döôøng. Söï thaät chuùng ta vì oâng baø, cha meï cuûa chuùng ta maø duøng traøng phan baûo caùi trang trí nôi moä phaàn ñeå cuùng döôøng kia maø! Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc laáy vaät nhö vaäy. Tröôøng hôïp caùc vaät aáy gioù thoåi bay ñeán choã khaùc, hoaëc chim ngaäm bay ñi rôùt choã khaùc. Tyø-kheo thaáy, e ngaïi khoâng daùm laáy, baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Tröôøng hôïp nhö vaäy thì cho pheùp laáy. Caùc Tyø-kheo thaáy y vaät trang nghieâm cuùng döôøng nôi thaùp, lieàn laáy. Laáy roài e ngaïi, baïch Phaät. Phaät hoûi: - Vôùi taâm nieäm naøo khi oâng laáy? Tyø-kheo thöa: - Vôùi yù nghó laø y phaán taûo neân laáy, chöù khoâng vôùi taâm nieäm troäm caép. Ñöùc Phaät daïy: - Nhö vaäy thì khoâng phaïm. Nhöng khoâng ñöôïc laáy y vaät trang nghieâm cuùng döôøng nôi thaùp. II. KYØ-BAØ ÑOÀNG TÖÛ 1. Kyõ nöõ Thaønh Vöông-xaù Theá Toân ôû taïi thaønh Vöông-xaù. Baáy giôø ôû Tyø-xaù-ly coù moät daâm nöõ teân laø Am-baø-la-baø-lôïi,l507 nhan saéc voâ cuøng xinh ñeïp. Ai muoán cuøng

l507. Am-baø-la-baø-lôïi . Pali: Ambap ālī.

nguû moät ñeâm thì phaûi traû naêm möôi löôïng vaøng. Ban ngaøy cuõng phaûi traû naêm möôi laïng vaøng nhö vaäy. Baáy giôø, Tyø-xaù-ly do coù daâm nöõ naøy neân ngöôøi trong boán phöông tuï taäp veà ñoù. Quoác phaùp nhôø vaäy maø cöïc kyø saùng choùi. Caùc ñaïi thaàn thaønh Vöông-xaù nghe ñoàn: Tyø-xaù-ly coù moät daâm nöõ teân laø Am-baø-la-baø-lôïi, nhan saéc voâ cuøng xinh ñeïp. Ai muoán cuøng nguû moät ñeâm thì phaûi traû naêm möôi löôïng vaøng. Ban ngaøy cuõng phaûi traû naêm möôi laïng vaøng nhö vaäy. Baáy giôø, Tyø-xaù-ly do coù daâm nöõ naøy neân ngöôøi trong boán phöông tuï taäp veà ñoù. Tyø-da-ly nhôø vaäy maø cöïc kyø saùng choùi. Caùc ñaïi thaàn ñeán choã Vua Bình-sa taâu: - Ñaïi vöông bieát chaêng, taïi nöôùc

Tyø-xaù-ly coù moät daâm nöõ teân laø Am-baø-la-baø-lôïi, nhan saéc voâ cuøng xinh ñeïp. Ai muoán cuøng nguû moät ñeâm thì phaûi traû naêm möôi löôïng vaøng. Ban ngaøy cuõng phaûi traû naêm möôi laïng vaøng nhö vaäy. Baáy giôø, Tyø-xaù-ly do coù daâm nöõ naøy neân ngöôøi trong boán phöông tuï taäp veà ñoù. Tyø-xaù-ly nhôø vaäy maø cöïc kyø saùng choùi. Nhaø Vua nghe xong lieàn ra leänh cho caùc ñaïi thaàn: - Caùc khanh sao khoâng ñöa daâm nöõ aáy veà ñaây? Baáy giôø trong thaønh Vöông-xaù, coù moät ñoàng nöõ teân laø Sa-la-baït- ñeà,l508 xinh ñeïp khoâng ai saùnh kòp, hôn caû Am-baø-la-baø-lôïi. Caùc ñaïi thaàn lieàn an trí daâm nöõ naøy. Ai muoán nguû vôùi daâm nöõ naøy moät ñeâm phaûi traû vôùi giaù moät traêm löôïng vaøng, vaø moät ngaøy cuõng nhö vaäy. Baáy giôø thaønh Vöông-xaù nhôø coù daâm nöõ naøy neân ngöôøi boán phöông tuï taäp veà, nhôø vaäy maø cöïc kyø saùng choùi. Baáy giôø con Vua Bình-sa teân laø Voâ UÙyl509 cuøng daâm nöõ naøy chung nguû trong ñeâm. Daâm nöõ coù thai. Töø ñoù daâm nöõ ra leänh cho ngöôøi giöõ cöûa: Neáu coù khaùch caàn gaëp thì noùi toâi bò beänh. Sau ñoù, ñuû ngaøy thaùng, daâm nöõ haï sinh moät beù trai, töôùng maïo xinh ñeïp. Daâm nöõ lieàn duøng vaûi traéng boïc haøi nhi naøy, baûo tôù gaùi ñem boû ra ngoaøi ñöôøng. Ngöôøi tôù gaùi laøm theo lôøi sai baûo, boàng haøi nhi ñem boû. Cuõng vaøo buoåi saùng tinh söông luùc aáy, Vöông töû Voâ UÙy muoán ñi xe ñeán yeát kieán Phuï vöông neân sai ngöôøi doïn deïp doïc ñöôøng. Baát ngôø, töø xa Vöông töû troâng thaáy moät vaät traéng doïc ñöôøng, lieàn döøng xe, hoûi ngöôøi beân ñöôøng: - Caùi goùi traéng ñoù laø gì? Ngöôøi beân ñöôøng traû lôøi: - Moät ñöùa beù.

l508. Sa-la-baït-ñeà . Trong ñeå baûn ñoïc laø Baø-la... . Theo aâm Pali maø söûa laïi. Vin. i. 268: Sālavatī. l509. Voâ UÙy vöông töû . Pali: Abhaya-r ājakumāra.

Vöông töû hoûi: - Coøn soáng hay cheát? Ngöôøi beân ñöôøng noùi: - Noù soáng. Vöông töû lieàn ra leänh boàng veà. Vöông töû Voâ UÙy khoâng coù con neân ñem veà nhaø giao cho nhuõ maãu nuoâi döôõng. Vì - Noù soáng cho ñaët teân laø Kyø-baø.l5l0 Ñoàng töû ñöôïc Vöông töû löôïm neân goïi laø Ñoàng töû.l5ll Theo thôøi gian lôùn khoân, Vöông töû raát yeâu meán. Moät hoâm Vöông töû keâu Kyø-baø Ñoàng töû ñeán vaø noùi: - Con muoán ôû laâu nôi Vöông gia maø khoâng coù taøi ngheà gì thì khoâng ñöôïc thoï höôûng boång loäc cuûa Vua. Con caàn hoïc kyõ thuaät. Kyø-baø Ñoàng töû traû lôøi: - Con seõ hoïc. 2. Hoïc thuoác Kyø-baø Ñoàng töû töï nghó: Tay ta neân hoïc ngheà gì ñeå coù ñöôïc nhieàu cuûa caûi maø ít baän roän? Nghó xong, Kyø-baø Ñoàng töû quyeát ñònh hoïc ngheà thaày thuoác. Ngheà naøy ñaïi taøi phuù maø ít baän roän. Kyø-baø Ñoàng töû nghó tieáp: Ai daïy ngheà thaày thuoác cho ta ñaây. Thôøi gian aáy, Kyø-baø Ñoàng töû nghe taïi nöôùc Ñaéc-xoa-thi-lal5l2 coù vò thaày thuoác hoï A-ñeà-leâ, teân laø Taân- ca-la, tay ngheà raát cao. Vò naøy coù theå daïy ta ñöôïc. Kyø-baø Ñoàng töû lieàn ñeán nöôùc kia, choã Taân-ca-la ôû, thöa: - Con muoán theo thaày hoïc ngheà laøm thuoác, xin thaày daïy cho con. Taân-ca-la traû Lôøi: Ñöôïc! Thôøi gian baûy naêm, Kyø-baø Ñoàng töû theo hoïc ngheà thaày thuoác. Moät hoâm töï nghó: Ngheà thaày thuoác naøy ta phaûi hoïc taäp bao laâu môùi xong?

Nghó roài, Kyø-baø Ñoàng töû lieàn ñeán choã vò thaày thöa: - Con hoïc ngheà laøm thuoác naøy bao laâu môùi xong? Vò thaày lieàn trao cho moät caùi gioû vaø duïng cuï ñaøo reã caây, noùi vôùi Kyø-baø Ñoàng töû: - Con ñeán nôi nöôùc Ñaéc-xoa-thi-la, trong phaïm vi moät do tuaàn, tìm xem caùc loaïi caây, coù loaïi caây naøo khoâng phaûi laø thuoác ñem veà ñaây. Kyø-baø Ñoàng töû lieàn vaâng lôøi thaày daïy, ñeán nöôùc Ñaéc-xoa-thi-la, trong phaïm vi moät do tuaàn tìm kieám maø khoâng thaáy loaïi caây naøo khoâng

l5l0. Kyø-baø . Pali: do ñöôïc traû lôøi jīvati(noù soáng), neân ñaët teân laø Jīvaka. l5ll. Ñoàng töû . Do Vöông töû (Kumāra) löôïm ñöôïc, neân cho hieäu laø Komaârabhacca. Haùn dòch khoâng phaân bieät hai töø Phaïn khaùc nhau naøy: Komārabhacca, hieäu rieâng cuûa Kyø-baø, vaø Kumāra, danh töø chung, Vöông töû hay ñoàng töû. l5l2. Ñaéc-xoa-thi-la . Pali: Takkasil ā, thuû phuû cuûa Gandhāra, ñöôïc xem laø moät trung taâm hoïc thuaät danh tieáng thôøi baáy giôø. Nhieàu vua chuùa hoïc ôû ñoù.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 84>

phaûi laø thuoác. Nhöõng loaïi caây maø Kyø-baø Ñoàng töû thaáy ñeàu laø vaät coù theå phaân tích ñeå duøng vaøo thuoác ñöôïc caû. Kyø-baø Ñoàng töû mang gioû khoâng trôû veà, ñeán choã vò thaày thöa: - Thöa thaày con ñaõ ñeán nöôùc Ñaéc-xoa-thi-la tìm loaïi caây naøo khoâng phaûi laø thuoác, trong phaïm vi moät do tuaàn. Con tìm khaép nôi, khoâng thaáy coù loaïi caây naøo laø chaúng phaûi thuoác. Taát caû ñeàu coù theå phaân chaát duøng vaøo thuoác ñöôïc heát. OÂng thaày daïy thuoác traû lôøi Kyø-baø Ñoàng töû: - Nay con coù theå veà. Y ñaïo nhö vaäy ñaõ thaønh. Trong coõi Dieâm- phuø-ñeà naøy, ta laø haïng nhaát. Sau khi thaày qua ñôøi, con laø ngöôøi keá theá. 3. Chöõa bònh l. Baáy giôø Kyø-baø Ñoàng töû töï nghó: Nay ta, tröôùc heát neân trò beänh cho ai? Nöôùc naøy vöøa nhoû, laïi ôû vuøng bieân phöông. Ta neân veà laïi boản quoác ñeå baét ñaàu môû y ñaïo taïi ñoù. Nghó xong, Kyø-baø Ñoàng töû lieàn trôû veà laïi thaønh Baø-giaø-ñaø. Trong thaønh Baø-giaø-ñaø, baáy giôø coù ngöôøi vôï cuûa ñaïi tröôûng giaû mang phaûi troïng beänh ñau ñaàu möôøi hai naêm, caùc thaày thuoác ñeàu khoâng theå chöõa trò ñöôïc. Kyø-baø Ñoàng töû nghe lieàn ñeán nôi nhaø ñoù noùi vôùi ngöôøi giöõ cöûa: - Nhaø ngöôi vaøo thöa vôùi tröôûng giaû laø coù ngöôøi thaày thuoác ôû ngoaøi cöûa. Ngöôøi giöõ cöûa lieàn vaøo thöa. Vôï oâng tröôûng giaû hoûi: - Töôùng maïo cuûa oâng thaày thuoác theá naøo? Ngöôøi giöõ cöûa thöa: - OÂng thaày thuoác tuoåi coøn nhoû. Beänh nhaân lieàn nghó: Caùc vò thaày thuoác lôùn tuoåi coù kinh nghieäm kia coøn chöa chöõa trò ñöôïc, huoáng laø tuoåi nhoû. Baø ta lieàn baûo ngöôøi giöõ cöûa ra noùi vôùi oâng thaày thuoác laø nay ta khoâng caàn thaày thuoác nöõa. Ngöôøi giöõ cöûa lieàn ra noùi: - Toâi ñaõ vì oâng vaøo thöa vôùi vôï oâng tröôûng giaû. Maø vôï oâng tröôûng giaû noùi nay khoâng caàn thaày thuoác nöõa. Kyø-baø Ñoàng töû laïi noùi: - Ngöôøi coù theå vì toâi vaøo thöa vôùi vôï oâng tröôûng giaû cho pheùp toâi chöõa trò. Neáu laønh thì tuøy yù cho toâi thöù gì cuõng ñöôïc. Baáy giôø ngöôøi giöõ cöûa laïi vaøo thöa vôùi baø chuû: - OÂng thaày thuoác noùi cho pheùp oâng aáy ñöôïc chöõa. Neáu laønh thì tuøy yù cho oâng aáy thöù chi cuõng ñöôïc. Vôï oâng tröôûng

giaû nghe xong lieàn nghó: Neáu nhö vaäy thì khoâng toán

844 BOÄ LUAÄT >

gì. Baø ra leänh cho ngöôøi giöõ cöûa goïi vaøo. Ñöôïc goïi, Kyø-baø Ñoàng töû vaøo, ñeán choã vôï oâng tröôûng giaû hoûi: - Beänh khoå cuûa baø theá naøo? Vôï oâng tröôûng giaû traû lôøi: - Beänh nhö vaäy, nhö vaäy. Kyø-baø Ñoàng töû laïi hoûi: - Baét ñaàu töø choã naøo? Baø ta noùi: - Beänh baét ñaàu nhö vaäy, nhö vaäy. Kyø-baø Ñoàng töû hoûi tieáp: - Beänh bao laâu roài? Baø traû lôøi: - Beänh chöøng aáy thôøi gian. Kyø-baø Ñoàng töû hoûi xong noùi: - Beänh naøy toâi coù theå chöõa trò ñöôïc. Kyø-baø Ñoàng töû lieàn duøng thuoác toát nhö vaùng söõa ñem chöng roài nheåu vaøo loã muõi beänh nhaân. Vaùng söõa ñöôïc nheåu vaøo ñoù ñeàu chaûy ra nôi mieäng cuûa beänh nhaân. Baø vôï oâng tröôûng giaû lieàn laáy ñoà höùng laáy tinh söõa aáy ñeå rieâng moät choã. Kyø-baø Ñoàng töû thaáy vaäy, loøng oâm saàu naõo, vì nghó: Vôùi moät ít vaùng söõa baát tònh nhö vaäy maø baø ta coøn tieác nhö theá, huoáng chi khi laønh beänh baø naøy traû ôn ta ñöôïc laø bao! Baø vôï oâng tröôûng giaû thaáy Kyø-baø Ñoàng töû coù veû buoàn hoûi: - Taïi sao thaày coù veû saàu naõo? Kyø-baø Ñoàng töû noùi: - Thaät vaäy, toâi coù aùo naõo. Baø ta hoûi: - Taïi sao thaày saàu naõo? Kyø-baø Ñoàng töû ñaùp: - Vì toâi töï nghó vôùi moät ít vaùng söõa baát tònh nhö theá maø baø coøn tieác, thì khi baø laønh beänh traû ôn cho toâi theá naøo? Neân aùo naõo. Baø vôï tröôûng giaû noùi: - Vì vieäc nhaø neân khoâng deã vaát boû. Noù coù theå duøng thaép ñeøn ñöôïc neân toâi höùng laáy. Thaày cöù chöõa beänh chuyeän gì phaûi saàu öu. Kyø-baø Ñoàng töû nghe noùi nhö vaäy lieàn tieáp tuïc chöõa trò. Sau khi beänh laønh, vôï oâng tröôûng giaû taï ôn Kyø-baø Ñoàng töû boán traêm ngaøn löôïng vaøng vaø toâi tôù, xe coä. Kyø-baø Ñoàng töû nhaän ñöôïc nhöõng phaåm vaät naøy roài, veà laïi thaønh Vöông-xaù. Ñeán cöûa nhaø cuûa Voâ UÙy Vöông töû, noùi vôùi ngöôøi giöõ cöûa:

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 845

- Ngöôøi vaøo taâu vôùi Vöông töû raèng Kyø-baø Ñoàng töû ôû ngoaøi cöûa. Ngöôøi giöõ cöûa lieàn vaøo taâu. Vöông töû ra leänh ngöôøi giöõ cöûa goïi vaøo. Kyø-baø Ñoàng töû vaøo roài, ñaàu maët kính leã xong, ñöùng qua moät beân, töôøng trình ñaày ñuû taát caû söï vieäc ñaõ qua vôùi Voâ UÙy Vöông töû vaø noùi: - Taát caû taëng vaät nhaän ñöôïc xin daâng leân Vöông töû. Vöông töû noùi: - Thoâi ñi! Khoûi phaûi laøm ñieàu ñoù. Con cöù töï tieän xöû duïng. Ñaây laø con beänh ñaàu tieân maø Kyø-baø Ñoàng töû caäu chöõa trò. l5l> 2. Baáy giôø, Vua Bình-sa maéc phaûi chöùng beänh xuaát huyeát nôi ñöôøng ñaïi tieåu tieän. Caùc thò nöõ thaáy ñeàu cöôøi baûo: - Hieän Ñaïi vöông cuõng maéc phaûi beänh nhö boïn phuï nöõ chuùng ta. Vua Bình-sa, nghe qua hoå theïn, lieàn keâu Voâ UÙy Vöông töû baûo: - Hieän cha maéc chöùng beänh nhö vaäy, con coù theå vì cha tìm thaày thuoác chöõa gaáp ñöôïc khoâng? Voâ UÙy thöa: - Coù Kyø-baø Ñoàng töû raønh veà ngheà thuoác, coù theå chöõa trò beänh cho phuï vöông ñöôïc. Nhaø Vua baûo keâu ñeán. Voâ UÙy vöông töû keâu Kyø-baø Ñoàng töû ñeán hoûi: - Con coù theå chöõa bònh cho phuï vöông cuûa ta ñöôïc khoâng? Kyø-baø Ñoàng töû thöa: - Coù theå chöõa ñöôïc. Voâ UÙy baûo: - Neáu ñöôïc,

thì ngöôi ñeán chöõa gaáp. Kyø-baø Ñoàng töû ñeán choã Vua Bình-sa, kính leã saùt chaân Vua xong, ñöùng lui qua moät beân, roài hoûi Vua: - Ñaïi vöông bò beänh khoå theá naøo? Nhaø Vua traû lôøi: - Bò beänh nhö vaäy, nhö vaäy. Kyø-baø Ñoàng töû hoûi: - Beänh phaùt khôûi töø ñaâu? Vua traû lôøi: - Beänh baét ñaàu nhö vaäy, nhö vaäy. Kyø-baø Ñoàng töû hoûi tieáp: - Beänh phaùt bao laâu roài? Nhaø Vua noùi: - Beänh phaùt töø luùc ñoù.

l5l>. Heát quyeån >9.

846 BOÄ LUAÄT >

Hoûi xong, Kyø-baø Ñoàng töû thöa: - Coù theå chöõa trò ñöôïc. Kyø-baø Ñoàng töû lieàn laáy caùi maùng baèng saét, ñöïng ñaày nöôùc aám, baûo Vua Bình-sa vaøo trong maùng nöôùc. Vua lieàn vaøo. Baûo Vua ngoài trong nöôùc; Vua lieàn ngoài. Baûo Vua naèm trong nöôùc, Vua lieàn naèm. Khi aáy, Kyø-baø Ñoàng töû duøng nöôùc röôùi leân Vua maø chuù thuaät; Vua lieàn nguû. Kyø-baø Ñoàng töû nhanh nheïn böôùc vaøo trong nöôùc, duøng dao beùn moå ngay choã ung nhoït cuûa Vua; röûa saïch, duøng thuoác thoa. Thoa xong, beänh laønh. Nôi muït nhoït moïc loâng laïi, gioáng nhö choã khoâng beänh. Ñaâu ñoù xong, Kyø-baø Ñoàng töû lieàn thay maùng nöôùc ñaày, duøng nöôùc röôùi Vua, chuù thuaät. Vua tænh daäy hoûi: - Chöõa cho ta ñi! Kyø-baø Ñoàng töû thöa: - Toâi ñaõ trò xong. Nhaø Vua noùi: - Chöõa khoûi khoâng? Kyø-baø Ñoàng töû thöa: - Ñaõ khoûi roài. Nhaø Vua lieàn duøng tay sôø, maø khoâng bieát muït nhoït ôû choã naøo. Vua hoûi: - Nhaø ngöôi chöõa trò baèng caùch naøo, ñeán noãi khoâng coøn daáu muït nhoït nöõa? Kyø-baø Ñoàng töû thöa: - Toâi chöõa beänh haù coù theå coøn laïi daáu muït nhoït ö? Baáy giôø Vua taäp hôïp caùc thò nöõ maø noùi: - Kyø-baø Ñoàng töû, ngöôøi thaày thuoác naøy ñaïi lôïi ích. Ta nghó raèng, ta phaûi ban thöôûng cuûa caûi raát nhieàu môùi ñöôïc. Caùc thò nöõ lieàn laáy caùc loaïi anh laïc, voøng xuyeán ñeo nôi tay chaân, keå caû caùc vaät quyù baùu duøng ñeå che kín thaân ngöôøi nöõ vaø tieàn vaøng, ma ni, chaân chaâu, löu ly, boái ngoïc, pha leâ, gom thaønh moät ñoáng lôùn. Baáy giôø, nhaø Vua keâu Kyø-baø Ñoàng töû ñeán noùi: - Nhaø ngöôi chöõa beänh cho ta laønh, ta duøng nhöõng vaät naøy ñeå traû ôn ngöôi. Kyø-baø Ñoàng töû thöa vôùi ñaïi vöông: - Thoâi, taâu Ñaïi vöông, nhö vaäy ñaõ laø ban cho toâi roài. Toâi vì Vöông töû Voâ UÙy maø chöõa beänh cho Ñaïi vöông. Khi aáy, Vua ra leänh:

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 847

- Nhaø ngöôi khoâng ñöôïc chöõa beänh ngöôøi khaùc.l5l4 Chæ chöõa beänh cho ta, cho Phaät, cho Taêng Tyø-kheo vaø ngöôøi trong cung maø thoâi. Ñaây laø con beänh thöù hai maø Kyø-baø Ñoàng töû ñaõ chöõa trò. >. Baáy giôø, taïi thaønh Vöông-xaù coù oâng tröôûng giaû thöôøng bò ñau ñaàu, khoâng coù thaày thuoác naøo chöõa trò ñöôïc. Baáy giôø, coù vò thaày thuoác noùi vôùi oâng tröôûng giaû laø sau baûy naêm oâng tröôûng giaû seõ cheát. Coù oâng laïi noùi, sau saùu naêm, sau naêm naêm, cho ñeán sau moät naêm seõ cheát. Coù oâng laïi noùi sau baûy thaùng seõ cheát, hoaëc saùu thaùng, cho ñeán moät thaùng seõ cheát. Coù oâng laïi noùi sau baûy ngaøy seõ

cheát. Baáy giôø, oâng tröôûng giaû töï mình ñeán nhaø Kyø-baø Ñoàng töû noùi: - OÂng chöõa beänh cho toâi. Toâi seõ ñeàn ôn oâng moät traêm ngaøn löôïng vaøng. Kyø-baø Ñoàng töû noùi: - Khoâng theå ñöôïc. OÂng tröôûng giaû laïi noùi: - Toâi seõ traû ôn oâng hai traêm ngaøn. Ba traêm ngaøn. Boán traêm ngaøn löôïng vaøng. Kyø-baø Ñoàng töû noùi: - Khoâng theå ñöôïc. Beänh nhaân noùi: - Toâi seõ laøm toâi tôù vaø taát caû gia nghieäp cuûa toâi seõ thuoäc veà oâng. Kyø-baø Ñoàng töû noùi: - Khoâng phaûi toâi vì tieàn baïc ít maø noùi laø khoâng theå chöõa ñöôïc bònh cho oâng. Nhöng vì tröôùc ñaây Vua Bình-sa coù ra leänh cho toâi: “Khanh chæ chöõa beänh cho ta, cho Phaät, cho Taêng Tyø-kheo vaø ngöôøi trong cung maø thoâi, chöù khoâng ñöôïc chöõa cho ngöôøi khaùc.” Cho neân toâi noùi khoâng theå ñöôïc. Nay neáu oâng ñeán xin pheùp Vua thì toâi môùi daùm chöõa. OÂng tröôûng giaû lieàn ñeán taâu vôùi Vua: - Nay toâi coù beänh ngoaët ngheøo. Xin Vua cho pheùp Kyø-baø Ñoàng töû trò beänh cho toâi. Vua lieàn keâu Kyø-baø Ñoàng töû ñeán noùi: - Trong thaønh Vöông-xaù coù oâng tröôûng giaû bò beänh, oâng coù theå trò ñöôïc khoâng? Kyø-baø Ñoàng töû traû lôøi: Ñöôïc. Nhaø Vua noùi: - Neáu trò ñöôïc thì ñeán trò.

l5l4. Trong truyeän keå Pali, Kyø-baø khoâng nhaän tieàn, maø xin chöùc thaùi y. Vua chaáp nhaän, vaø baûo kieâm luoân vieäc chöõa bònh cho Phaät vaø caùc Tyø-kheo.

848 BOÄ LUAÄT >

Luùc aáy, Kyø-baø Ñoàng töû lieàn ñeán nhaø oâng tröôûng giaû, vaø hoûi: - Chöùng beänh cuûa oâng theá naøo? Tröôûng giaû traû lôøi: - Chöùng beänh toâi nhö vaäy, nhö vaäy. Kyø-baø Ñoàng töû laïi hoûi: - Beänh phaùt khôûi töø ñaâu? Beänh nhaân noùi: - Beänh töø nhö vaäy, nhö vaäy khôûi phaùt. Kyø-baø Ñoàng töû hoûi tieáp: - Thôøi gian beänh laâu mau roài? Tröôûng giaû noùi: - Thôøi gia beänh laø, chöøng aáy. Hoûi xong, Kyø-baø Ñoàng töû noùi: - Beänh naøy toâi chöõa ñöôïc. Khi aáy, Kyø-baø Ñoàng töû lieàn cho uoáng nöôùc muoái, khieán beänh nhaân bò khaùt; roài cho uoáng röôïu ñeán say. Keá ñoù, buoäc beänh nhaân vaøo giöôøng, taäp hôïp thaân nhaân ñeán xung quanh. Kyø-baø Ñoàng töû duøng dao beùn moå ñaàu, banh xöông soï ra, chæ cho thaân quyeán thaáy truøng ñaày trong ñaàu cuûa beänh nhaân. Ñaây laø caên nguyeân cuûa chöùng beänh. Kyø-baø Ñoàng töû noùi vôùi moïi ngöôøi: - Nhö lôøi thaày thuoác tröôùc ñaây ñaõ noùi, sau baûy naêm beänh nhaân seõ cheát. YÙ laø sau baûy naêm caùi naõo heát neân phaûi cheát. Noùi nhö vaäy laø vì khoâng kheùo thaáy. Hoaëc coù nhöõng vò noùi sau saùu, naêm, boán, ba, hai vaø moät naêm seõ cheát, vì nghó raèng, sau khi heát naõo seõ cheát. Taát caû cuõng khoâng thaáy roõ. Hoaëc noùi sau baûy thaùng cho ñeán moät thaùng seõ cheát, cuõng khoâng thaáy roõ. Coøn vò thaày thuoác noùi baûy ngaøy seõ cheát. Noùi nhö vaäy laø vì nghó, trong voøng baûy hoâm, naõo cuûa beänh nhaân seõ heát neân phaûi cheát. Chính vò thaày thuoác naøy môùi laø ngöôøi kheùo thaáy. Neáu nay khoâng chöõa trò, qua baûy ngaøy, naõo heát, seõ phaûi cheát. Baáy giôø, Kyø-baø Ñoàng töû töø saïch bònh trong ñaàu xong, ñoå vaùng söõa, maät vaøo ñaày trong ñaàu, sau gheùp xöông soï roài may laïi, duøng thuoác toát boâi. Töùc thì, beänh khoûi, thòt ñaày laïi nhö cuõ, toùc moïc laïi, nhö choã khoâng bò moå khoâng khaùc. Kyø-baø Ñoàng töû hoûi oâng tröôûng

giaû: - OÂng nhôù lôøi höùa tröôùc ñaây khoâng? OÂng tröôûng giaû traû lôøi: - Toâi nhôù tröôùc ñaây coù noùi, “Neáu thaày chöõa beänh toâi laønh, toâi seõ laøm toâi tôù vaø taát caû gia nghieäp cuûa toâi seõ giao cho thaày”.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 849

Kyø-baø Ñoàng töû noùi: - Thoâi, Tröôûng giaû, nhö theá laø ñaõ cho toâi roài. Chæ neân duøng lôøi noùi tröôùc. Khi aáy, oâng tröôûng giaû lieàn ñem boán möôi vaïn löôïng vaøng, ñeå taï ôn. Kyø-baø Ñoàng töû duøng moät traêm ngaøn löôïng daâng leân Vua, moät traêm ngaøn löôïng cung phuïng thaân phuï, hai traêm ngaøn löôïng töï mình söû duïng. Ñaây laø beänh nhaân thöù ba, maø Kyø-baø Ñoàng töû chöõa trò. 4. Baáy giôø, taïi nöôùc Caâu-thieåm-di coù con oâng tröôûng giaû vì ham ñuøa treân caùi baùnh xe,l5l5 neân ruoät beân trong bò thaét laïi, aên uoáng khoâng tieâu, khoâng baøi tieát ñöôïc, nhöng taïi nöôùc ñoù khoâng ai chöõa trò ñöôïc. OÂng nghe nöôùc Ma-kieät coù vò thaày thuoác raát gioûi, coù theå chöõa ñöôïc beänh naøy, lieàn sai söù ñeán taâu vôùi Vua: - Con oâng tröôûng giaû nöôùc Caâu-thieåm-di beänh. Kyø-baø Ñoàng töû coù theå chöõa ñöôïc. Cuùi xin Vua cho pheùp ñeán. Vua Bình-sa cho goïi Kyø-baø Ñoàng töû ñeán hoûi: - Coù con oâng tröôûng giaû nöôùc Caâu-thieåm-di bò beänh, ngöôi coù theå chöõa ñöôïc khoâng? Kyø-baø Ñoàng töû traû lôøi laø ñöôïc. Nhaø Vua noùi: - Neáu chöõa ñöôïc, thì ñi chöõa cho hoï. Baáy giôø, Kyø-baø Ñoàng töû ñi xe ñeán nöôùc Caâu-thieåm-di. Kyø-baø Ñoàng töû vöøa môùi ñeán nôi thì con oâng tröôûng giaû ñaõ cheát, nghe tieáng kyõ nhaïc ñöa ma. Kyø-baø Ñoàng töû lieàn hoûi: - ÔÛ ñaây coù vieäc gì maø coù tieáng kyõ nhaïc, tieáng troáng keøn vaäy? Ngöôøi beân caïnh traû lôøi: - Con oâng tröôûng giaû bò beänh maø oâng ñeán chöõa ñoù, ñaõ cheát roài. Ñoù laø tieáng keøn troáng ñöa ñi choân. Caäu Kyø-baø Ñoàng töû coù taøi gioûi phaân bieät taát caû caùc loaïi aâm thanh, neân baûo khieâng trôû laïi, vaø noùi: - Ngöôøi naøy chöa cheát. Kyø-baø Ñoàng töû noùi nhö vaäy, hoï lieàn khieâng trôû laïi. Kyø-baø Ñoàng töû xuoáng xe, laáy dao beùn moå ngay buïng, vaïch choã ruoät bò thaét, chæ cho cha meï vaø thaân nhaân cuûa beänh nhaân xem vaø noùi: - Ñaây laø vì ñuøa treân baùnh xe neân khieán cho ruoät bò thaét laïi nhö vaày. Do ñoù aên uoáng khoâng (85>al) tieâu, chöù khoâng phaûi laø cheát. Kyø-baø Ñoàng töû lieàn giaûi thoâng ruoät ra, saép laïi nhö cuõ, roài may

l5l5. Chôi troø nhaøo loän, doäng ngöôïc ñaàu xuoáng ñaát, roài di chuyeån nhö baùnh xe laên. Pali (Vin.i. 275): mokkhacikāya kīlantassa.

850 BOÄ LUAÄT >

ngoaøi da, duøng thuoác toát thoa noù. Sau ñoù veát moå laønh, loâng moïc trôû laïi gioáng nhö choã khoâng moå. Con oâng tröôûng giaû traû ôn cho Kyø-baø Ñoàng töû boán möôi vaïn löôïng vaøng. Vôï cuûa con oâng cuõng ñem boán möôi vaïn löôïng vaøng ñeå ñeàn ôn ngöôøi ñaõ cöùu choàng mình soáng laïi. Cha meï cuûa beänh nhaân moãi ngöôøi cuõng ñem boán möôi vaïn löôïng vaøng ñeå haäu taï cho Kyø-baø Ñoàng töû. Ñaây laø beänh thöù tö maø Kyø-baø Ñoàng töû ñaõ cöùu chöõa. 5. Baáy giôø, quoác vöông UÙy-thieànl5l6 laø Vua Ba-la-thuø-ñeà,l5l7 roøng raõ möôøi hai

naêm bò beänh ñau ñaàu, khoâng coù thaày thuoác naøo chöõa ñöôïc. Vua nghe Vua Bình-sa coù vò thaày thuoác ñaïi taøi, coù theå chöõa trò chöùng beänh cuûa mình ñöôïc, lieàn sai söù ñeán taâu vôùi Vua Bình-sa: - Ba-la-thuø-ñeà maéc beänh, Kyø-baø Ñoàng töû coù theå chöõa trò ñöôïc. Xin Vua cho pheùp Kyø-baø Ñoàng töû ñöôïc ñeán chöõa. Vua lieàn goïi Kyø-baø Ñoàng töû ñeán hoûi: - Ngöôi coù theå chöõa beänh cho Ba-la-thuø-ñeà khoâng? Kyø-baø Ñoàng töû traûi lôøi: - Coù theå ñöôïc. Nhaø Vua noùi: - Neáu chöõa ñöôïc thì ñi chöõa. Vua noùi tieáp: - Vua aáy töø boï caïp maø ra. Khanh kheùo giöõ mình, chôù ñeå maát maïng. Kyø-baø Ñoàng töû thöa: - Xin vaâng. Baáy giôø, Kyø-baø Ñoàng töû ñeán nöôùc UÙy-thieàn, choã cuûa Ba-la-thuøñeà, kính leã saùt chaân, roài ñöùng qua moät beân, hoûi Vua: - Beänh traïng theá naøo? Nhaø Vua traû lôøi: - Beänh traïng nhö vaäy, nhö vaäy. Kyø-baø Ñoàng töû hoûi: - Beänh baét ñaàu töø ñaâu? Nhaø Vua noùi: - Beänh baét ñaàu nhö vaäy, nhö vaäy. Kyø-baø Ñoàng töû hoûi tieáp: - Töø khi phaùt beänh ñeán nay, bao laâu roài? Beänh nhaân noùi:

l5l6. UÙy-thieàn . Pali: Ujjenī, thuû phuû cuûa nöôùc Avantī (A-baøn-ñeà) l5l7. Ba-la-thuø-ñeà . Pali: Pajjota (Canma-Pajjota).

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 85l

- Thôøi gian beänh laø chöøng aáy. Theo thöù töï hoûi xong, Kyø-baø Ñoàng töû noùi: - Beänh naøy toâi coù theå chöõa ñöôïc. Nhaø Vua noùi: - Neáu duøng vaùng söõa hay thuoác troän vaùng söõa, ta khoâng uoáng ñöôïc. Neáu cho ta uoáng thuoác troän vaùng söõa, ta seõ gieát ngöôi. Chöùng beänh naøy caùc thöù thuoác khaùc khoâng trò ñöôïc. Chæ coù vaùng söõa trò ñöôïc maø thoâi. Kyø-baø Ñoàng beøn baøy chöôùc, taâu vôùi Vua: - Y phaùp trò beänh cuûa toâi, mai, tröa, chieàu, toái xin ñöôïc pheùp töï do ra vaøo. Nhaø Vua noùi vôùi Kyø-baø Ñoàng töû: - Tuøy yù ngöôi cöù ra vaøo. Kyø-baø Ñoàng töû laïi taâu tieáp. - Neáu caàn vò thuoác quyù giaù, phaûi côûi ngöïa ñeå ñi cho nhanh, xin Vua cho pheùp. Vua lieàn caáp cho con laïc ñaø ñi naêm möôi do tuaàn ngaøy. Kyø-baø Ñoàng töû lieàn duøng thöùc aên raát maën cho Vua aên. Roài ôû choã kín ñaùo, naáu vaùng söõa laøm thuoác. Laøm cho noù thaønh maøu nöôùc, vò nöôùc. Kyø-baø Ñoàng töû ñöa thuoác cho meï cuûa Vua vaø daën: - Khi naøo Vua thöùc daäy, khaùt nöôùc, ñoøi uoáng nöôùc, thì ñöa thöù thuoác naøy cho Vua duøng. Kyø-baø Ñoàng töû ñöa thuoác cho meï cuûa Vua roài, lieàn côõi con laïc ñaø coù söùc chaïy naêm möôi do tuaàn ngaøy maø ñi. Vua thöùc daäy khaùt nöôùc, ñoøi uoáng. Baø meï ñöa thöù thuoác nöôùc ñoù cho Vua uoáng. Khi thuoác tieâu hoùa, caûm thaáy coù muøi vaùng söõa, Vua noùi: - Kyø-baø cho ta uoáng vaùng söõa, laø oan gia cuûa ta, laøm sao chöõa beänh ta ñöôïc. Haõy caáp toác kieám, ñöa ñeán ñaây. Söù giaû lieàn ñeán choã Kyø-baø Ñoàng töû ôû, tìm khoâng coù. Hoûi ngöôøi giöõ cöûa: - Kyø-baø Ñoàng töû ôû ñaâu? Ngöôøi giöõ cöûa noùi: - Kyø-baø Ñoàng töû, côûi con laïc ñaø ñi naêm möôi do tuaàn ngaøy, ñaõ ñi roài. Vua caøng theâm lo sôï, noùi: - Cho ta uoáng vaùng söõa laø oan gia cuûa ta, laøm sao chöõa trò cho ta ñöôïc!

852 BOÄ LUAÄT >

Luùc aáy, nhaø Vua coù moät ngöôøi ñi boä gioûi, teân laø OÂ, moät ngaøy coù theå ñi saùu möôi do tuaàn. Nhaø Vua lieàn keâu ñeán baûo: - Ngöôi coù theå truy ñuoåi Kyø-baø Ñoàng töû ñöôïc chaêng? Ngöôøi aáy thöa: - Coù theå. Nhaø Vua noùi: - Ngöôi ñeán goïi veà ñaây! Nhaø Vua daën: - Kyø-baø Ñoàng töû coù kyõ thuaät cao, ngöôi chôù neân aên nhöõng thöùc aên gì do Kyø-baø Ñoàng töû ñöa. Coù theå ngöôi bò thuoác ñoäc ñoù. OÂ thöa: - Vaâng. Vaø theo lôøi daïy cuûa Vua. Kyø-baø Ñoàng töû ñi ñeán nöûa ñöôøng, khoûi phaûi lo sôï nöõa, ngöøng laïi laøm thöùc aên, neân OÂ, ngöôøi chaïy nhanh ñuoåi theo kòp. Noùi vôùi Kyø-baø Ñoàng töû: - Vua Ba-la-thuø-ñeà sai goïi oâng. Ñaùp, seõ ñi lieàn. Kyø-baø Ñoàng töû môøi OÂ aên. OÂ khoâng chòu aên. Kyø-baø Ñoàng töû töï mình aên nöûa traùi a-ma-laëc,l5l8 ñeå laïi nöûa traùi, uoáng nöôùc cuõng ñeå laïi nöûa ly. Döôùi moùng tay Kyø-baø Ñoàng töû ñaõ phuïc saün thuoác ñoäc, thuoác aáy ngaám vaøo nöûa traùi vaø nöûa ly nöôùc coøn laïi. Kyø-baø Ñoàng töû noùi vôùi oâng OÂ: - Toâi ñaõ aên nöûa traùi vaø uoáng nöûa ly nöôùc roài, coøn laïi moãi thöù phaân nöûa ñaây, oâng coù theå duøng ñi. OÂ lieàn nghó: Kyø-baø Ñoàng töû ñaõ töï mình aên nöûa traùi vaø uoáng nöûa ly nöôùc roài, soá coøn laïi baûo ta aên, chaéc khoâng coù ñoäc. Nghó nhö vaäy roài, OÂ lieàn aên nöûa traùi A-ma-laëc vaø uoáng nöûa ly nöôùc coøn laïi. Lieàn bò oùi,l5l9 khoâng theå ñi ñöôïc nöõa. Kyø-baø Ñoàng töû ñem thuoác ñeå tröôùc OÂ vaø noùi: - Giôø ñoù, giôø ñoù, oâng uoáng thuoác naøy seõ khoûi beänh. Kyø-baø Ñoàng töû lieàn côûi con laïc ñaø ñi naêm möôi do tuaàn ngaøy ñoù tieáp tuïc ñi. Sau ñoù, Vua cuøng OÂ ñeàu laønh beänh. Vua Ba-la-thuø-ñeà sai söù goïi Kyø-baø Ñoàng töû, noùi: - Nhaø ngöôi ñaõ trò laønh beänh cho ta. Ta xin taï ôn nhaø ngöôi gaáp boäi laàn so vôùi phaåm vaät maø nhaø ngöôi ñaõ thu ñöôïc nhieàu hay ít nôi nöôùc

1518. A-ma-laëc . Haùn thöôøng dòch la ø dö cam töû. Pali: āmalaka. l5l9. Nguyeân Haùn: tieäp ; khoâng coù nghóa gì ôû ñaây. Pali: nicchāresi, tieâu chaûy (haï lî).

kia. Kyø-baø Ñoàng töû noùi: - Thoâi, taâu Ñaïi vöông, nhö theá laø ñaõ ban cho toâi roài. Toâi vì Vua Bình-sa neân trò beänh cho Vua maø thoâi. Baáy giôø, Vua Ba-la-thuø-ñeà cho ñöa ñeán moät chieác y quyù giaù, trò giaù baèng phaân nöûa nöôùc ñeå taï ôn. Nhaø Vua noùi vôùi Kyø-baø Ñoàng töû: - Nhaø ngöôi khoâng thuaän yù, nay ta xin bieáu chieác y naøy ñeå goïi laø baùo aân. Ñaây laø con beänh thöù naêm maø Kyø-baø Ñoàng töû ñaõ chöõa trò. 7. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân bò beänh dö nöôùc,l520 noùi vôùi Toân giaû A- nan: - Ta bò beänh dö nöôùc. Caàn ñöôïc chöõa trò.l52l Toân giaû A-nan nghe Ñöùc Theá Toân daïy nhö vaäy, ñeán choã Kyø-baø Ñoàng töû nôi thaønh Vöông-xaù, noùi: - Ñöùc Nhö Lai bò chöùng dö nöôùc, caàn ñöôïc chöõa trò Kyø-baø Ñoàng töû cuøng A-nan ñeán choã Ñöùc Phaät, ñaûnh leã saùt chaân, roài ñöùng lui qua moät beân, baïch Phaät: - Ñöùc Nhö Lai bò chöùng dö nöôùc phaûi khoâng? Ñöùc Phaät daïy: - Ñuùng nhö vaäy, Kyø-baø Ñoàng töû. Nhö lai muoán chöõa trò. Kyø-baø Ñoàng töû baïch Phaät: - Nhö Lai muoán xoå bao nhieâu laàn? Phaät daïy: - Caàn ba möôi laàn. Baáy giôø, Kyø-baø Ñoàng töû cuøng A-nan ñeán thaønh Vöông-xaù laáy ba boù hoa öu-baùtl522 ñem veà nhaø. Kyø-baø Ñoàng töû laáy

moät boù xoâng thuoác vaø chuù thuaät daën ñöa Ñöùc Nhö Lai ngöûi, seõ xoå ñöôïc möôøi laàn. Laáy boù thöù hai, xoâng vôùi thuoác vaø chuù thuaät, daën ñöa Ñöùc Nhö Lai ngöûi, seõ xoå ñöôïc möôøi laàn nöõa. Sau laáy boù thöù ba xoâng vôùi thuoác vaø chuù thuaät, daën ñöa Ñöùc Nhö Lai ngöûi, thì seõ xoå ñöôïc chín laàn. Keá ñoù uoáng moät buïm nöôùc noùng,l52> seõ xoå ñöôïc moät laàn nöõa. Theo ñoù Kyø-baø Ñoàng töû laáy ba boù hoa ñaët treân tay Toân giaû A-nan. Toân giaû A-nan ñem hoa ra khoûi

l520. Haùn: hoaïn thuyû . Pali: K āyo dosābhisanno, roái loaïn dòch trong cô theå (theo baûn dòch Anh, B.D.iv. >94, n.l). l52l. Pali (Vin.i. 279): icchati tathāgato virecanam pātun ti, “Nhö lai muoán uoáng thuoác xoå (haï teå).” l522. Öu-baùt ; hay öu-baùt-la, hoa sen xanh. Pali: uppala (Skt. utpala). l52>. Nhaát chöôûng noaõn thuyû . Pali, ibid., xoå xong laàn thöù 29, Theá Toân seõ taém (bhagav ā viritto nahāyissati), sau ñoù seõ xoå theâm moät laàn nöõa.

thaønh Vöông-xaù, ñeán choã Ñöùc Theá Toân, laáy moät boù hoa daâng leân Ñöùc Theá Toân. Ngaøi ngöûi, lieàn xoå ñöôïc möôøi laàn. A-nan daâng boù hoa thöù hai, laïi xoå ñöôïc möôøi laàn tieáp. Boù thöù ba, xoå ñöôïc chín laàn. Kyø-baø Ñoàng töû queân daën Toân giaû A-nan daâng nöôùc noùng leân Ñöùc Phaät. Nhöng Ñöùc Theá Toân bieát roõ taâm nieäm Kyø-baø Ñoàng töû, lieàn keâu A-nan baûo laáy nöôùc noùng ñem ñeán. A-nan nghe Phaät daïy lieàn laáy nöôùc noùng ñem ñeán daâng leân Ñöùc Phaät. Ñöùc Phaät lieàn uoáng moät buïm nöôùc noùng. Chöùng dö nöôùc lieàn khoûi. Phong khí cuõng theo ñoù maø ñieàu hoøa. 8. Baáy giôø, Vua Bình-sa nghe Ñöùc Phaät bò beänh, cuøng taùm vaïn boán ngaøn ngöôøi hoä giaù ñi ñeán choã Ñöùc Theá Toân; kính leã hoûi thaêm Ngaøi, roài ngoài lui qua moät beân. Luùc aáy, Vua Öu-ñieàn nghe Ñöùc Theá Toân beänh, cuõng daãn baûy vaïn ngöôøi ñeán thaêm. Vua Ba-la-thuø-ñeà cuøng vôùi saùu vaïn ngöôøi ñeán thaêm. Vua Phaïm Thí cuøng vôùi naêm vaïn ngöôøi. Maït-lôïi Phu nhaân, Leâ-sö-ñaït- ña, Phuù-la-na. Boán Ñaïi thieân vöông vaø caùc thuoäc haï tuøy tuøng. Thích-ñeà-hoaøn- nhaân cuøng Ñao lôïi chö thieân. Dieäm thieân töû cuøng vôùi Dieäm thieân. Ñaâu- suaát thieân vöông cuøng Ñaâu-suaát chö thieân. Hoùa laïc thieân vöông cuøng Hoùa laïc chö thieân. Tha hoùa töï taïi thieân vöông cuøng Tha hoùa töï taïi thieân. Phaïm thieân vöông cuøng vôùi chuùng Phaïm thieân. Ma-heâ-thuû-la thieân vöông cuøng vôùi Ma-heâ-thuû-la chö thieân. Taát caû ñeàu ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân Ngaøi, roài ñöùng qua moät beân. Luùc aáy, Toân giaû Xaù-lôïi-phaát cuõng cuøng vôùi naêm traêm Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân ñaûnh leã saùt chaân, lui ñöùng qua moät beân. Tyø-kheo-ni Ma-ha Ba-xaø-ba-ñeà nghe Ñöùc Theá Toân beänh, cuõng cuøng naêm traêm Tyø-kheo-ni; A-nan Taân-ñeà cuøng naêm traêm Öu-baø-taéc; Tyø-xaù-khö Maãu cuøng naêm traêm Öu-baø-di, ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaàu maët kính leã thaêm hoûi Ngaøi. Baáy giôø, Ñeà-baït-ñaït-ña nghe Ñöùc Theá Toân bò beänh cuõng ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaàu maët leã saùt chaân, ngoài qua moät beân. Luùc aáy, Ñeà-baït- ñaït-ña thaáy tröôùc Ñöùc Theá Toân boán boä chuùng

nhoùm hôïp, lieàn khôûi yù nghó nhö vaày: Nay ta coù theå uoáng thuoác nhö Phaät, khieán boán boä chuùng ñeán thaêm hoûi ta. Nghó xong, lieàn ñeán choã Kyø-baø Ñoàng töû noùi: - Toâi muoán uoáng thöù thuoác nhö Phaät uoáng. OÂng coù theå cho toâi uoáng ñöôïc khoâng? Kyø-baø Ñoàng töû noùi: - Thöù thuoác Ñöùc Theá Toân duøng teân laø Na-la-dieân,l524 thöù thuoác

l524. Na-la-dieân . Sjt. n ārāyana, löïc só cuûa trôøi; bieät danh cuûa thaàn Víttu.

naøy chaúng phaûi ai cuõng duøng ñöôïc. Chæ coù Chuyeån luaân vöông, baäc ñaõ thaønh töïu Boà-taùt, Ñöùc Nhö Lai môùi coù theå duøng ñöôïc. Ñeà Baø noùi: - Neáu khoâng cho toâi duøng toâi seõ haïi oâng. Baáy giôø, Kyø-baø Ñoàng töû sôï bò haïi maïng neân lieàn ñöa thuoác cho Ñeà-baø-ñaït-ña. Do uoáng thuoác naøy maø Ñeà-baø-ñaït-ña bò beänh naëng, thaân taâm ñeàu ñau khoå, coâ ñôn moät mình, khoâng ai tôùi lui thaêm vieáng, cuõng khoâng coù baø con chaêm soùc. Ñeà-baø-ñaït-ña töï nghó: Nhö ta hieän nay, khoâng ai cöùu giuùp. Chæ coù Ñöùc Nhö Lai. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân bieát taâm nghó Ñeà-baø-ñaït-ña nhö vaäy, lieàn töø nuùi Kyø-xaø-quaät, thaân phoùng ra aùnh saùng - thi döôïcl525 chieáu ñeán Ñeà-baø-ñaït-ña, khieán taát caû beänh khoå lieàn ñöôïc chaám döùt. Sau khi Ñeà-baø-ñaït-ña ñöôïc laønh beänh khoâng laâu, ñeán caùc ngaõ ñöôøng trong thaønh Vöông-xaù xöôùng leân: - Thaùi töû Taát-ñaït-ña xaû boû ngoâi vò Chuyeån luaân vöông xuaát gia laøm ñaïo. Nay laøm ngheà thaày thuoác ñeå nuoâi soáng. Taïi sao bieát nhö vaäy? Chính toâi vöøa ñöôïc chöõa laønh ñaây, neân toâi bieát. Caùc Tyø-kheo nghe bieát; trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc soáng khoå haïnh, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch Ñeà-baø-ñaït-ña: Ñöùc Nhö Lai duõ loøng thöông ñoái vôùi oâng, sao oâng khoâng bieát ñeàn ñaùp? Baáy giôø, caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân, baïch Phaät: - Thaät chöa töøng coù! Theá Toân ñaõ duõ loøng thöông ñoái vôùi Ñeà-baø- ñaït-ña. Nhöng Ñeà-baø-ñaït-ña laïi khoâng traû ôn. Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Khoâng phaûi chæ ñeán hoâm nay ta duõ loøng thöông ñoái vôùi Ñeà-baø- ñaït-ña maø khoâng ñöôïc traû ôn ñaâu. Vaøo ñôøi quaù khöù, coù nhaø Vua teân laø Nhaát Thieát Thí,l526 laøm Vua coõi Dieâm-phuø-ñeà. Khi aáy coõi ñaát Dieâm- phuø-ñeà roäng vaø baèng phaúng, nhaân daân ñoâng ñuùc, no ñuû vui söôùng voâ cuøng. Hoài aáy Dieâm-phuø-ñeà coù taùm vaïn boán ngaøn thaønh, naêm ngaøn öùc tuï laïc, saùu vaïn bieân thaønh. Baáy giôø, coù beänh nhaân ñeán choã Vua Nhaát Thieát Thí, thöa vôùi Vua: - Toâi nay khoâng ai cöùu giuùp. Chæ coù Vua thoâi. Baáy giôø, nhaø Vua taäp hôïp caùc danh y trong coõi Dieâm-phuø-ñeà, chæ cho thaáy beänh nhaân naøy vaø hoûi caùc löông y:

l525. Thi döôïc quang minh . Toáng-Nguyeân-Minh: thi laïc . Cf. Skt. (Bodhisattva-bhūmi) bhaijya-da(-raśmi). l526. Pali: Sabbadatta, nhöng noäi dung truyeän keå khoâng ñoàng. Xem Jataka, truyeän 460.

- Beänh nhaân naøy caàn duøng thöù thuoác gì? Caùc löông y khaùm beänh roài thöa: - Theo beänh cuûa ngöôøi naøy, ngöôøi thöôøng khoâng theå cho thuoác ñöôïc. Chæ coù caùc baäc thaønh töïu Boà-taùt môùi coù theå cho phöông thuoác ñöôïc. Nhaø Vua hoûi: - Caàn thöù thuoác gì? Löông y noùi: - Beänh nhaân naøy neáu coù ñöôïc thòt maùu soáng do Boà-taùt töø taâm ñeå aên trong hai möôi chín ngaøy thì môùi laønh ñöôïc. Vua Nhaát Theá Thí khôûi taâm nghó: Sinh töû mieân vieãn, luaân chuyeån khoâng bôø, chòu caùc khoå naõo; hoaëc ñoïa ñòa nguïc, ngaï quyû, suùc sinh bò chaët chaân tay, xeûo tai, xeû muõi, moùc maét, boå ñaàu, cuoái cuøng ñaâu coù ích gì. Vua lieàn giao vieäc nöôùc cho quaàn thaàn, vaøo trong choã vaéng, tö duy boán haïnh voâ löôïng. Baáy giôø, Vua Nhaát Theá Thí duøng dao beùn caét thòt nôi ñuøi veá, sai ngöôøi ñem ñeán cho beänh nhaân aên, traûi qua hai möôi chín ngaøy nhö vaäy, sau ñoù Vua hoûi söù giaû: - Beänh nhaân theá naøo? Söù giaû taâu vôùi nhaø Vua: - Beänh nhaân ñaõ laønh. Nhaø Vua baûo, daãn ñeán ta xem. Söù giaû lieàn taém röûa ngöôøi beänh, maëc aùo môùi daãn ñeán choã Vua. Vua hoûi? - Beänh cuûa ngöôi theá naøo? Ngöôøi beänh noùi: - Ñaõ laønh. Nhaø Vua noùi: - Thoâi, nhaø ngöôi tuøy yù maø lui. Khi ngöôøi kia ra khoûi cöûa, chaân beân höõu vaáp phaûi ñaù chaûy maùu. Ngöôøi khaùc thaáy vaäy hoûi: - Naày nam töû! Taïi sao chaân cuûa ngöôi bò chaûy maùu? Ngöôøi kia lieàn noùi: - OÂng Vua phi phaùp naøy! Vua teä aùc naøy! Vua daâm duïc phi phaùp naøy! Vua ham meâ taø kieán naày! Toâi vaáp phaûi then cöûa trong nhaø cuûa oâng aáy, neân chaân bò thöông chaûy maùu nhö vaäy. Moïi ngöôøi noùi: - Chöa töøng coù haïng ngöôøi naøo voâ aân nhö theá naøy. Vua Nhaát Theá Thí trong voøng hai möôi chín ngaøy töï laáy thòt vaø maùu thaân mình, ñeå chöõa

trò beänh cho ñöôïc laønh, maø ñoái vôùi Vua khoâng coù söï traû ôn, laïi coøn theâm tieáng oaùn! Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Vua Nhaát Thieát Thí baáy giôø chính laø baûn thaân ta vaäy. Beänh nhaân luùc aáy chính laø Ñeà-baø-ñaït-ña hieän nay. Ñôøi tröôùc ta toû loøng töø maãn ñoái vôùi Ñeà-baø-ñaït-ña, nhöng ñaõ khoâng ñöôïc traû ôn. Hieän nay cuõng nhö vaäy, khoâng heà traû ôn. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân vì Ñeà-baø-ñaït-ña noùi keä naøy: Taát caû nuùi vaø bieån Ta khoâng cho laø naëng Ngöôøi khoâng traû ôn kia Ta cho ñoù laø naëng. Ngöôøi khoâng ñeàn ñaùp ôn Nhö beänh huûi xaáu aùc Hoaëc laø beänh huûi traéng Khoâng traû ôn cuõng vaäy. - Vaäy caùc Tyø-kheo luoân luoân caàn nghó ñeán vieäc traû ôn. Haõy hoïc nhö vaây. Baáy giôø, Kyø-baø Ñoàng töû chaêm soùc beänh Ñöùc Theá Toân vaø duøng thang tieâu xoå, cuøng thòt loaøi chim ñoàng noäi, chöõa laønh caên beänh. Ñaây laø beänh nhaân thöù saùu ñöôïc Kyø-baø Ñoàng töû chöõa laønh. III. ÑAØN VIEÄT THÍ Y 1. Kyø-baø thænh nguyeän Moät hoâm, Kyø-baø Ñoàng töû mang chieác y quyù giaùl527 ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân, roài ñöùng lui qua moät beân, baïch Ñöùc Theá Toân: - Con trò beänh cho Quoác vöông, trò beänh cho Ñaïi thaàn, hoaëc ñöôïc moät quoác ñoä, hoaëc ñöôïc moät tuï laïc. Cuùi xin Ñöùc Theá Toân cho moät öôùc nguyeän. Ñöùc Phaät daïy: - Ta khoâng heà cho ai öôùc nguyeän maø vöôït quaù ñieàu nguyeän.l528 Kyø-baø Ñoàng töû laïi thöa: - Con xin moät öôùc nguyeän thanh tònh.l529

l527. Pali: y Siveyyaka, vaûi ñöôïc saûn xuaát taïi nöôùc Sivi, cao giaù nhaát. l528. Caâu vaên chuaån khi Phaät chaáp thuaän moät öôùc nguyeän. Nhöng vaên Haùn toái nghóa. Xem Phaàn I, Ch.iv ni-taùt-ky 27 & cht. 94. Tham chieáu Pali, Vin. i. 280: atikkantavarā kho tathāgatā, Nhö lai khoâng bao giôø cho nhöõng öôùc nguyeän vöôït quaù giôùi haïn." l529. Thanh tònh, ôû ñaây neân hieåu laø "hôïp thöùc." Tham chieáu, Pali, ibid., yañca kappati, yañca anavajanti, öôùc nguyeän aáy ñuùng phaùp vaø khoâng loãi.

Ñöùc Phaät daïy: - Nguyeän thanh tònh aáy laø gì? Kyø-baø Ñoàng töû thöa: - Chieác y quyù giaù naøy, con nhaän ñöôïc töø Vua Ba-la-thuø-ñeà, giaù trò baèng phaân nöûa nöôùc. Cuùi xin Ñöùc Theá Toân ai maãn, vì con naïp thoï. Töø nay veà sau, nguyeän Ñöùc Theá Toân cho pheùp caùc Tyø-kheo naøo muoán khoaùc y cuûa ñaøn-vieät cuùng, hay y phaán taûo, thì tuøy yù ñöôïc maëc. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân chaáp thuaän baèng caùch im laëng. Kyø-baø Ñoàng töû ñöôïc Ñöùc Theá Toân chaáp thuaän, lieàn ñem bình nöôùc röûa baèng vaøng röûa tay Ñöùc Phaät, roài ñem chieác y raát quyù giaù daâng leân Ngaøi. Ñöùc Phaät vì loøng töø maãn neân vì oâng maø nhaän. Kyø-baø Ñoàng töû ñaûnh leã saùt chaân, roài ngoài lui qua moät beân. Ñöùc Phaät vì Kyø-baø Ñoàng töû noùi caùc baøi phaùp, khieán sinh hoan hyû, roài Kyø-baø Ñoàng töû leã Phaät caùo lui. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp caùc Taêng Tyø- kheo, vì caùc Tyø-kheo, maø tuøy thuaän noùi phaùp, ngaøi duøng voâ soá phöông tieän khen ngôïi haïnh ñaàu ñaø, nhieáp trì oai nghi, thieåu duïc tri tuùc, coù trí tueä, öa neáp soáng xuaát ly. Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Taát caû caùc loaïi y quyù giaù, y naày laø baäc nhaát. Nhö boø cho ra söõa, trong söõa cho ra laïc, trong laïc cho ra toâ, trong toâ cho ra thuïc toâ, trong thuïc toâ cho ra ñeà hoà laø tinh chaát ñeä nhaát. Y naày cuõng nhö vaäy, trong taát caû caùc loaïi y noù laø ñeä nhaát. Töø nay veà sau, cho pheùp caùc Tyø-kheo tuøy yù khoaùc y cuûa ñaøn-vieät daâng cuùng, hay y phaán taûo. 2. Caùc loaïi Y quyù Baáy giôø, Vua Bình-sa nghe Ñöùc Phaät cho pheùp caùc Tyø-kheo chöùa y ñaøn-vieät cuùng, lieàn ñem y khaâm-baø-la quyù giaù ñang maëc daâng cuùng cho Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo khoâng nhaän noùi: - Ñöùc Phaät chöa cho pheùp chuùng toâi chöùa loaïi y quyù giaù. Caùc Tyø- kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau cho pheùp chöùa y quyù giaù khaâm-baø-la. Sau ñoù, Vua laïi sai ngöôøi ñem y quyù giaù cuø-laâul5>0 ñeán. Caùc Tyø- kheo khoâng daùm nhaän, vì Ñöùc Phaät chöa cho pheùp chöùa y quyù giaù cuø- laâu. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau cho pheùp chöùa. Nhoùm saùu Tyø-kheo chöùa cuø-laâu baèng loâng vöøa roäng vöøa daøi. Caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chöùa. Ñöùc Phaät daïy tieáp:

l5>0. Cuø-laâu. Pali: Kojava (?), y hay chaên laøm baèng loâng sôn döông.

- Töø nay veà sau cho pheùp caùc Tyø-kheo chöùa cuø-laâu roäng ba khuûy tay, daøi naêm khuûy tay, loâng daøi ba ngoùn tay, tònh thí roài môùi chöùa. Baáy giôø Kyø-baø

Ñoàng töû nghe Ñöùc Phaät cho pheùp caùc Tyø-kheo chöùa y cuûa ñaøn-vieät cuùng, lieàn sai ngöôøi ñem cuø-laâu baèng loâng ngaén, nhaø Vua maëc, ñeán cuùng caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo khoâng daùm nhaän, vaø noùi vì Ñöùc Phaät chöa cho pheùp chuùng toâi chöùa loaïi cuø-laâu baèng loâng ngaén naøy. Caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau cho pheùp chöùa. 3. Nhaän vaø chia Baáy giôø, nôi thaønh Vöông-xaù coù caùc Öu-baø-taéc nghe Ñöùc Phaät cho pheùp caùc Tyø-kheo chöùa y ñaøn-vieät cuùng, lieàn sai ngöôøi ñem raát nhieàu loaïi y toát cuùng cho caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát neân laøm nhö theá naøo, lieàn ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp nhaän vaø chia. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát neân chia nhö theá naøo. Ñöùc Phaät daïy: - Neân ñeám soá ngöôøi nhieàu hay ít. Nhö möôøi ngöôøi thì chia laøm möôøi phaàn. Cho ñeán traêm ngöôøi thì chia laøm traêm phaàn. Khi chia y, soá y vöøa coù thöù toát, vöøa coù thöù xaáu, ngöôøi chia y voäi laáy phaàn mình. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc nhö vaäy, maø neân sai ngöôøi khaùc chia, khieán ngöôøi khaùc laáy phaàn. Ngöôøi kia töï laáy phaàn cuûa mình. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc töï laáy phaàn, maø neân ruùt thaêm ñeå chia. Vò Tyø-kheo kia töï ruùt thaêm. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc töï mình ruùt thaêm khi chia. Khi ruùt thaêm, khoâng ñöôïc ñeå cho thaáy. Baáy giôø, coù vaûi y quyù giaù thöù Vua maëc, khoâng theå chia ñöôïc. Ñöùc Phaät cho pheùp caét ra ñeå chia. Töø nay veà sau, cho pheùp duøng dao ñeå caét roïc vaûi. Baáy giôø, coù Tyø-kheo nhaän ñöôïc vaûi chöa giaët. Ñöùc Phaät cho pheùp töï mình giaët, hoaëc sai ngöôøi giaët. Luùc aáy, caàn chaäu ñeå giaët. Ñöùc Phaät cho pheùp duøng chaäu ñeå giaët. Hoaëc khoâng coù vaùn ñeå giaët, Ñöùc Phaät cho pheùp saém vaùn ñeå giaët. Hay caàn keùo ñeå caét, Ñöùc Phaät cho pheùp saém keùo ñeå duøng. 4. Y caùt trieät Khi Ñöùc Theá Toân töø thaønh Vöông-xaù du haønh trong nhaân gian ñeán phöông nam. Treân ñöôøng ñi, thaáy caùnh ñoàng ruoäng, ngöôøi ta ñaép bôø xung quanh nhöõng thöûa ruoäng raát kheùo. Thaáy vaäy, Ñöùc Phaät baûo Toân

giaû A-nan: - OÂng coù thaáy nhöõng thöûa ruoäng naøy khoâng? Toân giaû thöa: - Coù thaáy, baïch Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Phaät hoûi oâng A-nan: - OÂng coù theå vì caùc Tyø-kheo maø cheá phaùp y nhö vaäy ñöôïc khoâng? Toân giaû thöa: - Baïch Ñöùc Theá Toân, con coù theå cheá ñöôïc. Ñöùc Phaät baûo Toân giaû: - OÂng neân trôû veà daïy caùc Tyø-kheo. Baáy giôø, Toân giaû A-nan trôû veà laïi thaønh Vöông-xaù daïy caùc Tyøkheo may y caét roïc nhö vaày: Ñaây laø ñieàu daøi, ñaây laø ñieàul5>l ngaén, ñaây laø laù,l5>2 ñaây laø ñöôøng may thöù nhaát, ñaây laø ñöôøng may thöù hai, ñaây laø ñöôøng may giöõa, ñaây laø laù ñieàu höôùng hai beân.l5>> Baáy giôø, taïi thaønh Vöông-xaù coù soá ñoâng Tyø-kheo ñaõ khoaùc y caét roïc. Sau khi Ñöùc Theá Toân du haønh trong nhaân gian töø phöông nam l5>4

trôû veà thaønh Vöông-xaù, thaáy caùc Tyø-kheo soá ñoâng ñaõ khoaùc y caét roïc neân noùi: - A-nan laø ngöôøi thoâng minh, ñaïi trí tueä. Ta chæ noùi sô qua maø coù theå giaûi nghóa roäng raõi. Ñeä töû caùc Ñöùc Nhö Lai, Voâ sôû tröôùc, ñôøi quaù khöù, ñaõ maëc phaùp y nhö vaäy; nhö Ta hieän nay. Ñeä töû cuûa caùc Ñöùc Nhö Lai,

Voâ sôû tröôùc, Ñaúng chaùnh giaùc, ñôøi vò lai, cuõng seõ maëc phaùp y nhö vaäy; nhö ta hieän nay. Vì y cuûa Sa-moân, duøng dao caét roïc may thaønh, neân khoâng bò oaùn taëc cöôùp ñoaït. Töø nay veà sau, cho pheùp caùc Tyø-kheo caét roïc may thaønh y An-ñaø-hoäi, y uaát-ñaø-la-taêng, y Taêng-giaø-leâ. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo caét roïc may thaønh y An-ñaø-hoäi, maëc saùt thaân, laù y ngoaøi ñöôøng bieân mau hö, buïi ñaát vaøo trong laù, töø ñoù veà sau cho pheùp may y An-ñaø-hoäi khoâng caét roïc. Caùc Tyø-kheo khoaùc y Uaát-ña- la-taêng, Taêng-giaø-leâ caét roïc, laù y ngoaøi ñöôøng bieân cuõng mau bò hö, buïi ñaát vaøo beân trong aåm öôùt. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau cho pheùp khoaùc y Uaát-ña-la-taêng, Taêng-giaø-leâ caét roïc, nhöng laù y ngoaøi ñöôøng bieân may thaønh chaân chim, hoaëc laù y ngoaøi

l53l. Ñieàu , reûo vaûi heïp maø daøi, töôïng tröng bôø ruoäng. l5>2. Dieäp , reûo vaûi, nhö chieác laù, chæ khaâu moät bieân dính vaøo y. l5>>. Tham chieáu Nguõ phaàn 20 (T22nl42l tr.l>7a27): laù ñieàu nöûa beân traùi ñeå hôû ñöôøng bieân traùi. Laù ñieàu phaûi, hôû bieân phaûi. Laù ñieàu giöõa, hôû caû hai phía. l5>4. Caùt tieät y . Pali: chinnaka, vaûi ñöôïc caét thaønh töøng mieáng vuoâng nhö thöûa ruoäng, roài may laïi thaønh. Thöôøng goïi laø phöôùc ñieàn y.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 86l

ñöôøng bieân may thaønh caùi leà, hoaëc may thaønh raêng con ngöïa. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát may bao nhieâu ñieàu. Ñöùc Phaät daïy: - Neân may naêm ñieàu, khoâng ñöôïc may saùu ñieàu. Neân may baûy ñieàu, khoâng ñöôïc may taùm ñieàu. Neân may chín ñieàu, khoâng ñöôïc may möôøi ñieàu. Cho ñeán möôøi chín ñieàu, khoâng ñöôïc may hai möôi ñieàu. Neáu quaù soá ñieàu naøy, khoâng ñöôïc chöùa. Baáy giôø, coù Tyø-kheo vaän xeáp ngöôïc nieát-baøn-taêngl5>5 vaøo nhaø baïch y, bò bung neân loä hình. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc nhö vaäy. Cho pheùp laøm caùi daây ñeå coät. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo chöùa vaø xöû duïng caùi daây coät coù maøu saéc ñeïp. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc tích chöùa vaø xöû duïng caùi daây coù maøu saéc ñeïp nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo duøng gaám ñeå laøm. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc laøm baèng gaám. Caùc Tyø-kheo chöùa vaø xöû duïng caùi daây maøu traéng. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc duøng maøu traéng ñeå laøm. Cho pheùp nhuoäm maøu ca- sa ñeå chöùa duøng. Nhoùm saùu Tyø-kheo may daây thaét löng vöøa roäng, vöøa daøi. Caùc Tyø- kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc may nhö vaäy. Cho pheùp may beà roäng baûy ngoùn tay, voøng quanh löng ba baän. Neáu nhaän ñöôïc caùi ñaõ may roài, neân laøm hai lôùp, ba lôùp, boán lôùp. Neáu ba, boán lôùp bò roái loaïn thì cho pheùp may dính laïi. Neáu ngaén thì cho pheùp laøm daây noái theâm. Neáu moûng manh, maø thöôøng coät sôï mau ñöùt thì neân laøm caùi khaâu hay caùi moùc. Caùc Tyø-kheo duøng vaät baùu laøm (khaâu vaø moùc). Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc duøng nhöõng vaät quyù baùu ñeå laøm. Neân duøng xöông, ngaø, söøng, thieát, ñoàng, baïch laïp, chì, keõm, chæ, caây, hoà giao ñeå laøm. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát ñaët caùi moùc theá naøo. Ñöùc Phaät daïy: - Duøng chæ khaâu hoaëc xaâu loã roài buoäc vaøo. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo buoäc nhöng bò hö ñöùt hoaøi. Ñöùc Phaät cho söûa chöõa. Nhöng laïi

khoâng bieát söûa theá naøo? Phaät baûo hoaëc xeáp laïi roài duøng chæ khaâu, hoaëc treân ñaàu daây sôøn hö thì laáy chæ khaâu noái laïi, hoaëc vaù laïi. Baáy giôø, coù Tyø-kheo vaøo tuï laïc khoâng chòu coät taêng-kyø-chi.l5>6 Khi ñi y bò rôi, loä hình. Ñöùc Phaät daïy:

l5>5. Nieát-baøn-taêng ; Pali: niv āsana, haï y, noäi y. l5>6. Xem cht. l6l, Ch.i (phaàn iii).

- Khoâng ñöôïc khoâng buoäc y maø vaøo tuï laïc. Cho pheùp buoäc daây hay khaâu laïi. Baáy giôø, Toân giaû Xaù-lôïi-phaát vaøo nhaø baïch y, bò gioù thoåi, y caét roïc bò tuoät khoûi vai. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät, Ñöùc Phaät daïy - Cho pheùp treân ñaàu vai ñaët caùi khaâu hay caùi moùc. Theá Toân ôû taïi thaønh Vöông-xaù, cuøng vôùi moät ngaøn hai traêm naêm möôi Tyø-kheo du haønh trong nhaân gian. Baáy giôø, phaàn ñoâng Tyø-kheo caàm y, hoaëc ñoäi y treân ñaàu, hoaëc choaøng nôi vai, hoaëc quaán nôi thaét löng. Baáy giôø, coù Tyø-kheo töï laø Giaø-phaïm-baø-ñeà,l5>7 ñeán beân soâng Haèng, choã Ñöùc Phaät muoán loäi qua, duøng thaàn löïc veït nöôùc ñeå Phaät loäi qua. Khi Phaät loäi qua soâng roài, thaáy caùc Tyø-kheo phaàn nhieàu caàm y, hoaëc ñoäi y treân ñaàu, hoaëc choaøng nôi vai, hay quaán nôi thaét löng. Thaáy vaäy, Ngaøi nghó: Caùc Tyø-kheo naøy caàm nhieàu y nhö vaày. Ta neân vì caùc Tyø-kheo quy ñònh soá löôïng y hoaëc nhieàu hoaëc ít nhö theá naøo cho coù giôùi haïn. Neáu quaù thì khoâng ñöôïc chöùa. 5. Kyõ nöõ thaønh Tyø-da-li Theá Toân töø nöôùc Baø-xaø, du haønh nhaân gian ñeán Tyø-xaù-ly. Baáy giôø Am-baø-la-baø-ñeà nghe Ñöùc Phaät cuøng moät ngaøn hai traêm naêm möôi Tyø-kheo du haønh nhaân gian ñeán Tyø-xaù-ly, lieàn ñi xe ñeán choã Ñöùc Theá Toân. Töø xa nhìn thaáy Ñöùc Theá Toân, töôùng haûo ñoan nghieâm, sinh taâm cung kính hoan hyû, lieàn xuoáng xe ñi boä ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân, roài lui qua ñöùng moät beân. Baáy giôø, Ñöùc Phaät noùi phaùp khuyeán hoùa khieán sinh hoan hyû. Nghe Ñöùc Phaät noùi phaùp roài, Am-baø-la-baø-ñeà vui möøng hôùn hôû baïch Phaät: - Cuùi xin Ñöùc Theá Toân vaø caùc Taêng Tyø-kheo, saùng mai con thænh thoï thöïc vaø nghæ laïi taïi vöôøn con moät ñeâm.l5>8 Ñöùc Theá Toân höùa khaû baèng caùch im laëng. Am-baø-la-baø-ñeà bieát Ñöùc Phaät höùa khaû roài, ñaûnh leã saùt chaân, nhieãu quanh Ñöùc Phaät roài caùo lui. Theá Toân ñang ôû trong vöôøn cuûa Am-baø-la taïi Tyø-xaù-ly. Caùc Leâ-xal5>9 nghe Ñöùc Phaät cuøng moät ngaøn hai traêm naêm möôi ñeä töû du haønh nhaân gian, ñang ñeán nôi Tyø-xaù-ly, lieàn maëc ñuû loaïi y phuïc, trang söùc baèng anh laïc, ñi caùc loaïi xe ñeán nghinh ñoùn Ñöùc Theá Toân. Caùc Leâ-xa hoaëc coù ngöôøi khoaùc y phuïc anh laïc maøu thieân thanh, l5>7. Giaø-phaïm-baø-ñeà ; hay Kieàu-phaïm-ba-ñeà; Pali: Gavampati, con trai phuù hoä ôû Ba-la-naïi, moät trong boán ngöôøi baïn cuûa Da-xaù. l5>8. Xem Tröôøng A-haøm 2 (T0l, tr.l>b20), kinh soá 2 “Du haønh” l5>9. Leâ-xa . Pali: Licchavī, moät boä toäc raát huøng maïnh thôøi Phaät, laø chuû nhaân cuûa thaønh Vesāli (Tyø-xaù-li).

thaéng xe maøu thieân thanh, ngöïa maøu thieân thanh, thò tuøng cuõng maëc maøu thieân thanh, ñao, maâu, phan, caùi cuõng maøu thieân thanh. Haït chaâu, loâng, phaát traàn maøu xanh, vaøng, ñoû, traéng, ñen, ngöïa xe thò tuøng trang söùc cuõng nhö vaäy. Coù naêm traêm Leâ-xa nhö vaäy ñeán choã Ñöùc Phaät. Khi Am-baø-la-baø-ñeà nghinh ñoùn Ñöùc Phaät trôû veà, giöõa ñöôøng gaëp caùc Leâxa, khoâng beân naøo chòu traùnh nhöôøng ñöôøng, neân noùc xe (856al) ñuïng nhau. Trong soá Leâ-xa coù moät vò kyø laõo hoûi Am-baø-la-baø-ñeà: - Vì lyù do gì nhaø ngöôi khoâng traùnh ñöôøng, eùp saùt nhau khieán noùc xe ñuïng nhau? Baø-ñeà traû lôøi: - Sôû dó nhö vaày laø vì toâi thænh Ñöùc Phaät vaø chö Taêng veà nghæ nôi vöôøn toâi. Taát caû taâm toâi ñeàu höôùng veà Ñöùc Phaät, neân khoâng ñeå yù caùc vieäc khaùc. Leâ-xa noùi: - Toâi trao cho nhaø ngöôi moät traêm ngaøn löôïng vaøng, nhaø ngöôi nhöôøng cho toâi ñöôïc thænh Phaät cuùng döôøng coù ñöôïc khoâng?l540 Baø-ñeà noùi: - Toâi ñaõ thænh Phaät vaø Taêng nghæ ñeâm nôi vöôøn toâi, laøm sao thay ñoåi ñöôïc. Leâ-xa noùi: - Toâi seõ trao cho nhaø ngöôi hai traêm ngaøn löôïng vaøng. Cho ñeán, möôøi saùu traêm ngaøn, ñeå ñöôïc thænh Ñöùc Theá Toân veà cuùng döôøng moät ngoï trai. Am-baø-la-baø-ñeà ñeàu traû lôøi: - Khoâng theå ñöôïc. Leâ-xa laïi noùi: - Ñem taøi saûn phaân nöûa nöôùc ñöa cho nhaø ngöôi. Nhaø ngöôi ñeå toâi ñöôïc thænh Phaät thoï thöïc, coù ñöôïc khoâng? Am-baø-la-baø-ñeà noùi: - Daàu oâng cho toâi toaøn boä nöôùc Tyø-xaù-ly, toâi cuõng khoâng theå thay ñoåi ñöôïc. - Taïi sao vaäy? - Vì toâi ñaõ nguyeän ñöôïc thænh Phaät vaø Taêng ñeán nôi vöôøn ñeå cuùng döôøng. Baáy giôø, naêm traêm Leâ-xa noåi saân haän ñöa tay leân, noùi - Am-baø-la-baø-ñeà ñaõ boû qua chuùng ta roài. Noùi xong, hoï lieàn cho xe ñeán vöôøn Am-baø-la.

l540. Truyeän keå bò nhaûy soùt neân thieáu maïch laïc.

Theá Toân ôû taïi vöôøn kia, ñang noùi phaùp cho voâ soá chuùng vaây quanh. Töø xa thaáy naêm traêm Leâ-xa ñeán, Ngaøi baûo caùc Tyø-kheo: - Tyø-kheo naøo chöa thaáy chö thieân Ñao-lôïi xuaát du, thì neân xem caùc Leâ-xa naøy. Khi chö thieân Ñaïo-lôïi muoán xuaát du thì cuõng gioáng nhö caùc Leâ-xa naøy khoâng khaùc. Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Caùc ngöôi haõy caån thaän taâm nieäm, nhieáp trì oai nghi. Ñaây laø lôøi daïy cuûa ta. Tyø-kheo, theá naøo laø caùc ngöôi haõy caån thaän taâm nieäm? - Tyø-kheo quaùn thaân treân noäi thaân, an truï chaùnh nieäml54l; tinh caàn, nhieáp trì nieäm khoâng taùn loaïn, ñieàu phuïc xan tham, taät ñoá, öu naõo theá gian. Quaùn thaân treân ngoaïi thaân, an truï chaùnh nieäm; tinh caàn, nhieáp trì nieäm, khoâng taùn loaïn, ñieàu phuïc xan tham, taät ñoá, öu naõo theá gian. Quaùn thaân treân noäi ngoaïi thaân, quaùn thoï, yù vaø phaùp cuõng nhö vaäy. Tyø- kheo nhö vaäy ñöôïc chaùnh taâm. - Tyø-kheo, theá naøo goïi laø nhieáp trì oai nghi? - Tyø-kheo hoaëc ra hoaëc vaøo, co duoãi, cuùi ngöôùc, chaáp trì y baùt, hoaëc aên, hoaëc uoáng, hoaëc uoáng thuoác, ñaïi tieåu tieän lôïi, hoaëc nguû, hoaëc thöùc, hoaëc ñi, hoaëc laïi, hoaëc ngoài, hoaëc ñöùng, hoaëc noùi naêng hay im laëng, taâm thöôøng chuyeân nhaát. Ñoù goïi laø Tyø-kheo nhieáp trì oai nghi. Baáy giôø, naêm traêm Leâ-xa ôû Tyø-xaù-li ñeán

choã ñaäu xe, xuoáng xe, ñi boä ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân, roài ngoài qua moät beân. Khi naêm traêm Leâ-xa ôû beân Ñöùc Phaät thì oai thaàn cuûa hoï khoâng coøn nöõa. Chæ coù aùnh saùng oai ñöùc toái thaéng cuûa Ñöùc Phaät Theá Toân ôû giöõa ñaïi chuùng khoâng coù gì saùnh kòp. Nhö maët trôøi ñi trong baàu trôøi muøa thu khoâng chuùt maây che, oai thaàn röïc rôõ khoâng gì saùnh baèng. Cuõng vaäy, Ñöùc Theá Toân ôû giöõa naêm traêm Leâ-xa vôùi thaàn ñöùc danh xöng, töôùng maïo ñoan chaùnh khoâng gì saùnh kòp. Luùc aáy, trong chuùng coù Baø-la-moân töï laø Taân-kyø- döông-naâu.l542 Baø-la-moân naøy töø choã ngoài ñöùng daäy, troáng vai beân höõu, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, baïch Phaät: - Con coù ñieàu muoán noùi. Ñöùc Phaät daïy: OÂng cöù noùi. Baø-la-moân naøy lieàn ñoái tröôùc Phaät noùi keä khen ngôïi Ñöùc Nhö Lai: l54l. YÙ chæ , töùc nieäm xöù. Cf. Tröôøng A-haøm. ñaõ daãn, ñoaïn naøy, Phaät giaûng boán nieäm xöù cho caùc Tyø-kheo ñeå caûnh giaùc khi Am-ba-baø-lò ñeán. Vì sôï caùc Tyø-kheo treû seõ bò meâ hoaëc bôûi saéc ñeïp cuûa coâ. Trong Baûn Haùn treân, maïch laïc bò ñaûo loän. l542. Taân-kyø-döông-naâu . Nguõ phaàn 20 (T22nl42l tr.l>5cl9): Ma-naïp Taân-kyø-da

Vua Ma-kieät ñöôïc thieän lôïi, Vua Öông giaø caàm giaùp ngoïc; Phaät xuaát hieän nôi nöôùc naøy, Tieáng chaán ñoäng nhö nuùi Tuyeát. Nhö höông sen tinh khieát, Khi nôû thôm ngaøo ngaït. Nay xem aùnh saùng Phaät, Nhö maët trôøi môùi moïc; Nhö maët traêng treân khoâng, Khoâng coù maây che khuaát. Theá Toân cuõng nhö vaäy, Saùng choùi trong theá gian. Xem trí tueä cuûa Phaät, Nhö ñuoác saùng ban ñeâm; Cho ñôøi con maét saùng, Giaûi quyeát caùc nghi hoaëc. Caùc Leâ-xa noùi vôùi Baø-la-moân: - Yeâu caàu oâng noùi laïi baøi keä naøy. Ngöôøi Baø-la-moân noùi laïi baøi keä naøy ba laàn. Caùc Leâ-xa cho ñaây laø baøi keä raát hay, taëng thöôûng naêm traêm chieác y. Ngöôøi Baø-la-moân nhaän ñöôïc soá y naøy roài, lieàn ñem daâng leân Ñöùc Phaät, nguyeän caàu Ñöùc Phaät duõ loøng thöông vì hoï maø nhaän cho. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân baûo caùc Leâ-xa: - Theá gian coù naêm thöù quyù baùu khoù ñöôïc. l. Phaät Theá Toân ra ñôøi trong theá gian laø ñieàu quyù baùu khoù coù ñöôïc. 2. Ñöùc Phaät ra ñôøi trong theá gian, nghe ñöôïc lôøi thuyeát giaûng cuûa Ngaøi laø ñieàu quyù baùu khoù coù ñöôïc. >. Ñöùc Phaät ra ñôøi trong theá gian, nghe Ngaøi thuyeát phaùp maø tin vaø hieåu laø ñieàu quyù baùu khoù coù ñöôïc. 4. Ñöùc Phaät ra ñôøi trong theá gian, nghe Ngaøi thuyeát phaùp maø thaät haønh nhö phaùp laø ñieàu quyù baùu khoù coù ñöôïc. 5. Ñaït ñöôïc chaùnh tín vaø öa thích laø ñieàu quyù baùu khoù coù ñöôïc. Baáy giôø, naêm traêm Leâ-xa nghe Phaät duøng moïi phöông tieän noùi phaùp khai hoùa raát vui möøng, baïch Phaät: - Chuùng con xin pheùp ñöôïc môøi Ngaøi vaø caùc Taêng Tyø-kheo ngaøy mai thoï thöïc. Ñöùc Phaät Noùi: - Ta ñaõ nhaän lôøi môøi cuûa Am-baø-la-baø-ñeà roài. Baáy giôø naêm traêm Leâ-xa ñöa tay leân noùi: - Am-baø-la-baø-ñeà ñaõ hôn chuùng con!

Noùi xong, lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy ñeán tröôùc Ñöùc Phaät kính leã saùt chaân, nhieãu quanh roài caùo lui. Baáy giôø, Am-baø-la-baø-ñeà veà nhaø, saém söûa

ñaày ñuû caùc loaïi ñoà aên thöùc uoáng ngon boå, saùng hoâm sau ñuùng giôø ñeán thænh Ñöùc Theá Toân phuù trai. Ñöùc Theá Toân khoaùc y böng baùt cuøng moät ngaøn hai traêm naêm möôi Taêng Tyø-kheo ñeán nhaø Am-baø-la-baø-ñeà, an toaï nôi choã ngoài. Baáy giôø, Am-baø-la-baø-ñeà daâng côm leân Ñöùc Phaät vaø Taêng Tyø-kheo vôùi taát caû caùc loaïi ñoà aên thöùc uoáng ngon boå. Khi Ñöùc Phaät thoï thöïc xong, thì Am-baø-la-baø-ñeà röôùc bình baùt cuûa Ngaøi ñeå xuoáng ñaát vaø ñem bình nöôùc röûa baèng vaøng ñeán röûa tay Ngaøi, roài ñeán tröôùc Ñöùc Phaät baïch: - Nöôùc Tyø-xaù-ly naøy thì coù nhieàu khu vöôøn, nhöng quang caûnh vöôøn ôû ñaây laø ñeïp nhaát. Nay con xin daâng cuùng Ñöùc Theá Toân laøm choã nghæ ngôi. Cuùi xin Theá Toân nhaän cho. Ñöùc Phaät daïy: - Nhaø ngöôi neân daâng cuùng Phaät vaø töù phöông Taêng. Taïi sao vaäy? Vì neáu vöôøn cuûa Phaät, vaø vaät trong vöôøn hoaëc phoøng xaù, vaø vaät trong phoøng xaù hay bình baùt, y, toïa cuï, oáng ñöïng kim, cuõng nhö thaùp mieáu cuûa Phaät thì taát caû theá gian chö thieân, long thaàn, phaïm thieân, Sa-moân, Baø-la-moân, chö thieân vaø ngöôøi khoâng theå xöû duïng ñöôïc. Am-baø-la-baø-ñeà thöa: - Nhö vaäy con xin daâng cuùng Phaät vaø töù phöông Taêng. Cuùi xin Ngaøi nhaän cho. Ñöùc Phaät duõ loøng thöông nhaän vaø chuù nguyeän cho: Neáu xaây caát chuøa mieãu, Troàng vöôøn caây aên traùi, Laøm caàu ñoø ngöôøi qua, Ñoàng hoang cho nöôùc traùi, Cho luoân nôi truù nguï; Nhöõng haïng ngöôøi nhö vaäy, Ngaøy ñeâm phöôùc theâm lôùn. Thöôøng nhö phaùp trì giôùi, Ngöôøi aáy höôùng ñöôøng laønh. Baáy giôø, Am-baø-la-baø-ñeà laáy chieác gheá nhoû ngoài qua moät beân, Ñöùc Theá Toân noùi caùc baøi phaùp, khieán Am-baø-la-baø-ñeà raát hoan hyû, töø choã ngoài, lieàn ñöôïc tieâu tröø caùc traàn caáu, ñaëng con maét phaùp trong saïch, thaáy phaùp ñaéc phaùp, ñaõ thaønh töïu chöùng quaû, baïch Phaät: - Töø nay con xin quy y Phaät, Phaùp, Taêng, laøm ngöôøi öu-baø-tö, troïn

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 867

ñôøi khoâng saùt sinh, cho ñeán khoâng uoáng röôïu. Am-baø-la-baø-ñeà ñöôïc nghe Ñöùc Phaät duøng moïi phöông tieän noùi phaùp, loøng raát vui möøng, töø choã ngoài ñöùng daäy kính leã saùt chaân Ngaøi, roài caùo lui. 6. Ba Y Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân ôû nôi tònh xöù tö duy, taâm töï nghó: Caùc Tyø- kheo treân ñöôøng ñi quaûy theo nhieàu y. Coù vò ñoäi y treân ñaàu. Coù vò vaét nôi vai. Hoaëc coù vò quaán nôi thaét löng. Sau khi thaáy, suy nghó nhö vaày: Ta haõy cheá ñònh cho caùc Tyø-kheo soá löôïng y nhieàu ít theá naøo, chöù khoâng ñöôïc chöùa nhieàu quaù. Hoâm ñoù, Ñöùc Theá Toân ngoài nôi ñaát troáng. Ñaàu ñeâm khoaùc moät chieác y, ñeán nöûa ñeâm caûm thaáy laïnh. Khoaùc chieác (857al) y thöù hai, ñeán cuoái ñeâm vaãn caûm thaáy laïnh, maëc chieác y thöù ba. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân môùi nghó nhö vaày: Ñôøi sau, ngöôøi thieän nam khoâng chòu ñöïng ñöôïc söùc laïnh, thì neân cho pheùp chöùa ñaày ñuû ba y. Ta neân cho pheùp caùc Tyø- kheo chöùa ba y, khoâng ñöôïc quaù. Saùng hoâm sau, nhaân vieäc naøy Ñöùc Theá Toân taäp hôïp Taêng Tyø- kheo, baûo: - ÔÛ nôi choã yeân tónh, Ta suy nghó: Tyø-kheo treân ñöôøng ñi quaûy theo nhieàu y. Coù vò ñoäi y treân ñaàu. Coù vò vaét nôi vai. Hoaëc coù vò quaán nôi thaét löng. Sau khi thaáy, suy nghó nhö vaày: Ta haõy cheá ñònh cho caùc

Tyø-kheo soá löôïng y nhieàu ít theá naøo, chöù khoâng ñöôïc chöùa nhieàu quaù. Chính ta ngoài nôi ñaát troáng, ñaàu ñeâm khoaùc moät chieác y, ñeán nöûa ñeâm caûm thaáy laïnh. Khoaùc chieác y thöù hai, ñeán cuoái ñeâm vaãn caûm thaáy laïnh, maëc chieác y thöù ba. Neân Ta khôûi yù nghó: Ñôøi sau, ngöôøi thieän nam seõ khoâng theå chòu ñöïng ñöôïc söùc laïnh, neân cho pheùp chöùa ñaày ñuû ba y. Ta qui ñònh cho caùc Tyø-kheo chöùa ba y, khoâng ñöôïc quaù. Töø nay veà sau, cho pheùp caùc Tyø-kheo chöùa ba y, neáu quaù, khoâng ñöôïc chöùa. Baáy giôø, coù moät truù xöù noï, Taêng boán phöông nhaän ñöôïc Taêng-giaø- leâ quyù giaù, ñem may ngoïa cuï. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát theá naøo, baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neân ñem ñoåi vaät khaùc roài tuøy choã duøng. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát sai ai ñi ñoåi, baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp Tyø-kheo ñem ñoåi. Hoaëc sai ngöôøi giuùp vieäc Taêng-giaø- lam. Hoaëc Sa-di, Öu-baø-taéc ñem ñoåi. Hoaëc thí chuû töï ñoåi. Roài tuøy choã söû duïng. Theá Toân ôû taïi nöôùc Baït-ñeà. Coù Tyø-kheo nhaän ñöôïc y soâ-ma, baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy:

- Cho pheùp duøng. Coù Tyø-kheo nhaän ñöôïc y la-haàu-ña,l54> baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp duøng. Coù Tyø-kheo nhaän ñöôïc y a-ña-haàu-ña,l544 baïch Phaät, Phaät cho pheùp chöùa duøng. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo chöùa y coù maøu saéc röïc rôõ, Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chöùa. Nhoùm saùu Tyø-kheo laïi chöùa y baèng gaám coù maøu saéc röïc rôõ. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chöùa y baèng gaám. Y traéng neân nhuoäm maøu ca-sa roài chöùa. Nhoùm saùu Tyø-kheo laïi khoaùc y coù tua khoâng caét roïc.l545 Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chöùa. Coù nhoùm saùu Tyø-kheo laïi duøng gaám laøm tua y, Phaät khoâng “Cho pheùp chöùa duøng.” Nhoùm saùu Tyø-kheo laïi chöùa y phaû-na-ñaø-thi,l546 Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chöùa. Nhöõng ngöôøi ngu si naøy! Ta cheá caùi naøy; caùc ngöôi laïi laøm caùi khaùc! Theá Toân ôû taïi nöôùc Ba-la-naïi. Coù ñaøn-vieät môøi côm. Theo thöôøng phaùp cuûa caùc Ñöùc Phaät, neáu khoâng ñeán phuù trai thì ôû nhaø ñi xem xeùt caùc phoøng oác. Khi xem xeùt caùc phoøng oác, Ngaøi thaáy coù Tyø-kheo traûi Taênggiaø-leâ döôùi ñaát, muoán raùp taám vaûi maïng vaøo. Thaáy vaäy, Ñöùc Phaät ñeán choã Tyø-kheo hoûi: - Sao ngöôi traûi y döôùi ñaát? Tyø-kheo thöa: - Con muoán khi maëc, maët trong loän ra ngoaøi thì taám maïng naøy hieän ra. Ñöùc Phaät daïy: - Laønh thay! Laønh thay! Tyø-kheo, vieäc thaày laøm laø phaûi. Khi caùc Tyø-kheo thoï thöïc xong trôû veà, Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo noùi:

1543. La-haàu-ña y . Coù leõ chæ moät loaïi vaûi moûng, Pali (=Skt.): lahuta (?). l544. A-ña-haàu-ña y . Khoâng roõ loaïi vaûi gì. l545. Nguõ phaàn 20 (T22nl42l tr.l>7al7): Tyø-kheo ñöôïc y kieáp-boái, khoâng caét tua (raâu) ôû ñaàu. l546. Phaû-na-ñaø-thi . Cf. Nguõ phaàn 20 (T22nl42l tr.l>8b0l): coù Tyø-kheo xin Phaät cho duøng y chui ñaàu (quaùn ñaàu y) roài khoaùc y baït-na leân. Phaät khoâng cho. Coù leõ phaû-na-ñaø-thi vaø baït-na laø moät, nhöng khoâng roõ phieân töø Skt. gì.

- Sau khi caùc Tyø-kheo ñi thoï thöïc, Ta ñi xem xeùt caùc phoøng oác, thaáy coù Tyø-kheo bung y döôùi ñaát, muoán raùp taám vaûi maïng vaøo. Thaáy vaäy ta ñeán choã Tyø-kheo hoûi taïi sao thaày bung y döôùi ñaát? Tyø-kheo thöa, “Con muoán khi maëc, maët trong loän ra ngoaøi thì taám maïng naøy hieän ra.” Ta lieàn kheo ngôïi: “Laønh thay! Laønh thay! Vieäc thaày laøm laø phaûi.” - Töø nay veà sau cho pheùp caùc Tyø-kheo may y môùi, An-ñaø-hoäi moät lôùp, Uaát-ña-la-taêng moät lôùp, Taêng-giaø-leâ hai lôùp. Neáu y cuõ thì cho pheùp An-ñaø-hoäi hai lôùp, Uaát-ña-la-taêng hai lôùp, Taêng-giaø-leâ boán lôùp. Neáu y phaán taûo thì lôùp nhieàu ít tuøy yù. Theá Toân ôû nöôùc Khoaùng daõ. Chuùng Taêng nhaän ñöôïc y kheùo ñöôïc theå hieän,l547 Ñöùc Phaät cho pheùp chöùa duøng. Nhaän ñöôïc y gaám, Phaät khoâng cho pheùp duøng. Caùc Tyø-kheo nhaän ñöôïc caùi muøng (maøn), Ñöùc Phaät cho pheùp duøng. Moät thôøi Ñöùc Theá Toân ôû taïi nöôùc Baït-kyø, du haønh trong nhaân gian, ñeán nuùi Thaát-thuû-ma-la, röøng Khuûng uùy, truï trong vöôøn Nai. Khi aáy, coù Boà-ñeà Vöông töû laøm ngoâi ñieän ñöôøng môùi, nhöng chöa coù Sa- moân, Baø-la-moân naøo ñeán caû. Moïi ngöôøi ñang chôø ñôïi. Moät hoâm, Vöông töû nghe Ñöùc Phaät töø nöôùc Baït-kyø du haønh trong nhaân gian, ñeán nuùi Thaát-thuû-ma-la, röøng Khuûng uùy, truï trong vöôøn Nai, lieàn sai ngöôøi keâu Taùt-xaø, con trai cuûa ngöôøi Baø-la-moân, noùi: - Ngöôi nhaân danh ta ñeán choã Ñöùc Phaät, ñaûnh leã saùt chaân, thaêm hoûi Ñöùc Theá Toân ñi ñöùng coù ñöôïc nheï nhaøng khoâng? Ít beänh ít naõo khoâng? Truï chæ coù an laïc khoâng? Roài baïch nhö vaày: Thænh Phaät vaø taêng nhaän lôøi môøi thoï thöïc cuûa ta, vaø baïch Phaät: Ta vöøa xaây ngoâi ñieän ñöôøng môùi, chöa coù Sa-moân, Baø-la-moân naøo ñeán caû. Taát caû nhaân daân ñeàu ñang mong chôø, cuùi xin thænh Ñöùc Phaät ñeán an toaï tröôùc, sau ñoù, Boà-ñeà vöông töû ngoài môùi ñöôïc phöôùc voâ löôïng. Khi aáy, Taùt-xaø, con trai cuûa ngöôøi Baø-la-moân, kính leã saùt chaân Vöông töû, roài ñeán choã Ñöùc Theá Toân, thaønh kính thaêm hoûi, roài lui ngoài qua moät beân, baïch Ñöùc Theá Toân: - Boà-ñeà vöông töû cuùi ñaàu döôùi chaân Ñöùc Theá Toân, vaán an Theá Toân, ñi ñöùng coù ñöôïc nheï nhaøng khoâng? Ít beänh ít naõo khoâng? Truï chæ coù an laïc khoâng? Boà-ñeà vöông töû xin ñöôïc pheùp thænh Phaät vaø Taêng nhaän lôøi môøi thoï thöïc. Boà-ñeà vöông töû vöøa môùi xaây xong ngoâi ñieän ñöôøng, nhöng chöa coù Sa-moân, Baø-la-moân naøo ñeán caû. Taát caû nhaân daân ñang mong chôø, xin thænh Phaät ñeán an toaï tröôùc, sau ñoù Vöông töû seõ ngoài môùi ñöôïc phöôùc voâ löôïng. Ñöùc Theá Toân höùa khaû baèng caùch im laëng. Taùt-xaø, con trai cuûa

l547. Thieän hieån hieän y

ngöôøi Baø-la-moân, bieát Ñöùc Phaät höùa khaû roài, töø choã ngoài ñöùng daäy, nhieãu Phaät caùo lui, veà laïi choã Vöông töû thöa nhö vaày: - Sa moân Cuø-ñaøm ñaõ nhaän lôøi thænh thoï thöïc baèng caùch im laëng roài. Baây giôø laø luùc thích hôïp. Vöông töû chuaån bò cho saém söûa caùc thöù ñoà aên thöùc uoáng ngon boå. Ñeâm vöøa qua, saùng ñeán cho lau queùt ñieän ñöôøng, duøng vaûi môùi toát traûi töø tam

caáp vaøo ñeán ñieän. Ñeán giôø, sai ngöôøi thænh Phaät thoï thöïc. Ñöùc Theá Toân khoaùc y böng baùt cuøng moät ngaøn hai traêm naêm möôi Taêng Tyø-kheo ñeán nhaø Boà-ñeà Vöông töû. Baáy giôø, Vöông töû ra ngoaøi cöûa cung nghinh Ngaøi. Töø xa thaáy Ñöùc Phaät ñeán, lieàn ñeán tröôùc Ngaøi ñaûnh leã saùt chaân, roài theo haàu Ngaøi ñi vaøo, nhö ngöôøi ñeä töû bieát vaâng lôøi. Ñöùc Theá Toân vaøo tröôùc nhaø Vöông töû, ñöùng im laëng. Vöông töû thöa: - Cung kính thænh Theá toân böôùc leân vaûi ñeå ñi leân ñieän, khieán cho con ñöôïc phöôùc an laïc. Laàn thöù hai, laàn thöù ba Vöông töû cuõng thöa Ñöùc Theá Toân nhö vaäy. Ñöùc Theá Toân vaãn im laëng, quay laïi nhìn Toân giaû A-nan. Toân giaû A-nan bieát Ñöùc Phaät khoâng muoán böôùc leân treân vaûi môùi ñeå ñi, laø vì lôïi ích sau naøy cho chuùng sinh. Toân giaû A-nan noùi vôùi Vöông töû: - Xeáp vaûi naøy laïi. Nhö Lai khoâng muoán böôùc leân treân ñeå ñi, laø vì lôïi ích sau naøy cho chuùng sinh vaäy. Vöông töû voäi vaøng cho xeáp vaûi laïi vaø thænh Phaät leân ñieän ñeå cho con ñöôïc phöôùc. Luùc aáy, Ñöùc Phaät môùi leân ñieän, ngoài an nôi choã ngoài. Baáy giôø, Vöông töû baét ñaàu daâng côm leân Phaät vaø Taêng vôùi taát caû ñoà aên thöùc uoáng ngon boå. Ñöùc Phaät thoï thöïc vaø röûa baùt xong, Vöông töû laáy moät chieác gheá nhoû ngoài moät beân. Ñöùc Theá Toân duøng moïi phöông tieän vì Vöông töû noùi phaùp roài, töø choã ngoài trôû veà truù xöù, duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo noùi: - Vaûi quyù traûi döôùi ñaát, khoâng ñöôïc ñi leân treân, neáu ñi thì seõ nhö phaùp trò. Baáy giôø, phoøng xaù cuûa Tyø-kheo nhieàu buïi ñaát, Phaät cho pheùp röôùi nöôùc queùt, röôùi nöôùc queùt roài laïi coù buïi, Phaät cho pheùp duøng nöôùc troän buøn ñeå treùt. Neáu vaãn coù buïi, Ñöùc Phaät cho pheùp duøng caùc loaïi thaûm y-leâ-dieân-ñaø, maïo-la, maïo-maïo-la, cuø laâu, vaø moät trong möôøi loaïi vaûi, traûi treân ñaát.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 87l

Theá Toân ôû taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giô baø meï gheû cuûa Vua Ba-tö-naëc coù tín taâm nôi Phaät phaùp, ñem vaûi gaám quyù giaù thöù Vua maëc daâng cuùng cho töù phöông Taêng sau ñoù maïng chung. Baáy giôø caùc Tyø-kheo ñem traûi treân ñaát. Coù nhöõng ñaïi thaàn khoâng tin öa Phaät phaùp, coù vieäc ñeán Taêng- giaø-lam, thaáy caùc Tyø-kheo ñem vaûi gaám ñaïi quyù giaù thöù Vua maëc laøm ñoà traûi ñaát, hoï cô hieàm noùi: - Sa moân thích töû khoâng bieát nhaøm chaùn, khoâng bieát ñuû, coù nhieàu tham caàu, chöùa dö thöøa, töï noùi laø bieát chaùnh phaùp, maø ñem vaûi gaám ñaïi quyù giaù thöù Vua maëc traûi döôùi ñaát. Nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Ñaøn- vieät tuy daâng cuùng, nhöng ngöôøi thoï nhaän phaûi bieát ñuû chöù? Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc duøng vaûi quyù giaù thöù Vua maëc traûi döôùi ñaát. Töø nay veà sau cho pheùp laøm neäm ngoài, neäm naèm, goái, maøn che ôû treân. Baáy giôø, coù Tyø-kheo quaán ñaàu, ñeán choã Ñöùc Phaät thöa: - Baïch Ñaïi ñöùc! Ñaây laø phaùp ñoan nghieâm cuûa haïnh ñaàu ñaø, cuùi xin Ñöùc Phaät chaáp thuaän. Ñöùc Phaät daïy: - Tyø-kheo khoâng ñöôïc quaán ñaàu nhö phaùp cuûa baïch y. Neáu quaán ñaàu thì seõ nhö phaùp trò. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo ñaàu bò laïnh, baïch Phaät. Phaät cho pheùp duøng loâng mòn keát laïi ñeå quaán hay laøm maõo ñeå ñoäi. Tyø-kheo Ñaõn-ñaø-lö-ña-leâl548 khoaùc y ñeán choã

Phaät thöa: - Ñaây laø phaùp trang nghieâm cuûa haïnh ñaàu ñaø, cuùi xin chaáp thuaän. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc khoaùc y nhö vaäy, tröø trong Taêng-giaø-lam. Ñaây laø phaùp cuûa baïch y. Neáu maëc nhö vaäy seõ nhö phaùp trò. Coù Tyø-kheo khoaùc moät y ñeán choã Phaät, baïch: - Ñaây laø phaùp trang nghieâm cuûa haïnh ñaàu ñaø, cuùi xin chaáp thuaän. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc maëc moät y, tröø nôi ñaïi tieåu tieän. Ñaây laø phaùp cuûa baïch y. Neáu khoaùc seõ nhö phaùp trò. Coù Tyø-kheo khoaùc y chui ñaàu,l549 ñeán choã Phaät thöa: - Ñaây laø phaùp ñoan nghieâm cuûa haïnh ñaàu ñaø, cuùi xin chaáp thuaän. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc khoaùc. Ñaây laø phaùp cuûa baïch y. Neáu khoaùc seõ nhö phaùp trò.

l548. Ñaõn-ñaø-lö-ña-leâ . l549. Quaùn ñaàu y . Loaïi y coù coå; khi khoaùc chui ñaàu qua.

872 BOÄ LUAÄT >

Coù Tyø-kheo khoaùc y ngaén ñeán choã Ñöùc Theá Toân thöa: - Ñaây laø phaùp ñoan nghieâm cuûa haïnh ñaàu ñaø, cuùi xin chaáp thuaän. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc khoaùc. Ñaây laø phaùp cuûa baïch y. Neáu khoaùc seõ nhö phaùp trò. Coù Tyø-kheo khoaùc y baèng da, ñeán choã Phaät baïch: - Ñaây laø phaùp ñoan nghieâm cuûa haïnh ñaàu ñaø, cuùi xin Ngaøi chaáp thuaän. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc khoaùc. Ñaây laø phaùp cuûa baïch y. Neáu khoaùc seõ nhö phaùp trò. Coù Tyø-kheo maëc aùo keùp ñeán choã Ñöùc Phaät thöa: - Ñaây laø phaùp ñoan nghieâm cuûa haïnh ñaàu ñaø, xin chaáp thuaän. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc khoaùc. Ñaây laø phaùp cuûa baïch y. Neáu khoaùc seõ nhö phaùp trò. Coù Tyø-kheo maëc khoá ñeán choã Phaät, baïch: - Ñaây laø phaùp ñoan nghieâm cuûa haïnh ñaàu ñaø, xin chaáp thuaän. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc khoaùc. Ñaây laø phaùp cuûa baïch y. Neáu khoaùc seõ nhö phaùp trò. Coù Tyø-kheo quaán chaân ñi ñeán choã Phaät, thöa: - Ñaây laø phaùp ñoan nghieâm cuûa haïnh ñaàu ñaø, xin chaáp thuaän. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc quaán nhö vaäy. Ñaây laø phaùp cuûa baïch y. Neáu quaán seõ nhö phaùp trò. Coù Tyø-kheo quaán chaân baèng coû boà ñeán choã Phaät thöa: - Ñaây laø phaùp ñoan nghieâm cuûa haïnh ñaàu ñaø, xin Theá Toân cho pheùp. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc quaán nhö vaäy. Ñaây laø phaùp cuûa baïch y, neáu quaán seõ nhö phaùp trò. Ñöùc Phaät noùi caùc Tyø-kheo tieáp: - Caùc oâng laø nhöõng ngöôøi ngu si, traùnh nhöõng ñieàu ta caám cheá, laïi taïo ra nhöõng vieäc khaùc. Taát caû caùc phaùp cuûa baïch y nhö vaäy, khoâng ñöôïc maëc. Baáy giôø. Caùc Tyø-kheo giaû beän toùc thaønh buùi toù, ñeán choã Phaät thöa:

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 87>

- Ñaây laø phaùp ñoan nghieâm cuûa haïnh ñaàu ñaø, xin Theá Toân cho pheùp. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Ñaây laø phaùp cuûa ngoaïi ñaïo, neáu laøm nhö vaäy seõ nhö phaùp trò. Coù Tyø-kheo thoï trì baùt baèng caây, ñeán choã Phaät thöa: - Ñaây laø phaùp ñoan nghieâm cuûa haïnh ñaàu ñaø, xin höùa khaû. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc thoï trì baùt nhö vaäy. Ñaây laø phaùp cuûa ngoaïi ñaïo khoâng ñöôïc chöùa, neáu chöùa seõ nhö phaùp trò. Coù Tyø-kheo thoï trì laàu

ñöïng baùtl550 ñeán choã Phaät thöa: - Ñaây laø phaùp ñoan nghieâm cuûa haïnh ñaàu ñaø, xin höùa khaû. Ñöùc Phaät daïy: - Ñaây laø phaùp cuûa ngoaïi ñaïo. Khoâng ñöôïc thoï trì. Neáu chöùa seõ nhö phaùp trò. Coù Tyø-kheo khoaùc mang khaên tay theâul55l ñeán choã Ñöùc Phaät thöa: - Ñaây laø phaùp ñoan nghieâm cuûa haïnh ñaàu ñaø, xin cho pheùp. Ñöùc Phaät daïy: - Ñaây laø phaùp cuûa ngoaïi ñaïo, khoâng ñöôïc mang. Neáu mang seõ nhö phaùp trò. Coù Tyø-kheo maëc aùo coû ñeán choã Ñöùc Phaät thöa: - Ñaây laø phaùp ñoan nghieâm cuûa haïnh ñaàu ñaø, xin cho pheùp. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc maëc, ñaây laø phaùp cuûa ngoaïi ñaïo, neáu maëc seõ nhö phaùp trò. Caùc loaïi y nhö vaày: hoaëc baèng coû, baèng coû baø-sa, baèng voû caây, baèng laù caây, baèng chaâu anh laïc, taát caû nhöõng loaïi y nhö vaäy, ñeàu khoâng ñöôïc chöùa duøng, neáu chöùa duøng seõ nhö phaùp trò. Coù Tyø-kheo khoaùc y baèng da cuûa ngoaïi ñaïo, ñeán choã Phaät, thöa: - Ñaây laø phaùp ñoan nghieâm cuûa haïnh ñaàu ñaø, xin thuaän cho. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chöùa, neáu chöùa seõ nhö phaùp trò. Coù Tyø-kheo maëc loâng chim keân keân ñeán choã Ñöùc Phaät thöa: - Ñaây laø phaùp ñoan nghieâm cuûa haïnh ñaàu ñaø, xin chaáp thuaän. Ñöùc Phaät daïy:

l550. Baùt laâu , vôùi lôøi chua trong baûn Haùn: “Ba caây gaäy choáng xuoáng ñaát, ñaët baùt vaøo trong; beân treân, xoû ngang caùc vaät, roài gaùnh treân vai maø ñi. Vì theá goïi laø laàu ñöïng baùt.” l55l. Tuù thuû y .

874 BOÄ LUAÄT >

- Ñaây laø phaùp cuûa ngoaïi ñaïo, khoâng ñöôïc duøng. Neáu duøng seõ nhö phaùp trò. Coù Tyø-kheo khoaùc y khaâm-baø-la baèng toùc ngöôøi ñeán choã Ñöùc Phaät thöa: - Ñaây laø phaùp ñoan nghieâm cuûa haïnh ñaàu ñaø, xin chaáp thuaän. Ñöùc Phaät daïy: - Ñaây laø phaùp cuûa ngoaïi ñaïo, khoâng ñöôïc maëc, neáu maëc maéc Thaâu-lan-giaù. Coù Tyø-kheo khoaùc y khaâm-baø-la baèng ñuoâi ngöïa, ñuoâi traâu nöôùc, ñeán choã Phaät thöa: - Ñaây laø phaùp ñoan nghieâm cuûa haïnh ñaàu ñaø, xin cho pheùp duøng. Ñöùc Phaät daïy: - Ñaây laø phaùp cuûa ngoaïi ñaïo, khoâng ñöôïc maëc, neáu maëc seõ nhö phaùp trò. Coù Tyø-kheo loaõ theå ñeán choã Phaät thöa: - Ñaây laø phaùp ñoan nghieâm cuûa haïnh ñaàu ñaø, xin höùa khaû. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy, ñaây laø phaùp cuûa ngoaïi ñaïo. Neáu loä thaân thì phaïm Thaâu-lan-giaù. Ñöùc Phaät daïy tieáp: - Caùc ngöôi laø nhöõng ngöôøi ngu si. Traùnh nhöõng ñieàu ta ñaõ ngaên caám, laïi taïo ra bao nhieâu caùi khaùc. Taát caû caùc phaùp cuûa ngoaïi ñaïo nhö vaäy khoâng ñöôïc laøm. 7. Phaùp thöùc phaân vaät Baáy giôø, coù Tyø-kheo nôi truù xöù noï, hieän tieàn Taêng nhaän ñöôïc nhieàu y vaät coù theå chia. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát neân laøm nhö theá naøo, ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp phaân chia. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát caùch chia. Ñöùc Phaät daïy: - Neân ñeám soá ngöôøi nhieàu hay ít, hoaëc möôøi vò, hoaëc hai möôi vò, cho ñeán traêm vò, thì chia traêm phaàn. Neáu coù hai thöù toát xaáu, cho pheùp troän loän vôùi nhau ñeå chia. Vò chia töï laáy phaàn mình tröôùc. Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc töï laáy phaàn mình tröôùc, maø neân boác thaêm ñeå chia. Vò chia töï boác xaêm. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc töï mình boác thaêm. Khi boác

thaêm, khoâng neân ñeå cho thaáy.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 875

Khi boác thaêm chia vaät coù khaùch Tyø-kheo ñeán. Ñöùc Phaät daïy: - Neân chia phaàn cho hoï. Hoaëc khi vöøa chia phaàn xong, hoaëc luùc chöa boác xaêm, hay luùc ñang boác xaêm maø coù khaùch Tyø-kheo ñeán, thì taát caû ñeàu chia phaàn cho hoï. Chæ tröø khi boác xaêm roài, coù khaùch Tyø-kheo ñeán thì khoâng ñöôïc chia phaàn, hay khi ñaõ vui veû nhaän phaàn roài, duø coù khaùch Tyø-kheo ñeán cuõng khoâng ñöôïc chia phaàn, hay chia coøn dö ñem chia trôû laïi, ñaõ xong maø coù khaùch Tyø-kheo ñeán cuõng khoâng ñöôïc chia phaàn, hoaëc ñaõ cho Sa-di, hay sai ngöôøi chia roài, duø coù khaùch Tyø-kheo ñeán cuõng khoâng ñöôïc chia phaàn. Tröôøng hôïp, khi Tyø-kheo ñang chia y, maø khaùch Tyø-kheo ñeán quaù nhieàu, neân vieäc chia y bò vaát vaû phieàn phöùc, coù theå sai moät ngöôøi ñöùng ra chia, baèng phaùp baïch yeát-ma. Trong chuùng neân sai moät ngöôøi coù khaû naêng yeát-ma hoaëc Thöôïng toïa hay thöù toïa, tuïng luaät ñöôïc hay khoâng tuïng luaät ñöôïc, mieãn coù theå taùc phaùp yeát-ma, taùc baïch nhö sau: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Y hoaëc phi y cuûa truù xöù naøy nhaän ñöôïc, neân chia cho hieän tieàn Taêng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän sai Tyø-kheo... laøm ngöôøi chia y. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Truù xöù naøy nhaän ñöôïc y hoaëc phi y, neân chia cho hieän tieàn Taêng. Nay Taêng sai Tyø-kheo... laøm ngöôøi chia. Caùc tröôûng laõo naøo chaáp thuaän truù xöù naøy, y hoaëc phi y nhaän ñöôïc, neân chia cho hieän tieàn Taêng, Taêng sai Tyø-kheo... laøm ngöôøi chia, thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän sai Tyø-kheo... laøm ngöôøi phaân chia roài. Taêng ñoàng yù neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Baáy giôø, Tyø-kheo nhaän ñöôïc y baø-thaâu-giaø,l552 baïch Phaät, Ñöùc Phaät cho pheùp chöùa duøng. Caùc Tyø-kheo bò laïnh, baïch Phaät. Phaät cho pheùp khoaùc y coù ñoän boâng. Coù truù xöù noï, chæ coù moät Tyø-kheo, hieän tieàn Taêng nhaän ñöôïc nhieàu y, Taêng coù theå chia. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát laøm sao, baïch Phaät. Phaät daïy: - Neáu taïi moät truù xöù naøo, chæ coù moät Tyø-kheo ôû, maø hieän tieàn Taêng nhaän ñöôïc nhieàu y. Taêng coù theå chia. Nhöng caùc Tyø-kheo khoâng bieát theá naøo, baïch Phaät, Phaät daïy: - Neáu truù xöù noï, coù moät Tyø-kheo ôû, maø nhaän ñöôïc y, hieän tieàn

l552. Baø-thaâu-giaø y .

876 BOÄ LUAÄT >

Taêng coù theå chia. Neáu coù khaùch Tyø-kheo ñeán töø boán ngöôøi hoaëc hôn boán ngöôøi thì neân ñem y trao cho moät Tyø-kheo, khieán baïch nhò yeát-ma roài chia. Neáu coù ba ngöôøi neân cuøng nhau noùi ba lôøi ñeå thoï. Neáu coù hai ngöôøi cuõng cuøng nhau noùi ba lôøi ñeå thoï. Neáu chæ coù moät ngöôøi thì taâm nieäm mieäng noùi: Ñaây laø phaàn cuûa toâi. Coù truù xöù noï, coù Tyø-kheo, töôûng coù Tyø-kheo, muoán chia y theo bieät boä. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát thaønh chia hay khoâng thaønh chia. Baïch l55>

Phaät, Phaät daïy: - Khoâng thaønh chia, maéc ñoät-kieát-la. Coù truù xöù noï, nghi coù Tyø-kheo, chia y theo bieät boä. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát thaønh chia hay khoâng thaønh chia. Baïch Phaät, Phaät daïy: - Khoâng thaønh chia, maéc ñoät-kieát-la. Coù truù xöù noï, coù Tyø-kheo, khôûi töôûng khoâng Tyø-kheo, chia y bieät boä. Tyø-kheo khoâng bieát thaønh chia hay khoâng thaønh chia. Baïch Phaät, Phaät daïy: - Khoâng thaønh chia, khoâng phaïm. Coù truù xöù noï, khoâng Tyø-kheo, töôûng coù Tyø-kheo neân chia y. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát thaønh chia hay khoâng thaønh chia. Baïch Phaät, Phaät daïy: - Thaønh chia, maéc ñoät-kieát-la. Coù truù xöù noï, nghi laø khoâng Tyø-kheo, chia y. Khoâng bieát thaønh chia hay khoâng thaønh chia. Baïch Phaät, Phaät daïy: - Thaønh chia, maéc ñoät-kieát-la. Coù truù xöù noï, khoâng Tyø-kheo töôûng laø khoâng Tyø-kheo, chia y. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát thaønh chia hay khoâng thaønh chia. Baïch Phaät, Phaät daïy: - Thaønh chia, khoâng phaïm. Baáy giôø, coù truù xöù noï coù Tyø-kheo, töôûng coù Tyø-kheo, thoï y bieät boä. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát thaønh thoï y hay khoâng. Baïch Phaät, Phaät daïy: - Khoâng thaønh thoï y, maéc ñoät-kieát-la. Coù truù xöù noï, nghi coù Tyø-kheo, thoï y bieät boä. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät, Phaät daïy: - Khoâng thaønh thoï, maéc toäi ñoät-kieát-la. Coù truù xöù noï, coù Tyø-kheo, töôûng khoâng Tyø-kheo, thoï y bieät boä. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát thaønh thoï hay khoâng, baïch Phaät. Phaät daïy: - Khoâng thaønh thoï, khoâng phaïm.

l55>. Bieät boä, chia theo nhieàu nhoùm rieâng reû, trong cuøng moät truù xöù.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 877

Coù truù xöù noï, khoâng Tyø-kheo, töôûng coù Tyø-kheo thoï y. Caùc Tyø- kheo khoâng bieát thaønh thoï hay khoâng. Baïch Phaät, Phaät daïy: - Thaønh thoï, maéc ñoät-kieát-la. Coù truù xöù noï, nghi laø khoâng Tyø-kheo thoï y. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát thaønh thoï hay khoâng. Baïch Phaät, Phaät daïy: - Thaønh thoï, maéc ñoät-kieát-la. Coù truù xöù noï, khoâng Tyø-kheo, töôûng khoâng Tyø-kheo thoï y. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát thaønh thoï hay khoâng, baïch Phaät. Phaät daïy: Thaønh thoï, khoâng phaïm.l554 8. Taêng vaät Baáy giôø, taïi nöôùc Xaù-veä coù nhieàu vò Tyø-kheo noåi tieáng qua ñôøi, neân ñeå laïi nhieàu Taêng-giaø-lam vaø nhieàu caây aên traùi, ruoäng vöôøn thuoäc Taêng-giaø-lam; coù nhieàu phoøng rieâng vaø caùc vaät duïng thuoäc phoøng rieâng; coù nhieàu bình ñoàng, chaäu ñoàng, buùa, ñuïc, giaù ñeøn; coù nhieàu vaät naëng; coù nhieàu giöôøng daây, giöôøng caây, neäm naèm, neäm ngoài, goái, chöùa nhieàu y- leâ-dieân-ñaø, maïo-la, maïo-maïo-la, cuø laâu; coù nhieàu ngöôøi giöõ Taêng-giaø- lam, nhieàu xe coä, nhieàu bình nöôùc röûa, tích tröôïng, quaït; nhieàu ñoà ngheà thôï saét, ñoà ngheà thôï moäc, ñoà ngheà thôï goám, ñoà ngheà thôï da, ñoà ngheà ñan, dao caïo toùc; nhieàu y baùt, ni-sö-ñaøn, oáng ñöïng kim. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát laøm nhö theá naøo, beøn baïch Phaät. Phaät daïy: - Ngöôøi noåi tieáng nhieàu hay khoâng noåi tieáng, taát caû ñeàu thuoäc veà Taêng. Caùc Tyø-kheo ñem caây aên traùi ruoäng vöôøn cuûa Taêng ra chia. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chia. Nhöõng thöù aáy thuoäc veà töù phöông Taêng. Caùc Tyø-kheo ñem phoøng rieâng, vaø caùc vaät thuoäc phoøng rieâng ra chia. Phaät daïy: - Ñoù laø

vaät cuûa töù phöông Taêng, khoâng ñöôïc chia. Caùc Tyø-kheo ñem bình ñoàng, chaäu ñoàng, buùa, ñuïc vaø caùc thöù troïng vaät khaùc ra chia. Phaät daïy: - Ñoù laø vaät cuûa töù phöông Taêng, khoâng ñöôïc chia. Caùc Tyø-kheo ñem giöôøng daây, giöôøng caây, neäm ngoài, neäm naèm, goái ra chia. Phaät daïy: - Ñoù laø vaät cuûa töù phöông Taêng, khoâng ñöôïc chia. Caùc Tyø-kheo ñem y-leâ-dieân-ñaø, maïo-la maïo-maïo- la, cuø-laâu ra chia. Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chia, vì vaät cuûa töù phöông Taêng. Töø nay veà sau cho

l554. Heát quyeån 40

878 BOÄ LUAÄT >

pheùp caùc Tyø-kheo chæ coù cuø-laâu roäng ba khuûy tay, daøi naêm khuûy tay, loâng daøi ba ngoùn tay thì ñöôïc chia cho hieän tieàn Taêng. Caùc Tyø-kheo ñem xe coä, ngöôøi giöõ Taêng-giaø-lam ra chia. Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chia, vì thuoäc töù phöông Taêng. Caùc Tyø-kheo ñem bình nöôùc, bình nhoû chöùa nöôùc röûa, tích tröôïng, quaït ra chia. Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chia, vì vaät cuûa töù phöông Taêng. Caùc Tyø-kheo ñem ñoà ngheà saét, ñoà ngheà moäc, ñoà ngheà goám, ñoà ngheà da, ñoà ngheà tre ra chia. Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chia, vì vaät cuûa töù phöông Taêng. Töø nay veà sau chæ cho pheùp chia dao caïo toùc, y baùt, toïa cuï, oáng ñöïng kim. Caùc Tyø-kheo ñem ñoà caâu-daï-lal555 ra chia. Phaät daïy: - Hieän tieàn Taêng neân chia. Baáy giôø, coù truù xöù noï, hai boä Taêng nhaän ñöôïc nhieàu y vaät coù theå chia, maø soá löôïng Taêng Tyø-kheo thì nhieàu, Tyø-kheo-ni ít. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát laøm nhö theá naøo. Baïch Phaät. Phaät daïy: - Neân chia laøm hai phaàn. Baáy giôø khoâng coù Tyø-kheo-ni, chæ coù thöùc-xoa-ma; cuõng chia laøm hai phaàn. Khi aáy, khoâng coù Tyø-kheo-ni, Thöùc-xoa-ma-na cuõng khoâng coù, chæ coù Sa-di-ni. Ñöùc Phaät daïy: - Cuõng chia laøm hai phaàn. Neáu khoâng coù Sa-di-ni thì chia heát cho Taêng (Tyø-kheo). Coù truù xöù noï, hai boä Taêng nhaän ñöôïc nhieàu vaät. Tyø-kheo ít, Tyø- kheo-ni nhieàu. Baïch Phaät. Phaät daïy: - Neân chia laøm hai phaàn. Khoâng coù Tyø-kheo chæ coù Sa-di, cuõng chia laøm hai phaàn. Khoâng coù Sa-di thì chia heát cho Tyø-kheo-ni. Coù Tyø-kheo-ni ôû taïi nöôùc Caâu-taùt-la, du haønh trong nhaân gian, ñeán nôi thoân khoâng coù truù xöù Tyø-kheo. Sau khi ñeán thì maïng chung. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát y baùt cuûa vò aáy neân chia cho ai, baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Nôi ñoù, neáu coù Öu-baø-taéc tin Phaät, hoaëc ngöôøi giöõ vöôøn, neân laáy caát, sau ñoù trong naêm chuùng xuaát gia, ngöôøi naøo ñeán tröôùc thì trao cho hoï. Neáu khoâng coù ai ñeán, thì ñem ñeán truù xöù Taêng-giaø-lam naøo gaàn ñoù ñeå giao. Theá Toân ôû taïi nöôùc Xaù-veä. Coù truù xöù coù nhieàu Tyø-kheo, Tyø-kheo- ni, Öu-baø-taéc, öu baø di, Quoác vöông Ñaïi thaàn, vaø nhieàu ngoaïi ñaïo, Sa-

l555. Caâu-daï-la

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 879

moân, Baø-la-moân. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: - Ta muoán tònh toïa tö duy ba thaùng, ñöøng cho pheùp ngöôøi ngoaøi vaøo. Chæ tröø ngöôøi mang

thöùc aên. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo töï laäp quy cheá: - Ñöùc Theá Toân daïy nhö vaäy, “Ta muoán tònh toïa tö duy ba thaùng, ñöøng cho pheùp ngöôøi ngoaøi vaøo. Chæ tröø ngöôøi mang thöùc aên.” Ngöôøi naøo vaøo, phaûi saùm Ba-daät-ñeà. Baáy giôø, coù tröôûng laõo Hoøa-tieân Baït-ñaøn-ña Töûl556 cuøng caû thaûy saùu möôi vò Tyø-kheo, taát caû ñeàu soáng ôû A-lan-nhaõ, khaát thöïc, trì y phaán taûo, laøm phaùp dö thöïc khoâng aên, nhaát toïa thöïc, nhaát ñoaøn thöïc, ngoài nôi goø maû, ngoài nôi ñaát troáng, ngoài döôùi boùng caây, thöôøng xuyeân ngoài, tuøy luùc ngoài, thoï trì ba y. Hoï töø nöôùc Ba-la ñeán tònh xaù Kyø-hoaøn, nöôùc Xaù- veä, hoûi caùc Tyø-kheo: - Phoøng cuûa Ñöùc Nhö Lai ôû choã naøo? Chuùng toâi muoán ñeán thaêm. Caùc Tyø-kheo noùi: - Nhö Lai daïy nhö vaày: “Ta muoán tònh toïa tö duy ba thaùng, ñöøng cho pheùp ngöôøi ngoaøi vaøo. Chæ tröø ngöôøi mang thöùc aên.” Neáu ngöôøi naøo vaøo phaûi saùm Ba-daät-ñeà. Hoøa Tieân hoûi: - Theá Toân coù noùi nhö vaäy sao? Caùc Tyø-kheo ñaùp lôøi: - Caùc Tyø-kheo töï laäp quy cheá: “Neáu vò naøo vaøo seõ phaûi saùm Ba- daät-ñeà.” Hoøa Tieân noùi: - Toâi khoâng chaáp thuaän quy cheá cuûa caùc tröôûng laõo. Taïi sao vaäy? Vì Ñöùc Phaät coù daïy nhö vaày: “Phaät khoâng cheá thì khoâng ñöôïc töï cheá. Phaät ñaõ cheá thì khoâng ñöôïc traùi phaïm.” Phaûi tuøy thuoäc vaøo nhöõng phaùp ñaõ cheá maø hoïc taäp. Chuùng toâi ñeàu laø nhöõng Tyø-kheo A-lan-nhaõ, cho ñeán thoï trì ba y, ñöôïc tuøy yù thaêm hoûi Ñöùc Theá Toân. Baáy giôø, tröôûng laõo Hoøa Tieân cuøng saùu möôi Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Phaät, ñaûnh leã saùt chaân, roài ñöùng lui qua moät beân. Ñöùc Theá Toân an uûi vaø hoûi: - Naày Hoøa-tieân! OÂng coù ñöôïc an laïc khoâng? AÊn uoáng coù bò thieáu thoán khoâng? Truï chæ an tònh khoâng? OÂng töø ñaâu ñeán ñaây? OÂng khoâng nghe Tyø-kheo noùi nhöõng gì hay chaêng? Hoøa Tieân thöa:

l556. Hoøa-tieân Baït-ñaøn-ña Töû . Pali: Upasena Va ngataputta,, em trai cuûa Sāriputta, coù taøi huøng bieän, tu haïnh ñaàu ñaø; Vin. iii. 2>0.

880 BOÄ LUAÄT >

- Con truï chæ ñöôïc an laïc, khoâng bò chuyeän aên uoáng laøm khoå nhoïc. Con cuõng coù nghe caùc Tyø-kheo khaùc noùi. Baïch Ñaïi ñöùc! Con cuøng caû thaûy saùu möôi Tyø-kheo nöôùc Ba-La, ñeàu soáng A-lan-nhaõ, cho ñeán thoï trì ba y. Chuùng con töø nöôùc Caâu-taùt-la, du haønh trong nhaân gian ñeán nöôùc Xaù-veä, hoûi caùc Tyø-kheo ôû taïi Kyø-hoaøn, “Phoøng Ñöùc Theá Toân ôû choã naøo? Chuùng toâi muoán ñeán thaêm.” Caùc Tyø-kheo noùi nhö vaày, “Ñöùc Theá Toân caàn tònh toïa tö duy ba thaùng, khoâng cho ngöôøi ngoaøi vaøo, chæ tröø ngöôøi mang thöùc aên. Neáu vò naøo vaøo thì phaûi saùm Ba-daät-ñeà.” Con lieàn hoûi, “Ñöùc Theá Toân coù baûo saùm Ba-daät-ñeà nhö vaäy khoâng?” Caùc Tyø-kheo noùi, “Chuùng toâi töï laäp ra quy cheá nhö vaäy.” Con lieàn noùi, “Toâi khoâng chaáp thuaän quy cheá aáy. Taïi sao vaäy? Vì Ñöùc Phaät coù daïy nhö vaày: Phaät khoâng cheá khoâng ñöôïc töï cheá. Neáu ñaõ cheá khoâng ñöôïc traùi phaïm. Phaûi tuøy thuoäc vaøo nhöõng phaùp ñaõ cheá maø hoïc taäp. Chuùng toâi ñeàu laø nhöõng ngöôøi soáng A-lan-nhaõ, cho ñeán thoï trì ba y, ñöôïc tuøy yù thaêm hoûi Ñöùc Theá Toân.” Ñöùc Phaät daïy: - Laønh thay, laønh thay Hoøa-tieân! Caùc oâng ñeàu laø nhöõng ngöôøi A- lan-nhaõ thoï trì ba

y, ñöôïc tuøy yù thaêm hoûi. Neáu coù ai nhö vaäy, thì cuõng ñöôïc thaêm hoûi Ñöùc Theá Toân, theo yù muoán. Baáy giôø, coù Tyø-kheo nghe Ñöùc Theá Toân cho pheùp caùc vò A-lan- nhaõ ñöôïc tuøy yù thaêm hoûi Ñöùc Theá Toân. Coù vò hoaëc trôû thaønh Tyø-kheo A-lan-nhaõ, hoaëc coù vò khoâng thoï thænh maø thöôøng ñi khaát thöïc; hoaëc coù vò xaû boû y cuûa ñaøn-vieät daâng cuùng maø trì y phaán taûo, hoaëc coù vò xaû boû y dö maø chæ trì ba y. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo xaû boû y, doàn laïi thaønh moät ñoáng lôùn. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát laøm nhö theá naøo, beøn baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neân boá thí cho chuùng Taêng, hoaëc cuùng cho Phaät, hoaëc cuùng cho thaùp, hoaëc cuùng cho moät ngöôøi. Caùc Tyø-kheo nghe noùi cho moät ngöôøi, beøn mang cho baïch y. Coù Tyø-kheo thaáy vaäy baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc cho baïch y hay ngoaïi ñaïo. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo e ngaïi khoâng daùm cho Tyø-kheo-ni nhöõng thöù nhö phi y, ñaõy ñöïng baùt, ñöïng giaøy deùp, oáng ñöïng kim, daây ngoài thieàn, daây löng, maõo, khaên chuøi chaân, khaên truøm ñaàu, khaên goùi giaøy guoác. Ñöùc Phaät daïy: - Neân cho Tyø-kheo-ni phi y. Caùc Tyø-kheo nghó nhö vaày: Coù neân chia phaàn cho nhöõng vò ñang haønh ba-lôïi-baø-sa, Ma-na-ñoûa hay khoâng? Hoï baïch Phaät. Phaät daïy:

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 88l

- Neân chia. Caùc Tyø-kheo nghó nhö vaày: Nhöõng vò bò taùc yeát-ma ha traùch, hoaëc bò yeát-ma taãn xuaát, yeát-ma y chæ, yeát-ma ngaên khoâng cho ñeán nhaø baïch y, yeát-ma taùc cöû, nhöõng ngöôøi bò caùc yeát-ma nhö vaäy, coù neân chia phaàn hay khoâng? Hoï baïch Phaät. Phaät daïy: - Neân ñeå döôùi ñaát hay sai ngöôøi ñöa. Baáy giôø, coù caùc Tyø-kheo nhaän ñöôïc y ngoaïi ñaïo, khoâng nhuoäm, lieàn maëc. Baïch Phaät. Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc maëc y nhö vaäy. Neân nhuoäm roài seõ maëc. Coù caùc Tyø-kheo sai baïch y laøm vieäc. Baïch y ñoøi phaàn y. Hoï baïch Phaät. Phaät daïy: - Cho pheùp tính coâng cuûa hoï nhieàu hay ít, traû baèng thöùc aên hay baèng vaät ngang giaù. Caùc Tyø-kheo töï nghó: Neân chia ñoàng phaàn vaûi cho ngöôøi giöõ Taêng- giaø-lam, Sa-di, hay khoâng? Hoï baïch Phaät. Phaät daïy: - Neáu Taêng hoøa hôïp thì cho pheùp chia cho Sa-di ñoàng moät phaàn vaûi. Neáu khoâng hoøa hôïp thì neân chia cho phaân nöûa, hay moät phaàn ba. Neáu Taêng khoâng cho thì khoâng ñöôïc chia. Ngöôøi giöõ Taêng-giaø-lam thì chia cho moät phaàn tö. Neáu Taêng khoâng cho thì khoâng ñöôïc chia. Neáu chia thì seõ nhö phaùp trò. Caùc Tyø-kheo e ngaïi khoâng daùm ñem vaûi bieáu cho cha meï, baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: Neân bieáu. 9. Tyø-löu-ly Phaät ôû taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø nhöõng ngöôøi hoï Thích ôû Ca-duy-la xaây xong moät ngoâi nhaø môùi, chöa coù Sa-moân hay Baø-la-moân naøo ñeán ngoài. Thaùi töû Tyø-löu-lyl557 laïi ñeán ngoài tröôùc, caùc Thích töû ñeàu giaän döõ, maéng: - Ta môùi xaây xong ngoâi nhaø môùi. Ñöùc Phaät chöa ngoài. Maø con cuûa moät nöõ tyø haï tieän ñaõ ngoài tröôùc roài. Baáy giôø, coù keû thò tuøng Baø-la-moân khoâng tin öa Phaät, noùi: - Caùc Thích töû Xaù-di maéng oâng laø con cuûa moät nöõ tyø haï tieän, maø oâng coù theå nhòn ñöôïc chaêng? Thaùi töû noùi: - Hieän taïi ta khoâng coù theá löïc neân chöa ñöôïc töï do. Neáu cha ta qua ñôøi, khi ta leân laøm vua, luùc aáy ngöôi seõ nhaéc laïi ta. Sau ñoù, vua Ba-tö-naëc bò maát ngoâi, thaùi töû Löu-ly töï leân laøm vua.

l557. Tyø-löu-ly . Pali: Vi nūmabha, con trai cuûa Pasenadi (Ba-tö-naëc) vôùi Vāsabhakhattiyā (moät nöõ tyø cuûa nhaø hoï Thích).

882 BOÄ LUAÄT >

Vò ñaïi thaàn khoâng tin Phaät kia taâu: - Tröôùc ñaây caùc Thích töû ñaõ maéng Vua. Vua coù theå nhòn ñöôïc sao? Nay caàn phaûi chinh phaït hoï. Vua lieàn taäp hôïp boán binh chuûng ra khoûi thaønh Xaù-veä; keùo ñeán nöôùc Xaù-di. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân vì loøng töø maãn neân ñaõ hieän tröôùc treân ñöôøng ñi cuûa vua Löu-ly. Ngaøi ngoài döôùi moät boùng caây caèn coãi beân ñöôøng. Khi vua Löu-ly ñeán, thaáy Ñöùc Phaät ñang ngoài döôùi boùng caây caèn coãi, lieàn xuoáng xe ñaûnh leã saùt chaân Ngaøi, roài ñöùng lui qua moät beân, baïch Ñöùc Theá Toân: - Coù nhieàu caây ñaïi thoï toát töôi nhieàu boùng maùt, taïi sao Ngaøi khoâng ngoài, laïi ngoài döôùi boùng caây caèn coãi theá naøy? Ñöùc Phaät Noùi: - Ñaïi vöông! Döôùi boùng maùt cuûa thaân quyeán, thaät laø an laïc. Nhaø vua nghe caâu noùi aáy lieàn nghó: - Ñöùc Theá Toân vì töø maãn nöôùc Xaù-di neân noùi nhö vaäy. Nhaø vua lieàn keùo quaân trôû veà nöôùc Xaù-veä. Vò ñaïi thaàn Baø-la-moân khoâng tin Phaät, laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng taâu: - Tröôùc ñaây caùc Thích töû maéng nhaø vua laø con cuûa nöõ tyø haï tieän. Nay caàn phaûi chinh phaït hoï. Nhaø vua lieàn taäp hôïp boán binh chuûng, ra khoûi Xaù-veä, caùch nöôùc Ca-duy-la-veäl558 khoâng xa, nhaø vua cho döïng moät doanh traïi nhoû ñeå phoøng veä. Baáy giôø caùc Thích chuûng ôû Ca-duy-la-veä ñeàu coù khaû naêng baén xa khoâng traät. Coù ngöôøi baén xa moät do tuaàn vaãn truùng ñích. Coù ngöôøi baén xa baûy möôi daëm vaãn truùng ñích. Coù ngöôøi baén saùu möôi daëm, naêm möôi daëm, boán möôi daëm, ba möôi daëm vaãn truùng ñích. Baáy giôø coù ngöôøi baén truùng doanh traïi cuûa nhaø vua, coù ngöôøi baén truùng noùc traïi, hoaëc truùng caøng xe hoaëc truùng yeân ngöïa, daøm ngöïa, cöông ngöïa, hoaëc truùng ngoùn tay, hoaëc truùng ngoïc trai nôi tai, ngoïc trai nôi toùc, haït ngoïc trai bò hö nhöng khoâng gaây thöông tích. Luùc aáy, vua Löu-ly raát hoaûng sôï hoûi: - Caùc Thích töû caùch ñaây xa gaàn? Quan haàu caän thöa: - Caùch ñaây baûy möôi daëm. Nhaø vua nghe xong caøng theâm hoaûng sôï boäi phaàn, noùi: - Khoâng leõ binh chuùng cuûa ta seõ bò haïi bôûi caùc Thích töû sao?

l558. Ca-duy-la-veä quoác ; hay Ca-tyø-la-veä. Vì Nhaø nöôùc theo cheá ñoä thaønh bang, neân goïi quoác hay goïi thaønh ñeàu ñöôïc.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 88>

Baáy giôø, ñaïi thaàn khoâng tin Phaät taâu vôùi nhaø vua: - Caùc Thích töû kia ñeàu thoï trì naêm giôùi, laøm ngöôøi Öu-baø-taéc; chòu cheát chöù hoï khoâng bao giôø ñoaïn maïng chuùng sinh ñaâu. Vua cöù tieán quaân chôù neân sôï seät. Do vaäy, nhaø vua tieán quaân ñeán bao vaây thaønh Ca-duy-la-veä. Caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu ôû ñoù khoâng môû cöûa thaønh thì khoâng theå ñöôïc. Hieän nay ngöôøi trong thaønh töï hoï ñaõ khoâng nhaát trí. Ngöôøi thì noùi neân giao thaønh. Ngöôøi noùi khoâng neân giao. Tình theá buoäc phaûi boác thaêm. Baáy giôø Thieân ma Ba-tuaàn ñöùng veà phía ngöôøi giao thaønh.

Qua baûy laàn boác thaêm, soá thaêm ñoàng yù giao thaønh cho vua Löu-ly nhieàu hôn, neân cöûa thaønh ñöôïc môû ñeå giao. Quaân nhaân oà aït keùo vaøo thaønh, vaø ñoùng cöûa thaønh laïi. Hang cuøng ngoû heûm ñeàu ñöôïc ñaøo haàm, beà saâu ñeán ngang löng ngöôøi; choân trai gai lôùn nhoû trong gioøng Thích chuûng, ñaët saùt nhau khoâng coù khoaûng hôû; roài cho voi lôùn ñaïp leân. Luùc aáy, Thích töû Ma-ha-nam laø oâng ngoaïi cuûa Löu-ly noùi vôùi caùc ngöôøi hoï Thích: - Caùc ngöôøi ñöøng nghó laø vua Löu-ly thaû voi ñaïp cheát ngöôøi, maø neân quan saùt nghieäp baùo nhaân duyeân cuûa caùc Thích chuûng ngaøy xöa ñaõ taïo. Quaû baùo cuûa ñònh nghieäp maø nay phaûi nhaän laáy. Vua Löu-ly nghe, beøn hoûi Thích Ma-ha-nam: - OÂng muoán ñöôïc nguyeän gì? Ma-ha-nam noùi: - Caùc ngöôøi hoï Thích ñaõ cheát, laø ñieàu khoå naõo hieän nay cuûa ta. Nguyeän ñeå laøm gì? Neáu muoán ta nguyeän, thì ñeå cho ta vaøo trong hoà nöôùc. Trong khi ta ñang laën döôùi nöôùc, thì caùc ngöôøi hoï Thích ñöôïc töï do ra khoûi thaønh, maø khoâng gieát hoï. Vua Löu-ly nghó: Laën döôùi nöôùc thì khoâng laâu ñöôïc. Coù theå cho OÂng nhö nguyeän. Ma-ha-nam lieàn laën xuoáng hoà nöôùc, laáy toùc mình coät vaøo trong goác caây ñeå cheát luoân döôùi nöôùc. Vua Löu-ly hoûi caùc ñaïi thaàn: - Thích Ma-ha-nam laën xuoáng nöôùc sao laâu theá? Quan haàu caän ñeán xem roài taâu: - Ma-ha-nam ñaõ cheát roài. Nhaø vua baûo ñem thi haøi ñeán nhaø vua xem. Caùc quan taû, höõu lieàn ñem thi haøi ñeán ñeå vua xem. Vua Löu-y thaáy lieàn sinh töø taâm, noùi: - Ma-ha-nam vì thaân quyeán neân khoâng tieác thaân maïng.

884 BOÄ LUAÄT >

Lieàn ra leänh cho ngöôøi thaû caùc ngöôøi hoï Thích. Caùc quan lieàn y lôøi, phoùng thích caùc Thích chuûng. Caùc Thích chuûng ñeàu ñaõ bò loät heát, neân traàn truoàng, chaïy ñeán trong Taêng-giaø-lam. Caùc Tyø-kheo e ngaïi neân khoâng daùm cho y ñeå hoï maëc, vì Ñöùc Phaät khoâng cho pheùp cho y ñeán ngöôøi baïch y. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho hoï möôïn y ñeå khoûi traàn truoàng khi hoï ñeán gaëp ta. Caùc Tyø-kheo lieàn cho hoï möôïn y. 10. Thaân haäu Baáy giôø, Toân giaû Xaù-lôïi-phaát cuøng Ñöùc Phaät du haønh ñeán nöôùc Caâu-taùt-la, taïm thôøi ngoài nghó moät nôi, khi ñi queân chieác y Taêng-giaø-leâ. Sau ñoù Ñöùc Phaät nhôù laïi, baûo A-nan: - Haõy laáy chieác y naøy. Khôûi leân yù töôûng thaân höõu maø laáy. Toân giaû A-nan thöa: - Theá naøo laø taùc yù thaân höõu ñeå laáy? Ñöùc Phaät daïy: - Tuøy thuoäc vaøo thaùi ñoä laáy cuûa mình maø khieán cho hoï hoan hyû. - Theá naøo laø tuøy thuoäc vaøo thaùi ñoä laáy cuûa mình maø khieán cho hoï hoan hyû? Ñöùc Phaät daïy: - Coù baûy phaùp goïi laø do thöông yeâu maø laøm lôïi ích cho thaân höõu: Cho thöù khoù cho, laøm vieäc khoù laøm, nhaãn ñieàu khoù nhaãn, vieäc maät noùi cho nhau, khoâng phanh phui vieäc cuûa nhau, gaëp khoå khoâng boû nhau, ngheøo heøn khoâng khinh. Nhö vaäy, A-nan, baûy phaùp naøy goïi laø do thöông yeâu maø laøm lôïi ích cho thaân höõu, khieán kia hoan hyû. Ñöùc Phaät lieàn noùi keä: Cho thöù khoù cho Laøm vieäc khoù laøm Nhaãn ñieàu khoù nhaãn Laø baïn thaân toát. Vieäc maät noùi nhau Bao che cho nhau Gaëp khoå khoâng boû Ngheøo heøn khoâng khinh. Baûy phaùp nhö vaäy Ngöôøi naøo laøm ñöôïc Goïi laø baïn thaân Neân gaàn guõi hoï.

Ñöùc Phaät daïy: Neân laáy, vôùi yù thaân höõu nhö vaäy. Coù Tyø-kheo noï chaúng phaûi thaân höõu maø taùc yù thaân höõu ñeå laáy. Ñöùc Phaät daïy: - Chaúng phaûi thaân höõu, khoâng ñöôïc taùc yù thaân höõu ñeå laáy. Coù Tyø-kheo noï, taùc yù thaân höõu ñeå laáy y ba-lôïi-ca-la.l559 Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc taùc yù thaân höõu ñeå laáy y naøy. Neáu khoâng ñuû thì khoâng ñöôïc laáy. Phaät ôû taïi thaønh Ba-baø.l560 Coù moät ngöôøi Ma-lal56l töï laø Laâudieânl562, laø baïn cuûa Toân giaû A-nan khi coøn baïch y. Baáy giôø, A-nan khoaùc y, böng baùt, ñeán nhaø oâng aáy, an toïa choã ngoài. Laâu-dieân ñi vaéng khoâng coù ôû nhaø, Toân giaû A-nan hoûi ngöôøi vôï cuûa oâng: - Laâu-dieân ñaâu? Vôï Laâu-dieân traû lôøi: - Ñi khoûi. A-nan baûo: - Ñöa cho toâi caùi soït y.l56> Vôï Laâu-dieân lieàn laáy ñem ñaët tröôùc A-nan. Toân giaû A-nan löïa laáy vaûi ñaïi giaùl564 ñem veà trong Taêng-giaø-lam, laøm khaên lau maët, khaên lau thaân cho caùc Thöôïng toïa. Khi Laâu-dieân Ma-la veà, ngöôøi vôï thuaät laïi söï vieäc. OÂng lieàn ñeán trong Taêng-giaø-lam, ñeán choã A-nan, hoûi: - Thaày coù ñeán nhaø toâi? - Vaâng, coù. - Thaày coù laáy thöù gì khoâng? - Coù laáy. - Sao thaày khoâng laáy thöù toát maø laïi laáy thöù xaáu? - Chính toâi caàn vaûi nhö vaäy. Baáy giôø caùc Tyø-kheo coù yù nghó: Vôùi thaân höõu baïch y, coù neân laáy vaûi nhö vaäy khoâng. Baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neân laáy. - Thaân nhö theá naøo ñeå ñaùng laáy?

l559. Ba-lôïi-ca-la y . Pali: parikara, daây ñai, daây nòt; hoaëc caùi khoá. l560. Ba-baø . Pali: Pāvā, thò traán cuûa nhöõng ngöôøi Malla (Löïc só). Phaät ñaõ gheù laïi ñaây treân ñöôøng leân Caâu-thi-na nhaäp Nieát-baøn. l56l. Ma-la , Pali: Mallā, teân moät boä toäc. Xem cht. 59 treân. l562. Laâu-dieân . Pali, Vin. 296, Roja. l56>. Y loäc . Caùi soït hay caùi gioû ñeå ñöïng vaûi hay y. Pali, ibid.: Baáy giôø Roja trao tay cho A-nan moät giaûi boá (khomapilotaâ). l564. Ñaïi giaù y . Coù söï nhaàm laãn ôû ñaây. Chi tieát tieáp theo noùi, chæ laø thöù vaûi xaáu.

- Nhö A-nan vôùi Laâu-dieân Ma-la thì neân laáy. Caùc Tyø-kheo thöa: - Neáu chuû khoâng coù ôû nhaø, coù neân laáy hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp, neáu laø thaân haäu, duø ôû nhaø hay ñi vaéng, ñeàu ñöôïc pheùp laáy. 11. Di vaät cuûa Tyø-kheo Baáy giôø, Ñöùc Phaät ôû taïi nöôùc Xaù-veä, khoâng ñi phoù trai. Theo thöôøng phaùp cuûa chö Phaät, neáu khoâng ñi phoù trai thì sau ñoù ñi xem xeùt caùc phoøng. Khi xem xeùt caùc phoøng, thaáy coù Tyø-kheo beänh naèm moät mình khoâng ai chaêm soùc, cuùng döôøng. Vò aáy naèm chung vôùi vaät ñaïi tieåu tieän. Thaáy vaäy, Ñöùc Phaät ñeán choã Tyø-kheo beänh, bieát maø vaãn hoûi: - Sao oâng naèm chung vôùi vaät ñaïi tieåu tieän? Coù ai chaêm soùc côm chaùo khoâng? Vò Tyø-kheo beänh thöa: - Khoâng. Ñöùc Phaät laïi hoûi: - Sao khoâng coù ai chaêm soùc? Vò Tyø-kheo beänh thöa: - Vì khi con maïnh, con khoâng thaêm vieáng beänh ngöôøi khaùc. Neân nay con beänh, khoâng coù vò naøo nuoâi naáng côm chaùo. Ñöùc Phaät daïy: - OÂng khoâng chaêm soùc, cuùng döôøng ngöôøi beänh, neân thaát lôïi, khoâng ñöôïc gì. Caùc oâng laø Tyø-kheo, khoâng cuøng chaêm soùc cho nhau thì ai seõ chaêm

soùc beänh caùc oâng? Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân lieàn ñôõ Tyø-kheo beänh daäy, lau ñoà baát tònh nôi thaân. Lau xong, röûa saïch. Röûa roài, giaët y phôi khoâ. Ñöùc Phaät doïn deïp nhöõng coû laù hö cuõ muïc maø vò Tyø-kheo beänh ñaõ naèm. Laáy nöôùc buøn treùt leân treân, röôùi nöôùc khieán cho saïch seõ. Laïi traûi coû môùi leân, beân treân traûi moät chieác y, ñeå Tyø-kheo beänh naèm trôû laïi, laáy moät chieác y ñaép leân treân, roài Nhö Lai môùi ra ñi. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân thoï thöïc xong duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, ñem söï vieäc vöøa xaûy ra, khoâng thænh maø noùi: - Sau khi Ta khoâng ñi thoï thöïc, ñeán xem xeùt caùc phoøng, thaáy coù Tyø-kheo beänh. Ta töï lo lieäu moïi vieäc. Ngaøi keå roõ moïi vieäc cho caùc Tyø-kheo nghe, roài baûo: - Naøy caùc Tyø-kheo, töø nay veà sau, neân chaêm soùc Tyø-kheo beänh, khoâng ñöôïc khoâng chaêm soùc. Neân cöû ngöôøi chaêm soùc beänh, khoâng ñöôïc

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 887

khoâng cöû ngöôøi chaêm soùc beänh. Neáu muoán cuùng döôøng Ta thì neân cuùng döôøng cho ngöôøi beänh. Cho pheùp caùc Tyø-kheo cuøng Hoøa thöôïng, hoaëc ñoàng Hoøa thöôïng, cuøng A-xaø-leâ, hoaëc ñoàng A-xaø-leâ, hoaëc ñeä töû neân chaêm soùc laãn nhau. Neáu vò naøo khoâng coù ngöôøi chaêm soùc thì chuùng Taêng neân cöû ngöôøi chaêm soùc. Neáu khoâng ai chòu chaêm soùc thì sai theo thöù töï. Neáu theo thöù töï sai maø khoâng chòu thì seõ nhö phaùp trò. Neáu khoâng coù Tyø-kheo thì Tyø-kheo-ni tuøy theo coâng vieäc maø giuùp ñôõ, nhöng khoâng ñöôïc ñuïng chaïm ñeán Tyø-kheo. Neáu khoâng coù Tyø-kheo-ni thì Thöùc-xoa-ma-na cuõng tuøy theo coâng vieäc maø chaêm soùc, nhöng cuõng khoâng ñöôïc ñuïng chaïm ñeán Tyø-kheo. Neáu khoâng coù Thöùc- xoa-ma-na thì Sa-di neân laøm. Neáu khoâng coù Sa-di thì Sa-di-ni, cuõng tuøy theo coâng vieäc maø laøm, nhöng cuõng khoâng ñöôïc ñuïng chaïm ñeán Tyø-kheo. Neáu khoâng coù Sa-di-ni thì Öu-baø-taéc neân laøm, neáu khoâng coù Öu-baø-taéc thì Öu-baø-di, cuõng tuøy theo coâng vieäc maø laøm, nhöng cuõng khoâng ñöôïc xuùc chaïm ñeán Tyø-kheo. Ngöôøi beänh coù naêm vieäc khoù chaêm soùc: l. Theøm aên nhöõng thöù khoâng ñöôïc aên, vaø khoâng chòu uoáng thuoác. 2. Ngöôøi nuoâi beänh coù chí taâm maø ngöôøi beänh khoâng noùi nhö thaät. >. Caàn ñi laïi khoâng ñi, caàn ñöùng khoâng chòu ñöùng. 4. Thaân theå coù ñau nhöùc thì khoâng theå chòu ñöïng noãi. 5. Duø vieäc nheï coù theå laøm ñöôïc, nhöng khoâng laøm, phaûi caäy nhôø ngöôøi laøm. Ngöôøi beänh coù naêm vieäc nhö vaäy thì raát khoù chaêm soùc. Ngöôøi beänh coù naêm vieäc deã chaêm soùc: l. Khoâng aên nhöõng thöù khoâng ñöôïc aên; chòu uoáng thuoác. 2. Noùi nhö thaät cho ngöôøi nuoâi beänh. >. Caàn ñi thì ñi, khoâng caàn ñi thì khoâng ñi, caàn ñöùng thì ñöùng. 4. Thaân theå coù ñau nhöùc thì coù khaû naêng chòu ñöïng. 5. Vieäc nheï coù theå laøm ñöôïc thì laøm. Ngöôøi beänh coù naêm vieäc nhö vaäy thì deã chaêm soùc. Ngöôøi beänh laïi coù naêm vieäc khoù chaêm soùc, ngoaøi boán vieäc nhö treân, vieäc thöù naêm laø khoâng theå truï taâm tónh toïa ñöôïc. Ngöôøi beänh coù naêm vieäc naøy raát khoù nuoâi. Ngöôøi beänh laïi coù naêm vieäc deã chaêm soùc, ngoaøi boán vieäc nhö treân, vieäc thöù naêm laø coù theå truï taâm tónh toïa ñöôïc. Ngöôøi beänh coù naêm vieäc nhö vaäy thì deã chaêm soùc. Baáy giôø, coù Tyø-kheo ôû taïi nöôùc

Caâu-taùt-la, treân ñöôøng ñi ñeán moät truù xöù nhoû, thaáy coù Tyø-kheo beänh khoâng ai chaêm soùc, naèm chung vôùi vaät ñaïi tieåu tieän. Vò aáy lieàn nghó nhö vaày: Ñöùc Theá Toân ñaõ daïy, “Phaûi chaêm soùc ngöôøi beänh, khoâng ñöôïc khoâng chaêm soùc. Phaûi cöû ngöôøi coi soùc beänh, khoâng ñöôïc khoâng cöû ngöôøi coi soùc ngöôøi beänh. Neân cuùng döôøng ngöôøi beänh, khoâng ñöôïc khoâng cuùng döôøng ngöôøi beänh. Ngöôøi

naøo cuùng döôøng ngöôøi beänh töùc laø cuùng döôøng Ta.” Vò kia lieàn chaêm soùc Tyø-kheo beänh, sau ñoù ngöôøi beänh qua ñôøi. Baáy giôø, Tyø-kheo mang y, baùt cuûa ngöôøi qua ñôøi ñeán Kyø-hoaøn tinh xaù, nöôùc Xaù-veä, qua ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Phaät moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Phaät daïy: - Laønh thay, laønh thay, Tyø-kheo! OÂng laø ngöôøi coù theå chaêm soùc Tyø-kheo beänh. Neân cuùng döôøng ngöôøi beänh. Neân cöû ngöôøi chaêm soùc Tyø-kheo beänh. Cuùng döôøng Tyø-kheo beänh laø cuùng döôøng Ta. Vò kia ñem y, baùt, toïa cuï, oáng ñöïng kim cuûa Tyø-kheo qua ñôøi ñeán, hieän tieàn Taêng truù xöù naøy neân chia. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo ñem y, baùt, toïa cuï, oáng ñöïng kim cuûa Tyø-kheo qua ñôøi cho ngöôøi nuoâi beänh, neân baïch nhò yeát- ma cho. Ngöôøi nuoâi beänh ñeán trong Taêng, troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, kính leã saùt chaân Taêng, taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo... taïi truù xöù kia ñaõ qua ñôøi. Y, baùt, toïa cuï, oáng ñöïng kim, ñoà ñöïng y; hieän tieàn Taêng nôi truù xöù naøy neân chia. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng nhö vaäy. Taêng neân sai moät vò coù khaû naêng laøm yeát-ma, hoaëc thöôïng toïa hay thöù toïa, tuïng luaät hay khoâng tuïng luaät ñöôïc, mieãn laø coù theå laøm yeát-ma, taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo... ñaõ qua ñôøi. Y, baùt, toïa cuï, oáng ñöïng kim, ñoà ñöïng y cuûa vò aáy ñeå laïi, hieän tieàn Taêng nôi truù xöù naøy neân chia. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän ñem cho Tyø-kheo nuoâi beänh teân laø... Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo... ñaõ qua ñôøi. Y, baùt, toïa cuï, oáng ñöïng kim, ñoà ñöïng y cuûa vò aáy ñeå laïi, hieän tieàn Taêng nôi truù xöù naøy neân chia. Nay Taêng cho Tyø-kheo nuoâi beänh teân laø... Tröôûng laõo naøo ñoàng yù ñem y, baùt, toïa cuï, oáng ñöïng kim, ñoà ñöïng y cuûa vò naøy ñeå laïi cho Tyø-kheo nuoâi beänh teân... thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän ñem y, baùt, toïa cuï, oáng ñöïng kim, ñoà ñöïng y cuûa vò aáy ñeå laïi, cho Tyø-kheo nuoâi beänh teân... roài, neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. (Neáu Taêng yeát-ma sai moät vò chia y vaät cuûa vò qua ñôøi, phaùp yeát- ma ñoù cuøng phaùp yeát-ma naøy khoâng khaùc, chæ theâm moät caâu: Nay Taêng trao y cho Tyø-kheo teân.... Tyø-kheo teân... seõ hoaøn laïi cho Taêng. Ñaây laø lôøi taùc baïch.).l565

l565. Trong ngoaëc, phuï chuù nhoû trong baûn Haùn.

Baáy giôø, taïi nöôùc Xaù-veä coù nhieàu Tyø-kheo noåi tieáng qua ñôøi, ñeå laïi ba y raát nhieàu. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát neân duøng y naøo ñeå cho ngöôøi nuoâi beänh. Baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp laáy y maø vò qua ñôøi thöôøng duøng ñeå cho. Ñöùc Phaät cho pheùp cho y ngöôøi nuoâi beänh roài. Luùc aáy coù Tyø-kheo chæ nuoâi sô sô; hoaëc coù vò chæ ñôõ beänh nhaân ngoài daäy, hay naèm xuoáng; hoaëc ñöa caây; taêm xæa raêng, hay taùch nöôùc, cuõng laáy y baùt cuûa ngöôøi qua ñôøi. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chæ nuoâi sô sô nhö vaäy maø laáy y baùt cuûa ngöôøi beänh qua ñôøi. Coù naêm vieäc maø ngöôøi nuoâi khoâng ñöôïc laáy y vaät cuûa ngöôøi beänh: l. Khoâng bieát ngöôøi beänh neân aên thöù gì vaø khoâng ñöôïc aên thöù gì; thöù neân aên thì khoâng cho aên, thöù khoâng ñaùng aên laïi cho aên. 2. Nhôøm gôùm ñaïi tieåu tieän ñaøm daûi cuûa ngöôøi beänh. >. Khoâng coù taâm töø maãn, chæ vì y thöïc. 4. Trong thôøi gian nuoâi beänh, khoâng theå vì beänh nhaân lo lieäu thuoác thang cho ñeán khi beänh laønh hay qua ñôøi. 5. Khoâng theå noùi phaùp cho bònh nhaân khieán cho hoan hyû. Ñoái vôùi baûn thaân, coù söï toån giaûm thieän phaùp. Ngöôøi nuoâi beänh coù naêm vieäc nhö vaäy khoâng ñöôïc nhaän laáy y vaät cuûa beänh nhaân. Laïi cuõng coù naêm phaùp, ngöôøi chaêm soùc beänh nhaân ñaùng ñöôïc chia: l. Bieát ngöôøi beänh aên thöù gì ñöôïc, thöù gì khoâng ñöôïc. Thöù neân aên thì cho aên. 2. Khoâng nhôøm gôùm ñaïi tieåu tieän, ñaøm daûi cuûa beänh nhaân. >. Coù taâm thöông yeâu, khoâng vì y thöïc. 4. Trong thôøi gian nuoâi beänh coù lo lieäu thuoác thang cho beänh nhaân ñeán khi laønh beänh hoaëc qua ñôøi. 5. Coù theå vì beänh nhaân noùi phaùp khieán cho hoan hyû. Ñoái vôùi baûn thaân, phaùp laønh ñöôïc taêng ích. Ngöôøi coù naêm vieäc nhö vaäy thì neân laáy y vaät cuûa beänh nhaân. Neáu beänh nhaân gaàn truùt hôi thôû cuoái cuøng noùi: Caùc thöù naøy cuûa toâi. Sau khi toâi cheát, daâng cuùng cho Phaät, Phaùp, Taêng, thaùp hoaëc cho ngöôøi. Neáu toâi khoâng cheát thì traû laïi cho toâi. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc di chuùc nhö vaäy, maø neân chia hieän tieàn Taêng. Tyø-kheo beänh kia khôûi yù nghó: Toâi seõ thoï trì ba y xaáu. Vì sôï ngöôøi nuoâi beänh laáy ñi. Ñöùc Phaät daïy: - Neân thoï trì thöù toát. Baáy giôø, beänh nhaân ñem y baùt gôûi choã khaùc, sôï ngöôøi nuoâi beänh laáy. Sau beänh laønh, khoâng coù ñeå duøng. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc

Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc coù yù ñem y baùt gôûi choã khaùc, sôï ngöôøi nuoâi beänh laáy nhö vaäy. Baáy giôø, taïi nöôùc Xaù-veä coù nhieàu Tyø-kheo noåi tieáng qua ñôøi, ñeå laïi ba y raát nhieàu. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát ñem loaïi y naøo ñeå cho Tyø- kheo nuoâi beänh. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neân nhaän xeùt ngöôøi nuoâi beänh nhö theá naøo? Neáu Tyø-kheo nuoâi beänh toát nhaát thì cho ba y toát. Neáu nuoâi beänh böïc trung thì cho ba y vöøa. Neáu nuoâi beänh toài thì cho ba y xaáu. Baáy giôø, taïi nöôùc Xaù-veä coù Tyø-kheo maéc nôï ngöôøi khaùc, qua ñôøi. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát ai seõ traû nôï ñoù, baïch Phaät. Phaät daïy: - Cho pheùp ñem tröôûng yl566 ñeå traû. Neáu khoâng coù thöù gì, thì baùn ba y ñeå traû; coøn dö thì cho ngöôøi nuoâi beänh. Ngöôøi nuoâi beänh neân hoûi Tyø-kheo beänh, “Y naøo laø ba y? y naøo laø tröôûng y? thaày coù maéc nôï ai? coù ai nôï thaày

khoâng? Thaày coù höùa cho ai thöù gì khoâng?" Neáu ngöôøi nuoâi beänh khoâng hoûi nhö vaäy thì seõ nhö phaùp trò. 12. Taïp söï Baáy giôø, coù Tyø-kheo thaân hình bò beänh gheû nhoït laøm nhôùp y vaø ngoïa cuï. Phaät daïy: - Cho pheùp chöùa y che thaân.l567 Hoaëc coù y maø loâng dính vaøo muït gheû laøm cho ñau nhöùc, Phaät cho pheùp duøng y mòn toát ñeå phuû beân trong, ngoaøi maëc nieát-baøn-taêng. Neáu ñeán nhaø baïch y thì neân noùi: Toâi bò beänh gheû. Neáu baïch y noùi: Khoâng sao, cöù ngoài, thì neân veùn nieát-baøn-taêng roài ngoài. Baáy giôø, coù Tyø-kheo bò beänh loøi tró, duøng caây khoâ ñeå gaït neân bò ñau. Phaät cho pheùp duøng loâng mòn hoaëc kieáp-boái, loâng chim, y cuõ ñeå chuøi. Duøng roài, treo leân maø khoâng giaët. Caùc Tyø-kheo thaáy nhôøm gôùm, baïch Phaät. Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc duøng roài treo leân maø khoâng giaët. Phaûi giaët saïch. Coù vò giaët roài, nhöng khoâng vaét nöôùc cho khoâ, bò hö muïc sinh truøng. Phaät daïy: - Neân vaét khoâ nöôùc roài phôi cho khoâ. Baáy giôø, coù Tyø-kheo bò gheû; baån y, ngoïa cuï. Baïch Phaät. Phaät daïy: - Cho pheùp saém y che gheû.l568 Neáu töï mình khoâng coù thì cho pheùp

l566. Tröôûng y ; xem Phaàn I, Ch. iv. ni-taùt-kyø l. l567. Phuù thaân y ; xem Phaàn I, Ch.v. Ba-daät-ñeà 89 veà phuù sang y: y che gheû. l568. Xem Phaàn I, Ch. v, Ba-daät-ñeà 89.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 89l

laáy y ôû trong Taêng ñeå duøng. Khi laáy duøng, Tyø-kheo kia khi di chuyeån khoâng daùm mang y che gheû töø truù xöù naày ñeán truù xöù khaùc ñeå duøng. Baïch Phaät. Phaät daïy: - Cho pheùp di chuyeån. Nhöng Tyø-kheo kia sau khi gheû laønh, khoâng ñem veà traû laïi choã cuõ. Phaät daïy: - Neáu gheû laønh roài, thì phaûi giaët, nhuoäm, xeáp ngay thaúng, traû laïi choã cuõ. Neáu khoâng traû laïi truù xöù cuõ, seõ nhö phaùp trò. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo laøm maøn che. Caùc baïch y thaáy ñeàu cô hieàm: Sa-moân thích töû khoâng bieát ñuû ñeå döøng laïi, khoâng bieát hoå theïn. Beân ngoaøi töï xöng ta bieát chaùnh phaùp. Nhöng nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Gioáng nhö quoác vöông ñaïi thaàn khoâng khaùc! Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc may maøn che. Baáy giôø, coù Tyø-kheo ñaïi tieåu tieän, loä hình nôi choã troáng. Caùc Tyø- kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp duøng coû hoaëc laù caây, nhaùnh caây, hay y-leâ-dieân-ñaø, maïo-la, maïo-maïo-la, hoaëc cuø-laâu ñeå ngaên che. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo laøm maùi che,l569 caùc baïch y thaáy ñieàu cô hieàm noùi: Sa-moân thích töû khoâng bieát ñuû ñeå döøng laïi, khoâng bieát hoå theïn. Beân ngoaøi töï xöng ta bieát chaùnh phaùp. Nhöng nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Gioáng nhö quoác vöông ñaïi thaàn khoâng khaùc! Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc laøm maùi che. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo ñi ñöôøng bò noùng. Baïch Phaät. Phaät daïy: - Cho pheùp duøng coû hay laù, hoaëc moät trong möôøi thöù y ñeå laøm ñoà che. Baáy giôø chuùng Taêng nhaän ñöôïc y keùp.l570 Phaät daïy: - Cho pheùp chöùa duøng. Baáy giôø coù Tyø-kheo khoâng bieát thoï trìl57l ba y. Phaät daïy: - Neân thoï trì. Neáu nghi neân xaû. Xaû roài thoï laïi. Neáu coù ba y maø khoâng thoï trì, phaïm ñoät-kieát-la.

Ñöùc Phaät daïy neân thoï trì ba y. Coù vò thoï trì caùc loaïi tieåu y thay cho ba y, nhö khaên lau thaân, khaên lau maët, taám giaï loùt naèm. Baïch Phaät. Ñöùc

l569. Hieán: maøn xe. Chöa roõ tieáng Phaïn. l570. Phöùc y . l57l. Thoï trì ; Pali: adhindhita, ñöôïc xöû lyù, hay ñöôïc chæ ñònh nhö laø sôû höõu cuûa caù nhaân. Ñaây chæ caùch thöùc chæ ñònh, nghóa laø, phaûi laøm thuû tuïc xaû, nhaän tröôùc khi söû duïng.

892 BOÄ LUAÄT >

Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc thoï trì caùc loaïi tieåu y nhö vaäy ñeå thay theá ba y. Phaät daïy cho pheùp duøng y, beà daøi boán khuyûu tay, roäng hai khuyûu tay laøm An-ñaø-hoäi; roäng ba khuyûu tay, daøi naêm khuyûu tay laøm Uaát-ña- la-taêng; Taêng-giaø-leâ cuõng vaäy. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo y bò raùch. Phaät daïy: - Cho pheùp vaù ñaép laïi. Hoï khoâng bieát vaù ñaép nhö theá naøo. Phaät daïy: - Ñaët moät lôùp vaûi leân treân roài may laïi, tuøy theo mieáng raùch lôùn hay nhoû, vuoâng hay troøn maø vaù. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo khoâng maëc y caét roïc vaøo tuï laïc. Baïch y thaáy, ñeàu cô hieàm, noùi: - Sa-moân thích töû khoâng bieát ñuû ñeå döøng laïi, khoâng bieát hoå theïn, gioáng nhö ngoaïi ñaïo. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân khoâng maëc y caét roïc maø vaøo tuï laïc. Coù naêm nhaân duyeân ñöôïc löu y Taêng-giaø-leâ laïi: Hoaëc nghi coù söï khuûng boá, hoaëc coù möa, hoaëc nghi coù möa, hoaëc Taêng-giaø-leâ may chöa xong, hay giaët nhuoäm hö raùch daøy naëng. Naêm nhaân duyeân nhö vaäy ñöôïc löu y Taêng- giaø-leâ laïi. Baáy giôø, coù Tyø-kheo laät ngöôïc Taêng-giaø-leâ maëc vaøo tuï laïc. Tyø- kheo khaùc thaáy, khoâng vui, beøn baïch Phaät. Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc laät ngöôïc y maëc vaøo tuï laïc. Coù Tyø-kheo e ngaïi, neân ngay ngoaøi tuï laïc cuõng khoâng daùm laät ngöôïc y ñeå maëc, neân bò naéng gioù buïi truøng chim laøm baån. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Ngoaøi tuï laïc, cho pheùp laät ngöôïc y ñeå maëc. Baáy giôø, coù Tyø-kheo nhaän ñöôïc man y,l572 beà roäng beà daøi vöøa ñuû, lieàn caét roïc may y, vì thieåu duïc muoán may thieáp dieäp y baïch Phaät. Phaät daïy: - Cho pheùp may. Tyø-kheo nhaän ñöôïc man y, beà roäng beà daøi ñuû, muoán may y naêm maûnh.l57> Baïch Phaät. Phaät daïy: - Cho pheùp may. Baáy giôø caùc Tyø-kheo vì y phaïm neân xaû,l574 baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy:

l572. Man y . y trôn, khoâng caét roïc. Cf. Haønh söï sao (T40nl804 tr.l06c27). l57>. Nguõ naïp y : Cf. Haønh söï sao (T40nl804 tr.l05b26) a l574. Phaïm xaû, töùc phaïm ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà; xem Phaàn I, Ch. iv.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 89>

- Cho pheùp xaû giöõa Taêng, hoaëc tröôùc ñoâng ngöôøi, hoaëc tröôùc moät ngöôøi, sau ñoù tònh thí. Khoâng ñöôïc khoâng xaû. Khi xaû roài sau môùi chæ ñònh.l575 Khoâng ñöôïc khoâng xaû maø chæ ñònh. Coù Tyø-kheo noï y khoâng xaû maø thoï duïng laøm ba y, laøm y ba-lôïi-ca-la,l576 coá yù ñeå hö hoaïi, coá yù ñem thieâu ñoát ñeå duøng laøm phi y hay maëc thöôøng xuyeân.l577 Phaät daïy: - Neáu khoâng xaû khoâng ñöôïc ñem laøm ba y thoï duïng, hay laøm y ba-lôïi-ca-la, coá yù ñeå hö hoaïi,

coá yù ñem thieâu ñoát, duøng laøm phi y, hay maëc luoân luoân. Caùc Tyø-kheo nghó nhö vaày: Ba-lôïi-ca-la khoâng hieän höõu tröôùc maët, coù phaïm ni-taùt-kyø hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng phaïm ni-taùt-kyø. Vò kia y khoâng xaû beøn maëc. Baïch Phaät. Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc khoâng xaû maø maëc. Vò kia nghó khoâng daùm duøng y xaû ñoïa;l578 ñem cho ngöôøi hay laøm ñoà ñaép.l579 Baïch Phaät. Phaät daïy: - Cho pheùp cho ngöôøi khaùc laøm ñoà ñaép. Baáy giôø, coù Tyø-kheo e ngaïi khoâng daùm maëc y bò chaùy, y bò cöôùp, y bò troâi, baïch Phaät. Phaät daïy: - Cho pheùp maëc. Baáy giôø, coù Tyø-kheo y khoâng xaû, beøn cuøng ngöôøi trao ñoåi. Baïch Phaät. Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc khoâng xaû y. Neân xaû roài sau môùi trao ñoåi. Caùc Tyø-kheo nghó nhö vaày: “Y cuûa chuùng Taêng quaù möôøi ngaøy, phaïm xaû ñoïa hay khoâng?” Baïch Phaät. Phaät daïy: - Khoâng phaïm. Tyø-kheo naøo y tònh thí khoâng traû laïi chuû, phaïm ñoät-kieát-la. Vò naøo ngaên khoâng cho traû, cuõng phaïm ñoät-kieát-la. Baáy giôø, coù caùc Tyø-kheo y khoâng nhuoäm cho hoaïi saéc maø ñem gôûi nhaø baïch y. Baïch y laáy maëc. Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc khoâng nhuoäm cho hoaïi saéc maø ñem gôûi nhaø baïch y. Neân nhuoäm cho hoaïi saéc laøm y Sa-moân. Sau ñoù môùi ñem gôûi nhaø baïch y.

l575. Chæ ñònh giao y ñöôïc xaû cho ngöôøi naøo. l576. Ba-lôïi-ca-la : Coøn goïi laø ba-giaø-la, laø teân goïi chung cho taát caû nhöõng y phuï ngoaøi ba y ra nhö: Taêng-kyø-chi (aùo che vai), nieát-baøn-taêng (Xaø roâng), phuù thaân y (y che thaân), thöùc thaân caên (khaên lau thaân), thöùc dieän caân (khaên lau maët), Cf. Haønh söï sao (T40nl804 tr.l09b2l): dòch laø trôï thaân y . l577. Caùc quy ñònh söû duïng y bò xaû. Xem caùc ñieàu ni-taùt-kyø, muïc phaïm töôùng. l578. Y xaû ñoïa, töùc y phaïm ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. l579. Bò y .

Baáy giôø, coù Tyø-kheo ñöôïc y treân heïp döôùi roäng ñem laøm taêng-kyø- chi, baïch Phaät. Ñöùc Phaät cho pheùp laøm. Baáy giôø, coù truù xöù noï, hieän tieàn Taêng nhaän ñöôïc y vaät coù theå chia. Nhoùm saùu Tyø-kheo ñem ra ngoaøi ranh giôùi chia nhau. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc ra ngoaøi giôùi chia. Baáy giôø coù Tröôûng laõo Tyø-kheo, ñöôïc nhieàu ngöôøi bieát tieáng, du haønh trong nhaân gian, nhaän ñöôïc nhieàu y vaät maø hieän tieàn Taêng neân chia, nhöng khoù chia vì e ngaïi Ñöùc Phaät khoâng cho pheùp ra ngoaøi giôùi chia y vaät. Caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy baïch Phaät. Phaät daïy: - Neân sai ngöôøi xöôùng nhö vaày: “Ñeán taïi ñòa ñieåm ñoù ñeå phaân chia y vaät. Y vaät naøo ñaùng chia thì seõ ñöôïc chia.” Vò kia khoâng bieát chia khi naøo. Phaät daïy: - Phaûi laøm daáu hieäu. Hoaëc döïa theo con boùng qui ñònh thôøi gian; hoaëc un khoùi; hay thoåi oác; hoaëc ñaùnh troáng, ñaùnh kieàn chuøy, coâng boá ñeán giôø. Ngöôøi töï ñeán hay nhôø ngöôøi ñeán cuõng neân chia phaàn. Coù caùc Tyø-kheo noï di chuyeån ngoïa cuï. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc di chuyeån. Tröôøng hôïp coù phoøng nhieàu ngoïa cuï, coù phoøng ít ngoïa cuï. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau, cho pheùp vò cöïu truù, hoaëc ma-ma-ñeá, hay ngöôøi tri söï laøm vieäc di chuyeån aáy. Ngöôøi nhaän phoøng neân hoûi tröôùc, sau ñoù môùi di chuyeån. Coù Tyø-kheo noï ñaõ di

chuyeån ngoïa cuï, khi ñi khoâng traû laïi choã cuõ. Tyø-kheo khaùc laïi duøng. Phaät daïy: - Phaûi traû ngoïa cuï laïi choã cuõ roài môùi ñi, neáu khoâng traû laïi seõ nhö phaùp trò. Phoøng xaù bò hö saäp. Caùc Tyø-kheo e ngaïi khoâng daùm di chuyeån ngoïa cuï, vì Phaät coù daïy: Khoâng neân di chuyeån ngoïa cuï. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Phaät daïy: - Neáu phoøng xaù bò hö saäp thì neân di chuyeån ngoïa cuï. Coù vò di chuyeån ngoïa cuï ñeán caùc phoøng khaùc. Caùc phoøng khaùc khoâng daùm naèm neân bò hö hoaïi. Phaät daïy: - Neân söû duïng. Khi Ñöùc Phaät ñaõ cho pheùp duøng roài, caùc Tyø-kheo khoâng röûa chaân, khoâng lau chaân (maø söû duïng); hoaëc duøng laøm y loùt thaân. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc khoâng röûa chaân, khoâng lau chaân (maø söû duïng); hoaëc

duøng laøm aùo loùt. Khi Ñöùc Phaät ñaõ khoâng cho pheùp laøm aùo loùt, caùc Tyø-kheo e ngaïi khoâng daùm ñuïng ñeán tay chaân. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc duøng laøm y loùt thaân, chæ giôùi haïn töø naùch ñeán ñaàu goái maø thoâi. Baáy giôø, caùc baïch y cuùng y loùt thaân cho Tyø-kheo, Tyø-kheo e ngaïi khoâng daùm nhaän, baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Y do ñaøn-vieät daâng cuùng neân tuøy thuaän maø nhaän. Khi phoøng xaù bò hö hoaïi kia ñaõ ñöôïc söûa sang roài, nhöng ngoïa cuï khoâng ñöôïc traû laïi. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Phaät daïy: - Neáu phoøng xaù ñaõ söûa sang roài thì neân traû ngoïa cuï laïi. Neáu khoâng traû, seõ nhö phaùp trò. Coù caùc Tyø-kheo noï di chuyeån ngoïa cuï cuûa truù xöù naøy ñeán truù xöù kia. Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc di chuyeån ngoïa cuï cuûa truù xöù naøy ñeán truù xöù kia. Tröôøng hôïp nhaân daân trong nöôùc phaûn loaïn khuûng boá, neân truù xöù ñoù cuõng bò hoaïi, caùc vò e ngaïi khoâng daùm di chuyeån ngoïa cuï, vì Ñöùc Phaät khoâng cho pheùp di chuyeån ngoïa cuï coá ñònh cuûa truù xöù naøy ñeán truù xöù kia. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu coù tröôøng hôïp nhö vaäy thì cho pheùp di chuyeån. Vò kia, khi di chuyeån ngoïa cuï, khoâng daùm che daáu, sôï chaïm phaûi trong thaân,l580 vì Ñöùc Theá Toân khoâng cho pheùp laøm y loùt thaân. Caùc Tyø- kheo baïch Phaät. Phaät daïy: - Tuøy theo ñoù maø phöông tieän che daáu khi di chuyeån. Neáu ngöôøi khaùc ñuoåi, baûo ñöùng daäy cuõng khoâng ñöôïc ñöùng daäy. Cuõng khoâng ñöôïc ñuoåi ngöôøi khaùc ñöùng daäy. Neáu coù Tyø-kheo khaùc coù theå thöông yeâu che chôû thì neân giao cho. Khi trong nöôùc oån ñònh laïi, nhaân daân an khöông, phoøng xaù söûa roài, maø ngoïa cuï chöa mang trôû laïi. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu khoâng traû ngoïa cuï trôû laïi, seõ nhö phaùp trò. Baáy giôø, Toân giaû Xaù-lôïi-phaát nhaän ñöôïc vaûi töøng ñoaïn vuïn, maøu saéc baäc nhaát, muoán caét may y naêm maûnh, baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp may. Baáy giôø, coù truù xöù hieän tieàn Taêng nhaän ñöôïc nhieàu y vaät coù theå chia. Nhoùm saùu Tyø-kheo ñeàu naïnh nhau, khoâng chòu ñem caát neân bò maát. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Ngöôøi naøo thaáy, phaûi ñem caát.

l580. Sôï bò cöôùp, phaûi nheùt vaøo ngöôøi ñeå daáu.

Luùc aáy khaùch Tyø-kheo ñeán, di chuyeån y vaät ñeå qua phoøng khaùc; khoâng ñaûm baûo. Baïch Phaät. Phaät daïy: - Cho pheùp laáy moät phoøng rieâng keát laøm kho chöùa, baèng phaùp baïch nhò yeát-ma. Xöôùng teân phoøng: Hoaëc nhaø taém, nhaø taàng, hay nhaø kinh haønhl58l. Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng yeát-ma, hoaëc Thöôïng toïa hay thöù toïa, tuïng luaät hay khoâng tuïng luaät ñöôïc, mieãn coù theå taùc phaùp yeát- ma, taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe, neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän laáy phoøng... keát laøm kho chöùa. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Taêng laáy phoøng... keát laøm kho chöùa. Tröôûng laõo naøo chaáp thuaän Taêng laáy phoøng... keát laøm kho chöùa thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. Taêng ñaõ chaáp thuaän Taêng laáy phoøng... laøm kho chöùa roài. - Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc aáy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Luùc aáy, kho chöùa khoâng coù ngöôøi coi giöõ neân khoâng an toaøn chaéc chaén. Ñöùc Phaät cho pheùp sai ngöôøi coi giöõ vaät, baèng phaùp baïch nhò yeát- ma. Trong chuùng sai moät vò coù khaû naêng yeát-ma, hoaëc Thöôïng toïa hay thöù toïa, tuïng luaät ñöôïc hay khoâng, mieãn laø coù khaû naêng taùc phaùp yeát- ma, taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän sai Tyø-kheo... laøm ngöôøi coi giöõ kho, ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Taêng sai Tyø-kheo... laøm ngöôøi coi giöõ. Caùc tröôûng laõo naøo chaáp thuaän Taêng sai Tyø-kheo... laøm ngöôøi baûo quaûn thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. Taêng ñaõ chaáp thuaän sai Tyø-kheo... laøm ngöôøi baûo quaûn roài. - Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc aáy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. - Neáu Tyø-kheo ñoù khoâng chòu laøm ngöôøi coi giöõ thì neân ñaëc aân caáp chaùo. Neáu vaãn khoâng chòu, thì taát caû y thöïc ñaõ nhaän ñöôïc, neân chia cho hai phaàn. Neáu vaãn coá khoâng chòu, thì neân nhö phaùp trò. Baáy giôø, Tyø-xaù-khö Voâ-di-la Maãul582 saém nhieàu aùo taém möa, sai

l58l. Keát khoá taøng , nhaø kho ñeå caát chöùa ñoà cuûa Taêng. Pali, Vin.i. 284, bhandāgāra. Nhöõng nôi trong truù xöù Taêng ñöôïc pheùp duøng laøm nhaø kho: andhayoga, nhaø moät maùi, hay nhaø maùi baèng; pāsāda, laàu (truøng oác); hammiya, bieät phoøng, hay phoøng hai taàng (coù gaùc xeùp), hoaëc hang. l582. Tyø-xaù-khö Voâ-di-la Maãu , hay Tyø-xaù-khö Loäc Töû Maãu; xem Phaàn I, Ch. iv. ni-taùt-kyø 27 & cht. 9l.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 897

ngöôøi ñem ñeán tinh xaù daâng cuùng. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát seõ laøm nhö theá naøo. Baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neân chia theo thöù töï töø Thöôïng toïa. Neáu khoâng ñuû thì ghi nhaän. Roài sau ñoù nhaän ñöôïc, tieáp tuïc chia. Baáy giôø nhaän ñöôïc y ñaïi quyù giaù neân vaãn tieáp tuïc chia. Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc ñem y ñaïi quyù giaù tieáp tuïc chia maø phaûi ñoåi cho Thöôïng toïa. Neáu nhaän ñöôïc y vaät khoâng baèng nhau thì neân laáy y vaät coù theå phaân chia trong Taêng cho ñuû soá baèng nhau ñeå phaân chia. Baáy giôø, Taêng nhaän ñöôïc y öông-giaø-na-la,l58> baïch Phaät. Phaät daïy: - Cho pheùp tích tröû. Baáy giôø coù

Tyø-kheo maëc y phuù thaân cuûa Taêngl584 ñeán trong nhaø taém, trong nhaø aên, laøm cho côm canh nhôùp, buøn nhô, khoùi hun, buïi baùm. Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc maëc y phuù thaân cuûa Taêng vaøo phoøng taém, nhaø aên. Baáy giôø, thaùng muøa ñoâng, caùc Tyø-kheo bò laïnh. Baïch Phaät. Phaät cho pheùp maëc (ñoà aám), nhöng phaûi yeâu quyù gìn giöõ ñöøng ñeå nhô nhôùp. Luùc aáy coù Tyø-kheo maëc vaøo nhaø veä sinh, nhô nhôùp hoâi thuùi. Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc maëc vaøo nhaø veä sinh. Baáy giôø coù Tyø-kheo phaûi ñem y veà phoøng, roài môùi ñeán nhaø veä sinh neân bò caáp baùch. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: Neân coù caùi giaù y beân ngoaøi nhaø veä sinh, hoaëc moùc long nha hay caùi truï, hoaëc nhaø, hoaëc caây, hoaëc coû, hay ñaù; cho pheùp ñem y moùc hay ñeå treân ñoù. Neáu trôøi möa, neân ñeå choã khoâng möa. Neáu möa vaêng öôùt vaøo choã ñeå, toát nhaát ñöøng cho ñuïng ñeán cöûa nhaø veä sinh. Khi leân nhaø veä sinh, ngoài xoåm cho goïn ñöøng ñeå nhôùp y. Coù Tyø-kheo noï maëc y ñeán choã ñi kinh haønh bò vöôùng coû, dính coân truøng, ñaát buïi baùm, möa thaám öôùt, hö hoaïi Taêng y. Tyø-kheo baïch Phaät. Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc maëc Taêng y ñeán choã kinh haønh. Baáy giôø, coù vò Thöôïng toïa Tyø-kheo bònh giaø yeáu, töø ñöôøng xa nhoïc meät ñeán. Phaät cho pheùp phuû mieáng giaï treân khaên traûi naèm. Neân yeâu quyù giöõ gìn maø naèm. Baáy giôø, taïi truù xöù noï coù Tyø-kheo kieát haï an cö roài, laïi ñeán truù xöù khaùc ôû, khoâng bieát neân nhaän vaät an cö nôi truù xöù naøo. Caùc Tyø-kheo baïch

l58>. Öông-giaø-na-la . Chaúng bieát thöù y gì. Hoaëc moät loaïi vaûi ñöôïc saûn xuaát bôûi ngöôøi Anga. l584. Taêng phuù thaân y , y phuù thaân cuûa Taêng, cho duøng rieâng; xem cht. 66 & 75 treân.

898 BOÄ LUAÄT >

Phaät. Phaät daïy: - Nôi naøo ôû nhieàu ngaøy nhaát thì nhaän vaät an cö choã ñoù. Neáu hai nôi baèng nhau thì nhaän moãi nôi phaân nöõa. Coù Tyø-kheo noï ñem chia thöùc aên cuûa haï an cö. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chia. Tuøy theo söï daâng cuùng maø thoï thöïc. Khi Ñöùc Theá Toân ñaõ nhaän lôøi thænh cuûa Baø-la-moân Tyø-lan-nhaõl585 ñaõ qua roài, baûo Toân giaû A-nan: - OÂng ñeán noùi vôùi Baø-la-moân Tyø-lan-nhaõ, Ñöùc Phaät ñaõ nhaän lôøi thænh cuûa oâng ba thaùng haï an cö xong, nay muoán du haønh trong nhaân gian. Baáy giôø, Toân giaû A-nan vaâng lôøi Ñöùc Theá Toân daïy lieàn ñeán choã Tyø-lan-nhaõ baûo: - Ñöùc Theá Toân noùi nhö vaày: Ngaøi ñaõ nhaän lôøi môøi cuûa oâng ba thaùng haï an cö xong roài, nay muoán du haønh trong nhaân gian. Tyø-lan-nhaõ nghe Toân giaû noùi roài, môùi töï nghó: Mình thænh Sa-moân Cuø-ñaøm vaø Taêng Tyø-kheo trong chín möôi ngaøy roài maø khoâng cuùng döôøng. Tyø-lan-nhaõ lieàn ñeán choã Ñöùc Theá Toân, cung kính thaêm hoûi roài lui ngoài qua moät beân. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän vì oâng maø noùi phaùp, khieán cho oâng ñöôïc hoan hyû. Tyø-lan-nhaõ nghe Ñöùc Phaät noùi phaùp roài, raát hoan hyû, lieàn baïch Phaät: - Cuùi xin Ñöùc Theá Toân vaø caùc Taêng Tyø-kheo nhaän lôøi thænh chín möôi ngaøy nöõa cuûa con. Ñöùc Phaät traû lôøi: - Ñaõ nhaän lôøi thænh chín möôi ngaøy cuûa oâng roài.

Nay ta muoán du haønh trong nhaân gian. Tyø-lan-nhaõ baïch Phaät: - Cuùi xin Ngaøi vaø chö Taêng nhaän cho con cuùng döôøng moät böõa ngoï vaøo ngaøy mai. Ñöùc Theá Toân nhaän lôøi baèng söï im laëng. Tyø-lan-nhaõ bieát ñöôïc Ñöùc Phaät nhaän lôøi roài, lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy vui veû, nhieãu quanh Phaät roài lui veà. Trong ñeâm ñoù saém söûa, ñaày ñuû caùc ñoà aên thöùc uoáng, saùng ngaøy ñeán thænh Phaät vaø chö Taêng phoù trai. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân cuøng naêm traêm Taêng Tyø-kheo khoaùc y, böng baùt, ñeán nhaø Tyø-lan-nhaõ, an toïa nôi choã ngoài. Tyø-lan-nhaõ daâng caùc thöù ñoà aên thöùc uoáng ngon boå cuùng döôøng Phaät vaø chö Taêng. Caùc Ngaøi aên xong ñeå baùt xuoáng, Tyø-lan-nhaõ duøng ba y daâng cuùng leân Ñöùc Theá Toân vaø Taêng Tyø-kheo moãi vò hai taám ñieäp laøm y muøa Haï. Tyø-kheo

l585. Baø-la-moân Tyø-lan-nhaõ, xem Phaàn I, Ch.i, ñieàu l, duyeân khôûi.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 899

khoâng nhaän, noùi: Ñöùc Phaät chöa cho pheùp chuùng toâi nhaän y muøa haï. Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: Cho pheùp nhaän. Baáy giôø, Baït-nan-ñaø trong nhoùm saùu Tyø-kheo nghe Ñöùc Phaät cho pheùp nhaän y muøa haï, neân luùc naøo trong ba muøa xuaân, haï vaø ñoâng, cuõng ñeàu tìm caàu y muøa haï. Haï an cö chöa xong cuõng tìm caàu y, cuõng thoï y. Coù luùc Baït-nan-ñaø Thích töû ñang an cö taïi moät truù xöù naøy maø nghe truù xöù khaùc nhaän ñöôïc nhieàu y an cö muøa haï, lieàn ñeán truù xöù ñoù hoûi: - Caùc thaày ñaõ chia y muøa haï chöa? Caùc vò traû lôøi: - Chöa chia. Baït-nan-ñaø baûo: - Mang ra ñaây. Toâi cuøng caùc thaày chia. Baït-nan-ñaø laïi ñeán caùc truù xöù khaùc cuõng hoûi: - Caùc thaày ñaõ chia y muøa haï chöa? Caùc vò traû lôøi: - Chöa chia. Baït-nan-ñaø baûo: - Mang ra ñaây. Toâi cuøng caùc thaày chia. Baáy giôø Baït-nan-ñaø ôû nhieàu choã chia y neân nhaän ñöôïc nhieàu y mang veà Kyø-hoaøn. Caùc Tyø-kheo khaùc thaáy hoûi: - Ñöùc Theá Toân cho pheùp tích tröû ba y. Vaäy soá löôïng y naày laø y cuûa ai? Baït-nan-ñaø noùi: - Nhieàu truù xöù chia neân toâi nhaän ñöôïc soá löôïng y nhieàu nhö vaäy. Trong caùc Tyø-kheo, coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch Baït-nan-ñaø trong nhoùm saùu Tyø-kheo: Ñöùc Theá Toân cho pheùp Tyø-kheo nhaän y muøa haï. Sao thaày tìm caàu y muøa haï vaøo taát caû thôøi xuaân, haï, vaø ñoâng? An cö chöa xong cuõng tìm y, cuõng thoï y? An cö nôi naøy ñaõ nhaän phaàn y roài, laïi ñeán nôi khaùc cuõng nhaän phaàn y? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân taäp hôïp Taêng Tyø-kheo duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Baït-nan-ñaø: - OÂng laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi haïnh thanh tònh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Naày Baït-nan-ñaø, Ta cho pheùp Tyø-kheo tích tröû y muøa haï, taïi sao oâng laïi tìm caàu y muøa haï trong taát caû caùc thôøi xuaân haï vaø ñoâng? An cö chöa

900 BOÄ LUAÄT >

xong cuõng tìm caàu y, cuõng thoï y? An cö choã naøy ñaõ nhaän y roài, laïi ñeán choã khaùc nhaän phaàn y nöõa? Duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Baït-nan-ñaø trong nhoùm saùu Tyøkheo roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Töø nay veà sau, khoâng ñöôïc tìm caàu y muøa haï trong taát caû caùc thôøi xuaân, haï vaø ñoâng. An cö chöa xong cuõng khoâng ñöôïc tìm caàu y, thoï y. Cuõng khoâng ñöôïc an cö nôi naøy ñaõ nhaän y roài, laïi ñeán nôi khaùc nhaän y nöõa. Neáu nhaän nhö vaäy seõ nhö phaùp trò. Baáy giôø, coù Tyø-kheo khi ñi, y muøa haï chöa chia. Sau ñoù caùc Tyøkheo chia y muøa haï. Tyø-kheo kia trôû veà hoûi: - Y muøa haï chia chöa? Tyø-kheo traû lôøi: - Chia roài. Tyø-kheo kia hoûi: - Coù laáy phaàn y cuûa toâi khoâng? Tyø-kheo noùi: - Khoâng laáy. Khi ñoù Tyø-kheo kia giaän, traùch caùc Tyø-kheo: - Chöa chia y, toâi ñi vaéng. Sau ñoù môùi chia y muøa haï. Toâi an cö taïi ñaây maø sao khoâng laáy phaàn y cuûa toâi? Caùc Tyø-kheo nghó: Nhö vaäy coù thaønh phaùp chia y khoâng? Caùc Tyøkheo ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Ñaõ thaønh chia y roài, nhöng phaûi ñôïi nhau. Hay daën doø laïi ngöôøi chöa ñi nhaän duøm phaàn y muøa Haï. Luùc aáy coù Tyø-kheo chöa chia y ñaõ ñi. Khi ra ñi daën chung chung laïi ngöôøi chöa ñi, laø nhaän phaàn y cho toâi vôùi. Sau ñoù caùc Tyø-kheo chia y hoûi: - Vò naøo nhaän phaàn y cho Tyø-kheo kia? Khi ñoù khoâng ai nhaän caû. Tyø-kheo kia trôû veà hoûi: - Chia y chöa? Caùc Tyø-kheo traû lôøi: - Chia roài. Vò kia hoûi tieáp: - Coù ai nhaän phaàn y cuûa toâi khoâng? Caùc Tyø-kheo noùi: - Khoâng ai nhaän caû. Tyø-kheo kia giaän, traùch caùc Tyø-kheo: Khi chöa chia y, toâi ñi vaéng. Toâi daën quí vò chia y vì toâi maø nhaän duøm y. Toâi an cö taïi ñaây. Taïi sao

khi chia y khoâng vì toâi nhaän phaàn? Caùc Tyø-kheo nghó: Ñaõ thaønh chia y chöa? Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Ñaõ thaønh chia y roài. Nhöng neân ñôïi ngöôøi kia trôû veà. Hay ngöôøi kia phaûi nhôø moät vò naøo nhaän cho roõ raøng, chöù khoâng ñöôïc daën chung chung. Baáy giôø, coù Tyø-kheo khi chöa chia y ñaõ ra ñi, coù daën moät Tyø-kheo nhaän duøm phaàn y muøa haï cuûa mình. Khi caùc Tyø-kheo chia y hoûi: - Vò naøo nhaän phaàn y cuûa Tyø-kheo kia? Ngöôøi ñöôïc daën queân khoâng nhaän. Caùc Tyø-kheo chia y xong, Tyø- kheo kia trôû veà hoûi: - Y muøa haï chia chöa? Caùc Tyø-kheo noùi: - Chia roài. Tyø-kheo kia hoûi: - Coù nhaän duøm phaàn y cuûa toâi khoâng? Caùc Tyø-kheo noùi: - Khoâng nhaän. Tyø-kheo kia giaän, traùch caùc Tyø-kheo: - Khi chöa chia y, toâi ñi vaéng. Sau ñoù toâi coù nhôø moät Tyø-kheo nhaän phaàn y cuûa toâi. Toâi an cö taïi ñaây, taïi sao khoâng vì toâi maø nhaän phaàn duøm? Caùc Tyø-kheo khoâng bieát coù thaønh chia y hay khoâng? Ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Thaønh chia. Ngöôøi queân coù toäi. Luùc aáy, coù Tyø-kheo löu laïi thöùc aên cuûa muøa haï an cö. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc löu laïi. Tuøy theo söï daâng cuùng maø thoï duïng. Baáy giôø, Toân giaû Xaù-lôïi-phaát, Muïc-lieân vaøo Nieát-baøn, coù nhieàu y vaät coù theå chia cho hieän tieàn Taêng. Tyø-kheo noï ñeå quaù muøa an cö. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc löu laïi. Neân chia y naøy cho hieän tieàn Taêng. Vaøo luùc ñoù, coù moät ñaøn-vieät muoán daâng cuùng cho thaùp, daâng cuùng cho Taêng, cho phoøng xaù Taêng-giaø-lam, daâng cuùng aùo taém, lyù do laø môùi sinh con, hoaëc

môùi caïo toùc, hay vì ñeå toùc daøi, hoaëc veà nhaø môùi, hay vì thaân quyeán qua ñôøi laøm leã, neân hieän tieàn Taêng nhaän ñöôïc nhieàu y vaät. Caùc Tyø-kheo löu laïi ñeán muøa haï an cö. Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy:

902 BOÄ LUAÄT >

- Khoâng ñöôïc löu laïi. Ñaây laø y phi thôøi, hieän tieàn Taêng neân chia. Baáy giôø, coù moät Tyø-kheo ôû taïi truù xöù mình, nhaän ñöôïc nhieàu y vaät cuûa muøa haï an cö, vò aáy vôùi yù nghó nhö vaày: Ta neân laøm theá naøo ñaây? Vò aáy baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu coù moät Tyø-kheo an cö maø nhaän ñöôïc nhieàu y vaät haï an cö cuûa Taêng, vò Tyø-kheo kia neân taâm nieäm: "Ñaây laø vaät cuûa toâi." Hoaëc thoï hay khoâng thoï. Caùc Tyø-kheo khaùc ñeán khoâng ñöôïc nhaän phaàn. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo nhaän ñöôïc soá nhieàu y vaät coù theå chia, nhöng Taêng bò phaù laøm hai boä. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neân chia laøm hai phaàn. Chöa nhaän ñöôïc y vaät coù theå chia, maø Taêng bò phaù laøm hai boä. Ñöùc Phaät daïy: - Neân hoûi ñaøn-vieät cuùng cho ai. Neáu hoï noùi cuùng cho Thöôïng toïa coù teân nhö vaäy, nhö vaäy... thì neân theo lôøi cuûa hoï maø giao cho Thöôïng toïa ñoù. Neáu hoï noùi khoâng bieát, hoaëc noùi cuùng cho taát caû thì neân chia laøm hai phaàn. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo, coù moät soá y ñaõ nhaän ñöôïc, coù moät soá y chöa nhaän ñöôïc, maø Taêng bò phaù laøm hai boä. Soá y ñaõ nhaän ñöôïc thì chia laøm hai phaàn. Soá y chöa nhaän ñöôïc neân hoûi thí chuû ñeå bieát hoï cuùng cho ai. Neáu hoï noùi: "Cuùng cho Thöôïng toïa coù teân nhö vaäy, nhö vaäy", thì neân theo lôøi noùi cuûa hoï maø giao cho Thöôïng toïa ñoù. Neáu thí chuû noùi: "Khoâng bieát", hoaëc noùi: "Cuùng cho taát caû" thì neân chia laøm hai phaàn. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo nhaän ñöôïc y vaät coù theå chia. Coù Tyø-kheo töø boä naøy ñeán boä kia. (Phaät daïy) boä kia khoâng ñöôïc trao phaàn y cho hoï. Hoaëc tröôøng hôïp chöa nhaän ñöôïc y vaät, coù Tyø-kheo töø boä naøy ñeán boä kia. (Phaät daïy) khoâng ñöôïc trao phaàn y cho hoï. Hay tröôøng hôïp ñöôïc y vaät hay chöa ñöôïc y vaät, coù Tyø-kheo töø boä naøy ñeán boä kia. (Phaät daïy) khoâng ñöôïc trao phaàn y cho hoï. Baáy giôø, coù Tyø-kheo töø boä naøy ñeán boä kia maø ñi chöa ñeán, thì bò cheát. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát y baùt cuûa vò aáy neân trao cho ai, baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Giao cho truù xöù vò kia muoán ñeán. Baáy giôø, coù Tyø-kheo töø boä naøy ñeán boä kia, vöøa ñeán nôi thì bò cheát. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát y baùt cuûa vò kia neân trao cho ai, baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neân giao cho boä Taêng maø vò aáy ñeán. Baáy giôø, coù Tyø-kheo bò cöû toäi roài maïng chung. Caùc Tyø-kheo khoâng

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 90>

bieát y baùt cuûa vò kia neân giao cho ai, baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neân giao cho coäng ñoàng yeát-ma Taêng cöû. Baáy giôø, Taêng nôi truù xöù noï bò phaù laøm hai boä. Coù ñaøn-vieät thænh hai boä Taêng naày thoï thöïc chung moät choã, coù daâng y vaø chæ tô. Caùc Tyø- kheo khoâng bieát neân chia y cho ai, chia chæ tô cho ai, baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neân hoûi ñaøn-vieät ñeå bieát hoï cuùng tô cho ai cuùng chæ cho ai. Neáu hoï noùi cuùng cho Thöôïng toïa coù teân nhö vaäy, thì neân

theo lôøi cuûa hoï maø giao cho Thöôïng toïa ñoù. Neáu hoï noùi khoâng bieát, hay noùi cuùng cho taát caû, thì neân chia laøm hai phaàn. Baáy giôø, chuùng Taêng nhaän ñöôïc y an cö muøa haï, nhöng Taêng bò phaù laøm hai boä, baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neân ñeám soá ngöôøi nhieàu hay ít ñeå chia. Hoaëc chöa nhaän ñöôïc y an cö, maø Taêng bò chia laøm hai boä, baïch Phaät. Phaät daïy: - Neân ñeám soá ngöôøi ñeå chia. Hay tröôøng hôïp nhaän ñöôïc y muøa haï, hay chöa nhaän ñöôïc y muøa haï, Taêng bò phaù laøm hai boä (baïch Phaät. Phaät daïy): Neân ñeám soá ngöôøi ñeå chia. Baáy giôø, coù Tyø-kheo nhaän ñöôïc y muøa haï, roài ñeán boä khaùc. Baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neân trao cho. Hoaëc chöa nhaän ñöôïc y muøa haï maø ñeán boä khaùc. Phaät daïy: - Neân trao cho hoï. Hay chöa nhaän ñöôïc y muøa muøa haï, hoaëc ñaõ nhaän ñöôïc y muøa haï maø ñeán boä khaùc. Ñöùc Phaät daïy: - Neân trao cho hoï. Baáy giôø, coù moät cö só thænh chö Taêng caùc truù xöù veà moät ñòa ñieåm cuùng döôøng vaø daâng y. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát laøm theá naøo, baïch Phaät. Phaät daïy: Coù taùm loaïi daâng y: Daâng cho Taêng Tyø-kheo, daâng cho Taêng Tyø-kheo-ni, daâng cho hai boä Taêng, daâng cho töù phöông Taêng, daâng cho Taêng trong moät cöông giôùi, daâng cho Taêng ñoàng moät yeát-ma, daâng cho ngöôøi coù noùi roõ teân, hay daâng cho moät ngöôøi. Ñöùc Phaät daïy tieáp: Neáu daâng cho Taêng Tyø-kheo thì Taêng Tyø-kheo neân chia... cho ñeán daâng cho moät ngöôøi thì thuoäc veà moät ngöôøi. Baáy giôø, thaùng muøa ñoâng caùc Tyø-kheo bò laïnh. Hoï baïch Phaät. Phaät daïy:

- Cho pheùp ñoäi maõo. Hoaëc ngoài giöõa ñaát troáng bò nhöùc moûi. Ñöùc Phaät cho pheùp saém daây ñai thieànl586. Tyø-kheo mình bò gheû vaø moà hoâi nhôùp, Phaät cho pheùp saém khaên lau thaân. Nôi maët coù moà hoâi, Phaät cho pheùp saém khaên lau maët. Maét bò chaûy nöôùc, cho pheùp saém khaên lau maét. Baáy giôø, Taát-laêng-giaø-baø-ta nhaän ñöôïc y moûng ñaïi quyù giaù, muoán chöùa laøm y muøa haï. Phaät daïy: - Cho pheùp tònh thí roài thoï trì. Tònh thíl587 coù hai caùch: Chaân thaät tònh thí, trieån chuyeån tònh thí. Chaân thaät tònh thí laø noùi: - Ñaïi ñöùc nhaát taâm nieäm! Toâi coù y dö (tröôûng y) naày, chöa taùc tònh. Nay vì muoán tònh neân xaû cho Ñaïi ñöùc, ñeå laøm chaân thaät tònh thí. Trieån chuyeån tònh thí laø noùi: - Ñaïi ñöùc nhaát taâm nieäm! Ñaây laø y dö cuûa toâi, chöa taùc tònh. Vì muoán cho tònh neân xaû cho Ñaïi ñöùc, ñeå laøm pheùp trieån chuyeån tònh thí. Vò nhaän laøm phaùp tònh thí neân noùi nhö vaày: - Ñaïi ñöùc nhaát taâm nieäm! Thaày coù dö y chöa taùc tònh, vì muoán taùc tònh neân cho toâi. Nay toâi xin nhaän. Nhaän roài neân noùi: - Y naøy thaày muoán chuyeån cho ai? Vò kia neân noùi: - Toâi chuyeån cho Tyø-kheo teân nhö vaäy. Vò thoï tònh neân noùi: - Ñaïi ñöùc nhaát taâm nieäm! Thaày naøy coù dö y chöa taùc tònh, vì muoán tònh neân cho toâi, nay toâi nhaän. Nhaän roài toâi seõ cho Tyø-kheo... Y naøy thuoäc veà Tyø-kheo aáy roài. Thaày ñaõ vì Tyø-kheo... neân kheùo giöõ gìn maø maëc, tuøy nhaân duyeân söû duïng. Chaân thaät tònh thí phaûi noùi vôùi chuû roài sau ñoù môùi laáy duøng. Coøn trieån chuyeån tònh thí thì noùi hay khoâng, tuøy yù maëc. Baáy giôø, coù Tyø-kheo nhôø ngöôøi ñem y cho Tyø-kheo kia möôïn. Ngöôøi ñöôïc nhôø nghó laø mình thaân haäu

vôùi Tyø-kheo kia, beøn laáy duøng. Laáy nhö vaäy coù ñöôïc hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: Khoâng ñöôïc khôûi yù thaân haäu ñeå laáy. Hoaëc ñeán ñaïo loä,l588 coù neân khôûi yù thaân haäu ñeå laáy hay khoâng?

l586. Thieàn ñôùi . Cf. Nguõ phaàn 2l (T22nl42l tr.l4>c06) l587. Xem Phaàn I, Ch.iv. ñieàu l, cht. l4. l588. Ñaõ mang ra ñöôøng, quyeàn söû duïng y khoâng coøn thuoäc veà ngöôøi cho möôïn, neân ngöôøi ñöôïc nhôø khôûi yù thaân haäu vôùi ngöôøi möôïn ñeå laáy duøng.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 905

Ñöùc Phaät daïy: Khoâng ñöôïc laáy. Hoaëc ñeán nôi kia,l589 coù neân khôûi yù nghó thaân haäu ñeå laáy hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: Khoâng ñöôïc laáy. Hoaëc taùc yù thaân haäu vôùi ngöôøi chuû sai mang y roài laáy duøng;l590 thì coù neân laáy hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: Neân laáy. Hoaëc ñeán nôi ñaïo loä, neân laáy hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: Neân laáy. Hoaëc ñeán nôi kia coù neân laáy hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: Neân laáy. Tyø-kheo ñöôïc cho möôïn y qua ñôøi. Ngöôøi ñöôïc nhôø mang y cho möôïn beøn nhaän vôùi yù nghó laø cuûa Tyø-kheo kia ñaõ qua ñôøi. Neân nhaän hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: Khoâng neân nhaän. Hoaëc ñeán nôi ñaïo loä, coù neân nhaän hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: Khoâng neân nhaän. Hoaëc ñeán nôi kia, coù neân nhaän hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: Khoâng neân nhaän. Hoaëc ngöôøi chuû nhôø mang y ñi cho möôïn aáy qua ñôøi. Ngöôøi ñöôïc nhôø mang khôûi yù nghó laø nhaän y cuûa Tyø-kheo qua ñôøi; coù neân nhaän hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: Neân nhaän. Hoaëc ñeán nôi ñaïo loä, coù neân nhaän hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: Neân nhaän. Hoaëc ñeán nôi kia, coù neân nhaän hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: Neân nhaän. Baáy giôø, coù Tyø-kheo nhôø mang y cho Tyø-kheo kia. Ngöôøi ñöôïc nhôø khôûi yù nghó laø mình thaân tình vôùi ngöôøi nhôø,l59l neân laáy ñeå duøng; coù neân laáy hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: Khoâng neân laáy. Hoaëc ñeán nôi ñaïo loä, coù neân laáy hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: Khoâng neân laáy. Hoaëc ñeán nôi kia, coù neân laáy hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: Khoâng neân laáy. Tyø-kheo ñöôïc nhôø kia, khôûi yù thaân haäu vôùi ngöôøi ñöôïc chol592 y ñeå laáy duøng; coù neân laáy hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: Neân laáy. Hoaëc ñeán nôi ñaïo loä, coù neân laáy hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: Neân laáy.

l589. Baáy giôø, quyeàn söû duïng thuoäc veà ngöôøi ñöôïc cho möôïn. l590. Vì ngöôøi sai mang ñi laø chuû y ñích thöïc. Xem tröôøng hôïp A-nan vôùi Laâu-dieân treân. l59l. Vì laø cho thaät, khoâng phaûi cho möôïn nhö treân kia, neân ngöôøi nhôø mang ñi cho naøy khoâng coøn laø chuû ñích thöïc cuûa y nöõa. Chæ coù theå söû duïng vaät khi maø minh coù yù nghó laø thaân tình vôùi chuû nhaân ñích thöïc cuûa vaät ñoù. l592. Ngöôøi ñöôïc cho baây giôø chuû ñích thöïc cuûa y.

906 BOÄ LUAÄT >

Hoaëc ñeán nôi kia, coù neân laáy hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: Neân laáy. Ngöôøi chuû nhôø mang y ñi cho cheát. Tyø-kheo kia khôûi yù laø nhaän y cuûa ngöôøi qua ñôøi. Coù neân nhaän hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: Khoâng neân nhaän. Hoaëc ñeán

nôi ñaïo loä, coù neân nhaän hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: Khoâng neân nhaän. Hoaëc ñeán nôi kia, coù neân nhaän hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: Khoâng neân nhaän. Tyø-kheo ñöôïc gôûi cho y qua ñôøi. Tyø-kheo ñöôïc nhôø kia lieàn nghó nhaän y cuûa vò qua ñôøi. Coù neân nhaän hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: Neân nhaän. Hoaëc ñeán nôi ñaïo loä, coù neân nhaän hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: Neân nhaän. Hoaëc ñeán nôi kia, coù neân nhaän hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: Neân nhaän.

Baáy giôø, coù cö só ñem y ñeán trong Taêng-giaø-lam thöa: - Y naøy cuùng cho Ñaïi ñöùc Tyø-kheo coù teân laø... Tyø-kheo kia noùi: - Toâi khoâng caàn y. Cö só lieàn ñem y ñeán ñeå tröôùc Tyø-kheo roài ñi. Tyø-kheo kia e ngaïi, neân khoâng bieát laøm theá naøo? Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Phaät daïy: - Cho pheùp, vì thí chuû neân laáy caát. Khi caàn, cho pheùp thoï trì. l59>

l59>. Heát quyeån 4l

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 907

PHAÀN 3: NEÂU DAÃN CAÙC VIEÄC: THOÏ GIÔÙI, THUYEÁT GIÔÙI, AN CÖ, TÖÏ TÖÙ, DA THUOÄC, Y, THUOÁC V.V...

Chöông VII: THUOÁC

1. Caùc loaïi thuoác Baáy giôø, taïi nöôùc Ba-la-naïi, coù naêm Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân ñaûnh leã saùt chaân, roài ñöùng lui qua moät beân, baïch Phaät: - Baïch Ñaïi ñöùc, neân aên thöùc aên naøo? Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp aên thöùc aên do khaát thöïc ñöôïc, goàm coù naêm loaïi thöùc aên. l594

Baáy giôø, coù Tyø-kheo khaát thöïc nhaän ñöôïc côm. Phaät daïy: - Cho pheùp aên. Nhaän ñöôïc caùc thöùc aên baèng côm, nhö côm gaïo luùa taùm, côm ñaïi maïch, côm gaïo mì,l595 côm luùa teû, côm caâu-baït-ñaït-la.l596 Phaät daïy: - Cho pheùp aên côm nhö vaäy. Nhaän ñöôïc löông khoâ,l597 Ñöùc Phaät cho pheùp aên caùc loaïi thuoäc löông khoâ. Nhaän ñöôïc côm khoâ, Ñöùc Phaät cho pheùp aên caùc loaïi côm khoâ. Nhaän ñöôïc caù, Ñöùc Phaät cho pheùp aên caùc loaïi caù. Nhaän ñöôïc thòt, Ñöùc Phaät cho pheùp aên caùc loaïi thòt. Nhaän ñöôïc canh, Ñöùc Phaät cho pheùp aên caùc loaïi canh. Nhaän ñöôïc tu-boä,l598 Ñöùc Phaät cho pheùp aên. Nhaän ñöôïc söõa, Ñöùc Phaät cho pheùp duøng caùc loaïi söõa. Nhaän ñöôïc laïc, Ñöùc Phaät cho pheùp aên caùc loaïi laïc. Nhaän ñöôïc söõa ñoâng,l599 Ñöùc Phaät cho

l594. Ñaây chæ naêm loaïi chaùnh thöïc, hoaëc aâm laø boà-xaø-ni, Pali: bhojana, chæ thöùc aên meàm. Xem Phaàn i, Ch.iv, ñieàu >5 & cht. l80, 20l, 202. l595. Ñaây chæ naêm loaïi chaùnh thöïc, hoaëc aâm laø boà-xaø-ni, Pali: bhojana, chæ thöùc aên meàm. Xem Phaàn i, Ch.iv, ñieàu >5 & cht. l80, 20l, 202. l596. Caâu-baït-ñaït-la . l597. Khöùu . Pali: Kumm āsa (Skt. kulmāsa) chaùo chua. Xem Haønh söï sao (T40nl804 tr.ll7c27). l598. Tu-boä Pali (Skt.): sūpa, nöôùc thòt; suùp thòt. l599. Laïc . Pali (Skt.): dadhi, vaùng söõa, söõa ñoâng, söõa ñaëc.

908 BOÄ LUAÄT >

uoáng caùc loaïi nöôùc söõa ñoângl600. Nhaän ñöôïc kieát-la,l60l Ñöùc Phaät cho pheùp duøng. Nhaän ñöôïc man-naâu,l602 Ñöùc Phaät cho pheùp duøng caùc loaïi man-naâu. Nhaän ñöôïc rau, Ñöùc Phaät cho aên caùc loaïi rau. Nhaän ñöôïc thöùc aên khö-xaø-ni,l60> Ñöùc Phaät cho pheùp aên caùc thöùc aên khö-xaø-ni. Khö-xaø- ni goàm coù reã, coïng, laù, boâng vaø traùi, cuõng nhö daàu meø, ñöôøng mía,l604 caùc thöùc aên baèng chöng naáu. Khi Ñöùc Theá Toân ôû taïi nöôùc Ba-la-naïi, baáy giôø coù naêm Tyø-kheo töø choã ngoài ñöùng daäy ñeán tröôùc Ñöùc Phaät, ñaûnh leã saùt chaân Ngaøi roài ñöùng lui qua moät beân, baïch Phaät: - Neân uoáng thöù thuoác naøo? Ñöùc Phaät daïy: - Cho uoáng thöù thuoác huû laïn.l605 Tyø-kheo beänh naøo coù nhaân duyeân thì ñöôïc pheùp duøng loaïi thuoác suoát ñôøi. l. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân ñang naèm treân voõng, coù Tyø-kheo beänh, theo lôøi daïy cuûa thaày thuoác, duøng traùi ha-leâ-laëcl606. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp Tyø-kheo beänh, coù nhaân duyeân suoát ñôøi ñöôïc duøng traùi ha-leâ-laëc. 2. Phaät ôû taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø coù Tyø-kheo bò chöùng thoáng phong,l607 thaày thuoác baûo duøng nöôùc traáp luùa maïch chua. Phaät cho pheùp duøng. Tyø-kheo khoâng bieát laøm caùch naøo. Ñöùc Phaät daïy: Baûo tònh nhaân röûa saïch ñoà ñöïng, ñem luùa maïch ngaâm cho naùt, roài loïc laáy nöôùc traáp maø uoáng. Neáu nöôùc luùa maïch bò hoâi thì ñaäy laïi. Coù caën thì cho pheùp duøng ñoà loïc. Tyø-kheo khoâng bieát laøm caùi loïc theá naøo. Ñöùc Phaät daïy: Cho pheùp duøng caùc loaïi nhö ñoàng, goã, hay tre laøm ñoà ñeå loïc, nhö ñaõy loïc nöôùc, coù ba goùc, hoaëc lôùn hoaëc nhoû. Neáu trong luùa maïch bò khoâ thì baûo tònh nhaân cho theâm nöôùc vaøo. Baáy giôø, Tyø-kheo beänh uoáng nöôùc luùa maïch ngaâm tröôùc maët moïi ngöôøi, khieán caùc Tyø-kheo thaáy vaäy ñeàu nhôøm gôùm. Phaät daïy: l600. Laïc töông . Pali (Skt.): dadhi-ma ndaka, nöôùc söõa chua; söõa chua chaét phaàn ñoâng, phaàn loûng coøn laïi goïi laø laïc töông hay laïc thuyû; toan nhuû chi. l60l. Kieát-la . Pali: Khīra, söõa töôi. Söõa chæ chung. l602. Man-naâu). Pali (Skt.): manda, vaùng cuûa caùc loaïi nguõ coác ñun soâi; phaàn tinh chaát, thöôïng vò, ñeà hoà. l60>. Khö-xaø-ni . Pali (Skt.): Kh ādaniya, thöùc aên caàn phaûi caén; thöùc aên cöùng; ñaïm thöïc, ngaïnh thöïc. l604. Thaïch maät . Pali (Skt.) ph ānita, maät mía, ñöôøng mía; ñöôøng theû hay ñöôøng caùt thoâ. l605. Huû laïn döôïc . Pali: p ūti-mutta (Skt. pūti-mukta-bhainajya), cuõng dòch laø traàn khí döôïc. PTS ñònh nghóa: nöôùc tieåu cuûa gia suùc ñöôïc duøng laøm thuoác. l606. Ha-leâ-laëc . Pali (Skt.): har ītaka, harītakī, moät loaïi traùi chua, teân khoa hoïc Myroba- lan vaøng, duøng ñeå nhuoäm maøu vaøng hay ñeå xoå. l607. Hoaïn phong . Skt. v āyvādhika, chöùng thoáng phong, bònh guùt.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 909

- Tröôùc nhieàu ngöôøi khoâng ñöôïc uoáng nhö vaäy. Neân uoáng choã vaéng. Baáy giôø taát caû Taêng ñeàu caàn noù. Ñöùc Phaät daïy: - Taát caû Taêng coù theå uoáng chung. Khi caùc Tyø-kheo moãi ngöôøi duøng ñoà ñöïng rieâng ñeå uoáng, neân nhöõng ñoà ñöïng ñoù coù muøi hoâi xoâng khaép nôi. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chöùa rieâng maø neân duøng moät caùi roài chuyeàn nhau uoáng chung. Coù Tyø-kheo uoáng roài khoâng röûa cheùn, ñöa cho Tyø-kheo khaùc. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc nhö vaäy. Neân röûa roài môùi ñöa cho ngöôøi khaùc. >. Phaät ôû taïi

nöôùc Xaù-veä. Coù Tyø-kheo bò thoå taû. Tyø-kheo naáu chaùo, phuùt choác ñaõ quaù ngoï. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp, neáu laø luùa maïch nguyeân haït; hay baèng luùa teû nguyeân haït. Naáu cho chín, khoâng ñeå cho vôõ haït; roài loïc laáy nöôùc uoáng. Baáy giôø, coù Tyø-kheo beänh, thaày thuoác baûo duøng beä-heâ-laëc,l608 Ñöùc Phaät cho pheùp duøng. Thaày thuoác baûo duøng a-ma-laëc,l609 Ñöùc Phaät cho pheùp duøng. Neáu coù Tyø-kheo vì nhaân duyeân beänh thì coù theå duøng suoát ñôøi. 4. Baáy giôø, coù Tyø-kheo beänh, thaày thuoác baûo duøng toâ-la,l6l0 Ñöùc Phaät cho pheùp duøng. Tyø-kheo coù nhaân duyeân beänh thì ñöôïc pheùp duøng troïn ñôøi. Baáy giôø, Tyø-kheo beänh, thaày thuoác baûo duøng thuoác traùi caây,l6ll Ñöùc Phaät cho pheùp duøng. Neáu khoâng phaûi laø thöùc aên thöôøng thì Tyø-kheo coù nhaân duyeân beänh ñöôïc pheùp duøng troïn ñôøi. Baáy giôø, coù Tyø-kheo beänh, caàn naêm loaïi thuoác reã lôùn.l6l2 Ñöùc Phaät daïy: cho pheùp duøng. Caàn naêm loaïi thuoác reã nhoû,l6l> Ñöùc Phaät cho pheùp duøng. Tyø-kheo vì nhaân duyeân coù beänh ñöôïc uoáng troïn ñôøi. Baáy giôø, coù Tyø-kheo beänh, thaày thuoác baûo uoáng thuoác chaát-ña- la . Ñöùc Phaät daïy: l6l4

- Tyø-kheo coù nhaân duyeân beänh troïn ñôøi ñöôïc duøng.

l608. Beä-heâ-laëc . Pali (Skt.): vibh ītaka, quaû xuyeân luyeän , duøng laøm thuoác. l609. A-ma-laëc . Pali: amba (Skt. āmra), quaû xoaøi. l6l0. Toâ (?)-la . Có lẽ Pali (Vin.i. 20l): sulasī, caây huùng queá. l6ll. Quaû döôïc . l6l2. Ñaïi nguõ chuûng caên döôïc . l6l>. Tieåu nguõ chuûng caên döôïc . l6l4. Chaát-ña-la döôïc

9l0 BOÄ LUAÄT >

Baáy giôø, coù Tyø-kheo beänh, thaày thuoác baûo uoáng thuoác keá-sa.l6l5 Ñöùc Phaät daïy: Tyø-kheo coù nhaân duyeân beänh ñöôïc duøng troïn ñôøi. Keá-sa goàm caû reã, coïng, laù, hoa vaø traùi cuûa keá-sa. Baáy giôø, coù Tyø-kheo beänh, thaày thuoác baûo duøng sa-leâ-sa-baø.l6l6 Ñöùc Phaät daïy: Tyø-kheo beänh cho pheùp duøng sa-leâ-sa-baø, goàm caû reã, coïng, laù, hoa, quaû. Neáu cöùng thì nghieàn cho nhoû. Thöùc-cöøl6l7 cuõng nhö vaäy, ñeá-thoál6l8 cuõng nhö vaäy. Baáy giôø, coù Tyø-kheo beänh, thaày thuoác baûo uoáng caây laù loátl6l9 vaø hoät tieâu, Phaät daïy: - Tyø-kheo coù nhaân duyeân beänh cho pheùp duøng troïn ñôøi. 5. Baáy giôø, coù Tyø-kheo beänh, caàn caùc thöù thuoác boät mònl620 ñeå taém röûa, Ñöùc Phaät cho pheùp duøng caùc thöù thuoác boät mòn nhö boät caây hoà ñoàng, boät caây tai ngöïa,l62l boät caây xaù-ma-la,l622 hoaëc töï mình chaø xaùt hay thay nhau chaø xaùt. Khi caàn chaøy vaø coái, Ñöùc Phaät cho pheùp chöùa duøng. Caàn nia, saøng, choåi ñeå queùt Ñöùc Phaät cho pheùp chöùa duøng. Baáy giôø. Caùc Tyø-kheo e ngaïi khoâng daùm laáy höông boät boû vaøo thuoác boät ñeå xoa, Ñöùc Phaät cho pheùp chöùa duøng. Khi thuoác boät khoâng coù ñoà ñöïng, Ñöùc Phaät cho pheùp duøng bình ñeå ñöïng. Neáu buïi ñaát vaøo, Phaät cho pheùp duøng naép ñaäy laïi. Muoán caàn baûo ñaûm, Phaät cho pheùp buoäc döôùi giöôøng, hoaëc treo treân vaùch hay treân coïc ngaø voi.l62> Baáy giôø, coù Tyø-kheo beänh duøng thuoác boät thoâ xoa vaøo ngöôøi ñeå taém röûa, bò ñau. Ñöùc Phaät cho pheùp boät mòn, hoaëc buøn mòn, hay laù hay hoa hay traùi laøm thaønh boät mòn, khieán cho beänh nhaân ñöôïc

khoan khoaùi. Neáu thaân theå bò gheû lôû, hoaëc haéc laøo, hay nhoït, gheû ngöùa, cho ñeán thaân theå bò hoâi thuùi. Baáy giôø, coù Tyø-kheo beänh caàn muoái ñeå laøm thuoác, Ñöùc Phaät cho

l6l5. Keá-sa döôïc Skt. kesara (?): nhuïy hoa, raâu hoa, höông tu. l6l6. Sa-leâ-sa-baø döôïc . l6l7. Thöùc-cöø . l6l8. Ñeá-thoá (hay naäu?) . Phuï chuù trong baûn: "ñoïc laø ñeå thoå l6l9. Taát-baït , loaïi coû, troå hoa traéng muøa xuaân; quaû nhö quaû daâu. Goác töø Ba-tö. (Töø nguyeân) l620. Teá maït döôïc . Döôïc söï l (T24nl448 tr.2al6): saùp döôïc # , trò gheû. Skt. kanāya. Pal (Vin.i. 20l)i: Kasāva. Phaät cho pheùp duøng caùc loaïi saùp döôïc: nimbakasāva, kunajakasāva, panolakasāva, phaggavakassāva, nattamalakasāva. l62l. Maõ nhó . Töø nguyeân khoâng thaáy ghi. Coù leõ nguyeân Skt. aśva-karna, loaïi caây coù laù hình tai ngöïa; teân khoa hoïc Vatica Robusta. l622. Xaù-ma-la . Skt. śā lmala (?), moät loaïi caây boâng goøn (ñeå deät luïa), moäc mieân. l62>. Töôïng nha daëc ; caùc phaàn tröôùc goïi laø long nha daëc. Töùc gaïc nai duøng ñeå maùng ñoà

pheùp duøng. Muoáil624 ôû daây goàm muoái saùng, muoái ñen, muoái vieân, muoái laâu-ma, muoái chi-ñaàu-beä, muoái moû, muoái than, muoái taân-ñaø-baø, muoái thi-loâ-beä, muoái bieån.l625 Neáu Tyø-kheo naøo coù nhaân duyeân beänh ñöôïc duøng troïn ñôøi. 6. Baáy giôø, coù Tyø-kheo beänh caàn trol626 ñeå laøm thuoác, Phaät cho pheùp duøng tro ñeå laøm thuoác. Trong caùc loaïi tro naøy goàm coù tro taùt-xaø, tro taân-na, tro ba-la-ma. Neáu Tyø-kheo coù nhaân duyeân beänh ñöôïc duøng suoát ñôøi. 7. Baáy giôø, coù Tyø-kheo beänh caàn thuoác xaø-baø,l627 Ñöùc Phaät cho pheùp duøng. Trong thuoác xaø-baø goàm coù hinh-ngöu, hinh-nga-baø-ñeà, thi- baø-leâ-ñaø, boä-theâ-daï-baø-ñeà, taùt-xaø-la-saø,l628 neáu Tyø-kheo coù nhaân duyeân beänh ñöôïc duøng troïn ñôøi. 8. Baáy giôø, coù Tyø-kheo beänh caàn thuoác trò con maét,l629 Ñöùc Phaät cho pheùp duøng. Loaïi thuoác nhoû maét goàm coù: ñaø-baø-xaø-na, kyø-la-xaø-na. Neáu Tyø-kheo coù nhaân duyeân beänh ñöôïc duøng troïn ñôøi. Baáy giôø, coù Tyø-kheo bò baïch eál6>0 sinh nôi maét, caàn huyeát cuûa ngöôøi; baïch Phaät. Phaät cho pheùp duøng.

l624. Mahāvagga vi. Vin.i. 202, naêm loaïi muoái: sāmuddam (muoái bieån), kāmalonam (muoái ñen), sindhavam (muoái ñaù), ubbhidam (muoái aên), bilam (muoái ñoû). Döôïc söï l (T24nl448 tr.lb27), naêm loaïi muoái: oâ dieâm ; xích dieâm ; baïch thaïch dieâm ; chuûng sinh dieâm ; haûi dieâm . l625. Caùc loaïi muoái: minh dieâm , haéc dieâm , hoaøn dieâm , laâu-ma dieâm Skt. romaka, muoái cuûa ngöôøi La-maõ (nhaäp); chi-ñaàu-beä dieâm , loã dieâm , hoâi dieâm ; taân-ñaø-baø dieâm , saindhava, muoái bieån, ñaëc bieät vuøng Shindu; thi-loâ-beä dieâm haûi dieâm . So saùnh, Mah āvagga vi; Döôïc söï l, xem cht. >l treân. l626. Hoâi döôïc . Caùc loaïi hoâi döôïc: taùt-xaø ; (Skt.sarja), taân-na ; ba-la-ma . Skt. k āra, tinh chaát laáy ñöôïc töø chöng caát hay ñoát thaønh tro; Döôïc söï l, coù naêm loaïi: tro voû traáu (Skt. yavaknāra), tro raâu luùa (Skt. yavānūkakāra), tro daàu meø (tilakāra), tro töø coû ngöu taát (sarjikākāra), tro laù caây baø-sa (vāsakākāra), moät loaïi höông lieäu, teân

khoa hoïc Gendarussa Vulgaris hay Adhatoda Vasica. l627. Xa-baø döôïc . Döôïc söï l (T24nl448 tr.lb2l): nieâm döôïc , döôïc lieäu laáy töø nhöïa caây. Naêm loaïi: a-nguïy , oâ khang , töû khoaùng , hoaøng laïp taát höông . Pali, ibid., jatūni bhejjāni, nhöïa caây duøng laøm thuoác: : hingu, hingu-jatu , hingu-sipātika, taka, takapatti, takapanma. MūlVinay.i.2: hingu, höng cöø hay a-nguïy; sarjarasa, nhöïa caây sa-la (oâ khang); taka, nhöïa töû khoaùng ñeå nhuoäm maøu tía; takakarnī: hoaøng laïp (saùp vaøng), laáy töø saùp ong (sikthaka): tadāgata, taát höông, nhöïa cuûa caùc loaïi caây khaùc. l628. Caùc loaïi thuoác baø-xaø (Skt., Pali: jatu: nhöïa caây): hinh-ngöu , (hi ngu); hinh-nga-baø-ñeà , thi-baø-leâ-ñaø , (Skt.śivānikā); boä-theâ-daï-baø-ñeà , taùt-xaø-la-saø . (Skt. sarjarasa). Xem cht. >4 treân. l629. Nhaõn döôïc . Döôïc söï, naêm loaïi thuoác chöõa maét (an-thieän-na , Skt. añjana): hoa (Skt. pumpa); nöôùc coát (rasa); boät (cūrna); vieân (gunikā); chaùo chua, (sauvīraka: tao-tì-la thaïch, moät loaïi ñaù cuûa ngöôøi Sauvīra?). Töù phaàn, coù hai: ñaø-baø-xaø-na , Skt. (?); kyø-la- xaø-na , Skt. gairāñjana, thuoác chöõa laáy töø moät loaïi ñaát ñoû l6>0. Baïch eá .

9l2 BOÄ LUAÄT >

Baáy giôø, coù Tyø-kheo bò baïch eá laøm cho con maét bò beänh, caàn xöông ngöôøi. Ñöùc Phaät cho pheùp duøng. Baáy giôø, coù Tyø-kheo maét bò beänh baïch eá, caàn toùc mòn nhuyeãn. Ñöùc Phaät cho pheùp ñoát toùc laáy boät thoa maét. Baáy giôø, Taát-laêng-giaø-baø-ta bò beänh ñau maét, caàn caùi löôïc baèng löu ly ñeå chöõa. Ñöùc Phaät daïy: - Vì chöõa trò beänh maét neân ñöôïc pheùp tích tröû ñeå duøng. 9. Baáy giôø, Toân giaû Xaù-lôïi-phaát bò chöùng thoáng phong, thaày thuoác baûo aên ngoù sen. Khi aáy, Toân giaû Muïc-lieân ñeán choã Toân giaû Xaù-lôïi-phaát, chaøo hoûi xong, ngoài moät beân, hoûi Toân giaû Xaù-lôïi-phaát: - Beänh coù bôùt khoâng? Toân giaû Xaù-lôïi-phaát noùi: - Chöa bôùt. Toân giaû Muïc-lieân laïi hoûi: - Caàn thöù gì? Toân giaû Xaù-lôïi-phaát ñaùp: - Caàn ngoù sen. Toân giaû Muïc-lieân noùi: - Nôi phöông ñoâng coù ao lôùn A-naäul6>l nöôùc trong veo, khoâng buïi baëm, uoáng nöôùc ñoù khoâng sinh beänh hoaïn gì caû. Caùch ñaây khoâng xa laïi coù caùi ao roäng naêm möôi do tuaàn, nöôùc trong saïch, khoâng coù bôïn nhô, coù ngoù sen nhö caùi truïc baùnh xe. Khi beû, noù tieát ra nöôùc traáp nhö söõa. AÊn vaøo, ngoït nhö maät. Vaø caùch ao naøy khoâng xa, coù nuùi vaøng. Söôøn nuùi cao naêm möôi do tuaàn, trong ñoù coù baûy ñaïi long töôïng vöông, anh em cuøng ôû vôùi nhau. Con nhoû nhaát cung caáp cho moät vua Dieâm-phuø-ñeà. Con lôùn keá ñoù cung caáp cho vua hai thieân haï. Con lôùn hôn nöõa cung caáp cho Chuyeån luaân Thaùnh vöông cuûa boán thieân haï. Y-la-baø-nil6>2 long töôïng vöông thì cung caáp cho Thieân ñeá Thích. Caùc long töôïng vöông kia xuoáng ao taém röûa vaø uoáng nöôùc trong saïch ñoù, roài duøng voøi nhoå ngoù sen, röûa saïch buøn ñeå aên, neân saéc da raát toát, khí löïc doài daøo. Ngoù sen nôi ao ñoù coù theå aên ñöôïc. Baáy giôø, Toân giaû Xaù-lôïi-phaát im laëng chaáp thuaän. Khi Toân giaû Muïc-lieân thaáy Toân giaû Xaù-lôïi-phaát chaáp thuaän baèng caùch im laëng, lieàn bieán khoûi nöôùc Xaù-veä, trong chôùp nhoaùng nhö co tay vaøo duoåi tay ra, hieän ñeán beân bôø ao kia, hoaù laøm ñaïi long töôïng vöông, coù hình saéc to ñeïp hôn baûy töôïng vöông kia. Baûy töôïng vöông kia khi thaáy, ñeàu kinh

l6>l. A-naäu . Pali: Anotatta (Voâ nhieät trì), l trong 7 ao lôùn treân Tuyeát sôn. l6>2. Y-la-baø-ni ; Pali: Erāvana, con voi cuûa Thieân-ñeá.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 9l>

hoaøng, loâng trong mình döïng ngöôïc leân, vì sôï raèng noù seõ ñoaït ao cuûa mình. Baáy giôø, Ñaïi Muïc-lieân thaáy baûy long töôïng vöông kia oâm loøng sôï seät lieàn hieän nguyeân hình. Baûy long töôïng vöông hoûi Muïc-lieân: - Tyø-kheo caàn gì? Toân giaû Muïc-lieân noùi: - Toâi caàn ngoù sen. - Tyø-kheo caàn ngoù sen sao khoâng noùi sôùm. Khieán chuùng toâi sôï hoaûng hoàn, loâng trong ngöôøi döïng ngöôïc leân caû. Baûy long töôïng vöông lieàn vaøo trong ao taém röûa vaø uoáng nöôùc, roài laáy voøi nhoå ngoù sen, röûa saïch buøn, trao cho Muïc-lieân. Baáy giôø, Muïc-lieân nhaän ñöôïc ngoù sen roài, lieàn bieán khoûi ao naøy, hieän laïi nöôùc Xaù-veä, ñeán trong Kyø-hoaøn, trao ngoù sen cho Xaù-lôïi-phaát vaø noùi: - Ngoù sen ñaây. l0. Khi Toân giaû Xaù-lôïi-phaát aên xong, beänh laønh lieàn. Soá ngoù sen coøn dö trao cho ngöôøi nuoâi beänh. Ngöôøi nuoâi beänh tröôùc ñoù ñaõ nhaän lôøi thænh neân khoâng daùm aên. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät, Phaät daïy: - Cho pheùp ngöôøi nuoâi beänh, ñaõ nhaän lôøi thænh hay khoâng nhaän lôøi thænh, ñöôïc aên thöùc aên cuûa ngöôøi beänh coøn laïi. Coù caùc Tyø-kheo tröôùc ñoù ñaõ nhaän thöùc aên, roài ñeán tuï laïc kia coù ñaøn-vieät môøi aên, aên xong trôû veà ñeán trong Taêng-giaø-lam, ñem thöùc aên ñaõ nhaän cho caùc Tyø-kheo khaùc. Caùc Tyø-kheo naøy tröôùc ñoù ñaõ nhaän lôøi thænh neân khoâng daùm nhaän, vì khoâng ai nhaän neân vò aáy ñem thöùc aên boû. Caùc loaøi chim quaï ñeán daønh aên, keâu la inh oûi. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân bieát maø vaãn hoûi A-nan: - Vì sao chim quaï keâu la inh oûi nhö theá? Toân giaû A-nan trình baøy ñaày ñuû söï vieäc leân Ñöùc Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau cho pheùp laøm phaùp dö thöïcl6>> ñeå aên. Vò kia ñem thöùc aên ñeán tröôùc moät Tyø-kheo thöa: - Thöa Ñaïi ñöùc, toâi ñaõ nhaän lôøi thænh (hoaëc noùi toâi ñaõ aên). Xin Ñaïi ñöùc chöùng bieát cho. Vò Tyø-kheo taùc dö thöïc phaùp neân laáy moät ít thöùc aên maø aên; roài noùi: Toâi ñaõ aên roài, thaày coù theå duøng ñi. Neân laøm phaùp dö thöïc nhö vaäy roài aên. Baáy giôø, coù vò tröôûng laõo Thöôïng toïa, ñöôïc raát nhieàu ngöôøi bieát, vaøo thoân khaát thöïc. Roài ñem ñeán moät nôi, ngoài aên. AÊn xong, ñem thöùc

l6>>. Xem Phaàn I, Ch. v, Ba-daät-ñeà >5.

9l4 BOÄ LUAÄT >

aên dö ñeán trong Taêng-giaø-lam cho caùc Tyø-kheo khaùc. Caùc Tyø-kheo tröôùc ñoù ñaõ nhaän lôøi thænh neân khoâng daùm aên. Khoâng ai aên neân ñem boû. Chim quaï tranh nhau aên, keâu la inh oûi. Ñöùc Theá Toân bieát maø vaãn coá hoûi A-nan: - Vì sao chim quaï keâu la nhö theá? Toân giaû A-nan ñem söï vieäc baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ngaøi daïy: - Töø nay veà sau, cho pheùp, töï mình ñem thöùc aên veà, laøm phaùp dö thöïc, thì ñöôïc aên. Laøm phaùp dö thöïc baèng caùch ñem thöùc aên ñeán tröôùc Tyø-kheo kia noùi: - Thöa Ñaïi ñöùc, toâi ñaõ nhaän lôøi thænh (hoaëc noùi toâi ñaõ aên). Xin thaày chöùng bieát cho. Vò taùc phaùp dö

thöïc kia neân laáy moät ít thöùc aên, aên roài noùi: Toâi aên roài ñoù. Thaày cöù duøng ñi. Neân laøm phaùp dö thöïc nhö vaäy roài aên. Baáy giôø, Tyø-xaù-khö Voâ-di-la Maãul6>4 nhaän ñöôïc nhieàu traùi caây töôi. Baø lieàn nghó nhö vaày: Nay ta neân laøm thöùc aên thænh Phaät vaø Taêng thoï thöïc roài duøng traùi caây naøy daâng cuùng. Nghó xong, lieàn sai ngöôøi ñeán trong Taêng-giaø-lam thöa: - Cuùi xin chö Ñaïi ñöùc nhaän böõa ngoï trai cuûa chuû con vaøo ngaøy mai. Trong ñeâm ñoù, lo söûa soaïn caùc thöùc aên ngon. Saùng ngaøy sai ngöôøi ñeán baùo giôø. Ñöùc Theá Toân khoaùc y, böng baùt, cuøng moät ngaøn hai traêm naêm möôi Tyø-kheo ñeán nhaø Tyø-xaù-khö Voâ-di-la Maãu, an toïa nôi choã ngoài. Tyø-xaù-khö Maãu duøng caùc thöùc aên ngon boå daâng cuùng Phaät vaø Taêng. AÊn xong, deïp caát baùt roài, baø laáy moät chieác gheá thaáp ngoài moät beân. Ñöùc Theá Toân duøng nhieàu phöông tieän thuyeát phaùp, khai hoùa, khieán baø hoan hyû. Ñöùc Theá Toân noùi phaùp roài rôøi choã ngoài ra veà. Khi Tyø-xaù-khö Voâ-di-la Maãu daâng thöùc aên, queân ñem quaû ñeå daâng, beøn nghó: Ta vì traùi töôi naøy neân thænh Phaät vaø Taêng duøng côm. Nay laïi queân ñem quaû ñeå daâng. Nghó nhö vaäy roài, baø lieàn sai ngöôøi ñem traùi töôi ñeán trong Taêng-giaø-lam cuùng cho caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo aên roài, neân khoâng daùm nhaän. Ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu töø thí chuû kia ñem ñeán thì neân laøm phaùp dö thöïc ñeå aên. Phaùp dö thöïc nhö tröôùc ñaõ noùi.

l6>4. Xem Phaàn I, Ch. iv. Ni-taùt-kyø 27.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 9l5

2. Caùc loaïi thòt l. Theá Toân ôû taïi thaønh Vöông-xaù, coù Tyø-kheo bò beänh ñieân cuoàng, ñeán nôi loø gieát boø traâu, aên thòt soáng vaø uoáng maùu. Beänh laønh, baûn taâm hoài phuïc, lo sôï phaïm giôùi. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng phaïm. Neáu caùc Tyø-kheo khaùc bò beänh nhö vaäy, aên thòt soáng vaø uoáng maùu maø beänh ñöôïc laønh thì cuõng ñöôïc pheùp duøng. 2. Theá Toân ôû taïi nöôùc Ba-la-naïi. Baáy giôø gaëp luùc maát muøa, luùa gaïo khan hieám, khaát thöïc khoù ñöôïc. Caùc Tyø-kheo khaát thöïc khoâng ñöôïc neân ñeán choã nuoâi voi ñeå xin. Baáy giôø caùc quyû thaàn vì tín kính Sa-moân neân khieán voi cheát. Caùc Tyø-kheo nhôø ñoù nhaän ñöôïc thòt voi ñeå aên. Ñöùc Theá Toân khôûi töø nieäm, baûo caùc Tyø-kheo: - Voi laø moät binh chuùng cuûa Vua. Neáu nhaø Vua nghe ñöôïc vieäc naøy taát khoâng hoan hyû. Töø nay veà sau khoâng ñöôïc aên thòt voi. >. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo ôû nöôùc Ba-la-naïi khaát thöïc khoâng ñöôïc neân ñeán nôi chuoàng ngöïa ñeå xin. Luùc aáy coù quyû thaàn vì tín kính Sa-moân, lieàn khieán ngöïa cheát. Caùc Tyø-kheo nhôø ñoù maø nhaän ñöôïc thòt ngöïa ñeå aên. Ñöùc Theá Toân töø maãn, baûo caùc Tyø-kheo: - Ngöïa laø moät binh chuùng cuûa Vua. Neáu vua nghe ñöôïc chaéc khoâng hoan hyû. Töø nay veà sau khoâng ñöôïc aên thòt ngöïa. 4. Baáy giôø, coù Tyø-kheo ñeán nöôùc Ba-la-naïi khaát thöïc khoâng ñöôïc, beøn ñeán nôi ngöôøi ñaùnh caùl6>5 ñeå xin. Baáy giôø coù quyû thaàn vì tin kính Sa-moân neân khieán caùc loaøi roàng cheát. Tyø-kheo nhôø ñoù nhaän ñöôïc thòt roàngl6>6 ñeå aên. Baáy giôø, Thieän Hieän Long vöôngl6>7 töø nôi ao cuûa mình ra, ñeán choã Ñöùc

Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân Ngaøi, roài ñöùng qua moät beân thöa: - Kính baïch Ñöùc Theá Toân, coù loaøi roàng coù theå laøm khoâ raùo moät quoác ñoä hay ít hôn moät quoác ñoä, maø nay caùc Tyø-kheo laïi aên thòt loaøi roàng naøy. Laønh thay! Ñöùc Theá Toân, ñöøng cho Tyø-kheo aên thòt loaøi roàng.l6>8 Ñöùc Theá Toân nghe Thieän Hieän Long vöông noùi, im laëng nhaän lôøi. Khi Thieän Hieän Long vöông bieát Ñöùc Phaät höùa khaû roài, ñaàu maët kính leã Phaät, roài veà laïi baûn xöù. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp caùc Taêng Tyø-kheo, baûo: Hieän coù loaøi roàng coù ñaïi thaàn löïc, coù oai ñöùc, coù theå laøm

l6>5. Haùn: thuûy ñeå haønh nhaân , chæ thôï laën, hay ngöôøi ñaùnh caù. l6>6. Chính xaùc, neân hieåu laø thòt raén. Cf. Mahāvagga vi, Vin.i.220. l6>7. Thieän Hieän Long vöông . Pali, Vin.i. 2l9, Supassa. Haùn ñoïc laø Sudassa(na). Nguõ phaàn 22 (T22nl42l tr.l48c26): Thieän Töï Taïi Long vöông . l6>8. Nguõ phaàn, ñaõ daãn: “Hoaëc khi coù theå con raén ñoù laø roàng.” Thaäp tuïng26 (T2>nl4>5 tr.l86c29): “Raén vaø roàng, ñeàu cuøng moät gioáng caû.”

9l6 BOÄ LUAÄT >

khoâ raùo moät quoác ñoä, hay ít hôn moät quoác ñoä, maø caùc Tyø-kheo aên thòt loaøi roàng naøy. Töø nay veà sau khoâng ñöôïc aên thòt loaøi roàng. Baáy giôø, coù Tyø-kheo ôû nöôùc Ba-la-naïi khaát thöïc khoâng ñöôïc, beøn ñeán nhaø Chieân-ñaø-la, nôi ñoù nhaän ñöôïc thòt choù vaø aên. Caùc Tyø-kheo ñi khaát thöïc, choù gheùt chaïy theo suûa. Caùc Tyø-kheo nghó: Trong soá chuùng ta, chaéc coù ngöôøi aên thòt choù neân khieán chuùng noù gheùt, chaïy theo chuùng ta suûa. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau khoâng ñöôïc aên thòt choù, neáu aên phaïm ñoät-kieát-la. Theá Toân ôû taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø coù Tyø-kheo uoáng thuoác tieâu xoå. Coù vò öu-baø-di teân laø Toâ-tyø,l6>9 ñeán Taêng-giaø-lam, thaêm vieáng caùc phoøng. Ñeán choã Tyø-kheo, hoûi: - Thaày beänh theá naøo? Tyø-kheo noùi: - Toâi uoáng thuoác tieâu xoå. Toâ-tyø laïi hoûi: - Thaày caàn gì? Tyø-kheo beänh noùi: - Caàn thòt. Toâ-tyø thöa: - Con seõ ñem thòt ñeán. Toâ-tyø lieàn trôû veà Ba-la-naïi, sai ngöôøi caàm tieàn ñi mua thòt. Toâ-tyø noùi vôùi ngöôøi chaïy vieäc: - Anh caàm tieàn naøy ñi mua thòt ñem veà ñaây. Hoâm ñoù taïi Ba-la-naïi ngöôøi ta khoâng moå thòt. Ngöôøi ñaøn oâng ñi khaép nôi tìm mua maø khoâng coù, trôû veà ñeán choã öu-baø-di thöa: - Thöa ñaïi gia, ñaïi gia bieát cho, hoâm nay ngöôøi ta khoâng moå thòt, con tìm mua khaép nôi maø khoâng coù thòt. Öu-baø-di nghó nhö vaày: Ta höùa cuùng thòt cho Tyø-kheo bò tieâu xoå. Sôï raèng Tyø-kheo naøy khoâng nhaän ñöôïc thòt, hoaëc coù theå qua ñôøi. Neáu vì sinh töû naøy maø Tyø-kheo phaûi qua ñôøi thì ñoái vôùi phaùp ngöôøi xuaát gia bò thoái chuyeån. Neáu laø baäc höõu hoïc thì khoâng ñöôïc thaêng tieán. Neáu laø A-la-haùn thì khieán cho theá gian bò maát phöôùc ñieàn. Nghó nhö vaäy xong, öu-baø-di lieàn vaøo phoøng sau, laáy dao beùn töï caét thòt trong ngöôøi, goùi laïi. Baûo ñöùa ôû naáu, roài ñem ñeán Taêng-giaø-lam cho Tyø-kheo bò beänh tieâu xoå. Ñöùa ôû laøm theo lôøi daïy, ñem ñeán daâng cho Tyø-kheo. Tyø-kheo aên xong beänh lieàn laønh. Vò öu-baø-di kia sau khi töï caét thòt mình roài, caû ngöôøi bò ñau nhöùc voâ cuøng, heát söùc khoå naõo. Tröôùc ñoù phu

chuû cuûa öu-baø-di ñi

l6>9. Toâ-tyø . Pali, Vin.i. 2l6ff. Suppiyā.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 9l7

khoûi, khi veà khoâng thaáy Toâ-tyø neân hoûi: - Toâ-tyø öu-baø-di ôû ñaâu? Gia nhaân thöa: - Baø beänh naèm trong nhaø. Phu chuû hoûi: - Beänh gì? Toâ-tyø trình baøy roõ nhaân duyeân. Phu chuû noùi: - Chöa töøng coù ngöôøi naøo coù loøng tin kính Sa-moân nhö Toâ-tyø, ñeán möùc khoâng thöông tieác keå caû thaân maïng nhö vaäy. Toâ-tyø öu-baø-di nghó: Nay ta ñang bò ñau nhöùc voâ cuøng, coù theå do ñaây maïng soáng seõ chaám döùt. Nay ta neân saém söûa caùc thöù ñoà aên thöùc uoáng ñeå thænh Phaät vaø Taêng ñeán thoï thöïc, ngoõ haàu coù cô hoäi ta ñöôïc chieâm ngöôõng laàn cuoái. Toâ-tyø lieàn sai ngöôøi ñeán Taêng-giaø-lam, thöa: - Kính thænh Ñaïi ñöùc Taêng saùng mai ñeán thoï thöïc. Ñöùc Theá Toân nhaän lôøi baèng caùch im laëng. Lieàn trong ñeâm hoâm ñoù, caùc thöù ñoà aên thöùc uoáng ngon boå ñöôïc chuaån bò ñaày ñuû, saùng sôùm söù giaû ñeán thöa ñaõ ñeán giôø. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân khoaùc y, böng baùt, cuøng caùc Taêng Tyø-kheo ñeán nhaø cuûa Toâ-tyø öu-baø-di, an toïa nôi choã ngoài. Ñöùc Theá Toân bieát maø vaãn hoûi: - Öu-baø-di Toâ-tyø ñaâu khoâng thaáy? Gia chuû thöa: - Vì beänh neân ôû trong nhaø. Ñöùc Phaät baûo: - Goïi öu-baø-di Toâ-tyø ra ñaây. Gia chuû lieàn vaøo trong nhaø noùi: - Ñöùc Phaät baûo goïi coâ ra. Toâ-tyø öu-baø-di nghó nhö vaày: Ta ñaõ ñöôïc Ñöùc Theá Toân goïi. Baø lieàn ñöùng daäy böôùc ra, ñoät nhieân söï ñau nhöùc boång chaám döùt, veát thöông laønh laïi nhö cuõ, khoâng heà coù tyø veát chi caû. Khi öu-baø-di Toâ-tyø ñeán choã Ñöùc Phaät, ñaûnh leã saùt chaân Ngaøi, roài ñöùng lui qua moät beân. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy! Khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy! Toâ-tyø öu- baø-di neân cho nhö vaày, neân hoïc nhö vaày. Khoâng ñöôïc töï gaây khoå cho mình. Cuõng khoâng ñöôïc gaây lo raàu cho ngöôøi. Baáy giôø, Toâ-tyø öu-baø-di töï tay chaâm sôùt caùc thöù ñoà aên thöùc uoáng ngon boå. Ñöùc Phaät vaø Taêng aên xong, caát baùt. Toâ-tyø laáy chieác gheá nhoû ngoài moät beân. Baáy giôø Ñöùc Phaät vì öu-baø-di phöông tieän noùi caùc thöù phaùp, khieán baø ñöôïc hoan hyû. Ñöùc Theá Toân vì baø noùi caùc phaùp xong

9l8 BOÄ LUAÄT >

lieàn töø choã ngoài ra veà. Ñeán trong Taêng-giaø-lam, qua choã Tyø-kheo bò tieâu xoå, hoûi: - OÂng ñöôïc Toâ-tyø öu-baø-di ñem thòt ñeán cho oâng aên phaûi khoâng? Vò aáy thöa: - Baïch Theá Toân, coù. Ñöùc Phaät hoûi: - OÂng coù aên khoâng? Vò aáy thöa: - Coù aên. Ñöùc Phaät laïi hoûi: - Ngon khoâng? Vò kia thöa: - Ngon, thòt thôm ngon nhö vaäy khoù maø coù ñöôïc. Ñöùc Phaät daïy: - OÂng laø ngöôøi ngu si, aên thòt ngöôøi. Töø nay veà sau khoâng ñöôïc aên thòt ngöôøi. Neáu aên, phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Caùc thöù thòt ñaùng tôûm khaùc cuõng khoâng ñöôïc aên. Neáu aên thì phaïm ñoät-kieát-la. Theá Toân ôû nöôùc Ba-la-naïi. Coù cö só, cha cuûa Da-thaâu-giaøl640 ñeán choã Ñöùc Phaät, ñaûnh leã saùt chaân, roài ngoài lui qua moät beân. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän vì oâng maø noùi

phaùp khai hoùa khieán oâng ñöôïc hoan hyû. Cha cuûa Da-thaâu-giaø nghe Phaät noùi phaùp khai hoùa taâm sinh ñaïi hoan hyû roài, töø choã ngoài ñöùng daäy baïch Phaät: - Cuùi xin Ngaøi nhaän lôøi thænh môøi cuûa con. Baáy giôø Da-thaâu-giaø ñang ñöùng haàu sau Ñöùc Phaät, Ñöùc Theá Toân im laëng nhaän lôøi môøi thænh, coøn Da-thaâu-giaø khoâng nhaän lôøi môøi, vì Ñöùc Phaät chöa cho pheùp oâng nhaän bieät thænh. Ñöùc Phaät daïy: - Coù hai caùch thænh cho pheùp ñöôïc nhaän. Hoaëc laø thænh Taêng, hoaëc laø thænh rieâng. Baáy giôø, coù moät cö só khaùc coù yù nghó: Laøm phöôùc ñöùc gì ñeå Taêng thöôøng ñöôïc cuùng döôøng, vaø söï boá thí cuûa ta khoâng döùt tuyeät? Cö só lieàn baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp thöôøng laøm thöùc aên cho Taêng. OÂng thöa nhö vaày: - Con khoâng theå thöôøng laøm thöùc aên cho chuùng Taêng ñöôïc. - Laøm phöôùc ñöùc gì ñeå Taêng thöôøng ñöôïc cuùng döôøng, vaø söï boá thí cuûa ta khoâng döùt tuyeät? Cö só lieàn baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy:

l640. Da-thaâu-giaø . Pali, Vin.i. 2>9, Yasoja.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 9l9

- Cho pheùp Tyø-kheo thöôøng ñeán nhaø oâng thoï thöùc aên. Vò kia lieàn thöa: - Con khoâng theå thöôøng laøm thöùc aên cho ñaïo nhaân aên ñöôïc. - Laøm phöôùc ñöùc gì ñeå Taêng thöôøng ñöôïc cuùng döôøng, vaø söï boá thí cuûa ta khoâng döùt tuyeät? Cö só lieàn baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp Taêng sai ñeán thoï thöïc, hoaëc ñöa thöùc aênl64l ñeán trong Taêng; hoaëc thöùc aên ngaøy moàng taùm, ngaøy boá-taùt, thöùc aên ngaøy moàng moätl642 trong thaùng. Baáy giôø, coù cö só nghó: Caàn laøm phöôùc gì ñeå cuùng döôøng thuoác chöõa beänh cho chuùng Taêng? Vò aáy baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp cuùng tieàn thuoác cho chuùng Taêng. Baáy giôø, coù cö só vöøa laøm xong phoøng xaù môùi maø khoâng coù ñaïo nhaân ôû, nghó: Cuùng döôøng chuùng Taêng thöù gì ñeå caùc Tyø-kheo ñeán ôû nôi phoøng naøy? Vò aáy baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp naáu chaùo ñeå trong phoøng. Neáu caùc vò khoâng ôû thì laïi cho pheùp laøm caùc thöù baùnh vaø traùi trong phoøng. Neáu caùc vò khoâng ôû thì neân laøm thöùc aên cho. Neáu khoâng ôû thì cho pheùp cho tieàn phoøng.l64> Neáu caùc vò vaãn coá khoâng chòu ôû thì cho pheùp cho giöôøng daây, giöôøng caây, neäm ngoài, goái, ñoà traûi döôùi ñaát. Neáu vaãn coá khoâng ôû thì neân cho aùo loùt, giaï, meàn. Neáu vaãn coá khoâng ôû thì cho bình baùt cuøng ba y. Neáu vaãn coá khoâng ôû, thì neân laøm caùnh cöûa, moùc cöûa, cho caây gaäy, cho giaøy deùp, cuùng duø, cho quaït, cho bình nöôùc, cho bình nöôùc röûa, cho ñoà ñöïng nöôùc, cho caùc thöù duøng trong nhaø taém nhö bình ñöïng nöôùc taém, giöôøng, cho vaät caïo gheùt, cho höông xoâng, cho höông hoaøn, cho y phoøng. Neáu vaãn coá khoâng chòu ôû, thì neân cuùng taát caû vaät caàn duøng cuûa Sa-moân. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân ñang naèm treân voõng. Caùc Tyø-kheo ñi khaát thöïc, thaáy moät ngöôøi naën söõa boø cho boø beâ uoáng. Roài laïi naën. Töø mieäng con boø ngheù, tieát ra moät thöù nöôùc boït gioáng nhö söõa. Sau ñoù caùc vò nghi khoâng daùm uoáng söõa, baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp uoáng söõa. Ngaøi noùi, phöông phaùp naën söõa laø nhö vaäy. Theá Toân ôû taïi nöôùc Xaù-veä.

Baáy giôø, vaøo muøa thu, caùc Tyø-kheo maéc beänh neân nhan saéc tieàu tuïy, hình dung khoâ gaày, sinh gheû lôû.l644 Khi l64l. Toáng thöïc : mang thöùc aên ñeán chuøa cho tyø-kheo. l642. Moàng moät, tính theo thaùng l5 ngaøy; keå theâm ngaøy l6, neáu tính thaùng >0 ngaøy. l64>. Thính döõ phoøng tieàn ; chöa hieåu yù. l644. Nhaân duyeân, ñaõ keå trong Phaàn I, Ch.iv. Ni-taùt-kyø 26. Truyeän keå, Cf. Vin.i. l99: muøa thu, caùc tyø-kheo bònh, aên chaùo vaø caùc thöù vaät thöïc, ñeàu oùi ra caû.

920 BOÄ LUAÄT >

aáy, Ñöùc Theá Toân ôû nôi tònh thaát khôûi yù nghó nhö vaày: Thaùng muøa thu, caùc Tyø-kheo maéc beänh, nhan saéc tieàu tuïy, thaân hình khoâ gaày sinh gheû. Nay ta neân cho pheùp caùc Tyø-kheo aên thöù gì ñeå trò caùc chöùng beänh aáy? Ngaøi lieàn nghó: Coù naêm thöù thuoác ngöôøi ñôøi thöôøng duøngl645 laø vaùng söõa, daàu, maät, bô loûng, ñöôøng mía.l646 Ta neân cho caùc Tyø-kheo duøng ñeå laøm thuoác chöõa beänh gaày oám, nhö phöông phaùp duøng löông khoâl647 vaäy. Nghó nhö vaäy roài, xeá hoâm aáy, töø nôi choã vaéng ñöùng daäy, ñem vieäc naøy taäp hôïp caùc Taêng Tyø-kheo, Ngaøi daïy: - Vöøa roài ôû choã vaéng Nhö Lai tö duy söï vieäc nhö vaäy, nhö vaäy. Töø nay veà sau cho pheùp caùc Tyø-kheo coù nhaân duyeân beänh ñöôïc duøng naêm thöù thuoác: vaùng söõa, daàu, maät, bô loûng, ñöôøng mía. Caùc Tyø-kheo nhaän ñöôïc caùc thöù thuoác aên beùo boå; trong thôøi gian giöõa ngaøy, khoâng theå aên kòp, huoáng chi nay laïi theâm naêm thöù thuoác naøy cuõng trong thôøi gian giöõa ngaøy. Luùc aáy, thuoác tuy nhieàu maø ngöôøi beänh khoâng kòp giôø ñeå uoáng, neân caùc Tyø-kheo beänh hoaïn caøng taêng, hình theå vaãn khoâ gaày, nhan saéc vaãn tieàu tuïy. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân bieát maø vaãn cöù hoûi Toân giaû A-nan: - Sao caùc Tyø-kheo hình theå nhan saéc vaãn nhö vaäy? Toân giaû A-nan ñem nhaân duyeân treân baïch leân Ñöùc Phaät moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau, neáu Tyø-kheo naøo coù beänh, thôøi hay phi thôøi, ñeàu ñöôïc pheùp duøng naêm thöù thuoác aáy. Baáy giôø caùc Tyø-kheo beänh nhaän ñöôïc thöùc aên beùo boå, khoâng theå aên heát, cho ngöôøi nuoâi beänh. Ngöôøi nuoâi beänh nhaän lôøi thænh roài, neân khoâng aên maø ñem boû. Caùc chim quaï tranh nhau aên keâu la inh oûi. Ñöùc Phaät bieát maø vaãn coá yù hoûi A-nan: - Taïi sao caùc loaøi chim quaï keâu la nhö theá? Toân giaû A-nan ñem nhaân duyeân treân baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp ngöôøi nuoâi Tyø-kheo beänh, duø nhaän lôøi thænh hay khoâng nhaän lôøi thænh, ñöôïc pheùp aên thöùc aên cuûa ngöôøi beänh aên chöa heát; khoâng phaïm. Baáy giôø, Toân giaû Xaù-lôïi-phaát bò beänh thoáng phong, thaày thuoác baûo

l645. Tham chieáu Pali, Vin. i. l99: bhesajjāni ceva bhesajjasam-matāni ca lokassa āhāratthañ ca pharanti na ca onāriko āhārako paññāyati, “Ñaây laø nhöõng thöù maø theá gian xem laø thuoác, coù theå sung laøm thöùc aên, nhöng khoâng ñöôïc keå nhö laø thöùc aên chính.” l646. Toâ, du, maät, sinh toâ, thaïch maät . Pali: sappi, navana n, telam, madhu, phāmitam. l647. Phaïn khöùu phaùp .

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 92l

aên naêm thöù môõ: Môõ gaáu, môõ caù, môõ löøa, môõ heo, môõ caù saáu.l648 Toân giaû baïch Phaät, Phaät cho pheùp duøng. Nhaän ñuùng thôøi, loïc ñuùng thôøi, naáu ñuùng thôøi nhö phöông phaùp duøng daàu. Nhaän phi thôøi, loïc phi thôøi, naáu phi thôøi; khoâng ñöôïc duøng. Neáu duøng thì nhö phaùp trò. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân cuøng moät ngaøn hai traêm naêm möôi Tyø- kheo du haønh trong nhaân gian taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, gaëp luùc maát muøa, luùa gaïo khan hieám, nhaân daân ñoùi khoå, khaát thöïc khoù ñöôïc. Coù naêm traêm ngöôøi aên xin thöôøng ñi theo sau Ñöùc Phaät. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân ñi chöa xa laém, ñeán döôùi moät boùng caây beân ñöôøng, traûi ni-sö-ñaøn ngoài. Luùc aáy coù moät cö só teân laø Tö-ha-tyø-la,l649 laø ngöôøi huaán luyeän voi, chôû ñöôøng caùt ñenl650 treân naêm traêm coã xe, ñi ngang qua ñöôøng. Treân ñöôøng ñi, thaáy töôùng baùnh xe nghìn caêml65l nôi daáu chaân Ñöùc Phaät coù aùnh saùng roõ raøng, lieàn theo daáu chaân tìm ñeán. Töø xa thaáy Ñöùc Theá Toân ngoài döôùi goác caây, töôùng maïo ñoan chaùnh, caùc caên tòch tònh, ñieàu phuïc toái thöôïng, cuõng nhö long töôïng vöông, toái thaéng khoâng ai saùnh kòp, thí nhö ñaùy nöôùc loùng trong khoâng coù bôïn nhô. Thaáy Ñöùc Theá Toân nhö vaäy, ngöôøi huaán luyeän voi sinh loøng kính tín, ñeán tröôùc Ngaøi, ñaûnh leã saùt chaân, roài lui ngoài qua moät beân. Ñöùc Theá Toân vì cö só Tö-ha maø phöông tieän noùi caùc phaùp, khai hoùa, khieán ñöôïc hoan hyû. Baáy giôø, Tö-ha cö só nghe Ñöùc Phaät noùi phaùp sinh ñaïi hoan hyû, lieàn cuùng döôøng caùc Tyø-kheo moãi vò moät toâ ñöôøng caùt ñen. Caùc Tyø-kheo khoâng nhaän vì Ñöùc Phaät chöa cho pheùp nhaän ñöôøng caùt ñen. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät, Ñöùc Phaät cho pheùp nhaän ñöôøng caùt ñen. Ñöùc Phaät baûo Tö-ha cuùng cho moãi Tyø-kheo moät toâ ñöôøng caùt ñen. Tö-ha vaâng lôøi Phaät daïy. Cuùng cho moãi vò moät toâ ñöôøng caùt ñen. Cuùng xong, coøn dö ñöôøng caùt ñen. Phaät baûo tuyø yù cuùng laïi laàn thöù hai, laàn thöù ba. Cuùng ba laàn xong vaãn coøn dö. Phaät baûo cho ngöôøi aên xin. Cho roài vaãn coøn dö, Phaät baûo cho laïi laàn thöù hai, laàn thöù ba, ñeå ngöôøi aên xin ñöôïc no ñuû. Cho ngöôøi haønh khaát ñaày ñuû roài vaãn dö. Ñöùc Phaät baûo Tö-ha, neân ñem ñöôøng caùt ñen coøn dö ñeå choã tònh ñòa, hoaëc trong nöôùc khoâng truøng. Taïi sao vaäy? Vì chöa töøng thaáy chö thieân hay loaøi ngöôøi, caùc ma, phaïm vöông, hay Sa-moân, Baø-la-moân naøo aên loaïi ñöôøng caùt ñen naày maø coù theå tieâu hoùa ñöôïc, ngoaïi tröø Nhö Lai, Voâ sôû

l648. Trong baûn: thaát-thuû-ma-la ; Pali: su msumāra; Skt. śiśumāra. Treân kia, Phaàn I, Ch. iv. Ni-taùt-kyø 26, thay thaát-thuû-ma-la baèng caù ma-kieät l649. Tö-ha-tyø-la . Truyeän ñaõ keå treân, xem Phaàn I, Ch.iv. Ni-taùt-kyø 26. Trong ñoù, laø ngöôøi laùi buoân teân Tö-ha tyø-la-traø. l650. Haéc thaïch maät ; ñöôøng chöa tinh luyeän. Pali: gula. Phaân bieät vôùi thaïch maät, töùc maät ñöôøng. Pali: phāmita. l65l. Thieân böùc luaân töôùng .

tröôùc, Ñaúng chaùnh giaùc. Baáy giôø, Tö-ha vaâng lôøi ñem ñöôøng caùt ñen coøn dö ñoå choã nöôùc khoâng truøng. Nöôùc lieàn tuoân khoùi vaø phaùt leân aâm thanh,

nhö caây saét noùng ñoû boû vaøo trong nöôùc, aâm thanh chaán ñoäng. Ñöôøng caùt ñen dö naày boû vaøo trong nöôùc, nöôùc soâi, cuõng phaùt ra aâm thanh nhö vaäy. Tö-ha thaáy vaäy hoaûng sôï, loâng trong ngöôøi döïng ngöôïc, ñeán choã Ñöùc Phaät, ñaûnh leã saùt chaân Ngaøi, roài lui qua ngoài moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Phaät. Ñöùc Theá Toân bieát Tö-ha oâm loøng hoaûng sôï, loâng trong ngöôøi döïng ngöôïc, neân phöông tieän noùi caùc phaùp, khai hoùa, khieán ñöôïc hoan hyû. Lieàn töø choã ngoài, Tö-ha lìa traàn caáu, ñaëng con maét phaùp trong saïch, thaáy phaùp ñaéc phaùp, ñaëng taêng thöôïng quaû, lieàn baïch Ñöùc Theá Toân: - Kính baïch Ñaïi ñöùc, con xin quy y Phaät, Phaùp, Taêng laøm ngöôøi öu-baø-taéc. Töø nay veà sau con khoâng saùt sinh cho ñeán khoâng uoáng röôïu. Tö-ha nghe Ñöùc Phaät noùi phaùp sinh ñaïi hoan hyû, ñaûnh leã Ñöùc Phaät roài caùo lui. Baáy giôø, Tyø-kheo khaát thöïc thaáy baïch y khi laøm ñöôøng caùt ñen, coù boû keá-ny.l652 Caùc Tyø-kheo sinh nghi khoâng daùm aên quaù ngoï, neân baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Phöông phaùp laøm nhö vaäy. Cho pheùp aên. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo khaát thöïc nhaän ñöôïc ñöôøng caùt deûo,l65> neân baïch Phaät. Ñöùc Phaät cho pheùp aên. Nhaän ñöôïc nöôùc ñöôøng,l654 Phaät cho pheùp uoáng. Nhaän ñöôïc thöù maät ñöôøng ñaëc,l655 Phaät cho pheùp aên. Nhaän ñöôïc ñöôøng caùt traéng,l656 Phaät cho pheùp duøng; nhaän ñöôïc oâ-baø-ñaø-phaû- ni,l657 Ñöùc Phaät cho pheùp duøng. Nhaän ñöôïc nöôùc hoøa vôùi nöôùc mía, Ñöùc Phaät cho pheùp uoáng. Nhaän ñöôïc nöôùc mía, Ñöùc Phaät cho pheùp uoáng. Neáu laø caùc loaïi nöôùc uoáng khoâng laøm ngöôøi say, cho pheùp uoáng vaøo luùc phi thôøi. Neáu laø loaïi nöôùc uoáng laøm ngöôøi say, khoâng ñöôïc uoáng. Neáu uoáng thì seõ nhö phaùp trò. Nhaän ñöôïc mía, Ñöùc Phaät cho pheùp aên. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân du haønh trong nhaân gian töø nöôùc Ma-kieät- ñeà ñeán thaønh Vöông-xaù. Taát-laêng-giaø-baø-tal658 ñöôïc nhieàu ngöôøi bieát,

l652. Keá-ni ; coù leõ Pali: Ki nma (Skt. kinva), boät leân men, hay men. Hoaëc. Skt. knāra (Pali: chārika), tro, xem cht. >> treân. Cf. Vin.i. 2l0: ngöôøi ta boû boät vaø tro vaøo trong maät ñöôøng (gule pinmhampi chārikampi pakkhipanti) l65>. Nhuyeán haéc thaïch maät, ñöôøng mía ôû daïng loûng. l654. Haéc thaïch maät töông . Nöôùc ñöôøng, töùc maät ñöôøng pha vôùi nöôùc. Pali (Vin.i. 226): gulodaka. l655. Ma xan trí . l656. Baïch thaïch maät . l657. OÂ-baø-ñaø-phaû-ni . l658. Taát-laêng-giaø-baø-ta . Truyeän keå, xem Phaàn I, Ch. iv. Ni-taùt-kyø 26 & 86.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 92>

coù nhieàu ñoà chuùng, nhaän ñöôïc nhieàu toâ, du, maät, sinh toâ, thaïch maät ñem cho ñoà chuùng. Ñoà chuùng taäp trung tích tröû, caùc ñoà chöùa ñöïng ñeàu ñaày heát. Boàn lôùn, boàn nhoû, choõ lôùn, ñaõy ñöïng laïc, ñaõy loïc, treo treân vaùch, treân moùc long nha, treân truï, hoaëc döôùi gian nhaø, chaûy xuoáng öôùt, laøm cho phoøng nhaø hoâi thuùi. Baáy giôø, nhieàu cö só ñeán thaêm Taêng-giaø-lam, thaáy caùc phoøng xaù cuûa ñoà chuùng Taát-laêng-giaø-baø-ta doàn chöùa nhieàu ñoà aên thöùc uoáng, caùc loaïi thuoác, cuøng nguû chung vôùi chuùng ôû trong phoøng, hoâi thuùi baát tònh, taát caû ñeàu cô hieàm noùi: Sa-moân Thích töû maø coøn nhieàu

ham muoán, khoâng bieát nhaøm chaùn, töï xöng laø mình bieát chaùnh phaùp. Nhö vaäy coù gì laø chaùnh Phaùp? Cöù xem hoï doàn chöùa caùc thöù ñoà aên thöùc uoáng, caùc loaïi thuoác nhieàu nhö vaäy ñaâu khaùc gì kho chöùa cuûa vua Bình-sa? Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng khoå haïnh, bieát hoå theïn, öa hoïc giôùi, hieàm traùch Taát-laêng-giaø-baø-ta raèng, - Sao doàn chöùa nhieàu ñoà aên thöùc uoáng, nhieàu thöù thuoác ôû trong phoøng vaø cuøng nguû chung vôùi chuùng, hoâi thuùi baát tònh nhö vaäy? Baáy giôø, caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Phaät duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, ha traùch ñoà chuùng cuûa Taát-laêng-giaø-baø-ta: - Caùc oâng laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Taïi sao doàn chöùa nhieàu ñoà aên thöùc uoáng, nhieàu loaïi thuoác ôû trong phoøng vaø cuøng nguû vôùi chuùng, hoâi thuùi baát tònh nhö vaäy? Duøng voâ soá phöông tieän ha traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Töø nay veà sau, neáu coù Tyø-kheo beänh naøo caàn toâ, du, maät, sinh toâ, haéc thaïch maät, ñöôïc pheùp duøng ñeán baûy ngaøy. Neáu quaù haïn coøn duøng thì seõ nhö phaùp trò.l659 Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân töø thaønh Vöông-xaù du haønh trong nhaân gian (ñieàu naøy nhö treân, khoâng khaùc vôùi giôùi laàn löôït aên, neân khoâng cheùp ra). Baáy giôø, coù Tyø-kheo bò beänh hoaïn phong, caàn thuoác. Thaày thuoác baûo ngaâm nöôùc luùa maïch,l660 Ñöùc Phaät cho pheùp uoáng. Tröôøng hôïp caàn daàu ngaâm vôùi nöôùc luùa maïch; caàn phaû-nyl66l ngaâm vôùi nöôùc luùa maïch, Ñöùc Phaät cho pheùp duøng. Coù tröôøng hôïp thuoác ñuùng thôøi hoøal662 vôùi

l659. Tyø-kheo, ni-taùt-kyø 26.

l660. Xem ñoaïn treân.

l66l. Phaû-ni .

l662. Thôøi döôïc , chæ thöïc phaåm chính, nguõ coác vaø caù, thòt, khoâng ñöôïc tröõ duøng sau ñöùng boùng.

924 BOÄ LUAÄT >

thuoác ñuùng thôøi; thuoác phi thôøil66> hoøa vôùi thuoác ñuùng thôøi; thuoác baûy ngaøyl664 hoøa vôùi thuoác ñuùng thôøi; thuoác troïn ñôøil665 hoøa vôùi thôøi döôïc thì neân thoï nhö thuoác ñuùng thôøi. Hoaëc thuoác phi thôøi hoøa vôùi thuoác phi thôøi; thuoác baûy ngaøy hoøa vôùi thuoác phi thôøi; thuoác troïn ñôøi hoøa vôùi thuoác phi thôøi, thì neân thoï nhö thuoác phi thôøi. Hoaëc thuoác baûy ngaøy hoøa vôùi thuoác baûy ngaøy; thuoác troïn ñôøi hoøa vôùi thuoác baûy ngaøy, thì neân thoï nhö thuoác baûy ngaøy. Hay thuoác troïn ñôøi hoøa vôùi thuoác troïn ñôøi, thì thoï nhö thuoác troïn ñôøi. Baáy giôø, coù Tyø-kheo bò muït nhoït, caàn thuoác ñeå thoa; duøng caùi soong ñeå sao thuoác. Baïch Phaät. Phaät cho pheùp duøng. Baáy giôø, coù Tyø- kheo bò gioäp,l666 thaày thuoác baûo duøng môõ ngöôøi ñeå trò. Ñöùc Phaät cho pheùp duøng. Luùc aáy coù Tyø-kheo bò oùi möûa, caàn toùc meàm mòn. Ñöùc Phaät daïy cho pheùp ñoát laáy tro hoøa vôùi nöôùc, loïc roài uoáng. Baáy giôø coù Tyø-kheo töï mình ñeán baõi tha ma, laáy toùc ngöôøi, laáy môõ ngöôøi ñem veà, caùc cö só

thaáy ñeàu gheùt tôûm, cho laø xaáu, laø baàn tieän. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp laáy luùc vaéng ngöôøi. Baáy giôø, coù Tyø-kheo thaân bò beänh nhieät, thaày thuoác baûo duøng chieân-ñaøn seõ laønh beänh. Tyø-kheo baïch Phaät, Ñöùc Phaät cho pheùp duøng. Neáu laø traàm thuûy hay chieân-ñaøn taát-laêng-kyø-giaø-la-naäu-baø-la,l667 Phaät cho pheùp duøng ñeå thoa thaân. Baáy giôø, caùc phoøng Tyø-kheo bò raén vaøo. Tyø-kheo chöa ly duïc sôï haõi. Phaät cho pheùp ñuoåi noù, hoaëc duøng oáng ñoàng ñöïng noù, hoaëc laáy daây coät noù roài mang ñi vaát. Vò kia khoâng môû daây khi ñaët xuoáng ñaát ñeå thaû, neân raén bò cheát. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân khoâng môû daây khi thaû. Baáy giôø, phoøng caùc Tyø-kheo bò chuoät vaøo. Tyø-kheo chöa ly duïc ñeàu sôï haõi. Ñöùc Phaät daïy: - Neân ñuoåi noù chaïy ra ngoaøi. Hoaëc duøng baåy ñeå baét roài ñem thaû ñi.

l66>. Phi thôøi döôïc , ñöôïc tröõ duøng sau ngoï. Töù phaàn, goàm 5 thöù: toâ, du, maät, sinh toâ, haéc thaïch maät. Nguõ phaàn vaø Thaäp tuïng, chæ coù 4, boû sinh toâ. l664. Thaát nhaät döôïc ; thuoác chæ ñöôïc pheùp tröø duøng trong voøng baûy ngaøy. l665. Taän hình thoï döôïc ; thuoäc tröõ duøng cho ñeán heát ñôøi. l666. Hoaïn phaùo . Bong da, gioäp da. l667. Chieân-ñaøn taát-laêng-kyø-giaø-la-naäu-baø-la . Cf. Döôïc söï > (tr.l0a): “bònh nhieät raát naëng, duøng ngöu ñaàu chieân ñaøn (Skt. gośoinga-candana) thoa vaøo mình.”

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 925

Vò kia ñeå trong baåy ñem boû luoân caû baåy. Chuoät ôû trong baåy cheát. Ñöùc Phaät daïy: - Khi thaû, khoâng ñöôïc khoâng môû baåy ra. Baáy giôø, phoøng caùc Tyø-kheo bò boø caïp, rít, saâu vaøo. Caùc Tyø-kheo chöa ly duïc sôï haõi. Ñöùc Phaät daïy: Duøng vaät gì xaáu hay cuïc buøn, hay laáy ñoà queùt, tuùm noù ñem boû ñi. Khi boû, khoâng môû ra neân bò cheát, Phaät daïy: - Khi boû, khoâng ñöôïc khoâng môû ra. Baáy giôø, Ñöùc Phaät ôû taïi thaønh Vöông-xaù. Caùc Tyø-kheo phaù nhaø taém. Coù con raén trong boïng caây chaïy ra, caén thaày Tyø-kheo cheát. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân töø nieäm baûo caùc Tyø-kheo: Vò Tyø-kheo kia khoâng sinh töø taâm ñoái vôùi vua cuûa raén laø taùm vò Long vöông neân bò raén caén cheát. Taùm Long vöôngl668 laø Tyø-laâu-laëc-xoa Long vöông, Giaø-ninh, Cuø-ñaøm-minh, Thí-baø-di-ña-la, Ña-xaø-y-la-baø- ny, Giaø-tyø-la-thaáp-ba-la, Ñeà-ñaàu-loaïi-thaùc Long vöông. Neáu Tyø-kheo töø taâm ñoái vôùi taùm raén Long vöông thì khoâng bò raén caén cheát. Neáu Tyø- kheo naøy, coù töø taâm ñoái vôùi taát caû chuùng sinh thì cuõng khoâng bò raén kia caén cheát. Ñöùc Phaät cho pheùp laøm baøi chuù töï baûo hoä nieäm töø: - Tyø-laâu-laëc-xoa-töø, Giaø-ninh töø, Cuø-ñaøm-minh töø, Thí-baø-di-ña- la töø, Ña-xaø-y-la-baø-ny töø, Giaø-tyø-la-thaäp-ba-la töø, Ñeà-ñaàu-laïi-thaùc töø. Töø nieäm chö Long vöông, kieàn-thaùt-baø, la-saùt-sa. Nay toâi taùc töø taâm tröø dieät caùc ñoäc aùc, töø ñaây ñöôïc bình phuïc, ñoaïn ñoäc, dieät ñoäc, tröø ñoäc. Nam moâ Baø-giaø-baø.l669 Ñöùc Phaät cho pheùp duøng dao moå ra maùu roài duøng thuoác thoa, cuõng cho pheùp chöùa con dao nhoïn. Baáy giôø, coù Tyø-kheo bò beänh ñoäc,l670 thaày thuoác baûo uoáng huû laïn döôïc.l67l Neáu huû laïn döôïc naày ñaõ rôi xuoáng ñaátl672 thì neân laáy ñoà ñöïng ñaày nöôùc

hoøa vôùi thuoác, loïc roài thoï, sau ñoù môùi uoáng. Neáu thuoác chöa rôi xuoáng ñaát, thì laáy ñoà ñöïng ñaày nöôùc hoøa vôùi thuoác, loïc roài uoáng chöù

l668. Taùm Long vöông: Tyø-laâu-laëc-xoa , (Pali: Vir ūnhaka, Skt. Virūnhaka) Giaø-ninh , Cuø-ñaøm-minh , Thí-baø-di-ña-la , Ña-xa-y-la-baø-ny , Giaø-tyø-la-thaáp-ba-la , Ñeà-ñaàu-laïi-thaùc , (Pali: Dhatara ndha, Skt. Dhatarāndra). Vi#. ii. ll0, boán gia toäc cuûa vua raén (cattāri ahirājakulāni): Virūpakkha (Tyø- laâu-laëc-xoa), Erāpatha (Y-la-baø-ni), Chabyāputta (Giaø-tyø-la-thaáp-ba-la), Kanhāgotamaka (? Haéc Cuø-ñaøm). l669. Tham chieáu, Vin.ii. ñaõ daãna l670. Beänh ñoäc ; coù leõ ngoä ñoäc. Cf. Vin.i. 206, tyø-kheo uoáng nhaèm chaát ñoäc (visa m pītam hoti), Phaät daïy, cho uoáng phaân boø (gūtham pāyetum) hoøa vôùi nöôùc. l67l. Huû laïn döôïc . Ñaây chæ laáy nöôùc tieåu traâu boø laøm thuoác. l672. Nghóa laø, traâu boø ñaõ tieåu xuoáng ñaát. Chöù khoâng phaûi höùng, khi chuùng ñang tieåu.

926 BOÄ LUAÄT >

khoûi phaûi thoï. Baáy giôø, cuõng coù Tyø-kheo bò beänh ñoäc, thaày thuoác baûo uoáng buøn ôû trong ruoäng. Ñöùc Phaät cho pheùp duøng ñoà ñöïng ñaày nöôùc hoøa vôùi buøn vaø loïc, sau ñoù thoï roài môùi uoáng. Theá Toân ôû taïi thaønh Vöông-xaù. Baáy giôø Kyø-baø Ñoàng töû duøng dao chöõa choã ñaïi tieåu tieän, vaø döôùi hai naùch cuûa Tyø-kheo beänh. Luùc aáy Ñöùc Theá Toân vì töø nieäm, baûo caùc Tyø-kheo: - Kyø-baø Ñoàng töû naøy duøng dao chöõa choã ñaïi tieåu tieän, vaø döôùi hai naùch cho Tyø-kheo beänh. Ngöôøi bònh khoâng ñöôïc duøng dao chöõa nhö vaäy. Taïi sao? Vì dao beùn, neân nôi bò moå aên saâu vaøo trong thòt. Töø nay veà sau, cho pheùp duøng daây gaân hay daây baèng loâng coät thaét laïi hoaëc laáy moùng tay ngaét cho ñöùt da, sau ñoù môùi söùc thuoác. Ñöùc Phaät daïy tieáp: - Cho pheùp laøm thuoác baèng tro. Neáu tay caàm khoâng baûo ñaûm, Phaät cho pheùp laøm ñoà ñöïng thuoác tro. Neáu ñoà ñöïng deã vôõ, cho pheùp laøm baèng xöông. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân bò chöùng thoáng phong, thaày thuoác baûo hoøa ba loaïi thuoác ñeå uoáng, neân keâu A-nan laáy ba thöù thuoác ñeå hoøa, mang ra. Baáy giôø, A-nan vaâng lôøi Phaät, töï hoøa ba thöù thuoác laïi naáu vôùi nhau, roài ñem daâng cho Phaät. Luùc aáy Ñöùc Theá Toân bieát maø coá yù hoûi A-nan: - Ai naáu thuoác naøy? A-nan thöa: - Con töï naáu. Ñöùc Phaät baûo A-nan: - Khoâng ñöôïc töï naáu. Neáu töï naáu, seõ nhö phaùp trò. 3. Tònh truø Theá Toân ôû taïi thaønh Vöông-xaù cuøng moät ngaøn hai traêm naêm möôi Taêng Tyø-kheo du haønh trong nhaân gian. Baáy giôø, gaëp luùc maát muøa luùa gaïo khan hieám, nhaân daân ñoùi khoå, khaát thöïc khoù ñöôïc. Coù saùu traêm chieác xe chôû ñaày ñoà aên thöùc uoáng ñi theo Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân khi aáy, töø nöôùc Baø-xaø du haønh trong nhaân gian ñeán Tyø-xaù-ly. Luùc aáy caùc tònh nhaân söûa soaïn ñaày ñuû caùc thöùc aên thanh tònh. Hoï lôùn tieáng cao gioïng, hoaëc keâu ngöôøi baûo duøng naép ñaäy ñoà chöùa vaät naøy, ñoà chöùa vaät kia. Ñöùc Theá Toân bieát maø vaãn coá yù hoûi toân giaû A-nan: - Taïi sao caùc Tyø-kheo keâu la lôùn tieáng nhö boïn ngöôøi chaøi caù vaäy? Toân giaû A-nan baïch Phaät: - Caùc tònh nhaân söûa soaïn caùc thöùc aên thanh tònh neân lôùn tieáng cao gioïng, hoaëc baûo ñaäy naép ñoà chöùa vaät naøy,

ñoà chöùa vaät kia, cho neân lôùn

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 927

tieáng nhö vaäy. Ñöùc Phaät baûo toân giaû A-nan: - Khoâng ñöôïc trong cöông giôùi, cuøng nguû vôùi thöùc aên, cuøng naáu ñoà aên ñeå aên. Neáu aên thì seõ nhö phaùp trò. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo ñem ñoà aên thöùc uoáng ñeå nôi ñaát troáng, tích tröû khoâng baûo ñaûm, khieán treû chaên boø chaên deâ, hoaëc keû troäm cöôùp laáy ñi. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neân keát nhaø tònh truø nôi choã ñaát vaéng, hay ôû beân phoøng. 4. Tònh nhuïc Theá Toân ôû taïi Tyø-xaù-ly. Baáy giôø coù töôùng quaân Tö-hal67> laø ñeä töû cuûa Ni-kieàn. Taïi coâng ñöôøng,l674 coù naêm traêm Leâ-xa ngoài aên, hoï duøng voâ soá phöông tieän khen ngôïi Phaät, Phaùp, Taêng. Baáy giôø, töôùng quaân Tö-ha taïi choã ngoài nghe voâ soá phöông tieän khen ngôïi Phaät, Phaùp, Taêng neân sinh loøng tin öa, muoán ñeán yeát kieán Ñöùc Phaät. OÂng ta nghó nhö vaày: Nay ta haõy ñeán thöa vôùi thaày Ni-kieàn ñeå ñeán choã Cuø Ñaøm. Baáy giôø, Tö- ha lieàn ñeán thöa vôùi Ni-kieàn: - Toâi muoán ñeán choã Sa-moân Cuø-ñaøm. Ni-kieàn noùi: - OÂng chuû tröông neân laøm.l675 Cuø-ñaøm giaùo hoùa ñeä töû baèng thuyeát khoâng neân laøm. Thoâi, ñöøng neân ñeán ñoù. Baáy giôø, töôùng quaân Tö-ha ruùt laïi yù ñònh ñi gaëp Phaät tröôùc ñoù. Caùc Leâ-xa laàn thöù nhì, laàn thöù ba cuõng khen ngôïi Phaät, Phaùp, Taêng nhö vaäy. Töôùng quaân Tö-ha khi nghe laàn thöù hai, laàn thöù ba söï khen ngôïi nhö vaäy, khôûi yù nghó nhö vaày: Nay ta haõy ñi gaëp Cuø-ñaøm, khoûi phaûi töø giaõ thaày Ni-kieàn. Xem Thaày seõ laøm gì ñöôïc ta? Baáy giôø, Tö-ha lieàn ñeán choã Phaät, ñaûnh leã saùt chaân roài ngoài lui qua moät beân. Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän noùi phaùp, khai hoùa, khieán ñöôïc hoan hyû. Tö-ha nghe Phaät phöông tieän noùi phaùp taâm sinh ñaïi hoan hyû baïch Phaät: - Toâi nghe noùi Cuø-ñaøm giaùo hoùa caùc ñeä töû baèng thuyeát khoâng neân laøm. Caùc Sa-moân ñoàn nhö vaäy, coù ñuùng söï thaät, coù ñuùng nhö phaùp chaêng? Ñöùc Phaät noùi vôùi Tö-ha:

l67>. Tö-ha töôùng quaân . Pali, Vin.i. 2>>, Sīhasenapati; vò töôùng quaân ngöôøi Licchavī (Leâ-xa), ôû Vesāli; ñeä töû cuûa Niganmha (Ni-kieàn). Xem Trung A-haøm 4, kinh soá l8 “Sö Töû” (Tl, tr.440c); Pali, A.viii.l2 Sīha l674. Ñoaùn söï ñöôøng , choã xöû aùn, xöû lyù vieäc coâng. l675. Nguyeân Haùn: taùc phaùp . Tham chieáu. Trung A-haøm 4 (T0ln26 tr.44la0l): “Sa-moân Cuø-ñaøm chuû tröông baát khaû taùc ” Cf. Vin.i. 2>>: akiriyavādam samanam gotamam, Sa-moân Cuø-ñaøm chuû tröông “Khoâng ñöôïc laøm.”

928 BOÄ LUAÄT >

- Coù nhaân duyeân phöông tieän ñeå noùi raèng, Ta giaùo hoùa caùc ñeä töû baèng thuyeát khoâng neân laøm; lôøi noùi aáy ñuùng söï thaät, ñuùng nhö phaùp. Coù nhaân duyeân phöông tieän ñeå noùi raèng, Ta giaùo hoùa caùc ñeä töû baèng thuyeát haõy neân laøm; lôøi noùi aáy ñuùng söï thaät, ñuùng nhö phaùp. Coù nhaân duyeân phöông tieän ñeå noùi raèng, Ta giaùo hoùa caùc ñeä töû baèng phaùp ñoaïn dieät;l676 lôøi noùi aáy ñuùng söï thaät, ñuùng nhö phaùp. Coù nhaân duyeân phöông

tieän ñeå noùi raèng, Ta giaùo hoùa ñeä töû baèng phaùp ueá aùc;l677 lôøi noùi aáy ñuùng söï thaät, ñuùng nhö phaùp. Coù nhaân duyeân phöông tieän ñeå noùi raèng, Ta giaùo hoùa ñeä töû baèng phaùp ñieàu phuïc;l678 lôøi noùi aáy ñuùng söï thaät, ñuùng nhö phaùp. Coù nhaân duyeân phöông tieän ñeå noùi raèng, Ta giaùo hoùa ñeä töû, ñoù laø thuaät ngöõ baèng phaùp dieät aùm;l679 lôøi noùi aáy ñuùng söï thaät, ñuùng nhö phaùp. Coù nhaân duyeân phöông tieän ñeå noùi raèng, Ta giaùo hoùa ñeä töû raèng "Söï sinh cuûa ta ñaõ döùt; khoâng coøn taùi sinh nöõa"l680; lôøi noùi aáy ñuùng söï thaät, ñuùng nhö phaùp. Coù nhaân duyeân phöông tieän ñeå noùi raèng, Ta giaùo hoùa ñeä töû raèng, Ta ñaõ ñeán choã voâ uùy, thuyeát voâ uùy phaùp;l68l lôøi noùi aáy ñuùng söï thaät, ñuùng nhö phaùp. Ñöùc Phaät noùi vôùi Tö-ha: - Vì sao Ta noùi "Khoâng neân laøm" cho ñeán "Choã voâ uùy" ñeå giaùo hoùa ñeä töû, raèng lôøi noùi aáy ñuùng söï thaät, ñuùng nhö phaùp? - Ta noùi "Khoâng neân laøm", laø khoâng neân laøm ba phaùp aùc baát thieän: thaân laøm aùc, mieäng noùi aùc, taâm nghó aùc. - Ta noùi "Neân laøm", laø neân laøm ba phaùp thieän. - Ta noùi "Phaùp ñoaïn dieät", laø ñoaïn dieät tham duïc, saân nhueá, ngu si. - Ta noùi "Phaùp ueá aùc" laø kinh tôûm phaùp baát thieän do bôûi nghieäp thaân, khaåu, yù. - Ta noùi "Phaùp ñieàu phuïc" laø ñieàu phuïc tham duïc, saân nhueá, ngu si. - Ta noùi "Dieät aùm" laø dieät caùc phaùp toái taêm aùc, baát thieän. - Ta noùi "Söï sinh cuûa ta ñaõ döùt" laø noùi söï thoï sinh cuûa Ta ñaõ döùt tuyeät, khoâng coøn baøo thai, vaø laïi giaùo hoùa cho con ngöôøi caét ñöùt sinh l676. Ñoaïn dieät phaùp . Pali: ucchedav ādo samano gotamo, Sa-moân Gotama chuû tröông ñoaïn dieät (hö voâ luaän). l677. Ueá aùc phaùp . Pali: jegucch ī, chuû tröông khoå haïnh kinh tôûm. l678. Ñieàu phuïc phaùp . Pali: venayika, chuû tröông töï cheá ngöï, khaéc kyõ. l679. Dieät aùm phaùp . Pali: tapass ī, chuû tröông nhieät haønh (khoå haønh). Baûn Haùn hieåu laø tamo (boáng toái) thay vì tapo (söùc noùng). l680. Ñoaïn döôùi noùi roõ: Khoâng nhaäp thai nöõa. Pali: apagabbo, chuû tröông khoâng nhaäp thai (khoâng taùi sinh). l68l. Voâ uùy phaùp . Pali: assattha, söï tónh chæ, toâ töùc phaùp.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 929

töû. - Ta noùi "Ñeán choã voâ uùy" laø töï mình khoâng coù söï sôï seät, laïi an uûi chuùng sinh. - Naày Tö-ha! Ñoù laø, coù nhaân duyeân ñeå noùi raèng, Ta giaùo hoùa caùc ñeä töû baèng thuyeát "khoâng neân laøm"; "Ñeán choã voâ uùy", lôøi noùi aáy ñuùng söï thaät, ñuùng nhö phaùp. Tö-ha baïch Phaät: - Con xin quy y Phaät, Phaùp, Taêng. Töø nay veà sau, con khoâng saùt sinh cho ñeán khoâng uoáng röôïu. Ñöùc Phaät baûo Tö-ha: - OÂng haõy töï xeùt kyõ tröôùc khi thoï giôùi. OÂng laø vò ñaïi thaàn trong nöôùc, moïi ngöôøi ñeàu bieát, neân laøm vieäc laøm lôïi ích cho moïi ngöôøi. Ñöøng neân cöû ñoäng khinh suaát, roài sau coù söï aên naên. Tö-ha thöa: - Khi maø con ñeán laøm ñeä töû cuûa ngoaïi ñaïo Sa-moân, Baø-la-moân, hoï lieàn caàm phan, xöôùng leänh khieán cho ngöôøi trong nöôùc bieát: "Tö-ha laø ñeä töû cuûa Ni-kieàn." Nay con nghe Ñöùc Theá Toân aân caàn daïy baûo: "OÂng haõy töï xeùt kyõ tröôùc khi thoï giôùi. OÂng laø vò ñaïi thaàn trong nöôùc, moïi ngöôøi ñeàu bieát, neân laøm, vieäc laøm lôïi ích cho moïi ngöôøi. Ñöøng neân cöû ñoäng khinh suaát, roài sau coù söï aên naên." Ñieàu naøy laøm cho con caøng tin töôûng saâu xa hôn. Tö-ha laïi

baïch Phaät: - Baïch Ñaïi ñöùc! Laàn thöù hai, con xin troïn ñôøi quy y Phaät, Phaùp, Taêng. Khoâng saùt sinh, cho ñeán khoâng uoáng röôïu. Töø nay veà sau, cöûa ngoõ nhaø con Ni-kieàn ngoaïi ñaïo khoâng ñöôïc (872al) vaøo. Phaät vaø caùc ñeä töû Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni, öu-baø-taéc, öu-baø-di, ra vaøo cöûa ngoû nhaø con khoâng coù söï trôû ngaïi. Ñöùc Phaät noùi vôùi Tö-ha: - Tröôùc ñaây, oâng nhö laø nguoàn suoái ngaøy ñeâm cung caáp cho ngoaïi ñaïo Ni-kieàn, nay laøm sao ñoaïn tuyeät ñöôïc? Tö-ha laïi hoûi Ñöùc Phaät: - Con ñöôïc nghe ngöôøi ngoaøi noùi: Sa-moân Cuø-ñaøm töï noùi, "Boá thí, neân boá thí cho Ta, khoâng neân boá thí cho ngöôøi khaùc. Boá thí cho ta seõ ñöôïc quaû baùo lôùn. Boá thí cho ngöôøi khaùc seõ khoâng ñöôïc quaû baùo. Neân boá thí cho ñeä töû cuûa Ta. Khoâng neân boá thí cho ñeä töû ngöôøi khaùc. Boá thí cho ñeä töû cuûa Ta seõ ñöôïc quaû baùo lôùn. Boá thí cho ñeä töû ngöôøi khaùc seõ khoâng ñöôïc quaû baùo." Ñöùc Phaät traû lôøi cho Tö-ha:

9>0 BOÄ LUAÄT >

- Ta khoâng noùi nhö vaäy, maø ta noùi: Neáu ngöôøi coù töø taâm, chæ ñem nöôùc vo gaïo cho ñeán nhö nöôùc côm, ñem ñoå choã nöôùc baát tònh coù truøng, khieán cho loaøi truøng kia ñöôïc thoï höôûng chaát naøy; Ta noùi ngöôøi kia coøn coù phöôùc. Huoáng chi laø cho con ngöôøi. Ta noùi, boá thí cho ngöôøi trì giôùi ñöôïc quaû baùo lôùn hôn so vôùi cho ngöôøi phaù giôùi. Tö-ha baïch Phaät: - Nhö lôøi Ñöùc Theá Toân ñaõ noùi, nhö lôøi Ñöùc Theá Toân ñaõ noùi. Chuùng con xin töï bieát. Roài Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän noùi phaùp, khai hoùa, khieán cho Tö-ha ñöôïc hoan hyû. Töø choã ngoài xa lìa traàn caáu, ñaëng con maét phaùp trong saïch, thaáy phaùp ñaéc phaùp, ñaït ñöôïc quaû chöùng; lieàn baïch Phaät: - Nay, laàn thöù ba, con nguyeän troïn ñôøi quy y Phaät, Phaùp, Taêng. Khoâng saùt sinh cho ñeán khoâng uoáng röôïu. Cuùi xin Ñöùc Theá Toân nhaän lôøi môøi thoï thöïc cuûa con vaøo ngaøy mai. Ñöùc Theá Toân nhaän lôøi baèng söï im laëng. Tö-ha bieát Ñöùc Theá Toân höùa khaû, lieàn ñöùng daäy kính leã saùt chaân Phaät caùo lui. Trong ñeâm aáy, Tö-ha saém söûa ñaày ñuû caùc thöù ñoà aên thöùc uoáng ngon boå, saùng ngaøy ñuùng giôø, ñeán thænh Phaät phoù trai. Ñöùc Theá Toân khoaùc y, böng baùt, cuøng moät ngaøn hai traêm naêm möôi Tyø-kheo, ñeán nhaø Tö-ha, traûi ni-sö-ñaøn an toïa. Ngay luùc aáy, caùc Ni-kieàn Töû ñeán choã ôû cuûa Leâ-xa hoa tay cao leân, keâu la lôùn tieáng vôùi gioïng oaùn giaän: - Töôùng quaân Tö-ha naøy, ñaõ töï gieát con boø lôùn ñeå thieát ñaõi böõa côm cho Sa-moân Cuø-ñaøm vaø caùc ñeä töû. Bieát thí chuû vì mình gieát maø vaãn coá aên! Luùc aáy, coù ngöôøi ñeán choã Tö-ha noùi cho bieát: - Hieän coù caùc Ni-kieàn Töû ñeán truù xöù cuûa Leâ-xa, ñöa tay cao leân, lôùn tieáng keâu gaøo, oaùn haän, noùi: "Töôùng quaân Tö-ha, töï gieát boø thieát ñaõi böõa aên cho Sa-moân Cuø-ñaøm vaø caùc Taêng Tyø-kheo." Tö-ha nghe roài noùi: - Nhöõng ngöôøi ñoù laø ngaøy ñeâm thöôøng xuyeân coi Phaät vaø Taêng Tyø-kheo laø oan gia. Ta khoâng bao giôø vì maïng cuûa ta maø coá yù ñoaïn maïng chuùng sinh. Baáy giôø, töôùng quaân Tö-ha duøng caùc ñoà aên thöùc uoáng ngon boå daâng leân. Böõa aên cuûa Ñöùc Phaät vaø Taêng Tyø-kheo ñaõ xong, bình baùt ñöôïc thu doïn, oâng laáy chieác gheá nhoû ngoài qua moät beân, Ñöùc Phaät vì oâng maø phöông tieän noùi phaùp, khai hoùa, khieán cho Tö-ha ñöôïc hoan hyû. Vì oâng noùi phaùp xong, rôøi

choã ngoài ra veà. Khi veà ñeán Taêng-giaø-lam, vì nhaân duyeân naøy, Ñöùc Phaät taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, baûo:

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 9>l

- Töø nay veà sau, neáu coù thí chuû vì mình coá yù gieát thì khoâng ñöôïc aên. Vì mình coá yù gieát ôû ñaây laø coá yù thaáy, coá yù nghe, coá yù nghi. Coù ba nhaân duyeân nhö vaäy laø thòt baát tònh, Ta noùi khoâng ñöôïc aên. Neáu thaáy vì ta maø coá yù gieát, hoaëc nghe töø ngöôøi ñaùng tin noùi, vì ta maø coá yù gieát, hoaëc thaáy trong nhaø coù ñaàu, coù da, coù loâng, coù maùu, coù chaân, vaø ngöôøi naøy coù khaû naêng laøm möôøi ñieàu aùc, thöôøng laø ngöôøi saùt haïi, coù theå vì ta maø coá yù gieát. Ba nhaân duyeân nhö vaäy goïi laø thòt khoâng thanh tònh, khoâng ñöôïc aên. Coù ba loaïi thòt tònh neân aên: Khoâng coá yù thaáy, khoâng coá yù nghe, khoâng coá yù nghi. Neáu khoâng thaáy vì ta maø gieát, khoâng nghe vì ta maø gieát, hoaëc khoâng thaáy trong nhaø coù ñaàu, chaân, da, loâng maùu, vaø ngöôøi kia khoâng phaûi laø ngöôøi gieát haïi, cho ñeán thoï trì möôøi ñieàu thieän, ngöôøi kia khoâng bao giôø vì ta maø ñoaïn maïng chuùng sinh. Ba thöù thòt nhö vaäy goïi laø tònh, ñöôïc aên. Neáu laø thòt laøm ôû nôi thôø töï thì khoâng ñöôïc aên. Taïi sao vaäy? Ngöôøi kia vôùi duïng yù laøm ñeå ñem ñeán cuùng teá. Cho neân khoâng ñöôïc aên, neáu aên seõ nhö phaùp trò. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân cuøng moät ngaøn hai traêm naêm möôi Tyø- kheo du haønh trong nhaân gian. Töø Tyø-xaù-ly, ñeán Toâ-di; töø Toâ-di ñeán ôû thaønh Baït-ñeà.l682 Baáy giôø, ôû thaønh Baït-ñeà coù ñaïi cö só töï Maân-traø,l68> laø ñeä töû cuûa Baát-lan Ca-dieáp,l684 giaøu coù raát nhieàu cuûa baùu, nhieàu voi ngöïa xe coä, noâ tyø, ngöôøi aên keû ôû, kho laãm nhaãy ñaày, coù ñaïi oai löïc, tuøy theo yù muoán, chu caáp ngöôøi vaät. Khi ngöôøi cö só naøy vaøo kho, thì nhö loã truïc cuûa baùnh xe, luùa thoùc töï nhieân tuoân ra maõi, cho ñeán khi naøo cö só ra khoûi kho. Ngöôøi vôï cuûa cö só cuõng coù phöôùc löïc nhö vaäy. Duøng taùm ñaáu gaïo naáu côm cung caáp cho caû boán binh chuûng; vaø ngöôøi boán phöông ñeán xin ñeàu cho hoï aên ñaày ñuû, khoâng khi naøo heát, cho ñeán khi naøo ñöùng daäy ñi. Ngöôøi con cuõng coù phöôùc löïc nhö vaäy. Duøng caùi ñaõy ñöïng ñaày moät ngaøn löôïng vaøng, cho caû boán binh chuûng vaø ngöôøi boán phöông ñeán xin theo yù muoán cuûa hoï ñeàu ñöôïc ñaày ñuû, khoâng bao giôø heát, cho ñeán khi naøo ñöùng daäy ñi. Vôï con cuûa cö só cuõng ñeàu coù phöôùc löïc nhö vaäy. Hoï duøng moät goùi höông thoa cho boán binh chuùng vaø ngöôøi boán phöông ñeán xin, moät caùch ñaày ñuû theo yù muoán, khoâng bao giôø heát, cho ñeán khi naøo ñöùng daäy ñi. Toâi tôù trai cuûa cö só cuõng coù phöôùc löïc nhö vaäy. Duøng moät caùi caøy, caøy baûy khu ñaát goø. Ñöùa tôù gaùi cuõng coù phöôùc löïc nhö vaäy. Duøng taùm ñaáu thoùc maø cho binh boán boä aên khoâng heát. Trong gia ñình aáy, ngöôøi l682. Baït-ñeà . Pali: Bhaddiya, thaønh phoá thuoäc vöông quoác Anga (Öông-giaø). l68>. Maân-traø . Pali, Vin.i. 240, Me nmaka, phuù hoä ôû Bhaddiya, vöông quoác Anga; laø oâng noäi cuûa baø Visakhã; laø moät trong 5 Ñaïi thaàn Quoác khoá cuûa Vua Bimbisira. Khoâng thaáy noùi oâng laø ñeä töû cuûa Pūrana-Kassapa (Baát-lan Ca-dieäp). Nhöng coù moät ngöôøi ñaày tôù teân Puuna. l684. Baát-lan Ca-dieäp . Pali: P ūrana-Kassapa, moät trong saùu toâng sö ngoaïi ñaïo.

naøo cuõng tranh noùi ñoù laø phöôùc löïc cuûa mình. Baáy giôø, cö só Maân-traø nghe Ñöùc Phaät töø Toâ-di du haønh trong nhaân gian ñeán thaønh Baït-ñeà. Cö só nghó nhö vaày: Nay ta ñeán xin pheùp thaày Baát-lan Ca-dieáp ñeå ñeán choã Sa-moân Cuø-ñaøm. Nghó nhö vaäy roài, ñeán choã vò thaày thöa: - Baïch Ñaïi sö, con nghe Phaät töø Toâ-di, du haønh trong nhaân gian ñeán thaønh Baït-ñeà. Nay con muoán ñeán ñoù ñeå gaëp Sa-moân Cuø-ñaøm. Baát-lan Ca-dieáp noùi vôùi cö só: - Cö só, OÂng coù ñaïi thaàn löïc, töï taïi theo yù, khoâng neân ñeán gaëp Sa- moân Cuø-ñaøm, maø Sa-moân Cuø-ñaøm phaûi ñeán yeát kieán oâng. Theo phaùp laø nhö vaäy. Ngöôøi xuaát gia neân ñeán thaêm hoûi ngöôøi baïch y. Vò cö só nghó nhö vaày: Chöa töøng coù Sa-moân naøo laø caùi gai ñoái vôùi Sa-moân khaùc. Ta caàn gì phaûi xin pheùp Baát-lan Ca-dieáp? Khoâng töø bieät maø ñi, Baát-lan Ca-dieäp coù theå laøm gì ta ñöôïc? Ta cöù ñeán gaëp Cuø-ñaøm. Cö só Maân-traø ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân, roài ñöùng lui qua moät beân. Ñöùc Theá Toân vì oâng duøng nhieàu phöông tieän noùi phaùp, khai hoùa, khieán cho cö só ñöôïc hoan hyû. Baáy giôø, Maân-traø nghe Phaät noùi phaùp, sinh taâm vui möøng lôùn, lieàn baïch Phaät: - Con laø cö só ôû thaønh Baït-ñeà, ñeä töû cuûa Baát-lan Ca-dieáp. OÂng ñem ñaày ñuû taát caû vieäc phöôùc löïc gia nghieäp cuûa mình baïch leân Ñöùc Theá Toân vaø hoûi: - Trong nhaø cuûa con, moïi ngöôøi ñeàu tranh nhau baûo ñoù laø phöôùc löïc cuûa mình. Vaäy xin Ñöùc Theá Toân vì con maø cho bieát ñoù laø phöôùc löïc cuûa ai? Ñöùc Phaät baûo cö só Maân-traø: - Thuôû quaù khöù, taïi nöôùc Ba-la-naïi, oâng laø moät cö só giaøu coù, nhieàu cuûa caûi, kho chöùa ñaày nhaãy. Vôï con, tôù trai, tôù gaùi cuûa oâng baáy giôø, cuõng laø vôï con, tôù trai, tôù gaùi cuûa oâng hieän nay. Cö só, baáy giôø laø luùc luùa gaïo khan hieám, nhaân daân ñoùi khaùt, khaát caàu khoù ñöôïc. Moät hoâm noï, trong nhaø cö só ñang ngoài aên thì coù moät vò Phaät-bích-chi teân laø Ña-ha-laâu- chil685 vaøo khaát thöïc. Cö só noùi: “Caùc ngöôøi cöù aên ñi, ñeå toâi ñem phaàn aên cuûa toâi cuùng döôøng vò Tieân nhaân naøy.” Vôï cuûa oâng laïi noùi nhö vaày: “Anh cöù aên ñi, ñeå em ñem phaàn aên cuûa em cuùng cho vò tieân nhaân naøy.” Tôù trai, tôù gaùi cuûa oâng cuõng ñeàu noùi nhö vaày: “Xin caùc ñaïi gia cöù aên ñi ñeå tuïi con ñem phaàn aên cuûa tuïi con hieán cuùng cho vò Tieân nhaân naøy.” Taát caû moïi ngöôøi ñeàu muoán ñem phaàn aên cuûa mình cuùng cho vò Phaät- bích-chi thoâi. Cö só bieát khoâng? Vì nhaân duyeân quaû baùo nhö vaäy neân

l685. Ña-ha-laâu-chi . Theo truyeän keå DhA.iii.>6>, Phaät hieäu Vipass ī (Tyø-baø-thi).

ngaøy nay moïi ngöôøi ñeàu chung coù phöôùc löïc nhö vaäy. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän vì oâng maø noùi phaùp, khai hoùa, khieán sinh hoan hyû, töø nôi choã ngoài xa lìa traàu caáu, ñaëng con maét phaùp trong saïch, thaáy phaùp ñaéc phaùp, thaønh töïu quaû chöùng, vaø baïch Phaät: - Töø nay veà sau, troïn ñôøi con xin quy y Phaät, Phaùp, Taêng, laøm ngöôøi öu-baø-taéc. Khoâng saùt sinh cho ñeán khoâng uoáng röôïu. Cuùi xin Ñöùc Theá Toân nhaän lôøi thænh môøi

cuûa con, baûy ngaøy ôû laïi thaønh Baït-ñeà. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân im laëng nhaän lôøi. Khi cö só Maân-traø bieát Ñöùc Theá Toân vaø Taêng Tyø-kheo ñaõ chaáp nhaän lôøi môøi baèng caùch im laëng roài, lieàn chuaån bò ñaày ñuû caùc thöùc aên ñuû muøi vò ñeå cuùng döôøng baûy ngaøy cho Phaät vaø Taêng Tyø-kheo trong thaønh Baït-ñeà. Sau khi qua baûy ngaøy thoï thænh, Theá Toân ñi qua vuøng hoang maïc. Baáy giôø, Maân-traø cö só sai ngöôøi duøng moät ngaøn hai traêm naêm möôi con boø caùi, vaø duøng voi chôû ñaày caùc thöùc aên ñeå cuùng döôøng Phaät vaø Taêng Tyø-kheo theo loä trình treân. Ñöùc Theá Toân sau khi nhaän söï cuùng döôøng baûy ngaøy xong, lieàn ñeán vuøng hoang maïc. Treân ñöôøng ñi, caùc Tyø-kheo thaáy coù ngöôøi vaét söõa boø cho con boø ngheù uoáng. Roài laïi vaét. Töø mieäng con boø ngheù chaûy ra moät thöù nöôùc boït gioáng nhö söõa.l686 Do ñaây maø caùc Tyø-kheo sau ñoù khoâng daùm uoáng söõa, neân baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Phöông phaùp vaét söõa laø nhö vaäy. Cho pheùp uoáng. Söõa boø cho ra naêm loaïi: söõa töôi, söõa ñoâng, söõa bô, bô, bô trongl687. Qua khoûi hoang maïc roài thöùc aên vaãn coøn dö. Söù giaû kia khôûi yù nghó nhö vaày: “Cö só Maân-traø giaøu coù, nhieàu taøi baûo, neân laøm caùc thöùc aên naøy ñeå caùc Tyø-kheo duøng doïc ñöôøng. Nay ta neân ñem heát ñoà aên thöùc uoáng naøy cuùng cho caùc Tyø-kheo.” Nghó xong, söù giaû lieàn ñem ñoà aên thöùc uoáng cuùng cho caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo khoâng nhaän vì baûo Ñöùc Phaät chöa cho pheùp nhaän löông thöïc doïc ñöôøng. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau, cho pheùp nghó laø thöùc aên cuûa ñaøn-vieät ñeå nhaän, roài khieán tònh nhaân caát giöõ, chöù khoâng ñöôïc töï thoï nhaän. Khi naøo caàn thì tuøy yù xöû duïng. l686. Nhö ñoaïn treân. Xem tr. l>. l687. Nhuõ , laïc , sinh toâ , thuïc toâ , ñeà hoà .. Pali: Kh īra, söõa töôi; dadhi, söõa ñoâng, söõa chua; takka, söõa bô, bô loûng vôùi ¼ nöôùc, do ñun dadhi roài quaäy; navanīta, bô töôi hay bô soáng, cheá bieán töø takka; sappi, bô loûng hay bô trong, do ñun bô soáng leân, thaønh chaát daàu aên..

9>4 BOÄ LUAÄT >

5. Taùm thöù nöôùc Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân töø nöôùc A-maâu-ña-la,l688 du haønh nhaân gian ñeán thaønh A-ma-nal689 truù trong vöôøn cuûa Baø-la-moân beän toùc Sí- naâu.l690 Luùc aáy, Baø-la-moân beän toùc Sí-naäu nghe Sa-moân Cuø-ñaøm xuaát gia töø doøng hoï Thích, töø nöôùc A-maâu-ña-la ñeán thaønh A-ma-na, truù trong vöôøn cuûa ta. Vò kia khôûi yù nghó nhö vaày: Sa-moân Cuø-ñaøm coù ñaïi danh xöng, goïi laø Nhö lai, Voâ sôû tröôùc, ÖÙng cuùng, Chaùnh bieán tri, Minh haïnh tuùc, Thieän theä, Theá gian giaûi, Voâ thöôïng só, Ñieàn ngöï tröôïng phu, Thieân nhaân sö, Phaät, Theá Toân. Laønh thay, nay ta neân ñeán yeát kieán con ngöôøi Voâ tröôùc nhö vaäy. Baáy giôø, Baø-la-moân beän toùc ñeán choã Ñöùc Theá Toân, cung kính hoûi chaøo roài, lui qua moät beân maø ngoài. Ñöùc Phaät vì oâng duøng voâ soá phöông tieän noùi phaùp, khai hoùa, khieán sinh hoan hyû. Khi Baø- la-moân nghe Phaät noùi phaùp raát hoan hyû roài, baïch Phaät: - Cuùi xin Phaät vaø Taêng Tyø-kheo nhaän lôøi thænh môøi thoï thöïc cuûa con vaøo saùng mai. Ñöùc Phaät noùi: - Hieän taïi Taêng Tyø-kheo ñoâng, maø oâng laø ngöôøi tin ngoaïi ñaïo. Baø-la-moân thöa: - Duø chuùng Taêng hieän nay ñoâng, con tuy laø ngöôøi tin theo ngoaïi ñaïo, nhöng cuõng

xin Ngaøi vaø chuùng Taêng nhaän lôøi thænh môøi thoï thöïc cuûa con vaøo saùng mai. Tuy Ñöùc Theá Toân noùi ñi noùi laïi ba laàn, nhöng Baø-la-moân cuõng laïi ba laàn thöa Ñöùc Theá Toân nhö vaäy. Ñöùc Theá Toân baáy giôø im laëng nhaän lôøi thænh. Baø-la-moân bieát Ñöùc Phaät ñaõ nhaän lôøi roài, lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy ñi veà nhaø, vaø noùi vôùi thaân quyeán: - Saùng mai toâi thænh Phaät vaø Taêng Tyø-kheo thoï thöïc, caùc ngöôøi neân tieáp tay vôùi toâi trong vieäc cuùng döôøng naøy. Nhöõng ngöôøi trong thaân quyeán nghe noùi ñeàu hoan hyû. Keû thì böûa cuûi, ngöôøi thì naáu côm, ngöôøi khaùc xaùch nöôùc. Baø-la-moân thì töï trang hoaøng nhaø cöûa, traûi toøa ngoài, ñeå Phaät vaø Taêng Tyø-kheo seõ ngoài. Luùc aáy trong thaønh A-ma-na coù Baø-la-moân Thí-loâ cuøng ôû vôùi naêm traêm Baø-la-moân khaùc, maø Sí-naäu Baø-la-moân thöôøng cung kính toân ngöôõng hoï. Baáy giôø Baø-la-moân Thí-loâ cuøng naêm traêm Baø-la-moân ñeàu ñeán nhaø cuûa Baø-la-moân Sí-naäu. Theo pheùp thöôøng ngaøy cuûa Baø-la-moân

l688. A-maâu-na . Pali: Anguttarāpā , nöôùc ôû phía baéc soâng Mahī. Ñoái ngaïn laø Anga. l689. A-ma-na . Pali: A nguttarāpā, moät thò traán trong xöù Anguttarāpa. Töø ñaây, Phaät ñi leân Kusinārā ñeå nhaäp Nieát-baøn. l690. Suùy-naäu . Pali: Janila Keniya.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 9>5

Sí-naäu laø moãi khi thaáy quyù vò aáy ñeán nhaø lieàn ra nghinh ñoùn, môøi vaøo nhaø an toïa, nhöng nay thaáy, khoâng ra nghinh ñoùn, cuõng khoâng môøi ngoài, maø cöù lo trang hoaøng nhaø cöûa, traûi toøa ngoài toát ñeïp. Thí-loâ hoûi: - Saép söûa cöôùi vôï? hay gaõ con gaùi laáy choàng? hay muoán röôùc Vua? hay saép cöû ñaïi teá töï? Ngöôøi nhaø traû lôøi: - Nhaø chuùng toâi khoâng phaûi saép cöôùi vôï, cho ñeán, cuõng khoâng röôùc vua, maø chuùng toâi muoán laøm ñaïi leã thænh Phaät vaø Taêng Tyø-kheo goàm moät ngaøn hai traêm naêm möôi vò. Sa-moân Cuø-ñaøm coù ñaïi danh xöng laø Nhö lai, Voâ sôû tröôùc, ÖÙng cuùng, Chaùnh bieán tri, Minh haïnh tuùc, Thieän theä, Theá gian giaûi, Voâ thöôïng só, Ñieàu ngöï tröôïng phu, Thieân nhaân sö, Phaät, Theá Toân. Thí-loâ hoûi Sí-naäu: - Thaät laø Phaät hay chaêng? Sí-naäu traû lôøi: - Thaät laø Phaät. Thí-loâ ba phen hoûi: - Thaät laø Phaät hay chaêng? Sí-naäu cuõng traû lôøi: - Thaät vaäy. Thí-loâ hoûi: - Phaät ôû ñaâu? Toâi muoán yeát kieán. Baáy giôø Sí-naäu ñöa tay beân phaûi chæ vaø noùi: - Ngaøi ñang ôû trong röøng tònh kia. Thí-loâ nghó nhö vaày: Ta khoâng ñöôïc ñeán baèng hai tay khoâng, maø neân coù moät phaåm vaät gì ñem ñeán ñeå yeát kieán Sa-moân Cuø-ñaøm. Nghó xong Thí-loâ lieàn noùi: Nay coù taùm thöù nöôùc maø xöa kia Tieân nhaân voâ duïc thöôøng uoáng. Ñoù laø: nöôùc leâ, nöôùc dieâm-phuø, nöôùc taùo chua, nöôùc mía, nöôùc quaû thò, nöôùc xaù-laâu-giaø, nöôùc baø-laâu-sö vaø nöôùc nho.l69l Baáy giôø, Baø-la-moân Thí-loâ ñem taùm thöù nöôùc naøy ñeán choã Ñöùc Phaät, cung kính hoûi chaøo, roài lui ngoài qua moät beân. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân vì oâng maø phöông tieän noùi phaùp khai hoùa, khieán sinh hoan hyû. Thí-loâ nghe phaùp raát hoan hyû, lieàn ñem taùm thöù nöôùc cuùng cho Taêng Tyø-kheo. Tyø-kheo khoâng daùm nhaän vaø noùi: Ñöùc Phaät chöa cho pheùp chuùng toâi nhaän taùm thöù

nöôùc naøy, Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy:

l69l. Taùm thöù nöôùc, Pali: ambapāna, nöôùc quaû xoaøi; jambupāna, nöôùc quaû hoàng ñaøo; cocapāna, nöôùc döøa; mocapāna, nöôùc chuoái; madhūkapāna, maät; muddikapāna, nöôùc nho; sālūkapāna, nöôùc ngoù sen phārusakapāna, khoâng roõ.

9>6 BOÄ LUAÄT >

- Cho pheùp duøng taùm thöù nöôùc naøy, neáu noù khoâng say. Coù theå uoáng vaøo luùc phi thôøi. Neáu say thì khoâng ñöôïc uoáng, uoáng seõ nhö phaùp trò. Cuõng khoâng ñöôïc nhaän ngaøy nay ñeå ngaøy mai uoáng. Neáu ñeå nhö vaäy seõ nhö phaùp trò. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân du haønh trong nhaân gian. Töø truù xöù naøy ñeán Ma-la,l692 höôùng ñeán thaønh Ba-baø. Baáy giôø caùc Ma-la nôi thaønh Ba-baø,l69> nghe Ñöùc Theá Toân cuøng moät ngaøn hai traêm naêm möôi Tyø-kheo du haønh trong nhaân gian töø Ma-la höôùng ñeán thaønh Ba-baø. Hoï cuøng nhau ñaët ra quy cheá: Khi Ñöùc Theá Toân ñeán moïi ngöôøi ñeàu phaûi nghinh ñoùn, neáu ai khoâng nghinh ñoùn seõ bò phaït moät traêm löôïng vaøng. Baáy giôø, coù Ma-la Töû teân laø Loâ-dil694 khoâng tin öa ñoái vôùi Phaät, Phaùp, Taêng. Loâ-di laø thaân höõu cuûa A-nan khi coøn baïch y. A-nan töø xa thaáy Loâ-di lieàn noùi: - Raát hay, Loâ-di! Baïn coù theå töï ñeán nghinh ñoùn Ñöùc Phaät. Loâ-di traû lôøi: - Naày Ñaïi ñöùc! Toâi khoâng phaûi ñeán ñaây nghinh ñoùn, maø vì trong thaønh Ma-la laäp ra quy cheá, ai khoâng nghinh ñoùn Phaät seõ bò phaït moät traêm löôïng vaøng. Vì lí do aáy neân toâi môùi coù maët ôû ñaây, chöù chaúng phaûi tin öa maø ñeán. Khi Toân giaû A-nan nghe nhö vaäy khoâng vui, lieàn ñeán choã Ñöùc Theá Toân thöa: - Trong thaønh Ma-la naøy, coù Ma-la Töû teân Loâ-di, laø baïn cuûa con khi coøn baïch y. Laønh thay! Ñöùc Theá Toân nguyeän xin Ngaøi vì con maø giuùp ñôõ ñeå baïn cuûa con ñöôïc tin öa Phaät. Ñöùc Phaät noùi vôùi Toân giaû A-nan: - Vieäc naøy coù gì laø khoù! Neáu coù khoù cuõng chaúng phaûi laø thaät khoù. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân lieàn duøng töø taâm caûm hoùa Loâ-di Ma-la, khieán Loâ-di töï ñoäng ñeán choã Ñöùc Theá Toân, nhö coù ngöôøi höôùng daãn. Nhö vaäy laø Loâ-di ñaõ ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân, roài lui qua ñöùng ra moät beân. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän noùi phaùp khai hoùa, khieán ñöôïc hoan hyû. Ngay luùc ñoù lieàn ñöôïc vieãn ly traàn caáu, ñaëng con maét phaùp trong saïch, thaáy phaùp ñaéc phaùp, ñaït ñöôïc quaû chöùng, beøn baïch Phaät: - Ñaïi ñöùc, töø nay veà sau, con xin quy y Phaät, Phaùp, Taêng, laøm l692. Ma-la . Pali: teân boä toäc, vaø vöông quoác cuøng teân. Kusinārā laø moät thuû phuû cuûa nöôùc naøy. l69>. Ba-baø . Pali: moät thò traán cuûa ngöôøi Malla, song ñoâi vôùi Kusinārā. l694. Loâ-di . Pali: Roja; baïn thaân cuûa A-nan. Treân kia, phieân aâm laø Laâu-dieân. Xem Ch. vi. Y, muïc iii.l0 & cht. 6l.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 9>7

ngöôøi öu-baø-taéc, khoâng saùt sinh cho ñeán khoâng uoáng röôïu. Cuùi xin Ñöùc Theá Toân thöông thoï nhaän y phuïc aåm thöïc y döôïc ngoïa cuï cuûa con. Ñöùc Phaät baûo Loâ-di: - Nay oâng ñaõ laø hoïc nhaân, coù trí saùng suoát, ñaõ vieãn ly

traàn caáu, ñaëng con maét phaùp trong saïch, thænh caàu Nhö Lai thöôøng thoï nhaän y phuïc aåm thöïc y döôïc ngoïa cuï cuûa oâng. Nhöng neáu coù caùc hoïc nhaân khaùc coù trí thoâng minh vieãn ly traàn caáu, ñaëng con maét phaùp trong saïch, cuõng laïi thænh caàu Nhö Lai thöôøng thoï nhaän y phuïc aåm thöïc y döôïc ngoïa cuï cuûa hoï thì sao? Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân ôû taïi thaønh Ba-baø khoâng theå nhaän söï thænh môøi rieâng töøng ngöôøi. Baáy giôø trong thaønh taát caû moïi gia ñình ñeàu taäp trung thöùc aên taïi moät ñòa ñieåm ñeå cuùng Phaät vaø Taêng. Luùc aáy Loâ-di ñeán choã laøm thöùc aên xem xeùt thì thaáy khoâng coù baùnh, oâng lieàn veà nhaø, trong ñeâm ñoù saém söûa ñaày ñuû caùc thöù baùnh, saùng ngaøy ñem ñeán cuùng döôøng cho caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo khoâng nhaän lôøi, vaø noùi Ñöùc Phaät chöa cho pheùp chuùng toâi nhaän baùnh tröôùc khi thoï thöïc. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp nhaän. Theá Toân töø thaønh Ba-baø ñeán A-ñaàu.l695 Baáy giôø taïi truù xöù A-ñaàu, coù hai Tyø-kheo laø hai cha con xuaát gia,l696 tröôùc kia thöôøng laøm ngheà hôùt toùc. Baáy giôø, hai Tyø-kheo nghe Ñöùc Phaät töø Ba-baø ñeán A-ñaàu, beøn nghó: Chuùng ta neân saém söûa thöù gì ñeå cuùng döôøng Ñöùc Theá Toân. Ngöôøi cha noùi vôùi ngöôøi con: - Nay cha seõ ñi tìm choã hôùt toùc. Con laáy tieàn aáy saém söûa chaùo ñeå cuùng döôøng Ñöùc Theá Toân. Noùi xong ngöôøi cha ñi hôùt toùc ngöôøi con laáy tieàn ñaõ ñöôïc ñoù ñi saém söûa chaùo, ñem ñeán cuùng döôøng Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân bieát maø vaãn hoûi A-nan: - Chaùo naøy ôû ñaâu? Toân giaû baïch ñaày ñuû vaán ñeà leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân daïy: - Ngöôøi xuaát gia khoâng ñöôïc hôùt toùc cho baïch y, töø khi hoï muoán xuaát gia. Neáu ngöôøi thôi hôùt toùc ñaõ xuaát gia thì khoâng ñöôïc tích tröû dao caïo. Neáu chöùa seõ nhö phaùp trò. Baáy giôø, chuùng Taêng nhaän ñöôïc dao caïo toùc, baïch Phaät. Ñöùc Phaät cho pheùp tích tröû. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân töø A-ñaàu ñeán Ca-ma-la. Caùc Tyø-kheo ñöôïc

l695. A-ñaàu . Pali: Ātumā, thò traán naèm giöõa Kusinārā va Sāvatthi. l696. Moät ngöôøi cha laøm ngheà hôùt toùc, coù hai ngöôøi con. Cha sau ñi tu.

cuùng thuoác reã nhö a-laäu-di, na-laäu-tyø, na-laäu-ñeà, baø-ñaøn, lö-caøn-laäu, tö-la-naäu.l697 Caùc Tyø-kheo khoâng nhaän vaø noùi: Ñöùc Phaät chöa cho chuùng toâi thoï duïng nhöõng caên döôïc nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp nhaän. Trong khi aáy taïi nöôùc Ca-ma-la, caùc Tyø-kheo ñöôïc ngöôøi cho caùc thöù thuoác troïn ñôøil698 nhö sa-maïn-na, ma-ha sa-maïn-na, haïnh töû, nhaân-ñaâu-ñaâu-laäu, saùt ñòch leâ. Caùc Tyø-kheo khoâng nhaän, vaø noùi: “Ñöùc Phaät chöa cho chuùng toâi nhaän caùc thöù thuoác taän hình thoï nhö vaäy.” Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp nhaän. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân töø Ca-ma-la ñeán nöôùc Ca-duy-la-veä. Taát- laêng-giaø-baø-ta hieän truù taïi nöôùc ñoù, chaân bò ñau, thaày thuoác baûo xoa caùi chaân, baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp xoa. Nhöng khoâng bieát duøng thuoác gì ñeå xoa, baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp duøng daàu bô hoaëc môõ ñeå xoa. Khi tay caàm daàu bô bò hoâi, Ñöùc Phaät baûo laáy que xöùc thuoác. Khi tay xoa chaân, tay bò nhôùt, Ñöùc Phaät

baûo laáy chaân xoa chaân. Thuoác xoa chaân ñöïng trong caùi toâ khoâng baûo ñaûm, Ñöùc Phaät cho pheùp ñöïng trong caùi bình. Neáu sôï buïi baëm, Phaät cho pheùp ñaäy laïi baèng caùi naép. Bình ñöïng daàu, ñeå choã khoâng baûo ñaûm, Ñöùc Phaät cho pheùp treo döôùi giöôøng hoaëc treo treân vaùch, treân long nha, treân caây truï. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo bò ñau ñaàu, thaày thuoác baûo thoa daàu treân ñaàu, baïch Phaät. Ñöùc Phaät cho pheùp thoa. Vò kia vì e ngaïi khoâng daùm duøng daàu thôm thoa. Phaät daïy cho pheùp thoa. Phöông phaùp duøng daàu phaûi nhö vaäy. Baáy giôø, coù Tyø-kheo bò beänh phong, thaày thuoác baûo laøm thuoác tröø phong. Trong phöông thuoác tröø phong goàm coù naáu gaïo thoùc, chöng baû röôïu; hoaëc ñaïi maïch, hoaëc caùc loaïi coû tröø phong, hoaëc traáu, hoaëc naáu nöôùc tieåu, baïch Phaät. Ñöùc Phaät cho pheùp.

l697. A-laäu-di, na-laäu-tyø, na-laäu-ñeà, baø-ñaøn, lö-caøn-laäu, tö-la-naäu, khoâng ñoaùn ra nguyeân Phaïn ñöôïc. Döôïc söï l, thuoác cheá töø reã: phuï töû (Skt. musta) xöông boà (Skt. vaca), hoaøng khöông hay ngheä (haridra). Sinh khöông hay göøng (ārdraka), phuï töû traéng (? Skt. ativisa maïch ñoâng). Danh saùch Pali, Vin.i. 20l: halidda (cuû ngheä), singivera (göøng), vaca (xöông boà hay reã dieân vó), vacattha (xöông boà traéng), ativisa (maïch ñoâng), kanu- karohini (hoà lieân cay), usīra (höông caên), bhaddhamutta (caùt töôøng thaûo). l698. Döôïc söï l: taän thoï döôïc, goàm thuoác ñöôïc cheá töø reã, laù, hoa vaø quaû.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 9>9

Baáy giôø, Taát-laêng-giaø-baø-ta caàn caùi soong ñeå naáu, Ñöùc Phaät cho pheùp chöùa duøng. Chuùng Taêng nhaän ñöôïc caùi soong lôùn, Ñöùc Phaät cho pheùp tích tröû. Taát-laêng-giaø-baø-ta nhaän ñöôïc ba loaïi choû: choû ñoàng, choû thieát, choû ñaát, Ñöùc Phaät daïy cho pheùp tích tröû. Chuùng Taêng cuõng ñöôïc cho pheùp tích tröû nhö vaäy. Sau ñoù Taát-laêng-giaø-baø-ta nhaän ñöôïc caùi bình baèng ñoàng, bình baèng thieát, bình baèng ñaát, Ñöùc Phaät daïy cho pheùp chöùa. Chuùng Taêng cuõng ñöôïc pheùp chöùa nhö vaäy. Taát-laêng-giaø-baø-ta nhaän ñöôïc baùnh nöôùng, Ñöùc Phaät daïy cho pheùp caát. Chuùng Taêng cuõng ñöôïc pheùp caát nhö vaäy. Taát-laêng-giaø-baø-ta nhaän ñöôïc caùi aâu baèng ñoàng, nhaän ñöôïc caùi toâ, Ñöùc Phaät daïy cho pheùp chöùa. Chuùng Taêng cuõng ñöôïc pheùp chöùa nhö vaäy. l699 6. Tònh ñòa Baáy giôø, coù Tyø-kheo bò beänh oùi möûa, nhôø ngöôøi trong thaønh Xaù-veä naáu chaùo. Hoâm ñoù, vì coù nhaân duyeân neân cöûa thaønh môû treã, chöa nhaän kòp chaùo, beänh nhaân qua ñôøi. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp Taêng-giaø-lam neân kieát tònh ñòa,l700 baèng phaùp baïch nhò yeát-ma. Neân kieát nhö vaày: Coâng boá ñòa ñieåm, hoaëc phoøng naøo, hay nhaø oân ñöôøng hay choã kinh haønh. Trong chuùng neân sai ngöôøi coù khaû naêng taùc phaùp yeát-ma, hoaëc Thöôïng toïa hay thöù toïa, tuïng luaät ñöôïc hay khoâng tuïng luaät ñöôïc, mieãn laø coù theå taùc phaùp yeát-ma, taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän. Nay Taêng laáy ñòa ñieåm... kieát laøm tònh ñòa. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Nay Taêng laáy ñòa ñieåm... kieát laøm tònh ñòa.

Tröôûng laõo naøo ñoàng yù, Taêng laáy ñòa ñieåm... kieát laøm tònh ñòa, thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän, taêng laáy ñòa ñieåm... kieát laøm tònh ñòa roài. Taêng ñaõ chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Coù boán thöù tònh ñòa:l70l l. Ñaøn-vieät hoaëc ngöôøi tri söï, khi xaây caát Taêng-giaø-lam, ñaõ phaân

l699. Heát quyeån 42. l700. Tònh ñòa ; Pali, Mah āvagga vi, Vin.i. 2>9, kappiyabhūmi, khu ñaát ñöôïc daønh rieâng. Haønh söï sao l0 (T40nl804 tr.ll9bl4) giaûi: “Nghieäp laø ueá, neân noùi laø baát tònh.” Nhöng chöõ Haùn noùi laø tònh trong tònh truø, tònh khoá, taùc tònh, ñeàu dòch yù tieáng Phaïn kalpa (Pali: Kappa), nghóa chính laø “tö duy phaân bieät” (Nghóa Tònh dòch laø phaân bieät), theo ñoù, vaät tònh, hay ñöôïc taùc tònh, laø vaät ñöôïc chæ ñònh (hôïp thöùc hoaù) cho söû duïng ñaëc bieät naøo ñoù. Chöõ tònh nhö vaäy khoâng lieân quan gì ñeán oâ ueá hay thanh tònh nhö Haønh söï sao giaûi thích. l70l. Magāvagga vi, coù ba thöù tònh ñòa: l. ussāvanantika, tònh ñòa do coâng boá, nhö caém coïc, ñaët ñaù, chæ ñònh rieâng. 2. gonisādi, tuøy cô, caàn thieát taïi ñaâu thì laøm taïi ñoù, nhö boø nghæ ôû ñaâu thì laøm chuoàng ôû ñoù. >. gahapati, do thí chuû chæ ñònh khi döïng chuøa.

940 BOÄ LUAÄT >

ñònh, noùi nhö vaày: Choã ñoù seõ duøng laøm tònh ñòa cho Taêng. 2. Hoaëc laø xaây caát Taêng-giaø-lam cho Taêng, maø chöa daâng cuùng cho Taêng. >. Hoaëc phaân nöûa coù raøo ngaên, hoaëc phaàn nhieàu khoâng raøo ngaên, hoaëc taát caû khoâng raøo ngaên; hoaëc töôøng hoaëc haøo cuõng nhö vaäy. 4. Taêng baïch nhò yeát-ma ñeå keát. Caùc Tyø-kheo nghó: Coù theå laáy phoøng cuûa Tyø-kheo kieát laøm tònh ñòa khoâng? Baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Coù theå laáy laøm. Tröø Tyø-kheo ñi vaéng. Phoøng cuûa Tyø-kheo-ni, Thöùc-xoa-ma-na, sa-di, sa-di-ni cuõng nhö vaäy. Hay mieãu, nhaø cuûa quæ thaàn, cuõng ñöôïc pheùp kieát laøm tònh ñòa nhö vaäy. Baáy giôø, coù caùc Tyø-kheo khoâng bieát nôi naøo laø tònh ñòa. Baïch Phaät. Phaät daïy: Choã ñöôïc quy ñònh. Neáu nghi tröôùc ñoù coù tònh ñòa roài thì neân giaûi, sau ñoù môùi keát laïi. Baáy giôø, coù Tyø-kheo ñang söûa laïi Taêng-giaø-lam cuõ, khoâng bieát ñöôïc pheùp keát tònh ñòa khoâng? Ñöùc Phaät daïy: - Ñöôïc pheùp keát. Baáy giôø, coù caây moïc treân ñaát khoâng taùc tònh, (875al) caønh laù che phuû ñaát ñaõ taùc tònh. Luùc aáy caùc Tyø-kheo muoán an trí vaät ñöôïc taùc tònh leân treân, khoâng bieát laø tònh hay khoâng tònh? Ñöùc Phaät daïy: - Goác thuoäc ñaát khoâng ñöôïc taùc tònh, thì caû caây cuõng khoâng ñöôïc tònh. Tröôøng hôïp coù goác caây thuoäc ñaát tònh, caønh laù che phuû ñaát khoâng tònh. Caùc Tyø-kheo muoán an trí tònh vaät leân treân, khoâng bieát laø tònh hay khoâng tònh? Ñöùc Phaät daïy: - Goác thuoäc ñaát tònh, thì caû caây ñöôïc tònh. Tröôøng hôïp coù goác thuoäc nôi ñaát khoâng taùc tònh, caønh laù che phuû ñaát tònh, vaø traùi rôi xuoáng ñaát tònh. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát laø tònh hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng coù ngöôøi xuùc chaïm, töï rôi xuoáng laø tònh. Tröôøng hôïp gioù thoåi möa sa laøm cho rôi xuoáng; hoaëc coù loaøi khæ vöôïn hay chim choùc xuùc phaïm ñeán laøm cho rôi xuoáng, khoâng bieát laø tònh hay khoâng tònh? Ñöùc Phaät daïy: - Neáu khoâng coù

yù muoán khieán cho rôùt xuoáng, töùc laø tònh. Goác caây thuoäc nôi ñaát tònh, traùi rôi xuoáng nôi ñaát khoâng tònh. Tyø- kheo khoâng bieát laø tònh hay khoâng tònh? Ñöùc Phaät daïy: - Laø tònh.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 94l

Baáy giôø, coù caùc Tyø-kheo troàng ñaäu, troàng döa, mía, rau nôi ñaát khoâng tònh, caønh laù che phuû nôi ñaát tònh, khoâng bieát tònh hay khoâng tònh? Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng tònh. Tröôøng hôïp ñaäu, döa, mía, rau troàng nôi ñaát tònh, caønh laù che phuû nôi ñaát khoâng tònh. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát tònh hay khoâng tònh? Ñöùc Phaät daïy: - Tònh. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo aên quaû khoâng tònh,l702 caùc cö só thaáy cô hieàm: Sa-moân Thích töû khoâng bieát thoå theïn, khoâng bieát nhaøm chaùn vaø bieát ñuû maø töï xöng laø toâi bieát chaùnh phaùp. Traùi khoâng taùc tònh maø aên, nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc aên traùi khoâng tònh. Neân taùc tònh roài môùi aên. Neân laøm theo naêm phaùp tònh môùi aên:l70> Taùc tònh bôûi löûa, taùc tònh bôûi dao, taùc tònh bôûi muït nhoït,l704 taùc tònh bôûi chim caén, taùc tònh bôûi loaïi hoät træa khoâng moïc. Traùi ñöôïc laøm theo naêm phaùp tònh naøy thì ñöôïc aên. ÔÛ ñaây, taùc tònh bôûi dao, taùc tònh bôûi muït nhoït, taùc tònh bôûi chim aên thì neân boû hoät roài aên. Taùc tònh baèng löûa vaø taùc tònh baèng hoät træa khoâng moïc thì aên heát. Laïi coøn coù naêm phaùp tònh nöõa nhö: goït voû, loät voû, bò hö muïc, bò nöùt ra, bò khoâ heùo. Baáy giôø, chuùng Taêng nhaän ñöôïc vöôøn traùi caây. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp nhaän. Nhöng khoâng bieát giao cho ai lieäu lyù. Ñöùc Phaät daïy: - Giao cho nhöng ngöôøi giöõ Taêng-giaø-lam, hoaëc sa-di, hay öu-baø- taéc. Ngöôøi lieäu lyù muoán ñöôïc chia phaàn. Ñöùc Phaät daïy: - Neân quy giaù trò thaønh thöùc aên ñeå traû cho hoï. Baáy giôø, coù Tyø-kheo aên traùi nhai khoâng naùt neân ñaïi tieän hoät moïc thaønh caây. Caùc Tyø-kheo e ngaïi noùi: Mình ñaõ phaïm toäi aên haït træa moïc. Baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng phaïm, vì ñoù laø tònh. Baáy giôø caùc Tyø-kheo troàng rau, töï mình raûi haït gioáng. Sau ñoù sinh nghi noùi, - Mình töï troàng neân khoâng daùm aên. Baïch Phaät. Phaät daïy:

l702. Töï haùi traùi caây maø aên. l70>. Tham chieáu Pali, Vim īi. l09, pañcahi samanakappehi phalam paribhuñjitum, aên traùi caây vôùi ñieàu hôïp thöùc cuûa Sa-moân: satthaparicitam (ñaõ bò löûa phaïm), nakkhaparicitam (ñaõ bò dao phaïm), nakkhaparicitam (ñaõ bò moùng tay phaïm), abījam (khoâng coù haït maàm), nibbattabījam (haït maàm ñaõ hoûng). l704. Sang tònh .

942 BOÄ LUAÄT >

- Haït gioáng ñaõ bieán ñoåi, cho pheùp aên. Tyø-kheo dôøi rau troàng choã khaùc, nghi noùi, - Mình töï troàng neân khoâng daùm aên. Baïch Phaät. Phaät daïy: - Vì sinh trôû laïi, cho pheùp ñöôïc aên. Hoaëc töï mình troàng ñaäu, döa, mía, nho, leâ, ha-leâ-laëc, beä-leâ-laëc, a-ma-laëc, tieâu, göøng, laù loát, hay di chuyeån troàng choã khaùc vaãn ñöôïc aên. Coù moät sa-di nhoû caàm ñoà tònh thöïc qua soâng, töï mình khoâng dôû noåi. Phaät cho pheùp Tyø-kheo lôùn ñöõ cho sa-di qua. Baáy giôø, coù

moät sa-di nhoû mang ñoà tònh thöïc khoâng theå leo leân bôø soâng ñöôïc. Phaät cho pheùp Tyø-kheo lôùn dìu leân. Coù moät sa-di nhoû khoâng theå ñöa ñoà tònh thöïc leân treo treân vaùch töôøng hay treo leân treân caây long nha, caây truï, vaø cuõng khoâng laáy xuoáng ñöôïc. Baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp ñeå treân giöôøng. Hoaëc duøng gheá hay buïc ñöùng ñeå treo leân hay laáy xuoáng. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo coù bình ñöïng söõa ñoâng, bình ñöïng daàu maø khoâng ñaäy. Baïch Phaät. Ñöùc Phaät baûo, khieán tònh nhaân ñaäy laïi. Neáu khoâng coù tònh nhaân, thì töï tay laáy caùi naép ñaët leân treân, chöù khoâng ñöôïc duøng tay mình chaïm vaøo. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo aên rau khoâng tònh,l705 caùc cö só thaáy vaäy cuøng nhau cô hieàm: Sa-moân Thích töû khoâng bieát taøm quyù, khoâng nhaøm chaùn vaø bieát ñuû. Ñoaïn maïng chuùng sinh, maø töï noùi mình bieát chaùnh phaùp. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc aên rau khoâng tònh. Phaûi taùc tònh. Luùc aáy Tyø-kheo kia töï taùc tònh. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc töï taùc tònh. Phaûi khieán tònh nhaân taùc tònh. Coù Tyø-kheo töï tay caàm thöùc aên, roài khieán ngöôøi ta taùc tònh.l706 Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc töï tay caàm thöùc aên, roài khieán ngöôøi khaùc taùc tònh. Phaûi ñeå xuoáng ñaát, roài khieán ngöôøi taùc tònh. Vò kia taùc tònh roài, khoâng thoï maø aên.l707 Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc taùc tònh roài, khoâng thoï maø aên. Neân taùc tònh roài, röûa tay thoï, roài môùi aên. Vò kia röûa rau lieân caên roài taùc tònh. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc röûa roài laïi taùc tònh. ÔÛ ñaây röûa töùc laø tònh. Baáy giôø, coù Tyø-kheo tröôùc ñoù hieàm nhau, neân sôø vaøo tònh thöïc cuûa

l705. Töï haùi rau maø aên. l706. Töï mình caàm leân roài ñöa cho ngöôøi khaùc. l707. Pheùp thoï, xem cht. ll7 & ll8 döôùi.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 94>

vò khaùc vôùi yù nghó: Khieán Tyø-kheo kia ñaëng thöùc aên khoâng tònh. Tyø- kheo kia khoâng bieát laø tònh hay khoâng tònh. Baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Ñaõ bò chaïm, laø baát tònh. Khoâng bò chaïm, laø tònh. Ngöôøi sôø vaøo phaïm ñoät-kieát-la. Baáy giôø, Tyø-kheo noï hieàm Tyø-kheo khaùc, ñeán choã sa-di nhoû cuûa vò kia sôø vaøo thöùc aên tònh, vôùi yù nghó: Khieán cho Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ cuûa sa-di nhoû kia nhaän ñöôïc thöùc aên khoâng tònh. Tyø-kheo kia khoâng bieát tònh hay khoâng tònh, baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Ñaõ bò chaïm, laø baát tònh. Khoâng bò chaïm, laø tònh. Ngöôøi sôø vaøo phaïm ñoät-kieát-la. Baáy giôø, coù tònh nhaân nghó: Sôùt thöùc aên nhieàu cho Tyø-kheo, ñeå Tyø-kheo aên khoâng heát, roài mình aên. Tyø-kheo kia phaûi leân tieáng ngaên, - Ñöøng sôùt nöõa. Neáu ngöôi kia khoâng ngöng, Tyø-kheo haõy taïm rôøi moät laùt. Tyø-kheo kia khoâng bieát tònh hay baát tònh, baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Tònh. Baáy giôø, coù caùc cö só mang duïng cuï aåm thöïc ñeán Taêng-giaø-lam nhôø caát. Sau ñoù caùc cö só ñeán hoaëc töï aên, hoaëc ñem veà, hoaëc cho Tyø- kheo aên. Tyø-kheo e ngaïi khoâng daùm aên, vì nghó: Tröôùc ñaây, töï tay chuùng ta mang ñi caát. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Ñaây laø nhöõng vaät sôû höõu cuûa ñaøn-vieät. Cho pheùp, vì ñaøn-vieät, röûa tay thoï roài aên. Baáy giôø, coù Tyø-kheo beänh caàn chaùo. Ñöùc Phaät cho pheùp

naáu. Neáu khoâng coù ngöôøi thì töï tay naáu, hay thay nhau naáu. Hoï khoâng bieát naáu caùch naøo. Ñöùc Phaät baûo: - Sai tònh nhaân röûa caùi noài cho saïch, ñoå nöôùc voâ, boû gaïo vaøo roài naáu cho soâi. Tyø-kheo röûa tay ñeå thoï. Sau ñoù, töï mình naáu cho chín. Ngöôøi naáu khoâng bieát ñeán möùc ñoä naøo goïi laø chín? Ñöùc Phaät daïy: - Neân laáy caùi thìa muùc ñeå xem. Neáu chaûy xuoáng doïc theo thìa, laø chín. Chaùo chín roài, neân muùc ñoå vaøo ñoà ñöïng khaùc. Vò kia vöøa roùt chaùo, vöøa giöõ ñoà ñöïng, neân vaát vaû. Phaät daïy: - Khoâng neân vöøa roùt chaùo vöøa giöõa ñoà ñöïng. Neân ñeå ngöôøi khaùc caàm ñoà ñöïng. Neáu bò noùng tay thì phaûi duøng caùi khaên ñeå keïp cho khoûi noùng. Coû hoaëc truøng rôi vaøo chaùo, vò kia duøng tay laáy ra bò noùng. Ñöùc Phaät daïy: - Neân duøng caùi thìa ñeå muùc. Vò kia muoán chia chaùo. Ñöùc Phaät cho pheùp chia. Vò kia khoâng bieát laáy vaät gì ñeå chia. Phaät daïy: - Duøng caùi baùt caïn hoaëc caùi baùt nhoû, hay caùi cheùn, hoaëc duøng caùi

thìa ñeå laøm baùt löôøng. Neáu baùt ñeå khoâng ngay, neân laøm caùi chaân baùt. Neáu bò buïi baån dính thì neân laøm caùi naép ñaäy. Vò kia khoâng röûa saïch baùt ñöïng maø ñem caát. Caùc Tyø-kheo khaùc thaáy nhôøm gôùm. Ñöùc Phaät daïy: - Neân röûa cho saïch roài môùi ñem caát. Khi röûa khoâng duøng tro hay boät ñaäu ñeå röûa neân khoâng saïch. Ñöùc Phaät daïy: - Neân duøng tro hay boät ñaäu ñeå röûa. Röûa roài, khoâng ñeå khoâ, lieàn ñem caát, neân truøng sinh. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc khoâng ñeå khoâ maø ñem caát. Neân hô cho khoâ roài sau ñoù ñem caát. Ñoà ñöïng kia bò loå hoång, neân thöùc aên nheùt vaø trong ñoù. Nhieàu laàn caïy röûa neân bò vôõ. Ñöùc Phaät daïy: - Tuøy theo nhöõng choã coù theå röûa ñöôïc thì röûa. Ngoaøi ra khoâng phaïm. Coù caùc Tyø-kheo nghó: Trong cöông giôùi coù ñöôïc pheùp nguû chung vôùi chaùo;l708 trong cöông giôùi, coù ñöôïc pheùp naáu,l709 vaø töï naáu hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc cuøng nguû chung (vôùi thöùc aên) trong cöông giôùi, naáu trong cöông giôùi. (Trong cöông giôùi), cho pheùp töï naáu. Caùc Tyø-kheo nghó: Chaùo ñöôïc haâm laïi, trong cöông giôùi coù ñöôïc pheùp nguû chung; trong cöông giôùi, coù ñöôïc pheùp naáu, vaø töï naáu hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc trong cöông giôùi naáu cuøng nguû chung; nhöng ñöôïc pheùp töï naáu. Caùc Tyø-kheo nghó: thuoác duøng troïn ñôøi, trong cöông giôùi coù ñöôïc pheùp nguû chung; trong cöông giôùi, coù ñöôïc pheùp naáu, vaø töï naáu hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp, thuoác duøng troïn ñôøi, trong cöông giôùi, ñöôïc pheùp nguû chung; trong cöông giôùi, ñöôïc pheùp naáu, vaø töï naáu. Baáy giôø, coù Tyø-kheo muoán thoï vaùng söõa maø nhaàm thoï daàu. Nghi khoâng bieát coù thaønh thoï hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng thaønh thoï. Coù Tyø-kheo muoán thoï daàu maø nhaàm thoï vaùng söõa. Nghi khoâng bieát coù thaønh thoï hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng thaønh thoï.

l708. Ñöôïc pheùp ñeå qua ñeâm. l709. Ngöôøi khaùc naáu cho mình.

Muoán thoï thöù naøy maø nhaàm thoï thöù kia, nghi khoâng bieát coù thaønh thoï hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng thaønh thoï. Coù Tyø-kheo queân khoâng thoï thöïc, neân mang ñi ñöôøng, qua soâng roài môùi nhôù, lieàn nghó: Ta neân giaûi quyeát theá naøo? Lieàn baïch Phaät. Phaät daïy: - Neáu queân khoâng thoï thöïc, mang ñi ñöôøng nhö vaäy, neáu gaëp tònh nhaân, neân ñeå thöùc aên xuoáng ñaát, röûa tay saïch roài thoïl7l0 maø aên. Ñöùc Theá Toân ôû taïi nöôùc Ba-la-naïi. Baáy giôø gaëp luùc maát muøa luùa gaïo kham hieám, nhaân daân ñoùi khaùt, khaát thöïc khoù ñöôïc. Caùc Tyø-kheo ñem thöùc aên ñeå choã ñaát troáng, khoâng ñaäy caát, bò ngöôøi chaên boø, chaên deâ, hay keû troäm laáy ñi maát. Caùc Tyø-kheo khôûi yù nghó: Quoác ñoä naày gaëp luùc ñoùi khaùt, Ñöùc Theá Toân coù cho pheùp cuøng nguû vôùi thöùc aên trong cöông giôùi hay khoâng? Baïch Phaät. Phaät daïy: - Neáu gaëp luùc luùa gaïo quí, cho pheùp cuøng nguû vôùi thöùc aên trong cöông giôùi. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo naáu thöùc aên nôi choã troáng, maø khoâng caát ñaäy, neân ngöôøi chaên traâu deâ, hay keû troäm thaáy laáy ñi. Caùc Tyø-kheo nghó: Luùc luùa gaïo quí, coù neân xin pheùp Phaät cho naáu thöùc aên trong cöông giôùi? Baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Luùc luùa gaïo quí, cho pheùp naáu thöùc aên trong cöông giôùi. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo baûo tònh nhaân naáu thöùc aên. Hoï laáy bôùt phaàn aên hay aên heát. Caùc Tyø-kheo nghó: Luùc luùa gaïo quí, coù neân töï naáu thöùc aên? Baïch Phaät. Phaät daïy: - Luùc luùa gaïo quí, cho pheùp töï naáu thöùc aên. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo treân ñöôøng ñi, thaáy treân maët ñaát coù traùi caây. Tyø-kheo tìm tònh nhaân ñeå löôïm, thì ngöôøi khaùc thaáy löôïm ñi. Baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp duøng coû hay laù tuû traùi caây laïi. Nhöng ngöôøi khaùc vaãn laáy ñi. Baïch Phaät. Phaät daïy: - Cho pheùp laáy. Neáu gaëp tònh nhaân neân, ñeå döôùi ñaát, röûa tay roài thoï vaø aên. Caùc Tyø-kheo nghó: Khi luùa gaïo quí, Ñöùc Theá Toân coù neân cho pheùp chuùng ta töï laáy thöùc aên? Ñöùc Phaät daïy: - Khi luùa gaïo quí, töï mình ñöôïc pheùp laáy thöùc aên ñeå aên.l7ll

l7l0. Töùc taùc phaùp thoï: Thöùc aên ñeå xuoáng ñaát. Tònh nhaân mang laïi ñöa cho tyø-kheo. Tyø-kheo nhaän laïi, baèng caùch “ngöûa tay” maø nhaän. Cf. Haønh söï sao (T40nl804 tr.l2>c02) l7ll. Nguõ phaàn: (...) khoâng thoï thöùc aên, maø aên; ñoàng nghóa vôùi söï laáy cuûa khoâng cho. Cf Haønh

946 BOÄ LUAÄT >

Baáy giôø, caùc Tyø-kheo, saùng sôùm daäy, thoï thöïc roài caát thöùc aên. Sau ñoù vaøo thoân, ñöôïc môøi aên. Khi trôû veà, ñeán beân Tyø-kheo khaùc laøm phaùp dö thöïc. Vò kia aên moät phaàn hoaëc aên heát. Tyø-kheo nghó: Luùc luùa gaïo quí, mong Ñöùc Theá Toân cho pheùp chuùng ta, saùng sôùm thoï thöïc roài, khoâng laøm phaùp dö thöïc, ñöôïc aên laïi. Baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp, luùc luùa gaïo quí, khoâng laøm phaùp dö thöïc, ñöôïc aên laïi. Baáy giôø, coù vò tröôûng laõo ñöôïc nhieàu ngöôøi bieát ñeán, vaøo thoân khaát thöïc. Ñöôïc thöùc aên roài, ñem ñeán moät choã ñeå aên. Sau ñoù, mang thöùc aên coøn dö veà trong Taêng-giaø-lam, ñeán Tyø-kheo khaùc laøm phaùp dö thöïc ñeå aên laïi. Vò kia hoaëc aên moät phaàn hoaëc aên heát. Caùc Tyø-kheo nghó: Luùc luùa gaïo quí, mong Ñöùc Theá Toân cho pheùp

chuùng ta töø nôi choã aên, mang thöùc aên veà, khoâng laøm phaùp dö thöïc maø ñöôïc aên laïi. Baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Luùc luùa gaïo quí, töø choã aên mang thöùc aên veà, khoâng laøm phaùp dö thöïc vaãn ñöôïc aên laïi. Baáy giôø, coù caùc Tyø-kheo thoï thöïc roài nhaän ñöôïc quaû hoà ñaøo, quaû thò, baø-ñaø, am-baø-la, a-baø-lôïi, ñeán caùc Tyø-kheo khaùc laøm phaùp dö l7l2

thöïc. Vò kia hoaëc aên moät phaàn hoaëc aên heát. Caùc Tyø-kheo nghó: Khi luùa gaïo quí, mong Ñöùc Theá Toân cho pheùp chuùng ta, nhaän ñöôïc quaû nhö vaäy, khoâng laøm phaùp dö thöïc maø ñöôïc aên laïi. Baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Luùc luùa gaïo quí, nhaän ñöôïc traùi caây nhö vaäy, khoâng laøm phaùp dö thöïc ñöôïc aên. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo aên xong, nhaän ñöôïc thöùc uoáng, trong ñoù coù ngoù sen, goác sen, ca-baø-ñaø, cuû aáu, haït sen, coù theå aên ñöôïc, ñeán caùc Tyø- kheo khaùc laøm phaùp dö thöïc. Vò kia hoaëc aên moät phaàn hoaëc aên heát. Caùc Tyø-kheo nghó: Luùc luùa gaïo quí, mong Ñöùc Theá Toân cho chuùng ta aên roài nhaän ñöôïc nöôùc, trong ñoù coù thöùc aên nhö vaäy, khoâng taùc phaùp dö thöïc maø ñöôïc aên. Baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khi luùa gaïo quí, aên xong, nhaän ñöôïc nöôùc, trong ñoù coù thöùc aên nhö vaäy, khoâng laøm phaùp dö thöïc vaãn ñöôïc aên. Baáy giôø luùa gaïo reû trôû laïi, Ñöùc Theá Toân bieát maø vaãn coá hoûi A- nan: - Luùc luùa gaïo quí, Ta ñaõ töø maãn ñoái vôùi caùc Tyø-kheo neân cho pheùp taùm tröôøng hôïp ñöôïc pheùp: trong cöông giôùi cuøng nguû vôùi thöùc aên, trong cöông giôùi naáu, töï mình naáu, töï mình laáy thöùc aên, saùng sôùm thoï thöïc roài

söï sao (T40nl804 tr.l2>b0>). l7l2. Phi ñaøo ; moät loaïi thò (Töø nguyeân).

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 947

töø choã aên mang thöùc aên ñeán choã khaùc aên, aên traùi hoà ñaøo..., trong nöôùc coù thöùc aên coù theå aên, aên roài khoâng laøm phaùp dö thöïc ñöôïc aên. Nay caùc Tyø-kheo aùp duïng luoân nhö vaäy sao? Toân giaû thöa: - AÙp duïng luoân. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc aùp duïng luoân nhö vaäy. Neáu aên nhö vaäy seõ nhö phaùp trò. Baáy giôø, nhaø beáp cuûa chuùng Taêng bò hö hoaïi. Caùc Tyø-kheo laáy caây choáng. Chaân cuûa caùc caây ñöùng treân ñaát khoâng tònh. Caùc Tyø-kheo nghi, khoâng bieát coù tònh hay khoâng? Phaät daïy: - Tònh. Ban ñeâm di chuyeån, ñoà aên bò rôi vaøo ñaát khoâng tònh. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát laø tònh hay khoâng tònh, baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Tònh. Baáy giôø, coù con choù töø nôi ñaát tònh tha mieáng thòt ñeán choã ñaát khoâng tònh. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát tònh hay khoâng tònh, baïch Phaät. Phaät daïy: - Tònh. Caùc aùc thuù hay chim tha ñi cuõng nhö vaäy. Baáy giôø, coù Tyø-kheo hieàm Tyø-kheo khaùc, neân dôøi thöùc aên cuûa vò naøy ñeán choã khoâng tònh, vôùi yù nghó: Khieán cho vò naøy khoâng ñöôïc tònh. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát nhö vaäy tònh hay khoâng tònh, baïch Phaät. Phaät daïy: - Vaät bò chaïm laø baát tònh.l7l> (Tyø-kheo kia) phaïm ñoät-kieát-la. Khoâng bò chaïm ñeán thì tònh. Baáy giôø, coù Tyø-kheo hieàm Tyø-kheo khaùc vôùi yù nghó: chaïm tay vaøo tònh ñòa cuûa vò kia, khieán cho noù trôû thaønh khoâng tònh. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát nhö vaäy tònh hay baát tònh, baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Bò chaïm ñeán, thaønh khoâng tònh. (Ngöôøi kia) maéc ñoät-kieát-la. Khoâng xuùc chaïm

laø tònh. Baáy giôø, coù vò khaùch Tyø-kheo ñeán, tìm ñaát tònh muoán ñeå thöùc aên. Nhöng chöa ñeán ñaát tònh thì töôùng aùnh saùng xuaát hieän. Vò kia khoâng bieát tònh hay khoâng tònh? baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Tònh. Muoán ñi xa cuõng nhö vaäy. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo tích tröû thöng, ñaáu, hoäc, caân. Caùc Tyø- kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy:

l7l>. Vaät ñöôïc dôøi, bò tay ngöôøi dôøi chaïm ñeán, khoâng coøn thuoäc chuû cuõ, neân khoâng coøn tònh. Chuû cuõ muoán duøng, phaûi taùc phaùp thoï trôû laïi. Ngöôøi di chuyeån, coù aùc yù, phaïm ñoät-kieát-la.

948 BOÄ LUAÄT >

- Khoâng ñöôïc tích tröû. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo nhaän ñöôïc vöøng, luùa taùm, ñaïi ñaäu, tieåu ñaäu, ñaïi maïch, tieåu maïch, töï mình muoán caân löôøng, baïch Phaät. Phaät daïy: - Cho pheùp caân löôøng. Hoaëc duøng caùi baùt caïn, hoaëc caùi baùt hay caùi cheùn ñeå löôøng. Nghóa laø duøng duïng cuï lôùn nhoû naøy laøm chuaån ñeå ñong löôøng. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo nhaän ñöôïc söõa ñoâng, daàu, maät, ñöôøng caùt ñen, muoán caân löôøng. Baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp, laáy caây khaéc vaøo laøm caùn caân, nhö chuaån caân ñeán möùc boán, naêm löôïng. Vò kia laáy phoøng toát nhaát laøm tònh xöù, khieán söõa, daàu, môõ dính nhô baån, hoaëc khoùi xoâng ñen. Ñöùc Phaät baûo: - Khoâng ñöôïc laáy caùi phoøng toát nhaát keát laøm tònh xöù, maø neân laáy phoøng xaáu nhaát ñeå kieát laøm tònh xöù. Caùc Tyø-kheo nhaän ñöôïc traùi caây. Ñöùc Phaät cho pheùp chia ñeàu. Neáu khoâng ñuû thì nhôù theo thöù töï, ñeå khi nhaän ñöôïc chia tieáp theo. Neáu nhaän ñöôïc nhieàu thì chia moät ngöôøi boán naêm traùi. Hoaëc chia baèng caùi vaù, hay baèng caùi baùt caïn, hoaëc baèng caùi baùt nhoû hôn; hoaëc tuøy theo khaû naêng coù theå aên maø chia. Neáu coøn dö thì chia laïi laàn thöù hai. Luùc aáy, coù vò ñem cho baïch y vaø ngoaïi ñaïo. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc cho ngoaïi ñaïo vaø baïch y. Tyø-kheo kia e ngaïi khoâng daùm cho cha meï, hoaëc ngöôøi beänh, treû nít, ngöôøi ñaøn baø coù thai, ngöôøi bò nhoát trong tuø, hoaëc baïch y ñeán trong Taêng-giaø-lam. Ñöùc Phaät daïy: - Nhöõng ngöôøi nhö vaäy neân cho. Neáu coøn dö, neân eùp laáy nöôùc ñeå uoáng. Baáy giôø caàn duïng cuï ñeå eùp, Ñöùc Phaät cho pheùp saém. Neáu nöôùc chöa leân men, khoâng laøm cho ngöôøi uoáng say thì ñöôïc duøng. Neáu nöôùc uoáng maø bò say thì khoâng ñöôïc uoáng. Vò naøo uoáng seõ nhö phaùp trò. Theá Toân ôû Tyø-xaù-ly. Baáy giôø chuùng Taêng nhaän ñöôïc nhieàu ñoà aên thöùc uoáng cuùng döôøng. Cô theå caùc Tyø-kheo bò bònh thaáp.l7l4 (877al) Baïch Phaät. Ñöùc Phaät cho pheùp laøm thuoác thoå haï; caàn chaùo canh, cho pheùp chaùo canh. Caàn thòt chim röøng, cho pheùp. Baáy giôø, coù Tyø-kheo bò beänh ñau ñaàu, thaày thuoác baûo nhoû nöôùc vaøo loã muõi. Phaät cho pheùp nhoû. Vò aáy khoâng bieát duøng nöôùc gì ñeå nhoû. Ñöùc Phaät baûo: Duøng vaùng söõa, daàu, môõ, ñeå nhoû. Vò aáy khoâng bieát phöông phaùp nhoû nhö theá naøo? Ñöùc Phaät baûo: Cho pheùp duøng loâng deâ hay kieáp-

l7l4. Hoaïn thaáp ;

boái, loâng chim, nhuùng vaøo daàu roài sau ñoù nhoû vaøo loã muõi. Khi nhoû daàu chaûy ra xung quanh. Ñöùc Phaät baûo laøm caùi oáng ñeå nhoû. Vò kia duøng vaät quyù giaù laøm caùi oáng. Ñöùc Phaät daïy: Khoâng ñöôïc duøng vaät quyù giaù ñeå laøm, maø neân duøng xöông, raêng, söøng, thieát, ñoàng, baïch laïp, chì, keõm, truùc, tre, hay caây ñeå laøm. Vò kia khoâng röûa saïch maø ñem caát. Ñöùc Phaät daïy: Khoâng ñöôïc khoâng röûa maø ñem caát. Röûa roài chöa khoâ neân sau ñoù truøng sinh. Ñöùc Phaät daïy: Röûa saïch chöa khoâ khoâng ñöôïc ñem caát. Neân hô cho khoâ roài môùi ñem caát. Baáy giôø, coù Tyø-kheo bò beänh ñau ñaàu, thaày thuoác baûo nhoû thuoác vaøo loã muõi, thuoác khoâng vaøo. Ñöùc Phaät cho pheùp laáy tay xoa treân ñaàu, hoaëc chaø xaùt ngoùn chaân caùi, hay duøng vaùng söõa ñoâng ñaëc treùt vaøo loã muõi. Baáy giôø, coù Tyø-kheo maéc beänh thoáng phong, thaày thuoác baûo xoâng hôi. Ñöùc Phaät cho pheùp duøng hôi ñeå xoâng. Baáy giôø caàn caùi oáng ñoàng ñeå xoâng hôi. Ñöùc Phaät cho pheùp laøm caùi oáng. Vò kia duøng vaät baùu ñeå laøm. Ñöùc Phaät daïy: Khoâng ñöôïc duøng vaät baùu ñeå laøm. Neân duøng xöông, raêng, söøng, thieát, ñoàng, baïch laïp, chì, keõm hoaëc caây ñeå laøm. Neáu sôï löûa ñoát chaùy, bò hôû hôi, cho pheùp duøng thieát ñeå loùt. Hoaëc sôï oáng ñoàng rôi xuoáng. Ñöùc Phaät cho pheùp laøm caùi ñaõy ñeå ñöïng. Duøng tay caàm khoâng chaët; Ñöùc Phaät cho pheùp laøm caùi daây ñeå coät ñeo treân vai. Vò kia caàn duøng thuoác hoaøn. Ñöùc Phaät cho pheùp cheá. Neáu tay caàm khoâng baûm ñaûm thì neân ñeå trong caùi ñaõy cuûa oáng ñoàng ñeå xoâng. Baáy giôø, coù Tyø-kheo bò muït nhoït, thaày thuoác baûo laøm thuoác ñeå thoa muït nhoït. Ñöùc Phaät daïy cho pheùp laøm. Muït nhoït kia bò cöông muû, neân duøng dao moå ra ñeå thoa thuoác. Töø nay trôû ñi Ñöùc Phaät cho pheùp duøng dao ñeå moå muït nhoït. Muït nhoït bò hoâi thuùi, neân röûa cho saïch baèng nöôùc reã caây, caønh caây, coäng caây, laù, boâng, traùi ñaõ naáu soâi; hoaëc röûa baèng nöôùc tieåu. Baáy giôø, duøng tay kì röûa, bò ñau, neân duøng loâng chim ñeå röûa. Neáu nöôùc thuoác bò chaûy, neân duøng vaät gì ngaên xung quanh. Neáu sôï khoâ, thì duøng daàu thoa ôû treân, laáy caùi gì che laïi. Neáu muït bò thuùi, thì duøng höông thôm ñeå thoa. Baáy giôø, coù Tyø-kheo bò beänh soát reùt, Ñöùc Phaät cho pheùp duøng caùi y daøy ñeå ñaép. Neáu vaãn coøn laïnh, neân duøng caùi ngoïa cuï baèng daï meàn phuû leân treân. Neáu khoâng heát laïnh, thì cho pheùp moät Tyø-kheo cuøng naèm. Coù vò caån thaän sôï khoâng daùm cuøng naèm vôùi Tyø-kheo beänh. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp cuøng naèm vôùi Tyø-kheo beänh. Baáy giôø, coù baïch y beänh, ñeán trong Taêng-giaø-lam, Tyø-kheo phaûi

chaêm soùc beänh. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp. Phöông tieän höôùng daãn hoï khen ngôïi Phaät, Phaùp, Taêng. Vieäc gì caàn giuùp thì giuùp cho hoï. Khi ngöôøi beänh aáy qua ñôøi. Caùc Tyø-kheo e ngaïi khoâng daùm choân, vì Ñöùc Theá Toân coù daïy: Khoâng ñöôïc choân caát ngöôøi baïch y. Caùc Tyø- kheo baïch Phaät, Phaät daïy: - Neân vì tònh Taêng-giaø-lam maø choân caát. Baáy giôø,

nhoùm saùu Tyø-kheo caïo loâng ba choã. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc caïo loâng ba choã. Baáy giôø nhoùm saùu Tyø-kheo cuøng nhau xem loâng haäu moân, xem thöû loâng ai daøi loâng ai ngaén vaø ñaõ thoa thuoác gì? Caùc Tyø-kheo baïch Phaät, Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc cuøng nhau xem loâng haäu moân, vaø hoûi ai loâng daøi loâng ngaén, cuøng ñaõ thoa thuoác gì. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo duøng daàu bô nheåu vaøo ñöôøng ñaïi tieän. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc nheåu. Vò kia nhôø ngöôøi nheåu. Ñöùc Phaät daïy: Khoâng ñöôïc nhôø ngöôøi nheåu. Baáy giôø, coù Tyø-kheo an cö ôû phöông baéc xong, thaân theå gaày coøm, nhan saéc tieàu tuïy, ñeán choã Ñöùc Phaät nôi tònh xaù Kyø-hoaøn, ñaûnh leã saùt chaân, roài ngoài lui qua moät beân, Ñöùc Theá Toân an uûi khaùch Tyø-kheo: - Nôi truù xöù cuûa caùc thaày coù ñöôïc an laïc hay khoâng? Coù hoøa hôïp khoâng? Khoâng vì vaán ñeà khaát thöïc maø vaát vaû chaêng? Khaùch Tyø-kheo thöa: - Truù xöù ñöôïc an laïc; hoøa hôïp khoâng coù tranh caõi. Nöôùc ñoù khoâng coù chaùo, neân khoâng nhaän ñöôïc chaùo, do ñoù khí löïc bò tieàu tuïy. Ñöùc Phaät hoûi: - Nöôùc kia thöôøng aên nhöõng thöùc aên gì? Caùc Tyø-kheo thöa: - Nöôùc kia thöôøng duøng thöùc aên baèng baùnh. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp aên baùnh. Baáy giôø, coù ngöôøi mua ngöïa ôû nöôùc Ba-la-naïi ñeán nöôùc Xaù-veä, muoán laøm cho chuùng Taêng nhöõng baùnh, boät ñaäu,l7l5 löông khoâ, huû ñöïng

l7l5. Ñaäu khöùu . Khöùu: gaïo luùa maïch rang khoâ, hay côm khoâ, hay löông khoâ (Khang hy). Xem caùc cht. lieân heä treân.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 95l

boät,l7l6 ñoà löôøng boät, muoái vaø huû ñöïng muoái; daám vaø bình daám; thuøng goã,l7l7 caùi thìa, caùi vaù, ma cao, cheùn, cuùng goái, cuùng thöùc aên baèng cuû, baèng coïng, baèng laù, baèng hoa, baèng traùi, baèng daàu, baèng meø, baèng ñöôøng caùt ñen, ñoà aên nghieàn naùt. Ñöùc Phaät daïy: - Taát caû thöùc aên treân ñöôïc thoï nhaän. Caùc Tyø-kheo aên nhö vaäy, khoâng bieát chaùo naøy thuoäc veà thöùc aên hay chaúng phaûi thöùc aên,l7l8 ñöôïc thænh hay chaúng phaûi thænh, tuùc thöïc hay chaúng phaûi tuùc thöïc. Phaät daïy: - Neáu laáy coäng coû veõ ngang qua maø khoâng coù daáu laø chaúng phaûi thöùc aên, chaúng phaûi thænh, chaúng phaûi tuùc thöïc. Baáy giôø, Tyø-kheo coù yù nghó: Uoáng nöôùc naáu côm laø thöùc aên hay chaúng phaûi thöùc aên, ñöôïc thænh hay chaúng phaûi thænh, coù tuùc thöïc hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: - Neáu khoâng chen laån côm naùt maø uoáng thì chaúng phaûi thöùc aên, chaúng phaûi thænh, chaúng phaûi tuùc thöïc. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo coù yù nghó: Khoâng bieát baùnh laø thöùc aên hay chaúng phaûi thöùc aên, laø thænh hay chaúng phaûi thænh, coù tuùc thöïc hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: - Chaúng phaûi thöùc aên, cho ñeán chaúng phaûi tuùc thöïc. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo troän thöùc aên vôùi muoái caùch ñeâm.l7l9 Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc troän muoái caùch ñeâm vôùi thöùc aên ñeå aên. Baáy giôø, Toân giaû Öu-ba-li ñeå troáng vai beân höõu, quyø goái beân höõu saùt ñaát, chaáp tay baïch Phaät: - Neân uoáng thuoác taän hình thoï vaøo luùc naøo? Ñöùc Phaät daïy toân giaû: - Khoâng ñöôïc duøng tuyø tieän. Maø chæ khi naøo Tyø-kheo coù nhaân duyeân beänh môùi

uoáng thuoác taän hình thoï.

l7l6. Khöùu lieâm Vieát ñuùng laø . Haønh söï sao l0 (T40nl804 tr.l26cl9) l7l7. Moäc ñaûng . Khang hy: ñaûng, thuøng baèng goã. l7l8. Thuoäc veà thöïc phaåm chính, töùc naêm loaïi chaùnh thöïc hay boà-xaø-ni. Caùc thöùc aên naøy lieân heä caùc ñieàu luaät veà thoï thænh vaø tuùc thöïc. l7l9. Coäng tuùc dieâm ; muoái nguû chung, muoái ñöôïc pheùp ñeå caùch ñeâm. Muoái aên ñöôïc; thöùc aên khoâng aên ñöôïc. Coá yù troän hai thöù ñeå laøm thöùc aên, aên ñöôïc.

952 BOÄ LUAÄT >

PHAÀN 3: NEÂU DAÃN CAÙC VIEÄC: THOÏ GIÔÙI, THUYEÁT GIÔÙI, AN CÖ, TÖÏ TÖÙ, DA THUOÄC, Y, THUOÁC V.V...

Chöông VIII: Y CA-THI-NA

1. Naêm Coâng Ñöùc Baáy giôø, Theá Toân ôû taïi nöôùc Xaù-veä. Khi aáy coù soá ñoàng Tyø-kheo an cö ôû nöôùc Caâu-taùt-lal720 xong, ngaøy möôøi laêm töï töù, ngaøy möôøi saùu ñeán haàu thaêm Ñöùc Theá Toân. Treân ñöôøng ñi, hoï gaëp möa. Y phuïc ñeàu bò öôùt, phaûi vaát vaû, vì Taêng-giaø-leâ quaù naëng. Hoï ñeán choã Ñöùc Theá Toân taïi Xaù-veä, ñaûnh leã saùt chaân, roài ngoài qua moät beân. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân an uûi caùc Tyø-kheo: - Caùc thaày truï chæ coù ñöôïc hoøa hôïp, an laïc khoâng? Khaát thöïc coù bò vaát vaû khoâng? Ñi ñöôøng coù bò moûi meät khoâng? Caùc Tyø-kheo thöa: - Chuùng con truï chæ ñöôïc hoøa hôïp an laïc. Khoâng khoå sôû vì khaát thöïc. - Baïch Ñaïi ñöùc, coù soá ñoàng Tyø-kheo an cö ôû nöôùc Caâu-taùt-la xong, ngaøy möôøi laêm töï töù, ngaøy möôøi saùu ñeán haàu thaêm Ñöùc Theá Toân. Treân ñöôøng ñi, hoï gaëp möa. Y phuïc ñeàu bò öôùt, phaûi vaát vaû, vì Taêng-giaø-leâ quaù naëng. Laïi coù soá ñoâng Tyø-kheo trì y phaán taûo ôû taïi xöù tuyeát laïnh. Haï an cö nôi truù xöù noï, ngaøy möôøi laêm töï töù xong, ngaøy möôøi saùu oâm caû y cuõ vaø y môùi leân ñöôøng veà haàu Theá Toân. Treân ñöôøng ñi gaëp möa, y phuïc öôùt suûng trôû neân naëng, heát söùc vaát vaû. Veà ñeán tònh xaù Kyø-hoaøn, hoï ñeán choã Phaät, ñaûnh leã saùt chaân Ñöùc Theá Toân, roài ngoài lui qua moät beân. Ñöùc Phaät an uûi caùc Tyø-kheo: - Caùc thaày truï chæ coù ñöôïc hoøa hôïp an laïc khoâng? Khoâng bò khoå sôû vì khaát thöïc chaêng? Traû lôøi:

l720. Pali, Kathinakkhando, Vin.i. 25>: coù >0 tyø-kheo, laø nhöõng vò soáng A-lan-nhaõ, ôû nöôùc Pāvā.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 95>

- Chuùng con soáng hoøa hieäp, an laïc. Khoâng vaát vaû vì khaát thöïc. - Baïch Ñaïi ñöùc, coù soá ñoâng Tyø-kheo trì y phaán taûo ôû taïi xöù tuyeát laïnh. Haï an cö nôi truù xöù noï, ngaøy möôøi laêm töï töù xong, ngaøy möôøi saùu oâm caû y cuõ vaø y môùi leân ñöôøng veà haàu Theá Toân. Treân ñöôøng ñi gaëp möa, y phuïc öôùt suûng trôû neân naëng, heát söùc vaát vaû. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo vaø baûo caùc Tyø-kheo: - An cö xong, coù boán vieäc caàn phaûi laøm: Töï töù, giaûi giôùi, keát giôùi, thoï y coâng ñöùcl72l. Boán vieäc naøy, an

cö xong caàn phaûi laøm. Coù naêm nhaân duyeân ñeå thoï y coâng ñöùc: Coù y dö,l722 khoâng maát y , aên bieät chuùng,l724 laàn löôït aên,l725 tröôùc böõa aên vaø sau böõa aên ñöôïc l72>

vaøo xoùm laøng maø khoâng daën Tyø-kheo khaùc.l726 Coù naêm nhaân duyeân nhö vaäy neân thoï y coâng ñöùc. - Thoï y coâng ñöùc roài seõ ñöôïc naêm vieäc lôïi: Ñöôïc chöùa y dö, lìa y nguû, aên bieät chuùng, laàn löôït aên, tröôùc böõa aên vaø sau böõa aên khoâng daën Tyø-kheo khaùc ñöôïc vaøo xoùm laøng. Thoï y coâng ñöùc roài seõ ñöôïc naêm ñieàu lôïi nhö vaäy. 2. Y nhö phaùp Chuùng Taêng neân thoï y coâng ñöùc nhö vaày: Y môùi nhaän ñöôïc, y do ñaøn-vieät cuùng, y phaán taûo, y môùi, y cuõ. Y môùi thì thieápl727 roài taùc tònh; hoaëc ñaõ giaët;l728 giaët xong roài naïp, sau ñoù taùc tònh. Y khoâng do taø maïng ñöôïc, khoâng do xem töôùng soá maø ñöôïc, khoâng do moùng yù maø ñöôïc, khoâng ñeå caùch ñeâm, khoâng phaûil729 y xaû ñoïa roài taùc tònh. Phaûi laø y nhaän trong ngaøy. Nhöõng tröôøng hôïp treân laø y ñuùng phaùp. Y naêm ñieàu thì möôøi oâ, boán phía coù vieàn. Y nhö vaäy, Taêng neân thoï duøng laøm y coâng ñöùc. Neáu quaù möùc naøy cuõng coù theå thoï ñöôïc. Neân töï giaët nhuoäm, tröông ra, caét may laøm thaønh möôøi maûnh, roài raùp laïi thaønh y. Neân thoï ôû tröôùc chuùng Taêng, nhö vaäy laø Taêng ñaõ thoï y coâng ñöùc l72l. Coâng ñöùc y Pali: Kamhina. Mahāvagga vii, Vin. i. 254. l722. Ni-taùt-kyø l: suùc tröôûng y. l72>. Ni-taùt-kyø 2: ly y tuùc. l724. Tyø-kheo, Ba-daät-ñeà >>: bieät chuùng thöïc. l725. Tyø-kheo, Ba-daät-ñeà >2: trieån chuyeån thöïc. l726. Tyø-kheo, Ba-daät-ñeà 42. l727. Xem, tyø-kheo, Ba-daät-ñeà 60. l728. Ñaây noùi y cuõ, duøng laøm y ca-thi-na. l729. Xem ñoaïn döôùi: y xaû ñoïa khoâng taùc tònh, khoâng thaønh thoï.

xong. Theá naøo goïi laø Taêng thoï y coâng ñöùc khoâng thaønh? Khoâng phaûi chæ giaët roài laø thaønh thoï y coâng ñöùc. Khoâng phaûi chæ tröông ra may. Khoâng phaûi chæ vieàn. Khoâng phaûi chæ caét thaønh böùc. Khoâng phaûi chæ vieàn bieân. Khoâng phaûi chæ keát caùi khuy. Khoâng phaûi chæ laøm thaønh laù. Khoâng phaûi chæ ñaët caùi khaâu, laø thaønh y coâng ñöùc. Hoaëc do taø maïng maø ñöôïc y; do sieåm khuùc ñöôïc y; do xem töôùng soá maø ñöôïc y; do môùm yù ñöôïc y; hay caùch ñeâm ñöôïc y; y xaû ñoïa khoâng taùc tònh; khoâng phaûi y nhaän trong ngaøy. Caùc tröôøng hôïp treân, khoâng ñuùng phaùp thoï y. Y boán phía khoâng ñöôïc vieàn; khoâng thoï tröôùc Taêng; hoaëc coù naïn; hoaëc khoâng coù Taêng-giaø-leâ; ngay duø Taêng thoï y coâng ñöùc nhö phaùp maø vò kia ôû ngoaøi giôùi, töï mình thoï y, nhö vaäy cuõng khoâng thaønh thoï y coâng ñöùc. Theá naøo goïi laø thoï y coâng ñöùc ñöôïc thaønh töïu? Hoaëc y môùi ñöôïc, y ñaøn-vieät cuùng, y phaán taûo, hoaëc laø y môùi, hay y cuõ. Y môùi thì phaûi thieáp roài taùc tònh. Neáu (y cuõ) ñaõ giaët, giaët roài mang taùc tònh. Chaúng phaûi do taø maïng maø ñöôïc, chaúng phaûi do sieåm khuùc maø ñöôïc, chaúng phaûi do xem töôùng soá maø ñöôïc, chaúng phaûi caùch ñeâm, khoâng phaûi y xaû ñoïa taùc tònh, y nhaän ñöôïc trong ngaøy. Y naêm ñieàu möôøi khoaûng caùch, boán phía coù vieàn, hoaëc y quaù hôn möùc ñoä ñoù thoï laøm y coâng ñöùc. Töï mình giaët nhuoäm, töï tay tröông ra, caét may thaønh möôøi maûnh

roài raùp laïi thaønh y. Caàn phaûi thoï giöõa chuùng Taêng. Nhö vaäy laø chuùng Taêng ñaõ thoï y coâng ñöùc xong. Hoaëc y coâng ñöùc ñöôïc thoï nhö phaùp nhö vaäy, ôû trong giôùi maø thoï y coâng ñöùc, nhö vaäy goïi laø thaønh thoï coâng ñöùc y. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo duøng y lôùn nhuoäm maøu laøm y coâng ñöùc ñeå thoï tröôùc Taêng. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc duøng y lôùn nhuoäm maøu laøm y coâng ñöùc. Vò kia duøng gaám laøm. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc duøng gaám laøm. Vò kia duøng saéc traéng, Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc duøng saéc traéng ñeå laøm. Töø nay veà sau cho pheùp duøng maøu ca-sa. 3. Thoï Y Baáy giôø, coù truù xöù noï, hieän tieàn Taêng nhaän ñöôïc y coâng ñöùc ñaïi quyù giaù, Tyø-kheo kia khoâng bieát neân nhö theá naøo? Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: Cho pheùp taùc phaùp, baïch nhö sau: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Hoâm nay chuùng Taêng thoï y coâng

ñöùc. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän hoøa hôïp thoï y coâng ñöùc. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Taùc baïch nhö vaäy roài, sai moät Tyø-kheo hoûi: - Vò naøo coù theå thoï trì y coâng ñöùc naøy? Traû lôøi: - Toâi coù theå thoï trì. Trong chuùng neân sai moät ngöôøi coù khaû naêng taùc yeát-ma taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän sai Tyø-kheo teân... vì Taêng thoï trì y coâng ñöùc. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Taêng sai Tyø-kheo teân... vì Taêng thoï trì y coâng ñöùc. Caùc tröôûng laõo naøo ñoàng yù Taêng sai Tyø-kheo... vì Taêng thoï trì y coâng ñöùc thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ sai Tyø-kheo... vì Taêng thoï trì y coâng ñöùc roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Taêng yeát-ma giao y cho Tyø-kheo thoï trì. Vaên yeát-ma nhö sau: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Taêng nôi truù xöù naøy nhaän ñöôïc y vaät coù theå chia, hieän tieàn Taêng neân chia. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng giao y naày cho Tyø-kheo... Tyø-kheo naày vì Taêng thoï trì y coâng ñöùc naøy, ôû trong truù xöù naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Taêng trong truù xöù naøy nhaän ñöôïc y vaät coù theå chia, hieän tieàn Taêng neân chia. Nay Taêng ñem y naày giao cho Tyø-kheo... Tyø-kheo naày seõ vì Taêng thoï trì y coâng ñöùc naøy, trong truù xöù naøy. Caùc Tröôûng laõo naøo ñoàng yù Taêng giao y naøy cho Tyø-kheo... thoï laøm y coâng ñöùc, thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. Taêng ñaõ ñoàng yù giao y cho Tyø-kheo... naøy roài. Taêng ñaõ ñoàng yù neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Tyø-kheo kia neân ñöùng daäy caàm y ñöa ñeán töøng Tyø-kheo moät, tuøy thuoäc vaøo ñoä cao thaáp cuûa tay caùc Tyø-kheo vöøa sôø ñuïng y, noùi roõ raøng töôùng cuûa y vaø noùi tieáp nhö vaày: - Y naøy chuùng Taêng seõ thoï laøm y coâng ñöùc. Y naøy nay chuùng Taêng thoï laøm y coâng ñöùc. Y naøy chuùng Taêng ñaõ thoï laøm y coâng ñöùc roài. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo kia neân noùi nhö vaày: - Ngöôøi thoï y naøy ñaõ thieän thoï. Coâng ñöùc trong ñaây coù phaàn cuûa toâi. Vò Tyø-kheo kia neân traû lôøi: - Vaâng.

956 BOÄ LUAÄT >

Baáy giôø, Toân giaû Öu-ba-ly töø choã ngoài ñöùng daäy, troáng vai beân höõu côûi boû giaøy deùp, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, baïch Ñöùc Theá Toân: - Ba caâul7>0 naøy laø vì ñôøi quaù khöù, hay vì ñôøi vò lai, hay vì ñôøi hieän taïi ñeå thoï y coâng ñöùc hay chaêng? Ñöùc Phaät daïy Toân giaû Öu-ba-ly: - Neáu noùi ñaày ñuû, neân noùi chín caâul7>l nhö vaäy, chöù khoâng phaûi vì quaù khöù thoï y coâng ñöùc maø noùi ba caâu. Cuõng khoâng phaûi vì vò lai thoï y coâng ñöùc maø noùi ba caâu hay vì hieän taïi thoï y coâng ñöùc maø noùi ba caâu. Taïi sao vaäy? Naøy, Öu-ba-ly, quaù khöù ñaõ qua roài, vò lai chöa ñeán. Cho neân, vì hieän taïi thoï y coâng ñöùc neân noùi ba caâu maø thoâi. Neáu nhaän ñöôïc y chöa may thaønh thì chuùng Taêng neân taùc yeát-ma sai Tyø-kheo may. May thaønh y xong neân nhö phaùp thoï lieàn. Nhoùm saùu Tyø-kheo xuaân-haï-ñoâng, luùc naøo cuõng thoï y coâng ñöùc. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc xuaân, haï, ñoâng luùc naøo cuõng thoï y coâng ñöùc. Töø nay veà sau cho pheùp töï töù xong, khoâng thoï y coâng ñöùc thì moät thaùng, coù thoï y coâng ñöùc thì naêm thaùng.l7>2 4. Xuaát Y Nhoùm saùu Tyø-kheo khoâng chòu xuaát y coâng ñöùc vì nghó raèng, ñeå höôûng naêm vieäc phoùng xaû laâu hôn. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät, Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc coù yù nghó nhö vaày: ñeå höôûng naêm vieäc phoùng xaû laâu hôn maø khoâng xuaát y coâng ñöùc. Töø nay veà sau, cho pheùp heát boán thaùng muøa ñoâng, Taêng phaûi xuaát y coâng ñöùc. Neân xuaát y coâng ñöùc nhö vaày: Taäp Taêng hoøa hôïp, ngöôøi chöa thoï ñaïi giôùi ñaõ ra; ngöôøi khoâng ñeán thuyeát duïc. Taêng nay hôïp ñeå laøm gì? Traû lôøi: Xuaát y coâng ñöùc. Taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Hoâm nay chuùng Taêng xuaát y coâng ñöùc, neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän nay Taêng hoøa hôïp xuaát y coâng ñöùc. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Neân taùc baïch nhö vaäy ñeå xuaát y coâng ñöùc. Neáu khoâng xuaát, ñeå quaù thôøi gian ñaõ ñònh cuûa y coâng ñöùc, phaïm ñoät-kieát-la. Coù taùm nhaân duyeân ñeå xaû y coâng ñöùc:l7>> Ra ñi, y thaønh, y chöa thaønh, maát y, maát hy voïng, nghe xaû, xuaát giôùi, ñoàng xaû.

l7>0. Vaên thoï y maø töøng tyø-kheo moät noùi ba laàn treân kia. l7>l. Vaên thoï y treân chia thaønh ba thôøi noùi rieâng. Moãi thôøi noùi ba laàn. l7>2. Ñöôïc thoï naêm vieäc phoùng xaû töùc nôùi loûng. Xem treân. l7>>. Y maát hieäu löïc ñoái vôùi caù nhaân tyø-kheo trong 8 tröôøng hôïp.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 957

Neáu Tyø-kheo thoï y coâng ñöùc roài, ñi ra ngoaøi giôùi vôùi yù nghó ñi luoân khoâng trôû laïi. Ra ñi, lieàn maát y coâng ñöùc. Neáu Tyø-kheo thoï y coâng ñöùc roài, ñi ra ngoaøi giôùi may y. Vò kia may y xong, lieàn maát y coâng ñöùc. Neáu Tyø-kheo thoï y coâng ñöùc roài, ra ngoaøi giôùi vôùi yù nghó: Khoâng may y cuõng khoâng trôû laïi truù xöù. Chöa xongl7>4 laø xaû y coâng ñöùc. Neáu Tyø-kheo thoï y coâng ñöùc roài, ra ngoaøi giôùi may y ñaõ xong. Khi Tyø-kheo maát y aáy, y coâng ñöùc cuõng maát. Neáu Tyø-kheo thoï y coâng ñöùc roài, ra ngoaøi giôùi vôùi hy voïng ñöôïc y. Tyø-kheo kia ra ngoaøi giôùi, ñeán choã hy voïng ñöôïc y. Tyø-kheo thaáy choã ñoù roài, maø

khoâng ñöôïc y. Hy voïng bò maát, khoâng coù choã naøo ñeå ñaët hy voïng nöõa. Hy voïng aáy ñaõ bò maát, maát luoân y coâng ñöùc. Neáu Tyø-kheo thoï y coâng ñöùc roài, ra ngoaøi giôùi may y. May y roài, nghe tin chuùng Taêng xuaát y coâng ñöùc. Vò kia khi vöøa nghe, khi aáy maát y coâng ñöùc. Neáu Tyø-kheo thoï y coâng ñöùc roài, ra ngoaøi giôùi may y xong. Nhieàu laàn coù yù nghó laø trôû veà. Khi coøn ôû ngoaøi giôùi, chuùng Taêng xuaát y coâng ñöùc. Vò kia ôû ngoaøi giôùi maát y coâng ñöùc. Neáu Tyø-kheo thoï y coâng ñöùc roài, ôû ngoaøi giôùi may y. Y kia duø may xong hay may chöa xong, trôû veà laïi truù xöù. Tyø-kheo kia hoøa hôïp cuøng xuaát y coâng ñöùc. Ñoù laø taùm tröôøng hôïp xaû y coâng ñöùc. Laïi coù saùu nhaân duyeân: Tyø-kheo thoï y coâng ñöùc roài, ra ngoaøi giôùi vôùi yù nghó khoâng trôû laïi. Ra ñi tuy chöa ñöôïc y, nhöng vaãn maát y coâng ñöùc. (Trong taùm tröôøng hôïp treân, tröø hai tröôøng hôïp maát y vaø maát hy voïng). Laïi coù saùu nhaân duyeân: Tyø-kheo thoï y coâng ñöùc roài, mang y ra ngoaøi giôùi ñeå may y. Khi ngoaøi giôùi may y xong, lieàn maát y coâng ñöùc. (Trong taùm tröôøng hôïp treân, tröø hai tröôøng hôïp maát y vaø maát hy voïng). Chöa ñöôïc y laïi coù möôøi laêm veá. (Keá ñoù, ñaõ ñöôïc y, cuõng coù möôøi laêm veá). Ñöôïc y, chöa ñöôïc y, cuõng coù möôøi laêm veá. (Tröôøng hôïp naøy laãn loän vôùi taùm ñieàu treân neân khoâng cheùp ra). Laïi coù möôøi hai nhaân duyeân. Neáu Tyø-kheo thoï y coâng ñöùc roài, ra ñi, hy voïng caàu y, ñaït ñöôïc choã hy voïng caàu y. ÔÛ ngoaøi giôùi may y, may y xong maát y coâng ñöùc (veá “May chöa xong” cuõng nhö vaäy, maát cuõng nhö vaäy, hy voïng maát nhö treân).

l7>4. Y baát caùnh . Kieát-xæ-na söï: baát quyeát ñònh. Tyø-kheo ra ngoaøi giôùi ñeå tìm caàu y. Khi ra khoûi, coù yù khoâng trôû veà; neáu may y, ca-thi-na lieàn xaû khi y chöa may xong.

958 BOÄ LUAÄT >

Neáu Tyø-kheo thoï y coâng ñöùc roài, ra ñi, hy voïng ñöôïc y, khoâng noùi vôùi ngöôøi seõ trôû laïi. Ra ngoaøi giôùi ñeán choã hy voïng y, maø khoâng ñöôïc y hy voïng, laïi ñöôïc y chaúng phaûi choã hy voïng. ÔÛ ngoaøi giôùi may y. May y xong, lieàn maát y coâng ñöùc. (May chöa xong cuõng nhö vaäy, maát cuõng nhö vaäy, hy voïng maát nhö treân). Neáu Tyø-kheo thoï y coâng ñöùc roài, ra ñi, khoâng noùi vôùi ngöôøi seõ trôû laïi, cuõng khoâng coù yù trôû laïi. ÔÛ ngoaøi giôùi ñeán choã hy voïng y, ñöôïc y choã hy voïng. ÔÛ ngoaøi giôùi may y. May y xong, lieàn maát y coâng ñöùc. (May khoâng thaønh cuõng nhö vaäy, maát cuõng nhö vaäy, hy voïng maát nhö treân). Laïi coù möôøi hai nhaân duyeân: Ñaëng y choã hy voïng, khoâng ñaëng y choã hy voïng, ñoàng nhö möôøi hai nhaân duyeân treân. Laïi coù chín nhaân duyeân: Neáu Tyø-kheo thoï y coâng ñöùc roài, ra ñi, chöa ñaëng y. ÔÛ ngoaøi giôùi, caùc Tyø-kheo khaùc hoûi: “Thaày nguû ôû ñaâu? Y thaày ôû ñaâu? Sao khoâng mang ñeán toâi seõ may y cho thaày?” Tyø-kheo kia trôû veà ñeán truù xöù, nghe chuùng Taêng xuaát y coâng ñöùc. OÂng nghó nhö vaày: “Nay Taêng xuaát y coâng ñöùc maø ta môùi may y.” May y xong maát y coâng ñöùc. (Khoâng may y cuõng nhö vaäy; maát y cuõng nhö vaäy. Ñaây laø ôû trong giôùi nghe, coù ba veá. Mang y ra ngoaøi giôùi, treân ñöôøng ñi maø nghe, ba veá cuõng nhö vaäy. Mang y ñeán choã Tyø-kheo kia, ba veá cuõng

nhö vaäy. Ñaây laø chín nhaân duyeân. Keá ñoù, chín veá ñöôïc y cuõng nhö vaäy. Ñöôïc y khoâng ñöôïc y ñeàu coù chín nhaân duyeân cuõng nhö vaäy). Neáu Tyø-kheo thoï y coâng ñöùc roài, ra ngoaøi giôùi, ñeán ñòa phöông khaùc, vò aáy nghó: Neáu gaëp ñöôïc baïn laønh thì seõ ñi, khoâng gaëp ñöôïc baïn laønh thì seõ trôû veà. Ñeán giöõa ñöôøng nghe chuùng Taêng xuaát y coâng ñöùc, vò aáy nghó raèng ta ñang may y. May y xong, vò kia maát y coâng ñöùc. (May chöa xong cuõng nhö vaäy; maát y cuõng nhö vaäy; ngoaøi giôùi cuõng nhö vaäy; nghe cuõng nhö vaäy, coù naêm veá). Neáu Tyø-kheo thoï y coâng ñöùc roài, muoán ñeán choã vaéng veû thanh tònh; neáu thích thì vò kia seõ ôû, khoâng thích thì veà laïi. Tyø-kheo kia ñeán choã ñoù, nghe chuùng Taêng xuaát y coâng ñöùc, vò aáy noùi raèng ta ñang may y, may y xong, töùc xaû y coâng ñöùc. (May chöa xong cuõng nhö vaäy; maát y cuõng nhö vaäy; ngoaøi giôùi cuõng nhö vaäy; nghe cuõng nhö vaäy, coù naêm veá). Coù hai loaïi xaû y coâng ñöùc, Tyø-kheo trì y coâng ñöùc ra ngoaøi giôùi nguû, chuùng Taêng hoøa hôïp cuøng xaû.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 959

PHAÀN 3: NEÂU DAÃN CAÙC VIEÄC: THOÏ GIÔÙI, THUYEÁT GIÔÙI, AN CÖ, TÖÏ TÖÙ, DA THUOÄC, Y, THUOÁC V.V...

Chöông IX: CAÂU-THIEÅM-DI

1. Traùnh söï phaùt khôûi Theá Toân ôû taïi Caâu-thieåm-di.l7>5 Baáy giôø coù Tyø-kheo phaïm giôùi. Trong chuùng, coù vò noùi phaïm; coù vò noùi khoâng phaïm. Trong soá Tyø-kheo thaáy phaïm noùi vôùi Tyø-kheo khoâng thaáy phaïm: - Tyø-kheo naøy thöïc söï coù phaïm chöù khoâng phaûi laø khoâng phaïm. Vò Tyø-kheo khoâng thaáy coù toäi kia hieåu, lieàn noùi: - Tyø-kheo naøy thaät söï phaïm giôùi, chöù chaúng phaûi laø khoâng phaïm. Sau ñoù, cuøng hoøa hieäp, taùc phaùp cöû toäi.l7>6 Tyø-kheo phaïm toäi noùi: - Toâi khoâng phaïm. Cöû toäi phi phaùp, khoâng thaønh cöû toäi, khoâng thaønh yeát-ma. Tyø-kheo naøyl7>7 beøn ñi vaøo nhaân gian tìm baïn ñaûng; noùi vôùi caùc Tyø-kheo khaùc: - Toâi khoâng phaïm toäi. Cöû toäi phi phaùp, khoâng thaønh cöû toäi. Yeát-ma ñoái vôùi toâi khoâng thaønh töïu. Tyø-kheo kia thaáy nhö vaày: Tyø-kheo naøy khoâng phaïm toäi. Cöû toäi phi phaùp, khoâng thaønh cöû toäi, khoâng thaønh yeát-ma. Tyø-kheo phaïm toäi lieàn daãn caùc Tyø-kheo tuøy cöûl7>8 laø boä ñaûng cuûa mình, ñeán choã Tyø-kheo maø tröôùc kia noùi laø khoâng thaáy phaïm, noùi: - Naày tröôûng laõo! Tyø-kheo naøy khoâng phaïm giôùi, khoâng thaønh cöû, phi phaùp cöû toäi keû khaùc, yeát-ma khoâng thaønh. l7>5. Caâu-thieåm-di , Thaäp tuïng: Caâu-xaù-di . Phieân aâm thöôøng gaëp: Kieâu-thöôûng-di . Skt. Kau śāmbī. Pali: Kosambī, thuû phuû cuûa vöông quoác Vansa (Skt. Vatsa). l7>6. Thaäp tuïng: taùc yeát-ma baát kieán taån , ñuoåi ñi vì khoâng chòu nhaän toäi. Pali: āpattiyā adassane ukkhipinsu, xaû trí (gaït tyø-kheo aáy qua moät beân) vi khoâng chòu nhaän toäi. l7>7. Thaäp tuïng: tyø-kheo bò ñuoåi laø vò gioûi phaùp, gioûi luaät, noåi tieáng, coù theá löïc, ñöôïc nhieàu ngöôøi hoã trôï. Pali, Vin.i. >>7: noùi nhö Thaäp tuïng. l7>8. Tuøy cöû tyø-kheo : tyø-kheo tuøy thuaän vôùi tyø-kheo bò cöû. Pali: ukkhitānuvattaka bhikkhu. Nhöõng hình thöùc xaû trí (Vin.i.

>>9): Khoâng môøi, khoâng yeát-ma chung, khoâng ngoài chung, khoâng ôû chung phoøng…

960 BOÄ LUAÄT >

Tyø-kheo naøyl7>9 trôû laïi thaáy khoâng phaïm neân noùi: - Vò kia khoâng phaïm toäi, khoâng thaønh cöû toäi, phi phaùp cöû toäi yeátma khoâng thaønh. Vò bò cöû kia cuøng Tyø-kheo tuøy cöû, beøn yeát-ma thuyeát giôùi taùch rieâng caùc Tyø-kheo thaáy toäi. l740

2. Bieät boä Yeát-ma Baáy giôø Tyø-kheo cöû toäi ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân roài ngoài qua moät beân, baïch Phaät: - Tyø-kheo bò cöû vaø caùc Tyø-kheo tuøy cöû yeát-ma cuøng vôùi chuùng con ñaõ thaønh yeát-ma thuyeát giôùi bieät boä. Ñöùc Phaät daïy: - Ñaây laø nhöõng keû ngu si phaù Taêng. Neáu nhöõng vò kia yeát-ma thuyeát giôùi nhö lôøi ta daïy thì yeát-ma thaønh töïu, khoâng phaïm.l74l Neáu caùc thaày cuõng yeát-ma thuyeát giôùi nhö lôøi ta daïy thì cuõng thaønh töïu, khoâng phaïm. Taïi sao vaäy? Vì coù hai truù xöù baát ñoàng: Tyø-kheo kia töï taùc thaønh truù xöù baát ñoàng, hoaëc chuùng Taêng cho taùc thaønh truù xöù baát ñoàng. Theá naøo goïi laø Tyø-kheo kia töï taùc thaønh truù xöù baát ñoàng? Neáu Tyø-kheo phaù Taêng kia ñi ra ngoaøi tìm caàu baïn ñaûng. Nhö vaäy, Tyø-kheo töï taùc thaønh truù xöù baát ñoàng. Theá naøo goïi laø chuùng Taêng taùc thaønh cho truù xöù baát ñoàng? Taêng taùc phaùp yeát-ma khoâng thaáy phaïm, yeát-ma khoâng saùm hoái, yeát-ma khoâng boû aùc kieán.l742 Nhö vaäy goïi laø chuùng Taêng taùc thaønh cho truù xöù baát ñoàng. Ñaây laø hai truù xöù baát ñoàng. Coù hai ñoàng truù xöù: Tyø-kheo töï taùc thaønh ñoàng truù xöù, hoaëc Taêng taùc thaønh cho ñoàng truù xöù. Theá naøo goïi laø töï taùc thaønh ñoàng truù xöù? Tyø-kheo phaù Taêng naøy cuøng vôùi boä ñaûng cuûa mình ñi tìm caàu boä ñaûng toát beân ngoaøi. Nhö vaäy laø Tyø-kheo töï taïo söï chung soáng.l74> Theá naøo laø Taêng taùc thaønh cho ñoàng truù xöù? Chuùng Taêng hoøa hôïp, tröôùc kia taùc phaùp yeát-ma baát kieán phaïm, yeát-ma baát saùm, yeát-ma baát xaû aùc kieán; nay Taêng hoøa hôïp giaûi caùc yeát-ma ñoù. Nhö vaäy goïi laø Taêng

l7>9. Thaäp tuïng: Moät soá tyø-kheo ñöôïc tyø-kheo bò ñuoåi thuyeát phuïc. Soá khaùc vaãn giöõ quan ñieåm. Taêng chia thaønh hai boä, tranh chaáp nhau. l740. Bieät boä thuyeát giôùi yeát-ma ; söï phaù Taêng ñaõ thaønh hình. l74l. Vin.i. >40: Tyø-kheo bò cöû taùc yeát-ma thuyeát giôùi trong giôùi, yeát-ma nhö phaùp; trong khi ñoù, tyø-kheo cöû toäi ra ngoaøi giôùi taùc yeát-ma thuyeát giôùi; yeát-ma nhö phaùp. Caû hai ñeàu hôïp phaùp, vì taùc phaùp yeát-ma trong hai truù xöù khaùc nhau. l742. Baát kieán phaïm , baát saùm hoái , baát xaû aùc kieán : ñeàu thuoäc yeát-ma xaû trí. Hình thöùc xaû trí, xem cht. 4 treân. l74>. Thaäp tuïng: Töï taùc coäng truù…, tyø-kheo bò taãn xaû boä chuùng kia, veà laïi boä chuùng naøy

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 96l

taùc thaønh cho ñoàng truù xöù. Ñoù laø hai ñoàng truù xöù. Tyø-kheo bò cöû kia vaø Tyø-kheo tuøy cöû, cuøng vôùi Tyø-kheo taùc cöû naày, gaây ñaáu tranh, maï nhuïc

phæ baùng nhau, moi moùc sôû tröôøng, sôû ñoaûn cuûa nhau. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo ñeán choã Phaät, ñaûnh leã, roài ngoài lui qua moät beân, baïch Ñöùc Theá Toân: - Baïch Ñaïi Ñöùc Theá Toân, Tyø-kheo tuøy cöû, cuøng vôùi Tyø-kheo taùc cöû naày, gaây ñaáu tranh, maï nhuïc phæ baùng nhau, moi moùc sôû tröôøng, sôû (880al) ñoaûn cuûa nhau. Chuùng con phaûi laøm theá naøo? Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp, khi Taêng bò vôõ, phi phaùp hoøa hôïp, haõy neân cuøng ngoài taïi moät choã nhö vaäy, sao cho thaân vaø mieäng khoâng phaùt sinh söï xaáu aùc.l744 Khi Taêng bò vôõ, nhöng nhö phaùp hoøa hôïp, haõy ngoài xen keõ töøng ngöôøi moät.l745 3. Hoøa giaûi Roài thì, Ñöùc Theá Toân ñeán choã Tyø-kheo bò cöû, noùi nhö vaày: - Caùc ngöôi chôù neân phaïm toäi maø noùi laø khoâng phaïm, khoâng saùm hoái. Taïi sao vaäy? Neáu Tyø-kheo phaïm toäi; caùc Tyø-kheo khaùc noùi, “Tröôûng laõo phaïm toäi, coù töï thaáy hay khoâng?” Ñaùp raèng khoâng thaáy. Nhöng Tyø- kheo kia ña vaên, bieát A-haøm, trì phaùp, trì luaät, bieát Ma-dil746, coù ñöôïc nhieàu baïn beø, Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni, öu-baø-taéc, öu-baø-di, quoác vöông ñaïi thaàn, caùc loaïi Sa-moân, Baø-la-moân, ngoaïi ñaïo. Tyø-kheo phaïm toäi kia lieàn nghó raèng, “Tyø-kheo kia ña vaên, bieát A-haøm, trì phaùp, trì luaät, bieát Ma-di, coù ñöôïc nhieàu baïn beø, Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni, öu-baø-taéc, öu-baø-di, quoác vöông ñaïi thaàn, caùc loaïi Sa-moân, Baø-la-moân, ngoaïi ñaïo. Nay, neáu ta khoâng thaáy toäi, Tyø-kheo kia lieàn vì ta taùc phaùp yeát-ma baát kieán toäi, yeát- ma baát saùm hoái, yeát-ma baát xaû aùc kieán. Hoaëc Tyø-kheo kia taùc phaùp cöû toäi ta: yeát-ma baát kieán, yeát-ma baát saùm hoái, yeát-ma baát xaû aùc kieán. Tyø- kheo kia laïi khoâng cuøng ta yeát-ma thuyeát giôùi, khoâng cuøng ta töï töù, ñoàng ôû moät nhaø, ñoàng truù moät choã, ngoài moät giöôøng, moät phaûn, tröôùc böõa aên sau böõa aên cuõng khoâng cung kính leã baùi, chaáp tay tieáp ñoùn nhau theo tuoåi lôùn nhoû. Hay Tyø-kheo kia khoâng cuøng ta ñoàng moät yeát-ma, ñoàng

l744. Khoâng ngoài gaàn nhau quaù ñeå coù theå ñaáu khaåu hay ñaùnh loän. Vin.i. >4l: bhinne sang- he adhammaiyāyamāne asammodikāya vattāmānaya ettāvatā na… hatthaparāmā-sam karissāmā ti āsane nisīditabbam, “Taêng bò vôõ daãn khôûi phi phaùp, baát hoøa… ngoài xuoáng sao cho “chuùng ta khoâng voùi tay ñeán nhau.” l745. Pali, ibid., bhinne sanghe dhammiyāyamāne… āsanantarikāya nisīditabbam, “Khi Taêng vôõ, nhöng nhö phaùp, hoøa hôïp, haõy ngoài saùt nhau (khoâng giaùn caùch).” l746. Xem cht. (treân kia)

moät thuyeát giôùi... cho ñeán khoâng chaáp tay tieáp ñoùn nhaul747. Nhö theá thì trong Taêng seõ phaùt sinh söï ñaáu tranh, maï nhuïc phæ baùng nhau, moi moùc sôû tröôøng, sôû ñoaûn cuûa nhau. Nhö vaây, Taêng seõ bò vôõ, khieán cho Taêng bò boâi baån, khieán cho Taêng soáng chia reõ.” - Neáu Tyø-kheo thaáy söï phaù Taêng naøy laø nghieâm troïng thì neân theo lôøi ngöôøi kia maø noùi raèng “Toâi coù toäi.” Haõy neân nhö phaùp saùm hoái. - Thoâi, haõy döøng laïi, caùc Tyø-kheo, chôù ñaáu tranh nhau nöõa. Chôù maï nhuïc phæ baùng nhau; moi moùc sôû tröôøng, sôû ñoaûn cuûa nhau. Taát caû caùc ngöôi phaûi neân hoøa hôïp, cuøng taäp hoïp moät choã, ñoàng

moät thaày hoïc, hoøa hôïp nhö nöôùc vôùi söõa, môùi coù lôïi ích, soáng an laïc trong chaùnh phaùp cuûa Phaät. Ñöùc Theá Toân sau khi khuyeân baûo Tyø-kheo bò cöû vaø caùc Tyø-kheo tuøy cöû nhö vaäy roài, lieàn ñeán choã Tyø-kheo taùc cöû kia, noùi: - Caùc ngöôi chôù neân thöôøng xuyeân cöû toäi Tyø-kheo khaùc. Taïi sao vaäy? Trong khi Tyø-kheo phaïm söï ñöôïc Tyø-kheo kia hoûi, "Tröôûng laõo coù töï thaáy phaïm toäi hay khoâng?" Vò kia noùi khoâng thaáy. Nhöng Tyø-kheo kia, neáu ña vaên, bieát A-haøm, trì phaùp, trì luaät, bieát Ma-di, nhieàu baïn beø thuoäc Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni, öu-baø-taéc, öu-baø-di, quoác vöông ñaïi thaàn, caùc haøng Sa-moân, ngoaïi ñaïo. Tyø-kheo kia nghó nhö vaày: "Tyø-kheo aáy ña vaên, bieát A haøm, trì phaùp, trì luaät, bieát Ma-di, coù ñöôïc nhieàu baïn beø trong haøng Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni, öu-baø-taéc, öu-baø-di, quoác vöông ñaïi thaàn, caùc haøng Sa-moân, ngoaïi ñaïo. Neáu vò kia noùi khoâng thaáy toäi, nay chuùng ta yeát-ma taùc cöû vì khoâng thaáy toäi, yeát-ma vì khoâng saùm hoái, yeát-ma vì khoâng xaû aùc kieán. Neáu chuùng ta taùc phaùp yeát-ma vì khoâng thaáy toäi, yeát-ma vì khoâng saùm hoái, yeát-ma vì khoâng xaû aùc kieán; chuùng ta khoâng cho vò kia cuøng moät yeát-ma thuyeát giôùi, khoâng cuøng töï töù cho ñeán, khoâng chaáp tay tieáp ñoùn, chuùng ta khoâng cuøng moät yeát-ma thuyeát giôùi, cho ñeán khoâng chaáp tay tieáp ñoùn; theá thì trong Taêng seõ coù söï ñaáu tranh, maï nhuïc, phæ baùng laãn nhau; moi moùc sôû tröôøng, sôû ñoaûn cuûa nhau, khieán Taêng bò vôõ, khieán Taêng bò traàn caáu, khieán Taêng soáng chia reõ." - Neáu Tyø-kheo coi söï phaù Taêng naøy laø nghieâm troïng thì khoâng ñöôïc cöû toäi Tyø-kheo kia. - Thoâi, haõy döøng laïi, caùc Tyø-kheo, chôù ñaáu tranh nhau nöõa. Chôù maï nhuïc phæ baùng nhau; moi moùc sôû tröôøng, sôû ñoaûn cuûa nhau. Taát caû caùc ngöôi phaûi neân hoøa hôïp, cuøng taäp hoïp moät choã, ñoàng moät thaày hoïc, hoøa hôïp nhö nöôùc vôùi söõa, môùi coù lôïi ích, soáng an laïc trong chaùnh phaùp

l747. Caùc hình thöùc xaû trí ñoái vôùi tyø-kheo bò yeát-ma xaû trí.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 96>

cuûa Phaät. 4. Tröôøng Sinh Vöông Theá Toân, sau khi noùi vôùi Tyø-kheo kia roài, khi ñeâm ñaõ qua, taûng saùng, khoaùc y, böng baùt, vaøo Caâu-thieåm-di khaát thöïc. Sau ñoù, veà laïi trong Taêng-giaø-lam, duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo baûo: Thuôû quaù khöù xa xöa vua Phaïm Thíl748 nöôùc Giaø-xal749 coù oaùn thuø vôùi toå phuï vua Tröôøng Sinhl750 nöôùc Caâu-taùt-la. Vua Phaïm Thí coù binh chuùng oai löïc duõng maõnh, taøi baûo laïi nhieàu. Oai löïc binh chuùng cuûa vua Tröôøng Sinh khoâng baèng, cuûa baùu laïi ít. Sau moät thôøi gian, Vua Phaïm Thí cöû boán boä binh keùo ñeán nöôùc Caâu-taùt-la chinh phaït Vua Tröôøng Sinh, ñoaït caû quoác ñoä, binh chuùng cuøng kho taøng traân baûo. Vua Tröôøng Sinh cuøng ñeä nhaát phu nhaân taåu thoaùt ñeán nöôùc Ba-la-naïi, giaû laøm ngöôøi Baø-la-moân beän toùc. Caû hai ôû trong nhaø ngöôøi thôï ñoà goám. Sau ñoù moät thôøi gian, ñeä nhaát phu nhaân cuûa Vua Tröôøng Sinh phaùt khôûi taâm nieäm: "Ta muoán ñöôïc thaáy boán boä binh, vaøo buoåi saùng, cuøng nhau thao dieãn taïi ngaõ tö ñöôøng choã ñaát baèng. Ta muoán uoáng nöôùc röûa ñao kieám." Phu nhaân nghó xong,

lieàn ñeán choã nhaø vua noùi: - Vua coù bieát khoâng? Vöøa roài thieáp coù yù nghó: Muoán ñöôïc thaáy boán boä binh, vaøo buoåi saùng, cuøng nhau thao dieãn taïi ngaõ tö ñöôøng choã ñaát baèng. Toâi muoán uoáng nöôùc röûa ñao kieám. Nhaø vua noùi: - Khanh laøm sao coù ñöôïc öôùc nguyeän ñoù! Vua Phaïm Thí, coù oaùn cöøu vôùi Toå phuï ta, ñaõ ñoaït caû quoác ñoä, binh chuùng, cuøng kho taøng traân baûo cuûa ta. Khoâng coøn gì caû! Phu nhaân noùi: - Neáu khoâng ñöôïc maõn nguyeän, thieáp seõ cheát. Baáy giôø, vua Phaïm Thí coù moät vò ñaïi thaàn töï laø Phuù-loâ-heâ-xæ,l75l laø baïn cuûa vua Tröôøng Sinh. Vua Tröôøng Sinh noùi vôùi vôï: - Ta caàn phaûi noùi vôùi ngöôøi baïn ta bieát vieäc naøy. Roài vua Tröôøng Sinh lieàn ñeán choã Phuù-loâ-heâ-xæ noùi nhö vaày:

l748. Phaïm Thí . Truyeän keå, xem Trung A-haøm l7, kinh soá 72 “Tröôøng Thoï vöông baûn khôûi” (No. 26. 72); Taêng nhaát A-haøm l6, No.l25 (24.8). Pali: Brahmadatta; Cf. M. l28 Upak- kilesa; Vin.i. >42. l749. Giaø-xa . Pali: Kāsi; trong thôøi Phaät, laø l trong l6 ñaïi quoác, thuû ñoâ laø Bārānasī (Ba- la-naị); ñöôïc saùp nhaäp vaøo Kosala (Caâu-taùt-la) do Pasenadi cai trò. l750. Tröôøng Sinh . Trung A-haøm, ñaõ daãn: Tröôøng Thoï. Pali: D īghīti l75l. Phuù-loâ-heâ-xæ . Pali: purohito brahmano, Baø-la-moân tö teá cuûa Vua. Chöùc vuï chöù khoâng phaûi teân. Quoác sö cuûa vua Brahmadatta.

964 BOÄ LUAÄT >

- Naày, oâng baïn coù bieát khoâng? Ñeä nhaát phu nhaân cuûa ta coù yù nghó: Muoán ñöôïc thaáy boán boä binh, vaøo buoåi saùng, cuøng nhau thao dieãn taïi ngaõ tö ñöôøng choã ñaát baèng; vaø muoán uoáng nöôùc röûa ñao kieám. Nghó xong lieàn ñeán noùi vôùi toâi söï vieäc nhö vaäy. Toâi noùi vôùi vôï toâi: “Khanh laøm sao coù ñöôïc öôùc nguyeän ñoù! Vua Phaïm Thí, coù oaùn cöøu vôùi Toå phuï ta, ñaõ ñoaït caû quoác ñoä, binh chuùng, cuøng kho taøng traân baûo cuûa ta. Khoâng coøn gì caû!” Vôï ta lieàn noùi: “Neáu khoâng ñöôïc toaïi ngyeän thì thaàn thieáp seõ cheát.” Ta lieàn noùi: “Ta caàn phaûi noùi cho baïn ta bieát nhaân duyeân naøy.” Phuù-loâ-heâ-xæ noùi: - Haõy chôø moät chuùt, ñeå toâi xem trong buïng cuûa phu nhaân ñaõ. Phuù-loâ-heâ-xæ ñeán xem trong buïng cuûa ñeä nhaát phu nhaân vua Tröôøng Sinh xong, lieàn ñeå troáng vai beân höõu, quyø thaúng goái, chaáp tay ba laàn xöng noùi: Vua cuûa nöôùc Caâu-taùt-la hieän ñang ôû trong buïng. Roài oâng noùi vôùi phu nhaân: “Phu nhaân seõ ñöôïc thaáy boán boä binh, vaøo buoåi saùng, cuøng nhau thao dieãn taïi ngaõ tö ñöôøng choã ñaát baèng; vaø seõ uoáng nöôùc röûa ñao kieám, taïi choã ñoù.” Baáy giôø, Phuù-loâ-heâ-xæ ñeán choã vua Phaïm Thí taâu nhö vaày: - Vua bieát chaêng? Khi coù vì tinh tuù nhö vaäy xuaát hieän, thì caàn phaûi vaøo buoåi saùng sôùm, khi maët trôøi môùi moïc, cho boán boä thao dieãn taïi ngaõ tö ñöôøng, vaø röûa ñao kieám. Phuù-loâ-heâ-xæ: - Nay chính laø luùc thích hôïp. Baáy giôø, Phuù-loâ-heâ-xæ lieàn taäp hôïp boán boä binh taïi ngaõ tö ñöôøng thao dieãn, roài röûa ñao kieám. Khi aáy, phu nhaân cuûa vua Tröôøng Sinh ñöôïc nhìn thaáy boán boä binh, vaøo buoåi saùng, cuøng nhau thao dieãn taïi ngaõ tö ñöôøng choã ñaát baèng; vaø baø ñöôïc uoáng nöôùc röûa ñao kieám. Sau ñoù, thai ñuû thaùng, phu

nhaân haï sinh moät nam nhi, töôùng maïo ñoan chaùnh, lieàn ñöôïc ñaët teân laø Tröôøngl752. Khi khoân lôùn, Vua Tröôøng Sinh raát yeâu meán. Baáy giôø, vua Phaïm Thí nghe vua Tröôøng Sinh nöôùc Caâu-taùt-la cuøng ñeä nhaát phu nhaân troán thoaùt laøm Baø-la-moân beän toùc ôû taïi nhaø ngöôøi thôï ñoà goám, lieàn ra leänh ngöôøi haàu caän: - Ngöôi ñeán nôi nhaø ngöôøi thôï goám baét vua Tröôøng Sinh vaø ñeä nhaát phu nhaân troùi cho kyõ daãn veà ñaây. Roài noåi tieáng troáng hung döõ,

l752. Tröôøng . Baûn Minh: Tröôøng Ma-naïp (phieâm aâm cuûa mānava: thieáu nieân). Pali: Dīghāvu.

baùo hieäu söï cheát xuaát hieän. Daãn ra töø cöûa beân höõu, phanh thaây laøm baûy phaàn; beâu treân ñaàu caây nhoïn. Baáy giôø, vua Tröôøng Sinh khi nghe vua Phaïm Thí ra leänh nhö vaäy, lieàn keâu ngöôøi con trai daën doø: - Naøy Tröôøng con, nay con coù bieát khoâng? Vua Phaïm Thí nöôùc Giaø-xa, laø oaùn cöøu cuûa Toå phuï cha, ñaõ chieám ñoaït taát caû quoác ñoä, binh chuùng, cuøng taøi saûn cuûa ta vaø nay ra leänh ngöôøi haàu caän gieát boá meï con. Con neân troát thoaùt, ñöøng ñeå vua Phaïm Thí gieát. Vöông töû Tröôøng troán thoaùt. Vua Phaïm Thí sai ngöôøi ñeán baét vua Tröôøng Sinh vaø ñeä nhaát phu nhaân troùi kyõ. Roài noåi tieáng troáng hung döõ, baùo hieäu söï cheát xuaát hieän. Daân chuùng tuï taäp raát ñoâng. Luùc aáy, con cuûa vua Tröôøng Sinh caûi trang ñi theo sau cha meï mình khoùc keå, nöôùc maét chaûy roøng raõ. Vua Tröôøng Sinh xoay laïi thaáy con mình lieàn noùi nhö vaày: Oaùn thuø lôùn nhoû, ñeàu khoâng neân baùo. Laáy oaùn traû oaùn, oaùn khoâng theå töø. Chæ khoâng thuø oaùn, oaùn thuø môùi döùt. Nhaø vua noùi nhö vaäy ba laàn. Khi aáy daân chuùng nghó: Vua nöôùc Caâu-taùt-la taâm cuoàng ñieân loaïn. Hoâm nay môùi daïy Tröôøng Ma-naïp. Nay ñaây ai laø Tröôøng Ma-naïp? Ñaùm ñoâng cuøng noùi nhö vaäy ba laàn. Roài thì, Vua Phaïm Thí sai ngöôøi daãn Vua Tröôøng Sinh ñi ra töø cöûa beân höõu, phanh thaây laøm baûy phaàn, beâu leân ñaàu caây nhoïn. Baáy giôø, con vua Tröôøng Sinh laø Tröôøng töø ñoù trôû laïi trong thaønh Ba-la-naïi, hoïc caùc kyõ thuaät, hoïc kinh thô, hoïc xem töôùng, tinh tuù, hoïc boùi toaùn, hoïc veõ hình töôïng, aâm nhaïc, hyù kòch, xuaát saéc nhaát trong soá hoïc chuùng. Baáy giôø, ôû choã cuûa kyõ nöõ vua Phaïm Thí caùch ñoù khoâng xa coù moät ngöôøi huaán luyeän voi. Vöông töû Tröôøng ñeán nôi töôïng sö xin ñöôïc hoïc. Töôïng sö chaáp thuaän. Moät thôøi, Tröôøng Ma-naïp, vaøo luùc quaù nöûa ñeâm, gaûy ñaøn vaø ca vuõ, taáu leân aâm thanh tuyeät dieäu. Trong ñeâm ñoù vua Phaïm Thí sau khi nghe tieáng ñaøn caàm ca vuõ du döông, lieàn hoûi ngöôøi haàu caän: - Quaù nöûa ñeâm roài, ai laø ngöôøi gaûy tieáng ñaøn caàm vaø ca vuõ vôùi aâm thanh tuyeät dieäu nhö theá? Ngöôøi haàu caän thöa: - Taâu Ñaïi vöông, caùch choã ôû kyõ nöõ cuûa Vua khoâng xa, coù moät ngöôøi huaán luyeän voi ñang ôû. Ngöôøi hoïc troø cuûa oâng teân laø Tröôøng Ma- naïp, thöôøng quaù nöûa ñeâm khaûy ñaøn caàm ca vuõ vôùi aâm thanh du döông ñoù.

Vua nghe roài lieàn baûo, - Goïi ñeán ñaây. Ta muoán gaëp. Ngöôøi haàu caän vaâng leänh ñi goïi ñeán. Ma-naïp ñeán, ñaûnh leã saùt chaân Vua roài ñöùng qua moät beân. Vua hoûi: - Coù thaät vaøo luùc quaù nöûa ñeâm, ngöôi khaûy ñaøn vaø ca haùt vôùi aâm thanh vi ñieäu ñoù hay chaêng? Ma-naïp thöa: - Ñuùng nhö vaäy. Nhaø vua noùi: - Nay tröôùc maët ta, ngöôi haõy khaûy ñaøn vaø ca haùt, taáu leân aâm thanh myõ dieäu ñoù. Ngay tröôùc maët nhaø vua Ma-naïp lieàn khaûy ñaøn vaø ca haùt, taáu leân aâm thanh myõ dieäu ñoù. Nhaø vua nghe xong, raát hoan hyû, noùi: - Ngöôi ôû laïi ñaây. Ta seõ nuoâi ngöôi. Ma-naïp taâu: - Vaâng. Baáy giôø, nôi nhaø ôû cuûa ñeä nhaát phu nhaân vua Phaïm Thí khoâng ai ñöôïc vaøo, chæ coù phu nhaân cuûa vua vaø Ma-naïp Tröôøng maø thoâi. Sau ñoù moät thôøi gian, ngoïc ma ni cuûa phu nhaân bò maát. Phu nhaân ñeán choã Vua thöa: - Beä haï bieát khoâng? Ngoïc ma ni cuûa thaàn thieáp ñaõ bò maát roài. Nhaø vua hoûi: - Coù ai vaøo nhaø hay khoâng? - Khoâng coù ai vaøo caû. Chæ coù Vua vaø thaàn thieáp cuøng Ma-naïp Tröôøng maø thoâi. Vua lieàn keâu Tröôøng Ma-naïp hoûi: - Ñeä nhaát phu nhaân cuûa ta bò maát vieân ngoïc ma ni, ngöôi coù laáy khoâng? Ma-naïp lieàn nghó: Nhaø cuûa phu nhaân Vua ôû khoâng ai ñöôïc vaøo. Chæ coù Phu nhaân vaø ta. Neáu ta noùi khoâng laáy thì nhaø vua seõ trò toäi ta. Töø nhoû tôùi lôùn ta ñaõ quen soáng sung söôùng, khoâng theå chòu khoå hình ñöôïc. Ma-naïp lieàn thöa vua: - Con laáy. Nhaø vua hoûi cuøng vôùi ai laáy? Thöa: - Cuøng vôùi Thaùi töû cuûa vua laáy. Nhaø Vua laïi hoûi: - Cuøng vôùi ai laáy nöõa. Taâu: - Cuøng vôùi ñaïi thaàn coù trí tueä baäc nhaát cuûa Vua Laáy.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 967

Nhaø vua hoûi: - Cuøng vôùi ai laáy nöõa? Thöa: - Cuøng vôùi ñaïi tröôûng giaû baäc nhaát laáy. Vua hoûi: - Cuøng vôùi ai laáy nöõa? Thöa: - Cuøng vôùi ñeä nhaát daâm nöõ. Nhaø vua lieàn baét Ma-naïp, thaùi töû, ñaïi thaàn, tröôûng giaû, ñeä nhaát daâm nöõ troùi laïi. Baáy giôø, thaùi töû nhaø vua hoûi Tröôøng Ma-naïp: - Nhaø ngöôi bieát thaät söï ta khoâng laáy vieân ngoïc. Nhöng taïi sao nhaø ngöôi vu oan cho ta laáy? Tröôøng Ma-naïp traû lôøi: - Thaät söï thaùi töû khoâng laáy maø toâi cuõng khoâng laáy. Nhöng Thaùi töû laø ngöôøi ñöôïc nhaø Vua yeâu troïng nhaát, chaéc chaén khoâng vì vieân ngoïc maø nhaø Vua ñoaïn maïng thaùi töû, do ñoù toâi khai. Vò ñaïi thaàn coù trí tueä baäc nhaát hoûi Tröôøng Ma-naïp: - Thaät söï nhaø ngöôi bieát ta khoâng laáy vieân ngoïc, nhöng taïi sao vu oan cho ta laáy? Tröôøng Ma-naïp noùi: - Thaät söï oâng khoâng laáy, toâi cuõng khoâng laáy. Nhöng oâng laø vò ñaïi thaàn coù trí tueä. OÂng coù theå tìm ñöôïc vieân ngoïc, do ñoù toâi khai oâng. Ñaïi tröôûng giaû noùi vôùi Tröôøng Ma-naïp: - Thaät söï nhaø ngöôi bieát ta khoâng laáy vieân ngoïc, nhöng taïi sao vu oan cho ta laáy? Tröôøng Ma-naïp noùi: - OÂng thaät söï khoâng laáy. Thaät söï toâi cuõng khoâng laáy. Nhöng oâng laø ñaïi tröôûng giaû trong nöôùc naøy. OÂng laø moät nhaø ñaïi phuù taøi baûo voâ soá. Neáu vua caàn vieân ngoïc thì oâng coù theå boài thöôøng ñöôïc, do ñoù toâi khai cho oâng. Ñeä nhaát daâm nöõ noùi vôùi Tröôøng Ma-naïp: - OÂng bieát toâi khoâng laáy vieân ngoïc, taïi sao khai oan cho toâi? Tröôøng Ma-naïp noùi: - Thaät söï coâ khoâng laáy maø toâi cuõng khoâng laáy vieân ngoïc. Nhöng coâ laø ñeä nhaát daâm nöõ, coù nhieàu ngöôøi ñeå yù coâ nhöng chöa ñaït ñöôïc coâ. Do ñoù theá naøo hoï cuõng tìm cho ñöôïc ngoïc. Cho neân toâi khai cho

coâ. Baáy giôø, Baïch Taëc ôû nöôùc Ba-la-naïi, nghe ñeä nhaát Phu nhaân cuûa

968 BOÄ LUAÄT >

nhaø vua bò maát vieân ngoïc, nhaø Vua baét troùi Tröôøng Ma-naïp, thaùi töû, ñaïi thaàn, ñaïi tröôûng giaû, daâm nöõ neân lieàn ñeán choã Tröôøng Ma-naïp hoûi: - Thaät söï phu nhaân Nhaø vua bò maát vieân ngoïc khoâng? Ma-naïp noùi: - Thaät söï coù maát. Baïch Taëc hoûi: - Coù ai vaøo nhaø cuûa phu nhaân khoâng? Ma-naïp noùi: - Chæ coù phu nhaân cuûa vua vaø toâi maø thoâi. Baïch Taëc hoûi: - Vaäy coù ai ñang ñi trong ñoù? Ma-naïp noùi: - Con khæ caùi ñi trong ñoù. Baïch Taëc noùi vôùi Tröôøng Ma-naïp: - Nhö vaäy vieân ngoïc coù theå tìm ñöôïc. Baáy giôø, Baïch Taëc lieàn ñeán choã Vua Phaïm Thí taâu: - Vua bieát khoâng? Nay vieân ngoïc coù theå tìm ñöôïc. Vua haõy cho mang ra caùc thöù anh laïc trang söùc cuûa caùc nöõ nhaân. Vua lieàn ra leänh ñem taát caû nhöõng ñoà trang söùc anh laïc ra, vaø taäp trung nhöõng con khæ caùi laïi, mang cho chuùng caùc anh laïc, ñeå chuùng ôû trong cung. Luùc aáy, con khæ caùi tröôùc kia ôû trong nhaø phu nhaân, thaáy nhöõng con khæ caùi kia mang anh laïc. Noù cuõng lieàn laáy vieân ngoïc ñaõ laáy troäm cuûa phu nhaân ñem ra töï trang söùc cho mình. Baáy giôø Baïch Taëc lieàn bao vaây xung quanh vaø baét con khæ caùi taâu vôùi Vua: - Vua nay coù bieát khoâng? Toâi ñaõ laáy laïi ñöôïc vieân ngoïc ma ni roài. Khi aáy, Vua Phaïm Thí lieàn keâu Tröôøng Ma-naïp ñeán hoûi: - Ngöôi khoâng laáy ngoïc chaâu; taïi sao nhaän laø coù laáy? Ma-naïp lieàn thöa: - Vì con nghó nhö vaày: Phoøng cuûa Phu nhaân ôû khoâng ai ñöôïc vaøo. Chæ coù Phu nhaân vaø con maø thoâi. Neáu con noùi khoâng laáy, thì sôï Vua trò toäi, tra taán, laøm con ñau khoå. Nhöng con thì khoâng theå chòu ñöôïc ñau khoå, neân con noùi coù laáy. - Taïi sao ngöôi laïi khai cho thaùi töû? - Con nghó raèng, thaùi töû raát ñöôïc vua yeâu quí, khoâng leõ vì haït chaâu maø nhaø vua ñoïan maïng thaùt töû. Neân con khai cho thaùi töû. - Taïi sao ngöôi khai cho ñaïi thaàn? - Con khai cho vò ñaïi thaàn vì con nghó: Vò ñaïi thaàn coù nhieàu trí tueä,

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 969

coù khaû naêng taïo phöông tieän tìm laïi ñöôïc vieân ngoïc. Cho neân con khai cho vò ñaïi thaàn. - Taïi sao ngöôi laïi khai cho ñaïi tröôûng giaû? - Ñaïi tröôûng giaû laø ngöôøi ñaïi phuù gia, nhieàu cuûa caûi chaâu baùu, coù theå boài hoaøn laïi vieân ngoïc cho Vua. Neân con khai cho ñaïi tröôûng giaû. - Taïi sao ngöôi laïi khai cho daâm nöõ? - Con nghó nhö sau neân khai cho daâm nöõ: Ngöôøi trong nöôùc cuõng nhö caùc nôi nhieàu keû ñeå taâm coâ ta, nhöng chöa ñaït ñöôïc coâ ta. Hoï coù theå vì daâm nöõ maø tìm ñöôïc vieân ngoïc. Neân con khai cho ñeä nhaát daâm nöõ. Nhaø Vua noùi: - Chöa töøng coù ngöôøi naøo nhieàu trí tueä nhö Tröôøng Ma-naïp. Vua lieàn duøng Tröôøng Ma-naïp ñeå laøm taát caû caùc nôi quan troïng. Sau ñoù moät thôøi gian, vua Phaïm Thí nghieâm giaù boán boä binh ñeå ñi saên baén. Baáy giôø Vua cuõng nhö boán boä binh ñeàu ham meâ ñuoåi theo nhöõng con nai, gaëp luùc trôøi noùng böùc neân moûi meät. Tröôøng Ma-naïp lieàn höôùng daãn xe Vua ñeán choã khuaát kín ñeå nghó ngôi. Vua xuoáng xe, vaøo döôùi boùng maùt cuûa xe, goái ñaàu treân ñaàu goái cuûa Tröôøng Ma-naïp nguû. Baáy giôø, Tröôøng Ma-naïp nghó nhö

vaày: Nhaø Vua naøy laø oaùn cöøu cuûa oâng noäi cuûa cha ta, ñaõ phaù hoaïi quoác ñoä ta, ñaõ ñoaït boán boä binh chuùng cuûa oâng noäi cuûa cha ta, cuøng kho taøng baûo vaät taát caû ñeàu thu heát; ñaõ gieát cha meï ta, ñaõ taøn saùt gioøng hoï Vua Caâu-taùt-la. Nghó ñeán moái thuø xöa, Tröôøng Ma-naïp lieàn ruùt göôm muoán cheùm ñaàu nhaø Vua. Nhöng laïi nghó ñeán lôøi daïy cuûa cha: Oaùn thuø lôùn nhoû, ñeàu khoâng neân baùo. Laáy oaùn traû oaùn, oaùn khoâng theå tröø. Chæ khoâng thuø oaùn, oaùn thuø môùi döùt. Beøn boû göôm vaøo bao trôû laïi. Baáy giôø, Vua Phaïm Thí kinh sôï, tænh daäy. Tröôøng Ma-naïp hoûi: - Sao Vua thöùc daäy? Nhaø Vua noùi: - Vua nöôùc Caâu-taùt-la coù ngöôøi con teân laø Tröôøng Ma-naïp ruùt göôm muoán cheùm ta. Ma-naïp thöa Vua: - Nay ñaây, choã naøo coù Tröôøng Ma-naïp, con cuûa vua Tröôøng Sinh? Chæ coù Nhaø Vua vaø con maø thoâi. Xin Ngaøi cöù yeân taâm nghó. Nhaø Vua nguû laàn thöù hai, laïi cuõng nhö vaäy. Cho ñeán nguû laàn thöù ba, Tröôøng Ma-naïp cuõng suy nghó nhö tröôùc, laïi ruùt göôm ra. Vua lieàn kinh sôï thöùc daäy. Baáy giôø Tröôøng Ma-naïp lieàn naém ñaàu Vua. Vua hoûi: - Ngöôi muoán gieát ta sao? Tröôøng Ma-naïp traû lôøi:

- Vaâng. Nhaø Vua hoûi: - Vì lí do gì? Tröôøng Ma-naïp traû lôøi: - Toâi laø Tröôøng Ma-naïp, con cuûa Vua Tröôøng Sinh. Vua coù oaùn cöøu vôùi oâng noäi cuûa cha toâi. Vua ñaõ phaù tan quoác ñoä cuûa toâi, ñaõ chieám ñoaït heát taát caû binh chuùng kho taøng baûo vaät; ñaõ gieát cha meï toâi, ñaõ taøn saùt gioøng hoï Vua Caâu-taùt-la. Nghó ñeán cöøu oaùn naøy cho neân toâi muoán gieát Vua! Vua Phaïm Thí lieàn noùi: - Nay ta seõ traû laïi binh chuùng, quoác ñoä cuøng taát caû traân baûo cuûa cuï coá cuûa oâng. OÂng ñöøng gieát toâi! Tröôøng Ma-naïp noùi: - Toâi seõ ñeå maïng soáng cho nhaø Vua. Nhaø Vua cuõng ñöøng gieát toâi. Vua Phaïm Thí traû lôøi: - Ta seõ tha maïng soáng cho nhaø ngöôi. Baáy giôø, hai beân ñoàng xoùa heát oaùn cöøu toå phuï, cuøng nhau hoøa hôïp nhö cha vôùi con, cuøng ñi moät xe trôû veà nöôùc Ba-la-naïi. Baáy giôø, Vua Phaïm Thí taäp hôïp caùc ñaïi thaàn vaø baûo nhö vaày: - Neáu baét gaëp Tröôøng Ma-naïp con Vua Tröôøng Sinh thì giaûi quyeát nhö theá naøo? Coù ngöôøi noùi phaûi xöû trò theá naøy; coù ngöôøi noùi phaûi duøng dao gieát noù; coù ngöôøi noùi phaûi duøng xe nghieàn naùt noù; coù ngöôøi noùi phaûi treo ñaàu noù leân; coù ngöôøi noùi phaûi ñoát noù nhö caây ñuoác; coù ngöôøi noùi phaûi laáy daàu naáu noù; coù ngöôøi noùi phaûi cheû thaân noù ra; coù ngöôøi noùi phaûi duøng moùc caâu caâu vaøo thòt cuûa noù; coù ngöôøi noùi phaûi laáy maät naáu noù; coù ngöôøi noùi phaûi troùi noù quaêng trong löûa; coù ngöôøi noùi phaûi laáy vaûi quaán noùi roài ñoát; coù ngöôøi noùi phaûi chaët tay, chaët chaân, xeûo muõi, xeûo tai noù; coù ngöôøi noùi phaûi xaâu noù roài beâu noù treân ñaàu caây nhoïn; coù ngöôøi noùi phaûi chaët ñaàu noù. Nhaø Vua lieàn chæ cho caùc vò ñaïi thaàn maø noùi: - Ngöôøi naøy laø con Vua Tröôøng Sinh teân laø Tröôøng Ma-naïp. Töø nay veà sau taát caû moïi ngöôøi khoâng ñöôïc baøn luaän ñeán vieäc ñoù nöõa. Taïi sao vaäy? Vì ngöôøi naøy ñaõ cho ta maïng soáng vaø ta cuõng ñaõ cho ngöôøi naøy maïng soáng. Baáy giôø, Nhaø Vua coâng boá hoaøn traû laïi taát caû binh chuùng vaø quoác ñoä cuõng nhö kho taøng traân baûo cuûa Vua Tröôøng Sinh laïi cho Tröôøng Ma-

naïp, vaø söûa soaïn trang söùc con ñeå gaõ cho Tröôøng Ma-naïp.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 97l

- Naày caùc Tyø-kheo! Tröôøng Ma-naïp kia, voán laø keû chaáp nhaän göôm ñao,l75> coù oaùn cöøu cuûa toå phuï cuûa cha, maø coøn trôû laïi hoøa hôïp nhö cha vôùi con. Huoáng chi caùc ngöôøi ñaõ xuaát gia laøm ñaïo, ñoàng hoïc moät thaày, nhö söõa hoøa vôùi nöôùc thì ôû trong Phaät phaùp môùi coù lôïi ích, vaø an laïc. - Thoâi, haõy döøng laïi, caùc Tyø-kheo, chôù ñaáu tranh nhau nöõa. Chôù maï nhuïc phæ baùng nhau; moi moùc sôû tröôøng, sôû ñoaûn cuûa nhau. Taát caû caùc ngöôi phaûi neân hoøa hôïp, cuøng taäp hoïp moät choã, ñoàng moät thaày hoïc, hoøa hôïp nhö nöôùc vôùi söõa, môùi coù lôïi ích, soáng an laïc trong chaùnh phaùp cuûa Phaät. Trong khi Ñöùc Phaät daïy nhö theá, caùc Tyø-kheo baïch Phaät: - Baïch Ñöùc Theá Toân, Theá Toân haõy töï yeân nghæ. Nhö Lai laø ñaáng Phaùp chuû. Caùc Tyø-kheo töï bieát roõ söï ñaáu tranh naøy. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân ñaõ phaûi hai ba laàn ngaên chaän caùc Tyø-kheo ôû Caâu-thieåm-di, ñöøng cuøng nhau ñaáu tranh, maï nhuïc phæ baùng laãn nhau, moi moùc toäi loãi nhau, maø neân hoøa hôïp chung soáng, ñoàng moät thaày hoïc, nhö nöôùc hoøa vôùi söõa, thì ôû trong Phaät phaùp môùi coù lôïi ích, vaø an laïc. Tyø-kheo kia laïi noùi vôùi Ñöùc Theá Toân nhö vaày: - Baïch Ñöùc Theá Toân, Theá Toân haõy töï yeân nghæ. Nhö Lai laø ñaáng Phaùp chuû. Caùc Tyø-kheo töï bieát roõ söï ñaáu tranh naøy. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân vì caùc Tyø-kheo nôi Caâu-thieåm-di noùi baøi keä: Ñaùm ñoâng daäy tieáng xaáu, Chaúng caàn phaùp Thöôïng toân1754 Khi phaù vôõ Chuùng Taêng, Coøn bieát leõ gì khaùc?1755 Cheû xöông, haïi sinh maïng, Cöôùp boø, ngöïa, taøi baûo; Ñaát nöôùc loaïn, ñaáu tranh, Coøn trôû laïi hoøa hôïp. Caùc ngöôi ñaùng leõ khoâng Bao giôø nhuïc maï nhau. Neáu coù söï nhö theá, Oaùn kia khoâng theå tröø. Ñoái caùc maï lî aùc,

l75>. Chæ vua chuùa, soáng baèng ñao kieám. l754. Trung A-haøm: “Baèng ñuû thöù ngoân ngöõ, phaù vôõ Chuùng toái toân.” l755. Trung A-haøm: “Khi phaù hoaïi Thaùnh chuùng, khoâng ai ngaên caûn ñöôïc.”

972 BOÄ LUAÄT >

Khoâng bao giôø ñaùp traû.
Ngöôøi hay im laëng nhaãn,
Oaùn kia töï nhieân heát.
Laáy oaùn tröø oaùn cöøu;
Oaùn cöøu khoâng heát ñöôïc.
Khoâng oaùn, oaùn töï tieâu.
Phaùp kia vui doõng maõnh.1756
Khoâng baûo ngöôøi khaùc laøm,
Chính mình cuõng khoâng laøm.
Ngöôøi thaät haønh nhö vaäy,
Nhö möa daäp buïi traàn.

Khoâng thaät, noùi chaéc thaät;
Chaéc thaät, noùi khoâng thaät.
Noù khoâng roõ caùi thaät,
Rôi vaøo öùc nieäm taø.
Chaéc thaät, bieát chaéc thaät.
Khoâng thaät, bieát khoâng thaät.
Ai hieåu phaùp chaéc thaät,
Vaøo trong choã chaùnh nieäm.1757
Cuõng nhö ngöôøi caàm teân
Caàm loûng, haïi tay mình.
Sa-moân khoâng khoân kheùo,
Taêng theâm soá ñòa nguïc.
Ngöôøi bieát kheùo caàm teân,
Caàm chaët, khoâng haïi tay.
Sa-moân bieát khoân kheùo,
Lieàn ñöôïc sinh ñöôøng laønh.
Tuy maëc aùo caø-sa,
OÂm chaët caùc keát söû,
Khoâng theå tröø oaùn haïi,
Khoâng xöùng maëc caø-sa.
Keát söû ñaõ tröø dieät,
Töï trang nghieâm baèng giôùi,
Cheá ngöï caùc oaùn cöøu,
Ngöôøi aáy xöùng caø-sa.
Tìm kieám baïn khaép nôi,
l756. Cf. Phaùp cuù Pali, Dhp. >-6. l757. Cf. Phaùp cuù Pali, Dhp. ll-l2.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 97>

Khoâng coù ngöôøi hôïp yù; Thaø moät mình beàn loøng, Khoâng ñoàng haønh keû ngu. Neáu khaép nôi tìm baïn, Khoâng ñöôïc ngöôøi nhö mình; Thaø moät mình laøm laønh, Khoâng baïn keû ngu aùc. Ñoäc haønh, khoâng laøm aùc; Nhö voi röøng nuùi cao. Neáu tìm ñöôïc baïn laønh, Cuøng chung soáng, duõng maõnh.1758 Ñi, ôû, giöõa caùc chuùng, Taâm hoï thöôøng hoan hyû. Neáu khoâng coù baïn laønh, Ñoäc haønh, thöôøng duõng maõnh; Xa laùnh nôi ñoâ hoäi, Voâ söï nhö voi röøng. Baáy giôø, vì caùc Tyø-kheo taïi Caâu-thieåm-di ñaáu tranh, phæ baùng maï nhuïc, chuùng Taêng bò roái loaïn, Ñöùc Theá Toân khoâng vui. Theá Toân khoâng noùi vôùi chuùng Taêng vaø ngöôøi thò giaû, maø töï xeáp ngoïa cuï ñeå laïi choã cuõ. Mang y caàm baùt, duøng söùc thaàn tuùc rôøi Caâu-thieåm-di trôû veà nöôùc Xaù- veä.l759 Baáy giôø, caùc vò öu-baø-taéc ôû Caâu-theåm-di nghe noùi, vì caùc Tyø-kheo taïi Caâu-thieåm-di ñaáu tranh, phæ baùng maï nhuïc, chuùng Taêng bò roái loaïn, Ñöùc Theá Toân

khoâng vui. Theá Toân khoâng noùi vôùi chuùng Taêng vaø ngöôøi thò giaû, maø töï xeáp ngoïa cuï ñeå laïi choã cuõ. Mang y caàm baùt, duøng söùc thaàn tuùc rôøi Caâu-thieåm-di trôû veà nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, caùc öu-baø-taéc cuøng nhau töï laäp ra quy cheá: Taát caû chuùng ta, khi gaëp caùc Tyø-kheo ôû Caâu- thieåm-di, khoâng ñöôïc ñöùng daäy nghinh ñoùn, cung kính leã baùi, hoûi chaøo, noùi naêng vaø cuùng döôøng y phuïc aåm thöïc, thuoác men chöõa beänh. 5. Taêng hoøa hôïp Caùc Tyø-kheo kia gioáng nhö ngöôøi bò cöû toäi, neân Tyø-kheo, Tyø- kheo-ni, öu-baø-taéc, öu-baø-di, quoác vöông ñaïi thaàn, caùc haøng Sa-moân ngoaïi ñaïo ñeàu traùnh xa khoâng giao tieáp. Caùc Tyø-kheo ñaáu tranh kia, do vaäy khoâng coù söï lôïi döôõng neân nghó nhö vaày: Chuùng ta caàn phaûi ñeán

l758. Cf. Phaùp cuù Pali. Dhp. >2->>0. l759. Trung A-haøm l7 (T0ln0026 tr.5>5cl8): Theá toân ñeán thoân Sa-laâu-la, sau ñoù ñeán Hoä laâm. Cf. Vin.i. >50: ñeán thoân Bālakalonakara. Sau ñoù ñi ñeán Pārileyya. Cuoái cuøng, trôû veà Sāvatthi.

choã Ñöùc Theá Toân ñeå chaám döùt vieäc ñaáu tranh naøy. Hoï lieàn ñeán nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø Toân giaû Xaù-lôïi-phaát nghe caùc Tyø-kheo ñaáu tranh nôi Caâu-thieåm-di, phæ baùng maï nhuïc nhau, mieäng tuoân ra nhöõng lôøi nhö ñao nhö kieám, töø Caâu-theåm-di ñeán nöôùc Xaù-veä. Toân giaû lieàn cuøng naêm traêm vò Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân ñaûnh leã saùt chaân, roài ñöùng qua moät beân, baïch Ñöùc Theá Toân: - Caùc Tyø-kheo nôi Caâu-thieåm-di, cuøng nhau ñaáu tranh, phæ baùng maï nhuïc, mieäng tuoân ra nhöõng lôøi nhö göôm nhö ñao. Nay hoï töø Caâu- thieåm-di ñeán nöôùc Xaù-veä, chuùng con neân laøm theá naøo? Ñöùc Phaät baûo toân giaû Xaù-lôïi-phaát: - Haõy cho pheùp hai boä noùi. Neáu Tyø-kheo naøo noùi nhö phaùp thì neân chaáp nhaän lôøi noùi aáy, khen ngôïi tröôûng döôõng, cuøng laøm ngöôøi baïn. Toân giaû Xaù-lôïi-phaát laïi baïch Phaät: - Laøm theá naøo ñeå bieát Tyø-kheo kia noùi ñuùng phaùp hay phi phaùp? Ñöùc Phaät baûo Xaù-lôïi-phaát: - Coù möôøi taùm söï vieäc khieán Taêng bò vôõ: phaùp, phi phaùp, tyø-ni, phi tyø-ni, phaïm, khoâng phaïm, nheï, naëng, höõu dö, voâ dö, thoâ aùc, khoâng thoâ aùc, neân laøm, khoâng neân laøm, cheá, khoâng cheá, thuyeát, khoâng thuyeát. l760 Ñöùc Phaät baûo Toân giaû Xaù-lôïi-phaát: - OÂng neân xem xeùt vieäc naøy thôøi seõ bieát lôøi noùi cuûa Tyø-kheo kia laø nhö phaùp hay phi phaùp. Toân giaû laïi baïch Phaät: - Phaân phoái phoøng xaù ngoïa cuï cho caùc Tyø-kheo nôi Caâu-thieåm-di nhö theá naøo? Ñöùc Phaät daïy: - Neân cho hoï phoøng xaù ngoïa cuï ôû choã khuaát kínl76l. Neáu khoâng coù choã khuaát kín thì haõy laäp ra choã khuaát kín cho hoï, cuõng nhö caùch thöùc

l760. Thaäp baùt phaù Taêng söï. Thaäp tuïng >0 (T2>nl4>5 tr.2l6a2>): “Neáu tyø-kheo, phaùp noùi laø phi phaùp, phi phaùp noùi laø phaùp, luaät..., phi luaät,... phaïm, phi phaïm, troïng, khinh, taøn, voâ taøn, thöôøng sôû haønh, phi thöôøng sôû haønh, thuyeát, phi thuyeát...” Cf. Vin. i >54: atthārasahi vatthuhi adhammavādī: l8 cô sôû ngoân thuyeát phi phaùp daãn ñeán phaù Taêng: adhammam dhammoti dīpeti (phi phaùp maø noùi laø phaùp), dhammaậmdhammoti dīpeti (phaùp noùi laø phi phaùp),

avinayam(phi luaät)…vinayam (luaät)…abhāsitam alapitam tathāgatena(ñieàu naøy khoâng phaûi Nhö Lai noùi), bhāsitam lapitam tathāgatena (ñieàu naøy ñöôïc Nhö Lai noùi), anācittam tathāgatena (ñieàu naøy khoâng phaûi laø thöoøng haønh bôûi Nhö Lai), ācittam tathāgatena (ñieàu naøy ñöôïc thöôøng haønh bôûi Nhö Lai), apaññattam tathāgatena (ñieàu khoâng ñöôïc Nhö Lai cheá), paññattam tathāgatena (ñieàu ñöôïc Nhö Lai cheá ñònh), anāpattim (khoâng toäi), āpattim (toäi), lahukam āpattim (toäi nheï), garukam āpattim (toäi naëng), sāvasesam āpattim (toäi höõu dö), anavasesam āpattim (toäi khoâng dö taøn), thullam āpattim (toäi thoâ troïng), athullam āpatti (toäi khoâng thoâ troïng)… l76l. Vin.i. >56: vivittam senāsanam dātabbam, cho hoï choã naèm rieâng bieät.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 975

phaân phoái ngoïa cuï cho chuùng Taêng. Toân giaû Xaù-lôïi-phaát baïch Phaät: - Chia y vaät cuûa chuùng Taêng cho Tyø-kheo Caâu-thieåm-di nhö theá nao? Ñöùc Phaät daïy: - Tuøy theo thöù baäc maø chia.l762 Toân giaû Xaù-lôïi-phaát baïch Phaät: - Ñoái vôùi Tyø-kheo Caâu-thieåm-di, neân saép xeáp choã ngoài nhö theá naøo ñeå chia chaùo trong böõa tieåu thöïc? Phaät baûo toân giaû Xaù-lôïi-phaát: - Tröôùc kia Ta haù ñaõ khoâng noùi ñieàu naøy? Khi Taêng bò vôõ, phi phaùp hoøa hôïp, ngoài sao cho khoâng phaùt sinh söï döõ cuûa thaân vaø mieäng. Chuùng Taêng bò vôõ, nhöng nhö phaùp hoøa hôïp, söï vieäc ñaõ chaám döùt, neân ngoài choã ngoài caùch khoaûng moät ngöôøil76> Baáy giôø, Tyø-kheo-ni Ma-ha Ba-xaø-ba-ñeà, nghe caùc Tyø-kheo ñaáu tranh nôi Caâu-thieåm-di, phæ baùng maï nhuïc nhau, mieäng tuoân ra nhöõng lôøi nhö ñao nhö kieám, töø Caâu-thieåm-Di ñeán nöôùc Xaù-veä, lieàn cuøng vôùi naêm traêm Tyø-kheo-ni ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân roài ñöùng lui qua moät beân, baïch Phaät: - Ñaïi Ñöùc Theá Toân, Tyø-kheo nôi Caâu-thieåm-di naøy cuøng nhau ñaáu tranh, cuøng nhau maï nhuïc phæ baùng, soi boùi toát xaáu nhau, töø Caâu-thieåm- di ñeán Xaù-veä. Chuùng con neân ñoái vôùi hoï nhö theá naøo? Ñöùc Phaät baûo Cuø-ñaøm Di: - Haõy nghe caû hai beân noùi. Neáu Tyø-kheo naøo noùi nhö phaùp thì chaáp nhaän lôøi noùi aáy, khen ngôïi tröôûng döôõng, coi ñoù laø baïn höõu. Cuø-ñaøm Di baïch Phaät: - Laøm sao bieát lôøi noùi cuûa Tyø-kheo kia laø phaùp hay phi phaùp? Phaät daïy: - Coù möôøi taùm vieäc phaù Taêng: Phaùp phi phaùp... cho ñeán thuyeát khoâng thuyeát. (nhö treân) - Neân xem xeùt vieäc naøy ñeå bieát lôøi noùi Tyø-kheo kia laø phaùp hay phi phaùp. Tyø-kheo-ni Cuø-ñaøm Di, neân ñeán caàu giaùo thoï trong boä chuùng Tyø-kheo nhö phaùp. Baáy giôø, tröôûng giaû A-nan-baân-ñeâl764 nghe caùc Tyø-kheo nôi Caâu- thieåm-di ñaáu tranh nhau, maï nhuïc phæ baùng nhau, moi moùc toäi loãi nhau,

l762. Pali, ibid., “Taát caû thoï höôûng bình ñaúng.” (sabbesa samakam bhājetabbam) 1763. Xem cht. 140 & 141 treân. l764. A-nan-baân-ñeâ . Phieân aâm, töùc oâng Caáp Coâ Ñoäc. Pali: An āthapittika.

976 BOÄ LUAÄT >

töø Caâu-thieåm-di ñeán Xaù-veä, lieàn cuøng naêm traêm öu-baø-taéc ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân, roài ngoài lui qua moät beân baïch Phaät: - Caùc Tyø-kheo nôi Caâu-thieåm-di, ñaáu tranh nhau, maï nhuïc phæ baùng nhau, moi moùc toäi loãi nhau, töø Caâu-thieåm-di ñeán Xaù-veä. Baïch Ñöùc Theá Toân, chuùng con neân ñoái xöû theá naøo? Theá Toân daïy: - Neân nghe caû hai beân noùi, nhö treân. Neáu coù ñaøn-vieät cuùng döôøng neân chia hai phaàn, ñaây cuõng laø Taêng, kia cuõng laø Taêng. Naày caùc cö só, nhö thoûi vaøng chia laøm hai phaàn, caû hai ñeàu laø vaøng. Do vaäy, naày caùc cö só, vaät boá thí cuùng döôøng neân chia laøm hai phaàn. Vì ñaây laø Taêng, kia cuõng laø Taêng. Baáy giôø, Tyø-xaù-khö Voâ-di-la Maãu nghe caùc Tyø-kheo nôi Caâu- thieåm-di ñaáu tranh nhau, maï nhuïc phæ baùng nhau, moi moùc toäi loãi nhau, töø Caâu-thieåm-di ñeán Xaù-veä, lieàn cuøng naêm traêm öu-baø-di ñeán choã Ñöùc Theá Toân ñaàu maët ñaûnh leã saùt chaân, roài ñöùng qua moät beân baïch Phaät: - Caùc Tyø-kheo Caâu-thieåm-di ñaáu tranh phæ baùng maï nhuïc xoi boùi toát xaáu nhau, mieäng tuoân ra nhöõng lôøi nhö ñao nhö kieám, nay töø Caâu- thieåm-di ñeán Xaù-veä, kính baïch Ñöùc Theá Toân, chuùng con neân ñoái xöû theá naøo? Ñöùc Phaät daïy: - Neân nghe caû hai beân noùi, nhö treân. Neáu coù ñaøn-vieät cuùng döôøng neân chia hai phaàn, ñaây cuõng laø Taêng, kia cuõng laø Taêng. Naày caùc cö só, nhö thoûi vaøng chia laøm hai phaàn, caû hai ñeàu laø vaøng. Do vaäy, naày caùc cö só, vaät boá thí cuùng döôøng neân chia laøm hai phaàn. Vì ñaây laø Taêng, kia cuõng laø Taêng. 6. Giaûi Yeát-ma Baáy giôø, Tyø-kheo bò cöû, treân ñöôøng ñi, nôi choã vaéng, taâm töï suy nghó: Traùnh söï naøy cuûa ta caàn phaûi daãn chöùng Tu-ña-la, Tyø-ni, A-tyø- ñaøm, kieåm hieäu Phaät phaùp, xeùt duyeät xem cöû ñuùng hay cöû sai, laø cöû nhö phaùp, yeát-ma thaønh töïu hay laø khoâng cöû nhö phaùp, yeát-ma khoâng thaønh töïu. Baáy giôø vò aáy lieàn xem xeùt Tu-ña-la, Tyø-ni, A-tyø-ñaøm, theo phaùp cuûa Ñöùc Phaät xeùt duyeät, roài nghó nhö vaày: Söï thaät laø phaïm chöù khoâng phaûi khoâng phaïm; cöû toäi ñuùng chöù chaúng phaûi laø khoâng ñuùng; nhö phaùp cöû yeát-ma thaønh töïu, chöù khoâng phaûi laø khoâng nhö phaùp cöû yeát-ma khoâng thaønh töïu. Vò aáy lieàn ñeán choã caùc Tyø-kheo tuøy cöû noùi nhö vaày: Toâi treân ñöôøng ñi, nôi choã vaéng, taâm töï suy nghó: “Traùnh söï naøy cuûa ta caàn phaûi daãn chöùng Tu-ña-la, Tyø-ni, A-tyø-ñaøm, kieåm hieäu Phaät phaùp, xeùt duyeät xem cöû ñuùng hay cöû sai, laø cöû nhö phaùp yeát-ma thaønh töïu

hay laø khoâng cöû nhö phaùp, yeát-ma khoâng thaønh töïu.” Baáy giôø toâi lieàn xem xeùt Tu-ña-la, Tyø-ni, A-tyø-ñaøm, theo phaùp cuûa Ñöùc Phaät xeùt duyeät, roài nghó nhö vaày: “Söï thaät laø phaïm chöù khoâng phaûi khoâng phaïm; cöû toäi ñuùng chöù chaúng phaûi laø khoâng ñuùng; nhö phaùp cöû yeát-ma thaønh töïu, chöù khoâng phaûi laø khoâng nhö phaùp cöû yeát-ma khoâng thaønh töïu.” Baáy giôø caùc Tyø-kheo tuøy cöû daãn Tyø-kheo bò cöû ñeán choã Tyø-kheo taùc cöû baïch: - Tyø-kheo bò cöû naøy noùi vôùi toâi nhö vaày: “Treân ñöôøng ñi nôi choã vaéng, toâi tö duy (noùi ñaày ñuû nhö treân).” Baáy giôø, Tyø-kheo cöû toäi daãn Tyø-kheo tuøy cöû, Tyø-kheo bò cöû ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân, roài ngoài lui

qua moät beân, baïch Phaät: - Tyø-kheo tuøy cöû naøy daãn Tyø-kheo bò cöû ñeán choã con, ñem nhaân duyeân cuûa Tyø-kheo bò cöû trình baøy ñaày ñuû. Nay con cuõng ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: - Ñoù laø phaïm chöù chaúng phaûi khoâng phaïm. Cöû toäi ñuùng chöù chaúng phaûi khoâng ñuùng; nhö phaùp cöû Tyø-kheo naøy, yeát-ma thaønh töïu. Neáu Tyø- kheo kia thuaän tuøng chuùng Taêng ñeå saùm hoái, hoaùn caûi toäi loãi, thì yeâu caàu giaûi yeát-ma baát kieán cöû. Neân baïch töù yeát-ma ñeå giaûi, caùch giaûi nhö vaày: Tyø-kheo kia ñeán giöõa Taêng, ñeå troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, kính leã saùt chaân Taêng, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaáp tay baïch Phaät: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Toâi Tyø-kheo teân laø... ñaõ bò Taêng cöû toäi, yeát-ma baát kieán cöû. Nay toâi thuaän tuøng chuùng Taêng, caûi hoaùn toäi loãi, saùm hoái, caàu xin giaûi yeát-ma baát kieán cöû. Nguyeän Taêng töø maãn, vì toâi giaûi cho. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng xin nhö vaäy. Trong ñaây, Taêng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc phaùp yeát-ma, hoaëc Thöôïng toïa hay thöù toïa, tuïng luaät hay khoâng tuïng luaät ñöôïc, mieãn laø coù theå taùc phaùp yeát-ma, baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø... Taêng ñaõ taùc phaùp yeát-ma baát kieán cöû. Nay thuaän tuøng chuùng Taêng, hoaùn caûi toäi loãi saùm hoái, caàu xin giaûi yeát-ma baát kieán cöû. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, Taêng giaûi yeát-ma baát kieán cöû cho Tyø-kheo teân laø... Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo teân laø... Taêng ñaõ taùc phaùp

yeát-ma baát kieán cöû, vò kia ñaõ thuaän tuøng chuùng Taêng caûi hoaùn toäi loãi saùm hoái, nay caàn caàu Taêng giaûi yeát-ma baát kieán cöû. Tröôûng laõo naøo ñoàng yù Taêng giaûi yeát-ma baát kieán cöû cho Tyø-kheo teân laø... thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn thöù nhaát. (Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy). - Taêng ñaõ ñoàng yù giaûi yeát-ma baát kieán cöû cho Tyø-kheo... roài. Taêng ñoàng yù neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Ñöùc Phaät daïy tieáp: cho pheùp taùc baïch yeát-ma hoøa hôïp, neân baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Söï vieäc khieán Taêng ñaáu tranh, phæ baùng nhuïc maï laãn nhau, xoi boùi sôû tröôøng sôû ñoaûn nhau. Ngöôøi phaïm söï bò cöû kia nay ñaõ ñöôïc giaûi roài, traàn caáu cuûa Taêng ñöôïc dieät saïch. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng taùc phaùp hoøa hôïp. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Neân taùc baïch nhö vaäy ñeå hoøa hôïp. Baáy giôø, Öu-ba-ly töø choã ngoài ñöùng daäy, ñeå troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, quyø goái beân höõu chaám ñaát, chaáp tay baïch Ñöùc Theá Toân: - Kính baïch Ñöùc Theá Toân, söï vieäc khieán Taêng ñaáu tranh, phæ baùng nhuïc maï, xoi boùi sôû tröôøng, sôû ñoaûn nhau, khieán cho Taêng bò phaù, khieán Taêng chia reõ, khieán Taêng bò traàn caáu. Vieäc kia chöa lieäu lyù, chöa phaân xöû, Taêng chöa dieät traàn caáu, nhö vaäy coù ñöôïc hoøa hôïp nhö phaùp hay khoâng? Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc nhö phaùp hoøa hôïp. Naày Öu-ba-ly! Nhaân bôûi traùnh söï kia, khieán Taêng ñaáu tranh, phæ baùng nhuïc maï nhau, xoi boùi sôû l765

tröôøng, sôû ñoaûn nhau, khieán Taêng bò phaù, khieán Taêng chia reõ, khieán cho Taêng bò traàn caáu. Khi traùnh söï aáy ñaõ ñöôïc lieäu lyù, ñaõ ñöôïc giaûi quyeát. Taêng ñaõ dieät traàn caáu, baáy giôø ñöôïc hoøa hôïp nhö phaùp. Ñöùc Phaät daïy: Töø nay veà sau cho pheùp taùc baïch yeát-ma hoøa hôïp Boá-taùt. Neân baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Nhaân bôûi traùnh söï kia ñaõ khieán Taêng ñaáu tranh, phæ baùng nhuïc maï, xoi boùi sôû tröôøng, sôû ñoaûn nhau, khieán cho Taêng bò phaù, khieán Taêng chia reõ, khieán Taêng bò traàn caáu.

l765. Traùnh söï ; cô sôû daãn khôûi tranh chaáp, nguyeân nhaân cuûa tranh chaáp. Coù boán traùnh söï: tranh chaáp lôøi noùi, tranh luaän veà giaùo giôùi, baát ñoàng veà luaän toäi, tranh caõi veà phaän söï phaûi laøm. Pali, Vin.ii.88: cattārīmāni bhikkhave adhikaramāni vivādādhikaranam, anuvādādhikaramam, āppattādhikaranan, kiccādhikaranam

Ngöôøi aáy ñaõ ñöôïc Taêng taùc cöû, vaø ñaõ ñöôïc giaûi roài, Taêng ñaõ ñöôïc dieät traàn caáu. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, Taêng taùc phaùp hoøa hôïp boá-taùt. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Neân baïch nhö vaäy roài hoøa hôïp boá-taùt. Baáy giôø, Ñöùc Phaät noùi vôùi Öu-ba-ly: - Coù naêm haïng ngöôøi phaïm toäi. Nhöõng gì laø naêm? - Tyø-kheo phaïm toäi nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo khaùc baûo raèng, “Thaày phaïm toäi, coù thaáy hay khoâng?” Vò kia traû lôøi, “Khoâng thaáy.” Vò kia noùi vôùi vò Tyø-kheo naøy: “Neáu thaáy toäi naøy thì neân saùm hoái.” Ñaây laø ngöôøi phaïm toäi thöù nhaát. - Tyø-kheo phaïm toäi nhö vaäy. Tyø-kheo khaùc baûo raèng, “Thaày phaïm toäi, coù thaáy hay khoâng?” Vò kia traû lôøi: “Khoâng thaáy.” Tyø-kheo kia noùi: “Thaày neáu thaáy toäi neân ñeán trong Taêng saùm hoái.” Ñaây laø ngöôøi phaïm toäi thöù hai. - Tyø-kheo phaïm toäi nhö vaäy. Tyø-kheo khaùc baûo raèng, “Thaày phaïm toäi, coù thaáy hay khoâng?” Vò kia traû lôøi: “Khoâng thaáy.” Tyø-kheo kia noùi: “Thaày neáu thaáy toäi neân ôû trong Taêng naøy maø saùm hoái.” Ñaây laø ngöôøi phaïm toäi thöù ba. - Tyø-kheo phaïm toäi nhö vaäy. Tyø-kheo khaùc baûo raèng, “Thaày phaïm toäi, coù thaáy hay khoâng?” Vò kia traû lôøi: “Khoâng thaáy.” Chuùng Taêng neân xaû trí, khoâng hoûi nöõa, maø noùi nhö vaày, “Nay thaày khoâng thaáy toäi. Nôi naøo maø thaày ñeán, nôi ñoù cuõng seõ cöû toäi thaày. Ñoái vôùi thaày, hoï seõ taùc phaùp töï ngoân, khoâng cho thaày taùc phaùp a-naäu-baø-ñaø,l766 khoâng cho pheùp boá-taùt, töï töù. Nhö ngöôøi ñieàu khieån ngöïa, ñoái vôùi con ngöïa chöùng khoù ñieàu khieån, hoï phaûi buoäc noù vaøo caây noïc, boû maëc noù nôi ñoù. Thaày laø Tyø-kheo khoâng töï thaáy toäi cuõng laïi nhö vaäy. Taát caû moïi ngöôøi ñeàu phaûi boû maëc thaày. Nôi naøo maø thaày ñeán, nôi ñoù, cho ñeán, seõ khoâng cho pheùp thaày boá-taùt, töï töù. Ngöôøi nhö vaäy, khoâng ñöôïc ñeán hoï ñeå caàu thính.l767 ÔÛ ñaây nhö vaäy töùc laø thính. Ñaây laø ngöôøi phaïm toäi thöù tö. - Tyø-kheo phaïm toäi nhö vaäy, Tyø-kheo khaùc baûo raèng, “Thaày phaïm toäi, coù thaáy hay khoâng?” Vò kia traû lôøi, “Khoâng thaáy.” Ñoái vôùi vò aáy chuùng Taêng neân taùc phaùp yeát-ma, baèng phaùp baïch töù baát kieán cöû, ñaây laø ngöôøi phaïm toäi thöù naêm. Baáy giôø, Tröôûng laõo

Öu-ba-ly töø choã ngoài ñöùng daäy, ñeå troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, quyø goái beân höõu chaám ñaát, chaáp tay baïch Phaät:

l766. A-naäu-baø-ñaø . Pali: anuvāda, phi naïn, chæ trích, buoäc toäi ngöôøi khaùc. l767. Xem phaàn treân

980 BOÄ LUAÄT >

- Coù bao nhieâu phaùp ñeå thaønh ngöôøi lieäu lyù söï vuï? Ñöùc Phaät daïy: - Coù naêm phaùp ñeå thaønh ngöôøi lieäu lyù söï vuï: - Muoán thaønh Tyø-kheo taùc söï, neân quan saùt vieäc naøy thaät hay khoâng thaät. Hoaëc giaû coù vieäc khoâng thaät. Tyø-kheo kia, neáu bieát vieäc naøy khoâng thaät thì khoâng ñöôïc laøm. - Neáu Tyø-kheo kia bieát vieäc naøy laø thaät, thì laïi phaûi quan saùt vieäc naøy coù lôïi ích hay khoâng coù lôïi ích. Hoaëc giaû coù vieäc khoâng lôïi ích. Tyø- kheo kia, neáu bieát ñöôïc vieäc naøy khoâng lôïi ích thì khoâng ñöôïc laøm. - Neáu Tyø-kheo kia bieát vieäc naøy coù lôïi ích, thì laïi phaûi quan saùt vieäc naøy laø ñuùng thôøi hay khoâng ñuùng thôøi. Hoaëc giaû coù vieäc laøm phi thôøi. Tyø-kheo kia neáu bieát vieäc naøy laø laøm phi thôøi thì khoâng ñöôïc laøm. - Neáu Tyø-kheo kia bieát vieäc naøy laø ñuùng thôøi, thì laïi phaûi xem xeùt, laø laøm vieäc naøy hoaëc seõ khieán Taêng ñaáu tranh, phæ baùng maï nhuïc nhau, seõ khieán Taêng bò phaù, seõ khieán Taêng chia reõ, seõ khieán Taêng bò traàn caáu; hoaëc seõ khoâng khieán Taêng ñaáu tranh, cho ñeán seõ khoâng khieán Taêng bò traàn caáu. Tyø-kheo kia, neáu bieát laøm vieäc naøy, khieán Taêng ñaáu tranh, cho ñeán khieán Taêng traàn caáu, thì khoâng ñöôïc laøm. - Neáu Tyø-kheo bieát laøm vieäc naøy seõ khoâng khieán Taêng ñaáu tranh, cho ñeán khoâng khieán Taêng traàn caáu, thì Tyø-kheo kia laïi phaûi quan saùt, neáu Tyø-kheo laøm vieäc naøy coù ñöôïc baïn höõu hay khoâng ñöôïc baïn höõu. Hoaëc giaû laøm vieäc naøy, khoâng coù ñöôïc Tyø-kheo baïn höõu. Neáu Tyø-kheo kia bieát ñöôïc laøm vieäc naøy khoâng coù ñöôïc Tyø-kheo baïn höõu thì khoâng ñöôïc laøm. Neáu Tyø-kheo kia bieát coù Tyø-kheo baïn höõu thì neân laøm ñuùng thôøi, vôùi haûo taâm thieän nieäm. - Naày Öu-ba-ly! Tyø-kheo naøo bieát ñöôïc naêm phaùp naøy thì seõ ñöôïc laøm ngöôøi lieäu lí söï vuï. Baáy giôø, toân giaû Öu-ba-ly lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy, ñeå troáng vai beân höõu, quyø goái beân höõu chaám ñaát, chaáp tay höôùng veà Ñöùc Phaät noùi baøi keä: Vì Taêng noùi ñieàu naøy, Nghóa lôïi quyeát ñònh vaäy. Theá naøo bieát laø hôn? Tyø-kheo ñöôïc kieân trì? Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân traû lôøi Öu-ba-ly baèng baøi keä sau: Ñeä nhaát trì giôùi khoâng huûy hoaïi, Tyø-kheo oai nghi töï trang nghieâm; Oan gia khoâng theå nhö phaùp traùch.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 98l

Ngöôøi kia ñöôïc vaäy khoûi ai cheâ.
Ngöôøi kia truï nôi thanh tònh giôùi,
Noùi khoâng sôï vaø khoâng nghi nan,
Giöõa chuùng khoâng ñoåi dôøi, khoâng sôï,
Hoûi ñaâu ñaùp ñoù khoâng maát nghóa.
Trong chuùng duø hoûi nghóa lyù gì,

Lieàn ñaùp, khoûi nghó, khoâng öu löï.
Luùc naøo hoûi nghóa cuõng ñaùp ñöôïc.
ÖÙng ñaùp nhieàu caâu, loøng khoâng ñoåi.
Cung kính caùc Tyø-kheo Tröôûng laõo,
Thöôïng toïa, trung toïa vaø haï toïa.
Noùi ñöôïc nguoàn goác, kheùo phaân bieät,
Hieåu caùc oan gia lôøi doái traù.
Oan gia khoâng theå hôn vò aáy.
Cuõng laïi ñieàu phuïc ñöôïc nhieàu ngöôøi.
Thöôøng laøm thaày daïy, khoâng thieáu soùt.
Trang nghieâm trí tueä ngöôøi ñeàu bieát.
Neáu phaïm vieäc nhö vaäy.
Khoâng phaïm, toäi ñöôïc tröø.
Baån naøy, bieát caû hai.
Bieát baån, saùm hoái tröø.
Khoâng hoái, Chuùng boû maëc.
Neáu hoái, Chuùng khoâng ñuoåi.
Neân khuyeân ngöôøi nhö vaäy;
Phaân minh bieát nhö vaäy.
Coù tín thì hay thoï.
Vì Taêng neân môùi ñuoåi.
Chuùng ñuoåi, haõy nghe lôøi,
Tuaân haønh, khoâng töï cao;
Cung kính baäc Tröôûng laõo,
Thöôïng, trung vaø haï toïa,
Trí tueä nhieàu lôïi ích.
Ngöôøi naøy hay hoä phaùp.1768
l768. Heát quyeån 4>.

982 BOÄ LUAÄT >

PHAÀN 3: NEÂU DAÃN CAÙC VIEÄC: THOÏ GIÔÙI, THUYEÁT GIÔÙI, AN CÖ, TÖÏ TÖÙ, DA THUOÄC, Y, THUOÁC V.V...

Chöông X: CHIEÂM-BA

1. Cöû toäi phi phaùp Theá Toân ôû taïi thaønh Chieâm-ba.l769 Taïi nöôùc Giaø-thi,l770 coù thoân Baø-sa-baø.l77l Baáy giôø, truù xöù noï coù cöïu Tyø-kheo,l772 thöôøng tieáp moïi ngöôøi, gioáng nhö nguoàn suoái,l77> noùi nhö vaày: Neáu Tyø-kheo chöa ñeán maø ñeán laøm khaùch,l774 toâi seõ cung caáp caùc thöù caàn duøng, nhö naáu nöôùc taém, ñoà aên, thöùc uoáng ñeå cuùng döôøng. Baáy giôø, coù soá ñoâng Tyø-kheo ôû nöôùc Giaø-thi du haønh trong nhaân gian ñeán nôi xoùm Baø-sa-baø. Tyø-kheo kia

lieàn cung caáp caùc thöù caàn duøng, vaø cuùng döôøng ñoà aên thöùc uoáng. Sau ñoù moät thôøi gian, Tyø-kheo kia nghó nhö vaày: Ta khoâng theå thöôøng xuyeân ñeán baïch y ñoøi xin ñoà aên thöùc uoáng, vaø cung caáp ñaày ñuû nhö nöôùc ñeå taém röûa, hay naáu chaùo ñeå cuùng döôøng nöõa. Khaùch Tyø-kheo naøy töø xa ñeán, hieän taïi ñaõ heát meät moûi. Tröôùc kia chöa coù ngöôøi quen bieát chöù hieän nay ñaõ coù. Nay ta khoâng theå ñi hoûi xin theâm ñöôïc nöõa. Roài oâng ngöng. Tyø-kheo khaùch naøy laïi nghó nhö vaày: Tyø-kheo kia gheùt chuùng ta.

l769. Chieâm-ba . Pali: Camp ā, thuû ñoâ cuûa vöông quoác Anga. Xem Ch.v. Da thuoäc, truyeän Thuû-lung-na; cht. l. l770. Giaø-thi ; treân kia, aâm laø Giaø-sa. Xem Ch.ix, muïc 4, truyeän Tröôøng Sinh & cht. l5. l77l. Baø-sa-baø tuï laïc . Löu yù caùch ñoïc theo baûn Haùn veà caùc ñòa danh naøy: taïi Chieâm-ba thaønh, Giaø-thi quoác, Sa-baø tuï laïc . Tham chieáu Pali, Vin. i. >l2: ... Campāyam viharati... tena kho pana samayena Kāsīsu janapade vāsabhagāmo hoti, “Phaät truù taïi Campā. Baáy giôø, taïi quoác caûnh Kāsi, coù moät thoân teân laø Vāsabha.” l772. Thaäp tuïng >0, tyø-kheo naøy coù teân laø Coäng Kim . Pali, Vin.i. 312: Kassapagotta. l77>. Coù leõ töông ñöông Pali: tantibaddho, Horner dòch laø “ngöôøi gaén lieàn vôùi tuïc leä coå truyeàn (attached to the tradition)”, töùc gaén chaët vôùi caùc phaän söï phaûi laøm theo truyeàn thoáng cuûa truù xöù ñoù. Baûn Haùn dòch Nam truyeàn dòch laø “ngöôøi chaáp söï” vaø chuù thích, laø ngöôøi quaûn lyù caùc söï vieäc trong truù xöù, nhö Ma-ma-ñeá hay Ñeá-ñeá-ñaø-la. Baûn Haùn hieåu tanti (sôïi daây raøng buoäc) theo nghóa töôïng hình laø “söï lieân tuïc nhö gioøng suoái! l774. Vò lai khaùch tyø-kheo ; Tham chieáu Pali: Kinti an āgatā ca pesalā bhikkhū āgaccheyyum, “laøm sao ñeå tyø-kheo khaû aùi chöa töøng ñeán coù theå ñeán ñaây?

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 98>

Tröôùc ñaây ñaõ cung caáp ñaày ñuû nhöõng thöù caàn duøng, nhö ñoà aên thöùc uoáng, nöôùc taém röûa cho chuùng ta. Nay laïi ngöng, khoâng cung caáp cho ta. Chuùng ta coù neân cöû toäi Tyø-kheo kia khoâng? Hoï lieàn nhoùm hoïp ñeå cöû toäi Tyø-kheo kia. Tyø-kheo kia nghó: Nay ta khoâng theå töï bieát laø phaïm hay chaúng phaïm, laø cöû toäi ñuùng hay cöû toäi khoâng ñuùng, laø nhö phaùp cöû yeát-ma thaønh töïu, hay khoâng nhö phaùp cöû yeát-ma khoâng thaønh töïu. Nay ta coù theå ñeán choã Ñöùc Theá Toân ôû Chieâm-ba, ñem nhaân duyeân naøy trình baøy ñaày ñuû vôùi Ñöùc Theá Toân. Neáu Theá Toân coù chæ daïy gì thì tuøy theo lôøi daïy cuûa Ñöùc Theá Toân ta seõ thi haønh. Baáy giôø, cöïu Tyø-kheo kia, ñaép y mang baùt ñeán Chieâm-ba, qua choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã, roài ñöùng qua moät beân. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân an uûi khaùch Tyø-kheo: - Khaát caàu coù deã ñöôïc khoâng? Soáng coù hoøa hôïp khoâng? Ñi ñöôøng coù meät nhoïc laém khoâng? Tyø-kheo khaùch thöa: - Con soáng hoøa hôïp. Khaát caàu deã ñöôïc. Ñi ñöôøng khoâng meät nhoïc. Ñöùc Phaät hoûi tieáp: - Thaày ôû ñaâu ñeán? Tyø-kheo thöa: - Con ôû nôi xoùm Baø-sa-baø, nöôùc Giaø-thi, laø cöïu truù Tyø-kheo ôû moät truù xöù noï. Con thöôøng ñoùn tieáp vaø cung caáp nhöõng gì caàn thieát cho nhöõng vò khaùch gioáng nhö doøng nöôùc suoái. Neáu coù khaùch Tyø-kheo chöa ñeán maø ñeán laøm khaùch

ñeàu ñöôïc cung caáp ñaày ñuû nhöõng thöù caàn duøng nhö ñoà aên thöùc uoáng hoaëc laøm chaùo, nöôùc taém... Sau ñoù coù soá ñoâng Tyø-kheo taïi nöôùc Giaø-thi du haønh trong nhaân gian ñeán xoùm Baø-sa-baø, baáy giôø con lieàn cung caáp ñaày ñuû nhöõng thöù caàn duøng nhö ñoà aên thöùc uoáng, hoaëc laøm chaùo, nöôùc taém röûa... Baïch Ñaïi ñöùc, khi aáy con nghó nhö vaày: "Ta khoâng theå thöôøng xuyeân ñeán nhaø baïch y ñoøi xin ñoà aên thöùc uoáng, vaø nhöõng thöù caàn duøng ñöôïc. Quyù khaùch Tyø-kheo naøy hieän taïi ñaõ heát meät moûi. Tröôùc kia chöa coù ngöôøi quen bieát, hieän taïi ñaõ coù roài. Nay ta khoâng theå ñeán hoûi xin ñöôïc nöõa." Roài con ngöng cung caáp. Khaùch Tyø-kheo naøy laïi nghó, "Tyø-kheo cöïu truù kia gheùt chuùng ta. Tröôùc ñaây thöôøng cung caáp ñaày ñuû cho ta caùc thöù caàn duøng nhö thöùc aên uoáng, chaùo, nöôùc taém röûa... Nay laïi khoâng cung caáp cho chuùng ta nöõa. Chuùng ta coù theå cöû toäi Tyø-kheo kia." Caùc vò aáy lieàn hoïp laïi ñeå cöû toäi. Baïch Ñaïi Ñöùc Theá Toân con nghó nhö vaày, "Ta khoâng theå bieát laø phaïm hay

khoâng phaïm, laø cöû toäi ñuùng hay sai, laø nhö phaùp cöû yeát-ma thaønh töïu hay khoâng nhö phaùp cöû yeát-ma khoâng thaønh töïu? Nay ta neân ñeán choã Ñöùc Theá Toân ôû thaønh Chieâm-ba ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Neáu Ñöùc Theá Toân coù daïy gì, thì tuøy theo lôøi daïy cuûa Ñöùc Theá Toân maø thi haønh." Ñöùc Phaät baûo Tyø-kheo kia: - OÂng laø Tyø-kheo khoâng phaïm, chaúng phaûi phaïm. Cöû toäi sai quaáy, khoâng thaønh cöû. Cöû toäi oâng nhö vaäy laø phi phaùp. Tyø-kheo aáy yeát-ma khoâng thaønh töïu. Naøy Tyø-kheo, oâng trôû veà xoùm Baø-sa-baø, cung caáp nhöõng thöù caàn duøng cho khaùch Tyø-kheo nhö tröôùc gioáng nhö nguoàn suoái. Naøy Tyø-kheo, Ta trôï baïn oâng, nhö phaùp, chaúng phaûi chaúng nhö phaùp. Baáy giôø caùc khaùch Tyø-kheo kia töø xoùm Baø-sa-baø du haønh trong nhaân gian ñeán nöôùc Giaø-thi, tôùi choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã roài ñöùng lui qua moät beân. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân an uûi khaùch Tyø-kheo: - Caùc ngöôi truï chæ coù hoøa hieäp khoâng? Khoâng do khaát thöïc maø phaûi vaát vaû chaêng? Tyø-kheo naøy thöa: - Truï chæ ñöôïc hoøa hieäp. Khoâng do khaát thöïc maø phaûi vaát vaû. Ñöùc Phaät hoûi tieáp: - Caùc thaày töø ñaâu ñeán? - Chuùng con töø tuï laïc Baø-sa-baø ñeán. Ñöùc Phaät hoûi? - Nghe noùi coù cöïu truù Tyø-kheo thöôøng hay cung caáp cho khaùch Tyø-kheo nhöõng thöù caàn duøng, nhö nöôùc suoái, maø caùc thaày cöû toäi ngöôøi aáy, phaûi khoâng? Caùc vò aáy traû lôøi: - Söï thaät nhö vaäy. Ñöùc Theá Toân hoûi: - Baèng vaøo söï gì caùc oâng cöû toäi nhö vaäy? Caùc vò naøy thöa: - Khoâng söï vieäc, khoâng nhaân duyeân.l775 Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän ha traùch caùc Tyø- kheo naøy: - Caùc oâng laøm ñieàu sai quaáy chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc

l775. Voâ söï voâ duyeân . Pali: avatthusmi m akārame, khoâng döïa treân cô sôû naøo, khoâng vì nguyeân nhaân gì.

khoâng neân laøm. Caùc oâng laø nhöõng ngöôøi ngu si. Sao cöïu Tyø-kheo kia, nhö nguoàn nöôùc suoái, cung caáp cho khaùch Tyø-kheo, maø caùc oâng khoâng duyeân, khoâng söï gì, laïi cöû toäi? 2. Tuùc soá Yeát-ma Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân sau khi ha traùch roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Coù boán loaïi yeát-ma: phi phaùp yeát-ma, phi phaùp bieät chuùng yeát- ma, phi phaùp hoøa hôïp yeát-ma, phaùp bieät chuùng yeát-ma.l776 Trong naøy, hai yeát-ma: phi phaùp yeát-ma, bieät chuùng yeát-ma, thì khoâng ñöôïc laøm. Neáu laøm seõ nhö phaùp trò. Chæ coù phaùp yeát-ma, vaø hoøa hôïp yeát-ma thì neân laøm. - Coù boán tröôøng hôïp tuùc soá:l777 Coù ngöôøi ñöôïc keå trong tuùc soá nhöng khoâng ñöôïc quyeàn ngaên. Coù ngöôøi khoâng ñöôïc keå trong tuùc soá maø ñöôïc quyeàn ngaên. Coù ngöôøi khoâng ñöôïc keå trong tuùc soá maø cuõng khoâng ñöôïc quyeàn ngaên. Coù ngöôøi ñöôïc keå trong tuùc soá vaø cuõng ñöôïc quyeàn ngaên. - Theá naøo laø ngöôøi ñöôïc quyeàn tuùc soá maø khoâng ñöôïc quyeàn ngaên? Laø ngöôøi bò taùc phaùp yeát-ma ha traùch, yeát-ma taãn, yeát-ma y chæ, yeát-ma ngaên khoâng cho ñeán nhaø baïch y. Nhöõng ngöôøi naøy ñöôïc keå tuùc soá maø khoâng ñöôïc quyeàn ngaên. - Theá naøo laø ngöôøi khoâng ñöôïc keå tuùc soá maø ñöôïc quyeàn ngaên? Laø ngöôøi muoán thoï ñaïi giôùi. Ngöôøi naøy khoâng ñöôïc keå tuùc soá maø ñöôïc quyeàn ngaên. - Theá naøo laø ngöôøi khoâng ñöôïc keå tuùc soá cuõng khoâng ñöôïc ngaên? Tyø-kheo taùc yeát-ma, Tyø-kheo-ni khoâng ñöôïc keå tuùc soá cuõng khoâng ñöôïc ngaên. Thöùc-xoa-ma-na, sa-di, sa-di-ni; hoaëc ngöôøi phaïm bieân toäi, hoaëc phaïm Tyø-kheo-ni, hoaëc thoï giôùi vôùi taëc taâm, hoaëc phaù noäi ngoaïi ñaïo, hoaëc huyønh moân, hoaëc gieát cha gieát meï, hoaëc gieát A-la-haùn, hoaëc phaù Taêng, hoaëc aùc taâm laøm thaân Phaät ra maùu, hoaëc phi nhaân, suùc sinh, hoaëc hai caên, hoaëc bò cöû, hoaëc dieät taãn, hoaëc ñaùng dieät; hoaëc bieät truù, hoaëc ôû treân giôùi tröôøng, thaàn tuùc treân hö khoâng, hoaëc aån hình, hoaëc lìa choã thaáy nghe, hoaëc laø ngöôøi taùc yeát-ma: Nhöõng ngöôøi nhö vaäy khoâng ñöôïc keå tuùc soá cuõng khoâng ñöôïc ngaên. - Theá naøo laø ngöôøi ñöôïc keå tuùc soá cuõng ñöôïc quyeàn ngaên? Laø thieän Tyø-kheo, ñoàng truï moät giôùi, khoâng duøng thaàn tuùc ôû treân khoâng, khoâng aån hình, khoâng lìa choã thaáy nghe, cho ñeán noùi vôùi ngöôøi gaàn beân.

l776. Baûn Haùn dòch thieáu chính xaùc. Caàn söûa laïi, boán loaïi yeát-ma: phi phaùp bieät chuùng, (nhö) phaùp bieät chuùng, phi phaùp hoøa hieäp, (nhö) phaùp hoøa hieäp. l777. Nguyeân Haùn: maõn soá .

986 BOÄ LUAÄT >

Nhöõng ngöôøi nhö vaäy ñöôïc keå tuùc soá maø cuõng ñöôïc quyeàn ngaên. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo, moät ngöôøi cöû toäi moät ngöôøi, moät ngöôøi cöû toäi hai ngöôøi, hoaëc cöû toäi ba ngöôøi, hoaëc cöû toäi Taêng. Hai ngöôøi cöû toäi moät ngöôøi, hai ngöôøi cöû toäi hai ngöôøi, hai ngöôøi cöû toäi ba ngöôøi, hoaëc cöû toäi Taêng. Ba ngöôøi cöû toäi moät ngöôøi, hoaëc cöû toäi hai ngöôøi, hoaëc cöû toäi ba ngöôøi, hoaëc cöû toäi Taêng, hay Taêng cöû toäi Taêng. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc moät ngöôøi cöû toäi moät ngöôøi, hai ngöôøi, ba

ngöôøi, hay cöû toäi Taêng. Khoâng ñöôïc hai ngöôøi cöû toäi moät ngöôøi, hai ngöôøi, ba ngöôøi, cöû toäi Taêng. Khoâng ñöôïc ba ngöôøi cöû toäi moät ngöôøi, hai ngöôøi, ba ngöôøi, hay cöû toäi Taêng. Khoâng ñöôïc Taêng cöû toäi Taêng. - Neáu moät ngöôøi cöû toäi moät ngöôøi laø phi phaùp yeát-ma, phi tyø-ni yeát-ma, khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Hoaëc moät ngöôøi cöû toäi hai ngöôøi, ba ngöôøi hay Taêng. Hoaëc hai ngöôøi cöû toäi moät ngöôøi, hai ngöôøi, ba ngöôøi, hay Taêng. Hoaëc ba ngöôøi cöû toäi moät ngöôøi, hai ngöôøi, ba ngöôøi, hay Taêng. Hoaëc Taêng cöû toäi Taêng, laø phi phaùp yeát-ma, phi tyø-ni yeát-ma, khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo taùc phaùp yeát-ma choàng,l778 nhö taùc yeát-ma ha traùch roài laïi taùc yeát-ma taãn; taùc y chæ roài laïi ngaên khoâng cho ñeán nhaø baïch y; trao cho phaùp cöû toäi roài laïi cho phaùp ba-lôïi-baø-sa; cho phaùp boån nhaät trò roài laïi cho phaùp Ma-na-ñoûa; cho phaùp a-phuø-ha-na roài, laïi cho phaùp hieän tieàn tyø-ni; cho phaùp öùc nieäm tyø-ni roài, laïi trao cho phaùp baát si tyø-ni; cho phaùp töï ngoân roài, laïi cho phaùp mích toäi; cho phaùp mích toäi töôùng roài, laïi cho phaùp nhö coû che ñaát. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc taùc phaùp yeát-ma choàng. Khoâng ñöôïc taùc yeát-ma ha traùch roài laïi taùc yeát-ma taãn, cho ñeán nhö coû che ñaát. Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: 3. Tuùc soá Taêng - Coù boán loaïi Taêng:l779 Taêng boán vò, Taêng naêm vò, Taêng möôøi vò, Taêng hai möôi vò. - Taêng boán vò: tröø töï töù, thoï ñaïi giôùi, xuaát toäi, coøn taát caû caùc phaùp yeát-ma nhö phaùp khaùc ñeàu laøm ñöôïc. - Taêng naêm vò: tröø tröôøng hôïp thoï ñaïi giôùi nôi ñoâ hoäi, xuaát toäi, coøn taát caû caùc phaùp yeát-ma nhö phaùp khaùc ñeàu laøm ñöôïc. - Taêng möôøi vò: chæ tröø xuaát toäi, coøn taát caû caùc phaùp yeát-ma nhö

l778. Truøng taùc yeát-ma . l779. Mahāvagga ix, Coù 5 Taêng, 4 Taêng nhö Töù phaàn. Thöù naêm: Taêng treân 20 tyø-kheo.

phaùp khaùc ñeàu laøm ñöôïc. - Taêng hai möôi vò: taát caû caùc phaùp yeát-ma nhö phaùp ñeàu laøm ñöôïc, huoáng nöõa laø hôn hai möôi vò. - Neáu caàn boán vò ñeå taùc phaùp yeát-ma maø thieáu moät vò thì yeát-ma aáy thaønh, laø phi phaùp, phi tyø-ni. Neáu duøng Tyø-kheo-ni laøm ngöôøi thöù tö, hoaëc duøng Thöùc-xoa-ma-na, sa-di, sa-di-ni, hoaëc ngöôøi phaïm bieân toäi, hoaëc phaïm Tyø-kheo-ni, hoaëc taëc taâm thoï giôùi, hoaëc phaù noäi ngoaïi ñaïo, hoaëc huyønh moân, hoaëc gieát cha, gieát meï, gieát A-la-haùn, aùc taâm laøm thaân Phaät ra maùu, hoaëc phi nhaân hoaëc suùc sinh, hoaëc ngöôøi hai caên, hoaëc keû bò cöû, dieät taãn, hoaëc ñaùng dieät taãn, ngöôøi taùc yeát-ma. Laáy nhöõng haïng ngöôøi nhö vaäy ñeå ñöôïc tuùc soá boán vò, thì yeát-ma ñoù phi phaùp, phi tyø-ni. Khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Taêng naêm vò, möôøi vò, hai möôi vò cuõng nhö vaäy. 3. Yeát-ma baát thaønh Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo taùc yeát-ma phi phaùp, phi tyø-ni. Hoï taùc yeát-ma phi phaùp bieät chuùng, yeát-ma phi phaùp hoøa hôïp, yeát-ma phaùp bieät chuùng, yeát-ma phaùp töông tôï bieät chuùng, yeát-ma phaùp töông tôï hoøa hôïp, taùc yeát-ma ha baát chæ. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc taùc yeát-ma phi phaùp,

phi tyø-ni, khoâng ñöôïc taùc yeát- ma phi phaùp bieät chuùng, khoâng ñöôïc taùc yeát-ma phi phaùp hoøa hôïp, khoâng ñöôïc taùc yeát-ma phaùp bieät chuùng, khoâng ñöôïc taùc yeát-ma phaùp töông tôï bieät chuùng, khoâng ñöôïc taùc yeát-ma phaùp töông tôï hoøa hôïp, khoâng ñöôïc taùc yeát-ma ha baát chæ. 1. Theá naøo laø yeát-ma phi phaùp, phi tyø-ni? Baïch nhò yeát-ma maø taùc baïch roài khoâng taùc yeát-ma. Ñoù goïi laø yeát- ma phi phaùp, phi tyø-ni. Khoâng ñöôïc nhö vaäy. Vôùi baïch nhò yeát-ma, taùc hai laàn baïch maø khoâng taùc yeát-ma; taùc ba laàn baïch maø khoâng taùc yeát-ma; nhieàu laàn taùc baïch maø khoâng taùc yeát- ma. Ñoù goïi laø yeát-ma phi phaùp, phi tyø-ni. Khoâng ñöôïc nhö vaäy. Baïch nhò yeát-ma maø moät laàn taùc baïch hai laàn yeát-ma. Ñoù goïi laø yeát-ma phi phaùp, phi tyø-ni. Khoâng ñöôïc nhö vaäy. Vôùi baïch nhò yeát-ma maø moät laàn taùc baïch maø ba laàn yeát-ma, moät laàn taùc baïch maø nhieàu laàn yeát-ma; hai laàn taùc baïch maø moät laàn yeát-ma, hai laàn taùc baïch maø hai laàn yeát-ma; hai laàn taùc baïch maø ba laàn yeát-ma; hai laàn taùc baïch maø nhieàu laàn yeát-ma; ba laàn taùc baïch maø moät laàn yeát- ma; ba laàn taùc baïch maø hai laàn yeát-ma; ba laàn taùc baïch maø ba laàn yeát- ma; ba laàn taùc baïch maø nhieàu laàn yeát-ma; nhieàu laàn taùc baïch maø moät laàn yeát-ma; nhieàu laàn taùc baïch maø hai laàn yeát-ma; nhieàu laàn taùc baïch

maø ba laàn yeát-ma; nhieàu laàn taùc baïch maø nhieàu laàn yeát-ma. Ñoù goïi laø yeát-ma phi phaùp, phi tyø-ni. Khoâng ñöôïc nhö vaäy. Baïch nhò yeát-ma maø moät laàn yeát-ma, khoâng taùc baïch. Ñoù goïi laø yeát-ma phi phaùp, phi tyø-ni. Khoâng ñöôïc nhö vaäy. Vôùi baïch nhò yeát-ma maø hai laàn yeát-ma khoâng taùc baïch, ba laàn yeát-ma khoâng taùc baïch, nhieàu laàn yeát-ma khoâng taùc baïch. Ñoù goïi laø yeát-ma phi phaùp, phi tyø-ni. Khoâng ñöôïc nhö vaäy. Baïch nhò yeát-ma maø moät laàn yeát-ma hai laàn baïch. Ñoù goïi laø yeát- ma phi phaùp, phi tyø-ni. Khoâng ñöôïc nhö vaäy. Vôùi baïch nhò yeát-ma, moät laàn yeát-ma maø ba laàn baïch; moät laàn yeát-ma maø nhieàu laàn baïch; hai laàn yeát-ma maø moät laàn baïch; hai laàn yeát-ma maø hai laàn baïch; hai laàn yeát-ma maø ba laàn baïch; hai laàn yeát-ma maø nhieàu laàn baïch; ba laàn yeát-ma maø moät laàn baïch; ba laàn yeát-ma maø hai laàn baïch; ba laàn yeát-ma maø ba laàn baïch; ba laàn yeát-ma maø nhieàu laàn baïch; nhieàu laàn yeát-ma maø moät laàn baïch; nhieàu laàn yeát-ma maø hai laàn baïch; nhieàu laàn yeát-ma maø ba laàn baïch; nhieàu laàn yeát-ma maø nhieàu laàn baïch. Ñoù goïi laø yeát-ma phi phaùp, phi tyø-ni, khoâng ñöôïc nhö vaäy. Baïch nhò yeát-ma maø khoâng nhö phaùp taùc baïch, khoâng nhö yeát-ma phaùp taùc yeát-ma. Ñoù goïi laø yeát-ma phi phaùp, phi tyø-ni. Khoâng ñöôïc nhö vaäy. Vôùi baïch töù yeát-ma, maø moät laàn baïch khoâng taùc yeát-ma. Ñoù goïi laø yeát-ma phi phaùp, phi tyø-ni. Khoâng ñöôïc nhö vaäy. Vôùi baïch töù yeát-ma, hai laàn baïch maø khoâng taùc yeát-ma; ba laàn baïch maø khoâng taùc yeát-ma; nhieàu laàn baïch maø khoâng taùc yeát-ma. Ñoù goïi laø yeát-ma phi phaùp, phi tyø-ni yeát-ma. Khoâng ñöôïc nhö vaäy. Vôùi baïch töù yeát-ma, moät laàn baïch maø moät laàn yeát-ma, moät laàn baïch maø hai laàn yeát-ma, moät laàn baïch maø nhieàu laàn yeát-ma; hai laàn baïch maø moät laàn yeát-ma, hai laàn baïch maø hai laàn yeát-ma, hai laàn baïch maø ba

laàn yeát-ma, hai laàn baïch maø nhieàu laàn yeát-ma; ba laàn baïch maø moät laàn yeát-ma, ba laàn baïch maø hai laàn yeát-ma, ba laàn baïch maø ba laàn yeát-ma, ba laàn baïch maø nhieàu laàn yeát-ma; nhieàu laàn baïch maø moät laàn yeát-ma, nhieàu laàn baïch maø hai laàn yeát-ma, nhieàu laàn baïch maø ba laàn yeát-ma, nhieàu laàn baïch maø nhieàu laàn yeát-ma. Ñoù goïi laø yeát-ma phi phaùp, phi tyø-ni. Khoâng ñöôïc nhö vaäy. Vôùi baïch töù yeát ma, moät laàn taùc yeát ma maø khoâng taùc baïch. Ñoù laø yeát ma phi phaùp, phi tyø ni, khoâng ñöôïc laøm. Vôùi baïch töù yeát-ma, hai laàn yeát-ma maø khoâng taùc baïch, ba laàn yeát-ma maø khoâng taùc baïch, nhieàu laàn yeát-ma maø khoâng taùc baïch. Ñoù

goïi laø yeát-ma phi phaùp, phi tyø-ni. Khoâng ñöôïc nhö vaäy. Vôùi baïch töù yeát-ma, moät laàn yeát-ma maø moät laàn taùc baïch, moät laàn yeát-ma maø hai laàn taùc baïch, moät laàn yeát-ma maø ba laàn taùc baïch, moät laàn yeát-ma maø nhieàu laàn taùc baïch; hai laàn yeát-ma maø moät laàn taùc baïch, hai laàn yeát-ma maø hai laàn taùc baïch, hai laàn yeát-ma maø ba laàn taùc baïch, hai laàn yeát-ma maø nhieàu laàn taùc baïch; ba laàn yeát-ma maø moät laàn taùc baïch, ba laàn yeát-ma maø hai laàn taùc baïch, ba laàn yeát-ma maø ba laàn taùc baïch, ba laàn yeát-ma maø nhieàu laàn taùc baïch; nhieàu laàn yeát-ma maø moät laàn taùc baïch, nhieàu laàn yeát-ma maø hai laàn taùc baïch, nhieàu laàn yeát-ma maø ba laàn taùc baïch, nhieàu laàn yeát-ma maø nhieàu laàn taùc baïch. Ñoù goïi laø yeát-ma phi phaùp, phi tyø-ni. Khoâng ñöôïc nhö vaäy. Taùc baïch töù yeát-ma maø khoâng nhö phaùp baïch maø taùc baïch, khoâng nhö phaùp ba yeát-ma maø taùc yeát-ma. Ñoù goïi laø yeát-ma phi phaùp, phi tyø- ni. Khoâng ñöôïc nhö vaäy. Trong ñaây, coù Tyø-kheo thaáy khoâng coù toäi.l780 Nhöng Tyø-kheo khaùc noùi: “Thaày phaïm toäi, coù thaáy khoâng?” Vò aáy traû lôøi: “Khoâng thaáy.” Baáy giôø Tyø-kheo kia lieàn cöû yeát-ma khoâng thaáy toäi.l78l Ñöùc Phaät daïy: - Yeát-ma phi phaùp, phi tyø-ni. Khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Trong ñaây, coù Tyø-kheo khoâng coù toäi phaûi saùm hoái.l782 Nhöng Tyø- kheo khaùc noùi: “Thaày phaïm toäi, neân saùm hoái.” Vò aáy traû lôøi: “Toâi khoâng saùm hoái.” Vò kia lieàn cöû yeát-ma khoâng saùm hoái. Ñöùc Phaät daïy: - Yeát-ma phi phaùp, phi tyø-ni. Khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Trong ñaây, coù Tyø-kheo khoâng coù aùc kieán khoâng xaû. Nhöng Tyø- kheo khaùc noùi: “Thaày coù aùc kieán, neân xaû.” Vò aáy traû lôøi: “Toâi khoâng xaû.” Vò kia lieàn cöû yeát-ma khoâng xaû aùc kieán. Ñöùc Phaät daïy: - Yeát-ma phi phaùp, phi tyø-ni. Khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Trong ñaây, coù Tyø-kheo thaáy khoâng coù toäi, vaø khoâng coù toäi phaûi saùm hoái. Nhöng Tyø-kheo khaùc noùi: “Thaày thaáy toäi khoâng? Thaày neân saùm hoái.” Vò aáy traû lôøi: “Toâi khoâng thaáy toäi. Toâi khoâng saùm hoái.” Vò kia lieàn cöû yeát-ma khoâng thaáy toäi khoâng saùm hoái. Ñöùc Phaät daïy: - Yeát-ma phi phaùp, phi tyø-ni. Khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Trong ñaây, coù Tyø-kheo thaáy khoâng toäi, khoâng aùc kieán khoâng xaû. Nhöng Tyø-kheo khaùc noùi: “Thaày thaáy coù toäi? Coù aùc kieán, neân xaû.” Vò aáy traû lôøi: “Toâi khoâng thaáy toäi. Khoâng coù aùc kieán khoâng xaû.” Vò kia lieàn

l780. Pali: āpatti datthabbā, loaïi toäi caàn ñöôïc thaáy; toäi maø töï mình phaûi thaáy (phaûi thöøa nhaän). l78l. Pali, Vin.i. >22: āpattiyā adassane ukkhipati, yeát-ma xaû trí vì khoâng nhaän toäi. l782. Pali: āpatti panikātabbā, loaïi toäi caàn ñöôïc saùm hoái.

cöû yeát-ma khoâng thaáy toäi, vaø aùc kieán khoâng xaû. Ñöùc Phaät daïy: - Yeát-ma phi phaùp, phi tyø-ni. Khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Trong ñaây, coù Tyø-kheo khoâng coù toäi saùm hoái, khoâng coù aùc kieán khoâng xaû. Nhöng Tyø-kheo khaùc noùi: “Thaày coù toäi neân saùm hoái. Coù aùc kieán, neân xaû.” Vò aáy traû lôøi: “Toâi khoâng saùm hoái. Toâi khoâng aùc kieán khoâng xaû.” Vò kia lieàn cöû yeát-ma khoâng saùm hoái, khoâng xaû aùc kieán. Ñöùc Phaät daïy: - Yeát-ma phi phaùp, phi tyø-ni. Khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Tröôøng hôïp, coù Tyø-kheo thaáy khoâng toäi, khoâng coù toäi saùm hoái, khoâng aùc kieán khoâng xaû. Nhöng Tyø-kheo khaùc noùi: “Thaày thaáy toäi? Thaày neân saùm hoái. Thaày haõy xaû aùc kieán.” Vò aáy traû lôøi: “Toâi khoâng thaáy toäi. Toâi khoâng saùm hoái. Toâi khoâng aùc kieán khoâng boû.” Vò kia lieàn cöû yeát-ma khoâng thaáy toäi, khoâng saùm hoái, khoâng xaû aùc kieán. Ñöùc Phaät daïy: - Yeát-ma phi phaùp, phi tyø-ni. Khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Tröôøng hôïp, coù Tyø-kheo khoâng toäi thaáy khoâng toäi. Nhöng Tyø- kheo khaùc noùi: “Thaày thaáy toäi hay khoâng?” Vò aáy traû lôøi: “Thaáy.” Tyø- kheo kia lieàn cöû yeát-ma khoâng thaáy toäi. Ñöùc Phaät daïy: - Yeát-ma phi phaùp, phi tyø-ni. Khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Tröôøng hôïp, coù Tyø-kheo khoâng toäi saùm hoái, nhöng Tyø-kheo khaùc noùi: “Thaày coù toäi neân saùm.” Vò aáy traû lôøi: “Seõ saùm hoái.” Tyø-kheo kia lieàn cöû yeát-ma khoâng saùm hoái. Ñöùc Phaät daïy: - Yeát-ma phi phaùp, phi tyø-ni. Khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Tröôøng hôïp, coù Tyø-kheo khoâng toäi, thaáy khoâng toäi, khoâng saùm hoái, nhöng Tyø-kheo khaùc noùi: “Thaày coù aùc kieán neân xaû.” Vò aáy traû lôøi: “Toâi seõ xaû.” Vò kia lieàn cöû yeát-ma aùc kieán khoâng xaû. Ñöùc Phaät daïy: - Yeát-ma phi phaùp, phi tyø-ni. Khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Tröôøng hôïp, coù Tyø-kheo khoâng toäi, thaáy khoâng toäi, khoâng saùm hoái, nhöng Tyø-kheo khaùc noùi: “Thaày thaáy toäi neân saùm hoái.” Vò aáy ñaùp: “Toâi thaáy toäi, seõ saùm hoái.” Vò kia lieàn cöû yeát-ma khoâng thaáy toäi, khoâng saùm hoái. Ñöùc Phaät daïy: - Yeát-ma phi phaùp, phi tyø-ni. Khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Tröôøng hôïp, coù Tyø-kheo khoâng thaáy toäi, khoâng aùc kieán khoâng xaû, nhöng Tyø-kheo khaùc noùi: “Thaày thaáy toäi, aùc kieán neân xaû.” Vò aáy traû lôøi: “Toâi thaáy toäi. Seõ xaû aùc kieán.” Vò kia cöû yeát-ma khoâng thaáy toäi, khoâng xaû aùc kieán. Ñöùc Phaät daïy: - Yeát-ma phi phaùp, phi tyø-ni. Khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Tröôøng hôïp, coù Tyø-kheo khoâng toäi saùm hoái, khoâng aùc kieán khoâng

xaû, nhöng Tyø-kheo kia noùi: “Thaày coù toäi saùm hoái, aùc kieán neân xaû.” Vò aáy traû lôøi: “Seõ saùm hoái, xaû aùc kieán.” Vò kia lieàn cöû yeát-ma khoâng saùm hoái, khoâng xaû aùc kieán. Ñöùc Phaät daïy: - Yeát-ma phi phaùp, phi tyø-ni. Khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Tröôøng hôïp, coù Tyø-kheo thaáy khoâng toäi, khoâng toäi saùm hoái, khoâng aùc kieán khoâng xaû, nhöng Tyø-kheo khaùc noùi: “Thaày thaáy toäi, neân

saùm hoái, aùc kieán neân xaû.” Vò aáy traû lôøi: “Toâi thaáy toäi, seõ saùm hoái, xaû aùc kieán.” Vò kia lieàn cöû yeát-ma khoâng thaáy toäi, khoâng saùm hoái, aùc kieán khoâng boû. Ñöùc Phaät daïy: - Yeát-ma phi phaùp, phi tyø-ni. Khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Tröôøng hôïp, coù Tyø-kheo thaáy coù toäi. Caùc Tyø-kheo khaùc noùi: “Thaày coù toäi, thaáy khoâng?” Vò aáy traû lôøi: “Thaáy.” Nhöng vò kia lieàn cöû yeát-ma khoâng thaáy toäi. Ñöùc Phaät daïy: - Yeát-ma phi phaùp, phi tyø-ni. Khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Tröôøng hôïp, coù Tyø-kheo coù toäi saùm hoái. Caùc Tyø-kheo khaùc noùi: “Thaày coù toäi neân saùm hoái.” Vò aáy traû lôøi: “Toâi seõ saùm hoái.” Nhöng vò kia lieàn cöû yeát-ma khoâng saùm hoái. Ñöùc Phaät daïy: - Yeát-ma phi phaùp, phi tyø-ni. Khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Tröôøng hôïp, coù Tyø-kheo coù aùc kieán khoâng xaû, caùc Tyø-kheo noùi: “Thaày coù aùc kieán neân xaû.” Vò aáy traû lôøi: “Seõ xaû.” Nhöng vò kia lieàn cöû yeát-ma khoâng xaû aùc kieán. Ñöùc Phaät daïy: - Yeát-ma phi phaùp, phi tyø-ni. Khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Tröôøng hôïp, coù Tyø-kheo thaáy coù toäi, coù toäi neân saùm hoái. Caùc Tyø- kheo khaùc noùi: “Thaày thaáy coù toäi neân saùm hoái.” Vò aáy traû lôøi: “Toâi thaáy coù toäi seõ saùm hoái.” Nhöng vò kia lieàn taùc yeát-ma baát kieán toäi, baát saùm hoái. Ñöùc Phaät daïy: - Yeát-ma phi phaùp, phi tyø-ni. Khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Tröôøng hôïp, coù Tyø-kheo thaáy coù toäi, coù aùc kieán khoâng xaû. Caùc Tyø- kheo khaùc noùi: “Thaày thaáy coù toäi. AÙc kieán neân xaû.” Vò aáy traû lôøi: “Toâi thaáy toäi. Seõ xaû aùc kieán.” Nhöng Tyø-kheo kia lieàn cöû yeát-ma khoâng thaáy toäi, aùc kieán khoâng xaû. Ñöùc Phaät daïy: - Yeát-ma phi phaùp, phi tyø-ni. Khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Tröôøng hôïp, coù Tyø-kheo coù toäi saùm, coù aùc kieán khoâng xaû. Tyø- kheo khaùc noùi: “Thaày coù toäi neân saùm hoái. AÙc kieán neân xaû.” Vò aáy traû lôøi: “Toâi seõ saùm hoái. Seõ xaû aùc kieán.” Nhöng vò kia lieàn cöû yeát-ma baát kieán saùm hoái, baát xaû aùc kieán. Ñöùc Phaät daïy: - Yeát-ma phi phaùp, phi tyø-ni. Khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Tröôøng hôïp, coù Tyø-kheo thaáy coù toäi saùm hoái, aùc kieán khoâng xaû.

992 BOÄ LUAÄT >

Caùc Tyø-kheo khaùc noùi: “Thaày thaáy toäi. Neân saùm hoái. AÙc kieán neân xaû.” Vò aáy traû lôøi: “Toâi thaáy toäi. Seõ saùm hoái. Xaû aùc kieán.” Nhöng vò kia cöû yeát-ma khoâng thaáy toäi, khoâng saùm hoái, khoâng xaû aùc kieán. Ñöùc Phaät daïy: - Yeát-ma phi phaùp, phi tyø-ni. Khoâng ñöôïc laøm vaäy. Ñoù laø nhöõng yeát-ma phi phaùp, phi tyø-ni. 2. Theá naøo laø yeát-ma nhö phaùp nhö tyø-ni? Baïch nhò yeát-ma, nhö phaùp baïch maø taùc baïch, nhö phaùp yeát-ma maø taùc yeát-ma. Ñoù laø yeát-ma nhö phaùp nhö tyø-ni. Neân laøm nhö vaäy. Baïch töù yeát-ma, nhö phaùp baïch maø taùc baïch, nhö phaùp yeát-ma maø taùc yeát-ma. Ñoù laø yeát-ma nhö phaùp nhö tyø-ni. Neân laøm nhö vaäy. Tröôøng hôïp, coù Tyø-kheo thaáy coù toäi,l78> Tyø-kheo khaùc hoûi: “Thaày coù toäi, thaáy khoâng?” Vò aáy traû lôøi: “Khoâng thaáy.” Vò kia lieàn cöû yeát-ma khoâng thaáy toäi. Ñöùc Phaät daïy: - Ñoù laø yeát-ma nhö phaùp nhö tyø-ni. Neân laøm nhö vaäy. Tröôøng hôïp coù Tyø-kheo coù toäi neân saùm hoái. Tyø-kheo khaùc noùi: “Thaày coù toäi neân saùm hoái.” Vò aáy traû lôøi: “Toâi khoâng saùm hoái.” Vò kia lieàn cöû yeát-ma khoâng saùm hoái. Ñöùc Phaät daïy: - Ñoù laø yeát-ma nhö phaùp nhö tyø-ni. Neân laøm nhö vaäy. Tröôøng hôïp coù

Tyø-kheo aùc kieán khoâng xaû. Tyø-kheo khaùc noùi: “Thaày coù aùc kieán, neân xaû.” Vò aáy traû lôøi: “Khoâng xaû.” Vò kia lieàn cöû yeát-ma aùc kieán khoâng xaû. Ñöùc Phaät daïy: - Ñoù laø yeát-ma nhö phaùp nhö tyø-ni. Neân laøm nhö vaäy. Tröôøng hôïp coù Tyø-kheo thaáy coù toäi, coù toäi saùm hoái. Tyø-kheo khaùc noùi: “Thaày thaáy coù toäi. Coù toäi saùm hoái.” Vò aáy traû lôøi: “Khoâng thaáy. Khoâng saùm hoái.” Vò kia lieàn nhö ñieàu vò aáy phaïm, taùc yeát-ma khoâng thaáy toäi, khoâng saùm hoái, Ñöùc Phaät daïy: - Ñoù laø yeát-ma nhö phaùp nhö tyø-ni. Neân laøm nhö vaäy. Tröôøng hôïp coù Tyø-kheo thaáy coù toäi, coù aùc kieán khoâng xaû. Tyø-kheo khaùc noùi: “Thaày coù toäi. Coù aùc kieán, neân xaû.” Vò aáy traû lôøi: “Toâi khoâng thaáy toäi, aùc kieán khoâng xaû.” Vò kia lieàn nhö ñieàu vò aáy phaïm, taùc yeát-ma khoâng thaáy toäi, aùc kieán khoâng xaû, Phaät daïy: - Ñoù laø yeát-ma nhö phaùp nhö tyø-ni. Neân laøm nhö vaäy. Tröôøng hôïp coù Tyø-kheo thaáy coù toäi, saùm hoái, aùc kieán khoâng xaû. Tyø-kheo khaùc noùi: “Thaày coù toäi. Neân saùm hoái. AÙc kieán, neân xaû.” Vò aáy traû lôøi: “Toâi khoâng saùm hoái. Khoâng xaû aùc kieán.” Vò kia lieàn nhö ñieàu vò aáy phaïm taùc yeát-ma khoâng saùm hoái, khoâng xaû aùc kieán, Ñöùc Phaät daïy:

l78>. Pali: āpatti datthabbatā, xem cht. l2 treân.

- Ñoù laø yeát-ma nhö phaùp nhö tyø-ni. Neân laøm nhö vaäy. Tröôøng hôïp coù Tyø-kheo thaáy coù toäi saùm hoái, aùc kieán khoâng xaû. Tyø-kheo khaùc noùi: “Thaày thaáy coù toäi. Neân saùm hoái. AÙc kieán, neân xaû.” Vò aáy traû lôøi: “Toâi khoâng thaáy toäi. Khoâng saùm hoái. Khoâng xaû aùc kieán.” Vò kia lieàn nhö ñieàu vò aáy phaïm taùc yeát-ma khoâng thaáy toäi, khoâng saùm hoái, khoâng xaû aùc kieán. Ñöùc Phaät daïy: - Ñoù laø yeát-ma nhö phaùp nhö tyø-ni. Neân laøm nhö vaäy. Taát caû nhöõng yeát-ma ñoù ñeàu nhö phaùp nhö tyø-ni. 3. Theá naøo laø yeát-ma phi phaùp bieät chuùng? Khi yeát-ma ñoàng moät truù xöù, coù vò khoâng ñeán, ñaùng ra neân döõ duïc nhöng khoâng döõ duïc. Ngöôøi hieän tieàn coù quyeàn ngaên beøn ngaên. Vò kia taùc baïch nhò yeát-ma, nhöng laïi taùc baïch töù yeát-ma; baïch vieäc naøy maø laïi taùc yeát-ma vì vieäc kia. Ñoù goïi laø yeát-ma phi phaùp vaø bieät chuùng. 4. Theá naøo laø yeát-ma phi phaùp hoøa hôïp? Tröôøng hôïp ñoàng moät truù xöù, hoøa hôïp moät choã ñeå yeát-ma, ngöôøi neân döõ duïc thì döõ duïc, ngöôøi hieän tieàn ñöôïc pheùp ngaên thì khoâng ngaên. Vò kia taùc baïch nhò yeát-ma, laïi taùc baïch töù yeát-ma; baïch vieäc naøy maø laïi taùc yeát-ma vì vieäc kia. Ñoù laø yeát-ma phi phaùp nhöng hoøa hôïp. 5. Theá naøo laø yeát-ma nhö phaùp bieät chuùng? Khi yeát-ma ñoàng moät truù xöù, coù vò khoâng ñeán, ngöôøi neân döõ duïc laïi khoâng döõ duïc, ngöôøi hieän tieàn ñöôïc pheùp ngaên thì ngaên. Vò kia taùc baïch nhò, baïch töù yeát-ma nhö phaùp taùc. Ñoù laø yeát-ma nhö phaùp nhöng bieät chuùng. 6. Theá naøo laø yeát-ma phaùp töông tôï bieät chuùng? Ñoàng moät truù xöù khi yeát-ma, coù ngöôøi khoâng ñeán, neân döõ duïc maø khoâng döõ duïc, ngöôøi hieän tieàn coù quyeàn ngaên beøn ngaên. Taùc baïch nhò, baïch töù yeát-ma, (ñuùng phaùp nhöng), tröôùc taùc yeát-ma sau môùi taùc baïch. Ñoù laø yeát-ma töông tôï nhö

phaùp, vaø bieät chuùng. 7. Theá naøo laø yeát-ma phaùp töông tôi hoøa hôïp? Ñoàng moät truù xöù khi yeát-ma, coù ngöôøi khoâng ñeán thì döõ duïc, ngöôøi hieän tieàn ñöôïc pheùp ngaên thì khoâng ngaên. Baïch nhò, baïch töù yeát-ma, tröôùc taùc yeát-ma sau môùi taùc baïch. Ñoù laø yeát-ma töông tôi nhö phaùp, nhöng hoøa hôïp. 4. Ngaên Yeát-ma Nhöõng haïng ngöôøi naøo ngaênl784 thaønh ngaên? Hoaëc coù ngöôøi ngaên thaønh ngaên, coù ngöôøi ngaên khoâng thaønh ngaên?

l784. Ha ; töùc chæ trích. Thaäp tuïng: giaø ; nghóa laø ngaên. ÔÛ ñaây coù nghóa laø ngaên khoâng cho tieán haønh yeát-ma. Pali: sanghamajjhe panikkosanā, söï phi naïn (phuû quyeát) giöõa Taêng.

994 BOÄ LUAÄT >

Ngöôøi naøo ngaên khoâng thaønh ngaên? Tyø-kheo taùc yeát-ma, Tyø-kheo-ni ngaên, khoâng thaønh ngaên. Thöùc- xoa-ma-na, sa-di, sa-di-ni; hoaëc noùi phaïm bieân toäi, phaïm Tyø-kheo-ni, hoaëc taëc taâm thoï giôùi, hoaëc phaù noäi ngoaïi ñaïo, huyønh moân, gieát cha meï, gieát A-la-haùn, aùc taâm laøm thaân Phaät ra maùu, phaù hoøa hôïp Taêng, phi nhaân, suùc sinh, hai caên, hoaëc bò cöû, hoaëc dieät taãn, hoaëc neân dieät taãn, hoaëc ôû treân giôùi tröôøng, hoaëc taùc bieät truù, hoaëc duøng thaàn tuùc ôû treân khoâng, hoaëc aån hình, hoaëc lìa choã thaáy, nghe, hoaëc vò laøm yeát-ma. Nhöõng ngöôøi nhö vaäy ngaên, khoâng thaønh ngaên. Theá naøo goïi laø ngaên thaønh ngaên? Thieän Tyø-kheo ñoàng ôû trong moät giôùi, khoâng ôû treân hö khoâng, khoâng aån hình, khoâng lìa choã nghe thaáy, cho ñeán noùi Tyø-kheo ngoài gaàn. Nhöõng haïng ngöôøi nhö vaäy ngaên, thaønh ngaên. Ñoù laø ngaên yeát-ma. Baáy giôø, Öu-ba-ly töø choã ngoài ñöùng daäy ñeå troáng vai beân höõu, quyø goái beân höõu chaám ñaát, chaáp tay baïch Phaät: - Ñaùng laøm yeát-ma ha traùch maø cho laøm yeát-ma taãn; yeát-ma coù nhö phaùp nhö tyø-ni khoâng? Ñöùc Phaät baûo Öu-ba-ly: - Ñoù khoâng phaûi laø yeát-ma nhö phaùp. Öu-ba-ly laïi baïch Phaät: - Neân trao cho yeát-ma ha traùch, maø trao cho phaùp yeát-ma y chæ, hay laø phaùp yeát-ma ngaên khoâng cho ñeán nhaø baïch y, cho ñeán nhö coû che ñaát, nhö vaäy yeát-ma coù nhö phaùp nhö tyø-ni khoâng? Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng nhö phaùp. Khoâng ñöôïc, ñaùng cho phaùp yeát-ma ha traùch maø laïi trao cho phaùp yeát-ma taãn, cho ñeán nhö coû che ñaát. Ñoù laø yeát-ma phi phaùp phi tyø-ni. Khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Cuõng vaäy cho ñeán nhö coû che ñaát ñeàu laø yeát-ma phi phaùp phi tyø-ni. Khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Ñöùc Phaät baûo Öu-ba-ly: - Ñaùng laøm yeát-ma ha traùch thì neân cho laøm phaùp yeát-ma ha traùch. Ñoù laø yeát-ma nhö phaùp nhö tyø-ni, neân laøm. Cuõng vaäy, cho ñeán yeát-ma nhö coû che ñaát, ñeàu laø yeát-ma nhö phaùp nhö tyø-ni, neân laøm. Baáy giôø, coù truù xöù noï, chuùng Taêng cho Tyø-kheo yeát-ma ha traùchl785, maø laïi laøm yeát-ma phi phaùp bieät chuùng. Chuùng Taêng khaùc nghel786 Taêng

l785. Mahāvagga ix, Vin.i. >28: tyø-kheo öa gaây tranh tuïng (bhattaka-bhikkhu), bò Taêng cho yeát-ma khieån traùch (tajjanīyakamma, yeát-ma ha traùch). l786. Mahāvagga ix, ibid., Tyø-kheo bò khieån traùch ñeán truù xöù khaùc, Taêng ôû ñaây bieát yeát-ma khieån traùch naøy khoâng ñöôïc laøm ñuùng, muoán laøm laïi cho

ñuùng.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 995

cho Tyø-kheo yeát-ma ha traùch maø laïi laøm yeát-ma phi phaùp bieät chuùng, neân yeát-ma khoâng thaønh, beøn noùi. Chuùng ta haõy cuøng taùc yeát-ma ha traùch. Lieàn taùc yeát-ma ha traùch phi phaùp hoøa hôïp. Laïi coù choã khaùc,l787 Taêng nghe chuùng Taêng kia cho Tyø-kheo yeát- ma ha traùch phi phaùp hoøa hôïp, neân yeát-ma khoâng thaønh; beøn noùi, - Chuùng ta haõy laøm yeát-ma ha traùch. Hoï lieàn laøm yeát-ma ha traùch nhö phaùp bieät chuùng. Taêng choã khaùc nghe, chuùng Taêng kia cho Tyø-kheo yeát-ma ha traùch, yeát-ma nhö phaùp bieät chuùng, neân yeát-ma khoâng thaønh; beøn noùi, - Chuùng ta haõy laøm phaùp yeát-ma ha traùch. Lieàn taùc yeát-ma ha traùch, phaùp töông tôï bieät chuùng. Taêng choã khaùc nghe, chuùng Taêng kia cho Tyø-kheo yeát-ma ha traùch, phaùp töông tôï bieät chuùng neân yeát-ma khoâng thaønh; beøn noùi, - Chuùng ta haõy taùc yeát-ma ha traùch. Yeát-ma nhö phaùp töông tôï hoøa hôïp. Tyø-kheo kia nghó nhö vaày: Ta neân laøm theá naøo? Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Caùc yeát-ma nhö treân khoâng nhö phaùp, khoâng thaønh töïu. Taát caû nhöõng yeát-ma naøo nhö vaäy ñeàu khoâng thaønh töïu. Baáy giôø, coù truù xöù noï chuùng Taêng vì Tyø-kheo taùc yeát-ma phi phaùp bieät chuùng. Khi aáy trong Taêng coù nhieàu tranh tuïng nhau. Coù vò noùi yeát- ma phi phaùp bieät chuùng, coù vò noùi phi phaùp hoøa hôïp, coù vò noùi phaùp bieät chuùng, coù vò noùi phaùp töôïng tôï bieät chuùng, coù vò noùi phaùp töông tôï hoøa hôïp, coù vò noùi yeát-ma thaønh töïu, coù vò noùi khoâng thaønh töïu. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát nhö theá naøo, baùo laïi Tyø-kheo khaùc, ñeán baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Truù xöù kia, chuùng Taêng vì Tyø-kheo taùc yeát-ma ha traùch, phi phaùp bieät chuùng. Khi aáy trong Taêng coù nhieàu tranh tuïng nhau. Coù vò noùi yeát- ma phi phaùp bieät chuùng, cho ñeán, coù vò noùi yeát-ma thaønh töïu, coù vò noùi khoâng thaønh töïu. Trong taêng, vò naøo noùi phi phaùp bieät chuùng, thì ñaây laø lôøi noùi ñuùng phaùp. Cho ñeán vò naøo noùi phaùp töông tôï hoøa hôïp, thì ñaây cuõng laø lôøi noùi ñuùng phaùp. Baáy giôø, Öu-ba-ly töø choã ngoài ñöùng daäy ñeå troáng vai beân höõu, quyø goái beân höõu chaám ñaát, chaáp tay baïch Phaät: - Neáu coù Tyø-kheo tröôùc ñoù Taêng trao cho phaùp yeát-ma, sau ñoù chuùng Taêng cho giaûi. Nhö vaäy coù thaønh giaûi hay khoâng thaønh giaûi? Ñöùc Phaät baûo Öu-ba-ly: - Hoaëc thaønh, hoaëc khoâng thaønh.

l787. Tyø-kheo bò khieån traùch laïi ñi ñeán truù xöù khaùc.

Öu-ba-ly laïi hoûi: - Theá naøo laø thaønh, theá naøo laø khoâng thaønh? Ñöùc Phaät daïy: - Naøy Öu-ba-ly, coù möôøi ba haïng ngöôøi,l788 tröôùc ñoù Taêng vì hoï taùc yeát-ma, thì khoâng thaønh giaûi. Tröø möôøi ba haïng ngöôøi naøy ra, coøn caùc ngöôøi khaùc, taùc yeát-ma roài, neáu Taêng trao cho phaùp giaûi thì thaønh giaûi. Öu-ba-ly laïi hoûi Phaät: - Neáu tröôùc ñoù Taêng vì hoï taùc yeát-ma, roài cho yeát-ma

giaûi. Khi aáy, ngöôøi bò ñuoåi, coù trôû thaønh bò ñuoåi hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: - Hoaëc thaønh ñuoåi, hoaëc khoâng thaønh ñuoåi. Ñoái vôùi möôøi ba haïng ngöôøi, neáu taùc yeát-ma roài ñuoåi thì thaønh ñuoåi. Ngoaøi möôøi ba haïng ngöôøi naøy ra, caùc ngöôøi khaùc taùc yeát-ma, sau yeát-ma giaûi thì ñöôïc giaûi. Khi aáy, neáu ñuoåi thì khoâng thaønh ñuoåi.

l788. l> tröôøng hôïp ñöôïc keå trong giaø naïn thoï cuï tuùc. Xem Chöông thoï giôùi.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 997

PHAÀN 3: NEÂU DAÃN CAÙC VIEÄC: THOÏ GIÔÙI, THUYEÁT GIÔÙI, AN CÖ, TÖÏ TÖÙ, DA THUOÄC, Y, THUOÁC V.V...

Chöông XI: KHIEÅN TRAÙCH1789

1. Khieån traùch Phaät ôû taïi nöôùc Xaù-veä. Coù hai Tyø-kheo, moät vò teân laø Trí Tueä, moät vò teân laø Loâ-heâ-na,l790 thích tranh tuïng, maï lî nhau, mieäng tuoân ra nhöõng lôøi nhö ñao nhö kieám, tìm toøi sôû tröôøng, sôû ñoaûn cuûa nhau. Caùc vò aáy töï mình gaây goå, maï lî nhau. Nhöng neáu coù caùc Tyø-kheo khaùc naøo tranh tuïng nhau, thì lieàn ñeán choã hoï ñeå khuyeán khích: Caùc Thaày haõy coá gaéng cho toát leân, chôù ñeå thua hoï. Caùc thaày ña vaên trí tueä, cuûa caûi cuõng hôn, ñöôïc nhieàu ngöôøi bieát ñeán. Chuùng toâi ñöùng veà phía caùc thaày. Do ñoù, trong Chuùng neáu chöa coù söï ñaáu tranh lieàn phaùt sinh söï ñaáu tranh; ñaõ coù söï ñaáu tranh roài thì khoâng theå naøo dieät tröø ñöôïc. Caùc Tyø-kheo nghó nhö vaày: Vì lí do gì trong Chuùng neáu chöa coù söï ñaáu tranh lieàn phaùt sinh söï ñaáu tranh; ñaõ coù söï ñaáu tranh roài thì khoâng theå naøo dieät tröø ñöôïc? Caùc Tyø-kheo tìm hieåu, bieát do hai Tyø-kheo Trí Tueä vaø Loâ-heâ-na thích gaây goå, maï lî nhau, mieäng tuoân ra nhöõng lôøi nhö ñao nhö kieám, tìm toøi sôû tröôøng, sôû ñoaûn cuûa nhau. Caùc vò aáy töï mình gaây goå, maï lî nhau. Nhöng neáu coù caùc Tyø-kheo khaùc naøo gaây goå nhau, thì lieàn ñeán choã hoï ñeå khuyeán khích: “Caùc Thaày haõy coá gaéng cho toát leân, chôù ñeå thua hoï. Caùc thaày ña vaên trí tueä, cuûa caûi cuõng hôn, ñöôïc nhieàu ngöôøi bieát ñeán. Chuùng toâi ñöùng veà phía caùc thaày.” Do ñoù, trong Chuùng neáu chöa coù söï ñaáu tranh lieàn phaùt sinh söï ñaáu tranh; ñaõ coù söï ñaáu tranh roài thì khoâng theå naøo dieät tröø ñöôïc. Baáy giôø trong chuùng coù Tyø-kheo nghe bieát, laø vò thieåu duïc tri tuùc, tu haïnh ñaàu-ñaø, öa hoïc giôùi, coù taøm quyù, hieàm traùch hai Tyø-kheo kia: Sao caùc thaày thích gaây goå, maï lî nhau, mieäng tuoân ra nhöõng lôøi nhö ñao

l789. Tham chieáu Pali, Cullavagga 1 Kammakhandhakam, Vin. ii. 1. l790. Trí Tueä vaø Loâ-heâ-na . Thaäp tuïng >l: Baøn-traø ø vaø Loâ-giaø . Vin.ii.l: Pattuka-lohitaka, moät nhoùm caùc tyø-kheo daãn ñaàu bôûi Pattuka (Haùn ñoïc laø Pattita) vaø Lohitaka.

998 BOÄ LUAÄT >

nhö kieám, khieán cho Taêng xaûy ra söï tranh caõi khoâng theå naøo dieät tröø ñöôïc? Baáy giôø caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân, ngoài lui qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Phaät moät caùch

ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân ñem nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, ha traùch hai Tyø-kheo kia: - Caùc oâng laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng ñöôïc laøm. Naøy Trí Tueä vaø Loâ-heâ-na, sao caùc oâng thích gaây goå, maï lî nhau, mieäng tuoân ra nhöõng lôøi nhö ñao nhö kieám, khieán cho Taêng xaûy ra söï tranh caõi khoâng theå naøo dieät tröø ñöôïc? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän ha traùch, roài baûo caùc Tyø- kheo: - Cho pheùp caùc Tyø-kheo trao cho Trí Tueä vaø Loâ-heâ-na phaùp ha traùch baèng baïch töù yeát-ma. Neân hoïp Taêng, hoïp Taêng xong, ñoái vôùi l79l

Trí Tueä... taùc cöû, taùc cöû roài vì hoï taùc öùc nieäm, taùc öùc nieäm roài cho toäil792. Trong Chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Hai Tyø-kheo Trí Tueä vaø Loâ-heâ-na naøy thích tranh tuïng, maï lî nhau, mieäng tuoân ra nhöõng lôøi nhö ñao nhö kieám, tìm toøi sôû tröôøng, sôû ñoaûn cuûa nhau. Caùc vò aáy töï mình gaây goå, maï lî nhau. Nhöng neáu coù caùc Tyø-kheo khaùc naøo tranh tuïng nhau, thì lieàn ñeán choã hoï ñeå khuyeán khích: “Caùc thaày haõy coá gaéng cho toát leân, chôù ñeå thua hoï. Caùc thaày ña vaên trí tueä, cuûa caûi cuõng hôn, ñöôïc nhieàu ngöôøi bieát ñeán. Chuùng toâi ñöùng veà phía caùc thaày.” Do ñoù, trong Chuùng neáu chöa coù söï ñaáu tranh lieàn phaùt sinh söï ñaáu tranh; ñaõ coù söï ñaáu tranh roài thì khoâng theå naøo dieät tröø ñöôïc. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, Taêng ñoái vôùi hai Tyø-kheo Trí Tueä vaø Loâ-heâ-na taùc yeát-ma ha traùch. Neáu sau naøy coøn ñaáu tranh, maï lî nöõa, thì chuùng Taêng seõ taêng theâm toäi ñeå trò. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Hai Tyø-kheo Trí Tueä vaø Loâ-heâ-na naøy thích tranh tuïng, maï lî nhau, mieäng tuoân ra nhöõng lôøi nhö ñao nhö kieám, tìm toøi sôû tröôøng, sôû ñoaûn cuûa nhau. Caùc vò aáy töï mình gaây goå, maï lî nhau. Nhöng neáu coù caùc Tyø-kheo khaùc naøo tranh tuïng nhau, thì l79l. Ha traùch ; töùc khieån traùch. Thaâp tuïng: Khoå thieát yeát-ma . Pali: tajjanīya- kamma. l792. Dieãn tieán cuûa taùc phaùp: taùc cöû , öùc nieäm , döõ toäi , taùc baïch. Dieãn tieán theo Pali, Cūnavag i (Vin.ii. 2): codetabba, neâu toäi danh; sāratabba, laøm cho nhôù laïi (xaùc nhaän); āpattim āropetabba, quyeát ñònh toäi; ñāpetabba, caùo baïch (coâng boá bieän phaùp tröøng phaït).

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 999

lieàn ñeán choã hoï ñeå khuyeán khích: “Caùc thaày haõy coá gaéng cho toát leân, chôù ñeå thua hoï. Caùc thaày ña vaên trí tueä, cuûa caûi cuõng hôn, ñöôïc nhieàu ngöôøi bieát ñeán. Chuùng toâi ñöùng veà phía caùc thaày.” Do ñoù, trong Chuùng neáu chöa coù söï ñaáu tranh lieàn phaùt sinh söï ñaáu tranh; ñaõ coù söï ñaáu tranh roài thì khoâng theå naøo dieät tröø ñöôïc. Taêng ñoái vôùi hai Tyø-kheo Trí Tueä vaø Loâ-heâ-na taùc phaùp yeát-ma ha traùch. Caùc Tröôûng laõo naøo chaáp thuaän Taêng trao cho hai Tyø-kheo Trí Tueä vaø Loâ-heâ-na phaùp yeát-ma ha traùch, neáu sau naøy ñaáu tranh laïi, maï lî nhau nöõa, chuùng Taêng seõ taêng theâm toäi ñeå trò, thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn thöù nhaát.

Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy. - Taêng ñaõ chaáp thuaän ñoái vôùi Trí Tueä vaø Loâ-heâ-na taùc phaùp yeát- ma ha traùch roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Ngöôøi bò taùc yeát-ma ha traùch roài, coù naêm vieäc khoâng ñöôïc laøm: l. Khoâng ñöôïc trao ñaïi giôùi cho ngöôøi. 2. Khoâng ñöôïc nhaän ngöôøi y chæ. >. Khoâng ñöôïc nuoâi sa-di. 4. Khoâng ñöôïc nhaän Taêng sai giaùo thoï Tyø-kheo- ni. 5. Neáu Taêng ñaõ sai roài, khoâng ñöôïc giaùo thoï. Ñoù laø naêm vieäc khoâng ñöôïc laøm khi yeát-ma ha traùch roài. Laïi coù naêm vieäc khoâng ñöôïc laøm nöõa: l. Khoâng ñöôïc thuyeát giôùi. 2. Chuùng Taêng hoûi nghóa tyø-ni, khoâng ñöôïc ñaùp. >. Chuùng Taêng sai laøm yeát-ma, khoâng ñöôïc laøm. 4. Chuùng Taêng choïn ngöôøi trí tueä hoïp ñeå bình luaän vieäc cuûa Chuùng, khoâng ñöôïc döï. 5. Chuùng Taêng sai ngöôøi laøm tín maïng, khoâng ñöôïc laøm. Ñoù laø naêm vieäc khoâng ñöôïc laøm sau khi yeát-ma ha traùch roài. Laïi coù naêm vieäc khoâng ñöôïc laøm nöõa: l. Khoâng ñöôïc vaøo tuï laïc quaù sôùm. 2. Khoâng ñöôïc veà quaù muoän. >. Phaûi gaàn guõi Tyø-kheo, khoâng ñöôïc gaàn guõi ngöôøi ngoaïi ñaïo. 4. Phaûi kheùo thuaän tuøng lôøi daïy cuûa caùc Tyø-kheo. 5. Khoâng ñöôïc noùi quanh co.l79> Ñoù laø naêm vieäc khoâng ñöôïc laøm khi ha traùch roài. Laïi coù naêm vieäc khoâng ñöôïc laøm nöõa: l. Chuùng Taêng tuøy theo vieäc phaïm giôùi ñaõ taùc yeát-ma ha traùch roài thì khoâng ñöôïc phaïm laïi toäi ñoù. 2. Cuõng khoâng ñöôïc phaïm caùc toäi khaùc. >. Hoaëc töông tôï hoaëc töø giôùi naøy maø sinh. 4. Hoaëc naëng hôn toäi naøy. 5. Khoâng ñöôïc chæ trích yeát-ma vaø ngöôøi taùc yeát-ma. Ñoù laø naêm vieäc khoâng ñöôïc laøm khi bò ha traùch roài. Laïi coù naêm vieäc khoâng ñöôïc laøm nöõa: l. Thieän Tyø-kheo traûi choã

l79>. Dò ngöõ ; xem Phaàn I, Ch.v Ba-daät-ñeà l2.

ngoài cuùng döôøng, khoâng ñöôïc nhaän. 2. Khoâng ñöôïc nhaän ngöôøi khaùc röûa chaân cho. >. Khoâng ñöôïc nhaän ngöôøi khaùc ñaët ñoà röûa chaân cho. 4. Khoâng ñöôïc nhaän ngöôøi khaùc lau giaøy deùp cho. 5. Khoâng ñöôïc nhaän ngöôøi khaùc xoa chaø thaân theå cho. Khi ñaõ taùc yeát-ma ha traùch roài, khoâng ñöôïc laøm nhöõng vieäc treân. Laïi coù naêm vieäc khoâng ñöôïc laøm nöõa: l. Khoâng ñöôïc nhaän thieän Tyø-kheo leã baùi. 2. Khoâng ñöôïc nhaän thieän Tyø-kheo chaáp tay. >. Khoâng ñöôïc nhaän thieän Tyø-kheo chaøo hoûi. 4. Khoâng ñöôïc nhaän thieän Tyø-kheo nghinh ñoùn. 5. Khoâng ñöôïc nhaän thieän Tyø-kheo caàm y baùt cho. Khi ñaõ yeát-ma ha traùch roài, khoâng ñöôïc laøm naêm vieäc treân. Laïi coù naêm vieäc khoâng ñöôïc laøm: l. Khoâng ñöôïc cöû toäi thieän Tyø- kheo. 2. Khoâng ñöôïc taùc öùc nieäm, taùc töï ngoânl794 ñoái vôùi thieän Tyø-kheo. >. Khoâng ñöôïc laøm chöùng vieäc ngöôøi khaùc. 4. Khoâng ñöôïc ngaên boá-taùt, töï töù. 5. Khoâng ñöôïc cuøng thieän Tyø-kheo tranh tuïng. Ñoù laø naêm vieäc ngöôøi bò ha traùch roài khoâng ñöôïc laøm. Phaûi chaáp haønh nhö vaäy. Chuùng Taêng ñoái vôùi Trí Tueä vaø Loâ-heâ-na taùc phaùp ha traùch baèng baïch töù yeát-ma roài, caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Coù ba phaùp taùc yeát-ma ha traùch phi phaùp phi tyø-ni, yeát-ma khoâng thaønh töïu: Khoâng neâu toäi, khoâng taùc öùc nieäm, khoâng phuïc

thuû toäi.l795 - Laïi coù ba vieäc: Khoâng phaïm toäi, khoâng thuoäc toäi caàn saùm hoáil796, hoaëc phaïm toäi nhöng ñaõ saùm hoái roài. - Laïi coù ba vieäc: Khoâng taùc cöû, phi phaùp, bieät chuùng. - Laïi coù ba vieäc: Khoâng taùc öùc nieäm, phi phaùp, bieät chuùng. - Laïi coù ba vieäc: Khoâng phuïc toäi,l797 phi phaùp, bieät chuùng. - Laïi coù ba vieäc: Khoâng phaïm, phi phaùp, bieät chuùng. - Laïi coù ba vieäc: phaïm toäi khoâng caàn saùm hoái, phi phaùp, bieät chuùng. - Laïi coù ba vieäc: phaïm toäi nhöng ñaõ saùm hoái roài, phi phaùp, bieät chuùng. - Laïi coù ba vieäc: Khoâng hieän tieàn,l798 phi phaùp, bieät chuùng. Ba phaùp nhö vaäy, taùc yeát-ma ha traùch, phi phaùp, phi tyø-ni, yeát-ma khoâng thaønh töïu. - Coù ba vieäc taùc yeát-ma ha traùch, nhö phaùp nhö tyø-ni, yeát-ma thaønh l794. Nhöõng ñieàu thuoäc 7 phaùp dieät traùnh l795. Phuïc thuû toäi , khuaát phuïc nhaän toäi. Pali: āpattim āropetvā, quyeát ñònh toäi. l796. Pali: adesanāgāmaniyā āpatti, toäi khoâng daãn ñeán vieäc phaûi saùm hoái. l797. Treân kia noùi laø “khoâng phuïc thuû toäi.” Xem cht. l9. l798. Ñoái töôïng yeát-ma khoâng hieän dieän. Pali: asammukhā katam.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > l00l

töïu. Ba vieäc aáy laø gì? Taùc cöû, taùc öùc nieäm, taùc töï ngoân. - Laïi coù ba vieäc: phaïm toäi, thuoäc toäi phaûi saùm toäi, phaïm chöa saùm toäi. - Laïi coù ba vieäc: Taùc cöû, nhö phaùp, hoøa hôïp. Taùc öùc nieäm, nhö phaùp, hoøa hôïp.l799 Taùc töï ngoân, nhö phaùp, hoøa hôïp. Phaïm toäi, nhö phaùp, hoøa hôïp. Thuoäc toäi phaûi saùm hoái, nhö phaùp, hoøa hôïp. Coù phaïm maø chöa saùm hoái, nhö phaùp hoøa hôïp. Coù hieän tieàn, nhö phaùp, hoøa hôïp. Ñoù laø (nhöõng) ba phaùp taùc yeát-ma ha traùch nhö phaùp nhö tyø-ni, yeát-ma thaønh töïu. - Coù naêm phaùp taùc yeát-ma ha traùch phi phaùp phi tyø-ni, yeát-ma khoâng thaønh töïu: Khoâng hieän tieàn, khoâng töï ngoân, nhaém ngöôøi thanh tònh, bieät chuùng. Ñoù laø naêm vieäc taùc yeát-ma ha traùch, phi phaùp phi tyø-ni, yeát-ma khoâng thaønh töïu. - Coù naêm phaùp taùc phaùp ha traùch nhö phaùp nhö tyø-ni, yeát-ma thaønh töïu. Naêm phaùp aáy laø gì? Hieän tieàn, töï ngoân, nhaém ngöôøi khoâng thanh tònh, phaùp hoøa hôïp. Ñoù laø naêm phaùp taùc yeát-ma ha traùch nhö phaùp nhö tyø-ni, yeát-ma thaønh töïu. Khi chuùng Taêng ñang böõa tieåu thöïc hay böõa aên chính, hoaëc noùi phaùp, hoaëc boá-taùt, ngöôøi bò yeát-ma ha traùch söûa y phuïc ngay thaúng, côûi boû giaøy deùp, ñöùng qua moät beân, quyø goái, chaáp tay baïch nhö sau: - Xin ñaïi ñöùc nhaän söï saùm hoái cuûa toâi. - Töø nay veà sau, töï traùch taâm mình. Thoâi, khoâng taùi phaïm nöõa. Baáy giôø, Tyø-kheo Trí Tueä vaø Loâ-heâ-na tuøy thuaän chuùng Taêng, khoâng choáng traùi, caàn caàu giaûi yeát-ma ha traùch. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu ñaõ tuøy thuaän chuùng Taêng, khoâng choáng traùi, maø caàn caàu giaûi yeát-ma, thì cho pheùp giaûi baèng phaùp baïch töù yeát-ma. - Coù naêm phaùp khoâng ñöôïc giaûi yeát-ma ha traùch: vì trao ñaïi giôùi cho ngöôøi, cho ñeán cuøng thieän Tyø-kheo ñaáu tranh. Ngöôøi bò ha traùch coù naêm vieäc nhö vaäy khoâng ñöôïc vì hoï giaûi yeát-ma ha traùch.l800 - Coù naêm phaùp neân giaûi: Khoâng trao ñaïi giôùi cho ngöôøi, cho ñeán khoâng cuøng thieän Tyø-kheo ñaáu tranh. Ngöôøi bò yeát-ma ha traùch coù naêm phaùp nhö vaäy thì neân giaûi. Neân giaûi nhö vaày: Ngöôøi bò yeát-ma ha traùch neân ñeán giöõa chuùng Taêng, ñeå

troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, quyø goái beân höõu chaám ñaát,

l799. Caùc nhoùm ba, khoâng nhaéc laïi caâu “Laïi coù...” Nghóa laø, ñuû > yeáu toá: taùc öùc nieäm, yeát-ma nhö phaùp, Taêng hoøa hôïp. l800. Töùc ñaõ coù vi phaïm nhöõng quy ñònh neâu treân.

l2 BOÄ LUAÄT >

chaáp tay baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Toâi laø Tyø-kheo teân... Taêng trao cho phaùp yeát-ma ha traùch. Nay toâi thuaän tuøng chuùng Taêng, khoâng choáng traùi, caàu xin chuùng Taêng giaûi yeát-ma ha traùch. Cuùi xin Taêng duõ loøng thöông, vì toâi giaûi yeát-ma ha traùch. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng baïch nhö vaäy. Trong Chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc phaùp yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo teân... ñaõ bò Taêng yeát-ma ha traùch. Tyø-kheo kia tuøy thuaän chuùng Taêng, khoâng choáng traùi, caàn caàu chuùng Taêng giaûi yeát-ma ha traùch. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän giaûi yeát-ma ha traùch, cho Tyø-kheo... Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân... ñaõ bò Taêng taùc yeát-ma ha traùch, Tyø-kheo kia tuøy thuaän chuùng Taêng khoâng choáng traùi. Nay ñeán tröôùc Taêng caàu xin giaûi yeát-ma ha traùch. Nay Taêng vì Tyø-kheo teân... giaûi yeát-ma ha traùch. Tröôûng laõo naøo ñoàng yù Taêng vì Tyø-kheo... giaûi yeát-ma ha traùch, thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù haõy noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn thöù nhaát. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng nhö vaäy. - Taêng ñaõ ñoàng yù giaûi yeát-ma ha traùch cho Tyø-kheo... roài. Taêng ñaõ chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. 2. Taãn xuaát Theá Toân ôû taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø ôû nöôùc Ky-ly-nal80l coù hai cöïu Tyø-kheo, moät vò teân A-thaáp-tyø, vò thöù hai teân Phuù-na-baø-sa.l802 Taïi nöôùc Kyø-ly-na hoï ñaõ coù haønh vi xaáu, laøm hoen oá nhaø ngöôøi. Haønh vi xaáu moïi ngöôøi ñeàu thaáy, moïi ngöôøi ñeàu nghe. Söï laøm hoen oá nhaø ngöôøi, moïi ngöôøi ñeàu thaáy, moïi ngöôøi ñeàu nghe. Hoï laøm nhöõng haønh vi xaáu nhö sau: töï mình troàng boâng, troàng caây, baûo ngöôøi troàng; töï mình töôùi nöôùc, baûo ngöôøi töôùi nöôùc; töï mình haùi hoa, baûo ngöôøi haùi hoa; töï mình laøm traøng hoa, baûo ngöôøi laøm traøng hoa; töï mình mang caùc loaïi hoa ñi, baûo ngöôøi mang caùc loaïi hoa ñi. Ñeán nhaø baïch y coù con trai, con gaùi, ñoàng ngoài treân moät giöôøng, ñoàng aên trong moät baùt, ñoàng uoáng moät ly; ca muùa, vui ñuøa, laøm caùc troø kyõ nhaïc. Neáu coù ngöôøi khaùc laøm thì lieàn xöôùng hoïa

l80l. Ky-ly-na Treân kia, aâm laø Kyø-lieân. Xem Phaàn i, Ch.ii. Taêng-giaø-baø-thi-sa l2. Thaäp tuïng: Haéc sôn quoác . Pali, Vin.ii. 9, Kitāgiri, núi Kitā. l802. A-thaáp-tyø, Phuù-na-baø-sa. Truyeän hai tyø-kheo naøy, xem Phaàn i, Ch.ii. taêng-giaø-baø-thi-sa l2. Thaäp tuïng: Maõ Tuù vaø Maõn Tuù Tú Pali: Assaji-Punabbasuka.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > l00>

theo; hoaëc thoåi baèng mieäng, hoaëc ñaùnh ñaøn, ñaùnh troáng, thoåi saùo, hoaëc thoåi oáng boái, hoaëc laøm tieáng chim khoång töôùc, hoaëc laøm tieáng con haïc,

hoaëc chaïy hoaëc ñi nhoùt chaân, hoaëc huyùt gioù, hoaëc haùt cheøo, hoaëc laøm tieáng chim ñuøa giôõn. Baáy giôø, coù moät soá ñoâng Tyø-kheo töø nöôùc Giaø-thi du haønh trong nhaân gian, ñeán nöôùc Kyø-ly-na. Saùng sôùm khoaùc y, böng baùt, vaøo thaønh khaát thöïc, böôùc ñi khi tieán, khi döøng, oai nghi roõ neùt, maét nhìn ngay thaúng, cuùi ngöôùc, co duoãi thong thaû; khoaùc y, böng baùt, nhìn thaúng tröôùc böôùc ñi, caùc caên khoâng loaïn; khaát thöïc taïi nöôùc Kyø-ly-na. Caùc cö só thaáy vaäy noùi nhö vaày: Ñaây laø nhöõng ngöôøi naøo, maø nhìn ngay, khoâng giôõn cöôøi, khoâng lieác ngoù hai beân, khoâng gaàn guõi vui ñuøa, cuõng khoâng chaøo hoûi nhau? Chuùng ta khoâng neân cho nhöõng ngöôøi naøy aên. Hoï khoâng nhö Sa-moân cuûa chuùng ta laø A-thaáp-tyø vaø Phuù-na-baø-ta, khoâng caàn nhìn ngay thaúng, noùi ñuøa cöôøi giôõn, nhìn ngoù beân naøy beân kia, cuøng nhau vui nhoän, hoûi chaøo an uûi nhau. Ngöôøi nhö vaäy chuùng ta seõ cho ñoà aên. Baáy giôø caùc Tyø-kheo ôû nöôùc Kyø-ly-na khaát thöïc khoù ñöôïc no ñuû. Tyø-kheo kia nghó nhö vaày: Nôi ñaây coù cöïu truù Tyø-kheo xaáu. Tyø-kheo xaáu ôû, neân Tyø-kheo toát bò xa laùnh. Hoï laøm caùc haønh vi xaáu nhö troàng caùc loaïi caây boâng, cho ñeán nhaän laøm caùc söù giaû cho ngöôøi. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo töø nöôùc Kyø-ly-na du trong haønh nhaân gian trôû veà nöôùc Xaù-veä, ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân, roài ngoài lui qua moät beân. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân an uûi caùc Tyø-kheo: - Caùc thaày soáng coù ñöôïc hoøa hôïp an laïc khoâng? Khoâng vì vaán ñeà aên uoáng maø vaát vaû chaêng? Caùc Tyø-kheo baïch Phaät: - Chuùng Taêng soáng ñöôïc hoøa hôïp an laïc. Chuùng con töø nöôùc Giaø- thi du haønh nhaân gian, ñeán nöôùc Kyø-ly-na. Trình baøy ñaày ñuû nhaân duyeân leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baáy giôø duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch: - Caùc oâng ñoù laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. A-thaáp-tyø vaø Phuù-na-baø-ta, taïi sao caùc oâng ñoù laøm oâ ueá nhaø ngöôøi, coù haønh vi xaáu? Söï laøm hoen oá nhaø ngöôøi, ai cuõng thaáy, ai cuõng nghe; haønh vi xaáu, ai cuõng thaáy ai cuõng nghe. Caùc oâng ñoù laøm caùc haønh vi xaáu nhö troàng caùc loaïi hoa, caùc loaøi caây taïp, cho ñeán nhaän laøm söù giaû cuûa ngöôøi. Baáy giôø, Theá Toân ha traùch A-thaáp-tyø vaø Phuù-na-baø-ta, roài baûo caùc Tyø-kheo:

l4 BOÄ LUAÄT >

- Cho pheùp Taêng vì A-thaáp-tyø vaø Phuù-na-baø-ta taùc phaùp taãnl80> baèng baïch töù yeát-ma. Neân laøm nhö vaày: Taäp taêng roài, vì A-thaáp-tyø vaø Phuù-na-baø-ta taùc cöû, taùc cöû roài taùc öùc nieäm, taùc öùc nieäm roài trao cho toäi traïng. Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc yeát-ma theo söï vieäc treân taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo A-thaáp-tyø vaø Phuù-na-baø- ta naøy ôû taïi nöôùc Kyø-ly-na laøm hoen oá nhaø ngöôøi, coù haønh vi xaáu. Söï laøm hoen oá nhaø ngöôøi ai cuõng thaáy, ai cuõng nghe. Haønh vi xaáu ai cuõng thaáy ai cuõng nghe. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän ñoái vôùi A-thaáp-tyø vaø Phuù-na-baø-ta taùc yeát-ma taãn. Noùi raèng, “Caùc ngöôi laøm hoen oá nhaø ngöôøi, laøm haønh vi xaáu. Caùc ngöôi laøm hoen oá nhaø ngöôøi ai cuõng

thaáy, ai cuõng nghe. Haønh vi xaáu ai cuõng thaáy ai cuõng nghe. Caùc ngöôi neân rôøi khoûi truù xöù naøy, khoâng ñöôïc ôû ñaây nöõa.” Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo A-thaáp-tyø vaø Phuù-na-baø- ta naøy ôû taïi nöôùc Kyø-ly-na laøm hoan oá nhaø ngöôøi, coù haønh vi xaáu. Söï laøm hoen oá nhaø ngöôøi ai cuõng thaáy, ai cuõng nghe. Haønh vi xaáu ai cuõng thaáy ai cuõng nghe. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän ñoái vôùi A-thaáp-tyø vaø Phuù-na-baø-ta taùc yeát-ma taãn. Noùi raèng, “Caùc ngöôi laøm hoen oá nhaø ngöôøi, laøm haønh vi xaáu. Caùc ngöôi laøm hoen oá nhaø ngöôøi ai cuõng thaáy, ai cuõng nghe. Haønh vi xaáu ai cuõng thaáy ai cuõng nghe. Caùc ngöôi neân rôøi khoûi truù xöù naøy, khoâng ñöôïc ôû ñaây nöõa.” Caùc Tröôûng laõo naøo ñoàng yù Taêng ñoái vôùi hai Tyø-kheo A-thaáp-tyø vaø Phuù-na- baø-ta taùc phaùp yeát-ma taãn thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn thöù nhaát. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy. - Taêng ñaõ chaáp thuaän vì A-thaáp-tyø vaø Phuù-na-baø-ta taùc phaùp yeát- ma taãn roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Ngöôøi bò taùc yeát-ma taãn coù naêm phaùp khoâng ñöôïc laøm: Khoâng ñöôïc trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi, cho ñeán khoâng ñöôïc cuøng thieän Tyø- kheo ñaáu tranh.l804 Neân taùc phaùp nhö phaùp yeát-ma ha traùch treân, chæ tröø ôû choã “Trong chuùng khaùc thuyeát giôùi.” l805 l80>. Taãn yeát-ma Thaäp tuïng: Khu xuaát yeát-ma . Cūnavag. i (Vin. ll. l0): pabbājjaniyakamma, yeát-ma ñuoåi ñi. l804. Nhö yeát-ma ha traùch treân. l805. Haùn: tröø dö chuùng trung thuyeát giôùi . Khoâng coù ñieàu khoaûn nhö vaày trong yeát- ma ha traùch treân. Nhöng coù ñieàu khoaûn töông töï: Khoâng ñöôïc thuyeát giôùi; neáu trong Taêng

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > l5

Chuùng Taêng ñaõ taùc phaùp taãn baèng baïch töù yeát-ma cho hai Tyø-kheo A-thaáp-tyø vaø Phuù-na-baø-ta roài. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät, Phaät daïy: - Coù ba phaùp vaø naêm phaùp taùc yeát-ma taãn phi phaùp phi tyø-ni, yeát- ma khoâng thaønh töïu nhö treânl806. Coù ba phaùp vaø naêm phaùp taùc yeát-ma taãn nhö phaùp nhö tyø-ni, yeát-ma thaønh töïu nhö treân. Tyø-kheo bò taãn kia khoâng ñöôïc goïi maø töï ñeán trong cöông giôùi. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc töï ñeán trong cöông giôùi. Cho pheùp ôû ngoaøi cöông giôùi khi chöa ñöôïc goïi, sai ngöôøi ñaùng tin caäy ñeán trong Taêng, baïch Ñaïi ñöùc Taêng xin saùm hoái, töø nay veà sau töï traùch loøng mình khoâng ñeå taùi phaïm. Tyø-kheo A-thaáp-tyø kia ñaõ tuøy thuaän chuùng Taêng khoâng daùm choáng traùi, ñeán Taêng caàu xin giaûi yeát-ma taãn. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu ñaõ tuøy thuaän chuùng Taêng, khoâng coøn choáng traùi nöõa, thì neân ñeán Taêng caàu xin giaûi yeát-ma taãn. Neân baïch töù yeát-ma giaûi. - Coù naêm phaùp khoâng neân giaûi yeát-ma taãn: Trao ñaïi giôùi cho ngöôøi, cho ñeán cuøng thieän Tyø-kheo ñaáu tranh. - Laïi coù naêm phaùp neân giaûi yeát-ma taãn: Khoâng trao ñaïi giôùi cho ngöôøi cho ñeán khoâng cuøng thieän Tyø-kheo ñaáu tranh. Giaûi nhö vaày: Tyø-kheo bò taãn kia ñeán giöõa Taêng, ñeå troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, quyø goái beân höõu chaám ñaát, chaáp tay baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Con laø Tyø-kheo teân... Taêng ñaõ trao cho con phaùp yeát-ma taãn, nay con

ñaõ tuøy thuaän chuùng Taêng khoâng daùm traùi nghòch nöõa, ñeán Taêng caàu xin giaûi yeát-ma taãn, cuùi xin Taêng duõ loøng thöông xoùt, vì con maø giaûi yeát-ma taãn. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy. Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc yeát-ma theo söï vieäc treân taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo teân... naøy, Taêng ñaõ trao phaùp yeát-ma taãn, nay tuøy thuaän chuùng Taêng khoâng daùm traùi nghòch nöõa, ñeán Taêng caàu xin giaûi yeát-ma taãn. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, nay Taêng vì Tyø-kheo teân... giaûi yeát-ma taãn. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân... Taêng ñaõ ñöôïc taùc yeát-ma taãn, nay tuøy thuaän chuùng Taêng khoâng daùm choáng traùi nöõa,

coù hoûi nghóa tyø-ni thì khoâng ñöôïc ñaùp. Xem ñoaïn treân, tr. 87. l806. Xem yeát-ma ha traùch

l6 BOÄ LUAÄT >

ñeán giöõa Taêng caàu xin taêng giaûi yeát-ma taãn. Nay Taêng vì Tyø-kheo teân... giaûi yeát-ma taãn. Caùc tröôûng laõo naøo ñoàng yù Taêng vì Tyø-kheo... giaûi yeát-ma taãn, thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn thöù nhaát. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö treân. - Taêng ñaõ vì Tyø-kheo... giaûi yeát-ma taãn roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. 3. Y chæ Theá Toân ôû nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø coù Tyø-kheo teân laø Taêng-soâ,l807 ngu si khoâng hieåu bieát, phaïm raát nhieàu toäi; soáng laãn loän vôùi caùc baïch y, gaàn guõi chung chaï, khoâng hôïp vôùi Phaät phaùp. Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng khoå haïnh, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch Tyø-kheo Taêng-soâ: Thaày ngu si khoâng hieåu bieát, phaïm raát nhieàu toäi. Sao laïi soáng laãn loän vôùi caùc baïch y, gaàn guõi chung chaï, khoâng hôïp vôùi Phaät phaùp? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân, ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân taäp hoïp Taêng Tyø-kheo, duøng voâ soá phöông tieän ha traùch Tyø-kheo Taêng-soâ: - OÂng ñaõ laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Sao laïi soáng laãn loän vôùi caùc baïch y, gaàn guõi chung chaï, khoâng hôïp vôùi Phaät phaùp? Quôû traùch roài Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Cho pheùp Taêng vì Tyø-kheo Taêng-soâ taùc phaùp y chæl808 baèng phaùp baïch töù yeát-ma. Taùc phaùp nhö vaày: Hoïp Taêng. Taêng hoïp roài taùc cöû. Taùc cöû roài taùc öùc nieäm. Taùc öùc nieäm roài cho toäi. Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc yeát-ma theo söï vieäc treân taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo Taêng-soâ naøy ngu si khoâng hieåu bieát, phaïm raát nhieàu toäi; soáng laãn loän vôùi caùc baïch y, gaàn guõi chung chaï, khoâng hôïp vôùi Phaät phaùp. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän cho Tyø-kheo Taêng-soâ phaùp yeát-ma y chæ. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo Taêng-soâ ngu si khoâng hieåu

l807. Taêng-soâ .Thaäp tuïng: Thi-vieät . Vin.ii. 7, Seyyasaka. l808. Y chæ yeát-ma ; Thaäp tuïng >l: ba ñoái töôïng caàn cho y chæ: phaù giôùi, phaù kieán, phaù oai nghi. Vin.ii. 8: Nissayakamma.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > l7

bieát, phaïm raát nhieàu toäi; soáng laãn loän vôùi caùc baïch y, gaàn guõi chung chaï, khoâng hôïp vôùi Phaät phaùp. Nay Taêng vì Tyø-kheo Taêng-soâ taùc phaùp yeát-ma y chæ. Caùc Tröôûng laõo naøo chaáp thuaän vì Tyø-kheo Taêng-soâ naøy taùc phaùp yeát-ma y chæ thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn thöù nhaát. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy. - Taêng ñaõ chaáp thuaän vì Tyø-kheo Taêng-soâ taùc yeát-ma y chæ roài. Taêng ñoàng yù neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Taùc yeát-ma y chæ, naêm vieäc khoâng ñöôïc laøm: Khoâng ñöôïc trao ñaïi giôùi cho ngöôøi, cho ñeán khoâng cuøng vôùi thieän Tyø-kheo ñaáu tranh.l809 Neân laøm nhö vaäy. Chuùng Taêng ñaõ trao cho Tyø-kheo Taêng-soâ taùc yeát-ma y chæ baèng phaùp baïch töù yeát-ma roài. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Coù ba phaùp vaø naêm phaùp ñöôïc taùc yeát-ma y chæ, khoâng ñöôïc taùc yeát-ma y chæ, nhö treân. Vò kia xöng ñòa phöông taùc yeát-ma y chæ. Ñòa phöông kia bò phaù hoaïi, nhaân daân phaûn loaïn. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc xöng ñòa phöông taùc yeát-ma y chæ. Vò kia xöng quoác ñoä taùc yeát-ma y chæ. Quoác ñoä kia bò phaù hoaïi, nhaân daân taùn loaïn. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc xöng quoác ñoä taùc yeát-ma y chæ. Vò kia xöng truù xöù taùc yeát-ma y chæ. Truù xöù kia nhaân daân phaù hoaïi. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc xöng truù xöù taùc yeát-ma y chæ. Vò kia xöng ngöôøi taùc yeát-ma y chæ. Ngöôøi kia hoaëc bò phaù giôùi, hoaëc bò phaù kieán, hoaëc phaù oai nghi, hoaëc bò cöû, hoaëc bò dieät taãn, hoaëc bò neân dieät taãn, khoâng theå taêng ích cho phaùp Sa-moân, Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc xöng ngöôøi taùc yeát-ma y chæ. Vò kia xöng an cö taùc yeát-ma y chæ. Ngöôøi bò yeát-ma kia trong an cö ñaéc trí tueä. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc xöng an cö taùc yeát-ma y chæ, maø cho pheùp noùi: “Ngöôi haõy thoï y chæ, nöông theo maø soáng.” Baáy giôø, Tyø-kheo Taêng-soâ ñeán choã Tyø-kheo thaân haäu ña vaên trí tueä, gioûi veà vieäc aên noùi, ôû trong tuï laïc xin hoïc pheùp tyø-ni. Trong khi an cö ñaëng trí tueä, tuøy thuaän chuùng Taêng khoâng daùm traùi nghòch, ñeán tröôùc Taêng xin giaûi yeát-ma y chæ. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu Tyø-kheo Taêng-soâ tuøy thuaän Chuùng Taêng, khoâng daùm traùi

l809. Xem yeát-ma ha traùch.

l8 BOÄ LUAÄT >

nghòch, ñeán tröôùc Chuùng Taêng, caàu xin giaûi yeát-ma y chæ thì neân cho giaûi baèng phaùp baïch töù yeát-ma. - Coù naêm phaùp khoâng ñöôïc giaûi yeát-ma y chæ: Trao ñaïi giôùi cho ngöôøi, cho ñeán cuøng thieän Tyø-kheo ñaáu tranh. - Coù naêm phaùp cho giaûi yeát-ma y chæ: Khoâng trao ñaïi giôùi cho ngöôøi cho ñeán khoâng cuøng thieän Tyø-kheo ñaáu tranh. Naêm phaùp nhö vaäy neân cho giaûi yeát-ma y chæ. Neân giaûi nhö vaày: Vò bò taùc phaùp yeát-ma y chæ neân ñeán giöõa Taêng,

ñeå troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, quyø goái beân höõu chaám ñaát, chaáp tay baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Con Tyø-kheo teân laø... Taêng ñaõ trao cho con phaùp yeát-ma y chæ. Nay con tuøy thuaän Chuùng Taêng ñeán tröôùc Taêng caàu xin giaûi yeát-ma y chæ. Cuùi xin Taêng duõ loøng thöông vì con giaûi yeát-ma y chæ. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng thöa nhö vaäy. Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo teân laø... ñaõ ñöôïc Taêng trao cho phaùp yeát-ma y chæ. Tyø-kheo kia ñaõ tuøy thuaän Chuùng, khoâng daùm traùi phaïm nöõa, (nay) ñeán tröôùc Taêng caàu xin giaûi yeát-ma y chæ. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, nay Taêng vì Tyø-kheo teân... giaûi yeát-ma y chæ. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo teân laø... ñaõ ñöôïc Taêng trao cho yeát-ma y chæ, nay tuøy thuaän Chuùng Taêng, khoâng daùm traùi phaïm nöõa, ñeán tröôùc Taêng caàu xin giaûi yeát-ma y chæ. Nay Taêng trao cho Tyø-kheo teân... phaùp yeát-ma giaûi y chæ. Caùc Tröôûng laõo naøo chaáp thuaän Taêng trao cho Tyø-kheo... phaùp yeát-ma giaûi y chæ thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn thöù nhaát. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng vaäy. - Taêng ñaõ chaáp thuaän trao cho Tyø-kheo teân... phaùp yeát-ma giaûi y chæ roài, Taêng ñoàng yù neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. 4. Haï YÙ Ñöùc Theá Toân ôû nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø Toân giaû Xaù-lôïi-phaát, Muïc-lieân cuøng naêm traêm Tyø-kheo ôû nöôùc Giaø-thi du haønh trong nhaân gian ñeán nôi Maät laâm.l8l0 Luùc ñoù Toân giaû Xaù-lôïi-phaát vaø Muïc-lieân ôû trong

l8l0. Maät laâm . Thaäp tuïng: Ma-xoa-chæ-ñaø . Pali: Macchikāsatta, thò traán trong nöôùc Kāsi.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > l9

vöôøn A-ma-leâ.l8ll Cö só Chaát-ña-lal8l2 nghe hai Toân giaû du haønh nhaân gian ñeán nôi Maät laâm hieän ñang ôû trong vöôøn A-ma-leâ. Ngöôøi cö só kia ñeán choã Toân giaû Xaù-lôïi-phaát vaø Muïc-lieân, ñaûnh leã saùt chaân roài ngoài lui qua moät beân. Toân giaû Xaù-lôïi-phaát, Muïc-lieân vì cö só noùi caùc phaùp khai hoùa, khieán ñöôïc hoan hyû. Khi cö só nghe Toân giaû Xaù-lôïi-phaát, Muïc-lieân noùi phaùp môû baøy hoan hyû roài, baïch: Xin Ñaïi ñöùc cuøng Chuùng Taêng nhaän lôøi môøi thoï thöïc cuûa con vaøo ngaøy mai. Toân giaû Xaù-lôïi-phaát vaø Muïc- lieân nhaän lôøi baèng caùch im laëng. Cö só bieát Toân giaû Xaù-lôïi-phaát vaø Muïc- lieân ñaõ höùa khaû roài, lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy kính leã roài caùo lui. Veà ñeán nhaø, cö só saém söûa ñuû caùc loaïi ñoà aên thöùc uoáng ngon boå nhaát trong theá gian, khoâng thieáu moät thöù gì. Baáy giôø, trong vöôøn A-ma-leâ, Tyø-kheo cöïu truù teân laø Thieän Phaùp nghó nhö vaày: Ta haõy ñeán nhaø cö só Chaát-ña-la xem coi oâng ta l8l>

söûa soaïn ñoà aên thöùc uoáng, laøm thöùc aên cho Tyø-kheo khaùch nhö theá naøo; laøm thöùc aên cho Tyø-kheo cöïu truù nhö theá naøo? Baáy giôø, Tyø-kheo cöïu truù Thieän Phaùp lieàn ñeán nhaø cö só, ñeán choã laøm thöùc aên ñeå xem coi thì thaáy hoï söûa soaïn ñaày ñuû caùc ñoà aên thöùc uoáng toái thöôïng trong theá gian,

khoâng thieáu moät thöù gì. Thaáy roài, oâng noùi nhö vaày: Cö só laøm caùc thöù ñoà aên thöùc uoáng cho Tyø-kheo khaùch vaø laøm caùc thöù ñoà aên thöùc uoáng vì cöïu truù Tyø-kheo khaùc nhau. Roài oâng khôûi taâm ganh tò, saân haän, lieàn noùi nhöõng lôøi aùc nhö vaày: - Trong caùc thöù ñoà aên thöùc uoáng maø cö só saém söûa, coù ñuû nhöõng thöù ñoà aên thöùc uoáng toái thöôïng trong theá gian, khoâng thieáu moät thöù gì. Chæ thieáu moät thöù, ñoù laø keïo meø (vöøng)l8l4. Cö só Chaát-ña-la lieàn noùi: - Thöa Tröôûng laõo Thieän Phaùp, ngaøi oâm trong loøng nhieàu baûo vaät nhö caên, löïc, giaùc yù, thieàn ñònh, chaùnh thoï, maø noùi nhöõng lôøi thoâ aùc nhö vaäy! Ngaøi Thieän Phaùp, toâi saém söûa caùc thöù ñoà aên thöùc uoáng ngon boå nhö vaäy thì duøng caën baõ caây vöøng ñeå laøm gì? Cö só noùi tieáp: - Nay toâi xin noùi moät thí duï. Ngöôøi coù trí nhôø thí duï maø hieåu roõ. Thí nhö coù moät quoác ñoä khoâng coù gioáng gaø, trong khi ñoù coù moät ngöôøi khaùch buoân ñem ñeán moät con gaø maùi. Con gaø maùi kia, vì khoâng coù gaø

l8ll. A-ma-leâ . Pali: Ambānakārāma. l8l2. Chaát-ña-la cö só . Pali: Cittagahapati. Nguyeân chuû nhaân cuûa vöôøn Ambānaka, sau ñoù cuùng cho Taêng. l8l3. Thieän Phaùp. Pali: Sudhamma. l8l4. Hoà ma teå . Thaäp tuïng: hoà ma hoan hyû hoaøn . Pali: tilasangulikā, baùnh hay keïo laøm baèng haït meø (vöøng).

troáng, cuøng vôùi con quaï giao nhau. Con gaø ñeû tröùng aáp thaønh con, khoâng gaùy tieáng gaø, laïi cuõng khoâng keâu tieáng cuûa quaï, neân goïi laø gaø quaï.l8l5 Cuõng vaäy, ngaøi Thieän Phaùp, ngaøi oâm trong loøng nhieàu baûo vaät nhö caên, löïc, giaùc yù, thieàn ñònh, chaùnh thoï, maø noùi nhöõng lôøi thoâ aùc nhö vaäy! Ngaøi Thieän Phaùp, toâi saém söûa caùc thöù ñoà aên thöùc uoáng ngon boå nhö vaäy thì duøng caën baõ caây vöøng ñeå laøm gì? Tyø-kheo Thieän Phaùp noùi nhö vaày: - Cö só maï nhuïc toâi. Nay toâi muoán ñi! Cö só noùi: - Thöa ñaïi ñöùc Thieän Phaùp, toâi khoâng aùc ngoân cuõng khoâng maï nhuïc Ñaïi ñöùc. Ngaøi neân vui veû an truï nôi Maät laâm naøy, chuùng toâi seõ cung caáp y phuïc, chaên maøn, ngoïa cuï, aåm thöïc, thuoác men chöõa beänh. Thieän Phaùp laïi noùi nhö vaày: - Cö só maï nhuïc toâi. Toâi seõ ñi! Cö só noùi: - Ñaïi ñöùc muoán ñi ñaâu? Tyø-kheo Thieän Phaùp noùi: - Toâi muoán ñeán choã Ñöùc Theá Toân, nôi nöôùc Xaù-veä. Cö só noùi: - Nhö nhöõng lôøi giöõa toâi vaø ngaøi, Ngaøi cöù trình baøy ñuùng söï thaät vôùi Ñöùc Theá Toân. Chöù ñöøng theâm bôùt. Taïi sao vaäy? Vì ngaøi seõ coøn trôû laïi choã naøy. Baáy giôø, Tyø-kheo Thieän Phaùp mang y baùt ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân roài ngoài qua moät beân. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân an uûi baèng caùch hoûi thaêm: - Caùc Tyø-kheo truï chæ coù ñöôïc an laïc khoâng? Khoâng bò vaát vaû vì thöùc aên chaêng? Thieän Phaùp thöa: - Truï chæ ñöôïc an laïc. Khoâng vì söï aên uoáng maø phaûi khoå. Roài ñem nhöõng söï vieäc cuøng lôøi noùi cuûa cö só baïch leân Ñöùc Theá Toân ñaày ñuû, khoâng theâm bôùt. Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Tyø-kheo Thieän Phaùp: - OÂng laøm ñieàu phi phaùp, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Naøy Thieän Phaùp,

sao cö só kia laø ngöôøi ñaøn-vieät coù taâm tin töôûng, laøm nhieàu vieäc lôïi ích, cung caáp chuùng Taêng, maø oâng duøng nhöõng lôøi haï tieän maï nhuïc?

l8l5. Haùn: Ô kê .

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > l0ll

Khi Ñöùc Theá Toân ha traùch Thieän Phaùp roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Cho pheùp caùc Tyø-kheo vì Tyø-kheo Thieän Phaùp taùc phaùp baïch töù yeát-ma ngaên khoâng cho ñeán nhaø baïch y.l8l6 - Ñoái vôùi Tyø-kheo coù naêm phaùp, khoâng ñöôïc taùc yeát-ma ngaên khoâng cho ñeán nhaø baïch y: Khoâng cung kính cha meï, khoâng kính Sa-moân, Baø- la-moân, ñieàu neân trì maø khoâng kieân trì. Naêm phaùp nhö vaäy Taêng khoâng ñöôïc trao phaùp yeát-ma ngaên khoâng cho ñeán nhaø baïch y.l8l7 - Coù naêm phaùp neân taùc phaùp yeát-ma ngaên khoâng cho ñeán nhaø baïch y: Cung kính cha meï, Sa-moân, Baø-la-moân, ñieàu neân trì kieân trì khoâng boû. Naêm phaùp nhö vaäy Taêng neân taùc phaùp yeát-ma ngaên khoâng cho ñeán nhaø baïch y. - Tyø-kheo coù möôøi phaùp neân taùc phaùp yeát-ma ngaên khoâng cho ñeán nhaø baïch y: AÙc khaåu maï lî baïch y gia; phöông tieän khieán nhaø baïch y toån giaûm; laøm ñieàu khoâng lôïi; laøm cho khoâng coù truù xöù; ñaáu loaïn baïch y;l8l8 tröôùc baïch y huûy baùng Phaät; baùng Phaùp; baùng Taêng; tröôùc baïch y (89>al) maéng chöûi haï tieän; nhö phaùp höùa baïch y maø khoâng thaät hieänl8l9. Tyø-kheo coù möôøi phaùp nhö vaäy neân trao cho phaùp yeát-ma ngaên khoâng cho ñeán nhaø baïch y. - Coù chín phaùp, taùm phaùp, cho ñeán moät phaùp aùc khaåu maï lî baïch y gia, neân taùc phaùp yeát-ma ngaên khoâng cho ñeán nhaø baïch y. Neân laøm nhö vaày: Hoïp Taêng. Taêng hoïp roài taùc cöû. Taùc cöû roài taùc öùc nieäm. Taùc öùc nieäm roài trao toäi. Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo Thieän Phaùp naøy ñoái vôùi cö só Chaát-ña-la laø ngöôøi ñaøn-vieät coù taâm tín moä, thöôøng hay cung caáp boá thí cuùng döôøng cho Chuùng Taêng, maø laïi duøng lôøi haï tieän xaáu xa ñeå maï lî. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, nay Taêng vì Tyø-kheo Thieän Phaùp taùc phaùp yeát-ma ngaên khoâng cho ñeán nhaø baïch y. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo Thieän Phaùp ñoái vôùi cö só Chaát-ña-la laø ngöôøi ñaøn-vieät coù taâm tín moä, thöôøng hay cung caáp boá thí l8l6. Thaäp tuïng : haï yù yeát-ma, khieán phaûi xin loãi cö só Cünavag.i (Vin.ii. 18): pamisāramīyakammam - gahapati khamāpetabbo, nhö Thaäp tuïng. l8l7. Thaäp tuïng >l (T2>nl4>5 tr.225a05): Tröôùc khi laøm yeát-ma haï yù, xeùt lôøi cö só coù thaät khoâng? Tyø-kheo coù khaû naêng laøm vieäc aáy khoâng? Tyø-kheo naøy coù chòu haï yù khoâng? l8l8. Vin.ii. l8: coá tình laøm cö só maát lôïi (alābhāya); coá laøm cho maát cuûa (anatthāya); coá laøm cho maát nhaø (anāvāsāya); maéng nhieác cö só (akkosati); chia reû cö só vôùi cö só (gihī ghīhi bhe- deti). 1819. Pali, ibid., gihīnam dhammikam patissavam na saccāpeti, khoâng thöïc hieän lôøi höùa nhö phaùp ñoái vôùi cö só.

l0l2 BOÄ LUAÄT >

cuùng döôøng cho Chuùng Taêng, maø Tyø-kheo Thieän Phaùp duøng lôøi haï tieän ñeå maï lî. Nay Taêng vì Tyø-kheo Thieän Phaùp taùc yeát-ma ngaên khoâng cho ñeán nhaø baïch y. Tröôûng laõo naøo ñoàng yù, Taêng vì Tyø-kheo Thieän Phaùp taùc yeát-ma ngaên khoâng cho ñeán nhaø baïch y thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn thöù nhaát. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy. - Taêng ñaõ chaáp thuaän trao cho Tyø-kheo Thieän Phaùp yeát-ma ngaên khoâng cho ñeán nhaø baïch y roài. Taêng ñoàng yù neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Vò kia ñaõ ñöôïc taùc yeát-ma ngaên khoâng cho ñeán nhaø baïch y roài, thì coù naêm phaùp khoâng ñöôïc laøm: Khoâng ñöôïc trao ñaïi giôùi cho ngöôøi, cho ñeán khoâng ñöôïc cuøng thieän Tyø-kheo ñaáu tranh. Neân laøm nhö vaäy. Taêng ñaõ vì Tyø-kheo Thieän Phaùp taùc yeát-ma ngaên khoâng cho ñeán nhaø baïch y baèng phaùp baïch töù roài. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Coù ba phaùp, coù naêm phaùp taùc yeát-ma ngaên khoâng cho ñeán nhaø baïch y laø phi phaùp phi tyø-ni, yeát-ma khoâng thaønh töïu, nhö treân. - Coù ba phaùp, coù naêm phaùp taùc yeát-ma ngaên khoâng cho ñeán nhaø baïch y laø nhö phaùp nhö tyø-ni, yeát-ma thaønh töïu, nhö treânl820. Ñöùc Phaät cho pheùp sai moät söù giaû ñeán nhaø cö só Chaát-ña-la vì Tyø-kheo Thieän Phaùp saùm hoái cö só Chaát-ña-la. Sai baèng phaùp baïch nhò yeát-ma. Söù giaû coù taùm phaùp neân sai: l. Nghe nhieàu. 2. Kheùo noùi. >. Ñaõ töï bieát roõ. 4. Hieåu ñöôïc yù ngöôøi. 5. Chaáp nhaän lôøi cuûa ngöôøi. 6. Coù khaû naêng ghi nhôù. 7. Khoâng sô soùt. 8. Roõ ñöôïc nghóa cuûa lôøi noùi thieän aùc. Ngöôøi coù taùm phaùp nhö vaäy thì neân sai laøm söù giaû. Ngaøi lieàn noùi keä: Tröôùc maët nhöõng ngöôøi trí, Noùi khoâng heà nhaàm laãn, Cuõng khoâng heà theâm bôùt, Khoâng queân lôøi ñaõ daïy, Lôøi noùi khoâng theå hoaïi, Nghe khoâng bò khuynh ñoäng: Tyø-kheo ñöôïc nhö vaäy, Coù theå laøm söù giaû. A-nan laø ngöôøi coù ñuû khaû naêng thöïc hieän taùm phaùp nhö vaäy: Kheùo nghe, kheùo noùi, töï mình hieåu roõ, hieåu ñöôïc yù ngöôøi, chaáp nhaän lôøi cuûa ngöôøi, ñuû khaû naêng ghi nhôù, khoâng sô soùt, roõ ñöôïc nghóa cuûa lôøi noùi thieän aùc. Ñöùc Phaät cho pheùp Taêng sai A-nan laøm ngöôøi söù giaû, vì Tyø-

l820. Xem muïc yeát-ma ha traùch.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > l0l>

kheo Thieän Phaùp saùm hoái cö só Chaát-ña-la, sai baèng phaùp baïch nhò yeát- ma nhö sau: Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän sai A-nan laøm ngöôøi söù giaû, vì Tyø-kheo Thieän Phaùp saùm hoái cö só Chaát-ña-la. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Nay Taêng sai A-nan laøm söù giaû, vì Tyø-kheo Thieän Phaùp saùm hoái cö só Chaát-ña-la. Caùc Tröôûng laõo naøo ñoàng yù Taêng sai A-nan laøm söù giaû, vì Tyø-kheo Thieän Phaùp saùm hoái cö só Chaát-ña-la thì im laëng, vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng chaáp thuaän sai A-nan laøm söù giaû, vì Tyø-kheo Thieän Phaùp saùm hoái cö só Chaát-ña-la roài. Taêng ñoàng yù neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Taêng ñaõ sai söù giaû. Vò ñöôïc sai ñeán

nhaø cö só noùi lôøi saùm hoái nhö vaày: Taêng ñaõ vì Tyø-kheo Thieän Phaùp taùc phaùp khieån traùch phaït vò aáyl82l. Neáu cö só nhaän söï saùm hoái thì toát. Baèng khoâng, thì neân ñöa cö só ñeán choã maét thaáy, tai khoâng nghe.l822 Roài ñeå Tyø-kheo bò yeát-ma ôû choã maét thaáy, tai khoâng nghe, khieán nhö phaùp saùm hoái. Sau ñoù, ñeán noùi vôùi cö só ñoù: Tyø-kheo kia tröôùc phaïm toäi. Nay ñaõ saùm hoái. Toäi ñaõ tröø. Neáu cö só nhaän söï saùm hoái thì toát, baèng khoâng thì Tyø-kheo phaïm toäi töï mình ñeán ñeå saùm hoái.l82> Toân giaû A-nan nghe Ñöùc Theá Toân daïy nhö vaäy roài, daãn Tyø-kheo Thieän Phaùp ñeán nhaø cö só Chaát-ña-la noùi leân lôøi saùm hoái cö só: Tyø-kheo kia Taêng ñaõ laøm phaùp khieån phaït. Cö só Chaát-ña-la lieàn chòu nhaän cho saùm hoái. Baáy giôø Tyø-kheo Thieän Phaùp thuaän tuøng Chuùng Taêng khoâng daùm traùi nghòch, ñeán giöõa Taêng caàu xin giaûi yeát-ma ngaên khoâng cho ñeán nhaø baïch y. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu Tyø-kheo Thieän Phaùp ñaõ thuaän tuøng Chuùng Taêng khoâng daùm traùi nghòch, maø caàu xin giaûi yeát-ma ngaên khoâng cho ñeán nhaø baïch y thì neân giaûi baèng phaùp baïch töù yeát-ma. - Coù naêm phaùp khoâng ñöõïc giaûi yeát-ma ngaên khoâng cho ñeán nhaø baïch y: Trao ñaïi giôùi cho ngöôøi, cho ñeán cuøng thieän Tyø-kheo ñaáu tranh.

l82l. Thaäp tuïng: Neáu cö só nhaän lôøi, baûo ñi ra choã maét thaáy, tai khoâng nghe. Roài tyø-kheo phaïm saùm ñoät-kieát-la vôùi tyø-kheo Taêng sai, cho cö só thaáy. l822. Thaäp tuïng: Neáu cö só khoâng chòu; Taêng sai hai tyø-kheo. Baáy giôø neáu cö só chòu, cuõng baûo ñi nhö treân, roài tyø-kheo phaïm saùm ñoät-kieát-la vôùi hai tyø-kheo Taêng sai cho cö só thaáy. l82>. Thaäp tuïng: Neáu cö só vaãn khoâng chòu, Taêng baûo tyø-kheo ñoù traùnh ñi truù xöù khaùc; neáu cö só coù theá löïc quan quyeàn.

l0l4 BOÄ LUAÄT >

- Coù naêm phaùp neân giaûi yeát-ma ngaên khoâng cho ñeán nhaø baïch y: Khoâng trao ñaïi giôùi cho ngöôøi, cho ñeán khoâng cuøng thieän Tyø-kheo ñaáu tranh. Naêm phaùp nhö vaäy thì neân giaûi yeát-ma ngaên khoâng cho ñeán nhaø baïch y. Neân giaûi nhö vaày: Ngöôøi bò yeát-ma neân ñeán giöõa Taêng, ñeå troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, quyø goái beân höõu chaám ñaát, chaáp tay thöa: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Toâi Tyø-kheo teân laø... Taêng ñaõ trao cho phaùp yeát-ma ngaên khoâng cho ñeán nhaø baïch y. Nay toâi ñaõ thuaän tuøng Chuùng Taêng khoâng daùm traùi nghòch, neân ñeán giöõa Taêng caàu xin giaûi yeát-ma ngaên khoâng cho ñeán nhaø baïch y. Cuùi xin Taêng duõ loøng thöông vì toâi giaûi yeát-ma ngaên khoâng cho ñeán nhaø baïch y. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng caàu xin nhö vaäy. Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc phaùp yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo teân laø... Taêng ñaõ vì oâng taùc phaùp yeát-ma ngaên khoâng cho ñeán nhaø baïch y. Tyø-kheo kia tuøy thuaän Chuùng Taêng khoâng daùm traùi nghòch, (nay) ñeán giöõa Chuùng Taêng caàu xin giaûi phaùp yeát-ma ngaên khoâng cho ñeán nhaø baïch y. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, nay Taêng vì oâng

maø giaûi yeát-ma ngaên khoâng cho ñeán nhaø baïch y. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo kia teân laø... Taêng ñaõ taùc phaùp yeát-ma ngaên khoâng cho ñeán nhaø baïch y, Tyø-kheo kia ñaõ tuøy thuaän Chuùng Taêng khoâng daùm traùi nghòch, ñeán tröôùc Taêng caàu xin giaûi phaùp yeát-ma ngaên khoâng cho ñeán nhaø baïch y. Nay Taêng vì Tyø-kheo teân... giaûi phaùp yeát-ma ngaên khoâng cho ñeán nhaø baïch y. Tröôûng laõo naøo chaáp thuaän Taêng vì Tyø-kheo... giaûi yeát-ma ngaên khoâng cho ñeán nhaø baïch y thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn thöù nhaát. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy. - Taêng ñaõ chaáp thuaän vì Tyø-kheo... giaûi yeát-ma ngaên khoâng cho ñeán nhaø baïch y roài. Taêng ñoàng yù neân im laëng. Vieäc naày ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy.l824 5. Xaû trí l. Theá Toân ôû taïi Caâu-thieåm-di. Baáy giôø Tyø-kheo Xieån-ñaøl825 phaïm toäi, Tyø-kheo khaùc baûo: Thaày phaïm toäi coù thaáy khoâng? Xieån-ñaø traû lôøi: Khoâng thaáy. Caùc Tyø-kheo nghe bieát, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng khoå

l824. Heát quyeån 44. l825. Xieån-ñaø, xem Phaàn i, Ch. ii, Taêng-giaø-baø-thi-sa l>.

haïnh, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch Tyø-kheo Xieån-ñaø: Thaày phaïm toäi, caùc Tyø-kheo noùi, “Thaày phaïm toäi coù thaáy khoâng?” Sao Thaày laïi noùi “Khoâng thaáy”? Caùc Tyø-kheo lieàn ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Phaät moät caùch ñaày ñuû. Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch Tyø- kheo Xieån-ñaø: - Naày Tyø-kheo Xieån-ñaø, oâng phaïm toäi, caùc Tyø-kheo noùi, “Thaày phaïm toäi coù thaáy khoâng?” Sao oâng laïi noùi “Khoâng thaáy”? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch Tyø-kheo Xieån-ñaø, roài baûo caùc Tyø-kheo: - Cho pheùp Chuùng Taêng trao cho Tyø-kheo Xieån-ñaø yeát-ma bò cöû vì khoâng thaáy toäi,l826 baèng phaùp baïch töù yeát-ma. Neân laøm nhö vaày: Taäp hoïp Taêng. Taêng hoïp roài taùc cöû. Taùc cöû roài taùc öùc nieäm. Taùc nieäm roài trao toäi. Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc yeát-ma, theo söï vieäc treân taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo Xieån-ñaø naøy phaïm toäi. Tyø-kheo khaùc hoûi: “Thaày phaïm toäi; coù thaáy khoâng?” Xieån-ñaø ñaùp: “Khoâng thaáy.” Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, nay Taêng vì Xieån-ñaø Tyø-kheo taùc yeát-ma baát kieán toäi cöû. Ñaây laø lôøi taùc baïch . - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo Xieån-ñaø phaïm toäi, Tyø- kheo Xieån-ñaø naøy phaïm toäi. Tyø-kheo khaùc hoûi: “Thaày phaïm toäi; coù thaáy khoâng?” Xieån-ñaø ñaùp: “Khoâng thaáy.” Nay Taêng vì Xieån-ñaø taùc yeát-ma baát kieán toäi cöû. Caùc tröôûng laõo naøo chaáp thuaän Taêng vì Tyø-kheo Xieån-ñaø taùc yeát-ma baát kieán toäi cöû thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn thöù nhaát. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy. - Taêng ñaõ chaáp thuaän vì Tyø-kheo Xieån-ñaø taùc yeát-ma baát kieán cöû roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. - Ñaõ taùc yeát-ma baát kieán toäi cöû roài, thì coù naêm phaùp khoâng

ñöôïc laøm: Khoâng ñöôïc trao ñaïi giôùi cho ngöôøi, cho ñeán khoâng ñöôïc cuøng thieän Tyø-kheo ñaáu tranh. Neân laøm nhö vaäy. Chuùng Taêng ñaõ vì Tyø-kheo Xieån-ñaø taùc phaùp baát kieán toäi cöû baèng baïch töù yeát-ma roài, caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Coù ba phaùp, naêm phaùp taùc yeát-ma baát kieán toäi cöû laø phi phaùp phi

l826. Baát kieán toäi cöû . Thaäp tuïng: baát kieán taãn . Pali (Vin.ii. 20): āpattiyā adassane ukkhepanīya, bò xaû trí (boû maëc) vì khoâng chòu nhaän toäi.

l0l6 BOÄ LUAÄT >

tyø-ni khoâng thaønh töïu, nhö treân. - Laïi coù ba phaùp, naêm phaùp taùc yeát-ma baát kieán toäi cöû thì nhö phaùp nhö tyø-ni yeát-ma thaønh töïu nhö treân. Tyø-kheo bò cöû baát kieán toäi kia, khi Chuùng Taêng khi tieåu thöïc hay ñaïi thöïc, luùc noùi phaùp, luùc boá-taùt, neân ñeán giöõa Taêng, ñöùng qua moät beân, ñeå troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, quyø goái beân höõu chaám ñaát, chaáp tay thöa: Xin Ñaïi ñöùc nhaän söï saùm hoái töï traùch taâm cuûa toâi, töø ñaây veà sau khoâng daùm traùi phaïm nöõa. Tyø-kheo Xieån-ñaø ñaõ tuøy thuaän Chuùng Taêng, khoâng daùm traùi ng- hòch, ñeán tröôùc Taêng caàu xin giaûi yeát-ma baát kieán toäi cöû. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Phaät daïy: - Neáu Xieån-ñaø ñaõ tuøy thuaän Chuùng Taêng, khoâng daùm traùi nghòch, ñeán tröôùc Taêng caàu xin giaûi yeát-ma baát kieán toäi cöû thì neân trao cho phaùp yeát-ma giaûi, baèng phaùp baïch töù. - Coù naêm phaùp khoâng ñöôïc giaûi yeát-ma baát kieán toäi cöû: Trao ñaïi giôùi cho ngöôøi, cho ñeán cuøng thieän Tyø-kheo ñaáu tranh. - Coù naêm phaùp neân giaûi yeát-ma baát kieán toäi cöû: Khoâng trao ñaïi giôùi cho ngöôøi, cho ñeán khoâng cuøng thieän Tyø-kheo ñaáu tranh. Neân giaûi nhö vaày: Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc yeát-ma, theo söï vieäc treân taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo kia teân laø... Taêng ñaõ trao cho phaùp yeát-ma baát kieán toäi cöû, ñaõ tuøy thuaän chuùng Taêng khoâng daùm traùi nghòch, nay ñeán tröôùc Taêng caàu xin giaûi yeát-ma baát kieán toäi cöû. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, nay Taêng vì Tyø- kheo teân laø... giaûi yeát-ma baát kieán toäi cöû. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo teân laø... ñaõ ñöôïc Taêng taùc yeát-ma baát kieán toäi cöû, ñaõ tuøy thuaän chuùng Taêng, khoâng daùm traùi phaïm, nay ñeán tröôùc Taêng caàu xin giaûi yeát-ma baát kieán toäi cöû. Nay Taêng vì Tyø-kheo... giaûi yeát-ma baát kieán toäi cöû. Caùc Tröôûng laõo naøo ñoàng yù Taêng vì Tyø-kheo... giaûi yeát-ma baát kieán toäi cöû thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn thöù nhaát. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy. - Taêng ñaõ chaáp thuaän giaûi yeát-ma baát kieán toäi cöû cho Tyø-kheo... roài, Taêng ñoàng yù neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. 2. Theá Toân ôû taïi Caâu-thieåm-di. Tyø-kheo Xieån-ñaø phaïm toäi, caùc Tyø-kheo hoûi: Thaày coù toäi, caàn saùm hoái. Xieån-ñaø traû lôøi: Khoâng saùm hoái. Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng khoå haïnh,

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > l0l7

öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch Tyø-kheo Xieån-ñaø: - Thaày phaïm toäi, Tyø-kheo khaùc baûo: “Thaày phaïm toäi, caàn saùm hoái.” Sao Thaày laïi traû lôøi: “Khoâng saùm hoái”? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân roài ngoài lui qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, duøng voâ soá phöông tieän ha traùch Tyø-kheo Xieån-ñaø: - OÂng laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa- moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. OÂng phaïm toäi, Tyø-kheo khaùc baûo: “Thaày phaïm toäi, caàn saùm hoái.” Sao OÂng laïi traû lôøi: “Khoâng saùm hoái”? Ñöùc Phaät ha traùch roài baûo caùc Tyø-kheo: - Cho pheùp Chuùng Taêng trao cho Tyø-kheo Xieån-ñaø phaùp bò cöû vì khoâng chòu saùm hoáil827 baèng phaùp baïch töù yeát-ma. Neân laøm nhö vaày: Taäp hoïp Taêng, Taêng hoïp roài taùc cöû, taùc cöû roài taùc öùc nieäm, taùc öùc nieäm roài trao toäi. Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc phaùp yeát-ma, theo söï vieäc treân taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo Xieån-ñaø naøy phaïm toäi. Tyø- kheo khaùc baûo: “Thaày phaïm toäi, caàn saùm hoái.” Xieån-ñaø ñaùp: “Khoâng saùm hoái.” Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, nay Taêng trao cho Xieån-ñaø phaùp yeát-ma baát saùm hoái toäi cöû. Ñaây laø lôøi taùc baïch . - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo Xieån-ñaø naøy phaïm toäi. Tyø- kheo khaùc baûo: “Thaày phaïm toäi, caàn saùm hoái.” Xieån-ñaø ñaùp: “Khoâng saùm hoái.” Nay trao cho Xieån-ñaø phaùp yeát-ma baát saùm hoái toäi cöû. Caùc Tröôûng laõo naøo ñoàng yù Taêng trao cho Xieån-ñaø yeát-ma baát saùm hoái toäi cöû, thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn thöù nhaát. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy. - Taêng ñaõ chaáp thuaän vì Xieån-ñaø taùc yeát-ma baát saùm hoái toäi cöû roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Vò kia ñaõ ñöôïc taùc phaùp baát saùm hoái toäi cöû roài, thì coù naêm phaùp khoâng ñöôïc laøm: Khoâng ñöôïc trao ñaïi giôùi cho ngöôøi, cho ñeán khoâng ñöôïc cuøng thieän Tyø-kheo ñaáu tranh. Neân laøm nhö vaäy. Chuùng Taêng vì Xieån-ñaø taùc yeát-ma baát saùm hoái toäi cöû baèng phaùp baïch töù yeát-ma roài, caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy:

l827. Baát saùm hoái toäi cöû . Thaäp tuïng: baát taùc taãn yeát-ma . Pali, ibid. (25): āpattiyā appanikamme ukkhepanīya, bò xaû trí vì khoâng chòu saùm hoái toäi.

l0l8 BOÄ LUAÄT >

- Coù ba phaùp, coù naêm phaùp taùc yeát-ma baát saùm hoái toäi cöû laø phi phaùp phi tyø-ni, yeát-ma khoâng thaønh töïu, nhö treân.l828 - Coù ba phaùp, coù naêm phaùp taùc yeát-ma baát saùm hoái toäi cöû thì nhö phaùp nhö tyø-ni, yeát-ma thaønh töïu nhö treân. Vò ñaõ bò taùc yeát-ma baát saùm hoái toäi cöû kia, khi Chuùng Taêng, hoaëc vaøo böõa tieåu thöïc, hay ñaïi thöïc, hoaëc khi thuyeát phaùp, boá-taùt, neân ñeán trong Taêng, ñöùng qua moät beân, ñeå troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, quyø goái beân höõu chaám ñaát, chaáp tay baïch: Xin Ñaïi ñöùc nhaän söï saùm hoái töï traùch taâm mình cuûa toâi, töø nay veà sau khoâng daùm taùi phaïm.

Tyø-kheo Xieån-ñaø ñaõ tuøy thuaän Chuùng Taêng khoâng daùm traùi nghòch, ñeán tröôùc Taêng xin giaûi yeát-ma baát saùm hoái toäi cöû, caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu Tyø-kheo Xieån-ñaø ñaõ tuøy thuaän Chuùng Taêng khoâng daùm traùi phaïm, caàu xin giaûi yeát-ma baát saùm hoái toäi cöû thì Taêng neân giaûi baèng phaùp baïch töù yeát-ma. - Coù naêm phaùp khoâng ñöôïc giaûi yeát-ma baát saùm hoái toäi cöû: Trao ñaïi giôùi cho ngöôøi cho ñeán cuøng thieän Tyø-kheo ñaáu tranh. - Coù naêm phaùp neân giaûi yeát-ma baát saùm hoái toäi cöû: Khoâng trao ñaïi giôùi cho ngöôøi cho ñeán khoâng cuøng thieän Tyø-kheo ñaáu tranh. Neân giaûi nhö vaày: Vò Tyø-kheo khoâng saùm hoái toäi cöû kia neân ñeán trong Taêng, ñeå troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, quyø goái beân höõu chaám ñaát, chaáp tay thöa: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Toâi Tyø-kheo teân laø... Taêng ñaõ taùc yeát-ma baát saùm hoái toäi cöû, ñaõ tuøy thuaän Chuùng Taêng, khoâng daùm traùi phaïm. Nay ñeán tröôùc Taêng caàu xin giaûi yeát-ma baát saùm hoái toäi cöû. Cuùi xin Taêng duõ loøng thöông vì toâi maø giaûi yeát-ma baát saùm hoái toäi cöû. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng xin nhö vaäy. Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc phaùp yeát-ma, theo söï vieäc treân taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø... Taêng ñaõ trao cho phaùp yeát-ma baát saùm hoái toäi cöû. Vò kia ñaõ tuøy thuaän Taêng chuùng, khoâng daùm traùi nghòch. Nay ñeán tröôùc Taêng xin giaûi yeát-ma baát saùm hoái toäi cöû. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, nay Taêng vì Tyø-kheo giaûi yeát-ma baát saùm hoái toäi cöû. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo teân laø... Taêng ñaõ trao cho phaùp yeát-ma baát saùm hoái toäi cöû, ñaõ tuøy thuaän chuùng Taêng khoâng daùm traùi nghòch, ñeán Taêng xin giaûi yeát-ma baát saùm hoái toäi cöû. Nay Taêng vì

l828. Xem yeát-ma ha traùch.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > l0l9

Tyø-kheo teân... giaûi yeát-ma baát saùm hoái toäi cöû. Caùc Tröôûng laõo naøo ñoàng yù Taêng vì Tyø-kheo... giaûi yeát-ma baát saùm hoái toäi cöû, thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. Ñaây laø lôøi yeát-ma laàn thöù nhaát. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy. - Taêng ñaõ ñoàng yù trao cho Tyø-kheo... phaùp giaûi yeát-ma baát saùm hoái toäi cöû roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. 4. Theá Toân ôû taïi nöôùc Xaù-veä. Tyø-kheo töï laø A-lôïi-tra,l829 ñaõ sinh aùc kieán nhö vaày: Toâi hieåu phaùp nghóa do Ñöùc Phaät noùi, theo ñoù, phaïm daâm duïc chaúng phaûi laø phaùp chöôùng ñaïo. Caùc Tyø-kheo nghe Tyø-kheo töï laø A-lôïi-tra, ñaõ sinh ra aùc kieán noùi: Toâi bieát phaùp nghóa do Ñöùc Phaät noùi, theo ñoù, phaïm daâm duïc chaúng phaûi laø phaùp chöôùng ñaïo. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo nghe, muoán tröø khöû aùc kieán ñaõ sinh ra nôi Tyø-kheo A-lôïi-tra, neân lieàn ñeán choã Tyø-kheo A-lôïi-tra, cung kính chaøo hoûi roài ngoài qua moät beân. Caùc Tyø-kheo noùi vôùi A-lôïi-tra: - Thaät söï oâng hieåu phaùp do Ñöùc Phaät noùi ra, theo ñoù, phaïm daâm duïc chaúng phaûi laø phaùp chöôùng ñaïo? A-lôïi-tra, traû lôøi: - Thaät söï toâi hieåu phaùp do Ñöùc Phaät noùi ra,

theo ñoù, phaïm daâm duïc chaúng phaûi laø phaùp chöôùng ñaïo. Caùc Tyø-kheo muoán tröø khöû aùc kieán ñaõ sinh ra nôi A-lôïi-tra, neân lieàn aân caàn khuyeân baûo: - Naøy A-lôïi-tra, chôù noùi nhö vaäy, chôù huûy baùng Ñöùc Theá Toân, huûy baùng Ñöùc Theá Toân khoâng toát, Ñöùc Theá Toân khoâng bao giôø noùi nhö vaäy. Naøy A-lôïi-tra, Ñöùc Theá Toân ñaõ duøng voâ soá phöông tieän noùi phaùp ñeå ñoaïn duïc, ñoaïn duïc töôûng, dieät duïc nieäm, tröø boû löûa duïc, vöôït qua aùi keát. Ñöùc Theá Toân ñaõ duøng voâ soá phöông tieän noùi duïc nhö haàm löûa lôùn, duïc nhö ñuoác coû khoâ, duïc nhö traùi chín muoài, nhö vaät taïm möôïn, nhö xöông khoâ, nhö mieáng thòt, duïc nhö caûnh trong moäng, duïc nhö muõi kieám nhoïn, duïc nhö ñoà goám môùi laøm maø ñöïng nöôùc ñeå giöõa naéng, duïc nhö ñaàu con raén ñoäc, duïc nhö naém löôõi göôm beùn, duïc nhö caây kích nhoïn beùn. Ñöùc Theá Toân ñaõ noùi nhö vaäy. Naøy A-lôïi-tra, Ñöùc Nhö Lai ñaõ kheùo leùo noùi phaùp ñoaïn duïc, khoâng duïc, loaïi boû caáu ueá, khoâng ueá, dieät tröø khaùt aùi, dieät tröø hang oå;l8>0 thoaùt ly taát caû caùc söï raøng buoäc, Nieát-baøn vôùi söï dieät taän cuûa aùi. Ñöùc Phaät noùi nhö vaäy ñoù. Sao laïi noùi daâm duïc chaúng phaûi laø chöôùng ñaïo?

l829. A-lôïi-tra . Treân kia, aâm laø A-leâ-tra. Xem Phaàn i Ch.v. Ba-daät-ñeà 68. l8>0. Saøo quaät ; xem cht. 57, Phaàn iii, Ch. i (Thoï giôùi).

l20 BOÄ LUAÄT >

Baáy giôø, caùc Tyø-kheo aân caàn hoûi Tyø-kheo A-lôïi-tra nhö vaäy, nhöng Tyø-kheo A-lôïi-tra, vaãn kieân trì aùc kieán, quaû quyeát noùi: - Ñieàu ñoù laø chaân thaät, ngoaøi ra laø hö voïng. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo vì khoâng theå loaïi tröø ñöôïc aùc kieán cuûa A- lôïi-tra, neân lieàn ñeán choã Ñöùc Theá Toân, roài ngoài qua moät beân ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân baáy giôø baûo moät Tyø-kheo khaùc: - OÂng nhaân danh Ta, goïi Tyø-kheo A-lôïi-tra ñeán ñaây. Baáy giôø, Tyø-kheo kia vaâng lôøi Ñöùc Theá Toân, ñeán choã Tyø-kheo A-lôïi-tra baûo: - Ñöùc Theá Toân goïi thaày. A-lôïi-tra nghe Ñöùc Theá Toân keâu, lieàn ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân roài ngoài qua moät beân, Ñöùc Theá Toân baûo: - Naøy A-lôïi-tra, thaät söï oâng coù noùi “Toâi hieåu phaùp do Ñöùc Theá Toân noùi, daâm duïc chaúng phaûi laø phaùp chöôùng ñaïo”, phaûi khoâng? A-lôïi-tra thöa: - Baïch Ñaïi ñöùc, thaät söï con coù noùi nhö vaäy. Ñöùc Phaät hoûi: - Sao ngöôi bieát ñieàu Ta noùi nhö vaäy? Ta ñaõ töøng duøng voâ soá phöông tieän ñeå ñoaïn aùi duïc, nhö treân ñaõ noùi hay sao? Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän ha traùch Tyø-kheo A-lôïi-tra roài baûo caùc Tyø-kheo: - Cho pheùp Taêng vì Tyø-kheo A-lôïi-tra taùc phaùp ha giaùn cho boû vieäc naøy, baèng baïch töù yeát-ma. Neân can giaùn nhö vaày: Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc phaùp yeát-ma döïa theo söï vieäc treân taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo A-lôïi-tra naøy ñaõ noùi nhö vaày, “Haønh daâm duïc chaúng phaûi laø phaùp chöôùng ñaïo.” Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, nay Taêng trao cho Tyø-kheo A-lôïi-tra phaùp can giaùn cho boû vieäc naøy. Taêng noùi: “A-lôïi-tra, ñöøng noùi nhö vaäy. Ñöøng huûy

baùng Ñöùc Theá Toân, huûy baùng Ñöùc Theá Toân khoâng toát. Ñöùc Theá Toân khoâng noùi nhö vaäy. Ñöùc Theá Toân ñaõ duøng voâ soá phöông tieän noùi, Haønh daâm duïc laø phaùp chöôùng ñaïo. Neáu phaïm daâm duïc töùc laø chöôùng ñaïo.” Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo A-lôïi-tra ñaõ noùi nhö vaày: “Toâi ñaõ bieát phaùp do Phaät noùi ra, haønh daâm duïc chaúng phaûi laø phaùp chöôùng ñaïo. Nay Taêng taùc phaùp can giaùn cho boû vieäc naøy. Taêng noùi: “A-lôïi-tra, ñöøng noùi nhö vaäy. Ñöøng huûy baùng Ñöùc Theá Toân, huûy baùng

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > l02l

Ñöùc Theá Toân khoâng toát. Ñöùc Theá Toân khoâng noùi nhö vaäy. Ñöùc Theá Toân ñaõ duøng voâ soá phöông tieän noùi. Haønh daâm duïc laø phaùp chöôùng ñaïo. Neáu phaïm daâm duïc töùc laø chöôùng ñaïo.” Caùc Tröôûng laõo naøo chaáp thuaän Taêng vì Tyø-kheo A-lôïi-tra taùc phaùp can giaùn cho boû vieäc naøy, thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy. - Taêng vì Tyø-kheo A-lôïi-tra taùc phaùp can giaùn ha traùch roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Tyø-kheo A-lôïi-tra ñaõ ñöôïc Taêng trao cho phaùp can giaùn ha traùch roài maø coá yù khoâng boû aùc kieán. Baáy giôø caùc Tyø-kheo nghe, trong soá ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng khoå haïnh, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, ha traùch Tyø-kheo A-lôïi-tra: Taêng trao cho phaùp can giaùn maø sao thaày coá yù khoâng boû aùc kieán? Luùc aáy caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân, ngoài qua moät beân, ñem nôn duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Phaät. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, ha traùch Tyø-kheo A-lôïi-tra: - OÂng laøm ñieàu (896al) sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Taêng trao cho phaùp can giaùn maø sao thaày coá yù khoâng boû aùc kieán? Duøng voâ soá phöông tieän ha traùch, roài Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Cho pheùp caùc Tyø-kheo trao cho Tyø-kheo A-lôïi-tra phaùp baát xaû aùc kieán cöûl8>l baèng phaùp baïch töù yeát-ma. Neân taùc phaùp nhö vaày: Taäp hoïp Taêng. Taêng hoïp roài taùc cöû, taùc cöû roài taùc öùc nieäm, taùc öùc nieäm roài trao toäi. Trong chuùng neân sai moät vò coù theå taùc yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo A-lôïi-tra ñaõ sinh ra aùc kieán. Taêng ñaõ trao cho phaùp can giaùn maø coá taâm khoâng chòu boû aùc kieán. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, nay Taêng trao cho Tyø-kheo A-lôïi-tra yeát-ma aùc kieán baát xaû cöû. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo A-lôïi-tra khoâng boû aùc kieán, Taêng ñaõ trao cho phaùp can giaùn ha traùch maø coá taâm khoâng xaû aùc kieán. Nay Taêng vì Tyø-kheo A-lôïi-tra taùc yeát-ma baát xaû aùc kieán cöû. Caùc Tröôûng laõo naøo ñoàng yù nay Taêng trao cho Tyø-kheo A-lôïi-tra yeát-ma baát xaû aùc kieán cöû thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. Ñaây laø yeát-ma

l8>l. Baát xaû aùc kieán cöû . Thaäp tuïng: aùc taø baát tröø taãn . Pali: pāpikāya ditthiyā appaninissage upekkhanīya, xaû trí vì khoâng töø boû aùc kieán.

laàn thöù nhaát. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy. - Taêng ñaõ chaáp thuaän trao cho Tyø-kheo A-lôïi-tra yeát-ma baát xaû aùc kieán cöû roài. Taêng ñoàng yù neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. - Ngöôøi ñaõ ñöôïc taùc phaùp aùc kieán baát xaû roài, thì coù naêm vieäc khoâng ñöôïc laøm: Khoâng ñöôïc trao ñaïi giôùi cho ngöôøi, cho ñeán khoâng cuøng thieän Tyø-kheo ñaáu tranh. Neân laøm nhö vaäy. Taêng ñaõ vì Tyø-kheo A-lôïi-tra taùc phaùp aùc kieán baát xaû baèng phaùp baïch töù yeát-ma roài, caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Coù ba phaùp, coù naêm phaùp taùc aùc kieán baát xaû cöû yeát-ma thì phi phaùp phi tyø-ni, yeát-ma khoâng thaønh töïu, nhö treân.l8>2 - Coù ba phaùp, naêm phaùp taùc aùc kieán baát xaû cöû yeát-ma thì nhö phaùp, nhö tyø-ni, yeát-ma thaønh töïu nhö treân. Vò ñaõ bò cöû aùc kieán baát xaû yeát-ma kia, vaøo luùc Taêng tieåu thöïc, ñaïi thöïc, hay luùc noùi phaùp, luùc boá-taùt, neân ñeán tröôùc Taêng, ñöùng qua moät beân, ñeå troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, quyø goái beân höõu chaám ñaát chaáp tay baïch: Xin Ñaïi ñöùc nhaän söï saùm hoái, töï traùch taâm toâi, töø nay veà sau khoâng daùm taùi phaïm. Tyø-kheo A-lôïi-tra ñaõ tuøy thuaän Chuùng Taêng khoâng daùm traùi nghòch, neân ñeán tröôùc Taêng caàu xin giaûi yeát-ma baát xaû aùc kieán cöû. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu Tyø-kheo A-lôïi-tra ñaõ tuøy thuaän Chuùng Taêng khoâng daùm traùi nghòch, ñaõ ñeán tröôùc Taêng caàu xin giaûi yeát-ma baát xaû aùc kieán cöû, thì Chuùng Taêng neân giaûi baèng phaùp baïch töù yeát-ma. - Coù naêm phaùp khoâng ñöôïc giaûi yeát-ma baát xaû aùc kieán cöû: Trao ñaïi giôùi cho ngöôøi, cho ñeán cuøng thieän Tyø-kheo ñaáu tranh. - Coù naêm phaùp neân giaûi baát xaû aùc kieán cöû yeát-ma: Khoâng trao ñaïi giôùi cho ngöôøi, cho ñeán khoâng cuøng thieän Tyø-kheo ñaáu tranh. Neân giaûi nhö vaày: Vò Tyø-kheo ñaõ bò yeát-ma baát xaû aùc kieán cöû kia, neân ñeán tröôùc Taêng, ñeå troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, quyø goái beân höõu chaám ñaát, chaáp tay baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Toâi Tyø-kheo teân laø... Taêng ñaõ trao cho phaùp yeát-ma baát kieán xaû cöû, ñaõ tuøy thuaän Taêng khoâng daùm traùi phaïm, ñeán tröôùc Taêng caàu xin giaûi yeát-ma baát kieán cöû. Cuùi xin Taêng vì toâi giaûi yeát-ma aùc kieán baát xaû cöû, töø maãn coá. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng xin nhö vaäy.

l8>2. Xem yeát-ma ha traùch.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > l02>

Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân maø taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo teân laø... ñaõ bò Taêng taùc yeát-ma baát kieán xaû cöû. Nay tuøy thuaän chuùng khoâng daùm traùi phaïm, ñeán tröôùc Taêng caàu xin giaûi yeát-ma baát xaû aùc kieán cöû. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, nay Taêng vì Tyø-kheo teân... giaûi yeát- ma aùc kieán baát xaû cöû. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø... ñaõ bò Taêng trao cho phaùp yeát-ma aùc kieán baát xaû cöû, ñaõ tuøy thuaän Chuùng Taêng khoâng daùm traùi nghòch. Nay ñeán

tröôùc Taêng caàu xin giaûi yeát-ma aùc kieán baát xaû cöû. Nay Taêng vì Tyø-kheo teân... giaûi yeát-ma baát xaû aùc kieán. Caùc Tröôûng laõo naøo ñoàng yù Taêng vì Tyø-kheo... giaûi yeát-ma baát xaû aùc kieán cöû thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn ñaàu. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy. - Taêng chaáp thuaän vì Tyø-kheo teân... giaûi yeát-ma baát xaû aùc kieán cöû roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy.

l24 BOÄ LUAÄT >

PHAÀN 3: NEÂU DAÃN CAÙC VIEÄC: THOÏ GIÔÙI, THUYEÁT GIÔÙI, AN CÖ, TÖÏ TÖÙ, DA THUOÄC, Y, THUOÁC V.V...

Chöông XII: NGÖÔØI1833

1. Phuù Taøng i. Haønh Ba-lôïi-baø-sa Theá Toân ôû taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø coù Tyø-kheo phaïm taêng taøn maø che daáu. Vò kia nghó nhö vaày: "Ta neân nhö theá naøo?" Roài baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp Taêng tuøy theo ngaøy che daáu, trao cho Tyø-kheo kia, phaùp trò toäi phuù taøngl8>4 baèng baïch töù yeát-ma. Neân laøm nhö vaày: Tyø-kheo kia neân ñeán giöõa Taêng, ñeå troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, kính leã saùt chaân Taêng, quyø goái chaáp tay, baïch nhöõng lôøi nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Toâi Tyø-kheo teân... ñaõ phaïm toäi taêng taønl8>5 maø che daáu. Toâi Tyø-kheo teân... phaïm toäi taêng taøn, tuøy theo soá ngaøy che daáu,l8>6 nay ñeán giöõa Taêng xin yeát-ma phuù taøng.l8>7 Cuùi xin

l8>>. Tham chieáu Pali, Cullavagga ii. Pārivāsikakkhandhakam, Vin. ii. >l. Nguõ phaàn 2>, phaàn iv. Ch.ii. Phaùp yeát ma (T22nl42l tr.l56b); Taêng kyø 26, Taïp tuïng baït cöø (T22nl425 tr.4>5a); Thaäp tuïng >2, Taêng taøn saùm hoái phaùp (T2>nl4>5 tr.228b). l8>4. Tuøy theo soá ngaøy phuù taøng maø cho soá ngaøy bieät truï töông öùng. Xem Thaäp tuïng >2 (T2>nl4>5 tr.2>2c08); Cūnavag. iii (Vin.ii. 40); Nguõ phaàn >2 (tr.l>6c29). l8>5. Thaäp tuïng, noùi roõ toäi danh: "Toâi tyø-kheo Ca-löu-ñaø-di, coá yù xuaát tinh, phaïm taêng-giaø-baø- thi-sa naøy moät toäi phuù taøng." l8>6. Trong vaên thænh cuûa Pali, coù noùi roõ soá ngaøy che daáu ñeå xin. Neáu moät ngaøy che daáu (Vin. ii. 40): (...) Soham, bhante, sangham ekisā āpattiyā sañcetanikāya sukkavisatthiyā ekāhappatic-channāya ekāhaparivāsam yācāmi, "...Vì vaäy, thöa caùc Ñaïi ñöùc, toâi xin Taêng moät ngaøy bieät truï cho moät toäi coá yù xuaát tinh moät ngaøy phuù taøng." Neáu naêm ngaøy che daáu (Vin.ii. 42): ....pañcāhappatic-channāya pañcāhaparivāsam yācāmi, "toâi xin naêm ngaøy bieät truù cho naêm ngaøy phuù taøng." Thaäp tuïng >2 (T2>nl4>5 tr.2>>a09): "... tuyø theo soá ngaøy phuù taøng, xin Taêng phaùp bieät truï." Nguõ phaàn >2 (tr.l>7a l2): "... moät ñeâm phuù taøng, nay xin Taêng moät ñeâm phaùp bieät truï." l8>7. Caùc luaät ñeàu noùi: "xin bieät truù." Töùc xin thi haønh ba-lôïi-baø-sa . Haønh söï sao 8: "Ba-lôïi-baø-sa, hoaëc dòch laø phuù taøng." Khoâng ñuùng. Ba-lôïi-baø-sa laø phieân aâm töø Skt. (Pali): parivāsa. Töø naøy cuõng aùp duïng cho ngoaïi ñaïo xuaát gia, goïi laø "boán thaùng bieät truù" (Pali: cattaro māse parivāso), khoâng lieân heä gì ñeán yù nghóa "phuù taøng."

Taêng cho toâi yeát-ma phuù taøng tuøy theo soá ngaøy, töø maãn coá. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy. Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng yeát-ma, theo söï vieäc treân taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo teân... ñaõ phaïm toäi taêng taøn maø che daáu. Tyø-kheo teân... kia ñaõ phaïm toäi taêng taøn maø che daáu, tuøy theo ngaøy che daáu ñeán giöõa Taêng xin yeát-ma phuù taøng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, Taêng trao cho Tyø-kheo... yeát- ma phuù taøng tuøy theo soá ngaøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo teân laø... ñaõ phaïm toäi taêng taøn. Tyø-kheo teân laø... kia ñaõ phaïm toäi taêng taøn, tuøy theo ngaøy che daáu ñeán Taêng xin yeát-ma phuù taøng. Nay Taêng trao cho Tyø-kheo teân laø... yeát-ma phuù taøng tuøy theo soá ngaøy. Caùc tröôûng laõo naøo ñoàng yù Taêng trao cho Tyø-kheo teân... yeát-ma phuù taøng tuøy theo soá ngaøy thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn thöù nhaát. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy. - Taêng ñaõ ñoàng yù trao cho Tyø-kheo teân... yeát-ma phuù taøng tuøy theo soá ngaøy roài. Taêng ñoàng yù neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. ii. Baûn nhaät trò Tyø-kheo kia khi haønh phuù taøng laïi phaïm toäi choàng.l8>8-l8>9 Vò kia nghó nhö vaày: Ta neân nhö theá naøo? roài baïch caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp Taêng vì Tyø-kheo kia taùc phaùp boån nhaät tròl840 baèng baïch töù yeát-ma. Neân baïch nhö vaày: Tyø-kheo kia neân ñeán giöõa Taêng ñeå troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, kính leã saùt chaân Taêng, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaáp tay baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Toâi Tyø-kheo teân laø... phaïm toäi taêng taøn maø che daáu. Toâi Tyø-kheo teân... phaïm toäi taêng taøn, ñaõ ñeán Taêng xin yeát-ma phuù taøng tuøy theo soá ngaøy che daáu. Taêng ñaõ trao cho toâi yeát-ma phuù taøng tuøy theo soá ngaøy che daáu. Toâi Tyø-kheo teân laø... trong khi haønh

l8>8. Truøng phaïm , phaïm laïi toäi cuõ. Tham chieáu Pali, Vin.ii. 4>: Udāyī ñang haønh bieät truï vì 5 ngaøy phuù taøng toäi coá yù xuaát tinh, laïi taùi phaïm toäi cuõ maø khoâng phuù taøng. Taêng cho haønh baûn nhaät trò khoâng phuù taøng. Sau ñoù (Vin.ii. 48), phaïm toäi coá yù xuaát tinh, nöûa thaùng haønh bieät truï vì l5 ngaøy phuù taøng. Trong khi haønh bieät truï, laïi taùi phaïm, laïi phuù taøng 5 ngaøy. Taêng hieäp caû hai laàn phuù taøng tröôùc sau thaønh phaùp hieäp nhaát bieät truï (samodhānaparivāsa). l8>9. Thaäp tuïng, ñaõ daãn: taùi phaïm toäi cuõ, moät ngaøy khoâng phuù taøng, cho baûn nhaät trò. l840. Baûn nhaät trò . Pali: mūlāyapatikissanā, keùo trôû laïi goác.

l26 BOÄ LUAÄT >

phuù taøng, taùi phaïm toäi cuõ.l84l Toâi Tyø-kheo teân laø... nay ñeán tröôùc Taêng xin yeát-ma boån nhaät trò cuûa phaùp phuù taøng. Cuùi xin Taêng cho toâi Tyø- kheo teân laø... yeát-ma boån nhaät trò cuûa phaùp phuù taøng. Töø maãn coá. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng thöa xin nhö vaäy. Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc yeát-ma theo söï vieäc treân taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc taêng xin

laéng nghe! Tyø-kheo teân laø... ñaõ phaïm toäi taêng taøn maø che daáu. Tyø-kheo teân laø... phaïm toäi taêng taøn (897al) ñaõ ñeán Taêng xin yeát-ma phuù taøng tuøy theo soá ngaøy che daáu. Taêng ñaõ trao cho toâi yeát-ma phuù taøng tuøy theo soá ngaøy che daáu. Vò kia khi haønh phaùp phuù taøng, laïi taùi phaïm toäi cuõ. Nay ñeán giöõa Taêng xin yeát-ma boån nhaät trò cuûa phaùp phuù taøng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän trao cho Tyø-kheo teân laø... yeát-ma boån nhaät trò cuûa phaùp phuù taøng. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo teân laø... ñaõ phaïm toäi taêng taøn maø che daáu. Tyø-kheo naøy ñaõ phaïm toäi taêng taøn, tuøy theo ngaøy che daáu, ñaõ ñeán Taêng xin yeát-ma phuù taøng tuøy theo soá ngaøy che daáu. Taêng ñaõ trao cho Tyø-kheo... yeát-ma phuù taøng tuøy theo soá ngaøy che daáu. Tyø- kheo kia khi haønh phaùp phuù taøng laïi taùi phaïm toäi cuõ. Tyø-kheo kia ñeán Taêng xin yeát-ma boån nhaät trò cuûa phaùp phuù taøng. Nay Taêng trao cho Tyø-kheo... yeát-ma boån nhaät trò cuûa phaùp phuù taøng. Caùc Tröôûng laõo naøo ñoàng yù Taêng trao cho Tyø-kheo... yeát-ma boån nhaät trò cuûa phaùp phuù taøng thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn ñaàu. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy. - Taêng ñaõ ñoàng yù trao cho Tyø-kheo... yeát-ma boån nhaät trò cuûa phaùp phuù taøng roài. Taêng ñoàng yù neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. iii. Ma-na-ñoûa Tyø-kheo kia haønh phaùp phuù taøng roài, baïch caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø- kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp Taêng taùc phaùp saùu ñeâm Ma-na-ñoûal842 cho Tyø-kheo

l84l. Cf. Vin.ii. 4>: Tyø-kheo ñang haønh bieät truï veà toäi coá yù xuaát tinh, taùi phaïm toäi cuõ, khi xin yeát-ma, noùi roõ toäi cuõ: (…) soham parivasanto antarā ekam āpattim āpajjim sañcetanikam sukka- vissatthimappaticchanam. Soham, bhante, sangham antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissatthiyā appaticchannāya mūlāya patikassanam yācāmi’ti. “Toâi trong khi ñang haønh bieät truï, trung gian phaïm moät toäi coù yù xuaát tinh, khoâng che daáu. Nay toâi, thöa caùc Ñaïi ñöùc, xin Taêng cho toâi baûn nhaät trò cho trung gian moät toäi coá yù xuaát tinh khoâng che daáu.” l842. Ma-na-ñoûa . Pali: m ānatta; PTS Dict. noùi, töø nguyeân khoâng roõ. Giaû thieát do māna “ño löôøng,” neân coù theå coù nghóa “thi haønh bieän phaùp.” Töø nguyeân, theo BSK: mānāpya, “laøm cho haøi loøng.” Haùn dòch thoâng duïng laø yù hyû.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > l27

kia baèng baïch töù yeát-ma. Neân trao cho nhö vaày: Tyø-kheo kia ñeán giöõa Taêng ñeå troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp kính leã saùt chaân Taêng, quyø goái beân höõu chaám ñaát, chaáp tay baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Toâi Tyø-kheo teân laø... phaïm toäi taêng taøn maø che daáu. Toâi Tyø-kheo teân... phaïm toäi taêng taøn, ñaõ ñeán Taêng xin yeát-ma phuù taøng tuøy theo soá ngaøy che daáu. Taêng ñaõ trao cho toâi yeát-ma phuù taøng tuøy theo soá ngaøy che daáu. Toâi trong khi haønh phuù taøng, taùi phaïm toäi cuõ, ñeán tröôùc Taêng xin yeát-ma boån nhaät trò cuûa phaùp phuù taøng. Taêng ñaõ cho toâi yeát-ma boån nhaät trò cuûa phaùp

phuù taøng. Toâi laø Tyø-kheo teân... ñaõ haønh phaùp boån nhaät trò cuûa phaùp phuù taøng xong, nay ñeán giöõa Taêng xin yeát-ma saùu ñeâm Ma-na-ñoûa. Cuùi xin Taêng cho toâi yeát-ma saùu ñeâm Ma-na-ñoûa. Töø maãn coá. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng xin nhö vaäy. Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc yeát-ma theo söï vieäc nhö treân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo teân... naøy, ñaõ phaïm toäi taêng taøn maø che daáu. Tyø-kheo teân... ñaõ phaïm toäi taêng taøn, tuøy theo ngaøy che daáu, ñaõ ñeán taêng xin yeát-ma phuù taøng theo soá ngaøy che daáu. Taêng ñaõ trao cho Tyø-kheo... yeát-ma phuù taøng theo soá ngaøy che daáu. Trong khi vò kia haønh phaùp phuù taøng taùi phaïm toäi cuõ. Tyø-kheo... naøy, ñeán Taêng xin yeát-ma boån nhaät trò cuûa phaùp phuù taøng. Taêng ñaõ trao cho Tyø-kheo... phaùp yeát-ma boån nhaät trò cuûa phaùp phuù taøng. Tyø-kheo... naøy ñaõ haønh phaùp boån nhaät trò cuûa phaùp phuù taøng roài, nay ñeán tröôùc Taêng xin yeát-ma Ma-na-ñoûa saùu ñeâm. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, nay Taêng trao cho Tyø-kheo... yeát-ma Ma-na-ñoûa saùu ñeâm . Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo teân... naøy, ñaõ phaïm toäi taêng taøn maø che daáu. Tyø-kheo teân... ñaõ phaïm toäi taêng taøn, tuøy theo ngaøy che daáu, ñaõ ñeán Taêng xin yeát-ma phuù taøng theo soá ngaøy che daáu. Taêng ñaõ trao cho Tyø-kheo... yeát-ma phuù taøng theo soá ngaøy che daáu. Trong khi vò kia haønh phaùp phuù taøng taùi phaïm toäi cuõ. Tyø-kheo... naøy, ñeán Taêng xin yeát-ma boån nhaät trò cuûa phaùp phuù taøng. Taêng ñaõ trao cho Tyø-kheo... phaùp yeát-ma boån nhaät trò cuûa phaùp phuù taøng. Tyø-kheo... naøy ñaõ haønh phaùp boån nhaät trò cuûa phaùp phuù taøng roài, nay ñeán tröôùc Taêng xin yeát-ma Ma-na-ñoûa saùu ñeâm. Nay Taêng trao cho Tyø-kheo... yeát-ma Ma-na-ñoûa saùu ñeâm. Caùc tröôûng laõo naøo chaáp thuaän Taêng trao cho Tyø-kheo... yeát- ma Ma-na-ñoûa saùu ñeâm thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn ñaàu.

l28 BOÄ LUAÄT >

Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy. - Taêng ñaõ chaáp thuaän trao cho Tyø-kheo... yeát-ma Ma-na-ñoûa saùu ñeâm neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. iv. Xuaát toäi Vò kia ñaõ haønh Ma-na-ñoûa roài, baïch caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp Taêng cho Tyø-kheo kia phaùp xuaát toäil84> baèng baïch töù yeát-ma. Neân xuaát toäi nhö vaày: Tyø-kheo kia neân ñeán trong Taêng, ñeå troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp kính leã saùt chaân Taêng, quyø goái beân höõu chaám ñaát, chaáp tay baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Toâi Tyø-kheo teân laø... phaïm toäi taêng taøn maø che daáu. Toâi Tyø-kheo teân... phaïm toäi taêng taøn, ñaõ ñeán taêng xin yeát-ma phuù taøng tuøy theo soá ngaøy che daáu. Taêng ñaõ trao cho toâi yeát-ma phuù taøng tuøy theo soá ngaøy che daáu. Toâi trong khi haønh phuù taøng, taùi phaïm toäi cuõ, ñeán tröôùc Taêng xin yeát-ma boån nhaät trò cuûa phaùp phuù taøng. Taêng ñaõ cho toâi yeát-ma boån nhaät trò cuûa phuù taøng. Toâi laø Tyø-kheo... ñaõ haønh boån nhaät trò cuûa phuù taøng roài, ñeán Taêng xin yeát-ma Ma-na-ñoûa. Taêng ñaõ cho toâi yeát-ma saùu ñeâm Ma-na-ñoûa. Toâi laø Tyø-kheo teân... haønh saùu ñeâm Ma-na-ñoûa roài. Nay

ñeán Taêng xin yeát-ma xuaát toäi. Töø maãn coá. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng xin nhö vaäy. Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc phaùp yeát-ma, theo söï vieäc treân taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo teân... naøy, ñaõ phaïm toäi taêng taøn maø che daáu. Tyø-kheo teân... ñaõ phaïm toäi taêng taøn, tuøy theo ngaøy che daáu, ñaõ ñeán Taêng xin yeát-ma phuù taøng theo soá ngaøy che daáu. Taêng ñaõ trao cho Tyø-kheo... yeát-ma phuù taøng theo soá ngaøy che daáu. Trong khi vò kia haønh phaùp phuù taøng taùi phaïm toäi cuõ. Tyø-kheo... naøy ñeán Taêng xin yeát-ma boån nhaät trò cuûa phuù taøng. Taêng ñaõ trao cho Tyø-kheo... phaùp yeát- ma boån nhaät trò cuûa phaùp phuù taøng. Tyø-kheo... naøy ñaõ haønh phaùp boån nhaät trò cuûa phaùp phuù taøng roài, ñeán tröôùc Taêng xin yeát-ma Ma-na-ñoûa saùu ñeâm. Taêng ñaõ trao cho Tyø-kheo... yeát-ma saùu ñeâm Ma-na-ñoûa. Tyø- kheo naøy ñaõ haønh saùu ñeâm Ma-na-ñoûa roài. Nay ñeán trong Taêng xin yeát ma xuaát toäi. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, nay Taêng vì Tyø-kheo... taùc phaùp yeát-ma xuaát toäi. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo teân... naøy, ñaõ phaïm toäi

l84>. Xuaát toäi . Pali: abbh āna, söï phuïc hoài.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > l29

taêng taøn maø che daáu. Tyø-kheo teân... ñaõ phaïm toäi taêng taøn, tuøy theo ngaøy che daáu, ñaõ ñeán Taêng xin yeát-ma phuù taøng theo soá ngaøy che daáu. Taêng ñaõ trao cho Tyø-kheo... yeát-ma phuù taøng theo soá ngaøy che daáu. Trong khi vò kia haønh phaùp phuù taøng taùi phaïm toäi cuõ. Tyø-kheo... naøy, ñeán Taêng xin yeát-ma boån nhaät trò cuûa phaùp phuù taøng. Taêng ñaõ trao cho Tyø-kheo... phaùp yeát-ma boån nhaät trò cuûa phaùp phuù taøng. Tyø-kheo... naøy ñaõ haønh phaùp boån nhaät trò cuûa phaùp phuù taøng roài, ñeán tröôùc Taêng xin yeát-ma Ma-na-ñoûa saùu ñeâm. Taêng ñaõ trao cho Tyø-kheo... yeát-ma saùu ñeâm Ma-na-ñoûa. Tyø-kheo naøy ñaõ haønh saùu ñeâm Ma-na-ñoûa roài. Nay ñeán trong Taêng xin yeát-ma xuaát toäi. Nay Taêng vì Tyø-kheo taùc phaùp yeát-ma xuaát toäi. Caùc tröôûng laõo naøo ñoàng yù Taêng trao cho Tyø-kheo... yeát-ma xuaát toäi thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn ñaàu. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy. - Taêng ñaõ chaáp thuaän vì Tyø-kheo... taùc phaùp yeát-ma xuaát toäi roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. 2. Khoâng Phuù Taøng Baáy giôø, coù Tyø-kheo phaïm toäi taêng taøn maø khoâng che daáu, suy nghó: Ta neân nhö theá naøo? Roài baïch caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp Taêng trao cho Tyø-kheo kia saùu ñeâm Ma-na-ñoûa baèng phaùp baïch töù yeát-ma. Caùch trao nhö sau: Tyø-kheo kia ñeán giöõa Taêng, ñeå troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, kính leã saùt chaân Taêng, quyø goái beân höõu chaám ñaát, chaáp tay thöa: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Toâi Tyø-kheo teân laø... ñaõ phaïm toäi taêng taøn maø khoâng che daáu. Nay ñeán giöõa Taêng xin saùu ñeâm Ma-na- ñoûa. Cuùi xin Taêng cho toâi saùu ñeâm Ma-na-ñoûa. Töø maãn coá. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng xin nhö vaäy. Trong chuùng neân sai moät vò coù theå taùc yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch

nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo... naøy ñaõ phaïm toäi taêng taøn maø khoâng che daáu. Nay ñeán tröôùc Taêng xin saùu ñeâm Ma-na-ñoûa. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, nay Taêng trao cho Tyø-kheo... saùu ñeâm Ma-na-ñoûa. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo... ñaõ phaïm toäi taêng taøn khoâng che daáu. Nay ñeán tröôùc Taêng xin saùu ñeâm Ma-na-ñoûa. Nay Taêng trao cho Tyø-kheo... saùu ñeâm Ma-na-ñoûa. Caùc Tröôûng laõo naøo chaáp thuaän Taêng trao cho Tyø-kheo... saùu ñeâm Ma-na-ñoûa thì im laëng.

l0>0 BOÄ LUAÄT >

Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn thöù nhaát. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy. - Taêng ñaõ chaáp thuaän trao cho Tyø-kheo... saùu ñeâm Ma-na-ñoûa roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Vò kia trong thôøi gian haønh phaùp Ma-na-ñoûa laïi taùi phaïm toäi cuõ. Tyø-kheo kia nghó nhö vaày: “Ta neân laøm sao ñaây?” Roài baïch caùc Tyø- kheo. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp Taêng trao cho Tyø-kheo kia phaùp boån nhaät trò cuûa Ma- na-ñoûa baèng baïch töù yeát-ma. Caùch trao nhö sau: Tyø-kheo kia neân ñeán tröôùc Taêng ñeå troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, kính leã saùt chaân Taêng, quyø goái beân höõu chaám ñaát, chaáp tay baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Toâi Tyø-kheo teân laø... ñaõ phaïm toäi taêng taøn khoâng che daáu, ñaõ ñeán Taêng xin saùu ñeâm Ma-na-ñoûa, Taêng ñaõ trao toäi saùu ñeâm Ma-na-ñoûa. Trong khi haønh phaùp Ma-na-ñoûa laïi taùi phaïm toäi cuõ, nay ñeán Taêng xin phaùp yeát-ma boån nhaät trò ma-ma-na ñoûa. Cuùi xin Taêng cho toâi yeát-ma-ma-na ñoûa cuûa boån nhaät trò. Töø maãn coá. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng xin nhö vaäy. Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo... naøy ñaõ phaïm toäi taêng taøn khoâng che daáu, ñaõ ñeán Taêng xin saùu ñeâm Ma-na-ñoûa, Taêng ñaõ cho saùu ñeâm Ma-na-ñoûa. Tyø-kheo kia khi haønh phaùp Ma-na-ñoûa laïi taùi phaïm toäi cuõ, ñeán Taêng xin yeát-ma boån nhaät trò cuûa ma-na ñoûa. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän trao cho Tyø-kheo... yeát-ma boån nhaät trò cuûa ma-na ñoûa. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo... naøy ñaõ phaïm toäi taêng taøn khoâng che daáu, ñaõ ñeán Taêng xin saùu ñeâm Ma-na-ñoûa, Taêng ñaõ cho saùu ñeâm Ma-na-ñoûa. Tyø-kheo naøy khi haønh phaùp Ma-na-ñoûa laïi taùi phaïm toäi cuõ, ñeán Taêng caàu xin yeát-ma boån nhaät trò cuûa ma-na ñoûa. Nay Taêng trao cho Tyø-kheo... yeát-ma-ma-na ñoûa cuûa boån nhaät trò. Caùc Tröôûng laõo naøo chaáp thuaän Taêng trao cho Tyø-kheo... yeát-ma boån nhaät trò cuûa ma-na ñoûa thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn thöù nhaát. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy. - Taêng ñaõ chaáp thuaän trao cho Tyø-kheo... yeát-ma boån nhaät trò cuûa ma-na ñoûa roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ghi nhaän nhö vaäy. Vò kia haønh Ma-na-ñoûa roài, baïch caùc Tyø-kheo, caùc Tyø-kheo baïch

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > l0>l

Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp Taêng vì Tyø-kheo kia xuaát toäi baèng phaùp baïch töù yeát- ma. Neân xuaát nhö sau: Tyø-kheo kia phaûi ñeán tröôùc Taêng ñeå troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, kính leã saùt chaân Taêng, quyø goái beân höõu chaám ñaát, chaáp tay thöa: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Toâi Tyø-kheo... ñaõ phaïm toäi taêng taøn khoâng che daáu, ñaõ ñeán trong Taêng xin saùu ñeâm Ma-na-ñoûa. Khi toâi haønh phaùp Ma-na-ñoûa laïi taùi phaïm toäi cuõ, ñaõ ñeán tröôùc Taêng xin boån nhaät trò cuûa ma-na ñoûa. Taêng ñaõ cho toâi yeát-ma boån nhaät trò cuûa ma-na ñoûa. Toâi laø Tyø-kheo teân... ñaõ haønh boån nhaät trò cuûa ma-na ñoûa roài, nay ñeán Taêng xin yeát-ma xuaát toäi, cuùi xin Taêng cho toâi yeát-ma xuaát toäi. Töø maãn coá. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng xin nhö vaäy. Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo... naøy ñaõ phaïm toäi taêng taøn khoâng che daáu, ñaõ ñeán Taêng xin saùu ñeâm Ma-na-ñoûa, Taêng ñaõ cho saùu ñeâm Ma-na-ñoûa. Tyø-kheo kia khi haønh phaùp saùu ñeâm Ma-na-ñoûa laïi taùi phaïm toäi cuõ, ñaõ ñeán Taêng xin yeát-ma boån nhaät trò cuûa Ma-na-ñoûa. Taêng ñaõ cho Tyø-kheo kia yeát-ma boån nhaät trò cuûa Ma-na-ñoûa. Vò kia ñaõ haønh Ma-na-ñoûa roài, nay ñeán Taêng xin yeát-ma xuaát toäi. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, nay Taêng vì Tyø-kheo... xuaát toäi, ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo... naøy ñaõ phaïm toäi taêng taøn khoâng che daáu, ñaõ ñeán Taêng xin saùu ñeâm Ma-na-ñoûa. Taêng ñaõ cho saùu ñeâm Ma-na-ñoûa. Vò kia khi haønh phaùp Ma-na-ñoûa laïi phaïm troïng toäi, ñaõ ñeán Taêng xin yeát-ma boån nhaät trò cuûa Ma-na-ñoûa. Taêng ñaõ cho yeát- ma boån nhaät trò cuûa Ma-na-ñoûa. Tyø-kheo naøy ñaõ haønh phaùp boån nhaät trò cuûa Ma-na-ñoûa roài, nay ñeán Taêng xin yeát-ma xuaát toäi. Nay Taêng cho Tyø-kheo... yeát-ma xuaát toäi. Caùc Tröôûng laõo naøo ñoàng yù nay Taêng cho Tyø-kheo... yeát-ma xuaát toäi thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy. - Taêng chaáp thuaän cho Tyø-kheo... yeát-ma xuaát toäi roài, Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ghi nhaän nhö vaäy. 3. Toång hôïp Taêng Taøn l. Baáy giôø, coù moät Tyø-kheo phaïm nhieàu toäi taêng taøn, hoaëc phaïm roài che daáu moät ñeâm, hoaëc phaïm roài che daáu hai ñeâm, nhö vaäy cho ñeán che daáu möôøi ñeâm. Tyø-kheo kia nghó nhö vaày: Ta laøm theá naøo? Roài

l0>2 BOÄ LUAÄT >

baïch caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp Taêng trao cho Tyø-kheo kia, goäp laïi laøm möôøi ngaøy phuù taøng cho nhieàu toäi taêng taøn ñaõ phaïm,l844 baèng phaùp baïch töù yeát-ma. Caùch trao cho nhö sau: Tyø-kheo kia ñeán trong Taêng ñeå troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, kính leã saùt chaân Taêng, quyø goái beân höõu chaám ñaát, chaáp tay baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Toâi Tyø-kheo... ñaõ phaïm nhieàu toäi taêng taøn, hoaëc ñaõ che daáu moät ñeâm, hoaëc ñaõ che daáu hai ñeâm cho ñeán che daáu möôøi ñeâm.

Nay ñeán tröôùc Taêng xin yeát-ma phuù taøng moät ñeâm cho ñeán möôøi ñeâm. Cuùi xin Taêng cho toâi yeát-ma phuù taøng moät ñeâm cho ñeán möôøi ñeâm, töø maãn coá. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng thöa xin nhö vaäy. Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc phaùp yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo... naøy ñaõ phaïm nhieàu toäi taêng taøn, hoaëc ñaõ che daáu moät ñeâm cho ñeán möôøi ñeâm. Nay ñeán trong Taêng xin yeát-ma phuù taøng moät ñeâm cho ñeán möôøi ñeâm. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, nay Taêng trao cho Tyø-kheo... phaùp yeát-ma phuù taøng moät ñeâm cho ñeán möôøi ñeâm. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo... naøy ñaõ phaïm nhieàu toäi taêng taøn, hoaëc ñaõ che daáu moät ñeâm cho ñeán möôøi ñeâm. Nay ñeán tröôùc Taêng xin yeát-ma phuù taøng moät ñeâm cho ñeán möôøi ñeâm. Nay Taêng trao cho Tyø-kheo... yeát-ma phuù taøng moät ñeâm cho ñeán möôøi ñeâm. Tröôûng laõo naøo ñoàng yù Taêng trao cho Tyø-kheo kia yeát-ma phuù taøng moät ñeâm cho ñeán möôøi ñeâm thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy. - Taêng ñaõ chaáp thuaän cho Tyø-kheo... yeát-ma phuù taøng töø moät ñeâm cho ñeán möôøi ñeâm roài. Taêng ñoàng yù neân im laëng. Vieäc naøy (899al) ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Tyø-kheo kia haønh phuù taøng roài, baïch caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy:

l844. Thaäp tuïng >2 (T2>nl4>5 tr.2>6b22): “Laàn thöù nhaát, coá yù xuaát tinh, phaïm moät taêng-giaø- baø-thi-sa, moät ñeâm phuù taøng. Thöù hai, xuùc nöõ, hai ñeâm phuù taøng, thöù ba... cho ñeán, laàn thöù l>, leä ngöõ, l> ñeâm phuù taøng. Cho ngöôøi ñoù l> ñeâm bieät truï.” Nghóa laø, choïn ngaøy phuù taøng lôùn nhaát cho taát caû caùc toäi phuù taøng, chöù khoâng phaûi laøm pheùp toaùn coäng. Taêng kyø 26 (T22nl425 tr.4>6c26): phaïm toäi thöù nhaát l0 ñeâm phuù taøng, toäi thöù hai l0 ñeâm, cho ñeán toäi thöù möôøi l0 ñeâm phuù taøng. Hoïp laïi laøm thaønh l0 ñeâm bieät truï. Nguõ phaàn 22 (T22nl42l tr.l57c04): “Phaïm l ñeán nhieàu toäi taêng-giaø-baø-thi-sa, phuù taøng töø 2 ñeán nhieàu ñeâm; chæ tính soá ñeâm phuù taøng laâu nhaát. Theo soá ñoù maø cho bieät truï.”

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > l0>>

- Cho pheùp Taêng trao cho Tyø-kheo kia saùu ñeâm Ma-na-ñoûa baèng phaùp baïch töù yeát-ma. Tyø-kheo kia neân ñeán tröôùc Taêng ñeå troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, kính leã saùt chaân Taêng, quyø goái beân höõu chaám ñaát, chaáp tay thöa: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Toâi Tyø-kheo... ñaõ phaïm nhieàu toäi taêng taøn, ñaõ che daáu moät ñeâm hoaëc hai ñeâm, cho ñeán möôøi ñeâm, ñaõ ñeán Taêng xin yeát-ma phuù taøng moät ñeâm cho ñeán möôøi ñeâm, Taêng ñaõ cho toâi yeát-ma phuù taøng. Toâi Tyø-kheo... haønh phuù taøng roài, nay ñeán xin Taêng saùu ñeâm Ma-na-ñoûa. Cuùi xin Taêng cho toâi saùu ñeâm Ma-na-ñoûa. Töø maãn coá. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng xin nhö vaäy. Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc yeát-ma, theo söï vieäc treân taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo... naøy, ñaõ phaïm nhieàu toäi taêng taøn, ñaõ che daáu moät

ñeâm, hoaëc hai ñeâm cho ñeán möôøi ñeâm, ñaõ ñeán Taêng xin yeát-ma phuù taøng möôøi ñeâm, vaø Taêng ñaõ cho Tyø-kheo... naøy yeát-ma phuù taøng möôøi ñeâm. Tyø-kheo naøy ñaõ haønh phuù taøng roài, nay ñeán xin Taêng saùu ñeâm Ma-na-ñoûa. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, nay Taêng trao cho Tyø-kheo... saùu ñeâm Ma-na-ñoûa. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy ñaõ phaïm nhieàu toäi taêng taøn, ñaõ che daáu moät ñeâm, hoaëc hai ñeâm cho ñeán möôøi ñeâm, ñaõ ñeán Taêng xin yeát-ma phuù taøng möôøi ñeâm, vaø Taêng ñaõ cho yeát-ma phuù taøng möôøi ñeâm. Tyø-kheo kia ñaõ haønh möôøi ñeâm phuù taøng xong, nay ñeán Taêng xin saùu ñeâm Ma-na-ñoûa. Nay Taêng cho Tyø-kheo kia saùu ñeâm Ma-na-ñoûa. Caùc Tröôûng laõo naøo chaáp thuaän Taêng cho Tyø-kheo kia saùu ñeâm Ma-na-ñoûa thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. Ñaây laø yeát- ma laàn thöù nhaát. Laàn thö hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy. - Taêng ñaõ chaáp thuaän trao cho Tyø-kheo kia saùu ñeâm Ma-na-ñoûa roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Vò kia thi haønh Ma-na-ñoûa roài, baïch caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp Taêng trao cho Tyø-kheo kia phaùp xuaát toäi baèng baïch töù yeát-ma. Tyø-kheo kia neân ñeán trong Taêng, ñeå troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, kính leã saùt chaân Taêng, quyø goái beân höõu chaám ñaát, baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Toâi Tyø-kheo... ñaõ phaïm nhieàu toäi

l0>4 BOÄ LUAÄT >

taêng taøn, che daáu moät ñeâm hoaëc hai ñeâm cho ñeán möôøi ñeâm, ñaõ ñeán trong Taêng xin yeát-ma phuù taøng möôøi ñeâm, Taêng ñaõ cho toâi yeát-ma phuù taøng möôøi ñeâm. Toâi ñaõ haønh phuù taêng taøn xong, ñeán Taêng xin saùu ñeâm Ma-na-ñoûa, vaø Taêng ñaõ cho toâi saùu ñeâm Ma-na-ñoûa. Toâi ñaõ haønh saùu ñeâm Ma-na-ñoûa roài, nay ñeán Taêng xin yeát-ma xuaát toäi. Nguyeän Taêng cho toâi yeát-ma xuaát toäi. Töø maãn coá. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy. Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo... naøy ñaõ phaïm nhieàu toäi taêng taøn, hoaëc che daáu moät ñeâm hoaëc hai ñeâm cho ñeán möôøi ñeâm, ñaõ ñeán Taêng xin yeát-ma phuù taøng möôøi ñeâm, Taêng ñaõ cho vò kia yeát-ma phuù taøng möôøi ñeâm. Tyø-kheo... kia ñaõ haønh phaùp möôøi ñeâm che daáu roài, ñaõ ñeán Taêng xin saùu ñeâm Ma-na-ñoûa, vaø Taêng ñaõ cho Tyø-kheo kia saùu ñeâm Ma-na-ñoûa. Tyø-kheo ñaõ haønh phaùp saùu ñeâm Ma-na-ñoûa roài, nay ñeán tröôùc Taêng xin yeát-ma xuaát toäi. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän nay Taêng trao cho Tyø-kheo... yeát-ma xuaát toäi. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo... naøy, ñaõ phaïm nhieàu toäi taêng taøn, hoaëc che daáu moät ñeâm, hoaëc hai ñeâm cho ñeán möôøi ñeâm, ñaõ ñeán Taêng xin yeát-ma phuù taøng möôøi ñeâm, Taêng ñaõ cho yeát-ma phuù taøng möôøi ñeâm. Tyø-kheo... kia ñaõ haønh phaùp möôøi ñeâm phuù taøng roài. Ñaõ ñeán Taêng xin saùu ñeâm Ma-na-ñoûa, vaø Taêng ñaõ cho Tyø-kheo kia saùu ñeâm Ma-na-ñoûa. Tyø-kheo kia haønh phaùp Ma-na-ñoûa roài, nay

ñeán Taêng xin yeát-ma xuaát toäi. Nay Taêng cho Tyø-kheo... kia yeát-ma xuaát toäi. Caùc Tröôûng laõo naøo ñoàng yù Taêng trao cho Tyø-kheo kia yeát-ma xuaát toäi thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn thöù nhaát. Laàn thöù hai, laàn thö ba cuõng noùi nhö vaäy. - Taêng ñaõ chaáp thuaän trao cho Tyø-kheo... kia yeát-ma xuaát toäi roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. 2. Baáy giôø, coù moät Tyø-kheo phaïm hai toäi taêng taøn, caû hai ñeàu che daáu, chæ nhôù moät toäi, khoâng nhôù moät toäi. Tyø-kheo kia tuøy theo choã nhôù ñöôïc, tuøy theo ngaøy che daáu, ñeán tröôùc Taêng xin yeát-ma theo ngaøy che daáu, vaø Taêng ñaõ cho Tyø-kheo kia yeát-ma tuøy theo choã nhôù, tuøy theo ngaøy che daáu. Tyø-kheo kia khi thi haønh phaùp phuù taøng nhôù toäi thöù hai, khoâng bieát neân laøm theá naøo? Baïch caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp Taêng trao cho Tyø-kheo kia yeát-ma phuù taøng tuøy theo soá ngaøy che daáu cuûa toäi thöù hai ñaõ nhôù.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > l0>5

Baáy giôø coù Tyø-kheo phaïm hai toäi taêng taøn ñeàu che daáu caû hai, moät toäi khoâng nghi ngôø. Vò kia ñoái vôùi toäi khoâng nghi ngôø, tuøy theo ngaøy che daáu, ñeán trong Taêng xin yeát-ma ngaøy che daáu, vaø Taêng ñaõ cho Tyø- kheo kia yeát-ma tuøy theo ngaøy che daáu. Khi Tyø-kheo kia haønh phaùp phuù taøng, ñoái vôùi toäi coù nghi ngôø kia khoâng coøn nghi ngôø nöõa, töï nghó: Ta neân laøm theá naøo? Roài baïch caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp Taêng cho yeát-ma phuù taøng tuøy theo ngaøy che daáu. Baáy giôø coù Tyø-kheo phaïm hai toäi taêng taøn caû hai ñeàu che daáu; bieát moät toäi, khoâng bieát moät toäi. Vò kia ñoái vôùi toäi ñaõ bieát ñeán Taêng xin yeát-ma phuù taøng, vaø Taêng ñaõ cho yeát-ma phuù taøng tuøy theo ngaøy che daáu. Vò kia khi haønh phaùp phuù taøng lieàn bieát trôû laïi toäi thöù hai, töï nghó: Ta neân laøm theá naøo? Roài baïch caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp Taêng vì Tyø-kheo kia tuøy theo choã bieát toäi thöù hai, vôùi soá ngaøy che daáu cho yeát-ma phuù taøng. Baáy giôø coù Tyø-kheo phaïm hai toäi taêng taøn caû hai ñeàu che daáu. Khi vò kia xin toäi che daáu, chæ noùi moät toäi, che daáu moät toäi. Vò kia tuøy theo toäi ñöôïc noùi ñeán Taêng xin yeát-ma phuù taøng, vaø Taêng ñaõ cho yeát-ma phuù taøng. Vò kia thi haønh phaùp phuù taøng, ñoái vôùi toäi phaïm thöù hai, taâm taøm quyù sinh, töï nghó: Ta neân laøm theá naøo? Roài baïch caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø- kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Taêng neân cho yeát-ma phuù taøng tuøy theo soá ngaøy che daáu cuûa toäi phaïm thöù hai. Ñöùc Phaät baûo tieáp: - Caùc oâng haõy laéng tai nghe cho kyõ, tröôøng hôïp neáu Tyø-kheo naøo phaïm hai taêng taøn, caû hai ñeàu che daáu. Chæ nhôù moät toäi, khoâng nhôù moät toäi. Tyø-kheo kia ñoái vôùi toäi nhôù vaø toäi khoâng nhôù, ñem caû hai ñeán Taêng xin yeát-ma phuù taøng, vaø Taêng cuõng cho Tyø-kheo kia yeát-ma phuù taøng cho caû hai toäi. Khi vò kia haønh phaùp phuù taøng, coù khaùch Tyø-kheo ñeán, bieát phaùp, bieát luaät, bieát Ma-di. Khaùch Tyø-kheo kia hoûi cöïu Tyø-kheo: - Naøy Tröôûng laõo, Tyø-kheo naøy phaïm toäi gì? Taïi sao haønh phaùp phuù taøng? - Cöïu Tyø-kheo traû lôøi: - Thöa Tröôûng laõo, Tyø-kheo naøy phaïm hai toäi taêng taøn, caû

hai ñeàu che daáu. Chæ nhôù moät toäi, khoâng nhôù moät toäi. Ñem caû hai ñeán Taêng xin yeát-ma phuù taøng. Taêng cho Tyø-kheo kia yeát-ma phuù taøng cho caû hai toäi. Cho neân, Tyø-kheo kia haønh phaùp phuù taøng.

l0>6 BOÄ LUAÄT >

- Tyø-kheo khaùch kia noùi: - Naøy Tröôûng laõo, yeát-ma phuù taøng cho Tyø-kheo kia laø baát thaønh. Taïi sao vaäy? Yeát-ma phuù taøng cho toäi maø Tyø-kheo kia nhôù thì ñuùng. Yeát-ma phuù taøng ñoái vôùi toäi maø Tyø-kheo kia khoâng nhôù laø khoâng ñuùng, phi phaùp; yeát-ma baát thaønh. Chuùng Taêng neân taùc saùm ñoät-kieát-la. Vò kia neân trao cho Ma-na-ñoûa. Nghi, khoâng nghi; bieát, khoâng bieát; cuõng nhö vaäy. >. Baáy giôø, coù Tyø-kheo phaïm toäi taêng taøn maø che daáu hai thaùng. Vò kia chæ nhôù moät thaùng, moät thaùng khoâng nhôù. Vò kia theo choã nhôù moät thaùng, ñeán Taêng xin yeát-ma phuù taøng; Taêng cho yeát-ma phuù taøng moät thaùng. Vò kia khi haønh phaùp phuù taøng, nhôù laïi thaùng thöù hai, töï nghó: Ta neân theá naøo? Roài baïch caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp Taêng trao cho Tyø-kheo kia yeát-ma phuù taøng tuøy theo choã nhôù thaùng thöù hai. Nghi, khoâng nghi, cuõng nhö vaäy. Bieát, khoâng bieát, cuõng nhö vaäy. Khi xin phaùp phuù taøng, che daáu moät thaùng phaùt loà moät thaùng cuõng nhö vaäy. Ñöùc Phaät noùi: - Caùc Tyø-kheo, haõy laéng nghe! Tröôøng hôïp neáu coù Tyø-kheo phaïm toäi taêng taøn che daáu hai thaùng. Chæ nhôù moät thaùng, khoâng nhôù moät thaùng. Ñem caû hai ñeán Taêng xin yeát-ma phuù taøng. Taêng cuõng cho vò kia yeát-ma phuù taøng hai thaùng. Khi vò kia haønh phaùp phuù taøng, coù khaùch Tyø-kheo ñeán, bieát phaùp, bieát luaät, bieát Ma-di. Tyø-kheo khaùch hoûi cöïu Tyø-kheo: - Naøy Tröôûng laõo, vò kia phaïm toäi gì? Taïi sao haønh phuù taøng? - Cöïu Tyø-kheo ñaùp: - Tyø-kheo naøy phaïm toäi taêng taøn che daáu hai thaùng. Nhôù moät thaùng, khoâng nhôù moät thaùng. Vò kia ñem caû hai, nhôù vaø khoâng nhôù, ñeán Taêng xin yeát-ma hai thaùng che daáu. Taêng cuõng tuøy theo vò kia cho yeát- ma hai thaùng che daáu, cho neân Tyø-kheo kia haønh phaùp phuù taøng. - Tyø-kheo khaùch kia noùi vôùi cöïu Tyø-kheo: - Cho pheùp phuù taøng khoâng ñuùng. Taïi sao vaäy? Tyø-kheo kia nhôù moät thaùng thì cho phaùp phuù taøng laø ñuùng. Coøn moät thaùng khoâng nhôù maø cho phaùp phuù taøng laø khoâng ñuùng, phi phaùp; yeát-ma khoâng thaønh töïu. Taêng neân taùc phaùp saùm ñoät-kieát-la. Neân trao Ma-na-ñoûa cho Tyø-kheo kia. Nghi, khoâng nghi; bieát, khoâng bieát; cuõng vaäy. 4. Baáy giôø, coù Tyø-kheo phaïm hai toäi taêng taøn. Caû hai ñeàu che daáu.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > l0>7

Vò kia thoâi tu. Sau ñoù, trôû laïi thoï ñaïi giôùi. Thoï ñaïi giôùi roài, ñoái vôùi hai toäi ñaõ che daáu (tröôùc kia), töï nghó: Ta neân laøm nhö theá naøo? Roài baïch caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu Tyø-kheo phaïm hai toäi taêng taøn, che daáu caû hai. Vò kia thoâi tu. Sau ñoù trôû laïi thoï ñaïi giôùi. Thoï ñaïi giôùi roài, ñoái vôùi hai toäi ñaõ che daáu, Taêng neân tuøy theo soá ngaøy che daáu ñaõ phaïm tröôùc kia, vaø soá ngaøy che daáu sau, trao cho yeát-ma phuù taøng. Cho yeát-ma phuù taøng xong, cho Ma-na-ñoûa. Baáy giôø, coù Tyø-kheo phaïm hai toäi

taêng taøn, caû hai ñeàu che daáu. Vò kia thoâi tu. Sau ñoù, trôû laïi thoï ñaïi giôùi. Thoï ñaïi giôùi roài phaùt loà hai toäi. Taêng neân tuøy theo soá ngaøy che daáu ñaõ phaïm tröôùc kia cuûa Tyø-kheo maø trao cho yeát-ma phuù taøng. Trao cho yeát-ma phuù taøng roài, trao cho Ma-na-ñoûa. Baáy giôø, coù Tyø-kheo phaïm hai toäi taêng taøn, caû hai ñeàu khoâng che daáu. Vò kia thoâi tu. Sau ñoù, trôû laïi thoï ñaïi giôùi. Thoï ñaïi giôùi roài, che daáu hai toäi. Vò kia töï nghó: Ta neân laøm theá naøo? Roài baïch caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu Tyø-kheo phaïm hai toäi taêng taøn, caû hai ñeàu khoâng che daáu. Vò kia thoâi tu. Sau ñoù trôû laïi thoï ñaïi giôùi. Thoï ñaïi giôùi roài che daáu hai toäi. Taêng neân tuøy theo soá ngaøy che daáu sau cuûa Tyø-kheo kia trao cho yeát-ma phuù taøng. Sau ñoù môùi trao cho phaùp Ma-na-ñoûa. Baáy giôø, coù Tyø-kheo phaïm hai toäi taêng taøn, caû hai ñeàu khoâng che daáu. Vò kia thoâi tu. Sau ñoù trôû laïi thoï ñaïi giôùi. Thoï ñaïi giôùi roài phaùt loà hai toäi. Taêng neân trao cho hai toäi Ma-na-ñoûa. Baáy giôø, coù Tyø-kheo phaïm hai toäi taêng taøn, che daáu moät toäi, khoâng che daáu moät toäi. Vò kia thoâi tu. Sau ñoù trôû laïi thoï ñaïi giôùi. Thoï ñaïi giôùi roài, tröôùc kia chæ phaùt loà moät toäi, sau laïi che daáu caû hai. Vò kia nghó: Ta neân nhö theá naøo? Roài baïch caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu Tyø-kheo phaïm hai toäi taêng taøn, che daáu moät toäi, khoâng che daáu moät toäi. Vò kia thoâi tu. Sau ñoù trôû laïi thoï ñaïi giôùi. Thoï ñaïi giôùi roài, tröôùc kia chæ phaùt loà moät toäi, sau laïi che daáu caû hai. Cho pheùp Taêng trao cho Tyø-kheo kia yeát-ma tuøy theo ngaøy, moät toäi ñaõ phaïm maø tröôùc sau ñeàu che daáu; vaø moät toäi sau môùi che daáu. Baáy giôø, coù Tyø-kheo phaïm hai toäi taêng taøn, che daáu moät toäi, phaùt loà moät toäi. Vò kia thoâi tu. Sau ñoù, trôû laïi thoï ñaïi giôùi. Thoï ñaïi giôùi roài, toäi tröôùc kia che daáu, sau cuõng che daáu. Toäi tröôùc kia phaùt loà, sau cuõng phaùt loà. Taêng neân tuøy theo toäi maø tröôùc sau ñeàu che daáu trao cho yeát-ma phuù

taøng, toäi thöù hai khoâng che daáu neân trao cho phaùp Ma-na-ñoûa. Coù Tyø-kheo phaïm hai toäi taêng taøn, che daáu moät toäi, phaùt loà moät toäi. Vò kia thoâi tu. Sau ñoù, trôû laïi thoï ñaïi giôùi. Thoï ñaïi giôùi roài, toäi tröôùc kia che daáu, sau laïi phaùt loà. Toäi tröôùc kia phaùt loà, sau laïi che daáu. Taêng neân trao cho vò kia tuøy theo moät toäi tröôùc kia che daáu trao cho yeát- ma phuù taøng, vaø theo toäi thöù hai maø sau che daáu, trao cho yeát-ma phuù taøng. Baáy giôø, coù Tyø-kheo phaïm hai toäi taêng taøn, che daáu moät toäi, phaùt loà moät toäi. Vò kia thoâi tu, roài trôû laïi thoï ñaïi giôùi. Thoï ñaïi giôùi roài, cuøng vôùi toäi tröôùc kia che daáu, sau caû hai ñeàu phaùt loà. Taêng neân trao cho yeát- ma phuù taøng cho Tyø-kheo kia tuøy soá ngaøy cuûa moät toäi phaïm maø tröôùc kia che daáu. Cho phaùp Ma-na-ñoûa cho caû hai, keå luoân toäi thöù hai. Nhôù moät toäi, khoâng nhôù moät toäi, taïo thaønh boán veá; cuõng nhö vaäy. Nghi moät toäi, khoâng nghi moät toäi, taïo thaønh boán veá; cuõng laïi nhö vaäy. Bieát moät toäi, khoâng bieát moät toäi, taïo thaønh boán veá; cuõng laïi nhö vaäy. Khi xin toäi phuù taøng, che daáu moät toäi, phaùt loà moät toäi, taïo thaønh boán veá; cuõng laïi nhö vaäy. (Trong ñaây, töø che daáu cuûa moät toäi,

khoâng che daáu moät toäi, cho ñeán ñaây, coù taát caû naêm nhoùm. Moãi nhoùm ñeàu coù boán veá, nhö che moät khoâng che moät thaønh boán veá. Toång coäng thaønh hai möôi veá). Khi haønh phaùp phuù taøng, hai möôi veá; cuõng laïi nhö vaäy. Haønh phaùp phuù taøng roài, hai möôi veá; cuõng laïi nhö vaäy. Khi haønh phaùp Ma- na-ñoûa, hai möôi veá; cuõng nhö vaäy. Haønh phaùp Ma-na-ñoûa roài, hai möôi veá; cuõng laïi nhö vaäy. Laøm sa-di roài trôû laïi thoï ñaïi giôùi, moät traêm veá; cuõng laïi nhö vaäy. Ñieân cuoàng, moät traêm veá; cuõng laïi nhö vaäy. Thoáng naõo, moät traêm veá; cuõng laïi nhö vaäy. Taêng trao cho phaùp baát kieán toäi cöû, moät traêm veá; cuõng laïi nhö vaäy. Khoâng saùm hoái toäi cöû, moät traêm veá cuõng laïi nhö vaäy. AÙc kieán baát xaû toäi cöû, moät traêm veá cuõng laïi nhö vaäy. 5. Baáy giôø, coù Tyø-kheo ñang haønh phuù taøng thì baõi ñaïo. Sau ñoù, trôû laïi thoï ñaïi giôùi. Thoï ñaïi giôùi roài, vò kia töï nghó: Ta neân nhö theá naøo? Roài baïch caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Tyø-kheo ñang haønh phuù taøng, baõi ñaïo, roài trôû laïi thoï ñaïi giôùi. Thoï ñaïi giôùi roài, neân noái laïi soá ngaøy ñaõ haønh tröôùc kia, roài tieáp tuïc haønh phuù taøng soá ngaøy coøn laïi. Baáy giôø, coù Tyø-kheo ñaùng cho boån nhaät trò. Tyø-kheo kia baõi ñaïo

roài trôû laïi thoï ñaïi giôùi. Thoï ñaïi giôùi roài, Taêng neân taùc phaùp boån nhaät trò cho Tyø-kheo kia, baèng phaùp baïch töù yeát-ma. Baáy giôø, coù Tyø-kheo haønh phuù taøng xong roài, baõi ñaïo. Sau ñoù trôû laïi thoï ñaïi giôùi. Thoï ñaïi giôùi roài, Taêng neân trao cho Tyø-kheo kia saùu ñeâm Ma-na-ñoûa baèng phaùp baïch töù yeát-ma. Baáy giôø, coù Tyø-kheo ñang haønh Ma-na-ñoûa, baõi ñaïo. Sau ñoù trôû laïi thoï ñaïi giôùi. Thoï ñaïi giôùi roài, Tyø-kheo kia ñaõ haønh bao nhieâu ngaøy Ma-na-ñoûa roài môùi nghæ, coøn soá ngaøy chöa haønh neân tieáp tuïc haønh. Baáy giôø, coù Tyø-kheo haønh Ma-na-ñoûa xong roài, baõi ñaïo. Sau ñoù trôû laïi thoï ñaïi giôùi. Thoï ñaïi giôùi roài, Taêng neân trao cho vò kia phaùp xuaát toäi baèng phaùp baïch töù yeát-ma. Tröôøng hôïp trôû laïi laøm Sa-di, naêm veá cuõng nhö vaäy. Ñieân cuoàng, naêm veá cuõng nhö vaäy. Loaïn taâm, naêm veá cuõng nhö vaäy. Thoáng naõo, naêm veá cuõng nhö vaäy. Taêng trao cho caùc phaùp yeát-ma baát kieán toäi cöû, baát saùm hoái toäi cöû, aùc kieán baát xaû cöû, moãi toäi cöû naêm veá cuõng nhö vaäy. 6. Baáy giôø, coù Tyø-kheo khi haønh phaùp phuù taøng, trung gian phaïm toäi, bieát soá ngaøy maø che daáu. Vò kia töï nghó: Ta neân nhö theá naøo? Roài baïch caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu khi haønh phuù taøng, trung gian laïi phaïm toäi, bieát soá ngaøy maø che daáu. Taêng neân tuøy theo trung gian phaïm toäi maø trao cho yeát-ma phuù taøng. Cho yeát-ma phuù taøng roài trao cho boån nhaät trò. Haønh boån nhaät trò cuûa phuù taøng roài, trao cho Ma-na-ñoûa. Trao cho Ma-na-ñoûa roài, neân xuaát toäi cho ngöôøi ñoù. Khoâng bieát soá ngaøy che daáu cuõng nhö vaäy. Bieát soá ngaøy che daáu, khoâng bieát soá ngaøy che daáu cuõng nhö vaäy. Haønh phuù taøng roài, cuõng nhö vaäy. Baáy giôø, coù Tyø-kheo ñang haønh Ma-na-ñoûa, trung gian phaïm toäi, bieát soá ngaøy, khoâng che daáu. Vò kia nghó nhö vaày: Ta neân laøm theá naøo? Roài baïch caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu Tyø-kheo trong khi haønh Ma-na-ñoûa,

trung gian laïi phaïm choàng, bieát soá ngaøy, khoâng che daáu. Taêng neân trao cho phaùp Ma-na- ñoûa. Trao Ma-na-ñoûa roài, neân trao cho phaùp boån nhaät trò cuûa Ma-na- ñoûa. Haønh boån nhaät trò Ma-na-ñoûa roài, neân trao cho yeát-ma xuaát toäi. Khoâng bieát soá ngaøy, khoâng che daáu; cuõng nhö vaäy. Bieát soá ngaøy, khoâng bieát soá ngaøy, khoâng che daáu; cuõng nhö vaäy. Haønh Ma-na-ñoûa roài, bieát soá ngaøy, khoâng che daáu; cuõng nhö vaäy. Bieát soá ngaøy, khoâng bieát soá ngaøy, khoâng che daáu; cuõng nhö vaäy. 7. Baáy giôø, coù Tyø-kheo phaïm toäi taêng taøn, bieát soá ngaøy, khoâng

l40 BOÄ LUAÄT >

bieát soá ngaøy, che daáu, khoâng che daáu, che daáu hoaøn toaøn, khoâng che daáu hoaøn toaøn, moät toäi danh, nhieàu chuûng loaïi, töï taùnh, phi töï taùnh; choã truù khaùc nhau. Vò kia nghó nhö vaày: Ta neân laøm theá naøo? Roài baïch caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp Taêng trao yeát-ma phuù taøng cho Tyø-kheo kia tuøy theo ngaøy che daáu. Neân trao nhö vaày: Tyø-kheo kia neân ñeán giöõa Taêng, ñeå troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, kính leã saùt chaân Taêng, quyø goái beân höõu chaám ñaát, chaáp tay thöa: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Toâi Tyø-kheo teân... ñaõ phaïm toäi taêng taøn, bieát soá ngaøy, khoâng bieát soá ngaøy, che daáu, khoâng che daáu, che daáu hoaøn toaøn, khoâng che daáu hoaøn toaøn, moät toäi danh, nhieàu chuûng loaïi, töï taùnh, phi töï taùnh; choã truù khaùc nhau. Tuøy theo ngaøy che daáu ñeán beân Chuùng Taêng xin yeát-ma phuù taøng. Cuùi xin Taêng cho toâi yeát-ma phuù taøng tuøy theo ngaøy che daáu. Töø maãn coá! Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy. Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân... ñaõ phaïm toäi taêng taøn, bieát soá ngaøy, khoâng bieát soá ngaøy, che daáu, khoâng che daáu, che daáu hoaøn toaøn, khoâng che daáu hoaøn toaøn, moät toäi danh, nhieàu chuûng loaïi, töï taùnh, phi töï taùnh; choã truù khaùc nhau. Vò kia tuøy theo ngaøy che daáu ñeán beân Taêng xin yeát-ma phuù taøng. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, nay Taêng trao cho Tyø-kheo kia yeát-ma phuù taøng tuøy theo ngaøy che daáu. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo kia teân... ñaõ phaïm toäi taêng taøn, bieát soá ngaøy, khoâng bieát soá ngaøy, cho ñeán choã truï khaùc nhau. Vò kia tuøy theo ngaøy che daáu ñeán beân Taêng xin yeát-ma phuù taøng. Nay Taêng cho Tyø-kheo teân... yeát-ma phuù taøng tuøy theo ngaøy che daáu. Caùc Tröôûng laõo naøo chaáp thuaän Taêng trao cho Tyø-kheo... kia yeát-ma tuøy phuù taøng theo ngaøy che daáu thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy. Taêng ñaõ chaáp thuaän trao cho Tyø-kheo... yeát-ma phuù taøng tuøy theo ngaøy che daáu roài. Taêng ñoàng yù neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Vò kia ñang haønh phaùp phuù taøng, trung gian laïi taùi phaïm toäi, bieát soá ngaøy che daáu, vò kia nghó nhö vaày: Ta neân laøm theá naøo? Roài baïch caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp Taêng trao cho Tyø-kheo kia baïch töù yeát-ma boån nhaät trò

ñoái vôùi trung gian phuù taøng cuûa toäi tröôùc. Neân trao nhö vaày: Tyø-kheo kia neân ñeán giöõa Taêng, ñeå troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, kính leã saùt chaân Taêng, quyø goái beân höõu chaám ñaát, chaáp tay thöa: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Toâi Tyø-kheo teân... ñaõ phaïm toäi taêng taøn, bieát soá ngaøy khoâng bieát soá ngaøy, cho ñeán choã truï khaùc nhau. Toâi tuøy theo soá ngaøy che daáu ñaõ ñeán Taêng xin yeát-ma phuù taøng; Taêng ñaõ cho toâi yeát-ma phuù taøng. Toâi Tyø-kheo... khi haønh phaùp phuù taøng phaïm toäi trôû laïi, bieát soá ngaøy che daáu, ñeán beân Taêng xin yeát-ma boån nhaät trò cuûa phuù taøng ñoái vôùi trung gian truøng phaïm cuûa toäi phaïm tröôùc. Cuùi xin Taêng trao cho toâi yeát-ma boån nhaät trò cuûa phuù taøng ñoái vôùi trung gian truøng phaïm cuûa toäi phaïm tröôùc. Töø maãn coá. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy. Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø... ñaõ phaïm toäi taêng taøn, bieát soá ngaøy, khoâng bieát soá ngaøy, cho ñeán choã truï khaùc nhau. Tyø-kheo naøy ñeán beân Taêng xin yeát-ma phuù taøng tuøy theo ngaøy che daáu. Tyø-kheo naøy khi haønh phaùp phuù taøng, trung gian phaïm toäi, laïi bieát soá ngaøy che daáu, nay ñeán Taêng xin yeát-ma boån nhaät trò cuûa phuù taøng ñoái vôùi trung gian truøng phaïm cuûa toäi phaïm tröôùc. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän trao cho Tyø-kheo naøy yeát-ma toäi phaïm tröôùc, trung gian taùi phaïm phuù taøng boån nhaät trò. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø... ñaõ phaïm toäi taêng taøn, bieát soá ngaøy khoâng bieát soá ngaøy, cho ñeán choã truï khaùc nhau. Tyø-kheo naøy tuøy theo ngaøy che daáu ñaõ ñeán beân Taêng xin yeát-ma phuù taøng, Taêng ñaõ trao cho Tyø-kheo naøy yeát-ma tuøy theo ngaøy che daáu. Tyø- kheo naøy khi haønh phaùp phuù taøng, trung gian laïi taùi phaïm bieát soá ngaøy che daáu, nay ñeán Taêng xin yeát boån nhaät trò cuûa phuù taøng ñoái vôùi trung gian truøng phaïm cuûa toäi phaïm tröôùc. Nay Taêng trao cho Tyø-kheo naøy yeát-ma boån nhaät trò cuûa phuù taøng ñoái vôùi trung gian truøng phaïm cuûa toäi phaïm tröôùc. Caùc Tröôûng laõo naøo ñoàng yù Taêng trao cho Tyø-kheo teân... yeát-ma boån nhaät trò cuûa phuù taøng ñoái vôùi trung gian truøng phaïm cuûa toäi phaïm tröôùc, thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn thöù nhaát. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy. - Taêng ñaõ ñoàng yù trao cho Tyø-kheo teân laø... yeát-ma boån nhaät trò cuûa phuù taøng ñoái vôùi trung gian truøng phaïm cuûa toäi phaïm tröôùc roài. Taêng ñoàng yù neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy.

l42 BOÄ LUAÄT >

Tyø-kheo haønh phaùp phuù taøng, trung gian laàn thöù hai taùi phaïm, cuõng nhö vaäy. Tyø-kheo kia haønh phaùp phuù taøng roài baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp Taêng trao cho Tyø-kheo naøy saùu ñeâm Ma-na-ñoûa baèng baïch töù yeát-ma. Neân trao cho nhö vaày: Tyø-kheo kia neân ñeán giöõa Taêng, ñeå troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, kính leã saùt chaân Taêng, quyø goái beân höõu chaám

ñaát, chaáp tay thöa: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Toâi Tyø-kheo teân laø... ñaõ phaïm toäi taêng taøn, bieát soá ngaøy, khoâng bieát soá ngaøy, cho ñeán choã truï khaùc nhau. Tuøy theo ngaøy che daáu, ñeán beân Taêng xin yeát-ma phuù taøng tuøy theo ngaøy che daáu. Taêng ñaõ cho toâi yeát-ma phuù taøng tuøy theo ngaøy che daáu. Khi toâi haønh phaùp phuù taøng, trung gian taùi phaïm, bieát soá ngaøy che daáu, ñeán Taêng xin yeát-ma boån nhaät trò cuûa phuù taøng ñoái vôùi trung gian truøng phaïm cuûa toäi phaïm tröôùc. Taêng ñaõ trao cho toâi yeát-ma boån nhaät trò cuûa phuù taøng ñoái vôùi trung gian truøng phaïm cuûa toäi phaïm tröôùc. Nhöng khi toâi haønh phaùp phuù taøng, trung gian taùi phaïm laàn thöù hai, bieát soá ngaøy che daáu, ñeán beân Taêng xin yeát boån nhaät trò cuûa phuù taøng cuûa trung gian taùi phaïm laàn thöù hai cuûa toäi phaïm tröôùc. Taêng ñaõ trao cho toâi yeát-ma boån nhaät trò cuûa phuù taøng cuûa trung gian taùi phaïm laàn thöù hai cuûa toäi phaïm tröôùc. Toâi Tyø-kheo teân laø... ñaõ haønh phaùp phuù taøng roài, nay ñeán Taêng xin saùu ñeâm Ma-na-ñoûa, töø maãn coá. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy. Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch nhö vaày: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo... naøy ñaõ phaïm toäi taêng taøn bieát soá ngaøy, khoâng bieát soá ngaøy, cho ñeán choã truï khaùc nhau. Tyø- kheo naøy tuøy theo ngaøy che daáu, ñaõ ñeán beân Taêng xin yeát-ma phuù taøng. Taêng ñaõ cho Tyø-kheo naøy yeát-ma phuù taøng. Tyø-kheo naøy khi haønh phaùp phuù taøng, trung gian taùi phaïm, bieát soá ngaøy che daáu, ñaõ ñeán Taêng xin yeát-ma boån nhaät trò cuûa phuù taøng ñoái vôùi trung gian truøng phaïm cuûa toäi phaïm tröôùc. Taêng ñaõ trao cho Tyø-kheo naøy yeát-ma boån nhaät trò cuûa phuù taøng ñoái vôùi trung gian truøng phaïm cuûa toäi phaïm tröôùc. Nhöng Tyø-kheo naøy khi haønh phaùp phuù taøng laïi trung gian taùi phaïm laàn thöù hai, bieát soá ngaøy che daáu, ñaõ ñeán beân Taêng xin yeát-ma boån nhaät trò cuûa phuù taøng cuûa trung gian taùi phaïm laàn thöù hai cuûa toäi phaïm tröôùc. Taêng ñaõ trao cho Tyø-kheo naøy yeát-ma boån nhaät trò cuûa phuù taøng cuûa trung gian taùi phaïm laàn thöù hai cuûa toäi phaïm tröôùc. Tyø-kheo kia haønh phaùp phuù taøng roài, nay ñeán Taêng xin saùu ñeâm Ma-na-ñoûa. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > l04>

vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, nay Taêng trao cho Tyø-kheo... saùu ñeâm Ma-na-ñoûa. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo... naøy ñaõ phaïm toäi taêng taøn, bieát soá ngaøy, khoâng bieát soá ngaøy, cho ñeán choã truï khaùc nhau. Tuøy theo ngaøy che daáu, ñeán beân Taêng xin yeát-ma phuù taøng. Taêng ñaõ cho Tyø-kheo naøy yeát-ma phuù taøng tuøy theo ngaøy che daáu. Khi Tyø-kheo naøy haønh phaùp phuù taøng, trung gian taùi phaïm, bieát soá ngaøy che daáu, ñaõ ñeán Taêng xin yeát-ma boån nhaät trò cuûa phuù taøng ñoái vôùi trung gian truøng phaïm cuûa toäi phaïm tröôùc. Taêng ñaõ trao cho Tyø-kheo kia yeát-ma boån nhaät trò cuûa phuù taøng ñoái vôùi trung gian truøng phaïm cuûa toäi phaïm tröôùc. Nhöng Tyø-kheo kia khi haønh phaùp phuù taøng trung gian taùi phaïm laàn thöù hai, bieát soá ngaøy che daáu, ñaõ ñeán Taêng xin yeát-ma boån nhaät trò cuûa

phuù taøng cuûa trung gian taùi phaïm laàn thöù hai cuûa toäi phaïm tröôùc. Taêng ñaõ trao cho Tyø-kheo kia yeát-ma boån nhaät trò cuûa phuù taøng cuûa trung gian taùi phaïm laàn thöù hai cuûa toäi phaïm tröôùc. Tyø-kheo kia haønh phaùp phuù taøng roài, nay ñeán xin saùu ñeâm Ma-na-ñoûa. Nay Taêng trao cho Tyø-kheo kia saùu ñeâm Ma-na-ñoûa, caùc tröôûng laõo naøo chaáp thuaän, nay Taêng trao cho Tyø-kheo... saùu ñeâm Ma-na-ñoûa thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn thöù nhaát. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy. Taêng ñaõ ñoàng yù trao cho Tyø-kheo.... saùu ñeâm Ma-na-ñoûa roài. Taêng ñoàng yù neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Baáy giôø, Tyø-kheo kia haønh Ma-na-ñoûa roài, baïch caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Taêng neân trao cho Tyø-kheo kia phaùp xuaát toäi baèng baïch töù yeát- ma, nhö treân. Neân xuaát toäi nhö vaày: Khi Chuùng Taêng xuaát toäi cho Tyø-kheo kia maø khoâng nhö phaùp, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Laéng nghe cho kyõ: Neáu Tyø-kheo phaïm toäi taêng taøn, bieát soá ngaøy, khoâng bieát soá ngaøy, cho ñeán choã truï khaùc nhau. Tyø-kheo kia ñaõ ñeán Taêng xin yeát-ma phuù taøng tuøy theo ngaøy che daáu, Taêng trao cho yeát-ma phuù taøng tuøy theo ngaøy che daáu. Vò kia khi haønh phaùp phuù taøng, trung gian taùi phaïm, bieát soá ngaøy che daáu. Vò kia ñeán beân Taêng xin yeát-ma boån nhaät trò cuûa phuù taøng ñoái vôùi trung gian truøng phaïm cuûa toäi phaïm tröôùc. Taêng ñaõ trao cho Tyø-kheo yeát-ma boån nhaät trò cuûa phuù taøng ñoái vôùi trung gian truøng phaïm cuûa toäi phaïm tröôùc. Nhöng Tyø-kheo kia khi haønh phaùp phuù taøng, trung gian taùi phaïm laàn thöù hai, bieát soá ngaøy che daáu, ñaõ ñeán Taêng xin yeát-ma boån nhaät trò cuûa phuù taøng ñoái vôùi trung

gian truøng phaïm laàn thöù hai cuûa toäi phaïm tröôùc. Taêng ñaõ cho Tyø-kheo kia yeát-ma boån nhaät trò cuûa phuù taøng ñoái vôùi trung gian truøng phaïm laàn thöù hai cuûa toäi phaïm tröôùc. Tyø-kheo kia töôûng laø ñuùng, haønh phaùp phuù taøng roài ñeán Taêng xin saùu ñeâm Ma-na-ñoûa. Taêng cho Tyø-kheo kia saùu ñeâm Ma-na-ñoûa phi phaùp. Tyø-kheo kia töôûng laø ñuùng, haønh Ma-na-ñoûa xong, ñeán Taêng xin yeát-ma xuaát toäi. Taêng cho Tyø-kheo kia xuaát toäi phi phaùp, Ta noùi Tyø-kheo naøy khoâng thanh tònh, toäi khoâng khoûi. - Tröôøng hôïp coù Tyø-kheo phaïm toäi taêng taøn bieát soá ngaøy, khoâng bieát soá ngaøy, cho ñeán choã truï khaùc nhau. Tyø-kheo kia tuøy theo ngaøy che daáu ñaõ ñeán beân Taêng xin yeát-ma phuù taøng. Taêng ñaõ trao cho Tyø-kheo kia yeát-ma phuù taøng tuøy theo ngaøy che daáu. Tyø-kheo kia khi haønh phaùp phuù taøng, trung gian taùi phaïm, bieát soá ngaøy che daáu, ñaõ ñeán Taêng xin yeát-ma boån nhaät trò cuûa phuù taøng trung gian truøng phaïm. Taêng ñaõ trao cho Tyø-kheo kia yeát-ma boån nhaät trò cuûa phuù taøng trung gian truøng phaïm. Nhöng Tyø-kheo kia khi haønh phaùp phuù taøng, trung gian taùi phaïm laàn thöù hai, bieát soá ngaøy che daáu, ñaõ ñeán Taêng xin yeát-ma boån nhaät trò cuûa phuù taøng ñoái vôùi trung gian truøng phaïm laàn thöù hai cuûa toäi phaïm tröôùc. Taêng ñaõ trao cho Tyø-kheo kia yeát-ma boån nhaät trò cuûa phuù taøng ñoái vôùi trung gian truøng phaïm laàn thöù hai cuûa toäi phaïm

tröôùc nhö phaùp. Nhöng Tyø-kheo kia haønh phaùp phuù taøng roài, ñeán Taêng xin saùu ñeâm Ma-na-ñoûa, Taêng trao cho Tyø-kheo kia saùu ñeâm Ma-na-ñoûa khoâng nhö phaùp. Tyø-kheo kia töôûng laø nhö phaùp, haønh Ma-na-ñoûa roài, ñeán Taêng xin yeát-ma xuaát toäi. Taêng trao cho Tyø-kheo kia xuaát toäi phi phaùp. Ta noùi Tyø-kheo kia khoâng thanh tònh, toäi khoâng khoûi. - Tröôøng hôïp coù Tyø-kheo phaïm toäi taêng taøn bieát soá ngaøy, khoâng bieát soá ngaøy, cho ñeán choã truï khaùc nhau. Tyø-kheo kia tuøy theo ngaøy che daáu ñaõ ñeán beân Taêng xin yeát-ma phuù taøng. Taêng ñaõ trao cho Tyø-kheo kia yeát-ma phuù taøng tuøy theo ngaøy che daáu. Tyø-kheo kia khi haønh phaùp phuù taøng, trung gian taùi phaïm, bieát soá ngaøy che daáu, ñaõ ñeán Taêng xin yeát-ma boån nhaät trò cuûa phuù taøng trung gian truøng phaïm. Taêng ñaõ trao cho Tyø-kheo kia yeát-ma boån nhaät trò cuûa phuù taøng trung gian truøng phaïm. Nhöng Tyø-kheo kia khi haønh phaùp phuù taøng, trung gian taùi phaïm laàn thöù hai, bieát soá ngaøy che daáu, ñaõ ñeán Taêng xin yeát-ma boån nhaät trò cuûa phuù taøng ñoái vôùi trung gian truøng phaïm laàn thöù hai cuûa toäi phaïm tröôùc. Taêng ñaõ trao cho Tyø-kheo kia yeát-ma boån nhaät trò cuûa phuù taøng ñoái vôùi trung gian truøng phaïm laàn thöù hai cuûa toäi phaïm tröôùc nhö phaùp. Tyø-kheo kia haønh phuù taøng xong, ñaõ ñeán Taêng xin saùu ñeâm Ma-na-ñoûa. Taêng ñaõ trao cho Tyø-kheo kia saùu ñeâm Ma-na-ñoûa nhö phaùp. Tyø-kheo kia haønh Ma-

na-ñoûa roài, ñeán taêng xin yeát-ma xuaát toäi. Taêng trao cho Tyø-kheo kia xuaát toäi phi phaùp. Ta noùi ngöôøi naøy khoâng thanh tònh, toäi khoâng khoûi. - Trong ñaây, bieát soá ngaøy, khoâng che daáu, ba veá; cuõng nhö vaäy. Bieát soá che daáu, khoâng che daáu, ba veá; cuõng nhö vaäy. Khoâng bieát soá ngaøy, che daáu, ba veá; cuõng nhö vaäy. Khoâng bieát soá ngaøy, khoâng che daáu, ba veá; cuõng nhö vaäy. Khoâng bieát soá ngaøy, che daáu, khoâng che daáu; ba caâu cuõng nhö vaäy. Bieát soá ngaøy, khoâng bieát soá ngaøy, che daáu, ba veá; cuõng nhö vaäy. Bieát soá ngaøy, khoâng bieát soá ngaøy, khoâng che daáu, ba veá; cuõng nhö vaäy. Bieát soá ngaøy, khoâng bieát soá ngaøy, che daáu, khoâng che daáu, ba veá; cuõng nhö vaäy. - Trong ñaây, coù Tyø-kheo phaïm toäi taêng taøn, bieát soá ngaøy, khoâng bieát soá ngaøy, cho ñeán choã truï khaùc nhau. Tyø-kheo kia tuøy theo ngaøy che daáu ñaõ ñeán Taêng xin yeát-ma phuù taøng, Taêng ñaõ trao cho Tyø-kheo kia yeát-ma phuù taøng tuøy theo ngaøy che daáu. Tyø-kheo kia khi haønh phaùp phuù taøng, trung gian taùi phaïm, bieát soá ngaøy che daáu, ñaõ ñeán Taêng xin yeát-ma boån nhaät trò cuûa phuù taøng ñoái vôùi trung gian truøng phaïm laàn thöù hai cuûa toäi phaïm tröôùc. Taêng ñaõ trao cho Tyø-kheo naøy yeát-ma boån nhaät trò cuûa phuù taøng ñoái vôùi trung gian truøng phaïm. Nhöng Tyø-kheo kia khi haønh phaùp phuù taøng, trung gian taùi phaïm laàn thöù hai, bieát soá ngaøy che daáu, ñeán Taêng xin yeát-ma boån nhaät trò cuûa phuù taøng ñoái vôùi trung gian truøng phaïm laàn thöù hai. Taêng trao cho Tyø-kheo kia yeát-ma boån nhaät trò cuûa phuù taøng ñoái vôùi trung gian truøng phaïm laàn thöù hai cuûa toäi phaïm tröôùc. Tyø-kheo kia haønh phuù taøng xong, ñeán Taêng xin saùu ñeâm Ma-na-ñoûa. Taêng ñaõ trao cho Tyø-kheo kia saùu

ñeâm Ma-na-ñoûa nhö phaùp. Tyø-kheo kia haønh Ma-na-ñoûa roài, ñeán Taêng xin yeát-ma xuaát toäi. Taêng ñaõ trao cho Tyø-kheo kia xuaát toäi nhö phaùp. Ta noùi Tyø-kheo naøy thanh tònh khoâng phaïm, toäi ñöôïc khoûi. - Bieát soá, khoâng che daáu, ba veá; cuõng nhö vaäy. Bieát soá, che daáu, khoâng che daáu, ba veá; cuõng nhö vaäy. Khoâng bieát soá, che daáu, ba veá; cuõng nhö vaäy. Khoâng bieát soá, khoâng che daáu, ba veá; cuõng nhö vaäy. Khoâng bieát soá, che daáu, khoâng che daáu, ba veá; cuõng nhö vaäy. Bieát soá, khoâng bieát soá, che daáu, ba veá; cuõng nhö vaäy. Bieát soá, khoâng bieát soá, khoâng che daáu, ba veá; cuõng nhö vaäy. Bieát soá, khoâng bieát soá, che daáu, khoâng che daáu, ba veá cuõng nhö vaäy. 8. Baáy giôø, truù xöù noï coù hai Tyø-kheo phaïm toäi taêng taøn. Tyø-kheo kia trong ngaøy, töø truù xöù ra ñi vaø noùi: Neáu gaëp ñöôïc Tyø-kheo thanh tònh toâi seõ saùm hoái. Tyø-kheo thöù nhaát khi baét ñaàu ñi, laïi che daáu. Tyø-kheo thöù hai khi thaáy Tyø-kheo khaùc beøn che daáu; nhö vaäy caû hai ñeàu che daáu.

l46 BOÄ LUAÄT >

Vò thöù nhaát nhôù toäi. Vò thöù hai khoâng nhôù toäi. Vò kia nhôù maø che daáu laø phuù taøng. Vò khoâng nhôù, chaúng phaûi phuù taøng. Vò thöù nhaát nghi, vò thöù hai khoâng nghi. Vò nghi maø che daáu töùc laø khoâng phuù taøng. Vò khoâng nghi maø che daáu töùc laø phuù taøng. Vò thöù nhaát bieát, vò thöù hai khoâng bieát. Vò bieát maø che daáu töùc laø phuù taøng. Vò khoâng bieát maø che daáu töùc laø khoâng phuù taøng. 9. Baáy giôø, coù Tyø-kheo phaïm toäi taêng taøn, maø baûo laø phaïm Ba-la- di che daáu. Vò kia nghó: Ta neân laøm theá naøo? Roài baïch caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu Tyø-kheo phaïm toäi taêng taøn baûo laø Ba-la-di che daáu, neân trao cho phaùp saùm ñoät-kieát-la, sau ñoù trao cho Ma-na-ñoûa. Baáy giôø, coù Tyø-kheo phaïm toäi taêng taøn, maø baûo laø phaïm Ba-daät- ñeà, Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni, Thaâu-lan-giaù, ñoät-kieát-la, aùc thuyeát che daáu, vò kia nghó nhö vaày: Ta neân laøm theá naøo? Roài baïch caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø- kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu Tyø-kheo phaïm toäi taêng taøn maø goïi laø Ba-daät-ñeà cho ñeán aùc thuyeát che daáu, daïy hoï taùc phaùp saùm hoái ñoät-kieát-la roài trao cho Ma- na-ñoûa. Baáy giôø, coù Tyø-kheo phaïm Ba-daät-ñeà maø baûo laø Ba-la-di che daáu. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu Tyø-kheo phaïm Ba-daät-ñeà maø baûo laø Ba-la-di che daáu, neân daïy hoï saùm ñoät-kieát-la roài sau nhö phaùp saùm. Baáy giôø, coù Tyø-kheo phaïm Ba-daät-ñeà maø baûo laø phaïm taêng taøn, cho ñeán aùc thuyeát che daáu. Ñöùc Phaät daïy: - Neân daïy hoï saùm ñoät-kieát-la roài sau nhö phaùp saùm. Ba-daät-ñeà, ba-la-ñeà-xaù-ni, Thaâu-lan-giaù, ñoät-kieát-la, aùc thuyeát cuõng nhö vaäy. Baáy giôø, coù Tyø-kheo phaïm toäi taêng taøn, neáu taùc yù taêng taøn phuù taøng, thì neân daïy hoï saùm ñoät-kieát-la, saùm roài trao cho phuù taøng. Phaïm Ba-daät-ñeà cho ñeán aùc thuyeát cuõng nhö vaäy. l0. Baáy giôø, nôi truù xöù noï coù Tyø-kheo phaïm nhieàu toäi taêng taøn. Tyø-kheo kia khoâng nhôù soá toäi phaïm, khoâng nhôù soá ngaøy. Vò kia nghó nhö vaày: Ta neân laøm theá naøo? Roài baïch caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu Tyø-kheo phaïm toäi taêng taøn, khoâng nhôù soá toäi phaïm, khoâng nhôù soá ngaøy, thì neân keå töø luùc thanh tònh veà sau laø phuù

taøng. Neáu nhôù soá toäi phaïm maø khoâng nhôù ngaøy cuõng neân keå töø luùc thanh tònh veà sau laø phuù taøng. Neáu nhôù soá ngaøy maø khoâng nhôù toäi phaïm neân tính theo ngaøy maø trao cho toäi phuù taøng.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > l47

- Nghi, khoâng nghi; cuõng nhö vaäy. Bieát, khoâng bieát; cuõng nhö vaäy. Tyø-kheo kia hoaëc nhôù soá löôïng moät toäi, hoaëc khoâng nhôù soá löôïng moät toäi, hoaëc nhôù soá ngaøy moät toäi, hoaëc khoâng nhôù soá ngaøy moät toäi, neân keå töø ngaøy thanh tònh veà sau laø che daáu. Neáu nhôù soá löôïng phaïm hoaëc nhôù soá ngaøy phaïm moät toäi, khoâng nhôù soá ngaøy phaïm moät toäi, neân keå töø thanh tònh veà sau laø che daáu. Neáu nhôù soá ngaøy hoaëc nhôù soá toäi phaïm, hoaëc khoâng nhôù soá toäi phaïm, neân tính ngaøy trao cho toäi che daáu. Nghi, khoâng nghi; cuõng nhö vaäy. Bieát, khoâng bieát; cuõng nhö vaäy. ll. Baáy giôø, coù Tyø-kheo phaïm toäi taêng taøn bieát soá löôïng, khoâng che daáu. Vò kia ñeán Taêng xin saùu ñeâm Ma-na-ñoûa, Taêng trao cho vò kia saùu ñeâm Ma-na-ñoûa. Lieàn trong ngaøy aáy taùi phaïm, bieát soá löôïng che daáu, vò kia nghó nhö vaày: Ta neân laøm theá naøo? Roài baïch caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu Tyø-kheo phaïm toäi taêng taøn bieát soá löôïng, khoâng che daáu, ñeán Taêng xin saùu ñeâm Ma-na-ñoûa, Taêng trao cho saùu ñeâm Ma-na-ñoûa, lieàn trong ngaøy aáy taùi phaïm, bieát soá löôïng che daáu, Taêng neân trao cho Tyø-kheo kia Ma-na-ñoûa vaø noùi: “Naøy Tyø-kheo, thaày neân haønh laïi phaùp Ma-na-ñoûa.” Neáu haønh phaùp Ma-na-ñoûa moät ñeâm, cho ñeán saùu ñeâm, trong thôøi gian aáy taùi phaïm, bieát soá löôïng che daáu, Taêng neân trao cho Tyø-kheo naøy Ma-na-ñoûa. Trao cho Ma-na-ñoûa roài, neân trao cho boån nhaät trò cuûa Ma-na-ñoûa. Haønh boån nhaät trò Ma-na-ñoûa roài, neân cho phaùp xuaát toäi. Baáy giôø, coù Tyø-kheo phaïm toäi taêng taøn, bieát soá löôïng khoâng che daáu, ñeán Taêng xin saùu ñeâm Ma-na-ñoûa, Taêng trao cho vò kia saùu ñeâm Ma-na-ñoûa. Tyø-kheo kia lieàn trong ngaøy aáy, trung gian taùi phaïm, khoâng bieát soá löôïng che daáu. Taêng neân trao cho Tyø-kheo kia saùu ñeâm Ma-na- ñoûa vaø noùi: Naøy Tyø-kheo, thaày neân haønh Ma-na-ñoûa laïi. Neáu haønh moät ñeâm, cho ñeán saùu ñeâm, trong thôøi gian aáy taùi phaïm, khoâng bieát soá löôïng che daáu. Taêng neân trao cho Tyø-kheo kia ma-na ñoûa. Trao cho hoï Ma- na-ñoûa roài, neân trao cho Ma-na-ñoûa boån nhaät trò, trao cho Ma-na-ñoûa boån nhaät trò roài, neân trao cho phaùp xuaát toäi. Baáy giôø, coù Tyø-kheo phaïm toäi taêng taøn, bieát soá ngaøy, khoâng che daáu, ñeán Taêng xin saùu ñeâm Ma-na-ñoûa, Taêng trao cho vò kia saùu ñeâm Ma-na-ñoûa. Tyø-kheo kia lieàn trong ngaøy aáy taùi phaïm, bieát soá löôïng, khoâng bieát soá löôïng che daáu. Taêng neân trao cho Tyø-kheo kia saùu ñeâm Ma-na-ñoûa vaø noùi: Naøy Tyø-kheo, thaày neân haønh Ma-na-ñoûa laïi. Neáu haønh moät ñeâm, cho ñeán saùu ñeâm, trong thôøi gian aáy taùi phaïm, bieát soá

l48 BOÄ LUAÄT >

löôïng, khoâng bieát soá löôïng, che daáu. Taêng neân trao cho Tyø-kheo kia saùu ñeâm Ma-na-ñoûa. Vò kia haønh Ma-na-ñoûa roài, neân trao cho boån nhaät trò

Ma-na-ñoûa, trao cho boån nhaät trò Ma-na-ñoûa roài, neân trao cho phaùp xuaát toäi. Khoâng bieát soá löôïng, khoâng che daáu; cuõng nhö vaäy. Bieát soá löôïng, khoâng bieát soá löôïng, khoâng che daáu; cuõng nhö vaäy. l845

l845. Heát quyeån 45.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > l49

PHAÀN 3: NEÂU DAÃN CAÙC VIEÄC: THOÏ GIÔÙI, THUYEÁT GIÔÙI, AN CÖ, TÖÏ TÖÙ, DA THUOÄC, Y, THUOÁC V.V...

Chöông XIII: PHUÙ TAØNGl846

Theá Toân ôû taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø nhoùm saùu Tyø-kheo baûn thaân haønh phuù taøng, laïi cuøng nhau trao yeát-ma phuù taøng, yeát-ma boån nhaät trò, Ma-na-ñoûa, xuaát toäi. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân baûn thaân haønh phuù taøng maø trao cho ngöôøi khaùc yeát- ma phuù taøng, boån nhaät trò, Ma-na-ñoûa, xuaát toäi. Tyø-kheo haønh boån nhaät trò kia laïi thay nhau taùc phuù taøng boån nhaät trò, Ma-na-ñoûa, xuaát toäi. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân baûn thaân haønh boån nhaät trò, laïi thay nhau taùc phuù taøng, boån nhaät trò, Ma-na-ñoûa, xuaát toäi. Tyø-kheo baûn thaân haønh Ma-na-ñoûa, laïi thay nhau taùc phuù taøng. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân baûn thaân haønh Ma-na-ñoûa, vaø trao cho ngöôøi khaùc taùc yeát-ma phuù taøng, cho ñeán xuaát toäi. Tyø-kheo baûn thaân xuaát toäi, laïi thay nhau taùc yeát-ma phuù taøng, cho ñeán xuaát toäi. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân baûn thaân xuaát toäi, vaø trao cho ngöôøi khaùc yeát-ma phuù taøng, cho ñeán xuaát toäi. Coù vò haønh phuù taøng, laïi thay nhau taùc yeát-ma phuù taøng, boån nhaät trò, Ma-na-ñoûa, tuùc soá hai möôi vò ñeå xuaát toäi. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân nhö vaäy; baûn thaân haønh Phuù taøng, boån nhaät trò cuõng nhö vaäy; baûn thaân haønh Ma-na-ñoûa cuõng nhö vaäy; baûn thaân haønh xuaát toäi cuõng nhö vaäy. Coù vò haønh phuù taøng, laïi trao cho ngöôøi khaùc thoï ñaïi giôùi, cho ngöôøi khaùc y chæ, nuoâi sa-di, thoï Taêng sai, sai roài giaùo thoï Tyø-kheo-ni. Ñöùc Phaät daïy:

l846. Tham chieáu Pali, Cūtavagga 2. Pārivāsakkhandham, Vin. ii. >l. Nguõ phaàn 28, “Bieät truï phaùp” (T22nl42l tr.l8lb); Thaäp tuïng >>, “Taêng taøn hoái phaùp” (T2>nl4>5 tr.2>6c)

l050 BOÄ LUAÄT >

- Ngöôøi haønh phuù taøng khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Coù vò khi haønh phuù taøng, bieát coù Tyø-kheo khaùc coù theå thuyeát giôùi, laïi thuyeát giôùi cho caùc vò aáy. ÔÛ trong Taêng, hoaëc hoûi, hoaëc traû lôøi nghóa Tyø-ni. Hay ôû trong tuùc soá khi Chuùng Taêng laøm yeát-ma. Hoaëc nhaän Taêng yeát-ma sai laøm ngöôøi bình ñoaùn söï; nhaän laøm söù giaû cho chuùng Taêng. Ñöùc Phaät daïy: - Ngöôøi haønh phuù taøng khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Coù vò haønh phuù taøng vaøo tuï laïc quaù sôùm, veà quaù treã; hoaëc khoâng gaàn guõi Sa-moân, laïi gaàn guõi vôùi ngoaïi ñaïo; khoâng tuøy thuaän Tyø-kheo, noùi quanh co. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc laøm

nhö vaäy. Coù vò haønh phuù taøng, hoaëc phaïm toäi naøy, hoaëc töông tôï toäi naøy, hoaëc töø toäi naøy sinh, hoaëc truøng phaïm toäi naøy, ngaên traùch yeát-ma cuûa ngöôøi khaùc vaø laøm ngöôøi taùc yeát-ma. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc nhö vaäy. Coù vò haønh phuù taøng, nhaän Tyø-kheo thanh tònh traûi choã ngoài, röûa chaân, lau giaøy deùp, xoa chaø thaân theå. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Coù vò haønh phuù taøng, nhaän söï ñoùn röôùc, leã baùi, voøng tay cung kính hoûi chaøo, caàm y baùt cuûa Tyø-kheo thanh tònh. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Coù vò haønh phuù taøng, taùc öùc nieäm, taùc töï ngoân ñoái vôùi Tyø-kheo thanh tònh, laøm chöùng cho ngöôøi khaùc, ngaên thuyeát giôùi, ngaên töï töù, cuøng vôùi Tyø-kheo thanh tònh tranh tuïng. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Coù vò haønh phuù taøng, cuøng vôùi Tyø-kheo thanh tònh ñi vaøo nhaø baïch y, hoaëc theo Tyø-kheo khaùc ñi, hoaëc daãn Tyø-kheo khaùc ñi, hoaëc nhaän ngöôøi khaùc cuùng döôøng, hoaëc nhaän söï caïo toùc cuûa Tyø-kheo thanh tònh, hay nhôø Tyø-kheo thanh tònh laøm söù giaû. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Coù vò haønh phuù taøng, cuøng Tyø-kheo thanh tònh ñi ñeán böõa aên tröôùc vaø böõa aên sau; ñi tröôùc, cuøng noùi, hay ñi ngang haøng, hoaëc laät ngöôïc y, hoaëc truøm y phuû hai vai, hoaëc truøm ñaàu, hoaëc phuû hai vai, hoaëc mang giaøy deùp. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Töø nay veà sau cho pheùp ñeå troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, ñi theo sau. Coù Tyø-kheo ñang haønh phuù taøng, coù yù nghó, khoâng leân ñeán nôi aên. Sôï Tyø-kheo khaùc bieát laø mình ñang haønh phuù taøng. Ñöùc Phaät daïy:

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > l05l

- Khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Vò ñang haønh phuù taøng kia laïi nghó, leân ñeán böõa aên nhöng khoâng ngoài. Sôï Tyø-kheo khaùc bieát mình ñang haønh phuù taøng. Coù Tyø-kheo ñang haønh phuù taøng noï coù yù nghó, chæ aên thöùc aên ñöôïc môøi. Sôï Tyø-kheo kia bieát ta haønh phuù taøng. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Vò haønh phuù taøng kia cuøng Tyø-kheo thanh tònh theo thöù töï ngoài. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc ngoài nhö vaäy. Cho pheùp ñi vaø ngoài sau. Ñöùc Theá Toân coù daïy: - Ngöôøi phaïm toäi neân ñi vaø ngoài sau. Coù vò beøn ngoài sau baïch y. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân ngoài nhö vaäy. Coù vò ngoài döôùi sa-di. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân ngoài nhö vaäy. Neân ngoài vaø ñi sau ñaïi Tyø-kheo. Vò haønh phuù taøng noï ñi kinh haønh chung choã kinh haønh cuûa Tyø- kheo thanh tònh. Vò kia kinh haønh choã thaáp, mình kinh haønh choã cao. Hoaëc ñi tröôùc, hoaëc cuøng noùi, hoaëc ñi ngang haøng, laät ngöôïc y, truøm y hai vai, truøm ñaàu, phuû hai vai, mang giaøy deùp. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp ñeå troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, ñi phía sau. Vò haønh phuù taøng kia treân ñöôøng ñi khôûi yù nghó, khoâng ñi treân ñöôøng chaùnh. Sôï caùc Tyø-kheo khaùc bieát ta ñang haønh phuù taøng. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân nghó nhö vaäy. Vò haønh phuù taøng kia, treân ñöôøng ñi, khôûi yù nghó, haõy ñi phía sau. Sôï Tyø-kheo khaùc bieát ta ñang haønh phuù taøng. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân nghó nhö vaäy. Vò haønh phuù taøng kia ngoài chung moät giöôøng, moät vaùn vôùi Tyø- kheo thanh tònh. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân ngoài nhö vaäy. - Neáu giöôøng daøi hay vaùn daøi thì Phaät

cho pheùp laøm caùch ñoaïn, sau ñoù môùi ngoài. Neáu caùc loaïi giöôøng khaùc thì ngoài ñaèng sau. Vò haønh phuù taøng kia vaøo böõa tieåu thöïc, ñaïi thöïc neân lau queùt, traûi choã ngoài, laáy bình ñöïng nöôùc röûa, duïng cuï ñöïng ñoà aên thöøa. Traûi toïa cuï cho Tyø-kheo thanh tònh; cho ñeán ñoà röûa chaân, vaät lau chaân, ñoà ñöïng nöôùc. Tyø-kheo thanh tònh ñeán, neân ra ngoaøi xa ñoùn röôùc, caàm y baùt. Neáu coù giöôøng naøo khaùc, choã ñeå baùt, thì ñaët nôi ñoù. Taêng-giaø-leâ ôû treân ñaàu, treân vai neân laáy xem coù buïi ñaát baån hay khoâng. Neáu coù buïi ñaát

l52 BOÄ LUAÄT >

baån thì neân ñaäp giuõ. Neân giaët thì giaët. Giaët roài neân phôi khoâ, treo treân giöôøng daây, giöôøng caây. Neân traûi choã ngoài cho Tyø-kheo thanh tònh, laáy ñoà röûa chaân, khaên lau chaân, ñoà ñöïng nöôùc, lau giaøy deùp roài ñeå phía beân taû, xem coi ñöøng ñeå nöôùc buøn laøm baån. Neáu bò nöôùc buøn baån thì neân di chuyeån ñeán choã khaùc. Tyø-kheo thanh tònh röûa chaân roài, neân doïn deïp cuïc ñaù röûa chaân, ñoà ñöïng nöôùc; ñem ñeå laïi choã cuõ. Vò kia neân röûa tay saïch, trao thöùc aên buoåi chieàu cho Tyø-kheo thanh tònh. Khi Tyø-kheo thanh tònh aên, neân cung caáp caùc thöù caàn duøng nhö söõa, töông, man-naâu, daám chua, muoái, rau. Neáu thôøi tieát noùng thì neân quaït, caàn nöôùc thì ñöa nöôùc. Neáu sôï quaù giöõa ngaøy thì neân cuøng aên. Tyø-kheo thanh tònh aên xong, neân röôùc laáy bình baùt, ñöa nöôùc röûa tay. Neáu töï mình aên roài, thöùc aên coøn neân cho ngöôøi, hoaëc phi nhaân, hoaëc ñoå choã nöôùc khoâng coù truøng, hay choã ñaát khoâng coù coû. Röûa ñoà ñöïng thöùc aên roài ñeå laïi choã cuõ. Queùt doïn nhaø aên, doïn deïp saïch seõ. Tyø-kheo kia duøng caùi baùt mình thöôøng aên ñöïng raùc ñem ñoå. Tyø-kheo khaùc thaáy vaäy nhôøm gôùm. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân duøng bình baùt ñöïng ñoà raùc röôùi. Cho pheùp duøng caùi boàn, caùi maâm. Hoaëc queùt. Bình baùt chæ neân ñöïng ñoà saïch seõ maø thoâi. Tyø-kheo haønh phuù taøng kia, khi Taêng caàn taém röûa,l847 neân ñeán Tyø- kheo thanh tònh hoûi: “Thöa ñaïi ñöùc, ngaøi coù taém khoâng?” Neáu vò ñoù traû lôøi laø taém, thì Tyø-kheo naøy neân ñeán xem coi nhaø taém coù baån khoâng. Neáu baån thì neân queùt doïn. Caàn doäi nöôùc thì neân doäi nöôùc; caàn cuûi thì laáy cuûi; cuûi caàn böûa thì böûa; caàn löûa thì nhen löûa; caàn ñun nöôùc thì ñun. Neân trao cho Tyø-kheo thanh tònh bình ñöïng nöôùc taém, gheá ngoài taém, dao caïo moà hoâi, ñoà ñöïng nöôùc, ñoà ñöïng buøn, voû caây, thuoác boät mòn, hoaëc buøn. Neân hoûi Thöôïng toïa tröôùc khi nhen löûa. Neáu Tyø-kheo thanh tònh beänh, hoaëc giaø yeáu, thì neân dìu ñeán nhaø taém. Neáu khoâng theå ñi ñöôïc thì neân duøng giöôøng daây, giöôøng caây hoaëc y khieâng ñeán nhaø taém. Neân laáy y cuûa Tyø- kheo thanh tònh treo treân caây saøo, hay long nha hoaëc caây truï. Neáu coù daàu thì neân thoa nôi thaân vò aáy. Ñoà ñöïng daàu ñeå choã khoâng baûo ñaûm, Ñöùc Phaät baûo treo treân caây long nha hay caây truï, hoaëc treo treân vaùch töôøng. Neáu Tyø-kheo thanh tònh beänh giaø yeáu thì neân dìu vaøo trong nhaø taém, trao giöôøng daây, giöôøng caây, bình nöôùc taém, dao caïo moà hoâi, ñoà ñöïng nöôùc, bình ñöïng buøn, voû caây, thuoác boät mòn, buøn. Neáu bò khoùi xoâng leân con maét thì neân duøng ñoà che. Neáu ñaàu bò noùng, löng bò noùng neân laáy ñoà che. Neáu muoán vaøo nhaø taém ñeå taém thì neân baïch vôùi

Tyø-kheo thanh tònh yù muoán cuûa mình. Neáu sôï baïch Tyø-kheo thanh tònh phieàn ngaøi, hay bò trôû ngaïi thì haàu ngaøi vaøo nhaø taém, ñöùng sau Tyø-kheo thanh tònh xoa

l847. Töø ñaây trôû xuoáng, xem muïc ñeä töû haàu Hoøa thöôïng trong chöông thoï giôùi.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > l05>

chaø thaân ngöôøi. Vò kia lieàn vaøo nhaø taém, ñeán ñöùng sau löng Tyø-kheo thanh tònh, hoï neân vì caùc Tyø-kheo xoa chaø thaân theå, khoâng neân nhaän söï xoa chaø cuûa ngöôøi khaùc. Chôø thanh tònh Tyø-kheo taém roài mình môùi taém. Neáu Tyø-kheo thanh tònh giaø thì neân dìu ngaøi ra. Neáu beänh thì duøng giöôøng daây, giöôøng caây khieâng ra nhaø taém. Neân trao cho Tyø-kheo thanh tònh toøa ngoài, ñoà röûa chaân, khaên lau chaân, giaøy deùp. Neân laáy y cuûa Tyø- kheo thanh tònh tröông ra xem, ñaäp duõ, ñöøng ñeå raén, boø caïp, caùc loaïi ñoäc truøng ôû trong ñoù, roài sau ñoù môùi trao cho ngaøi. Neáu coù thuoác nhoû maét vaø coù höông baèng vieân thì trao cho ngaøi. Neáu coù nöôùc cam boà ñaøo, maät, thaïch maät, röûa tay saïch ñeå thoï roài trao cho ngaøi. Neáu Tyø-kheo thanh tònh giaø beänh, khí löïc keùm thì neân dìu, hay duøng giöôøng daây, giöôøng caây hoaëc y khieâng trôû veà phoøng. Neân vaøo tröôùc trong phoøng cuûa Tyø-kheo thanh tònh traûi ngoïa cuï, hoaëc giaï baèng loâng, roài boàng aúm, hay ñôõ Tyø-kheo thanh tònh naèm xuoáng, laáy aùo loùt maëc vaøo trong, laáy meàn ñaép leân treân. Khi ra khoûi phoøng neân ñoùng cöûa, vaø trôû laïi trong nhaø taém xem coi. Neáu coù giöôøng daây, giöôøng caây, bình nöôùc taém, dao caïo moà hoâi, ñoà ñöïng nöôùc, ñoà ñöïng buøn, voû caây, thuoác boät mòn hay buøn thì ñeå laïi choã cuõ; caàn doäi nöôùc röûa nhaø taém thì doäi, coù nöôùc khoâng saïch caàn ñoå thì ñoå, coù löûa caàn taét thì taét, caàn che phuû laïi thì che phuû, cöûa nhaø taém caàn ñoùng thì ñoùng, caàn thaùo ra thì thaùo ra. Moät ngaøy ba laàn ñeán choã Tyø-kheo thanh tònh, vò aáy caàn vieäc gì thì neân nhö phaùp laøm taát caû. Neáu Tyø-kheo thanh tònh coù vieäc gì caàn laøm thì khoâng ñöôïc choáng traùi. Neáu choáng traùi thì seõ nhö phaùp trò. Ñeán ngaøy boá-taùt, vò haønh phuù taøng kia phaûi lau queùt choã boá-taùt, traûi choã ngoài, laáy bình ñöïng nöôùc, bình röûa chaân, ñeøn daàu, saép theû xaù- la. Boá-taùt xong, vò haønh phuù taøng kia phaûi doïn deïp gheá ngoài, bình nöôùc, bình röûa chaân, theû xaù-la ñeå laïi choã cuõ. Vò Tyø-kheo haønh phuù taøng ôû nôi phoøng toát. Caùc Tyø-kheo khaùch khoâng coù choã ôû. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Tyø-kheo haønh phuù taøng khoâng neân ôû phoøng toát. Cho pheùp ôû nôi phoøng nhoû. Tyø-kheo khaùch ñeán, baûo Tyø-kheo haønh phuù taøng ra ngoaøi. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân baûo nhö vaäy maø cuõng khoâng neân ñi ra. Cho pheùp noùi nhö vaày: “Chuùng toâi khoâng ñöôïc pheùp nguû chung hai, ba ngöôøi.” Tyø-kheo haønh phuù taøng coù yù nghó, y vaät cuûa Chuùng Taêng tuøy theo thöù töï nhaän laáy hay tuøy theo choã ngoài maø nhaän? Ñöùc Phaät daïy: - Tuøy theo thöù töï maø nhaän. Nhaän roài phaûi veà choã sau maø ngoài.

l54 BOÄ LUAÄT >

Tyø-kheo haønh phuù taøng nghó, chuùng ta coù ñöôïc sai söû laãn nhau khoâng? Ñöùc Phaät daïy: Ñöôïc. Chuùng ta ñöôïc töï cung kính nhau, leã baùi, ñoùn tieáp, voøng tay hoûi chaøo nhau khoâng? Ñöùc Phaät daïy: Ñöôïc. Coù vò nghó, chuùng ta coù ñöôïc pheùp sai ngöôøi cuûa Taêng-giaø-lam hay sa-di khoâng? Ñöùc Phaät daïy: Ñöôïc pheùp. Chuùng ta coù ñöôïc pheùp nhaän söï leã baùi, ñoùn tieáp, voøng tay hoûi chaøo cuûa ngöôøi Taêng-giaø-lam vaø sa-di khoâng? Ñöùc Phaät daïy: Ñöôïc pheùp nhaän. Vò haønh phuù taøng kia khoâng baïch vôùi Tyø-kheo thanh tònh. Ñöùc Phaät daïy: Cho pheùp baïch. Neân baïch nhö sau: Ñeán ngaøy boá-taùt, Tyø-kheo kia phaûi ñeán trong Taêng, ñeå troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, ñaàu goái beân böõu chaám ñaát, baïch nhö sau: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! toâi laø Tyø-kheo teân... phaïm toäi taêng taøn, tuøy theo ngaøy che daáu, ñeán Taêng xin yeát-ma phuù taøng, Taêng cho toâi yeát-ma phuù taøng tuøy theo ngaøy che daáu. Toâi laø Tyø-kheo teân... ñaõ phuïng haønh (bao nhieâu)... ngaøy, coøn... (bao nhieâu) ngaøy. Baïch ñaïi ñöùc Taêng chöùng tri cho, toâi laø ngöôøi ñang haønh phuù taøng. Neáu ñaïi chuùng khoù taäp hoïp, hoaëc khoâng muoán phuïng haønh, hoaëc vò kia coù nhieàu khieáp nhöôïc, coù hoå theïn thì neân ñeán Tyø-kheo thanh tònh thöa: - Baïch Ñaïi ñöùc Thöôïng toïa! Nay toâi xin taïm thôøi xaû giaùo saéc, khoâng phuïng haønh. Neáu khi naøo muoán phuïng haønh, thì neân ñeán Tyø-kheo thanh tònh thöa: - Baïch Ñaïi ñöùc! Nay toâi xin tuøy theo giaùo saéc, phuïng haønh laïi. Vò haønh phuù taøng kia ñeán choã khaùc, gaëp Tyø-kheo khaùc, khoâng baïch. Ñöùc Phaät daïy: - Phaûi baïch. Khoâng baïch thì maát moät ñeâm; maéc toäi ñoät-kieát-la. Ñöùc Theá Toân cho pheùp baïch, coù Tyø-kheo beøn töø ñaây ñeán choã khaùc baïch. Töø ñaây ñeán choã khaùc baïch nhieàu laàn neân moûi meät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân töø choã naøy ñeán choã khaùc baïch. Cho pheùp neáu coù nhaân duyeân ñeán thì neân baïch. Neáu khoâng baïch thì maát moät ñeâm; laïi maéc toäi ñoät-kieát-la. Vò haønh phuù taøng kia, coù khaùch Tyø-kheo ñeán, khoâng baïch. Ñöùc Phaät daïy:

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > l55

- Phaûi baïch. Neáu khoâng baïch thì maát moät ñeâm; laïi phaïm ñoät-kieát- la. Ñöùc Theá Toân cho pheùp baïch. Vò kia baïch khaùch Tyø-kheo ngay treân ñöôøng ñi. Khi caùc Tyø-kheo caàn ñi gaáp, neân böïc boäi. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân baïch vôùi caùc Tyø-kheo ñi gaáp treân ñöôøng. Neân ôû trong Taêng-giaø-lam. Ñoái vôøi nhöõng vò ñi thong thaû, haõy baïch. Neáu khoâng baïch thì maát moät ñeâm, maéc toäi ñoät-kieát-la. Vò haønh phuù taøng kia bò beänh, khoâng nhôø ngöôøi tin caäy thöa. Ñöùc Phaät daïy: - Phaûi thöa. Neáu khoâng thöa, maát moät ñeâm vaø phaïm toäi ñoät-kieát- la. Vò haønh phuù taøng kia cuøng hai, ba ngöôøi nguû chung moät phoøng. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc nguû nhö vaäy. Neáu hai, ba ngöôøi cuøng nguû moät phoøng thì maát moät ñeâm, laïi phaïm ñoät-kieát-la. Vò haønh phuù taøng kia cö truù choã khoâng coù Tyø-kheo. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân ôû nhö vaäy. Neáu ôû thì maát moät ñeâm, maéc ñoät-kieát-la. Vò haønh phuù taøng kia, vaøo kyø thuyeát giôùi moãi nöûa thaùng, khoâng baïch. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp baïch. Neáu khoâng baïch, maát moät ñeâm vaø maéc ñoät-kieát- la. Coù taùm vieäc maát ñeâm: l. Ñeán chuøa khaùc khoâng baïch. 2. Coù khaùch Tyø-kheo ñeán khoâng baïch.

>. Coù duyeân söï töï ñi ra ngoaøi khoâng baïch. 4. Trong chuøa, nhöõng vò ñi thong thaû khoâng baïch. 5. Beänh khoâng sai ngöôøi tin caäy baïch. 6. Hai, ba ngöôøi nguû chung moät phoøng. 7. ÔÛ choã khoâng coù Tyø-kheo. 8. Vaøo kyø thuyeát giôùi moãi nöûa thaùng, khoâng baïch. Ñoù laø taùm vieäc maát ñeâm. Ñöùc Phaät cho baïch khi thuyeát giôùi nöûa thaùng. Baïch nhö vaày: Vò haønh phuù taøng kia neân ñeán trong Taêng, ñeå troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay thöa: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! toâi laø Tyø-kheo teân... phaïm toäi taêng taøn, che daáu. Toâi laø Tyø-kheo... tuøy theo ngaøy che daáu, ñeán trong Taêng xin yeát-ma phuù taøng ngaøy che daáu. Taêng ñaõ cho toâi yeát-ma phuù taøng ngaøy che daáu. Toâi laø Tyø-kheo... ñaõ haønh... (bao nhieâu) ngaøy, chöa haønh... (bao nhieâu) ngaøy. Baïch ñaïi ñöùc chöùng tri. Toâi laø ngöôøi ñang haønh phuù taøng. Ñöùc Phaät cho pheùp Tyø-kheo haønh Ma-na-ñoûa cuõng phuïng haønh

l56 BOÄ LUAÄT >

nhö treân. Vò haønh Ma-na-ñoûa neân thöôøng nguû ôû trong Taêng, haèng ngaøy baïch nhö sau: vò aáy ñeå troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Toâi laø Tyø-kheo... phaïm toäi taêng taøn, khoâng che daáu, ñaõ ñeán Taêng xin saùu ñeâm Ma-na-ñoûa. Taêng ñaõ cho toâi saùu ñeâm Ma-na-ñoûa. Toâi laø Tyø-kheo... ñaõ haønh... (bao nhieâu) ngaøy, coøn... (bao nhieâu) ngaøy chöa haønh. Baïch caùc Ñaïi ñöùc Taêng chöùng tri, toâi laø ngöôøi ñang haønh Ma-na-ñoûa.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > l57

PHAÀN 3: NEÂU DAÃN CAÙC SÖÏ VIEÄC: THOÏ GIÔÙI, THUYEÁT GIÔÙI, AN CÖ, TÖÏ TÖÙ, DA THUOÄC, Y, THUOÁC V.V...

Chöông XIV: GIAØ YEÁT-MA1848

1. Caàu Thính Ñöùc Theá Toân ôû nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø nhoùm saùu Tyø-kheo nghó raèng Ñöùc Theá Toân ñaõ duøng voâ soá phöông tieän daïy caùc Tyø-kheo phaûi hoã töông daïy baûo nhau, nghe lôøi laãn nhau, lieàn cöû toäi Tyø-kheo thanh tònh. Ñöùc Phaät daïy: Khoâng neân cöû Tyø-kheo thanh tònh voâ toäi. Ñöùc Phaät daïy tieáp: Cho pheùp phaûi caàu thínhl849 tröôùc. Khi nhoùm saùu Tyø-kheo nghe Ñöùc Phaät cho pheùp caàu thính tröôùc, lieàn ñeán Tyø-kheo thanh tònh maø tröôùc kia ñaõ theo nhoùm saùu Tyø-kheo ñeå caàu thính, baûo vò naøy caàu thính.l850 Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân nhö vaäy, töø nay veà sau cho pheùp töï mình coù naêm phaùp môùi ñöôïc nhaän caàu thính: l. Ñuùng thôøi chöù chaúng phaûi phi thôøi. 2. Chaân thaät chöù chaúng phaûi khoâng chaân thaät. >. Lôïi ích chöù chaúng phaûi toån giaûm. 4. Dòu daøng chöù chaúng phaûi thoâ loã. 5. Töø taâm chöù chaúng phaûi saân nhueá. Nhoùm saùu Tyø-kheo töï mình khoâng coù naêm phaùp, Tyø-kheo khaùc thì töï thaân coù naêm phaùp naøy. Nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán caàu thính, vò aáy khoâng cho. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu vò naøo töï thaân coù naêm phaùp maø ñöôïc caàu thính thì neân cho. Khi ngöôøi khaùc caàu thính, nhoùm saùu Tyø-kheo lieàn boû ñi. Coù khi höùa cho ngöôøi khaùc, roài cuõng boû ñi. Ñöùc

Phaät daïy:

l848. Tham chieáu, Thaäp tuïng >> , “Giaø phaùp” (T2>nl4>5 tr.2>9b); Nguõ phaàn 28, “Giaø boá-taùt phaùp” (T22nl42l tr.l80c). l849. Caàu thính, xem Phaàn iii. Ch. iv. Töï töù, muïc 2. Caàu thính & cht. 2. Pali okāsakata, daønh cho cô hoäi, hay cho pheùp. Cf. Mahāvagga ii (Vin.i. ll4): okāsam kārāpetvā āpattim codetum, sau khi xin pheùp (yeâu caàu cho cô hoäi) roài cöû toäi. l850. Pali, ibid., karotu āyasmā okāsam, aham tam vattukāmo, (tröôùc khi cöû toäi, phaûi noùi) “Mong Tröôûng laõo cho toâi cô hoäi noùi chuyeän vôùi ngaøi.”

l58 BOÄ LUAÄT >

- Khoâng neân nhö vaäy. Cho pheùp taùc töï ngoânl85l. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo ñaõ höùa vôùi ngöôøi khaùc caàu töï ngoânl852 roài maø vaãn boû ñi, töï mình taùc töï ngoân,l85> taùc roài laïi boû ñi. Ñöùc Phaät daïy: Khoâng neân nhö vaäy. 2. Giaø Thuyeát Giôùi Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp khi boá-taùt thuyeát giôùi, coù theå ngaên thuyeát giôùi. Nhoùm saùu Tyø-kheo khi nghe Ñöùc Phaät cho pheùp ngaên thuyeát giôùi, lieàn ngaên Tyø-kheo thanh tònh thuyeát giôùi. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân laøm nhö vaäy. Caùc oâng laéng nghe. Coù tröôøng hôïp ngaên thuyeát giôùi nhö phaùp, coù tröôøng hôïp ngaên thuyeát giôùi khoâng nhö phaùp: moät phi phaùp, moät nhö phaùp, hai phi phaùp, hai nhö phaùp, ba phi phaùp, ba nhö phaùp, boán phi phaùp, boán nhö phaùp, naêm phi phaùp, naêm nhö phaùp, saùu phi phaùp, saùu nhö phaùp, baûy phi phaùp, baûy nhö phaùp, taùm phi phaùp, taùm nhö phaùp, chín phi phaùp, chín nhö phaùp, möôøi phi phaùp, möôøi nhö phaùp. Theá naøo laø moät phi phaùp? Neáu ngaên vôùi taùc nhaânl854 voâ caên cöùl855 laø moät phi phaùp. Theá naøo laø moät nhö phaùp? Ngaên vôùi taùc nhaân coù caên cöù laø moät nhö phaùp. Theá naøo laø hai phi phaùp? Ngaên vôùi taùc nhaân khoâng caên cöù, vaø khoâng taùc nhaân khoâng caên cöùl856 laø hai phi phaùp. Theá naøo laø hai nhö phaùp? Ngaên vôùi taùc nhaân coù caên cöù, hay khoâng coù taùc nhaân nhöng coù caên cöù, laø hai nhö phaùp. Theá naøo laø ba phi phaùp? Ngaên baèng söï phaù giôùi, phaù kieán, phaù oai nghi, maø khoâng coù caên cöù laø ba phi phaùp. Theá naøo laø ba nhö phaùp? Ngaên baèng söï phaù giôùi, phaù kieán, phaù oai nghi, coù caên cöù, laø ba nhö phaùp. Theá naøo laø boán phi phaùp? Ngaên baèng söï phaù giôùi, phaù kieán, phaù oai nghi khoâng caên cöù, vaø taø maïng khoâng caên cöù, laø boán phi phaùp.

l85l. Taùc töï ngoân ; coù leõ Pali: paniññātakarana, ñoàng nhaát vôùi töï ngoân trò trong 7 dieät traùnh. paniññā (töï ngoân, hay töï xöng), cuõng coù nghóa laø söï höùa heïn. l852. Nhaän lôøi höùa cuûa ngöôøi seõ nhaän caàu thính. Xem Ch. Töï töù, ñaõ daãn. l85>. Töï mình höùa vôùi ngöôøi seõ ñeán caàu thính. Xem Ch. Töï töù, ñaõ daãn. l854. Taùc ; ôû ñaây ñöôïc hieåu laø nguyeân nhaân hay lyù do. Pali: K ārana. l855. Voâ caên , Pali: avatthu (khoâng cô sôû) Cf. Thaäp tuïng >>: voâ caên giaø thuyeát giôùi . Trong naêm thieân toäi, khoâng daãn ñöôïc baèng chöùng naøo cho moät toäi ñeå ngaên thuyeát giôùi. ÔÛ ñaây, thuyeát giôùi bò ngaên, vì cho raèng trong chuùng coù tyø-kheo phaïm toäi maø chöa saùm hoái. Nhöng ngöôøi ngaên khoâng neâu ñöôïc

baèng chöùng phaïm toäi. l856. Voâ caên taùc baát taùc .

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > l59

Theá naøo laø boán nhö phaùp? Ngaên baèng phaù giôùi, phaù kieán, phaù oai nghi coù caên cöù, vaø taø maïng coù caên cöù, laø boán nhö phaùp. Theá naøo laø naêm phi phaùp? Ngaên baèng Ba-la-di, taêng taøn, Ba-daät- ñeà, Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni, ñoät-kieát-la, maø khoâng caên cöù, laø naêm phi phaùp. Theá naøo laø naêm nhö phaùp? Ngaên baèng Ba-la-di, taêng taøn, Ba-daät- ñeà, Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni, ñoät-kieát-la, maø coù caên cöù, laø naêm nhö phaùp. Theá naøo laø saùu phi phaùp? Ngaên do coù taùc nhaân, hay khoâng coù taùc nhaân veà söï phaù giôùi maø khoâng coù caên cöù; coù taùc nhaân, hay khoâng coù taùc nhaân veà söï phaù kieán maø khoâng coù caên cöù; coù taùc nhaân, hay khoâng coù taùc nhaân veà söï phaù oai nghi maø khoâng coù caên cöù; laø saùu phi phaùp. Theá naøo laø saùu nhö phaùp? Ngaên do coù taùc nhaân, hay khoâng coù taùc nhaân veà söï phaù giôùi maø coù caên cöù; coù taùc nhaân, hay khoâng coù taùc nhaân veà söï phaù kieán maø coù caên cöù; coù taùc nhaân, hay khoâng coù taùc nhaân veà söï phaù oai nghi maø coù caên cöù; laø saùu nhö phaùp. Theá naøo laø baûy phi phaùp? Ngaên baèng Ba-la-di, taêng taøn, Ba-daät- ñeà, ba-la-ñeå-ñeà-xaù-ni, Thaâu-lan-giaù, ñoät-kieát-la, aùc thuyeát, maø khoâng caên cöù, laø baûy phi phaùp. Theá naøo laø baûy nhö phaùp? Ngaên baèng Ba-la-di, taêng taøn, Ba-daät- ñeà, Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni, Thaâu-lan-giaù, ñoät-kieát-la, aùc thuyeát, maø coù caên cöù, laø baûy nhö phaùp. Theá naøo laø taùm phi phaùp? Ngaên do coù taùc nhaân, hay khoâng coù taùc nhaân veà söï phaù giôùi, phaù kieán, phaù oai nghi, khoâng caên cöù, vaø taø maïng, maø khoâng caên cöù laø taùm phi phaùp. Theá naøo laø taùm nhö phaùp? Ngaên do coù taùc nhaân, hay khoâng coù taùc nhaân veà söï phaù giôùi, phaù kieán, phaù oai nghi, khoâng caên cöù, vaø taø maïng, maø coù caên cöù, laø taùm nhö phaùp. Theá naøo laø chín phi phaùp? Ngaên do coù taùc nhaân, hay khoâng coù taùc nhaân, hay vöøa coù vöøa khoâng coù taùc nhaân veà söï phaù giôùi; do coù taùc nhaân, hay khoâng coù taùc nhaân, hay vöøa coù vöøa khoâng coù taùc nhaân veà söï phaù kieán, do coù taùc nhaân, hay khoâng coù taùc nhaân, hay vöøa coù vöøa khoâng coù taùc nhaân veà söï phaù oai nghi, maø khoâng caên cöù, laø chín phi phaùp. Theá naøo laø chín nhö phaùp? Ngaên do coù taùc nhaân, hay khoâng coù taùc nhaân, hay vöøa coù vöøa khoâng coù taùc nhaân veà söï phaù giôùi; do coù taùc nhaân, hay khoâng coù taùc nhaân, hay vöøa coù vöøa khoâng coù taùc nhaân veà söï phaù kieán, do coù taùc nhaân, hay khoâng coù taùc nhaân, hay vöøa coù vöøa khoâng coù taùc nhaân veà söï phaù oai nghi, maø coù caên cöù, laø chín nhö phaùp. Theá naøo laø möôøi phi phaùp? Chaúng phaûi Ba-la-di; khoâng ñöôïc keå

l060 BOÄ LUAÄT >

vaøo trong Ba-la-di;l857 chaúng phaûi xaû giôùi; khoâng ñöôïc keå vaøo trong xaû giôùi; tuøy thuaän yeâu caàu nhö phaùp cuûa Taêng;l858 khoâng traùi nghòch yeâu caàu nhö phaùp cuûa Taêng;l859 khoâng ñöôïc keå vaøo trong söï traùi nghòch yeâu caàu nhö phaùp cuûa Taêng; phaù giôùi khoâng ñöôïc thaáy, nghe, nghi phaù kieán

khoâng ñöôïc thaáy, nghe, nghi; phaù oai nghi khoâng ñöôïc thaáy, nghe, nghi. Ñoù goïi laø möôøi phi phaùp. 3. Möôøi Nhö Phaùp Giaø Theá naøo laø möôøi nhö phaùp? Ba-la-di; ñöôïc keå vaøo trong Ba-la-di; xaû giôùi; ñöôïc keå vaøo trong xaû giôùi; khoâng tuøy theo Taêng yeáu nhö phaùp; traùi nghòch Taêng yeáu nhö phaùp; ñöôïc keå vaøo trong söï traùi nghòch Taêng yeáu nhö phaùp; phaù giôùi ñöôïc thaáy, nghe, nghi; phaù kieán ñöôïc thaáy, nghe, nghi; phaù oai nghi ñöôïc thaáy, nghe, nghi. Ñoù goïi laø möôøi nhö phaùp. Theá naøo laø phaïm Ba-la-di? Nhö döïa vaøo töôùng phaïm Ba-la-di. Tyø-kheo thaáy nhöõng töôùng traïng naøy bieát laø coù phaïm Ba-la-di. Neáu khoâng thaáy Tyø-kheo naøy phaïm Ba-la-di, maø nghe Tyø-kheo kia phaïm Ba-la-di. Tyø-kheo, baèng vaøo söï thaáy-nghe-nghi naøy, vôùi söï hieän dieän cuûa Tyø-kheo kia, khi boá-taùt, töø choã ngoài ñöùng daäy, ñeå troáng vai beân höõu, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay thöa: Tyø-kheo naøy teân laø... phaïm Ba-la-di. Chuùng Taêng khoâng neân thuyeát giôùi tröôùc Tyø-kheo naøy. Nay toâi ngaên Tyø-kheo naøy thuyeát giôùi. Nhö vaäy thaønh ngaên thuyeát giôùi. Khi thuyeát giôùi, chuùng Taêng gaëp phaûi taùm naïn söï khôûi leân nhö naïn vua, naïn giaëc, naïn löûa, naïn nöôùc, naïn beänh, naïn ngöôøi, naïn phi nhaân, naïn truøng ñoäc. Tyø-kheo ñoù neáu muoán söû duïng thaáy-nghe-nghi naøy,l860 khi thuyeát giôùi taïi truù xöù naøy hay truù xöù kia,l86l thì phaûi ñoái tröôùc Tyø- kheo naøy, töø choã ngoài ñöùng daäy, ñeå troáng vai beân höõu, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay thöa: Tyø-kheo teân... ñöôïc keå vaøo trong soá Ba-la-di, vieäc naøy chöa quyeát ñònh ñöôïc. Nay caàn phaûi quyeát ñònh. Khoâng neân ôû tröôùc Tyø-kheo naøy thuyeát giôùi. Nay toâi ngaên Tyø-kheo naøy thuyeát giôùi. Nhö vaäy thaønh ngaên thuyeát giôùi.

l857. Thaäp tuïng >>: Tyø-kheo phaïm Ba-la-di, nhöng chöa ñöôïc Taêng neâu toäi. Nghóa laø, chöa bò buoäc toäi laø phaïm Ba-la-di. l858. Thaäp tuïng >>: Tuøy thuaän Taêng söï nhö phaùp. l859. Thaäp tuïng >>: Khoâng khinh Taêng, töùc khoâng choái ñoái caùc quyeát ñònh nhö phaùp cuûa Taêng. l860. Ñoaïn vaên naøy bò gaõy. Neân daãn Thaäp tuïng ñeå theâm vaøo: “Taêng chuaån bò ñeà xuaát Ba-la-di söï ñoái vôùi moät tyø-kheo. Trong luùc ñang kieåm hieäu, moät trong taùm naïn sau ñaây xaûy ra… Söï vieäc chöa ñöôïc quyeát ñoaùn, Taêng phaûi rôøi choã maø ñi. Veà sau, khi Taêng boá-taùt, tröôùc heát phaûi quyeát ñoaùn söï vieäc cuûa tyø-kheo naøy…” l86l. Taêng ñang phaân xöû taïi truù xöù naøy tröôùc khi thuyeát giôùi, gaëp naïn söï dôøi qua truù xöù khaùc boá-taùt, taïi ñoù, tieáp tuïc phaân xöû.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > l06l

Theá naøo goïi laø xaû giôùi? Nhö döïa vaøo nhöõng töôùng traïng maø bieát laø Tyø-kheo xaû giôùi. Tyø-kheo thaáy nhöõng bieåu hieän cuûa Tyø-kheo naøy laø Tyø-kheo xaû giôùi. Neáu khoâng thaáy Tyø-kheo naøy xaû giôùi, maø nghe Tyø-kheo teân... kia ñaõ xaû giôùi Tyø-kheo. Neáu muoán söû duïng thaáy-nghe-nghi naøy, thì trong khi boá-taùt phaûi ôû tröôùc Tyø-kheo, ñeå troáng vai beân höõu, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay thöa: Tyø-kheo teân... ñaõ xaû giôùi. Khoâng neân ôû tröôùc Tyø-kheo naøy thuyeát giôùi. Nay toâi ngaên Tyø-kheo naøy thuyeát giôùi. Nhö vaäy thaønh ngaên thuyeát giôùi. Khi aáy coù taùm naïn söï khôûi, nhö naïn vua, cho

ñeán naïn truøng ñoäc. Tyø-kheo kia neáu muoán söû duïng thaáy-nghe-nghi naøy, thì khi boá-taùt, taïi truù xöù naøy hay truù xöù kia, ôû tröôùc Tyø-kheo, töø choã ngoài ñöùng daäy, ñeå troáng vai beân höõu, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay thöa: Tyø-kheo teân... ñöôïc keå vaøo trong soá xaû giôùi, vieäc naøy chöa quyeát ñònh ñöôïc. Nay caàn phaûi quyeát ñònh. Khoâng neân ôû tröôùc Tyø-kheo naøy thuyeát giôùi. Nay toâi ngaên Tyø-kheo naøy thuyeát giôùi. Nhö vaäy thaønh ngaên. Theá naøo laø khoâng tuøy thuaän yeâu caàu nhö phaùp cuûa Taêng? Nhö döïa vaøo töôùng maïo cuûa söï laø khoâng tuøy thuaän yeâu caàu nhö phaùp cuûa Taêng. Tyø-kheo thaáy nhöõng bieåu hieän naøy, bieát Tyø-kheo naøy khoâng tuøy thuaän yeâu caàu nhö phaùp cuûa Taêng. Neáu khoâng thaáy Tyø-kheo naøy khoâng tuøy thuaän yeâu caàu nhö phaùp cuûa Taêng, maø chæ nghe Tyø-kheo teân... kia laø Tyø-kheo khoâng tuøy thuaän yeâu caàu nhö phaùp cuûa Taêng. Neáu muoán söû duïng thaáy-nghe-nghi naøy, thì khi boá-taùt, ñoái tröôùc Tyø-kheo, ñeå troáng vai beân höõu, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay thöa: Tyø-kheo teân... khoâng tuøy thuaän yeâu caàu nhö phaùp cuûa Taêng. Khoâng neân ôû tröôùc Tyø- kheo naøy thuyeát giôùi. Nay toâi ngaên Tyø-kheo naøy thuyeát giôùi. Nhö vaäy thaønh ngaên. Theá naøo laø traùi nghòch yeâu caàu nhö phaùp cuûa Taêng? Nhö döïa vaøo töôùng maïo cuûa söï traùi nghòch yeâu caàu nhö phaùp cuûa Taêng. Tyø-kheo thaáy nhöõng bieåu hieän naøy, bieát Tyø-kheo naøy traùi nghòch yeâu caàu nhö phaùp cuûa Taêng. Neáu khoâng thaáy Tyø-kheo naøy nhö phaùp Taêng yeáu traùi nghòch, maø chæ nghe Tyø-kheo... kia laø Tyø-kheo traùi nghòch yeâu caàu nhö phaùp cuûa Taêng. Neáu muoán söû duïng thaáy-nghe-nghi naøy, thì khi boá-taùt, ñoái tröôùc Tyø-kheo, töø choã ngoài ñöùng daäy, ñeå troáng vai beân höõu, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay thöa: Tyø-kheo teân... traùi nghòch yeâu caàu nhö phaùp cuûa Taêng. Khoâng neân ôû tröôùc Tyø-kheo naøy thuyeát giôùi. Nay toâi ngaên Tyø-kheo naøy thuyeát giôùi. Nhö vaäy thaønh ngaên. Khi ngaên thuyeát giôùi maø trong taùm naïn söï coù baát cöù naïn söï naøo khôûi leân, töø naïn vua cho ñeán naïn truøng ñoäc, thì Tyø-kheo kia neáu muoán

l62 BOÄ LUAÄT >

söû duïng kieán-vaên-nghi naøy nôi truù xöù naøy hay truù xöù noï, thì khi boá-taùt ñoái tröôùc Tyø-kheo naøy, töø choã ngoài ñöùng daäy, ñeå troáng vai beân höõu, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay thöa: Tyø-kheo teân... ñöôïc keå trong soá traùi nghòch yeâu caàu nhö phaùp cuûa Taêng. Vieäc naøy chöa quyeát ñònh ñöôïc. Nay caàn phaûi quyeát ñònh. Khoâng neân ôû tröôùc vò naøy thuyeát giôùi. Nay toâi ngaên Tyø-kheo naøy thuyeát giôùi. Nhö vaäy thaønh ngaên. Theá naøo laø phaù giôùi? Nhö döïa vaøo töôùng maïo laø phaù giôùi. Tyø-kheo thaáy nhöõng bieåu hieän naøy bieát Tyø-kheo kia phaù giôùi. Neáu khoâng thaáy Tyø-kheo naøy phaù giôùi, maø chæ nghe Tyø-kheo teân... phaù giôùi. Tyø-kheo naøy neáu muoán söû duïng kieán-vaên-nghi naøy, thì khi boá-taùt, vôùi döï hieän dieän Tyø-kheo naøy, ñeå troáng vai beân höõu, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay thöa: Tyø-kheo teân... phaù giôùi. Khoâng neân ôû tröôùc Tyø-kheo naøy thuyeát giôùi. Nay toâi ngaên Tyø-kheo naøy thuyeát giôùi. Nhö vaäy thaønh ngaên. Phaù kieán, phaù oai nghi cuõng nhö

vaäy. Ñoù laø möôøi nhö phaùp. 4. Tyø-Kheo Cöû Toäi - Neáu Tyø-kheo naøo muoán cöû toäi Tyø-kheo khaùc, thì chính mình phaûi coù naêm phaùp sau ñaây môùi ñöôïc cöû toäi ngöôøi khaùc: l. Ñuùng luùc chöù chaúng phaûi khoâng ñuùng luùc. 2. Chaân thaät chöù chaúng phaûi laø khoâng chaân thaät. >. Coù ích chöù chaúng phaûi laø toån giaûm. 4. Dòu daøng chöù chaúng phaûi laø thoâ loã. 5. Töø taâm chöù chaúng phaûi laø saân nhueá. - Tyø-kheo coù naêm phaùp naøy ñöôïc cöû toäi ngöôøi khaùc. Taïi sao vaäy? Ta thaáy Tyø-kheo cöû toäi ngöôøi khaùc baèng phi thôøi chöù chaúng phaûi baèng ñuùng thôøi, baèng söï khoâng chaân thaät chöù khoâng baèng chaân thaät, coát gaây thieät haïi chöù khoâng vì lôïi ích, baèng söï thoâ loã chöù khoâng baèng dòu daøng, baèng saân nhueá chöù khoâng baèng töø taâm. Caùc Tyø-kheo khaùc kia neân noùi Tyø-kheo naøy: “Toäi cuûa thaày ñöôïc cöû phi thôøi chöù chaúng phaûi laø ñuùng thôøi. Ñöøng vì lôøi aáy maø khôûi saân haän. Baèng söï khoâng chaân thaät chöù chaúng phaûi laø chaân thaät; coát gaây thieät haïi chöù khoâng vì lôïi ích, baèng söï thoâ loã chöù khoâng baèng dòu daøng, baèng saân nhueá chöù khoâng baèng töø taâm. Ñöøng neân vì vaäy maø saân nhueá.” Neáu Tyø-kheo bò ngöôøi khaùc cöû toäi khoâng chaân thaät, neân ñem naêm vieäc naøy giaûi thích vaø hieåu duï: “Thaày bò cöû toäi phi thôøi, khoâng chaân thaät, toån giaûm, thoâ loã, saân haän. Ñöøng neân vì vaäy maø öu saàu.” Ngöôøi bò cöû toäi khoâng chaân thaät neân duøng naêm vieäc naøy giaûi thích vaø hieåu duï. Coù vò cöû toäi ngöôøi khaùc baèng söï khoâng chaân thaät, caàn phaûi bò khieån traùch baèng naêm söï naøy: “Thaày cöû toäi ngöôøi khaùc phi thôøi chöù khoâng ñuùng thôøi, baèng söï khoâng chaân thaät chöù khoâng baèng söï chaân thaät, coá gaây thieät haïi chöù khoâng vì lôïi ích, baèng söï thoâ loã chöù

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > l06>

khoâng baèng söï dòu daøng, baèng saân haän chöù khoâng duøng töø taâm. Thaät ñaùng hoå theïn.” Ai cöû toäi ngöôøi khaùc baèng söï khoâng chaân thaät, caàn phaûi bò khieån traùch baèng naêm vieäc naøy. Taïi sao vaäy? Ñeå cho sau naøy khoâng cöû toäi Tyø-kheo thanh tònh baèng söï khoâng chaân thaät. Khieån traùch roài, neân nhö phaùp trò. - Tyø-kheo bò cöû toäi chaân thaät thì neân baèng vaøo naêm phaùp naøy ñeå khieån traùch nhö sau: “Thaày ñöôïc cöû toäi laø ñuùng thôøi chöù chaúng phaûi phi thôøi. Chôù neân sinh saân haän. Chaân thaät chöù chaúng phaûi laø khoâng chaân thaät, lôïi ích chöù chaúng phaûi laø thieät haïi, dòu daøng chöù chaúng phaûi laø thoâ loã, töø taâm chöù chaúng phaûi laø saân nhueá. Chôù neân sinh saân haän.” Tyø-kheo bò cöû chaân thaät, caàn ñöôïc khieån traùch baèng naêm phaùp naøy. Khieån traùch roài, neân nhö phaùp trò. - Ngöôøi cöû ngöôøi khaùc baèng söï chaân thaät, caàn ñöôïc khen ngôïi baèng naêm phaùp naøy: “Thaày cöû toäi ngöôøi khaùc ñuùng thôøi chöù chaúng phaûi laø phi thôøi. Chôù neân hoái haän. Chaân thaät chöù chaúng phaûi laø khoâng chaân thaät, lôïi ích chöù chaúng phaûi laø thieät haïi, dòu daøng chöù chaúng phaûi laø thoâ loã, töø taâm chöù chaúng phaûi laø saân haän. Chôù neân sinh hoái haän.” Ngöôøi cöû toäi ngöôøi khaùc chaân thaät neân ñöôïc khen ngôïi baèng naêm phaùp naøy. Taïi sao vaäy? Ñeå sau naøy vò aáy coù cöû toäi ngöôøi khaùc cuõng baèng söï chaân thaät maø cöû. 5. Phaùp Thöùc Giaø Tyø-kheo muoán

ngaên thuyeát giôùi, ñeán tröôùc Thöôïng toïa thöa: Toâi muoán ngaên Tyø-kheo... thuyeát giôùi, xin Thöôïng toïa cho pheùp. Vò Thöôïng toïa neân hoûi: Chính thaày beân trong coù naêm phaùp khoâng? Neáu noùi khoâng thì neân khuyeân vò aáy ñöøng neân ngaên. Neáu noùi coù, thì hoûi naêm phaùp laø nhöõng gì? Neáu vò aáy khoâng theå noùi ñöôïc thì neân baûo: Ñöøng ngaên. Neáu vò aáy coù theå noùi ñöôïc thì neân hoûi: Thaày ñaõ hoûi yù kieán trung toïa chöa? Neáu vò aáy noùi chöa hoûi thì neân khieán hoûi yù kieán Trung toïa. Coù vò ñeán tröôùc Tyø-kheo trung toïa noùi: Toâi muoán ngaên Tyø-kheo... thuyeát giôùi. Cuùi xin tröôûng laõo chaáp thuaän. Trung toïa neân hoûi: Chính thaày beân trong coù naêm phaùp khoâng? Neáu vò aáy noùi khoâng thì neân khuyeân ñöøng ngaên. Neáu noùi coù thì neân hoûi naêm phaùp aáy laø gì? Neáu vò aáy khoâng theå noùi ñöôïc thì khieán ñöøng ngaên. Neáu coù theå noùi ñöôïc thì hoûi: Thaày ñaõ hoûi yù kieán Thöôïng toïa chöa? Neáu noùi chöa thì neân baûo neân hoûi yù kieán Thöôïng toïa. Neáu noùi ñaõ hoûi yù kieán roài thì neân noùi: Thaày ñaõ hoûi yù kieán haï toïa chöa? Neáu vò aáy noùi chöa thì baûo neân hoûi yù kieán Haï toïa. Coù vò ñeán tröôùc Tyø-kheo haï toïa thöa: Toâi muoán ngaên Tyø-kheo... thuyeát giôùi, cuùi xin haï toïa chaáp thuaän. Haï toïa neân hoûi: Chính thaày coù

l64 BOÄ LUAÄT >

naêm phaùp khoâng? Neáu vò aáy noùi khoâng thì khuyeân ñöøng ngaên. Neáu noùi coù, thì neân hoûi naêm phaùp aáy laø gì? Neáu vò aáy khoâng theå noùi ñöôïc thì baûo ñöøng ngaên. Neáu coù theå noùi ñöôïc thì neân hoûi: Thaày ñaõ hoûi yù kieán Thöôïng toïa chöa? Neáu vò aáy noùi chöa thì neân khieán hoûi yù kieán Thöôïng toïa. Neáu noùi ñaõ hoûi roài thì neân hoûi: Thaày ñaõ hoûi yù kieán trung toïa chöa? Neáu noùi chöa thì baûo neân hoûi. Neáu noùi ñaõ hoûi roài thì neân hoûi: Thaày ñaõ hoûi Tyø- kheo kia chöa? Neáu noùi chöa hoûi thì khieán hoûi. Tyø-kheo naøy neân ñeán choã Tyø-kheo kia noùi: Toâi muoán ngaên tröôûng laõo thuyeát giôùi. Xin tröôûng laõo bieát cho. Coù vò hoûi: Baûn thaân thaày coù ñuû naêm phaùp khoâng? Neáu noùi khoâng thì neân khuyeân ñöøng neân ngaên. Neáu noùi coù thì neân hoûi naêm phaùp aáy laø gì? Neáu khoâng theå noùi ñöôïc thì khuyeân chôù neân ngaên. Neáu coù theå noùi ñöôïc thì neân hoûi: Thaày ñaõ hoûi Thöôïng toïa chöa? Neáu chöa hoûi thì baûo neân hoûi trung toïa, haï toïa cuõng nhö vaäy. Tyø-kheo ngaên neân töï quaùn saùt: Ta laøm vieäc naøy, coù Tyø-kheo ñoàng baïn hay khoâng? Neáu khoâng coù ñoàng baïn thì neân noùi vôùi Tyø-kheo ngaên kia: Ñöøng ngaên. Neáu coù ñoàng baïn thì neân noùi: Caàn phaûi tuøy thôøi. 6. Caùo Toäi Baáy giôø coù truù xöù noï, khi boá-taùt coù Tyø-kheo phaïm taêng taøn, suy nghó: Ta neân laøm nhö theá naøo? Roài baïch caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu coù truù xöù naøo, Tyø-kheo phaïm toäi taêng taøn chuùng Taêng neân trao cho ba-lôïi-baø-sal862. Cho ba-lôïi-baø-sa roài, neáu caàn cho boån nhaät trò thì cho, neân cho cho Ma-na-ñoûa thì cho, neân cho cho xuaát toäi thì cho cho xuaát toäi. Taùc phaùp nhö vaäy roài thì thuyeát giôùi. Baáy giôø coù truù xöù noï,l86> coù Tyø-kheo phaïm Ba-daät-ñeà. Trong ñoù, coù Tyø-kheo noùi phaïm Ba-daät-ñeà; coù ngöôøi noùi phaïm Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni. Tyø-kheo kia nghó: Ta neân theá naøo? Roài baïch caùc

Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu coù truù xöù naøo, Tyø-kheo phaïm Ba-daät-ñeà, maø coù ngöôøi noùi phaïm Ba-daät-ñeà, coù ngöôøi noùi phaïm Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni. Trong tröôøng hôïp ñoù, Tyø-kheo naøo thaáy laø phaïm Ba-daät-ñeà thì neân höôùng daãn Tyø- kheo kia ñeán choã maét thaáy tai khoâng nghe, baûo nhö phaùp saùm hoái. Saùm hoái roài ñeán choã Tyø-kheo kia noùi: Tyø-kheo naøy ñaõ nhö phaùp saùm hoái taùc phaùp nhö vaäy roài thuyeát giôùi. Coù truù xöù noï, coù Tyø-kheo phaïm Thaâu-lan-giaù, trong khi ñoù coù Tyø-

l862. Xem cht. 4 treân. l86>. Xem muïc Giaø Töï töù, Chöông Töï töù.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > l65

kheo noùi phaïm Thaâu-lan-giaù, coù Tyø-kheo noùi phaïm Ba-la-di. Nhöõng vò noùi phaïm Thaâu-lan-giaù ñeàu laø ña vaên, hoïc A-haøm trì phaùp trì luaät trì ma-di, ñöôïc taùn troï bôûi Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni, öu-baø-taéc, öu-baø-di, quoác vöông, ñaïi thaàn, caùc ngoaïi ñaïo Sa-moân, Baø-la-moân. Coøn nhöõng vò noùi phaïm Ba-la-di thì cuõng ñeàu laø ña vaên, hoïc A-haøm trì phaùp trì luaät trì ma-di, ñöôïc taùn trôï bôûi Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni, öu-baø-taéc, öu-baø-di, quoác vöông ñaïi thaàn, caùc ngoaïi ñaïo Sa-moân Baø-la-moân. Coù vò khôûi yù nghó: Neáu nay thuyeát giôùi, Taêng seõ tranh caõi, phæ baùng nhau, khieán cho Taêng bò vôõ, khieán cho Taêng bò traàn caáu, khieán cho Taêng chia reõ. Ta neân laøm theá naøo? Roài baïch caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu coù truù xöù naøo, Tyø-kheo phaïm Thaâu-lan-giaù, coù vò noùi phaïm Thaâu-lan-giaù, coù vò noùi phaïm Ba-la-di. Caùc vò noùi phaïm Thaâu-lan-giaù ñeàu laø ña vaên, cho ñeán trì ma-di, ñöôïc taùn trôï bôûi Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni, cho ñeán Sa-moân ngoaïi ñaïo Baø-la-moân. Coøn nhöõng vò noùi phaïm Ba-la-di cuõng ñeàu laø ña vaên, cho ñeán trì ma-di, ñöôïc taùn trôï bôûi Tyø-kheo, Tyø- kheo-ni, cho ñeán Sa-moân ngoaïi ñaïo Baø-la-moân. Coù vò khôûi yù nghó: “Neáu thuyeát giôùi hoâm nay, Taêng seõ tranh caõi, phæ baùng nhau, khieán Taêng bò vôõ, khieán Taêng bò traàn caáu, khieán Taêng chia reõ. Neáu Tyø-kheo coi vaán ñeà phaù Taêng naøy laø quan troïng thì khoâng neân thuyeát giôùi hoâm nay.” Ñöùc Phaät daïy: Cho pheùp ngaên thuyeát giôùi. 7. Tyø-Kheo Ngaên l. Khi nhoùm saùu Tyø-kheo nghe Ñöùc Phaät cho pheùp ngaên thuyeát giôùi, thì lieàn ngaên Tyø-kheo thanh tònh thuyeát giôùi. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân ngaên Tyø-kheo thanh tònh thuyeát giôùi. Caùc oâng neân laéng nghe, tuy ngaên thuyeát giôùi nhöng khoâng thaønh ngaên. Ngaên coù taùc nhaân nhöng khoâng caên cöù,l864 khoâng thaønh ngaên. Neáu ngaên coù taùc nhaân coù caên cöù môùi thaønh ngaên. Ngaên maø khoâng coù taùc nhaân khoâng caên cöù, khoâng thaønh ngaên. Ngaên maø khoâng coù taùc nhaân nhöng coù caên cöù, cuõng thaønh ngaên. Ngaên maø vöøa coù taùc nhaân vöøa khoâng taùc nhaân, ñeàu khoâng caên cöù, khoâng thaønh ngaên. Ngaên maø vöøa coù taùc nhaân vöøa khoâng coù taùc nhaân, thaûy ñeàu coù caên cöù, thaønh ngaên. Ngaên maø vöøa coù taùc nhaân vöøa khoâng coù taùc nhaân ñeàu khoâng ñaày ñuû, vaø khoâng coù caên cöù, cuõng vaäy. Ngaên maø vöøa coù taùc nhaân vöøa khoâng coù taùc nhaân, ñeàu ñaày ñuû, nhöng coù caên cöù, cuõng vaäy. 2. Trong naêm caùch thuyeát giôùi, khi chöa thuyeát giôùi maø ngaên thuyeát

giôùi, khoâng thaønh ngaên. Thuyeát giôùi roài môùi ngaên thuyeát giôùi, khoâng

l864. Voâ caên taùc; ngaên coù lyù do nhöng khoâng coù cô sôû. Xem cht. 7 & 8 treân.

l66 BOÄ LUAÄT >

thaønh ngaên. Khi ñang thuyeát giôùi maø ngaên thuyeát giôùi, thaønh ngaên. Neáu Tyø-kheo ngaên thuyeát giôùi coù thaân haønh khoâng thanh tònh, khaåu haønh khoâng thaïnh tònh, taø maïng, si, khoâng khaû naêng noùi, khoâng khaû naêng bieát phöông tieän, khoâng hieåu roõ vaán ñaùp, thì Tyø-kheo khaùc neân noùi: Tröôûng laõo, thoâi ñi. Khoâng caàn gaây neân söï tranh caõi naøy. Noùi nhö vaäy roài thuyeát giôùi. Tyø-kheo ngaên thuyeát giôùi tuy coù thaân haønh thanh tònh, nhöng khaåu haønh khoâng thanh tònh, taø maïng, si, khoâng khaû naêng noùi, khoâng bieát phöông tieän, khoâng hieåu caùch vaán ñaùp, thì Tyø- kheo khaùc neân noùi: Tröôûng laõo, thoâi ñi. Khoâng caàn gaây neân söï tranh caõi naøy. Noùi nhö vaäy roài thuyeát giôùi. Tyø-kheo ngaên thuyeát giôùi tuy thaân haønh thanh tònh, khaåu haønh thanh tònh, nhöng taø maïng, si, khoâng khaû naêng noùi, khoâng bieát phöông tieän, khoâng hieåu caùch vaán ñaùp, thì Tyø-kheo khaùc neân noùi: Tröôûng laõo, thoâi ñi. Khoâng caàn gaây neân söï tranh caõi naøy. Noùi nhö vaäy roài thuyeát giôùi. Tyø-kheo ngaên thuyeát giôùi, thaân haønh thanh tònh, khaåu haønh thanh tònh, khoâng taø maïng, coù trí tueä, coù khaû naêng noùi, bieát phöông tieän, raønh vieäc vaán ñaùp, thì Tyø-kheo khaùc neân noùi: Tröôûng laõo ngaên Tyø-kheo naøy thuyeát giôùi vì lyù do gì? Vì phaù giôùi chaêng? Vì phaù kieán chaêng? Vì phaù oai nghi chaêng? Neáu vò ñoù noùi, “Vì phaù giôùi” thì neân hoûi phaù nhöõng giôùi naøo? Neáu noùi, “Phaù Ba-la-di” hay noùi “phaù taêng taøn”, hay “Phaù Thaâu- lan-giaù”, nhö vaäy môùi goïi laø phaù giôùi. Neáu noùi khoâng phaù giôùi maø phaù kieán cho neân ngaên, thì neân hoûi: “Phaù nhöõng kieán naøo?” Neáu noùi “Saùu möôi hai kieán” thì ñaây laø phaù kieán. Neáu noùi khoâng phaù kieán maø phaù oai nghi cho neân ngaên, thì neân hoûi: “Phaù nhöõng oai nghi naøo?” Neáu noùi, “Phaù Ba-daät-ñeà, Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni, ñoät-kieát-la, aùc thuyeát”, nhö vaäy môùi goïi laø phaù oai nghi. Hoûi tieáp: “Do bôûi ñaâu maø ngaên Tyø-kheo naøy thuyeát giôùi? Do thaáy chaêng, vì nghe, nghi chaêng?” Neáu noùi do bôûi thaáy, thì neân hoûi: “Thaáy vieäc gì? Thaáy theá naøo? Thaày ôû choã naøo? Vò aáy ôû choã naøo? Thaáy nhöõng gì cuûa Ba-la-di, hay laø taêng taøn, hay laø Ba-daät-ñeà, hay laø Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni, Thaâu-lan-giaù, ñoät-kieát-la, aùc thuyeát?” Neáu noùi khoâng thaáy maø nghe, thì neân hoûi: “Nghe nhöõng gì? Nghe töø ai? Ngöôøi aáy laø Tyø-kheo hay Tyø-kheo-ni? Laø öu-baø-taéc, öu-baø-di? Nghe choã naøo? Tyø-kheo naøy phaïm Ba-la-di, taêng taøn, Ba-daät-ñeà, Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni, Thaâu-lan-giaù, ñoät-kieát-la, aùc thuyeát?” Neáu noùi khoâng nghe, maø laø nghi, thì neân hoûi: “Nghi vieäc gì? Taïi sao nghi? Nghe töø ai maø nghi? laø Tyø- kheo, Tyø-kheo-ni, öu-baø-taéc, öu-baø-di? Nghi phaïm vieäc gì? laø Ba-la-di, laø taêng taøng, Ba-daät-ñeà, Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni, Thaâu-lan-giaù, ñoät-kieát-la, aùc thuyeát? Tyø-kheo ngaên thuyeát giôùi khoâng theå traû lôøi Tyø-kheo coù trí

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > l67

tueä trì giôùi neân khieán cho hoan hyû; thì neáu vò aáy ngaên baèng phaùp Ba-la- di thì neân keát cho vò aáy phaùp taêng taøn;l865 roài thuyeát giôùi. Neáu ngaên baèng phaùp taêng taøn thì keát cho Ba-daät-ñeà; roài thuyeát giôùi. Neáu ngaên baèng Ba-daät-ñeà, thì neân duøng caùc phaùp saùm hoái; roài thuyeát giôùi. Tyø-kheo ngaên thuyeát giôùi coù theå traû lôøi Tyø-kheo coù trí tueä trì giôùi khieán hoan hyû; thì neáu ngaên baèng Ba-la-di thì phaûi dieät taän ngöôøi bò ngaên; roài thuyeát giôùi. Neáu ngaên baèng taêng taøn, neân buoäc cho phuù taøng; roài thuyeát giôùi. Neáu caàn cho haønh boån nhaät trò thì cho haønh boån nhaät trò; roài thuyeát giôùi. Neáu caàn cho haønh Ma-na-ñoûa thì cho haønh Ma-na-ñoûa; roài thuyeát giôùi. Neáu caàn cho yeát-ma xuaát toäi thì cho xuaát toäi; roài thuyeát giôùi. Neáu ngaên baèng Ba-daät-ñeà, thì baûo ngöôøi bò ngaên nhö phaùp saùm hoái; roài thuyeát giôùi. Neáu vì caùc vieäc khaùc ñeå ngaên, thì saùm hoái nhö phaùp roài thuyeát giôùi. >. Baáy giôø coù truù xöù noï khi thuyeát giôùi, Tyø-kheo beänh ngaên Tyø- kheo beänh thuyeát giôùi. Tyø-kheo beänh suy nghó: Ta neân laøm theá naøo? Roài baïch caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu Tyø-kheo beänh naøo ngaên Tyø-kheo beänh thuyeát giôùi, thì caùc Tyø-kheo khaùc neân noùi raèng, Ñöùc Theá Toân coù daïy nhö vaày: “Khoâng neân ngaên Tyø-kheo beänh, caàn phaûi chôø cho beänh cuûa Tröôûng laõo laønh, vaø Tyø- kheo beänh kia cuõng laønh ñaõ. Tröôûng laõo neân noùi nhö phaùp” Tyø-kheo kia cuõng neân noùi nhö phaùp. Neân noùi nhö vaäy roài thuyeát giôùi. Coù truù xöù noï, khi thuyeát giôùi, Tyø-kheo beänh ngaên Tyø-kheo khoâng beänh thuyeát giôùi. Caùc Tyø-kheo khaùc neân noùi, Ñöùc Theá Toân coù daïy nhö vaày: “Ngöôøi beänh khoâng neân ngaên thuyeát giôùi. Caàn chôø cho beänh laønh roài seõ noùi nhö phaùp”. Vò kia cuõng neân nhö phaùp noùi. Neân noùi nhö vaäy roài thuyeát giôùi. Coù truù xöù noï, khi thuyeát giôùi, Tyø-kheo khoâng beänh ngaên Tyø-kheo beänh thuyeát giôùi. Caùc Tyø-kheo khaùc neân noùi: Naøy Tröôûng laõo, Ñöùc Theá Toân coù daïy nhö vaày: “Khoâng neân ngaên Tyø-kheo beänh. Caàn phaûi chôø beänh laønh roài hoûi nhö phaùp. Tyø-kheo kia cuõng noùi nhö phaùp.” Neân noùi nhö vaäy roài thuyeát giôùi. 4. Coù truù xöù noï soá ñoâng Tyø-kheo, ngaøy thuyeát giôùi nghe coù Tyø- kheo truù xöù kia öa ñaáu tranh maï lî, phæ baùng nhau, mieäng tuoân ra lôøi nhö göôm giaùo, muoán ñeán ñaây thuyeát giôùi: Chuùng ta neân laøm theá naøo? Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu coù vieäc nhö vaäy khôûi leân thì neân laøm hai, ba caùch boá-taùt baèng nhö: Neáu thöôøng xuyeân thuyeát ngaøy möôøi laêm thì neân thuyeát ngaøy möôøi boán. Neáu thöôøng thuyeát ngaøy möôøi boán thì neân thuyeát ngaøy möôøi

l865. Taêng-giaø-baø-thi-sa 8, “Vu khoáng baèng Ba-la-di khoâng caên cöù.”

ba. Neáu nghe ngaøy nay hoï ñeán thì neân nhanh choùng taäp hôïp laïi moät choã ñeå boá-taùt. Neáu nghe hoï ñaõ ñeán trong giôùi thì neân ra ngoaøi giôùi ñeå boá- taùt. Neáu hoï ñaõ vaøo trong Taêng-giaø-lam thì neân queùt, lau söûa soaïn nhaø taém, gheá ngoài taém, bình nöôùc taém, dao caïo moà hoâi, bình nöôùc, ñoà ñöïng buøn, voû caây, thuoác boät mòn, buøn, hoûi Thöôïng toïa roài nhen löûa. Khi khaùch

Tyø-kheo vaøo trong nhaø taém ñeå taém thì taát caû tìm caùch ra ngoaøi giôùi ñeå thuyeát giôùi. Neáu khaùch Tyø-kheo goïi cöïu Tyø-kheo cuøng thuyeát giôùi thì neân noùi laø “Chuùng toâi ñaõ thuyeát giôùi roài.” Neáu cöïu Tyø-kheo ñaõ thuyeát giôùi, khaùch Tyø-kheo ngaên thuyeát giôùi, khoâng thaønh ngaên. Neáu khaùch Tyø-kheo ñang thuyeát giôùi, cöïu Tyø-kheo ngaên thuyeát giôùi, thaønh ngaên. Neáu coù theå laøm nhö vaäy ñöôïc thì toát. Baèng khoâng, taùc baïch hoaõn ngaøy thuyeát giôùi. Vaên baïch nhö sau: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Hoâm nay khoâng thuyeát giôùi, ñeán thaùng toái traêng seõ thuyeát giôùi. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Neân baïch nhö vaäy ñeå hoaõn ngaøy thuyeát giôùi. Neáu Tyø-kheo khaùch ñôïi chöù khoâng ñi, thì Tyø-kheo neân taùc baïch laàn thöù hai ñeå hoaõn ngaøy thuyeát giôùi. Vaên baïch nhö sau: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! nay Taêng khoâng thuyeát giôùi, ñeán thaùng coù traêng seõ thuyeát giôùi. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Neân baïch laàn thöù hai nhö vaäy ñeå hoaõn ngaøy thuyeát giôùi. Neáu khaùch Tyø-kheo khoâng ñi, ñeán thaùng coù traêng thì neân nhö phaùp cöôõng khaùch Tyø-kheo cuøng vaán ñaùp.l866

l866. Ñaïi boä phaän ñoaïn ngaên thuyeát giôùi naày töông töï vôùi ngaên töï töù. Xem Chöông Töï töù, muïc “Giaø töï töù.”

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > l69

PHAÀN 3: NEÂU DAÃN CAÙC VIEÄC: THOÏ GIÔÙI, THUYEÁT GIÔÙI, AN CÖ, TÖÏ TÖÙ, DA THUOÄC, Y, THUOÁC V.V...

Chöông XV: PHAÙ TAÊNG1867

1. Ñeà-Baø-Ñaït-Ña Theá Toân ôû taïi thaønh Vöông-xaù. Baáy giôø coù nhaân duyeân, chuùng Taêng taäp hôïp. Ñeà-baø-ñaït-ñal868 töø choã ngoài ñöùng daäy, haønh xaù-la: - Caùc Tröôûng laõo naøo chaáp thuaän naêm vieäcl869 naøy laø phaùp, laø tyø- ni, laø lôøi daïy cuûa Phaät thì ruùt moät theû. Baáy giôø coù naêm traêm vò Tyø-kheo taân hoïc voâ trí ruùt theû. Luùc aáy toân giaû A-nan töø choã ngoài ñöùng daäy laáy Uaát-ña-la-taêng maëc vaøo moät beân, noùi nhö vaày: - Caùc tröôûng laõo naøo chaáp thuaän naêm vieäc naøy laø phi phaùp, phi tyø- ni, phi lôøi Phaät daïy, thì laáy Uaát-ña-la-taêng maëc moät beân. Trong ñoù coù saùu möôi tröôûng laõo Tyø-kheo laáy Uaát-ña-la-taêng maëc moät beân. Baáy giôø Ñeà-baø-ñaït-ña noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Naøy caùc tröôûng laõo, chuùng ta khoâng caàn Phaät vaø chuùng Taêng. Chuùng ta cuøng nhau taùc phaùp yeát-ma thuyeát giôùi. Hoï lieàn ñeán trong nuùi Giaø-da.l870 Ñeà-baø-ñaït-ña ñeán trong nuùi Giaø- da, lìa Phaät vaø Taêng, töï taùc yeát-ma thuyeát giôùi. Baáy giôø coù soá ñoâng Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, kính leã saùt chaân roài ngoài qua moät beân, baïch Ñöùc Theá Toân: - Trong thaønh Vöông-xaù coù nhaân duyeân, chuùng Taêng hoäi hoïp. Ñeà- baø-ñaït-ña töø choã ngoài ñöùng daäy haønh truø, noùi: “Caùc tröôûng laõo naøo chaáp thuaän naêm vieäc naøy laø phaùp, laø tyø-ni, laø lôøi Phaät daïy thì ruùt theû.” Trong soá ñoù naêm traêm vò Tyø-kheo taân hoïc voâ trí lieàn ruùt theû. Tröôûng laõo A-nan

l867. Tham chieáu Pali, Cūnavagga 7 Sanghabhe akakkhandham. Vin. ii. l79. Nguõ phaàn 25 “Phaùp taêng phaùp” (T22nl42l tr.l64a); Thaäp tuïng >6, “Taïp tuïng,

Ñieàu-ñaït söï" (T2>nl4>5 tr.257a); Caên baûn phaù taêng söï, 20 quyeån, (T2>nl450 tr.99). l868. Xem Phaàn i, Ch. ii, taêng-giaø-baø-thi-sa l0, phaù Taêng luaân. l869. Xem Phaàn i, tr. / & cht. ll8. l870. Giaø-da sôn . Vin.ii. l96: Gaya-sīsa.

l070 BOÄ LUAÄT >

lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy, laáy Uaát-ña-la-taêng maëc moät beân, noùi: "Caùc tröôûng laõo naøo chaáp thuaän naêm phaùp naøy laø phi phaùp, phi tyø-ni, phi lôøi Phaät daïy, thì xaû Uaát-ña-la-taêng maëc moät beân." Baáy giôø coù saùu möôi Tröôûng laõo Tyø-kheo xaû Uaát-ña-la-taêng, maëc moät beân. Ñeà-baø-ñaït-ña noùi vôùi caùc Tyø-kheo: "Chuùng ta coù theå xaû Phaät vaø Taêng, töï mình taùc yeát-ma thuyeát giôùi." Roài lieàn ñeán trong nuùi Giaø-da, xaû Phaät vaø Taêng taùc yeát-ma thuyeát giôùi. Ñöùc Phaät daïy: - Keû si phaù Taêng naøy, coù taùm ñieàu phi chaùnh phaùpl87l troùi buoäc, che laáp, tieâu dieät thieän taâm, Ñeà-baø-ñaït-ña ñaõ höôùng ñeán phi ñaïo trong neâ-leâl872 moät kieáp, khoâng theå cöùu ñöôïc. Taùm ñieàu phi chaùnh phaùp aáy laø gì? Lôïi, khoâng lôïi, khen, khoâng khen, cung kính, khoâng cung kính, aùc tri thöùc, öa baïn aùc.l87> Coù taùm ñieàu phi chaùnh phaùp nhö vaäy troùi buoäc, che laáp, tieâu dieät thieän taâm, Ñeà-baø-ñaït-ña ñaõ höôùng ñeán phi ñaïo trong neâ-leâ moät kieáp, khoâng theå cöùu ñöôïc. Neáu Ta thaáy Ñeà-baø-ñaït-ña coù thieän phaùp baèng sôïi loâng, sôïi toùc, thì ta ñaõ khoâng ghi nhaän vaø noùi "Ñeà-baø-ñaït-ña seõ ôû trong Neâ-leâ moät kieáp khoâng theå cöùu ñöôïc." Do ta khoâng thaáy Ñeà- baø-ñaït-ña coù ñöôïc thieän phaùp baèng sôïi loâng, sôïi toùc, neân môùi ghi nhaän vaø noùi, "Ñeà-baø-ñaït-ña seõ ôû trong Neâ-leâ moät kieáp khoâng theå cöùu ñöôïc." Thí nhö coù ngöôøi chìm trong hoá xí. Coù ngöôøi muoán keùo noù ra. Nhöng khoâng thaáy ôû nôi noù coù choã saïch naøo baèng sôïi loâng, hay sôïi toùc ñeå duøng tay naém noù keùo ra. Nay quaùn saùt Ñeà-baø-ñaït-ña cuõng laïi nhö vaäy. Khoâng thaáy coù moät baïch phaùp naøo baèng sôïi loâng, hay sôïi toùc. Bôûi vaäy Ta noùi, "Ñeà-baø-ñaït-ña seõ ôû trong Neâ-leâ moät kieáp khoâng theå cöùu ñöôïc." Baáy giôø toân giaû Xaù-lôïi-phaát, Muïc-lieân ñi ñeán trong nuùi Giaø-da. Coù Tyø-kheo thaáy vaäy, than khoùc söôùt möôùt, vaø ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân, ngoài lui qua moät beân, baïch Ñöùc Theá Toân: - Ñeä töû haïng nhaát cuûa Ñöùc Theá Toân cuõng ñeán nuùi Giaø-da. Ñöùc Phaät baûo: - Naøy Tyø-kheo, ngöôi ñöøng lo sôï. Xaù-lôïi-phaát vaø Muïc-lieân ñeán trong nuùi Giaø-da laø vì vieäc lôïi ích. Ñeà-baø-ñaït-ña ôû trong nuùi Giaø-da cuøng voâ soá chuùng vaây quanh ñang noùi phaùp, töø xa thaáy Xaù-lôïi-phaát vaø Muïc-lieân ñeán lieàn noùi:

l87l. Taùm phi chaùnh phaùp . Cuõng goïi laø 8 theá gian phaùp, hay 8 ngoïn gioù. Xem Taäp dò moân l8 (tr.442c28). Pali: attha-lokadhamma, Cf. Sangīti, D. iii. 260. l872. Neâ-leâ ; töùc ñòa nguïc. Pali (Skt.) niraya. l87>. Xem Taäp dò moân, daãn treân: ñaéc, baát ñaéc, huûy, döï, xöng, cô, khoå, laïc. Pali, ñaõ daãn: lābho (ñaéc), alābho (thaát), yaso (danh döï), ayaso (sæ nhuïc), nindā (cheâ), pasasā (khen), sukha (söôùng), dukkha (khoå).

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > l07l

- Thieän lai! Thaày laø ñaïi ñeä töû. Tuy tröôùc ñaây khoâng chaáp thuaän maø nay ñaõ chaáp thuaän. Tuy coù muoän nhöng toát. Tröôûng laõo Xaù-lôïi-phaát vaø Muïc-lieân ñeán nôi, traûi choã ngoài maø ngoài. Baáy giôø, Ñeà-baø-ñaït-ña ôû tröôùc ñaïi chuùng, laøm nhö thöôøng phaùp cuûa Phaät, baûo Xaù-lôïi-Phaát vì chuùng Taêng noùi phaùp, nay ta ñau löng taïm nghæ khoûe moät chuùt. Khi aáy Ñeà-baø-ñaït-ña cuõng laøm gioáng nhö Ñöùc Theá Toân, töï xeáp Taêng-giaø-leâ thaønh boán lôùp, naèm nghieâng beân höõu nhö con sö töû. Boãng nhieân, nghieâng veà phía taû nhö con Daõ can, naèm nguû ngaùy. Tröôûng laõo Xaù-lôïi-phaát noùi vôùi Muïc-lieân: - Nay coù theå thò hieän cho ñaïi chuùng, khieán sinh taâm yeåm ly. Tröôûng laõo Muïc-lieân nghe Xaù-lôïi-phaát noùi vaäy, roài duøng thaàn thoâng bay leân hö khoâng, hoaëc hieän hình noùi phaùp, hoaëc aån hình maø noùi phaùp, hoaëc hieän nöûa hình maø noùi phaùp, hoaëc aån nöûa hình maø noùi phaùp, coù luùc tuoân ra khoùi, coù luùc tuoân ra löûa, coù khi phaàn döôùi thaân tuoân ra löûa, phaàn treân thaân tuoân ra nöôùc, hoaëc coù khi phaàn treân thaân tuoân ra löûa, phaàn döôùi thaân tuoân ra nöôùc, coù khi caû thaân thaønh ngoïn löûa chaùy, maø töø loã chaân loâng tuoân ra nöôùc. Tröôûng laõo Xaù-lôïi-phaát bieát Ñaïi Muïc-lieân ñaõ thò hieän cho ñaïi chuùng naøy, khieán sinh taâm yeåm ly roài, lieàn noùi phaùp töù ñeá Khoå-Taäp-Taän-Ñaïo. Khi aáy caùc Tyø-kheo lieàn töø nôi choã ngoài xa lìa traàn caáu, ñaëng con maét phaùp trong saïch. Baáy giôø tröôûng laõo Xaù-lôïi-phaát, Muïc-lieân baûo caùc Tyø-kheo: - Ai laø ñeä töû cuûa Ñöùc Theá Toân haõy theo toâi trôû veà. Xaù-lôïi-phaát, Muïc-lieân cuøng naêm traêm Tyø-kheo lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy ra ñi. Tröôûng laõo Xaù-lôïi-phaát vaø Muïc-lieân ra ñi chöa bao laâu, Tam-vaên-ñaït-ñal874 lay ngoùn chaân cuûa Ñeà-baø-ñaït-ña vaø noùi vôùi Ñeà-baø-ñaït-ña: - Thöùc daäy! Thöùc daäy! Xaù-lôïi-phaát vaø Muïc-lieân daãn naêm traêm Tyø-kheo rôøi choã ngoài ra ñi roài. Ñeà-baø hoaûng hoát thöùc daäy, maùu noùng noåi leân, töø maët vaø loã chaân loâng tieát ra. Caùc Tyø-kheo thaáy tröôûng laõo Xaù-lôïi-phaát vaø Muïc-lieân ñaõ daãn naêm traêm Tyø-kheo trôû veà, vui möøng ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaàu maët kính leã saùt chaân, ngoài qua moät beân, baïch Phaät: - Xaù-lôïi-phaát vaø Muïc-lieân ñaõ daãn naêm traêm Tyø-kheo trôû veà roài! Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Ñaây khoâng phaûi laø laàn thöù nhaát Xaù-lôïi-phaát phaù Ñeà-baø-ñaït-ña maø laø laàn thöù hai Xaù-lôïi-phaát phaù vôõ Ñeà-baø-ñaït-ña. Ñôøi quaù khöù thuôû xa xöa coù nieân thieáu Baø-la-moân teân laø Taùn-

l874. Ñoàng baïn cuûa Ñeà-baø-ñaït-ña, xem Phaàn i, Ch.v Ba-daät-ñeà >> & l57.

nhaõ,l875 ñeán choã ngöôøi thaày daïy baén, thöa: Toâi muoán hoïc ngheä thuaät baén. OÂng thaày daïy baén noùi, - Ñöôïc! Taùn-nhaõ theo hoïc baén baûy naêm. Qua baûy naêm roài lieàn nghó: Nay ta hoïc baén, ñeán khi naøo môùi xong? Roài lieàn ñeán choã oâng thaày thöa: Toâi phaûi hoïc ngheä thuaät baén naøy vôùi thôøi gian bao laâu? OÂng Thaày lieàn baûo laáy caây cung, keùo daây cung ra, ñaët muõi teân vaøo vaø noùi: - Ta coù nhaân duyeân vaøo thoân. Ñôïi ta trôû veà seõ baén. OÂng

thaày ra leänh nhö vaäy roài ñi vaøo thoân. Khi aáy Taùn-nhaõ nghó: Taïi sao thaày cuûa ta baûo ta keùo daây ñaët teân vaøo, roài laïi ñôïi thaày veà môùi baén? Nay ta cöù baén thöû xem coù vieäc gì xaûy ra? Tröôùc maët Taùn-nhaõ coù caây sa-la to lôùn. Khi muõi teân ñöôïc baén ra xuyeân qua caây aáy roài rôi saâu xuoáng ñaát, khoâng thaáy. OÂng thaày vaøo thoân, xong vieäc trôû veà, ñeán choã Taùn-nhaõ hoûi: - Ngöôi chöa baén chöù? Taùn-nhaõ traû lôøi: - Baén roài. Vò thaày noùi: - Ngöôi laøm ñieàu khoâng toát. Neáu ngöôi khoâng baén muõi teân thì seõ laø baäc ñaïi sö toái thöôïng trong coõi Dieâm-phuø-ñeà. Nay ta laø ñaïi sö baäc nhaát. Neáu ta qua ñôøi, thì seõ coù ngöôi. Vò thaày lieàn trang ñieåm cho ñöùa con gaùi cuûa mình vaø ñem naêm traêm caùi teân, luoân caû chieác xe ngöïa, cho ngöôøi hoïc troø. Taùn-nhaõ nhaän roài, treân ñöôøng ñi phaûi traûi qua vuøng hoang vu. Taùn-nhaõ lieàn ñeå vôï treân xe, duøng naêm traêm caùi teân naøy ñeå qua vuøng hoang vu. Baáy giôø, coù boïn cöôùp goàm naêm traêm ngöôøi ñang aên nôi vuøng hoang vu. Taùn-nhaõ noùi vôùi vôï: - Em ñeán choã boïn cöôùp ñeå xin thöùc aên. Ngöôøi vôï lieàn ñeán noùi vôùi boïn cöôùp: - Taùn-nhaõ baûo toâi ñeán ñaây xin thöùc aên. Khi aáy thuû lónh cuûa boïn giaëc quan saùt, roài noùi: - Xem ngöôøi ñöôïc sai naøy, bieát kia khoâng phaûi laø ngöôøi taàm thöôøng. Haõy cho thöùc aên. Trong khi ñoù, moät teân giaëc coù yù nghó: Chuùng ta ñeå ngöôøi naøy soáng maø chôû vôï ñi aø? Taùn-nhaõ lieàn baén moät muõi teân, teân giaëc ñoù bò truùng teân, cheát. Teân giaëc khaùc laïi cuõng ñöùng daäy noùi: Chuùng ta ñeå ngöôøi naøy soáng maø chôû vôï ñi aø? Taùn-nhaõ laïi cuõng baén moät muõi teân. Teân giaëc ñoù bò truùng teân, cheát. Cöù nhö vaäy, töøng ñöùa moät ñöùng leân, ñeàu bò truùng teân maø cheát.

l875. Taùn-nhaõ .

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > l07>

Baáy giôø Taùn-nhaõ coøn moät muõi teân. Chæ coøn thuû lónh cuûa boïn cöôùp, chöa coù sô hôû ñeå buoâng teân. Taùn-nhaõ lieàn noùi vôùi vôï. - Em haõy côûi aùo ñeå xuoáng ñaát. Ngöôøi vôï lieàn côûi aùo. Teân giaëc sô yù. Töùc thì muõi teân ñöôïc baén ra, gieát cheát. Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo. - Caùc oâng coù bieát chaêng, naêm traêm teân giaëc tröôùc kia chính laø naêm traêm Tyø-kheo hieän nay. Thuû lónh boïn cöôùp laø Ñeà-baø-ñaït-ña. Taùn-nhaõ Baø-la-moân ñaâu phaûi ai khaùc, maø laø Xaù-lôïi-phaát. Nhö vaäy, tröôùc kia Xaù- lôïi-phaát ñaõ phaù, nay laïi phaù laàn thöù hai. Khi aáy Xaù-lôïi-phaát vaø Muïc-lieân daãn naêm traêm Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Phaät, ñaûnh leã saùt chaân, roài ngoài lui qua moät beân baïch Phaät: - Naêm traêm Tyø-kheo naøy tuøy thuaän Ñeà-baø-ñaït-ña taïo thaønh bieät chuùng. Nay coù caàn phaûi thoï ñaïi giôùi laïi? Ñöùc Phaät baûo Xaù-lôïi-phaát vaø Muïc-lieân: - Tyø-kheo tuøy thuaän Ñeà-baø-ñaït-ña tröôùc kia ñaõ coù giôùi. Nay chæ neân höôùng daãn hoï taùc phaùp saùm hoái Thaâu-lan-giaù maø thoâi. Toân giaû Muïc-lieân baïch Phaät: - Ñöùc Theá Toân khi ôû giöõa voâ soá chuùng baûo Xaù-lôïi-phaát: “OÂng haõy noùi phaùp. Nay Ta ñau löng caàn nghæ moät chuùt.” Ñeà-baø-ñaït-ña cuõng baét chöôùc y nhö vaäy. Töï xeáp Taêng-giaø-leâ thaønh boán lôùp, roài naèm nghieâng phía beân taû, gioáng nhö con Daõ can, naèm nguû vaø

ngaùy. Ñöùc Phaät baûo Muïc-lieân: - Chaúng phaûi ngaøy nay Ñeà-baø-ñaït-ña baét chöôùc ta ñeå roài phaûi bò khoå. Maø ñaây laø laàn thöù hai, vì baét chöôùc ta maø phaûi bò khoå naõo. Naøy Muïc-lieân, ñôøi quaù khöù xa xöa veà tröôùc, beân taû cuûa nuùi chuùa Tuyeát sôn coù moät ao nöôùc lôùn, moät con voi lôùn soáng beân ao. Voi lôùn kia xuoáng ao nöôùc taém röûa, uoáng nöôùc, roài duøng voøi nhoå laáy goác sen, röûa saïch aên. Khí löïc doài daøo, hình theå töôi saùng. Moät con voi nhoû thöôøng ñi theo voi lôùn. Voi nhoû baét chöôùc voi lôùn, xuoáng ao taém, roài nhoå laáy goác sen, khoâng röûa saïch buøn maø aên. Do aên goác sen khoâng saïch kia neân khí löïc khoâng ñaày ñuû, hình theå khoâng töôi saùng, beøn sinh beänh. Theá Toân noùi keä: Chuùng ta khoâng ham muoán. AÊn sen raát thanh tònh. Voi nhoû aên buøn taïp; Hoïc ñoøi khieán phaûi bònh. Thaây cheát coù hôi thoái.

l74 BOÄ LUAÄT >

AÊn tieâu, ôï töï heát. Ngöôøi naøo haønh phi phaùp, Ñeâm daøi khí khoâng döùt, Tham duïc, saân nhueá, si. Tröôïng phu coù aùc taâm. Ngöôøi si töï laøm haïi. Nhö traùi nhieàu, nhaùnh gaõy. Caây chuoái, loät beï, cheát. Truùc lau, cuõng nhö vaäy. Ngöôøi khoán, lôïi döôõng haïi. Con löøa mang thai cheát. 2. Truyeän Thieän Haønh Ñöùc Phaät baûo Muïc-lieân: - Voi lôùn töùc laø Ta. Voi nhoû laø Ñeà-baø-ñaït-ña. Ñöùc Phaät noùi: - Ñaây laø laàn thöù hai, Ñeà-baø-ñaït-ña baét chöôùc Ta maø phaûi chòu khoå naõo. Caùc Tyø-kheo lieàn nghó: “Hy höõu thay, Ñeà-baø-ñaït-ña, ñeä töû Ñöùc Theá Toân maø laïi boäi aân laøm vieäc phi phaùp, ñem taø giaùo phaù hoaïi naêm traêm ñeä töû nhö vaäy.” Ñöùc Theá Toân bieát taâm caùc Tyø-kheo nghó nhö theá, lieàn baûo caùc Tyø-kheo: - Ñeà-baø-ñaït-ña chaúng phaûi chæ ngaøy nay môùi phaù hoaïi ñeä töû cuûa Ta. Thuôû quaù khöù, coù hai vua Dieâm-phuø-ñeà. Moät ngöôøi teân laø Nguyeät. Ngöôøi thöù hai teân laø Nguyeät Ích. Ngöôøi sinh ngaøy möôøi boán ñaët teân laø Nguyeät. Ngöôøi sinh ngaøy möôøi laêm goïi laø Nguyeät Ích. Hai vò thuaän hoøa vôùi nhau khoâng coù söï hieàm khích. Trong coõi Dieâm-phuø-ñeà coù moät con soâng teân laø Tu-la-tra. Moãi beân bôø soâng ñeàu coù boán möôi hai ngaøn thaønh. Quoác ñoä roäng raõi, baèng phaúng, trang nghieâm toát ñeïp. Nhaân daân giaøu coù, cuûa caûi phong phuù, thöùc aên doài daøo. Khi aáy beân bôø soâng Tu-la-tra cuûa vua Nguyeät Ích coù caùi thaønh cuõng mang teân laø Tu-la-tra, ñoâng taây möôøi hai do tuaàn, nam baéc baûy do tuaàn. Hai vua höùa heïn nhau, “Toâi sinh con trai seõ cöôùi con gaùi cuûa baïn. Baïn sinh con trai seõ cöôùi con gaùi cuûa toâi.” Baáy giôø, vua Nguyeät Ích khoâng coù con caùi. Vì muoán caàu (9llal) coù con neân ñeán caùc mieãu, am thaàn nöôùc ñeå leã kính, thôø cuùng chö thieân, nhö Maõn thieän thieân, Baûo thieän thieân, maët trôøi, maët traêng, Thích, Phaïm, thaàn ñaát, thaàn löûa, thaàn gioù, Ma-heâ-thuû-la thieân, thaàn vöôøn, thaàn röøng,

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > l75

thaàn ñoàng troáng, thaàn chôi, thaàn quyû töû maãu, thaàn thaønh quaùch... vì caùc nôi laøm phöôùc vôùi hy voïng seõ coù con. Khi aáy beân kia soâng Tu-la-tra coù hai vò Tieân nhaân ñaéc nguõ thoâng. Baáy giôø, Thaàn Soâng taâu vôùi vua: “Beân kia soâng Tu-la-tra coù hai vò Tieân nhaân ñaéc nguõ thoâng. Neáu vò Tieân kia öôùc nguyeän

sinh laøm con Vua thì Vua seõ coù con. Vua Nguyeät Ích lieàn ñeán beân bôø soâng, tuaàn töï ñi tìm ñeán choã Tieân nhaân, noùi vôùi tieân nhaân: “Tieân nhaân bieát chaêng, nhaø toâi khoâng coù con. Neáu caùc ngaøi öôùc nguyeän sinh nôi nhaø toâi thì khi maïng chung seõ ñöôïc sinh. Neáu sinh vaøo nhaø toâi thì nguõ duïc ñaày ñuû, tieâu duøng khoaùi laïc, khoâng khi naøo thieáu thoán.” Tieân nhaân traû lôøi: “Coù theå ñöôïc.” Vua Nguyeät Ích vui möøng, trôû veà nhaø. Sau baûy ngaøy, moät Tieân nhaân maïng chung. Lieàn khi aáy ñeä nhaát phu nhaân coù thai. Ngöôøi nöõ coù ba loaïi trí: bieát khi coù thai, bieát do ñaâu maø coù, bieát ñaøn oâng coù yù ham muoán. Phu nhaân taâu vôùi vua: - Vua coù bieát chaêng? Nay thieáp ñaõ coù thai. Nhaø vua noùi: - Raát sung söôùng.. Nhaø vua taêng gia vieäc cuùng döôøngl876 nhieàu hôn gaáp boäi. Khi aáy Tieân nhaân thöù hai, sau baûy ngaøy laïi maïng chung. Lieàn khi ñoù ñeä nhò phu nhaân coù thai. Phu nhaân taâu vôùi nhaø vua: - Nhaø vua coù bieát chaêng? Nay thieáp ñaõ coù thai. Nhaø vua laïi taêng theâm söï cung caáp, nhö treân. Baáy giôø, nhaø vua sai ngöôøi ñeán beân bôø soâng Tu-la-tra tìm xem coù bao nhieâu Tieân nhaân cheát. Söù giaû lieàn ñeán xem, thaáy hai tieân nhaân ñaõ cheát, trôû veà taâu vôùi vua: hai Tieân nhaân ñaõ cheát. Vua töï nghó: “Hai Tieân nhaân kia maïng chung, thoï thai vaøo hai phu nhaân cuûa ta.” Sau chín thaùng, phu nhaân sinh con trai, töôùng maïo ñoan chaùnh. Ñeä nhaát phu nhaân cuûa vua sinh con trai, baáy giôø, nhöõng ñieàu toát laønh töï theå hieän ñeán. Coù naêm traêm ngöôøi khaùch buoân ñeán. Naêm traêm khaùch buoân naøy laáy chaâu baùu töø bieån trôû veà. Naêm traêm moû quyù ñeàu töï xuaát hieän. Naêm traêm ngöôøi töû tuø töø nguïc ñöôïc thaû. Khi aáy vua Nguyeät Ích töï tö duy: “Neân ñaët haøi nhi naøy teân gì?” Theo quoác phaùp cuûa nöôùc naøy, khi moät nam nhi môùi sinh thì hoaëc cha meï hay Sa-moân, Baø-la-moân ñaët teân. Nhaø vua töï nghó: “Caàn gì Sa-moân, Baø-la-moân ñaët teân. Ngaøy sinh haøi nhi naøy coù nhieàu ñieàu laønh xuaát hieän, neân ñaët teân laø Thieän Haønh.” Nhaø vua lieàn trao cho boán baø meï ñeå chaêm soùc: moät baø boàng aúm, baø thöù hai taém röûa, baø thöù ba cho buù, baø thöù tö giuùp vui, voi ngöïa, xe coä, laøm caùc kyõ nhaïc, caùc thöù vui chôi, laïi caàm caùi ñuoâi

l876. Phaàn lôùn chöõ “cuùng döôøng“ trong baûn Haùn, coù nghóa laø “haàu haï.” ÔÛ ñaây, Vua taêng gia söï chaêm soùc cho baø vôï.

l76 BOÄ LUAÄT >

con chim coâng phía ñaèng sau, trang nghieâm nhöõng thöù vui chôi nhö vaäy. Vöông töû Thieän Haønh tuoåi leân taùm, chín, ñöôïc daïy caùc thöù kyõ ngheä, thö soá, aán hoïa, hyù tieáu, ca vuõ, kyõ nhaïc, caùc moân côõi ngöïa, côõi voi, xe coä, baén cung, thuoäc loaïi chieán ñaáu cuõng ñöôïc daïy. Taát caû caùc boä moân vöông töû ñeàu ñöôïc daïy. Khi ñeä nhò phu nhaân cuûa vua sinh con thì coù nhieàu vieäc xaáu aùc töï khôûi leân. Nhö con Daõ can keâu. A-tu-la naém maët trôøi.l877 Naêm traêm ngöôøi ñaùng toäi cheát ñeán nôi. Theo quoác phaùp cuûa nöôùc naøy, neáu haøi nhi môùi sinh neân môøi Sa-moân, Baø-la-moân ñeán ñaët teân, nhöng nhaø vua töï nghó: “Ñaâu coù phieàn Sa-moân, Baø-la-moân ñaët teân, ngaøy haøi nhi naøy sinh coù nhieàu vieäc xaáu aùc xuaát hieän thì neân ñaët teân laø AÙc Haønh.” Nhaø vua cuõng

giao cho boán baø meï chaêm soùc: moät baø boàng aúm, baø thöù hai taém röûa, baø thöù ba cho buù, ba thöù tö giuùp caùc troø vui, voi ngöïa, xe coä laøm caùc kyõ nhaïc, caùc loaïi vui chôi, cho ñeán daïy caùc boä moân chieán ñaáu. Baáy giôø, Thieän Haønh ñöôïc vua raát yeâu meán, vaø caùc vöông töû, phu nhaân, ñaïi thaàn thò tuøng, taát caû nhaân daân tieåu quoác khaùc, khoâng moät ngöôøi naøo khoâng aùi nieäm. Trong khi ñoù, vöông töû AÙc Haønh khoâng ñöôïc nhaø vua yeâu meán, vaø taát caû moïi ngöôøi cuõng khoâng yeâu meán. Baáy giôø, vöông töû AÙc Haønh khôûi yù nghó: "Vöông töû Thieän Haønh ñöôïc nhaø vua vaø taát caû nhaân daân raát yeâu meán. Coøn ta thì khoâng nhöõng chæ nhaø vua khoâng yeâu meán maø bao nhieâu ngöôøi khaùc cuõng khoâng yeâu meán. Ta phaûi tìm caùch naøo ñeå döùt maïng noù?" Baáy giôø, ñeä nhaát phu nhaân cuûa Nguyeät vöông laân quoác, sinh ñöôïc con gaùi, lieàn sai söù ñeán choã vua Nguyeät Ích thoâng baùo: "Ñeä nhaát phu nhaân cuûa toâi sinh ñöôïc con gaùi, seõ laøm vôï cuûa Thieän Haønh, con cuûa oâng baïn." Moät hoâm, Vöông töû Thieän Haønh nghó: "Chuùng sinh trong coõi Dieâm-phuø-ñeà ñeàu nhieàu ngheøo khoå. Ta neân vaøo trong bieån caû tìm laáy ngoïc nhö yù chaâu, khieán cho chuùng sinh trong Dieâm-phuø-ñeà khoûi phaûi ngheøo khoå." Thieän Haønh lieàn ñeán choã vua cha thöa: - Chuùng sinh trong coõi Dieâm-phuø-ñeà ñeàu nhieàu ngheøo khoå. Con muoán vaøo trong bieån caû tìm laáy ngoïc nhö yù chaâu ñeå khieán chuùng sinh nôi Dieâm-phuø-ñeà thoaùt khoûi söï ngheøo khoå. Vua cha lieàn noùi: - Cha coù raát nhieàu vaøng baïc, baûy baùu, voâ soá kho taøng, caùi naøo cuõng ñaày daãy. Con coù theå tuøy yù laáy cho. Thieän Haønh traû lôøi:

l877. Hieän töôïng nhaät thöïc.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > l77

- Khoâng theå ñöôïc! Con muoán vaøo trong bieån caû tìm laáy ngoïc nhö yù chaâu, khieán cho chuùng sinh nôi Dieâm-phuø-ñeà khoûi phaûi ngheøo khoå. Vua cha noùi: - Tuøy yù con. Khi aáy Vöông töû AÙc Haønh lieàn coù yù nghó: Nay chính laø luùc ta coù dòp ñeå döùt maïng noù. AÙc Haønh lieàn ñeán choã vua thöa: - Thieän Haønh laø ngöôøi anh maø con raát troïng. Nay anh con muoán vaøo trong bieån caû, neáu con khoâng coù maët, sôï anh con coù theå taùng thaân maát maïng. Nay con muoán cuøng anh con ñi vaøo bieån caû. Vua cha noùi: - Tuøy yù con. Khi aáy töø bieät vua vaø phu nhaân, cuøng quyeán thuoäc roài, Thieän Haønh ñeán trong thaønh Tu-ba-la rung chuoâng rao: - Ai coù theå xaû ly cha meï, vôï con, anh em chò em vaø caùc thaân quyeán, muoán caàu vaøng baïc traân baûo voâ giaù baûo chaâu, thì theo toâi vaøo bieån. Taát caû moïi nhu caàu aên uoáng, moïi thöù ñeå trang söùc, toâi seõ cung caáp. Baáy giôø, coù naêm traêm khaùch buoân ñeán taäp hôïp lieàn choã ñoù. Thieän Haønh cuøng naêm traêm khaùch buoân ñeàu ñeán thaønh Tu-ba-la ñeå mua thuyeàn vaø tìm thuyeàn sö. Thuyeàn sö cho bieát trong bieån coù caùc naïn nhö: naïn soùng thaàn, naïn nöôùc xoaùy, naïn ñaïi ngö... Chuaån bò thuyeàn xong, rao truyeàn nhö treân laàn thöù hai, roài thaû thuyeàn ra bieån. Nhôø phöôùc ñöùc cuûa Thieän Haønh neân thuyeàn ñöôïc thuaän buoàm xuoâi gioù ñeán choã baõi thaát baûo. Thieän Haønh noùi vôùi caùc thöông nhaân: - Nay ñaõ ñeán choã baõi baùu vaät. Neân

coät thuyeàn cho chaéc. Roài tuøy yù thu nhaët cuûa baùu cho vöøa ñaày thuyeàn. Ñöøng ñeå bò chìm ñaém. Caùc thöông nhaân vaâng lôøi, thu laáy cuûa baùu. Thieän Haønh daïy baûo caùc thöông nhaân roài, laïi ñeán choã khaùc. Baáy giôø, Vöông töû AÙc Haønh duøng aùc ngoân noùi vôùi caùc thöông nhaân: - Neáu vöông töû Thieän Haønh maø an oån trôû veà, thì seõ ñoaït heát cuûa baùu cuûa caùc ngöôøi. Ngay baây giôø chuùng ta neân nhaän chìm thuyeàn cuûa Thieän Haønh roài ñi. AÙc Haønh noùi vôùi naêm traêm thöông nhaân nhö vaäy. Hoï nhaän lôøi neân nhaän chìm thuyeàn cuûa Thieän Haønh roài boû ñi. Do quaû baùo baïc phöôùc cuûa hoï neân thuyeàn bò gioù ñaùnh vôõ, naêm traêm thöông nhaân bò cheát chìm. Coøn vöông töû AÙc Haønh baùm ñöôïc moät mieáng vaùn cuûa thuyeàn, neân ñöôïc gioù thoåi töø töø vaøo trong bôø. Giôø ñaây, AÙc Haønh soáng trong moät xoùm ngheøo naøn nôi bôø bieån; haèng ngaøy khaát thöïc töøng nhaø ñeå soáng.

l78 BOÄ LUAÄT >

Khi Thieän Haønh trôû laïi choã cuõ khoâng thaáy caùc thöông nhaân, cuõng khoâng thaáy thuyeàn, lieàn ñaám ngöïc khoùc than aùo naõo vì sôï caùc thöông nhaân bò aùc quyû la saùt haïi. Khi aáy vò thaàn nôi baõi cuûa baùu noùi vôùi Thieän Haønh: - Naêm traêm thöông nhaân chaúng phaûi bò aùc quyû la saùt haïi. Maø do lôøi noùi aùc cuûa vöông töû AÙc Haønh phaù hoaïi. Naêm traêm thöông nhaân bò xuùi, hoï ñaõ nhaän chìm thuyeàn cuûa oâng roài boû ñi. Do quaû baùo baïc phöôùc cuûa hoï neân bò gioù ñaäp beå thuyeàn, naêm traêm thöông nhaân ñeàu bò cheát chìm trong bieån. Coøn vöông töû AÙc Haønh thì baùm ñöôïc mieáng vaùn cuûa thuyeàn nhôø gioù thoåi ñaõ troâi ñeán bôø, ñang soáng beân baõi bieån baèng caùch xin aên haøng ngaøy. Thieän Haønh töï nghó: “Nay ta haõy ñeán tröôùc cung cuûa Haûi Long vöông xin ngoïc nhö yù chaâu.” Nghó xong, theo loä trình tieán ñeán baõi cuûa La saùt. Naêm traêm nöõ La saùt ra tieáp ñoùn. Vöøa thaáy töø xa, hoï lieàn noùi leân lôøi chaøo: - Thieän lai, Ñoàng töû! Ngöôøi muoán ñeán ñaâu? Thieän Haønh traû lôøi: - Chuùng sinh nôi Dieâm-phuø-ñeà baàn cuøng khoå sôû. Toâi muoán ñeán nôi cung cuûa Haûi long vöông ñeå xin ngoïc nhö yù baûo chaâu, khieán cho chuùng sinh ôû Dieâm-phuø-ñeà khoûi phaûi baàn cuøng khoán khoå. La saùt hoûi: - Muoán duøng loaïi xe naøo? Thieän Haønh noùi: - Toâi muoán duøng loaïi xe lôùn. La saùt nöõ noùi: - Laønh thay, neáu oâng thaønh Toái Chaùnh giaùc, toâi seõ xuaát gia laøm ñeä töû cuûa oâng. Thieän Haønh noùi: - Coù theå ñöôïc. Thieän Haønh töø xa thaáy thaønh baèng vaøng. Trong thaønh coù moät caùi giöôøng baèng vaøng, roàng ñang ngoài treân chieác giöôøng ñoù. Vöông töû Thieän Haønh lieàn ñeán nôi thaønh baèng vaøng, choã cuûa roàng ngoài. Long Vöông töø xa thaáy lieàn noùi leân lôøi chaøo hoûi: - Thieän lai, Ñoàng töû! Ngöôøi muoán ñeán ñaâu? Thieän Haønh traû lôøi: - Long Vöông bieát chaêng, chuùng sinh nôi coõi Dieâm-phuø-ñeà ñeàu ngheøo khoå khoán cuøng. Toâi muoán ñeán nôi cung cuûa Haûi Long vöông laáy ngoïc nhö yù chaâu, khieán cho ngöôøi nôi Dieâm-phuø khoûi phaûi ngheøo cuøng

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > l79

khoán khoå. Long Vöông lieàn noùi: - Cung cuûa Haûi Long vöông khoù coù theå ñeán ñöôïc. Baûy ngaøy loäi nöôùc, thöôøng ñeán ñaàu goái. Baûy ngaøy loäi nöôùc ñeán roán. Baûy ngaøy loäi nöôùc ñeán naùch. Baûy ngaøy bôi qua. Baûy ngaøy ñi treân boâng sen. Baûy ngaøy ñi treân ñaàu raén. Sau ñoù, môùi ñeán cung cuûa Haûi Long vöông. Nay ngöôøi haõy huûy boû chuyeán ñi. Toâi coù baûo chaâu, coù khaû naêng möa baûy moùn baùu xuoáng phöông Ñoâng hai ngaøn do tuaàn. Nay toâi bieáu cho ngöôøi. Thieän Haønh traû lôøi: - Khoâng theå ñöôïc. Daàu sao, toâi phaûi ñeán cung Haûi Long vöông. Long Vöông hoûi: - Ngöôøi caàn laáy thöù xe naøo? - Toâi caàn laáy loaïi xe lôùn. Long vöông noùi: - Neáu ngöôøi thaønh baäc Toái Chaùnh giaùc, toâi seõ xuaát gia, laøm ngöôøi ñeä töû trí tueä ñeä nhaát cuûa ngöôøi. Thieän Haønh lieàn boû thaønh baèng vaøng ra ñi. Töø xa thaáy thaønh baèng baïc, trong ñoù coù Long Vöông ñang ngoài treân giöôøng baèng baïc. Vöông töû Thieän Haønh ñeán thaønh baïc, choã cuûa Long Vöông. Long Vöông töø xa thaáy lieàn noùi leân lôøi chaøo: - Thieän lai, Ñoàng töû! Ngöôøi muoán ñeán ñaâu? Thieän Haønh noùi: - Long Vöông bieát chaêng, chuùng sinh coõi Dieâm-phuø-ñeà ñeàu baàn cuøng khoán khoå. Toâi muoán ñeán cung Haûi Long vöông laáy ngoïc nhö yù chaâu, ñeå khieán cho ngöôøi nôi Dieâm-phuø-ñeà khoûi phaûi baàn cuøng khoán khoå. Long Vöông noùi: - Cung Haûi Long vöông khoù coù theå ñeán ñöôïc. Baûy ngaøy loäi nöôùc thöôøng ñeán ñaàu goái. Baûy ngaøy ñeán roán. Baûy ngaøy ñeán naùch. Baûy ngaøy bôi qua. Baûy ngaøy ñi treân hoa sen. Baûy ngaøy ñi treân ñaàu raén. Sau ñoù, môùi ñeán cung cuûa Haûi Long vöông. Nay ngöôøi haõy huûy boû chöông trình ñi. Toâi coù baûo chaâu coù khaû naêng möa baûy moùn baùu xuoáng phöông Nam boán ngaøn do tuaàn. Toâi seõ bieáu cho ngöôøi. Thieän Haønh noùi: - Toâi khoâng laáy. Daàu sao, toâi phaûi ñeán cung cuûa Haûi Long vöông. Long Vöông hoûi: - Ngöôøi muoán laáy loaïi xe naøo? - Toâi muoán laáy thöù xe lôùn.

l080 BOÄ LUAÄT >

Long Vöông laïi noùi: - Neáu ngöôøi thaønh baäc Toái Chaùnh giaùc toâi seõ xuaát gia laøm ñeä töû thaàn tuùc ñeä nhaát cuûa ngöôøi. Thieän Haønh lieàn boû thaønh baïc ra ñi, laïi thaáy coù thaønh löu ly, vaø caùc long vöông ñang ngoài... nhö treân... Toâi bieáu cho ngöôøi nhö yù chaâu coù khaû naêng möa baûy moùn baùu saùu möôi ngaøn do tuaàn xuoáng phöông Taây. Thieän Haønh noùi: - Toâi khoâng laáy. Chuû yeáu toâi phaûi ñeán cung cuûa Haûi Long vöông. Long vöông laïi hoûi: - Ngöôøi caàn laáy loaïi xe gì? - Toâi caàn laáy thöù xe lôùn. Long Vöông noùi: - Neáu ngöôøi thaønh baäc Toái Chaùnh giaùc, toâi seõ xuaát gia laøm ngöôøi ñeä töû ña vaên ñeä nhaát cuûa ngöôøi. Khi aáy Thieän Haønh baét ñaàu loäi nöôùc baûy ngaøy ñeán ñaàu goái, cho ñeán baûy ngaøy ñi treân boâng sen, cho ñeán choã raén ñoäc, vôùi yù nghó: “Do laøm nhaân gì maø quaû baùo sinh trong loaøi raén ñoäc? Ñaâu khoâng phaûi ñaây laø quaû baùo do ñôøi tröôùc saân nhueá. Caàn phaûi duøng phaùp gì ñeå haøng phuïc noù? Duy chæ coù loøng töø.” Thieän Haønh lieàn tö duy töø taâm tam-muoäi. Khi aáy caùc con raén ñoäc ñeàu cuùi ñaàu xuoáng. Thieän Haønh ñi qua. Ñeán choã cung cuûa Haûi Long vöông. Khi aáy Haûi Long vöông töø xa thaáy lieàn an uûi hoûi: - Thieän lai Ñoàng töû, ngöôøi muoán ñieàu gì? - Nay toâi muoán ñöôïc haït nhö yù baûo

chaâu nôi buùi toùc cuûa ngaøi. Haûi Long vöông noùi: - Caùc ngöôøi ñôøi soáng ngaén nguûi. Haït chaâu naøy giaù trò raát lôùn. Chaúng phaûi laø ta khoâng cho. Ta seõ cho ngöôi vôùi ñieàu laø khi naøo ngöôi gaàn qua ñôøi thì ñem haït chaâu naøy traû laïi. Noùi vaäy xong, Haûi Long vöông lieàn côûi haït chaâu trao cho Thieän Haønh, vaø sai hai con roàng sau naøy seõ mang haït chaâu veà laïi. Thieän Haønh caàm haït chaâu caàu nguyeän: - Neáu ñaây laø ngoïc nhö yù thì boãng nhieân ñöa toâi veà ñeán thaønh Tu- ba-la. Thieän Haønh vöøa nghó trong yù muoán, thì lieàn trong choác laùt veà ñeán thaønh Tu-ba-la. Baáy giôø, vöông töû AÙc Haønh nghe vöông töû Thieän Haønh töø bieån caû an oån trôû veà lieàn ñeán choã Thieän Haønh noùi: - Anh coù bieát chaêng. Nay em ôû taïi xoùm baàn cuøng. Tìm söï soáng

baèng caùch xin aên töøng nhaø. Anh töø bieån caû an oån trôû veà, thu hoaïch ñöôïc gì? Thieän Haønh noùi: - Anh nhaän ñöôïc ngoïc nhö yù baûo chaâu ñem veà ñaây. Thieän Haønh noùi tieáp: Hieän taïi anh ñang meät moûi. Muoán nghæ moät chuùt. Thieän Haønh lieàn goái ñaàu nôi ñaàu goái cuûa AÙc Haønh maø nguû. Khi aáy AÙc Haønh lieàn laáy gai caây khö-ñaø-lal878 ñaâm vaøo hai troøng con maét cuûa Thieän Haønh roài laáy haït chaâu ñi. Thieän Haønh bò toån thöông hai con maét, maùu chaûy öôùt caû thaân, sôø soaïng sôï haõi ñi khaép nôi maø khoâng thaáy ñöôøng. Beøn ñeán trong vöôøn cuûa Nguyeät vöông. Khi aáy baø giaø giöõ vöôøn coù hai ñöùa con nhoû, töø xa thaáy moät ngöôøi ñi ñeán, maùu dính ñaày ngöôøi, khoâng thaáy ñöôøng ñi, ñoäng loøng thöông, hoûi: “Vì lyù do gì oâng ñi tôùi ñi lui trong vöôøn cuûa vua Nguyeät, vôùi daùng ñieäu sôø soaïng sôï haõi, khoâng thaáy ñöôøng nhö vaäy?” Thieän Haønh keå laïi ñaày ñuû nhaân duyeân cho baø laõo nghe. Baø laõo noùi: - Ta coù hai ñöùa con coù theå cuøng ngöôi vui chôi. Nay ngöôi coù theå ôû ñaây nhö con cuûa ta vaäy. Baáy giôø, AÙc Haønh lieàn trôû laïi thaønh Tu-la-tra, ñeán choã vua Nguyeät Ích taâu vôùi vua: - Vua neân bieát, con ôû trong bieån caû gaëp gioù lôùn ñaùnh beå thuyeàn. Naêm traêm thöông nhaân ñeàu bò cheát chìm döôùi bieån. Chæ coù moät mình con trôû veà an oån. Nhaø vua noùi: - Con töø bieån caû trôû veà an oån. Con coù tìm ñöôïc nhöõng thöù gì khoâng? AÙc Haønh thöa: - Con tìm ñöôïc nhö yù baûo chaâu ñaây. Nhaø Vua lieàn hoûi: - Ngoïc chaâu naøy coù coâng duïng theá naøo? AÙc Haønh thöa: - Khoâng bieát. Nhaø vua lieàn laáy ngoïc chaâu giao cho ngöôøi giöõ kho caát. Khi aáy AÙc Haønh lieàn sai söù noùi vôùi Nguyeät Vöông laân quoác: “Thieän Haønh cuøng naêm traêm thöông nhaân vaøo trong bieån caû ñeå laáy vaät baùu, bò nöôùc nhaän chìm cheát roài. Nay Vua coù theå gaû con gaùi cho toâi.” Nhaø vua lieàn traû lôøi: “Ñöïi ta hoûi yù kieán cuûa con gaùi ta ñaõ.” Nhaø vua lieàn keâu con mình hoûi:

l878. Khö-ñaø-la . Skt. khadira; teân moät loaïi caây, cho goå raát cöùng.

- Thieän Haønh cuøng naêm traêm thöông nhaân vaøo trong bieån laáy cuûa baùu, bò nöôùc nhaän chìm cheát roài. AÙc Haønh trôû veà an oån. Nay muoán cöôùi con laøm

vôi. YÙ con theá naøo? Con gaùi cuûa vua Nguyeät traû lôøi: - Khoâng theå ñöôïc! Con muoán chính con ñi tìm choàng cuûa con. Nhaø vua lieàn ra leänh trong nöôùc, taäp trung laïi ñeå trang ñieåm con gaùi mình. Coâ ñi ra ngoaøi tìm choàng khaép moïi nôi. Baáy giôø, Thieän Haønh ñang söû duïng caây ñaøn vôùi aâm ñieäu du döông traàm boång, ñang coù maët trong vöôøn. Ngöôøi con gaùi cuûa vua thöôûng thöùc aâm thanh du döông ñoù. Lieàn ñeán taâu vôùi vua cha: - Vua cha bieát chaêng, con muoán laáy ngöôøi naøy laøm choàng. Vua cha noùi: - Ngöôøi naøy laø ngöôøi muø kia maø. Ngöôøi con gaùi vua noùi: - Ñieàu ñoù khoâng can gì. Khi aáy vua Nguyeät lieàn keâu Thieän Haønh noùi: - Naøy Ñoàng töû, ngöôi laø ngöôøi ôû ñaâu? Thieän Haønh thöa: - Nhaø vua bieát cho, toâi laø ñeä nhaát Thaùi töû cuûa vua Nguyeät Ích, teân laø Thieän Haønh. Nhaø vua hoûi: - Taïi sao hai con maét bò muø nhö theá? Thieän Haønh lieàn ñem nhaân duyeân treân trình baøy roõ raøng cho nhaø vua. Nhaø vua noùi: - Neáu ngöôi laø con cuûa vua Nguyeät Ích thì nay ngöôi seõ phaùt nguyeän khieán cho con maét bình phuïc laïi. Thieän Haønh lieàn phaùt nguyeän: - Toâi vì chuùng sinh coõi Dieâm-phuø-ñeà ngheøo khoå nguy khoán neân vaøo bieån caû ñeå tìm caàu ngoïc nhö yù baûo chaâu. Vì muoán cho chuùng sinh nôi Dieâm-phuø-ñeà khoûi phaûi baàn cuøng khoán khoå. Vöông töû AÙc Haønh ñaõ duøng aùc ngoân ñeå phaù hoaïi, khieán naêm traêm thöông nhaân boû toâi ñi veà, laïi duøng gai caây khö-ñaø-la ñaâm vaøo hai con maét toâi, laáy ngoïc nhö yù cuûa toâi ñi. Toâi ñoái vôùi AÙc Haønh khoâng heà coù aùc taâm. Neáu lôøi toâi laø chaân thaät khoâng hö ñoái thì xin cho hai con maét toâi ñöôïc bình phuïc laïi. Lôøi phaùt nguyeän vöøa xong, hai con maét baét ñeàu bình phuïc laïi. Nhaø vua lieàn ra leänh trang ñieåm cöïc ñeïp cho con gaùi mình ñeå gaû cho Thieän Haønh. Nhaø vua sai söù baùo tin cho vua Nguyeät Ích: “Ngaøi coù bieát chaêng, vöông töû Thieän Haønh töø bieån trôû veà an oån. Nay toâi ñaõ trang ñieåm cöïc

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > l08>

ñeïp con gaùi toâi ñeå gaû cho Thieän Haønh. Giôø ngaøi neân ñeán thaønh Tu-latra.” Vua Nguyeät Ích lieàn ra leänh caû nöôùc trang hoaøng caùc thöù. Vöông töû Thieän Haønh ñi ñeán thaønh Tu-la-tra, ñaûnh leã saùt chaân vua roài, trình baøy ñaày ñuû nhaân duyeân cho nhaø vua nghe. Nhaø vua lieàn ra leänh gieát AÙc Haønh. Thieän Haønh taâu vôùi vua cha: - Xin vua cha khoâng neân gieát. Vua Nguyeät Ích ra lònh truïc xuaát AÙc Haønh ra khoûi nöôùc. Thieän Haønh thöa vua cha: - AÙc Haønh ñem ngoïc chaâu veà. Nay ngoïc chaâu ñeå ôû ñaâu? Vua cha noùi: - Hieän caát trong kho. Thieän Haønh yeâu caàu vua cha cho ñem ngoïc chaâu ra. Thieän Haønh lieàn taém röûa saïch seõ, maëc aùo traéng môùi, saïch, laáy ngoïc chaâu cung trí nôi ñaàu truï côø, ñeå treân ñieän cao ñeïp roài phaùt nguyeän: - Neáu quaû ñuùng ñaây laø ngoïc nhö yù baûo chaâu thì neân möa xuoáng côn möa baùu xuoáng ñaày coõi Dieâm-phuø-ñeà. Trong coõi Dieâm-phuø-ñeà, coù ngöôøi naøo beänh, haõy khieán cho ñöôïc laønh. Thieän Haønh phaùt lôøi nguyeän vöøa xong, trong khoaûng khaéc lieàn coù traän möa baûy moùn baùu ñaày caû Dieâm-phuø-ñeà. Sau ñoù moät thôøi gian vua Nguyeät Ích qua ñôøi. Thieän Haønh keá vöông vò. Khi aáy vöông töû AÙc Haønh ñeán choã Thieän Haønh thöa: - Nay em soáng ngoaøi nöôùc, xin aên töøng

nhaø ñeå soáng. Vua noùi: - Neáu em coù theå baûo veä caùi ñaàu cuûa anh thì anh seõ ñaûm baûo söï soáng cuûa em. AÙc Haønh traû lôøi: - Vaâng. Sau ñoù, khi nhaø vua naèm nguû, AÙc Haønh nghó: “Nay ta coù theå döùt maïng noù.” Khi vöøa ruùt dao ñeå cheùm, töùc thì caùnh tay cuûa AÙc Haønh töï nhieân bò rôi xuoáng, lieàn la leân: - Ñaïi hoïa! Nhaø vua lieàn tænh daäy, hoûi: - Taïi sao Ñoàng töû goïi laø ñaïi hoïa? AÙc Haønh traû lôøi: - Trôøi taïo ra nghieäp naøy. Nhaø vua noùi: - Taïi sao vaäy? AÙc Haønh ñem nhaân duyeân naøy trình baøy vôùi vua, vua noùi:

l84 BOÄ LUAÄT >

- Thaät söï laø do ngöôi taïo ra nghieäp naøy. Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Vua Nguyeät Ích khoâng phaûi laø ai khaùc maø laø Tònh Phaïn vöông. Ñeä nhaát phu nhaân nay laø Ma-da. Vua Nguyeät laø Chaáp Tröôïng Thích chuûng. Con gaùi cuûa vua Nguyeät nay laø Cuø-di. Baø giaø giöõ vöôøn laø Tyø-kheo-ni Ma-ha Ba-xaø-ba-ñeà. Hai ñöùa nhoû nay laø Nan-ñaø vaø A-nan. Thieän Haønh chính laø Ta. AÙc Haønh laø Ñeà-baø-ñaït-ña vaäy. Naêm traêm thöông nhaân töùc naêm traêm Tyø-kheo hieän nay ñoù. Xöa kia Ñeà-baø duøng lôøi aùc ñeå daïy, phaù hoaïi moïi ngöôøi, nay cuõng laïi duøng lôøi aùc daïy vaø phaù hoaïi vaäy. 3. Öu-Ba-Ly Vaán Baáy giôø Öu-ba-ly lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy, ñeå troáng vai beân höõu, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay thöa: - Kính baïch Ñöùc Theá Toân, theá naøo goïi laø phaù Taêng? Bao nhieâu ngöôøi môùi goïi laø phaù Taêng? Ai laø ngöôøi phaù hoøa hieäp Taêng?l879 Ñöùc Phaät baûo Öu-ba-ly: - Coù hai söï vieäc phaù Taêng: Voïng ngöõ, töông tôï ngöõ. Duøng hai vieäc naøy neân goïi laø phaù Taêng. Naøy Öu-ba-ly, laïi coù hai söï vieäc phaù Taêng: taùc yeát-ma, haønh xaù-la. Naøy Öu-ba-ly, moät Tyø-kheo khoâng theå phaù Taêng, tuy caàu phöông tieän cuõng khoâng theå phaù Taêng. Cuõng chaúng phaûi Tyø- kheo-ni, chaúng phaûi Thöùc-xoa-ma-na, sa-di, sa-di-ni phaù Taêng, tuy caàu phöông tieän phaù Taêng cuõng khoâng theå phaù Taêng. Naøy Öu-ba-ly, chuùng naøy moät Tyø-kheo, chuùng kia moät Tyø-kheo, hoï laøm vieäc phaù Taêng, haønh xaù-la, taùc yeát-ma nhö vaäy cuõng khoâng theå phaù Taêng, chæ khieán cho Taêng traàn caául880 maø thoâi; hai ngöôøi, ba ngöôøi cuõng vaäy. Naøy Öu-ba-ly, neáu chuùng naøy boán ngöôøi hoaëc hôn, chuùng kia boán ngöôøi hoaëc hôn, laøm vieäc phaù Taêng haønh xaù-la, taùc yeát-ma. Naøy Öu-ba-ly, vôùi soá ngöôøi nhö vaäy ñöôïc goïi laø phaù Taêng. Nhö vaäy goïi laø phaù hoøa hôïp Taêng. Öu-ba-ly laïi hoûi: - Phaù hoøa hôïp Taêng maéc nhöõng toäi gì? Ñöùc Phaät daïy: - Phaù hoøa hôïp Taêng thoï toäi trong neâ-leâ moät kieáp khoâng theå cöùu chöõa ñöôïc. Öu-ba-ly laïi hoûi: - Taêng bò vôõ roài, ngöôøi naøo laøm cho hoøa hôïp laïi ñöôïc nhöõng phöôùc

l879. Tham chieáu, Vin. ii. 202: “Upāli hoûi, cho ñeán möùc naøo, thì Taêng nöùt maø khoâng vôõ? Cho ñeán möùc naøo thì Taêng nöùt vaø vôõ? (kittāvatā … sangharāji hoti, no cva sanghabhedo? Kittāvatā ca pana sangharāji ceva hoti sanghabhedo ca?) l880. Taêng traàn caáu . Taêng baån vì buïi. Baûn Haùn ñoïc laø sa ngharaja, thay vì sangharāji. Xem cht. l> treân.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > l85

gì? Ñöùc Phaät daïy: - Ñöôïc nhaän söï an laïc nôi coõi Phaïm Thieân moät kieáp. Ngaøi noùi keä: Vui thay, Taêng hoøa hôïp! Hoøa hôïp khoâng tranh caõi. Hoøa hôïp thì coù phaùp, Thöôøng ñöôïc sieâng naêng tu. Laøm cho Taêng hoøa hôïp, Soáng vui moät kieáp trôøi. Öu-ba-ly laïi hoûi: - Taát caû ngöôøi phaù Taêng ñeàu ñoïa ñòa nguïc moät kieáp ñeå thoï khoå phaûi khoâng? Ñöùc Phaät noùi vôùi Öu-ba-ly: - Taát caû nhöõng ngöôøi phaù Taêng khoâng phaûi chæ ñoïa ñòa nguïc ñeå thoï khoå moät kieáp maø heát ñaâu. - Naøy Öu-ba-ly, neáu Tyø-kheo, phi phaùp maø noùi laø phaùp, chaáp chaët phaùp naøy phaù hoøa hôïp Taêng. Keû kia töï bieát, phaù Taêng vôùi töôûng phi phaùp,l88l beøn taùc vôùi yù töôûng phi phaùp maø noùi raèng,: “Ñaây laø phaùp, ñaây laø tyø-ni, ñaây laø lôøi Phaät daïy.” Baèng kieán giaûi dò bieät, xu höôùng dò bieät, maø haønh xaù-lal882 ñeå phaù Taêng.l88> Naøy Öu-ba-ly, keû phaù Taêng naøy moät kieáp thoï khoå nôi Neâ-leâ khoâng theå cöùu ñöôïc. - Neáu Tyø-kheo phi phaùp noùi laø phaùp, chaáp chaët vieäc naøy, phöông tieän phaù Taêng, bieát raèng trong söï phaù Taêng laø phi phaùp, noùi raèng, “Ñaây laø phaùp, ñaây laø tyø-ni, ñaây laø lôøi Phaät daïy.” Roài haønh xaù-la phaù Taêng, taùc yeát-ma. Naøy Öu-ba-ly, ngöôøi phaù Taêng nhö vaäy moät kieáp thoï khoå nôi neâ-leâ khoâng theå cöùu ñöôïc. - Phaù Taêng vôùi töôûng phaùp, beøn vôùi töôûng phi phaùp maø noùi,l884 l88l. Phi phaùp töôûng phaù : Phi phaùp, bieát ñoù laø phi phaùp; vaø tuyeân boá phi phaùp vôùi yù töông ñoù laø phi phaùp. Tyø-kheo phaù taêng bieát raèng, söï phaù taêng naøy seõ ñöa ra giaùo phaùp khaùc vôùi chaùnh phaùp. Tham chieáu Pali, Vin.ii. 205: tasmi adhammaditthi, bhede adhammaditthi, trong ñaây coù phi phaùp. Trong söï phaù taêng naøy, laø phi phaùp. l882. Boác thaêm, laáy yù kieán. l88>. Tham chieáu Pali: “Tyø-kheo thuyeát minh phi phaùp laø phaùp, bieát trong ñaây laø phi phaùp, trong söï phaù Taêng naøy laø phi phaùp, maø kieân trì kieán giaûi dò bieät, xu höôùng dò bieät, sôû thích dò bieät, ñeà nghò ruùt thaêm, noùi raèng, “Ñaây laø Phaùp, ñaây laø Luaät, ñaây laø giaùo thuyeát cuûa Ñaïo sö.” (bhikkhu dhamma dhammoti dīpeti. tasmi adhammaditthi, bhede adhammaditthi, vinidhāya ditthi, vinidhāya khanti, vinidhāya ruci, vinidhāya bhāvam, anussāveti, salākam gāheti, aya dhammo, ayam vinayo, ida satthusāsanam) l884. Töùc laø, phi phaùp maø töôûng laø phaùp, roài tuyeân boá vôùi yù töôûng ñoù laø phi phaùp. Xem cht. l4 & l6 treân.

l86 BOÄ LUAÄT >

cuõng nhö vaäy. - Naøy Öu-ba-ly, neáu Tyø-kheo phi phaùp noùi laø phaùp, chaáp chaët vieäc naøy, phaù hoøa hôïp Taêng, coù yù töôûng laø phaùp ñeå phaù, töôûng laø phaùp noùi: “Ñaây laø phaùp, ñaây laø tyø-ni, ñaây laø lôøi daïy cuûa Phaät,” kieán giaûi khoâng khaùc, chaáp nhaän khoâng khaùc, haønh xaù-la, taùc yeát-ma nhö vaäy ñeå phaù Taêng. Naøy Öu-ba-ly, ngöôøi naøy khoâng ñoïa ñòa nguïc moät kieáp ñeå thoï khoå. Nghi, khoâng nghi boán veá cuõng nhö vaäy.l885 Töôûng phi phaùp nghi boán veá cuõng nhö vaäy. Nhö vaäy cho ñeán thuyeát khoâng thuyeát cuõng nhö vaäy. l886

l885. Töùc laø, phaùp nghi laø phaùp, phi phaùp nghi laø phi phaùp; phaùp khoâng nghi laø phaùp, phi phaùp khoâng nghi laø phi phaùp. Töù cuù theo Cūnavagga vii:

tasmi adhammaditthi, bhede adhammaditthi (trong ñaây thaáy laø phi chaùnh phaùp, trong Taêng phaù cuõng thaáy laø phi chaùnh phaùp); tasmi adham- maditthi, bhede dhammaditthi (trong ñaây thaáy laø phi chaùnh phaùp, trong Taêng phaù thaáy laø phaùp), tasmi adhammaditthi, bhede vematiko (trong ñaây thaáy laø phi phaùp, trong Taêng phaù thì nghi), tasmi dhammaditthi, bhede adhammaditthi (trong ñaây thaáy laø phaùp, trong Taêng phaù thaáy laø phi phaùp). l886. Heát quyeån 46.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > l87

PHAÀN 3: NEÂU DAÃN CAÙC VIEÄC: THOÏ GIÔÙI, THUYEÁT GIÔÙI, AN CÖ, TÖÏ TÖÙ, DA THUOÄC, Y, THUOÁC V.V...

Chöông XVI: DIEÄT TRAÙNHl887

I. BAÛY DIEÄT TRAÙNH 1. Hieän Tieàn Tyø-Ni Theá Toân ôû taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø Ca-löu-ñaø-di cuøng nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán taém trong soâng A-di-la-baït-ñeà.l888 Ca-löu-ñaø-di taém xong, leân bôø khoaùc y cuûa nhoùm saùu Tyø-kheo maø khoâng xem, töôûng laø cuûa mình. Khoaùc xong roài ñi. Nhoùm saùu Tyø-kheo taém xong leân bôø, khoâng thaáy y cuûa mình laïi thaáy y cuûa Ca-löu-ñaø-di, lieàn noùi: Ca-löu-ñaø-di aên troäm y cuûa ta. Khi aáy ngöôøi khoâng hieän tieàn maø taùc yeát-ma dieät taãn.l889 Ca-löu-ñaø-di nghe chuyeän, coù söï nghi, lieàn ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân, ngoài lui qua moät beân, ñem nhaân duyeân treân baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân hoûi: - Ngöôi laáy y vôùi taâm gì? Ca-löu thöa: - Con nghó laø y cuûa con neân laáy. Chöù khoâng coù yù nghó aên troäm. Ñöùc Phaät daïy: - Nhö vaäy thì khoâng phaïm toäi. Nhöng khoâng neân khoâng xem y maø maëc. Cuõng khoâng neân khi ngöôøi vaéng maët maø taùc yeát-ma nhö yeát- ma ha (9l4al) traùch, yeát-ma taãn, yeát-ma y chæ, yeát-ma ngaên khoâng cho ñeán nhaø baïch y, yeát-ma cöû toäi, yeát-ma dieät taãn. Neáu taùc yeát-ma, khoâng thaønh laïi maéc toäi ñoät-kieát-la. Töø nay veà sau Ta vì caùc Tyø-kheo keát hieän tieàn tyø-ni dieät traùnh.l890 Neân noùi hieän tieàn tyø-ni nhö vaäy.

l887. Tham chieáu Pali, Cūnavagga 4 Samathakkhandhaka, Vin. ii. 7>. Nguõ phaàn 2>, “Dieät traùnh phaùp” (T22nl42l, tr.l5>c); Thaäp tuïng >5, “Traùnh söï phaùp” (T2>nl4>5, tr.25la). l888. A-di-la-baït-ñeà . Pali: Aciravat ī, con soâng ôû Kosala, chaûy qua tröôùc cung ñieän cuûa vua Pasenadi. l889. Keát toäi Ba-la-di. l890. Hieän tieàn tì-ni dieät traùnh . Pali: sammukh āvinayo, chieát phuïc baèng söï hieän dieän. Cf. Cūnavagga iv (Vin.ii. 7>).

l88 BOÄ LUAÄT >

2. ÖÙc Nieäm Tyø-Ni Khi Ñöùc Theá Toân ôû taïi thaønh Vöông-xaù, thì baáy giôø Ñaïp-baø-ma-la Töû khoâng phaïm troïng toäi Ba-la-di, taêng-giaø-baø-thi-sa, Thaâu-lan-giaù l89l

maø caùc Tyø-kheo ñeàu noùi laø phaïm troïng toäi neân hoûi: Thaày coù nhôù laø phaïm troïng toäi Ba-la-di, taêng-giaø-baø-thi-sa, Thaâu-lan-giaù khoâng? Vò aáy

khoâng nhôù phaïm Ba-la-di, taêng-giaø-baø-thi-sa, Thaâu-lan-giaù neân traû lôøi: Toâi khoâng nhôù phaïm troïng toäi nhö vaäy. Roài lieàn noùi caùc Tyø-kheo: Caùc Tröôûng laõo, ñöøng caät vaán toâi maõi. Caùc Tyø-kheo cöù caät vaán maõi khoâng thoâi. Vò aáy nghó: Ta neân laøm theá naøo? Roài baïch caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø- kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau cho pheùp vì taùc phaùp öùc nieäm tyø-nil892 cho Ñaïp- baø-ma-la Töû baèng phaùp baïch töù yeát-ma. Phaùp thöùc nhö sau: Ñaïp-baø-ma-la Töû neân ñeán giöõa Taêng, ñeå troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Toâi, Ñaïp-baø-ma-la Töû, khoâng phaïm troïng toäi. Caùc Tyø-kheo noùi toâi phaïm troïng toäi Ba-la-di, taêng-giaø-baø-thi- sa, Thaâu-lan-giaù. Caùc Tyø-kheo hoûi toâi, “Thaày nhôù coù phaïm troïng toäi Ba- la-di, taêng-giaø-baø-thi-sa, Thaâu-lan-giaù khoâng?” Toâi khoâng nhôù coù phaïm troïng toäi Ba-la-di, taêng-giaø-baø-thi-sa, Thaâu-lan-giaù neân traû lôøi, “Toâi khoâng nhôù phaïm troïng toäi nhö vaäy. Caùc tröôûng laõo khoâng neân luoân luoân naïn vaán toâi.” Nhöng caùc Tyø-kheo cöù naïn vaán toâi maõi. Nay toâi khoâng öùc nieäm, ñeán Taêng xin öùc nieäm tyø-ni. Cuùi xin Taêng cho toâi öùc nieäm tyø-ni. Töø maãn coá. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng xin nhö vaäy. Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Ñaïp-baø-ma-la Töû naøy khoâng phaïm troïng toäi Ba-la-di, taêng-giaø-baø-thi-sa, Thaâu-lan-giaù, maø caùc Tyø-kheo ñeàu noùi phaïm troïng toäi Ba-la-di, cho ñeán Thaâu-lan-giaù. Caùc Tyø-kheo hoûi, “Thaày nhôù phaïm troïng toäi Ba-la-di cho ñeán Thaâu-lan-giaù khoâng?” Tyø-kheo naøy khoâng nhôù phaïm troïng toäi neân traû lôøi, “Toâi khoâng nhôù coù phaïm troïng toäi. Caùc tröôûng laõo chôù coù caät vaán toâi.” Nhöng caùc Tyø-kheo coá naïn vaán khoâng chòu thoâi. Tyø-kheo naøy khoâng öùc nieäm coù phaïm toäi, nay ñeán Taêng xin öùc nieäm tyø-ni. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, trao cho Tyø-kheo naøy öùc nieäm tyø-ni. Ñaây laø lôøi taùc baïch.

l89l. Xem Phaàn i, Ch. ii. Taêng-giaø-baø-thi-sa 8 & 9. l892. ÖÙc nieäm tì-ni Pali: sativinayo, chieát phuïc baèng söï hoài öùc. Cf. Cūnavagga iv (Vin. ii. 74)

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > l89

- Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Ñaïp-baø-ma-la Töû naøy khoâng phaïm troïng toäi Ba-la-di, taêng-giaø-baø-thi-sa, Thaâu-lan-giaù, maø caùc Tyø-kheo ñeàu noùi phaïm troïng toäi Ba-la-di, cho ñeán Thaâu-lan-giaù. Caùc Tyø-kheo hoûi, “Thaày nhôù phaïm troïng toäi Ba-la-di cho ñeán Thaâu-lan-giaù khoâng?” Tyø-kheo naøy khoâng nhôù phaïm troïng toäi neân traû lôøi, “Toâi khoâng nhôù coù phaïm troïng toäi. Caùc Tröôûng laõo chôù coù caät vaán toâi.” Nhöng caùc Tyø-kheo coá naïn vaán khoâng chòu thoâi. Tyø-kheo naøy khoâng öùc nieäm coù phaïm toäi, nay ñeán Taêng xin öùc nieäm tyø-ni. Caùc Tröôûng laõo naøo ñoàng yù Taêng trao cho Ñaïp-baø-ma-la Töû phaùp öùc nieäm tyø-ni thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn thöù nhaát. Laàn thöù hai, laàn thöù ba, cuõng noùi nhö vaäy. - Taêng ñaõ chaáp thuaän trao cho Ñaïp-baø-ma-la Töû yeát-ma öùc nieäm roài. Taêng chaáp

thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. - Töø nay veà sau, cho caùc Tyø-kheo keát öùc nieäm tyø-ni ñeå dieät traùnh. Neân thuyeát öùc nieäm tyø-ni nhö vaäy. 3. Baát Si Tyø-Ni Theá Toân ôû taïi thaønh Vöông-xaù. Baáy giôø coù Tyø-kheo teân laø Nan- ñeà, ñieân cuoàng taâm loaïn, nhieàu laàn phaïm caùc toäi, chaúng phaûi phaùp l89>

Sa-moân, noùi naêng khoâng chöøng möïc; tôùi lui, ra vaøo, khoâng thuaän oai nghi. Khi taâm ñöôïc bình phuïc trôû laïi, caùc Tyø-kheo noùi vò aáy phaïm trong toäi Ba-la-di, taêng-giaø-baø-thi-sa, Thaâu-lan-giaù. Caùc Tyø-kheo hoûi Nan- ñeà: Thaày coù nhôù phaïm troïng toäi Ba-la-di, taêng-giaø-baø-thi-sa, Thaâu-lan- giaù khoâng? Vò aáy lieàn traû lôøi: Tröôùc ñaây toâi ñieân cuoàng taâm loaïn, khi aáy nhieàu laàn phaïm caùc toäi, tôùi lui, vaøo ra, khoâng thuaän oai nghi. Chaúng phaûi toâi coá laøm nhö vaäy, maø laø do ñieân cuoàng. Caùc Tröôûng laõo ñöøng neân gaïn hoûi vieäc aáy maõi. Nhöng caùc Tyø-kheo coá yù gaïn hoûi maõi khoâng chòu thoâi. Tyø-kheo kia khôûi yù nghó: Ta neân laøm theá naøo? Roài baïch caùc Tyø- kheo. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp, Taêng trao cho Tyø-kheo Nan-ñeà baát si tyø-nil894 baèng phaùp baïch töù yeát-ma theo dieãn tieán nhö sau: Tyø-kheo Nan-ñeà neân ñeán trong Taêng, ñeå troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay thöa: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Toâi, Tyø-kheo Nan-ñeà, ñieân cuoàng taâm loaïn, khi aáy nhieàu laàn phaïm caùc toäi, tôùi lui, ra vaøo, khoâng thuaän oai nghi. Sau ñoù bình phuïc laïi. Caùc Tyø-kheo hoûi toâi, “Thaày coù nhôù phaïm

l89>. Treân kia noùi laø tyø-kheo Na-ñeà(-do) l894. Baát si tì-ni . Pali: am ūhavinayo, chieát phuïc baèng söï baát si. Cf. Cūnavagga iv (Vi. ii. 80)

l090 BOÄ LUAÄT >

troïng toäi Ba-la-di, taêng-giaø-baø-thi-sa, Thaâu-lan-giaù khoâng?” Toâi traû lôøi, “Tröôùc ñaây toâi ñieân cuoàng taâm loaïn, khi aáy nhieàu laàn phaïm caùc toäi, tôùi lui, ra vaøo, khoâng thuaän oai nghi. Chaúng phaûi toâi coá yù laøm maø laø do taâm ñieân cuoàng vaäy. Caùc tröôûng laõo ñöøng neân gaïn hoûi toâi maõi.” Nhöng caùc Tyø-kheo cöù gaïn hoûi toâi khoâng chòu thoâi. Nay toâi heát si, ñeán tröôùc Taêng xin baát si tyø-ni. Cuùi xin Taêng cho toâi baát si tyø-ni. Töø maãn coá. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng xin nhö vaäy. Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo Nan-ñeà ñaây ñieân cuoàng taâm loaïn, phaïm caùc toäi nhieàu, noùi naêng lung tung, ra vaøo tôùi lui khoâng thuaän vôùi oai nghi, sau ñoù phuïc hoài laïi. Caùc Tyø-kheo hoûi Nan-ñeà, “Thaày coù nhôù phaïm troïng toäi Ba-la-di, taêng-giaø-baø-thi-sa, Thaâu-lan-giaù khoâng?” Vò aáy lieàn traû lôøi, “Tröôùc ñaây toâi ñieân cuoàng taâm loaïn, nhieàu laàn phaïm caùc toäi, noùi naêng khoâng chöøng möïc; ra vaøo, tôùi lui, khoâng thuaän oai nghi. Ñaây laø do ñieân cuoàng chöù chaúng phaûi toâi coá yù laøm. Caùc Tröôûng laõo ñöøng caät vaán toâi maõi.” Nhöng caùc Tyø-kheo coá yù caät vaán maõi khoâng thoâi. Tyø-kheo naøy nay khoâng coøn si cuoàng, ñeán tröôùc Taêng xin baát si tyø-ni. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi

Taêng, Taêng chaáp thuaän, nay Taêng trao cho Tyø-kheo Nan-ñeà baát si tyø-ni. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo Nan-ñeà ñaây ñieân cuoàng taâm loaïn, phaïm caùc toäi nhieàu, noùi naêng lung tung, ra vaøo tôùi lui khoâng thuaän vôùi oai nghi, sau ñoù phuïc hoài laïi. Caùc Tyø-kheo hoûi Nan-ñeà, "Thaày coù nhôù phaïm troïng toäi Ba-la-di, taêng-giaø-baø-thi-sa, Thaâu-lan-giaù khoâng?" Vò aáy lieàn traû lôøi, "Tröôùc ñaây toâi ñieân cuoàng taâm loaïn, nhieàu laàn phaïm caùc toäi, noùi naêng khoâng chöøng möïc; ra vaøo, tôùi lui, khoâng thuaän oai nghi. Ñaây laø do ñieân cuoàng chöù chaúng phaûi toâi coá yù laøm. Caùc Tröôûng laõo ñöøng caät vaán toâi maõi." Nhöng caùc Tyø-kheo coá yù caät vaán maõi khoâng thoâi. Tyø-kheo naøy nay khoâng coøn si cuoàng, ñeán tröôùc Taêng xin baát si tyø-ni. Nay Taêng trao cho Tyø-kheo Nan-ñeà baát si tyø-ni. Caùc Tröôûng laõo naøo ñoàng yù Taêng trao cho Tyø-kheo Nan-ñeà baát si tyø-ni thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn ñaàu. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy. - Taêng ñaõ chaáp thuaän trao cho Tyø-kheo Nan-ñeà baát si tyø-ni roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy» Töø nay veà sau, cho pheùp caùc Tyø-kheo keát baát si tyø-ni ñeå dieät traùnh. Neân noùi baát si tyø-ni nhö vaäy. 4. Töï Ngoân Trò

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > l09l

Theá Toân ôû taïi thaønh Chieâm-baø, beân ao Giaø-cöø.l895 Baáy giôø ñöùc Theá Toân boá-taùt vaøo ngaøy möôøi laêm coù traêng. Chuùng Taêng ngoài vaây quanh Ngaøi choã ñaát troáng. Ñaàu ñeâm ñaõ qua, toân giaû A-nan töø choã ngoài ñöùng daäy, ñeå troáng vai beân höõu, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay thöa: - Ñaàu ñeâm ñaõ qua, cuùi xin Ñöùc Theá Toân thuyeát giôùi. Ñöùc Theá Toân im laëng. Toân giaû A-nan lieàn trôû veà laïi choã ngoài. Giöõa ñeâm, sau ñeâm ñaõ qua, töôùng bình minh ñaõ xuaát hieän, toân giaû A-nan laïi töø choã ngoài ñöùng daäy, ñeå troáng vai beân höõu, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay thöa: - Kính baïch Ñöùc Theá Toân, giöõa ñeâm, sau ñeâm ñaõ qua, töôùng bình minh ñaõ xuaát hieän, chuùng Taêng ngoài ñaõ laâu, cuùi xin Theá Toân thuyeát giôùi. Ñöùc Phaät baûo toân giaû A-nan: - Trong chuùng khoâng thanh tònh. Muoán Nhö Lai yeát-ma thuyeát giôùi trong moät chuùng khoâng thanh tònh, laø ñieàu khoâng theå coù. Toân giaû A-nan im laëng, trôû veà laïi choã ngoài. Khi aáy tröôûng laõo Muïc-lieân nghó: "Trong chuùng coù vò naøo khoâng thanh tònh neân Ñöùc Nhö Lai môùi noùi, trong chuùng khoâng thanh tònh. Muoán Nhö Lai yeát-ma thuyeát giôùi trong moät chuùng khoâng thanh tònh, laø ñieàu khoâng theå coù." Baáy giôø tröôûng laõo Muïc-lieân töï suy nghó, quaùn saùt trong chuùng baèng thieân nhaõn thanh tònh, thaáy Tyø-kheo khoâng thanh tònh kia ngoài caùch Phaät khoâng xa. Vò aáy phi Sa-moân töï noùi laø Sa-moân, phi tònh haïnh töï noùi laø tònh haïnh, laø keû phaù giôùi laøm caùc ñieàu aùc, baát tònh, khoâng coù baïch phaùp, taø kieán, che daáu caùc aùc ñaõ phaïm, nhö caùi caây boäng ruoät, tuy beân ngoaøi coù nhaùnh laù maø beân trong troáng khoâng, khoâng chaéc thaät. Muïc-lieân thaáy roài, lieàn nghó: "Ñöùc Theá Toân thaáy Tyø-kheo naøy neân môùi noùi: Trong chuùng khoâng thanh tònh. Muoán Nhö Lai yeát-ma thuyeát giôùi trong moät chuùng khoâng thanh tònh, laø ñieàu khoâng theå coù." Khi aáy

tröôûng laõo Muïc-lieân töø choã ngoài ñöùng daäy, ñeán choã Tyø-kheo kia noùi: - Taïi sao thaày khoâng chòu ñöùng daäy? Theá Toân ñaõ bieát thaày, ñaõ thaáy thaày. Thaày neân ñöùng daäy, ñi ra khoûi choã naøy! Thaày khoâng neân ngoài nôi ñaây. Khi aáy Muïc-lieân naém tay Tyø-kheo kia keùo ra ngoaøi cöûa, roài trôû voâ baïch Phaät: - Trong chuùng ñaõ thanh tònh roài. Cuùi xin Ñöùc Theá Toân thuyeát giôùi.

l895. Giaø-cöø ; caùc phaàn tröôùc, noùi laø Giaø-giaø. Pali: Gagga.

l92 BOÄ LUAÄT >

Ñöùc Phaät baûo: - Naøy Muïc-lieân, khoâng neân laøm nhö vaäy. Vaøo luùc khaùc cuõng khoâng neân laøm nhö vaäy. Naøy Muïc-lieân, phaûi khieán cho ngöôøi kia phuïc toäi, sau ñoù môùi keát toäi. Ngöôøi kia khoâng phuïc toäi maø keát toäi thì khoâng neân. Töø nay veà sau Ta vì caùc Tyø-kheo keát töï ngoân trò ñeå dieät traùnh. Neân noùi töï ngoân tròl896 nhö vaäy. Khi Ñöùc Theá Toân ôû taïi nöôùc Xaù-veä, thì baáy giôø caùc Tyø-kheo ôû Xaù-veä tranh caõi nhau, chuùng Taêng tìm kieám toäi nhö phaùp nhö tyø-ni, nhö lôøi Phaät daïy. 5. Ña Nhaân Ngöõ Baáy giôø Theá Toân ôû taïi Xaù-veä. Caùc Tyø-kheo ôû Xaù-veä tranh caõi nhau. Chuùng Taêng truy cöùu toäi nhö phaùp, nhö tyø-ni, nhö lôøi Phaät daïy. Khi aáy, Phaät noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Neân tìm kieám toäi bôûi nhieàu ngöôøi; caên cöù theo lôøi cuûa ña soá bieát phaùp ñeå noùi. Töø nay veà sau vì caùc Tyø-kheo keát phaùp dieät traùnh ña nhaân ngöõ.l897 Neân noùi nhö vaäy, duøng ña nhaân ngöõ. 6. Toäi Xöù Sôû Khi Ñöùc Theá Toân ôû taïi Thích-sí-saáu. Tyø-kheo teân laø Töôïng Löïcl898, öa luaän nghò cuøng ngoaïi ñaïo. Khi bò hoûi gaét, thì lôøi tröôùc maâu thuaãn lôøi sau. ÔÛ trong Taêng khi ñöôïc hoûi, cuõng nhö vaäy, lôøi tröôùc maâu thuaãn lôøi sau. ÔÛ trong Chuùng, coá yù noùi doái. Baáy giôø, caùc ngoaïi ñaïo ñeàu cuøng nhau cô hieàm: Sa-moân Thích töû khoâng bieát hoå theïn, chæ laøm vieäc voïng ngöõ, maø töï noùi mình bieát chaùnh phaùp. Khi bò hoûi gaét, thì lôøi tröôùc maâu thuaãn lôøi sau. Khi ôû trong chuùng bò hoûi, thì tröôùc sau noùi nghòch nhau, coá yù voïng ngöõ. Nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng khoå haïnh, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch Töôïng Löïc Thích töû: “Sao cuøng ngoaïi ñaïo luaän nghò, khi bò hoûi gaét, thì lôøi tröôùc maâu thuaãn lôøi sau. ÔÛ trong Taêng khi ñöôïc hoûi, cuõng nhö vaäy, lôøi tröôùc maâu thuaãn lôøi sau?” Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Phaät, ñaûnh leã saùt chaân, ñem nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo khieån traùch Töôïng Löïc Thích töû: - OÂng laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa- moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Sao cuøng ngoaïi ñaïo luaän nghò, khi bò hoûi gaét, thì lôøi tröôùc maâu l896. Töï ngoân trò . Pali: pan iññātakarana, phaùn quyeát baèng söï töï nhaän. Cf. Cūnavagga iv (Vin. ii. 8>) l897. Duïng ña nhaân ngöõ . Caên cöù yù kieán ña soá. Thaäp tuïng: mích toäi töôùng. Pali: yebuyyasikā, söï quyeát ñònh theo ña soá. Cf. Cūnavagga iv (Vin. ii. 84) l898. Xem Phaàn i, ch. v, Ba-daät-ñeà l.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > l09>

thuaãn lôøi sau. ÔÛ trong Taêng khi ñöôïc hoûi, cuõng nhö vaäy, lôøi tröôùc maâu thuaãn lôøi sau, coá yù noùi doái? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän khieån traùch Töôïng Löïc roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Neân trao cho Tyø-kheo kia taùc toäi xöù sôû,l899 baèng phaùp baïch töù yeát-ma. Phaùp thöùc nhö sau: Taäp Taêng. Taäp Taêng roài taùc cöû. Taùc cöû roài taùc öùc nieäm. Taùc öùc nieäm roài keát toäi. Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Töôïng Löïc Thích töû naøy öa luaän nghò cuøng ngoaïi ñaïo, khi bò hoûi gaét, thì lôøi tröôùc maâu thuaãn lôøi sau. ÔÛ trong Taêng khi ñöôïc hoûi, cuõng nhö vaäy, lôøi tröôùc maâu thuaãn lôøi sau, coá yù noùi doái. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, nay Taêng trao cho Töôïng Löïc Thích töû yeát-ma taùc toäi xöù sôû, noùi: “Naøy Töôïng Löïc, khoâng lôïi vaø khoâng hay gì cho oâng, khi lyù luaän bò keït oâng duøng caùch noùi, tröôùc sau nghòch nhau. Trong chuùng khi ñöôïc hoûi ñeán oâng cuõng duøng caùch noùi tröôùc sau traùi nghòch nhau, coá yù noùi voïng.” Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Töôïng Löïc Thích töû naøy öa luaän nghò cuøng ngoaïi ñaïo, khi bò hoûi gaét, thì lôøi tröôùc maâu thuaãn lôøi sau. ÔÛ trong Taêng khi ñöôïc hoûi, cuõng nhö vaäy, lôøi tröôùc maâu thuaãn lôøi sau, coá yù noùi doái. Nay Taêng trao cho Töôïng Löïc Thích töû yeát-ma taùc toäi xöù sôû, noùi: “Naøy Töôïng Löïc, khoâng lôïi vaø khoâng hay gì cho oâng, khi lyù luaän bò keït oâng duøng caùch noùi, tröôùc sau nghòch nhau. Trong chuùng khi ñöôïc hoûi ñeán oâng cuõng duøng caùch noùi tröôùc sau traùi nghòch nhau, coá yù noùi voïng.” Caùc Tröôûng laõo naøo ñoàng yù Taêng trao cho Töôïng Löïc Thích töû yeát-ma taùc toäi xöù sôû thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn ñaàu. Laàn thöù hai laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy. - Taêng ñaõ chaáp thuaän trao cho Töôïng Löïc Thích töû yeát-ma taùc toäi xöù sôû roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Töø nay veà sau vì caùc Tyø-kheo keát laøm phaùp dieät traùnh baèng toäi xöù sôû. Neân noùi nhö vaäy, keát toäi xöù sôû. 7. Nhö Thaûo Phuù Ñòa Theá Toân ôû taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø Tyø-kheo nöôùc Xaù-veä cuøng

l899. Taùc toäi xöù sôû . Nguõ phaàn: baûn ngoân trò . Thaäp tuïng: mích toäi töôùng. Pali: tassapāpiyyasikā. Cf. Cūnavagga iv (Vin. ii. 85)

nhau tranh caõi. Caùc Tyø-kheo phaàn ñoâng phaïm giôùi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, ai cuõng laøm, ai cuõng noùi, ra vaøo khoâng chöøng möïc. Sau ñoù caùc Tyø-kheo töï nghó: “Chuùng ta phaàn ñoâng phaïm caùc giôùi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, ai cuõng laøm ai cuõng noùi, ra vaøo khoâng giôùi haïn. Neáu chuùng ta khoâng töï mình kheùo hoûi vieäc naøy, hoaëc giaû traùnh söï naøy caøng saâu theâm, caøng naëng theâm. Traûi qua naêm thaùng maø khoâng theå nhö phaùp nhö luaät, nhö lôøi Phaät daïy ñeå dieät tröø traùnh söï ñöôïc, khieán cho Taêng khoâng ñöôïc an laïc.” Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neân dieät traùnh söï naøy baèng caùch nhö coû che ñaát.l900 - Töø nay veà sau, vì caùc Tyø-kheo keát phaùp dieät traùnh nhö coû che ñaát. Neân noùi nhö vaäy, nhö coû che ñaát. II. BOÁN TRAÙNH SÖÏ

Theá Toân ôû Caâu-thieåm-di. Caùc Tyø-kheo Caâu-thieåm-di tranh caõi nhau.l90l Tyø-kheo tranh caõi vôùi Tyø-kheo. Tyø-kheo tranh caõi vôùi Tyø- kheo-ni. Tyø-kheo-ni tranh caõi vôùi Tyø-kheo. Tyø-kheo-ni tranh caõi vôùi Tyø-kheo-ni. Xieån-ñaø Tyø-kheo boû Tyø-kheo, taùn trôï cho Tyø-kheo-ni, veà phía vôùi Tyø-kheo-ni. Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng khoå haïnh, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch caùc Tyø-kheo roài, ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân, ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, duøng voâ soá phöông tieän khieån traùch caùc Tyø-kheo: - Caùc oâng laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Naøy caùc Tyø-kheo Caâu-thieåm-di, sao Tyø-kheo tranh caõi vôùi Tyø-kheo. Tyø-kheo tranh caõi vôùi Tyø-kheo-ni. Tyø-kheo-ni tranh caõi vôùi Tyø-kheo. Tyø-kheo-ni tranh caõi vôùi Tyø-kheo-ni. Xieån-ñaø Tyø-kheo boû Tyø-kheo, taùn trôï cho Tyø-kheo-ni, veà phía vôùi Tyø-kheo-ni? Duøng voâ soá phöông tieän ñeå khieån traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø- kheo: - Coù boán tranh chaáp:l902 ngoân traùnh, mích traùnh, phaïm traùnh vaø söï traùnh.l90>

l900. Nhö thaûo phuù ñòa . Nguõ phaàn: thaûo boá ñòa . Pali: tittavatthārako. l90l. Xem Chöông Caâu-thieåm-di treân. l902. Traùnh . Thaäp tuïng: söï . Traùnh töùc söï; hai töø cuøng moät goác trong tieáng Phaïn. Pali: adhikaranā. Cf. Cūl. iv (Vin.ii. 88). vaán ñeà ñöôïc thaûo luaän, ñöôïc tranh caõi; chuû ñieåm hay trung taâm cuûa söï tranh chaáp. l90>. Boán traùnh söï: caùc giaûi thích vaø cht. döôùi.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > l95

Theá naøo laø ngoân traùnh?l904 Tyø-kheo cuøng Tyø-kheo tranh caõi nhau, ñöa ñeán möôøi taùm traùnh söï: phaùp, phi phaùp, tyø-ni, phi tyø-ni, cho ñeán thuyeát, baát thuyeát.l905 Neáu do töôùng traïng nhö vaäy, tranh caõi nhau veà ngoân ngöõ, daãn ñeán choã hai beân tranh chaáp nhau, ñoù goïi laø ngoân traùnh. Theá naøo goïi laø mích traùnh?l906 Tyø-kheo cuøng Tyø-kheo tìm toäi nhau, duøng ba vieäc kieán-vaên-nghi ñeå cöû, phaù giôùi, phaù kieán, phaù oai nghi, cuøng nhau tìm toäi nhö vaäy, khoâng voïng caàu phe caùnh theá löïc, an uûi yù ngöôøi, hoaëc cöû taùc öùc nieäm hoaëc an vieäc naøy khoâng an vieäc naøy, khoâng si khoâng thoaùt, ñoù goïi laø mích traùnh. Theá naøo goïi laø phaïm traùnh?l907 Phaïm baûy loaïi toäi Ba-la-di, taêng-giaø-baø-thi-sa, cho ñeán aùc thuyeát, ñoù goïi laø phaïm traùnh. Theá naøo goïi laø söï traùnh?l908 Vieäc caàn laøm trong ngoân traùnh, vieäc caàn laøm trong mích traùnh, vieäc caàn laøm trong phaïm traùnh. Ñoù goïi laø söï traùnh.l909 Goác reã cuûa ngoân traùnh laø gì? Tham, nhueá, si laø goác reã. Khoâng tham, khoâng nhueá, khoâng si laø goác reã. Taêng laø goác reã. Giôùil9l0 laø goác reã. Nhaân laø goác reã. Saùu traùnhl9ll laø goác reã. Möôøi taùm söï phaù Taêng laø goác reã. Ñoù goïi laø caên cuûa ngoân traùnh. Goác reã cuûa mích traùnh laø gì? Tham, nhueá, si, laø goác reã. Khoâng tham, khoâng nhueá, khoâng si laø

l904. Ngoân traùnh . Thaäp tuïng: ñaáu traùnh söï . Pali: viv ādādhikarana, tranh chaáp do baát ñoàng veà lôøi leõ. l905. Xem treân, cht. l6, Ch. ix, tr.64. l906. Mích traùnh . Nguõ phaàn: giaùo giôùi traùnh . Thaäp tuïng: voâ caên söï . Pali: anuvādādhikarana, tranh chaáp veà söï giaùo giôùi, veà lôøi leõ buoäc toäi. l907. Phaïm traùnh . Thaäp tuïng: phaïm toäi söï Pali: āpattādhikarana, tranh chaáp veà toäi danh l908. Söï traùnh . Thaäp tuïng: thöôøng sôû haønh söï . Pali: Kicc ādhikarana, tranh chaáp veà nghóa vuï. l909. Nguõ phaàn 2> (T22nl42l tr.l54a25): tranh caõi veà caùc phaùp taùc yeát-ma, nhöõng phaän söï thöôøng ngaøy, laø söï traùnh. Thaäp tuïng >5 (T2>nl4>5 tr.25lbl6): thöôøng sôû haønh söï, tranh caõi veà caùc loaïi yeát-ma, veà boá-taùt, töï töù, caùc phaän söï haèng ngaøy cuûa Taêng. l9l0. Giôùi , chæ cöông giôùi l9ll. Luïc traùnh . Thaäp tuïng: luïc ñaáu traùnh baûn . saùu goác reã cuûa söï tranh caõi. Pali, ibid., cha vivādamūlāni: Kodhano (saân haän), makkhī (nguïy thieän), issukī (taät ñoá) (maccharī), sanho (giaûo hoaït), pāpiccho (aùc duïc), sanditthiparāmāsī (baûo thuû quan ñieåm). Cf. Taäp dò moân l5 (tr. 4>lal6).

l96 BOÄ LUAÄT >

goác reã. Taêng laøm laø goác reã. Giôùi laø goác reã. Nhaân laø goác reã. Ba cöû söï laø goác reã. Ñoù goïi laø caên cuûa mích traùnh. Goác reã cuûa phaïm traùnh laø gì? Tham, nhueá, si, laø goác reã. Taêng laø goác reã. Giôùi laø goác reã. Nhaân laø goác reã. Ba cöû söï laø goác reã. Choã khôûi cuûa saùu phaïml9l2 laø goác reã. Ñoù goïi laø caên cuûa phaïm traùnh. Goác reã cuûa söï traùnh laø gì? Tham, nhueá, si, laø goác reã. Khoâng tham, khoâng nhueá, khoâng si laø goác reã. Taêng laøm laø goác reã. Giôùi laø goác reã. Nhaân laø goác reã. Ñoù laø caên cuûa söï traùnh. Ngoân traùnh laø thieän, baát thieän, voâ kyù? Ngoân traùnh hoaëc thieän, hoaëc baát thieän, hoaëc voâ kyù. Taïi sao goïi ngoân traùnh laø thieän? Tyø-kheo cuøng vôùi Tyø-kheo tranh caõi nhau vôùi taâm thieän, noùi phaùp hay phi phaùp, cho ñeán thuyeát hay baát thuyeát. Cuøng nhau tranh caõi nhö vaäy, caû hai ñeàu tranh caõi nhau vôùi thieän taâm, cho neân goïi ngoân traùnh laø thieän. Taïi sao goïi ngoân traùnh laø baát thieän? Tyø-kheo cuøng Tyø-kheo tranh caõi nhau vôùi taâm baát thieän, noùi phaùp hay phi phaùp, cho ñeán thuyeát hay baát thuyeát. Baèng töôùng traïng nhö vaäy, tranh caõi lôøi leõ vôùi nhau daãn ñeán xung ñoät. Ñoù laø ngoân traùnh laø baát thieän. Taïi sao goïi ngoân traùnh laø voâ kyù? Tyø-kheo tranh caõi nhau vôùi taâm voâ kyù, daãn möôøi taùm vieäc, phaùp hay phi phaùp, cho ñeán thuyeát hay baát thuyeát. Tranh caõi lôøi leõ vôùi nhau veà nhöõng söï vieâc nhö vaäy, ñoù laø ngoân traùnh laø voâ kyù. Mích traùnh laø thieän, baát thieän, voâ kyù? Mích traùnh hoaëc thieän hoaëc baát thieän hoaëc voâ kyù. Taïi sao goïi mích traùnh söï thieän? Trong ñaây, Tyø-kheo vôùi taâm thieän cuøng nhau tìm kieám toäi veà phaù giôùi, phaù kieán, phaù oai nghi, caên cöù treân ba cöû söï thaáy-nghe-nghi; beân trong coù naêm phaùp khieán ngöôøi aáy ñöôïc xuaát toäi, trôû thaønh khoâng phaïm, thanh tònh khoâng caáu ueá, khoâng khieán cho ngöôøi aáy coù tieáng xaáu lan ñi. Baèng töôùng traïng nhö vaäy maø tìm kieám toäi, cuøng nhau thaûo luaän, khoâng voïng caàu theá löïc trôï baïn; nhöng an uûi taâm ngöôøi kia, khi taùc cöû, taùc öùc

l9l2. Tham chieáu Pali, Vin. ii. 90, cha āpattisamutthānā, saùu ñaúng khôûi cuûa toäi: toäi khôûi chæ töø thaân, khôûi chæ töø mieäng; töø caû thaân vaø mieäng, caû thaân vaø yù; töø caû mieäng vaø yù, töø caû thaân vaø mieäng vaø yù.

nieäm, yeân vieäc naøy, khoâng yeân vieäc naøy, khoâng si meâ, khieán cho thoaùt khoûi toäi. Ñoù goïi laø thieän mích traùnh söï. Taïi sao goïi mích traùnh söï khoâng thieän? Tyø-kheo cuøng Tyø-kheo baèng taâm baát thieän tìm kieám toäi veà phaù giôùi, phaù kieán, phaù oai nghi, caên cöù treân ba cöû söï thaáy-nghe-nghi; beân trong khoâng coù naêm phaùp, khoâng muoán khieán ngöôøi naøy ñöôïc xuaát toäi, maø muoán cho ngöôøi naøy phaïm toäi, caáu ueá khoâng thanh tònh, muoán khieán cho ngöôøi naøy coù tieáng taêm baát thieän lan traøn. Baèng töôùng traïng nhö vaäy maø tìm kieám toäi; cuøng thaûo luaän, khoâng voïng caàu theá löïc trôï baïn, khoâng laøm cho ngöôøi kia an taâm, khi bò taùc cöû, khi bò taùc öùc nieäm, an vieäc naøy khoâng an vieäc naøy, si meâ khoâng thoaùt toäi. Ñoù goïi laø mích traùnh söï baát thieän. Theá naøo goïi laø mích traùnh söï voâ kyù? Tyø-kheo cuøng Tyø-kheo vôùi taâm voâ kyù tìm kieám toäi veà phaù giôùi, phaù kieán, phaù oai nghi, caên cöù treân ba cöû söï thaáy-nghe-nghi. Baèng töôùng traïng nhö vaäy maø tìm kieám toäi, cuøng nhau thaûo luaän, khoâng voïng caàu theá löïc trôï baïn; nhöng an uûi taâm ngöôøi kia, khi taùc cöû, taùc öùc nieäm, yeân vieäc naøy, khoâng yeân vieäc naøy, khoâng si meâ, khieán cho thoaùt khoûi toäi. Ñoù goïi laø thieän mích traùnh söï. Ñoù goïi laø mích traùnh söï voâ kyù. Phaïm traùnh laø thieän, laø baát thieän, laø voâ kyù? Phaïm traùnh hoaëc baát thieän hoaëc voâ kyù. Taïi sao goïi phaïm traùnh laø baát thieän? Söï phaïm toäi coá yù cuûa phaøm phu, hoaëc hoïc nhaânl9l>. Ñoù goïi laø phaïm traùnh laø baát thieän. Taïi sao goïi phaïm traùnh laø voâ kyù? Söï phaïm toäi khoâng coá yù cuûa phaøm phu hoaëc hoïc nhaân; söï phaïm khoâng coá yù cuûa baäc voâ tröôùcl9l4. Ñoù goïi laø phaïm traùnh voâ kyù. Söï traùnh laø thieän, laø baát thieän, laø voâ kyù? Söï traùnh hoaëc thieän hoaëc baát thieän hoaëc voâ kyù. Taïi sao goïi söï traùnh laø thieän? Tyø-kheo vôùi thieän taâm maø taùc söïl9l5 trong ngoân traùnh, taùc söï trong mích traùnh, taùc söï trong phaïm traùnh. Ñoù goïi laø söï traùnh thieän. Taïi sao goïi söï traùnh laø baát thieän? Vôùi taâm baát thieän maø taùc söï trong ngoân traùnh, taùc söï trong mích traùnh, taùc söï trong phaïm traùnh. Ñoù

l9l>. Baûy haïng hoïc nhaân, töùc baûy baäc Thaùnh giaû höõu hoïc, töø Döï löu höôùng, cho ñeán A-la-haùn höôùng l9l4. Chæ A-la-haùn quaû, thuoäc haøng Thaùnh giaû voâ hoïc. l9l5. Tham chieáu Pali, Vin. ii. 9l: Taêng taùc yeát-ma vôùi thieän taâm, ñaây goïi laø söï traùnh thieän (kiccādhikaranam kusalam).

goïi laø söï traùnh khoâng thieän. Voâ kyù cuõng nhö vaäy. Neáu baèng taâm voâ kyù maø laøm töùc laø söï traùnh voâ kyù. Ngoân, ngoân traùnh, ngoân traùnh vaø ngoân, ngoân traùnh vaø traùnh ngoân.l9l6 Hoaëc coù ngoân töùc laø ngoân traùnh, hoaëc coù ngoân chaúng phaûi ngoân traùnh, hoaëc coù ngoân traùnh töùc laø ngoân, hoaëc

coù ngoân töùc laø traùnh, hoaëc coù ngoân chaúng phaûi traùnh, hoaëc coù traùnh töùc laø ngoân, hoaëc coù traùnh chaúng phaûi ngoân. Theá naøo laø coù tröôøng hôïp ngoân töùc laø ngoân traùnh? Tyø-kheo tranh caõi vôùi Tyø-kheo, lieân heä möôøi taùm söï: phaùp hay phi phaùp, cho ñeán thuyeát hay baát thuyeát. Baèng töôùng traïng nhö vaäy, tranh chaáp lôøi leõ vôùi nhau, daãn ñeán xung ñoät, hai beân khoâng hoøa. Ñoù goïi laø coù ngoân töùc laø ngoân traùnh.l9l7 Theá naøo laø coù tröôøng hôïp ngoân chaúng phaûi ngoân traùnh? l9l8 Cha caõi vôùi con, con caõi vôùi cha; con caõi vôùi meï, meï caõi vôùi con; anh caõi vôùi em, em caõi vôùi anh; chò caõi vôùi em, em caõi vôùi chò, hoaëc nhöõng ngöôøi khaùc caõi nhau.l9l9 Ñoù goïi laø coù ngoân chaúng phaûi ngoân traùnh.l920 Theá naøo laø ngoân traùnh töùc laø ngoân? Tyø-kheo tranh caõi vôùi Tyø-kheo, lieân heä möôøi taùm söï: phaùp hay phi phaùp, cho ñeán thuyeát hay baát thuyeát. Baèng töôùng traïng nhö vaäy, tranh chaáp lôøi leõ vôùi nhau, daãn ñeán xung ñoät, hai beân khoâng hoøa. Ñoù goïi laø ngoân traùnh töùc laø ngoân.l92l Theá naøo laø ngoân töùc traùnh?l922 Tyø-kheo tranh caõi vôùi Tyø-kheo, lieân heä möôøi taùm söï: phaùp hay phi phaùp, cho ñeán thuyeát hay baát thuyeát. Baèng töôùng traïng nhö vaäy, tranh chaáp lôøi leõ vôùi nhau, daãn ñeán xung ñoät, hai beân khoâng hoøa. Ñoù goïi laø

l9l6. Boán veá, quan heä cheùo giöõa ngoân vaø traùnh söï. Pali (Vin.ii. 9l): vivādo vivādādhikaranam (ngoân töùc ngoân traùnh), vivādo no adhikaranam (ngoân khoâng phaûi traùnh), adhikaranam no vivādo (traùnh khoâng phaûi ngoân), adhikaranañceva vivādo ca (vöøa traùnh vöøa ngoân). 1917. Pali, ibid., vivādo vivādādhikaranam. 1918. Pali: vivādo no adbhikaranam, tranh luaän maø khoâng phaûi laø traùnh söï. l9l9. Pali, ibid., sahāyopi sahāyena vivadati, baïn caõi vôùi baïn. l920. Nhöõng ngöôøi naøy caõi nhau, khoâng daãn ñeán xung ñoät, neân khoâng thaønh traùnh söï. Thaäp tuïng: ñaáu traùnh nhöng khoâng phaûi traùnh söï: Tyø-kheo tranh caõi nhau, nhöng chöa thaønh xung ñoät. l92l. Gioáng nhö tröôøng hôïp moät: ngoân töùc ngoân traùnh. Thaäp tuïng vaø Pali khoâng taùch rieâng vôùi tröôøng hôïp ñaàu. l922. Pali, ibid., khoâng ñeà caäp.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > l99

ngoân töùc laø traùnhl92>. Theá naøo laø ngoân khoâng traùnh?l924 Cha caõi vôùi con, con caõi vôùi cha; con caõi vôùi meï, meï caõi vôùi con; anh caõi vôùi em, em caõi vôùi anh; chò caõi vôùi em, em caõi vôùi chò, hoaëc nhöõng ngöôøi khaùc caõi nhaul925. Ñoù goïi laø ngoân maø khoâng traùnh. Theá naøo laø traùnh töùc laø ngoân?l926 Tyø-kheo tranh caõi vôùi Tyø-kheo, lieân heä möôøi taùm söï: phaùp hay phi phaùp, cho ñeán thuyeát hay baát thuyeát. Baèng töôùng traïng nhö vaäy, tranh chaáp lôøi leõ vôùi nhau, daãn ñeán xung ñoät, hai beân khoâng hoøa. Ñoù goïi laø traùnh, töùc laø ngoân.l927 Theá naøo laø traùnh maø chaúng phaûi ngoân? Tröø ngoân traùnh, caùc traùnh söï khaùc nhö mích traùnh, phaïm traùnh, söï traùnh thì goïi laø traùnh maø chaúng phaûi ngoân. Mích vaø mích traùnh, mích traùnh vaø mích, mích traùnh vaø traùnh mích. (Boán veá naøy giaûi thích cheùo nhö boán veá ngoân traùnh treân khoâng khaùc, neân khoâng cheùp ra. Töùc noùi: mích töùc laø

mích traùnh. Phaïm traùnh, söï traùnh, cuõng giaûi cheùo nhö vaäy)l928 III. TRAÙNH SÖÏ DIEÄT 1. Nguyeân Taéc Hieän Tieàn Neáu moät Tyø-kheo tröôùc maët moät Tyø-kheo noùi nhöõng lôøi hay ñeïp ñeå giaùo giôùi, hay ñeå taãn xuaát, nhöng laø phi phaùp, phi tyø-ni, phi lôøi Phaät daïy, maø vò kia laïi noùi noùi: "Ñaây laø phaùp, laø tyø-ni, laø lôøi Phaät daïy, haõy neân chaáp haønh." Traùnh söï ñöôïc dieät nhö vaäy laø phi phaùp dieät traùnh, phi phaùp töông tôï hieän tieàn tyø-ni. Moät Tyø-kheo tröôùc maët hai Tyø-kheo, tröôùc ba Tyø-kheo, tröôùc Taêng cuõng nhö vaäy. Hai Tyø-kheo tröôùc moät Tyø-kheo tröôùc hai Tyø-kheo, tröôùc ba Tyø- kheo, tröôùc Taêng cuõng nhö vaäy. Ba Tyø-kheo tröôùc moät Tyø-kheo, hai Tyø-kheo, ba Tyø-kheo, tröôùc Taêng cuõng nhö vaäy. Hoaëc Taêng vì moät Tyø-kheo, vì hai Tyø-kheo, vì ba Tyø-kheo, vì

l923. Gioáng nhö tröôøng hôïp ñaàu. Pali vaø Thaäp tuïng khoâng taùch rieâng 1924. Pali: vivādo na adhikarana, tranh luaän khoâng phaûi traùnh söï. l925. Gioáng nhö tröôøng hôïp thöù hai. Thaäp tuïng khoâng taùch rieâng. l926. Pali: adhikaranam no vivādo: ñoù laø traùnh söï veà giaùo giôùi, traùnh söï veà phaïm toäi, traùnh söï veà taùc söï. l927. Nhö caùc tröôøng hôïp moät vaø ba. l928. Tieåu chuù trong nguyeân baûn Haùn.

ll00 BOÄ LUAÄT >

Taêng cuõng phaûi nhö vaäy. Neáu moät Tyø-kheo tröôùc maët moät Tyø-kheo noùi nhöõng lôøi hay ñeïp ñeå giaùo giôùi, nhö phaùp, nhö tyø-ni, nhö lôøi Phaät daïy. Vò kia noùi nhö vaày: "Ñaây laø phaùp, laø tyø-ni, laø lôøi Phaät daïy, thaày neân thoï trì, neân chaáp nhaän" Neáu laøm nhö vaäy maø traùnh söï ñöôïc dieät, ñoù laø nhö phaùp dieät traùnh hieän tieàn tyø-ni. Trong ñaây, theá naøo goïi laø hieän tieàn? Ñoù laø phaùp, tyø-ni, vaø ngöôøi.l929 Theá naøo laø phaùp hieän tieàn? Ñoù laø phaùp ñöôïc thoï trì ñeå dieät traùnh. Theá naøo laø tyø-ni hieän tieàn? Ñoù laø tyø-ni ñöôïc thoï trì ñeå dieät traùnh. Theá naøo laø ngöôøi hieän tieàn? Ñoù laø ngöôøi ñöôïc trao ñoåi baèng noùi naêng, luaän nghò. Neáu traùnh söï dieät roài, Tyø-kheo naøo khôi leân laïi, phaïm Ba-daät- ñeà.l9>0 Neáu Tyø-kheo môùi ñeán sau, hay môùi thoï giôùi, goïi ñoù laø sô traùnhl9>l, neáu phaùt khôûi trôû laïi, phaïm Ba-daät-ñeà. Moät Tyø-kheo vì hai Tyø-kheo, vì ba Tyø-kheo, vì Taêng cuõng nhö vaäy. Hai Tyø-kheo vì moät Tyø-kheo, vì hai Tyø-kheo, vì ba Tyø-kheo, vì Taêng cuõng nhö vaäy. Ba Tyø-kheo vì moät Tyø-kheo, vì hai Tyø-kheo, vì ba Tyø-kheo, vì Taêng cuõng nhö vaäy. Taêng vì moät Tyø-kheo noùi nhöõng lôøi hay ñeïp ñeå giaùo giôùi, nhö phaùp, nhö tyø-ni, nhö lôøi Phaät daïy. Vò kia noùi nhö vaày: "Ñaây laø phaùp, laø tyø-ni, laø lôøi Phaät daïy, thaày neân thoï trì, neân chaáp nhaän." Neáu laøm nhö vaäy maø traùnh söï ñöôïc dieät, ñoù laø nhö phaùp dieät traùnh hieän tieàn tyø-ni. Theá naøo goïi laø hieän tieàn? Ñoù laø phaùp, ngöôøi, Taêng vaø giôùi.l9>2 Theá naøo laø phaùp hieän tieàn? Ñoù laø phaùp ñöôïc thoï trì ñeå dieät traùnh. Theá naøo laø tyø-ni hieän tieàn? Ñoù laø tyø-ni ñöôïc thoï trì ñeå dieät traùnh. Theá naøo laø ngöôøi hieän tieàn? Ñoù laø ngöôøi ñöôïc trao ñoåi baèng noùi naêng, luaän nghò. Theá naøo laø Taêng hieän tieàn? Ñoàng moät yeát-ma, hoøa hôïp tuï hoäi moät choã, ngöôøi khoâng ñeán thì

chuùc thoï, ngöôøi coù maët ñuû tö caùch ngaên maø khoâng ngaên. Theá naøo laø giôùi hieän tieàn? Yeát-ma taïi trong cöông giôùi ñöôïc qui ñònh.

l929. Ba yeáu toá hieän tieàn.

l9>0. Tyø-kheo, Ba-daät-ñeà 66.

l9>l. Chæ traùnh söï ñöôïc dieät maø mình khoâng coù maët, do ñoù khoâng chaáp nhaän.

l9>2. Boán yeáu toá hieän tieàn.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > ll0l

Neáu traùnh söï ñaõ ñöôïc chaám döùt, vò naøo khôi leân laïi phaïm Ba-daät- ñeà. Neáu Tyø-kheo môùi ñeán sau hay môùi thoï giôùi, goïi ñoù laø sô traùnh, maø phaùt khôûi leân laïi, thì phaïm Ba-daät-ñeà. Vò naøo döõ duïc roài sau hoái haän, phaïm Ba-daät-ñeà.l9>> Taêng vì hai Tyø-kheo, ba Tyø-kheo, Taêng cuõng nhö vaäy. 2. Dieät Ngoân Traùnh i. Hieän tieàn luaät l. Baáy giôø toân giaû A-nanl9>4 töø choã ngoài ñöùng daäy, ñeå troáng vai beân höõu, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay baïch: - Kính baïch Ñöùc Theá Toân, coù bao nhieâu phaùp ñeå dieät ngoân traùnh? Ñöùc Phaät baûo Toân giaû A-nan: - Ngoân traùnh ñöôïc dieät baèng hai phaùp. Dieät baèng hieän tieàn tyø-ni, duøng ña nhaân ngöõ. Toân giaû A-nan laïi hoûi: - Coù tröôøng hôïp naøo ngoân traùnh ñöôïc dieät baèng moät phaùp laø hieän tieàn tyø-ni, maø khoâng duøng ña nhaân ngöõ hay khoâng? Ñöùc Phaät baûo A-nan: - Coù. A-nan hoûi: - Ñoù laø tröôøng hôïp naøo? Ñöùc Phaät daïy: - Neáu moät Tyø-kheo tröôùc maët moät Tyø-kheo noùi nhöõng lôøi hay ñeïp ñeå giaùo giôùi, nhö phaùp, nhö tyø-ni, nhö lôøi Phaät daïy. Vò kia noùi nhö vaày: “Ñaây laø phaùp, laø tyø-ni, laø lôøi Phaät daïy, thaày neân thoï trì, neân chaáp nhaän.” Nhö vaäy traùnh söï ñöôïc dieät. Naøy A-nan, ñoù goïi laø ngoân traùnh ñöôïc dieät baèng moät phaùp, khoâng duøng ña nhaân ngöõ. Hieän tieàn: nghóa nhö treân. Moät Tyø-kheo vì hai Tyø-kheo, ba Tyø-kheo, Taêng cuõng nhö vaäy. Hai Tyø-kheo vì moät Tyø-kheo, hai Tyø-kheo, ba Tyø-kheo, Taêng cuõng nhö vaäy. Ba Tyø-kheo vì moät Tyø-kheo, hai Tyø-kheo, ba Tyø-kheo, Taêng cuõng nhö vaäy. Taêng vì moät Tyø-kheo noùi nhöõng lôøi hay ñeïp ñeå giaùo giôùi, nhö phaùp, nhö tyø-ni, nhö lôøi Phaät daïy. Vò kia noùi nhö vaày: “Ñaây laø phaùp, laø tyø-ni, laø lôøi Phaät daïy, thaày neân thoï trì, neân chaáp nhaän.” Naøy A-nan, traùnh söï naøy nhôø vaäy maø ñöôïc chaám döùt. Ñoù laø ngoân traùnh ñöôïc dieät baèng moät phaùp laø hieän tieàn tyø-ni, chöù khoâng duøng ña nhaân ngöõ.

l9>>. Tyø-kheo, Ba-daät-ñeà 76. l9>4. Nguõ phaàn, Thaäp tuïng: Öu-ba-ly hoûi.

ll2 BOÄ LUAÄT >

Hieän tieàn: nghóa nhö treân. Taêng vì hai Tyø-kheo, ba Tyø-kheo, Taêng cuõng nhö vaäy. Ñöùc Phaät laïi baûo A-nan: - Vò Tyø-kheo tranh caõi kia, khoâng theå chaáp nhaän Taêng taùc phaùp nhö vaäy ñeå dieät traùnh, nghe truù xöù noï coù chuùng Taêng gioûi, Thöôïng toïa gioûi, laø ngöôøi trí tueä. Vò Tyø-kheo tranh caõi kia do söï tranh caõi naøy neân ñeán nôi truù xöù kia. Hoaëc giaû treân ñöôøng ñi gaëp ñöôïc ngöôøi coù theå chaám döùt söï tranh caõi nhö phaùp, nhö tyø-ni, nhö lôøi Phaät daïy,

naøy A-nan, ñoù laø ngoân traùnh ñöôïc dieät baèng moät phaùp hieän tieàn tyø-ni, chöù khoâng duøng ña nhaân ngöõ. Chöõ hieän tieàn ôû ñaây cuøng coù nghóa nhö treân. 2. Tyø-kheo tranh caõi kia treân ñöôøng ñi khoâng gaëp ñöôïc vò coù theå nhö phaùp, nhö tyø-ni, nhö lôøi Phaät daïy ñeå chaám döùt söï tranh caõi thì vò Tyø-kheo tranh caõi kia neân ñeán nôi chuùng Taêng ñoù, tröôùc Thöôïng toïa coù trí tueä, thöa nhö vaày: Traùnh söï naøy cuûa toâi khôûi leân nhö vaày, do bôûi nguyeân nhaân thaät söï laø nhö vaäy. Taêng taùc phaùp nhö vaäy ñeå dieät. Toâi khoâng theå chaáp nhaän, cho neân ñeán Tröôûng laõo. Laønh thay! Tröôûng laõo vì toâi nhö phaùp, nhö tyø-ni, nhö lôøi Phaät daïy chaám döùt traùnh söï naøy. Neáu Tröôûng laõo coù theå vì chuùng toâi chaám döùt söï tranh caõi naøy nhö phaùp, nhö tyø-ni, nhö lôøi Phaät daïy, chuùng toâi seõ ñoái tröôùc Tröôûng laõo xaû boû traùnh söï naøy. Neáu Tröôûng laõo khoâng theå nhö phaùp, nhö tyø-ni, nhö lôøi Phaät daïy ñeå chaám döùt traùnh söï naøy, chuùng toâi seõ töï taïi tranh chaáp, khieán cho toäi traïng caøng saâu naëng. Khoâng nhö phaùp, nhö tyø-ni, nhö lôøi Phaät daïy ñeå chaám döùt traùnh söï naøy, caùc Tyø-kheo seõ soáng khoâng an laïc. Tyø-kheo tranh caõi kia neân ôû tröôùc Taêng xaû boû vieäc tranh caõi nhö vaäy. Taêng neân noùi vôùi vò Tyø-kheo tranh caõi kia: - Naøy Tröôûng laõo, traùnh söï neáu khôûi leân nhö vaäy, do nguyeân nhaân thaät söï laø nhö vaäy maø khôûi leân, vaø chuùng Taêng ôû kia ñaõ chaám döùt vieäc tranh caõi nhö vaây. Neáu coù theå noùi nhö thaät, thì chuùng toâi seõ töï löôïng coù theå chaám döùt traùnh söï naøy hay khoâng. Neáu traùnh söï naøy cuûa Tröôûng laõo khôûi leân nhö vaäy, nguyeân do söï thaät nhö vaäy maø khôûi leân, Chuùng Taêng kia ñaõ dieät traùnh nhö vaäy, maø khoâng ñöôïc thuyeát minh nhö thaät, thì, naøy Tröôûng laõo, traùnh söï naøy caøng ngaøy caøng saâu naëng, phi phaùp, phi tyø-ni, phi lôøi Phaät daïy. Traùnh söï naøy khoâng ñöôïc chaám döùt, caùc Tyø-kheo seõ khoâng soáng ñöôïc an laïc. - Taêng neân thuï lyù traùnh söï nhö vaäy. Thuï lyù roài neân quyeát ñoaùn. Neáu Tyø-kheo tranh caõi kia laø haï toïa thì neân noùi: “Thaày ra ngoaøi moät chuùt ñeå chuùng toâi cuøng nhau bình ñoaùn vieäc naøy cho ñöôïc nhö phaùp, nhö tyø-ni, nhö lôøi Phaät daïy.” Neáu Tyø-kheo tranh caõi aáy laø baäc Thöông toïa

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > ll0>

thì Taêng neân töï traùnh ñeán choã khaùc ñeå cuøng nhau bình ñoaùn vieäc naøy cho nhö phaùp, nhö tyø-ni, nhö lôøi Phaät daïy. Chuùng Taêng neân suy nghó nhö vaày, “Neáu chuùng ta ôû trong Taêng bình ñoaùn vieäc naøy, thì sôï seõ coù caùc vieäc khaùc xaûy ra, khieán cho hai beân lôøi thieän lôøi aùc khoâng thoâi. Chuùng ta haõy cuøng vôùi caùc vò coù trí tueä taäp hôïp rieâng moät choã ñeå cuøng nhau bình ñoaùn vieäc naøy.” Ñöùc Phaät baûo toân giaû A-nan: Baáy giôø, Taêng neân taùc baïch bình ñoaùn vieäc naøy nhö sau: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, nay Taêng taäp hôïp caùc vò coù trí tueä cuøng nhau bình ñoaùn rieâng vieäc naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Neân taùc baïch nhö vaäy roài cuøng nhau bình ñoaùn. Tyø-kheo coù möôøi phaùp neân sai ñeå bình ñoaùn rieâng vieäc naøyl9>5. Möôøi phaùp laø: l. Trì giôùi ñaày ñuû, 2. Ña vaên, >. Tuïng hai boä tyø-ni thuoäc loøng, 4. Lyù giaûi roäng nghóa cuûa Luaät, 5.

Kheùo leùo xöû duïng ngoân töø, bieän luaän raønh maïch, ñuû khaû naêng vaán ñaùp khieán cho vò kia hoan hyû, 6. Neáu traùnh söï khôûi leân phaûi coù khaû naêng chaám döùt, 7. Khoâng thieân vò, 8. Khoâng giaän hôøn, 9. Khoâng khieáp sôï, l0. Khoâng si meâ. Coù möôøi phaùp nhö vaäy thì neân sai cuøng nhau hoïp rieâng ñeå bình ñoaùn söï. Trong soá Tyø- kheo ñoaùn söï, coù vò naøo khoâng tuïng giôùi ñöôïc, khoâng bieát tyø-ni cuûa giôùi, cho neân khoâng noùi theo chaùnh nghóa, maø noùi lôøi phi phaùp, thì Taêng neân taùc baïch khieán Tyø-kheo naøy ñi ra. Vaên baïch nhö sau: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo kia teân laø... khoâng tuïng giôùi ñöôïc, khoâng bieát tyø-ni cuûa giôùi, boû nghóa chaùnh, noùi lôøi phi phaùp. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, nay Taêng khieán Tyø-kheo naøy ra. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Taùc baïch nhö vaäy roài khieán ngöôøi aáy ra. Ñöùc Phaät baûo Toân giaû A-nan: Trong soá Tyø-kheo ñang ngoài ñoaùn söï kia coù vò tuïng giôùi, nhöng khoâng tuïng tyø-ni cuûa giôùi, cho neân boû chaùnh nghóa, chæ noùi ñöôïc moät ít vaên. Ñöùc Phaät baûo Toân giaû A-nan, Taêng neân taùc baïch khieán Tyø-kheo ñoaùn söï naøy ñi xa. Vaên baïch nhö sau: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø... tuïng giôùi, nhöng khoâng tuïng tyø-ni cuûa giôùi, cho neân boû chaùnh nghóa, chæ noùi ñöôïc moät ít vaên. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, nay

l9>5. Tham chieáu Pali, Vin. ii. 95: bhikkhu ubbāhika, tyø-kheo ñoaùn söï thaønh töïu l0 phaùp. Thaäp tuïng >5 (T2>nl4>5 tr.252cl5): tyø-kheo thaønh töïu 5 phaùp ñöôïc laäp laøm ngöôøi ñoaùn söï, goïi laø OÂ-hoài-cöu-la .

ll4 BOÄ LUAÄT >

Taêng khieán Tyø-kheo naøy ra. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Taùc baïch nhö vaäy roài khieán vò aáy ra. Neáu trong soá Tyø-kheo ñoaùn söï coù vò phaùp söl9>6 ngoài döï. Vò kia boû chaùnh nghóa, duøng söùc maïnh cuûa ngoân töø ñeå noùi laán aùp. Ñöùc Phaät baûo Toân giaû A-nan: Taêng neân taùc baïch khieán Tyø-kheo naøy ñi ra. Vaên baïch nhö sau: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo phaùp sö naøy teân laø... boû chaùnh nghóa, duøng söùc maïnh cuûa ngoân töø ñeå noùi laán aùp. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, nay Taêng khieán Tyø-kheo naøy ra. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Neân baïch nhö vaäy roài khieán vò aáy ñi ra. Neáu trong caùc Tyø-kheo ñang ngoài ñoaùn söï, coù vò tuïng giôùi, tuïng tyø-ni, thuaän chaùnh nghóa, noùi ñuùng nhö phaùp. Ñöùc Phaät baûo A-nan, Taêng neân nhö phaùp nhö tyø-ni, nhö lôøi Phaät daïy taùn trôï Tyø-kheo naøy. Neáu traùnh söï kia ñöôïc Taêng ôû kia dieät khoâng nhö phaùp, nhö tyø-ni, nhö lôøi Phaät daïy, thì nay Taêng ôû ñaây neân dieät traùnh söï aáy nhö phaùp, nhö tyø-ni, nhö lôøi Phaät. Neáu chuùng Taêng ôû kia ñaõ nhö phaùp, nhö tyø-ni, nhö lôøi Phaät daïy dieät traùnh söï aáy roài, thì nay Taêng ôû ñaây cuõng haõy chuaån nhaän vieäc naøy. Töùc thôøi, Taêng ôû ñaây neân noùi vôùi Tyø-kheo tranh caõi kia: “Neáu Taêng ôû kia ñaõ nhö phaùp, nhö tyø-ni, nhö lôøi Phaät daïy chaám döùt traùnh söï naøy roài, thì ôû ñaây chuùng toâi cuõng nhaãn khaû söï vieäc naøy laø dieät traùnh nhö phaùp. Baây giôø chuùng toâi cuõng seõ taùc phaùp dieät traùnh y nhö vaäy thoâi.” Neáu laøm nhö vaäy maø chaám döùt ñöôïc

vieäc tranh caõi, thì naøy A-nan, ñoù laø ngoân traùnh ñöôïc dieät baèng moät phaùp, töùc hieän tieàn tyø-ni, khoâng duøng ña nhaân ngöõ. Nghóa hieän tieàn: phaùp cho ñeán giôùi, cuõng nhö treân. Neáu traùnh söï nhö phaùp dieät roài, sau ñoù vò naøo khôi ñoäng laïi, phaïm Ba-daät-ñeà, nhö treân. >. Tyø-kheo tranh caõi kia khoâng thuaän toøng Taêng thöù hai taùc phaùp nhö vaäy ñeå dieät traùnh. Nghe truù xöù noï coù soá ñoâng Tyø-kheo trì phaùp, trì luaät, trì ma-di. Tyø-kheo tranh caõi kia neân ñeán choã Tyø-kheo trì phaùp, trì luaät, trì ma-di. Tyø-kheo kia ñang treân ñöôøng ñi maø coù theå chaám döùt traùnh söï, thì naøy A-nan, ñoù goïi laø ngoân traùnh ñöôïc dieät baèng moät phaùp hieän tieàn tyø-ni, khoâng duøng ña nhaân ngöõ. Trong ñaây noùi hieän tieàn tyø-ni. Theá naøo laø hieän tieàn? Ñoù laø phaùp, tyø-ni, ngöôøi, Taêng, vaø giôùi. Nghóa cuõng nhö treân. Nhö phaùp chaám döùt vieäc tranh caõi roài, sau ñoù ai phaùt khôûi leân laïi phaïm Ba-daät-ñeà, cuõng nhö treân.

l9>6. Pali, Vin. ii. 96: dhammika, vò phaùp sö khoâng am hieåu Luaät taïng.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > ll5

Tröôøng hôïp neáu Tyø-kheo tranh caõi kia, giöõa ñöôøng khoâng theå nhö phaùp, nhö tyø-ni, nhö lôøi Phaät daïy ñeå chaám döùt traùnh söï, thì Tyø-kheo tranh caõi kia neân ñeán choã soá ñoâng Tyø-kheo trì phaùp, trì luaät, trì ma-di kia noùi nhö vaày: Thöa Tröôõng laõo, vieäc tranh caõi naøy cuûa toâi do nguyeân nhaân nhö vaäy, phaùt khôûi nhö vaäy. Söï thaät, nhaân bôûi ñoù maø phaùt khôûi. Taêng taùc phaùp nhö vaäy ñeå dieät traùnh. Taêng thöù hai cuõng taùc phaùp nhö vaäy ñeå dieät traùnh. Toâi khoâng thuaän toøng, neân ñeán Tröôûng laõo. Laønh thay, Tröôûng laõo coù theå nhö phaùp, nhö tyø-ni, nhö lôøi Phaät daïy chaám döùt vieäc tranh caõi naøy. Toâi seõ ñoái tröôùc Tröôûng laõo boû vieäc tranh caõi naøy. Neáu Tröôûng laõo khoâng theå nhö phaùp, nhö tyø-ni, nhö lôøi Phaät daïy chaám döùt vieäc tranh caõi naøy thì chuùng toâi vaãn tieáp tuïc tranh caõi, khieán cho toäi loãi caøng saâu naëng. Khoâng nhö phaùp, nhö tyø-ni, nhö lôøi Phaät daïy ñeå dieät traùnh söï naøy, thì caùc Tyø-kheo seõ soáng khoâng an laïc. Tyø-kheo tranh caõi kia neân ñeán tröôùc soá ñoâng Tyø-kheo ñeå xaû boû vieäc tranh caõi naøy. Soá ñoâng Tyø-kheo kia neân noùi vôùi Tyø-kheo tranh caõi naøy: Neáu Tröôûng laõo thuyeát minh moät caùch nhö thaät traùnh söï naøy ñuùng nhö ñaõ phaùt khôûi, vôùi nguyeân nhaân thaät söï nhö vaäy maø phaùt khôûi, nhö Taêng thöù hai ñaõ dieät traùnh chaám döùt tranh caõi. Thuyeát xong, xaû traùnh. Chuùng toâi seõ töï löôïng xem coù khaû naêng dieät traùnh söï naøy hay khoâng. Neáu Tröôûng laõo khoâng noùi ñuùng söï thaät, thì vieäc traùnh söï seõ tieáp tuïc, khieán cho toäi caøng theâm saâu naëng. Khoâng nhö phaùp, nhö tyø-ni, nhö lôøi Phaät daïy ñeå chaám döùt vieäc tranh caõi thì caùc Tyø-kheo seõ soáng khoâng an laïc. - Naøy A-nan, soá ñoâng Tyø-kheo kia neân taùc phaùp nhö vaäy ñeå thuï lyù vieäc tranh caõi. Thuï lyù vieäc tranh caõi roài quyeát ñoaùn. Neáu Tyø-kheo tranh caõi kia laø haï toïa thì neân noùi vôùi vò aáy: “Thaày ra ngoaøi chôø moät chuùt. Chuùng toâi caàn bình ñoaùn söï vieäc.” Neáu vò aáy laø Thöôïng toïa, thì chuùng neân töï traùnh ñi choã khaùc ñeå cuøng nhau bình ñoaùn vieäc naøy. Neáu Taêng ôû kia khoâng nhö phaùp, nhö tyø-ni, nhö lôøi Phaät daïy ñeå chaám döùt vieäc

tranh caõi, vaø Taêng thöù hai cuõng khoâng nhö phaùp, nhö tyø-ni, nhö lôøi Phaät daïy ñeå chaám döùt vieäc tranh caõi naøy, thì soá ñoâng Tyø-kheo neân nhö phaùp, nhö tyø-ni, nhö lôøi Phaät daïy chaám döùt traùnh söï naøy. Neáu Taêng kia nhö phaùp dieät traùnh, Taêng thöù hai cuõng nhö phaùp dieät traùnh, thì soá ñoâng Tyø-kheo cuõng neân chaáp nhaän vieäc naøy, vaø neân noùi vôùi Tyø-kheo tranh caõi kia: “Nhö Taêng thöù hai kia dieät traùnh chuùng toâi cuõng chaáp nhaän.” - Naøy A-nan, ñoù laø ngoân traùnh ñöôïc dieät baèng moät phaùp, töùc hieän tieàn tyø-ni, khoâng duøng ña nhaân ngöõ. Trong ñaây, hieän tieàn laø phaùp, tyø-ni, ngöôøi; nghóa cuõng nhö treân.

ll6 BOÄ LUAÄT >

Nhö phaùp chaám döùt tranh caõi roài, sau ñoù vò naøo phaùt khôûi leân laïi thì phaïm Ba-daät-ñeà, nhö treân. Ñeán choã hai Tyø-kheo trì phaùp, trì luaät, trì ma-di cuõng nhö vaäy. Ñeán choã moät Tyø-kheo trì phaùp, cho ñeán trì ma-di cuõng nhö vaäy. ii. Ña nhaân ngöõ Baáy giôø Tyø-kheo nöôùc Xaù-veä tranh caõi nhau. Chuùng Taêng nôi Xaù-veä nhö phaùp chaám döùt tranh caõi. Tyø-kheo tranh caõi kia khoâng chaáp nhaän Taêng chaám döùt traùnh söï. Hoï nghe truù xöù kia, nhö treân. Soá ñoâng Tyø-kheo, cuõng nhö treân. Hai Tyø-kheo, moät Tyø-kheo cuõng nhö treân. Tyø-kheo tranh caõi kia khoâng chaáp nhaän Taêng nôi Xaù-veä chaám döùt traùnh söï, cho ñeán moät Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Phaät, ñaûnh leã saùt chaân roài ngoài qua moät beân ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Phaät. Ñöùc Phaät lieàn taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, duøng voâ soá phöông tieän khieån traùch Tyø-kheo tranh caõi kia: - Caùc ngöôi laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Caùc ngöôi, nhöõng ngöôøi ngu si, Taêng nôi Xaù-veä nhö phaùp chaám döùt tranh caõi maø sao khoâng chaáp nhaän? Cho ñeán moät Tyø-kheo chaám döùt tranh caõi cuõng khoâng chaáp nhaän? a. Haønh Xaù-La l. Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän ha traùch roài baûo caùc Tyø- kheo neân chaám döùt tranh caõi naøy baèng ña nhaân ngöõ, baèng phaùp haønh xaù-la. Sai ngöôøi haønh xaù-la baèng phaùp baïch nhò yeát-ma. Vò naøo coù naêm phaùp sau ñaây khoâng neân sai haønh xaù-la: coù thieân vò, hay giaän hôøn, khieáp sôï, coù si, khoâng bieát ñaõ haønh hay khoâng haønh. Coù naêm phaùp nhö vaäy khoâng neân sai haønh xaù-la. Khoâng thieân vò, khoâng hay giaän hôøn, khoâng hay khieáp sôï, khoâng si, bieát ñaõ haønh hay khoâng haønh. (9l9al) Ngöôøi coù naêm phaùp nhö vaäy neân sai haønh xaù-la. Trong chuùng neân sai ngöôøi coù khaû naêng taùc yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp nhaän, Taêng sai Tyø-kheo teân... haønh xaù-la. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Nay Taêng sai Tyø-kheo... haønh xaù- la. Caùc Tröôûng laõo naøo ñoàng yù Taêng sai Tyø-kheo teân... haønh xaù-la, thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän sai Tyø-kheo... haønh xaù-la roài. Taêng ñoàng yù neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. 2. Coù ba caùch haønh xaù-la, moät laø coâng khai, hai laø kín, ba laø ræ

tai.l9>7 2.a. Theá naøo goïi laø boû phieáu coâng khai? Caùc Tyø-kheo kia nghó nhö vaày: “Trong chuùng, Tyø-kheo phi phaùp nhieàu, song Hoøa thöôïng A-xaø-leâ cuûa hoï ñeàu laø nhö phaùp.” Neân caàn coâng khai haønh xaù-la. Caùc Tyø-kheo kia nghó: “Trong chuùng, phaàn nhieàu laø ngöôøi phi phaùp maø Thöôïng toïa laø ngöôøi trí, trì phaùp, trì tyø-ni, trì ma-di ñeàu laø nhöõng ngöôøi noùi nhö phaùp.” Neân caàn coâng khai haønh xaù-la. Caùc Tyø-kheo nghó: “Khoâng bieát trong traùnh söï naøy laø ngöôøi noùi nhö phaùp nhieàu, hay ngöôøi noùi phi phaùp nhieàu. Song Hoøa thöôïng A-xaø-leâ cuûa hoï ñeàu laø nhö phaùp.” Tyø-kheo kia neân coâng khai haønh xaù-la. Caùc Tyø-kheo nghó: “Khoâng bieát trong traùnh söï naøy laø ngöôøi noùi nhö phaùp nhieàu, hay ngöôøi noùi phi phaùp nhieàu. Song baäc Thöôïng toïa laø ngöôøi coù trí, trì phaùp, trì tyø-ni, trì ma-di ñeàu nhö phaùp noùi.” Tyø-kheo kia neân coâng khai haønh xaù-la. Caùc Tyø-kheo kia nghó: “Trong traùnh söï, naøy ngöôøi noùi ñuùng phaùp nhieàu.” Neân coâng hai haønh xaù-la. Theå thöùc thöïc haønh nhö sau: neân laøm hai loaïi xaù-la, moät loaïi cheû hai, moät loaïi ñeå nguyeân. Laøm xaù-la roài neân taùc baïch: “Vò naøo noùi nhö theá naøy, thì ruùt theû nguyeân. Vò naøo noùi nhö theá kia, thì ruùt theû cheû.” Haønh xaù-la xong, ñeán choã khaùc ñeå kieåm. Neáu Tyø-kheo nhö phaùp ngöõ nhieàu thì vò chuû trì coâng boá keát quaû ñeå chaám döùt vieäc tranh caõi. Neáu soá Tyø-kheo nhö phaùp ít thì vò aáy neân taùc leãl9>8 roài ñöùng daäy ra ñi. Sau ñoù sai ngöôøi tin caäy ñeán trong Taêng cuûa truù xöù Tyø-kheo baïch: “Truù xöù kia Tyø- kheo phi phaùp nhieàu. Laønh thay, Tröôûng laõo haõy ñeán ñoù. Neáu Tyø-kheo nhö phaùp ngöõ nhieàu, traùnh söï kia ñöôïc chaám döùt, ñöôïc nhieàu coâng ñöùc.” Tyø-kheo naøy nghe vaäy, neân ñeán. Neáu khoâng ñeán, seõ nhö phaùp trò. - Naøy A-nan, neáu taùc phaùp nhö vaäy maø traùnh söï ñöôïc chaám döùt thì goïi laø ngoân traùnh ñöôïc dieät baèng hai phaùp ñeå dieät: hieän tieàn tyø-ni, duøng ña nhaân ngöõ. Trong ñaây, hieän tieàn laø phaùp, tyø-ni, ngöôøi, giôùi, Taêng. Nghóa nhö treân. Trong ñaây, Theá naøo laø duïng ña nhaân ngöõ? Caên cöù lôøi noùi nhieàu ngöôøi, laø nhöõng ngöôøi trì phaùp, trì tyø-ni, trì ma-di. Neáu traùnh söï ñaõ ñöôïc dieät nhö phaùp roài, sau ñoù vò naøo phaùt khôûi laïi, phaïm Ba-daät-ñeà, nhö treân. 2.b. Theá naøo goïi laø haønh xaù-la kín? Caùc Tyø-kheo nghó: “Trong traùnh söï naøy, Tyø-kheo nhö phaùp nhieàu

l9>7. Ba loaïi haønh truø, nhö Pali, Vin.ii.98: tayo salākaggāhe gūnhakam, sakattajappakam, vivanakan. l9>8. Baûn Minh: taùc leã. Baûn Cao-ly: taùc loaïn . Baûn Toáng: taùc loaïn leã.

ll8 BOÄ LUAÄT >

maø Hoøa thöôïng A-xaø-leâ cuûa hoï khoâng nhö phaùp. Neáu chuùng ta coâng khai haønh xaù-la, sôï caùc Tyø-kheo tuøy theo Hoøa thöôïng A-xaø-leâ ruùt xaù- la.” Tyø-kheo kia haønh xaù-la kín. Coù vò nghó: “Trong traùnh söï naøy, Tyø- kheo nhö phaùp nhieàu. Nhöng trong chuùng kia coù Thöôïng toïa tieâu bieåu cho ngöôøi trí, trì phaùp, trì tyø-ni, trì ma-di maø laïi truï phi phaùp. Neáu chuùng ta coâng khai haønh xaù-la, thì caùc Tyø-kheo tuøy thuaän theo vò Thöôïng toïa trong chuùng, ngöôøi tieâu

bieåu veà trí maø truï phi phaùp kia ruùt xaù-la.” Cho neân Tyø-kheo neân haønh xaù-la kín. Hai veá khoâng bieát cuõng nhö treân. Neân haønh xaù-la nhö vaäy. Töø hai caùch, cho ñeán nhö phaùp dieät traùnh roài, vò naøo phaùt khôûi trôû laïi maéc Ba-daät-ñeà, nhö treân, trong muïc coâng khai haønh xaù-la. 2.c. Theá naøo laø haønh xaù-la ræ tai? Tyø-kheo kia nghó, nhö phaùp Tyø-kheo nhieàu, nhöng Hoøa thöôïng A-xaø-leâ cuûa hoï laïi noùi phi phaùp, vò kia neân ræ tai haønh xaù-la. Vò Tyø- kheo kia khôûi yù nghó, vieäc tranh caõi naøy Tyø-kheo nhö phaùp nhieàu maø vò Thöôïng toïa trong chuùng ngöôøi tieâu bieåu veà trí, laïi truï nôi phi phaùp, trì phaùp, trì tyø-ni, trì ma-di neân Tyø-kheo kia ræ tai haønh xaù-la. Hai veá khoâng bieát cuõng nhö treân. Neân laøm hai loaïi xaù-la moät loaïi cheû, moät loaïi nguyeân, tuyeân boá. “Vò naøo noùi nhö vaày thì ruùt theû nguyeân. Vò naøo noùi nhö vaày thì ruùt theû cheû.” Khi haønh xaù-la neân boá trí ngoài caùch khoaûng, coù theå moät ngöôøi ñi chen vaøo giöõa che khuaát ngöôøi kia ñeå ræ tai, noùi: “Hoøa thöôïng, ñoàng Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ ñoàng A-xaø-leâ, thaân haäu tri thöùc cuûa thaày ñaõ ruùt xaù-la... Laønh thay, thaày cuõng neân ruùt xaù-la... Töø maãn coá! Neáu nhö phaùp Tyø-kheo nhieàu, traùnh söï ñöôïc chaám döùt thì ñöôïc coâng ñöùc nhieàu.” Haønh xaù-la roài, qua moät beân ñeå kieåm. Töø ñaây cho ñeán nhö phaùp dieät traùnh roài, vò naøo phaùt khôûi laïi, phaïm Ba-daät-ñeà, nhö treân. b. Xaù-La Phi Phaùp Coù möôøi caùch ruùt xaù-la khoâng nhö phaùp: l. Khoâng hieåu roõ maø boác xaù-la, 2. Khoâng theo ñoàng baïn toát maø boác xaù-la, >. Muoán khieán cho ngöôøi phi phaùp nhieàu maø boác xaù-la, 4. Bieát Tyø-kheo phi phaùp nhieàu maø boác xaù-la, 4. Muoán khieán chuùng Taêng bò phaù vôõ neân boác xaù-la, 6. Bieát chuùng Taêng seõ bò phaù vôõ maø boác xaù-la, 7. Phi phaùp boác xaù-la, 8. Bieät chuùng boác xaù-la, 9. Do moät vi phaïm nhoû maø boác xaù-la, l0. Khoâng ñöùng theo sôû kieán maø boác xaù-la. Theá naøo laø khoâng hieåu roõ maø ruùt xaù-la? Ñoái vôùi traùnh söï naøy khoâng naém vöõng, khoâng hieåu roõ, khoâng bieát laø phaùp hay phi phaùp, cho ñeán thuyeát hay phi thuyeát. Nhö vaäy laø khoâng

hieåu roõ maø ruùt xaù-la. Theá naøo laø khoâng cuøng baïn laønh maø ruùt xaù-la? Khoâng ñoàng baïn vôùi Tyø-kheo ña vaên, trì phaùp, trì tyø-ni, trì ma-di, phaùp hay phi phaùp cho ñeán thuyeát hay phi thuyeát. Nhö vaäy laø khoâng cuøng vôùi baïn laønh ruùt xaù-la. Theá naøo laø khieán cho Tyø-kheo phi phaùp nhieàu maø ruùt xaù-la? Tyø-kheo kia nghó: “Trong traùnh söï naøy coù nhieàu Tyø-kheo nhö phaùp. Nay ta neân ruùt xaù-la theo phi phaùp, khieán cho Tyø-kheo phi phaùp nhieàu.” Nhö vaäy goïi laø khieán Tyø-kheo phi phaùp nhieàu maø ruùt xaù-la. Theá naøo goïi laø bieát nhieàu Tyø-kheo phi phaùp maø ruùt xaù-la? Tyø-kheo kia nghó: “Trong traùnh söï naøy Tyø-kheo phi phaùp nhieàu. Ñoàng baïn vôùi phi phaùp ruùt xaù-la.” Nhö vaäy goïi laø bieát Tyø-kheo phi phaùp nhieàu maø ruùt xaù-la. Theá naøo goïi laø muoán khieán Taêng phaù vôõ ruùt xaù-la? Vò kia khôûi yù nghó: “Traùnh söï naøy Tyø-kheo nhö phaùp nhieàu, nay ta ruùt xaù-la theo phe phi phaùp khieán cho chuùng Taêng bò phaù vôõ.” Nhö vaäy laø muoán khieán chuùng Taêng phaù vôõ maø ruùt xaù-la. Theá naøo goïi laø bieát Taêng phaù vôõ maø ruùt xaù-la? Tyø-kheo kia bieát

Tyø-kheo phi phaùp nhieàu, vì baïn beø phi phaùp maø ruùt xaù-la, nhö vaäy goïi laø bieát Taêng seõ bò phaù maø ruùt xaù-la. Theá naøo goïi laø phi phaùp ruùt xaù-la? Baïch nhò, baïch töù yeát-ma maø baïch khaùc, yeát-ma khaùc. Nhö vaäy goïi laø phi phaùp ruùt xaù-la. Theá naøo goïi laø bieät chuùng ruùt xaù-la? Ñoàng moät cöông giôùi, khi yeát-ma khoâng taäp hôïp heát, ngöôøi ñaùng chuùc thoï khoâng chuùc thoï, ngöôøi hieän tieàn ñaùng ngaên, ngaên. Nhö vaäy goïi laø bieät chuùng ruùt xaù-la. Theá naøo goïi laø do moät vi phaïm nhoû maø ruùt xaù-la? Hoaëc nghó phaïm toäi, hoaëc khoâng coá phaïm, hoaëc phaùt taâm laøm nhö vaäy maø ruùt xaù-la. Nhö theá goïi laø do moät vi phaïm nhoû maø ruùt xaù-la. Theá naøo laø khoâng ñuùng nhö sôû kieán maø ruùt xaù-la? Kieán giaûi khaùc, nhaãn khaû khaùc maø ruùt xaù-la. Nhö vaäy laø khoâng ñuùng nhö sôû kieán maø ruùt xaù-la. Ñoù goïi laø möôøi caùch phi phaùp ruùt xaù-la. Laïi coù möôøi caùch nhö phaùp ruùt xaù-la. (ÔÛ ñaây töùc laø ngöôïc laïi möôøi ñieàu khoâng nhö phaùp ruùt xaù-la treân).l9>9 c. Bình Ñoaùn Söï

l9>9. Tieåu chuù trong nguyeân baûn Haùn.

lll0 BOÄ LUAÄT >

Coù naêm loaïi bình ñoaùn nhaân:l940 coù ngöôøi thaân khoâng laøm maø khaåu laøm, coù ngöôøi khaåu khoâng laøm maø thaân laøm, coù ngöôøi thaân khoâng laøm khaåu khoâng laøm, coù ngöôøi thaân laøm khaåu laøm, coù ngöôøi khoâng aùi khoâng nhueá khoâng boá khoâng si. Theá naøo laø ngöôøi thaân khoâng laøm maø khaåu laøm? Nghóa laø ngöôøi thaân khoâng hieän töôùng maø mieäng coù noùi naêng daïy doã, ñoù laø ngöôøi thaân khoâng laøm maø mieäng laøm. Theá naøo laø ngöôøi mieäng khoâng laøm maø thaân laøm? Laø ngöôøi thaân hieän töôùng maø mieäng khoâng noùi naêng daïy doã, ñoù laø ngöôøi mieäng khoâng laøm maø thaân laøm. Theá naøo laø ngöôøi thaân khoâng laøm, khaåu khoâng laøm? Laø ngöôøi thaân khoâng hieän töôùng, mieäng khoâng noùi naêng daïy doã, ñoù laø ngöôøi thaân khoâng laøm, mieäng khoâng laøm. Theá naøo laø ngöôøi mieäng laøm thaân laøm? Laø ngöôøi thaân hieän töôùng, mieäng noùi naêng daïy doã, ñoù laø ngöôøi thaân laøm mieäng laøm. Trong soá naøy, ngöôøi khoâng aùi, khoâng nhueá, khoâng boá, khoâng si, laø ngöôøi baäc nhaát heát söùc toân quyù. Söõa cho ra laïc, laïc cho ra toâ, toâ cho ra ñeà hoà laø toái thaéng, khoâng coù thöù gì so saùnh ñöôïc. Cuõng nhö vaäy, ngöôøi khoâng aùi, khoâng nhueá, khoâng boá, khoâng si laø raát toân quyù thuø thaéng khoâng ai so saùnh ñöôïc. Ñaây laø naêm haïng ngöôøi bình ñoaùn.l94l 3. Dieät Mích Traùnh l. Baáy giôø, Toân giaû A-nan töø choã ngoài ñöùng daäy, ñeå troáng vai beân höõu, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay thöa: - Baïch Ñöùc Theá Toân, mích traùnh ñöôïc dieät baèng bao nhieâu phaùp? Ñöùc Phaät baûo Toân giaû A-nan: - Mích traùnh ñöôïc dieät baèng boán phaùp. Ñoù laø, hieän tieàn tyø-ni, öùc nieäm tyø-ni, baát si tyø-ni vaø toäi xöù sôû. 2. Toân giaû A-nan laïi hoûi: - Coù tröôøng hôïp naøo mích traùnh ñöôïc dieät khoâng phaûi baèng hai phaùp töùc baát si tyø-ni vaø toäi xöù sôû tyø-ni hay khoâng?l942 Ñöùc Phaät traû lôøi: - Coù. Toân giaû A-nan laïi hoûi:

l940. Nguyeân Haùn: bình ñaùng nhaân . Thaäp tuïng >5 (T2>nl4>5 tr.252cl0): OÂ-hoài-cöu-la . Pali: Ubb āhika. Xem cht.49 treân. l94l. Heát quyeån 47. l942. Töùc dieät baèng hai phaùp: hieän tieàn vaø öùc nieäm.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > llll

- Ñoù laø tröôøng hôïp naøo? Ñöùc Phaät daïy: - Naøy A-nan, Tyø-kheo khoâng phaïm toäi Ba-la-di, taêng taøn, Thaâu- lan-giaù, maø caùc Tyø-kheo noùi:l94> "Thaày coù nhôù phaïm Ba-la-di, taêng taøn, Thaâu-lan-giaù hay khoâng?" Vò aáy khoâng nhôù neân traû lôøi, "Toâi khoâng nhôù phaïm Ba-la-di, cho ñeán Thaâu-lan-giaù. Tröôûng laõo ñöøng gaïn hoûi toâi maõi." Tyø-kheo kia coá gaïn hoûi khoâng thoâi. Naøy, A-nan Taêng neân trao cho Tyø-kheo naøy öùc nieäm tyø-ni, baèng phaùp baïch töù yeát-ma nhö treân. Coù ba tröôøng hôïp phi phaùp trao öùc nieäm tyø-ni. Neáu Tyø-kheo phaïm troïng toäi Ba-la-di, taêng taøn, Thaâu-lan-giaù. Caùc Tyø-kheo noùi phaïm troïng toäi Ba-la-di, taêng taøn, Thaâu-lan-giaù. Tyø-kheo kia noùi: "Thaày nhôù phaïm troïng toäi Ba-la-di, cho ñeán Thaâu-lan-giaù hay khoâng?" Toäi phaïm traû lôøi: "Toâi khoâng nhôù phaïm. Tröôûng laõo ñöøng gaïn hoûi toâi." Nhöng Tyø-kheo coá gaïn hoûi khoâng thoâi. Phaïm nhaân ñeán Taêng xin öùc nieäm tyø-ni. Neáu Taêng cho taùc phaùp öùc nieäm tyø-ni töùc laø phi phaùp. Tyø-kheo phaïm troïng toäi Ba-la-di, taêng taøn, Thaâu-lan-giaù. Caùc Tyø- kheo cuõng noùi phaïm troïng toäi Ba-la-di, taêng taøn, Thaâu-lan-giaù, neân hoûi: "Thaày coù nhôù phaïm troïng toäi Ba-la-di, cho ñeán Thaâu-lan-giaù khoâng?" Phaïm nhaân traû lôøi: "Toâi khoâng nhôù phaïm troïng toäi Ba-la-di, cho ñeán Thaâu-lan-giaù. Toâi nhôù phaïm toäi nhoû, seõ nhö phaùp saùm hoái. Caùc tröôûng laõo ñöøng gaïn hoûi toâi maõi." Caùc Tyø-kheo cöù gaïn hoûi maõi khoâng thoâi. Tyø-kheo kia ñeán Taêng xin öùc nieäm tyø-ni. Neáu Taêng cho öùc nieäm tyø-ni laø phi phaùp. Neáu Tyø-kheo phaïm troïng toäi Ba-la-di, taêng taøn, Thaâu-lan-giaù. Caùc Tyø-kheo cuõng noùi phaïm troïng toäi Ba-la-di, taêng taøn, Thaâu-lan-giaù, neân hoûi: "Thaày coù nhôù phaïm troïng toäi khoâng?" Ngöôøi aáy noùi: "Toâi khoâng nhôù phaïm troïng toäi Ba-la-di, taêng taøn, Thaâu-lan-giaù. Toâi nhôù phaïm tieåu toäi, ñaõ nhö phaùp saùm hoái, caùc Tröôûng laõo ñöøng ñeán gaïn hoûi toâi maõi." Caùc Tyø-kheo coá naïn hoûi khoâng thoâi. Ngöôøi aáy ñeán Taêng xin öùc nieäm tyø-ni. Neáu Taêng cho öùc nieäm tyø-ni, töùc laø phi phaùp. Ñoù laø ba loaïi trao öùc nieäm tyø-ni phi phaùp. Coù ba loaïi trao öùc nieäm tyø-ni nhö phaùp (töùc ngöôïc laïi ba veá treân).l944 Coù naêm tröôøng hôïp khoâng nhö phaùp trao öùc nieäm tyø-ni: Khoâng hieän tieàn, khoâng töï ngoân, khoâng thanh tònh, phi phaùp, bieät chuùng. Ñoù laø naêm phi phaùp trao öùc nieäm tyø-ni. Coù naêm caùch nhö phaùp trao öùc nieäm tyø-ni: hieän tieàn, töï ngoân,

l94>. Tröôøng hôïp voâ caên baùng, vu khoáng khoâng caên cöù. Xem Phaàn i, Ch.ii taêng-giaø-baø-thi-sa 8. l944. Tieåu chuù trong nguyeân baûn Haùn.

lll2 BOÄ LUAÄT >

thanh tònh, phaùp, hoøa hôïp. Ñoù laø naêm nhö phaùp trao öùc nieäm tyø-ni. Naøy, A-nan, neáu vieäc tranh caõi ñöôïc chaám döùt nhö vaäy, töùc laø mích traùnh ñöôïc

dieät baèng hai phaùp, hieän tieàn tyø-ni, öùc nieäm tyø-ni, khoâng baèng baát si tyø-ni vaø toäi xöù sôû. Trong ñaây, caùi gì hieän tieàn? Ñoù laø phaùp, tyø-ni, ngöôøi, Taêng, vaø giôùi. Nghóa cuõng nhö treân. Trong ñaây, öùc nieäm tyø-ni nhö theá naøo? Toäi aáy cuûa Tyø-kheo khoâng ñöôïc neâu trôû laïi thì khoâng ñöôïc taùc öùc nieäm. Neáu Tyø-kheo ñaõ nhö phaùp chaám döùt söï tranh caõi roài, maø sau ñoù vò naøo phaùt khôûi leân trôû laïi, phaïm Ba-daät-ñeà, nhö treân. >. Toân giaû A-nan laïi hoûi: - Coù tröôøng hôïp naøo mích traùnh ñöôïc dieät baèng hai phaùp, hieän tieàn tyø-ni, baát si tyø-ni, maø khoâng duøng öùc nieäm tyø-ni vaø toäi xöù sôû hay khoâng? Ñöùc Phaät baûo toân giaû A-nan: - Coù. Toân giaû A-nan thöa: - Tröôøng hôïp ñoù laø theá naøo? Ñöùc Phaät daïy: - Tröôøng hôïp coù Tyø-kheo ñieân cuoàng taâm loaïn, nhieàu laàn phaïm caùc toäi, sau ñoù bình phuïc trôû laïi. Caùc Tyø-kheo ñeàu noùi phaïm troïng toäi, Ba-la-di, taêng taøn, Thaâu-lan-giaù, neân hoûi: “Thaày coù nhôù phaïm troïng toäi, Ba-la-di, taêng taøn, Thaâu-lan-giaù, hay khoâng?” Vò ñoù khoâng nhôù pha- ïm troïng toäi neân traû lôøi: “Toâi khoâng phaïm troïng toäi, Ba-la-di, cho ñeán Thaâu-lan-giaù. Khi aáy toâi bò ñieân cuoàng taâm loaïn, nhieàu laàn phaïm caùc toäi. Ñaây chaúng phaûi laø coá yù, maø laø do toâi ñieân cuoàng vaäy. Caùc tröôûng laõo ñöøng gaïn hoûi toâi nöõa.” Caùc Tyø-kheo cöù gaïn hoûi maõi, khoâng thoâi. Vò aáy nghó: “Ta neân laøm theá naøo?” Roài baïch caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp Taêng trao cho Tyø-kheo naøy baát si tyø-ni, baèng phaùp baïch töù yeát-ma nhö treân. Coù ba phi phaùp trao baát si tyø-ni: - Tyø-kheo khoâng si giaû laøm si, nhieàu laàn phaïm caùc toäi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân. Caùc Tyø-kheo noùi, phaïm troïng toäi Ba-la-di, taêng taøn, Thaâu-lan-giaù. Caùc Tyø-kheo hoûi: “Thaày coù nhôù phaïm troïng toäi Ba-la-di, cho ñeán Thaâu-lan-giaù hay khoâng?” Ngöôøi aáy traû lôøi: “Khi aáy toâi cuoàng si, nhieàu laàn phaïm caùc toäi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân. Chaúng phaûi toâi coá yù laøm, maø laø do cuoàng si cho neân laøm. Caùc Tröôûng laõo ñöøng gaïn hoûi toâi

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > lll>

nöõa.” Caùc Tyø-kheo cöù gaïn hoûi maõi khoâng thoâi. Tyø-kheo ñoù ñeán Taêng xin baát si tyø-ni. Neáu Taêng cho baát si tyø-ni, laø phi phaùp. (Ñaây laø veá ñaàu. Keá ñeán caâu thöù hai cuõng nhö treân. Chính ngöôøi aáy noùi, toâi nhôù nhieàu laàn phaïm toäi nhö ngöôøi trong moäng laøm vaäy. Keá ñeán veá thöù ba cuõng nhö treân. Chính ngöôøi aáy noùi, toâi nhôù nhieàu laàn phaïm caùc toäi, nhö ngöôøi töø treân nuùi cao rôùt xuoáng chæ naém ñöôïc vaät nhoû, toâi cuõng nhö vaäy).l945 Ñoù laø ba phi phaùp trao baát si tyø-ni. Coù ba nhö phaùp trao baát si tyø-ni (ngöôïc laïi vôùi (92lal) ba caâu treân laø nhö phaùp).l946 Coù naêm phi phaùp trao baát si tyø-ni. Coù naêm nhö phaùp trao baát si tyø-ni nhö treân. - Naøy A-nan, neáu vieäc tranh caõi ñöôïc chaám döùt nhö vaäy, ñoù laø mích traùnh ñöôïc dieät baèng hai phaùp, hieän tieàn tyø-ni, baát si tyø-ni, khoâng duøng öùc nieäm tyø-ni, toäi xöù sôû. Trong ñaây, nghóa cuûa hieän tieàn nhö treân. Theá naøo goïi laø baát si tyø-ni? Toäi naøy cuûa Tyø-kheo khoâng ñöôïc neâu trôû laïi thì khoâng ñöôïc taùc öùc nieäm vaäy. Tyø-kheo kia ñaõ nhö phaùp chaám döùt traùnh söï, sau ñoù ai phaùt khôûi leân laïi, phaïm Ba-daät-ñeà, nhö treân. 4. Toân giaû A-nan laïi hoûi: - Coù tröôøng hôïp naøo mích

traùnh ñöôïc dieät baèng hai phaùp, hieän tieàn tyø-ni, toäi xöù sôû, maø khoâng duøng öùc nieäm tyø-ni, baát si tyø-ni khoâng? Ñöùc Phaät daïy: - Coù. A-nan thöa: - Tröôøng hôïp aáy laø theá naøo? Neáu Tyø-kheo öa luaän nghò cuøng ngoaïi ñaïo,l947 khi bò hoûi gaét thì lôøi noùi tröôùc maâu thuaãn lôøi noùi sau. Khi ôû trong chuùng ñöôïc hoûi, cuõng lôøi noùi tröôùc maâu thuaãn lôøi noùi sau, coá yù noùi doái. Naøy A-nan, Taêng neân trao cho Tyø-kheo naøy toäi xöù sôû, baèng phaùp baïch töù yeát-ma nhö treân. Coù ba phi phaùp trao toäi xöù sôû tyø-ni: Khoâng taùc cöû, khoâng taùc öùc nieäm, khoâng taùc töï ngoân. Ñoù goïi laø ba. Laïi coù ba: Khoâng phaïm, toäi phaïm khoâng theå saùm, phaïm toäi ñaõ saùm. Laïi coù (nhöõng nhoùm) ba: Khoâng cöû, phi phaùp, bieät chuùng. Khoâng taùc öùc nieäm, phi phaùp, bieät chuùng. Khoâng taùc töï ngoân, phi phaùp, bieät chuùng. Khoâng phaïm toäi, phi phaùp, bieät chuùng. Phaïm toäi khoâng theå saùm,

1945. Tieåu chuù trong nguyeân baûn Haùn. 1946. Tieåu chuù trong nguyeân baûn Haùn. l947. Tyø-kheo Töông Löïc, xem Phaàn i, ch.v, Ba-daät-ñeà l. Xem muïc I.6 “Toäi xöù sôû” treân.

lll4 BOÄ LUAÄT >

phi phaùp, bieät chuùng. Phaïm toäi nhöng ñaõ saùm, phi phaùp, bieät chuùng. Khoâng hieän tieàn, phi phaùp, bieät chuùng. Ñoù goïi laø (nhöõng nhoùm) ba phi phaùp trao toäi xöù sôû. Laïi coù ba nhö phaùp trao toäi xöù sôû (ngöôïc laïi vôùi vieäc treân, chöù khoâng khaùc, neân khoâng cheùp ra laø nhö phaùp vaäy).l948 Coù ba nhö phaùp trao toäi xöù sôû. Coù naêm phi phaùp trao toäi xöù sôû: Khoâng hieän tieàn, khoâng taùc töï ngoân, khoâng thanh tònh, phi phaùp bieät chuùng. Ñoù laø naêm phi phaùp trao toäi xöù sôû. (Laïi coù naêm veá nhö phaùp ngöôïc vôùi vieäc treân, chöù khoâng khaùc, neân khoâng cheùp ra).l949 Neáu vieäc tranh caõi ñöôïc chaám döùt thì ñoù laø traùnh söï ñöôïc dieät baèng hai phaùp, hieän tieàn tyø-ni, toäi xöù sôû; khoâng duøng öùc nieäm tyø-ni, baát si tyø-ni. Nghóa cuûa hieän tieàn nhö treân. Theá naøo la toäi xöù sôû? Vôùi toäi naøy, Tyø-kheo kia bò taùc cöû, bò taùc öùc nieäm. Tyø-kheo kia, neáu traùnh söï ñaõ nhö phaùp chaám döùt roài, sau ñoù phaùt khôûi leân laïi, phaïm Ba-daät-ñeà, nhö treân. 4. Dieät Phaïm Traùnh l. Toân giaû A-nan laïi thöa: - Phaïm traùnh ñöôïc dieät baèng bao nhieâu phaùp? Phaät daïy toân giaû A-nan: - Phaïm traùnh ñöôïc dieät baèng ba, hieän tieàn tyø-ni, töï ngoân trò, thaûo phuù ñòa. Toân giaû A-nan laïi hoûi: - Coù tröôøng hôïp naøo phaïm traùnh ñöôïc dieät baèng hai phaùp, hieän tieàn tyø-ni vaø töï ngoân trò, maø khoâng duøng thaûo phuù ñòa hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: - Coù. A-nan laïi thöa: - Tröôøng hôïp ñoù laø theá naøo? Ñöùc Phaät baûo toân giaû A-nan: Tyø-kheo phaïm toäi, neáu muoán ñeán tröôùc moät Tyø-kheo ñeå saùm hoái thì neân ñeán choã moät Tyø-kheo thanh tònh, ñeå troáng vai beân höõu. Neáu vò aáy laø baäc Thöôïng toïa thì neân kính leã saùt chaân, ñaàu goái beân höõu chaám

1948. Tieåu chuù trong nguyeân baûn Haùn. 1949. Tieåu chuù trong nguyeân baûn Haùn.

ñaát, chaép tay, noùi roõ teân toäi, noùi chuûng loaïi cuûa toäi, nhö sau: - Tröôûng laõo nhaát taâm nieäm, toâi Tyø-kheo teân... phaïm... toäi, nay ñeán Tröôûng laõo ñeå saùm hoái, khoâng daùm che giaáu. Saùm hoái thì an laïc, khoâng saùm hoái khoâng an laïc. Toâi nhôù nghó coù phaïm neân phaùt loà, bieát maø khoâng daùm che giaáu. Tröôûng laõo nhôù cho, toâi thanh tònh, giôùi thaân ñaày ñuû, thanh tònh boá-taùt. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng thöa nhö vaäy. Vò thoï saùm neân noùi: - Thaày neân töï traùch taâm mình, neân sinh taâm yeåm ly. Traû lôøi: - Vaâng. - Naøy A-nan, neáu laøm nhö vaäy maø vieäc tranh caõi ñöôïc chaám döùt töùc laø phaïm traùnh naøy ñöôïc dieät baèng hai phaùp hieän tieàn tyø-ni vaø töï ngoân trò, maø khoâng duøng nhö thaûo phuù ñòa. Trong ñaây, nghóa cuûa hieän tieàn, phaùp, tyø-ni, nhö treân. Ngöôøi hieän tieàn töùc laø ngöôøi thoï saùm. Theá naøo goïi laø töï mình noùi teân toäi, noùi chuûng loaïi toäi? Töùc laø saùm hoái vaäy. Theá naøo goïi laø trò? Laø "Haõy töï traùch taâm cuûa ngöôi, sinh yeåm ly." Neáu vieäc tranh caõi ñöôïc chaám döùt roài, sau ñoù vò naøo phaùt khôûi leân laïi, phaïm Ba-daät-ñeà. Tröø thoï duïc roài, ngoaøi ra nhö treân. Neáu muoán ñeán hai Tyø-kheo saùm hoái thì neân ñeán choã hai Tyø-kheo thanh tònh, ñeå troáng vai beân höõu. Neáu vò aáy laø baäc Thöôïng toïa thì kính leã saùt chaân roài, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay noùi teân toäi, noùi chuûng loaïi toäi, taùc phaùp saùm hoái nhö treân. Vò thoï saùm, tröôùc heát neân hoûi vò Tyø-kheo thöù hai: "Neáu Tröôûng laõo cho pheùp toâi nhaän söï saùm hoái cuûa Tyø-kheo... thì toâi seõ nhaän." Vò thöù hai neân noùi: - Ñoàng yù. Neáu muoán ñoái vôùi ba vò Tyø-kheo ñeå saùm hoái cuõng nhö vaäy. Hay muoán saùm hoái ñoái vôùi Taêng thì neân ñeán giöõa Taêng, ñeå troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, kính leã saùt chaân Taêng, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Toâi laø Tyø-kheo teân... phaïm... toäi, nay ñeán Taêng xin saùm hoái. Thöa xin nhö vaäy ba laàn. Vò thoï saùm neân taùc baïch roài sau môùi nhaän saùm cuûa vò kia. Vaên taùc baïch nhö sau: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo kia teân laø... phaïm... toäi,

lll6 BOÄ LUAÄT >

nay ñeán Taêng xin saùm hoái. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, toâi nhaän söï saùm hoái cuûa Tyø-kheo... Ñaây laø lôøi taùc baïch. Neân taùc baïch nhö vaäy roài nhaän saùm. Vò thoï saùm neân noùi: - Thaày neân töï traùch taâm mình; sinh taâm yeåm ly. Tyø-kheo saùm hoái neân thöa: - Vaâng. - Naøy A-nan, neáu taùc phaùp nhö vaäy maø traùnh söï ñöôïc chaám döùt töùc laø phaïm traùnh naøy ñöôïc dieät baèng hai phaùp hieän tieàn tyø-ni vaø töï ngoân trò, chöù khoâng duøng nhö coû che ñaát. Trong ñaây, hieän tieàn laø phaùp, tyø-ni, cho ñeán giôùi, nhö treân. Theá naøo laø töï noùi teân toäi, noùi chuùng loaïi toäi? Töùc saùm hoái vaäy. Theá naøo laø töï trò? laø "Töï traùch taâm ngöôi; sinh taâm yeåm ly." Traùnh söï ñöôïc nhö phaùp dieät roài, sau ñoù ai phaùt khôûi laïi, thì nhö treân. 2. Toân giaû A-nan laïi thöa: - Baïch Ñaïi ñöùc, coù tröôøng hôïp naøo phaïm traùnh ñöôïc dieät baèng hai phaùp hieän tieàn tyø-ni vaø nhö coû che ñaát chöù khoâng

duøng töï ngoân trò hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: - Coù. Toân giaû hoûi: - Tröôøng hôïp ñoù theá naøo? Ñöùc Phaät daïy: - Trong traùnh söï naøy, trong ñoù caùc Tyø-kheo ña soá phaïm caùc toäi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, noùi naêng khoâng chöøng möïc, ra vaøo tôùi lui khoâng thuaän oai nghi. Caùc Tyø-kheo nghó: "Trong traùnh söï naøy, chuùng ta ña soá phaïm caùc toäi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, noùi naêng khoâng chöøng möïc, ra vaøo tôùi lui khoâng thuaän oai nghi. Neáu chuùng ta cuøng nhau töï mình truy cöùu traùnh söï naøy, sôï khieán cho toäi saâu naëng, khoâng theå nhö phaùp nhö tyø-ni nhö lôøi Phaät daïy ñeå chaám döùt, khieán caùc Tyø-kheo khoâng soáng an laïc." Naøy A-nan, trong moät chuùng kia coù Tyø-kheo trí tueä coù khaû naêng, neân töø choã ngoài ñöùng daäy, ñeå troáng vai beân höõu, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay thöa: - Baïch caùc Tröôûng laõo, trong traùnh söï naøy, chuùng ta ña soá phaïm caùc toäi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, noùi naêng khoâng chöøng möïc, ra vaøo tôùi lui khoâng thuaän oai nghi. Neáu chuùng ta cuøng nhau töï mình truy cöùu traùnh söï naøy, sôï khieán cho toäi saâu naëng, khoâng theå nhö phaùp nhö tyø-ni nhö lôøi Phaät daïy ñeå chaám döùt, khieán caùc Tyø-kheo khoâng soáng an laïc. Neáu caùc Tröôûng laõo chaáp thuaän, toâi vì caùc Tröôûng laõo taùc phaùp saùm hoái

nhö coû che ñaát ñoái vôùi toäi naøy. Chuùng thöù hai cuõng noùi nhö vaäy. - Naøy A-nan, caùc Tyø-kheo kia neân taùc baïch phaùp saùm nhö coû che ñaát, nhö sau: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, Taêng vì vieäc tranh caõi naøy taùc phaùp saùm hoái nhö coû che ñaát. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Neân taùc baïch nhö vaäy roài, taùc phaùp saùm hoái nhö coû che ñaát. - Naøy A-nan, trong moät chuùng kia coù vò trí tueä, coù khaû naêng, töø choã ngoài ñöùng daäy, ñeå troáng vai beân höõu, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay thöa: - Thöa caùc Tröôûng laõo, nay toâi, trong traùnh söï naøy, neáu caùc Tröôûng laõo chaáp thuaän, toâi vì caùc Tröôûng laõo taùc phaùp saùm hoái nhö coû che ñaát ñoái vôùi caùc toäi ñaõ phaïm, töø troïng toäi, vaø yeát-ma ngaên khoâng cho ñeán nhaø baïch y. Chuùng thöù hai cuõng noùi nhö vaäy. - Naøy A-nan, neáu traùnh söï do theá maø ñöôïc chaám döùt töùc laø phaïm traùnh naøy ñöôïc dieät baèng hai phaùp hieän tyø-ni vaø nhö coû che ñaát ñeå chaám döùt, chöù khoâng duøng töï ngoân trò. Hieän tieàn, nghóa nhö treân. Theá naøo goïi laø coû che ñaát? Khoâng noùi teân toäi, teân chuûng loaïi cuûa toäi ñeå saùm hoái. Neáu vieäc tranh caõi ñöôïc chaám döùt roài, sau ñoù coù ai phaùt khôûi leân laïi, cuõng nhö treân. 5. Dieät Söï Traùnh Toân giaû A-nan laïi thöa: - Söï traùnh ñöôïc dieät baèng bao nhieâu phaùp? Ñöùc Phaät daïy: - Tuøy theo toäi phaïm, baèng taát caû phaùp ñeå chaám döùt. 6. Öu-Ba-Ly Hoûi l. Baáy giôø, tröôûng giaû Öu-ba-ly, töø choã ngoài ñöùng daäy, ñeå troáng vai beân höõu, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, baïch Phaät: - Taùc töï ngoân trò, taát caû ñeàu nhö phaùp heát phaûi khoâng? Ñöùc Phaät daïy: - Naøy Öu-ba-ly, töï ngoân trò khoâng phaûi taát caû ñeàu nhö phaùp. - Trong ñaây, Tyø-kheo khoâng phaïm Ba-la-di. Vò kia khoâng taùc cöû, khoâng taùc öùc nieäm, töï noùi phaïm Ba-la-di. Caùc Tyø-kheo lieàn trao cho Ba- la-di ñeå trò. Naøy Öu-ba-ly, ñoù laø töï

ngoân trò phi phaùp. - Naøy Öu-ba-ly, trong ñaây Tyø-kheo khoâng phaïm Ba-la-di. Vò kia

khoâng taùc cöû, khoâng taùc öùc nieäm. Vò kia töï noùi phaïm taêng taøn. Caùc Tyø-kheo lieàn trao cho toäi taêng taøn ñeå trò. Naøy Öu-ba-ly, nhö vaäy laø trao cho töï ngoân trò phi phaùp. Cho ñeán, töï noùi phaïm aùc thuyeát cuõng nhö vaäy. - Naøy Öu-ba-ly, tröôøng hôïp Tyø-kheo khoâng phaïm taêng taøn. Vò kia khoâng taùc cöû, khoâng taùc öùc nieäm. Tyø-kheo kia töï noùi phaïm Ba-la-di. Caùc Tyø-kheo trao cho phaùp Ba-la-di ñeå trò. Nhö vaäy goïi laø töï ngoân trò phi phaùp. - Naøy Öu-ba-ly, tröôøng hôïp Tyø-kheo khoâng phaïm taêng taøn. Caùc Tyø-kheo khoâng taùc cöû, khoâng taùc öùc nieäm. Tyø-kheo kia töï noùi phaïm taêng taøn. Caùc Tyø-kheo trao cho phaùp taêng taøn ñeå trò. Ñoù laø trao töï ngoân trò phi phaùp. Tröôøng hôïp Tyø-kheo khoâng phaïm taêng taøn, töï noùi phaïm Ba-daät- ñeà, cho ñeán aùc thuyeát cuõng nhö vaäy. Tröôøng hôïp Tyø-kheo khoâng phaïm Ba-daät-ñeà töï noùi phaïm Ba-la- di, cho ñeán aùc thuyeát cuõng nhö vaäy. Tröôøng hôïp Tyø-kheo khoâng phaïm Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni, töï noùi pha- ïm Ba-la-di, cho ñeán aùc thuyeát cuõng nhö vaäy. Thaâu-lan-giaù cho ñeán aùc thuyeát cuõng nhö vaäy. Ñoät-kieát-la cho ñeán aùc thuyeát cuõng nhö vaäy. AÙc thuyeát maø töï noùi phaïm Ba-la-di, trôû laïi ñeán aùc thuyeát cuõng nhö vaäy. 2. Naøy Öu-ba-ly, tröôøng hôïp Tyø-kheo khoâng phaïm Ba-la-di. Vò kia taùc cöû, taùc öùc nieäm, beøn töï noùi phaïm Ba-la-di. Caùc Tyø-kheo lieàn trao cho phaùp Ba-la-di ñeå trò. Ñoù laø taùc töï ngoân trò phi phaùp. cho ñeán töï noùi phaïm aùc taùc, baûy veá xen nhau laøm ñaàu moái cuõng nhö treân. - Naøy Öu-ba-ly, tröôøng hôïp Tyø-kheo phaïm Ba-la-di. Vò kia khoâng taùc cöû, khoâng taùc öùc nieäm, töï noùi phaïm taêng taøn. Caùc Tyø-kheo lieàn trao toäi taêng taøn ñeå trò. Nhö vaäy laø töï ngoân trò phi phaùp. Cho ñeán töï noùi phaïm aùc thuyeát cuõng nhö vaäy. Tröôøng hôïp Tyø- kheo phaïm taêng taøn, Tyø-kheo kia khoâng taùc cöû, khoâng taùc öùc nieäm, beøn töï noùi phaïm Ba-la-di. Caùc Tyø-kheo lieàn trao toäi Ba-la-di ñeå trò. Nhö vaäy laø phi phaùp trao töï ngoân trò. Tröôøng hôïp Tyø-kheo phaïm taêng taøn. Tyø- kheo kia khoâng taùc cöû, khoâng taùc öùc nieäm, töï noùi phaïm Ba-daät-ñeà. Caùc Tyø-kheo lieàn trao toäi Ba-daät-ñeà ñeå trò. Töùc laø phi phaùp töï ngoân trò. Cho ñeán töï noùi phaïm aùc thuyeát xen nhau laøm ñaàu moái cuõng nhö vaäy. - Naøy Öu-ba-ly, tröôøng hôïp Tyø-kheo phaïm Ba-la-di. Tyø-kheo kia taùc cöû, taùc öùc nieäm, beøn noùi phaïm taêng taøn. Caùc Tyø-kheo lieàn trao toäi

taêng taøn ñeå trò. Cho ñeán aùc thuyeát xen nhau laøm thaønh veá cuõng nhö vaäy.

- Naøy Öu-ba-ly, ñoù laø trao töï ngoân trò phi phaùp.

>. Öu-ba-ly laïi hoûi:

- Theá naøo laø töï ngoân nhö phaùp trò?

Ñöùc Phaät daïy:

- Neáu Tyø-kheo phaïm Ba-la-di. Vò kia khoâng taùc cöû, khoâng taùc öùc nieäm. Vò kia töï noùi phaïm Ba-la-di. Caùc Tyø-kheo lieàn vì vò aáy taùc toäi Bala-di ñeå trò. Nhö vaäy laø trao töï ngoân nhö phaùp trò.

Cho ñeán aùc thuyeát cuõng nhö vaäy.

- Naøy Öu-ba-ly, tröôøng hôïp Tyø-kheo phaïm Ba-la-di. Tyø-kheo kia taùc cöû, taùc öùc nieäm. Vò kia töï noùi phaïm Ba-la-di. Caùc Tyø-kheo lieàn trao cho toäi Ba-la-di ñeå trò. Töùc laø trao töï ngoân nhö phaùp trò.

Cho ñeán aùc thuyeát cuõng nhö vaäy.

- Naøy Öu-ba-ly, ñoù laø trao töï ngoân nhö phaùp trò.

4. Baáy giôø, coù Tyø-kheo noùi vôùi caùc Tyø-kheo:

- Toâi phaïm baát tònh haïnh, muoán thoâi tu.

Tyø-kheo kia noùi:

- Neân bieát ñuùng thôøi.

Tyø-kheo kia ñi. Öu-ba-ly kinh haønh caùch ñoù khoâng xa nghe, ñeán choã Tyø-kheo kia hoûi:

- Caùc vò vöøa baøn noùi vieäc gì?

- Vò kia noùi, toâi phaïm baát tònh haïnh, muoán thoâi tu.

Öu-ba-ly hoûi:

- Thaày phaïm cuøng ngöôøi naøo?

- Toâi phaïm cuøng vôùi vôï cuõ.

Öu-ba-ly hoûi:

- Vôï cuõ, ôû choã naøo?

- Vôï cuõ ôû taïi nöôùc Öu-thieàn.

Öu-ba-ly hoûi:

- Thaày ñeán ñoù aø?

- Toâi khoâng ñeán ñoù.

Öu-ba-ly hoûi:

- Ngöôøi aáy ñeán ñaây aø?

- Ngöôøi aáy khoâng ñeán ñaây.

Öu-ba-ly hoûi:

- Vaäy, Thaày phaïm baèng caùch naøo?

- Toâi phaïm ôû trong moäng.

ll20 BOÄ LUAÄT >

Öu-ba-ly noùi: - Thoâi, ñuû roài! Keå caû toäi ñoät-kieát-la, Thaày cuõng khoâng phaïm.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > ll2l

PHAÀN 3: NEÂU DAÃN CAÙC VIEÄC: THOÏ GIÔÙI, THUYEÁT GIÔÙI, AN CÖ, TÖÏ TÖÙ, DA THUOÄC, Y, THUOÁC V.V...

Chöông XVII: TYØ-KHEO-NIl950

I. KIEÀU-ÑAØM-DI Theá Toân ôû vöôøn Ni-caâu-luaätl95l taïi Thích-sí-saáu,l952 thì baáy giôø, Ma-ha Ba-xaø-ba-ñeàl95> cuøng naêm traêm ngöôøi nöõ Xaù-di,l954 ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân, roài ñöùng lui qua moät beân, baïch Phaät: - Laønh thay, cuùi xin Ñöùc Theá Toân cho pheùp ngöôøi nöõ ñöôïc xuaát gia vì ñaïo ôû trong phaùp cuûa Ñöùc Phaät.l955 Ñöùc Phaät daïy: - Thoâi ñi, Cuø-ñaøm-di,l956 ñöøng noùi lôøi aáy nöõa. Toâi chöa muoán cho ngöôøi nöõ xuaát gia vì ñaïo. Taïi sao vaäy? Cuø-ñaøm-di, neáu ngöôøi nöõ xuaát gia vì ñaïo trong giaùo phaùp cuûa Phaät thì seõ khieán cho phaùp Phaät khoâng laâu daøi.l957 Ma-ha Ba-xaø-ba-ñeà nghe Ñöùc Theá Toân daïy nhö vaäy roài, ñeán tröôùc Ngaøi kính leã saùt chaân roài nhieãu quanh, caùo lui. Roài Theá Toân töø Thích-sí-saáu cuøng vôùi moät ngaøn hai traêm naêm möôi ñeä töû du haønh trong nhaân gian ñeán nöôùc Caâu-taùt-la; töø nöôùc Caâu- taùt-la trôû veà laïi tinh xaù Kyø-hoaøn nöôùc Xaù-veä. Ma-ha Ba-xaø-ba-ñeà nghe Phaät ñang ôû taïi tinh xaù Kyø-hoaøn, beøn cuøng naêm traêm ngöôøi nöõ Xaù-di caïo toùc, maëc aùo ca-sa, ñeán tinh xaù Kyø- hoaøn, nöôùc Xaù-veä, ñöùng beân ngoaøi cöûa. Vì ñi boä neân chaân bò lôû, buïi ñaát

l950. Tham chieáu Pali, Cūnavagga l0, Bikkhunikkhandhakam, Vin. ii. 252. l95l. Ni-caâu-luaät vieân . Pali: Nigrodhārāma, vöôøn caây baøng, gaàn Kapilavatthu. l952. Thích-sí-saáu ; phieân aâm cuûa Śākyenu (Skt.) hay Sakkesu (Pali): giöõa nhöõng ngöôøi hoï Thích-ca (khoâng phaûi ñòa danh). l95>. Ma-ha Ba-xaø-ba-ñeà Caùc ñoaïn treân kia dòch laø Ñaïi AÙi Ñaïo. Pali: Mahāpajāpati. l954. Xaù-di nöõ ®; chæ con gaùi hoï Thích. l955. Tham chieáu, Trung A-haøm 28, kinh ll6 “Cuø-ñaøm-di“, Cūnavagga x, Vin. ii. 25> l956. Cuø-ñaøm-di ; Pali: Gotamī, ngöôøi nöõ cuûa doøng hoï Gotama. l957. Vin. ii. 256: Phaät chæ noùi ñieàu naøy sau khi ñaõ chaáp nhaän ngöôøi nöõ xuaát gia.

baån caû thaân, nöôùc maét chaûy ñaàm ñìa. Toân giaû A-nan thaáy vaäy, lieàn ra hoûi Cuø-ñaøm-di: - Vì sao Baø cuøng naêm traêm ngöôøi nöõ Xaù-di caïo toùc, maëc aùo ca-sa, ñi boä, goùt chaân bò lôû, buïi ñaát dính caû ngöôøi, ñöùng nôi ñaây than khoùc theá naøy? Cuø-ñaøm-di traû lôøi: - Chuùng toâi laø ngöôøi nöõ khoâng ñöôïc Ñöùc Phaät cho pheùp xuaát gia thoï ñaïi giôùi trong giaùo phaùp cuûa Ngaøi. Toân giaû A-nan noùi: - Thoâi ñöøng khoùc nöõa, toâi vì caùc Baø ñeán choã Ñöùc Phaät caàu xin ñieàu naøy. Toân giaû A-nan lieàn ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân, ñöùng lui qua moät beân, baïch Phaät: - Laønh thay, Ñöùc Theá Toân, nguyeän xin cho pheùp ngöôøi nöõ ñöôïc xuaát gia thoï ñaïi giôùi trong giaùo phaùp cuûa Ñöùc Phaät. Ñöùc Phaät baûo toân giaû A-nan: - Thoâi ñi, ñöøng coù yù muoán cho ngöôøi nöõ xuaát gia thoï ñaïi giôùi trong giaùo phaùp cuûa Phaät. Vì sao vaäy? Neáu ngöôøi nöõ xuaát gia thoï ñaïi giôùi trong giaùo phaùp cuûa Phaät thì seõ khieán cho Phaät phaùp khoâng laâu daøi. - Naøy A-nan! Gioáng nhö coù nhaø oâng tröôûng giaû con trai ít, con gaùi nhieàu, thì nhaø oâng tröôûng giaû kia seõ bò suy vil958. Cuõng nhö vaäy, naøy A- nan, neáu ngöôøi nöõ xuaát gia thoï ñaïi giôùi trong giaùo phaùp cuûa Phaät thì seõ khieán cho Phaät Phaùp khoâng laâu daøi. - Laïi cuõng nhö ruoäng luùa ñang toát maø bò söông moùc,l959 töùc thôøi phaûi hö hoaïi. Cuõng nhö vaäy, naøy

A-nan, neáu cho ngöôøi nöõ xuaát gia thoï ñaïi giôùi trong giaùo phaùp cuûa Phaät, thì seõ khieán cho Phaät phaùp khoâng laâu daøi ngay. Toân giaû A-nan baïch Phaät: - Ma-ha Ba-xaø-ba-ñeà ñoái vôùi Phaät coù aân lôùn. Phaät maãu qua ñôøi, Ngöôøi ñaõ nuoâi döôõng Ñöùc Theá Toân khoân lôùn. Ñöùc Phaät baûo toân giaû A-nan: - Ñuùng vaäy! Ñuùng vaäy! Cuø-ñaøm-di ñoái vôùi Ta coù aân lôùn. Meï ta qua ñôøi, Cuø-ñaøm-di ñaõ nuoâi döôõng ta, khieán ta khoân lôùn. Ta ñoái vôùi Ma-ha Ba-xaø-ba-ñeà cuõng coù aân lôùn. Neáu ngöôøi naøo nhôø keû khaùc ñeå bieát ñöôïc Phaät Phaùp Taêng, thì aân naøy khoù traû; chaúng phaûi duøng aùo maëc, côm aên,

l958. Vin.ii. 256: deã bò phaù hoaïi bôûi boïn cöôùp. l959. Trong baûn: söông baïc, söông vaø möa ñaù . Pali, ibid., ruoäng luùa bò chöùng bònh goïi laø söông muoái (setattikā nāma rogajāti).

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > ll2>

giöôøng naèm, ngoïa cuï, thuoác men, maø coù theå traû ñöôïc. Ta ra ñôøi cuõng laïi nhö vaäy; ñaõ khieán cho Ma-ha Ba-xaø-ba-ñeà bieát ñöôïc Phaät Phaùp Taêng. Ñöùc Phaät baûo Toân giaû A-nan: - Neáu coù ngöôøi naøo nhôø keû khaùc maø tin Phaät Phaùp Taêng thì aân naøy khoù traû, chaúng phaûi duøng côm aên aùo maëc, giöôøng naèm ngoïa cuï, thuoác men maø coù theå traû ñöôïc. Ta ra ñôøi khieán cho Ma-ha Ba-xaø-ba-ñeà tin öa Phaät Phaùp Taêng cuõng laïi nhö vaäy. Ñöùc Phaät baûo toân giaû A-nan: - Neáu coù ngöôøi naøo nhôø keû khaùc ñöôïc quy y Phaät Phaùp Taêng, thoï trì naêm giôùi, bieát Khoå, bieát Taäp, bieát Taän, bieát Ñaïo. Ñoái vôùi Khoå, Taäp, Taän, Ñaïo khoâng coù hoà nghi, ñaéc quaû Tu-ñaø-hoaøn, ñoaïn caùc aùc thuù, quyeát ñònh ñöôïc vaøo chaùnh ñaïo, ra vaøo baûy phen sinh töû lieàn heát goác khoå. - Naøy A-nan, aân ñoái vôùi ngöôøi nhö vaäy khoù coù theå traû ñöôïc. Chaúng phaûi duøng côm aên, aùo maëc, giöôøng naèm ngoïa cuï, thuoác men maø coù theå traû ñöôïc. Ta ra ñôøi khieán cho Ma-ha Ba-xaø-ba-ñeà thoï ba quy y, cho ñeán quyeát ñònh ñöôïc vaøo chaùnh ñaïo cuõng nhö vaäy. Toân giaû A-nan baïch Phaät: - Ngöôøi nöõ ôû trong Phaät phaùp xuaát gia thoï giôùi coù theå ñaït ñöôïc quaû Tu-ñaø-hoaøn cho ñeán quaû A-la-haùn hay chaêng? Ñöùc Phaät baûo toân giaû A-nan: - Coù theå chöùng ñöôïc. Toân giaû A-nan baïch Phaät: - Neáu ngöôøi nöõ ôû trong Phaät phaùp xuaát gia thoï ñaïi giôùi maø chöùng ñöôïc quaû Tu-ñaø-hoaøn, cho ñeán A-la-haùn, thì cuùi xin Phaät cho pheùp ngöôøi nöõ xuaát gia thoï ñaïi giôùi. Ñöùc Phaät baûo toân giaû A-nan: - Nay Ta seõ vì ngöôøi nöõ maø cheá taùm phaùp suoát ñôøi khoâng ñöôïc vöôït qua.l960 Neáu nöõ nhaân coù theå phuïng haønh töùc laø thoï giôùi. Taùm phaùp aáy laø: l. Tyø-kheo-ni tuy moät traêm tuoåi, nhöng thaáy Tyø-kheo môùi thoï giôùi, phaûi ñöùng daäy ñoùn chaøo, leã baùi, traûi choã ngoài môøi ngoài.l96l Phaùp naøy phaûi ñöôïc toân troïng, cung kính, taùn thaùn, troïn ñôøi khoâng ñöôïc vöôït qua. 2. Naøy, A-nan! Tyø-kheo-ni khoâng ñöôïc maï lî, ha traùch Tyø-kheo,

l960. Baát khaû quaù phaùp . Trung A-haøm: toân sö phaùp. Nguõ phaàn: baát khaû vieät phaùp . Taêng kyø, Thaäp tuïng: Kænh phaùp. Pali: garudhamma. l96l. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà l75.

ll24 BOÄ LUAÄT >

khoâng ñöôïc phæ baùng noùi: phaù giôùi, phaù kieán, phaù oai nghi.l962 Phaùp naøy phaûi ñöôïc toân troïng, cung kính, taùn thaùn, troïn ñôøi khoâng ñöôïc vöôït qua. >. Naøy, A-nan! Tyø-kheo-ni khoâng ñöôïc taùc cöû, taùc öùc nieäm, taùc töï ngoân ñoái vôùi Tyø-kheo; khoâng ñöôïc ngaên ngöôøi khaùc tìm toäi, ngaên thuyeát giôùi, ngaên töï töù.l96> Tyø-kheo-ni khoâng ñöôïc quôû Tyø-kheo, maø Tyø-kheo ñöôïc quyeàn quôû Tyø-kheo-ni. Phaùp naøy phaûi ñöôïc toân troïng, cung kính, tan thaùn, troïn ñôøi khoâng ñöôïc vöôït qua. 4. Thöùc xoa-ma-na hoïc giôùi roài ñeán Taêng Tyø-kheo xin thoï ñaïi giôùi. Phaùp naøy phaûi ñöôïc toân troïng, cung kính, tan thaùn, troïn ñôøi l964

khoâng ñöôïc vöôït qua. 5. Tyø-kheo-ni phaïm toäi taêng taøn phaûi ôû tröôùc hai boä Taêng nöûa thaùng haønh Ma-na-ñoûa. Phaùp naøy phaûi ñöôïc toân troïng, cung kính, tan thaùn, troïn ñôøi khoâng ñöôïc vöôït qua. 6. Tyø-kheo-ni nöûa thaùng ñeán Taêng xin caàu giaùo thoï.l965 Phaùp naøy phaûi ñöôïc toân troïng, cung kính, tan thaùn, troïn ñôøi khoâng ñöôïc vöôït qua. 7. Tyø-kheo-ni khoâng ñöôïc haï an cö choã khoâng coù Tyø-kheo.l966 Phaùp naøy phaûi ñöôïc toân troïng, cung kính, tan thaùn, troïn ñôøi khoâng ñöôïc vöôït qua. 8. Tyø-kheo-ni, Taêng an cö roài, neân ñeán trong Taêng Tyø-kheo caàu ba vieäc töï töù, kieán vaên nghi.l967 Phaùp naøy phaûi ñöôïc toân troïng, cung kính, tan thaùn, troïn ñôøi khoâng ñöôïc vöôït qua. - Naøy A-nan, nay ta noùi taùm phaùp khoâng ñöôïc vöôït qua naøy, neáu ngöôøi nöõ naøo coù theå phuïng haønh töùc laø thoï giôùi. - Thí nhö coù ngöôøi baét caàu treân doøng nöôùc lôùn ñeå ñi qua. Naøy A- nan, cuõng nhö vaäy, nay Ta vì ngöôøi nöõ noùi taùm phaùp khoâng ñöôïc vöôït qua naøy, neáu ngöôøi nöõ naøo coù theå phuïng haønh ñöôïc töùc laø thoï giôùi. Toân giaû A-nan nghe Ñöùc Theá Toân daïy nhö vaäy roài lieàn ñeán choã Ma-ha Ba-xaø-ba-ñeà noùi: - Ngöôøi nöõ ñaõ ñöôïc pheùp xuaát gia thoï ñaïi giôùi trong giaùo phaùp cuûa

l962. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà l45. Thaäp tuïng thay ñieàu naøy baèng Ba-daät-ñeà l72. l96>. Thaäp tuïng, ñieàu 8: Tyø-kheo-ni khoâng ñöôïc noùi caùc toäi thaáy, nghe, nghi cuûa tyø-kheo. l964. Tyø-kheo ni, Ba-daät-ñeà l24. l965. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà l4l. Pali, phaùp thöù >: Moãi nöûa thaùng ñeán tyø-kheo Taêng coù hai vieäc: hoûi ngaøy Boá-taùt (uposathapucchakam) vaø xin giaùo giôùi (ovādūpasamkammam). Thaäp tuïng 47: Moãi nöûa thaùng, ñeán tyø-kheo nhaän taùm kænh phaùp. l966. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà l4>. l967. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà l42.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > ll25

Phaät. Ñöùc Theá Toân vì nöõ nhaân cheá taùm phaùp khoâng theå vöôït qua, neáu ngöôøi nöõ naøo coù theå phuïng haønh töùc laø thoï giôùi. Toân giaû A-nan vì nhöõng ngöôøi nöõ noùi laïi taùm phaùp nhö treân. Ma- ha Ba-xaø-ba-ñeà noùi: - Neáu Ñöùc Theá Toân ñaõ vì nhöõng ngöôøi nöõ noùi taùm phaùp khoâng theå vöôït qua naøy roài, thì toâi vaø naêm traêm nöõ Xaù-di seõ cuøng nhau cuùi ñaàu thoï nhaän. Thöa toân giaû A-nan, gioáng nhö nhöõng thieáu nieân nam hay nöõ, thanh khieát, trang

söùc ñeïp ñeõ. Coù ngöôøi taém röûa xong roài, ñöùng treân laàu cao, caàm traøng hoa öu-baùt-la, hoa a-hy-vaät-ña, traøng hoa chieâm-baø, traøng hoa toâ-man-na, traøng hoa baø-söl968 trao cho ngöôøi kia. Ngöôøi kia lieàn nhaän, vaø quaøng ngay leân ñænh ñaàu. Cuõng nhö vaäy, naøy A-nan, Ñöùc Theá Toân vì nhöõng ngöôøi nöõ noùi taùm phaùp khoâng theå vöôït qua, toâi vaø naêm traêm ngöôøi nöõ Xaù-di seõ cuøng nhau cuùi ñaàu nhaän laõnh. Toân giaû A-nan lieàn ñeán choã Ñöùc Theá Toân ñaûnh leã saùt chaân roài ñöùng lui qua moät beân, baïch Phaät: - Ñöùc Theá Toân ñaõ vì nhöõng ngöôøi nöõ noùi taùm phaùp khoâng theå vöôït qua. Ma-ha Ba-xaø-ba-ñeà v.v... nghe roài, ñaõ cuùi ñaàu thoï laõnh. Gioáng nhö nhöõng thieáu nieân nam hay nöõ, thanh khieát, trang söùc ñeïp ñeõ. Coù ngöôøi taém röûa xong roài, ñöùng treân laàu cao, caàm traøng hoa öu-baùt-la, hoa a-hy- vaät-ña, traøng hoa chieâm-baø, traøng hoa toâ-man-na, traøng hoa baø-sö trao cho ngöôøi kia. Ngöôøi kia lieàn nhaän, vaø quaøng ngay leân ñænh ñaàu. Nhö vaäy, naøy A-nan,l969 Ma-ha Ba-xaø-ba-ñeà vaø naêm traêm ngöôøi nöõ ñaõ ñöôïc thoï giôùi. Ñöùc Phaät baûo toân giaû A-nan: - Neáu ngöôøi nöõ khoâng xuaát gia ôû trong Phaät phaùp thì Phaät phaùp seõ ñöôïc laâu daøi naêm traêm naêm.l970 Toân giaû A-nan nghe vaäy, loøng raát khoâng vui, oâm söï hoái haän, buoàn raàu khoùc keå, nöôùc maét daàm deà, ñeán tröôùc Ñöùc Phaät ñaûnh leã saùt chaân, nhieãu quanh, roài caùo lui. II. NI THOÏ GIÔÙI 1. Sa-Di-Nil97l Baáy giôø, coù nhöõng ngöôøi nöõ khaùc muoán thoï giôùi, Tyø-kheo-ni kia

l968. Caùc loaïi hoa: Öu-baùt-la (Pali: uppala, boâng suùng xanh), A-hy-vaät-ña (Pali: atimuttaka, hoa thieän tö), Chieâm-baø (Pali: campaka, moät loaïi hoa vaøng), Toâ-man-na (Pali: sumanā, toá höông), Baø-sö . (Pali: vassika, haï sinh hoa). l969. Trong baûn, coù söï nhaàm laãn, vì truyeàn khaåu theo quaùn tính. l970. Dòch saùt. Nguõ phaàn 29 (T22nl42l tr.l86al4): “Chaùnh phaùp cuûa Phaät toàn taïi ôû ñôøi moät nghìn naêm. Nay cho nöõ xuaát gia, giaûm maát naêm traêm naêm.” l97l. Tham chieáu, Phaàn ii. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà l2l.

ll26 BOÄ LUAÄT >

daãn ñeán choã Ñöùc Phaät, nöûa ñöôøng gaëp giaëc. Giaëc toan huûy nhuïc, treâu gheïo. Caùc Tyø-kheo-ni thöa vôùi caùc Tyø-kheo caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: Töø nay veà sau, cho pheùp Tyø-kheo-ni cho ngöôøi nöõ khaùc xuaát gia thoï ñaïi giôùi, theo theå thöùc sau ñaây: - Neáu muoán caïo toùc trong chuøa Tyø-kheo-ni thì phaûi baïch Taêng, hoaëc thöa töøng vò moät ñöôïc bieát, sau ñoù môùi caïo toùc. Vaên baïch nhö sau: - Ñaïi tyû Taêng, xin laéng nghe! Ngöôøi naøy teân laø... muoán caàu Tyø- kheo-ni... caïo toùc. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän vì ngöôøi teân... caïo toùc. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Neân taùc baïch nhö vaäy roài, sau ñoù môùi caïo toùc. Neáu muoán xuaát gia trong chuøa Tyø-kheo-ni thì neân baïch Taêng hoaëc thöa töøng vò moät ñeå bieát. Vaên baïch nhö sau: - Ñaïi tyû Taêng, xin laéng nghe! Ngöôøi naøy teân laø... caàu Tyø-kheo-ni... xuaát gia. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän cho ngöôøi teân... xuaát gia. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Neân taùc baïch nhö vaäy roài cho xuaát gia. Baïch

nhö vaäy cho xuaát gia roài, neân daïy ngöôøi caàu xuaát gia, maëc aùo ca-sa, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay, höôùng daãn cho hoï thöa: - Thöa A-di!l972 Con teân laø... quy y Phaät, Phaùp, Taêng. Nay con theo Phaät xuaát gia. Hoøa thöôïng hieäu laø... Ñöùc Nhö Lai, Voâ sôû tröôùc, Ñaúng chaùnh giaùc laø Theá Toân cuûa con. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng thöa nhö vaäy. - Thöa A-di! Con teân laø... ñaõ quy y Phaät, Phaùp, Taêng roài. Nay con ñaõ theo Phaät xuaát gia. Hoøa thöôïng hieäu laø... Ñöùc Nhö Lai, Voâ sôû tröôùc, Ñaúng chaùnh giaùc laø Theá Toân cuûa con. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng thöa nhö vaäy, roài trao giôùi. l. Troïn ñôøi khoâng saùt sinh laø giôùi cuûa sa-di-ni. Neáu coù theå giöõ ñöôïc thì traû lôøi laø giöõ ñöôïc. 2. Troïn ñôøi khoâng ñöôïc aên troäm laø giôùi cuûa sa-di-ni. Neáu coù theå giöõ ñöôïc thì traû lôøi laø giöõ ñöôïc. >. Troïn ñôøi khoâng ñöôïc daâm duïc laø giôùi cuûa sa-di-ni. Neáu coù theå giöõ ñöôïc thì traû lôøi laø giöõ ñöôïc. 4. Troïn ñôøi khoâng ñöôïc noùi doái laø giôùi cuûa sa-di-ni. Neáu coù theå giöõ ñöôïc thì traû lôøi laø giöõ ñöôïc.

l972. A-di , phieân aâm töø Pali: ayye, Skt.: ārya, āyya, xöng hoâ vôùi ngöôøi nöõ, ngöôøi nhoû thöa trình ngöôøi lôùn.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > ll27

5. Troïn ñôøi khoâng ñöôïc uoáng röôïu laø giôùi cuûa sa-di-ni. Neáu coù theå giöõ ñöôïc thì traû lôøi laø giöõ ñöôïc. 6. Troïn ñôøi khoâng ñöôïc ñeo traøng hoa, thoa höông thôm vaøo mình laø giôùi cuûa sa-di-ni. Neáu coù theå giöõ ñöôïc thì traû lôøi laø giöõ ñöôïc . 7. Troïn ñôøi khoâng ñöôïc ca muùa xöôùng haùt, cuõng khoâng ñöôïc coá yù nghe-xem laø giôùi cuûa sa-di-ni. Neáu giöõ ñöôïc thì traû lôøi laø giöõ ñöôïc. 8. Troïn ñôøi khoâng ñöôïc ngoài naèm treân giöôøng cao roäng lôùn laø giôùi cuûa sa-di-ni. Neáu coù theå giöõ ñöôïc thì traû lôøi laø giöõ ñöôïc. 9. Troïn ñôøi khoâng ñöôïc aên phi thôøi laø giôùi cuûa sa-di-ni. Neáu coù theå giöõ ñöôïc thì traû lôøi laø giöõ ñöôïc. l0. Troïn ñôøi khoâng ñöôïc caàm naém sinh töôïng vaøng baïc vaät baùu laø giôùi cuûa sa-di-ni. Neáu coù theå giöõ ñöôïc thì traû lôøi laø giöõ ñöôïc. Möôøi giôùi sa-di-ni nhö vaäy troïn ñôøi thoï trì khoâng ñöôïc phaïm. 2. Thöùc-xoa-ma-na Cho pheùp ñoàng nöõ möôøi taùm tuoåi, hoïc giôùi hai naêm, tuoåi ñuû hai möôi, thoï ñaïi giôùi trong Tyø-kheo-ni Taêng. Neáu möôøi tuoåi ñaõ töøng coù choàng, cho hai naêm hoïc giôùi, tuoåi ñuû möôøi hai cho thoï giôùi.l97> Cho thoï hai naêm hoïc giôùi theo theå thöùc sau: l974 Sa-di-ni neân ñeán trong Tyø-kheo- ni Taêng ñeå troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, kính leã saùt chaân Taêng, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay thöa: - Ñaïi tyû Taêng, xin laéng nghe! Con laø sa-di-ni teân... ñeán xin Taêng hai naêm hoïc giôùi, Hoøa thöôïng ni hieäu laø... Cuùi xin Taêng töø maãn, cho con hai naêm hoïc giôùi. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng thöa xin nhö vaäy. Neân baûo sa-di-ni ñeán choã maét thaáy maø tai khoâng nghe. Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi tyû Taêng, xin laéng nghe! Sa-di-ni naøy teân laø... nay ñeán Taêng xin hai naêm hoïc giôùi, Hoøa thöôïng ni hieäu laø... Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän cho sa-di-ni teân laø... naøy hai naêm hoïc giôùi, Hoøa thöôïng ni hieäu... Ñaây laø lôøi

taùc baïch. - Ñaïi tyû Taêng xin laéng nghe! Sa-di-ni teân laø... naøy nay ñeán Taêng xin hai naêm hoïc giôùi, Hoøa thöôïng ni hieäu laø... Nay Taêng trao sa-di-ni teân... hai naêm hoïc giôùi, Hoøa thöôïng ni hieäu laø... Caùc ñaïi tyû naøo chaáp thuaän Taêng cho sa-di-ni teân... hai naêm hoïc giôùi, Hoøa thöôïng ni hieäu laø...

l97>. Xem Phaàn ii, Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà l25. Tham chieáu, Thaäp tuïng 45 (T2>nl4>5, tr.>25c25), tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà l90. l974. Tham chieáu Thaäp tuïng 45, nt., vaên thoï saùu phaùp. Vaên thoï Pali, xem Vin. ii.>l9 (Bhik- khuni, paâc. 6>).

ll28 BOÄ LUAÄT >

thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn ñaàu. Laàn thöù hai, thöù ba cuõng noùi nhö vaäy. - Taêng ñaõ chaáp thuaän cho sa-di-ni teân laø... hai naêm hoïc giôùi, Hoøa thöôïng ni hieäu... roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Tieáp theo trao cho sa-di-ni saùu phaùp nhö vaày: - Nay sa-di-ni laéng nghe! Ñöùc Nhö Lai, Voâ sôû tröôùc, Ñaúng chaùnh giaùc ñaõ noùi saùu phaùp khoâng ñöôïc phaïm. l. Baát tònh haïnh, haønh phaùp daâm duïc. Neáu Thöùc-xoa-ma-na naøo haønh phaùp daâm duïc, thì chaúng phaûi Thöùc-xoa-ma-na, chaúng phaûi Thích chuûng nöõ. Cuøng nam töû coù taâm nhieãm oâ, hai thaân xuùc chaïm nhau laø phaïm giôùi, caàn phaûi thoï giôùi laïil975. Trong ñaây, troïn ñôøi khoâng ñöôïc phaïm. Neáu coù theå giöõ ñöôïc thì traû lôøi laø ñöôïc. 2. Khoâng ñöôïc troäm caép, cho ñeán moät coïng coû, moät laù caây. Neáu Thöùc-xoa-ma-na naøo laáy cuûa ngöôøi naêm tieàn hoaëc hôn naêm tieàn, hoaëc töï mình laáy, hoaëc daïy ngöôøi laáy, hoaëc töï mình ñoaïn hoaëc daïy ngöôøi ñoa- ïn, hoaëc töï mình phaù hoaëc daïy ngöôøi phaù, hoaëc ñoát, hoaëc choân, hoaëc laøm cho hoaïi saéc, thì chaúng phaûi Thöùc-xoa-ma-na, chaúng phaûi Thích chuûng nöõ. Neáu laáy döôùi naêm tieàn thì phaïm giôùi, phaûi thoï laïi.l976 Trong ñaây, troïn ñôøi khoâng ñöôïc phaïm. Neáu coù theå giöõ ñöôïc thì traû lôøi laø ñöôïc. >. Khoâng ñöôïc coá taâm ñoaïn maïng chuùng sinh, cho ñeán loaøi kieán. Neáu Thöùc-xoa-ma-na naøo coá yù töï tay mình ñoaïn maïng ngöôøi, tìm dao trao cho ngöôøi, baûo cheát, khuyeân cheát, khen cheát, hoaëc cho ngöôøi uoáng thuoác ñoäc, hoaëc laøm ñoïa thai, ruûa noäp chuù thuaät, töï mình laøm daïy ngöôøi laøm, thì chaúng phaûi Thöùc-xoa-ma-na, chaúng phaûi Thích chuûng nöõ. Neáu ñoaïn maïng loaøi suùc sinh khoâng theå bieán hoùa thì phaïm giôùi, phaûi thoï laïi. Trong ñaây, troïn ñôøi khoâng ñöôïc phaïm. Neáu coù theå giöõ ñöôïc thì traû lôøi laø ñöôïc. 4. Khoâng ñöôïc noùi doái, cho ñeán noùi vui chôi. Neáu Thöùc-xoa-ma- na naøo khoâng chaân thaät, thaät söï mình khoâng coù maø töï xöng laø toâi ñöôïc phaùp thöôïng nhaân, ñaéc thieàn, ñaéc giaûi thoaùt, ñaéc ñònh, ñaéc chaùnh thoï, ñaéc Tu-ñaø-hoaøn, cho ñeán A-la-haùn, trôøi ñeán, roàng ñeán, quyû thaàn ñeán cuùng döôøng toâi, thì khoâng phaûi laø Thöùc-xoa-ma-na, khoâng phaûi laø Thích chuûng nöõ. Neáu ôû trong chuùng coá yù noùi voïng laø phaïm giôùi, phaûi thoï laïi.

l975. Xem treân, phaàn ii, Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà l2> (baûn Vieät, quyeån >, tr. l266: Neáu Thöùc- xoa-ma-na phaïm daâm thì phaûi dieät taãn. Neáu coù taâm nhieãm oâ cuøng vôùi nam töø coù taâm nhieâm oâ, hai thaân xuùc chaïm töùc khuyeát giôùi,

phaûi thoï laïi. l976. Xem Phaàn ii, Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà l2>, nt.: troäm 5 tieàn trôû leân, dieät taãn. Döôùi 5 tieàn, khuyeát giôùi, phaûi thoï laïi.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > ll29

Trong ñaây, troïn ñôøi khoâng ñöôïc phaïm. Neáu coù theå giöõ ñöôïc thì traû lôøi laø ñöôïc. 5. Khoâng ñöôïc aên phi thôøi. Neáu Thöùc-xoa-ma-na naøo aên phi thôøi töùc laø phaïm giôùi phaûi thoï laïi. Trong ñaây, troïn ñôøi khoâng ñöôïc phaïm. Neáu coù theå giöõ ñöôïc thì traû lôøi laø ñöôïc. 6. Khoâng ñöôïc uoáng röôïu. Neáu Thöùc-xoa-ma-na naøo uoáng röôïu laø phaïm giôùi phaûi thoï laïi. Trong ñaây, troïn ñôøi khoâng ñöôïc phaïm. Neáu coù theå giöõ ñöôïc thì traû lôøi laø ñöôïc. Thöùc-xoa-ma-na neân hoïc taát caû giôùi cuûa Tyø-kheo-ni, tröø vì Tyø- kheo-ni quaù thöïc,l977 töï laáy thöùc aên ñeå aên.l978 Neân caàu Hoøa thöôïng, vôùi vaên caàu thænh nhö sau: - Ñaïi tyû nhaát taâm nieäm! Con teân laø... nay caàu A-di laøm Hoøa thöôïng, cuùi xin A-di vì con laøm Hoøa thöôïng. Con nöông nôi A-di ñeå ñöôïc thoï ñaïi giôùi. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng caàu thænh nhö vaäy. Vò Hoøa thöôïng neân traû lôøi: Ñöôïc. 3. Thoï Cuï Tuùcl979 i. Baûn boä Yeát-ma Thöùc-xoa-ma-na naøo ñaõ coù hoïc giôùi roài, tuoåi ñuû hai möôi, hoaëc ñuû möôøi hai neân cho thoï ñaïi giôùi baèng phaùp baïch töù yeát-ma, theo dieãn tieán sau ñaây: Daãn ngöôøi thoï giôùi ñeán ñöùng choã maét thaáy maø tai khoâng nghe. Trong khi aáy giôùi sö neân sai moät vò giaùo thoï, baïch nhö sau: - Ñaïi tyû Taêng, xin laéng nghe! Ngöôøi naøy teân laø... ñeán Hoøa thöôïng ni hieäu laø... caàu thoï ñaïi giôùi. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän Tyø-kheo-ni... laøm giaùo thoï sö. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Vò giaùo thoï neân ñeán choã ngöôøi thoï giôùi noùi: - Naøy coâ, ñaây coù phaûi laø An-ñaø-hoäi, Uaát-ña-la-taêng, Taêng-giaø-leâ; ñaây coù phaûi laø taêng-yeát-chi, Phuù kieân y; ñaây coù phaûi laø bình baùt; ñaây coù phaûi laø y baùt cuûa coâ khoâng? Coâ laéng nghe, nay chính laø luùc caàn noùi ñuùng söï thaät. Nay toâi hoûi coâ, coù coâ noùi coù, khoâng coâ noùi khoâng. Coâ teân gì? Hoøa thöôïng coâ hieäu gì? Coâ ñaõ ñuû hai möôi tuoåi chöa? Y baùt coù ñuû khoâng? Cha meï hoaëc phu chuû coù cho pheùp coâ khoâng? Coâ khoâng maéc nôï cuûa ai chaêng? Coâ khoâng phaûi laø toâi tôù chaêng? Coâ coù phaûi laø ngöôøi nöõ

l977. Chöa tìm ra nghóa “quaù thöïc.” Xem Phaàn ii. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà l2l (Baûn Vieät, quyeån >, tr. l26l): tröø ñieàu töï tay laáy thöùc aên, trao thöùc aên cho ngöôøi. l978. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà 26. l979. Tham chieáu Phaàn ii, Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà l24.

ll>0 BOÄ LUAÄT >

khoâng? Ngöôøi nöõ coù caùc beänh huûi traéng, ung thö, caøn tieâu, ñieân cuoàng, hai caên, hai ñöôøng hieäp laïi, ñaïi tieåu tieän thöôøng ræ chaûy, ñaøm daõi thöôøng tieát ra. Coâ coù caùc chöùng beänh nhö vaäy khoâng? Neáu ngöôøi thoï giôùi traû lôøi ñuùng caùch thì neân noùi: - Nhö toâi vöøa hoûi, chuùt nöõa trong Taêng cuõng seõ hoûi nhö vaäy, coâ cuõng traû lôøi ñuùng nhö vaäy. Vò giaùo thoï sö hoûi xong, trôû laïi trong Taêng vôùi oai nghi bình thöôøng, choã coù theå ñöa tay ñuïng caùc

Tyø-kheo-ni, ñöùng nôi ñoù taùc baïch: - Ñaïi tyû Taêng, xin laéng nghe! Ngöôøi naøy teân laø... caàu Hoøa thöôïng ni hieäu... ñeå thoï ñaïi giôùi. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, toâi ñaõ giaùo thoï xong, cho pheùp keâu vaøo. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Vò kia neân baûo keâu vaøo, vaøo roài ñeå y baùt xuoáng daïy kính leã saùt chaân Tyø-kheo-ni Taêng, roài quyø tröôùc maët giôùi sö chaáp tay baïch: - Ñaïi tyû Taêng xin laéng nghe! Con teân laø... theo Hoøa thöôïng ni hieäu... caàu thoï ñaïi giôùi. Nay, con teân laø... ñeán Taêng xin thoï ñaïi giôùi, Hoøa thöôïng ni hieäu... Cuùi xin chuùng Taêng teá ñoä con. Töø maãn coá. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng xin nhö vaäy. Khi aáy, giôùi sö neân taùc baïch: - Ñaïi tyû Taêng xin laéng nghe! Ngöôøi naøy teân laø... caàu Hoøa thöôïng ni hieäu laø... thoï ñaïi giôùi. Nay ngöôøi naøy teân laø... ñeán Taêng xin thoï ñaïi giôùi, Hoøa thöôïng ni hieäu... Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, cho pheùp toâi hoûi caùc naïn söï. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Giôùi sö noùi: - Coâ laéng nghe, nay chính laø luùc caàn noùi ñuùng söï thaät. Nay toâi hoûi coâ, coù thì noùi coù, khoâng noùi khoâng. Coâ teân gì? Hoøa thöôïng coâ hieäu gì? Coâ ñaõ ñuû hai möôi tuoåi chöa? Y baùt coù ñuû khoâng? Cha meï hoaëc phu chuû coù cho pheùp coâ khoâng? Coâ khoâng phaûi laø ngöôøi maéc nôï chaêng? Coâ khoâng phaûi laø toâi tôù? Coâ laø ngöôøi nöõ phaûi khoâng? Ngöôøi nöõ coù caùc chöùng beänh huûi traéng, ung thö, caøn tieâu, ñieân cuoàng, hai caên, hai ñöôøng hieäp laïi, ñaïi tieåu tieän thöôøng ræ chaûy, ñaøm daõi thöôøng tieát ra. Coâ coù caùc chöùng beänh nhö vaäy khoâng? Neáu traû lôøi ñuùng caùch thì neân taùc baïch: - Ñaïi tyû Taêng, xin laéng nghe! Ngöôøi naøy teân laø... caàu Hoøa thöôïng ni hieäu... thoï ñaïi giôùi. Nay ngöôøi naøy teân laø... ñeán Taêng xin thoï ñaïi giôùi, Hoøa thöôïng ni hieäu... Ngöôøi naøy noùi thanh tònh, khoâng coù caùc naïn söï, tuoåi ñuû hai möôi, y baùt ñuû. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän cho ngöôøi teân laø... thoï ñaïi giôùi, Hoøa thöôïng ni hieäu... Ñaây laø lôøi taùc baïch.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > ll>l

- Ñaïi tyû Taêng, xin laéng nghe! Ngöôøi naøy teân laø... caàu Hoøa thöôïng ni hieäu... thoï ñaïi giôùi. Nay ngöôøi naøy teân laø... ñeán Taêng xin thoï ñaïi giôùi, Hoøa thöôïng ni hieäu... Ngöôøi naøy noùi thanh tònh, khoâng coù caùc naïn söï, tuoåi ñaõ ñuû hai möôi, y baùt coù ñuû. Nay Taêng trao cho ngöôøi naøy teân laø... ñaïi giôùi, Hoøa thöôïng ni hieäu... Caùc ñaïi tyû naøo chaáp thuaän Taêng trao cho ngöôøi teân... ñaïi giôùi, Hoøa thöôïng ni hieäu... thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn ñaàu. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy. - Taêng ñaõ ñoàng yù trao ñaïi giôùi cho ngöôøi coù teân... Hoøa thöôïng ni hieäu... roài. Taêng ñoàng yù neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. ii. Chaùnh phaùp Yeát-ma Ngöôøi thoï giôùi cuøng Tyø-kheo-ni Taêng ñeán trong Taêng Tyø-kheo kính leã saùt chaân, ñaàu goái beân höõu saùt ñaát chaáp tay baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Con teân laø... nay ñeán Taêng xin thoï ñaïi giôùi, Hoøa thöôïng ni hieäu... Cuùi xin Taêng teá ñoä con. Töø maãn coá. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng baïch nhö vaäy (giôùi sö nôi ñaây cuõng hoûi nhö caùch hoûi treân) Hoûi roài, neân hoûi tieáp: - Coâ ñaõ hoïc giôùi chöa? Coâ coù thanh tònh khoâng? Neáu noùi ñaõ hoïc giôùi

thanh tònh thì neân hoûi caùc Tyø-kheo-ni khaùc: - Coâ naøy ñaõ hoïc giôùi chöa? Coù thanh tònh khoâng? Neáu traû lôøi: “Ñaõ hoïc giôùi vaø thanh tònh.” Thì neân taùc baïch lieàn: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Ngöôøi naøy teân laø... caàu Hoøa thöôïng ni hieäu... thoï ñaïi giôùi. Nay, ngöôøi naøy teân laø... ñeán Taêng xin thoï ñaïi giôùi, Hoøa thöôïng ni hieäu... Ngöôøi naøy teân laø... noùi thanh tònh, khoâng coù caùc naïn söï, tuoåi ñôøi ñaõ ñuû, y baùt ñaõ coù, vaø ñaõ hoïc giôùi thanh tònh. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, nay Taêng cho ngöôøi teân laø... thoï ñaïi giôùi, Hoøa thöôïng ni hieäu... Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! ngöôøi naøy teân laø... caàu Hoøa thöôïng ni hieäu... thoï ñaïi giôùi. Nay ngöôøi naøy teân laø... ñeán Taêng xin thoï ñaïi giôùi, Hoøa thöôïng ni hieäu... Ngöôøi naøy teân laø... noùi thanh tònh, khoâng coù caùc naïn söï, tuoåi ñôøi ñaõ ñuû, y baùt ñaõ coù, vaø ñaõ hoïc giôùi thanh tònh. Nay Taêng vì ngöôøi teân laø... naøy cho thoï ñaïi giôùi, Hoøa thöôïng ni hieäu... Caùc tröôûng laõo naøo chaáp thuaän, Taêng trao ñaïi giôùi cho ngöôøi coù teân... Hoøa thöôïng ni hieäu laø... thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn ñaàu. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy. - Taêng ñaõ chaáp thuaän trao ñaïi giôùi cho ngöôøi coù teân... Hoøa thöôïng ni teân... roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö

ll>2 BOÄ LUAÄT >

vaäy. Giôùi sö goïi: - Thieän nöõ nhaân laéng nghe: Ñöùc Nhö Lai, Voâ sôû tröôùc, Ñaúng chaùnh giaùc, noùi taùm phaùp Ba-la-di, neáu Tyø-kheo-ni phaïm thì chaúng phaûi laø Tyø- kheo-ni nöõa, chaúng phaûi laø ngöôøi con gaùi cuûa doøng hoï Thích. l. Khoâng ñöôïc laøm baát tònh haïnh, haønh phaùp daâm duïc. Tyø-kheo- ni naøo laøm baát tònh haïnh, haønh phaùp daâm duïc, cho ñeán cuøng loaøi suùc sinh, thì vò aáy chaúng phaûi laø Tyø-kheo-ni, chaúng phaûi laø ngöôøi nöõ doøng hoï Thích. Trong ñaây, troïn ñôøi khoâng ñöôïc phaïm. Coâ coù theå giöõ ñöôïc khoâng? Traû lôøi laø: Coù theå. 2. Khoâng ñöôïc troäm caép, cho ñeán coïng coû, laù caây. Tyø-kheo-ni naøo laáy cuûa ngöôøi naêm tieàn hoaëc hôn naêm tieàn, hoaëc töï mình laáy hoaëc daïy ngöôøi khaùc laáy, hoaëc töï ñoaïn hoaëc daïy ngöôøi khaùc ñoaïn, hoaëc töï phaù hoaëc daïy ngöôøi khaùc phaù, hoaëc ñoát hoaëc choân, hoaëc laøm hoaïi saéc, thì chaúng phaûi Tyø-kheo-ni, chaúng phaûi ngöôøi nöõ doøng hoï Thích. Trong ñaây, troïn ñôøi khoâng ñöôïc phaïm. Coâ coù theå giöõ ñöôïc khoâng? Traû lôøi laø: Coù theå. >. Khoâng ñöôïc ñoaïn maïng chuùng sinh, cho ñeán loaøi kieán. Tyø- kheo-ni naøo töï tay ñoaïn maïng ngöôøi, caàm dao ñöa cho ngöôøi, höôùng daãn caùch cheát, khen söï cheát, khuyeân cho cheát, cho uoáng thuoác ñoäc, laøm ñoïa thai, nguyeàn ruûa eám thö chuù thuaät, hoaëc töï laøm, phöông tieän daïy ngöôøi laøm, thì vò aáy chaúng phaûi laø Tyø-kheo-ni, chaúng phaûi laø ngöôøi nöõ cuûa doøng hoï Thích. Trong ñaây, troïn ñôøi khoâng ñöôïc phaïm. Coâ coù theå giöõ ñöôïc khoâng? Traû lôøi laø: Coù theå. 4. Khoâng ñöôïc noùi doái, cho ñeán noùi giöõn. Tyø-kheo-ni naøo khoâng chaân thaät, chaúng phaûi töï mình coù maø noùi: “Toâi ñaéc phaùp thöôïng nhaân, ñaéc thieàn, ñaéc giaûi thoaùt, tam muoäi chaùnh thoï, ñaéc quaû Tu-ñaø-hoaøn, cho ñeán quaû A-la-haùn, trôøi ñeán, roàng ñeán, quyû thaàn ñeán

cuùng döôøng toâi", thì vò aáy chaúng phaûi laø Tyø-kheo-ni, chaúng phaûi laø ngöôøi nöõ doøng hoï Thích. Trong ñaây, troïn ñôøi khoâng ñöôïc phaïm. Coâ coù theå giöõ ñöôïc khoâng? Traû lôøi laø: Coù theå. 5. Khoâng ñöôïc hai thaân xuùc chaïm nhau, cho ñeán cuøng vôùi loaøi suùc sinh Tyø-kheo-ni naøo vôùi taâm nhieãm oâ cuøng nam töû coù taâm nhieãm oâ, hai thaân xuùc chaïm nhau, töø naùch trôû xuoáng töø ñaàu goái trôû leân, hoaëc xoa hoaëc ñaåy, rôø xuoâi rôø ngöôïc, hoaëc keùo hoaëc xoâ, hoaëc boàng leân hoaëc ñeå xuoáng, hoaëc naém gaáp hay hoaõn, thì vò aáy khoâng phaûi Tyø-kheo-ni, chaúng phaûi laø ngöôøi nöõ doøng hoï Thích. Trong ñaây, troïn ñôøi khoâng ñöôïc phaïm. Coâ coù theå giöõ ñöôïc khoâng? Traû lôøi laø: Coù theå.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > ll>>

6. Khoâng ñöôïc phaïm taùm vieäc, cho ñeán cuøng vôùi loaøi suùc sinh. Tyø-kheo-ni naøo coù taâm nhieãm oâ chaáp nhaän taâm nhieãm oâ cuûa nam töû, nhaän söï naém tay, naém y, ñöùng nôi choã vaéng, cuøng ñöùng, noùi chuyeän nôi choã vaéng, cuøng ñi, hai thaân keà nhau, cuøng heïn, phaïm taùm vieäc naøy, thì chaúng phaûi laø Tyø-kheo-ni, chaúng phaûi laø ngöôøi nöõ doøng hoï Thích. Trong ñaây, troïn ñôøi khoâng ñöôïc phaïm. Coâ coù theå giöõ ñöôïc khoâng? Traû lôøi laø: Coù theå. 7. Khoâng neân che daáu troïng toäi cuûa ngöôøi, cho ñeán ñoät-kieát-la, aùc thuyeát. Tyø-kheo-ni naøo bieát Tyø-kheo-ni phaïm Ba-la-di, khoâng töï cöû cuõng khoâng baïch Taêng, khoâng noùi vôùi ai, sau ñoù vaøo moät thôøi gian khaùc Tyø-kheo-ni naøy thoâi tu, hoaëc bò dieät taãn, hoaëc bò ngaên khoâng cuøng laøm Taêng söï, hoaëc vaøo ngoaïi ñaïo. Vò aáy noùi nhö vaày: "Tröôùc ñaây toâi bieát ngöôøi naøy phaïm toäi nhö vaäy nhö vaäy," thì vò aáy chaúng phaûi Tyø-kheo-ni, chaúng phaûi ngöôøi nöõ doøng hoï Thích, vì che daáu trong toäi cuûa ngöôøi khaùc vaäy. Trong ñaây, troïn ñôøi khoâng ñöôïc phaïm. Coâ coù theå giöõ ñöôïc khoâng? Traû lôøi laø: Coù theå. 8. Khoâng ñöôïc noùi theo Tyø-kheo bò cöû, cho ñeán sa-di. Tyø-kheo-ni naøo bieát Tyø-kheo bò Taêng cöû toäi nhö phaùp, nhö tyø-ni, nhö lôøi Phaät daïy, phaïm oai nghi chöa saùm hoái, khoâng taùc phaùp coïng truù, maø tuøy thuaän theo Tyø-kheo kia ñeå noùi chuyeän. Caùc Tyø-kheo-ni can giaùn Tyø-kheo-ni naøy: "Ñaïi tyû, Tyø-kheo kia bò Taêng cöû toäi nhö phaùp, nhö tyø-ni, nhö lôøi Phaät daïy, phaïm oai nghi chöa saùm hoái, khoâng taùc phaùp coïng truù, coâ ñöøng tuøy thuaän theo Tyø-kheo kia ñeå noùi chuyeän." Khi caùc Tyø-kheo-ni can giaùn Tyø-kheo-ni naøy kieân trì khoâng boû. Caùc Tyø-kheo-ni neân can giaùn cho ñeán ba laàn ñeå boû vieäc naøy. Cho ñeán ba laàn can giaùn boû thì toát, khoâng boû thì vò naøy khoâng phaûi Tyø-kheo-ni, khoâng phaûi ngöôøi nöõ doøng thoï Thích vì ñaõ tuøy thuaän keû bò cöû. Trong ñaây, troïn ñôøi khoâng ñöôïc phaïm. Coâ coù theå giöõ ñöôïc khoâng? Traû lôøi laø: Ñöôïc. - Naøy, Thieän nöõ nhaân haõy laéng nghe! Ñöùc Nhö Lai, baäc Voâ sôû tröôùc, Ñaúng chaùnh giaùc noùi phaùp töù y. Tyø-kheo-ni y nôi ñaây xuaát gia thoï ñaïi giôùi. Ñoù laø phaùp cuûa Tyø-kheo-ni: l. Y nôi aùo phaán taûo xuaát gia thoï ñaïi giôùi laø phaùp cuûa Tyø-kheo-ni. Trong ñaây, troïn ñôøi coâ coù theå giöõ ñöôïc khoâng? Traû lôøi laø: Ñöôïc. - Neáu ñöôïc cuûa lôïi ñaøn-vieät cuùng y caét roïc may thaønh thì neân nhaän. 2. Y nôi khaát thöïc xuaát gia thoï ñaïi giôùi laø phaùp cuûa Tyø-kheo-ni. Trong

ñaây, troïn ñôøi coâ coù theå giöõ ñöôïc khoâng? Traû lôøi laø: Ñöôïc. - Neáu ñöôïc cuûa lôïi hoaëc Taêng sai thoï thöïc, hay ñaøn-vieät daâng thöùc

ll>4 BOÄ LUAÄT >

aên vaøo nhöõng ngaøy chay, moàng taùm, möôøi laêm, moàng moät, hoaëc thöôøng thöïc cuûa chuùng Taêng, hay ñaøn-vieät môøi thì neân nhaän. >. Y nôi döôùi goác caây ñeå ngoài, xuaát gia thoï ñaïi giôùi laø phaùp cuûa Tyø-kheo-ni. Trong ñaây, troïn ñôøi coâ coù theå giöõ ñöôïc khoâng? Traû lôøi laø: Ñöôïc. - Neáu ñöôïc cuûa lôïi ngöôøi cho phoøng rieâng, nhaø coù noùc nhoïn, phoøng nhoû, hang ñaù, hai phoøng coù moät cöûa thoâng thì khoâng neân nhaän. 4. Y nôi huû laïn döôïc, xuaát gia thoï ñaïi giôùi, laø phaùp cuûa Tyø-kheo- ni. Trong ñaây, troïn ñôøi coâ coù theå giöõ ñöôïc khoâng? Traû lôøi laø: Ñöôïc. - Neáu ñöôïc cuûa lôïi nhö toâ, daàu, sinh toâ, maät, thaïch maät thì neân nhaän. - Coâ ñaõ thoï giôùi roài. Baïch töù yeát-ma nhö phaùp thaønh töïu, ñuùng caùch. Hoøa thöôïng nhö phaùp. A-xaø-leâ nhö phaùp. Hai boä Taêng ñaày ñuû. Coâ neân kheùo thoï giaùo phaùp, neân sieâng naêng giaùo hoùa, laøm vieäc phöôùc ñöùc, tu boå thaùp, cuùng döôøng Phaät, Phaùp, Taêng. Hoøa thöôïng A-xaø-leâ daïy baûo nhöõng ñieàu nhö phaùp coâ khoâng ñöôïc choáng traùi. Neân hoïc vaán tuïng kinh, coá gaéng caàu phöông tieän ôû trong Phaät Phaùp ñeå ñaït ñöôïc quaû Tu- ñaø-hoaøn, quaû Tö-ñaø-haøm, quaû A-na-haøm, quaû A-la-haùn, thì sô taâm xuaát gia cuûa coâ môùi khoâng bò uoång phí... Nhöõng gì chöa bieát coâ neân hoûi Hoøa thöôïng A-xaø-leâ. Khi giaûi taùn, baûo ngöôøi thoï giôùi ñi tröôùc. Baáy giôø, nhöõng ngöôøi thoï giôùi baèng baïch töù yeát-ma neâul980 leân vôùi caùc Tyø-kheo-ni Xaù-di Caâu-leâ: - Ñöùc Theá Toân coù noùi nhö vaày, “Thoï ñaïi giôùi phaûi baïch töù yeát- ma.” Chuùng toâi ñaéc giôùi, coøn caùc baø khoâng ñaéc giôùi. Tyø-kheo-ni Ma-ha Ba-xaø-ba-ñeà nghe vaäy, khôûi loøng nghi, baïch caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Tyø-kheo-ni Ma-ha Ba-xaø-ba-ñeà vaø caùc Tyø-kheo-ni Xaù-di cuõng ñeàu ñaéc giôùi. Baáy giôø, coù ngöôøi ñöùng caàu xin giôùi. Cö só baïch y thaáy noùi: “Coâ aáy ñöùng ôû ñaây laø muoán chôø ñaøn oâng ñaáy.” Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc ñöùng caàu xin giôùi. Neân quyø thaúng goái ñeå xin giôùi. Coù ngöôøi ngoài xoåml98l ñeå xin giôùi neân bò teù, loä hình, hoå theïn,

l980. Haùn: cöû , thöôøng duøng theo nghóa cöû toäi, töùc buoäc toäi. Nhöng ñaây khoâng thuoäc ba cöû toäi thaáy-nghe-nghi, neân khoâng noùi laø cöû toäi. l98l. Toán ; theo phong tuïc, caùch ngoài ñöôïc xem laø cung kính cuûa ñaøn oâng. Pali: ukkunika; Skt. utkunuka.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > ll>5

khoâng theå xin giôùi. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Tyø-kheo-ni khaùc neân thay theá ñeå baïch. iii. Ñaïi dieän Thoï giôùi Caùc Tyø-kheo-ni Xaù-di Caâu-leâ daãn ngöôøi muoán thoï ñaïi giôùi ñeán Taêng-giaø-lam. Treân ñöôøng ñi gaëp cöôùp, huûy phaïm Tyø-kheo-ni. Caùc Tyø- kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp nhôø ngöôøi thay theá ñeán thoï giôùi. Cho pheùp nhôø moät Tyø-kheo-ni

thanh tònh khoâng coù chöôùng naïn. Taêng baïch nhò yeát-ma ñeå sai.l982 Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi tyû Taêng xin laéng nghe! Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, nay Taêng sai Tyø-kheo-ni teân laø... laøm söù giaû vì Tyø- kheo-ni teân... ñeán Taêng Tyø-kheo xin thoï ñaïi giôùi. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi tyû Taêng, xin laéng nghe! Nay Taêng sai Tyø-kheo-ni teân... laøm söù giaû, vì Tyø-kheo-ni teân... ñeán Taêng Tyø-kheo caàu thoï ñaïi giôùi. Caùc ñaïi tyû naøo ñoàng yù, Taêng sai Tyø-kheo-ni teân... laøm söù giaû, vì Tyø-kheo-ni... ñeán trong Taêng Tyø-kheo caàu thoï ñaïi giôùi thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ ñoàng yù sai Tyø-kheo-ni... laøm söù giaû roài. Taêng ñoàng yù neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Tröôøng hôïp neáu ñi moät mình khoâng baûo ñaûm thì neân sai hai, ba Tyø-kheo-ni cuøng ñi. Tyø-kheo-ni söù giaû neân ñeán trong Taêng Tyø-kheo, kính leã saùt chaân, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaáp tay thöa: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! Ngöôøi nöõ teân laø... theo Tyø-kheo-ni hieäu...l98> caàu thoï ñaïi giôùi. Nay ngöôøi nöõ kia teân..., töø Taêng xin caàu thoï

l982. Thoï söù cuï tuùc. Thaäp tuïng 4l (T2>l4>5, tr.295b), 56 (T2>nl4>5 tr.4l0all): Baùn Ca-thi-ni khieån söù ñaéc giôùi cuï tuùc. Pali: dūtena upasampāda. Vin. ii. 277: Kyõ nöõ Atthakāsī, xuaát gia, muoán veà Sāvatthi ñeå thoï cuï tuùc. Boïn vong maïng hay tin, toå chöùc chaän ñöôøng ñeå cöôùp. Coâ bieát ñöôïc, khoâng daùm ñi. Phaät cho pheùp nhôø söù giaû thoï giôùi. Trong Caâu-xaù l4, ñaây laø tröôøng hôïp cuûa tyø-kheo-ni phaùp thoï (Skt. Dharmadinnā, Pali, Dhammadinnā). l98>. Nguyeân vaên baûn Haùn: thöû moã giaùp tyø-kheo-ni tuøng moã giaùp caàu thoï ñaïi giôùi .Vaên cuù ñaûo trang, caàn chænh laïi ñeå ñoïc cho ñuùng nghóa.

ll>6 BOÄ LUAÄT >

ñaïi giôùi, Hoøa thöôïng ni hieäu...l984 Cuùi xin Taêng töø maãn cöùu vôùt.l985 Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng xin nhö vaäy. Taêng Tyø-kheo neân hoûi - Ngöôøi nöõ kia teân gì? Hoøa thöôïng ni laø vò naøo? Ñaõ hoïc giôùi chöa? Coù thanh tònh khoâng? Neáu traû lôøi: Ñaõ hoïc giôùi thanh tònh roài, thì neân hoûi Tyø-kheo-ni baïn: Vò aáy ñaõ hoïc giôùi thanh tònh chöa? Neáu traû lôøi - ñaõ hoïc giôùi vaø thanh tònh, trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng yeát-ma döïa theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe! (Tyø-kheo-ni)l986 teân laø... naøy, theo (Hoøa thöôïng ni) hieäu... thoï ñaïi giôùi. Nay vò naøy teân laø... töø Taêng xin thoï ñaïi giôùi, Hoøa thöôïng ni hieäu... Vò naøy teân laø... ñaõ hoïc giôùi thanh tònh, tuoåi ñaõ ñuû, y baùt coù. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, Taêng cho ngöôøi coù teân... thoï ñaïi giôùi, Hoøa thöôïng ni hieäu... Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng, xin laéng nghe ! Ngöôøi naøy teân laø... theo Tyø-kheo- ni hieäu... caàu thoï ñaïi giôùi. Nay ngöôøi naøy teân laø... ñeán Taêng Tyø-kheo xin thoï ñaïi giôùi, Hoøa thöôïng ni hieäu... vò naøy teân laø... noùi laø thanh tònh, khoâng coù caùc naïn söï, tuoåi ñaõ ñuû, y baùt coù, ñaõ hoïc giôùi thanh tònh. Nay Taêng cho vò naøy teân laø... thoï ñaïi giôùi, Hoøa thöôïng ni hieäu... caùc Tröôûng laõo naøo chaáp thuaän cho vò naøy teân laø... thoï ñaïi giôùi, Hoøa thöôïng ni hieäu... thì im laëng. Vò

naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn ñaàu. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy. - Taêng ñaõ ñoàng yù cho ngöôøi teân laø... thoï ñaïi giôùi, Hoøa thöôïng ni hieäu... roài. Taêng ñoàng yù neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Vò söù giaû kia trôû veà laïi trong chuøa cuûa Tyø-kheo-ni noùi: - Ñaïi tyû, coâ thoï ñaïi giôùi roài.l987 Ñöùc Theá Toân cho pheùp nhôø ngöôøi thoï ñaïi giôùi. Vò kia chæ coù chuùt ít nhan saéc cuõng nhôø ngöôøi thoï giôùi. Ñöùc Phaät daïy:

l984. Tham chieáu vaên baïch ñaïi dieän xin giôùi theo Pali, Vin. ii. 277: (...) itthannāmā, ayyā, itthannāmāya ayyāya upasampadāpekkhā ekato-upasampannā bhikkhunisanghe, visuddhā. Sā kenacideva antarāyena na āgacchati. itthannāmā, ayyā, sangha upasampādam yācati.Ullumpatu tam ayyā sangho anu- kampam upādāya "... Ngöôøi nöõ moã giaùp, theo ngöôøi nöõ moã giaùp khaát caàu giôùi cuï tuùc. Ngöôøi nöõ aáy ñaõ thoï moät phaàn cuï tuùc giöõa tyø-kheo-ni Taêng. Ngöôøi nöõ aáy thanh tònh. Ngöôøi nöõ aáy vì moät chöôùng ngaïi nhö vaäy khoâng ñeán ñaây ñöôïc. (Baïch chö Ñaïi ñöùc) Ngöôøi nöõ moã giaùp khaát caàu Taêng cho giôùi cuï tuùc. Nguyeän Taêng thöông töôûng cöùu vôùt ngöôøi nöõ moã giaùp aáy." Tham chieáu vaên baïch Thaäp tuïng 4l, ñaõ daãn. l985. Ñeå baûn: baït teá ngaõ . Caùc baûn khaùc, khoâng coù chöõ ngaõ . l986. Trong nguyeân baûn. Ñeà nghò söûa lai: "Ngöôøi nöõ..." Vì chöa ñaéc giôùi, neân khoâng theå goïi laø tyø-kheo-ni. Baûn Haùn bò cheùp nhaàm. Tham chieáu Pali (Vin.ii. 277) daãn treân, cht. >4. l987. Pali: Taêng tyø-kheo, sau khi chæ daãn caùch ño boùng maët trôøi, ñònh muøa, tính ngaøy thaùng, roài daën, baûo cho tyø-kheo-ni aáy bieát ba y chæ (tayo nisaya, ni baát truï lan nhaõ neân chæ truyeàn ba y chæ) vaø taùm phi söï (attha akaranīyāni, töùc 8 Ba-la-di).

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > ll>7

- Ngöôøi nöõ coù chuùt ít nhan saéc khoâng neân nhôø ngöôøi thoï ñaïi giôùi. Coù vò trao ñaïi giôùi cho ngöôøi thöôøng ræ maùu,l988 baån caû thaân caû y caû ngoïa cuï. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân trao ñaïi giôùi cho ngöôøi thöôøng ræ maùu. Ñöùc Theá Toân daïy khoâng neân trao ñaïi giôùi cho ngöôøi nöõ thöôøng ræ maùu. Coù vò lieàn trao ñaïi giôùi cho ngöôøi khoâng coù nguyeät kyø. Ngöôøi thoï giôùi kia buoâng lung tình duïc. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân trao ñaïi giôùi cho ngöôøi khoâng coù nguyeät kyø (thuûy). Coù vò trao ñaïi giôùi cho ngöôøi nöõ khoâng coù vuù. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân trao ñaïi giôùi cho ngöôøi khoâng coù vuù. Coù vò trao ñaïi giôùi cho ngöôøi chæ coù moät vuù. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân trao ñaïi giôùi cho ngöôøi nöõ chæ coù moät vuù. Coù vò trao ñaïi giôùi cho ngöôøi hai ñöôøng bò lôû loùi. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân trao ñaïi giôùi cho ngöôøi hai ñöôøng bò lôû loùi. Coù vò trao ñaïi giôùi cho ngöôøi hai ñöôøng bò lôû thoái. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân trao ñaïi giôùi cho ngöôøi hai ñöôøng bò lôû thoái. Coù vò trao ñaïi giôùi cho ngöôøi hai caên. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân trao ñaïi giôùi cho ngöôøi hai caên.l989 III. NI THÖÔØNG HAØNH l. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo tuï hôïp laïi moät choã, cuøng nhau tuïng phaùp tyø-ni. Caùc Tyø-kheo-ni khôûi yù nghó: Chuùng ta coù neân tuïng phaùp tyø-ni hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy:

Neân tuïng. Caùc vò khoâng bieát thoï trì giöõa ai ñeå tuïng. Ñöùc Phaät daïy: Neân thoï trì giöõa Tyø-kheo ñeå tuïng. Caùc Tyø-kheo nghó: Chuùng ta ñöôïc pheùp cuøng Tyø-kheo-ni tuïng caùc caâu keä hay chaêng?l990 Ñöùc Phaät daïy: Cho pheùp tuïng. Tyø-kheo ngoài ngay tröôùc maët daïy hoïc tuïng, ni hoå theïn. Phaät daïy: - Neân traûi choã ngoài ôû sau löng Tyø-kheo maø hoïc tuïng. Hoaëc duøng moät trong möôøi thöù y laøm maøn ngaên ñeå hoïc tuïng. 2. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo-ni vì nhaân duyeân nhoû moïn noåi saân khoâng vui, xaû Phaät Phaùp Taêng vaø noùi: - Ñaâu phaûi chæ coù Sa-moân Thích töû môùi coù theå tu phaïm haïnh, caùc l988. Haùn: huyeát xuaát ñaây chæ kinh nguyeät. Nguõ phaàn, Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà l78: ñoä ngöôøi nöõ thöôøng ra nguyeät thuûy. Töù phaàn, Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà l65, thay ñieàu naøy baèng, “ñoä ngöôøi nöõ maø ñöôøng ñaïi vaø tieåu tieän thöôøng chaûy ñaøm daõi.” l989. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà l66. l990. Xem Phaàn i, Tyø-kheo, Ba-daät-ñeà 6.

ll>8 BOÄ LUAÄT >

Sa-moân, Baø-la-moân khaùc cuõng coù. Nay toâi cuõng coù theå ñeán ñoù ñeå tu phaïm haïnh.l99l Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu Tyø-kheo-ni khi noåi giaän maø noùi xaû giôùi, khoâng thaønh xaû giôùi. >. Nhoùm saùu Tyø-kheo-ni laøm vieäc meâ hoaëc vaø daïy ngöôøi laøml992. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc nhö vaäy. 4. Nhoùm saùu Tyø-kheo taùc yeát-ma choáng nhoùm saùu Tyø-kheo-ni. Tyø-kheo-ni kia tuøy thuaän ngoân giaùo, khoâng daùm traùi nghòch, xin giaûi yeát-ma. Caùc Tyø-kheo aáy khoâng chòu giaûi. Caùc cö só thaáy noùi: - Taïi vì caùc coâ khoâng chìu yù neân môùi laøm nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät, Ñöùc Phaät daïy: - Tyø-kheo khoâng neân taùc yeát-ma ñoái vôùi Tyø-kheo-ni. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo-ni taùc yeát-ma trao cho Tyø-kheo-ni. Phaät noùi: - Cho pheùp, Tyø-kheo-ni taùc yeát-ma trao cho Tyø-kheo-ni. Neáu Tyø- kheo-ni khoâng bieát thì cho pheùp ñeán beân Tyø-kheo tuïng yeát-ma cho, roài sau ñoù taùc yeát-mal99>. 5. Khi aáy coù Tyø-kheo muoán thoâi tu, Tyø-kheo-ni Ma-ha Ba-xaø-ba- ñeà bieát maø sôï khoâng daùm ñeán can ngaên vì Ñöùc Theá Toân coù daïy: Tyø- kheo-ni khoâng ñöôïc ha traùch Tyø-kheo. Khi aáy Tyø-kheo-ni Ma-ha Ba-xaø-ba-ñeà, ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân, roài ñöùng lui qua moät beân, baïch Phaät: - Phaûi chaêng taát caû caùc tröôøng hôïp Tyø-kheo-ni khoâng ñöôïc ha traùch Tyø-kheo? Ñöùc Phaät daïy: - Tyø-kheo-ni nhaát thieát khoâng ñöôïc ha traùch Tyø-kheo. Tyø-kheo-ni khoâng ñöôïc maéng Tyø-kheo, khoâng ñöôïc ha traùch Tyø-kheo, khoâng ñöôïc phæ baùng Tyø-kheo. Neáu Tyø-kheo phaù giôùi phaù kieán phaù oai nghi, cuõng khoâng neân ha traùch nhö vaäy. Nhöng naøy Cuø-ñaøm di, neáu nhaèm muïc ñích giuùp Tyø-kheo trì Taêng thöôïng giôùi, Taêng thöôïng taâm, Taêng thöôïng trí, hoïc vaán tuïng kinh; vì nhöõng vieäc nhö vaäy thì neân laøm. 6. Caùc Tyø-kheo-ni toùc ñaõ daøi. Ñöùc Phaät daïy:

l99l. Xem Phaàn ii, Tyø-kheo-ni, taêng-giaø-baø-thi-sa l6. l992. Taùc coå ñaïo . Cf. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà ll7 & ll8. l99>. Tham chieáu Pali, Vin.ii. l6l: tyø-kheo ñònh phaùp yeát-ma, hay ñònh toäi cuûa tyø-kheo-ni, roài uyû nhieäm cho Taêng

tyø-kheo-ni taùc yeát ma vaø xöû trò.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > ll>9

- Cho pheùp nhôø caïo, hay töï caïo. Baáy giôø, coù ngöôøi thôï caïo treû tuoåi caïo toùc cho Tyø-kheo-ni treû tuoåi. Khi tieáp xuùc vôùi laøn da mòn maøng, duïc yù khôûi, muoán phaïm ñeán Tyø- kheo-ni. Tyø-kheo-ni lôùn tieáng keâu la: - Ñöøng laøm vaäy! Ñöøng laøm vaäy! Tyø-kheo-ni khaùc nghe, hoûi: - Sao lôùn tieáng keâu la, ñöøng laøm vaäy, ñöøng laøm vaäy? Coâ aáy trình baøy laïi ñaày ñuû moïi vieäc. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khi caïo toùc caàn phaûi coù baïn. Bieát ngöôøi coù duïc yù thì khoâng neân nhôø hoï caïo. Coù coâ nhôø ñaøn oâng hôùt loâng muõi, Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc nhôø ñaøn oâng hôùt loâng muõi. Coâ kia nhôø ñaøn oâng caét moùng tay. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc nhôø ñaøn oâng caêt moùng tay. 7. Baáy giôø, Tyø-kheo-ni ñang ôû trong nhaø baïch y. Coù Tyø-kheo ñeán khaát thöïc, Tyø-kheo-ni kia khoâng daùm noùi, taïi sao vaäy? Sôï Tyø-kheo noùi laø Tyø-kheo-ni giaùo hoùa ñeå coù thöùc aên.l994 Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp noùi ñeå chuû nhaø bieát, chöù khoâng neân khen ngôïi. Tyø-kheo-ni ñang ôû trong nhaø baïch y. Coù Tyø-kheo ñeán, coâ khoâng ñöùng daäy.l995 Baïch Phaät. Phaät daïy: - Neân ñöùng daäy. Neáu Tyø-kheo-ni haønh nhaát toïa thöïc, hoaëc khoâng aên laïi duø taùc phaùp dö thöïc, hoaëc beänh, hoaëc aên ñuû roài, thì cho pheùp noùi, - Thöa ñaïi ñöùc, toâi coù nhaân duyeân nhö vaäy, neân khoâng ñöùng daäy ñöôïc.” Coù Tyø-kheo-ni, taïi nhaø baïch y, khoâng xin pheùp Tyø-kheo beøn ngoài. l996 Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Tyø-kheo-ni, taïi nhaø baïch y khoâng ñöôïc ngoài khoâng xin pheùp Tyø- kheo. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo saùng sôùm khoaùc y, böng baùt, ñeán nhaø baïch y. Trong nhaø naøy, coù Tyø-kheo-ni thöôøng ñeán giaùo hoùa. Tyø-kheo-ni thaáy Tyø-kheo ñeán, lieàn ñöùng daäy thöa hoûi: - Thöa ñaïi ñöùc, toâi ñöôïc pheùp ngoài khoâng? Tyø-kheo noùi: - Ñöøng ngoài.

l994. Tyø-kheo, Ba-daät-ñeà 29. l995. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà l75. l996. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà 84, thay Tyø-kheo baèng chuû nhaân.

ll40 BOÄ LUAÄT >

Tyø-kheo-ni kia ñaõ quen sung söôùng, khoâng ñöùng laâu noåi, neân bò teù xuoáng vaø beänh. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neân nhöôøng nhau. Ngöôøi phía tröôùc neáu ngoài ñöôïc thì ngoài. 8. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo-ni vaø Tyø-kheo cuøng ñi chung moät tuyeán ñöôøng. Hoaëc ñi tröôùc, hoaëc vöøa noùi vöøa ñi, hoaëc khi ñi tröôùc khi ñi sau, hoaëc laät ngöôïc y, hoaëc quaán coå, hoaëc phuû ñaàu, hoaëc choaøng hai vai, hoaëc mang giaøy deùp. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc nhö vaäy. Neân troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, ñi sau Tyø-kheo. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo-ni coù vieäc Phaät Phaùp Taêng, hoaëc coù Tyø-kheo-ni beänh caàn söï chaêm soùc, maø khoâng daùm ñi tröôùc Tyø-kheo. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp baïch Tyø-kheo roài môùi ñi. Coù vò bò maïng naïn, phaïm haïnh naïn, caån thaän khoâng daùm khoâng thöa ñeå ñi (tröôùc Tyø-kheo). Ñöùc Phaät daïy:

- Neáu coù caùc naïn söï nhö vaäy, thöa hoûi hay khoâng thöa hoûi vaãn ñöôïc pheùp ñi. Coù Tyø-kheo-ni, treân ñöôøng ñi thaáy Tyø-kheo khoâng traùnh ñöôøng. Ñöùc Phaät daïy: - Neân traùnh ñöôøng. Coù Tyø-kheo-ni, treân ñöôøng ñi, thaáy Tyø-kheo, beøn traùnh ñöôøng. Trôøi möa, coâ tröôït chaân teù xuoáng ñaát, maéc beänh. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Coù nhaân duyeân nhö vaäy, Tyø-kheo-ni neân nghieâng mình moät chuùt, chaép tay thöa: "Ñaïi ñöùc thöù loãi cho, vì ñöôøng heïp." 9. Baáy giôø, coù ñaøn-vieät thænh hai boä Taêng. Môøi Tyø-kheo-ni aên tröôùc, Tyø-kheo aên sau, baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân môøi Taêng Tyø-kheo-ni aên tröôùc maø neân môøi Taêng Tyø- kheo duøng tröôùc roài sau ñoù môùi môøi Tyø-kheo-ni Taêng. Coù ñaøn-vieät môøi hai boä Taêng, nghó nhö vaày: Ñöùc Phaät coù daïy neân môøi Taêng Tyø-kheo tröôùc roài sau ñoù môùi môøi Taêng Tyø-kheo-ni. Ngöôøi aáy môøi Taêng Tyø-kheo aên xong thì quaù ngoï, baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu thì giôø gaàn quaù ngoï thì neân môøi moät löôït. Coù cö só môøi Taêng Tyø-kheo-ni saùng sôùm thoï thöïc. Nöûa ñeâm, cö só chuaån bò caùc thöùc aên ngon boå xong, saùng ngaøy ñeán môøi. Caùc Tyø-kheo-ni khoaùc y, böng baùt, ñeán nhaø kia. Caùc vò hoûi nhau veà tuoåi taùc ñeå ngoài theo thöù töï, neân quaù ngoï. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Phaät daïy: - Neáu gaàn quaù ngoï, cho pheùp taùm Tyø-kheo-ni thöôïng toïa theo thöù

töï ngoài, coøn bao nhieâu vò khaùc thì tuøy tieän cöù ngoài. l0. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo-ni ñeán trong Taêng-giaø-lam cuûa Tyø-kheo, Ñöùc Phaät cho pheùp cho hoï ngoài treân giöôøng. Tyø-kheo-ni coù nguyeät thuûy, ræ chaûy baån neäm, giöôøng giaây, giöôøng caây, ngoïa cuï, roài ñöùng daäy ñi veà. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Tyø-kheo-ni khoâng neân ngoài treân neäm, giöôøng giaây, giöôøng caây. Tröôøng hôïp ñeán trong Taêng-giaø-lam caàu giaùo thoï, hoaëc thoï thænh, hoaëc nghe phaùp, khoâng coù choã ngoài. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp ngoài treân ñaù, treân ngoùi, treân gaïch, treân ñaàu caây, treân coû, treân laù, treân buïc ñaát cöùng. Tyø-kheo-ni khoâng ñuû söùc chòu khoù khoå neân sinh beänh. Ñöùc Phaät daïy: - Neân noùi vôùi Tyø-kheo-ni raèng, neáu hoï coù theå giöõ gìn toát toïa cuï thì neân cho ngoài.l997 ll. Theá Toân ôû taïi Ba-la-naïi. Baáy giôø gaëp luùc maát muøa, luùa gaïo khan hieám, nhaân daân ñoùi khaùt, khaát caàu khoù ñöôïc. Caùc Tyø-kheo-ni thoï thöïc roài, thöùc aên coøn dö, caùc vò lieàn nghó, - Thöùc aên coøn dö naøy cuûa chuùng ta coù ñöôïc pheùp cho Tyø-kheo hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: - Ñöôïc pheùp cho. Caùc vò laïi nghó, - Chuùng ta coù ñöôïc pheùp trao thöùc aên cho Tyø-kheo hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: - Ñöôïc pheùp trao. - Thöùc aên caùch ñeâm cuûa chuùng ta, trao cho Tyø-kheo coù ñöôïc tònh hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: - Ñöôïc tònh. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo thoï thöïc roài, coøn thöùc aên dö, suy nghó, - Thöùc aên naøy cuûa chuùng ta ñöôïc pheùp cho Tyø-kheo-ni hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: - Ñöôïc pheùp cho. - Ñöôïc pheùp trao thöùc aên cho Tyø-kheo-ni hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: - Ñöôïc pheùp trao. Baáy giôø, coù thöùc aên caùch ñeâm; caùc Tyø-kheo nghó, - Ñem cho Tyø- kheo-ni, coù ñöôïc tònh hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: - Ñöôïc tònh. l2. Baáy giôø, Tyø-kheo-ni ôû nôi A-luyeän-nhaõ, sau ñoù taïi A-luyeän-

l997. Heát quyeån 48.

ll42 BOÄ LUAÄT >

nhaõ coù söï vieäc xaûy ra.l998 Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Tyø-kheo-ni khoâng neân ôû nôi A-luyeän-nhaõ.l999 Tyø-kheo-ni soáng trong nhaø baïch y,2000 thaáy phu chuû cuûa ngöôøi, cuøng vôï hoân hít, aâu yeám, sôø moù nôi thaân theå, boùp vuù. Tyø-kheo-ni nieân thieáu thaáy vaäy sinh taâm nhaøm chaùn Phaät phaùp. Caùc Tyø-kheo-ni baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch leân Ñöùc Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp vì Tyø-kheo-ni laøm truù xöù rieâng bieät. Coù Tyø-kheo-ni noï ôû truù xöù rieâng bieät thöïc haønh kyõ thuaät, daïy ngöôøi kyõ thuaät.200l Ñöùc Phaät daïy: - Tyø-kheo-ni khoâng neân ôû truù xöù rieâng bieät thöïc haønh kyõ thuaät. Coù Tyø-kheo-ni noï ôû truù xöù rieâng bieät baùn röôïu2002. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân ôû truù xöù rieâng bieät baùn röôïu. Coù Tyø-kheo-ni noï cho daâm nöõ ôû trong truù xöù. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. l>. Coù vò caát chöùa höông hoa, ñoà trang söùc200>. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân laøm nhö vaäy. l4. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo-ni ñöùng nôi ñöôøng heûm, ngaõ tö, ñöôøng caùi, trong chôï, ñöùng beân caùc ñoáng raùc. Caùc cö só thaáy cô hieàm, cheâ traùch maéng noùi: - Tyø-kheo-ni naøy khoâng bieát hoå theïn, khoâng coù tònh haïnh. Beân ngoaøi töï xöng laø toâi bieát chaùnh phaùp, maø ñöùng nhöõng choã nhö vaäy, gioáng nhö daâm nöõ, coù gì laø chaùnh phaùp? Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Tyø-kheo-ni khoâng neân ñöùng nhöõng choã nhö vaäy. l5. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo-ni duøng ngaø voi xöông xoa chaø thaân cho töôi saùng. Tyø-kheo baïch Phaät.2004 Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Nhoùm saùu Tyø-kheo-ni duøng boät mòn xoa chaø thaân cho töôi saùng.2005 Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy.

l998. Vin.ii. 278: Caùc tyø-kheo-ni soáng taïi truù xöù A-lan-nhaõ, bò boïn xaáu laøm nhuïc. l999. Cf. Vin.ii. 279: Tyø-kheo-ni soáng A-lan-nhaõ, phaïm ñoät-kieát-la (na bhikkhuniyā arañña vatthabba). 2000. Xem tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà 99. 200l. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà 69 & 70: Khoâng ñöôïc hoïc kyõ thuaät theá tuïc (ngheà nghieäp), vaø daïy cho ngöôøi khaùc ñeå kieám soáng. 2002. Coâ töûu . Thaäp tuïng 4l (tr.297cl8): taùc töûu , laøm röôïu. 200>. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà, caùc ñieàu 50-55, 57 2004. Vin.ii. 266: atthillena jaghanam ghansapeti. 2005. Xem, tyø-kheo-ni, caùc Ba-daät-ñeà l50, l5l.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > ll4>

Coù vò xoa chaø loâng nôi thaân cho noù quaén laïi. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Coù vò caét loâng nôi thaân. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Coù Tyø-kheo-ni noï laáy y quaán nôi eo löng, muoán laøm thon ñeïp. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Coù Tyø-kheo-ni noï maëc aùo cuûa ngöôøi nöõ. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Coù Tyø-kheo-ni noï maëc aùo ñaøn oâng. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Cho pheùp Tyø-kheo-ni maëc y cuûa Tyøkheo-ni. Coù Tyø-kheo-ni duøng nhieàu y quaán nôi ngöïc2006 cho lôùn ra.

Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Coù vò quaán y khoâng kyõ, khieán cho hôû hang. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Coù vò thaét tai con chim nôi ñaàu sôïi giaây löng. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Coù vò laøm sôïi giaây löng baèng maïn-ñaø-la. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Coù vò caát chöùa giaây löng beà-laâu.2007 Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Coù vò caát chöùa giaây löng sa.2008 Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc laøm nhö vaäy. Coù vò duøng chæ rôøi laøm giaây löng ñeå buoäc. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp Tyø-kheo-ni beän hay deät thaønh giaây löng quaán quanh löng moät voøng. Neáu deät troøn thì cho pheùp hai voøng. l6. Tyø-kheo-ni ñeán choã coù ngöôøi nöõ taém.2009 Khi taém, taëc nöõ, daâm nöõ noùi vôùi Tyø-kheo-ni: - Caùc coâ tuoåi coøn nhoû, naùch môùi moïc loâng, laøm sao tu phaïm haïnh ñöôïc? Nay coâ phaûi kòp thôøi haønh duïc laïc, ñöøng ñeå sau naøy hoái haän, khi giaø coù theå tu phaïm haïnh. Nhö vaäy caû hai ñeàu khoâng maát.

2006. Trieàn theå . 2007. Beà-laâu Pali: vinīva, ñöôïc laøm baèng tre (?), Cf. Vin.ii. vilīvena pattena phāsukā nāmenti, caùc coâ quaán daây thaét löng laøm baèng tre. 2008. Sa yeâu ñaùi . Khoâng roõ. Cf. Pali. ibid., colapa ttena, thaét giaây löng baèng vaûi cola (Skt. cola hay cona; caùc töø ñieån Skt. vaø Pali khoâng cho bieát roõ ñaây laø loaïi vaûi gì). 2009. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà l0l.

ll44 BOÄ LUAÄT >

Khi aáy Tyø-kheo-ni nieân thieáu nghe beøn sinh taâm nhaøm chaùn Phaät phaùp. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Tyø-kheo-ni khoâng neân taém ôû choã cuûa ngöôøi nöõ. Tyø-kheo-ni khi taém choã gaàn baïch y nam töû. Caùc cö só thaáy cô hieàm: - Tyø-kheo-ni naøy khoâng bieát hoå theïn, khoâng tu phaïm haïnh, beân ngoaøi töï xöng laø toâi bieát chaùnh phaùp. Nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Sao laïi taém beân caïnh baïch y nam töû, nhö taëc nöõ daâm nöõ khoâng khaùc? Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Tyø-kheo-ni khoâng ñöôïc taém beân baïch y nam töû. Baáy giôø, coù ngöôøi phuï nöõ, choàng ñi vaéng, gian daâm vôùi ngöôøi khaùc, coù thai. Ngöôøi aáy töï phaù thai roài, ñeán noùi vôùi vò Tyø-kheo-ni thöôøng giaùo hoùa: Choàng con ñi vaéng. Con coù thai vôùi ngöôøi khaùc. Con ñaõ phaù thai. Coâ coù theå ñem vaát giuøm cho? Coâ ni traû lôøi: Ñöôïc. Tyø-kheo-ni kia lieàn ñöïng noù trong moät baùt, ñaäy kín, laáy moät baùt khaùc uùp leân, roài boû vaøo ñaõy, ñem ra ngoaøi ñöôøng ñeå vaát. Baáy giôø, coù tröôûng giaû Xaù-veä thöôøng phaùt nguyeän: Neáu khoâng cuùng döôøng cho ngöôøi xuaát gia tröôùc thì ta khoâng aên. Coát yeáu laø cuùng döôøng tröôùc roài sau ñoù môùi aên. Saùng sôùm tröôûng giaû coù vieäc caàn ñeán nôi khaùc, lieàn sai ngöôøi ñi, noùi: - Ngöôi ra ngoaøi ngaõ tö hay nôi ñöôøng heõm thaáy coù ngöôøi xuaát gia môøi veà ñaây. Ngöôøi ñöôïc sai vaâng lôøi, ra ngoaøi ñöôøng tìm. Thaáy Tyø-kheo-ni, voäi thöa: - Thöa A-di, môøi A-di voâ ñaây coù ngöôøi cuùng thöùc aên. Tyø-kheo-ni noùi: - Thoâi! thoâi! Nhö vaäy laø ñaõ cuùng döôøng roài. Ngöôøi kia noùi: - Khoâng ñöôïc. Coâ phaûi voâ ñeå toâi cuùng thöùc aên. Tyø-kheo-ni noùi: - Thoâi! Thoâi! khoûi phaûi cuùng. Ngöôøi kia cöôõng böùc daãn Tyø-kheo-ni vaøo trong nhaø. Vaøo nhaø xong, noùi: - Sö coâ ñöa baùt ñaây,

con xin ñöôïc boû baùt. Tyø-kheo-ni kia noùi: - Thoâi! thoâi! Nhö vaäy laø ñaõ cuùng döôøng roài. - Coâ ñöa baùt ñaây, toâi seõ cuùng thöùc aên cho.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > ll45

Coâ ni kia cuõng laïi noùi: - Khoûi phaûi cuùng. Ngöôøi aáy lieàn cöôõng ñoaït laáy bình baùt. Thaáy trong baùt coù caùi baøo thai môùi bò phaù. Tröôûng giaû thaáy vaäy, roài lieàn cô hieàm: - Tyø-kheo-ni khoâng bieát hoå theïn, khoâng tu phaïm haïnh, beân ngoaøi töï xöng laø toâi bieát chaùnh phaùp. Nhöng coù chaùnh phaùp naøo nhö vaäy? Töï mình phaù thai roài ñem boû nhö daâm nöõ taëc nöõ khoâng khaùc. Caùc Tyø-kheo-ni baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Nhaø baïch y coù ngöôøi cheát, Tyø-kheo-ni khoâng neân ñem ñi boû giuøm.20l0 Neáu Tyø-kheo-ni ôû trong thoân thaáy Tyø-kheo khaát thöïc, neân môû baùt ra ñeå Tyø-kheo xem. l7. Baáy giôø, coù baïch y bònh ñeán truù xöù cuûa Tyø-kheo-ni nhôø chaêm soùc. Baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp tìm caùch ñuoåi ñi. Neáu ngöôøi aáy laø keû tin öa taùn thaùn Phaät Phaùp Taêng thì Tyø-kheo-ni theo khaû naêng cuûa mình nhôø ngöôøi chaêm soùc. Sau ñoù ngöôøi kia qua ñôøi. Caùc Tyø-kheo-ni e ngaïi khoâng daùm ñem choân. Baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp vì laøm saïch truù xöù neân ñem choân. Baáy giôø, nôi bieân quoác cuûa Vua Ba-tö-naëc, nhaân daân laøm phaûn loaïn. Nhoùm saùu Tyø-kheo-ni du haønh nhaân gian, ñeán nôi coù söï nghi ngôø khuûng boá. Caùc ngöôøi baïn cuûa giaëc thaáy, beøn nghó, “Caùc Tyø-kheo-ni naøy ñöôïc Vua Ba-tö-naëc kính aùi. Chuùng ta chôù neân ñuøa giôõn.” Caùc cö só thaáy cô hieàm: - Tyø-kheo-ni khoâng bieát hoå theïn. Beân ngoaøi töï xöng laø toâi bieát chaùnh phaùp. Nhöng coù chaùnh phaùp naøo nhö vaäy? Sao laïi du haønh nhaân gian nôi nghi coù söï khuûng boá, gioáng nhö taëc nöõ daâm nöõ khoâng khaùc? Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Tyø-kheo-ni khoâng neân du haønh trong nhaân gian ôû vuøng bieân quoác, nôi coù söï nghi ngôø.20ll l8. Baáy giôø, Tyø-kheo-ni coù truù xöù nôi A-lan-nhaõ, Tyø-kheo coù truù xöù nôi tuï laïc, muoán cuøng trao ñoåi baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp trao ñoåi. Baáy giôø, coù Tyø-kheo-ni coù truù xöù A-luyeän-nhaõ; cö só coù truù xöù nôi tuï laïc. Muoán cuøng trao ñoåi. Baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy:

20l0. Phong tuïc thôøi ñoù: noâ leä cheát. Chuû khoâng choân, maø ñem vaát xaùc ngoaøi baõi tha ma. 20ll. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà 97.

ll46 BOÄ LUAÄT >

- Cho pheùp, sai tònh nhaân trao ñoåi. Baáy giôø, coù hai cö só tranh nhau veà truù xöù. Moät trong hai cö só ñem cuùng cho Tyø-kheo-ni Taêng. Ni Taêng lieàn nhaän. Cö só kia cô hieàm noùi: - Tyø-kheo-ni naøy khoâng bieát hoå theïn. Nhaän nhieàu maø khoâng bieát nhaøm chaùn. Beân ngoaøi töï xöng ta bieát chaùnh phaùp. Nhöng coù chaùnh phaùp naøo nhö vaäy? Truù xöù ñang bò tranh chaáp nhau, moät ngöôøi ñem cuùng, sao laïi nhaän? Ngöôøi thí tuy khoâng nhaøm chaùn nhöng ngöôøi nhaän phaûi bieát tri tuùc chöù! Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Truù xöù ñang tranh chaáp, khoâng neân nhaän. Baáy giôø, Tyø-kheo-ni Ma-ha Ba-xaø-ba-ñeà, trong vöôøn

vua coù truù xöù Tyø-kheo-ni, muoán haï an cö nôi ñoù, nhöng e ngaïi khoâng daùm, vì Ñöùc Theá Toân coù daïy: Tyø-kheo-ni khoâng ñöôïc ôû nôi A-luyeän-nhaõ. Song truù xöù cuûa Tyø-kheo-ni trong vöôøn Vua thì kieân coá.20l2 Khoâng bieát theá naøo? Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Tröø truù xöù Tyø-kheo-ni trong vöôøn Vua, ngoaøi ra caùc choã A-luyeän- nhaõ khaùc thì khoâng neân ôû. l9. Coù Tyø-kheo-ni khoâng ñeán choã giaùo thoï. Baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Phaûi ñeán.20l> Coù Tyø-kheo-ni coù vieäc Phaät Phaùp Taêng, hoaëc ñang chaêm soùc Tyø-kheo-ni beänh. Baïch Phaät. Phaät daïy: - Cho pheùp döõ duïc. Baáy giôø, Ca-löu-ñaø-di maéng, ñaùnh Tyø-kheo-ni. Hoaëc nhoå nöôùc boït, hoaëc neùm hoa, taït nöôùc, noùi lôøi thoâ tuïc, noùi lôøi doái traù, noùi lôøi duï doã. Maéng: Laø nhö noùi: “Caàu cho aâm ñaïo cuûa coâ bò hö naùt, lôû loùi, ñeå cho con löøa noù giao.” Ñaùnh: laø duøng tay, duøng gaäy duøng ñaù ñeå ñaùnh. Noùi thoâ tuïc: Nhö noùi hai ñöôøng toát xaáu. Noùi doái traù: Nhö noùi, “Neáu ñaøn oâng taém röûa saïch seõ, duøng höông thôm thoa vaøo mình, laáy löôïc chaûi toùc, ñeo traøng hoa, chuoãi anh laïc trang ñieåm thaân, caàm loïng baèng loâng chim coâng, khoâng coù gì ñeïp hôn nhöõng vieäc naøy. Hoaëc noùi veà ngöôøi nöõ cuõng nhö vaäy. Khuyeán duï: nhö noùi: “Naøy ñaïi tyû, coâ haõy coøn nhoû, môùi moïc loâng naùch, taïi sao coâ phaûi laøm nhö vaäy? Coâ phaûi kòp thôøi, ñöøng tu phaïm haïnh

20l2. Vöông vieân . Thöïc chaát, ñaây laø khu röøng cuûa Vua, trong ñoù coù khu A-lan-nhaõ. 20l>. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà l40.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > ll47

nöõa, maø höôûng nguõ duïc laïc ñaõ. Khi naøo tuoåi veà giaø seõ tu phaïm haïnh.” Baáy giôø, caùc Tyø-kheo-ni nieân thieáu sinh taâm yeåm ly, khoâng öa Phaät Phaùp. Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong soá ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng khoå haïnh, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch Ca-löu-ñaø-di: “Taïi sao ñaùnh maéng Tyø-kheo-ni, cho ñeán duøng lôøi noùi löøa doái khuyeán duï?” Caùc Tyø-kheo-ni baïch vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch leân Ñöùc Phaät. Baáy giôø, Ñöùc Phaät taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, duøng voâ soá phöông tieän ha traùch Ca-löu-ñaø-di: “Sao ngöôi maï nhuïc ñaùnh maéng Tyø-kheo-ni, cho ñeán duøng lôøi noùi hö doái khuyeán duï?” Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän ha traùch roài, baûo caùc Tyø- kheo: - Cho pheùp Tyø-kheo-ni Taêng taùc phaùp khoâng kính leã ñoái vôùi Ca- löu-ñaø-di, baèng phaùp baïch nhò yeát-ma. Taùc phaùp nhö sau: Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc phaùp yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi tyû Taêng, xin laéng nghe! Ca-löu-ñaø-di naøy maï nhuïc ñaùnh chöûi Tyø-kheo-ni, cho ñeán duøng lôøi noùi doái traù, khuyeán duï. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, taùc yeát-ma khoâng kính leã ñoái vôùi Ca-löu-ñaø-di. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi Tyû Taêng xin laéng nghe! Ca-löu-ñaø-di naøy maï nhuïc ñaùnh maéng Tyø-kheo-ni, cho ñeán duøng lôøi noùi doái traù, khuyeán duï. Nay Taêng laøm phaùp yeát-ma khoâng kính leã. Caùc ñaïi tyû naøo chaáp thuaän, Taêng taùc yeát-ma khoâng kính leã Ca-löu-ñaø-di thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän taùc yeát-ma khoâng kính leã Ca-löu-ñaø-di

roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Baáy giôø, Ca-löu-ñaø-di tuøy thuaän Tyø-kheo-ni Taêng khoâng daùm traùi nghòch, ñeán Tyø-kheo-ni Taêng caàu giaûi yeát-ma khoâng kính leã. Caùc Tyø- kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu tuøy thuaän Tyø-kheo-ni Taêng, khoâng daùm traùi nghòch, ñeán Tyø- kheo-ni Taêng xin giaûi yeát-ma khoâng kính leã. Tyø-kheo-ni Taêng neân giaûi baèng phaùp baïch nhò yeát-ma. Giaûi nhö sau: Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc yeát ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi tyû Taêng, xin laéng nghe! Ca-löu-ñaø-di naøy, Tyø-kheo-ni Taêng taùc phaùp yeát-ma khoâng kính leã. Nay ñaõ tuøy thuaän Tyø-kheo-ni Taêng khoâng daùm traùi nghòch, nay ñeán Tyø-kheo-ni Taêng xin giaûi yeát-ma khoâng kính leã. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, nay

ll48 BOÄ LUAÄT >

Taêng giaûi yeát-ma khoâng kính leã. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi tyû Taêng, xin laéng nghe! Ca-löu-ñaø-di naøy, Tyø-kheo-ni Taêng taùc yeát-ma khoâng kính leã. Nay ñaõ tuøy thuaän Tyø-kheo-ni Taêng khoâng daùm traùi nghòch, ñeán Tyø-kheo-ni Taêng xin giaûi yeát-ma khoâng kính leã. Nay Taêng vì Ca-löu-ñaø-di giaûi yeát-ma khoâng kính leã. Caùc ñaïi tyû naøo ñoàng yù, Taêng vì Ca-löu-ñaø-di giaûi yeát-ma khoâng kính leã thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ ñoàng yù vì Ca-löu-ñaø-di giaûi yeát-ma khoâng kính leã roài. Taêng ñoàng yù neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. 20. Nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán truù xöù Tyø-kheo-ni, cuøng vôùi nhoùm saùu Tyø-kheo-ni ôû chung, laïi cuøng nhau noâ ñuøa, cuøng nhau ngaâm vònh, cuøng nhau khoùc la, hoaëc vui cöôøi, naùo loaïn caùc Tyø-kheo-ni toïa thieàn. Caùc Tyø- kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp ngaên caûn. Caùc Tyø-kheo-ni beøn ngaên heát khoâng cho ai vaøo truù xöù Tyø-kheo-ni. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân ngaên taát caû. Neân ngaên choã naøo naùo loaïn. Neáu caû truù xöù ñeàu bò naùo loaïn thì ngaên heát. Nhoùm saùu Tyø-kheo-ni ñeán truù xöù Taêng Tyø-kheo cuøng vôùi nhoùm saùu Tyø-kheo ôû chung, laïi cuøng nhau noâ ñuøa, cuøng nhau ngaâm vònh, cuøng nhau khoùc la, hoaëc vui cöôøi, baïch Phaät. Ñöùc Phaät cho pheùp ngaên. Caùc vò laïi ngaên taát caû, Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân ngaên taát caû. Neân ngaên nhöõng nôi naøo naùo loaïn. Neáu caû truù xöù ñeàu naùo loaïn thì môùi ngaên heát. Sa-di cuûa nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán truù xöù Tyø-kheo-ni, cuøng vôùi sa-di-ni, Thöùc-xoa-ma-na cuûa nhoùm saùu Tyø-kheo-ni cuøng ôû chung, laïi cuøng nhau noâ ñuøa, cuøng nhau chuùc tuïng, cuøng nhau khoùc la, cuøng nhau vui cöôøi, naùo loaïn caùc Tyø-kheo-ni ngoài thieàn. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neân keâu ñeán la raày trò phaït. Neáu hoï khoâng thay ñoåi thì neân taùc yeát-ma baát kính leã ñoái vôùi Hoøa thöôïng A-xaø-leâ cuûa sa-di kia. Sa-di-ni, Thöùc-xoa-ma-na cuûa nhoùm saùu Tyø-kheo-ni ñeán trong chuøa cuøng vôùi sa-di cuûa nhoùm saùu Tyø-kheo cuøng ôû chung, laïi cuøng nhau noâ ñuøa, cuøng nhau chuùc tuïng, cuøng nhau khoùc la, cuøng nhau vui cöôøi, laøm naùo loaïn caùc Tyø-kheo toïa thieàn. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Phaät daïy: - Neân keâu hoï ñeán la raày trò phaït. Neáu hoï khoâng thay ñoåi thì neân vì Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ cuûa sa-di-ni kia, taùc yeát-ma xaû giaùo thoï. 20l4

20l4. Xaû giaùo thoï . Cf. Vin. ii. 26>: ov ādam ahapetum,, ngöng giaùo giôùi. Tyø-kheo-ni

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > ll49

2l. Baáy giôø, caùch truù xöù cuûa Tyø-kheo-ni khoâng xa coù moät laïch nöôùc chaûy. Tyø-kheo-ni höùng laáy doøng nöôùc ngöôïc, caûm thaáy khoaùi laïc, nghi. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng phaïm Ba-la-di maø phaïm Thaâu-lan-giaù. Tyø-kheo-ni khoâng neân höùng laáy doøng nöôùc ngöôïc nhö vaäy. Tyø-kheo-ni Nan-ñaø ñeán döôùi caây hoa, choã ñi kinh haønh, coù teân cöôùp daãn ñi daâm loäng. Coâ ni coù söï nghi, ñem nhaân duyeân aáy baïch Phaät. Ñöùc Phaät hoûi: - Naøy Nan-ñaø, coâ coù caûm thaáy khoaùi laïc khoâng? Nan-ñaø thöa: - Gioáng nhö saét noùng aùp vaøo thaân. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng phaïm. Nhöng Tyø-kheo-ni khoâng neân moät mình ñeán choã kinh haønh nhö vaäy. 22. Tyø-kheo-ni Lieân Hoa Saéc20l5 kinh haønh nôi A-luyeän-nhaõ. Tyø- kheo-ni (9>0al) naøy nhan saéc ñoan chaùnh, coù Baø-la-moân nieân thieáu thaáy ñeå taâm vaøo coâ ni, lieàn naém tay muoán xuùc phaïm, Tyø-kheo-ni noùi: - Buoâng toâi ra. Toâi seõ ñeán choã ñoù. Chaøng ta thaû Tyø-kheo-ni Lieân Hoa Saéc ra vaø ñeán choã ñoù. Vöøa ñeán nôi, coâ ni lieàn duøng phaán ueá boâi nôi mình. Baø-la-moân noåi giaän, laáy ñaù ñaùnh vaøo ñaàu, khieán hai con maét loøi ra. Luùc aáy Lieân Hoa Saéc khoâng nhôù mình coù thaàn thoâng. Sau ñoù môùi bieát, lieàn duøng söùc thaàn tuùc bay ñeán choã Ñöùc Phaät, ñaûnh leã saùt chaân, roài ñöùng qua moät beân. Ñöùc Phaät noùi: - Tyø-kheo-ni naøy neáu coù tín nhaïo thì hai con maét seõ trôû laïi nhö cuõ. Ñöùc Phaät noùi xong, hai con maét coâ ni lieàn trôû laïi nhö cuõ. Tyø-kheo- ni naøy sinh loøng nghi, Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng phaïm. Nhöng Tyø-kheo-ni khoâng neân ñeán choã A-luyeän- nhaõ nhö vaäy. 2>. Tyø-kheo-ni phaù giôùi, coù thai. Ñang ngoài ñaïi tieåu tieän treân caàu xí treo20l6 thì bò truî thai, rôi xuoáng haàm xí. Ngöôøi doïn veä sinh thaáy cô hieàm, maï nhuïc, noùi: - Tyø-kheo-ni khoâng bieát hoå theïn, khoâng tu tònh haïnh. Beân ngoaøi töï xöng laø toâi bieát chaùnh phaùp. Nhöng coù chaùnh phaùp naøo nhö vaäy? Ñoïa

bò ngöng giaùo giôùi, khoâng ñöôïc döï boá-taùt (na ovādatthapitāya bhikkhuniyā saddhim uposatho katabbo). 20l5. Truyeän Lieân Hoa Saéc, xem Phaàn I, Ch. iv, Ni-taùt-kyø 4. 20l6. Huyeàn xí . Pali, Vin.ii. 280: vaccaku mī, nhaø xí, laøm theo kieåu nhaø saøn.

ll50 BOÄ LUAÄT >

thai nôi hoá xí, nhö taëc nöõ daâm nöõ khoâng khaùc. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Tyø-kheo-ni khoâng neân ñaïi tieåu tieän treân caàu xí treo. Tyø-kheo-ni kia nghi, khoâng daùm ñaïi tieåu tieän treân nöôùc. Ñöùc Phaät daïy: - Ñöôïc pheùp. 24. Tyø-kheo-ni ngoài kieát giaø huyeát baát tònh tieát ra baån goùt chaân20l7. Khi ñi khaát thöïc truøng baùm nôi chaân. Caùc cö só thaáy cheâ cöôøi. Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Tyø-kheo-ni khoâng neân ngoài kieát giaø. Coù vò nghi, khoâng daùm ngoài baùn giaø. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp ngoài baùn

giaø. 25. Ñöùc Theá Toân ôû taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø nhoùm saùu Tyø-kheo-ni nhoøm vaøo trong nhaø baïch y qua loã hoång, caùc cö só thaáy cô hieàm noùi: - Tyø-kheo-ni khoâng bieát hoå theïn, beân ngoaøi töï xöng laø toâi bieát chaùnh phaùp. Nhöng coù chaùnh phaùp naøo nhö vaäy? Taïi sao doøm vaøo trong nhaø ngöôøi ta qua loã hoång gioáng nhö taëc nöõ, daâm nöõ vaäy? Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Phaät daïy: - Tyø-kheo-ni khoâng neân doøm vaøo trong nhaø baïch y qua loã hoång nhö vaäy. 26. Theá Toân ôû taïi thaønh Vöông-xaù. Baáy giôø, A-nan cuøng vôùi naêm traêm vò ñaïi Taêng Tyø-kheo ñeàu ôû Ma-kieät-ñeà20l8 du haønh trong nhaân gian. Toân giaû A-nan coù saùu möôi ngöôøi ñeä töû, tuoåi ñeàu coøn nhoû neân muoán xaû giôùi hoaøn tuïc. Toân giaû A-nan khi ñeán thaønh Vöông-xaù, tröôûng laõo Ma-ha Ca-dieáp töø xa thaáy A-nan ñeán, noùi: - Chuùng naøy muoán thoái thaát. OÂng con nít, khoâng tri tuùc.20l9 A-nan noùi: - Baïch Ñaïi ñöùc,2020 ñaàu con ñaõ hieän toùc baïc. Sao vaãn khoâng traùnh

20l7. Haùn dòch maâu thuaãn: ngoài kieát giaø, hai goùt chaân laät leân, khoâng dính baån ñöôïc. Cf. Vin. ii. 280: pallakena nisīdanti pahīsamphassa sādiyanti, “ngoài kieát giaø, ñeå cho chuùng noù sôø vaøo hai goùt chaân.” 20l8. Ma-kieät-ñeà, nhöng choã khaùc aâm laø Ma-kieät-ñaø. 20l9. Nhöõ nieân thieáu baát tri tuùc . Xem caâu traû lôøi cuûa A-nan tieáp theo ñeå hieåu roõ yù nghóa cuûa lôøi traùch maéng naøy. Taïp A-ham 4l (T02n99 tr.>0>a06): Ca-dieáp maéng A-nan, “OÂng, treû con, khoâng bieát löôïng söùc” (nhöõ thò ñoàng töû, baát tri truø löôïng). A- nan traû lôøi nhö treân. Cf. Pali, S.ii. na vāya kumārako mattamaññāsi, “Caäu beù naøy khoâng bieát löôïng söùc.” 2020. Trong caùc kinh Pali, Ca-dieáp xöng hoâ A-nan laø āvuso, hieàn giaû (hay oâng baïn). A-nan luoân xöng hoâ Ca-dieáp laø bhante, baïch Ñaïi ñöùc, nhö xöng hoâ vôùi Phaät. Vì toân kính Ca-dieáp nhö laø Hoøa thöôïng cuûa mình.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > ll5l

khoûi bò Ngaøi Ca-dieáp keâu laø con nít? Ca Dieáp traû lôøi: - OÂng cuøng Tyø-kheo-nieân thieáu, ñeàu khoâng kheùo ñoùng kín caùc caên; aên khoâng bieát tri tuùc; ñaàu ñeâm cuoái ñeâm khoâng chòu sieâng tu, ñi raûo khaép moïi nhaø, aên uoång côm. Chuùng cuûa oâng seõ thoái thaát. OÂng laø Tyø-kheo-nieân thieáu, khoâng tri tuùc. Tyø-kheo-ni Thaâu-lan-nan-ñaø nghe caâu noùi aáy noåi giaän, khoâng vui, noùi: - Ma-ha Ca-dieáp voán laø ngoaïi ñaïo, sao daùm maéng A-nan202l laø con nít, khieán cho A-nan khoâng vui? Ma-ha Ca-dieáp noùi vôùi A-nan: - OÂng haõy xem, Tyø-kheo-ni naøy saân haän maéng toâi nhö vaäy ñoù. Naøy A-nan, chæ töø Ñöùc Theá Toân, toâi khoâng nhôù ngoaøi Phaät phaùp ra laïi coù vieäc gì khaùc.2022 A-nan noùi tieáp: - Baïch Ñaïi ñöùc, con xin saùm hoái söï voâ tri cuûa ngöôøi nöõ. Ma-ha Ca-dieáp noùi ba laàn nhö vaäy. A-nan cuõng ba laàn noùi saùm hoái nhö vaäy. Ñeâm vöøa qua khoûi, saùng sôùm Ma-ha Ca-dieáp khoaùc y, böng baùt, ñeán thaønh Vöông-xaù khaát thöïc. Tyø-kheo-ni Thaâu-lan-nan-ñaø thaáy, beøn thoùa maï.202> Caùc Tyø-kheo-ni nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng khoå haïnh, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch Thaâu-lan-nan-ñaø: - Sao laïi thoùa maï Ñaïi ñöùc Ca-dieáp? Tyø-kheo-ni baïch caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch

Phaät. Ñöùc Phaät duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, ha traùch Tyø-kheo-ni Thaâu-lan-nan-ñaø: - Sao coâ laïi thoùa maï Ñaïi ñöùc Ca-dieáp? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän ha traùch roài baûo caùc Tyø- kheo: - Cho pheùp Tyø-kheo goïi Tyø-kheo-ni ñeán khieån traùch trò phaït. Neáu moät Tyø-kheo keâu moät Tyø-kheo-ni thì phaûi ñeán. Khoâng ñeán seõ nhö phaùp trò. - Neáu moät Tyø-kheo keâu hai Tyø-kheo-ni, ba Tyø-kheo-ni, hay Taêng thì neân ñeán. Khoâng ñeán seõ nhö phaùp trò. - Hai Tyø-kheo keâu moät Tyø-kheo-ni thì phaûi ñeán. Khoâng ñeán seõ nhö phaùp trò. - Hai Tyø-kheo keâu hai Tyø-kheo-ni, hoaëc ba Tyø-kheo-ni,

202l. Pali, ibid., "…maéng Thaùnh giaû A-nan, vò aån só thoâng thaùi (ayyo Ānando vedehamuni). 2022. Pali, ibid., Ca-dieáp noùi, "… töø khi Ta xuaát gia ñeán nay, Ta chöa goïi ai laø Thaày, ngoaïi tröø Theá Toân." 202>. Thoaù chi , nhoå nöôùc boït.

ll52 BOÄ LUAÄT >

hoaëc Taêng thì phaûi ñeán. Khoâng ñeán seõ nhö phaùp trò. Ba Tyø-kheo keâu moät Tyø-kheo-ni thì neân ñeán. Khoâng ñeán seõ nhö phaùp trò. Ba Tyø-kheo keâu hai Tyø-kheo-ni, ba Tyø-kheo-ni, hoaëc Taêng thì phaûi ñeán. Khoâng ñeán seõ nhö phaùp trò. Taêng keâu moät Tyø-kheo-ni thì neân ñeán, khoâng ñeán seõ nhö phaùp trò. Taêng keâu hai Tyø-kheo-ni, ba Tyø-kheo-ni, hoaëc Taêng thì phaûi ñeán. Khoâng ñeán seõ nhö phaùp trò. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo nghe noùi nhö vaäy, hoï noùi nhö vaày: Chuùng ta muoán keâu Tyø-kheo-ni thì hoï lieàn phaûi ñeán, muoán baûo hoï laøm gì thì hoï phaûi laøm, taïi sao vaây? Vì Theá Toân coù daïy: "Moät Tyø-kheo keâu moät Tyø-kheo-ni thì phaûi ñeán, khoâng ñeán seõ nhö phaùp trò. Cho ñeán Taêng cuõng nhö vaäy." Caùc Tyø-kheo baïch Phaät, Ñöùc Phaät daïy: - Neân nhaän xeùt ñoái töôïng, khoâng neân ñeán thì ñöøng ñeán.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > ll5>

PHAÀN 3: NEÂU DAÃN CAÙC VIEÄC: THOÏ GIÔÙI, THUYEÁT GIÔÙI, AN CÖ, TÖÏ TÖÙ, DA THUOÄC, Y, THUOÁC V.V…

Chöông XVIII: PHAÙP2024

1. Khaùch Tyø-Kheo Theá Toân ôû taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø coù khaùch Tyø-kheo khoâng hoûi cöïu Tyø-kheo maø vaøo trong phoøng troáng, raén töø treân rôùt xuoáng, beøn la lôùn: "Raén! Raén!" Tyø-kheo ôû phoøng beân caïnh nghe hoûi: - Caùi gì maø la lôùn vaäy? Vò kia noùi roõ nhaân duyeân. Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng khoå haïnh, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch Tyø- kheo khaùch roài, ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân, ñöùng qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, ha traùch Tyø-kheo khaùch: - Ngöôi laøm ñieàu phi phaùp, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Tröôùc khi vaøo phoøng troáng, sao khoâng noùi cho cöïu Tyø- kheo bieát, ñeå cho raén töø treân rôùt xuoáng, roài la lôùn, "Raén! Raén!" laø sao? Duøng voâ soá phöông tieän ha traùch roài, Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Töø nay

veà sau, cho pheùp cheá phaùp khaùch Tyø-kheo cho Tyø-kheo khaùch. Tyø-kheo khaùch neân tuøy thuaän theo phaùp khaùch Tyø-kheo.2025 Phaûi tuøy thuaän nhö vaày: Neáu khaùch Tyø-kheo muoán vaøo trong chuøa, neân bieát coù thaùp Phaät, thaùp Thanh vaên, hay Thöôïng toïa, thì neân côûi giaøy deùp xaùch nôi tay. Coù vò khoâng ñaäp giuõ giaøy deùp, neân khi xaùch laøm baån tay. Ñöùc Phaät daïy:

2024. Tham chieáu Pali, Cullavagga 8, Vattakkhandhaka, Vin.ii. 206. Nguõ phaàn 27, “Oai nghi phaùp.” 2025. Thaäp tuïng 4l (T2>nl4>5, tr.>00al7): Khaùch tyø-kheo nghi phaùp; 57 (T2>nl4>5 tr.420a24): Khaùch phaùp. Cf. Taêng kyø >5 (T22nl425 tr.507b4).

ll54 BOÄ LUAÄT >

- Khoâng neân khoâng ñaäp giuõ maø xaùch. Neân ñaäp giuõ. Ñöùc Theá Toân baûo ñaâïp giuõ, vò kia ñem ñaäp giuõ nôi goác caây. Thoï thaàn hieàm traùch. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân ñaäp giaøy deùp nôi goác caây. Neân ñaäp nôi hoøn ñaù, hoaëc nôi ñaàu khuùc caây, hoaëc nôi bôø raøo, hay hai chieác ñaäp vôùi nhau. Vò khaùch ñeán trong cöûa, neân laáy tay ñaåy caùnh cöûa ra. Cöûa neáu coù then khoùa, thì neân môû. Neáu môû khoâng ñöôïc thì neân goõ thong thaû khieán cho ngöôøi beân trong nghe. Neáu hoï khoâng nghe thì neân goõ maïnh. Neáu khoâng môû ñöôïc thì neân giao y baùt cho Tyø-kheo thöù hai caàm, roài ñeán nôi töôøng raøo ñeå tìm choã treøo vaøo beân trong ñeå môû cöûa. Vò kia ñi beân taû cuûa thaùp, vò thaàn baûo hoä thaùp giaän. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân ñi beân taû, maø neân ñi beân höõu cuûa Thaùp. Vò khaùch Tyø-kheo ñeán trong chuøa phaûi maùng y nôi truï coät, moùc long nha, hay giaù cuûa y. Hoaëc ñeå y baùt nôi beân khe nöôùc, nôi caây, nôi cuïc ñaù, hay treân coû, roài ñeán choã röûa chaân. Neáu khoâng coù nöôùc thì hoûi, choã naøo coù nöôùc. Tuøy theo vò kia noùi choã naøo coù nöôùc thì ñeán ñoù ñeå laáy. Neân hoûi: - Nöôùc coù truøng hay khoâng? Neáu noùi coù truøng, maø loaïi truøng lôùn thì laøm chao ñoäng nöôùc ñeå noù traùnh ñi, roài laáy bình muùc. Vò kia khoâng röûa tay maø caàm bình laáy nöôùc. Tyø-kheo khaùc thaáy nhôøm gôùm. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân khoâng röûa tay maø caàm bình laáy nöôùc. Cho pheùp laáy hai caùnh tay oâm ngang buïng cuûa bình hay laáy cheùo y xaâu qua quai bình. Vò kia ñeán choã coù nöôùc, neân röûa tay cho saïch, vaø laáy ñaày nöôùc ñeå röûa chaân. Vò kia duøng tay röûa chaân nhuùng vaøo nöôùc, Tyø-kheo khaùc thaáy gôùm. Phaät daïy: - Khoâng neân laøm nhö vaäy. Neân laáy moät tay taït nöôùc, moät tay röûa chaân. Vò kia röûa chaân beân höõu tröôùc, beân taû sau. Ñöùc Phaät daïy: - Neân röûa chaân beân taû tröôùc, röûa chaân beân höõu sau. Vò aáy khoâng lau giaøy deùp maø mang neân laøm baån y. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân khoâng lau giaøy deùp maø mang. Phaûi lau roài môùi mang. Vò kia khoâng ñôïi chaân khoâ, mang giaøy deùp vaøo neân bò hö muïc.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > ll55

Phaät daïy: - Khoâng neân laøm nhö vaäy! Phaûi ñôïi chaân khoâ nöôùc roài môùi mang giaøy deùp. Khaùch Tyø-kheo neân hoûi: Toâi coù chöøng aáy tuoåi haï. Coù phoøng daønh cho toâi khoâng? Vò tri khaùch neân traû lôøi: Coù. Vò khaùch hoûi: -

Phoøng naøy coù ngöôøi naøo ôû hay chöa? Neáu noùi khoâng coù ngöôøi ôû thì neân hoûi: - Coù ngoïa cuï hay khoâng? Neáu noùi coù thì neân hoûi: - Coù chaên hay khoâng coù chaên? Neáu noùi coù thì neân hoûi: - Coù lôïi döôõng hay khoâng? Neáu noùi coù lôïi döôõng thì neân hoûi: - Coù ñoà duøng hay khoâng? Neáu noùi coù thì hoûi: - Coù y cuûa phoøng hay khoâng? Neáu noùi coù thì hoûi: - Coù phöôùc nhieâu2026 hay khoâng? Neáu noùi coù, maø caàn laáy thì neân noùi: - Toâi muoán laáy. Vò kia ñeán phoøng, neân ñaåy caùnh cöûa ra. Neáu coù then khoaù, thì neân môû. Vò kia môû cöûa roài tay neân caàm hai maù cöûa, thoø ñaàu vaøo trong phoøng xem coi coù raén coù ñoäc truøng hay khoâng? Neáu coù thì ñuoåi noù ra chöù ñöøng ñeå. Vò kia khi vaøo trong phoøng roài thì neân traûi giöôøng neäm, ngoïa cuï, goái, chaên chieân traûi treân ñaát. Neáu traûi treân goã, treân vaùn, hay treân ñaát thì neân bieát roõ maët trong, maët ngoaøi. Queùt saïch phoøng. Doïn raùc vaø ñaát. Tröôùc heát neân tìm choã naøo boû ñöôïc thì boû. Neáu löôïm ñöôïc kim, chæ dao con, hoaëc ñoà hö cuõ, cho ñeán moät vieân thuoác, neân ñeå vaøo moät choã, neáu coù chuû bieát, hoï seõ ñeán laáy. Vò kia neân lau queùt nhöõng nôi nhö khe cöûa, caây truï, long nha, giaù maùng y. Neáu vaùch bò lôû hö, hoaëc hang chuoät, neân treùt thì treùt. Neáu neàn ñaát khoâng baèng phaúng thì neân duøng buøn ñaát tu boå cho baèng, röôùi nöôùc cho saïch. Laáy ñoà traûi döôùi ñaát, ñaäp giuõ phôi khoâ roài ñem

2026. Phöôùc nhieâu . Chöa roõ thöù gì. Nguõ phaàn 27 (T22nl42l tr.l79a20), tyø-kheo khaùch hoûi: “Phoøng naøy coù thöùc aên khoâng? Thaäp tuïng 57, nt., hoûi: “Taêng phoøng naøy coù tieàn thöïc haäu thöïc khoâng? Nguõ phaàn 27, nt., cuõng hoûi nhö Thaäp tuïng.

ll56 BOÄ LUAÄT >

vaøo phoøng. Tröôùc ñaây traûi khoâng toát thì neân traûi laïi. Neáu tröôùc ñaõ traûi toát thì traûi laïi nhö cuõ. Ñem ñoà keâ giöôøng ra lau chuøi cho saïch, roài ñem vaøo. Queùt giöôøng cho saïch, ñaäp duõ, roài ñem vaøo trong phoøng, ñeå leân treân ñoà keâ. Laáy ngoïa cuï, goái, chaên chieân ñaäp giuõ cho saïch, traûi leân treân giöôøng giaây. Y thöôøng maëc, y khoâng thöôøng maëc, vò kia ñeå chung moät choã. Khi laáy y thöôøng ñeå maëc, nhaàm laãn vôùi caùc y khaùc. Ñöùc Phaät daïy: - Y thöôøng maëc neân ñeå rieâng moät choã. Vò kia duøng caùi ñaõy ñöïng baùt, ñaõy ñöïng giaøy deùp, oáng ñöïng kim chæ, ñoà ñöïng daàu, ñeå chung choã. Caùc Tyø-kheo khaùc gôùm. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân ñeå chung nhö vaäy. Moãi thöù neân ñeå choã rieâng. Tröôùc khi vaøo phoøng, neân coi khung cöûa cao hay thaáp roài haõy ñoùng. Khi ra khoûi phoøng neân xem coi boán phía vaùch coù ñaát buïi hay khoâng. Neáu coù ñaát buïi, neân doäi nöôùc queùt doïn, roài môùi ñi. Neân laáy caùi gheá röûa saïch. Neân chuaån bò ñuû bình nöôùc saïch, bình röûa, ñoà ñöïng nöôùc uoáng. Neân hoûi: Choã naøo laø choã ñaïi tieän? Choã naøo laø choã tieåu tieän? Choã naøo laø tònh ñòa? Choã naøo baát tònh ñòa? Thaùp Phaät laø thaùp naøo? Thaùp naøo laø thaùp Thanh vaên? Phoøng naøo laø phoøng ñeä nhaát Thöôïng toïa? Phoøng naøo laø phoøng ñeä nhò, ñeä tam, ñeä töù Thöôïng toïa? Vò kia neân kính leã thaùp cuûa Phaät

tröôùc, roài leã thaùp cuûa Thanh vaên, boán Thöôïng toïa tuøy theo thöù töï maø kính leã. Vò kia naém caúng chaân maø leã. Khoâng neân naém caúng chaân maø leã. Coù vò naém ñaàu goái maø leã. Khoâng neân naém ñaàu goái kính leã. Coù vò laät ngöôïc y, quaán y nôi coå, truøm ñaàu, duøng y phuû caû hai vai, mang giaøy deùp maø haønh leã. Ñöùc Phaät daïy: - Nhöõng kieåu nhö treân khoâng neân laøm. Töø nay veà sau, ñeå troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, naém hai goùt chaân, noùi nhö vaày: - Thöa Ñaïi ñöùc, con xin kính leã. Boán vò Thöôïng toïa tö duy trong phoøng, neân tuøy theo caáp böïc maø kính leã. Vò kia neân hoûi: - Choã naøo laø choã ñaïi thöïc, tieåu thöïc cuûa chuùng Taêng? Choã nhoùm hoïp, choã thuyeát giôùi ôû ñaâu? Vò naøo ñöôïc Taêng sai ñi thoï thöïc? Ñaøn-vieät coù daâng thöùc aên vaøo ngaøy moàng moät, moàng taùm, möôøi laêm2027 khoâng? Ñaøn-vieät coù thænh theo thöù töï ñeán choã naøo thoï thöïc khoâng? Laïi hoûi: - Ngaøy mai coù Ñaøn-vieät naøo môøi chuùng Taêng thoï ñaïi thöïc hay tieåu thöïc khoâng? Coù Ñaøn-vieät naøo bò Taêng taùc phaùp Phuù baùt khoâng? Nhaø

2027. Thaùng >0 ngaøy thì keå luoân ngay 2>, 29, >0.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > ll57

naøo laø hoïc gia? Choã naøo coù choù döõ? Choã naøo laø coù ngöôøi toát? Choã naøo laø coù ngöôøi xaáu? - Töø nay veà sau, Ta quy ñònh pheùp taéc cho khaùch Tyø-kheo. Khaùch Tyø-kheo neân tuøy thuaän. Neáu khoâng tuøy thuaän neân nhö phaùp trò. Töø nay veà sau Ta quy ñònh pheùp taéc cho cöïu Tyø-kheo. Cöïu Tyø-kheo phaûi tuøy thuaän. Phaûi tuøy thuaän nhö vaày: - Cöïu Tyø-kheo nghe coù khaùch Tyø-kheo ñeán, neân ra ngoaøi nghinh ñoùn, röôùc y baùt, roài ñem ñeå hoaëc coù nhaø taém, treân gaùc, hoaëc choã ñi kinh haønh.2028 Môøi khaùch Tyø-kheo ngoài. Ñöa nöôùc röûa chaân, ñoà ñöïng nöôùc, khaên lau chaân. Xaùch giuøm giaøy deùp ñeå phía beân traùi, ñöøng ñeå dính buøn baån. Neáu dính buøn baån, neân dôøi ñeán choã khaùc. Vò kia vì khaùch Tyø- kheo röûa chaân roài, neân thu doïn ñoà röûa chaân ñeå laïi choã cuõ, vaø neân hoûi: “Tröôûng laõo coù uoáng nöôùc khoâng?” - Neáu noùi caàn uoáng nöôùc thì vò kia neân ñem bình laáy nöôùc. Vò kia khoâng röûa tay maø caàm bình, caùc Tyø-kheo gôùm. Neân hai tay oâm bình, hay laáy cheùo y moùc vaøo caùi quai. Ñeán choã muùc nöôùc, röûa tay cho saïch. Neáu laø nöôùc ao, nöôùc doøng, thì neân laáy tay khoûa boû nöôùc treân maët, muùc nöôùc saïch ôû döôùi. Vò kia gaùnh nöôùc giöõa tröa, nöôùc bò noùng. Ñöùc Phaät daïy: - Neân laáy coû hay laù caây phuû leân treân roài gaùnh ñi. Vò kia khoâng röûa saïch laù baèng nöôùc. Ñöùc Phaät baûo neân röûa saïch. Vò kia uoáng roài khoâng röûa taùch, môøi ngöôøi uoáng. Môøi Tyø-kheo, Tyø-kheo gôùm. Phaät daïy: - Neân röûa roài môùi ñöa cho ngöôøi khaùc. Vò kia vöøa ñöa nöôùc vöøa noùi, nöôùc mieáng vaêng vaøo trong nöôùc. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân vöøa böng nöôùc vöøa noùi nhö vaäy. Neáu caàn noùi, neân quay maët ñi maø noùi. Vò kia khoâng röûa ñoà maø ñem caát. Caùc Tyø-kheo thaáy gôùm. Phaät daïy: - Khoâng neân nhö vaäy. Vò kia neân hoûi: Ñaïi ñöùc Tröôûng laõo bao nhieâu tuoåi? Neáu khaùch Tyø-kheo noùi toâi chöøng aáy tuoåi thì neân theo ñoù maø chæ daãn: - Thaày nghæ phoøng naøy. Ñaây laø giöôøng giaây, giöôøng caây,

neäm, goái,

2028. Kinh haønh xöù . Coù leõ kinh haønh ñöôøng ñuùng hôn. Pali: ca kamana-sāla. Nhaø ñeå ñi kinh haønh khi trôøi möa. Cuõng thöôøng duøng laøm nhaø khaùch, phoøng hoäi.

ll58 BOÄ LUAÄT >

chaên chieân, ñoà traûi döôùi ñaát, ñaây laø oáng nhoå, ñaây laø ñoà tieåu tieän, ñaây laø choã ñaïi tieän, ñaây laø choã tieåu tieän, ñaây laø tònh xöù, ñaây laø baát tònh xöù, ñaây laø thaùp Phaät, ñaây laø thaùp Thanh vaên, ñaây laø phoøng cuûa ñeä nhaát Thöôïng toïa, ñaây laø phoøng ñeä nhò, ñeä tam, ñeä töù Thöôïng toïa, ñaây laø choã ñaïi thöïc tieåu thöïc cuûa chuùng Taêng, ñaây laø choã ban ñeâm hoïp, ñaây laø choã boá-taùt, Taêng sai thoï thöïc, cho ñeán choã naøo, Ñaøn-vieät naøo thænh Taêng thoï ñaïi thöïc tieåu thöïc vaøo saùng mai, nhaø naøo Taêng taùc phaùp phuù baùt, nhaø naøo laø hoïc gia, nhaø naøo coù choù döõ, choã naøo toát, choã naøo xaáu. - Nay ta vì cöïu Tyø-kheo quy ñònh pheùp taéc. Cöïu Tyø-kheo neân tuøy thuaän. Neáu khoâng tuøy thuaän thì neân nhö phaùp trò. 2. Veä Sinh Theá Toân ôû taïi thaønh Vöông-xaù. Baáy giôø taïi Xaù-veä coù Baø-la-moân xuaát gia laøm Tyø-kheo, raát nhôøm gôùm ñoà ñaïi tieåu tieän cuûa chính mình, neân duøng (9>2al) coû saéc beùn lau chuøi, thöông toån thaân theå, sinh gheû, chaûy maùu baån thaân, baån y, baån ngoïa cuï, baån giöôøng. Caùc Tyø-kheo hoûi: - Tröôûng laõo coù beänh gì? Vò kia noùi roõ nhaân duyeân. Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng khoå haïnh, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch Baø-la-moân xuaát gia laøm Tyø-kheo: “Taïi sao laïi nhôøm gôùm ñoà ñaïi tieåu tieän cuûa chính mình, duøng coû saéc beùn ñeå lau chuøi, laøm thöông toån thaân theå, chaûy maùu baån thaân, baån y, baån ngoïa cuï, baån giöôøng?” Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân, roài ngoài lui qua moät beân, ñem vieäc naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, ha traùch Tyø-kheo kia: - Ngöôi laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Naøy Baø-la-moân, xuaát gia laøm Tyø-kheo, sao ngöôi laïi nhôøm gôùm ñoà ñaïi tieåu tieän cuûa mình, duøng coû saéc beùn chuøi, gaây toån thöông thaân theå, chaûy maùu muû baån thaân, baån y, baån ngoïa cuï, baån giöôøng? Duøng voâ soá phöông tieän ha traùch roài, Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Töø nay veà sau, Ta vì Tyø-kheo quy ñònh phaùp ñeán nhaø xí. Caùc Tyø-kheo neân tuøy thuaän phaùp naøy. Neân tuøy thuaän nhö vaày: - Khoâng neân nín laâu ñaïi tieåu tieän. Khi ñi neân caàm coû ñeå chuøi. Coù vò laø haï toïa ñi tröôùc Thöôïng toïa, hoaëc vöøa noùi vöøa ñi, hoaëc ñi

tröôùc hoaëc ñi sau, laät ngöôïc y, hoaëc quaán nôi coå, hoaëc phuû ñaàu, hoaëc mang giaøy deùp. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc nhö vaäy. Neáu ñi tröôùc thì ñöôïc pheùp ñi tröôùc. Ñeán beân ngoaøi nhaø xí, neân buùng tay hay taèng haéng ñeå cho coù

ngöôøi hay phi nhaân bieát. Ñeán nhaø xí, chæ maëc aùo loùt beân trong. Y maùng nôi truïc caây, long nha, giaù moùc y, hoaëc beân bôø nöôùc, coû caây, oác ñaù, coù coû thì ñeå y nôi ñoù. Neáu sôï möa öôùt thì neân ñeå choã khoâng möa. Neáu bò möa gioù vaêng öôùt y thì cho pheùp caàm y nôi tay theo chieàu doïc, ñöøng ñeå vöôùng nôi hoá xí. Ñaët goùt chaân vöõng chaéc hai beân. Tröôùc khi leân hoá xí, neân xem coù raén, rít, boø caïp... Neáu coù thì ñuoåi ra. Coù vò chöa ngoài xong, veùn y leân loä hình. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân laøm nhö vaäy. Neân vöøa ngoài xoåm vöøa töø töø veùn y. Ngoài xoåm xong, neân xem kyõ laïi, ñöøng ñeå baøn chaân tröôùc gaàn hai beân, khieán ñaïi tieåu tieän hay khaïc nhoå baån loã xí. Coù vò raën lôùn tieáng, khieán caùc Tyø-kheo nghe caûm thaáy gôùm. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân raën nhö vaäy. Coù vò, khi ñaïi tieän baát ngôø phaùt ra tieáng, nghi coù toäi. Phaät daïy: - Khoâng phaïm. Coù vò, khi ôû trong hoá xí nhaêm döông chi,2029 hoaëc nguû, hay nhaäp ñònh. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân nhö vaäy. Coù vò nghi, khoâng daùm treân nöôùc, trong hoá xí ñaïi tieåu tieän. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng phaïm. Coù vò khoâng duøng coû ñeå chuøi maø ñöùng daäy baån thaân, baån y, baån ngoïa cuï. Ñöùc Phaät daïy: - Neân duøng coû ñeå chuøi, sau ñoù môùi ñöùng daäy. Ñöùc Theá Toân daïy tieáp: - Cho pheùp duøng coû ñeå chuøi. Coù vò duøng coû quaù daøi ñeå chuøi. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân duøng coû quaù daøi. Daøi nhaát laø moät gang tay maø thoâi. Coù vò duøng coû xoa-kyø,20>0 laù caây taïp, voû khoâ, cuïc phaân boø ñeå chuøi. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân duøng nhö vaäy.

2029. Töùc xæa raêng 20>0. Xoa kyø xí thaûo .

ll60 BOÄ LUAÄT >

Coù vò duøng coû ngaén quaù ñeå chuøi neân baån tay. Phaät daïy: - Khoâng neân duøng coû quaù ngaén nhö vaäy. Ngaén laém laø phaûi daøi baèng boán ngoùn tay. Coù vò duøng coû khoâng ñaäp giuõ, nôi coû dính phaân. Caùc Tyø-kheo thaáy gôùm. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân duøng nhö vaäy. Coù vò ñeå thöù coû duøng roài vaø chöa duøng chung moät choã, khi laáy bò baån tay. Phaät daïy: - Neân ñeå rieâng. Coù vò vöøa chuøi xong lieàn ñöùng daäy, loä hình. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân ñöùng daäy gaáp nhö vaäy. Neân ñöùng daäy töø töø vaø haï y xuoáng. Khi ñeán choã taåy tònh, neân buùng ngoùn tay, khieán cho ngöôøi hoaëc phi nhaân bieát. Ñeán choã taåy tònh phaûi xem coi neáu coù raén, rít, ñoäc truøng neân ñuoåi noù ra. Coù vò veùn y tröôùc sau ñoù môùi ngoài, bò loä hình. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân nhö vaäy. Coù vò röûa trong ñoà chöùa nöôùc. Caùc Tyø-kheo thaáy gôùm. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân nhö vaäy. Coù vò duøng nöôùc röûa, khua ñoäng coù tieáng, Tyø-kheo khaùc nghe gôùm. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân nhö vaäy. Coù vò duøng heát nöôùc. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân duøng heát nhö vaäy. Phaûi ñeå laïi ít nhaát vöøa ñuû moät ngöôøi röûa. Coù vò röûa roài khoâng ñöùng lui, ñöùng ngay treân nöôùc, baån y baån thaân. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân ñöùng nhö vaäy. Neân ñöùng caùch choã nöôùc. Laáy tay, hoaëc laù, hay ñoà cuõ chuøi. Neáu tay bò thoái neân röûa. Neáu duøng ñaát buûn, tro, buøn, phaân boø ñeå röûa maø vaãn thuùi thì neân maøi treân ñaù, hoaëc vaùch töôøng, hay boät thaùo ñaäu ñeå röûa. Coù vò khoâng xoå y xuoáng

maø ñöùng daäy, loä hình. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân nhö vaäy. Neân töø töø haï y xuoáng roài môùi ñöùng daäy. Coù vò thaáy ñoà ñöïng nöôùc röûa heát nöôùc maø khoâng muùc nöôùc ñoå vaøo. Phaät daïy: - Khoâng neân khoâng muùc nöôùc ñoå vaøo. Coù vò tröôùc nhaø xí thoï kinh, tuïng kinh, kinh haønh, may y, trôû ngaïi

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > ll6l

söï ñaïi tieåu tieän cuûa caùc Tyø-kheo khaùc. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân laøm nhö vaäy. Coù vò ôû beân hoá xí tuïng kinh, thoï kinh, kinh haønh, may y. Tyø-kheo khaùc thaáy gôùm. Phaät daïy: - Khoâng neân laøm nhö vaäy. Coù vò thaáy treân hoá xí coù raùc röôùi maø khoâng doïn deïp. Ñöùc Phaät daïy: - Thaáy raùc röôùi neân doïn deïp. Nay ta vì caùc Tyø-kheo quy ñònh phaùp ñaïi tieåu tieän. Caùc Tyø-kheo neân tuøy thuaän. Neáu ai khoâng tuøy thuaän seõ nhö phaùp trò. 3. Khaát Thöïc Theá Toân ôû taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø coù moät Tyø-kheo khaát thöïc, tuoåi coøn nhoû, khoâng hieåu bieát, khoâng xem hình töôùng cuûa cöûa ngoõ, voäi böôùc vaøo trong nhaø coù ngöôøi nöõ ñang nguû. Ngöôøi nöõ kia loä hình, ñang naèm ngöûa nguû, vaät khoâng saïch tieát ra nôi nöõ caên. Tyø-kheo thaáy, hoå theïn, sôï hoaûng lieàn boû chaïy trôû ra laïi. Tyø-kheo vöøa chaïy ra khoûi nhaø thì ngöôøi choàng töø ngoaøi veà nhaø, thaáy vôï mình loä hình naèm ngöûa nguû, vaät baát tònh tieát ra baån thaân, lieàn khôûi yù nghó: Vôï ta naèm ngöûa nguû, vaät baát tònh tieát ra baån thaân, maø Tyø-kheo kia töø trong nhaø gaáp gaùp chaïy ra, chaéc laø ñaõ phaïm ñeán vôï ta. OÂng lieàn ñuoåi theo Tyø-kheo vaø hoûi: - OÂng phaïm vôï toâi roài chaïy phaûi khoâng? Tyø-kheo kia noùi: - Cö só ñöøng noùi lôøi nhö vaäy. Toâi khoâng heà laøm chuyeän aáy. Cö só noùi: - OÂng töø trong nhaø toâi ñi ra, taïi sao noùi khoâng laøm chuyeän aáy? Cö só lieàn ñaùnh Tyø-kheo ñeán gaàn cheát. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng khoå haïnh, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch Tyø-kheo khaát thöïc kia: Tyø-kheo khaát thöïc, tuoåi treû khoâng bieát gì. Sao khoâng ñeå yù hình töôùng cöûa ngoõ, laïi vaøo trong nhaø ngöôøi, coù nöõ nhaân ñang nguû? Baáy giôø, caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân, roài ngoài lui qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy trình baøy ñaày ñuû vôùi Ñöùc Phaät. Ñöùc Phaät duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, ha traùch Tyø-kheo khaát thöïc: - OÂng laøm ñieàu phi phaùp, phaù oai nghi, chaúng phaûi Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Naøy Tyø-kheo khaát thöïc, tuoåi nhoû khoâng bieát gì, sao khoâng xem xeùt töôùng cöûa ngoõ, vaøo trong nhaø ngöôøi, coù nöõ nhaân ñang nguû?

ll62 BOÄ LUAÄT >

Duøng voâ soá phöông tieän ha traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Töø nay veà sau, ta vì Tyø-kheo khaát thöïc cheá ñònh pheùp taéc khaát thöïc. Tyø-kheo neân tuøy thuaän nhö vaày: Neáu Tyø-kheo khaát thöïc, vaøo thoân khaát thöïc, thì saùng sôùm röûa tay saïch, ñeán choã giaù maùng y, moät tay dôû y leân, moät tay keùo laáy, tröông y ra, ñaäp giuõ, xem coi ñöøng ñeå raén rít ôû trong aáy. Sau ñoù môùi maëc, coät giaây löng. Taêng-kyø-chi, Uaát-ña-la-taêng, cuõng tröông ra ñaäp giuõ roài maëc.

Xeáp Taêng-giaø-leâ ñoäi leân ñaàu, hoaëc phuû treân vai. Röûa saïch baùt ñeå vaøo trong ñaõy; hoaëc duøng khaên tay goùi, hay ñeå trong ñaõy ñöïng baùt. Caát aùo loùt, röûa chaân, caát giaøy deùp, chaên chieân. Laáy guoác deùp ñi ñöôøng. Tyø-kheo neân caàm then cöûa ñi ra khoûi phoøng, ñoùng cöûa laïi, xoâ thöû, neáu khoâng chaéc thì ñoùng laïi. Neáu chaéc, thì buoäc giaây phía trong, roài nhìn xung quanh, khoâng coù ngöôøi thì giaáu caùi moùc khoùa. Neáu coù ngöôøi thaáy thì caàm ñi, roài tìm choã baûo ñaûm ñeå caát. (9>>al) Treân ñöôøng ñi, thöôøng tö duy thieän phaùp. Gaëp ngöôøi neân hoûi chaøo: “Thieän lai!” Neáu gaàn ñeán tuï laïc, thì taïm ñöùng qua moät beân ñöôøng, ñeå bình baùt xuoáng ñaát, laáy Taêng-giaø-leâ tröông ra ñaäp giuõ, sau ñoù môùi maëc. Beân caïnh thoân, neáu coù tieäm baùn ñoà duøng, hay coù nhaø, coù thôï thuyeàn, thì côûi guoác deùp ñi ñöôøng gôûi nôi ñoù. Khi vaøo xoùm, neân xem xeùt tình hình ngoõ heûm, nôi choã troáng, nôi nhoùm chôï, nôi coảng chôï, hình töôùng cuûa xoùm laøng. Khi vaøo nhaø baïch y thì neân ñeå yù hình töôùng cuûa cöûa thöù nhaát, cho ñeán cöûa thöù baûy. Coù Tyø-kheo khaát thöïc, vaøo trong nhaø ngöôøi, gioù thoåi y tuoät khoûi vai. Vò kia söûa laïi y ngay tröôùc maët ngöôøi nöõ. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân söûa laïi y ngay tröôùc maët ngöôøi nöõ maø phaûi quay vaøo vaùch. Coù Tyø-kheo khaát thöïc, tay beân höõu böng baùt, tay beân taû naém caây gaäy, bò loä hình. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân nhö vaäy. Neân böng baùt tay beân taû, coøn tay beân höõu naém gaäy. Coù Tyø-kheo khaát thöïc ñöùng giöõa ñöôøng, khieán cho nam nöõ phaûi traùnh ñöôøng. Caùc cö só thaáy cô hieàm: Sa-moân Thích töû khoâng bieát hoå theïn, khoâng coù yeåm tuùc, maø töï noùi toâi bieát chaùnh phaùp. Nhöng coù chaùnh phaùp naøo nhö vaäy trong khi ñöùng giöõa ñöôøng, khieán cho nam nöõ phaûi traùnh? Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Tyø-kheo khaát thöïc, khoâng neân ñöùng giöõa ñöôøng. Khi Ñöùc Theá Toân daïy khoâng neân ñöùng giöõa ñöôøng, coù vò laïi ñöùng choã vaéng.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > ll6>

Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân ñöùng nhö vaäy. Neân ñöùng choã coù ngöôøi thaáy. Coù Tyø-kheo khaát thöïc ñeán nhaø ngöôøi, chuû nhaø ñem thöùc aên ra, lieàn voäi böôùc ñeán tröôùc ñeå nhaän. Caùc cö só thaáy cô hieàm: Sa-moân Thích töû khoâng bieát yeåm tuùc, maø töï noùi toâi bieát chaùnh phaùp. Nhöng coù chaùnh phaùp naøo nhö vaäy? Böôùc tôùi voäi vaõ ñeå nhaän thöùc aên, gioáng nhö cheát ñoùi? Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Tyø-kheo khaát thöïc khoâng neân nhaän thöùc aên nhö vaäy. Hoaëc coù ngöôøi nöõ, ngöôøi beänh, ngöôøi coù thai, ngöôøi boàng con, hoaëc trôøi möa, hoaëc ngöôøi aáy hai tay caàm ñoà vaät, hoaëc ñaát bò buøn nöôùc, neân goïi Tyø- kheo ñeán, Tyø-kheo nghi, khoâng daùm böôùc ñeán tröôùc ñeå nhaän. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu hoï goïi thì neân ñeán ñeå nhaän. Coù Tyø-kheo khaát thöïc nhaän ñöôïc côm khoâ, boät baùnh, thòt caù ñeå chung moät choã. Tyø-kheo khaùc thaáy gôùm. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân ñeå chung laïi moät choã nhö vaäy. Neáu chæ coù moät caùi baùt thì neân duøng laù caây hay voû caây hoaëc laù mía ngaên ra. Hoaëc duøng baùt keá hay baùt nhoû ñeå ñöïng. Boät baùnh thì neân laáy khaên tay goùi laïi. Coù Tyø-kheo khaát thöïc ñeán nôi ñaïi gia khaát thöïc. Cö só thaáy cô hieàm noùi: Sa-moân Thích töû khoâng bieát yeåm tuùc

maø töï noùi toâi bieát chaùnh phaùp. Nhöng coù chaùnh phaùp naøo nhö vaäy, trong khi ñeán ñaïi gia khaát thöïc, tôi nhö luùc maát muøa ñoùi keùm? Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân löïa ñaïi gia (nhaø giaøu) maø khaát thöïc. Neân theo thöù töï maø xin. Khoâng ñöôïc löïa choïn nhö vaäy. Coù Tyø-kheo khaát thöïc, naøi næ xin cho ñöôïc môùi ñi. Caùc cö só thaáy vaäy, cô hieàm noùi: Sa-moân thích töû khoâng bieát hoå theïn, khoâng coù yeåm tuùc maø töï noùi toâi bieát chaùnh phaùp. Nhöng coù chaùnh phaùp naøo nhö vaäy, trong khi ñeán ngöôøi cöôõng eùp xin cho ñöôïc môùi ñi, gioáng nhö luùc côm gaïo khan hieám? Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Phaät daïy: - Khoâng neân laøm nhö vaäy. Neáu bieát seõ ñöôïc, thì neân ñôïi. Tyø-kheo khi quay veà, neân ñeå yù cöûa thöù nhaát, cho ñeán töôùng cuûa ñoáng raùc. Ra khoûi thoân, ñeán laáy ñoâi guoác ñi ñöôøng ñeå mang. Ñeå bình baùt beân ñöôøng, xeáp Taêng-giaø-leâ, vaét leân vai hoaëc ñoäi treân ñaàu. Khi ñi ñöôøng neân tö duy thieän phaùp. Neáu gaëp ngöôøi neân noùi: “Thieän lai!” ñeå chaøo hoûi. Tyø-kheo khaát thöïc kia, ñoái vôùi choã thöôøng ngoài ñeå aên, neân ñeán queùt cho saïch, röôùi nöôùc, ñoà ñöïng nöôùc, ñoà ñöïng thöùc aên thöøa, gheá

ngoài, hoøn ñaù röûa chaân, vaät chuøi chaân, khaên lau ñaâu vaøo ñoù. Thaáy Tyø-kheo khaát thöïc khaùc ñeán neân ñöùng daäy ra ngoaøi ñoùn röôùc, böng bình baùt, ñeå vaøo choã ñeå baùt, hay treo leân, laáy y tröông ra xem, ñöøng ñeå ñaát buïi, buøn, chim laøm baån. Neáu coù baån caàn lau thì phaûi lau, caàn vuoát thì vuoát, caàn ñaäp giuõ thì ñaäp giuõ, caàn giaët thì giaët; giaët roài vaét nöôùc phôi khoâ ñeå treân giöôøng giaây, giöôøng caây. Vò kia neân môøi Tyø-kheo khaát thöïc ngoài, ñöa ñoà ñöïng nöôùc, ñöa nöôùc, ñöa ñaù röûa chaân, khaên lau chaân, laáy guoác deùp ñeå beân taû, ñöøng ñeå choã buøn baån, nöôùc vaêng. Neáu coù nöôùc vaêng neân dôøi ñeán choã khaùc. Vò kia vì Tyø-kheo khaát thöïc röûa chaân roài, thì neân ñem ñoà ñöïng nöôùc, ñaù röûa chaân, caùc vaät hoaøn laïi choã cuõ. Neân duøng thaùo ñaäu röûa tay cho saïch roài trao nöôùc cho Tyø-kheo khaát thöïc, keá ñoù trao thöùc aên cho hoï. Khi vò aáy aên neân cung caáp caùc thöù caàn duøng. Neáu coù nöôùc söõa ñoâng, nöôùc söõa trong, giaám, hoaëc muoái hay rau thì neân trao cho vò aáy. Neáu trôøi noùng thì neân quaït, caàn nöôùc neân ñöa nöôùc. Neáu gaàn quaù nöûa ngaøy thì neân cuøng aên. Tyø-kheo khaát thöïc aên roài neân laáy baùt, môøi röûa tay. Mình aên xong, coøn thöøa thöùc aên neân cho ngöôøi, hoaëc phi nhaân, hoaëc ñoå choã ñaát khoâng coù coû, hay choã nöôùc khoâng truøng. Röûa ñoà ñöïng thöùc aên dö, ñeå laïi choã cuõ. Neân ñeå gheá ngoài, gheá röûa chaân, ñoà ñöïng nöôùc, caùc vaät trôû laïi choã cuõ, queùt doïn choã ngoài aên cho saïch. Coù vò duøng baùt ñöïng thöùc aên dô bò loaïi boû. Tyø-kheo khaùc thaáy gôùm. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân duøng baùt ñeå loaïi boû ñoà dô. Neân duøng caùi maâm ñeå röûa hay lau queùt. Bình baùt thì ñeå cho thanh khieát thoï trì. Baáy giôø, coù soá ñoâng Tyø-kheo khaát thöïc cuøng aên chung moät choã. Coù con choù coù chöûa, thaáy ñoà aên muoán aên maø aên khoâng ñöôïc, vì ñoùi neân thai bò truïy. Tyø-kheo baïch Phaät, Ñöùc Phaät daïy: - Khi aên, neáu coù ngöôøi hay phi nhaân, neân cho aên. Cho ñeán duø chæ moät vaét côm. Nay ta vì Tyø-kheo khaát thöïc qui ñònh phaùp thöùc

neân tuøy thuaän. Neáu khoâng tuøy thuaän thì seõ nhö phaùp trò. 4. A-lan-nhaõ Theá Toân ôû taïi thaønh Vöông-xaù. Baáy giôø coù Tyø-kheo A-lan-nhaõ, löôøi bieáng, khoâng coù sôû höõu baát cöù moät thöù gì, khoâng coù ñoà ñöïng nöôùc, khoâng coù vaät röûa chaân, cuõng khoâng ñeå laïi thöùc aên dö. Caùch truù xöù khoâng xa, coù moät soá ñoâng boïn cöôùp ñang ñi ngang qua ñaây. Moät ngöôøi trong boïn noùi vôùi caùc ngöôøi

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > ll65

khaùc: Thöôøng phaùp cuûa Sa-moân Thích töû laø coù ñoà ñöïng nöôùc, ñoà röûa chaân. Cuõng coù thöùc aên dö. Chuùng ta haõy ñeán ñoù, neáu ñöôïc thöùc aên thì cuøng aên. Boïn giaëc ñeán hoûi: - OÂng coù nöôùc khoâng? - Coù ñoà röûa chaân khoâng? - Khoâng. - Coù thöùc aên dö khoâng? - Khoâng. Boïn giaëc noùi: - OÂng ôû taïi choã A-lan-nhaõ maø khoâng coù nöôùc, khoâng coù ñoà röûa chaân, khoâng coøn thöùc aên hay sao? Boïn giaëc lieàn ñaùnh Tyø-kheo gaàn cheát. Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng khoå haïnh, öa hoïc giôùi bieát hoå theïn, hieàm traùch Tyø-kheo A-lan-nhaõ: Thaày bieáng nhaùc. Taïi sao ôû choã A-lan-nhaõ maø khoâng coù nöôùc, khoâng coù ñoà ñöïng nöôùc, khoâng coù thöùc aên dö? Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân, roài ngoài lui qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Phaät. Ñöùc Phaät duøng nhaân duyeân taäp hôïp Taêng Tyø-kheo ha traùch Tyø-kheo A-lan-nhaõ kia: - Ngöôi laøm vieäc sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp cuûa Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Taïi sao nhaùc nhôùm, ôû choã A-lan-nhaõ maø khoâng coù ñoà ñöïng nöôùc, cho ñeán khoâng coù thöùc aên dö? Duøng voâ soá phöông tieän ha traùch Tyø-kheo A-lan-nhaõ roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Töø nay veà sau, ta vì Tyø-kheo A-lan-nhaõ quy ñònh phaùp cheá, Tyø- kheo A-lan-nhaõ phaûi tuøy thuaän. Neân tuøy thuaän nhö vaày: - Neáu Tyø-kheo A-lan-nhaõ vaøo xoùm khaát thöïc,20>l saùng sôùm röûa tay saïch, ñeán choã giaù maùng y, moät tay ñôõ y, moät tay keùo y, laáy y tröông ra vaø ñaäp giuõ, xem coi, ñöøng ñeå coù raén, truøng, roài môùi maëc, coät giaây löng. Laáy taêng-kyø-chi, Uaát-ña-la-taêng tröông ra ñaäp giuõ xem, xeáp (9>4al) Taêng-giaø-leâ ñoäi leân ñaàu hay vaét treân vai, röûa bình baùt cho saïch, boû vaøo trong ñaõy, hay duøng khaên tay goùi laïi. Neáu ñaõy cuûa bình baùt ñaày roài. Caát aùo loùt, röûa chaân. Caát guoác deùp, chaên chieân. Laáy guoác ñi ñöôøng, gaäy phaù söông moùc. Tyø-kheo neân caàm khoùa cöûa ra ngoaøi phoøng, ñoùng cöûa, xoâ thöû xem ñaõ chaéc chöa; neáu chöa chaéc thì kheùp hai caùnh cöûa laïi cho chaéc,

20>l. Quy ñònh nhö phaùp khaát thöïc, ñoaïn treân.

ll66 BOÄ LUAÄT >

keùo caùi giaây boû beân trong. Nhìn xung quanh, neáu khoâng thaáy coù ngöôøi thì neân giaáu caùi moùc khoùa. Neáu thaáy coù ngöôøi thì neân caàm theo, tìm choã naøo baûo ñaûm thì caát. Treân ñöôøng ñi luoân luoân tö duy phaùp laønh. Neáu gaëp ngöôøi neân noùi: “Laønh thay!” ñeå chaøo hoûi. Neáu ñeán gaàn tuï laïc thì neân

ñöùng taïm moät beân ñöôøng, ñeå bình baùt xuoáng ñaát, laáy Taêng-giaø-leâ tröôøng ra ñaäp giuõ xem coi, sau ñoù môùi maëc. Neáu gaàn beân thoân coù tieäm baùn ñoà duøng, hay coù nhaø, coù thôï, thì neân côûi guoác ñi ñöôøng, gaäy phaù söông moùc, gôûi nôi ñoù. Khi vaøo trong thoân, neân ñeå yù xem tình hình ñöôøng heûm, nôi choã troáng, chôï buùa, cöûa ngoõ, ñoáng raùc. Vaøo nhaø baïch y neân ñeå yù xem töôùng traïng cöûa thöù nhaát, cho ñeán cöûa thöù baûy. Tyø-kheo A-lan-nhaõ ñeán trong nhaø ngöôøi, bò gioù thoåi, y rôùt xuoáng. Vò söûa laïi y ngay tröôùc maët ngöôøi nöõ. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân söûa laïi y ngay tröôùc maët ngöôøi nöõ. Neân quay vaøo vaùch. Tyø-kheo A-lan-nhaõ duøng tay beân höõu böng baùt, tay beân taû caàm gaäy, bò loä hình. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân caàm nhö vaäy, neân duøng tay beân höõu caàm gaäy, tay beân taû böng baùt. Tyø-kheo A-lan-nhaõ ñöùng giöõa ñöôøng, khieán cho ngöôøi nam keû nöõ phaûi traùnh qua moät beân. Caùc cö só thaáy cô hieàm, noùi: Sa-moân thích töû khoâng bieát hoå theïn, khoâng nhaøm chaùn bieát ñuû, maø töï noùi laø toâi bieát chaùnh phaùp. Nhöng coù chaùnh phaùp naøo nhö vaäy, trong khi ñöùng giöõa ñöôøng ñi khieán ngöôøi nam keû nöõ phaûi traùnh beân ñöôøng? Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Tyø-kheo A-lan-nhaõ khoâng neân ñöùng giöõa ñöôøng. Khi Ñöùc Theá Toân daïy khoâng neân ñöùng giöõa ñöôøng, thì coù vò laïi ñöùng choã vaéng. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân ñöùng nhö vaäy. Neân ñöùng choã coù ngöôøi thaáy. Tyø-kheo A-lan-nhaõ thaáy ngöôøi ta ñem thöùc aên ra, lieàn böôùc ñeán tröôùc hoï nhaän. Cö só thaáy cô hieàm noùi: Sa-moân thích töû khoâng bieát hoå theïn, khoâng nhaøm chaùn, bieát ñuû, maø töï noùi toâi bieát chaùnh phaùp. Nhöng coù chaùnh phaùp naøo nhö vaäy trong khi nhaän thöùc aên voäi vaøng böôùc tôùi nhö luùc luùa gaïo khan hieám vaäy? Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Tyø-kheo A-lan-nhaõ khoâng neân ñeán tröôùc ngöôøi ñoùn nhaän thöùc aên voäi vaøng nhö vaäy. Tröôøng hôïp ngöôøi nöõ coù thai, hay ñang boàng con, hoaëc luùc trôøi möa, hoaëc hai tay caàm ñoà vaät, hay ñaát coù buøn nöôùc hoï keâu Tyø-kheo ñeán.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > ll67

Tyø-kheo nghi, khoâng daùm böôùc ñeán tröôùc ñeå nhaän. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu hoï keâu thì neân ñeán. Coù Tyø-kheo A-lan-nhaõ nhaän ñöôïc côm khoâ, boät baùnh, caù thòt, ñeå chung moät choã, Tyø-kheo khaùc thaáy gôùm. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân taäp trung ñeå moät choã nhö vaäy. Neáu chæ coù moät baùt thì neân duøng vaät ngaên laïi, nhö laù caây, voû caây, hoaëc laù mía, hoaëc caùi baùt keà, hoaëc caùi baùt nhoû. Boät baùnh thì neân laáy khaên tay bao laïi. Coù Tyø-kheo A-lan-nhaõ ñeán ñaïi gia khaát thöïc, caùc cö só thaáy cô hieàm: Sa-moân thích töû khoâng bieát hoå theïn, khoâng coù nhaøm chaùn, bieát ñuû, maø töï noùi toâi bieát chaùnh phaùp. Nhöng coù chaùnh phaùp naøo nhö vaäy, trong khi löïa ñaïi gia ñeán khaát thöïc nhö luùc côm gaïo khan hieám vaäy? Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân löïa nhaø giaøu ñeán khaát thöïc. Neân khaát thöïc tuaàn töï chöù khoâng neân löïa choïn. Coù Tyø-kheo A-lan-nhaõ naøi næ xin cho kyø ñöôïc môùi ñi. Caùc cö só thaáy cô hieàm: Sa-moân thích töû khoâng bieát hoå theïn, khoâng coù yeåm tuùc, maø töï noùi toâi bieát chaùnh phaùp. Nhöng coù chaùnh phaùp naøo

nhö vaäy, trong khi ñeán ngöôøi naøi næ xin cho kyø ñöôïc môùi chòu ñi, gioáng nhö luùc gaïo côm khan hieám vaäy? Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân naøi næ nhö vaäy. Neáu bieát seõ nhaän ñöôïc thì neân chôø. Khi vò kia nhaän ñöôïc thöùc aên, suy nghó nhö vaày: Ñaây laø giaëc. Töï mình aên thöùc aên naøy! Khi ra veà, neân ñeå yù töôùng traïng cöûa thöù nhaát cho ñeán töôùng ñoáng phaân. Neáu ra khoûi thoân thì nhôù laáy laïi ñoâi guoác ñi ñöôøng, caây gaäy phaù söông moùc, roài ñöùng taïm beân ñöôøng, ñeå baùt xuoáng ñaát, xeáp Taêng-giaø- leâ laïi, vaét treân vai hay ñoäi treân ñaàu. Khi ñi, neân luoân luoân tö duy thieän phaùp. Neáu thaáy ngöôøi neân noùi: “Thieän lai!” ñeå chaøo hoûi. Vò Tyø-kheo A-lan-nhaõ kia thöôøng thoï thöïc nôi choã naøo thì neân ñeán ñoù queùt doïn cho saïch seõ, nöôùc phaûi ñaày ñuû, ñoà röûa, ñoà ñöïng thöùc aên dö, giöôøng gheá ngoài neân ñuû, ñaù röûa chaân, ñoà ñöïng nöôùc, khaên lau chaân. Neáu thaáy vò A-lan- nhaõ khaùc ñeán phaûi ñöùng daäy ra ngoaøi xa nghinh ñoùn, röôùc laáy bình baùt, chaân ñeá cuûa baùt, duïng cuï cuûa baùt, laáy y tröông ra xem, ñöøng ñeå ñaát, buøn, buïi, hay phaân chim laøm nhô baån. Neáu coù baån, neân lau thì lau, neân vuoát thì vuoát, neân ñaäp giuõ thì ñaäp giuõ, neáu caàn giaët thì giaët. Giaët roài neân vaét khoâ nöôùc roài phôi ñeå nôi giöôøng giaây, giöôøng caây. Tyø-kheo neân môøi Tyø-kheo A-lan-nhaõ ngoài, môøi nöôùc, môøi röûa chaân, ñöa khaên lau chaân, ñem ñoâi guoác ñeå phía beân taû, ñöøng ñeå choã nöôùc laøm vaêng baån, neáu coù

buøn baån thì neân dôøi. Vò kia vì Tyø-kheo A-lan-nhaõ phuïc vuï röûa chaân roài, thì neân ñem ñoà ñöïng nöôùc, ñaù röûa chaân, vaø caùc ñoà vaät ñeå laïi choã cuõ. Vò kia neân duøng thaùo ñaäu röûa tay cho saïch roài, ñeå rieâng thöùc aên dö nôi choã tònh khieát. Neáu coù cöôùp ñeán thì môøi ngoài. Trao nöôùc cho Tyø-kheo A-lan-nhaõ. Keá ñoù môøi khaùch Tyø-kheo aên. Khi khaùch Tyø-kheo aên, neân cung caáp nhöõng thöùc caàn duøng. Neáu coù nöôùc laïc töông, nöôùc thanh laïc töông, giaám, muoái, rau thì môøi khaùch Tyø-kheo; neáu trôøi noùng thì quaït, caàn nöôùc thì ñöa nöôùc. Neáu gaàn quaù giöõa ngaøy thì neân cuøng aên. Tyø-kheo A-lan-nhaõ aên xong neân vì hoï thu baùt, môøi röûa tay. Mình aên xong, neáu thöùc aên coøn thöøa thì neân cho ngöôøi hay phi nhaân, hoaëc boû choã ñaát khoâng coù coû, hay trong choã nöôùc khoâng truøng, röûa ñoà ñöïng thöùc aên dö. Giöôøng gheá, ñaù röûa chaân, ñoà ñöïng nöôùc, caùc thöù neân ñeå laïi choã cuõ, roài queùt doïn choã ngoài aên. Vò kia duøng bình baùt ñöïng ñoà nhô baån ñeå ñem ñoå. Tyø-kheo khaùc thaáy nhôøm gôùm. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân duøng bình baùt ñöïng ñoà nhô. Neân duøng caùi maâm baøn ñeå ñöïng hay doïn queùt, bình baùt thì neân ñeå cho tinh khieát maø thoï trì. Neáu coù boïn giaëc ñeán thì neân noùi: Ñaây laø nöôùc, ñaây laø vaät röûa chaân, ñaây laø thöùc aên, vì quyù vò neân chuùng toâi löu laïi rieâng moät caùch saïch seõ, neáu caàn aên thì aên. Boïn giaëc hoûi A-lan-nhaõ: - Baáy giôø laø canh maáy cuûa ñeâm? Tyø-kheo kia khoâng theå traû lôøi ñöôïc neân hoå theïn. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Tyø-kheo ôû nôi A-lan-nhaõ neân kheùo bieát thôøi tieát cuûa ñeâm. Boïn giaëc hoûi A-lan-nhaõ: - Ñaây laø phöông naøo? Tyø-kheo A-lan-nhaõ khoâng bieát ñeå traû lôøi neân hoå theïn. Caùc Tyø- kheo baïch

Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Tyø-kheo A-lan-nhaõ neân kheùo bieát töôùng cuûa phöông höôùng. Boïn giaëc hoûi Tyø-kheo: - Ngaøy nay sao gì? Tyø-kheo A-lan-nhaõ khoâng bieát ñeå traû lôøi. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Tyø-kheo A-lan-nhaõ neân kheùo bieát tinh tuù. Tyø-kheo A-lan-nhaõ öa thích naèm nguû. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät Ñöùc Phaät daïy: - Tyø-kheo A-lan-nhaõ khoâng neân soáng nhö vaäy. Ñaàu ñeâm, cuoái

ñeâm, neân kænh taâm tö duy. Nay Ta vì Tyø-kheo A-lan-nhaõ quy ñònh phaùp taéc cuûa A-lan-nhaõ. Tyø-kheo A-lan-nhaõ neân nhö phaùp maø tuøy thuaän. Neáu khoâng tuøy thuaän seõ nhö phaùp trò. 5. AÅm Thöïc Theá Toân ôû taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø coù cö só môøi chuùng Taêng thoï thöïc vaøo saùng ngaøy mai. Trong ñeâm ñoù saém söûa ñuû caùc thöùc aên ngon boå, saùng sôùm ñeán baùo caùo laø giôø aên ñaõ ñeán. Caùc Tyø-kheo khi thoï thöïc moät caùch loän xoän. Coù vò ngoài roài. Coù vò môùi ngoài. Coù vò sôùt thöùc aên roài. Coù vò môùi sôùt thöùc aên. Coù vò aên roài. Coù vò môùi aên. Coù vò ñaõ ñi khoûi. Coù vò saép söûa ñi. Coù vò ra khoûi. Coù vò saép ra ñi. Ñaøn-vieät khoâng bieát vò naøo ñaõ aên, vò naøo chöa aên. Caùc cö só ñeàu cô hieàm noùi: Sa-moân Thích töû khoâng bieát hoå theïn, khoâng coù nhaøm chaùn, khoâng bieát ñuû, töï noùi, Toâi bieát chaùnh phaùp. Nhaän söï thænh môøi cuûa ñaøn-vieät maø ñi loän xoän. Coù vò ngoài roài. Coù vò môùi ngoài. Coù vò sôùt thöùc aên roài. Coù vò môùi sôùt thöùc aên. Coù vò aên roài. Coù vò môùi aên. Coù vò ñaõ ñi khoûi. Coù vò saép söûa ñi. Coù vò ra khoûi. Coù vò saép ra ñi. Khieán cho Ñaøn-vieät khoâng bieát ai ñaõ ñöôïc sôùt, ai chöa ñöôïc sôùt, ai ñaõ aên, ai chöa aên. Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, ha traùch caùc Tyø-kheo thoï thænh kia: - Nhaän söï thænh môøi cuûa ñaøn-vieät maø ñi loän xoän. Coù vò ngoài roài. Coù vò môùi ngoài. Coù vò sôùt thöùc aên roài. Coù vò môùi sôùt thöùc aên. Coù vò aên roài. Coù vò môùi aên. Coù vò ñaõ ñi khoûi. Coù vò saép söûa ñi. Coù vò ra khoûi. Coù vò saép ra ñi. Khieán cho ñaøn-vieät khoâng bieát ai ñaõ ñöôïc sôùt, ai chöa ñöôïc sôùt, ai ñaõ aên, ai chöa aên? Duøng voâ soá phöông tieän ha traùch roài, Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Töø nay veà sau, ta vì caùc Tyø-kheo quy ñònh phaùp thöùc cuûa böõa aên. Caùc Tyø-kheo neân tuøy thuaän phaùp thöùc khi thoï thöïc. Phaùp thöùc nhö sau: - Neáu Tyø-kheo muoán ñeán choã thoï thænh thì neân ñeán choã chuùng Taêng thöôøng tieåu thöïc hay ñaïi thöïc, maø ñöùng nôi deã thaáy. Khi ñaøn-vieät ñeán baùo giôø thoï thöïc thì Thöôïng toïa phaûi theo thöù töï ñi tröôùc nhö ñaøn nhaïn.20>2 Neáu Thöôïng toïa baän ñaïi tieåu tieän thì phaûi ñôïi. Vò haï toïa kia ñi tröôùc, vöøa noùi chuyeän vöøa ñi, hoaëc tröôùc hoaëc sau,

20>2. Baûn cao ly: töôïng haøng , nhö ñaøn voi. Baûn Toáng-Nguyeân-Minh: nhö nhaïn haøng, baày nhaïn.

hoaëc laät ngöôïc y, hoaëc y quaán coå, hay truøm ñaàu, hay phuû caû hai vai, hoaëc mang giaøy deùp. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân nhö vaäy, neân ñeå troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, vaø ñi sau. Neáu coù baän vieäc Phaät, vieäc Phaùp, vieäc Taêng hay chaêm soùc Tyø- kheo beänh thì Ñöùc Phaät daïy: - Baïch Thöôïng toïa, roài ñi tröôùc. Coù vò coù maïng naïn, phaïm haïnh naïn, nhöng e ngaïi khoâng daùm thöa hoûi ñeå ñi. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu coù naïn söï nhö vaäy, thöa hoûi hay khoâng thöa hoûi, cho pheùp ñöôïc ñi. Coù vò ñeán chôø thoï thöïc, tuï hoïp ñöùng loän xoän. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân nhö vaäy, neân theo thöù töï. Thöôïng toïa ngoài roài, neân xem trung toïa, haï toïa, ñöøng ñeå ngoài khoâng nhö phaùp, khoâng kheùo che thaân. Neáu coù vò naøo ngoài khoâng nhö phaùp, khoâng kheùo che thaân, neân buùng ngoùn tay kænh giaùc hoï, hoaëc nhôø ngöôøi noùi cho hoï bieát ñeå hoï ngoài ñuùng phaùp. Trung toïa ngoài roài neân xem Thöôïng toïa haï toïa, ñöøng ñeå ngoài khoâng nhö phaùp, khoâng kheùo che thaân. Neáu coù vò naøo ngoài khoâng ñuùng phaùp, khoâng kheùo che thaân thì neân buùng ngoùn tay kænh giaùc hoï, hoaëc nhôø ngöôøi noùi cho hoï bieát, ñeå hoï ngoài ñuùng phaùp. Haï toïa ngoài roài cuõng nhö vaäy. Ñeán böõa aên, Tyø-kheo khoâng coù baùt, neân möôïn baùt ñeå aên. Coù Tyø- kheo ñeán böõa aên khoâng röûa baùt, bò raén phun noïc ñoäc trong baùt, Tyø-kheo aên xong maéc beänh. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân khoâng röûa baùt tröôùc khi aên. Neân röûa saïch roài môùi aên. Nhoùm saùu Tyø-kheo ham muoán söï cung kính neân ñeán sau, khieán caùc Tyø-kheo thaáy phaûi ñöùng daäy. Neáu vò naøo chöa ñeán thì cho pheùp vò ngoài gaàn keùo chieác gheá aáy ra. Neáu ñaøn-vieät daâng traùi caây cho Thöôïng toïa thì neân hoûi traùi caây naøy ñaõ taùc tònh20>> chöa? Neáu noùi chöa tònh, thì Thöôïng toïa neân khieán hoï laøm tònh. Neáu noùi ñaõ taùc tònh roài thì neân hoûi: “Thí chuû ñem ñeán cho vò naøo?” Neáu noùi ñem ñeán cho Thöôïng toïa thì Thöôïng toïa tuøy yù xöû duïng. Neáu noùi ñem ñeán cho Taêng thì phaûi phoå bieán cho Taêng bieát. Neáu ñaøn- vieät daâng Thöôïng toïa caùc thöù canh thì neân hoûi: “Ñem ñeán cho ai?” Neáu noùi cho Thöôïng toïa, thì tuøy yù xöû duïng. Neáu noùi cho Taêng thì phaûi phoå bieán cho Taêng bieát.

20>>. Naêm phaùp taùc tònh traùi caây, xem treân, Chöông vii, veà thuoác.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > ll7l

Tyø-kheo naøo khoâng nhaän ñöôïc thöùc aên, cho pheùp Tyø-kheo ngoài saùt caïnh hoûi giuøm. Neáu hoûi maø khoâng coù, vò ngoài caïnh aáy sôùt phaân nöûa phaàn aên cuûa mình ñeå cho. Caùc Tyø-kheo nhaän vöøa ñöôïc thöùc aên, lieàn aên. Cö só thaáy vaäy cô hieàm: Sa-moân thích töû khoâng bieát hoå theïn, khoâng coù yeåm tuùc, maø töï noùi toâi bieát chaùnh phaùp. Nhöng coù chaùnh phaùp naøo nhö vaäy trong khi nhaän ñöôïc thöùc aên lieàn aên, gioáng nhö luùc gaïo côm khan hieám ñoùi khaùt? Caùc vò baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân nhö vaäy. Neân xöôùng leân ñeå cuøng aên moät laàn. Nhoùm saùu Tyø-kheo chæa cuøi choõ leân ñeå aên, trôû ngaïi vò ngoài gaàn. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät, Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân chæa cuøi choõ leân maø aên. Neân kheùp cuøi choõ laïi maø aên. Nhoùm saùu Tyø-kheo ho khaïc lôùn tieáng, vaêng nöôùc mieáng truùng vò ngoài gaàn. Caùc

Tyø-kheo gôùm, baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân ho khaïc nhö vaäy. Neân töø töø khaïc nhoå. Khi aên, traùi caây hay rau coøn thöøa, vò aáy boû böøa baõi baån ñaát. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân boû nhö vaäy. Thöùc aên coøn thöøa neân gom laïi gaàn beân chaân. Ñeán khi ñi ra, ñem ra ngoaøi boû. Coù vò boû lung tung, ñoå nöôùc röûa baùt baån ñaát. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân ñoå nöôùc nhö vaäy. Neân duøng caùi thau ñeå chöùa roài ñem ra ngoaøi ñoå. Baáy giôø coù soá ñoâng Tyø-kheo vaø nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán trong nhaø baïch y, cuøng ngoài treân moät caùi gheá daøi ñeå aên. Moät trong nhoùm saùu Tyø- kheo ñöùng daäy maø khoâng noùi vôùi vò ngoài caïnh bieát neân caùi gheá bò ngaõ xuoáng ñaát, khieán moïi ngöôøi ñeàu bò teù, loä hình. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân ñöùng daäy nhö vaäy. Neân noùi cho caùc ngöôøi khaùc bieát ñeå ñeà phoøng. Coù Tyø-kheo aên xong, im laëng boû ñi.20>4 Cö só khoâng bieát thöùc aên coù ngon hay khoâng ngon, aên coù ñuû hay khoâng ñuû. Caùc cö só cô hieàm noùi: Caùc ngoaïi ñaïo ñeàu khen ngôïi söï boá thí, taùn thaùn ñaøn-vieät, maø Sa-moân Thích töû aên roài im laëng boû ñi, khieán cho chuùng toâi khoâng bieát aên ngon hay khoâng ngon, aên ñuû hay khoâng ñuû. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân aên roài im laëng maø ñi. Neân vì ñaøn-vieät noùi coâng ñöùc

20>4. Pali, Vin.ii. 2l2: bhattagge na anumodanti, aên xong, khoâng tuïng tuøy hyû.

boá thí, cho ñeán noùi moät baøi keä. Neáu vì lôïi neân thí, Lôïi ñaây chaéc seõ ñöôïc. Neáu vì laïc neân thí, Sau chaéc ñöôïc khoaùi laïc. Khi Ñöùc Theá Toân daïy, neân noùi coâng ñöùc cuùng döôøng, baáy giôø moïi ngöôøi ñeàu cuøng noùi, taïo neân söï oàn aøo. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân loaïn thuyeát nhö vaäy. Chæ coù vò Thöôïng toïa noùi maø thoâi. Neáu Thöôïng toïa khoâng theå noùi thì vò naøo coù khaû naêng noùi ñöôïc thì noùi. Neáu Thöôïng toïa khoâng noùi thì phaïm ñoät-kieát-la. Neáu Thöôïng toïa noùi ñöôïc maø khoâng noùi cuõng phaïm ñoät-kieát-la. Khi vò kia noùi coâng ñöùc boá thí, caùc vò khaùc ñeàu boû ñi. Coù vò an toïa, hoaëc choã vaéng, hoaëc choã khuaát; hoaëc cuøng ngöôøi nöõ, taïi choã khoâng coù ngöôøi nam quen bieát noùi phaùp quaù naêm, saùu lôøi vôùi ngöôøi nöõ laúng lô20>5, neân bò ngöôøi cô hieàm, cheâ traùch noùi vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khi noùi coâng ñöùc boá thí, caùc Tyø-kheo khoâng neân boû ñi. Neáu coù vieäc gaáp thì boán Thöôïng toïa neân ñôïi nhau, caùc vò khaùc coù theå ñi. Neáu vì vieäc Phaät, Phaùp, Taêng, hay vieäc nuoâi beänh neân baïch cho bieát roài sau ñoù môùi ñi, hay sai Tyø-kheo khaùc ñi. Neáu ñaøn-vieät muoán noùi phaùp boá thí thì neân khen ngôïi söï boá thí. Neáu muoán noùi phaùp ñaøn-vieät thì neân khen ngôïi phaùp ñaøn-vieät. Neáu muoán noùi phaùp coõi trôøi thì neân khen ngôïi coõi trôøi. Neáu muoán nghe vieäc quaù khöù cuûa toå phuï thì neân khen ngôïi toå phuï quaù khöù. Neân vì ñaøn-vieät khen ngôïi söï boá thí, taùn thaùn ñaøn-vieät, khen ngôïi Phaät Phaùp Taêng vôùi ñaøn-vieät. Töø nay ta vì caùc Tyø-kheo noùi veà phaùp thöùc aåm thöïc.20>6 Caùc Tyø-kheo neân tuøy thuaän. Neáu khoâng tuøy thuaän seõ nhö phaùp trò. 6. Nhuoäm Y Theá Toân ôû taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø caùc Tyø-kheo maëc y

ñeå baån, Ñöùc Phaät cho pheùp duøng ñaát pheøn,20>7 hoaëc tro hay ñaát, hay phaân boø ñeå giaët. Coù vò duøng ñaù hay caùc vaät thoâ nhaùm ñeå giaët neân y bò raùch. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân duøng ñaù hay vaät thoâ nhaùm ñeå giaët y, maø neân duøng loaïi ñaù mòn ñeå giaët. Neáu y bò bay maøu thì neân nhuoäm laïi. Hoaëc nhuùng buøn, hay duøng voû caây ñaø-baø, voû caây baø-traø, kieàn-ñaø-la, taát baùt, a-ma-

20>5. Tyø-kheo, Ba-daät-ñeà 9. 20>6. Thöïc thöôïng phaùp . Pali: bhattaggavatta 20>7. Loã thoå , ñaát maën, ñaát coù vò muoái.

laëc,20>8 hoaëc duøng goác caây, hay coû thieán20>9 ñeå nhuoäm. Coù vò ngaâm nöôùc ñeå ngoaøi naéng chôø cho noùng ñeå nhuoäm. Khoâng ñuû kieân nhaãn chôø laâu. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân ngaâm nhö vaäy, maø neân naáu. Coù vò khoâng bieát naáu theá naøo. Ñöùc Phaät daïy: - Neân duøng caùi noài hay caùi caám-maõn,2040 caùi bình ñoàng, caùi vaïc ñeå naáu. Baáy giôø coù vò naáu, vì mieáng voû caây lôùn quaù boû khoâng loït. Ñöùc Phaät daïy: - Duøng buùa cheû nhoû ra. Neáu nöôùc soâi traøo ra thì laáy caây ñeø xuoáng. Coù vò khoâng bieát chín hay chöa. Ñöùc Phaät daïy: - Neân laáy hai, ba gioït nhieåu vaøo nöôùc laïnh. Neáu chìm, töùc laø chín. Roài löôïc laáy nöôùc. Coù vò khoâng bieát löôïc ñeå choã naøo. Ñöùc Phaät daïy: - Löôïc vaøo trong boàn. Neáu xuoáng luoân caû nöôùc vaø caën, thì neân laáy caùi choãi ngaên. Neáu choãi yeáu, thì laáy caây phuï. Khi loïc coù vò vöøa loïc vöøa böng boàn, nhoïc meät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân nhö vaäy. Neân moät ngöôøi löôïc, moät ngöôøi böng boàn. Neáu noùng thì duøng ñoà caàm cho khoûi noùng. Coù vò ñeå nöôùc laïnh, nöôùc noùng chung laïi moät choã, neân nöôùc nhuoäm bò hö. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân ñeå nhö vaäy. Nöôùc laïnh, nöôùc noùng neân ñeå rieâng. Laøm cho nguoäi roài môùi hoøa laïi. Coù vò boû luoân vaøo nöôùc nhuoäm ñeå nhuoäm. Nöôùc nhuoäm bò hö. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân nhuoäm nhö vaäy. Neân laáy rieâng ra moät ít ñeå nhuoäm. Coù vò nhuoäm xong traûi döôùi ñaát, bò hö maøu. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân laøm nhö vaäy. Coù vò laïi traûi treân coû, khieán cho coû bò hö. Coù vò traûi treân rôm treân laù khieán cho maøu saéc khoâng ñeàu. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân traûi nhö vaäy. Neân traûi treân y-leâ-dieân-ñaø, maïo-la, maïo-maïo-la, hoaëc treân cuø-laâu,204l hoaëc laáy moät trong möôøi chieác y traûi

20>8. Caùc loaïi caây: ñaø-baø , baø-traø , kieàn-ñaø-la , taát baùt , a-ma-laëc 20>9. Thieán thaûo ; loaïi coû duøng ñeå nhuoäm. 2040. Caám-maõn ; Pali (Sk) kumbha (?), caùi gheø. 204l. Xem Chöông veà da thuoäc.

leân treân ñaát, roài traûi chieác y nhuoäm leân, hoaëc phôi treân giaây. Coù vò caàn giaây. Phaät cho pheùp saém giaây. Caàn theû cho laøm theû. Coù vò caàn caùi moùc keát vaøo ñaàu y. Phaät cho pheùp laøm caùc moùc. Neáu nöôùc nhuoäm khoâng ñeàu thì phaûi troän cho ñeàu. Baáy giôø, coù Tyø-kheo ñang nhuoäm y, vì coù vieäc caàn

neân quay löng veà phía khaùc, khieán thuoác nhuoäm y khoâng ñeàu. Coù Tyø-kheo noï thaáy vaäy maø khoâng noùi vì tröôùc ñoù coù söï baát bình vôùi Tyø-kheo naøy, vì vaäy khieán cho y kia bò hö hoaïi. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân nhö vaäy. Ngöôøi thaáy, neân troän giuøm hay noùi cho vò kia bieát. Tyø-kheo kia nhuoäm y roài khoâng doïn deïp noài, caám-maõn, bình ñoàng, boàn vaïc, buùa, giaây, theû, y-leâ-dieân-ñaø, maïo-la, maïo-maïo-la, beøn boû ñi. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân khoâng doïn deïp maø boû ñi. Neân doïn deïp roài sau ñoù môùi ñi. Neáu ngöôøi khaùc caàn thì neân cho. Coù vò nhoäm y roài, khoâng queùt doïn choã nhuoäm y, khieán cho ñaát khoâng saïch. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân nhö vaäy. Neân queùt doïn roài môùi ñi. Coù vò maëc y môùi maø queùt ñaát khieán cho y bò baån. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân maëc y môùi, neân maëc y cuõ ñeå queùt. Neáu khoâng coù y rieâng thì neân maëc y cuûa Taêng. Coù vò queùt ngöôïc gioù, buïi bay baån thaân. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân queùt nhö vaäy. Neân queùt thuaän theo chieàu gioù. Coù naêm caùch queùt ñaát khoâng ñöôïc phöôùc ñöùc lôùn: Khoâng bieát nghòch gioù, thuaän gioù maø queùt; khoâng queùt heát daáu chaân; khoâng tröø heát raùc; khoâng ñeå choåi laïi choã cuõ. Queùt ñaát coù naêm phaùp nhö vaäy, khoâng ñöôïc phöôùc ñöùc lôùn. Coù naêm phaùp ñöôïc phöôùc ñöùc lôùn: Bieát nghòch gioù, thuaän gioù ñeå queùt; tröø heát daáu chaân; tröø heát raùc; ñeå choåi laïi choã cuõ. Naêm phaùp nhö vaäy ñöôïc phöôùc ñöùc nhieàu. Neáu Thöôïng toïa ñöùng döôùi ñuoâi gioù, neân noùi: “Xin Ngaøi traùnh qua moät chuùt. Con caàn queùt ñaát.” - Nay ta vì caùc Tyø-kheo noùi phaùp nhuoäm y. Phaûi tuøy thuaän. Neáu ai khoâng tuøy thuaän seõ nhö phaùp trò.2042

2042. Heát quyeån 49. Heát phaàn iii.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.